Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt
des
Norddeutschen Bundes.
1869.

Enthält die Gesetze, Verordnungen ꝛc. vom 29. Januar bis 13. Dezember 1869., nebst einigen früheren Verordnungen ꝛc. aus den Jahren 1851. und 1867.

(Von № 216. bis incl. 397.)

№ 1. bis incl. 40.

Berlin,
zu haben im vereinigten Gesetz-Sammlungs-Debits- und Zeitungs-Komtoir.

Zbiór praw
dla
Związku północno-niemieckiego.
1869.

Zawiera ustawy, rozporządzenia i t. d. od 29. Stycznia do 13. Grudnia 1869., wraz z niektóremi dawniejszemi rozporządzeniami i t. d. z lat 1851. i 1867.

(Od No. 216. do 397. wł.)

No. 1. do 40. wł.

W BERLINIE,
do nabycia w połączonym kantorze sprzedaży Zbioru praw i kantorze gazet.

5664 s

34

ZBIORY ŚLĄSKIE

Akc. Nr 711/72/5

Chronologische Uebersicht

der in dem Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes vom Jahre 1869. enthaltenen Gesetze, Verordnungen ꝛc.

Wykaz Chronologiczny

ustaw, rozporządzeń i t. d., w Zbiorze praw dla Związku północno-niemieckiego z roku 1869. zawartych.

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stücks. / No. zeszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1851. 7. Mai. Maja.	**1869.** 18. Juni. Czerwca.	Auszug aus dem Königlich Preußischen Gesetz, betreffend die Dienstvergehen der Richter und die unfreiwillige Versetzung derselben auf eine andere Stelle oder in den Ruhestand.	Wyciąg z królewsko-pruskiéj ustawy, tyczącéj się przewinień służbowych sędziów i mimowolnego przesadzania takowych na inne miejsce lub odstawiania w stan spoczynku.	22	304 Ust. dod.	309—312
1868. 11. Juni. Czerwca.	21. Janr. Stycznia.	Gesetz, betreffend die antheilige Uebernahme einer Garantie des Norddeutschen Bundes für eine zur Herstellung der dauernden Fahrbarkeit des Sulina-Armes der Donaumündungen von der Europäischen Donauschiffahrts-Kommission aufzunehmenden Anleihe.	Prawo, tyczące się stosunkowego przejęcia gwarancyi Związku północno-niemieckiego za pożyczkę, zaciągnąć się mającą przez europejską komisyą żeglugi na Dunaju w celu zaprowadzenia trwałéj spławności odnogi Suliny przy ujściach Dunaju.	2	227	59—60
10. Novbr. Listop.	31. März. Marca.	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und Italien andererseits.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią z jednéj a Włochami z drugiéj strony.	8	258	93—112
21. Dezbr. Grudn.	1. Mai. Maja.	Konsular-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien.	Konwencya konsularna pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami.	13	273	173—196

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stücks. / No. zeszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1868.	**1869.**					
31. Dezbr. Grudn.	21. Janr. Stycznia.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Genehmigung der Instruktion zur Ausführung des Bundesgesetzes wegen der Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes vom 25. Juni 1868.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się zatwierdzenia Instrukcyi ku wykonaniu prawa związkowego względem dawania inkwaterunku dla siły zbrojnéj podczas stanu pokojowego z 25. Czerwca 1868.	1	216 mit Anl. z dod.	1—55
1869.						
29. Janr. Stycznia.	1. Febr. Lutego.	Verordnung, betreffend die Einberufung des Bundesrathes des Norddeutschen Bundes.	Rozporządzenie, tyczące się zwołania rady związkowéj Związku północno-niemieckiego.	3	230	71
15. Febr. Lutego.	17. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung zweier Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, tyczące się nominacyi dwóch pełnomocników do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego.	4	233	73
16. —	24. —	Bekanntmachung, betreffend die Errichtung einer Normal-Eichungs-Kommission in Berlin.	Obwieszczenie, tyczące się ustanowienia normalnéj komisyi wymierczéj w Berlinie.	5	241	76
22. —	24. —	Verordnung, betreffend die Einberufung des Reichstages des Norddeutschen Bundes.	Rozporządzenie, tyczące się zwołania Parlamentu Związku północno-niemieckiego.	5	240	75
23./24. —	3. April. Kwietn.	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Schweden.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwecyą.	10	262	115—158
10. März. Marca.	13. März. Marca.	Bekanntmachung des zweiten Verzeichnisses derjenigen höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse über die wissenschaftliche Qualifikation zum einjährig freiwilligen Militairdienst berechtigt sind.	Obwieszczenie, tyczące się drugiego wykazu tych wyższych zakładów naukowych, które uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń co do naukowéj kwalifikacyi do jednorocznéj dobrowolnéj służby wojskowéj.	6	245	79—82

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stücks. / No. zeszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
15. März. Marca.	30. März. Marca.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867. genehmigte Ausgabe von verzinslichen Schatzanweisungen.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się dozwolonéj w miarę prawa z 9. Listopada 1867. emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych.	9	260	113—114
18. —	24. —	Gesetz, betreffend die Feststellung eines Nachtrages zum Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1869.	Prawo, tyczące się ustanowienia Dodatku do Etatu ekonomii Związku północno-niemieckiego na rok 1869.	7	251	85—90
7. April. Kwietn.	13. April. Kwietn.	Gesetz, Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend.	Prawo, tyczące się środków przeciw zarazie na bydło.	11	263	159—164
17. —	20. —	Verordnung, betreffend die Einberufung des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins.	Rozporządzenie, tyczące się zwołania rady związkowéj niemieckiego Związku celnego.	12	269	167
22. —	17. Juni. Czerwca.	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde einerseits und dem Kirchenstaate andererseits.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim z jednéj a Państwem Kościelném z drugiéj strony.	20	302	253—283
24. —	13. Mai. Maja.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Aufhebung der Ober-Postdirektion in Minden, die Ueberweisung der Postverwaltungsgeschäfte für den Regierungsbezirk Minden und die Fürstenthümer Schaumburg-Lippe und Lippe an die Ober-Postdirektion in Münster und Uebertragung der Postverwaltungsgeschäfte für die Fürstenthümer Waldeck und Pyrmont an die Ober-Postdirektion in Kassel.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się zwinięcia wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Minden, przekazania spraw administracyi pocztowéj na obwód regencyjny mindeński oraz księstwa Schaumburg-Lippe i Lippe wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Monasterze a spraw administracyi pocztowéj na księstwa Waldeck i Pyrmont wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Kassel.	14	275	197
26. —	13. —	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Versetzung der Festung Königstein,	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się przeniesienia fortecy Koe-	14	276	198

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stücks. / No. poszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
		der Ortschaft Dom-Kietz bei Brandenburg und des Fleckens Wandsbeck in höhere Servisklassen.	nigstein, osady Dom-Kietz pod Brandenburgiem oraz miasteczka Wandsbeck do wyższych klas serwisowych.			
8. Mai. Maja.	13. Mai. Maja.	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocników do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego.	14	277	199—202
8. —	13. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocników do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego.	14	278	203—205
12. —	9. Juli. Lipca.	Uebereinkunft zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien wegen gegenseitigen Schutzes der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst.	Konwencya pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami względem wzajemnéj obrony praw do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki.	28	320	452—465
13. —	10. August. Sierpn.	Handels- und Zollvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den zu diesem Bunde nicht gehörenden Mitgliedern des Zollvereins einerseits und der Schweiz andererseits.	Traktat handlowy i celny pomiędzy Związkiem północno-niemieckim i nie należącymi do Związku tegoż członkami Związku celnego z jednéj a Szwajcaryą z drugiéj strony.	33	333	925—956
13. —	10. —	Uebereinkunft zwischen dem Norddeutschen Bunde und der Schweiz wegen gegenseitigen Schutzes der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst.	Konwencya pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwajcaryą względem wzajemnéj opieki nad prawami do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki.	33	334	957—968

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stücks. / No. poszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
16. Mai. Maja.	15. Juli. Lipca.	Gesetz, betreffend die Einführung von Telegraphen-Freimarken.	Prawo, tyczące się zaprowadzenia marek telegrafowych.	31	331	579—580
20. —	25. Mai. Maja.	Gesetz wegen Abänderung des Gesetzes vom 9. November 1867., betreffend den außerordentlichen Geldbedarf des Norddeutschen Bundes zum Zwecke der Erweiterung der Bundes-Kriegsmarine und der Herstellung der Küstenvertheidigung.	Prawo, względem zmiany prawa z 9. Listopada 1867., tyczącego się nadzwyczajnéj potrzeby pieniężnéj Związku północno-niemieckiego na cele rozszerzenia marynarki wojennéj Związku i zaprowadzenia obrony pobrzeżnéj.	15	282	207—208
23. —	25. —	Verordnung, betreffend die Einberufung des Zollparlaments.	Rozporządzenie, tyczące się zwołania parlamentu celnego.	15	283	208
24. —	19. Juni. Czerwca.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867. genehmigte Ausgabe von verzinslichen Schatzanweisungen im Betrage von 4,248,900 Thalern.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się dozwolonéj prawem z 9. Listopada 1867. emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych w ilości 4,248,900 talarów.	24	307	369—370
25. —	30. Oktbr. Paźdz.	Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und dem Großherzogthum Baden, betreffend Einführung der gegenseitigen militairischen Freizügigkeit.	Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Wielkiém Księstwem Badeńskiém, tyczący się zaprowadzenia wzajemnego wolnego przeprowadzania się osób wojskowych z miejsca na miejsce.	36	368	1037—1041
26. —	12. Juni. Czerwca.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Genehmigung der Instruktion zur Ausführung des Bundesgesetzes vom 7. April 1869., Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się potwierdzenia Instrukcyi ku wykonaniu prawa związkowego z 7. Kwietnia 1869., dotyczącego środków przeciw zarazie na bydło.	18	298	223—242

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. bei Stolz. / No. poszyt.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
31. Mai. Maja.	9. Juni. Czerwca.	Wahlgesetz für den Reichstag des Norddeutschen Bundes.	Prawo wyborcze co do parlamentu Związku północno-niemieckiego.	17	297	217—222
2. Juni. Czerwca.	14. —	Gesetz, betreffend die Kautionen der Bundesbeamten.	Prawo, tyczące się kaucyi urzędników związkowych.	19	299	243—248
5. —	8. —	Gesetz, betreffend die Portofreiheiten im Gebiete des Norddeutschen Bundes.	Prawo, tyczące się wolności od portoryum w obrębie Związku północno-niemieckiego.	16	289	211—215
5. —	25. —	Verordnung, betreffend die Einführung des Gesetzes wegen Besteuerung des Braumalzes vom 4. Juli 1868. (Bundesgesetzbl. S. 565.) und des Gesetzes, betreffend die Besteuerung des Branntweins vom 8. Juli 1868. (Bundesgesetzbl. S. 581.) in der Hamburgischen Voigtei Moorwärder und in einem Theile der Preußischen Insel Wilhelmsburg.	Rozporządzenie, tyczące się zaprowadzenia prawa względem opodatkowania słodu piwnego z 4. Lipca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 565) i prawa względem opodatkowania wódki z 8. Lipca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 581) w hamburskiém wójtostwie Moorwaerder i części pruskiéj wyspy Wilhelmsburg.	25	310	371—372
5. —	12. August. Sierpn.	Gesetz, betreffend die Einführung der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung, der Nürnberger Wechsel-Novellen und des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuches als Bundesgesetze.	Prawo, tyczące się zaprowadzenia Powszechnéj Ordynacyi Wekslowéj, Norymberskich Noweli Wekslowych i Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego w znaczeniu ustaw związkowych.	32	332	581—920
9. —	14. Juni. Czerwca.	Gesetz, betreffend eine anderweitige Feststellung der Matrikularbeiträge zur Deckung der Gesammtausgaben für das Jahr 1868.	Prawo, tyczące się inakszego ustanowienia składek matrykularnych na pokrycie ogólnych rozchodów za rok 1868.	19	300 mit Anl. z dod.	248—251

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. bei Stolz. / No. poszyt.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
10. Juni. Czerwca.	17. Juni. Czerwca.	Gesetz, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde.	Prawo, tyczące się podatku stęplowego z weksli w Związku północno-niemieckim.	21	303	285—296
12. —	18. —	Gesetz, betreffend die Errichtung eines obersten Gerichtshofes für Handelssachen.	Prawo, tyczące się ustanowienia najwyższego trybunału sądowego dla spraw handlowych.	22	304 mit Anl. z dod.	297—312
13. —	23. —	Gesetz, betreffend die Feststellung des Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870.	Prawo tyczące się ustanowienia Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1870.	23	305	313—345
13. —	23. —	Verordnung, betreffend die Feststellung des Etats der Militairverwaltung des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870.	Rozporządzenie, dotyczące ustanowienia Etatu administracyi wojskowéj Związku północno-niemieckiego na rok 1870.	23	306	346—367
21. —	25. —	Gesetz, betreffend die Beschlagnahme des Arbeits- oder Dienstlohnes.	Prawo, tyczące się obkładania aresztem płacy resp. zasług robotników.	25	311	372—374
21. —	1. Juli. Lipca.	Gewerbeordnung für den Norddeutschen Bund.	Ordynacya Procederowa dla Związku północno-niemieckiego.	26	312	375—433
21. —	10. —	Gesetz, betreffend die Gewährung der Rechtshülfe.	Prawo, tyczące się udzielania pomocy prawa.	29	323	467—482
26. —	1. —	Gesetz, die Besteuerung des Zuckers betreffend.	Prawo, tyczące się opodatkowania cukru.	26	313	434—437
29. —	30. Juni. Czerwca.	Verordnung, betreffend die Kautionen der bei den Verwaltungen der Post, der Telegraphen und des Eichungswesens angestellten Beamten.	Rozporządzenie, tyczące się kaucyi urzędników ustanowionych przy administracyach poczty, telegrafów i sprawdzania miar i wag.	27	314	439—443
29. —	9. Juli. Lipca.	Gesetz, betreffend die Feststellung eines Nachtrages zum Haushalts-	Prawo, tyczące się ustanowienia dodatku do Etatu Związku	28	318	445—450

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	No. des Stücks. / No. zeszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
		Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870.	północno-niemieckiego na rok 1870. -			
1. Juli. Lipca.	16. Juli. Lipca.	Vereinszollgesetz.	Prawo związkowe celne.	30	324	483-562
1. —	16. —	Gesetz, betreffend die Sicherung der Zollvereinsgrenze in den vom Zollgebiete ausgeschlossenen Hamburgischen Gebietstheilen.	Prawo, tyczące się zabezpieczenia granicy Związku celnego we wyłączonych z obwodu celnego dzielnicach hamburskich.	30	325	569-577
3. —	9. —	Gesetz, betreffend die Gleichberechtigung der Konfessionen in bürgerlicher und staatsbürgerlicher Beziehung.	Prawo, tyczące się równouprawnienia konfesyi we względzie cywilnym i obywatelskim.	28	319	451
16. —	28. —	Eichordnung für den Norddeutschen Bund.	Regulamin co do sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego.	Besondere Beil. zu No. 32 Dziennika Ust. do 32	—	I—LX.
5. August. Sierpn.	13. Mai. Maja.	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes und des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego i niemieckiego Związku celnego.	33	335	969
22. Septbr. Wrześn.	6. Oktbr. Paźdz.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Aufhebung der Ober-Postdirektion in Bromberg und die Vereinigung des Geschäftskreises derselben mit demjenigen der Ober-Postdirektion in Posen.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się zwinięcia wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Bydgoszczy a połączenia okręgu służbowego jéj z okręgiem służbowym wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Poznaniu.	35	343	1013
25. —	30. Septbr. Wrześn.	Bekanntmachung, betreffend die Prüfung der Aerzte, Zahnärzte, Thierärzte und Apotheker.	Obwieszczenie, tyczące się popisu lekarzy, dentystów, weterynarzy i aptekarzy.	34	342	973-1011

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	No. des Stücks. / No. zeszytu.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	**1869.**					
25. Septbr. Wrześn.	6. Oktbr. Paźdz.	Bekanntmachung, betreffend die Prüfung der Seeschiffer und Seesteuerleute auf Deutschen Kauffahrteischiffen.	Obwieszczenie, tyczące się popisu szyprów morskich i sterników morskich na niemieckich okrętach kupieckich.	35	344	1014—1030
25. Oktbr. Paźdz.	30. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego.	36	369	1041—1042
18. Novbr. Listop.	20. Novbr. Listop.	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes und des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego i niemieckiego Związku celnego.	37	376	1045
4. Dezbr. Grudn.	21. Dezbr. Grudn.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Ausgabe verzinslicher Schatzanweisungen im Betrage von 5,500,000 Thalern.	Najwyższe rozporządzenie, tyczące się emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych w ilości 5,500,000 talarów.	40	396	1061—1062
6. —	21. —	Bekanntmachung, betreffend die äußersten Grenzen der im öffentlichen Verkehr noch zu duldenden Abweichungen der Maaße, Gewichte und Waagen von der absoluten Richtigkeit.	Obwieszczenie, tyczące się ostatecznych granic mogących się w obrocie publicznym cierpieć jeszcze zboczeń miar, gwichtów i wag od bezwarunkowéj rzetelności.	40	397	1062—1067
9. —	14. —	Bekanntmachung, betreffend die Entbindung von den im §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vorgeschriebenen ärztlichen Prüfungen.	Obwieszczenie, tyczące się dyspensacyi od przepisanych w §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego popisów lekarskich.	38	386	1049—1050
9. —	14. —	Bekanntmachung, betreffend die bei der Universität Gießen bestehende Veterinäranstalt und die mit der Polytechnischen Schule in	Obwieszczenie, tyczące się istniejącego przy wszechnicy w Giessen zakładu weterynarskiego i połączonéj ze szkołą	38	387	1050—1051

Datum des Gesetzes. / Data Ustawy.	Ausgegeben zu Berlin. / Wydana w Berlinie.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stücks. / No. porządku.	Nr. des Gesetzes. / No. Ustawy.	Seite. / Stronica.
1869.	1869.	Braunschweig verbundene pharmazeutische Fachschule.	politechniczną w Brunświku farmaceutycznéj szkoły fachowéj.			
12. Dezbr. Grudn.	21. Dezbr. Grudn.	Eichgebührentaxe für den Norddeutschen Bund.	Taksa należytości od sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego.	Besondere Beil. zu 40 Osobny dod. do 40	—	I-XVII.
13. —	15. —	Bekanntmachung zur Ausführung des Gesetzes, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde.	Obwieszczenie, tyczące się wykonania prawa o wekslowym podatku stęplowym w Związku północno-niemieckim.	39	393	1053-1058
13. —	15. —	Bekanntmachung, betreffend den Debit der Bundes-Stempelmarken und gestempelten Blankets zur Entrichtung der Wechsel-Stempelsteuer, sowie das Verfahren bei Erstattung verdorbener Stempelmarken und Blankets.	Obwieszczenie, tyczące się sprzedaży związkowych marek stęplowych i stęplowanych blankietów ku opłacaniu wekslowego podatku stęplowego, jako też procedury przy wynagradzaniu zepsutych marek stęplowych i blankietów.	39	394	1058-1060

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Sachregister

zum Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Jahrgang 1869.

Deutsch-Polnisch.

A.

Abänderung von Innungsstatuten (G. Ordn. §. 92.) 410.

Abandonniren bei Versicherungen gegen Seegefahr (Hand. G. B. Art 854. 865. 868—875.) 898.

Abdeckereien, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Abfertigung bei den Zollbehörden, allgemeine Bestimmung (V. Z. G. §. 27.) 494. — auf Begleitschein I. (das. §. 41. 42.) 500. — beim Eisenbahntransport (das. §§. 64. 66.) 512.

Abgaben, die Berechtigung zur Erhebung derselben für den Gewerbebetrieb wird aufgehoben (G. Ordn. §. 7. Nr. 6.) 378. — Abgaben für den Marktverkehr (das. §. 68.) 403. — für Benutzung von Verkehrsanstalten (V. Z. G. §§. 8. 10.) 485. — für Schiffe, Schifffahrt und Hafen (Hand. G. B. Art. 622.) 813. — Vorrechte derselben (das. Art. 757. Nr. 3. Art. 772. Nr. 1. Art. 773.) 860. — Verjährung derselben (das. Art. 906.) 918. s. Kirchen-, Kommunal-, Kreis-, Schulabgaben.

Abgeordnete zum Reichstage werden durch direkte Wahl gewählt (G. v. 31. Mai §. 12.) 221. — Vermehrung ihrer Zahl erfolgt durch Gesetz (das. §. 5.) 218.

Ablösung von Berechtigungen, die den Gewerbebetrieb beschränken (G. Ordn. §. 8.) 378.

Absperrung, als Maßregel gegen Rinderpest (G. v. 7. April §§. 2. 14.) 160.

Abwesende, Abschluß von Verträgen in Handelssachen unter Abwesenden (Hand. G. B. Art. 319—321. Art. 69. Nr. 6.) 714.

Advokaten beim Bundes-Oberhandelsgericht (G. v. 12. Juni §. 10.) 299. — Auf die Praxis der Advokaten findet die Gewerbe-Ordnung keine Anwendung (G. Ordn §. 6.) 376.

Agenten von Feuerversicherungs-Anstalten, Bestimmungen über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §§. 14. 148.) 380

Akkreditive unterliegen der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

Akten, Abgabe derselben an das Bundes-Oberhandelsgericht (G. 12. Juni §§. 17.—19.) 303.

Aktenversendung, durch dieselbe wird die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts nicht ausgeschlossen (G. v. 12. Juni §. 12.) 300.

Aktien, Ankauf von Aktien als Handelsgeschäft (Hand. G. B. Art. 67. 271. Nr. 1.) 635. — Bestimmungen über die Aktien der Kommanditgesellschaften (das. Art. 173. 182 bis 184.) 668. — desgleichen der Aktiengesellschaften (das. Art. 207. 222. 223.) 679.

Aktiengesellschaften, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 207—249.) 679. — Die in Betreff der Kaufleute geltenden Vorschriften finden auch auf Aktiengesellschaften Anwendung (Hand. G. B. Art. 5.) 617. — Firma derselben (das. Art. 17. 18.) 621.

Kommanditgesellschaften auf Aktien, s. diese.

Aktionaire, Rechtsverhältnisse derselben (Hand. G. B. Art. 216—226.) 682.

Akzept von Wechseln, Begriff und Rechtsverhältnisse aus demselben (W. Ordn. Art. 21. ff. 7. 19. 20. 81.) 591.

Akzeptant, Verpflichtung desselben aus der Annahme des Wechsels (W. Ordn. Art. 21—24. 75. 81.) 591. — Unsicherheit desselben begründet den Anspruch auf Sicherstellung (das. Art. 29.) 593. (Nürnberg. Nov. 6.) 616. — seine Befugniß zur Deposition der Wechselsumme (W. Ordn. Art. 40. 73.) 597. — Verjährung des Anspruchs an denselben (das. Art. 77. 83.) 607.

Akzeptation, s. Annahme.

Alimentationsansprüche von Familiengliedern, inwieweit auf Beitreibung derselben das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 3.) 374.

Alonge bei Wechseln (W. Ordn. Art. 11.) 588.

Amortisation von Kautions-Empfangscheinen (G. v. 2. Juni §. 13.) 246. — von Wechseln (W. Ordn. Art. 74.) 606. — von Anweisungen, Verpflichtungsscheinen, Konnossementen u. s. w. (Hand. G. B. Art. 305.) 709.

Aemter (öffentliche), die Befähigung zur Bekleidung derselben ist unabhängig vom religiösen Bekenntnisse (G. v. 3. Juli) 451.

Amtseid der Mäkler (Hand. G. B. Art. 66.) 635.

Amtskautionen der Bundesbeamten (G. v. 2. Juni) 243. — Höhe derselben (B. v. 29. Juni Art. 2.) 440. — Objekte, in denen sie zu leisten sind (G. v. 2. Juni §. 5.) 244. — Rechte des Bundes an denselben (das. §§. 10—12.) 245. — Beschaffung derselben durch Gehaltsabzüge (das. §. 7.) 245. (B. v. 29. Juni Art. 4—6.) 443.

Amtsverlust der Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 24.) 307.

Anlagen, gewerbliche, ihre Errichtung und Veränderung (G. Ordn. §§. 16—28.) 381. — Untersagung ihrer Benutzung aus Gründen des Gemeinwohls (das. §. 51.) 396. — polizeiliche Wegschaffung derselben (das. §. 147.) 428.

Anleihe, antheilige Uebernahme der Garantie für eine zur Herstellung der dauernden Fahrbarkeit des Sulina-Arms der Donaumündungen bestimmte Anleihe der Europäischen Donauschiffahrts-Kommission (G. v. 11. Juni 68.) 59.

Erhöhung des Betrages der Anleihe für die Bundes-Kriegsmarine (G. v. 20. Mai) 207.

Annahme (Akzeptation) von Wechseln (W. Ordn. Art. 21—24. 92.) 591. — Präsentation zur Annahme und Protest Mangels derselben (das. Art. 18—20.) 590. — Regreß auf Sicherstellung wegen nicht erhaltener Annahme (das. Art. 25—28.) 592. — eines Antrages in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 318—322.) 714. — Annahme einer Anweisung (das. Art. 300. 301.) 708.

Ansageverfahren bei Einfuhr zollpflichtiger Güter (B. z. G. §§. 33. 38. 52. 74. 83. 84.) 498.

Antiquare haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Anträge in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 297.) 707. — Erklärung darüber, Annahme oder Ablehnung (das. Art. 318—323.) 714. — Antrag zum Kauf (das. Art. 337.) 720.

Anweisungen (Assignationen) der Kaufleute (Hand. G. B. Art. 300—305.) 708. — dieselben unterliegen der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293. — Anweisungen auf Arbeits- oder Dienstlohn, rechtliche Wirkung derselben (G. v. 21. Juni §. 2.) 373.

Anzeigepflicht bei Ausbruch der Rinderpest (G. v. 7. April §§. 4. 11.) 161. — bei Wechselstempel-Hinterziehungen (G. v. 10. Juni §. 21.) 292. — bei Anfang des Gewerbebetriebs (G. Ordn. §§. 14. 35. 148. Nr. 1. 2. 4.) 380.

Apotheker, inwieweit die Gewerbe-Ordnung auf dieselben Anwendung findet (G. Ordn. §. 6.) 376. — Approbation derselben (das. §. 29.) 388. — Centralbehörden, welche zur Ertheilung derselben befugt sind (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dezbr.) 1050. — ihre Befugniß zur Annahme von Gehülfen und Lehrlingen (G. Ordn. §. 41.) 392. — Taxen für dieselben (das. §. 80.) 406. — Verhältniß derselben zu ihren Lehrlingen (das. §§. 126. 106.) 420.

Approbationen von Medizinalpersonen gelten für das ganze Bundesgebiet (G. Ordn. §. 29.) 388. — Zurücknahme von Approbationen (das. §. 53.) 396. — Centralbehörden, welche zur Ertheilung derselben befugt sind (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dezbr.) 1050.

Arbeiten an Sonn- und Festtagen, Beschränkung derselben (G. Ordn. §§. 105. 129.) 413. — Dauer der Arbeit bei jugendlichen Arbeitern in Fabriken (das. §§. 128. 129.) 420. — Strafen der gemeinschaftlichen Einstellung der Arbeit werden aufgehoben (das. §. 152.) 431.

Arbeiter, ihr Verhältniß zu den Arbeitgebern (G. Ordn. §§. 105—139.) 413. — Sicherung derselben gegen Gefahr beim Gewerbebetrieb (das. §. 107.) 414. — Streitigkeiten derselben mit Arbeitsherren (das. §. 108.) 414. — Beschäftigung von jugendlichen Arbeitern in Fabriken (das. §§. 128—133. 149. Nr. 7. 150.) 420. — Hülfskassen für Arbeiter (das. §§. 141. 137. 139.) 425. — Vereinigungen derselben zur Erlangung von besserem Lohn sind nicht mehr verboten (das. §. 152.) 431. — Inwieweit Bestimmungen der Gewerbe-Ordnung auf Bergwerks- und Grubenarbeiter Anwendung finden (das. §. 154.) 432.

s. Fabrikarbeiter, Gewerbegehülfen.

Arbeitgeber, ihr Verhältniß zu den Arbeitsgehülfen (G. Ordn. §§. 105—114.) 413. — desgl. zu den Lehrlingen (das. §§. 105—108. 115—126.) 413. — desgl. zu Fabrikarbeitern (das. §§. 127—139.) 420. — insbesondere zu jugendlichen Arbeitern (das. §§. 128—133. 149. Nr. 7. 150.) 420. — Streitigkeiten der Arbeitgeber mit Arbeitern (das. §. 108.) 414. — Vereinigungen derselben (das. §§. 152. 153.) 431.

Arbeitsbücher, die Verpflichtung zur Führung derselben ist aufgehoben (G. Ordn. §. 113.) 417. — Arbeitsbücher jugendlicher Fabrikarbeiter (das. §. 131.) 422.

Arbeitseinstellung auf vorgängige Verabredung ist nicht mehr verboten (G. Ordn. §. 152.) 431.

Arbeitslohn darf erst nach Fälligkeit mit Beschlag belegt werden (G. v. 21. Juni §. 1.) 372. — derselbe ist an Fabrikarbeiter in baarem Gelde auszuzahlen (G. Ordn. §§. 134—139.) 423.

Arbeitsnehmer, s. Arbeiter.

Arbeitszeugnisse, Bestimmungen über dieselben (G. Ordn. §§. 113. 124. 108.) 417.

Arrha (Daraufgabe) in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 285.) 705.

Arzneimittel, wieweit die Gewerbe-Ordnung auf den Verkauf derselben Anwendung findet (G. Ordn. §. 6.) 376.

Aerzte, ihre Approbation (G. Ordn. §. 29.) 388. — Behörden, welche zur Ertheilung derselben befugt sind, und Vorschriften über die Prüfung der Aerzte (Bek. v. 25. Sept.) 973. — Entbindung von dieser Prüfung (Bek. v. 9. Dezbr.) 1049. — Taxen für Aerzte (G. Ordn. §. 80.) 406. — Strafe der unbefugten Annahme der Bezeichnung als Arzt (das. §. 147. Nr. 3.) 428.

Assekuranz-Polize, Uebertragung derselben durch Indossament (Hand. G. B. Art. 302—303.) 708. — Cession derselben (das. Art. 896. 904. 905.) 914.

s. auch Polize, Versicherung.

Assignationen (kaufmännische) unterliegen der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

s. auch Anweisungen.

Aufkündigung des Arbeitsverhältnisses (G. Ordn. §§. 110—112.) 415.

Aufhebung von Portofreiheiten (G. v. 5. Juni §. 6.) 212. — desgl. der subjektiven Befreiungen von der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 26.) 294. — desgl. von Gewerbeberechtigungen (G. Ordn. §§. 7. 9. 10.) 377.

Auflösung von Innungen (G. Ordn. §. 93.) 410.

Aufsichtsrath bei Kommanditgesellschaften auf Aktien (Hand. G. B. Art. 175. Nr. 6. Art. 177. Nr. 3. Art. 185—187. 191—195. 204.) 669. — desgl. bei Aktiengesellschaften (das. Art. 225. 226. 231.) 686.

Aufträge in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 297. 360—362. 376. 377.) 707. — Die Erklärung darüber muß ohne Zögern erfolgen (das. Art. 323.) 715. — Auftrag zur Versicherung (das. Art. 786. 787.) 871.

Augenärzte bedürfen der Approbation (G. Ordn. §. 29.) 388.

Auktionatoren, Bestimmungen über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §. 36.) 391.

Ausfuhr, für dieselbe ist Zollfreiheit die Regel (B. z. G. §§. 1. 5.) 483. — Allgemeine Bestimmungen darüber (das. §§. 21—35.) 489. — auf Landstraßen, Flüssen und Kanälen (das. §§. 55. 56.) 508. — auf Eisenbahnen (das. §§. 71. 72.) 516. — seewärts (das. §. 88.) 339.

Ausfuhrvergütung für Zucker (G. v. 26. Juni §. 3.) 435.

Ausfuhrverbot, Einfluß desselben auf die Dienst- und Heuerverträge der Schiffsbesatzung (Hand. G. B. Art. 517. 543. Nr. 4.) 779. — desgl. auf Frachtverträge (das. Art. 564. 631. Nr. 1. Art. 636—643. 674.) 794.

Auslagen der Handelsgesellschafter in Gesellschaftsangelegenheiten (Hand. G. B. Art. 93.) 643. — Auslagen der Kaufleute in Handelsgeschäften (das. Art. 290.) 706. — Auslagen des Kommissionairs (das. Art. 371. 374.) 731. — des Spediteurs (das. Art. 381. 382.) 734. — des Frachtführers (das. Art. 409.) 743. — des Schiffers (das. Art. 501.) 775.

Ausland, Befreiung im Auslande zahlbarer Wechsel von der Stempelabgabe (G. v. 10. Juni §. 1.) 285. — das Bundesgebiet gilt rechtlich nicht als Ausland (G. v. 21. Juni §. 39.) 479. — Erfordernisse von im Ausland ausgestellten Wechseln (W. Ordn. Art. 85.) 609. — Pflichten des Schiffers im Auslande (Hand. G. B. Art. 482.) 768.

Ausländer können zum Gewerbebetrieb im Umherziehen zugelassen werden (G. Ordn. §. 57.) 398. — Beschränkungen derselben im Marktverkehr (das. §. 64.) 402. — Nachtheile für Ausländer finden keine Anwendung auf Norddeutsche (G. v. 21. Juni §. 39.) 479. — Wechselfähigkeit der Ausländer (W. Ordn. Art. 84.) 609.

Auslieferung im Wege der Rechtshülfe in Strafsachen (G. v. 21. Juni §§. 21—31. 34. 36.) 474.

Auslieferungs-Provision in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 371.) 731.

Auslieferungsscheine in Handelssachen, Uebertragung derselben durch Indossament (Hand. G. B. Art. 302 bis 305.) 708.

Aussteller (Trassant), Name desselben als Erforderniß eines gezogenen Wechsels (W. Ordn. Art. 4. Nr. 5.) 586. — derselbe kann sich als Bezogenen bezeichnen (das. Art. 6.) 587. — Verpflichtungen desselben (das. Art. 8. 25. 26. 66. 81.) 587. — demselben haftet der Akzeptant wechselmäßig (das. Art. 23.) 591. — Fälschung der Unterschrift des Ausstellers (das. Art. 75.) 606. — Verjährung des Anspruchs an ihn (das. Art. 78. 79.) 607. — desgl. aus eigenen Wechseln (das. Art. 100.) 614.

Auswanderung, Bestimmung über Auswanderungs-Unternehmer und Auswanderungs-Agenten (G. Ordn. §. 6.) 376. — Die auf das Auswanderungswesen sich beziehenden Gesetze erleiden durch das Handelsgesetzbuch keine Abänderung (Hand. G. B. Art. 679.) 834.

Aval (Wechselbürge), Verbindlichkeit desselben (W. Ordn. Art. 7. 81.) 587.

B.

Bäcker und Backwaarenhändler, Bestimmungen über den Gewerbebetrieb derselben (G. Ordn. §§. 73. 74. 79.) 405.

Baden (Großherzogthum), Postvertrag mit Italien (v. 10. Nov. 68.) 93. — Handels- und Zollvertrag mit der Schweiz (v. 13. Mai) 925. — Vertrag mit dem Norddeutschen Bunde wegen der militairischen Freizügigkeit (v. 25 Mai) 1037.

Ballast, Einnahme desselben in Seeschiffe (Hand. G. B. Art. 481. 623. 642. 827.) 768.

Banken, die in Betreff der Kaufleute geltenden Vorschriften finden auch auf öffentliche Banken Anwendung. (Hand. G. B. Art. 5.) 617. — Rechte der Banken in Beziehungen auf Bestellung und Veräußerung von Pfändern (das. Art. 312.) 712.
s. auch Privatbanken.

Bankiergeschäfte, Eigenschaft derselben als Handelsgeschäfte (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 2.) 702.

Banknoten sind befreit von der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

Bannmeile, Aufhebung derselben (G. Ordn. §. 7. Nr. 4. b.) 377.

Bannrechte, Aufhebung derselben (G. Ordn. §. 7. Nr. 2—4.) 377.

Bayern (Königreich), Postvertrag mit Italien (v. 10. Nov. 68.) 93. — Handels- und Zollvertrag mit der Schweiz (v. 13. Mai) 925.

Beamte, auf Gehalt und Dienstbezüge öffentlicher Beamter findet das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns keine Anwendung (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 1.) 373.

Beerdigung des Schiffers während der Seereise, Kosten derselben (Hand. G. B. Art. 524.) 782. — Beerdigungskosten für die Schiffsmänner (das. Art. 551.) 791.

Befreiungen von der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §§. 1. 7. 24.) 285. — Aufhebung der subjektiven Befreiungen von dieser Abgabe (das. §. 26.) 294.

Befriedigung (abgesonderte), erfolgt nach dem Recht des Orts, wo das an die Konkursmasse abzuliefernde Vermögen sich befindet (G. v. 21. Juni §. 15. Nr. 2. §. 18.) 472.

Begleiter beim Gewerbebetriebe im Umherziehen (G. Ord. §§. 62. 149. Nr. 5.) 401.

Begleitpapiere bei Frachtgeschäften (Hand. G. B. Art. 393. 480. 592.) 738.

Begleitscheine bei der Zollabfertigung, allgemeine Bestimmung (V. Z. G. §. 33.) 498. — Verfahren bei Begleitschein I. (das. §§. 41. 42.) 500. — Ertheilung von Begleitschein II. (das. §. 51.) 506. — Begleitschein-Regulativ (das. §. 58.) 509.

Begnadigung von Zollvergehen (G. v. 1. Juli Art. 15.) 574.

Begünstiger von strafbaren Handlungen, ihre Auslieferung im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 22.) 474.

Behörden, Bezeichnungen der in Gewerbeangelegenheiten zuständigen Behörden (G. Ordn. §. 155.) 432.

Bekanntmachung der Eintragungen in die Handelsregister (Hand. G. B. Art. 13. 14. 25. 46. 87. 115. 129. 135. 151. 155. 156. 171. 176. 198. 210. 214.) 620. — Bekanntmachung der Kommandit- und Aktiengesellschaften (Hand. G. B. Art. 175. Nr. 8. Art. 198. 209. Nr. 11. Art. 210. Nr. 6. Art. 214. 221. 233. 243. 245. 247.) 669. — Bekanntmachung der stillen Gesellschaften (Hand. G. B. Art. 260.) 698.

Bekenntniß, die auf der Verschiedenheit des religiösen Bekenntnisses beruhenden Beschränkungen der bürgerlichen und staatsbürgerlichen Rechte werden aufgehoben. (G. v. 3. Juli) 451.

Benachrichtigung von der Nichtzahlung des Wechsels (W. Ordn. Art. 45—47.) 598.

Berechtigungen, die den Gewerbebetrieb beschränken, werden aufgehoben (G. Ordn. §§. 7—9. 10.) 377.

Bergelohn für die Bergung von Schiffen (Hand. G. B. Art. 742—756. 757. 772. 773. 781. 906. 909.) 856.

Bergung des Schiffes und der Ladung (Hand. G. B. Art. 742—756.) 856. — Mitwirkung der Schiffsleute (das. Art. 542.) 787. — Kosten der Bergung (das. Art. 622. 722. 735. Nr. 5. Art. 772. Nr. 3. Art. 773. 781.) 813. — Verjährung der Bergungskosten (das. Art. 906. 909.) 918. — Rechtsverhältnisse aus derselben sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302.

Bergwerksarbeiter, Anwendung von Bestimmungen der G. Ordn. auf dieselben (G. Ordn. §. 154.) 432.

Bergwesen, wieweit die Gewerbeordnung auf dieselbe Anwendung findet (G. Ordn. §. 6.) 376.

Berufskonsuln (consules missi), ihre Stellung in Norddeutschland und Italien (Vertr. v. 21. Dez. 68. Art. 3.) 175.

Beschlagnahme des Arbeits- oder Dienstlohns, Bestimmungen über dieselbe (G. v. 21. Juni) 372. — Beschlagnahme im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 36.) 478. — Beschlagnahme gegen Handelsgesellschaften (H. G. B. Art. 119. 120. 146.) 651. — gegen Schiffe und die darauf befindlichen Waaren (das. Art. 446. 631. 692.) 756.

Beschränkungen der bürgerlichen und staatsbürgerlichen Rechte, welche auf der Konfession beruhen, werden aufgehoben (G. v. 3. Juli) 451.

Besicht, Kauf auf Besicht (Hand. G. B. Art. 339. 347.) 720.

Bestechung von Zollbeamten, Strafe derselben (V. Z. G. §. 160.) 560. (G. v. 1. Juli Art. 18.) 576.

Betriebslokal, Gewerbetreibende, welche zur Anzeige desselben verpflichtet sind (G. Ordn. §. 14.) 380. — Strafe der Zuwiderhandlung (das. §. 148. Nr. 3.) 429.

Betrug bei Handelsgeschäften, Folgen desselben (Hand. G. B. Art. 294.) 707. — insbesondere beim Kauf (das. Art. 350.) 725. — beim Speditionsgeschäft (das. Art. 386.) 736. — bei Frachtgeschäften (das. Art. 408.) 743.

Beweis in Handelssachen durch Bücher, Zeugen, Urkunden (Hand. G. B. Art. 34—40. 77. 78. 295. 488. 494.) 626. — Beweis in Assekuranz-Angelegenheiten (das. Art. 888—890.) 911.

Bezogener, Name desselben als Erforderniß gezogener Wechsel (W. Ordn. Art. 4. Nr. 7.) 586. — der Aussteller kann sich als Bezogenen bezeichnen (das. Art. 6.) 587. — Haftung des Bezogenen aus dem Akzept (das. Art. 21—24.) 591.
s. auch Akzeptant.

Bilanz der Kaufleute, Anfertigung derselben (Hand. G. B. Art. 29—31. 33.) 625. — Bilanz der offenen Gesellschaften (das. Art. 105. 107.) 647. — der Kommanditgesellschaften (das. Art. 160. 165.) 664. — der Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 185. 186. 193. 197.) 664. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 209. Nr. 6. Art. 217. 224. 225. 239. 240. 249. Schlußsatz) 679. — der stillen Gesellschaften (das. Art. 253. 254.) 696.

Bilderhändler haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Billets à Ordre unterliegen der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

Binnenland, Kontrolen in demselben (V. Z. G. §. 125.) 540.

Binnenlinie, Bestimmung derselben (V. Z. G. §. 16.) 472.

Binnenzölle sind unzulässig (V. Z. G. §. 8.) 487.

Blankets (gestempelte) zur Entrichtung der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 13.) 289. — dieselben werden bei den Postanstalten verkauft (Bek. v. 13. Dez.) 1058.

Blanko-Indossamente, Begriff und Rechtsverhältnisse aus denselben (W. Ordn. Art. 12. 13. 36.) 588.

Blokade, Einfluß derselben auf die Dienst- und Heuerverträge der Schiffsbesatzung (Hand. G. B. Art. 517. 543. Nr. 4.) 779. — desgl. auch Frachtverträge (das. Art. 631. Nr. 1. Art. 636—638. 643. Nr. 1.) 817. — desgl. auf die Ueberfahrtsverträge der Reisenden (das. Art. 670. 671.) 832.

Bodmerei, Begriff und Rechtsverhältnisse (Hand. G. B. Art. 680—700.) 834. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302. — Rechte und Pflichten des Schiffers in Bezug auf Bodmereigeschäfte (Hand. G. B. Art. 497. 500. 503. 504. 507. 512. 613. 634. 681.) 773. — Verbodmung der Ladung (das. Art. 504. 507. 613. 634. 681. 734. 735. 838. 842.) 776. — Versicherung verbodmeter Sachen (das. Art. 824. Nr. 5.) 886. — Uneigentliche Bodmerei (das. Art. 701.) 841.

Bodmerei, (Forts.)
Rechte der Bodmereigläubiger (Hand. G. B. Art. 680. ff. 757. Nr. 7. Art. 762. 771. 773. 781.) 835. — Verjährung ihrer Forderungen (das. Art. 906. ff.) 918.
Die Bodmerei gehört zu den Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 271. Nr. 4.) 701. — Vermittlung derselben durch Mäkler (das. Art. 67.) 604.

Bodmereibriefe, Ausstellung derselben (Hand. G. B. Art. 683—690.) 835. — Uebertragung derselben durch Indossament (das. Art. 302. 687.) 708.

Bodmereigelder, Zahlung und Sicherstellung derselben vor Auslieferung der Güter an den Empfänger (Hand. G. B. Art. 616. 634. 695.) 811. — Beitrag derselben zur großen Haverei (das. Art. 691. 725.) 838. — Versicherung derselben gegen Seegefahr (das. Art. 783. 807. 830. 861. 884.) 870. — Verjährung derselben (das. Art. 906—911.) 918.

Börse, als Ort für Handlungen im Wechselverkehr (W. Ordn. Art. 91.) 611. — Bestimmungen über Börsen und Börsenordnungen (Hand. G. B Art. 331.) 718.

Börsenpreis, was darunter zu verstehen ist (Hand. G. B. Art. 353.) 725. — vergl. auch (das. Art. 311. 343. 357—359. 376.) 711.

Branntwein, Bundesgesetz wegen Besteuerung des Branntweins in der Hamburgischen Voigtei Moorwärder und der Insel Wilhelmsburg eingeführt (B. v. 5. Juni) 371. — zu Kleinhandel mit Branntwein ist Erlaubniß erforderlich (G. Ordn. §. 33.) 389.

Branntweinzwang, Aufhebung desselben (G. Ordn. §. 7. Nr. 4. a.) 377.

Braumalz, Bundesgesetz wegen Besteuerung des Braumalzes in der Hamburgischen Voigtei Moorwärder und der Insel Wilhelmsburg eingeführt (B. v. 5. Juni) 371.

Braunkohlentheer, Anlagen zur Bereitung desselben bedürfen der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Brauzwang, Aufhebung desselben (G. Ordn. §. 7. Nr. 4. a.) 377.

Bromberg, Aufhebung der dortigen Ober-Postdirektion und Vereinigung derselben mit der zu Posen (A. E. v. 22. Sept.) 1013.

Bruttogewicht bei Zollrevisionen (V. Z. G. §. 29.) 495.

Buchdrucker haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Buchdruckereien, die Geschäfte derselben sind als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 5.) 702.

Bücher s. Handelsbücher.

Buchhandel, die Geschäfte der Buchhändler sind als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 5.) 702.

Buchhändler haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Bund, Rechte desselben an den Amtskautionen der Bundesbeamten (G. v. 2. Juni §§. 10—13.) 245.

Bundesbeamte, Amtskautionen derselben (G. v. 2. Juni) 243. — Welche Klassen derselben kautionspflichtig sind (V. v. 29. Juni) 439. — Die bei dem Bundes-Oberhandelsgericht angestellten Beamten sind Bundesbeamte (G. v. 12. Juni §. 3.) 298.

Bundesdienst-Angelegenheiten, Bestimmungen über die Portofreiheit derselben (G. v. 5. Juni §. 2.) 211.

Bundesgesandte (Botschafter, Ministerresidenten, Geschäftsträger), Ernennung derselben für: den Argentinischen Bund und Uruguay, 209. Frankreich, 1046. Italien, 444. Mexiko, 370. Spanien, 1046. Türkei, 1046. Venezuela, 165.

Bundeshaushalt, Nachtrag zum Haushalts-Etat für 1869. (G. v. 18. März) 85. — Feststellung des Haushalts-Etats für 1870. (G. v. 13. Juni) 313. — Nachtrag zu demselben (G. v. 29. Juni) 445.

Bundeskanzler, hat den Zinssatz der Schatzanweisungen zu bestimmen (A. E. v. 15. März) 113. (A. E. v. 24. Mai) 369. (A. E. v. 4. Dez.) 1061. — hat die Ausführung des Gesetzes, betreffend Maaßregeln gegen die Rinderpest, zu überwachen (G. v. 7. April §. 12.) 163. — ernennt die Sekretaire des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 4.) 298.
Befugnisse desselben in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §. 56.) 397.

Bundeskasse, die Kosten in Sachen vor dem Bundes-Oberhandelsgericht fließen zur Bundeskasse (G. v. 12. Juni §. 22.) 306.

Bundeskonsuln (General-Konsuln, Vice-Konsuln), Ernennungen zu Bundeskonsuln in:
Aberdeen, 970. Adelaide, 1052. Adrianopel, 1034. Akkermann, 84. Aleppo, 1034. Almeria, 91. Antwerpen, 1044. Arbroath, 971. Arica (Peru), 206.
Bahia, 171. Belfast, 970. Belgrad, 74. Berwick, 1042. Bilbao, 57. Birmingham, 972. Blumenau, 171. Bona, 72. Bordeaux, 1068. Boston, 84. Boulogne s. M., 1052. Bristol, 971. Brussa, 1034. Bukarest, 72.

Ca-

Bundeskonsuln [General-Konsuln, Vice-Konsuln], (Forts.)
Cadix, 57. Canton, 1033. Cardenas, 172. Cardiff, 970. Campêche, 1043. Catania, 74. Ceará, 171. Chili, 166. Cienfuegos, 172. Cincinnati, 165. Ciudad Bolivar, 1032. Colima, 1043. Colombo (Ceylon), 1034. Colon (Columbien), 1035. Concepcion, 70. Copiapó, 70. Cordova, 1043. Cork, 972. Coronel, 70. Sa. Cruz (Teneriffa), 56.
Dartmouth, 971. Desterro, 171. Dieppe, 1052. Dona Francisca, 171. Dover, 971. Dublin, 970. Dundalk, 1048. Dundee, 970. Durango, 1043.
Falklands Inseln, 1044. Falmouth, 1047. Faversham, 1043. Fridericia, 1053.
Galacz, 83. Gallipoli, 1034. Gijon, 56. Glasgow, 970. Gloucester, 971. Gonaïves (Hayti), 83. Gosport, 1047. Grangemouth, 1047. Great Grimsby, 971. Großbritannien und Irland, 215. Guadalajara, 1043. Guanajuato, 1042.
Hakodade, 216. Harlingen, 91. Harlepool, 970. Harwich, 971. Helder, 91. Honfleur, 1035. Honkong, 1033. Huntusko, 1043. Hull, 1042.
Jassy, 83. Jersey, 971. Jerusalem, 1032. Iquique (Peru) 77.
Kirkwall, 972. Konstantinopel, 91. Korsoer, 1033.
Lagos (Guinea), 56. La Guayra, 1032. La Rochelle, 83. La Valette (Malta), 74. Leith, 970. Lerwick, 1035. Licata, 206. Limerick, 1048. Liverpool, 1068. London, 215. Londonderry, 972. Lowestoft, 1048. S. Luiz, 171. Lynn, 1047. Lyon, 1047.
Madras, 444. Malta, s. La Valette, 74. Manchester, 971. Manzanillo, 172. Maracaibo, 1032. Maroim, 171. Matamoros, 1043. Mayaguez, 1036. Mazatlan, 1043. Mentone, 1044. Mexiko, 370. Middlesbró, 970. St. Miguel de St. Salvador, 76. Milford, 971. Mobile, 84. Montrose, 1042.
Nagasaki, 216. Nassau (New Providence), 1033. Natal (Rio Grande do Norte), 171. Newcastle, 970. Newport, 971. Niegata, 216.
Onega, 1035. Oran, 72.
So. Paolo, 171. Papeete (Tahiti), 1033. Pará de Belem, 171. Penzance, 971. Perth, 1035. Pesth, 74. Peterhead, 1042. Petropolis, 171. Philippeville, 72. Plymouth, 970. Ponce (Portoriko), 166. Poole, 1042. Port au Prince, 92. Port Elizabeth (Kap der guten Hoffnung), 196. Port Louis (Insel Mauritius), 215. Porto Alegre, 171. Porto Plata, 1032. Portsmouth, 1047. Port Stanley, 1044. Puebla, 1043. Puerto Cabello, 1032. Puerto Montt (Chili), 1034.
Ramsgate, 971. Rio Grande do Sul, 171. Rochester, 1043. Rustschuck, 1034.

Bundeskonsuln [General-Konsuln, Vice-Konsuln], (Forts.)
Samarang (Java), 112. San Blas, 1046. San Louis Potosi, 1043. Santiago, 70. Santos, 171. Savannah, 210. Scilly-Inseln, 972. Shangai, 577. Sheerneß, 1043. Shields, 970. Shoreham, 971. Southampton, 971. Stockton, 1047. Stornaway, 1042. Sunderland, 970. Swansea, 971.
Taganrog, 578. Tampiko, 1043. Tepic, 1046. Texel, 91. St. Thomas (Antillen), 56. St. Thomé (West-Afrika), 970. Tiflis, 114.
d'Urban (Natal), 215.
Valdivia, 70. Valparaiso, 70. Varna, 1034. Venezuela, 165. Vera Cruz, 1043. Vigo, 56.
Wasa, 206. Weymouth, 971. Wick, 1042. Wisbeach, 1047.
Yarmouth, 1047. Yokohama, 216.
Zanzibar, 165.

Bundes-Kriegsmarine, Erhöhung des Betrages der Anleihe zur Erweiterung der Bundes-Kriegsmarine (G. v. 20. Mai) 207. — Die Portovergünstigungen der Personen der Bundes-Kriegsmarine werden einstweilen aufrecht erhalten (G. v. 5. Juni §. 5.) 212.

Bundes-Oberhandelsgericht, gemeinsamer oberster Gerichtshof für Handelssachen, wird in Leipzig errichtet (G. v. 12. Juni §§. 1. 2.) 297. — Ernennung der Mitglieder und der übrigen Beamten (das. §§. 3. 4.) 298. — Eintheilung desselben in Senate (das. §. 8.) 299. — Praxis bei demselben (das. §. 10.) 299. — Zuständigkeit (das. §§. 12—19. 21.) 300. — Dienstverhältnisse der Mitglieder (das. §§. 23—26.) 306.

Bundes-Präsidium. Die Instruktion über Maßregeln gegen die Rinderpest wird vom Bundes-Präsidium erlassen (G. v. 7. April §. 8.) 162.
Dasselbe hat die Klassen der kautionspflichtigen Bundesbeamten und die Höhe der Amtskautionen im Einvernehmen mit dem Bundesrathe zu bestimmen (G. v. 2. Juni §. 3.) 244.
Dasselbe hat die Anordnungen wegen Anfertigung von Wechselstempelzeichen zu erlassen (G. v. 10. Juni §. 22.) 292.
Dasselbe ernennt die Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 3.) 298. — und bestimmt den Zeitpunkt, mit welchem das Gesetz, betreffend die Errichtung eines obersten Gerichtshofes für Handelssachen, in Wirksamkeit tritt (das. §. 27.) 308.

Bundesrath: 1) des Norddeutschen Bundes.
Einberufung des Bundesrathes (V. v. 29. Jan.) 71.
Ernennung von Bevollmächtigten 73. 199. 969. 1045.

Die

Bundesrath, (Forts.)

Die in Bundesrathssachen bestehenden Portofreiheiten werden aufrecht erhalten (G. v. 5. Juni §. 2.) 211.

Der Bundesrath hat das Wahlreglement zu den Reichstagswahlen zu erlassen (G. v. 31. Mai §. 15.) 221.

Desgl. Bestimmungen zur Ausführung des Gesetz über die Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 28.) 295. — Beschlüsse desselben auf Grund dieser Befugniß (Bek. v. 13. Dez.) 1053.

Derselbe schlägt die Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts vor (G. v. 12. Juni §. 3.) 298.

Derselbe hat den Vertheilungsmaßstab der Mehrerträge der Postverwaltung aus Anlaß der Aufhebung von Portofreiheiten festzustellen (G. v. 13. Juni §. 2.) 313.

Befugnisse desselben hinsichtlich des Gewerbebetriebs (G. Ordn. §§. 16. 24. 29. 31. 56. 57. 64.) 381.

Beschlüsse desselben in Betreff der Prüfung der Aerzte u. s. w. (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dez.) 1049. (Bek. v. 9. Dez.) 1050.

Desgl. über die Prüfungen der Seeschiffer und Seesteuerleute auf Deutschen Kauffahrteischiffen (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

2) Bundesrath des Deutschen Zollvereins.

Einberufung des Bundesrathes (V. v. 17. April) 167.

Ernennung von Bevollmächtigten 203. 969. 1041. 1045.

Derselbe hat die Anordnungen zur Ausführung des Gesetzes, die Besteuerung des Zuckers, festzustellen (G. v. 26. Juni §. 5.) 437. — desgl. Bestimmungen über Privatläger unverzollter Waaren zu treffen (V. z. G. §. 109.) 533. — desgl. über Verkehrs-Erleichterungen und Befreiungen, sowie Zoll-Erlasse (das. §. 118.) 536. — desgl. die Bestimmungen zur Ausführung des Vereinszollgesetzes (das. §. 167.) 562.

Bundesstaaten, Beiträge derselben zu den Gesammtausgaben für 1868. (G. v. 9. Juni) 248.

Antheile derselben an der Einnahme aus der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

Bürgerrecht, bei Gewerbetreibenden (G. Ordn. §. 13.) 380.

Bürgschaft in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 281. — Vergl. auch Art. 69. Nr. 1.) 704.

C.

Centralbehörden, Befugnisse derselben in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §§. 38. 80. 128. 133. 142. 155.) 391. — Centralbehörden, welche zur Approbation von Medizinalpersonen befugt sind (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dez.) 1050. — Befugniß derselben, von der ärztlichen Prüfung zu entbinden (Bek. v. 9. Dez.) 1050.

Certifikat über die Eintragung eines Schiffes in das Schiffsregister (Hand. G. B. Art. 435. 436.) 753.

Cession einer Forderung in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 299.) 708. — Cession der Rechte aus Seeversicherungsverträgen (das. Art. 896. 904. 905.) 914. — von Arbeits- oder Dienstlohn, rechtliche Wirkung derselben (G. v. 21. Juni §. 2.) 373.

Chartepartie, Errichtung derselben bei Frachtverträgen (Hand. G. B. Art. 558. 653.) 792.

Cheks ohne Akzept sind befreit von der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

Civilentschädigung, Vollstreckung von Erkenntnissen über dieselbe im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 42.) 480.

D.

Dampfkessel, Bestimmungen über die Anlegung derselben (G. Ordn. §. 24.) 385.

Dampfschiffahrtsgesellschaften haften subsidiarisch für Uebertretung der Zollvorschriften durch ihr Personal (V. z. G. §. 153.) 558.

Daraufgabe (arrha) in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 285.) 705.

Darlehn, in wiefern Handelsbevollmächtigte Darlehne aufzunehmen befugt sind (Hand. G. B. Art. 47.) 630. — desgl. Korrespondent-Rheder (das. Art. 460.) 760. — desgl. Schiffer (das. Art. 497.) 773. — Darlehne der Kaufleute, Verzinsung derselben (das. Art. 292.) 706.

Dato-Wechsel (W. Ordn. Art. 4. Nr. 4.) 586. — Verfallzeit das. Art. 32. 34.) 595.

Defraudation, s. Zolldefraudation.

Exemtionen der Konsuln in Norddeutschland und Italien (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 3. 4. 19.) 175.

Exequatur, kostenfreie Ertheilung desselben an die Konsularbeamten in Norddeutschland und Italien (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 2.) 175.

Ertheilung desselben an ausländische Konsularbeamte für: Aachen, 1036. Altona, 466. 1052. 1068. Barmen, 74. 216. Berlin, 57. 969. Braunschweig, 444. Bremen, 210. 466. Bremerhafen, 74. Breslau, 1044. Cöln, 58. Danzig, 92. 210. 578. 1048. Emden, 216. Frankfurt a. M., 1046. Geestemünde, 578. Hamburg, 77. 370. 1036. 1068. Husum, 1052. Memel, 972. Sonneberg, 216. Stettin, 58. 92. 972. Stolp, 57.

F.

Fabriken, deren Errichtung obrigkeitliche Genehmigung erfordert (G. Ordn. §. 16.) 381. — Beschäftigung jugendlicher Arbeiter in Fabriken (das. §§. 128—133.) 420. — Revisionen derselben (das. 132.) 422.

Fabrikarbeiter, Bestimmungen über die Verhältnisse derselben (G. Ordn. §§. 105—114. 127—139.) 413. — insbesondere der jugendlichen Fabrikarbeiter (das. §§. 128 bis 133.) 420.

Bestimmungen über die Entrichtung des Arbeitslohnes an Fabrikarbeiter (das. §§. 134—139. 146.) 423.

Fabrikinhaber, Pflichten derselben gegen ihre Arbeiter (G. Ordn. §§. 127—139.) 420. — Verurtheilungen derselben wegen Zuwiderhandlungen gegen die Vorschriften über die Entrichtung des Arbeitslohnes werden öffentlich bekannt gemacht (das. §. 146.) 427.

Fähren (öffentliche), auf dieselben findet die Gewerbe-Ordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Fahrlässigkeit (grobe), bei Erwerbung des Wechsels verpflichtet den Besitzer zur Herausgabe desselben (W. Ordn. Art. 74.) 606.

Fahrposten, Ueberschreitung der Zollinie durch dieselben (V. z. G. §. 21.) 489.

Fahrzeuge (kleine), Eintragung derselben in das Schiffsregister (Hand. G. B. Art. 438.) 754. — Führung des Journals auf denselben (das. Art. 489.) 771.

s. auch Küstenfahrer.

Faktor, s. Prokuristen.

Fälligkeit bei Wechseln (W. Ordn. Art. 30—35.) 594.

Falliment, s. Konkurs.

Fälschung von Wechselstempelzeichen, Strafe derselben (G. v. 10. Juni §. 23.) 292. — desgl. des amtlichen Waarenverschlusses (V. z. G. §. 159.) 560. — von Telegraphen-Freimarken (G. v. 16. Mai §. 2.) 579. — Fälschung bei Wechseln, rechtliche Wirkungen derselben (W. Ordn. Art. 75. 76.) 606.

Familienglieder, das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohnes findet auf Beitreibung ihrer gesetzlichen Alimentationsansprüche keine Anwendung (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 3.) 374.

Faustpfand des Bundes an den Kautionen der Bundesbeamten (G. v. 2. Juni §§. 5. 6.) 244. — desgl. an Waaren und Papieren u. s. w. (Hand. G. B. Art. 309 bis 312.) 710.

s. Pfandrecht.

Fautfracht bei der Verfrachtung von Schiffen (Hand. G. B. Art. 581—588. 638.) 800.

Feldmesser, Bestimmungen über dies Gewerbe (G. Ordn. §. 36.) 391.

Feuerversicherungs-Anstalten, Bestimmung über den Gewerbebetrieb ihrer Agenten (G. Ordn. §. 14.) 380.

s. auch Versicherungen.

Feuerwerkerei, die Anlagen dazu bedürfen der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Finanzbehörden, Befugnisse der obersten Landes-Finanzbehörden in Vereinszollsachen (V. z. G. §§. 52. 54. 70. 81. 111. 119. 121. 124. 125. 128. 131.) 507.

Firma (Handelsfirma), allgemeine Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 15—27.) 621. — Zeichnung der Firma durch den Prokuristen (das. Art. 41. 44. 45.) 628. — desgl. durch den Handlungsbevollmächtigten (das. Art. 48. 49.) 630.

Firma der offenen Handelsgesellschaften (das. Art. 17. 24. 86—89.) 621. — der Kommanditgesellschaften (das. Art. 17. 150—155. 168.) 621. — der Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 175. Nr. 2. Art. 176. Nr. 3.) 669. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 209. Nr. 1. Art. 210. Nr. 2. Art. 228. 229.) 679. — der stillen Gesellschaften (das. Art. 251. 257.) 695. — Liquidationsfirma (das. Art. 139.) 658.

Verfahren gegen diejenigen, welche sich einer ihnen nicht zustehenden Firma bedienen (das. Art. 26.) 624.

Streit über das Recht zum Gebrauche einer Firma ist Handelssache (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. b.) 301.

Firnißsiedereien, zur Anlegung derselben ist Genehmigung erforderlich (G. Ordn. §. 16.) 381.

Fischerei, auf dieselbe findet die Gewerbe-Ordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 381.

Fischerfahrzeuge, Ueberschreitung der Zollinie durch dieselben (V. Z. G. §. 21.) 489.

Flagge, Führung der Landesflagge auf Seeschiffen (Hand. G. B. Art. 432—437. 470.) 753.

Flüsse, Ein-, Aus- und Durchfuhr von Waaren auf denselben (V. Z. G. §§. 36—58.) 499.

Forderungen an Fabrikarbeiter für verbotswidrig creditirte Waaren fallen der gewerblichen Hülfskasse zu (G. Ordn. §. 139.) 424.

Forstbeamte sind verpflichtet, die Grenzwache zu unterstützen (V. Z. G. §. 20.) 489.

Fortbildungsschulen, Besuch derselben durch Gewerbegehülfen (G. Ordn. §. 106.) 414.

Fracht (Frachtgeld), Zahlung derselben, Rechte des Frachtführers wegen der Fracht (Hand. G. B. Art. 406—412.) 742. — Fracht für den Seetransport (das. Art. 615 bis 629. 678.) 811. — Verbodmung der Fracht (das. Art. 509. 680. 681. 701.) 777. — Versicherung der Fracht gegen Seegefahr (das. Art. 783. 797. 801. 802. 804. 825. 829. 859. 882.) 870. — Verjährung der Forderung (das. Art. 909—911.) 919.

Frachtbrief, Ausstellung desselben (Hand. G. B. Art. 391. 392. 401—406. 410.) 737. — insbes. bei Eisenbahnen (das. Art. 429—431.) 752.

Frachtführer, Begriff, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 390. ff. 420.) 737. — Die Geschäfte der Frachtführer sind als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (das. Art. 272. Nr. 3.) 701. — in welchen Fällen der Spediteur als Frachtführer anzusehen ist (das. Art. 385.) 736.

Gesetzliches Pfandrecht der Frachtführer (Hand. G. B. Art. 306. 409—412.) 710.

Frachtgeschäfte, allgemeine Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 390—421.) 737. — Frachtgeschäfte der Eisenbahnen (das. Art. 421. 422—431.) 747. — Frachtgeschäfte beim Seetransport (das. Art. 557—679.) 792.

Frachtmäkler (Hand. G. B. Art. 389.) 737, s. Mäkler.

Frachtvertrag, s. Chartepartie.

Frauen, welche Handelsgeschäfte betreiben (Hand. G. B. Art. 6.) 618. — desgl., welche selbstständig Gewerbe betreiben (G. Ordn. §. 11.) 379, s. auch Ehefrauen, Handelsfrau.

Freihäfen, Bestimmungen darüber (V. Z. G. §§. 98 bis 104.) 528.

Freiläger für unverzollte Waaren (V. Z. G. §. 107.) 532.

Freimarken, s. Telegraphen-Freimarken.

Freizügigkeit, Vertrag zwischen Norddeutschland und Baden wegen gegenseitiger militairischer Freizügigkeit (v. 25. Mai) 1037.

Fuhrleute, in wieweit das Handelsgesetzbuch auf gewöhnliche Fuhrleute Anwendung findet (Hand. G. B. Art. 10.) 619. — s. auch Frachtführer.

Fürsten (regierende) der Bundesstaaten, sowie die Gemahlinnen und Wittwen derselben behalten die Portofreiheit (G. v. 5. Juni §. 1.) 211.

G.

Gasbereitungs- und **Gasbewahrungs-Anstalten** bedürfen der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Gastwirthe, in wieweit das Handelsgesetzbuch auf die Geschäfte derselben Anwendung findet (Hand. G. B. Art. 10—11.) 619. — zum Geschäftsbetriebe derselben ist Erlaubniß nöthig (G. Ordn. §. 33.) 389. — Die Gastwirthe können zum Anschlagen eines Preisverzeichnisses angehalten werden (das. §§. 75. 79.) 405.

Gebrauch (Ortsgebrauch) in Handelssachen, Berücksichtigung desselben (Hand. G. B. Art. 57. 61. 70. 80. 82. 83. 285. 339. 346. 351. 352. 371. 394. 536. 562. 569. 576. 578. 594. 596. 600. 605. 899.) 633.

s. auch Handelsgebrauch.

Gebühren der Anwalte und Advokaten in Prozessen vor dem Bundes-Oberhandelsgericht bestimmen sich nach den Landesgesetzen (G. v. 12. Juni §. 22.) 306. — Für Aufnahme und Entlassung von Lehrlingen werden keine Gebühren erhoben (G. Ordn. §. 125.) 420.

Geburtshelfer bedürfen der Approbation (G. Ordn. §. 29.) 388.

Gehalt von Beamten und Privatpersonen, wieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns darauf Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 1. 4.) 373. — Ansammlung von Amtskautionen durch Gehaltsabzüge (V. v. 29. Juni Art. 4—6.) 443.

Gehülfen, bei strafbaren Handlungen, ihre Auslieferung im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 22.) 474.

s. auch Gewerbegehülfen, Handlungsgehülfen.

Deklaration zollpflichtiger Waaren, allgemeine Bestimmungen darüber (V. Z. G. §§. 22—27.) 491. — Abweichungen vom deklarirten Gewicht, welche straffrei bleiben (das. §§. 39. 81.) 500.

Depeschen (telegraphische), ihre Frankirung durch Freimarken (G. v. 16. Mai) 579.

Desinfizirung, als Maßregel gegen Rinderpest (G. v. 7. April §§. 2. 6.) 160.

Diebstahl, Verkauf und Verpfändung gestohlener Waaren u. s. w. (Hand. G. B. Art. 306—308.) 710.

Dienstbezüge, wieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns auf Dienstbezüge von Beamten und Privatpersonen Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 1. 4.) 373.

Dienstmänner, Bestimmung über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §§. 37. 76.) 391.

Dienstlohn darf erst nach der Fälligkeit mit Beschlag belegt werden (G. v. 21. Juni §. 1.) 372.

Dienstzeit, Berechnung derselben bei Pensionirung von Mitgliedern des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 25.) 307.

Diskonto, Abzug desselben von Seiten des Schuldners in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 334.) 719.

Dispache, Rechnung über die große Haverei (Hand. G. B. Art. 708. Nr. 7. Art. 730. 731.) 845. — Inwiefern die Dispache für die Verpflichtungen des Versicherers maßgebend ist (das. Art. 839—841.) 892.

Distanzfracht bei dem Verlust eines Schiffes (Hand. G. B. Art. 632—634. 642.) 818. — desgl. bei der Auflösung des Frachtvertrages durch andere Zufälle (das. Art. 636—642.) 819.

Domizilwechsel, Begriff und Rechtsverhältnisse aus demselben (W. Ordn. Art. 24. 43.) 592. — eigene domizilirte Wechsel (das. Art. 99.) 614.

Dom-Kietz, Ortschaft (Brandenburg), wird in die II. Servisklasse versetzt (A. E. v. 26. April) 198.

Doppelversicherung, Wirkungen derselben (Hand. G. B. Art. 792—795. 900.) 873.

Druckereien, die Geschäfte derselben sind als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 5.) 702.

Druckschriften, die Befugniß zur Herausgabe und zum Vertriebe derselben kann nicht im Verwaltungswege entzogen werden (G. Ordn. §. 143.) 426.

Druckschriftenhändler haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Durchfuhr ist abgabenfrei gestattet (V. Z. G. §. 6.) 484. — Allgemeine Bestimmungen darüber (das. §§. 21 bis 35.) 489. — auf Landstraßen, Flüssen und Kanälen (das. §§. 36—58.) 499. — ausgangszollpflichtiger Waaren (das. §. 53.) 507. — auf Flüssen, auf welche besondere Staatsverträge Anwendung finden (das. §. 57.) 509. — auf Eisenbahnen (das. §. 70.) 515.

E.

Ehefrauen, in welchen Fällen eine Ehefrau als Handelsfrau anzusehen ist (Hand. G. B. Art. 7.) 618. — Verpflichtungen derselben, Haftung des Mannes für ihre Schulden (das. Art. 8.) 618.

Ehegatten, Einfluß der Gütergemeinschaft unter Ehegatten, wenn einer von ihnen zu den Kaufleuten gehört (Hand. G. B. Art. 8.) 618.

Ehrenakzeptant, Rechte und Verpflichtungen desselben (W. Ordn. Art. 58—60.) 602. — Provision desselben (das. Art. 65.) 604.

Ehrenannahme von Wechseln, Rechtsverhältnisse aus derselben (W. Ordn. Art. 56—61.) 601. — dieselbe ist im Protest zu erwähnen (das. Art. 88. Nr. 5.) 610.

Ehrenzahlung von Wechseln, Rechtsverhältnisse aus derselben (W. Ordn. Art. 62—65.) 603. — dieselbe ist im Protest zu erwähnen (das. Art. 88. Nr. 5.) 610.

Eichgebührentaxe für den Norddeutschen Bund (Anl. zu Stück 40.).

Eichordnung für den Norddeutschen Bund (Anl. zu Stück 32.).

Eichungswesen, Kautionspflicht von Beamten desselben (V. v. 29. Juni Art. 1.) 439.

Eid, eidliche Bestärkung der Handelsbücher (Hand. G. B. Art. 34.) 626. — desgl. des Tagebuchs und der Schlußnoten von Seiten der Mäkler (Hand. G. B. Art. 77.) 638. — des Journals von Seiten der Schiffer (Hand. G. B. Art. 488.) 770. — Beeidigung des Schiffers und der Schiffsmänner bei der Verklarung (das. Art. 493. 535.) 772. — Eidesleistung der Aktiengesellschaften (das. Art. 232.) 688. — Amtseid der Mäkler (das. Art. 66.) 635.

Eigenthum, Uebertragung des Eigenthums an Waaren, Papieren und anderen Handelssachen (Hand. G. B. Art. 306—308.) 710. — desgl. an Schiffen und Schiffsparten (das. Art. 439.) 754. — desgl. an abandonnirten Gegenständen (das. Art. 872. 874.) 905. — Erwerb des Eigenthums an Grundstücken, s. diese.

Einfuhr, für dieselbe ist Zollfreiheit die Regel (V. Z. G. §§. 1. 3.) 483. — Allgemeine Bestimmungen darüber (das. §§. 21—35.) 489. — auf Landstraßen, Flüssen und Kanälen (das. §§. 36—52.) 499. — auf Flüssen, auf welche besondere Staatsverträge Anwendung finden (das. §. 57.) 509. — auf Eisenbahnen (das. §§. 61—69.) 511. — seewärts (das. §§. 74—87.) 516.

Einfuhrbeschränkungen, als Maßregel gegen Rinderpest (G. v. 7. April §§. 2. 10.) 160.

Einfuhrverbot, Einfluß desselben auf die Dienst- und Heuerverträge der Schiffsbesatzung (Hand. G. B. Art. 517. 543. Nr. 4.) 779. — desgl. auf die Frachtverträge (das. Art. 564. 631. 636—643. 674.) 794. — als Maßregel gegen Rinderpest (G. v. 7. April §§. 2. 9.) 160. (Instr. v. 26. Mai §§. 1—9.) 224.

Eingangszölle, allgemeine Bestimmungen darüber (V. Z. G. §§. 1. 3.) 483. — ihre Erhebung (das. §§. 32. 39.) 497. — ihre Sicherstellung (das. §. 45.) 503. — ihre Stundung (das. §. 51.) 506.

Einquartierung, s. Quartierleistung.

Einquartierungskataster, Vorschriften über Aufstellung derselben (Instr. v. 31. Dez. 68. §. 7.) 5.

Eintragung von Werken der Literatur und Kunst als Bedingung für den gegenseitigen Schutz des Urheberrechts in Norddeutschland und Italien (Vertr. v. 12. Mai Art. 3.) 454. — desgl. als Bedingung für den Schutz des Vorrechts der Verfasser in Norddeutschland und der Schweiz bei Veranstaltung von Uebersetzungen (Vertr. v. 13. Mai Art. 6. 15.) 959.

Einwendungen bei der Zwangsvollstreckung, wann dieselben die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts begründen (G. v. 12. Juni § 15.) 303. — bei Zwangsvollstreckungen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 8. 9.) 469. — Beschränkung der Einreden des Wechselschuldners (W. Ordn. Art. 82.) 608.

Eisenbahnen als Zollstraßen (V. Z. G. §§. 17. 21.) 488. — Regulativ über die zollamtliche Behandlung des Gütertransports auf denselben (das. §. 73.) 516. — Frachtgeschäfte der Eisenbahnen (Hand. G. B. Art. 421 bis 431.) 747.

Eisenbahn-Unternehmungen, auf dieselben findet die Gewerbeordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Eisenbahnverwaltungen, Verpflichtung derselben zur Desinfizirung von Eisenbahnwagen wegen der Rinderpest (G. v. 7. April §. 6.) 161. (Instr. v. 26. Mai §§. 47 bis 55.) 240. — Verpflichtungen derselben bezüglich des Transportes zollpflichtiger Güter (V. Z. G. §§. 59—73.) 509. — dieselben haften subsidiarisch für Uebertretung der Zollvorschriften durch ihr Personal (das. §. 153.) 558.

Embargo bei Schiffen, Einfluß desselben auf die Dienst- und Heuerverträge der Schiffsbesatzung (Hand. G. B. Art. 517. 543. Nr. 4.) 779. — desgl. auf die Frachtverträge (das. Art. 631. Nr. 1. Art. 636—638. 643. Nr. 1. Art. 865. Nr. 2.) 817. — desgl. auf die Ueberfahrtsverträge der Reisenden (das. Art. 670. 671.) 832. — desgl. auf die Verbindlichkeit des Versicherers (das. Art. 865.) 902.

Entschädigung, für Verluste durch Rinderpest (G. v. 7. April §. 3.) 160. — für Aufhebung von Portofreiheiten (G. v. 5. Juni §§. 6 ff.) 212. — für Aufhebung subjektiver Befreiungen von der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 26.) 294. (Bek. v. 13. Dez. IV.) 1057. — für Aufhebung von Gewerbeberechtigungen (G. Ordn. §. 7.) 377. — für Untersagung der Benutzung gewerblicher Anlagen (das. §§. 51. 52.) 396. — für Verminderung des Marktverkehrs (das. §. 65.) 402.

s. auch Servisentschädigung.

Entscheidungen über Errichtung gewerblicher Anlagen, Bestimmungen darüber (G. Ordn. §§. 18—21.) 383.

Erben, Einwilligung derselben in die Fortführung einer kaufmännischen Firma (Hand. G. B. Art. 22.) 623. — Eintritt der Erben in eine Handelsgesellschaft (das. Art. 123. Nr. 2. Art. 170. 261. Nr. 2.) 652.

Erfordernisse gezogener Wechsel (W. Ordn. Art. 4—7.) 586. (Nürnb. Nov. 1. 2.) 615. — desgl. bei im Ausland ausgestellten Wechseln (W. Ordn. Art. 85.) 609.

Erkenntnisse, Vollstreckung derselben im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 10—12.) 469.

Erlaubniß zum Gewerbebetriebe, wann dieselbe erforderlich ist (G. Ordn. §§. 32. 33. 43. 59.) 389.

Etat des Norddeutschen Bundes, s. Bundeshaushalt.

Exekution gegen Handelsgesellschafter wegen Privatschulden (Hand. G. B. Art. 119. 120. 126. 132.) 651. — desgl. gegen Kommanditisten (das. Art. 169. 170.) 667. — Retentionsrecht des Gläubigers im Fall der Exekution (das. Art. 314.) 713.

— fruchtlose Vollstreckung derselben gegen den Akzeptanten begründet den Regreß auf Sicherstellung (W. Ordn. Art. 29.) 593.

Exem-

H.

Hafen, allgemeine Bestimmungen über Seehäfen (Hand. G. B. Art. 447.) 757. — Abgangs- und Abladungshafen (das. Art. 505. 631. 636. 642.) 777.

s. auch Heimathshafen, Nothhafen.

Hafengeld (Hafenkosten, Hafenabgaben), Hand. G. B. Art. 622. 641. 708. Nr. 4. Art. 757. Nr. 3. Art. 772. Nr. 1. Art. 773.) 813. — Verjährung der Hafengelder (das. Art. 906.) 918.

Hafenregulative, über Ein- und Ausgang zollpflichtiger Güter (V. Z. G. §. 90.) 522.

Hallen zur Niederlegung unverzollter Waaren (V. Z. G. §§. 97—104.) 527.

Hamburg, Aufhebung des Schwedischen Postamts in Hamburg (P. V. v. 23/24. Febr. Art. 29.) 153—154. — Einführung der Bundesgesetze wegen Besteuerung des Braumalzes und des Branntweins in die Hamburgische Voigtei Moorwärder (V. v. 5. Juni) 371. — Sicherung der Zollvereinsgrenze in den vom Zollverein ausgeschlossenen Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 1. Juli) 569.

Hammerwerke, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Handel, welche Arten des Handels untersagt werden können (G. Ordn. §. 25.) 386. — mit welchen Gegenständen derselbe nicht im Umherziehen betrieben werden darf (das. §. 56.) 397.

Handelsbriefe, Aufbewahrung derselben (Hand. G. B. Art. 28. 33.) 624.

Handelsbücher, allgemeine Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 28—40.) 624. — Beweiskraft derselben (das. Art. 34—37.) 626. — Aufbewahrung der Handelsbücher (das. Art. 33. 145. 246. 465.) 626. — Führung derselben bei Aktiengesellschaften (das. Art. 239.) 690.

Handelsfirmen, s. Firma.

Handelsfrau, Begriff, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 6—9.) 618.

s. auch Ehefrauen, Frauen.

Handelsgebrauch, Berücksichtigung desselben (Hand. G. B. Art. 1. 279. 326. 327. 334. 342. 349. 352. 369—371.) 617.

s. auch Gebrauch.

Handelsgerichte haben das Handelsregister zu führen (Hand. G. B. Art. 12—14.) 620. — namentlich in Betreff der Firmen (das. Art. 19. 21. 25—27.) 622. — der Prokura (das. Art. 45. 46.) 629. — der offenen Handelsgesellschaften (das. Art. 86—89. 115. 129. 135.) 641. — der Kommanditgesellschaften (das. Art. 151 bis 156. 163. 171. 172.) 661. — der Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 176—179. 198. 201. 206.) 669. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 210—212. 214. 228. 233. 243. 244. 247. 249.) 680.

Kompetenz der Handelsgerichte bei Streitigkeiten der Aktionaire einer Kommanditgesellschaft auf Aktien (Hand. G. B. Art. 160. 195.) 664. — einer Aktiengesellschaft (das. Art. 226.) 686. — in Betreff stiller Gesellschafter (das. Art. 253.) 696.

Mitwirkung der Handelsgerichte bei dem Verkauf verpfändeter Waaren u. s. w. (Hand. G. B. Art. 310. 375. 382. 402. 409.) 711.

Handelsgeschäft (Handlung), Uebernahme eines bestehenden Handelsgeschäfts mit der bisherigen Firma (Hand. G. B. Art. 22. 23.) 623. — Eintritt eines Gesellschafters in dasselbe (das. Art. 24.) 623. — Klagen aus der Veräußerung eines Handelsgeschäfts sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. c.) 301.

Handelsgeschäfte, Begriff derselben (Hand. G. B. Art. 271—277. 378. 388. 420.) 701. — Allgemeine Bestimmungen darüber (das. Art. 278—316.) 703. — Abschließung der Handelsgeschäfte (das. Art. 317—323.) 714. — Erfüllung derselben (das. Art. 324—336.) 716. — gewerbsmäßiger Betrieb derselben (das. Art. 4. 6. 7. 10.) 617. — Vereinigung Mehrerer zu einzelnen Handelsgeschäften für gemeinschaftliche Rechnung (das. Art. 266 bis 270.) 700.

Klage gegen Kaufleute aus Handelsgeschäften sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 1.) 301.

Handelsgesellschaften, die in Betreff der Kaufleute ertheilten Bestimmungen gelten auch in Betreff der Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 5.) 617. — Erwerb von Grundstücken Seitens einer Handelsgesellschaft (das. Art. 111. 119—122. 164. 169. 213.) 649. — Erwerb von Seeschiffen (das. Art. 456.) 759.

Es giebt drei Arten von Handelsgesellschaften: offene Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 85—149.) 641. — Kommanditgesellschaften (das. Art. 150—172.) 661. — insbesondere Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 173—206.) 668. — und Aktiengesellschaften (das. Art. 207—249.) 679.

Die Rechtsverhältnisse zwischen den Mitgliedern einer Handelsgesellschaft sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. a.) 301.

s. auch

Handelsgesellschaften, (Forts.)
s. auch Aktien-, Kommandit-, Offene-, Stille Gesellschaften.

Handelsgesetzbuch (Allgemeines Deutsches), seine Einführung als Bundesgesetz (G. v. 5. Juni §. 1.) 581. — Landesgesetze, welche als Ergänzungen resp. Abänderungen desselben in Kraft bleiben (das. §§. 2. 3. B. — 5.) 582.

Handelsleute von geringem Gewerbebetriebe (Hand. G. B. Art. 10.) 619.

Handelsmäkler, s. Mäkler.

Handelsniederlassung, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 19. 41. 87. 324. 325. 342.) 622.
s. auch Zweigniederlassung.

Handelsregister, allgemeine Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 12—14.) 620. — Eintragung der Firma (das. Art. 19—21. 25.) 622. — der Prokura (das. Art. 45. 46.) 629. — der Errichtung und der Verhältnisse einer offenen Handelsgesellschaft (das. Art. 86—89. 110. 115. 129. 135.) 641. — einer Kommanditgesellschaft (das. Art. 151—156. 163. 171. 172.) 661. — einer Kommanditgesellschaft auf Aktien (das. Art. 176—179. 198. 201. 203.) 669. — einer Aktiengesellschaft (Hand. G. B. Art. 210—212. 214. 228. 233. 243. 244. 247. Nr. 4. Art. 249.) 680.

Handelssachen, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 1. 9. 34.) 617. — für dieselben wird ein oberster Gerichtshof errichtet (G. v. 12. Juni §. 1.) 297. — Begriffsbestimmung derselben (das. §. 13.) 301.

Handelsstand, Kaufleute, Handlungsgehülfen, Mäkler u. s. w. (Hand. G. B. Art. 4—84.) 617.

Handelsvertrag des Deutschen Zollvereins mit der Schweiz (vom 13. Mai) 925.

Handeltreibende haften subsidiarisch für Uebertretungen der Zollvorschriften durch ihr Personal (V. Z. G. §. 153.) 558.

Handlung (kaufmännische), s. Handelsgeschäft.

Handlungsbevollmächtigter, Anstellung, Rechte und Pflichten desselben (Hand. G. B. Art. 42. 47 bis 49. 52—56. 297. 298.) 628. — Mäkler dürfen nicht Handelsbevollmächtigte sein (das. Art. 69. Nr. 2.) 636. — Bevollmächtigte der Kommanditgesellschaften (das. Art. 167.) 666. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 234.) 688.

Rechtsverhältnisse der Handlungsbevollmächtigten sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. d.) 301.
s. auch Prokura, Vollmacht.

Handlungsgehülfen, Anstellung, Befugnisse und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 57—65. vergl. auch Art. 36. 42. 50. 51.) 633. — Mäkler dürfen nicht Handlungsgehülfen sein (das. Art. 69. Nr. 2.) 636. — Rechtsverhältnisse der Handlungsgehülfen sind Handelssachen (Ges. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. d.) 301.

Handlungslehrlinge, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 57—65. vergl. auch Art. 50. 51. 42.) 633. (G. Ordn. §§. 126. 106.) 420.

Handlungsreisende, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 49.) 630.
s. auch Reisende.

Handwerker, wieweit das Handelsgesetzbuch auf dieselben Anwendung findet (Hand. G. B. Art. 10. 272. Nr. 1. Art. 273.) 619. — Beschränkungen derselben in Bezug auf Verkauf von Waaren finden nicht statt (G. Ordn. §. 3.) 376.

Handwerkerwaaren, vom Verkauf derselben auf dem Wochenmarkt können auswärtige Verkäufer ausgeschlossen werden (G. Ordn. §. 64.) 402.

Hannoversches Prozeßrecht, Verfahren bei der Nichtigkeitsbeschwerde in Handelssachen nach Hannoverschem Prozeßrecht (G. v. 12. Juni §. 18.) 304.

Hauptsteuerämter, ihre Amtsbefugnisse (V. Z. G. §. 131.) 545.

Hauptzollämter, ihre Amtsbefugnisse (V. Z. G. §§. 128. 131.) 542.

Hausirer, auf die Geschäfte derselben findet das Handelsgesetzbuch keine Anwendung (Hand. G. B. Art. 10.) 619.

Hausirgewerbe, Beschränkungen desselben im Grenzbezirke (V. Z. G. §. 124.) 539.

Haussuchungen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 30. 36.) 477. — Haussuchungen zur Ermittelung von Zollkontraventionen (V. Z. G. §. 126.) 541.

Haverei, 1) große Haverei, allgemeine Vorschriften darüber (Hand. G. B. Art. 702. 704—708. 710—735.) 841. — spezielle Bestimmungen (das. Art. 508. 619. 622. 637. 691. 757. Nr. 6. Art. 772. Nr. 3. Art. 773. 778. 781.) 777. — Beiträge des Versicherers zur großen Haverei (das. Art. 838. ff. 898.) 892. — Verjährung der Havereibeiträge (das. Art. 906—911.) 918.
2) kleine Haverei (Hand. G. B. Art. 622.) 813.
3) besondere Haverei (Hand. G. B. Art. 703. 706. 707. 709. 849.) 841.
4) uneigentliche Haverei (Hand. G. B. Art. 637. 735.) 820.

Rechts-

Geldwechsler, die Geschäfte derselben sind als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 2.) 702.

Geldzahlungen, s. Zahlungen.

Gemahlinnen von regierenden Fürsten der Bundesstaaten behalten die Portofreiheit (G. v. 5. Juni §. 1.) 211.

Gemeindebehörden, Befugnisse derselben in Gewerbeangelegenheiten (G. Ordn. §§. 64. 66. 69. 70. 76. 88. 89. 95. 96. 108. 113. 124.) 402.

Gemeindevertretung, die Theilnahme an ihr ist unabhängig vom religiösen Bekenntniß (G. v. 3. Juli) 451.

Gemeinschuldner, das in einem anderen Staats- oder Rechtsgebiete befindliche Vermögen desselben ist zur Konkursmasse abzuliefern (G. v. 21. Juni §. 14.) 471.

Gemeinwohl, mit Rücksicht auf dasselbe kann die Benutzung gewerblicher Anlagen untersagt werden (G. Ordn. §. 51.) 396.

Gendarmen, ihre Befugnisse bei Verfolgung strafbarer Handlungen (G. v. 21. Juni §. 30.) 477.

Genehmigung, obrigkeitliche, in Gewerbeangelegenheiten, allgemeine Bestimmungen (G. Ordn. §§. 49. 50. 53.) 395. — bei Errichtung und Veränderung gewerblicher Anlagen (das. §§. 16—28.) 381. — zum Betriebe von Gewerben (das. §§. 30. 32—34.) 389. — Strafe der Zuwiderhandlungen (das. §. 147. Nr. 1. 2.) 428.

General-Postamt entscheidet über Ansprüche auf Entschädigung für Aufhebung von Portofreiheiten (G. v. 5. Juni §. 7.) 213. — Befugnisse desselben in Betreff des Kautionswesens der Postbeamten (V. v. 29. Juni Art. 3.) 442.

Generalversammlung bei Kommanditgesellschaften auf Aktien (Hand. G. B. Art. 186—190.) 672. — desgl. bei Aktiengesellschaften (das. Art. 214. 224. 225. 236 bis 238. 240. 248. 249.) 682.

Gerbereien, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Gerichte, Vertretung der Innungen vor Gericht (G. Ordn. §. 88.) 409. — desgl. der offenen Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 111. 117. 137.) 649. — der Kommanditgesellschaften (das. Art. 164. 167.) 665. — der Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 194—196.) 675. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 213. 226. 234.) 681.

Gerichte, (Forts.)
Befugniß der Handelsfrau, vor Gericht aufzutreten (Hand. G. B. Art. 9.) 619. — In wiefern Handlungsbevollmächtigte ermächtigt sind, für den Prinzipal Prozesse bei den Gerichten zu führen (das. Art. 47.) 630. — Befugniß der Korrespondentreder, die Rhederei vor Gericht zu vertreten (das. Art. 460.) 760. — Befugniß des Schiffers zur Anstellung von Klagen (das. Art. 496.) 773.
Verfahren der Gerichte bei Verklarungen (Hand. G. B. Art. 492—494.) 772. — desgl. beim Verkauf eines Seeschiffes (das. Art. 490.) 774. — Mitwirkung des Gerichts bei Eingehung von Bodmereigeschäften (das. Art. 686.) 836.
Kompetenz der Gerichte des Heimathshafens bei Klagen gegen Rheder u. s. w. (Hand. G. B. Art. 455. 475.) 759. — der verschiedenen Bundesstaaten haben sich gegenseitig Rechtshülfe zu leisten (G. v. 21. Juni §§. 1. 20.) 467.
s. auch Handelsgerichte.

Gerichtsbeamte, ihre Verpflichtungen bei Aufnahme von Wechselprotesten (W. Ordn. Art. 87. 88. 90—91.) 610.

Gerichtshof (oberster), für Handelssachen, s. Bundes-Oberhandelsgericht.
s. auch Landesgerichtshöfe.

Gerichtskosten bei Prozessen vor dem Bundes-Oberhandelsgericht bestimmen sich nach den Landesgesetzen (G. v. 12. Juni §. 22.) 306.

Gerichtsstand der offenen Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 111. 144.) 649. — der Kommanditgesellschaften (das. Art. 164.) 665. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 213. 247. Nr. 2.) 681. — der Rheder (das. Art. 455. 475.) 759.

Gesandte, Beglaubigung fremder Gesandten beim Bunde, von: Schweden und Norwegen, 1060. Spanien, 252. 1031.

Geschäftslokal, Gewerbetreibende, welche dasselbe anzuzeigen haben (G. Ordn. §. 14.) 380. — In demselben sind die im Wechselverkehr vorkommenden Handlungen vorzunehmen (W. Ordn. Art. 91.) 661.

Gesellen, allgemeine Bestimmungen über dieselben (G. Ordn. §§. 105—108.) 413. — ihr Verhältniß zu den Arbeitgebern (das. §§. 109—114.) 415.

Gesellschaften, s. Aktien-, Handels-, Kommandit-, Offene-, Stille Gesellschaften.

Gesindevermiether, wem dies Gewerbe untersagt werden kann (G. Ordn. §. 35.) 390.

Ge-

Gestohlene Waaren, Verkauf und Verpfändung derselben (Hand. G. B. Art. 306–308.) 710.

Getränke (geistige), sind vom An- und Verkauf im Umherziehen ausgeschlossen (G. Ordn. §. 56.) 397. — Bestimmungen über Verkauf derselben im Marktverkehr (das. §§. 66. 67.) 403.

Gewährsmängel beim Kauf von Waaren, Vertretung derselben (Hand. G. B. Art. 347–350.) 723.

Gewalt (vis major), Einfluß der höheren Gewalt auf Frachtverträge (Hand. G. B. Art. 395.) 739.

Gewerbe, allgemeine Bestimmungen über den Betrieb derselben (G. Ordn. §§. 1–13.) 375. — stehende Gewerbe (das. §§. 14–54.) 380. — Gewerbebetrieb im Umherziehen (das. §§. 55–63.) 397.

Gewerbeberechtigungen (ausschließliche), Bestimmungen über ihre Aufhebung (G. Ordn. §§. 7. 9. 10.) 379.

Gewerbebetrieb kann weder durch richterliche noch administrative Entscheidung entzogen werden (G. Ordn. §. 143.) 426. — Ausnahmen hiervon (das. §§. 15. 35. 143.) 381.

Gewerbegehülfen, Befugniß zur Annahme derselben (G. Ordn. §. 41.) 392. — Allgemeine Bestimmungen über dieselben (das. §§. 105–108.) 413. — Ihr Verhältniß zu den Arbeitgebern (das. §§. 109—114.) 415.

Gewerbeschein kann zugleich als Legitimationsschein dienen (G. Ordn. §. 58.) 399.

Gewerbetreibende, welche einer besonderen Genehmigung bedürfen (G. Ordn. §§. 29–34.) 388. — welche vereidigt und öffentlich angestellt werden können (das. §§. 36. 78.) 391. — die Korporationen von Gewerbetreibenden dauern fort (das. §. 81.) 407. — ihr Verhältniß zu Gewerbegehülfen und Lehrlingen (das. §§. 105 bis 126.) 413. — Hülfskassen derselben (das. §. 140.) 425. — Kontrole der Gewerbetreibenden im Grenzbezirke (V. Z. G. §. 124.) 539. — Subsidiarische Verhaftung derselben für Zuwiderhandlungen ihres Personals gegen die Zollvorschriften (das. §. 153.) 558.

Gewerbe-Unternehmer, ihre Verpflichtung zur Sicherung der Arbeiter gegen Gefahr beim Gewerbebetriebe (G. Ordn. §. 107.) 414.

Gewicht, nach welchem Gewicht die Erfüllung eines Handelsgeschäftes zu leisten ist (Hand. G. B. Art. 336.) 719. — Berechnung des Gewichts beim Kauf von Waaren u. s. w. (das. Art. 352.) 725. — Feststellung der Fracht nach dem Gewicht (das. Art. 621.) 813.

Wieweit Gewichte von der absoluten Richtigkeit abweichen dürfen (Bek. v. 6. Dez.) 1062.

Gewohnheiten, s. Gebrauch, Handelsgebrauch.

Gifte, zum Handel mit denselben kann Genehmigung erfordert werden (G. Ordn. §. 34.) 390.

Giro, s. Indossament.

Glashütten, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Glaube (böser), bei Erwerbung des Wechsels verpflichtet den Besitzer zur Herausgabe desselben (W. Ordn. Art. 74.) 606.

Gläubiger, s. Pfandgläubiger.

Glaubwürdigkeit der Handelsbücher (Hand. G. B. Art. 34. 35.) 626. — der Mäklerbücher (das. Art. 77. 78.) 638. — der Verklarungen und Journale des Schiffers (das. Art. 488. 494.) 770.

Grenzaufseher, ihre Amtsbefugnisse (V. Z. G. §. 129.) 543.

Grenzbezirk, Bestimmung desselben (V. Z. G. §. 16.) 487. — Kontrolen in demselben (das. §§. 119–124.) 537.

Grenzwache, Befugnisse derselben (V. Z. G. §. 19.) 489.

Grenzzollämter, ihre Amtsbefugnisse (V. Z. G. §. 128.) 542.

Großhandlungen, denselben können fortlaufende Konten bewilligt werden (V. Z. G. §. 110.) 533.

Grubenarbeiter, Anwendung von Bestimmungen der Gewerbe-Ordnung auf dieselben (G. Ordn. §. 154.) 432.

Grundstücke, Verträge über Grundstücke sind keine Handelsgeschäfte (Hand. G. B. Art. 275.) 703. — Erwerbung von Grundstücken durch Handelsgesellschaften (das. Art. 111. 119–122. 164. 169. 213.) 649.

In wiefern der Prokurist zur Veräußerung von Grundstücken ermächtigt ist (Hand. G. B. Art. 42.) 628. — desgl. der einzelne Handelsgesellschafter (das. Art. 114.) 650. — desgl. die Liquidatoren (das. Art. 137.) 657.

Güterbestätiger (Güterbestätter), Bestimmung über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §. 36.) 391. — auf dieselben finden die Bestimmungen über Speditionsgeschäfte keine Anwendung (Hand. G. B. Art. 389.) 737.

Gütergemeinschaft, Einfluß derselben unter Ehegatten, wenn einer von ihnen zu den Kaufleuten gehört (Hand. G. B. Art. 8.) 618. — Vorlegung der Handelsbücher in Angelegenheiten der Gütergemeinschaft (das. Art. 40.) 628.

Gypsöfen, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

H.

Haverei, (Forts.)

Rechtsverhältnisse aus der Haverei sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302. — Ermittelung des Gewichts von Waaren, welche Haverei erlitten haben (V. Z. G. §. 29.) 495.

Havereigelder, Deckung derselben vor der Auslieferung der Güter (Hand. G. B. Art. 616. 634.) 811. — Aufbringung derselben (das. Art. 708—713.) 843. — Versicherung der Havereigelder gegen Seegefahr (das. Art. 460. 783. 824. 830. 861. 884. 898.) 760.

Hebeammen bedürfen eines Prüfungszeugnisses (G. Ordn. §. 30.) 389.

Heilkunde, wieweit die Gewerbeordnung auf die Ausübung derselben Anwendung findet (G. Ordn. §. 6.) 376.

Heilungskosten für erkrankte Schiffer (Hand. G. B. Art. 523.) 781. — desgl. für die Schiffsleute (das. Art. 548—550.) 790.

Heimathshafen, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 435. 448. 455. 469. 475. 495. 496. 503. 520. 521. 523. 538. 548.) 753.

Hessen (Großherzogthum), Anwendung des Postvertrages mit Italien auf die südmainischen Provinzen von Hessen (P. V. v. 10. Nov. 68. Art. 23.) 111. — desgl. des Postvertrages mit Schweden (P. V. v. 23./24. Febr. Art. 1.) 116. — desgl. mit dem Kirchenstaat (P. V. v. 22. April Art. 20.) 271. — desgl. des Vertrages mit Baden wegen gegenseitiger militairischer Freizügigkeit (v. 25. Mai) 1037.

Handels- und Zollvertrag mit der Schweiz (v. 13. Mai) 925.

Heuer des Schiffers (Hand. G. B. Art. 516–526.) 779. — Heuer der Schiffsmänner (das. Art. 529–531. 536 bis 552. 555.) 783. — Vorrechte der Heuer (das. Art. 453. 725. Nr. 2. Art. 757. Nr. 4. Art. 761. 765. 771–773.) 758. — die Heuer kann nicht versichert werden (das. Art. 784.) 870. — Verjährung der Heuer (das. Art. 906—911.) 918.

Hingabe an Zahlungsstatt, Beschränkungen derselben beim Arbeitslohn (G. Ordn. §§. 134—139.) 423.

Hinterziehung des Wechselstempels verjährt in fünf Jahren (G. v. 10. Juni §. 17.) 290.

Hohenzollernsche Lande sind von dem Bundesgesetze über die Wechselstempelsteuer ausgeschlossen (G. v. 10 Juni §. 1.) 285.

Höhere Gewalt (vis major), s. Gewalt.

Höker, wie weit das Handelsgesetzbuch auf die Geschäfte derselben Anwendung findet (Hand. G. B. Art. 10.) 619.

Honorat bei Wechsel-Interventionen (W. Ordn. Art. 58. ff.) 602.

Hülfskassen (gewerbliche), Vorschriften darüber (G. Ordn. §§. 140. 141.) 425. — denselben fallen Forderungen an Fabrikarbeiter für verbotswidrig kreditirte Waaren zu (das. §. 139.) 424. — ebenso Geldbußen (das. §. 146.) 427.

Hülfsleistung im Fall der Seenoth (Hand. G. B. Art. 742–757. Nr. 5. Art. 542.) 856. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302. — Kosten der Hülfsleistung (Hand. G. B. Art. 616. 622. 634. 640.) 811. — Verjährung der Hülfskosten (das. Art. 906–911.) 918.

Hypothekenforderungen, Rechte der Gläubiger, denen eine Hypothek an dem Vermögen eines Handelsgesellschafters zusteht (Hand. G. B. Art. 120. 169.) 651.

J.

Jade, die dort in der Gründung begriffene Stadt erhält den Namen Wilhelmshaven (Bek. Nr. 326.) 577.

Jahrmärkte, Bestimmungen darüber (G. Ordn. §§. 64. 65. 67. 71.) 402.

Immobilien, welche in einem andern Staats- oder Rechtsgebiete belegen sind, Behandlung derselben im Konkurse (G. v. 21. Juni §. 18.) 473.

Immunitäten der Konsuln in Norddeutschland und Italien (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 3. 19.) 175.

Indossament bei Wechseln, Begriff und Rechtsverhältnisse aus demselben (W. Ordn. Art. 9–17. 26. 36. 75. 76. 81.) 587. — desgl. aus Indossamenten auf Wechselkopien (das. Art. 71. 72.) 605.

Uebertragung von Aktien durch Indossament (Hand. G. B. Art. 182. 223.) 671. — Uebertragung von Anweisungen, Konnossementen, Lieferungsscheinen u. s. w. (das. Art. 301—305.) 708. — von Ladescheinen (das. Art. 417.) 746. — von Polizen (das. Art. 896. 904.) 914.

Verpfändung indossirter Papiere (Hand. G. B. Art. 309–312.) 710. — Ort ihrer Auszahlung (das. Art. 325.) 716.

s. auch Blanko-Indossament, Prokura-Indossament.

Indossant, Verpflichtung desselben (W. Ordn. Art. 14. 25. 26. 64. 67. 76. 81.) 588. — Verjährung der Ansprüche an ihn (das. Art. 78. 79. 83.) 607.

Indossatar, Rechte desselben (W. Ordn. Art. 10. 26.) 588. — bei Ausstellung von Wechselduplikaten (das. Art. 66.) 604.

Inhaber von zollpflichtigen Gegenständen haftet für Entrichtung des Zolles (V. Z. G. §. 13.) 486. — Aktien, welche auf den Inhaber lauten (Hand. G. B. Art. 173. 207. 209. 210. 222.) 668. — Andere Papiere, welche auf den Inhaber lauten, Veräußerung und Verpfändung derselben (das. Art. 307—312.) 710. — Ort der Auszahlung (das. Art. 325. 342.) 716.

Injuriensachen gelten in Ansehung der Rechtshülfe als bürgerliche Rechtsstreitigkeiten (G. v. 21. Juni §. 41.) 480.

Inländer, als solcher gilt jeder Norddeutsche in Ansehung der Civil- und Strafprozeßgesetze im Bundesgebiet (G. v. 21. Juni §. 39.) 479.

Innungen stehen unter Aufsicht der Gemeindebehörde (G. Ordn. §§. 95. 96.) 411. — die bestehenden dauern fort (das. §. 81.) 407. — Bestimmungen über dieselben (das. §§. 82—96.) 407. — desgl. über neue Innungen (das. §§. 97—103.) 412.

Innungsvermögen, Bestimmungen über die Verwendung desselben bei Auflösung der Innung (G. Ordn. §. 94.) 410.

Insinuation der Vorladung an offene Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 117.) 650. — desgl. an Kommanditgesellschaften (das. Art. 167.) 666. — an Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 196.) 675. — an Aktiengesellschaften (das. Art. 235.) 688. — an die Liquidatoren (das. Art. 144.) 659.

Instruktion zum Gesetze, Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend (v. 26. Mai) 223. — der Rechtsmittel in Handelssachen (G. v. 12. Juni §§. 17—19.) 303.

Interimsscheine zu Aktien, Ausstellung derselben (Hand. G. B. Art. 173. 222.) 668.

Intervention bei Annahme und Zahlung von Wechseln (W. Ordn. Art. 56—65.) 601.

Inventur der Kaufleute (Hand. G. B. Art. 29—33.) 625. — der offenen Handelsgesellschaften (das. Art. 91. 107.) 643. — Inventur eines Schiffes (das. Art. 443.) 755.

Journal, Führung desselben auf den Schiffen (Hand. G. B. Art. 486—489. 942.) 769. — Journal der Mäkler (das. Art. 71—79.) 637.

Journale, s. Zeitungen.

Journalartikel, Bestimmungen über die Befugniß zum Abdruck derselben in Norddeutschland und Italien (Vertr. v. 12. Mai Art. 9.) 460. — desgl. in Norddeutschland und der Schweiz (Vertr. v. 13. Mai Art. 8. 13.) 961.

Italien (Königreich), Postvertrag mit dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden (v. 10. Nov. 68.) 93. — Konsular-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien (v. 21. Dez. 68.) 173. — Uebereinkunft zwischen denselben wegen gegenseitigen Schutzes der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst (v. 12. Mai) 452.

Juristische Personen, Verjährung der Forderungen juristischer Personen an Handelsgesellschafter (Hand. G. B. Art. 149.) 661.

K.

Kajüte des Schiffes, inwiefern darin Fracht verladen werden darf (Hand. G. B. Art. 559.) 793.

Kalköfen, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Kanäle, Ein-, Aus- und Durchfuhr von Waaren auf denselben (V. Z. G. §§. 36—58.) 499.

Kapitain des Schiffes, s. Schiffer.

Kaplaken, Belohnung des Schiffers bei Frachtgeschäften (Hand. G. B. Art. 513. 622.) 778.

Kargadeur bei Versicherungsgeschäften (Hand. G. B. Art. 825. Nr. 4.) 887.

Kassel (Ober-Postdirektion), erhält die Postverwaltungsgeschäfte für die Fürstenthümer Waldeck und Pyrmont zugewiesen (A. E. v. 24. April) 197.

Kauf von Waaren und anderen Handelsartikeln (Hand. G. B. Art. 337—359.) 720. — Kauf auf Probe, auf Besicht, nach Muster u. s. w. (das. Art. 339—341. 347.) 720. — Kauf auf Borg durch den Schiffer (das. Art. 497.) 773.

Welche Kaufgeschäfte zu den Handelsgeschäften gehören (Hand. G. B. Art. 271. Nr. 1.) 701. — Vermittelung derselben durch Mäkler (das. Art. 67.) 635.

Käufer, Rechte desselben an den gekauften Waaren (Hand. G. B. Art. 306—308. 339. ff.) 710.

Kauffahrteischiffe, Vorschriften über die Prüfung der Schiffer und Steuerleute auf Deutschen Kauffahrteischiffen (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

Kaufleute, Begriff und allgemeine Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 4—11.) 617. — Geschäfte derselben (das. Art. 272—274.) 701. — Kommissionsgeschäfte (das. Art. 378.) 734. — Speditionsgeschäfte (das. Art. 388.) 737. — Frachtgeschäfte (das. Art. 420.) 746. — Veräußerung und Verpfändung von Waaren und anderen Sachen durch Kaufleute (das. Art. 306—312.) 710.

Sorgfalt, welche der Kaufmann bei seinen Geschäften anzuwenden hat (Hand. G. B. Art. 282. 344. 361. 367. 380.) 704. — Berechtigung desselben zu Zinsen, Provision u. s. w. (das. Art. 289—293.) 705. — Retentionsrecht der Kaufleute (das. Art. 313—316.) 712.

Klagen gegen Kaufleute aus Handelsgeschäften sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 1.) 301. — Verhältniß der Kaufleute zu ihren Lehrlingen (G. Ordn. §§. 126. 106.) 420.

Kaufpreis für Waaren, Berechnung und Entrichtung desselben (Hand. G. B. Art. 342. 352—359. 388.) 721.

Kautionen, s. auch Amtskautionen, Sicherstellung.

Kentern des Schiffes wird der Strandung gleich geachtet (Hand. G. B. Art. 855.) 899.

Kinder, ihre Beschäftigung in Fabriken (G. Ordn. §. 128.) 420.

Kirchenabgaben, inwieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns auf die Beitreibung derselben Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 2.) 373.

Kirchenstaat, Postvertrag mit dem Norddeutschen Bunde (v. 22. April) 253.

Klagen, welche die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts begründen (G. v. 12. Juni §. 13.) 301.

Klagenhäufung, wann dieselbe die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts begründet (G. v. 12. Juni §. 14.) 302.

Knochenbrennereien, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Koaks, Anlagen zur Bereitung von Koaks bedürfen der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Kommandite, s. Zweigniederlassung.

Kommanditgesellschaften, allgemeine Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 150—172.) 661. — Firma derselben (das. Art. 17. 24. 153. 155. 168.) 621. — Verfahren im Falle des Konkurses (das. Art. 169.) 667.

Kommanditgesellschaften, (Forts.)

Kommanditgesellschaften auf Aktien (Hand. G. B. Art. 173—206.) 668. — Firma derselben (das. Art. 17. 24. 175. Nr. 2.) 621. — Verfahren im Fall des Konkurses (das. Art. 200. 201.) 677.

Kommanditisten, Rechtsverhältnisse derselben (Hand. G. B. Art. 150. 158. ff. 173. ff.) 661.

Kommissionäre, Begriff, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 360—378.) 728. — Die Geschäfte derselben sind als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (das. Art. 272. Nr. 3.) 702. — Berechnung der Zinsen von ihren Vorschüssen, Auslagen u. s. w. (das. Art. 290.) 706. — Pfandrecht derselben (das. Art. 306. ff. 374. 410. 411.) 710.

Kommissionsgeschäfte, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 360—378.) 730.

Kommunalabgaben, wieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns auf die Beitreibung derselben Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 2.) 373.

Kommunalbeamte sind verpflichtet, die Grenzwache zu unterstützen (V. Z. G. §. 20.) 489.

Kommunalbehörden, Befugnisse derselben hinsichtlich der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 21.) 292.

Kompensation zwischen Forderungen einer offenen Handelsgesellschaft und den Privatforderungen eines Gesellschaftsschuldners (Hand. G. B. Art. 121.) 652. — desgl. bei einer Kommanditgesellschaft (das. Art. 169.) 667. — Kompensation bei Seeversicherungen (das. Art. 895. 904.) 914. — Kompensation mit verjährten Forderungen (das. Art. 911.) 920.

Konfessionen, Gleichberechtigung derselben in bürgerlicher und staatsbürgerlicher Beziehung (G. v. 3. Juli) 451.

Konfiskation unrichtig deklarirten Zuckers (G. v. 26. Juni §. 4.) 436. — als Strafe von Zollvergehen (V. Z. G. §§. 134. 135. 140. 141. 154—157.) 548. (G. v. 1. Juli Art. 1—3. 6. 8.) 569.

Konfirmanden-Unterricht, s. Religionsunterricht.

Königstein, Festung (Königreich Sachsen), wird in die III. Servisklasse versetzt (A. E. v. 26. April) 198.

Konkurs bei offenen Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 122. 123. 133.) 652. — bei Kommanditgesellschaften (das. Art. 169. 170.) 667. — bei Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 200. 201.) 677. —

Konkurs, (Forts.)
bei Aktiengesellschaften (das. Art. 240. 242. Nr. 4.) 690. — bei stillen Gesellschaften (das. Art. 258. 259. 261. Nr. 3) 697. — bei Mitrhedern (das. Art. 472.) 765. — Retentionsrecht der Kaufleute bei Eröffnung des Konkurses (Hand. G. B. Art. 314.) 713. — schließt die Berechtigung zum Wählen für den Reichstag aus (G. v. 31. Mai §. 3. Nr. 2.) 218. — Wirkungen desselben im Bundesgebiete (G. v. 21. Juni §§. 13—18.) 471. — In Beziehung auf denselben gilt jeder Norddeutsche als Inländer (das. §. 39.) 479. — Die Eröffnung desselben über den Akzeptanten begründet den Regreß auf Sicherstellung (W. Ordn. Art. 29.) 593.

Konkurrenz anderer strafbarer Handlungen mit Zollvergehen (V. Z. G. §. 158.) 560. (G. v. 1. Juli Art. 12.) 572.

Konnossemente der Schiffer (Hand. G. B. Art. 644 bis 664. vergl. auch Art. 313. ff. 374. 382. 615. 678. 731.) 824. — Uebertragung derselben durch Indossament (das. Art. 302.) 708.

Konsul, Kompetenz desselben in Bezug auf Schiffahrtsangelegenheiten (Hand. G. B. Art. 434. 499.) 753. — insbes. bei Streitigkeiten zwischen dem Schiffer und der Schiffsmannschaft (das. Art. 537. 547.) 785. — desgl. bei der Bodmerei (das. Art. 686.) 836.

Konsular-Agenten, können von den Konsuln in Norddeutschland und Italien bestellt werden (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 8.) 178.

Konsular-Beamten, ihre Befugnisse in Norddeutschland und Italien (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 10—18.) 179.

Konsular-Vertrag, zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien (v. 21. Dez. 68.) 173.

Konsulats-Archive, Unverletzlichkeit derselben in Norddeutschland und Italien (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 6.) 177.

Konten (fortlaufende) können an Großhandlungen bewilligt werden (V. Z. G. §. 110.) 533.

Kontokurrent, jährlicher Abschluß der Rechnung, Berechnung der Zinsen (Hand. G. B. Art. 291.) 706.

Kontrebande, Begriff und Strafe (V. Z. G. §. 134.) 548. (G. v. 1. Juli Art. 1. 3.) 569. — Thatbestand (das. §. 136.) 549. — erschwerende Umstände (das. §§. 144—148.) 554. (G. v. 1. Juli Art. 4.) 570.
s. auch Kriegskontrebande.

Kontrolen des Zollverkehrs, im Grenzbezirke (V. Z. G. §§. 119—124.) 537. — im Binnenlande (das. §. 125.) 540.

Konventionalstrafe in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 220. 284. 398. 399.) 683.

Konzessionen, die Berechtigung zur Ertheilung derselben für Gewerbebetrieb wird aufgehoben (G. Ordn. §. 7. Nr. 5.) 378.

Kopie der Handelsbriefe (Hand. G. B. Art. 28. 33.) 624. — des Ladescheins (das. Art. 414.) 745.

Kopirbuch der Kaufleute (Hand. G. B. Art. 28. 33.) 624.

Korporationen (kaufmännische) sind nicht berechtigt, Andere vom Betrieb eines Gewerbes auszuschließen (G. Ordn. §. 4.) 376. — Auf dieselben finden die Vorschriften der Gewerbe-Ordnung über Innungen keine Anwendung (das. §. 104.) 413. — Die Korporationen von Gewerbetreibenden dauern fort (das. §. 81.) 407.

Korrespondent-Rheder, Rechte und Pflichten desselben (Hand. G. B. Art. 459—466. 476.) 760. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302.

Korrespondenz, s. Briefe.

Kostbarkeiten, inwiefern der Frachtführer oder Schiffer für Kostbarkeiten haftet (Hand. G. B. Art. 395. 608. 674. 725.) 739.

Kosten der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 43.) 481.
s. auch Gerichtskosten.

Krankenkassen (gewerbliche), Vorschriften darüber (G. Ordn. §§. 140. 141.) 425.
s. auch Hülfskassen.

Krankheit, Verfahren im Fall der Erkrankung des Schiffers (Hand. G. B. Art. 483. 523.) 768. — desgl. der Schiffsmannschaft (das. Art. 543. Nr. 3. Art. 548. ff.) 787. — Krankheit des Handlungsgehülfen (das. Art. 60. 64. Nr. 4.) 633. — des Handelsgesellschafters (das. Art. 125. Nr. 5. Art. 170.) 654.

Kredit-Institute, Rechte derselben in Bezug auf Bestellung und Veräußerung von Pfändern (Hand. G. B. Art. 312.) 712.

Kreisabgaben, wieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohnes auf die Beitreibung derselben Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 2.) 373.

Krieg, Einfluß desselben auf die Dienst- und Heuerverträge der Schiffsbesatzung (Hand. G. B. Art. 517. 543. Nr. 4.) 779. — desgl. auf Frachtverträge (das. Art. 631. Nr. 2. Art. 637. 638. 643. Nr. 1.) 818. — desgl. auf die Ueberfahrtsverträge der Reisenden (das. Art. 670. 671.) 832. — Beschädigung des Schiffes bei Vertheidigung desselben gegen Feinde (das. Art. 708. Nr. 5. 6.) 845. — Versicherung gegen Kriegsgefahr (das. Art. 824. Nr. 2. Art. 852. 853. 865. Nr. 2.) 885.

Kriegskontrebande, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 482. 564. 674.) 768.

Kunst, das Urheberrecht an Erzeugnissen derselben wird in Norddeutschland und Italien gegenseitig geschützt (Vertr. v. 12. Mai) 452. — desgl. in Norddeutschland und der Schweiz (Vertr. v. 13. Mai) 957.

Kunsthandel, inwiefern die damit verbundenen Geschäfte als Handelsgeschäfte zu beurtheilen sind (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 5.) 702.

Kunsthändler haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Kuratel, Befugniß der Konsularbeamten von Norddeutschland und Italien zur Einleitung von Kuratelen (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 11.) 181.

Küstenfahrer (Küstenschiffahrt), Eintragung derselben in das Schiffsregister (Hand. G. B. Art. 438.) 754. — Führung des Journals auf demselben (das. Art. 489.) 771. — Beladung des Verdecks (das. Art. 567. 710. Nr. 1.) 795.

L.

Laden, Befugnisse der in einem Kaufmannsladen angestellten Personen (Hand. G. B. Art. 50.) 631.

Ladescheine der Frachtführer (Hand. G. B. Art. 413 bis 419. 313. 374. 382.) 745. — Uebertragung derselben durch Indossament (das. Art. 302—305.) 708.

Ladezeit bei Befrachtung von Schiffen (Hand. G. B. Art. 568—578. 588.) 795.

Ladung des Schiffes (Hand. G. B. Art. 503—512. 561—664. 680—701. ff.) 775. — Pfandrecht an der Ladung (das. Art. 409. 624—626. 727. 733. 781.) 743. — Löschung der Ladung (Hand. G. B. Art. 481. 504. 593—606. 641—643.) 768.

Ladungsverzeichniß bei der Zollabfertigung (V. Z. G. §. 33.) 498. vergl. (das. §. 63.) 512.

Lagerfrist bei Niederlegung unverzollter Waaren (V. Z. G. §. 98.) 528.

Lagergeld für Aufbewahrung von Waaren und anderen Sachen (Hand. G. B. Art. 290.) 706. — bei Niederlegung unverzollter Waaren (V. Z. G. §. 99.) 528.

Lagerhäuser (V. Z. G. §§. 98—104.) 528.

Lagerscheine, Uebertragung derselben durch Indossament (Hand. G. B. Art. 302—305.) 708. — vergl. auch (das. Art. 313. 374. 382.) 712.

Landesgerichtshöfe (oberste), ihre Mitwirkung bei Instruktion der Rechtsmittel in Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 18.) 364.

Landesgesetze, Bedeutung dieses Ausdrucks (G. Ordn. §. 155.) 432. — Landesgesetze, welche neben der Wechselordnung und dem Handelsgesetzbuch in Kraft bleiben (G. v. 5. Juni §§. 2—5.) 582.

Landesvertretung, die Theilnahme an ihr ist unabhängig von religiösem Bekenntniß (G. v. 3. Juli) 451.

Landstraßen, Ein-, Aus- und Durchfuhr von Waaren auf denselben (V. Z. G. §§. 36—58.) 499.

Leckage, inwiefern der Frachtführer und der Verfrachter dafür haften (Hand. G. B. Art. 395. 424. Nr. 4. Art. 607. 674.) 739. — Besondere Bestimmungen über Leckage bei dem Seetransport (das. Art. 617. 659.) 812. — Haftung des Versicherers für Leckage (das. Art. 825. Nr. 3.) 887.

Legitimationsscheine, als Erforderniß zum Gewerbebetriebe (G. Ordn. §§. 42—44. 55. 57—62.) 393. — Gründe, aus denen die Ertheilung desselben zum Gewerbebetriebe im Umherziehen versagt werden kann (das. §. 57.) 398. — Strafe der Zuwiderhandlungen (das. §. 148. Nr. 5—7. §. 149. Nr. 1—4.) 429. — Legitimationsscheine zum Zwecke der Transportkontrole im Grenzbezirk (V. Z. G. §§. 119. 120.) 537.

Lehranstalten, zweites Verzeichniß der höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung von Zeugnissen zum einjährig freiwilligen Militairdienst berechtigt sind (Bek. v. 10. März) 79.

Lehrgeld, Bestimmungen darüber (G. Ordn. §§. 115. 120. 122. 123.) 417.

Lehrherren, ihr Verhältniß zu den Lehrlingen (G. Ordn. §§. 105—108. 115—126.) 413. — Strafe grober Pflichtverletzung (das. §. 148. Nr. 9.). 429.

Lehrlinge, Befugniß zur Annahme derselben (G. Ordn. §§. 41. 116. 117.) 392. — Verhältniß derselben zu den Lehrherren (das. §§. 105—108. 115—126.) 413.
s. auch Handlungslehrlinge.

Lehrverhältniß, Aufhebung desselben vor Ablauf der Lehrzeit (G. Ordn. §§. 120—122.) 418. — Auflösung desselben durch den Tod (das. §. 123.) 419.

Lehrzeit, ihre Dauer unterliegt der freien Vereinbarung (G. Ordn. §. 105.) 413.

Lehrzeugnisse, Bestimmungen darüber (G. Ordn. §. 124.) 419.

Leichterschiffe, Umladung zollpflichtiger Güter in dieselben (V. z. G. §. 84.) 520.

Leihanstalten, die Rechte derselben in Betreff der Bestellung oder Veräußerung von Pfändern bleiben in Kraft (Hand. G. B. Art. 312.) 712.

Leihbibliothekare haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Leimsiedereien, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Leipzig, Sitz des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 2.) 297.

Lesekabinette, die Inhaber derselben haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Leuchtfeuergeld bei der Schifffahrt (Hand. G. B. Art. 622.) 813. — Vorrecht dieser Abgabe (das. Art. 757. Nr. 3.) 861. — Verjährung der Forderung (das. Art. 906.) 918.

Lichterfahrzeuge (Leichterfahrzeuge), Beförderung der Frachtgüter in denselben (Hand. G. B. Art. 708. Nr. 2. Art. 829. 855.) 843.

Lieferungen von Waaren, Aktien u. s. w., inwiefern sie Handelsgeschäfte sind (Hand. G. B. Art. 271. Nr. 2.) 701. — Bestimmungen über Lieferungsgeschäfte (das. Art. 394. 397—399.) 738.

Lieferungsscheine, Uebertragung derselben durch Indossament (Hand. G. B. Art. 302—305.) 708.

Liegegeld bei Frachtgeschäften (Hand. G. B. Art. 409.) 743. — insbes. bei der Befrachtung von Schiffen (das. Art. 568—580. 582. 587. 588.) 795. — desgl. bei Löschung der Ladung (das. Art. 595—606. 615. 623.) 805. — Verjährung des Liegegeldes (das. Art. 909.) 919.

Liquidation, bei Auflösung einer offenen Handelsgesellschaft (Hand. G. B. Art. 133—145.) 656. — einer Kommanditgesellschaft (das. Art. 172.) 668. — einer Kommanditgesellschaft auf Aktien (das. Art. 205.) 678. — einer Aktiengesellschaft (das. Art. 244.) 691. — einer stillen Gesellschaft (das. Art. 265.) 699. — bei Beendigung eines gemeinschaftlichen Handelsgeschäfts (das. Art. 270.) 700. — Liquidationsfirma (das. Art. 139.) 658.

Liquidatoren, Ernennung, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 133. ff. 172. 244. 245.) 656. — Die Rechtsverhältnisse zwischen denselben sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. a.) 301.

Literatur, das Urheberrecht an Erzeugnissen derselben wird in Norddeutschland und Italien gegenseitig geschützt (Vertr. v. 12. Mai) 452. — desgl. in Norddeutschland und der Schweiz (Vertr. v. 13. Mai) 957.

Lohnbediente, Taxen für dieselben setzt die Ortspolizei-Behörde fest (G. Ordn. §. 76.) 405.

Lootsen, Annahme derselben (Hand. G. B. Art. 487. 740.) 770. — Vorschriften über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §§. 31. 34.) 389.

Lootsengeld, Zahlung und Rechte dieser Forderung (Hand. G. B. Art. 622. 757. Nr. 5. Art. 772. Nr. 3. Art. 773.) 813. — Verjährung der Lootsengelder (das. Art. 906.) 918.

Lotterieloose, auf den Vertrieb derselben findet die Gewerbeordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Luxemburg (Großherzogthum), Anwendung des Postvertrages mit Italien auf Postsendungen nach Luxemburg (P. V. v. 10. Nov. 68. Art. 23.) 111. — desgl. mit dem Kirchenstaat (P. V. v. 22. April Art. 20.) 271. — Handels- und Zollvertrag mit der Schweiz (v. 13. Mai) 925.

M.

Maaß, nach welchem die Erfüllung eines Handelsgeschäfts zu leisten ist (Hand. G. B. Art. 336.) 719. — Berechnung der Fracht nach Maaß und Gewicht (das. Art. 621.) 813.

Wieweit Maaße von der absoluten Richtigkeit abweichen dürfen (Bek. v. 6. Dez.) 1062.

Magazin, Befugnisse der in einem offenen Waaren-Magazin angestellten Personen (Hand. G. B. Art. 50.) 631.

Mahlzwang wird aufgehoben (G. Ordn. §. 7. Nr. 4.) 377.

Mahnung des Schuldners zur Zahlung bei Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 288. 289.) 705.

Marine-Angelegenheiten, Bestimmung über die Portofreiheit derselben (G. v. 5. Juni §. 2.) 211.

Mäkler (Handelsmäkler), Anstellung, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 66—84. 311. 343. 354. 365.) 635. — ihre amtlichen Geschäfte sind nicht als Handelsgeschäfte zu beurtheilen (das. Art. 272. Nr. 4.) 702. — vergl. auch (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. e.) 302.

s. auch Frachtmäkler, Schiffsmäkler.

Mäk-

Mäklergebühren (Hand. G. B. Art. 82. 83.) 640.

Markscheider, für den Gewerbebetrieb derselben können die Landesgesetze besondere Vorschriften treffen (G. Ordn. §. 34.) 390.

Marktpreis bei Waaren u. s. w. (Hand. G. B. Art. 353.) 725. — vergl. auch (das. Art. 311. 343. 357. 359. 376. 612. 713. 721.) 711.

Marktverkehr, Bestimmungen über denselben (G. Ordn. §§. 64—71. 149. Nr. 6.) 402. — Erleichterungen desselben (V. z. G. §. 112.) 535.

s. auch Jahrmärkte, Wochenmärkte.

Marktwechsel (W. Ordn. Art. 4. Nr. 4.) 586. — Präsentation derselben zur Annahme (das. Art. 18.) 590. — Verfallzeit (das. Art. 35.) 596.

Marschrouten, werden von den oberen Verwaltungsbehörden ausgestellt (Instr. v. 31. Dez. 68. §. 10.) 7. — Formular dazu (das. Beil. A.) 11.

Matrikularbeiträge, zu Deckung der Ausgaben für 1868, anderweit festgestellt und vertheilt (G. v. 9. Juni) 248. — Anrechnung der Mehrerträge der Postverwaltung aus der Aufhebung von Portofreiheiten auf die Matrikularbeiträge für 1870. (G. v. 13. Juni §. 2.) 313.

Medizinalpersonen, die Strafbestimmungen, welche ihnen Zwang zu ärztlicher Hülfe auflegen, werden aufgehoben (G. Ordn. §. 144.) 427. — Bestimmungen über die Prüfung derselben (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dez.) 1049. (Bek. v. 9. Dez.) 1050.

Messen, Bestimmungen über dieselben (G. Ordn. §§. 64. 65. 71.) 402. — Erleichterungen des Meßverkehrs (V. z. G. §. 112.) 535.

Meßwechsel (W. Ordn. Art. 4. Nr. 4.) 586. — Präsentation derselben zur Annahme (das. Art. 18.) 590. — Verfallzeit (das. Art. 35.) 596.

Metallgießereien, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Militair-Angelegenheiten, Bestimmung über die Portofreiheit derselben (G. v. 5. Juni §. 2.) 211.

Militairdienst, Verzeichniß von Lehranstalten, welche Zeugnisse über Qualifikation zum einjährig freiwilligen Militairdienst auszustellen berechtigt sind (Bek. v. 10. März) 79. — Bestimmungen über Ableistung der aktiven Militairdienstpflicht in Norddeutschland und Baden (Vertr. v. 25. Mai) 1037.

Militairstand, die Portovergünstigungen der Personen des Militairstandes werden einstweilen aufrecht erhalten (G. v. 5. Juni §. 5.) 212.

Minden (Westphalen), Aufhebung der Ober-Postdirektion in Minden und Vereinigung derselben mit der Ober-Postdirektion in Münster (A. E. v. 24. April) 197.

Minderjährige, Verjährung ihrer Forderungen gegen Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 149.) 661.

Mißhandlungen zwischen Handlungsgehülfen und dem Prinzipal (Hand. G. B. Art. 63. 64. Nr. 5.) 634. — Mißhandlungen der Schiffsmannschaft von Seiten des Schiffers (das. Art. 547.) 789.

Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts, Ernennung, Qualifikation und Dienstverhältniß derselben (G. v. 12. Juni §§. 3. 6. 23—26.) 298. — Mitglieder von Innungen können jederzeit ausscheiden (G. Ordn. §. 82.) 407.

Mitrheder, Rechtsverhältnisse derselben (Hand. G. B. Art. 457. 458. 463. 467—472. 474. 522.) 759. — Gerichtsstand der Mitrheder (das. Art. 475.) 766.

s. auch Rheder, Rhederei.

Monate, Berechnung der Verfallzeit in Handelsgeschäften nach Monaten (Hand. G. B. Art. 327. 328.) 717. — desgl. bei Versicherungen (das. Art. 834.) 890.

Moorwärder (Hamburgische Voigtei), die Bundesgesetze wegen Besteuerung des Braumalzes und des Branntweins werden dort eingeführt (V. v. 5. Juni) 371.

Münster (Westphalen), Vereinigung der Ober-Postdirektion in Minden mit der in Münster (A. E. v. 24. April) 197.

Münzsorte, in welcher Münzsorte die Zahlung bei Handelsgeschäften zu leisten ist (Hand. G. B. Art. 336.) 719. — desgl. bei Wechseln (W. Ordn. Art. 37.) 596.

Musikaufführungen im Umherziehen bedürfen besonderer Erlaubniß durch die Ortsbehörde (G. Ordn. §. 59.) 400.

Muster, Kauf nach Muster (Hand. G. B. Art. 340. 341. 337.) 721.

Musterrolle der Schiffsmannschaft (Hand. G. B. Art. 529. 530.) 783.

Musterung, Bestimmungen über Gestellung zu derselben in Norddeutschland und Baden (Vertr. v. 25. Mai Art. 1. 3. 4.) 1037.

N.

Nachbildung (unbefugte) von Werken der Literatur und Kunst, Strafen derselben in Norddeutschland und Italien (Vertr. v. 12. Mai Art. 11.) 461. — desgl. in Norddeutschland und der Schweiz (Vertr. v. 13. Mai Art. 12. 19. ff.) 962.

Nach-

Nachdruck von in Norddeutschland erschienenen Werken, Strafen desselben in der Schweiz (Vertr. v. 13. Mai Art. 19. ff.) 965.

Nacheile bei Verfolgung strafbarer Handlungen (G. v. 21. Juni §. 30.) 477.

Nachlaß des während der Reise verstorbenen Schiffsmannes (Hand. G. B. Art. 551.) 791. — des Schiffers (das. Art. 524.) 782. — des Reisenden (das. Art. 676.) 833. — Befugnisse der Konsularbeamten von Norddeutschland und Italien in Nachlaßangelegenheiten (Vertr. v. 21. Dez. 68. Art. 11—13.) 181.

Nebengebühren, wieweit dieselben neben Zöllen erhoben werden dürfen (V. z. G. §. 10.) 485.

Nebenzollämter, ihre Amtsbefugnisse (V. z. G. §. 128.) 542.

Nettogewicht bei Zollrevisionen (V. z. G. §. 29.) 495.

Nichtigkeitsbeschwerde in Handelssachen, Instruktion derselben nach dem Hannoverschen Prozeßrecht (G. v. 12. Juni §. 19.) 304.

Niederlagen unverzollter Waaren (V. z. G. §§. 97 bis 110.) 527. — vergl. (§. 40.) 500. — öffentliche (das. §§. 97—107.) 527. — allgemeine (das. §§. 97 104.) 527. — beschränkte (das. §. 105.) 531. — freie (das. §. 107.) 532.

Niederlassung, s. Handelsniederlassung, Zweigniederlassung.

Norddeutsche gelten in Ansehung der Civil- und Strafprozeßgesetze im Bundesgebiete als Inländer (G. v. 21. Juni §. 39.) 479. — Zeugenpflicht derselben im Bundesgebiete (das. §. 40.) 480.

Normal-Eichungs-Kommission, Errichtung derselben (Bek. v. 16. Febr.) 76. — Der Rendant ihrer Kasse ist kautionspflichtig (V. v. 29. Juni Art. 1.) 440. — Dieselbe erläßt eine Eichordnung (Anl. zu Stück 32.) — und eine Eichgebührentaxe (Anl. zu Stück 40).

Notare, Verpflichtung derselben hinsichtlich der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 21.) 292. — desgl. hinsichtlich der Wechselproteste (W. Ordn. Art. 87. 88. 90. 91.) 610. — Auf die Praxis derselben findet die Gewerbe-Ordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Notariats-Urkunden, Befugniß der Konsularbeamten in Norddeutschland und Italien zur Aufnahme derselben (Kons. V. v. 21. Dez. 68. Art. 10.) 179.

Nothadressen auf Wechseln, Wirkungen derselben (W. Ordn. Art. 56. ff. 62. 69.) 603.

Nothhafen, Einlaufen und Aufenthalt des Schiffes in einem Nothhafen (Hand. G. B. Art. 453. 490. 636 bis 639. 641—643. 708. Nr. 4.) 759.

Novellen (Nürnberger), ihre Einführung als Bundesgesetz (G. v. 5. Juni §. 1.) 581.

Nürnberger Novellen, ihre Einführung als Bundesgesetz (G. v. 5. Juni §. 1.) 581.

O.

Ober-Postdirektionen, Aufhebung der Ober-Postdirektion in Minden und Vereinigung derselben mit der in Münster (A. E. v. 24. April) 197. — desgl. der Ober-Postdirektion zu Bromberg mit der zu Posen (A. E. v. 22. Sept.) 1013. — Die Ober-Postdirektion in Kassel erhält die Postverwaltungsgeschäfte für die Fürstenthümer Waldeck und Pyrmont zugewiesen (A. E. v. 24. April) 197. — Klagen auf Entschädigung wegen Aufhebung von Portofreiheiten sind gegen die Ober-Postdirektionen zu richten (G. v. 5. Juni §. 7.) 213.

Obligationen über Schulden des Bundes oder einzelner Bundesstaaten, mit denselben können die Kautionen der Bundesbeamten bestellt werden (G. v. 2. Juni §. 5.) 244.

Oeffentlichkeit des Handelsregisters (Hand. G. B. Art. 12—14.) 620. — des Schiffsregisters (das. Art. 432.) 753.

Offene Handelsgesellschaften, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 85—149.) 641. — Firma derselben (das. Art. 17. 24. 87.) 621. — Verfahren im Fall des Konkurses (das. Art. 122. 123. 133.) 652.

Order, Angabe desjenigen, an den oder dessen Order gezahlt werden soll, ist Erforderniß eines gezogenen Wechsels (W. Ordn. Art. 4. Nr. 3.) 586. — Wechsel an eigene Order (das. Art. 6.) 587. — Wirkung der Worte »nicht an Order« (das. Art. 9. 15.) 587.

Ordnungsstrafen, um die Eintragungen in das Handelsregister zu bewirken (Hand. G. B. Art. 26. 45. 89. 129. 135. 154—156. 171. 179. 198. 212. 214. 228. 233. 243. 244. 247. Nr. 4.) 624. — Andere Ordnungsstrafen in Handelssachen (das. Art. 251. 437.) 695. — bei Uebertretung der Zollvorschriften (V. z. G. §§. 151. 152.) 557. (G. v. 1. Juli Art. 7. 9. 12.) 570.

Ortsbehörden, Befugnisse derselben in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §§. 58. 59.) 399.

Ortsgebrauch in Handelssachen, s. Gebrauch, Handelsgebrauch.

Ortspolizeibehörden, Befugnisse derselben in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §§. 27. 37. 43. 67. 69. 72 bis 77. 128. 130—133.) 387. — desgl. in Zollsachen (G. v. 1. Juli Art. 16.) 574. — Nachfrage bei denselben zur Ermittelung des Geschäftslokals oder der Wohnung im Wechselverkehr (W. Ordn. Art. 91.) 611.

Ortsstatuten, Bestimmungen derselben in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §§. 106. 108. 140. 141.) 414. — ihre Abfassung und Wirkung (das. §. 142.) 427.

P.

Packhöfe, Bestimmungen darüber (V. z. G. §§. 98 bis 104.) 527.

Papiere auf den Inhaber, Verkauf und Verpfändung derselben (Hand. G. B. Art. 307—312.) 710. — Ort der Auszahlung (das. Art. 325. 342.) 716.
s. auch Werthpapiere.

Parteien, Anträge derselben auf Leistungen der Rechtshülfe in Civilprozessen (G. v. 21. Juni §§. 4—6. 10.) 468.

Pension der Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts, Betrag derselben (G. v. 12. Juni §. 25.) 307.

Pensionirung der Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 25.) 307. — Verfahren bei unfreiwilliger Pensionirung derselben (G. v. 7. Mai 1851. §§. 56—63.) 309.

Personal-Arrest darf gegen Wahlkonsuln in Civilsachen nicht verhängt werden (Vertr. v. 21. Dez. 68. Art. 4.) 176.

Pfandanstalten, Rechte derselben in Betreff der Bestellung oder Veräußerung von Pfändern (Hand. G. B. Art. 312.) 712.
s. Pfandleiher.

Pfandgläubiger, Rechte derselben an den ihnen verpfändeten Waaren und Papieren (Hand. G. B. Art. 309 bis 312.) 710.
s. Pfandrecht.

Pfandleiher, wem dies Geschäft untersagt werden kann (G. Ordn. §. 35.) 390.

Pfandrecht des Bundes an den Kautionen der Bundesbeamten (G. v. 2. Juni §§. 5. 6. 10—12.) 244. — desgl. an Vermögensstücken einer Handelsgesellschaft (Hand. G. B. Art. 120. 169.) 651. — desgl. an Waaren, Papieren und anderen Handelssachen (das. Art. 306 bis 312.) 710. — des Kommissionairs (das. Art 306. 374. 410. 411.) 710. — des Spediteurs (das. Art. 306. 382 410. 411.) 710. — des Frachtführers (das. Art. 306. 382. 409. 411.) 710. — des Verfrachters (das. Art. 624 bis 626. 629. 630.) 814. — der Mitrheder (das. Art. 467.) 763. — der Schiffsgläubiger (das. Art. 727. 733. 758 bis 781.) 852. — Pfandrecht für die Bergungs- und Hülfskosten (das. Art. 753. 754.) 859.
seine Wirkung im Konkurse (G. v. 21. Juni §. 17.) 473.

Platzanweisungen auf Sicht und ohne Akzept sind befreit von der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293. — Plätze, welche in Bezug hierauf als Ein Platz betrachtet werden (Bek. v. 13. Dez. III.) 1056.

Plenum des Bundes-Oberhandelsgerichts, Beschlüsse desselben (G. v. 12. Juni §§. 9. 11. 23—25.) 300.

Politische Verbrechen oder Vergehen, auf wie lange Bestrafung wegen derselben von der Berechtigung zum Wählen ausschließt (G. v. 31. Mai §. 3. Nr. 4.) 218.

Polize über den Versicherungsvertrag, Aushändigung derselben (Hand. G. B. Art. 788. 891—893.) 872. — Taxirte Polize, offene Polize (das. Art. 797.) 875. — Cession der Polize (das. Art. 896. 904.) 914. — Polize an Order, Uebertragung derselben durch Indossament (das. Art. 302—305. 896.) 708.

Polizeibeamte sind verpflichtet, die Grenzwache zu unterstützen (V. z. G. §. 20.) 489.

Polizeibehörden, s. Orts-Polizeibehörden.

Polizeigesetze, Verpflichtung des Schiffers und Befrachters zur genauen Befolgung derselben (Hand. G. B. Art. 482. 564. 674.) 768.

Porto für Briefe, Drucksachen und Waarenproben nach Italien (P. V. v. 10. Nov. 68. Art. 6—8.) 98. — desgl. nach Schweden (P. V. v. 23./24. Febr. Art. 5 bis 7.) 125. — desgl. nach dem Kirchenstaat (P. V. v. 22. April Art. 6—8.) 257.

Portofreiheiten, Regelung derselben (G. v. 5. Juni) 211. — Aufhebung resp. Einschränkung derselben (das. §. 6.) 212.

Posen, der dortigen Ober-Postdirektion werden die Postverwaltungsgeschäfte für den Regierungsbezirk Bromberg mitübertragen (A. E. v. 22. Sept.) 1013.

Postanstalten, Frachtgeschäfte der Postanstalten (Hand. G. B. Art. 421. 449.) 747. — denselben wird der Debit der Wechselstempelzeichen übertragen (Bek. v. 13. Dez.) 1058.

Postanweisungen, nach Schweden (P. V. v. 23./24. Februar Art. 11.) 133. — desgl. nach dem Kirchenstaat (P. V. v. 22. April Art. 18.) 268.

Postattest, als Beweis für Benachrichtigung von der Nichtzahlung des Wechsels (W. Ordn. Art. 46.) 599.

Postbeamte, welche Klassen derselben kautionspflichtig sind (V. v. 29. Juni Art. 1.) 439.

Postdampfschiffe, zwischen Stralsund und Malmoe (P. V. v. 23./24. Febr. Art. 2.) 116.

Posten, Behandlung der mit denselben eingehenden zollpflichtigen Güter (V. z. G. §. 91.) 523. — Gütertransport mit denselben in den Grenzbezirken (das. §. 120. d.) 538.

Postgesetze, die auf ihnen beruhenden Gewerbebeschränkungen bleiben bestehen (G. Ordn. §. 5.) 376.

Postüberschüsse, Berechnung und Verwendung der durch die Aufhebung von Portofreiheiten zu gewinnenden Postüberschüsse (G. v. 5. Juni §. 13.) 214. — Veranschlagung und Anrechnung derselben auf die Matrikularbeiträge für 1870. (G. v. 13. Juni §. 2.) 313.

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und Italien andererseits (v. 10. Nov. 68.) 93. — zwischen dem Norddeutschen Bunde und Schweden (v. 23./24. Febr.) 115. — desgl. mit dem Kirchenstaat (v. 22. April) 253.

Postverwaltung, Befugnisse derselben bei Festsetzung der Entschädigung für Aufhebung von Portofreiheiten (G. v. 5. Juni §§. 7. ff.) 213.

Prämie, Zahlung derselben bei Versicherungen (Hand. G. B. Art. 815. 816.) 881. — Rückzahlung derselben (das. Art. 899—905.) 915. — die Uebernahme von Versicherungen gegen Prämie gilt als Handelsgeschäft (das. Art. 271. Nr. 3.) 701.

Prangen des Schiffes, die dadurch verursachte Beschädigung gilt als Haverei (Hand. G. B. Art. 709. Nr. 3.) 846.

Präsentation von Wechseln, allgemeine Bestimmungen (W. Ordn. Art. 91.) 611. — Präsentation zur Annahme (das. Art. 18—20.) 590. (Nürnb. Nov. 5.) 616. — desgl. zur Zahlung (W. Ordn. Art. 31. 41. 99.) 594.

Präsident des Bundes-Oberhandelsgerichts, Befugnisse desselben (G. v. 12. Juni §§. 4. 8. 11. 20.) 298.

Praxis beim Bundes-Oberhandelsgericht, wer dazu berechtigt ist (G. v. 12. Juni §. 10.) 299.

Presse, wegen durch dieselbe begangener Zuwiderhandlungen kann der Gewerbebetrieb gerichtlich entzogen werden (G. Ordn. §. 143.) 426. — Verfolgung der durch die Presse verübten strafbaren Handlungen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 21. 25. Nr. 1.) 474.

Primage, Belohnung des Schiffers bei Frachtgeschäften (Hand. G. B. Art. 513. 622.) 778.

Primawechsel (W. Ordn. Art. 66.) 604.

Prinzipal, Rechte und Pflichten desselben gegen seine Prokuristen, Handlungsbevollmächtigten und Gehülfen u. s. w. (Hand. G. B. Art. 41. bis 65.) 628.

Prise, privatrechtliche Folgen, wenn ein Schiff für gute Prise erklärt wird (Hand. G. B. Art. 453. 542. 630. Nr. 1. Art. 636—643. 888. Nr. 3.) 758.

Privatdienstverhältniß, wieweit Bezüge aus demselben der Beschlagnahme unterliegen (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 4.) 374.

Privatläger unverzollter Waaren (V. z. G. §. 108.) 532.

Probe, Kauf auf Probe, nach Probe und zur Probe (Hand. G. B. Art. 339—341. 347. 337. 80.) 720.

Prokura, Ausstellung, Wirkung und Aufhebung derselben (Hand. G. B. Art. 10. 41—46. 53—55.) 619. — insbes. bei Handelsgesellschaften (das. Art. 104. 118.) 647. — Kollektiv-Prokura (das. Art. 41.) 628.

s. auch Vollmacht, Spezialvollmacht, Handlungsbevollmächtigter.

Prokura-Indossament, Begriff und Rechtsverhältnisse aus demselben (W. Ordn. Art. 17.) 589.

Prokuristen, Begriff, Rechte und Pflichten derselben (Hand. G. B. Art. 41—46. 52—56.) 628. — Mäkler dürfen nicht Prokuristen sein (das. Art. 69. Nr. 2.) 636. — Bestellung eines Prokuristen für Handelsfirmen (das. Art. 6.) 618. — desgl. für Handelsgesellschaften (das. Art. 104. 118.) 647. — Die Rechtsverhältnisse der Prokuristen sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. d.) 301.

Promessen der Kommanditgesellschaften auf Aktien (Hand. G. B. Art. 173.) 668. — der Aktiengesellschaften (das. Art. 222.) 684.

Protest bei Wechseln: allgemeine Erfordernisse (W. Ordn. Art. 87—90.) 610. — Zeit und Art für die Protesterhebung (das. Art. 91. 92.) 611. — Protest Mangels Annahme (das. Art. 18. 20. 58.) 590. — zur Sicherstellung wegen Unsicherheit des Akzeptanten (das. Art. 29.) 593. — Mangels Zahlung (das. Art. 41—44. 62—64. 99.) 597. — Indossamente nach Ablauf der Frist für die Erhebung dieses Protestes (das. Art. 16.) 589.

Provision der Kaufleute in Handelssachen (Hand. G. B. Art. 290.) 706. — Provision der Kommissionaire (das. Art. 370—376.) 731. — der Spediteure (das. Art. 381—385.) 734. — Versicherung der Provision gegen Seegefahr (das. Art. 783. 805. 806. 828. 883.) 870.

s. auch Wechselprovision.

Prozeßverfahren vor dem Bundes-Oberhandelsgericht bestimmt sich nach den Landesgesetzen (G. v. 12. Juni §. 16.) 303.

Prüfungen von Gewerbetreibenden als Bedingung der Mitgliedschaft von Innungen (G. Ordn. §. 84.) 407. — Bestimmungen über die Prüfung der Medizinalpersonen (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dez.) 1049. (Bek. v. 9. Dez.) 1050. — desgl. über die Prüfung der Schiffer und Steuerleute auf Deutschen Kauffahrteischiffen (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

Pyrmont (Fürstenthum), Ueberweisung der Postverwaltungsgeschäfte für dasselbe an die Ober-Postdirektion in Kassel (A. E. v. 24. April) 197.

Q.

Quarantainegelder, fallen dem Verfrachter zur Last (Hand. G. B. Art. 622.) 813. — Vorrechte derselben (das. Art. 757. Nr. 3.) 861. — Verjährung derselben (das. Art. 906.) 918.

Quartierleistung, die Instruktion zum Gesetze wegen der Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedens v. 25. Juni 68. wird genehmigt (A. E. v. 31. Dez. 68.) 1.

Quittung, der Ueberbringer einer Quittung ist ermächtigt, Zahlung in Empfang zu nehmen (Hand. G. B. Art. 296.) 707. — nicht aber der Ueberbringer einer unquittirten Rechnung (das. Art. 51.) 631. — Beweiskraft der Quittung (das. Art. 295.) 707. — Quittungen bei Wechselzahlungen (W. Ordn. Art. 39. 54.) 597.

R.

Realgewerbeberechtigungen dürfen nicht mehr begründet werden (G. Ordn. §. 10.) 379. — Uebertragung derselben (das. §. 48.) 394.

Rechnung über Waaren u. s. w. Quittiren derselben (Hand. G. B. Art. 50. 51.) 631. — das Uebersenden der Rechnung gilt nicht als Mahnung (das. Art. 288.) 705. — Anerkennung einer Rechnung (das. Art. 294.) 707. — der Ueberbringer einer quittirten Rechnung ist ermächtigt, Zahlung zu empfangen (das. Art. 296.) 707. — laufende Rechnung (das. Art. 291.) 706. — Rechnungsabschluß der Kaufleute (das. Art. 29—33.) 625.

Rechtshängigkeit kann im gesammten Bundesgebiete geltend gemacht werden (G. v. 21. Juni §. 19.) 473.

Rechtshülfe, allgemeine Bestimmungen über die Gewährung derselben (G. v. 21. Juni §§. 37. bis 46.) 479. — in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten (das. §§. 1—19.) 467. — in Strafsachen (das. §§. 20—36.) 474.

Rechtskraft von Civilerkenntnissen kann im gesammten Bundesgebiete geltend gemacht werden (G. v. 21. Juni §. 19.) 473.

Rechtsmittel, Instruktion derselben in Handelssachen (G. v. 12. Juni §§. 17—19.) 303. — Rechtsmittel, welche die Vollstreckung hemmen, können beim Vollstreckungsgericht eingelegt werden (G. v. 21. Juni §. 11.) 470.

Rechtsweg bei Ansprüchen auf Entschädigung für Aufhebung von Portofreiheiten (G. v. 5. Juni §. 7.) 213. — desgl. bei Streitigkeiten über Gewerbeangelegenheiten (G. Ordn. §§. 9. 51. 75. 108.) 378.

Refaktie beim Kauf von Waaren (Hand. G. B. Art. 352.) 725.

Regreß auf Sicherstellung wegen nicht erhaltener Annahme des Wechsels (W. Ordn. Art. 25—28. 61. 69.) 592. — desgl. wegen Unsicherheit des Akzeptanten (das. Art. 29.) 593. — Regreß Mangels Zahlung (das. Art. 41—55. 69.) 597. — Regreßanspruch des Inhabers nach Protesterhebung Mangels Zahlung (das. Art. 50.) 600. — Verjährung dieses Anspruchs (das. Art. 78.) 607. — Regreßanspruch des Indossanten nach Einlösung des Wechsels (das. Art. 51.) 600. — Verjährung dieses Anspruchs (das. Art. 79.) 607.

Reichstag des Norddeutschen Bundes, Einberufung desselben (V. v. 22. Febr.) 75.

Sendungen von dem Reichstag oder an denselben bleiben portofrei (G. v. 5. Juni §. 4.) 212.

Wahlgesetz für den Reichstag (v. 31. Mai) 217.

Reisegepäck, Haftung der Eisenbahnen für den Verlust und die Beschädigung desselben (Hand. G. B. Art. 425.) 750. — Transport der Reise-Effekten auf Schiffen (das. Art. 673—676. 725. Nr. 3. Art. 757. Nr. 8.) 833. — Verjährung der Rechte des Eigenthümers (das. Art. 906. 908. Nr. 2.) 918. — Zollamtliche Behandlung von Reisegepäck (V. z. G. §. 92.) 524.

Reisende, Beförderung derselben auf Schiffen (Hand. G. B. Art. 665—679. 271. Nr. 4. Art. 479.) 831. — Vorschriften über den Gewerbebetrieb durch dieselben (G. Ordn. §. 44.) 393. — Ueberschreitung der Zollinie durch Reisende (V. Z. G. §. 21.) 489. — Behandlung der Reisenden im Zollverkehr (V. Z. G. § 92.) 524.
s. auch Handlungsreisende.

Rekurs, bei Errichtung gewerblicher Anlagen (G. Ordn. §§. 20. 21.) 383. — bei Versagung der Genehmigung und Untersagung des Gewerbebetriebes (das. §§. 40. 51.) 392. — gegen Entscheidungen der Gemeindebehörde in Innungs-Angelegenheiten (das. §. 95.) 411.

Religionsunterricht, zur Theilnahme an demselben ist Lehrlingen und jugendlichen Fabrikarbeitern Zeit zu gewähren (G. Ordn. §§. 106. 128.) 420.

Reklamekosten im Fall der Haverei (Hand. G. B. Art. 709. Nr. 2. Art. 757. Nr. 5. Art. 898. Nr. 2.) 846.

Remittent, Name desselben als Erforderniß eines gezogenen Wechsels (W. Ordn. Art. 4. Nr. 3.) 586. — derselbe kann den Wechsel indossiren (das. Art. 9.) 587. — ist befugt, Sicherstellung zu fordern (das. Art. 25—29.) 592.

Reparatur des Schiffes (Hand. G. B. Art. 467. 468. 503. 640. 672. 708. 711.) 763. — außergewöhnliche Reparatur (das. Art. 463. 503.) 762. — Bestimmungen, wenn das Schiff reparaturunfähig oder unwürdig ist (das. Art. 444. 453. 473. 542. 630. 631. 636—643. 735. 854. 877. 878.) 755.

Requisitionen wegen Leistung der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 2—6. 36.) 468.

Respekttage bei Wechseln finden nicht statt (W. Ordn. Art. 33.) 595.

Retentionsrecht der Kaufleute wegen Forderungen aus Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 313—316.) 712. — des Verfrachters (das. Art. 629.) 816. — desgl. der Schiffsgläubiger wegen der Bergungs- und Hülfskosten (das. Art. 753.) 859. — seine Wirkung im Konkurse (G. v. 21. Juni §. 17.) 472.

Retourwaaren, Befreiung derselben vom Eingangszoll (V. Z. G. §§. 113. 114.) 535.

Reugeld in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 285.) 705.

Revisionen von Fabriken (G. Ordn. §. 132.) 422. — Revisionen durch die Zollbehörden, allgemeine Bestimmungen darüber (V. Z. G. §§. 28—34.) 495. — Allgemeine, spezielle, probeweise Revision (das. §§. 28. 29. 30.) 495.

Rheder (Schiffsrheder), Begriff (Hand. G. B. Art. 450. 476. 477.) 757. — Rechte und Pflichten derselben (das. Art. 451—454. 523—526. 542. 548. ff. 634. 664. 704. 736—741. 757. 774—778. 825.) 757. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302. — Verhältniß zwischen Rheder und Schiffer (Hand. G. B. Art. 479. 483. 495—503. 696. 733. 754. 757.) 767. — Gerichtsstand des Rheders (das. Art. 455.) 759.
s. auch Korrespondentrheder, Mitrheder.

Rhederei, Begriff (Hand. G. B. Art. 456.) 759. — Auflösung der Rhederei (das. Art. 473.) 765. — besondere Bestimmungen über Rhederei (das. Art. 766.) 863. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302.
s. auch Mitrheder.

Rheinisches Prozeßrecht, Verfahren bei Instruktion von Rechtsmitteln in Handelssachen nach dem Rheinischen Prozeßrechte (G. v. 12. Juni §. 18.) 304.

Richterliche Beamte, Befugnisse derselben hinsichtlich der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 21.) 292.

Rinderpest, Maaßregeln dagegen (G. v. 7. April) 159. — Entschädigung für Verluste durch Rinderpest (das. §. 3.) 160. — Anzeigepflicht bei Ausbruch derselben (das. §§. 4. 11.) 161. — Instruktion zum Gesetz, Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend (v. 26. Mai) 223.

Ristorno bei Versicherungen, Begriff und nähere Bestimmungen (Hand. G. B. Art. 899—902.) 915.

Röstöfen, zur Anlegung derselben ist obrigkeitliche Genehmigung erforderlich (G. Ordn. §. 16.) 381.

Rückfall, Bestrafung desselben bei Zollvergehen (V. Z. G. §§. 140—143.) 553. (G. v. 1. Juli Art. 3.) 569.

Rückversicherung (Hand. G. B. Art. 783. 868.) 870.

Rückwechsel des Regreßnehmers (W. Ordn. Art. 53.) 601.

Rußhütten, zur Anlegung derselben bedarf es der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

S.

Sachverständige, Ernennung und Zuziehung derselben in Handelssachen (Hand. G. B. Art. 57. 162. 254. 348. 365. 407. 499. 522. 573. 609. 612. 614. 711. 713. 714. 721.) 633.

Schaffner, Bestimmung über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §. 36.) 391.

Schankwirthschaft, zu ihrem Betriebe ist Erlaubniß nöthig (G. Ordn. §. 33.) 389.

Schatzanweisungen, Ausgabe verzinslicher Schatzanweisungen (A. E. v. 15. März) 113. (A. E. v. 24. Mai) 369. (A. E. v. 4. Dez.) 1061.

Schaumburg-Lippe (Fürstenthum), Ueberweisung der Postverwaltungsgeschäfte für dasselbe an die Ober-Postdirektion in Münster (A. E. v. 24. April) 197.

Schauspielunternehmer bedürfen Erlaubniß zum Gewerbebetriebe (G. Ordn. §. 32.) 389.

Schaustellungen im Umherziehen bedürfen besonderer Erlaubniß durch die Ortsbehörde (G. Ordn. §. 59.) 400.

Schiedsgerichte, in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §. 108.) 414.

Schiffe. 1. Seeschiffe, Eintragung derselben in das Schiffsregister (Hand. G. B. Art. 432—438.) 753. — Veräußerung der Schiffe (das. Art. 439—443. 460. 499.) 754. — Verbodmung derselben (das. Art. 509. 680 bis 701.) 777. — Zubehör des Schiffes (das. Art. 443.) 755. — Reparaturunfähigkeit desselben (das. Art. 444.) 755. — Beschlagnahme eines Schiffes (das. Art. 446.) 756. — Beschädigung desselben (das. Art. 702. ff.) 841. — s. Haverei. — Zusammenstoß von Schiffen (das. Art. 736—741.) 855. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302. — Versicherung des Schiffes gegen Seegefahr (Hand. G. B. Art. 783. 799. 827. 835. 858. 876. 905.) 870.

2. Zollamtliche Revision von Schiffen (V. Z. G. §§. 80. 81.) 519.
s. auch Fahrzeuge, Kauffahrteischiffe.

Schiffer (Schiffskapitain), Rechte und Pflichten desselben (Hand. G. B. Art. 478—527.) 767. — insbesondere bei Frachtgeschäften (das. Art. 557. ff.) 792. — desgl. bei der Beförderung von Reisenden (das. Art. 665—679.) 831. — gehört zur Schiffsbesatzung (das. Art. 445.) 756. — Annahme und Entlassung desselben (das. Art. 460. 515—522.) 760. — Vorschriften über die Prüfung von Schiffern auf Deutschen Kauffahrteischiffen (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

Gewöhnliche Schiffer (Hand. G. B. Art. 10.) 619.
s. auch Seeschiffer, Stromschiffer.

Schiffsabgaben fallen dem Verfrachter zur Last (Hand. G. B. Art. 622.) 813. — Vorrechte derselben (das. Art. 757. Nr. 3. Art. 772. Nr. 1. Art. 773.) 860. — Verjährung derselben (das. Art. 906.) 918.

Schiffsbesatzung, Begriff (Hand. G. B. Art. 445.) 756. — inwiefern eine zur Schiffsbesatzung gehörige Person wegen Schulden verhaftet werden kann (das. Art. 446.) 756. — Ansprüche der Schiffsbesatzung gegen den Schiffer (das. Art. 479. 742.) 767. — Mitwirkung derselben bei der Verklarung (das. Art. 490—494.) 771. — Beiträge derselben zur Haverei von ihrer Heuer u. s. w. (das. Art. 725.) 851. — Rechtsverhältnisse der Schiffsbesatzung sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302.

Schiffsdirektor (Schiffsdisponent), (Hand. G. B. Art. 459.) 760. — s. Korrespondent-Rheder.

Schiffsführer, Verpflichtung desselben beim Transport zollpflichtiger Güter (V. Z. G. §§. 74—90.) 516.

Schiffsgläubiger, Rechte derselben (Hand. G. B. Art. 479. 727. 757—781.) 767. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302. — Verjährung ihrer Forderungen (Hand. G. B. Art. 906—911.) 918.

Schiffsmäkler (Hand. G. B. Art. 70.) 637. — s. Mäkler.

Schiffsmannschaft, Begriff (Hand. G. B. Art. 445. 528. 554.) 756. — Annahme und Entlassung derselben (das. Art. 495. 543—547.) 773. — Rechte und Pflichten der Schiffsmänner (das. Art. 528—556.) 783. — Mitwirkung derselben bei der Bergung und Verklarung (das. Art. 490—494. 535. 542.) 771. — Heuer des Schiffsmannes (das. Art. 529—531. 536. ff.) 783. — Erkrankung, Verwundung und Tod (das. Art. 548—552. 708.) 790. — Auf die Rechtsverhältnisse derselben findet die Gewerbe-Ordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Schiffsoffiziere gehören zur Schiffsmannschaft (Hand. G. B. Art. 528.) 783. — Mitwirkung derselben bei der Verklarung (das. Art. 490—494.) 771. — desgl. bei der Verbodmung (das. Art. 686.) 836. — in anderen Fällen (das. Art. 484. 485.) 769.

Schiffspapiere, Beschaffung und Benutzung derselben (Hand. G. B. Art. 480. 592. 825. Nr. 1.) 768.

Schiffspart, Veräußerung und Verpfändung derselben (Hand. G. B. Art. 439—442. 460. 468. 470. 471. 474. 522.) 754. — Versicherung derselben (das. Art. 467. 905.) 763.

Schiffsprokureur (Hand. G. B. Art. 389.) 737.

Schiffsprovisionsliste ist der Zollbehörde zu übergeben (V. Z. G. §. 78.) 518.

Schiffsrath, Haltung und Beschlüsse desselben (Hand. G. B. Art. 485. 487.) 769.

Schiffsregister, Eintragungen in dasselbe (Hand. G. B. Art. 432—438.) 753.

Schiffsrheder, s. Rheder.

Schlächtereien, die Anlegung derselben bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Schleichhandel, Waaren, welche Gegenstände desselben bilden, unterliegen besondern Kontrolen (V. Z. G. §§. 124. 125.) 539. — Strafbestimmung gegen Haltung von Waarenablagen zum Zwecke desselben (G. v. 1. Juli Art. 8.) 571.

Schlußnoten der Mäkler (Hand. G. B. Art. 73. 76 bis 79. 82.) 638.

Schnellbleichen, die Anlegung derselben bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Schornsteinfeger, Bestimmungen über ihren Gewerbebetrieb (G. Ordn. §§. 39. 47. 77.) 392.

Schulabgaben, wieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohnes auf die Beitreibung derselben Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 2.) 373.

Schulbehörden, ihre Befugnisse in Betreff jugendlicher Fabrikarbeiter (G. Ordn. §. 130.) 421.

Schuldscheine der Kaufleute (Hand. G. B. Art. 274.) 703. — Beweiskraft derselben (das. Art. 295.) 707.

Schweden (Königreich), Postvertrag mit dem Norddeutschen Bunde (v. 23/24. Febr.) 115. — Aufhebung des Schwedischen Postamts in Hamburg (das. Art. 29.) 153.

Schweiz, Handels- und Zollvertrag mit dem Deutschen Zollverein (v. 13. Mai) 925. — Uebereinkunft mit dem Norddeutschen Bunde wegen gegenseitigen Schutzes der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst (v. 13. Mai) 957.

Seehandel, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 432. ff.) 753.

Seenoth, Vergung und Hülfsleistung in Seenoth (Hand. G. B. Art. 742—756.) 856. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302.

s. Bergung, Hülfsleistung.

Seeraub (Seeräuber), privatrechtliche Folgen, wenn das Schiff geraubt wird (Hand. G. B. Art. 453. 542. 630. Nr. 1. Art. 636—643.) 758. — Beschädigung des Schiffes bei der Vertheidigung desselben gegen Seeräuber (das. Art. 708. Nr. 5. 6.) 845. — Versicherung gegen Seeraub (das. Art. 824. Nr. 4. Art. 865. Nr. 2.) 885.

Seerecht, Rechtsverhältnisse aus demselben sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. f.) 302.

Seeschiffe, s. Schiffe.

Seeschiffer müssen ihre Befähigung nachweisen (G. Ordn. §. 31.) 389. — Vorschriften über ihre Prüfung (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

Seesteuerleute, Vorschriften über ihre Prüfung (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

Seifensiedereien, die Anlegung derselben bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Sekundawechsel (W. Ordn. Art. 66.) 604.

Senate des Bundes-Oberhandelsgerichts, Eintheilung und Zusammensetzung derselben (G. v. 12. Juni §. 8.) 299.

Sensal (Hand. G. B. Art. 66.) 635.
s. Mäkler.

Sensarie (Hand. G. B. Art. 82. 83.) 640. — s. Mäklergebühren.

Servisentschädigung, Liquidation derselben (Instr. v. 31. Dez. 68. §. 15.) 9. — Formular dazu (das. Beil. F.) 41.

Sicherheitsarrest, wann der Widerspruch gegen denselben die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts begründet (G. v. 12. Juni §. 15.) 303.

Sicherheitsbeamte, ihre Befugnisse bei Verfolgung strafbarer Handlungen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 30.) 477.

Sicherstellung des Eingangszolles (V. Z. G. §. 45.) 503. — Regreß und Anspruch auf Sicherstellung bei Wechseln (W. Ordn. Art. 25—29. 61.) 592. (Nürnb. Nov. 6.) 616. — Sicherstellung des Akzeptanten bei Amortisation von Wechseln (das. Art. 73.) 606.

Sichtwechsel (W. Ordn. Art. 4. Nr. 4. Art. 53.) 586. — Frist für ihre Präsentation zur Annahme (das. Art. 19.) 590. — Verfallzeit (das. Art. 31. 32. 93.) 594.

Solawechsel, als solcher wird jedes nicht im Kontext als Duplikat bezeichnete Wechsel-Exemplar angesehen (W. Ordn. Art. 66.) 604.

Solidarische Verpflichtung in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 112. 269. 280. 281.) 649. — insbes. aus Zuwiderhandlungen (das. Art. 173. 178. 204. 241. 245. 247. 257.) 668.

Sonntag (Feiertag), Einrechnung desselben in die Lade-, Lösch- und Ueberliegezeit bei Seeschiffen (Hand. G B. Art. 574. 598.) 797.

Bestimmung, wenn der Verfalltag auf einen Sonntag oder Feiertag fällt (Hand. G. B. Art. 329. 330.) 718. — desgl. bei Verfall von Wechseln (W. Ordn. Art. 92.) 611. — An denselben können Handlungen im Wechselverkehr nicht vorgenommen werden (W. Ordn. Art. 92.) 611.

Spar-

Sparkassen (gewerbliche), Vorschriften darüber (G. Ordn. §§. 140. 141.) 425.
s. auch Hülfskassen.

Spediteur, Begriff, Rechte und Pflichten desselben (Hand. G. B. Art. 379—389. 412. 431) 734. — ihre Geschäfte sind Handelsgeschäfte (das. Art. 272. Nr. 3.) 702. — Berechnung der Zinsen für ihre Vorschüsse, Auslagen u. s. w. (das. Art. 290. 381.) 706. — Pfandrecht des Spediteurs (das. Art. 306. 382. 410. 411.) 710.

Speditionsgeschäfte, Bestimmungen darüber (Hand. G. B. Art. 379—389.) 734.

Spezialvollmacht in Handelssachen (Hand. G. B. Art. 42. 47. 460. 512.) 628. — s. auch Prokura, Vollmacht.

Staatsanwaltschaft, ihre Vertretung beim Bundes-Oberhandelsgericht (G. v. 12. Juni §§. 20. 25.) 305. — ihre Befugnisse bei Requisitionen wegen Leistung der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 3. 36.) 468.

Staatsbeamte sind verpflichtet, die Grenzwache zu unterstützen (V. Z. G. §. 20.) 489.

Staatsbehörden, Befugnisse derselben hinsichtlich der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 20. 21.) 291.

Staatssteuern, wieweit das Gesetz wegen Beschlagnahme des Arbeitslohns auf dieselben Anwendung findet (G. v. 21. Juni §. 4. Nr. 2.) 373.

Statut für Aktiengesellschaften, Errichtung und Inhalt desselben (Hand. G. B. Art. 208. ff.) 679.

Statuten der Innungen, bleiben in Kraft (G. Ordn. §. 81.) 407. — Bestimmungen über die Statuten von bestehenden Innungen (das. §§. 84. 88. 90. 92. 94—96.) 407. — desgl. über die Statuten von neuen Innungen (das. §§. 97. 99. 100.) 412.

Stauanlagen zu Wassertriebwerken, ihre Errichtung bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 23.) 385.

Steindrucker haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Steinkohlentheer, Anlagen zur Bereitung desselben bedürfen der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Stellvertreter, s. Vertreter.

Stempel, Berechnung desselben in Sachen vor dem Bundes-Oberhandelsgericht (G. v. 12. Juni §. 22.) 306.

Stempelabgabe, s. Wechselstempelsteuer.

Stempelgesetze, das Verfahren bei Vergehen gegen dieselben kommt bei Wechselstempel-Hinterziehungen zur Anwendung (G. v. 10. Juni §. 18.) 291.

Stempelmarken können zur Entrichtung der Wechselstempelsteuer verwendet werden (G. v. 10. Juni §. 13.) 289. — Nähere Bestimmungen darüber (Bek. v. 13. Dez. II.) 1055. — Der Verkauf derselben wird den Postanstalten übertragen (Bek. v. 13. Dez.) 1058.

Stempelwesen, die Staatsbehörden, die dasselbe beaufsichtigen, haben die gleiche Befugniß bei der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 20.) 291.

Sterbekassen (gewerbliche), Vorschriften darüber (G. Ordn. §§. 140. 141.) 425.

Steuerämter, ihre Amtsbefugnisse im Zollverkehr (V. Z. G. §. 131.) 545.

Steueraufseher, ihre Amtsbefugnisse (V. Z. G. §. 132.) 546.

Steuerbehörden haben die Wechselstempelsteuer zu beaufsichtigen (G. v. 10. Juni §. 20.) 291.

Steuergesetze, die auf ihnen beruhenden Gewerbebeschränkungen bleiben bestehen (G. Ordn. §. 5.) 376. — desgl. die auf ihnen beruhende Befugniß, den Gewerbebetrieb zu entziehen (das. §. 143.) 426.

Steuermann auf Seeschiffen, Rechte und Pflichten desselben (Hand. G. B. Art. 484. 486. 487. 543.) 769. — Vorschriften über die Prüfung von Steuerleuten auf Deutschen Kauffahrteischiffen (Bek. v. 25. Sept.) 1014.

Steuerstrafen, wann auf dieselben bei konkurrirenden Zuwiderhandlungen gegen die Gewerbeordnung zu erkennen ist (G. Ordn. §§. 147. 148.) 428.

Stille Gesellschaften, Begriff und Rechtsverhältnisse (Hand. G. B. Art. 250—265.) 695. (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3. a.) 301.

Stimmrecht der Innungsmitglieder (G. Ordn. §§. 86. 87.) 408.

Stimmzettel bei Wahlen zum Reichstage (G. v. 31. Mai §. 10.) 220.

Strafen der Wechselstempel-Hinterziehung (G. v. 10. Juni §§. 15—18.) 290. — der Zuwiderhandlungen gegen die Gewerbeordnung (G. Ordn. §§. 143—153.) 426. — der unrichtigen Angabe des Zuckergehalts (G. v. 26. Juni §. 4.) 436. — der Zollvergehen (V. Z. G. §§. 134 bis 165.) 548. (G. v. 1. Juli) 569. — der Fälschung von Telegraphen-Freimarken (G. v. 16. Mai §. 2.) 579. — des Nachdrucks u. s. w. (Vertr. mit der Schweiz v. 13. Mai Art. 12. 19. ff.) 962.

Straferkenntnisse gegen Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts, wann dieselben Amtsverlust nach sich ziehen (G. v. 12. Juni §. 23.) 306. — Vollstreckung von Straferkenntnissen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 33. 34. 36.) 477.

Straf-

Strafmilderung bei Zollvergehen (G. v. 1. Juli Art. 15.) 574.

Strandgut, Ueberschreitung der Zolllinie bei Bergung desselben (V. Z. G. §. 21.) 489. — Eingangszoll für beschädigte Strandgüter (das. §. 82.) 520. — Befreiung inländischer Strandgüter vom Eingangszoll (das. §. 117.) 536.

Strandung des Schiffes, privatrechtliche Folgen derselben (Hand. G. B. Art. 708. Nr. 3. Art. 824.) 843. — Versicherung des Schiffes gegen Strandung (das. Art. 855 bis 857.) 899.

Streitverkündigung des Verklagten unterbricht die Wechselverjährung (W. Ordn. Art. 80.) 608.

Stromschiffer, wieweit das Handelsgesetzbuch auf sie Anwendung findet (Hand. G. B. Art. 10.) 619.
s. auch Fahrzeuge.

Styl, Berücksichtigung der Zeitrechnung nach altem Styl bei der Verfallzeit von Wechseln (W. Ordn. Art. 34.) 595.

Subjektive Befreiungen von der Wechselstempelsteuer sind aufgehoben. (G. v. 10. Juni §. 26.) 294.

Sulina-Arm, Anleihe zur Herstellung der dauernden Fahrbarkeit des Sulina-Arms der Donaumündungen (G. v. 11. Juni 68.) 59.

Suspension von Mitgliedern des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 24.) 307.

T.

Tage, Berechnung der Verfallzeit in Handelsgeschäften nach Tagen (Hand. G. B. Art. 328—330.) 717. — desgl. bei Wechseln (W. Ordn. Art. 32. Nr. 1.) 595. — desgl. der Lade- und Löschzeit bei Seeschiffen (Hand. G. B. Art. 571. 574. 598.) 797. — desgl. bei Versicherungen (das. Art. 834.) 890.

Tagebuch der Mäkler (Hand. G. B. Art. 71—79.) 637. — Tagebuch des Schiffers, s. Journal.

Tageszeit, als Regel für Ueberschreitung der Zollinie (V. Z. G. §. 21.) 489.

Talgschmelzen, die Anlegung derselben bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Tara beim Kauf von Waaren (Hand. G. B. Art. 352.) 725. — beim Eingangszoll für ausländischen Zucker (G. v. 26. Juni §. 2.) 434. — desgl. bei Zollrevisionen (V. Z. G. §. 29.) 495.

Tarif, s. Vereinszolltarif.

Taxen, polizeiliche, wieweit dieselben beim Gewerbebetriebe zulässig sind (G. Ordn. §§. 72—80.) 404. — Strafe der Ueberschreitung derselben (das. §. 148. Nr. 8.) 429.

Telegraphen-Freimarken, Einführung derselben (G. v. 16. Mai) 579.

Telegraphenverwaltung, welche Beamten derselben kautionspflichtig sind (V. v. 29. Juni Art. 1.) 439. — dieselbe wird zur Anfertigung von Telegraphen-Freimarken ermächtigt (G. v. 16. Mai) 579.

Theatervorstellungen im Umherziehen bedürfen besonderer Erlaubniß durch die Ortsbehörde (G. Ordn. §. 59.) 400.

Theilnahme an der Gemeinde- und Landesvertretung ist unabhängig vom religiösen Bekenntniß (G. v. 3. Juli) 451.

Theilnehmer am Umlauf des Wechsels im Bundesgebiet haften solidarisch für die Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 4.) 286. — Auslieferung der Theilnehmer an strafbaren Handlungen im Wege der Rechtshülfe (G. 21. Juni §. 22.) 474. — Bestrafung der Theilnehmer bei Zollvergehen (V. Z. G. §. 149.) 557. (G. v. 1. Juli Art. 10.) 572.

Theilzahlungen bei Wechseln (W. Ordn. Art. 38. 39.) 597.

Thierärzte, Behörden, welche zur Approbation derselben befugt sind, und Bestimmungen über die Prüfung derselben (Bek. v. 25. Sept.) 973. (Bek. v. 9. Dez.) 1050.

Thiere, Beförderung derselben auf Eisenbahnen (Hand. G. B. Art. 424. Nr. 5.) 749. — desgl. auf Seeschiffen (das. Art. 619.) 813.

Thransiedereien, die Anlegung derselben bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Tod, Verfahren und Folgen, wenn ein Handelsgesellschafter stirbt (Hand. G. B. Art. 123. 133. 170. 200. 261. 264.) 652. — Tod des Prinzipals, Folgen desselben in Bezug auf die von ihm ertheilten Aufträge und Vollmachten (das. Art. 54. 297.) 632. — Tod des Mitrheders (das. Art. 472.) 765. — Tod des Schiffers und der Schiffsleute (das. Art. 490. 524. 548. 551.) 771.

Todesstrafe, Berücksichtigung derselben bei Auslieferungsanträgen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 25. Nr. 3.) 475.

Tonnengelder, Abgabe für Seeschiffe, Vorrechte derselben (Hand. G. B. Art. 757. Nr. 3.) 861. — Verjährung derselben (das. Art. 906.) 918.

Transport der Waaren beim Kauf, Art der Beförderung (Hand. G. B. Art. 344. 345.) 722. — Transport von Gütern, s. Transportgeschäfte.

Transportanstalten, Frachtgeschäfte derselben (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 3. Art. 421.) 702.

Transportgeschäfte, inwiefern dieselben als Handelsgeschäfte anzusehen sind (Hand. G. B. Art. 271. Nr. 4. Art. 272. Nr. 3.) 701. — Transport von Waaren durch Vermittelung des Spediteurs (das. Art. 379—387.) 734. — eines Kaufmanns (das. Art. 388.) 737. — durch Frachtführer (das. Art. 390—421.) 737. — Transport auf Eisenbahnen (das. Art. 422—431.) 747.

Transportkontrole im Grenzbezirke (V. Z. G. §. 119.) 537.

Transportmittel, öffentliche, die Unterhaltung derselben für den Ortsverkehr ist polizeilich zu regeln (G. Ordn. §§. 37. 76.) 391.

Trassant, s. Aussteller.

Trassat, s. Bezogener.

Trassirt-eigene Wechsel (W. Ordn. Art. 6.) 587.

Trödler, wieweit das Handelsgesetzbuch auf die Geschäfte derselben Anwendung findet (Hand. G. B. Art. 10.) 619.

U.

Uebergabe der verkauften Waaren (Hand. G. B. Art. 342. 345. 351. 355—359.) 721. — symbolische Uebergabe (das. Art. 309. 649.) 710.

Ueberfahrt der Reisenden auf Seeschiffen (Hand. G. B. Art. 665—679. 723. 783.) 831.

Ueberliegezeit bei der Befrachtung von Schiffen (Hand. G. B. Art. 568—578.) 795. — desgl. bei der Löschung (das. Art. 595—599. 623.) 805.

Uebersetzungen werden in Norddeutschland und Italien wie Originalwerke geschützt (Vertr. v. 12. Mai Art. 5.) 457. — Recht der Autoren zur Veranstaltung von Uebersetzungen ihrer Werke (das. Art. 6.) 457. — desgl. in Norddeutschland und der Schweiz (Vertr. vom 13. Mai Art. 5. 6.) 959.

Uebertretungen des Vereinszollgesetzes, Ahndung derselben (V. Z. G. §. 152.) 557. (G. v. 1. Juli Art. 7.) 570.

Ueberversicherung (Hand. G. B. Art. 790. 791. 900.) 873.

Umherziehen, Bedingungen für den Gewerbebetrieb im Umherziehen (G. Ordn. §§. 55—63.) 397. — Gegenstände, welche vom An- und Verkauf im Umherziehen ausgeschlossen sind (das. §. 56.) 397.

Umlauf, wer am Umlauf des Wechsels im Bundesgebiet Theil nimmt, haftet für die Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 4.) 286. — Von mehreren Exemplaren des Wechsels ist das zum Umlauf bestimmte zu versteuern (das. §. 8.) 287.

Umwandlung der Geldbuße für Zollvergehen in Freiheitsstrafe (V. Z. G. §. 162.) 561. (G. v. 1. Juli Art. 11.) 572.

Unbekanntschaft mit den Zollvorschriften entschuldigt nicht (V. Z. G. §. 163.) 561.

Uneigentliche Bodmerei (Hand. G. B. Art. 701.) 841. — uneigentliche Haverei (das. Art. 637. 735.) 854.

Universitäten, die Centralbehörden der Bundesstaaten, welche eine Universität besitzen, sind zur Approbation von Aerzten u. s. w. befugt (Bek. v. 25. Sept.) 973.

Unsicherheit des Akzeptanten begründet den Regreß und Anspruch auf Sicherstellung (W. Ordn. Art. 29.) 593. (Nürnb. Nov. 6.) 616.

Unternehmer von Privat-Heilanstalten bedürfen einer Konzession (G. Ordn. §. 30.) 389.

Unterricht im Tanzen, Turnen und Schwimmen, wem die Ertheilung untersagt werden kann (G. Ordn. §. 35.) 390. — Bestimmungen über den Unterricht von Gewerbegehülfen und Lehrlingen (das. §§. 106. 126.) 414. — desgl. von jugendlichen Fabrikarbeitern (das. §. 128.) 420.
s. auch Religionsunterricht.

Unterrichtswesen, auf dasselbe findet die Gewerbeordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Untersagungen des Gewerbebetriebes (G. Ordn. §. 35.) 390.

Untersuchung wegen Hinterziehung des Wechselstempels (G. v. 10. Juni §§. 18. 19.) 291. — Untersuchungen gegen Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 24.) 307. — Wirkung der Einleitung von Untersuchungen wegen strafbarer Handlungen im gesammten Bundesgebiet (G. v. 21. Juni §. 35.) 478.

Untersuchungshaft eines Mitgliedes des Bundes-Oberhandelsgerichts zieht seine Amtssuspension nach sich (G. v. 12. Juni §. 24.) 307.

Untersuchungsrichter, Wahrnehmung der Funktion desselben beim Bundes-Oberhandelsgericht (G. v. 12. Juni §. 25.) 307.

Urheber von strafbaren Handlungen, Auslieferung derselben im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 22.) 474.

Urheberrecht an Werken der Literatur und Kunst, Schutz desselben in Norddeutschland und Italien (Vertr. v. 12. Mai) 452. — desgl. in Norddeutschland und der Schweiz (Vertr. v. 13. Mai) 957.

Urkunden, die landesgesetzliche Strafe der Fälschung öffentlicher Urkunden kommt bei Fälschung von Wechselstempelzeichen zur Anwendung (G. v. 10. Juni §. 23.) 292. — desgl. bei Fälschung amtlicher Waarenverschlüsse (V. Z. G. §. 159.) 560.

Usancen, s. Gebrauch, Handelsgebrauch.

V.

Veräußerung (wissentliche) von verwendeten Wechselstempelzeichen wird bestraft (G. v. 10. Juni §. 23.) 292.

Verbindung zur Verübung von Zollvergehen, Bestrafung derselben (V. Z. G. §. 146.) 555.

Verbodmung, s. Bodmerei.

Veredelungsverkehr, Befreiung desselben vom Eingangszoll (V. Z. G. §. 115.) 536.

Vereinigungen, von Arbeitgebern oder Arbeitern zur Erlangung günstiger Lohn- und Arbeitsbedingungen sind nicht mehr verboten (G. Ord. §. 152.) 431. — Strafe der Anwendung unerlaubter Mittel (das. §. 153.) 432.

Vereinsgebiet, Erleichterungen für den Verkehr aus demselben durch das Ausland nach dem Vereinsgebiet (V. Z. G. §. 111.) 533.

Vereinszolltarif, Bestimmungen darüber (V. Z. G. §§. 9. 11. 12.) 485.

Verfahren bei Wechselstempel-Hinterziehungen (G. v. 10. Juni §. 19.) 291. — bei Pensionirung von Mitgliedern des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 25.) 307. — bei der Genehmigung gewerblicher Anlagen (G. Ordn. §§. 17—22.) 382. — bei strafbaren Handlungen, wegen deren eine Auslieferung im Wege der Rechtshülfe nicht stattfindet (G. v. 21. Juni §. 27.) 476. — bei Zollvergehen (V. Z. G. §. 165.) 562. (G. v. 1. Juli Art. 13.) 572.

Verfallzeit bei Wechseln (W. Ordn. Art. 30—35. 92. 93.) 594. — in Handelsgeschäften, Berechnung derselben (Hand. G. B. Art. 327—334.) 717.

Verfügung von hoher Hand, Einfluß derselben auf Frachtverträge (Hand. G. B. Art. 631. 636—643. 670. 824. 865.) 817.

Verhaftung eines Schiffers oder Schiffsmannes wegen Schulden, Unzulässigkeit derselben, wenn das Schiff segelfertig ist (Hand. G. B. Art. 446.) 756. — im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 29. 36.) 477.

Verjährung:

1) in Handelssachen, Verjährung der Klage gegen die Mitglieder einer offenen Handelsgesellschaft (Hand. G. B. Art. 146—149.) 660. — desgl. gegen Kommanditisten (das. Art. 172.) 668. — gegen den Spediteur (das. Art. 386.) 736. — gegen Frachtführer (das. Art. 408.) 743. — der Klage wegen Gewährsmangel beim Kauf von Waaren (das. Art. 349. 350.) 724. — Verjährung der Forderungen des Schiffers, der Schiffsmannschaft und der Schiffsgläubiger (das. Art. 906. ff.) 918. — desgl. der Forderungen des Versicherers und des Versicherten aus dem Versicherungsvertrage (das. Art. 910.) 920.

2) von Wechselstempel-Hinterziehungen (G. v. 10. Juni §. 17.) 290.

3) von Zuwiderhandlungen gegen die Gewerbe-Ordnung (G. Ordn. §. 145.) 427.

4) Berücksichtigung derselben bei Auslieferungsanträgen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 25. Nr. 2.) 475.

5) von Zöllen (V. Z. G. §. 15.) 487. — von Zollvergehen (das. §. 164.) 561. (G. v. 1. Juli Art. 12.) 572.

6) der Ansprüche aus Wechseln (W. Ordn. Art. 77 bis 80. 83. 100.) 607.

Verkauf von Waaren und Werthpapieren durch den Mäkler (Hand. G. B. Art. 67. 80.) 635. — desgl. durch Kaufleute (das. Art. 306—308.) 710. — in Läden, Magazinen u. s. w. (das. Art. 50.) 631. — Verkauf eines unter Kaufleuten bestellten Faustpfandes (das. Art. 310—312.) 711. — Veräußerung einer Handlungsfirma (das. Art. 23.) 623. — Verkauf eines Seeschiffes (das. Art. 439—442.) 754. — Inwiefern der Prokurist zum Verkauf von Grundstücken ermächtigt ist (das. Art. 42.) 628.

Verkehr, die Unterhaltung des öffentlichen Verkehrs innerhalb der Orte unterliegt ortspolizeilicher Regelung (G. Ordn. §§. 37. 76.) 391. — Für den Verkehr mit dem Vereinsauslande und im Innern ist Freiheit die Regel (V. Z. G. §§. 1-8.) 483. — Eintritt zollpflichtiger Güter in den freien Verkehr (das. §. 39.) 500. — Erleichterungen und Befreiungen des Verkehrs (das. §§. 111 bis 118.) 533.

Verklarung über Unfälle des Schiffes auf der Reise (Hand. G. B. Art. 488. 490—494. 526. 888. Nr. 3.) 770. — Mitwirkung der Schiffsleute bei der Verklarung (das. Art. 535. 542.) 785.

Verlagsgeschäfte, Eigenschaft derselben als Handelsgeschäfte (Hand. G. B. Art. 272. Nr. 5.) 702.

Verletzung, Handelsgeschäfte können wegen übermäßiger Verletzung nicht angefochten werden (Hand. G. B. Art. 286.) 705.

Verlorene Waaren, Verkauf und Verpfändung derselben (Hand. G. B. Art. 306—308.) 710. — verlorene Ladungsgüter (das. Art. 612. 618. 619. 630—635.) 810. — verlorene Reise-Effekten (das. Art. 674.) 833.

Vermögen des Gemeinschuldners, welches sich in einem anderen Staats- oder Rechtsgebiete befindet, inwieweit dasselbe zur Konkursmasse abzuliefern ist (G. v. 21. Juni §§. 14—18.) 471.

Verpfändung von Waaren, Papieren und anderen Handelssachen (Hand. G. B. Art. 306—312.) 710. — von Arbeits- oder Dienstlohn, rechtliche Wirkung derselben (G. v. 21. Juni §. 2.) 373.

Verpflegungskosten für erkrankte Schiffer (Hand. G. B. Art. 523.) 781. — desgl. für erkrankte Schiffsmänner (das. Art. 548.) 790.

Verpflichtungsscheine der Kaufleute, Uebertragung derselben durch Indossament (Hand. G. B. Art. 301 bis 305.) 708.

Verschluß (amtlicher) zollpflichtiger Güter (V. Z. G. §§. 43. 64. 70. 94. 95.) 502.

Verschollenheit bei Seeschiffen, wann dieselbe anzunehmen ist und welche Folgen damit verbunden sind (Hand. G. B. Art. 865—867. 910.) 902.

Versetzung in den Ruhestand von Mitgliedern des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §. 25.) 307. (G. v. 7. Mai 1851. §§. 56—63.) 309.

Versicherung gegen die Gefahren der Seeschifffahrt (Hand. G. B. Art. 782—905.) 870. — Verjährung der Rechte aus solchen Versicherungsverträgen (das. Art. 910.) 920. — Versicherungen gegen Prämie sind Handelsgeschäfte (das. Art. 271. Nr. 3.) 701. — Versicherung als Deckmittel bei Zollvergehen, ihre Bestrafung (V. Z. G. §. 147.) 555.

Versicherungs-Unternehmer, auf dieselben findet die Gewerbe-Ordnung keine Anwendung (G. Ordn. §. 6.) 376.

Verträge, die Beschränkungen der Beschlagnahme von Arbeits- oder Dienstlohn können nicht durch Vertrag ausgeschlossen werden (G. v. 21. Juni §. 2.) 373. — von Innungen (G. Ordn. §. 89.) 409. — Verträge gegen die Vorschriften über Entrichtung des Arbeitslohnes von Fabrikarbeitern sind nichtig (das. §. 138.) 424. — Verträge über Leistung der Rechtshülfe, wieweit dieselben in Kraft bleiben (G. v. 21. Juni §. 46.) 482.

Vertreter bei Ausübung des Gewerbebetriebes (G. Ordn. §§. 45—47. 62. 87. 151.) 394. — Haftung des Vertreters wegen unbefugter Vollziehung von Wechselerklärungen (W. Ordn. Art. 95.) 612.

Vertretung in Prozessen oder vor Gericht, s. Gerichte.

Vervielfältigung von Wechseln (W. Ordn. Art. 66 bis 72.) 604.

Verwahrer unversteuerter Wechselexemplare haften für die Versteuerung (G. v. 10. Juni §. 12.) 289. — von Wechselexemplaren, ihre Verpflichtungen (W. Ordn. Art. 68. 72.) 605.

Verwaltungsbehörden, welche zur Ausstellung der Marschrouten berechtigt sind (Instr. v. 31. Dez. 68. Beil. B.) 20. — Verwaltungsbehörden sind zu Maaßregeln gegen die Rinderpest verpflichtet und ermächtigt (G. v. 7. April §. 1.) 159. — Befugnisse der höheren Verwaltungsbehörden in Gewerbe-Angelegenheiten (G. Ordn. §§. 27. 28. 30. 31. 39. 51. 53. 58. 64. 85. 92 bis 95. 99. 128. 140. 142.) 387. — desgl. der zuständigen Verwaltungsbehörden (das. §§. 31. 65. 66. 70. 106. 141.) 389. — desgl. der unteren Verwaltungsbehörden (das. §§. 44. 58.) 393.

Verwaltungsrath bei Aktiengesellschaften (Hand. G. B. Art. 231.) 687. — s. Aufsichtsrath.

Verweigerung der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 38.) 479.

Verwendung (wissentliche) bereits verwendeter Wechselstempelzeichen wird bestraft (G. v. 10. Juni §. 23.) 292.

Verzugszinsen in Handelsgeschäften, Höhe und Zulässigkeit derselben (Hand. G. B. Art. 287—289. 220.) 705.

s. auch Zinsen.

Vindikationsansprüche unterliegen dem Rechte des Orts, wo das an die Konkursmasse abzuliefernde Vermögen sich befindet (G. v. 21. Juni §. 15. Nr. 1.) 472.

Vis major, s. Gewalt.

Visitation (körperliche), durch Zollbeamte (V. Z. G. §. 127.) 542.

Vollmacht in Handelssachen, Ausstellung und Wirkung derselben (Hand. G. B. Art. 41—44. 47—55. 234. 297—298.) 628. — s. auch Prokura, Spezialvollmacht, Handlungsbevollmächtigter.

Vorkaufsrecht der Mitheder bei der Veräußerung einer Schiffspart (Hand. G. B. Art. 470.) 764. — der Zollbehörde bei dem Werthzoll unterliegenden Waaren (V. Z. G. §. 93.) 524.

Vorladungen, Insinuation derselben an offene Handelsgesellschaften (Hand. G. B. Art. 147.) 643. — desgl. an Kommanditgesellschaften (das. Art. 167.) 656. — an Kommanditgesellschaften auf Aktien (das. Art. 196.) 675. — an Aktiengesellschaften (das. Art. 233.) 688. — an Liquidatoren (das. Art. 144.) 659.

Vormünder, ihre Haftung wegen unbefugter Vollziehung von Wechselerklärungen (W. Ordn. Art. 95.) 612.

Vormundschaft, Befugniß der Konsularbeamten in Norddeutschland und Italien zur Einleitung von Vormundschaften (Vertr. v. 21. Dez. 68. Art. 11.) 161.

Vorschüsse der Handelsgesellschafter, Erstattung und Verzinsung derselben (Hand. G. B. Art. 93.) 643. — Vorschüsse der Kaufleute (das. Art. 290.) 706. — des Kommissionairs (das. Art. 371. 374.) 731. — des Spediteurs (das. Art. 382.) 735. — der Rheder (das. Art. 453.) 758. — des Schiffers (das. Art. 501.) 775. — Vorschüsse auf die Heuer der Schiffsmannschaft (das. Art. 536. 545.) 785.

Vorstand der Innungen, allgemeine Bestimmungen darüber (G. Ordn. §§. 88. 100. 101.) 409. — desgl. der Aktiengesellschaft (Hand. G. B. Art. 209. Nr. 7. Art. 210. 226.) 679. — Rechte und Pflichten desselben (das. Art. 212. 227—241, 248.) 681.

Vorsteher von Handelsgesellschaften, ihre Rechtsverhältnisse sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 3 a.) 301.

Vorzugsrechte beim Konkurse, Bestimmungen darüber (G. v. 21. Juni §§. 15. 16.) 472.

W.

Waagen, wieweit dieselben von der absoluten Richtigkeit abweichen dürfen (Bek. v. 6. Dez.) 1002.

Waaren, Bestimmungen über den Kauf und Verkauf derselben (Hand. G. B. Art. 51. 80. 271. Nr. 1. Art. 273. 306—308.) 631. — Fabrikinhaber dürfen ihren Arbeitern keine Waaren creditiren (G. Ordn. §. 134.) 423. — Waaren haften unbedingt für den darauf ruhenden Zoll (V. Z. G. §. 14.) 487. — Haftung für Beschädigung der in Niederlagen lagernden Waaren (das. §. 102.) 529.

Waarenführer ist zur Deklaration zollpflichtiger Güter verpflichtet (V. Z. G. §. 23.) 491.

Waarenlager, Inventarisirung desselben (Hand. G. B. Art. 29—32.) 628. — Befugnisse der darin angestellten Personen (das. Art. 50.) 631.

Waarenproben, Aufbewahrung der Waarenproben durch den Handelsmäkler (Hand. G. B. Art. 80.) 639. — Die Uebersendung von Waarenproben ist kein verbindlicher Antrag zum Kauf (das. Art. 337.) 720.

Waarenverzeichniß (amtliches), dient zur Anwendung des Vereinszolltarifs (V. Z. G. §. 12.) 486.

Waffengebrauch, wieweit die Grenzwache dazu befugt ist (V. Z. G. §. 19.) 489.

Wahl zum Reichstage ist öffentlich und direkt (G. v. 31. Mai §§. 9. 12.) 220. — erfolgt im ganzen Bundesgebiet an Einem Tage (das. §. 14.) 221.

Wählbarkeit, zum Reichstage (G. v. 31. Mai §. 4.) 218.

Wahlbezirke, zu Wahlen für den Reichstag, Abgrenzung derselben (G. v. 31. Mai §. 6.) 219.

Wahlgesetz, für den Reichstag des Norddeutschen Bundes (v. 31. Mai) 217.

Wahlkonsuln (consules electi), sind vom Personalarrest in Civilsachen befreit (Vertr. v. 21. Dez. 68. Art. 4.) 176.

Wahlkreise, zu Wahlen für den Reichstag werden durch Gesetz bestimmt (G. v. 31. Mai §. 6.) 219.

Wahllisten, bei Wahlen zum Reichstag (G. v. 31. Mai §. 8.) 219.

Wahlrecht, zu Wahlen für den Reichstag (G. v. 31. Mai §. 1.) 217. — Wann dasselbe ruht (das. §. 2.) 217. — Wer von demselben ausgeschlossen ist (das. §. 3.) 217. — Ausübung desselben (das. §. 7.) 219.

Waldeck und Pyrmont (Fürstenthümer), Ueberweisung der Postverwaltungsgeschäfte für dieselben an die Ober-Postdirektion in Münster (A. E. v. 24. April) 197.

Wandern, eine Verpflichtung der Gesellen und Gehülfen dazu besteht nicht (G. Ordn. §. 114.) 417.

Wandsbeck, Flecken (Holstein), wird in die II. Servisklasse versetzt (A. E. v. 26. April) 198.

Währungen, Feststellung derselben zur Berechnung der Wechselstempelsteuer (Bek. v. 13. Dez.) 1053.

Warrants, Uebertragung derselben durch Indossament (Hand. G. B. Art. 302—305.) 708.

Wartezeit bei der Befrachtung von Schiffen (Hand. G. B. Art. 580—582. 568—578. 586. 630.) 799.

Wasserkriebwerke, s. Stauanlagen.

Wechsel:

1) gezogener, Erforderniße desselben (W. Ordn. Art. 4—7.) 586. — desgl. bei im Auslande ausgestellten Wechseln (das. Art. 84.) 609. — Uebertragung des Wechsels durch Indossament (das. Art. 9—17.) 587. — Annahme desselben (das. Art. 18—24.) 590. — Ehrenannahme (das. Art. 56—61.) 601. — Verfallzeit (das. Art. 30—35.) 594. (Nürnb. Nov. 7.) 616. — Zahlung und Regreß Mangels derselben (W. Ordn. Art. 36—55.) 596. — Ehrenzahlung (das. Art. 62—65.) 603. — Vervielfältigung von Wechseln, Wechselduplikate und Wechselkopien (das. Art. 66—72.) 604. — Amortisation von Wechseln (das. Art. 73.) 606. — Zinsversprechen in Wechseln sind ungültig (Nürnb. Nov. 4.) 616.

2) eigener (trockener), Erforderniße und Rechtsverhältnisse aus demselben (W. Ordn. Art. 96—99.) 612. (Nürnb. Nov. 8.) 616.

3) Ankauf von Wechseln durch Mäkler (Hand. G. B. Art. 67.) 635. — desgl. durch Kommissionäre (das. Art. 373. 376.) 732. — Inwiefern Handlungsbevollmächtigte Wechselverbindlichkeiten einzugehen befugt sind (das. Art. 47.) 630. — desgl. Korrespondent-Rheder (das. Art. 460.) 760. — desgl. Schiffer (das. Art. 498.) 774.

4) Besteuerung derselben im Bundesgebiet (G. v. 10. Juni) 285. — Klagen aus Wechseln sind Handelssachen (G. v. 12. Juni §. 13. Nr. 2.) 301.

s. auch Data-, Domizil-, Markt-, Meß-, Prima-, Sekunda-, Sicht- und Solawechsel.

Wechselabschriften, werden wie Wechselduplikate besteuert (G. v. 10. Juni §. 9.) 288.

Wechselarrest, Begriff und Beschränkungen (W. Ordn. Art. 2.) 585. (Nürnb. Nov. 1. 2.) 615.

Wechselbürge (Aval), Verbindlichkeit desselben (W. Ordn. Art. 7. 81.) 587.

Wechselduplikate müssen im Kontext als solche bezeichnet sein (W. Ordn. Art. 66.) 604. — Rechtsverhältnisse aus denselben (das. Art. 66—69. 91.) 604. — Besteuerung derselben (G. v. 10. Juni §. 9.) 288.

Wechselerklärungen, die mangelhaft vollzogen sind, müssen beglaubigt werden (W. Ordn. Art. 94.) 612. — Haftung aus unbefugt vollzogenen Wechselerklärungen (das. Art. 95.) 612.

Wechselfähigkeit, Begriff und Wirkungen (W. Ordn. Art. 1—3.) 585. (Nürnb. Nov. 1. 2.) 615. — Wechselfähigkeit von Ausländern (W. Ordn. Art. 84.) 609.

Wechselinhaber, Berechtigung und Verpflichtungen desselben (W. Ordn. Art. 13. 18. 19. 38. 40. 45—49. 50. 78. 81. 83.) 588. — Legitimation des Inhabers indossirter Wechsel (das. Art. 36.) 596. — Fälle, in denen derselbe zur Herausgabe des Wechsels angehalten werden kann (das. Art. 74.) 606. — Rechte und Pflichten der Inhaber von Wechselduplikaten (das. Art. 69.) 605. — desgl. von Wechselkopien (das. Art. 72.) 606.

Wechselklage, gegen welche Personen dieselbe gerichtet werden kann (W. Ordn. Art. 81. 49.) 608. — durch Behändigung derselben wird die Verjährung unterbrochen (das. Art. 80.) 608.

Wechselkopien, Form derselben (W. Ordn. Art. 70.) 605. — Wirkung der Wechselerklärungen auf denselben (das. Art. 71. 72. 81.) 605.

Wechselkurs, zur Feststellung des Betrages der Regreßansprüche bei Mangels Zahlung protestirten Wechseln (W. Ordn. Art. 50—52.) 600.

Wechselordnung, allgemeine Deutsche, ihre Einführung als Bundesgesetz (G. v. 5. Juni §. 1.) 581. — Landesgesetze, welche als Ergänzung derselben in Kraft bleiben (das. §§. 2. 3. A.) 582. — Anwendung der Art. 11—13. 36. 74. der Wechselordnung auf Indossamente bei Aktien-Anweisungen, Verpflichtungsscheinen u. s. w. (Hand. G. B. Art. 182. 223. 305.) 671. — Anwendung des Art. 73. der Wechselordnung auf die Amortisation von Anweisungen, Konnossementen u. s. w. (das. Art. 305.) 709.

Wechselplätze, Berücksichtigung von daselbst bestehenden Zahltägen (W. Ordn. Art. 93.) 613. — Beurtheilung der an ausländischen Wechselplätzen vorzunehmenden Handlungen (das. Art. 86.) 610.

s. auch Platzanweisungen.

Wechselprotest, Verpflichtung der Beamten, welche Wechselproteste aufnehmen, hinsichtlich der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 21.) 292.

s. auch Protest.

Wechselprovision, als Theil der Regreßansprüche bei Mangels Zahlung protestirten Wechseln (W. Ordn. Art. 50. 51.) 600.

Wechselrecht, Handlungen zur Erhaltung desselben (W. Ordn. Art. 83. 86. 91. ff.) 609. — Einreden aus demselben (das. Art. 82.) 608.

Wechselschuldner ist gegen Auslieferung des quittirten Wechsels zu zahlen schuldig (W. Ordn. Art. 39.) 597. — und berechtigt (daf. Art. 48.) 599. — Beschränkung seiner Einreden (daf. Art. 82.) 609.

Wechselstempelsteuer, fließt zur Bundeskasse (G. v. 10. Juni §. 1.) 285. — Höhe dieser Abgabe (daf. §. 2.) 286. — Verhaftung für ihre Entrichtung (daf. §§. 4. bis 12.) 286. — Entrichtung derselben (daf. §§. 13. 14.) 289. — Strafen für Hinterziehung derselben (daf. §. 15.) 290. — Anwendung dieser Abgabe auf Anweisungen und ähnliche Papiere (daf. §. 24.) 293. — Berechnung derselben nach Maaßgabe der verschiedenen Währungen (Bek. v. 13. Dez.) 1053.

Wechselstempel-Hinterziehungen, das Verfahren wegen derselben bestimmt sich nach der Zoll- resp. Stempelgesetzgebung (G. v. 10. Juni §. 18.) 291.

Wechselstempelzeichen, Vorschriften über Anfertigung, Debit und Erstattung derselben (G. v. 10. Juni §. 22.) 292. (Bek. v. 13. Dez.) 1058. — Vorschriften über die Verwendung derselben (Bek. v. 13. Dez. II.) 1055. — Der Verkauf derselben wird den Postanstalten übertragen (Bek. v. 13. Dez.) 1058. — Strafe der Fälschung derselben (G. v. 10. Juni §. 23.) 292.

Wechselsumme, Zahlung derselben in der Landesmünze (W. Ordn. Art. 37.) 596. — Deposition derselben (daf. Art. 40. 73.) 597.

Wechselverjährung des Anspruchs an den Acceptanten (W. Ordn. Art. 77. 83.) 607. — der Regreßansprüche des Inhabers (daf. Art. 78.) 607. — desgl. des Indossanten (daf. Art. 79.) 607. — Unterbrechung derselben (daf. Art. 80.) 608. — Verjährung eigener Wechsel (daf. Art. 100.) 614.

Wechselverkehr, Ort und Zeit für die in demselben vorkommenden Handlungen (W. Ordn. Art. 91—93.) 611.

Werkmeister in Fabriken, ihr Verhältniß zum Arbeitgeber (G. Ordn. §. 126.) 420.

Werktage, nur an ihnen können Handlungen im Wechselverkehr vorgenommen werden (W. Ordn. Art. 92.) 611.

Werthpapiere, in denen Amtskautionen bestellt werden können (G. v. 2. Juni §. 5.) 244. — Verkauf derselben (Hand. G. B. Art. 273.) 702. — Anweisungen und Verpflichtungsscheine über Werthpapiere (daf. Art. 301 bis 304.) 708. — Retentionsrecht an denselben (daf. Art. 313 bis 316.) 712. — Inwiefern der Frachtführer und Schiffer für Werthpapiere haftet (daf. Art. 395. 608. 674. 725.) 739.

s. auch Papiere.

Werthzoll, Behandlung der demselben unterliegenden Waaren (V. Z. G. §. 93.) 524.

Widerklagen, wann dieselben die Zuständigkeit des Ober-Handelsgerichts begründen (G. v. 12. Juni §. 14.) 302.

Widersetzlichkeit gegen Zollbeamte, ihre Bestrafung (V. Z. G. §. 161.) 560. (G. v. 1. Juli Art. 18.) 576.

Widerspruch, wenn der Rechtsstreit aus dem Widerspruch bei Sicherheitsarresten und Zwangsvollstreckungen vor das Bundes-Oberhandelsgericht gehört (G. v. 12. Juli §. 15.) 303.

Wilhelmsburg (Preußische Insel), die Bundesgesetze wegen Besteuerung des Braumalzes und des Branntweins werden auf einem Theil derselben eingeführt (V. v. 5. Juni) 371.

Wilhelmshaven, Name der in der Gründung begriffenen Stadt im Jadegebiet (Bek. Nr. 326.) 577.

Wirthe, s. Gastwirthe.

Wittwen von regierenden Fürsten des Norddeutschen Bundes behalten die Portofreiheit (G. v. 5. Juni §. 1.) 211.

Wochen, Berechnung der Verfallzeit in Handelssachen nach Wochen (Han. G. B. Art. 328.) 717. — desgl. bei Versicherungen (daf. Art. 834.) 890. — desgl. bei Wechseln (W. Ordn. Art. 32. Nr. 2.) 595.

Wochenmärkte, Bestimmungen über dieselben (G. Ordn. §§. 64—66.) 402. — Gegenstände des Wochenmarktverkehrs (daf. §. 66.) 403.

Wrack eines Schiffes, Verkauf desselben (Hand. G. B. Art. 877.) 907.

Wundärzte bedürfen der Approbation (G. Ordn. §. 29.) 388. — Behörden, welche befugt hierzu sind, und Vorschriften über die Prüfung (Bek. v. 25. Sept.) 973.

Württemberg (Königreich), Postvertrag mit Italien (v. 10. Nov. 68.) 93. — Handels- und Zollvertrag mit der Schweiz (v. 13. Mai) 925.

Z.

Zahl der Abgeordneten zum Reichstage (G. v. 31. Mai §. 5.) 218.

Zahlung, inwiefern Handlungsgehülfen, Mäkler u. s. w. zur Empfangnahme von Zahlungen berechtigt sind (Hand. G. B. Art. 50. 51. 67.) 631. — desgl. der Ueberbringer einer Quittung (daf. Art. 296.) 707. — Zahlung des Kaufpreises in Handelssachen (daf. Art. 342.) 721. — Ort der Zahlung (daf. Art. 325. 342.) 716.

Zahlungsort bei Wechseln (W. Ordn. Art. 4. Nr. 8. 91.) 586.

Zahlungsversprechen an Order unterliegen der Wechselstempelsteuer (G. v. 10. Juni §. 24.) 293.

Zahlungszeit, Angabe derselben als Erforderniß eines gezogenen Wechsels (W. Ordn. Art. 4. Nr. 4.) 586. (Nürnb. Nov. 3.) 616. — Nähere Bestimmungen darüber (W. Ordn. Art. 30—35. 92. 97.) 594. (Nürnb. Nov. 7.) 616. — Berücksichtigung von an Wechselplätzen bestehenden Zahltagen (W. Ordn. Art. 93.) 612.

Zahnärzte, Behörden, welche zur Approbation derselben befugt sind, und Bestimmungen über die Prüfung derselben (Bek. v. 25. Sept.) 973.

Zeitungen, Bekanntmachung der Eintragungen in das Handelsregister durch die öffentlichen Blätter (Hand. G. B. Art. 13. 14.) 620.

s. auch Bekanntmachung.

Zeitungshändler haben ihr Geschäftslokal anzuzeigen (G. Ordn. §. 14.) 380.

Zeugenpflicht der Norddeutschen vor Gerichten der Bundesstaaten (G. v. 21. Juni §. 40.) 480.

Ziegelöfen, ihre Anlegung bedarf der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Zinsen, in Handelsgeschäften (Hand. G. B. Art. 288 bis 293.) 705. — Höhe derselben (daf. Art. 287. 293.) 705. — In welchen Fällen Handelsgesellschafter, Kommanditisten und Aktionaire Zinsen zu verlangen berechtigt sind (daf. Art. 93. 95. 106. 108. 161. 165. 197. 217. 218. 220. 265.) 643. — Zinsversprechen in Wechseln sind ungültig (Nürnb. Nov. 4.) 616.

Zinsscheine zu als Amtskaution hinterlegten Werthpapieren (G. v. 2. Juni §§. 6. 11.) 244.

Zoll, Vorschriften über die Erhebung desselben (V. Z. G. §§. 9—15.) 485. — Einrichtungen hierfür (daf. §§. 16 bis 21.) 487.

Zollämter im Innern, ihre Amtsbefugnisse (V. Z. G. §. 131.) 545.

Zollbeamte, ihre Befugnisse bezüglich des Transports zollpflichtiger Waaren auf den Eisenbahnen (V. Z. G. §. 60.) 510. — ihre Befugnisse zu Haussuchungen und körperlichen Visitationen (daf. §§. 126. 127.) 541. — Strafe der Bestechung derselben (daf. §. 160.) 560. — desgl. der Widersetzlichkeit gegen dieselben (daf. §. 161.) 560. — Amtsbefugnisse und Schutz derselben in den vom Zollverein ausgeschlossenen Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 1. Juli Art. 16—18.) 574.

Zolldefraudation, Begriff und Strafe (V. Z. G. §. 135.) 549. (G. v. 1. Juli Art. 2. 3.) 569. — Thatbestand (V. Z. G. §. 136.) 549. — erschwerende Umstände (daf. §§. 144—148.) 554. (G. v. 1. Juli Art. 4.) 570.

Zolldienststellen, Bezeichnung und Amtsbefugnisse derselben (V. Z. G. §§. 128—132.) 542. — Geschäftsstunden derselben (daf. §. 133.) 547.

Zollerlaß bei zu Grunde gegangenen und verdorbenen Waaren (V. Z. G. §. 48.) 505. — aus Billigkeitsrücksichten (daf. §. 118.) 536.

Zollfreiheit als Regel für den Verkehr mit dem Vereinsauslande (V. Z. G. §§. 1. 3. 5. 6.) 483. — desgl. im Innern (daf. §. 7.) 484.

Zollgesetze, das Verfahren bei Vergehen gegen dieselben kommt bei Wechselstempel-Hinterziehungen zur Anwendung (G. v. 10. Juni §. 18.) 291. — die auf Zollgesetzen beruhenden Beschränkungen des Gewerbebetriebs bleiben bestehen (G. Ordn. §. 5.) 376.

Zollinie, Bestimmung derselben (V. Z. G. §. 16.) 487. — Ueberschreitung derselben (daf. §. 21.) 489.

Zollparlament, Einberufung desselben (V. v. 23. Mai) 208.

Zollstraßen, Bestimmung derselben (V. Z. G. §. 17.) 488.

Zoll- und Handelsverein, deutscher, Handelsvertrag desselben mit der Schweiz (v. 13. Mai) 925.

Zollvereinsbeamte, Ernennungen derselben 61. 168. 209. 1030. 1051.

Zollvereinsgrenze, Sicherung derselben in den vom Zollverein ausgeschlossenen Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 1. Juli) 569.

Zollvergehen, Bestrafung derselben (V. Z. G. §§. 134 bis 165.) 548.

Züchtigung (körperliche), Berücksichtigung derselben bei Auslieferungsanträgen im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 25. Nr. 3.) 475.

Zucker, Besteuerung desselben (G. v. 26. Juni) 434. — Vergütung bei Ausfuhr desselben (daf. §. 3.) 435. — Bestrafung unrichtiger Angabe des Zuckergehalts (daf. §. 4.) 436.

Zulässigkeit der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §. 38.) 479.

Zündstoffe, Anlagen zur Bereitung von Zündstoffen bedürfen der Genehmigung (G. Ordn. §. 16.) 381.

Zünfte sind nicht berechtigt, Andere vom Gewerbebetriebe auszuschließen (G. Ordn. §. 4.) 376.
s. auch Innungen.

Zurückbehaltungsrecht, s. Retentionsrecht.

Zusammenstoß von Schiffen (Hand. G. B. Art. 736 bis 741.) 855. — Versicherung dagegen (das. Art. 824. Nr. 7. Art. 825. Nr. 1.) 886. — Verjährung der Forderung (das. Art. 906. Nr. 2. Art. 908. Nr. 3.) 918.

Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts (G. v. 12. Juni §§. 12—19.) 300.

Zustellungen vom Bundes-Oberhandelsgericht (G. v. 12. Juni §. 10.) 299.

Zuwiderhandlungen gegen die Gewerbeordnung, Strafen derselben (G. Ordn. §§. 143—153.) 426.

Zwangsrechte, Aufhebung derselben (G. Ordn. §. 7. Nr. 2—4.) 377.

Zwangsvollstreckung, Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts bei Rechtsstreiten aus derselben (G. v. 12. Juni §. 15.) 303. — Zwangsvollstreckung im Wege der Rechtshülfe (G. v. 21. Juni §§. 7—12.) 469.

Zweigniederlassung für Handelsgeschäfte (Hand. G. B. Art. 21. 86—89. 152—156. 179. 212.) 622.
s. auch Handelsniederlassung.

WYKAZ OSNOWY

niemiecko-polskiego Zbioru Praw dla Związku północno-niemieckiego

za rok 1869.

A.

Abandonowanie przy asekuracyach przeciw niebezpieczeństwu morskiemu (Kod. handl. Art. 854. 865. 868—875.) 898.

Abluicya przywilejów ograniczających sprawowanie procederu (Ord. Pr. §. 8.) 378.

Administracya pocztowa, atrybucye administracyi pocztowéj przy ustanawianiu indemnizacyi za zniesienie wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §§. 7. sq.) 213.

Administracye kolei żelaznych, obowiązane są do desinfekcyi wozów kolejowych z powodu zarazy na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §. 6.) 161. (Instr. z 26. Maja §§. 47—55.) 240. — powinności administracyi kolejowych we względzie transportu towarów, cłu uległych (Pr. zw. c. §§. 59—73.) 509. — odpowiadają one subsydyarycznie za przestąpienie przepisów celnych ze strony ichż personalu (tamże §. 153.) 558.

Adwokaci przy wyższym sądzie handlowym Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 10.) 299. — do praktyki adwokatów nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Ajenci konsularni, mogą postanawiani być przez konsulów w Północnych Niemczech i Włoszech (Konw. kons. z 21. Grudn. 68.) 178.

Ajenci zakładów asekuracyjnych ogniowych, postanowienia co do sprawowania ichż procederu (Ord. Pr. §§. 14. 148.) 380.

Akcept weksli, definicya i stosunki prawne jego (Ord. Weksl. Art. 21. sq.) 591.

Akceptacya (przyjęcie) weksli (Ord. Weksl. Art. 21—24.) 591. — prezentacya celem akceptacyi, resp. protestu w braku takowéj (tamże Art. 18—20.) 590. — Regres względem stawienia kaucyi z powodu nie uzyskanéj akceptacyi (tamże Art. 25—28.) 592. — akceptacya oferty w interesach handlowych (Kod. handl. Art. 318—322.) 714. — akceptacya asygnacyi (tamże Art. 300. 301.) 708.

Akceptant, obowiązek jego z przyjęcia wekslu (Ord. Weksl. Art. 21—24. 75. 81.) 591. — niepewność akceptanta uzasadnia pretensyą do stawienia kaucyi (tamże Art. 29.) 593. (Norb. Now. 6.) 616. — prawo akceptanta do depozycyi sumy wekslowéj (Ord. Weksl. Art. 40. 75.) 597. — przedawnienie pretensyi do akceptanta (tamże Art. 77. 83.) 607.

Akceptant honorowy, prawa i powinności jego (Ord. Weksl. Art. 58—60.) 602. — Prowizya jego (tamże Art. 65.) 604.

Akcye, zakupienie akcyi jako interes handlowy (Kod. handl. Art. 67. 271. No. 1.) 635. — postanowienia względem akcyi towarzystw komandytowych (tamże Art. 173. 182—184.) 668. — również towarzystw akcyinych (tamże Art. 207. 222. 223.) 679.

Akcyonaryusze, prawne stosunki onych (Kod. handl. Art. 216—226.) 682.

Akredytywa ulegają podatkowi stęplowemu od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Akta, wydanie ich wyższemu sądowi handlowemu Związku (Pr. z 12. Czerw. §§. 17—19.) 303.

Akuszerki potrzebują zaświadczenia co do złożonego popisu (Ord. Pr. §. 30.) 389.

Akuszerowie wymagają aprobacyi (Ord. Pr. §. 29.) 388.

Alimenta; pretensye alimentacyjne członków familii, jak dalece do nich znajduje zastósowanie prawo względem obkładania aresztem zasług i t. d. (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 3.) 374.

Alonge u weksli (Ord. Weksl. Art. 11.) 588.

Amortyzacya kwitów z odbioru kaucyi (Pr. z 2. Czerw. §. 13.) 246. — weksli (Ord. Weksl. Art. 74.) 606. — asygnacyi, konosementów i t. d. (Kod. handl. Art. 305.) 709.

Antykwaryusze, winni donieść o swym lokalu handlowym (Ord. Proc. §. 14.) 380.

Aprobacye osób lekarskich obowięzują na cały obszar związkowy (Ord. Pr. §. 29.) 388. — cofnięcie aprobacyi (tamże §. 53.) 396. — władze centralne, które aprobacye udzielać są mocne (Obw. z 25. Września.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1050.

Aptekarze, jak dalece Ordynacya Procederowa znajduje do nich zastósowanie (Ord. Pr. §. 6.) 376. — ich aprobacya (tamże §. 29.) 388. — władze centralne, które do udzielania jéj są upoważnione (Obw. z 25. Września.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1050. — prawo aptekarzy co do przyjmowania pomocników i uczniów (Ord. Pr. §. 41.) 392. — takse dla aptekarzy (tamże §. 80.) 406. — stosunek aptekarzy do ichż uczniów (tamże §§. 126. 106.) 420.

Archiwa konsularne, nietykalność takowych w Północnych Niemczech i Włoszech (Konw. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 6.) 177.

Areszt, obkładanie nim zasług (Pr. z 21. Czerw.) 372. — obkładanie aresztem w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 36.) 478. — areszt względem Towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 119. 120. 146.) 651. — względem okrętów i znajdujących się na nichż towarów (tamże Art. 446. 631.) 756.

Areszt, bezpieczeństwa, kiedy protest przeciw niemu uzasadnia kompetencyą wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 15.) 303.

Areszt osobowy nie może być zawieszanym w procesach cywilnych względem konsulów wyborczych (Trakt. z 21. Grudn. 68. Art. 4.) 176.

Areszt śledczy członka wyższego sądu handlowego Związku pociąga za sobą jegoż suspensyą z urzędu (Pr. z 12. Czerw. §. 24.) 307.

Arrha (zadatek) w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 285.) 705.

Asygnacye kupców (Kod. handl. Art. 300—305.) 708. — asygnacye kupieckie ulegają podatkowi stęplowemu od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Asygnacye placowe za okazaniem oraz bez akceptu nie ulegają podatkowi stęplowemu od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293. — place, które w tym względzie uważają się za jeden plac (Obw. z 13. Grudn. III.) 1056.

Asygnacye skarbowe, emisya uprocentowanych asygnacyi skarbowych (N. R. z 15. Marca) 113. (N. R. z 24. Maja) 369. (N. R. z 4. Grudn.) 1061.

Aukcyonatorzy, przepisy co do sprawowania ichż procederu (Ord. Pr. §. 36.) 391.

Autor, prawo autorstwa płodów piśmiennictwa i dziel sztuki bronionem bywa w Północnych Niemczech i we Włoszech (Trakt. z 12. Maja) 452. — tak samo w Północnych Niemczech i Szwajcaryi (Trakt z 13. Maja) 957.

Aval (poręczyciel wekslowy), jego powinności (Ord. Weksl. Art. 7. 81.) 587.

B.

Badenia (Wielkie Księstwo), traktat pocztowy z Włochami (z 10. List. 68.) 93. — traktat handlowy i celny ze Szwajcaryą (z 13. Maja) 925. — traktat ze Związkiem północno-niemieckim względem wolnego

Badenia [Wielkie Księstwo], (d. c.)
nego przeprowadzania się z miejsca na miejsce osób wojskowych (z 25. Maja) 1037.

Bałaszt, nabranie takowego na okręty morskie (Kod. handl. Art. 481. 623. 642. 827.) 768.

Bandera, prowadzenie bandery krajowéj na okrętach (Kod. handl. Art. 432—437.) 753.

Banki, przepisy obowięzujące we względzie kupców stosują się i do banków publicznych (Kod. handl. Art. 5.) 617. — prawa banków we względzie sprzedaży i t. d. fantów (tamże Art. 312.) 712.

Bawarya (Królestwo), traktat pocztowy z Włochami (z 10. List. 68.) 93. — traktat handlowy i celny ze Szwajcaryą (z 13. Maja) 925.

Bilancya (bilans) kupców, ułożenie takowéj (Kod. handl. Art. 29. aż do 31. 33.) 625. — bilancya otwartych towarzystw (tamże Art. 105. 107.) 647. — towarzystw komandytowych (tamże Art. 160. 165.) 664. — towarzystw komandytowych na akcye (tamże Art. 185. 186. 193. 197.) 664. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 209. No. 6. Art. 217. 224. 225. 239. 240. 249. zdanie końcowe) 679. — cichych towarzystw (Kod. handl. Art. 253. 254.) 696.

Bilety à Ordre ulegają podatkowi wekslowemu (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Bilety bankowe nie ulegają podatkowi stęplowemu od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Blankiety (stęplowane) ku opłacie podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 13.) 289. — takowe sprzedają się na urzędach pocztowych (Obw. z 13. Grudn.) 1058.

Blanko-indossament, definicya oraz stosunki prawne z niego (Ord. Weksl. Art. 12. 13. 36.) 588.

Blokada, wpływ takowéj na umowy służbowe i żołdowe osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 517. 543. No. 4.) 779. — również na umowy frachtowe (tamże Art. 631. No. 1. Art. 636—638. 643. No. 1.) 817. — również na umowy przewozowe podróżujących (tamże Art. 607. 671.) 832.

Bodmerya, pojęcie i stosunki prawne (Kod. handl. Art. 680—700.) 834. — prawa i obowiązki szypra co do interesów bodmeryinych (tamże Art. 497. aż do 500. 503. 504—507. 512. 613. 634. 681.) 773. — zabodmerowanie ładunku (tamże Art. 504. 507. 613.

Bodmerya, (d. c.)
634. 681. 734. 735. 838. 842.) 776. — asekuracya zabodmerowanych rzeczy (tamże Art. 824. No. 5.) 886. — niewłaściwa bodmerya (tamże Art. 701.) 841.

Prawa wierzycieli bodmeryinych (Kod. handl. Art. 680. nast. 757. No. 7. Art. 762. 771. 773. 781.) 835. — przedawnienie ich pretensyi (tamże Art. 906. nast.) 918.

Bodmerya należy do interesów handlowych (Kod. handl. Art. 271. No. 4.) 701. — zapośredniczenie takowéj przez maklerzy (Kod. handl. Art. 67.) 604.

Bonifikacye eksportowe od cukru (Pr. z 26. Czerw. §. 3.) 435.

Brutto, waga bruto przy rewizyach celnych (Pr. zw. c. §. 29.) 495.

Bydgoszcz, zwinięcie tamtejszéj wyższéj dyrekcyi pocztowéj a połączenie jéj z wyższą dyrekcyą pocztową w Poznaniu (N. R. z 22. Wrześn.) 1013.

C.

Cechy, zostają pod dozorem władzy gminnéj (Ord. Pr. §§. 95. 96.) 411. — cechy obecnie istniejące pozostają się i nadal (tam. §. 81.) 407. — postanowienia tyczące się cechów (tam. §§. 82—96.) 407. — tak samo co do nowych cechów (tam. §§. 97—103.) 412.

Postanowienia, tyczące się obrócenia majątku cechów w razie zwinięcia tychże (Ord. Pr. §. 94.) 410.

Cena giełdowa, co się w tém rozumi (Kod. handl. Art. 353.) 725. — porówn. też (tamże Art. 311. 343. 357—359. 376.) 711.

Cena kupna za towary, porachowanie i zapłacenie takowéj (Kod. handl. Art. 342. 352—359. 388.) 721.

Cena targowa przy towarach i t. d., co się w tém rozumi (Kod. handl. Art. 353.) 725; porówn. też (Art. 311. 343. 757. 359. 376. 612. 713. 721.) 711.

Certyfikat względem zapisania okrętu w rejestrze okrętowym (Kod. handl. Art. 435. 436.) 753.

Cesya pretensyi w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 299.) 708. — cesya praw z umów zabezpieczenia (tamże Art. 896. 904. 905.) 914.

Chartepartie, utworzenie takowéj przy umowach frachtowych (Kod. handl. Art. 558. 653.) 792.

Cheki bez akceptu nie ulegają podatkowi stęplowemu od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Choroba, postępowanie na przypadek zachorowania szypra (Kod. handl. Art. 483. 523.) 768. — równ. osady okrętowéj (tamże Art. 543. No. 3. Art. 548. nast.) 787. — choroba pomocnika handlowego (tamże Art. 60. 64. No. 4.) 633. — spólnika handlowego (tamże Art. 125. No. 5. Art. 170.) 654.

Cła wchodowe, postanowienia powszechne co do tego (Pr. zw. c. §§. 1. 3.) 483. — ich pobieranie (tamże §§. 32. 39.) 497. — ich zabezpieczenie (tamże §. 45.) 503. — ich dylacya (tamże §. 51.) 506.

Cła wewnętrzne nie dozwolone (Pr. zw. c. §. 8.) 485.

Cło, przepisy co do pobierania takowego (Pr. zw. c. §§. 9—15.) 485. — urządzenia ku temu (tam. §§. 16—21.) 487.

Defraudacye cła, definicya i kara (Pr. zw. c. §. 135.) 549. (Pr. z 1. Lipca Art. 2. 3.) 569. — istota czynu (Pr. zw. c. §. 136.) 549. — uciążające okoliczności (tam. §§. 144—148.) 554. (Pr. z 1. Lipca Art. 4.) 570.

Remisya cła u towarów popsutych i t. d. (Pr. zw. c. §. 48.) 505. — ze względów słuszności (tam. §. 118.) 536.

Wolność od cła jest prawidłem co do obrotu handlowego ze zagranicą Związku celnego (Pr. zw. c. §§. 1. 3. 5. 6.) 483. — tak samo wewnątrz kraju (tam. §. 7.) 484.

Linia celna, jéj ustanowienie (Pr. zw. c. §. 16.) 487. — jéj przekroczenie (tam. §. 21.) 489.

Drogi celne, ich ustanowienie (Pr. zw. c. §. 17.) 488.

Przestępstwa celne, ich karanie (Pr. zw. c. §§. 134—165.) 548.

Cudzoziemcy mogą do traktowania procederu krobniczego być przypuszczani (Ord. Pr. §. 57.) 398. — ograniczenia, którym cudzoziemcy w obrocie targowym ulegają (tam. §. 64.) 402. — niekorzyści, którym cudzoziemcy ulegają, nie znajdują zastósowania do Północno-Niemców (Pr. z 21. Czerw. §. 39.) 479. — o ile cudzoziemcy mogą wystawiać weksle (Ord. Weksl. Art. 84.) 609.

Cukier, opodatkowanie cukru (Pr. z 26. Czerw.) 434. — bonifikacya przy eksporcie cukru (tam. §. 3.) 435. — karanie nierzetelnego podania treści cukru (tam. §. 4.) 436.

Czas płacy u weksli (Ord. Weksl. Art. 30—35. 92. 93.) 594. — w interesach handlowych, obliczanie onegoż (Kod. handl. Art. 327—334.) 717.

Czas służby, obliczanie go przy emerytowaniu członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 25.) 307.

Czeladnicy, postanowienia powszechne co do nich (Ord. Pr. §§. 105—108.) 413. — ich stosunek do chlebodawców (tam. §§. 109—114.) 415.

Członkowie wyższego sądu handlowego Związku, nominacya, kwalifikacya i stosunek służbowy takowych (Pr. z 12. Czerw. §§. 3. 6. 23—26.) 298. — członkowie cechów mają prawo każdéj chwili wystąpić (Ord. Pr. §. 82.) 407.

Czytelnie, ich dzierzyciele obowiązani są podać odnośny lokal (Ord. Pr. §. 14.) 380.

D.

Dato, weksle — dato (Ord. Weksl. Art. 4. No. 4.) 586. — czas płacy takowych (tam. Art. 32. 34.) 595.

Decyzye co do urządzania zakładów przemysłowych, postanowienia w téj mierze (Ord. Pr. §§. 18—21.) 383.

Defraudacya stępla wekslowego przedawnia w pięć lat (Pr. z 10. Czerw. §. 17.) 290.

Deklaracya towarów cłu ulegających, powszechne postanowienia co do tego (Pr. zw. c. §§. 22—27.) 491. — zboczenia od deklarowanéj wagi, nie ulegające karze (tamże §§. 39. 81.) 500.

Den-

Dentyści, władze, które do ich aprobacyi są upoważnione, oraz postanowienia co do ichż popisu (Obw. z 25. Wrześn.) 973.

Depesze (telegraficzne), ich frankowanie markami (Pr. z 16. Maja) 579.

Deputowani do parlamentu obierają się bezpośrednim wyborem (Pr. z 31. Maja §. 12.) 221. — pomnożenie ich liczby ma miejsce na mocy prawa (tam. §. 5.) 218.

Desinfekcya, jako środek od zarazy na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §§. 2. 6.) 160.

Dni, porachowanie czasu przypadającego w sprawach handlowych podług dni (Kod. handl. Art. 328—330.) 717. — równ. czasu ładowania i wykreślenia przy okrętach morskich (tamże Art. 571. 574. 598.) 797. — równ. przy zabezpieczeniach (tamże Art. 834.) 890.

Dobro publiczne, ze względu na nie może korzystanie z zakładów procederowych być zakazaném (Ord. Pr. §. 51.) 396.

Dochody służbowe, o ile prawo względem obkładania aresztem zasług stosuje się do dochodów służbowych urzędników i osób prywatnych (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 1. 4.) 373.

Dokumenta, kara według ustaw krajowych za fałszowanie dokumentów publicznych zastósowuje się przy fałszowaniu stępli wekslowych (Pr. z 10. Czerw. §. 23.) 292. — tak samo przy fałszowaniu urzędowych zamknięć towarów (Pr. zw. c. §. 159.) 560.

Dokumenta notaryalne mogą w Północnych Niemczech i we Włoszech być przez urzędników konsularnych przyjmowane (Konw. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 10.) 179.

Domicylijne weksle, definicya i stosunki prawne tychże (Ord. weksl. Art. 24. 43.) 592. — własne weksle domicyliowane (tamże Art. 99.) 614.

Dom-Kietz, osada w Brandenburgii, przenosi się do II. klasy serwisowéj (N. R. z 26. Kwietn.) 198.

Domy składowe (Pr. zw. c. §§. 98—104.) 528.

Doniesienie, obowiązek onegoż w razie wybuchu zarazy na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §§. 4. 11.) 161. — przy defraudacyach wekslowych (Pr. z 10. Czerw. §. 21.) 292. — przy rozpoczęciu sprawowania procederu (Ord. Pr. §§. 14. 35. 148. No. 1. 2. 4.) 380.

Dowód w sprawach handlowych przez xięgi, świadków, dokumenta i t. d. (Kod. handl. Art. 34—40. 77. 78. 295. 488. 494.) 626. — dowód w sprawach asekuracyinych (Kod. handl. Art. 888—890.) 911.

Dozór cechów, powszechne postanowienia co do tego (Ord. Pr. §§. 88. 100. 101.) 409. — tak samo Towarzystw na akcye (Kod. handl. Art. 209. No. 7. Art. 210. 226.) 679. — prawa i powinności dozorów (tam. Art. 212. 227—241. 248.) 681.

Dozórcy graniczni, ich atrybucye urzędowe (Pr. zw. c. §. 129.) 543.

Dozórcy poborowi, ichż atrybucye urzędowe (Pr. zw. c. §. 132.) 546.

Droga prawa u pretensyi do wynagrodzenia za zniesienie wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 7.) 213. — tak samo w sporach co do spraw procederowych (Ord. Pr. §§. 9. 51. 75. 108.) 378.

Drukarnie, interesa takowych jako sprawy handlowe uważane być mają (Kod. handl. Art. 272. No. 5.) 702.

Drukarze winni podać swój lokal handlowy (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Druki, prawo do wydawania i sprzedaży takowych nie może w drodze administracyjnéj być odjętém (Ord. Pr. §. 143.) 426.

Handlarze drukami winni swój lokal handlowy podać (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Dyrektor okrętowy [dysponent okrętowy] (Kod. handl. Art. 459.) 760.

Dyskonto, potrącanie go ze strony dłużnika w interesach handlowych (Kod. handl. Art. 334.) 719.

Dyspasz, rachunek względem wielkiéj hawaryi (Kod. handl. Art. 708. No. 7. Art. 730. 731.) 845. — o ile dyspasz dla obowiązków zabezpieczającego jest miarodawczą (tamże Art. 839—841.) 892.

Dzieci, ich zatrudnianie po fabrykach (Ord. Pr. §. 128.) 420.

Dziennik maklerzy (Kod. handl. Art. 71—79.) 637.

Dzierzyciel przedmiotów cłu uległych odpowiada za opłatę cła (Pr. zw. c. §. 13.) 486. — akcye, które na dzie-

Dzierzyciel (d. c.)
dzierzyciela opiewają (Kod. handl. Art. 173. 207. 209. 210. 222.) 668. — inne papiery, na dzierzyciela opiewające, ich sprzedaż i zastawianie (tam. Art. 307 — 312.) 710. — miejsce wypłaty (tam. Art. 325. 342.) 716.

E.

Egzekucye konsulów w Północnych Niemczech i Włoszech (Konw. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 3. 4.) 175. — egzekucya przeciw spólnikom handlowym względem długów prywatnych (Kod. handl. Art. 119. 120. 126. 132.) 651. — również przeciw komandytystom (tamże Art. 169. 170.) 667. — prawo retencyine wierzyciela na przypadek egzekucyi (tamże Art. 314. No. 2.) 713.

Ekscepcye przy egzekucyi, kiedy takowe uzasadniają kompetencyą wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 15.) 303. — przy egzekucyach w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §§. 8. 9.) 469. — ograniczenie ekscepcyi dłużnika wekslowego (Ord. Weksl. Art. 82.) 608.

Ekspedycya u władz celnych, postanowienia powszechne (Pr. zw. c. §. 27.) 494. — za listem konwojowym I. (tam. §§. 41. 42.) 500. — u transportu na kolejach żelaznych (tam. §§. 64. 66.) 512.

Embargo przy okrętach, wpływ takowego na umowy służbowe i żołdowe osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 517. 543. No. 4.) 779. — również na umowy frachtowe (tamże Art. 631. No. 1. Art. 636 — 638. 643. No. 1. Art. 865. No. 2.) 817. — również na umowy przewozowe podróżujących (tamże Art. 670. 671.) 832. — również na obowiązek zabezpieczającego (tamże Art. 865.) 902.

Emerytura członków wyższego sądu handlowego Związku, jéj wysokość (Pr. z 12. Czerw. §. 25.) 307.

Emerytowanie członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 25.) 307. — procedura przy mimowolném ichż emerytowaniu (Pr. z 7. Maja 1851. §. 56.) 309.

Etat związkowy, dodatek do Etatu na rok 1869. (Pr. z 18. Marca) 85. — ustanowienie Etatu na rok

Etat związkowy, (d. c.)
1870. (Pr. z 13. Czerw.) 313. — dodatek do tegoż (Pr. z 29. Czerw.) 445.

Exequatur udzielanie go bez kosztów urzędnikom konsularnym we Włoszech i Niemczech Północnych (Trakt. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 2.) 175.

Udzielenie go zagranicznym urzędnikom konsularnym na: Akwizgran, 1036. Altonę, 466. 1052. 1068. Barmen, 74. 216. Berlin, 57. 969. Brunświk, 444. Bremę, 210. 466. Bremerhafen, 74. Wrocław, 1044. Kolonią, 58. Gdańsk, 92. 210. 578. 1048. Emden, 216. Frankfurt n. M., 1046. Geestemuende, 578. Hamburg, 77. 370. 1036. 1068. Husum, 1052. Klajpedę, 972. Sonneberg, 216. Szczecin, 58. 92. 972. Słupsko, 57.

F.

Fabryki, których założenie wymaga przyzwolenia władzy (Ord. Pr. §. 16.) 381. — zatrudnianie młodych robotników we fabrykach (tam. §§. 128—133.) 420. — rewizye fabryk (tam. §. 132.) 422.

Postanowienia, tyczące się stosunków robotników po fabrykach (Ord. Pr. §§. 105—114. 127 —139.) 413. — w szczególe młodych robotników fabrycznych (tam. §§. 128—133.) 420.

Przepisy co do wypłacania zasług robotnikom fabrycznym (tam. §§. 134—139. 146.) 423.

Powinności właścicieli fabryk w obec ichż robotników (Ord. Pr. §§. 127—139.) 420. — wyroki skazujące ich za kontrawencye przeciw przepisom co do wypłacania zasług ogłaszają się publicznie (tam. §. 146.) 427.

Fałszowanie stępli wekslowych, kara (Pr. z 10. Czerw. §. 23.) 292. — tak samo urzędowego zamknięcia towarów (Pr. zw. c. §. 159.) 560. — marek telegrafowych (Pr. z 16. Maja §. 2.) 579. — fałszowanie weksli, prawne skutki (Ord. Weksl. Art. 75. 76.) 606.

Familia, prawo względem obkładania aresztem zasług nie znajduje zastósowania do ściągania prawnych pretensyi alimentacyjnych członków familii (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 3.) 374.

Fant,

Fant, Związkowi służy prawo fantowe względem kaucyi urzędników związkowych (Pr. z 2. Czerw. §§. 5. 6.) 244. — tak samo co do towarów i papierów wartościowych i t. d. (Kod. handl. Art. 309—312.) 710.

Firma (firma handlowa), powszechne w téj mierze postanowienia (Kod. handl. Art. 15—27.) 621. — podpisanie firmy przez prokurystę (Kod. handl. Art. 41. 44. 45.) 628. — również przez pełnomocnika handlowego (tamże Art. 48. 49.) 630.

Firma otwartych towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 17. 24. 86—89.) 621. — towarzystw komandytowych (tamże Art. 17. 150—155. 168.) 621. — towarzystw komandytowych na akcye (tamże Art. 175. No. 2. Art. 176. No. 3.) 669. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 209. No. 1. Art. 210. No. 2. Art. 228. 229.) 679. — cichych towarzystw (tamże Art. 251. 257.) 695. — firma likwidacyina (tamże Art. 139.) 658.

Postępowanie przeciw tym, którzy używają firmy im nie służącéj (Kod. handl. Art. 26.) 624.

Fracht (pieniądze frachtowe), zapłacenie takowego, prawa prowadzącego frachtu względem frachtu (Kod. handl. Art. 406—412.) 742. — fracht za transport morski (tamże Art. 615—629. 678.) 811. — zabodmerowanie frachtu (tamże Art. 509. 680. 681. 701.) 777. — zabezpieczenie frachtu przeciw niebezpieczeństwu morskiemu (tamże Art. 783. 797. 801. 802. 804. 825. 829. 859. 882.) 870. — przedawnienie pretensyi (tamże Art. 909—911.) 919.

Fracht dystancyiny przy utracie okrętu (Kod. handl. Art. 632—634. 642.) 818. — równ. przy rozwiązaniu umowy frachtowéj przez inne przypadki (tamże Art. 636—642.) 819.

Fracht fantowy przy ofrachtowaniu okrętów (Kod. handl. Art. 581—588. 638.) 800.

Furmani, jak dalece się do nich stosuje Kodeks handlowy (Kod. handl. Art. 10.) 619.

G.

Garbarnie, na zakładanie garbarni potrzeba zezwolenia (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Gatunki monety, w których gatunkach monety zapłata przy sprawach handlowych ma nastąpić (Kod. handl. Art. 336.) 719.

Gaz, fabrykacya gazu wymaga koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Gazety, obwieszczenie zapisań w rejestrze handlowym przez pisma publiczne (Kod. handl. Art. 13. 14.) 620.

Giełda, jako miejsce do czynności w obrocie wekslowym (Ord. Weksl. Art. 91.) 611. — postanowienia, tyczące się giełd i regulaminów giełdowych (Kod. handl. Art. 331.) 718.

Giro, zob. indosament.

Główne komory celne, ich atrybucye urzędowe (Pr. zw. c. §§. 128. 131.) 542.

Główne urzędy poborowe, ich atrybucye urzędowe (Pr. zw. c. §. 131.) 545.

Górnictwo, o ile do niego znajduje zastósowanie Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Górnicy, zastósowanie postanowień Ordynacyi Procederowéj do górników (Ord. Pr. §. 154.) 432.

Grunta, umowy względem gruntów nie są sprawami handlowemi (Kod. handl. Art. 275.) 703. — nabycie gruntów przez towarzystwa handlowe (tamże Art. 111. 119—122. 164. 169. 213.) 649.

Jak dalece prokurysta do sprzedaży i obciążenia gruntów jest upełnomocniony (Kod. handl. Art. 42.) 628. — równ. pojedynczy spólnik handlowy (tamże Art. 114.) 650. — równ. likwidatorowie (tamże Art. 137.) 657.

H.

Hamburg, zwinięcie szweckiego urzędu pocztowego w Hamburgu (Tr. p. z 23./24. Lut. Art. 29.) 153 —154. — zaprowadzenie ustawy związkowéj względem opodatkowania słodu piwnego i wódki w hamburskiém wójtostwie Moorwaerder (Rozp. z 5. Czerw.) 371. — zabezpieczenie granicy Związku celnego we wyłączonych ze Związku celnego dzielnicach hamburskich (Pr. z 1. Lipca) 569.

Hamernie, do zakładania takowych potrzeba pozwolenia (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Handel, jakie rodzaje handlu mogą być zakazane (Ord. Pr. §. 25.) 386. — jakimi przedmiotami takowy

Handel, (d. c.)
kowy nie może być w obchodzeniu prowadzonym (tam. §. 56.) 397.

Handel kunsztu, o ile połączone z takowym interesa jako interesa handlowe uważane być mają (Kod. handl. Art. 272. No. 5.) 702.

Handel morski, postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 432. nast.) 753.

Handel ukradkowy, towary będące przedmiotem handlu ukradkowego ulegają szczegółowéj kontroli (Pr. zw. c. §§. 124. 125.) 539. — postanowienia karne za utrzymywanie składów towarowych w celu handlu ukradkowego (Pr. z 1. Lipca Art. 8.) 571.

Handel xięgarski, interesa xięgarzy uważane być mają jako interesa handlowe (Kod. handl. Art. 272. No. 5.) 702.

Handle hurtowne, takowym mogą bieżące konta być przyzwalane (Pr. zw. c. §. 110.) 533.

Handlerka, pojęcie, prawa i obowiązki onych (Kod. handl. Art. 6—9.) 618.

Handlerze odpowiadają subsydyarycznie za przestępstwa przepisów celnych ze strony ichż personalu (Pr. zw. c. §. 153.) 558.

Handlerze, pośledniego procederu (Kod. handl. Art. 10.) 619.

Handlerze obrazami winni podać swój lokal handlowy (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Handlerze przedmiotami kunsztu winni podać swój lokal handlowy (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Hanowerskie prawo procesowe, procedura w skardze o nieważność w sprawach handlowych podług prawa procesowego hanowerskiego (Pr. z 12. Czerw. §. 18.) 304.

Hawarya, 1) wielka hawarya, powszechne przepisy w téj mierze (Kod. handl. Art. 702. 704—708. 710. aż do 735.) 841. — specyalne postanowienia (tamże Art. 508. 619. 622. 637. 691. 757. No. 6. Art. 772. No. 3. Art. 773. 778. 781.) 777. — składki zabezpieczającego do wielkiéj hawaryi (Kod. handl. Art. 838. nast. 898.) 892. — przedawnienie składek hawaryjnych (tamże Art. 906—911.) 918.

2) mała hawarya (Kod. handl. Art. 622.) 813.

Hawarya, (d. c.)

3) osobna hawarya (Kod. handl. Art. 703. 706. 707. 709. 849.) 841.

4) niewłaściwa hawarya (Kod. handl. Art. 637. 735.) 820.

Hessya (Wielkie Księstwo), zastósowanie traktatu pocztowego z Włochami do położonych na południe od Menu prowincyi Księstwa Heskiego (Tr. p. z 10. List. 68. Art. 23.) 111. — tak samo traktatu pocztowego ze Szwecyą (Tr. p. z 23./24. Lut. Art. 1.) 116. — tak samo z Państwem Kościelném (Tr. p. z 22. Kwietn. Art. 20.) 271. — tak samo traktatu z Badenią względem wzajemnego wolnego przeprowadzania się z miejsca na miejsce osób wojskowych (z 25. Maja) 1037.

Traktat handlowy i celny ze Szwajcaryą (z 13. Maja) 925.

Hohenzollern, kraje hohenzollernskie wyjęte są z pod prawa związkowego co do podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 1.) 285.

Honorat u interwencyi wekslowych (Ord. Weksl. Art. 58. sq.) 602.

Huty szkła, do ich zakładania potrzeba koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

J. i *I.*

Jada, zakładające się tamże miasto otrzyma nazwę »Wilhelmshaven« (Obw. No. 326.) 577.

Jarmarki, postanowienia co do takowych (Ord. Pr. §§. 64. 65. 67. 71.) 402.

Jeneralny urząd pocztowy rozstrzyga co do pretensyi o wynagrodzenie za zniesienie wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 7.) 213. — atrybucye jego we względzie spraw, tyczących się kaucyi urzędników pocztowych (Rozp. z 29. Czerw. Art. 3.) 442.

Imobilia (nieruchomości), położone w innym kraju, jak mają być w konkursie traktowane (Pr. z 21. Czerw. §. 18.) 473.

Import, co do importu jest wolność od cła prawidłem (Pr. zw. c. §§. 1. 3.) 483. — postanowienia powszechne co do tego (tamże §§. 21—35.) 489. — na traktach lądowych, rzekach i kanałach (tamże §§. 36—52.) 499. — na rzekach, do których się osobne odnoszą traktaty (tamże §. 57.) 509. — na kolejach żelaznych (tamże §§. 61—69.) 511. — od strony morza (tamże §§. 74—87.) 516.

Immicye konsulów Związku północno-niemieckiego we Włoszech (Konw. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 3. 19.) 175.

Indemnizacya cywilna, spełnianie wyroków co do takowéj w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 42.) 480.

Indosament u weksli, definicya i stosunki prawne z niego (Ord. Weksl. Art. 9—17. 26. 36. 75. 76. 81.) 587. — tak samo z indosamentów na kopiach wekslowych (tamże Art. 71. 72.) 605.

Przelewanie akcyi za pomocą indosamentu (Kod. handl. Art. 182. 223.) 670. — przelewanie asygnacyi, konosementów i t. d. (tamże Art. 301—305.) 708. — polis (tam. Art. 896. 904.) 914.

Zastawianie indossowanych papierów (Kod. handl. Art. 309—312.) 710. — miejsce ich wypłaty (tam. Art. 325.) 716.

Indosant, powinności jego (Ord. Weksl. Art. 14. 25. 26. 64. 67. 76. 81.) 588. — przedawnienie pretensyi do niego (tamże Art. 78. 79. 83.) 607.

Indosatarjusz, prawa jego (Ord. Weksl. Art. 10. 26.) 588. — przy wystawianiu duplikatów wekslowych (tamże Art. 66.) 604.

Injurye uważają się we względzie pomocy prawa za procesa cywilne (Pr. z 21. Czerw. §. 41.) 480.

Inkwaterunek, instrukcya do prawa, tyczącego się dawania inkwaterunku dla siły zbrojnéj czasu pokoju z 25. Czerw. 68. zatwierdza się (N. R. z 31. Grudn. 68.) 1. — inkwaterunkowy katastr, przepisy co do ustawiania onegoż (Instr. z 31. Grudn. 68. §. 7.) 5.

Instrukcya do prawa, tyczącego się środków przeciw zarazie na bydło (z 26. Maja) 223. — środków prawa w sprawach handlowych (Pr. z 12. Czerw. §§. 17—19.) 303.

Instytuta kredytowe, prawa takowych co do złożenia i sprzedania fantów (Kod. handl. Art. 312.) 712.

Insynuacya zapozwań do otwartych towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 117.) 650. — również do towarzystw komandytowych (tamże Art. 167.) 666. — do komandytowych towarzystw na akcye (tamże Art. 196.) 675. — do towarzystw akcyjnych (tamże Art. 235.) 688. — do likwidatorów (tamże Art. 144.) 659.

Interesa frachtowe, powszechne postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 390—421.) 737. — interesa frachtowe kolei żelaznych (tamże Art. 421. 422. aż do 431.) 747. — interesa frachtowe przy transporcie na morzu (tamże Art. 557—679.) 792.

Interesa handlowe, pojęcie takowych (Kod. handl. Art. 271—277. 378. 388. 420.) 701. — powszechne postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 278—316.) 703. — zawarcie interesów handlowych (tamże Art. 317—323.) 714. — spełnienie takowych (tamże Art. 324—336.) 716. — procederowe prowadzenie takowych (tamże Art. 4. 6. 7. 10.) 617. — połączenie się kilku do pojedynczych interesów handlowych na spólny rachunek (tamże Art. 266—270.) 700.

Interesa nakładowe, przymiot takowych jako interesów handlowych (Kod. handl. Art. 272. No. 5.) 702.

Interesa spedycyjne, postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 379—389.) 734.

Interesa transportowe, o ile takowe uważają się jako interesa handlowe (Kod. handl. Art. 271. No. 4. Art. 272. No. 3.) 701. — transport towarów przez zapośredniczenie spedytora (tamże Art. 379.) 734. — kupca (tamże Art. 388.) 737. — frachtarza (tamże Art. 390—421.) 737. — transport na kolejach żelaznych (tamże Art. 422—431.) 747.

Interwencya przy akceptacyi i zapłacie weksli (Ord. Weksl. Art. 56—65.) 601.

Inwentura kupców (Kod. handl. Art. 29—33.) 625. — otwartych towarzystw handlowych (tamże Art. 91. 107.) 643. — inwentura okrętu (tamże Art. 443.) 755.

K.

Kajuta okrętu, o ile tamże fracht ładowany być może (Kod. handl. Art. 599.) 793.

Kanały, import, eksport i przewóz towarów kanałami (Pr. zw. c. §§. 36—58.) 499.

Kanclerz związkowy, naznacza stopę prowizyjną asygnacyi skarbowych (N. R. z 15. Marca) 113. (N. R. z 24. Maja) 369. (N. R. z 4. Grudn.) 1061. — czuwa nad wykonaniem prawa, tyczącego się środków przeciw zarazie na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §. 12.) 163. — mianuje sekretarzy wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 4.) 298.

Atrybucye Kanclerza związkowego w sprawach procederowych (Ord. Pr. §. 56.) 397.

Kapitan okrętu, zob. szyprowie.

Kaplaki, remuneracya szypra przy interesach frachtowych (Kod. handl. Art. 513. 622.) 778.

Kara konwencyonalna w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 280. 284. 398. 399.) 683.

Kargador przy interesach zabezpieczenia (Kod. handl. Art. 825. No. 4.) 887.

Kartki do głosowania przy wyborach do Parlamentu (Pr. z 31. Maja §. 10.) 220.

Karty legitymacyjne, jako rekwizyt do sprawowania procederu (Ord. Pr. §§. 42—44. 55. 57—62.) 393. — powody, z których udzielenie takowych do sprawowania procederu krobniczego może być odmówioném (tamże §. 57.) 398. — kara za kontrawencye (tamże §. 148. No. 5—7.) 429. — karty legitymacyjne celem kontroli transportowéj w obwodzie granicznym (Pr. zw. c. §§. 119. 120.) 537.

Kary za defraudacye podatku wekslowego (Pr. z 10. Czerw. §§. 15—18.) 290. — za kontrawencye przeciw Ordynacyi Procederowéj (Ord. Pr. §§. 143—153.) 426. — za mylne podanie treści cukru (Pr. z 26. Czerw. §. 4.) 436. — za przestępstwa celne (Pr. zw. c. §§. 134—165.) 548. (Pr. z 1. Lipca) 569. — za fałszowanie marek telegrafowych (Pr.

Kary (d. c.)
z 16. Maja §. 2.) 579. — za przedruk i t. d. (Trakt. ze Szwajcaryą z 13. Maja Art. 12. 19. sq.) 962.

Kary poborowe, kiedy mają być orzekane przy zbiegu kontrawencyi przeciw Ordynacyi Procederowéj (Ord. Pr. §§. 147. 148.) 428.

Kary porządkowe celem zapisań w rejestrze handlowym (Kod. handl. Art. 26. 45. 89. 129. 135. 154. aż do 156. 171. 179. 198. 212. 214. 228. 233. 243. 244. 247. No. 4.) 624. — inne kary porządkowe w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 251. 437.) 695. — za przestępstwa przepisów celnych (Pr. zw. c. §§. 151. 152.) 557. (Pr. z 1. Lipca Art. 7. 9. 12.) 570.

Kasa związkowa, koszta w sprawach wyższego sądu handlowego Związku wpływają do kasy związkowéj (Pr. z 12. Czerw. §. 22.) 306.

Kassel (wyższa dyrekcya pocztowa w Kassel), jéj przekazują się funkcye administracyi pocztowéj na księstwa Waldeck i Pyrmont (N. R. z 24. Kwietn.) 197.

Kasy chorych, przepisy co do nich (Ord. Pr. §§. 140. 141.) 425.

Kasy oszczędności (przemysłowe), przepisy co do nich (Ord. Pr. §§. 140. 141.) 425. — zob. też kasy posiłkowe.

Kasy pogrzebowe, przepisy co do nich (Ord. Pr. §§. 140. 141.) 425.

Kasy posiłkowe, przepisy co do nich (Ord. Pr. §§. 140. 141.) 425.

Kaucye urzędowe urzędników związkowych (Pr. z 2. Czerw.) 243. — wysokość takowych (Rozp. z 29. Czerw. Art. 2.) 440. — objekta, w których muszą być stawiane (Pr. z 2. Czerw. §. 5.) 244. — prawa Związku co do nich (tamże §§. 10—12.) 245. — obmyślanie ich za pomocą potrąceń z pensyi (tamże §. 7.) 245. (Rozp. z 29. Czerw. Art. 4—6.) 443.

Kodeks Handlowy (powszechny niemiecki) zaprowadzenie go jako ustawy związkowéj (Pr. z 5. Czerw. §. 1.) 581.

Koenigstein, forteca w Królestwie Saskiém, przenosi się do III. klasy serwisowéj (N. R. z 26. Kwietn.) 198.

Koleje żelazne jako trakty celne (Pr. zw. c. §§. 17. 21.) 488. — regulamin co do urzędowo-celnego traktowania transportu towarów na kolejach żelaznych (tamże §. 73.) 516. — interesa frachtowe kolei żelaznych (Kod. handl. Art. 421—431.) 747.

Do przedsiębiorstw kolei żelaznych nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Komandytyści, ich stosunki prawne (Kod. handl. Art. 150. 158. nast. 173. nast.) 661.

Kominiarze, postanowienia co do ichż procederu (Ord. Pr. §§. 39. 47. 77.) 392.

Komisyonaryusze, pojęcie, ich prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 360—378.) 728. — ich interesa jako interesa handlowe uważane być mają (tamże Art. 272. No. 3.) 702. — porachowanie prowizyi od swych zaliczek, wydatków i t. d. (tamże Art. 290.) 706. — prawo zastawu komisyonaryuszów (Kod. handl. Art. 306. nast. 374. 410. 411.) 710.

Komory graniczne, ich atrybucye urzędowe (Pr. zw. c. §. 128.) 542.

Komory poboczne (przykomorki), ich atrybucye urzędowe (Pr. zw. c. §. 128.) 542.

Kompenzacya między pretensyami otwartego towarzystwa handlowego i pretensyami prywatnemi dłużnika towarzystwa (Kod. handl. Art. 121.) 652. — równ. przy towarzystwie komandytowem (tamże Art. 169.) 667. — kompenzacya przy asekuracyach morskich (Kod. handl. Art. 895. 904.) 914. — kompenzacya z przedawnionemi pretensyami (tamże Art. 911.) 920.

Komunikacya (obrot), utrzymywanie publicznéj komunikacyi miejscowéj ulega policyjnemu uregulowaniu (Ord. Pr. §§. 37. 76.) 391. — co do komunikacyi (obrotu) z zagranicą związkową jest regułą wolność (Pr. zw. c. §§. 1—8.) 483. — wstęp ulegających clu towarów w obcy obrot (tamże §. 39.) 500. — ułatwienia i uwolnienia obrotu (tamże Art. 111.) 533.

Koncesye nie udzielają się na sprawowanie procederu (Ord. Pr. §. 7. No. 5.) 378.

Konduktorzy, przepisy co do ichż procederu (Ord. Pr. §. 36.) 391.

Konfesye, ich równouprawnienie we względzie cywilnym i t. d. (Pr. z 3. Lipca) 451.

Konfiskata mylnie deklarowanego cukru (Pr. z 26. Czerw. §. 4.) 436. — jako kara za przestępstwa celne (Pr. zw. c. §§. 134. 135. 140. 141. 154—157.) 548. (Pr. z 1. Lipca Art. 1—3. 6. 8.) 569.

Konkurencya innych czynów karogodnych z przestępstwami celnemi (Pr. zw. c. §. 158.) 560. (Pr. z 1. Lipca Art. 12.) 572.

Konkurs przy otwartych towarzystwach handlowych (Kod. handl. Art. 122. 123. 133.) 652. — przy towarzystwach komandytowych (Kod. handl. Art. 169. 170.) 667. — przy towarzystwach komandytowych na akcye (Kod. handl. Art. 200. 201.) 677. — przy towarzystwach akcyinych (Kod. handl. Art. 240. 242. No. 4.) 690. — przy cichych towarzystwach (Kod. handl. Art. 258. 259. 261. No. 3.) 697. — przy spółredarzach (tamże Art. 472.) 765.

Konossementa szyprów (Kod. handl. Art. 644—664. porówn. też Art. 313. nast. 374. 382. 615. 678. 731.) 824. — przeniesienie indosamentem (Art. 302.) 708.

Konsul, jego kompetencya co do interesów żeglużnych (Kod. handl. Art. 434. 499.) 753. — szczególnie przy sporach między szyprem i osadą okrętową (Kod. handl. Art. 537. 547.) 785. — równ. przy bodmeryi (tamże Art. 686.) 836.

Konsulowie z powołania (consules missi), ich stanowisko w Północnych Niemczech i Włoszech (Trakt. z 21. Grudn. 68. Art. 3.) 175.

Konsulowie związkowi (konsulowie jeneralni, wicekonsulowie), nominacye na konsulów związkowych:

w Aberdeen, 970. Adelaide, 1052. Adrianopolu, 1034. Akkiermann, 84. Aleppo, 1034. Almeryi, 91. Antwerpii, 1044. Arbroath, 971. Arica (Peru), 206.

Bahia, 171. Belfast, 970. Belgrad, 74. Berwick, 1042. Bilbao, 57. Birmingham, 972. Blumenau, 171. Bona, 72. Bordeaux, 1068. Boston, 84. Boulogne s. M., 1052. Bristol, 971. Brussa, 1034. Bukareszcie, 72.

Cadix, 57. Canton, 1033. Cardenas, 172. Cardiff, 970. Campêche, 1043. Catania, 74. Ceará, 171. Chili, 166. Cienfuegos, 172. Cincinnati, 165. Ciudad Bolivar, 1032. Colima, 1043. Colombo (Ceylon), 1034. Colon (Columbien), 1035. Concepcion, 70. Copiapó, 70. Cordova, 1043. Cork, 972. Coronel, 70. Sa. Cruz (Teneriffa), 56.

Konsulowie związkowi [konsulowie jeneralni, wicekonsulowie], (d. c.)

Dartmouth, 971. Desterro, 171. Dieppe, 1047. Dona Francisca, 171. Dover, 971. Dublin, 970. Dundalk, 1048. Dundee, 970. Durango, 1043.

Wyspy Falkland, 1044. Falmouth, 1047. Faversham, 1043. Friderycya, 1033.

Galacz, 83. Gallipoli, 1034. Gijon, 56. Glasgow, 970. Gloucester, 971. Gonaïves (Hayti), 83. Gosport, 1047. Grangemouth, 1047. Great Grimsby, 971. Wielka Brytania i Irlandya, 215. Guadalajara, 1043. Guanajuato, 1043.

Hakodade, 216. Harlingen, 91. Hartlepool, 970. Harwich, 971. Helder, 91. Honfleur, 1035. Honkong, 1033. Huntusko, 1043. Hull, 1042.

Jassy, 83. Jersey, 971. Jerozolima, 1032. Iquique (Peru), 77.

Kirkwall, 972. Konstantinopól, 91. Korsoer, 1033.

Lagos (Guinea), 56. La Guayra, 1032. La Rochelle, 83. La Valette (Malta), 74. Leith, 970. Lerwick, 1035. Licata, 206. Limerick, 1048. Liverpool, 1068. London, 215. Londonderry, 972. Lowestoft, 1048. S. Luiz, 171. Lynn, 1047. Lyon, 1047.

Madras, 444. Malta, zob. La Valette, 74. Manchester, 971. Manzanillo, 172. Maracaibo, 1032. Maroim, 171. Matamoros, 1043. Mayaguez, 1036. Mazatlan, 1043. Mentone, 1044. Meksyk, 370. Middlesbró, 970. St. Miguel de St. Salvador, 76. Milford, 971. Mobile, 84. Montrose, 1042.

Nagasaki, 216. Nassau (New Providence), 1033. Natal (Rio Grande do Norte), 171. Newcastle, 970. Newport, 971. Niegata, 216.

Onega, 1035. Oran, 72.

So. Paolo, 171. Papeete (Tahiti), 1033. Parà de Belem, 171. Penzance, 971. Perth, 1035. Pesth, 74. Peterhead, 1042. Petropolis, 171. Philippeville, 72. Plymouth, 970. Ponce (Portoriko), 166. Poole, 1042. Port au Prince, 92. Port Elizabeth (Przylądek dobréj nadziei), 196. Port Louis (wyspa Mauritius), 215. Porto Alegre, 171. Porto Plata, 1032. Portsmouth, 1047. Port Stanley, 1044. Puebla, 1043. Puerto Cabello, 1032. Puerto Montt (Chili), 1034.

Ramsgate, 971. Rio Grande do Sul, 171. Rochester, 1043. Rustszuk, 1034.

Samarang (Java), 112. San Blas, 1046. San Louis Potosi, 1043. Santiago, 70. Santos, 171.

Konsulowie związkowi [konsulowie jeneralni, wicekonsulowie], (d. c.)

Savannah, 210. Wyspy Scilly, 972. Shangai, 577. Sheerness, 1043. Shields, 970. Shoreham, 971. Southampton, 971. Stockton, 1047. Stornaway, 1042. Sunderland, 970. Swansea, 971.

Taganrog, 578. Tampiko, 1043. Tepic, 1046. Texel, 91. St. Thomas (Antillen), 56. St. Thomé (Afryka Zachodnia), 970. Tiflis, 114.

d'Urban (Natal), 215.

Valdivia, 70. Valparaiso, 70. Varna, 1034. Venezuela, 165. Vera Cruz, 1043. Vigo, 56.

Wasa, 206. Weymouth, 971. Wick, 1042. Wisbeach, 1047.

Yarmouth, 1047. Yokohama, 216.

Zanzibar, 165.

Konta (bieżące) mogą handlom hurtownym być przyzwalane (Pr. zw. c. §. 110.) 533.

Kontokurrent, roczne zamknięcie rachunku, porachowanie prowizyi (Kod. handl. Art. 291.) 706.

Kontrebanda, definicya i kara (Pr. zw. c. §. 134.) 548. (Pr. z 1. Lipca Art. I. 3.) 569. — istota czynu (tam. §. 136.) 549. — uciążające okoliczności (tam. §§. 144—148.) 554. — (Pr. z 1. Lipca Art. 4.) 570.

Kontrebanda wojenna, postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 482. 564. 674.) 768.

Kontrola obrotu celnego, w obwodzie granicznym (Pr. zw. c. §§. 119—124.) 537. — w kraju wewnętrznym (tam. §. 125.) 540.

Konwencya konsularna pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami (z 21. Grudn. 68.) 173.

Kopalnie, zastósowanie postanowień Ordynacyi Procederowéj do robotników po kopalniach (Ord. Pr. §. 154.) 432.

Kopia listów handlowych (Kod. handl. Art. 28. 33.) 624. — poświadczenia ładowania (tamże Art. 414.) 745.

Korporacye (kupieckie) nie mają prawa wykluczać innych od sprawowania jakiego procederu (Ord. Pr. §. 4.) 376. — do nich nie stosują się przepisy Ordynacyi Procederowéj co do cechów (tam. §. 104.) 413. — korporacye procederników trwają daléj (tam. §. 81.) 407.

Koszta leczenia dla zachorzałych szyprów (Kod. handl. Art. 523.) 781. — równ. dla ludzi okrętowych (tamże Art. 548—550.) 790.

Koszta reklamy na przypadek hawaryi (Kod. handl. Art. 709. No. 2., Art. 757. No. 5., Art. 898. No. 2.) 846.

Koszta sądowe w procesach przed wyższym sądem handlowym Związku ustanawiają się według ustaw krajowych (Pr. z 12. Czerw. §. 22.) 306.

Kosztowności, o ile prowadnik frachtu albo szyper za kosztowności odpowiada (Kod. handl. Art. 395. 608. 674. 725.) 739.

Kotły parowe, postanowienia co do ichż zakładania (Ord. Pr. §. 24.) 385.

Kradzież, sprzedaż i zastawianie kradzionych towarów i t. d. (Kod. handl. Art. 306—308.) 710.

Kraj śródziemny (wewnętrzny), kontrola w nim (Pr. zw. c. §. 125.) 540.

Krajowiec, za takiego uważa się każdy Północno-Niemiec we względzie ustaw procesu cywilnego i kryminalnego w obwodzie związkowym (Pr. z 21. Czerw. §. 39.) 479.

Krobnicy, do ich procederu nie stosuje się Kodex handlowy (Kod. handl. Art. 10.) 619.

Krobniczy proceder, ograniczenia onegoż w obwodzie granicznym (Pr. zw. c. §. 124.) 539.

Książęta (panujący) Państw związkowych, jak niemniéj ich małżonki i wdowy po nich zatrzymują wolność od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 1.) 211.

Księgarze winni podać swój lokal handlowy (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Księgi robocze, obowiązanie do utrzymywania takowych zniesione (Ord. Pr. §. 113.) 417. — księgi robocze młodych robotników po fabrykach (tam. §. 131.) 422.

Kuksy, zakłady do fabrykacyi kuksu wymagają koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Kumulacya skarg, kiedy takowa uzasadnia kompetencyą wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 14.) 302.

Kupcy, pojęcie i powszechne postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 4—11.) 617. — ich interesa (Kod. handl. Art. 272—274.) 701. — interesa komisyine (tamże Art. 378.) 734. — interesa spedycyine (tamże Art. 388.) 737. — interesa frachtowe (tamże Art. 420.) 746. — sprzedaż i zastawienie towarów i innych przedmiotów przez kupców (tamże Art. 306—312.) 710.

Staranność, którą kupiec przy swoich sprawach zastósować winien (Kod. handl. Art. 282. 344. 361. 367. 380.) 704. — jego uprawnienie na procenta, prowizye i t. d. (tamże Art. 289—293.) 705. — prawo retencyine kupców (tamże Art. 313—316.) 712.

Kupno towarów i innych produktów handlowych (Kod. handl. Art. 337—359.) 720. — kupno na próbę, na ogląd, na wzór i t. d. (tamże Art. 339. aż do 341. 347.) 720. — kupno na pożyczkę przez szypra (tamże Art. 497.) 773.

Jakie interesa kupna należą do interesów handlowych (Kod. handl. Art. 271. No. 1.) 701. — zapośredniczenie takowych przez maklerza (tamże Art. 67.) 635.

Kupujący, ich prawa do kupionych towarów (Kod. handl. Art. 306—308. 339. nast.) 710.

Kuratela, prawo urzędników konsularnych w Północnych Niemczech i we Włoszech do zaprowadzania kuratel (Konw. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 11.) 181.

Kwit, składający kwit jest umocniony do odebrania zapłaty (Kod. handl. Art. 296.) 707. — nie zaś składający rachunek niepokwitowany (tamże Art. 51.) 631. — moc dowodu kwitu (tamże Art. 295.) 707.

Kwity interymistyczne do akcyi, wystawienie takowych (Kod. handl. Art. 173. 222.) 668.

Kwity konwojowe przy ekspedycyi cła, postanowienia powszechne (Pr. zw. c. §. 33.) 498. — procedura przy kwicie konwojowym I. (tam. §§. 41. 42.) 500. — udzielanie kwitu konwojowego II. (tam. §. 51.) 506. — regulamin tyczący się kwitów konwojowych (tam. §. 58.) 509.

L.

Ładunek okrętu (Kod. handl. Art. 503—512. 561. aż do 664. 680—701. nast.) 775. — prawo zastawu na ładunek (tamże Art. 409. 624—626. 727. 733. 781.) 743. — wykreślenie ładunku (Kod. handl. Art. 481. 504. 593—606. 641. aż do 643.) 768.

Lekarstwa, jak dalece Ordynacya Procederowa znajduje zastósowanie do ich sprzedaży (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Lekarze, ich aprobacya (Ord. Pr. §. 29.) 388. — władze, które takową udzielać są mocne, oraz przepisy co do popisu lekarzy (Obw. z 25. Września.) 973. — dyspendowanie od popisu tegoż (Obw. z 9. Grudn.) 1049. — takse dla lekarzy (Ord. Pr. §. 80.) 406. — kara za bezprawne przyjmowanie nazwy lekarza (tam. §. 147. No. 3.) 428.

Lekarze, przepisy karne, które nakładają na nich przymus do udzielania pomocy lekarskiéj, uchylają się (Ord. Pr. §. 144.) 427. — postanowienia tyczące się popisu lekarzy (Obw. z 25. Września.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1049. (Obw. z 9. Grudn.) 1050.

Lichtony, przeładowywanie w nie towarów, cłu uległych (Pr. zw. c. §. 84.) 520.

Liferunki towarów, akcyi i t. d., o ile są sprawami handlowemi (Kod. handl. Art. 271. No. 2.) 701. — postanowienia względem interesów liferunkowych (tamże Art. 394. 397—399.) 738.

Likwidacya przy rozwiązaniu otwartego towarzystwa handlowego (Kod. handl. Art. 133—145.) 656. — towarzystwa komandytowego (tamże Art. 172.) 668. — komandytowego towarzystwa na akcye (tamże Art. 205.) 678. — towarzystwa akcyinego (tamże Art. 244.) 691. — cichego towarzystwa (tamże Art. 265.) 699. — przy ukończeniu spólnego interesu handlowego (tamże Art. 270.) 700. — firma likwidacyina (tamże Art. 139.) 658.

Likwidatorowie, ich mianowanie, prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 133. nast. 172. 244. 245.) 656.

Linia wewnętrzna, naznaczenie takowéj (Pr. zw. c. §. 16.) 487.

Lipsk, jest siedzibą wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 2.) 297.

Lista co do prowiantu okrętowego winna być władzy celnéj przedłożoną (Pr. zw. c. §. 78.) 518.

Listy bodmeryjne, wystawienie takowych (Kod. handl. Art. 683—690.) 835. — przeniesienie takowych przez indosament (tamże Art. 302. 687.) 708.

Listy drożne, wystawiają się przez naczelne władze administracyjne (Instr. z 31. Grudn. 68. §. 10.) 7. — formularze do takowych (tam. Dod. *A.*) 11.

Listy handlowe, aserwacya takowych (Kod. handl. Art. 28. 33.) 624.

Literatura, prawo autorstwa co do płodów literatury i dzieł sztuki bywa nawzajem bronioném w Północnych Niemczech i we Włoszech (Trakt. z 12. Maja) 452. — tak samo w Północnych Niemczech i w Szwajcaryi (Trakt. z 13. Maja) 957.

Litispendencya w całym obszarze związkowym (Pr. z 21. Czerw. §. 19.) 473.

Lokal handlowy procederników winien być podanym (Ord. Pr. §. 14.) 380. — kara za kontrawencyą (tam. §. 148. No. 3.) 429.

Losy do loteryi, do sprzedaży takowych nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Ludzie okrętowi, pojęcie (Kod. handl. Art. 445. 528. 554.) 756. — ich przyjęcie i oddalenie (tamże Art. 495. 543—547.) 773. — prawa i obowiązki szyprów (tamże Art. 528—556.) 783. — ich spółdziałanie przy ocaleniu i oświadczeniu (tamże Art. 490—494. 535. 542.) 771. — żołd szypra (tamże Art. 529—531. 536. nast.) 783. — zachorowanie, ranienie i śmierć (Kod. handl. Art. 548—552. 708.) 790.

Luksemburg (Wielkie Księstwo), zastósowanie do przesyłek pocztowych do Wielkiego Księstwa Luksemburskiego traktatu pocztowego pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami (Trakt. poczt. z 10. List. 68. Art. 23.) 111. — tak samo traktatu pocztowego z Państwem Kościelném (Trakt. poczt. z 22. Kwietn. Art. 20.) 271. — Traktat handlowy i celny ze Szwajcaryą (z 13. Maja) 925.

M.

Magazyn, upoważnienia osób umieszczonych w otwartym magazynie towarów (Kod. handl. Art. 50.) 631.

Majątek wspólnego dłużnika znajdujący się w obcych krajach resp. państwach, o ile takowy winien do masy konkursowéj być wniesionym (Pr. z 21. Czerw. §§. 14—18.) 471.

Maklerze (maklerze handlowi), ich umieszczenie, prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 66—84. 311. 343. 354. 365.) 635. — ich czynności urzędowe nie uważają się jako interesa handlowe (Kod. handl. Art. 272. No. 4.) 702.

Małżonki panujących książąt Państw niemieckich zatrzymują wolność od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 1.) 211.

Małżonkowie, wpływ spólności majątku między małżonkami, jeżeli jeden z nich do kupców należy (Kod. handl. Art. 8.) 618.

Marki stęplowe mogą używane być do opłaty podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 13.) 289. — bliższe postanowienia co do tego (Obw. z 13. Grudn. II.) 1055. — sprzedaż marek stęplowych porucza się urzędom pocztowym (Obw. z 13. Grudn.) 1058.

Marynarka, postanowienia co do wolności od portoryum spraw tyczących się marynarki (Pr. z 5. Czerw. §. 2.) 211.

Marynarka wojenna Związku, zwyższenie kwoty pożyczki na rozszerzenie marynarki wojennéj Związku (Pr. z 20. Maja) 207. — przywileje co do portoryum osób należących do marynarki wojennéj Związku utrzymują się tymczasowo (Pr. z 5. Czerw.) 212.

Miara (i waga), podług któréj miary popełnienie interesu handlowego ma nastąpić (Kod. handl. Art. 336.) 719. — obrachowanie frachtu podług miary i wagi (tamże Art. 621.) 813.

Miara [i wagi], (d. c.)

Miesiące, porachowanie czasu przypadania w sprawach handlowych podług miesięcy (Kod. handl. Art. 327. 328.) 717. — również przy zabezpieczeniach (tamże Art. 834.) 890.

Mila przymusowa, zniesienie jéj (Ord. Pr. §. 7. No. 4.) 377.

Minden (Westfalia), zwinięcie wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Minden a połączenie jéj z wyższą dyrekcyą pocztową w Monasterze (N. R. z 24. Kwietn.) 197.

Monaster (Westfalia), połączenie zwiniętéj wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Minden z wyższą dyrekcyą pocztową w Monasterze (N. R. z 24. Kwietn.) 197.

Moorwaerder (wójtostwo hamburskie), ustawy związkowe względem opodatkowania słodu piwnego i wódki zaprowadzają się tamże (Rozp. z 5. Czerw.) 371.

Mydlarnie, do zakładania takowych potrzeba koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

N.

Nadasekuracya (Kod. handl. Art. 790. 791. 900.) 873.

Nadwerężenie, interesa handlowe dla zbytniego nadwerężenia, szczególnie dla nadwerężenia nad połowę zaczepione być nie mogą (Kod. handl. Art. 286.) 705.

Nadwyżki pocztowe, obliczanie i obracanie nadwyżek pocztowych zyskać się mających w skutek zniesienia wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 13.) 214. — policzanie takowych na składki matrykularne za r. 1870. (Pr. z 13. Czerw. §. 2.) 313.

Należytości maklerowe (Kod. handl. Art. 82. 83.) 640.

Należytości poboczne, jak dalece takowe mogą obok ceł być pobierane (Pr. zw. c. §. 10.) 485.

Należytości rzeczników i adwokatów w procesach przed wyższym sądem handlowym Związku regulują się podług ustaw krajowych (Pr. z 12. Czerw. §. 22.) 306.

Naśladowanie (bezprawne) dzieł literatury i sztuki, kara za takowe w Północnych Niemczech i Włoszech (Trakt. z 12. Maja Art. 11.) 461. — tak samo w Północnych Niemczech i Szwajcaryi (Trakt. z 13. Maja Art. 12.) 962.

Nauka tańca, turniei i pływania, komu jéj udzielanie może być zakazaném (Ord. Pr. §. 35.) 390. — postanowienia, tyczące się nauki pomocników procederowych i uczni (tamże §§. 106. 126.) 414. — tak samo młodych robotników fabrycznych (tamże §. 128.) 420.

zob. także religia.

Neto, waga neto przy rewizyach celnych (Pr. zw. c. §. 29.) 495.

Niebezpieczeństwo morskie, ocalenie i pomoc w niebezpieczeństwie morskiém (Kod. handl. Art. 741. aż do 756.) 856.

Niedbalstwo (grube), przy nabywaniu weksla obowięzuje posiadacza do wydania onegoż (Ord. Weksl. Art. 74.) 606.

Niedziela (święto), wrachowanie takowéj do czasu ładowania, wyładowania i dłuższego leżenia przy okrętach morskich (Kod. handl. Art. 574. 598.) 797.

Postanowienie, jeżeli dzień płacy przypada na niedzielę lub święto (Kod. handl. Art. 329. 330.) 718.

Nieobecni, zawarcie umów w sprawach handlowych pomiędzy nieobecnymi (Kod. handl. Art. 319—321. Art. 69. No. 6.) 714.

Niepewność akceptanta uzasadnia regres i pretensyą do zabezpieczenia (Ord. Weksl. Art. 29.) 593. (Norymb. Now. 6.) 616.

Nieważność, skarga o nię w sprawach handlowych, instrukcya jéj podług prawa procesowego hanowerskiego (Pr. z 12. Czerw. §. 19.) 304.

Nieznajomość przepisów celnych nie uniewinnia nikogo (Pr. zw. c. §. 163.) 561.

Normalna komisya sprawdzająca miary i wagi dla Związku północno-niemieckiego (Obw. z 16. Lut.) 76. — rendant jéj kasy musi stawić kaucyą (Rozp. z 29. Czerw. Art. 1.) 440. — takowa wydaje Regulamin co do sprawdzania miar i wag (Eichordnung) (Dod. do Poszytu 32.) — i Taksę należytości od sprawdzania miar i wag (Eichgebuehrentaxe) (Dod. do Poszytu 40.)

Notaryusze, powinności ich we względzie podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 21.) 292. — tak samo we względzie protestów wekslowych (Ord. Weksl. Art. 87. 88. 90. 91.) 610. — do ichż praktyki nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Nowelle (Norymberskie), ich zaprowadzenie jako ustawy związkowéj (Pr. z 5. Czerw. §. 1.) 581.

O.

Obieg, ktokolwiek ma udział w obiegu weksla w obwodzie związkowym, odpowiada za podatek stęplowy od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 4.) 286. — jeżeli weksel w kilku wystawiony jest egzemplarzach, wówczas podatkowi wekslowemu ulega ten, który przeznaczony jest do obiegu (tamże §. 8.) 287.

Obieralność, do Parlamentu (Pr. z 31. Maja §. 4.) 218.

Obligacye na długi Związku lub pojedynczych państw związkowych, niemi mogą przez urzędników związkowych stawiane być kaucye (Pr. z 12. Czerw. §. 5.) 244.

Obłów, skutki prawa prywatnego, jeżeli okręt się oświadcza za dobry obłów (Kod. handl. Art. 453. 542. 630. No. 1. Art. 636—643. 888. No. 3.) 758.

Obrot targowy, postanowienia co do niegoż (Ord. Pr. §§. 64—71.) 402. — ułatwienie obrotu targowego (Pr. zw. c. §. 112.) 535.

zob. także jarmarki, targi.

Obszar związkowy (obwód związkowy), ułatwienia obrotu z niego przez kraje zagraniczne do obwodu związkowego (Pr. zw. c. §. III.) 533.

Obwieszczenie zapisań w xięgach handlowych (Kod. handl. Art. 13. 14. 25. 46. 87. 115. 129. 135. 151. 155. 156. 171. 176. 198. 210. 214.) 620. — obwieszczenie towarzystw komandytowych i akcyinych (Kod. handl. Art. 175. No. 8., Art. 198. 209. No. 11., Art. 210. No. 6., Art. 214. 221. 233. 243. 245. 247.) 827. — obwieszczenie cichych towarzystw (Kod. handl. Art. 260.) 698.

Obwód graniczny, naznaczenie onegoż (Pr. zw. c. §. 16.) 487. — kontrola w nim (tamże §§. 119—124.) 537.

Ocalenie okrętu i ładunku (Kod. handl. Art. 742—756.) 856. — współdziałanie ludzi okrętowych (tamże Art. 542.) 787. — koszta ocalenia (tamże Art. 622. 722. 735. No. 5., Art. 772. No. 3., Art. 773. 781.) 813. — przedawnienie kosztów ocalenia (tamże Art. 906. 909.) 918.

Oddanie sprzedanych towarów (Kod. handl. Art. 342. 345. 351. 355—359.) 721. — symboliczne oddanie (tamże Art. 309. 649.) 710.

Odmówienie pomocy prawa (Pr. z 12. Czerw. §. 38.) 479.

Odosobnienie, jako środek przeciw zarazie na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §§. 2. 14.) 160.

Odpowiedzialność szypra lub okrętowego za długi, niedopuszczalność takowéj, jeżeli okręt gotowy jest do żeglugi (Kod. handl. Art. 446.) 756.

Odstawianie w stan spoczynku członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 25.) 307. (Pr. z 7. Maja 1851. §§. 56—63.) 309.

Oficerowie okrętowi należą do osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 528.) 783. — ich spółdziałanie przy oświadczeniu (tamże Art. 490—494.) 771. — równ. przy zabodmerowaniu (tamże Art. 686.) 836. — w innych przypadkach (tamże Art. 484. 485.) 769.

Oględ, kupno na oględ (U. handl. Art. 339. 347.) 720.

Ograniczenia praw obywatelskich, spoczywające na wyznaniu religijném, znoszą się (Pr. z 3. Lipca) 451.

Ograniczenia importu, jako środek przeciw zarazie na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §§. 2. 10.) 160.

Okręgi wyborcze, celem wyborów do Parlamentu, ich odgraniczenie (Pr. z 31. Maja §. 6.) 219.

Okręty. Okręty morskie, zapisanie takowych w rejestrze okrętowym (Kod. handl. Art. 432—438.) 753.

Sprzedaż okrętów (Kod. handl. Art. 439—443 460. 499.) 754. — zabodmerowanie takowych (Kod. handl. Art. 509. 680—701.) 777. — przynależytość okrętu (tamże Art. 443.) 755. — niezdatność do reparatury takowego (tamże Art. 444.) 755.

Zajęcie okrętu (Kod. handl. Art. 446.) 756. — uszkodzenie takowego (tamże Art. 702. nast.) 841. zob. hawarya. — uderzenie o siebie okrętów (tamże Art. 736—741.) 855. — zabezpieczenie okrętu przeciw niebezpieczeństwu morskiemu (Kod. handl. Art. 783. 799. 827. 835. 858. 876. 905.) 870.

Okuliści wymagają aprobacyi (Ord. Pr. §. 29.) 388.

Opatrywanie zaniemogłych szyprów, koszta (Kod. handl. Art. 523.) 781. — tak samo zaniemogłych majtków (tamże Art. 548.) 790.

Opiekuni, ich odpowiedzialność za bezprawne podpisanie deklaracyi wekslowych (Ord. Weksl. Art. 95.) 612.

Opiekuństwo, prawo urzędników konsularnych w Północnych Niemczech i we Włoszech do zaprowadzania opiekuństw (Trakt. z 31. Grudn. 68. Art. 11.) 181.

Ordynacya Wekslowa, powszechna niemiecka, jéj zaprowadzenie jako prawa związkowego (Pr. z 5. Czerw. §. 1.) 581. — ustawy krajowe, które jako jéj uzupełnienie pozostają w mocy (tamże §§. 2. 3. *A.*) 582. — zastósowanie Art. 11—13. 36. 74. Ordynacyi Wekslowéj do indosamentów u akcyi, asygnacyi i t. d. (Kod. handl. Art. 182. 223. 305.) 671. — zastósowanie Art. 73. Ordynacyi Wekslowéj do amortyzacyi asygnacyi, konosementów i t. p. (tamże Art. 305.) 709.

Osada okrętowa, pojęcie (Kod. handl. Art. 445.) 756. — o ile osoba do osady okrętowéj należąca o długi zaaresztowaną być może (tamże Art. 446.) 756. — pretensye osady okrętowéj przeciw szyprowi (tamże Art. 479. 742.) 767. — jéj spółdziałanie przy oświadczeniu (tamże Art. 490—494.) 771. — składki takowéj do hawaryi od swojego żołdu i t. d. (tamże Art. 725.) 851.

Oszukaństwo przy interesach handlowych, skutki takowego (Kod. handl. Art. 294.) 707. — szczególnie przy kupnie (tamże Art. 350.) 725. — przy interesie spedycyinym (tamże Art. 386.) 736. — przy interesach frachtowych (tamże Art. 408.) 743.

Otwarte towarzystwa handlowe, postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 85—149.) 641. — firma takowych (Kod. handl. Art. 17. 24. 87.) 621. — postępowanie na przypadek konkursu (Kod. handl. Art. 122. 123. 133.) 652.

P.

Pakhuzy, postanowienia co do takowych (Pr. zw. c. §§. 98—104.) 527.

Pakunek podróżowy, odpowiedzialność kolei żelaznych za utratę i uszkodzenie takowego (Kod. handl. Art. 425.) 750. — transport efektów podróżowych na okrętach (tamże Art. 673—676. 725. No. 3., Art. 757. No. 8.) 833. — przedawnienie praw właściciela (tamże Art. 906. 908. No. 2.) 918.

Państwa związkowe, ich składki na ogólne rozchody za rok 1868. (Pr. z 9. Czerw.) 248.

Udział Państw związkowych w przychodzie z podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Państwo Kościelne, traktat pocztowy ze Związkiem północno-niemieckim (z 22. Kwietn.) 253.

Papiery na dzierzyciela, sprzedaż i zafantowanie takowych (Kod. handl. Art. 307—312.) 710. — miejsce wypłacania (Kod. handl. Art. 325. 342.) 716. — zob. też papiery wartościowe.

Papiery okrętowe, złożenie i używanie takowych (Kod. handl. Art. 480. 592. 825. No. 1.) 768.

Papiery wartościowe, sprzedaż takowych (Kod. handl. Art. 273.) 702. — asygnacyi i poświadczeń obowiązkowych na papiery wartościowe (tamże Art. 301—304.) 708. — prawo retencyine nad takowemi (tamże Art. 313—316.) 712. — o ile frachtarz i szyper odpowiadają za papiery wartościowe (tamże Art. 395. 608. 674. 725.) 739. — zob. też papiery.

Parlament Związku północno-niemieckiego, zwołanie onegoż (Rozp. z 22. Lut.) 75.

Przesyłki wysyłane przez Parlament lub do Parlamentu nie ulegają opłacie portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 4.) 212.

Prawo wyborcze do Parlamentu (z 31. Maja) 217.

Parowce pocztowe, pomiędzy Stralsundem a Malmoe (Trakt. poczt. z 23./24. Lut. Art. 2.) 116.

Pełnomocnik handlowy, jego umieszczenie, prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 42. 47—49. 52—56. 297. 298.) 628. — maklerze nie mogą być pełnomocnikami handlowymi (Kod. handl. Art. 69. No. 2.) 636. — pełnomocnicy towarzystw komandytowych (tamże Art. 167.) 666. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 234.) 688. — zob. też prokura, plenipotencya.

Pensya urzędników i osób prywatnych, jak dalece się do niéj stosuje prawo względem obkładania aresztem zasług (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 1. 4.) 373. — zbieranie kaucyi urzędowych za pomocą potrąceń z pensyi (Rozp. z 29. Czerw. Art. 4—6.) 443.

Piece do wypalania gipsu, do ich zakładania potrzeba koncesyi (Ord. Pr. § 16.) 381.

Piekarze i handlerze pieczywami, postanowienia co do ich procederu (Ord. Pr. §§. 73. 74. 79.) 405.

Pie-

Pieniądze beczkowe, opłata od okrętów morskich, uprzywilejowania takowych (Kod. handl. Art. 757. No. 3.) 861. — przedawnienie takowych (tamże Art. 906.) 918.

Pieniądze bodmeryine, zapłacenie i zabezpieczenie takowych przed wydaniem towarów do rąk odbierającego (Kod. handl. Art. 616. 634. 695.) 811. — składka takowych do wielkiéj hawaryi (tamże Art. 691. 725.) 838. — zabezpieczenie takowych przeciw niebezpieczeństwu morskiemu (tamże Art. 783. 807. 830. 861. 884.) 870. — przedawnienie takowych (tamże Art. 906—911.) 918.

Pieniądze hawaryine, pokrycie takowych przed wydaniem towarów (Kod. handl. Art. 616. 634.) 811. — składanie takowych (tamże Art. 708—713.) 843. — zabezpieczenie pieniędzy hawaryinych przeciw niebezpieczeństwu morskiemu (tamże Art. 460. 783. 824. 830. 861. 884. 898.) 760.

Pieniądze kwarantenowe, spadają na zafrachtującego (Kod. handl. Art. 622.) 813. — uprzywilejowania takowych (tamże Art. 757. No. 3.) 861. — przedawnienie takowych (tamże Art. 906.) 918.

Pieniądze portowe (koszta portowe, podatki portowe), (Kod. handl. Art. 622. 641. 708. No. 4., Art. 757. No. 3., Art. 772. No. 1., Art. 773.) 813. — przedawnienie pieniędzy portowych (Kod. handl. Art. 906.) 918.

Pieniądze rotmanowe, płaca i obowiązki tejże pretensyi (Kod. handl. Art. 622. 757. No. 5., Art. 772. No. 3., Art. 773.) 813. — przedawnienie należytości rotmanowych (tamże Art. 906.) 918.

Pieniądze składowe za aserwowanie towarów i innych rzeczy (Kod. handl. Art. 290.) 706.

Pierwszeństwo, prawa pierwszeństwa w konkursie, postanowienia co do takowych (Pr. z 21. Czerw. §§. 15. 16.) 472.

Pierwszeństwo do kupna spółredarzy przy sprzedaniu części okrętowéj (Kod. handl. Art. 470.) 764.

Płaca, o ile pomocnicy handlowi, maklerze i t. d. do odebrania zapłat są uprawnieni (Kod. handl. Art. 50. 51. 67.) 631. — również producent kwitu (tamże Art. 296.) 707. — zapłata ceny kupna w sprawach handlowych (tamże Art. 342.) 721. — miejsce zapłaty (tamże Art. 325. 342.) 716.

Plenipotencya w sprawach handlowych, wystawienie i skuteczność takowéj (Kod. handl. Art. 41—44. 47—55. 234. 297. 298.) 628. — zob. też prokura.

Plenum wyższego sądu handlowego Związku, uchwały jegoż (Pr. z 12. Czerw. §§. 9. 11. 23—25.) 300.

Pochowanie szypra podczas podróży morskiéj, koszta takowego (Kod. handl. Art. 524.) 782. — koszta pochowania dla szyprów (tamże Art. 551.) 791.

Poczta, urzędom pocztowym porucza się sprzedaż marek stęplowych do weksli (Obw. z 13. Grudn.) 1058.

Asygnacye pocztowe do Szwecyi (Tr. poczt. z 23./24. Lut. Art. 11.) 133. — tak samo do Państwa Kościelnego (Tr. poczt. z 22. Kwietn. Art. 18.) 268.

Atest pocztowy, jako dowód zawiadomienia o niezapłacie wekslu (Ord. Weksl. Art. 46.) 599.

Urzędnicy pocztowi, które klasy urzędników pocztowych obowiązane są stawiać kaucyą (Rozp. z 29. Czerw. Art. 1.) 439.

Podatki, prawo pobierania takowych od sprawowania procederu uchyla się (Ord. Pr. §. 7. No. 6.) 378. — podatki od procederu targowego (tam. §. 68.) 403. — od korzystania z zakładów komunikacyjnych (Pr. zw. c. §§. 8. 10.) 485. — od okrętów, żeglugi i portów (Kod. handl. Art. 622.) 813. — prawo pierwszeństwa podatków (tam. Art. 757. No. 3. Art. 772. No. 1. Art. 773.) 860. — przedawnienie podatków (tam. Art. 906.) 918.

Podatki komunalne, jak dalece się do nich stosuje prawo względem obkładania aresztem zasług (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 2.) 373.

Podatki kościelne, jak dalece prawo względem obkładania aresztem zasług znajduje zastósowanie do

Podatki kościelne, (d. c.)
ściągania podatków kościelnych (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 2.) 373.

Podatki okrętowe spadają na zafrachtującego (Kod. handl. Art. 622.) 813. — uprzywilejowania takowych (tamże Art. 757. No. 3. Art. 772. No. 1. Art. 773.) 860. — przedawnienie takowych (tamże Art. 906.) 918.

Podatki powiatowe, jak dalece do ichż ściągania stosuje się prawo względem obkładania aresztem zasług i t. d. (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 2.) 373.

Podatki rządowe, jak dalece się do nich stosuje prawo względem obkładania aresztem zasług (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 2.) 373.

Podatki szkólne, jak dalece się do ściągania takowych stosuje prawo co do obkładania aresztem zasług i t. d. (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 2.) 373.

Podróżni, ich expedyowanie na okrętach (Kod. handl. Art. 665—679. 271. No. 4. Art. 479.) 831. — zob. też podróżnych handlowych.

Podróżni handlowi, ich prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 49.) 630.

Pogoń przy ściganiu czynów karogodnych (Pr. z 21. Czerw. §. 30.) 477.

Polisa względem umowy zabezpieczenia, wyręczenie takowéj (Kod. handl. Art. 788. 891—893.) 872. — taxowana polisa, otwarta polisa (tamże Art. 797.) 875. — cesya polisy (tamże Art. 896. 904.) 914. — polisa na rozkaz, przeniesienie takowéj przez indosament (tamże Art. 302—305. 896.) 708.

Polisa asekuracyina, przeniesienie takowéj przez indosament (Kod. handl. Art. 302—305.) 708. — cesya takowéj (tamże Art. 896. 904. 905.) 914. — zob. też polisa.

Północnoniemcy uważają się za krajowców w całym obszarze związkowym tak we względzie ustaw co do procesu cywilnego, jako też karnego (Pr. z 21. Czerw. §. 39.) 479. — obowiązanie do świadczenia w obwodzie związkowym (tam. §. 40.) 480.

Pomoc w przypadku niebezpieczeństwa morskiego (Kod. handl. Art. 742—757. No. 5. Art. 542.) 856. — koszta pomocy (Kod. handl. Art. 616. 622. 634. 640.) 811. — przedawnienie kosztów pomocy (tamże Art. 906—911.) 918.

Pomoc prawa, powszechne postanowienia co do jéj udzielania (Pr. z 21. Czerw. §§. 37—46.) 479. — w procesach cywilnych (tam. §§. 1—19.) 467. — w sprawach karnych (tam. §§. 20—36.) 474.

Pomocnicy handlowi, ich umieszczenie, upoważnienia i obowiązki (Kod. handl. Art. 57—65., porówn. też Art. 36. 42. 50. 51.) 633. — maklerze nie mogą być pomocnikami handlowymi (tamże Art. 69. No. 2.) 636.

Pomocnicy w procederze, prawo przyjmowania takowych (Ord. Pr. §. 41.) 392. — postanowienia powszechne co do nich (tam. §§. 105—108.) 413. — ich stosunek do chlebodawców (tam. §§. 109—114.) 415.

Popieracze czynów karogodnych, ich wydawanie w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 22.) 474.

Popisy procederzystów jako warunek członkostwa cechów (Ord. Pr. §. 84.) 407. — postanowienia, tyczące się popisu osób lekarskich (Obw. z 25. Wrześn.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1049. (Obw. z 9. Grudn.) 1050. — tak samo co do popisu szyprów i sterników na niemieckich okrętach kupieckich (Obw. z 25. Wrześn.) 1014.

Pora dzienna, jako reguła ku przebywaniu linii celnéj (Pr. zw. c. §. 21.) 489.

Port, powszechne postanowienia względem portów morskich (Kod. handl. Art. 447.) 757. — port wyiścia i odładowania (Kod. handl. Art. 505. 631. 636. 642.) 777. — zob. też port narodowy, port niebezpieczeństwa.

Port narodowy, postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 435. 448. 455. 469. 475. 495. 496. 503. 520. 521. 523. 538.) 753.

Port niebezpieczeństwa, ujście i pobyt okrętu w porcie niebezpieczeństwa (Kod. handl. Art. 453. 490. 636—639. 641—643. 708. No. 4.) 759.

Portoryum od listów, przedmiotów druku i próbek towarów do Włoszech (Tr. poczt. z 10. List. 68. Art. 6—8.) 98. — tak samo do Szwecyi (Tr. poczt. z 23./24. Lut. Art. 5—7.) 125. — tak samo do Państwa Kościelnego (Tr. poczt. z 22. Kwietn. Art. 6—8.) 257.

Uregulowanie wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw.) 211. — uchylenie resp. ograniczenie wolności od portoryum (tam. §. 6.) 212.

Posłowie, uwierzytelnienie posłów u Związku: Szwecyi i Norwegii, 1060. Hiszpanii, 252. 1031.

Posłowie związkowi (ambasadorzy, rezydenci ministeryalni, sprawnicy), mianowanie takowych: na rzeczpospolitą Argentyńską i Urugway, 209. Francyą, 1046. Włochy, 444. Meksyk, 370. Hiszpanią, 1046. Turcyą, 1046. Venezuela, 165.

Powtórzenie, kara za powtórzenie u przestępstw celnych (Pr. zw. c. §§. 140—143.) 553. (Pr. z 1. Lipca Art. 3.) 569.

Poznań, zwinięcie wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Bydgoszczy a połączenie jéj z wyższą dyrekcyą pocztową w Poznaniu (N. R. z 22. Wrześn.) 1013.

Pozwolenie na sprawowanie procederu, kiedy takowe jest potrzebném (Ord. Pr. §§. 32. 33. 43. 59.) 389.

Pożyczka, ratalne przejęcie gwarancyi za pożyczkę Europejskiéj Komisyi co do żeglugi na Dunaju i t. d. (Pr. z 11. Czerwca 68.) 59.

Zwyższenie kwoty pożyczki dla związkowéj marynarki wojennéj (Pr. z 20. Maja) 207.

Pożyczka, o ile pełnomocnicy handlowi pożyczki zaciągać mają prawo (Kod. handl. Art. 47.) 630.

Pożyczka, (d. c.)
— również redarze korrespondencyini (tamże Art. 460. 760. — również szyprowie (tamże Art. 497.) 773) pożyczki kupców, zaprocentowanie takowych (tamże Art. 292.) 706.

Praca, w dni niedzielne i świąteczne ograniczona (Ord. Pr. §§. 105. 129.) 413. — trwanie pracy u młodych robotników po fabrykach (tamże §§. 128. 129.) 420. — kary za wspólne zaniechanie pracy uchylają się (tamże §. 152.) 431.

Pracodawcy, ich stosunek do pomocników roboczych (Ord. Pr. §§. 105—114.) 413. — tak samo do uczniów (tam. §§. 105—108. 115—126.) 413. — tak samo do robotników po fabrykach (tam. §§. 127—139.) 420. — w szczególe do młodych robotników (tam. §§. 128—133. 149. No. 7. 150.) 420. — spory pracodawców z robotnikami (tam. §§. 152. 153.) 431.

Praktyka przy wyższym sądzie handlowym Związku, kto do takowéj jest uprawnionym (Pr. z 12. Czerw. §. 10.) 299.

Prangowanie okrętu, spowodowane przez to uszkodzenie uważa się za hawaryą (Kod. handl. Art. 709. No. 3.) 846.

Prasa, dla kontrawencyi popełnionych przez prasę może sprawowanie procederu być sądowo odjętém (Ord. Pr. §. 143.) 426. — ściganie w drodze pomocy prawa czynów karogodnych, przez prasę popełnionych (Pr. z 21. Czerw. §§. 21. 25. No. 1.) 474.

Prawa przymusowe, zniesienie takowych (Ord. Pr. §. 7. No. 2—4.) 377.

Prawo fantowe na efekta majątkowe towarzystwa handlowego (Kod. handl. Art. 120. 169.) 651. — również na towary, papiery i inne rzeczy handlowe (tamże Art. 306—312.) 710.

Prawo fantowe komisyonaryusza (Kod. handl. Art. 306. 374. 410. 411.) 710. — spedytora (tamże Art. 306. 382. 410. 411.) 710. — frachtarza (tamże Art. 306. 382. 409. 411.) 710. — zafrachtującego (tamże

Prawo fantowe (d. c.)
(tamże Art. 624—626. 629. 630.) 814. — spółredarzy (tamże Art. 467.) 763. — wierzycieli okrętowych (tamże Art. 727. 733. 758—781.) 852. — prawo fantowe za koszta ocalenia i pomocnicze (Kod. handl. Art. 753. 754.) 859.

Prawo głosowania członków cechowych (Ord. Pr. §§. 86. 87.) 408.

Prawomocność wyroków sądowych w całym obszarze związkowym (Pr. z 21. Czerw. §. 19.) 473.

Prawo morskie, stosunki prawne z prawa morskiego są sprawami handlowemi (Pr. z 12. Czerw. §. 13. No. 3. *f.*) 302.

Prawo obywatelskie procederników (Ord. Pr. §. 13.) 380.

Prawo procesowe reńskie, procedura przy instrukcyi środków prawa w sprawach handlowych podług prawa procesowego reńskiego (Pr. z 12. Czerw. §. 18.) 304.

Prawo retencyjne kupców względem pretensyi z interesów handlowych (Kod. handl. Art. 313—316.) 712. — prawo retencyjne zafrachtującego (Kod. handl. Art. 629.) 816. — wierzycieli okrętowych względem kosztów ocalenia i pomocy (tamże Art. 753.) 859.

Prawo wyborcze do Parlamentu Związku północnoniemieckiego (z 31. Maja) 217.

Premia, płaca takowéj przy asekuracyach (Kod. handl. Art. 815. 816.) 881. — zwrócenie takowéj (tamże Art. 899—905.) 915. — przyjęcie asekuracyi za premię uważa się jako interes handlowy (tamże Art. 271. No. 3.) 701.

Pretensye hipoteczne, prawa wierzycieli, którym hipoteka nad majątkiem spólnika handlowego służy (Kod. handl. Art. 120. 169.) 651.

Prezentacya weksli, postanowienia powszechne (Ord. Weksl. Art. 91.) 611. — prezentacya celem przyjęcia (tam. Art. 18—20.) 590. (Nor. Now. 5.) 616. — tak samo celem zapłaty (Ord. Weksl. Art. 31.) 594.

Prezes wyższego sądu handlowego Związku, atrybucye jego (Pr. z 12. Czerw. §§. 4. 8. 11. 20.) 298.

Prezydyum związkowe, instrukcyą co do środków przeciw zarazie na bydło wydaje Prezydyum związkowe (Pr. z 7. Kwietn. §. 8.) 162.

Prezydyum związkowe wyznacza klasy obowiązanych do stawienia kaucyi urzędników związkowych, tudzież wysokość kaucyi urzędowych, w porozumieniu z radą związkową (Pr. z 2. Czerw.) 244.

Takowe wydaje dyspozycye względem fabrykacyi stępli wekslowych (Pr. z 10. Czerw. §. 22.) 292.

Prezydyum związkowe mianuje członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 3.) 298. — i naznacza termin, w którym nabiera mocy obowięzującéj prawo, tyczące się ustanowienia najwyższego trybunału sądowego dla spraw handlowych (tam. §. 27.) 308.

Primaż, remuneracya szypra przy interesach frachtowych (Kod. handl. Art. 513. 622.) 778.

Próba, kupno na próbę, podług próby i do próby (Kod. handl. Art. 339—341. 344. 337. 80.) 720.

Próby towarowe, aserwacya prób towarowych przez maklerza handlowego (Kod. handl. Art. 80.) 639.

Przesełanie prób towarowych nie jest ofertą obowięzującą do kupna (tamże Art. 337.) 720.

Proceder krobniczy, warunki jego (Ord. Pr. §§. 56—63.) 397. — przedmioty, których nie wolno zakupywać ani sprzedawać sposobem krobniczym (tam. §. 56.) 397.

Procedernicy, którzy osobnego pozwolenia potrzebują (Ord. Pr. §§. 29—34.) 388. — którzy mogą być zaprzysięgani i publicznie ustanawiani (tam. §§. 36. 78.) 391. — korporacye procederników trwają daléj

Procedernicy, (d. c.)
léj (tam. §. 81.) 407. — ich stosunek do czeladników i pomocników (tam. §§. 105—126.) 413. — kasy posiłkowe dla nich (tam. §. 140.) 425. — kontrola procederników w obwodzie granicznym (Pr. zw. c. §. 124.) 539. — subsydyaryczne odpowiadanie za kontrawencye personału przeciw przepisom celnym (tam. §. 153.) 558.

Procedery, postanowienia powszechne co ich sprawowania (Ord. Pr. §§. 1—13.) 375. — procedery stałe (tam. §§. 14—54.) 380. — procedery sposobem krobniczym (tam. §§. 55—63.) 397.

Procedura (postępowanie) przy defraudacyach stępla wekslowego (Pr. z 10. Czerw. §. 19.) 291. — przy emerytowaniu członków wyższego sądu handlowego (Pr. z 12. Czerw. §. 25.) 307. — przy zezwalaniu na zakłady przemysłowe (Ord. Pr. §§. 17—22.) 382. — w razie czynów karogodnych, dla których nie ma miejsce wydanie sprawców w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 27.) 476. — w razie przestępstw celnych (Pr. zw. c. §. 165.) 562. (Pr. z 1. Lipca Art. 13.) 572.

Procedura deklaracyjna przy imporcie towarów cłu uległych (Pr. zw. c. §§. 33. 38. 52. 74. 83. 84.) 498.

Proces, procedura procesowa przed wyższym sądem handlowym Związku reguluje się podług ustaw krajowych (Pr. z 12. Czerw. §. 16.) 303.

Prokura, wystawienie, skuteczność i zniesienie takowéj (Kod. handl. Art. 10. 41—46. 53—55.) 619. — szczególnie przy towarzystwach handlowych (tamże Art. 104. 118.) 647. — prokura kolektywna (tamże Art. 41.) 628. — zob. też pełnomocnik handlowy.

Prokuratorya, przy wyższym sądzie handlowym Związku (Pr. z 12. Czerw. §§. 20. 25.) 305. — jéj atrybucye przy rekwizycyach o udzielenie pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §§. 3. 36.) 468.

Prokuryści, pojęcie, prawa i obowiązki onych (Kod. handl. Art. 41—46. 52—56.) 628. — maklerzom

Prokuryści, (d. c.)
nie wolno być prokurystami (Kod. handl. Art. 69. No. 2.) 636. — mianowanie prokurysty dla firm handlowych (tamże Art. 6.) 618. — tak samo dla towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 104. 118.) 647.

Promesa towarzystw komandytowych na akcye (Kod. handl. Art. 173.) 668. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 222.) 684.

Protest u weksli: rekwizyta powszechne (Ord. Weksl. Art. 87—90.) 610. — czas i sposób wnoszenia protestu (tam. Art. 91. 92.) 611. — protest w braku akceptacyi (tam. Art. 18. 20. 58.) 590. — ku zabezpieczeniu z powodu niepewności akceptanta (tam. Art. 29.) 593. — dla braku zapłaty (tam. Art. 41—44. 62—64. 99.) 597. — indosamenta po upływie terminu ku wniesieniu protestu (tam. Art. 16.) 589.

Prowadnicy okrętów, ichż powinności na transporcie towarów cłu uległych (Pr. zw. c. §§. 74—90.) 516.

Prowadzący fracht, pojęcie, ich prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 390. nast. 420.) 737. — interesa prowadzących fracht jako sprawy handlowe uważane być mają (tamże Art. 272. No. 3.) 701. — w których przypadkach spedytor jako frachtarz ma być uważany (tamże Art. 385.) 736.

Prawne upoważnienie zastawu frachtarzy (Kod. handl. Art. 306. 409—412.) 710.

Prowizya kupców w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 290.) 706. — prowizya komisyonaryuszów (tamże Art. 370—376.) 731. — spedytorów (tamże Art. 381—385.) 734. — zabezpieczenie prowizyi przeciw niebezpieczeństwu morskiemu (tamże Art. 783. 805. 806. 828. 883.) 870.

Prowizya wydania w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 371.) 731.

Prowizye, w interesach handlowych (Kod. handlowy Art. 288—293.) 705. — wysokość takowych (tamże Art. 287. 293.) 705. — w których przypadkach spólnicy handlowi, komandytyści i akcyonaryusze mają prawo żądania prowizyi (Kod. handl. Art. 93. 95. 106. 108. 161. 165. 197. 217. 218. 220. 265.) 643.

Prowizye z przewłoki w sprawach handlowych, wysokość i dopuszczalność takowych (Kod. handl. Art. 287—289. 220.) 705.

Pryncypał, prawa i obowiązki onegoż przeciw swoim prokurystom, pełnomocnikom handlowym i pomocnikom i t. d. (Kod. handl. Art. 41—65.) 628.

Przedawnienie: 1) w sprawach handlowych, przedawnienie skargi przeciw członkom otwartego towarzystwa handlowego (Kod. handl. Art. 146—149.) 660. — równ. przeciw komandytystom (Kod. handl. Art. 172.) 668. — przeciw spedytorowi (tamże Art. 386.) 736. — przeciw frachtarzowi (tamże Art. 408.) 743.

Przedawnienie skargi dla wad ewikcyinych przy kupnie towarów (Kod. handl. Art. 349. 350.) 724. — przedawnienie pretensyi szypra, ludzi okrętowych i wierzycieli okrętowych (tamże Art. 906. nast.) 918. — równ. pretensyi zabezpieczającego i zabezpieczonego z umowy asekuracyinéj (tamże Art. 910.) 920.

2) defraudacyi stępla wekslowego (Pr. z 10. Czerw. §. 17.) 290.

3) kontrawencyi przeciw Ordynacyi Procederowéj (Ord. Proc. §. 145.) 427.

4) uwzględnianie go przy wnioskach o wydanie w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 25. No. 2.) 475.

5) ceł (Pr. zw. c. §. 15.) 487. — przestępstw celnych (tamże §. 164.) 561. (Pr. z 1. Lipca Art. 12.) 572.

6) pretensyi w weksli (Ord. Wexl. Art. 77—80. 83. 100.) 607.

Przedruk dzieł wyszłych w Północnych Niemczech, kara za to w Szwajcaryi (Trakt. z 13. Maja Art. 19. sq.) 965.

Przedsiębiorcy prywatnych zakładów lekarskich potrzebują koncesyi (Ord. Pr. §. 30.) 389.

Przedsiębiorcy przedstawień teatralnych potrzebują koncesyi (Ord. Pr. §. 32.) 389.

Przeklady (tłómaczenia) używają w Północnych Niemczech i Włoszech równéj z dziełami oryginalnemi

Przekłady [tłómaczenia], (d. c.) obrony (Trakt. z 12. Maja Art. 5.) 457. — prawo autorów do wydawania przekładów ichż dzieł (tam. Art. 6.) 457. — toż samo w Północnych Niemczech i Szwajcaryi (Trakt. z 13. Maja Art. 5. 6.) 959.

Przekupienie urzędników celnych, kara za to (Pr. zw. c. §. 160.) 560. (Pr. z 1. Lipca Art. 18.) 576.

Przestępstwa prawa związkowego celnego, karanie takowych (Pr. zw. c. §. 152.) 557. (Pr. z 1. Lipca Art. 7.) 570.

Przewóz dozwolony jest bez opłaty podatków (Pr. zw. c. §. 6.) 484. — powszechne postanowienia co do tego (tamże §§. 21—35.) 489. — na traktach lądowych, rzekach i kanałach (tamże §§. 36—58.) 499. — towarów ulegających cłu wychodowemu (tamże §. 53.) 507. — na rzekach, do których się osobne traktaty stosują (tamże §. 57.) 509. — na kolejach żelaznych (tamże §. 70.) 515.

Przewozy (publiczne), do nich nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Przyjęcie zob. akceptacya.

Przyjęcie honorowe weksli, stosunki prawne z takowego (Ord. Weksl. Art. 56—61.) 601. — takowe winno być w proteście wzmiankowaném (tamże Art. 88. No. 5.) 610.

Przymus co do warzenia piwa, zniesienie go (Ord. Pr. §. 7. No. 4. *a.*) 377.

Przymus co do wódki uchyla się (Ord. Pr. §. 7. No. 4. *a.*) 377.

Przymus mliwy znosi się (Ord. Pr. §. 7. No. 4.) 377.

Przysięga, podprzysięganie xiąg handlowych (Kod. handl. Art. 34.) 626. — równ. żurnalu dziennego i notatek końcowych ze strony maklerzy (Kod. handl. Art. 77.) 638. — żurnalu ze strony szyprów (Kod. handl. Art. 488.) 770. — zobowiązanie szypra i ludzi okrętowych pod przysięgą przy oświadczeniu (tamże Art. 493. 535.) 772.

Pod-

Przysięga, (d. c.) Podprzysięganie towarzystw akcyinych (Kod. handl. Art. 232.) 688. — przysięga służbowa maklerza (tamże Art. 66.) 635.

Przysięga urzędowa maklerzy (Kod. handl. Art. 66.) 635.

Przywileje, które sprawowanie procederu ograniczają, uchylają się (Ord. Pr. §§. 7—9.) 377.

Przywileje procederowe, postanowienia, tyczące się ichż zniesienia (Ord. Pr. §§. 7. 9. 10.) 379.

Publiczność, rejestru handlowego (Kod. handl. Art. 12—14.) 620. — rejestru okrętowego (tamże Art. 432.) 753.

Pyrmont (Księstwo), przekazanie wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Kassel funkcyi administracyi pocztowéj na Księstwa Waldeck i Pyrmont (N. R. z 24. Kwietnia) 197.

R.

Rachunek za towary i t. d.; pokwitowanie takowych (Kod. handl. Art. 50. 51.) 631. — nadesłanie rachunku nie uważa się za napomnienie (tamże Art. 288.) 705. — uznanie rachunku (tamże Art. 294.) 707. — producent pokwitowanego rachunku jest mocen odebrać zapłatę (tamże Art. 296.) 707. — bieżący rachunek (tamże Art. 291.) 706. — zamknięcie rachunków kupców (tamże Art. 29—33.) 625.

Rada administracyina przy towarzystwach akcyinych (Kod. handl. Art. 231.) 687. — zob. radę dozórczą.

Rada dozórcza przy towarzystwach komandytowych na akcye (Kod. handl. Art. 175. No. 6., Art. 177. No. 3., Art 185—187. 191—195. 204.) 669. — równ. przy towarzystwach akcyinych (tamże Art. 225. 226. 231.) 686.

Rada okrętowa, odbywanie i uchwały takowéj (Kod. handl. Art. 485. 487.) 769.

Rada związkowa: 1) Związku północno-niemieckiego.

Zwołanie rady związkowéj (Rozp. z 29. Styczn.) 71.

Nominacya pełnomocników do rady związkowéj 73. 199. 969.

Wolności od portoryum dla spraw rady związkowéj utrzymuje się (Pr. z 5. Czerw. §. 2.) 211.

Rada związkowa wydaje regulamin wyborczy dla wyborów do Parlamentu (Pr. z 31. Maja §. 15.) 221.

Tak samo postanowienia ku wykonaniu prawa o podatku stęplowym od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 28.) 295. — uchwały jéj na mocy uprawnienia tegoż (Obw. z 13. Grudn.) 1053.

Rada związkowa proponuje członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 5.) 298.

Ustanawia ona tryb repartycyi nadwyżek administracyi pocztowéj z powodu uchylenia wolności od portoryum (Pr. z 13. Czerw. §. 2.) 313.

Atrybucye rady związkowéj we względzie sprawowania procederów (Ord. Pr. §§. 16. 24. 29. 31. 56. 57. 64.) 381.

Uchwały rady związkowéj we względzie popisu lekarzy i t. d. (Obw. z 25. Wrześn.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1049. (Obw. z 9. Grudn.) 1050.

Tak samo co do popisu szyprów morskich i sterników morskich na niemieckich okrętach kupieckich (Obw. z 25. Wrześn.) 1014.

2) Rada związkowa niemieckiego Związku celnego.

Zwołanie rady związkowéj (Rozp. z 17. Kwietn.) 167.

Mianowanie pełnomocników do rady związkowéj 203. 969. 1041. 1045.

Rada związkowa ustanawia dyspozycye ku wykonaniu prawa, tyczącego się opodatkowania cukru (Pr. z 26. Czerw. §. 5.) 437. — tak samo postanowienia o prywatnych składach towarów nieoclonych (Pr. zw. c. §. 109.) 533. — tak samo co do ułatwień i swobód handlowych, jako też remisyi ceł (tam. §. 118.) 536. — tak samo postanowienia ku wykonaniu Prawa związkowego celnego (tam. §. 167.) 562.

Rakietnictwo (sztuczne ognie), zakłady do tego wymagają pozwolenia (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Redarstwo, pojęcie (Kod. handl. Art. 456.) 759. — rozwiązanie redarstwa (tamże Art. 473.) 765. — osobne postanowienia względem redarstwa (tamże Art. 766.) 863.

Redarze (redarze okrętowi), pojęcie (Kod. handl. Art. 450. 476. 477.) 757. — ich prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 451—454. 523—526. 542. 548. nast. 634. 664. 704. 736—741. 757. 774—778. 825.) 757. — stosunek między redarzem a szyprem (Kod. handl. Art. 479. 483. 495—503. 696. 733. 754. 757.) 767. — stan sądowy redarza (tamże Art. 455.) 759.

zob. też redarze korespondencyini.

Redarze korespondencyini, prawa i obowiązki onego (Kod. handl. Art. 459—466. 476.) 760.

Refakcya przy kupnie towarów (Kod. handl. Art. 352.) 725.

Regres co do zabezpieczenia względem nie uzyskanéj akceptacyi wekslu (Ord. Weksl. Art. 25—28. 61. 69.) 592. — tak samo względem niepewności akceptanta (tam. Art. 29.) 593. — regres w braku zapłaty (tam. Art. 41—55. 69.) 597. — regres dzierzyciela po wniesieniu protestu w braku zapłaty (tam. Art. 50.) 600. — przedawnienie regresu tegoż (tam. Art. 78.) 607. — regres indosanta po wykupieniu wekslu (tam. Art. 51.) 600. — przedawnienie regresu tegoż (tam. Art. 79.) 607.

Regulamin co do sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego (Dod. do Poszytu 32.).

Regulaminy portowe, co do importu i eksportu towarów cłu uległych (Pr. zw. c. §. 90.) 522.

Rejestr handlowy, powszechne postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 12—14.) 620. — zapisanie firmy (Kod. handl. Art. 19—21. 25.) 622. — prokury (tamże Art. 45. 46.) 629. — utworzenia i stosunków otwartego towarzystwa handlowego (tamże Art. 86—89. 110. 115. 129. 135.) 641. — towarzystwa komandytowego (Kod. handl. Art. 151. aż do 156. 163. 171. 172.) 661. — towarzystwa komandytowego na akcye (Kod. handl. Art. 176—179. 198. 201. 203.) 669. — towarzystwa akcyi-

Rejestr handlowy, (d. c.)
nego (Kod. handl. Art. 210—212. 214. 228. 233. 243. 244. 247. No. 4. Art. 249.) 680.

Rękojmia w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 281.; porówn. też Art. 69. No. 1.) 704.

Rekurs, przy wystawianiu zakładów przemysłowych (Ord. Pr. §§. 20. 21.) 383. — przy odmówieniu pozwolenia lub zakazaniu sprawowania procederu (tam. §§. 40. 51.) 392. — od decyzyi władz gminnych w sprawach, tyczących się cechów (tam. §. 95.) 411.

Rekwizycye o udzielenie pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §§. 2—6. 36.) 468.

Rekwizyty ciągnionych weksli (Ord. Weksl. Art. 4—7.) 586. (Nor. Now. 1. 2.) 615. — tak samo weksli, wystawionych za granicą (Ord. Weksl. Art. 85.) 609.

Religia, do uczestniczenia w nauce religii musi uczniom i młodym robotnikom po fabrykach danym być czas (Ord. Pr. §§. 106. 128.) 420.

Remitent, nazwisko remitenta jest rekwizytem ciągnionego wekslu (Ord. Weksl. Art. 4. No. 3.) 586. — remitentowi wolno weksel indosować (tam. Art. 9.) 587. — remitent ma prawo żądać zabezpieczenia (tam. Art. 25. 29.) 592.

Reparatura okrętu (Kod. handl. Art. 467. 468. 503. 640. 672. 708. 711.) 763. — nadzwyczajna reparatura (tamże Art. 463. 503.) 762. — postanowienia, jeżeli okręt do reparacyi jest niezdatny lub niegodny (tamże Art. 444. 453. 473. 542. 630. 631. 636. aż do 643. 735. 854. 877. 878.) 755.

Reprezentacya gminna, udział w niéj nie zawisł od wyznania religijnego (Pr. z 3. Lipca) 451.

Reprezentacya krajowa, uczestniczenie w niéj jest niezawisłém od wyznania religijnego (Pr. z 3. Lipca) 451.

Rewersa kupców (Kod. handl. Art. 274.) 703. — moc dowodowa rewersów (tam. Art. 295.) 707.

Rewizye domowe w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §§. 30. 36.) 477. — rewizye domowe ku wyśledzeniu kontrawencyi celnych (Pr. zw. c. §. 126.) 541.

Rewi-

Rewizye fabryk (Ord. Pr. §. 132.) 422. — rewizye przez urzędników celnych, postanowienia powszechne co do tego (Pr. zw. c. §§. 28—34.) 495. — rewizye powszechne, szczegółowe i rewizye na próbę (tam. §§. 28. 29. 30.) 495.

Ristorno przy zabezpieczeniach, pojęcie i bliższe postanowienia (Kod. handl. Art. 899—902.) 915.

Robotnicy, ich stosunek do pracodawców (Ord. Pr. §§. 105—139.) 413. — zabezpieczenie ich od niebezpieczeństw przy sprawowaniu procederu (tam. §. 107.) 414. — spory robotników z chlebodawcami (tam. §. 108.) 414. — zatrudnianie młodych robotników po fabrykach (tam. §§. 128—133. 149. No. 7. 150.) 420. — kasy posiłkowe dla robotników (tam. §§. 141. 137. 139.) 425. — łączenie się robotników celem uzyskania lepszéj płacy nie zakazane (tam. §. 152.) 431. — jak dalece postanowienia Ordynacyi Procederowéj znajdują zastósowanie do górników (tam. §. 154.) 432.

zob. fabryka.

Rotmanowie, przyjęcie onych (Kod. handl. Art. 487. 740.) 770.

Rozbicie okrętu, skutki prawa prywatnego takowego (Kod. handl. Art. 708. No. 3., Art. 824.) 843. — zabezpieczenie okrętu przeciw rozbiciu (tamże Art. 855—857.) 899.

Rozboje morskie (rozbójniki morscy), skutki prawa prywatnego, jeżeli okręt zostanie zrabowanym (Kod. handl. Art. 453. 542. 630. No. 1., Art. 636—643.) 758. — uszkodzenie okrętu przy obronie takowego przeciw rozbójnikom morskim (tamże Art. 708. No. 5. 6.) 845. — zabezpieczenie przeciw rozbojowi morskiemu (tamże Art. 824. No. 4., Art. 865. No. 2.) 885.

Rozkaz, oznaczenie tego, na ręce resp. na rozkaz którego ma nastąpić zapłata, jest rekwizytem wekslu ciągnionego (Ord. Weksl. Art. 4. No. 3.) 586.

Rozmnażanie weksli (Ord. Weksl. Art. 66—72.) 604.

Rozstąpienie, o ile prowadnik frachtu i zafrachtujący za to odpowiadają (Kod. handl. Art. 395. 424. No. 4., Art. 607. 674.) 739. — osobne postanowienia względem rozstąpienia przy transporcie mor-

Rozstąpienie, (d. c.)
skim (tamże Art. 617. 659.) 812. — odpowiedzialność zabezpieczającego za rozstąpienie (tamże Art. 825. No. 3.) 887.

Rybołóstwo, do niego nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 381.

Rzeki, import, eksport i przewóz towarów rzekami (Pr. zw. c. §§. 36—58.) 499.

Rzemieślnicy, o ile do nich Kodex handlowy zastósowanie znajduje (Kod. handl. Art. 10. 272. No. 1., Art. 273.) 619.

Rzezarnie (szlachtuzy), do zakładania takowych potrzeba koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

S.

Sądy, zastępstwo otwartych towarzystw handlowych przed sądami (Kod. handl. Art. 111. 117. 137.) 649. — równ. towarzystw komandytowych (tamże Art. 164. 167.) 665. — towarzystw komandytowych na akcye (tamże Art. 194—196.) 675. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 213. 226. 234.) 681.

Upoważnienie handlerki stawać przed sądem (Kod. handl. Art. 9.) 619. — o ile pełnomocnicy handlowi mają moc prowadzić procesa u sądów dla pryncypała (tamże Art. 47.) 630. — upoważnienie redarzy korespondencyinych do zastępstwa redarstwa przed sądem (tamże Art. 460.) 760. — upoważnienie szypra do zaniesienia skarg (tamże Art. 496.) 773.

Postępowanie sądów przy oświadczeniach (Kod. handl. Art. 492—494.) 772. — równ. przy sprzedaży okrętu morskiego (tamże Art. 499.) 774. — spółdziałanie sądu przy zawarciu interesów bodmeryinych (tamże Art. 686.) 836.

Kompetencya sądów portu narodowego przy skargach przeciw redarzom i t. d. (Kod. handl. Art. 455. 475.) 759. — zob. też sądy handlowe.

Sądy handlowe, rejestr handlowy prowadzić winny (Kod. handl. Art. 12—14.) 620. — mianowicie co do firm (Kod. handl. Art. 19. 21. 25—27.) 622. —

Sądy handlowe, (d. c.)
co do prokury (Kod. handl. Art. 45. 46.) 629. — co do otwartych towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 86—89. 115. 129. 135.) 641. — towarzystw komandytowych (tamże Art. 151—156. 163. 171. 172.) 661. — towarzystw komandytowych na akcye (tamże Art. 176—179. 198. 201. 206.) 669. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 210—212. 214. 228. 233. 243. 244. 247. 249.) 680.

Kompetencya sądów handlowych przy sporach akcyonaryuszów komandytowego towarzystwa na akcye (Kod. handl. Art. 160. 195.) 664. — towarzystwa akcyinego (tamże Art. 226.) 686. — co do cichych spólników (tamże Art. 253.) 696.

Spółdziałanie sądów handlowych przy sprzedaży danych na zastaw towarów i t. d. (Kod. handl. Art. 310. 375. 382. 402. 409.) 711.

Sądy polubowne w sprawach procederowych (Ord. Pr. §. 108.) 414.

Schaumburg-Lippe (Księstwo), funkcye administracyi pocztowéj na Księstwo Schaumburg-Lippe przekazują się wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Monasterze (N. R. z 24. Kwietn.) 197.

Sędzia śledczy, sprawowanie funkcyi jego przy wyższym sądzie handlowym Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 25.) 307.

Sędziowie, ich prawa we względzie podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 21.) 292.

Senaty wyższego sądu handlowego Związku, podział i skład takowych (Pr. z 12. Czerw. §. 8.) 299.

Sensałowie (Kod. handl. Art. 66.) 635.
zob. maklerzy.

Skargi, które uzasadniają kompetencyą wyższego sądu handlowego (Pr. z 12. Czerw. §. 13.) 301.

Skład kupiecki (handel), przyjęcie istnącego składu towarów z firmą dotychczasową (Kod. handl. Art. 22. 23.) 623. — wstęp spólnika do takowego (tamże Art. 24.) 623.

Skład towarów, inwentaryzacya takowego (Kod. handl. Art. 29—32.) 623. — upoważnienia pomieszczonych tamże osób (tamże Art. 50.) 631.

Składki matrykularne, na pokrycie rozchodów za rok 1868., inaksze ustanowienie i repartycya takowych (Pr. z 9. Czerw.) 248. — policzenie nadwyżek przychodowych administracyi pocztowéj w skutek zniesienia wolności od portoryum na składki matrykularne za rok 1870. (Pr. z 13. Czerw. §. 2.) 313.

Składy nieoclonych towarów (Pr. zw. c. §§. 97—110.) 527. — porów. (§. 40.) 500. — składy publiczne (tam. §§. 97—107.) 527. — składy powszechne (tam. §§. 97—104.) 527. — ograniczone (tam. §. 105.) 531. — wolne (tam. §. 107.) 532.

Składy prywatne towarów nieoclonych (Pr. zw. c. §. 108.) 532.

Sklep kupiecki, upoważnienie osób umieszczonych w sklepie kupieckim (Kod. handl. Art. 50.) 631.

Śledztwo względem defraudacyi stępla wekslowego (Pr. z 10. Czerw. §§. 18. 19.) 291. — śledztwa przeciw członkom wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 24.) 307. — skutki wytoczenia śledztwa o czyny karogodne w całym obwodzie związkowym (Pr. z 21. Czerw. §. 35.) 478.

Słód piwny, prawo związkowe względem opodatkowania słodu piwnego zaprowadza się w hamburskiém wójtostwie Moorwaerder i na wyspie Wilhelmsburg (Rozp. z 5. Czerw.) 371.

Śmierć, postępowanie i skutki, jeżeli spólnik handlowy umarł (Kod. handl. Art. 123. 133. 170. 200. 261. 264.) 652. — śmierć pryncypała, skutki takowego co do udzielonych przez niego zleceń i plenipotencyi (tamże Art. 54. 297.) 632. — śmierć spólredarza (tamże Art. 472.) 765. — śmierć szypra i ludzi okrętowych (tamże Art. 490. 524. 548. 551.) 771.

Sola-weksel, za taki uważa się każdy egzemplarz wekslowy, nie oznaczony w kontekście jako duplikat (Ord. Weksl. Art. 66.) 604.

Solidarny obowiązek w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 112. 269. 280. 281.) 649. — szczególnie z przekroczeń (tamże Art. 173. 178. 204. 241. 245. 247. 257.) 668.

Spadek (sukcesya, pozostałość) majtka zmarłego w podróży (Kod. handl. Art. 551.) 791. — szypra (tamże

Spadek [sukcesya, pozostałość] (d. c.)
(tam. Art. 524.) 782. — pasaziera (tam. Art. 676.) 833. — prawa urzędników konsularnych w Północnych Niemczech i Włoszech we względzie regulowania pozostałości (Trakt. z 21. Grudn. 68. Art. 11—13.) 181.

Spedytor, pojęcie, prawa i obowiązki onego (Kod. handl. Art. 379—389. 412. 431.) 734. — interesa spedytorów uważają się za interesa handlowe (tamże Art. 272. No. 3.) 702. — porachowanie prowizyi od ich zaliczek, wydatków i t. d. (tamże Art. 290. 381.) 706. — prawo zastawu spedytora (tamże Art. 306. 382. 410. 411.) 710.

Spiknięcie się w celu popełnienia przestępstw celnych, kara za takowe (Pr. zw. c. §. 146.) 555.

Spólność majątku, wpływ spólności majątku pomiędzy małżonkami, jeżeli jeden z nich do kupców należy (Kod. handl. Art. 8.) 618. — przedłożenie ksiąg handlowych w sprawach takich (Kod. handl. Art. 40.) 628.

Spólredarze, ich prawne stosunki (Kod. handl. Art. 447. 458. 463. 467—472. 474. 522.) 759. — stan sądowy spólredarzy (Kod. handl. Art. 475.) 766.

Sprawdzanie miar i wag, obowiązek co do kaucyi urzędników (Rozp. z 29. Czerw. Art. 1.) 439.

Sprawowanie procederu nie może odjęte być ani sądowym, ani administracyjnym wyrokiem (Ord. Pr. §. 143.) 426. — wyjątki w téj mierze (tam. §§. 15. 35. 143.) 381.

Sprawy handlowe, postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 1. 9. 34.) 617.

Sprawy naukowe, do nich nie stosuje się Ordynacya Procederowa (Ord. Pr. §. 6.) 376.

Sprawy związkowe (interesa zw.), postanowienia co do ichż wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 2.) 211.

Sprzedaż (z wiedzą) użytych już raz stępli wekslowych ulega karze (Pr. z 10. Czerw. §. 23.) 292.

Sprzedaż towarów i papierów wartych przez maklerza (Kod. handl. Art. 67. 80.) 635. — również przez kupców (tamże Art. 306—308.) 710. —

Sprzedaż (d. c.)
w sklepach, magazynach i t. d. (tamże Art. 50.) 631. — sprzedaż złożonego pomiędzy kupcami fantu ręcznego (tamże Art. 310—312.) 711. — sprzedaż firmy handlowéj (tamże Art. 23.) 623. — sprzedaż okrętu morskiego (tamże Art. 439—442.) 754. — o ile prokurysta ma moc do sprzedaży gruntów (Kod. handl. Art. 42.) 628.

Środki prawa, instrukcya takowych w sprawach handlowych (Pr. z 12. Czerw. §§. 17—19.) 303. — środki prawa, które egzekucyą wstrzymują, mogą zakładane być u sądu egzekucyjnego (Pr. z 21. Czerw.) 470.

Środki transportowe, publiczne, utrzymywanie takowych dla obrotu lokalnego winno być policyjnie uregulowaném (Ord. Pr. §§. 37. 76.) 391.

Stan handlowy, kupcy, pomocnicy handlowi, maklerze i t. d. (Kod. handl. Art. 4—84.) 617.

Stan sądowy, otwartych towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 111. 144.) 649. — towarzystw komandytowych (tamże Art. 164.) 665. — towarzystw akcyinych (tamże Art. 213. 247. No. 2.) 681. — redarzy (tamże Art. 455. 475.) 759.

Statki (małe), zapisanie takowych w rejestrze okrętowym (Kod. handl. Art. 438.) 754. — prowadzenie żurnału (Kod. handl. Art. 489.) 771.

Statut dla Towarzystw na akcye (Kod. handl. Art. 208. sq.) 679.

Statuta cechów, pozostają się w mocy (Ord. Pr. §. 81.) 407. — postanowienia, tyczące się statutów cechów istniejących (tamże §§. 84. 88. 90. 92. 94—96.) 407. — tak samo co do statutów cechów nowych (tamże §§. 97. 99. 100.) 412.

Statuta lokalne, postanowienia takowych w sprawach procederowych (Ord. Pr. §§. 106. 108. 140. 141.) 414. — ich ustawianie i skutki (tam. §. 142.) 427.

Stępel obliczanie go w sprawach toczących się przed wyższym sądem handlowym Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 22.) 306.

Stępel, władze rządowe dozorujące sprawy stęplowe mają równe prawo co do podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 20.) 291.

Sternicy morscy, przepisy co do ichż popisu (Obw. z 25. Wrześn.) 1014.

Sternik na okrętach morskich, ich prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 484. 486. 487. 543.) 769.

Stosunek terminowania, uchylenie go przed upływem czasu terminowania (Ord. Pr. §§. 120—122.) 418. — uchylenie go w skutek śmierci (tam. §. 123.) 419.

Straż graniczna, jéj atrybucye (Pr. zw. c. §. 19.) 489.

Stręczarze, komu proceder ten może być zakazanym (Ord. Pr. §. 35.) 390.

Strony, wnioski stron o danie pomocy prawa w procesach cywilnych (Pr. z 21. Czerw. §§. 4—6. 10.) 468.

Styl, uwzględnienie rachuby czasu podług starego stylu przy płacy weksli (Ord. Weksl. Art. 34.) 595.

Sukcesorowie, ich zezwolenie na dalsze prowadzenie firmy kupieckiéj (Kod. handl. Art. 22.) 623. — wstąpienie sukcesorów do towarzystwa handlowego (tamże Art. 123. No. 2. Art. 170. 261. No. 2.) 652.

Sulina, odnoga Suliny, pożyczka zaciągniona celem spławności odnogi Suliny (Pr. z 11. Czerw. 68.) 59.

Suspensya członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 24.) 307.

Szafnerzy, postanowienia co do sprawowania ichż procederu (Ord. Pr. §. 36.) 391.

Sztuka, prawo autorstwa co do płodów jéj broni się nawzajem we Włoszech i Północnych Niemczech (Trakt. z 12. Maja) 452. — tak samoż w Północnych Niemczech i Szwajcaryi (Trakt. z 13. Maja) 957.

Szwajcarya, Traktat handlowy i celny pomiędzy Szwajcaryą a Związkiem celnym (z 13. Maja) 925. — Konwencya pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwajcaryą względem wzajemnéj obrony praw do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki (z 13. Maja) 957.

Szwecya (Królestwo), Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwecyą, z 23/24. Lutego) 115. — zwinięcie szweckiego urzędu pocztowego w Hamburgu (tam. Art. 29.) 153.

Szybkobielniki, wymagają koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Szynkownie, do ich utrzymywania potrzeba koncesyi (Ord. Pr. §. 33.) 389.

Szyper (kapitan okrętowy), jego prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 478—527.) 767. — szczególnie przy interesach frachtowych (tamże Art. 557. nast.) 792. — również przy expedyowaniu podróżnych (tamże Art. 665—679.) 831. — szyper należy do osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 445.) 756. — przyjęcie i oddalenie onego (tamże Art. 460. 515—522.) 760.

Szyprowie morscy winni wykazać swą kwalifikacyą (Ord. Pr. §. 31.) 389. — Przepisy tyczące się ichż popisu (Obw. z 25. Wrześn.) 1014.

Szyprowie rzeczni, jak dalece się do nich stosuje Kodeks handlowy (Kod. handl. Art. 10.) 619.

zob. też statki.

T.

Taksa sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego (Dod. do Poszytu 40.)

Taksy, policyjne, jak dalece takowe przy sprawowaniu procederu są dozwolone (Ord. Pr. §§. 72—80.) 404. — kara za ich przestąpienie (tam. §. 148. No. 8.) 429.

Tandeciarze, jak dalece Kodeks handlowy stosuje się do ichż procederu (Kod. handl. Art. 10.) 619.

Tara przy kupowaniu towarów (Kod. handl. Art. 352.) 725. — u cła wchodowego od zagranicznego cukru (Pr. z 26. Czerw. §. 2.) 434. — tak samo przy rewizyach celnych (Pr. zw. c. §. 29.) 495.

Targi, postanowienia, tyczące się targów (Ord. Pr. §§. 64—66.) 402. — przedmioty obrotu targowego (tam. §. 66.) 403.

Taryfa Związku celnego, postanowienia co do niéj (Pr. zw. c. §§. 9. 11. 12.) 485.

Teatr, przedstawienia teatralne w obchodzeniu po kraju wymagają osobnego pozwolenia władzy miejscowéj (Ord. Pr. §. 59.) 400.

Telegraf, zaprowadzenie marek telegrafowych (Pr. z 16. Maja) 579.

Administracya telegrafów, którzy urzędnicy administracyi telegrafów muszą złożyć kaucyą (Rozp. z 29. Czerw. Art. 1.) 439. — administracya telegrafów upoważnia się do fabrykacyi marek telegrafowych (Pr. z 16. Maja) 579.

Terminowanie, czas terminowania zawisł od wolnego układu (Ord. Pr. §. 105.) 413.

Towary, ich prowadnicy obowiązani są do deklaracyi towarów cłu uległych (Pr. zw. c. §. 23.) 491.

Spis towarów (urzędowy), służy do zastósowania Taryfy Związku celnego (Pr. zw. c. §. 12.) 486.

Towary, postanowienia względem kupna i sprzedaży takowych (Kod. handl. Art. 51. 80. 271. No. 1. Art. 273. 306—308.) 631.

Towary rzemieślnicze, od sprzedaży takowych na targu mogą zamiejscowi sprzedający być wykluczani (Ord. Pr. §. 64.) 402.

Towarzystwa akcyine, postanowienia (Kod. handl. Art. 207—249.) 679. — przepisy względem kupców ważne do takowych zastósowanie znajdują (Kod. handl. Art. 5.) 617. — firma (tamże Art. 17. 18.) 621.

Towarzystwa handlowe, postanowienia co do kupców udzielone mają również ważność co do towarzystw handlowych (Kod. handl. Art. 5.) 617. — nabycie gruntów ze strony spólnictwa handlowego (Kod. handl. Art. 111. 119—122. 165. 169. 213.) 649. — nabycie okrętów morskich (tamże Art. 456.) 759.

Są trzy rodzaje towarzystw handlowych: otwarte towarzystwa handlowe (Kod. handl. Art. 85—149.) 641. — towarzystwa komandytowe (tamże Art. 150—172.) 661. — szczególnie komandytowe towarzystwa na akcye (tamże Art. 173—206.) 668. — i towarzystwa akcyine (tamże Art. 207—249.) 679.

Towarzystwa komandytowe, powszechne postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 150—172.) 661. — firma takowych (Kod. handl. Art. 17. 24. 153. 155. 168.) 621. — postępowanie na przypadek konkursu (tamże Art. 169.) 667.

Towarzystwa komandytowe na akcye (Kod. handl. Art. 173—206.) 668. — firma takowych (Kod. handl. Art. 17. 24. 175. No. 2.) 621. — postępowanie w konkursie (Kod. handl. Art. 200. 201.) 677.

Towarzystwa żeglugi parowéj odpowiadają subsydyarycznie za przestąpienie przepisów celnych ze strony ichż personalu (Pr. zw. c. §. 153.) 558.

Towarzysz przy sprawowaniu procederu sposobem krobniczym (Ord. Pr. §§. 62. 149. No. 5.) 401.

Traktat handlowy niemieckiego Związku celnego z Szwajcaryą (z 13. Maja) 925.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią z jednéj a Włochami z drugiéj strony (z 10. List. 68.) 93. — traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwecyą (z 23./24. Lut.) 115. — traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Państwem Kościelném (z 22. Kwietn.) 253.

Trakty lądowe, import, eksport i przewóz towarów na takowych (Pr. zw. c. §§. 36. 58.) 499.

Transmisya akt nie wyklucza kompetencyi wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 12.) 300.

Transport towarów przy kupnie, sposób expedyowania (Kod. handl. Art. 344. 345.) 722.

Trasat, nazwisko jego jest rekwizytem wekslu ciągnionego (Ord. Weksl. Art. 4. No. 7.) 586. — trasant może siebie samego oznaczyć we wekslu trasatem (tam. Art. 6.) 587. — odpowiedzialność trasata z akceptu (tam. Art. 21—24.) 591.

zob. także akceptant.

Trucizny, na handel truciznami potrzeba event. pozwolenia (Ord. Pr. §. 34.) 390.

Trunki (gorące), nie mogą być w obchodzeniu (sposobem krobniczym) ani kupowane, ani sprzedawane (Ord. Pr. §. 56.) 397. — postanowienia co do ich sprzedaży w obrocie targowym (tam. §§. 66. 67.) 403.

Tygodnie, porachowanie czasu przepadania w sprawach handlowych podług tygodni (Kod. handl. Art. 328.) 717. — równ. przy asekuracyach (tamże Art. 834.) 890.

U.

Uczestnictwo w reprezentacyi gminnéj i reprezentacyi krajowéj niezawisłém jest od wyznania religijnego (Pr. z 3. Lipca) 451.

Uczestnicy w obiegu wekslu w obwodzie związkowym odpowiadają solidarnie za podatek stęplowy od weksli (Pr. z 10. Czerw.) 286. — wydawanie uczestników w czynach karogodnych w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 22.) 474. — karanie uczestników w przestępstwach celnych (Pr. zw. c. §. 149.) 557. (Pr. z 1. Lipca Art. 10.) 572.

Ucznie handlowi, ich prawa i obowiązki (Kod. handl. Art. 57—65., porówn. też Art. 50. 51. 42.) 633.

Uczniowie, prawo przyjmowania takowych (Ord. Pr. §§. 41. 116. 117.) 392. — ichż stosunek do majstra (tam. §§. 105—108. 115—126.) 413.

Układy, ograniczenia w obkładaniu aresztem zasług i t. d. nie mogą być układem wyłączone (Pr. z 21. Czerw. §. 2.) 373. — cechów (Ord. Pr. §. 89.) 409. — układy sprzeciwiające się przepisom o wypłacaniu zasług robotnikom fabrycznym są nieważne (tam. §. 138.) 424. — układy względem udzielania pomocy prawa, jak dalece takowe pozostają w mocy (Pr. z 21. Czerw. §. 46.) 482.

Ułaskawienie za przestępstwa celne (Pr. z 1. Lipca Art. 15.) 574.

Urzędnicy, prawo względem obkładania aresztem zasług nie stosuje się do pensyi i emolumentów służbowych urzędników publicznych (Pr. z 21. Czerw. §. 4. No. 1.) 373.

Urzędnicy bezpieczeństwa, ich atrybucye przy ściganiu czynów karogodnych w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §. 30.) 477.

Urzędnicy celni, ich powinności we względzie transportu towarów cłu uległych na kolejach żelaznych

Urzędnicy celni, (d. c.) (Pr. zw. c. §. 60.) 510. — ich prawo do odbywania rewizyi domowych i wizytacyi cielesnych (tam. §§. 126. 127.) 541. — kara za przekupienie urzędnika celnego (tam. §. 160.) 560. — tak samo oporu przeciw urzędnikom celnym (tam. §. 161.) 560. — atrybucye urzędowe i t. d. takowych we wyłączonych ze Związku celnego dzielnicach hamburskich (Pr. z 1. Lipca Art. 16—18.) 574.

Urzędnicy komunalni obowiązani są posiłkować straż graniczną (Pr. zw. c. §. 20.) 489.

Urzędnicy konsularni, ich atrybucye w Północnych Niemczech i Włoszech (Konw. kons. z 21. Grudn. 68. Art. 10—18.) 179.

Urzędnicy leśni obowiązani są straż graniczną posiłkować (Pr. zw. c. §. 20.) 489.

Urzędnicy policyjni obowiązani są straż graniczną posiłkować (Pr. zw. c. §. 20.) 489.

Urzędnicy sądowi, ich powinności przy przyjmowaniu protestów wekslowych (Ord. Weksl. Art. 87. 88. 90—91.) 610.

Urzędnicy związkowi, ich kaucye urzędowe (Pr. z 2. Czerw.) 243. — które klasy urzędników związkowych obowiązane są do stawiania kaucyi (Rozp. z 29. Czerw.) 439. — urzędnicy ustanowieni przy wyższym sądzie handlowym Związku są urzędnikami związkowymi (Pr. z 12. Czerw. §. 3.) 298.

Urzędy poborowe, ich atrybucye urzędowe w obrocie celnym (Pr. zw. c. §. 131.) 545.

Urzędy publiczne, kwalifikacya do sprawowania urzędów publicznych nie zawisła od wyznania religijnego (Pr. z 3. Lipca.) 451.

Ustawy krajowe, znaczenie wyrazu tegoż (Ord. Pr. §. 155.) 432. — ustawy krajowe, które się obok Ordynacyi Wekslowéj i Kodeksu Handlowego pozostają w mocy (Pr. z 5. Czerw. §§. 2—5.) 582.

Ustawy poborowe, spoczywające na nich ograniczenia procederowe pozostają w mocy (Ord. Pr. §. 5.) 376. — tak samo spoczywające na nich prawo odjęcia procederu (tamże §. 143.) 426.

Ustawy pocztowe, spoczywające na ustawach pocztowych ograniczenia procederowe utrzymują się w mocy (Ord. Pr. §. 5.) 376.

Ustawy policyjne, szyper i frachtarz obowiązani są ściśle ich przestrzegać (Kod. handl. Art. 482. 564. 674.) 768.

Ustawy stęplowe, procedura co do przestępstw przeciw ustawom celnym zastósowuje się przy defraudacyach podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 18.) 291.

Utrata urzędu członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 24.) 307.

Uwolnienia od stęplowego podatku wekslowego (Pr. z 10. Czerw. §§. 1. 7. 24.) 285. — zniesienie subjektywnych wolności od podatku tegoż (tam. §. 26.) 294.

Użycie (z wiedzą) byłych już raz użytymi stępli wekslowych ulega karze (Pr. z 10. Czerw. §. 23.) 292.

W.

Waga, wedle któréj wagi spełnienie interesu handlowego ma nastąpić (Kod. handl. Art. 336.) 719. — porachowanie wagi przy kupnie towarów i t. d. (tamże Art. 352.) 725. — ustanowienie frachtu podług wagi (tamże Art. 621.) 813.

Wagi, o ile takowe od bezwarunkowéj zbaczać mogą rzetelności (Obw. z 6. Grudn.) 1062.

Waldeck i Pyrmont (Księstwa), przekazanie wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Monasterze spraw administracyi pocztowéj na Księstwa Waldek i Pyrmont (N. R. z 24. Kwietn.) 197.

Walne targi (Messen), postanowienia co do nich (Ord. Pr. §§. 64. 65.) 402. — ułatwienia obrotu na walnych targach (Pr. zw. c. §. 112.) 535.

Walne zebranie u towarzystw komandytowych na akcye (Kod. handl. Art. 186—190.) 672. — równ. u towarzystw akcyinych (tamże Art. 214. 224. 225. 236—238. 240. 248. 249.) 682.

Walory, ich ustanawianie w celu obliczania podatku stęplowego od weksli (Obw. z 13. Grudn.) 1053.

Wandsbeck, miasteczko (Holstyn), przenosi się do II. klasy serwisowéj (N. R. z 26. Kwietn.) 198.

Warzelnie tranu, do ich zakładania potrzeba koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Wciąganie dzieł literatury i kunsztu jest warunkiem wzajemnéj obrony prawa autorstwa w Północnych Niemczech i we Włoszech (Trakt. z 12. Maja Art. 3.) 454. — tak samo warunkiem obrony prawa pierwszeństwa autora w Północnych Niemczech i Szwajcaryi przy wydawaniu przekładów (Trakt. z 13. Maja Art. 6.) 959.

Wdowy panujących Książąt Związku północno-niemieckiego zatrzymują wolność od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 1.) 211.

Wędrowanie, czeladnicy i pomocnicy nie mają obowiązku do wędrowania (Ord. Pr. §. 114.) 417.

Weksel:

1) ciągniony, rekwizyta jego (Ord. Weksl. Art 4—7.) 586. — tak samo weksli wystawionych za granicą (tam Art. 84.) 609. — przelanie wekslu za pomocą indosamentu (tam. Art. 9—17.) 587. — akceptacya wekslu (tam. Art. 18—24.) 590. — przyjęcie na honor (tam. Art. 56—61.) 601. — czas płacy (tam. Art. 30 — 35.) 594. — (Norymb. Now. 7.) 616. — zapłata resp. regres w braku zapłaty (Ord. Weksl. Art. 36—55.) 596. — zapłata na honor (tam. Art. 62—65.) 603. — rozmnażanie weksli, duplikaty wekslowe, kopie wekslowe (tam. Art. 66—72.) 604. — amortyzacya weksli (tam. Art. 73.) 606. — stypulacye prowizyjne na wekslach są nieważne (Norymb. Now. 4.) 616.
2) własny (suchy), rekwizyta i stosunki prawne z niego (Ord. Weksl. Art. 96—99.) 612. (Norymb. Now. 8.) 616.
3) kupowanie weksli przez maklerów (Kod. handl. Art. 67.) 635. — tak samo przez komisyonerów (tam. Art. 373. 376.) 732. — o ile plenipotenci handlowi mocni są przejmować zobowiązania wekslowe (tam. Art. 47.) 630. — tak samo redarze korespondencyjni (tam. Art. 460.) 760. — tak samo szyprowie (tam. Art. 498.) 774.
4) opodatkowanie weksli w obrębie związkowym (Pr. z 10. Czerw.) 285. — skargi z weksli są sprawami handlowemi (Pr. z 12. Czerw. §. 13. No. 2.) 301.

Weksel (d. c.)
5) kopie wekslowe opodatkowują się jak duplikaty wekslowe (Pr. z 10. Czerw. §. 9.) 288.

Areszt wekslowy (Ord. Weksl. Art. 2.) 585. (Norymb. Now. 1. 2.) 615.

Poręczyciel wekslowy (awal), powinności jego (Ord. Weksl. Art. 7. 81.) 587.

Duplikaty wekslowe muszą w kontekście być jako takie oznaczone (Ord. Weksl. Art. 66.) 604. — stosunki prawne z nich (tam. Art. 66—69. 91.) 604. — opodatkowanie duplikatów wekslowych (Pr. z 10. Czerw. §. 9.) 288.

Deklaracye wekslowe, podpisane niedostatecznie, winny być uwierzytelnione (Ord. Weksl. Art. 94.) 612. — odpowiadanie z podpisanych bezprawnie deklaracyi wekslowych (tam. Art. 95.) 612.

Weksle jarmarczne (Ord. Weksl. Art. 4. No. 4.) 586. — prezentacya takowych do przyjęcia (tam. Art. 18.) 590. — czas płacy takowych (tam. Art. 35.) 596.

Weterynarze, władze które do ich aprobacyi są upoważnione, oraz postanowienia co do popisu weterynarzy (Obw. z 25. Września.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1050.

Wiara (zła), przy nabywaniu wekslu obowięzuje posiadacza do wydania onegoż (Ord. Weksl. Art. 74.) 606.

Wierzyciele okrętowi, prawa onych (Kod. handl. Art. 479. 727. 757—781.) 767. — przedawnienie ichż pretensyi (Kod. handl. Art. 906—911.) 918.

Wierzyciele zastawowi, ich prawa do fantowanych towarów i papierów (Kod. handl. Art. 309—312.) 710.

Wierzytelność xiąg handlowych (Kod. handl. Art. 34. 35.) 626. — xiąg maklerzy (Kod. handl. Art. 77. 78.) 638. — oświadczeń i żurnali szypra (tamże Art. 488. 494.) 770.

Wilhelmsburg (wyspa pruska), zaprowadzenie na pewnéj jéj części ustaw związkowych względem opodatkowania słodu piwnego i wódki (Rozp. z 5. Czerwca) 371.

Wilhelmshaven, nazwa zakładającego się miasta w obwodzie nad Jadą (Obw. No. 326.) 577.

Windykacya, pretensye windykacyjne ulegają prawu tego miejsca, gdzie się znajduje majątek, do masy konkursowéj wnieść się mający (Pr. z 12. Czerw. §. 15. No. 1.) 472.

Windykacya (d. c.)

Wizytacya (cielesna), przez urzędników celnych (Pr. zw. c. §. 127.) 542.

Władze, oznaczenie władz właściwych w sprawach procederowych (Ord. Pr. §. 155.) 432.

Władze administracyjne, upoważnione do wystawiania list drożnych (Instr. z 31. Grudn. 68. Dod. *B.*) 20. — władze administracyjne upoważnione i obowiązane są do zarządzania środków przeciw zarazie na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §. 1.) 159. — atrybucye wyższych władz administracyjnych w sprawach procederowych (Ord. Pr. §§. 27. 28. 30. 31. 39. 51. 53. 58. 64. 85. 92—95. 99. 128. 140. 142.) 387. — tak samo właściwych władz administracyjnych (tam. §§. 31. 65. 66. 70. 106. 141.) 389. — tak samo niższych władz administracyjnych (tam. §§. 44. 58.) 393.

Władze centralne, atrybucye takowych w sprawach procederowych (Ord. Pr. §§. 38. 80. 128. 133. 142. 155.) 391. — władze centralne, upoważnione do aprobowania osób lekarskich (Obw. z 25. Września.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1050. — władze centralne mocne są dyspendować od popisu na lekarza (Obw. z 9. Grudn.) 1050.

Władze gminne, atrybucye takowych w sprawach procederowych (Ord. Pr. §§. 66. 69. 70. 76. 88. 89. 95. 96. 113. 124.) 402.

Władze komunalne, ich atrybucye we względzie podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 21.) 292.

Władze miejscowe, ich atrybucye w sprawach procederowych (Ord. Pr. §§. 58. 59.) 399.

Władze poborowe winny dozorować podatek stęplowy od weksli (Pr. z 10. Czerw.) 291.

Władze policyjne lokalne, ich atrybucye w sprawach procederowych (Ord. Pr. §§. 27. 37. 43. 67. 69. 72—77. 128. 130—133.) 387. — tak samo w sprawach celnych (Pr. z 1. Lipca Art. 16.) 574.

Władze rządowe, ich atrybucye we względzie podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §§. 20. 21.) 291.

Wła-

Władze skarbowe, atrybucye naczelnych krajowych władz skarbowych w sprawach Związku celnego (Pr. zw. c. §§. 52. 54. 70. 81. 111. 119. 121. 124. 125. 128.) 507.

Władze szkólne, ich atrybucye we względzie młodych robotników fabrycznych (Ord. Pr. §. 130.) 421.

Własność, przelewanie własności towarów, papierów i innych rzeczy handlowych (Kod. handl. Art. 306—308.) 710. — również okrętów i części okrętowych (tamże Art. 439.) 754. — również przedmiotów abandonowanych (tamże Art. 872—874.) 905.

Włochy (Królestwo), traktat pocztowy ze Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergiem i Badenią (z 10. List. 68.) 93. — konwencya konsularna pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami (z 21. Grudn. 68.) 173. — konwencya pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami względem wzajemnéj opieki praw do płodów literatury i dzieł sztuki (z 12. Maja) 452.

Wódka, prawo związkowe względem opodatkowania wódki zaprowadza się w hamburskiém wójtostwie Moorwaerder i na wyspie Wilhelmsburg (Rozp. z 5. Czerw.) 371. — na handel cząstkowy wódką potrzeba zezwolenia (Ord. Pr. §. 33.) 389.

Wojna, wpływ takowéj na umowy służbowe i żołdowe osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 517. 543. No. 4.) 779. — na umowy frachtowe (tamże Art. 631. No. 2. Art. 637. 638. 643. No. 1.) 818. — na umowy odstąpienia podróżnych (tamże Art. 670. 671.) 832. — uszkodzenie okrętu przy obronie przeciw nieprzyjaciołom (Kod. handl. Art. 708. No. 5. 6.) 845. — zabezpieczenie przeciw niebezpieczeństwu wojny (tamże Art. 824. No. 2. Art. 852. 853. 865. No. 2.) 885.

Wojsko, postanowienia tyczące się wolności od portoryum spraw wojskowych (Pr. z 5. Czerw. §. 2.) 211.

Wykaz tych wyższych zakładów naukowych, które uprawnione są do wystawiania zaświadczeń co do kwalifikacyi do jednorocznéj służby wojskowéj (Obw. z 10. Marca) 79. — postanowienia co do odbywania czynnéj służby wojskowéj w Północnych Niemczech i Badenii (Trakt. z 25. Maja) 1037.

Wojsko, (d. c.)
Wolność od portoryum osób stanu wojskowego utrzymuje się tymczasowo (Pr. z 5. Czerw. §. 5.) 212.

Wolne składy dla towarów nieoclonych (Pr. zw. c. §. 107.) 532.

Wolne porty, postanowienia co do nich (Pr. zw. c. §§. 98—104.) 528.

Wolność przeprowadzania się z miejsca na miejsce, Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Badenią w téj mierze (z 25. Maja) 1037.

Wspólny dłużnik, majątek jego położony w innym kraju resp. Państwie winien być do masy konkursowéj wniesionym (Pr. z 21. Czerw.) 471.

Wszechnice (uniwersytety), władze centralne tych Państw związkowych, które posiadają wszechnicę, upoważnione są do udzielania aprobacyi na lekarza i t. d. (Obw. z 25. Września.) 973.

Wybory do Parlamentu są jawne i bezpośrednie (Pr. z 31. Maja §§. 9. 12.) 220. — odbywają się w całym obwodzie związkowym w jednym dniu (tam. §. 14.) 221.

Wychodztwo postanowienie co do przedsiębiorców wychodztwa i ajentów wychodztwa (Ord. Pr. §. 6.) 376. — prawa, do wychodztwa się odnoszące, nie modyfikują się Kodeksem handlowym (Kod. handl. Art. 679.) 834.

Wydatki spólników handlowych w sprawach towarzystwa (Kod. handl. Art. 93.) 643. — wydatki kupców w sprawach handlowych (tamże Art. 290.) 706. — wydatki komisyonaryusza (tamże Art. 371. 374.) 731. — spedytora (tamże Art. 381. 382.) 734. — prowadzącego fracht (tamże Art. 409.) 743. — szypra (tamże Art. 501.) 775.

Wydawanie w drodze pomocy prawa w sprawach karnych (Pr. z 21. Czerw. §§. 21—31. 34. 36.) 474.

Wykaz procederowy (karta procederowa) może służyć zarazem za kartę legitymacyjną (Ord. Pr. §. 58.) 399.

Wynagrodzenie, strat z powodu zarazy na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §. 3.) 160. — za zniesienie wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §§. 6. sq.) 212. — za uchylenie subjektywnych uwolnień od podatku stęplowego z weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 26.) 294.

Wynagrodzenie, (d. c.)
294. (Obw. z 13. Grudn. IV.) 1057. — za zniesienie przywilejów procederowych (Ord. Pr. §. 7.) 377. — za zakaz używania zakładów procederowych (tam. §§. 51. 52.) 396. — za redukcyą obrotu targowego (tam. §. 65.) 402.

Wypowiedzenie stosunku pracy (Ord. Pr. §§. 110—112.) 415.

Wypożyczalnie książek winny być co do lokalu podane (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Wyroki, ich spełnianie w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §§. 10—12.) 469.

Wyroki karne przeciw członkom wyższego sądu handlowego Związku, kiedy takowe pociągają za sobą utratę urzędu (Pr. z 12. Czerw. §. 23.) 306. — spełnianie wyroków karnych w drodze pomocy prawa (Pr. z 21. Czerw. §§. 34. 33. 36.) 477.

Wyrtembergia (Królestwo), Traktat pocztowy z Włochami (z 10. List. 68.) 93. — Traktat handlowy i celny ze Szwajcaryą (z 13. Maja) 925.

Wystawiacz (trasant), nazwisko jego jako rekwizyt ciągnionego wekslu (Ord. Weksl. Art. 4. No. 5.) 586. — trasant może się oznaczyć trasatem (tam. Art. 6.) 587. — obowiązania jego (tam. Art. 8. 25. 26. 66. 81.) 587. — jemu odpowiada akceptant na mocy prawa wekslowego (tam. Art. 23.) 591. — fałszowanie podpisu wystawiacza (tam. Art. 75.) 606. — przedawnienie pretensyi do niego (tam. Art. 78. 79.) 607. — tak samo z własnych weksli (tam. Art. 100.) 614.

Wywóz, co do niego jest wolność od cła prawidłem (Pr. zw. c. §§. 1. 5.) 483. — postanowienia powszechne co do wywozu (tam. §§. 21—35.) 489. — traktami lądowymi, rzekami i kanałami (tam. §§. 55. 56.) 508. — kolejami żelaznemi (tam. §§. 71. 72.) 516. — od strony morza (tam. §. 88.) 339.

Wyznanie, ograniczenia praw obywatelskich spoczywające na różnicy wyznania religijnego uchylają się (Pr. z 3. Lipca) 451.

Wyższe dyrekcye pocztowe, zwinięcie wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Minden a połączenie jéj z wyższą dyrekcyą pocztową w Monasterze (N. R. z 24. Kwietn.) 197. — zwinięcie wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Bydgoszczy a połączenie jéj z wyższą dyrekcyą pocztową w Poznaniu (N. R. z 22. Wrześn.) 1013. — wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Kassel poruczają się funkcye administracyi pocztowéj na księstwa Waldeck i Pyrmont (N. R. z 24. Kwietn.) 197. — skargi o wynagrodzenie za zniesione wolności co do portoryum winny wystósowywane być przeciw wyższym dyrekcyom pocztowym (Pr. z 5. Czerw. §. 7.) 213.

Wyższy sąd handlowy Związku, wspólny trybunał dla spraw handlowych, w Lipsku (Pr. z 12. Czerw. §§. 1. 2.) 297. — mianowanie członków i reszty urzędników jego (tam. §§. 3. 4.) 298. — podzielenie go na senaty (tam. §. 8.) 299. — praktyka jego (tam. §. 10.) 299. — kompetencya jego (tam. §§. 12—19. 21.) 300. — stosunki służbowe członków (tam. §§. 23—26.) 306.

Wzory, kupno podług wzoru (Kod. handl. Art. 340. 341. 337.) 721.

X.

Xięgi handlowe, powszechne postanowienia w téj mierze (Kod. handl. Art. 28—40.) 624. — moc dowodu takowych (tamże Art. 34—37.) 626. — aserwacya xiąg handlowych (Kod. handl. Art. 33. 145. 246. 465.) 626. — prowadzenie takowych u towarzystw akcyinych (tamże Art. 239.) 690.

Z.

Zabezpieczenie cła wchodowego (Pr. zw. c. §. 45.) 503. — regres i pretensya co do zabezpieczenia u weksli (Ord. Weksl. Art. 25—29. 61.) 592. (Norymb. Now. 6.) 616. — zabezpieczenie akceptanta w razie amortyzacyi weksli (tam. Art. 73.) 606.

Zabezpieczenie podwójne, skutki takowego (Kod. handl. Art. 792—795. 900.) 873.

Zabezpieczenie przeciw niebezpieczeństwom żeglugi morskiéj (Kod. handl. Art. 782—905.) 870. — przedawnienie praw z takich umów zabezpieczenia (tamże

Zabezpieczenie (d. c.)
(tamże Art. 910.) 920. — zabezpieczenia za premię są interesami handlowemi (tamże Art. 271. No. 3.) 701.

Zachowawcy nie opodatkowanych egzemplarzy wekslowych odpowiadają za podatek od nich (Pr. z 10. Czerw. §. 12.) 289. — egzemplarzy wekslowych, ich powinności (Ord. Weksl. Art. 68—72.) 605.

Zadatek (arrha), w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 285.) 705.

Zaginione towary, sprzedaż i fantowanie takowych (Kod. handl. Art. 306—308.) 710. — zaginione towary ładunkowe (tamże Art. 612. 618. 619. 630. aż do 635.) 810. — zaginione efekta podróżowe (tamże Art. 674.) 833.

Zagranica, weksle płatne za granicą wolne są od podatku wekslowego (Pr. z 10. Czerw. §. 1.) 285. — obszar związkowy nie uważa się na mocy prawa za zagranicę (Pr. z 21. Czerw. §. 39.) 479. — rekwizyta weksli wystawionych za granicą (Ord. Weksl. Art. 85.) 609. — powinności szypra za granicą (Kod. handl. Art. 482.) 768.

Zakaz sprawowania procederu (Ord. Pr. §. 35.) 390.

Zakaz wywozu, wpływ takowego na umowy służbowe i żołdowe osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 517. 543. No. 4.) 779. — również na umowy frachtowe (tamże Art. 564. 631. No. 1. Art. 636—643. 674.) 794.

Zakaz wprowadzania, wpływ takowego na umowy służbowe i żołdowe osady okrętowéj (Kod. handl. Art. 517. 543. No. 4.) 779. — również na umowy frachtowe (tamże Art. 564. 631. 636—643. 674.) 794.

Zakłady asekuracyjne ogniowe, postanowienia co do sprawowania procederu ichż ajentów (Ord. Pr. §. 14.) 380.

Zakłady fantowe, prawa takowych co do złożenia i sprzedania fantów (Kod. handl. Art. 312.) 712.

Zakłady naukowe, drugi wykaz wyższych zakładów naukowych, które uprawnione są do wystawiania zaświadczeń do jednorocznéj dobrowolnéj służby wojskowéj (Obw. z 10. Marca) 79.

Zakłady przemysłowe, ich urządzanie i zmienianie (Ord. Pr. §§. 16—28.) 381. — zakaz ich używania z powodów dobra publicznego (tam. §. 51.) 396. — policyjne uprzątanie takowych (tam. §. 147.) 428.

Zaliczki spólników handlowych, zwrócenie i oprocentowanie takowych (Kod. handl. Art. 93.) 643. — zaliczki kupców (tamże Art. 290.) 706. — komisyonaryusza (tamże Art. 371. 374.) 731. — spedytora (tamże Art. 382.) 735. — redarzy (tamże Art. 453.) 758. — szypra (tamże Art. 501.) 775. — zaliczki na żołd ludzi okrętowych (tamże Art. 536. 545.) 785.

Zamiana kary pieniężnéj za przestępstwa celne na karę wolności (Pr. zw. c. §. 162.) 561. (Pr. z 1. Lipca Art. 11.) 572.

Zamknięcie (urzędowe), towarów cłu uległych (Pr. zw. c. §§. 43. 64. 70. 94.) 502.

Żandarmi, ich prawa przy ściganiu czynów karogodnych (Pr. z 21. Czerw.) 477.

Zaniechanie pracy w skutek poprzedniéj zmowy nie zakazane nadal (Ord. Pr. §. 152.) 431.

Zapalne materye, zakłady do fabrykacyi takowych wymagają koncesyi (Ord. Pr. §. 16.) 381.

Zapłata, podanie czasu zapłaty jest rekwizytem wekslu ciągnionego (Ord. Weksl. Art. 4. No. 4.) 586. (Norymb. Now. 3.) 616. — bliższe postanowienia co do czasu zapłaty (Ord. Weksl. Art. 30—35. 92. 97.) 594. (Norymb. Now. 7.) 616. — uwzględnianie dni zapłaty, jakie na placach wekslowych istnieją (Ord. Weksl. Art. 93.) 612.

Zapłata honorowa weksli, stosunki prawne z niéj (Ord. Weksl. Art. 62—65.) 603. — takowa winna w proteście być wzmiankowaną (tam. Art. 88. No. 5.) 610.

Zapozwania, insynuacya takowych otwartym towarzystwom handlowym (Kod. handl. Art. 117.) 643. — również towarzystwom komandytowym (tamże Art. 167.) 666. — towarzystwom komandytowym na akcye (tamże Art. 196.) 675. — towarzystwom akcyinym (tamże Art. 235.) 688. — likwidatorom (tamże Art. 144.) 659.

Zaraza na bydło, środki przeciw niéj (Pr. z 7. Kwietn.) 159. — wynagrodzenie za straty w skutek zarazy na bydło (tam. §. 3.) 160. — obowiązek doniesienia

Zaraza na bydło, (d. c.)
nia w razie wybuchu zarazy (tam. §§. 4. 11.) 161. — instrukcya do prawa, tyczącego się środków przeciw zarazie na bydło (z 26. Maja) 223.

Zarządy kolei żelaznych, obowiązane są do desinfekcyi wozów kolejowych z powodu zarazy na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §. 6.) 161. (Instr. z 26. Maja §§. 47—55.) 240. — powinności zarządów kolejowych we względzie transportu towarów, cłu uległych (Pr. zw. c. §§. 59—73.) 509. — odpowiadają one subsydyarycznie za przestąpienie przepisów celnych ze strony ichż personalu (tamże §. 153.) 558.

Zasługi mogą dopiero po nadejściu ich czasu płacy być aresztem obkładane (Pr. z 21. Czerw. §. 1.) 372. — takowe winny robotnikom fabrycznym w gotówce się wypłacać (Ord. Pr. §§. 134—139.) 423.

Zaspokojenie (odrębne), ma miejsce podług prawa miejsca tego, gdzie się znajduje majątek, do masy konkursowéj odwieść się mający (Pr. z 21. Czerw. §. 15. No. 2. §. 18.) 472.

Zastawianie towarów, papierów i innych przedmiotów handlu (Kod. handl. Art. 306—312.) 710. — zasług lub zarobku, prawne skutki jegoż (Pr. z 21. Czerw. §. 2.) 373.

Zastępcy przy sprawowaniu procederu (Ord. Pr. §§. 45—47. 62. 87. 151.) 394. — odpowiedzialność zastępcy względem bezprawnego podpisu deklaracyi wekslowych (Ord. Weksl. Art. 95.) 612.

Zaświadczenia z terminu, postanowienia co do nichż (Ord. Pr. §. 124.) 419.

Zaświadczenia robocze, postanowienia co do nich (Ord. Pr. §§. 113. 124. 108.) 417.

Zawiadomienie o nie zapłaceniu wekslu (Ord. Weksl. Art. 45—47.) 598.

Zbrodnie lub przestępstwa polityczne, jak długo kara za nie wyłącza od prawa do wyborów (Pr. z 31. Maja §. 3. No. 4.) 218.

Zdolność (kwalifikacya) wekslowa, definicya i skutki (Ord. Weksl. Art. 1—3.) 585. (Norymb. Now. 1. 2.) 615. — zdolność cudzoziemców do wystawiania weksli (Ord. Weksl. Art. 84.) 609.

Zdolność (kwalifikacya) wekslowa, (d. c.)
Dzierzyciele weksli, ich prawa i powinności (Ord. Weksl. Art. 13. 18. 19. 38. 40. 45. 49. 50. 78. 81. 83.) 588. — legitymacya dzierzyciela weksli indosowanych (tam. Art. 36.) 596. — przypadki, w których takowy może być zniewolonym do wydania wekslu (tam. Art. 74.) 606. — prawa i powinności dzierzycieli duplikatów wekslowych (tam. Art. 69.) 605. — tak samo kopii wekslowych (tam. Art. 72.) 606.

Skarga wekslowa, przeciw jakim osobom takowa może być wytoczoną (Ord. Weksl. Art. 81. 49.) 608. — jéj doręczeniem przerywa się przedawnienie (tam. Art. 80.) 608.

Kopie wekslowe, ich forma (Ord. Weksl. Art. 70.) 605. — skutek deklaracyi wekslowych na nichż (tam. Art. 71. 72. 81.) 605.

Kurs wekslowy (Ord. Weksl. Art. 50—52.) 600.

Zezwolenie, władzy, w sprawach procederowych, postanowienia powszechne (Ord. Pr. §§. 49. 50. 53.) 395. — na zaprowadzenie i zmianę zakładów przemysłowych (tam. §§. 16—28.) 381. — na sprawowanie procederów (tam. §§. 30. 32—34.) 389. — kara kontrawencyi (tam. §. 147. No. 1. 2.) 428.

Złagodzenie kary u przestępstw celnych (Pr. z 1. Lipca Art. 15.) 574.

Zlecenia w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 297. 360—362. 376. 377.) 707. — oświadczenie o tém bez zwłoki nastąpić musi (tamże Art. 323.) 715. — zlecenie do asekuracyi (tamże Art. 786. 787.) 871.

Zmiana Statutów cechów (Ord. Gm. §. 92.) 410.

Znaki stęplowe wekslowe, przepisy co do ich fabrykacyi, sprzedaży i t. d. (Pr. z 10. Czerw. §. 22.) 292. (Obw. z 13. Grudn.) 1058. — przepisy co do ich używania (Obw. z 13. Grudn. II.) 1055. — ich sprzedaż porucza się zakładom pocztowym (Obw. z 13. Grudn.) 1058. — kara za fałszowanie takowych (Pr. z 10. Czerw. §. 23.) 292.

Znawcy, ich mianowanie i przywezwanie w sprawach handlowych (Kod. handl. Art. 57. 162. 254. 348. 365. 407. 499. 522. 573. 609. 612. 614. 711. 713. 714. 721.) 633.

Zniesienie wolności od portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 6.) 212. — tak samo subjektywnych imunicyi co do po-

Zniesienie (d. c.)
do podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 26.) 294. — tak samo uprawnień procederowych (Ord. Pr. §§. 7. 9. 10.) 377.

Zniknięcie przy okrętach morskich, jeżeli takową można przypuszczać i jakie skutki ma za sobą (Kod. handl. Art. 865—867. 910.) 902.

Żołd szypra (Kod. handl. Art. 516—526.) 779. —, żołd szyprowych (tamże Art. 529—531. 536—552. 555.) 783. — uprzywilejowania żołdu (Kod. handl. Art. 453. 725. No. 2. Art. 757. No. 4. Art. 761. 765. 771—773.) 758. — żołd nie może być zabezpieczony (tamże Art. 784.) 870. — przedawnienie żołdu (tamże Art. 906—911.) 918.

Żony, w których przypadkach małżonka jako handlująca ma być uważaną (Kod. handl. Art. 7.) 618. — ich obowiązki, odpowiedzialność męża za jéj długi (tamże Art. 8.) 618.

Żurnał, prowadzenie takowego na okrętach (Kod. handl. Art. 486—489. 942.) 769. — żurnał maklerzy (Kod. handl. Art. 71—79.) 637.

Związek, prawa jego co do kaucyi urzędowych urzędników związkowych (Pr. z 2. Czerw. §§. 10—13.) 245.

Związek celny i t. d., traktat handlowy pomiędzy Związkiem celnym a Szwajcaryą (z 13. Maja) 925.

Urzędnicy Związku celnego, nominacya takowych 61. 168. 209. 1030. 1051.

Granica Związku celnego, zabezpieczenie jéj we wyłączonych ze Związku celnego dzielnicach hamburskich (Pr. z 1. Lipca) 569.

Związek północno-niemiecki:
Etat związkowy, dodatek do Etatu na rok 1869. (Pr. z 18. Marca) 85. — ustanowienie Etatu na rok 1870. (Pr. z 13. Czerw.) 313. — dodatek do tegoż (Pr. z 29. Czerw.) 445.

Kanclerz związkowy, naznacza stopę prowizyjną asygnacyi skarbowych (N. R. z 15. Marca) 113. (N. R. z 24. Maja) 369. (N. R. z 4. Grudn.) 1061. — czuwa nad wykonaniem prawa, tyczącego się środków przeciw zarazie na bydło (Pr. z 7. Kwietn. §. 12.) 163. — mianuje sekretarzy wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 4.) 298.

Związek północno-niemiecki: (d. c.)
Atrybucye Kanclerza związkowego w sprawach procederowych (Ord. Pr. §. 56.) 397.

Kasa związkowa, koszta w sprawach wyższego sądu handlowego Związku wpływają do kasy związkowéj (Pr. z 12. Czerw. §. 22.) 306.

Marynarka wojenna Związku, zwyższenie kwoty pożyczki na rozszerzenie marynarki wojennéj Związku (Pr. z 20. Maja) 207. — przywileje co do portoryum osób należących do marynarki wojennéj Związku utrzymują się tymczasowo (Pr. z 5. Czerw. 212.

Obszar związkowy, północnoniemcy uważają się za krajowców w całym obszarze związkowym tak we względzie ustaw co do procesu cywilnego, jako też karnego (Pr. z 21. Czerw. §. 39.) 479. — obowiązanie do świadczenia w obwodzie związkowym (tam. §. 40.) 480.

Ułatwienia obrotu z niego przez kraje zagraniczne do obwodu związkowego (Pr. zw. c. §. III.) 533.

Państwa związkowe, ich składki na ogólne rozchody za rok 1868. (Pr. z 9. Czerw.) 248.

Udział Państw związkowych w przychodzie z podatku stęplowego od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 24.) 293.

Parlament Związku północno-niemieckiego, zwołanie onegoż (Rozp. z 22. Lut.) 75.

Przesyłki wysyłane przez Parlament lub do Parlamentu nie ulegają opłacie portoryum (Pr. z 5. Czerw. §. 4.) 212.

Prawo wyborcze do Parlamentu (z 31. Maja) 217.

Prezydyum związkowe, instrukcyą co do środków przeciw zarazie na bydło wydaje Prezydyum związkowe (Pr. z 7. Kwietn. §. 8.) 162.

Prezydyum związkowe wyznacza klasy obowiązanych do stawienia kaucyi urzędników związkowych tudzież wysokość kaucyi urzędowych w porozumieniu z radą związkową (Pr. z 2. Czerw.) 244.

Takowe wydaje dyspozycye względem fabrykacyi stępli wekslowych (Pr. z 10. Czerw. §. 22.) 292.

Prezydyum związkowe mianuje członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 3.)

Związek północno-niemiecki: (d. c.)
§. 3.) 298. — i naznacza termin, w którym nabiera mocy obowięzującéj prawo, tyczące się ustanowienia najwyższego trybunału sądowego dla spraw handlowych (tam. §. 27.) 308.

Rada związkowa, zwołanie jéj (Rozp. z 29. Styczn. 71.

Nominacya pełnomocników do rady związkowéj 73. 199. 969.

Wolności od portoryum dla spraw rady związkowéj utrzymuje się (Pr. z 5. Czerw. §. 2.) 211.

Rada związkowa wydaje regulamin wyborczy dla wyborów do Parlamentu (Pr. z 31. Maja §. 15.) 221.

Tak samo postanowienia ku wykonaniu prawa o podatku stęplowym od weksli (Pr. z 10. Czerw. §. 28.) 295. — uchwały jéj na mocy uprawnienia tegoż (Obw. z 13. Grudn.) 1053.

Rada związkowa proponuje członków wyższego sądu handlowego Związku (Pr. z 12. Czerw. §. 5.) 298.

Ustanawia ona tryb repartycyi nadwyżek administracyi pocztowéj z powodu uchylenia wolności od portoryum (Pr. z 13. Czerw. §. 2.) 313.

Atrybucye rady związkowéj we względzie sprawowania procederów (Ord. Pr. §§. 16. 24. 29. 31. 56. 57. 64.) 381.

Uchwały rady związkowéj we względzie popisu lekarzy i t. d. (Obw. z 25. Września.) 973. (Obw. z 9. Grudn.) 1049. (Obw. z 9. Grudn.) 1050.

Tak samo co do popisu szyprów morskich i sterników morskich na niemieckich okrętach kupieckich (Obw. z 25. Września.) 1014.

Związek północno-niemiecki: (d. c.)
Regulamin co do sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego. (Dod. do Poszytu 32.).

Urzędnicy związkowi, ich kaucye urzędowe (Pr. z 2. Czerw.) 243. — wysokość takowych (Rozp. z 29. Czerw. Art. 2.) 440. — objekta, w których muszą być stawiane (Pr. z 2. Czerw. §. 5.) 244. — prawa Związku co do nich (tamże §§. 10—12.) 245. — obmyślanie ich za pomocą potrącań z pensyi (tamże §. 7.) 245. (Rozp. z 29. Czerw. Art. 4—6.) 443.

Ustawy związkowe, zaprowadzenie ustawy związkowéj względem opodatkowania słodu piwnego i wódki w hamburskiém wójtostwie Moorwaerder (Rozp. z 5. Czerw.) 371. — zabezpieczenie granicy Związku celnego we wyłączonych ze Związku celnego dzielnicach hamburskich (Pr. z 1. Lipca) 569.

Zwierzęta, transport zwierząt kolejami żelaznemi (Kod. handl. Art. 424. No. 5.) 749. — tak samo okrętami (tam. Art. 619.) 813.

Zwinięcie cechów (Ord. Pr. §. 93.) 410.

Zwyczaj (zwyczaj miejscowy) w sprawach handlowych, uwzględnienie takowego (Kod. handl. Art. 57. 61. 70. 80. 82—83. 285. 339. 346. 351. 352. 371. 394. 536. 562. 569. 576. 578. 594. 596. 600. 605. 899.) 633. — zob. też zwyczaj handlowy.

Zwyczaj handlowy, uwzględnienie takowego (Kod. handl. Art. 1. 279. 326. 327. 334. 342. 349. 352. 369—371.) 617. — zob. też zwyczaj.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbite jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 1.

(Nr. 216.) Allerhöchster Erlaß vom 31. Dezember 1868., betreffend die Genehmigung der Instruktion zur Ausführung des Bundesgesetzes wegen der Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes vom 25. Juni 1868.

Auf Ihren gemeinschaftlichen Bericht vom 22. Dezember d. J. genehmige Ich im Namen des Norddeutschen Bundes die anliegende Instruktion zur Ausführung des Bundesgesetzes, betreffend die Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes, vom 25. Juni 1868. (Bundesgesetzbl. S. 803. ff.).

Der gegenwärtige Erlaß ist nebst der Instruktion durch das Bundesgesetzblatt zu veröffentlichen.

Berlin, den 31. Dezember 1868.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen. v. Roon.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes und an den Kriegsminister.

(No. 216.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 31. Grudnia 1868., tyczące się zatwierdzenia Instrukcyi ku wykonaniu prawa związkowego względem dawania inkwaterunku dla siły zbrojnéj podczas stanu pokojowego z 25. Czerwca 1868.

Na wspólne Panów sprawozdanie z 22. Grudnia r. b. zatwierdzam w imieniu Związku północno-niemieckiego dołączoną Instrukcyą ku wykonaniu prawa związkowego, tyczącego się dawania inkwaterunku dla siły zbrojnéj podczas stanu pokojowego, z 25. Czerwca 1868. (Zbiór praw związk. Str. 803 sq.).

Rozporządzenie obecne wraz z Instrukcyą należy Zbiorem praw związkowych ogłosić.

Berlin, dnia 31. Grudnia 1868.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen. Roon.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego i do Ministra wojny.

Instruktion

zur

Ausführung des Gesetzes, betreffend die Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes, vom 25. Juni 1868. (Bundesgesetzbl. S. 803. ff.).

---

§. 1.

Die Verpflichtung der Bundesangehörigen zur Quartierleistung ist eine subsidiaire. Sie tritt nur in dem Falle und nur insoweit in Wirksamkeit, als das militairische Bedürfniß an dem mit Einquartierung zu belegenden Orte weder durch fiskalische Kasernen und Stallungen, noch durch freiwillig gestellte Quartiere oder Privatkasernements vollständig gedeckt wird.

§. 2.

Zur Einquartierung können alle, ihrer Beschaffenheit nach zur Unterbringung von Mannschaften und Pferden geeigneten Räume, mit alleiniger Ausnahme der nach §. 4. des Gesetzes befreiten, sowie derjenigen in Anspruch genommen werden, welche für das eigne Wohnungs-, Wirthschafts- und Gewerbebetriebs-Bedürfniß des Inhabers unentbehrlich sind.

Alle bisherigen im §. 4. des Gesetzes nicht genannten landesgesetzlichen Befreiungen, gleichviel, ob sich dieselben auf ganze Distrikte oder Ortschaften oder auf einzelne Kategorien von Personen oder Grundstücken bezogen, sind aufgehoben.

Instrukcya

ku

wykonaniu prawa, tyczącego się dawania inkwaterunku dla siły zbrojnéj podczas stanu pokojowego, z 25. Czerwca 1868. (Zbiór praw związk. Str. 803 sq.).

---

§. 1.

Obowiązanie poddanych Związku do dawania inkwaterunku jest subsydyaryczném. Zachodzi ono li w tym przypadku i li o tyle, o ileby wojskowa potrzeba w miejscu, inkwaterunkiem obłożyć się mającém, nie mogła w zupełności zaspokojoną być ani fiskalnemi koszarami i stajniami, ani dostarczonemi dobrowolnie kwaterami lub koszarami prywatnemi.

§. 2.

Celem inkwaterunku wolno rościć pretensyą do wszelkich miejscowości, które ze względu na swą własność są do pomieszczenia ludzi i koni sposobne, wyjąwszy jedynie te, które według §. 4. prawa są wolne, niemniéj te, które ku własnéj dzierzyciela potrzebie mieszkalnéj, gospodarczéj i procederowéj są niezbędne.

Wszelkie dotychczasowe uwolnienia z mocy ustaw krajowych, o których §. 4. prawa nie wspomina, uchylają się, bez różnicy, czyby takowe odnosiły się były do całych okręgów lub osad, albo do pewnych kategoryi osób lub gruntów.

Inwieweit für den Fortfall der Befreiung Entschädigung aus öffentlichen Kassen in Anspruch zu nehmen ist, bleibt nach den Landesgesetzen zu beurtheilen.

Alle für die Befreiung bisher an den Staat gezahlten Abgaben u. s. w. kommen mit dem Inkrafttreten des Gesetzes in Wegfall.

§. 3.

Nach §. 5. des Gesetzes erfolgt die örtliche Vertheilung der Quartierleistung auf die Gemeinden und selbstständigen Gutsbezirke im Ganzen, und bleibt die Untervertheilung nach Maaßgabe des Ortsstatuts, beziehungsweise bis zum Zustandekommen eines solchen nach Maaßgabe der bisher für die betreffende Gemeinde geltenden Vorschriften (§. 7. des Gesetzes) dem Gemeindevorstande oder der Servisdeputation, beziehentlich den Besitzern der selbstständigen Gutsbezirke überlassen, welche sich in Bezug auf die Einquartierung einer Nachbargemeinde nicht angeschlossen haben.

Ist ein solcher Anschluß (§. 7. des Gesetzes) erfolgt, so liegt die Untervertheilung auch innerhalb des Gutsbezirkes dem Vorstande der Anschlußgemeinde, beziehentlich der Servisdeputation ob.

Die mit der Untervertheilung der Quartierleistung beauftragten Organe sind auch für die gehörige und rechtzeitige Erfüllung der Leistung verantwortlich.

§. 4.

Die Grundsätze für die Vertheilung der Einquartierung auf alle, beziehungsweise auf einzelne Ortschaften der Landkreise oder ähnlicher Verbände werden durch die nach §. 7. des Gesetzes zu bildenden Kommissionen im Voraus festgestellt.

Denselben liegt namentlich ob, die Belegungsfähigkeit der einzelnen ländlichen Ortschaften nach Maaßgabe des vorhandenen Raumes und der sonst

Jak daleceby za zniesienie uwolnienia żądać miano wynagrodzenia z kas publicznych, uważać się ma według ustaw krajowych.

Wszelkie podatki i t. d., płacone dotąd rządowi za uwolnienie, ustają z prawomocą ustawy.

§. 3.

W moc §. 5. prawa lokalna repartycya ciężaru inkwaterunkowego na gminy i udzielne obwody dominialne ma miejsce w całości, podczas gdy subrepartycya w miarę statutu lokalnego, resp. aż do przyjścia do skutku takowego, w miarę istniałych dotąd dla odnośnéj gminy przepisów (§. 7. prawa) pozostawia się dozorowi gminy lub deputacyi serwisowéj, względnie posiedzicielom udzielnych obwodów dominialnych, którzy się pod względem inkwaterunku nie przyłączyli do gminy sąsiedniéj.

Jeżeli przyłączenie takie nastąpiło (§. 7. prawa), wówczas subrepartycya i wśród obwodu dominialnego jest rzeczą dozoru odnośnéj gminy, resp. deputacyi serwisowéj.

Organa, mające sobie subrepartycyą ciężaru inkwaterunkowego poruczoną, odpowiadają i za należyte oraz wczesne onegoż dopełnienie.

§. 4.

Zasady co do repartycyi inkwaterunku na wszystkie, względnie na pewne osady powiatów ziemskich lub tym podobnych związków, ustanowią się z góry przez komisye, według §. 7. prawa utworzyć się mające.

Rzeczą takowych jest po szczególe wyśledzenie, jak daleceby pojedyncze osady ziemskie w miarę znajdującego się miejsca oraz

in Betracht kommenden lokalen Verhältnisse zu ermitteln.

Die Resultate dieser Ermittelungen sind von ihnen in besonderen Nachweisungen zusammenzutragen, welche der oberen Verwaltungsbehörde eingereicht werden und zum Anhalte bei Ausstellung der Marschrouten und für die Bestimmung des Umfanges der Quartierleistung im besonderen Falle dienen (§. 6. dieser Instruktion).

§. 5.

Die Belegung einer Ortschaft mit Garnison erfolgt in jedem einzelnen Falle auf Grund Allerhöchster Entscheidung des Bundesfeldherrn, welcher eine Kommunikation des Generalkommandos mit der oberen Verwaltungsbehörde über die Zulässigkeit der Belegung und die Garnisonstärke voranzugehen hat.

Nach erfolgter Entscheidung wird die Belegung durch Requisition der militairischen Kommandobehörde beziehentlich deren Beauftragte an den Gemeindevorstand oder die sonstigen Organe für die Untervertheilung der Einquartierung (§. 3. dieser Instruktion) zur Ausführung gebracht.

§. 6.

Für Kantonnements und Märsche tritt die Verpflichtung zur Quartierleistung auf Grund der von der oberen Verwaltungsbehörde ausgefertigten Marschroute in Wirksamkeit, welche die Zahl der unterzubringenden Militairpersonen und Dienstpferde, sowie die zur Aufnahme bestimmten Ortschaften anzugeben hat.

Die Marschroute, deren Original das Kommando der marschirenden Truppe erhält, wird von der ausstellenden Behörde der Kommunal-Aufsichtsbehörde des mit Einquartierung zu belegenden Bezirks (Landrath, Amtshauptmann, Amtmann u. s. w.) in Abschrift mitgetheilt, welche

innych, w rachubę wchodzących okoliczności lokalnych, mogły zostać inkwaterunkiem obłożone.

Rezultaty wypośrodkowań tychże winny przez nie zestawione być w osobnych wykazach, które naczelnéj władzy administracyjnéj się podawają i które za podstawę przy wystawianiu list dróżnych oraz co do wyznaczenia rozmiaru prestacyi inkwaterunkowéj w szczegółowym przypadku służą (§. 6. Instrukcyi).

§. 5.

Obłożenie osady garnizonem w każdym pojedynczym przypadku ma miejsce na mocy najwyższéj decyzyi Wodza związkowego, którą poprzedzić winna komunikacya komendy jeneralnéj z naczelną władzą administracyjną co do dopuszczalności obłożenia i siły garnizonowéj.

Po zapadłéj decyzyi obłożenie wykonuje się za pomocą rekwizycyi wojskowéj władzy komenderującéj, względnie jéj pełnomocników, do dozoru gminnego lub innych organów ku subrepartycyi inkwaterunku (§. 3. Instrukcyi).

§. 6.

W kantonach i marszach obowiązanie do dania inkwaterunku nabiera skuteczności na mocy wygotowanéj przez naczelną władzę administracyjną listy drożnéj, która oznaczać winna liczbę mających się pomieścić osób wojskowych i koni służbowych, jako i osady do przyjęcia przeznaczone.

Lista drożna, oryginał któréj otrzymuje komenda będącego na marszu hufca, komunikuje się przez wystawiającą władzę w odpisie komunalnéj władzy dozórczéj okręgu inkwaterunkiem obłożyć się mającego (radcy ziemiańskiemu, naczelnikowi amtowemu, amtmanowi i t. d.),

letztere die in Anspruch zu nehmenden Gemeinden oder Besitzer selbstständiger Gutsbezirke sofort mit Nachricht versieht und dabei über den Umfang und die Vertheilung der Quartierleistung nähere Bestimmung trifft.

Gemeindevorstände, welche in kommunaler und polizeilicher Hinsicht der unmittelbaren Aufsicht der oberen Verwaltungsbehörde unterliegen, empfangen die Abschrift der Marschroute durch diese letztere direkt.

Ist die rechtzeitige Benachrichtigung durch die Kommunal-Aufsichtsbehörde unthunlich, so tritt die Verpflichtung zur Quartierleistung schon durch die Vorzeigung der Marschroute Seitens des Truppenkommandos oder der Fouriere in Wirksamkeit.

Machen die Lokalverhältnisse oder außerordentliche Umstände Abweichungen von der Marschroute erforderlich, so werden dieselben im Einverständniß mit dem Truppenkommando oder dem Fourieroffizier durch die Kommunal-Aufsichtsbehörde angeordnet. Eine derartige Anordnung, von welcher in erheblicheren Fällen der oberen Verwaltungsbehörde Anzeige zu machen ist, begründet die Verpflichtung zur Quartierleistung in gleicher Weise, wie die Marschroute.

§. 7.

Hinsichtlich der Einquartierungskataster in den Garnisonorten (§. 6. des Gesetzes) gelten die nachfolgenden Vorschriften:

1) die Aufstellung erfolgt alljährlich durch den Gemeindevorstand resp. die Servisdeputation;
2) in das Kataster sind alle zur Einquartierung benutzbaren Gebäude des Gemeindebezirks und der etwa angeschlossenen selbstständigen Gutsbezirke unter Angabe der Ortsnummer, sowie der Namen der Eigenthümer und der Inhaber einzelner Gebäudetheile einzutragen;

która to ostatnia zawiadamia niebawem mające się obłożyć gminy lub posiedzicieli udzielnych obwodów dominialnych, wydając zarazem bliższe postanowienie co do rozmiaru i repartycyi ciężaru inkwaterunkowego.

Dozory gmin, które we względzie komunalnym i policyjnym podlegają bezpośrednio dozorowi naczelnéj władzy administracyjnéj, otrzymują kopią listy drożnéj wprost przez tęż ostatnią.

Gdyby wczesne zawiadomienie przez komunalną władzę dozórczą było niemożebném, wówczas zobowiązanie do dania inkwaterunku nabiera mocy już za okazaniem listy drożnéj ze strony komendy wojska lub furyerów.

Gdyby stosunki lokalne lub nadzwyczajne okoliczności wymagały zboczeń od listy drożnéj, wówczas takowe zarządzą się przez komunalną władzę dozórczą w porozumieniu z komendą wojskową lub oficerem furyerskim. Dyspozycya taka, o któréj we ważniejszych przypadkach donieść się winno naczelnéj władzy administracyjnéj, uzasadnia zobowiązanie do dania inkwaterunku w równéj mierze, co lista drożna.

§. 7.

Pod względem katastrów inkwaterunkowych po miejscach garnizonowych (§. 6. prawa) ważne są następujące przepisy:

1) ustawiają one się corocznie przez dozór gminy resp. deputacyą serwisową;
2) w katastrze zamieszczają się wszelkie do inkwaterunku użytymi być mogące budynki okręgu gminnego oraz przyłączonych jakowych udzielnych obwodów dominialnych, za podaniem numeru lokalnego, jako też nazwisk właścicieli i dzierzycieli pojedynczych części budynkowych;

3) bei jedem einzelnen Gebäudetheile ist unter Berücksichtigung des eignen, auf das Maaß des Unentbehrlichen beschränkten Wohnungs-, Wirthschafts- und Gewerbebetriebs-Bedürfnisses des Inhabers in einer besonderen Kolonne die höchste Zahl der Mannschaften vom Feldwebel abwärts beziehungsweise der Dienstpferde zu vermerken, welche darin untergebracht werden kann;

4) bei ganzen Gebäuden oder einzelnen Theilen derselben, denen Befreiungen nach §. 4. des Gesetzes zustehen, bedarf es des Vermerkes zu 3. nicht, vielmehr ist an Stelle desselben der Grund der Befreiungen einzutragen;

5) Räume, welche Behufs Unterbringung von Militairpersonen vom Feldwebel abwärts oder von Dienstpferden vermiethet sind, bleiben für die Dauer des Miethsverhältnisses von der Einquartierung frei, und ist dies entsprechend wie bei 4. zu vermerken.

§. 8.

Die nach Maaßgabe des Vorstehenden angefertigten und nach Vorschrift des §. 6. des Gesetzes endgültig festgestellten und veröffentlichten Kataster bestimmen den Umfang, in welchem die garnisonmäßigen Quartierleistungen von der Gemeinde im Ganzen gefordert werden können, und bilden zugleich die Grundlage für deren reale Untervertheilung in der Art, daß die in den Katastern verzeichneten Maximalsätze nicht überschritten werden dürfen.

Ist die Aufstellung eines Katasters in Folge übereinstimmenden Beschlusses des Gemeindevorstandes und der Gemeindevertretung unterblieben (§. 6. des Gesetzes), so hat der Gemeindevorstand beziehungsweise die Servisdeputation für die Befriedigung des garnisonmäßigen Quartierbedürfnisses lediglich nach Maaßgabe der §§. 1. bis 4. des Gesetzes und des Ortsstatutes Sorge zu tragen.

3) przy każdéj pojedynczéj części budynkowéj zauważa się w osobnéj kolumnie najwyższa liczba żołnierzy, od feldwebla w dół, względnie koni służbowych, jakaby w niéj pomieścić się mogła, uwzględniając własną niezbędną dzierzyciela potrzebę mieszkalną, gospodarczą i procederową;

4) u całych budynków lub pojedynczych części takowych, które według §. 4. prawa są wolne, nie potrzeba uwagi ad 3., raczéj zamiast niéj zamieszcza się powód uwolnienia;

5) miejscowości, które w celu pomieszczenia osób wojskowych od feldwebla w dół lub koni służbowych są wynajęte, wolne są od inkwaterunku przez czas trwania stosunku najemnego, co w odpowiedni sposób winno jak pod 4. być zauważoném.

§. 8.

Katastra, w miarę powyższego sporządzone a według przepisu §. 6. prawa ostatecznie ustanowione i ogłoszone, ustanawiają rozmiar, w jakim garnizonowe inkwaterunki mogą od gminy w całości być żądane, i tworzą zarazem podstawę dla ichż realnéj subrepartycyi — tak, iż zawarte w katastrach pozycye maxymalne, nie powinny być przekroczone.

Jeżeli ustawienia katastru w skutek zgodnéj uchwały dozoru gminy i reprezentacyi gminy zaniechano (§. 6. prawa), wówczas dozór gminy resp. deputacya serwisowa muszą o zaspokojenie garnizonowéj potrzeby inkwaterunkowéj starać się jedynie w miarę §§. 1. do 4. prawa oraz statutu lokalnego.

§. 9.

Die Aufstellung eines Ortsstatutes, beziehentlich ein Gemeindebeschluß über die Grundsätze, nach welchen die Vertheilung der Quartierleistungen geschehen soll, muß für jeden Gemeindebezirk erfolgen, gleichviel ob derselbe mit Garnison belegt ist oder nicht (§. 7. Alinea 3. des Gesetzes). Die Kommunal-Aufsichtsbehörde hat auf die schleunige diesfällige Beschlußfassung hinzuwirken, wobei für Garnisonorte die Aufnahme einer Festsetzung in das Ortsstatut thunlichst zu befördern ist, durch welche dem Gemeindevorstande beziehungsweise der Servisdeputation die Befugniß eingeräumt wird, die einzuquartierenden Truppen in gemietheten Quartieren unterzubringen. In diesem Falle muß das Ortsstatut zugleich über die Art der Aufbringung der entstehenden Kosten disponiren (§. 7. Alinea 5. des Gesetzes).

§. 10.

Die Marschrouten sind nach dem sub Litt. A. beigefügten Formulare auszustellen.

Das sub Litt. B. anliegende Verzeichniß ergiebt, welche oberen Verwaltungsbehörden in den einzelnen Bundesstaaten zur Ausstellung der Marschrouten befugt sind, und welchen Behörden die örtliche Zuweisung der Einquartierung obliegt.

Für besonders schleunige Fälle haben die oberen Verwaltungsbehörden den Generalkommandos vollzogene Blankets zu Marschrouten zur selbstständigen Ausfüllung zur Verfügung zu stellen. Wird Seitens der Generalkommandos von denselben Gebrauch gemacht, so ist gleichzeitig ein Duplikat des ausgefüllten Blankets der oberen Verwaltungsbehörde mitzutheilen.

§. 11.

Die Zuweisung der Einquartierung an die einzelnen Quartierträger erfolgt in jedem Falle mit-

§. 9.

Ustawienie statutu lokalnego, względnie uchwała gminy co do zasad, według których repartycya ciężaru inkwaterunkowego ma mieć miejsce, winny dla każdego nastąpić obwodu gminnego, bez różnicy, czyby takowy był garnizonem obłożony lub nie (§. 7. alinea 3. prawa). Komunalna władza dozórcza starać się winna o spieszne postanowienie dotyczącéj uchwały, przy czém co do miejsc garnizonowych należy ile możności przyspieszyć zamieszczenie w statucie lokalnym ustanowienia, któreby dozorowi gminy względnie deputacyi serwisowéj dawało prawo pomieszczenia inkwaterować się mającego wojska w najętych kwaterach. W przypadku takim statut lokalny winien stanowić zarazem o sposobie obmyślenia powstających kosztów (§. 7. alinea 5. prawa).

§. 10.

Listy drożne wystawiają się podług formularza dołączonego sub Lit. *A.*

Spis, pod Lit. *B.* dołączony, wykazuje, które naczelne władze administracyjne w pojedynczych państwach związkowych są do wystawiania list drożnych uprawnione, a którym władzom lokalne przekazanie inkwaterunku ciąża.

Na osobliwie spieszne przypadki naczelne władze administracyjne obowiązane są komendom jeneralnym oddać do rozporządzenia podpisane blankiety na listy drożne ku samodzielnemu wypełnieniu. Gdyby komendy jeneralne z nich korzystały, winien równocześnie naczelnéj władzy administracyjnéj być duplikat wypełnionego blankietu zakomunikowanym.

§. 11.

Przekazanie inkwaterunku pojedynczym osobom, kwaterę ponoszącym, ma miejsce

telst besonderer Quartierbillets nach dem sub Litt. C. beigefügten Formular. Hierbei werden gleichgerechnet je eine der Chargen

zu 1. und 8. des Servistarifs = 30 Gemeinen,
» 2. » 9. » » = 20 »
» 3. » 10. » » = 10 »
» 4. » 11. » » = 5 »
» 5. » 12. » » = 3 »
» 6. » 13. » » = 2 »

Welche Quartiere für die vorstehend bezeichneten Chargen und welche für Gemeine in Anspruch zu nehmen sind, wird nach dem militairischen Bedürfnisse, beziehungsweise unter Zugrundelegung der im §. 7. des Regulativs (Beil. Litt. A. des Gesetzes) enthaltenen Vorschriften, bestimmt.

§. 12.

Die Ausfertigung der Quartierbillets für einen Gemeindebezirk und die angeschlossenen Gutsbezirke erfolgt durch den Gemeindevorstand beziehentlich die Servisdeputation.

In den an einen Gemeindebezirk nicht angeschlossenen selbstständigen Gutsbezirken bedarf es der Ausstellung von Quartierbillets nur in dem Falle, wenn auch die Hintersassen des Gutes zur Quartierleistung herangezogen werden sollen. In diesem Falle erfolgt die Ausstellung durch den Besitzer des Gutsbezirkes oder dessen Stellvertreter.

Von den Kommunal-Aufsichtsbehörden ist darauf zu halten, daß in den einzelnen Ortschaften Quartierbillets vorräthig sind, wobei es sich empfiehlt, für Quartier mit und ohne Verpflegung verschiedenfarbige Billets zu wählen.

§. 13.

Müssen wegen verweigerter oder unvollständiger Quartierleistung Zwangsmittel gegen Quartierpflichtige in Anwendung gebracht werden, und ist der Zweck nicht anders, als durch Uebertragung der ganzen oder theilweisen Leistung auf Dritte zu erreichen, so sind die Gemeindevorstände berechtigt, den erforderlichen Vorschuß aus der Gemeindekasse zu entnehmen. Bis zur Höhe des Vorschusses können auch die auf den Pflichtigen entfallenden Servisvergütungen einbehalten werden.

w każdym przypadku za pomocą osobnych biletów kwaterowych podług formularza, pod Lit. *C.* dołączonego. Przy tém każda z szarży

ad 1. i 8. Taryfy serwisowéj = 30 prostym,
» 2. » 9. » » = 20 »
» 3. » 10. » » = 10 »
» 4. » 11. » » = 5 »
» 5. » 12. » » = 3 »
» 6. » 13. » » = 2 »

Jakie kwatery dla wyż oznaczonych szarży a jakie dla prostych żądać się mają, stosuje się według wojskowéj potrzeby, względnie według przepisów, w §. 7. Regulaminu (Dod. Lit. *A.* prawa) zawartych.

§. 12.

Wygotowanie biletów kwaterowych na obwód gminny i przyłączone obwody dominialne ma miejsce przez dozór gminy względnie deputacyą serwisową.

W udzielnych obwodach dominialnych, które się do żadnego obwodu gminnego nie przyłączyły, wystawienia biletów kwaterowych potrzeba li w tym przypadku, jeżeli i kmiecie włości mają być do ciężaru inkwaterunkowego przybrani. W przypadku takim bilety wystawiają się przez posiedziciela dóbr, lub jego zastępcę.

Komunalne władze dozórcze starać się winny o to, aby się w pojedynczych osadach bilety kwaterowe znajdowały w zapasie, przy czém zda się być stósownem, aby na kwaterę ze resp. bez żywności różnokolorowych użyto biletów.

§. 13.

Gdyby z powodu odmówionego lub niedostatecznego dania kwatery musiano środków przymusowych względem osób, do dania inkwaterunku obowiązanych, użyć, i gdyby celu na inny sposób, jak przez poruczenie trzecim osobom całéj lub częściowéj prestacyi — osiągnąć nie można, wówczas dozory gmin mają prawo, potrzebny awans pieniężny pobrać z kasy komunalnéj. Aż do wysokości awansu zatrzymane być mogą i wynagrodzenia serwisowe, na obowiązanego przypadające.

§. 14.

Wird ein allgemeiner Quartierwechsel nach Ablauf von drei Monaten beabsichtigt (§. 14. des Gesetzes), so hat der Ortsvorstand unter Angabe des neuen Quartierbezirks den Truppentheil noch vor Beginn des dritten Monats hiervon in Kenntniß zu setzen.

§. 15.

Ueber die in den Garnisonen Seitens der einzelnen Truppentheile gezahlten Servisvergütungen stellen die Gemeindevorstände nach dem sub Litt. D. beigefügten Formular Quittungen aus.

Für Quartiergewährung in Kantonnements und auf Märschen empfangen die Ortschaften von den Truppentheilen Quartierbescheinigungen nach dem sub Litt. E. beigefügten Formular.

Auf Grund dieser Bescheinigungen liquidiren in den Städten die Gemeindevorstände, auf dem Lande die Kommunal-Aufsichtsbehörden die Servisentschädigungen nach dem sub Litt. F. beigefügten Formular in Zeitabschnitten von drei Monaten bei der Intendantur desjenigen Armeekorps, welchem der Truppentheil angehört.

Die Auszahlung des Servises erfolgt an die mit der Untervertheilung der Einquartierung (Ausstellung der Quartierbillets) beauftragten Organe.

§. 14.

Gdyby powszechną zmianę kwater po upływie trzech miesięcy zamierzono (§. 14. prawa), wówczas dozór gminy winien zawiadomić o tém oddział wojskowy jeszcze przed początkiem trzeciego miesiąca, za oznaczeniem nowego okręgu inkwaterunkowego.

§. 15.

Na wynagrodzenia serwisowe, po garnizonach ze strony pojedynczych oddziałów wojskowych wypłacane, wystawiają dozory gminne kwity podług formularza Lit. *D.*

Za udzielenie kwatery w kantonach i marszach otrzymują osady od oddziałów wojskowych świadectwa kwaterowe podług formularza Lit. *E.*

Na mocy poświadczeń tych likwidują, po miastach dozory gminne, po wsiach komunalne władze dozórcze — wynagrodzenia serwisowe podług formularza Lit. *F.* w przestankach trzech miesięcy u intendantury tego korpusu armii, do którego oddział wojskowy należy.

Wypłata serwisu, ma miejsce na ręce organów, do subrepartycyi inkwaterunku (wystawiania biletów kwaterowych) upoważnionych.

§. 16.

Wo nach der Bestimmung des §. 15. des Gesetzes keine Vergütung für die Quartierleistung gewährt wird, ist unter der Bezeichnung: „Tag" der bürgerliche Tag von Mitternacht zu Mitternacht zu verstehen.

§. 17.

Die durch den Anhang zur Klasseneintheilung der Orte (Beil. Litt. C. des Gesetzes) für die zum Zwecke der Artillerie-Schießübungen zu beschaffenden, sowie für sonstige vorübergehende Quartierleistungen bewilligten höheren Servisvergütungen beginnen erst mit der wirklichen Eröffnung der Artillerie-Schießübungen, beziehentlich nach Ablauf einer ununterbrochenen Kantonnementszeit von 30 Tagen ohne Quartierwechsel.

§. 18.

In der gesetzlichen eventuellen Verpflichtung der Gemeindevorstände zur Uebernahme der Garnisonverwaltungs-Geschäfte in den Garnisonen wird nichts geändert.

Berlin, den 31. Dezember 1868.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
Gr. **v. Bismarck-Schönhausen.**

Der Kriegsminister.
v. Roon.

§. 16.

Gdzie w moc postanowienia §. 15. prawa nie daje się wynagrodzenia za kwaterę, tam przez oznaczenie: »Dzień« rozumie się dzień cywilny od północy do północy.

§. 17.

Wyższe wynagrodzenia serwisowe, jakie na mocy Dodatku do podziału miejsc na klasy (Dod. Lit. C. prawa) są za mające się na cele ćwiczeń w strzelaniu artyleryi obmyślać kwatery, jako i za inne przemijające prestacye inkwaterunkowe, przyzwolone, zaczynają się dopiero z rzeczywistém rozpoczęciem ćwiczeń w strzelaniu artyleryi, względnie po upływie bezprzerwanego kantonu 30 dni bez zmiany kwatery.

§. 18.

W uzasadnioném prawnie ewentualném obowiązaniu dozorów gmin do przejęcia w garnizonach funkcyi zarządu garnizonowego nie się nie zmienia.

Berlin, dnia 31. Grudnia 1868.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
Hr. **Bismarck-Schoenhausen.**

Minister wojny.
Roon.

Beilage Litt. A.

Marschroute.

(Zahl)	Generale	(Angabe der Truppentheile, welchen die Marschirenden angehören und ob dieselben auf dem Marsche das Quartier mit oder ohne Verpflegung zu empfangen haben.)
"	Stabsoffiziere	
"	Hauptleute, Rittmeister und Lieutenants	
"	Aerzte	
"	Zahlmeister	
"	Feldwebel, Wachtmeister	
"	Unteroffiziere	
"	Spielleute	
"	Gemeine	
"	Offizierburschen und Diener	
"	einjährig Freiwillige	
"	Rekruten	
"	Reservisten	
"	Trainsoldaten	
"	Stabs-Roß- und Roßärzte	
"	Büchsenmacher und Sattler	
"	Offizierpferde	
"	Dienstpferde	
"	Remontepferde	

gehen unter dem Kommando des (Namen, Charge und Truppentheil des Führers), wie umstehend näher angegeben ist, von ..... über ..... nach ....., wobei auf der Strecke von ..... bis ..... die Eisenbahn (das Dampfschiff ꝛc.) zu benutzen ist.

Für die Marschirenden ist erforderlich und unter Beachtung der umstehend abgedruckten Bestimmungen prompt zu verabreichen:

1) Quartier (Obdach, Gelegenheit zum Kochen und Lagerstroh);
2) Marschverpflegung für die Mannschaften, sofern dieselbe (nach der obigen Angabe) überhaupt zu gewähren ist;
3) An Verpflegung für die Pferde nach Preußischem Maaß und Gewicht:

(Zahl) Rationen zu { ..... Hafer (..... Metzen) / ..... Pfund Heu / ..... do. Stroh }

(Zahl) Rationen zu { ..... Hafer (..... Metzen)
..... Pfund Heu
..... do. Stroh

(Zahl) Rationen zu { ..... Hafer (..... Metzen)
..... Pfund Heu
..... do. Stroh

4) An Transportmitteln zur Fortschaffung .....
.....

(Zahl) angeschirrte Vorlegepferde
" einspännige } Vorspannwagen
" zweispännige
" vierspännige
" Vorspann-Reitpferde

5) Geschäfts-, Arrest- und Wachtlokale.
Ort und Datum.

Firma der ausstellenden Behörde.
(Unterschrift.)

Dodatek Lit. A.

Lista drożna (Marschroute).

(Liczba) jenerałów
" oficerów sztabowych
" kapitanów, rotmistrzów i poruczników
" lekarzy
" rachmistrzów
" feldweblów, wachtmistrzów
" podoficerów
" muzykantów
" prostych
" burszów i sług oficerskich
" jednorocznych ochotników
" rekrutów
" rezerwistów
" żołnierzy pociągu
" konowałów sztabowych i zwyczajnych
" puszkarzy i siodlarzy
" koni oficerskich
" " służbowych
" " remontowych

(Podanie oddziałów wojskowych, do których marszerujący należą, oraz czyli im się w marszu kwatera bez lub ze zaopatrzeniem swych potrzeb należy.)

znajduje się w pochodzie pod komendą (nazwisko, stopień i oddział wojskowy dowódcy), jak to drugostronnie bliżéj podane, z ..... na ..... do ....., przy czém na przestrzeni od ..... do ..... korzystać się ma z kolei żelaznéj (z parowca i t. d.).

Dla marszerujących potrzebne są i dostarczone być muszą punktualnie — za przestrzeganiem odbitych drugostronnie postanowień:

1) kwatera (strzecha, sposobność do gotowania i słoma na posłanie);
2) przepisane podczas marszu zaopatrzenie potrzeb dla prostych, o ileby takowe (według powyższego podania) w ogóle dostarczyć się musiało;
3) zaopatrzenia dla koni według pruskiéj miary i wagi:

(Liczba) racyi po { ..... owsa (..... mecków)
.... funtów siana
.... do. słomy

(Liczba) racyi po { ..... owsa (..... mecków)
.... funtów siana
.... do. słomy

(Liczba) racyi po { ..... owsa (..... mecków)
.... funtów siana
.... do. słomy

4) środków transportowych do przewozu.....
.....

(Liczba) ubranych koni podwodowych
» jednokonnych } wozów podwodowych
» dwukonnych
» czterokonnych
wierzchowych koni podwodowych

5) lokale służbowe, areszty i warty.

Miejsce i Data.

Firma władzy wystawiającéj.

(Podpis.)

Bestimmungen.

A. Verpflegung der Mannschaften.

1) Die Verpflegung des Soldaten auf dem Marsche liegt dem Quartiergeber ob. Im Allgemeinen soll sich der Soldat mit der Mahlzeit des letzteren begnügen; um jedoch Beeinträchtigungen, sowie übermäßigen Forderungen vorzubeugen, wird die täglich zu verabreichende Verpflegung auf

½ Pfund Fleisch — Gewicht des rohen Fleisches — Zugemüse und Salz, soviel zu einer Mittags- und Abendmahlzeit gehört, und das für einen Tag erforderliche Brod (bis zu 1 Pfund 26 Loth)

festgesetzt.

Frühstück und Getränk hat der Soldat von seinem Wirthe nicht zu fordern. Die vollständige Beköstigung muß dem Soldaten aber selbst dann verabreicht werden, wenn er zu später Tageszeit im Quartier eintrifft. Die Marschverpflegung wird den Quartiergebern mit 5 Sgr., und wenn sie kein Brod gegeben haben, mit 3 Sgr. 9 Pf. vergütet.

2) Die Verabreichung von Marschverpflegung an Offiziere, Aerzte und Zahlmeister erfolgt, wenn keine anderweite Einigung zu Stande kommt, nach den unter 1. enthaltenen Vorschriften.

B. Verpflegung der Pferde.

3) Können die Rationen nicht durch Anstalten des Bundes beschafft werden, so haben die Gemeinden nach dem Edikte vom 30. Oktober 1810. die Verpflichtung, den durchmarschirenden Truppen den erforderlichen Bedarf auf Grund der Marschrouten zu gewähren.

Postanowienia.

A. Zaopatrzenie potrzeb żołnierzy.

1) Zaopatrzenie potrzeb żołnierza podczas marszu należy do gospodarza kwatery. W powszechności żołnierz kontentować się winien stołem tegoż ostatniego; aby przecież z jednéj strony uszczupleniom, z drugiéj zbytnim zapobiedz wymaganiom, wikt, codziennie dostarczać się mający, ustanawia się na

½ funta mięsa — wagi mięsa surowego — jarzynę i sól, ile się do obiadu i wieczerzy należy, oraz chleb, na jeden dzień potrzebny (do 1 funta 26 łótów).

Śniadania i napoju nie może żądać żołnierz od swego gospodarza. Zupełna racya dzienna atoli należy się żołnierzowi i wtenczas, gdyby o późnéj dnia porze do kwatery przybył. Zaopatrzenie potrzeb podczas marszu wynagradza się dającym kwaterę po 5 sgr., a jeżeli nie dali chleba, po 3 sgr. 9 fen.

2) Dostarczenie zaopatrzenia potrzeb podczas marszu oficerom, lekarzom i rachmistrzom, gdyby inne nie przyszło do skutku porozumienie, ma miejsce według przepisów pod 1.

B. Opatrzenie koni.

3) Gdyby racye obmyślone być nie mogły przez zakłady Związku, wówczas w moc Edyktu z 30. Października 1810. gminy obowiązane są, marszerującym wojskom potrzebnéj ilości na mocy list drożnych dostarczyć.

Sind die Gemeinden nach Bescheinigung der Kommunal-Aufsichtsbehörde außer Stande, den Fouragebedarf aus eigenen Mitteln herzugeben, so müssen sie denselben von der nächsten Verabreichungsstelle holen, worüber der Kommandoführer eine Vorspannquittung auszustellen, diesen Vorspann also nicht zu bezahlen hat. Ueber die von den Gemeinden entnommene Fourage, welche nie zur Stelle bezahlt wird, ist vom Kommandoführer in vorschriftsmäßiger Form zu quittiren.

C. Vorspann-Gestellung.

4) Nach dem Edikte vom 28. Oktober 1810. sind die Gemeinden verpflichtet, den Truppenabtheilungen die auf dem Marsche zustehenden Transportmittel in Vorspann zu gestellen. Es sind fortzuschaffen:

auf einem einspännigen Wagen oder Karren.....	7½	Zentner,
auf einem zweispännigen Wagen oder Karren.....	10	„
auf einem vierspännigen Wagen oder Karren.....	20	„
durch jedes Vorlegepferd...	5	„

Der einspännige Karren oder Wagen wird den Gemeinden mit 11 Sgr. 3 Pf., jedes besonders gestellte Pferd, es möge als Reit- oder Wagenpferd dienen, mit 7 Sgr. 6 Pf. für die Meile vergütet. Wo die Wagen mit Ochsen bespannt werden, sind 3 Ochsen gleich 2 Pferden zu rechnen. Für die gestellten Wagen wird keine besondere Vergütung gewährt. Bei Berechnung der Vergütung bleibt sowohl der Weg vom Wohnorte des Anspänners bis zum Gestellungspunkte, als auch der Weg von dem Entlassungsorte zurück nach dem Wohnorte, außer Betracht.

Jeżeli gminy według świadectwa komunalnéj władzy dozórczéj nie są w stanie potrzebnego furażu z własnych dostarczyć środków, obowiązane one są zwieść takowy z najbliższego miejsca dostawy, na co dowódca komendy wystawia kwit podwodowy, za podwodę tę zatém nie płacąc. Co do wziętego od gmin furażu, za który się nigdy na miejscu nie płaci, winien dowódca komendy w przepisanéj formie pokwitować.

C. Dostawianie podwód.

4) W moc Edyktu z 28. Października 1810. gminy obowiązane są dostawiać oddziałom wojskowym podwód do należących im się w marszu środków transportowych. Transportować się ma:

na jednokonnym wozie lub teledze.....	7½	cetnara,
na dwukonnym wozie lub teledze	10	cetnarów,
na czterokonnym wozie lub teledze	20	„
każdym koniem podwodowym	5	„

Za jednokonną telegę lub wóz wynagradza się gminom 11 sgr. 3 fen., za każdego konia, osobno dostawionego, bez różnicy czyby pod wierzch, lub do zaprzęgu był użytym, 7 sgr. 6 fen. od mili. Gdzieby wozy były przez woły ciągnione, mają 3 woły rachować się zarówno 2 koniom. Za dostawione wozy nie daje się osobnego wynagrodzenia. Przy obliczaniu wynagrodzenia nie wchodzą w rachubę ani droga od domu zaprzęg dającego aż do punktu dostawy, ani też droga z miejsca odprawy do domu.

D. Bezahlung und Quittung.

5) Die Vergütung für empfangene Marschverpflegung und für Vorspann, ausschließlich der ad B. 3. dieser Bestimmungen erwähnten Fälle, muß in jedem Marschquartier sofort gegen Quittung der Gemeinden bezahlt werden. Die Zahlung darf nur unter ganz außergewöhnlichen Verhältnissen bei größeren Transporten unterbleiben und wird alsdann den Gemeinden über die gewährte Marschverpflegung, sowie über Vorspann vom Kommandoführer vorschriftsmäßig Quittung geleistet.

6) Der zu entrichtende Geldbetrag wird:

a) in Städten auf dem Gemeindehause dem Gemeindevorstande beziehentlich dessen hierzu legitimirten Organen,

b) auf dem platten Lande dagegen an den Gemeindevorstand beziehentlich den Besitzer des selbstständigen Gutsbezirks

gezahlt.

7) Auf Ansuchen hat der Kommandoführer im Austausch gegen die Quittung eine Bescheinigung über die empfangene und bezahlte Verpflegung, sowie über den Vorspann ꝛc. in vorschriftsmäßiger Form auszustellen.

D. Zapłata i kwit.

5) Wynagrodzenie za otrzymane zaopatrzenie potrzeb podczas marszu oraz za podwodę, z wyjątkiem przypadków, ad B. 3. niniejszych postanowień wzmiankowanych, musi w każdéj kwaterze podczas marszu być natychmiast za kwitem gmin wypłaconém. Li pod nader niezwykłemi okolicznościami może zapłata u większych transportów pozostać nieuiszczoną, w którym to razie dowódca komendy wystawia gminom należyty kwit na dostarczone zaopatrzenie w marszu, jako i na podwodę.

6) Mająca się uiścić kwota pieniężna wypłaca się:

a) po miastach w domu komunalnym dozorowi gminy, względnie legitymowanym do tego organom jego,

b) po wsiach natomiast dozorowi gminy, względnie posiedzicielowi udzielnego obwodu dominialnego.

7) Na żądanie dowódca komendy obowiązany jest, w zamian za kwit, wystawić w przepisanéj formie poświadczenie co do otrzymanego i zapłaconego zaopatrzenia, jako i co do podwody i t. d.

Marsch- und Ruhetage.	von	bis	Meilen- zahl.	Bezeichnung der Kreise.	
am .					

Dni marszu i spo- czynku.	od	do	Ilość mil.	Oznaczenie powiatów.	
go					

Beilage Litt. B.

Verzeichniß

der

in den einzelnen Bundesstaaten mit Leitung des Marschwesens beauftragten Verwaltungs-Behörden.

Laufende Nr.	Bundesstaat.	Die obere Leitung des Marschwesens und die Ausstellung der Marschrouten steht zu:	Die örtliche Zuweisung der Quartiere und der sonst erforderlichen Marschbedürfnisse nach Maaßgabe der Marschrouten wird vermittelt durch:	Bemerkungen.
1.	Königreich Preußen mit Lauenburg.	den Regierungen (Landdrosteien).	die Gemeinde-Vorstände, beziehentlich für das platte Land im Herzogthum Lauenburg die Aemter.	I. Für die Durchmärsche von Bundestruppen durch das Gebiet eines Bundesstaats ist, unter Hinwegfall der bisherigen Etappen-Konventionen, eine vorgängige Mittheilung von Staatsregierung zu Staatsregierung nicht weiter erforderlich.
2.	Königreich Sachsen.	dem Königlichen Kriegsministerium in Dresden.	die Amtshauptmannschaften.	
3.	Großherzogthum Mecklenburg-Schwerin.	dem Großherzoglichen Ministerium des Innern zu Schwerin.	die Großherzoglichen Aemter im Domanium, die Gutsobrigkeiten in der Ritterschaft, die Magistrate in den Städten.	
4.	Großherzogthum Sachsen.	den Großherzoglichen Bezirksdirektionen in Weimar, Apolda, Eisenach, Dermbach und Neustadt a. O. (Bei Märschen und Kantonnirungen ganzer Divisionen oder noch größerer Truppenkörper ist das Großherzogliche Staatsministerium, Departement des Innern, in Weimar gleichzeitig zu benachrichtigen.)	die Gemeinde-Vorstände.	II. Die den Marsch anordnende Kommando-Behörde giebt die Direktionslinie mit den zu berührenden Haupt- und Zwischenpunkten an.
5.	Großherzogthum Mecklenburg-Strelitz.	der Landesregierung in Neu-Strelitz.	die Amts- und Ortsbehörden.	III. Die Ausführung der Märsche wird zwischen den Kommando-Behörden beziehentlich den marschirenden Truppen und den Verwaltungsbehörden durch direkte Kommunikation geregelt.

Laufende Nr.	Bundesstaat.	Die obere Leitung des Marschwesens und die Ausstellung der Marschrouten steht zu:	Die örtliche Zuweisung der Quartiere und der sonst erforderlichen Marschbedürfnisse nach Maaßgabe der Marschrouten wird vermittelt durch:	Bemerkungen.
6.	Großherzogthum Oldenburg.	den Regierungen zu Oldenburg, Birkenfeld und Eutin.	die Verwaltungsämter und Bürgermeistereien.	
7.	Herzogthum Braunschweig.	den Herzoglichen Kreisdirektionen zu Braunschweig, Wolfenbüttel, Helmstedt, Gandersheim, Holzminden und Blankenburg.	die Kommunalbehörden.	
8.	Herzogthum Sachsen-Meiningen-Hildburghausen.	dem Herzoglichen Staatsministerium, Abtheilung des Innern, zu Meiningen.	die Herzoglichen Verwaltungsämter in Salzungen, Meiningen, Hildburghausen, Römhild, Eisfeld, Sonneberg, Saalfeld und Kamburg.	
9.	Herzogthum Sachsen-Altenburg.	dem Herzoglichen Ministerium, Abtheilung des Innern, zu Altenburg.	die Kreis-Hauptleute der Ost- und Westkreise.	
10.	Herzogthum Sachsen-Koburg-Gotha.	a) im Herzogthum Koburg: dem Landrathsamt zu Koburg und dem Justizamt zu Königsberg; b) im Herzogthum Gotha: den Landrathsämtern zu Gotha, Ohrdruf und Waltershausen, und den Justizämtern zu Nazza und Volkenroda.	die Gemeinde-Vorstände.	
11.	Herzogthum Anhalt.	der Herzoglichen Regierung, Abtheilung des Innern und der Polizei, zu Dessau.	die Kreisdirektionen.	
12.	Fürstenthum Schwarzburg-Rudolstadt.	den Landrathsämtern zu Rudolstadt, Königsee und Frankenhausen.	die Gemeinde-Vorstände und Vertreter der Gutsbezirke.	

Laufende Nr.	Bundesstaat.	Die obere Leitung des Marschwesens und die Ausstellung der Marschrouten steht zu:	Die örtliche Zuweisung der Quartiere und der sonst erforderlichen Marschbedürfnisse nach Maaßgabe der Marschrouten wird vermittelt durch:	Bemerkungen.
13.	Fürstenthum Schwarzburg-Sondershausen.	dem Fürstlichen Ministerium, Abtheilung des Innern, zu Sondershausen.	die Landräthe zu Sondershausen, Ebeleben, Arnstadt und Gehren.	
14.	Fürstenthum Waldeck.	der Landesdirektion zu Arolsen.	die Kreisräthe in Arolsen, Corbach, Wildungen und Pyrmont.	
15.	Fürstenthum Reuß älterer Linie.	dem Landrathsamt zu Greiz.	die Gemeinde-Behörden.	
16.	Fürstenthum Reuß jüngerer Linie.	dem Fürstlichen Ministerium, Abtheilung für das Innere, zu Gera.	die Landrathsämter; für die Stadt Gera mit Pöppeln den Stadtrath zu Gera; für die Stadt Schleiz den Stadtgemeinde-Vorstand.	
17.	Fürstenthum Schaumburg-Lippe.	der Fürstlichen Regierung zu Bückeburg.	die Aemter und Stadtmagistrate.	
18.	Fürstenthum Lippe.	der Fürstlichen Regierung zu Detmold.	die Magistrate und Aemter, sowie den Justiz-Amtmann zu Lippstadt für die Enklaven Lipperode und Stift Cappel.	
19.	Freie und Hansestadt Lübeck.	der Central-Einquartierungs-Kommission zu Lübeck.	die Einquartierungs-Kommissionen zu Lübeck a) für die Stadt, b) für das Städtchen und Amt Travemünde, c) für die übrigen Landbezirke; bei Märschen einzelner Militairpersonen oder kleinerer Abtheilungen das Polizei-Amt in Lübeck, das Amt in Travemünde, die Bauernvögte in den Dorfschaften.	

Laufende Nr.	Bundesstaat.	Die obere Leitung des Marschwesens und die Ausstellung der Marschrouten steht zu:	Die örtliche Zuweisung der Quartiere und der sonst erforderlichen Marschbedürfnisse nach Maaßgabe der Marschrouten wird vermittelt durch:	Bemerkungen.
20.	Freie Hansestadt Bremen.	der Quartier-Deputation in Bremen.	(wie neben.)	
21.	Freie und Hansestadt Hamburg.	(bis auf Weiteres) der Militair-Kommission in Hamburg.	(wie neben.)	
22.	Großherzogthum Hessen.	den Provinzial-Direktionen in Gießen resp. Mainz.	die Kreisämter, Einquartierungs-Kommissionen und Bürgermeistereien.	

Dodatek Lit. *B*.

Wykaz

władz administracyjnych, które w pojedynczych państwach związkowych kierują sprawami dotyczącemi marszu.

No. bieżący.	Państwo związkowe.	Naczelne kierownictwo sprawami dotyczącemi marszu i wystawianie list drożnych służy:	Lokalne wyznaczanie kwater i innych potrzebnych rekwizytów marszu w miarę list drożnych uskuteczniają:	Uwagi.
1.	Królestwo Pruskie z Lauenburgiem.	regencyom (starostwom).	dozory gminne, resp. po wsiach w księstwie Lauenburg amty.	I. Względem przemarszu wojsk związkowych przez terytoryum państwa związkowego nie potrzeba nadal poprzedniego zawiadomienia jednego rządu przez drugi. Dotychczasowe konwencye etapowe uchylają się. II. Władza komendy, marsz zarządzająca, wyznacza linią kierunkową wraz z przytykającymi punktami głównymi i pobocznymi. III. Wykonanie marszów reguluje się pomiędzy władzami komendy względnie marszerującemi wojskami a władzami administracyjnemi za pomocą bezpośredniéj komunikacyi.
2.	Królestwo Saskie.	królewskiemu Ministerstwu wojny w Dreźnie.	naczelnictwa amtowe.	
3.	Wielkie Księstwo Mecklenburg-Schwerin.	wielko-księskiemu Ministerstwu spraw wewnętrznych w Schwerin.	wielko-księskie amty w domanium, władze dominialne w rycerstwie, magistraty po miastach.	
4.	Wielkie Księstwo Saskie.	wielko-księskim dyrekcyom okręgowym we Weimar, Apolda, Eisenach, Dermbach i Neustadt n. O. (W razie marszów i kantonowań całych dywizyi lub większych jeszcze korpusów zawiadamia się równocześnie wielko-księskie Ministerstwo stanu, wydział spraw wewnętrznych, we Weimar).	dozory gminne.	
5.	Wielkie Księstwo Mecklenburg-Strelitz.	regencyi krajowéj w Neu-Strelitz.	władze amtowe i lokalne.	

No. bieżący.	Państwo związkowe.	Naczelne kierownictwo sprawami dotyczącemi marszu i wystawianie list drożnych służy:	Lokalne wyznaczanie kwater i innych potrzebnych rekwizytów marszu w miarę list drożnych uskuteczniają:	Uwagi.
6.	Wielkie Księstwo Oldenburskie.	regencyom w Oldenburgu, Birkenfeld i Eutin.	urzędy administracyjne i burmistrzostwa.	
7.	Księstwo Brunświckie.	księskim dyrekcyom okręgowym w Brunświku, Wolfenbuettel, Helmstedt, Gandersheim, Holzminden i Blankenburg.	władze komunalne.	
8.	Księstwo Sachsen-Meiningen-Hildburghausen.	księskiemu Ministerstwu stanu, wydz. spraw wewnętrznych, w Meiningen.	księskie urzędy administracyjne w Salzungen, Meiningen, Hildburghausen, Roemhild, Eisfeld, Sonneberg, Saalfeld i Kamburg.	
9.	Księstwo Sachsen-Altenburg.	księskiemu Ministerstwu, wydz. spraw wewnętrznych, w Altenburg.	naczelnicy powiatowi powiatów wschodnich i zachodnich.	
10.	Księstwo Sachsen-Koburg-Gotha.	*a*) w księstwie Koburg: urzędowi radcoziemiańskiemu w Koburg i amtowi sprawiedliwości w Koenigsberg; *b*) w księstwie Gotha: urzędom radcoziemiańskim w Gotha, Ohrdruf i Waltershausen, oraz amtom sprawiedliwości w Nazza i Volkenroda.	dozory gminne.	
11.	Księstwo Anhalt.	księskiéj regencyi, wydz. spraw wewnętrznych i policyi, w Dessau.	dyrekcye powiatowe.	

No. bieżący.	Państwo związkowe.	Naczelne kierownictwo sprawami dotyczącemi marszu i wystawianie list drożnych służy:	Lokalne wyznaczanie kwater i innych potrzebnych rekwizytów marszu w miarę list drożnych uskuteczniają:	Uwagi.
12.	Księstwo Schwarzburg-Rudolstadt.	urzędom radcoziemiańskim w Rudolstadt, Koenigsee i Frankenhausen.	dozory gminne i reprezentanci obwodów dominialnych.	
13.	Księstwo Schwarzburg-Sondershausen.	księskiemu Ministerstwu, wydz. spraw wewnętrznych, w Sondershausen.	radcy ziemiańscy w Sondershausen, Ebeleben, Arnstadt i Gehren.	
14.	Księstwo Waldeck.	dyrekcyi krajowéj w Arolsen.	rady powiatowe w Arolsen, Corbach, Wildungen i Pyrmont.	
15.	Księstwo Reuss starszéj linii.	urzędowi radcoziemiańskiemu w Greiz.	władze gminne.	
16.	Księstwo Reuss młodszéj linii.	księskiemu Ministerstwu, wydz. spraw wewnętrznych, w Gera.	urzędy radcoziemiańskie; na miasto Gera z Poeppeln rada miejska w Gera; na miasto Schleiz dozór gminy miejskiéj.	
17.	Księstwo Schaumburg-Lippe.	księskiéj regencyi w Bueckeburg.	amty i magistraty miejskie.	
18.	Księstwo Lippe.	księskiéj regencyi w Detmold.	magistraty i amty, jako też amtman sprawiedliwości w Lippstadt na enklawy Lipperode i Stift Cappel.	
19.	Wolne miasto hanzeatyckie Lubeka.	centralnéj komisyi inkwaterunkowéj w Lubece.	komisye inkwaterunkowe w Lubece *a*) na miasto, *b*) na miasteczko i amt Travemuende, *c*) na drugie okręgi ziemskie;	

No. bieżący.	Państwo związkowe.	Naczelne kierownictwo sprawami dotyczącemi marszu i wystawianie list drożnych służy:	Lokalne wyznaczanie kwater i innych potrzebnych rekwizytów marszu w miarę list drożnych uskuteczniają:	Uwagi.
			w razie marszu pojedynczych osób wojskowych lub małych oddziałów urząd policyjny w Lubece, amt w Travemuende, wójci po wsiach.	
20.	Wolne miasto hanzeatyckie Brema.	deputacyi inkwaterunkowéj w Bremie.	(jak obok.)	
21.	Wolne miasto hanzeatyckie Hamburg.	(tymczasowo) komisyi wojskowéj w Hamburgu.	(jak obok.)	
22.	Wielkie Księstwo Heskie.	dyrekcyom prowincyalnym w Giessen resp. Moguncyi.	amty powiatowe, komisye inkwaterunkowe i burmistrzostwa.	

Beilage Litt. C.

№ der Marschroute
(fällt bei den Garnisonquartieren fort).

Quartierbillet.

Für ..... Generale
Stabsoffiziere
Hauptleute und Lieutenants
Feldwebel, Wachtmeister ꝛc.
Portepeefähnriche ꝛc.
Unteroffiziere
Gemeine

ist Quartier mit (ohne) Verpflegung

auf ..... Tage

vom (Name) in der ..... Straße Nr. ..... zu leisten.

Ort und Datum.

Der Gemeindevorstand.

Dodatek Lit. C.

№ listy drożnéj
(opuszcza się przy kwaterach garnizonowych).

Bilet kwaterowy.

Dla ..... jenerałów
oficerów sztabowych
kapitanów i poruczników
feldweblów, wachmistrzów i t. d.
chorążych felcetowych i t. d.
podoficerów
prostych

musi przez (nazwisko) przy ulicy ..... No. ..... daną być kwatera z utrzymaniem (bez utrzymania)

na ..... dni.

Miejsce i Data.

Dozór gminy.

Beilage Litt. D.

Servisquittung

der

Kommune X. ..... pro Monat ..... 18.. für das ..... Bataillon ..... Regiments Nr. .....

Angahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Angahl der eingestellten Pferde.	Monatlicher Betrag des Personal- und Stallservises Thlr. Sgr. Pf.	Das Quartier resp. die Stallung ist gewährt worden vom	bis (zum Abgangstage)	Mithin auf Monate (excl. Abgangstag)	An Personal- und Stallservis ist dafür gezahlt worden Thlr. Sgr. Pf.	Bemerkungen.
	(Servis II. Klasse.)							
1	Lieutenant N.	.	8 10 —	17/4	1/5	14/30	3 26 8	
2	Feldwebel	.	3 10 —	1/4	1/5	1	6 20 —	
1	Bataillonsschreiber .	.	2 2 6	1/4	1/5	1	2 2 6	
8	Unteroffiziere	.	1 12 6	1/4	1/5	1	11 10 —	
1	do.	.	1 12 6	1/4	16/4	15/30	— 21 3	
75	Gemeine	.	— 17 6	1/4	1/5	1	43 22 6	
3	do.	.	— 17 6	1/4	18/4	17/30	— 29 9	
1	do.	.	— 17 6	14/4	1/5	17/30	— 9 11	
	Attachirte.							
1	Hauptmann R.....	1	10 10 —	1/4	1/5	1	10 10 —	
1	Lieutenant K.	.	8 10 —	16/4	1/5	15/30	4 5 —	
1	do. O.	.	8 10 —	7/4	1/5	24/30	6 20 —	
1	Feldwebel	.	3 10 —	1/4	1/5	1	3 10 —	
4	Unteroffiziere	.	1 12 6	1/4	1/5	1	5 20 —	
1	do.	.	1 12 6	1/4	20/4	19/30	— 26 11	
						Summa...	100 24 6	

Obige = 100 Thaler 24 Sgr. 6 Pf.
(wörtlich) ꝛc.
sind aus der Kasse des ..... Bataillons ..... Infanterie-Regiments Nr. ..... richtig gezahlt worden, worüber hiermit quittirt

Ort, Datum.

(L. S.) (Unterschriften.)

Dodatek Lit. D.

Kwit serwisowy

Gminy X. ..... za miesiąc ..... 18.. dla ..... batalionu ..... pułku No. .....

Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba umieszczonych koni.	Miesięczna kwota serwisu osobowego i stajennego tal. sgr. fen.	Kwatera resp. stajnia daną była od	aż (do dnia wymarszu)	Zatém na miesięcy (excl. dnia wymarszu)	Serwisu osobowego i stajennego wypłacono za to tal. sgr. fen.	Uwagi.
	(Serwis II. klasy.)							
1	Porucznik N.	.	8 10 —	17/4	1/5	14/30	3 26 8	
2	Feldweblów	.	3 10 —	1/4	1/5	1	6 20 —	
1	Pisarz batalionowy	.	2 2 6	1/4	1/5	1	2 2 6	
8	Podoficerów	.	1 12 6	1/4	1/5	1	11 10 —	
1	do.	.	1 12 6	1/4	16/4	15/30	— 21 3	
75	Prostych	.	— 17 6	1/4	1/5	1	43 22 6	
3	do.	.	— 17 6	1/4	18/4	17/30	— 29 9	
1	do.	.	— 17 6	14/4	1/5	17/30	— 9 11	
	Ataszowani.							
1	Kapitan R.	1	10 10 —	1/4	1/5	1	10 10 —	
1	Porucznik K.	.	8 10 —	16/4	1/5	15/30	4 5 —	
1	do. O.	.	8 10 —	7/4	1/5	24/30	6 20 —	
1	Feldwebel	.	3 10 —	1/4	1/5	1	3 10 —	
4	Podoficerów	.	1 12 6	1/4	1/5	1	5 20 —	
1	do.	.	1 12 6	1/4	20/4	19/30	— 26 11	
						Ogółem...	100 24 6	

Powyższe = 100 talarów 24 sgr. 6 fen.
(wyraźnie) i t. d.
zostały z kasy ..... batalionu ..... pułku piechoty No. ..... należycie wypłacone, z czego niniejszém kwituje

Miejsce, Data.

(L. S.) (Podpisy.)

Beilage Litt. E.

Quartierbescheinigung.

Daß die Gemeinde S..... dem ... Bataillon ..... Infanterie-Regiments Nr. ... in der Stärke von:

Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellten Pferde.	vom (Tag des Eintreffens)	bis (Tag des Abgangs)	also auf Monate (excl. des Abgangstages)	Bemerkungen.
1	Bataillons-Kommandeur, Major M....	2	1/5	21/6	1 20/30	
1	Adjutant, Sekondelieutenant K.....	1	1/5	21/6	1 20/30	
1	Hauptmann R.	1	do.	do.	1 20/30	
1	Premierlieutenant A..	.	do.	do.	1 20/30	
1	Sekondelieutenant N..	.	do.	do.	1 20/30	
1	„ P..	.	do.	do.	1 20/30	
1	„ W..	.	do.	do.	1 20/30	
1	Stabsarzt V.....	.	do.	do.	1 20/30	
1	Zahlmeister K.....	.	do.	do.	1 20/30	
1	Feldwebel.....	.	do.	do.	1 20/30	
1	Portepeefähnrich.....	.	do.	do.	1 20/30	
14	Unteroffiziere	.	do.	do.	1 20/30	
145	Gemeine ꝛc.....	.	do.	do.	1 20/30	
	Offizierpferde...	4	do.	do.	1 20/30	

Quartier in vorschriftsmäßiger Ausdehnung und Beschaffenheit gegeben hat, sowie daß in der vorangegebenen Zeitdauer der Tag des Einrückens in das Kantonnement — nicht aber der Tag des Ausmarsches — mitgerechnet ist, auch unter der angegebenen Zahl der Gemeinen Diener und Burschen der Offiziere ꝛc. sich nicht befinden, wird hierdurch pflichtmäßig bescheinigt.

Die Bezahlung des Quartiers ist ..... erfolgt.

Ort, Datum.

(L. S.) (Unterschriften.)

Dodatek Lit. E.

Świadectwo kwaterowe.

Jako gmina S..... .....temu batalionowi .....pułku piechoty No..... w sile:

Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba umieszczonych koni.	od (dzień przybycia)	do (dzień wymarszu)	zatém na miesięcy (excl. dnia wymarszu)	Uwagi.
1	Komendant batalionu, Major M.	2	1/5	21/6	1 20/30	
1	Adjutant, podporucznik K.	1	1/5	21/6	1 20/30	
1	Kapitan R.	1	do.	do.	1 20/30	
1	Porucznik A.....	.	do.	do.	1 20/30	
1	Podporucznik N....	.	do.	do.	1 20/30	
1	„ P....	.	do.	do.	1 20/30	
1	„ W. ..	.	do.	do.	1 20/30	
1	Lekarz sztabowy V..	.	do.	do.	1 20/30	
1	Rachmistrz K.	.	do.	do.	1 20/30	
1	Feldwebel	.	do.	do.	1 20/30	
1	Chorąży felcetowy..	.	do.	do.	1 20/30	
14	Podoficerów	.	do.	do.	1 20/30	
145	Prostych i t. d.	.	do.	do.	1 20/30	
	Koni oficerskich..	4	do.	do.	1 20/30	

dała kwaterę w przepisanéj jakości i wielkości, tudzież jako we wyż oznaczonym czasie objęty jest dzień przybycia do kantonu — nie zaś dzień wymarszu — oraz jako w podanéj liczbie prostych nie znajdują się słudzy i bursze oficerów i t. d., poświadcza się niniejszém urzędowo.

Zapłata za kwaterę nastąpiła .....

Miejsce, Data.

(L. S.) (Podpisy.)

Quartierbescheinigung.

Daß die Gemeinde D. ..... dem ... Bataillon ..... Infanterie-Regiments Nr. ... in der Stärke von:

Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellten Pferde.	vom (Tag des Eintreffens)	bis (Tag des Abgangs)	also auf Monate (excl. des Abgangstages)	Bemerkungen.
1	Hauptmann W.	1	29/4	19/6	1 20/30	
1	Premierlieutenant L. .	.	do.	do.	1 20/30	
1	Sekondelieutenant O. .	.	do.	do.	1 20/30	
1	„ C. .	.	do.	do.	1 20/30	
1	Assistenzarzt D.	.	do.	do.	1 20/30	
1	Feldwebel	.	do.	do.	1 20/30	
1	Portepeefähnrich.....	.	do.	9/6	1 10/30	
10	Unteroffiziere	.	do.	19/6	1 20/30	
1	Unteroffizier.....	.	do.	14/5	15/30	
140	Gemeine	.	do.	19/6	1 20/30	
2	„	.	4/6	19/6	15/30	
	Offizierpferde...	1	29/4	19/6	1 20/30	

Quartier in vorschriftsmäßiger Ausdehnung und Beschaffenheit gegeben hat, sowie daß in der vorangegebenen Zeitdauer der Tag des Einrückens in das Kantonnement — nicht aber der Tag des Ausmarsches — mitgerechnet ist, auch unter der angegebenen Zahl der Gemeinen Diener und Burschen der Offiziere ꝛc. sich nicht befinden, wird hierdurch pflichtmäßig bescheinigt.

Die Bezahlung des Quartiers ist ..... erfolgt.

Ort, Datum.

(L. S.) (Unterschriften.)

Świadectwo kwaterowe.

Jako gmina D..... ....temu batalionowi .....pułku piechoty No..... w sile:

Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba umieszczonych koni.	od (dzień przybycia)	do (dzień wymarszu)	zatém na miesięcy (excl. dnia wymarszu)	Uwagi.
1	Kapitan W.	1	29/4	19/6	1 20/30	
1	Porucznik L.	.	do.	do.	1 20/30	
1	Podporucznik O....	.	do.	do.	1 20/30	
1	„ C. ...	.	do.	do.	1 20/30	
1	Lekarz asystent D...	.	do.	do.	1 20/30	
1	Feldwebel	.	do.	do.	1 20/30	
1	Chorąży felcetowy..	.	do.	9/6	1 10/30	
10	Podoficerów	.	do.	19/6	1 20/30	
1	Podoficer.....	.	do.	14/5	15/30	
140	Prostych	.	do.	19/6	1 20/30	
2	„	.	4/6	19/6	15/30	
	Koni oficerskich..	1	29/4	19/6	1 20/30	

dała kwaterę w przepisanéj jakości i wielkości, tudzież jako we wyż oznaczonym czasie objęty jest dzień przybycia do kantonu — nie zaś dzień wymarszu — oraz jako w podanéj liczbie prostych nie znajdują się słudzy i bursze oficerów i t. d., poświadcza się niniejszém urzędowo.

Zapłata za kwaterę nastąpiła .....

Miejsce, Data.

(L. S.) (Podpisy.)

Quartierbescheinigung.

Daß die Gemeinde A. ..... der ... Kompagnie .....
Festungs-Artillerie-Regiments Nr. ... in der Stärke von:

Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellten Pferde.	vom (Tag des Eintreffens)	bis (Tag des Abgangs)	also auf Monate (excl. des Abgangstages)	Bemerkungen.
1	Hauptmann E.	.	$^{6}/_{5}$	$^{30}/_{6}$	$1^{25}/_{30}$	Pro $^{6}/_{5}$ bis $^{9}/_{6}$ hatte die Kompagnie das Kantonnement während der Revue-Vorarbeiten inne; am 10. Juni begann die Schießübung. Schluß derselben am $^{29}/_{6}$.
1	Premierlieutenant T. .	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	Sekondelieutenant J. .	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	„ F. .	.	$^{21}/_{5}$	do.	$1^{10}/_{30}$	
1	Feldwebel	.	$^{6}/_{5}$	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	Portepeefähnrich.....	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
10	Unteroffiziere	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
75	Kanoniere	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	Kanonier	.	$^{16}/_{6}$	do.	$^{14}/_{30}$	
	Attachirt:					
	Von der ... Batterie des ..... Feld-Artillerie-Regts. Nr..					
	1 Dienstpferd	1	$^{6}/_{5}$	$^{30}/_{6}$	$1^{25}/_{30}$	

Quartier in vorschriftsmäßiger Ausdehnung und Beschaffenheit gegeben hat, sowie daß in der vorangegebenen Zeitdauer der Tag des Einrückens in das Kantonnement — nicht aber der Tag des Ausmarsches — mitgerechnet ist, auch unter der angegebenen Zahl der Gemeinen Diener und Burschen der Offiziere ꝛc. sich nicht befinden, wird hierdurch pflichtmäßig bescheinigt.

Die Bezahlung des Quartiers ist ..... erfolgt.

Ort, Datum.

(L. S.) (Unterschrift.)

Świadectwo kwaterowe.

Jako gmina A..... .....téj kompanii ..... pułku artyleryi fortecznéj No..... w sile:

Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba umieszczonych koni.	od (dzień przybycia)	do (dzień wymarszu)	zatém na miesięcy (excl. dnia wymarszu)	Uwagi.
1	Kapitan E.....	.	$^{6}/_{5}$	$^{30}/_{6}$	$1^{25}/_{30}$	Za $^{6}/_{5}$ do $^{9}/_{6}$ kompania dzierzyła kanton podczas robót przedwstępnych do rewii; 10 Czerwca rozpoczęło się ćwiczenie w strzelaniu. Koniec ćwiczenia $^{29}/_{6}$.
1	Porucznik T.	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	Podporucznik J.....	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	„ F. ...	.	$^{21}/_{5}$	do.	$1^{10}/_{30}$	
1	Feldwebel	.	$^{6}/_{5}$	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	Chorąży felcetowy..	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
10	Podoficerów	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
75	Kanonierów.....	.	do.	do.	$1^{25}/_{30}$	
1	Kanonier	.	$^{16}/_{6}$	do.	$^{14}/_{30}$	
	Ataszowany:					
	Od .....téj bateryi .....go pułku artyleryi polowéj No. ..... 1 koń służbowy	1	$^{6}/_{5}$	$^{30}/_{6}$	$1^{25}/_{30}$	

dała kwaterę w przepisanéj jakości i wielkości, tudzież jako we wyż oznaczonym czasie objęty jest dzień przybycia do kantonu — nie zaś dzień wymarszu — oraz jako w podanéj liczbie prostych nie znajdują się słudzy i bursze oficerów i t. d., poświadcza się niniejszém urzędowo.

Zapłata za kwaterę nastąpiła .....

Miejsce, Data.

(L. S.) (Podpisy.)

Quartierbescheinigung.

Daß die Gemeinde M. ..... der ...ten Fußbatterie ..... Feld-Artillerie-Regiments Nr. ... in der Stärke von:

Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellten Pferde.	vom (Tag des Eintreffens)	bis (Tag des Abgangs)	also auf Monate (excl. des Abgangstages)	Bemerkungen.
1	Sekondelieutenant N..	.	$^{6}/_{5}$	$^{9}/_{6}$	$1^{4}/_{30}$	Revue-Vorkommando.
2	Unteroffiziere	.	do.	do.	$1^{4}/_{30}$	
12	Kanoniere	.	do.	do.	$1^{4}/_{30}$	
1	Kanonier	.	$^{26}/_{5}$	do.	$^{14}/_{30}$	
1	Hauptmann W.	.	$^{10}/_{6}$	$^{30}/_{6}$	$^{20}/_{30}$	Am 10. Juni zur Schießübung eingetroffen; am $^{30}/_{6}$ den Rückmarsch angetreten.
1	Premierlieutenant L. .	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Sekondelieutenant N..	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	» P..	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Feldwebel	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Portepeefähnrich	.	do.	$^{20}/_{6}$	$^{10}/_{30}$	
14	Unteroffiziere	.	do.	$^{30}/_{6}$	$^{20}/_{30}$	
1	Unteroffizier.....	.	$^{18}/_{6}$	do.	$^{12}/_{30}$	
2	Trompeter	.	$^{10}/_{6}$	do.	$^{20}/_{30}$	
85	Kanoniere	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Kanonier	.	do.	$^{16}/_{6}$	$^{6}/_{30}$	
1	do.	.	do.	$^{18}/_{6}$	$^{8}/_{30}$	
	Dienstpferde	35	do.	$^{30}/_{6}$	$^{20}/_{30}$	
	do.	1	do.	$^{12}/_{6}$	$^{2}/_{30}$	

Quartier in vorschriftsmäßiger Ausdehnung und Beschaffenheit gegeben hat, sowie daß in der vorangegebenen Zeitdauer der Tag des Einrückens in das Kantonnement — nicht aber der Tag des Ausmarsches — mitgerechnet ist, auch unter der angegebenen Zahl der Gemeinen Diener und Burschen der Offiziere ꝛc. sich nicht befinden, wird hierdurch pflichtmäßig bescheinigt.

Die Bezahlung des Quartiers ist ..... erfolgt.

Ort, Datum.

(L. S.) (Unterschrift.)

Świadectwo kwaterowe.

Jako gmina M. .... téj bateryi pieszéj ..... pułku artyleryi polowéj No. ... w sile:

Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba umieszczonych koni.	od (dzień przybycia)	do (dzień wymarszu)	zatém na miesięcy (excl. dnia wymarszu)	Uwagi.
1	Podporucznik N. .	.	$^{6}/_{5}$	$^{9}/_{6}$	$1^{4}/_{30}$	Komenda przed rewią.
2	Podoficerów.....	.	do.	do.	$1^{4}/_{30}$	
12	Kanonierów	.	do.	do.	$1^{4}/_{30}$	
1	Kanonier	.	$^{26}/_{5}$	do.	$^{14}/_{30}$	
1	Kapitan W.....	.	$^{10}/_{6}$	$^{30}/_{6}$	$^{20}/_{30}$	10. Czerwca na ćwiczenie w strzelaniu przybyto; $^{30}/_{6}$ napowrót wymarszerowano.
1	Porucznik L.....	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Podporucznik N. .	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	» P..	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Feldwebel	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Chorąży felcetowy	.	do.	$^{20}/_{6}$	$^{10}/_{30}$	
14	Podoficerów.....	.	do.	$^{30}/_{6}$	$^{20}/_{30}$	
1	Podoficer	.	$^{18}/_{6}$	do.	$^{12}/_{30}$	
2	Trębaczy	.	$^{10}/_{6}$	do.	$^{20}/_{30}$	
85	Kanonierów.....	.	do.	do.	$^{20}/_{30}$	
1	Kanonier	.	do.	$^{16}/_{6}$	$^{6}/_{30}$	
1	do.	.	do.	$^{18}/_{6}$	$^{8}/_{30}$	
	Koni służbowych.	35	do.	$^{30}/_{6}$	$^{20}/_{30}$	
	do. .	1	do.	$^{12}/_{6}$	$^{2}/_{30}$	

dała kwaterę w przepisanéj jakości i wielkości, tudzież jako we wyż oznaczonym czasie objęty jest dzień przybycia do kantonu — nie zaś dzień wymarszu — oraz jako w podanéj liczbie prostych nie znajdują się słudzy i bursze oficerów i t. d., poświadcza się niniejszém urzędowo.

Zapłata za kwaterę nastąpiła .....

Miejsce, Data.

(L. S.) (Podpisy.)

Beilage Litt. F.

Servis-Liquidation

von

den Gemeinden des ..... Kreises

für die Monate ..... 18..

№ der Belege.	Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellt gewesenen Pferde.	Monatlicher Betrag des Personal- und Stall-Servises. Thlr. Sgr. Pf.	Die Servis-Kompetenz ist zu liquidiren: vom	bis zum Abgangstage.	Mithin auf Monate excl. d. Abgangstages.	Es ist daher an Personal- und Stall-Servis zu empfangen. Thlr. Sgr. Pf.	Bemerkungen.
		Gemeinde S. ..... (Servisklasse III.)							
		... Bataillon ..... Infanterie-Regiments Nr. ...							
1	1	Major	.	11 20 —	1/5	31/5	1	11 20 —	Pro 1. bis inkl. 31/5 den Servis der 3. Klasse, vom 1/6 ab den Servis der nächst höheren (II.) Klasse (cfr. die Zusatzbestimmung zur Klassifikation) liquidirt.
			.	13 10 —	1/6	21/6	20/30	8 26 8	
		Offizierpferde	1	1 20 —	1/5	31/5	1	1 20 —	
			2	—	1 21/6		20/30	1 10 —	
			1	— 12 6	1 31/5		1	— 12 6	
				— 15 —	1 21/6		20/30	— 10 —	
1		Lieutenant, Adjutant	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
		Offizierpferd	1	1 20 —	1 31/5		1	1 20 —	
			2	—	1 21/6		20/30	1 10 —	
1		Hauptmann	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
		Offizierpferd	1	1 20 —	1 31/5		1	1 20 —	
			2	—	1 21/6		20/30	1 10 —	
4		Lieutenants	.	7 2 6	1 31/5		1	28 10 —	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	22 6 8	
1		Stabsarzt	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
							Latus ..	118 23 4	

№ der Belege.	Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellt gewesenen Pferde.	Monatlicher Betrag des Personal- und Stall-Servises. Thlr. Sgr. Pf.	Die Servis-Kompetenz ist zu liquidiren: vom	bis zum Abgangstage.	Mithin auf Monate excl. d. Abgangstages.	Es ist daher an Personal- und Stall-Servis zu empfangen. Thlr. Sgr. Pf.	Bemerkungen.
							Transport ..	118 23 4	
	1	Zahlmeister	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
	1	Feldwebel	.	2 27 6	1 31/5		1	2 27 6	
			.	3 10 —	1 21/6		20/30	2 6 8	
	1	Portepeefähnrich ...	.	1 27 6	1 31/5		1	1 27 6	
			.	2 2 6	1 21/6		20/30	1 11 8	
	14	Unteroffiziere	.	1 7 6	1 31/5		1	17 15 —	
			.	1 12 6	1 21/6		20/30	13 6 8	
	145	Gemeine	.	— 15 —	1 31/5		1	72 15 —	
			.	— 17 6	1 24/6		20/30	56 11 8	
							Summa ..	299 14 2	

№ der Belege.	Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellt gewesenen Pferde.	Monatlicher Betrag des Personal- und Stall-Servises. Mk. Pfg.	Die Servis-Kompetenz ist zu liquidiren vom	bis zum Abgangstage.	Mithin auf Monate excl. d. Abgangstages.	Es ist daher an Personal- und Stall-Servis zu empfangen. Mk. Pfg.	Bemerkungen.
		Gemeinde D. ..... (V. Servisklasse.)							
		... Bataillon ..... Infanterie-Regiments Nr. ...							
2	1	Hauptmann	.	6 20 —	29/4	28/5	1	6 20 —	Vom 29/5 ab den Servis der III. Klasse liquidirt (cfr. die Zusatzbestimmung zur Klassifikation). Der 21/5 war außer Berechnung zu lassen, da für den vollen Monat Mai der Servis liquidirt ist, wenngleich in verschiedenen Sätzen.
			.	7 2 6	29/5	19/6	20/30	4 21 8	
		Offizierpferde	1	1 10 —	29/4	28/5	1	1 10 —	
				1 20 —	29/5	19/6	20/30	1 3 4	
	3	Lieutenants	.	6 20 —	29/4	28/5	1	20 — —	
			.	7 2 6	29/5	19/6	20/30	14 5 —	
	1	Assistenzarzt	.	6 20 —	29/4	28/5	1	6 20 —	
			.	7 2 6	29/5	19/6	20/30	4 21 8	
	1	Feldwebel	.	2 2 6	29/4	28/5	1	2 2 6	
			.	2 27 6	29/5	19/6	20/30	1 28 4	
	1	Portepeefähnrich ...	.	1 15 —	29/4	28/5	1	1 15 —	
			.	1 27 6	29/5	9/6	10/30	— 19 2	
	10	Unteroffiziere	.	1 — —	29/4	28/5	1	10 — —	
			.	1 7 6	29/5	19/6	20/30	8 10 —	
	1	Unteroffizier	.	1 — —	29/4	14/5	15/30	— 15 —	
	140	Gemeine	.	— 12 6	29/4	28/5	1	58 10 —	
			.	— 15 —	29/5	19/6	20/30	46 20 —	
	2	do.	.	— 15 —	4/6	19/6	15/30	— 15 —	
							Summa ...	189 26 8	

№ der Belege.	Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellt gewesenen Pferde.	Monatlicher Betrag des Personal- und Stall-Servises. Mk. Pfg.	Die Servis-Kompetenz ist zu liquidiren vom	bis zum Abgangstage.	Mithin auf Monate excl. d. Abgangstages.	Es ist daher an Personal- und Stall-Servis zu empfangen. Mk. Pfg.	Bemerkungen.
		Gemeinde A. ..... (IV. Servisklasse.)							
		...Kompagnie..... Festungs-Artillerie-Regiments Nr....							
3	1	Hauptmann	.	6 20 —	6/5 | 4/6		1	6 20 —	Pro 1–9/6 den Servis der III. Klasse (cfr. die Zusatzbestimmung zur Klassifikation); pro 10–30/6 den Servis der II. Klasse (cfr. die Zusatzbestimmung zur Klassifikation) zur Liquidation gebracht.
			.	7 2 6	5 9 / 6		5/30	1 5 5	
			.	8 10 —	10 30 / 6		20/30	5 16 8	
	2	Lieutenants	.	6 20 —	6/5 | 4/6		1	13 10 —	
			.	7 2 6	5 9 / 6		5/30	2 10 10	
			.	8 10 —	10 30 / 6		20/30	11 3 4	
	1	Lieutenant	.	6 20 —	21/5 | 4/6		15/30	3 10 —	
			.	7 2 6	5 9 / 6		5/30	1 5 5	
			.	8 10 —	10 30 / 6		20/30	5 16 8	
	1	Feldwebel	.	2 15 —	6/5 | 4/6		1	2 15 —	
			.	2 27 6	5 9 / 6		5/30	— 14 7	
			.	3 10 —	10 30 / 6		20/30	2 6 8	
	1	Portepeefähnrich ...	.	1 20 —	6/5 | 4/6		1	1 20 —	
			.	1 27 6	5 9 / 6		5/30	— 9 7	
			.	2 2 6	10 30 / 6		20/30	1 11 8	
	10	Unteroffiziere	.	1 — —	6/5 | 4/6		1	10 — —	
			.	1 7 6	5 9 / 6		5/30	2 2 6	
			.	1 12 6	10 30 / 6		20/30	9 13 4	
	75	Kanoniere	.	— 12 6	6/5 | 4/6		1	31 7 6	
			.	— 15 —	5 9 / 6		5/30	6 7 6	
			.	— 17 6	10 30 / 6		20/30	29 5 —	
	1	Kanonier	.	— 17 6	16 30 / 6		14/30	— 8 2	
		Dienstpferde	1	— 10 —	6/5 | 30/6		1 25/30	— 18 4	
							Summa	147 28 2	

№ der Belege.	Anzahl der einquartierten Offiziere und Mannschaften.	Charge.	Anzahl der eingestellt gewesenen Pferde.	Monatlicher Betrag des Personal- und Stall-Servises. Thlr. Sgr. ₰.	Die Servis-Kompetenz ist zu liquidiren vom	bis zum Abgangstage.	Mithin auf Monate excl. d. Abgangstages.	Es ist daher an Personal- und Stall-Servis zu empfangen. Thlr. Sgr. ₰.	Bemerkungen.
		Gemeinde M. ..... (III. Servisklasse.)							
		..... ge Fuß-Batterie ..... Feld-Artillerie-Regiments Nr. ...							
4	1	Lieutenant	.	7 2 6	6/5	9/6	1 4/30	8 — 10	
	2	Unteroffiziere	.	1 7 6	do.		1 4/30	2 25 —	
	12	Kanoniere	.	— 15 —	do.		1 4/30	6 24 —	
	1	Kanonier	.	— 15 —	20/5	9/6	14/30	— 7 —	
	1	Hauptmann	.	8 10 —	10 30 / 6		20/30	5 16 8	Servis II. Klasse liquidirt (cfr. die Zusatzbestimmung zur Klassifikation).
	3	Lieutenants	.	8 10 —	do.		20/30	16 20 —	
	1	Feldwebel	.	3 10 —	do.		20/30	2 6 8	
	1	Portepeefähnrich ...	.	2 2 6	10 20 / 6		10/30	— 20 10	
	14	Unteroffiziere	.	1 12 6	10 30 / 6		20/30	13 6 8	
	1	Unteroffizier	.	1 12 6	18 30 / 6		12/30	— 17 —	
	2	Trompeter	.	1 12 6	10 30 / 6		20/30	1 26 8	
	85	Kanoniere	.	— 17 6	do.		20/30	33 1 8	
	1	Kanonier	.	— 17 6	10 16 / 6		6/30	— 3 6	
	1	do.	.	— 17 6	10 18 / 6		8/30	— 4 8	
		Dienstpferde	35	— 10 —	10 30 / 6		20/30	7 23 4	
		do.	1	— 10 —	10 12 / 6		2/30	— — 8	
					Summa			99 25 2	

	Es ist daher an Personal- und Stall-Servis zu empfangen. Thlr.	Sgr.	₰.
Rekapitulation.			
1) Gemeinde S.	299	14	2
2) „ D.	189	26	8
3) „ A.	147	28	2
4) „ M.	99	25	2
Summa	737	4	2

Ort, Datum.

(Unterschrift.)

Likwidacya serwisowa

gmin powiatu .....

za miesiące ..... 18..

№ dowodów.	Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba byłych pomieszczonymi koni.	Miesięczna kwota serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Należytość serwisowa likwiduje się od	aż do dnia wymarszu.	Zatém na miesięcy excl. dnia wymarszu.	Zatém należy się serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Uwagi.
		Gmina S..... (klasa serwisowa III.)							
		... Batalion ..... pułku piechoty No. ...							
1	1	Major	.	11 20 —	1/5	31/5	1	11 20 —	Pro 1. do 31/5 wł. likwiduje się serwis 3. klasy, od 1/6 począwszy serwis najbliższéj wyższéj klasy (II.) (cfr. postanowienie dodatkowe do Klasyfikacyi.)
			.	13 10 —	1/6	21/6	20/30	8 26 8	
		Koni oficerskich	1	1 20 —	1/5	31/5	1	1 20 —	
				2 — —	1 21/6		20/30	1 10 —	
			1	— 12 6	1 31/5		1	— 12 6	
				— 15 —	1 21/6		20/30	— 10 —	
1		Porucznik, adjutant	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
		Koń oficerski ..	1	1 20 —	1 31/5		1	1 20 —	
				2 — —	1 21/6		20/30	1 10 —	
1		Kapitan	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
		Koń oficerski ..	1	1 20 —	1 31/5		1	1 20 —	
				2 — —	1 21/6		20/30	1 10 —	
4		Poruczników.....	.	7 2 6	1 31/5		1	28 10 —	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	22 6 8	
1		Lekarz sztabowy.	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
							Stronica..	118 23 4	

№ dowodów.	Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba byłych pomieszczonymi koni.	Miesięczna kwota serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Należytość serwisowa likwiduje się od	aż do dnia wymarszu.	Zatém na miesięcy excl. dnia wymarszu.	Zatém należy się serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Uwagi.
		Transport..						118 23 4	
1		Rachmistrz	.	7 2 6	1 31/5		1	7 2 6	
			.	8 10 —	1 21/6		20/30	5 16 8	
1		Feldwebel	.	2 27 6	1 31/5		1	2 27 6	
			.	3 10 —	1 21/6		20/30	2 6 8	
1		Chorąży felcetowy	.	1 27 6	1 31/5		1	1 27 6	
			.	2 2 6	1 21/6		20/30	1 11 8	
14		Podoficerów	.	1 7 6	1 31/5		1	17 15 —	
			.	1 12 6	1 21/6		20/30	13 6 8	
145		Prostych	.	— 15 —	1 31/5		1	72 15 —	
			.	— 17 6	1 21/6		20/30	56 11 8	
							Ogółem..	299 14 2	

№ dowodów.	Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba byłych pomieszczonymi koni.	Miesięczna kwota serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Należytość serwisowa likwiduje się od	aż do dnia wymarszu.	Zatém na miesięcy excl. dnia wymarszu.	Zatém należy się serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Uwagi.
		Gmina D..... (V. klasa serwisowa.)							
		... Batalion ..... pułku piechoty No. ...							
2	1	Kapitan.....	.	6 20 —	29/4	28/5	1	6 20 —	Od 25/5 począwszy likwiduje się serwis III. klasy (cfr. postanowienie dodatkowe do Klasyfikacyi). 21/5 nie wchodzi w rachubę, gdyż serwis likwidowany jest za cały miesiąc Maj, lubo w różnych pozycyach.
			.	7 2 6	29/5	19/6	20/30	4 21 8	
		Koni oficerskich	1	1 10 —	29/4	28/5	1	1 10 —	
			1	1 20 —	29/5	19/6	20/30	1 3 4	
	3	Porucznikόw.....	.	6 20 —	29/4	28/5	1	20 — —	
			.	7 2 6	29/5	19/6	20/30	14 5 —	
	1	Lekarz asystent .	.	6 20 —	29/4	28/5	1	6 20 —	
			.	7 2 6	29/5	19/6	20/30	4 21 8	
	1	Feldwebel.....	.	2 2 6	29/4	28/5	1	2 2 6	
			.	2 27 6	29/5	19/6	20/30	1 28 4	
	1	Chorąży felcetowy	.	1 15 —	29/4	28/5	1	1 15 —	
			.	1 27 6	29/5	9/6	10/30	— 19 2	
	10	Podoficerów	.	1 — —	29/4	28/5	1	10 — —	
			.	1 7 6	29/5	19/6	20/30	8 10 —	
	1	Podoficer	.	1 — —	29/4	14/5	15/30	— 15 —	
	140	Prostych	.	— 12 6	29/4	28/5	1	58 10 —	
			.	— 15 —	29/5	19/6	20/30	46 20 —	
	2	do.	.	— 15 —	4/6	19/6	15/30	— 15 —	
							Ogółem..	189 26 8	

№ dowodów.	Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba byłych pomieszczonymi koni.	Miesięczna kwota serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Należytość serwisowa likwiduje się od	aż do dnia wymarszu.	Zatém na miesięcy excl. dnia wymarszu.	Zatém należy się serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Uwagi.
		Gmina A..... (IV. klasa serwisowa.)							
		... Kompania ..... pułku artyleryi fortecznéj No. ...							
3	1	Kapitan	.	6 20 —	6/5 | 4/6		1	6 20 —	Pro 1–6/6 likwiduje się serwis III. klasy (cfr. postanowienie dodatkowe do Klasyfikacyi); pro 19–30/6 serwis II. klasy (cfr. postanowienie dodatkowe do Klasyfikacyi).
			.	7 2 6	5 9 / 6		5/30	1 5 5	
			.	8 10 —	10 | 30 / 6		20/30	5 16 8	
			.	6 20 —	6/5 | 4/6		1	13 10 —	
	2	Porucznikόw.....	.	7 2 6	5 9 / 6		5/30	2 10 10	
			.	8 10 —	10 | 30 / 6		20/30	11 3 4	
			.	6 20 —	21/5 | 4/6		15/30	3 10 —	
	1	Porucznik	.	7 2 6	5 9 / 6		5/30	1 5 5	
			.	8 10 —	10 | 30 / 6		20/30	5 16 8	
			.	2 15 —	6/5 | 4/6		1	2 15 —	
	1	Feldwebel.....	.	2 27 6	5 9 / 6		5/30	— 14 7	
			.	3 10 —	10 | 30 / 6		20/30	2 6 8	
			.	1 20 —	6/5 | 4/6		1	1 20 —	
	1	Chorąży felcetowy	.	1 27 6	5 9 / 6		5/30	— 9 7	
			.	2 2 6	10 | 30 / 6		20/30	1 11 8	
			.	1 — —	6/5 | 4/6		1	10 — —	
	10	Podoficerów	.	1 7 6	5 9 / 6		5/30	2 2 6	
			.	1 12 6	10 | 30 / 6		20/30	9 13 4	
			.	— 12 6	6/5 | 4/6		1	31 7 6	
	75	Kanonierów	.	— 15 —	5 9 / 6		5/30	6 7 6	
			.	— 17 6	10 | 30 / 6		20/30	29 5 —	
	1	Kanonier	.	— 17 6	18 | 30 / 6		14/30	— 8 2	
		Koń służbowy .	1	— 10 —	6/5 | 30/6		1 25/30	— 18 4	
							Ogółem.....	147 28 2	

№ dowodów.	Liczba inkwaterowanych oficerów i prostych.	Stopień.	Liczba byłych pomieszczonymi koni.	Miesięczna kwota serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Należytość serwisowa likwiduje się od	do dnia wymarszu.	Zatém na miesięcy excl. dnia wymarszu.	Zatém należy się serwisu osobowego i stajennego. tal. sgr. fen.	Uwagi.
		Gmina M..... (III. klasa serwisowa.)							
		...2wa baterya piesza ..... pułku artyleryi polowéj No....							
4	1	Porucznik	.	7 2 6	6/5	9/6	1 4/30	8 — 10	
	2	Podoficerów	.	1 7 6	do.		1 4/30	2 25 —	
	12	Kanonierów	.	— 15 —	do.		1 4/30	6 24 —	
	1	Kanonier	.	— 15 —	25/5	9/6	14/30	— 7 —	
	1	Kapitan	.	8 10 —	10 30 / 6		20/30	5 16 8	Likwiduje się serwis II. klasy (cfr. postanowienie dodatkowe do Klasyfikacyi.)
	3	Poruczników.....	.	8 10 —	do.		20/30	16 20 —	
	1	Feldwebel	.	3 10 —	do.		20/30	2 6 8	
	1	Chorąży felcetowy	.	2 2 6	10 20 / 6		10/30	— 20 10	
	14	Podoficerów	.	1 12 6	10 30 / 6		20/30	13 6 8	
	1	Podoficer	.	1 12 6	18 30 / 6		12/30	— 17 —	
	2	Trębaczy	.	1 12 6	10 30 / 6		20/30	1 26 8	
	85	Kanonierów	.	— 17 6	do.		20/30	33 1 8	
	1	Kanonier	.	— 17 6	10 16 / 6		6/30	— 3 6	
	1	do.	.	— 17 6	10 18 / 6		8/30	— 4 8	
		Koni służbowych	35	— 10 —	10 30 / 6		20/30	7 23 4	
		do.	1	— 10 —	10 12 / 6		2/30	— — 8	
					Ogółem.....			99 25 2	

	Zatém należy się serwisu osobowego i stajennego. tal.	sgr.	fen.
Rekapitulacya.			
1) Gmina S.	299	14	2
2) » D.	189	26	8
3) » A.	147	28	2
4) » M.	99	25	2
Ogółem	737	4	2

Miejsce, Data.

(Podpis.)

(Nr. 217.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Preußischen Konsul José M. Marina zu Gijon,

den Großherzoglich Oldenburgischen, sowie Hamburgischen, Bremischen und Lübeckischen Konsul Manuel Barcena y Franco zu Vigo, und

den Preußischen und Hamburgischen Konsul Jean Pierre Schwartz zu Santa Cruz (Teneriffa)

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 217.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno - niemieckiego raczył

pruskiego konsula José M. Marina w Gijon,

wielko - księsko - oldenburskiego, tudzież hamburskiego, bremskiego i lubeckiego konsula Manuel Barcena y Franco we Vigo, i

pruskiego oraz hamburskiego konsula Jean Pierre Schwartz w Santa Cruz (Teneriffa)

mianować konsulami Związku północno - niemieckiego.

(Nr. 218.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen, Mecklenburgischen und Hamburgischen Konsul Harald Feddersen in St. Thomas (Antillen)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 218.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno - niemieckiego raczył

dotychczasowego pruskiego, mecklenburskiego i hamburskiego konsula Harald Feddersen w St. Thomas (Antyle)

mianować konsulem Związku północno - niemieckiego tamże.

(Nr. 219.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Bruno v. Rauchhaupt zu Lagos (Guinea)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 219.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno - niemieckiego raczył

Brunona v. Rauchhaupt kupca w Lagos (Guinea)

mianować konsulem Związku północno - niemieckiego tamże.

(Nr. 220.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Ernst Kropf zu Cadiz

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 220.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno - niemieckiego raczył

Ernesta Kropf kupca w Cadiz

mianować konsulem Związku północno - niemieckiego tamże.

(Nr. 221.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul José Eusebio Röchelt zu Bilbao

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 221.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno - niemieckiego raczył

dotychczasowego pruskiego konsula José Eusebio Roechelt w Bilbao

mianować konsulem Związku północno - niemieckiego tamże.

(Nr. 222.) Dem Bankier A. Salinger in Berlin ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Niederländischer Generalkonsul daselbst ertheilt worden.

(No. 222.) A. Salinger, bankierowi w Berlinie, udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na królewsko - niederlandzkiego konsula jeneralnego tamże.

(Nr. 223.) Dem bisherigen Kaiserlich Brasilianischen Vizekonsul Joseph Behrend in Stettin ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Brasilianischer Konsul daselbst ertheilt worden.

(No. 223.) Dotychczasowemu cesarsko - brazyliańskiemu wicekonsulowi Józefowi Behrend w Szczecinie udzielono w imieniu Związku północno - niemieckiego Exequatur na cesarsko - brazyliańskiego konsula tamże.

(Nr. 224.) Dem Kaufmann Wilhelm Küster zu Stolp ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Dänischer Vizekonsul daselbst ertheilt worden.

(No. 224.) Wilhelmowi Kuester, kupcowi w Słupsku, udzielono w imieniu Związku północno - niemieckiego Exequatur na królewsko - duńskiego wicekonsula tamże.

(Nr. 225.) Dem Herrn M. Huet ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Französischer Konsul in Stettin ertheilt worden.

(No. 225.) Panu M. Huet udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na cesarsko-francuskiego konsula w Szczecinie.

(Nr. 226.) Dem bisherigen Kanzler beim Königlich Belgischen Generalkonsulat in Cöln, Prosper Graff, und dem Kaufmann Adolph Rautenstrauch ebendaselbst ist zu ihrer Ernennung zum Königlich Belgischen Konsul resp. zum Königlich Belgischen Vizekonsul das Exequatur Namens des Norddeutschen Bundes ertheilt worden.

(No. 226.) Dotychczasowemu kanclerzowi przy królewsko-belgijskim konsulacie jeneralnym w Kolonii, Prosper Graff, i Adolfowi Rautenstrauch kupcowi tamże udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na ichż nominacyą na królewsko-belgijskiego konsula resp. królewsko-belgijskiego wicekonsula.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 2.

(Nr. 227.) Gesetz, betreffend die antheilige Uebernahme einer Garantie des Norddeutschen Bundes für eine zur Herstellung der dauernden Fahrbarkeit des Sulina-Armes der Donaumündungen von der Europäischen Donauschiffahrts-Kommission aufzunehmenden Anleihe. Vom 11. Juni 1868.

(No. 227.) Prawo, tyczące się stosunkowego przejęcia gwarancyi Związku północno-niemieckiego za pożyczkę, zaciągnąć się mającą przez europejską komisyą żeglugi na Dunaju w celu zaprowadzenia trwałéj splawności odnogi Suliny przy ujściach Dunaju. Z dnia 11. Czerwca 1868.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy, w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Das Bundespräsidium wird ermächtigt, für die Verzinsung und Rückzahlung eines zur Herstellung der dauernden Fahrbarkeit des Sulina-Armes der Donaumündungen bestimmten Darlehns der in Gemäßheit des Pariser Friedensvertrages vom 30. März 1856. niedergesetzten Europäischen Donauschiffahrts-Kommission die Garantie unter nachfolgenden Bedingungen zu übernehmen:

1) der Nominalbetrag der Anleihe soll die Summe von 135,000 Pfund Sterling nicht übersteigen;

§. 1.

Prezydyum związkowe upoważnia się do przejęcia gwarancyi za oprocentowanie i spłatę pożyczki, na zaprowadzenie trwałéj spławności odnogi Suliny przy ujściach Dunaju przeznaczonéj, przez wysadzoną w myśl traktatu pokoju paryskiego z 30. Marca 1856. europejską komisyą żeglugi na Dunaju zaciągnionéj — pod następującymi warunkami:

1) kwota nominalna pożyczki nie ma przechodzić sumy 135,000 funtów szterlingów;

Ausgegeben zu Berlin den 21. Januar 1869.

Wydany w Berlinie dnia 21. Stycznia 1869.

2) die Garantie wird auch von Großbritannien, Frankreich und Oesterreich übernommen. Anderen Mächten ist die Betheiligung an der Garantie vorbehalten. Die garantirenden Mächte übernehmen die Garantie zu gleichen Theilen und haften den Gläubigern solidarisch;

3) die Anleihe soll innerhalb dreizehn Jahren amortisirt werden;

4) die Zahlung der jährlichen Zinsen und Tilgungsquoten wird aus dem nach Abzug der laufenden Ausgaben für Verwaltungs- und Unterhaltungskosten verbleibenden Ertrage der Schiffahrtsabgaben bestritten, welche in Gemäßheit der Schiffahrtsakte für die Donaumündungen vom 2. November 1865. von dem Verkehr auf der unteren Donau erhoben werden; die Deckung des sich hierbei etwa ergebenden Jahresdefizits wird von den Garantiemächten geleistet;

5) die von den Garantiemächten zur Deckung des Defizits an Zinsen und Tilgungsquoten nach Nr. 4. geleisteten Beiträge sind aus den späteren Reinerträgen der ebendaselbst bezeichneten Abgaben mit dem Rechte der Priorität vor jeder späteren Anleihe den Garantiemächten jährlich nach Verhältniß ihrer Beiträge zu erstatten.

§. 2.

Der Bundeskanzler wird mit der Ausführung dieses Gesetzes beauftragt.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 11. Juni 1868.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

2) gwarancya przejmuje się i przez Wielką Brytanią, Francyą i Austryą. Innym mocarstwom zastrzega się wzięcie udziału w gwarancyi. Gwarantujące mocarstwa przejmują gwarancyą do równych części i odpowiadają wierzycielom solidarycznie;

3) pożyczka ma w trzynaście lat zostać umorzoną;

4) roczne prowizye i kwoty amortyzacyjne opędzać się będą z pozostającéj się po strąceniu bieżących rozchodów na koszta administracyi i utrzymania — intraty podatków żeglużnych, jakie w myśl Aktu żeglużnego dla ujść Dunaju z 2. Listopada 1865. bywają od komunikacyi na dolnym Dunaju pobierane; pokrycie wykazującego się przy tém jakowego niedoboru rocznego nastąpi przez gwarantujące mocarstwa;

5) składki, uiszczone przez gwarantujące mocarstwa na pokrycie niedoboru w prowizyach i kwotach amortyzacyjnych stósownie do No. 4., winny z późniejszych czystych intrat podatków, tamże oznaczonych, być z prawem pierwszeństwa przed każdą późniejszą pożyczką gwarantującym mocarstwom rocznie w stosunku ich składek zwracane.

§. 2.

Kanclerzowi związkowemu porucza się wykonanie tego prawa.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 11. Czerwca 1868.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 228.) Auf Grund der Bestimmung im Artikel 20. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen, die Fortdauer des Zoll- und Handelsvereins betreffend, vom 8. Juli 1867. (Bundesgesetzbl. S. 113.) sind von dem Präsidium des Deutschen Zoll- und Handelsvereins, nach Vernehmung des Ausschusses des Bundesrathes für Zoll- und Steuerwesen, folgenden Direktivbehörden und Hauptämtern die nachbenannten Beamten als Vereinsbeamte beigeordnet worden, und zwar:

I. als Vereinsbevollmächtigte:

1) den Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektionen zu Königsberg und Danzig der Königlich Bayerische Ober-Zollrath Freiherr v. Aufseß mit dem Wohnsitz in Königsberg,

2) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Stettin der Königlich Sächsische Ober-Zollrath Keßler mit dem Wohnsitz in Stettin,

3) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Breslau der Königlich Sächsische Ober-Zollrath Döring mit dem Wohnsitz in Breslau,

4) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Magdeburg der Großherzoglich Badische Geheime Finanzrath Dr. Weindel mit dem Wohnsitz in Magdeburg,

5) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Cöln und der Königlich Großherzoglich Luxemburgischen Zolldirektion zu Luxemburg der Königlich Bayerische Ober-Zollrath Widmann mit dem Wohnsitz in Cöln,

(No. 228.) Na mocy postanowienia w Art. 20. Traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wuerttembergią, Badenią i Hessyą, względem dalszego trwania Związku celnego i handlowego, z 8. Lipca 1867. (Zbiór praw zw. Str. 113), prezydyum niemieckiego Związku celnego i handlowego, posłuchawszy wydziału rady związkowéj dla spraw celnych i poborowych, przydzieliło następującym władzom dyrektywnym i urzędom głównym wymienionych poniż urzędników we własności urzędników związkowych, a mianowicie:

I. we własności pełnomocników związkowych:

1) królewsko-pruskim prowincyalnym dyrekcyom poborowym w Królewcu i Gdańsku królewsko-bawarskiego nadradcę ceł Bar. v. Aufsess ze siedzibą w Królewcu,

2) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów w Szczecinie królewsko-saskiego nadradcę ceł Kessler ze siedzibą w Szczecinie,

3) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów we Wrocławiu królewsko-saskiego nadradcę ceł Doering ze siedzibą we Wrocławiu,

4) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów w Magdeburgu wielko-księsko-badeńskiego tajnego radcę skarbowego Dr. Weindel ze siedzibą w Magdeburgu,

5) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów w Kolonii i królewsko-wielko-księsko-luxemburskiéj dyrekcyi ceł w Luxemburgu królewsko-bawarskiego nadradcę ceł Widmann ze siedzibą w Kolonii,

6) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Hannover, der Großherzoglich Oldenburgischen Kammer, Zolldepartement zu Oldenburg, und der Herzoglich Braunschweigischen Zoll- und Steuerdirektion zu Braunschweig der Großherzoglich Hessische Ober-Steuerrath Fabricius mit dem Wohnsitz in Hannover,

7) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Kassel und der Großherzoglich Hessischen Ober-Zolldirektion zu Darmstadt der Königlich Württembergische Ober-Finanzrath Freiherr Dr. v. Valois mit dem Wohnsitz in Darmstadt,

8) der Königlich Preußischen Provinzial-Steuerdirektion zu Glückstadt der Königlich Bayerische Ober-Zollrath Schübeck mit dem Wohnsitz in Glückstadt,

9) der Königlich Bayerischen General-Zolladministration zu München der Königlich Preußische Ober-Regierungsrath v. Motz mit dem Wohnsitz in München,

10) dem Königlich Württembergischen Steuerkollegium zu Stuttgart und der Großherzoglich Badischen Zolldirektion zu Carlsruhe der Königlich Preußische Ober-Regierungsrath Daniel mit dem Wohnsitz in Carlsruhe,

11) der Großherzoglich Mecklenburgischen Steuer- und Zolldirektion zu Schwerin der Königlich Preußische Regierungsrath Krieger mit dem Wohnsitz in Schwerin;

6) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów w Hanowerze, wielko-księsko-oldenburskiéj komorze — departament celny w Oldenburgu, i księsko-brunświckiéj dyrekcyi ceł i poborów w Brunświku wielko-księsko-heskiego nadradcę poborowego Fabricius ze siedzibą w Hanowerze,

7) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów w Kassel i wielko-księsko-heskiéj wyższéj dyrekcyi ceł w Darmstadt królewsko-wuerttemberskiego nadradcę skarbowego Bar. Dr. v. Valois ze siedzibą w Darmstadt,

8) królewsko-pruskiéj prowincyalnéj dyrekcyi poborów w Glueckstadt królewsko-bawarskiego nadradcę ceł Schuebeck ze siedzibą w Glueckstadt,

9) królewsko-bawarskiéj administracyi jeneralnéj ceł w Monachium królewsko-pruskiego nadradcę regencyjnego v. Motz ze siedzibą w Monachium,

10) królewsko-wuerttemberskiemu kolegium poborowemu w Stuttgart i wielko-księsko-badeńskiéj dyrekcyi ceł w Carlsruhe królewsko-pruskiego nadradcę regencyjnego Daniel ze siedzibą w Carlsruhe,

11) wielko-księsko-mecklenburskiéj dyrekcyi poborów i ceł w Schwerin królewsko-pruskiego radcę regencyjnego Krieger ze siedzibą w Schwerin;

II. als Vereinskontroleure:

A. im Königreich Preußen:

1) den Hauptämtern zu Tilsit, Memel und Schmaleningken der Königlich Bayerische Zollinspektor Haushalter mit dem Wohnsitz in Tilsit,

2) den Hauptämtern zu Königsberg, Pillau, Eydtkuhnen, Johannisburg und Neidenburg der Königlich Bayerische Zollinspektor Paul mit dem Wohnsitz in Stallupönen, vom April 1869. ab in Königsberg,

3) den Hauptämtern zu Danzig und Thorn der Großherzoglich Oldenburgische Hauptamts-Kontroleur Dunkhase mit dem Wohnsitz in Danzig,

4) den Hauptämtern zu Stettin, Swinemünde und Anklam der Königlich Bayerische Zollinspektor Brunner mit dem Wohnsitz in Stettin,

5) den Hauptämtern zu Stralsund und Wolgast der Königlich Bayerische Zollinspektor Höher mit dem Wohnsitz in Stralsund,

6) den Hauptämtern zu Berlin und Frankfurt a. d. O. der Königlich Sächsische Ober-Steuerkontroleur Tröger mit dem Wohnsitz in Berlin,

7) den Hauptämtern zu Magdeburg und Wittenberge der Königlich Sächsische Ober-Grenzkontroleur Schmid mit dem Wohnsitz in Magdeburg,

8) den Hauptämtern zu Aachen, Wassenberg, Malmedy, Cöln und Düsseldorf der Großherzoglich Badische Zollinspektor Haagen mit dem Wohnsitz in Cöln, vom März 1869. ab in Aachen,

9) den Hauptämtern zu Emmerich, Cleve, Duisburg, Ruhrort, Uerdingen, Wesel, Kaldenkirchen und Neuß der Großherzoglich Hessische Zollinspektor Engisch mit dem Wohnsitz in Emmerich,

10) den Hauptämtern zu Saarbrücken, Trier und Coblenz der Königlich Bayerische Zollinspektor

II. we własności kontrolerów związkowych:

A. w Królestwie Pruskiém:

1) urzędom głównym w Tylży, Klajpedzie i Schmaleningken królewsko-bawarskiego inspektora ceł Haushalter ze siedzibą w Tylży,

2) urzędom głównym w Króleweu, Piławie, Eydkunach, Jancborku i Nidborku królewsko-bawarskiego inspektora ceł Paul ze siedzibą w Stołupianach, od Kwietnia 1869. w Króleweu,

3) urzędom głównym w Gdańsku i Toruniu wielko-księsko-oldenburskiego kontrolera przy urzędzie głównym Dunkhase ze siedzibą w Gdańsku,

4) urzędom głównym w Szczecinie, Swinemuende i Anklam królewsko-bawarskiego inspektora ceł Brunner ze siedzibą w Szczecinie,

5) urzędom głównym w Stralsundzie i Wolgaście królewsko-bawarskiego inspektora ceł Hoeher ze siedzibą w Stralsundzie,

6) urzędom głównym w Berlinie i Frankfurcie n. O. królewsko-saskiego nadkontrolera poborów Troeger ze siedzibą w Berlinie,

7) urzędom głównym w Magdeburgu i Wittenberge królewsko-saskiego nadkontrolera granicznego Schmid ze siedzibą w Magdeburgu,

8) urzędom głównym w Akwizgranie, Wassenberg, Malmeldy, Kolonii i Duesseldorfie wielko-księsko-badeńskiego inspektora ceł Haagen ze siedzibą w Kolonii, od Marca 1869. w Akwizgranie,

9) urzędom głównym w Emmerich, Cleve, Duisburg, Ruhrort, Uerdingen, Wesel, Kaldenkirchen i Neuss wielko-księsko-heskiego inspektora ceł Engisch ze siedzibą w Emmerich,

10) urzędom głównym w Saarbruecken, Trewirze i Koblencyi królewsko-bawarskiego

Schießl mit dem Wohnsitz in Saarbrücken, welcher zugleich dem Königlich Großherzoglichen Hauptamte zu Luxemburg beigeordnet ist,

11) den Hauptämtern zu Kiel, Rendsburg, Heide und Tönning der Königlich Württembergische Zollinspektor Hegelmaier mit dem Wohnsitz in Kiel,

12) den Hauptämtern zu Flensburg, Schleswig, Hadersleben und Tondern der Königlich Bayerische Grenz-Oberkontroleur Merck mit dem Wohnsitz in Flensburg,

13) den Hauptämtern zu Harburg, Stade und Lüneburg der Großherzoglich Hessische Zollinspektor Ruckelshausen mit dem Wohnsitz in Harburg,

14) den Hauptämtern zu Emden und Leer der Königlich Bayerische Revisionsbeamte Stauffer mit dem Wohnsitz in Emden,

15) den Hauptämtern zu Wandsbeck und Neustadt der Königlich Bayerische Rechnungskommissair Sieben mit dem Wohnsitz in Lübeck,

16) den Hauptämtern zu Ottensen und Itzehoe der Königlich Sächsische Zollinspektor Krippendorf mit dem Wohnsitz in Hamburg,

17) den Hauptämtern zu Sebaldsbrück und Geestemünde der Königlich Bayerische Zollinspektor Hofreiter mit dem Wohnsitz in Bremen,

18) den Hauptämtern zu Frankfurt a. M. und Hanau der Königlich Bayerische Zollinspektor Ziebland mit dem Wohnsitz in Frankfurt a. M.,

inspektora ceł Schiessl ze siedzibą w Saarbruecken, który przydzielony jest zarazem królewsko-wielko-księskiemu urzędowi głównemu w Luxemburgu,

11) urzędom głównym w Kilonii, Rendsburgu, Heide i Toenning królewsko-wuerttemberskiego inspektora ceł Hegelmaier ze siedzibą w Kilonii,

12) urzędom głównym we Flensburgu, Schleswiku, Hadersleben i Tondern królewsko-bawarskiego nadkontrolera granicznego Merck ze siedzibą we Flensburgu,

13) urzędom głównym w Harburg, Stade i Lueneburg wielko-księsko-heskiego inspektora ceł Ruckelshausen ze siedzibą w Harburg,

14) urzędom głównym w Emden i Leer królewsko-bawarskiego urzędnika rewizyjnego Stauffer ze siedzibą w Emden,

15) urzędom głównym we Wandsbeck i Neustadt królewsko-bawarskiego komisarza rachunkowego Sieben ze siedzibą w Lubece,

16) urzędom głównym w Ottensen i Itzehoe królewsko-saskiego inspektora ceł Krippendorf ze siedzibą w Hamburgu,

17) urzędom głównym w Sebaldsbrueck i Geestemuende królewsko-bawarskiego inspektora ceł Hofreiter ze siedzibą w Bremie,

18) urzędom głównym we Frankfurcie n. M. i Hanau królewsko-bawarskiego inspektora ceł Ziebland ze siedzibą we Frankfurcie n. M.,

außerdem im Herzogthum Lauenburg

dem Hauptamt zu Lauenburg der Königlich Bayerische Rechnungskommissair Sieben mit dem Wohnsitz in Lübeck;

B. im Königreich Bayern:

1) den Hauptämtern zu München, Augsburg und Donauwörth der Königlich Preußische Steuerinspektor Offelsmeyer mit dem Wohnsitz in München,

2) den Hauptämtern zu Hof, Bayreuth und Waldsassen der Königlich Preußische Steuerinspektor Wolf mit dem Wohnsitz in Hof,

3) den Hauptämtern zu Mittenwald, Pfronten, Kempten und Memmingen der Königlich Preußische Steuerinspektor Lehmann mit dem Wohnsitz in Kempten,

4) dem Hauptamt zu Lindau der Königlich Preußische Steuerinspektor Thormann mit dem Wohnsitz in Lindau,

5) den Hauptämtern zu Zweibrücken und Ludwigshafen a. Rh. der Königlich Preußische Steuerinspektor Norrenberg mit dem Wohnsitz in Ludwigshafen a. Rh.,

6) den Hauptämtern zu Nürnberg, Fürth und Bamberg der Königlich Preußische Steuerinspektor Wagemann mit dem Wohnsitz in Nürnberg,

7) den Hauptämtern zu Passau und Simbach der Königlich Preußische Steuerinspektor Hoff mit dem Wohnsitz in Passau,

prócz tego w Księstwie Lauenburg

urzędowi głównemu w Lauenburg królewsko-bawarskiego komisarza rachunkowego Sieben ze siedzibą w Lubece;

B. w Królestwie Bawarskiém:

1) urzędom głównym w Monachium, Augsburgu i Donauwoerth królewsko-pruskiego inspektora poborów Offelsmeyer ze siedzibą w Monachium,

2) urzędom głównym w Hof, Bayreuth i Waldsassen królewsko-pruskiego inspektora poborów Wolf ze siedzibą w Hof,

3) urzędom głównym w Mittenwald, Pfronten, Kempten i Memmingen królewsko-pruskiego inspektora poborów Lehmann ze siedzibą w Kempten,

4) urzędowi głównemu w Lindau królewsko-pruskiego inspektora poborów Thormann ze siedzibą w Lindau,

5) urzędom głównym w Zweibruecken i Ludwigshafen n. R. królewsko-pruskiego inspektora poborów Norrenberg ze siedzibą w Ludwigshafen n. R.,

6) urzędom głównym w Norymbergii, Fuerth i Bamberg królewsko-pruskiego inspektora poborów Wagemann ze siedzibą w Norymbergii,

7) urzędom głównym w Passau i Simbach królewsko-pruskiego inspektora poborów Hoff ze siedzibą w Passau,

8) den Hauptämtern zu Waldmünchen und Regensburg der Königlich Preußische Revisionsinspektor Hammers mit dem Wohnsitz in Regensburg,

9) den Hauptämtern zu Freilassing und Rosenheim der Königlich Sächsische Zollinspektor Schwede mit dem Wohnsitz in Rosenheim,

10) den Hauptämtern zu Aschaffenburg, Marktbreit, Schweinfurt und Würzburg der Königlich Preußische Steuerinspektor Bon mit dem Wohnsitz in Würzburg;

C. im Königreich Sachsen:

1) den Hauptämtern zu Dresden, Meissen und Riesa der Königlich Preußische Steuerrath Graf Roß mit dem Wohnsitz in Dresden,

2) den Hauptämtern zu Chemnitz, Freiberg, Zwickau, Annaberg, Eibenstock und Glauchau der Königlich Preußische Steuerinspektor Müller mit dem Wohnsitz in Chemnitz,

3) den Hauptämtern zu Leipzig und Grimma der Königlich Preußische Steuerinspektor Berndes mit dem Wohnsitz zu Leipzig,

4) den Hauptämtern zu Schandau und Pirna der Königlich Preußische Steuerinspektor v. Hirschfeld mit dem Wohnsitz in Schandau,

5) den Hauptämtern zu Zittau, Bautzen und Löbau der Königlich Preußische Steuerinspektor Kreusler mit dem Wohnsitz in Zittau,

6) dem Königlich Sächsischen Uebergangssteueramte zu Hof in Bayern der Königlich Preußische Steuerinspektor Wolf mit dem Wohnsitz in Hof;

8) urzędom głównym we Waldmuenchen i Ratyzbonie królewsko-pruskiego inspektora rewizyjnego Hammers ze siedzibą w Ratyzbonie,

9) urzędom głównym we Freilassing i Rosenheim królewsko-saskiego inspektora ceł Schwede ze siedzibą w Rosenheim,

10) urzędom głównym w Aschaffenburg, Marktbreit, Schweinfurt i Wuerzburg królewsko-pruskiego inspektora poborów Bon ze siedzibą we Wuerzburg;

C. w Królestwie Saskiém:

1) urzędom głównym w Dreźnie, Miśnii i Riesa królewsko-pruskiego radcę poborowego Hr. Ross ze siedzibą w Dreźnie,

2) urzędom głównym w Kamienicy, Freiberg, Ćwikawie, Annaberg, Eibenstock i Glauchau królewsko-pruskiego inspektora poborów Mueller ze siedzibą w Kamienicy,

3) urzędom głównym w Lipsku i Grimma królewsko-pruskiego inspektora poborów Berndes ze siedzibą w Lipsku,

4) urzędom głównym w Schandau i Pirna królewsko-pruskiego inspektora poborów Hirschfeld ze siedzibą w Schandau,

5) urzędom głównym w Żytawie, Budziszynie i Lubawie królewsko-pruskiego inspektora poborów Kreusler ze siedzibą w Żytawie,

6) królewsko-saskiemu urzędowi poborowemu przechodowemu w Hof w Bawaryi

D. im Königreich Württemberg:

1) den Hauptämtern zu Stuttgart, Kannstadt und Heilbronn der Großherzoglich Badische Ober-Zollinspektor Abegg mit dem Wohnsitz in Stuttgart,

2) dem Hauptamte zu Friedrichshafen der Königlich Preußische Steuerinspektor Villaret mit dem Wohnsitz in Constanz,

3) dem Hauptamte zu Ulm der Königlich Preußische Steuerinspektor Offelsmeyer mit dem Wohnsitz in München;

E. im Großherzogthum Baden:

1) den Hauptämtern zu Schusterinsel und Rheinfelden der Königlich Preußische Steuerinspektor Habrecht mit dem Wohnsitz in Basel,

2) den Hauptämtern zu Neufreistett, Kehl, Lahr und Carlsruhe der Königlich Preußische Steuerinspektor Katsch mit dem Wohnsitz in Kehl,

3) den Hauptämtern zu Mannheim und Heidelberg der Königlich Württembergische Ober-Zollinspektor Schmidlin mit dem Wohnsitz in Mannheim,

4) den Hauptämtern zu Ueberlingen und Randegg der Königlich Preußische Ober-Steuerkontroleur Freytag mit dem Wohnsitz in Singen,

królewsko-pruskiego inspektora poborów Wolf ze siedzibą w Hof;

D. w Królestwie Wuerttemberskiém:

1) urzędom głównym w Stuttgart, Kannstadt i Heilbronn wielko-księsko-badeńskiego nadinspektora ceł Abegg ze siedzibą w Stuttgart,

2) urzędowi głównemu we Friedrichshafen królewsko-pruskiego inspektora poborów Villaret ze siedzibą w Kostnicy,

3) urzędowi głównemu w Ulm królewsko-pruskiego inspektora poborów Offelsmeyer ze siedzibą w Monachium;

E. we Wielkiém Księstwie Badeńskiém:

1) urzędom głównym w Schusterinsel i Rheinfelden królewsko-pruskiego inspektora poborów Habrecht ze siedzibą w Bazylei,

2) urzędom głównym w Neufreistett, Kehl, Lahr i Carlsruhe królewsko-pruskiego inspektora poborów Katsch ze siedzibą w Kehl,

3) urzędom głównym w Mannheim i Heidelberg królewsko-wuerttemberskiego nadinspektora ceł Schmidlin ze siedzibą w Mannheim,

4) urzędom głównym w Ueberlingen i Randegg królewsko-pruskiego nadkontrolera poborów Freytag ze siedzibą w Singen,

5) dem Hauptamte zu Constanz der Königlich Preußische Steuerinspektor Villaret mit dem Wohnsitz in Constanz;

F. im Großherzogthum Hessen:

1) den Hauptämtern zu Mainz und Worms der Königlich Preußische Steuerinspektor Paalzow mit dem Wohnsitz in Mainz,

2) den Hauptämtern zu Darmstadt und Offenbach der Königlich Bayerische Zollinspektor Ziebland mit dem Wohnsitz in Frankfurt a. M.;

G. im Großherzogthum Oldenburg:

den Hauptämtern zu Oldenburg, Brake und Delmenhorst der Königlich Preußische Steuerinspektor Hoffmann mit dem Wohnsitz in Oldenburg;

H. im Herzogthum Braunschweig:

dem Hauptamt zu Braunschweig der Königlich Preußische Steuerinspektor v. Mauderode mit dem Wohnsitz in Braunschweig;

J. in der freien und Hansestadt Lübeck:

dem zollvereinsländischen Hauptamt zu Lübeck der Königlich Bayerische Rechnungskommissair Sieben mit dem Wohnsitz in Lübeck;

5) urzędowi głównemu w Kostnicy królewsko-pruskiego inspektora poborów Villaret ze siedzibą w Kostnicy;

F. we Wielkiém Księstwie Heskiém:

1) urzędom głównym w Moguncyi i Wormacyi królewsko-pruskiego inspektora poborów Paalzow ze siedzibą w Moguncyi,

2) urzędom głównym w Darmstadt i Offenbach królewsko-bawarskiego inspektora ceł Ziebland ze siedzibą w Frankfurcie n. M.;

G. we Wielkiém Księstwie Oldenburskiém:

urzędom głównym w Oldenburg, Brake i Delmenhorst królewsko-pruskiego inspektora poborów Hoffmann ze siedzibą w Oldenburg;

H. w Księstwie Brunświckiém:

urzędowi głównemu w Brunświku królewsko-pruskiego inspektora poborów v. Mauderode ze siedzibą w Brunświku;

J. we wolném mieście hanzeatyckiém Lubece:

urzędowi głównemu Związku celnego w Lubece królewsko-bawarskiego komisarza rachunkowego Sieben ze siedzibą w Lubece;

K. in der freien Hansestadt Bremen:

dem zollvereinsländischen Hauptamt zu Bremen der Königlich Bayerische Zollinspektor Hofreiter mit dem Wohnsitz in Bremen;

L. in der freien und Hansestadt Hamburg:

dem zollvereinsländischen Hauptamt zu Hamburg der Königlich Sächsische Zollinspektor Krippendorf mit dem Wohnsitz in Hamburg.

K. we wolném mieście hanzeatyckiém Bremie:

urzędowi głównemu Związku celnego w Bremie królewsko-bawarskiego inspektora ceł Hofreiter ze siedzibą w Bremie;

L. we wolném mieście hanzeatyckiém Hamburgu:

urzędowi głównemu Związku celnego w Hamburgu królewsko-saskiego inspektora ceł Krippendorf ze siedzibą w Hamburgu.

(Nr. 229.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Hamburgischen Generalkonsul Carl Pini zu Valparaiso

zum Generalkonsul des Norddeutschen Bundes, sowie

den Preußischen Konsul John Mac Lean zu Santiago,

den Preußischen Konsul Wilhelm Lawrence zu Concepcion,

den Hamburgischen Konsul John Fehlandt zu Valdivia,

den Preußischen und Hamburgischen Konsul Heinrich Mathias Paulsen zu Copiapó

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes, und

den Preußischen Vizekonsul Gustav Adolph Friedrich Lenz zu Coronel

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 229.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

hamburskiego konsula jeneralnego Karóla Pini we Valparaiso

mianować konsulem jeneralnym Związku północno-niemieckiego, a

pruskiego konsula John Mac Lean w Santiago,

pruskiego konsula Wilhelma Lawrence w Concepcion,

hamburskiego konsula John Fehlandt we Valdivia,

pruskiego i hamburskiego konsula Henryka Macieja Paulsen w Copiapó

konsulami Związku północno-niemieckiego, tudzież

pruskiego wicekonsula Gustawa Adolfa Fryderyka Lenz w Coronel

wicekonsulem Związku północno-niemieckiego.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 3.

(Nr. 230.) Verordnung, betreffend die Einberufung des Bundesrathes des Norddeutschen Bundes. Vom 29. Januar 1869.

(No. 230.) Rozporządzenie, tyczące się zwołania rady związkowéj Związku północno-niemieckiego. Z dnia 29. Stycznia 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen auf Grund des Artikels 12. der Verfassung des Norddeutschen Bundes, im Namen des Bundes, was folgt:

Der Bundesrath des Norddeutschen Bundes wird berufen, am 15. Februar d. J. in Berlin zusammenzutreten, und beauftragen Wir den Bundeskanzler mit den zu diesem Zwecke nöthigen Vorbereitungen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 29. Januar 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy, na mocy Artykułu 12. Konstytucyi Związku północno-niemieckiego, w imieniu Związku, co następuje:

Rada związkowa Związku północno-niemieckiego wzywa się, aby się 15. Lutego r. b. zebrała w Berlinie, a Kanclerzowi związkowemu poruczamy przygotowania ku temu celowi potrzebne.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 29. Stycznia 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Ausgegeben zu Berlin den 1. Februar 1869.

Wydany w Berlinie dnia 1. Lutego 1869.

(Nr. 231.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den bisherigen Preußischen Generalkonsul Grafen v. Keyserling in Bukarest zum Generalkonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 231.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył dotychczasowego pruskiego konsula jeneralnego Hrabiego v. Keyserling w Bukareszcie mianować konsulem jeneralnym Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 232.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes die bisherigen Konsular-Agenten

E. Liepmann in Oran,
C. Bronde in Bona und
H. Rheinboldt in Philippeville

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 232.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył dotychczasowych ajentów konsularnych

E. Liepmann w Oran,
C. Bronde w Bona i
H. Rheinboldt we Philippeville

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 4.

(Nr. 233.) Bekanntmachung, betreffend die Ernennung zweier Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes. Vom 15. Februar 1869.

In Verfolg der Bekanntmachung vom 28. Februar v. J. (Bundesgesetzbl. für 1868. S. 15.) wird hierdurch zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß auf Grund der Artikel 6. und 7. der Verfassungsurkunde für den Norddeutschen Bund

von Seiner Majestät dem Könige von Preußen:

der Staats- und Kriegsminister, General der Infanterie v. Roon,

von Seiner Majestät dem Könige von Sachsen:

an Stelle des Geheimen Finanzraths v. Thümmel der Geheime Justizrath Klemm

zu Bevollmächtigten zum Bundesrathe ernannt worden sind.

Berlin, den 15. Februar 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

(No. 233.) Obwieszczenie, tyczące się nominacyi dwóch pełnomocników do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego. Z dnia 15. Lutego 1869.

W następstwie obwieszczenia z 28. Lutego r. z. (Zbiór pr. zw. za r. 1868. Str. 15) podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości, iż na mocy Artykułów 6. i 7. Konstytucyi dla Związku północno-niemieckiego

Jego Królewska Mość Król Pruski:

mianował pełnomocnikiem do rady związkowéj Ministra stanu i wojny, Jenerała piechoty Roon, a

Jego Królewska Mość Król Saski:

w miejsce tajnego radcy skarbowego Thuemmel tajnego radcę sprawiedliwości Klemm.

Berlin, dnia 15. Lutego 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Ausgegeben zu Berlin den 17. Februar 1869.

Wydany w Berlinie dnia 17. Lutego 1869.

(Nr. 234.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den mit dem Karakter als Generalkonsul bekleideten bisherigen Preußischen Konsul Dr. Rosen in Belgrad zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 234.) Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, raczył dotychczasowego pruskiego konsula, z charakterem konsula jeneralnego, Dr. Rosen w Białogrodzie mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 235.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den bisherigen Preußischen Vizekonsul C. H. Ferro zu La Valette (Malta) zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 235.) Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, raczył dotychczasowego pruskiego wicekonsula C. H. Ferro w La Valette (Malta) mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 236.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den bisherigen Preußischen Vizekonsul J. Peratoner zu Catania zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 236.) Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, raczył dotychczasowego pruskiego wicekonsula J. Peratoner w Catania mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 237.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den Königlich Preußischen Regierungsrath Carl Ludwig v. Waecker-Gotter zum Konsul des Norddeutschen Bundes in Pesth zu ernennen geruht.

(No. 237.) Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, raczył królewsko-pruskiego radcę regencyjnego Karóla Ludwika Waecker-Gotter mianować konsulem Związku północno-niemieckiego w Peszcie.

(Nr. 238.) Dem F. W. Specht in Bremerhafen ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Dänischer Vizekonsul daselbst ertheilt worden.

(No. 238.) Panu F. W. Specht w Bremerhafen udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na królewsko-duńskiego wicekonsula tamże.

(Nr. 239.) Dem Herrn Alexander J. Watson ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Vizekonsul der Vereinigten Staaten von Amerika in Barmen ertheilt worden.

(No. 239.) Panu Aleksandrowi J. Watson udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na wicekonsula Stanów Zjednoczonych Ameryki w Barmen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 5.

(Nr. 240.) Verordnung, betreffend die Einberufung des Reichstages des Norddeutschen Bundes. Vom 22. Februar 1869.

(No. 240.) Rozporządzenie, tyczące się zwołania Parlamentu Związku północno-niemieckiego. Z dnia 22. Lutego 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen auf Grund des Artikels 12. der Verfassung des Norddeutschen Bundes, im Namen des Bundes, was folgt:

Der Reichstag des Norddeutschen Bundes wird berufen, am 4. März d. J. in Berlin zusammenzutreten, und beauftragen Wir den Bundeskanzler mit den zu diesem Zwecke nöthigen Vorbereitungen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 22. Februar 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy na mocy Art. 12. Konstytucyi Związku północno-niemieckiego, w imieniu Związku, co następuje:

Parlament Związku północno-niemieckiego wzywa się, aby się 4. Marca r. b. zebrał w Berlinie, a Kanclerzowi związkowemu poruczamy przygotowania ku temu celowi potrzebne.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 22. Lutego 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 241.) Bekanntmachung, betreffend die Errichtung einer Normal-Eichungs-Kommission in Berlin. Vom 16. Februar 1869.

Auf Grund der Bestimmungen in den Artikeln 18. und 23. der Maaß- und Gewichtsordnung für den Norddeutschen Bund vom 17. August 1868. (Bundesgesetzblatt Seite 727.) ist eine Normal-Eichungs-Kommission errichtet, welche in Berlin ihren Sitz hat und die durch die erwähnten Bestimmungen ihr übertragenen Funktionen unter der Benennung »Normal-Eichungs-Kommission« ausüben wird. Mit der Leitung dieser Bundesbehörde ist der Direktor der Königlichen Sternwarte zu Berlin, Professor Dr. Förster, beauftragt worden.

Berlin, den 16. Februar 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

(No. 241.) Obwieszczenie, tyczące się ustanowienia normalnéj komisyi wymierczéj w Berlinie. Z dnia 16. Lutego 1869.

Wmoc postanowień w Art. 18. i 23. Regulaminu miary i wagi dla Związku północno-niemieckiego z 17. Sierpnia 1868. (Zbiór praw zw. Str. 727) ustanawia się normalna komisya wymiercza ze siedzibą w Berlinie, która poruczone sobie rzeczonemi postanowieniami funkcye pełnić będzie pod nazwą: »Normalna Komisya wymiercza.« Kierownictwo władzy związkowéj téjże poruczono dyrektorowi królewskiego obserwatoryum w Berlinie, profesorowi Dr. Foerster.

Berlin, dnia 16. Lutego 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 242.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Dr. Carl Ernst Bernhard zu San Miguel de St. Salvador

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 242.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego pruskiego konsula Dr. Karóla Ernesta Bernhard w San Miguel de St. Salvador

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

(Nr. 243.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Georg Christian Hilliger zu Iquique (Peru)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 243.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego pruskiego konsula Jerzego Krystyana Hilliger w Iquique (Peru)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 244.) Dem Don Carlos Ortega-Morejon ist als Spanischer Konsul in Hamburg und dem Don José Pales y Villava als Spanischer Vizekonsul daselbst Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur ertheilt worden.

(No. 244.) W imieniu Związku północno-niemieckiego udzielono Panu Don Carlos Ortega-Morejon Exequatur na hiszpańskiego konsula w Hamburgu a Panu Don José Pales y Villava na hiszpańskiego wicekonsula tamże.

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 6.

(Nr. 245.) Bekanntmachung des zweiten Verzeichnisses derjenigen höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse über die wissenschaftliche Qualifikation zum einjährig freiwilligen Militairdienst berechtigt sind. Vom 10. März 1869.

(No. 245.) Obwieszczenie, tyczące się drugiego wykazu tych wyższych zakładów naukowych, które uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń co do naukowéj kwalifikacyi do jednorocznéj dobrowolnéj służby wojskowéj. Z dnia 10. Marca 1869.

In Verfolg meiner Bekanntmachung vom 2. September 1868. (Bundesgesetzbl. S. 763.) und in Gemäßheit des §. 154. der Militair-Ersatzinstruktion für den Norddeutschen Bund vom 26. März 1868. bringe ich hierdurch zur öffentlichen Kenntniß, daß diejenigen höheren Lehranstalten, welche in dem anliegenden zweiten Verzeichnisse aufgeführt sind, die Fortdauer ihrer, den Anforderungen genügenden Einrichtung vorausgesetzt, zur Ausstellung gültiger Zeugnisse über die wissenschaftliche Qualifikation zum einjährig freiwilligen Militairdienst berechtigt sind.

Die unter Littr. F. des Verzeichnisses aufgeführten Lehranstalten dürfen dergleichen Qualifikationszeugnisse nur auf Grund einer im Beisein eines Regierungskommissarius abgehaltenen, wohl

W następstwie obwieszczenia mego z 2. Września 1868. (Zbiór praw zw. Str. 763) i stósownie do §. 154. Instrukcyi co do kompletowania wojska dla Związku północno-niemieckiego z 26. Marca 1868., podaję niniejszém do publicznéj wiadomości, iż te wyższe zakłady naukowe, które wymienione są w dołączonym drugim wykazie — przypuszczając dalsze trwanie odpowiadającego wymaganiom urządzenia takowych — uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń co do naukowéj kwalifikacyi do jednorocznéj dobrowolnéj służby wojskowéj.

Zakłady naukowe, przytoczone pod Lit. *F.* wykazu, mogą zaświadczenia kwalifikacyjne takież wystawiać li na mocy odbytego w przytomności komisarza regencyi — należycie zło-

Ausgegeben zu Berlin den 13. März 1869. Wydany w Berlinie dnia 13. Marca 1869.

bestandenen Entlassungsprüfung ausstellen, für welche das Reglement von der Aufsichtsbehörde genehmigt ist.

Berlin, den 10. März 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

żonego popisu abituryenckiego, co do którego regulamin władza dozórcza zatwierdziła.

Berlin, dnia 10. Marca 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Zweites Verzeichniß

der höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse über die wissenschaftliche Qualifikation zum einjährig freiwilligen Militairdienst berechtigt sind.

Drugi wykaz

wyższych zakładów naukowych, które uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń co do naukowéj kwalifikacyi do jednorocznéj dobrowolnéj służby wojskowéj.

A. Gymnasien.

I. Königreich Preußen.

Das Gymnasium zu Wittstock.

II. Großherzogthum Mecklenburg-Schwerin.

Die große Stadtschule zu Rostock.

III. Fürstenthum Waldeck.

Das Gymnasium zu Corbach.

B. Realschulen erster Ordnung.

Königreich Preußen.

Die Realschule zu Goslar,
» Realklassen des Gymnasiums Andreanum zu Hildesheim.

A. Gimnazya.

I. Królestwo Pruskie.

Gimnazyum we Wittstock.

II. Wielkie Księstwo Mecklenburg-Schwerin.

Wielka szkoła miejska w Rostock.

III. Księstwo Waldeck.

Gimnazyum w Corbach.

B. Szkoły realne pierwszego rzędu.

Królestwo Pruskie.

Szkoła realna w Goslar,
klasy realne gimnazyum Andreanum w Hildesheim.

C. Progymnasien.

Königreich Preußen.

Das Progymnasium zu Rogasen.

D. Realschulen zweiter Ordnung.

I. Königreich Preußen.

Die Realschule zu Eschwege.

II. Großherzogthum Hessen.

Die Realschule zu Alzey,
» » » Worms,
» » » Michelstadt,
» » » Alsfeld.

III. Fürstenthum Schwarzburg-Sondershausen.

Die Realschule zu Arnstadt.

E. Höhere Bürgerschulen.

1. Die den Gymnasien in den entsprechenden Klassen gleichgestellten höheren Bürgerschulen.

(Militair-Ersatzinstruktion vom 26. März 1868. §. 154. Nr. 2. d.)

Königreich Preußen.

Die höhere Bürgerschule zu Düren,
» » » » Delitzsch,
» » » » Solingen.

2. Die übrigen zu Entlassungs-Prüfungen berechtigten höheren Bürgerschulen.

(Militair-Ersatzinstruktion vom 26. März 1868. §. 154. Nr. 2. f.)

Königreich Preußen.

Die höhere Bürgerschule zu Rathenow,
» » » » Hersfeld,

C. Progimnazya.

Królestwo Pruskie.

Progimnazyum w Rogoźnie.

D. Szkoły realne drugiego rzędu.

I. Królestwo Pruskie.

Szkoła realna w Eschwege.

II. Wielkie Księstwo Heskie.

Szkoła realna w Alzey,
» » we Wormacyi,
» » w Michelstadt,
» » w Alsfeld.

III. Księstwo Schwarzburg-Sondershausen.

Szkoła realna w Arnstadt.

E. Wyższe szkoły obywatelskie.

1. Wyższe szkoły obywatelskie, które z gimnazyami co do odpowiednich klas postawione są w równi.

(Instrukcya co do kompletowania wojska z 26. Marca 1868. §. 154. No. 2. *d.*)

Królestwo Pruskie.

Wyższa szkoła obywatelska w Dueren,
» » » » Delitzsch,
» » » » Solingen.

2. Drugie wyższe szkoły obywatelskie, do popisów abituryenckich uprawnione.

(Instrukcya co do kompletowania wojska z 26. Marca 1868. §. 154. No. 2. *f.*)

Królestwo Pruskie.

Wyższa szkoła obywatelska w Rathenow,
» » » » Hersfeld,

Die höhere Bürgerschule zu Leer,
» » » » Kerpen.

F. Andere Lehranstalten.

(Militair-Ersatzinstruktion vom 26. März 1868. §. 154. Nr. 4.)

1. Oeffentliche Lehranstalten.

Königreich Preußen.

Die höhere Gewerbeschule zu Barmen.

2. Privat-Lehranstalten.

I. Königreich Preußen.

Die Erziehungsanstalt des Dr. Kortegarn zu Bonn,

das Pädagogium des Dr. Beheim-Schwarzbach zu Ostrowo bei Filehne,

die Schweitzersche Handelsschule zu Berlin,

» Handelsakademie zu Danzig.

II. Königreich Sachsen.

Die Lehr- und Erziehungsanstalt des Dr. Krause zu Dresden,

das Käuffersche Lehr-Institut zu Dresden,

» moderne Gesammt-Gymnasium des Dr. Zille zu Leipzig,

die höhere Handelsschule zu Leipzig,
» » » » Dresden,
» » » » Chemnitz.

Wyższa szkoła obywatelska w Leer,
» » » » Kerpen.

F. Inne zakłady naukowe.

(Instrukcya co do kompletowania wojska z 26. Marca 1868. §. 154. No. 4.)

1. Zakłady naukowe publiczne.

Królestwo Pruskie.

Wyższa szkoła przemysłowa w Barmen.

2. Zakłady naukowe prywatne.

I. Królestwo Pruskie.

Instytut edukacyjny Dr. Kortegarn w Bononii,

pedagogium Dr. Beheim-Schwarzbach w Ostrowie pod Wieluniem,

szkoła handlowa »Schweitzersche Handelsschule« w Berlinie,

akademia handlowa w Gdańsku.

II. Królestwo Saskie.

Zakład naukowy i edukacyjny Dr. Krause w Dreźnie,

instytut naukowy »Kaeuffersche Lehr-Institut« w Dreźnie,

instytut »das moderne Gesammt-Gymnasium« Dr. Zille w Lipsku,

wyższa szkoła handlowa w Lipsku,
» » » » Dreźnie,
» » » » Kamienicy.

(Nr. 246.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Pierre Armand Wladimir Mörch zu La Rochelle

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 246.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

Pierre Armand Wladimir Moerch, kupca w La Rochelle

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 247.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Preußischen Vizekonsul Ludwig Adolph Theodor Blücher zu Galacz

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst, und

den bisherigen Vizekonsul beim Generalkonsulat des Norddeutschen Bundes zu Alexandrien Heinrich Friedrich Willibald Richard Bartels

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes in Jassy zu ernennen geruht.

(No. 247.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

pruskiego wicekonsula Ludwika Adolfa Teodora Bluecher w Galacz

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże, a

dotychczasowego wicekonsula przy konsulacie jeneralnym Związku północno-niemieckiego w Alexandryi Henryka Fryderyka Willibalda Ryszarda Bartels

wicekonsulem Związku północno-niemieckiego w Jassach.

(Nr. 248.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Reinhard Berger zu Gonaïves (Hayti)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 248.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego konsula pruskiego Reinhard Berger w Gonaïves (Hayti)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 249.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen und Hamburgischen Konsul J. H. Goßler zu Boston und den Kaufmann Ernst Beyer zu Mobile

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 249.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego konsula pruskiego i hamburskiego J. H. Gossler w Bostonie tudzież kupca Ernesta Beyer w Mobile

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 250.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Vizekonsul Alexander Rigler

zum Konsul des Norddeutschen Bundes in Akkiermann zu ernennen geruht.

(No. 250.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego wicekonsula pruskiego Aleksandra Rigler

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego w Akkiermann.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 7.

(Nr. 251.) Gesetz, betreffend die Feststellung eines Nachtrages zum Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1869. Vom 18. März 1869.

(No. 251.) Prawo, tyczące się ustanowienia Dodatku do Etatu ekonomii Związku północno-niemieckiego na rok 1869. Z dnia 18. Marca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Der diesem Gesetze als Anlage beigefügte Nachtrag zum Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1869. wird in Ausgabe auf

109,800 Thaler, nämlich

auf 100,800 Thaler an fortdauernden, und

auf 9,000 Thaler an einmaligen und außerordentlichen Ausgaben,

in Einnahme auf

4000 Thaler

festgestellt und tritt dem durch das Gesetz vom 29. Juni v. J. (Bundesgesetzbl. S. 663.) festge-

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Dołączony do obecnego prawa Dodatek do Etatu ekonomii Związku północno-niemieckiego na rok 1869. ustanawia się w rozchodzie na

109,800 talarów, to jest

na 100,800 talarów w rozchodach ciągłych, a

na 9,000 talarów w rozchodach jednorazowych i nadzwyczajnych,

w przychodzie na

4000 talarów

i przystępuje do ustanowionego prawem z 29. Czerwca r. z. (Zbiór praw zw. Str. 663) Etatu

Ausgegeben zu Berlin den 24. März 1869.

Wydany w Berlinie dnia 24. Marca 1869.

stellten Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1869. hinzu.

§. 2.

Die Mittel zur Bestreitung des durch dieses Gesetz auf 105,800 Thaler festgestellten Mehrbedarfs sind durch Beiträge der einzelnen Bundesstaaten nach Maaßgabe ihrer Bevölkerung aufzubringen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 18. März 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

ekonomii Związku północno-niemieckiego na rok 1869.

§. 2.

Środki ku opędzeniu ustanowionéj obecném prawem na 105,800 talarów nadwyżki rozchodów obmyślą się składkami pojedyńczych państw związkowych w miarę ichż ludności.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 18. Marca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Nachtrag
zum
Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1869.

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Für 1869 treten hinzu: im Einzelnen.	Für 1869 treten hinzu: im Ganzen.
		I. Fortdauernde Ausgaben.		
1.		**Bundeskanzler-Amt.**		
		a) Zoll- und Steuer-Rechnungsbüreau	1,000	
		b) Normal-Eichungs-Kommission	6,400	
		c) Verwaltung der Bundesschuld	1,700	
				9,100
4.		**Bundes-Konsulate.**		
	1.	Besoldungen, Lokalzulagen und Remunerationen:		
		1) General-Konsulate	26,200	
		2) Konsulate	5,800	
				32,000
8.		**Rechnungshof des Norddeutschen Bundes.**		
	1.	Besoldungen	54,200	
	2.	Andere persönliche Ausgaben	2,300	
	3.	Sächliche Ausgaben	3,200	
				59,700
		Summe I. Fortdauernde Ausgaben	.	100,800
		II. Einmalige und außerordentliche Ausgaben.		
1.		**Bundeskanzler-Amt.**		
		Normal-Eichungs-Kommission:		
		1) Dispositionsfonds für die Vorarbeiten und Anschaffungen zur Herstellung neuer Muttermaaße	3,000	

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Für 1869 treten hinzu: im Einzelnen. Thlr.	im Ganzen. Thlr.
		Uebertrag.....	3,000	
		2) Für Hülfsleistungen bei der Feststellung, Abnahme und Kontrole der Normalen und Eichungsnormalen	2,000	
				5,000
		Die unter 1. und 2. aufgeführten Fonds übertragen sich gegenseitig.		
7.		**Rechnungshof des Norddeutschen Bundes.**		
		Für die erste Einrichtung der Büreaulokale und Ausstattung derselben mit Utensilien.....	.	4,000
		Summe II. Einmalige und außerordentliche Ausgaben..	.	9,000
		Dazu: Summe I. Fortdauernde Ausgaben	.	100,800
		Summe der Ausgabe..	.	109,800
		Einnahme.		
4.		Verschiedene Einnahmen	.	4,000
		Summe für sich.		

Berlin, den 18. März 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Dodatek

do

Etatu ekonomii Związku północno-niemieckiego na rok 1869.

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	Na rok 1869 przystępuje: pojedynczo. tal.	w ogóle. tal.
		I. Rozchody ciągłe.		
1.		***Urząd Kanclerza związkowego.***		
		a) Biuro obrachunkowe ceł i poborów	1,000	
		b) Komisya normalna wymiercza (Eichung) .	6,400	
		c) Administracya długu związkowego	1,700	
				9,100
4.		***Konsulaty związkowe.***		
	1.	Pensye, dopłaty lokalne i remuneracye:		
		1) Konsulaty jeneralne	26,200	
		2) Konsulaty	5,800	
				32,000
8.		***Trybunał obrachunkowy Związku północno-niemieckiego.***		
	1.	Pensye	54,200	
	2.	Inne rozchody osobiste.....	2,300	
	3.	Rozchody nijakie	3,200	
				59,700
		Ogół I. Rozchody ciągłe	.	100,800
		II. Rozchody jednorazowe i nadzwyczajne.		
1.		***Urząd Kanclerza związkowego.***		
		Komisya normalna wymiercza (Eichung):		
		1) Fundusz dyspozycyjny na prace przedwstępne i sprawienia nowych miar normalnych	3,000	

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	Na rok 1869 przystępuje: pojedynczo. tal.	w ogóle. tal.
		Z przeniesienia.....	3,000	
		2) Za prace pomocnicze przy ustanawianiu, odbieraniu i kontroli normałów i normałów wymierczych	2,000	
				5,000
		Fundusze pod 1. i 2. przenoszą się nawzajem.		
7.		***Trybunał obrachunkowy Związku północno-niemieckiego.***		
		Na pierwsze urządzenie lokalów biórowych i zaopatrzenie je w utensylia	.	4,000
		Ogół II. Rozchody jednorazowe i nadzwyczajne	.	9,000
		Do tego: Ogół I. Rozchody ciągłe	.	100,800
		Ogół rozchodu.....	.	109,800
		Przychód.		
4.		Przychody różne.....	.	4,000
		Ogół sam w sobie.		

Berlin, dnia 18. Marca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 252.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Königlich Preußischen Legationsrath Christoph Sigismund Oscar Grimm

zum Konsul des Norddeutschen Bundes in Konstantinopel zu ernennen geruht.

(No. 252.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

królewsko-pruskiego radcę legacyjnego Krysztofa Zygmunta Oskara Grimm

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego w Konstantynopolu.

(Nr. 253.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul J. Martinez y Ortuño zu Almeria

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 253.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego pruskiego konsula J. Martinez y Ortuño w Almeria

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 254.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Lübeckischen, Bremischen und Hamburgischen Vizekonsul W. J. Hidde Bok zu Helder,

den bisherigen Preußischen und Hamburgischen Konsular-Agenten W. H. Bruno Bok zu Texel und

den Kaufmann J. H. van Loon zu Harlingen

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 254.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego lubeckiego, bremskiego i hamburskiego wicekonsula W. J. Hidde Bok w Helder,

dotychczasowego pruskiego i hamburskiego ajenta konsularnego W. H. Brunona Bok w Texel i

J. H. van Loon, kupca w Harlingen

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 255.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Hamburgischen Konsul Christian Schultz zu Port au Prince

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 255.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

hamburskiego konsula Krystyana Schultz w Port au Prince

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 256.) Dem Herrn P. M. Bérenger ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Französischer Konsul in Stettin ertheilt worden.

(No. 256.) Panu P. M. Bérenger udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na cesarsko-francuskiego konsula w Szczecinie.

(Nr. 257.) Dem Baron de Vaux ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Französischer Konsul in Danzig ertheilt worden.

(No. 257.) Baronowi de Vaux udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na cesarsko-francuskiego konsula w Gdańsku.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 8.

(Nr. 258.) Convenzione postale fra la Confederazione della Germania del Nord, la Baviera, il Vurtemberg ed il Baden da una parte e l'Italia dall'altra parte. Di 10. Novembre 1868.

(Nr. 258.) Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und Italien andererseits. Vom 10. November 1868.

(No. 258.) Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią z jednéj a Włochami z drugiéj strony. Z dnia 10. Listopada 1868.

Sua Maestà il Re di Prussia in nome della Confederazione della Germania del Nord, Sua Maestà il Re di Baviera, Sua Maestà il Re di Vurtemberg, Sua Altezza Reale il Granduca di Baden da una parte

e

Sua Maestà il Re d'Italia d'altra parte egualmente animati dal desiderio di regolare i rapporti postali fra i rispettivi territori, mediante uno scambio diretto di corrispondenze in conformità delle condizioni attuali e dei bisogni dei paesi interessati, hanno

Seine Majestät der König von Preußen, im Namen des Norddeutschen Bundes, Seine Majestät der König von Bayern, Seine Majestät der König von Württemberg und Seine Königliche Hoheit der Großherzog von Baden einerseits,

und

Seine Majestät der König von Italien andererseits, von dem Wunsche geleitet, die Postverkehrsbeziehungen zwischen den betreffenden Gebieten durch Herstellung eines direkten postalischen Austausches zu regeln und den gegenwärtigen Verhältnissen wie den Bedürfnissen der betheiligten

Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, Jego Królewska Mość Król Bawarski, Jego Królewska Mość Król Wyrtemberski i Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Badeński z jednéj,

a

Jego Królewska Mość Król Włoski z drugiéj strony, powodowani życzeniem, uregulowania stosunków komunikacyjnych pocztowych pomiędzy odnośnemi terytoryami przez zaprowadzenie bezpośredniéj wymiany pocztowéj, oraz ukształtowania

Ausgegeben zu Berlin den 31. März 1869.

Wydany w Berlinie dnia 31. Marca 1869.

determinato di stipulare un trattato postale al quale effetto hanno scelto per Loro Plenipotenziari:

Sua Maestà il Re di Prussia:

il Signor Riccardo di Philipsborn, Direttore Generale delle Poste, e

il Signor Enrico Stephan, Consigliere intimo superiore delle Poste;

Sua Maestà il Re di Baviera:

il Signor Carlo Pailler, Consigliere della direzione generale;

Sua Maestà il Re del Vurtemberg:

il Signor Barone Carlo di Spitzemberg, Suo ciambellano, inviato straordinario e Ministro Plenipotenziario presso la Corte Reale di Prussia, Consigliere intimo di legazione, e

il Signor Augusto Hofacker, Capo della Direzione Postale Consigliere Superiore delle Poste;

Länder entsprechend zu gestalten, haben den Abschluß eines desfallsigen Vertrages beschlossen und für diesen Zweck zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren General-Postdirektor Richard von Philipsborn, und

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Postrath Heinrich Stephan;

Seine Majestät der König von Bayern:

Allerhöchstihren General-direktions-Rath Carl Pailler;

Seine Majestät der König von Württemberg:

Allerhöchstihren Kammerherrn, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister an dem Königlich Preußischen Hofe, Geheimen Legationsrath Freiherrn Carl von Spitzemberg, und

Allerhöchstihren Vorstand der Postdirektion, Ober-Postrath August Hofacker;

takowych w sposób, obecnym okolicznościom jako też wymaganiom interesowanych krajów odpowiedni, postanowili zawrzeć dotyczący traktat i mianowali tym końcem pełnomocnikami Swymi:

Jego Królewska Mość Król Pruski:

Swego dyrektora jeneralnego poczt Ryszarda Philipsborn, i

Swego tajnego nadradcę pocztowego Henryka Stephan;

Jego Królewska Mość Król Bawarski:

Swego radcę dyrekcyi jeneralnéj Karóla Pailler;

Jego Królewska Mość Król Wyrtemberski:

Swego szambelana, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra na dworze królewsko-pruskim, tajnego radcę legacyjnego Barona Karóla Spitzemberg, i

Swego przełożonego dyrekcyi pocztowéj, nadradcę pocztowego Augusta Hofacker;

Sua Altezza Reale il Granduca di Baden:

il Signor Arminio Zimmer, Consigliere intimo, Direttore dell' Amministrazione delle comunicazioni e

il Signor Federigo Hess, Assessore delle Poste Gran Ducali,

e

Sua Maestà il Re d'Italia:

il Signor Conte Edoardo de Launay, Suo inviato straordinario e Ministro Plenipotenziario presso la Corte Reale di Prussia, e presso la Confederazione della Germania del Nord,

Seine Königliche Hoheit der Großherzog von Baden:

Allerhöchstihren Geheimen Rath, Direktor der Verkehrsanstalten Hermann Zimmer, und

Allerhöchstihren Post-Assessor Friedrich Heß;

und

Seine Majestät der König von Italien:

Allerhöchstihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister an dem Königlich Preußischen Hofe und bei dem Norddeutschen Bunde, Grafen Eduard von Launay,

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Badeński:

Swego tajnego radcę, dyrektora zakładów komunikacyjnych Hermana Zimmer, i

Swego asesora pocztowego Fryderyka Hess;

a

Jego Królewska Mość Król Włoski:

Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra na dworze królewsko-pruskim i u Związku północno-niemieckiego, Hrabiego Edwarda Launay,

i quali in base ai loro Plenipoteri trovati in buona e debita forma hanno convenuto di quanto segue:

Art. 1°.

Fra le Amministrazioni postali della Confederazione della Germania del Nord, di Baviera, del Vurtemberg e di Baden da una parte e l'Amministrazione delle Poste d'Italia d'altra parte, vi sarà uno scambio periodico e re-

welche auf Grund ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten die nachstehenden Artikel vereinbart haben.

Art. 1.

Zwischen den Postverwaltungen des Norddeutschen Bundes, Bayerns, Württembergs und Badens einerseits, und der Postverwaltung Italiens andererseits, soll ein periodischer und regelmäßiger Austausch von geschlossenen Briefpacketen Behufs gegen-

którzy na mocy pełnomocnictw swych, w dobréj i należytéj formie znalezionych, następujące zjednoczyli Artykuły:

Art. 1.

Pomiędzy administracyami pocztowemi Związku północno-niemieckiego, Bawaryi, Wyrtembergii i Badenii z jednéj, a administracyą pocztową Włoch z drugiéj strony, ma mieć miejsce peryodyczna i regularna wy-

golare di pieghi chiusi per la trasmissione reciproca delle corrispondenze epistolari.

Art. 2°.

Il cambio dei pieghi chiusi fra le Amministrazioni postali delle Alte Parti contraenti potrà aver luogo per le vie sotto designate cioè

a) via d'Austria,

b) via di Svizzera,

c) via di Francia ed occorrendo via del Belgio.

I pieghi saranno sempre spediti per la via più celere, ma l'Amministrazione speditrice potrà scegliere quella che giudica più conveniente qualora più vie presentino eguale celerità.

Lo scambio dovrà sempre aver luogo in pieghi chiusi rispettivamente con ciascuna delle Amministrazioni interessate tranne il caso in cui si ottenga maggiore celerità rimettendo le corrispondenze sciolte ad un' Amministrazione intermedia, ovvero che le Amministrazioni d'origine e di destino giudichino di comune accordo opportuno di valersi di tale mediazione.

seitiger Ueberlieferung der Briefpostsendungen stattfinden.

Art. 2.

Der Austausch der Briefpackete zwischen den Postverwaltungen der Hohen vertragschließenden Theile kann auf den nachstehend bezeichneten Routen erfolgen:

a) via Oesterreich,

b) via Schweiz,

c) via Frankreich und eintretenden Falls via Belgien.

Die Briefpackete sollen stets auf dem schnellsten Wege befördert werden; sollten mehrere Wege die gleiche Beschleunigung darbieten, so bleibt es der absendenden Verwaltung anheimgestellt, denjenigen zu wählen, welchen sie für den zweckmäßigsten erachtet.

Der Austausch mit jeder der betheiligten Postverwaltungen soll stets in den bezüglichen geschlossenen Briefpacketen stattfinden, mit Ausnahme des Falles, wenn durch Einzel-Auslieferung der Korrespondenz an eine zwischenliegende Verwaltung eine größere Beschleunigung zu erzielen wäre, oder wenn die absendende und die empfangende Verwaltung sich über einen solchen Modus der Uebermittelung gemeinsam verständigen würden.

miana zawartych pakiet listowych celem wzajemnéj tradycyi przesyłek poczty listowéj.

Art. 2.

Wymiana pakiet listowych pomiędzy administracyami pocztowemi dostojnych stron kontrahujących nastąpić może na oznaczonych poniż kursach:

a) via Austrya,

b) via Szwajcarya,

c) via Francya a w zachodzącym razie via Belgia.

Pakiety listowe mają zawsze najspieszniejszą ekspedyowane być drogą; gdyby kilka dróg równą nastręczały spieszność, natenczas administracyi odsełającéj pozostawia się wybór téj drogi, którąby uznała za najstósowniejszą.

Wymiana z każdą z uczestniczących administracyi pocztowych ma każdą razą nastąpić w odnośnych zawartych pakietach listowych, z wyjątkiem przypadku, gdyby przez wydawanie pojedynczych sztuk korespondencyi administracyi podrożnéj większe dało się osięgnąć przyspieszenie, albo gdyby administracya odsełająca i administracya odbierająca co do takiegoż rodzaju tradycyi wspólnie się porozumiały.

Art. 3°.

Le spese di transito dei pieghi attraverso il territorio delle Amministrazioni postali dell' Austria, della Francia e del Belgio saranno sostenute in parti eguali dall' Amministrazione delle Poste d'Italia e da quella delle Amministrazioni postali germaniche con cui ha luogo il cambio dei pieghi medesimi.

Tuttavia l'intiero prezzo di transito sarà pagato da quella delle Amministrazioni interessate che avrà ottenuto condizioni più favorevoli dalle Amministrazioni intermedie dell' Austria, della Francia e del Belgio, e sarà rimborsata della metà di tale spesa dall' altra Amministrazione.

La spesa del transito a traverso il territorio svizzero rimane interamente a carico dell' Amministrazione Italiana.

Reciprocamente le Amministrazioni dei paesi Germanici si obbligano di prendere le misure atte ad assicurare alle corrispondenze internazionali contenute nei pieghi chiusi cambiati fra l'Italia ed i paesi Germanici il transito attraverso i paesi medesimi senza spesa alcuna per l'Amministrazione Italiana. S'impegnano inoltre a provvedere perchè l'Amministrazione Ita-

Art. 3.

Die Kosten des Transits der Briefpackete durch das Postgebiet von Oesterreich, von Frankreich und von Belgien werden zu gleichen Theilen von der Italienischen Postverwaltung und derjenigen Deutschen Postverwaltung getragen, welche die Briefpackete mit Italien unterhält.

Indeß wird die Gesammtheit der Transitkosten von derjenigen der betheiligten Verwaltungen, welche die günstigsten Bedingungen von den zwischenliegenden Postverwaltungen Oesterreichs, Frankreichs und Belgiens erlangt hat, ausgezahlt werden, wogegen die andere Verwaltung ihr die Hälfte der bezahlten Summe zu erstatten hat.

Die Kosten des Transits durch das Schweizerische Gebiet werden ausschließlich von der Italienischen Verwaltung getragen.

Andererseits verpflichten sich die Deutschen Verwaltungen, dafür zu sorgen, daß die in den zwischen Italien und den Deutschen Gebieten gewechselten geschlossenen Briefpackete enthaltenen internationalen Korrespondenzen im Transit durch Deutsche Gebiete befördert werden, ohne daß daraus für die Italienische Verwaltung Kosten entstehen. Sie übernehmen es außerdem, die geeigneten Vor-

Art. 3.

Koszta transito pakietów listowych przez obwód pocztowy Austryi, Francyi i Belgii ponosić będą do równych części administracya pocztowa włoska i ta administracya pocztowa niemiecka, która pakiety listowe z Włochami utrzymuje.

Jednakowoż ogół kosztów przechodowych wypłaci się przez tę z uczestniczących administracyi, która najkorzystniejsze od podrożnych administracyi pocztowych Austryi, Francyi i Belgii osięgła warunki, podczas gdy druga administracya połowę zapłaconéj sumy zwrócić jéj winna.

Koszta transito przez terytoryum szwajcarskie ponosi wyłącznie administracya włoska.

Z drugiéj strony administracye niemieckie starać się chcą o to, aby korespondencye międzynarodowe, zawarte we wymienianych pomiędzy Włochami a krajami niemieckimi zamkniętych pakietach listowych w transito przez kraje niemieckie ekspedyowane były bez kosztów dla administracyi włoskiéj. Nadto biorą one na się zarządzenie stósownych środków, aby admini-

liana possa partecipare alle riduzioni ed alle franchigie che le Amministrazioni Germaniche hanno ottenuto dall' Amministrazione Austriaca rispetto ai prezzi del transito attraverso il territorio Austriaco.

Art. 4°.

I dispacci cambiati fra le Amministrazioni delle Alte parti contraenti si comporranno

di lettere,
di giornali e stampe,
di campioni di merci.

Il peso massimo di ciascuno di tali oggetti non potrà eccedere 250 grammi.

Art. 5°.

La francatura delle lettere ordinarie, cioé non raccomandate, è facoltativa.

La francatura dei giornali, delle stampe e dei campioni di merci è obbligatoria.

Art. 6°.

La tassa delle lettere semplici cambiate fra la Confederazione germanica del Nord, la Baviera, il Vurtemberg ed il Baden da una parte, e l'Italia d'altra parte è fissata:

kehrungen zu treffen, um die Italienische Verwaltung an den Transitporto-Ermäßigungen und Befreiungen Theil nehmen zu lassen, welche die Deutschen Verwaltungen von der Oesterreichischen Verwaltung hinsichts des Transits durch Oesterreichisches Gebiet erworben haben.

Art. 4.

In die zwischen den vertragschließenden Theilen auszuwechselnden Briefpackete werden aufgenommen:

Briefe,
Zeitungen und andere Drucksachen, und
Waarenproben.

Das Maximalgewicht eines jeden dieser Gegenstände soll 250 Grammen nicht übersteigen.

Art. 5.

Gewöhnliche, d. h. nicht rekommandirte Briefe können frankirt oder unfrankirt abgesandt werden.

Für Zeitungen und sonstige Drucksachen, sowie für Waarenproben ist das Porto voraus zu bezahlen.

Art. 6.

Das Porto des einfachen Briefes zwischen dem Gebiet des Norddeutschen Bundes, Bayern, Württemberg und Baden einerseits, und dem Gebiet Italiens andererseits soll betragen:

stracya włoska uczestniczyć mogła w redukcyach i wolnościach co do portoryum przechodowego, jakie administracye niemieckie od administracyi austryackiéj pod względem transito przez terytoryum austryackie uzyskały.

Art. 4.

W mające się pomiędzy kontrahującemi stronami wymieniać pakiety listowe przyjmują się:

listy,
gazety i inne przedmioty druku, oraz
próbki towarów.

Waga maxymalna każdego z przedmiotów tychże nie ma przechodzić 250 gramów.

Art. 5.

Listy zwyczajne, t. j. nie rekomendowane mogą wysełać się frankowane lub nie frankowane.

Od gazet i innych przedmiotów druku, jako też od próbek towarów portoryum z góry opłacić się winno.

Art. 6.

Portoryum listu zwyczajnego pomiędzy obwodem Związku północno - niemieckiego, Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią z jednéj, a Włochami z drugiéj strony ma wynosić:

Per le lettere francate a destino d'Italia a 3 groschen o 10 kreutzer.

Per le lettere francate provenienti dall' Italia a 40 centesimi.

Per le lettere non francate a destinazione d'Italia a 60 centesimi.

Per le lettere non francate provenienti dall' Italia a 5 groschen o 18 kreutzer.

Saranno considerate come semplici le lettere che non superano il peso di 15 grammi; al di là di questo peso si aggiungerà un porto per ogni 15 grammi o frazione di 15 grammi. Le Amministrazioni postali rispettive avranno tuttavia la facoltà di estendere la progressione sovraccennata quando di comune accordo lo ravvisassero opportuno.

Qualora la tassa delle lettere fra l'Italia e l'Austria venisse ridotta in conformità delle disposizioni del protocollo finale annesso alla Convenzione postale del 23. aprile 1867, le Amministrazioni delle Poste degli Stati Germanici e dell' Italia saranno autorizzate ad estendere di comune accordo la riduzione medesima alle rispettive corrispondenze internazionali.

für einen frankirten Brief nach Italien 3 Groschen bzw. 10 Kreuzer,

für einen frankirten Brief aus Italien 40 Centesimi,

für einen unfrankirten Brief nach Italien 60 Centesimi,

für einen unfrankirten Brief aus Italien 5 Groschen bzw. 18 Kreuzer.

Als ein einfacher Brief wird ein solcher angesehen, dessen Gewicht 15 Grammen nicht überschreitet, bei schwereren Briefen wird für jedes Gewicht von 15 Grammen, oder einen Theil davon, ein einfacher Portosatz mehr erhoben. Den Postverwaltungen soll indeß gestattet sein, die vorgedachte Gewichtsprogression zu erweitern, wenn sie im gemeinsamen Einverständnisse solches für zweckmäßig erachten.

Für den Fall, daß das Porto für die Briefe zwischen Italien und Oesterreich in Gemäßheit der Bestimmungen des Schlußprotokolls zum Italienisch-Oesterreichischen Postvertrage vom 23. April 1867. weiter ermäßigt werden sollte, sind die Postverwaltungen der Deutschen Staaten und Italiens ermächtigt, die gleiche Ermäßigung auf ihre internationale Korrespondenzen in gegenseitigem Einverständnisse auszudehnen.

od listu frankowanego do Włoch 3 srebrne grosze resp. 10 krajcarów,

od listu frankowanego z Włoch 40 centesimi,

od listu niefrankowanego do Włoch 60 centesimi,

od listu niefrankowanego z Włoch 5 srebrnych groszy resp. 18 krajcarów.

Za zwyczajny list uważa się taki, którego waga nie przechodzi 15 gramów; u cięższych listów pobiera się od każdych 15 gramów, lub części takowych, dalsze pojedyncze portoryum. Jednakowoż administracyom pocztowym dozwoloném być ma rozprzestrzenienie wyż wspomnionéj progresyi wagi, gdyby to we wzajemném porozumieniu uznały za stósowne.

Na przypadek, żeby portoryum od listów pomiędzy Włochami a Austryą stósownie do postanowień protokółu końcowego do włosko-austryackiego traktatu pocztowego z 23. Kwietnia 1867. miało dalszéj uledz redukcyi, administracye pocztowe państw niemieckich oraz Włoch upoważniają się, równą redukcyą na swe międzynarodowe korespondencye we wzajemném rozciągnąć porozumieniu.

Art. 7°.

La tassa di francatura dei giornali e delle stampe è fissata:

Per gli oggetti spediti dai paesi germanici a ½ grs. o 2 kreutzer

e per gli oggetti spediti dall' Italia a 5 centesimi

per ogni 40 grammi o frazione di 40 grammi.

Nell' appellazione di giornali e stampe, s'intendono compresi i giornali, le gazzette, le opere periodiche, i libri anche rilegati, i fogli di musica, i cataloghi, gli annunzi, i prospetti, le incisioni, le litografie, le fotografie, le autografie ed ogni altra riproduzione eseguita con mezzi meccanici e suscettiva di essere spedita per la posta.

I giornali e le stampe dovranno essere posti sottofascia od anche semplicemente piegati.

E' vietato d'inserire alcun manoscritto o cifra o segno di sorta oltre l'indirizzo, la firma del mittente e la data con indicazione del luogo d'origine.

Nei listini di cambio e nelle circolari è permessa l'indicazione del prezzo delle mercanzie.

Art. 7.

Das Porto der Zeitungen und sonstigen Drucksachen soll betragen:

a) bei der Absendung aus den Deutschen Gebieten ½ Groschen bzw. 2 Kreuzer,

b) bei der Absendung aus Italien 5 Centesimi

für je 40 Grammen, oder einen Theil davon.

Unter der obigen Bezeichnung sind verstanden: Zeitungen, Zeitschriften, brochirte und gebundene Bücher, Noten, Kataloge, Anzeigen, Prospekte, Kupferstiche, Lithographien, Photographien, Autographien und alle derartigen auf mechanischem Wege hergestellten, zur Beförderung mit der Briefpost geeigneten Gegenstände.

Dieselben müssen offen unter Band gelegt, können aber auch in einfacher Art zusammengefaltet sein.

Es dürfen diesen Gegenständen keine Vermerke, Ziffern oder Zeichen handschriftlich hinzugefügt sein, mit Ausnahme der Adresse des Empfängers, ferner der Unterschrift des Absenders, des Datums und des Ortes.

Indeß ist in den Preiskouranten und Handelscirkularen die handschriftliche Eintragung der Preise der Waaren gestattet.

Art. 7.

Portoryum od gazet i innych przedmiotów druku ma wynosić:

a) przy odsełaniu z krajów niemieckich ½ srebrnego grosza resp. 2 krajcary,

b) przy odsełaniu z Włoch 5 centesimi

od każdych 40 gramów, lub części takowych.

Przez powyższe oznaczenie rozumieją się: gazety, pisma czasowe, książki broszowane i oprawne, nóty, katalogi, doniesienia, prospekty, miedzioryty, litografie, fotografie, autografie i wszelkie tym podobne na drodze mechanicznéj utworzone, do ekspedycyi pocztą listową usposobione przedmioty.

Takowe winny niezapieczętowane mieścić się pod opaską, jednakowoż mogą one i w zwyczajny złożone być sposób.

Do przedmiotów tych nie wolno dołączać żadnych pisanych uwag, liczb lub znaków, z wyjątkiem adresu odbiorcy, podpisu odsełacza, daty i miejsca.

Jednakowoż mogą w cenniki i cyrkularze handlowe wciągać się ręką ceny towarów.

Le bozze di stampa possono contenere le relative correzioni a mano ed avere annesso il testo originale manoscritto.

I giornali e le stampe che non fossero affrancati o che non riunissero le condizioni d'invio sopra designate saranno considerati come lettere non franche e tassati in conseguenza fatta deduzione del valore dei francobolli apposti.

Art. 8°.

I campioni di merci saranno soggetti alla tassa dei giornali e delle stampe, sia che vengano spediti isolatamente, sia che gli uni e gli altri vengano riuniti in un solo e medesimo invio.

I campioni non dovranno avere valore venale: saranno posti sottofascia o in modo a non lasciare dubbio sulla loro natura; e non potranno portare altri scritti a mano tranne l'indirizzo, la firma del mittente, un marchio di fabbrica o di commercio, e numeri d'ordine e di prezzo.

I campioni che non fossero francati ovvero che non riunissero le condizioni sopraccennate saranno considerati come lettere non franche e tassati in conseguenza, fatta

Auch können den Korrekturbogen die bezüglichen Korrekturen handschriftlich hinzugefügt, sowie die Original-Manuskripte beigefügt sein.

Zeitungen und sonstige Drucksachen, welche unfrankirt eingeliefert werden, oder welche den übrigen vorstehenden Versendungsbedingungen nicht entsprechen sollten, werden wie unfrankirte Briefe behandelt und taxirt, jedoch nach Abzug des Werthes der verwendeten Postmarken.

Art. 8.

Die Waarenproben sind derselben Taxe unterworfen, wie die Zeitungen und sonstigen Drucksachen; dies findet auch für den Fall Anwendung, daß die eine Gattung mit der anderen zusammenverpackt zur Versendung gelangt.

Die Waarenproben dürfen keinen Kaufwerth haben, sie müssen unter Band gelegt oder anderweit dergestalt verpackt sein, daß über ihre Natur kein Zweifel obwalten kann; sie dürfen keine anderen handschriftlichen Vermerke tragen, als die Adresse des Empfängers, den Namen des Absenders, Fabrik- oder Handelszeichen, Nummern und Preise.

Waarenproben, welche unfrankirt eingeliefert werden, oder welche den übrigen vorstehenden Versendungsbedingungen nicht entsprechen sollten, werden wie unfrankirte Briefe behandelt und taxirt,

Niemniéj do arkuszy z korektą dołączać wolno odnośne pisane poprawki, tudzież manuskrypta oryginalne.

Gazety i inne przedmioty druku, oddane bez frankowania, lub któreby drugim powyższym warunkom odsełania nie odpowiadały, traktować i taksować się będą jak niefrankowane listy, jednakże z potrąceniem wartości zużytych marek pocztowych.

Art. 8.

Próbki towarów ulegają téj saméj taksie, co gazety i inne przedmioty druku; toż znajduje zastósowanie i na ten przypadek, gdyby jeden gatunek z drugim w téj saméj wysłano pakiecie.

Próbki towarów nie powinny mieć wartości kupna, muszą mieścić się pod opaską lub zkąd innąd być tak opatrzone, iżby żadna co do ich natury nie zachodziła wątpliwość; nie powinny one żadnych innych pisanych zawierać uwag, jak adres odbiorcy, nazwisko odsełacza, znak fabryczny lub handlowy, numera i ceny.

Próbki towarów oddane bez frankowania, lub któreby drugim powyższym warunkom odsełania nie odpowiadały, traktować i taksować się będą jak niefrankowane listy, je-

deduzione del valore dei francobolli apposti su di essi.

Art. 9°.

E' ammessa la spedizione di lettere, giornali, stampe e campioni di merci raccomandati mediante il pagamento, oltre la tassa ordinaria, di un diritto fisso di 2 groschen o 7 kreutzer per quelli spediti dai paesi Germanici e di 30 centesimi per quelli spediti dal Regno d'Italia.

La tassa di francatura ed il diritto fisso degli oggetti raccomandati dovranno in tutti i casi essere pagati anticipatamente.

Il mittente di un oggetto raccomandato potrà chiedere nell' atto della consegna che gli sia dato avviso del ricevimento dell' oggetto medesimo per parte del destinatario. In questo caso il mittente pagherà anticipatamente una tassa supplementare di 2 groschen o 7 kreutzer negli Stati Germanici e di 20 centesimi in Italia.

La perdita di un oggetto raccomandato darà luogo, per parte dell' amministrazione postale sul territorio della quale la perdita è avvenuta, al pagamento di una indennità al mittente di 14 talleri o 24½ fiorini negli Stati Germanici, di 50 lire in Italia eccettuato il caso di forza maggiore.

jedoch nach Abzug des Werths der verwendeten Postmarken.

Art. 9.

Es ist gestattet, Briefe, Zeitungen und sonstige Drucksachen, sowie Waarenproben unter Rekommandation zu versenden. Dafür ist, außer dem Porto, eine Rekommandationsgebühr von 2 Groschen bzw. 7 Kreuzern bei der Absendung aus den Deutschen Gebieten, und von 30 Centesimi bei der Absendung aus Italien zu entrichten.

Das Porto und die Rekommandationsgebühr für diese Gegenstände sind stets von dem Absender voraus zu bezahlen.

Der Absender kann bei der Einlieferung verlangen, daß ihm die Empfangsbescheinigung des Adressaten des rekommandirten Gegenstandes übermittelt werde. In diesem Falle hat der Absender im Voraus eine fernere Gebühr von 2 Groschen bzw. 7 Kreuzern bei der Absendung aus den Deutschen Gebieten und von 20 Centesimi bei der Absendung aus Italien zu entrichten.

Beim Verlust eines rekommandirten Gegenstandes ist diejenige Verwaltung, in deren Gebiet der Verlust sich ereignet hat, gehalten, dem Absender eine Entschädigung von 14 Thalern oder 24½ Gulden in den Deutschen Gebieten, beziehungsweise 50 Lire

dnakże z potrąceniem wartości zużytych marek pocztowych.

Art. 9.

Wolno jest listy, gazety i inne przedmioty druku, niemniéj próbki towarów wysełać pod rekomendacyą. Od tego, obok portoryum, opłaca się należytość rekomendacyjna w ilości 2 srebrnych groszy resp. 7 krajcarów przy wysełaniu z krajów niemieckich, a w ilości 30 centesimi przy wysełaniu z Włoch.

Portoryum i należytość rekomendacyjna od przedmiotów tychż winny przez odsełacza być każdą razą z góry opłacone.

Odsełacz może przy oddawaniu przesyłki na pocztę żądać, aby mu poświadczenie z odbioru ze strony adresata rekomendowanéj przesyłki dostawiono. W tym przypadku odsełacz winien z góry dalszą opłacić należytość w ilości 2 srebrnych groszy resp. 7 krajcarów przy wysełaniu z krajów niemieckich a 20 centesimi przy wysełaniu z Włoch.

W razie zaguby rekomendowanéj przesyłki administracya ta, w obwodzie któréj zaguba się wydarzyła, obowiązaną jest odsełaczowi wynagrodzić 14 talarów resp. 24½ guldena w krajach niemieckich, resp. 50 lirów we

Il reclamo relativo alla perdita di un oggetto raccomandato e la domanda della relativa indennità dovranno farsi entro sei mesi dalla data della consegna dell' oggetto stesso; trascorso questo termine non si farà più ragione al reclamo.

Art. 10°.

Quando il montare dei francobolli adoperati per una lettera o per altro oggetto sarà inferiore alla tassa di francatura, la lettera o l' oggetto verranno considerati come lettere non franche e tassati come tali tenendo conto del valore dei francobolli adoperati.

Il rifiuto di pagare la tassa supplementare sarà considerato come rifiuto dell' oggetto tassato.

Art. 11°.

Il prodotto delle tasse riscosse in virtù degli art. 6. 7. e 8. sulle lettere, sui giornali, sulle stampe e sui campioni sarà diviso in parti eguali fra l'amministrazione delle Poste d'Italia e l' amministrazione delle Poste dello Stato Germanico con cui ha avuto luogo lo scambio degli oggetti medesimi.

in Italien zu leisten, mit Ausnahme jedoch des Falls der höheren Gewalt.

Die Reklamation bezüglich des Verlustes eines rekommandirten Gegenstandes und der Anspruch auf Entschädigung müssen innerhalb sechs Monate, vom Tage der Einlieferung der Sendung an gerechnet, erhoben werden. Nach Ablauf dieser Frist erlischt jeder Anspruch.

Art. 10.

Wenn der Betrag der zur Frankirung eines Briefpost-Gegenstandes verwendeten Freimarken unzureichend ist, so wird der betreffende Briefpost-Gegenstand wie ein unfrankirter Brief behandelt und taxirt, jedoch nach Abzug des Werthes der verwendeten Postmarken.

Die Ablehnung der Zahlung des Ergänzungsportos wird als eine Verweigerung der Annahme der Sendung angesehen.

Art. 11.

Der Ertrag des in Gemäßheit der Artikel 6. 7. und 8. für Briefe, Zeitungen und sonstige Drucksachen und Waarenproben erhobenen Portos wird zwischen der Italienischen Postverwaltung und derjenigen Deutschen Postverwaltung, welche die betreffenden Briefpackete mit Italien unterhält, halbscheidlich getheilt.

Włoszech, wyjąwszy przypadku wyższéj siły (vis major).

Reklamacya co do utraty rekomendowanego przedmiotu i pretensya do wynagrodzenia wniesione być winny w przeciągu sześciu miesięcy, rachując od dnia oddania przesyłki. Po upływie czasu tego wszelka pretensya upada.

Art. 10.

Gdyby ilość marek, do frankowania przedmiotu poczty listowéj użyta, była niewystarczającą, odnośny przedmiot poczty listowéj traktować i taksować się będzie jak list niefrankowany, jednakże z potrąceniem wartości zużytych marek pocztowych.

Odmówienie zapłaty portoryum brakującego uważa się za odmówienie przyjęcia przesyłki.

Art. 11.

Ilość pobieranego według Art. 6. 7. i 8. portoryum od listów, gazet i innych przedmiotów druku, jako też próbek towarów repartuje się do połowy pomiędzy administracyą pocztową włoską a tę administracyą pocztową niemiecką, która dotyczące pakiety listowe z Włochami utrzymuje.

Il prodotto dei diritti riscossi in virtù dell' art. 9. rimarrà interamente acquisito all' amministrazione speditrice.

Art. 12°.

Le amministrazioni delle Poste degli Stati Germanici da una parte e l'amministrazione delle Poste d'Italia d'altra parte si porranno d'accordo per l'istituzione di un servizio internazionale di vaglia postali e ne stabiliranno di comune accordo le condizioni nonchè l' epoca in cui potrà essere messo in esecuzione.

Art. 13°.

Le amministrazioni postali delle parti contraenti potranno reciprocamente trasmettersi sciolte lettere, giornali, stampe e campioni originari o a destino dei paesi esteri ai quali le amministrazioni medesime servono di mediazione.

Le amministrazioni stesse regoleranno di comune accordo le condizioni dello scambio in conformità dell' art. 11. della presente convenzione per quanto concerne il transito germanico ed italiano, ed in dipendenza delle rispettive stipulazioni cogli stati esteri, a cui le amministrazioni predette servono d'intermediario.

Der Ertrag der in Gemäßheit des Artikels 9. erhobenen Rekommandations- u. s. w. Gebühren verbleibt der absendenden Verwaltung ungetheilt.

Art. 12.

Die Deutschen Postverwaltungen einerseits und die Italienische Postverwaltung andererseits behalten sich vor, ein Uebereinkommen wegen Herstellung eines internationalen Austausches von Postanweisungen zu treffen und gemeinschaftlich die Bedingungen dieses Austausches, sowie den Zeitpunkt des Beginnes desselben festzusetzen.

Art. 13.

Die Postverwaltungen der vertragschließenden Theile können sich Briefe, Zeitungen und sonstige Drucksachen, sowie Warenproben nach und aus solchen fremden Ländern, denen sie zur Vermittelung dienen, gegenseitig zum Einzeltransit überliefern.

Die gedachten Postverwaltungen werden die Bedingungen dieses Austausches unter Festhaltung der nach Artikel 11. des gegenwärtigen Vertrages sich für die Deutsche, beziehungsweise die Italienische Transportstrecke ergebenden Portoantheile, sowie unter Berücksichtigung der zwischen ihnen und den betreffenden fremden Ländern bestehenden Vereinbarungen im Einverständnisse regeln.

Przychód z pobieranych według Art. 9. należytości rekomendacyjnych i t. d. pozostaje się w całości administracyi wysełającéj.

Art. 12.

Niemieckie administracye pocztowe z jednéj a administracya pocztowa włoska z drugiéj strony zastrzegają sobie zawarcie konwencyi względem zaprowadzenia międzynarodowéj wymiany asygnacyi pocztowych i ustanowienie pospołu warunków wymiany téjże, tudzież chwili jéj początku.

Art. 13.

Administracye pocztowe stron kontrahujących mogą sobie nawzajem wydawać do transito w pojedynczych sztukach listy, gazety i inne przedmioty druku, tudzież próbki towarów z takich oraz do takich obcych krajów, którym służą do pośredniczenia.

Wspomnione administracye pocztowe uregulują w porozumieniu warunki wymiany téjże trzymając się cząstek portoryum, jakie się według Art. 11. obecnego traktatu dla niemieckiéj, względnie włoskiéj przestrzeni transportowéj wykazują, i uwzględniając zjednoczenia, jakie pomiędzy niemi a odnośnymi obcymi krajami istnieją.

Art. 14°.

Il Governo del Regno d'Italia si obbliga di far trasportare nel proprio territorio i pieghi chiusi, che saranno cambiati fra gli Uffizi della Confederazione germanica del Nord, di Baviera, del Vurtemberg e di Baden coi paesi esteri, a cui l' Italia serve o potrà servire di mediazione, e cogli Uffizi ed Agenzie postali Germaniche in quei paesi.

L' Amministrazione postale germanica interessata pagherà per questo transito all' Amministrazione italiana:

25 centesimi per ogni 30 grammi di lettere peso netto e

80 centesimi per ogni chilogramma di giornali, stampe e campioni di merci pure peso netto.

Rispetto al trasporto dei pieghi chiusi per mezzo dei servizi postali marittimi italiani, il Governo del Regno d'Italia si obbliga di accordare ai Governi della Germania il trattamento della nazione più favorita.

Art. 15°.

Reciprocamente la Confederazione Germanica del Nord,

Art. 14.

Die Königlich Italienische Regierung verpflichtet sich, auf dem Italienischen Gebiete die geschlossenen Briefpackete zu befördern, welche von dem Norddeutschen Bunde, oder Bayern, Württemberg und Baden mit solchen fremden Ländern, für deren Korrespondenz Italien zur Vermittelung dient oder dienen kann, sowie mit Deutschen Postanstalten in diesen Ländern, hinwie herwärts gewechselt werden.

Die betreffende Deutsche Postverwaltung wird an die Italienische Postverwaltung für diesen Transit folgende Vergütungen entrichten:

25 Centesimi für je 30 Grammen Briefe Nettogewicht und

80 Centesimi für jedes Kilogramm Zeitungen, sonstige Drucksachen und Warenproben, ebenfalls Nettogewicht.

Hinsichtlich des Transports dieser Briefpackete auf den Italienischen Seepostrouten verpflichtet sich die Königlich Italienische Regierung, den Deutschen Regierungen die Vortheile der meistbegünstigten Nation einzuräumen.

Art. 15.

Gegenseits übernehmen der Norddeutsche Bund, Bayern,

Art. 14.

Rząd królewsko - włoski obowięzuje się, na terytoryum włoskiém ekspedyować zawarte pakiety listowe, które przez Związek północno-niemiecki, lub Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią z takimi obcymi krajami, ku korespondencyi których Włochy służą lub służyć mogą do pośredniczenia, resp. z niemieckimi zakładami pocztowymi w krajach tychże — bywają tam dotąd i napowrót wymieniane.

Odnośna niemiecka administracya pocztowa będzie za transito toż administracyi pocztowéj włoskiéj następujące opłacać wynagrodzenia:

25 centesimi od każdych 30 gramów listów wagi neto a

80 centesimi od każdego kilogramu gazet, innych przedmiotów druku i próbek towarów, również wagi neto.

Co do transportu pakiet listowych tychże na włoskich kursach pocztowych morskich rząd królewsko-włoski obowięzuje się rządom niemieckim przyznać korzyści uwzględnionego najbardziéj narodu.

Art. 15.

Związek północno - niemiecki, Bawarya, Wyrtembergia

la Baviera, il Vurtemberg ed il Baden si obbligano di far trasportare sui rispettivi territori i pieghi chiusi che saranno cambiati fra gli Uffizi italiani e quelli della Gran Brettagna ed Irlanda, dei Paesi Bassi, del Belgio, della Russia, della Svezia e degli Stati d'America.

Per questo transito l'Amministrazione Italiana pagherà all' Amministrazione Germanica che lo eseguisce:

25 centesimi per ogni 30 grammi di lettere peso netto e

80 centesimi per ogni chilogramma di giornali, stampe e campioni pure peso netto.

Pel transito attraverso il territorio Austriaco dei pieghi chiusi dell' Italia per i paesi esteri sopra menzionati sarà chiesta l'adesione del Governo Austriaco mediante i buoni uffizi delle Amministrazioni postali germaniche. In seguito di tale adesione non sarà dovuto per siffatto transito alcun altro diritto supplementare oltre quello fissato dal presente articolo.

La concessione all' Italia del transito in piego chiuso attraverso il territorio Germanico pei paesi non menzionati qui sopra dipenderà dai resultati della revisione di altri trattati postali della Germania.

Württemberg und Baden die Verpflichtung, auf ihren betreffenden Gebieten die geschlossenen Briefpackete zu befördern, welche von Italien mit Großbritannien und Irland, den Niederlanden, Belgien, Rußland, Schweden und den Staaten Amerika's hinwie herwärts gewechselt werden.

Für diesen Transit wird die Italienische Postverwaltung an die betreffende Deutsche Postverwaltung folgende Vergütungen entrichten:

25 Centesimi für je 30 Grammen Briefe Nettogewicht und

80 Centesimi für jedes Kilogramm Zeitungen, sonstige Drucksachen und Waarenproben, ebenfalls Nettogewicht.

Der Transit der geschlossenen Briefpackete aus Italien nach den oben erwähnten fremden Ländern bedarf, soweit derselbe Oesterreichisches Gebiet berührt, des Einverständnisses der Kaiserlich Oesterreichischen Regierung, zu dessen Vermittelung man sich Deutscher Seits bereit erklärt. Wenn dasselbe erlangt wird, so soll für den gedachten Transit eine weitere Gebühr als die im gegenwärtigen Artikel festgesetzte nicht zu entrichten sein.

Die Gestattung geschlossener Transitpackete Italiens mit noch anderen als den vorerwähnten Ländern über Deutsches Gebiet bleibt von den Ergebnissen der Revision der übrigen postvertragsmäßigen Beziehungen der Deutschen Gebiete abhängig.

i Badenia nawzajem obowięzują się, na odnośnych terytoryach swych ekspedyować zawarte pakiety listowe, które przez Włochy z Wielką Brytanią i Irlandyą, z Niederlandyą, Belgią, Rosyą, Szwecyą i państwami Ameryki bywają tam dotąd i napowrót wymieniane.

Od transito tegoż włoska administracya pocztowa będzie odnośnéj niemieckiéj administracyi pocztowéj następujące opłacać wynagrodzenia:

25 centesimi od każdych 30 gramów listów wagi neto a

80 centesimi od każdego kilogramu gazet, innych przedmiotów druku i próbek towarów, również wagi neto.

Transito zawartych pakiet listowych z Włoch do wyż wspomnionych obcych krajów, o ile takowe austryackie narusza terytoryum, wymaga zezwolenia rządu cesarsko-austryackiego, osiągnienie którego ze strony niemieckiéj się spowoduje. Po uzyskaniu takowego, ma od rzeczonego transito nie opłacać się dalszéj należytości od téj, jaka w obecnym artykule ustanowiona.

Dozwolenie zawartych pakiet przechodowych Włoch z innymi jeszcze jak wyż

Art. 16°.

Il peso delle corrispondenze di ogni genere cadute in rifiuto, mal dirette o rivoltate per cambiamento di residenza dei destinatari e quello della corrispondenza in franchigia non saranno compresi nel peso delle lettere, stampe e campioni, su cui viene imposto il diritto fissato dagli art. 14. e 15.

Art. 17°.

Per eccezione al disposto dell' art. 7. i giornali, le gazzette e le opere periodiche pubblicate in Italia, che verranno dagli editori medesimi dirette ad alcuno degli Uffizi postali della Confederazione germanica del Nord, della Baviera, del Vurtemberg e del Baden saranno francati soltanto fino alla frontiera d'uscita dell' Italia, e non saranno in questo caso soggetti ad altra tassa tranne a quella di francatura fissata per gli oggetti istessi circolanti nell' interno del Regno d'Italia.

Similmente i giornali, le gazzette e le opere periodiche spedite dalla Germania in Ita-

Art. 16.

Das Gewicht der unbestellbaren, unrichtig geleiteten, oder zur Nachsendung gelangten, sowie der portofreien Briefpostgegenstände bleibt bei Ermittelung des Gewichtes der Briefe, Drucksachen und Waarenproben, für welche in Gemäßheit der Art. 14. und 15. Transitgebühren zu zahlen sind, außer Ansatz.

Art. 17.

Als Ausnahme von der Bestimmung im Artikel 7. sollen die Journale, Zeitungen und Zeitschriften, welche in Italien erscheinen und von den Herausgebern direkt an eine der Postanstalten des Norddeutschen Bundes, Bayerns, Württembergs und Badens versandt werden, bis zur Italienischen Ausgangsgrenze frankirt angenommen werden und daher keiner anderen Taxe unterworfen sein, als derjenigen, welche für die im Innern des Königreichs Italien mit der Post beförderten derartigen Gegenstände zur Anwendung gelangt.

Ebenso soll auf die aus den Deutschen Gebieten nach Italien versandten abonnirten Journale,

Art. 16.

Waga nie mogących być doręczonymi, mylnie dyrygowanych, lub nadsełanych, jako też wolnych od portoryum przedmiotów poczty listowéj nie wchodzi w rachubę przy wyśledzaniu wagi listów, przedmiotów druku i próbek towarów, od których według Art. 14. i 15. należytości przechodowe opłacać się mają.

Art. 17.

Jako wyjątek z pod postanowienia w Art. 7. żurnale, gazety i czasopisma, które we Włoszech wychodzą i przez wydawców bywają wprost do którego ze zakładów pocztowych Związku północno-niemieckiego, Bawaryi, Wyrtembergii i Badenii wysełane, mają aż do granicy wychodowéj włoskiéj przyjmować się frankowane, a zatém żadnéj innéj nie ulegać taksie, jak téj, która co do tym podobnych przedmiotów, wśród królestwa włoskiego poczta ekspedyowanych, bywa zastósowywaną.

Tak samo do abonowanych żurnalów, gazet i czasopism, wysełanych z krajów niemie-

lia in virtù di associazioni fatte dagli Uffizi postali Germanici non saranno passibili in Italia che della sola tassa territoriale interna.

Le spese del transito di questi oggetti attraverso i territori dell' Austria, della Svizzera, della Francia e del Belgio resteranno a carico esclusivo dell' Amministrazione germanica rispettiva.

Le disposizioni del presente articolo e quelle dell' articolo 7. non limitano il diritto che potranno avere i Governi delle parti contraenti di non effettuare nei rispettivi territori il trasporto e la distribuzione dei giornali e delle stampe rispetto ai quali non fossero osservate le leggi ed i decreti relativi alla loro pubblicazione e circolazione.

Art. 18°.

Le corrispondenze cambiate fra i Sovrani delle parti contraenti e i membri delle Loro famiglie saranno spedite esenti da tassa.

Sarà pure trasmessa in franchigia la corrispondenza relativa al servizio postale.

Art. 19°.

Le amministrazioni delle Poste delle parti contraenti

Zeitungen und Zeitschriften für die Italienische Beförderungsstrecke nur die interne Italienische Taxe Anwendung finden.

Die Kosten für den Transit dieser Zeitungen ꝛc. durch die Gebiete von Oesterreich, der Schweiz, Frankreich und Belgien werden ausschließlich von der betreffenden Deutschen Verwaltung getragen.

Die Festsetzungen des gegenwärtigen Artikels, sowie des Artikels 7. beschränken nicht das den betreffenden Regierungen etwa zustehende Recht, diejenigen Zeitungen und sonstigen Drucksachen auf ihren Gebieten nicht befördern zu lassen, in Betreff deren den bestehenden Gesetzen und Verordnungen des Landes über die Bedingungen ihrer Veröffentlichung und Verbreitung nicht genügt sein sollte.

Art. 18.

Die Korrespondenz zwischen den Souverainen der vertragschließenden Theile und den Mitgliedern Ihrer Familien wird ohne Portoansatz befördert.

Ferner werden portofrei befördert die Korrespondenzen in Postdienst-Angelegenheiten.

Art. 19.

Die Postverwaltungen der vertragschließenden Theile werden

ckich do Włoch, ma za włoską przestrzeń ekspedycyjną li włoska taksa wewnętrzna znajdować zastósowanie.

Koszta od transito gazet it.d. tychże przez kraje austryackie, Szwajcaryą, Francyą i Belgią ponosi wyłącznie odnośna administracya niemiecka.

Ustanowienia obecnego Artykułu, jako też Artykułu 7. nie ograniczają służącego odnośnym rządom jakowego prawa nie dozwalania na swém terytoryum ekspedyowania takich gazet i innych przedmiotów druku, pod względem którychby istniejące prawa i rozporządzenia kraju co do warunków ich ogłaszania i rozpowszechniania nie miały być dopełnione.

Art. 18.

Korespondencya pomiędzy Panującymi stron kontrahujących i członkami ichż familii nie ulega opłacie portoryum.

Daléj ekspedyują się bez opłaty portoryum korespondencye w interesach służby pocztowéj.

Art. 19.

Administracye pocztowe stron kontrahujących nie do-

non ammetteranno nei pieghi cambiati fra i loro uffizi in virtù della presente convenzione alcuna lettera contenente oro e argento monetato, gioie, effetti preziosi ed oggetti sottoposti a diritti di dogana.

Art. 20°.

Le corrispondenze internazionali saranno computate e rimesse per quanto possibile in ragione di porti semplici.

Il montare delle tasse sarà iscritto nei fogli d'avviso e nei conti mensili in lire e centesimi.

Art. 21°.

Le Amministrazioni delle Poste degli Stati Germanici e l'Amministrazione delle Poste Italiane compileranno in fine di ogni trimestre i conti generali del cambio delle corrispondenze e del transito dei pieghi chiusi.

Nella liquidazione 12 centesimi e mezzo saranno ragguagliati ad un groschen d'argento ed a 3 kreutzer e mezzo.

I conti dopo essere stati concordati fra le Amministrazioni interessate saranno saldati immediatamente nelle specie metalliche in uso nel paese ove ha luogo il pagamento.

in den zwischen ihren Büreaus zufolge dieses Vertrages gewechselten Briefpacketen keinen Brief zulassen, welcher Goldstücke, Silbermünzen, Juwelen, Pretiosen und dem Eingangszolle unterworfene Gegenstände enthält.

Art. 20.

Die International-Korrespondenz wird soviel als möglich nach der Zahl der einfachen Portosätze überliefert werden.

Taxbeträge werden in den Briefkarten und in den Monats-Registern in Lire und Centesimi eingetragen.

Art. 21.

Die Deutschen Postverwaltungen und die Italienische Postverwaltung werden am Schlusse jeden Vierteljahres die Abrechnungen über den Austausch der Korrespondenzen und über die Beförderung der Transitpackete aufstellen.

Bei der Aufstellung der Rechnungen werden 12½ Centesimi gleich einem Groschen oder 3½ Kreuzern gerechnet werden.

Nachdem die Abrechnungen von der anderen betheiligten Verwaltung geprüft und festgestellt sein werden, sollen sie ohne Verzug nach der Metallwährung des Gebiets, welches Zahlung zu empfangen hat, saldirt werden.

puszczą we wymienianych pomiędzy ichż biórami na mocy obecnego traktatu pakietach listowych żadnego listu, któryby zawierał monety złote, monety srebrne, klejnoty, kosztowności lub przedmioty, cłu wchodowemu uległe.

Art. 20.

Korespondencya międzynarodowa wydawać się ile możności będzie według liczby pojedynczych pozycyi portoryjnych.

Kwoty taksacyjne wciągają się w karty listowe i w rejestra miesięczne w lirach i centesymach.

Art. 21.

Niemieckie administracye pocztowe i administracya pocztowa włoska będą na końcu każdego kwartału ustawiać obrachunki co do wymiany korespondencyi i co do ekspedycyi pakiet przechodowych.

Przy ustawianiu obrachunków 12½ centesimi rachować się będzie zarówno srebrnemu groszowi czyli 3½ krajcarom.

Po rozpatrzeniu i ustanowieniu obrachunków przez drugą administracyą uczestniczącą, mają one bez zwłoki wypłacić się we walucie brzeczącéj tego kraju, któremu się wypłata należy.

Ogni spesa per tali pagamenti rimarrà a carico dell' Amministrazione debitrice.

Art. 22°.

Le Amministrazioni delle Poste delle parti contraenti stabiliranno per mezzo di un regolamento le misure di ordine per l'eseguimento della presente convenzione e si porranno specialmente d'accordo sui seguenti punti:

1) designazione degli Uffizi che eseguiranno il cambio dei pieghi chiusi,
2) dettagli del servizio,
3) forma e norme dei conti,
4) condizioni relative al cambio dei giornali delle stampe e dei campioni,
5) condizioni particolari pel transito delle lettere sciolte,
6) disposizioni relative all' invio delle lettere rifiutate o rivoltate ad altro destino,
7) liquidazione dei conti e ragguaglio delle monete nel servizio dei vaglia.

Die durch die Saldirung verursachten Kosten trägt diejenige Verwaltung, welche die Zahlung zu leisten hat.

Art. 22.

Die Postverwaltungen der vertragschließenden Theile werden die zur Ausführung dieses Vertrages erforderlichen Bestimmungen durch ein im gemeinsamen Einverständnisse festzusetzendes Reglement treffen. Sie werden insbesondere unter sich vereinbaren und festsetzen:

1) die Postanstalten, zwischen denen die Briefpackete zu wechseln sind,
2) das Betriebsverfahren,
3) das Rechnungswesen,
4) die Bedingungen bezüglich der Versendung von Zeitungen, sonstigen Drucksachen und Waarenproben,
5) die auf den Einzeltransit der Korrespondenz bezüglichen näheren Festsetzungen,
6) die Vorschriften bezüglich der unbestellbaren und der nachgesandten Gegenstände,
7) die Art der Abrechnung und Ausgleichung in Beziehung auf den Postanweisungs-Verkehr.

Koszta z wypłaty powstające ponosi ta administracya, która wypłatę uiszcza.

Art. 22.

Administracye pocztowe stron kontrahujących wydadzą postanowienia, ku wykonaniu obecnego traktatu potrzebne, na mocy mającego się we wzajemném porozumieniu ustanowić regulaminu. Po szczególe zjednoczą i ustanowią one pomiędzy sobą:

1) zakłady pocztowe, pomiędzy którymi pakiety listowe wymieniać się mają,
2) procedurę obrotową,
3) rachunkowość,
4) warunki co do rozsełania gazet, innych przedmiotów druku i próbek towarów,
5) bliższe ustanowienia odnoszące się do transito korespondencyi w pojedynczych sztukach,
6) przepisy co do przedmiotów nie mogących być doręczonymi i nadsełanych,
7) sposób obrachunku i wyrównania pod względem obrotu asygnacyi pocztowych.

Art. 23°.

Le disposizioni della presente convenzione per quanto concerne le Poste della Confederazione Germanica del Nord sono pure interamente applicabili agli uffizi postali dei distretti dell' Assia granducale non appartenenti alla Confederazione Germanica del Nord.

Le disposizioni medesime sono pure applicabili alle corrispondenze fra l'Italia e il Granducato di Lucemborgo ogni qualvolta il cambio di tali corrispondenze verrà fatto col mezzo delle Poste degli Stati Germanici.

Art. 24°.

La presente convenzione avrà effetto a cominciare dal 1° Aprile prossimo.

Essa rimarrà obbligatoria d'anno in anno infino a tanto che per parte della Confederazione germanica del Nord, della Baviera, del Vurtemberg o del Baden di comune accordo, ovvero per parte dell' Italia, non venga disdetta con preavviso di sei mesi.

La convenzione sarà ratificata e le ratifiche saranno cambiate in Berlino al più presto possibile.

Art. 23.

Die Festsetzungen des gegenwärtigen Vertrages, soweit sie die Posten des Norddeutschen Bundes betreffen, finden in gleicher Weise Anwendung auf die Postanstalten in denjenigen Theilen des Großherzogthums Hessen, welche dem Norddeutschen Bunde nicht angehören.

Dieselben Festsetzungen sollen auch auf die Briefpostsendungen zwischen Italien und dem Großherzogthum Luxemburg angewendet werden, insofern der Austausch dieser Korrespondenz durch Vermittelung der Deutschen Posten stattfindet.

Art. 24.

Der gegenwärtige Vertrag wird am 1. April 1869 in Kraft treten.

Derselbe wird von Jahr zu Jahr so lange in Gültigkeit bleiben, bis von Seiten des Norddeutschen Bundes, Bayerns, Württembergs und Badens im gemeinsamen Einverständnisse, oder von Seiten Italiens, sechs Monate zum Voraus, eine Aufkündigung erfolgen würde.

Dieser Vertrag wird ratifizirt, und die Ratifikations-Urkunden werden sobald als möglich in Berlin ausgewechselt werden.

Art. 23.

Ustanowienia obecnego traktatu, jak dalece dotyczą poczt Związku północno-niemieckiego, znajdują w równéj mierze zastósowanie do zakładów pocztowych w tych częściach wielkiego księstwa heskiego, które do Związku północno-niemieckiego nie należą.

Te same ustanowienia zastósowane być mają i do przesyłek poczty listowéj pomiędzy Włochami a wielkiém księstwém luksemburskiém, o ileby wymiana korespondencyi téjże za pośrednictwem niemieckich poczt się odbywała.

Art. 24.

Traktat obecny wchodzi w życie z 1. Kwietnia 1869.

Pozostanie on się w mocy od roku do roku tak długo, ażby ze strony Związku północno-niemieckiego, Bawaryi, Wyrtembergii i Badeni we wspólném porozumieniu, lub ze strony Włoch, na sześć miesięcy pierwéj został wypowiedzianym.

Traktat obecny zratyfikuje się a dokumenta ratyfikacyjne wymienią jak najrychléj w Berlinie.

In fede di che i Plenipotenziari hanno firmata la presente convenzione e vi hanno apposti i suggelli delle proprie armi.

Fatto a Berlino addì dieci Novembre mille ottocento sessant' otto.

(L. S.) v. Philipsborn.
(L. S.) Stephan.
(L. S.) Pailler.
(L. S.) v. Spitzemberg.
(L. S.) Hofacker.
(L. S.) Zimmer.
(L. S.) Hess.
(L. S.) Launay.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten den gegenwärtigen Vertrag unterschrieben und besiegelt.

So geschehen zu Berlin, am zehnten November Eintausend Achthundert und Acht und Sechszig.

(L. S.) v. Philipsborn.
(L. S.) Stephan.
(L. S.) Pailler.
(L. S.) v. Spitzemberg.
(L. S.) Hofacker.
(L. S.) Zimmer.
(L. S.) Heß.
(L. S.) Launay.

Na dowód tegoż pełnomocnicy traktat obecny podpisali i podpieczętowali.

Działo się w Berlinie, dnia dziesiątego Listopada tysiąc ośmset sześćdziesiątego ósmego roku.

(L. S.) Philipsborn.
(L. S.) Stephan.
(L. S.) Pailler.
(L. S.) Spitzemberg.
(L. S.) Hofacker.
(L. S.) Zimmer.
(L. S.) Hess.
(L. S.) Launay.

Die Ratifikations-Urkunden des vorstehenden Vertrages sind zu Berlin ausgewechselt worden.

Dokumenta ratyfikacyjne powyższego traktatu zostały w Berlinie wymienione.

(Nr. 259.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Gerhard Hermann Miesegaes zu Samarang (Java)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 259.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

dotychczasowego pruskiego konsula Gerharda Hermana Miesegaes w Samarang (Java)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 9.

(Nr. 260.) Allerhöchster Erlaß vom 15. März 1869., betreffend die in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867. genehmigte Ausgabe von verzinslichen Schatzanweisungen.

(No. 260.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 15. Marca 1869., tyczące się dozwolonéj w miarę prawa z 9. Listopada 1867. emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych.

Auf Ihren Bericht vom 14. d. Mts. genehmige Ich, daß in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867., betreffend den außerordentlichen Geldbedarf des Norddeutschen Bundes zum Zwecke der Erweiterung der Bundes-Kriegsmarine und der Herstellung der Küstenvertheidigung (Bundesgesetzbl. vom Jahre 1867. S. 230. ff.), verzinsliche Schatzanweisungen im Gesammtbetrage von vier Millionen fünfhundert Tausend Thalern und zwar in Abschnitten von je hundert Thalern und tausend Thalern ausgegeben werden. Zugleich ermächtige Ich Sie, den Zinssatz dieser Schatzanweisungen und die Dauer ihrer Umlaufszeit, welche den Zeitraum eines Jahres nicht überschreiten darf, den Verhältnissen entsprechend nach Ihrem Ermessen zu bestimmen und zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Ich überlasse Ihnen, die Preußische Hauptverwaltung der Staatsschulden hiernach mit näherer

Na raport Pański z 14. b. m. pozwalam, aby w miarę prawa z 9. Listopada 1867., tyczącego się nadzwyczajnéj potrzeby pieniężnéj Związku północno-niemieckiego na cele rozprzestrzenienia marynarki wojennéj Związku i urządzenia obrony pobrzeżnéj (Zbiór praw zw. z r. 1867. Str. 230 sq.) wydano uprocentowane asygnacye skarbowe w ogólnéj sumie czterech milionów pięciukroć sto tysięcy talarów i to w działach na sto talarów i tysiąc talarów. Zarazem upoważniam Pana, abyś stopę procentową asygnacyi skarbowych tychże tudzież czas trwania ichż obiegu — który nie powinien przechodzić roku — stósownie do okoliczności według Swego uznania wyznaczył i do publicznéj wiadomości podał.

Pozostawiam Panu opatrzenie pruskiéj administracyi głównéj długów skarbowych we-

Ausgegeben zu Berlin den 30. März 1869.

Wydany w Berlinie dnia 30. Marca 1869.

Anweisung zu versehen und diesen Meinen Erlaß durch das Bundesgesetzblatt bekannt zu machen.

Berlin, den 15. März 1869.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

dle tego w bliższą instrukcyą i ogłoszenie tego rozporządzenia Mego Zbiorem praw związkowych.

Berlin, dnia 15. Marca 1869.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 261.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Dr. Otto Siemens zu Tiflis

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 261.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

Dr. Otona Siemens kupca w Tiflis

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 10.

(Nr. 262.) Postfördrag mellan Nordtyska Förbundet och Sverige. Af den 23./24. februar 1869.

Hans Majt Konungen af Preussen, i Nordtyska Förbundets namn, och Hans Majt Konungen af Sverige och Norge hafva, ledde af en gemensam önskan att ordna postförhållandena mellan Nordtyska Förbundets område och Sverige i öfverensstämmelse med hvad af förändrade omständigheter påkallas, beslutat afsluta ett Postfördrag och för sådant ändamål till sina Fullmägtige utnämnt:

Hans Majt Konungen af Preussen:

Dess General Post Direktör Richard von Philipsborn och

(Nr. 262.) Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Schweden. Vom 23./24. Februar 1869.

Seine Majestät der König von Preußen, im Namen des Norddeutschen Bundes, und Seine Majestät der König von Schweden und Norwegen, von dem Wunsche geleitet, die postalischen Beziehungen zwischen dem Gebiete des Norddeutschen Bundes und Schweden den veränderten Bedürfnissen angemessen zu regeln, haben den Abschluß eines Postvertrages beschlossen und für diesen Zweck zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren General-Postdirektor Richard von Philipsborn, und

(No. 262.) Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwecyą. Z dnia 23./24. Lutego 1869.

Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, i Jego Królewska Mość Król Szwecyi i Norwegii, powodowani życzeniem uregulowania stosunków pocztowych pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwecyą odpowiednio zmienionym wymaganiom, postanowili zawrzeć traktat pocztowy i mianowali tym końcem pełnomocnikami Swymi:

Jego Królewska Mość Król Pruski:

Swego dyrektora jeneralnego poczt Ryszarda Philipsborn, i

Ausgegeben zu Berlin den 3. April 1869.

Wydany w Berlinie dnia 3. Kwietnia 1869.

Dess Geheime Öfver Post Råd Henrik Stephan;

Hans Maj:t Konungen af Sverige och Norge:

Dess General Post Direktör Wilhelm Roos,

hvilka, på grund af de för dem utfärdade fullmakter, hafva öfverenskommit om efterföljande Artiklar:

Art. 1.

Postområde.

Med uttrycket Nordtyska postområdet afses i detta fördrag de till Nordtyska Förbundet hörande Länder samt fria och hansestäder, likasom äfven de delar af Storhertigdömet Hessen, hvilka icke höra till Nordtyska Förbundet.

Med uttrycket Svenska postområdet eller Sverige afses i detta Fördrag Konungariket Sveriges område utan att deri dess koloni inbegripes.

Art. 2.

Postångbåtsförbindelse.

De bägge höga fördragslutande Makterne skola, på nedannämnde sätt, å linien Stralsund-Malmö gemensamt

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Postrath Heinrich Stephan;

Seine Majestät der König von Schweden und Norwegen:

Allerhöchstihren General-Postdirektor Wilhelm Roos,

welche auf Grund der ihnen verliehenen Vollmachten sich über die nachstehenden Artikel geeinigt haben.

Art. 1.

Postgebiete.

Der Ausdruck: „Norddeutsches Postgebiet" in diesem Vertrage umfaßt die zum Norddeutschen Bunde gehörigen Länder und freien und Hansestädte, sowie diejenigen Gebietstheile des Großherzogthums Hessen, welche dem Norddeutschen Bunde nicht angehören.

Der Ausdruck: »Schwedisches Postgebiet« oder »Schweden« in diesem Vertrage umfaßt das Gebiet des Königreichs Schweden mit Ausschluß der Kolonie.

Art. 2.

Postdampfschiffs-Verbindung.

Die beiden Hohen kontrahirenden Theile werden auf der Linie Stralsund-Malmoe gemeinschaftlich eine regelmäßige Postdampf-

Swego tajnego nadradcę pocztowego Henryka Stephan;

Jego Królewska Mość Król Szwecyi i Norwegii:

Swego dyrektora jeneralnego poczt Wilhelma Roos,

którzy na mocy udzielonych sobie pełnomocnictw następujące umówili artykuły.

Art. 1.

Obwody pocztowe.

Wyraz: »Północno-niemiecki obwód pocztowy« w obecnym traktacie obejmuje należące do Związku północno-niemieckiego kraje i wolne miasta hanzeatyckie, jako też te dzielnice wielkiego księstwa heskiego, które do Związku północno-niemieckiego nie należą.

Wyraz: »Szwecki obwód pocztowy« lub »Szwecya« w obecnym traktacie obejmuje obwód królestwa szweckiego z wyjątkiem osady.

Art. 2.

Komunikacya parostatkami.

Obie dostojne strony kontrahujące będą na linii Stralsund-Malmoe utrzymywać wspólnie regularną żeglugę

underhålla en regelbunden postångbåtsförbindelse.

Under tiden från och med den 15 april till och med den 14 juni samt från och med den 15 september till och med den 15 oktober skola i hvar vecka två resor, fram och tillbaka, ega rum; hvaremot under tiden från och med den 15 juni till och med den 14 september skola i hvar vecka verkställas tre resor fram och åter. För tiden från och med den 16 oktober till och med den 14 april inställas postångfartygsturerna.

Nordtyska Postverket åtager sig att, med ett hjulångfartyg, som af samma Postverk upplåtes och underhålles, låta bestrida samtliga de ångbåtsturer, som, enligt förestående bestämmelser, böra så i ena som andra riktningen ega rum.

Detta skepp skall vara så inrättadt att det med beqvämlighet rymmer minst 40 till 50 resande och kan fortskaffa en lämplig mängd fraktgods samt vara försedt med machiner af sådan kraft att, under vanliga förhållanden, färden kan tillryggaläggas på omkring 8 timmar.

Med afseende å beskaffenheten af farleden från Stralsund till Wittow, mellan öarne Rügen och Hiddensee, bör fartyget, i fullrustadt, sjöfärdigt

schiffahrt in folgender Weise unterhalten.

Während der Periode vom 15. April bis 14. Juni und vom 15. September bis 15. Oktober incl. werden allwöchentlich zwei Fahrten, hingegen während der Periode vom 15. Juni bis 14. September incl. allwöchentlich drei Fahrten hin- wie herwärts stattfinden. Für die Zeit vom 16. Oktober bis 14. April incl. bleiben die Fahrten ausgesetzt.

Die Norddeutsche Postverwaltung übernimmt es, sämmtliche nach Vorstehendem auszuführende Fahrten hin- wie herwärts durch ein von ihr herzugebendes und zu unterhaltendes Räderdampfschiff verrichten zu lassen.

Das Schiff wird zur bequemen Aufnahme von mindestens 40 bis 50 Passagieren und einer angemessenen Güterladung eingerichtet, sowie mit Maschinen von solcher Kraft versehen sein, daß die Fahrt unter gewöhnlichen Verhältnissen in etwa 8 Stunden zurückgelegt werden kann.

Mit Rücksicht auf die Beschaffenheit des Fahrwassers von Stralsund bis Wittow, zwischen den Inseln Rügen und Hiddensee, darf das Schiff im voll-

parową pocztową w następujący sposób.

Podczas peryodu od 15. Kwietnia do 14. Czerwca i od 15. Września do 15. Października incl. będą mieć miejsce co tydzień dwie jazdy, natomiast podczas peryodu od 15. Czerwca do 14. Września incl. co tydzień trzy jazdy tam i napowrót. Za czas od 16. Października do 14. Kwietnia incl. zawieszają się jazdy.

Północno-niemiecka administracya pocztowa obowięzuje się uskuteczniać wszelkie według powyższego wykonywać się mające jazdy tam dotąd i napowrót za pomocą mającego się przez nię dostawić i utrzymywać parowca kołowego.

Okręt urządzi się ku wygodnemu pomieszczeniu przynajmniéj 40—50 pasasierów tudzież odpowiedniego ładunku towarów i opatrzy w machiny takiéj siły, iżby jazda pod zwyczajnemi okolicznościami w około 8 godzinach odbyć się mogła.

Ze względu na naturę wody spławnéj od Stralsundu do Wittow, pomiędzy wyspami Rugią a Hiddensee, okręt w zupełném przygotowaniu

skick, med full last, icke vara mer än 7½ fot djupgående.

Kostnaderne för förhyrande af fartygets besättning så väl under seglationstiden som under vintermånaderne, likasom äfven all den driftkostnad, hvilken blir en följd af dessa resor, bestridas af Nordtyska Postverket. Hälften af dessa utgifter varder Nordtyska Postverket qvartalsvis ersatt af Svenska Postverket.

Som bidrag till kostnaderne för fartygets upplåtande och underhåll, hvaruti äfven inbegripas utgifterne för utrustning, dockning och reparationer, betalar Svenska Postverket, qvartalsvis, till Nordtyska Postverket en årlig afgift af 2000 Thaler, efter trettiothalermyntfoten.

Skulle för oundgängliga reparationer, eller till följd af andra oförutsedda omständigheter fartyget under någon del af sjöfartsperioden, icke kunna verkställa de öfverenskomna turerne, så skola de bägge Poststyrelserne träffa öfverenskommelse derom, huruvida under tiden turerne böra underhållas af ett särskildt, på gemensam bekostnad förhyrdt fartyg eller om icke på annat sätt må böra dragas försorg om ett lämpligt fortskaffande af postförsändelserna. Utbetalningen af det förenämnde kostnadsbidraget för fartygets upplåtande och underhåll inställes icke med anledning af ett dylikt afbrott, så vida, i hvart särskildt fall, detsamma ej öfverstiger en månad.

ständig ausgerüsteten seefertigen Zustande bei voller Ladung keinen größeren Tiefgang als 7½ Fuß haben.

Die Kosten für die Bemannung des Schiffes, sowohl während der Fahrperiode, als während der Zeit des Winterlagers, imgleichen sämmtliche Betriebskosten, welche durch die Fahrten entstehen, werden von der Norddeutschen Postverwaltung bestritten. Die Hälfte dieser Kosten wird vierteljährlich von der Königlich Schwedischen Postverwaltung an die Norddeutsche Postverwaltung erstattet.

Auf die Kosten der Hergabe und Unterhaltung des Schiffes, wozu auch die Kosten für die Instandsetzungen, Dockungen und Reparaturen zu rechnen sind, zahlt die Königlich Schwedische Postverwaltung an die Norddeutsche Postverwaltung einen jährlichen Beitrag von 2000 Thalern des Dreißig-Thalerfußes in vierteljährlichen Raten.

Sollte das Schiff während der Fahrperiode für einige Zeit wegen nothwendiger Reparaturen oder in Folge sonstiger unvorherzusehender Umstände die Fahrten zu verrichten außer Stande sein, so werden die beiden Postverwaltungen sich darüber einigen, ob die Fahrten inzwischen durch ein auf gemeinschaftliche Kosten zu miethendes Schiff auszuführen sind, oder ob für die angemessene Ueberkunft der Postsendungen in anderer Weise zu sorgen ist. Die Zahlung des obigen Beitrages

do podróży morskiéj i o zupełnym ładunku nie powinien mieć większego pogłębnego jak 7½ stopy.

Koszta opatrzenia okrętu w służbę, tak przez peryód jazdy, jako też przez czas zimoleża, tudzież wszelkie koszta obrotowe, przez jazdy powstające, opędza administracya pocztowa północno-niemiecka. Połowa kosztów tychże będzie ćwierćrocznie przez administracyą pocztową szwecką zwracać się administracyi pocztowéj północno-niemieckiéj.

Na koszta dostawienia i utrzymywania okrętu, do czego się i koszta naprawy i wszelkich reparatur zaliczają, królewsko-szwecka administracya pocztowa będzie administracyi pocztowéj północno-niemieckiéj płacić rocznéj składki 2000 talarów w stopie trzydziesto-talarowéj ratami kwartalnemi.

Gdyby okręt podczas peryodu jazdy miał na pewien czas z powodu potrzebnych reparatur lub w skutek innych nieprzewidzianych okoliczności nie być w stanie podróży odbywać, obie administracye pocztowe porozumieją się co do tego, czyby jazdy w tym czasie miały przez najęty wspólnym kosztem okręt się uskuteczniać, lub czyby w innym sposobie o odpowiednią ekspedycyą przesyłek pocztowych radzić miano. Placenie

Skulle deremot, till följd af olyckshändelse, fartyget blifva helt och hållet oanvändbart, så att med detsamma förbindelsen icke vidare kunde underhållas, så upphör med samma dag också utbetalningen af det nämnda bidraget, hvaremot jemväl samtidigt Nordtyska Postverket frikallas från åliggandet att upplåta och underhålla fartyg för den ifrågavarande linien. Huru i sådant fall må böra förfaras i fråga om ordnande på annat sätt af de förhållanden, som angå sjöpostförbindelsen mellan Nordtyskland och Sverige, derom skola då de bägge Poststyrelserne särskildt öfverenskomma.

Något reservfartyg skall icke för den ifrågavarande linien underhållas.

Rörande fartygets turer, likasom i fråga om taxorne för passagerare och godsbefordran skola de bägge Poststyrelserne träffa nödiga öfverenskommelser.

für die Hergabe und Unterhaltung des Postdampfschiffes findet für eine solche Zwischenzeit, sofern dieselbe im Einzelnen nicht über die Dauer eines Monats hinausgeht, fortgesetzt statt.

Sollte dagegen das Schiff zufolge eines Unfalles dergestalt dienstunfähig werden, daß es von der Linie gänzlich zurückgezogen werden müßte, so hört von dem betreffenden Tage ab auch die Zahlung des gedachten Beitrages auf, wogegen gleichzeitig die Verpflichtung der Norddeutschen Postverwaltung fortfällt, für Hergabe und Unterhaltung eines Schiffes auf der in Rede stehenden Linie zu sorgen. Wie es alsdann hinsichtlich der anderweiten Gestaltung der auf den Seepostdienst zwischen Norddeutschland und Schweden bezüglichen Verhältnisse gehalten werden soll, darüber wird demnächst eine besondere Verständigung der beiderseitigen Postverwaltungen stattfinden.

Ein Reserveschiff für den Dienst auf der gedachten Linie wird nicht unterhalten.

Ueber den Fahrplan des Schiffes, sowie über die Passagegeld- und Frachttarife werden die beiderseitigen Postverwaltungen die nöthigen Vereinbarungen treffen.

powyższéj składki za dostawienie i utrzymywanie parowca pocztowego za takiż przedział czasu ma miejsce nieprzerwanie, gdyby ostatni nie przechodził pojedynczo miesiąca.

Gdyby natomiast okręt w skutek wypadku stać się miał w ten sposób do służby niezdatnym, iżby z linii musiał być zupełnie cofniętym, natenczas od dotyczącego dnia ustaje i opłacanie wspomnionéj składki, podczas gdy równocześnie zobowiązanie północno-niemieckiéj administracyi pocztowéj co do starania się o dostarczenie i utrzymywanie okrętu na linii w mowie będącéj upada. Jakby się w takim razie pod względem inakszego ukształtowania odnoszących się do służby pocztowéj morskiéj pomiędzy Północnemi Niemcami a Szwecyą stosunków mieć miało, co do tego nastąpi w swym czasie osobne pomiędzy obustronnemi administracyami pocztowemi porozumienie.

Okręt rezerwowy dla służby na wspomnionéj linii utrzymywać się nie będzie.

Względem planu jazdy okrętu, jako też względem taryf przewozowego i frachtowego obustronne administracye pocztowe zawrą potrzebne zjednoczenia.

Affärdandet af bref- och paketpostförsändelser besörjes i hamnorterne af vederbörande postanstalter.

För befordringen af resande och deras gods äfvensom af fraktgods skall en särskild expedition anordnas i Stralsund af Nordtyska Postverket och i Malmö af Svenska Postverket.

All den inkomst, som, vid fartygets resor i den ena eller andra riktningen från Stralsund till Malmö eller tvärtom, inflyter i passagerareafgifter samt frakt för bagage och gods, skall jemnt delas mellan de bägge Postverken.

Det å linien Stralsund-Malmö använda postångfartyg skall, i afseende å erläggande af afgifter å anloppsorterne likasom i afseende å tullbehandling, lotsförhållanden, anläggningsplatser o. s. v. njuta enahanda förmoner som der tillkomma egna postångfartyg.

I öfrigt äro fartyget och dess last underkastade de i hvardera landet gällande tullförfattningar.

Bestämmelserna uti förevarande Artikel gälla till utgången af år 1870.

Die Abfertigung der Brief- und Fahrpostgegenstände geschieht an den Hafenpunkten durch die beiderseitigen Postanstalten.

Für die Abfertigung der Reisenden und deren Gepäck, sowie der Frachtgüter wird in Stralsund durch die Norddeutsche Postverwaltung und in Malmoe durch die Schwedische Postverwaltung je eine besondere Expedition bestellt.

Die gesammte Einnahme, welche bei den Dampfschiffahrten in der einen und in der anderen Richtung an Passagegeld, Gepäckfracht und Güterfracht für die Beförderungen von Stralsund nach Malmoe et v. v. aufkommt, soll zwischen den beiderseitigen Postverwaltungen halbscheidlich getheilt werden.

Das Postdampfschiff der Route zwischen Stralsund und Malmoe soll hinsichtlich der Erlegung von Abgaben an den Anlaufstellen, sowie hinsichtlich der zollamtlichen Abfertigung, der Lootsenverhältnisse, der Anlegeplätze u. s. w. dieselben Vergünstigungen genießen, welche daselbst den nationalen Postdampfschiffen zustehen.

Im Uebrigen ist das Schiff und dessen Ladung den Zollgesetzen des betreffenden Staats unterworfen.

Die Bestimmungen des gegenwärtigen Artikels gelten bis zum Schlusse des Jahres 1870.

Ekspedycya przedmiotów poczty listowéj i poczty jezdnéj ma miejsce na punktach portowych przez obustronne zakłady pocztowe.

Do ekspedycyi podróżnych i ich bagaży, jako też towarów frachtowych ustanowią się osobne zakłady, przez północno-niemiecką administracyą pocztową w Stralsundzie a przez administracyą pocztową szwecką w Malmoe.

Całkowity dochód wpływający u jazd paroweowych w jednym i drugim kierunku z osobowego, frachtowego od bagaży i frachtowego od towarów za ekspedycye ze Stralsundu do Malmoe et v. v., dzielić się pomiędzy obustronne administracye pocztowe będzie do połowy.

Parostatek pocztowy na linii pomiędzy Stralsundem a Malmoe ma pod względem opłacania podatków na punktach przystawania, jako też pod względem odprawy na komorach celnych, pod względem stosunków rotmańskich, placów przystawania i t. d. tych samych używać korzyści, jakie tamże narodowym służą parostatkom pocztowym.

Zresztą okręt i ładunek jego ulegają ustawom celnym odnośnego państwa.

Postanowienia obecnego artykułu obowięzują aż do końca roku 1870.

I behörig tid skall mellan de fördragslutande Makterne öfverenskommas, om den ifrågavarande postångbåtsförbindelsen bör äfven under derpå följande år fortfara eller huruvida å ömse sidor man anser någon annan åtgerd böra vidtagas för åstadkommande af en ångbåtsförbindelse mellan Förpommern och Svenska kusten.

Art. 3.

Postutvexlingen.

Mellan Nordtyska postområdet och Svenska postområdet skall, genom hvarderas postanstalter, ega rum en regelbunden utvexling af bref- och paketpostförsändelser, vare sig att dessa omedelbart tillhöra trafiken emellan de bägge områdena eller att befordran i transit eger rum genom det ena eller det andra området eller genom bägge de höga fördragslutande Makternas områden.

Den regelmässiga utvexlingen af försändelser medelst postkartor skall för närvarande ega rum å följande linier, nemligen:

a) öfver Kiel-Korsör-Köpenhamn-Malmö, medelst anlitande af Nordtysk-Danska postångbåtsförbindelsen å linien Kiel-Korsör, den

Es wird rechtzeitig zwischen den kontrahirenden Theilen vereinbart werden, ob die in Rede stehende Postdampfschiffahrt-Verbindung auch in den darauf folgenden Jahren fortbestehen soll, oder inwieweit man beiderseits in anderer Weise auf die Unterhaltung einer Dampfschiffahrt-Verbindung zwischen Vorpommern und der Schwedischen Küste eine Einwirkung ausüben wird.

Art. 3.

Postverkehr.

Zwischen dem Norddeutschen Postgebiet und dem Schwedischen Postgebiet soll durch Vermittelung der beiderseitigen Postanstalten ein geregelter Austausch von Brief- und Fahrpostsendungen stattfinden, gleichviel, ob dieselben dem unmittelbaren Verkehr der beiden Gebiete untereinander angehören, oder ob die Beförderung im Transit durch ein oder das andere Gebiet, oder durch beide Gebiete der Hohen vertragschließenden Theile bewirkt wird.

Die regelmäßige Auswechselung der Sendungen mittelst direkter Kartenschlüsse der Postanstalten soll für jetzt auf folgenden Routen stattfinden:

a) über Kiel-Korsoer-Kopenhagen-Malmoe mittelst der Norddeutsch-Dänischen Post-Dampfschiffverbindung der Route Kiel-Korsoer, der

Kontrahujące strony porozumieją się z sobą wcześnie co do tego, czyby będąca w mowie komunikacya pocztowa parowo-żeglużna miała i w następujących istnieć daléj latach, lub jak daleceby obustronnie w inny sposób o utrzymywanie komunikacyi parowo-żeglużnéj pomiędzy Przedpomorzem a pobrzeżem szweckiém starać się miano.

Art. 3.

Obrot pocztowy.

Pomiędzy północno-niemieckim obwodem pocztowym a obwodem pocztowym szweckim ma za pośrednictwem obustronnych zakładów pocztowych mieć miejsce zregulowana wymiana przesyłek poczty listowéj i poczty jezdnéj, bez różnicy, czyby takowe należały do bezpośredniego obrotu obu terytoryi pomiędzy sobą, lub czyby ekspedycya uskuteczniała się w tranżyto przez jedno lub drugie terytoryum, albo przez oba terytorya dostojnych stron kontrahujących.

Regularna wymiana przesyłek za pomocą bezpośrednich tek zakładów pocztowych ma na teraz następującemi mieć miejsce liniami:

a) na Kiel-Korsoer-Kopenhagen-Malmoe za pomocą północno-niemiecko-duńskiéj komunikacyi pocztowéj pa-

Seeländska jernvägen och Sundångfartygen;

b) öfver Altona, Fredericia, Fyen, Seeland och Sundet, likasom äfven

c) öfver Stralsund och Malmö, med begagnande af de i förestående Art. omförmälda postångbåtsturer.

Dessutom skola, der sådant för postutvexlingen befinnes fördelaktigt, för befordran af postförsändelser användas äfven andra, enskilde tillhöriga ångfartyg, särskildt

d) de emellan Lübeck och Malmö samt

e) emellan Kiel och Göteborg,

hvilka underhålla regelbunden förbindelse emellan hamnar, tillhörande de bägge postområdena; och skall, då med dessa fartyg försändes post, dem beredas den lättnad vid in- och utlöpandet, som kan åstadkommas.

Hvad vidkommer träffandet af öfverenskommelser med rederierne för omförmälde enskilda ångfartyg, skall, der icke annorlunda mellan Poststyrelserne öfverenskommes, i allmänhet dermed förfaras på följande sätt:

Seeländischen Eisenbahn und der Sundfahrten,

b) über Altona, Fridericia, Fünen, Seeland und den Sund, sowie

c) über Stralsund und Malmoe mittelst der im vorhergehenden Artikel erwähnten Postdampfschiffahrten.

Des Weiteren sollen die sonstigen in regelmäßiger Fahrt zwischen den Häfen der beiderseitigen Gebiete kursirenden Privat-Dampfschiffe, insbesondere diejenigen

d) zwischen Lübeck und Malmoe, und

e) zwischen Kiel und Gothenburg,

soweit es für den Postverkehr vortheilhaft befunden wird, zur Beförderung von Postsendungen benutzt, und es sollen diesen Schiffen, wenn sie eine Post führen, die thunlichsten Erleichterungen an den Anlauf- und Abfahrtsstellen zu Theil werden.

Hinsichts der mit den Unternehmern der erwähnten Privat-Dampfschiffahrten zu treffenden Vereinbarungen soll es, vorbehaltlich anderweiter Verständigung zwischen den Postverwaltungen, im Allgemeinen wie folgt gehalten werden.

rowo-żeglużnéj linii Kiel-Korsoer, kolei żelaznéj Seeland'skiéj i jazd na Zundzie,

b) na Altonę, Fryderycyą, Fuenen, Seelandyą i Zund, jako też

c) na Stralsund i Malmoe za pomocą wymienionych w poprzedzającym artykule żeglug parowych pocztowych.

Daléj mają drugie, w regularnéj jeździe pomiędzy portami obustronnych terytoryi kursujące parostatki prywatne, po szczególe kursujące

d) pomiędzy Lubeką a Malmoe, i

e) pomiędzy Kilonią a Gothenburg,

— jak daleceby to dla komunikacyi pocztowéj uznano za korzystne — być do ekspedycyi przesyłek pocztowych używane, zaczém statki też, jeżeli wiozą pocztę, mają na miejscach przystawania i wybiegania wszelkich możebnych używać ułatwień.

Co do mających się z podjemcami wspomnionych żeglug parowych prywatnych zawrzeć umów, to, z zastrzeżeniem inakszego pomiędzy administracyami pocztowemi porozumienia, postąpić się w powszechności ma jak następuje.

Föra fartygen Nordtysk flagg, skola ifrågakommande öfverenskommelser för så väl fram som återresa, träffas af Nordtyska Poststyrelsen.

Föra fartygen Svensk flagg, skola ifrågakommande öfverenskommelser, för så väl fram som återresa, träffas af Svenska Poststyrelsen.

Rörande grunderna för dessa aftal skola de bägge Poststyrelserna sig emellan träffa öfverenskommelse.

De bägge höga, fördragslutande Makterne förpligta sig draga försorg derom, att de postförsändelser, som mellan deras postanstalter utvexlas, varda säkert och med så stor skyndsamhet som möjligt befordrade och utdelade.

För befordran af brefpostförsändelserna skola alltid användas de linier, hvilka erbjuda största snabbhet. Kan å olika linier samma snabbhet ernås, ankomme på afsändande Postverket att bestämma den väg som bör begagnas.

Vid bestämmandet af befordringsvägar för paketpostförsändelserne, skall företrädesvis fästas afseende å de linier, hvilka, i förening med en mot ändamålet svarande snabbhet i befordran, erbjuda de enklaste och billigaste taxeringsgrunder.

Fahren die Schiffe unter Norddeutscher Flagge, so wird die Norddeutsche Postverwaltung die desfallsigen Vereinbarungen für beide Richtungen hin- und herwärts treffen.

Fahren die Schiffe unter Schwedischer Flagge, so wird die Schwedische Postverwaltung die desfallsigen Vereinbarungen für beide Richtungen hin- und herwärts treffen.

Ueber die Grundsätze dieser Vereinbarungen werden sich die beiderseitigen Postverwaltungen verständigen.

Die beiden Hohen vertragschließenden Theile verpflichten sich, für die gesicherte und möglichst beschleunigte Beförderung und Bestellung der Postsendungen Sorge zu tragen, welche ihre Postanstalten einander zuführen werden.

Zur Beförderung der Briefpostsendungen sollen stets diejenigen Routen gewählt werden, welche die größte Beschleunigung darbieten. Bei gleicher Beschleunigung ist die Bestimmung des zu benutzenden Weges der freien Wahl der absendenden Postverwaltung überlassen.

Bei der Festsetzung der Beförderungswege für die Fahrpostsendungen werden die Routen, für welche sich bei angemessener Beschleunigung des Transports die einfachsten und billigsten Tarife ergeben, vorzugsweise berücksichtigt werden.

Jeżeli okręty pod północnoniemiecką żeglują banderą, wówczas administracya pocztowa północno-niemiecka zawrze odnośne układy co do obu kierunków tam i napowrót.

Jeżeli okręty pod szwecką żeglują banderą, wówczas szwecka administracya pocztowa zawrze odnośne układy co do obu kierunków tam i napowrót.

Względem zasad układów tychże porozumieją się obustronne administracye pocztowe z sobą.

Obie dostojne strony kontrahujące obowięzują się mieć staranie o zabezpieczoną i jak najspieszniejszą ekspedycyą i dostawianie przesyłek pocztowych, które ich urzędy pocztowe doprowadzać sobie będą.

Do ekspedycyi przesyłek poczty listowéj mają każdą razą te wybierać się trakty, które największą nadarzają spieszność. W razie równéj spieszności wolno odsyłającéj administracyi pocztowéj drogę, użyć się mającą, dowolnie wyznaczyć.

Przy ustanawianiu dróg ekspedycyjnych dla przesyłek poczty jezdnéj uwzględnią się przedewszystkiém trakty te, u których przy odpowiedniém przyspieszeniu transportu najprostsze i najtańsze wykazują się taryfy.

Rörande alla förändringar å de linier, som egna sig för postbefordran, skola de bägge Poststyrelserne, i behörig tid samt, der nödigt är, pr. telegraf, meddela hvarandra underrättelse, på det att försändningen af karterad post, särskildt vid ombyte af linier för olika årstider, alltid må kunna skyndsamt blifva ordnad i öfverensstämmelse med då varande förhållanden.

De bägge Poststyrelserne skola bestämma de postanstalter, hvilka, allt efter som olika befordringsvägar erbjuda sig, böra träda i direkt kartutvexling med hvarandra.

Art. 4.

Brefpostförsändelser.

Till brefpostförsändelser hänföras:

bref,

trycksaker,

varuprofver och mönster,

tidningar och tidskrifter samt

postanvisningar.

Vigten af hvart särskildt bref, likasom af hvar särskild försändelse med trycksaker eller varuprofver, får ej öfverstiga ett halft Zollpfund eller 250 grammer.

Von allen Veränderungen auf den zu Postbeförderungen geeigneten Routen werden die beiden Postverwaltungen sich rechtzeitig, nöthigenfalls auf telegraphischem Wege, in Kenntniß setzen, damit insbesondere bei dem Wechsel der zu benutzenden Routen in den verschiedenen Jahreszeiten die Spedition der Postsendungen und der Austausch der Kartenschlüsse, den jeweiligen Verhältnissen entsprechend, pünktlich geregelt werden kann.

Die beiderseitigen Postverwaltungen werden die Postanstalten bezeichnen, welche mit einander je nach Maaßgabe der sich darbietenden Postverbindungen in direkten Kartenwechsel zu treten haben.

Art. 4.

Briefpostsendungen.

Unter Briefpostsendungen sind verstanden:

Briefe,

Drucksachen,

Waarenproben und Muster,

Zeitungen und Zeitschriften und

Postanweisungen.

Das Gewicht der Briefe, Drucksachen und Waarenproben darf ein halbes Zollpfund (250 Grammen) im Einzelnen nicht überschreiten.

O wszelkich zmianach na traktach, do ekspedycyi poczt stósownych, uwiadamiać się obie administracye pocztowe będą wcześnie — w razie potrzeby drogą telegraficzną — aby zwłaszcza przy zmianie traktów, używać się mających, w różnych porach roku spedycya przesyłek pocztowych i wymiana tek mogła odpowiednio każdoczesnym stosunkom zostać punktualnie zregulowaną.

Obustronne administracye pocztowe oznaczą zakłady pocztowe, które, w miarę nadarzających się komunikacyi pocztowych, mają wstępować z sobą w bezpośrednią wymianę tek.

Art. 4.

Przesyłki poczty listowéj.

Do przesyłek poczty listowéj należą:

listy,

przedmioty druku,

próbki towarów i wzory,

gazety i czasopisma, tudzież

asygnacye pocztowe.

Waga listów, przedmiotów druku i próbek towarów nie powinna przechodzić u pojedynczych sztuk pół funta celnego (250 gramów).

Art. 5.

Brefporto.

Portot för bref mellan Nordtyska och Svenska postområdet skall utgöra:

1) för hvart enkelt frankeradt bref

om det uppbäres inom Nordtyska postområdet 3 sgr.,

om afgiften uppbäres inom Svenska postområdet 27 öre,

2) för hvart enkelt ofrankeradt bref

om det uppbäres inom Nordtyska postområdet 5 sgr.,

om afgiften uppbäres inom Svenska postområdet 45 öre.

Som enkelt bref skall anses sådant, hvars vigt icke öfverstiger 15 grammer.

Tyngre bref, dock ej öfverstigande 250 grammer, beläggas för hvar vigtsats af 15 grammer eller öfverskjutande del deraf med ett porto, motsvarande hvad här ofvan finnes för enkelt bref upptaget.

Art. 6.

Trycksaker.

Portot för trycksaker mellan Nordtyska och Svenska

Art. 5.

Briefporto.

Das Porto für die Briefe zwischen dem Norddeutschen und dem Schwedischen Postgebiete soll betragen:

1) für jeden einfachen frankirten Brief

bei der Erhebung auf Norddeutschem Gebiet 3 Sgr.,

bei der Erhebung auf Schwedischem Gebiet 27 Oere,

2) für jeden einfachen unfrankirten Brief

bei der Erhebung auf Norddeutschem Gebiet 5 Sgr.,

bei der Erhebung auf Schwedischem Gebiet 45 Oere.

Als ein einfacher Brief ist ein solcher anzusehen, dessen Gewicht 15 Grammen nicht überschreitet.

Alle schwereren Briefe bis zum Maximalgewicht von 250 Grammen unterliegen für jede Gewichtsstufe von 15 Grammen oder einen Theil davon dem Betrage des nach den obigen Normen für den einfachen Brief in Anwendung kommenden Portos.

Art. 6.

Drucksachen.

Das Porto für Drucksachen zwischen dem Norddeutschen und

Art. 5.

Portoryum od listów.

Portoryum od listów pomiędzy północno-niemieckim a szweckim obwodem pocztowym ma wynosić:

1) od każdego zwyczajnego listu frankowanego

przy pobieraniu na terytoryum północno-niemieckiém 3 sgr.,

przy pobieraniu na terytoryum szweckiém 27 Oere,

2) od każdego zwyczajnego listu niefrankowanego

przy pobieraniu na terytoryum północno-niemieckiém 5 sgr.,

przy pobieraniu na terytoryum szweckiém 45 Oere.

Zwyczajnym jest list taki, którego waga nie przechodzi 15 gramów.

Wszelkie cięższe listy aż do wagi maxymalnéj 250 gramów ulegają za każdy stopień wagi 15 gramów lub część jegoż kwocie portoryum, jakie według powyższych norm od zwyczajnego listu się opłaca.

Art. 6.

Przedmioty druku.

Portoryum od przedmiotów druku pomiędzy północ-

postområdet skall utgöra: 1 sgr. eller 9 öre för hvar försändelse af högst 40 grammers vigt. För tyngre försändelser tillkommer för hvar vigtsats af 40 grammer eller öfverskjutande del deraf en ytterligare portosats af 1 sgr. eller 9 öre.

Dessa försändelser äro underkastade frankotvång.

Mot erläggande af förenämnde nedsatta afgifter kunna såsom trycksaker varda befordrade: alla tryckta, litografierade, metallografierade, fotografierade eller eljest på mekanisk väg åstadkomna föremål, hvilka genom format och beskaffenhet i öfrigt äro egnade att med brefpost fortskaffas. Härifrån undantagas likväl skrifter som åstadkommits genom kopieringsmachin eller genom kalkering.

Försändelserna böra inlemnas öppna, antingen under smalt, enkelt band eller korsband eller eljest på enkelt sätt sammanfogade. De kunna också bestå af öppna blad.

Förutom mottagarens adress må med handskrift å desamma tilläggas afsändarens underskrift, ort och datum.

J priskuranter, kursuppgifter och handelscirkulärer

dem Schwedischen Postgebiet soll betragen: 1 Silbergroschen oder 9 Oere für jede Sendung bis zum Gewicht von 40 Grammen einschließlich. Bei Sendungen von größerem Gewicht kommt für je 40 Grammen oder einen Theil davon ein weiterer Portosatz von 1 Silbergroschen oder 9 Oere zur Erhebung.

Die Sendungen müssen frankirt werden.

Zur Versendung als Drucksache gegen die oben ermäßigte Taxe können zugelassen werden: alle gedruckten, lithographirten, metallographirten, photographirten, oder sonst auf mechanischem Wege hergestellten, nach ihrem Format oder ihrer sonstigen Beschaffenheit zur Beförderung mit der Briefpost geeigneten Gegenstände. Ausgenommen hiervon sind die mittelst der Kopirmaschine oder mittelst Durchdrucks hergestellten Schriftstücke.

Die Sendungen müssen offen und zwar entweder unter schmalem Streif- oder Kreuzband, oder in einfacher Art zusammengefaltet, eingeliefert werden. Dieselben können auch aus offenen Karten bestehen.

Außer der Adresse des Empfängers dürfen die Unterschrift des Absenders, Ort und Datum handschriftlich hinzugefügt werden.

Bei Preiskouranten, Kourszetteln und Handelszirkularen ist

eno - niemieckim a szweckim obwodem pocztowym ma wynosić: 1 srebrny grosz czyli 9 Oere od każdéj przesyłki aż do wagi 40 gramów włącznie. U cięższych przesyłek pobiera się od każdych 40 gramów lub części ich dalsze portoryum w ilości 1 srebrnego grosza czyli 9 Oere.

Przesyłki winny być frankowane.

Do przesłania jako przedmiot druku za powyższą zniżoną taksą mogą przypuszczane być: wszelkie drukowane, litografowane, metalografowane, fotografowane, albo w innym sposobie na drodze mechanicznéj utworzone przedmioty, które ze względu na format i inną własność swą do ekspedycyi pocztą listową się kwalifikują. Wyjątek stanowią pisma utworzone za pomocą machiny do kopiowania, lub za pomocą przetłoku.

Przesyłki oddane być winny niezawarte, już to pod wązką opaską lub zawiązką, albo w pojedynczy sposób złożone. Mogą niemi być także otwarte karty.

Prócz adresu odbiorcy dołączone być mogą wypisane ręką podpis odsełacza, miejsce i data.

U cenników, ceduł kursowych i cyrkularzy handlo-

må ytterligare med handskrift införas så väl priser och förändringar deri som äfven den resandes namn.

Äfvenså medgifves anbringande i marginalen af streck för att fästa läsarens uppmärksamhet å något bestämdt ställe.

Å korrekturark må anbringas ändringar och tillägg, hvilka afse korrekturet, dess besörjande och tryckning, äfvensom manuskriptet må detsamma bifogas.

Vid bristande utrymme må de för korrekturark medgifna tillägg äfven anbringas å särskilda, korrekturarken bifogade blad.

J öfrigt må, sedan tryckningen o. s. v. försiggått af försändelse, som skall mot nedsatt porto befordras, derå icke göras något tillägg eller förändring af innehållet, genom anbringande af märken eller tecken, vare sig att detta sker med handskrift eller annorledes.

Trycksaker, som ofrankerade eller ofullständigt frankerade aflemnas till befordran eller hvilka i öfrigt icke uppfylla de för dem gällande vilkor, behandlas och taxeras som ofrankerade bref. Rörande tillgodoberäknande af värdet utaf de å dem möjligen anbragta frimärken se Art. 9.

außerdem die handschriftliche Eintragung oder Abänderung der Preise, sowie des Namens des Reisenden gestattet.

Anstriche am Rande zu dem Zwecke, die Aufmerksamkeit des Lesers auf eine bestimmte Stelle hinzulenken, sind zulässig.

Den Korrekturbogen können Aenderungen und Zusätze, welche die Korrektur, die Ausstattung und den Druck betreffen, hinzugefügt, auch kann denselben das Manuskript beigelegt werden.

Die bei Korrekturbogen erlaubten Zusätze können in Ermangelung des Raumes auch auf besonderen, den Korrekturbogen beigefügten Zetteln angebracht sein.

Im Uebrigen dürfen bei den gegen das ermäßigte Porto zu versendenden Gegenständen nach ihrer Fertigung durch Druck u. s. w. irgend welche Zusätze oder Aenderungen am Inhalte, sei es durch handschriftliche oder sonstige Vermerke oder Zeichen, nicht angebracht sein.

Drucksachen, welche unfrankirt oder unzureichend frankirt zur Absendung gelangen oder welche den sonstigen für sie geltenden Bedingungen nicht entsprechen, werden wie unfrankirte Briefe behandelt und taxirt. Wegen Anrechnung des Werthes der etwa verwendeten Freimarken siehe Art. 9.

wych dozwoloném jest nadto pisane ręką wciągnienie lub zmiana cen, jak niemniéj nazwiska podróżującego.

Nakreślania na marginesie w celu zwrócenia uwagi czytającego na pewne miejsce dozwolone.

Do arkuszy z korektą mogą dołączane być zmiany i dodatki, które się tyczą korekty, formy i druku, niemniéj może załączonym być do nich manuskrypt.

Dodatki, dozwolone u arkuszy z korektą, mogą w braku miejsca być i na osobnych, do arkuszy z korektą dołączonych karteczkach zamieszczane.

Zresztą nie wolno u mających się za zniżoném portoryum przesyłać przedmiotów po ich utworzeniu drukiem i t. d. żadnychkolwiek dodatków lub zmian w treści, bądź to za pomocą piśmiennych lub innych przypisków albo znaków przedsiębrać.

Przedmioty druku, niefrankowane lub niedostatecznie frankowane, albo któreby innym obowięzującym dla nich warunkom nie odpowiadały, traktują i taksują się jak niefrankowane listy. We względzie policzenia wartości zużytych na przypadek marek zob. artykuł 9.

Art. 7.

Varuprofver.

Varuprofver äro underkastade enahanda porto som trycksaker (se Art. 6.) och måste äfven frankeras.

Äro de jemte trycksaker inneslutna i ett gemensamt omslag, så tillämpas å försändelsens sammanlagda vigt jemväl den i Art. 6. fastställda taxa.

Till försändning mot nedsatt afgift mottagas endast verkliga varuprofoch mönster, hvilka i sig sjelfva icke hafva något handelsvärde och i allmänhet egna sig till befordran med brefpost. De skola försändas under band eller eljest vara på sådant sätt inlagde, exempelvis i tillknutna, men ej förseglade påsar, att med lätthet kan skönjas, det innehållet utgöres af varuprofver.

Dessa försändelser må något bref ej bifogas. Ej heller må å desamma finnas anbragta andra handskrifna anteckningar än emottagarens adress, afsändarens namn eller firma, fabriks- eller handelsmärke, hvarunder äfven innefattas ett närmare betecknande af varorne, nummer och pris.

Varuprofver, som till befordran aflemnas ofrankerade

Art. 7.

Waarenproben.

Waarenproben sollen demselben Porto unterliegen wie Drucksachen (vergl. Art. 6.) und müssen frankirt sein.

Sofern dieselben mit Drucksachen zusammengepackt werden, kommt ebenfalls die im Art. 6. festgesetzte Taxe nach Maaßgabe des Gesammtgewichts der Sendung in Anwendung.

Zur Versendung gegen die ermäßigte Taxe werden nur wirkliche Waarenproben und Muster zugelassen, die an sich keinen eigenen Kaufwerth haben und zur Beförderung mit der Briefpost überhaupt geeignet sind. Sie müssen unter Band gelegt oder anderweit, z. B. in zugebundenen, aber nicht versiegelten Säckchen dergestalt verpackt sein, daß der Inhalt als in Waarenproben bestehend leicht erkannt werden kann.

Ein Brief darf diesen Sendungen nicht beigefügt sein; auch dürfen dieselben keine anderen handschriftlichen Vermerke tragen, als die Adresse des Empfängers, den Namen oder die Firma des Absenders, die Fabrik- oder Handelszeichen, einschließlich der näheren Bezeichnung der Waare, die Nummern und die Preise.

Waarenproben, welche unfrankirt oder unzureichend frankirt

Art. 7.

Próbki towarów.

Próbki towarów ulegają temu samemu portoryum co przedmioty druku (cfr. artykuł 6.) i winny być frankowane.

Gdyby je z przedmiotami druku w jednéj wysłano pakiecie, znajduje zastósowanie również taksa ustanowiona w artykule 6., w miarę ogólnéj wagi przesyłki.

Do przesłania za zniżoną taksą przypuszczają się li rzeczywiste próbki towarów i wzory, które same w sobie żadnéj własnéj nie mają wartości kupna a które do ekspedycyi pocztą listową w ogóle się kwalifikują. Winny one mieścić się pod opaską, lub być w innym sposobie, n. p. w zawiązanych, lecz nie zapieczętowanych woreczkach tak opatrzone, iżby treść ich jako próbek towarów mogła być łatwo rozpoznaną.

Listu nie wolno do przesyłek takich dołączać; nie powinny one też zawierać żadnych innych ręką pisanych przypisków, jak adres odbiorcy, nazwisko lub firmę odsełacza, znamiona fabryki lub handlu, włącznie z bliższém oznaczeniem towaru, wreszcie numera i ceny.

Próbki towarów, niefrankowane lub niedostatecznie fran-

eller otillräckligt frankerade eller som i öfrigt icke uppfylla de för dem gällande vilkor, behandlas och taxeras som ofrankerade bref. Rörande tillgodoberäknande af värdet utaf de å dem möjligen anbragte frimärken se Art. 9.

Art. 8.

Rekommendation.

Det är medgifvet att under rekommendation afsända bref, trycksaker och varuprofver.

För dylika försändelser har afsändaren att, utöfver vanligt porto för frankerade brefpostförsändelser, i förväg utgöra en rekommendationsafgift af 2 sgr. eller 18 öre.

Afsändaren kan, genom en anteckning å adress-sidan, tillkännagifva sin önskan att honom tillställes det af adressaten utfärdade mottagningsbevis. För mottagningsbevisets fortskaffande utgöres vid brefvets o. s. v. inlemnande en särskild afgift af 2 sgr. eller 18 öre.

Går en rekommenderad brefpostförsändelse förlorad, skall det Postverk, inom hvars område densamma blifvit inlemnad, åligga att, så snart förlusten blifvit styrkt, till afsändaren utbetala en ersättning: inom Nordtyska postom-

zur Absendung gelangen oder welche den sonstigen für sie geltenden Bedingungen nicht entsprechen, werden wie unfrankirte Briefe behandelt und taxirt. Wegen Anrechnung des Werthes der etwa verwendeten Freimarken siehe Art. 9.

Art. 8.

Rekommandation.

Es ist gestattet, Briefe, Drucksachen und Waarenproben unter Rekommandation abzusenden.

Für dieselben ist das gewöhnliche Porto der frankirten Briefpostsendungen und außerdem eine Rekommandationsgebühr von 2 Silbergroschen oder 18 Oere vom Absender im Voraus zu entrichten.

Der Absender kann durch Vermerk auf der Adresse das Verlangen ausdrücken, daß ihm die vollzogene Empfangsbescheinigung des Adressaten — Rückschein — zugestellt werde. Für die Beschaffung des Rückscheins ist bei der Auslieferung des Briefes u. s. w. eine weitere Gebühr von 2 Silbergroschen oder 18 Oere zu entrichten.

Geht eine rekommandirte Briefpostsendung verloren, so soll die Postverwaltung des Aufgabegebiets verpflichtet sein, dem Absender, sobald der Verlust festgestellt ist, eine Entschädigung von 14 Thalern des Dreißigthalerfußes im Norddeutschen Post-

kowane, albo któreby innym obowięzującym dla nich warunkom nie odpowiadały, traktują i taksują się jak niefrankowane listy. Względem policzenia wartości zużytych na przypadek marek zob. artykuł 9.

Art. 8.

Rekomendacya.

Wolno jest każdemu listy, przedmioty druku i próbki towarów wysyłać pod rekomendacyą.

Od takowych uiszcza odsełacz z góry zwyczajne portoryum frankowanych przesyłek poczty listowéj a nadto należytość rekomendacyjną w ilości 2 srebrnych groszy czyli 18 Oere.

Odsełacz może za pomocą przypisku na adresie wyrazić żądanie, aby mu dostawiono podpisane poświadczenie z odbioru ze strony adresata — kwit zwrotny. Za dostawienie kwitu zwrotnego opłaca się przy oddawaniu listu i t. d. dalsza należytość w ilości 2 srebrnych groszy, czyli 18 Oere.

W razie zaguby rekomendowanéj przesyłki poczty listowéj, ma administracya pocztowa kraju oddania obowiązaną być, odsełaczowi, po sprawdzeniu zaguby, dać wynagrodzenia 14 talarów w stopie trzydziesto-talarowéj

rådet af 14 Thaler efter Tretthiothalermyntfoten och i Sverige af 37,50 Riksdaler, med förbehållen rätt till godtgörelse af det Postverk, inom hvars område förlusten bevisligen uppkommit.

Anspråk på ersättning skall anmälas inom sex månader, räknadt från den dag brefvet blifvit inlemnadt. I annat fall upphör för Postverken all ersättningsskyldighet. Præscriptionen afbrytes genom reklamation hos Poststyrelsen, vare sig inom det område, der försändelsen inlemnats, eller dit densamma skolat ankomma. Har dylik framställning blifvit afslagen, vidtager, från delgifvandet häraf, en ny præscriptionstid af sex månader, hvilken emedlertid icke afbrytes genom beslutets öfverklagande.

För sjötransport öfvertages ingen garantie. Icke eller ersättes förlust, som förorsakats af krig, af oundgängliga följder utaf naturhändelser eller försändelsernas egen beskaffenhet.

Art. 9.

Frimärken.

För frankering af brefpostförsändelser kunna afsändare begagna sig af de inom afgångslandet gällande frimärken.

gebiet, oder von 37½ Reichsthalern in Schweden zu leisten, vorbehaltlich des Rückgriffs auf diejenige Postverwaltung, in deren Bereich der Verlust erweislich stattgefunden hat.

Der Anspruch auf Ersatz muß innerhalb sechs Monate, vom Tage der Aufgabe des Briefes an gerechnet, erhoben werden, widrigenfalls die Entschädigungsverbindlichkeit der Postverwaltungen erlischt. Die Verjährung wird durch Anbringung der Reklamation bei der Postbehörde des Aufgabe- oder des Bestimmungsgebiets unterbrochen. Ergeht hierauf eine abschlägige Bescheidung, so beginnt vom Empfange derselben eine neue Verjährungsfrist von sechs Monaten, welche durch eine Reklamation gegen jenen Bescheid nicht unterbrochen wird.

Für den Seetransport wird eine Garantie nicht übernommen. Auch für die durch Krieg, durch unabwendbare Folgen von Naturereignissen, oder durch die natürliche Beschaffenheit der Sendung herbeigeführten Verluste wird ein Ersatz nicht gewährt.

Art. 9.

Postfreimarken.

Die Absender können sich zur Frankirung der Briefpostsendungen der im Ursprungslande Anwendung findenden Postfreimarken bedienen.

w północno-niemieckim obwodzie pocztowym, czyli 37½ rygsdalera w Szwecyi, z zastrzeżeniem regresu do téj administracyi pocztowéj, w obwodzie któréj zaguba dowodnie nastąpiła.

Pretensya do zwrotu musi uroszczoną być w przeciągu sześciu miesięcy, rachując od dnia oddania listu, w przeciwnym razie obowiązanie administracyi pocztowych co do wynagrodzenia upada. Przedawnienie przerywa się założeniem reklamacyi u władzy pocztowéj kraju oddania lub kraju przeznaczenia. Gdyby na to odmowna zapadła rezolucya, wówczas od odebrania takowéj rozpoczyna się nowy okres przedawnienia sześciu miesięcy, który się reklamacyą przeciw owéjż rezolucyi nie przerywa.

Za transport morski nie przyjmuje się rękojmia. I za straty powstałe przez wojnę, nieodwrotne następstwa wypadków elementarnych, lub w skutek natury przesyłki nie ma miejsca wynagrodzenie.

Art. 9.

Marki pocztowe.

Odsełacze mogą do frankowania przesyłek poczty listowéj posługiwać się używanemi w kraju wysyłki markami pocztowemi.

På vederbörande Poststyrelse ankomme, huruvida härtill äfven må kunna begagnas frankokuverter.

Brefpostförsändelser, som äro med frimärken eller frankokuverter ofullständigt frankerade, taxeras som ofrankerade bref, likväl med afdrag af värdet utaf de använda frimärkena eller kuvertstämplarne.

När det tilläggsporto, som skall af adressaten utgöras, uppgår till mindre än ½ sgr. eller 5 öre, skall, vid afgiftens upptagande, detta belopp afrundas till ½ sgr. eller 5 öre.

Vägran att efterbetala porto anses som vägran att mottaga försändelsen.

Är brefpostförsändelse icke fullt frankerad, skall beloppet af de använda frimärkena tillgodoföras det Postverk, till hvilket försändelsen aflemnas, hvarjemte samtidigt i sistnämnda Postverks debet uppföres det portobelopp, som det afsändande Postverket skolat uppbära, derest försändelsen afgått ofrankerad.

Äro af afsändaren anbragte frimärken till större belopp än som erfordras, kan dock icke någon ersättning för det öfverskjutande beloppet ifrågakomma. Detta öfverskott tillfaller det Postverk, som afsändt försändelsen.

Die Verwendung von Frankocouverts unterliegt den Festsetzungen der betreffenden Postverwaltung.

Auf die mit Freimarken oder Frankocouverts unzureichend frankirten Briefpostsendungen kommt die Taxe für unfrankirte Briefe zur Anwendung, jedoch unter Anrechnung des Werthes der verwendeten Freimarken oder Couvertstempel.

Wenn das von dem Adressaten zu entrichtende Ergänzungsporto einen Betrag unter ½ Silbergroschen oder unter 5 Oere ergiebt, so wird dieser Betrag bei der Erhebung auf ½ Silbergroschen oder 5 Oere abgerundet.

Die Verweigerung der Nachzahlung des Portos gilt für eine Verweigerung der Annahme der Sendung.

Der Betrag der verwendeten Marken bei unzureichend frankirten Briefpostsendungen wird derjenigen Verwaltung, an welche die Ueberlieferung der Sendung erfolgt, in Vergütung gestellt, unter gleichzeitiger Anrechnung des Portobetrages, welchen die absendende Verwaltung zu beziehen haben würde, im Fall die Sendung unfrankirt abgesandt worden wäre.

Sind von dem Absender zu viel Marken verwendet, so kann eine Erstattung des Mehrbetrages nicht beansprucht werden. Der Ueberschuß über den tarifmäßigen Portobetrag verbleibt der absendenden Postverwaltung.

Używanie kopert-franko ulega ustanowieniom odnośnéj administracyi pocztowéj.

Do przesyłek poczty listowéj, frankowanych niedostatecznie markami lub kopertami-franko, znajduje zastósowanie taksa za listy niefrankowane, jednakże z policzeniem wartości zużytych marek lub stempli na kopercie.

Jeżeli mające się przez adresata opłacić portoryum uzupełniające wynosi ułamek niżéj ½ srebrnego grosza czyli niżéj 5 Oere, ułamek ten przy pobieraniu zaokrągla się na ½ srebrnego grosza czyli 5 Oere.

Wzbranianie się dopłacenia portoryum uważa się za odmówienie przyjęcia przesyłki.

Kwota zużytych marek u niedostatecznie frankowanych przesyłek poczty listowéj wynagradza się administracyi téj, któréj się przesyłka wydaje, za równoczesném policzeniem kwoty portoryjnéj, któraby się administracyi wysyłającéj była należała, w razie gdyby przesyłka była bez frankowania wysłaną.

Jeżeli odsełacz zużył za wiele marek, nie może on żądać zwrotu nadwyżki. Nadwyżka ta po nad przepisane taryfą portoryum pozostaje się wysyłającéj administracyi pocztowéj.

Art. 10.

Portodelning.

Det porto som, jemlikt Art. 5. 6. och 7. uppbäres, delas lika mellan de bägge Postverken.

Af det transitporto som för brefpostförsändelser, i ena som andra riktningen, bör till Kongl. Danska Postverket erläggas, utgör Svenska Postverket tre fjerdedelar och Nordtyska Postverket en fjerdedel. Det Postverk, hvilket af Kongl. Danska Postverket erhållit de förmonligaste transitvilkoren, skall alltid verkställa utbetalningen af det Danska transitportot i dess helhet, samt för hvart fjerdedels år tillgodoberäkna sig det belopp som sålunda, jemlikt förestående bestämmelser, blifvit för det andra Postverket förskjutet.

Rekommendationsafgifterne äfvensom ifrågakommande afgifter för mottagningsbevis tillfalla alltid odelade Postverket å afgångsorten.

På grundvalen af förestående bestämmelser rörande de hvardera Postverket tillkommande portoandelar må äfven, till postutvexlingens

Art. 10.

Portotheilung.

Das in Gemäßheit der Artikel 5. 6. und 7. zu erhebende Porto wird zwischen den beiderseitigen Postverwaltungen halbscheidlich getheilt.

Von dem, an die Königlich Dänische Postverwaltung für die Briefpostsendungen in beiden Richtungen zu entrichtenden Transitporto trägt die Schwedische Postverwaltung drei Viertheile, die Norddeutsche Postverwaltung ein Viertheil des entfallenden Betrages. Es wird stets diejenige Verwaltung, welche die vortheilhaftesten Bedingungen für den Transit von der Königlich Dänischen Postverwaltung erlangt hat, die Zahlung des Dänischen Transitportos insgesammt bestreiten, und wegen des nach Vorstehendem für die andere Verwaltung solchergestalt ausgelegten Betrages sich mit dieser vierteljährlich berechnen.

Die Rekommandationsgebühr und die etwaige Rückscheingebühr verbleiben stets der Verwaltung des Absendungsgebiets ungetheilt.

Auf der Grundlage der obigen Festsetzungen bezüglich der jeder Verwaltung zustehenden Porto-Antheile kann im Einverständnisse der beiderseitigen Postver-

Art. 10.

Repartycya portoryum.

Mające się według artykułów 5. 6. i 7. pobierać portoryum rozdziela się pomiędzy obustronne administracye pocztowe do połowy.

Z mającego się królewsko-duńskiéj administracyi pocztowéj od przesyłek poczty listowéj w obu kierunkach opłacać portoryum przechodowego ponosi szwecka administracya pocztowa trzy czwarte, północno-niemiecka administracya pocztowa jednę czwartą wpływającéj kwoty. Każdą razą ma ta administracya pocztowa, która najkorzystniejsze warunki co do tranżyto od królewsko-duńskiéj administracyi pocztowéj uzyskała, opłatę duńskiego portoryum przechodowego w zupełności opędzać i względem wyłożonéj w tym sposobie według powyższego za drugą administracyą kwoty z niąż się ćwierćrocznie obliczać.

Należytość rekomendacyjną oraz jakową należytość od kwitów zwrotnych zatrzymuje każdą razą administracya miejsca wysyłki bez ukrócenia.

Na podstawie powyższych ustanowień co do przysługujących administracyi każdéj cząstek portoryum może, w porozumieniu obustron-

underlättande, mellan de bägge Postverken kunna träffas öfverenskommelse om brefpostförsändelsernes utlemnande efter sammanlagda vigten.

Art. 11.

Postanvisningar.

De bägge Poststyrelserne bemyndigas träffa öfverenskommelse om postanvisningsrörelsens ordnande på följande grunder.

Medelst postanvisning kunna utbetalningar verkställas till belopp, uppgående till,

i fråga om försändelser till Nordtyskland: 50 Thaler efter trettiothalermyntfoten eller 133⅓ Riksdaler Svenskt riksmynt,

i fråga om försändelser till Sverige: 30 Thaler efter trettiothalermyntfoten eller 80 Riksdaler Svenskt riksmynt.

Afgiften skall, utan afseende å postanvisningens belopp, utgöra 4 silbergroschen eller 36 öre.

Denna afgift bör af afsändaren i förväg utgöras.

De bägge Postverken godtgöra hvarandra för hvar postanvisning 2 silbergroschen.

För belopp, som försändes genom postanvisning, åtaga

waltungen zur Erleichterung des Postbetriebes die Auslieferung der Briefpostsendungen nach dem Gesammtgewicht bewirkt werden.

Art. 11.

Postanweisungen.

Die beiderseitigen Postverwaltungen werden ermächtigt, sich über ein Postanweisungs-Verfahren auf folgenden Grundlagen zu verständigen.

Mittelst Postanweisung können Zahlungen vermittelt werden:

in der Richtung nach Norddeutschland bis zum Betrage von 50 Thalern des Dreißigthalerfußes oder bis zu 133⅓ Reichsthalern Schwedisch incl.,

in der Richtung nach Schweden bis zum Betrage von 30 Thalern des Dreißigthalerfußes oder bis zu 80 Reichsthalern Schwedisch incl.

Die Gebühr soll, ohne Unterschied des Betrages der Postanweisung, 4 Silbergroschen oder 36 Oere betragen.

Die Gebühr ist von dem Absender im Voraus zu entrichten.

Die beiden Postverwaltungen werden einander für jede Postanweisung 2 Silbergroschen vergüten.

Für die Beträge der Postanweisungen wird von Seiten der

nych administracyi pocztowych, ku ułatwieniu obrotu pocztowego, wydawanie przesyłek poczty listowéj według ogólnéj uskuteczniać się wagi.

Art. 11.

Asygnacye pocztowe.

Obustronne administracye pocztowe mają być mocne względem procedury co do asygnacyi pocztowych na następujących porozumieć się podstawach.

Za pomocą asygnacyi pocztowych pośredniczyć się może w zapłatach:

w kierunku Niemiec Północnych aż do 50 talarów stopy trzydziesto-talarowéj czyli aż do 133⅓ rygsdalera szweckiego incl.,

w kierunku Szwecyi aż do 30 talarów stopy trzydziesto-talarowéj czyli 80 rygsdalerów szweckich incl.

Należytość, bez względu na kwotę asygnacyi pocztowéj, wynosić ma 4 srebrne grosze czyli 36 Oere.

Należytość winna przez odsełacza być z góry opłaconą.

Obie administracye pocztowe wynagradzać sobie od każdéj asygnacyi pocztowéj będą 2 srebrne grosze.

Za kwoty asygnacyi pocztowych odpowiadają admi-

sig Postverken enahanda ansvarighet som för penningeförsändelser (jfr. Art. 23.).

Art. 12.

Tidningar.

Å tidningar och periodiska skrifter kan abonnement verkställas af Nordtyska hos Svenska postanstalter och af Svenska hos Nordtyska postanstalter.

För sålunda levererade tidningar skall den requirerande postanstalten af den postanstalt, som verkställer beställningen, påföras enahanda afgift, som sistnämnda postanstalt har att sjelf för tidningarne utgöra, samt tidningsprovision i enlighet med de bestämmelser, som gälla för försändning mellan inrikes orter inom eget område.

Hvad angår tiden, för hvilken abonnement mottages, iakttagas de terminer, som angifvas i de af hvardera Postverket utfärdande tidningsprisförteckningar. För längre eller kortare tid än den i tidningsprisförteckningarne uppgifna, skall i allmänhet abonnement ej mottagas.

Beställningen af tidningar och tidskrifter samt dertill hörande afräkning verkställes

Postverwaltungen in gleichem Umfange gehaftet, wie für Geldsendungen (cfr. Artikel 23.).

Art. 12.

Zeitungen.

Zeitungen und periodische Schriften können von Norddeutschen Postanstalten bei Schwedischen Postanstalten, oder von Schwedischen Postanstalten bei Norddeutschen Postanstalten im Wege des Abonnements bezogen werden.

Für die solchergestalt überlieferten Zeitungen wird der bestellenden Postanstalt Seitens der die Bestellung ausführenden Postanstalt der Preis, welchen die letztere selber für die Zeitungen entrichtet, und die Zeitungsprovision nach Maaßgabe der für den internen Verkehr des eigenen Gebiets bestehenden Grundsätze in Rechnung gestellt werden.

Für die Dauer, auf welche die Abonnements angenommen werden, sind die in den beiderseitigen Zeitungs-Preisverzeichnissen angegebenen Termine maaßgebend. Auf einen längeren oder kürzeren Zeitraum, als der Termin nach den Zeitungs-Preisverzeichnissen beträgt, sollen Abonnements in der Regel nicht angenommen werden.

Die Bestellung der Zeitungen und Zeitschriften und die Abrechnung über die Zeitungsgelder

nistracye pocztowe w równéj mierze, jak za przesyłki pieniężne (cfr. art. 23.).

Art. 12.

Gazety.

Gazety i pisma peryodyczne mogą przez północno-niemieckie zakłady pocztowe być u zakładów pocztowych szweckich, lub przez szweckie zakłady pocztowe u zakładów pocztowych północno-niemieckich drogą abonamentu sprowadzane.

Za wydawane w ten sposób gazety ma zamawiającemu zakładowi pocztowemu ze strony zakładu pocztowego, zamówienie wykonującego, policzać się ta cena, jaką tenż ostatni sam za gazety opłaca, a prowizya od gazet obrachowywać w miarę zasad, jakie co do obrotu wewnętrznego we własnym istnieją kraju.

Co do czasu, na jaki się abonamenta przyjmują, dają miarę termina, jakie w obustronnych cennikach gazet są podane. Na dłuższy lub krótszy termin, aniżeli jaki w cennikach gazet przepisany, nie mają się po zwyczaj przyjmować abonamenta.

W zamawianiu gazet i czasopism jako też w porachowywaniu co do opłat od ga-

på sätt särskildt mellan de bägge Poststyrelserne öfverenskommes.

Utvexlingen af tidningar och tidskrifter skall med största möjliga snabbhet försiggå å samma linier, som äro bestämda till direkt utvexling af karterad brefpost.

Genom bestämmelserne i förevarande Artikel varder, lika litet som genom stadgandena i Art. 6., i någon mon inskränkt de höga fördragslutande Regeringarnes befogenhet att, hvar inom sitt område, vägra befordran och utlemnande af sådana tidningar och tryckta skrifter, hvilkas spridning, enligt de inom samma område bestående lagar och författningar rörande pressens alster, icke är att anse för tillåtlig, äfvensom att inställa levereringen eller afsättningen af tidningar genom posten.

Art. 13.

Skeppsbref.

Varda med enskildes ångfartyg, hvilka icke af Postverken begagnas till regelbunden postbefordran, eller med seglande fartyg, som färdas mellan de bägge postområdenas hamnar, på grund af korrespondenters begäran, befordrade bref (skeppbref), skall, vid afsändandet, för dessa bref af afsändaren utgöras det inrikes porto som belöper

wird in der durch die beiden Postverwaltungen näher zu bezeichnenden Weise vermittelt, und soll die Auswechselung der Zeitungen und Zeitschriften unter thunlichster Beschleunigung auf denselben Routen erfolgen, welche für die direkte Auswechselung der Briefkartenschlüsse festgestellt sind.

Durch die Festsetzungen des gegenwärtigen Artikels, sowie des Art. 6. wird in keiner Weise das Recht der Hohen kontrahirenden Theile beschränkt, auf ihren Gebieten die Beförderung und die Bestellung solcher Zeitungen und sonstiger Druckschriften zu versagen, deren Vertrieb nach den in dem betreffenden Gebiete bestehenden Gesetzen und Vorschriften über die Erzeugnisse der Presse als statthaft nicht zu erachten ist, sowie überhaupt die Lieferung oder den Absatz von Zeitungen im Postdebitswege zu beanstanden.

Art. 13.

Schiffsbriefe.

Wenn mit den Seitens der Postverwaltungen nicht zu regelmäßigen Postbeförderungen benutzten Privatdampfschiffen oder mit Segelschiffen, welche zwischen den Häfen der beiderseitigen Gebiete verkehren, auf Verlangen der Korrespondenten Briefe befördert werden (Schiffsbriefe), so unterliegen diese Briefe bei der Absendung dem vom Absender zu entrichtenden internen Porto

zet pośredniczy się w sposób, jaki przez obie administracye pocztowe ma być bliżéj oznaczonym, a wymiana gazet i czasopism ma z jak największém przyspieszeniem temi samemi odbywać się liniami, jakie dla bezpośredniéj wymiany tek listowych są ustanowione.

Ustanowieniami obecnego artykułu, jako też artykułu 6., nie ogranicza się w żadnéj mierze prawo dostojnych stron kontrahujących, zakazywania w krajach swych ekspedycyi i zamawiania takich gazet i innych przedmiotów druku, których sprzedaż według istniejących w dotyczącym kraju ustaw i przepisów co do płodów prasy nie może uznaną być za dozwoloną, jako też w ogóle odmawiania liferunku lub zbywania gazet w drodze sprzedaży pocztowéj.

Art. 13.

Listy okrętowe.

Jeżeli parowcami prywatnymi, nie używanymi przez administracye pocztowe do regularnych ekspedycyi poczty, lub okrętami żaglowymi, które odbywają podróże pomiędzy portami obustronnych krajów, na żądanie korespondentów bywają listy ekspedyowane (listy okrętowe), wówczas listy też przy odsyłaniu ulegają mającemu się przez odsełacza

för afgångsortens postområde, hvars Postverk denna afgift äfven tillfaller.

Vid brefvens ankomst uppbär af adressaten Postverket inom ankomstortens område det enligt dess inrikes taxa belöpande porto och derutöfver det belopp som, jemlikt gällande författning, på grund af häfd eller med afseende å särskildt träffad öfverenskommelse, bör till fartygsbefälhafvaren utgöras.

Förenämnde landporto uppbäres å ömse sidor äfven i de fall att dylika bref äro adresserade till fartygets inloppshamn eller afgått från den hamn, derifrån fartyget utlupit.

Art. 14.

Korrespondensen med de Sydtyska Staterna samt med Österrike-Ungern och Luxemburg.

På brefpostförsändelser mellan de tre Sydtyska Staterna Bäjern, Würtemberg och Baden äfvensom Österrikisk-Ungerska Monarkien och Storhertigdömet Luxemburg, å ena sidan, samt Sverige, å andra sidan, skola, för så vidt dessa brefpostförsändelser utvexlas genom Nordtyska Postverket, tillämpas samma bestämmelser som, enligt föregående artiklar, i afseende å portotaxa, portodelning, försändnings-

des Abgangsgebiets zu Gunsten der Postverwaltung desselben.

Bei der Ankunft der Briefe erhebt die Postverwaltung des Ankunftsgebiets vom Adressaten das Porto nach ihrem internen Tarif und denjenigen Betrag, welcher dem Schiffsführer nach Maaßgabe der gesetzlichen Bestimmungen, oder des Herkommens, oder auf Grund besonderer Vereinbarung mit demselben zu entrichten ist.

Sind dergleichen Briefe nach dem Orte des Eingangshafens des Schiffes bestimmt, oder rühren dieselben aus dem Orte des Abgangshafens des Schiffes her, so ist ebenfalls das beiderseitige Landporto zu erheben.

Art. 14.

Korrespondenzverkehr mit den Süddeutschen Staaten, sowie mit dem Oesterreich-Ungarischen Reich und Luxemburg.

Auf die Briefpostsendungen zwischen den Süddeutschen Staaten: Bayern, Württemberg und Baden, sowie der Oesterreichisch-Ungarischen Monarchie und dem Großherzogthum Luxemburg einerseits, und Schweden andererseits, sollen, insoweit diese Briefpostsendungen durch Vermittelung der Norddeutschen Postverwaltung ausgewechselt werden, dieselben Bestimmungen Anwendung finden, welche nach den vorhergehenden Artikeln für die

opłacić wewnętrznemu portoryum kraju, z którego odchodzą, i to na rzecz administracyi pocztowéj onegoż.

Przy przybyciu listów pobiera administracya pocztowa kraju przybycia od adresata portoryum według swéj wewnętrznéj taryfy, oraz tę kwotę, jaka się szyprowi w miarę przepisów prawnych, lub według zwyczaju, albo na mocy osobnego z nim porozumienia należy.

Jeżeli listy takie przeznaczone są do miejsca portu, gdzie okręt zawija, albo jeżeli pochodzą z miejsca portu, zkąd okręt wybiegł, wówczas pobiera się również obustronne portoryum lądowe.

Art. 14.

Obrot korespondencyjny z państwami południowo-niemieckiemi, tudzież z państwem austryacko-węgierskiém i Luksemburgiem.

Do przesyłek poczty listowéj pomiędzy państwami południowo-niemieckiemi: Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią, jako też z monarchią austryacko-węgierską i wielkiém księstwem luksemburskiém, z jednéj — a Szwecyą z drugiéj strony, gdyby przesyłki poczty listowéj też były za pośrednictwem administracyi pocztowéj północno-niemieckiéj wymieniane, mają te same znajdować zastóso-

vilkor o. s. v. gälla för brefpostförsändelser mellan Nordtyska Förbundets område och Sverige.

Nordtyska Postverket öfvertager, för hvad Svenska Postverket angår, uteslutande och för egen räkning, den ifrågakommande salderingen och afräkningen med Postverken i de förenämnde Staterna.

Dessa bestämmelser afse äfven postanvisningar, dock med iaktagande deraf att tillsvidare postanvisningar icke kunna utvexlas med Österrike-Ungern.

Art. 15.

Utvexling af korrespondens med andra fremmande länder.

Nordtyska och Svenska Postverken kunna ömsesidigt, det ena till det andra, till styckevis befordran öfverlemna brefpostförsändelser till och från de fremmande länder, med hvilkas Postverk de stå i förbindelse.

De bägge Post Styrelserne skola gemensamt öfverens-

Briefpostsendungen zwischen dem Gebiet des Norddeutschen Bundes und Schweden rücksichtlich der Portotaxe, des Portobezuges, der Versendungsbedingungen u. s. w. maaßgebend sind.

Die Norddeutsche Postverwaltung übernimmt ausschließlich und für ihre alleinige Rechnung, gegenüber der Schwedischen Postverwaltung, die desfallsige Ausgleichung und Abrechnung mit den Postverwaltungen der vorgedachten Staaten.

Diese Festsetzungen beziehen sich auch auf die Postanweisungen mit der Maaßgabe, daß im Verkehr mit dem Oesterreich-Ungarischen Reich Postanweisungen für jetzt noch nicht zulässig sind.

Art. 15.

Korrespondenzverkehr mit anderen fremden Ländern.

Die Norddeutsche und die Schwedische Postverwaltung können sich gegenseitig Briefpostsendungen nach und aus denjenigen fremden Ländern einzeln überliefern, mit deren Postverwaltungen sie in Verbindung stehen.

Die beiden Verwaltungen werden im gemeinsamen Einver-

wanie postanowienia, jakie według poprzedzających artykułów dla przesyłek poczty listowéj pomiędzy terytoryum Związku północno-niemieckiego a Szwecyą są pod względem taksy portoryum, pobierania portoryum, warunków wysyłania i t. d. miarodawczemi.

Północno-niemiecka administracya pocztowa przejmuje wyłącznie i na swój własny rachunek w obec administracyi pocztowéj szweckiéj dotyczące wyrównanie i obrachowanie z administracyami pocztowemi wyż wspomnionych państw.

Ustanowienia te odnoszą się i do asygnacyi pocztowych z tą modyfikacyą, iż w obrocie z państwem austryacko-węgierskiém asygnacye pocztowe na teraz nie są jeszcze dozwolone.

Art. 15.

Obrot korespondencyjny z innymi obcymi krajami.

Północno-niemiecka i szwecka administracya pocztowa wydawać sobie nawzajem mogą pojedynczo przesyłki poczty listowéj do — oraz z tych obcych krajów, z administracyami pocztowemi których zostają w styczności.

Obie administracye pocztowe ustanowią warunki wy-

komma om vilkoren för denna postutvexling, och dervid bringa till öfverensstämmelse med hvarandra de i förevarande fördrag intagna taxebestämmelser och de öfverenskommelser som gälla mellan Nordtyska Förbundet eller Sverige, å ena, och öfriga länder, å andra sidan.

Art. 16.

Sluten transit genom Nordtyska postområdet.

Svenska Postverket skall tillkomma rättighet att, i transit genom Nordtyska postområdet, å hvarje postlinie fram och åter, utvexla slutna brefpaketer med Belgien, Frankrike, Storbritannien, Italien, Nederländerne, Amerikas förenta Stater och Ryssland.

Den godtgörelse, som för transiten genom Nordtyska postområdet af dessa brefpaketer, bör till Nordtyska postkassan af Svenska Postverket erläggas, skall utgöra:

a) för 30 grammer netto bref 2 sgr.,

b) för 40 grammer netto trycksaker och varuprofver ½ sgr.

ständniß die Bedingungen dieses Austausches feststellen, und dabei die in dem gegenwärtigen Vertrage bestimmten Taxen mit den Vereinbarungen in Zusammenhang bringen, welche zwischen dem Norddeutschen Bunde oder Schweden und den fremden Ländern bestehen.

Art. 16.

Geschlossener Transit durch Norddeutsches Postgebiet.

Der Schwedischen Postverwaltung soll das Recht zustehen, im Transit durch das Norddeutsche Postgebiet auf jeder Postroute hin- wie herwärts geschlossene Briefpackete auszuwechseln mit Belgien, Frankreich, Großbritannien, Italien, den Niederlanden, den Vereinigten Staaten von Amerika und Rußland.

Die an die Norddeutsche Postkasse Seitens der Schwedischen Postverwaltung für den Transit dieser Briefpackete über Norddeutsches Postgebiet zu entrichtende Vergütung soll betragen:

a) für 30 Grammen Netto Briefe ..... 2 Sgr.,

b) für 40 Grammen Netto Drucksachen und Waarenproben ½ »

miany téjże we wzajemném porozumieniu, i zastosują przy tém przepisane w obecnym traktacie taksy do zjednoczeń, jakie pomiędzy Związkiem północno-niemieckim lub Szwecyą a tymiż obcymi istnieją krajami.

Art. 16.

Zawarte tranżyto przez północno-niemiecki obwód pocztowy.

Szweckiéj administracyi pocztowéj ma służyć prawo wymieniania w tranżyto przez północno-niemiecki obwód pocztowy na każdéj linii pocztowéj tam dotąd i napowrót zawartych pakiet listowych z Belgią, Francyą, Wielką Brytanią, Włochami, Niederlandyą, Stanami Zjednoczonymi Ameryki i Rosyą.

Mające się północno-niemieckiéj kasie pocztowéj ze strony szweckiéj administracyi pocztowéj za tranżyto pakiet listowych tychże przez północno-niemiecki obwód pocztowy opłacać wynagrodzenie, wynosi:

a) od 30 gramów neto listów..... 2 sgr.

b) od 40 gramów neto przedmiotów druku i próbek towarów ..... ½ »

I de Svenska brefpaketerne till och från förenämnde länder må icke finnas inlagde andra slutna brefpaketer.

För portofri korrespondens, för obeställbara brefpostförsändelser och sådana som eftersändas, äfvensom för postanvisningar erlägges icke något transitporto.

I ändamål att för de Postverk, hvilka i transit direkt utvexla brefpaketer, underlätta ett omedelbart abonnement å tidningar och tidskrifter, kan, genom öfverenskommelse mellan Nordtyska och Svenska Poststyrelserna, till förmon för de tidningar och tidskrifter, som i abonnements-väg förskrifvas, åvägabringas en ytterligare, mot ändamålet svarande, nedsättning i de här ofvan för trycksaker fastställda transitafgifter.

För de slutna poster mellan Sverige och ett tredje postområde, som å andra än Nordtyska postfartyg fortskaffas, skall, när dessa fartyg endast anlöpa en Nordtysk hamn, utan att aflemna posten till vidarebefordran genom landet, icke uppbäras något Nordtysk transitporto eller annan Nordtysk postafgift, äfven om sådana poster varda från ett till annat far-

In die Schwedischen Briefpackete nach und aus den vorgedachten Ländern dürfen andere geschlossene Briefpackete nicht mit verpackt werden.

Portofreie Korrespondenz, unbestellbare und nachgesandte Briefpostsendungen, sowie Postanweisungen unterliegen einem Transitporto nicht.

Um den Postverwaltungen, welche vom Transit direkter Briefpackete Gebrauch machen, den unmittelbaren Bezug von Zeitungen und Zeitschriften im Abonnementswege zu erleichtern, kann eine zweckentsprechende weitere Herabsetzung der in Obigem für Drucksachen festgesetzten Beträge hinsichtlich der im Abonnementswege zu beziehenden Zeitungen und Zeitschriften im Einverständnisse der Norddeutschen und der Schwedischen Postverwaltung bewirkt werden.

Für diejenigen geschlossenen Posten zwischen Schweden und dritten Gebieten, welche sich auf anderen als Norddeutschen Postschiffen befinden, wird, wenn diese Schiffe einen Norddeutschen Hafen lediglich anlaufen, ohne die Post zur Weiterbeförderung durchs Land abzuliefern, ein Norddeutsches Transitporto oder eine sonstige Norddeutsche Postgebühr überhaupt nicht, und auch nicht für den Fall erhoben wer-

W szweckie pakiety listowe ze i do wyż wspomnionych krajów nie powinny zapakowywać się inne zawarte pakiety listowe.

Wolna od portoryum korespondencya, nie mogące być doręczonemi i nadsyłane przesyłki poczty listowéj, tudzież asygnacye pocztowe nie ulegają portoryum przechodowemu.

Celem jak największego ułatwienia administracyom pocztowym, które z tranżyto bezpośrednich pakiet listowych korzystają — sprowadzania wprost gazet i czasopism w drodze abonamentu, może odpowiednia dalsza redukcya ustanowionych w powyższém dla przedmiotów druku należytości być co do sprowadzanych drogą abonamentu gazet i czasopism w porozumieniu północno-niemieckiéj i szweckiéj administracyi pocztowéj zaprowadzoną.

Od tych zawartych poczt pomiędzy Szwecyą a trzecimi krajami, które się na innych aniżeli północno-niemieckich znajdują okrętach pocztowych, gdyby okręty te zawinęły li tylko do północno-niemieckiego portu, nie wydając poczty do dalszéj przez kraj ekspedycyi, nie ma się północno-niemieckiego portoryum przechodowego ani zgoła żadnéj innéj północno-

tyg aflemnade, utan att dervid någon postbefordran å land eger rum.

den, daß solche Posten in dem Hafen von einem Schiff auf das andere, ohne daß dabei eine Postbeförderung zu Lande stattfindet, überladen werden.

niemieckiéj należytości pocztowéj nawet w tym pobierać przypadku, gdyby poczty takie w porcie zostały z jednego okrętu na drugi przeładowane, skoroby tylko przy tém nie miała miejsca ekspedycya pocztowa lądem.

Art. 17.

Sluten transit genom Svenska postområdet.

Nordtyska Postverket skall tillkomma rättighet att, i transit genom Svenska postområdet, å hvarje postlinie fram och åter, med Norge utvexla slutna brefpaketer.

Den godtgörelse som för transiten genom Svenska postområdet af dessa brefpaketer bör till Svenska postkassan af Nordtyska Postverket erläggas, skall utgöra:

a) för 30 grammer netto bref 1½ sgr.,

b) för 40 grammer netto trycksaker och varuprofver ¼ sgr.

I de Nordtyska brefpaketerne till och från Norge må

Art. 17.

Geschlossener Transit durch Schwedisches Postgebiet.

Der Norddeutschen Postverwaltung soll das Recht zustehen, geschlossene Briefpackete mit Norwegen im Transit durch das Schwedische Postgebiet auf jeder Postroute hin- wie herwärts auszuwechseln.

Die an die Schwedische Postkasse Seitens der Norddeutschen Postverwaltung für den Transit dieser Briefpackete durch das Schwedische Postgebiet zu entrichtende Vergütung soll betragen:

a) für 30 Grammen Netto Briefe ..... 1½ Sgr.,

b) für 40 Grammen Netto Drucksachen und Waarenproben ¼ »

In die Norddeutschen Briefpackete nach und aus Norwegen

Art. 17.

Zawarte tranżyto przez szwecki obwód pocztowy.

Północno-niemieckiéj administracyi pocztowéj ma służyć prawo wymieniania zawartych pakiet listowych z Norwegią w tranżyto przez obwód pocztowy szwecki na każdéj linii pocztowéj tam i napowrót.

Wynagrodzenie, jakie szweckiéj kasie pocztowéj ma ze strony północno-niemieckiéj administracyi pocztowéj być za tranżyto pakiet listowych tychże przez szwecki obwód pocztowy opłacaném, wynosi:

a) od 30 gramów neto listów ..... 1½ sgr.,

b) od 40 gramów neto przedmiotów druku i próbek towarów ..... ¼ »

W północno-niemieckie pakiety listowe ze i do Norwe-

icke finnas inlagde andra slutna brefpaketer.

För portofri korrespondens, för obeställbara brefpostförsändelser och sådana som eftersändas, äfvensom för postanvisningar erlägges icke något transitporto.

I ändamål att för de Postverk, hvilka i transit direkt utvexla brefpaketer, underlätta ett omedelbart abonnement å tidningar och tidskrifter, kan, genom öfverenskommelse mellan Nordtyska och Svenska Poststyrelserne, till förmon för de tidningar och tidskrifter, som i abonnementsväg förskrifvas, åvägabringas en ytterligare, mot ändamålet svarande, nedsättning i de här ofvan för trycksaker fastställda transitafgifter.

För de slutna poster mellan Nordtyska Postområdet samt Norge och Danmark, som å andra än Svenska postfartyg fortskaffas, skall, när dessa fartyg endast anlöpa en Svensk hamn, utan att aflemna de slutna posterne till vidare befordran genom landet, icke uppbäras något Svenskt transitporto eller annan Svensk postafgift, äfven om sådana poster varda från ett till annat fartyg aflemnade, utan

dürfen andere geschlossene Briefpackete nicht mit verpackt werden.

Portofreie Korrespondenz, unbestellbare und nachgesandte Briefpostsendungen, sowie Postanweisungen unterliegen einem Transitporto nicht.

Um den Postverwaltungen, welche vom Transit direkter Briefpackete Gebrauch machen, den unmittelbaren Bezug von Zeitungen und Zeitschriften im Abonnementswege zu erleichtern, kann eine zweckentsprechende weitere Herabsetzung der in Obigem für Drucksachen festgesetzten Transitgebühren hinsichtlich der im Abonnementswege zu beziehenden Zeitungen und Zeitschriften im Einverständnisse der Norddeutschen und der Schwedischen Postverwaltung bewirkt werden.

Für diejenigen geschlossenen Posten zwischen dem Norddeutschen Postgebiete und Norwegen und Dänemark, welche sich auf anderen als Schwedischen Postschiffen befinden, wird, wenn diese Schiffe einen Schwedischen Hafen lediglich anlaufen, ohne die geschlossenen Posten zur Weiterbeförderung durchs Land abzuliefern, ein Schwedisches Transitporto oder eine sonstige Schwedische Postgebühr überhaupt nicht, und auch nicht für den Fall er-

gii nie wolno zapakowywać innych zawartych pakiet listowych.

Wolna od portoryum korespondencya, nie mogące być doręczonemi i nadsyłane przesyłki poczty listowéj, tudzież asygnacye pocztowe nie ulegają portoryum przechodowemu.

Celem jak największego ułatwienia administracyom pocztowym, z tranżyto bezpośrednich pakiet listowych korzystającym, sprowadzania wprost gazet i czasopism w drodze abonamentu, może odpowiednia dalsza redukcya ustanowionych w powyższém dla przedmiotów druku należytości przechodowych być co do sprowadzanych drogą abonamentu gazet i czasopism w porozumieniu północno-niemieckiéj i szweckiéj administracyi pocztowéj zaprowadzoną.

Od tych zawartych poczt pomiędzy północno-niemieckim obwodem pocztowym a Norwegią i Danią, które się na innych aniżeli szweckich znajdują okrętach pocztowych, gdyby okręty te zawinęły li tylko do szweckiego portu, nie wydając zawartych poczt do dalszéj przez kraj ekspedycyi, nie ma się szweckiego portoryum przechodowego ani zgoła żadnéj innéj szweckiéj należytości poczto-

att dervid någon postbefordran å land eger rum.

hoben werden, daß solche Posten in dem Hafen von einem Schiff auf das andere, ohne daß dabei eine Postbeförderung zu Lande stattfindet, überladen werden.

wéj nawet w tym pobierać przypadku, gdyby poczty takie w porcie zostały z jednego na drugi okręt przeładowane, skoroby tylko przy tém nie miała miejsca ekspedycya pocztowa lądem.

Art. 18.

Paketpostförsändelser.

Paketpostförsändelser äro:

- vanliga paketer,
- paketer med angifvet värde,
- bref med angifvet värde,
- bref med postförskott.

Paketpostförsändelser varda antingen utvexlade med direkta Nordtysk - Svenska paketpostkartor mellan de postanstalter, som af de bägge Poststyrelserne dertill utses, eller ock, för vidarebefordran, styckevis utlemnade till Danska Postverket.

I fråga om hvad iakttagas bör vid paketpostförsändelsers in- och utlemnande, gälle inom hvardera Postområdet de der utfärdade föreskrifter.

Art. 18.

Fahrpostsendungen.

Fahrpostsendungen sind:

- die gewöhnlichen Packete,
- die Packete mit deklarirtem Werth,
- die Briefe mit deklarirtem Werth,
- die Briefe mit Postvorschuß.

Die Fahrpostsendungen werden entweder in direkten Norddeutsch-Schwedischen Frachtkartenschlüssen durch die von den beiderseitigen Postverwaltungen zu bezeichnenden Postanstalten ausgewechselt oder einzeln an die Dänische Postverwaltung zur Weiterspedition überliefert.

Hinsichtlich der Behandlung der Fahrpostsendungen bei der Aufgabe und bei der Abgabe gelten die in jedem Postgebiete bestehenden besonderen Vorschriften.

Art. 18.

Przesyłki poczty jezdnéj.

Do przesyłek poczty jezdnéj należą:

- zwyczajne pakiety,
- pakiety z deklarowaną wartością,
- listy z deklarowaną wartością,
- listy ze zaliczką pocztową.

Przesyłki poczty jezdnéj wymieniają już to w bezpośrednich północno - niemiecko - szweckich tekach frachtowych mające się przez obustronne administracye pocztowe oznaczyć zakłady pocztowe, już też wydają one się pojedynczo administracyi pocztowéj duńskiéj do dalszéj spedycyi.

We względzie traktowania przesyłek poczty jezdnéj przy oddawaniu i wydawaniu ważne są przepisy szczegółowe, jakie w każdym obwodzie pocztowym istnieją.

För så vidt en paketpostförsändelses antagande till postbefordran inom det land, der adressorten är belägen, är beroende deraf att i afseende å försändelsen blifvit iakttagne särskilda föreskrifter rörande försändelsens beskaffenhet innehåll, inpackning m. m. eller rörande form, antal m. m. af dermed följande inlagor, skola de bägge Poststyrelserne fortfarande meddela hvarandra underrättelse om de i sådant afseende utfärdande bestämmelser.

Hvart paket skall åtföljas af ett adressbref. Detta kan antingen vara ett vanligt försegladt bref, hvilket icke må innehålla penningar eller andra saker med angifvet värde, eller också endast utgöras af ett adresskort. Vigten deraf får ej öfverstiga 15 grammer.

Art. 19.

Tullförhållanden.

Med de paketpostförsändelser, som äro underkastade tullbehandling, förfares i enlighet med hvad tullförfattningarne derom stadga.

Så väl Nordtyska som Svenska Postverken frånsäga sig hvarje ansvarighet för deklarationernes riktighet.

Insoweit die Zulassung der Fahrpostsendungen zur Postbeförderung in dem Bestimmungslande von der Erfüllung besonderer Anforderungen in Absicht auf die Beschaffenheit, den Inhalt, die Verpackung ꝛc. der Sendungen oder auf die Form, Anzahl ꝛc. der Begleitpapiere abhängig ist, werden die beiden Postverwaltungen einander von den betreffenden Bestimmungen fortlaufend in Kenntniß halten.

Jedem Packete muß ein Begleitbrief beigegeben sein. Derselbe kann entweder aus einem förmlich verschlossenen Briefe, der weder mit Geld, noch mit sonstigen Gegenständen von angegebenem Werthe beschwert ist, oder aus einer bloßen Adresse bestehen, darf jedoch das Gewicht von 15 Grammen nicht überschreiten.

Art. 19.

Zollverhältnisse.

Die einer Zollbehandlung unterliegenden Fahrpostsendungen folgen der Leitung, welche die Zollgesetze vorschreiben.

Die Norddeutsche und die Schwedische Verwaltung entsagen sich jeder Verantwortlichkeit für die Richtigkeit der Deklarationen.

O ile przypuszczanie przesyłek poczty jezdnéj do ekspedycyi pocztą w kraju przeznaczenia zawisło od dopełnienia szczegółowych rekwizytów we względzie jakości, treści, opatrzenia i t. d. przesyłek, albo formy, ilości i t. d. papierów konwojowych, uwiadamiać się obustronne administracye pocztowe będą ciągle o odnośnych postanowieniach.

Do każdéj pakiety winien dołączony być list konwojowy. Tenże może być już to listem formalnie zapieczętowanym, nie zawierającym ani pieniędzy, ani żadnych innych przedmiotów deklarowanéj wartości, już też prostym adresem; nie powinien on wszakże przechodzić wagi 15 gramów.

Art. 19.

Stosunki celne.

Przesyłki poczty jezdnéj ulegające procedurze celnéj traktują się w sposobie przepisanym ustawami celnemi.

Północno-niemiecka i szwecka administracya zrzekają się wszelkiéj odpowiedzialności za rzetelność deklaracyi.

Afsändare, hvilken under oriktig deklaration till befordran aflemnar försändelse, drabbe ock de följder, som deraf kunna uppkomma, likasom det i lag derför stadgade straff.

Art. 20.

Paketpostporto.

Portot för internationala paketpostförsändelser sammansättes sålunda:

a) af det Nordtyska portot, med tillämpning af den paketposttaxa som fastställes af Nordtyska Poststyrelsen,

b) af det Svenska portot, med tillämpning af den paketposttaxa som fastställes af Svenska Poststyrelsen,

c) af det Danska transitporto som ifrågakommer vid styckevis-utvexling genom Danmark, eller, i annat fall, af det sjöporto, som genom öfverenskommelse mellan de bägge Poststyrelserne fastställes för befordran å direkta sjöpostlinier.

Wenn ein Absender Gegenstände unter einer unrichtigen Deklaration zur Beförderung übergeben sollte, so treffen ihn die daraus entstehenden Folgen und die durch die Gesetze bestimmten Strafen.

Art. 20.

Fahrpostporto.

Das Porto für die internationalen Fahrpostsendungen setzt sich wie folgt zusammen:

a) aus dem Norddeutschen Porto nach Maaßgabe des von der Norddeutschen Postverwaltung festzusetzenden Fahrposttarifs,

b) aus dem Schwedischen Porto nach Maaßgabe des von der Schwedischen Postverwaltung festzusetzenden Fahrposttarifs,

c) aus dem bei der Einzel-Auslieferung an Dänemark in Anwendung kommenden Dänischen Transitporto, beziehungsweise aus dem bei der Beförderung auf direkten Seepostrouten zwischen den beiderseitigen Postverwaltungen zu vereinbarenden Seeporto.

Gdyby odsełacz miał przedmioty pod nierzetelną oddać do ekspedycyi deklaracyą, spotykają go wynikające ztąd następstwa i przepisane prawami kary.

Art. 20.

Portoryum poczty jezdnéj.

Portoryum od międzynarodowych przesyłek poczty jezdnéj składa się w następującym sposobie:

a) z północno-niemieckiego portoryum w miarę mającéj się przez północno-niemiecką administracyą pocztową ustanowić taryfy poczty jezdnéj,

b) z portoryum szweckiego w miarę mającéj się przez administracyą pocztową szwecką ustanowić taryfy poczty jezdnéj,

c) ze zastósowywanego przy pojedynczém wydawaniu Danii duńskiego portoryum przechodowego, względnie z mającego się przy ekspedycyi na bezpośrednich liniach pocztowych morskich pomiędzy obustronnemi administracyami pocztowemi zjednoczyć portoryum morskiego.

Så vidt möjligt är, skola härvid tillämpas de taxor som — med portosatser, de der i medeltal ej öfverstiga beloppet af vederbörande områdes inrikes paketpostporto — erbjuda den största enkelhet.

Paketpostförsändelser kunna afsändas antingen ofrankerade eller frankerade till vederbörande utgångsgränspostanstalt eller ock helt och hållet frankerade.

I afseende å paketpostförsändelser, som af Nordtyska Postverket fortskaffas mellan Sverige och ett tredje postområde, skola, hvad angår befordringen å Nordtyskt område och derbortombeläget postområde, tillämpas de taxor som särskildt blifvit med vederbörande tredje land öfverenskomna.

I öfverensstämmelse härmed skall äfven förfaras med paketpostförsändelser, som af Svenska Postverket befordras från Nordtyska postområdet till Norge och tvärtom.

Art. 21.

Postförskott.

Nordtyska och Svenska postanstalter skola vara be-

Es werden soweit als thunlich Tarife angewendet werden, welche bei angemessenen im Durchschnitt nicht über den Betrag des internen Fahrpostportos des betreffenden Gebiets hinausgehenden Sätzen die größte Einfachheit darbieten.

Die Fahrpostsendungen können unfrankirt, oder bis zur betreffenden Ausgangs-Grenzpostanstalt frankirt, oder ganz frankirt abgesandt werden.

Für die durch Vermittelung der Norddeutschen Posten beförderten Fahrpostsendungen im Verkehr dritter Postgebiete mit Schweden sollen bezüglich der Norddeutschen und der weiteren Gebietsstrecken diejenigen Tarife Anwendung finden, welche mit den betreffenden dritten Ländern besonders vereinbart sind.

Ebenso soll es bezüglich der durch Vermittelung der Schwedischen Posten beförderten Fahrpostsendungen aus dem Norddeutschen Postgebiet nach Norwegen et vice versa gehalten werden.

Art. 21.

Postvorschüsse.

Die Norddeutschen und die Schwedischen Postanstalten sollen

Ile możności zastosują się taryfy, któreby przy odpowiednich, kwoty wewnętrznego portoryum poczty jezdnéj odnośnego kraju w przecięciu nie przechodzących pozycyach, największą nadarzały prostość.

Przesyłki poczty jezdnéj mogą wysyłane być niefrankowane, lub frankowane aż do dotyczącego zakładu pocztowego wyjścia na granicy, albo też i zupełnie frankowane.

Co do ekspedyowanych za pośrednictwem północno-niemieckich poczt przesyłek poczty jezdnéj w obrocie trzecich obwodów pocztowych ze Szwecyą, mają we względzie północno-niemieckich i dalszych przestrzeni te znajdować zastósowanie taryfy, które z dotyczącymi trzecimi krajami osobno zjednoczono.

Tak samo uważać się ma we względzie ekspedyowanych za pośrednictwem szweckich poczt przesyłek poczty jezdnéj z północno-niemieckiego obwodu pocztowego do Norwegii et vice versa.

Art. 21.

Zaliczki pocztowe.

Północno-niemieckie i szweckie zakłady pocztowe mają

fogade att, under iakttagande af de till missbruks förekommande nödiga åtgerder, å vanliga bref och paketpostförsändelser meddela afsändare postförskott till belopp af högst 50 Thaler efter trettiothalermyntfoten eller 133⅓ Rdr. Sv. Riksmynt.

Utbetalningen af postförskottsbeloppet kan af afsändaren icke påfordras för än från bestämmelseortens postanstalt ingått anmälan derom att adressaten har inlöst försändelsen.

Försändelser med postförskott äro underkastade paketpostporto. För förskottet skall, förutom det för försändelsen enligt taxa belöpande porto, uppbäras en särskild afgift i enlighet med de bestämmelser, som å inlemningspostanstalten gälla för de inom landet befordrade postförskottsförsändelser. Denna afgift tillkommer det Postverk, som utbetalar förskottet.

Varder förskottsförsändelse icke utlöst inom 14 dagar efter ankomsten till bestämmelseorten, skall, efter nämnda tids utgång, försändelsen oförtöfvadt återskickas till inlemningsorten. Detta gäller äfven om förskottsförsändelser, å

befugt sein, auf gewöhnliche Briefe und auf Fahrpostsendungen Postvorschüsse bis zur Höhe von 50 Thalern des Dreißigthalerfußes oder 133⅓ Reichsthaler Schwedisch an die Absender, unter Beobachtung der nöthigen Sicherheitsformen, zu leisten.

Die Auszahlung des Postvorschuß-Betrages kann von dem Absender nicht eher verlangt werden, als bis von der Postanstalt des Bestimmungsorts die Anzeige eingegangen ist, daß der Adressat die Sendung eingelöst hat.

Sendungen mit Postvorschuß unterliegen dem Fahrpostporto.

Für den Vorschuß wird, außer dem tarifmäßigen Porto für die Sendung, noch eine Gebühr nach denjenigen Sätzen erhoben, welche bei der Aufgabe-Postanstalt für die im internen Verkehr beförderten Vorschußsendungen gelten. Diese Gebühr bezieht diejenige Postverwaltung, deren Postanstalt den Vorschuß leistet.

Wird eine Vorschußsendung nicht innerhalb vierzehn Tagen nach der Ankunft am Bestimmungsorte eingelöst, so muß die Sendung nach Ablauf dieser Frist unverzögert an die Postanstalt des Aufgabeortes zurückgesandt werden. Dieses gilt auch von

być mocne, na zwyczajne listy i przesyłki poczty jezdnéj dawać odsełaczom zaliczki pocztowe do wysokości 50 talarów stopy trzydziesto-talarowéj czyli 133⅓ rygsdalera szweckiego, za przestrzegniem potrzebnych form bezpieczeństwa.

Wypłata zaliczki pocztowéj nie może przez odsełacza być pierwéj żądaną, ażby z poczty miejsca przeznaczenia nadeszło doniesienie, iż adresat przesyłkę wykupił.

Przesyłki ze zaliczką pocztową ulegają portoryum poczty jezdnéj.

Za zaliczkę pobiera się, prócz przepisanego taryfą portoryum od przesyłki, jeszcze należytość według tych pozycyi, jakie u zakładu pocztowego oddania są co do ekspedyowanych w obrocie wewnętrznym przesyłek ze zaliczką w używaniu. Należytość tę pobiera ta administracya pocztowa, któréj zakład pocztowy zaliczkę udziela.

Gdyby przesyłki ze zaliczką w przeciągu czternastu dni po przybyciu na miejscu przeznaczenia nie wykupiono, winna przesyłka po upływie czasu tegoż być niezwłocznie zakładowi pocztowemu miejsca oddania napowrót odesłaną.

hvilka finnes tecknadt: poste restante.

Bestämmelserne i förevarande Artikel tillämpas äfven å postutvexlingen med Bäjern, Würtemberg och Baden.

Hvad beträffar frågan, huruvida och under hvilka vilkor utvexling af postförskott kan med andra länder ega rum, skola, i förekommande fall, de bägge Poststyrelserne derom meddela hvarandra underrättelse.

Art. 22.

Portos upptagande i paketpostkartorna.

Vid utvexlingen af paketpostförsändelser böra de Nordtyska postanstalterne upptaga dem tillkommande porto och utlägg i silbergroschen (30 = 1 Thaler), men i ören (100 = 1 Riksdaler) till godtgörande upptaga det Svenska Postverket tillkommande franko, hvaremot de Svenska postanstalterne i ören utföra dem tillkommande porto och utlägg, men i silbergroschen det franko som skall godtgöras. Der så händer att, för portos eller frankos uppbärande, påkallas reduktion från en myntsort till annan, skall, med iakttaden Vorschußsendungen mit dem Vermerk poste restante.

Die Bestimmungen des gegenwärtigen Artikels finden auch auf den Verkehr mit Bayern, Württemberg und Baden Anwendung.

Inwieweit und unter welchen Bedingungen im Verkehr mit anderen Ländern das Postvorschuß-Verfahren zulässig ist, darüber werden die beiderseitigen Postverwaltungen sich vorkommenden Falls Mittheilung machen.

Art. 22.

Portoansätze in den Frachtkarten.

Bei der Auswechselung der Fahrpostsendungen haben die Norddeutschen Postanstalten ihr Porto und ihre Auslagen in Silbergroschen (30 = 1 Thaler) anzusetzen und das der Schwedischen Postverwaltung zustehende Franko in Oere (100 = 1 Reichsthaler) zu vergüten, die Schwedischen Postanstalten dagegen ihr Porto und ihre Auslagen in Oere anzusetzen, das Franko aber in Silbergroschen zu vergüten. Insoweit eine Reduktion der einen Währung in die andere Behufs der Erhebung des Portos oder Frankos erforderlich ist, wird solche möglichst genau nach dem

Tož rozumie się i o przesyłkach ze zaliczką, zawierających uwagę: poste restante.

Postanowienia obecnego artykułu znajdują zastósowanie i do obrotu z Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią.

Jak dalece i pod jakimi warunkami w obrocie z innymi krajami procedura zaliczki pocztowéj jest dozwoloną, o tém obustronne administracye pocztowe w zachodzącym razie zawiadamiać się będą.

Art. 22.

Notowania portoryum w kartach frachtowych.

Przy wymianie przesyłek poczty jezdnéj północno-niemieckie zakłady pocztowe notują portoryum i wydatki swe w srebrnych groszach (30 = 1 talar) a wynagradzają należące się szweckiéj administracyi pocztowéj franko w Oere (100 = 1 rygsdaler), szweckie zakłady pocztowe natomiast notują portoryum i wydatki swe w Oere, franko zaś wynagradzają w srebrnych groszach. O ileby było potrzeba redukcyi jednego waloru na drugi celem pobierania portoryum lub franko, winna takowa usku-

gande af största möjliga noggrannhet, till grund derför läggas verkliga värdet af det belopp som bör reduceras.

Art. 23.

Garantie.

Förkommer eller skadas paketpostförsändelse, skall hvardera Postverket, i enlighet med de inom dess område gällande lagar och författningar, åligga ersättningen härför intill postens aflemningsort d. v. s. för den del af vägen som transporten bör af samma Postverk besörjas. Dervid blir hvardera Postverket ansvarigt för otrohet, fel eller försummelse hos sina tjenstmän eller eljest vid postbehandlingen använde personer.

Har förlusten eller skadan uppkommit å ett tredje Postverks område, så varda i afseende å ansvarigheten derför tillämpade de föreskrifter, till hvilkas iakttagande samma Postverk sig genom Fördrag förbundit.

För möjligen inträffande sjöskada iklåda sig hvarken Nordtyska eller Svenska Postverket någon ansvarighet.

Art. 24.

Portofrihet.

Den korrespondens, som utvexlas mellan Medlemmar

wahren Werthe des zu reduzirenden Betrages bewirkt werden.

Art. 23.

Garantie.

Bei etwaigem Verluste oder bei Beschädigung einer Fahrpostsendung hat jede Postverwaltung nach Maaßgabe der dieserhalb in dem betreffenden Gebiete bestehenden Gesetze oder Verordnungen bis zum Orte der Uebergabe der Post, d. i. soweit sie den Transport zu besorgen hat, Garantie zu leisten, wobei jeder Theil für etwaige Untreue, Schuld oder Nachlässigkeit seiner Beamten oder der sonst bei der Post beschäftigten Personen verantwortlich bleibt.

Sollte sich der Verlust oder die Beschädigung auf dem Gebiete einer dritten Postverwaltung zutragen, so sind bezüglich der Garantie die von dieser Verwaltung durch Vertrag übernommenen Verpflichtungen als maaßgebend zu erachten.

Für etwaigen Seeschaden wird von Seiten der Norddeutschen und der Schwedischen Postverwaltung eine Garantie nicht übernommen.

Art. 24.

Portofreiheit.

Die Korrespondenz, welche die Mitglieder der Regentenfamilien

tecznić się jak najdokładniéj wedle rzeczywistéj wartości mającéj się zredukować kwoty.

Art. 23.

Rękojmia.

W razie jakowéj zaguby lub uszkodzenia przesyłki poczty jezdnéj musi każda administracya pocztowa, w miarę istniejących co do tego w odnośnym kraju ustaw lub rozporządzeń, dawać rękojmię aż do miejsca tradycyi poczty, t. j. jak dalece transport uskutecznić jest obowiązaną, przy czém strona każda odpowiedzialną jest za jakowe przeniewierstwo, winę lub niedbalstwo swych urzędników lub innych osób przy poczcie zatrudnionych.

Gdyby utrata albo uszkodzenie na terytoryum trzeciéj wydarzyły się administracyi pocztowéj, wówczas pod względem rękojmi dają miarę obowiązania, jakie taż administracya mocą układu przejęła.

Za jakowe szkody morskie nie przyjmują rękojmi administracya pocztowa północno-niemiecka i administracya pocztowa szwecka.

Art. 24.

Wolność od portoryum.

Korespondencya, jaką członkowie familii panujących

af Regentfamilierne inom de höga fördragslutande Makternas områden, varder portofritt fortskaffad.

Icke eller uppbäres något porto för bref rörande posttjensten.

Art. 25.

Afrundning af portobeloppen. Förvandling till annan myntsort.

Nordtyska Postförvaltningen skall draga försorg derom att de uti förevarande Fördrag i Thalermyntsort angifna portosatser varda, med iakttagande af största möjliga noggrannhet, förvandlade till motsvarande belopp efter Guldenmyntfot, samt att, med nödig hänsyn till de förhållanden, som vid uppbörden böra tagas i betraktande, beloppen varda afrundade i enlighet med de inom de särskilda länderna gällande myntsorter.

Art. 26.

Generalafräkning.

Generalafräkningen mellan Nordtyska och Svenska Postverken skall månadtligen uppgöras genom posträkenskapsbyrån i Berlin och Svenska Poststyrelsens kammarkontor i Stockholm.

in den Gebieten der Hohen vertragschließenden Theile unter einander wechseln, wird portofrei befördert.

Ferner bleibt Porto außer Ansatz für die Korrespondenz in Postdienst-Angelegenheiten.

Art. 25.

Abrundung der Portobeträge. Umrechnung in andere Münzwährung.

Die Norddeutsche Postverwaltung wird die Umrechnung der in dem gegenwärtigen Vertrage nach der Thalerwährung angegebenen Portosätze in die Guldenwährung möglichst genau bewirken und die Abrundung in die landesüblichen Münzsorten unter Berücksichtigung der bei der Erhebung in Betracht kommenden Verhältnisse stattfinden lassen.

Art. 26.

General-Abrechnung.

Die General-Abrechnung zwischen der Norddeutschen und der Schwedischen Postverwaltung soll monatlich durch das Postabrechnungs-Büreau in Berlin und die Rechnungs-Abtheilung der Königlich Schwedischen General-Postverwaltung in Stockholm bewirkt werden.

w krajach dostojnych stron kontrahujących ze sobą wymieniają, ekspedyuje się bez opłaty portoryum.

Daléj nie ulega opłacie portoryum korespondencya w interesach służby pocztowéj.

Art. 25.

Zaokrąglanie kwot portoryjnych. Zamienianie na inne walory monetarne.

Północno-niemiecka administracya pocztowa każe podane w obecnym traktacie według waloru talarowego pozycye portoryjne na walutę guldenową jak najdokładniéj zamieniać i zaokrąglanie na krajowe gatunki monet, za uwzględnieniem w chodzących przy pobieraniu w rachubę stosunków, uskuteczniać.

Art. 26.

Obrachunek jeneralny.

Obrachunek jeneralny pomiędzy północno-niemiecką a szwecką administracyą pocztową uskuteczniać się ma miesięcznie przez biuro obrachunkowe pocztowe w Berlinie i sekcyą obrachunkową królewsko-szweckiéj administracyi pocztowéj jeneralnéj w Stockholmie.

Vid räkenskapernes afslutande utföres beloppet efter trettiothalermyntfoten.

De i Svenskt mynt förekommande belopp reduceras i allmänhet till trettiothalermyntfot, efter en kurs af 8 Rdr. för 3 Thaler.

Efter afräkningens fastställande skall, under förbehåll af möjligen förekommande anmärkningar, beloppet för hvart fjerdedels år utbetalas, och detta

a) i vexel på Berlin, om en fordran uppkommer å Nordtyska Postverkets sida,

b) i vexel på Stockholm, om en fordran uppkommer å Svenska Postverkets sida.

De särskilda omkostnader, som kunna vara förenade med betalningens utgörande, drabba alltid det Postverk, hvilket betalningsskyldigten åligger.

Art. 27.

Postkontraventioner.

De bägge höga fördragslutande Makterne vilja, i afseende å rörelsen mellan de

Der Abschluß der Abrechnung ist in der Währung des Dreißigthalerfußes auszudrücken.

Die in Schwedischer Währung erscheinenden Beträge sollen allgemein nach dem Verhältniß von 8 Reichsthalern gleich 3 Thaler auf die Währung des Dreißigthalerfußes zurückgeführt werden.

Nach Feststellung der Abrechnung soll die Zahlung vorbehaltlich etwaiger Notate vierteljährlich erfolgen und zwar:

a) in Wechseln auf Berlin, wenn eine Forderung für die Norddeutsche Postverwaltung entfällt,

b) in Wechseln auf Stockholm, wenn eine Forderung für die Schwedische Postverwaltung entfällt.

Die durch die Leistung der Zahlung entstehenden Kosten werden stets von dem zahlungspflichtigen Theil getragen.

Art. 27.

Postkontraventionen.

Die beiden Hohen vertragschließenden Theile werden darüber wachen, daß im gegenseitigen

Zamknięcie obrachunku wyraża się we walorze stopy trzydziesto-talarowéj.

Zachodzące we walorze szweckim kwoty mają powszechnie w stosunku 8 rygsdalerów zarówno 3 talarom być na walor stopy trzydziesto-talarowéj redukowane.

Po ustanowieniu obrachunku ma wypłata — z zastrzeżeniem jakowych notat — nastąpić ćwierćrocznie, i to:

a) we wekslach na Berlin, jeżeli się należność wykazuje na rzecz północno-niemieckiéj administracyi pocztowéj,

b) we wekslach na Stockholm, jeżeli się należność wykazuje na rzecz administracyi pocztowéj szweckiéj.

Koszta powstające z uiszczania zapłaty ponosi każdą razą strona do wypłaty obowiązana.

Art. 27.

Kontrawencye pocztowe.

Obie dostojne kontrahujące strony czuwać będą nad tém, aby we wzajemnym obrocie

bägge postområdena, vaka deröfver att de i afseende å postregalet gällande lagar och författningar varda behörigen iakttagne. Särskildt skall de postförande fartygens personal åläggas iakttagande af de inom hvardera området gällande postförfattningar.

Art. 28.

Expeditionsreglemente.

För att betrygga öfverenstämmelsen i tillämpning af förevarande Fördrag bemyndigas de bägge Poststyrelserna att öfverenskomma om ett Expeditions Reglemente; i hvilket Reglemente, likasom i de tillägg, som, i mon af vexlande behof, kunna komma att, tid efter annan, af Poststyrelserne dertill fogas, särskildt skola meddelas närmare bestämmelser rörande följande:

1) Kartutvexlingsförbindelserne mellan särskilda gränsepostanstalter,

2) begagnandet af postlinierne, korrespondensens och paketpostförsändelsernas spedition,

3) betalningssatserne och öfriga vilkor för den korrespondens, som öfverlemnas till styckevistransit,

Verkehr die bestehenden Gesetze und Verordnungen zur Aufrechthaltung des Postregals befolgt werden. Insbesondere wird das Personal der die Posten führenden Schiffe auf die Beobachtung der postgesetzlichen Bestimmungen jedes Gebiets hingewiesen werden.

Art. 28.

Ausführungs-Reglement.

Die beiderseitigen Postverwaltungen werden ermächtigt, ein Reglement zur Sicherstellung der übereinstimmenden Ausführung dieses Vertrages zu vereinbaren und in diesem Ausführungs-Reglement, oder in den von Zeit zu Zeit nach Maaßgabe des wechselnden Bedürfnisses von ihnen zu verabredenden Nachträgen zu demselben, namentlich über folgende Verhältnisse spezielle Festsetzungen zu treffen:

1) die Kartenschluß-Verbindungen zwischen den einzelnen Grenz-Postanstalten,

2) die Benutzung der Postrouten, Spedition der Korrespondenz und der Fahrpostsendungen,

3) die Vergütungssätze und sonstige Bedingungen für die zum Einzeltransit überlieferten Korrespondenzen,

istniejące ustawy i rozporządzenia ku utrzymaniu w mocy regału pocztowego były przestrzegane. W szczególe zwracać się będzie uwagę personału okrętów pocztę wiozących na przestrzeganie ustaw pocztowych każdego kraju.

Art. 28.

Regulamin wykonawczy.

Obustronne administracye pocztowe upoważniają się do zjednoczenia regulaminu ku zabezpieczeniu zgodnego wykonania obecnego traktatu i do wydania w regulaminie wykonawczym tymże, lub w mających się od czasu do czasu w miarę zmieniającéj się potrzeby przez nie umawiać dodatkach do niego, szczegółowych postanowień zwłaszcza co do następujących stosunków:

1) komunikacyi tek pomiędzy pojedynczymi zakładami pocztowymi granicznymi,

2) używania traktów pocztowych, spedycyi korespondencyi i przesyłek poczty jezdnéj,

3) pozycyi bonifikacyjnych i innych warunków od korespondencyi oddawanych do tranżyto pojedynczego,

4) närmare bestämmelser och försändningsvilkor för rekommenderade bref, bref med penningar, trycksaker och varuprofver,

5) lokaltaxor för gränsedistriktens och hamnstädernes trafik o. s. v.,

6) formerne för den tekniska expeditionstjensten och postafräkningsväsendet,

7) behandlingen af löpsedlar och af försändelser, som äro obeställbara, böra eftersändas eller blifvit felsände,

8) öfverenskommelser rörande brefpostförsändelsers expressbefordran,

9) utbyte af postanvisningar och deraf följande liquid,

10) De förhållanden, hvilka hafva afsende å utbetalningen af de pensioner, som, jemlikt Art. 29. i detta Fördrag, böra af Nordtyska Förbundets kassa utgå till tjenstemän vid hittillsvarande Svenska postkontoret i Hamburg.

4) die näheren Bestimmungen und Versendungsbedingungen in Betreff der rekommandirten Briefe, der Geldbriefe, der Drucksachen und der Waarenproben,

5) die Lokaltaxen für den Verkehr der Grenzdistrikte, Hafenstädte ꝛc.,

6) die Formen des technischen Expeditionsdienstes und des Postabrechnungswesens,

7) die Behandlung der Laufzettel, der unbestellbaren, der nachzusendenden und der unrichtig spedirten Gegenstände,

8) die Vereinbarungen wegen der expressen Bestellung von Briefpostsendungen,

9) den Austausch der Postanweisungen und die daraus sich ergebende Ausgleichung,

10) die auf die Auszahlung der nach Art. 29. dieses Vertrages aus der Norddeutschen Bundeskasse zu bestreitenden Pensionen für Beamte des bisherigen Schwedischen Postamts in Hamburg bezüglichen Verhältnisse.

4) bliższych postanowień i warunków wysyłania we względzie listów rekomendowanych, listów z pieniędzmi, przedmiotów druku i próbek towarów,

5) taks lokalnych od obrotu obwodów granicznych, miast portowych i t. d.,

6) form technicznéj służby ekspedycyjnéj i spraw obrachunkowych pocztowych,

7) traktowania ceduł gończych, przedmiotów nie mogących być doręczonymi, mających się nadsyłać i mylnie spedyowanych,

8) zjednoczeń względem odnoszenia przez umyślnego przesyłek poczty listowéj,

9) wymiany asygnacyi pocztowych i wynikającego z niéj wyrównania,

10) stosunków odnoszących się do wypłaty mających się według art. 29. obecnego traktatu z kasy Związku północno-niemieckiego opędzać emerytur dla urzędników dotychczasowego szweckiego urzędu pocztowego w Hamburgu.

Art. 29.

Indragning af Svenska postkontoret i Hamburg.

Från och med den dag, då detta Fördrag tillämpas, indrages förutvarande Kongl. Svenska postkontoret i den fria och hansestaden Hamburg.

Såsom bidrag till bestridande af utgifterne för postkontorets upplösning betalar till Kongl. Svenska Regeringen, fyra veckor från den dag förevarande Fördrag vunnit tillämpning, Nordtyska Förbundet en pauschsumma af Fyra Tusen Thaler efter trettiothalermyntfoten.

Nordtyska Förbundet öfvertager förpligtelsen att till de i bilagde förteckning upptörda tjenstemän och betjente vid hittillsvarande Svenska postkontoret i Hamburg, från och med dagen för tillämpning af förevarande Fördrag och så länge de lefva, utbetala pensioner till de i förteckningen uppförde belopp. Någon ytterligare förpligtelse beträffande möjligen ifrågakommande anspråk af tjenstemän och betjente, som tillhört nämnde postkontor, eller särskildt af deras sterbhus, åtager sig icke, under några vilkor, Nordtyska Förbundet.

Art. 29.

Aufhebung des Schwedischen Postamts in Hamburg.

Mit dem Tage der Ausführung des gegenwärtigen Vertrages wird das bisherige Königlich Schwedische Postamt in der freien und Hansestadt Hamburg aufgehoben.

Als Beitrag zu den Kosten der Auflösung des Postamts zahlt der Norddeutsche Bund eine Pauschsumme von viertausend Thalern des Dreißigthalerfußes an die Königlich Schwedische Regierung vier Wochen nach Ausführung des gegenwärtigen Vertrages.

Der Norddeutsche Bund übernimmt die Verpflichtung, den in der anliegenden Nachweisung aufgeführten Beamten und Unterbeamten des bisherigen Schwedischen Postamts in Hamburg Pensionen vom Tage der Ausführung des gegenwärtigen Vertrages zu dem in der Nachweisung verzeichneten Betrage auf ihre Lebensdauer zu gewähren. Eine weitere Verpflichtung bezüglich etwaiger Ansprüche der dem gedachten Postamte angehörig gewesenen Beamten und Unterbeamten, sowie insbesondere der Hinterbliebenen derselben, wird Seitens des Norddeutschen Bundes in keiner Weise übernommen.

Art. 29.

Zwinięcie szweckiego urzędu pocztowego w Hamburgu.

Z dniem wykonania obecnego traktatu zwija się dotychczasowy królewsko-szwecki urząd pocztowy we wolném mieście hanzeatyckiém Hamburgu.

Tytułem składki na koszta zwinięcia urzędu pocztowego uiści Związek północno-niemiecki sumę ryczałtową czterech tysięcy talarów w stopie trzydziesto-talarowéj rządowi królewsko-szweckiemu w cztery tygodnie po wykonaniu obecnego traktatu.

Związek północno-niemiecki obowięzuje się przytoczonym w dołączonym wykazie urzędnikom i podurzędnikom dotychczasowego szweckiego urzędu pocztowego w Hamburgu dawać emerytury, od dnia wykonania obecnego traktatu, w oznaczonéj we wykazie ilości na czas życia. Dalsze zobowiązanie pod względem jakowych pretensyi należałych do wspomnionego urzędu pocztowego urzędników i podurzędników, jako też po szczególe pozostałéj po nich familii, nie przyjmuje się w żadnéj mierze ze strony Związku północno-niemieckiego.

Af den personal vid hittillsvarande Svenska postkontoret i Hamburg, som icke finnes i förteckningen uppförd, blifva tjenstemännen fortfarande använda inom Svenska Postverket, hvaremot, från och med dagen för tillämpning af förevarande Fördrag, bref dragarne, med sina nuvarande inkomster af befattningarne, och i öfrigt förvärfvade rättigheter, varda i Nordtyska Postverkets tjenst anställde.

Denna Artikel gäller oåterkalleligen och för alla tider.

Art. 30.

Fördragets trädande i kraft och upphörande.

Förevarande Fördrag skall vinna tillämpning från och med den 1 april 1869.

Detsamma förblifver, för så vidt icke i afseende å de i Art. 2. och i Art. 29. träffade öfverenskommelser annorlunda är bestämdt, år efter annat gällande, så vida icke ett år förut uppsägning sker af någon bland de bägge fördragslutande Makterne.

Dylik uppsägning kan hvart år endast ske till den 1 april.

Förutvarande Postfördrag och öfriga mellan områden,

Von dem in der Nachweisung nicht aufgeführten Personal des bisherigen Schwedischen Postamts verbleiben der Schwedischen Postverwaltung die Beamten, wogegen vom Tage der Ausführung des gegenwärtigen Vertrages ab die Unterbeamten mit ihren dermaligen Dienstbezügen und erworbenen Ansprüchen in den Dienst der Norddeutschen Postverwaltung übernommen werden.

Dieser Artikel ist unwiderruflich und für alle Zeiten gültig.

Art. 30.

Beginn und Ablauf des Vertrages.

Der gegenwärtige Vertrag tritt mit dem 1. April 1869. in Wirksamkeit.

Derselbe bleibt, soweit nicht bezüglich der im Art. 2. und im Art. 29. getroffenen Verabredungen ein Anderes bestimmt ist, von Jahr zu Jahr gültig, es sei denn, daß von einem der beiden kontrahirenden Theile ein Jahr zum Voraus eine Kündigung erfolgt.

Die Kündigung ist nur zum 1. April jedes Jahres statthaft.

Die bisherigen Postverträge und sonstigen auf die in dem

Z nie wymienionego we wykazie personału dotychczasowego szweckiego urzędu pocztowego pozostają się administracyi pocztowéj szweckiéj urzędnicy, podczas gdy od dnia wykonania obecnego traktatu począwszy podurzędnicy z obecnymi dochodami służbowymi i nabytemi pretensyami przejmują się w służbę północno-niemieckiéj administracyi pocztowéj.

Artykuł ten jest nieodwołalnym i na wsze czasy ważnym.

Art. 30.

Początek i upływ traktatu.

Traktat obecny wchodzi w życie z 1. Kwietnia 1869.

Jak daleceby pod względem zawartych w art. 2. i w art. 29. umów nie było nic innego postanowioném, pozostaje on się w mocy od roku do roku, chybaby go która z kontrahujących stron na rok wprzódy wypowiedziała.

Wypowiedzenie nastąpić może li 1. Kwietnia każdego roku.

Dotychczasowe traktaty pocztowe i inne do zregulowa-

som nu höra till Nordtyska Förbundet och Sverige, träffade postala Öfverenskommelser, de der hafva afseende å förhållanden, som blifvit genom förevarande Fördrag ordnade, förlora sin gällande kraft med utgången af mars månad år 1869.

Art. 31.

Ratifikation.

Ratifikationen af förevarande Fördrag skall så snart som möjligt försiggå och utvexlingen af ratifikationshandlingarne ega rum i Berlin.

Till yttermera visso hafva de å hvardera sidan Befullmägtigade Fördraget i dubbla exemplar undertecknat och med sina insegel försett.

Som skedde i Berlin, den 23. Februari 1869. och i Stockholm, den 24. Februari 1869.

(L. S.) R. v. Philipsborn.
(L. S.) H. Stephan.
(L. S.) Wilhelm Roos.

gegenwärtigen Vertrage geordneten Verhältnisse bezüglichen postalischen Vereinbarungen zwischen den jetzt zum Norddeutschen Bunde gehörigen Gebieten und Schweden verlieren ult. März 1869. ihre Gültigkeit.

Art. 31.

Ratifikation.

Die Ratifikation dieses Vertrages wird sobald als möglich erfolgen, und der Austausch der Ratifikations-Urkunden in Berlin stattfinden.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten den Vertrag in doppelter Ausfertigung unterschrieben und besiegelt.

So geschehen zu Berlin, am 23. Februar 1869. und zu Stockholm, am 24. Februar 1869.

(L. S.) R. v. Philipsborn.
(L. S.) H. Stephan.
(L. S.) Wilhelm Roos.

nych obecnym traktatem stosunków się odnoszące zjednoczenia pocztowe pomiędzy należącymi obecnie do Związku północno-niemieckiego krajami a Szwecyą tracą ult. Marca 1869. swą ważność.

Art. 31.

Ratyfikacya.

Ratyfikacya obecnego traktatu nastąpi jak najprędzéj, a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych uskuteczni się w Berlinie.

Na dowód tegoż obustronni pełnomocnicy traktat w podwójném wygotowaniu podpisali i podpieczętowali.

Działo się w Berlinie, dnia 23. Lutego 1869. i w Stockholmie, dnia 24. Lutego 1869.

(L. S.) R. Philipsborn.
(L. S.) H. Stephan.
(L. S.) Wilhelm Roos.

Die Ratifikations-Urkunden des vorstehenden Vertrages sind zu Berlin ausgewechselt worden.

Dokumenta ratyfikacyjne powyższego traktatu zostały w Berlinie wymienione.

Förteckning

å de

pensioner, hvilka, med anledning af Kongl. Svenska postkontorets i Hamburg indragning, böra af Nordtyska Förbundets Postkassa utbetalas.

Fortlöpande nummer.	Vederbörande tjenstemäns och betjentes namn och befattning.	Beloppet af de årliga pensionerne. Thaler efter trettiothalermyntfoten.
1.	Postdirektören J. C. Hellberg	3000
2.	Postkontrollören J. H. M. Bremer	800
3.	Vaktmästaren M. E. Moberg	400
4.	Brefbäraren J. C. Kühn	300
5.	„ H. A. E. Reuter	300
6.	„ J. C. H. Nüchtern	200

Nachweisung

der

auf die Postkasse des Norddeutschen Bundes aus Anlaß der Aufhebung des Königlich Schwedischen Postamts in Hamburg zu übernehmenden Pensionen.

Laufende Nummer.	Name und Dienststellung der betreffenden Beamten und Unterbeamten.	Betrag der jährlichen Pension. Thaler im Dreißigthalerfuße.
1.	Dem Post-Director J. E. Hellberg	3000
2.	» Post-Controlleur J. H. M. Bremer	800
3.	» Wachtmeister M. E. Moberg	400
4.	» Briefträger J. E. Kuehn	300
5.	» » H. A. E. Reuter	300
6.	» » J. E. H. Nuechtern	200

Wykaz

emerytur przyjąć się mających na kasę pocztową Związku północno-niemieckiego z powodu zwinięcia królewsko-szwedzkiego urzędu pocztowego w Hamburgu.

Numer bieżący.	Nazwisko i stopień służbowy dotyczących urzędników i podurzędników.	Ilość rocznéj emerytury. Talarów w stopie trzydziestotalarowéj.
1.	Dyrektorowi pocztowemu J. C. Hellberg ...	3000
2.	Kontrolerowi pocztowemu J. H. M. Bremer .	800
3.	Wachtmistrzowi M. E. Moberg.....	400
4.	Listonoszowi J. C. Kuehn.....	300
5.	» H. A. E. Reuter.....	300
6.	» J. C. H. Nuechtern	200

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 11.

(Nr. 263.) Gesetz, Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend. Vom 7. April 1869.

(No. 263.) Prawo, tyczące się środków przeciw zarazie na bydło. Z dnia 7. Kwietnia 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Wenn die Rinderpest (Löserdürre) in einem Bundesstaate oder in einem an das Gebiet des Norddeutschen Bundes angrenzenden oder mit demselben im direkten Verkehre stehenden Lande ausbricht, so sind die zuständigen Verwaltungsbehörden der betreffenden Bundesstaaten verpflichtet und ermächtigt, alle Maaßregeln zu ergreifen, welche geeignet sind, die Einschleppung und beziehentlich die Weiterverbreitung der Seuche zu verhüten und die im Lande selbst ausgebrochene Seuche zu unterdrücken.

§. 1.

Jeżeli zaraza na bydło (księgosusz) w którém państwie związkowém lub w którym kraju, do terytoryum Związku północno-niemieckiego przytykającym lub z niém w bezpośredniéj komunikacyi zostającym, wybuchła, wówczas właściwe władze administracyjne odnośnych państw związkowych upoważnione i mocne są, wszelkich stósownych użyć środków, aby wprowadzeniu resp. rozszerzeniu zarazy zapobiedz, lub wybuchłą w kraju samymż zarazę przytłumić.

Ausgegeben zu Berlin den 13. April 1869.

Wydany w Berlinie dnia 13. Kwietnia 1869.

§. 2.

Die Maaßregeln, auf welche sich die im §. 1. ausgesprochene Verpflichtung und Ermächtigung je nach den Umständen zu erstrecken hat, sind folgende:

1) Beschränkungen und Verbote der Einfuhr, des Transports und des Handels in Bezug auf lebendes oder todtes Rindvieh, Schaafe und Ziegen, Häute, Haare und sonstige thierische Rohstoffe in frischem oder trockenem Zustande, Rauchfutter, Streumaterialien, Lumpen, gebrauchte Kleider, Geschirre und Stallgeräthe; endlich Einführung einer Rindviehkontrole im Grenzbezirke;
2) Absperrung einzelner Gehöfte, Ortstheile, Orte, Bezirke, gegen den Verkehr mit der Umgebung;
3) Tödtung selbst gesunder Thiere und Vernichtung von giftfangenden Sachen, ingleichen, wenn die Desinfektion nicht als ausreichend befunden wird, von Transportmitteln, Geräthschaften und dergl. im erforderlichen Umfange;
4) Desinfizirung der Gebäude, Transportmittel und sonstigen Gegenstände, sowie der Personen, welche mit seuchekranken oder verdächtigen Thieren in Berührung gekommen sind;
5) Enteignung des Grund und Bodens für die zum Verscharren getödteter Thiere und giftfangender Dinge nöthigen Gruben.

§. 3.

Für die auf Anordnung der Behörde getödteten Thiere, vernichteten Sachen und enteigneten Plätze, sowie für die nach rechtzeitig erfolgter Anzeige des Besitzers gefallenen Thiere wird der durch unparteiische Taxatoren festzustellende gemeine Werth aus der Bundeskasse vergütet.

§. 2.

Środkami, na które się orzeczone w §. 1. obowiązanie i upoważnienie stósownie do okoliczności rozciąga, są następujące:

1) ograniczenia i zakazy importu, transportu i handlu co do żywego i nieżywego bydła, owiec i kóz, skór, sierci i innych surowych płodów zwierzęcych w świeżym lub suchym stanie, ostréj paszy, materyałów do słania, płatów, noszonéj odzieży, narzędzi i sprzętów obornych; wreszcie zaprowadzenie kontroli bydelnéj w obwodzie granicznym;
2) przerwanie komunikacyi pomiędzy pewnemi zagrodami, osadami, obwodami a sąsiedztwem;
3) zabijanie nawet zdrowych zwierząt i niweczenie przedmiotów, truciznę przyjmujących, tudzież, gdyby desynfekcyi nie uznano za wystarczającą, środków transportowych, sprzętów i t. p. w potrzebnym rozmierze;
4) desynfekcya budynków, środków transportowych i innych przedmiotów, tudzież osób, które z zarażoném lub o zarazę podejrzaném bydłem miały styczność;
5) ekspropryacya gruntu na doły potrzebne do grzebania zabitych zwierząt i przedmiotów, truciznę przyjmujących.

§. 3.

Za wszelkie w skutek rozporządzenia władzy zabite bydło, zniweczone przedmioty i wyłaszczone place, jak niemniéj za wszelkie bydło, które po wczesném doniesieniu ze strony właściciela padło, wynagrodzi się z kasy związkowéj wartość pospolita, przez bezstronnych taksatorów sprawdzić się mająca.

Diese Entschädigung wird jedoch nicht gewährt für solches Vieh, welches innerhalb zehn Tage nach erfolgter Einfuhr oder nach Eintrieb über die Bundesgrenze an der Seuche fällt.

§. 4.

Jeder, der zuverlässige Kunde davon erlangt, daß ein Stück Vieh an der Rinderpest krank oder gefallen ist oder daß auch nur der Verdacht einer solchen Krankheit vorliegt, hat ohne Verzug der Ortspolizeibehörde Anzeige davon zu erstatten. Die Unterlassung schleunigster Anzeige hat für den Viehbesitzer selbst, welcher sich dieselbe zu Schulden kommen läßt, jedenfalls den Verlust des Anspruches auf Entschädigung für die ihm gefallenen oder getödteten Thiere zur Folge.

§. 5.

Die Einwohner von der Rinderpest betroffener Orte sind verpflichtet, die Behörden bei Ausführung der polizeilichen Maaßregeln entweder selbst oder durch geeignete Personen zu unterstützen.

§. 6.

Die Eisenbahnverwaltungen sind verpflichtet, so lange noch eine Gefahr der Einschleppung der Rinderpest von irgend einer Seite her droht oder die Seuche im Bundesgebiete an irgend einem Orte herrscht, diejenigen Eisenbahnwagen, welche zum Transporte von Rindvieh oder auch, sobald die Wagen solche sind, welche sich zum Rindviehtransporte eignen, von anderem Vieh gedient haben, nach jedesmaligem Gebrauch zu desinfiziren. Diese Verpflichtung liegt derjenigen Verwaltung ob, auf deren Strecke das Ausladen, beziehentlich im Transit die Ueberschreitung der Bundesgebietsgrenze beim Wiederausgange stattgefunden hat. Die Eisenbahn-

Wynagrodzenia tego atoli nie daje się za takie bydło, które w przeciągu dziesięciu dni po imporcie lub wpędzeniu przez granicę związkową na zarazę padło.

§. 4.

Każden, ktoby wiarogodną otrzymał wiadomość o tém, iż jakie bydle na zarazę choruje lub padło, albo iż choćby tylko podejrzenie choroby takiéj zachodzi, winien niebawem władzy policyjnéj miejscowéj o tém donieść. Omieszkanie jak najspieszniejszego doniesienia pociąga za sobą dla samegoż właściciela bydła, któryby go się stał winnym, na wszelki przypadek utratę pretensyi do wynagrodzenia za padłe lub zabite mu sztuki.

§. 5.

Mieszkańcy osad, zarazą na bydło dotkniętych, obowiązani są władze przy wykonywaniu środków policyjnych bądź to sami, bądź przez stósowne osoby wspierać.

§. 6.

Administracye kolei żelaznych obowiązane są, dopókiby jeszcze niebezpieczeństwo wprowadzenia zarazy na bydło z któréjkolwiek groziło strony, lub zaraza w któremkolwiek wśród obwodu związkowego panowała miejscu, te wozy kolejowe, które do transportu bydła rogatego, albo też, jeżeli wozy są takimi, które się do transportu bydła rogatego kwalifikują — innego bydła służyły, po każdém użyciu poddać desynfekcyi. Obowiązanie to ciąża téj administracyi, na przestrzeni któréj wyładowanie, resp. w tranżyto przebycie granicy związkowéj przy wyjściu znów napowrót na-

verwaltungen dürfen dafür von dem Versender eine Entschädigung von zehn Silbergroschen für den Wagen erheben.

§. 7.

Die näheren Bestimmungen über die Ausführung der vorstehenden Vorschriften und deren Ueberwachung durch die geeigneten Organe, über die Bestreitung der entstehenden Kosten und die Bestrafung der Zuwiderhandlungen sind von den Einzelstaaten zu treffen. Es ist jedoch von den deshalb erlassenen Verfügungen dem Bundespräsidium Mittheilung zu machen.

§. 8.

Vom Bundespräsidium wird eine allgemeine Instruktion erlassen, welche über die Anwendung der im §. 2. unter Nr. 1. bis 4. aufgeführten Maaßregeln nähere Anweisung giebt und den nach §. 7. von den Einzelstaaten zu treffenden Bestimmungen zur Grundlage dient.

§. 9.

Sobald die Regierung eines Bundesstaates in die Lage kommt, ein Einfuhrverbot zu erlassen, zu verändern oder aufzuheben, hat dieselbe dem Bundespräsidium und den Regierungen der benachbarten Bundesstaaten davon Mittheilung zu machen.

§. 10.

Einfuhrbeschränkungen zwischen den einzelnen Bundesstaaten sind erst dann zulässig, wenn die Rinderpest innerhalb eines Bundesstaates ausbricht.

stąpiło. Administracyom kolei żelaznych wolno za to od wysyłacza pobrać wynagrodzenie w ilości dziesięciu srebrnych groszy od woza.

§. 7.

Bliższe postanowienia co do wykonania powyższych przepisów i co do czuwania nad niém przez stósowne organa, co do opędzania powstających kosztów i karania kontrawencyi, wydadzą państwa pojedyncze. Jednakowoż powinny wydane w téj mierze rozporządzenia zostać prezydyum związkowemu zakomunikowane.

§. 8.

Prezydyum związkowe wyda powszechną instrukcyą, która co do zastósowywania wyszczególnionych w §. 2. pod No. 1. do 4. środków bliższą informacyą zawierać i za podstawę mających się według §. 7. przez państwa pojedyncze wydać rozporządzeń służyć będzie.

§. 9.

Gdyby rząd którego państwa związkowego widział się spowodowanym, zakaz importu wydać, zmienić lub uchylić, winien on prezydyum związkowe i rządy sąsiednich państw związkowych o tém uwiadomić.

§. 10.

Ograniczenia importu pomiędzy pojedynczemi państwami związkowemi dozwolone są dopiero wtenczas, gdyby zaraza na bydło w którém państwie związkowém wybuchła.

§. 11.

Bricht die Rinderpest in einem Bundesstaate aus, so ist dem Bundespräsidium hiervon, sowie von den ergriffenen Maaßregeln Anzeige zu machen, dasselbe auch von dem weiteren Gange der Seuche in Kenntniß zu erhalten.

§. 12.

Dem Bundeskanzler liegt ob, die Ausführung dieses Gesetzes und der auf Grund desselben erlassenen Anordnungen zu überwachen. Erforderlichen Falls wird der Bundeskanzler selbstständig Anordnungen treffen, oder einen Bundeskommissar bestellen, welcher die Behörden des betheiligten Einzelstaates unmittelbar mit Anweisung zu versehen hat. Tritt die Seuche in einer solchen Gegend des Bundesgebietes oder in solcher Ausdehnung auf, daß von den zu ergreifenden Maaßregeln nothwendig die Gebiete mehrerer Bundesstaaten betroffen werden müssen, so hat der Bundeskommissar für Herstellung und Erhaltung der Einheit in den Seitens der Landesbehörden zu treffenden oder getroffenen Maaßregeln zu sorgen und deshalb das Erforderliche anzuordnen.

§. 13.

Die Behörden der verschiedenen Bundesstaaten sind verpflichtet, sich bei Ausführung der Maaßregeln gegen die Rinderpest auf Ansuchen gegenseitig zu unterstützen.

§. 14.

Zur Durchführung der Absperrungsmaaßregeln ist militairische Hülfe zu requiriren. Die Kommandobehörden haben den desfallsigen Requisitionen

§. 11.

Gdyby zaraza na bydło w którém państwie związkowém wybuchła, powinno się prezydyum związkowemu o tém, jako też o użytych środkach donieść, i takowe o dalszym przebiegu zarazy zawiadamiać.

§. 12.

Do Kanclerza związkowego należy czuwanie nad wykonaniem obecnego prawa i wydanych na mocy jego rozporządzeń. W razie potrzeby Kanclerz związkowy wyda samodzielnie dyspozycye, lub postanowi komisarza związkowego, który władze interesowanego państwa pojedynczego w instrukcyą wprost opatrzyć winien. Gdyby zaraza w takiéj okolicy obwodu związkowego lub w takim wybuchła rozmiarze, iżby mającymi się użyć środki koniecznie terytorya kilku dotknięte być musiały państw, wówczas komisarz związkowy o zaprowadzenie i utrzymanie jednotliwości w mających się ze strony władz krajowych wydać lub wydanych środkach się starać i potrzebne ztąd kroki zarządzić powinien.

§. 13.

Władze różnych państw związkowych obowiązane są, przy wykonywaniu środków przeciw zarazie bydła na wniosek wzajemnie się wspierać.

§. 14.

Ku przeprowadzeniu środków odłączenia rekwirować się ma o pomoc wojskową. Władze komenderujące obowiązane są odnośnym re-

der kompetenten Verwaltungsbehörden im erforderlichen Umfange zu entsprechen.

Sämmtliche Mehrkosten, welche durch die geleistete militairische Hülfe gegen die reglementsmäßigen Kosten des Unterhalts der requirirten Truppen in der Garnison entstehen, fallen der Bundeskasse zur Last.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 7. April 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

kwizycyom właściwych władz administracyjnych we wymaganym rozmiarze czynić zadość.

Wszelkie nadwyżki kosztów, jakieby w skutek udzielonéj pomocy wojskowéj nad przepisane regulaminem koszta utrzymania rekwirowanego wojska w załodze powstały, ciążą kasie związkowéj.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 7. Kwietnia 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 264.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Königlich Preußischen Legationsrath Guido v. Grabow

zum Generalkonsul des Norddeutschen Bundes für die Republik Venezuela zu ernennen geruht.

Derselbe ist zugleich als Geschäftsträger des Norddeutschen Bundes bei der Regierung der genannten Republik beglaubigt worden und hat sein Beglaubigungsschreiben in dieser Eigenschaft am 15. Februar d. J. übergeben.

(No. 264.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

królewsko-pruskiego radcę legacyjnego Guidona Grabow

mianować konsulem jeneralnym Związku północno-niemieckiego na Rzeczpospolitą Venezuela.

Takowy uwierzytelnionym został zarazem jako ajent Związku północno-niemieckiego u rządu pomienionéj Rzeczpospolitéj i oddał w téj własności swe pismo uwierzytelniające na dniu 15. Lutego r. b.

(Nr. 265.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Theodor Schultz zu Zanzibar

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 265.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

Teodora Schultz kupca w Zanzibar

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 266.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Adolph Seinecke zu Cincinnati

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 266.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

Adolfa Seinecke kupca w Cincinnati

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 267.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den Geschäftsträger des Norddeutschen Bundes bei der Regierung der Republik Chili, Levenhagen, zugleich zum Generalkonsul des Norddeutschen Bundes für die genannte Republik zu ernennen geruht.

(No. 267.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył ajenta Związku północno-niemieckiego u rządu Rzeczpospolitéj Chili, Levenhagen, mianować zarazem konsulem jeneralnym Związku północno-niemieckiego na pomienioną Rzeczpospolitę.

(Nr. 268.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Bernhard Eckelmann zu Ponce (Portoriko)

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 268.) Jego Królewska Mość Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego raczył

Bernarda Eckelmann kupca w Ponce (Portoriko)

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drn (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 12.

(Nr. 269.) Verordnung, betreffend die Einberufung des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins. Vom 17. April 1869.

(No. 269.) Rozporządzenie, tyczące się zwołania rady związkowéj niemieckiego Związku celnego. Z dnia 17. Kwietnia 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen, auf Grund der nach dem Vertrage ...ischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen vom 8. Juli 1867. ...s zustehenden Präsidial-Befugniß, was folgt:

Der Bundesrath des Deutschen Zollvereins wird berufen, am 28. d. M. in Berlin zusammen zu treten, und beauftragen Wir den Vorsitzenden des Bundesrathes mit den zu diesem Zwecke nöthigen Vorbereitungen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insiegel.

Gegeben Berlin, den 17. April 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy, na mocy przysługującéj Nam według traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą z 8. Lipca 1867. atrybucyi prezydyalnéj, co następuje:

Rada związkowa niemieckiego Związku celnego wzywa się, aby się 28. b. m. zebrała w Berlinie, a przewodniczącemu radzie związkowéj poruczamy przygotowania ku temu celowi potrzebne.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i królewska pieczęć.

Dan w Berlinie, dnia 17. Kwietnia 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 270.) Auf Grund der Bestimmung im Artikel 20. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen, die Fortdauer des Zoll- und Handelsvereins betreffend, vom 8. Juli 1867. (Bundesgesetzbl. S. 113.) sind von dem Präsidium des Deutschen Zoll- und Handelsvereins, nach Vernehmung des Ausschusses des Bundesrathes für Zoll- und Steuerwesen, folgenden Direktivbehörden und Hauptämtern die nachbenannten Beamten als Vereinsbeamte beigeordnet worden, und zwar:

I. als Vereinsbevollmächtigte:

1) der Königlich Sächsischen Zoll- und Steuerdirektion zu Dresden der bisher dem Königlich Württembergischen Steuerkollegium zu Stuttgart und der Großherzoglich Badischen Zolldirektion zu Carlsruhe als Vereinsbevollmächtigter beigeordnet gewesene Königlich Preußische Ober-Regierungsrath Daniel mit dem Wohnsitz in Dresden,

2) dem Königlich Württembergischen Steuerkollegium zu Stuttgart und der Großherzoglich Badischen Zolldirektion zu Carlsruhe der Königlich Preußische Geheime Regierungsrath v. Lessing mit dem Wohnsitz in Carlsruhe;

II. als Vereinskontroleure:

A. im Königreich Preußen:

1) den Hauptämtern zu Breslau, Ratibor, Myslowitz und Neustadt der Königlich Bayerische Ober-Grenzkontroleur Hering mit dem Wohnsitz in Breslau,

(No. 270.) Na mocy postanowienia w Art. 20. traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą, względem dalszego trwania Związku celnego i handlowego, z 8. Lipca 1867. (Zbiór praw zw. Str. 113), prezydyum niemieckiego Związku celnego i handlowego, posłuchawszy wydziału rady związkowéj dla spraw celnych i poborowych, przydało następującym władzom dyrektywnym i urzędom głównym wymienionych poniż urzędników we własności urzędników związkowych, a mianowicie:

I. we własności pełnomocników związkowych:

1) królewsko-saskiéj dyrekcyi ceł i poborów w Dreźnie przydanego dotychczas królewsko-wyrtemberskiemu kolegium poborowemu w Stuttgart i wielko-księsko-badeńskiéj dyrekcyi ceł w Carlsruhe we własności pełnomocnika związkowego królewsko-pruskiego nadradcę regencyjnego Daniel ze siedzibą w Dreźnie,

2) królewsko-wyrtemberskiemu kolegium poborowemu w Stuttgart i wielko-księsko-badeńskiéj dyrekcyi ceł w Carlsruhe królewsko-pruskiego tajnego radcę regencyjnego v. Lessing ze siedzibą w Carlsruhe;

II. we własności kontrolerów związkowych:

A. w królestwie pruskiém:

1) urzędom głównym we Wrocławiu, Raciborzu, Mysłowicach i Neustadt królewsko-bawarskiego nadkontrolera granicznego Hering ze siedzibą we Wrocławiu,

2) den Hauptämtern zu Görlitz, Mittelwalde, Liebau und Schweidnitz der Königlich Sächsische Ober-Steuerkontroleur Raabe mit dem Wohnsitz in Schweidnitz,

3) den Hauptämtern zu Hannover, Hildesheim und Münden der Königlich Württembergische Zollinspektor Mornhinweg mit dem Wohnsitz in Hannover,

4) den Hauptämtern zu Sebaldsbrück und Geestemünde an Stelle des in den Landesdienst zurückberufenen Königlich Bayerischen Zollinspektors Hofreiter der Königlich Bayerische Revisions-Oberkontroleur Lossow mit dem Wohnsitz in Bremen,

5) dem Hauptamte zu Colbergermünde der den Hauptämtern Stettin, Swinemünde und Anklam als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Bayerische Zollinspektor Brunner unter Entbindung von der Kontrole des Hauptamtes Anklam und unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Stettin,

6) dem Hauptamte zu Anklam der den Hauptämtern Stralsund und Wolgast als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Bayerische Zollinspektor Höher unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Stralsund;

B. im Königreich Bayern:

dem Hauptamte zu Furth am Walde der den Hauptämtern zu Waldmünchen und Regensburg als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Preußische Revisionsinspektor Hammers unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Regensburg;

C. im Großherzogthum Mecklenburg-Schwerin:

1) den Hauptämtern zu Rostock und Schwerin der Königlich Preußische Ober-Revisor Großjohann mit dem Wohnsitz in Rostock,

2) urzędom głównym w Zgorzelcu, Mittelwalde, Liebau i Świdnicy królewsko-saskiego nadkontrolera poborowego Raabe ze siedzibą w Świdnicy,

3) urzędom głównym w Hanowerze, Hildesheim i Muenden królewsko-wyrtemberskiego inspektora ceł Mornhinweg ze siedzibą w Hanowerze,

4) urzędom głównym w Sebaldsbrueck i Geestemuende w miejsce odwołanego napowrót do służby krajowéj królewsko-bawarskiego inspektora ceł Hofreiter królewsko-bawarskiego nadkontrolera rewizyjnego Lossow ze siedzibą w Bremie,

5) urzędowi głównemu w Colbergermuende przydanego urzędom głównym w Szczecinie, Swinemuende i Anklam we własności kontrolera związkowego królewsko-bawarskiego inspektora ceł Brunner, za zwolnieniem go od kontroli urzędu głównego w Anklam, z dotychczasową siedzibą w Szczecinie,

6) urzędowi głównemu w Anklam przydanego urzędom głównym w Stralsund i Wolgast we własności kontrolera związkowego królewsko-bawarskiego inspektora ceł Hoeher z dotychczasową siedzibą w Stralsund;

B. w królestwie bawarskiém:

urzędowi głównemu we »Furth am Walde« przydanego urzędom głównym we Waldmuenchen i Ratyzbonie we własności kontrolera związkowego królewsko-pruskiego inspektora rewizyjnego Hammers z dotychczasową siedzibą w Ratyzbonie;

C. we wielkiém księstwie Mecklenburg-Schwerin:

1) urzędom głównym w Rostock i Schwerin królewsko-pruskiego nadrewizora Grossjohann ze siedzibą w Rostock,

2) dem Hauptamte zu Güstrow der Königlich Preußische Steuerinspektor Bensch mit dem Wohnsitz in Güstrow;

D. im Großherzogthum Mecklenburg-Strelitz:

dem Hauptamte zu Neubrandenburg der Königlich Preußische Steuerinspektor Bensch mit dem Wohnsitz in Güstrow;

E. im Großherzogthum Oldenburg:

dem Hauptamte zu Varel der den Hauptämtern Oldenburg, Delmenhorst und Brake als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Preußische Steuerinspektor Hoffmann unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Oldenburg;

F. in der freien Hansestadt Bremen:

dem zollvereinsländischen Hauptamte zu Bremen an Stelle des in den Landesdienst zurückberufenen Königlich Bayerischen Zollinspektors Hofreiter der Königlich Bayerische Revisions-Oberkontroleur Lossow mit dem Wohnsitz in Bremen.

2) urzędowi głównemu w Guestrow królewsko-pruskiego inspektora poborowego Bensch ze siedzibą w Guestrow;

D. we wielkiém księstwie Mecklenburg-Strelitz:

urzędowi głównemu w Neubrandenburg królewsko-pruskiego inspektora poborowego Bensch ze siedzibą w Guestrow;

E. we wielkiém księstwie oldenburskiém:

urzędowi głównemu we Varel przydanego urzędom głównym Oldenburg, Delmenhorst i Brake we własności kontrolera związkowego królewsko-pruskiego inspektora poborowego Hoffmann z dotychczasową siedzibą w Oldenburg;

F. we wolném mieście hanzeatyckiém Bremie:

urzędowi głównemu Związku celnego w Bremie w miejsce odwołanego napowrót do służby krajowéj królewsko-bawarskiego inspektora ceł Hofreiter królewsko-bawarskiego nadkontrolera rewizyjnego Lossow ze siedzibą w Bremie.

(Nr. 271.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Preußischen und Bremischen Konsul Wilhelm Tappenbeck in Pará de Belem,

den Preußischen Konsul Heinrich Philipp Ludwig Kalkmann in Ceará,

den Preußischen und Oldenburgischen Konsul Johann Bley in Bahia,

den Preußischen Konsul Carl Heinrich Cornelius Wagner in Santos,

den Preußischen Konsul Ferdinand Ernst Friedrich Hackradt in Desterro,

den Preußischen Vizekonsul Victor Gaertner in Blumenau,

den Preußischen Vizekonsul und Hamburgischen Konsul Ottokar Dörffel in Dona Franciska,

den Preußischen Konsul Wilhelm Ter Brüggen in Porto Alegre,

den Preußischen Konsul Ludwig v. Loeßl in Rio Grande do Sul,

den Lübeckischen Konsul Joao Cancio Pereira Prazeres in San Luiz,

den Preußischen Vizekonsul Rudolph Waehneldt in Petropolis,

den Kaufmann Franz Otto Schramm zu Maroim

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes, sowie

den Kaufmann Alfred Weber zu Natal (Rio Grande do Norte) und

den Kaufmann Conrad Ernst Steidel in So Paolo

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 271.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

pruskiego i bremskiego konsula Wilhelma Tappenbeck w Pará de Belem,

pruskiego konsula Henryka Filipa Ludwika Kalkmann w Ceará,

pruskiego i oldenburskiego konsula Jana Bley w Bahia,

pruskiego konsula Karóla Henryka Korneliusza Wagner w Santos,

pruskiego konsula Ferdynanda Ernesta Fryderyka Hackradt w Desterro,

pruskiego wicekonsula Wiktora Gaertner w Blumenau,

pruskiego wicekonsula a hamburskiego konsula Otokara Doerffel w Dona Franciska,

pruskiego konsula Wilhelma Ter Brueggen w Porto Alegre,

pruskiego konsula Ludwika v. Loessl w Rio Grande do Sul,

lubeckiego konsula Joao Cancio Pereira Prazeres w San Luiz,

pruskiego wicekonsula Rudolfa Waehneldt w Petropolis,

Franciszka Otona Schramm kupca w Maroim

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego, jako też

Alfreda Weber kupca w Natal (Rio Grande do Norte) i

Konrada Ernesta Steidel kupca w So Paolo

wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 272.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann August v. Uslar zu Cardenas,

den Kaufmann Wilhelm Lauten zu Manzanillo und

den Kaufmann Hermann Fr. Gruner zu Cienfuegos

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 272.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

Augusta Uslar kupca w Cardenas,

Wilhelma Lauten kupca w Manzanillo i

Hermana Fr. Gruner kupca w Cienfuegos

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

Berichtigung.

In der Beilage Litt. C. zu dem im 34. Stück des Bundesgesetzblatts für 1868. abgedruckten Gesetze vom 25. Juni 1868., betreffend die Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes, ist S. 844. Kol. 6. sub Nr. 328. statt „Elpe" zu setzen: Elze, und ibid. S. 861. Kol. 6. sub Nr. 1540. statt „Wiesen" zu setzen: Winsen a. d. Luhe.

Sprostowanie.

W dodatku Lit. *C.* do odbitéj w 34. poszycie Zbioru praw związkowych za r. 1868. ustawie z 25. Czerwca 1868., tyczącéj się dostarczania inkwaterunku dla siły zbrojnéj podczas stanu pokojowego, Str. 868 w kolumnie 2. pod No. 317. zamiast »Elpe« czytaj: Elze, tudzież ibid. Str. 887 w kolumnie 2. pod No. 1535. zamiast »Wiesen« czytaj: Winzen n. rzeką Luhe.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 13.

(Nr. 273.) Konsular-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien. Vom 21. Dezember 1868.

(No. 273.) Konwencya konsularna pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami. Z dnia 21. Grudnia 1868.

Sua Maestà il Re di Prussia in nome della Confederazione della Germania del Nord, da una parte, e

Seine Majestät der König von Preußen, im Namen des Norddeutschen Bundes einerseits, und

Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, z jednéj, a

Sua Maestà il Re d' Italia d' altra parte,

Seine Majestät der König von Italien andererseits,

Jego Królewska Mość Król Włoski, z drugiéj strony,

all' oggetto di rendere vieppiù estese e vantaggiose le relazioni commerciali e di navigazione esistenti tra i due Paesi, avendo concordemente riconosciuto essere utile di fissare sovra basi più larghe e determinate i diritti, privilegi, immunità e gli obblighi dei Loro rispettivi Agenti Consolari, hanno deciso di conchiudere una Convenzione Consolare.

haben Behufs Ausdehnung und Förderung der Handels- und Schiffahrtsbeziehungen zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien übereinstimmend für nützlich erachtet, die Rechte, Privilegien, Immunitäten und Verpflichtungen der beiderseitigen konsularischen Agenten in ausgedehnter und bestimmter Weise grundsätzlich zu regeln und beschlossen, einen Konsular-Vertrag abzuschließen.

w celu rozszerzenia i poparcia stosunków handlowych i żeglużnych pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami, uznali zgodnie za korzystne, aby prawa, przywileje, imunicye i powinności obustronnych ajentów konsularnych w rozciągły i stanowczy sposób pryncypalnie uregulowano — i postanowili zawrzeć konwencyą konsularną.

A questo fine hanno nominato a Loro Plenipotenziari, cioè:

Demgemäß haben zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar

Tym końcem mianowali pełnomocnikami Swymi, i to:

Ausgegeben zu Berlin den 1. Mai 1869.

Wydany w Berlinie dnia 1. Maja 1869.

Sua Maestà il Re di Prussia

il Signor Bernardo König Suo Consigliere Intimo di Legazione

e Sua Maestà il Re d' Italia

il Signor Conte Edoardo di Launay, Suo Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario presso Suo Maestà il Re di Prussia e presso la Confederazione della Germania del Nord,

i quali dopo avere presentato i loro pieni poteri, trovati in buona e debita forma, convennero negli articoli seguenti.

Art. 1°.

Ciascuna delle Alte Parti contraenti avrà facoltà di stabilire Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari nei porti, città e luoghi del territorio dell' Altra parte. Esse si riserbano tuttavia il diritto di designare quelle località che si giudicasse conveniente di eccettuare, purchè questa riserva sia egualmente applicata a tutte le altre Potenze.

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren Geheimen Legationsrath Bernhard König, und

Seine Majestät der König von Italien:

Allerhöchstihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei Seiner Majestät dem Könige von Preußen und bei dem Norddeutschen Bunde, Graf Eduard v. Launay,

welche nach Mittheilung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten über nachstehende Artikel übereingekommen sind.

Art. 1.

Jeder der Hohen kontrahirenden Theile kann in den Häfen, Städten und Plätzen des Gebiets des andern Theils Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten bestellen. Es bleibt beiden Theilen das Recht vorbehalten, einzelne Oertlichkeiten, welche Sie für angemessen erachten, auszunehmen, jedoch muß dieser Vorbehalt gleichmäßig gegen alle andern Mächte in Anwendung gebracht werden.

Jego Królewska Mość Król Pruski:

Swego tajnego radcę legacyjnego Bernarda Koenig, a

Jego Królewska Mość Król Włoski:

Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra u Jego Królewskiéj Mości Króla Pruskiego i u Związku północno - niemieckiego, Hrabiego Edwarda di Launay,

którzy, zakomunikowawszy sobie pełnomocnictwa swe, w dobréj i należytéj formie będące, następujące umówili artykuły.

Art. 1.

Każdéj z dostojnych stron kontrahujących wolno po miastach, placach i portach drugiéj strony postanawiać konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów i ajentów konsularnych. Obu stronom waruje się prawo wyjęcia od tego pewnych miejscowości, któreby uznały za stósowne, jednakowoż wyjątek taki winien w równéj mierze względem wszystkich innych zastósowanym być mocarstw.

Art. 2°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari saranno reciprocamente ammessi e riconosciuti dietro presentazione delle loro patenti, secondo le regole e formalità stabilite nei Paesi rispettivi.

L' exequatur richiesto pel libero esercizio delle loro funzioni verrà loro spedito senza spesa, e, sulla presentazione del detto exequatur, l' Autorità superiore del luogo di loro residenza prenderà immediatamente le disposizioni necessarie perchè possano compiere i doveri della loro carica e perchè sieno ammessi al godimento delle esenzioni, prerogative, immunità, onori e privilegi, che vi sono annessi.

Art. 3°.

I Consoli inviati (Consules missi) saranno esenti dall' alloggio e dalle contribuzioni militari, dalle contribuzioni dirette, personali, mobiliari o sontuarie imposte dallo Stato o dai Comuni, a meno che posseggano beni immobili, facciano il commercio od esercitino qualche industria, nei quali casi saranno sottoposti alle medesime tasse, carichi ed imposte dei nazionali.

Art. 2.

Die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten werden nach Vorweisung ihrer Bestallungen in Gemäßheit der in beiden Ländern geltenden Bestimmungen und Förmlichkeiten gegenseitig zugelassen und anerkannt werden.

Das zur freien Ausübung der Amtsthätigkeit der gedachten Konsularbeamten erforderliche Exequatur wird kostenfrei ertheilt werden und nach Vorweisung des Exequatur wird die obere Behörde ihres Amtssitzes unverzüglich die erforderlichen Maaßregeln treffen, damit sie ihre Amtspflichten erfüllen können und des Genusses aller ihnen gebührenden Befreiungen, Rechte, Immunitäten, Ehren und Privilegien theilhaftig werden.

Art. 3.

Die Berufs-Konsuln (consules missi) sind befreit von Militair-Einquartierung und Militair-Steuern, sowie von direkten, Personal-, Mobiliar- oder Luxussteuern, mögen solche vom Staat oder von Kommunen auferlegt sein, ausgenommen wenn sie unbewegliches Eigenthum besitzen, Handel oder Gewerbe treiben, in welchem Falle sie denselben Abgaben, Lasten und Auflagen, wie die Nationalen unterworfen sind.

Art. 2.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni, po okazaniu swych instalacyi, przypuszczani i uznawani będą w miarę istniejących w obu krajach postanowień i formalności.

Exequatur, potrzebne ku wolnemu wykonywaniu funkcyi urzędowéj rzeczonych urzędników konsularnych, udzielać się będzie bez kosztów a za okazaniem Exequatur naczelna władza ichż siedziby urzędowéj zarządzi niebawem potrzebne środki, aby powinności urzędowych swych dopełnić i we wszelkich służących imż swobodach, prawach, imunicyach, honorach i przywilejach uczestniczyć mogli.

Art. 3.

Konsulowie z powołania (Consules missi) wolni są od inkwaterunku wojskowego i podatków wojskowych, tudzież od stałych poborów osobowych, mobiliarnych i zbytkowych, bez różnicy, czyby takowe były przez rząd lub gminy nałożone — wyjąwszy, gdyby posiadali nieruchomości, albo prowadzili handel lub proceder, w którym to razie ulegają oni tym samym podatkom i ciężarom, co krajowcy.

Essi godranno inoltre dell' immunità personale, salvo per fatti ed atti che la legislazione penale del Paese qualifichi di crimine.

Art. 4°.

Se i Consoli saranno negozianti, l' arresto personale non potrà loro applicarsi se non per i soli fatti di commercio e non per cause civili.

Art. 5°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari potranno collocare sopra la porta esterna del Consolato lo stemma della loro Nazione con questa iscrizione: Consolato o Vice-Consolato o Agenzia Consolare d' Italia — della Confederazione della Germania del Nord.

Potranno pure inalberare la bandiera del loro Paese nella casa Consolare nei giorni di solennità pubbliche o nelle altre occasioni di uso, a meno che non risiedano nella Capitale, ove si trova l'Ambasciata o Legazione del loro Sovrano.

Avranno parimenti facoltà di spiegare la bandiera nazionale rispettiva sul battello, che li conduca pel porto a disimpegnare funzioni della loro carica.

Sie genießen der persönlichen Immunität, ausgenommen wenn strafbare Handlungen vorliegen, welche nach der Landesgesetzgebung als Verbrechen angesehen werden.

Art. 4.

Gegen Wahl-Konsuln (consules electi) darf der Personal-Arrest nur in Handelssachen, nicht in Civilsachen, verhängt werden.

Art. 5.

Die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten können über dem äußern Eingange ihres Amtslokals das Nationalwappen mit der Umschrift: Konsulat oder Vizekonsulat oder Konsular-Agentur des Norddeutschen Bundes — Italiens anbringen.

Auch können sie die Nationalflagge an Tagen öffentlicher Festlichkeiten, sowie bei andern üblichen Gelegenheiten von ihrem Hause wehen lassen, ausgenommen wenn die gedachten Konsularbeamten in der Hauptstadt ihren Sitz haben, wo sich eine Botschaft oder Gesandtschaft ihres Landes befindet.

Es ist ihnen gleichfalls gestattet, ihre Nationalflagge auf dem Boote zu führen, dessen sie sich bei dienstlichen Fahrten im Hafen bedienen.

Używają oni imunicyi osobistéj, wyjąwszy, gdyby zachodziły czyny karogodne, które według ustawodawstwa krajowego jako zbrodnie się kwalifikują.

Art. 4.

Konsulowie wyborczy (Consules electi) ulegają aresztowi osobowemu li w sprawach handlowych, nie zaś w sprawach cywilnych.

Art. 5.

Konsulom jeneralnym, konsulom, wicekonsulom i ajentom konsularnym wolno nad zewnętrznym wchodem do lokalu urzędowego swego umieścić herb narodowy z napisem w koło: Konsulat resp. Wicekonsulat resp. Ajencya konsularna Związku północnoniemieckiego — Włoch.

Daléj wolno im banderę narodową w dniach publicznych uroczystości, jako też przy innych zwykłych okazyach na domie swym zaciągać, wyjąwszy, gdyby rzeczeni urzędnicy konsularni siedzibę swą mieli w stolicy, gdzie ambasada lub poselstwo ichż kraju przesiaduje.

Również wolno im jest banderę narodową swą prowadzić na łodzi, któréj przy jazdach służbowych w porcie używają.

Art. 6°.

Gli Archivi Consolari saranno in tutti i tempi inviolabili e le Autorità territoriali non potranno sotto alcun pretesto visitare o sequestrare le carte che ne fanno parte. Queste carte dovranno sempre essere completamente separate dai libri e carte risguardanti il commercio e l' industria che possano esercitare i funzionari Consolari rispettivi.

Art. 7°.

Nei casi d' impedimento, assenza o morte dei Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli od Agenti Consolari, gli Addetti Consolari, Cancellieri e Segretari che fossero già stati presentati come tali alle Autorità rispettive, saranno ammessi, di pieno diritto, secondo il loro ordine gerarchico, ad esercitare interinalmente le funzioni Consolari, senza che possa opporsi loro alcun impedimento dalle Autorità locali.

Queste dovranno per contro dar loro assistenza e protezione, e assicurar loro, durante la loro gestione interinale, il godimento di tutte le esenzioni, prerogative, immunità e privilegi reciprocamente stipulati nella presente Convenzione a favore dei funzionari Consolari.

Art. 6.

Die Konsulats-Archive sind jederzeit unverletzlich und die Landesbehörden können unter keinem Vorwande die zu den Archiven gehörigen Dienstpapiere einsehen oder mit Beschlag belegen. Die Dienstpapiere müssen stets von den das kaufmännische Geschäft oder das Gewerbe der resp. Konsularbeamten betreffenden Büchern und Papieren gesondert sein.

Art. 7.

In Verhinderungs- und Abwesenheitsfällen, desgleichen wenn ein Generalkonsul, Konsul, Vizekonsul oder Konsular-Agent stirbt, sind die Konsular-Eleven, Kanzler und Sekretaire, sofern sie als solche den betreffenden Behörden bereits präsentirt sind, ohne Weiteres je nach der Rangstufe, welche sie bekleiden, befugt, interimistisch die konsularischen Amtsbefugnisse auszuüben, ohne daß die Ortsbehörden ihnen Hindernisse in den Weg legen könnten.

Vielmehr müssen letztere denselben Beistand und Schutz gewähren und ihnen während ihrer interimistischen Amtswirksamkeit den Genuß aller Befreiungen, Rechte, Immunitäten und Privilegien zu Theil werden lassen, welche in dem gegenwärtigen Vertrage den beiderseitigen Konsularbeamten eingeräumt sind.

Art. 6.

Archiwa konsularne są każdego czasu nietykalne a władzom lokalnym nie wolno pod żadnym pretekstem należących do archiwów papierów służbowych przeglądać lub aresztem obkładać. Papiery służbowe powinny zawsze odłączone być od ksiąg i papierów, które się tyczą interesu kupieckiego lub procederu resp. urzędników konsularnych.

Art. 7.

W przypadkach przeszkody i nieobecności, tak samo, gdyby konsul jeneralny, konsul, wicekonsul lub ajent konsularny zmarł, elewi konsularni, kanclerze i sekretarze — skoroby jako tacy byli już prezentowani odnośnym władzom — mocni są, stósownie do stopnia, jaki piastują, bez wszystkiego konsularne atrybucye urzędowe interimistycznie wykonywać a władze lokalne nie mają prawa jakichkolwiek w tém stawiać im przeszkód.

Owszem ostatnie téj saméj udzielać im winny pomocy i obrony, niemniéj podczas tymczasowego ichż urzędowania dozwolić uczestniczenia we wszystkich tych imunicyach, prawach i przywilejach, jakie w obecnéj konwencyi obustronnym urzędnikom konsularnym są nadane.

Art. 8°.

I Consoli Generali e Consoli potranno nominare Vice-Consoli od Agenti Consolari nelle città, porti e luoghi dei loro distretti Consolari rispettivi, salva sempre l' approvazione del Governo territoriale.

Questi Agenti potranno essere scelti indistintamente fra i cittadini dei due Paesi, come anche fra gli stranieri, e saranno muniti di una patente rilasciata dal Console, che li avrà nominati, e sotto gli ordini del quale dovranno esercitare le loro funzioni.

Essi godranno dei medesimi privilegi ed immunità stipulate nella presente Convenzione. Tuttavia i Vice-Consoli e gli Agenti Consolari nominati dai Consoli Generali o dai Consoli, non saranno ammessi al benefizio delle esenzioni ed immunità sancite dall' Art. 3°.

Art. 9°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari potranno nell' esercizio delle funzioni loro affidate indirizzarsi alle Autorità del loro Distretto per reclamare contro qualunque infrazione dei Trattati o Conven-

Art. 8.

Die Generalkonsuln und Konsuln können, vorbehaltlich der Zustimmung der Landesregierung, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten in allen Städten, Häfen und Plätzen ihres Amtsbezirks ernennen.

Diese Agenten können ohne Unterschied aus Angehörigen beider Länder oder aus Angehörigen dritter Staaten gewählt werden. Sie erhalten ein Patent Seitens des Konsuls, welcher sie ernannt hat und auf dessen Weisung sie ihre Funktionen auszuüben haben.

Die in der gegenwärtigen Konvention verabredeten Privilegien und Immunitäten stehen auch ihnen zu. Doch sollen die von Generalkonsuln oder Konsuln ernannten Vizekonsuln und Konsular-Agenten derjenigen Befreiungen und Immunitäten nicht theilhaftig werden, von denen der Artikel 3. handelt.

Art. 9.

Die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten können sich in Ausübung der ihnen zustehenden Amtsbefugnisse an die Behörden ihres Amtsbezirks wenden, um wegen Zuwiderhandlung gegen die zwischen beiden Ländern bestehenden

Art. 8.

Konsulowie jeneralni i konsulowie mają prawo mianować wicekonsulów lub ajentów konsularnych po wszystkich miastach, portach i placach swego obwodu służbowego, z zastrzeżeniem przyzwolenia rządu krajowego.

Ajenci ciż mogą bez różnicy być z poddanych obu krajów lub z poddanych trzecich państw wybierani. Otrzymują oni patent ze strony konsula, który ich mianował, a według instrukcyi którego funkcye swe wykonywać mają.

Umówione w obecnéj konwencyi przywileje i imunicye przysługują i onymż. Jednakowoż mianowani przez konsulów jeneralnych lub konsulów wicekonsulowie i ajenci konsularni nie mają używać tych swobód i imunicyi, o których traktuje Art. 3.

Art. 9.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni w wykonywaniu przysługujących sobie atrybucyi urzędowych udawać się mogą do władz swego obwodu urzędowego w celu protestowania z powodu kon-

zioni esistenti fra i due Paesi, o contro qualsiasi abuso, di cui potessero lagnarsi i loro connazionali.

Se le loro rimostranze non fossero accolte dalle Autorità del Distretto, potranno ricorrere, in mancanza di Agente Diplomatico del loro Paese, al Governo dello Stato in cui risiedono.

Art. 10°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli, od Agenti Consolari dei due Paesi, o loro Cancellieri potranno, in quantò la legislazione del loro Paese loro ne dia la facoltà:

1°. ricevere nelle loro Cancellerie, al domicilio delle Parti e a bordo delle navi di loro nazione, le dichiarazioni, che abbiano a prestare i Capitani, equipaggi e passeggieri, negozianti e qualunque altro suddito del loro Paese.

2°. ricevere come notari le disposizioni testamentarie dei loro nazionali, ed ogni altro atto unilaterale, come pure ogni atto convenzionale, oc-

Traktate oder Konventionen, oder wegen irgend einer ihren Staatsangehörigen zur Beschwerde gereichenden Beeinträchtigung Einspruch zu erheben.

Wenn die Behörden ihres Bezirks auf ihre Reklamationen nicht eingehen, so können sie sich in Ermangelung eines diplomatischen Vertreters ihres Landes an die Central-Regierung des Landes, in welchem sie ihren Amtssitz haben, wenden.

Art. 10.

Die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten beider Länder, ingleichen ihre Kanzler können, soweit sie nach den Gesetzen ihres Landes dazu befugt sind,

1. in ihren Kanzleien, in der Wohnung der Betheiligten und am Bord der Nationalschiffe diejenigen Erklärungen entgegennehmen, welche die Schiffsführer, die Schiffsmannschaft und die Schiffspassagiere, Handelstreibende und sonstige Angehörige ihres Landes abzugeben haben;
2. Notariatsurkunden, sowohl über einseitige Rechtsgeschäfte, einschließlich letztwilliger Verfügungen, von Angehörigen ihres Landes, als auch über Verträge auf-

trawencyi naprzeciw istniejącym pomiędzy obu krajami traktatom lub umowom, albo z powodu jakiegokolwiek krajowcom swym wyrządzonego, zażalenie uzasadniającego pokrzywdzenia.

Gdyby władze ichż obwodu reklamacyi nie uwzględniły, wolno im, w braku dyplomatycznego ichż kraju reprezentanta, udać się władzy centralnéj kraju, w którym urzędową siedzibę swą mają.

Art. 10.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni obu krajów, tudzież ich kanclerze, o ileby według ustaw swego kraju byli do tego uprawnieni, mocni są,

1. w swych kancelaryach, w pomieszkaniu interesentów i na pokładzie okrętów narodowych przyjmować te deklaracye, któreby prowadnicy okrętów, służba okrętowa i pasasierzy okrętowi, handlerze lub jacykolwiek inni ichż kraju poddani zdać chcieli;
2. dokumenta notaryalne, tak co do jednostronnych aktów prawa, rachując do tego ostateczne rozporządzenia, od poddanych swego kraju, jako

corso fra uno o più dei loro connazionali ed altre persone del Paese in cui risiedano, nonché ogni atto convenzionale d'interesse esclusivo dei nazionali di quest' ultimo Paese, purchè, ben inteso, tali atti si riferiscano a beni situati sul territorio della Nazione a qui appartiene il Console o il funzionario Consolare davanti al quale si effettua la conclusione di tali atti.

Le copie o estratti di essi atti, debitamente legalizzati da detti funzionari e segnati col bollo d' Ufficio del Consolato Generale, Consolato, Vice-Consolato od Agenzia Consolare, faranno fede tanto in giudizio che fuori, così in Italia che nella Germania del Nord, al medesimo titolo che gli originali, ed avranno la medesima forza e valore che se fossero rogati da notari od altri pubblici Ufficiali dell' uno o dell' altro Paese, purchè questi atti siano distesi nella forma richiesta dalle leggi dello Stato a cui appartengono i Consoli, Vice-Consoli od Agenti Consolari, e sieno poi stati sottoposti al bollo, registrazione ed a tutte le altre formalità, che si

nehmen, welche zwischen einem oder mehreren ihrer Nationalen und anderen Personen des Landes, in welchem sie residiren, geschlossen werden, ingleichen selbst über Verträge, welche ausschließlich Angehörige des Landes ihrer Residenz betreffen, soweit solche Verträge sich auf Grundstücke beziehen, welche im Lande des instrumentirenden Konsuls oder Konsularbeamten belegen sind. Die von den gedachten Beamten vorschriftsmäßig beglaubigten und mit ihrem Amtssiegel versehenen Abschriften dieser Urkunden oder Auszüge aus denselben sollen vor Gericht und außergerichtlich sowohl in Norddeutschland, als in Italien in gleicher Weise wie die Originale Glauben und dieselbe Kraft und Gültigkeit haben, als wenn sie von Notaren oder anderen öffentlichen Beamten des einen oder des andern Landes aufgenommen wären, vorausgesetzt, daß diese Urkunden in derjenigen Form aufgenommen worden sind, welche die Gesetze des Staats, dem die Konsuln, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten angehören, vorschreiben und vorausgesetzt, daß demnächst bezüglich des Stempels, der Registrirung und aller andern Formalitäten die betreffenden Bestimmungen des Landes, in welchem der Akt zur Aus-

też co do układów — przyjmować, które pomiędzy jednym lub kilku z ichż krajowców a innemi osobami kraju, w którym przesiadują, bywają zawierane, również nawet i co do układów, które wyłącznie poddanych kraju ichż rezydencyi dotyczą, gdyby układy takie odnosiły się do gruntów, w kraju przyjmującego instrument konsula lub urzędnika konsularnego położonych. Uwierzytelnione przez rzeczonych urzędników należycie i pieczęcią urzędową ichż opatrzone kopie dokumentów tychże lub wyciągi z nich mają przed sądem lub po za nimż tak w Północnych Niemczech, jako też we Włoszech mieć równą z oryginałami wiarę, oraz tęsamą moc i ważność, jak gdyby przyjęte były przez notaryuszy lub innych urzędników publicznych jednego lub drugiego kraju — przypuszczając, iżby dokumenta te były w téj przyjęte formie, jaką przepisują ustawy państwa, do którego konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni należą, oraz przypuszczając, iżby następnie pod względem stępla registratury i wszel-

usano nel Paese in cui l' atto deve eseguirsi.

Quando si dubiti dell' autenticità di un documento pubblico registrato nella Cancelleria di uno dei Consolati rispettivi, non se ne potrà rifiutare il confronto con l' atto originale alla persona interessata che ne facesse domanda, e che potrà assistere alla collazione, ove ciò stimi conveniente.

Art. 11°.

In caso di decesso di qualche suddito di una delle Parti contraenti nel territorio dell' altra, le Autorità locali dovranno avvisare immediatamente il Console Generale, Console, Vice-Console od Agente Consolare, nel cui distretto sia occorso il decesso.

Essi dovranno da parte loro dare lo stesso avviso alle Autorità locali, ove pei primi ne fossero informati.

Quando un Italiano nella Germania del Nord o un Tedesco in Italia fosse morto senza far testamento, nè designare esecutore testamentario, o se gli credi legittimi

führung kommen soll, erfüllt sind.

Wenn die Aechtheit eines in der Kanzlei der beiderseitigen Konsuln ausgefertigten Dokumentes in Zweifel gezogen wird, so sind die betheiligten Personen auf ihr Verlangen berechtigt, die Original-Verhandlung einzusehen, auch bei der Kollationirung, wenn diese erforderlich erscheint, gegenwärtig zu sein.

Art. 11.

Wenn ein Angehöriger einer der kontrahirenden Theile in dem Gebiete des andern Theils stirbt, so sollen die Landesbehörden dem Generalkonsul, Konsul, Vizekonsul oder Konsular-Agenten, in dessen Amtsbezirke der Todesfall vorkommt, sofort Nachricht geben.

Ihrerseits müssen letztere, wenn der Todesfall zuerst zu ihrer Kenntniß kommt, die Landesbehörden benachrichtigen.

Wenn ein Italiener in Norddeutschland oder ein Norddeutscher in Italien stirbt, ohne eine letztwillige Verfügung errichtet oder einen Testamentsexekutor bestellt zu haben, oder wenn die gesetz-

kich innych formalności dopełniono odnośnych przepisów kraju, w którym akt ma zostać wykonanym.

Gdyby prawość dokumentu, w kancelaryi obustronnych konsulów wygotowanego, poddano w wątpliwość, wówczas interesowane osoby mocne są żądać wglądu w akt oryginalny, niemniéj być przytomnemi kolacyonowaniu, gdyby takowe uznano za potrzebne.

Art. 11.

W przypadku zejścia poddanego któréj z stron kontrahujących na terytoryum strony drugiéj, władze krajowe obowiązane być mają uwiadomić o tém niebawem konsula jeneralnego, konsula, wicekonsula lub ajenta konsularnego, w obwodzie którego przypadek śmierci się wydarzył.

Urzędnicy konsularni natomiast, gdyby przypadek śmierci wpierw do ichż doszedł wiadomości, obowiązani są władze krajowe uwiadomić.

Gdyby Włoch zmarł w Północnych Niemczech lub Niemiec Północny we Włoszech, nie pozostawiwszy ostatecznego woli swéj rozporządzenia lub nie postanowiwszy egze-

o testamentari fossero minorenni, incapaci od assenti, o se gli esecutori testamentari nominati non si trovassero nel luogo, ove si apre la successione, i Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari della Nazione del defunto avranno il diritto di procedere successivamente alle seguenti operazioni:

1°. Apporre i sigilli, o d' Ufficio, o sulla domanda delle parti interessate, sovra tutti i beni mobili e carte del defunto, avvertendo di questa operazione l' Autorità locale competente, che nel caso in cui le leggi del Paese glielo prescrivano, potrà assistere ed apporre anche i propri sigilli.

Questi sigilli, come pure quelli dell' Agente Consolare, non dovranno togliersi senza il concorso dell' Autorità locale.

Nondimeno, se dopo un avviso diretto dal Console all' Autorità locale per invitarla ad assistere alla levata dei doppi sigilli, questa non

lichen oder Testamentserben minderjährig, ihren Angelegenheiten vorzustehen unfähig oder abwesend sind, oder wenn die ernannten Testamentsexekutoren nicht an demjenigen Orte, wo die Erbschaft eröffnet wird, anwesend sind, so haben die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten des Theils, welchem der Erblasser angehörte, das Recht, folgende Amtshandlungen successive vorzunehmen:

1. Von Amtswegen oder auf Antrag der betheiligten Parteien alle Mobilien und Papiere des Verstorbenen zu versiegeln; sie müssen jedoch der kompetenten Lokalbehörde Nachricht geben und diese kann, wenn die Landesgesetze es vorschreiben, bei der Siegelung gegenwärtig sein, auch ihre eigenen Siegel mit anlegen.

Diese und die vom Konsularbeamten angelegten Siegel dürfen ohne Mitwirkung der Lokalbehörde nicht abgenommen werden.

Sollte jedoch die Lokalbehörde, auf die von dem Konsul an sie gerichtete Einladung, dem Abnehmen der beiderseitigen Siegel beizuwohnen, innerhalb 48 Stun-

kutora testamentu, albo gdyby spadkobiercy prawni (ab intestato) lub testamentarni byli nieletnimi, do zawiadowania interesami swemi niezdolnymi albo też nieobecnymi, również gdyby mianowani egzekutorzy testamentu nie byli obecni w miejscu, gdzie spadek się otwiera, w takim razie konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni strony téj, do któréj spadkodawca należał, mają prawo następujące po sobie przedsiębrać czynności urzędowe:

1. Z urzędu lub na wniosek interesowanych stron wszelkie ruchomości i papiery zmarłego opieczętować; winni oni atoli właściwą władzę lokalną o tém zawiadomić a ta, gdyby ustawy krajowe to przepisywały, może opieczętowywaniu być przytomną, oraz i swe własne pieczęci przyłożyć.

Pieczęci też, jako i pieczęci, przez urzędników konsularnych przyłożone, nie powinny bez współdziałania władzy lokalnéj być zdejmowane.

Gdyby zaś władza lokalna na wystósowane do niéj przez konsula zaproszenie, aby zdejmowaniu obustronnych pieczęci była przytomną, w prze-

comparisse dentro un termine di 48 ore dal ricevimento dell' avviso, il detto Agente potrà procedere da solo a tale operazione.

L' Autorità locale apporrà la sua firma ai processi verbali redatti in sua presenza, senza che pel suo intervento d' ufficio nelle medesime possa esigere diritti di alcuna specie.

2°. Formare l'inventario di tutti i beni ed effetti del defunto in presenza dell' Autorità locale, se, in seguito all' avviso di cui sopra, questa stima di dovervi assistere.

3°. Provvedere alla vendita all' asta pubblica di tutti gli effetti mobili della successione, che potranno deteriorarsi e di quelli che sieno di difficile conservazione, come pure dei raccolti od effetti, per la di cui alienazione si presentino circostanze favorevoli.

4°. Deporre in luogo sicuro gli effetti e valori compresi nell' inventario, l' ammontare dei crediti, che si riscuoteranno ed i prodotti delle rendite, che si percepiranno.

den vom Empfange der Benachrichtigung an gerechnet sich nicht einfinden, so kann der gedachte Beamte allein zur Wiederaufsiegelung schreiten.

Die Lokalbehörde hat alle in ihrer Gegenwart aufgenommenen Protokolle mit zu unterschreiben, ohne daß sie für ihre amtliche Mitwirkung irgend welche Kosten liquidiren könnte.

2. Sie können alle Nachlaßgegenstände inventarisiren und zwar in Gegenwart der Lokalbehörde, wenn diese auf die obenerwähnte Benachrichtigung ihre Mitwirkung für erforderlich hält.

3. Sie können alle beweglichen Nachlaßeffekten, welche dem Verderben ausgesetzt oder schwer aufzubewahren sind, sowie Ernten oder Effekten, zu deren Veräußerung sich eine günstige Gelegenheit bietet, öffentlich verkaufen.

4. Sie sind befugt, die inventarisirten Nachlaßeffekten und Gelder in Verwahrung zu nehmen, desgleichen den Betrag der von ihnen einkassirten Nachlaßforderungen und erhobenen Zinsen.

ciągu 48 godzin, od odebrania uwiadomienia rachując, nie przybyła, natenczas dotyczący urzędnik mocen jest sam do rozpieczętowania przystąpić.

2. Mogą oni wszelkie przedmioty do spadku należące zinwentaryzować, i to w przytomności władzy lokalnéj, gdyby takowa na wyż wspomnione uwiadomienie współdziałanie swe uznała za potrzebne.

Władza lokalna winna wszystkie w jéjż przytomności przyjęte protokóły wespół podpisać, bez prawa likwidowania jakichkolwiek za urzędowe współdziałanie swe kosztów.

3. Wolno im wszelkie należące do spadku efekta, któreby wystawione były na zepsucie lub z trudnością przechować się dały, niemniéj zbiory lub efekta, do sprzedaży którychby korzystna nadarzała się okazya, publicznie sprzedać.

4. Mocni oni są zinwentaryzowane efekta lub pieniądze, do spadku należące, wziąść w aserwacyą, tak samo kwotę ściągnionych przez nichż należytości spadku i wpłynione prowizye.

Se in seguito della convocazione menzionata nel paragrafo seguente si presentassero sudditi del Paese, o di una terza Potenza come interessati nella successione abintestata o testamentaria, l' Autorità locale disporrà per il deposito dei valori ed effetti necessari per coprire i crediti rispettivi.

5°. Annunziare la morte avvenuta, e convocare per mezzo dei periodici del luogo e di quelli del Paese del defunto, se fosse necessario, i creditori, che potessero esistere verso la successione, affinchè questi possano presentare nel termine fissato dalle leggi del luogo i rispettivi titoli di crediti debitamente giustificati.

Quando si presentassero creditori verso la successione testamentaria od intestata, si dovrà effettuare il pagamento dei loro crediti entro il termine di giorni quindici dalla chiusura dell' inventario, se esistono fondi che si possano destinare a quest' uso, ed in caso contrario, appena realizzati nel modo più conveniente i valori necessari.

Wenn auf die unter der folgenden Nummer erwähnte Aufforderung sich Landesangehörige oder Angehörige eines dritten Staates als Betheiligte bei dem Intestat- oder testamentarischen Nachlasse melden, so ist die Lokalbehörde befugt, über die Deposition der zur Deckung der bezüglichen Forderungen nöthigen Gelder oder Effekten zu befinden.

5. Sie sind befugt, in den öffentlichen Blättern des Orts, erforderlichen Falls auch der Heimath des Erblassers, den Todesfall bekannt zu machen und die etwaigen Nachlaßgläubiger aufzufordern, innerhalb der in den Landesgesetzen vorgeschriebenen Frist ihre Forderungen anzumelden und zu bescheinigen.

Wenn sich Erbschaftsgläubiger melden, so sind sie, wenn genügende Mittel vorhanden sind, innerhalb 14 Tagen nach Vollendung des Inventars zu befriedigen. Sind keine Mittel vorhanden, so findet die Befriedigung nach dem in geeignetster Weise herbeizuführenden Eingange derselben statt.

Gdyby na wspomnioną pod następnym numerem odezwę krajowcy lub poddani trzeciego państwa zgłosili się jako interesenci spadku testamentarnego lub prawnego (ab intestato), władza lokalna mocną jest postanowić co do depozycyi pieniędzy lub efektów, na pokrycie odnośnych pretensyi potrzebnych.

5. Mają oni prawo, w pismach publicznych odnośnego miejsca, w razie potrzeby, i ojczyzny spadkodawcy, przypadek śmierci obwieścić i jakowych wierzycieli spadku wezwać, aby w przeciągu przepisanego w ustawach krajowych terminu pretensye swe podali i poświadczyli.

W razie zgłoszenia się wierzycieli spadku, winni oni, jeżeli środki wystarczają, zostać w przeciągu 14 dni po ukończeniu inwentaryzacyi zaspokojeni. Jeżeliby środków nie było, zaspokojenie nastąpi po mającém się w najstósowniejszy sposób spowodować nadejściu takowych.

Se i Consoli rispettivi negassero il pagamento di tutto o di parte dei crediti, allegando l' insufficienza della successione per soddisfarli, i creditori potranno intentare un' azione davanti l'Autorità giudiziaria competente ovvero, se lo stimino utile ai loro interessi, chiedere all' Autorità competente la facoltà di costituirsi in stato di unione.

Ottenuta tale dichiarazione nelle vie legali stabilite in ciascuno dei due Paesi, i Consoli o Vice-Consoli dovranno fare immediatamente consegna all' Autorità giudiziaria od ai Sindaci del fallimento, secondo i casi, di tutti i documenti effetti e valori appartenenti alla successione testamentaria od abintestata, e gli Agenti suddetti rimarranno incaricati di rappresentare gli eredi assenti, minori od incapaci.

In ogni caso i Consoli Generali, Consoli e Vice-Consoli potranno consegnare la eredità od il suo prodotto agli eredi legittimi od ai loro mandatari, soltanto dopo spirato il termine di mesi sei, dal giorno in cui

Wenn die beiderseitigen Konsuln die Bezahlung der Nachlaßschulden wegen angeblicher Insufficienz des Nachlasses ganz oder theilweise verweigern, so können die Gläubiger, wenn sie es für vortheilhaft halten, bei dem kompetenten Lokalgerichte auf Befriedigung klagen, beziehungsweise bei der zuständigen Behörde den Antrag stellen, den Konkurs zu eröffnen.

Sobald die Konkurseröffnung in der, in beiden Ländern gesetzlich vorgeschriebenen Weise erfolgt ist, müssen die Konsuln oder Vizekonsuln dem Gerichte, beziehungsweise den Syndicis (Verwaltern) alle zum Nachlaß gehörigen Dokumente, Effekten und Werthe sofort ausfolgen, wobei den gedachten Konsularbeamten obliegt, das Interesse der abwesenden, minderjährigen oder handlungsunfähigen Erben wahrzunehmen.

In allen Fällen können die Generalkonsuln, Konsuln und Vizekonsuln den Nachlaß oder den Erlös desselben den gesetzlichen Erben oder ihren Bevollmächtigten erst sechs Monate nach dem Tage, an welchem der Todesfall in den Blättern bekannt ge-

Gdyby obustronni konsulowie spłaty długów spadku dla rzekomego niewystarczania spadku całkiem lub po części odmówili, wierzyciele, gdyby to uznali za korzystne, mogą u właściwego sądu lokalnego skarzyć o zaspokojenie, względnie u właściwéj władzy wnieść o otworzeniu konkursu.

Po otworzeniu konkursu w sposób, jaki w obu krajach ustawami przepisany, konsulowie lub wicekonsulowie powinni sądowi, względnie syndykom (zarządcom) wszelkie do spadku należne dokumenta, efekta i wartości niebawem wydać, przy czém wspomnieni urzędnicy konsularni interesu nieobecnych, nieletnich lub do czynności niezdolnych spadkobierców dopilnować są obowiązani.

We wszystkich przypadkach wolno konsulom jeneralnym, konsulom i wicekonsulom sukcesyą, lub zyskane z jéjż sprzedaży pieniądze, prawnym spadkobiercom lub ichż pełnomocnikom dopiero w sześć miesięcy po

l' annunzio della morte avvenuta fu pubblicato nei giornali.

6°. Amministrare e liquidare, o da sè, o mediante persona nominata sotto la loro responsabilità, la successione testamentaria od intestata, senza che l' Autorità locale possa intervenire in tali operazioni, salvo che sudditi del Paese o di una terza Potenza avessero a far valere diritti sulla successione stessa, chè in tal caso, se insorgessero difficoltà procedenti principalmente da qualche reclamo che dia luogo a contesa fra le parti, non avendo i Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli od Agenti Consolari alcun diritto di risolverle, dovranno conoscerne i Tribunali del Paese, ai quali spetta il provvedere e giudicare sopra le medesime.

I detti Agenti Consolari agiranno ancora come rappresentanti della successione testamentaria od intestata, cioè a dire, mentre conserveranno l' amministrazione ed il diritto di liquidare definitivamente la eredità, come pure quella di procedere alla vendita degli effetti nei termini anteriormente prescritti, ve-

macht worden ist, aushändigen.

6. Sie können den Nachlaß verwalten und liquidiren, oder durch einen Bevollmächtigten unter ihrer Verantwortlichkeit verwalten und liquidiren lassen, ohne daß die Ortsbehörden sich einmischen dürfen, es sei denn, daß Landesangehörige oder Angehörige eines dritten Staates Ansprüche gegen den Nachlaß geltend machen, in welchem Falle die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten nicht das Recht der Entscheidung haben, wenn Schwierigkeiten namentlich aus Reklamationen entstehen, die zu Streit zwischen den Betheiligten Anlaß geben, vielmehr steht den kompetenten Landesgerichten die Entscheidung bezüglich solcher Ansprüche zu.

Die gedachten Konsularbeamten fahren jedoch fort, als Vertreter des testamentarischen oder Intestat-Nachlasses zu handeln, d. h. sie behalten inzwischen die Verwaltung und das Recht, den Nachlaß endgültig zu liquidiren, ingleichen das Recht, die Nachlaßgegenstände unter Beobachtung der oben vorgeschriebenen Fristen zu verkaufen, sie haben auch die

dniu, w którym przypadek śmierci w pismach obwieszczono, wydać.

6. Mogą oni sukcesyą administrować i likwidować, lub przez pełnomocnika pod swą odpowiedzialnością administrować i likwidować kazać, bez mięszania się do tego władz miejscowych, wyjąwszy, żeby krajowcy lub poddani trzeciego państwa rościli do spadku pretensye, w którym to przypadku konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni nie mają prawa rozstrzygania, gdyby powstały trudności zwłaszcza z reklamacyi, do sporu pomiędzy interesentami pochop dających, raczéj decyzya co do takichż pretensyi służy wyłącznie właściwym sądom krajowym.

Rzeczeni urzędnicy konsularni atoli nie przestają działać jako reprezentanci testamentarnego lub beztestamentarnego spadku, t. j. zatrzymują oni tymczasowie zarząd oraz prawo stanowczego likwidowania spadku, tudzież prawo sprzedania przedmiotów spadku, za przestrzeganiem wyż przepisanych terminów;

glieranno eziandio agli interessi degli eredi con facoltà di designare gli Avvocati incaricati di sostenere i loro diritti dinanzi ai Tribunali, restando inteso, che essi debbano somministrar loro tutte le carte e documenti propri a rischiarare la questione, che si sottopone al loro giudizio.

Pronunziata la sentenza, i Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli, od Agenti Consolari dovranno eseguirla, se da essi non venga interposto appello, e continueranno allora di pieno diritto la liquidazione, che fosse stata sospesa sino alla definizione della controversia.

7°. Costituire, ogni qualvolta ne sia il caso, la tutela e la cura secondo le leggi del loro paese.

Art. 12°.

Morendo un Italiano nella Germania del Nord, od un Tedesco in Italia in un luogo ove non si trovino Autorità Consolari della sua Nazione, l' Autorità locale competente procederà giusta la legislazione del Paese all' inventario

Interessen der Erben wahrzunehmen und sind befugt, zur Vertretung der Rechte derselben vor den Gerichten Advokaten zu bevollmächtigen. Selbstverständlich müssen sie den Gerichten alle Papiere und Dokumente vorlegen, durch welche die der Entscheidung derselben vorliegende Frage aufgeklärt werden kann.

Nach gefällter Entscheidung müssen die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten dieselbe vollstrecken, wenn sie nicht Berufung eingelegt haben, auch haben sie das Recht, die etwa bis zur Entscheidung des Streits unterbrochene Liquidation fortzusetzen.

7. Sie können eintretenden Falls eine Vormundschaft und Kuratel, den Gesetzen ihres Landes entsprechend, einleiten.

Art. 12.

Wenn ein Italiener in Norddeutschland oder ein Norddeutscher in Italien an einem Orte stirbt, wo keine Konsularbehörde seiner Nation vorhanden ist, so hat die zuständige Lokalbehörde nach den Landesgesetzen zur Inventarisirung der Effekten und zur Liquidirung

obowiązani oni też są interesów spadkobierców przestrzegać i mocni są ku dopilnowaniu praw tychże przed sądami upełnomacniać adwokatów. Rozumie się samo przez się, iż przy tém obowiązani oni są sądom przedłożyć wszelkie papiery i dokumenta, za pomocą którychby kwestya przedłożona tymże do rozstrzygnięcia mogła być wyjaśnioną.

Po zapadłéj decyzyi, konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie lub ajenci konsularni obowiązani są takową spełnić, gdyby nie byli założyli rekursu, niemniéj mają oni prawo kontynuowania likwidacyi przerwanéj na przypadek aż do rozstrzygnięcia sporu.

7. Mogą oni w zachodzącym przypadku zaprowadzić opiekuństwo i kuratelę, odpowiednio ustawom ichż kraju.

Art. 12.

Gdyby Włoch w Północnych Niemczech lub Północny Niemiec we Włoszech zmarł w miejscu, gdzie nie ma władzy konsularnéj jegoż narodu, wówczas właściwa władza lokalna powinna według ustaw krajowych do inwenta-

degli effetti e alla liquidazione dei beni lasciati, e sarà tenuta a dare avviso nel più breve termine possibile del risultato delle sue operazioni all' Ambasciata o Legazione rispettiva, od all' Autorità Consolare più prossima al luogo in cui si è aperta la successione. Ma, dal momento in cui si presenti in persona o per mezzo di qualche delegato, l' Agente Consolare più vicino al luogo, dove si è aperta la detta successione ab intestata o testamentaria, lo intervento dell' Autorità locale dovrà uniformarsi al disposto dell' articolo 11° di questa Convenzione.

Art. 13°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari dei due stati conosceranno esclusivamente degli atti d' inventario, e delle altre operazioni praticate per la conservazione dei beni ed oggetti di ogni natura lasciati dai marinai e passeggieri della loro Nazione, morti a terra od a bordo delle navi del loro paese, sia durante la traversata, sia nel porto di arrivo.

Art. 14°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari potranno recarsi personalmente o inviare delegati a bordo delle navi di loro

des Nachlasses zu schreiten und der betreffenden Botschaft oder Gesandtschaft oder der dem Nachlaßorte nächsten Konsulatsbehörde binnen kürzester Frist von dem Ergebniß ihrer Amtshandlungen Nachricht zu geben.

Sobald jedoch der, dem Orte, wo der Nachlaß eröffnet ist, nächste Konsularbeamte selbst oder durch einen Delegirten sich einfindet, hat die Mitwirkung der Lokalbehörde sich nach den Bestimmungen des Artikel 11. der gegenwärtigen Konvention zu richten.

Art. 13.

Den Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten der beiden Theile steht ausschließlich die Inventarisirung und jede andere zur Konservirung der Verlassenschaft erforderliche Maaßregel zu, wenn es sich um den Nachlaß von Schiffsleuten und Schiffspassagieren ihrer Nation handelt, mögen dieselben am Lande oder an Bord von Nationalschiffen, während der Reise oder im Bestimmungshafen gestorben sein.

Art. 14.

Die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten können sich an Bord der Nationalschiffe begeben oder einen Delegirten an Bord schicken, so-

ryzacyi efektów i do likwidacyi spadku przystąpić i odnośną ambasadę lub poselstwo albo najbliższą miejsca spadku władzę konsularną w najkrótszym czasie o wypadku swych czynności urzędowych zawiadomić.

Gdyby zaś urzędnik konsularny najbliższy miejsca, gdzie sukcesya otworzona, sam lub przez delegowanego się stawił, współdziałanie władzy lokalnéj stósować się winno według postanowień Art. 11. obecnéj konwencyi.

Art. 13.

Konsulom jeneralnym, konsulom, wicekonsulom i ajentom konsularnym obu stron przysługuje wyłącznie inwentaryzacya i każdy inny środek, ku konserwacyi spadku wymagany, gdyby chodziło o spadek po majtkach i pasasierach okrętowych ichż narodu, bez różnicy, czyby takowi zmarli byli na lądzie lub na okrętach narodowych, podczas podróży lub w porcie przeznaczenia.

Art. 14.

Konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni mogą udawać się na pokład okrętów narodowych lub delegowa-

Nazione già ammesse a libera pratica, interrogare i Capitani e gli equipaggi, esaminare le carte di bordo, ricevere le dichiarazioni sopra il loro viaggio, la loro destinazione e gl' incidenti della traversata, redigere i manifesti ed agevolare la spedizione dei loro bastimenti, e finalmente accompagnarli davanti i Tribunali e negli Uffici Amministrativi del Paese per servir loro d' interpreti ed Agenti negli Affari che avranno a trattare, o per le domande che dovessero porgere.

I funzionari dell' Ordine giudiziario, gli Ufficiali e gli Agenti della Dogana non potranno in verun modo praticar ricerche a bordo delle navi mercantili, senza un previo avviso all' Autorità Consolare della Nazione, cui queste navi appartengono, affinchè essa possa assistere alla visita.

Parimenti dovranno dare opportuno avviso ai detti Agenti Consolari, perchè si trovino presenti alle dichiarazioni, che i Capitani e gli equipaggi avessero da fare dinanzi ai Tribunali ed Uffici locali, affine di evitare qualunque equivoco o malinteso, che potesse pregiudicare alla buona amministrazione della giustizia.

bald dieselben zum freien Verkehr (Praktika) zugelassen sind, um Kapitain und Mannschaft zu vernehmen, die Schiffspapiere einzusehen, die Aussagen über ihre Reise und ihren Bestimmungsort und die Zwischenfälle während der Reise entgegenzunehmen, die Ladungsverzeichnisse (Manifeste) anzufertigen, die Expedition ihrer Schiffe zu fördern und mit ihnen vor den Gerichts- oder Verwaltungsbehörden des Landes zu erscheinen, um ihnen bei den Angelegenheiten, welche sie betreiben, oder bei den Anträgen, welche sie zu stellen haben, als Dolmetscher und Agenten zu dienen.

Die Gerichtsbeamten und die Beamten und Beauftragten der Zollämter dürfen niemals an Bord der Handelsschiffe ein Untersuchungsverfahren vornehmen, ohne zuvor der Konsularbehörde derjenigen Nation, welcher diese Schiffe angehören, Behufs ihrer etwaigen Gegenwart Nachricht gegeben zu haben.

Ebenso müssen die gedachten Konsularbeamten Behufs ihrer Anwesenheit rechtzeitig von den Erklärungen benachrichtigt werden, welche die Kapitaine und Schiffsmannschaft vor den Gerichten und Behörden des Orts abzugeben haben, damit jedes Mißverständniß und jeder Irrthum, welche einer geordneten Rechtspflege Eintrag thun könnten, vermieden wird.

nego tamże wysyłać, skoro takowe do wolnego obrotu (praktika) są przypuszczone, dla przesłuchania kapitana i służby, przejrzenia papierów okrętowych, przyjęcia zeznań co do ichż podróży i ichż miejsca przeznaczenia oraz co do przypadków, które się w podróży wydarzyły, sporządzenia spisów ładunkowych (manifestów), poparcia ekspedycyi ichż okrętów i stawienia się z nimi przed władze sądowe lub administracyjne kraju, aby im przy interesach, które sprawują, lub przy wnioskach, któreby stawić zamierzali, służyć za tłómaczów i ajentów.

Urzędnikom sądowym oraz urzędnikom i komitentom urzędów celnych nie wolno nigdy na pokładzie okrętów handlowych procedury śledczéj przedsiębrać, zanimby o tém władzę konsularną narodu tego, do którego rzeczone okręty należą, byli celem jéjż na przypadek obecności zawiadomili.

Tak samo powinni rzeczeni urzędnicy konsularni celem obecności swéj zawiadamiani być wcześnie o deklaracyach, które kapitani i majtkowie przed sądami i władzami odnośnego miejsca zdać mają, aby tym sposobem wszelkiemu nieporozumieniu resp. wszelkiéj zapobiedz omyłce, któraby regularnemu wymiarowi sprawiedliwości uwłaczać mogła.

L' avviso che a tale effetto si dirigerà ai Consoli, Vice-Consoli od Agenti Consolari indicherà un' ora precisa, è, se ommettessero di recarvisi personalmente o per mezzo di delegati, si procederà in loro assenza.

Art°. 15.

In tutto ciò che concerne la polizia dei Porti, il caricamento e lo scaricamento delle navi, e la sicurezza delle merci, beni ed effetti, si osserveranno le leggi, statuti e regolamenti del Paese.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli od Agenti Consolari saranno esclusivamente incaricati di mantenere l' ordine interno a bordo delle navi di loro Nazione e conosceranno soli delle quistioni di qualunque genere che insorgano fra il Capitano, gli Ufficiali ed i Marinai, e segnatamente quelle relative al soldo ed all' adempimento degli accordi convenuti reciprocamente.

Le Autorità locali non potranno intervenire se non quando i disordini che occorrano a bordo delle navi siano di tal natura che perturbino la tranquillità o l' ordine pubblico a terra o nel porto, o quando una persona del Paese,

Die Benachrichtigung, welche zu diesem Behufe den Konsuln, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten zugefertigt wird, muß eine genaue Angabe der Stunde enthalten und wenn diese sich nicht selbst oder durch einen Delegirten einfinden, so wird in ihrer Abwesenheit vorgegangen.

Art. 15.

Hinsichtlich der Hafenpolizei, des Ladens und Ausladens der Schiffe, sowie hinsichtlich der Sicherung von Waaren, Gütern und Effekten kommen die Landesgesetze, Statuten und Reglements zur Anwendung.

Den Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln oder Konsular-Agenten steht ausschließlich die Aufrechterhaltung der inneren Ordnung an Bord ihrer nationalen Handelsschiffe zu. Sie haben demgemäß allein Streitigkeiten jeder Art zwischen Kapitain, Schiffsoffizieren und Matrosen zu schlichten, insbesondere Streitigkeiten, welche sich auf die Heuer und die Erfüllung sonstiger Vertragsbestimmungen beziehen.

Die Lokalbehörden dürfen nur dann einschreiten, wenn die am Bord der Schiffe vorkommenden Unordnungen der Art sind, daß die Ruhe oder öffentliche Ordnung am Lande oder im Hafen dadurch gestört wird, oder wenn ein Landesangehöriger oder eine

Uwiadomienie, które się tym końcem konsulom, wicekonsulom lub ajentom konsularnym dostawia, winno oznaczać dokładnie godzinę, a gdyby ciż osobiście lub przez delegowanego się nie stawili, wówczas bez nich procedura nastąpi.

Art. 15.

Pod względem policyi portowéj, ładowania i wyładowywania okrętów, jako też pod względem asekuracyi towarów, bagaży i efektów, znajdują zastósowanie krajowe ustawy, statuta i regulaminy.

Do konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów lub ajentów konsularnych należy wyłącznie utrzymanie wewnętrznego porządku na pokładzie ichż narodowych okrętów handlowych. Winni oni zatém załatwiać sami wszelkiego rodzaju spory pomiędzy kapitanem, oficerami okrętowymi i majtkami, w szczególe spory tyczące się zasług i dopełnienia innych postanowień kontraktu.

Władzom lokalnym w kraczać wolno li wtenczas, gdyby zdarzające się na pokładzie okrętów nieporządki tego były rodzaju, iżby przez to spokój i porządek publiczny na lądzie lub w porcie został zakłóconym, albo gdyby

od estranea allo equipaggio, si trovi implicata nei disordini.

In tutti gli altri casi le dette Autorità si limiteranno a coadiuvare i Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari, quando questi facciano domanda per fare arrestare e rinviare a bordo, od incarcerare provvisoriamente qualunque individuo iscritto nel ruolo dell' equipaggio, ogni volta che per qualche motivo lo reputassero conveniente.

Art. 16°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari potranno fare arrestare e rinviare sia a bordo, sia al loro paese, i marinari e qualsiasi altra persona, che formi parte dell' equipaggio delle navi mercantili e da guerra della loro Nazione, che avessero disertato sul territorio dell' altro Stato.

Per tal fine dovranno indirizzarsi per iscritto alle Autorità locali competenti e giustificare, mediante esibizione dei registri della nave o del ruolo dell' equipaggio, ovvero se il bastimento fosse partito, mediante copia autentica od estratto di tali documenti, che le persone reclamate formavano realmente parte dello equipaggio.

nicht zur Schiffsmannschaft gehörige Person betheiligt ist.

In allen andern Fällen haben die gedachten Behörden sich darauf zu beschränken, den Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten auf Verlangen Beistand zu gewähren, wenn diese zur Verhaftung einer in die Musterrolle eingetragenen Person schreiten zu müssen glauben, um dieselbe an Bord zurückzuführen oder in vorläufiger Haft zu halten.

Art. 16.

Die Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten können diejenigen Seeleute und andere zur Mannschaft gehörige Personen, welche vom Bord der Handels- und Kriegsschiffe ihrer Nation auf das Gebiet des andern Theils entwichen sind, verhaften und an Bord oder in ihre Heimath zurücksenden lassen.

Zu diesem Zwecke haben sie sich schriftlich an die kompetente Lokalbehörde zu wenden und durch die Schiffsregister oder Musterrollen, oder, wenn das Schiff schon abgegangen sein sollte, durch beglaubigte Abschriften oder Auszüge aus diesen Dokumenten nachzuweisen, daß die reklamirten Personen wirklich zur Schiffsmannschaft gehört haben.

w nich miał udział krajowiec lub osoba, do służby okrętowéj nie należąca.

We wszystkich innych przypadkach wspomnione władze ograniczyć się winny na tém, iżby konsulom, wicekonsulom lub ajentom konsularnym na żądanie udzieliły pomocy, gdyby ciż widzieli się spowodowanymi przystąpić do aresztowania osoby zamieszczonéj w liście musztrowéj, aby ją zwrócić na pokład lub w tymczasowéj trzymać więzi.

Art. 16.

Konsulom jeneralnym, konsulom, wicekonsulom i ajentom konsularnym wolno tych majtków i inne do służby należące osoby, które z pokładu okrętów handlowych i wojennych ichż narodu na terytoryum drugiéj strony zbiegły, kazać aresztować i na okręt lub do ojczyzny odstawić.

Tym końcem winni oni udać się na piśmie do właściwéj władzy lokalnéj i za pomocą rejestrów okrętowych lub list musztrowych, albo, gdyby okręt był już odpłynął, za pomocą wierzytelnych kopii lub wyciągów z dokumentów tychże udowodnić, iż reklamowane osoby rzeczywiście do służby okrętowéj należały.

Sulla presentazione di tale richiesta così giustificata, non potrà negarsi la consegna dei disertori.

Si presterà inoltre a detti Agenti Consolari ogni assistenza ed aiuto per la ricerca e l' arresto di questi disertori, i quali saranno tradotti e custoditi nelle carceri del Paese a richiesta e spese dell' Autorità Consolare, finchè questa non trovi occasione di farli ripatriare.

Tale arresto non potrà durare più di tre mesi, trascorsi i quali, e mediante preavviso di tre giorni al Console, l' arrestato sarà posto in libertà, nè potrà più per lo stesso motivo essere imprigionato.

Ciò nondimeno, se il disertore avesse commesso alcun delitto a terra, potrà l' Autorità locale differire la estradizione, finchè il Tribunale abbia pronunziato la sentenza e questa abbia avuta piena ed intiera esecuzione.

Le Alte Parti contraenti convengono che i marinari ed altri individui dell' equipaggio, sudditi del Paese in cui abbia luogo la diserzione, restano eccettuati dalle stipulazioni della presente Convenzione.

Auf einen in dieser Art begründeten Antrag darf die Auslieferung der Deserteure nicht verweigert werden.

Auch soll den gedachten Konsularbeamten jeder Beistand und jede Hülfe Behufs Aufsuchung und Verhaftung solcher Deserteure gewährt werden, letztere sollen auf den Antrag und auf Kosten der Konsularbehörde in die Ortsgefängnisse abgeführt und daselbst in Gewahrsam gehalten werden, bis diese Gelegenheit zur Heimsendung findet.

Diese Gefangenhaltung darf nicht länger als drei Monate dauern. Nach Ablauf dieser Frist und nach drei Tage vorher erfolgter Benachrichtigung des Konsuls wird der Verhaftete in Freiheit gesetzt, ohne aus demselben Grunde wieder verhaftet werden zu können.

Wenn der Deserteur am Lande eine strafbare Handlung begangen hat, so kann die Lokalbehörde die Auslieferung beanstanden, bis das Gericht die Entscheidung gefällt hat und diese vollständig vollstreckt worden ist.

Die Hohen kontrahirenden Theile sind darüber einverstanden, daß Seeleute und andere Personen der Mannschaft, welche Unterthanen des Landes sind, in welchem die Desertion stattfindet, von den Bestimmungen dieses Vertrages ausgenommen sind.

Na uzasadniony w ten sposób wniosek nie powinno odmówioném być wydanie zbiegów.

Rzeczonym urzędnikom konsularnym dawaną też być ma wszelka pomoc i wszelkie wsparcie celem wyśledzenia i aresztowania zbiegów takichż, a ostatni mają na wniosek i koszta władzy konsularnéj być do więzień miejscowych odprowadzani i tamże w detencyi trzymani, ażby taż znalazła okazyą zwrócenia ich do ojczyzny.

Detencya ta nie powinna trwać dłużéj jak trzy miesiące. Po upływie terminu tego i po trzechdniowém wpierw konsula zawiadomieniu aresztant puści się na wolność i nie może z tego samego powodu być powtórnie aresztowanym.

Jeżeli zbieg dopuścił się karogodnego czynu na lądzie, władza lokalna może wydania odmówić, ażby sąd był wydał wyrok i tenże był zupełnie spełnionym.

Obie dostojne strony kontrahujące zgadzają się w tém, iż majtkowie i inne do służby należące osoby, któreby były poddanymi kraju, w którym desercya nastąpiła, wyjęte są z pod postanowień obecnéj konwencyi.

Art. 17°.

Sempre che non vi sia convenzione in contrario fra gli armatori, caricatori ed assicuratori, le avarie sofferte durante la navigazione delle navi dei due Paesi, sia che entrino nei porti rispettivi volontariamente, sia che vi approdino per forza maggiore, saranno regolate dai Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli della rispettiva Nazione, salvo che si trovassero interessati in queste avarie sudditi del Paese, in cui risiedono i detti Agenti, o sudditi di una terza Potenza, nel qual caso, ed in difetto di amichevole componimento fra tutti gl' interessati, le avarie dovranno essere regolate dall' Autorità locale.

Art. 18°.

In caso di naufragio o investimento di una nave appartenente al Governo o ai sudditi dell' una delle Alte Parti contraenti sulle coste dell' altra, le Autorità dovranno informarne il Console Generale, Console, Vice-Console od Agente Consolare del distretto, od in sua mancanza il Console Generale, Console, Vice-Console od Agente Consolare più prossimo al luogo del sinistro.

Art. 17.

Falls nicht Verabredungen zwischen Rhedern, Befrachtern und Versicherern entgegenstehen, werden die während der Fahrt der Schiffe beider Theile erlittenen Havereien, sei es, daß die Schiffe in die betreffenden Häfen freiwillig oder als Nothhafner einlaufen, von den Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln der betreffenden Nation regulirt. Sollten jedoch Landesunterthanen oder Unterthanen einer dritten Macht betheiligt sein, so müssen ebenso wie in Ermangelung einer gütlichen Einigung zwischen allen Betheiligten die Havereien von den Ortsbehörden regulirt werden.

Art. 18.

Wenn ein Regierungsschiff oder ein Schiff eines Angehörigen eines der Hohen kontrahirenden Theile an den Küsten des andern Theils Schiffbruch leidet oder strandet, so sollen die Behörden den Generalkonsul, Konsul, Vizekonsul oder Konsular-Agenten des Bezirks, oder, wenn ein solcher nicht vorhanden ist, den dem Orte des Unfalls nächsten Generalkonsul, Konsul, Vizekonsul oder Konsular-Agenten davon benachrichtigen.

Art. 17.

Gdyby się umowy pomiędzy redarami, frachtarzami i asekurantami temu nie sprzeciwiały, mają hawarye, doznane podczas podróży okrętów obu stron, już to, żeby okręty do odnośnych portów dobrowolnie — już jako przytułku w porcie szukać zmuszone zawinęły, być przez konsulów jeneralnych, konsulów, wicekonsulów odnośnych narodów regulowane. Gdyby zaś poddani kraju albo poddani trzeciego byli interesowani mocarstwa, wówczas tak samo jak i w braku dobrowolnéj pomiędzy wszystkimi interesentami ugody, hawarye regulować się winny przez władze lokalne.

Art. 18.

Gdyby okręt rządowy lub okręt poddanego któréj z dostojnych stron kontrahujących na pobrzeżach drugiéj strony się rozbił lub na brzegu utknął, natenczas władze obowiązane są zawiadomić o tém konsula jeneralnego, konsula, wicekonsula lub ajenta konsularnego odnośnego obwodu, albo, w braku tamże urzędnika takiego, konsula jeneralnego, konsula, wicekonsula lub ajenta konsularnego, który jest najbliższym miejsca wypadku.

Tutte le operazioni relative al salvataggio delle navi italiane, che avessero naufragato od investito nelle acque territoriali della Germania del Nord, avranno luogo conformemente alle leggi del Paese, e reciprocamente tutte le operazioni relative al salvamento delle navi tedesche, che avessero naufragato od investito nelle acque territoriali d' Italia, avranno luogo conformemente alle leggi locali.

Lo intervento delle Autorità Consolari non avrà luogo nei due Paesi che per sorvegliare le operazioni relative alla riparazione e al riapprovvigionamento o alla vendita, se ne sia il caso, delle navi investite o naufragate alla costa.

Lo intervento delle Autorità locali non darà luogo a percezione di diritti di sorta, salvo quelli cui andrebbero soggetti in simili casi i bastimenti nazionali.

In caso di dubbio sulla nazionalità delle navi naufragate, i provvedimenti menzionati nel presente articolo saranno di esclusiva competenza dell' Autorità locale.

Art. 19°.

I Consoli Generali, Consoli, Vice-Consoli ed Agenti Consolari rispettivi, come pure gl' impiegati dei Consolati, godranno nei due Paesi di tutte le esenzioni, prerogative, immunità e privilegi, che saranno concessi agli Agenti di egual grado della Nazione la più favorita.

Art. 20°.

La presente convenzione avrà vigore sino al 30 giugno 1875, a decorrere dal giorno dello scambio delle ratifiche. Se, un anno prima dello spirare del termine, niuna delle Alte Parti contraenti avesse annunziato officialmente all' altra la sua intenzione di farne cessare gli effetti, continuerà a rimanere in vigore sino ad un anno dopo che siasi fatta la suddetta dichiarazione, qualunque sia l' epoca in cui abbia luogo.

Art. 21°.

La presente Convenzione sarà approvata e ratificata dalle due Alte Parti contraenti e le ratifiche saranno scambiate in Berlino nel termine di quattro mesi.

In fede di che i rispettivi Plenipotenziari hanno firmato

Alle Rettungsmaaßregeln bezüglich Italienischer, in den Norddeutschen Territorialgewässern gescheiterter oder gestrandeter Schiffe sollen nach Maaßgabe der Landesgesetze erfolgen und umgekehrt sollen alle Rettungsmaaßregeln in Bezug auf Deutsche, in den Italienischen Territorialgewässern gescheiterte oder gestrandete Schiffe in Gemäßheit der Landesgesetze erfolgen.

Die Konsularbehörden haben in beiden Ländern nur einzuschreiten, um die auf die Ausbesserung und Neu-Verproviantirung oder, eintretenden Falls, auf den Verkauf des an der Küste gestrandeten oder gescheiterten Schiffs bezüglichen Maaßregeln zu überwachen.

Für die Intervention der Landesbehörden dürfen keine andern Kosten erhoben werden, als solche, welche in gleichem Falle die Nationalschiffe zu entrichten haben.

Ist die Nationalität eines verunglückten Schiffs zweifelhaft, so sind die Lokalbehörden ausschließlich für alle, in dem gegenwärtigen Artikel vorgesehenen Maaßregeln zuständig.

Art. 19.

Die beiderseitigen Generalkonsuln, Konsuln, Vizekonsuln und Konsular-Agenten, ingleichen die Angestellten bei den Konsulaten sollen in beiden Ländern aller Befreiungen, Vorrechte, Immunitäten und Privilegien theilhaftig werden, welche den Beamten gleichen Grades der meist begünstigten Nation zustehen.

Art. 20.

Der gegenwärtige Vertrag soll sofort nach Auswechselung der Ratifikationen in Kraft treten und bis zum 30. Juni 1875. Gültigkeit haben. Wenn ein Jahr vor Ablauf dieses Zeitraums keiner der Hohen kontrahirenden Theile dem andern seine Absicht kund giebt, die Wirksamkeit des Vertrags aufhören zu lassen, so bleibt derselbe bis ein Jahr nach erfolgter, an keine Frist gebundener Aufkündigung in Kraft.

Art. 21.

Der gegenwärtige Vertrag soll von beiden Hohen kontrahirenden Theilen ratifizirt und es sollen die Ratifikationen innerhalb vier Monaten nach dem Vertragsabschlusse in Berlin ausgewechselt werden.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten

Wszelkie środki ratunkowe pod względem okrętów włoskich, na północno-niemieckich wodach terytoryalnych rozbitych lub na mieliźnie utkniętych, nastąpić mają w miarę ustaw krajowych, jak również przeciwnie wszelkie środki ratunkowe pod względem okrętów niemieckich, na włoskich wodach terytoryalnych rozbitych lub na mieliźnie utkniętych nastąpią według ustaw krajowych.

Władze konsularne w obu krajach wkraczać li mają w celu czuwania nad środkami, tyczącymi się reparacyi i zaopatrzenia w świeży prowiant — lub w zachodzącym przypadku, sprzedaży okrętu, na pobrzeżach utkniętego lub rozbitego.

Za interwencyą władz krajowych nie powinny żadne inne pobierane być koszta, jak te, które w równym przypadku okręty narodowe opłacać winny.

Gdyby narodowość rozbitego okrętu była wątpliwą, natenczas wyłącznie władze lokalne właściwemi są co do wszelkich środków, w obecnym Artykule przewidzianych.

Art. 19.

Obustronni konsulowie jeneralni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni, niemniéj ustanowione przy konsulatach osoby, mają w obu krajach we wszelkich tych uczestniczyć imunicyach, przywilejach i swobodach, jakie urzędnikom równego stopnia najbardziéj uwzględnionego służą narodu.

Art. 20.

Traktat obecny ma niebawem po wymianie ratyfikacyi nabrać mocy obowięzującéj i aż do 30. Czerwca 1875. być ważnym. Gdyby na rok przed upływem terminu tego żadna z dostojnych stron kontrahujących stronie drugiéj nie objawiła zamiaru swego, aby skuteczność traktatu ustała, takowy pozostaje się w mocy aż w rok po wypowiedzeniu, do żadnego terminu nie przywiązanego.

Art. 21.

Traktat obecny ma przez obie dostojne strony kontrahujące zostać zatwierdzonym a ratyfikacye mają w przeciągu czterech miesięcy po zawarciu traktatu w Berlinie się wymienić.

Na dowód tegoż obustronni pełnomocnicy traktat obecny

la presente Convenzione e vi hanno apposto il sigillo delle proprie armi.

Fatto a Berlino addì 21 Dicembre Mille otto cento sessant' otto.

König.	Launay.
(L. S.)	(L. S.)

gegenwärtigen Vertrag in doppelter Ausfertigung unterzeichnet und besiegelt.

So geschehen zu Berlin, den 21. Dezember 1868.

König.	Launay.
(L. S.)	(L. S.)

w podwójném wygotowaniu podpisali i podpieczętowali.

Działo się w Berlinie, dnia 21. Grudnia 1868.

Koenig.	Launay.
(L. S.)	(L. S.)

Die Ratifikations-Urkunden sind am 22. April 1869. zu Berlin ausgewechselt worden.

Dokumenta ratyfikacyjne zostały na dniu 22. Kwietnia 1869. w Berlinie wymienione.

(Nr. 274.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Lübeckischen Konsul Wilhelm Heinrich Johann Schabbel zu Port Elizabeth (Kap der guten Hoffnung)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 274.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego lubeckiego konsula Wilhelma Henryka Jana Schabbel w Port Elizabeth (Przylądek dobréj nadziei)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 14.

(Nr. 275.) Allerhöchster Erlaß vom 24. April 1869., betreffend die Aufhebung der Ober-Postdirektion in Minden, die Ueberweisung der Postverwaltungsgeschäfte für den Regierungsbezirk Minden und die Fürstenthümer Schaumburg-Lippe und Lippe an die Ober-Postdirektion in Münster und Uebertragung der Postverwaltungsgeschäfte für die Fürstenthümer Waldeck und Pyrmont an die Ober-Postdirektion in Kassel.

Auf Ihren Bericht vom 20. April d. J. will Ich genehmigen, daß vom 1. Juli cr. ab, unter Aufhebung der Ober-Postdirektion in Minden, die Postverwaltungsgeschäfte für den Regierungsbezirk Minden und die Fürstenthümer Schaumburg-Lippe und Lippe der Ober-Postdirektion in Münster zugewiesen und diejenigen für die Fürstenthümer Waldeck und Pyrmont der Ober-Postdirektion in Kassel übertragen werden.

Berlin, den 24. April 1869.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

(No. 275.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 24. Kwietnia 1869., tyczące się zwinięcia wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Minden, przekazania spraw administracyi pocztowéj na obwód regencyjny mindeński oraz księstwa Schaumburg-Lippe i Lippe wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Monasterze a spraw administracyi pocztowéj na księstwa Waldeck i Pyrmont wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Kassel.

Na raport Pański z 20. Kwietnia r. b. pozwalam, aby od 1. Lipca r. b., za zwinięciem wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Minden, sprawy administracyi pocztowéj na obwód regencyjny mindeński oraz księstwa Schaumburg-Lippe i Lippe przekazano wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Monasterze a sprawy administracyi pocztowéj na księstwa Waldeck i Pyrmont wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Kassel.

Berlin, dnia 24. Kwietnia 1869.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

Ausgegeben zu Berlin den 13. Mai 1869.

Wydany w Berlinie dnia 13. Maja 1869.

(Nr. 276.) Allerhöchster Erlaß vom 26. April 1869., betreffend die Versetzung der Festung Königstein, der Ortschaft Dom-Kietz bei Brandenburg und des Fleckens Wandsbeck in höhere Servisklassen.

Auf Grund der Bestimmung im §. 19. des Gesetzes, betreffend die Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes, vom 25. Juni 1868. (Bundesgesetzbl. S. 803.) und nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes genehmige Ich hiermit im Namen des Norddeutschen Bundes, auf Ihren Bericht vom 24. dieses Monats, daß vom 1. Januar 1869. ab die Festung Königstein aus der IV. in die III. Servisklasse, die Ortschaft Dom-Kietz bei Brandenburg aus der V. in die II. Servisklasse und der Flecken Wandsbeck aus der III. in die II. Servisklasse versetzt werden.

Dieser Erlaß ist durch das Bundesgesetzblatt zu veröffentlichen.

Berlin, den 26. April 1869.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

(No. 276.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 26. Kwietnia 1869., tyczące się przeniesienia fortecy Koenigstein, osady Dom-Kietz pod Brandenburgiem oraz miasteczka Wandsbeck do wyższych klas serwisowych.

Na mocy postanowienia w §. 19. prawa, tyczącego się dawania inkwaterunku dla siły zbrojnéj podczas stanu pokojowego, z 25. Czerwca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 803) i po przyzwoleniu rady związkowéj, pozwalam niniejszém w imieniu Związku północno-niemieckiego, na raport Pański z 24. bieżącego miesiąca, aby od 1. Stycznia 1869. fortecę Koenigstein z IV. do III., osadę Dom-Kietz pod Brandenburgiem z V. do II. a miasteczko Wandsbeck z III. do II. przeniesiono klasy serwisowéj.

Rozporządzenie obecne należy Zbiorem praw związkowych ogłosić.

Berlin, dnia 26. Kwietnia 1869.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 277.) Bekanntmachung, betreffend die Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes. Vom 8. Mai 1869.

Auf Grund der Artikel 6. und 7. der Verfassungs-Urkunde für den Norddeutschen Bund sind zu Bevollmächtigten zum Bundesrathe ernannt worden, und zwar:

von Seiner Majestät dem Könige von Preußen:

der unterzeichnete Kanzler des Norddeutschen Bundes,

der Staats- und Kriegsminister, General der Infanterie v. Roon,

der Präsident des Bundeskanzleramts, Wirkliche Geheime Rath Delbrück,

der Generallieutenant und Direktor des Allgemeinen Kriegsdepartements v. Podbielski,

der Vizeadmiral Jachmann,

der General-Steuerdirektor, Wirkliche Geheime Rath v. Pommer Esche,

der General-Postdirektor v. Philipsborn,

der Geheime Ober-Justizrath Dr. Pape,

der Ministerialdirektor, Wirkliche Geheime Ober-Finanzrath Guenther,

der Ministerialdirektor, Wirkliche Geheime Legationsrath v. Philipsborn,

der Geheime Ober-Finanzrath Wollny,

(No. 277.) Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocników do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego. Z dnia 8. Maja 1869.

Na podstawie artykułów 6. i 7. Konstytucyi Związku północno-niemieckiego mianowali pełnomocnikami do rady związkowéj, a mianowicie:

Jego Królewska Mość Król Pruski:

podpisanego Kanclerza Związku północno-niemieckiego,

Ministra stanu i wojny, jenerała piechoty v. Roon,

prezesa urzędu Kanclerza związkowego, rzeczywistego tajnego radcę Delbrueck,

jenerałporucznika i dyrektora powszechnego departamentu wojennego Podbielskiego,

wiceadmirała Jachmann,

jeneralnego dyrektora poborów, rzeczywistego tajnego radcę v. Pommer Esche,

jeneralnego dyrektora poczt v. Philipsborn,

tajnego nadradcę sprawiedliwości Dr. Pape,

dyrektora ministeryalnego, rzeczywistego tajnego nadradcę skarbowego Guenther,

dyrektora ministeryalnego, rzeczywistego tajnego radcę legacyjnego v. Philipsborn,

tajnego nadradcę skarbowego Wollny,

der Geheime Regierungsrath Graf zu Eulenburg;

tajnego radcę regencyjnego Hrabiego zu Eulenburg;

von Seiner Majestät dem Könige von Sachsen:

Jego Królewska Mość Król Saski:

der Staatsminister der Finanzen und der auswärtigen Angelegenheiten Freiherr v. Friesen,

Ministra skarbu i spraw zagranicznych Barona v. Friesen,

der Geheime Rath und Ministerialdirektor im Ministerium des Innern Dr. Weinlig,

tajnego radcę i dyrektora ministeryalnego w Ministerstwie spraw wewnętrznych Dr. Weinlig,

der Oberst und Militairbevollmächtigte in Berlin v. Brandenstein,

pułkownika i pełnomocnika wojskowego w Berlinie v. Brandenstein,

der Geheime Justizrath Klemm;

tajnego radcę sprawiedliwości Klemm;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen und bei Rhein:

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Heski:

der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Geheime Legationsrath Hofmann;

nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, tajnego radcę legacyjnego Hofmann;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Mecklenburg-Schwerin:

Jego Królewska Wysokość Wielki Książe Mecklenburg-Schwerin:

der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Staatsminister v. Bülow;

nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, Ministra stanu v. Buelow;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Sachsen-Weimar-Eisenach:

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Sachsen-Weimar-Eisenach:

der Staatsminister, Wirkliche Geheime Rath Dr. v. Watzdorf;

Ministra stanu, rzeczywistego tajnego radcę Dr. v. Watzdorf;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Mecklenburg-Strelitz:

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Mecklenburg-Strelitz:

der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Staatsminister v. Bülow;

nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, Ministra stanu v. Buelow;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Oldenburg:

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Oldenburski:

der Staatsrath Bucholtz;

radcę stanu Bucholtz;

von Seiner Hoheit dem Herzoge von Braunschweig und Lüneburg:

Jego Wysokość Książę Brunświcki i Lueneburski:

der Staatsminister v. Campe,

Ministra stanu v. Campe,

der Ministerresident, Geheimrath v. Liebe;

rezydenta ministeryalnego, tajnego radcę v. Liebe;

von Seiner Hoheit dem Herzoge von Sachsen-Meiningen und Hildburghausen:

Jego Wysokość Książę Sachsen-Meiningen i Hildburghausen:

der Staatsminister, Wirkliche Geheime Rath Freiherr v. Krosigk;

Ministra stanu, rzeczywistego tajnego radcę Barona v. Krosigk;

von Seiner Hoheit dem Herzoge zu Sachsen-Altenburg:

Jego Wysokość Książę Sachsen-Altenburg:

der Staatsminister v. Gerstenberg Zech;

Ministra stanu v. Gerstenberg Zech;

von Seiner Hoheit dem Herzoge zu Sachsen-Koburg und Gotha:

Jego Wysokość Książę Sachsen-Koburg i Gotha:

der Staatsminister, Wirkliche Geheime Rath Freiherr v. Seebach;

Ministra stanu, rzeczywistego tajnego radcę Barona v. Seebach;

von Seiner Hoheit dem Herzoge von Anhalt:

Jego Wysokość Książę Anhalt:

der Regierungsrath Dr. Sintenis;

radcę regencyjnego Dr. Sintenis;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Schwarzburg-Rudolstadt:

Jego Książęca Mość Książę Schwarzburg-Rudolstadt:

der Staatsminister v. Bertrab;

Ministra stanu v. Bertrab;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Schwarzburg-Sondershausen:

Jego Książęca Mość Książę Schwarzburg-Sondershausen:

der Staatsrath und Kammerherr v. Wolffersdorff;

radcę stanu i szambelana v. Wolffersdorff;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Waldeck und Pyrmont:

der Landesdirektor v. Flottwell;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten Reuß älterer Linie:

der Regierungspräsident Dr. Herrmann;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten Reuß jüngerer Linie:

der Staatsminister v. Harbou;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Schaumburg-Lippe:

der Geheime Regierungsrath Höcker;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zur Lippe:

der Präsident des Kabinetsministeriums Heldman;

von dem Senate der freien und Hansestadt Lübeck:

der Ministerresident Dr. Krüger;

von dem Senate der freien Hansestadt Bremen:

der Senator Gildemeister;

von dem Senate der freien und Hansestadt Hamburg:

der Bürgermeister Dr. Kirchenpauer.

Diese Ernennungen werden hierdurch zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Berlin, den 8. Mai 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Jego Książęca Mość Książę Waldeck i Pyrmont:

dyrektora kraju v. Flottwell;

Jego Książęca Mość Książę Reuss starszéj linii:

prezesa regencyi Dr. Herrmann;

Jego Książęca Mość Książę Reuss młodszéj linii:

Ministra stanu v. Harbou;

Jego Książęca Mość Książę Schaumburg-Lippe:

tajnego radcę regencyjnego Hoecker;

Jego Książęca Mość Książę Lippe:

prezesa Ministerstwa gabinetowego Heldman;

Senat wolnego miasta hanzeatyckiego Lubeki:

rezydenta ministeryalnego Dr. Krueger;

Senat wolnego miasta hanzeatyckiego Bremy:

senatora Gildemeister;

Senat wolnego miasta hanzeatyckiego Hamburga:

burmistrza Dr. Kirchenpauer.

Nominacye te podają się niniejszém do publicznéj wiadomości.

Berlin, dnia 8. Maja 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 278.) Bekanntmachung, betreffend die Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins. Vom 8. Mai 1869.

Auf Grund des Artikels 8. §§. 1. und 2. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen vom 8. Juli 1867. sind zu Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins ernannt worden, und zwar:

von Seiner Majestät dem Könige von Preußen:

außer den zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes ernannten Bevollmächtigten:

der Geheime Ober-Finanzrath Henning;

von Seiner Majestät dem Könige von Bayern:

der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Freiherr Pergler v. Perglas,
der Staatsrath v. Weber,
der Ministerialrath Berr;

von Seiner Majestät dem Könige von Sachsen:

der Staatsminister Freiherr v. Friesen,
der Ministerialdirektor Dr. Weinlig,
der Oberst v. Brandenstein,
der Finanzrath Wahl;

von Seiner Majestät dem Könige von Württemberg:

der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Geheime Legationsrath Freiherr v. Spitzemberg,
der Ober-Finanzrath Riecke;

(No. 278.) Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocników do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego. Z dnia 8. Maja 1869.

Na podstawie artykułu 8. §§. 1. i 2. traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hesyą z 8. Lipca 1867., mianowali pełnomocnikami do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego, a mianowicie:

Jego Królewska Mość Król Pruski:

prócz pełnomocników mianowanych do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego:

tajnego nadradcę skarbowego Henning;

Jego Królewska Mość Król Bawarski:

nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, Barona Pergler v. Perglas,
radcę stanu v. Weber,
radcę ministeryalnego Berr;

Jego Królewska Mość Król Saski:

Ministra stanu Barona v. Friesen,
dyrektora ministeryalnego Dr. Weinlig,
pułkownika v. Brandenstein,
radcę skarbowego Wahl;

Jego Królewska Mość Król Wyrtemberski:

nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, tajnego radcę legacyjnego Barona v. Spitzemberg,
nadradcę skarbowego Riecke;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Baden:
der außerordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Freiherr v. Türckheim,
der Ministerialrath Eisenlohr;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Badeński:
nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, Barona v. Tuerckheim,
radcę ministeryalnego Eisenlohr;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen und bei Rhein:
außer dem zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes ernannten Bevollmächtigten:
der Geheime Ober-Steuerrath Ewald;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Heski:
prócz pełnomocnika mianowanego do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego:
tajnego nadradcę poborowego Ewald;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Mecklenburg-Schwerin:
außer dem zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes ernannten Bevollmächtigten:
der Staatsrath v. Müller;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Mecklenburg-Schwerin:
prócz pełnomocnika mianowanego do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego:
radcę stanu v. Mueller;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Sachsen-Weimar-Eisenach,

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Sachsen-Weimar-Eisenach,

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Mecklenburg-Strelitz:
die zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes ernannten Bevollmächtigten;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Mecklenburg-Strelitz:
pełnomocników mianowanych do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego;

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Oldenburg:
der Ministerresident, Herzoglich Braunschweigische Geheime Rath v. Liebe;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Oldenburski:
rezydenta ministeryalnego, księsko-brunświckiego tajnego radcę v. Liebe;

von Seiner Hoheit dem Herzoge von Braunschweig und Lüneburg,

Jego Wysokość Książę Brunświcki i Lueneburski,

von Seiner Hoheit dem Herzoge von Sachsen-Meiningen und Hildburghausen,

Jego Wysokość Książę Sachsen-Meiningen i Hildburghausen,

von Seiner Hoheit dem Herzoge zu Sachsen-Altenburg,

Jego Wysokość Książę Sachsen-Altenburg,

von Seiner Hoheit dem Herzoge zu Sachsen-Koburg und Gotha,

Jego Wysokość Książę Sachsen-Koburg i Gotha,

von Seiner Hoheit dem Herzoge von Anhalt,

Jego Wysokość Książę Anhalt,

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Schwarzburg-Rudolstadt,

Jego Książęca Mość Książę Schwarzburg-Rudolstadt,

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Schwarzburg-Sondershausen,

Jego Książęca Mość Książę Schwarzburg-Sondershausen,

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Waldeck und Pyrmont:
die zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes ernannten Bevollmächtigten;

Jego Książęca Mość Książę Waldeck i Pyrmont:
pełnomocników mianowanych do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten Reuß älterer Linie:
der Finanzrath Dr. Heerwart;

Jego Książęca Mość Książę Reuss starszéj linii:
radcę skarbowego Dr. Heerwart;

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten Reuß jüngerer Linie,

Jego Książęca Mość Książę Reuss młodszéj linii,

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zu Schaumburg-Lippe,

Jego Książęca Mość Książę Schaumburg-Lippe,

von Seiner Durchlaucht dem Fürsten zur Lippe,

Jego Książęca Mość Książę Lippe,

von dem Senate der freien und Hansestadt Lübeck,

Senat wolnego miasta hanzeatyckiego Lubeki,

von dem Senate der freien Hansestadt Bremen,

Senat wolnego miasta hanzeatyckiego Bremy,

von dem Senate der freien und Hansestadt Hamburg:
die zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes ernannten Bevollmächtigten.

Senat wolnego miasta hanzeatyckiego Hamburga:
pełnomocników mianowanych do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego.

Diese Ernennungen werden hierdurch zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Berlin, den 8. Mai 1869.

Der Vorsitzende des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins.
Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Nominacye te podają się niniejszém do publicznéj wiadomości.

Berlin, dnia 8. Maja 1869.

Przewodniczący radzie związkowéj niemieckiego Związku celnego.
Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 279.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes an Stelle des verstorbenen Bundeskonsuls Carl Gustav Wolff zu Wasa

den Kaufmann Uno Wolff daselbst

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 279.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego w miejsce zmarłego konsula związkowego Karóla Gustawa Wolff we Wasa

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego

kupca Uno Wolff tamże.

(Nr. 280.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Preußischen Konsul Carl Eulert zu Arica (Peru)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 280.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

pruskiego konsula Karóla Eulert w Arica (Peru)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 281.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Vizekonsul Francesco Morello zu Licata

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 281.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego pruskiego wicekonsula Francesco Morello w Licata

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 16.

(Nr. 289.) Gesetz, betreffend die Portofreiheiten im Gebiete des Norddeutschen Bundes. Vom 5. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Den regierenden Fürsten des Norddeutschen Bundes, deren Gemahlinnen und Wittwen verbleibt die Befreiung von Portogebühren in dem bisherigen Umfange.

§. 2.

In reinen Bundesdienst-Angelegenheiten werden Postsendungen jeder Art innerhalb des Norddeutschen Postgebietes portofrei befördert, wenn die Sendungen von einer Bundesbehörde abgeschickt oder an eine Bundesbehörde gerichtet sind und die äußere Beschaffenheit, sowie das Gewicht der Sendungen den von der Bundes-Postverwaltung in dieser Beziehung zu erlassenden besonderen Bestimmungen entspricht.

(No. 289.) Prawo, tyczące się wolności od portoryum w obrębie Związku północno-niemieckiego. Z dnia 5. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Panującym Książętom Związku północno-niemieckiego, ich małżonkom i wdowom po nich służy nadal wolność od należytości portoryjnych w dotychczasowym rozmiarze.

§. 2.

W czystych interesach służby związkowéj przesyłki pocztowe wszelkiego rodzaju wśród obwodu pocztowego północno-niemieckiego ekspedyują się bez opłaty portoryum, skoro przesyłki są przez władzę związkową wysyłane lub do władzy związkowéj dyrygowane i jeżeli zewnętrzne opatrzenie, tudzież waga przesyłek odpowiada mającym się przez administracyą pocztową Związku w téj mierze wydać szczególnym postanowieniom.

Alle in Bundesrathssachen, sowie in Militair- und Marine-Angelegenheiten, als reinen Bundesdienst-Angelegenheiten, im Norddeutschen Postgebiete bisher allgemein bestandenen Portofreiheiten werden aufrecht erhalten.

§. 3.

Auf Fahrpostsendungen zwischen den Hohenzollernschen Landen und den übrigen Theilen des Norddeutschen Postgebietes finden die vorstehenden Bestimmungen (§. 2.) keine Anwendung; die Portofreiheit dieser Sendungen richtet sich nach den betreffenden Postverträgen.

Auf Stadtpostsendungen erstreckt sich die Portofreiheit nicht.

§. 4.

Sendungen, welche von dem Reichstage des Norddeutschen Bundes ausgehen, oder an den Reichstag gerichtet sind, werden den Sendungen von und an Bundesbehörden gleich behandelt.

§. 5.

Die Porto-Vergünstigungen, welche den Personen des Militairstandes und denen der Bundes-Kriegsmarine bewilligt sind, werden einstweilen aufrecht erhalten. Dem Bundespräsidium bleibt es vorbehalten, diese Porto-Vergünstigungen aufzuheben oder einzuschränken.

§. 6.

Alle übrigen, bisher bestandenen Portofreiheiten und Porto-Ermäßigungen werden aufgehoben.

Für die Aufhebung, beziehungsweise Einschränkung der Portofreiheiten wird aus der Bundes-Postkasse insoweit Entschädigung geleistet, als dies mit Rücksicht auf die den Portobefreiungen etwa zu Grunde liegenden lästigen Privatrechtstitel nach den Landesgesetzen nothwendig ist.

Wszelkie istniałe dotąd w północno-niemieckim obwodzie pocztowym powszechnie imunicye co do portoryum w interesach rady związkowéj, tudzież w interesach wojska i marynarki, jako czystych interesach służby związkowéj, utrzymują się w mocy.

§. 3.

Do przesyłek poczty jezdnéj pomiędzy krajami hohenzollernskimi a drugiemi częściami północno-niemieckiego obwodu pocztowego nie stosują się powyższe postanowienia (§. 2.); wolność od portoryum przesyłek tychże stosuje się według odnośnych traktatów pocztowych.

Na przesyłki z adresem w miejscu (Stadtpost) nie rozciąga się wolność od portoryum.

§. 4.

Przesyłki, wychodzące od parlamentu Związku północno-niemieckiego, lub adresowane do parlamentu, traktują się zarówno przesyłkom od i do władz związkowych.

§. 5.

Przywileje co do portoryum, przyzwolone osobom stanu wojskowego i marynarki wojennéj Związku, utrzymują się tymczasowo w mocy. Prezydyum związkowemu zastrzega się zniesienie lub ograniczenie przywilejów tychże.

§. 6.

Wszelkie inne istniałe dotąd wolności od portoryum i redukcye co do portoryum znoszą się.

Za zniesienie, względnie ograniczenie wolności od portoryum daném będzie z kasy pocztowéj Związku wynagrodzenie o tyle, o ile to według ustaw krajowych jest koniecznem ze względu na jakowe uciążliwe prywatnoprawne tytuły, wolności od portoryum uzasadniające.

§. 7.

Der Antrag auf Entschädigung ist von dem Berechtigten bei Vermeidung der Präklusion bis zum 30. Juni 1870. an die Postbehörde zu richten. Ueber den erhobenen Anspruch wird vom General-Postamt entschieden. Wenn das General-Postamt den Anspruch ganz oder theilweise zurückweist, so steht dem Reklamanten das Recht zu, binnen einer präklusivischen Frist von drei Monaten, vom Tage des Empfanges der Bescheidung ab gerechnet, den Rechtsweg zu beschreiten. Die Klage ist gegen die Ober-Postdirektion, beziehungsweise gegen die mit deren Funktionen beauftragte Postbehörde zu richten, in deren Bezirk der Reklamant sein Domizil hat.

§. 8.

Die Art und die Höhe der Entschädigung richtet sich nach folgenden Bestimmungen:

Der Berechtigte hat am Schlusse eines jeden Jahres die im Laufe des Jahres von ihm frankirt abgeschickten oder an ihn unfrankirt eingegangenen Sendungen nachzuweisen, welche nach den bisherigen Bestimmungen portofrei befördert sein würden. Der auf diese Sendungen entfallende Porto- und Gebührenbetrag wird dem Berechtigten aus der Bundes-Postkasse jährlich erstattet.

Im Falle des Einverständnisses zwischen der Bundes-Postverwaltung und dem Berechtigten kann der für ein Jahr festgestellte Betrag ohne neue Ermittelung auch für mehrere hinter einander folgende Jahre als Entschädigung zu Grunde gelegt werden.

§. 9.

Der Postverwaltung bleibt die Befugniß vorbehalten, anstatt die im §. 8. festgesetzte Zahlung fortdauernd zu leisten, den Berechtigten durch Zahlung einer festen Summe ein für alle Mal zu entschädigen.

Wenn die Postverwaltung von der Befugniß der einmaligen Entschädigung Gebrauch machen

§. 7.

Wniosek o wynagrodzenie winien uprawniony pod uniknieniem prekluzyi wystósować do władzy pocztowéj aż do 30. Czerwca 1870. Co do wniesionéj pretensyi rozstrzyga jeneralny urząd pocztowy. Gdyby jeneralny urząd pocztowy pretensyą całkiem lub w części oddalił, reklamant ma prawo, w przeciągu trzechmiesięcznego terminu prekluzyjnego — od daty odbioru rezolucyi rachując — chwycić się drogi sądowéj. Skarga skierowaną być winna przeciw wyższéj dyrekcyi pocztowéj, względnie przeciw pełniącéj jéj funkcye władzy pocztowéj, w okręgu któréj reklamant ma swą siedzibę.

§. 8.

Rodzaj i ilość wynagrodzenia stosuje się według następujących postanowień:

Uprawniony winien na końcu każdego roku wykazać wysłane przezeń w ciągu roku przesyłki frankowane lub nadeszłe dlań przesyłki niefrankowane, których ekspedycyaby według dotychczasowych postanowień nie była opłacie portoryum ulegała. Przypadająca na przesyłki też kwota co do portoryum i należytości zwracać się uprawnionemu będzie corocznie z kasy pocztowéj Związku.

W razie porozumienia pomiędzy administracyą pocztową Związku a uprawnionym może sprawdzona za jeden rok kwota przyjętą być za podstawę wynagrodzenia i na kilka następujących po sobie lat bez nowego wypośrodkowywania.

§. 9.

Zamiast ciągłego uiszczania ustanowionéj w §. 8. zapłaty, zastrzega się administracyi pocztowéj prawo wynagrodzenia uprawnionego raz na zawsze wypłatą stałéj sumy.

Jeżeli administracya pocztowa z prawa jednokrotnego wynagrodzenia chce korzystać,

will, so wird der Betrag, welcher dem Berechtigten in den zuletzt vorhergegangenen drei Kalenderjahren in Gemäßheit des §. 8. gezahlt worden ist, zusammengerechnet, der danach sich ergebende durchschnittliche Jahresbetrag achtzehnmal genommen und diese Summe dem Berechtigten baar gezahlt.

§. 10.

Neue Portofreiheiten oder Porto-Ermäßigungen können nur im Wege des Gesetzes eingeführt werden.

§. 11.

Der Bundes-Postverwaltung bleibt das Recht vorbehalten, mit Staatsbehörden Abkommen dahin zu treffen, daß von den Behörden an Stelle der Porto- und beziehungsweise Gebührenbeträge für die einzelnen Sendungen Aversionalsummen an die Bundes-Postverwaltung gezahlt werden.

§. 12.

Portofreiheiten, welche auf den mit dem Auslande abgeschlossenen Staatsverträgen oder Konventionen beruhen, werden durch dieses Gesetz nicht berührt. Eine streckenweise portofreie Beförderung findet bei den in den §§. 2. 4. und 5. erwähnten Sendungen von und nach dem Auslande nicht statt.

Ausländisches Porto wird in keinem Falle von der Bundes-Postkasse getragen.

§. 13.

Die Vorschriften des Artikels 52. der Bundesverfassung sind nicht auszudehnen auf denjenigen Theil der Postüberschüsse, welcher durch die in gegenwärtigem Gesetze angeordnete Aufhebung von Portofreiheiten gewonnen wird.

Die näheren Bestimmungen über die Berechnung und Verwendung dieses bis Ende Dezember 1875. auszunehmenden Theils bleiben der Verständigung im Bundesrathe unter Zustimmung des Reichstages vorbehalten.

ma kwota, jaka uprawnionemu w ostatnich trzech latach kalendarzowych została na mocy §. 8. wypłaconą, się zrachować, wykazująca się według tego przeciętna kwota roczna przez ośmnaście pomnożyć i ta suma uprawnionemu w gotówce wypłacić.

§. 10.

Nowe wolności od portoryum i zniżenia portoryum mogą li w drodze prawa być zaprowadzane.

§. 11.

Administracyi pocztowéj Związku zastrzega się prawo zawierania z władzami rządowemi umów, iżby władze zamiast portoryi resp. należytości za pojedyncze przesyłki opłacały administracyi pocztowéj Związku sumy awersyonalne.

§. 12.

Imunicye co do portoryum, spoczywające na zawartych z krajami zagranicznymi traktatach lub konwencyach, nie naruszają się obecném prawem. Wolna od portoryum ekspedycya przestrzeniami oznaczonych w §§. 2. 4. i 5. przesyłek za granicę i z zagranicy nie ma miejsca.

Portoryum zagranicznego nie ponosi w żadnym przypadku kasa pocztowa Związku.

§. 13.

Przepisy Art. 52. Konstytucyi Związku nie mają rozciągać się na tę część nadwyżek pocztowych, która zyskaną będzie w skutek zarządzonego w obecném prawie zniesienia wolności od portoryum.

Bliższe postanowienia co do obrachowywania i obracania części téjże, do końca Grudnia 1875. wyjąć się mającéj, zastrzegają się porozumieniu w radzie związkowéj za przyzwoleniem parlamentu.

(Nr. 293.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul R. Lindau in Nagasaki,

den bisherigen Preußischen Vizekonsul C. Gaertner in Hakodade,

den Kaufmann Adolph Leysner zu Niegata, und

den Kaufmann Adolph Reis zu Yokohama

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 293.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego pruskiego konsula R. Lindau w Nagasaki,

dotychczasowego pruskiego wicekonsula C. Gaertner w Hakodade,

kupca Adolfa Leysner w Niegata, i

kupca Adolfa Reis w Yokohama

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 294.) Dem Henry J. Winser ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika in Sonneberg (Herzogthum Sachsen-Meiningen) ertheilt worden.

(No. 294.) W. Henry J. Winser udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki w Sonneberg (Księstwo Sachsen-Meiningen).

(Nr. 295.) Dem Emil Hoechster ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika in Barmen ertheilt worden.

(No. 295.) W. Emilowi Hoechster udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki w Barmen.

(Nr. 296.) Dem Willibald Oskar Alexis Helm zu Emden ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Russischer Vizekonsul daselbst ertheilt worden.

(No. 296.) W. Wilibaldowi Oskarowi Aleksemu Helm w Emden udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na cesarsko-rosyjskiego wicekonsula tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

§. 14.

Das gegenwärtige Gesetz tritt mit dem 1. Januar 1870. in Kraft.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 5. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

§. 14.

Obecne prawo wchodzi w życie z 1. Stycznia 1870.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 5. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 290.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Königlich Preußischen Legationsrath Hermann Carl Wilke

zum Generalkonsul des Norddeutschen Bundes für Großbritannien und Irland in London zu ernennen geruht.

(No. 290.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

królewsko-pruskiego radcę legacyjnego Hermana Karóla Wilke

mianować konsulem jeneralnym Związku północno-niemieckiego na Wielką Brytanią i Irlandyą w Londynie.

(Nr. 291.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann G. Dentzelmann zu d'Urban (Kolonie Natal in Afrika)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 291.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca G. Dentzelmann w d'Urban (osada Natal w Afryce)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 292.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Arthur James Walker Arnott zu Port Louis (Insel Mauritius)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 292.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Arthur James Walker Arnott w Port Louis (wyspa Mauritius)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

Abdruck als Beilage der Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 17.

(Nr. 297.) Wahlgesetz für den Reichstag des Norddeutschen Bundes. Vom 31. Mai 1869.

(No. 297.) Prawo wyborcze co do parlamentu Związku północno-niemieckiego. Z dnia 31. Maja 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Wähler für den Reichstag des Norddeutschen Bundes ist jeder Norddeutsche, welcher das fünfundzwanzigste Lebensjahr zurückgelegt hat, in dem Bundesstaate, wo er seinen Wohnsitz hat.

§. 2.

Für Personen des Soldatenstandes des Heeres und der Marine ruht die Berechtigung zum Wählen so lange, als dieselben sich bei der Fahne befinden.

§. 3.

Von der Berechtigung zum Wählen sind ausgeschlossen:

1) Personen, welche unter Vormundschaft oder Kuratel stehen;

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Wyborcą do parlamentu Związku północno-niemieckiego jest każdy Północnoniemiec, który skończył lat dwadzieścia pięć życia, w tém państwie związkowém, w którém ma swą siedzibę.

§. 2.

U osób stanu żołnierskiego wojska i marynarki uprawnienie do wyboru spoczywa tak długo, dopóki zostają przy chorągwi.

§. 3.

Prawa wyboru nie mają:

1) osoby zostające pod opiekuństwem lub kuratelą;

Ausgegeben zu Berlin den 9. Juni 1869. Wydany w Berlinie dnia 9. Czerwca 1869.

2) Personen, über deren Vermögen Konkurs- oder Fallitzustand gerichtlich eröffnet worden ist und zwar während der Dauer dieses Konkurs- oder Fallit-Verfahrens;
3) Personen, welche eine Armenunterstützung aus öffentlichen oder Gemeinde-Mitteln beziehen, oder im letzten der Wahl vorhergegangenen Jahre bezogen haben;
4) Personen, denen in Folge rechtskräftigen Erkenntnisses der Vollgenuß der staatsbürgerlichen Rechte entzogen ist, für die Zeit der Entziehung, sofern sie nicht in diese Rechte wieder eingesetzt sind.

Ist der Vollgenuß der staatsbürgerlichen Rechte wegen politischer Vegehen oder Verbrechen entzogen, so tritt die Berechtigung zum Wählen wieder ein, sobald die außerdem erkannte Strafe vollstreckt, oder durch Begnadigung erlassen ist.

§. 4.

Wählbar zum Abgeordneten ist im ganzen Bundesgebiete jeder Norddeutsche, welcher das fünfundzwanzigste Lebensjahr zurückgelegt und einem zum Bunde gehörigen Staate seit mindestens einem Jahre angehört hat, sofern er nicht durch die Bestimmungen in dem §. 3. von der Berechtigung zum Wählen ausgeschlossen ist.

§. 5.

In jedem Bundesstaate wird auf durchschnittlich 100,000 Seelen derjenigen Bevölkerungszahl, welche den Wahlen zum verfassunggebenden Reichstage zu Grunde gelegen hat, Ein Abgeordneter gewählt. Ein Ueberschuß von mindestens 50,000 Seelen der Gesammtbevölkerung eines Bundesstaates wird vollen 100,000 Seelen gleich gerechnet. In einem Bundesstaate, dessen Bevölkerung 100,000 Seelen nicht erreicht, wird Ein Abgeordneter gewählt.

Demnach beträgt die Zahl der Abgeordneten 297 und kommen auf Preußen 235, Sachsen 23, Hessen 3, Mecklenburg-Schwerin 6, Sachsen-Weimar 3, Mecklenburg-Strelitz 1, Oldenburg 3, Braunschweig 3, Sachsen-Meiningen 2, Sachsen-Altenburg 1, Sachsen-Koburg-Gotha 2, Anhalt 2, Schwarzburg-Rudolstadt 1, Schwarzburg-Sondershausen 1, Waldeck 1, Reuß ältere Linie 1, Reuß jüngere Linie 1, Schaumburg-Lippe 1, Lippe 1, Lauenburg 1, Lübeck 1, Bremen 1, Hamburg 3.

2) osoby, nad majątkiem których sąd otworzył konkurs lub zawiesił stan bankructwa i to przez czas trwania procedury konkursowéj resp. co do bankructwa;
3) osoby, które pobierają wsparcie ubogich z środków publicznych lub gminnych, albo które je w ostatnim roku przed wyborem pobierały;
4) osoby, którym w skutek prawomocnego wyroku zupełne praw obywatelskich wykonywanie zostało odjętém, za czas odjęcia, chybaby im prawa też były znów przywrócone.

Jeżeli zupełne praw obywatelskich posiadanie odjętém zostało dla zbrodni lub przestępstw politycznych, wówczas uprawnienie do wyboru nastaje znów, skoro zawyrokowana prócz tego kara została spełnioną, lub w skutek ułaskawienia darowaną.

§. 4.

Obieralnym na deputowanego w całym obrębie związkowym jest każdy Północnoniemiec, który skończył lat dwadzieścia pięć życia i przynajmniéj od roku należał do którego państwa związkowego, chybaby w skutek postanowień w §. 3. był od uprawnienia do wyboru wykluczonym.

§. 5.

W każdém państwie związkowém wybiera się jeden deputowany na przeciętnie 100,000 dusz téj liczby ludności, która służyła za podstawę przy wyborach do konstytuującego parlamentu. Nadwyżka przynajmniéj 50,000 dusz ogólnéj ludności którego państwa związkowego rachuje się zarówno zupełnym 100,000 duszom. W państwie związkowém, którego ludność nie osięga 100,000 dusz, wybiera się jeden deputowany.

Według tego liczba deputowanych wynosi 297, z których przypada na Prusy 235, Saksonią 23, Hesyą 3, Mecklenburg-Schwerin 6, Sachsen-Weimar 3, Mecklenburg-Strelitz 1, Oldenburg 3, Brunświk 3, Sachsen-Meiningen 2, Sachsen-Altenburg 1, Sachsen-Koburg-Gotha 2, Anhalt 2, Schwarzburg-Rudolstadt 1, Schwarzburg-Sondershausen 1, Waldeck 1, Reuss starszéj linii 1, Reuss młodszéj linii 1, Schaumburg-Lippe 1, Lippe 1, Lauenburg 1, Lubekę 1, Bremę 1, Hamburg 3.

Eine Vermehrung der Zahl der Abgeordneten in Folge der steigenden Bevölkerung wird durch das Gesetz bestimmt.

§. 6.

Jeder Abgeordnete wird in einem besonderen Wahlkreise gewählt.

Jeder Wahlkreis wird zum Zwecke der Stimmabgabe in kleinere Bezirke getheilt, welche möglichst mit den Ortsgemeinden zusammenfallen sollen, sofern nicht bei volkreichen Ortsgemeinden eine Unterabtheilung erforderlich wird.

Mit Ausschluß der Exklaven müssen die Wahlkreise, sowie die Wahlbezirke räumlich abgegrenzt und thunlichst abgerundet sein.

Ein Bundesgesetz wird die Abgrenzung der Wahlkreise bestimmen. Bis dahin sind die gegenwärtigen Wahlkreise beizubehalten, mit Ausnahme derjenigen, welche zur Zeit nicht örtlich abgegrenzt und zu einem räumlich zusammenhängenden Bezirke abgerundet sind. Diese müssen zum Zwecke der nächsten allgemeinen Wahlen gemäß der Vorschrift des dritten Absatzes gebildet werden.

§. 7.

Wer das Wahlrecht in einem Wahlbezirke ausüben will, muß in demselben, oder, im Falle eine Gemeinde in mehrere Wahlbezirke getheilt ist, in einem derselben zur Zeit der Wahl seinen Wohnsitz haben.

Jeder darf nur an Einem Orte wählen.

§. 8.

In jedem Bezirke sind zum Zwecke der Wahlen Listen anzulegen, in welche die zum Wählen Be-

Zwyższenie liczby deputowanych w skutek rosnącéj ludności wyznaczy się prawem.

§. 6.

Każdy deputowany obiera się w osobnym obwodzie wyborczym.

Każdy obwód wyborczy podzieli się celem zdawania głosów na mniejsze okręgi, które ile możności z gminami miejscowemi schodzić się mają, chybaby w zbyt ludnych gminach miejscowych był poddział potrzebnym.

Z wyjątkiem enklaw powinny obwody wyborcze, jak niemniéj okręgi wyborcze być lokalnie odgraniczone i ile możności zaokrąglone.

Prawo związkowe wyznaczy odgraniczenie obwodów wyborczych. Aż do tego czasu zatrzymać się mają obecne obwody wyborcze, z wyjątkiem tych, które w chwili nie są lokalnie odgraniczone i w zostające lokalnie w związku okręgi zaokrąglone. Te winny celem najbliższych wyborów powszechnych utworzyć się według przepisu trzeciego ustępu.

§. 7.

Ktokolwiek prawo wyboru w jakim okręgu wyborczym wykonywać chce, musi w chwili wyboru w nimż, lub, jeżeli gmina jest na kilka podzieloną okręgów wyborczych, w jednym z nichż mieć swą siedzibę.

Każdy na jedném tylko miejscu wybierać może.

§. 8.

W każdym okręgu mają w celu wyborów założone być listy, w które się uprawnieni do

rechtigten nach Zu- und Vornamen, Alter, Gewerbe und Wohnort eingetragen werden.

Diese Listen sind spätestens vier Wochen vor dem zur Wahl bestimmten Tage zu Jedermanns Einsicht auszulegen, und ist dies zuvor unter Hinweisung auf die Einsprachefrist öffentlich bekannt zu machen. Einsprachen gegen die Listen sind binnen acht Tagen nach Beginn der Auslegung bei der Behörde, welche die Bekanntmachung erlassen hat, anzubringen und innerhalb der nächsten vierzehn Tage zu erledigen, worauf die Listen geschlossen werden. Nur diejenigen sind zur Theilnahme an der Wahl berechtigt, welche in die Listen aufgenommen sind.

Bei einzelnen Neuwahlen, welche innerhalb Eines Jahres nach der letzten allgemeinen Wahl stattfinden, bedarf es einer neuen Aufstellung und Auslegung der Wahlliste nicht.

§. 9.

Die Wahlhandlung, sowie die Ermittelung des Wahlergebnisses, sind öffentlich.

Die Funktion der Vorsteher, Beisitzer und Protokollführer bei der Wahlhandlung in den Wahlbezirken und der Beisitzer bei der Ermittelung des Wahlergebnisses in den Wahlkreisen ist ein unentgeltliches Ehrenamt und kann nur von Personen ausgeübt werden, welche kein unmittelbares Staatsamt bekleiden.

§. 10.

Das Wahlrecht wird in Person durch verdeckte, in eine Wahlurne niederzulegende Stimmzettel ohne Unterschrift ausgeübt.

Die Stimmzettel müssen von weißem Papier und dürfen mit keinem äußeren Kennzeichen versehen sein.

§. 11.

Die Stimmzettel sind außerhalb des Wahllokals mit dem Namen des Kandidaten, welchem der Wähler seine Stimme geben will, handschriftlich oder im Wege der Vervielfältigung zu versehen.

wyboru z imienia i nazwiska, wieku, procederu i miejsca zamieszkania zamieszczają.

Listy te winny najpóźniéj na cztery tygodnie przed dniem, do wyboru naznaczonym, być do wglądu dla każdego wyłożone, co wprzódy, za zwróceniem uwagi na termin reklamacyjny, publicznie ogłosić należy. Reklamacye przeciw listom powinny w przeciągu ośmiu dni po rozpoczęciu wyłożenia być do władzy, która ogłoszenie wydała, wniesione a w przeciągu najbliższych czternastu dni załatwione, po czém listy się zamkną. Li ci mają prawo brać udział w wyborze, którzy w listach są zamieszczeni.

Przy pojedynczych nowych wyborach, mających miejsce w przeciągu roku po ostatnim wyborze powszechnym, nie potrzeba nowego listy wyborczéj ustawiania i wykładania.

§. 9.

Czynność wyborcza, jako też dochodzenie wypadku wyborów, jest jawném.

Funkcya przewodniczących, ławników i protokólistów przy czynności wyborczéj w okręgach wyborczych tudzież ławników przy dochodzeniu wypadku wyborów w obwodach wyborczych jest bezpłatnym urzędem honorowym, który sprawowanym być może li przez osoby nie piastujące bezpośredniego urzędu rządowego.

§. 10.

Prawo wyboru wykonuje się osobiście przez zakryte, w urnę wyborczą złożyć się mające kartki bez podpisu.

Kartki te powinny być z białego papieru i nie powinny na zewnątrz żadnéj mieć odznaki.

§. 11.

Kartki do głosowania winny po za lokalem wyborczym zostać nazwiskiem kandydata, któremu wyborca głos swój dać chce, rękopiśmiennie lub w drodze pomnożenia opatrzone.

§. 12.

Die Wahl ist direkt. Sie erfolgt durch absolute Stimmenmehrheit aller in einem Wahlkreise abgegebenen Stimmen. Stellt bei einer Wahl eine absolute Stimmenmehrheit sich nicht heraus, so ist nur unter den zwei Kandidaten zu wählen, welche die meisten Stimmen erhalten haben.

Bei Stimmengleichheit entscheidet das Loos.

§. 13.

Ueber die Gültigkeit oder Ungültigkeit der Wahlzettel entscheidet mit Vorbehalt der Prüfung des Reichstages allein der Vorstand des Wahlbezirkes nach Stimmenmehrheit seiner Mitglieder.

Die ungültigen Stimmzettel sind zum Zwecke der Prüfung durch den Reichstag dem Wahlprotokoll beizufügen. Die gültig befundenen bewahrt der Vorsteher der Wahlhandlung in dem Wahlbezirke so lange versiegelt, bis der Reichstag die Wahl definitiv gültig erklärt hat.

§. 14.

Die allgemeinen Wahlen sind im ganzen Bundesgebiete an dem von dem Bundespräsidium bestimmten Tage vorzunehmen.

§. 15.

Der Bundesrath ordnet das Wahlverfahren, soweit dasselbe nicht durch das gegenwärtige Gesetz festgestellt worden ist, durch ein einheitliches, für das ganze Bundesgebiet gültiges Wahlreglement.

Dasselbe kann nur unter Zustimmung des Reichstages abgeändert werden.

§. 16.

Die Kosten für die Druckformulare zu den Wahlprotokollen und für die Ermittelung des Wahl-

§. 12.

Wybór jest bezpośrednim. Ma on miejsce bezwarunkową większością wszystkich głosów, w obwodzie wyborczym zdanych. Gdyby przy wyborze jakim bezwarunkowa nie wykazała się liczba głosów, wybierać się ma z pomiędzy tych dwóch kandydatów, którzy najwięcéj uzyskali głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

§. 13.

Co do ważności lub nieważności kartek do głosowania rozstrzyga wyłącznie dozór okręgu wyborczego większością głosów swychż członków, z zastrzeżeniem rozpatrzenia przez parlament.

Nieważne kartki do głosowania winny celem rozpatrzenia przez parlament dołączyć się do protokółu wyborczego. Znalezione ważnemi zachowuje przewodniczący czynności wyborczéj w okręgu wyborczym tak długo pod pieczęcią, aż po ostatecznem ogłoszeniu wyboru ze strony parlamentu za ważny.

§. 14.

Powszechne wybory mają w całym obrębie związkowym przedsiębrane być w dniu, jaki prezydyum związkowe naznaczy.

§. 15.

Rada związkowa reguluje procedurę wyborczą, o ile takowa nie została obecném ustanowioną prawem, mocą jednolitego, na cały obszar związkowy obowięzującego regulaminu wyborczego.

Takowy może li za przyzwoleniem parlamentu zostać zmienionym.

§. 16.

Koszta drukowanych formularzy na protokóły wyborcze, jako też za dochodzenie wy-

ergebnisses in den Wahlkreisen werden von den Bundesstaaten, alle übrigen Kosten des Wahlverfahrens werden von den Gemeinden getragen.

§. 17.

Die Wahlberechtigten haben das Recht, zum Betrieb der den Reichstag betreffenden Wahlangelegenheiten Vereine zu bilden und in geschlossenen Räumen unbewaffnet öffentliche Versammlungen zu veranstalten.

Die Bestimmungen der Landesgesetze über die Anzeige der Versammlungen und Vereine, sowie über die Ueberwachung derselben, bleiben unberührt.

§. 18.

Das gegenwärtige Gesetz tritt bei der ersten nach dessen Verkündigung stattfindenden Neuwahl des Reichstages in Kraft. Von dem nämlichen Zeitpunkte an verlieren alle bisherigen Wahlgesetze für den Reichstag nebst den dazu erlassenen Ausführungsgesetzen, Verordnungen und Reglements ihre Gültigkeit.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 31. Mai 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

padku wyborów w obwodach wyborczych, ponoszą państwa związkowe, wszelkie inne koszta procedury wyborczéj gminy.

§. 17.

Uprawnionym do wyboru wolno jest, ku poparciu interesów dotyczących wyboru do parlamentu tworzyć związki i w zamkniętych lokalach bezzbrojnie publiczne odbywać zebrania.

Postanowienia ustaw krajowych względem donoszenia o zebraniach i związkach, jako też względem ichż dozorowania, nie naruszają się.

§. 18.

Obecne prawo wchodzi w życie przy pierwszym, po ogłoszeniu onegoż miejsce mającym nowym wyborze parlamentu. Od téjż chwili tracą moc obowięzującą wszelkie dotychczasowe prawa wyborcze co do parlamentu, wraz z wydanemi do nichż ustawami wykonawczemi, rozporządzeniami i regulaminami.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 31. Maja 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 18.

(Nr. 298.) Allerhöchster Erlaß vom 26. Mai 1869., betreffend die Genehmigung der Instruktion zur Ausführung des Bundesgesetzes vom 7. April 1869., Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend.

Auf Ihren Bericht vom 24. Mai d. J. genehmige Ich hierdurch im Namen des Norddeutschen Bundes die anliegende Instruktion zur Ausführung des Bundesgesetzes, Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend, vom 7. April 1869. (Bundesgesetzblatt S. 159.).

Der gegenwärtige Erlaß ist nebst der Instruktion durch das Bundesgesetzblatt zu veröffentlichen.

Schloß Babelsberg, den 26. Mai 1869.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

(No. 298.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 26. Maja 1869., tyczące się potwierdzenia Instrukcyi ku wykonaniu prawa związkowego z 7. Kwietnia 1869., dotyczącego środków przeciw zarazie na bydło.

Na raport Pański z 24. Maja r. b. potwierdzam niniejszém w imieniu Związku północno-niemieckiego dołączoną Instrukcyą ku wykonaniu prawa związkowego, względem środków przeciw zarazie na bydło, z 7. Kwietnia 1869. (Zbiór praw zw. Str. 159).

Rozporządzenie obecne wraz z Instrukcyą należy Zbiorem praw związkowych ogłosić.

Zamek Babelsberg, dnia 26. Maja 1869.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

Ausgegeben zu Berlin den 12. Juni 1869.

Wydany w Berlinie dnia 12. Czerwca 1869.

Instruktion

zu dem Gesetze vom 7. April 1869.,

Maaßregeln gegen die Rinderpest

betreffend.

(Bundesgesetzbl. S. 159.)

Zu Ausführung von §. 8. des Gesetzes vom 7. April 1869., Maaßregeln gegen die Rinderpest betreffend, wird nachfolgende Instruktion erlassen, deren Bestimmung ist, den Behörden eine allgemeine Anleitung zu geben, ohne die Nothwendigkeit der besonderen Entschließung über Einzelheiten und über die Ausdehnung der Maaßregeln in jedem einzelnen Falle auszuschließen. Leitender Grundsatz soll sein: den Zweck ohne unverhältnißmäßige anderweite wirthschaftliche Opfer für die Bevölkerung zu erreichen. In der Regel wird dies am Besten durch energische Maaßregeln erfolgen, welche die Seuche in kurzer Zeit tilgen, wenn auch die direkten Opfer scheinbar groß sind.

Erster Abschnitt.

Maaßregeln bei dem Ausbruche der Rinderpest im Auslande.

a. In der Entfernung.

§. 1.

Bei dem Auftreten der Rinderpest in entfernten Gegenden kommt es darauf an, ob dieselben durch Eisenbahnen oder durch Schiffahrt in solcher Verbindung mit dem Inlande stehen, daß Viehtransporte in verhältnißmäßig kurzer Zeit in das Inland gelangen können.

Ist die von der Seuche ergriffene Gegend durch Eisenbahnen mit dem Inlande verbunden, so hat sich das Einfuhrverbot auf alles Rindvieh aus dieser Gegend ohne Ausnahme zu erstrecken.

§. 2.

Das Einfuhrverbot hat sich ferner zu erstrecken: auf frische (auch gefrorene) Rindshäute, Hörner und Klauen, Fleisch, Knochen, Talg, wenn letzteres nicht in Fässern, ungewaschene Wolle, welche nicht in Säcken verpackt ist, und Lumpen.

§. 3.

Die Einfuhr von Schaafen und Ziegen ist ebenfalls zu verbieten. Schweine dürfen nur in Etagewagen eingeführt werden.

§. 4.

Was von der Einfuhr gesagt ist, gilt im Allgemeinen auch von der Durchfuhr. Doch kann ausnahmsweise die Durchfuhr durch das Bundesgebiet Viehtransporten gestattet werden, wenn von Veterinärbeamten festgestellt ist, daß die Gegend, aus welcher das Vieh kommt, seit drei Monaten und mindestens in einem Umkreise von drei Meilen seuchenfrei ist und der Transport in vorschriftsmäßigen Wagen erfolgt.

Die Durchfuhr hat in besonderen Zügen unter polizeilicher Begleitung in denselben Wagen ohne Umladung zu geschehen, auch darf unterwegs kein Stück ausgeladen werden. Sterben unterwegs einzelne Stücke, so bleiben solche unberührt im Wagen liegen, bis zum Ausgangspunkte des Transports, wo selbige unter Zuziehung von Veterinärbeamten vorschriftsmäßig vernichtet werden müssen, wenn nicht die Möglichkeit geboten ist, daß die Ausladung und Vernichtung unterwegs durch einen Sachverständigen ohne Gefahr geschehen kann.

Wird wegen Zerbrechens eines Wagens oder aus ähnlichen Gründen ein Umladen unvermeidlich, so ist dasselbe von der Eisenbahnverwaltung unter amtlicher Aufsicht und unter den nöthigen

Instrukcya

do prawa z 7. Kwietnia 1869.,

tyczącego się

środków przeciw zarazie na bydło.

(Zbiór praw zw. Str. 159.)

Ku wykonaniu §. 8. prawa z 7. Kwietnia 1869., dotyczącego środków przeciw zarazie na bydło, wydaje się następująca Instrukcya, której przeznaczeniem jest, dać władzom wskazówkę powszechną, nie wyłączając potrzebnéj w każdym pojedynczym przypadku osobnéj rezolucyi co do szczegółów, jako też co do rozmiaru środków. Przewodnią zasadą ma być: osiągnienie dla ludności celu bez bezproporcyonalnych innych ofiar w gospodarstwie. Po zwyczaj osiągnie się to najlepiéj przez środki energiczne, zarazę w krótkim czasie wytępiające, choćby bezpośrednie ofiary zdały się być wielkiemi.

Rozdział pierwszy.

Środki przy wybuchnięciu zarazy bydlęcéj za granicą.

a. W oddaleniu.

§. 1.

W razie wybuchu zarazy na bydło w oddalonych okolicach chodzi o to, czy takowe za pomocą kolei żelaznych lub żeglugi w takiéj z krajem zostają komunikacyi, iżby transporty bydła w krótkim stosunkowo czasie do kraju przybywać mogły.

Jeżeli okolica zarazą dotknięta połączona jest z krajem za pomocą kolei żelaznych, wówczas zakaz importu winien na wszystko bez wyjątku rozciągać się bydło rogate z okolicy téjże.

§. 2.

Zakaz importu rozciągać się powinien daléj: na świeże (i zmarzłe) skóry bydlęce, rogi i kopyta, mięso, kości, łój, skoro ostatni nie zapakowany we fasach, niepraną wełnę, która nie jest zapakowaną w miechach, i płaty.

§. 3.

Import owiec i kóz ma być również zakazanym. Świnie mogą li we wozach piętrowych być wprowadzane.

§. 4.

Co powiedzianém jest o imporcie, rozumie się w powszechności i o przewozie. Jednakowoż może wyjątkowym sposobem przewóz przez terytoryum związkowe dla transportów bydła być dozwolonym, gdyby przez urzędników weterynarskich było sprawdzoném, iż okolica, z któréj bydło przybywa, od trzech miesięcy i w przynajmniéj trzechmilowym promieniu jest wolną od zarazy i jeżeli transport w przepisanych odbywa się wozach.

Przewóz nastąpić winien osobnymi pociągami pod policyjną eskortą w tych samych wozach bez przeładowania a po drodze nie powinna żadna sztuka zostać wyładowaną. Gdyby w drodze niektóre sztuki padły, muszą one nienaruszone w wozie pozostać, aż do punktu wyjścia transportu, gdzie takowe pod przybraniem urzędników weterynarskich muszą zostać w przepisany sposób zniweczone, chybaby nadarzała się możebność, iżby wyładowanie i zniweczenie w drodze przez znawcę i bez niebezpieczeństwa nastąpić mogło.

Gdyby dla złamania się wozu lub z innych podobnych powodów przeładowanie stało się koniecznem, winno ono uskutecznionem być przez administracyą kolei pod urzędowym do-

Vorsichtsmaaßregeln zu bewirken. Für Absperrung des umzuladenden Viehes, für sofortige Verscharrung der etwa vorhandenen Kadaver, welche letztere in jedem Falle gleich den an der Rinderpest gefallenen Thieren (§§. 27—30.) zu behandeln sind, muß gesorgt werden.

Die entleerten Wagen und die Umladestellen sind zu desinfiziren.

Zum Tränken der Thiere unterwegs sind eigene, von der Behörde gestempelte Tränkeimer mitzuführen. Das Füttern, sobald solches auf langen Transporten nothwendig wird, darf nur von den, den Transport begleitenden Personen besorgt werden.

Vieh, welches nach den Seeplätzen versendet wird, ist rücksichtlich des Transportes und aller in §. 4. erwähnten Maaßregeln dem Transitvieh gleich zu behandeln.

§. 5.

Für Schlachtvieh, soweit es zur Versorgung des Inlandes nöthig ist, kann ausnahmsweise auch die Einfuhr nach solchen Städten gestattet werden, in welchen öffentliche Schlachtstätten vorhanden sind, die durch Schienenstränge mit der Eisenbahn, auf welcher die Einfuhr stattfindet, in Verbindung stehen. Die Einfuhr muß für jeden besonderen Fall von der Behörde genehmigt werden und hat unter Beobachtung der für jeden Fall besonders zu erlassenden polizeilichen Vorschriften zu erfolgen.

b. In der Nähe.

§. 6.

Tritt die Seuche in Gegenden des Nachbarlandes auf, welche nicht über fünf bis zehn Meilen von der Grenze entfernt sind, dann ist für die nach Umständen zu bestimmende Grenzstrecke das Einfuhrverbot unbedingt

auf alle Arten von Vieh (einschließlich der Pferde und des Federviehs),

zorem oraz za użyciem potrzebnych środków ostrożności. Należy też mieć staranie o odosobnienie mającego się przeładować bydła oraz o niezwłoczne zagrzebanie znajdujących się jakowych trupów, które to ostatnie winny w każdym przypadku traktowane być zarówno padłym na zarazę sztukom (§§. 27—30.).

Opróżnione wozy i miejsca przeładowania muszą uledz desinfekcyi.

Do pojenia bydła po drodze mają wiezione być osobne, przez władzę stęplowane węborki. Popasanie, ilekroćby takowe na długich transportach było potrzebném, nastąpić może li przez osoby, transport eskortujące.

Bydło, wysyłane na place morskie, ma pod względem transportu i wszelkich w §. 4. wymienionych środków traktować się zarówno bydłu tranżytowemu.

§. 5.

Co do bydła na rzeź, jak dalece takowe potrzebném jest ku zaopatrzeniu kraju wewnętrznego, może wyjątkowym sposobem i import do takich dozwolonym być miast, w których się znajdują publiczne rzezarnie, zostające za pomocą szyn w komunikacyi z koleją, którą import ma miejsce. Import musi w każdym szczególnym przypadku być przez władzę dozwolonym i winien nastąpić za zachowaniem mających się co do każdego przypadku wydać osobno przepisów policyjnych.

b. W bliskości.

§. 6.

Gdyby zaraza wybuchła w okolicach kraju sąsiedniego, nie będących nad pięć do dziesięciu mil od granicy oddalonemi, wówczas na mającéj się według okoliczności wyznaczyć przestrzeni granicznéj zakaz importu rozciągać się bezwarunkowo winien

na bydło wszelkiego rodzaju (rachując do tego konie i drobiazg),

auf alle vom Rinde stammenden thierischen Theile in frischem oder trockenem Zustande (mit Ausnahme von Butter, Milch und Käse),

auf Dünger, Rauchfutter, Stroh und andere Streumaterialien, gebrauchte Stallgeräthe, Geschirre und Lederzeuge,

auf unbearbeitete (bez. keiner Fabrikwäsche unterworfene) Wolle, Haare und Borsten,

auf gebrauchte Kleidungsstücke für den Handel zu erstrecken.

Personen, deren Beschäftigung eine Berührung mit Vieh mit sich bringt, z. B. Fleischer, Viehhändler und deren Personal, dürfen die Grenze nur an bestimmten Orten überschreiten, und müssen sich dort einer Desinfektion unterwerfen.

Nur in einzelnen dringenden Fällen können auch Ausnahmen für Schlachtvieh nach §. 5. eintreten.

§. 7.

Rückt die Seuche bis in die Grenzgegenden vor, oder gewinnt sie längs der Grenze in einer noch vom kleinen Grenzverkehr berührten Entfernung an Ausdehnung, dann hat für die betreffenden Grenzstrecken die vollständige Verkehrssperre unter Bildung eines Kordons mit militairischen Kräften einzutreten, im benachbarten Inland treten aber die Vorschriften des II. Abschnitts in Kraft.

Für den Durchgang von Posten u. s. w. kommen dann dieselben Maaßregeln in Anwendung, wie bei einem abgesperrten Orte im Inlande.

§. 8.

Wird in den vorstehend behandelten Fällen die angeordnete Sperre durchbrochen, so sind die der Sperre unterworfenen Thiere soweit möglich sofort zu tödten und zu verscharren, Menschen und sonstige Gegenstände auf kürzestem Wege wieder über die Grenze zurückzubringen, wo möglich ohne Ortschaften zu passiren.

na wszelkie z bydlęcia pochodzące części zwierzęce w świeżym lub suchym stanie (z wyjątkiem masła, mleka i séra),

na nawóz, ostrą paszę, słomę i inne materyały do słania, używane sprzęty oborne, szory i skórzyzny,

na nie wyrobioną (resp. praniu fabrycznemu nie uległą) wełnę, włosy i szczeć,

na używaną odzież do handlu.

Osoby, których zatrudnienie pociąga za sobą styczność z bydłem, np. rzeźnicy, handlarze bydła i ichż personał, mogą granicę li na pewnych przebywać punktach, i muszą tamże poddać się desinfekcyi.

Li w szczególnych nagłych przypadkach mogą i wyjątki co do bydła na rzeź według §. 5. nastąpić.

§. 7.

Gdyby zaraza zbliżała się aż ku okolicom granicznym, lub gdyby wzdłuż granicy w oddaleniu naruszaném jeszcze małym obrotem granicznym większe przybierała rozmiary, winno na dotyczących przestrzeniach granicznych zupełne nastąpić przerwanie komunikacyi, za utworzeniem kordonu za pomocą sił wojskowych, a w sąsiednim kraju wewnętrznym nabierają mocy obowięzującéj przepisy Rozdziału II.

Co do przechodzenia poczt i t. d. zastosują się wówczas te same środki, co u odosobnionego miejsca w kraju.

§. 8.

Gdyby w przypadkach, o których powyżéj mowa, zarządzony kordon przełamano, wówczas ulegające odosobnieniu zwierzęta winny być ile możności niebawem zabite i zagrzebane, ludzie zaś i inne przedmioty najkrótszą drogą znów za granicę zwrócone, bez naruszania ile możności osad.

Giftfangende Sachen sind zu vernichten oder zu desinfiziren.

§. 9.

In den bedrohten Grenzkreisen sind für sämmtliche Ortschaften, welche innerhalb zwei Meilen von der Grenze entfernt liegen, folgende Kontrole-Maaßregeln einzuführen.

Es ist in jedem Orte ein Viehrevisor zu bestellen, der ein genaues Register über den vorhandenen Rindviehbestand aufnehmen und täglich den Ab- und Zugang, sowie jede Veränderung in dem Viehbestande speziell verzeichnen muß.

Die Viehregister sind mindestens einmal wöchentlich von den vorgesetzten Organen zu revidiren.

Bei vorkommenden Krankheits- oder Todesfällen im Rindviehstande ist sofort Anzeige zu machen.

§. 10.

Vorstehende in §§. 1. bis 9. enthaltene Vorschriften sind unter den durch die Umstände gebotenen Abänderungen auch dann in Anwendung zu bringen, wenn die Gefahr einer Einschleppung der Seuche zu Wasser droht.

Sind unter dem am Bord eines Schiffes befindlichen Rindvieh unterwegs verdächtige Erkrankungs- oder Todesfälle vorgekommen, dann sind von der Sanitätsbehörde des Hafenplatzes die erforderlichen Vorkehrungen zu treffen.

Zweiter Abschnitt.

Maaßregeln beim Ausbruche der Rinderpest im Inlande.

§. 11.

Sobald in einem Orte des Inlandes ein der Rinderpest verdächtiger Krankheits- oder Todesfall

Przedmioty truciznę przyjmujące winny zostać zniweczone lub desinfekcyi poddane.

§. 9.

W zagrożonych powiatach granicznych winny co do wszystkich miejsc, leżących w oddaleniu dwóch mil od granicy, następujące zaprowadzone być środki kontrolowe.

W każdém miejscu ustanowionym być ma rewizor bydła, który obowiązany jest dokładny rejestr co do znajdującego się zasobu w bydle rogatém sporządzić i dziennie ubytek i przybytek, jak niemniéj każdą zmianę co do stanu bydła szczegółowo zapisywać.

Rejestra bydła winny przynajmniéj raz w tydzień być przez przełożone organa rewidowane.

O zdarzających się przypadkach choroby i śmierci pomiędzy bydłem należy natychmiast robić doniesienie.

§. 10.

Powyższe w §§. 1. do 9. zawarte przepisy winny z modyfikacyami, przez okoliczności spowodowanemi, być i wtenczas zastósowane, gdyby groziło niebezpieczeństwo wprowadzenia zarazy wodą.

Gdyby pomiędzy znajdującém się na okręcie bydłem były w podróży podejrzliwe wydarzyły się przypadki choroby lub śmierci, wówczas władza sanitarna miejsca portowego winna potrzebne zarządzić środki zaradcze.

Rozdział drugi.

Środki przy wybuchu zarazy na bydło w samym kraju.

§. 11.

Gdyby się w jakiém miejscu w kraju wydarzył co do bydła przypadek choroby lub

an Rindvieh vorkommt, oder in einem Orte innerhalb 8 Tagen zwei Erkrankungs- oder Todesfälle unter verdächtigen Erscheinungen sich in Einem Viehbestande ereignen, tritt die in §. 4. des Gesetzes vom 7. April 1869. ausgesprochene Anzeigepflicht ein.

§. 12.

Der Besitzer darf dann die kranken Thiere nicht schlachten oder tödten, etwa gestorbene Thiere aber nicht verscharren oder sonst beseitigen, ehe die Natur der Krankheit festgestellt ist. Bis dahin sind todte Thiere so aufzubewahren, daß das Hinzukommen von Thieren oder Menschen abgehalten wird.

§. 13.

Auf die erhaltene Anzeige ist von den Ortspolizeibehörden sofort der kompetente Thierarzt herbeizuholen, um an Ort und Stelle die Krankheit zu konstatiren. Behufs der hierzu erforderlichen Sektion ist, in Ermangelung eines Kadavers, ein Thier zu tödten. Das Ergebniß der Untersuchung ist protokollarisch aufzunehmen.

§. 14.

Wird die Krankheit als Rinderpest erkannt, so ist die Untersuchung auch auf die Ermittelung der Art der Einschleppung zu erstrecken.

Im Uebrigen ist dann sofort zur weiteren Anzeige an die vorgesetzten Behörden und zu öffentlicher Bekanntmachung zu schreiten, in welcher auf die Anzeigepflicht nach §. 4. des Gesetzes vom 7. April 1869. für die zunächst liegenden Bezirke noch besonders hinzuweisen ist.

Vom Zeitpunkte dieser Bekanntmachung an treten die in §§. 17. bis 19. angegebenen Verbote und Verpflichtungen ein.

§. 15.

Ist nur ein dringender Verdacht der Rinderpest zu konstatiren, so ist eine vorläufige Sperre

śmierci, uzasadniający podejrzenie zarazy, lub gdyby się w miejscu jakiém w przeciągu 8 dni były w jednym dobytku bydła dwa przypadki choroby lub śmierci pod podejrzanymi wydarzyły symptomatami, zachodzi orzeczony w §. 4. prawa z 7. Kwietnia 1869. obowiązek doniesienia.

§. 12.

W takim razie właściciel nie powinien chorych sztuk bić na rzeź lub zabijać a padłych na przypadek sztuk zagrzebywać lub w inny sposób uprzątać, nimby natura choroby była sprawdzoną. Aż do tego czasu powinny nieżywe sztuki być tak zachowane, iżby inne zwierzęta lub ludzie nie mieli do nich przystępu.

§. 13.

Na otrzymane doniesienie władze policyjne miejscowe obowiązane są natychmiast właściwego weterynarza przywołać, aby na samémż miejscu chorobę sprawdzono. Celem wymaganéj tym końcem sekcyi należy w braku sztuki nieżywéj żywe zabić bydlę. Rezultat śledztwa winien przyjąć się do protokółu.

§. 14.

Gdyby chorobę uznano za zarazę na bydło, ma śledztwo rozciągniętém być i na wyśledzenie sposobu wprowadzenia.

Zresztą powinno w tym razie nastąpić niebawem dalsze przełożonym władzom doniesienie oraz publiczna publikacya, w któréj wskazać się jeszcze winno szczególnie na obowiązek doniesienia na mocy §. 4. prawa z 7. Kwietnia 1869. co do położonych najbliżéj obwodów.

Od chwili publikacyi téjż nabierają mocy oznaczone w §§. 17. do 19. zakazy i obowiązania.

§. 15.

Gdyby li usilne podejrzenie zarazy na bydło sprawdzono, winno tymczasowe od-

des Gehöftes (vergl. §. 20.) auf so lange anzuordnen, bis die Krankheit durch weitere Erkrankungen und beziehentlich Sektionen unzweifelhaft festgestellt ist.

In zweifelhaften Fällen ist ein höherer Thierarzt zuzuziehen.

§. 16.

Anwendung, Verkauf und Anempfehlung von Vorbauungs- und Heilmitteln bei der Rinderpest sind bei Strafe zu verbieten. Zu den Vorbauungsmitteln sind Desinfektionsmittel nicht zu rechnen.

§. 17.

Nach Ausbruch der Rinderpest ist in einem nach Maaßgabe der Umstände besonders zu bestimmenden Umkreise, welcher nicht unter drei Meilen Entfernung vom Seuchenorte bemessen werden darf, die Abhaltung von Viehmärkten, nach Befinden auch von anderen Märkten, und sonstige Veranlassungen zu größeren Ansammlungen von Menschen und Thieren zu untersagen, auch der Handel mit Rindvieh und nach Befinden selbst von Schaafen und Schweinen und der Transport derselben, sowie von Rauchfutter, Streumaterialien und Dünger ohne besondere Erlaubnißscheine. Das nöthige Vieh zum Fleischkonsum darf nur unter Aufsicht der Veterinär-Polizeibehörden gekauft und geschlachtet werden.

§. 18.

Im Seuchenorte hat das Schlachten nur nach Anordnung der Polizeibehörde und unter Aufsicht von Sachverständigen nach Maaßgabe des Bedarfes stattzufinden.

§. 19.

Im Seuchenorte erstreckt sich die Anzeigepflicht auf jeden Erkrankungsfall von Rindvieh und Wiederkäuern.

osobnienie zagrody (por. §. 20.) być na tak długo zarządzoném, ażby chorobę w skutek dalszych przypadków choroby resp. sekcyi bezwątpliwie sprawdzono.

W przypadkach wątpliwych przybrać się ma wyższego weterynarza.

§. 16.

Używanie, sprzedaż i polecanie środków prewentywnych i leczących przy zarazie na bydło winny być pod karą zakazane. Do środków prewentywnych nie rachują się środki desinfekcyjne.

§. 17.

Po wybuchnięciu zarazy na bydło powinno w mającym się wedle okoliczności wyznaczyć szczegółowo promieniu, nie wynoszącym mniéj trzech mil odległości od miejsca zarazy, zakazaném być odbywanie bez szczególnych kart legitymacyjnych targów na bydło, wedle uznania i innych targów, niemniéj inne okazye do większych nagromadzeń ludzi i zwierząt, tak samo handel bydłem rogatém a według uznania nawet owcami i trzodą, tudzież ichż transport, wreszcie handel ostrą paszą, materyałami do słania i mierzwą. Bydło potrzebne na konsumcyą mięsa może li pod dozorem władz policyi weterynarskiéj być kupowaném i na rzeź bitém.

§. 18.

W miejscu zarazy ma bicie na rzeź w miarę potrzeby odbywać się li za rozporządzeniem władzy policyjnéj oraz pod dozorem znawców.

§. 19.

W miejscu zarazy obowiązek donoszenia rozciąga się na każdy przypadek choroby bydła rogatego i przeżuwaczów.

§. 20.

Das Gehöfte, in welchem die Rinderpest ausgebrochen ist, wird zunächst durch Wächter abgesperrt, welche weder das Gehöfte betreten und mit dessen Einwohnern verkehren, noch den Ein- und Austritt von Personen (außer den besonders dazu legitimirten), lebenden und todten Thieren oder Sachen aller Art dulden dürfen.

Die Ermächtigung zum Eintritt kann nur den mit der Tilgung der Seuche selbst beschäftigten Personen, sowie Geistlichen, Gerichtspersonen, Aerzten oder Hebeammen Behufs Ausübung ihrer Berufsgeschäfte ertheilt werden und ist für deren formelle Legitimation zu sorgen. Beim Wiederaustritt hat eine Desinfektion derselben stattzufinden. Am Eingange und rund um das Gehöft sind Tafeln mit der Inschrift „Rinderpest" anzubringen.

§. 21.

Für den ganzen Ort, welchem das infizirte Gehöfte angehört, tritt eine relative Ortssperre ein, welche in Folgendem besteht:

Die Einwohner dürfen unter einander verkehren, aber den Ort ohne besondere Genehmigung — welche in der Regel nur solchen Personen ertheilt werden soll, die keinen Verkehr mit Rindvieh haben — nicht verlassen.

Alles Vieh muß im Stalle behalten, Hunde und Katzen eingesperrt werden. Frei umherlaufende Schweine und Federvieh werden eingefangen und geschlachtet, Hunde und Katzen getödtet und verscharrt. Fuhren dürfen nur mit Pferden gemacht werden.

Für alles Vieh, Heu, Stroh und andere giftfangende Sachen ist die Ein-, Aus- und Durchfuhr zu verbieten.

An allen Ein- und Ausgängen des Ortes sind Tafeln mit der Aufschrift „Rinderpest" aufzustellen,

§. 20.

Zagroda, w któréj zaraza na bydło wybuchła, odosobni się najpierw przez stróżów, którzy nie powinni w zagrodzie postać ani z jéj mieszkańcami się komunikować, ani też wpuszczać i wypuszczać osób (prócz szczególnie legitymowanych), żywych i nieżywych zwierząt lub przedmiotów żadnego rodzaju.

Upoważnienie do wstępu udzieloném być może li osobom zatrudnionym samémż wytępieniem zarazy, jako też księżom, osobom sądowym, lekarzom lub akuszerkom w wykonywaniu ichż powołania; tym końcem starać się należy o ichż formalną legitymacyą. Przy powrocie wspomnionych osób z zagrody winna nastąpić ichż desinfekcya. U wnijścia oraz na około zagrody umieszczone być winny tablice z napisem »Zaraza na bydło«.

§. 21.

Nad całą osadą, do któréj zarażona zagroda należy, zawiesi się warunkowe odosobnienie, polegające na przestrzeganiu następujących przepisów:

Mieszkańcy mogą się z sobą komunikować, nie wolno im wszakże miejsca bez szczególnego pozwolenia opuszczać; pozwolenie to powinno właściwie takim tylko udzielane być osobom, które żadnéj z bydłem rogatém nie mają styczności.

Wszelkie bydło trzymane być musi w chlewie, psy i koty pod zamknięciem. Biegające samopas świnie i drobiazg mają być chwytane i bite, psy i koty zabijane i zagrzebywane. Furmanki mogą li końmi się odbywać.

Eksport i przewóz wszelkiego bydła, siana, słomy i innych przedmiotów truciznę przyjmujących winien być zakazanym.

Po wszystkich wnijściach i wyjściach miejsca ustawione być winny tablice z napisem

und Wächter, welche die Beobachtung vorstehender Verbote zu überwachen haben.

§. 22.

Für jeden Ort, wenigstens für jeden irgend größeren Ort ist für die Dauer der Seuche ein Ortskommissar (welchem nach Befinden noch besondere Aufseher beizugeben sind) zu bestellen, an welchen dann die im §. 19. vorgeschriebenen Anzeigen zu richten sind und welcher die Ausführung der nöthigen Maaßregeln zu überwachen hat.

Wenn einmal der Ausbruch der Seuche an einem Orte konstatirt ist, so ist die fernere Konstatirung neuer Krankheitsfälle (§. 13.) den Ortskommissaren zu überlassen.

§. 23.

Ergreift die Krankheit einen größeren Theil der Gehöfte des Orts, dann kann durch die höheren Behörden die absolute Ortssperre verfügt werden.

Der Ort wird dann vollständig durch Wachen (in diesem Falle militairische) cernirt und gegen jede Art des Verkehrs — mit Ausnahme legitimirter Personen und unumgänglicher Bedürfnisse für die Ortseinwohner unter besonders anzuordnenden Vorsichtsmaaßregeln — gesperrt.

Der Verkehr der Bewohner unter einander ist ebenfalls auf das Unvermeidliche zu reduziren. Gottesdienst, Schule und andere Versammlungen (vergl. §. 17.) können nicht abgehalten werden, die Schänken und Gasthöfe werden geschlossen.

Die durch den Ort führenden Straßen sind einstweilen zu verlegen. Liegt der Ort an einer Eisenbahn, so darf kein Eisenbahnzug daselbst halten, selbst wenn der Ort ein Stationsort wäre; es sei denn, daß der Bahnhof so gelegen ist, daß er vom Orte vollständig abgesperrt und der Verkehr der

»Zaraza na bydło«, oraz stróże, którzyby nad zachowaniem powyższych zakazów czuwali.

§. 22.

Na każdą osadę, przynajmniéj na każdą jakokolwiek znaczniejszą osadę winien na czas trwania zarazy ustanowionym być komisarz miejscowy (któremu według uznania mają jeszcze osobni przydanymi być dozórcy), do którego wówczas przepisane w §. 19. doniesienia winny być wystósowywane a który nad wykonaniem potrzebnych środków czuwać jest obowiązany.

Skoro raz wybuchnięcie zarazy w jakiém miejscu sprawdzono, ma dalsze sprawdzanie nowych przypadków choroby (§. 13.) być komisarzom miejscowym pozostawioném.

§. 23.

Gdyby choroba większą część zagród osady dotknęła, może przez wyższe władze bezwarunkowe zarządzoném być odosobnienie miejsca.

W takim razie miejsce otoczy się zupełnie wartami (w tym przypadku wojskowemi) i odosobni pod względem komunikacyi wszelkiego rodzaju — z wyjątkiem legitymowanych osób i niezbędnych potrzeb mieszkańców, pod szczególnie zarządzić się mającym środkami ostróżności.

Komunikacya mieszkańców pomiędzy sobą winna również na niezbędne ograniczyć się rozmiary. Służba Boża, szkoła i inne zebrania (por. §. 17.) nie mogą się odbywać, szynkownie i oberze zostaną zamknięte.

Prowadzące przez odnośne miejsce drogi winny być tymczasowo przeniesione. Jeżeli miejsce leży nad koleją żelazną, nie powinien żaden zatrzymywać się tamże pociąg kolei, choćby się tam nawet stacya znajdowała; wyjąwszy li tylko gdyby dworzec był tak poło-

Eisenbahnstation mit anderen Orten ohne Berührung des Seuchenortes unterhalten werden kann.

§. 24.

Je nach der Größe und Bauart des von der Seuche betroffenen Ortes kann die relative und die absolute Ortssperre auch auf einzelne Ortstheile beschränkt werden, sowie andererseits einzelne Häuser und Gehöfte benachbarter Orte nöthigenfalls mit in die Sperre einzuschließen sind.

§. 25.

In Residenz- und Handelsstädten und sonstigen Städten mit lebhaftem Verkehr bleibt stets die Sperre auf einzelne Grundstücke, beziehungsweise Ortstheile, beschränkt. Relative und absolute Sperre des Ortes kommen nicht in Anwendung. Dagegen ist auf schleunige Tilgung der Seuche durch schnelle Tödtung des gesammten Viehstandes der zunächst ergriffenen Gehöfte und schleunige Desinfektion Bedacht zu nehmen.

§. 26.

Alles an der Rinderpest erkrankte oder derselben verdächtige Vieh ist sofort zu tödten. Wird dadurch der Viehbestand eines Gehöftes bis auf einen verhältnißmäßig kleinen Rest absorbirt, so ist auch letzterer zu tödten.

Auf Ermächtigung der höheren Behörde kann auch zu schnellerer Tilgung der Seuche gesundes Vieh, ohne daß die obige Voraussetzung eingetreten ist, getödtet und diese Maaßregel auf nachweislich noch nicht infizirte Gehöfte ausgedehnt werden (vergl. namentlich §. 25.).

§. 27.

Die getödteten Thiere sind zu verscharren. Zu diesem Behufe sind geeignete Plätze, möglichst entfernt von Wegen und Gehöften, an solchen Stellen

żonym, iżby od osady był zupełnie odosobnionym i iżby komunikacya pomiędzy stacyą kolei a innemi miejscowościami utrzymywaną być mogła bez naruszania miejsca zarazy.

§. 24.

Stósownie do wielkości i rodzaju budowy miejsca, zarazą dotkniętego, może warunkowe i bezwarunkowe odosobnienie zostać i na pewne ograniczoném dzielnice, a natomiast mogą w razie potrzeby pojedyncze domy i zagrody miejsc sąsiednich być w odosobnienie wciągnione.

§. 25.

Po miastach stołecznych i handlowych tudzież po innych miastach z ożywionym ruchem ma odosobnienie ograniczoném być zawsze na pojedyncze grunta, względnie dzielnice. Warunkowe i bezwarunkowe odosobnienie miejsca nie mają być zastósowane. Natomiast starać się należy o spieszne wytępienie zarazy przez niezwłoczne zabicie wszelkiego bydła dotkniętych najbliższych zagród i spieszną desinfekcyą.

§. 26.

Wszelkie bydło, na zarazę zapadłe, lub o nię podejrzane, winno być niebawem zabite. Gdyby przez to stan bydła zagrody jakiéj został na stosunkowo małą zredukowanym resztę, ma i taż zostać zabitą.

Za upoważnieniem wyższéj władzy może ku prędszemu zarazy wytępieniu i zdrowe bydło, bez zajścia powyższego przypuszczenia, zostać zabitém, jak niemniéj może środek tenże być i na zagrody, dowodnie jeszcze nie zarażone, rozciągniętym (por. zwłaszcza §. 25.).

§. 27.

Zabite sztuki winny zostać zagrzebane. Do tego mają użyte być stósowne place, ile możności daleko od dróg i zagród, po takich miej-

zu benutzen, wohin kein Rindvieh zu kommen pflegt. Soweit möglich sind wüste und gar nicht oder wenig angebaute Stellen zu wählen. Die Gruben sind 6 bis 8 Fuß tief zu machen.

§. 28.

Tödten und Verscharren erfolgt soweit möglich durch die Einwohner des infizirten Gehöftes oder durch solche Personen aus dem Orte, welche selbst kein Vieh haben und nicht mit Vieh in Berührung kommen.

Personen aus anderen Orten, auch außerhalb des Ortes wohnende Abdecker dürfen nicht dazu verwendet werden.

§. 29.

Die Stelle, an der die Viehstücke getödtet werden sollen, hat der Ortskommissar unter Zuziehung des bestellten Thierarztes unter Berücksichtigung der Vermeidung jeder Verschleppungsgefahr zu bestimmen. Auswurfsstoffe, welche das Thier während des Transports entleert, sind zu beseitigen und zu vergraben.

Kadaver dürfen nur durch Pferde oder Menschen auf Wagen, Schleifen oder Schlitten, ohne daß einzelne Theile die Erde berühren, nach der Grube transportirt werden. Die Transportmittel sind, so lange noch weitere Transporte in Aussicht stehen, sorgfältig separirt aufzubewahren, dann aber zu vernichten.

§. 30.

Das Abledern der Kadaver ist streng zu untersagen. Vor dem Verscharren muß von den dazu bestellten Personen die Haut an mehreren Stellen zerschnitten und unbrauchbar gemacht werden. Alle etwaige Abfälle, Blut und mit Blut getränkte Erde sind mit in die Grube zu werfen. Soweit möglich sind die Kadaver vor dem Zuwerfen der Grube mit Kalk zu beschütten.

scach, gdzie bydło nie zwykło chodzić. Ile możności wybierać się ku temu mają miejsca puste i wcale nie lub mało uprawione. Doły winny być 6 do 8 stóp głębokie.

§. 28.

Zabijanie i zagrzebywanie ma miejsce ile możności przez mieszkańców zarażonéj zagrody lub przez takie osoby z osady, które same nie posiadają bydła ani z bydłem żadnéj nie mają styczności.

Osoby z innych osad, jak niemniéj mieszkający po za miejscem oprawcy nie powinni do tego być używani.

§. 29.

Miejsce, gdzie sztuki bydła mają być zabite, wyznacza komisarz miejscowy, przybrawszy postanowionego weterynarza, unikając wszelkiego niebezpieczeństwa przeniesienia zarazy. Exkrementa bydlęcia podczas transportu winny zostać uprzątnięte i zagrzebane.

Trupy mogą li końmi lub przez ludzi być na wozach, włokach lub saniach do dołu transportowane, bez dotykania ziemi pojedynczemi częściami. Dopókiby jeszcze dalszych spodziewać się można transportów, winny sprzęty transportowe być troskliwie w odłączeniu zachowane, następnie zaś zostać zniweczone.

§. 30.

Oprawianie nieżywych sztuk jest surowo zakazaném. Przed zagrzebaniem powinna przez postanowione do tego osoby skóra zostać w kilku miejscach poprzerzynaną i do użytku uniezdatnioną. Wszelkie jakowe odchody, krew tudzież ziemia krwią napawana winny być również w dół wrzucone. Ile możności mają nieżywe sztuki przed zasypaniem dołu być wapnem posypane.

Beim Ausfüllen der Grube sind Zwischenschichten von Steinen oder Reisig, wenn möglich, anzubringen. Die Grube ist bis zu Aufhebung der Sperre, mindestens aber drei Wochen hindurch mit Wachen zu besetzen.

§. 31.

Ist ein Stall, in welchem krankes oder verdächtiges Vieh gestanden hat, durch Tödtung des Viehbestandes entleert, so ist der etwa zurückbleibende Dünger mit Desinfektions-Flüssigkeit zu übergießen, der Stall nach luftdichtem Verschluß aller Oeffnungen stark mit Chlor zu räuchern und hierauf die Stallthüre zu schließen und zu versiegeln. Alle Stallutensilien und was sonst bei den Thieren gebraucht worden ist, verbleiben im Stalle und sind beziehentlich vor dessen Verschluß wieder hineinzubringen.

Die Wiedereröffnung des Stalles darf nicht vor Eintritt der eigentlichen Desinfektion stattfinden (vergl. §§. 40. ff.).

§. 32.

Vorstehende Vorschriften über die Gehöfts- und Ortssperre erleiden dann die im Interesse der Wirthschaft unbedingt nöthigen Modifikationen, wenn die Seuche zu einer Zeit auftritt, wo Feldarbeiten und Weidegang im Gange sind. Diese Modifikationen sind von der vorgesetzten Behörde besonders festzustellen. Es sind dabei folgende Gesichtspunkte zu beachten.

§. 33.

Die Gehöftsperre (§§. 15. und 20.) kann auch dann nicht umgangen oder gemildert werden. Es ist aber dann dahin zu streben, daß sobald als möglich zu völliger Reinerklärung des Gehöftes gelangt werde. (Vergl. §§. 25. und 26.).

Przy zapełnianiu dołu powinny ile możności tworzone być przedziałami warstwy z kamieni lub chróstu. Dół powinien aż do zniesienia odosobnienia, przynajmniéj zaś przez trzy miesiące być wartami obsadzonym.

§. 31.

Skoro chlew, w którym chore lub podejrzane bydło stało, został w skutek zabicia bydła wypróżnionym, powinna pozostała na przypadek mierzwa być płynem desinfekcyjnym polaną, chlew po szczelném wszelkich otworów zamknięciu ostro chlorkiem wykadzonym a następnie drzwi zostać zamknięte i opieczętowane. Wszelkie sprzęty oborne i cokolwiek innego było około zwierząt używaném, pozostaje się w chlewie resp. winno przed zamknięciem być doń napowrót wniesione.

Otwarcie znów chlewa nie powinno nastąpić przed nastaniem właściwéj desinfekcyi (por. §§. 40 sq.).

§. 32.

Powyższe przepisy co do odosobniania zagród i osad doznają wymaganych koniecznie w interesie gospodarstwa modyfikacyi wtenczas, gdyby zaraza wybuchła w porze roku, gdzie prace polne i wygon bydła na pastwisko są w biegu. Modyfikacye te winny przez przełożoną władzę być szczegółowo ustanowione. Przy tém następujących przestrzegać się ma zasad.

§. 33.

Odosobnienie zagrody (§§. 15. i 20.) nie może i wtenczas być pominiętém ani złagodzoném. Natomiast ma w takim razie dążyć się do tego, aby ile możności jak najprędzéj zupełne oczyszczenie zagrody mogło być ogłoszoném. (por. §§. 25. i 26.).

Unaufschiebbare Feldarbeiten sind entweder durch fremde Hülfe, oder durch die eigenen Leute des Gehöftes unter den nöthigen Vorsichtsmaaßregeln zu beschaffen.

§. 34.

Sind die Voraussetzungen der Ortssperre gegeben, so tritt dann an deren Stelle die Sperre der ganzen Feldmark, d. h. die in §§. 21. und 23. ff. angeordneten Sperrmaaßregeln werden an die Grenze der Feldmark verlegt. Die durch die Feldmark führenden Wege werden abgegraben. Für längs der Grenze hinführende Wege wird das Betreten und der Transport von Vieh, Rauchfutter u. s. w. verboten.

Alle Ortseinwohner, welche noch krankheitsfreie ungesperrte Gehöfte haben, können ihre Feldarbeiten mit eigenen Leuten und Gespannen verrichten.

Rindviehgespanne sind dabei von der nachbarlichen Flurgrenze und von beziehungsweise verbotenen Wegen soweit irgend thunlich fern zu halten.

§. 35.

Für die Umgebung des Seuchenortes (§. 17.) ist nöthigenfalls der Weidegang ebenfalls zu untersagen und für die unmittelbar angrenzenden Fluren sind die nöthigen Beschränkungen des freien Verkehrs und Vorsichtsmaaßregeln für die Feldbestellung anzuordnen.

§. 36.

Bei der absoluten Sperre ist für Herbeischaffung der nothwendigsten Bedürfnisse der Bewohner: Lebensmittel, Brennmaterialien, Futter ꝛc. unter den nöthigen Vorsichtsmaaßregeln Sorge zu tragen.

Prace polne, które nie cierpią zwłoki, obmyślić się winny bądź to przez obcą pomoc, bądź przez własnych ludzi zagrody, za użyciem potrzebnych środków ostrożności.

§. 34.

Jeżeli dane są przypuszczenia odosobnienia osady, wówczas w jego miejsce wstępuje odosobnienie całego obwodu granicznego, t. j. zarządzone w 21. i 23. sq. środki odosobnienia przenoszą się na granicę obwodu. Prowadzące przez obwód graniczny drogi przekopią się. Co do dróg prowadzących wzdłuż granicy zakaże się przystęp i transport bydła, ostréj paszy i t. d.

Wszyscy mieszkańcy osady, którzy jeszcze wolne od choroby, nie odosobnione posiadają zagrody, mogą prace polne swe własnymi pełnić ludźmi i zaprzęgami.

Z zaprzęgami bydła rogatego należy przy tém trzymać się ile tylko można w oddaleniu od sąsiedniéj granicy polowéj i od jakowych dróg zakazanych.

§. 35.

Dla okolicy miejsca zarazy (§. 17.) powinien w razie potrzeby wygon na pastwisko być również zakazanym a co do graniczących bezpośrednio pól winny potrzebne ograniczenia wolnéj komunikacyi, tudzież środki ostrożności pod względem uprawy pola być zarządzone.

§. 36.

W razie bezwarunkowego odosobnienia musi się mieć staranie o dostarczenie mieszkańcom nieodzownych potrzeb: wiktuałów, materyałów na opał, paszy i t. d., za użyciem potrzebnych środków ostrożności.

Dritter Abschnitt.

Maaßregeln nach dem Erlöschen der Seuche.

§. 37.

Die Seuche gilt in einem Gehöfte oder Orte für erloschen, wenn entweder alles Rindvieh gefallen oder getödtet ist, oder seit dem letzten Krankheits- oder Todesfalle drei Wochen verstrichen sind.

§. 38.

Mit der Desinfektion ist nach Maaßgabe der Umstände sofort zu beginnen, sobald in einem Gehöfte ein Stall vom Vieh entleert ist.

§. 39.

Die Desinfektion darf nur auf amtliche Anordnung und nur unter sachverständiger Aufsicht geschehen.

§. 40.

Die Desinfektion beginnt mit Oeffnung der nach §. 31. mit Chlor durchräucherten und verschlossenen Ställe und deren mehrtägiger Lüftung.

Aller Dünger wird herausgeschafft und an Orten, wo in den nächsten drei Monaten kein Rindvieh hinkommen kann, tief vergraben oder verbrannt.

Alles Mauerwerk wird abgekratzt (die Fugen gereinigt) und dann frisch mit Kalk beworfen und abgeputzt. Holzwerk wird ebenfalls abgefegt, mit heißer scharfer Lauge gewaschen, nach einigen Tagen mit Chlorkalklösung überpinselt.

Erd-, Sand- und Tennen (Lehmschlag)-Fußböden werden aufgerissen, die Erde einen Fuß tief ausgegraben und Alles gleich dem Dünger behandelt. Pflaster-Fußböden gewöhnlicher Art, d. h. deren

Rozdział trzeci.

Środki po ustaniu zarazy.

§. 37.

Zaraza uważa się za ustałą w zagrodzie lub osadzie, jeżeli albo wszystko bydło padło lub zostało zabitém, albo od ostatniego przypadku choroby resp. śmierci trzy upłynęły tygodnie.

§. 38.

Desinfekcyą należy w miarę okoliczności rozpocząć natychmiast, skoro w zagrodzie chlew jaki został z bydła opróżnionym.

§. 39.

Desinfekcya nastąpić może li na urzędową dyspozycyą i li pod dozorem znawców.

§. 40.

Desinfekcya zaczyna się otwarciem wykadzonych według §. 31. chlorkiem i zamkniętych chlewów i ichż kilkodniowém przewietrzeniem.

Wszelka mierzwa winna być wyrzuconą i na miejscach, na które w przeciągu pierwszych trzech miesięcy bydło nie ma przystępu, zostać głęboko zakopaną lub spaloną.

Wszelki mur należy oskrobać (fugi wyczyszczić) a następnie świeżo wapnem wyrzucić i opucować. Drzewo należy również obmieść, ostrym ługiem zmyć a po kilku dniach rozczynem chlorku opędzlować.

Posadzki z ziemi, piasku i bojowiska należy na stopę głębokości skopać i wszystko zarówno mierzwie traktować. Posadzki z zwyczajnego bruku, t. j. takie, których kamienie są

Steine in Sand oder Erde gesetzt sind, werden ebenfalls aufgerissen, die Erde einen Fuß tief ausgegraben und wie der Dünger behandelt. Die Steine können gereinigt, mit Chlorkalklösung behandelt und, wenn sie vier Wochen lang an der Luft gelegen haben, wieder benutzt werden. Fußböden von Holz werden nach Maaßgabe ihrer Beschaffenheit entweder verbrannt oder in entsprechender Weise desinfizirt. Müssen die Fußböden aufgerissen werden, so ist die Erde ebenfalls wie vorstehend auszugraben und zu behandeln. Feste undurchlässige Pflaster von Asphalt, Cement oder in Cement gesetztem Pflaster werden gereinigt und desinfizirt.

Alles bewegliche Holzwerk (Krippen, Raufen, Gefäße und sonstige Utensilien, Stricke, wo möglich auch die Scheidewände) wird verbrannt, Eisenzeug ausgeglüht.

Jauchebehälter und Stallschleusen werden analog behandelt wie die Stallfußböden, oder, wenn sie gemauert sind, wie das Mauerwerk.

Zum Schluß wird der Stall nochmals mit Chlor durchräuchert und dann 14 Tage lang durchlüftet.

§. 41.

Bei der Desinfektion dürfen nur Leute aus dem eigenen oder aus anderen infizirten Gehöften oder solche Personen verwendet werden, welche selbst kein Vieh haben; diese Personen müssen bis zu Beendigung der Reinigung im Gehöfte bleiben. Zu den Fuhren sind nur Pferdegespanne anzuwenden.

Bei dem Transporte von Dünger und Erde ist wie nach §§. 28. und 29. zu verfahren. Die Transportgeräthe können statt des Verbrennens auch einer sorgfältigen Desinfektion, wie sie für Holzwerk vorgeschrieben ist, unterworfen werden.

§. 42.

Die Kleidungsstücke der mit den kranken und todten Thieren und der Reinigung und Desinfektion beschäftigt gewesenen Leute sind entweder zu verbrennen, oder, soweit sie waschbar sind, mit heißer Lauge 12 bis 24 Stunden stehen zu lassen, dann mit Seife gründlich zu waschen und an der Luft zu trocknen, soweit sie nicht waschbar sind, 12 bis 24 Stunden lang mit Chlor zu räuchern oder trockener Hitze auszusetzen und dann 14 Tage zu lüften.

w piasku lub ziemi osadzone, należy również oderwać, ziemię na stopę głębokości skopać i zarówno mierzwie traktować. Kamienie można oczyścić, rozczynem chlorku zmyć i, po wystawieniu ich przez cztery tygodnie na świeże powietrze, znów użyć. Posadzki z drzewa należy w miarę ichż gatunku już to spalić, już w odpowiedni sposób poddać desinfekcyi. Jeżeli posadzki muszą zostać oderwane, wówczas ziemia winna być również jak powyż skopaną i traktowaną. Trwałe nieprzepuściste bruki z asfaltu, cementu lub z bruku, na cement osadzonego, winny być oczyszczone i desinfekcyi poddane.

Wszelkie ruchome sprzęty z drzewa (żłoby, drabie i inne utensylia, powrozy, ile możności i przegrody) należy spalić, żelastwo w ogniu wypalić.

Gnojówki i ścieki oborne traktują się analogicznie jak posadzki, lub, jeżeli są murowane, jak mur.

W końcu należy chlew raz jeszcze chlorkiem wykadzić a następnie przez 14 dni wietrzyć.

§. 41.

Przy desinfekcyi mogą użyci być li ludzie z własnéj lub z innych zarażonych zagród, albo takie osoby, które same bydła nie posiadają; osoby te muszą aż do końca czyszczenia w zagrodzie pozostać. Do furmanek mogą li konie być użyte.

Przy transporcie mierzwy i ziemi postąpić się ma jak w §§. 28. i 29. Sprzęty transportowe mogą zamiast spalenia poddane być i troskliwéj desinfekcyi, jaka co do sprzętów z drzewa przepisana.

§. 42.

Odzież ludzi, którzy około chorych lub nieżywych zwierząt oraz przy czyszczeniu i desinfekcyi byli zatrudnieni, należy albo spalić, albo, o ile się prać da, w gorącym ługu przez 12 do 24 godzin moczyć, następnie mydłem doskonale wyprać i na powietrzu wysuszyć, jeżeli się zaś prać nie da, przez 12 do 24 godzin chlorkiem kadzić lub na suche gorąco wystawić a następnie przez 14 dni wietrzyć.

Schuhwerk und Lederzeug muß sorgfältig gereinigt, mit Lauge oder schwacher Chlorkalklösung gewaschen und frisch gefettet, nochmals mit Chlor geräuchert und 14 Tage gelüftet werden.

Die Personen selbst haben die Kleider zu wechseln und den Körper gründlich zu reinigen.

§. 43.

Alles Rauchfutter, welches nach der Art seiner Lagerung der Aufnahme von Ansteckungsstoff verdächtig erscheint, ist sogleich bei beginnender Desinfektion durch Verbrennung zu vernichten.

§. 44.

Auch der Mist von den Düngerstätten ist mit Pferdegeschirr fortzuschaffen und auf dem Felde sogleich — wenn der Frost dies hindern sollte, sobald als möglich — unterzupflügen.

So lange letzteres nicht geschehen ist und vier Wochen nachher, darf kein Rindvieh dieses Feld betreten.

§. 45.

Selbst nach vollständiger Desinfektion eines Gehöftes oder Ortes und Beseitigung der Sperre darf neuer Ankauf oder Verkauf von Vieh erst nach einer von der Behörde zu bestimmenden Frist, welche nicht unter sechs Wochen betragen darf, erfolgen.

Weideplätze, welche von pestkranken oder pestverdächtigem Vieh benutzt worden sind, dürfen

Bundes-Gesetzbl. 1869.

Obuwie i przedmioty skórzane należy troskliwie oczyścić, ługiem lub słabym rozczynem chlorku wyprać, świeżo tłuszczem wysmarować, powtórnie chlorkiem wykadzić a następnie przez 14 dni wietrzyć.

Sameż osoby winny odzież zmienić i ciało swe gruntownie oszyścić.

§. 43.

Wszelką ostrą paszę, któraby ze względu na sposób jéjż zachowania zdała się o przyjęcie trucizny podejrzaną, należy niebawem przy rozpoczęciu desinfekcyi spalić.

§. 44.

I mierzwę z podwórza należy końmi wywieść i na polu natychmiast — gdyby tego mróz nie dozwalał, jak najrychléj — podorać.

Dopóki to nie nastąpiło oraz przez cztery tygodnie po tém, nie powinno żadne bydło na polu témż postać.

§. 45.

Nawet po zupełnéj desinfekcyi podwórca lub osady i uchyleniu odosobnienia może zakup nowego lub sprzedaż bydła nastąpić dopiero po mającym się przez władzę wyznaczyć terminie, który przynajmniéj sześć tygodni wynosić powinien.

Pastwiska, które używane były przez bydło chore na zarazę lub o nię podejrzane, nie po-

nicht vor Ablauf von mindestens zwei Monaten wieder benutzt werden.

§. 46.

Die Abhaltung von Viehmärkten ist nicht vor Ablauf von sechs Wochen, nachdem der letzte Ort im Kreise oder Bezirke für seuchenfrei erklärt ist, zu gestatten. Dasselbe gilt vom Handel mit Rindvieh.

Vierter Abschnitt.

Desinfektion der Eisenbahnwagen.

§. 47.

Der in §. 6. des Gesetzes vom 7. April 1869. ausgesprochenen Verpflichtung der Eisenbahnverwaltungen zu Desinfektion der Viehtransportwagen kann auch, unbeschadet der Verantwortlichkeit der zunächst gesetzlich verpflichteten Verwaltung, durch Verständigung mehrerer Verwaltungen unter einander über bestimmte Stationen, an denen die Desinfektion vorzunehmen ist, genügt werden. Jedenfalls sind die Verwaltungen dafür haftbar, daß der Transport der entleerten Wagen bis zu dieser Station unter Aufsicht und strenger Vermeidung der Berührung mit Vieh erfolge und vor erfolgter Desinfektion keine Wiederbenutzung der Wagen stattfinde.

§. 48.

Wo die Ausladestation nicht zu fern von der Einfuhrgrenze liegt, ist es zulässig, die Wagen unter Aufsicht leer ohne vorgängige Desinfektion wieder über die Grenze zurückgehen zu lassen.

§. 49.

Die Wagen können auch, wenn der Versender dies ausdrücklich wünscht, demselben an geeigneten

winny przed upływem przynajmniéj dwóch miesięcy być znów używane.

§. 46.

Odbywanie targów na bydło nie powinno dozwoloném być przed upływem sześciu tygodni, po ogłoszeniu ostatniéj osady w powiecie lub obwodzie za wolną od zarazy. Toż rozumie się o handlu bydłem.

Rozdział czwarty.

Desinfekcya wozów kolei żelaznych.

§. 47.

Orzeczony w §. 6. prawa z 7. Kwietnia 1869. obowiązek administracyi kolei żelaznych względem desinfekcyi wozów używanych do transportu bydła, może, bez uszczerbku dla odpowiedzialności obowiązanéj według prawa najpierw administracyi, dopełnianym być przez porozumienie się kilku administracyi pomiędzy sobą co do pewnych stacyi, w których ma być przedsiębraną desinfekcya. Na wszelki przypadek administracye odpowiedzialne są za to, iżby transport wypróżnionych wozów aż do stacyi téjże nastąpił pod dozorem oraz za troskliwém unikaniem wszelkiéj z bydłem styczności i iżby przed przedsięwziętą desinfekcyą wozy nie były znów użyte.

§. 48.

Gdzie stacya wyładowania nie jest zbyt odległą od granicy importu, mogą próżne wozy pod dozorem bez poprzedniéj desinfekcyi znów za granicę wracać.

§. 49.

Gdyby sobie tego odsełacz wyraźnie życzył, mogą też wozy jemuż samemu na stósownych

Stationen zu eigener Besorgung der Desinfektion, deren richtige Ausführung aber dann die Eisenbahnverwaltung zu überwachen hat, zur Verfügung gestellt werden.

§. 50.

Die Eisenbahnverwaltungen haben die nöthigen Anordnungen zu treffen, daß jeder zum Viehtransport benutzte Wagen, welcher noch nicht desinfizirt worden ist, und ebenso jeder desinfizirte Wagen, als beziehentlich noch nicht desinfizirt und desinfizirt äußerlich erkennbar bezeichnet werde.

§. 51.

Die Desinfektion der Wagen hat stets nach Beseitigung des Strohes und Düngers mit einer gründlichen Reinigung von Fußboden und Wänden mittelst Wasser und stumpfer Besen zu beginnen.

Wo die Einrichtungen dazu vorhanden sind, kann die weitere Desinfektion durch heiße Wasserdämpfe oder heißes Wasser und heiße alkalische Lauge ($\frac{1}{2}$ Pfd. Soda auf 100 Pfd. Wasser) erfolgen.

Wo dies nicht der Fall ist, empfiehlt sich Ausspülen und Ausspritzen mit kaltem, im Winter warmem Wasser, und sodann sorgfältiges Auspinseln entweder mit Chlorkalklösung, oder mit einem Gemische von Carbolsäure und Eisenvitriol. Letzteres ist so lange fortzusetzen, als noch der Dung- und Thierdunstgeruch am Wagen bemerkbar ist.

§. 52.

Die Rampen sind ebenso zu reinigen, wie die Wagen.

§. 53.

Der entleerte Dünger sammt Streumaterial ist zu sammeln und sofort mittelst Chlorkalk oder Eisenvitriol zu desinfiziren.

stacyach być do własnéj powierzone desinfekcyi, nad należytém wykonaniem któréj atoli w takim razie administracya kolei czuwać powinna.

§. 50.

Administracye kolei żelaznych winny wydać potrzebne rozporządzenia, aby każdy do transportu bydła użyty wóz, który nie został jeszcze desinfekcyi poddanym, jak również każdy oczyszczony już przez desinfekcyą wóz, oznaczonym był na zewnątrz wyraźnie jako oczyszczony już przez desinfekcyą lub jeszcze nie oczyszczony.

§. 51.

Desinfekcya wozów, po uprzątnięciu słomy i mierzwy, rozpoczyna się gruntowném wyczyszczeniem podłogi i ścian za pomocą wody i drapak.

Gdzie przyrządy do tego istnieją, może dalsza desinfekcya nastąpić gorącą parą wodną lub gorącą wodą i gorącym ługiem alkalijnym ($\frac{1}{2}$ funta sody na 100 funtów wody).

Gdzie odpowiednich przyrządów nie ma, poleca się płukanie i szprycowanie zimną, w zimie ciepłą wodą, a następnie staranne pędzlowanie bądź to rozczynem chlorku, bądź mięszaniną kwasu karbołu i witryolem żelaza. Ostatnie kontynuować należy tak długo, dopókiby w wozie było czuć jeszcze mierzwę lub parę zwierzęcą.

§. 52.

Aparele winny być tak samo czyszczone, jak wozy.

§. 53.

Mierzwę z barłogiem należy zebrać i poddać natychmiast desinfekcyi za pomocą wapna chloranowego lub witryolu żelaza.

§. 54.

Alle diese Arbeiten sind durch Personen auszuführen, welche nicht mit Rindvieh zu thun haben.

§. 55.

Darüber, daß die Desinfektion der Eisenbahnwagen gehörig ausgeführt werde, ist durch die Behörde eine Aufsicht und Kontrole zu üben.

Berlin, den 26. Mai 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

§. 54.

Wszelkie roboty te wykonane być winny przez osoby, nie mające nic z bydłem do czynienia.

§. 55.

Nad należytém uskutecznianiem desinfekcyi wozów kolei żelaznych ma przez władzę wykonywanym być dozór i kontrola.

Berlin, dnia 26. Maja 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 19.

(Nr. 299.) Gesetz, betreffend die Kautionen der Bundesbeamten. Vom 2. Juni 1869.

(No. 299.) Prawo, tyczące się kaucyi urzędników związkowych. Z dnia 2. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Bundesbeamter im Sinne dieses Gesetzes ist jeder Beamte, welcher entweder vom Bundespräsidium angestellt, oder nach Vorschrift der Bundesverfassung den Anordnungen des Bundespräsidiums Folge zu leisten verpflichtet ist.

Auf Personen des Soldatenstandes findet dies Gesetz keine Anwendung.

§. 2.

Beamte, welchen die Verwaltung einer dem Bunde gehörigen Kasse oder eines dem Bunde gehörigen Magazins, oder die Annahme, die Aufbewahrung oder der Transport von, dem Bunde gehörigen oder ihm anvertrauten Geldern oder geldwerthen Gegenständen obliegt, haben dem Bunde für ihr Dienstverhältniß Kaution zu leisten.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Urzędnikiem związkowym w myśl obecnego prawa jest każdy urzędnik, który bądź to przez prezydyum związkowe jest ustanowionym, bądź według przepisu Konstytucyi Związku słuchać rozporządzeń prezydyum związkowego jest obowiązany.

Do osób stanu żołnierskiego nie stosuje się obecne prawo.

§. 2.

Urzędnicy, którzy poruczony sobie mają zarząd jaką do Związku należącą kasą lub jakim do Związku należącym magazynem, lub pobieranie, zachowanie albo transport należących do Związku lub mu powierzonych pieniędzy albo przedmiotów wartości pieniężnéj, obowiązani są za stosunek służbowy swój stawić Związkowi kaucyą.

Ausgegeben zu Berlin den 14. Juni 1869.

Wydany w Berlinie dnia 14. Czerwca 1869.

§. 3.

Die Klassen der zur Kautionsleistung zu verpflichtenden Beamten und die nach Maaßgabe der verschiedenen Dienststellungen zu regelnde Höhe der von ihnen zu leistenden Amtskautionen werden durch eine vom Bundespräsidium im Einvernehmen mit dem Bundesrathe zu erlassende Verordnung bestimmt.

§. 4.

Die Amtskaution ist durch den kautionspflichtigen Beamten zu bestellen. Die Bestellung derselben durch eine andere Person ist zulässig, sofern dem Bunde an der Kaution dieselben Rechte gesichert werden, welche ihm an einer durch den Beamten selbst gestellten Kaution zugestanden haben würden.

§. 5.

Die Amtskautionen sind durch Verpfändung von auf den Inhaber lautenden Obligationen über Schulden des Bundes oder eines einzelnen Bundesstaates nach deren Nennwerthe zu leisten.

Die Verpfändung erfolgt durch Uebergabe zum Faustpfande.

§. 6.

Die Kautionen sind bei denjenigen Kassen, welche zur Aufbewahrung derselben von der obersten Präsidial-Behörde bestimmt werden, niederzulegen. Die Niederlegung der Werthpapiere erfolgt einschließlich des dazu gehörigen Talons, beziehungsweise desjenigen Zinsscheins, an dessen Inhaber die neue Zinsschein-Serie ausgereicht wird.

Die faustpfandlichen Rechte an den niedergelegten Werthpapieren sind mit voller rechtlicher Wirkung erworben, sobald der Empfangsschein über die Niederlegung ertheilt ist.

Die Zinsscheine für einen vier Jahre nicht übersteigenden Zeitraum werden dem Kautionsbesteller belassen, beziehungsweise nach Ablauf dieses Zeitraums oder nach Ausreichung neuer Zinsscheine verabfolgt. Die Einziehung der neuen Zinsscheine erfolgt durch die Kasse. Letztere hat nicht die Verpflichtung, die Ausloosung der niedergelegten Werthpapiere zu überwachen.

§. 7.

Die Bestellung der Amtskaution ist vor der Einführung des Beamten in das kautionspflichtige Amt zu bewirken.

In welchen Fällen die vorgesetzte Dienstbehörde ermächtigt ist, dem Beamten die nachträgliche, durch Ansammlung von Gehaltsabzügen zu bewirkende Beschaffung der Kaution ausnahmsweise zu gestatten, und in welcher Art dann die Ansammlung zu erfolgen hat, wird durch die im §. 3. erwähnte Präsidial-Verordnung bestimmt.

§. 8.

Verwaltet ein Beamter gleichzeitig mehrere kautionspflichtige Bundesämter, so genügt die Bestellung einer Kaution zu dem für eines dieser Aemter vorgeschriebenen Betrage. Sind die für die einzelnen Aemter vorgeschriebenen Kautionssätze verschieden, so ist die Kaution nach dem höchsten Satze zu leisten.

§. 9.

Verwaltet ein kautionspflichtiger Bundesbeamter gleichzeitig ein kautionspflichtiges Amt im Dienste eines Bundesstaates, so kann die für letzteres Amt bestellte Kaution, soweit sie den Bestimmungen dieses Gesetzes entspricht, mit Zustimmung der zuständigen Behörde des Bundesstaates und nach vorgängiger Vereinbarung darüber, wie viel von dem Gesammtbetrage der Kaution auf jedes der beiden Aemter zu rechnen ist, zugleich für das kautionspflichtige Bundes-Dienstverhältniß angenommen werden.

§. 10.

Die Amtskaution haftet dem Bunde für alle von dem kautionspflichtigen Beamten aus seiner Amtsführung zu vertretenden Schäden und Mängel an Kapital und Zinsen, sowie an gerichtlichen und

§. 3.

Klasy mających się do stawienia kaucyi zobowiązać urzędników i mającą się w miarę różnych funkcyi służbowych uregulować wysokość kaucyi urzędowych, przez nichż stawić się mających, ustanowi mające się przez prezydyum związkowe w porozumieniu z radą związkową wydać rozporządzenie.

§. 4.

Kaucyą urzędową stawia obowiązany do kaucyi urzędnik. Stawienie jéj przez inną osobę dozwolone jest, gdyby Związkowi te same co do kaucyi zapewniono prawa, jakieby mu służyły były co do kaucyi stawionéj przez samegoż urzędnika.

§. 5.

Kaucye urzędowe stawiają się zastawieniem opiewających na dzierzyciela obligacyi na długi Związku lub pojedynczego państwa związkowego według ichż wartości imiennéj.

Zastawienie ma miejsce tradycyą na fant.

§. 6.

Kaucye deponowane być winny w tych kasach, które do ichż aserwacyi naczelna władza prezydyalna wyznaczy. Depozycya papierów wartościowych ma miejsce włącznie z przynależnym talonem, względnie tym biletem prowizyjnym, dzierzycielowi którego nowa biletów prowizyjnych serya będzie wydaną.

Prawa fantowe co do złożonych papierów wartościowych nabyte są z zupełnym skutkiem prawa, skoro certyfikat na depozycyą udzielono.

Bilety prowizyjne na przeciąg czasu nie przechodzący czterech lat pozostawią się kaucyą stawiającemu, względnie wydadzą mu się po upływie terminu tegoż lub po emisyi nowych biletów prowizyjnych. Ściąganie nowych biletów prowizyjnych ma miejsce przez kasę. Ostatnia nie ma obowiązku czuwania nad wylosowaniem zdeponowanych papierów wartościowych.

§. 7.

Stawienie kaucyi urzędowéj nastąpić winno przed wprowadzeniem urzędnika w urząd kaucyi uległy.

W jakich przypadkach przełożona władza służbowa mocną jest wyjątkowym sposobem dozwolić urzędnikowi późniejszego, przez uzbieranie potrącań z pensyi uskutecznić się mającego obmyślenia kaucyi, oraz w jakim sposobie wówczas uzbieranie ma nastąpić, ustanowi wspomnione w §. 3. rozporządzenie prezydyalne.

§. 8.

Jeżeli urzędnik jaki zawiaduje równocześnie kilkoma urzędami związkowymi, kaucyi uległymi, wystarcza stawienie kaucyi w przepisanéj co do jednego z urzędów tychże ilości. Jeżeli przepisane co do pojedynczych urzędów kaucye są różnéj wysokości, winna kaucya w najwyższéj stawioną być wysokości.

§. 9.

Jeżeli obowiązany do kaucyi urzędnik związkowy sprawuje równocześnie uległy kaucyi urząd w służbie którego państwa związkowego, wówczas kaucya, co do tegoż ostatniego urzędu stawiona — jak daleceby przepisom obecnego prawa odpowiadała — może za zezwoleniem właściwéj władzy państwa związkowego oraz po poprzedniém porozumieniu co do tego, ile z ogólnéj kaucyi ma na każdy z obu rachować się urzędów, przyjętą być zarazem za kaucyą co do ulegającego kaucyi stosunku służbowego związkowego.

§. 10.

Kaucya urzędowa odpowiada Związkowi za wszelkie, przez obowiązanego do kaucyi urzędnika z urzędowania jegoż zastąpić się winne szkody i braki w kapitale i prowizyach,

außergerichtlichen Kosten der Ermittelung des Schadens.

§. 11.

Steht eine der nach §. 10. aus der Kaution zu deckenden Forderungen zur Exekution, so ist die dem kautionspflichtigen Beamten vorgesetzte Dienstbehörde ohne Weiteres berechtigt, die verpfändeten Werthpapiere bis auf Höhe der Forderung an einer innerhalb des Bundesgebietes belegenen, von ihr zu bestimmenden Börse außergerichtlich verkaufen zu lassen. Der Kautionsbesteller ist in solchem Falle zur Ausantwortung der ihm belassenen noch nicht fälligen Zinsscheine (§. 6.) verpflichtet. Ist diese Ausantwortung von ihm nicht zu erlangen, so kann er zur Erlegung des Geldwerths der von ihm zurückbehaltenen Zinsscheine in dem für die Beitreibung öffentlicher Abgaben vorgeschriebenen Verfahren zwangsweise angehalten werden.

Der Bund ist nicht verpflichtet, im Falle des Konkurses die verpfändeten Werthpapiere in die Konkursmasse einzuliefern.

§. 12.

Dem Bunde stehen dem kautionspflichtigen Bundesbeamten gegenüber alle Rechte zu, welche an dem Orte, wo der Beamte innerhalb des Bundesgebiets seinen dienstlichen Wohnsitz hat oder zuletzt gehabt hat, kraft der dort geltenden Landesgesetzgebung der Landesregierung den kautionspflichtigen Beamten gegenüber beigelegt sind.

Liegt der betreffende Ort im Bundesauslande, so sind für die vorstehend erwähnten Rechte diejenigen Bestimmungen maaßgebend, welche in Anwendung gekommen wären, wenn der Beamte seinen dienstlichen Wohnsitz in Berlin gehabt hätte.

§. 13.

Nach Beendigung des kautionspflichtigen Dienstverhältnisses wird, sobald amtlich festgestellt ist, daß aus demselben Vertretungen nicht mehr zu leisten sind, die Kaution gegen Aushändigung des

tudzież w sądowych i pozasądowych kosztach wyśledzenia szkody.

§. 11.

Jeżeli która z pretensyi, według §. 10. z kaucyi pokryć się mających, ma być egzekwowaną, wówczas przełożona obowiązanemu do kaucyi urzędnikowi władza służbowa bez wszystkiego mocną jest, zastawione papiery wartościowe aż do wysokości pretensyi kazać na giełdzie, w obwodzie związkowym położonéj, przez nięż oznaczyć się mającéj, drogą pozasądową sprzedać. Stawiający kaucyą w takim razie obowiązany jest pozostawione mu, nie ubiegłe jeszcze bilety prowizyjne (§. 6.) wydać. Gdyby wydania odeń osiągnąć nie można, może on do złożenia wartości pieniężnéj zatrzymanych przezeń biletów prowizyjnych zniewolonym być egzekutywnie w procedurze, jaka co do ściągania publicznych podatków przepisana.

W przypadku konkursu Związek nie ma obowiązku zastawionych papierów wartościowych do masy konkursowéj wnosić.

§. 12.

Związkowi w obec obowiązanego do kaucyi urzędnika związkowego przysługują wszelkie te prawa, jakie w miejscu, gdzie urzędnik wśród obwodu związkowego swą urzędową siedzibę ma, lub na ostatku miał, obowięzujące tamże ustawy krajowe nadają rządowi krajowemu w obec obowiązanych do kaucyi urzędników.

Jeżeli odnośne miejsce leży po za obwodem związkowym, wówczas co do wyż wspomnionych praw miarodawczymi są te przepisy, jakieby były zastósowane, gdyby urzędnik był urzędową siedzibę swą miał w Berlinie.

§. 13.

Po ustaniu stosunku służbowego, kaucyi ulegającego, i po urzędowém sprawdzeniu, iż z niego żadne nie istnieją już odpowiedzialności, zwróci się kaucya za wydaniem pokwito-

quittirten Empfangsscheins oder, im Falle des Verlustes desselben, des gerichtlichen Amortisations-Dokuments zurückgegeben.

Von der Beibringung des gerichtlichen Amortisations-Dokuments kann nach dem Ermessen der dem kautionspflichtigen Beamten vorgesetzten Dienstbehörde abgesehen werden.

§. 14.

Diejenigen Kautionen, welche vor dem Erlasse der im §. 3. erwähnten Verordnung von den durch letztere für kautionspflichtig erklärten Beamten entweder dem Bunde oder für ein auf den Bund übergegangenes Dienstverhältniß der Regierung eines Bundesstaates gestellt sind, haften vom Zeitpunkte des Erlasses jener Verordnung ab dem Bunde in dem durch die Bestimmungen dieses Gesetzes bezeichneten Umfange.

§. 15.

Die dem Bunde vor dem Erlasse der im §. 3. erwähnten Verordnung gestellten Amtskautionen solcher Beamten, welche nach Inhalt jener Verordnung zur Kautionsleistung entweder überhaupt nicht, oder nur bis zu einer geringeren Höhe verpflichtet sind, werden zurückgegeben, beziehungsweise auf den in der Verordnung bestimmten Betrag ermäßigt.

§. 16.

Bundesbeamte, welche zur Zeit des Erlasses der im §. 3. erwähnten Verordnung in einem Dienstverhältnisse stehen, für welches es der Kautionsleistung nach den bis dahin geltenden Vorschriften entweder überhaupt nicht, oder nur in einer geringeren Höhe, oder in einer anderen als der in diesem Gesetze vorgeschriebenen Art bedurfte, können, so lange sie in derselben dienstlichen Stellung ohne Gehaltserhöhung verbleiben, wider ihren Willen nicht dazu angehalten werden, nach Maaßgabe der Bestimmungen dieses Gesetzes und der Verordnung (§. 3.) eine Kaution zu stellen oder die gestellte Kaution zu erhöhen, beziehungsweise durch eine den Vorschriften dieses Gesetzes entsprechende Kaution zu ersetzen. Inwie-

wanego certyfikatu lub, w razie zaguby onegoż, sądowego dokumentu amortyzacyjnego.

Od dostawienia sądowego dokumentu amortyzacyjnego może przełożona obowiązanemu do kaucyi urzędnikowi władza służbowa według uznania swego zwolnić.

§. 14.

Te kaucye, które przed wydaniem wspomnionego w §. 3. rozporządzenia zostały przez ogłoszonych na mocy niego za obowiązanych do kaucyi urzędników bądź to Związkowi, bądź co do przeszłego na Związek stosunku służbowego — rządowi którego państwa związkowego stawione, odpowiadają, od chwili wydania rzeczonego rozporządzenia począwszy, Związkowi w rozmiarze, przepisami obecnego prawa oznaczonym.

§. 15.

Stawione Związkowi przed wydaniem wspomnionego w §. 3. rozporządzenia kaucye urzędowe urzędników takich, którzy według treści owegoż rozporządzenia nie są do stawienia kaucyi zgoła wcale, albo li w niższéj obowiązani kwocie, zwrócą się, resp. zredukują na kwotę, w rozporządzeniu przepisaną.

§. 16.

Urzędnicy związkowi, którzy w chwili wydania wspomnionego w §. 3. rozporządzenia zostawać będą w stosunku służbowym, co do którego stawienia kaucyi według byłych dotychczas obowięzującymi przepisów nie było zgoła wcale, lub li w niższéj potrzeba kwocie, lub też na inny aniżeli w obecném prawie przepisany sposób, dopóki w tém samém stanowisku służbowém bez zwyższenia pensyi pozostawać będą; nie mogą wbrew swéj woli być do tego zniewalani, aby w miarę przepisów obecnego prawa i rozporządzenia (§. 3.) kaucyą stawili, lub kaucyą stawioną zwyższyli, względnie ją kaucyą, przepisom obecnego prawa odpowiadającą, zastąpili. Jak dalece urzędnik

weit ein solcher Beamter bei eintretender Gehaltserhöhung verpflichtet ist, den Mehrbetrag des Gehalts ganz oder zum Theil zur Ansammlung der Kaution zu verwenden, wird durch die im §. 3. erwähnte Präsidial-Verordnung bestimmt.

§. 17.

Die vor dem Erlasse der im §. 3. erwähnten Verordnung gestellten Amtskautionen, welche den Vorschriften dieses Gesetzes nicht entsprechen, werden, sobald sie durch anderweite Kautionen ersetzt sind, zurückgegeben.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 2. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

taki przy mającém miejsce zwyższeniu pensyi obowiązanym jest, nadwyżkę pensyi obrócić całkiem lub w części na uzbieranie kaucyi, przepisze się wspomnioném w §. 3. rozporządzeniem prezydyalném.

§. 17.

Stawione przed wydaniem wspomnionego w §. 3. rozporządzenia kaucye urzędowe, które przepisom obecnego prawa nie odpowiadają, zwrócą się, skoro innemi kaucyami będą zastąpione.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 2. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 300.) Gesetz, betreffend eine anderweitige Feststellung der Matrikularbeiträge zur Deckung der Gesammtausgaben für das Jahr 1868. Vom 9. Juni 1869.

(No. 300.) Prawo, tyczące się inakszego ustanowienia składek matrykularnych na pokrycie ogólnych rozchodów za rok 1868. Z dnia 9. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, unter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Die Matrikularbeiträge für die Ausgaben des Norddeutschen Bundes im Jahre 1868. werden auf Grund des Artikels 70. der Verfassungs-Urkunde an Stelle der im Kapitel 5. der Einnahmen des durch Gesetz vom 30. Oktober 1867. festgestellten Haushalts-Etats des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1868. (Bundesgesetzbl. S. 237. ff.) nach Anleitung der als Anlage dem gegenwärtigen Gesetze beigefügten Tabelle auf Höhe von 22,483,431

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, za przyzwoleniem rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Składki matrykularne na rozchody Związku północno-niemieckiego w roku 1868. ustanawiają się, na mocy Art. 70. Konstytucyi, w miejsce przychodów w Rozdz. 5. ustanowionego prawem z 30. Października 1867. Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1868. (Zbiór praw zw. Str. 237 sq.), według przewodu dołączonéj do obecnego prawa jako dodatek tabeli — na 22,483,431 talarów i rozdzielają na pań-

Thalern festgestellt und auf die Staaten des Norddeutschen Bundes, wie folgt, vertheilt:

	Thaler
1) Preußen	19,061,127
2) Lauenburg	38,134
3) Sachsen	1,866,417
4) Hessen	197,702
5) Mecklenburg-Schwerin	441,519
6) Sachsen-Weimar	54,236
7) Mecklenburg-Strelitz	75,435
8) Oldenburg	74,113
9) Braunschweig	221,759
10) Sachsen-Meiningen	34,558
11) Sachsen-Altenburg	26,849
12) Sachsen-Koburg-Gotha	—
13) Anhalt	35,549
14) Schwarzburg-Rudolstadt	14,330
15) Schwarzburg-Sondershausen	12,900
16) Waldeck	11,264
17) Reuß ältere Linie	8,307
18) Reuß jüngere Linie	16,444
19) Schaumburg-Lippe	6,000
20) Lippe	22,095
21) Lübeck	8,563
22) Bremen	67,897
23) Hamburg	188,233
Summa	22,483,431

§. 2.

Die Rechnungslegung über die Verwendung des im §. 1. bezeichneten Betrages in Gemäßheit des Artikels 72. der Verfassungs-Urkunde wird vorbehalten.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 9. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

stwa Związku północno-niemieckiego, jak następuje:

	talarów
1) Prusy	19,061,127
2) Lauenburg	38,134
3) Saksonia	1,866,417
4) Hesya	197,702
5) Mecklenburg-Schwerin	441,519
6) Sachsen-Weimar	54,236
7) Mecklenburg-Strelitz	75,435
8) Oldenburg	74,113
9) Brunświk	221,759
10) Sachsen-Meiningen	34,558
11) Sachsen-Altenburg	26,849
12) Sachsen-Koburg-Gotha	—
13) Anhalt	35,549
14) Schwarzburg-Rudolstadt	14,330
15) Schwarzburg-Sondershausen	12,900
16) Waldeck	11,264
17) Reuss starszéj linii	8,307
18) Reuss młodszéj linii	16,444
19) Schaumburg-Lippe	6,000
20) Lippe	22,095
21) Lubeka	8,563
22) Brema	67,897
23) Hamburg	188,233
Ogółem	22,483,431

§. 2.

Złożenie rachunku z obrócenia oznaczonéj w §. 1. kwoty stósownie do Art. 72. Konstytucyi zastrzega się.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 9. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Anlage.

Berechnung

der anderweitig festgestellten Matrikular-Beiträge zur Deckung der Gesammt-Ausgaben für das Jahr 1868.

№	Bundesstaat.	Zahl der Bevölkerung für Berechnung der Matrikular-Beiträge.	Matrikular-Beitrag zu den Ausgaben. Thlr.	Davon ist abzurechnen der Nachlaß an den Militair-Ausgaben für Mann.	Thlr.	Bleibt zu zahlen. Thlr.
1.	Preußen	23,788,339	19,061,127	—	—	19,061,127
2.	Lauenburg	47,591	38,134	—	—	38,134
3.	Sachsen	2,329,293	1,866,417	—	—	1,866,417
4.	Hessen	246,733	197,702	—	—	197,702
5.	Mecklenburg-Schwerin	551,017	441,519	—	—	441,519
6.	Sachsen-Weimar	266,342	213,414½	2,721	159,178½	54,236
7.	Mecklenburg-Strelitz	94,143	75,435	—	—	75,435
8.	Oldenburg	296,759	237,787	3,031	163,674	74,113
9.	Braunschweig	276,756	221,759	—	—	221,759
10.	Sachsen-Meiningen	169,579	135,880	1,732	101,322	34,558
11.	Sachsen-Altenburg	131,850	105,648½	1,347	78,799½	26,849
12.	Sachsen-Koburg-Gotha	157,094	125,876	1,605	125,876	—
13.	Anhalt	174,612	139,913	1,784	104,364	35,549
14.	Schwarzburg-Rudolstadt	70,231	56,274½	717	41,944½	14,330
15.	Schwarzburg-Sondershausen	63,408	50,808	648	37,908	12,900
16.	Waldeck	55,307	44,316½	565	33,052½	11,264
17.	Reuß ältere Linie	40,593	32,526	414	24,219	8,307
18.	Reuß jüngere Linie	80,608	64,589½	823	48,145½	16,444
19.	Schaumburg-Lippe	29,391	23,550	300	17,550	6,000
20.	Lippe	108,465	86,913	1,108	64,818	22,095
21.	Lübeck	41,861	33,542½	427	24,979½	8,563
22.	Bremen	84,736	67,897	—	—	67,897
23.	Hamburg	234,916	188,233	—	—	188,233
	Summa	29,339,624	23,509,262	—	1,025,831	22,483,431

Dodatek.

Obliczenie

ustanowionych zkąd innąd składek matrykularnych na pokrycie ogólnych rozchodów w roku 1868.

№	Państwo związkowe.	Liczba ludności ku obliczeniu składek matrykularnych.	Składka matrykularna na rozchody. tal.	Z tego strąca się remisya z rozchodów wojskowych na chłopa.	tal.	Zatém opłaca się. tal.
1.	Prusy	23,788,339	19,061,127	—	—	19,061,127
2.	Lauenburg	47,591	38,134	—	—	38,134
3.	Saksonia	2,329,293	1,866,417	—	—	1,866,417
4.	Hesya	246,733	197,702	—	—	197,702
5.	Mecklenburg-Schwerin	551,017	441,519	—	—	441,519
6.	Sachsen-Weimar	266,342	213,414½	2,721	159,178½	54,236
7.	Mecklenburg-Strelitz	94,143	75,435	—	—	75,435
8.	Oldenburg	296,759	237,787	3,031	163,674	74,113
9.	Brunświk	276,756	221,759	—	—	221,759
10.	Sachsen-Meiningen	169,579	135,880	1,732	101,322	34,558
11.	Sachsen-Altenburg	131,850	105,648½	1,347	78,799½	26,849
12.	Sachsen-Koburg-Gotha	157,094	125,876	1,605	125,876	—
13.	Anhalt	174,612	139,913	1,784	104,364	35,549
14.	Schwarzburg-Rudolstadt	70,231	56,274½	717	41,944½	14,330
15.	Schwarzburg-Sondershausen	63,408	50,808	648	37,908	12,900
16.	Waldeck	55,307	44,316½	565	33,052½	11,264
17.	Reuss starszéj linii	40,593	32,526	414	24,219	8,307
18.	Reuss młodszéj linii	80,608	64,589½	823	48,145½	16,444
19.	Schaumburg-Lippe	29,391	23,550	300	17,550	6,000
20.	Lippe	108,465	86,913	1,108	64,818	22,095
21.	Lubeka	41,861	33,542½	427	24,979½	8,563
22.	Brema	84,736	67,897	—	—	67,897
23.	Hamburg	234,916	188,233	—	—	188,233
	Ogółem	29,339,624	23,509,262	—	1,025,831	22,483,431

(Nr. 301.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, am 28. Mai d. J. dem Herrn Juan Antonio Rascon eine Privat-Audienz zu ertheilen und aus dessen Händen ein Schreiben des gegenwärtigen Präsidenten der vollziehenden Gewalt in Spanien entgegen zu nehmen, durch welches derselbe als Spanischer außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister beim Norddeutschen Bunde beglaubigt worden ist.

(No. 301.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, na dniu 28. Maja r. b. W. Juan Antonio Rascon udzielić posłuchanie prywatne i odebrać z rąk jego pismo obecnego Prezydenta władzy wykonawczéj w Hiszpanii, uwierzytelniające go we własności hiszpańskiego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra u Związku północno-niemieckiego.

Berichtigung von Druckfehlern.

In dem im 24. Stück des Bundesgesetzblatts für 1868. sub Nr. 134. abgedruckten Gesetz, betreffend die privatrechtliche Stellung der Erwerbs- und Wirthschafts-Genossenschaften, vom 4. Juli 1868. ist

S. 635. §. 3. sub 5. Z. 1. statt „Beitrag" zu setzen: Betrag, und

S. 657. §. 63. Alinea 2. der Schlußsatz, wie folgt, zu ergänzen:

„Bei kündbaren Forderungen tritt die Kündigungsfrist der Verjährungsfrist hinzu, ohne daß gekündigt zu sein braucht."

Sprostowanie błędów drukarskich.

W odbitéj w 24. poszycie Zbioru praw związkowych za r. 1868. pod No. 134. ustawie, tyczącéj się prywatnoprawnego stanowiska Towarzystw zarobkowych i gospodarczych, z 4. Lipca 1868.

Str. 657. §. 63. alinea 2. zdanie końcowe uzupełnia się jak następuje:

»U wypowiedzialnych pretensyi termin wypowiedzenia przystępuje do terminu przedawnienia, bez potrzeby, aby było nastąpiło wypowiedzenie.«

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 20.

(N°. 302.) Trattato postale fra la Confederazione della Germania del Nord di una parte e lo Stato Pontificio dall' altra. Di 22. Aprile 1869.

(Nr. 302.) Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde einerseits und dem Kirchenstaate andererseits. Vom 22. April 1869.

(No. 302.) Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim z jednéj a Państwem Kościelném z drugiéj strony. Z dnia 22. Kwietnia 1869.

In nome della Santissima Trinità.

Im Namen der Heiligen Dreieinigkeit.

W Imię Trójcy Przenajświętszéj.

Sua Maestà il Re di Prussia in nome della Confederazione della Germania del Nord e Sua Santità il Regnante Sommo Pontefice Pio IX. animati dal desiderio di facilitare sempre più lo sviluppo delle reciproche relazioni di commercio con la stipulazione di un trattato postale hanno nominato a tal uopo per Loro Plenipotenziarii:

Seine Majestät der König von Preußen, Namens des Norddeutschen Bundes, und Seine Heiligkeit der regierende Papst Pius IX., von dem Wunsche geleitet, die Entwickelung der gegenseitigen Verkehrsbeziehungen durch den Abschluß eines Postvertrages weiter zu fördern, haben für diesen Zweck zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, nämlich:

Jego Królewska Mość Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego, i Jego Świątobliwość panujący Papież Pius IX., powodowani życzeniem dalszego poparcia rozwoju wzajemnych stosunków komunikacyjnych przez zawarcie traktatu pocztowego, mianowali w tym celu pełnomocnikami swymi:

Sua Maestà il Re di Prussia:

Il suo Ciamberlano Harry de Arnim,

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren Kammerherrn Harry von

Jego Królewska Mość Król Pruski:

Swego szambelana Harry v. Arnim,

Ausgegeben zu Berlin den 17. Juni 1869.

Wydany w Berlinie dnia 17. Czerwca 1869.

Inviato straordinario e Ministro Plenipotenziario della Confederazione della Germania del Nord presso la S. Sede e

Il suo Consigliere intimo superiore delle Poste Enrico Stephan;

Sua Santità:

Sua Eminenza Reverendissima il Signore Cardinale Giacomo Antonelli Diacono di Santa Maria in via Lata, della Santità di Nostro Signore Papa Pio IX. Segretario di Stato etc. etc. etc.,

i quali dopo essersi comunicati i rispettivi loro pieni poteri trovati in buona e debita forma hanno convenuto negli articoli seguenti.

Art. 1°.

Fra l'Amministrazione delle Poste della Confederazione della Germania del Nord e l'Amministrazione delle Poste Pontificie avrà luogo un diretto scambio periodico e regolare di corrispondenze in pieghi chiusi.

Art. 2°.

I pieghi chiusi delle corrispondenze suddette verran-

Arnim, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes beim Heiligen Stuhle, und

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Postrath Heinrich Stephan;

Seine Heiligkeit:

Seine Eminenz den Herrn Kardinal Giacomo Antonelli, Staatssekretair Seiner Heiligkeit des Papstes Pius IX. u. s. w. u. s. w. u. s. w.,

welche Bevollmächtigte nach Auswechselung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten die nachstehenden Artikel vereinbart haben.

Art. 1.

Zwischen der Postverwaltung des Norddeutschen Bundes und der Postverwaltung des Kirchenstaates soll ein periodischer und regelmäßiger direkter Austausch der Korrespondenz in geschlossenen Briefpacketen stattfinden.

Art. 2.

Die Beförderung der vorgedachten Briefpackete wird vorerst

nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra Związku północno-niemieckiego u Stolicy Stéj, i

Swego tajnego nadradcę pocztowego Henryka Stephan;

Jego Świątobliwość:

Jego Eminencyą kardynała Giacomo Antonelli, sekretarza stanu Jego Świątobliwości Papieża Piusa IX. i t. d. i t. d. i t. d.,

którzy to pełnomocnicy, wymieniwszy nawzajem pełnomocnictwa swe w dobréj i należytéj formie będące, następujące zjednoczyli artykuły.

Art. 1.

Pomiędzy administracyą pocztową Związku północno-niemieckiego a administracyą pocztową Państwa Kościelnego ma mieć miejsce peryodyczna i regularna bezpośrednia wymiana korespondencyi w zawartych pakietach listowych.

Art. 2.

Ekspedycya rzeczonych pakiet listowych ma tymczasowo

no per ora istradati sulle vie seguenti:

a) Via di Firenze, Bologna e Brenner.

b) Via di Firenze, Bologna e Semmering.

Se in avvenire si potrà profittare con vantaggio, per lo scambio delle suddette corrispondenze, anche delle vie per la Svizzera e per la Francia (via di Civitavecchia e Marsiglia oppure via di Susa) come di quella per Ancona e Trieste, ambedue le Amministrazioni postali ne ordineranno allora insieme le disposizioni necessarie.

Le corrispondenze avranno sempre da spedirsi per la via più celere. E ove più vie presentassero la stessa celerità non verrà ammesso alcun cambiamento dello stradale destinato alla percorrenza delle spedizioni de' pieghi chiusi, se non premesse le opportune intelligenze fra le due Amministrazioni postali.

Sebbene per regola generale lo scambio delle corrispondenze abbia sempre da effettuarsi, come sopra si è detto in pieghi chiusi, purtuttavia quando il cambio delle medesime mediante per parziali consegne ad una Amministrazione postale intermedia fosse per offerire alcun vantaggio al pubblico, le Am-

auf den nachstehenden Routen erfolgen:

a) über Florenz, Bologna und den Brenner,

b) über Florenz, Bologna und den Semmering.

Sollten die Routen über die Schweiz, ferner über Frankreich (via Civitavecchia-Marseille, oder via Susa), sowie über Ancona-Triest, in der Folge ebenfalls zum Austausch der Briefpackete mit Vortheil benutzt werden können, so werden die beiderseitigen Postverwaltungen die dieserhalb nöthigen Anordnungen im Einverständnisse treffen.

Die Briefpostsendungen sind stets auf dem schnellsten Wege zu befördern. Tritt der Fall ein, daß mehrere Wege gleiche Beschleunigung darbieten, so wird eine Aenderung in der bis dahin stattgehabten Beförderung der geschlossenen Briefpackete nur nach vorgängigem Einvernehmen der beiderseitigen Postverwaltungen bewirkt werden.

Wenn auch grundsätzlich der Austausch der Korrespondenz stets in den vorgedachten Briefpacketen stattzufinden hat, so können gleichwohl in den Fällen, wo durch Einzel-Auslieferung der Briefpostsendungen an eine zwischenliegende Verwaltung ein Vortheil für das Publikum zu erzielen sein würde, die beiderseitigen Postverwaltungen sich über einen

następującymi nastąpić traktami:

a) na Florencyą, Bolonią i Brenner,

b) na Florencyą, Bolonią i Semmering.

Gdyby trakty na Szwajcaryą, daléj na Francyą (via Civitavecchia-Marsylia, lub via Susa), jako też i na Ankonę-Tryest, mogły w przyszłości być również z korzyścią ku wymianie pakiet listowych używane, wydadzą obustronne administracye pocztowe potrzebne ztąd dyspozycye we wzajemném porozumieniu.

Przesyłki poczty listowéj mają zawsze najprędszą ekspedyowane być drogą. Gdyby kilka dróg tę samą nastręczały szybkość, wówczas zmiana w dotychczasowéj ekspedycyi zawartych pakiet listowych zaprowadzi się li za poprzedniém obustronnych administracyi pocztowych porozumieniem.

Lubo z zasady wymiana korespondencyi ma zawsze w wyż wspomnionych odbywać się pakietach listowych, to przecież w przypadkach, gdzieby przez wydawanie pojedynczemi sztukami przesyłek poczty listowéj na ręce położonéj w drodze administracyi dała się dla publiczności osiągnąć korzyść, porozu-

ministrazioni postali dei due Stati contraenti potranno prendere tra loro a tale scopo i necessarii accordi.

Art. 3°.

Le spese pel transito o trasporto fra la frontiera degli Stati pontificii e la frontiera della Monarchia Austriaca dei pieghi delle corrispondenze saranno sostenute in parti eguali dall' Amministrazione postale pontificia e da quella della Confederazione della Germania del Nord. Tuttavia il pagamento delle medesime verrà assunto da quella delle due Amministrazioni interessate che avrà ottenuto condizioni più favorevoli per questo servizio di transito, salvo il rimborso della metà di tali spese conseguibile dall' altra Amministrazione.

Rimarrà poi interamente a carico dell' Amministrazione postale della Confederazione della Germania del Nord la spesa pel transito dei pieghi suddetti attraverso il territorio della Monarchia Austriaca-Ungherese e degli Stati della Germania.

Art. 4°.

I pieghi di corrispondenze che avranno da cambiarsi fra le due Amministrazioni potranno contenere

solchen Modus der Auslieferung unter einander verständigen.

Art. 3.

Die Kosten des Transits der Briefpackete zwischen der Grenze des Kirchenstaates und der Oesterreichischen Grenze werden von der Verwaltung des Norddeutschen Bundes und der Päpstlichen Postverwaltung zu gleichen Theilen getragen.

Die Bezahlung derselben wird jedesmal durch diejenige der beiden Postverwaltungen bewirkt werden, welche die günstigsten Bedingungen für diesen Transit erlangt hat. Die Hälfte der solchergestalt ausgelegten Kosten wird ihr durch die andere Verwaltung erstattet werden.

Die Kosten des Transits der vorgedachten Briefpackete über das Gebiet der Oesterreich-Ungarischen Monarchie, sowie durch die Deutschen Staaten, übernimmt ausschließlich die Postverwaltung des Norddeutschen Bundes.

Art. 4.

In die zwischen den beiderseitigen Postverwaltungen zu wechselnden Briefpackete werden aufgenommen:

mieją się obustronne administracye pocztowe pomiędzy sobą co do takież trybu wydawania.

Art. 3.

Koszta tranżyto pakiet listowych pomiędzy granicą Państwa Kościelnego a granicą austryacką ponosić będą do równych części administracya pocztowa Związku północno-niemieckiego i administracya pocztowa papieska.

Wypłata ichż nastąpi każdą razą przez tę administracyą pocztową, która najkorzystniejsze co do tranżyto tegoż uzyskała warunki. Połowa wyłożonych w ten sposób kosztów zwracać jéj się przez drugą będzie administracyą.

Koszta tranżyto wyż wspomnionych pakiet listowych przez terytoryum austryacko-węgierskiéj monarchii, jak niemniéj przez państwa niemieckie, przejmuje wyłącznie administracya pocztowa Związku północno-niemieckiego.

Art. 4.

W mające się pomiędzy obustronnemi administracyami pocztowemi wymieniać pakiety listowe przyjmują się:

Lettere,

Gazzette ed altre stampe,

Campioni di mercanzie.

Il peso massimo di ciascuno di questi oggetti non dovrà oltrepassare 250 gramme.

Art. 5°.

Le lettere ordinarie, cioè non assicurate verranno spedite affrancate o non affrancate.

Per le gazzette però ed altre stampe come per i campioni di mercanzie dovrà dai mittenti pagarsene anticipatamente il porto.

Art. 6°.

La tassa di una lettera semplice cambiata fra gli Stati pontificii e quelli della Germania del Nord verrà percetta come appresso

per una lettera affrancata proveniente dallo Stato Pontificio . 40 centesimi,

diretta al medesimo . . . . 3 groschen,

per una lettera non affrancata proveniente dallo Stato Pontificio . 5 groschen,

Briefe,

Zeitungen und andere Drucksachen, und

Waarenproben.

Das Maximalgewicht eines jeden dieser Gegenstände soll 250 Grammen nicht überschreiten.

Art. 5.

Gewöhnliche, d. h. nicht rekommandirte Briefe können frankirt oder unfrankirt abgesandt werden.

Für Zeitungen und sonstige Drucksachen, sowie für Waarenproben ist das Porto vorauszubezahlen.

Art. 6.

Das Porto des einfachen Briefes zwischen dem Norddeutschen Postgebiet und dem Kirchenstaat soll betragen:

für einen frankirten Brief aus dem Kirchenstaate 40 Centesimi,

für einen frankirten Brief nach dem Kirchenstaate . . . 3 Groschen,

für einen unfrankirten Brief aus dem Kirchenstaate . . . 5 Groschen,

Listy,

Gazety i inne przedmioty druku,

Próbki towarów.

Waga maxymalna każdego z przedmiotów tychże nie powinna przechodzić 250 gramów.

Art. 5.

Listy zwyczajne, t. j. nie rekomendowane mogą wysełać się frankowane lub nie frankowane.

Od gazet i innych przedmiotów druku, jako też od próbek towarów portoryum z góry opłacić się winno.

Art. 6.

Portoryum zwyczajnego listu pomiędzy obwodem pocztowym północno-niemieckim a Państwem Kościelném ma wynosić:

od frankowanego listu z Państwa Kościelnego 40 centesimi,

od frankowanego listu do Państwa Kościelnego 3 srebr. gr.,

od niefrankowanego listu z Państwa Kościelnego . . 5 srebr. gr.,

diretta al medesimo .... 60 centesimi.

Sarà considerata come lettera semplice quella il cui peso non superi 15 gramme: eccedendo questo peso il calcolo dei porti sarà progressivo di 15 in 15 gramme e per ogni frazione delle medesime.

Art. 7°.

La tassa di affrancamento delle gazzette, giornali ed altre stampe verrà percetta come appresso:

se spedite dallo Stato Pontificio	5 centesimi,
se spedite dagli Stati della Germania del Nord	½ groschen,

per ogni 40 grammi e per ogni frazione delle medesime.

Sono compresi nella suddetta indicazione gazzette, giornali, libri sciolti o legati, stampe musicali, prove di stampe con correzioni, unite ai rispettivi originali manoscritti, cataloghi, avvisi, prospetti, incisioni, litografie, fotografie, autografie ed altri oggetti riprodotti per mezzi meccanici ed adottati per essere spediti a mezzo della posta. S' intendono esclusi peraltro quegli scritti riprodotti con macchine da copiare o per altri mezzi di moltiplicate scritture o stampe (Durchdruck).

für einen unfrankirten Brief nach dem Kirchenstaate ... 60 Centesimi.

Als ein einfacher Brief wird ein solcher angesehen, dessen Gewicht 15 Grammen nicht überschreitet; bei schwereren Briefen wird für jedes Gewicht von 15 Grammen, oder einen Theil davon, ein einfacher Portosatz mehr erhoben.

Art. 7.

Das Porto der Zeitungen und sonstigen Drucksachen soll betragen:

bei der Absendung aus dem Kirchenstaate	5 Centesimi,
bei der Absendung aus dem Norddeutschen Gebiet	½ Groschen

für je 40 Grammen oder einen Theil davon.

Unter der obigen Bezeichnung sind verstanden: Zeitungen, Zeitschriften, brochirte und gebundene Bücher, Noten, Korrekturbogen mit den Korrekturen und den zugehörigen Manuskripten, Ka-

od niefrankowanego listu do Państwa Kościelnego .. 60 centesimi.

Za zwyczajny uważa się list taki, którego waga nie przechodzi 15 gramów; u cięższych listów będzie się za każde 15 gramów, lub ułamek takowych, zwyczajne dalsze pobierać portoryum.

Art. 7.

Portoryum gazet i innych przedmiotów druku ma wynosić:

przy wysyłaniu z Państwa Kościelnego ..	5 centesimi,
przy wysyłaniu z obwodu północno-niemieckiego	½ srebr. gr.,

za każde 40 gramów lub ułamek takowych.

Przez powyższe oznaczenie rozumieją się: gazety, czasopisma, broszowane i oprawne książki, nóty, arkusze z korektą i przynależnymi manuskryptami, katalogi, doniesie-

E' vietato di aggiungere per iscritto delle annotazioni, cifre o segni a questi oggetti, eccettuato solamente l'indirizzo del ricevitore, la firma dello speditore, la data ed il luogo donde vengono spediti.

E' permessa però l' iscrizione del prezzo delle mercanzie e del nome del commerciante nei listini di cambio e nelle circolari mercantili. Sarà permesso anche di fare al margine degli oggetti spediti sotto fascia un qualche segno onde richiamare l' attenzione del lettore.

Le gazzette e stampe non affrancate o non corrispondenti alle predette condizioni d'invio, saranno trattate come lettere non affrancate, e tas-

taloge, Anzeigen, Prospekte, Kupferstiche, Lithographien, Photographien, Autographien und alle derartigen auf mechanischem Wege hergestellten, zur Beförderung mit der Briefpost geeigneten Gegenstände, mit Ausnahme der durch Kopirmaschinen oder mittelst Durchdrucks hergestellten Schriftstücke.

Diese Gegenstände müssen offen unter Band gelegt, können aber auch in einfacher Art zusammengefaltet sein oder als offene Adreßkarten zur Versendung gelangen.

Es dürfen diesen Gegenständen keine Vermerke, Ziffern oder Zeichen handschriftlich hinzugefügt sein, mit Ausnahme der Adresse des Empfängers, der Unterschrift des Absenders, des Datums und des Absendungsortes.

Indeß ist in den Preis-Kuranten und Handels-Cirkularen die handschriftliche Eintragung der Preise der Waaren und des Namens des Reisenden gestattet. Auch soll allgemein zugelassen sein, durch einen Anstrich am Rande die Aufmerksamkeit des Lesers auf eine bestimmte Stelle zu lenken.

Zeitungen und sonstige Drucksachen, welche unfrankirt eingeliefert werden, oder welche den übrigen vorstehenden Versendungsbedingungen nicht entspre-

nia, prospekty, miedzioryty, litografie, fotografie, autografie i wszelkie tym podobne na drodze mechanicznéj utworzone, do ekspedycyi pocztą listową usposobione przedmioty, z wyjątkiem pism utworzonych za pomocą machiny do kopiowania lub przetłoku.

Przedmioty te winny mieścić się otwarte pod opaską, mogą atoli być i w zwyczajnym sposobie złożone albo też jako otwarte karty z adresem wysyłane.

Do przedmiotów tych nie powinny dodawane być żadne pisane ręką uwagi, liczby lub znaki, z wyjątkiem adresu odbiorcy, podpisu odsełacza, daty i miejsca wysłania.

Jednakowoż w cennikach i cyrkularzach handlowych dozwolone jest rękopiśmienne zamieszczenie ceny towarów i nazwiska podróżującego. Również ma w ogólności dozwoloném być zwrócenie uwagi czytelnika na pewne miejsce za pomocą nakreślenia na marginesie.

Gazety i inne przedmioty druku, oddane na pocztę niefrankowane, lub które drugim powyższym warunkom odsełania nie odpowia-

sate come tali, deducendone però il valore de' franco-bolli appostivi.

E' fatta eccezione dalle stipolazioni del presente articolo per quei giornali ed altre opere periodiche publicate nello Stato Pontificio e spedite dagli editori direttamente agli officii postali della Confederazione Germanica del Nord, i quali saranno affrancati fino alla frontiera Pontificia, e non saranno allora soggetti ad altra tassa che a quella ordinata per la spedizione di tali oggetti nell' interno dello Stato Pontificio.

Verrà similmente praticato per quei giornali, gazzette ed altre opere periodiche che in seguito di abbonamento preso negli Officii postali della Confederazione saranno spediti dagli officii medesimi a quelli Pontificii.

Le disposizioni del presente articolo non limitano il diritto delle parti contraenti di non permettere ne' loro territorii il transito e la consegna di quei giornali, gazzette ed altre stampe relativamente alle quale si opponessero le leggi e disposizioni che regolano

chen sollten, werden wie unfrankirte Briefe behandelt und taxirt, jedoch nach Abzug des Werthes der etwa verwendeten Postmarken.

Als Ausnahme von den Bestimmungen des gegenwärtigen Artikels sollen die Zeitungen und Zeitschriften, welche im Kirchenstaat erscheinen und von den Herausgebern direkt an eine der Postanstalten des Norddeutschen Bundes versandt werden, bis zur Römischen Ausgangsgrenze frankirt angenommen werden, und daher keiner anderen Taxe unterworfen sein, als derjenigen, welche für die im Innern des Kirchenstaates mit der Post beförderten derartigen Gegenstände zur Anwendung gelangt.

Ebenso soll auf die aus dem Norddeutschen Gebiete nach dem Kirchenstaate versandten abonnirten Journale, Zeitungen und Zeitschriften für die Beförderungsstrecke des Kirchenstaates nur die dortige interne Kreuzbandtaxe Anwendung finden.

Die Festsetzungen des gegenwärtigen Artikels beschränken nicht das den vertragschließenden Theilen zustehende Recht, diejenigen Zeitungen und sonstigen Drucksachen auf ihren Gebieten nicht befördern zu lassen, in Betreff deren den bestehenden Gesetzen und Vorschriften des Landes

dają, traktować i taksować się będą jak niefrankowane listy, jednakże za potrąceniem wartości zużytych na przypadek marek pocztowych.

Jako wyjątek z pod przepisów obecnego artykułu mają gazety i pisma czasowe, które w Państwie Kościelném wychodzą a przez wydawców bywają wprost do którego z zakładów pocztowych Związku północno-niemieckiego wysyłane, aż do rzymskiéj granicy wyjścia przyjmować się frankowane, a zatém żadnéj innéj nie ulegać taksie od téj, jaka co do ekspedyowanych wśród Państwa Kościelnego pocztą tym podobnych zastósowaną bywa przedmiotów.

Tak samo ma co do wysyłanych z obwodu północno-niemieckiego do Państwa Kościelnego abonowanych żurnali, gazet i czasopism, za przestrzeń ekspedycyjną Państwa Kościelnego li tamtejsza stósowaną być wewnętrzna taksa na przesyłki pod opaską.

Postanowienia obecnego artykułu nie ograniczają przysługującego kontrahującym stronom prawa, nie dozwalania ekspedycyi takich gazet resp. innych przedmiotów druku na swém terytoryum, pod względem którychby nie miały dopełnione być istnie-

la loro pubblicazione e circolazione nell' interno degli Stati Pontificii e degli Stati della Confederazione.

Art. 8°.

I campioni di mercanzie sono soggetti alla tassa delle gazzette e delle altre stampe, e' ciò anche nel caso che ambedue gli oggetti vengano spediti insieme e nel medesimo piego.

I campioni non dovranno avere alcun valore di acquisto, e perciò saranno posti sotto fascia, o impacchettati in modo che non lascino dubbio sulla loro natura: non potranno portare altre annotazioni scritte, se non quelle dell' indirizzo del ricevitore della firma dello speditore, delle marche di fabbrica e di commercio, dei numeri e prezzi rispettivi.

I campioni non affrancati o non corrispondenti alle predette condizioni saranno trattati e tassati come lettere non affrancate, dedotto però il valore de' franco-bolli, se ve ne fossero apposti.

Art. 9°.

E' permesso di spedire lettere, gazzette ed altre stampe

über die Bedingungen ihrer Veröffentlichung und Verbreitung nicht genügt sein sollte.

Art. 8.

Die Waarenproben sind derselben Taxe unterworfen, wie die Zeitungen und sonstigen Drucksachen; dies findet auch für den Fall Anwendung, daß die eine Gattung mit der anderen zusammen verpackt zur Versendung gelangt.

Die Waarenproben dürfen keinen Kaufwerth haben, sie müssen unter Band gelegt oder anderweit dergestalt verpackt sein, daß über ihre Natur kein Zweifel obwalten kann; sie dürfen keine anderen handschriftlichen Vermerke tragen, als die Adresse des Empfängers, den Namen des Absenders, Fabrik- und Handelszeichen, Nummern und Preise.

Waarenproben, welche unfrankirt eingeliefert werden, oder welche den übrigen vorstehenden Versendungsbedingungen nicht entsprechen sollten, werden wie unfrankirte Briefe behandelt und taxirt, jedoch nach Abzug des Werths der etwa verwendeten Postmarken.

Art. 9.

Es ist gestattet, Briefe, Zeitungen und sonstige Drucksachen,

jące przepisy i prawa kraju co do warunków ichż publikacyi i rozpowszechniania.

Art. 8.

Próbki towarów ulegają téj saméj taksie, co gazety i inne przedmioty druku; toż znajduje zastósowanie i na ten przypadek, gdyby jeden gatunek z drugim w téj saméj wysłano pakiecie.

Próbki towarów nie powinny mieć wartości kupna, muszą mieścić się pod opaską lub zkąd innąd być tak opatrzone, iżby żadna co do ich natury nie zachodziła wątpliwość; nie powinny one żadnych innych pisanych ręką zawierać uwag, jak adres odbiorcy, nazwisko odsełacza, znak fabryczny i handlowy, numera i ceny.

Próbki towarów oddane bez frankowania, lub któreby drugim powyższym warunkom odsełania nie odpowiadały, traktować i taksować się będą jak niefrankowane listy, jednakże za potrąceniem wartości zużytych na przypadek marek pocztowych.

Art. 9.

Wolno jest listy, gazety i inne przedmioty druku, nie-

non che campioni di mercanzie assicurati, pagando oltre la tassa ordinaria, per la raccomandazione 25 centesimi se provengono dallo Stato Pontificio, e 2 groschen per le spedizioni dal territorio postale della Germania del Nord.

La tassa per gli oggetti assicurati sarà pagata sempre anticipatamente dallo speditore.

Lo speditore nell' atto della impostazione potrà richiedere che venga ritirata per suo conto la ricevuta della consegna al destinatario dell' oggetto assicurato. In tal caso lo speditore pagherà anticipatamente una sopratassa, di 25 centesimi per le spedizioni fatte dallo Stato Pontificio, e di 2 groschen per quelle eseguite dal territorio della Germania del Nord.

Se andrà smarrito un' oggetto assicurato, l'Amministrazione nel di cui territorio la perdita avverrà, è obbligata di pagare allo speditore per indennita 50 lire o relativamente 14 talleri, eccettuato il caso di forza maggiore, nella quale però non si potrà includere la rapina.

Il reclamo relativo alla perdita di un oggetto assicurato

sowie Waarenproben unter Rekommandation zu versenden. Dafür ist außer dem Porto eine Rekommandationsgebühr von 2 Groschen bei Absendung aus dem Norddeutschen Postgebiet und von 25 Centesimi bei der Absendung aus dem Kirchenstaate zu entrichten.

Das Porto und die Rekommandationsgebühr für diese Gegenstände sind stets von dem Absender vorauszubezahlen.

Der Absender kann bei der Einlieferung verlangen, daß ihm die Empfangsbescheinigung des Adressaten des rekommandirten Gegenstandes übermittelt werde. In diesem Falle hat der Absender im Voraus eine fernere Gebühr von 2 Groschen bei der Absendung aus dem Norddeutschen Postgebiet und von 25 Centesimi bei der Absendung aus dem Kirchenstaate zu entrichten.

Beim Verlust eines rekommandirten Gegenstandes ist diejenige Verwaltung, in deren Gebiet sich der Verlust ereignet hat, gehalten, dem Absender eine Entschädigung von 14 Thalern beziehungsweise 50 Lire zu leisten, mit Ausnahme des Falls der höheren Gewalt, wohin jedoch Raub nicht gerechnet werden soll.

Die Reklamation bezüglich des Verlustes eines rekommandirten

mniéj próbki towarów wysełać pod rekomendacyą. Od tego, obok portoryum, opłaca się należytość rekomendacyjna w ilości 2 srebrnych groszy przy wysełaniu z północno-niemieckiego obwodu pocztowego a 25 centesimi przy wysełaniu z Państwa Kościelnego.

Portoryum i należytość rekomendacyjna od przedmiotów tychż winny przez odsełacza być każdą razą z góry opłacone.

Odsełacz może przy oddawaniu przesyłki na pocztę żądać, aby mu poświadczenie z odbioru ze strony adresata rekomendowanéj przesyłki dostawiono. W tym przypadku odsełacz winien z góry dalszą opłacić należytość w ilości 2 srebrnych groszy przy wysełaniu z północno-niemieckiego obwodu pocztowego a 25 centesimi przy wysełaniu z Państwa Kościelnego.

W razie zaguby rekomendowanéj przesyłki, administracya ta, w obwodzie któréj zaguba się wydarzyła, obowiązaną jest odsełaczowi wynagrodzić 14 talarów resp. 50 lire, wyjąwszy przypadku wyższéj siły, do czego jednakże nie ma się liczyć rozbój.

Reklamacya co do utraty rekomendowanego przedmio-

per il conseguimento dell' indennità di che sopra, avrà da farsi entro sei mesi dalla data della consegna della spedizione. Trascorso questo termine non si farà più ragione al reclamo.

Art. 10°.

Resta concordemente stabilito che le tasse di affrancamento avranno da pagarsi mediante l' apposizione di franco-bolli in uso nei rispettivi Stati. Peraltro quando l' importo dei franco-bolli apposti sopra un oggetto affidato alla posta sarà insufficiente, e non raggiungerà la tassa dovuta, quest' oggetto verrà trattato e tassato come una lettera non affrancata dedotto però il valore dei franco-bolli appostivi.

Opponendosi il destinatario al pagamento della tassa supplementaria sarà la di lui ricusa considerata come un rifiuto all' accettazione dell' oggetto direttogli, il quale in tal caso verrà respinto con gli altri articoli rimasti inesitati.

Art. 11°.

La ripartizione delle tasse convenute negli articoli 6°, 7°, 8° sarà effettuata nel modo seguente:

Gegenstandes und der Anspruch auf Entschädigung müssen innerhalb sechs Monaten, vom Tage der Einlieferung der Sendung an gerechnet, erhoben werden. Nach Ablauf dieser Frist erlischt jeder Anspruch.

Art. 10.

Zur Entrichtung der Frankotaxen für die Briefpostsendungen können die in den bezüglichen Gebieten gültigen Postfreimarken benutzt werden.

Wenn der Betrag der zur Frankirung eines Briefpostgegenstandes verwendeten Freimarken unzureichend ist, so wird der betreffende Briefpostgegenstand wie ein unfrankirter Brief behandelt und taxirt, jedoch nach Abzug des Werths der verwendeten Postmarken.

Die Ablehnung der Zahlung des Ergänzungsportos wird als eine Verweigerung der Annahme der Sendung angesehen, und letztere demnach, gleich den sonstigen unanbringlichen Sendungen zurückgesandt.

Art. 11.

Die Theilung des in Gemäßheit der Artikel 6. 7. und 8. zu erhebenden Portos soll in folgender Weise erfolgen:

tu i pretensya do wynagrodzenia wniesione być winny w przeciągu sześciu miesięcy, rachując od dnia oddania przesyłki. Po upływie czasu tego wszelka pretensya upada.

Art. 10.

Do opłaty frankotaks od przesyłek poczty listowéj mogą używane być ważne w odnośnych krajach marki pocztowe.

Gdyby ilość marek, do frankowania przedmiotu poczty listowéj użyta, była niewystarczającą, odnośny przedmiot poczty listowéj traktuje i taksuje się jak list niefrankowany, jednakże z potrąceniem wartości zużytych marek pocztowych.

Odmówienie zapłaty portoryum brakującego uważa się za odmówienie przyjęcia przesyłki, zaczém ostatnia zwróci się, zarówno innym przesyłkom nie mogącym być doręczonemi.

Art. 11.

Repartycya mającego się w miarę Art. 6., 7. i 8. pobierać portoryum ma w następujący nastąpić sposób:

	Quota a favore della Confederazione della Germania del Nord		dello Stato pontificio	
	lire.	cent.	lire.	cent.
Per ogni lettera semplice affrancata proveniente dallo stato pontificio ..	—	25	—	15
a destinazione del medesimo	—	22½	—	15
Per ogni lettera semplice non affrancata proveniente dallo stato pontificio	—	37½	—	25
a destinazione del medesimo	—	35	—	25
Per ogni articolo di stampe e campioni proveniente dallo stato pontificio	—	03	—	02
a destinazione del medesimo	—	04½	—	02

	Antheil des Norddeutschen Bundes		Kirchenstaates	
	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.
Für jeden einfachen frankirten Brief:				
aus dem Kirchenstaat	—	25	—	15
nach dem Kirchenstaat	—	22½	—	15
Für jeden einfachen unfrankirten Brief:				
aus dem Kirchenstaat	—	37½	—	25
nach dem Kirchenstaat	—	35	—	25
Für jede Drucksache und Waarenprobe:				
aus dem Kirchenstaat	—	03	—	02
nach dem Kirchenstaat	—	04½	—	02

	Cząstka Związku północno-niemieckiego		Państwa Kościelnego	
	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.
Od każdego zwyczajnego listu frankowanego:				
z Państwa Kościelnego	—	25	—	15
do Państwa Kościelnego	—	22½	—	15
Od każdego zwyczajnego listu niefrankowanego:				
z Państwa Kościelnego	—	37½	—	25
do Państwa Kościelnego	—	35	—	25
Od każdego przedmiotu druku i próbki towarów:				
z Państwa Kościelnego	—	03	—	02
do Państwa Kościelnego	—	04½	—	02

Il prodotto poi delle tasse di assicurazione di che all' articolo 9° resterà interamente devoluto a favore dell' Amministrazione speditrice.

Der Ertrag der in Gemäßheit des Artikels 9. erhobenen Recommandations- ꝛc. Gebühren verbleibt der absendenden Verwaltung ungetheilt.

Kwota pobieranych na mocy Art. 9. należytości rekomendacyjnych i t. d. pozostaje się administracyi odsełającéj bez podziału.

Art. 12°.

Le lettere stampe e campioni di mercanzie spedite sciolte o allo scoperto in transito pel territorio della Confederazione della Germania del Nord sia dagli Stati Pontificii a destinazione dei paesi nominati nel prospetto A. annesso alla presente Convenzione, sia da questi medesimi paesi a destinazione degli Stati Pontificii saranno cambiate fra l' Amministrazione delle poste pontificie e quelle della Confederazione suddetta alle condizioni enunciate in detto prospetto.

Le medesime Amministrazioni regoleranno nel caso di che sopra di comune accordo le condizioni per questo scambio di corrispondenze le quali andando soggette alla tassa competente ai rispettivi stati esteri, ed a quella comune alle due Amministrazioni, cederà la prima ad intero profitto degli stati esteri, e la seconda sarà ripartita fra le Amministrazioni postali delle due parti contraenti in conformità delle norme stabilite nel precedente Art. 11.

Art. 12.

Die Briefe, Zeitungen und sonstige Drucksachen, sowie Waarenproben, welche im Einzeltransit durch das Norddeutsche Postgebiet von dem Kirchenstaate nach den in der beigefügten Tabelle A. aufgeführten fremden Ländern, sowie aus diesen Ländern nach dem Kirchenstaate zur Versendung gelangen, werden zwischen der Postverwaltung des Norddeutschen Bundes und der Päpstlichen Postverwaltung unter den in der erwähnten Tabelle aufgeführten Bedingungen ausgewechselt werden.

Die gedachten Postverwaltungen werden demnächst bei eintretenden Veränderungen die Bedingungen dieses Austausches im gegenseitigen Einverständnisse regeln, unter Festhaltung des Grundsatzes, daß die Taxe sich aus dem fremden Porto und dem gemeinschaftlichen Porto der beiden vertragschließenden Theile zusammensetzt, und daß das erstere dem betreffenden fremden Staate zukommt, während das letztere zwischen den Postverwaltungen der vertragschließenden Theile in Gemäßheit des vorstehenden Artikels 11. zur Theilung zu gelangen hat.

Art. 12.

Listy, gazety i inne przedmioty druku, niemniéj próbki towarów, które w tranżyto pojedynczém przez północno-niemiecki obwód pocztowy bywają z Państwa Kościelnego do wymienionych w dołączonéj tabeli *A.* obcych krajów, jako też z krajów tychże do Państwa Kościelnego wysyłane, będą pomiędzy administracyą pocztową Związku północno-niemieckiego a administracyą pocztową papieską pod przytoczonymi w wymienionéj tabeli wymieniać się warunkami.

Rzeczone administracye pocztowe uregulują następnie przy zachodzących zmianach warunki wymiany téjże w wzajemném porozumieniu, wychodząc z téj zasady, iż taksa składa się z obcego portoryum oraz z wspólnego portoryum obu stron kontrahujących, i iż pierwsze dotyczącemu obcemu należy się państwu, podczas gdy ostatnie winno pomiędzy administracye pocztowe stron kontrahujących być w miarę powyższego Art. 11. rozdzieloném.

Art. 13°.

La Confederazione Germanica del Nord accorda al Governo della S. Sede il diritto di transitare attraverso la Germania le corrispondenze che l'Amministrazione delle Poste Pontificie avesse a cambiare in pieghi chiusi con gli Stati del Belgio e de' Paesi Bassi.

Per questo transito l'Amministrazione pontificia pagherà all' Amministrazione postale della Confederazione Germanica del Nord 25 centesimi di lira per ogni 30 gramme di lettere peso netto, e 60 centesimi per ogni chilogramma di giornali, stampe e campioni, similmente di peso netto.

Pel transito attraverso il territorio austriaco dei pieghi chiusi dello Stato Pontificio da e per i paesi esteri suddetti sarà chiesta l'adesione del Governo austriaco mediante i buoni uffizi dell' Amministrazione delle poste della Confederazione Germanica del Nord. Nel caso di tale adesione non sarà dovuto per simile transito alcun altro diritto supplementario oltre quello fissato dal presente articolo.

Il peso delle corrispondenze di ogni natura cadute in rifiuto, mal dirette, o richia-

Art. 13.

Seitens des Norddeutschen Bundes wird dem Kirchenstaate das Recht des Transits geschlossener Briefpackete nach und aus Belgien und den Niederlanden eingeräumt.

Die von der Päpstlichen Postverwaltung an die Postverwaltung des Norddeutschen Bundes für diesen Transit zu leistende Vergütung soll betragen: 25 Centesimi für je 30 Grammen Nettogewicht der Briefe, und 60 Centesimi für jedes Kilogramm Nettogewicht der Zeitungen, Drucksachen und Waarenproben.

Der Transit der geschlossenen Briefpackete aus dem Kirchenstaate nach den oben erwähnten fremden Ländern bedarf des Einverständnisses der Postverwaltung der Oesterreich-Ungarischen Monarchie, zu dessen Vermittelung sich die Postverwaltung des Norddeutschen Bundes bereit erklärt. Wenn dasselbe erlangt wird, so soll für den gedachten Transit eine weitere Gebühr, als die im gegenwärtigen Artikel festgesetzte, nicht zu entrichten sein.

Das Gewicht der unbestellbaren, unrichtig geleiteten oder zur Nachsendung gelangten, so-

Art. 13.

Związek północno-niemiecki przyznaje Państwu Kościelnemu prawo tranżytu zawartych pakiet listowych do Belgii i z Belgii oraz do Niederlandyi i z Niederlandyi.

Mająca się przez administracyą pocztową papieską administracyi pocztowéj Związku północno-niemieckiego za tranżyto toż opłacać indemnizacya wynosi: 25 centesimi za każde 30 gramów wagi neto listów, a 60 centesimi za każdy kilogram wagi neto gazet, przedmiotów druku i próbek towarów.

Tranżyto zawartych pakiet listowych z Państwa Kościelnego do wyż wspomnionych obcych krajów wymaga zezwolenia administracyi pocztowéj monarchii austryacko-węgierskiéj, w osiągnieniu którego administracya pocztowa Związku północno-niemieckiego pośredniczyć przyrzeka. Po uzyskaniu takowego, ma od rzeczonego tranżyto nie opłacać się dalszéj należytości od téj, jaka w obecnym artykule ustanowiona.

Waga nie mogących być doręczonymi, mylnie dyrygowanych, lub nadsełanych,

mate per cambiamento di domicilio de' destinatarii e quello delle corrispondenze in franchigia non saranno compresi nel peso delle lettere, stampe e campioni su cui avranno a corrispondersi i diritti sovraccennati.

Art. 14°.

La corrispondenza di officio fra le due Amministrazioni per affari relativi al servizio postale sarà trasmessa vicendevolmente esenta da ogni porto o tassa. Niun altra franchigia verrà ammessa.

Art. 15°.

Sarà tenuto conto delle reciproche spedizioni, in quanto alle corrispondenze internazionali del numero dei porti semplici delle medesime; ed in quanto a quelle degli Stati esteri transitate sciolte o allo scoperto, del loro importo soltanto.

L'ammontare delle tasse sarà notato nei fogli di avviso e nei registri in lire e centesimi.

Art. 16°.

A cura dell' Amministrazione postale della Germania del Nord saranno redatti i conti dello scambio delle corrispondenze al fine di ogni trimestre.

wie der portofreien Briefpostgegenstände bleibt bei der Ermittelung des Gewichts der Briefe, Drucksachen und Waarenproben, für welche die obigen Transitgebühren zu entrichten sind, außer Ansatz.

Art. 14.

Die Korrespondenzen in Postdienst-Angelegenheiten werden gegenseitig portofrei befördert. Eine weitere portofreie Beförderung findet nicht statt.

Art. 15.

Die International-Korrespondenz wird so viel als möglich nach der Zahl der einfachen Portosätze, diejenige nach und aus fremden Ländern nach Maaßgabe der Taxbeträge überliefert werden.

Die Taxbeträge werden in den Briefkarten wie in den Monatsregistern in Lire und Centesimi eingetragen.

Art. 16.

Die Postverwaltung des Norddeutschen Bundes wird am Schlusse jeden Vierteljahrs die Abrechnungen über den Austausch der Korrespondenzen zusammenstellen.

jako też wolnych od portoryum przedmiotów poczty listowéj nie wchodzi w rachubę przy wyśledzaniu wagi listów, przedmiotów druku i próbek towarów, od których powyższe opłacać się mają należytości tranżytowe.

Art. 14.

Korespondencye w interesach służby pocztowéj ekspedyują się nawzajem bez opłaty portoryum. Dalsza wolna od portoryum ekspedycya nie ma miejsca.

Art. 15.

Korespondencya międzynarodowa wydawać się ile możności będzie według liczby pojedynczych pozycyi portoryjnych, korespondencya do i z obcych krajów — w miarę kwot taksy.

Kwoty taksacyjne wciągają się w karty listowe i w rejestra miesięczne w lire i centesimi.

Art. 16.

Administracya pocztowa Związku północno-niemieckiego będzie na końcu każdego kwartału zestawiać obrachunki co do wymiany korespondencyi.

Nella redazione di questi conti si terrà per base nel ragguaglio delle valute monetarie dei due Stati che 12 centesimi e mezzo di lira pontificia sono eguali ad un groschen.

Dopo che questi conti saranno stati esaminati ed accettati dall' altra Amministrazione interessata, verranno saldati senza ritardo in valore metallico di quello Stato il quale sarà risultato creditore e ciò mediante cambiali per Roma o per Berlino.

Le spese occorrenti per il pagamento del saldo di cui sopra saranno sopportate dalle due Amministrazioni a perfetta metà.

Art. 17°.

Si riservano i due Governi di modificare di comune accordo le tasse e' i prezzi di trasporto delle corrispondenze quando le attuali condizioni del transito delle medesime per gli altri territorii venissero a cambiarsi.

Art. 18°.

Le Amministrazioni delle Poste dei due Stati contraenti restano incaricate di prendere fra loro degli accordi

Bei der Aufstellung der Rechnungen werden 12½ Centesimi der Päpstlichen Lire gleich einem Groschen gerechnet werden.

Nachdem diese Abrechnungen von der anderen Verwaltung geprüft und festgestellt sein werden, sollen sie ohne Verzug nach der Metallwährung des Gebiets, welches Zahlung zu empfangen hat, saldirt werden und zwar mittelst Wechsel auf Rom oder auf Berlin.

Die durch die Saldirung verursachten Kosten werden von den beiderseitigen Verwaltungen zur Hälfte getragen.

Art. 17.

Die beiden vertragschließenden Theile behalten sich vor, für den Fall, daß die gegenwärtigen Bedingungen des Transits durch die zwischenliegenden Gebiete eine Aenderung erfahren sollten, im gemeinsamen Einverständnisse eine entsprechende Aenderung der Taxen der auszuwechselnden Korrespondenz herbeizuführen.

Art. 18.

Die beiderseitigen Postverwaltungen werden sich, sobald sie es für geeignet halten, über die Einführung des Austausches

Przy ustawianiu obrachunków będzie 12½ centesimi papieskiéj lire rachować się zarówno srebrnemu groszowi.

Po rozpatrzeniu i ustanowieniu obrachunków tychże przez drugą administracyą, mają one bez zwłoki wypłacić się we walucie brzęczącéj tego kraju, któremu się wypłata należy — i to za pomocą weksli na Rzym lub na Berlin.

Koszta przez wypłatę powstające ponoszą obie administracye do połowy.

Art. 17.

Obie strony kontrahujące zastrzegają sobie, na przypadek, iżby obecne warunki co do tranżyto przez położone w środku kraje doznać miały zmiany — zaprowadzenie w wzajemném porozumieniu odpowiedniéj zmiany taks mającéj się wymieniać korespondencyi.

Art. 18.

Obustronne administracye pocztowe porozumieją się, skoro to uważać będą za stósowne, względem zaprowa-

tostoche lo giudicheranno opportuno, per stabilire lo scambio dei vaglia postali internazionali.

A tal' effetto rimane fin da ora convenuto che per questo servizio avranno da osservarsi le seguenti principali condizioni, cioè.

I vaglia postali dovranno emettersi nella valuta monetaria in corso nel luogo ove risiede l'Offizio destinato pel loro pagamento; percependo dai mittenti dei vaglia, oltre al diritto di che appresso, la differenza fra la valuta monetaria per la quale sarà emesso il vaglia postale e quella in corso nel proprio Stato.

L'importo dei vaglia sarà depositato presso gli uffizii postali nelle valute di oro o di argento effettivo e pagato similmente in oro ed argento ai rispettivi destinatarii.

I vaglia postali potranno essere spediti dagli Ufficii postali della Confederazione fino alla somma di pontificie lire duecento, e dagli Ufficii postali pontificii fino alla somma di cinquanta talleri.

La tassa o diritto da percepirsi anticipatamente dagli Ufficii postali delle due Amministrazioni sarà di 50 centesimi di lira o 4 groschen per ogni somma non eccedente

Zu diesem Zwecke wird vereinbart, daß das desfallsige Verfahren nach folgenden Grundsätzen geregelt werden soll.

Die Postanweisungen werden in der Währung des Gebiets des Bestimmungsortes ausgestellt; demgemäß wird von dem Aufgeber außer der nachstehend festgesetzten Gebühr die Differenz zwischen der Geldwährung, in welcher die Postanweisung ausgestellt wird, und der Währung des Aufgabegebiets erhoben.

Der Betrag der Postanweisungen ist in Gold- oder Silberwährung einzuzahlen, und wird ebenmäßig in Gold- oder Silberwährung ausgezahlt.

Die Postanweisungen können von den Norddeutschen Postanstalten bis zur Höhe von zweihundert Lire im Einzelnen und von den Päpstlichen Postanstalten bis zur Höhe von funfzig Thalern abgesandt werden.

Die im Voraus zu entrichtende Gebühr soll betragen: 50 Centesimi, beziehentlich 4 Groschen für die Summe bis zu 100 Lire, beziehentlich 25 Thalern einschließlich; und 1 Lira oder

internationaler Postanweisungen verständigen.

Tym końcem stawa umowa, iż odnośna procedura ma według następujących zostać uregulowaną zasad.

Asygnacye pocztowe wystawiają się w walorze kraju przeznaczenia; w skutek tego będzie od odsełacza, obok ustanowionéj poniż należytości, pobierać się dyferencya pomiędzy walorem pieniężnym, w którym asygnacya pocztowa wystawiona, a walorem kraju oddania na pocztę.

Kwota asygnacyi pocztowych zalicza się w walorze złota lub srebra, i wypłaca takoż w walorze złota lub srebra.

Asygnacye pocztowe mogą przez północno-niemieckie zakłady pocztowe być aż do wysokości dwuehset lire pojedynczo a przez zakłady pocztowe papieskie aż do wysokości pięćdziesięciu odsełane talarów.

Mająca się z góry opłacić należytość wynosi: 50 centesimi, resp. 4 srebrne grosze od sumy do 100 lire, resp. 25 talarów włącznie; a 1 lira resp. 8 srebrnych groszy od

le lire 100 o 25 talleri, e di una lira o 8 groschen per ogni somma maggiore alle lire 100 o 25 talleri e fino a lire 200 o 50 talleri.

Il prodotto di questa tassa sarà diviso a perfetta metà fra le due Amministrazioni postali.

I conti relativi al cambio dei vaglia internazionali saranno redatti al termine di ciascun mese a cura delle rispettive Amministrazioni, e ne verrà effettuato il saldo entro il mese successivo. Qualora l'importo dei vaglia da pagarsi giungesse a rilevante somma, l'Amministrazione debitrice rimetterà, ad ogni richiesta di quella creditrice, degli acconti corrispondenti ai disborsi che questa avrà da sostenere.

Art. 19°.

Le Amministrazioni postali delle parti contraenti stabiliranno di mutuo accordo mediante un regolamento le disposizioni necessarie per l'esecuzione della presente Convenzione. Si concorderanno specialmente sui seguenti punti.

1° Per gli Uffizii postali fra cui si cambieranno i pacchi di corrispondenze.

2° Sul modo del servizio.

3° Sulla forma dei conti.

8 Groschen für die Summen über 100 Lire oder 25 Thaler bis zu 200 Lire oder 50 Thalern.

Der Ertrag der Gebühren wird zwischen beiden Postverwaltungen halbscheidlich getheilt.

Die auf den Austausch der Postanweisungen bezüglichen Rechnungen werden am Schlusse jeden Monats von den beiden Postverwaltungen aufgestellt, und im Laufe des folgenden Monats saldirt werden. Sollte der Betrag der Auszahlungen eine erhebliche Summe erreichen, so wird die zahlungspflichtige Verwaltung derjenigen, welche die Auslagen bestritten hat, auf Verlangen entsprechende Abschlagszahlungen leisten.

Art. 19.

Die Postverwaltungen der vertragschließenden Theile werden die zur Ausführung dieses Vertrags erforderlichen Bestimmungen durch ein im gemeinsamen Einverständniß festzusetzendes Reglement treffen. Sie werden insbesondere vereinbaren:

1) die Postanstalten, zwischen denen die Briefpackete zu wechseln sind;

2) das Betriebsverfahren;

3) das Rechnungswesen;

sum nad 100 lire resp. 25 talarów aż do 200 lire resp. 50 talarów.

Przychód z należytości rozdziela się pomiędzy obie administracye pocztowe do połowy.

Rachunki dotyczące wymiany asygnacyi pocztowych będą na końcu każdego miesiąca przez obie administracye pocztowe się ustawiać, a w biegu następującego miesiąca wyrównywać. Gdyby kwota wypłat miała znaczną osiągnąć sumę, wówczas obowiązana do zapłaty administracya będzie administracyi téj, która koszta wyłożyła, na żądanie odpowiednie uiszczać odpłaty.

Art. 19.

Administracye pocztowe stron kontrahujących wydadzą postanowienia, ku wykonaniu obecnego traktatu potrzebne, na mocy mającego się we wzajemném porozumieniu ustanowić regulaminu. Po szczególe zjednoczą one:

1) zakłady pocztowe, pomiędzy którymi pakiety listowe wymieniać się mają;

2) procedurę obrotową;

3) rachunkowość;

4° Sulle condizioni relative alle spedizioni di gazette ed altre stampe e campioni di mercanzie secondo le esigenze del commercio.

5° Sulle disposizioni relative al transito speciale delle corrispondenze sciolte.

6° Sulle prescrizioni relative agli oggetti inammissibili, ed a quelli in ritardo.

7° Sul modo da regolare il servizio relativo alla trasmissione dei vaglia postali ed alla liquidazione dei conti di medesimi.

Art. 20°.

Le disposizioni della presente convenzione in quanto riguardano le Poste della Confederazione sono nello stesso modo applicabili alle Poste di quelle parti dell' Assia Granducale che non appartengono alla Confederazione.

Le medesime disposizioni saranno applicabili anche alle corrispondenze fra lo Stato Pontificio ed il Granducato di Lussemburgo, se lo scambio di tali corrispondenze avrà luogo per le poste della Confederazione.

4) die Bedingungen bezüglich der Versendung von Zeitungen, sonstigen Drucksachen und Waarenproben, nach Maaßgabe des wechselnden Verkehrsbedürfnisses;

5) die auf den Einzeltransit der Korrespondenz bezüglichen näheren Festsetzungen;

6) die Vorschriften bezüglich der unbestellbaren und der nachgesandten Gegenstände;

7) die Art des Betriebes und der Zahlungsausgleichung in Beziehung auf den Postanweisungsverkehr.

Art. 20.

Die Festsetzungen des gegenwärtigen Vertrages, soweit sie die Posten des Norddeutschen Bundes betreffen, finden in gleicher Weise Anwendung auf die Postanstalten in denjenigen Theilen des Herzogthums Hessen, welche dem Norddeutschen Bunde nicht angehören.

Dieselben Festsetzungen sollen auch auf die Briefpostsendungen zwischen dem Kirchenstaate und dem Großherzogthum Luxemburg angewendet werden, insofern der Austausch dieser Korrespondenz durch Vermittelung der Norddeutschen Postanstalten stattfindet.

4) warunki co do rozsełania gazet, innych przedmiotów druku i próbek towarów, w miarę zmieniającéj się potrzeby komunikacyjnéj;

5) bliższe ustanowienia odnoszące się do tranżyto korespondencyi w pojedynczych sztukach;

6) przepisy co do przedmiotów nie mogących być doręczonymi i nadsełanych;

7) sposób administracyi i wyrównywania zapłaty pod względem obrotu asygnacyi pocztowych.

Art. 20.

Ustanowienia obecnego traktatu, jak dalece dotyczą poczt Związku północno-niemieckiego, znajdują w równéj mierze zastósowanie do zakładów pocztowych w tych częściach Wielkiego Księstwa Heskiego, które do Związku północno-niemieckiego nie należą.

Te same ustanowienia zastósowane być mają i do przesyłek poczty listowéj pomiędzy Państwem Kościelném a Wielkiém Księstwém Luksemburskiém, o ileby wymiana korespondencyi téjże za pośrednictwem północno-niemieckich odbywała się zakładów pocztowych.

Art. 21°.

La presente Convenzione entrerà in vigore non appena avranno avuto luogo le rattifiche da parte dei Governi rispettivi e nel giorno da stabilirsi di reciproco accordo fra le due Amministrazioni postali, e resterà valida fino a tanto che da una delle parti contraenti non verrà disdetto il suo termine con preavviso di sei mesi.

Il cambio delle ratifiche avrà luogo in Roma il più presto che sarà possibile.

In fede di che i plenipotenziarii l'hanno sotoscritta e vi hanno apposti i loro sigilli.

Fatto in Roma in doppio originale il dì 22. Aprile 1869.

Arnim. (L. S.) Stephan. (L. S.)

G. Antonelli. (L. S.)

Art. 21.

Der gegenwärtige Vertrag wird ungesäumt nach erfolgter Ratifikation an einem von beiden Postverwaltungen zu vereinbarenden Tage in Kraft treten und so lange in Gültigkeit bleiben, bis Seitens eines der vertragschließenden Theile sechs Monat zum Voraus die Aufkündigung erfolgt.

Der Vertrag wird ratifizirt und die Ratifikations-Urkunden werden zu Rom ausgewechselt werden.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten den gegenwärtigen Vertrag unterschrieben und besiegelt.

So geschehen in doppelter Ausfertigung zu Rom am 22. April 1869.

Arnim. (L. S.) Stephan. (L. S.)

G. Antonelli. (L. S.)

Art. 21.

Traktat obecny ma niebawem po ratyfikacyi w mającym się przez obie administracye pocztowe zjednoczyć dniu wnijść w życie i być tak długo obowięzującym, ażby go która z stron kontrahujących na sześć miesięcy wpierw wypowiedziała.

Traktat obecny zratyfikuje się a dokumenta ratyfikacyjne w Rzymie wymienią.

Na dowód tegoż obustronni pełnomocnicy traktat obecny podpisali i podpieczętowali.

Dan w wpodwójném wygotowaniu w Rzymie dnia 22. Kwietnia 1869.

Arnim. (L. S.) Stephan. (L. S.)

G. Antonelli. (L. S.)

Die Ratifikations-Urkunden des vorstehenden Vertrages sind zu Rom ausgewechselt worden.

Dokumenta ratyfikacyjne powyższego traktatu zostały w Rzymie wymienione.

Specchio

delle condizioni a cui potranno essere cambiate allo scoperto per la via della Germania del Nord le lettere, i giornali, le stampe e i campioni di merci dello Stato pontificio per i paesi ivi designati e vice versa.

№	Paesi di origine o di destinazione.	Lettere semplici. Condizioni della affrancatura.	Peso in grammi della lettera semplice.	Affrancate. Porto da esigersi nello Stato Pontificio. Lire.	Cent.	Affrancate. Quota da pagarsi all' Amministrazione Germanica. Lire.	Cent.	Non affrancate. Porto da esigersi nello Stato Pontificio. Lire.	Cent.	Non affrancate. Quota da pagarsi all' Amministrazione Germanica. Lire.	Cent.
1.	Belgio	Libera fino al destino	15	—	50	—	35	—	80	—	55
2.	Danimarca.....	»	15	—	55	—	38	—	85	—	60
3.	Gran Britannia ..	»	15	—	75	—	60	1	10	—	85
4.	Helgoland.....	»	15	—	60	—	44	—	85	—	60
5.	Norwegia	»	15	—	75	—	57	1	—	—	73
6.	Paesi Bassi.....	»	15	—	50	—	35	—	80	—	54
7.	Russia	»	15	—	65	—	50	1	—	—	73
8.	Svezia	»	15	—	60	—	45	—	95	—	67
9.	Stati Uniti d'America										
	a) via di Ostenda..	»	15	1	05	—	88	1	50	1	23
	b) via d'Amburgo o via del Bremen.	»	15	—	80	—	63	1	25	—	98

Lettere raccomandate. Porto da esigersi nello Stato Pontificio. Lire.	Cent.	Quota da pagarsi all' Amministrazione Germanica. Lire.	Cent.	Giornali e stampe. Peso in grammi di un piego semplice.	Porto da esigersi nello Stato Pontificio. Cent.	Quota da pagarsi all' Amministrazione Germanica. Cent.	Campioni di Merci. Peso in grammi di un piego semplice.	Porto da esigersi nello Stato Pontificio. Lire.	Cent.	Quota da pagarsi all' Amministrazione Germanica. Lire.	Cent.	Osservazioni.
—	75	—	35	40	10	6	40	—	10	—	6	
—	80	—	38	40	10	8	40	—	10	—	8	
1	—	—	60	—	—	—	40	—	10	—	7	
—	85	—	44	40	10	8	40	—	10	—	8	
1	—	—	57	40	15	12	40	—	15	—	12	
—	75	—	35	40	10	7	40	—	10	—	7	
—	90	—	50	40	10	7	40	—	10	—	7	
—	85	—	45	40	15	10	40	—	15	—	10	
1	30	—	88	40	20	18	40	—	20	—	18	
1	05	—	63	40	15	12	40	—	15	—	12	

Tabelle

über die

Bedingungen, unter welchen im Einzeltransit durch das Norddeutsche Bundesgebiet Briefe, Zeitungen, sonstige Drucksachen und Waarenproben aus dem Kirchenstaate nach den hier bezeichneten fremden Ländern und vice versa befördert werden können.

№	Von und nach welchen Ländern.	Einfache Briefe.									Rekommandirte Briefe.		Zeitungen und Drucksachen.			Waarenproben.				Bemerkungen.
		Bedingung der Frankirung.	Gewicht eines einfachen Briefes in Grammen.	frankirt.				unfrankirt.			Porto im Kirchenstaate zu erheben.	Quote an die Norddeutsche Verwaltung zu zahlen.	Gewicht einer einfachen Sendung in Grammen.	Porto im Kirchenstaate zu erheben.	Quote an die Norddeutsche Verwaltung zu zahlen.	Gewicht einer einfachen Sendung in Grammen.	Porto im Kirchenstaate zu erheben.		Quote an die Norddeutsche Verwaltung zu zahlen.		
				Porto im Kirchenstaate zu erheben.		Quote an die Norddeutsche Verwaltung zu zahlen.		Porto im Kirchenstaate zu zahlen.		Quote an die Norddeutsche Verwaltung zu zahlen.										
				Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.		Centes.	Centes.		Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	
1.	Belgien	frei bis zum Bestimmungsort	15	—	50	—	35	—	80	—	55	— 75	— 35	40	10	6	40	—	10	—	6	
2.	Dänemark	"	15	—	55	—	38	—	85	—	60	— 80	— 38	40	10	8	40	—	10	—	8	
3.	Großbritannien	"	15	—	75	—	60	1	10	—	85	1 —	— 60	—	—	—	40	—	10	—	7	
4.	Helgoland	"	15	—	60	—	44	—	85	—	60	— 85	— 44	40	10	8	40	—	10	—	8	
5.	Norwegen	"	15	—	75	—	57	1	—	—	73	1 —	— 57	40	15	12	40	—	15	—	12	
6.	Niederlande	"	15	—	50	—	35	—	80	—	54	— 75	— 35	40	10	7	40	—	10	—	7	
7.	Rußland	"	15	—	65	—	50	1	—	—	73	— 90	— 50	40	10	7	40	—	10	—	7	
8.	Schweden	"	15	—	60	—	45	—	95	—	67	— 85	— 45	40	15	10	40	—	15	—	10	
9.	Vereinigte Staaten Nord-Amerikas																					
	a) via Ostende	"	15	1	05	—	88	1	50	1	23	1 30	— 88	40	20	18	40	—	20	—	18	
	b) via Hamburg oder Bremen	"	15	—	80	—	63	1	25	—	98	1 05	— 63	40	15	12	40	—	15	—	12	

Tabela

tycząca się

warunków, pod jakimi w tranżyto pojedynczém przez północno-niemiecki obwód pocztowy mogą listy, gazety, inne przedmioty druku oraz próbki towarów być z Państwa Kościelnego do oznaczonych tu obcych krajów i vice versa ekspedyowane.

№	Z jakich i do jakich krajów.	Listy zwyczajne.										Listy rekomendowane.		Gazety i przedmioty druku.			Próbki towarów.				Uwagi.
		Warunek frankowania.	Waga zwyczajnego listu w gramach.	frank.				nie frank.				Portoryum, w Państwie Kościelném pobierać się mające.		Kwota, administracyi północnoniemieckiéj opłacać się mająca.		Waga pojedynczéj przesyłki w gramach.	Portoryum, w Państwie Kościelném pobierać się mające.		Kwota, administracyi północnoniemieckiéj opłacać się mająca.		
				Portoryum, w Państwie Kościelném pobierać się mające.		Kwota, administracyi północnoniemieckiéj opłacać się mająca.		Portoryum, w Państwie Kościelném pobierać się mające.		Kwota, administracyi północnoniemieckiéj opłacać się mająca.											
				Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.		Cent.	Cent.	Lire.	Cent.	Lire.	Cent.	
1.	Belgia	frank. aż na miejsce przeznaczenia	15	—	50	—	35	—	80	—	55	—	75	—	35	40	10	6	40	—	10	—	6	
2.	Dania	»	15	—	55	—	38	—	85	—	60	—	80	—	38	40	10	8	40	—	10	—	8	
3.	Wielka Brytania	»	15	—	75	—	60	1	10	—	85	1	—	—	60	—	—	—	40	—	10	—	7	
4.	Helgolandya	»	15	—	60	—	44	—	85	—	60	—	85	—	44	40	10	8	40	—	10	—	8	
5.	Norwegia	»	15	—	75	—	57	1	—	—	73	1	—	—	57	40	15	12	40	—	15	—	12	
6.	Niederlandya	»	15	—	50	—	35	—	80	—	54	—	75	—	35	40	10	7	40	—	10	—	7	
7.	Rosya	»	15	—	65	—	50	1	—	—	73	—	90	—	50	40	10	7	40	—	10	—	7	
8.	Szwecya	»	15	—	60	—	45	—	95	—	67	—	85	—	45	40	15	10	40	—	15	—	10	
9.	Stany Zjednoczone Ameryki Północnéj																							
	a) via Ostende	»	15	1	05	—	88	1	50	1	23	1	30	—	88	40	20	18	40	—	20	—	18	
	b) via Hamburg lub Brema	»	15	—	80	—	63	1	25	—	98	1	05	—	63	40	15	12	40	—	15	—	12	

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 21.

(Nr. 303.) Gesetz, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde. Vom 10. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Gezogene und eigene Wechsel unterliegen im Gebiete des Norddeutschen Bundes, mit Ausschluß der Hohenzollernschen Lande, einer nach Vorschrift dieses Gesetzes zu erhebenden, zur Bundeskasse fließenden Abgabe.

Von der Stempelabgabe befreit bleiben:

1) die vom Auslande auf das Ausland gezogenen, nur im Auslande zahlbaren Wechsel;
2) die vom Inlande auf das Ausland gezogenen, nur im Auslande und zwar auf Sicht oder spätestens innerhalb zehn Tagen nach dem Tage der Ausstellung zahlbaren Wechsel, sofern sie vom Aussteller direkt in das Ausland remittirt werden.

Ausgegeben zu Berlin den 17. Juni 1869.

(No. 303.) Prawo, tyczące się podatku stęplowego od weksli w Związku północno-niemieckim. Z dnia 10. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Ciągnione i własne weksle ulegają w obwodzie Związku północno-niemieckiego, z wyjątkiem krajów hohenzollernskich, mającemu się według przepisu obecnego prawa pobierać podatkowi, do kasy związkowéj wpływającemu.

Wolne nadal od podatku wekslowego są:

1) weksle ciągnione przez zagranicę na zagranicę, li za granicą płatne;
2) weksle ciągnione przez kraj na zagranicę, które li za granicą i to za okazaniem lub najpóźniéj w dziesięć dni po dacie wystawienia są płatne, skoro przez wystawiacza bywają wprost za granicę zwracane.

Wydany w Berlinie dnia 17. Czerwca 1869.

§. 2.

Die Stempelabgabe wird in folgenden, im Dreißigthalerfuße unter Eintheilung des Thalers in dreißig Groschen berechneten und nach der Summe, auf welche der Wechsel lautet, abgestuften Steuersätzen erhoben, nämlich:

von einer Summe von 50 Rthlrn. oder weniger	1	Sgr.,
von einer Summe über 50 Rthlr. bis 100 Rthlr.	1½	»
von einer Summe über 100 Rthlr. bis 200 Rthlr.	3	»
von einer Summe über 200 Rthlr. bis 300 Rthlr.	4½	»

und so fort von jedem ferneren 100 Rthlr. der Summe 1½ Sgr. mehr, dergestalt, daß jedes angefangene Hundert für voll gerechnet wird.

§. 3.

Die zum Zweck der Berechnung der Abgabe vorzunehmende Umrechnung der in einer anderen als der Thalerwährung (§. 2.) ausgedrückten Summen erfolgt, soweit der Bundesrath nicht für gewisse Währungen allgemein zum Grunde zu legende Mittelwerthe festsetzt und bekannt macht, nach Maaßgabe des laufenden Kurses.

§. 4.

Für die Entrichtung der Abgabe sind der Bundeskasse sämmtliche Personen, welche an dem Umlaufe des Wechsels im Bundesgebiete Theil genommen haben, solidarisch verhaftet.

§. 5.

Als Theilnehmer an dem Umlaufe eines Wechsels wird hinsichtlich der Steuerpflichtigkeit angesehen: der Aussteller, jeder Unterzeichner oder Mitunterzeichner eines Acceptes, eines Indossaments oder einer anderen Wechselerklärung, und Jeder, der für eigene oder fremde Rechnung den Wechsel erwirbt, veräußert, verpfändet oder als Sicherheit annimmt, zur Zahlung präsentirt, Zahlung darauf empfängt oder leistet, oder Mangels Zahlung Protest erheben läßt, ohne Unterschied, ob der Name oder die Firma auf den Wechsel gesetzt wird oder nicht.

§. 6.

Die Entrichtung der Stempelabgabe muß erfolgen, ehe ein inländischer Wechsel von dem Aussteller, ein ausländischer Wechsel von dem ersten inländischen Inhaber (§. 5.) aus den Händen gegeben wird.

§. 7.

Dem Aussteller eines inländischen Wechsels und dem ersten inländischen Inhaber eines ausländischen Wechsels ist gestattet, den mit einem inländischen Indossament noch nicht versehenen Wechsel vor Entrichtung der Stempelabgabe lediglich zum Zwecke der Annahme zu versenden und zur Annahme zu präsentiren. Der Acceptant eines unversteuerten Wechsels ist verpflichtet, vor der Rückgabe oder jeder anderweiten Aushändigung des Wechsels die Versteuerung desselben zu bewirken.

Wird jedoch ein nicht zum Umlauf im Bundesgebiet bestimmtes Exemplar eines in mehreren Exemplaren ausgefertigten Wechsels zur Einholung des Acceptes benutzt, so bleibt der Acceptant von der Verpflichtung zur Versteuerung befreit, wenn die Rückseite des acceptirten Exemplars vor der Rückgabe dergestalt durchkreuzt wird, daß dadurch die weitere Benutzung desselben zum Indossiren ausgeschlossen wird.

§. 8.

Wird derselbe Wechsel in mehreren, im Kontexte als Prima, Sekunda, Tertia u. s. w. bezeichneten Exemplaren ausgefertigt, so ist unter diesen

§. 2.

Podatek stęplowy pobiera się w następujących, w stopie trzydziestotalarowéj z podziałem talara na trzydzieści srebrnych groszy obliczonych i według sumy, na którą weksel opiewa, odstopniowanych kwotach podatkowych, to jest:

od sumy 50 tal. lub mniéj	1	sgr.,
» » nad 50 tal. do 100 tal.	1½	»
» » » 100 » » 200 »	3	»
» » » 200 » » 300 »	4½	»

i tak daléj, od każdych dalszych 100 tal. 1½ sgr. więcéj — tak, iż każde zaczęte sto za zupełne się rachuje.

§. 3.

Mająca się końcem obliczenia podatku przedsiębrać zamiana sum, wyrażonych w innym walorze aniżeli talarowym (§. 2.), ma miejsce w miarę bieżącego kursu, chybaby rada związkowa co do pewnych walorów ustanowiła i ogłosiła średnie wartości, powszechnie za podstawę przyjmować się mające.

§. 4.

Za opłatę podatku odpowiadają kasie związkowéj solidarnie wszystkie osoby, które w obiegu wekslu w obwodzie związkowym brały udział.

§. 5.

Za uczestnika w obiegu wekslu we względzie obowiązku co do opłaty podatku uważa się: wystawiacz, każdy podpisany lub współpodpisany na akcepcie, indosamencie lub innéj deklaracyi wekslowéj, tudzież każdy, co na własny lub obcy rachunek weksel nabywa, sprzedaje, zastawia lub na bezpieczeństwo przyjmuje, do zapłaty prezentuje, zapłatę nań odbiera lub uiszcza, albo w braku zapłaty weksel protestować każe — bez różnicy, czyby nazwisko lub firma były na wekslu położone lub nie.

§. 6.

Podatek stęplowy opłacony być musi, nim weksel krajowy przez wystawiacza, weksel zagraniczny przez pierwszego w kraju nabywcę (§. 5.) został z rąk wydanym.

§. 7.

Wystawiaczowi wekslu krajowego tudzież pierwszemu krajowemu dzierzycielowi wekslu zagranicznego wolno, weksel, nie opatrzony jeszcze w indosament krajowy, przed opłatą podatku stęplowego jedynie w celu akceptacyi wysłać lub ku akceptacyi prezentować. Akceptant nieopodatkowanego wekslu obowiązany jest, przed zwrotem lub każdém innem wydaniem wekslu podatek odeń opłacić.

Gdyby zaś nie przeznaczonego do obiegu w obwodzie związkowym egzemplarza wekslu, który w kilku wygotowanym jest egzemplarzach, użyto do zasięgnienia akceptu, wówczas akceptant wolnym jest od obowiązku do opłaty podatku, skoro odwrotna strona akceptowanego egzemplarza przed zwrotem została tak przekreśloną, iż przez to dalsze użycie jego do indosowania uniemożebniono.

§. 8.

Jeżeli ten sam weksel jest w kilku wygotowanym egzemplarzach, w kontekście jako prima, secunda, tertia i t. d. oznaczonych, wó-

dasjenige zu versteuern, welches zum Umlaufe bestimmt ist.

§. 9.

Außerdem unterliegt der Versteuerung jedes Exemplar, auf welches eine Wechselerklärung — mit Ausnahme des Acceptes und der Nothadressen — gesetzt ist, die nicht auf einem nach Vorschrift dieses Gesetzes versteuerten Exemplare sich befindet. Die Versteuerung muß erfolgen, ehe das betreffende Exemplar von dem Aussteller der die Stempelpflichtigkeit begründenden Wechselerklärung, oder, wenn letztere im Auslande abgegeben ist, von dem ersten inländischen Inhaber aus den Händen gegeben wird.

Soll ein unversteuertes Wechselduplikat ohne Auslieferung eines versteuerten Exemplars desselben Wechsels bezahlt oder Mangels Zahlung protestirt werden, so ist die Versteuerung desselben zu bewirken, ehe die Zahlung oder Protestaufnahme stattfindet.

Der Beweis des Vorhandenseins eines versteuerten Wechselduplikates oder des Einwandes, daß die auf ein unversteuertes Exemplar gesetzte Wechselerklärung auf einem versteuerten Duplikate abgegeben sei, oder daß bei Bezahlung eines unversteuerten Duplikates auch ein versteuertes Exemplar ausgeliefert sei, liegt demjenigen ob, welcher wegen unterlassener Versteuerung eines Wechselexemplars in Anspruch genommen wird.

§. 10.

Die Bestimmungen im §. 9. finden gleichmäßig auf Wechselabschriften Anwendung, welche mit einem Original-Indossamente, oder mit einer anderen urschriftlichen Wechselerklärung versehen sind. Jede solche Abschrift wird hinsichtlich der Besteuerung einem Duplikate desselben Wechsels gleichgeachtet.

wczas z pomiędzy nich ulega opłacie podatku ten egzemplarz, który przeznaczony jest do obiegu.

§. 9.

Nadto ulega podatkowi każdy egzemplarz, na którym zamieszczono deklaracyą wekslową — z wyjątkiem akceptu i adresów koniecznych — która się nie znajduje na egzemplarzu, według przepisu obecnego prawa opodatkowanym. Podatek winien być opłaconym, nim dotyczący egzemplarz przez wystawiacza deklaracyi wekslowéj, obowiązanie stęplowe uzasadniającéj, lub, jeżeli ostatnią zdano za granicą, przez pierwszego w kraju dzierzyciela został z rąk wydanym.

Jeżeli nieopodatkowany duplikat wekslowy ma bez wydania opodatkowanego egzemplarza tego samego wekslu zostać zapłaconym lub w braku zapłaty protestowanym, winien on zostać opodatkowanym, nimby zapłata lub przyjęcie protestu nastąpiło.

Dowód istnienia opodatkowanego duplikatu wekslowego, lub ekscepcyi, iż zamieszczona na nieopodatkowanym egzemplarzu deklaracya wekslowa zdaną została na duplikacie opodatkowanym, lub iż przy zapłacie nieopodatkowanego duplikatu został i opodatkowany wydanym egzemplarz, ciąża temu, do którego względem nie uskutecznionego opodatkowania jakiego egzemplarza wekslowego bywa roszczoną pretensya.

§. 10.

Postanowienia w §. 9. znajdują w równéj mierze zastósowanie do kopii wekslowych opatrzonych indosamentem oryginalnym, lub inną oryginalną deklaracyą wekslową. Każda kopia taka uważa się we względzie podatku zarówno duplikatowi tego samego wekslu.

§. 11.

Ist die in den §§. 6. bis 10. vorgeschriebene Versteuerung eines Wechsels, eines Wechselduplikates oder einer Wechselabschrift unterlassen, so ist der nächste, und, so lange die Versteuerung nicht bewirkt ist, auch jeder fernere inländische Inhaber verpflichtet, den Wechsel zu versteuern, ehe er denselben auf der Vorder- oder Rückseite unterzeichnet, veräußert, verpfändet, zur Zahlung präsentirt, Zahlung darauf empfängt oder leistet, eine Quittung darauf setzt, Mangels Zahlung Protest erheben läßt oder den Wechsel aus den Händen giebt. Auf die von den Vordermännern verwirkten Strafen hat die Entrichtung der Abgabe durch einen späteren Inhaber keinen Einfluß.

§. 12.

Der Verwahrer eines zum Accepte versandten unversteuerten Wechselexemplars wird, wenn er dasselbe gegen Vorlegung eines nicht versteuerten Exemplars (oder einer nicht versteuerten Kopie) desselben Wechsels ausliefert, für die Stempelabgabe verhaftet und verfällt, wenn dieselbe nicht entrichtet wird, in die im §. 15. bestimmte Strafe.

§. 13.

Die Verpflichtung zur Entrichtung der Stempelabgabe wird erfüllt:

1) durch Ausstellung des Wechsels auf einem mit dem erforderlichen Bundesstempel versehenen Blanket,

oder

2) durch Verwendung der erforderlichen Bundesstempelmarke auf dem Wechsel, wenn hierbei die von dem Bundesrathe erlassenen und bekannt gemachten Vorschriften über die Art und Weise der Verwendung beobachtet worden sind.

§. 11.

Jeżeli przepisanego w §§. 6. do 10. podatku od jakiego wekslu, duplikatu wekslowego lub kopii wekslowéj nie opłacono, wówczas najbliższy, oraz, dopókiby opodatkowania nie uskuteczniono, i każdy dalszy w kraju dzierzyciel obowiązanym jest, weksel opodatkować, zanimby go na przedniéj lub odwrotnéj stronie podpisał, sprzedał, zastawił, do zapłaty prezentował, zapłatę nań odebrał lub uiścił, pokwitowanie na nim umieścił, w braku zapłaty protest wnieść kazał lub weksel z rąk swych wydał. Na kary, zawinione przez poprzedników, nie ma żadnego wpływu opłata podatku ze strony późniejszego dzierzyciela.

§. 12.

Zachowawca wysłanego do akceptu nieopodatkowanego egzemplarza wekslowego, gdyby takowy za przedłożeniem nieopodatkowanego egzemplarza (lub nieopodatkowanéj kopii) tego samego wekslu wydał, staje się odpowiedzialnym za podatek stęplowy i podpada, w razie nie opłacenia go, przepisanéj w §. 15. karze.

§. 13.

Obowiązku do opłaty podatku stęplowego dopełnia się:

1) wystawieniem wekslu na blankiecie opatrzonym we wymagany stępel związkowy,

lub

2) zużyciem na wekslu potrzebnéj marki stęplowéj Związku, skoro przy tém wydane i ogłoszone przez radę związkową przepisy co do sposobu zużycia zachowano.

§. 14.

Stempelmarken, welche nicht in der vorgeschriebenen Weise verwendet worden sind, werden als nicht verwendet angesehen.

§. 15.

Die Nichterfüllung der Verpflichtung zur Entrichtung der Stempelabgabe wird mit einer Geldbuße bestraft, welche dem funfzigfachen Betrage der hinterzogenen Abgabe gleichkommt.

Diese Strafe ist besonders und ganz zu entrichten von Jedem, welcher der nach den §§. 4—12. ihm obliegenden Verpflichtung zur Entrichtung der Stempelabgabe nicht rechtzeitig genügt hat, ingleichen von inländischen Maklern und Unterhändlern, welche wissentlich unversteuerte Wechsel verhandelt haben.

Die Verwandlung einer Geldbuße, zu deren Zahlung der Verpflichtete unvermögend ist, in eine Freiheitsstrafe findet nicht statt. Auch darf zur Beitreibung von Geldbußen ohne Zustimmung des Verurtheilten, insofern dieser ein Inländer ist, kein Grundstück subhastirt werden.

§. 16.

Der Acceptant eines gezogenen und der Aussteller eines trockenen Wechsels können daraus, daß der Wechsel zur Zeit der Annahme-Erklärung, beziehungsweise der Aushändigung, mangelhaft gewesen sei, keinen Einwand gegen die gesetzlichen Folgen der Nichtversteuerung desselben entnehmen.

§. 17.

Wechselstempel-Hinterziehungen (§. 15.) verjähren in fünf Jahren, von dem Tage der Ausstellung des Wechsels an gerechnet. Die Verjährung wird durch jede auf Verfolgung der Hinterziehung gegen den Angeschuldigten gerichtete amtliche Handlung unterbrochen.

§. 14.

Marki stęplowe, nie zużyte w przepisanym sposobie, uważają się za nie zużyte.

§. 15.

Nie dopełnienie obowiązku co do opłaty podatku stęplowego ulega karze, równającéj się pięćdziesięciokrotnéj kwocie zdefraudowanego podatku.

Kara ta winna osobno i zupełnie opłaconą być przez każdego, który ciążącego mu według §§. 4—12. obowiązku do opłaty podatku stęplowego wcześnie nie dopełnił, podobnież przez krajowych maklerów i handlerzy, którzy z wiedzą w handlu nieopodatkowanymi wekslami pośredniczyli.

Zamiana kary pieniężnéj, któréj defraudant opłacić nie jest w stanie, na karę wolności nie ma miejsca. Nie może też ku ściągnieniu kar pieniężnych bez przyzwolenia skazanego, o ile tenże jest krajowcem, nastąpić subhastacya gruntu.

§. 16.

Akceptant wekslu ciągnionego i wystawiacz wekslu suchego nie mogą w obec prawnych skutków nie opłacenia podatku wywodzić ztąd ekscepcyi, iż weksel w chwili deklaracyi co do przyjęcia, względnie wydania był niekompletnym.

§. 17.

Defraudacye stępla wekslowego (§. 15.) przedawniają w pięć lat, rachując od daty wystawienia wekslu. Przedawnienie przerywa się każdym aktem urzędowym, tyczącym się dochodzenia defraudacyi względem obżałowanego.

§. 18.

In Betreff der Feststellung, Untersuchung und Entscheidung der Wechselstempel-Hinterziehung und der Vollstreckung der Strafe, sowie in Betreff der Strafmilderung und des Erlasses der Strafe im Gnadenwege kommen die Vorschriften zur Anwendung, nach welchen sich das Verfahren wegen Vergehen gegen die Zollgesetze — in den von der gemeinschaftlichen Zollgrenze ausgeschlossenen Bezirken aber das Verfahren wegen Vergehen gegen die Stempelgesetze — bestimmt.

Die im §. 15. vorgeschriebenen Geldbußen fallen dem Fiskus desjenigen Staates zu, von dessen Behörden die Strafentscheidung erlassen ist.

§. 19.

Jede von einer nach §. 18. zuständigen Behörde wegen Wechselstempel-Hinterziehung einzuleitende Untersuchung und zu erlassende Strafentscheidung kann auch auf diejenigen Inhaber des Wechsels, welche anderen Bundesstaaten angehören, ausgedehnt werden. Die Strafvollstreckung ist nöthigenfalls durch Requisition der zuständigen Behörden und Beamten des Staates zu bewirken, in dessen Gebiete die Vollstreckungsmaaßregel zur Ausführung kommen soll.

Die Behörden und Beamten der Bundesstaaten sollen sich gegenseitig thätig und ohne Verzug den verlangten Beistand in allen gesetzlichen Maaßregeln leisten, welche zur Entdeckung oder Bestrafung der Wechselstempel-Hinterziehungen dienlich sind.

§. 20.

Die in den einzelnen Staaten des Bundes mit der Beaufsichtigung des Stempelwesens beauftragten Behörden und Beamten haben die ihnen obliegenden Verpflichtungen mit gleichen Befugnissen, wie sie ihnen hinsichtlich der nach den Landesgesetzen zu

§. 18.

Co do sprawdzania, śledztwa i rozstrzygania defraudacyi stępla wekslowego i spełniania kary, jako też co do złagodzenia kary i opuszczenia kary w drodze ułaskawienia, znajdują zastósowanie przepisy, według których się reguluje procedura względem przestępstw przeciw ustawom celnym — w okręgach zaś, wyłączonych z wspólnéj granicy celnéj, procedura względem przestępstw przeciw ustawom stęplowym.

Przepisane w §. 15. winy pieniężne spadają na fiskusa tego państwa, którego władze wyrok karny wydały.

§. 19.

Każde, przez którą z właściwych według §. 18. władz względem defraudacyi stępla wekslowego zaprowadzić się mające śledztwo i wydać mająca decyzya karna może i na tych rozciągniętą być dzierzycieli wekslu, którzy do innych należą państw związkowych. Kara winna w razie potrzeby przez rekwizycyą właściwych władz i urzędników tego spełnioną być państwa, na terytoryum którego środek egzekucyjny ma zostać wykonanym.

Władze i urzędnicy państw związkowych winni sobie nawzajem czynnie i bezzwłocznie udzielać żądanéj pomocy we wszelkich prawnych środkach, które ku wykrywaniu lub karaniu defraudacyi stępla wekslowego służyć mogą.

§. 20.

Władze i urzędnicy, którym w pojedynczych państwach związkowych dozorowanie spraw stęplowych poruczone, obowiązani są ciążących sobie obowiązków z równemi prawy, jakie im służą pod względem mających się

entrichtenden Stempelabgaben zustehen, auch hinsichtlich der Bundes-Stempelabgabe wahrzunehmen.

§. 21.

Außer den Steuerbehörden haben alle diejenigen Staats- oder Kommunalbehörden und Beamten, denen eine richterliche oder Polizeigewalt anvertraut ist, sowie die Notare und andere Beamte, welche Wechselproteste ausfertigen, die Verpflichtung, die Besteuerung der bei ihnen vorkommenden Wechsel und Anweisungen von Amtswegen zu prüfen und die zu ihrer Kenntniß kommenden Zuwiderhandlungen gegen dieses Gesetz bei der nach §. 18. zuständigen Behörde zur Anzeige zu bringen. Notare, Gerichtspersonen und andere Beamte, welche Wechselproteste ausfertigen, sind verbunden, sowohl in dem Proteste, als in dem über die Protestation etwa aufzunehmenden Protokolle ausdrücklich zu bemerken, mit welchem Stempel die protestirte Urkunde versehen, oder daß sie mit einem Bundesstempel nicht versehen ist.

§. 22.

Das Bundespräsidium ist ermächtigt, wegen der Anfertigung und des Debits der Bundesstempelmarken und gestempelten Blankets, sowie wegen der Bedingungen, unter welchen für verdorbene Stempelmarken und Blankets Erstattung zulässig ist, die erforderlichen Anordnungen zu erlassen.

§. 23.

Wer unechte Bundesstempelmarken anfertigt oder echte verfälscht, imgleichen wer wissentlich von falschen oder gefälschten Stempelmarken Gebrauch macht oder sich einer dieser Handlungen in Bezug auf gestempelte Blankets (§. 13. Nr. 1.) schuldig macht, hat die in den Landesgesetzen bestimmte Strafe der Fälschung des Stempelpapiers und, in Ermangelung besonderer Strafvorschriften über diesen Gegenstand, die Strafe der Fälschung öffentlicher Urkunden verwirkt.

według ustaw krajowych opłacać podatków stęplowych — dopełniać i pod względem związkowego podatku stęplowego.

§. 21.

Prócz władz poborowych, wszystkie te władze i urzędnicy rządowi lub komunalni, którym władza sądowa lub policyjna poruczona, tudzież notaryusze i inni urzędnicy, którzy protesty wekslowe wygotowują, obowiązani są, opodatkowania zachodzących u nichż weksli i asygnacyi z urzędu badać i dochodzące ichż wiadomości kontrawencye przeciw obecnemu prawu właściwéj według §. 18. władzy donosić. Notaryusze, osoby sądowe i inni urzędnicy, którzy protesty wekslowe wygotowują, obowiązani są, tak w proteście, jako też i w mającym się co do protestacyi przyjąć na przypadek protokóle zauważyć wyraźnie, jakim stęplem protestowany dokument jest opatrzony, lub iż stęplem związkowym nie jest opatrzony.

§. 22.

Prezydyum związkowe mocne jest, co do fabrykacyi i sprzedaży związkowych marek stęplowych i stęplowanych blankietów, jako też co do warunków, pod jakimi za zepsute marki stęplowe i blankiety dozwoloném jest wynagrodzenie, wydać potrzebne rozporządzenia.

§. 23.

Kto fałszywe związkowe marki stęplowe fabrykuje lub prawe fałszuje, niemniéj kto z wiedzą fałszywych lub fałszowanych marek stęplowych używa lub się którego z czynów tychże we względzie stęplowanych blankietów (§. 13. No. 1.) robi winnym, zawinił przepisaną w ustawach krajowych karę fałszowania papieru stęplowego a, w braku szczególnych co do przedmiotu tegoż przepisów karnych, karę fałszowania publicznych dokumentów.

Wer wissentlich eine schon einmal verwendete Stempelmarke, oder ein schon einmal verwendetes Blanket, oder ein von einer Urkunde abgetrenntes Bundesstempelzeichen zu einer stempelpflichtigen Urkunde verwendet, hat, außer der Strafe der Steuerhinterziehung, eine Geldbuße von zehn bis zweihundert Thalern oder verhältnißmäßige Freiheitsstrafe verwirkt. Wer wissentlich eine schon einmal verwendete Stempelmarke oder ein verwendetes Blanket, von welchem die darauf gesetzte Schrift wieder entfernt ist, veräußert, wird, insofern er nicht als Urheber des im vorhergehenden Satze vorgesehenen Vergehens oder als Theilnehmer an demselben anzusehen ist, mit Geldbuße von Einem bis zwanzig Thalern oder verhältnißmäßiger Gefängnißstrafe belegt.

§. 24.

Die Vorschriften dieses Gesetzes kommen gleichmäßig zur Anwendung auf die an Ordre lautenden Zahlungsversprechen (Billets à Ordre) und die von Kaufleuten oder auf Kaufleute ausgestellten Anweisungen (Assignationen) jeder Art auf Geldauszahlungen, Akkreditive und Zahlungsaufträge, gegen deren Vorzeigung oder Auslieferung die Zahlung geleistet werden soll, ohne Unterschied, ob dieselben in Form von Briefen oder in anderer Form ausgestellt werden.

Befreit von der Stempelabgabe sind:

1) die statt der Baarzahlung dienenden, auf Sicht zahlbaren Platzanweisungen und Checks (d. i. Anweisungen auf das Guthaben des Ausstellers bei dem die Zahlungen besorgenden Bankhause oder Geldinstitute), wenn sie ohne Accept bleiben; andernfalls muß die Versteuerung erfolgen, ehe der Acceptant die Platzanweisung oder den Check aus den Händen giebt.

In welchen Fällen auch Anweisungen, die an einem Nachbarorte des Ausstellungsortes zahlbar sind, den Platzanweisungen gleichge-

Kto z wiedzą użytéj już raz marki stęplowéj, lub użytego już raz blankietu, albo odczepionego od dokumentu jakiego związkowego znaku stęplowego używa do dokumentu, stęplowi uległego, ten, obok kary za defraudacyą podatku, zawinił karę od dziesięciu do dwuchset talarów, lub stosunkową karę wolności. Kto z wiedzą użytą już raz markę stęplową lub użyty blankiet, na którym umieszczony na nimż napis wymazano, sprzedaje, ten, o ileby nie musiał uważanym być za sprawcę przestępstwa, w poprzedzającém zdaniu przewidzianego, lub za uczestnika w niémż, ulega karze pieniężnéj od jednego do dwudziestu talarów, lub stosunkowéj karze więzienia.

§. 24.

Przepisy obecnego prawa znajdują równe zastósowanie do opiewających na rozkaz przyrzeczeń zapłaty (Billets à Ordre), jako też do wystawianych przez kupców lub na kupców asygnacyi wszelkiego rodzaju na wypłaty pieniężne, akredytywa i zlecenia zapłaty, za okazaniem lub wydaniem których zapłata uiścić się ma — bez różnicy, czy takowe w listowéj lub innéj wystawiane bywają formie.

Wolne od podatku stęplowego są:

1) służące zamiast gotowéj zapłaty, za okazaniem płatne asygnacye lokalne oraz tak zwane »Checks« (t. j. asygnacye na konto wystawiacza u załatwiającego zapłaty jegoż domu bankowego lub instytutu pieniężnego), skoro pozostają bez akceptu; w innym razie opodatkowanie nastąpić winno, nimby akceptant asygnacyą lokalną lub »Check« z rąk wydał.

W jakich przypadkach i asygnacye, które w miejscu sąsiedniém miejsca wystawienia są płatne, mają zarówno asy-

achtet werden sollen, bestimmt der Bundesrath nach Maaßgabe der örtlichen Verhältnisse;

2) Akkreditive, durch welche lediglich einer bestimmten Person ein nur im Maximalbetrage begrenzter oder unbeschränkter, nach Belieben zu benutzender Kredit zur Verfügung gestellt wird;

3) Banknoten und andere auf den Inhaber lautende, auf Sicht zahlbare Anweisungen, welche der Aussteller auf sich selbst ausstellt.

§. 25.

Die in den Staaten des Norddeutschen Bundes bestehenden Stempelabgaben von Wechseln, Anweisungen und diesen gleichgestellten Papieren (§. 24.) werden aufgehoben.

Auch von den auf Wechsel oder Anweisungen und diesen gleichgestellte Papiere gesetzten Indossamenten, Giro's und anderen Wechselerklärungen, Quittungen und sonstigen auf die Leistungen aus dem Wechsel bezüglichen Vermerken dürfen landesgesetzliche Stempelabgaben nicht weiter erhoben werden.

§. 26.

Subjektive Befreiungen von der Bundesstempelabgabe finden nicht statt.

Für die Aufhebung der in den einzelnen Staaten des Bundes bestehenden subjektiven Befreiungen von der Wechselstempelsteuer, welche auf lästigen Privatrechtstiteln beruhen, wird, insoweit dieselben nach den Landesgesetzen nicht ohne Entschädigung aufgehoben werden können, aus der Bundeskasse Entschädigung geleistet. Sind in den der Befreiung zum Grunde liegenden Verträgen, Spezialprivilegien und sonstigen Rechtstiteln Bestimmungen über die

gnacyom lokalnym być uważane, przepisuje rada związkowa w miarę stosunków lokalnych;

2) akredytywa, któremi li pewnéj osobie ograniczony jedynie co do kwoty maxymalnéj, lub też nieograniczony — do woli używać się mogący otwiera się kredyt;

3) noty bankowe i inne na dzierzyciela opiewające, za okazaniem płatne asygnacye, które wystawiacz na siebie samego wystawia.

§. 25.

Istniejące w państwach Związku północnoniemieckiego podatki stęplowe od weksli, asygnacyi i równających się tymże papierów (§. 24.) znoszą się.

I od położonych na wekslach lub asygnacyach resp. równających się tymże papierach — indosamentów, żyrów i innych deklaracyi wekslowych, kwitów tudzież innych, do prestacyi z wekslu się odnoszących przypisków, nie mają uzasadnione na prawach krajowych podatki stęplowe być daléj pobierane.

§. 26.

Subjektywne uwolnienia od związkowego podatku stęplowego nie mają miejsca.

Za zniesienie istniejących w pojedynczych państwach związkowych imunicyi subjektywnych co do podatku stęplowego wekslowego, które na uciążliwych spoczywają prywatnoprawnych tytułach, jak dalece takowe według ustaw krajowych nie mogą być bez indemnizacyi zniesione, daném będzie wynagrodzenie z kasy związkowéj. Jeżeli w układach, przywilejach specyalnych i innych tytułach pra-

Art und Höhe der Entschädigung enthalten, so behält es dabei sein Bewenden.

Anderenfalls wird bis zum Erlöschen der Befreiung dem Berechtigten der Stempelbetrag, welchen er nach Vorschrift dieses Gesetzes entrichtet hat, auf Grund periodischer Nachweisung aus der Bundeskasse erstattet. Die Aufstellung und Prüfung der periodischen Nachweisungen erfolgt nach den von dem Bundesrathe hierüber zu erlassenden näheren Anordnungen.

Für Stempelbeträge, deren Erstattung der Berechtigte von anderen Theilnehmern am Umlaufe des Wechsels oder von seinen Kommittenten zu fordern hat, wird in keinem Falle aus der Bundeskasse Entschädigung gewährt.

§. 27.

Jedem Bundesstaate wird von der jährlichen Einnahme für die in seinem Gebiete debitirten Wechselstempelmarken und gestempelten Blankets bis zum Schlusse des Jahres 1871. der Betrag von 36 Prozent, bis zum Schlusse des Jahres 1873. der Betrag von 24 Prozent, bis zum Schlusse des Jahres 1875. der Betrag von 12 Prozent und von da ab dauernd der Betrag von 2 Prozent aus der Bundeskasse gewährt.

§. 28.

Die zur Ausführung dieses Gesetzes nöthigen Bestimmungen werden vom Bundesrathe getroffen.

§. 29.

Dies Gesetz tritt mit dem 1. Januar 1870. in Kraft.

In Betreff aller vor diesem Tage ausgestellten inländischen oder von dem ersten inländischen In-

wnych, które imunicyi służą za podstawę, zawarte są postanowienia co do rodzaju i wysokości indemnizacyi, pozostaje się przy tém.

W innym razie ma aż do upaścia imunicyi uprawnionemu kwota stęplowa, którą w moc przepisu obecnego prawa uiścił, być na podstawie peryodycznego wykazu z kasy związkowéj wynagrodzoną. Ustawianie i rozpatrywanie peryodycznych wykazów ma miejsce według mających się przez radę związkową co do tego wydać bliższych rozporządzeń.

Za kwoty stęplowe, zwrotu których uprawniony od innych uczestników w obiegu wekslu lub od swych komitentów żądać jest mocen, nie daje się w żadnym przypadku wynagrodzenie z kasy związkowéj.

§. 27.

Każdemu państwu związkowemu będzie się z rocznego przychodu za sprzedane na jegoż terytoryum marki stęplowe wekslowe i stęplowane blankiety dawać z kasy związkowéj aż do końca roku 1871. kwota 36 procent, aż do końca roku 1873. kwota 24 procent, aż do końca roku 1875. kwota 12 procent a od tego czasu stale kwota 2 procent.

§. 28.

Postanowienia, ku wykonaniu obecnego prawa potrzebne, wyda rada związkowa.

§. 29.

Prawo to wchodzi w życie z 1. Stycznia 1870.

Co do wszelkich, przed dniem tymże wystawionych weksli krajowych lub przez pier-

haber aus den Händen gegebenen ausländischen Wechsel kommen noch die bisherigen landesgesetzlichen Vorschriften zur Anwendung.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 10. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

wszego w kraju dzierzyciela z rąk wydanych weksli zagranicznych zastosują się jeszcze dotychczasowe przepisy ustaw krajowych.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 10. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 22.

(Nr. 304.) Gesetz, betreffend die Errichtung eines obersten Gerichtshofes für Handelssachen. Vom 12. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Für Handelssachen wird ein für alle Staaten des Norddeutschen Bundes gemeinsamer oberster Gerichtshof errichtet, dessen Zuständigkeit sich über das gesammte Bundesgebiet erstreckt und welcher die Benennung »Bundes-Oberhandelsgericht« führt.

§. 2.

Das Bundes-Oberhandelsgericht soll in Leipzig seinen Sitz haben und aus einem Präsidenten, einem oder mehreren Vizepräsidenten und der erforderlichen Anzahl von Räthen bestehen.

Ausgegeben zu Berlin den 18. Juni 1869.

(No. 304.) Prawo, tyczące się ustanowienia najwyższego trybunału sądowego dla spraw handlowych. Z dnia 12. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Dla spraw handlowych ustanawia się wspólny dla wszystkich państw Związku północno-niemieckiego najwyższy trybunał sądowy, kompetencya którego na cały rozciąga się obszar związkowy a który nosi nazwę »Wyższy Sąd handlowy związkowy«.

§. 2.

Wyższy Sąd handlowy związkowy ma mieć w Lipsku swą siedzibę i składać się z prezesa, jednego lub kilku wiceprezesów i potrzebnéj liczby radców.

Wydany w Berlinie dnia 18. Czerwca 1869.

§. 3.

Die Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts werden auf Vorschlag des Bundesrathes von dem Bundespräsidium ernannt.

§. 4.

Die Ernennung der erforderlichen Sekretaire erfolgt im Namen des Bundespräsidiums durch den Bundeskanzler, die Ernennung der erforderlichen übrigen Subaltern- oder Unterbeamten durch den Präsidenten des Bundes-Oberhandelsgerichts.

§. 5.

Der für das Bundes-Oberhandelsgericht erforderliche Aufwand wird aus der Bundeskasse bestritten. Insbesondere werden alle bei dem Bundes-Oberhandelsgerichte angestellten Beamten als Bundesbeamte aus der Bundeskasse besoldet.

§. 6.

Zum Mitgliede des Bundes-Oberhandelsgerichts kann nur ein Rechtskundiger ernannt werden, welcher nach den Gesetzen des Bundesstaates, dem er angehört, befähigt ist, zum rechtskundigen Mitgliede eines oberen Gerichtshofes dieses Staates ernannt zu werden, oder welcher an einer Deutschen Universität die Stelle eines ordentlichen öffentlichen Lehrers des Rechts bekleidet.

§. 7.

Zur Fassung gültiger Beschlüsse des Bundes-Oberhandelsgerichts ist die Theilnahme von mindestens sieben Mitgliedern, einschließlich des Vorsitzenden, erforderlich. Die Zahl der Mitglieder, welche bei der Fassung eines Beschlusses eine entscheidende Stimme führen, muß in allen Fällen eine

§. 3.

Członków Wyższego Sądu handlowego związkowego mianuje prezydyum związkowe na propozycyą rady związkowéj.

§. 4.

Mianowanie potrzebnych sekretarzy ma miejsce przez Kanclerza związkowego w imieniu prezydyum związkowego, mianowanie potrzebnych innych subalternów lub podurzędników przez prezesa Wyższego Sądu handlowego związkowego.

§. 5.

Nakład wymagany na Wyższy Sąd handlowy związkowy opędza się z kasy związkowéj. Mianowicie wszyscy urzędnicy, przy Wyższym Sądzie handlowym związkowym ustanowieni, mają jako urzędnicy związkowi być z kasy związkowéj płatni.

§. 6.

Na członka Wyższego Sądu handlowego związkowego mianowanym być może li prawnik, który według ustaw państwa związkowego, do którego należy, posiada kwalifikacyą, aby na prawniczego członka wyższego trybunału sądowego państwa tegoż mógł być mianowanym, albo który na niemieckiéj wszechnicy piastuje urząd etatowego publicznego profesora prawa.

§. 7.

Ku stanowieniu obowięzujących uchwał Wyższego Sądu handlowego związkowego potrzeba uczestnictwa przynajmniéj siedmiu członków, rachując w to przewodniczącego. Liczba członków, mających przy stanowieniu uchwał, głos rozstrzygający (votum decisi-

ungerade sein. Ist die Zahl der bei der Erledigung einer Sache mitwirkenden Mitglieder eine gerade, so führt dasjenige Mitglied, welches zum Rathe des Bundes-Oberhandelsgerichts zuletzt ernannt ist und bei gleichem Dienstalter derjenige, welcher der Geburt nach der jüngere ist, nur eine berathende Stimme.

§. 8.

Das Bundes-Oberhandelsgericht kann, auf Grund eines Beschlusses des Bundesrathes, in mehrere Senate getheilt werden.

Die Zusammensetzung der Senate erfolgt durch den Präsidenten, mindestens auf die Dauer eines Gerichtsjahres. Für dieselbe Dauer hat der Präsident die Mitglieder zu bezeichnen, welchen für Verhinderungsfälle die Vertretung obliegt.

Ein Mitglied des Bundes-Oberhandelsgerichts kann gleichzeitig ständiges Mitglied mehrerer Senate sein.

Den Vorsitz in den Senaten führt der Präsident, ein Vizepräsident und in Verhinderungsfällen derjenige Rath des Senats, welcher das Amt eines Rathes am Bundes-Oberhandelsgericht am längsten bekleidet, und bei gleichem Dienstalter derjenige, welcher der Geburt nach der ältere ist.

§. 9.

Wenn die Ansicht eines Senats über eine Rechtsfrage von einer früheren Entscheidung desselben Senats oder eines anderen Senats oder des Plenums abweicht, so muß vor der Sachentscheidung diese Rechtsfrage vor das Plenum gebracht werden. Die Ansicht des letzteren ist für die Entscheidung der Sache, welche zu der Plenarberathung Veranlassung gegeben hat, maaßgebend.

§. 10.

Zur Praxis bei dem Bundes-Oberhandelsgerichte, einschließlich der zur Instruktion der Rechts-

vum), musi we wszystkich przypadkach być nieparzystą. Jeżeli liczba członków, przy załatwianiu sprawy jakiéj współdziałających, jest parzystą, wówczas członek, mianowany na ostatku radcą Wyższego Sądu handlowego związkowego — a w razie równego starszeństwa służbowego, młodszy co do wieku, ma li głos obradujący (votum consultativum).

§. 8.

Wyższy Sąd handlowy związkowy może, na mocy uchwały rady związkowéj, być na kilka podzielonym senatów.

Skład senatów ma miejsce przez prezesa, przynajmniéj na przeciąg roku sądowego. Na tenż sam przeciąg czasu wyznacza prezes członków, którzy w przypadkach przeszkody obowiązani są do zastępstwa.

Członek Wyższego Sądu handlowego związkowego może być równocześnie stałym kilku senatów członkiem.

Przewodnictwo w senatach prowadzi prezes, wiceprezes a w przypadkach przeszkody ten radca senatu, który urząd radcy Wyższego Sądu handlowego związkowego najdłużéj piastuje — w razie zaś równego starszeństwa służbowego, starszy co do wieku.

§. 9.

Jeżeli zdanie senatu jakiego co do kwestyi prawa różni się od dawniejszéj tegoż lub innego senatu, albo plenum decyzyi, wówczas przed rozstrzygnięciem sprawy winna kwestya prawa taż być przed plenum wytoczoną. Zdanie tegoż ostatniego daje miarę co do rozstrzygnięcia sprawy, która była powodem obrady plenarnéj.

§. 10.

Do praktyki przy Wyższym Sądzie handlowym związkowym, rachując w to akta służące

mittel dienenden Handlungen (§§. 17. und 18.), sowie zur Niederlassung am Sitze jenes Gerichtshofes sind alle in einem Staate des Norddeutschen Bundes zur gerichtlichen Praxis fest zugelassenen Rechtsanwalte und Advokaten berechtigt.

Zur Annahme von Zustellungen haben die Parteien einen am Sitz des Bundes-Oberhandelsgerichts wohnenden Bevollmächtigten zu bestellen. Unterlassen sie dies, so erfolgt die Zustellung durch die Post mittelst rekommandirten Schreibens.

§. 11.

Der Geschäftsgang bei dem Bundes-Oberhandelsgerichte wird durch ein Regulativ geordnet, welches der Gerichtshof zu entwerfen und dem Bundesrathe zur Bestätigung einzureichen hat.

In dem Geschäfts-Regulative sind insbesondere auch die Befugnisse des Präsidenten festzustellen und die Angelegenheiten zu bezeichnen, welche noch außer den in diesem Gesetze bezeichneten Fällen durch das Plenum zu erledigen sind.

§. 12.

Das Bundes-Oberhandelsgericht tritt in Handelssachen an die Stelle des für das Gebiet, in welchem die Sache in erster Instanz anhängig geworden ist, nach den Landesgesetzen bestehenden obersten Gerichtshofes mit derjenigen Zuständigkeit, welche nach diesen Landesgesetzen dem obersten Gerichtshofe gebührt.

Die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts kann durch Aktenversendung an juristische Spruchkollegien und Fakultäten nicht ausgeschlossen werden.

do instrukcyi środków prawa (§§. 17. i 18.), jako też do osiedlenia w miejscu siedziby rzeczonego trybunału sądowego, uprawnieni są wszyscy rzecznicy i adwokaci, którzy w jakiém państwie Związku północno-niemieckiego są do praktyki sądowéj stale przypuszczeni.

Ku odbieraniu insynuacyi strony obowiązane są postanowić pełnomocnika zamieszkałego w miejscu siedziby Wyższego Sądu handlowego związkowego. Gdyby tego nie uczyniły, wówczas insynuacya nastąpi pocztą za pomocą rekomendowanego pisma.

§. 11.

Tryb czynności przy Wyższym Sądzie handlowym związkowym ustanowi się regulaminem, który przez sąd winien być ustawionym i radzie związkowéj do potwierdzenia przedłożonym.

W regulaminie czynności winny po szczególe ustanowione być atrybucye prezesa, tudzież oznaczone sprawy, które jeszcze oprócz przypadków, w obecném prawie oznaczonych, przez plenum załatwiać się mają.

§. 12.

W sprawach handlowych Wyższy Sąd handlowy związkowy wstępuje w miejsce najwyższego trybunału sądowego, istniejącego na mocy ustaw krajowych co do obwodu, w którym sprawę w pierwszéj wytoczono instancyi — z tą kompetencyą, jaka według ustaw krajowych tychże owemu najwyższemu trybunałowi sądowemu przysługuje.

Kompetencya Wyższego Sądu handlowego związkowego nie może wyłączoną być przez transmisyą akt do prawniczych kolegii wyrokujących lub wydziałów.

§. 13.

Handelssachen im Sinne dieses Gesetzes sind diejenigen bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten, in welchen durch die Klage ein Anspruch

1) gegen einen Kaufmann (Art. 4. des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuchs) aus dessen Handelsgeschäften (Art. 271 — 276. des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuchs),

2) aus einem Wechsel im Sinne der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung,

3) aus einem der nachstehend bezeichneten Rechtsverhältnisse geltend gemacht wird:

   a) aus dem Rechtsverhältnisse zwischen den Mitgliedern einer Handelsgesellschaft, zwischen dem stillen Gesellschafter und dem Inhaber des Handelsgewerbes, sowie zwischen den Theilnehmern einer Vereinigung zu einzelnen Handelsgeschäften oder einer Vereinigung zum Handelsbetriebe (Art. 10. des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuchs), sowohl während des Bestehens, als nach Auflösung des geschäftlichen Verhältnisses, ingleichen aus dem Rechtsverhältnisse zwischen den Liquidatoren oder den Vorstehern einer Handelsgesellschaft, und der Gesellschaft oder den Mitgliedern derselben;

   b) aus dem Rechtsverhältnisse, welches das Recht zum Gebrauche der Handelsfirma betrifft;

   c) aus dem Rechtsverhältnisse, welches durch die Veräußerung eines bestehenden Handelsgeschäfts zwischen den Kontrahenten entsteht;

   d) aus dem Rechtsverhältnisse zwischen dem Prokuristen, dem Handlungsbevollmäch-

§. 13.

Sprawami handlowemi w myśl obecnego prawa są takie procesa cywilne, w których za pomocą skargi dochodzi się pretensyi

1) względem kupca (Art. 4. Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego) z jegoż interesów handlowych (Art. 271. do 276. Powszechnego Niemieckiego Kodeksu handlowego),

2) z wekslu w myśl Powszechnéj Niemieckiéj Ordynacyi Wekslowéj,

3) z którego z oznaczonych poniż stosunków prawa:

   a) z stosunku prawa pomiędzy członkami towarzystwa handlowego, pomiędzy biernym (still) spólnikiem a dzierzycielem procederu handlowego, jak niemniéj pomiędzy uczestnikami stowarzyszenia co do pojedynczych interesów handlowych lub stowarzyszenia ku prowadzeniu handlu (Art. 10. Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego), tak podczas istnienia, jako też i po zwinięciu stosunku procederowego, podobnież z stosunku prawa pomiędzy likwidatorami lub dozórcami towarzystwa handlowego, a towarzystwem lub jego członkami;

   b) z stosunku prawa, dotyczącego upoważnienia do używania firmy handlowéj;

   c) z stosunku prawa, powstającego pomiędzy kontrahentami w skutek sprzedaży istniejącego handlu;

   d) z stosunku prawa pomiędzy prokurystą, plenipotentem handlowym lub

tigten oder dem Handlungsgehülfen und dem Eigenthümer der Handelsniederlassung, sowie aus dem Rechtsverhältnisse zwischen einer dritten Person und demjenigen, welcher ihr als Prokurist oder Handlungsbevollmächtigter aus einem Handelsgeschäfte haftet (Art. 55. des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuchs);

e) aus dem Rechtsverhältnisse, welches aus den Berufsgeschäften des Handelsmäklers im Sinne des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuchs zwischen diesem und den Parteien entsteht;

f) aus den Rechtsverhältnissen des Seerechts, insbesondere aus denjenigen, welche auf die Rhederei, die Rechte und Pflichten des Rheders, des Korrespondent-Rheders und der Schiffsbesatzung, auf die Bodmerei und die Haverei, auf den Schadensersatz im Falle des Zusammenstoßens von Schiffen, auf die Bergung und Hülfeleistung in Seenoth und auf die Ansprüche der Schiffsgläubiger sich beziehen.

Ist nach den Landesgesetzen die Klage noch in anderen, als den vorstehend unter Nr. 1. bis 3. bezeichneten bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten vor das Handelsgericht erster Instanz gewiesen, so sind auch diese Rechtsstreitigkeiten als Handelssachen im Sinne dieses Gesetzes anzusehen.

§. 14.

Ist in Folge einer Klagenhäufung über eine Handelssache und über eine andere Sache durch ein Erkenntniß zu entscheiden, so ist die Zuständigkeit des Oberhandelsgerichts nur dann begründet, wenn der Werth der Handelssache der höhere ist.

Dasselbe gilt, wenn in Folge einer Widerklage, welche mit der Klage in einem und demselben Rechtsstreite zu erledigen ist, Handelssachen und andere Sachen den Gegenstand der Entscheidung bilden.

pomocnikiem handlowym a właścicielem handlu, jako też z stosunku prawa pomiędzy trzecią osobą a tym, co jéj jako prokurysta lub plenipotent handlowy z jakiego interesu handlowego jest odpowiedzialnym (Art. 55. Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego);

e) z stosunku prawa, wynikającego z czynności powołania maklera handlowego w myśl Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego pomiędzy tymż a stronami;

f) z stosunków prawa morskiego, mianowicie tych, które się odnoszą do redarstwa, praw i powinności redara, redara korespondencyjnego i załogi okrętowéj, do bodmeryi i hawaryi, do wynagrodzenia szkody w przypadku uderzenia o siebie okrętów, do ratowania i pomocy w niebezpieczeństwie morskiém wreszcie do pretensyi wierzycieli okrętowych.

Skoro według ustaw krajowych skarga w innych jeszcze, aniżeli oznaczonych powyż pod No. 1. do 3. procesach cywilnych należy przed sąd handlowy pierwszéj instancyi, wówczas i te procesa mają za sprawy handlowe w myśl obecnego uważać się prawa.

§. 14.

Jeżeli w skutek kumulacyi skarg ma co do sprawy handlowéj i innéj sprawy jednym rozstrzygnąć się wyrokiem, kompetencya Wyższego Sądu handlowego uzasadnioną jest li wtenczas, skoro objekt sprawy handlowéj jest wyższym.

Toż rozumie się, jeżeli w skutek skargi wzajemnéj, która z skargą w jednym i tymż samym załatwić się ma procesie, sprawy handlowe i inne sprawy tworzą objekt rozstrzygnięcia.

§. 15.

Wird in einem zur Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts gehörigen Rechtsstreite in Folge eines Sicherheitsarrestes oder einer Zwangsvollstreckung von einem Dritten Widerspruch erhoben, so ist für den aus einem solchen Widerspruche entstehenden Rechtsstreit das Bundes-Oberhandelsgericht nur dann zuständig, wenn dieser Rechtsstreit nach den Vorschriften des §. 13. ganz oder zum Theil zur Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts gehört.

Auch in Bezug auf Einwendungen, welche im Zwangsvollstreckungsverfahren von Seiten des Klägers oder des Beklagten erhoben werden, ist das Bundes-Oberhandelsgericht nur insofern zuständig, als der in Folge dieser Einwendungen entstandene Rechtsstreit nach den Bestimmungen des §. 13. ganz oder zum Theil zur Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts gehört.

§. 16.

In den zur Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts gehörenden Rechtssachen bestimmt sich das Prozeßverfahren auch bei diesem Gerichtshofe nach den für das Gebiet, aus welchem die Sache an das Bundes-Oberhandelsgericht gelangt, geltenden Prozeßgesetzen, soweit nicht dieses Gesetz ein Anderes vorschreibt.

Hierdurch wird nicht ausgeschlossen, daß Prozeßhandlungen, welche in einem anderen Gebiete vorgenommen werden, hinsichtlich der Form nach dem Rechte des Orts ihrer Vornahme zu beurtheilen sind.

§. 17.

In denjenigen Gebieten, in welchen nach den daselbst geltenden Prozeßgesetzen das Rechtsmittel, über welches der oberste Gerichtshof zu entscheiden

§. 15.

Gdyby w należącym do kompetencyi Wyższego Sądu handlowego związkowego procesie w skutek aresztu bezpieczeństwa lub egzekucyi został przez trzecią osobę wniesionym protest, wówczas co do procesu wynikającego z protestu takiegoż Wyższy Sąd handlowy związkowy właściwym jest li wtenczas, skoro proces tenż według przepisów §. 13. należy całkiem lub w części do kompetencyi Wyższego Sądu handlowego związkowego.

I co do ekscepcyi, wniesionych w procedurze egzekucyjnéj ze strony powoda lub pozwanego, Wyższy Sąd handlowy związkowy właściwym jest li o tyle, o ile proces, powstały w skutek ekscepcyi tychże, według przepisów §. 13. należy całkiem lub w części do kompetencyi Wyższego Sądu handlowego związkowego.

§. 16.

W sprawach, należących do kompetencyi Wyższego Sądu handlowego związkowego, procedura procesowa i u tegoż trybunału sądowego reguluje się według ustaw procesowych, jakie obowięzują co do obwodu, z którego sprawa przed Wyższy Sąd handlowy związkowy idzie, chybaby obecne prawo co innego przepisywało.

Przez to nie wyłącza się, iż czynności procesowe, w innym przedsięwzięte obwodzie, mają we względzie formy uważane być podług prawa w miejscu ichż przedsięwzięcia.

§. 17.

W tych obwodach, w których według obowięzujących tamże ustaw procesowych instrukcya środka prawnego, co do którego naj-

hat, bei einem diesem nachgeordneten Gerichte instruirt wird, tritt dieses Verfahren auch in denjenigen Sachen ein, welche zur Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts gehören. In diesen Sachen sind die Akten nach beendigter Instruktion des Rechtsmittels an das Bundes-Oberhandelsgericht einzusenden.

Der Beschluß des Gerichts, bei welchem das Rechtsmittel instruirt wird, die Akten an das Bundes-Oberhandelsgericht oder an den obersten Landesgerichtshof einzusenden, ist einer Anfechtung nicht unterworfen.

§. 18.

Ist das Rechtsmittel nach den für das Verfahren maaßgebenden Prozeßgesetzen des betreffenden Gebiets bei dem obersten Gerichtshofe zu instruiren, so erfolgt diese Instruktion auch in den zur Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts gehörigen Sachen nicht bei letzterem, sondern bei demjenigen obersten Gerichtshofe, dessen Zuständigkeit begründet sein würde, wenn eine andere, als eine Handelssache vorläge und zwar in derselben Weise, als wenn dieser Gerichtshof auch für die Entscheidung zuständig wäre.

Nach beendigter Instruktion hat der gedachte Gerichtshof, wenn er das Bundes-Oberhandelsgericht für zuständig erachtet, die Akten an dieses abzugeben. Findet nach den für das Verfahren maaßgebenden Prozeßgesetzen eine mündliche Verhandlung vor der Entscheidung über das Rechtsmittel statt, so erfolgt diese mündliche Verhandlung bei dem Bundes-Oberhandelsgerichte. — In den nach dem Rheinischen Prozeßrechte zu verhandelnden Sachen werden die Akten nach Eingang der Erwiderungsschrift des Kassationsverklagten oder nach Ablauf der für die Niederlegung dieser Schrift bestimmten Frist unter Beifügung eines schriftlichen Requisitoriums des General-Staatsanwaltes an das Bundes-Oberhandelsgericht abgegeben.

wyższy rozstrzyga trybunał sądowy, ma miejsce u podrzędnego temuż sądu, procedura ta ma miejsce i w tych sprawach, które należą do kompetencyi Wyższego Sądu handlowego związkowego. W takich sprawach winny akta po ukończeniu instrukcyi nadesłane być Wyższemu Sądowi handlowemu związkowemu.

Uchwała sądu, u którego ma miejsce instrukcya środka prawnego, względem przesłania akt Wyższemu Sądowi handlowemu związkowemu lub najwyższemu trybunałowi krajowemu, nie ulega zaczepieniu.

§. 18.

Jeżeli instrukcya środka prawnego według obowięzujących co do procedury ustaw procesowych odnośnego obwodu musi u najwyższego nastąpić trybunału sądowego, wówczas instrukcya taż i w sprawach należących do kompetencyi Wyższego Sądu handlowego związkowego ma miejsce nie u ostatniego, lecz u tego najwyższego trybunału sądowego, którego kompetencya byłaby uzasadnioną, gdyby chodziło o inną sprawę, aniżeli handlową — i to w ten sam sposób, jak gdyby trybunał sądowy tenże był i do rozstrzygnięcia właściwym.

Po ukończonéj instrukcyi winien rzeczony trybunał sądowy, skoro uważa Wyższy Sąd handlowy związkowy za właściwy, temuż akta wydać. Jeżeli według ustaw procesowych, które co do procedury dają miarę, ma miejsce ustna rozprawa przed rozstrzygnięciem co do środka prawnego, natenczas ustna rozprawa taż toczy się przed Wyższym Sądem handlowym związkowym. — W mających się według reńskiego prawa procesowego traktować sprawach, akta, po nadejściu odpowiedzi na skargę pozwanego kasacyjnego lub po upływie terminu przepisanego ku złożeniu wywodu tegoż, wydadzą się Wyższemu Sądowi handlowemu związkowemu przy dołączeniu piśmiennego rekwizytoryum prokuratora jeneralnego.

§. 19.

Auf die nach dem Hannoverschen Prozeßrecht zu verhandelnden Sachen finden die §§. 17. und 18. keine Anwendung. Die Nichtigkeitsbeschwerde ist in Gemäßheit des §. 435. der Hannoverschen Prozeßordnung zur Terminsbestimmung unmittelbar bei dem Bundes-Oberhandelsgerichte einzureichen. Erklärt sich das letztere für unzuständig, oder spricht der oberste Landesgerichtshof, wenn bei diesem die Nichtigkeitsbeschwerde eingereicht und der Termin zur mündlichen Verhandlung erwirkt ist, seine Unzuständigkeit aus, so sind die Akten im ersteren Falle an den obersten Landesgerichtshof, im zweiten Falle an das Bundes-Oberhandelsgericht abzugeben. Bei dem Gerichtshofe, an welchen die Akten abgegeben sind, kann jede Partei den Termin zur mündlichen Verhandlung erwirken. Die bisherigen Prozeßhandlungen bleiben in den bezeichneten Fällen wirksam, was insbesondere auch in Ansehung der rechtzeitigen Einlegung des Rechtsmittels gilt.

§. 19.

Do spraw, które według hanowerskiego prawa procesowego traktować się mają, nie stosują się §§. 17. i 18. Skarga o nieważność winna stósownie do §. 435. ordynacyi procesowéj hanowerskiéj w ustanowionym terminie być wprost Wyższemu Sądowi handlowemu związkowemu podaną. Jeżeli ostatni ogłasza się niewłaściwym, lub gdyby najwyższy sąd krajowy, w razie żeby temu skarga o nieważność była podaną i termin do ustnéj rozprawy był wyjednanym, orzekł swą inkompetencyą, wówczas akta winny w pierwszym przypadku najwyższemu sądowi krajowemu, w drugim przypadku Wyższemu Sądowi handlowemu związkowemu być wydane. U sądu, któremu akta zostały wydane, może każda strona termin do ustnéj rozprawy wyjednać. Dotychczasowe czynności procesowe zatrzymują w oznaczonych przypadkach swą skuteczność, co się mianowicie rozumie i we względzie wczesnego założenia środka prawnego.

§. 20.

Ist nach den für das Verfahren maaßgebenden Prozeßgesetzen bei der mündlichen Verhandlung eine Mitwirkung der Staatsanwaltschaft erforderlich, so wird diese durch ein von dem Präsidenten des Bundes-Oberhandelsgerichts zu ernennendes Mitglied des letzteren vertreten.

§. 20.

Jeżeli według ustaw procesowych, dających miarę co do procedury, przy ustnéj rozprawie potrzeba współdziałania prokuratoryi, takowa reprezentowaną będzie przez mającego się ze strony prezesa Wyższego Sądu handlowego związkowego mianować członka tegoż ostatniego.

§. 21.

Der Beschluß eines obersten Landesgerichtshofes, durch welchen sich derselbe für zuständig oder deshalb für unzuständig erklärt, weil das Bundes-Oberhandelsgericht zuständig sei, oder der Beschluß des letzteren, durch welchen sich dieses für zuständig oder deshalb für unzuständig erklärt, weil ein oberster Landesgerichtshof zuständig sei, ist einer

§. 21.

Uchwała najwyższego sądu krajowego, którą takowy ogłasza się właściwym, albo niewłaściwym dla tego, ponieważ Wyższy Sąd handlowy związkowy jest właściwym, tudzież uchwała tegoż ostatniego, którą się tenże ogłasza właściwym, albo niewłaściwym dla tego, ponieważ najwyższy sąd krajowy jest właściwym

Anfechtung nicht unterworfen und für den anderen Gerichtshof bindend.

§. 22.

Für die Berechnung der Gerichtskosten und für die Berechnung der Gebühren der Anwalte und Advokaten sind in den an das Bundes-Oberhandelsgericht gelangenden Sachen die Vorschriften maaßgebend, nach welchen die Kosten und Gebühren zu berechnen sein würden, wenn die Sache an den obersten Landesgerichtshof gelangt wäre. Die Mehrkosten, welche durch Reisen eines auswärtigen Anwalts oder Advokaten nach dem Sitze des Bundes-Oberhandelsgerichts entstehen, ist der Gegner zu erstatten nicht verbunden. Stempelpapier und Stempelmarken sind bei dem Bundes-Oberhandelsgerichte nicht zu verwenden, vielmehr ist der Betrag der Stempel, welche, wenn die Sache bei dem obersten Landesgerichtshofe anhängig geworden wäre, für die bei diesem stattfindenden Ausfertigungen, einschließlich der Dekrete, Beschlüsse und Urtheile, nach den Landesgesetzen zu verwenden gewesen sein würden, als Gerichtsgebühr zu berechnen und mit den Gerichtskosten einzuziehen. Dies gilt auch von den an das Bundes-Oberhandelsgericht gerichteten Gesuchen und Eingaben der Parteien.

Die für die Geschäfte des Bundes-Oberhandelsgerichts zu berechnenden Kosten fließen zur Bundeskasse. Für das Verfahren, welches dadurch entstanden ist, daß die Sache zunächst an das unzuständige Gericht gelangt und von diesem an das zuständige abgegeben ist, kommen Gerichtskosten nicht in Ansatz.

§. 23.

Die Mitglieder des Bundes-Oberhandelsgerichts werden auf Lebenszeit angestellt.

Ein Mitglied des Bundes-Oberhandelsgerichts wird seines Amtes und des damit verbundenen

— uchwała ta nie ulega zaczepieniu, jest raczéj dla drugiego trybunału sądowego obowiązującą.

§. 22.

Co do policzania kosztów sądowych, jako też co do policzania należytości rzeczników i adwokatów w sprawach, przychodzących przed Wyższy Sąd handlowy związkowy, dają miarę przepisy, według którychby koszta i należytości policzać się musiały, gdyby sprawa była przed najwyższy przyszła sąd krajowy. Wyższych kosztów, powstających w skutek podróży zamiejscowego rzecznika lub adwokata na miejsce siedziby Wyższego Sądu handlowego związkowego, nie potrzebuje zwracać przeciwna strona. Papier stęplowy i marki stęplowe nie powinny używane być u Wyższego Sądu handlowego związkowego, raczéj kwota stępli, jakieby — w razie, żeby sprawa przed najwyższy była została wytoczoną sąd krajowy — musiały według ustaw krajowych za mające tamże miejsce ekspedycye, rachując w to dekreta, uchwały i wyroki, być zużyte — ma zostać tytułem należytości sądowéj obliczoną i z kosztami sądowemi ściągniętą. Toż rozumie się i o wystósowanych do Wyższego Sądu handlowego związkowego wniosków i podań stron.

Koszta, za czynności Wyższego Sądu handlowego związkowego policzać się mające, wpływają do kasy związkowéj. Od procedury powstałéj przez to, iż sprawa wpierw przed niewłaściwy dostała się sąd i przez tenże została właściwemu wydaną, nie policzają się koszta sądowe.

§. 23.

Członkowie Wyższego Sądu handlowego związkowego ustanawiają się na całe życie.

Członek Wyższego Sądu handlowego związkowego utraca swój urząd i połączoną z nim

Gehaltes verlustig: wenn dasselbe in dem Strafverfahren durch Erkenntniß des zuständigen Gerichts eines Bundesstaates zum Amtsverluste, zu einer entehrenden Strafe, zu einer nicht entehrenden Freiheitsstrafe von längerer als einjähriger Dauer, oder wegen eines entehrenden Verbrechens oder Vergehens zu einer Strafe rechtskräftig verurtheilt worden ist.

Entsteht Zweifel darüber, ob einer der vorstehend bezeichneten Fälle vorliege, so wird hierüber im Plenum des Bundes-Oberhandelsgerichts entschieden.

§. 24.

Ist gegen ein Mitglied des Bundes-Oberhandelsgerichts eine Untersuchung (§. 23.) eingeleitet worden, so kann das Bundes-Oberhandelsgericht mittelst Plenarbeschlusses die Suspension des Angeschuldigten von seinem Amte für die Dauer der Untersuchung aussprechen.

Die Suspension tritt von Rechtswegen ein, wenn gegen den Angeschuldigten die Untersuchungshaft verhängt wird.

Durch die Suspension wird das Recht auf den Genuß des vollen Gehalts während der Dauer der Suspension nicht berührt.

§. 25.

Wenn ein Mitglied des Bundes-Oberhandelsgerichts durch ein körperliches Gebrechen oder durch Schwäche seiner körperlichen oder geistigen Kräfte zur Erfüllung seiner Amtspflichten dauernd unfähig wird, so tritt seine Versetzung in den Ruhestand gegen Gewährung einer Pension ein.

Die jährliche Pension beträgt bis zur Vollendung des zehnten Dienstjahres $^{20}/_{60}$ des Gehalts; sie erhöht sich mit der Vollendung eines jeden folgenden Dienstjahres und bis zur Vollendung des fünfzigsten Dienstjahres um je $^{1}/_{60}$ des Gehalts.

pensyą: skoro w procedurze karnéj został wyrokiem właściwego sądu którego państwa związkowego skazanym prawomocnie na utratę urzędu, na hańbiącą karę, na nie hańbiącą karę wolności wyżéj roku, lub o hańbiącą zbrodnię lub przestępstwo na karę.

W razie powstania wątpliwości co do tego, czyli który z przerzeczonych przypadków zachodzi, decyduje plenum Wyższego Sądu handlowego związkowego.

§. 24.

Jeżeli przeciw członkowi Wyższego Sądu handlowego związkowego zaprowadzono śledztwo (§. 23.), Wyższy Sąd handlowy związkowy mocen jest uchwałą plenarną orzec suspensyą obżałowanego z urzędu przez czas śledztwa.

Suspensya ma miejsce na mocy prawa, skoro przeciw obżałowanemu zadekretowano areszt śledczy.

Suspensyą nie narusza się prawo do używania całéj pensyi podczas trwania suspensyi.

§. 25.

Gdyby członek Wyższego Sądu handlowego związkowego w skutek cielesnéj ułomności albo dla słabości swych sił cielesnych lub umysłowych stał się trwale do wypełniania obowiązków urzędu swego niezdolnym, ma miejsce odstawienie jego w stan spoczynku za przyznaniem emerytury.

Roczna emerytura wynosi aż do skończenia dziesiątego roku służby $^{20}/_{60}$ pensyi; zwyższa ona się z ukończeniem każdego dalszego roku służbowego i do ukończenia pięćdziesiątego roku służby o $^{1}/_{60}$ pensyi.

Bei Berechnung der Dienstzeit wird die Zeit mitgerechnet, während welcher das Mitglied sich im Dienste des Norddeutschen Bundes oder im Staats- oder Kommunaldienste eines Bundesstaates befunden oder in einem Bundesstaate als Anwalt, Advokat, Notar, Patrimonialrichter oder als öffentlicher Lehrer des Rechts an einer Deutschen Universität fungirt hat.

Liegen die Voraussetzungen der Versetzung eines Mitgliedes in den Ruhestand vor, ohne daß dasselbe ein hierauf gerichtetes Gesuch einreicht, so kann die Versetzung dieses Mitgliedes in den Ruhestand durch Plenarbeschluß des Bundes-Oberhandelsgerichts ausgesprochen werden.

Das Verfahren bestimmt sich nach den in der Anlage veröffentlichten Vorschriften der §§. 56—63. des Königlich Preußischen Gesetzes, betreffend die Dienstvergehen der Richter und die unfreiwillige Versetzung derselben auf eine andere Stelle oder in den Ruhestand, vom 7. Mai 1851. Die Verrichtungen des Staatsanwaltes und des Untersuchungsrichters werden von je einem Mitgliede des Bundes-Oberhandelsgerichts, welches der Präsident ernennt, wahrgenommen.

§. 26.

Die in den §§. 23—25. bezeichneten Entscheidungen und Beschlüsse des Bundes-Oberhandelsgerichts können mit einem Rechtsmittel nicht angefochten werden.

§. 27.

Der Zeitpunkt, mit welchem dieses Gesetz in Wirksamkeit tritt, wird durch Verordnung des Bundespräsidiums bestimmt. In den zu diesem Zeitpunkte bei einem obersten Landesgerichtshofe bereits anhängigen Sachen tritt die Zuständigkeit des Bundes-Oberhandelsgerichts nicht ein. Als anhängig gelten auch diejenigen Sachen, in welchen die Absendung der Akten zur Instruktion oder zur Abfassung der Entscheidung bereits beschlossen ist.

Przy rachowaniu czasu służby policza się czas, przez który członek zostawał w służbie Związku północno-niemieckiego lub w służbie rządowéj albo komunalnéj którego państwa związkowego, albo urzędował w którém państwie związkowém jako rzecznik, adwokat, notaryusz, sędzia patrymonialny lub wreszcie jako profesor publiczny prawa na wszechnicy niemieckiéj.

Jeżeli zachodzą powody odstawienia członka w stan spoczynku, bez podania przez członka skierowanego ku temu wniosku, może odstawienie członka tegoż w stan spoczynku zostać uchwałą plenarną Wyższego Sądu handlowego związkowego orzeczoném.

Procedura stosuje się do ogłoszonych w aneksie przepisów §§. 56—63. królewsko-pruskiéj ustawy, dotyczącéj przewinień służbowych sędziów i mimowolnego przesadzania takowych na inne miejsce lub odstawiania w stan spoczynku, z 7. Maja 1851. Funkcye prokuratora i sędziego śledczego pełnią po jednym członku Wyższego Sądu handlowego związkowego, których prezes mianuje.

§. 26.

Oznaczone w §§. 23—25. decyzye i uchwały Wyższego Sądu handlowego związkowego nie ulegają zaczepieniu przez żaden środek prawny.

§. 27.

Chwila, w któréj obecne prawo nabiera mocy obowiązującéj, wyznaczy się rozporządzeniem prezydyum związkowego. W sprawach, do chwili téjże przed jakim najwyższym sądem krajowym już się toczących, nie ma miejsca kompetencya Wyższego Sądu handlowego związkowego. Za toczące się mają uważane być i te sprawy, w których uchwaloną już została transmisya akt celem instrukcyi lub redakcyi wyroku.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 12. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 12. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Anlage.

(Zu §. 25.)

Auszug

aus dem Königlich Preußischen Gesetz, betreffend die Dienstvergehen der Richter und die unfreiwillige Versetzung derselben auf eine andere Stelle oder in den Ruhestand, vom 7. Mai 1851.

§. 56.

Ein Richter, welcher durch Blindheit, Taubheit oder ein sonstiges körperliches Gebrechen, oder wegen Schwäche seiner körperlichen oder geistigen Kräfte zu der Erfüllung seiner Amtspflichten dauernd unfähig ist, muß in den Ruhestand versetzt werden.

Dodatek.

(Do §. 25.)

Wyciąg

z królewsko-pruskiéj ustawy, tyczącéj się przewinień służbowych sędziów i mimowolnego przesadzania takowych na inne miejsce lub odstawiania w stan spoczynku, z 7. Maja 1851.

§. 56.

Sędzia, który przez ślepotę, głuchotę (brak wzroku i słuchu) albo inne cielesne ułomności, albo przez słabość swych cielesnych albo umysłowych sił do wypełnienia swych obowiązków urzędowych trwale się stał niezdolnym, w nieczynność ma być przesadzonym.

§. 57.

Sucht der Richter in einem solchen Falle seine Versetzung in den Ruhestand nicht nach, so findet das in den nachstehenden Paragraphen vorgeschriebene Verfahren statt.

§. 58.

Der Richter oder sein nöthigenfalls hierzu besonders zu bestellender Kurator wird von dem Vorsitzenden des Gerichts, dessen Mitglied er ist, schriftlich unter Angabe der Gründe darauf aufmerksam gemacht, daß der Fall der Versetzung in den Ruhestand vorliege.

In Ansehung der Einzelrichter hat den Beruf hierzu der Präsident oder Direktor desjenigen Gerichts erster Instanz, in dessen Gerichtssprengel der Einzelrichter angestellt ist; in Ansehung der Präsidenten oder Direktoren der Gerichte erster Instanz der Erste Präsident des Appellationsgerichts; in Ansehung der Ersten Präsidenten der Appellationsgerichte der Erste Präsident des obersten Gerichtshofes.

§. 59.

Die in dem vorhergehenden Paragraphen vorgeschriebene Eröffnung geschieht durch den zuständigen Vorsitzenden von Amtswegen oder auf den Antrag der Staatsanwaltschaft.

Wird sie nicht vorgenommen, so beschließt das unmittelbar höhere Gericht, oder wenn es sich um den Ersten Präsidenten eines Appellationsgerichts oder ein Mitglied eines obersten Gerichtshofes handelt, dieser Gerichtshof in seiner Plenarversammlung, von Amtswegen oder auf den Antrag der Staatsanwaltschaft, daß sie stattfinden solle, und in diesem Falle muß sie von dem Ersten Präsidenten des beschließenden Gerichts vorgenommen werden.

§. 57.

Jeżeli sędzia swojego przesadzenia w nieczynność nie poszukuje, natenczas postępowanie w następujących paragrafach przepisane ma miejsce.

§. 58.

Sędzia lub jego kurator, w razie potrzeby do tego szczególnie mający być ustanowionym, od przewodniczącego sądu, którego on jest członkiem, piśmiennie z podaniem powodów zostanie o tém uwiadomiony, iż przypadek przesadzenia w stan nieczynności zachodzi.

Względem sędziów pojedynczych prezydent albo dyrektor sądu pierwszéj instancyi, w którego obwodzie sądowym sędzia pojedynczy jest umieszczonym, do tego ma powołanie; względem prezydentów albo dyrektorów sądów pierwszéj instancyi pierwszy prezydent sądu apelacyjnego; względem prezydentów pierwszych sądów apelacyjnych pierwszy prezydent najwyższego sądu.

§. 59.

Oznajmienie w paragrafach poprzednich przepisane nastąpi przez mającego upoważnienie przewodniczącego z urzędu albo na wniosek prokuratoryi rządowéj.

Jeżeli się nie przedsiębierze, natenczas bezpośrednio wyższy sąd, albo jeżeli chodzi o pierwszego prezydenta sądu apelacyjnego albo członka najwyższego sądu, tenże sąd w swojém zgromadzeniu plenarném z urzędu albo na wniosek prokuratoryi rządowéj uchwali, iż ma mieć miejsce, a w takim razie od pierwszego prezydenta sądu uchwalającego przedsięwziętém być musi.

Dem Ersten Präsidenten eines obersten Gerichtshofes kann die Eröffnung nur auf Grund eines Beschlusses dieses Gerichtshofes gemacht werden, welcher alsdann von dem gesetzlichen Stellvertreter des Ersten Präsidenten vollzogen wird.

§. 60.

Wenn der Richter oder dessen Kurator nicht innerhalb sechs Wochen von dem Tage der ihm in Gemäßheit der §§. 58. oder 59. gemachten Eröffnung seine Versetzung in den Ruhestand freiwillig nachsucht, so muß, wenn es sich um ein Mitglied eines obersten Gerichtshofes oder um den Ersten Präsidenten eines Appellationsgerichts handelt, oder wenn in Gemäßheit des §. 59. ein Beschluß des obersten Gerichtshofes ergangen ist, dieser Gerichtshof, in allen übrigen Fällen das Appellationsgericht, nachdem ihm die etwaige Gegenerklärung des betreffenden Richters vorgelegt worden ist, in einer Plenarversammlung darüber Beschluß fassen, ob dem Verfahren Fortgang zu geben sei oder nicht.

§. 61.

Beschließt das Gericht die Fortsetzung des Verfahrens, so ernennt dessen Erster Präsident einen Richter-Kommissar. Dieser hat die Thatsachen, durch welche die Versetzung in den Ruhestand begründet werden soll, zu erörtern, die erforderlichen Zeugen und Sachverständigen eidlich zu vernehmen, und zum Schlusse den Richter oder dessen Kurator mit seiner Erklärung über das Ergebniß der Erörterung zu hören.

§. 62.

Die geschlossenen Akten werden dem Gerichte vorgelegt, welches in seiner Plenarversammlung nach Anhörung der Staatsanwaltschaft darüber Beschluß faßt, ob der Fall der Versetzung in den Ruhestand vorliege. Das Gericht kann vor Abfassung dieses Beschlusses die Vorladung der Zeugen und der

Pierwszemu prezydentowi najwyższego sądu oznajmienie tylko na mocy uchwały tegoż sądu uczynioném być może, która natenczas od prawnego zastępcy pierwszego prezydenta wykonaną zostanie.

§. 60.

Jeżeli sędzia albo jego kurator w przeciągu sześciu tygodni od dnia uczynionego mu stósownie do §§. 58. albo 59. uwiadomienia swego przesadzenia w nieczynność dobrowolnie nie poszukuje, natenczas jeżeli o członka najwyższego sądu albo o pierwszego prezydenta sądu apelacyjnego chodzi, albo jeżeli stósownie do §. 59. uchwała najwyższego sądu zapadła, tenże sąd, we wszystkich innych przypadkach sąd apelacyjny, po przedłożeniu mu jakiéjkolwiek odpowiedzi dotyczącego sędziego, w zgromadzeniu plenarném, o tém stanowić musi, czy postępowanie ma mieć dalszy postęp, lub nie.

§. 61.

Jeżeli sąd dalsze postępowanie uchwali, natenczas pierwszy prezydent tegoż mianuje sędziego komisarza. Tenże czyny, któremi przesadzenie w nieczynność ma być uzasadnione, roztrząsnąć, potrzebnych świadków i znawców pod przysięgą słuchać, i nakoniec sędziego albo jego kuratora ze swém oświadczeniem względem rezultatu roztrząśnienia słuchać powinien.

§. 62.

Akta zawarte sądowi przedłożone zostaną, który w swojém zgromadzeniu plenarném po słuchaniu prokuratoryi rządowéj o tém stanowi, czyli przypadek przesadzenia w nieczynność zachodzi. Sąd wprzódy może rozporządzić, iż świadkowie i znawcy ustnie w posie-

Sachverständigen zum Zwecke ihrer mündlichen Vernehmung in der Sitzung verordnen. Dem Gerichte steht es jederzeit zu, das Erscheinen des betheiligten Richters unter der Warnung zu verordnen, daß bei seinem Ausbleiben ein Anwalt zu seiner Vertretung nicht zugelassen wird.

§. 63.

Der Beschluß ist einem Rechtsmittel nicht unterworfen. Er wird dem Justizminister übersandt, welcher, wenn derselbe dahin lautet, daß der Fall der Versetzung in den Ruhestand vorliege, das Weitere zu veranlassen hat.

dzeniu słuchani być mają. Sądowi każdego czasu wolno, stawienie się dotyczącego sędziego pod ostrzeżeniem rozporządzić, iż przy niestawieniu się obrońca do jego zastępstwa przypuszczonym nie zostanie.

§. 63.

Uchwała środkowi prawa nie podlega. Nadseła się Ministrowi sprawiedliwości, który, jeżeli takowa w téj mierze brzmi, iż przypadek przesadzenia w nieczynność zachodzi, dalsze ma rozporządzić.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 23.

(Nr. 305.) Gesetz, betreffend die Feststellung des Haushalts-Etats des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870. Vom 13. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Der diesem Gesetze als Anlage beigefügte Bundeshaushalts-Etat für das Jahr 1870. wird

in Ausgabe auf 75,958,495 Thlr., nämlich:

auf 71,752,106 Thlr. an fortdauernden, und

auf 4,206,389 Thlr. an einmaligen und außerordentlichen Ausgaben, und

in Einnahme auf 75,958,495 Thlr.

festgestellt.

§. 2.

Die den Einnahmen des Norddeutschen Bundes im Jahre 1870. in Folge des Gesetzes, betreffend

Ausgegeben zu Berlin den 23. Juni 1869.

(No. 305.) Prawo tyczące się ustanowienia Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1870. Z dnia 13. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Dołączony do tego prawa w dodatku Etat związkowy na rok 1870. ustanawia się

w rozchodzie na 75,958,495 tal., to jest:

na 71,752,106 tal. w ciągłych, a

na 4,206,389 tal. w jednokrotnych i nadzwyczajnych rozchodach, a

w przychodzie na 75,958,495 tal.

§. 2.

Przystępujące do przychodów Związku północno-niemieckiego w roku 1870. w następ-

Wydany w Berlinie dnia 23. Czerwca 1869.

die Portofreiheiten im Gebiete des Norddeutschen Bundes, hinzutretenden Mehr-Erträge der Postverwaltung werden auf 1,800,000 Thlr. veranschlagt und sind von den auf 24,858,723 Thlr. festgestellten Matrikularbeiträgen (Kapitel 7. der Einnahme) nach einem durch den Bundesrath vorläufig und unter Vorbehalt der Genehmigung des Reichstages festzustellenden Vertheilungsmaaßstabe in Abzug zu bringen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 13. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

stwie prawa, tyczącego się wolności od portoryum w obwodzie Związku północno-niemieckiego — nadwyżki intrat administracyi pocztowéj, obliczają się na 1,800,000 tal. i strącają z ustanowionych na 24,858,723 tal. składek matrykularnych (Rozdz. 7. przychodu) według mającéj się przez radę związkową tymczasowo, oraz z zastrzeżeniem przyzwolenia parlamentu ustanowić miary repartycyjnéj.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 13. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Haushalts-Etat

des

Norddeutschen Bundes

für

das Jahr 1870.

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		I. Fortdauernde Ausgaben.		
1.		**Bundes-Kanzleramt.**		
	1.	Besoldungen	—	65,350
	2.	Andere persönliche Ausgaben	—	5,500
	3.	Sächliche Ausgaben	—	20,000
	4.	Normal-Eichungskommission des Norddeutschen Bundes	—	6,400
	5.	Verwaltung der Bundesschuld	—	1,700
	6.	Pensionen und Unterstützungen	—	93,000
	7.	Dispositionsfonds	—	30,000
		Summe Kap. 1.	—	221,950
2.		**Bundesrath und Ausschüsse des Bundesrathes.**		
		Die erforderlichen Ausgaben werden für jetzt aus den unter Kap. 1. ausgesetzten Fonds mit bestritten.		
3.		**Reichstag.**		
	1.	Büreaukosten	—	16,845
	2.	Stenographie	—	3,318
	3.	Unterhaltung der Amtswohnung des Präsidenten	—	400
		Summe Kap. 3.	—	20,563
4.		**Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten.**		
		Ministerium.		
	1.	Besoldungen	—	92,450
	2.	Andere persönliche Ausgaben	—	10,600
	3.	Zu Amtsbedürfnissen	—	11,000
		Latus		114,050

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport	—	114,050
	4.	Kurier- und Reisekosten, Postgeld und ähnliche Ausgaben	—	40,000
	5.	Zur Unterhaltung der Dienstgebäude	—	4,500
		Gesandtschaften.		
	6.	Besoldungen	—	515,370
	7.	Amtsbedürfnisse, Porto und ähnliche Ausgaben	—	36,600
	8.	Reisekosten und Diäten der gesandtschaftlichen Beamten	—	23,200
	9.	Zur Unterhaltung der Dienstwohnungen	—	14,000
	10.	Vermischte Ausgaben	—	38,000
		Extraordinaria.		
	11.	Kommissionskosten	—	15,000
	12.	Entschädigungen für Kursverluste und Kanzleigeschenke	—	4,060
	13.	Unterstützungen und Remunerationen für Beamte des Ministeriums und der Gesandtschaften	—	3,000
	14.	Unterstützungen und Pensionen für Wittwen und Waisen von Beamten	—	950
	15.	Geheime Ausgaben	—	16,000
	16.	Sonstige Ausgaben	—	38,000
		Zusammen	—	862,730
		Davon gehen ab als Aufwand für die Besorgung speziell Preußischer Angelegenheiten	—	30,000
		Bleibt Summe Kap. 4.	—	832,730
5.		**Bundeskonsulate.**		
	1.	Besoldungen, Lokalzulagen und Remunerationen:		
		1. General-Konsulate	122,750	—
		2. Konsulate	78,800	—
		Latus	201,550	—

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport.....	201,550	
		3. Vize-Konsulate	9,200	
		4. Remunerationen für die nicht fest angestellten Beamten und Unterbedienten bei den General-Konsulaten, Konsulaten und Vize-Konsulaten.....	41,700	252,450
	2.	An Miethen für die Geschäftslokale, zu Büreaukosten und sonstigen amtlichen Ausgaben der Konsulate	—	66,000
	3.	Allgemeiner Dispositionsfonds	—	6,000
	4.	Dispositionsfonds zu außerordentlichen Remunerationen und Unterstützungen für die Konsulats-Beamten	—	1,060
	5.	Zu Unterstützungen für hülfsbedürftige Bundes-Angehörige im Auslande		10,000
		Summe Kap. 5.	—	335,450
6.		**Militairverwaltung.**		
		Für sämmtliche Bedürfnisse der Militairverwaltung, und zwar für 299,704 Mann à 225 Thlr., unter Berücksichtigung der Erlasse, welche einzelnen Bundesstaaten vertragsmäßig gewährt sind.....	—	66,699,765
		Summe Kap. 6. für sich.		
7.		**Marineverwaltung.**		
		Centralverwaltung.		
	1.	Besoldungen	—	63,450
	2.	Andere persönliche Ausgaben	—	9,300
	3.	Sächliche Ausgaben	—	8,100
		Latus	—	80,850

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport	—	80,850
		Verwaltungsbehörden.		
	4.	Persönliche Ausgaben der Intendantur	—	20,700
	5.	Sächliche Ausgaben derselben	—	3,200
	6.	Persönliche Ausgaben der Lokalverwaltung..	—	25,150
		Militairpersonal.		
	7.	Kommandobehörden.....	—	25,652
	8.	Sonstiges Militairpersonal	—	926,981
		Indiensthaltung der Fahrzeuge.		
	9.	Persönliche Ausgaben	—	59,000
	10.	Sächliche Ausgaben	—	681,000
		Tit. 9. und 10. sind in sich und gegenseitig von einem Jahre in das andere übertragungsfähig.		
		Krankenpflege.		
	11.	Persönliche Ausgaben	—	32,610
	12.	Sächliche Ausgaben.....	—	27,000
	13.	Servis- und Garnison-Verwaltungskosten ..	—	48,000
	14.	Reisekosten.....	—	44,000
		Unterrichtswesen und für wissenschaftliche Zwecke.		
	15.	Persönliche Ausgaben	—	5,650
	16.	Sächliche Ausgaben.....	—	5,960
		Material.		
	17.	Persönliche Ausgaben	—	151,557
	18.	Kosten des Werft- und des Depotbetriebes im Allgemeinen und der Unterhaltung der Fahrzeuge und ihres Inventars.....	—	800,000
	19.	Unterhaltung der Gebäude.....	—	30,000
		Latus.....	—	2,967,310

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport	—	2,967,310
	20.	Munition und Schießversuche und Unterhaltung des Artillerie-Materials und Inventars Tit. 18. 19. und 20. übertragen sich von einem Jahre in das andere.	—	100,000
		Lootsenwesen und Betonnung der Jade.		
	21.	Persönliche Ausgaben	—	12,360
	22.	Sächliche Ausgaben	—	7,975
		Invalidenwesen.		
	23.	Pensionen, Erziehungsgelder und Unterstützungen	—	25,353
		Insgemein.		
	24.	Sächliche Ausgaben	—	18,950
		Summe Kap. 7.	—	3,131,948
8.		**Bundesschuld.**		
		Zur Verzinsung der Bundesanleihe (Gesetz vom 9. November 1867)	—	450,000
		Summe Kap. 8. für sich		
9.		**Rechnungshof des Norddeutschen Bundes.**		
	1.	Besoldungen	—	54,200
	2.	Andere persönliche Ausgaben	—	2,300
	3.	Sächliche Ausgaben	—	3,200
		Summe Kap. 9.	—	59,700
		Dazu „ „ 8.	—	450,000
		„ „ 7.	—	3,131,948
		„ „ 6.	—	66,699,765
		„ „ 5.	—	335,450
		„ „ 4.	—	832,730
		„ „ 3.	—	20,563
		„ „ 2.	—	—
		„ „ 1.	—	221,950
		Summe I. Fortdauernde Ausgaben	—	71,752,106

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		II. Einmalige und außerordentliche Ausgaben.		
1.		**Bundes-Kanzleramt.**		
	1.	Zur Erwerbung eines Grundstücks für den Bund, zweite Rate	—	173,057
	2.	Dispositionsfonds zur Bestreitung von Ausgaben der Normal-Eichungs-Kommission des Norddeutschen Bundes	—	5,000
		Summe Kap. 1.	—	178,057
2.		**Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten.**		
		Darlehn an den Evangelisch-Deutschen Wohlthätigkeits-Verein zu Konstantinopel	—	30,000
		Summe Kap. 2. für sich.		
3.		**Bundeskonsulate.**		
		Für das Baugrundstück zu dem Generalkonsulats-Gebäude in Alexandrien	—	9,000
		Summe Kap. 3. für sich.		
4.		**Postverwaltung.**		
	1.	Für Satz, Druck und Papier zur Herstellung einer neuen Ausgabe der Postdienst-Instruktion	15,000	
	2.	Zur Beschaffung der nach der Maaß- und Gewichts-Ordnung vom 17. August 1868. den Postanstalten zu liefernden neuen Gewichte; erste Rate	12,000	
		Latus für sich.		27,000

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport	—	27,000
	3.	Dispositionsfonds des Bundespräsidiums zur Herstellung normaler Posteinrichtungen in den Hansestädten, und zwar:		
		für Lübeck	841	
		" Bremen	1,355	
		" Hamburg	2,877	
				5,073
		Summe Kap. 4.	—	32,073
5.		**Telegraphenverwaltung.**		
	1.	Zu neuen Anlagen Behufs Vermehrung der Telegraphen-Verbindungen und zur Einrichtung von neuen Telegraphen-Stationen	—	31,500
	2.	Zur Erwerbung eines Gebäudes in Berlin zur Unterbringung der General-Direktion der Telegraphen (2. Rate)	—	10,000
	3.	Zur Erwerbung eines Telegraphen-Dienstgebäudes in Görlitz (4. Rate)	—	3,583
	4.	Desgleichen in Dresden (2. Rate)	—	10,000
	5.	Desgleichen in Königsberg i. Pr. (1. Rate) ..	—	5,000
	6.	Entschädigung an die Großherzoglich Hessische Regierung für den von derselben abgetretenen Antheil an dem Main-Neckar Staatstelegraphen	—	7,724
	7.	Zur allmäligen Erwerbung der von Kommunen hergestellten Telegraphen-Anlagen und Stationen	—	10,000
		Summe Kap. 5.	—	77,807
6.		**Militairverwaltung.**		
		Zur Küstenbefestigung	—	1,251,076
		Summe Kap. 6. für sich.		

Kapitel.	Titel.	Ausgabe.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
7.		**Marineverwaltung.**		
	1.	Zur Fortsetzung der Hafenbauten an der Jade	600,000	
	2.	Zur Befestigung des Jadehafens und zur Beschaffung der Armirung	800,000	
	3.	Zur Fortsetzung der Bauten des Kieler Etablissements	500,000	
	4.	Zur Befestigung des Kieler Hafens und zur Beschaffung der Armirung	600,000	
	5.	Für Land- und Wasserbauten	200,000	
	6.	Zum Bau von Schiffen und zur Beschaffung der Armirung derselben	1,460,000	
	7.	Für unterseeische Hafen-Vertheidigung	10,000	
	8.	Zur Beschaffung von Bekleidungs-Augmentations-Vorräthen	27,300	
	9.	Zur Beschaffung von Unterrichtsmitteln für die Marineschule	2,700	
			4,200,000	
		Davon werden im Wege des Kredits zu decken sein	1,571,624	
		bleiben		2,628,376
		Summe Kap. 7.	—	2,628,376
		Dazu " " 6.	—	1,251,076
		" " 5.	—	77,807
		" " 4.	—	32,073
		" " 3.	—	9,000
		" " 2.	—	30,000
		" " 1.	—	178,057
		Summe II. Einmalige und außerordentliche Ausgaben	—	4,206,389
		Dazu " I. Fortdauernde Ausgaben ...	—	71,752,106
		Summe der Ausgabe	—	75,958,495

Kapitel.	Titel.	Einnahme.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
1.		**Zölle und Verbrauchssteuern.**		
		a. Von dem Zollvereine.		
	1.	Ein- und Ausgangsabgaben	—	19,089,660
	2.	Rübenzuckersteuer	—	7,573,800
	3.	Salzsteuer	—	8,115,340
	4.	Tabakssteuer	—	247,400
	5.	Branntweinsteuer und Uebergangsabgabe von Branntwein	—	9,693,920
	6.	Braumalzsteuer und Uebergangsabgabe von Bier	—	2,737,650
		b. Von Bundesgebieten und Bundesstaaten, welche nicht dem Zollvereine angehören.		
	7.	Aversen für Zölle und Verbrauchssteuern von		
		a) Preußen	—	141,410
		b) Oldenburg	—	4,150
		c) Bremen	—	247,370
		d) Hamburg	—	656,250
		Summe Kap. 1	—	48,506,950
2.		**Wechselstempelsteuer**	1,400,000	—
		Davon ab, gemäß §. 27. des Gesetzes über die Wechselstempelsteuer vom 10. Juni 1869. 36 pCt. oder	504,000	—
		Bleiben	—	896,000
		Summe Kap. 2. für sich.		
3.		**Post- und Zeitungsverwaltung.**		
		a. Einnahme.		
	1.	Porto	16,817,120	—
	2.	Personengeld	2,960,000	—
		Latus	19,777,120	—

Kapitel.	Titel.	Einnahme.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport	19,777,120	—
	3.	Gebühren für Bestellung von Postsendungen am Orte	421,350	—
	4.	Gebühren für Bestellung von Postsendungen im Umkreise der Postanstalten	671,870	—
	5.	Sonstige Gebühren	51,180	—
	6.	Vermischte Einnahmen	154,390	—
	7.	Zuschuß aus der Telegraphenkasse	197,360	—
	8.	Postdampfschiffs-Verbindungen	59,000	—
	9.	Debit der Zeitungen, des Bundesgesetzblattes und des Postamtsblattes	529,000	—
		Summe der Einnahme	21,861,270	—
		b. Ausgabe.		
		Betriebsausgaben.		
	1.	Besoldungen und Remunerationen	7,308,835	—
	2.	Besoldungen und Remunerationen ꝛc. für Landbriefträger	1,323,965	—
	3.	Andere persönliche Ausgaben	985,850	—
	4.	Bau und Unterhaltung der Postwagen	1,137,370	—
	5.	Postfuhrkosten	6,080,945	—
	6.	Vergütungen an Eisenbahngesellschaften	320,000	—
	7.	Vermischte Ausgaben	70,220	—
	8.	Verwaltungs- und Betriebsausgaben in den Hansestädten	251,599	—
		Verwaltungsausgaben.		
	9.	Generalpostamt, Besoldungen	120,900	—
	10.	Dasselbe, Dispositionsfonds	12,150	—
	11.	Ober-Postdirektionen, Besoldungen	553,069	—
	12.	Dieselben, Dispositionsfonds	81,500	—
		Latus	18,246,403	—

Kapitel.	Titel.	Einnahme.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport	18,246,403	—
	13.	Andere persönliche Ausgaben	703,012	—
	14.	Sächliche Ausgaben	2,024,300	—
	15.	Erwerbung von Grundstücken, Erbauung und Unterhaltung der Posthäuser, Abgaben und Lasten	206,782	—
	16.	Vergütungen an auswärtige Postbehörden ꝛc.	34,647	—
	17.	Restitutionen aus der Einnahme	186,865	—
	18.	Entschädigung für verlorene und beschädigte Postsendungen	25,990	—
	19.	Kosten der Dampfschiffahrts-Verbindungen .	80,000	—
		Bundesgesetzblatts- und Zeitungsdebits-Komtoir.		
	20.	Besoldungen	45,425	—
	21.	Andere persönliche Ausgaben	2,400	—
	22.	Sächliche und vermischte Ausgaben	41,075	—
		Summe der Ausgabe	21,596,899	—
		Die Einnahme beträgt	21,861,270	—
		Mithin ist Ueberschuß	264,371	264,371
		Davon sind zu gemeinsamen außerordentlichen Ausgaben (Abschn. II. Kap. 4. Nr. 1. u. 2. der Ausgabe) erforderlich	27,000	—
		Bleiben zur Vertheilung disponibel	237,371	—
4.		**Telegraphenverwaltung.**		
		a. Einnahme.		
	1.	Gebühren für Beförderung telegraphischer Depeschen	2,906,000	—
	2.	Vermischte Einnahmen	28,300	—
		Summe	2,934,300	—

Kapitel.	Titel.	Einnahme.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		b. Ausgabe.		
		Betriebsausgaben.		
	1.	Besoldungen	1,100,482	—
	2.	Andere persönliche Ausgaben	324,570	—
	3.	Anschaffung und Unterhaltung der Apparate und Batterien, sowie Unterhaltung der Stations-Einrichtungen	92,765	—
	4.	Unterhaltung und Verlegung der Telegraphenlinien	294,800	—
		(Tit. 4. ist von einem Jahr in das andere übertragungsfähig.)		
		Verwaltungsausgaben.		
	5.	Centralverwaltung, Besoldungen	48,500	—
	6.	Dieselbe, Dispositionsfonds	9,550	—
	7.	Bezirksverwaltung, Besoldungen	108,186	—
	8.	Dieselbe, Dispositionsfonds	19,850	—
	9.	Andere persönliche Verwaltungskosten	42,300	—
	10.	Sächliche Ausgaben	426,775	—
	11.	Unterhaltung der Dienstgebäude	8,800	—
		(Tit. 11. ist von einem Jahre in das andere übertragungsfähig.)		
	12.	Vermischte Ausgaben	379,915	—
		Summe	2,856,493	—
		Die Einnahme beträgt	2,934,300	—
		Mithin ist Ueberschuß		77,807
		welcher zu den gemeinsamen extraordinairen Ausgaben (Abschnitt II. Kap. 5.) von gleicher Höhe erforderlich ist.		

Kapitel.	Titel.	Einnahme.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
5.		**Verschiedene Einnahmen**	—	103,568
		Summe Kap. 5. für sich.		
6.		**Aus der Bundesanleihe** (Gesetz vom 9. November 1867.)	—	1,251,076
		Summe Kap. 6. für sich.		
7.		**Matrikularbeiträge.**		
	1.	Preußen	—	20,765,458
	2.	Lauenburg	—	41,446
	3.	Sachsen	—	2,012,159
	4.	Hessen	—	216,596
	5.	Mecklenburg-Schwerin	—	476,762
	6.	Sachsen-Weimar	—	123,628
	7.	Mecklenburg-Strelitz	—	82,511
	8.	Oldenburg	—	169,503
	9.	Braunschweig	—	239,266
	10.	Sachsen-Meiningen	—	79,078
	11.	Sachsen-Altenburg	—	61,142
	12.	Sachsen-Koburg-Gotha	—	5,112
	13.	Anhalt	—	81,412
	14.	Schwarzburg-Rudolstadt	—	32,793
	15.	Schwarzburg-Sondershausen	—	29,535
	16.	Waldeck	—	25,810
	17.	Reuß ältere Linie	—	18,971
	18.	Reuß jüngere Linie	—	37,444
	19.	Schaumburg-Lippe	—	13,572
	20.	Lippe	—	50,619
	21.	Lübeck	—	18,718
	22.	Bremen	—	73,246
	23.	Hamburg	—	203,942
		Summe Kap. 7.....	—	24,858,723

Kapitel.	Titel.	Einnahme.	Rthlr.	Betrag. Rthlr.
		Transport Summe Kap. 7.....	—	24,858,723
		Dazu Summe Kap. 6.....	—	1,251,076
		" " 5.....	—	103,568
		" " 4.....	—	77,807
		" " 3.....	—	264,371
		" " 2.....	—	896,000
		" " 1.....	—	48,506,950
		Summe der Einnahmen.....	—	75,958,495
		Die Ausgaben betragen.....	—	75,958,495
		Balancirt.		

Berlin, den 13. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Etat

Związku północno-niemieckiego

na

rok 1870.

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	tal.	Ilość. tal.
		I. Rozchody ciągłe.		
1.		***Urząd Kanclerza związkowego.***		
	1.	Pensye	—	65,350
	2.	Inne rozchody osobiste	—	5,500
	3.	Rozchody nijakie	—	20,000
	4.	Normalna komisya sprawdzająca Związku północno-niemieckiego	—	6,400
	5.	Administracya długu związkowego	—	1,700
	6.	Emerytury i zapomogi	—	93,000
	7.	Fundusz dyspozycyjny	—	30,000
		Ogół Rozdz. 1.	—	221,950
2.		***Rada związkowa i wydziały rady związkowéj.***		
		Potrzebne rozchody opędzają się na teraz również z funduszów wyznaczonych pod Rozdz. 1.		
3.		***Parlament.***		
	1.	Koszta biurowe	—	16,845
	2.	Stenografia	—	3,318
	3.	Utrzymanie urzędowego mieszkania marszałka	—	400
		Ogół Rozdz. 3.	—	20,563
4.		***Ministerstwo spraw zewnętrznych.***		
		Ministerstwo.		
	1.	Pensye	—	92,450
	2.	Inne rozchody osobiste	—	10,600
	3.	Na potrzeby urzędowe	—	11,000
		Stronica		114,050

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia	—	114,050
	4.	Koszta kuryerskie i podróżowe, pocztowe i tym podobne rozchody	—	40,000
	5.	Na utrzymanie budynków służbowych	—	4,500
		Poselstwa.		
	6.	Pensye	—	515,370
	7.	Potrzeby urzędowe, portoryum i tym podobne rozchody	—	36,600
	8.	Koszta podróżowe i dyety urzędników poselskich	—	23,200
	9.	Na utrzymanie mieszkań służbowych	—	14,000
	10.	Rozchody mięszane	—	38,000
		Extraordinaria.		
	11.	Koszta komisyjne	—	15,000
	12.	Indemnizacye za straty kursowe i prezenta kancelaryjne	—	4,060
	13.	Zapomogi i remuneracye dla urzędników Ministerstwa i poselstw	—	3,000
	14.	Zapomogi i pensye dla wdów i sierót po urzędnikach	—	950
	15.	Rozchody tajne	—	16,000
	16.	Inne rozchody	—	38,000
		Ogółem	—	862,730
		Z tego odchodzi tytułem nakładu za załatwianie czysto pruskich interesów	—	30,000
		Zostaje się ogół Rozdz. 4.	—	832,730
5.		***Konsulaty związkowe.***		
	1.	Pensye, dopłaty lokalne i remuneracye:		
		1. Konsulaty jeneralne	122,750	—
		2. Konsulaty	78,800	—
		Stronica	201,550	—

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia	201,550	
		3. Wicekonsulaty	9,200	
		4. Remuneracye dla nie ustanowionych stale urzędników i podurzędników przy konsulatach jeneralnych, konsulatach i wicekonsulatach	41,700	252,450
	2.	Komorne za lokale urzędowe, na koszta biurowe i inne urzędowe rozchody konsulatów	—	66,000
	3.	Powszechny fundusz dyspozycyjny.....	—	6,000
	4.	Fundusz dyspozycyjny na nadzwyczajne remuneracye i zapomogi dla urzędników konsularnych	—	1,000
	5.	Na zapomogi dla potrzebujących wsparcia poddanych związkowych za granicą...	—	10,000
		Ogół Rozdz. 5.....	—	335,450
6.		***Administracya wojskowa.***		
		Na wszelkie potrzeby administracyi wojskowéj, i to na 299,704 żołnierza po 225 tal., z uwzględnieniem remisyi, jakie niektórym państwom związkowym na mocy traktatów przyzwolono	—	66,699,765
		Ogół Rozdz. 6. sam w sobie.		
7.		***Administracya marynarki.***		
		Administracya centralna.		
	1.	Pensye.....	—	63,450
	2.	Inne rozchody osobiste	—	9,300
	3.	Rozchody nijakie.....	—	8,100
		Stronica	—	80,850

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia.....	—	80,850
		Władze administracyjne.		
	4.	Osobiste rozchody intendantury	—	20,700
	5.	Nijakie rozchody takowéj	—	3,200
	6.	Osobiste rozchody administracyi lokalnéj	—	25,150
		Personał wojskowy.		
	7.	Władze komendy	—	25,652
	8.	Inny personał wojskowy	—	926,981
		Utrzymanie w stanie służbowym statków.		
	9.	Rozchody osobiste	—	59,000
	10.	Rozchody nijakie	—	681,000
		Tyt. 9. i 10. przenośne są same w sobie i wzajemnie z jednego roku na drugi.		
		Pielęgnowanie chorych.		
	11.	Rozchody osobiste	—	32,610
	12.	Rozchody nijakie	—	27,000
	13.	***Koszta administracyi serwisu i garnizonów***	—	48,000
	14.	***Koszta podróży***	—	44,000
		Instrukcya i na cele naukowe.		
	15.	Rozchody osobiste	—	5,650
	16.	Rozchody nijakie	—	5,960
		Materyał.		
	17.	Rozchody osobiste	—	151,557
	18.	Koszta warsztatów okrętowych i obrotu składowego w powszechności tudzież utrzymania statków i ich inwentarza ..	—	800,000
	19.	Utrzymanie budynków	—	30,000
		Stronica	—	2,967,310

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia	—	2,967,310
	20.	Amunicya i próby strzelania oraz utrzymanie materyału i inwentarza artyleryi	—	100,000
		Tyt. 18. 19. i 20. przenoszą się z jednego roku na drugi.		
		Rotmaństwo i obeczkowanie Jady.		
	21.	Rozchody osobiste	—	12,360
	22.	Rozchody nijakie	—	7,975
		Inwalidzi.		
	23.	Pensye, płace edukacyjne i zapomogi.....	—	25,353
		W powszechności.		
	24.	Rozchody nijakie.....	—	18,950
		Ogół Rozdz. 7.....	—	3,131,948
8.		***Dług związkowy.***		
		Na oprocentowanie pożyczki związkowéj (Prawo z 9. Listopada 1867.)	—	450,000
		Ogół Rozdz. 8. sam w sobie		
9.		***Trybunał obrachunkowy Związku północno-niemieckiego.***		
	1.	Pensye.....	—	54,200
	2.	Inne rozchody osobiste.....	—	2,300
	3.	Rozchody nijakie	—	3,200
		Ogół Rozdz. 9.....	—	59,700
		Do tego » » 8.....	—	450,000
		» » 7.....	—	3,131,948
		» » 6.....	—	66,699,765
		» » 5.....	—	335,450
		» » 4.....	—	832,730
		» » 3.....	—	20,563
		» » 2.....	—	—
		» » 1.....	—	221,950
		Ogół **I.** Rozchody ciągłe.....	—	71,752,106

Rozdział.	Tytuł.	Rozchód.	tal.	Ilość. tal.
		II. Rozchody jednokrotne i nadzwyczajne.		
1.		***Urząd Kanclerza związkowego.***		
	1.	Na akwizycyą gruntu dla Związku, druga rata	—	173,057
	2.	Fundusz dyspozycyjny na opędzenie rozchodów normalnéj komisyi sprawdzającéj Związku północno-niemieckiego...	—	5,000
		Ogół Rozdz. 1.....	—	178,057
2.		***Ministerstwo spraw zewnętrznych.***		
		Pożyczka ewanielicko-niemieckiemu towarzystwu dobroczynności w Konstantynopolu	—	30,000
		Ogół Rozdz. 2. sam w sobie.		
3.		***Konsulaty związkowe.***		
		Za grunt pod budynek dla konsulatu jeneralnego w Aleksandryi	—	9,000
		Ogół Rozdz. 3. sam w sobie.		
4.		***Administracya pocztowa.***		
	1.	Za czcionki, druk i papier na nową edycyą instrukcyi służbowéj pocztowéj	15,000	
	2.	Na sprawienie mających się według Regulaminu miar i wag z 17. Sierpnia 1868. zakładom pocztowym dostarczyć nowych gwichtów; pierwsza rata.....	12,000	
		Stronica sama w sobie.....		27,000

Rozdział.	Tytuł.	Przychód.	tal.	Ilość. tal.
1.		***Cła i podatki konsumcyjne.***		
		a. Od Związku celnego.		
	1.	Podatki wchodowe i wychodowe	—	19,089,660
	2.	Podatek od cukru z buraków	—	7,573,800
	3.	Podatek od soli	—	8,115,340
	4.	Podatek od tabaki	—	247,400
	5.	Podatek od wódki i podatek przechodowy od wódki	—	9,693,920
	6.	Podatek od słodu piwnego i podatek przechodowy od piwa	—	2,737,650
		b. Od krajów związkowych i państw związkowych, które do Związku celnego nie należą.		
	7.	Aversa za cła i podatki konsumcyjne od		
		a) Prus	—	141,410
		b) Oldenburga	—	4,150
		c) Bremy	—	247,370
		d) Hamburga	—	656,250
		Ogół Rozdz. 1.	—	48,506,950
2.		***Podatek stęplowy od weksli***	1,400,000	—
		Z tego odchodzi, stósownie do §. 27. prawa, tyczącego się podatku stęplowego od weksli, z 10. Czerwca 1869., 36 pCt. czyli	504,000	—
		zostaje się	—	896,000
		Ogół Rozdz. 2. sam w sobie.		
3.		***Administracya poczty i gazet.***		
		a. Przychód.		
	1.	Portoryum	16,817,120	—
	2.	Osobowe	2,960,000	—
		Stronica	19,777,120	—

Rozdział.	Tytuł.	Przychód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia	19,777,120	—
	3.	Należytości za odnoszenie przesyłek pocztowych w miejscu	421,350	—
	4.	Należytości za odnoszenie przesyłek pocztowych w okolicy zakładów pocztowych	671,870	—
	5.	Inne należytości	51,180	—
	6.	Przychody mięszane	154,390	—
	7.	Dopłata z kasy telegrafowéj	197,360	—
	8.	Komunikacye parowcami pocztowymi	59,000	—
	9.	Sprzedaż gazet, Zbioru praw związkowych i dziennika urzędowego pocztowego	529,000	—
		Ogół przychodu	21,861,270	—
		b. Rozchód.		
		Rozchody obrotowe.		
	1.	Płace i remuneracye	7,308,835	—
	2.	Płace i remuneracye i t. d. dla listonoszów na wieś	1,323,965	—
	3.	Inne rozchody osobiste	985,850	—
	4.	Budowa i utrzymanie wozów pocztowych	1,137,370	—
	5.	Koszta furmanek pocztowych	6,080,945	—
	6.	Wynagrodzenia towarzystwom kolei żelaznych	320,000	—
	7.	Rozchody mięszane	70,220	—
	8.	Rozchody administracyi i obrotu w miastach hanzeatyckich	251,599	—
		Rozchody administracyi.		
	9.	Jeneralny urząd pocztowy, płace	120,900	—
	10.	Tenże, fundusz dyspozycyjny	12,150	—
	11.	Wyższe dyrekcye pocztowe, płace	553,069	—
	12.	Też same, fundusz dyspozycyjny	81,500	—
		Stronica	18,246,403	—

Rozdział.	Tytuł.	Przychód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia.....	18,246,403	—
	13.	Inne rozchody osobiste.....	703,012	—
	14.	Rozchody nijakie.....	2,024,300	—
	15.	Akwizycya gruntów, budowa i utrzymanie domów pocztowych, podatki i ciężary.	206,782	—
	16.	Wynagrodzenia zagranicznym władzom pocztowym i t. d.	34,647	—
	17.	Restytucye z przychodu	186,865	—
	18.	Wynagrodzenie za zagubione i uszkodzone przesyłki pocztowe.....	25,990	—
	19.	Koszta komunikacyi parowcami.....	80,000	—
		Kantor sprzedaży Zbioru praw związkowych i gazet.		
	20.	Płace	45,425	—
	21.	Inne rozchody osobiste..	2,400	—
	22.	Rozchody nijakie i mięszane.....	41,075	—
		Ogół rozchodu	21,596,899	—
		Przychód wynosi ..	21,861,270	—
		Zatém nadwyżka ..	264,371	264,371
		Z tego potrzeba na wspólne rozchody nadzwyczajne (Dz. II. Rozdz. 4. No. 1. i 2. rozchodu)	27,000	—
		Pozostają rozporządzalne do repartycyi.....	237,371	—
4.		***Administracya telegrafii.***		
		a. Przychód.		
	1.	Należytości za ekspedycyą telegraficznych depesz	2,906,000	—
	2.	Przychody mięszane	28,300	—
		Ogół.....	2,934,300	—

Rozdział.	Tytuł.	Przychód.	tal.	Ilość. tal.
		b. Rozchód.		
		Rozchody obrotowe.		
	1.	Płace.....	1,100,482	—
	2.	Inne rozchody osobiste.....	324,570	—
	3.	Sprawienie i utrzymanie aparatów i bateryi, tudzież utrzymanie urządzeń po stacyach	92,765	—
	4.	Utrzymanie i przenoszenie linii telegrafowych	294,800	—
		(Tyt. 4. przenośny jest z jednego roku na drugi.)		
		Rozchody administracyjne.		
	5.	Administracya centralna, płace	48,500	—
	6.	Taż, fundusz dyspozycyjny	9,550	—
	7.	Administracya okręgowa, płace.....	108,186	—
	8.	Taż, fundusz dyspozycyjny	19,850	—
	9.	Inne osobiste koszta administracyjne.....	42,300	—
	10.	Rozchody nijakie	426,775	—
	11.	Utrzymanie budynków służbowych.....	8,800	—
		(Tyt. 11. przenośny jest z jednego roku na drugi.)		
	12.	Rozchody mięszane.....	379,915	—
		Ogół.....	2,856,493	—
		Przychód wynosi ..	2,934,300	—
		Zatém nadwyżka...		77,807
		która potrzebna jest na wspólne rozchody nadzwyczajne (Dz. II. Rozdz. 4.) równéj ilości.		

Rozdział.	Tytuł.	Przychód.	tal.	Ilość. tal.
5.		***Przychody różne***	—	103,568
		Ogół Rozdz. 5. sam w sobie.		
6.		***Z pożyczki związkowéj*** (Prawo z 9. Listopada 1867.)	—	1,251,076
		Ogół Rozdz. 6. sam w sobie.		
7.		***Składki matrykularne.***		
	1.	Prusy	—	20,765,458
	2.	Lawenburg	—	41,446
	3.	Saksonia	—	2,012,159
	4.	Hessya	—	216,596
	5.	Mecklenburg-Schwerin	—	476,762
	6.	Sachsen-Weimar	—	123,628
	7.	Mecklenburg-Strelitz	—	82,511
	8.	Oldenburg	—	169,503
	9.	Brunświk	—	239,266
	10.	Sachsen-Meiningen	—	79,078
	11.	Sachsen-Altenburg	—	61,142
	12.	Sachsen-Koburg-Gotha	—	5,112
	13.	Anhalt	—	81,412
	14.	Schwarzburg-Rudolstadt	—	32,793
	15.	Schwarzburg-Sondershausen	—	29,535
	16.	Waldeck	—	25,810
	17.	Reuss starszéj linii	—	18,971
	18.	Reuss młodszéj linii	—	37,444
	19.	Schaumburg-Lippe	—	13,572
	20.	Lippe	—	50,619
	21.	Lubeka	—	18,718
	22.	Brema	—	73,246
	23.	Hamburg	—	203,942
		Ogół Rozdz. 7.....	—	24,858,723

Rozdział.	Tytuł.	Przychód.	tal.	Ilość. tal.
		Z przeniesienia ogół Rozdz. 7.....	—	24,858,723
		Do tego ogół Rozdz. 6.....	—	1,251,076
		» 5.....	—	103,568
		» 4.....	—	77,807
		» 3.....	—	264,371
		» 2.....	—	896,000
		» 1.....	—	48,506,950
		Ogół przychodów	—	75,958,495
		Rozchody wynoszą	—	75,958,495
		Balansuje.		

Berlin, dnia 13. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 306.) Verordnung, betreffend die Feststellung des Etats der Militairverwaltung des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870. Vom 13. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen auf Grund der Artikel 62. und 71. der Verfassung des Norddeutschen Bundes, im Namen des Bundes, was folgt:

Der dieser Verordnung als Anlage beigefügte, dem Bundesrathe und dem Reichstage zur Kenntnißnahme und Erinnerung vorgelegte Haupt-Etat der Militairverwaltung des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870. wird auf den, in dem Bundeshaushalts-Etat für das Jahr 1870. unter Kapitel 6. der fortdauernden Ausgaben vorgesehenen Betrag von 66,699,765 Thlr. festgestellt.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 13. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

(No. 306.) Rozporządzenie, dotyczące ustanowienia Etatu administracyi wojskowéj Związku północno-niemieckiego na rok 1870. Z dnia 13. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy na mocy Artykułów 62. i 71. konstytucyi Związku północno-niemieckiego, w imieniu Związku, co następuje:

Dołączony do obecnego rozporządzenia w dodatku, radzie związkowéj i parlamentowi do wiadomości i uwag przedłożony Etat główny administracyi wojskowéj Związku północno-niemieckiego na rok 1870. ustanawia się na przewidzianą w Etacie związkowym na rok 1870. pod Rozdziałem 6. rozchodów ciągłych kwotę 66,699,765 tal.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 13. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Haupt-Etat

der

Militair-Verwaltung

des Norddeutschen Bundes

für

das Jahr 1870.

Einnahme.	Betrag für 1870. Rthlr.
Die nach Artikel 62. der Bundesverfassung dem Bundesfeldherrn zur Verfügung zu stellenden 225 Thaler jährlich für den Kopf der Friedens-Präsenzstärke des Bundesheeres, welche nach Artikel 60. auf Ein Prozent der Bevölkerung von 1867. normirt ist, sind nach der auf Grund der Zählung am 3. Dezember 1867. festgestellten Bevölkerungszahl von 29,970,478 Seelen, überhaupt für 299,704 Mann zu berechnen und ergeben eine Einnahme von	67,433,400
Hiervon gehen für 1870. ab:	
Ausfall in Folge der mit einzelnen Bundesstaaten getroffenen Vereinbarungen, wonach dieselben für die ersten Jahre einen geringeren, allmälig bis zum vollen Satze steigenden Betrag zu entrichten haben.....	733,635
Es bleiben daher nur disponibel.....	66,699,765

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen ꝛc. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	A. Fortlaufende Ausgaben.					
	Kriegsministerium.					
1.	Besoldungen	308,030	—	—	—	308,030
2.	Andere persönliche Ausgaben	12,900	—	—	—	12,900
3.	Sächliche Ausgaben	40,600	—	—	—	40,600
	General-Militairkasse.					
4.	Persönliche Ausgaben.....	30,450	4,990	—	—	35,440
	Militair-Intendanturen.					
5.	Persönliche Ausgaben.....	243,890	23,810	—	—	267,700
6.	Sächliche Ausgaben	33,810	2,455	—	—	36,265
	Militairgeistlichkeit.					
7.	Persönliche Ausgaben.....	95,532	5,750	1,010	—	102,292
8.	Sächliche Ausgaben	9,110	1,750	140	—	11,000
	Militair-Justizverwaltung.					
9.	Persönliche Ausgaben.....	117,774	11,640	980	—	130,394
10.	Sächliche Ausgaben	1,734	126	40	—	1,900
11.	**Besoldung der höheren Truppenbefehlshaber**	614,944	52,030	—	—	666,974
	Kommandanten, Platzmajore und Etappen-Inspektoren.					
12.	Persönliche Ausgaben.....	161,264	7,060	—	—	168,324
13.	Sächliche Ausgaben	336	—	—	—	336
	Latus	1,670,374	109,611	2,170	—	1,782,155

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen ꝛc. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	Transport.....	1,670,374	109,611	2,170	—	1,782,155
14.	**Besoldung der Adjutantur Sr. Majestät des Bundesfeldherrn**.....	29,500	—	—	—	29,500
	Generalstab.					
15.	Persönliche Ausgaben.....	197,760	14,070	—	—	211,830
16.	Sächliche Ausgaben.....	64,340	7,620	—	—	71,960
17.	**Besoldung der Adjutantur-Offiziere**.....	63,498	10,300	7,900	—	81,698
	Ingenieurkorps.					
18.	Persönliche Ausgaben.....	382,024	20,606	—	—	402,630
19.	Sächliche Ausgaben.....	16,900	900	—	—	17,800
	Geldverpflegung der Truppen.					
20.	Gehälter und Löhnung der Truppen...	20,030,314	1,719,958	414,981	474,900	22,640,153
21.	Extraordinaire Gehälter.....	97,000	31,215	—	—	128,215
	Naturalverpflegung.					
22.	Persönliche Ausgaben.....	189,720	16,580	—	—	206,300
23.	Sächliche Verwaltungsausgaben.....	12,616,905	1,120,298	295,908	—	14,033,111
24.	Neubau und Unterhaltung der Magazingebäude.....	106,250	6,800	—	—	113,050
	Bekleidung der Armee.					
25.	Persönliche Ausgaben.....	12,725	9,996	—	—	22,721
26.	Sächliche Ausgaben.....	4,218,162	396,521	94,578	—	4,709,261
	Latus.....	39,695,472	3,464,475	815,537	474,900	44,450,384

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen ꝛc. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	Transport.....	39,695,472	3,464,475	815,537	474,900	44,450,384
	Garnison-Verwaltungswesen.					
27.	Persönliche Ausgaben.....	176,250	12,448	5,350	—	194,048
28.	Verwaltung und bauliche Unterhaltung der Kasernen ꝛc.....	2,010,797	138,200	27,200	—	2,176,197
29.	Größere Neu- und Retablissementsbauten	235,000	10,000	5,000	—	250,000
30.	Unterhaltung der Uebungsplätze, sowie Manöverkosten.....	238,000	35,400	1,700	—	275,100
31.	**Invaliden-Institute**.....	167,258	—	3,110	—	170,368
32.	**Servis**.....	3,833,387	348,721	85,898	—	4,268,006
	Lazarethwesen.					
33.	Persönliche Ausgaben.....	87,600	6,200	1,750	—	95,550
34.	Sächliche Verwaltungsausgaben.....	907,100	78,150	19,350	—	1,004,600
35.	Unterhaltung der Gebäude und Utensilien	182,700	15,900	3,940	—	202,540
36.	Größere Neu- und Retablissementsbauten	93,100	4,000	2,100	—	99,200
	Verwaltung der Traindepots und Instandsetzung der Feld-Equipage.					
37.	Sächliche Ausgaben.....	61,560	5,385	290	—	67,235
38.	**Verpflegung der Ersatz- und Reserve-Mannschaften**.....	376,600	30,900	8,060	—	415,560
	Ankauf der Remonten.					
39.	Persönliche Ausgaben.....	12,408	—	—	—	12,408
40.	Sächliche Ausgaben.....	734,290	58,890	17,721	—	810,901
	Verwaltung der Remonte-Depots.					
41.	Persönliche Ausgaben.....	316,530	28,325	8,965	—	353,820
42.	Sächliche Ausgaben.....					
	Latus.....	49,128,052	4,236,994	1,005,971	474,900	54,845,917

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen 2c. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	Transport.....	49,128,052	4,236,994	1,005,971	474,900	54,845,917
43.	**Reisekosten, Vorspann- und Transportkosten, Tagegelder, Zulagen 2c.**	715,136	51,000	15,400	—	781,536
	Militair-Erziehungs- und Prüfungsanstalten.					
44.	Persönliche Ausgaben.....	219,122	19,231	—	—	238,353
45.	Sächliche Ausgaben	211,533	6,880	—	—	218,413
	Pflege- und Unterrichtsgelder für Kinder.					
46.	Persönliche Ausgaben.....	35,360	6,300	480	—	42,140
47.	Sächliche Ausgaben	36,319	1,200	—	—	37,519
	Militair-Medizinalwesen und ärztliche Bildungs-Anstalten.					
48.	Persönliche Ausgaben.....	32,698	4,000	—	—	36,698
49.	Sächliche Ausgaben	10,384	700	—	—	11,084
	Artillerie- und Waffenwesen.					
50.	Persönliche Ausgaben.....	229,168	13,730	2,420	—	245,318
51.	Sächliche Ausgaben	1,651,141	120,220	1,810	—	1,773,171
	Für die technischen Institute der Artillerie.					
52.	Persönliche Ausgaben.....	70,452	5,430	—	—	75,882
53.	Sächliche Ausgaben	64,000	3,900	—	—	67,900
	Bau und Unterhaltung der Festungen.					
54.	Persönliche Ausgaben.....	76,275	835	—	—	77,110
55.	Sächliche Ausgaben	445,920	4,600	25	—	450,545
	Latus.....	52,925,560	4,475,020	1,026,106	474,900	58,901,586

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen 2c. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	Transport.....	52,925,560	4,475,020	1,026,106	474,900	58,901,586
56.	**Zu Unterstützungen für aktive Militairs und Beamte, für welche keine besonderen Unterstützungsfonds bestehen**..	23,800	1,000	500	—	25,300
	Invalidenwesen.					
57.	Pensionen für Offiziere, Beamte und Soldaten	5,481,606	279,500	122,861	—	5,883,967
58.	Pensionen für Wittwen, Erziehungsgelder für Kinder, Unterstützungen 2c.	393,258	43,000	22,373	—	458,631
59.	**Zuschuß zur Militair-Wittwenkasse**.....	212,385	—	—	—	212,385
60.	**Verschiedene Ausgaben**	81,300	2,486	300	—	84,086
	Summe A.	59,117,909	4,801,006	1,172,140	474,900	65,565,955

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen 2c. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	B. Einmalige und außerordentliche Ausgaben.					
24.	1. Zum Wiederaufbau des eingestürzten Körnermagazins in Paderborn.....	12,300	—			
	2. Zum Wiederaufbau des abgebrannten Fouragemagazins in Saarlouis ...	40,000	—			
	3. Zum Neubau eines Fouragemagazins in Flensburg	12,000	—			
	4. Zum Neubau eines Körnermagazins in Osnabrück.....	25,700	—			
26.	5. Zur Beschaffung von 42 Fahnen für die neu errichteten Landwehr-Bataillone	4,000	—			
	6. Zur Einkleidung und Ausrüstung der Mannschaften der neu zu errichtenden (vierten) Unteroffizierschule, sowie zur Einkleidung und Ausrüstung der Etatserhöhung von 45 Mann bei der Artillerie-Schießschule	25,000	—			
29.	7. Zur baulichen Einrichtung und Ausstattung des ermietheten General-Kommandogebäudes des 9. Armeekorps in Schleswig.....	15,000	—			
	8. Zur Fortsetzung des Baues eines neuen Dienstgebäudes für den Generalstab der Armee in Berlin, sowie zur Fortsetzung der Kasernenbauten in Danzig, Stettin, Spandau, Minden, Hamburg und Hannover..	301,000	—			
	Latus.....	435,000	—			

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen 2c. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	Transport.....	435,000	—			
	9. Zum Beginn von Kasernen-Neubauten in Dresden, Leipzig und Chemnitz	—	68,810			
36.	10. Zur Ausstattung der reorganisirten Feldlazarethe mit dem schon im Frieden vorräthig zu haltenden Material, insbesondere zur Beschaffung chirurgischer Instrumente.....	12,000	—			
	11. Zum Neubau eines Garnisonlazareths in Stralsund, als erste Baurate..	25,000	—			
	12. Zum Neubau eines Garnisonlazareths in Großenhain.....	—	10,000			
51.	13. Zur Herstellung von Verwahrungsräumen für gezogene Geschütze und für die Eisenmunition zu denselben..	15,000	—			
	14. Zum Bau von Friedens-Pulvermagazinen	20,000	—			
	15. Zur Einrichtung der Kriegs- und Friedens-Pulvermagazine in Mainz nach Preußischen Vorschriften und zur Ausführung größerer Reparaturbauten an vorhandenen sehr defekten Gebäuden.....	8,000	—			
	16. Zum Bau eines Wagenhauses im verschanzten Lager bei Spandau...	10,000	—			
	17. Zum Bau eines Dienstgebäudes für die Artillerie-Prüfungskommission resp. zum Umbau und zur Einrichtung des nördlichen Flügels des Gießhauses in Berlin für die Zwecke der genannten Kommission.....	40,000	—			
	18. Zum Bau des Zeughauses in Stettin	15,000	—			
	Latus.....	580,000	78,810			

Titel.	Ausgabe.	1. Preußen 2c. Rthlr.	2. Sachsen. Rthlr.	3. Mecklenburg. Rthlr.	4. Hessen. Rthlr.	5. Ueberhaupt für 1870. Rthlr.
	Transport.....	580,000	78,810			
53.	19. Zur Erbauung eines Raketen- und Schlagröhren-Laboratoriums beim Feuerwerks-Laboratorium in Spandau	45,000	—			
55.	20. Zur Fortsetzung des Festungsbaues von Königsberg	200,000	—			
	21. Zur Fortsetzung des Baues der Feste Boyen	10,000	—			
	22. Zum Umbau der Hagelbergs-Befestigung bei Danzig	60,000	—			
	23. Zum Umbau mehrerer Forts bei Neisse	80,000	—			
	24. Zum Umbau und zur Verstärkung der Festungen, einschließlich der Vermehrung der Pulvermagazine und Geschoßräume in denselben	80,000	—			
	Summe B.....	1,055,000	78,810	—	—	1,133,810
	Zusammenstellung.					
	Die Einnahme beträgt.....	—	—	—	—	66,699,765
	Die Ausgabe beträgt:					
	im Ordinarium.....	59,117,909	4,801,006	1,172,140	474,900	65,565,955
	im Extraordinarium.....	1,055,000	78,810	—	—	1,133,810
	Ueberhaupt.....	60,172,909	4,879,816	1,172,140	474,900	66,699,765
						Balancirt.

Berlin, den 13. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Etat główny

administracyi wojskowéj

Związku północno-niemieckiego

na

rok 1870.

Przychód.	Ilość za rok 1870. tal.
Mające się według Artykułu 62. Konstytucyi związkowéj wodzowi związkowemu oddawać do dyspozycyi 225 talarów rocznie od głowy gotowéj siły wojska związkowego w pokoju, którą według Art. 60. na jeden procent ludności z roku 1867. znormowano, obliczają się według sprawdzonéj na mocy spisu z 3. Grudnia 1867. liczby ludności 29,970,478 dusz, ogółem za 299,704 żołnierza i wykazują przychód	67,433,400
Z tego odchodzi na rok 1870:	
Ubytek w skutek zawartych z niektóremi państwami związkowemi układów, według których takowe za pierwsze lata niższą — stopniowo do zupełnéj kwoty się zwyższającą składkę uiszczają	733,635
Zostają się zatem do dyspozycyi li	66,699,765

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	A. Rozchody ciągłe.					
	Ministerstwo wojny.					
1.	Płace	308,030	—	—	—	308,030
2.	Inne rozchody osobiste	12,900	—	—	—	12,900
3.	Rozchody nijakie	40,600	—	—	—	40,600
	Jeneralna kasa wojskowa.					
4.	Rozchody osobiste	30,450	4,990	—	—	35,440
	Intendantury wojskowe.					
5.	Rozchody osobiste	243,890	23,810	—	—	267,700
6.	Rozchody nijakie	33,810	2,455	—	—	36,265
	Duchowieństwo wojskowe.					
7.	Rozchody osobiste	95,532	5,750	1,010	—	102,292
8.	Rozchody nijakie	9,110	1,750	140	—	11,000
	Wojskowa administracya sprawiedliwości.					
9.	Rozchody osobiste	117,774	11,640	980	—	130,394
10.	Rozchody nijakie	1,734	126	40	—	1,900
11.	***Płace wyższych dowódców wojskowych***	614,944	52,030	—	—	666,974
	Komendanci, majorzy placowi i inspektorowie etapowi.					
12.	Rozchody osobiste	161,264	7,060	—	—	168,324
13.	Rozchody nijakie	336	—	—	—	336
	Stronica	1,670,374	109,611	2,170	—	1,782,155

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	1,670,374	109,611	2,170	—	1,782,155
14.	***Płaca adjutantury Jego Królewskiéj Mości Wodza związkowego***	29,500	—	—	—	29,500
	Sztab jeneralny.					
15.	Rozchody osobiste.....	197,760	14,070	—	—	211,830
16.	Rozchody nijakie	64,340	7,620	—	—	71,960
17.	***Płaca oficerów adjutantury***	63,498	10,300	7,900	—	81,698
	Korpus inżynierów.					
18.	Rozchody osobiste.....	382,024	20,606	—	—	402,630
19.	Rozchody nijakie.....	16,900	900	—	—	17,800
	Na potrzeby pieniężne dla wojska.					
20.	Pensye i żołd dla wojska	20,030,314	1,719,958	414,981	474,900	22,640,153
21.	Pensye nadzwyczajne.....	97,000	31,215	—	—	128,215
	Na potrzeby in natura.					
22.	Rozchody osobiste.....	189,720	16,580	—	—	206,300
23.	Nijakie rozchody administracyjne...	12,616,905	1,120,298	295,908	—	14,033,111
24.	Nowe budowy i utrzymanie budynków magazynowych	106,250	6,800	—	—	113,050
	Na przyodziewanie armii.					
25.	Rozchody osobiste.....	12,725	9,996	—	—	22,721
26.	Rozchody nijakie.....	4,218,162	396,521	94,578	—	4,709,261
	Stronica	39,695,472	3,464,475	815,537	474,900	44,450,384

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	39,695,472	3,464,475	815,537	474,900	44,450,384
	Administracya garnizonów.					
27.	Rozchody osobiste.....	176,250	12,448	5,350	—	194,048
28.	Administracya i budowlowe utrzymanie koszar i t. d.....	2,010,797	138,200	27,200	—	2,176,197
29.	Większe budowy nowe i restauracyjne	235,000	10,000	5,000	—	250,000
30.	Utrzymanie placów do ćwiczenia, jako i koszta manewr.....	238,000	35,400	1,700	—	275,100
31.	***Instytuta inwalidów***.....	167,258	—	3,110	—	170,368
32.	***Serwis***	3,833,387	348,721	85,898	—	4,268,006
	Lazarety.					
33.	Rozchody osobiste.....	87,600	6,200	1,750	—	95,550
34.	Nijakie rozchody administracyjne...	907,100	78,150	19,350	—	1,004,600
35.	Utrzymanie budynków i utensyliów.	182,700	15,900	3,940	—	202,540
36.	Większe budowy nowe i restauracyjne	93,100	4,000	2,100	—	99,200
	Administracya składów pociągu i utrzymanie ekwipażu polowego.					
37.	Rozchody nijakie.....	61,560	5,385	290	—	67,235
38.	***Potrzeby wojska kompletowego i rezerwy***	376,600	30,900	8,060	—	415,560
	Zakupno remontów.					
39.	Rozchody osobiste.....	12,408	—	—	—	12,408
40.	Rozchody nijakie.....	734,290	58,890	17,721	—	810,901
	Na administracyą depots remontowych.					
41.	Rozchody osobiste.....	316,530	28,325	8,965	—	353,820
42.	Rozchody nijakie.....					
	Stronica	49,128,052	4,236,994	1,005,971	474,900	54,845,917

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	49,128,052	4,236,994	1,005,971	474,900	54,845,917
43.	***Koszta podróży, koszta podwód i transportu, dyety, dopłaty i t. p.***	715,136	51,000	15,400	—	781,536
	Wojskowe instytuta wychowania i popisów.					
44.	Rozchody osobiste.....	219,122	19,231	—	—	238,353
45.	Rozchody nijakie.....	211,533	6,880	—	—	218,413
	Płace na wychowanie i edukacyą dzieci.					
46.	Rozchody osobiste.....	35,360	6,300	480	—	42,140
47.	Rozchody nijakie.....	36,319	1,200	—	—	37,519
	Wojskowe sprawy lekarskie i lekarskie zakłady edukacyjne.					
48.	Rozchody osobiste.....	32,698	4,000	—	—	36,698
49.	Rozchody nijakie.....	10,384	700	—	—	11,084
	Artylerya i broń.					
50.	Rozchody osobiste.....	229,168	13,730	2,420	—	245,318
51.	Rozchody nijakie.....	1,651,141	120,220	1,810	—	1,773,171
	Techniczne instytuta artyleryi.					
52.	Rozchody osobiste.....	70,452	5,430	—	—	75,882
53.	Rozchody nijakie.....	64,000	3,900	—	—	67,900
	Budowa i utrzymanie fortec.					
54.	Rozchody osobiste.....	76,275	835	—	—	77,110
55.	Rozchody nijakie.....	445,920	4,600	25	—	450,545
	Stronica	52,925,560	4,475,020	1,026,106	474,900	58,901,586

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	52,925,560	4,475,020	1,026,106	474,900	58,901,586
56.	***Na zapomogi dla czynnych wojskowych i urzędników, dla których osobne nie istnieją fundusze posiłkowe***	23,800	1,000	500	—	25,300
	Na inwalidów.					
57.	Emerytury dla oficerów, urzędników i żołnierzy	5,481,606	279,500	122,861	—	5,883,967
58.	Pensye dla wdów, płace edukacyjne na dzieci, zapomogi i t. d.	393,258	43,000	22,373	—	458,631
59.	***Dopłaty do kasy wdów po osobach wojskowych***	212,385	—	—	—	212,385
60.	***Rozchody różne***	81,300	2,486	300	—	84,086
	Ogół *A*...	59,117,909	4,801,006	1,172,140	474,900	65,565,955

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	B. Rozchody jednokrotne i nadzwyczajne.					
24.	1. Na odbudowanie zapadłego magazynu zboża w Paderbornie ...	12,300	—			
	2. Na odbudowanie zgorzałego magazynu furażu w Saarlouis	40,000	—			
	3. Na zbudowanie nowego magazynu furażu we Flensburg	12,000	—			
	4. Na zbudowanie nowego magazynu zboża w Osnabruku	25,700	—			
26.	5. Na sprawienie 42 chorągwi dla utworzonych nowo batalionów landwery	4,000	—			
	6. Na przyodzianie i uposażenie żołnierza mającéj się nowo założyć (czwartéj) szkoły podoficerów, jako też na przyodzianie i uposażenie zwyższonego etatu 45 żołnierza przy szkole strzelania artyleryi	25,000	—			
29.	7. Na budowlowe urządzenie i uposażenie najętego budynku komendy jeneralnéj 9. korpusu armii w Schleswiku	15,000	—			
	Stronica	134,000	—			

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal,	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	134,000	—			
	8. Na kontynuacyą budowy nowego budynku służbowego dla sztabu jeneralnego armii w Berlinie, jako też na kontynuacyą budowy koszar w Gdańsku, Szczecinie, Szpandawie, Mindzie, Hamburgu i Hanowerze	301,000	—			
	9. Na rozpoczęcie budowy nowych koszar w Dreźnie, Lipsku i Kamienicy	—	68,810			
36.	10. Na opatrzenie reorganizowanych lazaretów polowych w mający się już podczas pokoju trzymać w gotowości materyał, w szczególe na sprawienie instrumentów chirurgicznych	12,000	—			
	11. Na budowę nowego lazaretu garnizonowego w Stralsundzie, pierwsza rata budowlowa	25,000	—			
	12. Na budowę nowego lazaretu garnizonowego w Grossenhain .	—	10,000			
51.	13. Na urządzenie lokali składowych dla gwintowanych dział i dla amunicyi żelaznéj do nich	15,000	—			
	14. Na budowę magazynów prochu czasu pokoju	20,000	—			
	15. Na urządzenie wojennych i pokojowych magazynów prochu					
	Stronica	507,000	78,810			

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	507,000	78,810			
	w Moguncyi według przepisów pruskich i na wykonanie większych reparacyi około znajdujących się nader podupadłych budynków	8,000	—			
	16. Na budowę wozowni w oszańcowanym obozie pod Szpandawą.....	10,000	—			
	17. Na wystawienie budynku służbowego dla komisyi popisowéj artyleryi resp. na przebudowanie i urządzenie północnego skrzydła giserni w Berlinie na cele rzeczonéj komisyi	40,000	—			
	18. Na budowę zeughausu w Szczecinie	15,000	—			
53.	19. Na zbudowanie laboratoryum rakiet i rurek zapalnych przy laboratoryum ogni sztucznych w Szpandawie	45,000	—			
55.	20. Na kontynuacyą budowy fortecznéj w Królewcu.....	200,000	—			
	21. Na kontynuacyą budowy fortecznéj w Boyen	10,000	—			
	22. Na przebudowanie twierdzy Hagelsberg pod Gdańskiem	60,000	—			
	Stronica	895,000	78,810			

Tytuł.	Rozchód.	1. Prusy i t. d. tal.	2. Saksonia. tal.	3. Mecklenburg. tal.	4. Hessya. tal.	5. Ogółem za rok 1870. tal.
	Z przeniesienia	895,000	78,810			
	23. Na przebudowanie kilku twierdz pod Nissą	80,000	—			
	24. Na przebudowanie i wzmocnienie fortec, rachując w to pomnożenie magazynów prochu i przestrzeni strzałowych w nichż.....	80,000	—			
	Ogół *B.*	1,055,000	78,810	—	—	1,133,810
	Zestawienie.					
	Przychód wynosi.....	—	—	—	—	66,699,765
	Rozchód wynosi:					
	w Ordinarium	59,117,909	4,801,006	1,172,140	474,900	65,565,955
	w Extraordinarium	1,055,000	78,810	—	—	1,133,810
	Ogółem	60,172,909	4,879,816	1,172,140	474,900	66,699,765
						Balansuje.

Berlin, dnia 13. Czerwca 1869.

(L. S.) **Wilhelm.**

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 24.

(Nr. 307.) Allerhöchster Erlaß vom 24. Mai 1869., betreffend die in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867. genehmigte Ausgabe von verzinslichen Schatzanweisungen im Betrage von 4,248,900 Thalern.

Auf Ihren Bericht vom 20. d. M. genehmige Ich, daß in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867., betreffend den außerordentlichen Geldbedarf des Norddeutschen Bundes zum Zwecke der Erweiterung der Bundeskriegsmarine und der Herstellung der Küstenvertheidigung (Bundesgesetzbl. vom Jahre 1867. S. 230. ff.), verzinsliche Schatzanweisungen im Gesammtbetrage von vier Millionen zweihundert acht und vierzig Tausend neunhundert Thalern, und zwar in Abschnitten von je Hundert Thalern und Tausend Thalern, ausgegeben werden. Zugleich ermächtige Ich Sie, den Zinssatz dieser Schatzanweisungen und die Dauer ihrer Umlaufszeit, welche den Zeitraum eines Jahres nicht überschreiten darf, den Verhältnissen entsprechend nach Ihrem Ermessen zu bestimmen und zur öffentlichen Kenntniß zu bringen. Ich überlasse Ihnen, die Preußische Hauptverwaltung der Staats-

Ausgegeben zu Berlin den 19. Juni 1869.

(No. 307.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 24. Maja 1869., tyczące się dozwolonéj prawem z 9. Listopada 1867. emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych w ilości 4,248,900 talarów.

Na raport Pański z 20. b. m. pozwalam, aby w miarę prawa z 9. Listopada 1867., tyczącego się nadzwyczajnéj potrzeby pieniężnéj Związku północno - niemieckiego w celu rozszerzenia marynarki wojennéj Związku i zaprowadzenia obrony pobrzeżnéj (Zbiór praw zw. z r. 1867. Str. 230 sq.), wydano uprocentowane asygnacye skarbowe w ogólnéj ilości czterech milionów dwóchkroć sto czterdziestu ośmiu tysięcy dziewięćset talarów, i to w działach po sto talarów i tysiąc talarów. Zarazem upoważniam Pana, abyś stopę prowizyjną asygnacyi skarbowych tychże tudzież czas ich obiegu — który nie powinien przechodzić roku — stósownie do okoliczności według uznania Swego wyznaczył i do publicznéj wiadomości podał. Pozostawiam Panu opatrzenie pruskiéj administracyi głównéj długów skarbowych w bliższą

Wydany w Berlinie dnia 19. Czerwca 1869.

schulden hiernach mit näherer Anweisung zu versehen und diesen Meinen Erlaß durch das Bundesgesetzblatt bekannt zu machen.

Schloß Babelsberg, den 24. Mai 1869.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

według tego instrukcyą i ogłoszenie tego rozporządzenia Mego Zbiorem praw związkowych.

Zamek Babelsberg, dnia 24. Maja 1869.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 308.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes den Königlich Preußischen Legationsrath Dr. von Schlözer zum Generalkonsul des Norddeutschen Bundes für die Vereinigten Staaten von Mexiko zu ernennen geruht.

Derselbe ist zugleich als Geschäftsträger des Norddeutschen Bundes bei der Mexikanischen Regierung beglaubigt worden und hat sein Beglaubigungsschreiben in dieser Eigenschaft am 4. Mai d. J. übergeben.

(No. 308.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego królewsko-pruskiego radcę legacyjnego Dr. v. Schloezer mianować konsulem jeneralnym Związku północno-niemieckiego na Stany Zjednoczone Meksyku.

Takowy uwierzytelnionym został zarazem jako sprawnik Związku północno-niemieckiego u rządu meksykańskiego i wręczył swe pismo uwierzytelniające w téj własności na dniu 4. Maja r. b.

(Nr. 309.) Dem Herrn Edward Robinson ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Hamburg und diejenigen Gebietstheile der zum Norddeutschen Bunde gehörigen Staaten, welche näher an Hamburg als an einem anderen Sitze eines Konsulats der Vereinigten Staaten belegen sind, mit dem Wohnsitze in Hamburg ertheilt worden.

(No. 309.) W. Edwardowi Robinson udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Hamburg oraz te dzielnice państw, do Związku północno-niemieckiego należących, które położone są bliżéj Hamburga aniżeli innéj siedziby którego konsulatu Stanów Zjednoczonych — z siedzibą w Hamburgu.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 25.

(Nr. 310.) Verordnung, betreffend die Einführung des Gesetzes wegen Besteuerung des Braumalzes vom 4. Juli 1868. (Bundesgesetzbl. S. 565.) und des Gesetzes, betreffend die Besteuerung des Branntweins vom 8. Juli 1868. (Bundesgesetzbl. S. 581.) in der Hamburgischen Voigtei Moorwärder und in einem Theile der Preußischen Insel Wilhelmsburg. Vom 5. Juni 1869.

(No. 310.) Rozporządzenie, tyczące się zaprowadzenia prawa względem opodatkowania słodu piwnego z 4. Lipca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 565) i prawa względem opodatkowania wódki z 8. Lipca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 581) w hamburskiém wójtostwie Moorwaerder i w części pruskiéj wyspy Wilhelmsburg. Z dnia 5. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen auf Grund der Gesetze wegen Besteuerung des Braumalzes und wegen Besteuerung des Branntweins in verschiedenen zum Norddeutschen Bunde gehörenden Staaten und Gebietstheilen vom 4. beziehungsweise 8. Juli 1868., im Namen des Norddeutschen Bundes, was folgt:

Das Gesetz wegen Besteuerung des Braumalzes in verschiedenen zum Norddeutschen Bunde gehörenden Staaten und Gebietstheilen vom 4. Juli 1868. (Bundesgesetzbl. S. 565.) und das Gesetz, betreffend die Besteuerung des Branntweins in verschiedenen zum Norddeutschen Bunde gehörenden Staaten und Gebietstheilen, vom 8. Juli 1868. (Bundesgesetzbl.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy na mocy praw względem opodatkowania słodu piwnego i względem opodatkowania wódki w różnych, do Związku północno-niemieckiego należących państwach i dzielnicach, z 4. resp. 8. Lipca 1868., w imieniu Związku północno-niemieckiego, co następuje:

Prawo względem opodatkowania słodu piwnego w różnych, do Związku północno-niemieckiego należących państwach i dzielnicach z 4. Lipca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 565), tudzież prawo względem opodatkowania wódki w różnych, do Związku północno-niemieckiego należących państwach i dzielnicach z 8. Lipca

Ausgegeben zu Berlin den 25. Juni 1869.

Wydany w Berlinie dnia 25. Czerwca 1869.

S. 581.) treten in der zum Gebiet der freien und Hansestadt Hamburg gehörenden Voigtei Moorwärder, sowie in dem Theile der Preußischen Insel Wilhelmsburg, welche am 1. Juli d. J. dem Zollverein angeschlossen wird, am 1. Juli d. J. in Wirksamkeit.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 5. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

1868. (Zbiór praw zw. Str. 581), nabierają z 1. Lipca r. b. mocy obowięzującéj w należącém do obwodu wolnego miasta hanzeatyckiego wójtostwie Moorwaerder, jako też w téj części pruskiéj wyspy Wilhelmsburg, która od 1. Lipca r. b. zostanie do Związku celnego przyłączoną.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 5. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 311.) Gesetz, betreffend die Beschlagnahme des Arbeits- oder Dienstlohnes. Vom 21. Juni 1869.

(No. 311.) Prawo, tyczące się obkładania aresztem płacy robotników resp. zasług. Z dnia 21. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Die Vergütung (Lohn, Gehalt, Honorar u. s. w.) für Arbeiten oder Dienste, welche auf Grund eines Arbeits- oder Dienstverhältnisses geleistet werden, darf, sofern dieses Verhältniß die Erwerbsthätigkeit des Vergütungsberechtigten vollständig oder hauptsächlich in Anspruch nimmt, zum Zwecke der Sicherstellung oder Befriedigung eines Gläubigers erst dann mit Beschlag belegt werden, nachdem die Leistung der Arbeiten oder Dienste erfolgt und nachdem der Tag, an welchem die Vergütung gesetzlich, vertrags- oder gewohnheitsmäßig zu entrichten war, abgelaufen ist, ohne daß der Vergütungsberechtigte dieselbe eingefordert hat.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północnoniemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Remuneracya (zasługi, płaca, honoraryum i t. d.) za roboty lub posługi pełnione na mocy stosunku roboczego lub służbowego, skoro stosunek tenże całą lub główną zabiera czynność zarobkową uprawnionego do remuneracyi, może w celu zabezpieczenia lub zaspokojenia wierzyciela obłożoną być aresztem dopiero wtenczas, skoro roboty lub posługi wypełniono i skoro dzień, w którym remuneracya według prawa, kontraktu lub zwyczaju była płatną, ubiegł, bez zażądania jéj przez uprawnionego.

§. 2.

Die Bestimmungen des §. 1. können nicht mit rechtlicher Wirkung durch Vertrag ausgeschlossen oder beschränkt werden.

Soweit nach diesen Bestimmungen die Beschlagnahme unzulässig ist, ist auch jede Verfügung durch Cession, Anweisung, Verpfändung oder durch ein anderes Rechtsgeschäft ohne rechtliche Wirkung.

§. 3.

Als Vergütung ist jeder dem Berechtigten gebührende Vermögensvortheil anzusehen. Auch macht es keinen Unterschied, ob dieselbe nach Zeit oder Stück berechnet wird.

Ist die Vergütung mit dem Preise oder Werth für Material oder mit dem Ersatz anderer Auslagen in ungetrennter Summe bedungen, so gilt als Vergütung im Sinne dieses Gesetzes der Betrag, welcher nach Abzug des Preises oder des Werthes der Materialien und nach Abzug der Auslagen übrig bleibt.

§. 4.

Das gegenwärtige Gesetz findet keine Anwendung:

1) auf den Gehalt und die Dienstbezüge der öffentlichen Beamten;

2) auf die Beitreibung der direkten persönlichen Staatssteuern und Kommunalabgaben (die derartigen Abgaben an Kreis-, Kirchen-, Schul- und sonstige Kommunalverbände mit eingeschlossen), sofern diese Steuern und Abgaben nicht seit länger als drei Monaten fällig geworden sind;

§. 2.

Postanowienia §. 1. nie mogą mocą układu być z skutkiem prawnym ani wyłączone, ani ograniczone.

Jak dalece według obecnych przepisów obłożenie aresztem niedozwolone, nie ma skutku prawnego i żadna dyspozycya za pomocą cesyi, asygnacyi, zastawienia lub innego aktu prawnego.

§. 3.

Za remuneracyą uważać się ma każdy uprawnionemu się należący zysk majątkowy. Nie stanowi też różnicy, czyli takowa oblicza się według czasu lub sztuki.

Jeżeli remuneracyą w nierozdzielnéj z ceną resp. wartością za materyał, albo z zwrotem innych wydatków umówiono sumie, wówczas za remuneracyą w myśl obecnego prawa uważa się ta kwota, która się pozostaje po strąceniu ceny resp. wartości materyałów, oraz po strąceniu wydatków.

§. 4.

Obecne prawo nie stosuje się:

1) do pensyi i remuneracyi służbowych urzędników publicznych;

2) do ściągania stałych osobistych poborów rządowych i podatków komunalnych (rachując w to tym podobne podatki na rzecz związków powiatowych, kościelnych, szkólnych i innych związków komunalnych), skoro pobory i podatki te nie dawniéj jak od trzech miesięcy przypadły do zapłaty;

3) auf die Beitreibung der auf gesetzlicher Vorschrift beruhenden Alimentationsansprüche der Familienglieder;

4) auf den Gehalt und die Dienstbezüge der im Privatdienste dauernd angestellten Personen, soweit der Gesammtbetrag die Summe von vierhundert Thalern jährlich übersteigt.

Als dauernd in diesem Sinne gilt das Dienstverhältniß, wenn dasselbe gesetzlich, vertrags- oder gewohnheitsmäßig mindestens auf Ein Jahr bestimmt, oder bei unbestimmter Dauer für die Auflösung eine Kündigungsfrist von mindestens drei Monaten einzuhalten ist.

§. 5.

Dieses Gesetz tritt am 1. August 1869. in Kraft.

Die bis dahin verfügten, mit den Vorschriften dieses Gesetzes nicht vereinbaren Beschlagnahmen sind auf Antrag des Schuldners aufzuheben oder einzuschränken.

Dagegen finden die Bestimmungen des zweiten Absatzes des §. 2. auf frühere Fälle keine Anwendung.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 21. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

3) do ściągania spoczywających na przepisie prawa pretensyi alimentacyjnych członków familii;

4) do pensyi i remuneracyi służbowych osób, w służbie prywatnéj stale ustanowionych, o ile ogólna kwota przechodzi sumę czterechset talarów rocznie.

Za trwały w tém znaczeniu uważa się stosunek służbowy, jeżeli takowy na mocy prawa, układu lub zwyczaju przynajmniéj na rok ustanowiony, lub jeżeli, przy nieoznaczonym czasie trwania, ku uchyleniu przynajmniéj trzechmiesięcznego przestrzegać się musi terminu wypowiedzenia.

§. 5.

Prawo obecne nabiera mocy obowięzującéj 1. Sierpnia 1869.

Zarządzone do terminu tego, z przepisami obecnego prawa nie zgodne areszta, winny na wniosek dłużnika zostać uchylone lub ograniczone.

Natomiast postanowienia drugiego ustępu §. 2. nie stosują się do dawniejszych przypadków.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 21. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 26.

(Nr. 312.) Gewerbeordnung für den Norddeutschen Bund. Vom 21. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

Titel I.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Der Betrieb eines Gewerbes ist Jedermann gestattet, soweit nicht durch dieses Gesetz Ausnahmen oder Beschränkungen vorgeschrieben oder zugelassen sind.

Wer gegenwärtig zum Betriebe eines Gewerbes berechtigt ist, kann von demselben nicht deshalb ausgeschlossen werden, weil er den Erfordernissen dieses Gesetzes nicht genügt.

Ausgegeben zu Berlin den 1. Juli 1869.

(No. 312.) Ordynacya Procederowa dla Związku północno-niemieckiego. Z dnia 21. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

Tytuł I.

Postanowienia powszechne.

§. 1.

Sprawowanie procederu dozwolone jest każdemu, jak dalece obecna ustawa nie przepisuje lub nie dopuszcza wyjątków albo ograniczeń.

Kto obecnie ma prawo sprawowania jakiego procederu, nie może być od niego wyłączonym z przyczyny nieuczynienia zadość wymaganiom téj ustawy.

Wydany w Berlinie dnia 1. Lipca 1869.

§. 2.

Die Unterscheidung zwischen Stadt und Land in Bezug auf den Gewerbebetrieb und die Ausdehnung desselben hört auf.

§. 3.

Der gleichzeitige Betrieb verschiedener Gewerbe, sowie desselben Gewerbes in mehreren Betriebs- oder Verkaufsstätten ist gestattet. Eine Beschränkung der Handwerker auf den Verkauf der selbstverfertigten Waaren findet nicht statt.

§. 4.

Den Zünften und kaufmännischen Korporationen steht ein Recht, Andere von dem Betriebe eines Gewerbes auszuschließen, nicht zu.

§. 5.

In den Beschränkungen des Betriebes einzelner Gewerbe, welche auf den Zoll-, Steuer- und Postgesetzen beruhen, wird durch das gegenwärtige Gesetz nichts geändert.

§. 6.

Das gegenwärtige Gesetz findet keine Anwendung auf das Bergwesen (vorbehaltlich der Bestimmungen der §§. 152. 153. und 154.), die Fischerei, die Ausübung der Heilkunde (vorbehaltlich der Bestimmungen in den §§. 29. 30. 53. 80. und 144.), die Errichtung und Verlegung von Apotheken und den Verkauf von Arzneimitteln (vorbehaltlich der Bestimmung im §. 80.), das Unterrichtswesen, die advokatorische und Notariats-Praxis, den Gewerbebetrieb der Auswanderungs-Unternehmer und Auswanderungs-Agenten, der Versicherungs-Unternehmer und der Eisenbahn-Unternehmungen, den Vertrieb von Lotterieloosen, die Befugniß zum Halten öffentlicher Fähren und die Rechtsverhältnisse der Schiffsmannschaften auf den Seeschiffen.

§. 2.

Różnica pomiędzy miastem a wsią pod względem sprawowania procederu i objętości jegoż ustaje.

§. 3.

Równoczesne sprawowanie różnych procederów, jak niemniéj tego samego procederu po kilku miejscach handlu i sprzedaży, dozwolone. Ograniczenie rzemieślników na sprzedaż towarów własnéj fabrykacyi nie ma miejsca.

§. 4.

Cechy i korporacye kupieckie nie mają prawa wyłączania innych od sprawowania jakiego procederu.

§. 5.

W ograniczeniach co do sprawowania pewnych procederów, które spoczywają na ustawach celnych, poborowych i pocztowych, nic się nie zmienia obecném prawem.

§. 6.

Obecne prawo nie stosuje się do górnictwa (z zastrzeżeniem przepisów §§. 152. 153. i 154.), rybołóstwa, praktykowania sztuki lekarskiéj (z zastrzeżeniem przepisów w §§. 29. 30. 53. 80. i 144.), zakładania i przenoszenia aptek i sprzedaży środków lekarskich (z zastrzeżeniem przepisu w §. 80.), do spraw naukowych, praktyki adwokatów i notaryuszów, procederu przedsiębiorców i ajentów co do wychodztwa, przedsiębiorców asekuracyi i przedsiębiorstw kolei żelaznych, sprzedaży losów do loteryi, prawa trzymania publicznych przewozów i stosunków prawnych służby okrętowéj na okrętach.

Eine Verordnung des Bundespräsidiums wird bestimmen, welche Apothekerwaaren dem freien Verkehr zu überlassen sind.

§. 7.

Vom 1. Januar 1873. ab sind, soweit die Landesgesetze solches nicht früher verfügen, aufgehoben:

1) die noch bestehenden ausschließlichen Gewerbeberechtigungen, d. h. die mit dem Gewerbebetriebe verbundenen Berechtigungen, Andern den Betrieb eines Gewerbes, sei es im Allgemeinen oder hinsichtlich der Benutzung eines gewissen Betriebsmaterials, zu untersagen oder sie darin zu beschränken;

2) die mit den ausschließlichen Gewerbeberechtigungen verbundenen Zwangs- und Bannrechte, mit Ausnahme der Abdeckereiberechtigungen;

3) alle Zwangs- und Bannrechte, deren Aufhebung nach dem Inhalte der Verleihungs-Urkunde ohne Entschädigung zulässig ist;

4) sofern die Aufhebung nicht schon in Folge dieser Bestimmungen eintritt, oder sofern sie nicht auf einem Vertrage zwischen Berechtigten und Verpflichteten beruhen:

   a) das mit dem Besitze einer Mühle, einer Brennerei oder Brenngerechtigkeit, einer Brauerei oder Braugerechtigkeit oder einer Schankstätte verbundene Recht, die Konsumenten zu zwingen, daß sie bei den Berechtigten ihren Bedarf mahlen oder schroten lassen, oder das Getränk ausschließlich von denselben beziehen (der Mahlzwang, der Branntweinzwang oder der Brauzwang);

   b) das städtischen Bäckern oder Fleischern zustehende Recht, die Einwohner der Stadt, der Vorstädte oder der sogenannten

Rozporządzenie prezydyum związkowego przepisze, jakie towary aptekarskie mają wolnemu ulegać handlowi.

§. 7.

Jak daleceby ustawy krajowe tego pierwéj nie przepisywały, znoszą się od 1. Stycznia 1873.:

1) istniejące jeszcze wyłączne uprawnienia procederowe, t. j. połączone z sprawowaniem procederu uprawnienia, wzbraniania innym sprawowania jakiego procederu lub ograniczania ich w témże, bądź to w powszechności, bądź pod względem używania pewnego materyału fabrykacyjnego;

2) połączone z wyłącznemi uprawnieniami procederowemi prawa przymusa i wyłączenia, wyjąwszy uprawnienia co do oprawstwa;

3) wszelkie prawa przymusu i wyłączenia, które wedle treści dokumentu nadawczego mogą być bez wynagrodzenia zniesione;

4) o ile zniesienie nie ma miejsca już w następstwie powyższych postanowień, lub jeżeli prawa przymusu nie spoczywają na umowie pomiędzy uprawnionymi a obowiązanymi:

   a) połączone z posiadaniem młyna, gorzelni, browaru lub piwowarstwa albo szynku prawo zmuszania konsumentów do melenia lub szrótowania u uprawnionego zboża na swą potrzeb lub brania wyłącznie od niegoż napojów (przymus mliwy, przymus gorzałkowy lub przymus piwowarski);

   b) służące piekarzom lub rzeźnikom miejskim prawo zmuszania mieszkańców miasta, przedmieść lub tak zwanéj

Bannmeile zu zwingen, daß sie ihren Bedarf an Gebäck oder Fleisch ganz oder theilweise von jenen ausschließlich entnehmen;

5) die Berechtigungen, Konzessionen zu gewerblichen Anlagen oder zum Betriebe von Gewerben zu ertheilen, die dem Fiskus, Korporationen, Instituten oder einzelnen Berechtigten zustehen;

6) vorbehaltlich der an den Staat und die Gemeinde zu entrichtenden Gewerbesteuern, alle Abgaben, welche für den Betrieb eines Gewerbes entrichtet werden, sowie die Berechtigung, dergleichen Abgaben aufzuerlegen.

Ob und in welcher Weise den Berechtigten für die vorstehend aufgehobenen ausschließlichen Gewerbeberechtigungen, Zwangs- und Bannrechte u. s. w. Entschädigung zu leisten ist, bestimmen die Landesgesetze.

§. 8.

Von dem gleichen Zeitpunkte (§. 7.) ab unterliegen, soweit solches nicht von der Landesgesetzgebung schon früher verfügt ist, der Ablösung:

1) diejenigen Zwangs- und Bannrechte, welche durch die Bestimmungen des §. 7. nicht aufgehoben sind, sofern die Verpflichtung auf Grundbesitz haftet, die Mitglieder einer Korporation als solche betrifft oder Bewohnern eines Orts oder Distrikts vermöge ihres Wohnsitzes obliegt;

2) das Recht, den Inhaber einer Schankstätte zu zwingen, daß er für seinen Wirthschaftsbedarf das Getränk aus einer bestimmten Fabrikationsstätte entnehme.

Das Nähere über die Ablösung dieser Rechte bestimmen die Landesgesetze.

§. 9.

Streitigkeiten darüber, ob eine Berechtigung zu den durch die §§. 7. und 8. aufgehobenen oder für

mili przymusowéj, do brania wyłącznie od nichż na swą potrzeb pieczywa lub mięsiwa całkiem lub częściowo;

5) służące fiskusowi, korporacyom, instytutom lub pojedynczym uprawnionym osobom prawa udzielania pozwoleń na zakłady procederowe lub na sprawowanie procederów;

6) z zastrzeżeniem mających się rządowi i gminie opłacać podatków procederowych, wszelkie podatki opłacane za sprawowanie jakiego procederu, tudzież prawo nakładania tym podobnych podatków.

Czyli i w jakim sposobie uprawnionym za zniesione powyż wyłączne uprawnienia procederowe, prawa przymusu i wyłączenia i t. d. daną być ma indemnizacya, przepisują ustawy krajowe.

§. 8.

Jak dalece ustawodawstwo krajowe tego już pierwéj nie zarządziło, ulegają od téjż saméj chwili (§. 7.) okupieniu:

1) prawa przymusu i wyłączenia, nie zniesione postanowieniami §. 7., jeżeli obowiązek spoczywa na posiadłości gruntowéj, dotyczy członków korporacyi, jako takich, lub mu ulegają mieszkańcy jakiego miejsca lub obwodu skutkiem swéj siedziby;

2) prawo zmuszania dzierzyciela szynkowni do brania na wyszynk potrzebnego napoju z pewnego zakładu fabrykacyjnego.

Bliższe przepisy co do abluicyi praw tychże zawierają ustawy krajowe.

§. 9.

Spory co do tego, czyli uprawnienie jakie należy do zniesionych §§. 7. i 8. lub do ogło-

ablösbar erklärten gehört, sind im Rechtswege zu entscheiden.

Jedoch bleibt den Landesgesetzen vorbehalten, zu bestimmen, von welchen Behörden und in welchem Verfahren die Frage zu entscheiden ist, ob oder wie weit eine auf einem Grundstück haftende Abgabe eine Grundabgabe ist, oder für den Betrieb eines Gewerbes entrichtet werden muß.

§. 10.

Ausschließliche Gewerbeberechtigungen oder Zwangs- und Bannrechte, welche durch Gesetz aufgehoben oder für ablösbar erklärt worden sind, können fortan nicht mehr erworben werden.

Realgewerbeberechtigungen dürfen fortan nicht mehr begründet werden.

§. 11.

Das Geschlecht begründet in Beziehung auf die Befugniß zum selbstständigen Betriebe eines Gewerbes keinen Unterschied.

Frauen, welche selbstständig ein Gewerbe betreiben, können in Angelegenheiten ihres Gewerbes selbstständig Rechtsgeschäfte abschließen und vor Gericht auftreten, gleichviel, ob sie verheirathet oder unverheirathet sind. Sie können sich in Betreff der Geschäfte aus ihrem Gewerbebetrieb auf die in den einzelnen Bundesstaaten bestehenden Rechtswohlthaten der Frauen nicht berufen. Es macht hierbei keinen Unterschied, ob sie das Gewerbe allein oder in Gemeinschaft mit anderen Personen, ob sie dasselbe in eigener Person oder durch einen Stellvertreter betreiben.

§. 12.

Hinsichtlich des Gewerbebetriebes der juristischen Personen des Auslandes bewendet es bei den Landesgesetzen.

Diejenigen Beschränkungen, welche in Betreff des Gewerbebetriebes für Personen des Soldaten-

szonych za okupne, rozstrzygać się mają w drodze prawa.

Jednakowoż zastrzega się ustawom krajowym postanowienie, przez które władze i w jakiéj procedurze rozstrzyganą być ma kwestya, czyli lub jak dalece spoczywający na gruncie jakim podatek jest podatkiem gruntowym, lub czyli takowy musi za sprawowanie jakiego procederu być opłacanym.

§. 10.

Wyłączne uprawnienia procederowe lub prawa przymusu i wyłączenia, na mocy prawa zniesione lub za okupne ogłoszone, nie mogą nadal być więcéj nabywane.

Uprawnienia procederowe realne nie mogą być więcéj uzasadniane.

§. 11.

Płeć nie uzasadnia żadnéj różnicy pod względem prawa do samodzielnego sprawowania jakiego procederu.

Niewiasty, sprawujące samodzielnie proceder jaki, mogą w interesach procederu swego samodzielnie akta prawne zawierać i przed sądem występować, bez różnicy, czy są zamężne lub nie. Nie wolno im we względzie interesów z sprawowania procederu swego odwoływać się na istniejące w pewnych państwach związkowych dobrodziestwa prawa dla niewiast. Nie stanowi przy tém różnicy, czyli proceder sprawują same lub w spółce z innemi osobami, czy go we własnéj sprawują osobie lub przez pełnomocnika.

§. 12.

We względzie sprawowania procederu osób moralnych kraju zagranicznego pozostaje się przy ustawach krajowych.

Ograniczenia, istniejące co do sprawowania procederu dla osób stanu żołnierskiego i urzę-

und Beamtenstandes, sowie deren Angehörigen bestehen, werden durch das gegenwärtige Gesetz nicht berührt.

§. 13.

Von dem Besitze des Bürgerrechts soll die Zulassung zum Gewerbebetriebe in keiner Gemeinde und bei keinem Gewerbe abhängig sein.

Nach dem begonnenen Gewerbebetriebe ist, soweit dies in der bestehenden Gemeindeverfassung begründet ist, der Gewerbetreibende auf Verlangen der Gemeindebehörde nach Ablauf von drei Jahren verpflichtet, das Bürgerrecht zu erwerben. Es darf jedoch in diesem Falle von ihm das sonst vorgeschriebene oder übliche Bürgerrechtsgeld nicht gefordert und ebenso nicht verlangt werden, daß er sein anderweit erworbenes Bürgerrecht aufgebe.

Titel II.

Stehender Gewerbebetrieb.

I. Allgemeine Erfordernisse.

§. 14.

Wer den selbstständigen Betrieb eines stehenden Gewerbes anfängt, muß der für den Ort, wo solches geschieht, nach den Landesgesetzen zuständigen Behörde gleichzeitig Anzeige davon machen. Diese Anzeige liegt auch demjenigen ob, welcher zum Betriebe eines Gewerbes im Umherziehen (Titel III.) befugt ist.

Außerdem hat, wer Versicherungen für eine Mobiliar- oder Immobiliar-Feuerversicherungs-Anstalt als Agent oder Unteragent vermitteln will, bei Uebernahme der Agentur, und derjenige, welcher dieses Geschäft wieder aufgiebt, oder welchem die Versicherungsanstalt den Auftrag wieder entzieht, innerhalb der nächsten acht Tage der zuständigen Behörde seines Wohnortes davon Anzeige zu machen. Buch- und Steindrucker, Buch- und

dników, jako też ichż familii, nie naruszają się obecném prawem.

§. 13.

Od posiadania prawa obywatelskiego nie ma zależeć przypuszczenie do sprawowania procederu w żadnéj gminie i przy żadnym procederze.

Jednakowoż, jak dalece to istniejąca ustawa gminna przepisuje, procedernik po rozpoczętém sprawowaniu procederu obowiązany jest, na żądanie władzy gminnéj po upływie trzech lat prawo obywatelskie nabyć. W tym przypadku atoli nie wolno żądać od niego przepisanéj zkąd innąd lub zwykłéj opłaty za prawo obywatelskie, ani też, aby się nabytego gdzie indziéj prawa obywatelskiego zrzekł.

Tytuł II.

Sprawowanie procederów stałych.

I. Powszechne rekwizyta.

§. 14.

Ktokolwiek samodzielne stałego procederu sprawowanie rozpoczyna, winien równocześnie donieść o tém władzy, która według ustaw krajowych jest co do odnośnego miejsca właściwą. Do doniesienia tego obowiązanym jest i ten, który do sprawowania procederu jakiego sposobem krobniczym (Tyt. III.) jest uprawniony.

Nadto ktokolwiek w asekuracyach dla jakiego zakładu zabezpieczenia od ognia ruchomości lub nieruchomości chce jako ajent lub podajent pośredniczyć, obowiązany jest przy przejęciu ajentury — a ten, który funkcyą tę składa, lub któremu zakład asekuracyjny mandat znów odbiera, w przeciągu najbliższych ośmiu dni władzy właściwéj swego miejsca zamieszkania o tém donieść. Drukarze i litogra-

Kunsthändler, Antiquare, Leihbibliothekare, Inhaber von Lesekabinetten, Verkäufer von Druckschriften, Zeitungen und Bildern haben bei der Eröffnung ihres Gewerbebetriebes das Lokal desselben, sowie jeden späteren Wechsel des letzteren spätestens am Tage seines Eintritts der zuständigen Behörde ihres Wohnortes anzugeben.

§. 15.

Die Behörde bescheinigt innerhalb dreier Tage den Empfang der Anzeige.

Die Fortsetzung des Betriebes kann polizeilich verhindert werden, wenn ein Gewerbe, zu dessen Beginn eine besondere Genehmigung erforderlich ist, ohne diese Genehmigung begonnen wird.

Gegen die untersagende Verfügung ist der Rekurs zulässig.

II. Erforderniß besonderer Genehmigung.

1. Anlagen, welche einer besonderen Genehmigung bedürfen.

§. 16.

Zur Errichtung von Anlagen, welche durch die örtliche Lage oder die Beschaffenheit der Betriebsstätte für die Besitzer oder Bewohner der benachbarten Grundstücke oder für das Publikum überhaupt erhebliche Nachtheile, Gefahren oder Belästigungen herbeiführen können, ist die Genehmigung der nach den Landesgesetzen zuständigen Behörde erforderlich.

Es gehören dahin:

Schießpulver-Fabriken, Anlagen zur Feuerwerkerei und zur Bereitung von Zündstoffen aller Art, Gasbereitungs- und Gasbewahrungs-Anstalten, Anstalten zur Destillation von Erdöl, Anlagen zur Bereitung von Braunkohlentheer, Steinkohlentheer und Koaks, sofern sie außerhalb der Gewinnungsorte des

fowie, księgarze i handlarze płodami kunsztu, antykwaryusze, dzierzyciele wypożyczalni książek i czytelni, przedawcy pism ulotnych, gazet i obrazów obowiązani są przy rozpoczęciu swego procederu lokal jego, jak niemniéj każdą późniejszą zmianę tegoż najpóźniéj w dniu zajścia takowéj właściwéj władzy swego miejsca zamieszkania donieść.

§. 15.

Władza poświadcza w przeciągu trzech dni odebranie doniesienia.

Dalsze sprawowanie procederu może policyjnie zostać zabronionem, gdyby proceder, na rozpoczęcie którego szczególnego potrzeba pozwolenia, był bez zezwolenia tegoż rozpoczętym.

Od dekretu zabraniającego dozwolony jest rekurs.

II. Potrzeba szczególnego pozwolenia.

1. Zakłady wymagające szczególnego pozwolenia.

§. 16.

Na urządzenie zakładów, które przez położenie miejscowe lub usposobienie miejsca procederowego mogą dla posiedzicieli lub mieszkańców sąsiednich gruntów, albo dla publiczności w ogóle znaczne spowodować szkody, niebezpieczeństwa lub uciążliwości, potrzeba pozwolenia właściwéj według ustaw krajowych władzy.

Do tego należą:

fabryki prochu, zakłady rakietnictwa i fabrykacyi materyi palnych wszelkiego rodzaju, zakłady fabrykacyi gazu i do zachowywania go, zakłady do destylacyi oleju skalnego, zakłady do fabrykacyi smoły z węgla brunatnego, węgla kamiennego i kuksu, skoro bywają urządzane po

Materials errichtet werden, Glas- und Rußhütten, Kalk-, Ziegel- und Gypsöfen, Anlagen zur Gewinnung roher Metalle, Röstöfen, Metallgießereien, sofern sie nicht bloße Tiegelgießereien sind, Hammerwerke, chemische Fabriken aller Art, Schnellbleichen, Firnißsiedereien, Stärkefabriken, mit Ausnahme der Fabriken zur Bereitung von Kartoffelstärke, Stärkesyrups-Fabriken, Wachstuch-, Darmsaiten-, Dachpappen- und Dachfilz-Fabriken, Leim-, Thran- und Seifensiedereien, Knochenbrennereien, Knochendarren, Knochenkochereien und Knochenbleichen, Zubereitungsanstalten für Thierhaare, Talgschmelzen, Schlächtereien, Gerbereien, Abdeckereien, Poudretten- und Düngpulver-Fabriken, Stauanlagen für Wassertriebwerke (§. 23.).

Das vorstehende Verzeichniß kann, je nach Eintritt oder Wegfall der im Eingang gedachten Voraussetzung, durch Beschluß des Bundesrathes, vorbehaltlich der Genehmigung des nächstfolgenden Reichstages, abgeändert werden.

§. 17.

Dem Antrage auf die Genehmigung einer solchen Anlage müssen die zur Erläuterung erforderlichen Zeichnungen und Beschreibungen beigefügt werden.

Ist gegen die Vollständigkeit dieser Vorlagen nichts zu erinnern, so wird das Unternehmen mittelst einmaliger Einrückung in das zu den amtlichen Bekanntmachungen der Behörde (§. 16.) bestimmte Blatt zur öffentlichen Kenntniß gebracht, mit der Aufforderung, etwaige Einwendungen gegen die neue Anlage binnen vierzehn Tagen anzubringen. Die Frist nimmt ihren Anfang mit Ablauf des Tages, an welchem das die Bekanntmachung enthaltende Blatt ausgegeben worden, und ist für alle Einwendungen, welche nicht auf privatrechtlichen Titeln beruhen, präklusivisch.

za miejscami dobywania materyału, huty szkła i sadzy, piece do wypalania cegły, wapna i gipsu, zakłady do zyskiwania surowych kruszców, prażelnie, kruszcolejnie, skoro nie są li lejarniami tygli, hamernie, fabryki chemiczne wszelkiego rodzaju, szybkobielniki, warzelnie pokostu, fabryki krochmalu, z wyjątkiem fabryk krochmalu z kartofli, fabryki syropu z krochmalu, fabryki cerat woskowych, strun flaczanych, tektury na dachy i pilśni na dachy, warzelnie kleju, tranu i mydła, kościopalnie, kościoblechy, suszarnie i warzelnie kości, zakłady do przyrządzania sierci zwierzęcéj, smeleownie łoju, rzezarnie, garbarnie, oprawstwa, fabryki pudretów i nawozów, zakłady do wstrzymywania wody dla pędzideł wodnych (§. 23.).

Powyższy spis może, stósownie do zajścia lub upaścia wzmiankowanego na wstępie przypuszczenia, zostać uchwałą rady związkowéj, z zastrzeżeniem przyzwolenia najbliższego parlamentu, zmienionym.

§. 17.

Do wniosku o dozwolenie zakładu takiego dołączone być winny potrzebne ku objaśnieniu rysunki i opisy.

Jeżeli przeciw dokładności przedłożonych dokumentów nie ma nic do nadmienienia, wówczas przedsiębiorstwo za pomocą jednokrotnego zamieszczenia w piśmie, przeznaczonym do urzędowych obwieszczeń władzy (§. 16.), do publicznéj poda się wiadomości, z wezwaniem, aby się z jakowemi przeciw nowemu zakładowi reklamacyami w przeciągu czternastu dni zgłoszono. Termin bierze początek swój z upływem dnia, w którym pismo, obwieszczenie zawierające wydano, a jest on dla wszystkich reklamacyi, nie spoczywających na tytułach prawa prywatnego, prekluzyjnym.

§. 18.

Werden keine Einwendungen angebracht, so hat die Behörde zu prüfen, ob die Anlage erhebliche Gefahren, Nachtheile oder Belästigungen für das Publikum herbeiführen könne. Auf Grund dieser Prüfung, welche sich zugleich auf die Beachtung der bestehenden bau-, feuer- und gesundheitspolizeilichen Vorschriften erstreckt, ist die Genehmigung zu versagen, oder, unter Festsetzung der sich als nöthig ergebenden Bedingungen, zu ertheilen. Zu den letzteren gehören auch diejenigen Anordnungen, welche zum Schutze der Arbeiter gegen Gefahr für Gesundheit und Leben nothwendig sind. Der Bescheid ist schriftlich auszufertigen und muß die festgesetzten Bedingungen enthalten; er muß mit Gründen versehen sein, wenn die Genehmigung versagt oder nur unter Bedingungen ertheilt wird.

§. 19.

Einwendungen, welche auf besonderen privatrechtlichen Titeln beruhen, sind zur richterlichen Entscheidung zu verweisen, ohne daß von der Erledigung derselben die Genehmigung der Anlage abhängig gemacht wird.

Andere Einwendungen dagegen sind mit den Parteien vollständig zu erörtern. Nach Abschluß dieser Erörterung erfolgt die Prüfung und Entscheidung nach den im §. 18. enthaltenen Vorschriften. Der Bescheid ist sowohl dem Unternehmer, als dem Widersprechenden zu eröffnen.

§. 20.

Gegen den Bescheid ist Rekurs an die nächstvorgesetzte Behörde zulässig, welcher bei Verlust desselben binnen vierzehn Tagen, vom Tage der Eröffnung des Bescheides an gerechnet, gerechtfertigt werden muß.

Der Rekursbescheid ist den Parteien schriftlich zu eröffnen und muß mit Gründen versehen sein.

§. 18.

Gdyby żadne nie zaszły reklamacye, władza powinna badać, czyli zakład może spowodować znaczne dla publiczności niebezpieczeństwa, szkody lub uciążliwości. Na zasadzie zbadania tegoż, rozciągającego się oraz na to, czyli istniejące przepisy policyi budowniczéj, ogniowéj i sanitarnéj zachowano, winno pozwolenie być odmówioném, lub, za ustanowieniem wykazujących się potrzebnymi warunków, udzieloném. Do ostatnich należą i te dyspozycye, które potrzebne są ku zachowaniu robotników od niebezpieczeństwa co do zdrowia i życia. Rezolucya winna być na piśmie wygotowaną i zawierać ustanowione warunki; jeżeli pozwolenie zostało odmówioném lub tylko pod warunkami udzieloném, powinny dołączone być zasady.

§. 19.

Reklamacye, na szczególnych prywatnoprawnych spoczywające tytułach, odsełają się do decyzyi sądowéj, nie robiąc od załatwienia ichż zależném zezwolenia na zakład.

Inne reklamacye natomiast winny być z stronami zupełnie rozebrane. Po zamknięciu rozbioru tegoż, rozpatrzenie i rozstrzygnięcie ma miejsce według przepisów §. 18. Rezolucya obowieszcza się tak podjemcy, jako też i reklamantowi.

§. 20.

Od rezolucyi dozwolonym jest do najbliższéj przełożonéj władzy rekurs, który pod utratą jegoż usprawiedliwionym być winien w przeciągu czternastu dni, od daty obwieszczenia rezolucyi rachując.

Rezolucya rekursowa ogłasza się stronom na piśmie wraz z zasadami.

§. 21.

Die näheren Bestimmungen über die Behörden und das Verfahren, sowohl in der ersten als in der Rekurs-Instanz, bleiben den Landesgesetzen vorbehalten. Es sind jedoch folgende Grundsätze einzuhalten:

1) In erster oder in zweiter Instanz muß die Entscheidung durch eine kollegiale Behörde erfolgen. Diese Behörde ist befugt, Untersuchungen an Ort und Stelle zu veranlassen, Zeugen und Sachverständige zu laden und eidlich zu vernehmen, überhaupt den angetretenen Beweis in vollem Umfange zu erheben.

2) Bildet die kollegiale Behörde die erste Instanz, so ertheilt sie ihre Entscheidung in öffentlicher Sitzung, nach erfolgter Ladung und Anhörung der Parteien, auch in dem Falle, wenn zwar Einwendungen nicht angebracht sind, die Behörde aber nicht ohne Weiteres die Genehmigung ertheilen will und der Antragsteller innerhalb vierzehn Tagen nach Empfang des, die Genehmigung versagenden oder nur unter Bedingungen ertheilenden Bescheides der Behörde auf mündliche Verhandlung anträgt.

3) Bildet die kollegiale Behörde die zweite Instanz, so ertheilt sie stets ihre Entscheidung in öffentlicher Sitzung, nach erfolgter Ladung und Anhörung der Parteien.

4) Als Parteien sind der Unternehmer (Antragsteller), sowie diejenigen Personen zu betrachten, welche Einwendungen erhoben haben.

§. 22.

Die durch unbegründete Einwendungen erwachsenden Kosten fallen dem Widersprechenden, alle übrigen Kosten, welche durch das Verfahren entstehen, dem Unternehmer zur Last.

§. 21.

Bliższe postanowienia, tyczące się władz i procedury, tak w pierwszéj jako też w instancyi rekursowéj, zastrzegają się ustawom krajowym. Jednakowoż następujące zachowane być winny zasady:

1) W pierwszéj lub drugiéj instancyi rozstrzygać ma władza kolegialna. Władza ta ma prawo, śledztwa na miejscu zarządzać, świadków i znawców zapozywać i pod przysięgą słuchać, zgoła przytoczone dowody w całym rozmiarze zebrać.

2) Jeżeli władza kolegialna pierwszą tworzy instancyą, wydaje ona decyzyą swą na publiczném posiedzeniu, po zapozwaniu oraz posłuchaniu stron — i w tym przypadku, gdyby wprawdzie nie były wniesione reklamacye, władza przecież pozwolenia bez wszystkiego udzielić nie chciała a wnioskodawca w przeciągu czternastu dni po odbiorze rezolucyi władzy, pozwolenie odmawiającéj, lub li pod warunkami udzielającéj, o ustną wniósł rozprawę.

3) Jeżeli władza kolegialna drugą tworzy instancyą, wydaje ona zawsze decyzyą swą na publiczném posiedzeniu, po zapozwaniu i posłuchaniu stron.

4) Za strony uważają się przedsiębiorca (wnioskodawca), tudzież te osoby, które wniosły reklamacye.

§. 22.

Koszta urastające w skutek nieuzasadnionych reklamacyi spadają na reklamanta, wszelkie inne koszta zaś, procedurą spowodowane, na przedsiębiorcę.

In den Bescheiden über die Zulässigkeit der neuen Anlage wird zugleich die Vertheilung der Kosten festgesetzt.

§. 23.

Bei den Stauanlagen für Wassertriebwerke sind außer den Bestimmungen der §§. 17. bis 22. die dafür bestehenden landesgesetzlichen Vorschriften anzuwenden.

Der Landesgesetzgebung bleibt vorbehalten, für solche Orte, in welchen öffentliche Schlachthäuser in genügendem Umfange vorhanden sind oder errichtet werden, die fernere Benutzung bestehender und die Anlage neuer Privatschlächtereien zu untersagen.

Der Landesgesetzgebung bleibt ferner vorbehalten, zu verfügen, in wie weit durch Ortsstatuten darüber Bestimmung getroffen werden kann, daß einzelne Ortstheile vorzugsweise zu Anlagen der in §. 16. erwähnten Art zu bestimmen, in anderen Ortstheilen aber dergleichen Anlagen entweder gar nicht oder nur unter besonderen Beschränkungen zuzulassen sind.

§. 24.

Zur Anlegung von Dampfkesseln, dieselben mögen zum Maschinenbetriebe bestimmt sein oder nicht, ist die Genehmigung der nach den Landesgesetzen zuständigen Behörde erforderlich. Dem Gesuche sind die zur Erläuterung erforderlichen Zeichnungen und Beschreibungen beizufügen.

Die Behörde hat die Zulässigkeit der Anlage nach den bestehenden bau-, feuer- und gesundheitspolizeilichen Vorschriften, sowie nach denjenigen allgemeinen polizeilichen Bestimmungen zu prüfen, welche von dem Bundesrathe über die Anlegung von Dampfkesseln erlassen werden. Sie hat nach dem Befunde die Genehmigung entweder zu versagen, oder unbedingt zu ertheilen, oder endlich bei Ertheilung derselben die erforderlichen Vorkehrungen und Einrichtungen vorzuschreiben.

W rezolucyach co do dopuszczalności nowego zakładu ustanawia się zarazem rozkład kosztów.

§. 23.

Co do zakładów do wstrzymywania wody dla pędził wodnych należy, oprócz postanowień §§. 17. do 22., stósować istniejące względem tego przepisy ustaw krajowych.

Ustawodawstu krajowemu zastrzega się prawo, co do takich miejsc, w których publiczne rzezarnie w dostatecznéj znajdują się lub zakładają objętości, dalszego używania istniejących i zakładania nowych rzezarni prywatnych zakazać.

Zastrzega się daléj ustawodawstwu krajowemu zarządzenie, jak dalece statutami lokalnymi może co do tego wydawaném być postanowienie, iżby pojedyncze dzielnice miejscowe miały przed innemi być na zakłady wspomnionego w §. 16. rodzaju wyznaczane, w innych dzielnicach miejscowych zaś tym podobne zakłady już to wcale nie, już tylko pod szczególnemi dopuszczane ograniczeniami.

§. 24.

Na urządzanie kotłów parowych, bez różnicy, czyby takowe przeznaczone były do procederu za pomocą machin lub nie, potrzeba pozwolenia właściwéj według ustaw krajowych władzy. Do wniosku dołączone być winny potrzebne ku objaśnieniu rysunki i opisy.

Władza powinna dopuszczalność zakładu rozpatrzeć ze względu na istniejące przepisy budowniczo-ogniowo- i sanitarnopolicyjne, jako też na te powszechne przepisy policyjne, jakie przez radę związkową będą co do zakładania kotłów parowych wydane. Stósownie do wypadku winna ona bądź to pozwolenia odmówić, bądź je bezwarunkowo udzielić, bądź wreszcie przy udzielaniu onegoż potrzebne środki i urządzenia przepisać.

Bis zum Erlaß allgemeiner Bestimmungen durch den Bundesrath kommen die in den einzelnen Bundesstaaten bestehenden Vorschriften zur Anwendung.

Bevor der Kessel in Betrieb genommen wird, ist zu untersuchen, ob die Ausführung den Bestimmungen der ertheilten Genehmigung entspricht. Wer vor dem Empfange der hierüber auszufertigenden Bescheinigung den Betrieb beginnt, hat die im §. 147. angedrohte Strafe verwirkt.

Die vorstehenden Bestimmungen gelten auch für bewegliche Dampfkessel.

Für den Rekurs und das Verfahren über denselben gelten die Vorschriften der §§. 20. und 21.

§. 25.

Die Genehmigung zu einer der in den §§. 16. und 24. bezeichneten Anlagen bleibt so lange in Kraft, als keine Aenderung in der Lage oder Beschaffenheit der Betriebsstätte vorgenommen wird, und bedarf unter dieser Voraussetzung auch dann, wenn die Anlage an einen neuen Erwerber übergeht, einer Erneuerung nicht. Sobald aber eine Veränderung der Betriebsstätte vorgenommen wird, ist dazu die Genehmigung der zuständigen Behörde nach Maaßgabe der §§. 17. bis 23. einschließlich, beziehungsweise des §. 24. nothwendig. Eine gleiche Genehmigung ist erforderlich bei wesentlichen Veränderungen in dem Betriebe einer der im §. 16. genannten Anlagen. Die zuständige Behörde kann jedoch auf Antrag des Unternehmers von der Bekanntmachung (§. 17.) Abstand nehmen, wenn sie die Ueberzeugung gewinnt, daß die beabsichtigte Veränderung für die Besitzer oder Bewohner benachbarter Grundstücke oder das Publikum überhaupt neue oder größere Nachtheile, Gefahren oder Belästigungen, als mit der vorhandenen Anlage verbunden sind, nicht herbeiführen werde.

Diese Bestimmungen finden auch auf gewerbliche Anlagen (§§. 16. und 24.) Anwendung, welche bereits vor Erlaß dieses Gesetzes bestanden haben.

Aż do wydania powszechnych postanowień przez radę związkową zastósowane będą przepisy, jakie w pojedynczych państwach związkowych istnieją.

Zanim kocieł będzie do procederu użytym, powinna nastąpić rewizya, czyli wykonanie odpowiada postanowieniom udzielonego pozwolenia. Ktoby przed odbiorem mającego się na to wygotować poświadczenia proceder rozpoczął, zawinił karę w §. 147. zagrożoną.

Powyższe postanowienia odnoszą się i do ruchomych kotłów parowych.

Co do rekursu i procedury rekursowéj ważne są przepisy §§. 20. i 21.

§. 25.

Pozwolenie na oznaczone w §§. 16. do 24. zakłady pozostaje się w mocy tak długo, dopóki żadna nie nastąpi zmiana w położeniu lub urządzeniu lokalu procederowego, pod którém to przypuszczeniem nie potrzebuje ono być odnawianém i wtenczas, gdy zakład na nowego przechodzi nabywcę. Skoro zaś przedsiębierze się zmiana lokalu procederowego, potrzeba na to pozwolenia właściwéj władzy w miarę §§. 17. do 23. włącznie, resp. §. 24. Równego pozwolenia potrzeba przy ważnych zmianach w procederze którego z wspomnionych w §. 16. zakładów. Właściwa władza atoli może na wniosek przedsiębiorcy obwieszczenia (§. 17.) zaniechać, gdyby powzięła przekonanie, iż zamierzona zmiana nie pociągnie za sobą dla posiedzicieli lub mieszkańców sąsiednich gruntów lub zgoła dla publiczności nowych lub większych niebezpieczeństw, szkód i uciążliwości, od tych, które z istniejącym połączone są zakładem.

Postanowienia te stosują się i do zakładów procederowych (§§. 16. i 24.), które już przed wydaniem obecnego istniały prawa.

§. 26.

Soweit die bestehenden Rechte zur Abwehr benachtheiligender Einwirkungen, welche von einem Grundstücke aus auf ein benachbartes Grundstück geübt werden, dem Eigenthümer oder Besitzer des letzteren eine Privatklage gewähren, kann diese Klage einer mit obrigkeitlicher Genehmigung errichteten gewerblichen Anlage gegenüber niemals auf Einstellung des Gewerbebetriebes, sondern nur auf Herstellung von Einrichtungen, welche die benachtheiligende Einwirkung ausschließen, oder, wo solche Einrichtungen unthunlich oder mit einem gehörigen Betriebe des Gewerbes unvereinbar sind, auf Schadloshaltung gerichtet werden.

§. 27.

Die Errichtung oder Verlegung solcher Anlagen, deren Betrieb mit ungewöhnlichem Geräusch verbunden ist, muß, sofern sie nicht schon nach den Vorschriften der §§. 16. bis 25. der Genehmigung bedarf, der Ortspolizei-Behörde angezeigt werden. Letztere hat, wenn in der Nähe der gewählten Betriebsstätte Kirchen, Schulen oder andere öffentliche Gebäude, Krankenhäuser oder Heilanstalten vorhanden sind, deren bestimmungsmäßige Benutzung durch den Gewerbebetrieb auf dieser Stelle eine erhebliche Störung erleiden würde, die Entscheidung der höheren Verwaltungsbehörde darüber einzuholen, ob die Ausübung des Gewerbes an der gewählten Betriebsstätte zu untersagen oder nur unter Bedingungen zu gestatten sei.

§. 28.

Die höheren Verwaltungsbehörden sind befugt, über die Entfernung, welche bei Errichtung von durch Wind bewegten Triebwerken von benachbarten fremden Grundstücken und von öffentlichen Wegen inne zu halten ist, durch Polizeiverordnungen Bestimmung zu treffen.

§. 26.

Jak dalece istniejące prawa ku odwróceniu szkodliwych wpływów, wywieranych przez jeden grunt na grunt sąsiedni, dają właścicielowi lub posiedzicielowi tegoż ostatniego skargę prywatną, skarga ta w obec zaprowadzonego za pozwoleniem zwierzchności zakładu procederowego nie może nigdy skierowaną być na zaniechanie procederu, lecz tylko na zaprowadzenie urządzeń, szkodliwy wpływ uniemożebniających, lub, gdzieby urządzenia takie zaprowadzić — albo z należytém procederu sprawowaniem połączyć się nie dały, na wynagrodzenie szkody.

§. 27.

Urządzanie lub przenoszenie zakładów takich, których proceder z nadzwyczajnym połączon jest łoskotem, jak daleceby takowe już według przepisów §§. 16. do 25. pozwolenia nie wymagało, musi władzy policyjnéj lokalnéj być doniesioném. Ostatnia, jeżeli w pobliżu obranego miejsca procederowego znajdują się kościoły, szkoły lub inne budynki publiczne, domy chorych lub zakłady leczenia, korzystanie z których stósownie do przeznaczenia w skutek sprawowania na témż miejscu procederu znacznéj doznawałoby przeszkody, obowiązaną jest zasięgnąć decyzyi wyższéj władzy administracyjnéj co do tego, czyby sprawowania procederu na obraném miejscu zakazać lub li pod warunkami dozwolić miano.

§. 28.

Wyższe władze administracyjne mają prawo, mocą rozporządzeń policyjnych wydawać przepisy co do odległości, jaka przy urządzaniu poruszanych wiatrem pędził od sąsiednich obcych gruntów, tudzież od dróg publicznych, ma być zachowaną.

2. Gewerbetreibende, welche einer besonderen Genehmigung bedürfen.

§. 29.

Einer Approbation, welche auf Grund eines Nachweises der Befähigung ertheilt wird, bedürfen Apotheker und diejenigen Personen, welche sich als Aerzte (Wundärzte, Augenärzte, Geburtshelfer, Zahnärzte und Thierärzte) oder mit gleichbedeutenden Titeln bezeichnen oder Seitens des Staats oder einer Gemeinde als solche anerkannt oder mit amtlichen Funktionen betraut werden sollen. Es darf die Approbation jedoch von der vorherigen akademischen Doktorpromotion nicht abhängig gemacht werden.

Der Bundesrath bezeichnet, mit Rücksicht auf das vorhandene Bedürfniß, in verschiedenen Theilen des Bundesgebietes die Behörden, welche für das ganze Bundesgebiet gültige Approbationen zu ertheilen befugt sind und erläßt die Vorschriften über den Nachweis der Befähigung. Die Namen der Approbirten werden von der Behörde, welche die Approbation ertheilt, in den vom Bundesrathe zu bestimmenden amtlichen Blättern veröffentlicht.

Personen, welche eine solche Approbation erlangt haben, sind innerhalb des Bundesgebietes in der Wahl des Ortes, wo sie ihr Gewerbe betreiben wollen, vorbehaltlich der Bestimmungen über die Errichtung und Verlegung von Apotheken (§. 6.), nicht beschränkt.

Dem Bundesrathe bleibt vorbehalten, zu bestimmen, unter welchen Voraussetzungen Personen wegen wissenschaftlich erprobter Leistungen von der vorgeschriebenen Prüfung ausnahmsweise zu entbinden sind.

Personen, welche vor Verkündigung dieses Gesetzes in einem Bundesstaate die Berechtigung zum Gewerbebetrieb als Aerzte, Wundärzte, Zahnärzte, Geburtshelfer, Apotheker oder Thierärzte bereits erlangt haben, gelten als für das ganze Bundesgebiet approbirt.

2. Procedernicy, którzy szczególnego potrzebują pozwolenia.

§. 29.

Aprobacyi, która się udziela na mocy wykazu kwalifikacyi, potrzebują aptekarze oraz te osoby, które tytuł lekarzy (chirurdzy, lekarze na oczy, akuszerowie, dentyści i weterynarze) lub tym podobne tytuły noszą, albo które ze strony rządu lub jakiéj gminy mają być za takichż uznani lub do funkcyi urzędowych uporuczeni. Jednakowoż aprobacya nie ma być zależną od poprzedniéj akademickiéj promocyi na doktora.

Rada związkowa oznacza, ze względu na zachodzącą potrzebę, w różnych częściach obwodu związkowego władze, które na cały obszar związkowy ważne aprobacye udzielać są mocne i wydaje przepisy co do wykazu kwalifikacyi. Nazwiska aprobatów będzie władza, która aprobacyą udziela, ogłaszać pismami urzędowemi, przez radę związkową wyznaczyć się mającemi.

Osoby, które aprobacyą taką uzyskały, nie ulegają wśród obwodu związkowego żadnemu w wyborze miejsca, gdzie proceder swój sprawować chcą, ograniczeniu, z zastrzeżeniem przepisów co do zakładania i przenoszenia aptek (§. 6.).

Radzie związkowéj zastrzega się przepisanie, pod jakiemi przypuszczeniami osoby dla doświadczonych na polu nauki prac mają od przepisanego popisu być wyjątkowo dyspensowane.

Osoby, które przed publikacyą obecnego prawa w którém państwie związkowém uprawnienie do sprawowania procederu jako lekarze, chirurdzy, dentyści, akuszerowie, aptekarze lub weterynarze już uzyskały, uważają się za aprobowane na cały obszar związkowy.

§. 30.

Unternehmer von Privat-Kranken-, Privat-Entbindungs- und Privat-Irrenanstalten bedürfen einer Konzession der höheren Verwaltungsbehörde, welche ertheilt wird, wenn nicht Thatsachen vorliegen, welche die Unzuverlässigkeit des Nachsuchenden in Beziehung auf den beabsichtigten Gewerbebetrieb darthun.

Hebammen bedürfen eines Prüfungszeugnisses der nach den Landesgesetzen zuständigen Behörde.

§. 31.

Seeschiffer, Seesteuerleute und Lootsen müssen sich über den Besitz der erforderlichen Kenntnisse durch ein Befähigungszeugniß der zuständigen Verwaltungsbehörde ausweisen.

Der Bundesrath erläßt die Vorschriften über den Nachweis der Befähigung. Die auf Grund dieses Nachweises ertheilten Zeugnisse gelten für das ganze Bundesgebiet, bei Lootsen für das im Zeugniß angeführte Fahrwasser.

Soweit in Betreff der Schiffer und Lootsen auf Strömen in Folge von Staatsverträgen besondere Anordnungen getroffen sind, behält es dabei sein Bewenden.

§. 32.

Schauspielunternehmer bedürfen zum Betriebe ihres Gewerbes der Erlaubniß. Dieselbe ist ihnen zu ertheilen, wenn nicht Thatsachen vorliegen, welche die Unzuverlässigkeit des Nachsuchenden in Beziehung auf den beabsichtigten Gewerbebetrieb darthun.

Beschränkungen auf bestimmte Kategorien theatralischer Darstellungen sind unzulässig.

§. 33.

Wer Gastwirthschaft, Schankwirthschaft oder Kleinhandel mit Branntwein oder Spiritus betreiben will, bedarf dazu der Erlaubniß.

§. 30.

Przedsiębiorcy prywatnych zakładów chorych, prywatnych domów położniczych i prywatnych instytutów obłąkanych, potrzebują koncesyi wyższéj władzy administracyjnéj, która udzieloną być winna, skoro nie istnieją fakta wykazujące zawodność petenta we względzie zamierzonego procederu.

Akuszerki potrzebują zaświadczenia popisowego właściwéj według ustaw krajowych władzy.

§. 31.

Szyprowie morscy, sternicy morscy i rotmani winni się z posiadania potrzebnych wiadomości wykazać świadectwem kwalifikacyjném właściwéj władzy administracyjnéj.

Rada związkowa wydaje przepisy co do wykazu uzdolnienia. Wystawione na zasadzie wykazu tegoż zaświadczenia ważne są na cały obszar związkowy, u rotmanów na wymienioną w zaświadczeniu wodę spławną.

Jak dalece we względzie szyprów i rotmanów po rzekach stanęły oddzielne rozporządzenia na mocy traktatów, pozostaje się przy takowychż.

§. 32.

Przedsiębiorcy widowisk potrzebują zezwolenia na sprawowanie procederu swego. Takowe winno im być udzieloném, skoro nie istnieją fakta wykazujące zawodność petenta we względzie zamierzonego procederu.

Ograniczenia na pewne kategorye przedstawień teatralnych niedozwolone.

§. 33.

Ktokolwiek gościniarstwo, szynkarstwo lub handel cząstkowy wódką lub spirytusem prowadzić chce, potrzebuje na to pozwolenia.

Diese Erlaubniß ist nur dann zu versagen:

1) wenn gegen den Nachsuchenden Thatsachen vorliegen, welche die Annahme rechtfertigen, daß er das Gewerbe zur Förderung der Völlerei, des verbotenen Spiels, der Hehlerei oder der Unsittlichkeit mißbrauchen werde;
2) wenn das zum Betriebe des Gewerbes bestimmte Lokal wegen seiner Beschaffenheit oder Lage den polizeilichen Anforderungen nicht genügt.

Es können jedoch die Landesregierungen, soweit die Landesgesetze nicht entgegenstehen, die Erlaubniß zum Ausschänken von Branntwein und den Kleinhandel mit Branntwein und Spiritus auch von dem Nachweis eines vorhandenen Bedürfnisses abhängig machen.

§. 34.

Die Landesgesetze können vorschreiben, daß zum Handel mit Giften und zum Betriebe des Lootsengewerbes besondere Genehmigung erforderlich ist, ingleichen, daß das Gewerbe der Markscheider nur von Personen betrieben werden darf, welche als solche geprüft und konzessionirt sind.

§. 35.

Die Ertheilung von Tanz-, Turn- und Schwimmunterricht als Gewerbe darf denjenigen untersagt werden, welche wegen Vergehen oder Verbrechen gegen die Sittlichkeit bestraft sind.

Der Handel mit gebrauchten Kleidern, gebrauchten Betten oder gebrauchter Wäsche, der Kleinhandel mit altem Metallgeräth oder Metallbruch (Trödel), oder mit Garnabfällen oder Dräumen von Seide, Wolle, Baumwolle oder Leinen, ferner das Geschäft eines Pfandleihers kann demjenigen untersagt werden, welcher wegen aus Gewinnsucht begangener Vergehen oder Verbrechen gegen das Eigenthum bestraft worden ist.

Das Geschäft eines Gesindevermiethers kann demjenigen untersagt werden, welcher wegen aus

Pozwolenie to odmówioném być ma li wtenczas:

1) skoro co do poszukującego zachodzą fakta, uzasadniające przypuszczenie, iż procederu nadużywać będzie ku poparciu opilstwa, zakazanéj gry, ukrywania lub niemoralności;
2) skoro lokal, przeznaczony do sprawowania procederu, dla położenia lub natury swéj nie odpowiada wymaganiom policyjnym.

Jednakowoż wolno rządom krajowym, jak daleceby się temu ustawy krajowe nie sprzeciwiały, zezwolenie na wyszynk wódki tudzież na handel cząstkowy wódką i spirytusem zrobić zależném i od wykazu zachodzącéj potrzeby.

§. 34.

Ustawy krajowe mogą przepisywać, iż na handel truciznami tudzież na sprawowanie procederu rotmaństwa potrzeba szczególnego pozwolenia, tak samo, iż proceder kruszcomierników może li przez osoby być sprawowanym, które jako takie są egzaminowane i koncesyonowane.

§. 35.

Udzielanie nauki tańca, turniejów i pływania sposobem procederu może takim zakazane być osobom, które o zbrodnie lub przestępstwa przeciw obyczajności były karane.

Handel noszoną odzieżą, potrzebowaną pościelą lub potrzebowaną bielizną, drobny handel starymi sprzętami lub metalokruszem, albo odchodami przędzy, jedwabiu, wełny, bawełny lub płótna, daléj proceder pożyczającego na fanty może zakazanym być temu, który karanym był o popełnione z chciwości przestępstwa lub zbrodnie przeciw własności.

Proceder stręczarza czeladzi może zakazanym być temu, który karanym był o popełnione

Gewinnsucht begangener Vergehen oder Verbrechen gegen das Eigenthum oder wegen Vergehen oder Verbrechen gegen die Sittlichkeit bestraft worden ist.

Personen, welche die in diesem Paragraphen bezeichneten Gewerbe beginnen, haben bei Eröffnung ihres Gewerbebetriebes der zuständigen Behörde hiervon Anzeige zu machen.

§. 36.

Das Gewerbe der Feldmesser, Auktionatoren, derjenigen, welche den Feingehalt edler Metalle oder die Beschaffenheit, Menge oder richtige Verpackung von Waaren irgend einer Art feststellen, der Güterbestätiger, Schaffner, Wäger, Messer, Bracker, Schauer, Stauer u. s. w. darf zwar frei betrieben werden, es bleiben jedoch die verfassungsmäßig dazu befugten Staats- oder Kommunalbehörden oder Korporationen auch ferner berechtigt, Personen, welche diese Gewerbe betreiben wollen, auf die Beobachtung der bestehenden Vorschriften zu beeidigen und öffentlich anzustellen.

Die Bestimmungen der Gesetze, welche den Handlungen der genannten Gewerbetreibenden eine besondere Glaubwürdigkeit beilegen oder an diese Handlungen besondere rechtliche Wirkungen knüpfen, sind nur auf die von den verfassungsmäßig dazu befugten Staats- oder Kommunalbehörden oder Korporationen angestellten Personen zu beziehen.

§. 37.

Der Regelung durch die Ortspolizei-Behörde unterliegt die Unterhaltung des öffentlichen Verkehrs innerhalb der Orte durch Wagen aller Art, Gondeln, Sänften, Pferde und andere Transportmittel, sowie das Gewerbe derjenigen Personen, welche auf öffentlichen Straßen oder Plätzen ihre Dienste anbieten.

§. 38.

Die Centralbehörden sind befugt, Vorschriften darüber zu erlassen, in welcher Weise die im §. 35.

z chciwości przestępstwa resp. zbrodnie przeciw własności, albo o zbrodnie resp. przestępstwa przeciw obyczajności.

Osoby, rozpoczynające oznaczone w obecnym paragrafie procedery, obowiązane są przy otwarciu procederu donieść o tém właściwéj władzy.

§. 36.

Proceder konduktorów, aukcyonatorów, osób, sprawdzających czystą przysadę drogich kruszców lub jakość, ilość albo należyte opatrzenie towarów jakiego bądź rodzaju, proceder dozórców nad towarami, szafnerów, ważników, mierników, brakarzy, lustratorów, pakowników i t. d. może wprawdzie być bez pozwolenia wykonywanym, jednakowoż uprawnione do tego według ustaw władze rządowe lub komunalne resp. korporacye mają i nadal być mocne, osoby, które owe procedery sprawować chcą, na zachowanie istniejących przepisów zaprzysięgać i publicznie ustanawiać.

Przepisy ustaw, które aktom wyż wspomnionych procederników szczególną nadają wierzytelność, lub które do aktów tychże szczególne przywięzują skutki prawne, odnoszą się li do osób ustanowionych przez upoważnione do tego według ustaw władze rządowe lub komunalne resp. korporacye.

§. 37.

Regulacyi przez lokalną władzę policyjną ulega utrzymywanie publicznéj komunikacyi wśród miejsc za pomocą wozów wszelkiego rodzaju, gondoli, lektyk, koni i innych środków transportowych, jako też i proceder tych osób które po ulicach lub placach publicznych posługi swe ofiarują.

§. 38.

Władze centralne mocne są wydawać przepisy co do tego, w jaki sposób wymienieni

Absatz 2. und 3. verzeichneten Gewerbetreibenden ihre Bücher zu führen und welcher polizeilichen Kontrole über den Umfang und die Art ihres Geschäftsbetriebes sie sich zu unterwerfen haben.

§. 39.

Die Landesgesetze können die Einrichtung von Kehrbezirken für Schornsteinfeger gestatten. Jedoch ist, wo Kehrbezirke bestehen oder eingerichtet werden, die höhere Verwaltungsbehörde, soweit nicht Privatrechte entgegenstehen, befugt, die Kehrbezirke aufzuheben oder zu verändern, ohne daß deshalb den Bezirksschornsteinfegern ein Widerspruchsrecht oder ein Anspruch auf Entschädigung zusteht.

§. 40.

Die in den §§. 29. bis 34. erwähnten Approbationen und Genehmigungen dürfen weder auf Zeit ertheilt, noch, vorbehaltlich der Bestimmungen in den §§. 53. und 143., widerrufen werden.

Gegen Versagung der Genehmigung zum Betriebe eines der in den §§. 30. 32. 33. und 34., sowie gegen Untersagung des Betriebes der in den §§. 35. und 37. erwähnten Gewerbe ist der Rekurs zulässig. Wegen des Verfahrens und der Behörden gelten die Vorschriften der §§. 20. und 21.

III. Umfang, Ausübung und Verlust der Gewerbsbefugnisse.

§. 41.

Die Befugniß zum selbstständigen Betriebe eines stehenden Gewerbes begreift das Recht in sich, in beliebiger Zahl Gesellen, Gehülfen, Arbeiter jeder Art und, soweit die Vorschriften des gegenwärtigen Gesetzes nicht entgegenstehen, Lehrlinge anzunehmen. In der Wahl des Arbeits- und Hülfspersonals finden keine anderen Beschränkungen statt, als die durch das gegenwärtige Gesetz festgestellten.

w §. 35. ust. 2. i 3. procedernicy księgi swe utrzymywać i jakiéj kontroli policyjnéj nad objętością i sposobem sprawowania procederu swego poddać się winni.

§. 39.

Ustawy krajowe mogą dozwalać urządzania obwodów kominiarskich. Jednakowoż tam, gdzie obwody kominiarskie istnieją lub się urządzają, wyższa władza administracyjna mocną jest, o ileby się temu prywatne nie sprzeciwiały prawa, obwody kominarskie znieść lub zmienić, a kominiarzom obwodowym nie służy z tego powodu prawo protestu ani pretensya do wynagrodzenia.

§. 40.

Wspomione w §§. 29. do. 34. aprobacye i pozwolenia nie mogą udzielane być na czas, ani, z zastrzeżeniem przepisów w §§. 53. i 143., być cofane.

Od odmówienia pozwolenia na sprawowanie którego z wspomnionych w §§. 30. 32. 33. i 34. — jako też i od zakazania sprawowania wspomnionych w §§. 35. i 37. procederów, dozwolony jest rekurs. Co do procedury i władz dają miarę przepisy §§. 20. i 21.

III. Rozmiar, wykonywanie i utrata praw procederowych.

§. 41.

Uprawnienie do samodzielnego sprawowania stałego procederu mieści w sobie prawo przyjmowania w dowolnéj liczbie czeladników, pomocników, robotników wszelkiego rodzaju oraz, jak dalece się temu przepisy obecnego nie sprzeciwiają prawa, uczniów. W wyborze personału roboczego i pomocniczego nie mają miejsca inne ograniczenia, aniżeli jakie obecném prawem przepisane.

In Betreff der Berechtigung der Apotheker, Gehülfen und Lehrlinge anzunehmen, bewendet es bei den Bestimmungen der Landesgesetze.

§. 42.

Wer zum selbstständigen Betriebe eines stehenden Gewerbes befugt ist, darf dasselbe vorbehaltlich der Bestimmungen des §. 59. am Orte seiner gewerblichen Niederlassung und, soweit nicht die Vorschriften des dritten Titels einen Legitimationsschein erfordern, auch außerhalb dieses Ortes ausüben.

§. 43.

Wer gewerbsmäßig Druckschriften oder andere Schriften oder Bildwerke auf öffentlichen Wegen, Straßen, Plätzen oder an anderen öffentlichen Orten ausrufen, verkaufen, vertheilen, anheften oder anschlagen will, bedarf dazu einer Erlaubniß der Ortspolizei-Behörde, und hat den über diese Erlaubniß auszustellenden, auf seinen Namen lautenden Legitimationsschein bei sich zu führen.

Diese Erlaubniß darf nur unter den Bedingungen und nach Maaßgabe des §. 57. versagt werden.

§. 44.

Kaufleute, Fabrikanten und andere Personen, welche ein stehendes Gewerbe betreiben, sind befugt, außerhalb des Ortes ihrer gewerblichen Niederlassung persönlich oder durch in ihren Diensten stehende Reisende Waaren aufzukaufen und Bestellungen auf Waaren zu suchen.

Sie bedürfen dazu eines Legitimationsscheins, welcher von der unteren Verwaltungsbehörde ausgestellt wird und für das Kalenderjahr gilt. Dieses Legitimationsscheins bedarf es nicht, wenn die betreffenden Gewerbetreibenden durch die nach den Zollvereinsverträgen erforderliche Gewerbe-Legitimationskarte bereits für das Gesammtgebiet des Zollvereins legitimirt sind.

We względzie prawa aptekarzy do przyjmowania pomocników i uczniów, pozostaje się przy przepisach ustaw krajowych.

§. 42.

Ktokolwiek do samodzielnego sprawowania stałego uprawnionym jest procederu, ten, z zastrzeżeniem przepisów §. 59., ma prawo takowy w miejscu procederowego siedliska swego, tudzież, jak dalece przepisy Tytułu trzeciego nie wymagają atestu legitymacyjnego, i po za miejscem temż sprawować.

§. 43.

Ktokolwiek sposobem procederu druki lub inne pisma albo obrazy po publicznych drogach, ulicach, placach lub innych publicznych miejscach wywoływać, sprzedawać, dystrybuować, przylepiać lub przybijać chce, potrzebuje na to pozwolenia władzy policyjnéj lokalnéj, i winien wystawiony na pozwolenie toż atest legitymacyjny, na nazwisko jegoż opiewający, mieć przy sobie.

Pozwolenie to odmówioném być może li pod warunkami oraz w miarę §. 57.

§. 44.

Kupcy, fabrykanci i inne osoby, które stały sprawują proceder, mają prawo, po za miejscem procederowego siedliska swego osobiście lub przez zostających w ichż kondycyi podróżujących towary zakupować i zamówień na towary szukać.

Potrzebują oni na to atestu legitymacyjnego, który wystawianym bywa przez niższą władzę administracyjną na rok kalendarzowy. Atestu legitymacyjnego nie potrzeba, jeżeli odnośni procedernicy wymaganą według traktatów Związku celnego kartą legitymacyjną procederową już na cały legitymowani są obszar Związku celnego.

Der Inhaber eines solchen Legitimationsscheins darf aufgekaufte Waaren nur Behufs deren Beförderung nach dem Bestimmungsorte und von den Waaren, auf welche er Bestellungen sucht, nur Proben oder Muster mit sich führen.

§. 45.

Die Befugnisse zum stehenden Gewerbebetriebe können durch Stellvertreter ausgeübt werden; diese müssen jedoch den für das in Rede stehende Gewerbe insbesondere vorgeschriebenen Erfordernissen genügen.

§. 46.

Nach dem Tode eines Gewerbetreibenden darf das Gewerbe für Rechnung der Wittwe während des Wittwenstandes, oder, wenn minderjährige Erben vorhanden sind, für deren Rechnung durch einen nach §. 45. qualifizirten Stellvertreter betrieben werden, insofern die über den Betrieb einzelner Gewerbe bestehenden besonderen Vorschriften nicht ein Anderes anordnen. Dasselbe gilt während der Dauer einer Kuratel oder Nachlaßregulirung.

§. 47.

Inwiefern für die nach den §§. 34. und 36. konzessionirten oder angestellten Personen eine Stellvertretung zulässig ist, hat in jedem einzelnen Falle die Behörde zu bestimmen, welcher die Konzessionirung oder Anstellung zusteht.

Dasselbe gilt in Beziehung auf diejenigen Schornsteinfeger, denen ein Kehrbezirk zugewiesen ist (§. 39.).

§. 48.

Real-Gewerbeberechtigungen können auf jede, nach den Vorschriften dieses Gesetzes zum Betriebe des Gewerbes befähigte Person in der Art übertragen werden, daß der Erwerber die Gewerbeberechtigung für eigene Rechnung ausüben darf.

Posiadacz atestu legitymacyjnego takiego może zakupione towary wieść z sobą li w celu ichż ekspedycyi na miejsce przeznaczenia a z towarów, na które poszukuje zamówień, li wzory lub próbki.

§. 45.

Prawa do sprawowania stałego procederu wykonywane być mogą przez zastępców, którzy wszakże dopełnić winni warunków, co do będącego w mowie procederu w szczególności przepisanych.

§. 46.

Po śmierci procedernika może proceder na rachunek wdowy podczas stanu wdowiego lub, jeżeli się nieletni znajdują spadkobiercy, na ichż rachunek przez kwalifikowanego według §. 45. sprawowanym być zastępcę, jeżeli istniejące względem sprawowania pewnych procederów przepisy szczególne czego innego nie stanowią. Toż rozumie się za czas trwania kurateli lub regulacyi spadku.

§. 47.

Jak dalece co do osób, na mocy §§. 34. i 36. koncesyonowanych lub ustanowionych, dozwoloném jest zastępstwo, o tém w każdym szczególnym przypadku stanowić ma władza, której koncesya lub ustanowienie służy.

Toż rozumie się we względzie tych kominiarzy, którym obwód kominiarski przekazany (§. 39.).

§. 48.

Realne uprawnienia procederowe mogą na każdą, według przepisów obecnego prawa do sprawowania procederu kwalifikowaną osobę być przelane w ten sposób, iż nabywca uprawnienie procederowe na własny wykonywać jest mocen rachunek.

§. 49.

Bei Ertheilung der Genehmigung zu einer Anlage der in den §§. 16. und 24. bezeichneten Arten, ingleichen zur Anlegung von Privat-Kranken-, Privat-Entbindungs- und Privat-Irrenanstalten, zu Schauspiel-Unternehmungen, sowie zum Betriebe der im §. 33. gedachten Gewerbe, kann von der genehmigenden Behörde den Umständen nach eine Frist festgesetzt werden, binnen welcher die Anlage oder das Unternehmen bei Vermeidung des Erlöschens der Genehmigung begonnen und ausgeführt, und der Gewerbebetrieb angefangen werden muß. Ist eine solche Frist nicht bestimmt, so erlischt die ertheilte Genehmigung, wenn der Inhaber nach Empfang derselben ein ganzes Jahr verstreichen läßt, ohne davon Gebrauch zu machen.

Eine Verlängerung der Frist kann von der Behörde bewilligt werden, sobald erhebliche Gründe nicht entgegenstehen.

Hat der Inhaber einer solchen Genehmigung seinen Gewerbebetrieb während eines Zeitraums von drei Jahren eingestellt, ohne eine Fristung nachgesucht und erhalten zu haben, so erlischt dieselbe.

Für die im §. 16. aufgeführten Anlagen darf die nachgesuchte Fristung so lange nicht versagt werden, als wegen einer durch Erbfall oder Konkurserklärung entstandenen Ungewißheit über das Eigenthum an einer Anlage oder, in Folge höherer Gewalt, der Betrieb entweder gar nicht oder doch nur mit erheblichem Nachtheile für den Inhaber oder Eigenthümer der Anlage stattfinden kann.

Das Verfahren für die Fristung ist dasselbe, wie für die Genehmigung neuer Anlagen.

§. 50.

Auf die Inhaber der bereits vor dem Erscheinen des gegenwärtigen Gesetzes ertheilten Genehmigungen finden die im §. 49. bestimmten Fristen ebenfalls

§. 49.

Przy udzielaniu pozwolenia na zakład oznaczonych w §§. 16. i 24. gatunków, tudzież na zakładanie prywatnych domów chorych, prywatnych zakładów położniczych i prywatnych instytutów obłąkanych, na przedsiębiorstwa teatralne, jako też na sprawowanie wspomnionych w §. 33. procederów, może władza aprobująca, wedle okoliczności, ustanowić termin, w przeciągu którego zakład lub przedsiębiorstwo, pod uniknieniem upaścia aprobacyi, rozpoczętém i przeprowadzoném, i sprawowanie procederu rozpoczętém być musi. Jeżeli terminu takiego nie oznaczono, wówczas udzielona aprobacya upada, skoro dzierzyciel aż do upływu roku od jéjż uzyskania z niéj nie korzystał.

Prolongacya terminu może przez władzę być dozwoloną, jeżeli się temu ważne nie sprzeciwiają powody.

Jeżeli dzierzyciel aprobacyi takiéj sprawowania procederu swego w przeciągu trzech lat zaprzestał, nie wyjednawszy prolongacyi, wówczas aprobacya upada.

Co do wymienionych w §. 16. zakładów zawnioskowana prolongacya nie powinna odmówioną być tak długo, dopókiby dla powstałéj skutkiem sukcesyi lub ogłoszenia konkursu — niepewności względem własności zakładu jakiego, lub skutkiem wyższéj siły, sprawowanie nie mogło odbywać się wcale, lub tylko z znaczną dla dzierzyciela lub właściciela zakładu szkodą.

Procedura ku prolongacyi jest ta sama, co ku dozwoleniu nowych zakładów.

§. 50.

Do dzierzycieli aprobacyi, udzielonych już przed wyjściem obecnego prawa, stosują się również przepisane w §. 49. termina, z tą je-

Anwendung, jedoch mit der Maaßgabe, daß diese Fristen von dem Tage der Verkündung des Gesetzes an zu laufen anfangen.

§. 51.

Wegen überwiegender Nachtheile und Gefahren für das Gemeinwohl kann die fernere Benutzung einer jeden gewerblichen Anlage durch die höhere Verwaltungsbehörde zu jeder Zeit untersagt werden. Doch muß dem Besitzer alsdann für den erweislichen Schaden Ersatz geleistet werden.

Gegen die untersagende Verfügung ist der Rekurs zulässig; wegen der Entschädigung steht der Rechtsweg offen.

§. 52.

Die Bestimmung des §. 51. findet auch auf die zur Zeit der Verkündung des gegenwärtigen Gesetzes bereits vorhandenen gewerblichen Anlagen Anwendung; doch entspringt aus der Untersagung der ferneren Benutzung kein Anspruch auf Entschädigung, wenn bei der früher ertheilten Genehmigung ausdrücklich vorbehalten worden ist, dieselbe ohne Entschädigung zu widerrufen.

§. 53.

Die in dem §. 29. bezeichneten Approbationen können von der Verwaltungsbehörde nur dann zurückgenommen werden, wenn die Unrichtigkeit der Nachweise dargethan wird, auf deren Grund solche ertheilt worden sind.

Außer aus diesem Grunde können die in den §§. 30. 32. 33. 34. und 36. bezeichneten Genehmigungen und Bestallungen in gleicher Weise zurückgenommen werden, wenn aus Handlungen oder Unterlassungen des Inhabers der Mangel derjenigen Eigenschaften, welche bei der Ertheilung der Genehmigung oder Bestallung nach der Vorschrift dieses Gesetzes vorausgesetzt werden mußten, klar erhellt. Inwiefern durch die Handlungen oder Unterlassungen eine Strafe verwirkt ist, bleibt der richterlichen Entscheidung vorbehalten.

dnakże modyfikacyą, iż upływ terminów tychże rozpoczyna się z dniem publikacyi prawa.

§. 51.

Z powodu przeważnych szkód i niebezpieczeństw dla dobra publicznego może dalsze używanie każdego zakładu procederowego zostać przez wyższą władzę administracyjną każdéj chwili zakazaném. Jednakowoż posiedziciel w razie takim za dowodną szkodę wynagrodzonym być winien.

Od rozporządzenia zakazującego służy rekurs, a względem wynagrodzenia droga prawa.

§. 52.

Postanowienie §. 51. stosuje się i do istniejących już w chwili publikacyi obecnego prawa zakładów procederowych; jednakże zakaz dalszego używania nie uzasadnia pretensyi do wynagrodzenia, skoro przy udzielonéj dawniéj koncesyi zastrzeżono wyraźnie odwołanie takowéj bez wynagrodzenia.

§. 53.

Wymienione w §. 29. aprobacye mogą przez władzę administracyjną być li wtenczas cofnięte, gdyby wykazano mylność wykazów, na mocy których takowe zostały udzielone.

Oprócz z tego powodu, oznaczone w §§. 30. 32. 33. 34. i 36. koncesye i instalacye mogą w równy cofnięte być sposób, gdyby z czynów lub zaniedbań dzierzyciela okazywał się widocznie brak tych własności, których istnienie przy udzielaniu koncesyi lub instalacyi musiało według przepisów obecnego prawa być przypuszczaném. Jak dalece przez czyny lub zaniedbania zawiniono karę, pozostawia się decyzyi sędziego.

§. 54.

Wegen des Verfahrens und der Behörden, welche in Bezug auf die untersagte Benutzung einer gewerblichen Anlage (§. 51.), auf die Untersagung eines Gewerbebetriebs (§. 15. Absatz 2. und §. 35.), und die Zurücknahme einer Approbation, Genehmigung oder Bestallung (§. 53.) maaßgebend sind, gelten die Vorschriften der §§. 20. und 21.

Titel III.

Gewerbebetrieb im Umherziehen.

§. 55.

Wer außerhalb seines Wohnorts, ohne Begründung einer gewerblichen Niederlassung und ohne vorgängige Bestellung, in eigener Person:

1) Waaren irgend einer Art feilbieten,
2) Waaren irgend einer Art bei anderen Personen, als bei Kaufleuten oder an anderen Orten, als in offenen Verkaufsstellen zum Wiederverkauf ankaufen,
3) Waarenbestellungen aufsuchen, oder
4) gewerbliche oder künstlerische Leistungen oder Schaustellungen, bei welchen ein höheres wissenschaftliches oder Kunst-Interesse nicht obwaltet, feilbieten will,

bedarf, vorbehaltlich der in den §§. 44. und 64. getroffenen Bestimmungen, eines Legitimationsscheins.

Ein Legitimationsschein ist nicht erforderlich zum Verkauf oder Ankauf roher Erzeugnisse der Land- und Forstwirthschaft, des Garten- und Obstbaues.

§. 56.

Ausgeschlossen vom An- und Verkauf im Umherziehen sind:

§. 54.

Co do procedury i władz, które dają miarę we względzie zakazanego używania jakiego zakładu procederowego (§. 51.), zakazu sprawowania jakiego procederu (§. 15. ustęp 2. i §. 35.), tudzież cofnięcia aprobacyi, koncesyi lub instalacyi (§. 53.), ważne są przepisy §§. 20. i 21.

Tytuł III.

Sprawowanie procederu sposobem krobniczym.

§. 55.

Kto po za miejscem zamieszkania swego, nie założywszy procederowego składu oraz bez poprzedniego zamówienia, chce osobiście:

1) towary jakiego bądź rodzaju wystawiać na sprzedaż,
2) towary jakiego bądź rodzaju u innych osób, aniżeli kupców, lub na innych miejscach, aniżeli otwartych miejscach sprzedaży, do dalszéj sprzedaży zakupować,
3) zamówień na towary szukać, lub
4) wyroby albo widowiska procederowe albo sztuczne, w których nie zachodzi wyższy interes naukowy lub kunsztowy, wystawiać,

ten, z zastrzeżeniem wydanych w §§. 44. i 64. postanowień, potrzebuje kwitu legitymacyjnego.

Kwitu legitymacyjnego nie potrzeba na sprzedaż lub zakup surowych płodów agronomicznych lub leśnych, płodów ogrodowych i owocowych.

§. 56.

Wyjęte od zakupu i sprzedaży sposobem krobniczym są:

1) geistige Getränke aller Art;
2) gebrauchte Kleider und Betten, Garnabfälle, Enden und Dräumen von Seide, Wolle, Leinen oder Baumwolle, Bruchgold und Bruchsilber;
3) Spielkarten, Lotterieloose, Staats- und sonstige Werthpapiere;
4) Schießpulver, Feuerwerkskörper und andere explosive Stoffe;
5) Arzneimittel, Gifte und giftige Stoffe.

Der Bundesrath ist befugt, soweit ein Bedürfniß obwaltet, anzuordnen, daß die Erlaubniß zum Verkauf oder Ankauf der einzelnen ausgeschlossenen Gegenstände ertheilt werde.

Der Bundesrath, und in dringenden Fällen der Bundeskanzler nach Einvernehmen mit dem Ausschuß des Bundesrathes für Handel und Verkehr, ist befugt, aus Gründen der öffentlichen Sicherheit oder der Gesundheitspflege anzuordnen, daß auch andere Gegenstände innerhalb einer zu bestimmenden Frist nicht im Umherziehen feilgeboten oder angekauft werden dürfen.

§. 57.

Einem Bundesangehörigen, welcher innerhalb des Norddeutschen Bundesgebietes einen festen Wohnsitz besitzt und das 21ste Lebensjahr überschritten hat, darf der Legitimationsschein vorbehaltlich der Bestimmung des §. 59. nur dann versagt werden, wenn er:

1) mit einer abschreckenden oder ansteckenden Krankheit behaftet ist;
2) oder wegen strafbarer Handlungen aus Gewinnsucht, gegen das Eigenthum, gegen die Sittlichkeit, wegen vorsätzlicher Angriffe auf das Leben und die Gesundheit der Menschen, wegen vorsätzlicher Brandstiftung, wegen Zuwiderhandlungen gegen Verbote oder Sicherungsmaaßregeln, betreffend Einführung oder Verbreitung ansteckender Krankheiten oder Viehseuchen zu Gefängniß von mindestens sechs Wochen, oder zwar zu einer geringeren Strafe verurtheilt, aber in der Ausübung der bürgerlichen Ehrenrechte beschränkt worden ist, innerhalb zweier Jahre nach erfolgter Verurtheilung, und im Falle der Gefängnißstrafe nach verbüßtem Gefängniß;
3) oder unter Polizeiaufsicht steht;
4) oder wegen gewohnheitsmäßiger Arbeitsscheu, Bettelei, Landstreicherei, Trunksucht übel berüchtigt ist.

Die Behörde muß innerhalb vierzehn Tagen dem Nachsuchenden entweder den Legitimationsschein ertheilen oder unter Angabe des gesetzlichen Hinderungsgrundes schriftlich versagen. Gegen die Versagung steht der Rekurs zu. Wegen des Verfahrens und der Behörden gelten die Vorschriften der §§. 20. und 21.

Ausländern kann der Gewerbebetrieb im Umherziehen gestattet werden. Der Bundesrath ist befugt, die deshalb nöthigen Bestimmungen zu treffen.

§. 58.

Die Ertheilung des Legitimationsscheins erfolgt:

1) für den Aufkauf und Verkauf selbstgewonnener Erzeugnisse der Jagd und des Fischfanges,
2) für den Verkauf selbstverfertigter Waaren, welche zu den Gegenständen des Wochenmarktverkehrs gehören, und für das nach Landesgebrauch hergebrachte Anbieten gewerblicher Leistungen innerhalb der von der Polizeibehörde näher zu bestimmenden Umgegend des Wohnortes

durch die Unterbehörde, welche für den Ort, wo der Gewerbetreibende seinen Wohnsitz hat, zuständig ist,

für alle anderen Arten des Gewerbebetriebes im Umherziehen durch die höhere Verwaltungsbehörde.

1) gorące trunki wszelkiego rodzaju;
2) potrzebowana odzież i pościel, odchody przędzy, krajki i odchody jedwabiu, wełny, płótna lub bawełny, złotokrusz i srebrokrusz;
3) karty do grania, losy do loteryi, papiery rządowe i inne papiery wartościowe;
4) proch, ognie sztuczne i inne materye eksplodujące;
5) lekarstwa, trucizny i pierwiastki trujące.

Rada związkowa mocną jest, jak daleceby zachodziła potrzeba, zarządzić, aby pozwolenie na sprzedaż lub zakup pewnych wyjętych przedmiotów udzielono.

Rada związkowa, a w nagłych przypadkach Kanclerz związkowy mocen jest, w porozumieniu z wydziałem rady związkowéj dla handlu i obrotu, ze względów sanitarnych lub bezpieczeństwa publicznego zarządzić, iż i innych przedmiotów podczas mającego się przepisać terminu sposobem krobniczym wystawiać na sprzedaż lub zakupować nie wolno.

§. 57.

Poddanemu Związku, który w obwodzie Związku północno-niemieckiego stałą ma siedzibę i który skończył 21 rok życia, może kwit legitymacyjny — z zastrzeżeniem postanowienia §. 59. — odmówionym być li wtenczas:

1) jeżeli obrzydliwą lub zaraźliwą nawiedzony jest chorobą;
2) lub jeżeli o karogodne czyny z chciwości, daléj takież przeciw własności, przeciw obyczajności, o rozmyślne zamachy na życie lub zdrowie ludzkie, o rozmyśle wzniecenie pożaru, o kontrawencye przeciw zakazom lub środkom bezpieczeństwa, dotyczącym wprowadzenia lub rozszerzenia zaraźliwych chorób lub pomorów bydła, był na przynajmniéj sześciotygo-

dniowe skazanym więzienie, lub na niższą wprawdzie karę, atoli z ograniczeniem w wykonywaniu obywatelskich praw honorowych — w przeciągu dwóch lat po osądzeniu, a w razie kary więzienia, po odbyciu więzienia;
3) lub zostaje pod dozorem policyjnym;
4) lub osławionym jest z nałogowego wstrętu do pracy, żebractwa, włóczęgostwa lub opilstwa.

Władza obowiązaną jest w przeciągu czternastu dni poszukującemu bądź to kwit legitymacyjny udzielić bądź go, za podaniem prawnego powodu przeszkody, na piśmie odmówić. Od odmówienia służy rekurs. Co do procedury i władz obowięzują przepisy §§. 20. i 21.

Cudzoziemcom może sprawowanie procederu sposobem krobniczym być dozwolone. Rada związkowa ma prawo, wydać potrzebne tym końcem postanowienia.

§. 58.

Kwit legitymacyjny:

1) na zakup i sprzedaż własnych produktów łowiectwa i rybołóstwa,
2) na sprzedaż własnego wyrobu towarów, należących do przedmiotów obrotu targowego, jako też na pochodzące z dawnego w okolicy zwyczaju ofiarowanie posług procederowych w mającym się przez władzę policyjną oznaczyć bliżéj promieniu miejsca zamieszkania

udziela niższa władza, która jest właściwą co do miejsca, gdzie procedernik ma swą siedzibę,

na wszelkiego innego rodzaju sprawowanie procederu sposobem krobniczym, wyższa władza administracyjna.

In den Fällen, für welche die Gesetze die Ausstellung eines Gewerbescheines nothwendig machen, kann dieser auch zugleich den Legitimationsschein ersetzen.

§. 59.

Wer auf den Straßen oder sonst im Umherziehen oder an einem Orte vorübergehend und ohne Begründung eines stehenden Gewerbes öffentlich Musik aufführen, Schaustellungen, theatralische Vorstellungen oder sonstige Lustbarkeiten öffentlich darbieten will, ohne daß ein höheres Interesse der Kunst oder Wissenschaft dabei obwaltet, bedarf, außer den übrigen Erfordernissen, der vorhergehenden Erlaubniß durch die Behörde des Ortes, an welchem die Leistung beabsichtigt wird.

Die Ertheilung von Legitimationsscheinen für diese Gewerbe wird versagt, sobald der, den Verhältnissen des Verwaltungsbezirkes der höheren Verwaltungsbehörde entsprechenden Anzahl von Personen Legitimationsscheine ertheilt sind.

Umherziehenden Schauspieler-Gesellschaften wird der Legitimationsschein nur dann ertheilt, wenn der Unternehmer die im §. 32. vorgeschriebene Erlaubniß besitzt.

§. 60.

Der Legitimationsschein enthält das Signalement des Inhabers und die nähere Bezeichnung des von demselben beabsichtigten Gewerbebetriebes. Er ist nur für das Kalenderjahr gültig. Seine Erneuerung darf nicht versagt werden, so lange die im §. 57. bezeichneten Erfordernisse vorhanden sind.

Der Legitimationsschein für den Betrieb der im §. 59. bezeichneten Gewerbe gewährt die Befugniß zum Gewerbebetriebe in einem anderen, als dem Bezirke derjenigen höheren Verwaltungsbehörde, welche ihn ausgestellt hat, nur dann, wenn er auf den anderen Bezirk von der höheren Verwaltungsbehörde des letzteren ausgedehnt ist. Diese Ausdehnung wird versagt, sobald für die, den Verhältnissen des Bezirkes entsprechende Anzahl von

W przypadkach co do których prawa przepisują wystawienie karty procederowéj, może takowa zastąpić zarazem kwit legitymacyjny.

§. 59.

Ktokolwiek po ulicach lub gdzie indziéj sposobem krobniczym, albo na jakiém miejscu przemijająco oraz bez urządzania stałego procederu publicznie muzykę dawać, widowiska, przedstawienia teatralne i inne zabawy publicznie urządzać chce, przy których żaden wyższy nie zachodzi interes kunsztu lub wiadomości, ten, oprócz drugich wymagań, potrzebuje poprzedniego pozwolenia władzy miejsca, na którém przedstawienie odbyć się ma.

Udzielenia kwitów legitymacyjnych na procedery też odmówić się ma, skoro dla odpowiedniéj stosunkom obwodu administracyjnego wyższéj władzy administracyjnéj — liczby osób kwity legitymacyjne już udzielono.

Przenoszącym się z miejsca na miejsce towarzystwom teatralnym kwit legitymacyjny udzieli się li wtenczas, jeżeli przedsiębiorca posiada przepisane w §. 32. pozwolenie.

§. 60.

Kwit legitymacyjny zawiera rysopis dzierzyciela i bliższe oznaczenie zamierzonego przezeń procederu. Ważnym on jest li na rok kalendarzowy. Odnowienie onegoż nie może być odmówioném, dopóki oznaczone w §. 57. rekwizyta zachodzą.

Kwit legitymacyjny na sprawowanie oznaczonych w §. 59. procederów nadaje prawo sprawowania procederu w innym, aniżeli obwodzie téj wyższéj władzy administracyjnéj, która go wystawiła — li wtenczas, skoro na drugi obwód został przez wyższą władzę administracyjną tegoż ostatniego rozciągniętym. Rozciągnięcia odmówi się, skoro dla odpowiadającéj stosunkom obwodu liczby osób kwity

Personen Legitimationsscheine bereits ausgestellt oder ausgedehnt sind.

§. 61.

Der Inhaber des Legitimationsscheins ist verpflichtet, diesen während der thatsächlichen Ausübung des Gewerbebetriebes bei sich zu führen, auf Erfordern der zuständigen Behörde vorzuzeigen und sofern er hierzu nicht im Stande ist, auf Geheiß der Behörde den Betrieb bis zur Abhülfe des Mangels einzustellen.

§. 62.

Der Gewerbebetrieb im Umherziehen darf nicht durch Stellvertreter ausgeübt werden. Ausgenommen hiervon sind der Verkauf der im §. 58. bezeichneten Gegenstände, sofern er innerhalb der von der Polizeibehörde näher zu bestimmenden Umgegend des Wohnortes erfolgt, und der ebendaselbst unter 2. bezeichnete Gewerbebetrieb.

Die Mitführung von Begleitern, sei es zur Beförderung der Waaren, zur Wartung des Gespannes oder zu anderen Zwecken, bedarf der in dem Legitimationsscheine auszudrückenden Genehmigung derjenigen Behörde, welche den Schein ertheilt hat, oder in deren Bezirk sich der Nachsucher befindet. Diese Genehmigung darf nur unter den Voraussetzungen und Formen versagt werden, welche §. 57. für die Versagung des Legitimationsscheins gegenüber dem Unternehmer vorschreibt. Für Kinder unter vierzehn Jahren wird diese Genehmigung nicht ertheilt.

§. 63.

Der Gesetzgebung jedes Bundesstaates bleibt vorbehalten, für das Gebiet des letzteren den Verkauf oder Aufkauf im Umherziehen von näher zu bezeichnenden Gegenständen des gemeinen Verbrauches von den beschränkenden Vorschriften dieses Titels auszunehmen.

legitymacyjne już wystawiono resp. rozciągnięto.

§. 61.

Dzierzyciel kwitu legitymacyjnego obowiązany jest, takowy podczas faktycznego sprawowania procederu mieć przy sobie, na żądanie właściwéj władzy okazać a gdyby tego nie mógł, na rozkaz władzy sprawowanie procederu aż do uchylenia braku zawiesić.

§. 62.

Sprawowanie procederu sposobem krobniczym nie może mieć miejsca przez zastępców. Wyjątek stanowi sprzedaż oznaczonych w §. 58. przedmiotów, skoro się odbywa w mającym się przez władzę policyjną wyznaczyć bliżéj promieniu siedziby, tudzież sprawowanie oznaczonego tamże pod 2. procederu.

Przybieranie towarzyszy, bądź to do spedycyi towarów, do opatrywania zaprzęgu lub ku innym celom, wymaga mającego się w kwicie legitymacyjnym wyrazić pozwolenia téj władzy, która kwit udzieliła, lub w obwodzie któréj poszukujący się znajduje. Pozwolenie to odmówioném być może li pod przypuszczeniami i formami, jakie §. 57. co do odmówienia kwitu legitymacyjnego w obec przedsiębiorcy przepisuje. Dla dzieci niżéj czternastu lat nie udziela się pozwolenie.

§. 63.

Ustawodawstwu każdego państwa związkowego zastrzega się wyjęcie, co do terytoryum tegoż ostatniego, sprzedaży lub zakupu sposobem krobniczym mających się bliżéj oznaczyć przedmiotów pospolitéj konsumcyi — od ograniczających przepisów obecnego tytułu.

Titel IV.

Marktverkehr.

§. 64.

Der Besuch der Messen, Jahr- und Wochenmärkte, sowie der Kauf und Verkauf auf denselben steht einem Jeden mit gleichen Befugnissen frei.

Wo jedoch nach der bisherigen Ortsgewohnheit gewisse Handwerkerwaaren, welche nicht zu den im §. 66. bezeichneten Gegenständen gehören, nur von Bewohnern des Marktortes auf dem Wochenmarkte verkauft werden durften, kann die höhere Verwaltungsbehörde, auf Antrag der Gemeindebehörde, den einheimischen Verkäufern die Fortsetzung des herkömmlichen Wochenmarktverkehrs mit jenen Handwerkerwaaren gestatten, ohne auswärtige Verkäufer derselben Waaren auf dem Wochenmarkte zuzulassen.

Beschränkungen des Marktverkehrs der Ausländer als Erwiderung der im Auslande gegen Bundesangehörige angeordneten Beschränkungen bleiben dem Bundesrathe vorbehalten.

§. 65.

Die Zahl, Zeit und Dauer der Messen, Jahr- und Wochenmärkte wird von der zuständigen Verwaltungsbehörde festgesetzt.

Dem Marktberechtigten steht gegen eine solche Anordnung kein Widerspruch zu; ein Entschädigungsanspruch gebührt demselben nur dann, wenn durch die Anordnung die Zahl der bis dahin abgehaltenen Märkte vermindert wird, und eine größere Zahl ausdrücklich und unwiderruflich verliehen war. Gemeinden, welche einen Entschädigungsanspruch geltend machen wollen, müssen außerdem nachweisen, daß ihr Recht auf einen speziellen lästigen Titel sich gründet.

Tytuł IV.

Obrot targowy.

§. 64.

Zwiedzanie walnych targów, jarmarków i targów, jak niemniéj kupowanie i sprzedawanie na nich dozwolone jest każdemu z równemi prawy.

Gdzie atoli według dotychczasowego zwyczaju miejscowego pewne towary rzemieślnicze, nie należące do przedmiotów w §. 66. oznaczonych, mogły li przez mieszkańców miejsca targu być na targu sprzedawane, wolno wyższéj władzy administracyjnéj, na wniosek władzy gminnéj, dozwolić miejscowym przedawcom dalszego w zwyczaju będącego rzeczonymi towarami rzemieślniczymi handlu targowego, nie dopuszczając na targu zamiejscowych sprzedawców towarów tychże.

Ograniczenia handlu targowego cudzoziemców tytułem retorsyi z powodu ograniczeń zarządzonych za granicą względem poddanych Związku, zastrzegają się radzie związkowéj.

§. 65.

Liczbę, czas i przeciąg trwania walnych targów, jarmarków i targów ustanawia właściwa władza administracyjna.

Przeciw dyspozycyi takiéj nie służy uprawnionym do targu reklamacya; pretensyą do wynagrodzenia mają oni li wtenczas, gdyby dyspozycya liczbę odbywanych dotąd targów zmniejszała, lubo większa liczba była wyraźnie i nieodwołalnie nadaną. Gminy, które pretensyą do wynagrodzenia rościć chcą, winny nadto wykazać, iż ich prawo na szczególnym spoczywa tytule uciążliwym.

§. 66.

Gegenstände des Wochenmarktverkehrs sind:

1) rohe Naturerzeugnisse mit Ausschluß des größeren Viehs;
2) Fabrikate, deren Erzeugung mit der Land- und Forstwirthschaft, dem Garten- und Obstbau oder der Fischerei in unmittelbarer Verbindung steht, oder zu den Nebenbeschäftigungen der Landleute der Gegend gehört, oder durch Tagelöhnerarbeit bewirkt wird, mit Ausschluß der geistigen Getränke;
3) frische Lebensmittel aller Art.

Die zuständige Verwaltungsbehörde ist auf Antrag der Gemeindebehörde befugt, zu bestimmen, welche Gegenstände außerdem nach Ortsgewohnheit und Bedürfniß in ihrem Bezirk überhaupt, oder an gewissen Orten zu den Wochenmarkts-Artikeln gehören.

§. 67.

Auf Jahrmärkten dürfen außer den im §. 66. benannten Gegenständen Verzehrungsgegenstände und Fabrikate aller Art feilgehalten werden.

Zum Verkauf von geistigen Getränken zum Genuß auf der Stelle bedarf es jedoch der Genehmigung der Ortspolizei-Behörde.

§. 68.

Der Marktverkehr darf in keinem Falle mit anderen als solchen Abgaben belastet werden, welche eine Vergütung für den überlassenen Raum und den Gebrauch von Buden und Gerathschaften bilden. In den Bestimmungen darüber, ob und in welchem Umfange Abgaben dieser Art erhoben werden dürfen, wird durch gegenwärtiges Gesetz nichts geändert. Ein Unterschied zwischen Einheimischen und Fremden bezüglich der Zahlung der Abgaben darf nicht stattfinden.

§. 66.

Przedmiotami obrotu targowego są:

1) surowe płody natury z wyjątkiem większego bydła;
2) fabrykaty, których produkcya z gospodarstwem rolném i leśném, ogrodowém i owocowém lub rybołóstwem w bezpośrednim zostaje związku, lub do zatrudnień pobocznych wieśniaków okolicy należy, albo przez najemników się odbywa, wyjąwszy gorące napoje;
3) świeże wszelkiego rodzaju wiktuały.

Właściwa władza administracyjna mocną jest, na wniosek władzy gminnéj, przepisać, jakie przedmioty prócz tego według zwyczaju miejscowego i potrzeby w jéjż obwodzie w ogóle, lub w pewnych miejscach, do artykułów targowych należą.

§. 67.

Na jarmarkach mogą, prócz wymienionych w §. 66. przedmiotów, wystawiane być na sprzedaż przedmioty konsumcyi i fabrykaty wszelkiego rodzaju.

Do sprzedawania gorących napojów ku konsumcyi na miejscu potrzeba atoli pozwolenia władzy policyjnéj lokalnéj.

§. 68.

Obrot targowy nie powinien w żadnym przypadku innymi obciążanym być podatkami od tych, które tworzą wynagrodzenie za dozwolone miejsce i użytek tasz i sprzętów. W przepisach co do tego, czyli i w jakim rozmiarze wolno podatki tego rodzaju pobierać, nic się obecném prawem nie zmienia. Różnica pomiędzy miejscowymi a obcymi pod względem opłaty podatków nie może mieć miejsca.

§. 69.

In den Grenzen der Bestimmungen der §§. 65. bis 68. kann die Ortspolizei-Behörde, im Einverständniß mit der Gemeindebehörde, die Marktordnung nach dem örtlichen Bedürfniß festsetzen, namentlich auch für das Feilbieten von gleichartigen Gegenständen den Platz, und für das Feilbieten im Umhertragen, mit oder ohne Ausruf, die Tageszeit und die Gattung der Waaren bestimmen.

§. 70.

In Betreff der Märkte, welche bei besonderen Gelegenheiten oder für bestimmte Gattungen von Gegenständen gehalten werden, bewendet es bei den bestehenden Anordnungen.

Erweiterungen dieses Marktverkehrs können von der zuständigen Behörde mit Zustimmung der Gemeindebehörde angeordnet werden.

§. 71.

Beschränkungen des Verkehrs mit den zu Messen und Märkten gebrachten, aber unverkauft gebliebenen Gegenständen werden hierdurch aufgehoben. Der Einzelverkauf solcher Gegenstände außer der Marktzeit ist jedoch nur unter denselben Bedingungen zulässig, unter welchen derselbe statthaft sein würde, wenn die Gegenstände nicht auf den Markt gebracht wären.

Titel V.

Taxen.

§. 72.

Polizeiliche Taxen sollen, soweit nicht ein Anderes nachstehend angeordnet worden, künftig nicht vorgeschrieben werden; da, wo sie gegenwärtig bestehen,

§. 69.

W granicach postanowień §§. 65. do 68. lokalna władza policyjna ma prawo, w porozumieniu z władzą gminną, porządek targowy według lokalnéj potrzeby ustanawiać, zwłaszcza też co do wystawiania na sprzedaż równorodnych przedmiotów miejsce, a co do wystawiania na sprzedaż w obnoszeniu, z wywoływaniem lub bez takowego, porę dnia i gatunek towarów wyznaczać.

§. 70.

We względzie targów, odbywanych przy szczególnych okazyach lub na pewne gatunki przedmiotów, pozostaje się przy istniejących rozporządzeniach.

Rozszerzenia tegoż obrotu targowego zarządzane być mogą przez właściwą władzę za przyzwoleniem władzy gminnéj.

§. 71.

Ograniczenia handlu towarami, na walne i zwyczajne targi sprowadzonymi, atoli nie sprzedanymi, uchylają się niniejszém. Sprzedaż pojedyncza przedmiotów takich okrom czasu targowego atoli dozwoloną jest li pod tymi samymi warunkami, pod jakimiby miejsce mieć mogła, gdyby przedmioty nie były na targ sprowadzone.

Tytuł V.

Taksy.

§. 72.

Taksy policyjne, jak dalece poniż nic innego nie zarządzono, nie mają być na przyszłość przepisywane; tam, gdzie obecnie

sind sie in einer von der Ortspolizei-Behörde zu bestimmenden, höchstens einjährigen Frist aufzuheben.

§. 73.

Die Bäcker und die Verkäufer von Backwaaren können durch die Ortspolizei-Behörde angehalten werden, die Preise und das Gewicht ihrer verschiedenen Backwaaren für gewisse von derselben zu bestimmende Zeiträume durch einen von Außen sichtbaren Anschlag am Verkaufslokale zur Kenntniß des Publikums zu bringen.

Dieser Anschlag ist kostenfrei mit dem polizeilichen Stempel zu versehen und täglich während der Verkaufszeit auszuhängen.

§. 74.

Wo der Verkauf von Backwaaren nur nach den von den Bäckern und Verkäufern an ihren Verkaufslokalen angeschlagenen Preisen erlaubt ist, kann die Ortspolizei-Behörde die Bäcker und Verkäufer zugleich anhalten, im Verkaufslokale eine Waage mit den erforderlichen geeichten Gewichten aufzustellen und die Benutzung derselben zum Nachwiegen der verkauften Backwaaren zu gestatten.

§. 75.

Die Gastwirthe können durch die Ortspolizei-Behörde angehalten werden, das Verzeichniß der von ihnen gestellten Preise einzureichen und in den Gastzimmern anzuschlagen. Diese Preise dürfen zwar jederzeit abgeändert werden, bleiben aber so lange in Kraft, bis die Abänderung der Polizeibehörde angezeigt, und das abgeänderte Verzeichniß in den Gastzimmern angeschlagen ist. Auf Beschwerden Reisender wegen Ueberschreitung der verzeichneten Preise steht der Ortspolizei-Behörde eine vorläufige Entscheidung vorbehaltlich des Rechtsweges zu.

§. 76.

Die Ortspolizei-Behörde ist in Uebereinstimmung mit der Gemeindebehörde befugt, für Lohn-

istnieją, winny one zniesione być w mającym się przez władzę policyjną lokalną wyznaczyć terminie, który nie powinien przechodzić jednego roku.

§. 73.

Piekarze i sprzedający pieczywa mogą przez władzę policyjną lokalną zniewoleni być do tego, aby ceny i wagę różnych swych pieczyw na pewne, przez władzę przepisać się mające przeciągi czasu, podawali do publicznéj wiadomości za pomocą widocznego zewnętrznie wykazu w lokalu sprzedaży.

Wykaz ten winien bez kosztów zostać stęplem policyjnym opatrzonym i ma codziennie przez czas sprzedaży być wywieszanym.

§. 74.

Gdzie sprzedaż pieczyw dozwoloną jest li według cen przybitych przez piekarzy i sprzedających po ichż lokalach sprzedaży, wolno władzy policyjnéj lokalnéj piekarzy i sprzedających zniewolić zarazem, aby w lokalu sprzedaży wagę z potrzebnemi stęplowanemi gwichtami ustawili i używania jéj do przeważania sprzedanych pieczyw dozwalali.

§. 75.

Oberzyści mogą być przez władzę policyjną lokalną zniewoleni, aby wykaz żądanych przez siebie cen podali i w izbach gościnnych wywiesili. Ceny te mogą wprawdzie każdego czasu być zmieniane, pozostają wszakże tak długo w mocy, dopóki zmiana władzy policyjnéj nie została doniesioną i zmieniony wykaz w izbach gościnnych przybitym. Na reklamacye podróżnych z powodu przebrania wyrażonych cen służy władzy policyjnéj lokalnéj tymczasowa decyzya, z zastrzeżeniem drogi prawa.

§. 76.

Władza policyjna lokalna, w porozumieniu z władzą gminną, ma daléj prawo ustanawiania

bediente und andere Personen, welche auf öffentlichen Straßen und Plätzen oder in Wirthshäusern ihre Dienste anbieten (§. 37.), sowie für die Benutzung von Wagen, Pferden, Sänften, Gondeln und anderen Transportmitteln, welche öffentlich zum Gebrauch aufgestellt sind, Taxen festzusetzen.

§. 77.

Ebenso können für Schornsteinfeger, wenn ihnen Bezirke ausschließlich zugewiesen sind, von der Ortspolizei-Behörde, im Einverständniß mit der Gemeindebehörde, oder, wenn der zugewiesene Bezirk mehr als eine Ortschaft umfaßt, von der unteren Verwaltungsbehörde Taxen aufgestellt werden.

§. 78.

Hinsichtlich der Taxen für solche gewerbtreibende Personen, welche nach den Bestimmungen im §. 36. von den Behörden zu beeidigen und anzustellen sind, wird durch das gegenwärtige Gesetz nichts geändert. Die nach §. 36. zuständigen Behörden sind befugt, für diese Personen auch da Taxen einzuführen, wo dergleichen bisher nicht bestanden.

§. 79.

Die in den §§. 73. bis 78. genannten Gewerbetreibenden sind berechtigt, die festgestellten Preise und Taxen zu ermäßigen.

§. 80.

Die Taxen für die Apotheker können durch die Centralbehörden festgesetzt werden, Ermäßigungen derselben durch freie Vereinbarungen sind jedoch zulässig.

Die Bezahlung der approbirten Aerzte u. s. w. (§. 29. Absatz 1.) bleibt der Vereinbarung überlassen. Als Norm für streitige Fälle im Mangel einer Vereinbarung können jedoch für dieselben Taxen von den Centralbehörden festgesetzt werden.

taks dla służących najemnych i innych osób, które na publicznych ulicach i placach lub po domach zajezdnych posługi swe ofiarują (§. 37.), jak niemniéj za używanie wozów, koni, lektyk, gondoli i innych przyrządzeń transportowych, do użytku publicznie wystawianych.

§. 77.

Podobnież i dla kominiarzy, jeżeli im obwody są wyłącznie przekazane, może władza policyjna lokalna, w porozumieniu z władzą gminną, lub, jeżeli przekazany obwód więcéj jak jednę obejmuje osadę, niższa władza administracyjna przepisywać taksy.

§. 78.

We względzie taks dla takich proceder sprawujących osób, które według postanowień w §. 36. powinny być przez władze zaprzysięgane i ustanawiane, nic się obecném prawem nie zmienia. Władze, według §. 36. właściwe, mocne są dla osób tychż i tam zaprowadzać taksy, gdzie takowe dotąd nie istniały.

§. 79.

Procedernicy, w §§. 73. do 78. wymienieni, mają prawo ustanowione ceny i taksy zniżyć.

§. 80.

Taksy dla aptekarzy ustanawiane być mogą przez władze centralne, jednakowoż dozwolone są redukcye takowych na mocy wolnych zjednoczeń.

Płace aprobowanych lekarzy i t. d. (§. 29. ust. 1.) pozostawia się zjednoczeniu. Jako norma na sporne przypadki w braku zjednoczenia mogą atoli być dla nich taksy przez władze centralne ustanowione.

Titel VI.

Innungen von Gewerbetreibenden.

1. Bestehende Innungen.

§. 81.

Alle zur Zeit gesetzlich bestehenden Korporationen von Gewerbetreibenden (Innungen, Zünfte) dauern fort. Ihre Statuten (Innungsartikel, Zunftartikel) bleiben in Kraft, soweit sie nicht durch die Vorschriften dieses Gesetzes oder nach Maaßgabe der Bestimmung im §. 92. abgeändert werden.

§. 82.

Jedes Mitglied einer Innung kann jederzeit, vorbehaltlich der Erfüllung seiner Verpflichtungen, ausscheiden und darf das Gewerbe nach dem Austritt fortsetzen. Der Ausgeschiedene verliert alle Ansprüche an das Zunftvermögen und die durch dasselbe ganz oder theilweise fundirten Nebenkassen, soweit die Statuten nicht ein Anderes bestimmen.

§. 83.

Von dem Eintritt in eine Innung können diejenigen ausgeschlossen werden:

1) welche die bürgerliche Ehre verloren haben,
2) welchen die Ausübung der bürgerlichen Ehrenrechte auf Zeit untersagt ist,
3) welche sich im Konkurs befinden.

§. 84.

Vorbehaltlich der vorstehenden Bestimmung (§. 83.) darf der Eintritt in eine Innung Keinem versagt werden, welcher die in dem Statute vorgeschriebenen Bedingungen erfüllt hat.

Tytuł VI.

Cechy procederników.

I. Cechy istniejące.

§. 81.

Wszelkie w porę prawnie istniejące korporacye procederników (cechy) utrzymują się nadal. Ichż statuta (artykuły cechowe) pozostają w mocy, jak daleceby przepisami obecnego prawa lub w miarę postanowienia w §. 92. nie były zmienione.

§. 82.

Każdemu członkowi cechu wolno każdéj chwili — z zastrzeżeniem dopełnienia swychż powinności — wystąpić i proceder po wystąpieniu kontynuować. Występujący utraca wszelkie pretensye do majątku cechowego i do ufundowanych nim całkiem lub w części kas pobocznych, jak dalece statuta nie przepisują czego innego.

§. 83.

Od wstąpienia do cechu mogą wyłączeni być ci:

1) którzy honor obywatelski utracili,
2) którym wykonywanie obywatelskich praw honorowych na czas zakazane,
3) którzy zostają w konkursie.

§. 84.

Z zastrzeżeniem powyższego postanowienia (§. 83.), wstęp do cechu nie może być odmówiony nikomu, który przepisanych w statucie warunków dopełnił.

Bedarf es zu diesem Zwecke der Ablegung einer Prüfung, so ist dieselbe auf den Nachweis der Befähigung zur selbstständigen Ausführung der gewöhnlichen Arbeiten des Gewerbes zu richten. Die deshalb zu lösenden Aufgaben, sowie der zur Bestreitung der Prüfungskosten von dem zu Prüfenden zu zahlende Betrag, werden von der Innung bestimmt. Bevorzugungen sind dabei nicht statthaft.

Die Prüfungszeugnisse der für einzelne Gewerbe angeordneten besonderen Prüfungsbehörden und der bisher zur Abnahme von Prüfungen befugt gewesenen Kommissionen sind ein genügender Nachweis der Befähigung zum Betriebe der Gewerbe, über welche sie ausgestellt sind.

Die Ablegung einer Prüfung kann von denjenigen nicht gefordert werden, welche das betreffende Gewerbe mindestens seit Einem Jahre selbstständig ausüben.

§. 85.

Die bei der Aufnahme in eine Innung zu entrichtenden Antrittsgelder müssen für alle Genossen der Innungen gleich sein. Wo sie mehr als fünf Thaler betragen, bedarf es zu ihrer Erhöhung der Genehmigung der höheren Verwaltungsbehörde. Diese Genehmigung ist auch dann erforderlich, wenn Antrittsgelder, welche den Betrag von fünf Thalern nicht übersteigen, über diesen Betrag erhöht werden sollen.

Der Beitritt zu einer Innung schließt die Befugniß nicht aus, an anderen Innungen Theil zu nehmen.

§. 86.

Durch Beschluß der Innung kann von Ausübung des Stimmrechts, sowie der Ehrenrechte innerhalb der Innung, derjenige ausgeschlossen werden, welcher in einem der in §. 83. unter 1. 2. 3. bezeichneten Verhältnisse sich befindet.

§. 87.

Wird nach dem Tode eines Innungsgenossen dessen Gewerbe durch einen Stellvertreter für Rechnung der Wittwe oder minderjährigen Erben fortgesetzt, so gehen die Befugnisse und Obliegenheiten des Verstorbenen, mit Ausnahme des Stimmrechts in der Innungsversammlung, auf die Wittwe für die Dauer des Wittwenstandes, beziehungsweise auf die minderjährigen Erben für die Dauer der Minderjährigkeit, über.

Gdyby ku temu celowi potrzeba było złożenia popisu, takowy skierowany być winien do wykazu uzdolnienia do samodzielnego wykonywania zwyczajnych robót procederu. Mające się tym końcem rozwiązać zadania, jak niemniéj mającą się przez egzaminanda na opędzenie kosztów egzaminu opłacić kwotę, wyznacza cech. Przywileje nie mają tu miejsca.

Zaświadczenia popisowe zarządzonych co do pojedynczych procederów osobnych władz popisowych i byłych dotąd do odbierania popisów upoważnionemi komisyi są wystarczającym wykazem uzdolnienia do sprawowania procederu, na który są wystawione.

Składania popisu nie wolno żądać od tych, którzy odnośny proceder przynajmniéj od roku samodzielnie sprawują.

§. 85.

Mające się przy przyjmowaniu do cechu opłacić wstępne, winno być dla wszystkich spólników cechowych to samo. Gdzie takowe wynosi wyżéj pięciu talarów, potrzeba na zwyższenie jego pozwolenia wyższéj władzy administracyjnéj. Pozwolenia tego potrzeba i wtenczas, skoro wstępne, nie wynoszące pięciu talarów, ma być nad tęż kwotę zwyższone.

Przystąpienie do jednego cechu nie wyłącza prawa uczestnictwa w innych cechach.

§. 86.

Uchwałą cechu może od wykonywania prawa głosowania, jako też praw honorowych wśród cechu, zostać wykluczonym, ktokolwiek zostaje w którym z oznaczonych w §. 83. pod 1. 2. 3. stosunków.

§. 87.

Jeżeli po śmierci spólnika cechowego proceder jego bywa przez zastępcę na rachunek

§. 88.

Die Innung wird bei gerichtlichen wie bei außergerichtlichen Verhandlungen durch ihren Vorstand vertreten.

Die Legitimation desselben wird durch eine amtliche Bescheinigung der Gemeindebehörde über seine Eigenschaft als solcher geführt.

Die Befugniß zur Vertretung erstreckt sich auch auf diejenigen Geschäfte und Rechtshandlungen, für welche nach den Gesetzen eine Spezialvollmacht erforderlich ist.

Soweit in dem Statut (Innungsartikeln, Zunftartikeln) einem Mitgliede oder mehreren Mitgliedern des Vorstandes die Vertretung der Innung nach Außen übertragen ist, behält es hierbei sein Bewenden.

§. 89.

Verträge der Innung über die Erwerbung, Veräußerung oder Verpfändung unbeweglicher Sachen und über Darlehen, für welche das unbewegliche Vermögen der Innung oder die Nutzungen desselben auf länger als Ein Jahr haften sollen, bedürfen zu ihrer Rechtsgültigkeit der Genehmigung der Gemeindebehörde. Dieselbe darf jedoch nicht versagt werden, wenn nachgewiesen wird, daß die Erfüllung aller bestehenden Verpflichtungen der Innung, sowie der für den Fall der Auflösung durch §. 94. getroffenen Vorschriften gesichert bleibt.

§. 90.

Zahlungen aus den Einnahmen oder dem Vermögen der Innung an Genossen derselben dürfen nur insoweit geleistet werden, als sie auf ausdrück-

wdowy lub nieletnich kontynuowanym sukcesorów, wówczas prawa i powinności zmarłego, z wyjątkiem prawa głosowania na zebraniu cechowém, przechodzą na wdowę za czas wdowieństwa, resp. na nieletnich sukcesorów za czas nieletności.

§. 88.

Cech tak przy sądowych, jako też pozasądowych czynnościach zastępowanym bywa przez swój dozór.

Legitymacya tegoż ostatniego dostawia się za pomocą urzędowego poświadczenia władzy gminnéj co do jego własności jako takiego.

Prawo zastępstwa rozciąga się i na takie funkcye i akta, do których prawa wymagają plenipotencyi specyalnéj.

O ile w statucie (artykułach cechowych) członkowi lub kilku członkom dozoru poruczoném jest zastępstwo cechu na zewnątrz, pozostaje się przy tém.

§. 89.

Układy cechów co do akwizycyi, sprzedaży lub zastawienia nieruchomych rzeczy jako też co do pożyczek, za które nieruchomy majątek cechu lub jego użytki na dłużéj jak rok odpowiadać mają, wymagają ku prawoważności swéj potwierdzenia władzy gminnéj. Potwierdzenie to atoli nie może być odmówioném, gdyby wykazano, iż dopełnienie wszelkich istniejących zobowiązań cechu, jako też wydanych na przypadek zwinięcia w §. 94. przepisów, jest zabezpieczoném.

§. 90.

Zapłaty z przychodów lub majątku cechu na rzecz spólników jego mogą li o tyle być czynione, o ile na wyraźnych przepisach sta-

lichen Vorschriften des Statuts beruhen. Für Zehrung dürfen solche Zahlungen niemals geleistet werden.

§. 91.

Die exekutivische Beitreibung der Innungsbeiträge und der von Innungsgenossen wegen Verletzung statutarischer Vorschriften verwirkten Geldstrafen im Verwaltungswege findet ferner nicht statt.

§. 92.

Abänderungen des Statuts können in einer Versammlung der Innung, zu welcher sämmtliche stimmberechtigte Genossen unter ausdrücklicher Bezeichnung des Gegenstandes der Berathung schriftlich eingeladen sind, durch absolute Mehrheit der Anwesenden beschlossen werden. Der Beschluß bedarf der Genehmigung der höheren Verwaltungsbehörde, wenn er Zahlungen aus den Einnahmen oder dem Vermögen der Innung an Genossen derselben oder andere Verfügungen über das Innungsvermögen zum Gegenstande hat. Diese Genehmigung darf jedoch nicht versagt werden, wenn nachgewiesen wird, daß die Erfüllung aller bestehenden Verpflichtungen der Innung, sowie der für den Fall der Auflösung durch §. 94. getroffenen Vorschriften gesichert bleibt.

§. 93.

Ihre Auflösung kann die Innung in einer Versammlung, zu welcher sämmtliche stimmberechtigte Genossen unter ausdrücklicher Bezeichnung des Gegenstandes der Berathung schriftlich eingeladen sind, durch absolute Mehrheit der Anwesenden beschließen. Der Beschluß bedarf der Genehmigung der höheren Verwaltungsbehörde. Diese Genehmigung wird ertheilt, wenn die Berichtigung der Schulden und die Erfüllung der Vorschriften des §. 94. sichergestellt ist.

§. 94.

Löst eine Innung sich auf, so muß ihr Vermögen zuvörderst zur Berichtigung ihrer Schulden

tutu polegają. Za żywność nie powinny zapłaty takie być nigdy czynione.

§. 91.

Egzekutywne ściąganie składek cechowych, tudzież zawinionych przez spólników cechu za nadwerężenie przepisów statutarnych win pieniężnych — w drodze administracyjnéj, nie ma nadal miejsca.

§. 92.

Zmiany statutu mogą na zebraniu cechu, na które wszyscy uprawnieni do głosowania spólnicy zostali za wyraźném oznaczeniem przedmiotu obrady na piśmie zwołani, uchwalane być bezwarunkową większością przytomnych. Uchwała wymaga potwierdzenia wyższéj władzy administracyjnéj, jeżeli ma za przedmiot zapłaty z dochodów lub majątku cechu na rzecz spólników jego, lub inne nad majątkiem cechu dyspozycye. Potwierdzenie to atoli nie może być odmówioném, gdyby wykazano, iż dopełnienie wszelkich istniejących zobowiązań cechu, jako też wydanych na przypadek zwinięcia w §. 94. przepisów, jest zabezpieczoném.

§. 93.

Zwinięcie swe może cech na zebraniu, na które wszyscy uprawnieni do głosowania spólnicy zostali za wyraźném oznaczeniem przedmiotu obrady na piśmie zwołani, uchwalić bezwarunkową większością przytomnych. Uchwała wymaga potwierdzenia wyższéj władzy administracyjnéj. Potwierdzenie to udzieli się, skoro zaspokojenie długów i dopełnienie przepisów §. 94. jest zabezpieczoném.

§. 94.

W razie zwinięcia się cechu, winien majątek jego być najpierw ku spłaceniu długów jegoż

und zur Erfüllung ihrer sonstigen Verpflichtungen verwendet werden. War dasselbe bisher ganz oder theilweise zur Fundirung von Unterrichtsanstalten oder zu anderen öffentlichen Zwecken bestimmt, so darf dasselbe dieser Bestimmung nicht entzogen werden. Wird dafür nicht in anderer genügender Weise Sorge getragen, so fällt das betreffende Vermögen der Gemeinde gegen Uebernahme der darauf lastenden Verpflichtungen zu.

Eine Vertheilung des hiernach verbleibenden Reinvermögens unter die zeitigen Mitglieder kann die Innung bei ihrer Auflösung nur soweit beschließen, als dasselbe aus Beiträgen dieser Mitglieder entstanden ist.

Der Rest des Vermögens wird, sofern in dem Statute oder in den Landesgesetzen nicht ein Anderes ausdrücklich bestimmt ist, der Gemeinde, in welcher die aufgelöste Innung ihren Sitz hatte, zur Benutzung für gewerbliche Zwecke überwiesen.

Entstehen aus den vorstehenden Bestimmungen Differenzen zwischen der Ortsgemeinde und der Innung, so steht die Entscheidung darüber der höheren Verwaltungsbehörde zu.

Letzterer steht auch die Befugniß zu, den bisher mit der Innung verbunden gewesenen Unterrichtsanstalten, Hülfskassen oder anderen Instituten zu öffentlichen Zwecken nach der Auflösung der Innung Korporationsrechte zu ertheilen.

Die vorstehenden Vorschriften kommen auch im Falle des Erlöschens einer Innung durch Aussterben ihrer Mitglieder zur Anwendung.

§. 95.

Die Gemeindebehörde übt die Aufsicht über die Innungen aus. Sie entscheidet Streitigkeiten über die Aufnahme und Ausschließung von Genossen, über die Wahl der Vorstände und über die Rechte und Pflichten der letzteren. Gegen ihre Entscheidung steht der Rekurs an die höhere Verwaltungsbehörde offen, welcher binnen einer präklusivischen Frist von vier Wochen bei der Gemeindebehörde anzubringen ist.

i na dopełnienie jakowych innych zobowiązań obróconym. Jeżeli takowy był dotychczas całkiem lub po części na fundacyą zakładów naukowych lub inne publiczne przeznaczonym cele, nie powinien on przeznaczeniu temuż być ujętym. Gdyby temu w inny wystarczający sposób nie zaradzono, wówczas odnośny majątek spada na gminę, za przejęciem spoczywających na nim zobowiązań.

Repartycyą pozostającego się następnie czystego majątku pomiędzy chwilowych członków może cech przy zwinięciu swém uchwalić li o tyle, o ile takowy powstał ze składek członków tychże.

Reszta majątku — o ileby w statucie lub ustawach krajowych nie było nic innego wyraźnie przepisaném — przekaże się gminie, w któréj zwinięty cech miał swą siedzibę, do użycia na cele przemysłowe.

Gdyby z powyższych postanowień powstały dyferencye pomiędzy gminą miejscową a cechem, wówczas decyzya co do nich służy wyższéj władzy administracyjnéj.

Ostatnia mocną też jest, zakładom naukowym, kasom posiłkowym lub innym na cele publiczne instytutom, które dotychczas były z cechem połączone, po zwinięciu cechu udzielić prawa korporacyjne.

Powyższe przepisy znajdują zastósowanie i w razie upaścia cechu w skutek wymarcia członków jego.

§. 95.

Władza gminna wykonuje dozór nad cechami. Rozstrzyga ona spory co do przyjmowania i wykluczania spólników, co do wyboru dozorów i co do praw i powinności ostatnich. Od decyzyi jéj służy rekurs do wyższéj władzy administracyjnéj, który w przeciągu czterotygodniowego terminu prekluzyjnego winien u władzy gminnéj być założonym.

Innungsversammlungen, in welchen über Abänderungen des Statuts oder über die Auflösung der Innung Beschluß gefaßt werden soll, wohnt die Gemeindebehörde durch eines ihrer Mitglieder oder einen Beauftragten bei. An anderen Berathungen der Innung nimmt sie nicht Theil. Die Bestätigung der Wahl der Vorstände steht ihr fortan nicht zu.

§. 96.

Alle Bestimmungen der Gesetze oder der Statuten (Innungsartikel, Zunftartikel), durch welche der Gemeindebehörde in Angelegenheiten der Innungen größere Befugnisse beigelegt sind, als durch gegenwärtiges Gesetz, treten außer Kraft.

II. Neue Innungen.

§. 97.

Diejenigen, welche gleiche oder verwandte Gewerbe selbstständig betreiben, können zu einer Innung zusammentreten.

Neue Innungen erlangen durch die Bestätigung ihrer Statuten die Rechte einer Korporation.

§. 98.

Der Zweck der neu zu gründenden Innungen besteht in der Förderung der gemeinsamen gewerblichen Interessen.

§. 99.

Die Genehmigung der Innungsstatuten steht den höheren Verwaltungsbehörden zu.

§. 100.

In dem Statute sind die Bedingungen der Aufnahme in die Innung, die Rechte und Pflichten der Mitglieder, der Maaßstab, nach welchem laufende Beiträge der Innungsgenossen auszuschreiben sind, und die besonderen Folgen, welche an die

Zborom cechowym, na których postanowioną być ma uchwała co do zmian statutu lub co do zwinięcia cechu, bywa przytomną władza gminna przez którego z członków swych lub przez komitenta. W innych obradach cechu nie bierze ona udziału. Potwierdzanie wyboru dozorów nie służy jéj nadal.

§. 96.

Wszelkie postanowienia ustaw lub statutów (artykułów cechowych), któremi władzy gminnéj w interesach cechów większe aniżeli obecném prawem nadane są atrybucye, tracą moc obowięzującą.

II. Nowe cechy.

§. 97.

Ci, co równe lub podobne do siebie sprawują samodzielnie procedery, mogą się w cech połączyć.

Nowe cechy nabywają przez potwierdzenie ichż statutów praw korporacyjnych.

§. 98.

Celem tworzyć się mających nowych cechów jest poparcie wspólnych interesów przemysłowych.

§. 99.

Zatwierdzanie statutów cechowych służy wyższym władzom administracyjnym.

§. 100.

W statucie winny ustanowione być warunki przyjmowania do cechu, prawa i powinności członków, miara, wedle któréj rozpisywane być mają bieżące składki spólników cechowych, oraz szczególne skutki, przywiązane

unterlassene Zahlung derselben sich knüpfen, die Art der Zusammensetzung des Vorstandes, imgleichen die Einrichtungen für die Verwaltung der gemeinschaftlichen Angelegenheiten festzusetzen.

§. 101.

Jede Innung muß einen Vorstand haben, dessen Mitglieder von den Innungsgenossen zu wählen sind.

§. 102.

Die Höhe und die Verwendung der Beiträge, sowie die Verwaltung des Etats-, Kassen- und Rechnungswesens, wird durch Beschlüsse der Innung geordnet.

§. 103.

Die Bestimmungen in den §§. 82—96. finden auch auf neue Innungen Anwendung.

§. 104.

Korporationen von Kaufleuten, welchen ausschließliche Gewerbsbefugnisse nicht zugestanden haben, unterliegen nicht den Vorschriften dieses Titels.

Titel VII.

Gewerbegehülfen, Gesellen, Lehrlinge, Fabrikarbeiter.

I. Verhältnisse der Gesellen, Gehülfen und Lehrlinge.

1. Im Allgemeinen.

§. 105.

Die Festsetzung der Verhältnisse zwischen den selbstständigen Gewerbetreibenden und ihren Gesellen, Gehülfen und Lehrlingen ist Gegenstand freier Uebereinkunft.

do nieuiszczenia się z tychże, skład dozoru, niemniéj urządzenia ku administracyi wspólnych interesów.

§. 101.

Każdy cech powinien mieć dozór, którego członkowie obierać się mają przez spólników cechowych.

§. 102.

Ilość i obracanie składek, tudzież zarząd sprawami etatowemi, kasowemi i rachunkowemi, reguluje się uchwałami cechu.

§. 103.

Postanowienia w §§. 82—96. stosują się i do nowych cechów.

§. 104.

Korporacye kupców, którym nie przysługiwały wyłączne uprawnienia procederowe, nie ulegają przepisom obecnego tytułu.

Tytuł VII.

Pomocnicy procederowi, czeladnicy, uczniowie i robotnicy fabryczni.

I. Stosunki czeladników, pomocników i uczniów.

I. W powszechności.

§. 105.

Regulowanie stosunków pomiędzy samodzielnymi procedernikami a ichż czeladnikami, pomocnikami i uczniami jest przedmiotem wolnéj ugody.

Zum Arbeiten an Sonn- und Festtagen ist, vorbehaltlich der anderweitigen Vereinbarung in Dringlichkeitsfällen, Niemand verpflichtet.

§. 106.

Die nach den Landesgesetzen zuständige Behörde hat darauf zu achten, daß bei Beschäftigung der Lehrlinge gebührende Rücksicht auf Gesundheit und Sittlichkeit genommen und denjenigen Lehrlingen, welche des Schul- und Religions-Unterrichts noch bedürfen, Zeit dazu gelassen werde.

Durch Ortsstatut (§. 142.) können Gesellen, Gehülfen und Lehrlinge, sofern sie das achtzehnte Lebensjahr nicht überschritten haben, oder einzelne Klassen derselben, zum Besuche einer Fortbildungsschule des Ortes, Arbeits- und Lehrherren aber zur Gewährung der, für diesen Besuch erforderlichen Zeit verpflichtet werden.

§. 107.

Jeder Gewerbe-Unternehmer ist verbunden, auf seine Kosten alle diejenigen Einrichtungen herzustellen und zu unterhalten, welche mit Rücksicht auf die besondere Beschaffenheit des Gewerbebetriebes und der Betriebsstätte zu thunlichster Sicherung der Arbeiter gegen Gefahr für Leben und Gesundheit nothwendig sind.

§. 108.

Streitigkeiten der selbstständigen Gewerbetreibenden mit ihren Gesellen, Gehülfen oder Lehrlingen, die sich auf den Antritt, die Fortsetzung oder Aufhebung des Arbeits- oder Lehrverhältnisses, auf die gegenseitigen Leistungen während der Dauer desselben oder auf die Ertheilung oder den Inhalt der in den §§. 113. und 124. erwähnten Zeugnisse beziehen, sind, soweit für diese Angelegenheiten besondere Behörden bestehen, bei diesen zur Entscheidung zu bringen.

Insoweit solche besondere Behörden nicht bestehen, erfolgt die Entscheidung durch die Gemeindebehörde.

Do pracy w dni niedzielne i świąteczne nie jest nikt obowiązanym, z zastrzeżeniem innéj umowy w przypadkach nagłéj potrzeby.

§. 106.

Właściwa według ustaw krajowych władza winna czuwać nad tém, aby przy zatrudnianiu uczniów miano należyty wzgląd na zdrowie i moralność i aby uczniom, potrzebującym jeszcze nauki szkólnéj i nauki religii, czas do tego pozostawiono.

Statutem lokalnym (§. 142.) mogą czeladnicy, pomocnicy i uczniowie, którzy nie skończyli jeszcze ośmnastego roku życia, lub pewne ichż klasy, być do zwiedzania szkoły miejscowéj ku dalszemu wykształceniu, chlebodawcy i majstrowie zaś do dozwolenia imż potrzebnego na to czasu, zobowiązani.

§. 107.

Każdy procedernik obowiązany jest, swym kosztem wszelkie te zaprowadzić i utrzymywać urządzenia, jakie ze względu na szczególną naturę traktowania procederu i miejsca procederu potrzebne są ku zachowaniu ile możności robotników od niebezpieczeństwa życia i zdrowia.

§. 108.

Spory pomiędzy samodzielnymi procedernikami a ichż czeladnikami, pomocnikami lub uczniami, dotyczące wstąpienia, kontynuacyi lub zwinięcia stosunku roboty albo nauki, wzajemnych prestacyi podczas trwania stosunku, lub udzielania resp. treści wspomnionych w §§. 113. i 124. świadectw, skoro dla spraw tychże osobne istnieją władze, winny być tymże do rozstrzygania przedkładane.

O ile osobne takie nie istnieją władze, rozstrzyganie ma miejsce przez władzę gminną.

Die auf Grund der Bestimmungen der §§. 128—133. auszuführenden amtlichen Revisionen der gewerblichen Anstalten sind die Besitzer derselben verpflichtet, zu jeder Zeit, namentlich auch in der Nacht, während die Anstalten im Betriebe sind, zu gestatten.

§. 133.

Sollte durch die Ausführung der Bestimmungen der §§. 128. und 129. bereits bestehenden gewerblichen Anstalten die nöthige Arbeitskraft entzogen werden, so ist die Centralbehörde befugt, auf bestimmte Zeit, jedoch höchstens ein Jahr, Ausnahmevorschriften zu erlassen.

In Betreff der beim Inkrafttreten dieses Gesetzes bereits beschäftigten jugendlichen Arbeiter ist die im §. 130. vorgeschriebene Anzeige bei der Ortspolizei-Behörde binnen vier Wochen zu bewirken.

§. 134.

Fabrikinhaber, sowie alle diejenigen, welche mit Ganz- oder Halbfabrikaten Handel treiben, sind verpflichtet, die Löhne der Arbeiter, welche mit Anfertigung der Fabrikate für sie beschäftigt sind, in baarem Gelde auszuzahlen.

Sie dürfen denselben keine Waaren kreditiren.

Dagegen können den Arbeitern Wohnung, Feuerungsbedarf, Landnutzung, regelmäßige Beköstigung, Arzneien und ärztliche Hülfe, sowie Werkzeuge und Stoffe zu den von ihnen anzufertigenden Fabrikaten unter Anrechnung bei der Lohnzahlung verabreicht werden.

§. 135.

Die Bestimmungen des §. 134. finden auch Anwendung auf Familienglieder, Gehülfen, Beauftragte, Geschäftsführer, Aufseher und Faktoren der dort bezeichneten Arbeitgeber, sowie auf Gewerbetreibende, bei deren Geschäft eine der hier erwähnten Personen unmittelbar oder mittelbar betheiligt ist.

Mających się na mocy postanowień §§. 128—133. przedsiębrać urzędowych rewizyi zakładów przemysłowych muszą ichż posiedziciele dozwalać każdego czasu, zwłaszcza też i nocną porą, skoro zakłady idą.

§. 133.

Gdyby wykonaniem postanowień §§. 128. i 129. istniejącym już zakładom przemysłowym potrzebna ujętą została siła robocza, wówczas władza centralna ma prawo, na pewien czas, jednakowoż najdaléj na rok, wydać przepisy wyjątkowe.

We względzie młodych robotników, zatrudnionych już w chwili nabrania mocy obowięzującéj obecnego prawa, winno przepisane w §. 130. doniesienie zrobioném być władzy policyjnéj lokalnéj w przeciągu czterech tygodni.

§. 134.

Dzierzyciele fabryk, jak niemniéj wszyscy ci, którzy prowadzą handel całymi lub półfabrykatami, obowiązani są, zasługi robotników, zatrudnionych wyrabianiem dla nich fabrykatów, wypłacać w gotowiźnie.

Nie powinni oni kredytować im towarów.

Natomiast mogą robotnikom dawane być pomieszkanie, potrzeba opałowa, użytek roli, regularny wikt, lekarstwa i pomoc lekarska, niemniéj narzędzia i materye na mające się przez nichż wyrabiać fabrykaty — za potrąceniem przy wypłacie zasług.

§. 135.

Postanowienia §. 134. stosują się i do członków familii, pomocników, komitentów, ajentów, dozórców i faktorów oznaczonych tamże pryncypałów, jako też do procedernikow, w których zakładzie która z wspomnionych tu osób pośrednio lub bezpośrednio uczestniczy.

§. 136.

Unter Arbeitern (§. 134.) werden hier auch diejenigen verstanden, welche außerhalb der Fabrikstätten für Fabrikinhaber oder für die ihnen gleichgestellten Personen die zu deren Gewerbebetriebe nöthigen Ganz- oder Halbfabrikate anfertigen, oder solche an sie absetzen, ohne aus dem Verkaufe dieser Waaren an Konsumenten ein Gewerbe zu machen.

§. 137.

Arbeiter, deren Forderungen den Vorschriften der §§. 134. bis 136. zuwider anders als durch Baarzahlung berichtigt sind, können zu jeder Zeit die Bezahlung ihrer Forderungen in baarem Gelde verlangen, ohne daß ihnen eine Einrede aus dem an Zahlungsstatt Gegebenen entgegengesetzt werden kann. Letzteres fällt, soweit es noch bei dem Empfänger vorhanden oder dieser daraus bereichert ist, der im §. 139. Absatz 2. gedachten Kasse zu.

§. 138.

Verträge, welche den §§. 134. bis 136. zuwiderlaufen, sind nichtig.

Dasselbe gilt von Verabredungen zwischen Fabrikinhabern oder ihnen gleichgestellten Personen einerseits und Arbeitern andererseits über die Entnehmung der Bedürfnisse dieser letzteren aus gewissen Verkaufsstellen, sowie überhaupt über die Verwendung des Verdienstes derselben zu einem anderen Zweck, als zur Betheiligung an Einrichtungen zur Verbesserung der Lage der Arbeiter oder ihrer Familien (§. 134.).

§. 139.

Forderungen für Waaren, welche ungeachtet des Verbots den Arbeitern kreditirt worden sind, können von Fabrikinhabern und von den ihnen gleichgestellten Personen weder eingeklagt, noch durch Anrechnung oder sonst geltend gemacht werden,

§. 136.

Przez robotników (§. 134.) rozumieją się tu i ci, którzy po za miejscami fabrycznemi wyrabiają dla fabrykantów lub równających się tymże osób potrzebne do ichż procederu całe lub półfabrykaty, albo takież im sprzedawają, nie robiąc procederu ze sprzedaży towarów tychże konsumentom.

§. 137.

Robotnicy, żądania których wbrew przepisom §§. 134. do 136. inaczéj aniżeli gotową zaspokojono zapłatą, mogą każdego czasu żądać zaspokojenia swych pretensyi w gotowiźnie, a chlebodawcy nie służy ekscepcya z tego, co im dał w miejsce zapłaty. Ostatnie, jak dalece się jeszcze znajduje u odbiorcy, lub jak daleceby tenże był przez to zbogaconym, spada na kasę w §. 139. ustępie 2. oznaczoną.

§. 138.

Umowy, sprzeciwiające się §§. 134. do 136., uważają się za nie byłe.

Toż rozumie się o umowach pomiędzy fabrykantami i równającemi imż się osobami z jednéj, a robotnikami z drugiéj strony, względem brania potrzeb tychż ostatnich z pewnych miejsc sprzedaży, jako też zgoła względem obracania ichż zasług na inny cel, aniżeli na udział w urządzeniach ku polepszeniu bytu robotników lub ichż familii (§. 134.).

§. 139.

Należytości za towary, które pomimo zakazu robotnikom kredytowano, nie mogą przez fabrykantów i równających imż się osób być ani wyskarzane, ani też kompensacyą lub w inny sposób dochodzone, bez różnicy, czy pomiędzy

ohne Unterschied, ob sie zwischen den Betheiligten unmittelbar entstanden oder mittelbar erworben sind.

Dagegen fallen dergleichen Forderungen der Kranken-, Sterbe-, Spar- oder ähnlichen Hülfskasse zu, welche in der Wohnortsgemeinde des betheiligten Arbeiters für diejenige Klasse von Arbeitern besteht, zu welcher er gehört. Sind mehrere solcher Kassen vorhanden, so fällt die Forderung allen zu gleichen Theilen zu, in Ermangelung derartiger Anstalten aber der Ortsarmenkasse.

Titel VIII.

Gewerbliche Hülfskassen.

§. 140.

Die durch Ortsstatut oder Anordnung der Verwaltungsbehörde begründete Verpflichtung der selbstständigen Gewerbetreibenden, einer mit einer Innung verbundenen oder außerhalb derselben bestehenden Kranken-, Hülfs- oder Sterbekasse für selbstständige Gewerbetreibende beizutreten, wird aufgehoben. Im Uebrigen wird in den Verhältnissen dieser Kassen durch gegenwärtiges Gesetz nichts geändert.

Neue Kassen der selbstständigen Gewerbetreibenden für die erwähnten Zwecke erhalten durch die Genehmigung der höheren Verwaltungsbehörde die Rechte juristischer Personen, soweit es zur Erlangung dieser Rechte einer besonderen staatlichen Genehmigung bedarf.

§. 141.

Bis zum Erlaß eines Bundesgesetzes bleiben die Anordnungen der Landesgesetze über die Kranken-, Hülfs- und Sterbekassen für Gesellen, Gehülfen und Fabrikarbeiter in Kraft.

Die durch Ortsstatut oder Anordnung der Verwaltungsbehörde begründete Verpflichtung der Ge-

interesentami powstały wprost lub zostały pośrednio nabyte.

Natomiast należytości takie spadają na kasę chorych, kasę pogrzebową, kasę oszczędności lub tym podobną kasę posiłkową, istniejącą w gminie miejsca zamieszkania interesowanego robotnika dla téj klasy robotników, do któréj tenże należy. Jeżeli więcéj takichż kas istnieje, wówczas należytość spada na wszystkie do równych części, w braku zaś tym podobnych zakładów, na kasę ubogich miejscowych.

Tytuł VIII.

Procederowe kasy posiłkowe.

§. 140.

Uzasadniony statutem lokalnym lub rozrządzeniem władzy administracyjnéj obowiązek samodzielnych procederników względem przystąpienia do połączonéj z cechem jakim lub po za nimż istniejącéj kasy chorych, kasy posiłkowéj lub kasy pogrzebowéj dla samodzielnych procederników, uchyla się. Zresztą w stosunkach kas tychże nic się nie zmienia obecném prawem.

Nowe kasy samodzielnych procederników ku wspomnionym celom otrzymują w skutek potwierdzenia wyższéj władzy administracyjnéj prawa osób moralnych, o ileby do uzyskania praw tychże osobnego rządowego potrzeba było potwierdzenia.

§. 141.

Aż do emanacyi ustawy związkowéj pozostają się w mocy dyspozycye ustaw krajowych co do kas chorych, kas posiłkowych i kas pogrzebowych dla czeladników, pomocników i robotników fabrycznych.

Uzasadniony statutem lokalnym lub rozrządzeniem władzy administracyjnéj obowiązek

sellen, Gehülfen, Lehrlinge und Fabrikarbeiter, einer bestimmten Kranken-, Hülfs- oder Sterbekasse beizutreten, wird indeß für diejenigen aufgehoben, welche nachweisen, daß sie einer anderen Kranken-, Hülfs- oder Sterbekasse angehören.

Titel IX.

Ortsstatuten.

§. 142.

Ortsstatuten können die ihnen durch das Gesetz überwiesenen gewerblichen Gegenstände mit verbindlicher Kraft ordnen. Dieselben werden, nach Anhörung betheiligter Gewerbetreibender, auf Grund eines Gemeindebeschlusses abgefaßt. Sie bedürfen der Genehmigung der höheren Verwaltungsbehörde.

Die Centralbehörde ist befugt, Ortsstatuten, welche mit den Gesetzen in Widerspruch stehen, außer Kraft zu setzen.

Titel X.

Strafbestimmungen.

§. 143.

Die Berechtigung zum Gewerbebetriebe kann, abgesehen von Konzessions-Entziehungen und den in diesem Gesetze gestatteten Untersagungen des Gewerbebetriebes (§. 15. Absatz 2. und §. 35.) weder durch richterliche noch administrative Entscheidung entzogen werden.

Ausnahmen von diesem Grundsatze, welche durch die Steuergesetze begründet sind, bleiben so lange aufrecht erhalten, als diese Steuergesetze in Kraft bleiben.

Ebenso bewendet es bei den Vorschriften der Landesgesetze, welche die Entziehung der Befugniß zum selbstständigen Betriebe eines Gewerbes durch richterliches Erkenntniß als Strafe im Falle einer durch die Presse begangenen Zuwiderhandlung vorschreiben oder zulassen.

Die Bestimmungen der Landesgesetze, nach welchen die Befugniß zur Herausgabe von Druckschriften und zum Vertriebe derselben innerhalb des Norddeutschen Bundesgebietes im Verwaltungswege entzogen werden darf, werden hierdurch aufgehoben.

§. 144.

Inwiefern, abgesehen von den Vorschriften über die Entziehung des Gewerbebetriebes (§. 143.), Zuwiderhandlungen der Gewerbetreibenden gegen ihre Berufspflichten außer den in diesem Gesetz erwähnten Fällen einer Strafe unterliegen, ist nach den darüber bestehenden Gesetzen zu beurtheilen.

Jedoch werden aufgehoben die für Medizinalpersonen bestehenden besonderen Bestimmungen, welche ihnen unter Androhung von Strafen einen Zwang zu ärztlicher Hülfe auferlegen.

§. 145.

Für das Mindestmaaß der Strafen, das Verhältniß von Geldstrafe zu Gefängnißstrafe, sowie für die Verjährung des im §. 153. verzeichneten Vergehens, sind die Bestimmungen der Landesgesetze maaßgebend.

Die übrigen in diesem Titel mit Strafe bedrohten Handlungen verjähren binnen drei Monaten, von dem Tage an gerechnet, an welchem sie begangen sind.

§. 146.

Zuwiderhandlungen gegen die §§. 134. bis 136. werden mit einer Geldbuße bis zu fünfhundert Thalern und im Falle des Unvermögens mit verhältnißmäßiger Gefängnißstrafe bis zu sechs Monaten bestraft. Im Wiederholungsfalle wird die Strafe verdoppelt.

Tytuł IX.

Statuta lokalne.

§. 142.

Statuta lokalne mogą z mocą obowięzującą regulować przedmioty procederowe, które im prawo przekazuje. Ustawiają one się mocą uchwały gminnéj, za posłuchaniem interesowanych procederników. Wymagają one potwierdzenia wyższéj władzy administracyjnéj.

Władza centralna ma prawo uchylić statuta lokalne, które się prawom sprzeciwiają.

Tytuł X.

Postanowienia karne.

§. 143.

Pominąwszy odebranie koncesyi, jako też dozwolone w obecném prawie zakazy sprawowania procederu (§. 15. ustęp 2. i §. 35.), nie może prawo do sprawowania procederu być ani sądowym, ani administracyjnym odbieraniem wyrokiem.

Wyjątki od zasady téj, uzasadnione ustawami poborowemi, utrzymują się w mocy tak długo, dopóki odnośne ustawy poborowe będą w mocy.

Podobnież pozostaje się przy przepisach ustaw krajowych, dozwalających lub zarządzających pozbawienie prawa do samodzielnego sprawowania jakiego procederu wyrokiem sądowym za karę w przypadku kontrawencyi, popełnionéj przez prasę.

Postanowienia ustaw krajowych, na mocy których prawo do wydawania druków i do sprzedaży takowych w obwodzie Związku północno-niemieckiego może w administracyjnéj odbieranem być drodze, uchylają się niniejszém.

§. 144.

Jak dalece, pominąwszy przepisy co do odjęcia sprawowania procederu (§. 143.) kontrawencye procederników przeciw obowiązkom ichż powołania — oprócz przypadków, w obecném prawie wspomnionych — ulegają karze, uważać się ma według istniejących co do tego ustaw.

Jednakowoż uchylają się istniejące co do osób powołania lekarskiego postanowienia szczególne, które na nich, pod zagrożeniem kar, nakładają przymus dawania pomocy lekarskiéj.

§. 145.

Co do minimum kary, stosunku kary pieniężnéj do kary więzienia, jako też co do przedawnienia oznaczonego w §. 153. przestępstwa, dają miarę postanowienia ustaw krajowych.

Drugie, w obecnym tytule karą zagrożone czyny, przedawniają w trzy miesiące, rachując od dnia, w którym zostały popełnione.

§. 146.

Kontrawencye przeciw §§. 134. do 136. ulegają karze pieniężnéj aż do pięciuset talarów, a w razie niemożności, stosunkowéj karze więzienia aż do sześciu miesięcy. W przypadku powtórzenia podwaja się kara.

Die Geldbußen fließen derjenigen Kasse zu, welcher die im §. 139. erwähnten Forderungen nach den dort ertheilten Vorschriften zufallen.

Jede rechtskräftige Verurtheilung wird auf Kosten des Verurtheilten durch das amtliche Organ der höheren Verwaltungsbehörde des Bezirks und andere öffentliche Blätter derjenigen Kreise, in welchen derselbe und der betheiligte Arbeiter ihren Wohnsitz haben, bekannt gemacht.

§. 147.

Mit Geldbuße bis zu Einhundert Thalern und im Unvermögensfalle mit verhältnißmäßiger Gefängnißstrafe bis zu sechs Wochen wird bestraft:

1) wer den selbstständigen Betrieb eines stehenden Gewerbes, zu dessen Beginne eine besondere polizeiliche Genehmigung (Konzession, Approbation, Bestallung) erforderlich ist, ohne die vorschriftsmäßige Genehmigung unternimmt oder fortsetzt, oder von den in der Genehmigung festgesetzten Bedingungen abweicht;

2) wer eine gewerbliche Anlage, zu der mit Rücksicht auf die Lage oder Beschaffenheit der Betriebsstätte oder des Lokals eine besondere Genehmigung erforderlich ist (§§. 16. und 24.), ohne diese Genehmigung errichtet, oder die wesentlichen Bedingungen, unter welchen die Genehmigung ertheilt worden, nicht innehält, oder ohne neue Genehmigung eine wesentliche Veränderung der Betriebsstätte oder eine Verlegung des Lokals oder eine wesentliche Veränderung in dem Betriebe der Anlage vornimmt;

3) wer, ohne hierzu approbirt zu sein, sich als Arzt (Wundarzt, Augenarzt, Geburtshelfer, Zahnarzt, Thierarzt) bezeichnet oder sich einen ähnlichen Titel beilegt, durch den der Glauben erweckt wird, der Inhaber desselben sei eine geprüfte Medizinalperson.

Kary pieniężne wpływają do téj kasy, na którą wspomnione w §. 139. należytości według udzielonych tamże przepisów spadają.

Każde prawomocne skazanie ogłasza się na koszt skazanego urzędowym organem wyższéj władzy administracyjnéj obwodu, jako też innemi pismami publicznemi tych powiatów, w których skazany i uczestniczący robotnik mają swą siedzibę.

§. 147.

Karze pieniężnéj aż do stu talarów, a w razie niemożności, stosunkowéj karze więzienia aż do sześciu tygodni ulega:

1) ktokolwiek samodzielne sprawowanie stałego procederu, do rozpoczęcia którego potrzeba szczególnego pozwolenia policyjnego (koncesya, aprobacya, instalacya), przedsiębierze lub kontynuuje bez przepisanego pozwolenia, albo zbacza od ustanowionych w pozwoleniu warunków;

2) ktokolwiek zakład przemysłowy, na który ze względu na położenie lub naturę miejsca procederu lub lokalu szczególnego potrzeba pozwolenia (§§. 16. i 24.), urządza bez zezwolenia tegoż, lub nie dotrzymuje istotnych warunków, pod którymi pozwolenie to udzielono, albo też bez nowego pozwolenia przedsiębierze istotną zmianę miejsca procederu, lub też przeniesienie lokalu, albo istotną zmianę w prowadzeniu zakładu;

3) ktokolwiek, nie mając do tego aprobacyi, mianuje się lekarzem (chirurgiem, lekarzem na oczy, akuszerem, dentystą, weterynarzem), lub przybiera podobny tytuł, którym się wzbudza mniemanie, iż dzierzyciel jego jest egzaminowaną osobą stanu lekarskiego.

Enthält die Handlung zugleich eine Zuwiderhandlung gegen die Steuergesetze, so soll nicht außerdem noch auf eine Steuerstrafe erkannt werden, es ist aber darauf bei Zumessung der Strafe Rücksicht zu nehmen.

In dem Falle zu 2. kann die Polizeibehörde die Wegschaffung der Anlage oder die Herstellung des den Bedingungen entsprechenden Zustandes derselben anordnen.

§. 148.

Mit Geldbuße bis zu funfzig Thalern und im Falle des Unvermögens mit Gefängnißstrafe bis zu vier Wochen wird bestraft:

1) wer außer den in §. 147. vorgesehenen Fällen ein stehendes Gewerbe beginnt, ohne dasselbe vorschriftsmäßig anzuzeigen;

2) wer die im §. 14. erforderte An- oder Abmeldung einer übernommenen Feuerversicherungs-Agentur unterläßt;

3) wer die im §. 14. erforderten Anzeigen über das Betriebslokal unterläßt;

4) wer der nach §. 35. gegen ihn ergangenen Untersagung eines Gewerbebetriebes zuwiderhandelt, oder die in §. 35. vorgeschriebene Anzeige unterläßt;

5) wer dem §. 43. zuwiderhandelt;

6) wer bei dem Aufsuchen von Waarenbestellungen den Vorschriften im §. 44. zuwiderhandelt;

7) wer ein Gewerbe im Umherziehen ohne Legitimationsschein betreibt;

8) wer bei dem Betriebe seines Gewerbes die von der Obrigkeit vorgeschriebenen oder genehmigten Taxen überschreitet;

9) wer als Lehrherr seine Pflichten gegen die ihm anvertrauten Lehrlinge gröblich vernachlässigt;

Jeżeli czyn zawiera zarazem kontrawencyą przeciw ustawom poborowym, nie ma prócz tego na poborową jeszcze wyrokować się karę, lecz tylko mieć wzgląd na to przy odmierzaniu kary.

W przypadku ad 2. może władza policyjna zarządzić uprzątnięcie zakładu lub zaprowadzenie odpowiadającego warunkom stanu jegoż.

§. 148.

Karze pieniężnéj aż do pięćdziesięciu talarów, a w razie niemożności, karze więzienia aż do czterech tygodni ulega:

1) ktokolwiek, oprócz przewidzianych w §. 147. przypadków, rozpoczyna stały proceder, nie zadeklarowawszy go w przepisanym sposobie;

2) ktokolwiek zaniedbał przepisanego w §. 14. zameldowania lub odmeldowania przejętéj ajentury na asekuracyą ogniową;

3) ktokolwiek nie zrobił przepisanych w §. 14. doniesień co do lokalu procederowego;

4) ktokolwiek działa wbrew wydanemu na mocy §. 35. przeciw niemu zakazowi sprawowania jakiego procederu, lub zaniedbuje przepisanego w §. 35. doniesienia;

5) ktokolwiek działa wbrew §. 43.;

6) ktokolwiek przy szukaniu zamówień na towary działa wbrew przepisom w §. 44.;

7) ktokolwiek bez karty legitymacyjnéj sprawuje proceder jaki sposobem krobniczym;

8) ktokolwiek przy sprawowaniu procederu swego przebiera taks, przez władzę przepisanych lub dozwolonych;

9) ktokolwiek we własności pryncypała zaniedbuje grubo powinności swych względem powierzonych mu uczniów;

10) wer der Aufforderung der Behörde ungeachtet den Bestimmungen des §. 107. entgegenhandelt.

In allen diesen Fällen bleibt die Strafe ausgeschlossen, wenn die strafbare Handlung zugleich eine Zuwiderhandlung gegen die Steuergesetze enthält.

§. 149.

Mit Geldbuße bis zu zehn Thalern und im Falle des Unvermögens mit Gefängniß bis zu acht Tagen wird bestraft:

1) wer gewerbliche Verrichtungen, zu welchen er nach Vorschrift des §. 44. einer Legitimation bedarf, vornimmt, ohne dieselbe zu besitzen, beziehungsweise mit sich zu führen;

2) wer bei dem Gewerbebetrieb im Umherziehen den ihm ertheilten Legitimationsschein nicht mit sich führt, oder einem Anderen überläßt;

3) wer ein Gewerbe im Umherziehen, für welches ihm ein auf einen bestimmten Bezirk lautender Legitimationsschein (§. 60.) ertheilt ist, unbefugt in einem anderen Bezirk betreibt;

4) wer den Vorschriften im §. 61. zuwiderhandelt;

5) wer bei dem Gewerbebetrieb im Umherziehen unbefugt Begleiter mitführt und wer einem Gewerbetreibenden im Umherziehen unbefugt als Begleiter dient;

6) wer den polizeilichen Anordnungen wegen des Marktverkehrs zuwiderhandelt;

7) wer es unterläßt, die in den §§. 130. und 133. vorgeschriebenen Anzeigen zu machen oder Listen zu führen.

§. 150.

Wer den Vorschriften in den §§. 128. 129. und 130. zuwider jugendliche Arbeiter annimmt oder

10) ktokolwiek mimo wezwania władzy działa wbrew postanowieniom §. 107.

We wszystkich przypadkach tych wyłączoną jest kara, skoro czyn karogodny zawiera zarazem kontrawencyą przeciw ustawom poborowym.

§. 149.

Karze pieniężnéj aż do dziesięciu talarów, a w razie niemożności, karze więzienia aż do ośmiu dni ulega:

1) ktokolwiek posługi procederowe, na które według przepisu §. 44. potrzeba legitymacyi, przedsiębierze, nie posiadając legitymacyi, resp. nie mając jéj przy sobie;

2) ktokolwiek przy sprawowaniu procederu sposobem krobniczym udzielonéj mu karty legitymacyjnéj nie ma z sobą, lub ją komu innemu odstępuje;

3) ktokolwiek proceder krobniczy, na który mu udzielono kartę legitymacyjną (§. 60.), na pewien obwód opiewającą, nieprawnym sposobem w innym sprawuje obwodzie;

4) ktokolwiek działa wbrew przepisom w §. 61.;

5) ktokolwiek przy sprawowaniu procederu krobniczego przybiera nieprawnym sposobem towarzyszy, jako też ktokolwiek procedernikowi krobniczemu służy nieprawnie za towarzysza;

6) ktokolwiek działa wbrew rozporządzeniom policyjnym co do obrotu targowego;

7) ktokolwiek omieszkuje robić przepisane w §§. 130. i 133. doniesienia lub utrzymywać przepisane tamże listy.

§. 150.

Ktokolwiek wbrew przepisom w §§. 128. 129. i 130. przyjmuje lub zatrudnia młodych

beschäftigt, wird mit einer Geldbuße bis zu fünf Thalern und im Falle des Unvermögens mit verhältnißmäßiger Gefängnißstrafe bis zu drei Tagen für jeden vorschriftswidrig angenommenen oder beschäftigten Arbeiter bestraft.

War er innerhalb der letzten fünf Jahre bereits drei verschiedene Male auf Grund der vorstehenden Bestimmung bestraft, so kann auf den Verlust der Befugniß zur Beschäftigung jugendlicher Arbeiter für eine bestimmte Zeit oder für immer gegen ihn erkannt werden.

Es muß auf diesen Verlust, und zwar für mindestens drei Monate erkannt werden, wenn er innerhalb der letzten fünf Jahre bereits sechs verschiedene Male bestraft war.

Zuwiderhandlungen gegen solche Erkenntnisse (Absatz 2. und 3.) werden mit Geldbuße bis zum vierfachen Betrage der im ersten Absatz dieses Paragraphen bestimmten Geldbuße, und im Falle des Unvermögens mit verhältnißmäßigem Gefängniß bestraft.

§. 151.

Sind polizeiliche Vorschriften von dem Stellvertreter eines Gewerbetreibenden bei Ausübung des Gewerbes übertreten worden, so trifft die Strafe den Stellvertreter, ist die Uebertretung mit Vorwissen des verfügungsfähigen Vertretenen begangen worden, so verfallen beide der gesetzlichen Strafe.

Ist an eine solche Uebertretung der Verlust der Konzession, Approbation oder Bestallung geknüpft, so findet derselbe auch als Folge der von dem Stellvertreter begangenen Uebertretung statt, wenn diese mit Vorwissen des verfügungsfähigen Vertretenen begangen worden. Ist dies nicht der Fall, so ist der Vertretene bei Verlust der Konzession, Approbation u. s. w. verpflichtet, den Stellvertreter zu entlassen.

§. 152.

Alle Verbote und Strafbestimmungen gegen Gewerbetreibende, gewerbliche Gehülfen, Gesellen

robotników, podpada karze pieniężnéj aż do pięciu talarów, a w razie niemożności, stosunkowéj karze więzienia aż do trzech dni za każdego robotnika, bezprawnie przyjętego lub zatrudnionego.

Jeżeli w ostatnich pięciu latach był już w trzech rozmaitych przypadkach na mocy powyższego karanym postanowienia, może przeciw niemu być na utratę prawa zatrudniania młodych robotników na pewien czas lub też na zawsze wyrokowaném.

Na utratę tęż, i to przynajmniéj na trzy miesiące wyrokować się musi, jeżeli w ostatnich pięciu latach był już w sześciu różnych karanym przypadkach.

Kontrawencye przeciw takim wyrokom (ustęp 2. i 3.) ulegają karze pieniężnéj aż do czterokrotnéj kwoty kary pieniężnéj przepisanéj w pierwszym ustępie obecnego paragrafu, a w razie niemożności, stosunkowemu więzieniu.

§. 151.

Jeżeli przepisy policyjne zostały przez zastępcę procedernika przestąpione przy sprawowaniu procederu, wówczas kara spotyka zastępcę, jeżeli zaś przestępstwo popełnione zostało z wiedzą zdolnego do dyspozycyi zastąpionego, wówczas obaj prawnéj podpadają karze.

Jeżeli do kontrawencyi takiéj przywiązaną jest utrata koncesyi, aprobacyi lub instalacyi, wówczas takowa ma miejsce i w skutek kontrawencyi popełnionéj przez zastępcę, jeżeli takową popełniono z wiedzą zdolnego do dyspozycyi zastąpionego. Jeżeli bez jego nastąpiła wiedzy, wówczas zastąpiony pod utratą koncesyi, aprobacyi i t. d. obowiązany jest od prawić zastępcę.

§. 152.

Wszelkie zakazy i przepisy karne przeciw procedernikom, pomocnikom w procederze,

oder Fabrikarbeiter wegen Verabredungen und Vereinigungen zum Behufe der Erlangung günstiger Lohn- und Arbeitsbedingungen, insbesondere mittelst Einstellung der Arbeit oder Entlassung der Arbeiter, werden aufgehoben.

Jedem Theilnehmer steht der Rücktritt von solchen Vereinigungen und Verabredungen frei, und es findet aus letzteren weder Klage noch Einrede statt.

§. 153.

Wer Andere durch Anwendung körperlichen Zwanges, durch Drohungen, durch Ehrverletzung oder durch Verrufserklärung bestimmt oder zu bestimmen versucht, an solchen Verabredungen (§. 152.) Theil zu nehmen, oder ihnen Folge zu leisten, oder Andere durch gleiche Mittel hindert oder zu hindern versucht, von solchen Verabredungen zurückzutreten, wird mit Gefängniß bis zu drei Monaten bestraft, sofern nach dem allgemeinen Strafgesetz nicht eine härtere Strafe eintritt.

Schlußbestimmungen.

§. 154.

Die Bestimmungen der §§. 128. bis 139. finden auch auf die Besitzer, beziehungsweise Arbeiter von Bergwerken, Aufbereitungsanstalten und unterirdisch betriebenen Brüchen oder Gruben Anwendung.

Diejenigen Bestimmungen, welche die bezeichneten Arbeiter wegen groben Ungehorsams, beharrlicher Widersetzlichkeit oder wegen Verlassens der Arbeit mit Strafe bedrohen, werden aufgehoben.

§. 155.

Wo in diesem Gesetze auf die Landesgesetze verwiesen ist, sind unter den letzteren auch die verfassungs- oder gesetzmäßig erlassenen Verordnungen verstanden.

czeladnikom lub robotnikom fabrycznym względem umów i związków w celu osiągnienia korzystniejszych warunków płacy i pracy, w szczególe za pomocą zaprzestania pracy lub odprawienia robotników, uchylają się.

Każdemu uczestnikowi wolno odstąpić od związków i umów takich a z ostatnich nie ma miejsca ani skarga, ani exceptya.

§. 153.

Ktokolwiek innych użyciem cielesnego przymusu, pogróżkami, skrzywdzeniem honoru lub osławieniem skłania lub skłonić usiłuje, aby w umowach takich (§. 152.) wzięli udział, lub im dawali folgę, albo kto innych równymi środkami od odstąpienia od umów takichż wstrzymuje lub wstrzymać usiłuje, ulega karze więzienia aż do trzech miesięcy, chybaby według powszechnego prawa karnego ostrzejsza miała miejsce kara.

Postanowienia końcowe.

§. 154.

Postanowienia §§. 128. do 139. stosują się i do posiedzicieli, względnie robotników kopalni, zakładów do czyszczenia kruszców i obrabianych podziemnie łomów lub kotlin.

Postanowienia, zagrażające wspomnionym robotnikom karą za grube nieposłuszeństwo, uporczywy opór lub za opuszczenie pracy, uchylają się.

§. 155.

Gdziekolwiek obecne prawo odsełа do ustaw krajowych, rozumieją się przez ostatnie także i rozporządzenia w drodze konstytucyi lub prawa wydane.

Welche Behörden in jedem Bundesstaate unter der Bezeichnung: höhere Verwaltungsbehörde, untere Verwaltungsbehörde, Gemeindebehörde, Ortsbehörde, Unterbehörde, Polizeibehörde, Ortspolizeibehörde zu verstehen sind, wird von der Centralbehörde des Bundesstaates bekannt gemacht.

§. 156.

Die Titel I. II. IV. bis X. dieses Gesetzes treten drei Monate nach dessen Verkündung, der Titel III. tritt am 1. Januar 1870. in Kraft.

Das Gesetz, betreffend den Betrieb der stehenden Gewerbe, vom 8. Juli 1868. (Bundesgesetzbl. S. 619.) tritt drei Monate nach der Verkündung dieses Gesetzes außer Anwendung.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 21. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Jakie władze w każdém państwie związkowém rozumieć się mają przez oznaczenie: wyższa władza administracyjna, niższa władza administracyjna, władza gminna, władza lokalna, niższa władza, władza policyjna, władza policyjna lokalna, ogłosi się przez władzę centralną państwa związkowego.

§. 156.

Tytuły I. II. IV. do X. obecnego prawa nabierają mocy obowięzującéj w trzy miesiące po jegoż publikacyi, Tytuł III. z 1. Stycznia 1870.

Prawo, tyczące się sprawowania procederów stałych, z 8. Lipca 1868. (Zbiór praw zw. Str. 619) traci moc obowięzującą w trzy miesiące po publikacyi obecnego prawa.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 21. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 313.) Gesetz, die Besteuerung des Zuckers betreffend. Vom 26. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins und des Deutschen Zollparlaments, was folgt:

§. 1.

Vom 1. September d. J. ab wird die Steuer vom inländischen Rübenzucker mit acht Silbergroschen oder acht und zwanzig Kreuzern vom Zollzentner der zur Zuckerbereitung bestimmten rohen Rüben erhoben.

§. 2.

Vom 1. September d. J. ist an Eingangszoll vom Zentner ausländischem Zucker und Syrup zu erheben, und zwar von

1) Zucker: raffinirter Zucker aller Art, sowie Rohzucker, wenn letzterer den auf Anordnung des Bundesrathes bei den nach Bedürfniß öffentlich zu bezeichnenden Zollstellen niederzulegenden, nach Anleitung des Holländischen Standart Nr. 19. und darüber zu bestimmenden Mustern entspricht...	5	Rthlr.	— Sgr.
2) Rohzucker, soweit solcher nicht zu dem unter 1. gedachten gehört	4	„	— „
3) Syrup	2	„	15 „
Auflösungen von Zucker, welche als solche bei der Revision bestimmt erkannt werden, unterliegen dem vorstehend unter 2. aufgeführten Eingangszolle.			
4) Melasse unter Kontrole der Verwendung zur Branntweinbereitung ...	frei.		

(No. 313.) Prawo, tyczące się opodatkowania cukru. Z dnia 26. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północnoniemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj niemieckiego Związku celnego i niemieckiego parlamentu celnego, co następuje:

§. 1.

Od 1. Września r. b. będzie podatek od krajowego cukru z buraków pobierać się w ilości ośmiu srebrnych groszy czyli dwudziestu ośmiu krajcarów od cetnara celnego surowych buraków do fabrykacyi cukru przeznaczonych.

§. 2.

Od 1. Września r. b. pobierać się ma cła wchodowego od cetnara cukru i syropu zagranicznego, i to od

1) cukru: cukru rafinowanego wszelkiego rodzaju, niemniéj cukru surowego, skoro ostatni odpowiada wzorom, na dyspozycyą rady związkowéj po oznaczonych według potrzeby publicznie miejscach celnych, stósownie do instrukcyi holenderskiéj miary normalnéj (Standart) No. 19. — złożyć i co do tego ustanowić się mającym	5	tal.	— sgr.
2) cukru surowego, o ile takowy nie należy do wspomnionego pod 1.	4	„	— „
3) syropu	2	„	15 „
Rozczyny cukru, które przy rewizyi jako takie wyraźnie się poznają, ulegają cłu wchodowemu, oznaczonemu powyż pod 2.			
4) Melasa pod kontrolą zużycia na fabrykacyą wódki ..	wolna.		

Für Tara werden vom Zentner Bruttogewicht vergütet:

beim Eingang von Brod- (Hut-) Zucker, Kandis-, Bruch- oder Lumpenzucker:

14 Pfund in Fässern mit Dauben von Eichen- und anderem harten Holze,

10 Pfund in anderen Fässern,
13 Pfund in Kisten,
7 Pfund in Körben;

beim Eingange von Rohzucker und Farin (Zuckermehl), sowie gestoßenem Zucker:

13 Pfund in Fässern mit Dauben von Eichen- oder anderem harten Holze,

10 Pfund in anderen Fässern,
13 Pfund in Kisten,
8 Pfund in außereuropäischen Rohrgeflechten (Kanassers, Kranjans),

7 Pfund in anderen Körben,
4 Pfund in Ballen;

beim Eingange von Syrup:
11 Pfund in Fässern.

§. 3.

Bei der Ausfuhr von inländischem wie von ausländischem Zucker über die Zollvereinsgrenze oder bei dessen Niederlegung in öffentlichen Nieder-

Za tarę bonifikuje się od cetnara wagi bruto:

przy imporcie cukru w bochnach (głowach), cukru lodowatego, okruchów cukru lub cukru nieczyszczonego:

14 funtów we fasach o klepkach z drzewa dębowego i innego drzewa twardego,
10 funtów w innych fasach,
13 funtów w kistach,
7 funtów w koszach;

przy imporcie cukru surowego i faryny (mąki cukrowéj), jako też cukru tłuczonego:

13 funtów we fasach o klepkach z drzewa dębowego i innego drzewa twardego,
10 funtów w innych fasach,
13 funtów w kistach,
8 funtów w pozaeuropejskich pleciankach z trzciny (Kanassers, Kranjans),
7 funtów w innych koszach,
4 funty w belach;

przy imporcie syropu:
11 funtów we fasach.

§. 3.

Przy wywozie cukru krajowego, jako też cukru zagranicznego przez granicę Związku celnego lub przy składaniu go po składach pu-

lagen wird, wenn die auszuführende Menge mindestens zehn Zentner beträgt, eine Vergütung für den Zentner gewährt:

a)	für Rohzucker von mindestens 88 Prozent Polarisation	3 Rthlr. 4 Sgr.
b)	für Kandis und für Zucker in weißen, vollen, harten Broden bis zu 25 Pfund Nettogewicht oder in Gegenwart der Steuerbehörde zerkleinert	3 » 25 »
c)	für allen übrigen harten Zucker, sowie für alle weiße trockenen (nicht über 1 Prozent Wasser enthaltende) Zucker, in Krystall-, Krümel- und Mehlform von mindestens 98 Prozent Polarisation	3 » 18 »

Der Bundesrath des Zollvereins hat die Zollämter zu bestimmen, über welche die Ausfuhr bewirkt werden kann. Derselbe ist auch befugt, zu bestimmen, daß die bei der Ausfuhr von Zucker gegen Vergütung abzugebende Deklaration auf den Zuckergehalt nach dem Grade der Polarisation gerichtet werde.

§. 4.

Wird bei der Ausfuhr von Zucker durch unrichtige Angabe des Zuckergehalts oder der sonstigen Beschaffenheit (handelsüblichen Bezeichnung) des Zuckers, Steuer- oder Zollvergütung für Zucker, bei dessen Ausfuhr eine Vergütung überhaupt nicht gewährt wird, in Anspruch genommen, so hat der Deklarant den Betrag des vierten Theils der in Anspruch genommenen Vergütung als Strafe verwirkt. Wird durch die unrichtige Angabe des Zuckergehalts eine höhere Steuer- oder Zollvergütung, als die für die Klasse, zu welcher der auszuführende Zucker gehört, festgesetzte Vergütung in

blicznych, skoro mająca się eksportować ilość wynosi przynajmniéj dziesięć cetnarów, daje się bonifikacyi od cetnara:

a)	cukru surowego przynajmniéj 88 procent polaryzacyi	3 tal. 4 sgr.
b)	cukru lodowatego i cukru w białych, pełnych, twardych bochnach aż do 25 funtów wagi neto, lub w przytomności władzy poborowéj rozdrobnionego	3 » 25 »
c)	każdego innego twardego cukru, tudzież wszelkich białych suchych (nie nad 1 procent wody zawierających) cukrów, w formie kryształu, mąki i kruszyn przynajmniéj 98 procent polaryzacyi	3 » 18 »

Rada związkowa Związku celnego wyznaczy komory celne, któremi eksport nastąpić może. Mocną ona też jest przepisać, aby mająca się przy eksporcie cukru za bonifikacyą zdać deklaracya odnosiła się do treści cukru według stopnia polaryzacyi.

§. 4.

Jeżeli przy eksporcie cukru na mocy fałszywéj deklaracyi treści cukru lub innéj własności (używanéj w handlu nazwy) cukru, żądano bonifikacyi podatku lub cła co do cukru, przy eksporcie którego bonifikacya zgoła się nie daje, wówczas deklarant zawinił za karę czwartą część żądanéj bonifikacyi. Jeżeli na mocy fałszywego podania treści cukru żądano wyższéj bonifikacyi podatku lub cła, aniżeli jaka ustanowioną jest co do klasy, do któréj eksportować się mający cukier należy, wówczas deklarant zawinił za karę drugie tyle dy-

Anspruch genommen, so hat der Deklarant das Doppelte der Differenz zwischen der zuständigen und der beanspruchten Vergütung als Strafe verwirkt.

Außer den vorstehend gedachten Strafen tritt die Konfiskation des unrichtig deklarirten Zuckers ein, wenn solcher in der Absicht, die Staatskasse zu verkürzen, zwischen Zucker verpackt worden ist, für welchen eine Vergütung, beziehungsweise eine höhere Vergütung gewährt wird.

Uebersteigt die Angabe des Zuckergehalts den bei der Revision ermittelten Zuckergehalt um nicht mehr als ein Drittel Prozent, so findet eine Bestrafung nicht statt. Ist zwar dieser Prozentbetrag überschritten, aber der Beweis geführt, daß die Absicht, die Staatskasse zu verkürzen, nicht vorgelegen habe, so ist nur eine Ordnungsstrafe von fünf bis funfzig Thalern (fünf bis fünf und siebenzig Gulden) verwirkt.

§. 5.

Die zur Ausführung dieses Gesetzes erforderlichen Anordnungen werden vom Bundesrathe des Zollvereins festgestellt.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 26. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

ferencyi pomiędzy należącą się bonifikacyą a bonifikacyą żądaną.

Oprócz wyż wspomnionych kar ma miejsce konfiskacya deklarowanego fałszywie cukru, skoro takowy w zamiarze, ukrócenia kasy rządowéj, zapakowano pomiędzy cukier, od którego bywa bonifikacya, resp. wyższa bonifikacya dawaną.

Jeżeli podana treść cukru nie przechodzi wyśledzonéj przy rewizyi treści cukru o więcéj jak jednę trzecią procent, wówczas nie ma miejsca kara. Jeżeli pozycya procentowa taż została wprawdzie przebraną, atoli dostawiono dowód, iż nie miał miejsca zamiar ukrócenia kasy rządowéj, wówczas zawiniono li karę porządkową od pięciu do pięćdziesięciu talarów (pięciu do siedmdziesięciu pięciu guldenów).

§. 5.

Dyspozycye potrzebne ku wykonaniu obecnego prawa ustanowi rada związkowa Związku celnego.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 26. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 27.

(Nr. 314.) Verordnung, betreffend die Kautionen der bei den Verwaltungen der Post, der Telegraphen und des Eichungswesens angestellten Beamten. Vom 29. Juni 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen auf Grund der §§. 3. 7. und 16. des Gesetzes vom 2. Juni d. J., betreffend die Kautionen der Bundesbeamten (Bundesgesetzbl. S. 243.), nach Einvernehmen mit dem Bundesrathe, im Namen des Norddeutschen Bundes, was folgt:

Art. 1.

Zur Kautionsleistung sind die nachstehenden Beamtenklassen verpflichtet:

I. Im Bereiche der Postverwaltung:

a) die bei den Ober-Postkassen und den Postanstalten angestellten oder beschäftigten Beamten, Unterbeamten und kontraktlichen Diener, mit alleiniger Ausnahme der Orts-Postkassenkontroleure;

b) Rendant, Kontroleur, Kassirer des Zeitungs-Debitskomtoirs in Berlin und diejenigen bei demselben angestellten

Ausgegeben zu Berlin den 30. Juni 1869.

(No. 314.) Rozporządzenie, tyczące się kaucyi urzędników ustanowionych przy administracyach poczty, telegrafów i sprawdzania miar i wag. Z dnia 29. Czerwca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy na mocy §§. 3. 7. i 16. prawa z 2. Czerwca r. b., tyczącego się kaucyi urzędników związkowych (Zbiór praw zw. Str. 243), w porozumieniu z radą związkową, w imieniu Związku północno-niemieckiego, co następuje:

Art. 1.

Do stawiania kaucyi obowiązane są następujące klasy urzędników:

I. W zakresie administracyi pocztowéj:

a) ustanowieni lub zatrudnieni przy wyższych kasach pocztowych i zakładach pocztowych urzędnicy, podurzędnicy i słudzy kontraktowi, z jedynym wyjątkiem kontrolerów kas pocztowych miejscowych;

b) rendant, kontroler, kasyer kantoru sprzedaży gazet w Berlinie oraz ci ustanowieni przy nim urzędnicy i pod-

Wydany w Berlinie dnia 30. Czerwca 1869.

Beamten und Unterbeamten, welche mit der Kassenführung und der Ausgabe der Zeitungen, sowie mit der Verwaltung des Materials betraut sind;

c) der Vorsteher des Post-Montirungsdepots in Berlin;

d) Führer von Postdampfschiffen.

II. Im Bereiche der Telegraphenverwaltung:

a) diejenigen Telegraphen-Inspektoren, Telegraphen-Direktionssekretaire, Telegraphensekretaire, Obertelegraphisten und Telegraphisten, welche Stationsvorsteher sind, eine Kasse führen oder Materialien verwalten;

b) die sonstigen Verwalter von Telegraphenstationen, sofern sie nicht etwa als Postbeamte bereits Kaution geleistet haben;

c) diejenigen Unterbeamten, welchen die Annahme, die Aufbewahrung oder der Transport von Geld oder Materialien obliegt.

III. Im Bereiche der Verwaltung des Eichungswesens:

der Rendant der Kasse der Normal-Eichungskommission.

Art. 2.

Die Höhe der von den vorbezeichneten Beamtenklassen zu leistenden Kautionen beträgt:

I. Im Bereiche der Postverwaltung:

1) für den Rendanten des Zeitungs-Debitskomtoirs in Berlin und die Rendanten der Ober-Postkassen ..... 3000 Rthlr.,

2) für Kontroleur und Kassirer des Zeitungs-Debitskomtoirs in Berlin, für Kassirer von Ober-Postkassen, den Vorsteher des Post-Montirungsdepots und Führer von Postdampfschiffen ..... 1000 „

urzędnicy, którzy poruczone sobie mają prowadzenie kasy i wydawanie gazet, jako też zawiadowanie materyałem;

c) przełożony nad składem mondurów pocztowych w Berlinie;

d) prowadnicy parostatków pocztowych.

II. W zakresie administracyi telegrafów:

a) ci inspektorowie telegrafów, sekretarze przy dyrekcyi telegrafów, sekretarze telegrafowi, nadtelegrafiści i telegrafiści, którzy są przełożonymi nad stacyami, prowadzą kasę lub zawiadują materyałem;

b) inni zarządcy stacyi telegrafowych, chybaby jako urzędnicy pocztowi byli już stawili kaucyą;

c) ci podurzędnicy, do których należy przyjmowanie, zachowywanie lub transport pieniędzy resp. materyałów.

III. W zakresie administracyi co do sprawdzania miar i wag:

rendant kasy normalnéj komisyi sprawdzającéj.

Art. 2.

Wysokość mających się przez wyż oznaczone klasy urzędników stawiać kaucyi wynosi:

I. W zakresie administracyi pocztowéj:

1) co do rendanta kantoru sprzedaży gazet w Berlinie tudzież rendantów wyższych kas pocztowych. 3000 tal.,

2) co do kontrolera i kasyera kantoru sprzedaży gazet w Berlinie, co do kasyerów wyższych kas pocztowych, przełożonego składu mondurów pocztowych i prowadników parostatków pocztowych ..... 1000 „

3) für Buchhalter von Ober-Postkassen ..... 800 Rthlr.,

4) für Hülfsbuchhalter von Ober-Postkassen ..... 600 „

5) für Vorsteher von Post- oder Eisenbahn-Postämtern von größerem Umfange... 3000 „

6) für Vorsteher von Post- oder Eisenbahn-Postämtern von mittlerem Umfange.. 1000 „

7) für Vorsteher von Postämtern geringeren Umfangs 600 „

8) für Expektanten aus der Zahl versorgungsberechtigter Offiziere auf Anstellung als Postamtsvorsteher während des Vorbereitungs- und Probedienstes ..... 300 „

9) für Vorsteher von Postexpeditionen I. Klasse..... 400 „

10) für Vorsteher von Postexpeditionen II. Klasse bis 300 „

11) für Ober-Postsekretaire und Postsekretaire ..... 500 „

12) für Postassistenten und Posteleven..... 300 „

13) für Postexpedienten und Postexpedienten-Anwärter. 300 „

14) für Postexpeditionsgehülfen 100 „

15) für Post-Unterbeamte und kontraktliche Diener bis... 200 „

3) co do buchhalterów wyższych kas pocztowych ..... 800 tal.,

4) co do buchhalterów pomocniczych wyższych kas pocztowych ..... 600 „

5) co do przełożonych urzędów pocztowych lub urzędów pocztowych kolejowych większéj objętości..... 3000 „

6) co do przełożonych urzędów pocztowych lub urzędów pocztowych kolejowych średniéj objętości..... 1000 „

7) co do przełożonych urzędów pocztowych mniejszéj objętości ..... 600 „

8) co do ekspektantów z liczby uprawnionych do zarady oficerów na ustanowienie jako przełożonych urzędów pocztowych przez czas przygotowania i próby..... 300 „

9) co do przełożonych ekspedycyi pocztowych I. klasy . 400 „

10) co do przełożonych ekspedycyi pocztowych II. klasy aż do..... 300 „

11) co do nadsekretarzy pocztowych i sekretarzy pocztowych ..... 500 „

12) co do asystentów pocztowych i elewów pocztowych 300 „

13) co do ekspedyentów pocztowych i ekspektantów na urząd ekspedyentów pocztowych..... 300 „

14) co do pomocników przy ekspedycyach pocztowych.... 100 „

15) co do podurzędników pocztowych i sług kontraktowych aż do..... 200 „

II. Im Bereiche der Telegraphenverwaltung:

1)	für Telegraphen-Inspektoren	500 bis 1000 Rthlr.,
2)	für Telegraphen-Direktionssekretaire und Telegraphensekretaire .	300 „ 500 „
3)	für Ober-Telegraphisten und Telegraphisten	200 Rthlr.,
4)	für Stations-Verwalter, welche gemäß Artikel 1. sub II. Littr. b. kautionspflichtig sind, bis	100 „
5)	für Unterbeamte	100 „

III. Im Bereiche der Verwaltung des Eichungswesens:

für den Rendanten der Kasse der Normal-Eichungskommission ..... 1600 Rthlr.

Art. 3.

Die Eintheilung der Post- und Eisenbahnpostämter (Artikel 2. sub I. Nr. 5. bis 7.), sowie die Bestimmung der Höhe der von den Vorstehern der Posterpeditionen II. Klasse und von den Post-Unterbeamten und kontraktlichen Dienern zu bestellenden Kautionen innerhalb der im Artikel 2. sub I. Nr. 10. und 15. bezeichneten Grenzen erfolgt durch das General-Postamt des Norddeutschen Bundes. Die Höhe der von Telegraphen-Inspektoren, Telegraphen-Direktionssekretairen, Telegraphensekretairen und Stationsverwaltern zu bestellenden Kautionen wird innerhalb der im Artikel 2. sub II. Nr. 1. 2. und 4. bezeichneten Grenzen durch die General-Direktion der Telegraphen des Norddeutschen Bundes bestimmt.

II. W zakresie administracyi telegrafów:

1)	co do inspektorów telegrafowych	500 do 1000 tal.,
2)	co do sekretarzy przy dyrekcyi telegrafów i sekretarzy telegrafowych	300 „ 500 „
3)	co do nadtelegrafistów i telegrafistów	200 tal.,
4)	co do zarządców stacyi, którzy według Art. 1. sub II. lit. b. są do stawiania kaucyi obowiązani, aż do	100 „
5)	co do podurzędników	100 „

III. W zakresie administracyi co do sprawdzania miar i wag:

co do rendanta kasy normalnéj komisyi sprawdzającéj..... 1600 tal.

Art. 3.

Podział urzędów pocztowych i urzędów pocztowych kolejowych (Art. 2. sub I. No. 5. do 7.), jako też wyznaczanie wysokości mających się przez przełożonych ekspedycyi pocztowych II. klasy i przez podurzędników pocztowych oraz sług kontraktowych stawiać kaucyi w granicach, w Art. 2. sub I. No. 10. i 15. oznaczonych, ma miejsce przez jeneralny urząd pocztowy Związku północno-niemieckiego. Wysokość kaucyi stawiać się mających przez inspektorów telegrafowych, sekretarzy przy dyrekcyi telegrafów, sekretarzy telegrafowych i zarządców stacyi w granicach, w Art. 2. sub II. No. 1. 2. i 4. oznaczonych, ustanawia dyrekcya jeneralna telegrafów Związku północno-niemieckiego.

Art. 4.

Unterbeamten und kontraktlichen Dienern, welche die Kaution auf einmal zu beschaffen außer Stande sind, kann von der vorgesetzten Dienstbehörde ausnahmsweise gestattet werden, die Beschaffung der Kaution nachträglich durch Ansammlung von Gehaltsabzügen im Betrage von Einem bis zu drei Thalern monatlich zu bewirken.

Soweit einzelnen Beamten vor dem Erlasse dieser Verordnung die Beschaffung der für ihr Dienstverhältniß erforderlichen Kaution durch Ratenzahlungen oder Ansammlung von Gehaltsabzügen gestattet ist, bewendet es bei den desfallsigen Festsetzungen.

Art. 5.

Beamte, welche in dem im §. 16. Satz 2. des erwähnten Gesetzes bezeichneten Falle sich befinden, haben den durch die Gehaltserhöhung ihnen zufließenden Mehrbetrag des Gehalts ganz zur Ansammlung der Kaution zu verwenden. Die oberste Präsidialbehörde ist jedoch ermächtigt, bei Beamten, welche in beschränkten Vermögensverhältnissen sich befinden, auf deren Antrag die Ermäßigung der Gehaltsabzüge bis auf die Hälfte des Betrages der Gehaltserhöhung zu gestatten.

Art. 6.

Die Ansammlung und Aufbewahrung der Gehaltsabzüge (Artikel 4. und 5.) geschieht bei derjenigen Kasse, welcher die Aufbewahrung der vollen Kaution obliegt.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 29. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Art. 4.

Podurzędnikom i sługom kontraktowym, nie będącym w stanie kaucyi na raz obmyślić, może przełożona władza służbowa wyjątkowym sposobem dozwolić, aby stawienie kaucyi uskutecznili ex post uzbieraniem strącań z pensyi w ilości od jednego do trzech talarów miesięcznie.

Jak dalece pojedynczym urzędnikom przed wydaniem obecnego rozporządzenia dozwolono obmyślenia potrzebnéj co do ichż stosunku służbowego kaucyi za pomocą upłat parcyalnych lub uzbierania strącań z pensyi, pozostaje się przy odnośnych ustanowieniach.

Art. 5.

Urzędnicy, znajdujący się w przypadku oznaczonym w §. 16. zdaniu 2. wspomnionego prawa, obowiązani są, nadwyżkę pensyi, wpływającą im w skutek zwyższenia pensyi, obracać całą na uzbieranie kaucyi. Naczelna władza prezydyalna atoli mocną jest, u urzędników, którzy w ograniczonych znajdują się stosunkach majątkowych, na ichż wniosek dozwolić redukcyi strącań z pensyi aż do połowy kwoty zwyższenia pensyi.

Art. 6.

Zbieranie i aserwacya strącań z pensyi (Art. 4. i 5.) ma miejsce przez tę kasę, do któréj aserwacya zupełnych kaucyi należy.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 29. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 315.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, den bisherigen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes in Constantinopel, Königlich Preußischen Wirklichen Geheimen Rath und Kammerherrn Grafen v. Brassier de St. Simon zum außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes am Königlich Italienischen Hofe zu ernennen.

(No. 315.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, dotychczasowego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra Związku północno-niemieckiego w Konstantynopolu, królewsko-pruskiego rzeczywistego tajnego radcę i szambelana, Hrabiego Brassier de St. Simon, mianować nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym Ministrem Związku północno-niemieckiego na dworze królewsko-włoskim.

(Nr. 316.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Francis Machell Cartwright zu Madras

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 316.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

Francis Machell Cartwright kupca w Madras

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 317.) Dem Herrn de Witt C. Sprague ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Braunschweig und diejenigen Gebietstheile der zum Norddeutschen Bunde gehörigen Staaten, welche näher an seinem Wohnsitz Braunschweig als an einem anderen Sitze eines Konsulats der Vereinigten Staaten belegen sind, ertheilt worden.

(No. 317.) Panu de Witt C. Sprague udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Brunświk oraz te dzielnice państw do Związku północno-niemieckiego należących, które położone są bliżéj jego siedziby w Brunświku aniżeli innéj siedziby którego konsula Stanów Zjednoczonych.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 28.

Nr. 318.) Gesetz, betreffend die Feststellung eines Nachtrages zum Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870. Vom 29. Juni 1869.

(No. 318.) Prawo, tyczące się ustanowienia dodatku do Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1870. Z dnia 29. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Der diesem Gesetze als Anlage beigefügte Nachtrag zum Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870. wird in Ausgabe

auf 68,600 Thaler, nämlich
auf 62,600 Thaler an fortdauernden, und
auf 6,000 Thaler an einmaligen und außerordentlichen Ausgaben

festgestellt und tritt dem durch das Gesetz vom 13. Juni d. J. (Bundesgesetzbl. S. 313.) festgestellten Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870. hinzu.

Bundes-Gesetzbl. 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Dołączony do tego prawa w aneksie dodatek do Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1870. ustanawia się w rozchodzie

na 68,600 talarów, to jest
na 62,600 talarów w ciągłych, a
na 6,000 talarów w jednokrotnych i nadzwyczajnych rozchodach.

Dodatek ten przystępuje do ustanowionego prawem z 13. Czerwca r. b. (Zbiór praw zw. Str. 313) Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1870.

72

Ausgegeben zu Berlin den 9. Juli 1869.

Wydany w Berlinie dnia 9. Lipca 1869.

§. 2.

Die Mittel zur Bestreitung des durch dieses Gesetz auf 68,600 Thaler festgestellten Mehrbedarfs sind, soweit letzterer nicht durch die aufkommenden Gerichtskosten gedeckt wird, durch Beiträge der einzelnen Bundesstaaten nach Maaßgabe ihrer Bevölkerung aufzubringen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 29. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

§. 2.

Środki ku opędzeniu ustanowionéj obecnem prawem na 68,600 talarów wyższéj potrzeby, jak daleceby takowa z wpływających pokryć się nie dała kosztów sądowych, obmyślą się za pomocą składek pojedynczych państw związkowych w miarę ichż ludności.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 29. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Nachtrag

zum

Haushalts-Etat des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1870.

Tit.	№	Ausgabe.	Betrag für 1870. im Einzelnen. Thlr.	Betrag für 1870. im Ganzen. Thlr.
		Fortdauernde Ausgaben.		
		Kap. 10. Oberster Gerichtshof für Handelssachen.		
I.		Besoldungen.		
	1.	Der Präsident	6,000	
	2.	Ein Vizepräsident	4,000	
	3.	Zwölf Räthe mit je 3000 Thlrn.	36,000	
	4.	Subaltern-Beamte und zwar:		
		a) zwei Beamte erster Klasse (ein Sekretair und ein Registrator) mit 700 bis 1500 Thlrn., im Durchschnitt 1100 Thlrn.	2,200	
		b) zwei Kanzleisekretaire mit 500 bis 900 Thlrn., im Durchschnitt 700 Thlrn.	1,400	
	5.	Unterbeamte und zwar:		
		a) ein Botenmeister mit	500	
		b) zwei Kanzleidiener mit 350 bis 450 Thlrn., im Durchschnitt 400 Thlrn.	800	
		c) ein Hausdiener	300	
		Summa Tit. I.	.	51,200

Tit.	№	Ausgabe.	Betrag für 1870. im Einzelnen. Thlr.	im Ganzen. Thlr.
II.		Andere persönliche Ausgaben.		
	1.	Zur Aushülfe in Abwesenheits- und Krankheitsfällen der etatsmäßigen Subaltern- und Unterbeamten	200	
	2.	Zur Annahme von Kanzleidiätarien, Hülfsschreibern und Hülfsboten	1,200	
		Summa Tit. II.	.	1,400
III.		Sächliche Ausgaben.		
	1.	Zu Lokalmiethe, Schreibmaterialien, Drucksachen, Holz, Licht und für die Bibliothek	9,000	
	2.	Insgemein	1,000	
		Summa Tit. III.	.	10,000
		Dazu » Tit. II.	.	1,400
		» » Tit. I.	.	51,200
		Ergiebt als Summa der fortdauernden Ausgaben	.	62,600
		Einmalige außerordentliche Ausgabe.		
		Kap. 8. Oberster Gerichtshof für Handelssachen.		
	1.	Für die erste Einrichtung der Dienstlokalien und Ausstattung derselben mit Utensilien	.	4,000
	2.	Für Umzugs- und persönliche Reisekosten nach Maaßgabe der in Preußen geltenden Vorschriften	.	2,000
		Summa der einmaligen Ausgaben	.	6,000

Schloß Babelsberg, den 29. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Dodatek

do

Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1870.

Tyt.	№	Rozchód.	Ilość na r. 1870. pojedynczo. tal.	ogółem. tal.
		Rozchody ciągłe.		
		Rozdz. 10. Naczelny trybunał sądowy dla spraw handlowych.		
I.		Pensye.		
	1.	Prezes	6,000	
	2.	Wiceprezes	4,000	
	3.	Dwunastu radców po 3000 tal.	36,000	
	4.	Subalterni i to:		
		a) dwaj urzędnicy pierwszéj klasy (sekretarz i registrator) z pensyą od 700 do 1500 tal., w przecięciu 1100 tal.	2,200	
		b) dwaj sekretarze kancelaryjni z pensyą od 500 do 900 tal., w przecięciu 700 tal.	1,400	
	5.	Podurzędnicy i to:		
		a) przełożony nad woźnymi	500	
		b) dwaj woźni kancelaryjni z pensyą od 350 do 450 tal., w przecięciu 400 tal.	800	
		c) posługacz	300	
		Ogół Rozdz. I.	.	51,200

Tyt.	№	Rozchód.	Ilość na r. 1870. po-jedynczo. tal.	ogółem. tal.
II.		Inne rozchody osobiste.		
	1.	Na zastąpienie w przypadkach nieobecności i choroby etatowych subalternów i podurzędników.	200	
	2.	Na przyjęcie dyetaryuszy kancelaryjnych, pisarzy pomocniczych i woźnych pomocniczych	1,200	
		Ogół Rozdz. II.	.	1,400
III.		Rozchody nijakie.		
	1.	Na komorne lokalne, materyały pisarskie, druk, drzewo, światło i na bibliotekę.....	9,000	
	2.	Powszechnie	1,000	
		Ogół Rozdz. III.	.	10,000
		Do tego Ogół Rozdz. II.	.	1,400
		» Ogół Rozdz. I.	.	51,200
		Wykazuje sumę rozchodów ciągłych	.	62,600
		Rozchody jednokrotne nadzwyczajne.		
		Rozdz. 8. Naczelny trybunał sądowy dla spraw handlowych.		
	1.	Na pierwsze urządzenie lokali służbowych i opatrzenie ich w utensylia.....	.	4,000
	2.	Koszta przeprowadzenia i osobiste koszta podróżowe w miarę przepisów, w Prusach obowiązujących.....	.	2,000
		Ogół rozchodów jednokrotnych	.	6,000

Zamek Babelsberg, dnia 29. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 319.) Gesetz, betreffend die Gleichberechtigung der Konfessionen in bürgerlicher und staatsbürgerlicher Beziehung. Vom 3. Juli 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

Einziger Artikel.

Alle noch bestehenden, aus der Verschiedenheit des religiösen Bekenntnisses hergeleiteten Beschränkungen der bürgerlichen und staatsbürgerlichen Rechte werden hierdurch aufgehoben. Insbesondere soll die Befähigung zur Theilnahme an der Gemeinde- und Landesvertretung und zur Bekleidung öffentlicher Aemter vom religiösen Bekenntniß unabhängig sein.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 3. Juli 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

(No. 319.) Prawo, tyczące się równouprawnienia konfesyi we względzie cywilnym i obywatelskim. Z dnia 3. Lipca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północnoniemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

Artykuł jedyny.

Wszelkie istniejące jeszcze, z różności wyznania religijnego wyprowadzone ograniczenia praw cywilnych i obywatelskich uchylają się niniejszém. W szczególności uzdolnienie do uczestnictwa w reprezentacyi gminnéj i krajowéj, jako też do sprawowania urzędów publicznych, niezależném być ma od wyznania religijnego.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 3. Lipca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 320.) Convention entre la Confédération de l'Allemagne du Nord et l'Italie pour la garantie réciproque de la propriété des oeuvres d'esprit et d'art. Du 12 Mai 1869.

Sa Majesté le Roi de Prusse, au nom de la Confédération de l'Allemagne du Nord et Sa Majesté le Roi d'Italie, également animés du désir d'adopter, d'un commun accord, les mesures qui leur ont paru les plus propres à garantir réciproquement la propriété des oeuvres d'esprit et d'art, ont résolu de conclure une convention à cet effet, et ont nommé pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi de Prusse:

Mr. Alexandre Maximilien de Philipsborn, Son directeur au Ministère des affaires étrangères,

et

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Mr. Edouard Comte de Launay, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi de Prusse et près la Confédération de l'Allemagne du Nord,

lesquels après avoir échangé leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et dûe forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1.

Les auteurs de livres, brochures ou autres écrits, de compositions musicales ou d'arrangements de musique, d'oeuvres de dessin, de peinture, de sculpture, de gravure, de lithographie et de toutes autres productions analogues du domaine littéraire ou artistique, jouiront dans chacun des deux pays réciproquement des avantages qui y sont ou y seront attribués par la loi à la propriété des ouvrages de littérature ou d'art, et ils auront la même protection et la même recours légal contre toute atteinte portée à leurs droits, que si cette atteinte avait été commise à l'égard d'auteurs d'ouvrage publiés pour la première fois dans le pays même.

Toutefois ces avantages ne leur seront réciproquement

(Nr. 320.) (Uebersetzung.) Uebereinkunft zwischen dem Norddeutschen Bunde und Italien wegen gegenseitigen Schutzes der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst. Vom 12. Mai 1869.

Seine Majestät der König von Preußen im Namen des Norddeutschen Bundes und Seine Majestät der König von Italien, gleichmäßig von dem Wunsche beseelt, im gemeinsamen Einverständniß solche Maaßregeln zu treffen, welche Ihnen zum gegenseitigen Schutze der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst vorzugsweise geeignet erschienen sind, haben den Abschluß einer Uebereinkunft zu diesem Zwecke beschlossen und zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, nämlich:

Seine Majestät der König von Preußen:

den Herrn Alexander Maximilian von Philipsborn, Allerhöchstihren Direktor im Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten,

und

Seine Majestät der König von Italien:

den Herrn Eduard Grafen von Launay, Allerhöchstihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei Seiner Majestät dem Könige von Preußen und bei dem Norddeutschen Bunde,

welche, nach Austausch ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten, über nachstehende Artikel übereingekommen sind:

Art. 1.

Die Urheber von Büchern, Broschüren oder anderen Schriften, von musikalischen Kompositionen und Arrangements, von Werken der Zeichenkunst, der Malerei, der Bildhauerei, des Kupferstichs, der Lithographie und allen anderen ähnlichen Erzeugnissen aus dem Gebiete der Literatur oder Kunst sollen in jedem der beiden Länder gegenseitig sich der Vortheile zu erfreuen haben, welche daselbst dem Eigenthum an Werken der Literatur oder Kunst gesetzlich eingeräumt sind, oder eingeräumt werden. Sie sollen denselben Schutz und dieselbe Rechtshülfe gegen jede Beeinträchtigung ihrer Rechte genießen, als wenn diese Beeinträchtigung gegen die Urheber solcher Werke begangen wäre, welche zum ersten Mal in dem Lande selbst veröffentlicht worden sind.

Es sollen ihnen jedoch diese Vortheile gegenseitig nur so

(No. 320.) (Przekład.) Konwencya pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Włochami względem wzajemnéj obrony praw do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki. Z dnia 12. Maja 1869.

Najjaśniejszy Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego i Najjaśniejszy Król Włoski, ożywieni równém pragnieniem użycia we wspólném porozumieniu środków, jakie Im się ku wzajemnéj obronie praw do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki zdały być przedewszystkiém stósowne, postanowili zawrzeć tym końcem konwencyą i mianowali pełnomocnikami Swymi, i to:

Najjaśniejszy Król Pruski:

Aleksandra Maksymiliana Philipsborn, Swego dyrektora w Ministerstwie spraw zewnętrznych,

a

Najjaśniejszy Król Włoski:

Edwarda Hrabiego de Launay, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra u Najjaśniejszego Króla Pruskiego i u Związku północno-niemieckiego,

którzy to pełnomocnicy, wymieniwszy swe pełnomocnictwa, w dobréj i należytéj formie się znajdujące, następujące umówiły artykuły.

Art. 1.

Autorzy książek, broszur i innych pism, kompozycyi i sztuk muzycznych, dzieł sztuki rysowania, malarstwa, rzeźbiarstwa, blachorycia, litografii i wszelkich innych tym podobnych płodów literatury, lub sztuki, będą nawzajem w obu państwach używać przywilejów, jakie tamże własności dzieł literatury lub sztuki na mocy prawa służą, lub służyć będą. Rzeczeni autorzy doznawać zarazem téj saméj mają protekcyi i obrony prawa w obec wszelkiego uwłaczania ichż prawom, jak gdyby uwłaczanie to dotyczyło autorów dzieł, po raz pierwszy w kraju samym ogłoszonych.

Korzyści te atoli wzajemnie tak długo tylko służyć im

assurés que pendant l'existence de leurs droits dans le pays où la publication originale a été faite, et la durée de leur jouissance dans l'autre pays ne pourra excéder celle fixée par la loi pour les auteurs nationaux.

Art. 2.

Sera réciproquement licite la publication dans chacun des deux pays d'extraits ou de morceaux entiers d'ouvrages, ayant paru pour la première fois dans l'autre, pourvu que ces publications soient spécialement appropriées et adaptées pour l'enseignement ou l'étude, et soient accompagnées de notes explicatives, ou de traductions interlinéaires ou marginales dans la langue du pays où elles sont imprimées.

Art. 3.

La jouissance du bénéfice de l'article 1 est subordonnée à l'accomplissement, dans le pays d'origine, des formalités, qui sont prescrites par la loi, pour assurer la propriété des ouvrages de littérature ou d'art.

Pour les livres, cartes, estampes, gravures, lithographies, ou oeuvres musicales publiés pour la première fois dans l'un des deux pays, l'exercice du droit de pro-

lange zustehen, als ihre Rechte in dem Lande, in welchem die erste Veröffentlichung erfolgt ist, in Kraft sind und sie sollen in dem anderen Lande nicht über die Frist hinausdauern, welche für den Schutz der einheimischen Autoren gesetzlich festgestellt ist.

Art. 2.

Es soll gegenseitig erlaubt sein, in jedem der beiden Länder Auszüge aus Werken, oder ganze Stücke von Werken, welche zum ersten Mal in dem anderen Lande erschienen sind, zu veröffentlichen, vorausgesetzt, daß diese Veröffentlichungen ausdrücklich für den Schulgebrauch oder Unterricht bestimmt und eingerichtet und in der Landessprache mit erläuternden Anmerkungen oder mit Uebersetzungen zwischen den Zeilen oder am Rande versehen sind.

Art. 3.

Der Genuß des im Artikel 1. festgestellten Rechts ist dadurch bedingt, daß in dem Ursprungslande die zum Schutz des Eigenthums an Werken der Literatur oder Kunst gesetzlich vorgeschriebenen Förmlichkeiten erfüllt sind.

Für die Bücher, Karten, Kupferstiche, Stiche anderer Art, Lithographien oder musikalischen Werke, welche zum ersten Male in dem einen der beiden Länder veröffentlicht sind, soll die Aus-

mają, dopókiby prawa ich w kraju, w którym pierwsze ogłoszenie nastąpiło, były w mocy, a w kraju drugim dłużéj trwać one nie powinny, jak do terminu, co do protekcyi autorów krajowych na mocy prawa ustanowionego.

Art. 2.

W obu krajach będzie wolno ogłaszać wzajemnie wyciągi, lub całe ustępy z dzieł, w drugim kraju po raz pierwszy wydanych, pod warunkiem, żeby ogłoszenie to było wyraźnie do użytku szkólnego lub nauki przeznaczone i urządzone, tudzież uwagami objaśniającemi lub tłómaczeniem w języku krajowym, między wierszami lub na marginesie, opatrzone.

Art. 3.

Korzystanie z prawa, w artykule 1. ustanowionego, zależy od dopełnienia w kraju pochodzenia formalności, jakie tam co do obrony własności dzieł literatury lub sztuki na mocy prawa istnieją.

U książek, map, blachoryć, rycin innego rodzaju, litografii lub dzieł muzycznych, ogłoszonych po raz pierwszy w kraju jednym, wykonywanie prawa własności w kraju

priété dans l'autre pays sera, en outre, subordonné à l'accomplissement préalable dans ce dernier, de la formalité de l'enregistrement effectuée de la manière suivante:

Si l'ouvrage a paru pour la première fois dans le territoire de la Confédération de l'Allemagne du Nord, il devra être enregistré à Florence, au ministère d'Agriculture, Industrie et Commerce.

Si l'ouvrage a paru pour la première fois en Italie, il devra être enregistré à Berlin, au ministère des Cultes.

L'enregistrement se fera, de part et d'autre, sur la déclaration écrite des intéressés, laquelle pourra être respectivement adressée soit aux susdits ministères, soit aux légations dans les deux pays.

Dans tous les cas, la déclaration devra être présentée dans les trois mois qui suivront la publication de l'ouvrage dans l'autre pays, pour les ouvrages publiés postérieurement à la mise en vigueur de la présente convention, et dans les trois mois qui suivront cette mise en vigueur, pour les ouvrages publiés antérieurement.

A l'égard des ouvrages qui paraissent par livraisons, le délai de trois mois ne com-

übung des Eigenthumsrechtes in dem anderen Lande außerdem dadurch bedingt sein, daß in diesem letzteren die Förmlichkeit der Eintragung vorgängig auf folgende Weise erfüllt ist:

Wenn das Werk zum ersten Male im Gebiete des Norddeutschen Bundes erschienen ist, so muß es zu Florenz auf dem Ministerium des Ackerbaues, der Gewerbe und des Handels eingetragen sein.

Wenn das Werk zum ersten Male in Italien erschienen ist, so muß es zu Berlin auf dem Ministerium der geistlichen Angelegenheiten eingetragen sein.

Die Eintragung soll auf die schriftliche Anmeldung der Betheiligten erfolgen. Diese Anmeldung kann beziehungsweise an die genannten Ministerien oder an die Gesandtschaften in beiden Ländern gerichtet werden.

Die Anmeldung muß bei Werken, welche nach Eintritt der Wirksamkeit der gegenwärtigen Uebereinkunft erscheinen, binnen drei Monaten nach dem Erscheinen, bei vorher erschienenen Werken binnen drei Monaten nach dem Eintritt der Wirksamkeit der gegenwärtigen Uebereinkunft eingereicht werden.

Für die in Lieferungen erscheinenden Werke soll die dreimonatliche Frist erst mit dem Erschei-

drugim zależeć prócz tego ma od dopełnienia w niém pierwéj formalności wciągnienia, w sposób następujący:

Jeżeli dzieło wyszło pierwszą razą w obrębie Związku północno-niemieckiego, winno ono wciągnione być we Florencyi w Ministerstwie rólnictwa, przemysłu i handlu.

Jeżeli dzieło wyszło pierwszą razą we Włoszech, winno ono wciągnione być w Berlinie w Ministerstwie spraw duchownych.

Wciągnienie nastąpić winno na podanie piśmienne interesentów. Podanie to może tak do rzeczonych Ministerstw jako i do poselstw w obu krajach być wystósowane.

Podanie dzieł takich, które wyjdą po nabraniu mocy obowięzującéj obecnéj konwencyi, winno nastąpić w trzy miesiące po ich wyjściu, a dzieł takich, które pierwéj wyszły, w trzy miesiące po wnijściu niniejszéj konwencyi w życie.

U dzieł, wychodzących poszytami, termin trzechmiesięczny liczyć się powinien do-

mencera à courir qu'à dater de la publication de la dernière livraison, à moins que l'auteur n'ait indiqué, conformément aux dispositions de l'article 6, son intention de se réserver le droit de traduction, auquel cas chaque livraison sera considérée comme un ouvrage séparé.

La formalité de l'enregistrement qui en sera fait sur des registres spéciaux tenus à cet effet ne donnera, de part et d'autre, ouverture à la perception d'aucune taxe.

Les intéressés recevront un certificat authentique de l'enregistrement: ce certificat sera délivré gratis, sauf, s'il y a lieu, les frais de timbre.

Le certificat relatera la date précise à laquelle la déclaration aura eu lieu; il fera foi dans toute l'étendue des territoires respectifs et constatera le droit exclusif de propriété et de reproduction aussi longtemps que quelque autre personne n'aura pas fait admettre en justice un droit mieux établi.

Art. 4.

Les stipulations de l'article 1 s'appliqueront également à la représentation ou exécution des oeuvres dramatiques ou musicales, publiées, exécutées

nen der letzten Lieferung beginnen, es sei denn, daß der Autor die Absicht, sich das Recht der Uebersetzung vorzubehalten, nach Maaßgabe der Bestimmungen im Artikel 6. zu erkennen gegeben hat, in welchem Falle jede Lieferung als ein besonderes Werk angesehen werden soll.

Die Förmlichkeit der Eintragung, welche letztere in besondere, zu diesem Zwecke geführte Register erfolgt, soll weder auf der einen noch auf der anderen Seite Anlaß zur Erhebung irgend einer Gebühr geben.

Die Betheiligten erhalten eine urkundliche Bescheinigung über die Eintragung; diese Bescheinigung wird kostenfrei ausgestellt werden, vorbehaltlich der gesetzlichen Stempelabgabe.

Die Bescheinigung soll den Tag der Anmeldung enthalten; sie soll in der ganzen Ausdehnung der beiderseitigen Gebiete Glauben haben, und das ausschließliche Recht des Eigenthums und der Vervielfältigung so lange beweisen, als nicht irgend ein Anderer ein besser begründetes Recht vor Gericht erstritten haben wird.

Art. 4.

Die Bestimmungen des Artikels 1. sollen gleiche Anwendung auf die Darstellung oder Aufführung dramatischer oder musikalischer Werke finden, welche,

piero od wyjścia ostatniego poszytu, chyba żeby autor zamiar zastrzeżenia sobie prawa tłómaczenia, był stósownie do przepisów, w artykule 6. zawartych, ogłosił, w którym to razie każdy poszyt za osobne uważać się ma dzieło.

Formalność wciągnienia, które to ostatnie ma miejsca w rejestra osobne, końcem tym prowadzone, nie będzie ani na jednéj, ani na drugiéj stronie pociągać za sobą opłat.

Interesentom wydane będzie dowodne poświadczenie wciągnienia, które, wyjąwszy prawne należytości stęplowe, bezpłatnie wystawione być powinno.

Poświadczenie to powinno zawierać datę podania; w całym obwodzie obydwu terytoryi ma ono mieć wiarę, i wyłącznego prawa własności i pomnażania dowodzić tak długo, dopókiby kto inny lepszego przed sądem prawa nie uzyskał.

Art. 4.

Postanowienia artykułu 1. mają równe znajdować zastósowanie do przedstawiania lub odgrywania dzieł dramatycznych lub muzycznych,

ou représentées pour la première fois dans l'un des deux pays, après la mise en vigueur de la présente convention.

Art. 5.

Sont expressément assimilées aux ouvrages originaux les traductions faites, dans l'un des deux pays, d'ouvrages nationaux ou étrangers. Ces traductions jouiront à ce titre de la protection stipulée par l'article 1, en ce qui concerne leur reproduction non autorisée dans l'autre pays. Il est bien entendu, toutefois, que l'objet du présent article est simplement de protéger le traducteur par rapport à la version qu'il a donnée de l'ouvrage original, et non pas de conférer le droit exclusif de traduction au premier traducteur d'un ouvrage quelconque, écrit en langue morte ou vivante, hormis le cas et les limites prévus par l'article ci-après.

Art. 6.

L'auteur de tout ouvrage publié dans l'un des deux pays, qui aura entendu se réserver le droit de traduction, jouira pendant cinq années, à partir du jour de la première publication de la traduction de son ouvrage autorisée par lui, du privilége de protection contre la pu-

nach Eintritt der Wirksamkeit der gegenwärtigen Uebereinkunft, zum ersten Male in einem der beiden Länder veröffentlicht, aufgeführt oder dargestellt werden.

Art. 5.

Den Originalwerken werden die in einem der beiden Länder veranstalteten Uebersetzungen inländischer oder fremder Werke ausdrücklich gleichgestellt. Demzufolge sollen diese Uebersetzungen, rücksichtlich ihrer unbefugten Vervielfältigung in dem anderen Lande, den im Artikel 1. festgesetzten Schutz genießen. Es ist indeß wohlverstanden, daß der Zweck des gegenwärtigen Artikels nur dahin geht, den Uebersetzer in Beziehung auf seine eigene Uebersetzung zu schützen, keineswegs aber, dem ersten Uebersetzer irgend eines in todter oder lebender Sprache geschriebenen Werkes das ausschließliche Uebersetzungsrecht zu übertragen, ausgenommen in dem im folgenden Artikel vorgesehenen Falle und Umfang.

Art. 6.

Der Autor eines jeden, in einem der beiden Länder veröffentlichten Werkes, welcher sich das Recht auf die Uebersetzung vorbehalten hat, soll, von dem Tage des ersten Erscheinens der mit seiner Ermächtigung herausgegebenen Uebersetzung seines Werkes an gerechnet, fünf Jahre lang das Vorrecht genießen, gegen die

które po wnijściu konwencyi niniejszéj w życie, będą po raz pierwszy w jednym lub drugim kraju ogłoszone, dane lub przedstawione.

Art. 5.

Z oryginałami stawiają się wyraźnie na równi tłómaczenia dzieł krajowych lub obcych, w którém z obu państw wydane. W skutek tego tłómaczenia te pod względem nieprawnego pomnażania ich w państwie drugiém, doznawać mają protekcyi w artykule 1. ustanowionéj. Nadmienia się atoli wyraźnie, iż myślą niniejszego artykułu jest tylko, bronienie tłómacza li co do własnego tłómaczenia, nie zaś nadawanie pierwszemu tłómaczowi jakiegokolwiek dzieła, w języku martwym lub żywotnym pisanego — wyłącznego prawa do tłómaczenia, z wyjątkiem w przypadku i objęciu, w artykule następującym przewidzianém.

Art. 6.

Autor każdego dzieła, w jednem z obu krajów ogłoszonego, który sobie prawo tłómaczenia zastrzegł, bronion będzie przez lat pięć, licząc od dnia pierwszego wydania za jego pozwoleniem tłómaczenia dzieła jegoż, w obec ogłoszenia każdegokolwiek, bez jego zezwolenia w kraju

blication, dans l'autre pays, de toute traduction du même ouvrage non autorisée par lui, et ce sous les conditions suivantes:

1° L'ouvrage original sera enregistré dans l'un des deux pays, sur la déclaration faite dans un délai de trois mois, a partir du jour de la première publication dans l'autre pays, conformément aux dispositions de l'article 3.

2° L'auteur devra indiquer, en tête de son ouvrage, l'intention de se réserver le droit de traduction.

3° Il faudra que ladite traduction autorisée ait paru, au moins en partie, dans le délai d'un an, à compter de la date de la déclaration de l'original effectuée ainsi qu'il vient d'être prescrit, et, en totalité, dans le délai de trois ans, à partir de ladite déclaration.

4° La traduction devra être publiée dans l'un des deux pays, et être elle-même enregistrée conformément aux dispositions de l'article 3.

Pour les ouvrages publiés par livraisons, il suffira que

Veröffentlichung jeder, ohne seine Ermächtigung veranstalteten Uebersetzung desselben Werkes in dem anderen Lande geschützt zu sein, und zwar unter folgenden Bedingungen:

1) Das Originalwerk muß in einem der beiden Länder, auf die binnen 3 Monaten, vom Tage des ersten Erscheinens in dem anderen Lande an gerechnet, erfolgte Anmeldung eingetragen werden, nach Maaßgabe der Bestimmungen des Artikels 3.

2) Der Autor muß an der Spitze seines Werkes die Absicht, sich das Recht der Uebersetzung vorzubehalten, angezeigt haben.

3) Die erwähnte, mit seiner Ermächtigung veranstaltete Uebersetzung muß innerhalb Jahresfrist, vom Tage der nach Maaßgabe der vorstehenden Bestimmung erfolgten Anmeldung des Originals an gerechnet, wenigstens zum Theil, und binnen einem Zeitraum von drei Jahren, vom Tage der Anmeldung an gerechnet, vollständig erschienen sein.

4) Die Uebersetzung muß in einem der beiden Länder veröffentlicht und nach Maaßgabe der Bestimmungen des Artikels 3. eingetragen werden.

Bei den in Lieferungen erscheinenden Werken soll es ge-

drugim wydanego tłómaczenia tego samego dzieła, pod następującymi warunkami:

1) Dzieło oryginalne powinno na podanie, zrobione w 3 miesiące od dnia pierwszego wyjścia w kraju drugim, zostać w jednym z obu krajów, wedle przepisu artykułu 3. wciągniętém.

2) Autor winien na czele dzieła swego ogłosić, iż sobie prawo tłómaczenia zastrzega.

3) Wspomnione, za jego zezwoleniem wydane tłómaczenie powinno w przeciągu roku, licząc od dnia podania oryginału wedle powyższego przepisu, przynajmniéj w części, a w przeciągu trzech lat, od dnia podania licząc, kompletnie być wydane.

4) Tłómaczenie winno w jednym z obu krajów być ogłoszone i stósownie do przepisów artykułu 3. wciągnione.

U dzieł wychodzących poszytami wystarcza, jeżeli

la déclaration de l'auteur qu'il entend se réserver le droit de traduction, soit exprimée dans la première livraison. Cette déclaration devra être reproduite dans la première livraison de chaque volume, si les ouvrages publiés par livraisons se composent de plusieurs volumes.

Toutefois, en ce qui concerne le terme de cinq ans, assigné par cet article pour l'exercice du droit privilégié de traduction, chaque livraison sera considérée comme un ouvrage séparé, chacune d'elles sera enregistrée dans l'un des deux pays, sur la déclaration faite dans les trois mois, à partir de sa première publication dans l'autre.

Relativement à la traduction des ouvrages dramatiques ou à la représentation de ces traductions, l'auteur qui voudra se réserver le droit exclusif dont il s'agit aux articles 4 et 6, devra faire paraître ou représenter sa traduction trois mois après l'enregistrement de l'ouvrage original.

Art. 7.

Lorsque l'auteur d'une oeuvre spécifiée dans l'article 1 aura cédé son droit de publication ou de reproduction à un éditeur dans le territoire des Parties contractantes, sous la réserve que les exemplaires

nügen, wenn die Erklärung des Autors, daß er sich das Recht der Uebersetzung vorbehalten habe, auf der ersten Lieferung ausgedrückt ist.

Diese Erklärung muß auf der ersten Lieferung eines jeden Bandes wiederholt werden, wenn die in Lieferungen erscheinenden Werke aus mehreren Bänden bestehen.

Es soll jedoch hinsichtlich der für die Ausübung des ausschließlichen Uebersetzungsrechtes in diesem Artikel festgesetzten fünfjährigen Frist jede Lieferung als ein besonderes Werk angesehen werden; jede derselben soll auf die binnen drei Monaten, von ihrem ersten Erscheinen in dem einen Lande an gerechnet, erfolgte Anmeldung in dem anderen Lande eingetragen werden.

Der Autor dramatischer Werke, welcher sich für die Uebersetzung derselben oder die Aufführung der Uebersetzung das in den Artikeln 4. und 6. bestimmte ausschließliche Recht vorbehalten will, muß seine Uebersetzung drei Monate nach der Eintragung des Originalwerkes erscheinen oder aufführen lassen.

Art. 7.

Wenn der Urheber eines im Artikel 1. bezeichneten Werkes das Recht zur Herausgabe oder Vervielfältigung einem Verleger in dem Gebiete eines der vertragenden Theile mit der Maaßgabe übertragen hat, daß die

oświadczenie autora, iż sobie prawo tłómaczenia zastrzegł, na pierwszym wyrażono poszycie.

Oświadczenie toż winno na pierwszym poszycie każdego tomu być powtórzoném, jeżeli wychodzące poszytami dzieła z kilku składają się tomów.

Pod względem pięcioletniego terminu zaś, co do korzystania z prawa wyłącznego tłómaczenia, w niniejszym artykule ustanowionego, ma poszyt każden za osobne uważać się dzieło; każdy z nich winien na podanie, zrobione w trzy miesiące po pierwszém wyjściu w kraju jednym, być w kraju drugim wciągnionym.

Autor dzieł dramatycznych, chcący sobie oznaczone w artykułach 4. i 6. wyłączne prawo tłómaczenia takowych lub przedstawiania tłómaczenia zastrzedz, powinien tłómaczenie swe w trzy miesiące po wciągnieniu oryginału wydać lub przedstawić.

Art. 7.

Gdyby autor dzieła, w artykule 1. oznaczonego, prawo wydania lub pomnożenia był nakładcy w kraju jednéj lub drugiéj strony kontrahującéj pod tym nadał warunkiem, żeby egzemplarzy lub

ou éditions de cette oeuvre ainsi publiés ou reproduits ne pourront être vendus dans l'autre pays, ces exemplaires ou éditions seront respectivement considérés et traités dans ce pays comme reproduction illicite.

Les ouvrages auxquels cette disposition s'applique seront librement admis dans les deux pays pour le transit à destination d'un pays tiers.

Art. 8.

Les mandataires légaux, ou ayants-cause des auteurs, traducteurs, compositeurs, dessinateurs, peintres, sculpteurs, graveurs, lithographes etc. jouiront réciproquement et à tous égards, des mêmes droits que ceux que la présente convention accorde aux auteurs, traducteurs, compositeurs, dessinateurs, peintres, sculpteurs, graveurs et lithographes eux-mêmes.

Art. 9.

Non-obstant les stipulations des articles 1 et 5 de la présente convention, les articles extraits des journaux ou recueils périodiques publiés dans l'un des deux pays, pourront être reproduits ou traduits dans les journaux ou recueils périodiques de l'autre pays, pourvu qu'on y indique la source à laquelle on les aura puisés.

Toutefois cette faculté ne s'étendra pas à la reproduction, dans l'un des deux pays, des articles de journaux ou de recueils périodiques publiés dans l'autre, lorsque les auteurs auront formellement déclaré, dans le journal ou le recueil même où ils les auront fait paraître, qu'ils en interdisent la reproduction. En aucun cas, cette interdiction ne pourra atteindre les articles de discussion politique.

Art. 10.

La vente et l'exposition, dans le territoire des Parties contractantes, d'ouvrages ou objets de reproduction non autorisés, définis par les articles 1, 4, 5 et 6 sont prohibées, sauf ce qui est dit à l'article 12, soit que lesdites reproductions non autorisées proviennent de l'un des deux pays, soit qu'elles proviennent d'un pays étranger quelconque.

Art. 11.

En cas de contravention aux dispositions des articles précédents, la saisie des objets de contrefaçon sera opérée, et les tribunaux appli-

Exemplare oder Ausgaben des solchergestalt herausgegebenen oder vervielfältigten Werkes in dem anderen Lande nicht verkauft werden dürfen, so sollen die in dem einen Lande erschienenen Exemplare oder Ausgaben in dem anderen Lande als unbefugte Nachbildung angesehen und behandelt werden.

Die Werke, auf welche sich diese Bestimmung bezieht, sollen in beiden Ländern zur Durchfuhr nach einem dritten Lande unbehindert zugelassen werden.

Art. 8.

Die gesetzlichen Vertreter oder Rechtsnachfolger der Autoren, Uebersetzer, Komponisten, Zeichner, Maler, Bildhauer, Kupferstecher, Lithographen u. s. w. sollen gegenseitig in allen Beziehungen derselben Rechte theilhaftig sein, welche die gegenwärtige Uebereinkunft den Autoren, Uebersetzern, Komponisten, Zeichnern, Malern, Bildhauern, Kupferstechern und Lithographen selbst bewilligt.

Art. 9.

Ungeachtet der in den Artikeln 1. und 5. der gegenwärtigen Uebereinkunft enthaltenen Bestimmungen dürfen Artikel, welche aus den in einem der beiden Länder erscheinenden Journalen oder periodischen Sammelwerken entnommen sind, in den Journalen oder periodischen Sammel-

edycyi dzieł, w taki sposób wydanych lub pomnożonych, sprzedawać w kraju drugim nie było wolno, wówczas wyszłe w jednym kraju egzemplarze lub edycye będą w drugim kraju za reprodukcye nieprawne się uważać i jako takie traktować.

Dzieła, do których postanowienie obecne się odnosi, mają w obu krajach być do przewozu do trzeciego kraju bezprzeszkodnie przypuszczane.

Art. 8.

Sukcesorom na mocy prawa lub zastępcom prawnym autorów, tłómaczy, komponistów, rysowników, malarzy, rzeźbiarzy, rytowników, litografów i t. d., mają w każdéj mierze te same wzajemnie służyć prawa, jakie konwencya niniejsza przyznaje samymż autorom, tłómaczom, komponistom, rysownikom, malarzom, rzeźbiarzom, rytownikom i litografom.

Art. 9.

Bez względu na postanowienia zawarte w artykułach 1. i 5. konwencyi niniejszéj, wolno artykuły, wyjęte z wychodzących w jednym lub drugim kraju żurnalów lub dzieł peryodycznych zbiorowych, reprodukować lub tłómaczyć w żurnalach lub dzie-

werken des anderen Landes abgedruckt oder übersetzt werden, wenn nur die Quelle, aus der die Artikel geschöpft worden sind, dabei angegeben wird.

Inzwischen soll diese Befugniß auf den Abdruck von Artikeln aus Journalen oder periodischen Sammelwerken, welche in dem anderen Lande erschienen sind, in dem Falle keine Anwendung finden, wenn die Autoren in dem Journal oder in dem Sammelwerke selbst, in welchem sie dieselben haben erscheinen lassen, förmlich erklärt haben, daß sie deren Abdruck untersagen. In keinem Fall soll diese Untersagung bei Artikeln politischen Inhalts Platz greifen können.

Art. 10.

Der Verkauf und das Feilbieten von Werken oder Gegenständen, welche im Sinne der Artikel 1. 4. 5. und 6. auf unbefugte Weise vervielfältigt sind, ist, vorbehaltlich der im Artikel 12. enthaltenen Bestimmung, in dem Gebiet der vertragenden Theile verboten, sei es, daß die unbefugte Vervielfältigung in einem der beiden Länder oder in irgend einem fremden Lande stattgefunden hat.

Art. 11.

Im Falle von Zuwiderhandlungen gegen die Bestimmungen der voranstehenden Artikel soll mit Beschlagnahme der nachgebildeten Gegenstände verfahren

łach peryodycznych zbiorowych kraju drugiego, byleby tylko przy tém podane było źródło, z którego zostały czerpane.

Natomiast ma dozwolenie to do odbicia artykułów z żurnali lub dzieł peryodycznych zbiorowych, w kraju drugim wyszłych, w tym nie odnosić się razie, gdyby autorzy w żurnalu lub dziele zbiorowém, w którém artykuły rzeczone ogłosili, byli reprodukcyą takowych wyraźnie zakazali. Zakaz taki atoli nie powinien odnosić się nigdy do artykułów treści politycznéj.

Art. 10.

Sprzedaż i wystawianie na sprzedaż dzieł lub przedmiotów, w myśl artykułów 1. 4. 5. i 6. nieprawnie pomnożonych — z zastrzeżeniem przepisu w artykule 12. zawartego — zakazane jest w obu państwach, bez względu na to, czy pomnożenie nieprawne w którém z nich, lub w jakimkolwiek obcym nastąpiło kraju.

Art. 11.

W przypadku kontrawencyi przeciw postanowieniom poprzednich artykułów mają reprodukowane przedmioty być zabrane, a sądy mają na

queront les peines déterminées par les législations respectives de la même manière, que si l'infraction avait été commise au préjudice d'un ouvrage ou d'une production d'origine nationale.

Les caractères constituant la contrefaçon seront déterminés par les tribunaux de l'un ou de l'autre pays, d'après la législation en vigueur dans chacun des deux pays.

Art. 12.

On prendra dans les deux pays par voie de réglement d'administration publique, les mesures nécessaires pour prévenir toute difficulté ou complication à raison de la possession et de la vente par les éditeurs, imprimeurs ou libraires de l'un ou de l'autre des deux pays, de réimpressions d'ouvrages de propriété des sujets respectifs et non tombés dans le domaine public, fabriqués ou importés par eux antérieurement à la mise en vigueur de la présente convention, ou actuellement en cours de fabrication et de réimpression non autorisée.

Ces réglements s'appliqueront également aux clichés, bois et planches gravées de toute sorte, ainsi qu'aux pierres lithographiques existant en magasin, chez les éditeurs ou imprimeurs allemands ou italiens, et constituant une reproduction non autorisée de modèles allemands ou italiens.

werden, und die Gerichte sollen auf die durch die beiderseitigen Gesetzgebungen bestimmten Strafen in derselben Weise erkennen, als wenn die Zuwiderhandlung gegen ein Werk oder Erzeugniß inländischen Ursprungs gerichtet wäre.

Die Merkmale, welche die unbefugte Nachbildung begründen, sollen durch die Gerichte des einen oder des anderen Landes nach der in jedem der beiden Länder bestehenden Gesetzgebung bestimmt werden.

Art. 12.

Man wird in beiden Ländern im Verwaltungswege die nöthigen Anordnungen zur Verhütung aller Schwierigkeiten und Verwickelungen treffen, in welche die Verleger, Buchdrucker oder Buchhändler beider Länder durch den Besitz und Verkauf solcher Vervielfältigungen der im Eigenthum von Unterthanen des anderen Landes befindlichen, noch nicht zum Gemeingut gewordenen Werke gerathen könnten, welche sie vor Eintritt der Wirksamkeit gegenwärtiger Uebereinkunft veranstaltet oder eingeführt haben, oder welche gegenwärtig ohne Ermächtigung des Berechtigten veranstaltet oder abgedruckt werden.

Diese Anordnungen sollen sich auch auf Clichés, Holzstöcke und gestochene Platten aller Art, sowie auf lithographische Steine erstrecken, welche sich in den Magazinen bei den Deutschen oder Italienischen Verlegern oder Druckern befinden und Deutschen oder Italienischen Originalien ohne Ermächtigung des Berechtigten nachgebildet sind.

zagrożone w obustronnych ustawach kary w ten sam wyrokować sposób, jak gdyby kontrawencya dotyczyła dzieła lub płodu pochodzenia krajowego.

Znamiona, cechujące nieprawną reprodukcyą, winny oznaczone być przez sądy jednego lub drugiego kraju, stósownie do istniejącego w każdém z obu państw ustawodawstwa.

Art. 12.

Oba rządy wydadzą w drodze administracyi potrzebne rozporządzenia celem zapobieżenia wszelkim trudnościom i zatargom, na jakieby się nakładcy, drukarze lub księgarze w obu krajach mogli narazić w skutek posiadania i sprzedaży pomnożonych w ten sposób — jeszcze własnością poddanych drugiego kraju a nie dobrem wspólném będących dzieł, któreby przed wnijściem konwencyi niniejszéj w życie byli wydali lub wprowadzili, lub któreby obecnie bez upoważnienia uprawnionego miały być fabrykowane lub reprodukowane.

Rozporządzenia te mają odnosić się i do odcisków z drzeworytów, do blatów drewnianych jako i do blatów rytowanych wszelkiego rodzaju, tudzież do kamieni litograficznych, któreby w magazynach nakładców lub drukarzy niemieckich lub włoskich się znajdować i nieprawną reprodukcyą oryginałów niemieckich lub włoskich zawierać miały.

Toutefois ces clichés, bois et planches gravées de toute sorte ainsi que les pierres lithographiques ne pourront être utilisés que pendant quatre ans à dater de la mise en vigueur de la présente convention.

Art. 13.

Les livres d'importation licite seront admis réciproquement par les bureaux de douane qui leur sont ouverts actuellement ou qui le seraient par la suite.

Art. 14.

Les dispositions de la présente convention ne pourront porter préjudice, en quoi que ce soit, au droit qui appartient aux Parties contractantes de permettre, de surveiller ou d'interdire, par des mesures de législation ou de police intérieure, la circulation, la représentation ou l'exposition de tout ouvrage ou production à l'égard desquels l'autorité compétente aurait à exercer ce droit.

La présente convention ne portera aucune atteinte au

Indessen sollen diese Clichés, Holzstöcke und gestochene Platten aller Art, sowie die lithographischen Steine nur innerhalb vier Jahre, vom Beginn der Wirksamkeit der gegenwärtigen Uebereinkunft an gerechnet, benutzt werden dürfen.

Art. 13.

Die zur Einfuhr erlaubten Bücher sollen beiderseits über alle Zollämter zugelassen werden, welche gegenwärtig hierzu ermächtigt sind, oder künftig hierzu ermächtigt werden.

Art. 14.

Die Bestimmungen der gegenwärtigen Uebereinkunft sollen in keiner Beziehung das einem jeden der vertragenden Theile zustehende Recht beeinträchtigen, durch Maaßregeln der Gesetzgebung oder inneren Verwaltung den Vertrieb, die Darstellung oder das Feilbieten eines jeden Werkes oder Erzeugnisses, in Betreff dessen die befugte Behörde dies Recht auszuüben haben würde, zu gestatten, zu überwachen oder zu untersagen.

Diese Uebereinkunft soll in keiner Weise das Recht der ver-

Jednakowoż mają odciski z drzeworytów, blaty drewniane i blaty rytowane wszelkiego rodzaju, tudzież kamienie litograficzne też używane być li w ciągu czterech lat, licząc od chwili stania się konwencyi niniejszéj prawoważną.

Art. 13.

Książki, dozwolone do importu, mają obustronnie wszystkiemi przypuszczane być komorami, które obecnie do tego upoważnione są lub w przyszłości upoważnione będą.

Art. 14.

Postanowienia obecnéj konwencyi nie mają w żadnéj mierze uwłaczać służącemu każdéj stronie kontrahującéj prawu, dozwalania, czuwania lub zakazywania za pomocą środków prawodawstwa lub administracyi wewnętrznéj — pokupu, przedstawiania lub wystawiania na sprzedaż każdego dzieła lub płodu, co do któregoby wykonywanie prawa tegoż uprawnionéj służyło władzy.

Konwencya niniejsza nie ma w żadnéj mierze ograni-

droit des Parties contractantes de prohiber l'importation des livres qui, d'après ses lois intérieures ou des stipulations souscrites avec d'autres puissances, sont ou seraient déclarés être de contrefaçons.

Art. 15.

Dans le but de faciliter l'exécution de la présente convention, les Parties contractantes s'engagent à se donner mutuellement et dans le plus bref délai possible, connaissance de toutes les lois et réglements actuellement en vigueur, concernant les droits des auteurs sur la propriété littéraire et artistique, de même que des changements qui pourraient survenir sur ces matières dans la législation des deux pays.

Les Parties contractantes se réservent en même temps la faculté d'apporter d'un commun accord à la présente convention toute modification dont l'expérience viendrait à démontrer l'utilité.

Art. 16.

La présente convention sera mise à exécution deux mois après l'échange de ses ratifications.

Elle restera en vigueur jusqu'au 30 Juin 1875. Dans

tragenden Theile beschränken, die Einfuhr solcher Bücher zu verbieten, welche nach ihren inneren Gesetzen, oder in Gemäßheit ihrer Verabredungen mit anderen Staaten für Nachdrücke erklärt sind oder erklärt werden.

Art. 15.

Um die Ausführung der gegenwärtigen Uebereinkunft zu erleichtern, verpflichten sich die vertragenden Theile, sich in möglichst kurzer Frist gegenseitig von allen gegenwärtig geltenden Gesetzen und Verordnungen Mittheilung zu machen, welche auf das literarische und künstlerische Urheberrecht Bezug haben, und ebenso von allen Aenderungen, welche etwa in der hierauf bezüglichen Gesetzgebung der beiden Länder eintreten sollten.

Zugleich behalten sich die vertragenden Theile das Recht vor, in übereinstimmender Weise an der gegenwärtigen Uebereinkunft jede Veränderung vorzunehmen, deren Nützlichkeit sich im Wege der Erfahrung herausstellen sollte.

Art. 16.

Gegenwärtige Uebereinkunft soll zwei Monate nach dem Austausch der Ratifikations-Urkunde in Kraft treten.

Sie soll bis zum 30. Juni 1875. in Kraft bleiben. Wenn

czać prawa jednéj lub drugiéj strony kontrahującéj, zakazywania importu książek takich, któreby wedle praw krajowych, lub na mocy układów, z innemi państwami zawartych, za przedruki uznane były lub uznać miano.

Art. 15.

Aby wykonanie obecnéj konwencyi ułatwić, kontrahujące strony obowięzują się, uwiadamiać się nawzajem w najkrótszym czasie o wszelkich obowięzujących w porę prawach i rozporządzeniach, które się odnoszą do autorstwa w piśmiennictwie i sztuce, jak niemniéj o wszelkich jakowych zmianach, jakieby w odnoszącém się do tego ustawodawstwie obu krajów nastąpić mogły.

Zarazem zastrzegają sobie kontrahujące strony prawo przedsiębrania w zgodnym sposobie wszelkiéj zmiany obecnéj konwencyi, którąby doświadczenie wykazało być pożyteczną.

Art. 16.

Konwencya obecna nabrać ma mocy obowięzującéj w dwa miesiące po wymianie dokumentu ratyfikacyjnego.

Ma ona trwać aż do 30. Czerwca 1875. Gdyby żadna

le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié douze mois avant l'échéance de ce terme son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

Art. 17.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Berlin le plus tôt possible.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Berlin, le 12 mai 1869.

Philipsborn. (L. S.) Launay. (L. S.)

keiner der vertragenden Theile zwölf Monate vor dem Ablauf dieses Termins seine Absicht, sie außer Kraft zu setzen, erklärt, soll sie bis zum Ablauf eines Jahres von dem Tage an in Wirksamkeit bleiben, an welchem der Eine oder der Andere der vertragenden Theile dieselbe gekündigt haben wird.

Art. 17.

Gegenwärtige Uebereinkunft soll ratifizirt und die Ratifikations-Urkunden sollen sobald als möglich in Berlin ausgetauscht werden.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten dieselbe unterzeichnet und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Berlin, den 12. Mai 1869.

Philipsborn. (L. S.) Launay. (L. S.)

z kontrahujących stron na dwanaście miesięcy przed upływem terminu tego nie wyraziła życzenia swego, aby ją uchylono, ma ona pozostać się w mocy aż do upływu roku, rachując od dnia, w którymby ją jedna lub druga z kontrahujących stron wypowiedziała.

Art. 17.

Konwencya obecna ma zostać zratyfikowaną a dokumenta ratyfikacyjne jak najrychléj w Berlinie być wymienione.

Na dowód tegoż obustronni pełnomocnicy konwencyą obecną podpisali i podpieczętowali.

Działo się w Berlinie, dnia 12. Maja 1869.

Philipsborn. (L. S.) Launay. (L. S.)

Die Ratifikations-Urkunden der vorstehenden Uebereinkunft sind am 28. Juni 1869. zu Berlin ausgewechselt worden.

Dokumenta ratyfikacyjne powyższéj konwencyi zostały na dniu 28. Czerwca 1869. w Berlinie wymienione.

(Nr. 321.) Dem Herrn Robert M. Hanson ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Bremen und diejenigen Gebietstheile der zum Norddeutschen Bunde gehörigen Staaten, welche näher an seinem Wohnsitz Bremen, als an einem anderen Sitze eines Konsulats der Vereinigten Staaten belegen sind, ertheilt worden.

(Nr. 321.) Panu Robert M. Hanson udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Bremę oraz te dzielnice państw, do Związku północno-niemieckiego należących, które położone są bliżéj jego siedziby w Bremie, aniżeli innéj siedziby którego konsulatu Stanów Zjednoczonych.

(Nr. 322.) Dem Herrn Gustav Jarecki ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Altona und diejenigen Gebietstheile der zum Norddeutschen Bunde gehörigen Staaten, welche näher an seinem Wohnsitz Altona, als an einem anderen Sitze eines Konsulats der Vereinigten Staaten belegen sind, ertheilt worden.

(Nr. 322.) Panu Gustawowi Jareckiemu udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Altonę oraz te dzielnice państw do Związku północno-niemieckiego należących, które położone są bliżéj jego siedziby w Altonie, aniżeli innéj siedziby którego konsulatu Stanów Zjednoczonych.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 29.

(Nr. 323.) Gesetz, betreffend die Gewährung der Rechtshülfe. Vom 21. Juni 1869.

(No. 323.) Prawo, tyczące się udzielania pomocy prawa. Z dnia 21. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

Erster Abschnitt.

Von der Rechtshülfe in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten.

§. 1.

Die Gerichte des Bundesgebietes haben sich in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten gegenseitig Rechtshülfe zu leisten. Es macht keinen Unterschied, ob das ersuchende und das ersuchte Gericht demselben Bundesstaate, oder ob sie verschiedenen Bundesstaaten angehören.

Das ersuchte Gericht darf die Rechtshülfe selbst dann nicht verweigern, wenn es die Zuständigkeit des ersuchenden Gerichts nicht für begründet hält.

Rozdział pierwszy.

O pomocy prawa w procesach cywilnych.

§. 1.

Sądy obwodu związkowego mają sobie w procesach cywilnych udzielać wzajemnie pomocy prawa. Nie stanowi różnicy, czyli sąd rekwirujący i sąd rekwirowany do tego samego państwa związkowego, lub czyli do różnych należą państw związkowych.

Sądowi rekwirowanemu nie wolno odmawiać pomocy prawa nawet wtenczas, gdyby kompetencyi sądu rekwirującego nie uważał za uzasadnioną.

Ausgegeben zu Berlin den 10. Juli 1869.

Wydany w Berlinie dnia 10. Lipca 1869.

§. 2.

Die Rechtshülfe wird auf Requisition von Gericht zu Gericht geleistet, soweit nicht in den §§. 3. bis 6. ein Anderes bestimmt ist.

§. 3.

Wenn nach dem Rechte des Orts, wo die erforderliche Prozeßhandlung vorzunehmen ist, diese zum Geschäftskreise besonderer Beamten (Gerichtsvollzieher, Gerichtsvögte u. s. w.) gehört oder von der betheiligten Partei bei dem Gerichte unmittelbar zu betreiben ist, so hat das ersuchte Gericht selbst oder die bei ihm bestehende Staatsanwaltschaft einen zuständigen Beamten mit der Vornahme der Prozeßhandlung zu beauftragen oder, soweit es erforderlich ist, die Sache einem Anwalte oder einer sonst geeigneten Person zur Betreibung zu übergeben.

§. 4.

Durch die Vorschriften des §. 3. wird nicht ausgeschlossen, daß die betheiligte Partei unmittelbar einen zuständigen Beamten mit der Vornahme der Prozeßhandlung beauftragt oder die Sache bei dem Gerichte betreibt.

§. 5.

Wird in einem anhängigen oder anhängig zu machenden Rechtsstreite eine Prozeßhandlung erforderlich, welche nach dem für das Prozeßgericht geltenden Rechte nicht von den Gerichten verfügt, sondern im Auftrage der Parteien durch besondere Beamte bewirkt wird, dagegen nach dem Rechte des Orts, wo die Handlung vorzunehmen ist, zu dem Geschäftskreise der Gerichte gehört, so hat das zuständige Gericht dieses Orts auf den von der Partei unter Vorlegung der zuzustellenden oder der sonst erforderlichen Schriftstücke gestellten Antrag die Prozeßhandlung anzuordnen.

§. 2.

Pomoc prawa udziela się na rekwizycyą sądu do sądu, chybaby w §§. 3. do 6. było co innego przepisaném.

§. 3.

Jeżeli według prawa w miejscu, gdzie wymagana czynność procesowa ma być przedsięwziętą, taż do zakresu osobnych należy urzędników (wójtów sądowych i t. p.) lub musi przez interesowaną stronę być bezpośrednio u sądu prowadzoną, wówczas rekwirowany sąd sam lub znajdująca się przy nim prokuratorya winna właściwego urzędnika do przedsięwzięcia czynności procesowéj upoważnić, lub — ile potrzeba — sprawę rzecznikowi lub innéj kwalifikowanéj osobie do prowadzenia oddać.

§. 4.

Przepisem §. 3. nie wyklucza się, iżby interesowana strona nie miała bezpośrednio właściwego urzędnika do przedsięwzięcia czynności procesowéj upoważnić lub sprawy przed sądem prowadzić.

§. 5.

Gdyby w toczącym się lub wytoczyć się mającym procesie stała się potrzebną czynność procesowa, która według prawa obowięzującego dla sądu procesowego nie bywa przez sądy dekretowaną, lecz z upoważnienia stron przez osobnych przedsiębraną urzędników, natomiast zaś według prawa w miejscu, gdzie ma być przyjętą czynność, należy do zakresu sądów, natenczas właściwy sąd miejsca tegoż winien na wniosek, stawiony przez stronę za przedłożeniem mających się doręczyć lub zkąd innąd wymaganych wywodów, czynność procesową zarządzić.

§. 6.

Requisitionen und Parteianträge, welche durch Vermittelung der Staatsanwaltschaft an die Gerichte gelangen, sind in derselben Weise zu erledigen, als wenn sie unmittelbar von dem Prozeßgerichte eingesendet oder von der Partei gestellt wären.

§. 7.

Eine im Wege der Rechtshülfe zu bewirkende Zwangsvollstreckung (Exekution) erfolgt nach den am Orte der Vollstreckung geltenden Vorschriften.

§. 8.

Ueber Einwendungen, welche die Zulässigkeit der Rechtshülfe (§. 37.), die Art und Weise der Vollstreckung oder das bei derselben zu beobachtende Verfahren betreffen, hat das Gericht des Vollstreckungsorts zu entscheiden.

Dasselbe gilt von Einwendungen, welche von dritten Personen wegen eines Anspruchs auf den Gegenstand der Vollstreckung erhoben werden.

Alle anderen Einwendungen gegen die Vollstreckung unterliegen der Entscheidung des Prozeßgerichts.

§. 9.

Werden bei dem Vollstreckungsgerichte Einwendungen erhoben, über welche in Gemäßheit des §. 8. das Prozeßgericht zu entscheiden hat, so kann das erstere, wenn ihm die Einwendungen erheblich und in thatsächlicher Beziehung glaubhaft erscheinen, die Vollstreckung vorläufig einstellen.

Im Falle der Einstellung ist für die Beibringung der Anordnung des Prozeßgerichts eine Frist zu bestimmen, nach deren fruchtlosem Ablaufe die Vollstreckung fortgesetzt wird.

§. 10.

Sollen die in einem Rechtsgebiete, in welchem die Zwangsvollstreckung zum Geschäftskreise beson-

§. 6.

Rekwizycye i wnioski stron, idące przed sądy za pośrednictwem prokuratoryi, mają w ten sam załatwiane być sposób, jak gdyby były bezpośrednio przez sąd procesowy nadesłane lub przez stronę stawione.

§. 7.

Egzekucya, w drodze pomocy prawa wykonać się mająca, ma miejsce według przepisów obowięzujących w miejscu wykonania.

§. 8.

Co do ekscepcyi, które się tyczą dopuszczalności pomocy prawa (§. 37.), sposobu resp. rodzaju wykonania lub mającéj się przy tém przestrzegać procedury, rozstrzyga sąd miejsca wykonania.

Toż rozumie się o ekscepcyach, wnoszonych przez trzecie osoby względem pretensyi do przedmiotu egzekucyi.

Wszelkie inne przeciw egzekucyi ekscepcye ulegają rozstrzygnięciu sądu procesowego.

§. 9.

Gdyby u sądu wykonującego wniesiono ekscepcye, co do których według §. 8. rozstrzyga sąd procesowy, wówczas pierwszy, gdyby ekscepcye uważał za istotne i w faktycznym względzie za wiarogodne, mocen jest zawiesić tymczasowo wykonanie.

W razie zawieszenia winien ku dostawieniu dyspozycyi sądu procesowego naznaczonym być termin, po bezskutecznym upływie którego wykonanie się kontynuuje.

§. 10.

Gdyby wyroki wydane w obrębie prawa, w którym egzekucya do zakresu osobnych

derer Beamten gehört, erlassenen Erkenntnisse in einem Rechtsgebiete vollstreckt werden, in welchem die Zwangsvollstreckung von den Gerichten geleitet wird, so hat das zuständige Gericht die Zwangsvollstreckung auf Antrag der Partei anzuordnen. Zu diesem Zwecke ist eine mit dem gerichtlichen Zeugnisse der Vollstreckbarkeit versehene Ausfertigung des Erkenntnisses vorzulegen.

§. 11.

Wenn nach dem für das Prozeßgericht geltenden Rechte die Vollstreckung durch Einlegung eines Rechtsmittels gehemmt werden kann, so ist in dem Zeugnisse der Vollstreckbarkeit (§. 10.) zu bemerken, welche Rechtsmittel die Vollstreckung hemmen, und binnen welcher Frist dieselben einzulegen sind.

Wird dem Vollstreckungsgerichte glaubhaft gemacht, daß ein Rechtsmittel, durch welches die Vollstreckung gehemmt wird, binnen der gesetzlichen Frist eingelegt ist, so hat dasselbe die Vollstreckung einzustellen.

Ein solches Rechtsmittel kann bei dem Vollstreckungsgerichte ohne Beobachtung einer besonderen Form eingelegt werden. Diese Einlegung wird jedoch wirkungslos, wenn sie nicht innerhalb der Nothfrist und spätestens binnen vierzehn Tagen seit dem Tage der Einlegung nach den am Orte des Prozeßgerichts geltenden Vorschriften wiederholt wird.

Hat das Vollstreckungsgericht in Gemäßheit der Vorschriften dieses Paragraphen die Einstellung der Vollstreckung angeordnet, so kann die betreibende Partei die Fortsetzung der Vollstreckung nur dann verlangen, wenn sie ein die Fortsetzung anordnendes oder das eingelegte Rechtsmittel verwerfendes Erkenntniß des Prozeßgerichts beibringt.

Die Bestimmungen dieses Paragraphen finden keine Anwendung, wenn für das Prozeßgericht dasselbe Prozeßrecht gilt, wie für das Vollstreckungsgericht.

należy urzędników, spełnione być miały w obrębie prawa, w którym egzekucyą kierują sądy, wówczas właściwy sąd winien zarządzić egzekucyą na wniosek strony. Tym końcem przedłożoną być winna ekspedycya wyroku opatrzona sądowym atestem co do wykonalności.

§. 11.

Jeżeli według prawa, obowięzującego dla sądu procesowego, egzekucya wstrzymaną być może założeniem środka prawnego, musi w ateście co do wykonalności (§. 10.) być zauważoném, które środki prawa egzekucyą wstrzymują, i w jakim takowe założone być winny terminie.

Gdyby sądowi wykonującemu wykazano wiarogodnie, iż środek prawa, egzekucyą wstrzymujący, został w przepisanym terminie założonym, winien on zawiesić egzekucyą.

Taki środek prawa może u sądu wykonującego założonym być bez przestrzegania szczególnéj formy. Założenie to atoli staje się bezskuteczném, gdyby go nie powtórzono w terminie koniecznym a najpóźniéj w przeciągu czternastu dni od dnia założenia, stósownie do przepisów obowięzujących w miejscu sądu procesowego.

Jeżeli sąd wykonujący na mocy przepisów obecnego paragrafu zarządził zawieszenie egzekucyi, wówczas instygująca strona może kontynuacyi takowéj żądać li wtenczas, gdyby dostawiła wyrok sądu procesowego, kontynuacyą zarządzający, lub założony środek prawa odrzucający.

Postanowienia obecnego paragrafu nie znajdują zastósowania, jeżeli dla sądu procesowego to samo obowięzuje prawo procesowe, co dla sądu wykonującego.

§. 12.

Sollen in einem Rechtsgebiete, in welchem die Zwangsvollstreckung zum Geschäftskreise besonderer Beamten gehört, die in einem anderen Bundesstaate oder in einem Rechtsgebiete, in welchem die Zwangsvollstreckung von den Gerichten geleitet wird, erlassenen Erkenntnisse oder sonstigen richterlichen Verfügungen vollstreckt werden, so sind sie von der zuständigen gerichtlichen Behörde des Orts der Vollstreckung mit der Vollstreckungsklausel zu versehen. Zu diesem Zwecke ist der Behörde eine von dem Prozeßgerichte mit dem Zeugnisse der Vollstreckbarkeit versehene Ausfertigung des Erkenntnisses oder der Verfügung vorzulegen.

Die Vollstreckungsklausel wird ohne Prüfung der Gesetzmäßigkeit der Entscheidung oder Verfügung und ohne Anhörung der Parteien ertheilt.

§. 13.

Das in einem Bundesstaate eröffnete Konkursverfahren (Falliment, Debitverfahren, konkursmäßige Einleitung u. s. w.) äußert in Bezug auf das zur Konkursmasse gehörige Vermögen seine Wirkung in dem gesammten Bundesgebiete. Dies gilt insbesondere von den Beschränkungen, welche die Verfügungs- und Verwaltungsrechte des Gemeinschuldners erleiden, und von dem Uebergange dieser Rechte auf die Gläubigerschaft.

§. 14.

Auf Ersuchen des Konkursgerichts oder auf Antrag des Konkursvertreters ist das in einem anderen Staats- oder Rechtsgebiete befindliche Vermögen des Gemeinschuldners von den Gerichten des Orts, wo sich dasselbe befindet, nach Maaßgabe der daselbst für den Fall des Konkursverfahrens zur Anwendung kommenden Gesetze sicher zu stellen, zu inventarisiren und zur Konkursmasse abzuliefern.

§. 12.

Jeżeli w obrębie prawa, w którém egzekucya do zakresu osobnych należy urzędników, wykonane być mają wyroki lub inne dekreta sądowe, wydane w inném państwie związkowém albo w obrębie prawa, w którém egzekucyą kierują sądy, wówczas winny takowe przez właściwą władzę sądową miejsca egzekucyi opatrzone być klausulą egzekucyjną. Tym końcem winna władzy przedłożoną być ekspedycya wyroku lub dekretu opatrzona przez sąd procesowy atestem co do wykonalności.

Klausula co do wykonalności udziela się bez badania prawności wyroku lub dekretu i bez słuchania stron.

§. 13.

Otworzona w którém państwie związkowém procedura konkursowa (bankructwo, i t. d.) wywiera we względzie należącego do masy konkursowéj majątku skuteczność swą w całym obwodzie związkowym. Toż rozumie się w szczególe o ograniczeniach, których doznają prawa dyspozycyi i zarządu wspólnego dłużnika, tudzież o przejściu praw tychże na ogół wierzycieli.

§. 14.

Na rekwizycyą sądu konkursowego lub na wniosek reprezentanta konkursu winien znajdujący się w inném państwie lub obrębie prawa majątek wspólnego dłużnika zostać przez sądy miejsca, gdzie się takowy znajduje, w miarę praw obowięzujących tamże na przypadek procedury konkursowéj — zabezpieczonym, zinwentaryzowanym i do masy konkursowéj wniesionym.

§. 15.

Insoweit nach den Gesetzen des Staats- oder Rechtsgebietes, in welchem sich abzuliefernde Vermögen (§. 14) befindet, gewisse Personen für den Fall eines daselbst eröffneten Konkurses berechtigt sind,

1) Vindikationsansprüche in Bezug auf dieses Vermögen oder auf einzelne Theile desselben geltend zu machen,
2) ihre abgesonderte Befriedigung aus diesem Vermögen oder aus einzelnen Theilen desselben zu verlangen, oder
3) auf Grund eines auf bestimmte Gegenstände dieses Vermögens beschränkten dinglichen oder persönlichen Rechts aus diesen Gegenständen ihre vorzugsweise Befriedigung zu beanspruchen,

stehen ihnen diese Rechte in derselben Weise zu, als wenn der Konkurs in diesem Staats- oder Rechtsgebiete eröffnet wäre.

Vorzugsrechte anderer Art bestimmen sich nach dem für das Konkursgericht geltenden Rechte.

§. 16.

Die in §. 15. Ziff. 1. und 2. bezeichneten Rechte können, so lange die Ablieferung der Vermögenstheile, auf welche sich die Rechte beziehen, noch nicht erfolgt ist, bei den Gerichten des Orts geltend gemacht werden, wo sich diese Vermögenstheile befinden.

Nach der Ablieferung sind diese Rechte bei den Gerichten des Orts der Konkurseröffnung geltend zu machen.

Die in §. 15. Ziff. 3. bezeichneten Gläubiger haben sich in den Konkurs einzulassen und ihre Rechte bei dem Konkursgerichte zu verfolgen.

§. 17.

Gläubiger, welche sich kraft eines Pfand- oder Retentionsrechts in dem Besitze eines abzuliefernden Vermögensstücks befinden, sind in keinem Falle verpflichtet, vor ihrer Befriedigung das Vermögensstück zur Konkursmasse abzuliefern.

Inwieweit dieselben berechtigt sind, ihre Forderung im Konkurse anzumelden, ohne gleichzeitig das von ihnen als Pfand oder retentionsweise besessene Vermögensstück der Konkursmasse zur Verfügung zu stellen, entscheidet sich nach den Gesetzen des Orts, wo der Konkurs anhängig ist.

§. 18.

Der Verkauf der in einem anderen Staats- oder Rechtsgebiete belegenen unbeweglichen Sachen und die Befriedigung der Gläubiger, welche aus der durch den Kaufpreis gebildeten Masse ihre abgesonderte Befriedigung zu verlangen berechtigt sind, erfolgt am Orte der belegenen Sache nach den Vorschriften, welche gelten würden, wenn der Konkurs daselbst eröffnet wäre. Sofern nach den Gesetzen dieses Orts die bezeichneten Gläubiger ihre Rechte bei dem Konkursgericht geltend zu machen hätten, tritt an Stelle des letzteren das zuständige Gericht des Orts der belegenen Sache.

Insoweit nach den Gesetzen des Orts, wo sich abzuliefernde Vermögen befindet, im Falle der daselbst erfolgten Eröffnung des Konkurses ein Spezial- oder Partikular-Konkurs über das abzuliefernde Vermögen oder einzelne Theile desselben zu eröffnen wäre, wird dieser Konkurs eröffnet.

Der Betrag, welcher nach Befriedigung der in Gemäßheit der Bestimmungen dieses Paragraphen zu berücksichtigenden Gläubiger übrig bleibt, ist zur Konkursmasse abzuliefern.

§. 19.

Ist eine bürgerliche Rechtsstreitigkeit in einem Bundesstaate rechtshängig geworden oder rechtskräftig entschieden, so kann die Rechtshängigkeit oder die Rechtskraft vor jedem Gerichte desselben oder eines anderen Bundesstaates geltend gemacht werden.

§. 15.

O ile według ustaw państwa lub obrębu prawa, w którym znajduje się majątek, złożeniu ulegający (§. 14.), pewne osoby na przypadek otworzonego tamże konkursu mocne są,

1) rościć pretensye windykacyjne co do majątku tegoż lub pojedynczych części jego,
2) żądać oddzielnego zaspokojenia swego z majątku tegoż lub pojedynczych części jego, albo
3) na mocy prawa osobistego lub realnego, ograniczonego na pewne przedmioty majątku tegoż, żądać przedewszystkiém z tychże przedmiotów swego zaspokojenia

prawa też służą im w ten sam sposób, jak gdyby konkurs był w témże otworzonym państwie lub obrębie prawa.

Pretensye upierwszone innego rodzaju wyznaczają się według prawa, które dla sądu konkursowego jest obowięzującém.

§. 16.

Dopóki nie nastąpiło jeszcze złożenie cząstek majątkowych, do których się prawa oznaczone w §. 15. ad 1. i 2. odnoszą, mogą ostatnie dochodzone być u sądów tego miejsca, gdzie się cząstki majątkowe te znajdują.

Po złożeniu winny prawa też dochodzone być u sądów miejsca otwarcia konkursu.

Oznaczeni w §. 15. ad 3. wierzyciele winni wdać się w konkurs i praw swych dochodzić u sądu konkursowego.

§. 17.

Wierzyciele będący w posiadaniu jakiego złożyć się winnego objektu majątkowego tytułem prawa zastawu lub retencyi, nie są w żadnym razie obowiązani objektu majątkowego do masy konkursowéj przed swém wnosić zaspokojeniem.

Jak dalece mocni oni są, z pretensyą swą w konkursie się zgłosić, nie oddając równocześnie masie konkursowéj do dyspozycyi posiadanego przez siebie tytułem zastawu lub retencyi objektu majątkowego, o tém stanowią ustawy miejsca tego, gdzie konkurs się toczy.

§. 18.

Sprzedaż rzeczy nieruchomych, położonych w inném państwie lub obrębie prawa, oraz zaspokojenie wierzycieli, którzy mocni są, z masy utworzonéj z ceny kupna, oddzielnego poszukiwać zaspokojenia swego, odbywa się w miejscu, gdzie rzecz położona, według przepisów, jakieby były obowięzującymi, gdyby konkurs był tamże otworzonym. Gdyby według ustaw miejsca tegoż rzeczeni wierzyciele musieli praw swych dochodzić u sądu konkursowego, w miejsce ostatniego wstępuje sąd właściwy miejsca, gdzie rzecz położona.

Jak daleceby według ustaw miejsca, gdzie się znajduje majątek, złożyć się mający, musiał, w przypadku otwarcia tamże konkursu, otworzonym zostać konkurs specyalny albo partykularny co do mającego się złożyć majątku lub pojedynczych cząstek jegoż, ma być otworzonym konkurs tenże.

Kwota pozostająca się po zaspokojeniu wierzycieli, według przepisów obecnego paragrafu uwzględnić się mających, winien wniesionym być do masy konkursowéj.

§. 19.

Jeżeli proces cywilny w jakiém państwie związkowém wytoczono, lub prawomocnie rozstrzygnięto, może litispedencya lub prawomocność być przed każdym sądem tegoż lub innego dochodzoną państwa związkowego.

Zweiter Abschnitt.

Von der Rechtshülfe in Strafsachen.

§. 20.

Die Gerichte eines Bundesstaates haben in Strafsachen den Gerichten der anderen Bundesstaaten auf Requisition dieselbe Rechtshülfe zu leisten, wie den Gerichten des eigenen Staates, insoweit sich nicht aus den §§. 21. bis 33. ein Anderes ergiebt.

§. 21.

Die Gerichte eines Bundesstaates sind verpflichtet, Personen, welche von den Gerichten eines anderen Bundesstaates wegen einer strafbaren Handlung verfolgt werden oder verurtheilt sind, diesen Gerichten auf Ersuchen auszuliefern, wenn die strafbare Handlung, wegen welcher die Auslieferung beantragt wird, in dem Gebiete des Bundesstaates verübt ist, welchem das ersuchende Gericht angehört.

Bei Anwendung dieser Vorschrift wird angenommen, daß eine mittelst der Presse verübte strafbare Handlung nur an dem Orte verübt sei, an welchem das Preßerzeugniß erschienen ist.

§. 22.

Die Verpflichtung zur Auslieferung (§. 21.) erstreckt sich auf die Auslieferung der Theilnehmer, einschließlich der intellektuellen Urheber, der Gehülfen und derjenigen Begünstiger, welche die Begünstigung vor Verübung der That zugesagt haben, auch dann, wenn die denselben zur Last fallenden Handlungen nicht in dem Gebiete des Staates begangen sind, in welchem das ersuchende Gericht sich befindet.

§. 23.

Die Bestimmungen der §§. 21. und 22. finden auch dann Anwendung, wenn die Person, deren Auslieferung verlangt wird, dem Staate angehört, dessen Gericht um die Auslieferung ersucht ist.

Rozdział drugi.

O pomocy prawa w sprawach karnych.

§. 20.

Sądy jednego państwa związkowego obowiązane są w sprawach karnych sądom innych państw związkowych na rekwizycyą téj saméj udzielać pomocy prawa, co sądom własnego państwa, chybaby z §§. 21. do 33. co innego wynikało.

§. 21.

Sądy jednego państwa związkowego obowiązane są, osoby, ścigane lub skazane za czyn karogodny przez sądy innego państwa związkowego, sądom tymże na rekwizycyą wydać, skoro czyn karogodny, o który wydanie zawnioskowano, został na terytoryum tego popełnionym państwa związkowego, do którego sąd rekwirujący należy.

Przy zastósowywaniu przepisu tego przyjmuje się, iż popełniony przez prasę czyn karogodny popełniono li na tém miejscu, gdzie dzieło wyszło.

§. 22.

Obowiązek wydawania (§. 21.) rozciąga się na wydawanie uczestników, włącznie z sprawcami intelektualnymi, pomocnikami i tymi popieraczami, którzy poparcie przed popełnieniem czynu przyrzekli, a to i wtenczas, gdyby zarzucone imż czyny nie były popełnione na terytoryum państwa tego, w którém sąd rekwirujący się znajduje.

§. 23.

Postanowienia §§. 21. i 22. stosują si i wtenczas, jeżeli osoba, wydania której żądano, należy do państwa, którego sąd o wydnie rekwirowano.

§. 24.

Die Auslieferung findet nicht statt, wenn in Ansehung der strafbaren Handlung in dem Staate, welchem das ersuchte Gericht angehört, ein Gerichtsstand begründet und das Strafverfahren früher anhängig geworden ist, als in dem Staate, welchem das ersuchende Gericht angehört.

Befindet sich die Person, deren Auslieferung verlangt wird, in dem Staate, welchem das ersuchte Gericht angehört, wegen einer anderen strafbaren Handlung in Untersuchung oder in Strafhaft, so kann die Auslieferung bis nach Erledigung der Untersuchung oder der Strafhaft abgelehnt werden.

§. 25.

Bis zum Erlasse eines gemeinsamen Strafgesetzbuchs für den Norddeutschen Bund findet die Auslieferung auch dann nicht statt, wenn

1) die Handlung ein politisches Verbrechen oder Vergehen, oder mittelst der Presse verübt worden ist, oder

2) sie nicht mit Strafe bedroht oder in Betreff ihrer die Strafverfolgung oder die Strafvollstreckung durch Verjährung ausgeschlossen ist, oder

3) die Handlung nach den Gesetzen des Staates, welchem das ersuchende Gericht angehört, mit Todesstrafe oder mit körperlicher Züchtigung bedroht ist, während die Anwendung dieser Strafen nach den Gesetzen des Staates, welchem das ersuchte Gericht angehört, nicht zulässig ist.

Ob einer der Fälle unter 1. oder 2. vorhanden, ist nach den Gesetzen des Bundesstaates, in dessen Gebiete der Beschuldigte oder Verurtheilte sich befindet, zu beurtheilen, und bei dieser Beurtheilung die Handlung als im Gebiete dieses Staates verübt anzusehen.

§. 24.

Wydanie nie ma miejsca, skoro pod względem karogodnego czynu uzasadnione jest forum w państwie, do którego sąd rekwirowany należy, i jeżeli tamże procedurę śledczą pierwéj wytoczono, aniżeli w państwie, do którego należy sąd rekwirujący.

Jeżeli osoba, któréj wydania żądano, w państwie, do którego sąd rekwirowany należy, znajduje się o inny czyn karogodny w śledztwie lub areszcie karnym, wolno odmówić wydania aż do załatwienia śledztwa resp. aresztu karnego.

§. 25.

Aż do emanacyi wspólnego kodeksu karnego dla Związku północno-niemieckiego, wydanie nie ma miejsca i wtenczas, jeżeli

1) czyn jest zbrodnią lub przestępstwem politycznem, albo został popełnionym przez prasę, lub

2) nie jest zagrożony karą, albo jeżeli ściganie karne resp. spełnienie kary co do niego w skutek przedawnienia niedozwolone, albo

3) czyn według ustaw państwa, do którego sąd rekwirujący należy, zagrożon jest karą śmierci lub chłostą cielesną, podczas gdy zastósowanie kar tychże niedozwolonem jest według ustaw państwa, do którego należy sąd rekwirowany.

Czyli który z przypadków ad 1. lub 2. zachodzi, uważa się według ustaw tego państwa związkowego, na terytoryum którego obżałowany lub skazany się znajduje, przyjmując przy tém, iż czyn na terytoryum państwa tegoż popełniono.

§. 26.

Die Auslieferung kann auch in den, im vorigen Paragraphen bezeichneten Fällen, und zwar sowohl zum Zwecke der Untersuchung, als auch zu dem der Strafvollstreckung, nicht abgelehnt werden, wenn während des Aufenthalts in dem Staate, welchem das ersuchende Gericht angehört, dem Angeschuldigten der Beschluß oder die Verfügung, durch welche die Untersuchung gegen ihn eröffnet worden ist, persönlich zugestellt oder er als Angeschuldigter über die That verhört oder zum Zwecke der Einleitung der Untersuchung in Haft genommen war.

§. 27.

Wenn in Gemäßheit der Bestimmungen in §. 25. Nr. 1. und 3. eine Auslieferung nicht stattfindet, so ist der Angeschuldigte in dem Staate, in dessen Gebiete er sich befindet, und zwar, falls nach den Gesetzen dieses Staates ein anderer Gerichtsstand nicht begründet ist, von dem Gerichte, in dessen Bezirke er sich aufhält, wegen der ihm zur Last gelegten Handlung zur Untersuchung zu ziehen. Es wird jedoch hierzu in den Fällen des §. 25. Nr. 1. noch der Antrag der zuständigen Behörde des Staates, in dessen Gebiete die Handlung verübt worden, vorausgesetzt.

Bei der Untersuchung und der Aburtheilung ist die Handlung so anzusehen, als ob sie in dem Gebiete des Bundesstaates, welchem das untersuchende Gericht angehört, verübt worden. Sollte jedoch die Handlung in den Gesetzen des Staates, in dessen Gebiete sie verübt worden, mit einer geringeren Strafe bedroht sein, so sind bei der Aburtheilung diese Gesetze zur Anwendung zu bringen.

§. 28.

Dem Ersuchen um Auslieferung ist eine Ausfertigung des gegen den Auszuliefernden erlassenen gerichtlichen Verhaftsbefehls oder des gegen ihn ergangenen rechtskräftigen Strafurtheils beizufügen.

§. 26.

I w przypadkach, w poprzedzającym paragrafie oznaczony, wydanie — i to tak celem śledztwa, jako też i ku spełnieniu kary — odmówioném być nie może, jeżeli podczas pobytu w państwie, do którego sąd rekwirujący należy, doręczono osobiście obżałowanemu uchwałę lub rozporządzenie, mocą którego śledztwo przeciw niemu otworzono, albo jeżeli jako obżałowany został z czynu słuchanym lub w celu zaprowadzenia śledztwa do aresztu zabranym.

§. 27.

Jeżeli stósownie do postanowień w §. 25. No. 1. i 3. nie ma miejsce wydanie, natenczas obżałowany ma o zarzucony muż czyn pociągniętym być do śledztwa w państwie, w którém się znajduje, i to, skoro według ustaw państwa tegoż inne nie jest uzasadnione forum sądowe, przez sąd, w obwodzie którego przebywa obżałowany. Jednakowoż w przypadkach §. 25. No. 1. potrzeba ku temu jeszcze wniosku właściwéj władzy państwa, w którém czyn popełniono.

Przy śledztwie i sądzeniu czyn uważać się ma tak, jak gdyby popełnionym był w tém państwie związkowém, do którego należy sąd indagujący. Gdyby zaś czyn w ustawach państwa, w którém go popełniono, był niższą zagrożony karą, mają przy sądzeniu też zastósowane być ustawy.

§. 28.

Do rekwizycyi o wydanie dołączoną być winna ekspedycya wydanego przeciw obżałowanemu sądowego rozkazu aresztowania lub zapadłego przeciw niemuż prawomocnego wyroku karnego.

In dem Verhaftsbefehle ist die Beschuldigung und das auf sie anzuwendende Strafgesetz genau zu bezeichnen, insbesondere Zeit und Ort der That anzugeben.

§. 29.

In dringenden Fällen kann, unter Vorbehalt unverzüglicher Nachbringung eines vorschriftsmäßigen Auslieferungsantrages, die einstweilige Verhaftung des Auszuliefernden auf dem kürzesten, selbst auf telegraphischem Wege erwirkt werden.

§. 30.

Die Sicherheitsbeamten eines Bundesstaates, insbesondere die Gendarmen, sind ermächtigt, die einer strafbaren Handlung verdächtigen Personen unmittelbar nach verübter That, oder unmittelbar nachdem dieselben betroffen worden sind, im Wege der Nacheile bis in benachbarte Staatsgebiete zu verfolgen und daselbst festzunehmen. Der Festgenommene ist unverzüglich an die nächste Gerichts- oder Polizeibehörde des Bundesstaates, in welchem er ergriffen wurde, abzuliefern.

Zur selbstständigen Vornahme von Haussuchungen sind Sicherheitsbeamte des anderen Bundesstaates nicht befugt.

§. 31.

Bei Auslieferung der Person sind zugleich die zum Beweise der strafbaren Handlung dienlichen Gegenstände, vorbehaltlich der Rechte dritter Personen, zu übergeben.

§. 32.

Jeder Bundesstaat ist verpflichtet, die Durchführung von Personen und Gegenständen durch sein Staatsgebiet zum Behuf der Ueberlieferung an einen anderen Bundesstaat zu gestatten.

§. 33.

Zur Vollstreckung eines in einem Bundesstaate erlassenen Strafurtheils sind die Gerichte eines an-

W rozkazie aresztowania winny oznaczone być dokładnie poszlaka i stosujące się do niéj prawo karne, mianowicie podane być czas i miejsce czynu.

§. 29.

W nagłych przypadkach może, z zastrzeżeniem niezwłocznego dostawienia ex post przepisanéj rekwizycyi o wydanie, tymczasowe aresztowanie wydać się mającego na najkrótszéj, nawet telegraficznéj wyjednaném być drodze.

§. 30.

Urzędnicy bezpieczeństwa każdego państwa związkowego, zwłaszcza żandarmowie, mocni są, osoby podejrzane o czyn karogodny tuż po spełnieniu czynu, lub tuż po ich natrafieniu, w drodze pogoni aż do sąsiedniego państwa ścigać i tamże aresztować. Przytrzymany winien wydanym być niebawem najbliższéj władzy sądowéj lub policyjnéj tego państwa związkowego, w którém go schwytano.

Do samodzielnego przesiębrania rewizyi domowych nie mają prawa urzędnicy bezpieczeństwa innego państwa związkowego.

§. 31.

Przy wydawaniu osób winny wydane być zarazem przedmioty mogące służyć za dowód karogodnego czynu, z zastrzeżeniem praw trzecich osób.

§. 32.

Każde państwo związkowe obowiązane jest dozwolić transportowania osób i przedmiotów przez swe terytoryum w celu wydania ich innemu państwu związkowemu.

§. 33.

Do spełniania wyroku karnego, zapadłego w jedném państwie związkowém, sądy innego

deren Bundesstaates nur dann verpflichtet, wenn die strafbare Handlung, wegen welcher die Strafe erkannt ist, im Gebiete des Bundesstaates, in welchem sich das ersuchende Gericht befindet, verübt ist (§§. 21. 22.), und wenn außerdem die Strafe entweder nur in das Vermögen des Verurtheilten zu vollstrecken ist oder in einer Freiheitsstrafe besteht, welche die Dauer von sechs Wochen nicht übersteigt.

Ist die Verpflichtung zur Vollstreckung einer Freiheitsstrafe begründet, so findet die Auslieferung zum Zwecke der Strafvollstreckung nicht statt.

Dem Ersuchen um Vollstreckung ist eine Ausfertigung des rechtskräftigen Strafurtheils beizufügen.

§. 34.

Im Falle der Auslieferung darf die Untersuchung oder Strafvollstreckung auf andere Handlungen oder Strafen, als diejenigen, wegen welcher die Auslieferung erfolgt war, nicht erstreckt werden.

Die vorstehende Bestimmung findet auf die von dem Ausgelieferten nach der Auslieferung im Gebiete des Staates, welchem das ersuchende Gericht angehört, verübten strafbaren Handlungen keine Anwendung.

§. 35.

Ist gegen eine Person von den Gerichten eines Bundesstaates wegen einer in diesem Staate begangenen strafbaren Handlung die Untersuchung eingeleitet, so findet, sofern die Verpflichtung zur Auslieferung durch die Bestimmungen der §§. 24. bis 26. nicht ausgeschlossen war, gegen die Person in einem anderen Staate wegen derselben strafbaren Handlung eine Untersuchung nicht statt.

§. 36.

Insoweit nach den Vorschriften der Landesgesetze die Requisitionen um Rechtshülfe in Strafsachen zu dem Geschäftskreise der Staatsanwalt-

państwa związkowego obowiązane są li wtenczas, jeżeli czyn karogodny, za który karę orzeczono, popełnionym został na terytoryum tego państwa związkowego, w którém sąd rekwirujący się znajduje (§§. 21. 22.) i jeżeli nadto kara ma już to li na majątku skazanego być spełnioną, bądź polega na karze wolności, sześciu nie przechodzącéj tygodni.

Jeżeli uzasadnioném jest obowiązanie do spełnienia kary wolności, nie ma miejsca wydanie w celu spełnienia kary.

Do rekwizycyi o spełnienie dołączoną być winna ekspedycya prawomocnego wyroku karnego.

§. 34.

W razie wydania, śledztwo lub spełnienie kary nie może rozciągniętém być na inne czyny lub kary, aniżeli te, za które wydanie nastąpiło.

Powyższe postanowienie nie stosuje się do czynów karogodnych popełnionych przez wydanego po jego wydaniu na terytoryum państwa, do którego sąd rekwirujący należy.

§. 35.

Jeżeli przeciw komu sądy którego państwa związkowego o popełniony w państwie témże czyn karogodny zaprowadziły śledztwo, natenczas, skoro obowiązek wydania postanowieniami §§. 24. do 26. nie był wyłączonym, nie ma miejsca przeciw osobie téjże śledztwo w inném państwie o tenż sam czyn karogodny.

§. 36.

O ile według przepisów ustaw krajowych rekwizycye o pomoc prawa w sprawach karnych należą do zakresu prokuratoryi, o tyle

schaft gehören, finden in Ansehung der von den Bundesstaaten gegenseitig zu gewährenden Rechtshülfe die Vorschriften, welche für die von den Gerichten erlassenen oder an diese gerichteten Requisitionen gelten, auch auf die von der Staatsanwaltschaft erlassenen oder an dieselbe gerichteten Requisitionen Anwendung. Eine Verhaftung, Haussuchung, Beschlagnahme, Auslieferung oder Strafvollstreckung kann jedoch bei einem Gerichte nur auf Grund eines gerichtlichen Beschlusses verlangt werden und nur auf Grund eines solchen Beschlusses erfolgen.

we względzie mającéj się przez państwa związkowe udzielać nawzajem pomocy prawa — przepisy, jakie ważne są co do rekwizycyi, przez sądy wydanych lub do nich wystósowanych, stosują się i do rekwizycyi przez prokuratoryą wydanych lub do niéj wystósowanych. Aresztowanie, rewizya domowa, obłożenie aresztem, wydanie lub spełnienie kary atoli może u sądu li na mocy sądowéj uchwały być żądaném i li na mocy uchwały takiéjż nastąpić.

Dritter Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 37.

Die Rechtshülfe findet nicht statt, wenn die Vornahme der beantragten Handlung nicht zu dem Geschäftskreise des ersuchten Gerichts gehört, oder wenn eine Handlung des Gerichts, einer Partei oder eines Dritten beantragt wird, deren Vornahme nach dem für dieses Gericht geltenden Rechte verboten ist.

§. 38.

Ueber die Zulässigkeit der nach diesem Gesetze zu leistenden Rechtshülfe und über die Rechtmäßigkeit der Verweigerung derselben wird ausschließlich von den Gerichten des Staates, welchem das ersuchte Gericht angehört, im geordneten Instanzenzuge entschieden.

§. 39.

Bei Anwendung der Civil- und Strafprozeßgesetze, welche Vorschriften zum Nachtheile der Ausländer enthalten, sowie der Gesetze, welche sich auf den Konkurs über das Vermögen der Ausländer

Rozdział trzeci.

Postanowienia powszechne.

§. 37.

Pomocy prawa nie udziela się, jeżeli przedsięwzięcie zawnioskowanéj czynności nie należy do zakresu rekwirowanego sądu, lub jeżeli zawnioskowaną bywa czynność sądu, strony lub trzeciéj osoby, przedsięwzięcie któréj zakazane jest według prawa, które dla sądu tegoż jest obowięzującém.

§. 38.

Co do dopuszczalności mającéj się według obecnéj ustawy udzielać pomocy prawa, tudzież co do prawności jéjż odmówienia, rozstrzygają w należytym porządku instancyi wyłącznie sądy państwa tego, do którego sąd rekwirowany należy.

§. 39.

Przy zastósowywaniu ustaw procesowych cywilnych i karnych, które zawierają przepisy na niekorzyść cudzoziemców, jako też i ustaw, które się odnoszą do konkursu nad majątkiem

beziehen, ist jeder Norddeutsche als Inländer anzusehen.

Insoweit nach Vorschrift der Prozeßgesetze Zustellungen an Personen, welche im Auslande wohnen oder sich aufhalten, an die Staatsanwaltschaft mit derselben Wirkung, wie an diese Personen selbst, erfolgen, ist das Bundesgebiet als Ausland nicht anzusehen.

§. 40.

Jeder Norddeutsche ist verpflichtet, auf Anordnung des Civil- oder Strafgerichts vor demselben zum Zwecke seiner Vernehmung als Zeuge zu erscheinen, auch wenn er einem anderen Bundesstaate angehört. Diese Vorschrift findet keine Anwendung auf Personen, welche nach dem am Wohnsitze derselben geltenden Rechte nicht verbunden sind, persönlich vor Gericht zu erscheinen oder in der betreffenden Sache Zeugniß abzulegen.

Gehört der Zeuge einem anderen Bundesstaate an, so ist seine Vorladung bei dem Gerichte seines Wohnsitzes zu beantragen. In diesem Falle ist der Zeuge befugt, die Zahlung der Entschädigung für Zeitversäumniß und Reisekosten nach der in dem einen oder dem anderen dieser Staaten geltenden Taxordnung zu fordern. Die Zahlung ist dem Zeugen auf Verlangen vorschußweise zu leisten.

§. 41.

Die Injuriensachen, welche im Wege des Civilprozesses verhandelt werden, gelten in Ansehung der Gewährung der Rechtshülfe als bürgerliche Rechtsstreitigkeiten. Soweit jedoch eine Strafe zu vollstrecken ist, kommen die Vorschriften des §. 33. zur Anwendung.

§. 42.

Ist von dem Strafrichter auf Civilentschädigung erkannt, so bestimmt sich die Gewährung der Rechts-

cudzoziemców, ma każdy Północnoniemiec uważać się za krajowca.

Jak dalece według przepisu ustaw procesowych insynuacye do osób mieszkających lub przebywających za granicą, mają miejsce do prokuratoryi z tym samym co do samychż osób tychże skutkiem, o tyle terytoryum związkowe nie uważa się za kraj zagraniczny.

§. 40.

Każdy Północnoniemiec obowiązany jest, na rozporządzenie sądu cywilnego lub kryminalnego stawić się przed nim celem przesłuchania swego jako świadka, choćby do innego należał państwa związkowego. Przepis ten nie stosuje się do osób, które według prawa obowięzującego w ichż miejscu siedziby nie są obowiązane osobiście przed sądem stawać lub w odnośnéj sprawie świadectwo zdawać.

Jeżeli świadek do innego należy państwa związkowego, winien pozew jego zawnioskowanym być u sądu jegoż siedziby. W tym przypadku świadek mocen jest żądać wynagrodzenia za zmudę czasu tudzież koszta podróży na mocy regulaminu taksacyjnego, jaki w jedném lub drugiém z państw tychże jest obowięzującym. Zapłata winna świadkowi na żądanie być sposobem awansu uiszczoną.

§. 41.

Sprawy injuryjne, toczące się w drodze procesu cywilnego, uważają się za procesa cywilne we względzie udzielania pomocy prawa. O ile przecież ma być spełnioną kara, znajdują zastósowanie przepisy §. 33.

§. 42.

Jeżeli sędzia kryminalny wyrokował na indemnizacyą cywilną, wówczas udzielenie po-

hülfe für die Vollstreckung des Erkenntnisses nach den Vorschriften über die Vollstreckung der in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten erlassenen Erkenntnisse.

§. 43.

Die Kosten der Rechtshülfe sind von der ersuchenden Behörde zu bezahlen.

Wenn eine zahlungspflichtige Partei nicht vorhanden, oder wenn die zahlungspflichtige Partei unvermögend ist, so wird die Rechtshülfe kosten- und gebührenfrei geleistet. Es sind jedoch die baaren Auslagen, welche durch eine Auslieferung oder durch eine Strafvollstreckung entstehen, der ersuchten Behörde zu erstatten.

§. 44.

Wird ein Gesuch um Rechtshülfe an eine nicht zuständige Behörde gerichtet, so hat diese das Gesuch an die zuständige Behörde abzugeben.

§. 45.

Die Bestimmungen dieses Gesetzes finden auch auf bereits anhängige Sachen unter folgenden Beschränkungen Anwendung:

1) die Vollstreckung eines Civil- oder Straferkenntnisses, welches in einem Bundesstaate vor dem Zeitpunkte, in welchem dieses Gesetz in Kraft tritt, im Wege des Kontumazialverfahrens ergangen ist, findet in einem anderen Bundesstaate auf Grund dieses Gesetzes nicht statt;

2) die Bestimmungen der §§. 13. bis 18. finden keine Anwendung, wenn der Konkurs vor dem Zeitpunkte eröffnet ist, in welchem dieses Gesetz in Kraft tritt.

mocy prawa ku spełnieniu wyroku reguluje się według przepisów co do spełniania wyroków zapadłych w procesach cywilnych.

§. 43.

Koszta pomocy prawa ponosi władza rekwirująca.

Jeżeli nie ma strony, do kosztów obowiązanéj, lub jeżeli obowiązana do kosztów strona jest ubogą, pomoc prawa udziela się bez kosztów i należytości. Jednakowoż winny rekwirowanéj władzy zwrócone być gotowe wydatki, które jéj w skutek wydania lub spełnienia kary urosły.

§. 44.

Gdyby rekwizycyą o pomoc prawa do niewłaściwéj wystósowano władzy, ta obowiązaną jest odesłać rekwizycyą do władzy właściwéj.

§. 45.

Postanowienia obecnego prawa stosują się i do toczących się już spraw, z następującemi ograniczeniami:

1) spełnienie w inném państwie związkowém zaocznego wyroku cywilnego lub kryminalnego, zapadłego w którém państwie związkowém przed terminem, gdzie obecne prawo staje się obowięzującém, nie ma miejsca na mocy obecnego prawa;

2) postanowienia §§. 13. do 18. nie znajdują zastósowania, jeżeli konkurs otworzono przed terminem, w którym obecne prawo nabiera mocy obowięzującéj.

§. 46.

Die zwischen einzelnen Bundesstaaten über Leistung der Rechtshülfe abgeschlossenen Verträge bleiben insoweit in Kraft, als sie mit gegenwärtigem Gesetze nicht im Widerspruche stehen.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Berlin, den 21. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

§. 46.

Traktaty, zawarte pomiędzy pojedynczemi państwami związkowemi co do udzielania pomocy prawa, utrzymują się w mocy o tyle, o ile z obecném prawem nie zostają w sprzeczności.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan w Berlinie, dnia 21. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 30.

(Nr. 324.) Vereinszollgesetz. Vom 1. Juli 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins und des Deutschen Zollparlaments, was folgt:

I. Verkehr mit dem Vereinsauslande.

Ein-, Aus- und Durchfuhr.

§. 1.

Alle Erzeugnisse der Natur, wie des Kunst- und Gewerbefleißes dürfen im ganzen Umfange des Vereinsgebiets eingeführt, ausgeführt und durchgeführt werden.

§. 2.

Ausnahmen hiervon (§. 1.) können zeitweise für einzelne Gegenstände beim Eintritt außerordent-

Ausgegeben zu Berlin den 16. Juli 1869.

(No. 324.) Prawo związkowe celne. Z dnia 1. Lipca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu Rady związkowéj niemieckiego Związku celnego oraz niemieckiego Parlamentu celnego, co następuje:

I. Obrot z krajem zazwiązkowym.

Wprowadzanie, wywóz i przewóz.

§. 1.

Wszelkie płody natury, jako też sztuki i przemysłu, mogą w całym obrębie terytoryum związkowego być wprowadzane, wywożone i przewożone.

§. 2.

Wyjątki od tego (§. 1.) mogą czasami co do pewnych przedmiotów, w razie zajścia nad-

Wydany w Berlinie dnia 16. Lipca 1869.

licher Umstände oder zur Abwehr gefährlicher ansteckender Krankheiten (Art. 4. Abs. 2. bis einschließlich 5. des Vertrages vom 8. Juli 1867.) oder aus sonstigen gesundheits- oder sicherheitspolizeilichen Rücksichten für den ganzen Umfang oder einen Theil des Vereinsgebiets angeordnet werden.

Eingangszoll.

§. 3.

Die aus dem Vereinsauslande eingehenden Gegenstände sind zollfrei, soweit nicht der Vereinszolltarif einen Eingangszoll festsetzt.

§. 4.

Im letzteren Fall tritt mit den im gegenwärtigen Gesetz (§§. 111. bis 118.) bestimmten Ausnahmen die Zollpflichtigkeit, ohne Rücksicht auf die etwaige Abstammung der Gegenstände aus dem freien Verkehr des Zollvereins, ein.

Ausgangszoll.

§. 5.

Bei der Ausfuhr gilt ebenfalls die Zollfreiheit als Regel. Die Ausnahmen ergiebt der Vereinszolltarif.

Zollfreiheit des Durchganges.

§. 6.

Von der Durchfuhr werden Abgaben nicht erhoben.

II. Verkehr im Innern des Vereinsgebiets.

Freiheit des Verkehrs im Innern.

§. 7.

Der Verkehr mit vereinsländischen, sowie mit zollfreien oder verzollten ausländischen Waaren innerhalb des Vereinsgebiets ist, vorbehaltlich der

zwyczajnych okoliczności lub ku odwróceniu niebezpiecznych i zaraźliwych chorób (Art. 4. ust. 2. do 5. włączn. traktatu z 8. Lipca 1867.), albo z innych względów policyi zdrowia lub bezpieczeństwa, być na cały obszar lub pewną część terytoryum związkowego zarządzane.

Cło wchodowe.

§. 3.

Przedmioty wchodzące z zagranicy związkowéj wolne są od cła, jak dalece związkowa Taryfa celna nie ustanawia cła wchodowego.

§. 4.

W ostatnim przypadku zachodzi — z przepisanymi w obecném prawie (§§. 111. do 118.) wyjątkami — obowiązek do opłaty cła, bez względu na jakowe pochodzenie przedmiotów z wolnego obrotu Związku celnego.

Cło wychodowe.

§. 5.

Przy wywozie jest również wolność od cła regułą. Wyjątki przepisuje związkowa Taryfa celna.

Wolność od cła przewozu.

§. 6.

Od przewozu nie pobierają się podatki.

II. Obrot wśród kraju związkowego.

Wolność obrotu w kraju wewnętrznym.

§. 7.

Obrot towarami z krajów związkowych, jako też wolnymi od cła lub oclonymi towarami zagranicznymi wśród kraju związko-

Bestimmungen in den Abschnitten XV. und XVI. dieses Gesetzes und soweit nicht durch Vertrag unter den Zollvereinsstaaten Ausnahmen begründet sind, frei.

§. 8.

Binnenzölle, sowohl des Staats, als der Kommunen und Privaten, sind unzulässig.

Dahin gehören jedoch nicht solche Abgaben, welche für die Benutzung von Häfen, Kanälen, Schleusen, Brücken, Fähren, Kunststraßen, Wegen, Krahnen, Waagen, Niederlagen und anderen zur Erleichterung des Verkehrs bestimmten Anstalten erhoben werden.

III. Erhebung des Zolles.

Erhebungs-Maaßstab — nach welchen Sätzen der Zoll zu entrichten ist.

§. 9.

Die Erhebung des Zolles geschieht nach Gewicht, nach Maaß, nach Stückzahl oder nach dem Werthe.

Der Zoll ist nach denjenigen Tarifsätzen und Vorschriften zu entrichten, welche an dem Tage gültig sind, an welchem

1) die zum Eingange bestimmten Waaren bei der kompetenten Zollstelle zur Verzollung, zur Abfertigung auf Begleitschein II. (§. 33.), oder zur Anschreibung auf Privatkreditlager (§. 108.),
2) die zum Ausgange bestimmten ausgangszollpflichtigen Waaren bei einer zur Erhebung des Ausgangszolles befugten Abfertigungsstelle

angemeldet und zur Abfertigung gestellt werden (§. 34.).

Nebengebühren.

§. 10.

Neben den Zöllen dürfen andere Abgaben und Gebühren nur insoweit erhoben werden, als die-

wego jest wolny, z zastrzeżeniem postanowień w Rozdz. XV. i XVI. obecnego prawa, tudzież o ileby traktaty pomiędzy państwami Związku celnego nie ustanawiały wyjątków.

§. 8.

Cła śródziemne, tak rządu, jako też gmin i osób prywatnych, niedozwolone.

Do nich atoli nie należą takie podatki, które pobierane bywają za korzystanie z portów, kanałów, śluz, mostów, przepraw, traktów sztucznych, dróg, kieratów, wag, składów i innych ku ułatwieniu obrotu przeznaczonych zakładów.

III. Pobieranie cła.

Miara pobierania — według jakich pozycyi cło ma być opłacaném.

§. 9.

Cło pobiera się według wagi, miary, liczby sztuk lub według wartości.

Cło opłacać się winno według tych pozycyi taryfowych i przepisów, jakie ważne są w dniu, w którym

1) przeznaczone do wnijścia towary u właściwéj komory ku ocleniu, odprawie za kwitem konwojowym II. (§. 33.), lub ku zanotowaniu na prywatne składy kredytowe (§. 108.),
2) przeznaczone do wyjścia, cłu wychodowemu uległe towary u urzędu ekspedycyjnego, upoważnionego do pobierania cła wychodowego

— zadeklarowano i do odprawy dostawiono (§. 34.).

Należytości poboczne.

§. 10.

Obok ceł mogą inne podatki i należytości pobierane być li o tyle, o ile w §§. 8. 27. i 108.

selben in den §§. 8. 27. und 108. vorbehalten sind, oder als es sich um eine Entschädigung für den Mehraufwand an Beamtenkräften handelt, welchen die Verabsäumung gesetzlich den Betheiligten obliegender Verpflichtungen noch in anderen Fällen als denen des §. 27. oder die Gestattung einer Ausnahme von den Vorschriften dieses Gesetzes im Interesse der Zollsicherheit nothwendig macht.

Wegen der Meßgebühren (Meßunkosten) ist das Nöthige in den Meßordnungen enthalten.

Abänderungen des Vereinszolltarifs.

§. 11.

Abänderungen des Vereinszolltarifs sollen der Regel nach wenigstens acht Wochen vor dem Zeitpunkte, mit welchem sie in Kraft treten, zur öffentlichen Kunde gebracht werden.

Amtliches Waarenverzeichniß.

§. 12.

Zur richtigen Anwendung des Vereinszolltarifs dient das amtliche Waarenverzeichniß, welches die einzelnen Waarenartikel nach ihren im Handel und sonst üblichen Benennungen in alphabetischer Ordnung aufzählt und die auf jeden derselben anzuwendende Tarifnummer bezeichnet. Beschwerden über die Anwendung des Tarifs im einzelnen Fall werden im Verwaltungswege entschieden.

Verpflichtung zur Entrichtung des Zolles.

§. 13.

Zur Entrichtung des Zolles ist dem Staate gegenüber derjenige verpflichtet, welcher zur Zeit, wo der Zoll zu entrichten, Inhaber (natürlicher Besitzer) des zollpflichtigen Gegenstandes ist. Dem Inhaber steht derjenige gleich, welcher den zollpflichtigen Gegenstand aus einer öffentlichen Niederlage entnimmt.

są zastrzeżone, lub o ileby chodziło o indemnizacyą za większy nakład sił urzędniczych, któregoby w interesie zabezpieczenia cła bądź to zaniedbanie powinności, ciążących interesentom prawnie, wymagało w innych jeszcze przypadkach, aniżeli przypadkach §. 27. — bądź dozwolenie wyjątku od przepisów obecnego prawa.

Względem należytości jarmarcznych (kosztów jarmarcznych) zawierają co potrzeba regulaminy jarmarczne.

Zmiany związkowéj Taryfy celnéj.

§. 11.

Zmiany związkowéj Taryfy celnéj winny do publicznéj podawane być wiadomości po zwyczaj po przynajmniéj ośmiu tygodniach od chwili, w któréj nabierają mocy obowięzującéj.

Urzędowy spis towarów.

§. 12.

Ku właściwemu zastósowaniu związkowéj Taryfy celnéj służy urzędowy spis towarów, który pojedyncze artykuły towarów według zwyczajnego ichż w handlu lub zkąd innąd oznaczenia w alfabetycznym porządku wymienia i mający się do każdego stósować numer Taryfy oznacza. Reklamacye co do zastósowania Taryfy w pojedynczym przypadku, rozstrzygają się w drodze administracyjnéj.

Obowiązanie do opłaty cła.

§. 13.

Do opłaty cła w obec państwa obowiązanym jest ten, który w chwili, w któréj ma być opłaconém cło, jest dzierzycielem (naturalnym posiadaczem) przedmiotu, cłu ulegającego. Dzierzycielowi równa się ten, który przedmiot cłu uległy z publicznego bierze składu.

Haftung der Waare.

§. 14.

Die zollpflichtigen Gegenstände haften ohne Rücksicht auf die Rechte eines Dritten an denselben für den darauf ruhenden Zoll und können, so lange dessen Entrichtung nicht erfolgt ist, von der Zollbehörde zurückbehalten oder mit Beschlag belegt werden. Das an den Inhaber des zollpflichtigen Gegenstandes von einem Zollbeamten ergangene Verbot, über den fraglichen Gegenstand weiter zu verfügen, hat die volle Wirkung der Beschlagnahme. Die Verabfolgung der Waaren, auf welchen noch ein Zollanspruch haftet, kann in keinem Falle, auch nicht von den Gerichten, Gläubigern oder Gütervertretern (Massenkuratoren) bei Konkursen eher verlangt werden, als bis die Abgaben davon bezahlt sind.

Verjährung der Abgabe.

§. 15.

Alle Forderungen und Nachforderungen von Zollgefällen, desgleichen die Ansprüche auf Ersatz wegen zu viel oder zur Ungebühr entrichteter Gefälle verjähren binnen Jahresfrist, von dem Tage an gerechnet, an welchem die Waare in den freien Verkehr gesetzt oder an welchem der Zoll für die auf Privat-Kreditlager abgefertigten Waaren festgestellt oder die Abfertigung auf Begleitschein II. erfolgt ist. Auf das Regreßverhältniß des Staates gegen die Zollbeamten und auf Nachzahlung hinterzogener (defraudirter) Gefälle findet diese abgekürzte Verjährungsfrist keine Anwendung.

IV. Einrichtungen zur Beaufsichtigung und Erhebung des Zolles.

Zolllinie — Grenzbezirk — Binnenlinie.

§. 16.

Die Landesgrenzen gegen das Vereinsausland bilden die Zollgrenze oder Zolllinie. Es können

Odpowiedzialność towaru.

§. 14.

Uległe cłu przedmioty odpowiadają za spoczywające na nich cło, bez względu na prawa trzeciéj osoby co do nichż, i mogą, dopókiby cło nie było uiszczoném, być przez władzę celną zatrzymywane lub aresztem obkładane. Wydany do dzierzyciela przedmiotu, cłu ulegającego, ze strony urzędnika celnego zakaz rozporządzania daléj kwestyonowanym przedmiotem, ma zupełny skutek założonego aresztu. Wydanie towarów, na których spoczywa jeszcze pretensya celna, nie może w żadnym przypadku, ani nawet przez sądy, wierzycieli lub kuratorów masy w konkursach, być pierwéj żądaném, ażby były od nich opłacone podatki.

Przedawnienie podatku.

§. 15.

Wszelkie żądania i żądania ex post opłat celnych, tak samo pretensye do zwrotu względem opłat pobranych za wiele lub bezprawnie, przedawniają w przeciągu roku, rachując od dnia, w którym towar we wolny obrot puszczono, albo w którym cło od towarów odprawionych na prywatne składy kredytowe, ustanowiono lub odprawę na kwit konwojowy II. uskuteczniono. Do regresu państwa względem urzędników celnych i do opłaty ex post opłat zdefraudowanych nie stosuje się tenż skrócony termin przedawnienia.

IV. Urządzenia ku dozorowaniu i pobieraniu cła.

Linia celna — obwód graniczny — linia wewnętrzna.

§. 16.

Granice krajowe od krajów zazwiązkowych tworzą granicę celną czyli linią celną.

indeß einzelne Theile eines Vereinsstaates, wo die Verhältnisse es erfordern, von der Zolllinie ausgeschlossen bleiben. Für den Verkehr dieser Theile mit dem Vereinsgebiete werden nach Bedürfniß besondere Anordnungen getroffen.

Wo das Vereinsgebiet durch das Meer begrenzt wird, bildet die jedesmalige den Wasserspiegel begrenzende Linie des Landes die Zolllinie. Das Gleiche gilt, wo das Vereinsgebiet an andere Gewässer grenzt, sofern deren Stand von Ebbe und Fluth abhängig ist.

Der zunächst innerhalb der Zolllinie belegene Raum, dessen Breite nach der Oertlichkeit bestimmt wird, bildet den Grenzbezirk, welcher von dem übrigen Vereinsgebiete durch die besonders zu bezeichnende Binnenlinie getrennt ist.

Zollstraßen und Landungsplätze.

§. 17.

Zollstraßen sind:

a) alle die Grenze gegen das Vereinsausland überschreitenden oder an der Grenze beginnenden, dem öffentlichen Verkehr dienenden Eisenbahnen für den Eisenbahntransport;

b) die Häfen am Meer, soweit sie nicht ausnahmsweise ausdrücklich ausgeschlossen sind, mit den dazu angewiesenen Einfahrten;

c) die aus dem Vereinsauslande in und durch den Grenzbezirk führenden Land- und Wasserstraßen, welche einen erheblichen Waarenverkehr mit dem Auslande vermitteln und als solche ausdrücklich zu bezeichnen sind.

Wo die Zollgrenze durch ein schiffbares Wasser gebildet wird, sollen die erforderlichen Landungsplätze bestimmt werden.

Jednakowoż mogą pojedyncze części którego państwa związkowego, gdzieby tego stosunki wymagały, być z linii celnéj wyłączone. Co do obrotu części tychże z obwodem związkowym wydadzą się osobne dyspozycye, stósownie do potrzeby.

Gdzie obwód związkowy ograniczony jest morzem, tam tworzy linią celną każdoczesna linia lądowa, ograniczająca powierzchnią wody. Tak samo ma się rzecz tam, gdzie obwód związkowy z innemi graniczy wodami, o ileby stan takowych był od przypływu i odpływu morza zawisłym.

Przestrzeń położona najpierw wśród linii celnéj, szerokość któréj wyznacza się według miejscowości, tworzy obwód graniczny, który od reszty obwodu związkowego oddzielony jest mającą się osobno oznaczyć linią wewnętrzną.

Trakty celne i place lądowania.

§. 17.

Traktami celnymi są:

a) wszelkie, granicę ku krajom zazwiązkowym przechodzące lub na granicy się zaczynające, do publicznéj komunikacyi służące koleje żelazne — co do transportu kolejowego;

b) porty nad morzem, jak daleceby wyjątkowo nie były wyraźnie wyjęte, wraz z przeznaczonymi do nich wjazdami;

c) prowadzące z krajów zazwiązkowych do i przez obwód graniczny trakty lądowe i wodne, pośredniczące w znacznym z zagranicą handlu towarami, i jako takie wyraźnie oznaczyć się mające.

Gdzie granicę celną spławna tworzy woda, winny wyznaczone być potrzebne place do lądowania.

Zollbehörden.

§. 18.

Zur Sicherung, Feststellung und Erhebung der Ein- und Ausgangszölle werden Zoll- oder Steuerämter, und da, wo die Grenzzollämter nicht nahe genug an der Zolllinie liegen, an dieser besondere Anfagestellen errichtet.

Grenzbewachung.

§. 19.

Die Aufsicht auf den Waaren-Ein- und Ausgang wird längs der Zollgrenze und im Grenzbezirke durch eine uniformirte und bewaffnete Grenzwache geübt, die zum Gebrauche ihrer Waffen nach den darüber bestehenden besonderen Bestimmungen befugt ist.

Mitwirkung anderer Beamten zum Zollschutze.

§. 20.

Andere Staatsbeamte, sowie die Kommunalbeamten, namentlich die Polizei- und Forstbeamten, sind zur Unterstützung der Grenzwache verpflichtet. Sie haben insbesondere Uebertretungen der Zollvorschriften, welche bei Ausübung ihres Dienstes zu ihrer Kenntniß kommen, möglichst zu hindern und jedenfalls zur näheren Untersuchung sofort anzuzeigen.

V. Allgemeine Bestimmungen für die Waaren-Einfuhr, Ausfuhr und Durchfuhr.

Straßen und Zeit, an welche die Ueberschreitung der Grenze gebunden ist.

§. 21.

Wer zollpflichtige Waaren oder solche Gegenstände mit sich führt, welche zwar zollfrei, aber

Władze celne.

§. 18.

Ku zabezpieczaniu, sprawdzaniu i pobieraniu ceł wchodowych i wychodowych ustanowią się komory celne lub poborowe, a tam, gdzie graniczne komory celne nie są dość blisko położone nad linią celną, nad tąż osobne urzędy deklaracyjne.

Straż graniczna.

§. 19.

Dozór nad wchodzeniem i wychodzeniem towarów wzdłuż granicy celnéj oraz w obwodzie granicznym wykonywać będzie uniformowana i zbrojna straż graniczna, która do użycia broni uprawnioną jest według istniejących co do tego osobnych postanowień.

Współdziałanie innych urzędników ku obronie celnéj.

§. 20.

Inni urzędnicy rządowi, tudzież urzędnicy komunalni, zwłaszcza urzędnicy policyjni i leśni, obowiązani są posiłkować straż graniczną. Winni oni zwłaszcza przestąpieniom przepisów celnych, o którychby się przy pełnieniu służby dowiedzieli, ile możności zapobiegać a na wszelki przypadek celem bliższego śledztwa natychmiast o nich donosić.

V. Postanowienia powszechne co do wprowadzania, wywozu i przewozu towarów.

Trakty i czas, do którego przywiązane jest przebywanie granicy.

§. 21.

Ktokolwiek wiezie z sobą uległe cłu towary lub takie przedmioty, które wolne są

dergestalt verpackt sind, daß ihre Beschaffenheit nicht sogleich erkannt werden kann, darf über die Zolllinie zu Wasser oder zu Lande in der Regel nur während der Tageszeit und nur auf einer Zollstraße (§. 17.) eintreten, auch, Fälle dringender Gefahr oder höherer Gewalt ausgenommen, nur bei einem erlaubten Landungsplatze anlanden.

Ebenso darf bei der Ausfuhr von ausgangszollpflichtigen, sowie von solchen Waaren, deren Ausfuhr nachgewiesen werden muß, die Ueberschreitung der Grenze in der Regel nur während der Tageszeit und nur auf einer Zollstraße stattfinden. Waaren des freien Verkehrs, welche keinem Ausgangszolle unterliegen, sind auch in verpacktem Zustande bei der Ausfuhr an die Innehaltung der Zollstraße und der Tageszeit nicht gebunden.

Als Tageszeit wird angesehen:

in den Monaten Januar und Dezember die Zeit von 7 Uhr Morgens bis 6 Uhr Abends;

in den Monaten Februar, Oktober und November die Zeit von 6 Uhr Morgens bis 6 Uhr Abends;

in den Monaten März, April, August und September die Zeit von 5 Uhr Morgens bis 8 Uhr Abends;

in den Monaten Mai, Juni und Juli die Zeit von 4 Uhr Morgens bis 10 Uhr Abends.

Eine Ausnahme leidet die Bestimmung, daß die Ueberschreitung der Grenze nur während der Tageszeit und nur auf einer Zollstraße erfolgen darf:

a) bei Fischerfahrzeugen, welche blos frische Erzeugnisse des Meeres einführen;

b) bei der Bergung von Strandgut;

c) wenn in besonderen Fällen die Erlaubniß des zuständigen Hauptzollamts oder Nebenzollamts vor dem Beginn des Transports ertheilt worden ist. Der Erlaubnißschein muß den Waarenführer, die Waare selbst, die Straße und Zeit, für welche er gültig ist, bezeichnen.

wprawdzie od cła, które atoli są tak opatrzone, iż ichż jakości nie można natychmiast rozpoznać, temu przez linią celną wolno wodą lub lądem wchodzić właściwie li porą dzienną i li na trakcie celnym (§. 17.), tudzież — z wyjątkiem nagłego niebezpieczeństwa lub wyższéj siły — przybijać do brzegu li przy dozwolonym placu do lądowania.

Tak samo przy eksporcie towarów, chu eksportowemu uległych, jako też takich, których eksport wykazanym być musi, może przebycie granicy właściwie li dzienną nastąpić porą i li na trakcie celnym. Towary wolnego handlu, nie ulegające chu wychodowemu, nie potrzebują ani nawet w opatrzeniu przy eksporcie trzymać się traktu celnego i pory dziennéj.

Za porę dzienną uważa się:

w miesiącach Styczniu i Grudniu czas od 7 godziny z rana do 6 godziny w wieczór;

w miesiącach Lutym, Październiku i Listopadzie czas od 6 godziny z rana do 6 godziny w wieczór;

w miesiącach Marcu, Kwietniu, Sierpniu i Wrześniu czas od 5 godziny z rana do 8 godziny w wieczór;

w miesiącach Maju, Czerwcu i Lipcu czas od 4 godziny z rana do 10 godziny w wieczór.

Wyjątku doznaje postanowienie, iż przebycie granicy może li dzienną nastąpić porą i li na trakcie celnym:

a) u łodzi rybackich, wprowadzających li świeże płody morskie;

b) przy ocalaniu rozbitych towarów;

c) jeżeli w szczególnych przypadkach właściwa komora główna lub przykomorek przed rozpoczęciem transportu udzieliły pozwolenie. Kwit legitymacyjny winien oznaczać konduktora towarów, towar samż, trakt i czas, na które jest ważnym.

Die Ueberschreitung der Grenze außerhalb der angegebenen Zeit ist ferner gestattet:

d) beim Transport auf den dem öffentlichen Verkehr dienenden Eisenbahnen;

e) beim Eingange und Ausgange, der seewärts erfolgt, oder von Ebbe und Fluth abhängig ist;

f) bei Waaren, welche mit den gewöhnlichen Fahrposten versendet werden, sowie bei Waaren, welche Reisende mit sich führen, mit Ausschluß der zum Handel bestimmten Waaren.

Rücksichtlich der Zeit, innerhalb deren Zollabfertigungen an der Grenze vorgenommen werden, gelten die Bestimmungen des §. 133.

Przebycie granicy okrom podanego czasu dozwoloném jest daléj:

d) przy transporcie kolejami żelaznemi, do publicznéj komunikacyi służącemi;

e) przy imporcie i eksporcie mającym miejsce od strony morza, lub zawisłym od przy — i odpływu morza;

f) u towarów, wysyłanych zwyczajnemi pocztami jezdnemi, jak niemniéj u towarów, które podróżni wiozą z sobą, wyjąwszy towary przeznaczone do handlu.

Pod względem czasu, w którym przedsiębiorą się ekspedycye celne na granicy, obowięzują postanowienia §. 133.

Deklaration — generelle und spezielle Deklaration.

§. 22.

Beim Eingange ist die Ladung zu deklariren. Die Deklarationen sind entweder generelle oder spezielle.

Die generelle Deklaration (Ladungsverzeichniß, Manifest), welche bei der Einfuhr auf Eisenbahnen und seewärts abzugeben ist, muß enthalten:

die Zahl der Wagen, aus denen der Transport besteht, bei Schiffen den Namen oder die Nummer des Schiffsgefäßes;

den Namen und Wohnort der Waarenempfänger;

die Zahl der Kolli, deren Verpackungsart, Zeichen und Nummern, sowie die allgemeine Bezeichnung der Gattung der geladenen Waaren;

beim Eingange auf den Eisenbahnen außerdem deren Bruttogewicht.

Deklaracya — jeneralna i specyalna deklaracya.

§. 22.

Przy wchodzie winien ładunek być deklarowanym. Deklaracye są już to jeneralne już specyalne.

Deklaracya jeneralna (spis ładunkowy, manifest), która zdaną być winna przy imporcie kolejami żelaznemi oraz od strony morza, zawierać winna:

liczby wozów, z których składa się transport, u okrętów nazwę lub numer nawy;

nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorcy towarów;

liczbę pak, sposobu opatrzenia, sygnaturę i numera, tudzież ogólne oznaczenie gatunku ładowanych towarów;

przy wchodzie kolejami żelaznemi nadto ichż wagę bruto.

Sie muß ferner mit der Versicherung der Richtigkeit der gemachten Angaben und der Unterschrift des Deklaranten versehen sein.

In der speziellen Deklaration, deren es in der Regel zur weiteren Abfertigung der eingegangenen Waaren, sowie beim Eingange auf anderen als den oben bezeichneten Verkehrswegen bedarf, ist außerdem anzugeben:

die Menge und Gattung der Waaren — bei verpackten Waaren für jedes Kollo — nach den Benennungen und Maaßstäben des Tarifs, sowie welche Abfertigungsweise begehrt wird.

Sind in einem Kollo Waaren zusammengepackt, welche verschiedenen Zollsätzen unterliegen, so muß in der speziellen Deklaration die Menge einer jeden Waarengattung nach dem Nettogewicht angegeben werden.

Die Deklarationen müssen in Deutscher Sprache abgefaßt und deutlich geschrieben sein. Auch dürfen sie weder Abänderungen noch Rasuren enthalten. Deklarationen, welche diesen Erfordernissen nicht entsprechen, können zurückgewiesen werden.

Die näheren Bestimmungen über den Umfang der Deklarationspflicht enthalten die Abschnitte VI. bis VIII.

§. 23.

Die Deklaration liegt dem Waarenführer ob. An Stelle desselben kann auch der Waarenempfänger die Gattung und Menge der Waaren mit der Angabe, welche Abfertigungsweise begehrt wird, speziell (§. 22.) deklariren.

Der Waarenführer, sowie der Waarenempfänger ist berechtigt, bei dem Grenzzollamte oder einem Amte im Innern, an welches die Waaren im Ansageverfahren (§. 33.) abgelassen sind, eine bereits abgegebene Deklaration, so lange die spezielle Revision noch nicht begonnen hat, zu vervollständigen oder zu berichtigen.

In gleicher Weise können die Angaben des Ladungsverzeichnisses (§. 63.) in Betreff der Gattung und des Gewichts der Waaren vervollständigt oder berichtigt werden.

Daléj opatrzoną ona być winna zapewnieniem dokładności zrobionych podań i podpisem deklaranta.

W deklaracyi specyalnéj, któréj po zwyczaj potrzeba ku dalszéj ekspedycyi wprowadzonych towarów, jako też przy imporcie innymi, aniżeli wyż oznaczonymi traktami komunikacyjnymi, winny nadto podane być:

ilość i gatunek towarów — u towarów zapakowanych, co do każdéj paki — według oznaczeń i miar Taryfy, tudzież jakiego rodzaju ekspedycyi się żąda.

Jeżeli w jednéj pace mieszczą się razem towary, które różnym ulegają pozycyom celnym, wówczas w specyalnéj deklaracyi podaną być winna ilość każdego gatunku towarów według wagi neto.

Deklaracye winny w niemieckim języku być zredagowane i wyraźnie pisane. Nie powinny one też zawierać ani zmian, ani wyskrobków. Deklaracye, nie odpowiadające tym wymaganiom, mogą zostać zwrócone.

Bliższe postanowienia co do rozmiaru obowiązku deklaracyjnego zawierają Rozdz. VI. do VIII.

§. 23.

Deklaracya należy do prowadnika towarów. W jéj miejsce może też odbiorca towarów deklarować specyalnie (§. 22.) gatunek i ilość towarów, z podaniem, jakiego się żąda rodzaju ekspedycyi.

Prowadnik towarów, niemniéj odbiorca towarów mocen jest, u komory granicznéj lub u urzędu w kraju, do którego towary w procedurze zapowiedniéj (§. 33.) spuszczono, zdaną już deklaracyą, dopóki specyalnéj nie rozpoczęto jeszcze rewizyi, uzupełnić lub sprostować.

W równéj mierze uzupełnione lub sprostowane być mogą deklaracye wykazu ładunkowego (§. 63.) we względzie gatunku i wagi towarów.

Die Berichtigung einer Deklaration über die mit Begleitschein I. (§. 33.) abgefertigten Waaren am Bestimmungsorte ist nur in der im §. 46. angegebenen Einschränkung zulässig.

§. 24.

Die Deklaration hat alle Theile der Ladung, mithin, wenn zollpflichtige Waaren mit zollfreien Gegenständen zusammen geladen sind, auch die letzteren zu umfassen.

Die Deklarationen über Waaren, welche in den freien Verkehr treten sollen, brauchen nur in einfacher Ausfertigung abgegeben zu werden. Sind die Waaren zur Weiterversendung unter Begleitscheinkontrole bestimmt, so kann für jede Waarenpost, über die ein besonderer Begleitschein auszustellen ist, eine zweifache Ausfertigung der Deklaration verlangt werden.

Bei Ladungen, von denen der Eingangszoll weniger als 3 Thaler beträgt, genügt die mündliche Angabe.

Werden statt einer Deklaration mehrere Theildeklarationen übergeben, so hat der Deklarant eine besondere schriftliche Versicherung beizufügen, daß die ganze Ladung richtig deklarirt sei.

Rücksichtlich der Deklarationen der Reisenden kommen die Bestimmungen im §. 92. zur Anwendung.

§. 25.

Die Ausfertigung der Deklaration kann durch den Waarenführer beziehungsweise Waarenempfänger selbst oder durch einen Bevollmächtigten erfolgen.

Ist der Waarenführer des Schreibens unkundig, und befindet sich kein Kommissionair (Zollabrechner) am Orte, so geschieht auf den Antrag des Waarenführers die Ausfertigung der Deklaration durch das Zollamt auf Grund der übergebenen Papiere oder der mündlichen Anzeige. Ebenso kann der Waarenführer die Ausfertigung von dem Zollamte

Sprostowanie deklaracyi co do towarów, ekspedyowanych za kwitem konwojowym I. (§. 33.), w miejscu przeznaczenia dozwolone jest li z ograniczeniem, w §. 46. podaném.

§. 24.

Deklaracya winna obejmować wszelkie części ładunku, zatém, jeżeli towary cłu ulegle są razem z przedmiotami wolnymi od cła ładowane, także i te ostatnie.

Deklaracye co do towarów, które we wolny przejść mają handel, potrzebują li w pojedynczém zdane być wygotowaniu. Jeżeli towary przeznaczone są do dalszego pod kontrolą kwitu konwojowego wysłania, może co do każdéj partyi towarów, na którą osobny wystawionym być ma kwit konwojowy, podwójnego żądać się wygotowania deklaracyi.

U ładunków, od których cło wchodowe wynosi niżéj 3 talarów, wystarcza deklaracya ustna.

W razie przedłożenia zamiast jednéj deklaracyi kilku deklaracyi cząstkowych, deklarant obowiązany jest dołączyć osobne piśmienne zaręczenie, iż cały ładunek rzetelnie deklarowany.

We względzie deklaracyi podróżnych znajdują zastósowanie postanowienia w §. 92.

§. 25.

Wygotowanie deklaracyi nastąpić może przez samego prowadnika towarów względnie odbiorcę towarów, lub przez pełnomocnika.

Jeżeli prowadnik towarów pisać nie umie i jeżeli nie ma w miejscu komisyonera (rachmistrza celnego), wówczas na wniosek prowadnika towarów wygotowanie deklaracyi ma miejsce przez komorę na mocy złożonych papierów lub deklaracyi ustnéj. Podobnież może prowadnik towarów żądać wygotowania przez

verlangen, wenn der Eingangszoll von der ganzen Ladung nicht über 10 Thaler beträgt.

Die vom Zollamte ausgefertigte Deklaration hat der Deklarant mit seiner Unterschrift oder seinem gewöhnlichen Handzeichen zu versehen, dessen Richtigkeit von einem zweiten Beamten oder einem Zeugen zu bescheinigen ist.

§. 26.

Der Deklarant haftet für die Richtigkeit der Deklaration auch in dem Falle, wenn dieselbe von einem Dritten in seinem Auftrage oder vom Zollamte gefertigt worden ist. Ebenso haftet der Waarenführer oder der Waarenempfänger für die Richtigkeit der etwa von ihm ergänzten oder berichtigten Deklaration.

Insoweit eine Berichtigung erfolgt ist, wird die ursprüngliche Deklaration als beseitigt angesehen.

§. 27.

Werden die Deklarationen nicht rechtzeitig (§§. 39. 63. 66. 75. und 81.) abgegeben, so werden die Waaren auf Kosten und Gefahr der Betheiligten unter amtlichen Gewahrsam oder amtliche Bewachung genommen.

Besitzt der Waarenführer keine Frachtbriefe oder andere über seine Ladung sprechende Papiere, oder nur solche, die zur Anfertigung der vorgeschriebenen Deklaration unzureichend sind, oder über deren Richtigkeit er Zweifel hegt, und ist ihm sonst die Ladung nicht genug bekannt, um die Deklaration zu fertigen oder fertigen zu lassen, und erfolgt auch nicht die Deklaration Seitens des Waarenempfängers, so hat der Waarenführer, wenn er nicht den höchsten Eingangszoll zu entrichten erbötig ist, in dem Abfertigungspapier oder besonders schriftlich oder zu Protokoll zu erklären, daß er außer Stande sei, eine zuverlässige Deklaration abzugeben und hiermit den Antrag auf Vornahme der amtlichen Revision zu verbinden. Es schreitet sodann die Zollbehörde zur speziellen Revision (§. 28.), deren Befund der Waarenführer, welcher für die richtige

komorę, jeżeli cło wchodowe od całego ładunku nie przechodzi 10 talarów.

Deklaracyą, wygotowaną przez komorę, winien deklarant opatrzyć swym podpisem lub swym zwyczajnym znakiem ręcznym, którego rzetelność winna być przez drugiego urzędnika lub przez świadka poświadczoną.

§. 26.

Deklarant odpowiada za rzetelność deklaracyi i w tym przypadku, gdyby ją była trzecia z jegoż polecenia osoba lub komora wygotowała. Tak samo prowadnik towarów lub odbiorca towarów odpowiedzialnym jest za rzetelność uzupełnionéj lub sprostowanéj na przypadek przezeń deklaracyi.

Jak dalece nastąpiło sprostowanie, pierwotna deklaracya uważa się za uchyloną.

§. 27.

Gdyby deklaracyi nie zdano wcześnie (§§. 39. 63. 66. 75. i 81.), natenczas towary na koszt i ryzyko interesentów wezmą się w urzędową aserwacyą lub pod urzędowy dozór.

Jeżeli prowadnik towarów nie posiada listów frachtowych lub innych co do ładunku jegoż opiewających papierów, albo li takie, które nie są wystarczające ku sporządzeniu przepisanéj deklaracyi, lub co do których rzetelnościby miał wątpliwość, i jeżeli zkąd innąd ładunku nie zna do tyle, aby deklaracyą mógł sporządzić lub sporządzić kazać, a gdyby deklaracya i z strony odbiorcy towarów nie nastąpiła — natenczas prowadnik towarów, jeżeli najwyższego cła wchodowego opłacić nie jest gotów, winien w papierze ekspedycyjnym lub osobno na piśmie lub do protokółu oświadczyć, iż nie jest w stanie dokładnéj zdać deklaracyi, dla czego o przedsięwzięcie urzędowéj wnosi rewizyi. Następnie władza celna przystępuje do szczegółowéj rewizyi (§. 28.), rezultat któréj

Stellung der Ladung zur Revision haftet, mit zu unterzeichnen hat. Der Waarenführer und der Empfänger müssen in diesem Falle sich gefallen lassen, daß die gehörig deklarirten Ladungen, auch wenn sie später eintreffen, in der Abfertigung vorgezogen werden und daß die Ladung inzwischen auf seine Kosten unter amtlicher Bewachung und Verschluß gehalten wird.

Revision — allgemeine und spezielle Revision.

§. 28.

Die Revision Seitens der Zollbehörde ist entweder eine allgemeine oder eine spezielle. Die erstere geschieht nur nach Zahl, Zeichen, Verpackungsart und Gewicht der Kolli ohne deren Eröffnung. Bei der speziellen Revision findet außerdem die Eröffnung der Kolli statt, um die Gattung und Menge der in denselben enthaltenen Waaren zu ermitteln.

Bruttogewicht — Tara — Nettogewicht.

§. 29.

Bei der speziellen Revision wird entweder nur das Bruttogewicht oder auch das Nettogewicht der Waaren ermittelt.

Unter Bruttogewicht wird das Gewicht der Waare in völlig verpacktem Zustande, mithin in ihrer gewöhnlichen Umgebung für die Aufbewahrung und mit ihrer besonderen für den Transport verstanden.

Das Gewicht der für den Transport nöthigen äußeren Umgebung wird Tara genannt.

Ist die Umgebung für den Transport und für die Aufbewahrung nothwendig dieselbe, wie es z. B. bei Syrup u. s. w. die gewöhnlichen Fässer sind, so ist das Gewicht dieser Umgebung die Tara.

Das Nettogewicht ist das Bruttogewicht nach Abzug der Tara. Die kleinen, zur unmittelbaren Sicherung der Waare nöthigen Umschließungen

prowadnik towarów — odpowiadający za rzetelne ładunku do rewizyi dostawienie — winien współpodpisać. Prowadnik towarów i odbiorca muszą w takim razie przystać na to, iżby ładunki, należycie deklarowane, choćby i późniéj nadeszły, były pierwéj ekspedyowane, oraz iżby ładunek tymczasem na jego koszt pod urzędową trzymany był strażą i zamknięciem.

Rewizya — powszechna i szczegółowa rewizya.

§. 28.

Rewizya ze strony władzy celnéj jest już to powszechną już szczegółową. Pierwsza ma miejsce li co do liczby, sygnatury, rodzaju opatrzenia i wagi pak, bez ichż otwierania. Przy rewizyi szczegółowéj ma nadto miejsce otwarcie pak, celem wypośrodkowania gatunku i ilości zawartych w nichż towarów.

Waga bruto — tara — waga neto.

§. 29.

Przy szczegółowéj rewizyi wyśledza się już to li waga bruto, już też waga neto towarów.

Przez wagę bruto rozumie się waga towaru w zupełnie zapakowanym stanie, zatém w zwyczajném jegoż opatrzeniu celem zachowania oraz w szczególném celem transportu.

Waga wymaganego celem transportu opatrzenia zewnętrznego zwie się tarą.

Jeżeli opatrzenie celem transportu i celem zachowania jest koniecznie to samo, jak niém np. u syropu i t. d. są zwyczajne fase, wówczas waga tegoż opatrzenia stanowi tarę.

Waga neto jest to waga bruto po strąceniu tary. Drobne, ku bezpośredniemu zabezpieczeniu towaru wymagane opatrzenia (flasze, pa-

(Flaschen, Papier, Pappe, Bindfaden u. dergl.) werden bei Ermittelung des Nettogewichts nicht in Abzug gebracht; ebensowenig, der Regel nach, Unreinigkeiten und fremde Bestandtheile, welche der Waare beigemischt sein möchten. Eine Ausnahme von letzterer Bestimmung findet rücksichtlich der zu Wasser eingegangenen Waaren in der Weise statt, daß, wenn in Folge von Havarie durch eingedrungenes Wasser oder andere fremde Bestandtheile das Gewicht der Waare vermehrt ist, bei der Verzollung ein dem Gewicht des Wassers ꝛc. entsprechender Abzug von dem vorgefundenen Gewicht der Waare zugestanden wird. — Auch ist es gestattet, die Waare unter amtlicher Aufsicht zu trocknen, worauf das nach der Trocknung vorgefundene Gewicht der Verzollung zu Grunde gelegt wird.

Welche Gegenstände nach dem Brutto- und welche nach dem Nettogewicht zu verzollen sind, bestimmt der Vereinszolltarif.

Es bleibt der Wahl des Zollpflichtigen überlassen, ob er bei Gegenständen, deren Verzollung nach dem Nettogewicht geschieht, die tarifmäßige Tara gelten, oder das Nettogewicht, entweder durch Verwiegung der Waare ohne die Tara oder der letzteren allein ermitteln lassen will. Bei Flüssigkeiten und anderen Gegenständen, deren Nettogewicht nicht ohne Unbequemlichkeit ermittelt werden kann, weil ihre Umgebung für den Transport und für die Aufbewahrung dieselbe ist, wird die Tara nach dem Vereinszolltarif berechnet und der Zollpflichtige hat kein Widerspruchsrecht gegen Anwendung desselben. Die Zollbehörde ist befugt, die Nettoverwiegung eintreten zu lassen, wenn eine von der gewöhnlichen abweichende Verpackungsart der Waaren oder eine erhebliche Entfernung von den im Vereinszolltarif angenommenen Tarasätzen bemerkbar wird.

Probeweise Revision.

§. 30.

Liegen spezielle Deklarationen über die Waaren (§. 22.) vor, so kann die Feststellung des zu entpier, tektura, nici i t. d.) nie strącają się przy wyśledzaniu wagi neto; podobnież, po zwyczaj, i nieczystości oraz obce przysady, jakieby się znajdować w towarze mogły. Wyjątek z pod tegoż ostatniego postanowienia ma miejsce we względzie wprowadzanych wodą towarów — w tym sposobie, iż, gdyby skutkiem hawaryi przez wdrążoną wodę lub inne obce przysady waga towarów się powiększyła, przy oclaniu dozwoli się odpowiednie wadze wody i t. d. strącenie z wyśledzonéj wagi towaru. — Dozwoloném też jest, towar pod dozorem urzędowym wysuszyć, po czém waga, wyśledzona po wysuszeniu, przyjmie się za podstawę przy ocleniu.

Jakie towary mają według wagi bruto a jakie według wagi neto być oclane, przepisuje związkowa Taryfa celna.

Pozostawia się do wyboru obowiązanego do opłaty cła, czyli u przedmiotów, oclenie których ma miejsce według wagi neto, chce, aby taryfową zastósowano tarę, lub czyli chce kazać wyśledzić wagę neto, bądź to za pomocą przeważenia towaru bez tary lub ostatniéj saméj. U płynów i innych przedmiotów, których waga neto nie da się bez niedogodności wyśledzić z powodu, iż ich opatrzenie celem transportu i celem zachowania jest to samo, tara oblicza się według związkowéj Taryfy celnéj a obowiązany do opłaty cła nie może protestować przeciw temu. Władza celna mocną jest, zarządzić zważenie neto, gdyby niezwykły sposób opatrzenia towarów lub znaczne dostrzeżono zboczenia od pozycyi tary, jakie w związkowéj przyjęte są Taryfie celnéj.

Rewizya na próbę.

§. 30.

Jeżeli istnieją szczegółowe deklaracye co do towarów (§. 22.), może ustanowienie mają-

richtenden Zolles oder die weitere Abfertigung auf Grund probeweiser Revisionen erfolgen, sofern sich bei denselben vollkommene Uebereinstimmung mit den Angaben der Deklaration herausstellt.

In dem Falle des §. 27. ist eine probeweise Revision ausgeschlossen.

Obliegenheiten des Zollpflichtigen.

§. 31.

Der Zollpflichtige hat die Waaren in solchem Zustande darzulegen, daß die Beamten die Revision, wie erforderlich, vornehmen können; auch muß er die dazu nöthigen Handleistungen nach der Anweisung der Beamten auf eigene Gefahr und Kosten verrichten oder verrichten lassen.

Die Ab- oder Ausladung darf erst erfolgen, nachdem das Zoll- oder Steueramt die Anweisung dazu ertheilt hat.

Behandlung der Waaren, welche in den freien Verkehr treten sollen.

§. 32.

Sollen die Waaren in den freien Verkehr treten, so erfolgt spezielle Revision (§§. 28—30.). Bei der Abfertigung an der Grenze oder bei einem Amte im Innern, auf welches die Waaren im Ansageverfahren (§. 33.) abgelassen sind, bilden stets, soweit nicht für havarirte Güter (§. 29.) eine Ausnahme nachgelassen ist, die ermittelte Menge und Beschaffenheit der Waare die Grundlage der Verzollung. Rücksichtlich der unter Begleitscheinkontrole abgefertigten Waaren kommen die Bestimmungen im §. 47. zur Anwendung.

Wünscht der Deklarant, daß die Ladung, oder ein Theil derselben, von der speziellen Revision befreit bleibe, so kann dem Antrage gegen Entrichtung des höchsten Zollsatzes im Tarif entsprochen werden, insofern nicht besonderer Verdacht vorhanden ist, daß eine Umgehung des Stückzolles oder die Uebertretung anderer Landesgesetze beabsichtigt werde, z. B. die Einbringung falscher Münzen

cego się opłacić cła lub dalsze odprawienie nastąpić na mocy rewizyi na próbę, skoroby się przy nich kompletna z deklaracyą wykazała zgodność.

W przypadku §. 27. nie ma miejsca rewizya na próbę.

Powinności obowiązanego do opłaty cła.

§. 31.

Obowiązany do opłaty cła winien towary w takim przedłożyć stanie, iżby urzędnicy rewizyą należycie przedsięwziąść mogli; winien on też potrzebne ku temu posługi ręczne na własne ryzyko i koszta wykonać sam lub dać wykonać, stósownie do instrukcyi urzędników.

Załadowanie lub wyładowanie nastąpić dopiero może, skoro urząd celny lub poborowy udzielił rozkaz do tego.

Traktowanie towarów, który we wolny przejść mają handel.

§. 32.

Jeżeli towary we wolny przejść mają handel, ma miejsce rewizya szczegółowa (§§. 28—30.). Przy odprawie na granicy lub na komorze w kraju, na którą towary w procedurze zapowiedniéj (§. 33.) spuszczono, tworzą zawsze wyśledzona ilość i jakość towarów podstawę oclenia, jak daleceby co do towarów dotkniętych hawaryą (§. 29.) nie był dozwolonym wyjątek. Co do towarów ekspedyowanych pod kontrolą kwitu konwojowego znajdują zastósowanie postanowienia §. 47.

Jeżeli deklarant życzy sobie, aby ładunek lub część jegoż, od rewizyi szczegółowéj zwolniono, można przychylić się do wniosku tego za opłatą najwyższéj w Taryfie pozycyi celnéj, chybaby szczególne miało miejsce podejrzenie, iż istnieje zamiar zdefraudowania cła od sztuki lub przestąpienia innych ustaw celnych np. wprowadzenia fałszywych monet i t. d., w któ-

u. s. w., in welchem Fall die Revision und, nach dem Befunde, die Beschlagnahme der betreffenden Gegenstände eintreten muß.

Behandlung der Waaren, welche an der Grenze auf ein Amt im Innern abgelassen oder durchgeführt werden sollen — Ansageverfahren — Begleitschein-Verfahren, Ladungsverzeichniß.

§. 33.

Sollen die Waaren unverzollt von dem Grenzzollamte auf ein zur weiteren zollamtlichen Abfertigung befugtes Amt im Innern, oder zur unmittelbaren Durchfuhr abgelassen werden, so geschieht dies entweder im Ansageverfahren (§§. 38. 52. und 83.), bei welchem die grenzzollamtliche Abfertigung — Deklaration und Revision — an das Amt im Innern verlegt, beziehungsweise der Wiederausgang der eingeführten Waaren lediglich durch amtliche Begleitung kontrolirt wird, oder es tritt die Abfertigung auf Ladungsverzeichniß oder Begleitschein ein. Die Begleitscheine bestehen in Begleitscheinen Nr. I. oder Nr. II. Die Begleitscheine Nr. I. und die denselben gleichgestellten amtlichen Bezettelungen, sowie die Ladungsverzeichnisse haben den Zweck, den richtigen Eingang der über die Grenze eingeführten Waaren am inländischen Bestimmungsorte oder die Wiederausfuhr solcher Waaren zu sichern. Begleitscheine Nr. II. dienen dazu, die Erhebung des durch spezielle Revision ermittelten Zollbetrages einem anderen Amte gegen Sicherheitsleistung zu überweisen.

Behandlung ausgehender ausgangszollpflichtiger Waaren.

§. 34.

Bei ausgehenden, einem Ausgangszolle unterliegenden Waaren geschieht die Ermittelung der Menge und Art derselben, sowie die Erhebung des Zolles nach der Wahl des Waarenführers entweder beim Grenzzollamte am Ausgangspunkte, oder bei einer dazu befugten Hebestelle im Innern mit Vorbehalt der Revision beim Grenzzollamte. Für den Eisenbahn- und Seeverkehr gelten besondere Vorschriften (§§. 71. und 88.).

rym to przypadku nastąpić powinna rewizya, a według rezultatu téjże, zabranie odnośnych przedmiotów.

Traktowanie towarów, które na granicy mają do komory w kraju być wyprawione lub przeprowadzone — procedura zapowiednia (deklaracyjna) — procedura na mocy kwitu konwojowego, wykaz ładunkowy.

§. 33.

Jeżeli towary mają bez oclenia z komory granicznéj wyprawione być do komory w kraju, upoważnionéj do dalszéj ekspedycyi urzędowocelnéj, albo do bezpośredniego przewozu, ma to miejsce bądź w procedurze zapowiedniéj (§§. 38. 52. i 83.) — przy któréj ekspedycya granicznéj komory celnéj (deklaracya i rewizya) przenosi się na komorę w kraju, resp. wychód znów napowrót wprowadzonych towarów jedynie za pomocą urzędowego kontroluje się konwoju — albo też ma miejsce odprawa na wykaz ładunkowy lub kwit konwojowy. Kwity konwojowe są kwitami konwojowymi No. I. lub No. II. Kwity konwojowe No. I. i równające się im się cedały urzędowe, niemniéj wykazy ładunkowe mają na celu zabezpieczenie należytego przybycia wprowadzonych granicą towarów na miejscu przeznaczenia w kraju lub wywozu znów napowrót towarów takich. Kwity konwojowe No. II. służą do tego, aby pobranie wyśledzonego za pomocą szczegółowéj rewizyi cła innéj poruczyć za kaucyą komorze.

Traktowanie towarów wychodzących, cłu wychodowemu uległych.

§. 34.

U towarów wychodzących, cłu wychodowemu uległych, wyśledzenie ilości i gatunku, jako też pobranie cła ma miejsce, do wyboru prowadnika towarów, bądź to na komorze granicznéj u punktu wyjścia, lub u upoważnionego ku temu urzędu poborowego w kraju, z zastrzeżeniem rewizyi na komorze granicznéj. Co do komunikacyi kolejami żelaznemi i morzem obowiązują osobne przepisy (§§. 71. i 88.).

Verschiedenheit des Abfertigungsverfahrens je nach der Art des Einganges und Ausganges.

§. 35.

Die näheren Bestimmungen über das bei der Waaren-Ein-, Aus- und Durchfuhr zu beobachtende Verfahren richten sich darnach, ob der Ein- und Ausgang auf Landstraßen, Flüssen und Kanälen, oder auf Eisenbahnen oder seewärts stattfindet.

VI. Bestimmungen über die Waaren-Einfuhr, Ausfuhr und Durchfuhr auf Landstraßen, Flüssen und Kanälen.

A. Waaren-Eingang.

Verhalten beim Eingang über die Grenze.

§. 36.

Der Weg von der Zolllinie bis zum Grenzzollamte muß auf der Zollstraße ohne Abweichung und willkürlichen Aufenthalt und ohne daß die Ladung eine Veränderung erleidet, fortgesetzt werden.

Anmeldung bei dem Grenzzollamte oder den Ansageposten.

§. 37.

Bei dem Grenzzollamte hat der Waarenführer seine sämmtlichen, die Ladung betreffenden Papiere zu übergeben.

§. 38.

Wo zwischen der Grenze und dem Grenzzollamte ein Ansageposten errichtet ist, hat der Waarenführer seine Papiere über die Ladung bei letzterem abzugeben. Die Papiere werden in Gegenwart des Waarenführers eingesiegelt, an das Grenzzollamt adressirt und einem Grenzaufseher überliefert, welcher das Fuhrwerk oder Schiffsgefäß zum Grenzzollamte begleitet.

Rozmaitość procedury ekspedycyjnéj stósownie do rodzaju wchodzenia i wychodzenia.

§. 35.

Bliższe postanowienia co do procedury przestrzegać się mającéj przy imporcie, wywozie i przewożeniu towarów, stosują się do tego, czy towary wchodzą lub wychodzą traktami lądowymi, rzekami i kanałami, lub kolejami żelaznemi albo od strony morza.

VI. Postanowienia co do importu, eksportu i przewozu towarów traktami lądowymi, rzekami i kanałami.

A. Import towarów.

Procedura przy wchodzeniu granicą.

§. 36.

Podróż od linii celnéj aż do granicznéj komory celnéj winna kontynuowaną być na drodze celnéj bez zbaczania i samowolnego się zatrzymywania oraz bez zmiany ładunku.

Deklaracya na komorze granicznéj lub u urzędu meldunkowego.

§. 37.

Na komorze granicznéj winien prowadnik towarów oddać wszelkie papiery swe, ładunku dotyczące.

§. 38.

Gdzie pomiędzy granicą a komorą celną urządzony jest urząd meldunkowy, tam prowadnik towarów winien swe papiery co do ładunku oddać u ostatniego. Papiery opieczętują się w przytomności prowadnika towarów, zaadresują do komory granicznéj i oddadzą strażnikowi granicznemu, który towarzyszyć będzie furze lub statkowi do komory granicznéj.

Verfahren, wenn die Waaren an der Grenze in den freien Verkehr treten sollen.

§. 39.

Sollen die Waaren an der Grenze in den freien Verkehr treten, so sind dieselben unmittelbar nach der Ankunft dem Grenzzollamte nach Maaßgabe der Bestimmungen in den §§. 22. ff. speziell zu deklariren, sofern nicht nach §. 27. der Antrag auf Vornahme der amtlichen Revision gestellt wird. Es findet demnächst spezielle Revision (§§. 28. bis 30.) und gegebenen Falles Erhebung des Eingangszolles (§. 32.) statt.

Ueber den entrichteten Eingangszoll wird von der Zollbehörde eine Quittung ertheilt.

Der Deklarant haftet für die Richtigkeit der Deklaration sowohl hinsichtlich der Zahl und Art der Kolli, als hinsichtlich der Menge und der Gattung der Waaren. Es sollen indeß Abweichungen von dem deklarirten Gewicht, welche bei der Revision sich herausstellen, straffrei gelassen werden, wenn der Unterschied zehn Prozent des deklarirten Gewichts der einzelnen Kolli oder der in einem Kollo zusammengepackten verschieden tarifirten Waaren oder einer zusammen abgefertigten gleichnamigen Waarenpost nicht übersteigt.

Procedura, jeżeli towary na granicy we wolny przejść mają handel.

§. 39.

Jeżeli towary na granicy we wolny przejść mają handel, winny one bezpośrednio po przybyciu być komorze granicznéj w miarę postanowień w §§. 22. sq. szczegółowo zadeklarowane, chybaby według §. 27. stawiono wniosek o przedsięwzięcie urzędowéj rewizyi. Następnie ma miejsce szczegółowa rewizya (§§. 28. do 30.) a w danym razie pobranie cła wchodowego (§. 32.).

Na uiszczone cło wchodowe udziela kwit władza celna.

Deklarant odpowiada za rzetelność deklaracyi tak pod względem liczby i gatunku pak, jako też ilości i gatunku towarów. Jednakowoż dyferencye od deklarowanéj wagi, jakieby się przy rewizyi wykazały, nie mają ulegać karze, skoro różnica nie przechodzi dziesięciu procent deklarowanéj wagi pojedynczych pak lub zapakowanych w jednéj pace towarów różnie utaryfowanych, albo jednéj, razem odprawionéj równorodnéj pozycyi towarów.

Niederlegung beim Grenzeingangsamte.

§. 40.

Die Waaren können bei dem Eingangsamte niedergelegt werden, wenn der Ort das vollständige Niederlagerecht (§. 97.) hat, oder sich eine beschränkte Niederlage (§. 105.) daselbst befindet.

Das Abfertigungsverfahren wird durch das für die betreffende Niederlage erlassene Regulativ (§. 106.) bestimmt.

Złożenie na granicznym urzędzie wchodowym.

§. 40.

Towary mogą na urzędzie wchodowym zostać złożone, jeżeli miejsce posiada zupełne prawo składu (§. 97.), lub jeżeli się tamże ograniczony skład znajduje (§. 105.).

Procedura ekspedycyjna wyznacza się regulaminem wydanym dla odnośnego składu (§. 106.).

Verfahren, wenn die Waaren von der Grenze auf ein Amt im Innern oder zur Durchfuhr abgelassen werden sollen — Begleitschein I.

§. 41.

Sollen die Waaren unverzollt einer Hebestelle im Innern zur schließlichen zollamtlichen Abfertigung

Procedura, jeżeli towary z granicy wyprawione być mają do urzędu w kraju lub do przewozu — kwit konwojowy I.

§. 41.

Jeżeli towary mają bez oclenia być komorze w kraju do stanowczéj przekazane od-

überwiesen werden, oder zur unmittelbaren Durchfuhr gelangen, so ist die Ladung speziell zu deklariren. Bei einer und derselben Post gleichartiger Waaren braucht das Gewicht in der Deklaration nur summarisch angegeben zu werden.

Die Revision Seitens des Abfertigungsamtes ist eine allgemeine, insofern nicht besondere Gründe eine Ausnahme erfordern, oder die Betheiligten selbst die spezielle Revision beantragen. Es tritt sodann in der Regel amtlicher Verschluß der Waare und die Ertheilung eines Begleitscheins I. ein, welcher ein Verzeichniß der Waaren, auf die er lautet, nach Maaßgabe der vorhandenen Deklaration oder des Revisionsbefundes, die Zahl der Kolli und deren Bezeichnung, die Art des angelegten amtlichen Verschlusses, den Namen und Wohnort der Waarenempfänger, das Erledigungsamt, sowie den Zeitraum enthalten muß, innerhalb dessen der Beweis der erreichten Bestimmung zu führen ist.

Die Feststellung des Gewichts kann ausnahmsweise in Fällen des Bedürfnisses durch Probeverwiegungen erfolgen, wenn sich bei den einzelnen zur Verwiegung gelangenden Kolli keine Abweichungen ergeben, welche zwei Prozent des deklarirten Gewichts überschreiten.

Bei eingehenden Schiffs- oder Wagenladungen, bei welchen die Revision ohne vorherige Ausladung nicht ausführbar ist, soll der Begleitschein ohne vorgängige Revision auf Grund der abgegebenen Deklaration ausgefertigt werden, sofern amtliche Begleitung eintritt oder ein sichernder Verschluß angelegt werden kann.

Auf den Antrag der Betheiligten kann die Abfertigung auch solcher Waaren auf Begleitschein I. erfolgen, welche nach der Deklaration zollfrei sind.

§. 42.

Liegt keine vollständige spezielle Deklaration (§. 22.) vor, so sind in der Regel die Waaren bei dem Grenzzollamte der speziellen Revision zu unterwerfen. Es kann jedoch, im Fall die Deklaration nur insofern mangelhaft ist, daß die Gattung der

prawy celnéj, lub jeżeli do bezpośredniego idą przewozu, winien ładunek być szczegółowo deklarowanym. U jednéj i téjż saméj pozycyi równorodnych towarów potrzebuje w deklaracyi waga być li sumarycznie podaną.

Rewizya ze strony urzędu ekspedycyjnego jest ogólną, jeżeli szczególne powody nie wymagają wyjątku, lub sami interesenci szczegółowéj nie żądają rewizyi. W takim razie ma miejsce po zwyczaj urzędowe zamknięcie towaru i udzielenie kwitu konwojowego I., który zawierać winien spis towarów, na które opiewa — w miarę istniejącéj deklaracyi lub rezultatu rewizyjnego — liczbę pak i ich sygnaturę, sposób przyłożonego urzędowego zamknięcia, nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorców towarów, urząd załatwiający, wreszcie przeciąg czasu, w którym złożyć się winien dowód osiągnionego przeznaczenia.

Sprawdzenie wagi może wyjątkowym sposobem w przypadkach potrzeby nastąpić za pomocą przeważenia na próbę, gdyby się u pojedynczych przeważających się pak nie wykazywały dyferencye, przechodzące dwa procent deklarowanéj wagi.

U wchodzących ładunków okrętowych lub wozowych, u których rewizya bez poprzedniego nie jest wykonalną wyładowania, ma kwit konwojowy być bez poprzedniéj rewizyi wygotowanym na mocy zdanéj deklaracyi, skoro ma miejsce urzędowy konwój lub bezpieczne przyłożoném być może zamknięcie.

Na wniosek interesentów może ekspedycya i takich towarów na kwit konwojowy I. nastąpić, które według deklaracyi są od cła wolne.

§. 42.

Jeżeli nie złożono zupełnéj deklaracyi szczegółowéj (§. 22.), mają po zwyczaj towary na komorze granicznéj szczegółowéj poddane być rewizyi. Jednakowoż w przypadku, żeby deklaracya była li dla tego niedostateczną, iż ga-

Waaren nur allgemein nach ihrer sprachgebräuchlichen oder handelsüblichen Benennung bezeichnet worden oder die Angabe des Nettogewichts bei den in einem Kollo zusammenverpackten verschieden tarifirten Waaren fehlt, hierüber hinweggesehen werden und die Abfertigung auf Begleitschein I. ohne vorherige spezielle Revision erfolgen, wenn ein sichernder Verschluß angelegt werden kann oder Begleitung von der Behörde angeordnet wird.

Amtlicher Verschluß.

§. 43.

In der Regel tritt Kolloverschluß ein. Es kann indeß statt desselben nach dem Ermessen des Abfertigungsamtes der Verschluß des Wagens oder des Schiffsgefäßes eintreten (§§. 94. bis 96.).

Bei speziell revidirten Waaren kann von der Anlegung eines amtlichen Verschlusses, wenn die Betheiligten dieselbe nicht selbst beantragen, abgesehen werden, sofern eine Vertauschung der Waare nach deren Beschaffenheit auf dem Transporte nicht zu besorgen ist.

Verpflichtungen des Begleitschein-Extrahenten.

§. 44.

Derjenige, auf dessen Verlangen ein Begleitschein I. ausgestellt wird (Extrahent des Begleitscheins), übernimmt mit der Unterzeichnung desselben die Verpflichtung, die im Begleitschein bezeichneten Waaren in unveränderter Gestalt und Menge in dem bestimmten Zeitraume und an dem angegebenen Orte zur Revision und weiteren Abfertigung zu stellen, ingleichen die Verbindlichkeit, für den Betrag des Eingangszolles von diesen Waaren und wenn die Art derselben durch spezielle Revision nicht festgestellt worden, beziehungsweise wenn es sich um Gegenstände handelt, welche nach der Deklaration zollfrei sind, für den Betrag des Zolles nach dem höchsten Erhebungssatz des Tarifs zu haften.

tunek towarów oznaczono li powszechnie według używanéj w języku lub handlu nazwy, lub iż brakuje podania wagi neto u zapakowanych w jednéj pace towarów, różnie utaryfowanych — można pominąć te braki i ekspedycyą na kwit konwojowy I. bez poprzedniéj uskutecznić rewizyi, jeżeli bezpieczne przyłożone być może zamknięcie, lub jeżeli władza zarządziła konwój.

Urzędowe zamknięcie.

§. 43.

Po zwyczaj ma miejsce zamknięcie pak. Jednakowoż może zamiast niego, według uznania urzędu ekspedycyjnego, nastąpić i zamknięcie woza lub statku (§§. 94. do 96.).

U towarów, rewidowanych szczegółowo, można abstrahować od przyłożenia urzędowego zamknięcia, jeżeli go interesenci sami nie żądają, i gdyby nie potrzeba obawiać się przemiany towaru co do jegoż jakości na transporcie.

Powinności extrahenta kwitu konwojowego.

§. 44.

Ten, na żądanie którego kwit konwojowy I. się udziela (extrahent kwitu konwojowego), przejmuje z podpisaniem onegoż obowiązanie dostawienia oznaczonych w kwicie konwojowym towarów w niezmienionym kształcie i ilości w przepisanym czasie i na podaném miejscu — do rewizyi i dalszéj ekspedycyi, niemniéj obowiązanie odpowiadania za kwotę cła wchodowego od towarów tychże, a jeżeli ichż gatunku za pomocą szczegółowéj nie sprawdzono rewizyi, względnie, jeżeli chodzi o przedmioty, które podług deklaracyi są wolne od cła — za kwotę cła według najwyższéj pozycyi pobierczéj Taryfy.

Der Waarenführer hat die Waaren unverändert ihrer Bestimmung zuzuführen und dem Amte, von welchem die Schlußabfertigung zu bewirken ist, unter Vorlegung des Begleitscheins zu gestellen, auch bis dahin den etwa angelegten amtlichen Verschluß unverletzt zu erhalten.

Sicherstellung des Zolles.

§. 45.

Für den Eingangszoll muß entweder durch Pfandlegung oder durch einen sicheren Bürgen, der sich als Selbstschuldner verpflichtet und den bürgschaftlichen Rechtsbehelfen entsagt, Sicherheit bestellt werden.

Die Pfandlegung oder Bürgschaft muß, wenn die Waarengattung ermittelt ist, auf den zu berechnenden Betrag des Eingangszolles, sonst aber auf den höchsten Zollsatz gerichtet werden.

Das Abfertigungsamt ist befugt, bekannte sichere Waarenführer, sowohl In- als Ausländer, von der Sicherheitsbestellung zu entbinden.

Nachweis der Erfüllung der Verpflichtungen des Begleitschein-Extrahenten.

§. 46.

Die im Begleitschein I. übernommenen Verpflichtungen erlöschen nur dann, wenn durch das darin bestimmte Amt bescheinigt wird, daß diesen Obliegenheiten völlig genügt sei, worauf sodann die Löschung der geleisteten Sicherheit oder Bürgschaft erfolgt. Auf den Antrag des Waarendisponenten kann der Begleitschein von dem Empfangsamte auch einem anderen dazu befugten Amte zur Erledigung überwiesen werden.

Die Angaben des Begleitscheins hinsichtlich der Gattung und des Nettogewichts der Waaren können von dem Waarenführer oder dem Waarenempfänger

Prowadnik towarów obowiązany jest towary niezmiennie na miejsce przeznaczenia doprowadzić i urzędowi, który stanowczą uskutecznia ekspedycyą, takowe, za przedłożeniem kwitu konwojowego, dostawić, niemniéj też aż do téj chwili przyłożone jakowe zamknięcie urzędowe zachować nienaruszone.

Zabezpieczenie cła.

§. 45.

Za cło wchodowe stawioném być winno bezpieczeństwo bądź to złożeniem fantu, bądź pewnym poręczycielem, któryby się jako samodłużnik zobowiązał i ekscepcyi rękojemczych zrzekł.

Złożenie fantu resp. rękojmia skierowane być winny na mającą się obliczyć kwotę cła wchodowego, skoro gatunek towaru wyśledzono, w innym zaś razie, na najwyższą pozycyą celną.

Urząd ekspedycyjny mocen jest, znanych niezawodnych prowadników towarów, tak krajowców, jako też cudzoziemców, zwolnić od stawienia kaucyi.

Dowód dopełnienia powinności extrahenta kwitu konwojowego.

§. 46.

Obowiązania przejęte w kwicie konwojowym I. upadają li wtenczas, skoro wyznaczony w nim urząd poświadczył, iż obowiązań tychż zupełnie dopełniono, poczém ma miejsce ekstabulacya stawionéj kaucyi lub rękojmi. Na wniosek dysponenta towarów może kwit konwojowy być przez urząd odbiorczy i innemu upoważnionemu do tego przekazanym do załatwienia urzędowi.

Deklaracye kwitu konwojowego co do gatunku i wagi neto towarów mogą przez prowadnika towarów, lub odbiorcę towarów

am Bestimmungsorte, so lange eine spezielle Revision noch nicht stattgefunden hat, ergänzt oder berichtigt werden.

Rücksichtlich der Haftung für die berichtigte Deklaration, sowie rücksichtlich der Folgen einer Berichtigung gelten die Bestimmungen im §. 26.

Zollpflichtiges Gewicht.

§. 47.

Das beim Eingange ermittelte und im Begleitschein angegebene Gewicht der Waaren wird in der Regel der Verzollung oder weiteren Abfertigung zu Grunde gelegt, unbeschadet der näheren Untersuchung, welche wegen etwa vorgekommener Irrthümer in der Abfertigung oder wegen versuchter Zolldefraudation einzuleiten ist, wenn sich bei der am Bestimmungsorte veranlaßten abermaligen Verwiegung Abweichungen von dem beim Eingange ermittelten Gewicht ergeben.

Es wird indeß von dem Mindergewicht, welches sich bei den unter amtlichem Verschluß oder unter Begleitung abgelassenen Waaren am Bestimmungsorte gegen das beim Eingange ermittelte Gewicht herausstellt, kein Eingangszoll erhoben, vielmehr bildet das vorgefundene Gewicht die Grundlage der Verzollung oder weiteren Abfertigung, sofern der amtliche Verschluß unverletzt befunden wird und anzunehmen ist, daß das Mindergewicht lediglich durch natürliche Einflüsse herbeigeführt worden sei, namentlich kein Grund zu dem Verdachte vorliegt, daß ein Theil der Waare heimlich entfernt worden.

Unter den gleichen Voraussetzungen wird auch von der Erhebung des Eingangszolles für das Mindergewicht abgesehen, welches sich etwa bei den zum Durchgange abgefertigten Waaren beim Ausgangsamte gegen das im Begleitschein angegebene Gewicht herausstellt.

Ist beim Eingangsamte nur eine probeweise Verwiegung erfolgt (§. 41.), so gilt rücksichtlich der

w miejscu przeznaczenia, dopóki jeszcze szczegółowa nie nastąpiła rewizya, być uzupełnione lub sprostowane.

We względzie odpowiadania za sprostowaną deklaracyą, jako też we względzie skutków sprostowania, obowięzują postanowienia w §. 26.

Waga cła ulegająca.

§. 47.

Waga towarów, przy wchodzeniu wyśledzona i w kwicie konwojowym podana, przyjmuje się po zwyczaj za podstawę przy oclaniu lub dalszéj odprawie, bez ujmy co do bliższéj rewizyi, jakaby z powodu zaszłych jakowych błędów w ekspedycyi lub z powodu usiłowanéj defraudacyi celnéj musiała być spowodowaną, gdyby się przy przedsięwziętém w miejscu przeznaczenia powtórném przeważeniu wykazały zboczenia od wagi, przy wchodzeniu wyśledzonéj.

Jednakowoż od niższéj wagi, jakaby się u towarów wyprawionych pod urzędowém zamknięciem lub pod konwojem, wykazała w miejscu przeznaczenia względem wagi, wyśledzonéj przy wchodzeniu — nie pobierze się cła wchodowego, raczéj wyśledzona waga, tworzyć ma podstawę oclenia lub dalszéj odprawy, skoro urzędowe zamknięcie znaleziono nietkniętém i gdyby wypadało przyjąć, iż dyferencya wagi jest czystym skutkiem naturalnych wpływów, zwłaszcza zaś nie ma powodu podejrzenia, iż część towarów tajemnie uprzątnięto.

Pod równemi przypuszczeniami nie pobiera się cła wchodowego i od ubytku wagi, jakiby się u odprawionych do przejścia towarów mógł na komorze wychodowéj wykazać w obec wagi, w kwicie konwojowym podanéj.

Jeżeli na komorze wchodowéj miało miejsce przeważenie li na próbę (§. 41.), wówczas

nicht verwogenen Kolli das deklarirte Gewicht als das ermittelte.

Hat beim Eingangsamte überhaupt keine Verwiegung stattgefunden (§. 41.), so bildet das am Bestimmungsorte festgestellte Gewicht die Grundlage der Verzollung oder weiteren Abfertigung, sofern der Verschluß unverletzt befunden und nicht durch Umstände der Verdacht begründet wird, daß eine heimliche Entfernung von Waaren stattgefunden habe. In diesem Falle kann, nach dem Ergebniß der anzustellenden Erörterungen, das deklarirte Gewicht der Verzollung oder weiteren Abfertigung zu Grunde gelegt werden.

Zollerlaß für die auf dem Transport zu Grunde gegangenen oder in verdorbenem oder zerbrochenem Zustande ankommenden Waaren.

§. 48.

Wenn auf Begleitschein I. abgefertigte Waaren erweislich auf dem Transporte durch Zufall zu Grunde gegangen sind, so tritt ein Zollerlaß ein.

Ferner bleibt, sofern der angelegte amtliche Verschluß unverletzt befunden wird, oder amtliche Begleitung stattgefunden hat, der Eingangszoll unerhoben, wenn die Gegenstände, welche unter amtlichem Verschluß oder amtlicher Begleitung abgefertigt worden sind, am Bestimmungsorte in verdorbenem oder in zerbrochenem Zustande ankommen. Die in verdorbenem Zustande ankommenden Gegenstände müssen unter amtlicher Aufsicht vernichtet werden. Die zerbrochen ankommenden Gegenstände sind unter Aufsicht der Zollbehörde nöthigenfalls so zu zerstören, daß sie völlig unbrauchbar werden.

Verzögerung des Transports.

§. 49.

Sollten Naturereignisse oder Unglücksfälle bei dem Transporte innerhalb des Vereinsgebiets den Waarenführer verhindern, seine Reise fortzusetzen und den Bestimmungsort in dem durch den Begleitschein festgesetzten Zeitraume zu erreichen, so ist

co do nie przeważonych pak waga deklarowana uważa się za wagę wyśledzoną.

Jeżeli na komorze wchodowéj nie nastąpiło zgoła przeważenie (§. 41.), wówczas waga sprawdzona w miejscu przeznaczenia tworzy podstawę oclenia lub dalszéj ekspedycyi, skoro zamknięcie znaleziono nietkniętém i skoro okoliczności nie uzasadniają podejrzenia, iż towary tajemnie uprzątnięto. W przypadku takim może, stósownie do rezultatu mających się zarządzić śledzeń, deklarowana waga przyjętą być za podstawę oclenia lub dalszéj ekspedycyi.

Remisya cła za towary, które na transporcie uległy zniszczeniu, lub które przybywają w stanie zepsutym albo złamanym.

§. 48.

Jeżeli towary odprawione na kwit konwojowy I. dowodnie na transporcie przez przypadek uległy zniszczeniu, ma miejsce remisya cła.

Daléj, jeżeli przyłożone zamknięcie urzędowe znaleziono nietkniętém, lub jeżeli miał miejsce urzędowy konwój, nie pobiera się cła wchodowego, skoro przedmioty ekspedyowane pod urzędowém zamknięciem lub urzędowym konwojem, przybyły na miejsce przeznaczenia w stanie zepsutym lub złamanym. Towary przybyłe w stanie zepsutym muszą pod urzędową kontrolą zostać zniszczone. Towary złamane winny pod kontrolą władzy celnéj zostać w razie potrzeby o tyle zniszczone, iżby się stały całkiem do użytku niezdatne.

Przewłoka w transporcie.

§. 49.

Gdyby zdarzenia elementarne lub wypadki przy transporcie w obwodzie związkowym były przeszkodą prowadnikowi towarów w kontynuacyi podróży i osiągnięciu miejsca przeznaczenia w ustanowionym w kwicie kon-

er verpflichtet, dem nächsten Zoll- oder Steueramte Anzeige davon zu machen, welches entweder den Aufenthalt auf dem Begleitschein bezeugen, oder, wenn die Fortsetzung der Reise ganz unterbleibt, die Waaren unter Aufsicht nehmen muß.

Veränderte Bestimmung oder Theilung der Ladung.

§. 50.

Wenn eine Waarenladung, über welche ein Begleitschein ertheilt worden ist, eine andere Bestimmung erhält, so hat der Waarenführer den Begleitschein bei dem nächsten Zoll- oder Steueramte abzugeben, welches den Begleitschein mit dem erforderlichen Vermerk über den veränderten Bestimmungsort und Empfänger versieht.

Soll eine auf Begleitschein I. abgefertigte Ladung unterwegs getheilt werden, so sind die Waaren dem nächsten Hauptzoll- oder Hauptsteueramte oder einem zur Ausstellung von Begleitscheinen befugten Zoll- oder Steueramte vorzuführen, welches auf diesfälligen Antrag neue Begleitscheine ausfertigt, nachdem die Theilung der Ladung unter amtlicher Aufsicht erfolgt ist.

Die Theilung darf sich auch auf den Inhalt einzelner Kolli erstrecken.

Begleitscheine II.

§. 51.

Soll nach dem Antrage des Deklaranten die Erhebung des durch spezielle Revision ermittelten Eingangszolles bei einem anderen dazu befugten Amte erfolgen, so geschieht dies durch Ertheilung eines Begleitscheins II., welcher die Menge und Gattung der Waaren nach den Ergebnissen der Revision, den Namen und Wohnort des Waarenempfängers, den Betrag des gestundeten Eingangszolles, wo derselbe zu entrichten, ob und welche Sicherheit geleistet, was wegen Vorlegung des Begleitscheins zu erfüllen ist, sowie den Zeitraum enthält, innerhalb dessen der Beweis der erfolgten Zollentrichtung geführt werden muß.

wojowym — terminie, obowiązanym on jest, donieść o tém najbliższemu urzędowi celnemu resp. poborowemu, który zwłokę już to na kwicie konwojowym zaatestować, już też, gdyby kontynuacyi podróży całkiem zaniechano, towary pod dozór wziąść winien.

Zmienione przeznaczenie lub podział ładunku.

§. 50.

Gdyby ładunek towarów, na który kwit konwojowy udzielono, inne otrzymał przeznaczenie, prowadnik towarów obowiązanym jest kwit konwojowy oddać na najbliższym urzędzie celnym lub poborowym, który go opatrzy wymaganym przypiskiem co do zmienionego miejsca przeznaczenia i odbiorcy.

Jeżeli ładunek, odprawiony na kwit konwojowy I., ma w podróży zostać podzielonym, natenczas towary przedłożone być muszą najbliższemu głównemu urzędowi celnemu lub głównemu urzędowi poborowemu, albo upoważnionemu do wystawiania kwitów konwojowych urzędowi celnemu resp. poborowemu, który na odnośny wniosek nowe kwity konwojowe wygotuje, skoro podział towarów pod urzędową nastąpił kontrolą.

Podział rozciągać się może i na treść pojedynczych pak.

Kwity konwojowe II.

§. 51.

Jeżeli według wniosku deklaranta pobranie wyśledzonego szczegółową rewizyą cła wchodowego ma u innego nastąpić urzędu, ku temu upoważnionego, wówczas uskutecznia się to udzieleniem kwitu konwojowego II., który zawiera ilość i gatunek towarów według rezultatów rewizyi, nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorcy towarów, kwotę kredytowanego cła wchodowego, gdzie takowe ma być opła-

Begleitscheine II. werden jedoch nur dann ausgestellt, wenn der Eingangszoll von den Waaren, für welche der Begleitschein begehrt wird, fünf Thaler oder mehr beträgt.

Anfageverfahren.

§. 52.

Mit Genehmigung der obersten Landes-Finanzbehörde kann auf solchen Strecken, wo es im Bedürfniß des Verkehrs liegt, und amtliche Begleitung zulässig erscheint, die Ablassung der Waaren von dem Grenzzollamte auf ein zur weiteren zollamtlichen Abfertigung befugtes Amt im Innern im Wege des Anfageverfahrens erfolgen. Die Abfertigung findet in diesem Falle nach Maaßgabe der Bestimmung im §. 38. statt.

B. Unmittelbare Durchfuhr:

a. von ausgangszollpflichtigen Waaren;

§. 53.

Werden Waaren, welche mit einem Ausgangszoll belegt sind, zur unmittelbaren Durchfuhr deklarirt, so unterbleibt, sofern dieselben beim Eingange speziell revidirt werden, die Begleitschein-Ausfertigung.

Statt derselben wird in dem Duplikat der Deklaration angegeben, daß und wie die Waaren unter Verschluß gesetzt worden sind und innerhalb welcher Frist und über welches Zollamt der Wiederausgang derselben erfolgen dürfe.

b. auf kurzen Straßenstrecken.

§. 54.

Auf kurzen durch das Vereinsgebiet führenden Straßen können nach Maaßgabe der von der obersten

coném, czyli i jaką stawiono kaucyą, czego dopełnić się ma we względzie przedłożenia kwitu konwojowego, wreszcie przeciąg czasu, w którym dostawionym być winien dowód, iż cło opłacono.

Kwity konwojowe II. atoli wystawiają się li wtenczas, jeżeli cło wchodowe od towarów, dla których żąda się kwitu konwojowego, wynosi pięć talarów lub więcéj.

Procedura zapowiednia (deklaracyjna).

§. 52.

Za zezwoleniem naczelnéj władzy skarbowéj kraju może po takich przestrzeniach, gdzie to leży w potrzebie obrotu, i gdzie urzędowy konwój dozwolony, wyprawienie towarów z granicznéj komory celnéj do upoważnionego ku dalszéj ekspedycyi celnéj — urzędu w kraju, nastąpić w drodze procedury zapowiedniéj. Ekspedycya w przypadku takim ma miejsce w miarę postanowienia w §. 38.

B. Bezpośredni przewóz:

a. towarów uległych cłu wychodowemu;

§. 53.

Jeżeli towary, które obłożone są cłem wychodowym, do bezpośredniego deklarowano przewozu, nie ma miejsca wygotowanie kwitu konwojowego, jeżeli takowe przy wchodzie bywają szczegółowo rewidowane.

Zamiast tego podaje się w duplikacie deklaracyi, iż, oraz jak towary zamknięciem opatrzono i w którym czasie, oraz przez jaką komorę celną wyjście znów takowych nastąpić może.

b. na krótkich przestrzeniach drogowych.

§. 54.

Na krótkich drogach, przez terytoryum związkowe prowadzących, mogą w miarę ma-

Landes-Finanzbehörde zu treffenden Anordnungen bei der Abfertigung Erleichterungen eintreten.

C. Waaren-Ausgang.

Behandlung der ausgangszollpflichtigen Waaren.

§. 55.

Sollen Waaren zur Ausfuhr gelangen, welche mit einem Ausgangszoll belegt sind, so müssen dieselben nach den Bestimmungen im §. 22. speziell angemeldet werden. Es erfolgt sodann spezielle Revision und die Erhebung des Ausgangszolles.

Ueber die Zollentrichtung wird Quittung ertheilt.

Ist der Ausgangszoll bei einem Amte im Innern entrichtet, so wird auf Grund der Angaben des Waarenführers in der Quittung zugleich bemerkt, binnen welcher Frist und auf welcher Straße die Ausfuhr erfolgen muß.

Der Ausgang darf, sofern nicht nach §. 21. eine Ausnahme zugestanden ist, nur über ein Grenzzollamt stattfinden, bei welchem die Quittung vorgezeigt werden muß.

Behandlung der Waaren, deren Ausfuhr nachgewiesen werden muß.

§. 56.

Waaren, bei denen es auf den Beweis der erfolgten Ausfuhr ankommt, müssen von dem Waarenführer bei demjenigen Grenzzollamt angemeldet und gestellt werden, über welches die Ausfuhr nach Inhalt der empfangenen Bezettelungen geschehen soll. Dieses Amt bewirkt die Abfertigung, nachdem es sich durch Revision der Waare die Ueberzeugung verschafft hat, daß diejenigen Gegenstände vorhanden sind, auf welche die Bezettelung lautet. Bei Waaren, welche unter amtlichem Verschluß zum Ausgange abgefertigt sind, beschränkt sich die Ausgangs-Abfertigung in der Regel auf die Prüfung und Lösung des Verschlusses.

jących się przez naczelną władzę skarbową kraju wydać dyspozycyi nastąpić ułatwienia przy ekspedycyi.

C. Eksport towarów.

Traktowanie towarów, które cłu wychodowemu ulegają.

§. 55.

Jeżeli eksportowane być mają towary, które obłożone są cłem wychodowym, winny one być według postanowień w §. 22. szczegółowo deklarowane. Na to ma miejsce szczegółowa rewizya i pobranie cła wychodowego.

Na opłacone cło udziela się kwit.

Jeżeli cło wychodowe opłacono na komorze w kraju, wówczas na mocy deklaracyi prowadnika towarów zauważy się zarazem w kwicie, w którym czasie i którą drogą wywóz musi nastąpić.

Jak daleceby według §. 21. nie dozwolono wyjątku, eksport nastąpić może li przez graniczną komorę celną, na której kwit okazanym być musi.

Traktowanie towarów, których wywóz wykazanym być musi.

§. 56.

Towary, u których chodzi o dowód uskutecznionego eksportu, muszą przez prowadnika być na téj zameldowane i dostawione komorze granicznéj, przez którą wywóz według treści otrzymanych ceduł ma nastąpić. Komora ta uskutecznia odprawę, przekonawszy się za pomocą rewizyi towaru, iż się znajdują te przedmioty, na które ceduła opiewa. U towarów, odprawionych do eksportu pod urzędowém zamknięciem, ekspedycya co do eksportu ogranicza się po zwyczaj na rewizyą i odjęcie zamknięcia.

Ist die Gestellung der Waare bei dem Grenzausgangsamte unterblieben, so hängt es von dem Ermessen der Zollbehörde ab, ob der Ausgang in Bezug auf die Ansprüche der Zollverwaltung als erwiesen anzunehmen sei.

D. Waaren-Ein- und Durchfuhr auf Flüssen, auf welche besondere Staatsverträge Anwendung finden.

§. 57.

Bei der Waaren-Einfuhr und Durchfuhr auf Flüssen, auf welche besondere Staatsverträge Anwendung finden, tritt das darin zur Sicherung des Zoll-Interesses vereinbarte Verfahren an die Stelle des gewöhnlichen Abfertigungsverfahrens.

E. Begleitschein-Regulativ.

§. 58.

Ueber das bei der Ausfertigung und Erledigung der Begleitscheine I. und II. zu beobachtende Verfahren wird ein besonderes Regulativ erlassen.

VII. Bestimmungen über die Waaren-Einfuhr, Ausfuhr und Durchfuhr auf den Eisenbahnen.

A. Allgemeine Verpflichtungen der Eisenbahnverwaltungen:

1) bezüglich der für die Abfertigung und die einstweilige Niederlegung der nicht sofort zur Abfertigung gelangenden Gegenstände erforderlichen Räume;

§. 59.

Die Eisenbahnverwaltung hat auf den für die Zollabfertigung bestimmten Stationsplätzen die für die zollamtliche Abfertigung und für die einstweilige Niederlegung der nicht sofort zur Abfertigung gelangenden Gegenstände erforderlichen Räume zu stellen, beziehungsweise die nach der Anordnung der Zollbehörde hierfür nöthigen baulichen Einrichtungen zu treffen.

Jeżeli towaru na granicznéj komorze wychodowéj nie dostawiono, zawisło od uznania władzy celnéj, czyli eksport chce przyjąć za udowodniony pod względem roszczeń administracyi celnéj.

D. Import i przewóz towarów rzekami, do których się szczególne odnoszą traktaty.

§. 57.

Przy imporcie i przewozie towarów rzekami, do których się szczególne odnoszą traktaty, wstępuje zjednoczona w nich celem zabezpieczenia interesu celnego procedura w miejsce zwyczajnéj procedury ekspedycyjnéj.

E. Regulamin co do kwitów konwojowych.

§. 58.

Co do mającéj się przy wygotowywaniu i załatwianiu kwitów konwojowych I. i II. zachować procedury wydanym będzie osobny regulamin.

VII. Postanowienia co do importu, eksportu i przewozu towarów kolejami żelaznemi.

A. Powszechne obowiązania administracyi kolejowych:

1) we względzie lokali wymaganych do odprawy i tymczasowego złożenia nie ekspedyowanych natychmiast przedmiotów.

§. 59.

Administracya kolei obowiązana jest, po stacyach, przeznaczonych do ekspedycyi ceł, obmyślić lokale potrzebne do ekspedycyi celnéj i do tymczasowego złożenia nie ekspedyowanych natychmiast przedmiotów, względnie zaprowadzić potrzebne ku temu według dyspozycyi władzy celnéj budowlowe urządzenia.

2) gegenüber den Zollbeamten.

§. 60.

Diejenigen Oberbeamten der Zollverwaltung, welche mit der Kontrole des Verkehrs auf den Eisenbahnen und der die Abfertigung desselben bewirkenden Zollstellen besonders beauftragt sind und sich darüber gegen die Angestellten der Eisenbahn ausweisen, sind befugt, zum Zwecke dienstlicher Revisionen oder Nachforschungen, die Wagenzüge an den Stationsplätzen und Haltestellen so lange zurückzuhalten, als die von ihnen für nöthig erachtete und möglichst zu beschleunigende Amtsverrichtung solches erfordert.

Die bei den Wagenzügen oder auf den Stationsplätzen oder Haltestellen anwesenden Angestellten der Eisenbahnverwaltungen sind in solchen Fällen verpflichtet, auf die von Seite der Zollbeamten an sie ergehende Aufforderung bereitwillig Auskunft zu ertheilen und Hülfe zu leisten, auch den Zollbeamten die Einsicht der Frachtbriefe und der auf den Güterverkehr bezüglichen Bücher zu gestatten.

Nicht minder sind die bezeichneten Zollbeamten befugt, innerhalb der gesetzlichen Tageszeit alle auf den Stationsplätzen und Haltestellen vorhandenen Gebäude und Lokalien, soweit solche zu Zwecken des Eisenbahndienstes und nicht blos zu Wohnungen benutzt werden, ohne die Beachtung weiterer Förmlichkeiten zu betreten und darin die von ihnen für nöthig erachteten Nachforschungen vorzunehmen. Dieselbe Befugniß steht ihnen auf solchen Stationsplätzen und Haltestellen, welche von Nachtzügen berührt werden, auch zur Nachtzeit zu.

Jeder mit der Kontrole des Eisenbahnverkehrs besonders beauftragte Oberbeamte muß innerhalb der von der betreffenden Zolldirektivbehörde bezeichneten Strecke der Eisenbahn in beiderlei Richtungen in einem Personenwagen II. Klasse unentgeltlich befördert werden.

Ebenso hat, wo die Zollverwaltung eine Begleitung der Wagenzüge durch Zollbeamte eintreten

2) w obec urzędników celnych.

§. 60.

Ci nadurzędnicy administracyi celnéj, którzy poruczoną sobie mają szczegółowo kontrolę nad obrotem na kolejach żelaznych i nad załatwiającemi ekspedycyą jegoż komorami, a którzyby się co do tego w obec urzędników kolei żelaznéj wykazali, mocni są, w celu służbowych rewizyi lub poszukiwań, pociągi wozowe po stacyach i placach przystawania tak długo zatrzymywać, ile uznana przez nich za potrzebną, ile możności przyspieszyć się mająca funkcya urzędowa tego wymaga.

Ustanowieni przy pociągach wozowych lub po stacyach albo miejscach przystawania urzędnicy administracyi kolejowych obowiązani są w takich przypadkach, na wystósowane do nichż ze strony urzędników celnych wezwanie udzielać chętnie informacyi i pomocy, niemniéj też urzędnikom celnym dozwalać względu w listy frachtowe i odnoszące się do obrotu towarowego książki.

Podobnież rzeczeni urzędnicy celni mocni są, w przepisanéj porze dnia do wszelkich, na stacyach i miejscach przystawania się znajdujących budynków i lokali, jak dalece takowe bywają na cele służby kolejowéj a nie li za pomieszkania używane, bez przestrzegania dalszych formalności wstępować i uznane przez się potrzebnemi poszukiwania w nich przedsiębrać. Toż prawo służy im na takich stacyach i miejscach przystawania, które nocnymi naruszane bywają pociągami — także i porą nocną.

Każdy wyższy urzędnik, mający sobie poruczoną szczegółowo kontrolę nad obrotem kolejowym, musi na oznaczonéj przez odnośną władzę dyrektywną celną przestrzeni kolei żelaznéj być w obu kierunkach ekspedyowanym bezpłatnie w wagonie osobowym II. klasy.

Tak samo, gdzie administracya celna zarządza konwój pociągów wozowych przez

läßt, die Beförderung der Begleitungsbeamten unentgeltlich zu erfolgen und ist denselben ein Sitzplatz auf einem Wagen nach ihrer Wahl, sofern sie von der Begleitung zurückkehren aber ein Platz in einem Personenwagen mittlerer Klasse einzuräumen.

B. Waaren-Eingang.

1) Zollamtliche Behandlung der Güter, die in Eisenbahnwagen die Grenze überschreiten.

§. 61.

Bei Ueberschreitung der Grenze dürfen in den Personenwagen oder sonst anderswo als in den Güterwagen sich keine Gegenstände befinden, welche zollpflichtig sind oder deren Einfuhr verboten ist. Eine Ausnahme findet nur hinsichtlich der unter dem Handgepäck der Reisenden befindlichen zollpflichtigen Kleinigkeiten, sowie des Gepäcks statt, welches sich auf den mittelst der Eisenbahn beförderten Wagen von Reisenden befindet.

Auf den Lokomotiven und in den dazu gehörigen Tendern dürfen nur Gegenstände vorhanden sein, welche die Angestellten oder Arbeiter der Eisenbahnverwaltung auf der Fahrt selbst zu eigenem Gebrauch oder zu dienstlichen Zwecken nöthig haben. Auch dürfen weder in den Eisenbahnwagen, noch in den Lokomotiven und Tendern geheime oder schwer zu entdeckende, zur Aufnahme von Gütern oder Effekten geeignete Räume vorhanden sein.

§. 62.

Sämmtliche Frachtgüter und Effekten, deren Abfertigung nach Maaßgabe der folgenden Bestimmungen stattfinden soll, müssen in der Regel schon im Auslande in leicht und sicher verschließbare Güterwagen (Kulissenwagen, Wagen mit Schutzdecken), oder in abhebbare Behälter, nach den von der Zollbehörde zu ertheilenden näheren Vorschriften, verladen sein.

urzędników celnych, musi ekspedycya urzędników konwojowych mieć miejsce bezpłatnie; takowym musi ustąpione być miejsce do siedzenia we wagonie do ich wyboru, jeżeli zaś z konwoju wracają, miejsce we wagonie osobowym średniéj klasy.

B. Wchód towarów.

1) Urzędowocelne traktowanie towarów, przebywających granicę we wagonach kolei żelaznych.

§. 61.

Przy przebywaniu granicy nie powinny we wagonach osobowych lub gdziekolwiek indziéj, aniżeli we wagonach towarowych, znajdować się przedmioty, które ulegają cłu, lub których import zakazany. Wyjątek ma miejsce li co do znajdujących się pomiędzy pakunkiem ręcznym podróżnych — drobnostek, cłu uległych, jako też co do pakunku, znajdującego się w ekspedyowanych koleją żelazną wagonach podróżnych.

Na lokomotywach i przynależnych tendrach mogą znajdować się li przedmioty, których urzędnicy lub robotnicy administracyi kolejowéj potrzebują w saméjż podróży do własnego użytku lub w celach służbowych. Nie powinny też ani we wagonach kolei, ani na lokomotywach i tendrach znajdować się tajne, trudno odkryć się dające przestrzeni, będące zdatnemi do pomieszczenia towarów lub efektów.

§. 62.

Wszelkie towary frachtowe i efekta, ekspedycya których w miarę poniższych ma mieć miejsce postanowień, winny po zwyczaj już za granicą przeładowane być w łatwo i bezpiecznie zamknąć się mogące wagony towarowe (wagony kulisowe, wozy z pokryciami), lub w mogące się zdejmować skrzynie (rezerwoary), stósownie do mających się przez władzę celną udzielić bliżéj przepisów.

Generelle Deklaration. Ladungsverzeichniß.

§. 63.

Unmittelbar nach Ankunft des Zuges auf dem Bahnhofe des Grenzzollamtes hat der Zugführer oder der sonstige Bevollmächtigte der Eisenbahnverwaltung dem Amte vollständige Ladungsverzeichnisse über die Frachtgüter in zweifacher Ausfertigung zu übergeben. Der einen Ausfertigung müssen die Frachtbriefe über die darin verzeichneten Güter beigefügt sein.

Die Ladungsverzeichnisse müssen die verladenen Kolli nach Inhalt, Verpackungsart, Zeichen, Nummer und Bruttogewicht nachweisen, die Gesammtzahl derselben angeben und dasjenige Amt bezeichnen, bei welchem die weitere Abfertigung verlangt wird. Ferner muß darin die Angabe der Wagen oder Wagenabtheilungen oder der abhebbaren Behälter, in welche die Kolli verladen sind, nach Zeichen, Nummer oder Buchstaben enthalten sein.

Ein jedes Ladungsverzeichniß darf in der Regel nur solche Güter enthalten, welche nach einem und demselben Abfertigungsorte bestimmt sind.

Abfertigung der weitergehenden Wagen.

§. 64.

Demnächst werden die Wagen unter amtlichen Verschluß gesetzt (§§. 94. bis 96.).

Der Zugführer oder sonstige Vertreter der Eisenbahnverwaltung übernimmt durch Unterzeichnung des Ladungsverzeichnisses in Vollmacht der Eisenbahnverwaltung die Verpflichtung, die in diesen Verzeichnissen genannten Wagen u. s. w. binnen der darin bestimmten Frist in vorschriftsmäßigem Zustande und mit unverletztem Verschlusse den betreffenden Abfertigungsämtern zu gestellen, widrigenfalls aber für die Entrichtung des höchsten tarifmäßigen Eingangszolles von den in dem Ladungsverzeichnisse nachgewiesenen Gewichtsmengen zu haften.

Deklaracya jeneralna. Spis ładunkowy.

§. 63.

Bezpośrednio po przybyciu pociągu na dworcu komory granicznéj, konduktor pociągu lub jakowy inny pełnomocnik administracyi kolei obowiązany jest wręczyć komorze zupełne spisy ładunkowe co do towarów frachtowych w podwójném wygotowaniu. Do jednego z wygotowań dołączone być winny listy frachtowe na wymienione tamże towary.

Spisy ładunkowe winny przeładowane paki wykazywać wedle treści, rodzaju opatrzenia, sygnatury, numeru i wagi bruto, podawać ogólną ichż liczbę i oznaczać ten urząd, u którego dalszéj żąda się odprawy. Daléj powinno zawartém być w nich podanie wozów lub oddziałów wozowych resp. mogących się zdejmować skrzyń, w które paki przeładowano, wedle sygnatury, numeru lub liter.

Każdy spis ładunkowy może po zwyczaj li takie zawierać towary, które do jednego i tego samego przeznaczone są miejsca odprawy.

Ekspedycya wozów daléj idących.

§. 64.

Następnie opatrzą się wozy urzędowém zamknięciem (§§. 94. do 96.).

Konduktor pociągu lub inny reprezentant administracyi kolejowéj przejmuje podpisaniem spisu ładunkowego z upoważnienia administracyi kolei — obowiązanie, wyrażone w spisach tychże wozy i t. d. w naznaczonym tamże czasie w należytym stanie i o nietkniętém zamknięciu dostawić odnośnym urzędom ekspedycyjnym, w przeciwnym razie zaś odpowiadać za opłatę najwyższego według Taryfy cła wchodowego od wykazanych w spisie ładunkowym ilości wagi.

Es werden sodann sowohl die Ladungsverzeichnisse mit den dazu gehörigen Frachtbriefen, als auch die Schlüssel zu den zum Verschlusse der Wagen verwendeten Schlössern, amtlich verschlossen, an die betreffenden Abfertigungsstellen adressirt und nebst den vom Grenzzollamte auszufertigenden Begleitzetteln dem Zugführer oder sonstigen Bevollmächtigten der Eisenbahnverwaltung zur Abgabe an die Abfertigungsstellen übergeben. Die unterbliebene Ablieferung der Schlüssel oder die Verletzung des Verschlusses, unter welchem sich dieselben befinden, zieht für die Eisenbahnverwaltung und ihren Bevollmächtigten die nämlichen rechtlichen Folgen nach sich, wie die unmittelbare Verletzung des Verschlusses derjenigen Wagen u. s. w., zu welchen die Schlüssel gehören.

Umladungen und Ausladungen.

§. 65.

Auf den Antrag der Eisenbahnverwaltung kann unterwegs eine Umladung oder theilweise Ausladung von Frachtgütern bei einem dazu befugten Zoll- oder Steueramte unter amtlicher Aufsicht und unter den von der Zollbehörde näher vorzuschreibenden Bedingungen stattfinden.

An Hafenplätzen, wo die Eisenbahn bis an eine schiffbare Wasserstraße reicht, kann gleichfalls die Umladung der Güter von den Eisenbahnwagen in verschlußfähige Schiffe und umgekehrt unter den vorbezeichneten Bedingungen vorgenommen werden.

Die Abnahme des Verschlusses, die erfolgte Umladung oder Ausladung, ferner die Wiederanlegung des Verschlusses ist auf dem Begleitzettel zu bescheinigen.

Abfertigung am Bestimmungsorte — spezielle Deklaration, Revision und weitere Abfertigung.

§. 66.

Gleich nach Ankunft des Wagenzuges am Bestimmungsorte sind die Wagen und die abhebbaren

Następnie tak spisy ładunkowe wraz z przynależnymi listami frachtowymi, jako też i klucze do kłódek użytych ku zamknięciu towarów, zamkną się z urzędu, zaadresują do odnośnych urzędów ekspedycyjnych i wraz z mającemi się przez komorę graniczną wygotować cedułami konwojowemi wręczą konduktorowi pociągu lub innym pełnomocnikom administracyi kolejowéj celem oddania ich urzędom ekspedycyjnym. Zaniedbane oddanie kluczy lub nadwerężenie zamknięcia, pod którém takowe się znajdują, pociąga dla administracyi kolejowéj i jéj pełnomocników te same za sobą skutki prawne, co bezpośrednie nadwerężenie zamknięcia tych wozów i t. d., do których klucze należą.

Przeładowania i wyładowania.

§. 65.

Na wniosek administracyi kolejowéj może po drodze nastąpić przeładowanie lub częściowe wyładowanie towarów frachtowych na upoważnionym do tego urzędzie celnym lub poborowym, pod dozorem urzędowym i warunkami, przez władzę celną bliżéj przepisać się mającymi.

Po placach portowych, gdzie koléj żelazna aż do spławnego sięga traktu wodnego, może również przeładowanie towarów z wozów kolei na mogące się zamknąć okręty i przeciwnie być pod powyższymi uskutecznianém warunkami.

Zdjęcie zamknięcia, uskutecznione przeładowanie lub wyładowanie, daléj przyłożenie znów zamknięcia, winny zostać na cedule konwojowéj poświadczone.

Odprawa w miejscu przeznaczenia — szczegółowa deklaracya, rewizya i dalsza odprawa.

§. 66.

Zaraz po przybyciu pociągu w miejscu przeznaczenia winny wozy i zdjąć się dające skrzy-

Behälter der Abfertigungsstelle vorzuführen, welche dieselbe in Beziehung auf ihren Verschluß und ihre äußere Beschaffenheit revidirt.

Sodann ist binnen einer von der Zollbehörde örtlich zu bestimmenden Frist die Gattung und Menge der eingegangenen Waaren mit der Angabe, welche Abfertigungsweise begehrt wird, nach den Bestimmungen in den §§. 22. ff. speziell zu deklariren, sofern nicht nach §. 27. der Antrag auf amtliche Revision gestellt wird.

Zollfreie Gegenstände können auf Grund des Ladungsverzeichnisses ohne spezielle Deklaration abgefertigt werden.

Der Bevollmächtigte der Eisenbahnverwaltung, welcher das Ladungsverzeichniß unterzeichnet hat, haftet für die Richtigkeit der in demselben enthaltenen Angaben hinsichtlich der Zahl und Art der geladenen Kolli. Abweichungen, welche sich bei der Revision von dem in den speziellen Deklarationen angegebenen Gewicht herausstellen, bleiben innerhalb der im §. 39. bezeichneten Grenzen straffrei.

Hinsichtlich des der Verzollung oder weitern Abfertigung zu Grunde zu legenden Gewichts finden die Bestimmungen im Schlußsatze des §. 47. Anwendung.

Auf den Antrag der Eisenbahnverwaltung können die Ladungsverzeichnisse auch einem anderen dazu befugten Amte zur Erledigung überwiesen werden.

§. 67.

Rücksichtlich der auf dem Transport zu Grunde gegangenen oder in verdorbenem oder zerbrochenem Zustande ankommenden Gegenstände gelten die Bestimmungen des §. 48.

§. 68.

Bei der Revision und weiteren Abfertigung kommen die Bestimmungen in den §§. 39. bis 51. zur Anwendung.

nie okazane być urzędowi ekspedycyjnemu, który je ze względu na ichż zamknięcie i zewnętrzne opatrzenie zrewiduje.

Następnie powinny we wyznaczonym przez władzę celną przeciągu czasu gatunek i ilość wprowadzonych towarów, za podaniem, jakiego się żąda rodzaju ekspedycyi, być według postanowień w §§. 22. sq. szczegółowo deklarowane, chybaby na mocy §. 27. stawiono wniosek o rewizyą urzędową.

Wolne od cła przedmioty mogą na mocy spisu ładunkowego być bez szczegółowéj deklaracyi ekspedyowane.

Pełnomocnik administracyi kolejowéj, który spis ładunkowy podpisał, odpowiada za rzetelność zawartych w nim deklaracyi co do liczby i gatunku ładowanych pak. Dyferencye, jakieby się przy rewizyi wykazały w obec wagi podanéj w deklaracyach szczegółowych, wolne są od kary w granicach w §. 39. oznaczonych.

We względzie mającéj się przy ocleniu lub dalszéj ekspedycyi przyjąć za podstawę wagi znajdują zastósowanie postanowienia w zdaniu końcowém §. 47.

Na wniosek administracyi kolejowéj mogą spisy ładunkowe przekazane być ku załatwieniu i innemu urzędowi, do tego upoważnionemu.

§. 67.

We względzie towarów, na transporcie zniweczonych lub w zepsutym albo złamanym stanie przybywających, obowięzują postanowienia §. 48.

§. 68.

Przy rewizyi i dalszéj ekspedycyi znajdują zastósowanie postanowienia w §§. 39. do 51.

2) Zollamtliche Behandlung der Güter, welche im gewöhnlichen Landfracht- oder Schiffsverkehr einem Grenzzollamte Behufs Weiterbeförderung mittelst der Eisenbahn zugeführt werden.

§. 69.

Die aus dem Auslande eingegangenen Waaren, für welche das im Eisenbahnverkehr zulässige erleichterte Abfertigungsverfahren in Anspruch genommen wird, sind von dem Waarenführer unter Uebergabe der Ladungspapiere dem Grenzzollamte vorzuführen, welches die Waaren unter amtliche Aufsicht und Kontrole stellt. Vor der Verladung in die Eisenbahnwagen hat der Bevollmächtigte der Eisenbahnverwaltung das im §. 63. vorgeschriebene Ladungsverzeichniß zu übergeben.

Die Verladung geschieht unter amtlicher Aufsicht und unter Vergleichung der einzuladenden Güter mit dem Ladungsverzeichniß.

Hinsichtlich des weiteren Verfahrens gelten die Bestimmungen in den §§. 64. bis 68.

C. Waaren-Durchgang.

§. 70.

Die zum unmittelbaren Durchgange auf den Eisenbahnen bestimmten Güter werden mit Begleitzetteln und Ladungsverzeichnissen und unter amtlichem Verschluß (§§. 63. und 64.) zur Durchfuhr abgefertigt. Die Zollabfertigung beim Grenzausgangsamte beschränkt sich in der Regel auf die Prüfung und Lösung des Verschlusses und die Bescheinigung des Ausgangs über die Grenze. Enden die Eisenbahnen bei dem Grenzausgangsamte, so hat das letztere eine Vergleichung der auszuladenden Güter mit dem Ladungsverzeichniß vorzunehmen.

Für den Durchfuhrverkehr auf Eisenbahnen, welche das Vereinsgebiet auf kurzen Strecken durchschneiden, können von der obersten Landes-Finanzbehörde weitere Erleichterungen zugestanden werden.

2) Urzędowocelne traktowanie towarów, doprowadzanych w zwyczajnym obrocie frachtu lądowego lub obrocie okrętowym komorze granicznéj celem dalszéj kolcją żelazną spedycyi.

§. 69.

Przybyłe z zagranicy towary, co do których żąda się dozwolonéj w obrocie kolei żelaznych ułatwionéj procedury ekspedycyjnéj, winny przez prowadnika towarów, za wydaniem papierów ładunkowych, okazane być komorze granicznéj, która towary pod urzędową stawi kontrolę i dozór. Przed przeładowaniem we wozy kolejowe winien pełnomocnik administracyi kolejowéj wydać przepisany w §. 63. spis ładunkowy.

Przeładowanie ma miejsce pod urzędowym dozorem oraz za porównaniem mających się władować towarów z spisem ładunkowym.

We względzie dalszéj procedury obowięzują postanowienia w §§. 64. do 68.

C. Przechodzenie towarów.

§. 70.

Towary przeznaczone do bezpośredniego przeprowadzenia kolejami żelaznemi odprawiają się do przewozu za pomocą ceduł konwojowych i spisów ładunkowych, oraz pod urzędowém zamknięciem (§§. 63. i 64.). Ekspedycya celna na granicznéj komorze wychodowéj ogranicza się po zwyczaj na rewizyą i zdjęcie zamknięcia oraz poświadczenie wyjścia za granicę. Jeżeli koleje żelazne kończą się u granicznéj komory wychodowéj, wówczas ostatnia winna uskutecznić porównanie towarów, wyładować się mających, ze spisem ładunkowym.

Co do obrotu przewozowego na kolejach żelaznych, przerzynających terytoryum związkowe na krótkich przestrzeniach, może naczelna władza skarbowa kraju dalsze przyzwolić ułatwienia.

D. Waaren-Ausgang.

§. 71.

Ausgangszollpflichtige Güter dürfen zur Beförderung nach dem Auslande nicht verladen werden, bevor nicht der Ausgangszoll bei einer zu dessen Erhebung befugten Zoll- oder Steuerstelle entrichtet oder sichergestellt worden ist. Die Güter werden, wenn der Ausgangszoll bei einem Amte im Innern entrichtet ist, unter Kollo- oder Wagenverschluß unmittelbar nach dem Auslande abgefertigt. Bei dem Grenzausgangsamte findet alsdann nur die Prüfung und Lösung des Verschlusses statt.

Rücksichtlich der Güter, deren Ausfuhr nachgewiesen werden muß, kommen die Bestimmungen im §. 56. zur Anwendung.

§. 72.

Wenn die Abfertigung bei dem Grenzzollamte nach Maaßgabe der vorstehenden Bestimmungen nicht in Anspruch genommen wird, so erfolgt die Abfertigung nach den in den §§. 39. bis 51. enthaltenen Bestimmungen.

E. Regulativ über die Behandlung des Eisenbahntransports.

§. 73.

Die näheren Bestimmungen über die zollamtliche Behandlung des Güter- und Effektentransports auf den Eisenbahnen werden durch ein zu erlassendes Regulativ getroffen.

VIII. Bestimmungen über die Waaren-Einfuhr und Ausfuhr seewärts.

A. Waaren-Eingang.

Anmeldung bei dem Ansagepostен.

§. 74.

Wo für den Eingang seewärts Ansagepostен errichtet sind, haben sich die Schiffsführer bei diesen zu melden und sämmtliche über ihre Ladung sprechenden Papiere abzugeben. Der Schiffsführer ist zugleich verpflichtet, dem Ansagepostен eine von ihm unterzeichnete Deklaration der Zugänge zum Schiffsraum und etwaiger geheimer Behältnisse zu übergeben, auch dem Beamten diese Zugänge und Behältnisse an Ort und Stelle zu zeigen.

Die Ladungspapiere werden demnächst von dem Ansagepostен in Gegenwart des Schiffsführers eingesiegelt, an das betreffende Grenzzollamt adressirt und, falls nach dem Ermessen des Ansagepostens Begleitung eintritt, dem begleitenden Beamten, anderenfalls dem Schiffsführer zur Aushändigung an das Grenzzollamt zugestellt.

Verfahren beim Grenzzollamte — generelle Deklaration (Manifest).

§. 75.

Soll die Ladung bei dem Grenzzollamte zur Entlöschung gelangen, so hat der Schiffsführer dem Amte binnen spätestens 24 Stunden nach der Ankunft eine generellen Deklaration (Manifest) in einfacher Ausfertigung zu übergeben, welche den Namen des Schiffes und des Schiffsführers, die Nationalität und Tragfähigkeit des Schiffes, den Hafen oder die Häfen, wo die Ladung eingenommen ist, die Namen der Waarenempfänger, die Gattung der geladenen Waaren — bei verpackten Waaren auch die Zahl und Verpackungsart der Kolli, deren Zeichen und Nummer — ferner die besondere Bezeichnung der Kolli oder der unverpackt geladenen Waaren, welche sich außerhalb des Schiffsraumes befinden, endlich die Versicherung, daß die Angaben richtig sind und die Unterschrift des Schiffsführers oder seines Bevollmächtigten enthalten muß.

§. 76.

Der Schiffsführer haftet für die Richtigkeit der Angaben hinsichtlich der Zahl und Art der geladenen Kolli, sowie dafür, daß keine unverpackt geladene Waare in der Deklaration verschwiegen ist.

D. Wyjście towarów.

§. 71.

Towary, cłu wychodowemu uległe, nie mogą być celem ekspedycyi za granicę ładowane, nimby cło wychodowe u upoważnionego do jegoż pobrania urzędu celnego lub poborowego było opłaconém lub zabezpieczoném. Jeśli cło wychodowe opłacono na urzędzie w kraju, wówczas towary wyprawią się bezpośrednio za granicę pod zamknięciem pak lub wozów. Na granicznéj komorze wychodowéj ma w takim razie miejsce li rewizya i zdjęcie zamknięcia.

Pod względem towarów, których eksport winien być wykazanym, znajdują zastósowanie postanowienia w §. 56.

§. 72.

Jeżeli się nie żąda ekspedycyi na komorze granicznéj w miarę powyższych postanowień, wówczas ekspedycya ma miejsce według postanowień zawartych w §§. 39. do 51.

E. Regulamin co do traktowania transportu kolei żelaznych.

§. 73.

Bliższe postanowienia co do urzędowocelnego traktowania transportu towarów i efektów na kolejach żelaznych wydadzą się mocą regulaminu.

VIII. Postanowienia co do importu i eksportu towarów od strony morza.

A. Import towarów.

Zgłoszenie się u urzędu deklaracyjnego.

§. 74.

Gdzie co do importu od strony morza zaprowadzone są urzędy deklaracyjne, winni szyprowie u tychże się zgłosić i wszelkie na swój ładunek opiewające papiery oddać. Szyper obowiązany zarazem jest wręczyć urzędowi deklaracyjnemu podpisaną przez się deklaracyą przystępów do lokalu okrętowego i jakowych skrytych przestrzenijegoż, a nadto urzędnikowi przystępy i przestrzeni też na miejscu okazać.

Papiery ładunkowe opieczętują się następnie przez urząd deklaracyjny w przytomności szypra, opatrzą adresem do odnośnéj komory granicznéj i, w razie gdyby według zdania urzędu deklaracyjnego nastąpił konwój, doręczą się towarzyszącemu urzędnikowi, w innym razie zaś szyprowi — ku wydaniu ich komorze granicznéj.

Procedura na komorze granicznéj — deklaracya jeneralna (manifest).

§. 75.

Jeżeli ładunek ma na komorze granicznéj zostać zbytym, wówczas szyper winien urzędowi w przeciągu najpóźniéj 24 godzin po przybyciu doręczyć w pojedynczém wygotowaniu deklaracyą jeneralną (manifest), zawierającą nazwę okrętu i szypra, narodowość, wymiar okrętu, port lub porty, gdzie ładunek zabrano, nazwiska odbiorców towarów, gatunek ładowanych towarów — u towarów zapakowanych także i liczbę oraz sposób opatrzenia pak, ich sygnaturę i numer — daléj szczególne oznaczenie pak lub ładowanych towarów niezapakowanych, które się po za przestrzeniami okrętowemi mieszczą, zaręczenie, iż deklaracye są rzetelne, wreszcie podpis szypra lub jego pełnomocnika.

§. 76.

Szyper odpowiada za rzetelność deklaracyi we względzie liczby i rodzaju ładowanych pak, jako też za to, iżby w deklaracyi nie był zatajony towar ładowany bez opatrzenia.

Die Gattung der geladenen Waaren hat der Schiffsführer nach bestem Wissen anzugeben. Ist ihm der Inhalt einzelner Kolli unbekannt, so hat er dies in der generellen Deklaration zu bemerken.

Deklaration der Eingänge zum Schiffsraum und der geheimen Behältnisse.

§. 77.

Zugleich mit der generellen Deklaration muß der Schiffsführer eine Deklaration über die Zugänge zum Schiffsraum und etwaige geheime Behältnisse übergeben, sofern nicht eine solche bereits bei dem Ansageposten (§. 74.) abgegeben ist.

Schiffsprovisionsliste.

§. 78.

Es ist ferner der generellen Deklaration eine Deklaration über die am Bord befindlichen, für den Gebrauch der Schiffsmannschaft und des Schiffs bestimmten Mund- und anderen Vorräthe, die Effekten der Schiffsmannschaft und die Schiffsinventarienstücke (Schiffsprovisionsliste) beizufügen. Das Gewicht der vorhandenen Vorräthe braucht nur annähernd angegeben zu werden.

Bei Schiffen, welche von ihrer Ankunft im Hafen bis zu ihrem Wiederausgange unter amtlicher Bewachung stehen, bedarf es der Abgabe einer Schiffsprovisionsliste nicht.

Verbot des Verkehrs mit dem Lande oder mit anderen Schiffen.

§. 79.

Bevor die vorläufige Revision des Schiffes (§. 80.) Seitens der Zollbehörde stattgefunden hat, darf dasselbe ohne Erlaubniß der Zollbehörde weder am Ufer anlegen, noch irgend einen Verkehr mit dem Lande oder mit anderen Schiffen unterhalten.

Die Zollbehörde ist befugt, das Schiff sofort nach der Ankunft durch ihre Beamten besetzen zu lassen.

Gatunek ładowanych towarów winien szyper według najlepszéj podać wiedzy. Jeżeli nie zna treści pojedynczych pak, winien on to w deklaracyi jeneralnéj zauważyć.

Deklaracya wchodów do przestrzeni okrętowéj i tajnych miejscowości.

§. 77.

Wraz z deklaracyą jeneralną winien szyper złożyć deklaracyą co do wchodów do przestrzeni okrętowéj i jakowych tajnych miejscowości, o ileby takowa nie była już u urzędu meldunkowego nastąpiła (§. 74.).

Lista prowizyi okrętowéj.

§. 78.

Daléj musi do deklaracyi jeneralnéj dołączoną być deklaracya co do znajdujących się na okręcie, do użytku służby okrętowéj i okrętu służących zasobów we wiktuałach i tym podobnych, co do efektów służby okrętowéj i inwentarzy okrętowych (lista prowizyi okrętowéj). Waga znajdujących się zasobów potrzebuje być li przybliżająco podaną.

U okrętów, które od przybycia swego do portu aż do wypłynięcia znów napowrót pod urzędową zostają strażą, nie potrzeba oddania listy prowizyi okrętowéj.

Zakaz komunikacyi z lądem lub innymi okrętami.

§. 79.

Nimby tymczasowa rewizya okrętu (§. 80.) ze strony władzy celnéj nastąpiła, nie wolno mu bez pozwolenia władzy celnéj ani do brzegu przybijać, ani też żadną komunikacyą z lądem lub innymi okrętami utrzymywać.

Władza celna mocną jest, okręt natychmiast po przybyciu kazać urzędnikami swym obsadzić.

Vorläufige Revision des Schiffes.

§. 80.

Nachdem die generelle Deklaration, sowie die Deklaration der Zugänge zum Schiffsraum und die Schiffsprovisionsliste übergeben ist, erfolgt die vorläufige Revision des Schiffes. Zugleich findet die spezielle Revision des Proviants, der Schiffsvorräthe, der Utensilien und Inventarienstücke, ferner der Effekten der Schiffsmannschaft und des Reisegepäckes der Passagiere statt, sofern nicht etwa für das letztere Abfertigung unter Begleitscheinkontrole beantragt wird.

Demnächst werden die Waarenräume des Schiffes und die etwa die Verdeck- oder Kajütfracht bildenden Waaren unter amtlichen Verschluß gesetzt (§§. 94. bis 96.), oder das Schiff bleibt unter amtlicher Bewachung.

Der Schiffsproviant wird insoweit zollfrei und außer weiterer Kontrole gelassen, als derselbe den muthmaaßlichen Bedarf der Schiffsmannschaft während der Dauer des Aufenthaltes des Schiffes im Lande nicht übersteigt. Dagegen werden die diesen Bedarf übersteigenden Mengen zur Verzollung gezogen oder auf den Antrag des Schiffsführers unter amtlichen Verschluß gesetzt.

Spezielle Deklaration, Revision und weitere Abfertigung.

§. 81.

Binnen einer von der Zollbehörde örtlich zu bestimmenden Frist hat demnächst der Waarenführer oder der Waarenempfänger die eingegangenen Waaren dem Grenzzollamte speziell (§§. 22. ff.) zu deklariren, sofern nicht nach §. 27. der Antrag auf Vornahme der amtlichen Revision gestellt wird.

Hinsichtlich der Deklaration, Revision und weiteren Abfertigung der Waaren kommen die Bestimmungen der §§. 29. und 39. bis 51. zur Anwendung.

Tymczasowa rewizya okrętu.

§. 80.

Po oddaniu deklaracyi jeneralnéj, jako też deklaracyi wchodów do przestrzeni okrętowéj oraz listy prowizyi okrętowéj, ma miejsce tymczasowa rewizya okrętu. Równocześnie ma miejsce rewizya szczegółowa prowiantu, zasobów okrętowych, utensyliów i inwentarzy, daléj efektów służby okrętowéj i pakunku pasasierów, o ileby co do ostatniego nie żądano ekspedycyi pod kontrolą kwitu konwojowego.

Następnie przestrzeni towarowe na okręcie i towary, tworzące fracht pokładowy lub fracht kajuty, opatrzą się zamknięciem urzędowém (§§. 94. do 96.), lub okręt pozostawi pod strażą urzędową.

Prowiant okrętowy nie obłoży się o tyle cłem i od dalszéj uchyli kontroli, o ileby nie przechodził prawdopodobnéj potrzeby służby okrętowéj przez czas zatrzymania się okrętu w kraju. Natomiast ilości przechodzące potrzeb tęż pociągną się do oclenia lub na wniosek szypra pod urzędowe wezmą zamknięcie.

Deklaracya szczegółowa, rewizya i dalsza odprawa.

§. 81.

W przeciągu mającego się przez władzę celną naznaczyć lokalnie czasu prowadnik towarów lub odbiorca towarów winien następnie nadeszłe towary komorze granicznéj szczegółowo zadeklarować (§§. 22. sq.), o ileby według §. 27. nie zawnioskowano rewizyi urzędowéj.

We względzie deklaracyi, rewizyi i dalszéj odprawy towarów zastósowują się postanowienia §§. 29. i 39. do 51.

Abweichungen von dem deklarirten Gewicht können nach den von der obersten Landes-Finanzbehörde zu treffenden näheren Anordnungen bis zu 20 Prozent von dem deklarirten Gewicht der einzelnen Kolli oder einer zusammen abgefertigten gleichnamigen Waarenpost straffrei gelassen werden.

Beschädigte Strandgüter.

§. 82.

Für beschädigte Güter, welche aus den an den Küsten von Zollvereinsstaaten gestrandeten Schiffen geborgen sind und im Wege öffentlichen Aufgebotes zum Verkauf gelangen, ist auf den Antrag der Betheiligten ein Eingangszoll von zehn Prozent des Bruttoertrages des Auktionserlöses zu erheben, wenn sowohl die Behörde, welche die Auktion abhält, als die Zollbehörde die stattgehabte Beschädigung der Waare bescheinigt.

Anfageverfahren.

§. 83.

Auf den Antrag des Schiffsführers können die Schiffe von dem Grenzzollamte im Anfageverfahren nach dem Bestimmungsorte abgelassen werden. Zu diesem Ende hat der Schiffsführer sogleich nach seinem Eintreffen, falls es nicht bereits bei einem Anfageposten geschehen ist, dem Grenzzollamte sämmtliche über seine Ladung sprechenden Papiere zu übergeben.

Das Schiff wird in der Regel mit zwei Beamten besetzt, welche dasselbe zu beaufsichtigen und nach dem Bestimmungsorte zu begleiten haben. Die Ladungspapiere werden amtlich abgestempelt, versiegelt und mit einem über das Schiff ausgefertigten Anfagezettel den Begleitungsbeamten zur Ablieferung an das Amt am Bestimmungsorte übergeben.

Umladung in Leichterschiffe.

§. 84.

Die Ablassung im Anfageverfahren kann auch stattfinden, nachdem ein Theil der Ladung bei dem

Zboczenia od deklarowanéj wagi mogą według mających się przez naczelną władzę skarbową kraju wydać bliższych dyspozycyi być aż do 20 procent deklarowanéj wagi pojedynczych pak, lub odprawionéj razem równoimiennéj partyi towarów, pozostawione bezkarnemi.

Uszkodzone towary z rozbitego okrętu.

§. 82.

Od uszkodzonych towarów, które z okrętów rozbitych na pobrzeżach państw Związku celnego ocalono, a które w drodze publicznéj sprzedane być mają licytacyi, ma na wniosek interesentów pobraném być cło wchodowe dziesięciu procent kwoty bruto ceny licytacyjnéj, jeżeli tak władza, która aukcyą odbywa, jako też i władza celna uszkodzenie towaru poświadczyły.

Procedura zapowiednia (deklaracyjna).

§. 83.

Na wniosek szypra mogą okręty z komory granicznéj być w procedurze deklaracyjnéj do miejsca przeznaczenia wyprawiane. Tym końcem winien szyper natychmiast po swém przybyciu — gdyby to już u urzędu deklaracyjnego nie było nastąpiło — wydać komorze granicznéj wszelkie papiery, na jegoż ładunek opiewające.

Okręt obsadzi się po zwyczaj dwoma urzędnikami, którzy go dozorować i na miejsce przeznaczenia towarzyszyć mu muszą. Papiery ładunkowe odstęplują się urzędownie, opieczętują i z wygotowaną co do okrętu cedułą deklaracyjną wręczą urzędnikom konwojowym ku oddaniu ich urzędowi w miejscu przeznaczenia.

Przeladowanie w lichtony.

§. 84.

Wyprawienie w procedurze deklaracyjnéj nastąpić też może, skoro część ładunku na ko-

Grenzzollamte entlöscht oder die Ladung ganz oder theilweise in Leichterschiffe übergeladen worden ist. Es muß jedoch, wenn das Schiff seine Ladung ganz an Leichterfahrzeuge abgegeben hat und im Eingangshafen zurückbleibt, der Schiffsführer für die Berichtigung des Deklarationspunktes am Bestimmungsorte (§. 86.) persönlich oder durch einen Bevollmächtigten Sorge tragen. Die zollamtliche Abfertigung der beim Grenzeingangsamte entlöschten Waaren erfolgt nach Maaßgabe der Bestimmungen in den §§. 39. bis 51.

Verpflichtungen des Schiffsführers auf der Fahrt zum Bestimmungsorte.

§. 85.

Die Schiffsführer müssen ihre Fahrt zum Bestimmungsorte unverweilt und ohne weiteren Aufenthalt, als durch natürliche Hindernisse unvermeidlich wird, fortsetzen, auch während derselben die Ladung unberührt lassen. Die Schiffe dürfen ohne Erlaubniß der Zollbehörde auf der Fahrt weder am Ufer anlegen, noch mit dem Ufer oder mit anderen Schiffen Verkehr treiben.

Abfertigung am Bestimmungsorte.

§. 86.

Hinsichtlich der Deklaration, Revision und weiteren Abfertigung am Bestimmungsorte gelten die Bestimmungen der §§. 75. bis 81.

Sollen die Waaren unverzollt auf einer Eisenbahn weiter versendet werden, so kann die Abfertigung mittelst Ladungsverzeichnisses nach Maaßgabe der Bestimmungen in dem §. 69. erfolgen.

§. 87.

Soll die Ladung des Schiffes von dem Grenzzollamte unter Begleitscheinkontrole abgelassen werden, so kommen die Vorschriften in den §§. 41. bis 51. zur Anwendung.

morze granicznéj zbyto lub ładunek całkiem albo po części na lichtony przeładowano. Jednakowoż, jeżeli okręt ładunek swój przeniósł całkiem na lichtony, pozostając sam w porcie wchodowym, szyper obowiązany jest o sprostowanie punktu deklaracyjnego w miejscu przeznaczenia (§. 86.) osobiście lub przez pełnomocnika się starać. Ekspedycya celna towarów zbytych na granicznéj komorze wchodowéj ma miejsce w miarę postanowień w §§. 39. do 51.

Powinności szypra w podróży na miejsce przeznaczenia.

§. 85.

Szyprowie muszą podróż swą na miejsce przeznaczenia kontynuować niezwłocznie i bez dalszego się zatrzymywania, aniżeli, któreby naturalne przeszkody robiły koniecznem, w podróży zaś saméj ładunku nie naruszać. Okręty nie powinny bez pozwolenia władzy celnéj w podróży ani do brzegu przybijać, ani też z brzegiem lub innymi okrętami się komunikować.

Odprawa w miejscu przeznaczenia.

§. 86.

Pod względem deklaracyi, rewizyi i dalszéj odprawy w miejscu przeznaczenia obowięzują postanowienia §§. 75. do 81.

Jeżeli towary mają bez oclenia być na kolei żelaznéj daléj wysłane, ekspedycya nastąpić może za pomocą spisu ładunkowego w miarę postanowień w §. 69.

§. 87.

Jeżeli ładunek okrętu ma z komory granicznéj być pod kontrolą kwitu konwojowego wyprawionym, zastosują się przepisy w §§. 41. do 51.

B. Waaren-Ausgang.

§. 88.

Ueber die zur Ausfuhr seewärts bestimmten Güter, welche ausgangszollpflichtig sind oder deren Ausfuhr nachgewiesen werden muß, hat der Schiffsführer der Zoll- oder Steuerstelle am Orte der Einladung eine Ausgangsdeklaration zu übergeben, welche den Namen des Schiffes und des Schiffsführers, die Nationalität und Tragfähigkeit des Schiffes, die Zahl, Verpackungsart, Zeichen und Nummern der Kolli, die Gattung der Waaren, die Namen der Versender und den Bestimmungsort, sowie die Bezeichnung der über die geladenen Waaren ertheilten amtlichen Bezettelungen enthalten muß.

Einer Anmeldung der zur Ausfuhr seewärts bestimmten Güter des freien Verkehrs, welche keinem Ausgangszolle unterliegen, bedarf es nicht.

Die Verladung erfolgt unter amtlicher Aufsicht. Ausgangszollpflichtige Gegenstände müssen vor der Verladung vorschriftsmäßig angemeldet und verzollt sein.

C. Lösch- und Ladeplätze.

§. 89.

Die Löschung, sowie die Einnahme von Ladungen darf nur an den von der Zollbehörde dazu bestimmten Stellen erfolgen.

D. Hafen-Regulative.

§. 90.

Die näheren Bestimmungen über das beim Eingange und Ausgange seewärts zu beobachtende Verfahren enthalten die unter Berücksichtigung der örtlichen Verhältnisse zu erlassenden Hafenregulative.

B. Eksport towarów.

§. 88.

Co do przeznaczonych do eksportu ku stronie morza towarów, które ulegają cłu wychodowemu, lub których eksport musi być wykazanym, szyper obowiązany jest urzędowi celnemu lub poborowemu w miejscu władowania złożyć deklaracyą eksportową, zawierającą nazwę okrętu i szypra, narodowość i wymiar okrętu, liczbę, sposób opatrzenia, sygnaturę i numera pak, gatunek towarów, nazwiska wysyłaczy i miejsce przeznaczenia, jako też oznaczenie urzędowych ceduł udzielonych co do ładowanych towarów.

Deklaracyi przeznaczonych do eksportu ku stronie morza towarów wolnego handlu, które nie ulegają cłu wychodowemu, nie potrzeba.

Ładowanie ma miejsce pod kontrolą urzędową. Przedmioty ulegające cłu wychodowemu winny przed ładowaniem zostać należycie deklarowane i oclone.

C. Place do zbywania i zabierania ładunku.

§. 89.

Zbywanie, jako też zabieranie ładunków nastąpić może li na miejscach przeznaczonych do tego przez władzę celną.

D. Regulaminy portowe.

§. 90.

Bliższe postanowienia co do procedury, przestrzegać się mającéj przy imporcie i eksporcie ku stronie morza, zawierają regulaminy portowe, za uwzględnieniem stosunków lokalnych wydać się mające.

IX. Behandlung des Verkehrs mit den Staatsposten.

§. 91.

Die mittelst der Posten eingehenden zollpflichtigen Waaren müssen mit einer Inhaltserklärung in Deutscher oder Französischer Sprache versehen sein; den oberen Zollbehörden bleibt vorbehalten, auf einzelnen Grenzstrecken im Falle des Bedürfnisses auch Inhaltserklärungen in anderen Sprachen zuzulassen. Die Waaren werden von der Zollstelle an der Grenze entweder schließlich abgefertigt oder an eine andere Zoll- oder Steuerstelle zur weiteren zollamtlichen Behandlung beziehungsweise zur Ausgangsabfertigung abgelassen.

Die Entrichtung des Eingangszolles von den zum Verbleib im Vereinsgebiet bestimmten Postgütern erfolgt im Wohnorte des Empfängers, oder, wenn keine Zoll- oder Steuerstelle daselbst vorhanden ist, bei einer geeignet gelegenen Hebestelle, deren Wahl der Postbehörde überlassen bleibt.

Bei den durchgehenden Poststücken findet Seitens des Grenzausgangsamtes eine Vergleichung mit den Inhaltserklärungen und, wenn es für nöthig erachtet wird, den Postkarten oder den Begleitbriefen statt. Nach dem Ermessen der Zollbehörde kann die Durchführung der Poststücke durch das Vereinsgebiet auch unter Gesammtverschluß oder statt dessen unter amtlicher Begleitung erfolgen.

Sollen Gegenstände mit der Post nach dem Auslande versendet werden, welche einem Ausgangszolle unterliegen, so muß dieser vorher entrichtet werden.

Die näheren Bestimmungen wegen der Behandlung des Verkehrs mit den Posten sind in einem besonderen Regulativ enthalten.

IX. Traktowanie obrotu pocztami rządowemi.

§. 91.

Wchodzące pocztami towary cłu uległe winny opatrzone być deklaracyą treści w języku niemieckim lub francuskim; wyższym władzom celnym zastrzega się dopuszczenie deklaracyi treści i w innych językach na pojedynczych przestrzeniach granicznych w razie potrzeby. Towary odprawią się przez komorę graniczną już to ostatecznie, już wyprawią do innego urzędu celnego lub poborowego ku dalszéj procedurze celnéj, względnie ekspedycyi wychodowéj.

Opłata cła wchodowego od towarów pocztowych, przeznaczonych do pozostania się w obrębie związkowym, uiszcza się w miejscu zamieszkania odbiorcy, lub, gdyby tamże nie było urzędu celnego lub poborowego, na położonym stósownie urzędzie pobierczym, wybór którego pozostawia się władzy pocztowéj.

U przechodzących sztuk pocztowych ma miejsce ze strony granicznego urzędu wychodowego porównanie z deklaracyami treści oraz, gdyby to uznano za potrzebne, z kartami pocztowemi lub listami konwojowemi. Wedle uznania władzy celnéj może przeprowadzanie sztuk pocztowych przez terytoryum związkowe nastąpić i pod ogólném zamknięciem lub zamiast tego pod urzędowym konwojem.

Jeżeli mają pocztą wysyłane być za granicę przedmioty, które cłu wychodowemu ulegają, winno takowe być wpierw opłaconém.

Bliższe postanowienia względem traktowania obrotu pocztami zawarte są w osobnym regulaminie.

X. Behandlung der Reisenden.

§. 92.

Die vom Auslande eingehenden Reisenden, welche zollpflichtige Waaren bei sich führen, brauchen dieselben, wenn sie nicht zum Handel bestimmt sind, nur mündlich anzumelden. Auch steht es solchen Reisenden frei, statt einer bestimmten Antwort auf die Frage der Zollbeamten nach verbotenen oder zollpflichtigen Waaren, sich sogleich der Revision zu unterwerfen. In diesem Falle sind sie nur für die Waaren verantwortlich, welche sie durch die getroffenen Anstalten zu verheimlichen bemüht gewesen sind.

Einer Anmeldung bei dem Ansageposten (§. 38.) bedarf es nicht. Der Ansageposten kann, wenn er es für nöthig erachtet, die Reisenden bis zum Grenzzollamte begleiten lassen.

Die Effekten der Reisenden werden in der Regel sogleich beim Grenzeingangsamte schließlich abgefertigt. Beim Ausgange sind dieselben nur aus besonderen Verdachtsgründen einer Revision unterworfen.

XI. Behandlung der einem Werthzolle unterliegenden Gegenstände.

§. 93.

Die in dem Vereinszolltarif festgesetzten Werthzölle sollen nach dem Werthe am Orte des Ursprungs oder der Fabrikation des eingeführten Gegenstandes, mit Hinzurechnung der bis zum Orte der Eingangsabfertigung erforderlichen Transport-, Versicherungs- und Kommissionskosten, berechnet werden.

Wer einen solchen Gegenstand einführt, hat dessen Werth schriftlich zu deklariren.

Wenn die Zollbehörde den deklarirten Werth für unzulänglich erachtet, so soll sie berechtigt sein,

X. Traktowanie podróżnych.

§. 92.

Przybywający z zagranicy podróżni, którzy ulegające cłu towary wiozą z sobą, skoro takowe nie są do handlu przeznaczone, potrzebują je li ustnie deklarować. Wolno też podróżnym takim, zamiast stanowczéj odpowiedzi na pytanie urzędników celnych o zakazane lub cłu uległe towary, poddać się natychmiast rewizyi. W takim przypadku odpowiadają li towary, które zarządzonymi środkami usiłowali zataić.

Zgłoszenia się na urzędzie deklaracyjnym (§. 38.) nie potrzeba. Urząd deklaracyjny, gdyby to uznał za potrzebne, może podróżnym aż do komory granicznéj przydać konwój.

Efekta podróżnych odprawiają się po zwyczaj natychmiast na granicznym urzędzie wchodowym stanowczo. Przy wychodzeniu mają one li z szczegółowych powodów podejrzenia być rewizyi poddawane.

XI. Traktowanie przedmiotów ulegających cłu od wartości.

§. 93.

Ustanowione w związkowéj Taryfie celnéj cła od wartości obliczać się mają według wartości w miejscu pochodzenia lub fabrykacyi importowanego przedmiotu, pod doliczeniem wymaganych aż do miejsca ekspedycyi wchodowéj kosztów transportu, asekuracyi i komisyi.

Ktokolwiek przedmiot taki wprowadza, winien wartość jego piśmiennie deklarować.

Jeżeli władza celna deklarowaną wartość uważa za niedostateczną, ma ona być mocną,

die Waaren zu behalten, gegen Zahlung des deklarirten Werthes mit einem Zuschlage von fünf vom Hundert an denjenigen, welcher dieselben eingeführt hat.

Diese Zahlung muß innerhalb der auf die Deklaration folgenden vierzehn Tage erfolgen, und es müssen die etwa erhobenen Zölle gleichzeitig erstattet werden.

Wenn die Zollbehörde das Vorkaufsrecht ausüben will, so kann derjenige, gegen welchen dasselbe ausgeübt werden soll, sofern er es vorzieht, die Abschätzung der Waare durch Sachverständige verlangen. Dieselbe Befugniß steht der Zollbehörde zu, wenn sie es nicht für angemessen erachtet, sofort von dem Vorkaufsrechte Gebrauch zu machen.

Wenn die Schätzung durch Sachverständige ergiebt, daß der Werth der Waare den bei der Einfuhr deklarirten nicht um fünf vom Hundert übersteigt, so soll der Zoll nach dem in der Deklaration angegebenen Betrage erhoben werden.

Wenn der Werth den deklarirten um fünf vom Hundert übersteigt, so kann die Zollbehörde nach ihrer Wahl das Vorkaufsrecht ausüben oder den Zoll nach dem durch die Sachverständigen ermittelten Werth erheben.

Dieser Zoll soll zur Strafe um die Hälfte seines Betrages erhöht werden, wenn der von den Sachverständigen ermittelte Werth um zehn vom Hundert höher ist, als der deklarirte.

Die Kosten der Untersuchung sind von dem Deklaranten zu tragen, wenn der durch die schiedsrichterliche Entscheidung ermittelte Werth den deklarirten Werth um fünf vom Hundert übersteigt; im entgegengesetzten Falle sind dieselben von der Zollbehörde zu tragen.

Im Falle einer Abschätzung der Waare wird der eine der beiden sachverständigen Schiedsrichter von dem Deklaranten, der andere von dem Vorstande der Lokal-Zollbehörde ernannt. Bei einer Meinungsverschiedenheit oder, wenn der Deklarant es verlangt, schon bei der Niedersetzung des Schiedsgerichts, wird ein Obmann von den Sachverstän-

zatrzymać towary, za wypłatą deklarowanéj wartości z awansem w ilości pięciu od sta na rzecz tego, który je wprowadził.

Zapłata nastąpić musi w przeciągu czternastu dni po deklaracyi, a pobrane na przypadek cła muszą równocześnie się zwrócić.

Jeżeli władza celna chce korzystać z prawa pierwokupna, wówczas ten, w obec którego takowe ma być wykonaném, gdyby tak wolał, może żądać oszacowania towaru przez biegłych. Toż samo prawo służy władzy celnéj, gdyby z prawa pierwokupna natychmiast korzystać nie chciała.

Gdyby oszacowanie przez biegłych wykazało, iż wartość towaru — wartości deklarowanéj przy imporcie nie przechodzi o pięć od sta, ma cło według deklarowanéj pobranéj być kwoty.

Jeżeli wartość przechodzi — deklarowaną o pięć od sta, władza celna może, do wyboru swego, bądź to korzystać z prawa pierwokupna, bądź cło pobrać według wartości wyśledzonéj przez biegłych.

Cło to ma za karę być o połowę swéj kwoty zwyższoném, jeżeli wartość wyśledzona przez biegłych jest o dziesięć od sta wyższą od wartości deklarowanéj.

Koszta śledztwa ponosi deklarant, skoro wartość wyśledzona przez decyzyą rozjemczą — wartość deklarowaną przechodzi o pięć od sta; w przeciwnym razie ponosi je władza celna.

W przypadku oszacowania towaru, jeden z rozjemców mianowanym bywa przez deklaranta, drugi przez dozór lokalnéj władzy celnéj. W razie różności zdań, lub, gdyby tego deklarant żądał, już przy wysadzaniu sądu polubownego, wybiera się superarbiter przez biegłych, albo gdyby ostatni co do wyboru jego

digen gewählt, oder sofern sich die letzteren über die Wahl nicht verständigen, von dem Präsidenten des zuständigen Handelsgerichts oder, wo ein solches nicht vorhanden ist, von dem Vorsitzenden des Civilgerichts erster Instanz ernannt.

Die schiedsrichterliche Entscheidung muß innerhalb der auf die Niedersetzung des Schiedsgerichts folgenden vierzehn Tage abgegeben werden.

XII. Waarenverschluß.

§. 94.

Der zollamtliche Verschluß erfolgt durch Kunstschlösser, Bleie oder Siegel.

Das abfertigende Amt hat zu bestimmen, ob Verschluß eintreten, welche Art desselben angewendet und welche Zahl von Schlössern, Bleien u. s. w. angelegt werden soll. Es kann verlangen, daß derjenige, welcher die Abfertigung begehrt, die Vorrichtungen treffe, welche es für nöthig hält, um den Verschluß anzubringen.

§. 95.

Das erforderliche Material an Blei, Lack, Licht und Versicherungsschnur, sowie die fortan erforderlichen Schlösser beschafft die Zollverwaltung, vorbehaltlich des Anspruchs auf Ersatz der Kosten für verloren gegangene oder beschädigte Schlösser gegen diejenigen, welche die Schuld des Verlustes oder der Beschädigung trifft. Eisenbahnverwaltungen haben in dieser Beziehung für ihre Angestellten zu haften.

Das übrige zu der Verschlußvorrichtung nöthige Material muß von den Betheiligten besorgt werden.

§. 96.

Bei eingetretener Verletzung des Waarenverschlusses kann in Folge der im Begleitschein u. s. w. von den Extrahenten übernommenen Verpflichtung für die Waaren, je nachdem ihre Gattung ermittelt

porozumieć się nie mogli — przez prezesa właściwego sądu handlowego, lub, gdzie takowego nie ma, przez przewodniczącego sądu cywilnego pierwszéj instancyi.

Decyzya rozjemcza musi zdaną być w przeciągu pierwszych czternastu dni po wysadzeniu sądu polubownego.

XII. Zamknięcie towarów.

§. 94.

Urzędowocelne zamknięcie ma miejsce kłódkami, ołowiami lub pieczęciami.

Ekspedyujący urząd przepisuje, czy ma mieć miejsce zamknięcie, jakiego rodzaju ono być ma, oraz jaka liczba kłódek, ołowiów i t. d. ma być przyłożoną. Może on żądać, aby ten, co się domaga ekspedycyi, zaprowadził urządzenia, jakieby uznał za potrzebne, aby zamknięcie umieścić.

§. 95.

Potrzebny materyał co do ołowiu, laku, świec i szpagatu, jako też co do potrzebnych nadal kłódek, obmyśla administracya celna, z zastrzeżeniem pretensyi do wynagrodzenia kosztów za kłódki zaginione lub uszkodzone — względem tego, który jest winnym zaguby lub uszkodzenia. Administracye kolei żelaznych odpowiadają w tym względzie za swych urzędników.

Inne materyały potrzebne do przyrządu zamknięcia muszą obmyślić interesenci.

§. 96.

W razie nadwerężenia zamknięcia towarów, może w skutek obowiązania, przejętego w kwicie konwojowym i t. d. przez ekstrahentów, być od towarów — stósownie do tego czy ich

ist oder nicht, die Entrichtung des tarifmäßigen oder des höchsten Eingangszolles verlangt werden.

Wird der Verschluß nur durch zufällige Umstände verletzt, so kann der Inhaber der Waaren bei dem nächsten zur Verschlußanlegung befugten Zoll- oder Steueramte auf genaue Untersuchung des Thatbestandes, Revision der Waaren und neuen Verschluß antragen. Er läßt sich die darüber aufgenommenen Verhandlungen aushändigen und giebt sie an dasjenige Amt, welchem die Waaren zu stellen sind, ab. Der Zollbehörde bleibt die Entscheidung überlassen, ob nach den obwaltenden Umständen von den oben angegebenen Folgen der Verschlußverletzung abgesehen werden kann.

XIII. Von den Niederlagen unverzollter Waaren.

A. Oeffentliche Niederlagen.

§. 97.

Zur Beförderung des mittelbaren Durchfuhrhandels und des inneren Verkehrs werden in den wichtigeren Handelsplätzen des Vereinsgebiets, sowie bei den Hauptzollämtern an der Grenze, wo ein Bedürfniß dazu sich zeigt, unter amtlicher Aufsicht stehende öffentliche Niederlagen eingerichtet, in welchen Waaren bis zu ihrer weiteren Bestimmung unverzollt gelagert werden können.

Die öffentlichen Niederlagen sind entweder:

allgemeine Niederlagen (Packhöfe, Hallen, Lagerhäuser, Freihäfen, §§. 98. bis 104.), oder

beschränkte Niederlagen (§. 105.), oder

freie Niederlagen (Freiläger §. 107.).

An Orten, wo keine dem Staate gehörigen Gebäude, welche als Niederlage benutzt werden können, oder dergleichen Gebäude nicht in dem

gatunek wyśledzono lub nie — żądaną opłata przepisanego Taryfą, lub najwyższego cła wchodowego.

Gdyby zamknięcie było li w skutek przypadkowych nadwerężoném okoliczności, wolno dzierzycielowi towarów u najbliższego, do przyłożenia zamknięcia upoważnionego urzędu celnego lub poborowego wnieść o ścisłe wyśledzenie istoty czynu, rewizyą towarów i nowe zamknięcie. Winien on przyjęte co do tego czynności kazać sobie doręczyć i oddać takowe temu urzędowi, któremu towary winny być dostawione. Władzy celnéj służy decyzya co do tego, czyli według zachodzących okoliczności pominąć się mają wyż oznaczone następstwa nadwerężonego zamknięcia.

XIII. O składach towarów nieoclonych.

A. Składy publiczne.

§. 97.

Ku poparciu pośredniego handlu przewozowego i obrotu wewnętrznego mają po ważniejszych placach handlowych terytoryum związkowego, jako też po komorach głównych na granicy — gdzieby się tego wykazała potrzeba — urządzone być zostające pod dozorem urzędowym składy publiczne, na których towary bez opłaty cła mogą aż do dalszego składane być przeznaczenia.

Składy publiczne są już to:

składami powszechnymi (pakhúzy, szopy, domy składowe, wolne porty §§. 98. do 104.), już

składami ograniczonymi (§. 105.), już

wolnymi składami (»Freilaeger« §. 107.).

Po miejscach, gdźie nie ma należących do rządu budynków, któreby za skład mogły być użyte, lub gdzie tym podobne budynki nie

nöthigen Umfange vorhanden sind, ist es Sache der Kaufmannschaft oder der Kommune, welche eine solche Anlage oder deren Erweiterung wünschen, den erforderlichen sicheren Raum zur Benutzung des Staates zu stellen.

1) Allgemeine Niederlagen. Niederlagsrecht — Lagerfrist.

§. 98.

Das Niederlagerecht wird der Regel nach nur für solche Waaren bewilligt, auf denen noch ein Zollanspruch haftet und welche nicht durch die besonderen Niederlage-Regulative (§. 106.) von der Lagerung ausgeschlossen sind.

Die Lagerfrist soll in der Regel einen Zeitraum von fünf Jahren nicht überschreiten.

Lagergeld.

§. 99.

Wo Lagergeld erhoben wird, soll dasselbe für jede Niederlage nach dem örtlichen Bedarf zur Deckung der Kosten festgestellt werden, jedoch, sofern die Niederlagen für Rechnung des Staates verwaltet werden, die folgenden Sätze nicht überschreiten:

für das Lagern monatlich

a) von trockenen Waaren vom Zentner $^1/_{36}$ Thaler (3 Kreuzer),
b) von flüssigen Waaren vom Zentner $^1/_{24}$ Thaler ($4^1/_2$ Kreuzer).

Haftung der lagernden Waaren.

§. 100.

Die in der Niederlage befindliche Waare haftet unbedingt für den darauf ruhenden Zoll.

Wird die Verabfolgung der Waaren aus der Niederlage vom Niederleger oder einer dritten Person verlangt, so ist diesem Verlangen nur unter den im §. 14. enthaltenen Beschränkungen zu willfahren.

znajdują się w dostatecznym rozmiarze, jest rzeczą kupiectwa lub gminy, które zakładu takiego resp. powiększenia jego sobie życzą, dostarczenie rządowi potrzebnéj bezpiecznéj miejscowości do użytku.

1) Składy powszechne. Prawo składu — termin składu.

§. 98.

Prawo składu dozwala się po zwyczaj li dla towarów takich, na których spoczywa jeszcze pretensya do cła a które szczególnymi regulaminami składowymi (§. 106.) nie są od składu wykluczone.

Termin składu nie ma po zwyczaj przechodzić pięciu lat.

Składowe.

§. 99.

Gdzie się pobiera składowe, ma ono co do każdego składu być według lokalnéj potrzeby ku pokryciu kosztów ustanowioném, jednakże, jeżeli składy bywają na rachunek państwa administrowane, nie mają poniższe przebierane być pozycye:

za złożenie przez miesiąc

a) towarów suchych od centnara $^1/_{36}$ talara (3 krajcary),
b) płynów od centnara..... $^1/_{24}$ talara ($4^1/_2$ krajcara).

Odpowiadanie zostających na składzie towarów.

§. 100.

Zostające na składzie towary odpowiadają bezwarunkowo za cło na nichż spoczywające.

Jeżeli wydanie towarów ze składu bywa przez składającego lub trzecią żądane osobę, ma żądaniu li pod zawartemi w §. 14. uczynić się zadość ograniczeniami.

Gestattung der Umpackung.

§. 101.

Den Eigenthümern und Disponenten der lagernden Güter steht es frei, in der Niederlage, unter Aufsicht der Beamten, die Waaren Behufs der Theilung, Sortirung, Reinigung, Erhaltung und sonstiger mit dem Zweck der Niederlage zu vereinbarenden Behandlung umzupacken, sofern geeignete Räumlichkeiten dazu vorhanden sind.

Zur Ergänzung, Auffüllung ꝛc. der lagernden Waaren können Waaren aus dem freien Verkehr in die Niederlage eingebracht werden. Dieselben nehmen damit die Eigenschaft fremder unverzollter Waaren an.

Verpflichtungen der Niederlageverwaltung rücksichtlich der lagernden Waaren.

§. 102.

Die Niederlageverwaltung muß für die wirthschaftliche Erhaltung der Niederlageräume in Dach und Fach, für sichern Verschluß derselben, für Aufrechthaltung der Ruhe und Ordnung unter den in der Niederlage beschäftigten Personen, sowie für Abwendung von Feuersgefahr im Innern des Gebäudes und dem dazu gehörigen umschlossenen Raum sorgen und haftet für Beschädigungen der lagernden Waaren, welche aus einer ihr zur Last fallenden Unterlassung oder Vernachlässigung dieser Fürsorge entstehen. Diese Verpflichtung tritt erst ein, nachdem die Waare in die Niederlage aufgenommen und die amtliche Bescheinigung hierüber ertheilt worden ist.

Andere Beschädigungen der lagernden Waaren und Unglücksfälle, welche dieselben treffen, hat die Niederlageverwaltung nicht zu vertreten.

Abmeldung von der Niederlage.

§. 103.

Die Verzollung oder weitere Abfertigung der von den Niederlagen abgemeldeten Waaren erfolgt

Dozwolenie przepakowania.

§. 101.

Właścicielom i dysponentom złożonych towarów wolno jest, na składzie, pod dozorem urzędników, towary celem podziału, rozgatunkowania, wyczyszczenia, konserwacyi i innego, z celem złożenia pogodzić się dającego traktowania, przepakować, skoro stósowne ku temu istnieją miejscowości.

Ku uzupełnieniu, dolaniu i t. d. zostających na składzie towarów mogą towary z wolnego obrotu być do składu wprowadzane. Takowe nabierają przez to własności obcych nie oclonych towarów.

Powinności administracyi składowéj we względzie towarów na składzie będących.

§. 102.

Administracya składowa starać się winna o gospodarcze utrzymanie przestrzeni składowych pod dachem, o bezpieczne ichż zamknięcie, utrzymanie porządku i spokoju pomiędzy osobami w składzie zatrudnionemi, jako też o odwrócenie niebezpieczeństwa ogniowego wewnątrz budynku i przynależnego miejsca okolicznego — i odpowiada za uszkodzenia złożonych towarów, jakieby powstać mogły w skutek zawinionego zaniedbania pieczy téjże. Powinność ta nastaje dopiero w chwili, w któréj towar na skład przyjęto i urzędowe poświadczenie co do tego udzielono.

Za inne towarów złożonych uszkodzenia, jak niemniéj za wypadki, które je spotykają, nie odpowiada administracya składowa.

Odmeldowanie ze składu.

§. 103.

Oclenie lub dalsza odprawa towarów odmeldowanych ze składów ma miejsce w miarę

nach Maaßgabe der bei der Einlagerung festgestellten Menge und Beschaffenheit derselben.

In Fällen, in welchen das Gewicht der Waaren während der Lagerung durch Umpacken (§. 101.) oder durch zufällige Ereignisse eine Verminderung erfahren hat, oder in denen anzunehmen ist, daß eine bei der Abmeldung wahrgenommene Gewichtsverminderung lediglich durch Eintrocknen, Einzehren, Verstauben, Verdunsten, oder gewöhnliche Leckage entstanden ist, bildet das Auslagerungsgewicht der Waaren die Grundlage der Abfertigung, sofern nicht von den Betheiligten die Verzollung oder Abfertigung nach dem Einlagerungsgewicht verlangt wird. Liegt der Verdacht vor, daß ein Theil der Waaren heimlich aus der Niederlage entfernt worden, so ist stets das Einlagerungsgewicht der Verzollung zu Grunde zu legen.

Das Gewicht der etwa von den Waaren entnommenen Proben wird besonders zur Verzollung gezogen.

Von den auf der Niederlage gänzlich verdorbenen und unbrauchbar gewordenen Waaren wird, nachdem dieselben unter amtlicher Aufsicht vernichtet worden sind, ein Zoll nicht erhoben.

Verfahren mit Waaren:

a. deren Eigenthümer unbekannt ist;

§. 104.

Sind Güter, deren Eigenthümer und Disponenten unbekannt sind, ein Jahr in der Niederlage geblieben, so soll dies unter genauer Bezeichnung derselben zu zwei verschiedenen Malen mit einem Zwischenraum von mindestens vier Wochen durch öffentliche Blätter bekannt gemacht werden, und wenn sich hierauf binnen sechs Monaten nach der letzten Bekanntmachung Niemand meldet, die Niederlageverwaltung berechtigt sein, die Güter öffentlich meistbietend zu verkaufen. Der Erlös bleibt nach Abzug der Bekanntmachungs- und Verkaufskosten, der Abgaben, sowie der etwa auf die Erhaltung der Waaren verwandten Kosten und des Lagergeldes sechs Monate hindurch aufbewahrt und fällt, wenn er bis zu deren Ablauf von Niemand in Anspruch genommen wird, der Staatskasse anheim.

Sind dergleichen Waaren einem schnellen Verderben ausgesetzt, so kann ein früherer Verkauf mit Genehmigung der dem Hauptamte vorgesetzten Behörde in der Art geschehen, daß der Lizitationstermin im Orte zu zwei verschiedenen Malen innerhalb acht Tagen öffentlich bekannt gemacht wird.

b. welche binnen fünf Jahren aus der Niederlage nicht abgeholt werden.

Haben Güter, deren Eigenthümer oder Disponent bekannt ist, länger als fünf Jahre gelagert, so ist derselbe, sofern nicht auf seinen Antrag ausnahmsweise eine längere Lagerung bewilligt ist, aufzufordern, die Güter binnen einer Frist, welche vier Wochen nicht überschreiten darf, von der Niederlage zu nehmen. Genügt er dieser Aufforderung nicht, so wird zum öffentlichen Verkauf der Waaren geschritten und der Erlös nach Abzug der Kosten und Abgaben dem Eigenthümer oder Disponenten zugestellt.

2) Beschränkte Niederlagen.

§. 105.

Bei den Aemtern an solchen Orten, welche nicht im Genuß des Niederlagerechts sind, können, wo sich ein Bedürfniß dazu ergiebt und geeignete Räume vorhanden sind, Waaren unverzollt mit der Maaßgabe niedergelegt werden, daß die Lagerfrist in der Regel nicht über sechs Monate dauern darf. Nach Ablauf derselben treten die im §. 104. enthaltenen Bestimmungen ein.

Wegen des Lagergeldes, der Gestattung von Umpackungen und der Behandlung des während der Lagerung entstandenen Mindergewichts kommen die Bestimmungen für allgemeine Niederlagen in den §§. 99. 101. und 102. in Anwendung.

3) Regulative für die Niederlagen.

§. 106.

Die näheren Bedingungen für die Benutzung der einzelnen Niederlagen, sowie die speziellen Vor-

sprawdzonéj przy złożeniu na składzie ilości i jakości takowych.

W przypadkach, w których waga towarów podczas zostawania na składzie skutkiem przepakowania (§. 101.) lub przypadkowych zdarzeń doznała redukcyi, lub w których musi być przyjętém, iż dostrzeżona przy odmeldowaniu redukcya wagi powstała jedynie w skutek zeschnięcia, wypruszenia, wyparowania, strawienia lub zwyczajnego wycieczenia, ma waga przy zabieraniu towaru ze składu służyć za podstawę przy ekspedycyi, chybaby interesenci żądali oclenia według wagi przy składaniu. Jeżeli zachodzi podejrzenie, iż część towarów potajemnie ze składu zabrano, wówczas oclenie ma miejsce zawsze według wagi przy składaniu.

Waga pobranych z towaru jakowych próbek pociąga się osobno do oclenia.

Od towarów, które na składzie zupełnemu uległy zniszczeniu lub się stały do użytku niezdatne, skoro takowe pod urzędową kontrolą zniweczono, nie pobiera się cła.

Procedura co do towarów:

a. których właściciel jest nieznanym;

§. 104.

Jeżeli towary, których właściciele i dysponenci są nieznani, pozostawały przez rok na składzie, ma to, za dokładném oznaczeniem takowych, po dwakroć w przedziałach przynajmniéj czterotygodniowych być pismami publicznemi ogłoszoném, a gdyby się na to w przeciągu sześciu miesięcy po ostatniém obwieszczeniu nikt nie zgłosił, ma administracya składowa być mocną, towary publicznie plus licitando sprzedać. Cena, po strąceniu kosztów ogłoszenia i sprzedaży, podatków, niemniéj jakowych kosztów na konserwacyą towaru łożonych, wreszcie składowego — aserwuje się przez sześć miesięcy, zaczém, gdyby aż do upływu takowych nikt do niéj nie rościł pretensyi, spada ona na kasę rządową.

Jeżeli tym podobne towary na prędkie wystawione są zepsucie, może rychlejsza za zezwoleniem władzy przełożonéj urzędowi głównemu nastąpić sprzedaż — w tym sposobie, iż termin licytacyjny w miejscu po dwakroć w przedziałach ośmiu dni się ogłasza.

b. których w pięć lat ze składu nie zabrano.

Jeżeli towary, których właściciel lub dysponent jest znanym, przez dłużéj jak pięć lat pozostawały na składzie, winien tenże, skoro na jego wniosek wyjątkowo dłuższego nie dozwolono zostawania na składzie — być wezwanym, aby towary w pewnym, czterech tygodni przechodzić nie powinnym terminie ze składu zabrał. Gdyby wezwaniu temu nie uczynił zadość, przystąpi się do publicznéj towarów sprzedaży a cena, po strąceniu kosztów i podatków, dostawi się właścicielowi lub dysponentowi.

2) Ograniczone składy.

§. 105.

Po urzędach w takich miejscach, które nie mają prawa składu, mogą, gdzieby się tego okazała potrzeba i stósowne istniały lokalności, towary złożone być bez oclenia, z tym warunkiem, iż czas złożenia nie powinien po zwyczaj przechodzić sześciu miesięcy. Po upływie jego nabierają mocy obowięzującéj postanowienia zawarte w §. 104.

We względzie składowego, dozwolenia przepakowań i traktowania powstałego podczas złożenia ubytku wagi, znajdują zastósowanie postanowienia co do składów powszechnych w §§. 99. 101. i 102.

3) Regulaminy co do składów.

§. 106.

Bliższe warunki co do korzystania z pojedynczych składów, jako też szczególne prze-

schriften über die Abfertigung der zu denselben gelangenden und aus ihnen zu entnehmenden Waaren enthalten die zu erlassenden Regulative.

4) Freie Niederlagen.

§. 107.

In den wichtigeren Seeplätzen des Vereinsgebiets können örtlich mit dem Hafen in Verbindung stehende freie Niederlageanstalten (Freiläger) errichtet werden.

Derartige Niederlagen werden mit den Maaßgaben, welche die für die einzelnen Niederlagen zu erlassenden Regulative enthalten, zollgesetzlich als Ausland behandelt. Die zur Ein- und Ausladung, sowie zur Lagerung bestimmten Räume sind durch sichernde Umschließung von dem umgebenden Gebiete abzuschließen.

B. Privatläger.

§. 108.

Waaren, auf denen ein Zollanspruch haftet, können auch in Privaträumen unter oder ohne Mitverschluß der Zollbehörden niedergelegt werden. Sind die Waaren zum Absatz im Vereinsgebiete bestimmt und nur zur Sicherung des darauf ruhenden, aber kreditirten Eingangszolles niedergelegt (Privat-Kreditläger), so darf die Lagerungsfrist sich der Regel nach nicht über sechs Monate und — bei längerer Lagerung — wenigstens nicht über das Kalenderjahr des Eingangs hinaus erstrecken.

Sind die zu lagernden Waaren zugleich oder ausschließlich zum Absatz nach dem Auslande bestimmt (Privat-Transitläger), so finden auf diese Läger, wenn sie unter amtlichem Mitverschluß stehen, die Bestimmungen in den §§. 101. und 102. Anwendung; rücksichtlich der Lagerfrist gilt die Vorschrift des §. 98. Dagegen haftet der Inhaber eines Privat-Transitlagers, welches sich nicht unter

pisy co do ekspedycyi przybywających na nie i zabieranych z nich towarów, zawierają wydać się mające regulaminy.

4) Wolne składy.

§. 107.

Po ważniejszych placach morskich terytoryum związkowego mogą urządzone być wolne składy, z portami lokalnie w związku zostające.

Tym podobne składy uważają się ze względu na ustawy celne za zagranicę, z modyfikacyami, w mających się co do pojedynczych składów wydać regulaminach zawartemi. Miejscowości przeznaczone do ładowania i wyładowywania, jako też do składu, winny za pomocą bezpiecznego otoczenia być od sąsiedniego terytoryum odłączone.

B. Składy prywatne.

§. 108.

Towary, na których pretensya celna spoczywa, mogą i w prywatnych przestrzeniach być pod lub bez współzamknięcia władz celnych składane. Jeżeli towary przeznaczone są do sprzedaży w obwodzie związkowym, i li tylko ku zabezpieczeniu spoczywającego na nichż — atoli kredytowanego cła wchodowego złożone (prywatne składy kredytowe), wówczas czas złożenia nie powinien po zwyczaj przechodzić sześciu miesięcy, a — w razie dłuższego zostawania na składzie — nie rozciągać się przynajmniéj po za rok kalendarzowy od importu.

Jeżeli złożyć się mające towary są równocześnie lub wyłącznie do zbycia za granicą przeznaczone (prywatne składy tranżytowe), wówczas do składów tychże, jeżeli pod urzędowém zostają współzamknięciem, znajdują zastósowanie postanowienia w §§. 101. i 102.; we względzie terminu składowego obowięzuje przepis §. 98. Natomiast dzierzyciel prywa-

amtlichem Mitverschluß befindet, unbedingt für die Entrichtung des Eingangszolles von den zum Privatlager verabfolgten Waaren nach Maaßgabe des bei der Verabfolgung festgestellten Gewichts, insofern er nicht die Entrichtung der Abgaben an anderen Orten oder die Ausfuhr der Waaren in vorgeschriebener Art nachweist.

Für die Bewachung der unter amtlichem Mitverschluß stehenden Privat-Transitläger während ihrer Oeffnung bleibt der Zollverwaltung vorbehalten, die Entrichtung von Gebühren zu fordern.

§. 109.

Die näheren Bestimmungen darüber, für welche Gegenstände und unter welchen Bedingungen Privatläger zu bewilligen sind, wird der Bundesrath des Zollvereins treffen.

C. Fortlaufende Konten.

§. 110.

Zur Erleichterung des Vertriebes ausländischer Waaren nach dem Auslande können an Großhandlungen unverzollte fremde Waaren unter Eintragung in ein fortlaufendes Konto mit der Maaßgabe verabfolgt werden, daß die Wiederausfuhr derselben nach dem Auslande nachgewiesen oder die Verzollung zum Eingange bewirkt werden muß.

Die Bedingungen, unter denen derartige Konten zu bewilligen sind, und die Verpflichtungen der Konteninhaber werden durch ein besonderes Regulativ bestimmt.

XIV. Verkehrserleichterungen und Befreiungen.

1) Versendungen aus dem Vereinsgebiet durch das Ausland nach dem Vereinsgebiet.

§. 111.

Bei Versendungen der im freien Verkehr stehenden Gegenstände aus dem Vereinsgebiete durch das

tnego składu tranżytowego, nie zostającego pod urzędowém współzamknięciem, odpowiada bezwarunkowo za opłatę cła wchodowego od złożonych na składzie prywatnym towarów — w miarę wagi sprawdzonéj przy wydawaniu, chybaby opłatę podatków na innych miejscach lub wywóz towarów w przepisanym udowodnił sposobie.

Za kontrolę nad zostającymi pod współzamknięciem urzędowém prywatnymi składami tranżytowymi podczas ichż otworzenia może administracya celna żądać opłaty należytości.

§. 109.

Bliższe postanowienia co do tego, dla jakich przedmiotów i pod jakimi składy prywatne przyzwalane być mają warunkami, wyda rada związkowa Związku celnego.

C. Bieżące konta.

§. 110.

Ku ułatwieniu sprzedaży towarów zagranicznych po za granicę mogą handlom hurtownym być nieoclone obce towary za wciągnięciem w bieżące konto z tą wydawane modyfikacyą, iżby wywóz znów napowrót takowych za granicę musiał być wykazanym lub oclenie do wnijścia uskutecznioném.

Warunki, pod jakimi konta takie przyzwalać się mają, oraz powinności dzierzycieli kontów ustanowią się osobnym regulaminem.

XIV. Ułatwienia komunikacyjne i imunicye.

1) Wysyłki z obwodu związkowego przez kraj zagraniczny do obwodu związkowego.

§. 111.

Przy wysyłkach przedmiotów, zostających we wolnym handlu, z obwodu związkowego

Ausland nach dem Vereinsgebiete ist dem Ausgangs-Zollamte oder einem zu dieser Abfertigung befugten Amte im Innern eine Deklaration vorzulegen, worin die Art und Menge der zu versendenden Waaren mit ihrer sprachgebräuchlichen oder handelsüblichen Benennung und deren Bestimmungsort anzugeben ist. Einer Angabe des Nettogewichts der in einem Kollo zusammen verpackten, verschieden tarifirten Waaren bedarf es nicht.

Es tritt sodann die Revision und, der Regel nach, der amtliche Verschluß der Waaren ein. Dem Abfertigungsamte bleibt es überlassen, auch andere Maaßregeln zur Sicherung gegen eine Vertauschung der Waaren zu treffen. Bei Versendung von Wein können Proben entnommen werden, welche verschlossen der Sendung beizufügen sind.

Der Absender erhält demnächst die hiernach bescheinigte Deklaration zurück, auf welcher zugleich die zum Eintreffen beim Wiedereingangsamte verstattete Frist bemerkt wird.

Hat die Ausgangsabfertigung bereits bei einem Amte im Innern stattgefunden, so bedarf es bei dem Grenzausgangsamte nur der Rekognition des Verschlusses.

Bei derartigen Versendungen von ausgangszollpflichtigen Waaren kann Sicherstellung des Ausgangszolles verlangt werden.

Bei dem Wiedereingangsamte werden die Gegenstände auf den Grund der zu übergebenden Deklaration revidirt und nach richtigem Befund ohne Zollerhebung abgelassen. Sind die Waaren unter Kollo- beziehungsweise Wagen- oder Schiffsverschluß abgefertigt, so beschränkt sich die Revision beim Wiedereingangsamte in der Regel auf die Prüfung und Lösung des angelegten Verschlusses. Auf den Antrag des Waarenführers können auch die Waaren von dem Grenzzollamte unter Belassung des amtlichen Verschlusses auf ein Amt im Innern zur schließlichen Abfertigung abgelassen werden.

Wird bei dem Transport von Waaren, welche unter Zollkontrole stehen, zwischenliegendes Ausland

przez kraj zagraniczny do obwodu związkowego winna komorze wychodowéj, lub upoważnionemu do ekspedycyi téjże urzędowi w kraju przedłożoną być deklaracya, zawierająca gatunek i ilość mających się wysłać towarów, z używaném w języku lub handlu oznaczeniem, i ichż miejsce przeznaczenia. Podawania wagi neto zapakowanych w jednéj pace razem towarów, różnie utaryfowanych, nie potrzeba.

Na to ma miejsce rewizya i, po zwyczaj, urzędowe zamknięcie towarów. Urzędowi ekspedycyjnemu wolno i inne środki ku zabezpieczeniu od przemiany towarów zarządzić. Przy wysyłaniu wina mogą wzięte być próbki, które w zapieczętowanym stanie muszą do przesyłki być dołączone.

Następnie zwróci się wysyłaczowi poświadczona według tego deklaracya, na któréj zauważy się zarazem termin dozwolony do przybycia na komorze powrotnéj.

Jeżeli ekspedycya wychodowa nastąpiła już na którym urzędzie w kraju, wówczas na granicznym urzędzie wychodowym potrzeba li rekognicyi zamknięcia.

U tym podobnych wysyłek towarów, cłu wychodowemu uległych, może żądaném być zabezpieczenie cła wychodowego.

Na urzędzie powrotnym zrewidują się towary na mocy mającéj się złożyć deklaracyi, i po należytém sprawdzeniu wyprawią bez pobrania cła. Jeżeli towary odprawiono pod zamknięciem pak, względnie wozów lub okrętów, rewizya na urzędzie powrotnym ogranicza się po zwyczaj na rewizyą i zdjęcie przyłożonego zamknięcia. Na wniosek prowadnika towarów mogą też towary z komory granicznéj być za pozostawieniem urzędowego zamknięcia do urzędu w kraju celem stanowczéj wyprawione ekspedycyi.

Jeżeli przy transporcie towarów, pod celną zostających kontrolą, bywa położony w środku

berührt, so muß die Waare dem Ausgangs- und dem Wiedereingangsamte zur Revision gestellt und der richtige Ausgang, beziehungsweise der Wiedereingang auf der die Sendung begleitenden Bezettelung bescheinigt werden.

Nach örtlichem Bedürfnisse können von der obersten Landes-Finanzbehörde für den Verkehr aus dem Vereinsgebiete durch das Ausland nach dem Vereinsgebiete Erleichterungen zugestanden werden.

2) Meß- und Marktverkehr.

§. 112.

Zur Erleichterung des Besuchs auswärtiger Messen und Märkte kann die zollfreie Rückbringung der unverkauft gebliebenen, aus dem freien Verkehr des Zollvereins stammenden Waare verstattet werden.

Nicht minder wird den fremden Handel- und Gewerbtreibenden, welche vereinsländische Messen und Märkte besuchen, von ihren unverkauften Waaren Erlaß des Eingangszolles bei der Wiederausfuhr gewährt.

3) Retourwaaren.

§. 113.

Vereinsländische Erzeugnisse oder Fabrikate, welche, außer dem Meß- und Marktverkehr, auf Bestellung, zum Kommissionsverkauf, zur Ansicht, zu öffentlichen Ausstellungen oder zum vorübergehenden Gebrauch nach dem Auslande gesandt sind und von dort zurückkommen, können vom Eingangszolle frei gelassen werden, sofern kein Zweifel dawider besteht, daß dieselben Waaren wieder eingehen, welche ausgegangen sind.

§. 114.

Die Freilassung vom Eingangszolle kann auch erfolgen, wenn Gegenstände aus dem Auslande zu öffentlichen Ausstellungen oder zum vorübergehen-

kraj naruszanym, winien towar być urzędowi wychodowemu i urzędowi powrotnemu do rewizyi dostawionym i należyte wyjście, względnie powrót, na cedule idącéj z przesyłką poświadczonym.

Wedle potrzeby lokalnéj mogą przez naczelną władzę skarbową kraju przyzwolone być ułatwienia dla handlu z obwodu związkowego przez kraj zagraniczny do obwodu związkowego.

2) Obrot targowy i jarmareczny.

§. 112.

Ku ułatwieniu zwiedzania zagranicznych targów i jarmarków dozwoloném być może wolne od cła wprowadzanie napowrót niesprzedanych towarów, z wolnego handlu Związku celnego pochodzących.

Niemniéj dozwoli się obcym handlarzom i procedernikom, którzy w krajach związkowych targi i jarmarki zwiedzają, od niesprzedanych towarów remisya cła wchodowego przy wywiezieniu ich znów napowrót.

3) Towary wracające.

§. 113.

Płody lub fabrykaty z krajów związkowych, które, okrom handlu jarmarcznego i targowego, wysłano za granicę za zamówieniem, na sprzedaż komisyjną, do oglądu, na publiczne wystawy lub do przemijającego użycia, a które ztamtąd wracają, mogą od cła wchodowego zostać zwolnione, skoro nie ma wątpliwości, iż te same wchodzą znów towary, które były wyszły.

§. 114.

Zwolnienie od cła wchodowego nastąpić też może, jeżeli przedmioty wchodzą z zagranicy na publiczne wystawy lub do przemijają-

den Gebrauche eingehen, und demnächst wieder ausgeführt werden.

4) Veredelungsverkehr.

§. 115.

Gegenstände, welche zur Verarbeitung, zur Vervollkommnung oder zur Reparatur mit der Bestimmung zur Wiederausfuhr eingehen, können vom Eingangszolle befreit werden.

In besonderen Fällen kann dies auch geschehen, wenn Gegenstände zu einem der bezeichneten Zwecke nach dem Auslande gehen und im vervollkommneten Zustande zurückkommen.

5) Grenzverkehr.

§. 116.

In Bezug auf den kleinen Grenzverkehr können nach Maaßgabe des örtlichen Bedürfnisses besondere Erleichterungen angeordnet werden.

6) Strandgüter.

§. 117.

Inländische Strandgüter von Schiffen, welche nach dem Auslaufen verunglücken, bleiben, wenn die Thatsache vollständig nachgewiesen ist, frei vom Eingangszolle.

7) Bedingungen der vorstehenden Erleichterungen — anderweite Zollerlasse aus Billigkeitsrücksichten.

§. 118.

Die allgemeinen Bedingungen und Kontrolen, unter denen die in den §§. 111. bis 117. erwähnten Erleichterungen und Befreiungen eintreten, werden von dem Bundesrathe des Zollvereins vorgeschrieben werden.

Der Bundesrath wird ferner darüber Bestimmung treffen, ob und unter welchen Bedingungen auch in anderen als den oben erwähnten Fällen

cego użycia, a następnie bywają znów eksportowane.

4) Obrot poprawny.

§. 115.

Przedmioty wchodzące do przerobienia, udoskonalenia lub do reparacyi, z przeznaczeniem, aby być znów wywiezione, mogą od cła wchodowego być uwolnione.

W szczególnych przypadkach nastąpić to może i wtenczas, jeżeli przedmioty w którym z rzeczonych celów wychodzą za granicę a w stanie udoskonalonym wracają.

5) Handel graniczny.

§. 116.

Pod względem drobnego handlu granicznego mogą w miarę potrzeby miejscowéj osobne zarządzone być ułatwienia.

6) Towary rozbite.

§. 117.

Krajowe towary z rozbitych okrętów, które uległy wypadkowi po wypłynięciu, wolne są od cła wchodowego, jeżeli fakt ten zupełnie udowodniono.

7) Warunki powyższych ulatwień — inne remisye celne ze względów słuszności.

§. 118.

Powszechne warunki i kontrole, pod któremi wspomnione w §§. 111. do 117. ułatwienia i imunicye mają miejsce, przepisze rada związkowa Związku celnego.

Rada związkowa wyda daléj postanowienie co do tego, czyli i pod jakimi warunkami jeszcze i w innych aniżeli wyż wspomnionych

für die aus dem freien Verkehr des Zollvereins nach dem Auslande gesandten Gegenstände beim Wiedereingange, oder für die vom Auslande eingegangenen Gegenstände beim Wiederausgange aus Billigkeitsrücksichten ein Zollerlaß gewährt werden darf.

XV. Kontrolen im Grenzbezirke.

Transportkontrole.

§. 119.

Innerhalb des Grenzbezirks unterliegen, nach Maaßgabe der von der obersten Landes-Finanzbehörde zu treffenden Anordnungen, solche Waaren, bei welchen es nach den örtlichen Verhältnissen zur Sicherung gegen heimliche Einfuhr oder Ausfuhr nothwendig erscheint, einer Transportkontrole. Zu diesem Zweck hat Jeder, welcher Waaren dieser Art im Grenzbezirke transportirt, sich durch eine amtliche Bescheinigung (Legitimationsschein) darüber auszuweisen, daß er zum Transporte der gehörig bezeichneten Waaren in einer gewissen Frist und auf den vorgeschriebenen Wegen befugt sei.

Beim Eingange aus dem Auslande und in der Richtung von der Grenze nach der Zollstelle bedarf es auf der Zollstraße keines Transportausweises. Von der Zollstelle bis zur Binnenlinie haben sich diese Transporte durch die bei ersterer erhaltene Bezettelung zu legitimiren.

Allgemeine Befreiung von der Legitimationsschein-Pflichtigkeit.

§. 120.

Von der Verpflichtung zur Legitimation im Grenzbezirke sind allgemein befreit:

a) rohe Erzeugnisse des Bodens und der Viehzucht eines inländischen Landguts für den Verkehr innerhalb des Gutsbezirks. Wird das Landgut von der Grenzlinie durchschnitten, so sind

przypadkach może co do towarów, wysyłanych z wolnego handlu Związku celnego za granicę — przy powrocie, lub co do przedmiotów, weszłych z zagranicy — przy wyjściu znów napowrót, być remisya ceł ze względów słuszności dozwalaną.

XV. Kontrole w obwodzie granicznym.

Kontrola transportowa.

§. 119.

W obwodzie granicznym ulegają kontroli transportowéj, w miarę mających się przez naczelną władzę skarbową kraju wydać rozrządzeń, towary takie, u których to ze względu na stosunki lokalne potrzebném jest ku zabezpieczeniu od tajnego importu lub eksportu. Tym końcem każdy, który towary tego rodzaju w obwodzie granicznym transportuje, obowiązany jest urzędowym atestem (kwitem legitymacyjnym) wykazać się co do tego, iż upoważnionym jest do transportu oznaczonych należycie towarów w pewnym terminie oraz na przepisanych drogach.

Przy wchodzie ze zagranicy oraz w kierunku od granicy do komory celnéj nie potrzeba wykazu transportowego na trakcie celnym. Od komory celnéj aż do linii wewnętrznéj transporty te obowiązane są wylegitymować się otrzymaną na pierwszéj cedułą.

Powszechne uwolnienie od obowiązku co do kwitu legitymacyjnego.

§. 120.

Od obowiązku do legitymacyi w obwodzie granicznym wolne są powszechnie:

a) surowe płody ziemi i chowu bydła posiadłości ziemskiéj w kraju we względzie handlu w obwodzie posiadłości. Jeżeli posiadłość przerzynaną bywa linią grani-

nach der Oertlichkeit besondere Aufsichtsmaaßregeln vorzuschreiben;

b) der Transport auf den dem öffentlichen Verkehr dienenden Eisenbahnen aus dem Binnenlande in den Grenzbezirk;

c) Gegenstände, die innerhalb einer Stadt, eines Dorfes oder einer geschlossenen Ortschaft des Grenzbezirks von Haus zu Haus gesendet werden, vorbehaltlich der auch über solche Transporte, sofern dieselben die im Eingange des §. 119. gedachten Waaren zum Gegenstande haben, auf Verlangen der Zollbeamten zu liefernden Nachweisung der Verzollung oder zollfreien Abstammung der letzteren;

d) der Gütertransport mit den Posten. Die Postanstalten im Grenzbezirke dürfen jedoch, wenn es für nöthig erachtet und ihnen bekannt gemacht wird, entweder allgemein oder von gewissen Personen Packereien zur Beförderung landeinwärts nur gegen eine, für jeden einzelnen Fall zu ertheilende schriftliche Erlaubniß des betreffenden Zollamts annehmen, welche dann das Poststück zum Bestimmungsorte begleitet.

Waarentransport auf Gewässern.

§. 121.

An den Ufern der Gewässer im Grenzbezirke und auf den in diesen Gewässern gelegenen Inseln dürfen zollfreie Gegenstände im verpackten Zustande oder zollpflichtige Gegenstände ohne besondere Erlaubniß nur an solchen Stellen aus- und eingeladen werden, welche zu Landungsplätzen (§. 17.) bestimmt und als solche bezeichnet sind.

Für Gewässer, welche längs der Zollgrenze sich erstrecken, bleibt es der obersten Landes-Finanzbehörde überlassen, nach dem örtlichen Bedürfniß eine Entfernung zu bestimmen, bis auf welche beladene Fahrzeuge ohne Erlaubniß des nächsten Zollamtes sich dem Ufer nur nähern dürfen. Unverdeckte Nachen, welche zollfreie Gegenstände geladen haben, unterliegen dieser Beschränkung nicht.

Transport towarów po wodach.

§. 121.

Po brzegach wód w obwodzie granicznym, oraz po znajdujących się na wodach tychże wyspach mogą wolne od cła przedmioty w zapakowanym stanie, lub uległe cłu przedmioty, bez szczególnego pozwolenia być li na takich ładowane lub wyładowywane miejscach, które za place do ładowania (§. 17.) są przeznaczone i jako takie oznaczone.

Co do wód, ciągnących się wzdłuż granicy celnéj, wolno naczelnéj władzy skarbowéj kraju — stósownie do potrzeby lokalnéj — postanowić odległość, na którą ładowane statki bez pozwolenia najbliższego urzędu celnego do brzegu li tylko zbliżać się mogą. Niepoczną, mają stósownie do miejscowości osobne przepisane być środki kontrolowe;

b) transport na służących do komunikacyi publicznéj kolejach żelaznych z kraju wewnętrznego do obwodu granicznego;

c) przedmioty, które wśród miasta, wsi lub ograniczonéj osady obwodu granicznego bywają od domu do domu wysyłane, z zastrzeżeniem mającego się i co do takichż transportów — skoro takowe mają za przedmiot oznaczone na wstępie §. 119. towary — na żądanie urzędników celnych dostawić wykazu oclenia lub nie ulegającego cłu pochodzenia ostatnich;

d) transport towarowy pocztami. Zakładom pocztowym w obwodzie granicznym atoli, gdyby to uznano za potrzebne lub im obwieszczono, wolno, już to powszechnie już też od pewnych osób — pakunki celem spedycyi do wnętrza kraju przyjmować li za mającém się co do każdego pojedynczego przypadku udzielić piśmiennem pozwoleniem odnośnéj komory celnéj, które to pozwolenie następnie idzie z pakunkiem pocztowym aż na miejsce przeznaczenia.

Beschränkung des Transports in Bezug auf die Zeit.

§. 122.

Der Transport der der Legitimationsscheins-Kontrole unterliegenden Waaren im Grenzbezirke ist nur innerhalb der im §. 21. bezeichneten Tageszeit gestattet, sofern nicht der Transport auf den dem öffentlichen Verkehr dienenden Eisenbahnen stattfindet oder in besonderen Fällen von dem zuständigen Haupt- oder Nebenzollamte vor dem Beginne des Transportes eine Ausnahme nachgelassen ist.

Ograniczenie transportu ze względu na czas.

§. 122.

Transport w obwodzie granicznym towarów, ulegających kontroli kwitów legitymacyjnych, dozwolony jest li w oznaczonéj w §. 21. porze dziennéj, chybaby transport miał miejsce służącemi do komunikacyi publicznéj kolejami żelaznemi, lubby w szczególnych przypadkach przez właściwą komorę główną lub przykomorek był przed rozpoczęciem transportu wyjątek dozwolony.

Ausstellung des Transportausweises.

§. 123.

Der zum Transport erforderliche Ausweis wird ausgestellt:

a) beim Eingange aus dem Auslande von demjenigen Grenzzollamte, bei welchem die Anmeldung und Abfertigung geschieht;

b) beim Uebergange aus dem Binnenlande in den Grenzbezirk von denjenigen Aemtern und Expeditionsstellen in der Nähe der Binnenlinie, welche zur Ausfertigung von Legitimationsscheinen ermächtigt sind;

c) bei Versendungen aus Orten des Grenzbezirks von der nächsten Zoll oder Expeditionsstelle;

d) auch können Ortsbehörden oder andere dazu geeignete Personen zur Ausstellung von Versendungsscheinen ausnahmsweise ermächtigt werden.

Wystawianie wykazu transportowego.

§. 123.

Potrzebny do transportu wykaz wystawia się:

a) przy wchodzie z zagranicy, przez tę komorę graniczną, na któréj ma miejsce deklaracya i ekspedycya;

b) przy przechodzeniu z kraju wewnętrznego do obwodu granicznego, przez te komory i urzędy ekspedycyjne w pobliżu linii wewnętrznéj, które upoważnione są do wystawiania kwitów legitymacyjnych;

c) przy wysyłkach z osad obwodu granicznego, przez najbliższą komorę lub urząd ekspedycyjny;

d) wreszcie mogą i władze lokalne lub inne kwalifikowane do tego osoby być wyjątkowo do wystawiania kwitów transportowych upoważnione.

Kontrole der Gewerbetreibenden.

§. 124.

Hausirgewerbe, zu welchen auch das Halten von Wanderlagern gehört, dürfen im Grenzbezirke nur

Kontrola nad procederníkami.

§. 124.

Procedery krobnicze, do których należy i trzymanie składów wędrownych, mogą w ob-

mit besonderer Erlaubniß und unter den zum Zwecke des Zollschutzes erforderlichen, von der obersten Landes-Finanzbehörde anzuordnenden Beschränkungen betrieben werden.

Auf Material- und Spezereiwaaren, auf Wein, Branntwein und Liqueure, sowie auf Zeuge, ganz oder theilweise aus Baumwolle, Wolle oder Seide, soll sich der Regel nach die Erlaubniß nicht erstrecken. Es können indeß von der obersten Landes-Finanzbehörde für einzelne Grenzstrecken in Bezug auf solche Waaren, welche dort keinen Gegenstand des Schleichhandels bilden, Ausnahmen zugelassen werden.

Soweit es zur Sicherung des Zollinteresses für nöthig erachtet wird, ist auch der Marktbesuch, sowie der stehende Gewerbebetrieb im Grenzbezirke den nach den örtlichen Verhältnissen von der obersten Landes-Finanzbehörde vorzuschreibenden Kontrolen unterworfen. Insbesondere hat Jeder, welcher mit Waaren einen Handel treibt, auf die sich die angeordnete spezielle Kontrole erstreckt, ein Buch zu führen, worin rücksichtlich der unmittelbar aus dem Auslande bezogenen Waaren beim Empfang derselben der Tag und Ort, an und in welchem die Verzollung stattgefunden hat, bemerkt, und rücksichtlich der aus dem Inlande empfangenen Waaren der Nachweis hierüber enthalten sein muß.

XVI. Kontrolen im Binnenlande.

§. 125.

Ueber den Grenzbezirk hinaus sind im Innern des Vereinsgebiets nach Maaßgabe der von der obersten Landes-Finanzbehörde nach den örtlichen Verhältnissen zu treffenden Anordnungen nur solche Waaren, welche einen Gegenstand des Schleichhandels bilden, und nur insoweit einer Kontrole unterworfen, daß

1) die aus dem Auslande oder aus dem Grenzbezirke in das Innere des Landes übergehenden Waaren mit den im Grenzbezirke empfangenen Bezettelungen bis zum Bestimmungsorte begleitet sein müssen, und
2) von den Handeltreibenden, welche dergleichen Waaren unmittelbar aus dem Auslande beziehen, über den Handel mit denselben Buch zu führen und darin der Tag und der Ort der Verzollung jedesmal beim Empfang der Waare anzumerken ist.

wodzie granicznym być li za szczególném pozwoleniem oraz pod wymaganemi w celu obrony ceł — przez naczelną władzę skarbową kraju zarządzić się mającemi sprawowane ograniczeniami.

Na towary korzenne i wonne olejki, wino, wódkę i likwory, jako też na materye, całkiem lub w części z bawełny, wełny lub jedwabiu, nie ma po zwyczaj rozciągać się pozwolenie. Jednakowoż mogą przez naczelną władzę skarbową kraju co do pojedynczych przestrzeni granicznych dozwalane być wyjątki we względzie towarów takich, które tamże nie tworzą przedmiotu handlu ukradkowego.

Jak daleceby to ku zabezpieczeniu interesu celnego uznano za potrzebne, ma i zwiedzanie targów, jako też sprawowanie stałych procederów w obwodzie granicznym, poddaném być kontrolom, według stosunków lokalnych przez naczelną władzę skarbową kraju przepisać się mającym. W szczególe winien każdy, co prowadzi handel towarami, na które się zarządzona szczegółowa rozciąga kontrola, utrzymywać książkę, w któréj pod względem towarów, sprowadzonych bezpośrednio z zagranicy, winny przy ich odbiorze data i miejsce, kiedy i gdzie oclenie nastąpiło, być zauważone, a pod względem towarów, otrzymanych z kraju — musi być wykaz co do tego zawartym.

XVI. Kontrole w kraju wewnętrznym.

§. 125.

Po za obwód graniczny mają wewnątrz obwodu związkowego, w miarę mających się przez naczelną władzę skarbową kraju według stosunków lokalnych wydać rozporządzeń, być li takie towary, które tworzą przedmiot handlu ukradkowego — i to li o tyle poddawane kontroli, iż

1) towary, wchodzące z zagranicy lub z obwodu granicznego do kraju wewnętrznego, winny otrzymane w obwodzie granicznym cedu ły aż do miejsca przeznaczenia mieć z sobą, i iż
2) przez handlarzy, którzy tym podobne towary bezpośrednio z zagranicy sprowadzają, musi co do handlu nimi być książka utrzymywaną a w niéj data i miejsce oclenia każdą razą przy odebraniu towaru zauważone.

XVII. Haussuchungen und körperliche Visitationen.

§. 126.

Sind Gründe vorhanden, zu vermuthen, daß irgend Jemand im Grenzbezirke sich einer Uebertretung der Zollgesetze schuldig gemacht habe, oder zu einer solchen Uebertretung durch Bergung verbotener oder zollpflichtiger Waaren mitwirke, so können zur Ermittelung derartiger Kontraventionen Nachsuchungen nach solchen Vorräthen unter Erforderung des Ausweises über die geschehene Verzollung oder den inländischen Ursprung der vorgefundenen Waaren, auch Haussuchungen von Zollbeamten unter Leitung eines Oberkontroleurs oder eines anderen Beamten gleichen oder höheren Ranges vorgenommen werden. Haussuchungen dürfen jedoch nur unter Beachtung der nach den Landesgesetzen für Haussuchungen im Allgemeinen vorgeschriebenen Förmlichkeiten stattfinden. Der Beobachtung dieser Förmlichkeiten bedarf es nicht, wenn auf der That betroffene, von den Zollbeamten verfolgte Schleichhändler in Häusern, Scheunen u. s. w. einen Zufluchtsort suchen. In solchen Fällen müssen die verdächtigen Räume den verfolgenden Zollbeamten auf Verlangen sofort und zu jeder Zeit geöffnet, und es dürfen letztere in Ausübung ihrer Dienstpflicht gegen die Flüchtigen auf keine Weise gehindert werden.

Auch sind unter den vorgedachten Nachsuchungen die Revisionen bei den auf den Grund des

XVII. Rewizye domowe i wizytacye cielesne.

§. 126.

Jeżeli zachodzą powody przypuszczania, iż ktokolwiek w obwodzie granicznym dopuścił się przestępstwa ustaw celnych, lub że do przestępstwa takiego przez ukrywanie zakazanych lub cłu uległych towarów się przyczynia, mogą ku wyśledzeniu tym podobnych kontrawencyi być poszukiwania takichż zasobów, za żądaniem wykazu na uskutecznione oclenie lub krajowe pochodzenie znalezionych towarów, niemniéj i rewizye domowe przedsiębrane przez urzędników celnych pod kierownictwem nadkontrolera lub innego urzędnika równego lub wyższego stopnia. Rewizye domowe atoli przedsiębrane być mogą li za zachowaniem formalności, jakie według ustaw krajowych przepisane są w ogólności co do rewizyi domowych. Zachowania formalności tychż nie potrzeba, jeżeli w domach, stodołach i t. d. szukają schronienia zdybani na uczynku, przez urzędników celnych ścigani przemytnicy. W takich przypadkach muszą podejrzane miejscowości ścigającym urzędnikom być na żądanie natychmiast i każdéj chwili otwierane, a ostatnim nie powinna w wykonywaniu ichż powinności służbowéj względem zbiegów żadna stawianą być przeszkoda.

Pod wyż oznaczonemi poszukiwaniami nie są objęte rewizye u procederników, którzy na

§. 124. dieses Gesetzes unter Kontrole stehenden Gewerbtreibenden nicht begriffen.

Haussuchungen außerhalb des Grenzbezirks zum Zwecke der Verfolgung einer Uebertretung der Zollgesetze können nur von den zur Untersuchung solcher Uebertretungen kompetenten Behörden angeordnet und unter deren Leitung vorgenommen werden.

§. 127.

Personen, gegen welche der Augenschein den Verdacht erregt, daß sie Waaren unter den Kleidern verborgen haben und welche der Aufforderung der Zollbeamten, sich dieser Gegenstände freiwillig zu entledigen, nicht sogleich vollständig genügen, können der körperlichen Visitation unterworfen werden. Sie müssen jedoch, wenn sie die Visitation nicht bei der nächsten Zollstelle oder Ortsbehörde wollen geschehen lassen, deshalb vor die zur Untersuchung der Zollstraffälle kompetente Behörde geführt werden.

XVIII. Von den Dienststellen und Beamten und deren amtlichen Befugnissen.

A. Im Grenzbezirk.

§. 128.

Jede Erhebungs- oder Abfertigungsstelle im Grenzbezirke soll durch ein Schild mit einer Inschrift bezeichnet werden, aus welcher hervorgeht, welche Behörde daselbst ihren Sitz hat. Die Zollämter sind entweder Hauptzollämter oder Nebenzollämter erster oder zweiter Klasse.

Bei den Hauptzollämtern ist jede Zollentrichtung und jede durch dieses Gesetz vorgeschriebene Abfertigung ohne Einschränkung sowohl bei der Einfuhr als bei der Ausfuhr und Durchfuhr zulässig.

Bei Nebenzollämtern erster Klasse können Gegenstände, von welchen die Gefälle nicht über zehn Thaler vom Zentner betragen, oder welche nach der Stückzahl zu verzollen sind, in unbeschränkter Menge eingehen.

mocy §. 124. obecnego prawa zostają pod kontrolą.

Rewizye domowe po za obwodem granicznym w celu ścigania przestępstwa ustaw celnych mogą być li przez władze, właściwe do śledzenia przestępstw takich, zarządzane i pod ichż kierownictwem przedsiębrane.

§. 127.

Osoby, względem których oczywistość uzasadnia podejrzenie, iż pod odzieżą ukrywają towary, a które nie dopełniają natychmiast rozkazu urzędników celnych, aby się przedmiotów tychże dobrowolnie pozbyły, mogą cielesnéj poddane być wizytacyi. Jednakowoż, jeżeli osoby te nie chcą wizytacyi na najbliższéj komorze lub u najbliższéj poddać się władzy lokalnéj, muszą one odprowadzone być przed władzę właściwą do śledzenia przypadków celnokarnych.

XVIII. O urzędach i urzędnikach oraz ich atrybucyach urzędowych.

A. W obwodzie granicznym.

§. 128.

Każdy urząd pobierczy lub ekspedycyjny w obwodzie granicznym oznaczony być winien szyldem z napisem, z którego wynika, jaka tam władza ma swą siedzibę. Komory celne są już to komorami głównemi, już przykomorkami pierwszéj lub drugiéj klasy.

Na komorach głównych jest każda opłata cła i każda obecném prawem przepisana odprawa dozwoloną bez ograniczenia tak przy imporcie, jako i eksporcie oraz przewozie.

Na przykomorkach pierwszéj klasy mogą w nieograniczonéj ilości wchodzić towary, u których należytości nie wynoszą wyżéj dziesięciu talarów od cetnara, lub które się od sztuki oclają.

Höher belegte oder nach dem Werthe zu verzollende Gegenstände dürfen nur dann über solche Aemter eingeführt werden, wenn die Gefälle von dergleichen auf einmal eingehenden Waaren den Betrag von Einhundert Thalern nicht übersteigen.

Zur Abfertigung der auf den Eisenbahnen eingehenden Waaren mit Ladungsverzeichniß (§§. 63. und 69.) sind Nebenzollämter erster Klasse ohne Einschränkung befugt.

Ueber Nebenzollämter zweiter Klasse können Waaren, welche nicht höher als mit fünf Thalern für den Zentner belegt sind, oder welche nach der Stückzahl oder nach dem Werthe zu verzollen sind, in Mengen eingeführt werden, von welchen die Gefälle für die ganze Waarenladung den Betrag von fünf und zwanzig Thalern nicht übersteigen. Der Eingang von höher belegten Gegenständen ist nur in Mengen von höchstens funfzig Pfund zulässig. Vieh kann über Nebenzollämter zweiter Klasse in unbeschränkter Menge eingehen.

Den Ausgangszoll können Nebenzollämter erster und zweiter Klasse in unbeschränktem Betrage erheben.

Dieselben sind ferner zur Abfertigung der mit der Post eingehenden Gegenstände ohne Einschränkung befugt.

Innerhalb der vorstehend bezeichneten Befugnisse können Nebenzollämter erster und zweiter Klasse Waaren, welche mit Berührung des Auslandes aus einem Theile des Vereinsgebiets in den anderen versendet werden (§. 111.), bei dem Aus- und Wiedereingange abfertigen.

Insoweit das Bedürfniß des Verkehrs es erfordert, werden einzelne Nebenzollämter von der obersten Landes-Finanzbehörde mit erweiterter Abfertigungsbefugniß, auch mit der Ermächtigung zur Ausstellung und Erledigung von Begleitscheinen I. versehen werden.

§. 129.

Die Führer von Fuhrwerk oder Schiffen, sowie alle Personen, welche Waaren transportiren, sind

Obłożone wyżéj, lub wedle wartości oclane przedmioty mogą li wtenczas być przykomorkami takimi wprowadzane, skoro należytości od tym podobnych towarów, na raz wchodzących, nie przechodzą stu talarów.

Do odprawiania wchodzących kolejami żelaznemi towarów z spisem ładunkowym (§§. 63. i 69.) przykomorki pierwszéj klasy upoważnione są bez ograniczenia.

Przykomorkami drugiéj klasy mogą towary, które obłożone są nie wyżéj jak pięciu talarami od cetnara, lub które według liczby sztuk albo według wartości bywają oclane, wprowadzane być w ilościach, od których należytości za cały ładunek wozowy nie przechodzą dwudziestu pięciu talarów. Import przedmiotów wyżéj obłożonych dozwolony jest li w ilościach najwyżéj pięćdziesięciu funtów. Bydło może przykomorkami drugiéj klasy w nieograniczonéj wchodzić liczbie.

Cło wychodowe mogą przykomorki pierwszéj i drugiéj klasy w nieograniczonéj pobierać ilości.

Daléj upoważnione one są bez ograniczenia do odprawy przedmiotów wchodzących pocztą.

Wśród wyż oznaczonych atrybucyi wolno przykomorkom pierwszéj i drugiéj klasy towary, które pod naruszeniem zagranicy bywają z jednéj części terytoryum związkowego do drugiéj wysyłane (§. 111.), odprawiać przy eksporcie i imporcie.

Jak daleceby potrzeba obrotu tego wymagała, mają pewne przykomorki przez naczelną władzę skarbową kraju opatrzyć się rozciąglejszém upoważnieniem ekspedycyjném, nawet upoważnieniem do wystawiania i załatwiania kwitów konwojowych I.

§. 129.

Prowadnicy furmanek lub okrętów, tudzież wszelkie osoby, które towary transportują,

verpflichtet, den Anordnungen der Grenzaufsichtsbeamten Folge zu leisten und dasjenige zu unterlassen, wodurch dieselben in Ausübung ihres Amtes gehindert werden würden.

Kiepen-, Korb- und Packträger, Fuhrwerke und beladene Lastthiere, welche nicht verpackte Waaren führen, sowie als leer angegebenes Fuhrwerk können von den Grenzaufsehern auf der Stelle revidirt werden.

Verpackte Waaren können die Grenzaufseher, wenn sie nicht durch äußere Besichtigung davon Ueberzeugung erlangen, daß solche keiner Transportkontrole im Grenzbezirke unterworfen sind, in der Richtung, in welcher sich die Transporte bewegen, zur nächsten Dienststelle begleiten oder solche zur Obrigkeit des nächsten Ortes führen, um mit dieser eine Nachsuchung vorzunehmen. Bei Personen, gegen welche der Augenschein den Verdacht erregt, daß sie Waaren unter den Kleidern verborgen haben, ist nach §. 127. zu verfahren.

Führer von Schiffsgefäßen von weniger als fünf Lasten Tragfähigkeit müssen auf den Anruf der Grenzaufseher so bald wie möglich anhalten und, je nachdem es verlangt wird, entweder dem Ufer zusteuern und dort an schicklichen Stellen anlegen oder die Ankunft der Grenzaufseher abwarten.

Wer Gegenstände führt, welche zwar im Allgemeinen der Legitimationsscheins-Kontrole unterliegen, aber unter gewissen Umständen von dem Transport-Ausweise befreit sind (§. 120.), ist verbunden, den Grenzaufsehern zur Stelle die nöthige Auskunft zu geben, um sie zu überzeugen, daß die transportirten Gegenstände eines Ausweises nicht bedürfen. Kann dies nicht sofort genügend geschehen, so sind die Grenzaufseher befugt, den Transport dahin zu führen, wo die verlangte Auskunft mit Sicherheit zu erlangen ist.

Reisende, welche sich auf einer Zollstraße in der unbezweifelten Richtung nach dem Grenzzollamte

obowiązane są, słuchać dyspozycyi granicznych urzędników dozórczych i zaniechywać tego, coby tymże w sprawowaniu ichż urzędu mogło przeszkadzać.

Koszonosze i pakonosze, furmanki i ojuczone bydło, które nie ciągnie zapakowanych wozów, niemniéj furmanki deklarowane próżnemi, mogą przez dozórców granicznych być na miejscu rewidowane.

Zapakowane towary wolno dozórcom granicznym — gdyby zewnętrznem obejrzeniem nie przekonali się, iż takowe nie ulegają kontroli transportowéj w obwodzie granicznym — w kierunku, w którym transporty idą, konwojować do najbliższego urzędu, lub prowadzić je do zwierzchności najbliższego miejsca, celem przedsięwzięcia z nią rewizyi. Co do osób, u których naoczność wzbudza podejrzenie, iż mają towary ukryte pod odzieżą, postąpić się ma według §. 127.

Prowadnicy okrętów niżéj pięciu łasztów wymiaru muszą na zawołanie dozórców granicznych jak najspieszniéj przystanąć i — stósownie do żądania — bądź to ku brzegowi sterować i tamże na stósownych miejscach przybić, bądź też przybycia dozórców granicznych oczekiwać.

Ktokolwiek prowadzi towary, które wprawdzie w ogólności kontroli kwitu legitymacyjnego ulegają, atoli pod pewnemi okolicznościami od wykazu transportowego są wolne (§. 120.), obowiązany jest, dozórcom granicznym na miejscu potrzebną udzielić informacyą, aby się mogli przekonać, iż transportowane przedmioty nie potrzebują wykazu. Gdyby to natychmiast nastąpić dostatecznie nie mogło, wówczas dozórcy graniczni mają prawo, transport zaprowadzić tam dotąd, gdzieby żądana informacya z pewnością osiągnąć się dała.

Podróżni, którzy na trakcie celnym znajdują się w niewątpliwym kierunku do komory

befinden, dürfen von den Grenzaufsehern nicht angehalten werden.

§. 130.

Die im §. 20. bezeichneten Beamten haben, um der ihnen dort aufgelegten Verpflichtung genügen zu können, bei vorhandenem Verdachte, daß eine Verletzung der Zollgesetze beabsichtigt werde, die Befugniß, Personen und Waaren soweit anzuhalten, als solches den Grenzaufsehern selbst verstattet ist.

B. Im Innern des Vereinsgebiets.

§. 131.

Im Innern des Vereinsgebiets bestehen zur Erhebung der Eingangs- und Ausgangszölle Hauptzoll- oder Hauptsteuerämter und Zoll- oder Steuerämter.

Hauptzoll- und Hauptsteuerämter, mit denen eine Niederlage für Waaren verbunden ist, auf denen noch ein Zollanspruch haftet (§. 97.), sind zu jeder Zollerhebung oder sonstigen zollamtlichen Abfertigung, soweit sie nach dem Gesetze im Innern stattfinden darf, ermächtigt.

Hauptsteuerämter ohne Niederlage können die ihnen durch Begleitschein II. überwiesenen Zollbeträge erheben. Zur Ertheilung von Begleitscheinen I. sind dieselben, soweit es sich nicht um Ausstellung neuer Begleitscheine in Folge der Theilung von Waarentransporten (§. 50.) handelt, nur auf Grund besonderer Genehmigung befugt. Der obersten Landes-Finanzbehörde bleibt es vorbehalten, ausnahmsweise diese Aemter auch zur Erledigung von Begleitscheinen I. zu ermächtigen.

Den Eingangszoll von den mit der Post eingehenden Gegenständen dürfen alle Zoll- und Steuerämter ohne Unterschied erheben. Welche Zoll- und Steuerämter im Innern zur Erhebung des Ausgangszolles befugt sind (§. 34.), ferner

granicznéj, nie mogą zatrzymywani być przez dozórców granicznych.

§. 130.

Urzędnicy, w §. 20. oznaczeni, aby włożonemu tamże na nich obowiązkowi mogli uczynić zadość, mocni są, w razie zachodzącego podejrzenia, iż ma miejsce zamiar przestąpienia ustaw celnych — osoby i towary o tyle zatrzymywać, o ile samiż dozórcy graniczni mają do tego prawo.

B. Wśród obwodu związkowego.

§. 131.

Wśród obwodu związkowego istnieją ku pobieraniu ceł wchodowych i wychodowych główne urzędy celne lub główne urzędy poborowe oraz urzędy celne lub poborowe.

Główne urzędy celne i główne urzędy poborowe, z którymi połączony jest skład towarów, na których spoczywa jeszcze pretensya celna (§. 97.), upoważnione są do pobierania każdegokolwiek cła lub do każdéj innéj ekspedycyi urzędowocelnéj, o ile takowa według prawa w kraju nastąpić może.

Główne urzędy poborowe bez składu mogą pobierać cła przekazane im kwitem konwojowym II. Do udzielania kwitów konwojowych I. upoważnione one są li na mocy szczególnego pozwolenia, chybaby chodziło o wystawienie nowych kwitów konwojowych w skutek podziału transportów towarowych (§. 50.). Naczelnéj władzy skarbowéj kraju zastrzega się upoważnienie wyjątkowo urzędów tychże i do załatwiania kwitów konwojowych I.

Cło wchodowe od przedmiotów wchodzących pocztą mogą wszystkie urzędy celne i poborowe pobierać bez różnicy. Jakie urzędy celne i poborowe w kraju upoważnione są do pobierania cła wychodowego (§. 34.), daléj

welche Aemter Abfertigungen nach Maaßgabe des §. 111. vornehmen, auf welche Aemter Abfertigungen nach Maaßgabe der §§. 63. und 66. bis 71., und bei welchen Aus- und Umladungen der auf den Eisenbahnen unter Wagenverschluß beförderten Güter (§. 65.) stattfinden können, bestimmt die oberste Landes-Finanzbehörde. Der letzteren bleibt es auch vorbehalten, nach Bedürfniß einzelnen Zoll- oder Steuerämtern im Innern die Befugniß zur Ertheilung und zur Erledigung von Begleitscheinen beizulegen.

§. 132.

Steueraufseher und andere Beamte im Innern, welche mit der Handhabung der Waarenkontrole im Binnenlande (§. 125.) beauftragt sind, müssen, wenn sie sich in Dienstausübung befinden, entweder in Uniform gekleidet oder mit einer vom Ober-Inspektor des Bezirks oder dessen vorgesetzter Behörde ausgestellten und untersiegelten Legitimationskarte versehen sein.

Sie sind befugt, Fuhrwerke und Packenträger, welche dem Anscheine nach kontrolpflichtige Waaren führen und aus dem Grenzbezirke kommen, während des Transportes anzuhalten und die Waarenführer zur Auskunft über die geladenen Waaren, sowie in geeigneten Fällen zur Vorzeigung der im Grenzbezirke erhaltenen Bezettelungen aufzufordern und durch äußere Besichtigung der Ladung, wobei eine Veränderung in der Lage der geladenen Kolli und eine Eröffnung der Verpackung nicht stattfinden darf, sich von der Uebereinstimmung der Ladung mit der erhaltenen Auskunft zu unterrichten.

Findet sich hierbei, daß über eine kontrolpflichtige Ladung die erforderliche Bezettelung fehlt, oder ergiebt sich ein Verdacht, daß andere, als die angegebenen Waaren geladen sind, oder daß die Ladung in der Menge von der vorgezeigten Bezettelung erheblich abweicht, so müssen die Aufsichtsbeamten die Ladung zu der auf dem Wege zum Bestimmungsorte zunächst gelegenen Steuerstelle oder, wenn solche über eine halbe Meile von dem Orte entfernt liegt, wo der verdächtige Transport angetroffen worden, zu der nächsten in dieser Richtung vorhandenen Polizeibehörde begleiten, um daselbst die nähere Untersuchung der Ladung vorzunehmen.

In Städten, wo zur Erhebung und Beaufsichtigung innerer Steuern besondere Beamte an den Thoren stationirt sind, haben auch diese die Befugniß zur Nachfrage über die geladenen aus dem Grenzbezirke kommenden Gegenstände und, sofern sich darunter kontrolpflichtige Artikel befinden, zur Besichtigung der Ladung.

XIX. Geschäftsstunden bei den Zoll- und Steuerstellen.

§. 133.

Bei sämmtlichen Grenzzollämtern und sonstigen im Grenzbezirke vorhandenen Abfertigungsstellen sollen, soweit nicht unter Berücksichtigung der örtlichen Verhältnisse eine andere Regelung stattgefunden hat, an den Wochentagen in folgenden Stunden die Geschäftslokale geöffnet und die Beamten zur Abfertigung der Zollpflichtigen daselbst gegenwärtig sein, nämlich:

in den Monaten Oktober bis Februar einschließlich:
Vormittags von 7½ bis 12 Uhr und Nachmittags von 1 bis 5½ Uhr;

in den übrigen Monaten:
Vormittags von 7 bis 12 Uhr und Nachmittags von 2 bis 8 Uhr.

Bei den Hauptzoll- und Hauptsteuerämtern im Innern sollen die Dienststunden folgende sein:

in den Monaten Oktober bis einschließlich Februar:
Vormittags von 8 bis 12 Uhr und Nachmittags von 1 bis 5 Uhr;

które urzędy przedsiębrać mogą ekspedycye w miarę §. 111., którymi urzędami uskuteczniać się mogą ekspedycye w miarę §§. 63. i 66. do 71., oraz u jakich urzędów nastąpić mogą wyładowania i przeładowania towarów ekspedyowanych kolejami żelaznemi pod zamknięciem wozowém (§. 65.), przepisuje naczelna władza skarbowa kraju. Ostatniéj zastrzega się też upoważnienie wedle potrzeby pojedynczych urzędów celnych lub poborowych w kraju do udzielania i załatwiania kwitów konwojowych.

§. 132.

Dozórcy poborowi i inni w kraju urzędnicy, którzy poruczoném sobie mają sprawowanie kontroli nad towarami w kraju wewnętrznym (§. 125.), obowiązani są przy pełnieniu służby, bądź to mieć na sobie uniform, lub być opatrzeni kartą legitymacyjną, przez nadinspektora okręgu lub przełożoną władzę jego wystawioną i podpieczętowaną.

Rzeczeni urzędnicy mocni są, furmanki i pakarzy, którzy domniemalnie uległe cłu towary wiozą i z obwodu granicznego przybywają, podczas transportu zatrzymywać i prowadników towarów do wylegitymowania się względem ładowanych towarów, jako też w stósownych przypadkach do okazania otrzymanych w obwodzie granicznym ceduł wezwać i za pomocą zewnętrznego obejrzenia ładunku — przy czém nie powinna nastąpić zmiana w położeniu ładowanych pak ani otwarcie zapakowania — o zgodności ładunku z otrzymaną informacyą się przekonać.

Gdyby się przy tém wykazało, iż na ładunek, kontroli uległy, brakuje potrzebnych ceduł, lub gdyby się wykazało podejrzenie, iż inne aniżeli podane ładowane są towary, albo iż ładunek co do ilości zbacza znacznie od okazanéj ceduły, wówczas urzędnicy dozórczy obowiązani są, ładunek transportować do położonego na drodze ku miejscu przeznaczenia najpierwszego urzędu poborowego, lub, gdyby tenże był nad pół mili oddalonym od miejsca, gdzie podejrzany natrafiono transport, do najbliższéj w kierunku tymże się znajdującéj władzy policyjnéj, aby tamże bliższe śledztwo ładunku przedsięwziąść.

Po miastach, gdzie ku pobieraniu i dozorowaniu podatków wewnętrznych osobni stacyonowani są przy bramach urzędnicy, mają i ciż prawo badania co do ładowanych, z obwodu granicznego przybywających przedmiotów, a gdyby się pomiędzy nimi uległe kontroli znajdowały artykuły, do obejrzenia ładunku.

XIX. Godziny służbowe po urzędach celnych i poborowych.

§. 133.

Po wszystkich komorach granicznych i innych w obwodzie granicznym się znajdujących urzędach ekspedycyjnych mają — o ile za uwzględnieniem stosunków lokalnych inne nie nastąpiło uregulowanie — w dni powszednie lokale urzędowe w następujących godzinach być otwierane i urzędnicy celem ekspedycyi interesentów celnych być tamże przytomni, i to:

w miesiącach Październiku do Lutego włącznie:
przed południem od 7½ do 12 godziny a z południa od 1 do 5½ godziny;

w drugich miesiącach:
przed południem od 7 do 12 godziny a z południa od 2 do 8 godziny.

Po głównych urzędach celnych i poborowych w kraju mają godzinami służbowemi być następujące:

w miesiącach Październiku do Lutego włącznie:
przed południem od 8 do 12 godziny a z południa od 1 do 5 godziny;

in den übrigen Monaten:

von 7 bis 12 Uhr und von 2 bis 5 Uhr.

Die Abfertigung der Reisenden, welche keine zum Handel bestimmten Waaren mit sich führen, bei den Grenzzollämtern muß zu jeder Zeit ohne Ausnahme geschehen. Die Effekten der auf Eisenbahnen eingehenden Passagiere, sowie die auf den Eisenbahnen ankommenden, sofort unter Wagenverschluß weiter gehenden Frachtgüter (§. 63.) sind sowohl bei den Grenzämtern, als bei Aemtern im Innern zu jeder Zeit, auch an Sonn- und Festtagen, abzufertigen.

Wo es außerdem das Bedürfniß des Verkehrs erfordert, werden auch andere Abfertigungen zu anderen, als den oben festgesetzten Stunden, sowie an Sonn- und Festtagen, außerhalb der Zeit des Gottesdienstes, ertheilt werden. Es werden in dieser Beziehung die näheren Vorschriften von den Zolldirektivbehörden getroffen werden.

XX. Strafbestimmungen.

Begriff und Strafe der Kontrebande.

§. 134.

Wer es unternimmt, Gegenstände, deren Ein-, Aus- oder Durchfuhr verboten ist, diesem Verbote zuwider ein-, aus- oder durchzuführen, macht sich einer Kontrebande schuldig und hat die Konfiskation der Gegenstände, in Bezug auf welche das Vergehen verübt worden ist, und, insofern nicht in besonderen Gesetzen eine höhere Strafe festgesetzt ist, zugleich eine Geldbuße verwirkt, welche dem doppelten Werthe jener Gegenstände, und wenn solcher nicht zehn Thaler beträgt, dieser Summe gleichkommen soll.

w drugich miesiącach:

od 7 do 12 godziny i od 2 do 5 godziny.

Odprawa podróżnych, nie wiozących z sobą towarów do handlu przeznaczonych, na komorach granicznych, musi każdego czasu bez wyjątku nastąpić. Efekta pasasierów przybywających kolejami żelaznemi, tudzież przybywające kolejami żelaznemi — natychmiast pod zamknięciem wozów daléj idące towary frachtowe (§. 63.), winny tak na komorach granicznych, jako i na urzędach w kraju być każdego czasu, i w niedziele oraz dni świąteczne, ekspedyowane.

Gdzieby tego nadto jeszcze potrzeba obrotu wymagała, udzielać się będą i inne ekspedycye o innych, aniżeli wyż ustanowionych godzinach, tudzież w dni niedzielne i świąteczne, okrom służby Bożéj. Bliższe w téj mierze przepisy wydadzą władze dyrektywne celne.

XX. Postanowienia karne.

Istota i kara kontrebandy.

§. 134.

Ktokolwiek usiłuje, przedmioty, których import, eksport lub przewóz zakazany, wbrew zakazowi temu importować, eksportować lub przeprowadzać, dopuszcza się kontrebandy i zawinił konfiskacyą przedmiotów, co do których przestępstwo popełniono, a nadto, jak daleceby w szczególnych ustawach wyższa nie była ustanowioną kara, winę pieniężną, równającą się podwójnéj wartości owych przedmiotów, a jeżeliby ta nie wynosiła dziesięciu talarów — téjż ostatniéj sumie.

Begriff und Strafe der Defraudation.

§. 135.

Wer es unternimmt, die Ein- oder Ausgangsabgaben (§§. 3. und 5.) zu hinterziehen, macht sich einer Defraudation schuldig und hat die Konfiskation der Gegenstände, in Bezug auf welche das Vergehen verübt worden ist, und zugleich eine dem vierfachen Betrage der vorenthaltenen Abgaben gleichkommende Geldbuße verwirkt. Diese Abgaben sind außerdem zu entrichten.

Thatbestand der Kontrebande und der Defraudation.

§. 136.

Die Kontrebande, beziehungsweise Zolldefraudation, wird insbesondere dann als vollbracht angenommen:

1) a) wenn verbotene Gegenstände von Frachtführern, Spediteuren oder anderen Gewerbetreibenden — von letzteren, insofern die Gegenstände zu ihrem Gewerbe in Bezug stehen — unrichtig oder gar nicht deklarirt, oder

   b) von anderen Personen wider besseres Wissen unrichtig deklarirt oder bei der Revision verheimlicht werden;

   c) wenn in Fällen der speziellen Deklaration (§§. 39. 41. 55. 66. 81. 88.) zollpflichtige Gegenstände von den unter a. bezeichneten Personen gar nicht oder in zu geringer Menge oder in einer Beschaffenheit, welche eine geringere Abgabe würde begründet haben, deklarirt werden;

   d) wenn in anderen Fällen (§§. 63. 69. 75. 78.) von den unter a. bezeichneten Personen Kolli, welche zollpflichtige Gegenstände enthalten, oder dergleichen unverpackte Gegenstände überhaupt nicht deklarirt werden;

Istota i kara defraudacyi.

§. 135.

Kto usiłuje przyprawić skarb o podatki wchodowe lub wychodowe (§§. 3. i 5.), dopuszcza się defraudacyi i zawinił konfiskacyą przedmiotów, co do których przestępstwo popełniono, a nadto karę pieniężną równającą się czworokrotnéj kwocie zdefraudowanych podatków. Podatki winny być prócz tego opłacone.

Istota czynu kontrebandy i defraudacyi.

§. 136.

Kontrebanda, względnie defraudacya celna, przyjmuje się w szczególności za dokonaną:

1) *a*) jeżeli zakazane przedmioty przez frachtarzy, spedyterów lub innych procederników — przez ostatnich, o ile przedmioty zostają w związku z ichż procederem — nie zostały wcale lub mylnie deklarowane, albo

   b) jeżeli przez inne osoby, wbrew lepszéj wiedzy, zostały mylnie deklarowane lub przy rewizyi zatajone;

   c) jeżeli w przypadkach deklaracyi szczegółowéj (§§. 39. 41. 55. 66. 81. 88.) przedmioty cłu uległe nie zostały przez oznaczone pod *a.* osoby wcale lub w za małéj deklarowane ilości albo w gatunku, któryby był niższy uzasadniał podatek;

   d) jeżeli w innych przypadkach (§§. 63. 69. 75. 78.) przez oznaczone pod *a.* osoby — paki, zawierające przedmioty cłu uległe, lub jeżeli tym podobne niezapakowane przedmioty, nie zostały wcale deklarowane;

e) wenn von anderen als den unter a. bezeichneten Personen wider besseres Wissen zollpflichtige Gegenstände unrichtig deklarirt oder bei der Revision verschwiegen werden.

Inwieweit Abweichungen, welche sich gegen das deklarirte Gewicht herausstellen, straffrei zu lassen sind, bestimmen die §§. 39. 66. und 81.;

2) wenn bei einer Revision ohne vorherige Deklaration verbotene oder zollpflichtige Gegenstände

a) im Falle des §. 27. nicht zur Revision gestellt, oder

b) im Falle des §. 92. durch getroffene Anstalten verheimlicht werden;

3) wenn beim Eingange mittelst der Eisenbahn (§. 61.)

a) verbotene oder zollpflichtige Gegenstände vorbehaltlich der im §. 61. bestimmten Ausnahmen in den Personenwagen, oder sonst anderswo als in den Güterwagen, oder

b) andere zollpflichtige Gegenstände, als solche, welche die Angestellten oder Arbeiter der Eisenbahnverwaltung auf der Fahrt selbst zum eigenen Gebrauch oder zu dienstlichen Zwecken nöthig haben, auf den Lokomotiven oder in den dazu gehörigen Tendern sich befinden,

c) verbotene oder zollpflichtige Gegenstände vor der Ankunft des Zuges am Grenzzollamte ausgeladen oder ausgeworfen werden;

4) wenn ausgangszollpflichtige Gegenstände ohne vorherige Anmeldung und Entrichtung oder Sicherstellung des Ausgangszolles entgegen den Bestimmungen in den §§. 71. und 88. zur Beförderung nach dem Auslande verladen worden sind;

e) jeżeli przez inne aniżeli oznaczone pod *a.* osoby, wbrew lepszéj wiedzy, przedmioty cłu uległe zostały mylnie deklarowane lub przy rewizyi zatajone.

Jak dalece dyferencye, jakieby się w obec deklarowanéj wagi wykazały, mają pozostać bezkarnemi, przepisują §§. 39. 66. i 81.;

2) jeżeli przy rewizyi bez poprzedniéj deklaracyi przedmiotów zakazanych lub cłu uległych

a) w przypadku §. 27. nie dostawiono do rewizyi, lub je

b) w przypadku §. 92. zarządzonymi środkami zatajono;

3) jeżeli przy imporcie koleją żelazną (§. 61.)

a) przedmioty zakazane lub cłu uległe, z zastrzeżeniem przepisanych w §. 61. wyjątków, we wagonach osobowych, lub gdzie indziéj aniżeli we wozach towarowych, albo jeżeli

b) inne przedmioty cłu uległe, aniżeli te, których urzędnicy lub robotnicy administracyi kolejowéj w podróży sami do własnego użytku lub w celach służbowych potrzebują — znajdują się na lokomotywach lub przynależnych tendrach, lub jeżeli

c) przedmioty zakazane lub cłu uległe przed przybyciem pociągu na komorze granicznéj wyładowano lub wyrzucono;

4) jeżeli przedmioty, uległe cłu wychodowemu, bez poprzedniéj deklaracyi i opłaty lub zabezpieczenia cła wychodowego wbrew przepisom w §§. 71. i 88. zostały do ekspedycyi za granicę ładowane;

5) wenn beim Transport verbotener oder zollpflichtiger Gegenstände im Grenzbezirke

a) die Zollstätte, bei welcher dieselben bei dem Ein- oder Ausgange hätten angemeldet oder gestellt werden sollen, ohne solche Anmeldung überschritten oder umgangen,

b) die vorgeschriebene Zollstraße oder der im Zollausweis (§§. 21. und 119.) bezeichnete Weg nicht inne gehalten,

c) der Transport ohne Erlaubniß der Behörde außer der gesetzlichen Tageszeit (§. 21.) bewirkt wird, oder

d) Gegenstände ohne den vorschriftsmäßigen Zollausweis (§. 119.) betroffen werden, oder mit diesem nicht übereinstimmen;

6) wenn über verbotene oder zollpflichtige Gegenstände, welche aus dem Auslande eingehen, vor der Anmeldung und Revision bei der Zollstätte, oder wenn über derartige zur Durchfuhr oder zur Versendung nach einer öffentlichen Niederlage deklarirte oder sonst unter Zollkontrole befindliche Gegenstände auf dem Transporte eigenmächtig verfügt wird;

7) wenn Gewerbtreibende im Grenzbezirke sich nicht in Gemäßheit der nach §. 119. getroffenen Anordnungen über die erfolgte Verzollung oder die zollfreie Abstammung der bezogenen Gegenstände ausweisen können;

8) wenn unverzollte Waaren aus einer Niederlage ohne vorschriftsmäßige Deklaration (Abmeldung) entfernt werden;

9) wenn Gewerbtreibende, denen zur Beförderung ihres Gewerbes und unter der Bedingung der Verwendung zu diesem Zwecke der Bezug zollpflichtiger Gegenstände ganz frei oder gegen eine geringere Abgabe verwilligt wurde, dieselben ohne vorherige Nachzahlung der vollen Abgabe anderweit verwenden oder veräußern;

5) jeżeli przy transporcie zakazanych lub cłu ulegających przedmiotów w obwodzie granicznym

a) urząd celny, na którym takowe przy wchodzeniu lub wychodzeniu powinny były być deklarowane lub dostawione, bez deklaracyi takiéj przebyto lub ominięto,

b) przepisanego traktu celnego lub oznaczonéj we wykazie celnym (§§. 21. i 119.) drogi się nie trzymano,

c) transport bez pozwolenia władzy nastąpił okrom przepisanéj pory dziennéj (§. 21.), lub

d) przedmioty natrafiono bez przepisanego wykazu celnego (§. 119.), lub jeżeli takowe z nim się nie zgadzają;

6) jeżeli zakazanymi lub cłu ulegającymi przedmiotami, które z zagranicy wchodzą, przed deklaracyą i rewizyą na komorze celnéj — lub jeżeli tym podobnymi, do przewozu lub wysłania na skład publiczny deklarowanymi, albo zkąd innąd pod kontrolą celną zostającymi przedmiotami na transporcie samowładnie rozporządzono;

7) jeżeli procedernicy w obwodzie granicznym w miarę wydanych w §. 119. rozporządzeń nie są w stanie wylegitymować się co do uskutecznionego oclenia lub co do nie ulegającego cłu pochodzenia sprowadzonych przedmiotów;

8) jeżeli nie oclone towary zabrano ze składu bez przepisanéj deklaracyi (odmeldowania);

9) jeżeli procedernicy, którym ku poparciu ichż procederu, oraz pod warunkiem użycia na cel tenże, dozwolono sprowadzania uległych cłu przedmiotów bez wszelkiéj opłaty podatku lub za niższym podatkiem, takowe bez poprzedniéj opłaty ex post zupełnego podatku na inny cel obracają

oder wenn Personen, denen Waaren von der Zollverwaltung unverzollt anvertraut wurden, über dieselben zur Verkürzung der Zollgefälle gegen die Zollgesetze oder Verordnungen verfügen.

§. 137.

Das Dasein der in Rede stehenden Vergehen und die Anwendung der Strafe derselben wird in den im §. 136. angeführten Fällen lediglich durch die daselbst bezeichneten Thatsachen begründet.

Kann jedoch in den im §. 136. unter 1. a. c. und d., 3. 4. 5. 6. 7. und 8. angeführten Fällen der Angeschuldigte nachweisen, daß er eine Kontrebande oder Defraudation nicht habe verüben können, oder eine solche nicht beabsichtigt gewesen sei, so findet nur eine Ordnungsstrafe nach Vorschrift des §. 152. statt.

§. 138.

Wenn in den im §. 125. bezeichneten Fällen der zollordnungsmäßige Ausweis über die im Binnenlande transportirten Waaren nicht zur Stelle ertheilt werden kann, oder der dort vorgeschriebene Vermerk in den Handelsbüchern fehlt, so wird zwar hierdurch die Vermuthung einer begangenen Defraudation und dem Befinden nach die vorläufige Beschlagnahme der ohne die vorgeschriebene Bezettelung oder Vermerkung in den Handelsbüchern vorgefundenen Waaren begründet. Widerlegt sich aber diese Vermuthung bei näherer Untersuchung, so tritt nur eine Ordnungsstrafe nach §. 152. ein.

§. 139.

Werden Gegenstände, deren Ein-, Durch- oder Ausfuhr verboten ist,

1) bei dem Grenzzollamte von Gewerbtreibenden ausdrücklich angezeigt, oder von anderen Personen vorschriftsmäßig zur Revision gestellt, oder
2) kommen solche Gegenstände mit der Post an, und kann derjenige, an welchen sie gesendet

lub sprzedają; albo jeżeli osoby, którym administracya celna powierzyła towary bez opłaty cła, rozporządzają nimi ku ukróceniu należytości celnych wbrew ustawom celnym lub rozporządzeniom.

§. 137.

Istnienie będących w mowie przestępstw i zastósowanie odnośnych kar w przypadkach §. 136. uzasadnia się jedynie oznaczonymi tamże faktami.

Gdyby wszakże w przypadkach, oznaczonych w §. 136. pod 1. *a. c.* i *d.*, 3. 4. 5. 6. 7. i 8., obżałowany był w stanie udowodnić, iż kontrebandy lub defraudacyi popełnić nie mógł, albo nie zamierzał, ma miejsce li kara porządkowa według przepisu §. 152.

§. 138.

Jeżeli w przypadkach, oznaczonych w §. 125., przepisany regulaminem celnym wykaz co do transportowanych w kraju wewnętrznym towarów nie może być na miejscu udzielonym, lub przepisana tamże uwaga w księgach handlowych się nie znajduje, uzasadnia się wprawdzie przez to presumcya popełnionéj defraudacyi, oraz, wedle okoliczności, tymczasowe przyaresztowanie towarów nie mających przepisanéj ceduły lub uwagi w księgach handlowych. W razie zbicia zaś presumcyi téjże przy bliższém śledztwie, ma miejsce li kara porządkowa według §. 152.

§. 139.

Jeżeli towary, których import, eksport lub przewóz zakazany,

1) na komorze granicznéj zostały przez procederników wyraźnie deklarowane, lub przez inne osoby należycie do rewizyi dostawione, albo
2) jeżeli przedmioty takie przybywają pocztą, i jeżeli ten, do którego są wysłane,

sind, einer beabsichtigten Kontrebande nicht überführt werden,

so findet keine Strafe, sondern nur die Zurückschaffung der Gegenstände statt.

Im ersten Falle geschieht die Zurückschaffung auf Kosten desjenigen, welcher die verbotenen Gegenstände bei sich geführt hat, im zweiten Falle haften für die etwa dem Staate verursachten Kosten die Gegenstände selbst.

Strafe des ersten Rückfalls.

§. 140.

Im Wiederholungsfalle der Kontrebande oder Defraudation, nach vorhergegangener rechtskräftiger Verurtheilung, wird außer der Konfiskation der Gegenstände des Vergehens die nach §§. 134. und 135. eintretende Geldbuße verdoppelt.

Strafe des ferneren Rückfalls.

§. 141.

Jeder fernere Rückfall zieht neben der Konfiskation der Gegenstände des Vergehens in der Regel eine Freiheitsstrafe nach sich, welche nach dem Doppelten der im §. 140. bestimmten Geldbuße zu bemessen ist (§. 162.), jedoch zwei Jahre nicht überschreiten darf.

Doch kann ausnahmsweise nach richterlichem Ermessen mit Berücksichtigung aller Umstände des vorliegenden Vergehens und der vorausgegangenen Fälle auf das Doppelte der im §. 140. bestimmten Geldbuße erkannt werden, wenn der Angeklagte das Kontrebandiren oder Defraudiren nicht gewerbsmäßig betreibt.

§. 142.

Die Strafen des Rückfalls (§§. 140. und 141.) treten ein, ohne Rücksicht darauf, ob die frühere Verurtheilung in demselben Zollvereinsstaate, in welchem das neue Vergehen begangen ist, oder in einem anderen Vereinsstaate erfolgt ist.

nie może być przekonanym o zamierzoną kontrebandę,

wówczas nie ma miejsca kara, lecz tylko zwrócenie przedmiotów.

W pierwszym przypadku zwrócenie ma miejsce kosztem tego, który zakazane przedmioty wiózł z sobą, w drugim przypadku odpowiadają sameż przedmioty za spowodowane rządowi jakowe koszta.

Kara pierwszego powtórzenia.

§. 140.

W przypadku powtórzenia kontrebandy lub defraudacyi, po poprzedniém prawomocném osądzeniu, ma, obok konfiskaty objektów przestępstwa, podwoić się kara, według §§. 134. i 135. zachodząca.

Kara dalszego powtórzenia.

§. 141.

Każde dalsze powtórzenie pociąga za sobą, obok konfiskaty objektów przestępstwa, po zwyczaj karę wolności, wynoszącą drugie tyle w stosunku do przepisanéj w §. 140. winy pieniężnéj (§. 162.), która atoli dwóch lat przechodzić nie powinna.

Jednakowoż może wyjątkowym sposobem według uznania sędziego, za uwzględnieniem wszelkich okoliczności zachodzącego przestępstwa oraz dawniejszych przypadków, wyrokować się na drugie tyle przepisanéj w §. 140. winy pieniężnéj, jeżeli obżałowany z przemycania lub defraudowania nie robi procederu.

§. 142.

Kary powtórzenia (§§. 140. i 141.) zachodzą bez względu na to, czy dawniejsze skazanie w tém samém miało miejsce państwie Związku celnego, w którém nowe popełniono przestępstwo, lub w inném państwie związkowém.

Bei Beurtheilung der Frage, ob ein Rückfall vorliegt, sind die Kontrebande und die Defraudation als gleichartige Vergehen zu betrachten.

Die Straferhöhung wegen Rückfalls findet jedoch nicht statt, wenn seit dem Zeitpunkte, in welchem die Freiheitsstrafe oder Geldbuße des zuletzt begangenen früheren Vergehens abgebüßt oder erlassen worden ist, drei Jahre verflossen sind.

Der rechtskräftigen Verurtheilung wird die Erledigung des Straffalles durch freiwillige Unterwerfung gleichgestellt.

§. 143.

Wenn ein Frachtführer oder Spediteur nach Vorschrift des §. 136. Nr. 1. Littr. c. und d. wegen unrichtiger Deklaration verurtheilt, derselbe jedoch durch die ihm von dem Befrachter mitgegebenen Deklarationen, Frachtbriefe oder anderen schriftlichen Notizen über den Inhalt der Kolli zu der unrichtigen Deklaration veranlaßt worden, oder wenn in den §. 136. Nr. 7. angeführten Fällen die Verurtheilung lediglich auf den Grund der daselbst bezeichneten Thatsachen erfolgt ist, ohne daß die Defraudation selbst weiter nachgewiesen worden, so findet im Wiederholungsfalle die Strafe des Rückfalls nicht statt; auch soll eine solche Verurtheilung diese Strafe bei einem nachfolgenden Zollvergehen nicht begründen.

Kontrebande oder Zolldefraudation unter erschwerenden Umständen.

§. 144.

Die Strafe der Kontrebande oder Defraudation wird um die Hälfte geschärft:

1) wenn die Gegenstände beim Transport in geheimen Behältnissen, oder sonst auf künstliche oder schwer zu entdeckende Art verborgen,

2) wenn unter Zollkontrole gehende Gegenstände auf dem Transporte vertauscht oder in ihren Bestandtheilen verändert worden sind,

Przy rozpoznawaniu kwestyi, czyli zachodzi potwórzenie, mają kontrebanda i defraudacya za równorodne uważać się przestępstwa.

Zwyższenie kary z powodu powtórzenia atoli nie ma miejsca, jeżeli od chwili, w której karę wolności lub winę pieniężną za popełnione na ostatku dawniejsze przestępstwo odbyto lub darowano, trzy upłynęły lata.

Prawomocnemu osądzeniu równa się załatwienie przypadku karnego dobrowolném się poddaniem.

§. 143.

Jeżeli frachtarz lub spedyter został na mocy przepisu §. 136. No. 1. Lit. *c.* i *d.* o mylną deklaracyą skazanym, takowy zaś przez dane mu ze strony frachtującego deklaracye, listy frachtowe lub inne piśmienne uwagi co do treści pak był do mylnéj deklaracyi spowodowanym, lub jeżeli w przypadkach §. 136. No. 7. skazanie nastąpiło li na mocy oznaczonych tamże faktów, bez udowodnienia samejż defraudacyi — wówczas w przypadku powtórzenia nie ma miejsca kara za powtórzenie; skazanie takie nie ma też kary téjże u dalszego uzasadniać przestępstwa celnego.

Kontrebanda lub defraudacya celna pod uciążającemi okolicznościami.

§. 144.

Kara za kontrebandę lub defraudacyą obostrza się o połowę:

1) jeżeli przedmioty przy transporcie były w tajnych rezerwoarach, lub zkąd inną w sztuczny lub trudno odkryć się dający przechowane sposób,

2) jeżeli przedmioty, idące pod kontrolą celną, na transporcie przemieniono lub w ichż częściach składowych zmieniono,

(Artikel 1. bis 4.) bezeichneten Art übertritt, hat durch diese Zuwiderhandlung eine Ordnungsstrafe bis zu funfzig Thalern verwirkt.

Art. 8.

Wer in dem ausgeschlossenen Gebiete in der Nähe der Zollgrenze Waarenanhäufungen oder Ablagen hält, welche nicht einem erlaubten Geschäftsbetriebe dienen, sondern den Schleichhandel zum Zwecke haben, ferner, wer zu gleichem Zwecke auf einer dem Zollvereine nicht angeschlossenen Flußstrecke ein Schiff auslegt, um dasselbe als unverzollte Waarenniederlage Behufs eines unerlaubten Verkehrs mit dem Zollgebiete zu benutzen, soll mit einer im Wiederholungsfalle bis zu Einhundert Thalern zu steigernden Geldstrafe belegt und außerdem soll jedesmal, auch wenn der Thäter unbekannt ist, auf die Konfiskation der vorgefundenen Waaren erkannt werden.

Wer Waarenanhäufungen oder Ablagen der gedachten Art auf seinem Grund und Boden, in seiner Wohnung oder sonstigen Gebäuden oder in seinem Schiffe wissentlich gestattet, verfällt in eine im Wiederholungsfalle zu verdoppelnde Geldstrafe bis zu funfzig Thalern.

Eine Waarenanhäufung oder Ablage kann unter Umständen auch dann als zum Zwecke des Schleichhandels veranstaltet angenommen werden, wenn die Person, welche sie vorgenommen hat, dabei anwesend betroffen wird.

Art. 9.

Wer mit zollpflichtigen Gegenständen, von denen den obwaltenden Umständen nach anzunehmen ist, daß sie in das Zollgebiet unerlaubter Weise eingeführt werden sollen, in der Nähe der Zollgrenze auf solchen in dem ausgeschlossenen Gebiete näher zu bezeichnenden Wegen betroffen wird, welche nicht zu einem Zollamte führen, soll mit einer Ordnungsstrafe von Einem bis zehn Thalern belegt werden.

Außerdem können des Schleichhandels verdächtige Personen, wenn sie bei Nachtzeit, d. h. in der

w innym aniżeli wyż oznaczonym sposobie (Art. 1. do 4.), zawinił kontrawencyą tą karę porządkową aż do pięćdziesięciu talarów.

Art. 8.

Ktokolwiek w wyłączonym obwodzie w pobliżu granicy celnéj nagromadza lub składa towary, nie służące do dozwolonego procederu, lecz handel ukradkowy na celu mające, daléj, ktokolwiek w równymż celu na nie przyłączonéj do Związku celnego przestrzeni rzecznéj utrzymuje okręt, aby go użyć za nieoclony skład towarów celem niedozwolonego handlu z obwodem związkowym, ulega mającéj się w przypadku powtórzenia aż do stu talarów zwyższyć karze pieniężnéj, a nadto wyrokować się ma każdą razą — choćby sprawca był nieznanym — na konfiskacyą znalezionych towarów.

Ktokolwiek tego rodzaju nagromadzań lub składów towarów dozwala na swym gruncie, w swém pomieszkaniu lub po innych budynkach albo na swym okręcie, podpada karze pieniężnéj aż do pięćdziesięciu talarów, która się w przypadku powtórzenia podwaja.

Nagromadzenie lub skład towarów mogą pod okolicznościami być za przeznaczone celem handlu ukradkowego przyjęte i wtenczas, gdyby osobę, która je przedsięwzięła, natrafiono przy tém obecną.

Art. 9.

Kogo z ulegającymi cłu towarami, o których według zachodzących okoliczności przyjętém być musi, iż do obwodu celnego w niedozwolony wprowadzone mają być sposób, w pobliżu granicy celnéj natrafiono na takich, we wyłączonym obwodzie bliżéj oznaczyć się mających drogach, które nie prowadzą do komory celnéj, ulega karze porządkowéj od jednego do dziesięciu talarów.

Prócz tego osoby podejrzane o prowadzenie handlu ukradkowego, gdyby nocną porą,

Zeit zwischen Sonnenuntergang und Sonnenaufgang, hart an der Zollgrenze auf erlaubten oder auf den in Folge der vorstehenden Bestimmungen bezeichneten Wegen oder in Wirthshäusern, welche an letzteren belegen sind, mit zollpflichtigen Waaren betroffen werden, von den Aufsichtsbeamten bis zur vorgedachten Morgenstunde angehalten und sodann, beziehungsweise unter Vorbehalt der vorbestimmten Ordnungsstrafe, auf einen nach der Zollstraße führenden Weg verwiesen werden.

Art. 10.

Die Strafbarkeit von Theilnehmern, Gehülfen und Begünstigern der in den vorstehenden Bestimmungen bezeichneten Zuwiderhandlungen wird nach den allgemeinen strafrechtlichen Grundsätzen beurtheilt.

Art. 11.

Im Falle die Geldstrafe nicht beigetrieben werden kann, tritt statt derselben verhältnißmäßige Freiheitsstrafe ein, welche jedoch die Dauer von Einem Jahre nicht übersteigen soll. Das Verhältniß, nach welchem die Geldbuße in Freiheitsstrafe umzuwandeln ist, wird durch die Landesgesetze bestimmt.

Art. 12.

Treffen mit der Zuwiderhandlung gegen die Zoll- oder Steuergesetze Zuwiderhandlungen gegen andere Gesetze zusammen, so kommen die für die erstere bestimmten Strafen zugleich mit den für die letzteren vorgeschriebenen zur Anwendung.

Die Vergehen der Kontrebande und der Defraudation verjähren in drei Jahren, Ordnungswidrigkeiten in Einem Jahre, von dem Tage an gerechnet, an welchem sie begangen sind. Der Anspruch auf Nachzahlung defraudirter Gefälle verjährt in fünf Jahren.

Art. 13.

Die Untersuchung und Bestrafung wegen Uebertretung der Vorschriften dieses Gesetzes liegt, soweit

t. j. w czasie pomiędzy zachodem słońca a wschodem słońca, zostały tuż nad granicą celną na dozwolonych lub na oznaczonych w skutek powyższych postanowień — drogach, albo w karczmach, po nad ostatniemi położonych, natrafione z towarami, cłu uległymi, mogą przez urzędników dozórczych być aż do wspomnionéj godziny porannéj zatrzymane a następnie, względnie z zastrzeżeniem wyż przepisanéj kary porządkowéj, na prowadzącą do traktu celnego drogę skierowane.

Art. 10.

Karogodność spólników, pomocników i popieraczy kontrawencyi, w powyższych postanowieniach oznaczonych, uważa się według powszechnych zasad prawa karnego.

Art. 11.

Gdyby kary pieniężnéj ściągnąć nie można, wstępuje w jéj miejsce stosunkowa kara wolności, która wszakże nie powinna przechodzić roku. Stosunek co do zamieniania kary pieniężnéj na karę wolności przepisują ustawy krajowe.

Art. 12.

Jeżeli z kontrawencyą przeciw ustawom celnym lub poborowym kontrawencye przeciw innym kolidują ustawom, mają kary przepisane co do pierwszych zastósować się razem z karami przepisanemi co do ostatnich.

Przestępstwa kontrebandy i defraudacyi przedawniają w trzy lata, przestępstwa ulegające karom porządkowym w rok, rachując od dnia, w którym je popełniono. Pretensya do opłaty ex post zdefraudowanych podatków przedawnia w pięć lat.

Art. 13.

Jak daleceby kompetencya innych nie była uzasadnioną sądów, śledztwo i karanie względ-

nicht eine Kompetenz anderer Gerichtshöfe begründet ist, derjenigen Gerichtsbehörde in dem ausgeschlossenen Gebiete ob, welcher der Angeschuldigte nach den in diesem Gebiete geltenden Gesetzen unterworfen ist.

Das Verfahren ist in den Formen und nach den Vorschriften zu leiten, welche für die betreffende Gerichtsbehörde maaßgebend sind.

Den amtlichen Aussagen der zollvereinsländischen Behörden und Beamten ist dabei dieselbe Beweiskraft beizumessen, welche den amtlichen Angaben der in dem ausgeschlossenen Gebiete fungirenden Behörden und Beamten für Fälle gleicher Art beigelegt ist.

Wenn ein Unbekannter, welcher auf einer Uebertretung der Zollgesetze betroffen worden, sich entfernt und verbotene oder abgabepflichtige Gegenstände ohne oder mit anderen Sachen zurückgelassen hat, so wird hierüber eine öffentliche Bekanntmachung von der Provinzial-Zollbehörde erlassen und dreimal von vier zu vier Wochen in die örtlichen Blätter eingerückt. Meldet sich hierauf Niemand binnen vier Wochen nach der letzten Bekanntmachung, so werden die Sachen zum Vortheil der Staatskasse verkauft, dem Inhaber oder Eigenthümer bleibt aber vorbehalten, seine Ansprüche auf Erstattung des Erlöses noch bis zum Ablauf eines Jahres, von der ersten Bekanntmachung an gerechnet, geltend zu machen.

Beträgt der Werth der Sachen nicht über funfzig Thaler, so bedarf es der öffentlichen Bekanntmachung nicht. Der Verkauf kann alsdann, wenn sich binnen vier Wochen nach der Beschlagnahme Niemand gemeldet hat, verfügt werden und die einjährige Frist für den Eigenthümer oder Inhaber der Sache zur Geltendmachung seiner Ansprüche auf Erstattung des Erlöses wird vom Tage der Beschlagnahme an gerechnet.

Art. 14.

Aus den in Folge des eingeleiteten Strafverfahrens oder aus dem Verkauf konfiszirter, oder

dem przestąpienia przepisów obecnego prawa należy do téj władzy sądowéj w wyłączonym kraju, któréj obwiniony ulega na mocy ustaw, w kraju tymże obowięzujących.

Procedura stosuje się do tych form i przepisów, które dla odnośnéj władzy sądowéj dają miarę.

Urzędowym zeznaniom urzędników i władz krajów związkowych służy przy tém ta sama moc dowodowa, jaka urzędowym zeznaniom urzędujących we wyłączonym kraju władz i urzędników w równych nadaną jest przypadkach.

Gdyby nieznajomy, którego na przestępstwie ustaw celnych natrafiono, oddalił się, zostawiwszy zakazane lub podatkowi uległe przedmioty bez innych albo razem z innemi rzeczami, ma co do tego przez prowincyalną władzę celną publiczne obwieszczenie być wydaném i trzykroć od czterech do czterech tygodni w pismach lokalnych zamieszczaném. Gdyby się na to w przeciągu czterech tygodni po ostatniém obwieszczeniu nikt nie zgłosił, sprzedadzą się rzeczy na korzyść kasy rządowéj — dzierzycielowi zaś lub właścicielowi zastrzeżoném jest, dochodzenie pretensyi swych do zwrotu ceny jeszcze aż do upływu roku, rachując od pierwszego obwieszczenia.

Jeżeli wartość rzeczy nie wynosi nad pięćdziesiąt talarów, nie potrzeba publicznego obwieszczenia. W takim razie może sprzedaż zarządzoną być, gdyby się w cztery tygodnie po zabraniu towarów nikt nie zgłosił, a dzierzycielowi resp. właścicielowi rzeczy rachuje się termin ku dochodzeniu pretensyi swych do zwrotu ceny kupna od dnia zabrania.

Art. 14.

Z kwot pieniężnych, wpływających w skutek zaprowadzonéj procedury karnéj, lub ze

der im Artikel 13. bezeichneten Gegenstände eingehenden Geldbeträgen sind, und zwar in der nachstehend bezeichneten Reihenfolge, zu decken:

1) die dem Zollvereine entzogenen Zölle und Steuern,

2) die Gerichtskosten, wenn diese Beträge von dem Verurtheilten nicht beigetrieben werden können,

3) die verwirkte Geldstrafe, wenn weder deren Einziehung noch die Vollstreckung der subsidiären Gefängnißstrafe gegen den Verurtheilten erfolgen kann.

Die Geldstrafen, sowie der Erlös für die vorgedachten Gegenstände, soweit nicht daraus nach Vorstehendem Zölle und Steuern oder Kosten zu berichtigen sind, fallen der Kasse desjenigen Staates zu, in welchem das Verfahren stattfand.

Art. 15.

Das Begnadigungs- und Strafmilderungsrecht verbleibt dem Staate, von dessen Behörden die Strafe erkannt ist. Es ist jedoch vor der Ausübung dieses Rechtes der zuständigen Zoll- und Steuerverwaltungsbehörde Gelegenheit zu geben, sich über die eingegangenen Begnadigungsgesuche zu äußern.

Art. 16.

Die Orts-Polizeibehörden in dem ausgeschlossenen Gebiete, sowie die sonst zuständigen Behörden und Beamten, sind verpflichtet und von den ihnen vorgesetzten Behörden anzuweisen:

a) die in den Art. 8. und 9. mit Strafe bedrohten Handlungen, sowie Vereinigungen oder Ansammlungen von Schleichhändlern mit allen gesetzlichen Mitteln zu verhindern;

b) die den Zollvereinsstaaten angehörigen Unterthanen, welche nach amtlichen Mittheilungen der Behörden des Zollvereins oder eines seiner

sprzedaży skonfiskowanych, lub w Art. 13. oznaczonych przedmiotów, pokrywają się w następującym porządku:

1) ukrócone Związkowi celnemu cła i pobory,

2) koszta sądowe, gdyby kwoty te ze skazanego ściągnąć się nie dały,

3) zawiniona kara pieniężna, jeżeli ani jéj ściągnięcie uskutecznić, ani subsydyarna kara więzienia na skazanym spełnić się nie da.

Winy pieniężne, jako też cena za powyższe przedmioty, o ile według powyższego nie muszą obrócone być na pokrycie ceł i podatków resp. kosztów, wpływają do kasy państwa tego, w którém procedura miała miejsce.

Art. 15.

Prawo ułaskawienia i złagodzenia kary służy temu państwu, którego władze karę wyrokowały. Jednakowoż przed wykonaniem prawa tego winna właściwéj władzy administracyjnéj celnéj i poborowéj daną być sposobność oświadczenia się co do podanych próśb o ułaskawienie.

Art. 16.

Władze policyjne lokalne we wyłączonym kraju, jako też inne właściwe władze i urzędnicy, obowiązani są i powinni przez przełożone sobie władze otrzymać rozkaz:

a) aby czynom, zagrożonym w Art. 8. i 9. karą, jak niemniéj zbieraniom i gromadzeniom się przemytników wszelkimi środkami prawnymi zapobiegali;

b) poddanych państw związkowych, którzy według urzędowych komunikacyi władz Związku celnego lub którego członka je-

Mitglieder wegen Verdachts des Schleichhandels unter polizeiliche Kontrole gestellt sind, zu überwachen, gegen dieselben auf Begehren sofort einzuschreiten und dieselben, wenn sie mit den etwa speziell vorgeschriebenen Legitimationspapieren nicht versehen sind, ohne Verzug zu verhaften und der requirirenden Behörde abzuliefern;

c) den von Behörden oder Beamten des Zollvereins oder eines seiner Mitglieder an sie gerichteten Anträgen, welche die Unterdrückung des Schleichhandels zum Zwecke haben, nicht nur, soweit dies gesetzlich zulässig ist, mit Bereitwilligkeit entgegen zu kommen, sondern auch die Interessen des Zollvereins jederzeit unaufgefordert mit wahrzunehmen, beabsichtigte Zuwiderhandlungen gegen die Zoll- und Steuergesetze, welche zu ihrer Kunde kommen, durch Einschreiten, soweit es zulässig ist, sonst durch Anzeige bei ihren vorgesetzten, in eiligen Fällen unmittelbar bei den betheiligten Zollbehörden oder deren Beamten, thunlichst zu verhindern und begangene Zuwiderhandlungen in derselben Weise zur Anzeige zu bringen;

d) Behufs Feststellung des Thatbestandes begangener Zuwiderhandlungen und zur Ermittelung der Schuldigen in den bei Behörden des Zollvereins oder eines seiner Mitglieder anhängigen Strafsachen auf ergangene ordnungsmäßige Requisition Zeugenverhöre und Konfrontationen vorzunehmen und erbetene Nachrichten mitzutheilen, die Zeugen, sofern sie Angehörige des requirirenden Staates sind, auf Verlangen vor dessen Gerichten zu gestellen, endlich Behufs Vollstreckung der von Behörden des Zollvereins oder eines seiner Mitglieder gegen Angehörige des requirirenden Staates ergangenen Erkenntnisse die erforderliche Hülfe zu leisten.

goż z powodu podejrzenia o handel ukradkowy pod policyjną stoją kontrolą, dozorować, względem nich na żądanie natychmiast wkraczać i ich, gdyby nie byli opatrzeni w przepisane szczegółowo jakowe papiery legitymacyjne, bez zwłoki aresztować i rekwirującéj władzy wydawać;

c) aby wystósowanym do nich przez władze lub urzędników Związku celnego lub którego członka jegoż — rekwizycyom, mającym na celu przytłumienie handlu ukradkowego, nie tylko, ile tego prawo dozwala, ochoczo czynili zadość, lecz także, aby interesów Związku celnego każdego czasu dobrowolnie przestrzegali, zamierzonym kontrawencyom przeciw ustawom celnym i poborowym, któreby doszły ich wiadomości, za pomocą wkroczenia, o ile to jest dozwoloném, w innym razie zaś za pomocą denuncyacyi u przełożonych władz swych, w nagłych przypadkach zaś bezpośrednio u interesowanych władz celnych lub ichż urzędników — ile możności zapobiegali o popełnionych kontrawencyach zaś w równym sposobie donosili;

d) aby celem sprawdzania istoty czynu popełnionych kontrawencyi oraz ku wyśledzaniu winnych w sprawach karnych, toczących się przed władzami Związku celnego lub którego członka tegoż, na wydaną należycie rekwizycyą przedsiębrali przesłuchy świadków i konfrontacye i żądanych udzielali wiadomości, aby świadków, którzy są poddanymi państwa rekwirującego, na żądanie przed jegoż stawiali sądy, wreszcie, aby celem spełniania wyroków, wydanych przez władze Związku celnego lub którego członka jegoż względem poddanych państwa rekwirującego, potrzebnéj udzielali pomocy.

Art. 17.

Den Zoll- und Steuerbeamten des Zollvereins oder eines seiner Mitglieder steht die Befugniß zu, bei Verfolgung der Spuren begangener Zuwiderhandlungen sich in das angrenzende ausgeschlossene Gebiet zu begeben, um den dortigen Beamten Mittheilung von den Zuwiderhandlungen zu machen, desgleichen auf der That betroffene Kontravenienten dahin zu verfolgen und die Anhaltung derselben, sowie die Beschlagnahme der Gegenstände der Zuwiderhandlung nebst den Transportmitteln bei den dortigen zuständigen Beamten zu beantragen, auch, wenn nicht sofort deren Hülfe erwirkt werden kann, die Anhaltung und Beschlagnahme selbst vorzunehmen, in welchem Falle sie jedoch die angehaltenen Personen und Sachen an die zuständige Behörde des ausgeschlossenen Gebiets ohne Aufenthalt abzuliefern haben. In beiden Fällen aber sind die angehaltenen Personen und Sachen freizugeben, wenn nicht innerhalb 24 Stunden nach der Anhaltung von den betreffenden Steuer- und Zollbeamten ein weiterer Arrest bei der zuständigen Gerichtsbehörde beantragt worden ist.

Art. 18.

Den Beamten des Zollvereins und der einzelnen Mitglieder desselben ist bei Ausübung ihrer im vorstehenden Artikel erwähnten Thätigkeit jeder gesetzlich zulässige Beistand und derselbe Schutz zu gewähren, welcher den in dem ausgeschlossenen Gebiete angestellten Staatsbeamten gebührt.

Vergehungen, welche gegen jene Beamten bei der Ausübung ihres Dienstes oder in Beziehung auf denselben verübt sind, sollen ebenso bestraft werden, als wären sie gegen einen in dem ausgeschlossenen Gebiete angestellten Staatsbeamten verübt worden.

Die Bestechung, welche gegen einen im Dienste des Zollvereins oder eines seiner Mitglieder angestellten Beamten verübt wird, um denselben zur Verletzung seiner Amtspflicht zu bestimmen, ist

Art. 17.

Urzędnikom celnym i poborowym Związku celnego lub którego z członków jego służy prawo, przy dochodzeniu śladu popełnionych kontrawencyi udawać się na pograniczne wyłączone terytoryum, aby tamtejszych urzędników zawiadamiać o kontrawencyach, tak samo zdybanych na uczynku kontrawenientów tamże ścigać i ich przytrzymanie, jako też zabranie przedmiotów kontrawencyi wraz z środkami transportowymi u tamtejszych właściwych urzędników zawnioskowywać, tudzież, gdyby natychmiast pomocy tychże osiągnąć nie można, zatrzymanie i zabranie samym uskutecznić, w którym to przypadku atoli obowiązani oni są przytrzymane osoby i rzeczy niebawem właściwéj władzy wyłączonego kraju wydać. W obu przypadkach atoli winny przytrzymane osoby i rzeczy być wydane, gdyby w przeciągu 24 godzin po przytrzymaniu dotyczący urzędnicy celni i poborowi nie stawili wniosku o dalszy areszt u właściwéj władzy sądowéj.

Art. 18.

Urzędnikom Związku celnego i pojedynczych członków jego winna przy wykonywaniu wspomnionéj w poprzedzającym artykule funkcyi dawaną być wszelka prawnie dozwolona pomoc i ta sama obrona, jaka służy ustanowionym we wyłączonym kraju urzędnikom rządowym.

Przestępstwa, popełnione przeciw owymż urzędnikom przy pełnieniu służby lub ze względu na służbę, mają być tak samo karane, jak gdyby popełnione były przeciw urzędnikowi rządowemu, ustanowionemu we wyłączonym kraju.

Przekupstwo, popełnione co do urzędnika ustanowionego w służbie Związku celnego lub którego członka jegoż, aby go skłonić do złamania powinności urzędowéj, ma równéj ule-

ebenso zu bestrafen, wie die Bestechung eines in dem ausgeschlossenen Gebiete angestellten Staatsbeamten.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 1. Juli 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

gać karze, co przekupienie urzędnika rządowego ustanowionego w kraju wyłączonym.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 1. Lipca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 326.) Bekanntmachung, betreffend die Benennung der innerhalb des Preußischen Jadegebiets in der Gründung begriffenen Stadt, zu deren Bezirk der Kriegshafen an der Jade gehört.

Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, der innerhalb des Preußischen Jadegebiets in der Gründung begriffenen Stadt, zu deren Bezirk der Kriegshafen an der Jade gehört, durch Allerhöchsten Erlaß vom 27. Mai d. J. den Namen „Wilhelmshaven" beizulegen.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

(No. 326.) Obwieszczenie, tyczące się nadania nazwy zakładającemu się na pruskiém terytoryum nad Jadą miastu, do okręgu którego należy port wojenny nad Jadą.

Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, zakładającemu się na pruskiém terytoryum nad Jadą miastu, do okręgu którego należy port wojenny nad Jadą, Najwyższém rozporządzeniem z 27. Maja r. b. nadać nazwę »Wilhelmshaven« (Port Wilhelma).

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

(Nr. 327.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kanzler beim früheren Preußischen Generalkonsulate in Bukarest, Walter Georg Alfred Annecke,

zum Konsul des Norddeutschen Bundes in Shanghai zu ernennen geruht.

(No. 327.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kanclerza przy dawniejszym pruskim konsulacie jeneralnym w Bukareszcie, Walter Georg Alfred Annecke,

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego w Shanghai.

(Nr. 328.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Vizekonsul des Norddeutschen Bundes A. Haemmerlé zu Taganrog

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 328.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego wicekonsula Związku północno-niemieckiego A. Haemmerlé w Taganrogu

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 329.) Dem Herrn W. Colvin Brown ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Geestemünde und diejenigen Gebietstheile der zum Norddeutschen Bunde gehörigen Staaten, welche näher an seinem Wohnsitz Geestemünde, als an einem anderen Sitze eines Konsulats der Vereinigten Staaten belegen sind, ertheilt worden.

(No. 329.) Panu W. Colvin Brown udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Geestemuende oraz te krainy państw, do Związku północno-niemieckiego należących, które położone są bliżéj jegoż siedziby Geestemuende, aniżeli innéj siedziby którego konsulatu Stanów Zjednoczonych.

(Nr. 330.) Dem Herrn Eugen Louis Alexander Bure ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Französischer Konsul in Danzig ertheilt worden.

(No. 330.) Panu Eugeniemu Ludwikowi Aleksandrowi Bure udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na cesarsko-francuskiego konsula w Gdańsku.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Inhalts-Verzeichniß.

		§§.
I.	Verkehr mit dem Vereinsauslande.	
	Ein-, Aus- und Durchfuhr	1—2
	Eingangszoll	3—4
	Ausgangszoll	5
	Zollfreiheit des Durchganges	6
II.	Verkehr im Innern des Vereinsgebiets.	
	Freiheit des Verkehrs im Innern.	7—8
III.	Erhebung des Zolles.	
	Erhebungs-Maaßstab — nach welchen Sätzen der Zoll zu entrichten ist	9
	Nebengebühren	10
	Abänderungen des Vereinszolltarifs	11
	Amtliches Waarenverzeichniß	12
	Verpflichtung zur Entrichtung des Zolles	13
	Haftung der Waare	14
	Verjährung der Abgabe	15
IV.	Einrichtungen zur Beaufsichtigung und Erhebung des Zolles.	
	Zolllinie — Grenzbezirk — Binnenlinie	16
	Zollstraßen und Landungsplätze	17
	Zollbehörden	18
	Grenzbewachung	19
	Mitwirkung anderer Beamten zum Zollschutze	20
V.	Allgemeine Bestimmungen für die Waaren-Einfuhr, Ausfuhr und Durchfuhr.	
	Straßen und Zeit, an welche die Ueberschreitung der Grenze gebunden ist	21
	Deklaration — generelle und spezielle Deklaration	22—27
	Revision — allgemeine und spezielle Revision	28
	Bruttogewicht — Tara — Nettogewicht	29
	Probeweise Revision	30
	Obliegenheiten des Zollpflichtigen	31

Wykaz osnowy.

		§§.
I.	Obrot z krajem zazwiązkowym.	
	Wprowadzanie, wywóz i przewóz	1—2
	Cło wchodowe	3—4
	Cło wychodowe	5
	Wolność od cła przewozu	6
II.	Obrot wśród kraju związkowego.	
	Wolność obrotu w kraju wewnętrznym	7—8
III.	Pobieranie cła.	
	Miara pobierania — według jakich pozycyi cło ma być opłaconém	9
	Należytości poboczne	10
	Zmiany związkowéj Taryfy celnéj	11
	Urzędowy spis towarów	12
	Obowiązanie do opłaty cła	13
	Odpowiedzialność towaru	14
	Przedawnienie podatku	15
IV.	Urządzenia ku dozorowaniu i pobieraniu cła.	
	Linia celna — obwód graniczny — linia wewnętrzna	16
	Trakty celne i place lądowania	17
	Władze celne	18
	Straż graniczna	19
	Współdziałanie innych urzędników ku obronie celnéj	20
V.	Postanowienia powszechne co do wprowadzania, wywozu i przewozu towarów.	
	Trakty i czas, do którego przywiązane jest przebywanie granicy	21
	Deklaracya — jeneralna i specyalna deklaracya	22—27
	Rewizya — powszechna i szczegółowa rewizya	28
	Waga bruto — tara — waga nèto	29
	Rewizya na próbę	30
	Powinności obowiązanego do opłaty cła	31

	§§.
Behandlung der Waaren, welche in den freien Verkehr treten sollen	32
Behandlung der Waaren, welche an der Grenze auf ein Amt im Innern abgelassen oder durchgeführt werden sollen — Ansageverfahren — Begleitscheinverfahren, Ladungsverzeichniß	33
Behandlung ausgehender ausgangszollpflichtiger Waaren	34
Verschiedenheit des Abfertigungsverfahrens je nach der Art des Einganges und Ausganges	35
VI. Bestimmungen über die Waaren-Einfuhr, Ausfuhr und Durchfuhr auf Landstraßen, Flüssen und Kanälen.	
A. Waaren-Eingang.	
Verhalten beim Eingange über die Grenze	36
Anmeldung bei dem Grenzzollamte oder den Ansageposten.	37—38
Verfahren, wenn die Waaren an der Grenze in den freien Verkehr treten sollen	39
Niederlegung beim Grenzeingangsamte	40
Verfahren, wenn die Waaren von der Grenze auf ein Amt im Innern oder zur Durchfuhr abgelassen werden sollen — Begleitschein I.	41—42
Amtlicher Verschluß	43
Verpflichtungen des Begleitschein-Extrahenten	44
Sicherstellung des Zolles	45
Nachweis der Erfüllung der Verpflichtungen des Begleitschein-Extrahenten	46
Zollpflichtiges Gewicht	47
Zoll-Erlaß für die auf dem Transporte zu Grunde gegangenen oder in verdorbenem oder zerbrochenem Zustande ankommenden Waaren	48
Verzögerung des Transportes	49
Veränderte Bestimmung oder Theilung der Ladung	50
Begleitschein II.	51

	§§.
Traktowanie towarów, które we wolny przejść mają handel	32
Traktowanie towarów, które na granicy mają do komory w kraju być wyprawione lub przeprowadzone — procedura zapowiednia (deklaracyjna) — procedura na mocy kwitu konwojowego, wykaz ładunkowy	33
Traktowanie towarów wychodzących, cłu wychodowemu uległych	34
Rozmaitość procedury ekspedycyjnéj stósownie do rodzaju wchodzenia i wychodzenia	35
VI. Postanowienia co do importu, eksportu i przewozu towarów traktami lądowymi, rzekami i kanałami.	
A. Import towarów.	
Procedura przy wchodzeniu granicą	36
Deklaracya na komorze granicznéj lub u urzędu meldunkowego	37—38
Procedura, jeżeli towary na granicy we wolny przejść mają handel	39
Złożenie na granicznym urzędzie wchodowym	40
Procedura, jeżeli towary z granicy wyprawione być mają do urzędu w kraju lub do przewozu — kwit konwojowy I.	41—42
Urzędowe zamknięcie	43
Powinności extrahenta kwitu konwojowego	44
Zabezpieczenie cła	45
Dowód dopełnienia powinności extrahenta kwitu konwojowego	46
Waga cłu ulegająca	47
Remisya cła za towary, które na transporcie uległy zniszczeniu, lub które przybywają w stanie zepsutym albo złamanym	48 49
Przewłoka w transporcie	
Zmienione przeznaczenie lub podział ładunku	50
Kwity konwojowe II.	51

	§§.
Ansage-Verfahren	52
B. Unmittelbare Durchfuhr	
a) von ausgangszollpflichtigen Waaren	53
b) auf kurzen Straßenstrecken	54
C. Waaren-Ausgang.	
Behandlung der ausgangszollpflichtigen Waaren	55
Behandlung der Waaren, deren Ausfuhr nachgewiesen werden muß	56
D. Waaren-Ein- und Durchfuhr auf Flüssen, auf welche besondere Staatsverträge Anwendung finden	57
E. Begleitschein-Regulativ	58
VII. Bestimmungen über die Waaren-Einfuhr, Ausfuhr und Durchfuhr auf den Eisenbahnen.	
A. Allgemeine Verpflichtungen der Eisenbahnverwaltungen	
1) bezüglich der für die Abfertigung und die einstweilige Niederlegung der nicht sofort zur Abfertigung gelangenden Gegenstände erforderlichen Räume	59
2) gegenüber den Zollbeamten	60
B. Waaren-Eingang.	
1) Zollamtliche Behandlung der Güter, die in Eisenbahnwagen die Grenze überschreiten	61—62
Generelle Deklaration — Ladungs-Verzeichniß	63
Abfertigung der weitergehenden Wagen	64
Umladungen und Ausladungen	65
Abfertigung am Bestimmungsorte — spezielle Deklaration, Revision und weitere Abfertigung	66—68

	§§.
Procedura zapowiednia (deklaracyjna)	52
B. Bezpośredni przewóz	
a) towarów uległych cłu wychodowemu	53
b) na krótkich przestrzeniach drogowych	54
C. Eksport towarów.	
Traktowanie towarów, które cłu wychodowemu ulegają	55
Traktowanie towarów, których wywóz wykazanym być musi	56
D. Import i przewóz towarów rzekami, do których się szczególne odnoszą traktaty	57
E. Regulamin co do kwitów konwojowych	58
VII. Postanowienia co do importu, eksportu i przewozu towarów kolejami żelaznemi.	
A. Powszechne obowiązania administracyi kolejowych	
1) we względzie lokali wymaganych do odprawy i tymczasowego złożenia nie ekspedyowanych natychmiast przedmiotów	59
2) w obec urzędników celnych	60
B. Wchód towarów.	
1) Urzędowocelne traktowanie towarów, przebywających granicę we wagonach kolei żelaznych	61—62
Deklaracya jeneralna — spis ładunkowy	63
Ekspedycya wozów daléj idących	64
Przeładowania i wyładowania	65
Odprawa w miejscu przeznaczenia — szczegółowa deklaracya, rewizya i dalsza odprawa.	66—68

	§§.
2) Zollamtliche Behandlung der Güter, welche im gewöhnlichen Landfracht- oder Schiffsverkehr einem Grenzzollamte Behufs Weiterbeförderung mittelst der Eisenbahn zugeführt werden	69
C. Waaren-Durchgang	70
D. Waaren-Ausgang	71—72
E. Regulativ über die Behandlung des Eisenbahn-Transports	73
VIII. Bestimmungen über die Waaren-Einfuhr und Ausfuhr seewärts.	
A. Waaren-Eingang.	
Anmeldung bei dem Anfagepoften	74
Verfahren beim Grenzzollamte — generelle Deklaration (Manifest)	75—76
Deklaration der Eingänge zum Schiffsraum und der geheimen Behältnisse	77
Schiffsprovisionsliste	78
Verbot des Verkehrs mit dem Lande oder mit anderen Schiffen	79
Vorläufige Revision des Schiffes	80
Spezielle Deklaration, Revision und weitere Abfertigung	81
Beschädigte Strandgüter	82
Anfageverfahren	83
Umladung in Leichterschiffe	84
Verpflichtungen des Schiffsführers auf der Fahrt zum Bestimmungsorte	85
Abfertigung am Bestimmungsorte	86—87
B. Waaren-Ausgang	88
C. Lösch- und Ladeplätze	89
D. Hafen-Regulative	90
IX. Behandlung des Verkehrs mit den Staatspoften	91
X. Behandlung der Reisenden	92
XI. Behandlung der einem Werthzolle unterliegenden Gegenstände	93
XII. Waarenverschluß	94—96

	§§.
2) Urzędowocelne traktowanie towarów, doprowadzanych w zwyczajnym obrocie frachtu ładowego lub obrocie okrętowym komorze granicznéj celem dalszéj koleją żelazną spedycyi	69
C. Przechodzenie towarów	70
D. Wyjście towarów	71—72
E. Regulamin co do traktowania transportu kolei żelaznych	73
VIII. Postanowienia co do importu i eksportu towarów od strony morza.	
A. Import towarów.	
Zgłoszenie się u urzędu deklaracyjnego	74
Procedura na komorze granicznéj — deklaracya jeneralna (manifest)	75—76
Deklaracya wchodów do przestrzeni okrętowéj i tajnych miejscowości	77
Lista prowizyi okrętowéj	78
Zakaz komunikacyi z lądem lub innymi okrętami	79
Tymczasowa rewizya okrętu	80
Deklaracya szczegółowa, rewizya i dalsza odprawa	81
Uszkodzone towary z rozbitego okrętu	82
Procedura zapowiednia (deklaracyjna)	83
Przeładowanie w lichtony	84
Powinności szypra w podróży na miejsce przeznaczenia	85
Odprawa w miejscu przeznaczenia	86—87
B. Eksport towarów	88
C. Place do zbywania i zabierania ładunku	89
D. Regulaminy portowe	90
IX. Traktowanie obrotu pocztami rządowemi	91
X. Traktowanie podróżnych	92
XI. Traktowanie przedmiotów ulegających cłu od wartości	93
XII. Zamknięcie towarów	94—96

	§§.
XIII. Von den Niederlagen unverzollter Waaren.	
A. Oeffentliche Niederlage	97
1) allgemeine Niederlagen.	
Niederlagsrecht — Lagerfrist	98
Lagergeld	99
Haftung der lagernden Waaren	100
Gestattung der Umpackung	101
Verpflichtungen der Niederlageverwaltung rücksichtlich der lagernden Waaren	102
Abmeldung von der Niederlage	103
Verfahren mit Waaren:	
a) deren Eigenthümer unbekannt ist;	
b) welche binnen fünf Jahren aus der Niederlage nicht abgeholt worden	104
2) Beschränkte Niederlagen	105
3) Regulative für die Niederlagen	106
4) Freie Niederlagen	107
B. Privatläger	108—109
C. Fortlaufende Konten	110
XIV. Verkehrs-Erleichterungen und Befreiungen.	
1) Versendungen aus dem Vereinsgebiet durch das Ausland nach dem Vereinsgebiet	111
2) Meß- und Marktverkehr	112
3) Retourwaaren	113—114
4) Veredelungsverkehr	115
5) Grenzverkehr	116
6) Strandgüter	117
7) Bedingungen der vorstehenden Erleichterungen — anderweite Zoll-Erlasse aus Billigkeits-Rücksichten	118
XV. Kontrolen im Grenzbezirke.	
Transportkontrole	119
Allgemeine Befreiung von der Legitimationsschein-Pflichtigkeit	120

	§§.
XIII. O składach towarów nieoclonych.	
A. Składy publiczne	97
1) Składy powszechne.	
Prawo składu — termin składu	98
Składowe	99
Odpowiadanie zostających na składzie towarów	100
Dozwolenie przepakowania	101
Powinności administracyi składowéj we względzie towarów na składzie będących	102
Odmeldowanie ze składu	103
Procedura co do towarów:	
a) których właściciel jest nieznanym;	
b) których w pięć lat ze składu nie zabrano	104
2) Ograniczone składy	105
3) Regulaminy co do składów	106
4) Wolne składy	107
B. Składy prywatne	108—109
C. Bieżące konta	110
XIV. Ułatwienia komunikacyjne i imunicye.	
1) Wysyłki z obwodu związkowego przez kraj zagraniczny do obwodu związkowego	111
2) Obrot targowy i jarmarczny	112
3) Towary wracające	113—114
4) Obrot poprawny	115
5) Handel graniczny	116
6) Towary rozbite	117
7) Warunki powyższych ułatwień — inne remisye celne ze względów słuszności	118
XV. Kontrole w obwodzie granicznym.	
Kontrola transportowa	119
Powszechne uwolnienie od obowiązku co do kwitu legitymacyjnego	120

		§§.
	Waarentransport auf Gewässern	121
	Beschränkung des Transportes in Bezug auf die Zeit	122
	Ausstellung des Transport-Ausweises	123
	Kontrole der Gewerbetreibenden	124
XVI.	Kontrolen im Binnenlande	125
XVII.	Haussuchungen und körperliche Visitationen	126—127
XVIII.	Von den Dienststellen und Beamten und deren amtlichen Befugnissen.	
	A. Im Grenzbezirk	128—130
	B. Im Innern des Vereinsgebiets	131—132
XIX.	Geschäftsstunden bei den Zoll- und Steuerstellen	133
XX.	Strafbestimmungen.	
	Begriff und Strafe der Kontrebande	134
	Begriff und Strafe der Defraudation	135
	Thatbestand der Kontrebande und der Defraudation	136—139
	Strafe des ersten Rückfalls	140
	Strafe des ferneren Rückfalls	141—143
	Kontrebande oder Zolldefraudation unter erschwerenden Umständen	144—148
	Strafe der Theilnahme	149
	Art der Vollstreckung der Freiheitsstrafe und deren Folgen	150
	Ordnungsstrafen	151—152
	Subsidiarische Vertretungsverbindlichkeit dritter Personen	153
	Bestimmungen wegen der Konfiskation	154—157
	Zusammentreffen mit anderen strafbaren Handlungen	158—159
	Strafe der Bestechung	160
	Strafe der Widersetzlichkeit	161
	Umwandlung der Geldstrafe in Freiheitsstrafe	162
	Unbekanntschaft mit den Zollgesetzen	163
	Verjährung der Zollvergehen	164
	Strafverfahren	165
XXI.	Schluß-Bestimmungen	166—167

		§§.
	Transport towarów po wodach	121
	Ograniczenie transportu ze względu na czas	122
	Wystawianie wykazu transportowego	123
	Kontrola nad procedernikami	124
XVI.	Kontrole w kraju wewnętrznym	125
XVII.	Rewizye domowe i wizytacye cielesne	126—127
XVIII.	O urzędach i urzędnikach oraz ich atrybucyach urzędowych.	
	A. W obwodzie granicznym	128—130
	B. Wśród obwodu związkowego	131—132
XIX.	Godziny służbowe po urzędach celnych i poborowych	133
XX.	Postanowienia karne.	
	Istota i kara kontrebandy	134
	Istota i kara defraudacyi	135
	Istota czynu kontrebandy i defraudacyi	136—139
	Kara pierwszego powtórzenia	140
	Kara dalszego powtórzenia	141—143
	Kontrebanda lub defraudacya celna pod uciążającemi okolicznościami	144—148
	Kara uczestnictwa	149
	Sposób spełniania kary wolności i jéj następstwa	150
	Kary porządkowe	151—152
	Subsydyaryczne odpowiadanie trzecich osób	153
	Przepisy względem konfiskacyi	154—157
	Kolizya z innymi czynami karogodnymi	158—159
	Kara za przekupstwo	160
	Kara za opór	161
	Zamiana kary pieniężnéj na karę wolności	162
	Nieobeznaność z ustawami celnemi	163
	Przedawnienie przestępstw celnych	164
	Procedura karna	165
XXI.	Postanowienia końcowe	166—167

(Nr. 325.) Gesetz, betreffend die Sicherung der Zollvereinsgrenze in den vom Zollgebiete ausgeschlossenen Hamburgischen Gebietstheilen. Vom 1. Juli 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins und des Deutschen Zollparlaments, was folgt:

In den außerhalb der Zollgrenze des Zoll- und Handelsvereins belegenen Hamburgischen Gebietstheilen kommen vom 1. August 1869. ab die nachstehenden Vorschriften zur Anwendung.

Art. 1.

Wer es unternimmt, Gegenstände, deren Ein-, Aus- oder Durchfuhr im Zollvereine verboten ist, diesem Verbote zuwider über die Zollvereinsgrenze ein-, aus- oder durchzuführen, hat die Konfiskation der Gegenstände, in Bezug auf welche die Zuwiderhandlung (die Kontrebande) verübt worden ist, und zugleich eine Geldbuße verwirkt, welche dem doppelten Werthe jener Gegenstände und, wenn solcher weniger als zehn Thaler beträgt, dieser Summe gleichkommen soll.

Art. 2.

Wer es unternimmt, dem Zollvereine oder einem Mitgliede desselben die Ein-, Aus- oder Uebergangsabgaben zu entziehen, hat die Konfiskation der Gegenstände, in Bezug auf welche die Zuwiderhandlung (die Zoll- oder Steuerdefraudation) verübt worden ist, und zugleich eine dem vierfachen Betrage der vorenthaltenen Abgaben gleichkommende Geldstrafe verwirkt.

Art. 3.

Im Falle der Wiederholung einer Zuwiderhandlung (Art. 1. und 2.) nach vorhergegangener

(No. 325.) Prawo, tyczące się zabezpieczenia granicy Związku celnego we wyłączonych z obwodu związkowego dzielnicach hamburskich. Z dnia 1. Lipca 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północnoniemieckiego, po przyzwoleniu Rady związkowéj niemieckiego Związku celnego i niemieckiego Parlamentu celnego, co następuje:

W położonych po za granicą celną Związku celnego i handlowego dzielnicach hamburskich mają od 1. Sierpnia 1869. następujące znajdować zastósowanie przepisy.

Art. 1.

Ktokolwiek usiłuje, przedmioty, których import, eksport lub przewóz w Związku celnym zakazany, wbrew zakazowi temu przez granicę Związku celnego importować, eksportować lub przeprowadzać, zawinił konfiskacyą przedmiotów, co do których kontrawencyą (kontrebandę) popełniono, a nadto winę pieniężną, równającą się podwójnéj wartości owych przedmiotów, jeżeli zaś ta wynosi mniéj dziesięciu talarów — sumie téjże.

Art. 2.

Ktokolwiek usiłuje, Związek celny lub którego członka jego przyprawić o podatek wchodowy, wychodowy lub przechodowy, zawinił konfiskacyą przedmiotów, co do których kontrawencyą (defraudacyą celną lub poborową) popełniono, a nadto winę pieniężną, równającą się czterokrotnéj kwocie zdefraudowanych podatków.

Art. 3.

W przypadku powtórzenia kontrawencyi (Art. 1. i 2.) po dawniéjszem prawomocném

rechtskräftiger Verurtheilung oder freiwilliger Unterwerfung unter die Strafe wird die nach Art. 1. und 2. außer der Konfiskation der Gegenstände der Zuwiderhandlung eintretende Geldbuße bei dem ersten Rückfalle verdoppelt, bei dem zweiten und ferneren Rückfällen vervierfacht.

Kontrebande und Defraudation sind bei Beurtheilung der Frage, ob ein Rückfall vorliegt, als gleichartige Vergehen zu betrachten.

Die Straferhöhung wegen Rückfalles findet nicht statt, wenn seit dem Zeitpunkte, in welchem die Strafe des zuletzt begangenen früheren Vergehens abgebüßt oder erlassen worden ist, drei Jahre verflossen sind.

Art. 4.

Wenn die Kontrebande oder Defraudation unter erschwerenden Umständen verübt ist, finden die Bestimmungen des Vereinszollgesetzes §§. 144. 146. 147. und 148. Anwendung.

Art. 5.

In allen vorbezeichneten Fällen (Artikel 2. bis 4.) findet die Entrichtung der vorenthaltenen Abgabe neben der Geldstrafe statt.

Art. 6.

In allen Fällen, in welchen die Konfiskation der Gegenstände, in Bezug auf welche die Kontrebande oder Defraudation verübt worden ist, nicht vollzogen werden kann, sei es, daß die Gegenstände der Zuwiderhandlung überhaupt nicht erreichbar sind, oder daß dieselben einem erweislich schuldlosen Dritten gehören und von diesem in Anspruch genommen werden, ist statt der Konfiskation auf Erlegung des Werthes der Gegenstände, und wenn dieser nicht zu ermitteln ist, auf Zahlung einer Geldsumme von fünfundzwanzig bis Eintausend Thalern zu erkennen.

Art. 7.

Wer die auf Zölle oder Uebergangsabgaben bezüglichen Gesetze des Zollvereins oder eines Mitgliedes desselben in anderer als der vorstehend

skazaniu lub dobrowolném się karze poddaniu, ma kara zachodząca według Art. 1. i 2. obok konfiskaty przedmiotów kontrawencyi, przy pierwszém powtórzeniu się podwoić, przy drugiém i dalszych powtórzeniach zaś czterokrotnie zwyższyć.

Kontrebanda i defraudacya uważają się za równorodne przestępstwa we względzie kwestyi, czy zachodzi powtórzenie.

Zwyższenie kary z powodu powtórzenia nie ma miejsca, jeżeli od chwili, w któréj kara za popełnione na ostatku dawniejsze przestępstwo została odbytą lub darowaną, upłynęły trzy lata.

Art. 4.

Jeżeli kontrebandę lub defraudacyą pod uciążającemi popełniono okolicznościami, znajdują zastósowanie postanowienia związkowéj ustawy celnéj §§. 144. 146. 147. i 148.

Art. 5.

We wszystkich wyż oznaczonych przypadkach (Art. 2. do 4.) opłata zdefraudowanego podatku ma miejsce obok kary pieniężnéj.

Art. 6.

We wszystkich przypadkach, gdzie konfiskacya przedmiotów, co do których kontrebandę lub defraudacyą popełniono, nie może być spełnioną, bądź to, że przedmiotów kontrawencyi w ogóle osięgnąć nie można, bądź że takowe są dowodnie własnością trzecich, niewinnych osób, bądź że osoby takie roszczą do nich pretensyą — ma zamiast na konfiskacyą wyrokować się na złożenie wartości przedmiotów, a gdyby ta wyśledzić się nie dała, na opłatę sumy pieniężnéj od dwudziestu pięciu do tysiąca talarów.

Art. 7.

Ktokolwiek odnoszące się do ceł lub podatków przechodowych ustawy Związku celnego lub którego członka jegoż przekracza

3) wenn die Kontrebande oder Defraudation mittelst Abnahme, Verletzung oder sonstiger Unbrauchbarmachung eines amtlichen Waarenverschlusses verübt wird,

wobei jedoch das im §. 162. festgesetzte höchste Maaß der Freiheitsstrafe nicht überschritten werden darf.

§. 145.

Diese Strafverschärfung tritt in den Fällen des §. 136. Ziffer 9. gleichfalls ein. Außerdem gehen die Schuldigen der ihnen gewährten Begünstigung verlustig.

§. 146.

Wenn drei oder mehrere Personen zur gemeinschaftlichen Ausübung einer Kontrebande oder Defraudation sich verbunden haben, so wird die Strafe für die gemeinschaftlich ausgeführten Vergehen gegen den Anführer durch eine drei- bis sechsmonatliche, gegen jeden der übrigen Theilnehmer aber durch ein- bis dreimonatliche Freiheitsstrafe geschärft.

Werden drei oder mehrere Personen zusammen in Ausübung eines Vergehens betroffen, so wird angenommen, daß sie sich zur gemeinschaftlichen Ausübung verbunden haben, wenn sie nicht nachweisen können oder aus den Umständen hervorgeht, daß ihr Zusammentreffen nur ein zufälliges gewesen sei.

Wird das Vergehen nach vorhergegangener rechtskräftiger Verurtheilung wiederholt, oder ist eine derartige Verbindung für die Dauer eingegangen worden, so trifft den Anführer ein- bis zweijährige, die übrigen Theilnehmer sechsmonatliche bis einjährige Freiheitsstrafe, neben der verwirkten Defraudations- oder Kontrebandestrafe.

§. 147.

a) Wer Kontrebande oder Defraudation unter dem Schutze einer Versicherung verübt, verfällt neben der auf das Vergehen selbst gesetzten Strafe in eine zwei- bis dreimonatliche Freiheitsstrafe.

3) jeżeli kontrebandę lub defraudacyą popełniono za pomocą odjęcia, nadwerężenia lub popsucia urzędowego zamknięcia towarów,

przy czém atoli nie powinna przebraną być ustanowiona w §. 162. najwyższa miara kary wolności.

§. 145.

Obostrzenie toż kary zachodzi również w przypadkach §. 136. ad 9. Nadto winowajcy utracają przyzwoloną im imunicyą.

§. 146.

Jeżeli trzy lub więcéj osób połączyło się w celu wspólnego popełnienia kontrebandy lub defraudacyi, wówczas kara za popełnione wspólnie przestępstwa obostrza się względem przywódcy trzech — do sześciomiesięczną, względem drugich uczestników zaś jedno — do trzechmiesięczną karą wolności.

W razie zdybania trzech lub więcéj osób razem przy wykonywaniu przestępstwa, przyjmuje się, iż się w celu wspólnego wykonania spichnęły, chybaby udowodniły lub się z okoliczności wykazywało, iż kolizya ich była czysto przypadkową.

W razie powtórzenia przestępstwa po prawomocném skazaniu, lub jeżeli tym podobne spólnictwo na dłuższy zawiązano czas, wówczas przywódcę spotyka jedno- do dwuletniéj, drugich spólników zaś sześciomiesięczna do jednorocznéj kara wolności, obok zawinionéj kary za defraudacyą lub kontrebandę.

§. 147.

a) Ktokolwiek dopuszcza się kontrebandy lub defraudacyi pod osłoną asekuracyi, ten, obok kary przepisanéj za samoż przestępstwo, podpada dwu- do trzechmiesięcznéj karze wolności.

b) Wird die Kontrebande oder Defraudation von drei oder mehreren zu diesem Zwecke verbundenen Personen unter dem Schutze einer Versicherung verübt, so ist die nach §. 146. verwirkte Strafe gegen den Anführer mit achtmonatlicher bis einjähriger und gegen die übrigen Theilnehmer mit vier- bis sechsmonatlicher Freiheitsstrafe zu schärfen.

c) Der Versichernde, sowie der Vorsteher einer Versicherungsgesellschaft verfällt in den Fällen a. und b. in eine Freiheitsstrafe von Ein und einhalb bis zwei Jahren, der Rechnungsführer der Versicherungsgesellschaft in eine solche von sechs Monaten bis zu zwei Jahren, jeder der übrigen Mitglieder der Gesellschaft in eine solche von sechs Monaten bis zu Einem Jahre.

Außerdem unterliegen die zum Zwecke der Versicherung angelegten Fonds der Versicherungsgesellschaft der Konfiskation. Kann die Konfiskation nicht vollstreckt werden, so ist an deren Stelle auf Erlegung einer Geldsumme von fünfhundert bis fünftausend Thalern zu erkennen, für welche sämmtliche Theilnehmer solidarisch verhaftet sind.

§. 148.

Wer bei Verübung einer Kontrebande oder Defraudation Waffen zum Widerstande gegen die zur Wahrnehmung des Zollintereſſes verpflichteten Beamten mit sich führt, hat neben der ordentlichen Strafe des Vergehens sechsmonatliche bis einjährige Freiheitsstrafe verwirkt.

Gegen denjenigen, welcher im Grenzbezirke auf Nebenwegen oder zur Nachtzeit bei einer Kontrebande oder Defraudation mit Waffen betroffen wird, wird angenommen, daß er die Waffen zum Widerstande gegen die Beamten mit sich geführt habe, sofern nicht aus den Umständen hervorgeht oder der Beweis geführt wird, daß der Zweck der Führung der Waffen mit dem Vergehen in keinem Zusammenhange stehe.

b) Jeżeli kontrebanda lub defraudacya została przez trzy lub więcéj osób, które się tym końcem spiknęły, popełniona pod osłoną asekuracyi, wówczas zawiniona według §. 146. kara obostrza się względem przywódcy ośmiomiesięczną do jednorocznéj a względem drugich spólników cztero- do sześciomiesięczną karą wolności.

c) Asekurant, tudzież przełożony towarzystwa asekuracyjnego podpada w przypadkach *a.* i *b.* karze więzienia od jednego i pół do dwóch lat, rachmistrz towarzystwa asekuracyjnego karze sześciu miesięcy do dwóch lat, a każdy z reszty członków towarzystwa karze sześciu miesięcy do jednego roku.

Nadto ulegają konfiskacie fundusze towarzystwa asekuracyjnego założone w celu asekuracyi. Jeżeli nie da się spełnić konfiskata, ma w jéj miejsce wyrokować się na złożenie sumy pieniężnéj w ilości pięciuset do pięciutysięcy talarów, za którą wszyscy odpowiadają solidarnie uczestnicy.

§. 148.

Ktokolwiek przy popełnianiu kontrebandy lub defraudacyi ma przy sobie broń celem oporu przeciw urzędnikom, do dopilnowania interesu celnego obowiązanym, ten, obok zwyczajnéj kary za przestępstwo, zawinił sześciomiesięczną do jednorocznéj kary wolności.

Względem tego, którego w obwodzie granicznym na manowcach lub nocną porą przy kontrebandzie lub defraudacyi natrafiono z bronią, przyjmuje się, iż broń miał z sobą celem oporu przeciw urzędnikom, chybaby wynikało z okoliczności lubby udowodnił, iż broń żadnego z przestępstwem nie miała związku.

Hat der Angeschuldigte sich der Waffen zum Widerstande gegen die Beamten wirklich bedient, so treten die nach den Landesgesetzen verwirkten Strafen ein.

Den Waffen stehen andere gleich gefährliche Werkzeuge gleich.

Strafe der Theilnahme.

§. 149.

In Betreff der Bestrafung der Miturheber, Gehülfen und Begünstiger einer Kontrebande oder Defraudation sind, soweit nicht die besonderen Vorschriften der §§. 146. und 147. Anwendung finden, die allgemeinen Vorschriften der Landesstrafgesetze maaßgebend.

Die für den Rückfall bestimmte Strafe trifft nur diejenigen Theilnehmer einer Kontrebande oder Defraudation, welche sich selbst eines Rückfalls schuldig gemacht haben.

Art der Vollstreckung der Freiheitsstrafe und deren Folgen.

§. 150.

Rücksichtlich der zu erkennenden Art der Freiheitsstrafe und deren Vollstreckung, sowie rücksichtlich der Folgen, welche außerdem die Verurtheilung nach sich zieht, kommen die Landesgesetze zur Anwendung.

Ordnungsstrafen.

§. 151.

Die Verletzung des amtlichen Waarenverschlusses ohne Beabsichtigung einer Gefälle-Entziehung wird, wenn nicht nachgewiesen werden kann, daß dieselbe durch einen unverschuldeten Zufall entstanden ist, mit einer Geldbuße bis zu dreihundert Thalern geahndet.

§. 152.

Die Uebertretung der Vorschriften dieses Gesetzes, sowie der in Folge derselben öffentlich bekannt

Jeżeli obwiniony użył faktycznie broni ku oporowi przeciw urzędnikom, zachodzą kary zawinione według ustaw krajowych.

Broni równają się inne równie niebezpieczne narzędzia.

Kara uczestnictwa.

§. 149.

Co do karania współsprawców, pomocników i popieraczy kontrebandy lub defraudacyi dają miarę powszechne przepisy ustaw krajowych, o ileby nie znajdowały zastósowania szczególne przepisy §§. 146. i 147.

Kary, ustanowione na powtórzenie, spotykają li tych spólników kontrebandy lub defraudacyi, którzy się sami powtórzenia stali winnymi.

Sposób spełniania kary wolności i jéj następstwa.

§. 150.

We względzie mającego się orzekać rodzaju kary wolności oraz jéjż spełniania, jako też we względzie następstw, które nadto jeszcze skazanie pociąga za sobą, zastósowują się ustawy krajowe.

Kary porządkowe.

§. 151.

Nadwerężenie urzędowego towarów zamknięcia, bez zamiaru ukrócenia ceł, karze się winą pieniężną aż do trzechset talarów, chybaby udowodniono, iż takowe niezawinionego było skutkiem przypadku.

§. 152.

Przestąpienie przepisów obecnego prawa, jak niemniéj ogłoszonych w ichż następstwie

gemachten Verwaltungsvorschriften wird, sofern keine besondere Strafe angedroht ist, mit einer Ordnungsstrafe bis zu funfzig Thalern geahndet.

Subsidiarische Vertretungsverbindlichkeit dritter Personen.

§. 153.

1) Handel- und Gewerbtreibende haben für ihre Diener, Lehrlinge, Markthelfer, Gewerbsgehülfen, Ehegatten, Kinder, Gesinde, und die sonst in ihrem Dienste oder Tagelohn stehenden oder sich gewöhnlich bei der Familie aufhaltenden Personen,
2) Eisenbahnverwaltungen und Dampfschiffahrtsgesellschaften für ihre Angestellten und Bevollmächtigten,
3) andere nicht zur handel- und gewerbtreibenden Klasse gehörenden Personen aber nur für ihre Ehegatten und Kinder

rücksichtlich der Geldbußen, Zollgefälle und Prozeßkosten zu haften, in welche die solchergestalt zu vertretenden Personen wegen Verletzung der zollgesetzlichen oder Zollverwaltungs-Vorschriften verurtheilt worden sind, die sie bei Ausführung der ihnen von den subsidiarisch Verhafteten übertragenen oder einfür allemal überlassenen Handels-, Gewerbs- und anderen Verrichtungen zu beobachten hatten.

Der Zollverwaltung bleibt in dem Falle, wenn die Geldbuße von dem Angeschuldigten nicht beigetrieben werden kann, vorbehalten, die Geldbuße von dem subsidiarisch Verhafteten einzuziehen, oder statt dessen und mit Verzichtung hierauf die im Unvermögensfalle an die Stelle der Geldbuße tretende Freiheitsstrafe sogleich an dem Angeschuldigten vollstrecken zu lassen.

Weisen indessen die unter 1. und 3. bezeichneten subsidiarisch Verhafteten nach, daß das Zollvergehen ohne ihr Wissen verübt worden, so haften sie nur für die Zollgefälle.

publicznie przepisów administracyjnych, ulega karze porządkowéj aż do pięćdziesięciu talarów, chybaby osobna zagrożoną była kara.

Subsydyaryczne odpowiadanie trzecich osób.

§. 153.

1) Handlarze i procedernicy odpowiadają za swych sług, uczniów, pomocników targowych, pomocników procederowych, swe małżonki, dzieci, czeladź, oraz inne, w ichż kondycyi lub płacy dziennéj zostające albo po zwyczaj w familii bawiące osoby,
2) administracye kolei żelaznych i towarzystw żeglugi parowéj za swych urzędników i pełnomocników,
3) inne, nie należące do klasy handlujących i przemysłowców osoby zaś li za małżonków resp. małżonki i dzieci swe

— we względzie win pieniężnych, należytości celnych i kosztów procesowych, na jakie zastąpione tym sposobem osoby skazane zostały za nadwerężenie ustaw celnych lub przepisów administracyi celnéj, które przy pełnieniu poruczonych imż przez odpowiadające subsydyarycznie osoby lub powierzonych im raz na zawsze funkcyi handlowych, procederowych i innych funkcyi zachować były obowiązane.

Administracyi celnéj w przypadku, gdzieby wina pieniężna z obwinionego ściągnąć się nie dała, zastrzega się, ściągnienie jéj z odpowiadającéj subsydyarnie osoby, lub zamiast tego, oraz za zrzeczeniem się tego — spełnienie natychmiast na obwinionym kary wolności, wstępującéj w przypadku insolwencyi w miejsce kary pieniężnéj.

Gdyby zaś oznaczone pod 1. i 3. osoby, subsydyarnie odpowiadające, udowodniły, iż przestępstwo celne bez ichż popełniono wiedzy, odpowiadają one li za należytości celne.

Bestimmungen wegen der Konfiskation.

§. 154.

Der in Folge einer Kontrebande oder Defraudation eintretende Verlust der Gegenstände des Vergehens trifft jederzeit den Eigenthümer. Eine Ausnahme findet statt, wenn die Kontrebande oder Defraudation von dem bekannten Frachtfuhrmann oder Schiffer, welchem der Transport allein anvertraut war, ohne Theilnahme oder Mitwissen des Eigenthümers oder des in dessen Namen handelnden Befrachters verübt worden ist, und der Waarenführer nicht zu denjenigen Personen gehört, für welche der Eigenthümer oder der Befrachter nach Vorschrift des §. 153. subsidiarisch verhaftet ist. In diesem Falle tritt statt der Konfiskation die Verpflichtung des Waarenführers ein, den Werth jener Gegenstände zu entrichten.

§. 155.

In allen Fällen, in denen die Konfiskation selbst nicht vollzogen werden kann, ist statt derselben auf Erlegung des Werths der Gegenstände und, wenn dieser nicht zu ermitteln ist, auf Zahlung einer Geldsumme von fünf und zwanzig bis Eintausend Thalern zu erkennen.

§. 156.

Das Eigenthum der Gegenstände, die der Konfiskation unterliegen, geht in dem Augenblick, wo dieselben in Beschlag genommen worden sind, auf den Staat über, und kann nach den Grundsätzen der Civilgesetze über die Vindikation gegen jeden dritten Besitzer verfolgt werden.

§. 157.

Zollpflichtige Gegenstände, welche im Grenzbezirke gefunden werden, unterliegen, sofern deren Eigenthum von Niemand in Anspruch genommen und der Nachweis ihrer Verzollung oder ihrer Herkunft aus dem freien Verkehr des Zollvereins nicht erbracht wird, der Beschlagnahme durch die Zollverwaltung.

Przepisy względem konfiskacyi.

§. 154.

Zachodząca w skutek kontrebandy lub defraudacyi utrata objektów przestępstwa spotyka każdą razą właściciela. Wyjątek ma miejsce, jeżeli kontrebanda lub defraudacya została przez znanego furmana frachtowego lub przez szypra, któremu transport był wyłącznie powierzonym, popełnioną bez uczestnictwa lub współwiedzy właściciela, lub działającego w jego imieniu frachtarza, i jeżeli prowadnik towarów nie należy do tych osób, za które właściciel lub frachtarz odpowiada subsydyarnie na mocy przepisu §. 153. W takim przypadku, zamiast konfiskacyi, prowadnik towarów obowiązany jest opłacić wartość owychż przedmiotów.

§. 155.

We wszystkich przypadkach, w których sama konfiskacya wykonać się nie da, ma zamiast niéj wyrokować się na złożenie wartości przedmiotów a, gdyby téj wyśledzić nie można, na opłatę sumy pieniężnéj od dwudziestu pięciu do tysiąca talarów.

§. 156.

Własność przedmiotów, konfiskacie ulegających, przechodzi w chwili, gdzie je obłożono aresztem, na rząd, i może według zasad praw cywilnych co do windykacyi być względem każdego trzeciego dochodzoną posiadacza.

§. 157.

Uległe cłu przedmioty, znalezione w obwodzie granicznym, gdyby do ichż własności nikt nie rościł pretensyi i gdyby nie dostawiono dowodu na to, iż są oclone lub że pochodzą z wolnego handlu Związku celnego, ulegają obłożeniu aresztem przez administracyą celną.

Mit den hiernach in Beschlag genommenen Gegenständen ist weiter nach den Bestimmungen im Absatz 1. und 2. des §. 104. zu verfahren.

Obłożonymi wedle tego przedmiotami postąpi się według postanowień w ustępie 1. i 2. §. 104.

Zusammentreffen mit anderen strafbaren Handlungen.

§. 158.

Treffen mit einer Kontrebande oder Defraudation andere strafbare Handlungen zusammen, so kommt die für erstere bestimmte Strafe zugleich mit der für letztere vorgeschriebenen zur Anwendung.

Kolizya z innymi czynami karogodnymi.

§. 158.

Jeżeli z kontrebandą lub defraudą inne kolidują czyny karogodne, wówczas przepisana co do pierwszych kara zastosuje się razem z karą przepisaną co do ostatnich.

§. 159.

Wird eine Kontrebande oder Defraudation mittelst Fälschung eines amtlichen Waarenverschlusses verübt, so tritt neben der Strafe des verübten Zollvergehens die durch die Landesgesetze für die Fälschung öffentlicher Urkunden festgesetzte Strafe ein.

§. 159.

W razie popełnienia kontrebandy lub defraudacyi sfałszowaniem urzędowego zamknięcia towarów, ma miejsce — obok kary za popełnione przestępstwo celne — kara przepisana ustawami krajowemi za fałszowanie dokumentów publicznych.

Strafe der Bestechung.

§. 160.

Wer einem zur Wahrnehmung des Zollinteresses verpflichteten Beamten oder den Angehörigen desselben wegen einer zu dessen amtlichem Wirkungskreise gehörigen Handlung oder Unterlassung einer solchen Geschenke oder andere Vortheile anbietet, verspricht oder gewährt, wird, wenn solches den gesetzlichen Karakter der Bestechung hat, mit der Strafe der Bestechung, andernfalls mit einer Ordnungsstrafe bis zu zwanzig Thalern belegt.

Kara za przekupstwo.

§. 160.

Ktokolwiek obowiązanemu do przestrzegania interesu celnego urzędnikowi lub jego familii za należącą do jegoż zakresu urzędowego czynność lub zaniechanie takowéj ofiaruje, obiecuje lub daje prezenta albo inne korzyści, ten, jeżeli to nosi prawną cechę przekupstwa, ulega karze za przekupstwo, w innym razie zaś karze porządkowéj aż do dwudziestu talarów.

Strafe der Widersetzlichkeit.

§. 161.

Wer sich Handlungen oder Unterlassungen zu Schulden kommen läßt, wodurch ein solcher Beamter in der rechtmäßigen Ausübung seines Amtes verhindert wird, hat, insofern damit keine Beleidigung oder thätliche Widersetzlichkeit gegen die Person des Beamten verbunden ist, eine Geldbuße bis zu funfzig Thalern verwirkt.

Kara za opór.

§. 161.

Kto się robi winnym czynów lub zaniechań, przez któreby urzędnik taki w prawowitém urzędu swego sprawowaniu doznał przeszkody, ten, jak daleceby z tém nie była połączoną obraza lub czynny przeciw osobie urzędnika opór, zawinił karę pieniężną aż do pięćdziesięciu talarów.

Beleidigungen und thätliche Widersetzungen gegen einen zur Wahrnehmung des Zollinteresses verpflichteten Beamten bei rechtmäßiger Ausübung seines Amtes werden, sofern sie nicht unter die im §. 148. Absatz 1. vorgesehenen gehören, nach den Landesgesetzen bestraft.

Obraza i czynny opór względem urzędnika, obowiązanego do przestrzegania interesu celnego, przy prawowitém sprawowaniu urzędu jegoż, karzą się według ustaw krajowych, chybaby podpadały pod przestępstwa przewidziane w §. 148. ust. 1.

Umwandlung der Geldstrafe in Freiheitsstrafe.

§. 162.

Im Falle die Geldstrafe nicht beigetrieben werden kann, tritt statt derselben verhältnißmäßige Freiheitsstrafe ein, welche im ersten Falle der Kontrebande oder Defraudation die Dauer von einem halben Jahre, beim ersten Rückfall in eines dieser Vergehen die Dauer von Einem und bei jedem ferneren Rückfall die Dauer von zwei Jahren nicht übersteigen soll.

Das Verhältniß, nach welchem die Freiheitsstrafe abzumessen (§. 141.) oder die Geldbuße in Freiheitsstrafe umzuwandeln ist, wird durch die Landesgesetze bestimmt.

Zamiana kary pieniężnéj na karę wolności.

§. 162.

Jeżeli kara pieniężna nie może być ściągniętą, wstępuje w jéj miejsce stosunkowa kara wolności, która w pierwszym przypadku kontrebandy lub defraudacyi nie ma przechodzić pół roku, w pierwszém powtórzeniu którego z przestępstw tychże — roku a w każdém dalszém powtórzeniu dwóch lat.

Stosunek, według którego kara wolności ma być odmierzaną (§. 141.) lub kara pieniężna na karę wolności zamienianą, przepisują ustawy krajowe.

Unbekanntschaft mit den Zollgesetzen.

§. 163.

Unbekanntschaft mit den Vorschriften dieses Gesetzes und der in Folge derselben gehörig bekannt gemachten Verwaltungsvorschriften soll Niemand, auch nicht den Ausländern, zur Entschuldigung gereichen.

Nieobeznaność z ustawami celnemi.

§. 163.

Nieobeznaność z przepisami obecnego prawa i ogłoszonymi w ichż następstwie należycie przepisami administracyjnymi nie uniewinnia nikogo, ani nawet cudzoziemców.

Verjährung der Zollvergehen.

§. 164.

Die Vergehen der Kontrebande und der Defraudation (§§. 134. und 135.) verjähren in drei Jahren, Ordnungswidrigkeiten (§§. 151. und 152.) in Einem Jahre, von dem Tage an gerechnet, an welchem sie begangen sind.

Der Anspruch auf Nachzahlung defraudirter Gefälle verjährt in fünf Jahren.

Przedawnienie przestępstw celnych.

§. 164.

Przestępstwa kontrebandy i defraudacyi (§§. 134. i 135.) przedawniają w trzy lata, przewinienia ulegające karze porządkowéj (§§. 151. i 152.) w rok — rachując od dnia, w którym je popełniono.

Pretensya do uiszczenia się ex post z zdefraudowanych ceł przedawnia w pięć lat.

Strafverfahren.

§. 165.

Hinsichtlich des Strafverfahrens verbleibt es bei den Bestimmungen der Landesgesetze.

XXI. Schlußbestimmungen.

§. 166.

Dieses Gesetz tritt vom 1. Januar 1870. an in Kraft, und sind von diesem Zeitpunkte ab alle entgegenstehenden Bestimmungen aufgehoben.

§. 167.

Bei Verkündung des Gesetzes können solche Aenderungen des Wortlautes vorgenommen werden, welche nach den bestehenden Gesetzen in den einzelnen Vereinsstaaten in der Bezeichnung der Behörden, Beamten, Uebertretungen oder des Münzfußes nöthig sind.

Die zur Ausführung des Gesetzes erforderlichen Regulative und sonstigen Bestimmungen werden von dem Bundesrathe des Zollvereins festgestellt.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 1. Juli 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

Procedura karna.

§. 165.

We względzie procedury karnéj pozostaje się przy postanowieniach ustaw krajowych.

XXI. Postanowienia końcowe.

§. 166.

Obecne prawo nabiera mocy obowięzującéj z 1. Stycznia 1870., od któréjto chwili wszelkie postanowienia przeciwne się uchylają.

§. 167.

Przy publikacyi prawa mogą takie modyfikacye dosłownego przedsięwzięte być brzmienia, jakieby według istniejących ustaw były w pojedynczych państwach związkowych potrzebnemi we względzie nazwy władz, urzędników, przewinień lub stopy monetarnéj.

Regulaminy i inne postanowienia, ku wykonaniu obecnego prawa potrzebne, ustanowi rada związkowa Związku celnego.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 1. Lipca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw dla Związku północno-niemieckiego.

№ 31.

(Nr. 331.) Gesetz, betreffend die Einführung von Telegraphen-Freimarken. Vom 16. Mai 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Die Bundes-Telegraphenverwaltung ist ermächtigt, Freimarken zur Frankirung telegraphischer Depeschen anfertigen und durch die Telegraphenstationen verkaufen zu lassen.

Die Telegraphen-Freimarken sind zu demselben Betrage zu verkaufen, welcher durch den Frankostempel bezeichnet ist.

Die weiteren Anordnungen wegen Benutzung der Telegraphen-Freimarken werden von der Bundes-Telegraphenverwaltung im administrativen Wege getroffen.

§. 2.

Wer unächte Telegraphen-Freimarken anfertigt oder ächte Telegraphen-Freimarken verfälscht, wer wissentlich von falschen oder verfälschten Telegra-

Ausgegeben zu Berlin den 15. Juli 1869.

(No. 331.) Prawo, tyczące się zaprowadzenia marek telegrafowych. Z dnia 16. Maja 1869.

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Administracya telegrafii związkowéj mocną jest, marki do frankowania depeszy telegraficznych kazać fabrykować i przez stacye telegrafowe sprzedawać.

Marki telegrafowe mają po téj saméj sprzedawane być kwocie, jaka oznaczona jest frankostęplem.

Dalsze dyspozycye względem używania marek telegrafowych wyda w drodze zawiadowczéj administracya telegrafii związkowéj.

§. 2.

Kto nieprawe marki telegrafowe fabrykuje lub prawe marki telegrafowe fałszuje, kto z wiedzą korzysta z fałszywych lub fałszowa-

Wydany w Berlinie dnia 15. Lipca 1869.

phen-Freimarken Gebrauch macht, sowie wer Telegraphen-Freimarken nach ihrer Entwerthung zur Frankirung einer telegraphischen Depesche benutzt, hat dieselbe Strafe verwirkt, welche in den Bundes- oder Landesgesetzen gegen denjenigen festgesetzt ist, welcher sich einer dieser Handlungen in Beziehung auf Postfreimarken schuldig macht.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 16. Mai 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

nych marek telegrafowych, niemniéj kto marek telegrafowych po ichż unieważnieniu używa do frankowania depeszy telegraficznéj, zawinił tę samą karę, jaka w ustawach związkowych lub krajowych ustanowioną jest względem tego, który się czynu takiego robi winnym we względzie marek pocztowych.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 16. Maja 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 32.

(Nr. 332.) Gesetz, betreffend die Einführung der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung, der Nürnberger Wechsel-Novellen und des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuches als Bundesgesetze. Vom 5. Juni 1869.

(No. 332.) Prawo, tyczące się zaprowadzenia Powszechnéj Ordynacyi Wekslowéj, Norymberskich Noweli Wekslowych i Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego w znaczeniu ustaw związkowych. Z dnia 5. Czerwca 1869.

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen ꝛc.

verordnen im Namen des Norddeutschen Bundes, nach erfolgter Zustimmung des Bundesrathes und des Reichstages, was folgt:

§. 1.

Die Allgemeine Deutsche Wechsel-Ordnung (Anlage A.) nebst den die Ergänzung und Erläuterung derselben betreffenden sogenannten Nürnberger Novellen (Anlage B.), sowie das Allgemeine Deutsche Handelsgesetzbuch (Anlage C.) werden zu Bundesgesetzen erklärt und als solche in das gesammte Bundesgebiet eingeführt, jedoch unbeschadet der Vorschriften des Bundesgesetzes über die Nationalität der Kauffahrteischiffe und ihre Befugniß zur Führung der Bundesflagge vom 25. Oktober 1867. (Bundesgesetzbl. S. 48.) und des Bundesgesetzes über die Aufhebung der Schuldhaft vom 29. Mai 1868. (Bundesgesetzbl. S. 345.).

My Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski i t. d.

rozporządzamy w imieniu Związku północno-niemieckiego, po przyzwoleniu rady związkowéj i parlamentu, co następuje:

§. 1.

Powszechna Niemiecka Ordynacya Wekslowa (Dodatek *A.*) wraz z dotyczącemi jéj uzupełnienia i deklaracyi tak zwanemi Norymberskiemi Nowelami (Dodatek *B.*), jako też Powszechny Niemiecki Kodeks Handlowy (Dodatek *C.*) ogłaszają się za prawa związkowe i jako takie zaprowadzają w całym obrębie związkowym — bez uszczerbku wszakże dla przepisów ustawy związkowéj o narodowości okrętów kupieckich i ich prawie do prowadzenia bandery związkowéj z 25. Października 1867. (Zbiór praw zw. Str. 48) tudzież ustawy związkowéj względem zniesienia więzienia za długi z 29. Maja 1868. (Zbiór praw zw. Str. 345).

Ausgegeben zu Berlin den 12. August 1869.

Wydany w Berlinie dnia 12. Sierpnia 1869.

§. 2.

Die bei oder nach der Einführung der Wechsel-Ordnung, der Nürnberger Novellen und des Handelsgesetzbuches in die einzelnen Bundesstaaten oder deren Landestheile im Wege der Landesgesetzgebung erlassenen Vorschriften bleiben als landesgesetzliche Vorschriften insoweit in Kraft, als sie nur eine Ergänzung und nicht eine Abänderung einer Bestimmung der Wechsel-Ordnung, der Nürnberger Novellen oder des Handelsgesetzbuches enthalten.

§. 3.

Insbesondere bleiben folgende auf die Einführung der Wechsel-Ordnung und des Handelsgesetzbuches sich beziehende landesgesetzliche Vorschriften in Kraft:

A. in Ansehung der Wechsel-Ordnung:

die Vorschriften der §§. 5. bis 7. der für die freie und Hansestadt Hamburg am 5. März 1849. in Bezug auf die Einführung der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung publizirten Verordnung und der entsprechenden §§. 8. bis 10. der Königlich Preußischen Verordnung, betreffend die Einführung der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung in die Herzogthümer Holstein und Schleswig, vom 13. Mai 1867.;

B. in Ansehung des Handelsgesetzbuches:

1) die Vorschriften, nach welchen unter Landesgesetzen im Sinne des Handelsgesetzbuches nicht blos die förmlichen Gesetze, sondern das gesammte Landesrecht zu verstehen und in Ansehung der betreffenden Vorbehalte des Handelsgesetzbuches die Erlassung maaßgebender Vorschriften auf anderem Wege, als auf dem Wege der förmlichen Gesetzgebung, soweit dies nach dem Landesrecht zulässig, nicht ausgeschlossen ist;

§. 2.

Przepisy wydane w drodze ustawodawstwa przy lub po wprowadzeniu Ordynacyi Wekslowéj, Norymberskich Noweli i Kodeksu Handlowego do pojedynczych państw związkowych lub ich dzielnic, pozostają się jako przepisy prawa krajowego w mocy o tyle, o ile zawierają li uzupełnienie nie zaś zmianę jakiego postanowienia Ordynacyi Wekslowéj, Norymberskich Noweli lub Kodeksu Handlowego.

§. 3.

W szczególe pozostają się w mocy następujące, do zaprowadzenia Ordynacyi Wekslowéj i Kodeksu Handlowego się odnoszące przepisy ustawodawstwa krajowego:

A. we względzie Ordynacyi Wekslowéj:

przepisy §§. 5. do 7. rozporządzenia, publikowanego dla wolnego miasta hanzeatyckiego Hamburga na dniu 5. Marca 1849. ze względu na zaprowadzenie Powszechnéj Niemieckiéj Ordynacyi Wekslowéj, i odpowiednich §§. 8. do 10. królewsko-pruskiego rozporządzenia, tyczącego się wprowadzenia Powszechnéj Niemieckiéj Ordynacyi Wekslowéj do księstw Holstyn i Schleswik z 13. Maja 1867.;

B. we względzie Kodeksu Handlowego:

1) przepisy, według których przez ustawy krajowe w myśl Kodeksu Handlowego rozumieć się mają nie tylko formalne ustawy, ale raczéj całe prawodawstwo krajowe a we względzie odnośnych zastrzeżeń Kodeksu Handlowego wyłączoném nie jest wydawanie obowięzujących przepisów na innéj drodze, aniżeli na drodze formalnego prawodawstwa — jak daleceby tego prawa krajowe dozwalały;

2) die Vorschriften, welche in Ansehung der Eintragungen in das Handelsregister noch andere als die in dem Handelsgesetzbuch bestimmten Eintragungen zulassen oder gebieten;

3) die Vorschriften, welche den Prokuristen zur Ertheilung von Konsensen vor den mit der Führung der Eigenthums- und Hypothekenbücher oder der Schuld- und Pfandprotokolle beauftragten Behörden und Beamten nur für den Fall befugt erklären, daß demselben diese Befugniß besonders beigelegt ist;

4) die Vorschriften, welche bestimmen, daß die Vorschriften des Landesrechts über die rechtlichen Voraussetzungen für den Erwerb des Eigenthums an unbeweglichen Sachen durch die Bestimmungen des Handelsgesetzbuches nicht berührt werden;

5) die Vorschriften, welche die Anwendung des Artikels 295. des Handelsgesetzbuches insoweit beschränken, als sie die abweichenden Vorschriften, welche das bürgerliche Recht für die zur Eintragung in das Hypothekenbuch bestimmten Schuldurkunden enthält, in Kraft erhalten;

6) die Vorschriften, welche die Artikel 306. und 307. des Handelsgesetzbuches auf Inhaberpapiere, so lange dieselben außer Kurs gesetzt sind, für nicht anwendbar erklären;

7) die Vorschriften, welche bestimmen, daß unter Konkurs im Sinne des Handelsgesetzbuches auch das Falliment des Rheinischen Rechts und das Debitverfahren des Bremischen Rechts zu verstehen sei;

8) die Vorschriften, welche bestimmen, daß durch die Artikel 313. bis 316. des Handelsgesetzbuches die im bürgerlichen Rechte in einem weiteren Umfange begründete Zulassung des Zurückbehaltungsrechtes (Retentionsrechtes) nicht berührt werden.

2) przepisy, które we względzie intabulacyi w rejestr handlowy dozwalają resp. wymagają innych jeszcze aniżeli w Kodeksie Handlowym przepisanych intabulacyi;

3) przepisy, ogłaszające prokurystę za upoważnionego do udzielania konsensów przed władzami i urzędnikami uporuczonymi do utrzymywania ksiąg własności i ksiąg wieczystych lub protokółów dłużnych i fantowych — li na ten przypadek, iżby mu prawo to było szczegółowo nadaném;

4) przepisy, stanowiące, iż przepisy prawa krajowego względem prawnych przypuszczeń co do nabywania własności rzeczy nieruchomych nie naruszają się postanowieniami Kodeksu Handlowego;

5) przepisy, które zastósowanie Art. 295. Kodeksu Handlowego ograniczają o tyle, o ile utrzymują w mocy odmienne przepisy, jakie prawo cywilne zawiera co do obligów przeznaczonych ku intabulacyi w księgę wieczystą;

6) przepisy, które Art. 306. i 307. Kodeksu Handlowego ogłaszają za nie mogące być zastósowanymi do papierów na dzierzyciela, dopóki takowe wywołane są z obiegu;

7) przepisy stanowiące, iż przez konkurs w myśl Kodeksu Handlowego rozumieć się ma i bankructwo prawa nadreńskiego oraz procedura debitowa prawa bremskiego;

8) przepisy, stanowiące, iż Artykułami 313. do 316. Kodeksu Handlowego nie narusza się uzasadnione w prawie cywilném w dalszym rozmiarze dopuszczenie prawa retencyi.

§. 4.

Als Landesgesetze bleiben, auch insoweit sie Abänderungen des Handelsgesetzbuches enthalten, in Geltung:

für das Großherzogthum Mecklenburg-Schwerin:

die §§. 51. bis 55. der die Publikation des Handelsgesetzbuches betreffenden Verordnung vom 28. Dezember 1863.;

für die freie Hansestadt Bremen:

die am 12. Februar 1866. publizirte, die Löschung der Seeschiffe betreffende obrigkeitliche Verordnung;

für die freie und Hansestadt Hamburg:

der §. 50. des am 22. Dezember 1865. publizirten Einführungsgesetzes zum Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuch.

§. 5.

Die in Gemäßheit der §§. 16. und 52. der unter dem 6. Juni 1864. von dem Senate der freien Hansestadt Bremen publizirten obrigkeitlichen Verordnung, betreffend die Einführung des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuches, den Privatgläubigern eines Handelsgesellschafters in Ansehung des Vermögens einer Handelsgesellschaft zu der Zeit, zu welcher dieses Gesetz in Geltung tritt, zustehenden Pfand- und Vorzugsrechte bleiben unberührt.

§. 6.

Dieses Gesetz tritt am 1. Januar 1870. in Kraft.

Urkundlich unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Bundes-Insiegel.

Gegeben Schloß Babelsberg, den 5. Juni 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

§. 4.

Jako prawa krajowe pozostają się w mocy, nawet jak daleceby zawierały modyfikacye Kodeksu Handlowego:

na Wielkie Księstwo Mecklenburg-Schwerin:

§§. 51. do 55. rozporządzenia z 28. Grudnia 1863., tyczącego się publikacyi Kodeksu Handlowego;

na wolne miasto hanzeatyckie Bremę:

publikowane na dniu 12. Lutego 1866. rozporządzenie władz, tyczące się wyładowywania okrętów;

na wolne miasto hanzeatyckie Hamburg:

§. 50. publikowanéj pod dniem 22. Grudnia 1865. ustawy zaprowadzającéj do Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego.

§. 5.

Prawa fantu i pierwszeństwa, jakie według §§. 16. do 52. publikowanego pod dniem 6. Czerwca 1864. przez senat wolnego miasta hanzeatyckiego Bremy — rozporządzenia zwierzchności, tyczącego się zaprowadzenia Powszechnego Niemieckiego Kodeksu Handlowego, przysługują wierzycielom prywatnym spólnika handlowego co do majątku towarzystwa handlowego w chwili, w któréj obecne prawo nabiera mocy obowięzującéj, nie naruszają się.

§. 6.

Prawo obecne nabiera mocy obowięzującéj 1. Stycznia 1870.

Na dowód Nasz własnoręczny podpis i pieczęć związkowa.

Dan na zamku Babelsberg, dnia 5. Czerwca 1869.

(L. S.) Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Anlage A.

Allgemeine Deutsche Wechselordnung.

Erster Abschnitt.

Von der Wechselfähigkeit.

Art. 1.

Wechselfähig ist Jeder, welcher sich durch Verträge verpflichten kann.

Art. 2.

Der Wechselschuldner haftet für die Erfüllung der übernommenen Wechselverbindlichkeit mit seiner Person und seinem Vermögen.

Jedoch ist der Wechselarrest nicht zulässig:

1) gegen die Erben eines Wechselschuldners;
2) aus Wechselerklärungen, welche für Korporationen oder andere juristische Personen, für Aktiengesellschaften oder in Angelegenheiten solcher Personen, welche zu eigener Vermögensverwaltung unfähig sind, von den Vertretern derselben ausgestellt werden;
3) gegen Frauen, wenn sie nicht Handel oder ein anderes Gewerbe treiben.

Inwiefern aus Gründen des öffentlichen Rechts die Vollstreckung des Wechselarrestes gegen andere als die vorgenannten Personen Beschränkungen erleidet, ist in besonderen Gesetzen bestimmt.

Art. 3.

Finden sich auf einem Wechsel Unterschriften von Personen, welche eine Wechselverbindlichkeit überhaupt nicht, oder nicht mit vollem Erfolge eingehen können, so hat dies auf die Verbindlichkeit der übrigen Wechselverpflichteten keinen Einfluß.

Dodatek A.

Powszechna Niemiecka Ordynacya Wekslowa.

Rozdział pierwszy.

O zdolności do wystawiania weksli.

Art. 1.

Ktokolwiek przez umowy zobowięzywać się może, ten jest zdolny do wystawiania weksli.

Art. 2.

Dłużnik wekslowy odpowiada za dopełnienie przyjętego obowiązku wekslowego swoją osobą i swoim majątkiem.

Jednakowoż areszt wekslowy nie jest dozwolonym:

1) co do sukcesorów dłużnika wekslowego;
2) z oświadczeń wekslowych, które za korporacye albo inne osoby moralne, za towarzystwa akcyjne, albo w sprawach osób takich, które do zarządu własnego majątku nie zdolne — są przez ich zastępców wystawione;
3) co do niewiast, jeżeli takowe nie prowadzą handlu albo innego procederu.

Jak dalece ze względów prawa publicznego spełnianie aresztu wekslowego na innych aniżeli wyż oznaczonych osobach doznaje ograniczeń, przepisane jest w osobnych ustawach.

Art. 3.

Jeżeli się na wekslu jakim znajdują podpisy osób, które obowiązku wekslowego nie mogą w ogóle, albo nie z pełnym skutkiem na siebie przyjąć, nie ma to żadnego wpływu na obowiązek reszty osób wekslem zobowiązanych.

Zweiter Abschnitt.

Von gezogenen Wechseln.

I. Erfordernisse eines gezogenen Wechsels.

Art. 4.

Die wesentlichen Erfordernisse eines gezogenen Wechsels sind:

1) die in den Wechsel selbst aufzunehmende Bezeichnung als Wechsel, oder, wenn der Wechsel in einer fremden Sprache ausgestellt ist, ein jener Bezeichnung entsprechender Ausdruck in der fremden Sprache;
2) die Angabe der zu zahlenden Geldsumme;
3) der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Order gezahlt werden soll (des Remittenten);
4) die Angabe der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll; die Zahlungszeit kann nur festgesetzt werden
   - auf einen bestimmten Tag,
   - auf Sicht (Vorzeigung, a vista ꝛc.) oder auf eine bestimmte Zeit nach Sicht,
   - auf eine bestimmte Zeit nach dem Tage der Ausstellung (nach dato),
   - auf eine Messe oder einen Markt (Meß- oder Marktwechsel);
5) die Unterschrift des Ausstellers (Trassanten) mit seinem Namen oder seiner Firma;
6) die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung;
7) der Name der Person oder die Firma, welche die Zahlung leisten soll (des Bezogenen oder Trassaten);
8) die Angabe des Ortes, wo die Zahlung geschehen soll; der bei dem Namen oder der Firma des Bezogenen angegebene Ort gilt für den Wechsel, insofern nicht ein eigener Zahlungsort angegeben ist, als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Bezogenen.

Rozdział drugi.

O wekslach ciągnionych.

I. Własności wekslu ciągnionego.

Art. 4.

Głównemi własnościami wekslu ciągnionego są:

1) mające się na wekslu samym zamieścić oznaczenie jako weksel, albo jeżeli weksel w obcym jest wystawiony języku, wyrażenie w języku obcym odpowiadające owemuż oznaczeniu;
2) wyrażenie sumy pieniężnéj, która ma być zapłaconą;
3) nazwisko osoby albo firma, na ręce któréj, albo na rozkaz któréj wypłata nastąpić ma (remitenta);
4) wyrażenie czasu, kiedy zapłata ma być uskutecznioną; czas wypłaty może ustanowionym zostać tylko
   - na pewien dzień,
   - za okazaniem (sicht, à vista i t. d.), albo na pewien czas po okazaniu,
   - na pewien czas po dniu wystawienia (po dacie),
   - na jarmark albo targ (weksle jarmarczne albo targowe);
5) podpis wystawiciela (trasanta) z nazwiskiem albo firmą jego;
6) wyrażenie miejsca, dnia, miesiąca i roku wystawienia;
7) nazwisko osoby, albo firma, która zapłatę ma uskutecznić (trasata);
8) wyrażenie miejsca, gdzie zapłata ma być uskutecznioną; miejsce, przy nazwisku albo przy firmie trasata wymienione, uważa się co do wekslu — o ile osobne nie jest wyrażoném miejsce zapłaty — jako miejsce zapłaty i zarazem jako miejsce zamieszkania trasata.

Art. 5.

Ist die zu zahlende Geldsumme (Art. 4. Nr. 2.) in Buchstaben und in Ziffern ausgedrückt, so gilt bei Abweichungen die in Buchstaben ausgedrückte Summe.

Ist die Summe mehrmals mit Buchstaben oder mehrmals mit Ziffern geschrieben, so gilt bei Abweichungen die geringere Summe.

Art. 6.

Der Aussteller kann sich selbst als Remittenten (Art. 4. Nr. 3.) bezeichnen (Wechsel an eigene Order).

Desgleichen kann der Aussteller sich selbst als Bezogenen (Art. 4. Nr. 7.) bezeichnen, sofern die Zahlung an einem anderen Orte als dem der Ausstellung geschehen soll (trassirt-eigene Wechsel).

Art. 7.

Aus einer Schrift, welcher eines der wesentlichen Erfordernisse eines Wechsels (Art. 4.) fehlt, entsteht keine wechselmäßige Verbindlichkeit. Auch haben die auf eine solche Schrift gesetzten Erklärungen (Indossament, Akzept, Aval) keine Wechselkraft.

II. Verpflichtungen des Ausstellers.

Art. 8.

Der Aussteller eines Wechsels haftet für dessen Annahme und Zahlung wechselmäßig.

III. Indossament.

Art. 9.

Der Remittent kann den Wechsel an einen anderen durch Indossament (Giro) übertragen.

Art. 5.

Jeżeli płatna suma pieniężna (Art. 4. No. 2.) wyrażona jest literami i liczbami, natenczas, w razie różnicy, suma literami wyrażona ma ważność.

Jeżeli suma wypisana jest kilka razy literami albo kilka razy liczbami, natenczas, w razie różnicy, mniejsza suma ma ważność.

Art. 6.

Wystawiciel może się sam remitentem (Art. 4. No. 3.) oznaczyć (weksel na własny rozkaz).

Również wystawiciel może się sam trasatem (Art. 4. No. 7.) oznaczyć, o ile zapłata ma na inném miejscu aniżeli na miejscu wystawienia być uskutecznioną (trasowane własne weksle).

Art. 7.

Z pisma, któremu jeden z głównych przymiotów wekslu (Art. 4.) brakuje, nie wynika obowiązek wekslowy. Również oświadczenia na takiém piśmie położone (indosament, akcept, awal) nie mają mocy wekslowéj.

II. Obowiązek wystawiciela.

Art. 8.

Wystawiciel wekslu odpowiada za jego przyjęcie i zapłacenie wedle prawa wekslowego.

III. Indosament.

Art. 9.

Remitent może weksel na inną osobę za pomocą indosamentu (żyro) przelać.

Hat jedoch der Aussteller die Uebertragung im Wechsel durch die Worte „nicht an Order" oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck untersagt, so hat das Indossament keine wechselrechtliche Wirkung.

Art. 10.

Durch das Indossament gehen alle Rechte aus dem Wechsel auf den Indossatar über, insbesondere auch die Befugniß, den Wechsel weiter zu indossiren. Auch an den Aussteller, Bezogenen, Akzeptanten oder einen früheren Indossanten kann der Wechsel gültig indossirt und von denselben weiter indossirt werden.

Art. 11.

Das Indossament muß auf den Wechsel, eine Kopie desselben oder ein mit dem Wechsel oder der Kopie verbundenes Blatt (Allonge) geschrieben werden.

Art. 12.

Ein Indossament ist gültig, wenn der Indossant auch nur seinen Namen oder seine Firma auf die Rückseite des Wechsels oder der Kopie, oder auf die Allonge schreibt (Blanko-Indossament).

Art. 13.

Jeder Inhaber eines Wechsels ist befugt, die auf demselben befindlichen Blanko-Indossamente auszufüllen; er kann den Wechsel aber auch ohne diese Ausfüllung weiter indossiren.

Art. 14.

Der Indossant haftet jedem späteren Inhaber des Wechsels für dessen Annahme und Zahlung wechselmäßig. Hat er aber dem Indossamente die Bemerkung „ohne Gewährleistung", ohne „Obligo" oder einen gleichbedeutenden Vorbehalt hinzugefügt, so ist er von der Verbindlichkeit aus seinem Indossamente befreit.

Jeżeli zaś wystawiciel przelania w wekslu słowami »nie na rozkaz«, albo wyrażeniem równo znaczącém zakazał, indosament nie ma wekslowego skutku.

Art. 10.

Przez indosament przechodzą wszystkie prawa z wekslu na indosataryusza, w szczególe też upoważnienie do dalszego indosowania wekslu. I na wystawiciela, trasata, akceptanta lub poprzedniego indosanta może weksel być ważnie indosowanym i przez tychże daléj indosowanym.

Art. 11.

Indosament musi na wekslu, na kopii onegoż albo na karcie połączonéj z wekslem lub z kopią (Alonge) być wypisany.

Art. 12.

Indosament jest ważnym, jeżeli indosant choćby tylko swoje nazwisko albo swoją firmę na odwrotnéj stronie wekslu albo kopii, albo na alonży wypisał (Blanko-indosament).

Art. 13.

Każdy posiadacz wekslu ma prawo wypełnienia znajdujących się na nim blanko-indosamentów; może on zaś weksel i bez tego uzupełnienia daléj indosować.

Art. 14.

Indosant odpowiedzialnym jest według prawa wekslowego każdemu późniejszemu posiadaczowi wekslu za jego przyjęcie i wypłatę. Jeżeli zaś do indosamentu dodał uwagę »bez gwarancyi«, bez »obligo«, albo równo znaczące zastrzeżenie, natenczas od obowiązania z indosamentu swego jest wolnym.

Art. 15.

Ist in dem Indossamente die Weiterbegebung durch die Worte „nicht an Order" oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck verboten, so haben diejenigen, an welche der Wechsel aus der Hand des Indossatars gelangt, gegen den Indossanten keinen Regreß.

Art. 16.

Wenn ein Wechsel indossirt wird, nachdem die für die Protesterhebung Mangels Zahlung bestimmte Frist abgelaufen ist, so erlangt der Indossatar die Rechte aus dem etwa vorhandenen Akzepte gegen den Bezogenen und Regreßrechte gegen Diejenigen, welche den Wechsel nach Ablauf dieser Frist indossirt haben.

Ist aber der Wechsel vor dem Indossamente bereits Mangels Zahlung protestirt worden, so hat der Indossatar nur die Rechte seines Indossanten gegen den Akzeptanten, den Aussteller und Diejenigen, welche den Wechsel bis zur Protesterhebung indossirt haben. Auch ist in einem solchen Falle der Indossant nicht wechselmäßig verpflichtet.

Art. 17.

Ist dem Indossamente die Bemerkung „zur Einkassirung", „in Prokura" oder eine andere, die Bevollmächtigung ausdrückende Formel beigefügt worden, so überträgt das Indossament das Eigenthum an dem Wechsel nicht, ermächtigt aber den Indossatar zur Einziehung der Wechselforderung, Protesterhebung und Benachrichtigung des Vormannes seines Indossanten von der unterbliebenen Zahlung (Art. 45.), sowie zur Einklagung der nicht bezahlten und zur Erhebung der deponirten Wechselschuld. Ein solcher Indossatar ist auch berechtigt, diese Befugniß durch ein weiteres Prokura-Indossament einem Anderen zu übertragen. Dagegen ist derselbe zur weiteren Begebung durch eigentliches Indossament selbst dann nicht befugt, wenn dem Prokura-Indossamente der Zusatz „oder Order" hinzugefügt ist.

Art. 15.

Jeżeli w indosamencie dalsze przelanie wyrazami »nie na rozkaz« albo przez wyraz równo znaczący zakazane, natenczas te osoby, na które weksel z rąk indosataryusza przechodzi, nie mają do indosanta regresu.

Art. 16.

W razie indosowania wekslu po upływie terminu, naznaczonego do wniesienia protestu w braku wypłaty, indosataryusz nabywa prawa z istniejącego na przypadek akceptu względem trasata, oraz prawa regresu względem tych osób, które weksel po upływie terminu tego indosowały.

Jeżeli zaś weksel przed indosamentem został już skutkiem braku wypłaty zaprotestowanym, indosataryuszowi służą tylko prawa swego indosanta w obec akceptanta, wystawiciela i tych osób, które weksel aż do wniesienia protestu indosowały. Również w takim przypadku indosant nie jest obowiązany według prawa wekslowego.

Art. 17.

Jeżeli do indosamentu dołączoną jest uwaga »do ściągnienia«, »in prokura« albo inna, pełnomocnictwo wyrażająca formuła, indosament nie przelewa własności wekslu, upoważnia jednakże indosataryusza do ściągnienia należytości wekslowéj, wniesienia protestu i uwiadomienia poprzednika swego indosanta o niezaszłéj wypłacie (Art. 45.), jako też do pozwania o nie zapłacony — oraz do pobrania zdeponowanego długu wekslowego. Indosataryusz taki ma także prawo, upoważnienie to przez dalszy indosament in prokura na kogo innego przelać. Natomiast nie ma on do dalszego odstąpienia przez właściwy indosament nawet wtenczas prawa, gdyby do indosamentu in prokura dołączony był dodatek »albo rozkaz«.

IV. Präsentation zur Annahme.

Art. 18.

Der Inhaber eines Wechsels ist berechtigt, den Wechsel dem Bezogenen sofort zur Annahme zu präsentiren und in Ermangelung der Annahme Protest erheben zu lassen. Nur bei Meß- oder Marktwechseln findet eine Ausnahme dahin statt, daß solche Wechsel erst in der an dem Meß- oder Marktorte gesetzlich bestimmten Präsentationszeit zur Annahme präsentirt und in Ermangelung derselben protestirt werden können. Der bloße Besitz des Wechsels ermächtigt zur Präsentation des Wechsels und zur Erhebung des Protestes Mangels Annahme.

Art. 19.

Eine Verpflichtung des Inhabers, den Wechsel zur Annahme zu präsentiren, findet nur bei Wechseln statt, welche auf eine bestimmte Zeit nach Sicht lauten. Solche Wechsel müssen, bei Verlust des wechselmäßigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller, nach Maaßgabe der besonderen im Wechsel enthaltenen Bestimmung und in Ermangelung derselben binnen zwei Jahren nach der Ausstellung zur Annahme präsentirt werden. Hat ein Indossant auf einen Wechsel dieser Art seinem Indossamente eine besondere Präsentationsfrist hinzugefügt, so erlischt seine wechselmäßige Verpflichtung, wenn der Wechsel nicht innerhalb dieser Frist zur Annahme präsentirt worden ist.

Art. 20.

Wenn die Annahme eines auf bestimmte Zeit nach Sicht gestellten Wechsels nicht zu erhalten ist, oder der Bezogene die Datirung seines Akzeptes verweigert, so muß der Inhaber bei Verlust des wechselmäßigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller die rechtzeitige Präsentation des Wechsels durch einen innerhalb der Präsentationsfrist (Art. 19.) erhobenen Protest feststellen lassen.

IV. Prezentacya do przyjęcia.

Art. 18.

Posiadacz wekslu ma prawo, weksel natychmiast trasatowi do przyjęcia zaprezentować a w razie nieprzyjęcia protest wnieść kazać. Tylko u weksli jarmarcznych lub targowych wyjątek w ten sposób ma miejsce, iż weksle takie mogą li w czasie prezentacyi, w miejscu jarmarku lub targu prawem oznaczonym, być do przyjęcia prezentowane i w braku onegoż protestowane. Posiadanie samo wekslu upoważnia do prezentacyi wekslu i do wniesienia protestu w braku przyjęcia.

Art. 19.

Obowiązanie posiadacza prezentowania wekslu do przyjęcia, ma tylko miejsce u weksli, które na pewien czas po okazaniu opiewają. Takie weksle muszą pod utratą pretensyi wekslowéj przeciw indosantom i wystawicielowi, w miarę szczegółowych, w wekslu zawartych postanowień — a w braku tychże, w przeciągu dwóch lat po wystawieniu być do przyjęcia prezentowane. Jeżeli indosant na wekslu takiego rodzaju do swojego indosamentu osobny dołączył termin prezentacyjny, odpowiedzialność wekslowa jego ustaje, jeżeli wekslu w przeciągu terminu tegoż do przyjęcia nie zaprezentowano.

Art. 20.

Jeżeli przyjęcia wekslu, na oznaczony czas po okazaniu wystawionego, otrzymać nie można, albo jeżeli trasat opatrzenia swego akceptu w datę się wzbrania, natenczas posiadacz musi pod utratą pretensyi wekslowéj przeciw indosantom i wystawicielowi, wczesną prezentacyą wekslu dać zakonstatować przez protest wniesiony w przeciągu terminu prezentacyjnego (Art. 19.).

Der Protesttag gilt in diesem Falle für den Tag der Präsentation.

Ist die Protesterhebung unterblieben, so wird gegen den Akzeptanten, welcher die Datirung seines Akzeptes unterlassen hat, die Verfallzeit des Wechsels vom letzten Tage der Präsentationsfrist an gerechnet.

V. Annahme (Akzeptation).

Art. 21.

Die Annahme des Wechsels muß auf dem Wechsel schriftlich geschehen.

Jede auf den Wechsel geschriebene und von dem Bezogenen unterschriebene Erklärung gilt für eine unbeschränkte Annahme, sofern nicht in derselben ausdrücklich ausgesprochen ist, daß der Bezogene entweder überhaupt nicht oder nur unter gewissen Einschränkungen annehmen wolle.

Gleichergestalt gilt es für eine unbeschränkte Annahme, wenn der Bezogene ohne weiteren Beisatz seinen Namen oder seine Firma auf die Vorderseite des Wechsels schreibt.

Die einmal erfolgte Annahme kann nicht wieder zurückgenommen werden.

Art. 22.

Der Bezogene kann die Annahme auf einen Theil der im Wechsel verschriebenen Summe beschränken.

Werden dem Akzepte andere Einschränkungen beigefügt, so wird der Wechsel einem solchen gleichgeachtet, dessen Annahme gänzlich verweigert worden ist, der Akzeptant haftet aber nach dem Inhalte seines Akzeptes wechselmäßig.

Art. 23.

Der Bezogene wird durch die Annahme wechselmäßig verpflichtet, die von ihm akzeptirte Summe zur Verfallzeit zu zahlen.

Dzień protestu uważa się w tym przypadku za dzień prezentacyi.

Jeżeli wniesienie protestu nie miało miejsca, natenczas przeciw akceptantowi, który daty swego akceptu zaniedbał, czas spłaty wekslu rachuje się od ostatniego dnia terminu prezentacyjnego.

V. Przyjęcie (Akceptacya).

Art. 21.

Przyjęcie wekslu musi piśmiennie na wekslu być wyrażone.

Każda na wekslu zamieszczona i przez trasata podpisana deklaracya uchodzi za nieograniczone przyjęcie, o ile w niéj wyraźnie nie jest wyrażoném, że trasat wcale nie, albo tylko pod pewnymi warunkami chce przyjąć.

Również uchodzi za nieograniczone przyjęcie, jeżeliby trasat bez dalszego dodatku swoje nazwisko, albo swoją firmę, na przedniéj stronie wekslu zamieścił.

Przyjęcie raz zaszłe, nie może być znów cofniętém.

Art. 22.

Trasat może przyjęcie ograniczyć na pewną część sumy, we wekslu zapisanéj.

Jeżeli do akceptu inne ograniczenia są dołączone, natenczas weksel uważa się zarówno takiemu, którego przyjęcia całkiem odmówiono, akceptant zaś jest wedle treści swego akceptu odpowiedzialnym na mocy prawa wekslowego.

Art. 23.

Trasat przez przyjęcie staje się wedle prawa wekslowego obowiązanym do zapłacenia akceptowanéj przez siebie sumy w czasie spłaty.

Auch dem Aussteller haftet der Bezogene aus dem Akzepte wechselmäßig.

Dagegen steht dem Bezogenen kein Wechselrecht gegen den Aussteller zu.

Art. 24.

Ist in dem Wechsel ein vom Wohnorte des Bezogenen verschiedener Zahlungsort (Art. 4. Nr. 8.) angegeben (Domizilwechsel), so ist, insofern der Wechsel nicht schon ergiebt, durch wen die Zahlung am Zahlungsorte erfolgen soll, dies vom Bezogenen bei der Annahme auf dem Wechsel zu bemerken. Ist dies nicht geschehen, so wird angenommen, daß der Bezogene selbst die Zahlung am Zahlungsorte leisten wolle.

Der Aussteller eines Domizilwechsels kann in demselben die Präsentation zur Annahme vorschreiben. Die Nichtbeobachtung dieser Vorschrift hat den Verlust des Regresses gegen den Aussteller und die Indossanten zur Folge.

VI. Regreß auf Sicherstellung.

1. Wegen nicht erhaltener Annahme.

Art. 25.

Wenn die Annahme eines Wechsels überhaupt nicht, oder unter Einschränkungen, oder nur auf eine geringere Summe erfolgt ist, so sind die Indossanten und der Aussteller wechselmäßig verpflichtet, gegen Aushändigung des, Mangels Annahme aufgenommenen Protestes genügende Sicherheit dahin zu leisten, daß die Bezahlung der im Wechsel verschriebenen Summe oder des nicht angenommenen Betrages, sowie die Erstattung der durch die Nichtannahme veranlaßten Kosten am Verfalltage erfolgen werde.

Jedoch sind diese Personen auch befugt, auf ihre Kosten die schuldige Summe bei Gericht oder bei einer anderen, zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt niederzulegen.

Również i wystawicielowi jest trasat z akceptu odpowiedzialnym wedle prawa wekslowego.

Natomiast trasat nie ma prawa wekslowego względem wystawiciela.

Art. 24.

Jeżeli na wekslu podane jest różniące się od miejsca zamieszkania trasata miejsce wypłaty (Art. 4. No. 8.) (weksel domicylijny), natenczas — o ileby już weksel nie wykazywał, przez kogo wypłata w miejscu wypłaty ma nastąpić — musi to przez trasata być przy przyjęciu na wekslu wyrażoném. Jeżeli się to nie stało, natenczas się przyjmuje, że trasat sam wypłatę w miejscu wypłaty chce wykonać.

Wystawiciel wekslu domicylijnego może w nim prezentacyą do przyjęcia przepisać. Niezachowanie przepisu tego pociąga za sobą utratę regresu względem wystawiciela i indosantów.

VI. Regres ku zabezpieczeniu.

1. Dla nie otrzymanego przyjęcia.

Art. 25.

Jeżeli przyjęcie wekslu wcale nie, albo pod ograniczeniami, albo tylko na mniejszą sumę nastąpiło, indosanci i wystawiciel są wedle prawa wekslowego obowiązani, za wydaniem założonego w braku przyjęcia protestu, dać dostateczne bezpieczeństwo co do tego, iż wypłata zapisanéj w wekslu sumy, lub nie przyjętéj kwoty, jako też zwrócenie kosztów, wynikłych przez nieprzyjęcie, w dniu wypłaty nastąpi.

Jednakże osoby te mają także prawo, swym kosztem sumę dłużną u sądu albo u innéj, do przyjmowania depozytów upoważnionéj władzy, albo instytutu, złożyć.

Art. 26.

Der Remittent, sowie jeder Indossatar wird durch den Besitz des, Mangels Annahme aufgenommenen Protestes ermächtigt, von dem Aussteller und den übrigen Vormännern Sicherheit zu fordern und im Wege des Wechselprozesses darauf zu klagen.

Der Regreßnehmer ist hierbei an die Folgeordnung der Indossamente und die einmal getroffene Wahl nicht gebunden.

Der Beibringung des Wechsels und des Nachweises, daß der Regreßnehmer seinen Nachmännern selbst Sicherheit bestellt habe, bedarf es nicht.

Art. 27.

Die bestellte Sicherheit haftet nicht blos dem Regreßnehmer, sondern auch allen übrigen Nachmännern des Bestellers, insofern sie gegen ihn den Regreß auf Sicherstellung nehmen. Dieselben sind weitere Sicherheit zu verlangen nur in dem Falle berechtigt, wenn sie gegen die Art oder Größe der bestellten Sicherheit Einwendungen zu begründen vermögen.

Art. 28.

Die bestellte Sicherheit muß zurückgegeben werden:

1) sobald die vollständige Annahme des Wechsels nachträglich erfolgt ist;
2) wenn gegen den Regreßpflichtigen, welcher sie bestellt hat, binnen Jahresfrist, vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet, auf Zahlung aus dem Wechsel nicht geklagt worden ist;
3) wenn die Zahlung des Wechsels erfolgt oder die Wechselkraft desselben erloschen ist.

2. Wegen Unsicherheit des Akzeptanten.

Art. 29.

Ist ein Wechsel ganz oder theilweise angenommen worden, so kann in Betreff der akzeptirten Summe Sicherheit nur gefordert werden:

§. 26.

Remitent, jako też każdy indosataryusz nabiera przez posiadanie protestu, w braku przyjęcia założonego, prawo żądania bezpieczeństwa od wystawiciela i od reszty poprzedników i skarzyć o to drogą procesu wekslowego.

Biorący regres nie potrzebuje się trzymać przy tém kolei indosamentów, ani też przedsięwziętego raz wyboru.

Złożenia wekslu i dowodu, iż biorący regres dał sam swym następcom bezpieczeństwo, nie potrzeba.

Art. 27.

Dane bezpieczeństwo odpowiada nie tylko biorącemu regres, ale i wszystkim innym następcom dającego, o ileby do niego brali regres o stawienie bezpieczeństwa. Dalszego bezpieczeństwa żądać oni li w tym mogą przypadku, gdyby byli w stanie przeciw rodzajowi lub ilości stawionego bezpieczeństwa, uzasadnić zarzuty.

Art. 28.

Dane bezpieczeństwo musi być zwróconém:

1) jeżeli zupełne przyjęcie wekslu później nastąpiło;
2) jeżeli przeciw obowiązanemu do regresu, który takowe stawił, w przeciągu roku, rachując od dnia spłaty wekslu, o wypłatę z wekslu nie skarzono;
3) jeżeli wypłata wekslu nastąpiła, albo moc wekslowa onegoż ustała.

2. Dla niepewności co do osoby akceptanta.

Art. 29.

Jeżeli weksel całkiem lub częściowo został przyjętym, wolno względem sumy akceptowanéj żądać zabezpieczenia li wtenczas:

1) wenn über das Vermögen des Akzeptanten der Konkurs (Debitverfahren, Falliment) eröffnet worden ist oder der Akzeptant auch nur seine Zahlungen eingestellt hat;
2) wenn nach Ausstellung des Wechsels eine Exekution in das Vermögen des Akzeptanten fruchtlos ausgefallen oder wider denselben wegen Erfüllung einer Zahlungsverbindlichkeit die Vollstreckung des Personalarrestes verfügt worden ist.

Wenn in diesen Fällen die Sicherheit von dem Akzeptanten nicht geleistet und dieserhalb Protest gegen denselben erhoben wird, auch von den auf dem Wechsel etwa benannten Nothadressen die Annahme nach Ausweis des Protestes nicht zu erhalten ist, so kann der Inhaber des Wechsels und jeder Indossatar gegen Auslieferung des Protestes von seinen Vormännern Sicherstellung fordern (Art. 25—28.). Der bloße Besitz des Wechsels vertritt die Stelle einer Vollmacht, in den Nr. 1. und 2. genannten Fällen von dem Akzeptanten Sicherheitsbestellung zu fordern und, wenn solche nicht zu erhalten ist, Protest erheben zu lassen.

VII. Erfüllung der Wechselverbindlichkeit.

1. Zahlungstag.

Art. 30.

Ist in dem Wechsel ein bestimmter Tag als Zahlungstag bezeichnet, so tritt die Verfallzeit an diesem Tage ein. Ist die Zahlungszeit auf die Mitte eines Monats gesetzt worden, so ist der Wechsel am 15. dieses Monats fällig.

Art. 31.

Ein auf Sicht gestellter Wechsel ist bei der Vorzeigung fällig. Ein solcher Wechsel muß bei Verlust des wechselmäßigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller nach Maaßgabe der

1) jeżeli nad majątkiem akceptanta otworzono konkurs (procedurę debitową, falliment), albo też akceptant wypłaty swe choćby tylko zawiesił;
2) jeżeli po wystawieniu wekslu egzekucya względem majątku akceptanta była bezskuteczną, lub też jeżeli przeciw niemu o dopełnienie obowiązania zapłaty zarządzono wykonanie aresztu osobistego.

Jeżeliby w tych przypadkach akceptant bezpieczeństwa nie stawił i z téj przyczyny protest przeciw niemu wniesiono, oraz gdyby przyjęcia od wymienionych na przypadek na wekslu adresów koniecznych — jak to protest wykazuje — uzyskać nie można, wolno dzierzycielowi wekslu i każdemu indosataryuszowi, za wydaniem protestu, żądać od swych poprzedników zabezpieczenia (Art. 25—28.). Samo posiadanie wekslu zastępuje miejsce pełnomocnictwa do żądania w przypadkach wymienionych pod No. 1. i 2. zabezpieczenia od akceptanta, a jeżeli takiego otrzymać nie można, do założenia protestu.

VII. Dopełnienie zobowiązania wekslowego.

1. Dzień spłaty.

Art. 30.

Jeżeli w wekslu jest pewien dzień jako dzień wypłaty naznaczonym, wypłata tegoż dnia przypada. Jeżeli wypłatę na połowę miesiąca naznaczono, weksel płatny jest 15. tegoż miesiąca.

Art. 31.

Weksel wystawiony za okazaniem przypada do wypłaty przy przedłożeniu. Weksel taki musi pod utratą pretensyi wekslowéj do indosantów i wystawiciela być w miarę szcze-

besonderen im Wechsel enthaltenen Bestimmung, und in Ermangelung derselben binnen zwei Jahren nach der Ausstellung zur Zahlung präsentirt werden. Hat ein Indossant auf einem Wechsel dieser Art seinem Indossamente eine besondere Präsentationsfrist hinzugefügt, so erlischt seine wechselmäßige Verpflichtung, wenn der Wechsel nicht innerhalb dieser Frist präsentirt worden ist.

Art. 32.

Bei Wechseln, welche mit dem Ablaufe einer bestimmten Frist nach Sicht oder nach Dato zahlbar sind, tritt die Verfallzeit ein:

1) wenn die Frist nach Tagen bestimmt ist, an dem letzten Tage der Frist; bei Berechnung der Frist wird der Tag, an welchem der nach Dato zahlbare Wechsel ausgestellt oder der nach Sicht zahlbare zur Annahme präsentirt ist, nicht mitgerechnet;
2) wenn die Frist nach Wochen, Monaten, oder einem, mehrere Monate umfassenden Zeitraume (Jahr, halbes Jahr, Vierteljahr) bestimmt ist, an demjenigen Tage der Zahlungswoche oder des Zahlungsmonats, der durch seine Benennung oder Zahl dem Tage der Ausstellung oder Präsentation entspricht; fehlt dieser Tag in dem Zahlungsmonate, so tritt die Verfallzeit am letzten Tage des Zahlungsmonats ein.

Der Ausdruck „halber Monat" wird einem Zeitraume von 15 Tagen gleichgeachtet. Ist der Wechsel auf einen oder mehrere ganze Monate und einen halben Monat gestellt, so sind die 15 Tage zuletzt zu zählen.

Art. 33.

Respekttage finden nicht statt.

Art. 34.

Ist in einem Lande, in welchem nach altem Style gerechnet wird, ein im Inlande zahlbarer Wechsel nach Dato ausgestellt, und dabei nicht be-

gółowego, w wekslu zawartego postanowienia, a w braku takowego, w przeciągu dwóch lat po wystawieniu do wypłaty prezentowanym. Jeżeli indosant na wekslu takiego rodzaju, do swego indosamentu dołączył osobny termin prezentacyi, natenczas obowiązanie wekslowe jego ustaje, jeżeli weksel wśród tego terminu nie został zaprezentowanym.

Art. 32.

U weksli, które płatne są po upływie pewnego terminu po okazaniu, albo po dacie, czas spłaty nastaje:

1) jeżeli termin oznaczony jest dniami, w ostatnim dniu terminu; przy obliczaniu terminu nie rachuje się dzień, w którym weksel po dacie płatny wystawiono, albo płatny za okazaniem do przyjęcia zaprezentowano;
2) jeżeli termin oznaczony jest podług tygodni, miesięcy, albo na peryód, kilka miesięcy obejmujący (rok, pół roku, ćwierć roku) — w tym dniu tygodnia spłaty, albo miesiąca spłaty, który przez swą nazwę, albo liczbę odpowiada dniowi wystawienia albo prezentacyi; jeżeli dzień ten w miesiącu wypłaty brakuje, czas spłaty przypada w ostatnim dniu miesiąca wypłaty.

Wyrażenie »pół miesiąca« uważa się zarówno przeciągowi czasu 15 dni. Jeżeli weksel na jeden albo kilka całych miesięcy i pół miesiąca jest wystawiony, owe 15 dni rachują się na ostatku.

Art. 33.

Dni respitowe nie mają miejsca.

Art. 34.

Jeżeli w kraju jakim, w którym się podług starego stylu rachuje, weksel w kraju płatny wystawiono po dacie, a przy tém nie wyra-

merkt, daß der Wechsel nach neuem Style datirt sei, oder ist derselbe nach beiden Stylen datirt, so wird der Verfalltag nach demjenigen Kalendertage des neuen Styls berechnet, welcher dem nach altem Style sich ergebenden Tage der Ausstellung entspricht.

Art. 35.

Meß- oder Marktwechsel werden zu der durch die Gesetze des Meß- oder Marktortes bestimmten Zahlungszeit, und in Ermangelung einer solchen Festsetzung an dem Tage vor dem gesetzlichen Schlusse der Messe oder des Marktes fällig. Dauert die Messe oder der Markt nur einen Tag, so tritt die Verfallzeit des Wechsels an diesem Tage ein.

2. Zahlung.

Art. 36.

Der Inhaber eines indossirten Wechsels wird durch eine zusammenhängende, bis auf ihn hinuntergehende Reihe von Indossamenten als Eigenthümer des Wechsels legitimirt. Das erste Indossament muß demnach mit dem Namen des Remittenten, jedes folgende Indossament mit dem Namen desjenigen unterzeichnet sein, welchen das unmittelbar vorhergehende Indossament als Indossatar benennt. Wenn auf ein Blanko-Indossament ein weiteres Indossament folgt, so wird angenommen, daß der Aussteller des letzteren den Wechsel durch das Blanko-Indossament erworben hat. Ausgestrichene Indossamente werden bei Prüfung der Legitimation als nicht geschrieben angesehen. Die Echtheit der Indossamente zu prüfen, ist der Zahlende nicht verpflichtet.

Art. 37.

Lautet ein Wechsel auf eine Münzsorte, welche am Zahlungsorte keinen Umlauf hat, oder auf eine Rechnungswährung, so kann die Wechselsumme nach ihrem Werthe zur Verfallzeit in der Landesmünze gezahlt werden, sofern nicht der Aussteller durch den Gebrauch des Wortes „effektiv" oder eines

żono, iż weksel według nowego stylu datowany, albo jeżeli go podług obydwóch stylów datowano, natenczas dzień spłaty podług tego dnia kalendarzowego nowego stylu się rachuje, który odpowiada dniowi wystawienia okazującemu się podług starego stylu.

Art. 35.

Weksle jarmarczne albo targowe płatne są w czasie naznaczonym przez prawa miejsca jarmarcznego albo targowego, a w braku takiego ustanowienia, w dniu przed przepisanym końcem jarmarku lub targu. Jeżeli jarmark albo targ trwa tylko dzień, czas spłaty wekslu przypada na tenże dzień.

2. Wypłata.

Art. 36.

Posiadacz indosowanego wekslu legitymuje się właścicielem jego przez ciągły, aż na niego schodzący szereg indosamentów. Pierwszy indosament zatém podpisany być musi nazwiskiem remitenta, każdy następujący indosament nazwiskiem tego, którego poprzedni bezpośrednio indosament jako indosataryusza wymienia. Jeżeli po indosamencie blanko następuje dalszy indosament, natenczas przyjmuje się, iż wystawiciel ostatniego, nabył weksel przez indosament blanko. Przekreślone indosamenta przy badaniu legitymacyi uważają się za niepisane. Płacący nie ma obowiązku dochodzić prawdziwości indosamentów.

Art. 37.

Jeżeli weksel opiewa na gatunek monety, który w miejscu wypłaty nie ma kursu, lub na walutę rachunkową, suma wekslowa może wedle wartości swéj w czasie spłaty być monetą krajową wypłacona, chyba żeby wystawiciel przez użycie wyrazu »efektywnie« albo podo-

ähnlichen Zusatzes die Zahlung in der im Wechsel benannten Münzsorte ausdrücklich bestimmt hat.

Art. 38.

Der Inhaber des Wechsels darf eine ihm angebotene Theilzahlung selbst dann nicht zurückweisen, wenn die Annahme auf den ganzen Betrag der verschriebenen Summe erfolgt ist.

Art. 39.

Der Wechselschuldner ist nur gegen Aushändigung des quittirten Wechsels zu zahlen verpflichtet. Hat der Wechselschuldner eine Theilzahlung geleistet, so kann derselbe nur verlangen, daß die Zahlung auf den Wechsel abgeschrieben und ihm Quittung auf einer Abschrift des Wechsels ertheilt werde.

Art. 40.

Wird die Zahlung des Wechsels zur Verfallzeit nicht gefordert, so ist der Akzeptant nach Ablauf der für die Protesterhebung Mangels Zahlung bestimmten Frist befugt, die Wechselsumme auf Gefahr und Kosten des Inhabers bei Gericht oder bei einer anderen zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt niederzulegen. Der Vorladung des Inhabers bedarf es nicht.

VIII. Regreß Mangels Zahlung.

Art. 41.

Zur Ausübung des bei nicht erlangter Zahlung statthaften Regresses gegen den Aussteller und die Indossanten ist erforderlich:

1) daß der Wechsel zur Zahlung präsentirt worden ist, und
2) daß sowohl diese Präsentation, als die Nichterlangung der Zahlung durch einen rechtzeitig darüber aufgenommenen Protest dargethan wird.

bnego dodatku przepisał był wyraźnie wypłatę w gatunku monety, jaki w wekslu wyrażony.

Art. 38.

Dzierzyciel wekslu nie powinien przyjęcia ofiarowanéj mu zapłaty cząstkowéj odmówić nawet wtenczas, gdyby przyjęcie nastąpiło było na całą ilość zapisanéj sumy.

Art. 39.

Dłużnik wekslowy obowiązany jest do zapłaty li za wydaniem pokwitowanego wekslu. Jeżeli dłużnik wekslowy uiścił opłatę cząstkową, wolno mu tylko żądać, ażeby wypłatę tę na wekslu umazano i na kopii wekslu kwit mu udzielono.

Art. 40.

Jeżeliby zapłaty wekslu w czasie spłaty nie zażądano, akceptant ma prawo po upływie terminu, do założenia protestu w braku zapłaty oznaczonego, sumę wekslową na ryzyko i koszt dzierzyciela zdeponować u sądu, albo u innéj do przyjmowania depozytów upoważnionéj władzy albo instytutu. Zapozwania dzierzyciela nie potrzeba.

VIII. Regres w braku zapłaty.

Art. 41.

Do wykonania dozwolonego w razie nieotrzymanéj zapłaty regresu względem wystawiciela i indosantów potrzeba:

1) ażeby weksel został był do wypłaty prezentowanym, i
2) ażeby prezentacya ta, jako i nieotrzymanie wypłaty, były przez protest, o to w swym czasie założony, wykazane.

Die Erhebung des Protestes ist am Zahlungstage zulässig, sie muß aber spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage geschehen.

Art. 42.

Die Aufforderung, keinen Protest erheben zu lassen („ohne Protest", „ohne Kosten" ꝛc.), gilt als Erlaß des Protestes, nicht aber als Erlaß der Pflicht zur rechtzeitigen Präsentation. Der Wechselverpflichtete, von welchem jene Aufforderung ausgeht, muß die Beweislast übernehmen, wenn er die rechtzeitig geschehene Präsentation in Abrede stellt. Gegen die Pflicht zum Ersatze der Protestkosten schützt jene Aufforderung nicht.

Art. 43.

Domizilirte Wechsel sind dem Domiziliaten, oder wenn ein solcher nicht benannt ist, dem Bezogenen selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domizilirt ist, zur Zahlung zu präsentiren, und wenn die Zahlung unterbleibt, dort zu protestiren. Wird die rechtzeitige Protesterhebung beim Domiziliaten verabsäumt, so geht dadurch der wechselmäßige Anspruch nicht nur gegen den Aussteller und die Indossanten, sondern auch gegen den Akzeptanten verloren.

Art. 44.

Zur Erhaltung des Wechselrechts gegen den Akzeptanten bedarf es, mit Ausnahme des im Art. 43. erwähnten Falles, weder der Präsentation am Zahlungstage, noch der Erhebung eines Protestes.

Art. 45.

Der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels ist verpflichtet, seinen unmittelbaren Vormann innerhalb zweier Tage nach dem Tage der Protesterhebung von der Nichtzahlung des Wechsels schriftlich zu benachrichtigen, zu welchem Ende es genügt, wenn das Benachrichtigungsschreiben innerhalb dieser Frist zur Post gegeben ist. Jeder benachrichtigte Vormann muß binnen derselben, vom Tage des empfangenen Berichts zu berechnenden Frist seinen nächsten Vormann in gleicher Weise benachrichtigen. Der Inhaber oder Indossatar, welcher die Benachrichtigung unterläßt oder dieselbe nicht an den unmittelbaren Vormann ergehen läßt, wird hierdurch den sämmtlichen oder den übersprungenen Vormännern zum Ersatze des aus der unterlassenen Benachrichtigung entstandenen Schadens verpflichtet. Auch verliert derselbe gegen diese Personen den Anspruch auf Zinsen und Kosten, so daß er nur die Wechselsumme zu fordern berechtigt ist.

Założenie protestu może mieć miejsce w dniu wypłaty; nastąpić ono atoli winno najpóźniéj w drugim dniu powszednim po dniu wypłaty.

Art. 42.

Wezwanie, nie założenia protestu («bez protestu», «bez kosztów» i t. d.) uchodzi za uwolnienie od protestu, ale nie od obowiązku do należytéj prezentacyi. Obowiązany wedle prawa wekslowego, od którego owo wezwanie wychodzi, musi ciężar dowodu wziąść na siebie, jeżeli zaprzecza, iż prezentacya w swym czasie nastąpiła. Od obowiązania do zwrotu kosztów protestowych wezwanie to nie chroni.

Art. 43.

Weksle domicylijne winny domicyliatowi, albo jeżeli takowy nie jest wymieniony, samemu trasatowi w tém miejscu, gdzie weksel jest domicyliowany, być do wypłaty prezentowane, a jeżeli wypłata nie przyszła do skutku, tamże protestowane. Jeżeli założenia protestu w swym czasie u domicyliata zaniedbano, traci się przez to pretensyą wekslową nie tylko względem wystawiciela i indosantów, ale też i względem akceptanta.

Art. 44.

Do utrzymania prawa wekslowego w obec akceptanta, z wyjątkiem przypadku, w Art. 43. wymienionego, nie potrzeba ani prezentacyi w dniu wypłaty, ani wniesienia protestu.

Art. 45.

Dzierzyciel zaprotestowanego w braku wypłaty wekslu obowiązany jest, swego bezpośredniego poprzednika w przeciągu dwóch dni po dniu założenia protestu piśmiennie uwiadomić o nie uskutecznionéj wypłacie wekslu, ku czemu wystarcza, jeżeli pismo uwiadamiające w przeciągu czasu tegoż oddano na pocztę. Każden uwiadomiony poprzednik musi w tym samym

Art. 46.

Kommt es auf den Nachweis der dem Vormanne rechtzeitig gegebenen schriftlichen Benachrichtigung an, so genügt zu diesem Zwecke der durch ein Postattest geführte Beweis, daß ein Brief von dem Betheiligten an den Adressaten an dem angegebenen Tage abgesandt ist, sofern nicht dargethan wird, daß der angekommene Brief einen andern Inhalt gehabt hat. Auch der Tag des Empfanges der erhaltenen schriftlichen Benachrichtigung kann durch ein Postattest nachgewiesen werden.

Art. 47.

Hat ein Indossant den Wechsel ohne Hinzufügung einer Ortsbezeichnung weiter begeben, so ist der Vormann desselben von der unterbliebenen Zahlung zu benachrichtigen.

Art. 48.

Jeder Wechselschuldner hat das Recht, gegen Erstattung der Wechselsumme nebst Zinsen und Kosten die Auslieferung des quittirten Wechsels und des wegen Nichtzahlung erhobenen Protestes von dem Inhaber zu fordern.

Art. 49.

Der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels kann die Wechselklage gegen alle Wechselverpflichtete oder auch nur gegen Einige

terminie, rachując od dnia otrzymania uwiadomienia, swego najbliższego poprzednika w równien sposób uwiadomić. Dzierzyciel albo indosataryusz, któryby uwiadomienia zaniedbał, albo go nie do bezpośredniego poprzednika odesłał, staje się przez to obowiązanym w obec wszystkich, albo opuszczonych poprzedników co do wynagrodzenia szkody pochodzącéj z zaniedbanego uwiadomienia. Niemniéj traci on do osób tych pretensyą o procenta i koszta, tak, iż tylko sumy wekslowéj żądać ma prawo.

Art. 46.

Jeżeli chodzi o wykaz co do danego poprzednikowi w swym czasie piśmiennego uwiadomienia, wystarcza na ten cel dowód dostawiony świadectwem pocztowém, iż list przez interesowanego został do adresata w dniu oznaczonym odesłany, chybaby udowodniono, iż nadesłany list inną treść w sobie zawierał. Również i dzień odebrania otrzymanego piśmiennego uwiadomienia może świadectwem pocztowém być udowodnionym.

Art. 47.

Jeżeli indosant przekazał weksel daléj bez oznaczenia pewnego miejsca, poprzednik jego winien o niezaszłéj wypłacie być uwiadomionym.

Art. 48.

Każdy dłużnik wekslowy ma prawo, za zwrotem sumy wekslowéj, wraz z prowizyami i kosztami, żądać od dzierzyciela wydania pokwitowanego wekslu oraz protestu wniesionego z przyczyny niewypłaty.

Art. 49.

Dzierzyciel wekslu zaprotestowanego w braku wypłaty wytoczyć może skargę wekslową wszystkim obowiązanym, albo też tylko kilku

oder Einen derselben anstellen, ohne dadurch seinen Anspruch gegen die nicht in Anspruch genommenen Verpflichteten zu verlieren. Derselbe ist an die Reihenfolge der Indossamente nicht gebunden.

Art. 50.

Die Regreßansprüche des Inhabers, welcher den Wechsel Mangels Zahlung hat protestiren lassen, beschränken sich auf

1) die nicht bezahlte Wechselsumme nebst sechs Prozent jährlicher Zinsen vom Verfalltage ab,
2) die Protestkosten und anderen Auslagen,
3) eine Provision von ein Drittel Prozent.

Die vorstehenden Beträge müssen, wenn der Regreßpflichtige an einem anderen Orte als dem Zahlungsorte wohnt, zu demjenigen Kurse gezahlt werden, welchen ein vom Zahlungsorte auf den Wohnort des Regreßpflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat. Besteht am Zahlungsorte kein Kurs auf jenen Wohnort, so wird der Kurs nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regreßpflichtigen am nächsten liegt. Der Kurs ist auf Verlangen des Regreßpflichtigen durch einen unter öffentlicher Autorität ausgestellten Kurszettel oder durch das Attest eines vereideten Mäklers oder, in Ermangelung derselben, durch ein Attest zweier Kaufleute zu bescheinigen.

Art. 51.

Der Indossant, welcher den Wechsel eingelöst oder als Rimesse erhalten hat, ist von einem früheren Indossanten oder von dem Aussteller zu fordern berechtigt:

1) die von ihm gezahlte oder durch Rimesse berichtigte Summe nebst sechs Prozent jährlicher Zinsen vom Tage der Zahlung,
2) die ihm erstandenen Kosten,
3) eine Provision von ein Drittel Prozent.

Die vorstehenden Beträge müssen, wenn der Regreßpflichtige an einem anderen Orte als der Regreßnehmer wohnt, zu demjenigen Kurse gezahlt werden, welchen ein vom Wohnorte des Regreßnehmers auf den Wohnort des Regreßpflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat. Besteht im Wohnorte des Regreßnehmers kein Kurs auf den Wohnort des Regreßpflichtigen, so wird der Kurs nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regreßpflichtigen am nächsten liegt. Wegen der Bescheinigung des Kurses kommt die Bestimmung des Artikel 50. zur Anwendung.

albo jednemu z nich, bez utracenia przez to swojéj pretensyi do obowiązanych, których nie zaskarzył. Nie potrzebuje on trzymać się kolei indosamentów.

Art. 50.

Pretensye regresowe dzierzyciela, który weksel w braku wypłaty dał zaprotestować, ograniczają się na:

1) nieuiszczoną sumę wekslową wraz z sześciu procent rocznych prowizyi od dnia spłaty,
2) koszta protestu i inne wydatki,
3) prowizyą w ilości jednéj trzeciéj procent.

Powyższe sumy, jeżeli obowiązany do regresu mieszka na inném miejscu, aniżeli na miejscu wypłaty, winny podług tego kursu być wypłacone, jaki ma weksel za okazaniem, ciągniony z miejsca wypłaty na miejsce zamieszkania obowiązanego do regresu. Jeżeli w miejscu wypłaty nie istnieje kurs na owo miejsce zamieszkania, kurs przyjmuje się podług tego miejsca, które jest najbliższém miejsca zamieszkania obowiązanego do regresu. Kurs winien na żądanie obowiązanego do regresu poświadczony być przez wystawioną pod publiczną powagą cedułę kursową, albo przez zaświadczenie przysięgłego maklera, albo w braku tychże, przez atest dwóch kupców.

Art. 51.

Indosant, który weksel wykupił, albo jako rimesę otrzymał, może od dawniejszego indosanta, albo od wystawiciela żądać:

1) opłaconéj przezeń, albo przez rimesę uiszczonéj sumy wraz z sześciu od sta rocznych prowizyi od dnia zapłaty,
2) kosztów, jakie mu urosły,
3) prowizyi w ilości jednéj trzeciéj procent.

Powyższe kwoty muszą, jeżeli obowiązany do regresu mieszka na inném miejscu aniżeli biorący regres, w tym kursie być wypłacone, jaki ma weksel za okazaniem, ciągniony z miejsca zamieszkania regres biorącego na miejsce zamieszkania obowiązanego do regresu. Jeżeli w miejscu zamieszkania regres biorącego nie istnieje kurs na miejsce zamieszkania obowiązanego do regresu, natenczas kurs przyjmuje się wedle miejsca, które jest najbliższém miejsca zamieszkania obowiązanego do regresu. Względem poświadczenia kursu znajduje zastósowanie postanowienie Art. 50.

Art. 52.

Durch die Bestimmungen der Artikel 50. und 51. Nummer 1. und 3. wird bei einem Regresse auf einen ausländischen Ort die Berechnung höherer, dort zulässiger Sätze nicht ausgeschlossen.

Art. 53.

Der Regreßnehmer kann über den Betrag seiner Forderung einen Rückwechsel auf den Regreßpflichtigen ziehen. Der Forderung treten in diesem Falle noch die Mäklergebühren für Negozirung des Rückwechsels, sowie die etwaigen Stempelgebühren, hinzu. Der Rückwechsel muß auf Sicht zahlbar und unmittelbar (a drittura) gestellt werden.

Art. 54.

Der Regreßpflichtige ist nur gegen Auslieferung des Wechsels, des Protestes und einer quittirten Retourrechnung Zahlung zu leisten verbunden.

Art. 55.

Jeder Indossant, der einen seiner Nachmänner befriedigt hat, kann sein eigenes und seiner Nachmänner Indossament ausstreichen.

IX. Intervention.

1. Ehrenannahme.

Art. 56.

Befindet sich auf einem Mangels Annahme protestirten Wechsel eine auf den Zahlungsort lau-

Art. 52.

Przez postanowienia Art. 50. i 51. No. 1. i 3., u regresu na miejsce zagraniczne nie wyłącza się obliczanie wyższych, tamże dozwolonych pozycyi.

Art. 53.

Biorący regres może na kwotę swéj należności, zaciągnąć weksel zwrotny na obowiązanego do regresu. Do pretensyi przystępują w tym razie jeszcze należytości maklerskie za negocyacyą wekslu zwrotnego, jako też zachodzić mogące należytości stemplowe. Weksel zwrotny musi być płatny za okazaniem i bezpośrednio (a drittura).

Art. 54.

Obowiązany do regresu, tylko za wydaniem wekslu, protestu i pokwitowanego rachunku zwrotnego, do wypłaty jest obowiązany.

Art. 55.

Każdy indosant, który jednego z swych następców zaspokoił, może swój własny i swych następców indosament wykreślić.

IX. Interwencya.

1. Przyjęcie na honor.

Art. 56.

Jeżeli się na wekslu, zaprotestowanym w braku przyjęcia, znajduje adres konieczny, na

tende Nothadresse, so muß, ehe Sicherstellung verlangt werden kann, die Annahme von der Nothadresse gefordert werden. Unter mehreren Nothadressen gebührt derjenigen der Vorzug, durch deren Zahlung die meisten Verpflichteten befreit werden.

Art. 57.

Die Ehrenannahme von Seiten einer nicht auf dem Wechsel als Nothadresse benannten Person braucht der Inhaber nicht zuzulassen.

Art. 58.

Der Ehrenakzeptant muß sich den Protest Mangels Annahme gegen Erstattung der Kosten aushändigen und in einem Anhange zu demselben die Ehrenannahme bemerken lassen. Er muß den Honoraten unter Uebersendung des Protestes von der geschehenen Intervention benachrichtigen und diese Benachrichtigung mit dem Proteste innerhalb zweier Tage nach dem Tage der Protesterhebung zur Post geben. Unterläßt er dies, so haftet er für den durch die Unterlassung entstehenden Schaden.

Art. 59.

Wenn der Ehrenakzeptant unterlassen hat, in seinem Akzepte zu bemerken, zu wessen Ehren die Annahme geschieht, so wird der Aussteller als Honorat angesehen.

Art. 60.

Der Ehrenakzeptant wird den sämmtlichen Nachmännern des Honoraten durch die Annahme wechselmäßig verpflichtet. Diese Verpflichtung erlischt, wenn dem Ehrenakzeptanten der Wechsel nicht spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage zur Zahlung vorgelegt wird.

Art. 61.

Wenn der Wechsel von einer Nothadresse oder einem andern Intervenienten zu Ehren angenommen wird, so haben der Inhaber und die Nachmänner des Honoraten keinen Regreß auf Sicherstellung. Derselbe kann aber von dem Honoraten und dessen Vormännern geltend gemacht werden.

miejsce wypłaty wystawiony, zażądać się musi przyjęcia przez adres konieczny, nim można żądać rękojmi. Pomiędzy kilkoma adresami koniecznymi ma pierwszeństwo ten, którego zapłatą najwięcéj obowiązanych się zwalnia.

Art. 57.

Przyjęcia na honor ze strony osoby, na wekslu jako adres konieczny nie wymienionéj, dzierzyciel dozwolić nie jest obowiązanym.

Art. 58.

Akceptant na honor musi sobie kazać protest w braku przyjęcia, za zwrotem kosztów, wydać i w dodatku doń przyjęcie na honor zauważyć. Musi on honorata, za przesłaniem protestu, o zaszłéj interwencyi uwiadomić, i uwiadomienie to wraz z protestem w przeciągu dwóch dni po dniu założenia protestu na pocztę oddać. Gdyby tego nie uczynił, jest odpowiedzialnym za szkodę wynikłą ze zaniedbania.

Art. 59.

Jeżeli akceptant na honor zaniedbał w akcepcie swym zauważenia, na czyj honor przyjęcie ma miejsce, uważa się wystawiciel za honorata.

Art. 60.

Akceptant na honor przez przyjęcie obowięzuje się wedle prawa wekslowego w obec wszystkich następców honorata. Obowiązanie to ustaje, gdyby akceptantowi na honor wekslu najpóźniéj drugiego dnia powszedniego po dniu wypłaty, do zapłacenia nie przedłożono.

Art. 61.

W razie przyjęcia wekslu przez adres konieczny albo przez innego interwenienta na honor, dzierzyciel i następcy honorata nie mają regresu co do zabezpieczenia. Takowy atoli może przez honorata i jego poprzedników być uroszczonym.

2. Ehrenzahlung.

Art. 62.

Befinden sich auf dem von dem Bezogenen nicht eingelösten Wechsel oder der Kopie Nothadressen oder ein Ehrenakzept, welche auf den Zahlungsort lauten, so muß der Inhaber den Wechsel spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage den sämmtlichen Nothadressen und dem Ehrenakzeptanten zur Zahlung vorlegen, und den Erfolg im Proteste Mangels Zahlung oder in einem Anhange zu demselben bemerken lassen. Unterläßt er dies, so verliert er den Regreß gegen den Adressanten oder Honoraten und deren Nachmänner. Weist der Inhaber die von einem andern Intervenienten angebotene Ehrenzahlung zurück, so verliert er den Regreß gegen die Nachmänner des Honoraten.

Art. 63.

Dem Ehrenzahler muß der Wechsel und der Protest Mangels Zahlung gegen Erstattung der Kosten ausgehändigt werden. Er tritt durch die Ehrenzahlung in die Rechte des Inhabers (Art. 50. und 52.) gegen den Honoraten, dessen Vormänner und den Akzeptanten.

Art. 64.

Unter Mehreren, welche sich zur Ehrenzahlung erbieten, gebührt Demjenigen der Vorzug, durch dessen Zahlung die meisten Wechselverpflichteten befreit werden. Ein Intervenient, welcher zahlt, obgleich aus dem Wechsel oder Proteste ersichtlich ist, daß ein Anderer, dem er hiernach nachstehen müßte, den Wechsel einzulösen bereit war, hat keinen Regreß gegen diejenigen Indossanten, welche durch Leistung der von dem Andern angebotenen Zahlung befreit worden wären.

2. Wypłata na honor.

Art. 62.

Jeżeli na wekslu nie wykupionym przez trasata, albo na kopii, znajdują się adresy konieczne albo akcept honorowy, które opiewają na miejsce wypłaty, dzierzyciel winien weksel najpóźniéj drugiego dnia powszedniego po dniu wypłaty wszystkim adresom koniecznym i akceptantowi honorowemu kazać do zapłaty przedłożyć, i skutek w proteście w braku zapłaty, albo w dodatku doń zauważyć. Jeżeliby tego zaniedbał, natenczas traci regres do adresanta lub honorata i ich zastępców. Gdyby dzierzyciel zapłaty na honor, przez innego interwenienta ofiarowanéj, nie przyjął, natenczas traci regres do następców honorata.

Art. 63.

Płacącemu na honor musi weksel oraz protest w braku zapłaty być za zwrotem kosztów wydanym. Wstępuje on przez zapłatę na honor w prawa dzierzyciela (Art. 50. i 52.) w obec honorata, jego poprzedników i akceptanta.

Art. 64.

Pomiędzy kilkoma, którzy się do zapłacenia na honor zgłaszają, należy się temu pierwszeństwo, którego zapłatą najwięcéj na mocy wekslu obowiązanych się zwalnia. Interwenient który płaci, lubo z wekslu albo protestu się okazuje, iż inny, któremuby więc powinien ustępować, gotów był weksel wykupić, nie ma regresu do tych indosantów, którzyby przez wykonanie wypłaty, ze strony tegoż drugiego ofiarowanéj, byli zostali zwolnieni.

Art. 65.

Der Ehrenakzeptant, welcher nicht zur Zahlungsleistung gelangt, weil der Bezogene oder ein anderer Intervenient bezahlt hat, ist berechtigt, von dem Zahlenden eine Provision von $\frac{1}{3}$ Prozent zu verlangen.

X. Vervielfältigung eines Wechsels.

1. Wechselduplikate.

Art. 66.

Der Aussteller eines gezogenen Wechsels ist verpflichtet, dem Remittenten auf Verlangen mehrere gleichlautende Exemplare des Wechsels zu überliefern. Dieselben müssen im Kontexte als Prima, Sekunda, Tertia u. s. w. bezeichnet sein, widrigenfalls jedes Exemplar als ein für sich bestehender Wechsel (Sola-Wechsel) erachtet wird. Auch ein Indossatar kann ein Duplikat des Wechsels verlangen. Er muß sich dieserhalb an seinen unmittelbaren Vormann wenden, welcher wieder an seinen Vormann zurückgehen muß, bis die Anforderung an den Aussteller gelangt. Jeder Indossatar kann von seinem Vormanne verlangen, daß die früheren Indossamente auf dem Duplikate wiederholt werden.

Art. 67.

Ist von mehreren ausgefertigten Exemplaren das eine bezahlt, so verlieren dadurch die andern ihre Kraft. Jedoch bleiben aus den übrigen Exemplaren verhaftet:

1) der Indossant, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels an verschiedene Personen indossirt hat, und alle späteren Indossanten, deren Unterschriften sich auf den, bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren befinden, aus ihren Indossamenten;
2) der Akzeptant, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels akzeptirt hat, aus den Akzepten auf den bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren.

Art. 65.

Akceptant honorowy, który nie dostał się do zapłaty z powodu że trasat albo inny interwenient zapłacił, uprawniony jest żądać od płacącego prowizyi $\frac{1}{3}$ procent.

X. Rozmnożenie wekslu.

1. Duplikaty wekslowe.

Art. 66.

Wystawiciel ciągnionego wekslu jest obowiązanym, remitentowi na żądanie kilka równobrzmiących egzemplarzy wekslu wydać. Takowe muszą w kontekście oznaczone być jako prima, secunda, tertia i t. d., w przeciwnym razie każdy egzemplarz uważanym będzie jako weksel za siebie istniejący (sola weksel). Indosataryusz może duplikatu wekslu żądać. Musi on się w téj mierze udać do swego bezpośredniego poprzednika, a ten znów do swego poprzednika, aż żądanie dojdzie do wystawiciela. Każdy indosataryusz żądać może od swego poprzednika, aby dawniejsze indosamenta na duplikacie powtórzono.

Art. 67.

Jeżeli z kilku wygotowanych egzemplarzy jeden zapłacono, wówczas reszta traci przez to swą ważność. Jednakowoż odpowiadają z reszty egzemplarzy:

1) indosant, który kilka egzemplarzy tego samego wekslu na różne indosował osoby, oraz wszyscy późniejsi indosanci, których podpisy znajdują się na egzemplarzach, przy wypłacie nie zwróconych, na mocy swych indosamentów;
2) akceptant, który kilka egzemplarzy tego samego wekslu akceptował, z akceptów, które się znajdują na egzemplarzach, przy wypłacie nie zwróconych.

Art. 68.

Wer eines von mehreren Exemplaren eines Wechsels zur Annahme versandt hat, muß auf den übrigen Exemplaren bemerken, bei wem das von ihm zur Annahme versandte Exemplar anzutreffen ist. Das Unterlassen dieser Bemerkung entzieht jedoch dem Wechsel nicht die Wechselkraft. Der Verwahrer des zum Akzepte versandten Exemplars ist verpflichtet, dasselbe demjenigen auszuliefern, der sich als Indossatar (Art. 36.) oder auf andere Weise zur Empfangnahme legitimirt.

Art. 69.

Der Inhaber eines Duplikats, auf welchem angegeben ist, bei wem das zum Akzepte versandte Exemplar sich befindet, kann Mangels Annahme desselben den Regreß auf Sicherstellung und Mangels Zahlung den Regreß auf Zahlung nicht eher nehmen, als bis er durch Protest hat feststellen lassen:

1) daß das zum Akzepte versandte Exemplar ihm vom Verwahrer nicht verabfolgt worden ist, und
2) daß auch auf das Duplikat die Annahme oder die Zahlung nicht zu erlangen gewesen.

2. Wechselkopien.

Art. 70.

Wechselkopien müssen eine Abschrift des Wechsels und der darauf befindlichen Indossamente und Vermerke enthalten und mit der Erklärung: „bis hierher Abschrift (Kopie)“ oder mit einer ähnlichen Bezeichnung versehen sein. In der Kopie ist zu bemerken, bei wem das zur Annahme versandte Original des Wechsels anzutreffen ist. Das Unterlassen dieses Vermerkes entzieht jedoch der indossirten Kopie nicht ihre wechselmäßige Kraft.

Art. 71.

Jedes auf einer Kopie befindliche Original-Indossament verpflichtet den Indossanten eben so, als wenn es auf einem Originalwechsel stünde.

Art. 68.

Kto jeden z kilku egzemplarzy wekslu przesłał celem przyjęcia, winien na pozostałych egzemplarzach zauważyć, u kogo się egzemplarz przezeń przesłany znajduje. Zaniedbanie wzmianki takiéj nie pozbawia jednak wekslu mocy wekslowéj. Zachowawca egzemplarza, celem akceptu przesłanego, obowiązany jest wydać go temu, coby się jako indosataryusz (Art. 36.), albo w inny sposób do odebrania wylegitymował.

Art. 69.

Dzierzyciel duplikatu, na którym podane jest, u kogo egzemplarz celem akceptu przesłany się znajduje, nie może dla braku przyjęcia onegoż chwycić się regresu co do zabezpieczenia, a dla braku wypłaty, regresu co do wypłaty — prędzéj, ażby przez protest był zakonstatował:

1) iż egzemplarz celem akceptu przesłany, nie został mu przez zachowawcę wydanym, i
2) iż i na duplikat nie było można przyjęcia lub zapłaty uzyskać.

2. Kopie wekslowe.

Art. 70.

Kopie wekslowe powinny zawierać odpis wekslu, oraz znajdujących się na takowym indosamentów i uwag, jako też oświadczenie: »aż dotąd odpis (kopia)« lub podobne oznaczenie. W kopii zauważyć się ma, u kogo przesłany celem akceptu oryginał wekslu się znajduje. Przez opuszczenie téj wzmianki nie traci jednak indosowana kopia swéj wekslowéj mocy.

Art. 71.

Każdy znajdujący się na kopii indosament oryginalny obowięzuje indosanta tak samo, jak gdyby się na oryginalnym znajdował wekslu.

Art. 72.

Der Verwahrer des Originalwechsels ist verpflichtet, denselben dem Besitzer einer mit einem oder mehreren Original-Indossamenten versehenen Kopie auszuliefern, sofern sich derselbe als Indossatar oder auf andere Weise zur Empfangnahme legitimirt. Wird der Originalwechsel vom Verwahrer nicht ausgeliefert, so ist der Inhaber der Wechselkopie nur nach Aufnahme des im Art. 69. Nr. 1. erwähnten Protestes Regreß auf Sicherstellung und nach Eintritt des in der Kopie angegebenen Verfalltages Regreß auf Zahlung gegen diejenigen Indossanten zu nehmen berechtigt, deren Original-Indossamente auf der Kopie befindlich sind.

XI. Abhanden gekommene Wechsel.

Art. 73.

Der Eigenthümer eines abhanden gekommenen Wechsels kann die Amortisation des Wechsels bei dem Gerichte des Zahlungsortes beantragen. Nach Einleitung des Amortisationsverfahrens kann derselbe vom Akzeptanten Zahlung fordern, wenn er bis zur Amortisation des Wechsels Sicherheit bestellt. Ohne eine solche Sicherheitsstellung ist er nur die Deposition der aus dem Akzepte schuldigen Summe bei Gericht oder bei einer andern zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt zu fordern berechtigt.

Art. 74.

Der nach den Bestimmungen des Art. 36. legitimirte Besitzer eines Wechsels kann nur dann zur Herausgabe desselben angehalten werden, wenn er den Wechsel in bösem Glauben erworben hat oder ihm bei der Erwerbung des Wechsels eine grobe Fahrlässigkeit zur Last fällt.

XII. Falsche Wechsel.

Art. 75.

Auch wenn die Unterschrift des Ausstellers eines Wechsels falsch oder verfälscht ist, behalten dennoch

Art. 72.

Zachowawca wekslu oryginalnego obowiązany jest takowy posiadającemu kopią z jednym lub kilku oryginalnymi indosamentami wydać, skoroby się tenże jako indosataryusz lub w inny sposób do odebrania wylegitymował. Gdyby wekslu oryginalnego zachowawca nie wydał, wówczas dzierzyciel kopii wekslowéj li po założeniu wspomnionego w Art. 69. No. 1. protestu ma prawo brać regres co do zabezpieczenia, a po nadejściu naznaczonego w kopii dnia spłaty, regres co do wypłacenia — względem tych indosantów, których oryginalne indosamenta na kopii się znajdują.

XI. Weksle zaginione.

Art. 73.

Właściciel wekslu zaginionego może wnieść o amortyzacyą takowego u sądu miejsca wypłaty. Po zaprowadzeniu postępowania amortyzacyjnego, może on od akceptanta żądać zapłaty, jeżeliby aż do amortyzacyi wekslu stawił kaucyą. Bez zabezpieczenia takiego ma on li prawo żądania depozycyi u sądu, lub innéj do przyjmowania depozytów upoważnionéj władzy, albo instytutu, sumy z akceptu się należącéj.

Art. 74.

Posiadacza wekslu, według postanowień Art. 36. wylegitymowanego, można li wtenczas do wydania onegoż zniewolić, jeżeli weksel w złéj nabył wierze, lub jeśli przy nabyciu grubego dopuścił się niedbalstwa.

XII. Weksle fałszywe.

Art. 75.

Chociaż podpis wystawiciela wekslu jest fałszywym lub sfałszowanym, prawdziwy ak-

das ächte Akzept und die ächten Indossamente die wechselmäßige Wirkung.

Art. 76.

Aus einem, mit einem falschen oder verfälschten Akzepte oder Indossamente versehenen Wechsel bleiben sämmtliche Indossanten und der Aussteller, deren Unterschriften ächt sind, wechselmäßig verpflichtet.

XIII. Wechselverjährung.

Art. 77.

Der wechselmäßige Anspruch gegen den Akzeptanten verjährt in drei Jahren vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet.

Art. 78.

Die Regreßansprüche des Inhabers (Art. 50.) gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner verjähren:

1) in 3 Monaten, wenn der Wechsel in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröern, zahlbar war;
2) in 6 Monaten, wenn der Wechsel in den Küstenländern von Asien und Afrika längs des Mittelländischen und Schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere zahlbar war;
3) in 18 Monaten, wenn der Wechsel in einem anderen außereuropäischen Lande oder in Island oder den Faröern zahlbar war.

Die Verjährung beginnt gegen den Inhaber mit dem Tage des erhobenen Protestes.

Art. 79.

Die Regreßansprüche des Indossanten (Art. 51.) gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner verjähren:

1) in 3 Monaten, wenn der Regreßnehmer in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröern, wohnt;

cept i prawdziwe indosamenta mają jednak skutek wekslowy.

Art. 76.

Z wekslu z fałszywym lub sfałszowanym akceptem albo indosamentem, pozostają się wszyscy indosanci i wystawiciel, których podpisy są prawdziwe, obowiązanymi na mocy wekslu.

XIII. Przedawnienie wekslu.

Art. 77.

Pretensya wekslowa względem akceptanta ulega przedawnieniu w trzy lata od dnia spłaty wekslu rachując.

Art. 78.

Pretensye regresowe dzierzyciele (Art. 50.) względem wystawiciela i drugich poprzedników ulegają przedawnieniu:

1) po 3 miesiącach, jeżeli weksel był płatnym w Europie, z wyjątkiem Islandyi i wysp Faroeer;
2) po 6 miesiącach, jeżeli weksel był płatnym w krajach nadbrzeżnych Azyi i Afryki wzdłuż morza Śródziemnego i Czarnego, albo na należących do nich wyspach mórz tychże;
3) po 18 miesiącach, jeżeli weksel płatny był w innym pozaeuropejskim kraju, lub w Islandyi, albo na wyspach Faroeer.

Przedawnienie względem dzierzyciela zaczyna się z dniem wniesionego protestu.

Art. 79.

Pretensye regresowe indosanta (Art. 51.) względem wystawiciela i drugich poprzedników ulegają przedawnieniu:

1) po 3 miesiącach, jeżeli biorący regres zamieszkuje w Europie, z wyjątkiem Islandyi i wysp Faroeer;

2) in 6 Monaten, wenn der Regreßnehmer in den Küstenländern von Asien und Afrika längs des Mittelländischen und Schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere wohnt;
3) in 18 Monaten, wenn der Regreßnehmer in einem anderen außereuropäischen Lande oder in Island oder den Faröern wohnt.

Gegen den Indossanten läuft die Frist, wenn er, ehe eine Wechselklage gegen ihn angestellt worden, gezahlt hat, vom Tage der Zahlung, in allen übrigen Fällen aber vom Tage der ihm geschehenen Behändigung der Klage oder Ladung.

Art. 80.

Die Verjährung (Art. 77—79.) wird nur durch Behändigung der Klage unterbrochen, und nur in Beziehung auf denjenigen, gegen welchen die Klage gerichtet ist. Jedoch vertritt in dieser Hinsicht die von dem Verklagten geschehene Streitverkündigung die Stelle der Klage.

XIV. Klagerecht des Wechselgläubigers.

Art. 81.

Die wechselmäßige Verpflichtung trifft den Aussteller, Akzeptanten und Indossanten des Wechsels, sowie einen Jeden, welcher den Wechsel, die Wechselkopie, das Akzept oder das Indossament mitunterzeichnet hat, selbst dann, wenn er sich dabei nur als Bürge (per aval) benannt hat. Die Verpflichtung dieser Personen erstreckt sich auf Alles, was der Wechselinhaber wegen Nichterfüllung der Wechselverbindlichkeit zu fordern hat. Der Wechselinhaber kann sich wegen seiner ganzen Forderung an den Einzelnen halten; es steht in seiner Wahl, welchen Wechselverpflichteten er zuerst in Anspruch nehmen will.

Art. 82.

Der Wechselschuldner kann sich nur solcher Einreden bedienen, welche aus dem Wechselrechte selbst

2) po 6 miesiącach, jeżeli biorący regres mieszka w krajach nadbrzeżnych Azyi i Afryki wzdłuż morza Śródziemnego i Czarnego, lub na należących do nich wyspach mórz tychże;
3) po 18 miesiącach, jeżeli biorący regres mieszka w innym pozaeuropejskim kraju, lub w Islandyi, albo na wyspach Faroeer.

Względem indosanta termin zaczyna się — w razie uiszczenia przezeń opłaty przed wytoczeniem mu skargi wekslowéj — od dnia spłaty, we wszystkich innych przypadkach zaś od dnia wręczenia mu skargi lub zapozwu.

Art. 80.

Przedawnienie (Art. 77—79.) przerywa się li wręczeniem skargi i tylko co do tego, przeciwko któremu skargę wymierzono. Jednakowoż w tym względzie ogłoszenie sporu przez pozwanego zastępuje miejsce skargi.

XIV. Prawo skargi wierzyciela wekslowego.

Art. 81.

Obowiązanie wekslowe dotyczy wystawiciela, akceptanta i indosanta weksłu, jako i każdego, który weksel, kopią weksłu, akcept lub indosament wraz podpisał, nawet wtenczas, jeżeli się przy tém tylko ręczycielem (per aval) mianował. Obowiązanie osób tych ściąga się na wszystko, co dzierzyciel weksłu w skutek niedopełnienia obowiązania wekslowego ma do żądania. Dzierzyciel weksłu może się względem całéj pretensyi swéj trzymać każdego z osobna; służy mu wybór, do kogo z obowiązanych na mocy weksłu chce najpierw urościć pretensyą.

Art. 82.

Dłużnik wekslowy może takiemi tylko posłużyć się ekscepcyami, które ze samego prawa

hervorgehen oder ihm unmittelbar gegen den jedesmaligen Kläger zustehen.

Art. 83.

Ist die wechselmäßige Verbindlichkeit des Ausstellers oder des Akzeptanten durch Verjährung oder dadurch, daß die zur Erhaltung des Wechselrechts gesetzlich vorgeschriebenen Handlungen verabsäumt sind, erloschen, so bleiben dieselben dem Inhaber des Wechsels nur soweit, als sie sich mit dessen Schaden bereichern würden, verpflichtet. Gegen die Indossanten, deren wechselmäßige Verbindlichkeit erloschen ist, findet ein solcher Anspruch nicht statt.

XV. Ausländische Gesetzgebung.

Art. 84.

Die Fähigkeit eines Ausländers, wechselmäßige Verpflichtungen zu übernehmen, wird nach den Gesetzen des Staates beurtheilt, welchem derselbe angehört. Jedoch wird ein nach den Gesetzen seines Vaterlandes nicht wechselfähiger Ausländer durch Uebernahme von Wechselverbindlichkeiten im Inlande verpflichtet, insofern er nach den Gesetzen des Inlandes wechselfähig ist.

Art. 85.

Die wesentlichen Erfordernisse eines im Auslande ausgestellten Wechsels, sowie jeder anderen im Auslande ausgestellten Wechselerklärung, werden nach den Gesetzen des Ortes beurtheilt, an welchem die Erklärung erfolgt ist. Entsprechen jedoch die im Auslande geschehenen Wechselerklärungen den Anforderungen des inländischen Gesetzes, so kann daraus, daß sie nach ausländischen Gesetzen mangelhaft sind, kein Einwand gegen die Rechtsverbindlichkeit der später im Inlande auf den Wechsel gesetzten Erklärungen entnommen werden. Ebenso haben Wechselerklärungen, wodurch sich ein Inländer einem anderen Inländer im Auslande verpflichtet, Wechselkraft, wenn sie auch nur den Anforderungen der inländischen Gesetzgebung entsprechen.

wekslowego wypływają, lub mu bezpośrednio względem każdoczesnego powoda przysługują.

Art. 83.

Jeżeli obowiązanie wekslowe wystawiciela lub akceptanta ustało w skutek przedawnienia, lub przez to, że przepisanych prawnie ku utrzymaniu prawa wekslowego czynności zaniedbano, natenczas osoby te odpowiadają dzierzycielowi weksłu li o tyle, o ileby się szkodą jego zbogaciły. Względem indosantów, których obowiązanie wekslowe ustało, pretensya taka nie ma miejsca.

XV. Prawodawstwo zagraniczne.

Art. 84.

Zdolność cudzoziemca do przyjmowania obowiązań wekslowych, uważa się podług praw państwa tego, do którego należy. Jednakże cudzoziemiec nie będący podług praw swéj ojczyzny do przyjęcia obowiązań wekslowych zdolnym, obowięzuje się przez przyjęcie obowiązań wekslowych w kraju, jeżeliby podług praw krajowych mógł się na mocy weksłu zobowiązać.

Art. 85.

Istotne przymioty weksłu, za granicą wystawionego, jako też każdéj innéj po za granicą wystawionéj deklaracyi wekslowéj, uważają się podług praw miejsca tego, w którém deklaracya nastąpiła. Jeżeli zaś deklaracye wekslowe, uskutecznione po za granicą, odpowiadają wymagalnościom prawa krajowego, nie może ztąd, że takowe podług praw zagranicznych są niedostateczne, powziętą być ekscepcya co do prawnego obowiązania deklaracyi, które później w kraju na weksłu umieszczono. Również deklaracye wekslowe, przez które się krajowiec drugiemu krajowcowi po za granicą zobowiązał, mają ważność wekslową, byleby tylko wymagalnościom prawodawstwa krajowego odpowiadały.

Art. 86.

Ueber die Form der mit einem Wechsel an einem ausländischen Platze zur Ausübung oder Erhaltung des Wechselrechts vorzunehmenden Handlungen entscheidet das dort geltende Recht.

XVI. Protest.

Art. 87.

Jeder Protest muß durch einen Notar oder einen Gerichtsbeamten aufgenommen werden. Der Zuziehung von Zeugen oder eines Protokollführers bedarf es dabei nicht.

Art. 88.

Der Protest muß enthalten:

1) eine wörtliche Abschrift des Wechsels oder der Kopie und aller darauf befindlichen Indossamente und Bemerkungen;
2) den Namen oder die Firma der Personen, für welche und gegen welche der Protest erhoben wird;
3) das an die Person, gegen welche protestirt wird, gestellte Begehren, ihre Antwort oder die Bemerkung, daß sie keine gegeben habe oder nicht anzutreffen gewesen sei;
4) die Angabe des Ortes, sowie des Kalendertages, Monats und Jahres, an welchem die Aufforderung (Nr. 3.) geschehen, oder ohne Erfolg versucht worden ist;
5) im Falle einer Ehrenannahme oder einer Ehrenzahlung die Erwähnung, von wem, für wen und wie sie angeboten und geleistet wird;
6) die Unterschrift des Notars oder des Gerichtsbeamten, welcher den Protest aufgenommen hat, mit Beifügung des Amtssiegels.

Art. 89.

Muß eine wechselrechtliche Leistung von mehreren Personen verlangt werden, so ist über die

Art. 86.

Względem formy mających się z wekslem na miejscu zagranicznem przedsiębrać czynności ku wykonaniu lub utrzymaniu prawa wekslowego, stanowi prawo mające tamże ważność.

XVI. Protest.

Art. 87.

Każdy protest przyjęty być winien przez notaryusza, lub urzędnika sądowego. Przybrania świadków, lub protokólisty nie potrzeba.

Art. 88.

Protest zawierać musi:

1) dosłowny odpis wekslu, lub kopii, oraz wszystkich znajdujących się na nich indosamentów i uwag;
2) nazwę lub firmę osób, za które i przeciw którym protest się wnosi;
3) żądanie przedłożone osobie, przeciw której się protestuje, jéj odpowiedź, lub uwaga że żadnéj odpowiedzi nie dała, lub że jéj w domu nie zastano;
4) podanie miejsca, oraz dnia, miesiąca i roku kalendarzowego, w którym wezwanie (No. 3.) miało miejsce, lub je bezskutecznie uskutecznić usiłowano;
5) w razie przyjęcia na honor lub zapłaty na honor, wzmianka, przez kogo, dla kogo i w jaki sposób ma miejsce oferta i uiszczenie;
6) podpis notaryusza lub urzędnika sądowego, który protest przyjął, z dołączeniem pieczęci urzędowéj.

Art. 89.

Jeżeli prestacyi wekslowéj od kilku żądać się musi osób, natenczas jeden tylko dokument

mehrfache Aufforderung nur eine Protesturkunde erforderlich.

Art. 90.

Die Notare und Gerichtsbeamten sind schuldig, die von ihnen aufgenommenen Proteste nach deren ganzen Inhalte Tag für Tag und nach Ordnung des Datums in ein besonderes Register einzutragen, das von Blatt zu Blatt mit fortlaufenden Zahlen versehen ist.

XVII. Ort und Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehre vorkommende Handlungen.

Art. 91.

Die Präsentation zur Annahme oder Zahlung, die Protesterhebung, die Abforderung eines Wechselduplikats, sowie alle sonstigen, bei einer bestimmten Person vorzunehmenden Akte müssen in deren Geschäftslokal, und in Ermangelung eines solchen, in deren Wohnung vorgenommen werden. An einem anderen Orte, z. B. an der Börse, kann dies nur mit beiderseitigem Einverständnisse geschehen. Daß das Geschäftslokal oder die Wohnung nicht zu ermitteln sei, ist erst dann als festgestellt anzunehmen, wenn auch eine dieserhalb bei der Polizeibehörde des Orts geschehene Nachfrage des Notars oder des Gerichtsbeamten fruchtlos geblieben ist, welches im Proteste bemerkt werden muß.

Art. 92.

Verfällt der Wechsel an einem Sonntage oder allgemeinen Feiertage, so ist der nächste Werktag der Zahlungstag. Auch die Herausgabe eines Wechselduplikats, die Erklärung über die Annahme, sowie jede andere Handlung, können nur an einem Werktage gefordert werden. Fällt der Zeitpunkt, in welchem die Vornahme einer der vorstehenden Handlungen spätestens gefordert werden mußte, auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag, so muß diese Handlung am nächsten Werk-

protestu co do wszystkich wezwań jest potrzebnym.

Art. 90.

Notaryusze i urzędnicy sądowi winni przyjęte przez siebie protesta według całéj treści ich z dnia na dzień, oraz podług porządku daty, do osobnego wciągać rejestru, opatrzonego od karty do karty bieżącemi liczbami.

XVII. Miejsce i czas prezentacyi oraz innych czynności zachodzących w stosunkach wekslowych.

Art. 91.

Prezentacya do przyjęcia lub zapłaty, wniesienie protestu, zażądanie duplikatu wekslowego, jako też wszystkie inne u pewnéj osoby przedsięwziąść się mające czynności, muszą w jéj lokalu zatrudnienia, a w braku takowego, w jéj mieszkaniu być przedsięwzięte. Na inném miejscu, np. na giełdzie, nastąpić to może li za obustronném porozumieniem. Że lokal zatrudnienia, lub mieszkanie, nie może być wypośrodkowaném, można dopiero wtenczas przyjąć za pewne, jeżeli w téj mierze dopytywanie się notaryusza lub urzędnika sądowego u władzy policyjnéj miejscowéj było bezskuteczném, co w proteście zauważyć się musi.

Art. 92.

Jeżeli weksel przypada do spłaty w niedzielę lub powszechne święto, natenczas najbliższy dzień powszedni jest dniem wypłaty. Również wydanie duplikatu wekslowego, deklaracya co do przyjęcia, jako też każda inna czynność, mogą tylko w dniu powszednim być żądane. Jeżeli termin, w którym przedsięwzięcie któréj z wymienionych powyż czynności musiało najpóźniéj być żądaném, przypada na niedzielę, lub powszechne święto, natenczas czynność ta

tage gefordert werden. Dieselbe Bestimmung findet auch auf die Protesterhebung Anwendung.

Art. 93.

Bestehen an einem Wechselplatze allgemeine Zahltage (Kassirtage), so braucht die Zahlung eines zwischen den Zahltagen fällig gewordenen Wechsels erst am nächsten Zahltage geleistet zu werden, sofern nicht der Wechsel auf Sicht lautet. Die im Artikel 41. für die Aufnahme des Protestes Mangels Zahlung bestimmte Frist darf jedoch nicht überschritten werden.

XVIII. Mangelhafte Unterschriften.

Art. 94.

Wechselerklärungen, welche statt des Namens mit Kreuzen oder anderen Zeichen vollzogen sind, haben nur dann, wenn diese Zeichen gerichtlich oder notariell beglaubigt worden, Wechselkraft.

Art. 95.

Wer eine Wechselerklärung als Bevollmächtigter eines Anderen unterzeichnet, ohne dazu Vollmacht zu haben, haftet persönlich in gleicher Weise, wie der angebliche Machtgeber gehaftet haben würde, wenn die Vollmacht ertheilt gewesen wäre. Dasselbe gilt von Vormündern und anderen Vertretern, welche mit Ueberschreitung ihrer Befugnisse Wechselerklärungen ausstellen.

Dritter Abschnitt.

Von eigenen Wechseln.

Art. 96.

Die wesentlichen Erfordernisse eines eigenen (trockenen) Wechsels sind:

1) die in den Wechsel selbst aufzunehmende Bezeichnung als Wechsel, oder, wenn der Wechsel

żądać się ma w najbliższym dniu powszednim. Postanowienie to stosuje się także do założenia protestu.

Art. 93.

Jeżeli w miejscu wekslowém istnieją powszechne dni wypłaty (dni ściągania zapłat), natenczas wypłata wekslu, który przypadł do spłaty pomiędzy dniami wypłaty, potrzebuje uskutecznioną być dopiero najbliższego dnia wypłaty, chyba żeby weksel opiewał za okazaniem. Termin naznaczony w Artykule 41. na założenie protestu w braku wypłaty, nie może atoli być nigdy przedłużonym.

XVIII. Niedostateczne podpisy.

Art. 94.

Deklaracye wekslowe, które zamiast nazwiskiem, podpisane są krzyżami, lub innemi znakami, mają tylko wtenczas moc wekslową, jeżeli znaki te są sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione.

Art. 95.

Kto deklaracyą wekslową jako pełnomocnik innéj osoby podpisuje, nie mając do tego pełnomocnictwa, odpowiada osobiście w równy sposób, jakby rzekomy mandant był odpowiadał, gdyby pełnomocnictwo było udzieloném. Toż samo rozumie się o opiekunach i innych zastępcach, którzy z przekroczeniem swych upoważnień wystawiają deklaracye wekslowe.

Rozdział trzeci.

O wekslach własnych.

Art. 96.

Istotnymi przymiotami własnego (suchego) wekslu są:

1) mające się w wekslu samym zamieścić oznaczenie jako weksel, lub, jeżeliby

in einer fremden Sprache ausgestellt ist, einem jener Bezeichnung entsprechender Ausdruck in der fremden Sprache;

2) die Angabe der zu zahlenden Geldsumme;
3) der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Order der Aussteller Zahlung leisten will;
4) die Bestimmung der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll (Art. 4. Nr. 4.);
5) die Unterschrift des Ausstellers mit seinem Namen oder seiner Firma;
6) die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung.

Art. 97.

Der Ort der Ausstellung gilt für den eigenen Wechsel, in sofern nicht ein besonderer Zahlungsort angegeben ist, als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Ausstellers.

Art. 98.

Nachstehende, in diesem Gesetze für gezogene Wechsel gegebene Vorschriften gelten auch für eigene Wechsel:

1) die Art. 5. und 7. über die Form des Wechsels;
2) die Art. 9—17. über das Indossament;
3) die Art. 19. und 20. über die Präsentation der Wechsel auf eine Zeit nach Sicht mit der Maaßgabe, daß die Präsentation dem Aussteller geschehen muß;
4) der Art. 29. über den Sicherheitsregreß mit der Maaßgabe, daß derselbe im Falle der Unsicherheit des Ausstellers stattfindet;
5) die Art. 30—40. über die Zahlung und die Befugniß zur Deposition des fälligen Wechselbetrages mit der Maaßgabe, daß letztere durch den Aussteller geschehen kann;
6) die Art. 41. und 42., sowie die Art. 45—55. über den Regreß Mangels Zahlung gegen die Indossanten;

weksel w obcéj wystawiony był mowie, wyraz w obcym języku, któryby oznaczeniu temu odpowiadał;

2) wyrażenie płatnéj sumy;
3) nazwisko osoby lub firma, na rzecz któréj, lub na rozkaz któréj wystawiciel wypłatę uiścić chce;
4) naznaczenie czasu, w którym ma nastąpić zapłata (Art. 4. No. 4.);
5) podpis wystawiciela nazwiskiem lub firmą;
6) oznaczenie miejsca, dnia miesiąca i roku wystawienia.

Art. 97.

Miejsce wystawienia uważa się co do wekslu własnego tam, gdzieby szczegółowe miejsce wypłaty nie było wyznaczone, za miejsce wypłaty i zarazem za miejsce zamieszkania wystawiciela.

Art. 98.

Następujące, w obecném prawie co do ciągnionych weksli wydane przepisy, odnoszą się i do własnych weksli:

1) Artykuły 5. i 7. o formie wekslu;
2) Artykuły 9. do 17. o indosamencie;
3) Artykuły 19. i 20. o prezentacyi wekslu na pewien czas po okazaniu, z tą modyfikacyą, iż prezentacya nastąpić musi w obec wystawiciela;
4) Artykuł 29. o regresie co do zabezpieczenia, z tą modyfikacyą, iż takowy ma miejsce w razie niepewności wystawiciela;
5) Artykuły 30. do 40. o wypłacie i prawie do depozycyi płatnéj waluty wekslowéj, z tą modyfikacyą, iż ostatnia nastąpić może przez wystawiciela;
6) Artykuły 41. i 42., jako też Artykuły 45. do 55. o regresie w braku zapłaty względem indosanta;

7) die Art. 62—65. über die Ehrenzahlung;
8) die Art. 70—72. über die Kopien;
9) die Art. 73—76. über abhanden gekommene und falsche Wechsel mit der Maaßgabe, daß im Falle des Art. 73. die Zahlung durch den Aussteller erfolgen muß;
10) die Art. 78—96. über die allgemeinen Grundsätze der Wechselverjährung, die Verjährung der Regreßansprüche gegen die Indossanten, das Klagerecht des Wechselgläubigers, die ausländischen Wechselgesetze, den Protest, den Ort und die Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehre vorkommende Handlungen, sowie über mangelhafte Unterschriften.

Art. 99.

Eigene domizilirte Wechsel sind dem Domiziliaten oder, wenn ein solcher nicht benannt ist, dem Aussteller selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domizilirt ist, zur Zahlung zu präsentiren und, wenn die Zahlung unterbleibt, dort zu protestiren. Wird die rechtzeitige Protesterhebung beim Domiziliaten verabsäumt, so geht dadurch der wechselmäßige Anspruch gegen den Aussteller und die Indossanten verloren.

Art. 100.

Der wechselmäßige Anspruch gegen den Aussteller eines eigenen Wechsels verjährt in drei Jahren, vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet.

7) Artykuły 62. do 65. o wypłacie na honor;
8) Artykuły 70. do 72. o kopiach;
9) Artykuły 73. do 76. o zaginionych i fałszywych wekslach, z tą modyfikacyą, iż w przypadku Artykułu 73. wypłata nastąpić powinna przez wystawiciela;
10) Artykuły 78. do 96. o powszechnych zasadach przedawnienia weksli, o przedawnieniu pretensyi co do regresu względem indosantów, o prawie skargi wierzyciela wekslowego, o zagranicznych ustawach wekslowych, proteście, miejscu i czasie prezentacyi, oraz o innych, w stosunkach wekslowych zachodzących czynnościach, jako też o niedostatecznych podpisach.

Art. 99.

Własne domicyliowane weksle winny domicyliatowi, albo, jeżeli takowy nie jest wymienionym, samemu wystawicielowi, być w tém miejscu do zapłaty prezentowane, na które weksel jest domicyliowany, oraz, w razie nie uskutecznienia spłaty, tamże protestowane. W razie omieszkania wniesienia wcześnie protestu u domicyliata, upada przez to pretensya wekslowa względem wystawiciela i indosantów.

Art. 100.

Pretensya wekslowa względem wystawiciela własnego wekslu ulega przedawnieniu w trzy lata, rachując od dnia spłaty wekslu.

Anlage B.

Die Nürnberger Novellen, betreffend die Ergänzung und Erläuterung der Allgemeinen Deutschen Wechselordnung.

1) Dem ersten Absatze des Artikels 2. wird folgender Zusatz beigefügt:

„Dem Wechselgläubiger ist gestattet, neben der Exekution gegen die Person seines Schuldners gleichzeitig die Exekution in dessen Vermögen zu suchen."

2) Der dritte Absatz des Artikels 2. wird in nachstehender Weise gefaßt:

„Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, die Vollstreckung des Wechselarrestes auch noch auszuschließen:

a) gegen die Mitglieder der Ständeversammlung während der Dauer der letzteren,
b) gegen Offiziere und Soldaten, Auditeure und Militairärzte und sonstige Militairbeamte, so lange sie sich im aktiven Dienste befinden,
c) gegen Civilstaatsdiener im aktiven Dienste,
d) gegen ordinirte Geistliche,
e) gegen den Schiffer, die Schiffsmannschaft, sowie alle übrigen auf dem Schiffe angestellten Personen, wenn das Seeschiff zum Abgehen fertig (segelfertig) ist,
f) wenn über das Vermögen des Schuldners der Konkurs eröffnet, oder der Schuldner zur Güterabtretung zugelassen worden ist, wegen der früher entstandenen Forderungen, und

Dodatek *B*.

Norymberskie Nowele, tyczące się uzupełnienia i objaśnienia Powszechnéj Niemieckiéj Ordynacyi Wekslowéj.

1) Do pierwszego zdania artykułu 2. jako drugie zdanie następujący dodatek się przyłącza:

»Wierzycielowi wexlowemu wolno, obok exekucyi przeciw osobie swojego dłużnika zarazem poszukać exekucyę w jego majątek.«

2) W miejsce trzeciego zdania artykułu 2. następujące postanowienie wstępuje:

»Ustawom krajowym pozostaje zastrzeżoném, wykonanie aresztu wexlowego również jeszcze wykluczać:

a) przeciw członkom zebrania stanowego podczas trwania tegoż ostatniego,
b) przeciw oficerom i żołnierzom, audytorom i lekarzom wojskowym i innym urzędnikom wojskowym, dopóki się znajdują w aktywnéj służbie,
c) przeciw cywilnym służebnym krajowym w aktywnéj służbie,
d) przeciw ordynowanym duchownym,
e) przeciw szyprowi, ludziom okrętowym, jako też wszystkim innym na okręcie pomieszczonym osobom, jeżeli okręt morski do (rozwinięcia żagli) wypływu jest gotowy,
f) jeżeli nad majątkiem dłużnika konkurs otworzony, albo jeżeli dłużnik do odstąpienia majątku jest przypuszczony, względem dawniéj powstałych pretensyi, i

g) wenn der Schuldarrest wenigstens ein Jahr hindurch vollstreckt worden ist, wegen der früheren Forderungen desjenigen Gläubigers, welcher den Arrest beantragt hat, sofern derselbe nicht nachweist, daß dem Schuldner Befriedigungsmittel zu Gebote stehen."

3) Im Artikel 4. Nr. 4. wird nach den Worten „die Zahlungszeit kann" eingeschaltet:

„für die gesammte Geldsumme nur eine und dieselbe sein und."

4) Dem Artikel 7. wird folgender Zusatz beigefügt:

„Das in einem Wechsel enthaltene Zinsversprechen gilt als nicht geschrieben."

5) Dem ersten Absatz des Artikels 18. wird als Zusatz beigefügt:

„Eine entgegenstehende Uebereinkunft hat keine wechselrechtliche Wirkung."

6) Am Schluß des Artikels 29. wird hinzugefügt:

„Der Wechselinhaber ist berechtigt, in den Nr. 1. und 2. genannten Fällen auch von dem Acceptanten im Wege des Wechselprozesses Sicherheitsbestellung zu fordern."

7) Dem Artikel 30. wird folgender Zusatz beigefügt:

„Ist die Zahlungszeit auf Anfang oder ist sie auf Ende eines Monats gesetzt worden, so ist darunter der erste oder letzte Tag des Monats zu verstehen."

8) Dem Artikel 99. wird als Zusatz beigefügt:

„Bei nicht domizilirten eigenen Wechseln bedarf es zur Erhaltung des Wechselrechtes gegen den Aussteller weder der Präsentation am Zahlungstage, noch der Erhebung eines Protestes."

---

g) jeżeli areszt dłużny przynajmniéj przez rok został wykonany, względem dawniejszych pretensyi tego wierzyciela, który o areszt wniosek uczynił, skoro on nie udowodni, że dłużnik posiada środki do zaspokojenia.«

3) W artykule 4. No. 4. po słowach »czas do wypłaty« dołącza się:

»dla ogólnéj sumy pieniężnéj tylko jeden i ten sam być może i.«

4) Artykuł 7. dostanie na końcu następujący dodatek:

»We wexlu zawarte przyrzeczenie prowizyi uważa się za nie pisane.«

5) Do pierwszego zdania artykułu 18. jako drugie zdanie następujący dodatek się dołącza:

»Przeciwna umowa żadnego prawnego nie ma skutku wexlowego.«

6) Artykuł 29. otrzyma na końcu następujący dodatek:

»Dzierzyciel wexlu jest uprawniony, w przypadkach, No. 1. i 2. wymienionych, również od akceptanta w drodze procesu wexlowego żądać bezpieczeństwa.«

7) Artykuł 30. otrzyma w końcu następujący dodatek:

»Jeżeli czas płacy ustanowiony jest na początek lub na koniec miesiąca, to w tem się rozumi pierwszy albo ostatni dzień miesiąca.«

8) Artykuł 99. otrzyma na końcu następujący dodatek:

»Przy nie domicylowanych własnych wexlach do utrzymania prawa wexlowego przeciw wystawicielowi nie potrzeba ani prezentacyi w dniu zapłaty, ani zaniesienia protestu.«

Anlage C.

Dodatek C.

Allgemeines Deutsches Handelsgesetzbuch.

Powszechny Niemiecki Kodex Handlowy.

Allgemeine Bestimmungen.

Art. 1.

In Handelssachen kommen, insoweit dieses Gesetzbuch keine Bestimmungen enthält, die Handelsgebräuche und in deren Ermangelung das allgemeine bürgerliche Recht zur Anwendung.

Art. 2.

An den Bestimmungen der Deutschen Wechsel-Ordnung wird durch dieses Gesetzbuch nichts geändert.

Art. 3.

Wo dieses Gesetzbuch von dem Handelsgerichte spricht, tritt in Ermangelung eines besonderen Handelsgerichts das gewöhnliche Gericht an dessen Stelle.

Powszechne postanowienia.

Art. 1.

W sprawach handlowych, o ile niniejszy kodex nie zawiera postanowień, zwyczaje handlowe, a w braku takowych, powszechne prawo obywatelskie do zastósowania przychodzą.

Art. 2.

W postanowieniach Niemieckiéj ordynacyi wexlowéj niniejszym kodexem nic się nie zmienia.

Art. 3.

Gdzie niniejszy kodex mówi o sądzie handlowym, tam w braku osobnego sądu handlowego zwyczajny sąd w jego miejsce wstępuje.

Erstes Buch.

Vom Handelsstande.

Erster Titel.

Von Kaufleuten.

Art. 4.

Als Kaufmann im Sinne dieses Gesetzbuchs ist anzusehen, wer gewerbemäßig Handelsgeschäfte betreibt.

Art. 5.

Die in Betreff der Kaufleute gegebenen Bestimmungen gelten in gleicher Weise in Betreff der

Pierwsza xięga.

O stanie handlowym.

Tytuł pierwszy.

O kupcach.

Art. 4.

Kupcem w sensie niniejszego kodexu uważa się ten, kto interesa handlowe jako proceder prowadzi.

Art. 5.

Wydane co do kupców postanowienia mają ważność w równien sposób względem towa-

Handelsgesellschaften, insbesondere auch der Aktiengesellschaften, bei welchen der Gegenstand des Unternehmens in Handelsgeschäften besteht.

Dieselben gelten auch in Betreff der öffentlichen Banken in den Grenzen ihres Handelsbetriebs, unbeschadet der für sie bestehenden Verordnungen.

Art. 6.

Eine Frau, welche gewerbemäßig Handelsgeschäfte betreibt (Handelsfrau), hat in dem Handelsbetriebe alle Rechte und Pflichten eines Kaufmanns.

Dieselbe kann sich in Betreff ihrer Handelsgeschäfte auf die in den einzelnen Staaten geltenden Rechtswohlthaten der Frauen nicht berufen.

Es macht hierbei keinen Unterschied, ob sie das Handelsgewerbe allein oder in Gemeinschaft mit Anderen, ob sie dasselbe in eigener Person oder durch einen Prokuristen betreibt.

Art. 7.

Eine Ehefrau kann ohne Einwilligung ihres Ehemannes nicht Handelsfrau sein.

Es gilt als Einwilligung des Mannes, wenn die Frau mit Wissen und ohne Einspruch desselben Handel treibt.

Die Ehefrau eines Kaufmanns, welche ihrem Ehemanne nur Beihülfe in dem Handelsgewerbe leistet, ist keine Handelsfrau.

Art. 8.

Eine Ehefrau, welche Handelsfrau ist, kann sich durch Handelsgeschäfte gültig verpflichten, ohne daß es zu den einzelnen Geschäften einer besonderen Einwilligung ihres Ehemannes bedarf.

Sie haftet für die Handelsschulden mit ihrem ganzen Vermögen, ohne Rücksicht auf die Verwaltungsrechte und den Nießbrauch oder die sonstigen, an diesem Vermögen durch die Ehe begründeten Rechte des Ehemannes. Es haftet auch das gemeinschaftliche Vermögen, soweit Gütergemeinschaft besteht; ob zugleich der Ehemann mit seinem persönlichen Vermögen haftet, ist nach den Landesgesetzen zu beurtheilen.

rzystw handlowych, szczególnie też towarzystw akcyinych, u których przedmiotem przedsięwzięcia są sprawunki handlowe.

Takowe mają również ważność co do publicznych banków w granicach ich procederu handlowego, bez nadwerężenia istnących dla nich rozporządzeń.

Art. 6.

Niewiasta, która procederowo handel prowadzi (handlerka), w procederze handlowym ma wszelkie prawa i obowiązki kupca.

Ona co do jéj sprawunków handlowych nie może się odwoływać do prawnych przywilejów kobiet, w pojedynczych Państwach ważność mających.

Nie ma przytem różnicy, czy ona proceder handlowy dla siebie lub spólnie z innymi, czy ona takowy własną osobą lub przez prokurystę prowadzi.

Art. 7.

Żona bez przyzwolenia swego męża nie może być handlerką.

Jako przyzwolenie męża się uważa, skoro żona z wiedzą i bez protestu onego handel prowadzi.

Żona kupca, która swojemu mężowi tylko jest pomocną w procederze handlowym, nie jest handlerką.

Art. 8.

Żonie, która jest handlerką, wolno zobowiązać się prawoważnie czynnościami handlowemi, nie potrzebując do pojedynczych sprawunków osobnego przyzwolenia swojego męża.

Ona odpowiada za długi handlowe swoim całkim majątkiem, bez względu na prawa administracyine i użytkowanie albo inne nad tymże majątkiem przez małżeństwo uzasadnione prawa mężowe. Niemniéj również odpowiada

Art. 9.

Eine Handelsfrau kann in Handelssachen selbstständig vor Gericht auftreten; es macht keinen Unterschied, ob sie unverheirathet oder verheirathet ist.

Art. 10.

Die Bestimmungen, welche dieses Gesetzbuch über die Firmen, die Handelsbücher und die Prokura enthält, finden auf Höker, Trödler, Hausirer und dergleichen Handelsleute von geringem Gewerbebetriebe, ferner auf Wirthe, gewöhnliche Fuhrleute, gewöhnliche Schiffer, und Personen, deren Gewerbe nicht über den Umfang des Handwerksbetriebes hinausgeht, keine Anwendung. Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, im Falle es erforderlich erscheint, diese Klassen genauer festzustellen.

Vereinigungen zum Betriebe eines Handelsgewerbes, auf welches die bezeichneten Bestimmungen keine Anwendung finden, gelten nicht als Handelsgesellschaften.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, zu verordnen, daß die bezeichneten Bestimmungen auch noch für andere Klassen von Kaufleuten ihres Staatsgebiets keine Anwendung finden sollen. Ebenso können sie aber auch verordnen, daß diese Bestimmungen auf einzelne der genannten Klassen, oder daß sie auf alle Kaufleute ihres Staatsgebiets Anwendung finden sollen.

Art. 11.

Durch die Landesgesetze, welche in gewerbepolizeilicher oder gewerbesteuerlicher Beziehung Erfordernisse zur Begründung der Eigenschaft eines Kaufmanns oder besonderer Klassen von Kaufleuten aufstellen, wird die Anwendung der Bestimmungen

Art. 9.

Handlerce wolno samowładnie wystąpić przed sądem w sprawach handlowych, bez różnicy czy ona jest zamężną lub nie.

Art. 10.

Postanowienia, które niniejszy kodex względem firm, xiąg handlowych i prokury zawiera, nie znajdują zastósowania do przekupniarzy, tandeciarzy, kramarzy po domach handlujących i tym podobnych handlerzy nieznacznego procederu, daléj do gościnnych, zwyczajnych furmanów, zwyczajnych szyprów i osób, których proceder nie przechodzi objętości obrotu rzemieślniczego. Ustawom krajowym zastrzega się w razie potrzeby ściślejsze klas tych ustanowienie.

Połączenia do prowadzenia procederu handlowego, do którego oznaczone postanowienia zastósowania nie znajdują, jako towarzystwa handlowe się nie uważają.

Ustawom krajowym zastrzega się rozporządzić, iż wspomnione postanowienia również jeszcze do innych klas kupców swego obwodu krajowego, zastósowania nie mają znajdować. W równéj mierze wolno im jednak też rozporządzić, iż postanowienia te do pojedynczych z wymienionych klas, albo że takowe do wszystkich kupców swojego obszaru krajowego zastósowanie znajdować mają.

Art. 11.

Przez ustawy krajowe, które we względzie procederowo-policyinym lub procederowo-podatkowym rekwizyta do uzasadnienia przymiotu kupieckiego albo osobnych klas kupców ustanawiają, nie wyklucza się zastósowanie po-

dieses Gesetzbuchs nicht ausgeschlossen; ebenso werden jene Gesetze durch dieses Gesetzbuch nicht berührt.

Zweiter Titel.

Von dem Handelsregister.

Art. 12.

Bei jedem Handelsgerichte ist ein Handelsregister zu führen, in welches die in diesem Gesetzbuche angeordneten Eintragungen aufzunehmen sind.

Das Handelsregister ist öffentlich. Die Einsicht desselben ist während der gewöhnlichen Dienststunden einem Jeden gestattet. Auch kann von den Eintragungen gegen Erlegung der Kosten eine Abschrift gefordert werden, die auf Verlangen zu beglaubigen ist.

Art. 13.

Die Eintragungen in das Handelsregister sind von dem Handelsgerichte, sofern nicht in diesem Gesetzbuche in einzelnen Fällen ausdrücklich ein Anderes bestimmt ist, nach ihrem ganzen Inhalte durch eine oder mehrere Anzeigen in öffentlichen Blättern ohne Verzug bekannt zu machen.

Art. 14.

Jedes Handelsgericht hat für seinen Bezirk alljährlich im Monat Dezember die öffentlichen Blätter zu bestimmen, in welchen im Laufe des nächstfolgenden Jahres die im Artikel 13. vorgeschriebenen Bekanntmachungen erfolgen sollen. Der Beschluß ist in einem oder mehreren öffentlichen Blättern bekannt zu machen.

Wenn eines der bestimmten Blätter im Laufe des Jahres zu erscheinen aufhört, so hat das Gericht ein anderes Blatt an dessen Stelle zu bestimmen und öffentlich bekannt zu machen.

stanowień niniejszego kodexu; w równéj mierze owe ustawy niniejszym kodexem się nie naruszają.

Tytuł drugi.

O rejestrze handlowym.

Art. 12.

U każdego sądu handlowego rejestr handlowy się prowadzi, w którym rozporządzone w niniejszym kodexie zapisania pomieszczone być mają.

Rejestr handlowy jest publiczny. Przegląd takowego podczas zwyczajnych godzin służbowych każdemu jest dozwolonym. Wolno również żądać za zapłaceniem kosztów kopii zapisań, która na wniosek ma być uwierzytelnioną.

Art. 13.

Zapisania w rejestrze handlowym od sądu handlowego, skoro w niniejszym kodexie dla pojedynczych przypadków co innego wyraźnie nie jest ustanowioném, podług swojéj całkowitéj treści jedném lub kilkoma doniesieniami w publicznych pismach niezwłocznie ogłoszone być powinny.

Art. 14.

Każdy sąd handlowy dla swojego obwodu winien corocznie w miesiącu Grudniu te pisma publiczne oznaczyć, w których przez bieg następującego roku przepisane w artykule 13. obwieszczenia wychodzić mają. Uchwała w jednem lub kilku publicznych pismach ogłoszoną być musi.

Jeżeli jedno z oznaczonych pism w biegu roku wychodzić ustaje, natenczas sąd inne pismo w jego miejsce ma oznaczyć i publicznie ogłosić.

Inwiefern die Gerichte bei der Wahl der zu bestimmenden Blätter an Weisungen höherer Behörden gebunden sind, ist nach den Landesgesetzen zu beurtheilen.

Dritter Titel.

Von Handelsfirmen.

Art. 15.

Die Firma eines Kaufmanns ist der Name, unter welchem er im Handel seine Geschäfte betreibt und die Unterschrift abgiebt.

Art. 16.

Ein Kaufmann, welcher sein Geschäft ohne Gesellschafter oder nur mit einem stillen Gesellschafter betreibt, darf nur seinen Familiennamen (bürgerlichen Namen) mit oder ohne Vornamen als Firma führen.

Er darf der Firma keinen Zusatz beifügen, welcher ein Gesellschaftsverhältniß andeutet. Dagegen sind andere Zusätze gestattet, welche zur näheren Bezeichnung der Person oder des Geschäftes dienen.

Art. 17.

Die Firma einer offenen Handelsgesellschaft muß, wenn in dieselbe nicht die Namen sämmtlicher Gesellschafter aufgenommen sind, den Namen wenigstens eines der Gesellschafter mit einem das Vorhandensein einer Gesellschaft andeutenden Zusatze enthalten.

Die Firma einer Kommanditgesellschaft muß den Namen wenigstens eines persönlich haftenden Gesellschafters mit einem das Vorhandensein einer Gesellschaft andeutenden Zusatze enthalten.

Die Namen anderer Personen, als der persönlich haftenden Gesellschafter, dürfen in die Firma einer Handelsgesellschaft nicht aufgenommen werden; auch darf sich keine offene Handelsgesellschaft oder Kommanditgesellschaft als Aktiengesellschaft bezeich-

Jak dalece sądy przy wyborze oznaczyć się mających pism do instrukcyi wyższych władz są wiązane, rozsądzi się podług ustaw krajowych.

Tytuł trzeci.

O firmach handlowych.

Art. 15.

Firmą kupca jest nazwisko, pod którém on w handlu swój proceder prowadzi i którém się podpisuje.

Art. 16.

Kupiec, który proceder swój bez towarzysza albo tylko z cichym towarzyszem prowadzi, tylko swoje nazwisko familijne (obywatelskie nazwisko) z imieniem lub bez takowego jako firmę prowadzić może.

Nie wolno mu dołączyć do firmy dodatku, który na stosunek towarzyski wskazuje. Natomiast inne dodatki są dozwolone, które do bliższego oznaczenia osoby lub procederu służą.

Art. 17.

Firma otwartego towarzystwa handlowego, jeżeli w takowéj nazwiska wszystkich towarzyszów nie są umieszczone, nazwisko przynajmniéj jednego z towarzyszów z dodatkiem na istnienie towarzystwa wskazującym zawierać musi.

Firma komandytowego towarzystwa nazwisko przynajmniéj jednego osobiście odpowiadającego towarzysza z dodatkiem na istnienie towarzystwa wskazującym zawierać musi.

Nazwiska innych osób, jak osobiście odpowiadających towarzyszów, we firmie towarzystwa handlowego przyjęte być nie mają; nie wolno również żadnemu otwartemu towarzystwu handlowemu albo towarzystwu koman-

nen, selbst wenn das Kapital der Kommanditisten in Aktien zerlegt ist.

Art. 18.

Die Firma einer Aktiengesellschaft muß in der Regel von dem Gegenstande ihrer Unternehmung entlehnt sein.

Der Name von Gesellschaftern oder anderen Personen darf in die Firma nicht aufgenommen werden.

Art. 19.

Jeder Kaufmann ist verpflichtet, seine Firma bei dem Handelsgerichte, in dessen Bezirk seine Handelsniederlassung sich befindet, Behufs der Eintragung in das Handelsregister anzumelden; er hat dieselbe nebst seiner persönlichen Unterschrift vor dem Handelsgerichte zu zeichnen oder die Zeichnung derselben in beglaubigter Form einzureichen.

Art. 20.

Jede neue Firma muß sich von allen an demselben Orte oder in derselben Gemeinde bereits bestehenden und in das Handelsregister eingetragenen Firmen deutlich unterscheiden.

Hat ein Kaufmann mit einem in das Handelsregister bereits eingetragenen Kaufmann gleiche Vor- und Familiennamen, und will auch er sich derselben als seiner Firma bedienen, so muß er dieser einen Zusatz beifügen, durch welchen sich dieselbe von der bereits eingetragenen Firma deutlich unterscheidet.

Art. 21.

Die Firma muß auch für die an einem anderen Orte oder in einer anderen Gemeinde errichtete Zweigniederlassung bei dem für die letztere zuständigen Handelsgerichte angemeldet werden.

Besteht an dem Orte oder in der Gemeinde, wo die Zweigniederlassung errichtet wird, bereits eine gleiche Firma, so muß der Firma ein Zusatz beigefügt werden, durch welchen sie sich von jener bereits vorhandenen Firma deutlich unterscheidet.

dytowemu oznaczyć się jako towarzystwo akcyine, chociażby kapitał komandytystów na akcye był rozłożony.

Art. 18.

Firma towarzystwa akcyinego zazwyczaj od przedmiotu swojego przedsięwzięcia wziętą być musi.

Nazwisko towarzyszów albo innych osób we firmie przyjęte być nie ma.

Art. 19.

Każdy kupiec jest obowiązany, swoją firmę u sądu handlowego, w którego obwodzie jego siedziba handlowa się znajduje, celem zapisania w rejestrze handlowym zameldować; winien takową wraz ze swoim osobistym podpisem przed sądem handlowym sygnować albo sygnaturę takowych w uwierzytelnionéj formie nadesłać.

Art. 20.

Każda nowa firma wyraźnie rozróżnić się musi od wszelkich na tém samém miejscu albo w téj saméj gminie już istnących i w rejestrze handlowym zapisanych firm.

Jeżeli kupiec równe ma imiona i nazwiska jak inny, w rejestrze handlowym już zapisany kupiec, i jeżeli on takowe również jako swą firmę chce prowadzić, natenczas winien jéj dołączyć dodatek, przez który takowa od zapisanéj już firmy widocznie się różni.

Art. 21.

Firma również dla otworzonéj na inném miejscu lub w innéj gminie siedziby gałęziowéj u kompetentnego dla ostatniéj sądu handlowego zameldowaną być musi.

Jeżeli na miejscu albo w gminie, gdzie siedziba gałęziowa się utworzy, równa firma już exystuje, natenczas firmie dodatek przyłączony być musi, przez który od owéj już istnącéj firmy jawnie się rozróżnia.

Die Eintragung bei dem Handelsgerichte der Zweigniederlassung findet nicht statt, bevor nachgewiesen ist, daß die Eintragung bei dem Handelsgerichte der Hauptniederlassung geschehen ist.

Art. 22.

Wer ein bestehendes Handelsgeschäft durch Vertrag oder Erbgang erwirbt, kann dasselbe unter der bisherigen Firma mit oder ohne einen das Nachfolgeverhältniß andeutenden Zusatz fortführen, wenn der bisherige Geschäftsinhaber oder dessen Erben oder die etwaigen Miterben in die Fortführung der Firma ausdrücklich willigen.

Art. 23.

Die Veräußerung einer Firma als solcher, abgesondert von dem Handelsgeschäft, für welches sie bisher geführt wurde, ist nicht zulässig.

Art. 24.

Wenn in ein bestehendes Handelsgeschäft Jemand als Gesellschafter eintritt, oder wenn ein Gesellschafter zu einer Handelsgesellschaft neu hinzutritt oder aus einer solchen austritt, so kann, ungeachtet dieser Veränderung, die ursprüngliche Firma fortgeführt werden.

Jedoch ist beim Austreten eines Gesellschafters dessen ausdrückliche Einwilligung in die Fortführung der Firma erforderlich, wenn sein Name in der Firma enthalten ist.

Art. 25.

Wenn die Firma geändert wird oder erlischt, oder wenn die Inhaber der Firma sich ändern, so ist dies nach den Bestimmungen des Artikels 19. bei dem Handelsgerichte anzumelden.

Ist die Aenderung oder das Erlöschen nicht in das Handelsregister eingetragen und öffentlich bekannt gemacht, so kann derjenige, bei welchem jene Thatsachen eingetreten sind, dieselben einem Dritten

Zapisanie u sądu handlowego siedziby gałęziowéj nie ma miejsca, dopóki nie zostało udowodnioném, iż zapisanie u sądu handlowego głównéj siedziby już nastąpiło.

Art. 22.

Kto istnący proceder handlowy umową lub sukcesyą nabywa, może takowy pod dotychczasową firmą z dodatkiem wskazującym na stosunek następstwa lub bez takowego daléj prowadzić, skoro dotychczasowy dzierzyciel procederu albo jego sukcesorowie albo jacykolwiek spółsukcesorowie na dalsze prowadzenie firmy wyraźnie zezwalają.

Art. 23.

Sprzedaż firmy jako takiéj, odłącznie od procederu handlowego, dla którego aż dotąd prowadzoną była, nie jest dozwoloną.

Art. 24.

Jeżeli kto w istnący proceder handlowy jako towarzysz wstępuje, albo jeżeli towarzysz do towarzystwa handlowego nowo przystępuje albo z takowego występuje, natenczas mimo téj zmiany, pierwotna firma daléj prowadzoną być może.

Przy wystąpieniu towarzysza jednak jego wyraźne przyzwolenie do dalszego prowadzenia firmy jest potrzebném, skoro jego nazwisko we firmie jest zawarte.

Art. 25.

Jeżeli firma się zmieni lub ustaje, albo jeżeli zmiana dzierzycieli firmy nastąpi, natenczas to wedle postanowień artykułu 19. przy sądzie handlowym zameldowaném być musi.

Jeżeli zmiana albo ustanie w rejestrze handlowym nie jest zapisaném i publicznie ogłoszoném, wtedy ten, u którego owe fakta nastąpiły, takowe trzeciéj osobie tylko tak dalece

nur insofern entgegensetzen, als er beweist, daß sie dem letzteren bekannt waren.

Ist die Eintragung und Bekanntmachung geschehen, so muß ein Dritter die Aenderung oder das Erlöschen gegen sich gelten lassen, sofern nicht die Umstände die Annahme begründen, daß er diese Thatsachen weder gekannt habe, noch habe kennen müssen.

Art. 26.

Das Handelsgericht hat die Betheiligten zur Befolgung der Vorschriften der Artikel 19. 21. und 25. von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

In gleicher Weise hat es gegen diejenigen einzuschreiten, welche sich einer nach den Vorschriften dieses Titels ihnen nicht zustehenden Firma bedienen.

Art. 27.

Wer durch den unbefugten Gebrauch einer Firma in seinen Rechten verletzt ist, kann den Unberechtigten auf Unterlassung der weiteren Führung der Firma und auf Schadensersatz belangen.

Ueber das Vorhandensein und die Höhe des Schadens entscheidet das Handelsgericht nach seinem freien Ermessen.

Das Handelsgericht kann die Veröffentlichung des Erkenntnisses auf Kosten des Verurtheilten verordnen.

Vierter Titel.

Von den Handelsbüchern.

Art. 28.

Jeder Kaufmann ist verpflichtet, Bücher zu führen, aus welchen seine Handelsgeschäfte und die Lage seines Vermögens vollständig zu ersehen sind.

Er ist verpflichtet, die empfangenen Handelsbriefe aufzubewahren und eine Abschrift (Kopie oder Abdruck) der abgesandten Handelsbriefe zurückzubehalten und nach der Zeitfolge in ein Kopirbuch einzutragen.

przeciwstawić może, o ile udowodni, że temu ostatniemu były wiadome.

Jeżeli zapisanie i obwieszczenie nastąpiło, natenczas trzecia osoba zmianę lub ustanie przeciw sobie przyjąć musi, skoro okoliczności przypuszczenia nie uzasadniają, iż faktów tych ani nie znała, ani ich znać nie musiała.

Art. 26.

Sąd handlowy interesentów do zachowania przepisów artykułów 19. 21. i 25. z urzędu karami porządkowemi przytrzymać winien.

W rówien sposób winien postąpić przeciw tym, którzy prowadzą firmę, wedle przepisów niniejszego tytułu do nich nie należącą.

Art. 27.

Kto przez niesłuszne prowadzenie firmy w swoich prawach jest skrzywdzonym, może nieuprawnionego o wstrzymanie się dalszego prowadzenia firmy i o wynagrodzenie szkody zaskarzyć.

Względem istnienia i wysokości szkody stanowi sąd handlowy według swojego wolnego zdania.

Sądowi handlowemu wolno rozporządzić publikowanie wyroku na koszta skazanego.

Tytuł czwarty.

O xięgach handlowych.

Art. 28.

Każdy kupiec jest obowiązany, prowadzić xiążki, z których można zupełnie rozpoznać jego proceder handlowy i położenie jego majątku.

On jest obowiązany, otrzymane listy handlowe aserwować i odpis (kopię lub wydruk) odesłanych listów handlowych u siebie zatrzymać i podług kolei czasu w xiążce kopialnéj zapisać.

Art. 29.

Jeder Kaufmann hat bei dem Beginne seines Gewerbes seine Grundstücke, seine Forderungen und Schulden, den Betrag seines baaren Geldes und seine anderen Vermögensstücke genau zu verzeichnen, dabei den Werth der Vermögensstücke anzugeben und einen das Verhältniß des Vermögens und der Schulden darstellenden Abschluß zu machen; er hat demnächst in jedem Jahre ein solches Inventar und eine solche Bilanz seines Vermögens anzufertigen.

Hat der Kaufmann ein Waarenlager, dessen Inventur nach der Beschaffenheit des Geschäfts nicht füglich in jedem Jahre geschehen kann, so genügt es, wenn das Inventar des Waarenlagers alle zwei Jahre aufgenommen wird.

Für Handelsgesellschaften kommen dieselben Bestimmungen in Bezug auf das Gesellschaftsvermögen zur Anwendung.

Art. 30.

Das Inventar und die Bilanz sind von dem Kaufmann zu unterzeichnen. Sind mehrere persönlich haftende Gesellschafter vorhanden, so haben sie alle zu unterzeichnen.

Das Inventar und die Bilanz können in ein dazu bestimmtes Buch eingeschrieben oder jedesmal besonders aufgestellt werden. Im letzteren Falle sind dieselben zu sammeln und in zusammenhängender Reihenfolge geordnet aufzubewahren.

Art. 31.

Bei der Aufnahme des Inventars und der Bilanz sind sämmtliche Vermögensstücke und Forderungen nach dem Werthe anzusetzen, welcher ihnen zur Zeit der Aufnahme beizulegen ist.

Zweifelhafte Forderungen sind nach ihrem wahrscheinlichen Werthe anzusetzen, uneinbringliche Forderungen aber abzuschreiben.

Art. 29.

Każdy kupiec winien przy rozpoczęciu swojego procederu swoje grunta, swoje pretensye i długi, ilość swoich gotowych pieniędzy i inne swoje objekta majątku ściśle spisać, przytem wartość objektów majątkowych podać i wykazujące stosunek majątku i długów zamknięcie sporządzić; winien potém w każdym roku wygotować taki inwentarz i taką bilancyę swojego majątku.

Jeżeli kupiec ma skład towarów, którego inwentaryzacya wedle rodzaju procederu nie może bez trudności w każdym roku nastąpić, natenczas wystarcza, jeżeli inwentarz składu towarów co dwa lata spisany zostaje.

Dla towarzystw handlowych te same postanowienia co do majątku towarzystwa zastósowanie znajdują.

Art. 30.

Inwentarz i bilancya przez kupca podpisane być mają. Jeżeli jest kilka osobiście odpowiadających towarzyszów, natenczas wszyscy podpisywać winni.

Inwentarz i bilancya mogą w przeznaczonéj na to xiążce być zapisane albo każdą razą osobnie być postawione. W ostatnim przypadku takowe zebrać i w nieprzerwanéj kolei aserwować należy.

Art. 31.

Przy spisaniu inwentarza i bilancyi wszelkie przedmioty majątkowe i pretensye podług wartości umieszczone być mają, którą im w czasie spisania przyznać należy.

Wątpliwe pretensye mają być umieszczone podług ich prawdopodobnéj wartości, pretensye nie mogące być ściągniętemi zaś odstawione.

Art. 32.

Bei der Führung der Handelsbücher und bei den übrigen erforderlichen Aufzeichnungen muß sich der Kaufmann einer lebenden Sprache und der Schriftzeichen einer solchen bedienen.

Die Bücher müssen gebunden und jedes von ihnen muß Blatt für Blatt mit fortlaufenden Zahlen versehen sein.

An Stellen, welche der Regel nach zu beschreiben sind, dürfen keine leeren Zwischenräume gelassen werden. Der ursprüngliche Inhalt einer Eintragung darf nicht durch Durchstreichen oder auf andere Weise unleserlich gemacht, es darf nichts radirt, noch dürfen solche Veränderungen vorgenommen werden, bei deren Beschaffenheit es ungewiß ist, ob sie bei der ursprünglichen Eintragung oder erst später gemacht worden sind.

Art. 33.

Die Kaufleute sind verpflichtet, ihre Handelsbücher während zehn Jahre, von dem Tage der in dieselben geschehenen letzten Eintragung an gerechnet, aufzubewahren.

Dasselbe gilt in Ansehung der empfangenen Handelsbriefe, sowie in Ansehung der Inventare und Bilanzen.

Art. 34.

Ordnungsmäßig geführte Handelsbücher liefern bei Streitigkeiten über Handelssachen unter Kaufleuten in der Regel einen unvollständigen Beweis, welcher durch den Eid oder durch andere Beweismittel ergänzt werden kann.

Jedoch hat der Richter nach seinem durch die Erwägung aller Umstände geleiteten Ermessen zu entscheiden, ob dem Inhalte der Bücher ein größeres oder geringeres Maaß der Beweiskraft beizulegen, ob in dem Falle, wo die Handelsbücher der streitenden Theile nicht übereinstimmen, von diesem Beweismittel ganz abzusehen, oder ob den Büchern des einen Theils eine überwiegende Glaubwürdigkeit beizumessen sei.

Art. 32.

Przy prowadzeniu xiąg handlowych i przy innych potrzebnych spisach winien kupiec używać żywego języka i znaków piśmiennych takowego.

Xiążki muszą być oprawne i każda z nich na każdéj karcie bieżącemi numerami opatrzoną.

Na miejscach, które w regule zapisane być muszą, nie mają się zostać próżne dystancye. Pierwotna treść zapisania przez przekreślenie lub innym sposobem nie ma się robić nieczytelną; nie wolno nic wyskrobać, ani takie zmiany przedsięwziąść, z których usposobienia byłoby niepewném, czy takowe przy pierwotném zapisaniu albo dopiero późniéj zrobione zostały.

Art. 33.

Kupcy są obowiązani, swoje xiążki handlowe podczas dziesięciu lat, od dnia uskutecznionego w takowych ostatniego zapisania rachując, aserwować.

Toż samo ma ważność co do odebranych listów handlowych, jako też co do inwentarzy i bilancyi.

Art. 34.

Porządkowo prowadzone xiążki handlowe przy sporach względem spraw handlowych pomiędzy kupcami zazwyczaj niezupełny dają dowód, który przysięgą albo przez inne dowody uzupełniony być może.

Sędzia jednak podług swojego, z rozważaniu wszelkich okoliczności wynikającego zdania stanowić winien, czy treści xiąg większą lub mniejszą miarę mocy dowodu przyznać należy, czy w przypadku, gdzie xiążki handlowe spornych stron nie są zgodne, od tego środka dowodu całkowicie ma być ustąpioném, albo czy xiążkom jednéj strony większa wiarogodność ma być przyznaną.

Ob und inwiefern die Handelsbücher gegen Nichtkaufleute Beweiskraft haben, ist nach den Landesgesetzen zu beurtheilen.

Art. 35.

Handelsbücher, bei deren Führung Unregelmäßigkeiten vorgefallen sind, können als Beweismittel nur insoweit berücksichtigt werden, als dieses nach der Art und Bedeutung der Unregelmäßigkeiten, sowie nach der Lage der Sache geeignet erscheint.

Art. 36.

Die Eintragungen in die Handelsbücher können, unbeschadet ihrer Beweiskraft, durch Handlungsgehülfen bewirkt werden.

Art. 37.

Im Laufe eines Rechtsstreits kann der Richter auf den Antrag einer Partei die Vorlegung der Handelsbücher der Gegenpartei verordnen. Geschieht die Vorlegung nicht, so wird zum Nachtheil des Weigernden der behauptete Inhalt der Bücher für erwiesen angenommen.

Art. 38.

Wenn in einem Rechtsstreite Handelsbücher vorgelegt werden, so ist von dem Inhalte derselben, soweit er den Streitpunkt betrifft, unter Zuziehung der Parteien Einsicht zu nehmen und im geeigneten Falle ein Auszug zu fertigen. Der übrige Inhalt der Bücher ist dem Richter insoweit offen zu legen, als dies zur Prüfung ihrer ordnungsmäßigen Führung nothwendig ist.

Art. 39.

Befinden sich die Handelsbücher, welche vorzulegen sind, an einem Orte, welcher nicht zum Bezirke des Prozeßrichters gehört, so muß der letztere das Gericht des Ortes, wo sich die Handelsbücher befinden, ersuchen, die Vorlegung der Bücher vor sich bewirken zu lassen, dabei nach den Bestim-

Czy i jak dalece xiążki handlowe przeciw niekupcom moc dowodu mają, rozsądzi się według ustaw krajowych.

Art. 35.

Xiążki handlowe, przy których prowadzeniu nieregularności zachodziły, jako środek dowodu tylko tak dalece uwzględnione być mogą, o ile to podług rodzaju i ważności nieregularności, jako też wedle położenia sprawy stósownem się zdaje.

Art. 36.

Zapisania w xięgach handlowych, bez nadwerężenia ich mocy dowodu, przez pomocników handlowych uskutecznione być mogą.

Art. 37.

W biegu prawnego sporu sędzia na wniosek jednéj strony przedłożenie xiąg handlowych przeciwnéj strony rozporządzić może. Jeżeli przedłożenie nie nastąpi, wtedy na szkodę odmówiącego twierdzona treść xiąg za udowodnioną się przyimuje.

Art. 38.

Jeżeli w prawnym sporze xiążki handlowe przedłożone zostaną, natenczas o treści takowych, o ile się dotyczy punktu spornego, pod przywezwaniem stron przegląd wziąść i we właściwym przypadku wyciąg sporządzić należy. Reszta treści xiąg sędziemu tak dalece otwarcie przedłożoną być ma, o ile to do zbadania porządnego ich prowadzenia jest potrzebném.

Art. 39.

Jeżeli xiążki handlowe, które mają być przedłożone, na miejscu się znajdują, które nie należy do obwodu sędziego procesu, natenczas ostatni, sąd miejsca, gdzie xiążki handlowe się znajdują, rekwirować musi, aby przedłożenie sobie xiąg kazał uskutecznić, przytem

mungen des vorhergehenden Artikels zu verfahren und einen beglaubigten Auszug mit dem über die Verhandlungen aufgenommenen Protokolle zu übersenden.

Art. 40.

Die Mittheilung der Handelsbücher zur vollständigen Kenntnißnahme von ihrem ganzen Inhalte kann in Erbschafts- oder Gütergemeinschafts-Angelegenheiten, sowie in Gesellschaftstheilungssachen und im Konkurse, soweit es die Bücher des Gemeinschuldners betrifft, gerichtlich verordnet werden.

Fünfter Titel.

Von den Prokuristen und Handlungsbevollmächtigten.

Art. 41.

Wer von dem Eigenthümer einer Handelsniederlassung (Prinzipal) beauftragt ist, in dessen Namen und für dessen Rechnung das Handelsgeschäft zu betreiben und per procura die Firma zu zeichnen, ist Prokurist.

Die Bestellung des Prokuristen kann durch Ertheilung einer ausdrücklich als Prokura bezeichneten Vollmacht, oder durch ausdrückliche Bezeichnung des Bevollmächtigten als Prokuristen, oder durch die Ermächtigung, per procura die Firma des Prinzipals zu zeichnen, geschehen.

Die Prokura kann mehreren Personen gemeinschaftlich ertheilt werden (Kollektivprokura).

Art. 42.

Die Prokura ermächtigt zu allen Arten von gerichtlichen und außergerichtlichen Geschäften und Rechtshandlungen, welche der Betrieb eines Handelsgewerbes mit sich bringt; sie ersetzt jede nach den Landesgesetzen erforderliche Spezialvollmacht; sie berechtigt zur Anstellung und Entlassung von Handlungsgehülfen und Bevollmächtigten.

według postanowień poprzedniego artykułu postępował i uwierzytelniony wyciąg wraz ze spisanym względem czynności protokułem nadesłał.

Art. 40.

Komunikowanie xiąg handlowych do zupełnego zabrania wiadomości o ich całkowitéj treści może w sprawach sukcesyjnych lub spólności majątku, jako też w sprawach podziału towarzyskiego i w konkursie, o ile się dotyczy xiąg dłużnika spólnego, sądownie być rozporządzoném.

Tytuł piąty.

O prokurystach i pełnomocnikach handlowych.

Art. 41.

Kto od właściciela siedziby handlowéj (pryncypała) ma zlecenie, aby w jego imieniu i na jego rachunek proceder handlowy prowadził i per procura firmę podpisywał, jest prokurystą.

Mianowanie prokurysty może nastąpić przez udzielenie oznaczonéj wyraźnie jako prokura plenipotencyi, albo przez wyraźne oznaczenie pełnomocnika jako prokurystę, albo przez upełnomocnienie do podpisania per procura firmy pryncypała.

Prokura kilku osobom spólnie udzieloną być może (kolektywna prokura).

Art. 42.

Prokura upełnomacnia do wszelkich spraw i prawnych czynności sądowych i zasądowych, które proceder handlowy za sobą prowadzi; takowa zastępuje każdą podług ustaw krajowych potrzebną plenipotencyę specyalną; uprawnia do umieszczenia i oddalenia pomocników handlowych i pełnomocników.

Zur Veräußerung und Belastung von Grundstücken ist der Prokurist nur ermächtigt, wenn ihm diese Befugniß besonders ertheilt ist.

Art. 43.

Eine Beschränkung des Umfanges der Prokura (Art. 42.) hat dritten Personen gegenüber keine rechtliche Wirkung.

Dies gilt insbesondere von der Beschränkung, daß die Prokura nur für gewisse Geschäfte oder gewisse Arten von Geschäften gelte, oder daß sie nur unter gewissen Umständen oder für eine gewisse Zeit oder an einzelnen Orten ausgeübt werden solle.

Art. 44.

Der Prokurist hat in der Weise zu zeichnen, daß er der Firma einen die Prokura andeutenden Zusatz und seinen Namen beifügt.

Bei einer Kollektivprokura hat jeder Prokurist der mit diesem Zusatze versehenen Firmazeichnung seinen Namen beizufügen.

Art. 45.

Die Ertheilung der Prokura ist vom Prinzipal persönlich oder in beglaubigter Form beim Handelsgerichte zur Eintragung in das Handelsregister anzumelden.

Der Prokurist hat die Firma nebst seiner Namensunterschrift persönlich vor dem Handelsgerichte zu zeichnen (Artikel 44.) oder die Zeichnung in beglaubigter Form einzureichen.

Das Erlöschen der Prokura ist von dem Prinzipal in gleicher Weise zur Eintragung in das Handelsregister anzumelden.

Die Betheiligten sind zur Befolgung dieser Vorschriften von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Art. 46.

Wenn das Erlöschen der Prokura nicht in das Handelsregister eingetragen und öffentlich bekannt gemacht ist, so kann der Prinzipal dasselbe einem

Do sprzedaży i obciążenia gruntów prokurysta tylko natenczas jest mocen, jeżeli mu upoważnienie to osobno jest udzieloném.

Art. 43.

Ograniczenie objętości prokury (artykuł 42.) naprzeciwko trzecim osobom żadnego nie ma prawnego skutku.

To ma ważność szczególnie o tém ograniczeniu, iż prokura tylko dla pewnych sprawunków lub dla pewnych rodzajów sprawunków ma ważność, albo że takowa tylko pod pewnemi okolicznościami albo na pewny czas albo na pojedynczych miejscach ma być wykonaną.

Art. 44.

Prokurysta w ten sposób podpisuje, iż do firmy dodatek na prokurę wskazujący i swoje nazwisko dołącza.

Przy prokurze kolektywnéj każdy prokurysta podpisowi firmy z tym dodatkiem opatrzonéj swoje nazwisko dołączyć winien.

Art. 45.

Udzielanie prokury przez pryncypała osobiście albo w uwierzytelnionéj formie przy sądzie handlowym do zapisania w rejestrze handlowym zameldowaném być musi.

Prokurysta firmę wraz z podpisem swojego nazwiska osobiście przed sądem handlowym sygnuje (artykuł 44.) albo sygnaturę w uwierzytelnionéj formie nadeśle.

Ustanie prokury od pryncypała w rówien sposób do zapisania w rejestrze handlowym zameldowaném być musi.

Interesenci do zachowania tych przepisów z urzędu karami porządkowemi przytrzymani być mają.

Art. 46.

Jeżeli ustanie prokury nie jest zapisaném w rejestrze handlowym i publicznie nie jest ogłoszoném, wtedy pryncypał takowe trzeciéj

Dritten nur dann entgegensetzen, wenn er beweist, daß es letzterem beim Abschlusse des Geschäfts bekannt war.

Ist die Eintragung und Bekanntmachung geschehen, so muß ein Dritter das Erlöschen der Prokura gegen sich gelten lassen, sofern nicht durch die Umstände die Annahme begründet wird, daß er das Erlöschen beim Abschlusse des Geschäfts weder gekannt habe, noch habe kennen müssen.

Art. 47.

Wenn ein Prinzipal Jemanden ohne Ertheilung der Prokura, sei es zum Betriebe seines ganzen Handelsgewerbes oder zu einer bestimmten Art von Geschäften oder zu einzelnen Geschäften, in seinem Handelsgewerbe bestellt (Handlungsbevollmächtigter), so erstreckt sich die Vollmacht auf alle Geschäfte und Rechtshandlungen, welche der Betrieb eines derartigen Handelsgewerbes oder die Ausführung derartiger Geschäfte gewöhnlich mit sich bringt.

Jedoch ist der Handlungsbevollmächtigte zum Eingehen von Wechselverbindlichkeiten, zur Aufnahme von Darlehen und zur Prozeßführung nur ermächtigt, wenn ihm eine solche Befugniß besonders ertheilt ist.

Im Uebrigen bedarf er zu den Geschäften, auf welche sich seine Vollmacht erstreckt, der in den Landesgesetzen vorgeschriebenen Spezialvollmacht nicht.

Art. 48.

Der Handlungsbevollmächtigte hat sich bei der Zeichnung jedes eine Prokura andeutenden Zusatzes zu enthalten; er hat mit einem das Vollmachtsverhältniß ausdrückenden Zusatze zu zeichnen.

Art. 49.

Die Bestimmungen der beiden vorhergehenden Artikel finden auch Anwendung auf Handlungsbevollmächtigte, welche ihr Prinzipal als Handlungsreisende zu Geschäften an auswärtigen Orten

osobie tylko natenczas przeciwstawić może, jeżeli udowodni, iż to ostatniemu przy zawarciu sprawy było wiadomo.

Jeżeli zapisanie i obwieszczenie nastąpiło, natenczas trzeci ustanie prokury naprzeciw sobie przyjąć musi, o ile przez okoliczności przypuszczenie uzasadnioném nie zostanie, iż on o ustaniu przy zawarciu sprawy ani nie miał wiadomości, ani takowéj mieć nie musiał.

Art. 47.

Jeżeli pryncypał kogo bez udzielenia prokury, bądź do prowadzenia swojego całkowitego procederu handlowego, lub do pewnego rodzaju interesów albo do pojedynczych sprawunków, w swoim procederze handlowym mianuje (pełnomocnik handlowy), natenczas plenipotencya odnosi się do wszelkich sprawunków i czynności prawnych, które proceder takiego handlu albo wykonanie takowych sprawunków zwyczajnie za sobą prowadzi.

Pełnomocnik handlowy jednak do zawarcia obowiązków wexlowych, do zaciągnienia pożyczek i do prowadzenia procesów tylko natenczas jest mocen, jeżeli upoważnienie takie osobno mu jest udzieloném.

Zresztą on do czynności, do których jego plenipotencya się odnosi, przepisanéj w ustawach krajowych plenipotencyi specyalnéj nie potrzebuje.

Art. 48.

Pełnomocnik handlowy winien się wstrzymać przy podpisaniu każdego oznaczającego prokurę dodatku; on winien podpisywać z dodatkiem wyrażającym stosunek pełnomocnictwa.

Art. 49.

Postanowienia obu poprzednich artykułów znajdują również zastósowanie do pełnomocników handlowych, których pryncypał jako podróżujących handlowych do sprawunków

verwendet. Dieselben gelten insbesondere für ermächtigt, den Kaufpreis aus den von ihnen abgeschlossenen Verkäufen einzuziehen oder dafür Zahlungsfristen zu bewilligen.

Art. 50.

Wer in einem Laden oder in einem offenen Magazin oder Waarenlager angestellt ist, gilt für ermächtigt, daselbst Verkäufe und Empfangnahmen vorzunehmen, welche in einem derartigen Laden, Magazin oder Waarenlager gewöhnlich geschehen.

Art. 51.

Wer die Waare und eine unquittirte Rechnung überbringt, gilt deshalb noch nicht für ermächtigt, die Zahlung zu empfangen.

Art. 52.

Durch das Rechtsgeschäft, welches ein Prokurist oder ein Handlungsbevollmächtigter gemäß der Prokura oder der Vollmacht im Namen des Prinzipals schließt, wird der letztere dem Dritten gegenüber berechtigt und verpflichtet.

Es ist gleichgültig, ob das Geschäft ausdrücklich im Namen des Prinzipals geschlossen worden ist, oder ob die Umstände ergeben, daß es nach dem Willen der Kontrahenten für den Prinzipal geschlossen werden sollte.

Zwischen dem Prokuristen oder Bevollmächtigten und dem Dritten erzeugt das Geschäft weder Rechte noch Verbindlichkeiten.

Art. 53.

Der Prokurist oder der Handlungsbevollmächtigte kann ohne Einwilligung des Prinzipals seine Prokura oder Handlungsvollmacht auf einen Anderen nicht übertragen.

w miejscach zewnętrznych używa. Ciż szczególnie uważają się upełnomocnionymi, cenę kupna ze zawartych przez nich sprzedaży ściągnąć, albo za to termina zapłaty dozwolić.

Art. 50.

Kto w sklepie kupieckim albo w otwartym magazynie lub składzie towarów jest pomieszczony, uważa się upełnomocnionym do sprzedawania i odbierania tamże w ten sposób, jak się to w sklepie, magazynie lub składzie towarów zazwyczaj dzieje.

Art. 51.

Kto towar i niepokwitowany rachunek przyniesie, przez to się jeszcze nie uważa za upełnomocnionego do odebrania zapłaty.

Art. 52.

Przez czynność prawną, którą prokurysta lub upełnomocniony handlu na mocy prokury lub plenipotencyi w imieniu pryncypała zawrze, tenże ostatni naprzeciw trzeciemu staje się uprawnionym i obowiązanym.

Jest zarówno, czy interes wyraźnie w imieniu pryncypała jest zawarty, lub czyli okoliczności okażą, że takowy podług woli kontrahentów dla pryncypała miał być zawarty.

Między prokurystą albo pełnomocnikiem a trzecią osobą ze sprawunku ani prawa, ani obowiązki nie wynikają.

Art. 53.

Prokurysta albo pełnomocnik handlowy bez pozwolenia pryncypała swoją prokurę lub plenipotencyę handlową na inną osobę przenosić nie może.

Art. 54.

Die Prokura oder Handlungsvollmacht ist zu jeder Zeit widerruflich, unbeschadet der Rechte aus dem bestehenden Dienstverhältnisse.

Der Tod des Prinzipals hat das Erlöschen der Prokura oder Handlungsvollmacht nicht zur Folge.

Art. 55.

Wer ein Handelsgeschäft als Prokurist oder als Handlungsbevollmächtigter schließt, ohne Prokura oder Handlungsvollmacht erhalten zu haben, ingleichen ein Handlungsbevollmächtigter, welcher bei Abschluß eines Geschäfts seine Vollmacht überschreitet, ist dem Dritten persönlich nach Handelsrecht verhaftet; der Dritte kann nach seiner Wahl ihn auf Schadenersatz oder Erfüllung belangen.

Diese Haftungspflicht tritt nicht ein, wenn der Dritte, ungeachtet er den Mangel der Prokura oder der Vollmacht oder die Ueberschreitung der letzteren kannte, sich mit ihm eingelassen hat.

Art. 56.

Ein Prokurist oder ein zum Betriebe eines ganzen Handelsgewerbes bestellter Handlungsbevollmächtigter darf ohne Einwilligung des Prinzipals weder für eigene Rechnung, noch für Rechnung eines Dritten Handelsgeschäfte machen.

Eine Einwilligung des Prinzipals ist schon dann anzunehmen, wenn ihm bei Ertheilung der Prokura oder der Vollmacht bekannt war, daß der Prokurist oder Handlungsbevollmächtigte für eigene oder fremde Rechnung Handelsgeschäfte betreibe, und er die Aufgebung dieses Betriebes nicht bedungen hat.

Uebertritt der Prokurist oder Handlungsbevollmächtigte diese Vorschrift, so kann der Prinzipal Ersatz des verursachten Schadens fordern. Auch muß sich der Prokurist oder Handlungsbevollmächtigte auf Verlangen des Prinzipals gefallen lassen, daß die für seine Rechnung gemachten Geschäfte als für Rechnung des Prinzipals geschlossen angesehen werden.

Art. 54.

Prokura lub plenipotencya handlowa każdego czasu jest odwołalną, bez nadwerężenia praw z istnącego stosunku służbowego.

Śmierć pryncypała ustanie prokury lub plenipotencyi handlowéj nie ma na skutku.

Art. 55.

Kto interes handlowy jako prokurysta lub jako pełnomocnik handlowy zawrze, nie odebrawszy prokury lub plenipotencyi handlowéj, tudzież pełnomocnik handlowy, który przy zawarciu sprawunku plenipotencyę swoją przestąpi, odpowiada trzeciemu osobiście podług prawa handlowego; ten trzeci podług swojéj woli przeciw niemu na wynagrodzenie szkody lub spełnienie skarzyć może.

Ta odpowiedzialność nie następuje, jeżeli trzeci, mimo brak prokury lub plenipotencyi albo przestępstwo ostatniéj mu było wiadome, z nim się wpuścił.

Art. 56.

Prokurysta albo mianowany do prowadzenia całkowitego procederu handlowego pełnomocnik handlowy bez pozwolenia pryncypała ani na własny rachunek, ani na rachunek trzeciéj osoby sprawy handlowe zawrzeć nie może.

Pozwolenie pryncypała już natenczas się przyimuje, jeżeli mu przy udzielaniu prokury lub plenipotencyi było wiadomo, iż prokurysta lub pełnomocnik handlowy na własny lub obcy rachunek interesa handlowe prowadzi, i on złożenia tego procederu nie umówił.

Jeżeli prokurysta lub pełnomocnik handlowy przepis ten przestąpi, natenczas wolno pryncypałowi żądać wynagrodzenia wynikłéj szkody. Prokurysta lub pełnomocnik handlowy winien również na żądanie pryncypała na to przystać, iż zawarte na własny rachunek interesa uważane zostaną jako czynione na rachunek pryncypała.

Sechster Titel.

Von den Handlungsgehülfen.

Art. 57.

Die Natur der Dienste und die Ansprüche der Handlungsgehülfen (Handlungsdiener, Handlungslehrlinge) auf Gehalt und Unterhalt werden, in Ermangelung einer Uebereinkunft, durch den Ortsgebrauch oder durch das Ermessen des Gerichts, nöthigenfalls nach Einholung eines Gutachtens von Sachverständigen, bestimmt.

Art. 58.

Ein Handlungsgehülfe ist nicht ermächtigt, Rechtsgeschäfte im Namen und für Rechnung des Prinzipals vorzunehmen.

Wird er jedoch von dem Prinzipal zu Rechtsgeschäften in dessen Handelsgewerbe beauftragt, so finden die Bestimmungen über Handlungsbevollmächtigte Anwendung.

Art. 59.

Ein Handlungsgehülfe darf ohne Einwilligung des Prinzipals weder für eigene Rechnung noch für Rechnung eines Dritten Handelsgeschäfte machen.

In dieser Beziehung kommen die für den Prokuristen und Handlungsbevollmächtigten geltenden Bestimmungen (Artikel 56.) zur Anwendung.

Art. 60.

Ein Handlungsgehülfe, welcher durch unverschuldetes Unglück an Leistung seines Dienstes zeitweise verhindert wird, geht dadurch seiner Ansprüche auf Gehalt und Unterhalt nicht verlustig. Jedoch hat er auf diese Vergünstigung nur für die Dauer von sechs Wochen Anspruch.

Tytuł szósty.

O pomocnikach handlowych.

Art. 57.

Rodzaj służb i pretensye pomocników handlowych (kupczyków, uczniów handlowych) co do salaryi i utrzymywania, ustanawiają się w braku umówienia, przez zwyczaj miejscowy albo przez zdanie sądu, w razie potrzeby po zażądaniu sprawozdania znawców.

Art. 58.

Pomocnik handlowy nie jest mocen, czynności prawne w imieniu i na rachunek pryncypała przedsięwziąść.

Jeżeli on jednak od pryncypała odbierze zlecenie do czynności prawnych w jego procederze handlowym, natenczas przepisy względem pełnomocników handlowych zastósowanie znajdują.

Art. 59.

Pomocnikowi handlowemu nie wolno sprawować interesów handlowych bez przyzwolenia pryncypała ani na rachunek własny, ani na rachunek trzeciéj osoby.

W tym względzie postanowienia ważność mające dla prokurysty i pełnomocnika handlowego (artykuł 56.) do zastósowania przychodzą.

Art. 60.

Pomocnik handlowy, który przez niezasłużone nieszczęście w spełnieniu służby swojéj czasowo jest przeszkodzony, nie utraci przez to swoich pretensyi o salaryę i utrzymywanie. On jednak na to dobrodziejstwo tylko na czas sześciu tygodni ma prawo.

Art. 61.

Das Dienstverhältniß zwischen dem Prinzipal und dem Handlungsdiener kann von jedem Theile mit Ablauf eines jeden Kalendervierteljahres nach vorgängiger sechswöchentlicher Kündigung aufgehoben werden. Ist durch Vertrag eine kürzere oder längere Zeitdauer oder eine kürzere oder längere Kündigungsfrist bedungen, so hat es hierbei sein Bewenden.

In Betreff der Handlungslehrlinge ist die Dauer der Lehrzeit nach dem Lehrvertrage und in Ermangelung vertragsmäßiger Bestimmungen nach den örtlichen Verordnungen oder dem Ortsgebrauche zu beurtheilen.

Art. 62.

Die Aufhebung des Dienstverhältnisses vor der bestimmten Zeit (Artikel 61.) kann aus wichtigen Gründen von jedem Theile verlangt werden.

Die Beurtheilung der Wichtigkeit der Gründe bleibt dem Ermessen des Richters überlassen.

Art. 63.

Gegen den Prinzipal kann insbesondere die Aufhebung des Dienstverhältnisses ausgesprochen werden, wenn derselbe den Gehalt oder den gebührenden Unterhalt nicht gewährt, oder wenn er sich thätlicher Mißhandlungen oder schwerer Ehrverletzungen gegen den Handlungsgehülfen schuldig macht.

Art. 64.

Gegen den Handlungsgehülfen kann insbesondere die Aufhebung des Dienstverhältnisses ausgesprochen werden:

1) wenn derselbe im Dienste untreu ist oder das Vertrauen mißbraucht;
2) wenn derselbe ohne Einwilligung des Prinzipals für eigene Rechnung oder für Rechnung eines Dritten Handelsgeschäfte macht;

Art. 61.

Stosunek służbowy między pryncypałem a kupczykiem może być zniesiony z każdéj strony z upływem każdego kwartału kalendarzowego po uprzedniém sześcio-tygodniowém wypowiedzeniu. Jeżeli przez umowę krótsze lub dłuższe trwanie czasu albo krótszy lub dłuższy termin wypowiedzenia jest umówiony, natenczas przytem się pozostaje.

Co się tyczy uczniów handlowych, trwanie uczby rozsądzi się według umowy uczbowéj i w braku umówionych postanowień podług miejscowych rozporządzeń albo zwyczaju miejscowego.

Art. 62.

Zniesienie stosunku służbowego przed ustanowionym czasem (artykuł 61.) może być żądaném przez każdą stronę dla ważnych przyczyn.

Rozsądzenie ważności przyczyn pozostawia się zdaniu sędziego.

Art. 63.

Przeciw pryncypałowi może w szczególności zniesienie stosunku służbowego być wyrzeczoném, skoro on salaryę albo należyte utrzymywanie nie udziela, albo jeżeli się dopuści poniżającego traktowania cielesnego lub ciężkich skrzywdzeń honoru przeciw pomocnikowi handlowemu.

Art. 64.

Przeciw pomocnikowi handlowemu może w szczególności zniesienie stosunku służbowego być wyrzeczoném:

1) jeżeli on w służbie jest niewierny albo zaufanie nadużywa;
2) jeżeli on bez pozwolenia pryncypała na własny rachunek lub na rachunek trzeciéj osoby interesa handlowe sprawuje;

3) wenn derselbe seine Dienste zu leisten verweigert oder ohne einen rechtmäßigen Hinderungsgrund während einer den Umständen nach erheblichen Zeit unterläßt;
4) wenn derselbe durch anhaltende Krankheit oder Kränklichkeit oder durch eine längere Freiheitsstrafe oder Abwesenheit an Verrichtung seiner Dienste verhindert wird;
5) wenn derselbe sich thätlicher Mißhandlungen oder erheblicher Ehrverletzungen gegen den Prinzipal schuldig macht;
6) wenn derselbe sich einem unsittlichen Lebenswandel ergiebt.

Art. 65.

Hinsichtlich der Personen, welche bei dem Betriebe des Handelsgewerbes Gesindedienste verrichten, hat es bei den für das Gesindedienstverhältniß geltenden Bestimmungen sein Bewenden.

Siebenter Titel.

Von den Handelsmäklern oder Sensalen.

Art. 66.

Die Handelsmäkler (Sensale) sind amtlich bestellte Vermittler für Handelsgeschäfte.

Sie leisten vor Antritt ihres Amtes den Eid, daß sie die ihnen obliegenden Pflichten getreu erfüllen wollen.

Art. 67.

Die Handelsmäkler vermitteln für Auftraggeber Käufe und Verkäufe über Waaren, Schiffe, Wechsel, inländische und ausländische Staatspapiere, Aktien und andere Handelspapiere, ingleichen Verträge über Versicherungen, Bodmerei, Befrachtung und Miethe von Schiffen, sowie über Land- und Wassertrans-

3) jeżeli on spełnienia służby swojéj się wzbrania albo takowę bez prawoważnéj przyczyny przeszkody przez znaczny podług okoliczności przeciąg czasu zaniedba;
4) jeżeli on przez trwałą chorobę lub chorowitość, albo w skutek dłuższéj kary wolności lub niebytności w spełnieniu swojéj służby jest przeszkadzany;
5) jeżeli się dopuści uczynkowych skrzywdzeń lub grubych nadwerężeń honorowych przeciw pryncypałowi;
6) jeżeli się oddał życiu niemoralnemu.

Art. 65.

Względem osób, które przy procederze handlowym służbę czeladzi sprawiają, pozostawia się przy postanowieniach ważność mających dla stosunku służb czeladzi.

Tytuł siódmy.

O maklerzach handlowych lub sensalach.

Art. 66.

Maklerze handlowi (sensalowie) są urzędownie mianowanymi pośrednikami dla interesów handlowych.

Oni przed rozpoczęciem swojéj służby przysięgę złożą, iż należące do nich obowiązki wiernie chcą pełnić.

Art. 67.

Maklerze handlowi zapośredniczą dla dających zlecenie kupna i sprzedaże co do towarów, okrętów, wexli, krajowych i zagranicznych papierów Rządowych, akcyi i innych papierów handlowych, niemniéj umowy względem asekuracyi, bodmeryi, fraktowania i najęć-

porte und andere den Handel betreffende Gegenstände.

Durch die übertragene Geschäftsvermittelung ist ein Handelsmäkler noch nicht als bevollmächtigt anzusehen, eine Zahlung oder eine andere im Vertrage bedungene Leistung in Empfang zu nehmen.

Art. 68.

Die Anstellung der Handelsmäkler geschieht entweder im Allgemeinen für alle Arten von Mäklergeschäften oder nur für einzelne Arten derselben.

Art. 69.

Die Handelsmäkler haben insbesondere folgende Pflichten:

1) sie dürfen für eigene Rechnung keine Handelsgeschäfte machen, weder unmittelbar noch mittelbar, auch nicht als Kommissionaire, sie dürfen für die Erfüllung der Geschäfte, welche sie vermitteln, sich nicht verbindlich machen oder Bürgschaft leisten, alles dies unbeschadet der Gültigkeit der Geschäfte;
2) sie dürfen zu keinem Kaufmann in dem Verhältnisse eines Prokuristen, Handlungsbevollmächtigten oder Handlungsgehülfen stehen;
3) sie dürfen sich nicht mit anderen Handelsmäklern zu einem gemeinschaftlichen Betriebe der Mäklergeschäfte oder eines Theiles derselben vereinigen; zur gemeinschaftlichen Vermittelung einzelner Geschäfte sind sie unter Zustimmung der Auftraggeber befugt;
4) sie müssen die Mäklerverrichtungen persönlich betreiben und dürfen sich zur Abschließung der Geschäfte eines Gehülfen nicht bedienen;
5) sie sind zur Verschwiegenheit über die Aufträge, Verhandlungen und Abschlüsse verpflichtet, soweit nicht das Gegentheil durch die Parteien bewilligt oder durch die Natur des Geschäfts geboten ist;

cia okrętów, jako też względem transportów na lądzie i wodą i względem innych handlu dotyczących się przedmiotów.

Przez poruczone zapośredniczenie interesu maklerz handlowy jeszcze nie uważa się za upełnomocnionym do odebrania zapłaty lub innéj umówionéj w kontrakcie prestacyi.

Art. 68.

Pomieszczenie maklerzy handlowych nastąpi albo w ogóle dla wszelkich rodzajów sprawunków maklerzowych, albo tylko dla pojedynczych gatunków takowych.

Art. 69.

Maklerze handlowi mają w szczególności następujące obowiązki:

1) nie wolno im sprawować interesów na własny rachunek, ani bezpośrednio ani pośrednio, również nie jako komisyonaryusze; nie wolno im, zobowiązać się dla spełnienia sprawunków, które oni zapośredniczą, ani dawać rękojmii, wszystko to bez nadwerężenia ważności interesów;
2) nie mogą się znajdować do żadnego kupca w stosunku prokurysty, pełnomocnika handlowego albo pomocnika handlowego;
3) nie mają się połączyć z innymi maklerzami handlowymi do spólnego procederu czynności maklerskich lub części takowych; do spólnego zapośredniczenia pojedynczych sprawunków pod przyzwoleniem dających zlecenie są upoważnieni;
4) oni muszą czynności maklerskie osobiście sprawować i nie wolno im używać pomocnika do zawarcia interesu;
5) oni są obowiązani do milczenia względem poleceń, korrespondencyi i umów, o ile strony na przeciwność nie dozwalają albo właściwość interesu tego nie wymaga;

6) sie dürfen zu keinem Geschäfte die Einwilligung der Parteien oder deren Bevollmächtigten anders annehmen, als durch ausdrückliche und persönliche Erklärung; es ist den Mäklern weder erlaubt, von Abwesenden Aufträge zu übernehmen, noch sich zur Vermittelung eines Unterhändlers zu bedienen.

Art. 70.

Handelsmäklern, welche Schiffsmäkelei betreiben, kann gestattet werden, den Schiffern im Einziehen und Vorschießen der Frachten und Unkosten als Abrechner oder in anderer ortsüblicher Weise Hülfsdienste zu leisten.

Art. 71.

Der Handelsmäkler muß außer seinem Handbuche ein Tagebuch führen, in welches letztere alle abgeschlossenen Geschäfte täglich einzutragen sind. Das Eingetragene hat er täglich zu unterzeichnen.

Das Tagebuch muß vor dem Gebrauche Blatt für Blatt mit fortlaufenden Zahlen bezeichnet und der vorgesetzten Behörde zur Beglaubigung der Zahl der Blätter vorgelegt werden.

Art. 72.

Die Eintragungen in das Tagebuch müssen die Namen der Kontrahenten, die Zeit des Abschlusses, die Bezeichnung des Gegenstandes und die Bedingungen des Geschäfts, insbesondere bei Verkäufen von Waaren die Gattung und Menge derselben, sowie den Preis und die Zeit der Lieferung enthalten.

Die Eintragungen müssen in Deutscher Sprache, oder, sofern die Geschäftssprache des Ortes eine andere ist, in dieser geschehen; sie müssen nach Ordnung des Datums und ohne leere Zwischenräume erfolgen.

Die Bestimmungen über die Einrichtung der Handelsbücher (Artikel 32.) finden auch auf das Tagebuch des Mäklers Anwendung.

6) nie mają do żadnego interesu pozwolenie stron albo ich pełnomocników innym sposobem przyjmować, jak przez wyraźne i osobiste oświadczenie; maklerzom nie jest ani dozwoloném, od nieobecnych polecenia przyimować, ani używać do zapośredniczenia innego pośrednika.

Art. 70.

Maklerzom handlowym, którzy maklerstwo okrętowe sprawują, może być dozwoloném, szyprom w ściągnieniu i wyłożeniu fraktów i kosztów jako rachownicy lub innym w miejscu zwyczajnym sposobem być pomocnymi.

Art. 71.

Maklerz handlowy prócz swojéj xiążce ręcznéj, prowadzić winien dziennik, w którym ostatnim wszelkie zawarte interesa codzień zapisane być mają. Konotacye codzień podpisywać musi.

Dziennik przed używaniem na każdéj karcie bieżącemi numerami opatrzony i przełożonéj władzy do uwierzytelnienia liczby kart przedłożony być musi.

Art. 72.

Konotacye w dzienniku muszą zawierać nazwiska kontrahentów, czas zawarcia, oznaczenie przedmiotu i warunki interesu, szczególnie przy sprzedażach towarów gatunek i ilość takowych, jako też cenę i czas liferunku.

Konotacye muszą nastąpić w niemieckim języku, albo, skoro język kupiecki miejsca innym jest, w tymże ostatnim; takowe muszą w kolei daty i bez próżnych miejsc nastąpić.

Postanowienia względem urządzenia xiąg handlowych (artykuł 32.) znajdują również zastósowanie do dziennika maklerza.

Art. 73.

Der Handelsmäkler muß ohne Verzug nach Abschluß des Geschäfts jeder Partei eine von ihm unterzeichnete Schlußnote, welche die in dem vorhergehenden Artikel als Gegenstand der Eintragung bezeichneten Thatsachen enthält, zustellen.

Bei Geschäften, welche nicht sofort erfüllt werden sollen, ist die Schlußnote den Parteien zu ihrer Unterschrift zuzustellen und jeder Partei das von der anderen unterschriebene Exemplar zu übersenden.

Verweigert eine Partei die Annahme oder Unterschrift der Schlußnote, so muß der Handelsmäkler davon der anderen Partei ohne Verzug Anzeige machen.

Art. 74.

Der Handelsmäkler ist verpflichtet, den Parteien zu jeder Zeit auf Verlangen beglaubigte Auszüge aus dem Tagebuche zu geben, die Alles enthalten müssen, was von dem Mäkler in Ansehung des die Parteien angehenden Geschäfts eingetragen ist.

Art. 75.

Wenn ein Handelsmäkler stirbt oder aus dem Amte scheidet, so ist sein Tagebuch bei der Behörde niederzulegen.

Art. 76.

Der Abschluß eines durch Handelsmäkler vermittelten Vertrages ist von der Eintragung desselben in das Tagebuch oder von der Aushändigung der Schlußnoten unabhängig.

Diese Thatsachen dienen nur zum Beweise des abgeschlossenen Vertrages.

Art. 77.

Das ordnungsmäßig geführte Tagebuch, sowie die Schlußnoten eines Handelsmäklers liefern in der Regel den Beweis für den Abschluß des Geschäfts und dessen Inhalt.

Art. 73.

Maklerz handlowy winien bez zwłoki po zawarciu interesu każdéj stronie podpisaną przez niego notyskę końcową dostawić, która zawiera fakta w uprzednim artykule jako przedmiot zapisania oznaczone.

Przy sprawunkach, które nie mają natychmiast być spełnione, notyska końcowa stronom do ich podpisu ma być nadesłaną i każdéj stronie podpisany przez drugą stronę exemplarz dostawiony.

Jeżeli jedna strona przyjęcie albo podpis notyski końcowéj odmówi, natenczas maklerz handlowy o tém drugiéj stronie niezwłocznie doniesienie uczynić winien.

Art. 74.

Maklerz handlowy jest obowiązany, stronom każdego czasu na żądanie uwierzytelnione wyciągi z dziennika udzielić, które wszystko to zawierać muszą, co przez maklerza względem sprawunku, strony dotyczącego, jest zapisaném.

Art. 75.

Jeżeli maklerz handlowy umiera albo z urzędu występuje, natenczas dziennik jego u władzy się złoży.

Art. 76.

Zawarcie zapośredniczonéj przez maklerza handlowego umowy nie zawisło od zapisania takowego w dzienniku albo od wyręczenia notysków końcowych.

Fakta te służą tylko na dowód zawartéj umowy.

Art. 77.

Porządkowo prowadzony dziennik, jako też notyski końcowe maklerza handlowego są w regule dowodem zawarcia sprawunku i jego treści.

Jedoch hat der Richter nach seinem durch die Erwägung aller Umstände geleiteten Ermessen zu entscheiden, ob dem Inhalte des Tagebuchs und der Schlußnoten ein geringeres Gewicht beizulegen, ob die eidliche Bestärkung durch den Mäkler oder andere Beweise zu fordern, ob insbesondere die Weigerung einer Partei, die Schlußnote anzunehmen oder zu unterzeichnen, für Beurtheilung der Sache von Erheblichkeit sei.

Art. 78.

Das Tagebuch eines Handelsmäklers, bei dessen Führung Unregelmäßigkeiten vorgefallen sind, kann als Beweismittel nur insoweit berücksichtigt werden, als dieses nach der Art und Bedeutung der Unregelmäßigkeiten, sowie nach Lage der Sache als geeignet erscheint.

Art. 79.

Im Laufe eines Rechtsstreits kann der Richter, selbst ohne Antrag einer Partei, die Vorlegung des Tagebuchs verordnen, um dasselbe einzusehen und mit der Schlußnote, den Auszügen und anderen Beweismitteln zu vergleichen.

Die Vorschrift des Artikels 39. findet auch in Bezug auf die Vorlegung des Tagebuchs Anwendung.

Art. 80.

Der Handelsmäkler muß, sofern nicht die Parteien ihm dieses erlassen haben oder der Ortsgebrauch mit Rücksicht auf die Gattung der Waare davon entbindet, von jeder durch seine Vermittelung nach Probe verkauften Waare die Probe, nachdem er dieselbe Behufs der Wiedererkennung gezeichnet hat, so lange aufbewahren, bis die Waare ohne Einwendung gegen ihre Beschaffenheit angenommen, oder das Geschäft in anderer Weise erledigt ist.

Art. 81.

Jedes Verschulden des Handelsmäklers berechtigt die dadurch beschädigte Partei, Schadloshaltung von ihm zu fordern.

Sędzia jednak podług swojego przez rozważanie wszelkich okoliczności kierowanego zdania winien stanowić, czyli treści dziennika i notysków końcowych mniejsza waga ma być przyznaną, czy przysięga od maklerza lub inne dowody żądane, czy w szczególności odmówienie przez stronę przyjęcia lub podpisania notysków końcowych dla rozsądzenia sprawy ważne jest faktum.

Art. 78.

Dziennik maklerza handlowego, przy którego prowadzeniu nieregularności zachodziły, jako środek dowodu tylko tak dalece może być uwzględniony, o ile to podług sposobu i znaczności nieregularności, jako też według położenia rzeczy stósowném się zdaje.

Art. 79.

W biegu prawnego sporu może sędzia, nawet bez wniosku strony, przedłożenie dziennika rozporządzić, aby takowy przejrzeć i z notyską końcową, wyciągami i innemi środkami dowodu porównywać.

Przepis artykułu 39. również co do przedłożenia dziennika zastósowanie znajduje.

Art. 80.

Maklerz handlowy musi, skoro strony albo zwyczaj miejscowy ze względu na gatunek towaru od tego go nie uwalniają, od każdego przez jego zapośredniczenie podług próby sprzedanego towaru próbę, oznaczywszy takową celem późniejszego poznania, tak długo asserwować, aż dopóki towar bez nadmienienia przeciw jego dobroci nie jest przyjęty, albo interes innym sposobem nie jest załatwiony.

Art. 81.

Każde zawinienie maklerza handlowego uprawnia uszkodzoną przez to stronę do żądania od niego wynagrodzenia szkody.

Art. 82.

Der Handelsmäkler hat die Mäklergebühr (Sensarie) zu fordern, sobald das Geschäft geschlossen und, wenn es ein bedingtes war, unbedingt geworden und von ihm seiner Verpflichtung wegen Zustellung der Schlußnoten Genüge geschehen ist, unbeschadet anderweiter Bestimmung durch örtliche Verordnungen oder durch Ortsgebrauch.

Ist das Geschäft nicht zum Abschlusse gekommen, oder nicht zu einem unbedingten geworden, so kann für die Unterhandlungen keine Mäklergebühr gefordert werden.

Der Betrag der Mäklergebühr wird durch örtliche Verordnungen geregelt; in Ermangelung derselben entscheidet der Ortsgebrauch.

Art. 83.

Ist unter den Parteien nichts darüber vereinbart, wer die Mäklergebühr bezahlen soll, so ist dieselbe in Ermangelung örtlicher Verordnungen oder eines Ortsgebrauchs von jeder Partei zur Hälfte zu entrichten.

Art. 84.

Ueber die Anstellung der Handelsmäkler und über die Bestrafung der von ihnen im Berufe begangenen Pflichtverletzungen das Erforderliche zu bestimmen, bleibt den Landesgesetzen überlassen.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, die Vorschriften dieses Titels nach Maaßgabe der örtlichen Bedürfnisse zu ergänzen; es kann insbesondere den Handelsmäklern das ausschließliche Recht zur Vermittelung von Handelsgeschäften beigelegt werden.

Auch kann in den Landesgesetzen oder in örtlichen Verordnungen der in diesem Titel den Handelsmäklern zugewiesene Kreis von Amtsverrichtungen und Befugnissen (Artikel 67. 70.) oder der Umfang ihrer Pflichten (Artikel 69.) erweitert oder eingeschränkt werden.

Art. 82.

Maklerz handlowy należytość maklerzową (sensaryę) ma do żądania, skoro interes jest ukończony i, jeżeli był warunkowy, się stał bezwarunkowym i on swojemu obowiązkowi względem dostawienia notyski końcowéj zadosyć uczynił, bez nadwerężenia innych postanowień przez rozporządzenia miejscowe albo przez zwyczaj miejscowy.

Jeżeli interes do zawarcia nie przyszedł, albo się nie stał bezwarunkowym, natenczas nie wolno żądać należytości maklerzowéj za zapośredniczenia.

Ilość należytości maklerzowéj ureguluje się miejscowemi rozporządzeniami; w braku takowych stanowi zwyczaj miejscowy.

Art. 83.

Jeżeli pomiędzy stronami nic o tém umówiono, kto należytość maklerzową ma zapłacić, natenczas takową w braku miejscowych postanowień albo zwyczaju miejscowego każda strona po połowie zapłaci.

Art. 84.

Względem umieszczenia maklerzy handlowych i względem ukarania popełnionych przez nich w zawodzie przestępstw obowiązku, pozostawia się ustawom krajowym, to co potrzeba rozporządzić.

Ustawom krajowym zastrzega się uzupełnienie przepisów niniejszego tytułu według potrzeb miejscowych; w szczególności maklerzom handlowym wyłączne prawo do zapośredniczenia interesów handlowych nadaném być może.

Również w ustawach krajowych albo w miejscowych rozporządzeniach przekazany w niniejszym tytule maklerzom okres sprawunków urzędowych i upoważnień (artykuły 67. 70.) albo objętość ich obowiązków (artykuł 69.) powiększoną lub ograniczoną być może.

Zweites Buch.

Von den Handelsgesellschaften.

Erster Titel.

Von der offenen Handelsgesellschaft.

Erster Abschnitt.

Von der Errichtung der Gesellschaft.

Art. 85.

Eine offene Handelsgesellschaft ist vorhanden, wenn zwei oder mehrere Personen ein Handelsgewerbe unter gemeinschaftlicher Firma betreiben und bei keinem der Gesellschafter die Betheiligung auf Vermögenseinlagen beschränkt ist.

Zur Gültigkeit des Gesellschaftsvertrages bedarf es der schriftlichen Abfassung oder anderer Förmlichkeiten nicht.

Art. 86.

Die Errichtung einer offenen Handelsgesellschaft ist von den Gesellschaftern bei dem Handelsgerichte, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, und bei jedem Handelsgerichte, in dessen Bezirk sie eine Zweigniederlassung hat, Behufs der Eintragung in das Handelsregister anzumelden.

Die Anmeldung muß enthalten:

1) den Namen, Vornamen, Stand und Wohnort jedes Gesellschafters;
2) die Firma der Gesellschaft und den Ort, wo sie ihren Sitz hat;
3) den Zeitpunkt, mit welchem die Gesellschaft begonnen hat;
4) im Falle vereinbart ist, daß nur einer oder einige der Gesellschafter die Gesellschaft vertreten sollen, die Angabe, welcher oder welche

Druga xięga.

O towarzystwach handlowych.

Tytuł pierwszy.

O otwartém towarzystwie handlowém.

Rozdział pierwszy.

O utworzeniu towarzystwa.

Art. 85.

Otwarte towarzystwo handlowe znajduje się, jeżeli dwie lub kilka osób proceder handlowy pod spólną firmą prowadzi i u żadnego z towarzyszów uczestnictwo się nie ogranicza na składki majątkowe.

Do ważności umowy towarzystwa nie potrzeba piśmiennéj expedycyi lub innych formalności.

Art. 86.

Utworzenie otwartego towarzystwa handlowego przez towarzyszów u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo swoje ma zamieszkanie, i u każdego sądu handlowego, w którego obwodzie one ma siedzibę gałęziową, celem zapisania w rejestrze handlowym musi być zameldowaném.

Zameldowanie musi zawierać:

1) nazwisko, imię, stan i zamieszkanie każdego towarzysza;
2) firmę towarzystwa i miejsce, gdzie ma swoje zamieszkanie;
3) czas, z którym towarzystwo się zaczęło;
4) w razie, gdyby było umówiono, że tylko jeden lub kilku z towarzyszów towarzystwo zastępować mają, podanie, który lub

dazu bestimmt sind, ingleichen, ob das Recht nur in Gemeinschaft ausgeübt werden soll.

Art. 87.

Wenn die Firma einer bestehenden Gesellschaft geändert oder der Sitz der Gesellschaft an einen anderen Ort verlegt wird, oder wenn neue Gesellschafter in dieselbe eintreten, oder wenn einem Gesellschafter die Befugniß, die Gesellschaft zu vertreten (Artikel 86. Ziff. 4.), nachträglich ertheilt, oder wenn eine solche Befugniß aufgehoben wird, so sind diese Thatsachen bei dem Handelsgerichte Behufs der Eintragung in das Handelsregister anzumelden.

Bei der Aenderung der Firma, bei der Verlegung des Sitzes der Gesellschaft und bei der Aufhebung der Vertretungsbefugniß richtet sich die Wirkung gegen Dritte in den Fällen der geschehenen oder der nicht geschehenen Eintragung und Bekanntmachung nach den Bestimmungen des Artikels 25.

Art. 88.

Die Anmeldungen (Artikel 86. 87.) müssen von allen Gesellschaftern persönlich vor dem Handelsgerichte unterzeichnet oder in beglaubigter Form eingereicht werden. Sie sind ihrem ganzen Inhalte nach in das Handelsregister einzutragen.

Die Gesellschafter, welche die Gesellschaft vertreten sollen, haben die Firma nebst ihrer Namensunterschrift persönlich vor dem Handelsgerichte zu zeichnen oder die Zeichnung derselben in beglaubigter Form einzureichen.

Art. 89.

Das Handelsgericht hat die Betheiligten zur Befolgung der vorstehenden Anordnungen (Artikel 86—88.) von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

którzy na to są przeznaczeni, niemniéj, czy prawo tylko spólnie ma być wykonaném.

Art. 87.

Jeżeli firma istnącego towarzystwa się zmieni albo zamieszkanie towarzystwa na inne miejsce się przełoży, albo jeżeli nowi towarzyszowie w takowe wstępują, albo jeżeli jednemu towarzyszowi upoważnienie do zastępstwa towarzystwa (artykuł 86. cyf. 4.) dodatkowo udzieloném, albo jeżeli takowe upoważnienie zniesioném zostanie, natenczas fakta te u sądu handlowego celem zapisania w rejestrze handlowym zameldowane być muszą.

Przy zmianie firmy, przy przeniesieniu zamieszkania towarzystwa i przy zniesieniu upoważnienia do zastępstwa stosuje się skutek przeciwko trzecim osobom w przypadkach uskutecznionego lub nieuskutecznionego zapisania i obwieszczenia podług postanowień artykułu 25.

Art. 88.

Zameldowania (artykułu 86. 87.) muszą przez wszystkich towarzyszów osobiście przed sądem handlowym być podpisane albo w uwierzytelnionéj formie nadesłane. Powinny być zapisane w rejestrze handlowym podług swojéj całkowitéj treści.

Towarzyszowie, którzy mają zastępować towarzystwo, muszą firmę wraz z własnym podpisem osobiście przed sądem handlowym sygnować albo sygnaturę takowych w uwierzytelnionéj formie nadesłać.

Art. 89.

Sąd handlowy winien interesentów do zachowania powyższych rozporządzeń (artykuły 86—88.) karami porządkowemi z urzędu przytrzymać.

Zweiter Abschnitt.

Von dem Rechtsverhältniß der Gesellschafter unter einander.

Art. 90.

Das Rechtsverhältniß der Gesellschafter unter einander richtet sich zunächst nach dem Gesellschaftsvertrage.

Soweit über die in den nachfolgenden Artikeln dieses Abschnitts berührten Punkte keine Vereinbarung getroffen ist, kommen die Bestimmungen dieser Artikel zur Anwendung.

Art. 91.

Wenn Geld oder andere verbrauchbare oder vertretbare Sachen, oder wenn unverbrauchbare oder unvertretbare Sachen nach einer Schätzung, die nicht blos zum Zweck der Gewinnvertheilung geschieht, in die Gesellschaft eingebracht werden, so werden diese Gegenstände Eigenthum der Gesellschaft.

Im Zweifel wird angenommen, daß die in das Inventar der Gesellschaft mit der Unterschrift sämmtlicher Gesellschafter eingetragenen, bis dahin einem Gesellschafter gehörigen, beweglichen oder unbeweglichen Sachen Eigenthum der Gesellschaft geworden sind.

Art. 92.

Ein Gesellschafter ist nicht verpflichtet, die Einlage über den vertragsmäßigen Betrag zu erhöhen, oder die durch Verlust verminderte Einlage zu ergänzen.

Art. 93.

Für die Auslagen, welche ein Gesellschafter in Gesellschaftsangelegenheiten macht, für die Verbindlichkeiten, welche er wegen derselben übernimmt, und für die Verluste, welche er unmittelbar durch seine Geschäftsführung oder aus Gefahren, welche von derselben unzertrennlich sind, erleidet, ist ihm die Gesellschaft verhaftet.

Rozdział drugi.

O prawnym stosunku towarzyszów pomiędzy sobą.

Art. 90.

Prawny stosunek towarzyszów pomiędzy sobą stosuje się przedewszystkiem podług umowy towarzystwa.

O ile względem punktów w następujących artykułach niniejszego rozdziału naruszonych żadne umówienie nie jest zawarte, postanowienia tychże artykułów do zastósowania przychodzą.

Art. 91.

Jeżeli pieniądze lub inne rzeczy, mogące być spotrzebowane, zastąpione, albo jeżeli rzeczy nie mogące być spotrzebowane lub zastąpione, podług otaxowania, które nie tylko się staje celem podziału zysku, do towarzystwa przyniesione zostaną, natenczas przedmioty te staną się własnością towarzystwa.

W razie wątpliwości przyimuje się, iż w inwentarzu towarzystwa z podpisem wszystkich towarzyszów zapisane, aż dotąd jednemu towarzyszowi się należące, ruchome lub nieruchome rzeczy stały się własnością towarzystwa.

Art. 92.

Towarzysz nie jest obowiązany, składkę podwyższyć nad sumę umówioną, albo składkę zmniejszoną przez utratę uzupełnić.

Art. 93.

Za wydatki, które towarzysz w sprawach towarzystwa robi, za obowiązki, które on w interesie takowego przyimuje, i za utraty, które on bezpośrednio wskutek swojego prowadzenia interesów albo z niebezpieczeństw, które od takowego nie są odłączne, ucierpi, towarzystwo mu odpowiada.

Von den vorgeschossenen Geldern kann er Zinsen fordern, vom Tage des geleisteten Vorschusses an gerechnet.

Für die Bemühungen bei dem Betriebe der Gesellschaftsgeschäfte steht dem Gesellschafter ein Anspruch auf Vergütung nicht zu.

Art. 94.

Jeder Gesellschafter ist verpflichtet, in den Angelegenheiten der Gesellschaft den Fleiß und die Sorgfalt anzuwenden, welche er in seinen eigenen Angelegenheiten anzuwenden pflegt.

Er haftet der Gesellschaft für den Schaden, welcher ihr durch sein Verschulden entstanden ist. Er kann gegen diesen Schaden nicht die Vortheile aufrechnen, welche er der Gesellschaft in anderen Fällen durch seinen Fleiß verschafft hat.

Art. 95.

Ein Gesellschafter, welcher seine Geldeinlage nicht zur rechten Zeit einzahlt, oder eingenommene Gesellschaftsgelder nicht zur rechten Zeit an die Gesellschaftskasse abliefert, oder unbefugt Gelder aus der Gesellschaftskasse für sich entnimmt, ist von Rechtswegen zur Entrichtung von Zinsen seit dem Tage verpflichtet, an welchem die Zahlung oder die Ablieferung hätte geschehen sollen oder die Herausnahme des Geldes erfolgt ist.

Die Verpflichtung zum Ersatze des etwa entstandenen größeren Schadens und die übrigen rechtlichen Folgen der Handlung werden hierdurch nicht ausgeschlossen.

Art. 96.

Ein Gesellschafter darf ohne Genehmigung der anderen Gesellschafter weder in dem Handelszweige der Gesellschaft für eigene Rechnung oder für Rechnung eines Dritten Geschäfte machen, noch an einer anderen gleichartigen Handelsgesellschaft als offener Gesellschafter Theil nehmen.

Eine Genehmigung der Theilnahme an einer anderen gleichartigen Handelsgesellschaft ist schon

Od wyłożonych pieniędzy wolno mu żądać prowizyi, od dnia danéj zaliczki rachując.

Za usiłowania przy prowadzeniu interesów towarzystwa towarzyszowi pretensya o bonifikacyę nie służy.

Art. 94.

Każdy towarzysz jest obowiązany, w sprawach towarzystwa pilności i staranności przykładać, którą on do swoich własnych interesów zwykł przyłożyć.

On odpowiada towarzystwu za szkodę, która mu wynikła przez swoją winę. Nie może przeciw téj szkodzie te korzyści porachować, które on towarzystwu w innych przypadkach przez swoją pilność zjednał.

Art. 95.

Towarzysz, który swoją składką pieniężną nie w należytym czasie uiszcza, albo odebrane pieniądze towarzystwa nie w należytym czasie do kasy towarzystwa oddaje, albo, niemając do tego upoważnienia, pieniądze z kasy towarzystwa dla siebie wybierze, prawomocnie do opłacania prowizyi od tego dnia jest obowiązany, któregoby zapłata lub oddanie nastąpić było musiało albo wybranie pieniędzy nastąpiło.

Obowiązek do wynagrodzenia jakiejkolwiek większéj szkody i drugie prawne skutki uczynku przez to się nie wykluczają.

Art. 96.

Towarzyszowi nie wolno bez przyzwolenia drugich towarzyszów ani w gałęzi handlowéj towarzystwa na własny rachunek albo na rachunek trzeciéj osoby interesów sprawować, ani mieć udziału przy inném równém towarzystwie handlowém jako otwarty towarzysz.

Przyzwolenie udziału przy inném równém towarzystwie handlowém już natenczas się

dann anzunehmen, wenn den übrigen Gesellschaftern bei Eingehung der Gesellschaft bekannt war, daß der Gesellschafter an jener Handelsgesellschaft als offener Gesellschafter Theil nehme, und gleichwohl das Aufgeben der Theilnahme nicht ausdrücklich bedungen worden ist.

Art. 97.

Ein Gesellschafter, welcher den vorstehenden Bestimmungen zuwiderhandelt, muß sich auf Verlangen der Gesellschaft gefallen lassen, daß die für seine Rechnung gemachten Geschäfte als für Rechnung der Gesellschaft geschlossen angesehen werden; auch kann die Gesellschaft statt dessen den Ersatz des entstandenen Schadens fordern; alles dieses unbeschadet des Rechts, die Auflösung des Gesellschaftsvertrags in den geeigneten Fällen herbeizuführen.

Das Recht der Gesellschaft, in ein von dem Gesellschafter für eigene Rechnung gemachtes Geschäft einzutreten oder Schadensersatz zu fordern, erlischt nach drei Monaten, von dem Zeitpunkte an gerechnet, in welchem die Gesellschaft von dem Abschlusse des Geschäfts Kenntniß erhalten hat.

Art. 98.

Ein Gesellschafter kann ohne die Einwilligung der übrigen Gesellschafter keinen Dritten in die Gesellschaft aufnehmen.

Wenn ein Gesellschafter einseitig einen Dritten an seinem Antheile betheiligt oder seinen Antheil an denselben abtritt, so erlangt dieser gegen die Gesellschaft unmittelbar keine Rechte; er ist insbesondere zur Einsicht der Handelsbücher und Papiere der Gesellschaft nicht berechtigt.

Art. 99.

Wenn die Geschäftsführung in dem Gesellschaftsvertrage einem oder mehreren der Gesellschafter übertragen ist, so schließen diese die übrigen Gesellschafter von der Geschäftsführung aus; sie sind berechtigt, ungeachtet des Widerspruchs der übrigen

przyimuje, jeżeli drugim towarzyszom przy utworzeniu towarzystwa było wiadomo, że towarzysz przy owém towarzystwie handlowém jako otwarty towarzysz ma udział, i mimo to opuszczenie udziału wyraźnie nie zostało umówioném.

Art. 97.

Towarzysz, który uprzednim postanowieniom wbrew działa, musi na żądanie towarzystwa na to przystać, iż sprawowane na własny rachunek interesa jako na rachunek towarzystwa zawarte uważane były; towarzystwo również zamiast tego wynagrodzenie wynikłéj szkody żądać może; wszystko to bez nadwerężenia prawa do przyprowadzenia rozwiązania umowy towarzystwa w przypadkach uwłaśnionych.

Prawo towarzystwa do wstąpienia w interes sprawowany przez towarzysza na własny rachunek, albo do żądania wynagrodzenia szkody, ustaje po trzech miesiącach, rachując od dnia, którego towarzystwo o sprawowaniu interesu nabrało wiadomość.

Art. 98.

Jeden towarzysz bez przyzwolenia drugich towarzyszów żadnego trzeciego do towarzystwa przyimować nie może.

Jeżeli towarzysz jednostronnie trzeciego do swego udziału jako partycypienta przyimuje albo swój udział jemu odstąpi, natenczas tenże przeciw towarzystwu bezpośrednio praw nie uzyska; nie ma szczególnie prawa do przejrzenia xiąg handlowych i papierów towarzystwa.

Art. 99.

Jeżeli sprawowanie interesów w umowie towarzystwa jednemu lub kilku towarzyszom jest poruczoném, natenczas ci drugich towarzyszów od procederu wykluczają; oni są uprawnieni, mimo protestu drugich towarzy-

Gesellschafter, alle Handlungen vorzunehmen, welche der gewöhnliche Betrieb des Handelsgewerbes der Gesellschaft mit sich bringt.

Art. 100.

Wenn die Geschäftsführung mehreren Gesellschaftern mit der ausdrücklichen Beschränkung übertragen ist, daß einer nicht ohne den andern handeln könne, so darf keiner allein Geschäfte vornehmen, es sei denn, daß Gefahr im Verzuge ist.

Ist hingegen mehreren Gesellschaftern die Geschäftsführung ohne diese ausdrückliche Beschränkung übertragen, so darf jeder derselben allein alle zur Geschäftsführung gehörenden Handlungen vornehmen. Jedoch muß, wenn einer unter ihnen gegen die Vornahme einer Handlung Widerspruch erhebt, dieselbe unterbleiben.

Art. 101.

Die im Gesellschaftsvertrage einem oder mehreren Gesellschaftern geschehene Uebertragung der Geschäftsführung kann, so lange die Gesellschaft dauert, nicht ohne rechtmäßige Ursache widerrufen werden.

Die Beurtheilung, ob eine rechtmäßige Ursache vorliege, bleibt dem Ermessen des Richters überlassen.

Der Widerruf kann insbesondere in den im Artikel 125. Ziffer 2. bis 5. bezeichneten Fällen für begründet erklärt werden.

Art. 102.

Wenn im Gesellschaftsvertrage die Geschäftsführung nicht einem oder mehreren Gesellschaftern übertragen ist, so sind alle Gesellschafter zum Betriebe der Geschäfte der Gesellschaft gleichmäßig berechtigt und verpflichtet.

Erhebt ein Gesellschafter gegen die Vornahme einer Handlung Widerspruch, so muß dieselbe unterbleiben.

szów, wszelkie przedsięwziąść czynności, które zwyczajny proceder handlowy towarzystwa ma za sobą.

Art. 100.

Jeżeli sprawowanie procederowe kilku towarzyszom z wyraźném ograniczeniem jest poruczoném, iż jeden bez drugiego działać nie może, natenczas żadnemu nie wolno przedsiębrać dla siebie samego interesów, chyba, żeby niebezpieczeństwo ze zwłoki mogło wynikać.

Jeżeli zaś kilku towarzyszom sprawowanie procederowe bez tego wyraźnego ograniczenia jest poruczoném, natenczas każdemu z nich wolno, przedsięwziąść samemu wszelkie do sprawowania procederowego potrzebne czynności. Jeżeli jednak jeden z nich przeciw czynności protest zaniesie, wtedy takowa nie ma być przedsięwziętą.

Art. 101.

W umowie towarzystwa jednemu lub kilku towarzyszom poruczone sprawowanie procederowe, dopóki towarzystwo istnieje, bez prawnéj przyczyny odwołaném być nie może.

Rozsądzenie, czy prawoważna przyczyna zachodzi, pozostawia się zdaniu sędziego.

Odwołanie szczególnie w przypadkach oznaczonych w artykule 125. pod cyfrą 2. aż do 5. za uzasadnione może być oświadczone.

Art. 102.

Jeżeli w umowie towarzystwa sprawowanie procederowe nie jest poruczoném jednemu lub kilku towarzyszom, natenczas wszyscy towarzyszowie do sprawowania procederu w równéj mierze są uprawnieni i obowiązani.

Jeżeli towarzysz przeciw przedsięwzięciu czynności protest zaniesie, wtedy takowa nie ma być przedsięwziętą.

Art. 103.

Ein Beschluß der sämmtlichen Gesellschafter muß vor der Vornahme von Geschäften eingeholt werden, welche über den gewöhnlichen Betrieb des Handelsgewerbes der Gesellschaft hinausgehen, oder welche dem Zweck derselben fremd sind.

Dies ist auch dann erforderlich, wenn die Geschäftsführung einem oder mehreren Gesellschaftern übertragen ist.

Zur Fassung des Beschlusses ist Stimmeneinhelligkeit erforderlich. Ist diese nicht zu erlangen, so muß die Handlung, in Ansehung deren Beschluß gefaßt werden soll, unterbleiben.

Art. 104.

Zur Bestellung eines Prokuristen ist, sofern nicht Gefahr im Verzuge ist, die Einwilligung aller geschäftsführenden Gesellschafter, und wenn keine solche ernannt sind, die Einwilligung aller Gesellschafter erforderlich.

Der Widerruf der Prokura kann von jedem der zur Ertheilung derselben befugten Gesellschafter geschehen.

Art. 105.

Jeder Gesellschafter, auch wenn er nicht in dem Geschäftsbetriebe der Gesellschaft thätig ist, kann sich persönlich von dem Gange der Gesellschaftsangelegenheiten unterrichten; er kann jederzeit in das Geschäftslokal kommen, die Handelsbücher und Papiere der Gesellschaft einsehen und auf ihrer Grundlage eine Bilanz zu seiner Uebersicht anfertigen.

Ist im Gesellschaftsvertrage ein Anderes bestimmt, so verliert diese Bestimmung ihre Wirkung, wenn eine Unredlichkeit in der Geschäftsführung nachgewiesen wird.

Art. 106.

Jedem Gesellschafter werden am Schlusse eines jeden Geschäftsjahres von seiner Einlage, oder, wenn

Art. 103.

Uchwała wszystkich towarzyszów osięgniętą być musi przed rozpoczęciem takich interesów, które zwyczajny obrót procederu handlowego towarzystwa przechodzą, albo które z celem takowego są niezgodne.

To również jest potrzebném, jeżeli sprawowanie procederowe jednemu lub kilku towarzyszom jest poruczone.

Do osięgnienia uchwały zgodność głosów jest potrzebną. Jeżeli ta się nie da osięgnąć, natenczas czynność, względem któréj uchwała ma zapadnąć, nie ma być przedsięwziętą.

Art. 104.

Do mianowania prokurysty, skoro niebezpieczeństwo nie jest w zwłoce, przyzwolenie wszystkich sprawujących interesa towarzyszów, a jeżeli tacy nie są mianowani, przyzwolenie wszystkich towarzyszów jest potrzebném.

Odwołanie prokury może nastąpić przez każdego z towarzyszów do udzielania takowéj upoważnionych.

Art. 105.

Każdy towarzysz, chociaż nie jest czynnym w procederze handlowym towarzystwa, może osobiście o toku interesów towarzystwa zabrać wiadomość; wolno mu każdego czasu wstąpić do bióra, xięgi handlowe i papiery towarzystwa przejrzeć i na ich fundamencie bilancyę dla swego przekonania sporządzić.

Jeżeli w umowie towarzystwa co innego jest ustanowioném, natenczas postanowienie to traci swój skutek, skoro nierzetelność w prowadzeniu procederu zostanie udowodnioną.

Art. 106.

Każdemu towarzyszowi na końcu każdego roku procederowego od swojéj składki, albo

sich dieselbe beim Schlusse des vorigen Jahres durch Hinzurechnung seines Antheils am Gewinne vermehrt oder durch Abrechnung seines Antheils am Verluste vermindert hat, von seinem Antheile am Gesellschaftsvermögen Zinsen zu vier vom Hundert gutgeschrieben und von den während des Geschäftsjahres auf den Antheil entnommenen Geldern Zinsen in demselben Maaßstabe zur Last geschrieben.

Die dem Gesellschafter hiernach zukommenden Zinsen vermehren seinen Antheil am Gesellschaftsvermögen.

Vor Deckung dieser Zinsen ist kein Gewinn vorhanden, und der Verlust der Gesellschaft wird durch dieselben vermehrt oder gebildet.

Art. 107.

Am Schlusse eines jeden Geschäftsjahres wird, auf Grund des Inventars und der Bilanz, der Gewinn oder der Verlust dieses Jahres ermittelt und für jeden Gesellschafter sein Antheil daran berechnet.

Der Gewinn jedes Gesellschafters wird seinem Antheile am Gesellschaftsvermögen zugeschrieben, der Verlust von demselben abgeschrieben.

Art. 108.

Ein Gesellschafter darf ohne Einwilligung der übrigen Gesellschafter seine Einlage oder seinen Antheil am Gesellschaftsvermögen nicht vermindern.

Er darf jedoch, auch ohne diese Einwilligung, auf seinen Antheil am Gesellschaftsvermögen die Zinsen desselben für das letztverflossene Jahr, und soweit es nicht zum offenbaren Nachtheil der Gesellschaft gereicht, Gelder bis zu einem Betrage entnehmen, welcher seinen Antheil am Gewinne des letztverflossenen Jahres nicht übersteigt.

Art. 109.

Der Gewinn oder Verlust wird, in Ermangelung einer anderen Vereinbarung, unter die Gesellschafter nach Köpfen vertheilt.

jeżeli się takowa na końcu upłynionego roku przez dorachowanie swojego udziału przy zysku powiększyła albo przez odrachowanie swojego udziału przy utracie zmniejszyła, od swojego udziału przy majątku towarzystwa prowizye cztery od sta dopisane i od sum podczas roku procederowego na udział wybranych, prowizye w téj saméj mierze na debet pisane zostaną.

Służące zatem towarzyszowi prowizye pomnażają jego udział przy majątku towarzystwa.

Przed pokryciem tych prowizyi, zysku niemasz, i utrata towarzystwa przez takowe się pomnaża lub powstaje.

Art. 107.

Na końcu każdego roku procederowego wypośrodkuje się na mocy inwentarza i bilancyi zysk lub utrata tego roku i udział przy takowéj dla każdego towarzysza się porachuje.

Zysk każdego towarzysza przypisuje się do udziału przy majątku towarzystwa, a utrata od takowego się odpisuje.

Art. 108.

Towarzyszowi nie wolno bez przyzwolenia drugich towarzyszów swoją składkę albo swój udział przy majątku towarzystwa zmniejszyć.

Jednakowoż mu wolno, i bez tego przyzwolenia, na swój udział przy majątku towarzystwa prowizye takowego za upłyniony rok, i o ile się nie okaże oczywistą szkodą towarzystwa, pieniądze aż do ilości wybierać, która nie przechodzi swojego udziału przy zysku upłynionego roku.

Art. 109.

Zysk i utrata podzieli się w braku innego umówienia, podług głów pomiędzy towarzyszów.

Dritter Abschnitt.

Von dem Rechtsverhältniß der Gesellschaft zu dritten Personen.

Art. 110.

Die rechtliche Wirksamkeit einer offenen Handelsgesellschaft tritt im Verhältniß zu dritten Personen mit dem Zeitpunkte ein, in welchem die Errichtung der Gesellschaft in das Handelsregister eingetragen ist, oder die Gesellschaft auch nur ihre Geschäfte begonnen hat.

Die Beschränkung, daß die Gesellschaft erst mit einem späteren Zeitpunkte, als dem der Eintragung, ihren Anfang nehmen soll, hat gegen dritte Personen keine rechtliche Wirkung.

Art. 111.

Die Handelsgesellschaft kann unter ihrer Firma Rechte erwerben und Verbindlichkeiten eingehen, Eigenthum und andere dingliche Rechte an Grundstücken erwerben, vor Gericht klagen und verklagt werden.

Ihr ordentlicher Gerichtsstand ist bei dem Gericht, in dessen Bezirk sie ihren Sitz hat.

Art. 112.

Die Gesellschafter haften für alle Verbindlichkeiten der Gesellschaft solidarisch und mit ihrem ganzen Vermögen.

Eine entgegenstehende Verabredung hat gegen Dritte keine rechtliche Wirkung.

Art. 113.

Wer in eine bestehende Handelsgesellschaft eintritt, haftet gleich den anderen Gesellschaftern für alle von der Gesellschaft vor seinem Eintritte eingegangenen Verbindlichkeiten, es mag die Firma eine Aenderung erleiden oder nicht.

Ein entgegenstehender Vertrag ist gegen Dritte ohne rechtliche Wirkung.

Rozdział trzeci.

O prawnym stosunku towarzystwa do trzecich osób.

Art. 110.

Prawny skutek otwartego towarzystwa handlowego wstępuje w stosunku do trzecich osób z tym terminem, w którym utworzenie towarzystwa w rejestrze handlowym jest zapisane, lub tylko towarzystwo swój proceder zaczęło.

Ograniczenie, że towarzystwo dopiero z późniejszym terminem, jak z czasem zapisania ma zaczynać, naprzeciwko trzecim osobom żadnego nie ma prawnego skutku.

Art. 111.

Towarzystwo handlowe może pod swoją firmą prawa nabyć i w obowiązki wchodzić, własność i inne rzeczowe prawa na gruntach nabyć, przed sądem skarzyć i być zaskarzone.

Jego zwyczajne forum jest przy sądzie, w obwodzie którego one ma swoje zamieszkanie.

Art. 112.

Towarzyszowie odpowiadają za wszelkie obowiązki towarzystwa solidarnie i ze swoim całkim majątkiem.

Przeciwne umówienie naprzeciwko trzecim osobom nie ma żadnego prawnego skutku.

Art. 113.

Kto w istnące towarzystwo handlowe wstępuje, odpowiada zarówno drugim towarzyszom za wszelkie od towarzystwa przed swoim wstąpieniem zawarte obowiązki, czy firma ulega zmianie lub nie.

Przeciwna umowa naprzeciwko trzecim osobom bez prawnego jest skutku.

Art. 114.

Jeder zur Vertretung der Gesellschaft befugte Gesellschafter ist ermächtigt, alle Arten von Geschäften und Rechtshandlungen im Namen der Gesellschaft vorzunehmen, insbesondere auch die der Gesellschaft gehörenden Grundstücke zu veräußern und zu belasten.

Die Gesellschaft wird durch die Rechtsgeschäfte, welche ein zur Vertretung der Gesellschaft befugter Gesellschafter in ihrem Namen schließt, berechtigt und verpflichtet; es ist gleichgültig, ob das Geschäft ausdrücklich im Namen der Gesellschaft geschlossen worden ist, oder ob die Umstände ergeben, daß es nach dem Willen der Kontrahenten für die Gesellschaft geschlossen werden sollte.

Art. 115.

Die Gesellschaft wird durch Rechtsgeschäfte eines Gesellschafters nicht verpflichtet, wenn derselbe von der Befugniß, die Gesellschaft zu vertreten, ausgeschlossen (Artikel 86. Ziff. 4.), oder seine Befugniß, die Gesellschaft zu vertreten, aufgehoben ist (Artikel 87.), sofern hinsichtlich dieser Ausschließung oder Aufhebung die Voraussetzungen vorhanden sind, unter welchen nach Artikel 46. hinsichtlich des Erlöschens der Prokura die Wirkung gegen Dritte eintritt.

Art. 116.

Eine Beschränkung des Umfanges der Befugniß eines Gesellschafters, die Gesellschaft zu vertreten, hat dritten Personen gegenüber keine rechtliche Wirkung; insbesondere ist die Beschränkung nicht zulässig, daß die Vertretung sich nur auf gewisse Geschäfte oder Arten von Geschäften erstrecken, oder daß sie nur unter gewissen Umständen oder für eine gewisse Zeit oder an einzelnen Orten stattfinden solle.

Art. 117.

Die Gesellschaft wird vor Gericht von jedem Gesellschafter gültig vertreten, welcher von der

Art. 114.

Każdy do zastępstwa towarzystwa upoważniony towarzysz jest mocen, przedsięwziąść wszelkie rodzaje interesów i czynności prawnych w imieniu towarzystwa, szczególnie też sprzedawać i obciążyć należące towarzystwu grunta.

Towarzystwo przez prawne czynności, które towarzysz do zastępstwa towarzystwa upoważniony w jego imieniu zawrze, nabiera prawa i obowiązki; niemasz różnicy, czy interes wyraźnie w imieniu towarzystwa został zawarty, albo czy okoliczności wykażą, iż takowy podług woli kontrahentów dla towarzystwa zawarty być miał.

Art. 115.

Towarzystwo przez prawne czynności towarzysza nie obowięzuje się, jeżeli tenże od upoważnienia, towarzystwo zastępować, wykluczonym (artykuł 86. cyfra 4.), albo jego upoważnienie do zastępowania towarzystwa zniesioném jest (artykuł 87.), o ile względem tego wykluczenia lub zniesienia przypuszczenia się znajdują, pod któremi wedle artykułu 46. względem ustania prokury skutek przeciwko trzecim osobom wstępuje.

Art. 116.

Ograniczenie objętości uprawnienia towarzysza do zastępowania towarzystwa, na przeciwko trzecim osobom nie ma prawnego skutku; mianowicie to ograniczenie nie jest dozwoloném, iżby zastępstwo tylko na pewne czynności lub rodzaje czynności się rozciągało, albo żeby tylko pod pewnemi okolicznościami lub na pewny czas albo na pewnych miejscach miało nastąpić.

Art. 117.

Towarzystwo przed sądem przez każdego towarzysza prawoważnie się zastępuje, który

Befugniß, die Gesellschaft zu vertreten, nicht ausgeschlossen ist.

Zur Behändigung von Vorladungen und anderen Zustellungen an die Gesellschaft genügt es, wenn dieselbe an einen der zur Vertretung befugten Gesellschafter geschieht.

Art. 118.

Die Ertheilung, sowie die Aufhebung einer Prokura geschieht mit rechtlicher Wirkung gegen Dritte durch einen der zur Vertretung der Gesellschaft befugten Gesellschafter.

Art. 119.

Die Privatgläubiger eines Gesellschafters sind nicht befugt, die zum Gesellschaftsvermögen gehörigen Sachen, Forderungen oder Rechte oder einen Antheil an denselben zum Behuf ihrer Befriedigung oder Sicherstellung in Anspruch zu nehmen. Gegenstand der Exekution, des Arrestes oder der Beschlagnahme kann für sie nur dasjenige sein, was der Gesellschafter selbst an Zinsen und an Gewinnantheilen zu fordern berechtigt ist, und was ihm bei der Auseinandersetzung zukommt.

Art. 120.

Die Bestimmung des vorigen Artikels gilt auch in Betreff der Privatgläubiger, zu deren Gunsten eine Hypothek oder ein Pfandrecht an dem Vermögen eines Gesellschafters kraft des Gesetzes oder aus einem andern Rechtsgrunde besteht. Ihre Hypothek oder ihr Pfandrecht erstreckt sich nicht auf die zum Gesellschaftsvermögen gehörigen Sachen, Forderungen und Rechte, oder auf einen Antheil an denselben, sondern nur auf dasjenige, was in dem letzten Satze des vorigen Artikels bezeichnet ist.

Jedoch werden die Rechte, welche an den von einem Gesellschafter in das Vermögen der Gesellschaft eingebrachten Gegenständen bereits zur Zeit des Einbringens bestanden, durch die vorstehenden Bestimmungen nicht berührt.

od prawa zastępowania towarzystwa nie jest wykluczonym.

Do wręczenia towarzystwu cytacyi i innych pism wystarcza, kiedy takowe się staje do rąk jednego z towarzyszów uprawnionych do zastępstwa.

Art. 118.

Udzielenie, jako zniesienie prokury staje się z prawnym skutkiem przeciwko trzecim osobom przez jednego z towarzyszów uprawnionych do zastępstwa towarzystwa.

Art. 119.

Prywatni wierzyciele towarzysza nie są uprawnieni, należących do majątku towarzystwa rzeczy, pretensyi lub praw albo udziału przy takowych celem ich zaspokojenia lub zabezpieczenia się trzymać. Przedmiotem exekucyi, aresztu lub zajęcia dla nich tylko to być może, czego towarzysz sam jako prowizyi lub udziałów zysku żądać jest mocen, i co mu się przy porachowaniu należy.

Art. 120.

Postanowienie poprzedzającego artykułu ma także ważność względem prywatnych wierzycieli, na korzyść których hipoteka lub prawo fantu na majątku towarzysza na mocy ustawy lub z innego fundamentu prawnego istnieje. Ich hipoteka albo ich prawo zastawu nie rozciąga się do należących do majątku towarzystwa rzeczy, pretensyi i praw albo udziału przy takowych, lecz tylko do tego, co w ostatniem zdaniu poprzedzającego artykułu jest oznaczoném.

Jednakowoż prawa, które na przedmiotach przez towarzysza w majątek towarzystwa przyniesionych już w czasie przyniesienia się znajdowały, poprzedniemi postanowieniami się nie naruszają.

Art. 121.

Eine Kompensation zwischen Forderungen der Gesellschaft und Privatforderungen des Gesellschaftsschuldners gegen einen einzelnen Gesellschafter findet während der Dauer der Gesellschaft weder ganz noch theilweise statt; nach Auflösung der Gesellschaft ist sie zulässig, wenn und insoweit die Gesellschaftsforderung dem Gesellschafter bei der Auseinandersetzung überwiesen ist.

Art. 122.

Im Falle des Konkurses der Gesellschaft werden die Gläubiger derselben aus dem Gesellschaftsvermögen abgesondert befriedigt, und können aus dem Privatvermögen der Gesellschafter nur wegen des Ausfalls ihre Befriedigung suchen; den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, zu bestimmen, ob und wie weit den Privatgläubigern der Gesellschafter ein Absonderungsrecht in Bezug auf das Privatvermögen derselben zusteht.

Vierter Abschnitt.

Von der Auflösung der Gesellschaft und dem Austreten einzelner Gesellschafter aus derselben.

Art. 123.

Die Gesellschaft wird aufgelöst:

1) durch die Eröffnung des Konkurses über die Gesellschaft;
2) durch den Tod eines der Gesellschafter, wenn nicht der Vertrag bestimmt, daß die Gesellschaft mit den Erben des Verstorbenen fortbestehen soll;
3) durch die Eröffnung des Konkurses über das Vermögen eines der Gesellschafter oder durch die eingetretene rechtliche Unfähigkeit eines der Gesellschafter zur selbstständigen Vermögensverwaltung;
4) durch gegenseitige Uebereinkunft;

Art. 121.

Kompenzacya między pretensyami towarzystwa i prywatnemi pretensyami dłużnika towarzystwa przeciw pojedynczemu towarzyszowi podczas trwania towarzystwa ani całkowicie, ani częściowo nie ma miejsca; po rozwiązaniu towarzystwa jest dopuszczalną, skoro i o ile pretensya towarzystwa towarzyszowi przy porachowaniu została przekazaną.

Art. 122.

W przypadku konkursu towarzystwa wierzyciele takowego z majątku towarzystwa z osobna zaspokojeni zostaną, z prywatnego zaś majątku towarzyszów tylko co do defektu zaspokojenia poszukiwać mogą; ustawom krajowym zastrzega się, postanowić, czyli i jak dalece prywatnym wierzycielom towarzyszów prawo wyłączenia co do ich prywatnego majątku służy.

Rozdział czwarty.

O rozwiązaniu towarzystwa i wystąpieniu pojedynczych towarzyszów z takowego.

Art. 123.

Towarzystwo rozwięzuje się:

1) przez otworzenie konkursu nad towarzystwem;
2) przez śmierć jednego z towarzyszów, jeżeli umowa nie stanowi, iż towarzystwo ze sukcesorami zmarłego nadal ma obstawać;
3) przez rozpoczęcie konkursu nad majątkiem jednego z towarzyszów albo przez wstąpioną prawną niezdolność jednego z towarzyszów do samoistnego zarządzania swym majątkiem;
4) przez wzajemną umowę;

5) durch Ablauf der Zeit, auf deren Dauer die Gesellschaft eingegangen ist, sofern nicht die Gesellschafter dieselbe stillschweigend fortsetzen; in diesem Falle gilt sie von da an als auf unbestimmte Dauer eingegangen;
6) durch die von Seiten eines Gesellschafters geschehene Aufkündigung, wenn die Gesellschaft auf unbestimmte Dauer eingegangen ist.

Eine auf Lebenszeit eingegangene Gesellschaft ist als eine Gesellschaft von unbestimmter Dauer zu betrachten.

Art. 124.

Die Aufkündigung einer Gesellschaft von unbestimmter Dauer Seitens eines Gesellschafters muß, wenn nicht ein Anderes vereinbart ist, mindestens sechs Monate vor Ablauf des Geschäftsjahres der Gesellschaft erfolgen.

Art. 125.

Ein Gesellschafter kann die Auflösung der Gesellschaft vor Ablauf der für ihre Dauer bestimmten Zeit oder bei Gesellschaften von unbestimmter Dauer ohne vorgängige Aufkündigung verlangen, sofern hierzu wichtige Gründe vorhanden sind.

Die Beurtheilung, ob solche Gründe anzunehmen sind, bleibt im Falle des Widerspruchs dem Ermessen des Richters überlassen.

Die Auflösung kann insbesondere ausgesprochen werden:

1) wenn durch äußere Umstände die Erreichung des gesellschaftlichen Zwecks unmöglich wird;
2) wenn ein Gesellschafter bei der Geschäftsführung oder bei der Rechnungslegung unredlich verfährt;
3) wenn ein Gesellschafter die Erfüllung der ihm obliegenden wesentlichen Verpflichtungen unterläßt;

5) przez upłynienie czasu, na którego trwanie towarzystwo się zawiązało, o ile nie członkowie takowe milcząc daléj prowadzą; w tym przypadku uważa się odtąd jako na niepewny czas umówioném;
6) przez uskutecznione ze strony towarzysza wypowiedzenie, jeżeli towarzystwo na niepewne trwanie jest utworzone.

Zawiązane na czas dożywotni towarzystwo ma się uważać jako towarzystwo niepewnego trwania.

Art. 124.

Wypowiedzenie towarzystwa na czas niepewny ze strony towarzysza, jeżeli co innego nie jest umówioném, przynajmniéj sześć miesięcy przed upływem roku procederowego towarzystwa nastąpić musi.

Art. 125.

Towarzysz rozwiązania towarzystwa przed upływem wyznaczonego dla jego trwania czasu albo przy towarzystwach z niepewném trwaniem bez poprzedniego wypowiedzenia żądać może, jeżeli ważne do tego przyczyny się znajdują.

Osądzenie, czy takie przyczyny mają być przyjęte, w razie protestacyi pozostawiają się rozwadze sędziego.

Rozwiązanie mianowicie wymówioném być może:

1) jeżeli przez zewnętrzne okoliczności dosięgnienie celu towarzystwa staje się niepodobném;
2) jeżeli towarzysz przy prowadzeniu sprawunków albo przy składaniu rachunku nierzetelnie postąpi;
3) jeżeli towarzysz wykonanie należących do niego ważnych obowiązków zaniedba;

4) wenn ein Gesellschafter die Firma oder das Vermögen der Gesellschaft für seine Privatzwecke mißbraucht;

5) wenn ein Gesellschafter durch anhaltende Krankheit oder aus anderen Ursachen zu den ihm obliegenden Geschäften der Gesellschaft unfähig wird.

Art. 126.

Hat ein Privatgläubiger eines Gesellschafters nach fruchtlos vollstreckter Exekution in dessen Privatvermögen die Exekution in das dem Gesellschafter bei dereinstiger Auflösung der Gesellschaft zukommende Guthaben erwirkt, so ist er berechtigt, es mag die Gesellschaft auf bestimmte oder auf unbestimmte Dauer eingegangen sein, Behufs seiner Befriedigung nach vorher von ihm geschehener Aufkündigung die Auflösung der Gesellschaft zu verlangen.

Die Aufkündigung muß mindestens sechs Monate vor Ablauf des Geschäftsjahres der Gesellschaft geschehen.

Art. 127.

Wenn die Gesellschafter vor der Auflösung der Gesellschaft übereingekommen sind, daß, ungeachtet des Ausscheidens eines oder mehrerer Gesellschafter, die Gesellschaft unter den übrigen fortgesetzt werden soll, so endigt die Gesellschaft nur in Beziehung auf den Ausscheidenden; im Uebrigen besteht sie mit allen ihren bisherigen Rechten und Verbindlichkeiten fort.

Art. 128.

Wenn die Auflösung der Gesellschaft aus Gründen gefordert werden darf, welche in der Person eines Gesellschafters liegen (Artikel 125.), so kann anstatt derselben auf Ausschließung dieses Gesellschafters erkannt werden, sofern die sämmtlichen übrigen Gesellschafter hierauf antragen.

Art. 129.

Die Auflösung der Gesellschaft muß, wenn sie nicht in Folge der Eröffnung des Konkurses über

4) jeżeli towarzysz się dopuści nadużycia firmy albo majątku towarzystwa na swoje cele prywatne;

5) jeżeli towarzysz przez trwałą chorobę lub z innych przyczyn do sprawunków należących do niego staje się niezdolnym.

Art. 126.

Jeżeli prywatny wierzyciel towarzysza po bezskutecznie wykonanéj exekucyi w jego majątku prywatnym exekucyą we forszus towarzyszowi należący się po następującem niegdyś rozwiązaniu towarzystwa wyjednał, tedy jest uprawnionym, czy towarzystwo na pewny lub niepewny czas się zawiązało, na cel swego zaspokojenia po poprzedzającém z jego strony wypowiedzeniu żądać rozwiązania towarzystwa.

Wypowiedzenie przynajmniéj sześć miesięcy po upływie roku procederowego towarzystwa nastąpić musi.

Art. 127.

Jeżeli towarzyszowie przed rozwiązaniem towarzystwa na to się zgodzili, iż mimo wystąpienia jednego lub kilku towarzyszów, towarzystwo między pozostającymi się ma być daléj prowadzone, natenczas towarzystwo kończy się tylko względem występującego; z resztą pozostaje się daléj z wszelkiemi jego dotychczasowemi prawami i obowiązkami.

Art. 128.

Jeżeli rozwiązanie towarzystwa z przyczyn żądaném być może, które w osobie towarzysza polegają (artykuł 125.), natenczas zamiast takowego na wykluczenie tegoż towarzysza zawyrokowaném być może, skoro wszyscy inni towarzyszowie o to wnoszą.

Art. 129.

Rozwiązanie towarzystwa musi, skoro nie wskutek otworzenia konkursu na towarzy-

die Gesellschaft geschieht, in das Handelsregister eingetragen werden.

Diese Eintragung muß selbst dann geschehen, wenn die Gesellschaft durch Ablauf der Zeit, für welche sie eingegangen war, beendigt wird.

Gleich der Auflösung der Gesellschaft muß auch das Ausscheiden oder die Ausschließung eines Gesellschafters aus der Gesellschaft in das Handelsregister eingetragen werden.

Das Handelsgericht hat die Betheiligten zur Anmeldung dieser Thatsachen von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Dritten Personen kann die Auflösung der Gesellschaft oder das Ausscheiden oder die Ausschließung eines Gesellschafters aus derselben nur insofern entgegengesetzt werden, als hinsichtlich einer solchen Thatsache die Voraussetzungen vorhanden sind, unter welchen nach Artikel 25. hinsichtlich des Erlöschens der Firma oder der Aenderung ihrer Inhaber die Wirkung gegen Dritte eintritt.

Art. 130.

Wenn ein Gesellschafter ausscheidet oder ausgeschlossen wird, so erfolgt die Auseinandersetzung der Gesellschaft mit demselben auf Grund der Vermögenslage, in welcher sich die Gesellschaft zur Zeit des Ausscheidens oder zur Zeit der Behändigung der Klage auf Ausschließung befindet.

An den späteren Geschäften, Rechten und Verbindlichkeiten nimmt der Ausgeschiedene oder Ausgeschlossene nur insofern Antheil, als dieselben eine unmittelbare Folge dessen sind, was vor jenem Zeitpunkte bereits geschehen war.

Der Ausgeschiedene oder Ausgeschlossene muß sich die Beendigung der laufenden Geschäfte in der Weise gefallen lassen, wie sie nach dem Ermessen der verbleibenden Gesellschafter am vortheilhaftesten ist.

Jedoch ist er, wenn eine frühere vollständige Auseinandersetzung nicht möglich ist, berechtigt, am Schlusse eines jeden Geschäftsjahres Rechnungsablage über die inzwischen erledigten Geschäfte, so-

stwie nastąpi, w rejestrze handlowym być zapisane.

Toż zapisanie nawet wtedy nastąpić musi, gdy towarzystwo przez upływ czasu, na który się zawiązało, się ukończy.

Zarówno jak rozwiązanie musi też wystąpienie lub wyłączenie towarzysza w rejestrze handlowym być zapisane.

Sąd handlowy interesentów do zameldowania tych faktów z urzędu karami pieniężnemi przytrzymać winien.

Trzecim osobom rozwiązanie towarzystwa lub wystąpienie albo wykluczenie towarzysza z takowego tylko tak dalece przeciwstawionem być może, o ile względem takowego faktum te przypuszczenia mają miejsce, pod któremi według artykułu 25. co do ustania firmy albo zmiany ich dzierzycieli skutek przeciw trzecim osobom wstępuje.

Art. 130.

Jeżeli towarzysz występuje lub wykluczonym zostanie, natenczas porachowanie towarzystwa z nim nastąpi na mocy położenia majątku, w którém towarzystwo w czasie wystąpienia albo w czasie wręczenia skargi o wykluczenie się znajduje.

W późniejszych sprawunkach, prawach i obowiązkach wystąpiony lub wykluczony tylko tak dalece ma udział, o ile takowe są bezpośrednim skutkiem tego, co przed owym czasem już się stało.

Wystąpiony lub wykluczony musi ukończenie bieżących interesów w tym samym sposobie dozwolić, jak według osądzenia pozostających towarzyszów jest najkorzystniejszém.

Jednakowoż, jeżeli rychlejsze zupełne porachowanie jest niesposobném, jest upoważnionym, w końcu każdego roku procederowego żądać złożenia rachunku względem zała-

wie die Auszahlung der ihm hiernach gebührenden Beträge zu fordern; auch kann er am Schlusse eines jeden Geschäftsjahres den Nachweis über den Stand der noch laufenden Geschäfte fordern.

Art. 131.

Ein ausgeschiedener oder ausgeschlossener Gesellschafter muß sich die Auslieferung seines Antheils am Gesellschaftsvermögen in einer den Werth desselben darstellenden Geldsumme gefallen lassen; er hat kein Recht auf einen verhältnißmäßigen Antheil an den einzelnen Forderungen, Waaren oder anderen Vermögensstücken der Gesellschaft.

Art. 132.

Macht ein Privatgläubiger eines Gesellschafters von dem nach Artikel 126. ihm zustehenden Rechte Gebrauch, so können die übrigen Gesellschafter auf Grund eines einstimmigen Beschlusses statt der Auflösung der Gesellschaft die Auseinandersetzung und die Auslieferung des Antheils des Schuldners nach den Bestimmungen der vorhergehenden Artikel vornehmen; der letztere ist dann als aus der Gesellschaft ausgeschieden zu betrachten.

Fünfter Abschnitt.

Von der Liquidation der Gesellschaft.

Art. 133.

Nach Auflösung der Gesellschaft außer dem Fall des Konkurses derselben erfolgt die Liquidation, sofern diese nicht durch einstimmigen Beschluß der Gesellschafter oder durch den Gesellschaftsvertrag einzelnen Gesellschaftern oder anderen Personen übertragen ist, durch die sämmtlichen bisherigen Gesellschafter oder deren Vertreter als Liquidatoren. Ist einer der Gesellschafter gestorben, so haben dessen Rechtsnachfolger einen gemeinschaftlichen Vertreter zu bestellen.

Auf den Antrag eines Gesellschafters kann aus wichtigen Gründen die Ernennung von Liquidatoren durch den Richter erfolgen. Der Richter kann in einem solchen Falle Personen zu Liquidatoren ernennen oder als solche beiordnen, welche nicht zu den Gesellschaftern gehören.

twionych tymczasem interesów, jako też wypłaty należących się jemu według tego kwot; również w końcu każdego roku procederowego wykazu co do stanu bieżących jeszcze interesów żądać może.

Art. 131.

Wystąpiony lub wykluczony towarzysz dozwolić musi wypłacenie swego udziału przy majątku towarzystwa w sumie pieniężnéj, wartość takowego reprezentującéj; on nie ma prawa na stosunkowy udział przy pojedynczych pretensyach, towarach lub innych przedmiotach majątkowych towarzystwa.

Art. 132.

Jeżeli prywatny wierzyciel towarzysza służącego mu wedle artykułu 126. prawa używa, natenczas drudzy towarzyszowie na mocy jednozgodnéj uchwały zamiast rozwiązania towarzystwa porachowanie i wydanie udziału dłużnika według postanowień poprzednich artykułów przedsięwziąść mogą; ostatni natenczas uważa się jako wystąpiony z towarzystwa.

Rozdział piąty.

O likwidacyi towarzystwa.

Art. 133.

Po rozwiązaniu towarzystwa prócz przypadku konkursu takowego nastąpi likwidacya, o ile takowa przez jednozgodną uchwałę towarzyszów albo przez umowę towarzystwa pojedynczym towarzyszom lub innym osobom nie jest poleconą, przez wszystkich dotychczasowych towarzyszów lub ich zastępców jako likwidatorów. Jeżeli który z towarzyszów umarł, natenczas jego następcy prawni wspólnego zastępcę mianować mają.

Na wniosek towarzysza z ważnych przyczyn mianowanie likwidatorów przez sędziego

Art. 134.

Die Abberufung von Liquidatoren geschieht durch einstimmigen Beschluß aller Gesellschafter; sie kann auch auf den Antrag eines Gesellschafters aus wichtigen Gründen durch den Richter erfolgen.

Art. 135.

Die Liquidatoren sind von den Gesellschaftern beim Handelsgerichte zur Eintragung in das Handelsregister anzumelden; sie haben ihre Unterschrift persönlich vor dem Handelsgerichte zu zeichnen oder die Zeichnung in beglaubigter Form einzureichen.

Das Austreten eines Liquidators oder das Erlöschen der Vollmacht eines solchen ist gleichfalls zur Eintragung in das Handelsregister anzumelden.

Die Gesellschafter sind zur Befolgung dieser Vorschriften von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Dritten Personen kann die Ernennung von Liquidatoren, sowie das Austreten eines Liquidators oder das Erlöschen der Vollmacht eines solchen nur insofern entgegengesetzt werden, als hinsichtlich dieser Thatsachen die Voraussetzungen vorhanden sind, unter welchen nach Artikel 25. und 46. hinsichtlich einer Aenderung der Inhaber einer Firma oder des Erlöschens einer Prokura die Wirkung gegen Dritte eintritt.

Art. 136.

Sind mehrere Liquidatoren vorhanden, so können sie die zur Liquidation gehörenden Handlungen mit rechtlicher Wirkung nur in Gemeinschaft vornehmen, sofern nicht ausdrücklich bestimmt ist, daß sie einzeln handeln können.

Art. 137.

Die Liquidatoren haben die laufenden Geschäfte zu beendigen, die Verpflichtungen der aufgelösten

nastąpić może. Sędzia w takim przypadku osoby likwidatorami mianować albo jako takich przywezwać może, które do towarzyszów nie należą.

Art. 134.

Odwołanie likwidatorów staje się przez jednozgodną uchwałę wszystkich towarzyszów; takowe też na wniosek towarzysza dla ważnych przyczyn przez sędziego nastąpić może.

Art. 135.

Likwidatorowie przez towarzyszów u sądu handlowego do zapisania w rejestrze handlowym zameldowani być muszą; oni swój podpis przed sądem handlowym własnoręcznie muszą uskutecznić albo podpis we wierzytelnéj formie podać.

Wystąpienie likwidatora albo ustanie jego plenipotencyi również do zapisania w rejestrze handlowym zameldowaném być musi.

Towarzyszowie do zadosyć uczynienia tym przepisom z urzędu karami porządkowemi mają być przytrzymani.

Trzecim osobom mianowanie likwidatorów, jako też wystąpienie likwidatora lub ustanie plenipotencyi takowego tylko tak dalece naprzeciw stawioném być może, o ile względem tych czynów przypuszczenia mają miejsce, pod któremi wedle artykułów 25. i 46. względem zmiany dzierzycieli firmy albo ustania prokury skutek przeciw trzecim osobom wstępuje.

Art. 136.

Jeżeli jest kilku likwidatorów, natenczas takowi należące do likwidacyi czynności z prawnym skutkiem tylko spólnie przedsięwziąść mogą, skoro nie jest wyraźnie ustanowioném, iż pojedynczo działać mogą.

Art. 137.

Likwidatorowie bieżące interesa mają ukończyć, obowiązkom rozwiązanego towarzystwa

Gesellschaft zu erfüllen, die Forderungen derselben einzuziehen und das Vermögen der Gesellschaft zu versilbern; sie haben die Gesellschaft gerichtlich und außergerichtlich zu vertreten; sie können für dieselbe Vergleiche schließen und Kompromisse eingehen. Zur Beendigung schwebender Geschäfte können die Liquidatoren auch neue Geschäfte eingehen.

Die Veräußerung von unbeweglichen Sachen kann durch die Liquidatoren ohne Zustimmung der sämmtlichen Gesellschafter nicht anders, als durch öffentliche Versteigerung bewirkt werden.

Art. 138.

Eine Beschränkung des Umfanges der Geschäftsbefugnisse der Liquidatoren (Artikel 137.) hat gegen dritte Personen keine rechtliche Wirkung.

Art. 139.

Die Liquidatoren haben ihre Unterschrift in der Weise abzugeben, daß sie der bisherigen, nun als Liquidationsfirma zu bezeichnenden Firma ihren Namen beifügen.

Art. 140.

Die Liquidatoren haben, selbst wenn sie vom Richter bestellt sind, den Gesellschaftern gegenüber bei der Geschäftsführung den von diesen einstimmig getroffenen Anordnungen Folge zu geben.

Art. 141.

Die während der Liquidation entbehrlichen Gelder werden vorläufig unter die Gesellschafter vertheilt.

Zur Deckung von Schulden der Gesellschaft, welche erst später fällig werden, sowie zur Deckung der Ansprüche, welche den einzelnen Gesellschaftern bei der Auseinandersetzung zustehen, sind die erforderlichen Gelder zurückzubehalten.

zadosyć uczynić, pretensye takowego ściągnąć i majątek towarzystwa sprzedać; oni zastępują towarzystwo sądownie i zasądownie; oni mogą dla niego ugody zawrzeć i w kompromisa się wpuszczać. Do ukończenia niezałatwionych jeszcze interesów likwidatorowie w nowe interesa wchodzić mogą.

Sprzedaż nieruchomych rzeczy przez likwidatorów bez przyzwolenia wszystkich towarzyszów nie inaczéj, jak drogą publicznéj licytacyi uskutecznioną być może.

Art. 138.

Ograniczenie objętości uprawnień sprawunkowych likwidatorów (artykuł 137.) przeciwko trzecim osobom nie ma żadnego prawnego skutku.

Art. 139.

Likwidatorowie swój podpis w ten sposób oddać mają, iż do firmy dotychczasowéj, teraz jako firmę likwidacyiną oznaczyć się mającéj, swoje nazwiska dołączą.

Art. 140.

Likwidatorowie, mimo przez sędziego są mianowani, naprzeciwko towarzyszom przy prowadzeniu interesów udzielonym przez tychże jednozgodnie rozporządzeniom zadosyć uczynić winni.

Art. 141.

Zbyteczne podczas likwidacyi pieniądze tymczasowo pomiędzy towarzyszów się podzielą.

Na pokrycie długów towarzystwa, których zapłata dopiero później zapada, jako na pokrycie pretensyi, które na pojedynczych towarzyszów przy porachowaniu przypadają, potrzebne pieniądze zatrzymane być muszą.

Art. 142.

Die Liquidatoren haben die schließliche Auseinandersetzung unter den Gesellschaftern herbeizuführen.

Streitigkeiten, welche über die Auseinandersetzung entstehen, fallen der richterlichen Entscheidung anheim.

Art. 143.

Wenn ein Gesellschafter Sachen in die Gesellschaft eingebracht hat, welche Eigenthum derselben geworden sind, so fallen dieselben bei der Auseinandersetzung nicht an ihn zurück, sondern er erhält den Werth aus dem Gesellschaftsvermögen erstattet, für welchen sie gemäß Uebereinkunft übernommen wurden.

Fehlt es an dieser Werthbestimmung, so geschieht die Erstattung nach dem Werthe, welchen die Sachen zur Zeit der Einbringung hatten.

Art. 144.

Ungeachtet der Auflösung der Gesellschaft kommen bis zur Beendigung der Liquidation in Bezug auf das Rechtsverhältniß der bisherigen Gesellschafter unter einander, sowie der Gesellschaft zu dritten Personen die Vorschriften des zweiten und dritten Abschnitts zur Anwendung, soweit sich aus den Bestimmungen des gegenwärtigen Abschnitts und aus dem Wesen der Liquidation nicht ein Anderes ergiebt.

Der Gerichtsstand, welchen die Gesellschaft zur Zeit ihrer Auflösung hatte, bleibt bis zur Beendigung der Liquidation für die aufgelöste Gesellschaft bestehen.

Zustellungen an die Gesellschaft geschehen mit rechtlicher Wirkung an einen der Liquidatoren.

Art. 145.

Nach Beendigung der Liquidation werden die Bücher und Schriften der aufgelösten Gesellschaft einem der gewesenen Gesellschafter oder einem Dritten in Verwahrung gegeben. Der Gesellschafter oder

Art. 142.

Likwidatorowie końcowe porachowanie pomiędzy towarzyszami przyprowadzić winni.

Spory, powstające względem porachowania, należą do decyzyi sędziowskiéj.

Art. 143.

Jeżeli towarzysz rzeczy do towarzystwa przyniósł, które się stały własnością ostatniego, natenczas takowe przy porachowaniu nie do niego napowrót przypadają, lecz mu się wynagradza wartość z majątku towarzystwa, za którą umową przyjęte zostały.

W braku tegoż ustanowienia wartości wynagrodzenie nastąpi według téj wartości, którą rzeczy w czasie ich przyniesienia miały.

Art. 144.

Mimo rozwiązania towarzystwa aż do ukończenia likwidacyi co do stosunku prawnego dotychczasowych towarzyszów pomiędzy sobą, jako towarzyszów do trzecich osób przepisy drugiego i trzeciego rozdziału mają zastósowanie, o ile z postanowień niniejszego rozdziału i z natury likwidacyi nic innego nie wynika.

Forum, które towarzystwo w czasie swego rozwiązania miało, pozostaje się aż do ukończenia likwidacyi dla rozwiązanego towarzystwa.

Insynuacye do towarzystwa następują z prawnym skutkiem do rąk jednego z likwidatorów.

Art. 145.

Po ukończeniu likwidacyi xięgi i pisma rozwiązanego towarzystwa jednemu z byłych towarzyszów albo trzeciéj osobie oddane będą do aserwacyi. Towarzysz lub trzecia osoba

der Dritte wird in Ermangelung einer gütlichen Uebereinkunft durch das Handelsgericht bestimmt.

Die Gesellschafter und deren Rechtsnachfolger behalten das Recht auf Einsicht und Benutzung der Bücher und Papiere.

Sechster Abschnitt.

Von der Verjährung der Klagen gegen die Gesellschafter.

Art. 146.

Die Klagen gegen einen Gesellschafter aus Ansprüchen gegen die Gesellschaft verjähren in fünf Jahren nach Auflösung der Gesellschaft oder nach seinem Ausscheiden oder seiner Ausschließung aus derselben, sofern nicht nach Beschaffenheit der Forderung eine kürzere Verjährungsfrist gesetzlich eintritt.

Die Verjährung beginnt mit dem Tage, an welchem die Auflösung der Gesellschaft oder das Ausscheiden oder die Ausschließung des Gesellschafters aus derselben in das Handelsregister eingetragen ist.

Wird die Forderung erst nach der Eintragung fällig, so beginnt die Verjährung mit dem Zeitpunkte der Fälligkeit.

Art. 147.

Ist noch ungetheiltes Gesellschaftsvermögen vorhanden, so kann dem Gläubiger die fünfjährige Verjährung nicht entgegengesetzt werden, sofern er seine Befriedigung nur aus dem Gesellschaftsvermögen sucht.

Art. 148.

Die Verjährung zu Gunsten eines ausgeschiedenen oder ausgeschlossenen Gesellschafters wird durch Rechtshandlungen nicht unterbrochen, welche gegen die fortbestehende Gesellschaft oder einen anderen Gesellschafter vorgenommen werden.

Die Verjährung zu Gunsten eines bei der Auflösung einer Gesellschaft zu derselben gehörigen Ge-

w braku dobrowolnego pojednania się przez sąd handlowy oznaczeni będą.

Towarzyszom i ich następcom prawnym zostaje się prawo przeglądu i używania xiąg i papierów.

Rozdział szósty.

O przedawnieniu skarg przeciw towarzyszom.

Art. 146.

Skargi przeciw towarzyszowi z pretensyi przeciw towarzystwu przedawniają w przeciągu pięciu lat po rozwiązaniu towarzystwa albo po jego wystąpieniu lub wykluczeniu z takowego, skoro podług usposobienia pretensyi krótszy termin przedawnienia według praw nie wstąpi.

Przedawnienie zaczyna się z tym dniem, w którym rozwiązanie towarzystwa albo wystąpienie lub wykluczenie towarzysza z takowego w rejestrze handlowym jest zapisaném.

Jeżeli pretensya dopiero po zapisaniu przypada, natenczas przedawnienie dopiero z terminem przypadłości nastąpi.

Art. 147.

Jeżeli jeszcze się znajduje niepodzielony majątek towarzystwa, natenczas wierzycielowi pięcioletnie przedawnienie nie może być przeciwstawioném, skoro swego zaspokojenia tylko z majątku towarzystwa poszukuje.

Art. 148.

Przedawnienie na korzyść wystąpionego lub wykluczonego towarzysza nie przerywa się przez czynności prawne, które przeciw daléj istnącemu towarzystwu lub innemu towarzyszowi się przedsięwezmą.

Przedawnienie na korzyść towarzysza przy rozwiązaniu towarzystwa doń należącego nie

sellschafters wird nicht durch Rechtshandlungen gegen einen anderen Gesellschafter, wohl aber durch Rechtshandlungen gegen die Liquidatoren unterbrochen.

Art. 149.

Die Verjährung läuft auch gegen Minderjährige und bevormundete Personen, sowie gegen juristische Personen, denen gesetzlich die Rechte der Minderjährigen zustehen, ohne Zulassung der Wiedereinsetzung in den vorigen Stand, jedoch mit Vorbehalt des Regresses gegen die Vormünder und Verwalter.

Zweiter Titel.

Von der Kommanditgesellschaft.

Erster Abschnitt.

Von der Kommanditgesellschaft im Allgemeinen.

Art. 150.

Eine Kommanditgesellschaft ist vorhanden, wenn bei einem unter einer gemeinschaftlichen Firma betriebenen Handelsgewerbe ein oder mehrere Gesellschafter sich nur mit Vermögenseinlagen betheiligen (Kommanditisten), während bei einem oder mehreren anderen Gesellschaftern die Betheiligung nicht in dieser Weise beschränkt ist (persönlich haftende Gesellschafter).

Sind mehrere persönlich haftende Gesellschafter vorhanden, so ist in Ansehung ihrer die Gesellschaft zugleich eine offene Gesellschaft.

Zur Gültigkeit des Gesellschaftsvertrages bedarf es der schriftlichen Abfassung nicht.

Art. 151.

Die Errichtung einer Kommanditgesellschaft ist von sämmtlichen Gesellschaftern bei dem Handelsgerichte, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz

przerywa się przez prawne czynności przeciw innemu towarzyszowi, ale przerywa się przez prawne czynności przeciw likwidatorom.

Art. 149.

Przedawnienie bieży także przeciw małoletnim i pod opieką będącym osobom, jako też przeciw jurystycznym osobom, którym według ustaw prawa małoletnich służą, bez dopuszczenia restytucyi w dawniejszy stan, lecz ze zastrzeżeniem regresu przeciw opiekunom i administratorom.

Tytuł drugi.

O towarzystwie komandytowém.

Rozdział pierwszy.

O towarzystwie komandytowém w ogólności.

Art. 150.

Towarzystwo komandytowe istnieje, jeżeli przy procederze handlowym, pod spólną firmą prowadzonym, jeden lub kilku towarzyszów tylko przez wpłacenia majątkowe udział biorą (komandytyści), gdy zaś u jednego lub kilku innych towarzyszów uczestnictwo nie jest w téj mierze ograniczoném (osobiście odpowiadający towarzysze).

Jeżeli się znajduje kilku odpowiadających osobiście towarzyszów, natenczas względem nich towarzystwo zarazem jest otwartém towarzystwem.

Do ważności umowy towarzystwa piśmiennéj expedycyi nie potrzeba.

Art. 151.

Utworzenie towarzystwa komandytowego przez wszystkich towarzyszów u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo ma

hat, Behufs der Eintragung in das Handelsregister anzumelden.

Die Anmeldung muß enthalten:

1) den Namen, Vornamen, Stand und Wohnort jedes persönlich haftenden Gesellschafters;
2) den Namen, Vornamen, Stand und Wohnort jedes Kommanditisten mit der Bezeichnung desselben als solchen;
3) die Firma der Gesellschaft und den Ort, wo sie ihren Sitz hat;
4) den Betrag der Vermögenseinlage jedes Kommanditisten.

Die Anmeldung muß von allen Gesellschaftern persönlich vor dem Handelsgerichte unterzeichnet, oder in beglaubigter Form eingereicht werden; sie ist nach ihrem ganzen Inhalt in das Handelsregister einzutragen. Bei der Bekanntmachung der Kommanditgesellschaft in den öffentlichen Blättern (Artikel 13.) unterbleibt die Angabe der Namen, des Standes und des Wohnorts der Kommanditisten, sowie die Angabe des Betrages ihrer Vermögenseinlagen.

Art. 152.

Bei jedem Handelsgerichte, in dessen Bezirk die Kommanditgesellschaft eine Zweigniederlassung hat, muß dies Behufs der Eintragung in das Handelsregister angemeldet werden.

Die Anmeldung muß die in Artikel 151. Ziff. 1. bis 4. bezeichneten Angaben enthalten, und von sämmtlichen persönlich haftenden Gesellschaftern vor dem Handelsgericht unterzeichnet oder in beglaubigter Form eingereicht werden.

Art. 153.

Die persönlich haftenden Gesellschafter, welche die Gesellschaft vertreten sollen, haben die Firma nebst ihrer Namensunterschrift persönlich vor dem Handelsgericht, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, und vor jedem Handelsgericht, in dessen Bezirk sie eine Zweigniederlassung hat, zu

swoje zamieszkanie, celem zapisania w rejestrze handlowym musi być zameldowaném.

Zameldowanie musi zawierać:

1) nazwisko, imię, stan i zamieszkanie każdego osobiście odpowiadającego towarzysza;
2) nazwisko, imię, stan i zamieszkanie każdego komandytysty z oznaczeniem go jako takiego;
3) firmę towarzystwa i miejsce, gdzie zamieszkuje;
4) ilość składki majątkowéj każdego komandytysty.

Zameldowanie przez wszystkich towarzyszów osobiście przed sądem handlowym musi być podpisaném lub we wierzytelnéj formie podaném; takowe w całéj swéj treści w rejestrze handlowym zapisaném być musi. Przy ogłoszeniu towarzystwa komandytowego w pismach publicznych (artykuł 13.) nie wyrażają się nazwiska, stan i zamieszkanie komandytystów, ani też ilość złożonych przez nich sum majątkowych.

Art. 152.

U każdego sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo komandytowe ma gałęziową siedzibę, to na cel zapisania w rejestrze handlowym zameldowaném być musi.

Zameldowanie oznaczone w artykule 151. cyfra 1. aż do 4. podania zawierać, i przez wszystkich osobiście odpowiadających towarzyszów przed sądem handlowym podpisaném albo w uwierzytelnionéj formie podaném być musi.

Art. 153.

Osobiście odpowiadający towarzysze, którzy towarzystwo zastąpić mają, firmę wraz z swym nazwiskiem osobiście przed sądem handlowym, w którego obwodzie towarzystwo ma swoje zamieszkanie, i przed każdym sądem handlowym, w którego obwodzie ma gałęziową

zeichnen oder die Zeichnung in beglaubigter Form einzureichen.

Art. 154.

Das Handelsgericht hat die persönlich haftenden Gesellschafter zur Befolgung der in den Artikeln 151. 152. und 153. enthaltenen Vorschriften von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Art. 155.

Wenn die Firma einer bestehenden Kommanditgesellschaft geändert, oder der Sitz der Gesellschaft an einen anderen Ort verlegt wird, so sind diese Thatsachen von sämmtlichen Gesellschaftern in der durch Artikel 151. bestimmten Weise Behufs der Eintragung in das Handelsregister anzumelden. Das Handelsgericht hat die persönlich haftenden Gesellschafter zur Befolgung dieser Anordnung von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Bei der Bekanntmachung kommt in Betreff der Kommanditisten die Vorschrift des Artikels 151. zur Anwendung.

Die Wirkung gegen Dritte richtet sich nach den Bestimmungen des Artikels 25.

Art. 156.

Wenn in eine bestehende Kommanditgesellschaft ein neuer Kommanditist eintritt, so muß dies von sämmtlichen Gesellschaftern zur Eintragung in das Handelsregister und zur Bekanntmachung nach den Bestimmungen des Artikels 151. angemeldet werden.

Art. 157.

Das Rechtsverhältniß der Gesellschafter unter einander richtet sich zunächst nach dem Gesellschaftsvertrage. Soweit keine Vereinbarung getroffen ist, kommen die gesetzlichen Bestimmungen über das Rechtsverhältniß der offenen Gesellschafter untereinander auch hier zur Anwendung, jedoch mit den Abweichungen, welche die nachfolgenden Artikel (158. bis 162.) ergeben.

siedzibę, podpisać, lub podpis we wierzytelnéj formie podać winni.

Art. 154.

Sąd handlowy towarzyszów osobiście odpowiadających do zachowania zawartych w artykułach 151. 152. i 153. przepisów z urzędu karami porządkowemi ma przytrzymać.

Art. 155.

Jeżeli firma istnącego towarzystwa komandytowego zmienioną, lub zamieszkanie towarzystwa na inne miejsce przeniesioném zostanie, natenczas te fakta przez wszystkich towarzyszów w oznaczonym przez artykuł 151. sposobie na cel zapisania w rejestrze handlowym zameldowane być muszą. Sąd handlowy osobiście odpowiadających towarzyszów do zachowania tego rozporządzenia karami porządkowemi ma przytrzymywać.

Przy obwieszczeniu zastosuje się co do komandytystów przepis artykułu 151.

Skutek przeciw trzecim osobom zawisł od postanowień artykułu 25.

Art. 156.

Jeżeli w istnące towarzystwo komandytowe nowy komandytysta wstępuje, natenczas to przez wszystkich towarzyszów celem zapisania w rejestrze handlowym i dla obwieszczenia według postanowień artykułu 151. zameldoném być musi.

Art. 157.

Prawny stosunek towarzyszów między sobą zawisł nasamprzód od umowy towarzystwa. O ile nic nie umówiono, prawne postanowienia względem stosunku prawnego otwartych towarzyszów między sobą tutaj także znajdują zastósowanie, lecz z modyfikacyami w następujących artykułach (158. aż do 162.) zawartemi.

Art. 158.

Die Geschäftsführung der Gesellschaft wird durch den oder die persönlich haftenden Gesellschafter besorgt.

Ein Kommanditist ist zur Führung der Geschäfte der Gesellschaft weder berechtigt noch verpflichtet.

Er kann gegen die Vornahme einer Handlung der Geschäftsführung durch die persönlich haftenden Gesellschafter (Artikel 99. bis 102.) Widerspruch nicht erheben.

Art. 159.

Ein Kommanditist darf ohne Genehmigung der anderen Gesellschafter in dem Handelszweig der Gesellschaft für eigene oder fremde Rechnung Geschäfte machen und an einer anderen gleichartigen Handelsgesellschaft als offener Gesellschafter Theil nehmen.

Art. 160.

Jeder Kommanditist ist berechtigt, die abschriftliche Mittheilung der jährlichen Bilanz zu verlangen und die Richtigkeit derselben unter Einsicht der Bücher und Papiere zu prüfen.

Die im Artikel 105. bezeichneten weiteren Rechte eines offenen Gesellschafters stehen einem Kommanditisten nicht zu.

Jedoch kann das Handelsgericht auf den Antrag eines Kommanditisten, wenn wichtige Gründe dazu vorliegen, die Mittheilung einer Bilanz oder sonstiger Aufklärungen nebst Vorlegung der Bücher und Papiere zu jeder Zeit anordnen.

Art. 161.

Die Bestimmungen der Artikel 106. bis 108. über die Verzinsung der Einlage, über die jährliche Berechnung des Gewinnes oder Verlustes und über die Befugniß, Zinsen und Gewinn zu erheben, gelten auch in Betreff des Kommanditisten.

Art. 158.

Prowadzenie interesów towarzystwa przez osobiście odpowiadającego towarzysza lub towarzyszów się wykonywa.

Komandytysta do prowadzenia interesów towarzystwa ani jest uprawnionym, ani obowiązanym.

On przeciwko jakiejkolwiek czynności przy prowadzeniu interesów przez osobiście odpowiadających towarzyszów (artykuły 99. aż do 102.) protestacyi zanieść nie może.

Art. 159.

Komandytysta bez przyzwolenia drugich towarzyszów w gałęzi handlowéj towarzystwa na własny lub cudzy rachunek interesów podjąć się może i przy inném równém towarzystwie handlowém jako otwarty towarzysz udział mieć może.

Art. 160.

Każdy komandytysta jest uprawnionym, żądać w kopii zakomunikowania rocznéj bilancyi i rzetelność takowéj pod przeglądem xiąg i papierów zbadać.

Oznaczone w artykule 105. dalsze prawa otwartego towarzysza komandytyście nie służą.

Jednakowoż sąd handlowy na wniosek komandytysty, jeżeli ważne przyczyny do tego się okażą, zakomunikowanie bilancyi lub innych objaśnień jako też przedłożenie xiąg i papierów każdego czasu rozporządzić może.

Art. 161.

Postanowienia artykułów 106. aż do 108. względem zaprocentowania składki, względem rocznego obrachunku zysku lub straty i względem uprawnienia do pobierania prowizyi i zysku, mają także ważność co do komandytystów.

Jedoch nimmt ein Kommanditist an dem Verluste nur bis zum Betrage seiner eingezahlten oder rückständigen Einlage Antheil.

Er ist nicht verpflichtet, die Zinsen und den Gewinn, welche er bezogen hat, wegen späterer Verluste zurückzuzahlen; jedoch wird, so lange seine ursprüngliche Einlage durch Verlust vermindert ist, der jährliche Gewinn zur Deckung des Verlustes verwendet.

Art. 162.

Ist über die Höhe der Betheiligung an Gewinn und Verlust nichts vereinbart, so wird dieselbe nach richterlichem Ermessen, nöthigenfalls unter Zuziehung von Sachverständigen, festgestellt.

Art. 163.

Im Verhältniß zu dritten Personen tritt die rechtliche Wirksamkeit einer Kommanditgesellschaft mit dem Zeitpunkt ein, in welchem die Errichtung der Gesellschaft bei dem Handelsgericht, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, in das Handelsregister eingetragen ist, oder die Gesellschaft auch nur ihre Geschäfte begonnen hat.

Die Beschränkung, daß die Gesellschaft erst mit einem späteren Zeitpunkt als dem der Eintragung ihren Anfang nehmen soll, hat gegen dritte Personen keine rechtliche Wirkung.

Hat die Gesellschaft vor der Eintragung ihre Geschäfte begonnen, so haftet jeder Kommanditist dritten Personen für die bis zur Eintragung entstandenen Verbindlichkeiten der Gesellschaft gleich einem persönlich haftenden Gesellschafter, wenn er nicht beweist, daß denselben seine beschränkte Betheiligung bei der Gesellschaft bekannt war.

Art. 164.

Die Kommanditgesellschaft kann unter ihrer Firma Rechte erwerben und Verbindlichkeiten eingehen, Eigenthum und andere dingliche Rechte an Grundstücken erwerben, vor Gericht klagen und verklagt werden.

Jednakowoż komandytysta przy stracie ma tylko udział aż do wysokości swéj wpłaconéj lub zaległéj składki.

On nie jest obowiązanym, prowizye i zysk, które odebrał, dla późniejszych strat zwrócić; jednak, dopóki jego pierwotna składka przez stratę jest zmniejszoną, roczny zysk na pokrycie straty obróconym będzie.

Art. 162.

Jeżeli względem wysokości udziału przy zysku i stracie nic nie jest umówioném, natenczas takowa według sędziowskiéj rozwagi, w razie potrzeby ze zapozwaniem znawców się ustanowi.

Art. 163.

W stosunku do trzecich osób prawna czynność towarzystwa komandytowego z tym czasem wstępuje, w którym utworzenie towarzystwa u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo ma swoje zamieszkanie, w rejestrze handlowym jest zapisane, albo towarzystwo tylko swe sprawunki rozpoczęło.

Ograniczenie to, iż towarzystwo dopiero z późniejszym terminem niżli z terminem zapisania ma się zaczynać, przeciwko trzecim osobom nie ma prawnego skutku.

Jeżeli towarzystwo przed zapisaniem swe interesa rozpoczęło, natenczas każdy komandytysta odpowiada trzecim osobom za obowiązki towarzystwa aż do zapisania wynikłe równie jak osobiście odpowiadający towarzysz, jeżeli nie udowodni, iż takowym jego ograniczone uczestnictwo przy towarzystwie było wiadomém.

Art. 164.

Towarzystwo komandytowe pod swą firmą może prawa nabywać i obowiązki na się przyimować, własność i inne rzeczowe prawa nabywać, przed sądem skarzyć i być zaskarzoném.

Ihr ordentlicher Gerichtsstand ist bei dem Gericht, in dessen Bezirk sie ihren Sitz hat.

Art. 165.

Für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft haftet der Kommanditist nur mit der Einlage und, soweit diese nicht eingezahlt ist, mit dem versprochenen Betrage.

Die Einlage des Kommanditisten kann während des Bestehens der Gesellschaft weder ganz noch theilweise zurückbezahlt oder erlassen werden.

Zinsen können ihm von der Gesellschaft nur insoweit bezahlt werden, als dadurch die ursprüngliche Einlage nicht vermindert wird.

Er kann bis zur Wiederergänzung der durch Verlust verminderten Einlage weder Zinsen noch Gewinn beziehen.

Er haftet für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft, wenn und insoweit er diesen Bestimmungen entgegen Zahlungen von der Gesellschaft empfangen hat.

Er ist jedoch nicht verpflichtet, die Zinsen und den Gewinn zurückzuzahlen, welche er auf Grund einer in gutem Glauben errichteten Bilanz in gutem Glauben bezogen hat.

Art. 166.

Wer in eine bestehende Handelsgesellschaft als Kommanditist eintritt, haftet nach Maaßgabe des vorhergehenden Artikels für alle von der Gesellschaft vor seinem Eintritt eingegangenen Verbindlichkeiten, es mag die Firma eine Aenderung erleiden oder nicht.

Ein entgegenstehender Vertrag ist gegen Dritte ohne rechtliche Wirkung.

Art. 167.

Die Kommanditgesellschaft wird durch die persönlich haftenden Gesellschafter berechtigt und verpflichtet; sie wird durch dieselben vor Gericht vertreten.

Jego zwyczajne forum jest u tego sądu, w którego obwodzie ma swoje zamieszkanie.

Art. 165.

Za obowiązki towarzystwa komandytysta odpowiada tylko składką, a o ile takowa nie jest wpłacona, sumą przyrzeczoną.

Składka komandytysty podczas istnienia towarzystwa ani całkowicie, ani częściowo nie może być zwróconą albo odpuszczoną.

Prowizye onemu przez towarzystwo tylko tak dalece mogą być zapłacone, o ile przez to pierwotna składka się nie zmniejsza.

On aż do uzupełnienia zmniejszonéj przez stratę składki ani prowizyi, ani zysku odbierać nie może.

On odpowiada za obowiązki towarzystwa, jeżeli i jak dalece wbrew tym postanowieniom zapłaty od towarzystwa odebrał.

Jednakowoż nie jest obowiązanym do zwrócenia prowizyi i zysku, które na mocy utworzonéj w dobréj wierze bilancyi w dobréj wierze odebrał.

Art. 166.

Kto w istnące towarzystwo handlowe jako komandytysta wstępuje, odpowiada w miarę poprzedzającego artykułu za wszelkie przez towarzystwo przed jego wstępem na się przyjęte obowiązki, zarówno, czy firma zmianie ulega albo nie.

Przeciwna umowa naprzeciwko trzecim osobom jest bez prawnego skutku.

Art. 167.

Towarzystwo komandytowe przez osobiście odpowiadających towarzyszów uprawnioném i obowiązaném się staje; przez nich przed sądem się zastępuje.

Zur Behändigung von Vorladungen und anderen Zustellungen an die Gesellschaft genügt es, wenn dieselbe an einen der zur Vertretung befugten Gesellschafter geschieht.

Ein Kommanditist, welcher für die Gesellschaft Geschäfte schließt, ohne ausdrücklich zu erklären, daß er nur als Prokurist oder als Bevollmächtigter handle, ist aus diesen Geschäften gleich einem persönlich haftenden Gesellschafter verpflichtet.

Art. 168.

Der Name eines Kommanditisten darf in der Firma der Gesellschaft nicht enthalten sein; im entgegengesetzten Falle haftet er den Gläubigern der Gesellschaft gleich einem offenen Gesellschafter.

Art. 169.

Die Bestimmungen der Artikel 119. 120. 121. und 122. finden auch bei der Kommanditgesellschaft Anwendung.

Art. 170.

Wenn ein Kommanditist stirbt oder zur Verwaltung seines Vermögens rechtlich unfähig wird, so hat dies die Auflösung der Gesellschaft nicht zur Folge.

Im Uebrigen gelten die in den Artikeln 123. bis 128. für die offene Gesellschaft gegebenen Bestimmungen auch für die Kommanditgesellschaft.

Art. 171.

Wenn eine Kommanditgesellschaft aufgelöst wird, oder wenn ein Kommanditist mit seiner ganzen Einlage oder mit einem Theile derselben ausscheidet, so müssen diese Thatsachen in das Handelsregister eingetragen werden.

Bei der Bekanntmachung unterbleibt die Bezeichnung des Kommanditisten und die Angabe des Betrages der Einlage.

Die Bestimmungen des Artikels 129. kommen auch hier zur Anwendung.

Do wręczenia towarzystwu cytacyi i innych pism wystarcza, gdy takowe się dzieje do rąk jednego z towarzyszów uprawnionych do zastępstwa.

Komandytysta, który dla towarzystwa interesa zawrze, nie oświadczając wyraźnie, że tylko jako prokurysta albo jako pełnomocnik działa, z tych interesów zarówno jak osobiście odpowiadający towarzysz jest obowiązanym.

Art. 168.

Nazwisko komandytysty we firmie towarzystwa zawartém być nie ma; w razie przeciwnym odpowiada wierzycielom towarzystwa zarówno jak otwarty towarzysz.

Art. 169.

Postanowienia artykułów 119. 120. 121. i 122. także u towarzystwa komandytowego znajdują zastósowanie.

Art. 170.

Jeżeli komandytysta umrze albo do zarządzania swoim majątkiem staje się prawnie niezdolnym, natenczas to rozwiązania towarzystwa nie ma na skutku.

Zresztą postanowienia udzielone w artykułach 123. aż do 128. dla otwartego towarzystwa mają także ważność dla towarzystwa komandytowego.

Art. 171.

Jeżeli towarzystwo komandytowe się rozwiąże, albo jeżeli komandytysta ze swoją całą składką lub z częścią takowéj z niego występuje, natenczas te fakta w rejestrze handlowym zapisane być muszą.

Przy obwieszczeniu oznaczenie komandytysty i podanie wysokości składki nie ma miejsca.

Postanowienia artykułu 129. tutaj także przychodzą do zastósowania.

Art. 172.

Was bei der offenen Gesellschaft über die Art der Auseinandersetzung (Art. 130. 131. und 132.), über die Liquidation und über die Verjährung der Klagen gegen die Gesellschafter bestimmt ist, gilt auch bei der Kommanditgesellschaft in Betreff aller Gesellschafter.

Zweiter Abschnitt.

Von der Kommanditgesellschaft auf Aktien insbesondere.

Art. 173.

Das Kapital der Kommanditisten kann in Aktien oder Aktienantheile zerlegt werden.

Die Aktien oder Aktienantheile müssen auf Namen lauten. Sie müssen auf einen Betrag von mindestens zweihundert Vereinsthalern gestellt werden, wenn nicht die Landesgesetze nach Maaßgabe der besonderen örtlichen Bedürfnisse einen geringeren Betrag gestatten.

Aktien oder Aktienantheile, welche auf Inhaber lauten, oder welche auf einen geringeren als den gesetzlich bestimmten Betrag gestellt werden, sind nichtig. Die Ausgeber solcher Aktien oder Aktienantheile sind den Besitzern für allen durch die Ausgabe verursachten Schaden solidarisch verhaftet.

Die vorstehenden Bestimmungen gelten auch von Promessen und Interimsscheinen.

Art. 174.

Kommanditgesellschaften auf Aktien können nur mit staatlicher Genehmigung errichtet werden.

Ueber die Errichtung und den Inhalt des Gesellschaftsvertrages muß eine gerichtliche oder notarielle Urkunde aufgenommen werden. Zur Aktienzeichnung genügt eine schriftliche Erklärung.

Art. 172.

Co u otwartego towarzystwa względem sposobu porachowania (artykułów 130. 131. i 132.), względem likwidacyi i względem przedawnienia skarg przeciw towarzyszom jest ustanowioném, ma także ważność u towarzystwa komandytowego względem wszystkich towarzyszów.

Rozdział drugi.

O towarzystwie komandytowém na akcye z osobna.

Art. 173.

Kapitał komandytystów może być rozłożonym na akcye lub udziały akcyine.

Akcye lub udziały akcyine muszą na nazwiska opiewać. Muszą być stawione na sumę przynajmniéj dwóchset talarów związkowych, jeżeli nie ustawy krajowe według osobnych miejscowych potrzeb niższą sumę dozwalają.

Akcye albo udziały akcyine, które na dzierzycieli opiewają, albo które na niższą jak prawnie ustanowioną sumę się stawiają, są nieważne. Wydawcy takich akcyi albo udziałów akcyinych dzierzycielom za wszelką przez wydanie wyrządzoną szkodę solidarnie są odpowiedzialni.

Poprzednie ustawy mają także ważność względem promesów i kwitów tymczasowych.

Art. 174.

Komandytowe towarzystwa na akcye tylko z przyzwoleniem Rządu utworzone być mogą.

Względem utworzenia i treści umowy towarzystwa sądowy lub notaryalny dokument musi być spisanym. Do pisania akcyi wystarcza piśmienne oświadczenie.

Art. 175.

Der Gesellschaftsvertrag, dessen Genehmigung erfolgen soll, muß enthalten:

1) den Namen, Vornamen, Stand und Wohnort jedes persönlich haftenden Gesellschafters;
2) die Firma der Gesellschaft und den Ort, wo sie ihren Sitz hat;
3) den Gegenstand des Unternehmens;
4) die Zeitdauer des Unternehmens, im Fall dasselbe auf eine bestimmte Zeit beschränkt sein soll;
5) die Zahl und den Betrag der Aktien oder Aktienantheile;
6) die Bestimmung, daß ein Aufsichtsrath von mindestens fünf Mitgliedern aus der Zahl der Kommanditisten durch Wahl derselben bestellt werden müsse;
7) die Form, in welcher die Zusammenberufung der Generalversammlung der Kommanditisten geschieht;
8) die Form, in welcher die von der Gesellschaft ausgehenden Bekanntmachungen erfolgen, sowie die öffentlichen Blätter, in welche dieselben aufzunehmen sind.

Art. 176.

Der Gesellschaftsvertrag und die Genehmigungs-Urkunde müssen bei dem Handelsgericht, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, in das Handelsregister eingetragen und im Auszuge veröffentlicht werden.

Der Auszug muß enthalten:

1) das Datum des Gesellschaftsvertrages und der Genehmigungs-Urkunde;
2) den Namen, Vornamen, Stand und Wohnort jedes persönlich haftenden Gesellschafters;
3) die Firma der Gesellschaft und den Ort, wo sie ihren Sitz hat;

Art. 175.

Umowa towarzystwa, któréj potwierdzenie ma nastąpić, musi zawierać:

1) nazwisko, imię, stan i zamieszkanie każdego osobiście odpowiadającego towarzysza;
2) firmę towarzystwa i miejsce, gdzie ma swoje zamieszkanie;
3) przedmiot przedsięwzięcia;
4) czas trwania przedsięwzięcia, w razie takowe na pewny czas ma być ograniczone;
5) liczbę i wysokość akcyi lub udziałów akcyinych;
6) postanowienie, iż rada dozórcza przynajmniéj pięciu członków z liczby komandytystów przez wybór tychże mianowaną być musi;
7) formę, w któréj zwołanie walnego zebrania komandytystów nastąpi;
8) formę, w któréj wychodzące od towarzystwa obwieszczenia nastąpią, jako też pisma publiczne, w których takowe mają być umieszczone.

Art. 176.

Umowa towarzystwa i dokument potwierdzenia u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo ma swoje zamieszkanie, w rejestrze handlowym zapisane i we wyciągu publikowane być muszą.

Wyciąg musi zawierać:

1) datę umowy towarzystwa i dokumentu potwierdzenia;
2) nazwisko, imię, stan i miejsce zamieszkania każdego osobiście odpowiadającego towarzysza;
3) firmę towarzystwa i miejsce, gdzie takowe ma swoje zamieszkanie;

4) die Zahl und den Betrag der Aktien und Aktienantheile;
5) die Form, in welcher die von der Gesellschaft ausgehenden Bekanntmachungen erfolgen, sowie die öffentlichen Blätter, in welche dieselben aufzunehmen sind.

Art. 177.

Der Anmeldung Behufs der Eintragung in das Handelsregister muß beigefügt sein:

1) die Bescheinigung, daß der gesammte Betrag des Kapitals der Kommanditisten durch Unterschriften gedeckt ist;
2) die Bescheinigung, daß mindestens ein Viertheil des von jedem Kommanditisten gezeichneten Betrages von ihm eingezahlt ist;
3) der Nachweis, daß der Aufsichtsrath nach Inhalt des Vertrages (Artikel 175. Ziff. 6.) in einer Generalversammlung der Kommanditisten gewählt ist.

Die Anmeldung muß von sämmtlichen persönlich haftenden Gesellschaftern vor dem Handelsgerichte unterzeichnet oder in beglaubigter Form eingereicht werden. Die der Anmeldung beigefügten Schriftstücke werden bei dem Handelsgerichte in Urschrift oder in beglaubigter Abschrift aufbewahrt.

Art. 178.

Vor erfolgter Genehmigung und Eintragung in das Handelsregister besteht die Kommanditgesellschaft als solche nicht. Die ausgegebenen Aktien oder Aktienantheile sind nichtig. Die Ausgeber sind den Besitzern für allen durch die Ausgabe verursachten Schaden solidarisch verhaftet.

Wenn vor erfolgter Genehmigung und Eintragung im Namen der Gesellschaft gehandelt worden ist, so haften die Handelnden persönlich und solidarisch.

Art. 179.

Die Vorschriften der Artikel 152. und 153. sind auch bei der Kommanditgesellschaft auf Aktien zu befolgen; die Anmeldung muß die im Artikel 176. Ziff. 1—5. bezeichneten Angaben enthalten. Das Handelsgericht hat die persönlich haftenden Gesellschafter zur Befolgung dieser Vorschriften von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Art. 180.

Wenn ein Gesellschafter eine Einlage macht, welche nicht in baarem Gelde besteht, oder wenn er sich zu seinen Gunsten besondere Vortheile ausbedingt, so muß in einer Generalversammlung der Kommanditisten die Abschätzung und Prüfung der Zulässigkeit angeordnet und in einer späteren Generalversammlung die Genehmigung durch Beschluß erfolgt sein.

Der Beschluß wird nach der Mehrheit der in der Versammlung anwesenden oder durch Vollmacht vertretenen Kommanditisten gefaßt; jedoch muß diese Mehrheit mindestens ein Viertheil der sämmtlichen Kommanditisten begreifen und der Betrag ihrer Antheile zusammen mindestens ein Viertheil des Gesammtkapitals der Kommanditisten darstellen. Der Gesellschafter, welcher die Einlage macht oder sich besondere Vortheile ausbedingt, hat bei der Beschlußfassung kein Stimmrecht.

Ein gegen den Inhalt dieser Bestimmung geschlossener Vertrag hat keine rechtliche Wirkung.

Art. 181.

Für die gesellschaftlichen Kapitalantheile, welche auf die Einlagen der persönlich haftenden Gesellschafter fallen, oder welche denselben als besondere Vortheile ausbedungen sind, dürfen keine Aktien ausgegeben werden; diese Kapitalantheile dürfen von den persönlich haftenden Gesellschaftern, so lange die letzteren in diesem ihrem Rechtsverhältnisse zur Gesellschaft stehen, nicht veräußert werden.

Art. 182.

Die Aktien oder Aktienantheile sind untheilbar.

4) liczbę i wysokość akcyi i udziałów akcyinych;
5) formę, w któréj wychodzące od towarzystwa obwieszczenia nastąpią, jako też pisma publiczne, w których takowe mają być umieszczone.

Art. 177.

Zameldowaniu celem zapisania w rejestrze handlowym dołączoném być musi:

1) poświadczenie, że całkowita kwota kapitału komandytystów przez podpisy jest pokrytą;
2) poświadczenie, iż przynajmniéj czwarta część podpisanéj przez każdego komandytystę sumy od niego jest wpłaconą;
3) wykaz, iż rada dozórcza według osnowy umowy (artykuł 175. cyf. 6.) na walném zebraniu komandytystów jest obraną.

Zameldowanie przez wszystkich osobiście odpowiadających towarzyszów przed sądem handlowym podpisaném albo w uwierzytelnionéj formie podaném być musi. Dołączone zameldowaniu pisma u sądu handlowego w oryginale albo w uwierzytelnionéj kopii się asserwują.

Art. 178.

Przed nastąpioném przyzwoleniem i zapisaniem w rejestrze handlowym towarzystwo komandytowe jako takie nie istnieje. Wydane akcye i udziały akcyine są nieważne. Wydawcy dzierzycielom za wszelką przez wydanie wyrządzoną szkodę solidarnie są odpowiedzialni.

Jeżeli przed nastąpioném przyzwoleniem i zapisaniem w imieniu towarzystwa działano, natenczas działający osobiście i solidarnie odpowiadają.

Art. 179.

Przepisy artykułów 152. i 153. także u towarzystwa komandytowego na akcye zachowane być muszą; zameldowanie musi zawierać oznaczone w artykule 176. cyfrą 1—5. podania. Sąd handlowy osobiście odpowiadających towarzyszów do zachowania tych przepisów z urzędu karami porządkowemi ma przytrzymywać.

Art. 180.

Jeżeli towarzysz składkę zrobi, która się nie składa z gotowych pieniędzy, lub jeżeli dla siebie osobne korzyści umówi, natenczas na walném zebraniu komandytystów oszacowanie i zbadanie dopuszczalności rozporządzoném a na późniejszém walném zebraniu przyzwolenie przez uchwałę udzieloném być musiało.

Uchwała zapadnie według większości przytomnych na zebraniu albo przez plenipotencyą zastąpionych komandytystów; ta większość jednak przynajmniéj czwartą część wszystkich komandytystów obejmować a wysokość ich udziałów do kupy przynajmniéj czwartą część całkowitego kapitału komandytystów reprezentować musi. Towarzysz, który składkę zrobi albo dla siebie osobne korzyści umówi, przy stanowieniu uchwały nie ma prawa głosowania.

Umowa wbrew osnowie tego postanowienia zawarta nie ma prawnego skutku.

Art. 181.

Dla towarzyskich udziałów kapitałowych, które na składki osobiście odpowiadających towarzyszów przypadają, lub które dla nich jako osobne korzyści są umówione, żadne akcye wydane być nie mają; te udziały kapitałowe od osobiście odpowiadających towarzyszów, dopóki ostatni w tymże swoim stosunku prawnym do towarzystwa stoją, sprzedane być nie mogą.

Art. 182.

Akcye ani udziały akcyine nie są dzielne.

Sie müssen mit genauer Bezeichnung des Inhabers nach Namen, Wohnort und Stand in das Aktienbuch der Gesellschaft eingetragen werden.

Sie können, sofern nicht der Gesellschaftsvertrag ein Anderes bestimmt, ohne Einwilligung der übrigen Gesellschafter auf andere Personen übertragen werden.

Die Uebertragung kann durch Indossament geschehen.

In Betreff der Form des Indossaments kommen die Bestimmungen der Artikel 11—13. der Allgemeinen Deutschen Wechselordnung zur Anwendung.

Art. 183.

Wenn das Eigenthum der Aktie auf einen Anderen übergeht, so ist dies, unter Vorlegung der Aktie und des Nachweises des Ueberganges, bei der Gesellschaft anzumelden und im Aktienbuche zu bemerken.

Im Verhältnisse zu der Gesellschaft werden nur diejenigen als die Eigenthümer der Aktien angesehen, welche als solche im Aktienbuche verzeichnet sind.

Zur Prüfung der Legitimation ist die Gesellschaft berechtigt, aber nicht verpflichtet.

Art. 184.

So lange der Betrag einer Aktie nicht vollständig eingezahlt ist, bleibt der ursprüngliche Zeichner zur Einzahlung des Rückstandes an die Gesellschaft verpflichtet; die Gesellschaft kann ihn dieser Verbindlichkeit nicht entlassen.

Art. 185.

Die persönlich haftenden Gesellschafter sind verpflichtet, dem Aufsichtsrath und den Kommanditisten spätestens in den ersten sechs Monaten jedes Geschäftsjahres eine Bilanz des verflossenen Geschäftsjahres vorzulegen.

Art. 186.

Die Rechte, welche den Kommanditisten gegenüber den persönlich haftenden Gesellschaftern nach

One muszą z ścisłem oznaczeniem dzierzyciela co do nazwiska, miejsca zamieszkania i stanu w xiędze akcyinéj towarzystwa być zapisane.

One mogą, skoro umowa towarzystwa nic innego nie stanowi, bez przyzwolenia drugich towarzyszów na inne osoby być przeniesione.

Przeniesienie może się stać przez indossament.

Względem formy indossamentu postanowienia artykułów 11—13. powszechnéj niemieckiéj ordynacyi wexlowéj do zastósowania przychodzą.

Art. 183.

Jeżeli własność akcyi na kogo innego przechodzi, natenczas to, z przedłożeniem akcyi i wykazu przejścia, u towarzystwa zameldowaném i w xiędze akcyinéj zakonotowaném być musi.

W stosunku do towarzystwa tylko ci jako właściciele akcyi się uważają, którzy jako tacy w xiędze akcyinéj są zapisani.

Do zbadania legitymacyi towarzystwo jest uprawnioném, lecz nie obowiązaném.

Art. 184.

Dopóki suma akcyi nie jest zupełnie wpłaconą, pierwotny podpisujący do wpłacenia zaległości do towarzystwa zostaje obowiązanym; towarzystwo od tego obowiązku uwolnić go nie może.

Art. 185.

Osobiście odpowiadający towarzysze są obowiązani, radzie dozórczéj i komandytystom najpóźniéj w pierwszych sześciu miesiącach każdego roku procederowego bilancyę zeszłego roku procederowego przedłożyć.

Art. 186.

Prawa, które komandytystom naprzeciwko osobiście odpowiadającym towarzyszom służą

dem Gesellschaftsvertrage oder nach den Bestimmungen des vorigen Abschnitts in Beziehung auf die Führung der Geschäfte, die Einsicht und Prüfung der Bilanz, die Bestimmung der Gewinnvertheilung, die Auflösung oder Kündigung der Gesellschaft und die Befugniß, das Ausscheiden eines persönlich haftenden Gesellschafters zu verlangen, zustehen, werden von der Gesammtheit der Kommanditisten in der Generalversammlung ausgeübt.

Die Beschlüsse der Generalversammlung werden durch den Aufsichtsrath ausgeführt, wenn nicht im Gesellschaftsvertrage ein Anderes bestimmt ist.

Art. 187.

Die Generalversammlung der Kommanditisten wird durch die persönlich haftenden Gesellschafter oder durch den Aufsichtsrath berufen, sofern nicht nach dem Gesellschaftsvertrage auch andere Personen dazu befugt sind.

Art. 188.

Eine Generalversammlung der Kommanditisten ist außer den im Gesellschaftsvertrage ausdrücklich bestimmten Fällen zu berufen, wenn dies im Interesse der Gesellschaft erforderlich erscheint.

Die Generalversammlung muß auch dann berufen werden, wenn dies von einem Kommanditisten oder einer Anzahl von Kommanditisten, deren Aktien zusammen den zehnten Theil des Gesammtkapitals der Kommanditisten darstellen, in einer von ihnen unterzeichneten Eingabe unter Angabe des Zwecks und der Gründe verlangt wird. Ist im Gesellschaftsvertrage das Recht, die Berufung einer Generalversammlung zu verlangen, an den Besitz eines größeren oder eines geringeren Antheils am Gesammtkapitale geknüpft, so hat es hierbei sein Bewenden.

Art. 189.

Die Berufung der Generalversammlung hat in der durch den Gesellschaftsvertrag bestimmten Weise zu erfolgen.

według umowy towarzystwa lub według postanowień poprzedniego rozdziału co do prowadzenia interesów, przeglądu i zbadania bilancyi, ustanowienia podziału zysku, rozwiązania lub wypowiedzenia towarzystwa i uprawnienia, żądać wystąpienia osobiście odpowiadającego towarzysza, przez ogół komandytystów na walném zebraniu się wykonywają.

Uchwały walnego zebrania przez radę dozórczą będą wykonywane, skoro w umowie towarzystwa co innego nie jest postanowioném.

Art. 187.

Walne zebranie komandytystów zwołuje się przez osobiście odpowiadających towarzyszów albo przez radę dozórczą, o ile nie według umowy towarzystwa także i inne osoby do tego są upoważnione.

Art. 188.

Walne zebranie komandytystów prócz wyraźnie oznaczonych w umowie towarzystwa przypadków zwołaném być musi, jeżeli to w interesie towarzystwa zdaje się być potrzebném.

Walne zebranie i wtedy zwołaném być musi, kiedy to od jednego komandytysty albo od kilku komandystystów, których akcye do kupy dziesiątą część całkowitego kapitału komandytystów reprezentują, we wniosku przez nich podpisanym z podaniem celu i przyczyn żądaném zostanie. Jeżeli w umowie towarzystwa prawo, żądać zwołania walnego zebrania, do posiadania większego lub mniejszego udziału przy ogółowym kapitale jest wiązaném, natenczas przytém się pozostaje.

Art. 189.

Zwołanie walnego zebrania w sposobie przez umowę towarzystwa oznaczonym ma nastąpić.

Der Zweck der Generalversammlung muß jederzeit bei der Berufung bekannt gemacht werden. Ueber Gegenstände, deren Verhandlung nicht in dieser Weise angekündigt ist, können Beschlüsse nicht gefaßt werden; hiervon ist jedoch der Beschluß über den in einer Generalversammlung gestellten Antrag auf Berufung einer außerordentlichen Generalversammlung ausgenommen.

Zur Stellung von Anträgen und zu Verhandlungen ohne Beschlußfassung bedarf es der Ankündigung nicht.

Art. 190.

Soweit nicht der Gesellschaftsvertrag ein Anderes bestimmt, werden die Beschlüsse der Generalversammlung der Kommanditisten mit einfacher Stimmenmehrheit gefaßt, und jede Aktie gewährt dem Inhaber Eine Stimme.

Art. 191.

Der Aufsichtsrath kann das erste Mal nicht auf länger als Ein Jahr, später nicht auf länger als fünf Jahre gewählt werden.

Insoweit die Wahl auf einen längeren Zeitraum geschieht, ist dieselbe ohne rechtliche Wirkung.

Art. 192.

Den Mitgliedern des ersten Aufsichtsrathes darf eine Vergütung für die Ausübung ihres Berufs nur durch einen nach Ablauf des ersten Geschäftsjahres einzuholenden Beschluß der Generalversammlung der Kommanditisten bewilligt werden.

Ist die Vergütung früher, oder in einer anderen als der vorstehenden Weise bewilligt, so ist diese Festsetzung ohne rechtliche Wirkung.

Art. 193.

Der Aufsichtsrath überwacht die Geschäftsführung der Gesellschaft in allen Zweigen ihrer Verwaltung; er kann sich von dem Gange der Angelegenheiten der Gesellschaft unterrichten, die Bücher und Schriften derselben jederzeit einsehen und den Bestand der Gesellschaftskasse untersuchen.

Cel walnego zebrania każdego czasu przy zwołaniu ogłoszonym być musi. Względem przedmiotów, których zdziałanie w tym sposobie nie jest wymówioném, uchwały nie mogą być stanowione; od tego jednak uchwała względem wniosku na walném zebraniu uczynionego o zwołanie nadzwyczajnego walnego zebrania jest wyjętą.

Do stawienia wniosków i do zdziałań bez stanowienia uchwał zawiadomienie nie jest potrzebném.

Art. 190.

O ile umowa towarzystwa co innego nie stanowi, uchwały walnego zebrania komandytystów z pojedynczą większością głosów zapadną, a każda akcya nadaje dzierzycielowi jeden głos.

Art. 191.

Rada dozórcza pierwszy raz nie na dłużéj jak na jeden rok, późniéj nie na dłużéj jak na pięć lat obraną być może.

O ile wybór na dłuższy przeciąg czasu się staje, takowy jest bez prawnego skutku.

Art. 192.

Członkom pierwszéj rady dozórczéj wynagrodzenie za wykonanie ich zawodu tylko przez uchwałę walnego zebrania komandytystów, po upływie pierwszego roku sprawunkowego zasięgnąć się mającą, udzieloném być może.

Jeżeli wynagrodzenie rychléj, albo w innym jak poprzednim sposobie zostało udzieloném, wtedy to ustanowienie jest bez prawnego skutku.

Art. 193.

Rada dozórcza naddozoruje prowadzenie czynności towarzystwa we wszelkich gałęziach jego administracyi; takowa może się o toku spraw towarzystwa zainformować, xięgi i pisma jego każdego czasu przeglądać i zapas kasy towarzystwa zrewidować.

Er hat die Jahresrechnungen, die Bilanzen und die Vorschläge zur Gewinnvertheilung zu prüfen und darüber alljährlich der Generalversammlung Bericht zu erstatten.

Art. 194.

Der Aufsichtsrath ist ermächtigt, gegen die persönlich haftenden Gesellschafter die Prozesse zu führen, welche die Generalversammlung beschließt.

Jeder Kommanditist ist befugt, als Intervenient in den Prozeß auf seine Kosten einzutreten.

Handelt es sich um die eigene Verantwortlichkeit des Aufsichtsrathes, so kann letzterer ohne und selbst gegen den Beschluß der Generalversammlung gegen die persönlich haftenden Gesellschafter klagen.

Art. 195.

Wenn die Kommanditisten selbst in Gesammtheit und im gemeinsamen Interesse gegen die persönlich haftenden Gesellschafter auftreten wollen, oder gegen die Mitglieder des Aufsichtsrathes einen Prozeß zu führen haben, so werden sie durch Bevollmächtigte vertreten, welche in der Generalversammlung gewählt werden.

Falls aus irgend einem Grunde die Bestellung von Bevollmächtigten durch Wahl in der Generalversammlung gehindert wird, kann das Handelsgericht auf Antrag die Bevollmächtigten ernennen.

Jeder Kommanditist ist befugt, als Intervenient in den Prozeß auf seine Kosten einzutreten.

Art. 196.

Die Gesellschaft wird durch die persönlich haftenden Gesellschafter berechtigt und verpflichtet; sie wird durch dieselben vor Gericht vertreten.

Zur Behändigung von Vorladungen und anderen Zustellungen an die Gesellschaft genügt es, wenn dieselbe an einen der zur Vertretung befugten Gesellschafter geschieht.

Takowe roczne rachunki, bilancye i propozycye względem podziału zysku ma zbadać i o tém corocznie walnemu zebraniu złożyć sprawozdanie.

Art. 194.

Rada dozórcza jest umocniona, przeciw osobiście odpowiadającym towarzyszom procesa prowadzić, które walne zebranie uchwali.

Każdy komandytysta jest uprawnionym, jako interwenient w proces na swoje koszta wstąpić.

Jeżeli chodzi o własną odpowiedzialność rady dozórczéj, natenczas ostatnia bez uchwały walnego zebrania a nawet wbrew takowéj przeciw osobiście odpowiadającym towarzyszom skarzyć może.

Art. 195.

Jeżeli komandytyści sami w ogóle i w spólnym interesie przeciw osobiście odpowiadającym interesentom chcą postąpić albo przeciw członkom rady dozórczéj proces mają prowadzić, wtedy przez plenipotentów będą zastąpieni, którzy na walném zebraniu się obierają.

Skoro z jakiejkolwiek przyczyny mianowaniu plenipotentów przez wybór na walném zebraniu przeszkodzono, sąd handlowy na wniosek plenipotentów mianować może.

Każdy komandytysta jest upoważniony, jako interwenient w proces na swoje koszta wstąpić.

Art. 196.

Towarzystwo przez osobiście odpowiadających towarzyszów uprawnia i obowięzuje się; takowe przez nich przed sądem się zastępuje.

Do wręczenia cytacyi i innych pism do towarzystwa wystarcza, iż takowe do rąk jednego z upoważnionych do zastępstwa towarzyszów nastąpi.

Die Bestimmung des Artikels 167. in Betreff des Kommanditisten, welcher für die Gesellschaft Geschäfte schließt, findet bei der Kommanditgesellschaft auf Aktien keine Anwendung.

Art. 197.

Die Einlagen können den Kommanditisten, so lange die Gesellschaft besteht, nicht zurückgezahlt werden.

Zinsen von bestimmter Höhe können für die Kommanditisten nicht bedungen noch ausbezahlt werden; es darf nur dasjenige unter sie vertheilt werden, was sich nach der jährlichen Bilanz, und, wenn im Gesellschaftsvertrage die Innehaltung eines Reservekapitals bestimmt ist, nach Abzug desselben als reiner Ueberschuß ergiebt.

Die Kommanditisten haften für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft, wenn und insoweit sie diesen Bestimmungen entgegen Zahlungen von der Gesellschaft empfangen haben; sie sind jedoch nicht verpflichtet, die in gutem Glauben bezogenen Dividenden zurückzuzahlen.

Art. 198.

Jede Abänderung des Gesellschaftsvertrages bedarf zu ihrer Gültigkeit der notariellen oder gerichtlichen Abfassung, sowie der staatlichen Genehmigung.

Der abändernde Vertrag und die Genehmigungsurkunde müssen in gleicher Weise wie der ursprüngliche Vertrag in das Handelsregister eingetragen und im Auszuge veröffentlicht werden (Artikel 176. 179.).

Der abändernde Vertrag hat keine rechtliche Wirkung, bevor derselbe bei dem Handelsgericht, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, in das Handelsregister eingetragen ist.

Art. 199.

Das Austreten eines persönlich haftenden Gesellschafters in Folge gegenseitiger Uebereinkunft (Artikel 123. Ziff. 4.) ist während des Bestehens der Gesellschaft unstatthaft.

Postanowienie artykułu 167. względem komandytysty, który dla towarzystwa interesa zawiera, u towarzystwa komandytowego na akcye nie ma zastósowania.

Art. 197.

Składki komandytystom, dopóki towarzystwo istnieje, zwrócone być nie mogą.

Prowizye pewnéj wysokości dla komandytystów nie mogą być ani umówione, ani wypłacane; to tylko między nich może być podzieloném, co po rocznéj bilancyi, a jeżeli w umowie towarzystwa wstrzymanie kapitału rezerwowego jest ustanowioném, po potrąceniu tegoż jako czysta przewyżka się wykaże.

Komandytyści odpowiadają za obowiązki towarzystwa, kiedy i jak dalece oni wbrew tym postanowieniom zapłaty od towarzystwa odebrali; nie są oni jednak obowiązani do zwrócenia odebranych w dobréj wierze dywidend.

Art. 198.

Każda zmiana umowy towarzystwa potrzebuje dla swéj ważności notaryalnéj lub sądowéj expedycyi, jako też Rządowego przyzwolenia.

Zmieniająca umowa i dokument potwierdzenia w rówien sposób jak pierwotna umowa w rejestrze handlowym zapisane i we wyciągu ogłoszone być muszą (artykuły 176. 179.).

Zmieniająca umowa nie ma żadnego prawnego skutku, nim takowa u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo ma swe zamieszkanie w rejestrze handlowym jest zapisaną.

Art. 199.

Wystąpienie osobiście odpowiadającego towarzysza wskutek wzajemnéj umowy (artykuł 123. cyfr. 4.) podczas istnienia towarzystwa nie jest dozwoloném.

Eine solche Uebereinkunft steht der Auflösung der Gesellschaft gleich; zu derselben bedarf es der Zustimmung einer Generalversammlung der Kommanditisten.

Art. 200.

Wenn ein Kommanditist stirbt, oder in Konkurs verfällt, oder zur Verwaltung seines Vermögens rechtlich unfähig wird, so hat dies die Auflösung der Gesellschaft nicht zur Folge. Der Artikel 126. findet in Bezug auf die Privatgläubiger eines Kommanditisten keine Anwendung. Im Uebrigen gelten die Artikel 123. bis 128. auch für die Kommanditgesellschaft auf Aktien.

Art. 201.

Die Auflösung der Gesellschaft muß, wenn sie nicht in Folge der Eröffnung des Konkurses über die Gesellschaft geschieht, in das Handelsregister eingetragen werden.

Diese Eintragung muß selbst dann geschehen, wenn die Gesellschaft durch Ablauf der Zeit, für welche sie eingegangen war, beendigt wird.

Art. 202.

Bei der Auflösung einer Kommanditgesellschaft auf Aktien, welche außer dem Falle der Eröffnung des Konkurses erfolgt, darf die Vertheilung des Vermögens unter die Gesellschafter nicht eher vollzogen werden, als nach Verlauf eines Jahres, von dem Tage an gerechnet, an welchem die Auflösung der Gesellschaft in das Handelsregister eingetragen ist.

Die aus den Handelsbüchern der Gesellschaft ersichtlichen oder in anderer Weise bekannten Gläubiger sind durch besondere Erlasse aufzufordern, sich zu melden; unterlassen sie dies, so ist der Betrag ihrer Forderungen gerichtlich niederzulegen.

Das letztere muß auch in Ansehung der noch schwebenden Verbindlichkeiten und streitigen Forderungen geschehen, sofern nicht die Vertheilung des Gesellschaftsvermögens bis zu deren Erledigung ausgesetzt bleibt, oder den Gläubigern eine angemessene Sicherheit bestellt wird.

Taka umowa rozwiązaniu towarzystwa jest równą; potrzeba dla niéj przyzwolenia walnego zebrania komandytystów.

Art. 200.

Jeżeli komandytysta umrze, albo w konkurs wpadnie, lub do zawiadywania swoim majątkiem staje się niezdolnym, wtedy to rozwiązanie towarzystwa nie ma na skutku. Artykuł 126. względem prywatnych wierzycieli komandytysty nie ma zastósowania. Z resztą artykuły 123. aż do 128. także dla towarzystwa komandytowego na akcye mają ważność.

Art. 201.

Rozwiązanie towarzystwa, jeżeli nie wskutek otworzenia konkursu na towarzystwie nastąpi, w rejestrze handlowym zapisaném być musi.

Toż zapisanie wtenczas nawet nastąpić musi, gdy towarzystwo przez upływ czasu, na który się zawiązało, się kończy.

Art. 202.

Przy rozwiązaniu towarzystwa komandytowego na akcye, które prócz przypadku otworzenia konkursu nastąpi, podzielenie majątku między towarzyszów prędzéj nie ma być uskutecznioném, jak po upływie jednego roku, rachując od dnia, w którym rozwiązanie towarzystwa w rejestrze handlowym jest zapisane.

Wierzyciele, z xiąg handlowych towarzystwa widoczni lub innym sposobem znani, przez osobne pisma muszą być wezwani, aby się zgłosili; jeźli to zaniedbają, ilość ich pretensyi sądownie złożoną być musi.

Toż ostatnie także względem jeszcze się toczących obowiązków i spornych pretensyi stać się musi, o ile nie podzielenie majątku towarzystwa aż do załatwienia takowych się zostawia, albo wierzycielom przynależyte bezpieczeństwo się złoży.

Art. 203.

Eine theilweise Zurückzahlung des Kapitals der Kommanditisten kann nur vermöge einer staatlich genehmigten Abänderung des Gesellschaftsvertrages erfolgen.

Die Zurückzahlung kann nur unter Beobachtung derselben Bestimmungen geschehen, welche für die Vertheilung des Gesellschaftsvermögens im Falle der Auflösung maaßgebend sind (Artikel 201. 202.).

Art. 204.

Die Mitglieder des Aufsichtsrathes sind gleich den persönlich haftenden Gesellschaftern solidarisch zur Erstattung geleisteter Zahlungen verpflichtet, wenn mit ihrem Wissen und ohne ihr Einschreiten

1) Einlagen an die Kommanditisten zurückgezahlt, oder
2) Zinsen oder Dividenden gezahlt sind, welche nicht aus dem auf die Aktien fallenden Gewinne entnommen wurden, oder
3) die Vertheilung des Gesellschaftsvermögens oder eine theilweise Zurückzahlung des Kapitals der Kommanditisten ohne Beobachtung der gesetzlichen Bestimmungen (Artikel 202. 203.) erfolgt ist.

Art. 205.

Die Liquidation erfolgt, sofern der Gesellschaftsvertrag nicht ein Anderes bestimmt, durch sämmtliche persönlich haftende Gesellschafter und eine oder mehrere von der Generalversammlung der Kommanditisten gewählte Personen.

Art. 206.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, zu bestimmen, daß es der staatlichen Genehmigung zur Errichtung von Kommanditgesellschaften auf Aktien im Allgemeinen oder von einzelnen Arten derselben nicht bedarf. In diesem Falle kommen die Bestimmungen dieses Abschnitts zur Anwendung,

Art. 203.

Częściowe zwrócenie kapitału komandytystów tylko za pomocą Rządownie potwierdzonéj zmiany umowy towarzystwa nastąpić może.

Zwrócenie tylko ze zachowaniem tych samych postanowień nastąpić może, które dla podziału majątku towarzyskiego w przypadku rozwiązania są miarodawcze (artykuły 201. 202.).

Art. 204.

Członkowie rady dozórczéj równie jak osobiście odpowiadający towarzysza wie solidarnie do zwrócenia uiszczonych zapłat są obowiązani, jeżeli z ich wiedzą i bez ich wkroczenia

1) składki komandytystom zwrócone, albo
2) prowizye i dywidendy zapłacone zostały, które nie są wzięte ze zysków na akcye przypadających, albo
3) podział majątku towarzyskiego lub częściowe zwrócenie kapitału komandytystów bez zachowania prawnych postanowień (artykuły 202. 203.) nastąpiło.

Art. 205.

Likwidacya nastąpi, o ile umowa towarzystwa co innego nie stanowi, przez wszystkich osobiście odpowiadających towarzyszów i jedną lub kilku przez walne zebranie komandytystów obrane osoby.

Art. 206.

Ustawom krajowym zastrzega się postanowienie, iż Rządowego przyzwolenia do utworzenia towarzystw komandytowych na akcye w powszechności lub osobnych rodzajów ich nie potrzeba. W tym przypadku postanowienia niniejszego rozdziału mają zastósowanie,

soweit sie die staatliche Genehmigung bei der Errichtung oder Abänderung des Gesellschaftsvertrages nicht zum Gegenstande haben; der Gesellschaftsvertrag muß jedoch die in dem Artikel 175. verzeichneten Bestimmungen enthalten, bevor die in dem Artikel 176. vorgeschriebene Eintragung in das Handelsregister erfolgen darf.

Dritter Titel.

Von der Aktiengesellschaft.

Erster Abschnitt.

Allgemeine Grundsätze.

Art. 207.

Eine Handelsgesellschaft ist eine Aktiengesellschaft, wenn sich die sämmtlichen Gesellschafter nur mit Einlagen betheiligen, ohne persönlich für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft zu haften.

Das Gesellschaftskapital wird in Aktien oder auch in Aktienantheile zerlegt.

Die Aktien oder Aktienantheile sind untheilbar.

Dieselben können auf Inhaber oder auf Namen lauten.

Art. 208.

Aktiengesellschaften können nur mit staatlicher Genehmigung errichtet werden.

Ueber die Errichtung und den Inhalt des Gesellschaftsvertrages (Statuts) muß eine gerichtliche oder notarielle Urkunde aufgenommen werden.

Zur Aktienzeichnung genügt eine schriftliche Erklärung.

Art. 209.

Der Gesellschaftsvertrag, dessen Genehmigung erfolgen soll, muß insbesondere bestimmen:

1) die Firma und den Sitz der Gesellschaft;
2) den Gegenstand des Unternehmens;

o ile Rządowego przyzwolenia przy utworzeniu albo przy zmianie umowy towarzystwa nie mają za przedmiot; umowa towarzystwa jednak spisane w artykule 175. postanowienia musi zawierać, nim przepisane w artykule 176. zapisanie w rejestrze handlowym nastąpić może.

Tytuł trzeci.

O towarzystwie akcyiném.

Rozdział pierwszy.

Ogólne zasady.

Art. 207.

Towarzystwo handlowe jest towarzystwem akcyiném, skoro wszyscy towarzyszowie tylko składkami udział biorą, nie odpowiadając osobiście za obowiązki towarzystwa.

Kapitał towarzyski na akcye lub też na części akcyine się rozdziela.

Akcye i udziały akcyine nie są podzielne.

Takowe na dzierzycieli lub na nazwiska opiewać mogą.

Art. 208.

Towarzystwa akcyine tylko za przyzwoleniem Rządowém utworzone być mogą.

Względem utworzenia i osnowy umowy towarzyskiéj (statutu) sądowny lub notaryalny dokument spisanym być musi.

Do podpisania się na akcye wystarcza piśmienne oświadczenie.

Art. 209.

Umowa towarzystwa, któréj potwierdzenie ma nastąpić, mianowicie stanowić musi:

1) firmę i miejsce zamieszkania towarzystwa;
2) przedmiot przedsięwzięcia;

3) die Zeitdauer des Unternehmens, im Falle dasselbe auf eine bestimmte Zeit beschränkt sein soll;
4) die Höhe des Grundkapitals und der einzelnen Aktien oder Aktienantheile;
5) die Eigenschaft der Aktien, ob sie auf Inhaber oder auf Namen gestellt werden sollen, ingleichen die etwa bestimmte Zahl der einen und der anderen Art, sowie die etwa zugelassene Umwandlung derselben;
6) die Grundsätze, nach welchen die Bilanz aufzunehmen und der Gewinn zu berechnen und auszuzahlen ist, sowie die Art und Weise, wie die Prüfung der Bilanz erfolgt;
7) die Art der Bestellung und Zusammensetzung des Vorstandes und die Formen für die Legitimation der Mitglieder desselben und der Beamten der Gesellschaft;
8) die Form, in welcher die Zusammenberufung der Aktionaire geschieht;
9) die Bedingungen des Stimmrechts der Aktionaire und die Form, in welcher dasselbe ausgeübt wird;
10) die Gegenstände, über welche nicht schon durch einfache Stimmenmehrheit der auf Zusammenberufung erschienenen Aktionaire, sondern nur durch eine größere Stimmenmehrheit oder nach anderen Erfordernissen Beschluß gefaßt werden kann;
11) die Form, in welcher die von der Gesellschaft ausgehenden Bekanntmachungen erfolgen, sowie die öffentlichen Blätter, in welche dieselben aufzunehmen sind.

Art. 210.

Der Gesellschaftsvertrag und die Genehmigungsurkunde müssen bei dem Handelsgericht, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, in das Handelsregister eingetragen und im Auszuge veröffentlicht werden.

Der Auszug muß enthalten:

3) czas trwania przedsięwzięcia, w przypadku takowe na pewny czas ma być ograniczone;
4) wysokość kapitału źródelnego i pojedynczych akcyi i udziałów akcyinych;
5) przymiot akcyi, czyli na dzierzyciela lub na nazwiska wystawione być mają, również jakową ustanowioną liczbę tego lub innego rodzaju, niemniéj jakowe dopuszczone przemienienie takowych;
6) zasady, według których bilans ma być ułożony i zysk porachowanym i wypłaconym, jako też sposób, na któren zbadanie bilansu ma nastąpić;
7) sposób mianowania i składania przełożeństwa i formalności dla legitymacyi członków takowego i urzędników towarzystwa;
8) formalność, w któréj zwołanie akcyonaryuszów się uskutecznia;
9) warunki prawa głosowania akcyonaryuszów i formalność, w któréj takowe się wykonywa;
10) przedmioty, względem których już nie przez pojedynczą większość głosów przybyłych na zwołanie akcyonaryuszów, lecz tylko przez znaczniejszą większość głosów lub podług innych rekwizytów uchwała zapadnąć może;
11) formalność, w któréj wychodzące ze strony towarzystwa obwieszczenia nastąpić mają, jako też pisma publiczne, w których takowe mają być umieszczone.

Art. 210.

Umowa towarzystwa i dokument potwierdzenia u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo ma swoje zamieszkanie, w rejestrze handlowym zapisane i we wyciągu publikowane być muszą.

Wyciąg musi zawierać:

1) das Datum des Gesellschaftsvertrages und der Genehmigungsurkunde;
2) die Firma und den Sitz der Gesellschaft;
3) den Gegenstand und die Zeitdauer des Unternehmens;
4) die Höhe des Grundkapitals und der einzelnen Aktien oder Aktienantheile;
5) die Eigenschaft derselben, ob sie auf Inhaber oder auf Namen gestellt sind;
6) die Form, in welcher die von der Gesellschaft ausgehenden Bekanntmachungen erfolgen, sowie die öffentlichen Blätter, in welche dieselben aufzunehmen sind.

Ist im Gesellschaftsvertrage eine Form bestimmt, in welcher der Vorstand seine Willenserklärungen kundgiebt und für die Gesellschaft zeichnet, so ist auch diese Bestimmung zu veröffentlichen.

Art. 211.

Vor erfolgter Genehmigung und Eintragung in das Handelsregister besteht die Aktiengesellschaft als solche nicht.

Wenn vor erfolgter Genehmigung und Eintragung in das Handelsregister im Namen der Gesellschaft gehandelt worden ist, so haften die Handelnden persönlich und solidarisch.

Art. 212.

Bei jedem Handelsgerichte, in dessen Bezirk die Aktiengesellschaft eine Zweigniederlassung hat, muß dies Behufs der Eintragung in das Handelsregister angemeldet werden.

Die Anmeldung muß die in Artikel 210. Abs. 2. und 3. bezeichneten Angaben enthalten. Das Handelsgericht hat die Mitglieder des Vorstandes zur Befolgung dieser Vorschriften von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Art. 213.

Die Aktiengesellschaft als solche hat selbstständig ihre Rechte und Pflichten; sie kann Eigenthum und

1) datę umowy towarzystwa i dokumenta potwierdzenia;
2) firmę i zamieszkanie towarzystwa;
3) przedmiot i czas trwania przedsięwzięcia;
4) wysokość kapitału zakładowego i pojedynczych akcyi i udziałów akcyinych;
5) przymiot takowych, czy na dzierzycieli albo na nazwiska są wystawione;
6) formalność, w któréj wychodzące ze strony towarzystwa publikacye następują, jako też pisma publiczne, w których takowe mają być umieszczone.

Jeżeli w umowie towarzystwa formalność jest ustanowioną, w któréj przełożeństwo swoją wolę oświadcza i za towarzystwo sygnuje, natenczas i to ustanowienie publikowaném być musi.

Art. 211.

Przed nastąpioném przyzwoleniem i zapisaniem w rejestrze handlowym towarzystwo akcyine jako takie nie istnieje.

Jeżeli przed nastąpioném przyzwoleniem i zapisaniem w rejestrze handlowym w imieniu towarzystwa działano, działający odpowiadają osobiście i solidarnie.

Art. 212.

U każdego sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo akcyine ma osadę gałęziową, musi toż być zameldowaném na cel zapisania w rejestrze handlowym.

Zameldowanie oznaczone w artykule 210. zda. 2. i 3. podania zawierać musi. Sąd handlowy członków przełożeństwa do wykonania tych przepisów z urzędu karami porządkowemi przytrzymać winien.

Art. 213.

Towarzystwo akcyine jako takie samoistnie ma swoje prawa i obowiązki; ono własność

andere dingliche Rechte an Grundstücken erwerben; sie kann vor Gericht klagen und verklagt werden.

Ihr ordentlicher Gerichtsstand ist bei dem Gerichte, in dessen Bezirk sie ihren Sitz hat.

Art. 214.

Jeder Beschluß der Generalversammlung, welcher die Fortsetzung der Gesellschaft oder eine Abänderung der Bestimmungen des Gesellschaftsvertrages zum Gegenstande hat, bedarf zu seiner Gültigkeit der notariellen oder gerichtlichen Beurkundung, sowie der staatlichen Genehmigung.

Ein solcher Beschluß und die Genehmigungsurkunde müssen in gleicher Weise wie der ursprüngliche Vertrag in das Handelsregister eingetragen und im Auszug veröffentlicht werden (Artikel 210. 212.).

Der Beschluß hat keine rechtliche Wirkung, bevor derselbe bei dem Handelsgerichte, in dessen Bezirk die Gesellschaft ihren Sitz hat, in das Handelsregister eingetragen ist.

Art. 215.

Die Abänderung des Gegenstandes der Unternehmung der Gesellschaft kann nicht durch Stimmenmehrheit beschlossen werden, sofern dies nicht im Gesellschaftsvertrage ausdrücklich gestattet ist.

Dasselbe gilt von dem Falle, wenn die Gesellschaft durch Uebertragung ihres Vermögens und ihrer Schulden an eine andere Aktiengesellschaft gegen Gewährung von Aktien der letzteren aufgelöst werden soll.

Zweiter Abschnitt.

Rechtsverhältniß der Aktionaire.

Art. 216.

Jeder Aktionair hat einen verhältnißmäßigen Antheil an dem Vermögen der Gesellschaft.

Er kann den eingezahlten Betrag nicht zurückfordern und hat, so lange die Gesellschaft besteht,

i inne rzeczowe prawa na gruntach akwirować jest uprawnionem; ono może przed sądem skarzyć i być zaskarzoném.

Zwyczajne jego forum jest u sądu tego, w którego obwodzie ma swe zamieszkanie.

Art. 214.

Każda uchwała walnego zebrania, która dalsze prowadzenie towarzystwa lub zmianę postanowień uchwały towarzystwa ma za przedmiot, do swéj ważności notaryalnego lub sądownego potrzebuje udokumentowania, jako też Rządowego przyzwolenia.

Taka uchwała i dokument przyzwolenia w rówien sposób jak pierwotna uchwała w rejestrze handlowym zapisane i wyciągowo publikowane być muszą (artykuły 210. 212.).

Uchwała nie ma prawnego skutku, nim takowa u sądu handlowego, w którego obwodzie towarzystwo zasiada, w rejestrze handlowym nie jest zapisaną.

Art. 215.

Zmiana przedmiotu przedsięwzięcia towarzystwa przez większość głosów nie może być postanowioną, jeżeli to w umowie towarzystwa wyraźnie nie jest dozwoloném.

Toż samo przypada, jeżeli towarzystwo przeniesieniem swego majątku i swych długów na inne towarzystwo akcyine za wyręczeniem akcyi tegoż ostatniego ma być rozwiązaném.

Rozdział drugi.

Prawny stosunek akcyonaryuszów.

Art. 216.

Każdy akcyonaryusz ma stosunkowy udział w majątku towarzystwa.

On zwrócenia wpłaconéj składki żądać nie może, i ma tylko, dopóki towarzystwo istnieje,

nur einen Anspruch auf den reinen Gewinn, soweit dieser nach dem Gesellschaftsvertrage zur Vertheilung unter die Aktionaire bestimmt ist.

Art. 217.

Zinsen von bestimmter Höhe dürfen für die Aktionaire nicht bedungen, noch ausbezahlt werden; es darf nur dasjenige unter sie vertheilt werden, was sich nach der jährlichen Bilanz, und, wenn im Gesellschaftsvertrage die Innehaltung eines Reservekapitals bestimmt ist, nach Abzug desselben als reiner Ueberschuß ergiebt.

Jedoch können für den in dem Gesellschaftsvertrage angegebenen Zeitraum, welchen die Vorbereitung des Unternehmens bis zum Anfange des vollen Betriebes erfordert, den Aktionairen Zinsen von bestimmter Höhe bedungen werden.

Art. 218.

Der Aktionair ist in keinem Falle verpflichtet, die in gutem Glauben empfangenen Zinsen und Dividenden zurückzugeben.

Art. 219.

Der Aktionair ist nicht schuldig, zu den Zwecken der Gesellschaft und zur Erfüllung ihrer Verbindlichkeiten mehr beizutragen, als den für die Aktie statutenmäßig zu leistenden Beitrag.

Art. 220.

Ein Aktionair, welcher den Betrag seiner Aktie nicht zur rechten Zeit einzahlt, ist zur Zahlung von Verzugszinsen von Rechtswegen verpflichtet.

Im Gesellschaftsvertrage können für den Fall der verzögerten Einzahlung des gezeichneten Aktienbetrages oder eines Theils desselben Konventionalstrafen ohne Rücksicht auf die sonst stattfindenden gesetzlichen Einschränkungen festgesetzt werden; auch kann bestimmt werden, daß die säumigen Aktionaire ihrer Anrechte aus der Zeichnung der Aktien und der geleisteten Theilzahlungen zu Gunsten der Gesellschaft verlustig gehen.

pretensyą do czystego zysku, o ile tenże według umowy towarzystwa do podziału pomiędzy akcyonaryuszów jest przeznaczonym.

Art. 217.

Prowizye ustanowionéj wysokości dla akcyonaryuszów ani umówione, ani wypłacane być nie mają; to tylko między nich podzielić wolno, co po rocznym bilansie, a jeżeli w umowie towarzystwa wstrzymanie kapitału rezerwowego jest postanowioném, za potrąceniem takowego jako czysta przewyżka się pozostaje.

Jednakowoż na przeciąg czasu, stanowionego w umowie towarzystwa, który jest potrzebnym do przygotowania przedsięwzięcia aż do otworzenia zupełnego obrotu, akcyonaryuszom prowizye pewnéj wysokości umówione być mogą.

Art. 218.

Akcyonaryusz w żadnym przypadku nie jest obowiązanym do zwrócenia odebranych w dobréj wierze prowizyi i dywidend.

Art. 219.

Akcyonaryusz nie jest obowiązanym, na cele towarzystwa i dla zadosyć uczynienia swym obowiązkom więcéj składać, jak na akcyę statutarnie przypadającą ilość.

Art. 220.

Akcyonaryusz, który ilość swéj akcyi w należytym czasie nie wpłaci, do zapłacenia prowizyi retardatowych prawnie jest obowiązanym.

W umowie towarzystwa na przypadek zwłóczonéj zapłaty podpisanéj ilości akcyi albo części takowéj kary konwencyonalne bez względu na jakiekolwiek inne prawne ograniczenia ustanowione być mogą; również postanowioném być może, iż opieszali akcyonaryusze swe prawa z podpisania na akcye i uiszczonych częściowych zapłat na korzyść towarzystwa utracą.

Art. 221.

Ist im Gesellschaftsvertrage keine besondere Form, wie die Aufforderung zur Einzahlung geschehen soll, bestimmt, so geschieht dieselbe in der Form, in welcher die Bekanntmachungen der Gesellschaft nach dem Gesellschaftsvertrage überhaupt erfolgen müssen (Artikel 209. Ziff. 11.).

Jedoch kann in keinem Falle ein Aktionair seines Anrechts verlustig erklärt werden, wenn nicht die Aufforderung zur Zahlung mindestens dreimal in den hierzu bestimmten öffentlichen Blättern (Artikel 209. Ziff. 11.), das letzte Mal wenigstens vier Wochen vor dem für die Einzahlungen gesetzten Schlußtermine, bekannt gemacht worden ist. Wenn die Aktien auf Namen lauten und ohne Einwilligung der übrigen Aktionaire nicht übertragbar sind, so kann die Bekanntmachung dieser Aufforderungen durch besondere Erlasse an die einzelnen Aktionaire statt der Einrückungen in die öffentlichen Blätter erfolgen.

Art. 222.

Wenn die Aktien oder Aktienantheile auf Inhaber gestellt werden, so kommen folgende Grundsätze zur Anwendung:

1) Die Ausgabe der Aktien darf vor Einzahlung des ganzen Nominalbetrages derselben nicht erfolgen; ebensowenig dürfen über die geleisteten Partialzahlungen Promessen oder Interimsscheine, welche auf Inhaber lauten, ausgestellt werden.
2) Der Zeichner der Aktie ist für die Einzahlung von vierzig Prozent des Nominalbetrages der Aktie unbedingt verhaftet; von dieser Verpflichtung kann derselbe weder durch Uebertragung seines Anrechts auf einen Dritten sich befreien, noch Seitens der Gesellschaft entbunden werden; wird der Zeichner der Aktie, wegen verzögerter Einzahlung, seines Anrechts aus der Zeichnung verlustig erklärt (Artikel 220.), so bleibt er dessenungeachtet zur Einzahlung von vierzig Prozent des Nominalbetrages der Aktie verpflichtet.
3) Im Gesellschaftsvertrage kann bestimmt werden, daß und unter welchen Maaßgaben nach erfolgter Einzahlung von vierzig Prozent die Befreiung des Zeichners von der Haftung für weitere Einzahlungen zulässig sei, und daß im Falle der eingetretenen Befreiung über die geleisteten Einzahlungen Promessen oder Interimsscheine, welche auf Inhaber lauten, ausgestellt werden dürfen.

Art. 221.

Jeżeli w umowie towarzystwa żadna formalność, na jaki sposób wezwanie do zapłaty ma nastąpić, nie jest ustanowioną, natenczas takowe w téj formalności się uskutecznia, w któréj publikacye towarzystwa według umowy towarzyskiego w ogóle następować muszą (artykuł 209. cyf. 11.).

W żadnym jednak przypadku akcyonaryusz osądzonym być nie może na utratę swego prawa, jeżeli wezwanie do zapłaty przynajmniéj trzy razy we wyznaczonych na to w pismach publicznych (artykuł 209. cyf. 11.), ostatnią razą przynajmniéj cztery tygodnie przed terminem końcowym dla płacenia wyznaczonym nie zostało publikowaném. Jeżeli akcye na nazwiska opiewają i bez przyzwolenia drugich akcyonaryuszów nie mogą być przeniesione, natenczas publikacya tych wezwań przez osobne pisma do pojedynczych akcyonaryuszów zamiast umieszczeń w pismach publicznych może nastąpić.

Art. 222.

Jeżeli akcye albo udziały akcyine na dzierzycieli się wystawiają, natenczas następujące zasady przychodzą do zastósowania:

1) Wydanie akcyi przed wpłaceniem całkowitéj ilości nominalnéj takowych nie ma nastąpić; również na uiszczone zapłaty częściowe promesa lub kwity tymczasowe, opiewające na dzierzycieli, wystawione być nie mają.
2) Pisujący się na akcye za wpłacenie czterdziestu od sta nominalnéj ilości akcyi bezwarunkowo jest odpowiedzialnym; od tego obowiązku on ani przeniesieniem swego prawa na trzecią osobę się uwolnić, ani ze strony towarzystwa uwolnionym być nie może; jeżeli sygnator akcyi, dla zwłóczonego wpłacenia, na utratę swego prawa z akcyi osądzonym zostanie (artykuł 220.), on mimo to do wpłacenia czterdziestu od sta nominalnéj ilości obowiązanym zostaje.
3) W umowie towarzystwa ustanowioném być może, iż i pod któremi modyfikacyami, po nastąpioném wpłaceniu czterdziestu od sta, uwolnienie sygnatora od odpowiedzialności za dalsze wpłacenia jest dozwoloném, i że w przypadku nastąpionego uwolnienia na uiszczone zapłaty promesa lub kwity tymczasowe, które na dzierzyciela opiewają, wystawione być mogą.

Art. 223.

Wenn die Aktien auf Namen lauten, so kommen die bei der Kommanditgesellschaft auf Aktien gegebenen Bestimmungen über die Eintragung der Aktien in das Aktienbuch der Gesellschaft und über die Uebertragung derselben auf Andere (Artikel 182. 183.) auch hier zur Anwendung.

So lange der Betrag der Aktie nicht vollständig eingezahlt ist, wird der Aktionair durch Uebertragung seines Anrechts auf einen Anderen von der Verbindlichkeit zur Zahlung des Rückstandes nur dann befreit, wenn die Gesellschaft den neuen Erwerber an seiner Stelle annimmt und ihn der Verbindlichkeit entläßt.

Auch in diesem Falle bleibt der austretende Aktionair auf Höhe des Rückstandes für alle bis dahin von der Gesellschaft eingegangenen Verbindlichkeiten noch auf ein Jahr, vom Tage des Austritts an gerechnet, subsidiarisch verhaftet.

Art. 224.

Die Rechte, welche den Aktionairen in den Angelegenheiten der Gesellschaft, insbesondere in Beziehung auf die Führung der Geschäfte, die Einsicht und Prüfung der Bilanz und die Bestimmung der Gewinnvertheilung zustehen, werden von der Gesammtheit der Aktionaire in der Generalversammlung ausgeübt.

Art. 223.

Jażeli akcye na nazwiska opiewają, wtedy postanowienia u towarzystwa komandytowego na akcye względem zapisania akcyi w xiędze akcyinéj towarzystwa i względem przeniesienia takowych na inne osoby (artykuły 182. 183.) wydane, także i tu mają zastósowanie.

Dopóki ilość akcyi zupełnie nie jest wpłaconą, akcyonaryusz przez przeniesienie swego prawa na kogo innego od obowiązku do zapłacenia zaległości wtedy tylko jest uwolnionym, jeżeli towarzystwo nowego nabywcę na jego miejsce przyimuje, i onego od obowiązku uwalnia.

W tym także przypadku występujący akcyonaryusz na ilość zaległości za wszelkie od towarzystwa aż dotąd na się wzięte obowiązki jeszcze na czas jednego roku, rachując od dnia wystąpienia, subsydyarnie odpowiedzialnym zostaje.

Art. 224.

Prawa, które akcyonaryuszom w sprawach towarzystwa, szczególnie co do prowadzenia interesów, przeglądu i zbadania bilansu i ustanowienia podziału zysku służą, przez ogół akcyonaryuszów się wykonywają na walném zebraniu.

Jede Aktie gewährt dem Inhaber Eine Stimme, wenn nicht der Gesellschaftsvertrag ein Anderes festsetzt.

Art. 225.

Ist ein Aufsichtsrath bestellt, so überwacht derselbe die Geschäftsführung der Gesellschaft in allen Zweigen der Verwaltung; er kann sich von dem Gange der Angelegenheiten der Gesellschaft unterrichten, die Bücher und Schriften derselben jederzeit einsehen und den Bestand der Gesellschaftskasse untersuchen.

Er hat die Jahresrechnungen, die Bilanzen und die Vorschläge zur Gewinnvertheilung zu prüfen und darüber alljährlich der Generalversammlung der Aktionaire Bericht zu erstatten.

Er hat eine Generalversammlung zu berufen, wenn dies im Interesse der Gesellschaft erforderlich ist.

Art. 226.

Handelt es sich um die Führung von Prozessen gegen die Mitglieder des Vorstandes oder des Aufsichtsrathes, so kommen die für die Kommanditgesellschaft auf Aktien gegebenen Bestimmungen (Artikel 194. 195.) auch hier zur Anwendung.

Dritter Abschnitt.

Rechte und Pflichten des Vorstandes.

Art. 227.

Jede Aktiengesellschaft muß einen Vorstand haben (Artikel 209. Ziff. 7.). Sie wird durch denselben gerichtlich und außergerichtlich vertreten.

Der Vorstand kann aus Einem oder mehreren Mitgliedern bestehen; diese können besoldet oder unbesoldet, Aktionaire oder Andere sein.

Ihre Bestellung ist zu jeder Zeit widerruflich, unbeschadet der Entschädigungsansprüche aus bestehenden Verträgen.

Każda akcya nadaje dzierzycielowi jeden głos, jeżeli umowa towarzystwa co innego nie stanowi.

Art. 225.

Jeżeli rada dozórcza jest mianowaną, natenczas takowa dozoruje nad prowadzeniem interesów towarzystwa we wszystkich gałęziach administracyi; takowa o biegu interesów towarzystwa się zainformować, xięgi i pisma jego każdego czasu przejrzeć i zapas kasy towarzystwa zrewidować może.

Ona roczne rachunki, bilanse i propozycye względem podziału zysku zbadać i o tem corocznie walnemu zebraniu akcyonaryuszów sprawozdanie złożyć winna.

Takowa walne zebranie ma zwołać, skoro to w interesie towarzystwa jest potrzebném.

Art. 226.

Skoro chodzi o prowadzenie procesów przeciw członkom przełożeństwa albo rady dozórczéj, wtedy przepisy udzielone dla towarzystwa komandytowego na akcye (artykuły 194. 195.) i tu mają zastósowanie.

Rozdział trzeci.

Prawa i obowiązki przełożeństwa.

Art. 227.

Każde towarzystwo akcyine musi mieć przełożeństwo (artykuł 209. cyf. 7.). Ono przez takowe sądownie i zasądownie się zastępuje.

Przełożeństwo z jednego lub więcéj członków składać się może; oni mogą być remunerowani lub nie, akcyonaryuszami albo innymi.

Ich mianowanie każdego czasu może być cofniętém, nie nadwerężając pretensyi o wynagrodzenie na mocy istnących umów.

Art. 228.

Die jeweiligen Mitglieder des Vorstandes müssen alsbald nach ihrer Bestellung zur Eintragung in das Handelsregister angemeldet werden. Der Anmeldung ist ihre Legitimation beizufügen.

Sie haben ihre Unterschrift vor dem Handelsgerichte zu zeichnen, oder die Zeichnung derselben in beglaubigter Form einzureichen.

Das Handelsgericht hat die Mitglieder des Vorstandes zur Befolgung dieser Vorschriften von Amtswegen durch Ordnungsstrafen anzuhalten.

Art. 229.

Der Vorstand hat in der durch den Gesellschaftsvertrag bestimmten Form seine Willenserklärungen kundzugeben und für die Gesellschaft zu zeichnen. Ist nichts darüber bestimmt, so ist die Zeichnung durch sämmtliche Mitglieder des Vorstandes erforderlich.

Die Zeichnung geschieht in der Weise, daß die Zeichnenden zu der Firma der Gesellschaft oder zu der Benennung des Vorstandes ihre Unterschrift hinzufügen.

Art. 230.

Die Gesellschaft wird durch die von dem Vorstande in ihrem Namen geschlossenen Rechtsgeschäfte berechtigt und verpflichtet; es ist gleichgültig, ob das Geschäft ausdrücklich im Namen der Gesellschaft geschlossen worden ist, oder ob die Umstände ergeben, daß es nach dem Willen der Kontrahenten für die Gesellschaft geschlossen werden sollte.

Art. 231.

Der Vorstand ist der Gesellschaft gegenüber verpflichtet, die Beschränkungen einzuhalten, welche in dem Gesellschaftsvertrage oder durch Beschlüsse der Generalversammlung für den Umfang seiner Befugniß, die Gesellschaft zu vertreten, festgesetzt sind.

Art. 228.

Każdocześni członkowie przełożeństwa zaraz po ich mianowaniu do zapisania w rejestrze handlowym zameldowani być muszą. Do zameldowania legitymacyą ich przyłączyć należy.

Oni swój podpis przed sądem handlowym muszą sygnować, lub sygnaturę takowego w uwierzytelnionéj formie podać.

Sąd handlowy członków przełożeństwa karami porządkowemi do wykonania tych przepisów z urzędu przytrzymać winien.

Art. 229.

Przełożeństwo we formie ustanowionéj w umowie towarzystwa swoją wolę oświadczyć i za towarzystwo sygnować musi. Jeżeli w tym względzie nic nie jest postanowioném, natenczas sygnacya przez wszystkich członków przełożeństwa jest potrzebną.

Sygnowanie w ten sposób się uskutecznia, iż podpisujący do firmy towarzystwa albo do nazwy przełożeństwa swój podpis przyłączą.

Art. 230.

Towarzystwo przez zawarte od przełożeństwa w jego imieniu interesa prawne nabywa prawa i obowiązki; jest zarówno, czy interes wyraźnie w imieniu towarzystwa jest zawartym, albo czy okoliczności wykażą, że według woli kontrahentów dla towarzystwa miał być zawartym.

Art. 231.

Przełożeństwo naprzeciwko towarzystwu jest obowiązaném, zachować ograniczenia, które w umowie towarzystwa lub przez uchwały walnego dla objętości swego uprawnienia do zastępowania towarzystwa są ustanowione.

Gegen dritte Personen hat jedoch eine Beschränkung der Befugniß des Vorstandes, die Gesellschaft zu vertreten, keine rechtliche Wirkung. Dies gilt insbesondere für den Fall, daß die Vertretung sich nur auf gewisse Geschäfte oder Arten von Geschäften erstrecken, oder nur unter gewissen Umständen oder für eine gewisse Zeit oder an einzelnen Orten stattfinden soll, oder daß die Zustimmung der Generalversammlung, eines Verwaltungsrathes, eines Aufsichtsrathes oder eines anderen Organes der Aktionaire für einzelne Geschäfte erfordert ist.

Art. 232.

Eide Namens der Gesellschaft werden durch den Vorstand geleistet.

Art. 233.

Jede Aenderung der Mitglieder des Vorstandes muß bei Ordnungsstrafe zur Eintragung in das Handelsregister angemeldet werden.

Dritten Personen kann die Aenderung nur insofern entgegengesetzt werden, als in Betreff dieser Aenderung die im Artikel 46. in Betreff des Erlöschens der Prokura bezeichneten Voraussetzungen vorhanden sind.

Art. 234.

Der Betrieb von Geschäften der Gesellschaft, sowie die Vertretung der Gesellschaft in Bezug auf diese Geschäftsführung kann auch sonstigen Bevollmächtigten oder Beamten der Gesellschaft zugewiesen werden. In diesem Falle bestimmt sich die Befugniß derselben nach der ihnen ertheilten Vollmacht; sie erstreckt sich im Zweifel auf alle Rechtshandlungen, welche die Ausführung derartiger Geschäfte gewöhnlich mit sich bringt.

Art. 235.

Zur Behändigung von Vorladungen und anderen Zustellungen an die Gesellschaft genügt es, wenn dieselbe an ein Mitglied des Vorstandes, welches

Przeciwko trzecim osobom jednak ograniczenie uprawnienia przełożeństwa do zastępowania towarzystwa, nie ma żadnego prawnego skutku. To ma ważność osobliwie w tym przypadku, gdy zastępowanie tylko na pewne interesa albo rodzaje interesów się ma rozciągać, albo tylko pod pewnemi okolicznościami i na pewny czas lub na pewnych miejscach ma nastąpić, albo gdy przyzwolenie walnego zebrania, rady administracyinéj, rady dozórczéj albo innego organu akcyonaryuszów dla pojedynczych interesów jest zażądaném.

Art. 232.

Przysięgi w imieniu towarzystwa wykonywają się przez przełożeństwo.

Art. 233.

Każda zmiana członków przełożeństwa pod karą pieniężną do zapisania w rejestrze handlowym zameldowaną być musi.

Trzecim osobom zmiana tylko tak dalece przeciw stawioną być może, o ile co do téj zmiany oznaczone w artykule 46. przypuszczenia względem ustania prokury istnieją.

Art. 234.

Prowadzenie interesów towarzystwa, jako też zastąpienie towarzystwa co do tego prowadzenia procederu także i innym pełnomocnikom lub urzędnikom towarzystwa przekazane być może. W tym przypadku ich uprawnienie zastósuje się do udzielonéj im plenipotencyi; w razie wątpliwym takowe rozciąga się na wszystkie prawne czynności, które wykonanie takowych sprawunków zazwyczaj ma za sobą.

Art. 235.

Do wręczenia cytacyi i innych pism towarzystwu wystarcza, jeżeli takowe do rąk członka przełożeństwa, które sygnować lub

zu zeichnen oder mitzuzeichnen befugt ist, oder an einen Beamten der Gesellschaft, welcher dieselbe vor Gericht zu vertreten berechtigt ist, geschieht.

Art. 236.

Die Generalversammlung der Aktionaire wird durch den Vorstand berufen, soweit nicht nach dem Gesellschaftsvertrage auch andere Personen dazu befugt sind.

Art. 237.

Eine Generalversammlung der Aktionaire ist, außer den im Gesellschaftsvertrage ausdrücklich bestimmten Fällen, zu berufen, wenn dies im Interesse der Gesellschaft erforderlich erscheint.

Die Generalversammlung muß auch dann berufen werden, wenn dies ein Aktionair oder eine Anzahl von Aktionairen, deren Aktien zusammen den zehnten Theil des Grundkapitals darstellen, in einer von ihnen unterzeichneten Eingabe unter Angabe des Zwecks und der Gründe verlangen. Ist in dem Gesellschaftsvertrage das Recht, die Berufung einer Generalversammlung zu verlangen, an den Besitz eines größeren oder eines geringeren Antheils am Grundkapital geknüpft, so hat es hierbei sein Bewenden.

Art. 238.

Die Berufung der Generalversammlung hat in der durch den Gesellschaftsvertrag bestimmten Weise zu erfolgen.

Der Zweck der Generalversammlung muß jederzeit bei der Berufung bekannt gemacht werden. Ueber Gegenstände, deren Verhandlung nicht in dieser Weise angekündigt ist, können Beschlüsse nicht gefaßt werden; hiervon ist jedoch der Beschluß über den in einer Generalversammlung gestellten Antrag auf Berufung einer außerordentlichen Generalversammlung ausgenommen.

Zur Stellung von Anträgen und zu Verhandlungen ohne Beschlußfassung bedarf es der Ankündigung nicht.

spółsygnować jest upoważnione, albo do rąk urzędnika towarzystwa, który takowe przed sądem zastępować jest uprawnionym, się uskutecznia.

Art. 236.

Walne zebranie akcyonaryuszów przez przełożeństwo się zwołuje, o ile podług umowy towarzystwa i inne osoby do tego nie są upoważnione.

Art. 237.

Walne zebranie akcyonaryuszów, prócz przypadków w umowie towarzystwa wyraźnie oznaczonych, ma być zwołaném, jeżeli to w interesie towarzystwa zdaje się być potrzebném.

Walne zebranie i wtedy zwołaném być musi, jeżeli akcyonaryusz albo kilku akcyonaryuszów, których akcye do kupy dziesiątą część kapitału gruntowego przedstawiają, w podpisanym przez nich podaniu z wyrażeniem celu i przyczyn tego żądają. Jeżeli w umowie towarzystwa prawo żądania konwokacyi walnego zebrania zawisłem zrobiono od posiadania większego lub mniejszego udziału w kapitale gruntowym, natenczas przytém się pozostaje.

Art. 238.

Zwołanie walnego zebrania w sposobie umową towarzystwa oznaczonym nastąpić musi.

Cel walnego zebrania każdego czasu przy zwołaniu publikowanym być musi. Względem przedmiotów, których zdziałanie w ten sposób nie zostało zapowiedzianém, uchwały zapadnąć nie mogą; od tego jednak uchwała względem uczynionego na walném zebraniu wniosku o zwołanie nadzwyczajnego walnego zebrania jest wyjętą.

Do stawienia wniosków i do zdziałań bez zapadnięcia uchwał, zapowiadania nie potrzeba.

Art. 239.

Der Vorstand ist verpflichtet, Sorge zu tragen, daß die erforderlichen Bücher der Gesellschaft geführt werden. Er muß den Aktionairen spätestens in den ersten sechs Monaten jedes Geschäftsjahres eine Bilanz des verflossenen Geschäftsjahres vorlegen.

Zur Entlastung des Vorstandes bei Legung der Rechnungen können Personen nicht bestellt werden, welche auf irgend eine Weise an der Geschäftsführung Theil nehmen.

Dieses Verbot bezieht sich nicht auf die Personen, welchen die Aufsicht über die Geschäftsführung zusteht.

Art. 240.

Ergiebt sich aus der letzten Bilanz, daß sich das Grundkapital um die Hälfte vermindert hat, so muß der Vorstand unverzüglich eine Generalversammlung berufen und dieser, sowie der zuständigen Verwaltungsbehörde davon Anzeige machen.

Die Verwaltungsbehörde kann in diesem Falle von den Büchern der Gesellschaft Einsicht nehmen und nach Befinden der Umstände die Auflösung der Gesellschaft verfügen.

Ergiebt sich, daß das Vermögen der Gesellschaft nicht mehr die Schulden deckt, so muß der Vorstand hiervon dem Gericht Behufs der Eröffnung des Konkurses Anzeige machen.

Art. 241.

Die Mitglieder des Vorstandes sind aus den von ihnen im Namen der Gesellschaft vorgenommenen Rechtshandlungen Dritten gegenüber für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft persönlich nicht verpflichtet.

Mitglieder des Vorstandes, welche außer den Grenzen ihres Auftrages, oder den Vorschriften dieses Titels oder des Gesellschaftsvertrages entgegen handeln, haften persönlich und solidarisch für den dadurch entstandenen Schaden. Dies gilt insbesondere, wenn sie der Bestimmung des Artikels 217. entgegen an die Aktionaire Dividenden oder Zinsen zahlen, oder wenn sie zu einer Zeit noch Zahlungen leisten, in welcher ihnen die Zahlungsunfähigkeit der Gesellschaft hätte bekannt sein müssen.

Art. 239.

Przełożeństwo jest obowiązaném, o to się starać, aby potrzebne xięgi towarzystwa prowadzone były. Takowe akcyonaryuszom najpóźniéj w pierwszych sześciu miesiącach bilancyę upłynionego roku procederowego przedłożyć winno.

Dla pokwitowania towarzystwa przy złożeniu rachunków osoby mianowane być nie mogą, które na jakikolwiek sposób przy prowadzeniu procederu mają udział.

Ten zakaz nie odnosi się do osób, do których dozór nad prowadzeniem procederu należy.

Art. 240.

Jeżeli z ostatniéj bilancyi się okaże, iż kapitał gruntowy o połowę się zmniejszył, natenczas przełożeństwo natychmiast walne zebranie zwołać i takowemu jako dotyczącéj władzy administracyinéj o tém donieść musi.

Władza administracyina w tym przypadku xięgi towarzystwa przejrzeć i podług zdania rozwiązanie towarzystwa rozporządzić może.

Jeżeli się okaże, iż majątek towarzystwa długów już nie pokrywa, wtedy przełożeństwo o tém sądowi celem otworzenia konkursu doniesienie uczynić musi.

Art. 241.

Członkowie przełożeństwa z czynności prawnych, przez nich w imieniu towarzystwa przedsięwziętych, przeciwko trzecim osobom za obowiązki towarzystwa osobiście nie są odpowiedzialni.

Członkowie towarzystwa, którzy zewnątrz granic swego zlecenia, albo wbrew przepisom tego tytułu lub umowy towarzyskiéj działają, osobiście i solidarnie odpowiadają za szkodę przez to wyrządzoną. Toż samo w szczególności ma ważność, skoro wbrew postanowieniu artykułu 217. akcyonaryuszom dywidendy lub prowizye płacą, albo jeżeli jeszcze w ten czas wypłacają, w którym im insolwencya towarzystwa musiała być znaną.

Vierter Abschnitt.

Auflösung der Gesellschaft.

Art. 242.

Die Aktiengesellschaft wird aufgelöst:

1) durch Ablauf der im Gesellschaftsvertrage bestimmten Zeit;
2) durch einen notariell oder gerichtlich beurkundeten Beschluß der Aktionaire;
3) durch Verfügung der Verwaltungsbehörde, wenn sich das Grundkapital um die Hälfte vermindert hat (Artikel 240.);
4) durch Eröffnung des Konkurses.

Wenn die Auflösung einer Aktiengesellschaft aus anderen Gründen oder die Zurücknahme der staatlichen Genehmigung nach dem in den einzelnen Staaten geltenden Recht erfolgt, so finden die Bestimmungen dieses Abschnitts ebenfalls Anwendung.

Art. 243.

Die Auflösung der Gesellschaft muß, wenn sie nicht eine Folge des eröffneten Konkurses ist, durch den Vorstand, bei Ordnungsstrafe, zur Eintragung in das Handelsregister angemeldet werden; sie muß zu drei verschiedenen Malen durch die hierzu bestimmten öffentlichen Blätter (Artikel 209. Ziff. 11.) bekannt gemacht werden.

Durch diese Bekanntmachung müssen zugleich die Gläubiger aufgefordert werden, sich bei der Gesellschaft zu melden.

Art. 244.

Die Liquidation geschieht durch den Vorstand, wenn nicht dieselbe durch den Gesellschaftsvertrag

Rozdział czwarty.

Rozwiązanie towarzystwa.

Art. 242.

Towarzystwo akcyine rozwiązaném zostaje:

1) przez upływ wyznaczonego w umowie towarzyskiéj czasu;
2) przez notaryalnie albo sądownie udokumentowaną uchwałę akcyonaryuszów;
3) przez rozporządzenie władzy administracyinéj, skoro kapitał gruntowy o połowę się zmniejszył (artykuł 240.);
4) przez otworzenie konkursu.

Jeżeli rozwiązanie towarzystwa akcyinego z innych przyczyn albo cofnięcie Rządowego przyzwolenia podług prawa w pojedynczych statutach ważność mającego nastąpi, wtedy postanowienia tego rozdziału także znajdują zastósowanie.

Art. 243.

Rozwiązanie towarzystwa, jeźli nie jest skutkiem otworzonego konkursu, przez przełożeństwo, pod karą porządkową, dla zapisania w rejestrze handlowym zameldowaném być musi; takowe trzy razy po sobie we wyznaczonych do tego pismach publicznych (artykuł 209. cyf. 11.) ma być publikowaném.

Przez tę publikacyą zarazem wierzyciele wezwani być muszą, aby się do towarzystwa zgłosili.

Art. 244.

Likwidacya uskutecznia się przez przełożeństwo, jeżeli takowa umową towarzystwa

oder einen Beschluß der Aktionaire an andere Personen übertragen wird.

Es kommen die bei der offenen Handelsgesellschaft über die Anmeldung und das Rechtsverhältniß der Liquidatoren gegebenen Bestimmungen auch hier zur Anwendung, mit der Maaßgabe, daß die Anmeldungen Behufs der Eintragung in das Handelsregister durch den Vorstand zu machen sind.

Die Bestellung der Liquidatoren ist jederzeit widerruflich.

Art. 245.

Das Vermögen einer aufgelösten Aktiengesellschaft wird nach Tilgung ihrer Schulden unter die Aktionaire nach Verhältniß ihrer Aktien vertheilt.

Die Vertheilung darf nicht eher vollzogen werden, als nach Ablauf eines Jahres, von dem Tage an gerechnet, an welchem die Bekanntmachung in den hierzu bestimmten öffentlichen Blättern (Artikel 243.) zum dritten Male erfolgt ist.

In Ansehung der aus den Handelsbüchern ersichtlichen oder in anderer Weise bekannten Gläubiger und in Ansehung der noch schwebenden Verbindlichkeiten und streitigen Forderungen kommen die bei der Kommanditgesellschaft auf Aktien gegebenen Bestimmungen (Artikel 202. Absatz 2. und 3.) zur Anwendung.

Mitglieder des Vorstandes und Liquidatoren, welche diesen Vorschriften entgegen handeln, sind persönlich und solidarisch zur Erstattung der geleisteten Zahlungen verpflichtet.

Art. 246.

Die Handelsbücher der aufgelösten Gesellschaft sind an einem von dem Handelsgerichte zu bestimmenden sicheren Orte zur Aufbewahrung auf die Dauer von zehn Jahren niederzulegen.

Art. 247.

Die Auflösung einer Aktiengesellschaft durch Vereinigung derselben mit einer anderen Aktienlub uchwałą akcyonaryuszów nie jest przeniesioną na inne osoby.

Udzielone przy otwartém towarzystwie handlowém względem zameldowania i stosunku prawnego przepisy i tutaj przychodzą do zastósowania, z tą modyfikacyą, iż zameldowania na cel zapisania w rejestrze handlowym przez przełożeństwo mają być zrobione.

Mianowanie likwidatorów każdego czasu może być odwołaném.

Art. 245.

Majątek rozwiązanego towarzystwa akcyinego po zapłaceniu długów między akcyonaryuszów w stosunku ich akcyi się podzieli.

Podzielenie prędzéj nie ma być uskutecznioném, aż po upływie jednego roku rachując od dnia, w którym obwieszczenie we wyznaczonych do tego pismach publicznych (artykuł 243.) trzeci raz nastąpiło.

Względem wykazujących się z xiąg handlowych albo innym sposobem znajomych wierzycieli, i względem niezałatwionych jeszcze obowiązków i spornych pretensyi udzielone przy towarzystwie komandytowém na akcye przepisy (artykuł 202. zdanie 2. i 3.) znajdują zastósowanie.

Członkowie przełożeństwa i likwidatorowie, którzy wbrew tym przepisom działają, osobiście i solidarnie do zwrócenia uiszczonych zapłat są obowiązani.

Art. 246.

Xięgi handlowe rozwiązanego towarzystwa na bezpieczném oznaczoném przez sąd handlowy miejscu na przeciąg dziesięciu lat złożone być muszą.

Art. 247.

Rozwiązanie towarzystwa akcyinego przez połączenie takowego z inném towarzystwem

gesellschaft (Artikel 215.) kann nur unter staatlicher Genehmigung erfolgen.

Es kommen bei dieser Auflösung folgende Bestimmungen zur Anwendung:

1) Das Vermögen der aufzulösenden Gesellschaft ist so lange getrennt zu verwalten, bis die Befriedigung oder Sicherstellung ihrer Gläubiger erfolgt ist.

2) Der bisherige Gerichtsstand der Gesellschaft bleibt für die Dauer der getrennten Vermögensverwaltung bestehen; dagegen wird die Verwaltung von der anderen Gesellschaft geführt.

3) Der Vorstand der letzteren Gesellschaft ist den Gläubigern für die Ausführung der getrennten Verwaltung persönlich und solidarisch verantwortlich.

4) Die Auflösung der Gesellschaft ist zur Eintragung in das Handelsregister bei Ordnungsstrafe anzumelden.

5) Die öffentliche Aufforderung der Gläubiger der aufgelösten Gesellschaft (Artikel 243.) kann unterlassen oder auf einen späteren Zeitpunkt verschoben werden. Jedoch ist die Vereinigung der Vermögen der beiden Gesellschaften erst in dem Zeitpunkte zulässig, in welchem eine Vertheilung des Vermögens einer aufgelösten Aktiengesellschaft unter die Aktionaire erfolgen darf (Artikel 245.).

Art. 248.

Eine theilweise Zurückzahlung des Grundkapitals an die Aktionaire kann nur auf Beschluß der Generalversammlung erfolgen; dieser Beschluß bedarf zu seiner Gültigkeit der staatlichen Genehmigung.

Die Zurückzahlung kann nur unter Beobachtung derselben Bestimmungen erfolgen, welche für die Vertheilung des Gesellschaftsvermögens im Falle der Auflösung maaßgebend sind (Artikel 243. 245.).

akcyiném (artykuł 215.) tylko z przyzwoleniem Rządu nastąpić może.

Przy tym rozwiązaniu następujące postanowienia przychodzą do zastósowania:

1) Majątek mającego być rozwiązaném towarzystwa tak długo odłącznie administrowanym być musi, aż dopóki zaspokojenie lub zabezpieczenie wierzycieli jego nie nastąpiło.

2) Dotychczasowe forum towarzystwa pozostaje się na czas rozłączonéj administracyi majątku; administracya zaś przez drugie towarzystwo prowadzoną zostanie.

3) Przełożeństwo ostatniego towarzystwa wierzycielom za wykonanie odłącznéj administracyi osobiście i solidarnie jest odpowiedzialném.

4) Rozwiązanie towarzystwa celem zapisania w rejestrze handlowym pod karą porządkową zameldowaném być musi.

5) Publiczne wezwanie wierzycieli rozwiązanego towarzystwa (artykuł 243.) nie potrzebuje nastąpić, albo też na późniejszy czas odłożoném być może. Jednakowoż połączenie majątków obu towarzystw dopiero w tym czasie jest dozwoloném, w którym podział majątku rozwiązanego towarzystwa akcyinego między akcyonaryuszów nastąpić może (artykuł 245.).

Art. 248.

Częściowe akcyonaryuszom zwrócenie kapitału gruntowego tylko za uchwałą walnego zebrania nastąpić może; ta uchwała dla swéj ważności potrzebuje przyzwolenia Rządowego.

Zwrócenie tylko pod zachowaniem tych samych postanowień nastąpić może, które dla podzielenia majątku towarzyskiego w przypadku rozwiązania są miarodawcze (artykuły 243. 245.).

Die Mitglieder des Vorstandes, welche dieser Vorschrift entgegen handeln, sind den Gläubigern der Gesellschaft persönlich und solidarisch verhaftet.

Fünfter Abschnitt.

Schlußbestimmungen.

Art. 249.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, zu bestimmen, daß es der staatlichen Genehmigung zur Errichtung von Aktiengesellschaften im Allgemeinen oder von einzelnen Arten derselben nicht bedarf. Auch in diesem Falle kommen jedoch die Bestimmungen dieses Titels zur Anwendung, ausgenommen, insoweit dieselben

1) zur Errichtung einer Aktiengesellschaft (Artikel 208. 210. 211.),
2) zu Beschlüssen der Generalversammlung (Artikel 214.),
3) zur Auflösung einer Aktiengesellschaft durch Vereinigung mit einer anderen Aktiengesellschaft (Artikel 247.),
4) zur theilweisen Zurückzahlung des Grundkapitals an die Aktionaire (Artikel 248.)

die staatliche Genehmigung und deren Eintragung in das Handelsregister erfordern, und

5) die Anzeige, daß sich das Grundkapital um die Hälfte vermindert hat, sowie die hierauf zu erlassende Verfügung der Verwaltungsbehörde (Artikel 240. 242. Ziff. 3.)

zum Gegenstande haben; der Gesellschaftsvertrag muß jedoch die in dem Artikel 209. verzeichneten Bestimmungen enthalten, bevor die in dem Artikel 210. vorgeschriebene Eintragung in das Handelsregister erfolgen kann.

Außerdem bleibt den Landesgesetzen überhaupt vorbehalten, zu bestimmen, daß für besondere Arten von Aktiengesellschaften, oder in besonderen Fällen durch den Gesellschaftsvertrag mit staatlicher Genehmigung

1) die in dem Artikel 222. bestimmte Höhe der Einzahlung von vierzig Prozent des Nominalbetrages der Aktien bis auf fünfundzwanzig Prozent dieses Betrages herabgesetzt, und
2) die in dem Artikel 239. bestimmte Frist zur Vorlegung der Bilanz bis auf zwölf Monate seit Ablauf des Geschäftsjahres ausgedehnt werden darf.

Członkowie przełożeństwa, którzy temu przepisowi wbrew działają, wierzycielom towarzystwa osobiście i solidarnie są odpowiedzialni.

Rozdział piąty.

Końcowe postanowienia.

Art. 249.

Ustawom krajowym zastrzega się, postanowić, iż Rządowego przyzwolenia do utworzenia towarzystw akcyinych w ogólności albo w pojedynczych rodzajach nie potrzeba. Jednak i w tym przypadku postanowienia tego tytułu do zastósowania przychodzą, wyjąwszy, o ile takowe

1) do utworzenia towarzystwa akcyinego (artykuły 208. 210. 211.),
2) do uchwał walnego zebrania (artykuł 214.),
3) do rozwiązania towarzystwa akcyinego przez połączenie z inném towarzystwem akcyiném (artykuł 247.),
4) do częściowego zwrócenia akcyonaryuszom kapitału gruntowego (artykuł 248.)

Rządowego przyzwolenia i zapisania onegoż w rejestrze handlowym potrzebuje, i

5) doniesienie, iż się kapitał gruntowy o połowę zmniejszył, jako odnoszące się do tego rozporządzenie mające się wydać przez władzę administracyiną (artykuły 240. 242. cyf. 3.)

mają na przedmiocie; umowa towarzystwa musi jednak oznaczone w artykule 209. postanowienia zawierać, zanim przepisane w artykule 210. zapisanie w rejestrze handlowym nastąpić może.

Prócz tego zastrzega się ustawom krajowym w ogólności, postanowić, iż dla szczególnych rodzajów towarzystw akcyinych albo w szczególnych przypadkach przez umowę towarzystwa z przyzwoleniem Rządowem

1) oznaczona w artykule 222. wysokość wpłacenia czterdziestu od sta ilości nominalnej akcyi aż na dwadzieścia pięć od sta tejże ilości zniżoną, i
2) oznaczony w artykule 239. przeciąg czasu do przedłożenia bilancyi na dwanaście miesięcy od upływu roku procederowego wysuniętym być może.

Drittes Buch.

Von der stillen Gesellschaft und von der Vereinigung zu einzelnen Handelsgeschäften für gemeinschaftliche Rechnung.

Erster Titel.

Von der stillen Gesellschaft.

Art. 250.

Eine stille Gesellschaft ist vorhanden, wenn sich Jemand an dem Betriebe des Handelsgewerbes eines Anderen mit einer Vermögenseinlage gegen Antheil an Gewinn und Verlust betheiligt.

Zur Gültigkeit des Vertrages bedarf es der schriftlichen Abfassung oder sonstiger Förmlichkeiten nicht.

Art. 251.

Der Inhaber des Handelsgewerbes betreibt die Geschäfte unter seiner Firma.

Eine das Verhältniß einer Handelsgesellschaft andeutende Firma darf derselbe wegen der Betheiligung eines stillen Gesellschafters bei Ordnungsstrafe nicht annehmen.

Art. 252.

Der Inhaber des Handelsgewerbes wird Eigenthümer der Einlage des stillen Gesellschafters.

Trzecia xięga.

O cichem towarzystwie i o połączeniu się dla pojedynczych interesów handlowych na spólny rachunek.

Tytuł pierwszy.

O cichem towarzystwie.

Art. 250.

Ciche towarzystwo istnieje, jeżeli kto przy procederze handlowym kogo innego ze składką majątkową za udział przy zysku i utracie partycypuje.

Do ważności umowy piśmiennego wyrażenia lub innych formalności nie potrzeba.

Art. 251.

Dzierzyciel procederu handlowego sprawuje interesa pod swoją firmą.

Nie wolno mu pod karą porządkową przyjąć firmy wskazującéj na stosunek towarzystwa handlowego dla udziału cichego towarzystwa.

Art. 252.

Dzierzyciel procederu handlowego staje się właścicielem składki cichego towarzysza.

Der stille Gesellschafter ist nicht verpflichtet, die Einlage über den vertragsmäßigen Betrag zu erhöhen, oder die durch Verlust verminderte Einlage zu ergänzen.

Art. 253.

Der stille Gesellschafter ist berechtigt, die abschriftliche Mittheilung der jährlichen Bilanz zu verlangen und die Richtigkeit derselben unter Einsicht der Bücher und Papiere zu prüfen.

Das Handelsgericht kann auf den Antrag des stillen Gesellschafters, wenn wichtige Gründe dazu vorliegen, die Mittheilung einer Bilanz oder sonstiger Aufklärungen nebst Vorlegung der Bücher und Papiere zu jeder Zeit anordnen.

Art. 254.

Ist über die Höhe der Betheiligung des stillen Gesellschafters an Gewinn und Verlust nichts vereinbart, so wird dieselbe nach richterlichem Ermessen, nöthigenfalls unter Zuziehung von Sachverständigen, festgestellt.

Art. 255.

Am Schlusse eines jeden Geschäftsjahres wird der Gewinn und Verlust berechnet und dem stillen Gesellschafter der ihm zufallende Gewinn ausbezahlt.

Der stille Gesellschafter nimmt an dem Verluste nur bis zum Betrage seiner eingezahlten oder rückständigen Einlage Antheil. Er ist nicht verpflichtet, den bezogenen Gewinn wegen späterer Verluste zurückzuzahlen; jedoch wird, so lange seine ursprüngliche Einlage durch Verlust vermindert ist, der jährliche Gewinn zur Deckung des Verlustes verwendet.

Der Gewinn, welcher von dem stillen Gesellschafter nicht erhoben wird, vermehrt dessen Einlage nicht, sofern nicht ein Anderes vereinbart ist.

Art. 256.

Aus den Geschäften des Handelsgewerbes wird der Inhaber desselben dem Dritten gegenüber allein berechtigt und verpflichtet.

Cichy towarzysz nie jest obowiązany, składkę nad umówioną sumę podwyższyć albo przez utratę zmniejszoną składkę uzupełnić.

Art. 253.

Cichy towarzysz jest uprawniony żądać piśmiennego komunikowania rocznéj bilancyi i zbadać rzetelność takowéj pod przejrzeniem xiąg i papierów.

Sądowi handlowemu wolno na wniosek cichego towarzysza, jeżeli ważne przyczyny tego wymagają, komunikowanie bilancyi lub innych objaśnień wraz z przedłożeniem xiąg i papierów każdego czasu rozporządzić.

Art. 254.

Jeżeli względem wysokości udziału cichego towarzysza przy zysku i utracie nic nie umówiono, natenczas takowa podług sędziowskiego zdania, w razie potrzeby pod przywezwaniem znawców się ustanowi.

Art. 255.

Na końcu każdego roku procederowego zysk i utrata się porachuje i spadający na cichego towarzysza zysk mu się wypłaci.

Cichy towarzysz partycypuje przy utracie tylko aż do wysokości swojéj wpłaconéj lub zaległéj składki. On nie jest obowiązany, pobieranego zysku dla późniejszych utrat napowrót zapłacić; jednakowoż, dopóki jego pierwotna składka przez utratę jest zmniejszoną, roczny zysk na pokrycie utraty się obraca.

Zysk, który przez cichego towarzysza odebrany nie zostanie, nie powiększa jego składki, skoro co innego nie jest umówionem.

Art. 256.

Z czynności procederu handlowego dzierzyciel takowego naprzeciwko trzeciemu sam się staje uprawnionym i obowiązanym.

Art. 257.

Der Name eines stillen Gesellschafters darf in der Firma des Inhabers des Handelsgewerbes nicht enthalten sein; im entgegengesetzten Falle haftet der stille Gesellschafter den Gläubigern der Gesellschaft persönlich und solidarisch.

Art. 258.

Wenn der Inhaber des Handelsgewerbes in Konkurs verfällt, so ist der stille Gesellschafter befugt, wegen seiner Einlage, soweit dieselbe den Betrag des auf ihn fallenden Antheils am Verluste übersteigt, seine Forderung als Konkursgläubiger geltend zu machen.

Ist die Einlage rückständig, so hat der stille Gesellschafter dieselbe bis zu dem Betrage, welcher zur Deckung seines Antheils am Verluste erforderlich ist, in die Konkursmasse zu zahlen.

Art. 259.

Wenn innerhalb eines Jahres vor Eröffnung des Konkurses über das Vermögen des Inhabers des Handelsgewerbes durch Vereinbarung zwischen ihm und dem stillen Gesellschafter das Gesellschaftsverhältniß aufgelöst worden ist, so können die Konkursgläubiger verlangen, daß der stille Gesellschafter die ihm zurückbezahlte Einlage in die Konkursmasse einzahle, unbeschadet seines Rechts, die in dem Zeitpunkt der Auflösung ihm aus dem Gesellschaftsverhältnisse zustehende Forderung als Konkursgläubiger geltend zu machen.

Dasselbe gilt, wenn dem stillen Gesellschafter in dem bezeichneten Zeitraum ohne Auflösung des Gesellschaftsverhältnisses die Einlage zurückbezahlt wurde.

In gleicher Weise ist, wenn der Inhaber des Handelsgewerbes in dem bezeichneten Zeitraum dem stillen Gesellschafter dessen Antheil an dem entstandenen Verluste ganz oder theilweise erlassen hat,

Art. 257.

Nazwisko cichego towarzysza we firmie dzierzyciela procederu handlowego nie ma być zawartém; w przeciwnym razie cichy towarzysz odpowiada wierzycielom towarzystwa osobiście i solidarnie.

Art. 258.

Jeżeli dzierzyciel procederu handlowego w konkurs upada, natenczas cichy towarzysz jest upoważniony, względem swojéj składki, jak dalece takowa ilość udziału przy utracie na niego spadającego, przechodzi, pretensyę jako wierzyciel konkursowy likwidować.

Jeżeli składka jest zaległą, natenczas cichy towarzysz takową aż do ilości, która do pokrycia swojego udziału przy utracie jest potrzebną, do masy konkursowéj zapłacić winien.

Art. 259.

Jeżeli wśród roku przed otworzeniem konkursu nad majątkiem dzierzyciela procederu handlowego wskutek umowy między nim a cichym towarzyszem stosunek towarzystwa został rozwiązany, natenczas wierzyciele konkursowi żądać mogą, ażeby cichy towarzysz zwróconą sobie składkę do masy konkursowéj wpłacił, bez nadwerężenia swojego prawa, jako wierzyciel konkursowéj dochodzić pretensyi, w czasie rozwiązania ze stosunku towarzystwa mu służącéj.

Toż samo ma ważność, jeżeli cichemu towarzyszowi w oznaczonym czasie bez rozwiązania stosunku towarzystwa składka napowrót zapłaconą została.

W równien sposób, jeżeli dzierzyciel procederu handlowego w oznaczonym czasie cichemu towarzyszowi jego udział przy wynikłéj utracie całkowicie lub częściowo opuścił,

der Erlaß zu Gunsten der Konkursgläubiger unwirksam.

Die Bestimmungen dieses Artikels treten nicht ein, wenn der stille Gesellschafter beweist, daß der Konkurs in Umständen seinen Grund hat, welche erst nach dem Zeitpunkt der Auflösung, der Zurückzahlung oder des Erlasses eingetreten sind.

Art. 260.

Ob und inwieweit eine rechtliche Wirkung zu Gunsten dritter Personen eintritt, wenn durch einen stillen Gesellschafter oder mit dessen Willen das Vorhandensein der stillen Gesellschaft kundgemacht wird, ist nach allgemeinen Rechtsgrundsätzen zu beurtheilen.

Art. 261.

Die stille Gesellschaft wird aufgelöst:

1) durch den Tod des Inhabers des Handelsgewerbes, wenn nicht der Vertrag bestimmt, daß die Gesellschaft mit den Erben des Verstorbenen fortbestehen soll;
2) durch die eingetretene rechtliche Unfähigkeit des Inhabers des Handelsgewerbes zur selbstständigen Vermögensverwaltung;
3) durch die Eröffnung des Konkurses über das Vermögen des Inhabers des Handelsgewerbes oder des stillen Gesellschafters;
4) durch gegenseitige Uebereinkunft;
5) durch Ablauf der Zeit, auf deren Dauer die stille Gesellschaft eingegangen ist, wenn dieselbe nicht stillschweigend fortgesetzt wird; in diesem Falle gilt der Vertrag von da an als auf unbestimmte Dauer geschlossen;
6) durch die Aufkündigung eines der beiden Theile, wenn der Vertrag auf unbestimmte Dauer geschlossen ist.

Ein auf Lebenszeit geschlossener Vertrag ist als auf unbestimmte Dauer geschlossen zu betrachten.

opuszczenie na korzyść wierzycieli konkursowych jest bez skutku.

Postanowienia niniejszego artykułu nie wstępują, jeżeli cichy towarzysz udowodni, iż konkurs swoją przyczynę ma w okolicznościach, które dopiero nastąpiły po czasie rozwiązania, zwrócenia lub opuszczenia.

Art. 260.

Czy i jak dalece prawny skutek na korzyść trzecich osób wstępuje, jeżeli przez cichego towarzysza albo z jego wolą istnienie cichego towarzystwa publikowaném zostanie, rozważy się podług powszechnych zasad prawnych.

Art. 261.

Ciche towarzystwo rozwięzuje się:

1) przez śmierć dzierzyciela towarzystwa handlowego, jeżeli umowa nie stanowi, że towarzystwo ze sukcesorami zmarłego daléj ma istnieć;
2) przez wstąpioną prawną niezdolność dzierzyciela procederu handlowego do samowładnéj administracyi majątku;
3) przez otworzenie konkursu nad majątkiem dzierzyciela procederu handlowego lub cichego towarzysza;
4) przez obustronną umowę;
5) przez upłynienie czasu, na który ciche towarzystwo się utworzyło, jeżeli takowe nie milczeniem daléj się prowadzi; w takim przypadku umowa odtąd ma ważność jako zawarta na czas niepewny;
6) przez wypowiedzenie jednéj z obu stron, jeżeli umowa na niepewny czas jest zawartą.

Na czas dożywotny zawarta umowa uważa się jako zawartą na czas niepewny.

Die Aufkündigung eines auf unbestimmte Dauer geschlossenen Vertrages muß, wenn nicht ein Anderes vereinbart ist, mindestens sechs Monate vor Ablauf des Geschäftsjahres erfolgen.

Art. 262.

Die Auflösung der stillen Gesellschaft kann vor Ablauf der für ihre Dauer bestimmten Zeit oder bei einem Vertrage von unbestimmter Dauer ohne vorherige Aufkündigung verlangt werden, wenn dazu wichtige Gründe vorhanden sind. Die Beurtheilung, ob solche Gründe anzunehmen sind, bleibt im Falle des Widerspruchs dem Ermessen des Richters überlassen.

Art. 263.

Die Bestimmung des Artikels 126. gilt auch zu Gunsten der Privatgläubiger eines stillen Gesellschafters.

Art. 264.

Wenn der stille Gesellschafter stirbt, oder zur Verwaltung seines Vermögens rechtlich unfähig wird, so hat dies die Auflösung der stillen Gesellschaft nicht zur Folge.

Art. 265.

Nach Auflösung der stillen Gesellschaft muß der Inhaber des Handelsgewerbes sich mit dem stillen Gesellschafter auseinandersetzen und die Forderung desselben in Gelde berichtigen.

Der Inhaber des Handelsgewerbes besorgt die Liquidation der bei der Auflösung noch schwebenden Geschäfte.

Wypowiedzenie zawartéj na niepewny czas umowy musi, jeżeli co innego nie jest umówioném, przynajmniéj sześć miesięcy przed upływem roku procederowego nastąpić.

Art. 262.

Rozwiązanie cichego towarzystwa przed upływem czasu na jego trwanie przeznaczonego, albo przy umowie niepewnego trwania bez uprzedniego wypowiedzenia żądaném być może, jeżeli ważne przyczyny w téj mierze zachodzą. Osądzenie, czy takie przyczyny przyjęte być mają, pozostawia się w przypadku excepcyi rozważaniu sędziego.

Art. 263.

Postanowienie artykułu 126. ma również ważność na korzyść wierzycieli prywatnych cichego towarzystwa.

Art. 264.

Jeżeli cichy towarzysz umarł, albo do administracyi swojego majątku prawnie będzie niezdolnym, natenczas to rozwiązania cichego towarzystwa nie ma na skutku.

Art. 265.

Po rozwiązaniu cichego towarzystwa dzierzyciel procederu handlowego z cichym towarzyszem się obrachować i pretensyę onego w pieniędzach zaspokoić musi.

Dzierzyciel procederu handlowego uskutecznia likwidacyę zachodzących jeszcze przy rozwiązaniu interesów.

Zweiter Titel.

Von der Vereinigung zu einzelnen Handelsgeschäften für gemeinschaftliche Rechnung.

Art. 266.

Die Vereinigung zu einem oder mehreren einzelnen Handelsgeschäften für gemeinschaftliche Rechnung bedarf einer schriftlichen Abfassung nicht und ist sonstigen Förmlichkeiten nicht unterworfen.

Art. 267.

Wenn nicht ein Anderes verabredet ist, so sind alle Theilnehmer in gleichem Verhältnisse zu dem gemeinsamen Unternehmen beizutragen verpflichtet.

Art. 268.

Ist über den Antheil der Theilnehmer am Gewinn und Verlust nichts vereinbart, so werden die Einlagen verzinst, der Gewinn oder Verlust aber nach Köpfen vertheilt.

Art. 269.

Aus Geschäften, welche ein Theilnehmer mit einem Dritten geschlossen hat, wird Ersterer dem Dritten gegenüber allein berechtigt und verpflichtet.

Ist ein Theilnehmer zugleich im Auftrage und Namen der übrigen aufgetreten, oder haben alle Theilnehmer gemeinschaftlich oder durch einen gemeinsamen Bevollmächtigten gehandelt, so ist jeder Theilnehmer Dritten gegenüber solidarisch berechtigt und verpflichtet.

Art. 270.

Nach Beendigung des gemeinschaftlichen Geschäfts muß der Theilnehmer, welcher dasselbe führte, den übrigen Theilnehmern unter Mittheilung der Beläge Rechnung ablegen.

Er besorgt die Liquidation.

Tytuł drugi.

O połączeniu się do pojedynczych interesów handlowych na spólny rachunek.

Art. 266.

Połączenie się do jednego lub kilku pojedynczych interesów handlowych na spólny rachunek nie potrzebuje piśmiennego ułożenia i nie ulega innym formalnościom.

Art. 267.

Jeżeli co innego nie jest umówioném, natenczas wszyscy uczestnicy w równym stosunku są obowiązani do składek na spólne przedsięwzięcie.

Art. 268.

Jeżeli względem udziału uczestników przy zysku i utracie nic nie umówiono, natenczas składki prowizyą opłacane, zysk lub utrata zaś podług głów podzielone zostaną.

Art. 269.

Z interesów, które uczestnik z trzecią osobą zawarł, pierwszy naprzeciw temu trzeciemu sam się stanie uprawnionym i obowiązanym.

Jeżeli uczestnik zarazem w poleceniu i w imieniu drugich wystąpił, albo jeżeli wszyscy uczestnicy spólnie albo przez spólnego pełnomocnika działali, natenczas każdy uczestnik naprzeciw trzecim osobom solidarnie jest uprawniony i obowiązany.

Art. 270.

Po ukończeniu spólnego interesu uczestnik, który takowy sprawował, drugim uczestnikom pod przedłożeniem dowodów rachunek złożyć musi.

On przysposobi likwidacyę.

Viertes Buch.

Von den Handelsgeschäften.

Erster Titel.

Von den Handelsgeschäften im Allgemeinen.

Erster Abschnitt.

Begriff der Handelsgeschäfte.

Art. 271.

Handelsgeschäfte sind:

1) der Kauf oder die anderweite Anschaffung von Waaren oder anderen beweglichen Sachen, von Staatspapieren, Aktien oder anderen für den Handelsverkehr bestimmten Werthpapieren, um dieselben weiter zu veräußern; es macht keinen Unterschied, ob die Waaren oder anderen beweglichen Sachen in Natur oder nach einer Bearbeitung oder Verarbeitung weiter veräußert werden sollen;
2) die Uebernahme einer Lieferung von Gegenständen der unter Ziffer 1. bezeichneten Art, welche der Uebernehmer zu diesem Zweck anschafft;
3) die Uebernahme einer Versicherung gegen Prämie;
4) die Uebernahme der Beförderung von Gütern oder Reisenden zur See und das Darleihen gegen Verbodmung.

Art. 272.

Handelsgeschäfte sind ferner die folgenden Geschäfte, wenn sie gewerbemäßig betrieben werden:

1) die Uebernahme der Bearbeitung oder Verarbeitung beweglicher Sachen für Andere, wenn

Czwarta xięga.

O interesach handlowych.

Tytuł pierwszy.

O interesach handlowych w ogóle.

Rozdział pierwszy.

Pojęcie interesów handlowych.

Art. 271.

Interesami handlowemi są:

1) kupno albo inne nabycie towarów lub innych ruchomych rzeczy, papierów Rządowych, akcyi lub innych dla obrotu handlowego przeznaczonych papierów wartych, aby takowe daléj sprzedawać; niemasz różnicy, czy towary lub inne ruchome rzeczy w naturze albo po obrabianiu lub przerabianiu daléj sprzedawane być mają;
2) podjęcie się liferunku przedmiotów oznaczonego pod cyfrą 1. rodzaju, które przyimujący na ten cel nabywa;
3) przyjęcie zabezpieczenia za premię;
4) podjęcie się expedycyi efektów lub podróżnych na morzu i udzielanie pożyczek za bodmeryę.

Art. 272.

Interesami handlowemi daléj są następujące interesa, jeżeli jako proceder prowadzone zostaną:

1) podjęcie się obrabiania lub przerabiania ruchomych rzeczy dla innych, jeżeli pro-

der Gewerbebetrieb des Uebernehmers über den Umfang des Handwerks hinausgeht;

2) die Bankier- oder Geldwechslergeschäfte;

3) die Geschäfte des Kommissionairs (Art. 360.), des Spediteurs und des Frachtführers, sowie die Geschäfte der für den Transport von Personen bestimmten Anstalten;

4) die Vermittelung oder Abschließung von Handelsgeschäften für andere Personen; die amtlichen Geschäfte der Handelsmäkler sind jedoch hierin nicht einbegriffen;

5) die Verlagsgeschäfte, sowie die sonstigen Geschäfte des Buch- oder Kunsthandels; ferner die Geschäfte der Druckereien, sofern nicht ihr Betrieb nur ein handwerksmäßiger ist.

Die bezeichneten Geschäfte sind auch alsdann Handelsgeschäfte, wenn sie zwar einzeln, jedoch von einem Kaufmann im Betriebe seines gewöhnlich auf andere Geschäfte gerichteten Handelsgewerbes gemacht werden.

Art. 273.

Alle einzelnen Geschäfte eines Kaufmanns, welche zum Betriebe seines Handelsgewerbes gehören, sind als Handelsgeschäfte anzusehen.

Dies gilt insbesondere für die gewerbliche Weiterveräußerung der zu diesem Zweck angeschafften Waaren, beweglichen Sachen und Werthpapiere, sowie für die Anschaffung von Geräthen, Material und anderen beweglichen Sachen, welche bei dem Betriebe des Gewerbes unmittelbar benutzt oder verbraucht werden sollen.

Die Weiterveräußerungen, welche von Handwerkern vorgenommen werden, sind, insoweit dieselben nur in Ausübung ihres Handwerksbetriebes geschehen, als Handelsgeschäfte nicht zu betrachten.

wadzenie procederu podejmującego się objętość rzemiosła przechodzi;

2) interesa bankierów albo wexlarzów pieniędzy;

3) interesa komisyonaryusza (artykuł 360.), spedytora i fraktarza, jako też interesa zakładów przeznaczonych dla expedycyi osób;

4) zapośredniczenie lub zawarcie interesów handlowych dla innych osób; urzędowe czynności maklerzów handlowych tutaj jednak nie są włączone;

5) interesa nakładowe, jako też wszelkie inne interesa handlu literackiego lub kunsztu; daléj interesa drukarni, skoro ich proceder nie jest tylko proceder rzemieślniczy.

Wymienione interesa również natenczas są interesami handlowemi, jeżeli lubo pojedynczo, ale jednak przez kupca w sprawowaniu swojego, zwyczajnie na inne interesa celowanego procederu handlowego zrobione zostaną.

Art. 273.

Wszystkie pojedyncze interesa kupca, które należą do prowadzenia procederu handlowego, mają być uważane za interesa handlowe.

To ma ważność szczególnie dla procederowéj dalszéj sprzedaży nabytych na ten cel towarów, ruchomych rzeczy i papierów wartych, jako też dla nabycia sprzętów, materyałów i innych ruchomych rzeczy, które przy prowadzeniu procederu bezpośrednio używane lub zużyte być mają.

Dalsze sprzedaże, które od rzemieślników przedsięwzięte zostaną, o ile takowe tylko we wykonaniu ich procederu rzemieślniczego nastąpią, jako interesa handlowe uważane być nie mają.

Art. 274.

Die von einem Kaufmann geschlossenen Verträge gelten im Zweifel als zum Betriebe des Handelsgewerbes gehörig.

Die von einem Kaufmann gezeichneten Schuldscheine gelten als im Betriebe des Handelsgewerbes gezeichnet, sofern sich nicht aus denselben das Gegentheil ergiebt.

Art. 275.

Verträge über unbewegliche Sachen sind keine Handelsgeschäfte.

Art. 276.

Die Eigenschaft oder die Gültigkeit eines Handelsgeschäfts wird dadurch nicht ausgeschlossen, daß einer Person wegen ihres Amtes oder Standes, oder aus gewerbepolizeilichen oder anderen ähnlichen Gründen untersagt ist, Handel zu treiben oder Handelsgeschäfte zu schließen.

Art. 277.

Bei jedem Rechtsgeschäft, welches auf der Seite eines der Kontrahenten ein Handelsgeschäft ist, sind die Bestimmungen dieses vierten Buchs in Beziehung auf beide Kontrahenten gleichmäßig anzuwenden, sofern nicht aus diesen Bestimmungen selbst sich ergiebt, daß ihre besonderen Festsetzungen sich nur auf denjenigen von beiden Kontrahenten beziehen, auf dessen Seite das Geschäft ein Handelsgeschäft ist.

Zweiter Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen über Handelsgeschäfte.

Art. 278.

Bei Beurtheilung und Auslegung der Handelsgeschäfte hat der Richter den Willen der Kontrahenten zu erforschen und nicht an dem buchstäblichen Sinne des Ausdrucks zu haften.

Art. 274.

Przez kupca zawarte umowy uważają się we wątpliwości jako należące do procederu handlowego.

Przez kupca podpisane dokumenta dłużne uważają się jako podpisane w procederze handlowym, skoro się z nich przeciwność nie okaże.

Art. 275.

Umowy względem nieruchomych rzeczy nie są interesami handlowemi.

Art. 276.

Przymiot albo ważność interesu handlowego przez to się nie wyklucza, iż któréj osobie z powodu jéj urzędu lub stanu, albo z procederowo-policyinych lub innych podobnych przyczyn jest zakazaném handel prowadzić lub interesa handlowe zawrzeć.

Art. 277.

Przy każdéj czynności prawnéj, która na stronie jednego z kontrahentów interesem jest handlowym, postanowienia niniejszéj czwartéj xięgi co do obu kontrahentów w równéj mierze zastósowane być mają, skoro z tych posta, nowień samych się nie okaże, iż ich ustanowienia się tylko dotyczą tego z obu kontrahentówna którego stronie czynność jest interesem handlowym.

Rozdział drugi.

Powszechne postanowienia względem interesów handlowych.

Art. 278.

Przy rozsądzeniu i rozkładaniu interesów handlowych sędzia winien wolę kontrahentów wybadać i nie trzymać się sensu dosłownego wyrażenia.

Art. 279.

In Beziehung auf die Bedeutung und Wirkung von Handlungen und Unterlassungen ist auf die im Handelsverkehr geltenden Gewohnheiten und Gebräuche Rücksicht zu nehmen.

Art. 280.

Wenn zwei oder mehrere Personen einem Anderen gegenüber in einem Geschäft, welches auf ihrer Seite ein Handelsgeschäft ist, gemeinschaftlich eine Verpflichtung eingegangen sind, so sind sie als Solidarschuldner zu betrachten, sofern sich nicht aus der Uebereinkunft mit dem Gläubiger das Gegentheil ergiebt.

Art. 281.

Bei Handelsgeschäften, ingleichen in allen Fällen, in welchen in diesem Gesetzbuche eine solidarische Verpflichtung auferlegt wird, steht einem Solidarschuldner die Einrede der Theilung oder der Vorausklage nicht zu.

Dasselbe gilt von Bürgen, wenn die Schuld aus einem Handelsgeschäft auf Seiten des Hauptschuldners hervorgeht, oder wenn die Bürgschaft selbst ein Handelsgeschäft ist.

Art. 282.

Wer aus einem Geschäft, welches auf seiner Seite ein Handelsgeschäft ist, einem Anderen zur Sorgfalt verpflichtet ist, muß die Sorgfalt eines ordentlichen Kaufmanns anwenden.

Art. 283.

Wer Schadensersatz zu fordern hat, kann die Erstattung des wirklichen Schadens und des entgangenen Gewinnes verlangen.

Art. 284.

Die Konventionalstrafe unterliegt keiner Beschränkung in Ansehung des Betrages; sie kann das Doppelte des Interesses übersteigen.

Art. 279.

Co do znaczenia i skutku czynów i zaniedbań, na obserwancye i zwyczaje, w obrocie handlowym ważność mające wzgląd mieć należy.

Art. 280.

Jeżeli dwaj lub kilka osób naprzeciw komu innemu w jakim interesie który na ich stronie interesem jest handlowym, spólnie się zgodziły na obowiązek, natenczas mają być uważane jako dłużnicy solidarni, skoro z umowy z wierzycielem przeciwność się nie okaże.

Art. 281.

Przy interesach handlowych, niemniéj we wszystkich przypadkach, w których w niniejszym kodexie solidarny obowiązek nałożony zostanie, dłużnikowi solidarnemu excepcya podziału albo uprzedniéj skargi nie służy.

Toż samo ma ważność o ręczycielach, jeżeli dług pochodzi z interesu handlowego na stronie głównego dłużnika, albo jeżeli rękojmia sama interesem jest handlowym.

Art. 282.

Kto z jakiego interesu, który na swéj stronie interesem jest handlowym, innemu do staranności jest obowiązany, winien zastósować staranność porządnego kupca.

Art. 283.

Kto ma prawo żądać wynagrodzenie szkody, ten bonifikacyę rzeczywistéj szkody i straconego zysku żądać może.

Art. 284.

Kara konwencyonalna nie ulega żadnemu ograniczeniu co do wysokości; ona podwójną ilość interesu przechodzić może.

Der Schuldner ist im Zweifel nicht berechtigt, sich durch Erlegung der Konventionalstrafe von der Erfüllung zu befreien.

Die Verabredung einer Konventionalstrafe schließt im Zweifel den Anspruch auf einen den Betrag derselben übersteigenden Schadensersatz nicht aus.

Art. 285.

Die Daraufgabe (Arrha) gilt nur dann als Reugeld, wenn dies vereinbart oder ortsgebräuchlich ist.

Sie ist, wenn nichts Anderes vereinbart oder ortsgebräuchlich ist, zurückzugeben oder in Anrechnung zu bringen.

Art. 286.

Wegen übermäßiger Verletzung, insbesondere wegen Verletzung über die Hälfte, können Handelsgeschäfte nicht angefochten werden.

Art. 287.

Die Höhe der gesetzlichen Zinsen, insbesondere auch der Verzugszinsen, ist bei Handelsgeschäften sechs vom Hundert jährlich.

In allen Fällen, in welchen in diesem Gesetzbuche die Verpflichtung zur Zahlung von Zinsen ohne Bestimmung der Höhe ausgesprochen wird, sind darunter Zinsen zu sechs vom Hundert jährlich zu verstehen.

Art. 288.

Wer aus einem Geschäft, welches auf seiner Seite ein Handelsgeschäft ist, eine fällige Forderung hat, kann wegen derselben vom Tage der Mahnung an Zinsen fordern, sofern er nicht nach dem bürgerlichen Recht schon von einem früheren Zeitpunkte an Zinsen zu fordern berechtigt ist.

Die Uebersendung der Rechnung gilt für sich allein nicht als Mahnung.

Art. 289.

Kaufleute unter einander sind berechtigt, in beiderseitigen Handelsgeschäften auch ohne Verabredung

Dłużnik we wątpliwości nie jest uprawniony uwolnić się od spełnienia przez zapłacenie kary konwencyonalnéj.

Umówienie kary konwencyonalnéj we wątpliwości pretensyi o wynagrodzenie szkody ilość takowéj przechodzące nie wyklucza.

Art. 285.

Zadatek (arrha) tylko natenczas się uważa za karę odstępu, jeżeli to jest umówioném i miejscowo-zwyczajném.

Takowy, jeżeli co innego nie jest umówioném lub na miejscu zwyczajném, ma być zwrócony albo porachowany.

Art. 286.

Względem nader wielkiego ukrzywdzenia, szczególnie względem ukrzywdzenia nad połowę interesa handlowe zaczepione być nie mogą.

Art. 287.

Wysokość prawnych prowizyi, szczególnie też prowizyi z przewłoki wynosi przy interesach handlowych sześć od sta rocznie.

We wszystkich przypadkach, w których niniejszy kodex obowiązek do zapłaty prowizyi bez oznaczenia wysokości wyrzeka, zrozumieją się prowizye po sześć od sta rocznie.

Art. 288.

Kto z interesu, który na swéj stronie interesem jest handlowym, do zapłaty przypadającą ma pretensyę, względem takowéj od dnia napomnienia prowizye żądać może, skoro wedle obywatelskiego prawa już od rychlejszego czasu prowizyi żądać nie jest uprawniony.

Nadesłanie rachunku same dla siebie nie uważa się za napomnienie.

Art. 289.

Kupcy między sobą są uprawnieni, w obustronnych interesach handlowych również bez

oder Mahnung von jeder Forderung seit dem Tage, an welchem sie fällig war, Zinsen zu fordern.

Art. 290.

Ein Kaufmann, welcher in Ausübung des Handelsgewerbes einem Kaufmann oder Nichtkaufmann Geschäfte besorgt oder Dienste leistet, kann dafür auch ohne vorherige Verabredung Provision, und wenn es sich um Aufbewahrung handelt, zugleich auch Lagergeld nach den an dem Orte gewöhnlichen Sätzen fordern.

Von seinen Darlehen, Vorschüssen, Auslagen und anderen Verwendungen kann er, vom Tage ihrer Leistung oder Beschaffung an, Zinsen in Ansatz bringen.

Dies gilt insbesondere auch von dem Kommissionair und Spediteur.

Art. 291.

Wenn ein Kaufmann mit einem anderen Kaufmann in laufender Rechnung (Kontokurrent) steht, so ist derjenige, welchem beim Rechnungsabschlusse ein Ueberschuß gebührt, von dem ganzen Betrage desselben, wenngleich darunter Zinsen begriffen sind, seit dem Tage des Abschlusses Zinsen zu fordern berechtigt.

Der Rechnungsabschluß geschieht jährlich einmal, sofern nicht von den Parteien ein Anderes bestimmt ist.

Art. 292.

Bei Handelsgeschäften können Zinsen zu sechs vom Hundert jährlich bedungen werden; höhere Zinsen zu bedingen ist nur insofern zulässig, als die Landesgesetze solches gestatten.

Bei Darlehen, welche ein Kaufmann empfängt, und bei Schulden eines Kaufmanns aus seinen Handelsgeschäften können auch höhere Zinsen als sechs vom Hundert jährlich bedungen werden.

Art. 293.

Die Zinsen können bei Handelsgeschäften in ihrem Gesammtbetrage das Kapital übersteigen.

umówienia lub napomnienia od każdéj pretensyi od dnia, którego do zapłaty przypadła, prowizye żądać.

Art. 290.

Kupiec, który we wykonaniu procederu handlowego kupcowi lub niekupcowi interesa sprawuje albo posługi czyni, za to również bez uprzedniego umówienia prowizyą, i jeżeli chodzi o aserwacyę, zarazem też składkowe podług zwyczajnych w miejscu pozycyi żądać może.

Od swoich pożyczek, zaliczek, wydatków i innych obróceń on od dnia ich uiszczenia lub nabycia prowizye likwidować może.

To szczególnie też ma ważność co do komisyonaryusza i spedytora.

Art. 291.

Jeżeli kupiec z innym kupcem się znajduje w bieżącym rachunku (konto kurrent), wtedy ten, któremu przy zamknięciu rachunku przewyżka służy, od całéj ilości takowéj, chociaż też w niéj prowizye są zawarte, od dnia zamknięcia prowizye żądać jest uprawniony.

Rachunkowe zamknięcie nastąpi corocznie raz, skoro przez strony co innego nie jest ustanowioném.

Art. 292.

Przy interesach handlowych prowizye po sześć od sta rocznie umówione być mogą; wyższe prowizye umówić tylko tak dalece jest wolno, o ile ustawy krajowe na to zezwalają.

Przy pożyczkach, które kupiec pobiera i przy długach kupca ze swoich interesów handlowych również wyższe prowizye jak sześć od sta rocznie, umówione być mogą.

Art. 293.

Prowizye w interesach handlowych w swojéj ilości ogółowéj kapitał przechodzić mogą.

Art. 294.

Die Anerkennung einer Rechnung schließt den Beweis eines Irrthums oder eines Betrugs in der Rechnung nicht aus.

Art. 295.

Die Beweiskraft eines Schuldscheins oder einer Quittung ist an den Ablauf einer Zeitfrist nicht gebunden.

Art. 296.

Der Ueberbringer einer Quittung gilt für ermächtigt, die Zahlung zu empfangen, sofern nicht die dem Zahlenden bekannten Umstände der Annahme einer solchen Ermächtigung entgegenstehen.

Art. 297.

Ein Antrag, ein Auftrag oder eine Vollmacht, welche von einem Kaufmann in dem Handelsgewerbe ausgegangen sind, werden durch seinen Tod nicht aufgehoben, sofern nicht eine entgegengesetzte Willensmeinung aus seiner Erklärung oder aus den Umständen hervorgeht.

Art. 298.

Bei einer Vollmacht zu Handelsgeschäften kommen in Betreff des Verhältnisses zwischen dem Vollmachtgeber, dem Bevollmächtigten und dem Dritten, mit welchem der Bevollmächtigte Namens des Vollmachtgebers das Geschäft schließt, dieselben Bestimmungen zur Anwendung, welche im Artikel 52. in Beziehung auf die Prokuristen und Handlungsbevollmächtigten gegeben sind.

Ingleichen gilt die Bestimmung des Artikels 55. in Beziehung auf denjenigen, welcher ein Handelsgeschäft als Bevollmächtigter schließt, ohne Vollmacht dazu erhalten zu haben, oder welcher bei dem Abschlusse des Handelsgeschäfts seine Vollmacht überschreitet.

Art. 294.

Uznanie rachunku dowód omyłki albo oszukaństwa w rachunku nie wyklucza.

Art. 295.

Moc dowodu dokumentu dłużnego lub kwitu nie jest wiązaną do upływu jakiegokolwiek czasu.

Art. 296.

Przynoszący kwit uważa się mocen do odebrania zapłaty, skoro wiadome płacącemu okoliczności nie są wbrew przyjęcia takiego umocnienia.

Art. 297.

Wniosek, polecenie albo plenipotencya, które od kupca w procederze handlowym pochodzą, przez jego śmierć się nie znoszą, skoro przeciwna myśl woli z jego oświadczenia albo z okoliczności się nie okaże.

Art. 298.

Przy plenipotencyi do interesów handlowych co do stosunku między mocdawcą, pełnomocnikiem a trzecim, z którym pełnomocnik w imieniu mocdawcy interes zawrze, te same postanowienia zastósowanie znajdują, które w artykule 52. względem prokurystów i upełnomocnionych handlowych są wydane.

W rówien sposób postanowienie artykulu 55. co do tego ma ważność, który interes handlowy jako pełnomocnik zawrze, nie odebrawszy do tego plenipotencyi, albo który przy zawarciu interesu handlowego swoją plenipotencyę przechodzi.

Art. 299.

Im Falle der Abtretung einer aus einem Handelsgeschäft hervorgegangenen Forderung kann die Bezahlung ihres vollen Betrages auch dann verlangt werden, wenn dieser Betrag die Summe des für die Abtretung vereinbarten Preises übersteigt.

Art. 300.

Ein Kaufmann, welcher eine auf ihn ausgestellte Anweisung (Assignation) gegenüber demjenigen, zu dessen Gunsten sie ausgestellt ist, angenommen hat, ist demselben zur Erfüllung verpflichtet. Die auf eine schriftliche Anweisung geschriebene und unterschriebene Annahme-Erklärung gilt als ein dem Assignatar geleistetes Zahlungsversprechen.

Art. 301.

Anweisungen und Verpflichtungsscheine, welche von Kaufleuten über Leistungen von Geld oder einer Quantität vertretbarer Sachen oder Werthpapiere ausgestellt sind, ohne daß darin die Verpflichtung zur Leistung von einer Gegenleistung abhängig gemacht ist, können durch Indossament übertragen werden, wenn sie an Order lauten.

Zur Gültigkeit der Urkunde oder des Indossaments ist nicht erforderlich, daß sie die Angabe des Verpflichtungsgrundes oder das Empfangsbekenntniß der Valuta enthalten.

Wer eine solche Anweisung acceptirt hat, ist demjenigen, zu dessen Gunsten sie ausgestellt oder an welchen sie indossirt ist, zur Erfüllung verpflichtet.

Art. 302.

Ingleichen können Konnossemente der Seeschiffer und Ladescheine der Frachtführer, Auslieferungsscheine (Lagerscheine, Warrants) über Waaren oder andere bewegliche Sachen, welche von einer zur Aufbewahrung solcher Sachen staatlich ermächtigten Anstalt ausgestellt sind, ferner Bodmereibriefe und Seeassekuranzpolizen durch Indossament übertragen werden, wenn sie an Order lauten.

Art. 299.

W razie odstąpienia wychodzącéj z interesu handlowego pretensyi zapłata jéj całkowitéj ilości również natenczas zażądaną być może, jeżeli ilość ta sumę umówionéj za odstąpienie ceny przechodzi.

Art. 300.

Kupiec, który wystawione na niego przekazanie (asygnacyę) naprzeciw temu, na którego korzyść jest wystawione, przyjął, temu ostatniemu do spełnienia jest obowiązany. Na piśmienną asygnacyę pisane i podpisane oświadczenie przyjęcia uważa się za czynione asygnatarowi obiecanie zapłaty.

Art. 301.

Asygnacye i poświadczenia obowiązujące, które przez kupców względem prestacyi pieniężnych lub ilości zwyczajnych przedmiotów lub papierów wartych są wystawione, nie zawierając obowiązku, że prestacya zawisła od prestacyi przeciwnéj strony, przez indosament przelane być mogą, jeżeli na ordre opiewają.

Do ważności dokumentu lub indosamentu nie potrzeba, ażeby zawierały wyrażenie przyczyny obowiązania się albo pokwitowanie z odebrania waluty.

Kto takową asygnacyę akceptował, zobowiązał do spełnienia się temu, na którego korzyść ona jest wystawioną, albo do którego jest indosowaną.

Art. 302.

W równien sposób mogą konosementa żeglarzy morskich i poświadczenia ładunkowe fraktarzy, poświadczenia oddania (poświadczenia składowe, warrants) względem towarów lub innych ruchomych rzeczy, które przez Rządownie do aserwacyi takich rzeczy upowa-

Art. 303.

Durch das Indossament der in den beiden vorhergehenden Artikeln bezeichneten Urkunden gehen alle Rechte aus dem indossirten Papiere auf den Indossatar über.

Der Verpflichtete kann sich nur solcher Einreden bedienen, welche ihm nach Maaßgabe der Urkunde selbst oder unmittelbar gegen den jedesmaligen Kläger zustehen.

Der Schuldner ist nur gegen Aushändigung des quittirten Papiers zu erfüllen verpflichtet.

Art. 304.

Ob außer den in diesem Gesetzbuch bezeichneten noch andere an Order lautende Anweisungen, Verpflichtungsscheine oder sonstige Urkunden mit der in Artikel 303. erwähnten Wirkung durch Indossament übertragen werden können, ist nach den Landesgesetzen zu beurtheilen.

Art. 305.

Für Papiere, welche an Order lauten und welche durch Indossament übertragen werden können (Artikel 301. bis 304.), gelten in Betreff der Form des Indossaments, in Betreff der Legitimation des Inhabers und der Prüfung dieser Legitimation, sowie in Betreff der Verpflichtung des Besitzers zur Herausgabe dieselben Bestimmungen, welche die Artikel 11. bis 13. 36. und 74. der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung in Betreff des Wechsels enthalten.

Sind die im Artikel 301. bezeichneten Papiere abhanden gekommen, so finden in Bezug auf die Amortisation die im Artikel 73. der Allgemeinen Deutschen Wechsel-Ordnung gegebenen Bestimmungen Anwendung. Die Amortisation der im Artikel 302. bezeichneten Papiere richtet sich nach den Landesgesetzen.

żnionego instytutu są wystawione, daléj listy bodmeryine i polisy asekuracyi morskiéj indosamentem być przelane, jeżeli na ordre opiewają.

Art. 303.

Przez indosament dokumentów, w obu poprzednich artykułach oznaczonych wszelkie prawa z indosowanego papieru na indosataryusza przechodzą.

Obowiązany tylko takie excepcye zanieść może, które mu na mocy dokumentu samego albo bezpośrednio przeciw każdorazowemu powodowi służą.

Dłużnik tylko za zwróceniem pokwitowanego papieru do spełnienia jest obowiązany.

Art. 304.

Czyli prócz oznaczonych w niniejszym kodexie jeszcze inne na ordre opiewające asygnacye, poświadczenia obowiązkowe lub inne dokumenta z oznaczonym w artykule 303. skutkiem przez indosament przeniesione być mogą, rozważa się podług ustaw krajowych.

Art. 305.

Dla papierów, które na ordre opiewają i które przez indosament przelane być mogą (artykuły 301 — 304.), co do formy indosamentu, co do legitymacyi dzierzyciela i zbadania tejże legitymacyi, jako też co do obowiązku posiedziciela do wydania, te same postanowienia mają ważność, które w artykułach 11. aż do 13. 36. i 74. powszechnéj niemieckiéj ordynacyi wexlowéj względem wexlów są zawarte.

Jeżeli oznaczone w artykule 301. papiery zaginęły, natenczas co do amortyzacyi wydane w artykule 73. powszechnéj niemieckiéj ordynacyi wexlowéj postanowienia zastósowanie znajdują. Amortyzacya oznaczonych w artykule 302. papierów stosuje się do ustaw krajowych.

Art. 306.

Wenn Waaren oder andere bewegliche Sachen von einem Kaufmann in dessen Handelsbetriebe veräußert und übergeben worden sind, so erlangt der redliche Erwerber das Eigenthum, auch wenn der Veräußerer nicht Eigenthümer war. Das früher begründete Eigenthum erlischt. Jedes früher begründete Pfandrecht oder sonstige dingliche Recht erlischt, wenn dasselbe dem Erwerber bei der Veräußerung unbekannt war.

Sind Waaren oder andere bewegliche Sachen von einem Kaufmann in dessen Handelsbetriebe verpfändet und übergeben worden, so kann ein früher begründetes Eigenthum, Pfandrecht oder sonstiges dingliches Recht an den Gegenständen zum Nachtheil des redlichen Pfandnehmers oder dessen Rechtsnachfolger nicht geltend gemacht werden.

Das gesetzliche Pfandrecht des Kommissionairs, Spediteurs und Frachtführers steht einem durch Vertrag erworbenen Pfandrechte gleich.

Dieser Artikel findet keine Anwendung, wenn die Gegenstände gestohlen oder verloren waren.

Art. 307.

Die Bestimmungen des vorigen Artikels finden bei Papieren auf Inhaber auch dann Anwendung, wenn die Veräußerung oder Verpfändung nicht von einem Kaufmann in dessen Handelsbetriebe geschehen ist, und wenn die Papiere gestohlen oder verloren waren.

Art. 308.

Durch die beiden vorhergehenden Artikel werden die Landesgesetze nicht berührt, welche für den Besitzer noch günstigere Bestimmungen enthalten.

Art. 309.

Die zur Bestellung eines Faustpfandes in dem bürgerlichen Rechte vorgeschriebenen Förmlichkeiten

Art. 306.

Jeżeli towary lub inne ruchome rzeczy przez kupca w swoim procederze handlowym zostały sprzedane i oddane, natenczas rzetelny nabywca własność osięgnie, chociaż też sprzedający nie był właścicielem. Dawniéj uzasadniona własność ustaje. Każde dawniéj uzasadnione prawo zastawu lub inne rzeczowe prawo ustaje, jeżeli takowe nabywcy przy sprzedaży było niewiadome.

Jeżeli towary lub inne ruchome rzeczy przez kupca w jego procederze handlowym na zastaw dane i oddane zostały, natenczas dawniéj uzasadniona własność, prawo zastawu lub inne prawo rzeczowe do przedmiotów na szkodę rzetelnego biorącego na zastaw albo jego prawnego następcy dochodzoném być nie może.

Prawna moc zastawu komisyonaryusza, spedytora i fraktarza zarówno się uważa umową nabytemu prawu zastawu.

Niniejszy artykuł zastósowania nie znajduje, jeżeli przedmioty były kradzione lub zaginione.

Art. 307.

Postanowienia poprzedniego artykułu przy papierach na dzierzyciela, również natenczas znajdują zastósowanie, jeżeli sprzedaż lub danie na zastaw nie nastąpiło przez kupca w jego procederze handlowym i jeżeli papiery były ukradzione lub zaginione.

Art. 308.

Przez oba uprzednie artykuły nie naruszają się ustawy krajowe, które korzystniejsze jeszcze postanowienia dla posiedziciela zawierają.

Art. 309.

Formalności do złożenia fantu ręcznego w obywatelskiem prawie przepisane nie są po-

sind nicht erforderlich, wenn unter Kaufleuten für eine Forderung aus beiderseitigen Handelsgeschäften ein Faustpfand an beweglichen Sachen, an Papieren auf Inhaber oder an Papieren, welche durch Indossament übertragen werden können, bestellt wird.

In diesem Falle genügt neben der einfachen Vereinbarung über die Verpfändung:

1) bei beweglichen Sachen und bei Papieren auf Inhaber die Uebertragung des Besitzes auf den Gläubiger, wie solche nach den Bestimmungen des bürgerlichen Rechts für das Faustpfand erfordert wird;
2) bei Papieren, welche durch Indossament übertragen werden können, die Uebergabe des indossirten Papiers.

Art. 310.

Ist die Bestellung eines Faustpfandes unter Kaufleuten für eine Forderung aus beiderseitigen Handelsgeschäften schriftlich erfolgt, so kann der Gläubiger, wenn der Schuldner im Verzuge ist, sich aus dem Pfande sofort bezahlt machen, ohne daß es einer Klage gegen den Schuldner bedarf.

Der Gläubiger hat die Bewilligung hierzu unter Vorlegung der erforderlichen Bescheinigungsmittel bei dem für ihn zuständigen Handelsgerichte nachzusuchen, von welchem hierauf ohne Gehör des Schuldners und auf Gefahr des Gläubigers der Verkauf der verpfändeten Gegenstände oder eines Theils derselben verordnet wird.

Von der Bewilligung, sowie von der Vollziehung des Verkaufs hat der Gläubiger den Schuldner, soweit es thunlich, sofort zu benachrichtigen; unterläßt er die Anzeige, so ist er zum Schadensersatze verpflichtet. Um den Verkauf zu bewirken, ist der Nachweis der Anzeige nicht erforderlich.

Art. 311.

Wenn die Bestellung eines Faustpfandes unter Kaufleuten für eine Forderung aus beiderseitigen Handelsgeschäften erfolgt, und schriftlich vereinbart

trzebne, jeżeli pomiędzy kupcami za pretensyę z obustronnych interesów handlowych fant ręczny w ruchomych rzeczach, papierach na dzierzyciela lub papierach mogących być indosamentem przeniesionemi złożony zostanie.

W takim przypadku wystarcza obok pojedynczéj umowy względem zastawu:

1) przy ruchomych rzeczach i przy papierach na dzierzyciela przeniesienie posiadania na wierzyciela jak takowe według postanowień prawa obywatelskiego dla fantu ręcznego się wymaga;
2) przy papierach, które indosamentem przeniesione być mogą, oddanie indosowanego papieru.

Art. 310.

Jeżeli złożenie fantu ręcznego pomiędzy kupcami za pretensyę z obustronnych interesów handlowych piśmiennie nastąpi, natenczas wierzyciel, jeżeli dłużnik jest w zwłoce, natychmiast z fantu siebie zapłacić może, nie potrzebując skargi przeciw dłużnikowi.

Wierzyciel winien pozwolenie na to z przedłożeniem potrzebnych środków poświadczających u kompetentnego dla niego sądu handlowego poszukiwać, który potém bez wysłuchania dłużnika i na niebezpieczeństwo wierzyciela sprzedaż danych na zastaw przedmiotów lub jednéj części takowych rozporządzi.

O pozwoleniu, jako też o wykonaniu sprzedaży wierzyciel winien dłużnika, o ile się da czynić, natychmiast uwiadomić; jeżeli doniesienia zaniedba, natenczas do wynagrodzenia szkody jest obowiązany. Do uskutecznienia sprzedaży dowód doniesienia nie jest potrzebny.

Art. 311.

Jeżeli złożenie fantu ręcznego pomiędzy kupcami za pretensyę z obustronnych interesów handlowych nastąpi, i piśmiennie jest

ist, daß der Gläubiger ohne gerichtliches Verfahren sich aus dem Pfande befriedigen könne, so darf, wenn der Schuldner im Verzuge ist, der Gläubiger das Pfand öffentlich verkaufen lassen; er darf in diesem Falle, wenn die verpfändeten Gegenstände einen Börsenpreis oder Marktpreis haben, den Verkauf auch nicht öffentlich durch einen Handelsmäkler oder in Ermangelung eines solchen durch einen zu Versteigerungen befugten Beamten zum laufenden Preise bewirken. Von der Vollziehung des Verkaufs hat der Gläubiger den Schuldner, soweit es thunlich, sofort zu benachrichtigen; bei Unterlassung der Anzeige ist er zum Schadensersatze verpflichtet.

Art. 312.

Durch die vorhergehenden Artikel werden die den öffentlichen Pfandanstalten, Kreditinstituten oder Banken durch Gesetze, Verordnungen oder Statuten verliehenen besonderen Rechte in Betreff der Bestellung oder Veräußerung von Pfändern nicht berührt.

Ingleichen ist durch die vorhergehenden Artikel nicht ausgeschlossen, daß die Bestellung oder die Veräußerung von Faustpfändern unter Kaufleuten für Forderungen aus Handelsgeschäften rechtsgültig geschehen kann, wenn dabei die in den einzelnen Staaten für die Bestellung oder Veräußerung von Faustpfändern geltenden Bestimmungen beobachtet werden.

Art. 313.

Ein Kaufmann hat wegen der fälligen Forderungen, welche ihm gegen einen anderen Kaufmann aus den zwischen ihnen geschlossenen beiderseitigen Handelsgeschäften zustehen, ein Zurückbehaltungsrecht (Retentionsrecht) an allen beweglichen Sachen und Werthpapieren des Schuldners, welche mit dessen Willen auf Grund von Handelsgeschäften in seinen Besitz gekommen sind, sofern er dieselben noch in seinem Gewahrsam hat oder sonst, insbesondere vermittelst Konnossemente, Ladescheine oder Lagerscheine, noch in der Lage ist, darüber zu verfügen.

umówioném, że wierzyciel bez sądownego postępowania się z fantu zaspokoić może, natenczas, jeżeli dłużnik jest w zwłoce, wierzycielowi wolno fant publicznie sprzedać; nie wolno mu w takim przypadku, jeżeli zafantowane przedmioty cenę mają giełdową lub targową, uskutecznić sprzedaży publicznie przez maklerza handlowego albo w braku takiego przez upoważnionego do licytacyi urzędnika podług ceny bieżącéj. O wykonaniu sprzedaży wierzyciel, o ile się da czynić, dłużnika natychmiast zawiadomić winien; przy zaniedbaniu doniesienia do wynagrodzenia szkody jest obowiązany.

Art. 312.

Przez uprzednie artykuły nie naruszają się osobne, publicznym instytutom fantowym, instytutom kredytowym, lub bankom w ustawach, rozporządzeniach lub statutach nadane prawa co do złożenia lub sprzedaży fantów.

W rówien sposób przez uprzednie artykuły nie jest wykluczoném, że złożenie albo sprzedaż fantów ręcznych między kupcami za pretensye z interesów handlowych prawoważnie nastąpić może, skoro przytem postanowienia, w pojedynczych Państwach względem złożenia lub sprzedaży fantów ręcznych ważne, zachowane zostaną.

Art. 313.

Kupiec względem przypadających pretensyi, które mu przeciw innemu kupcowi ze zawartych między nimi obustronnych interesów handlowych służą, prawo ma do zatrzymania (prawo retencyine) na wszystkich ruchomych rzeczach i papierach wartych dłużnika, które z jego wolą na mocy interesów handlowych w jego posiadanie weszły, skoro takowe jeszcze ma w swojéj aserwacyi albo innym sposobem, szczególnie za pomocą konosementów, poświadczeń ładunkowych lub poświadczeń składowych, jeszcze jest w stanie, nad niemi rozporządzić.

Dieses Recht tritt jedoch nicht ein, wenn die Zurückbehaltung der Gegenstände der von dem Schuldner vor oder bei der Uebergabe ertheilten Vorschrift oder der von dem Gläubiger übernommenen Verpflichtung, in einer bestimmten Weise mit den Gegenständen zu verfahren, widerstreiten würde.

Art. 314.

Das in dem vorhergehenden Artikel bezeichnete Zurückbehaltungsrecht besteht unter den dort angegebenen Voraussetzungen selbst wegen der nicht fälligen Forderungen:

1) wenn über das Vermögen des Schuldners der Konkurs eröffnet worden ist, oder der Schuldner auch nur seine Zahlungen eingestellt hat;
2) wenn eine Exekution in das Vermögen des Schuldners fruchtlos vollstreckt oder wider denselben wegen Nichterfüllung einer Zahlungsverbindlichkeit die Vollstreckung des Personalarrestes erwirkt worden ist.

In diesen Fällen steht auch die Vorschrift des Schuldners oder die Uebernahme der Verpflichtung, in einer bestimmten Weise mit den Gegenständen zu verfahren, dem Zurückbehaltungsrecht nicht entgegen, sofern die vorstehend unter 1. und 2. bezeichneten Umstände erst nach Uebergabe der Gegenstände oder nach Uebernahme der Verpflichtung eingetreten oder dem Gläubiger bekannt geworden sind.

Art. 315.

Der Gläubiger, welchem das Zurückbehaltungsrecht nach den Artikeln 313. oder 314. zusteht, ist verpflichtet, von der Ausübung desselben den Schuldner ohne Verzug zu benachrichtigen. Er ist befugt, wenn ihn dieser nicht rechtzeitig in anderer Weise sichert, im Wege der Klage bei dem für ihn selbst zuständigen Gerichte gegen den Schuldner den Verkauf der Gegenstände zu beantragen; er kann sich aus dem Erlöse vor den anderen Gläubigern des Schuldners befriedigen. Der Gläubiger hat diese Rechte auch gegenüber der Konkursmasse des Schuldners.

Prawo to jednak nie nastąpi, jeżeli zatrzymanie przedmiotów przeciwném było przepisowi udzielonemu ze strony dłużnika przed oddaniem lub przy takowém albo przyjętemu przez wierzyciela obowiązkowi, że z przedmiotami w pewien sposób ma postępować.

Art. 314.

W uprzednim artykule oznaczone prawo retencyine znajduje się pod wymienionemi tamże przypuszczeniami nawet względem nieprzypadających pretensyi:

1) jeżeli nad majątkiem dłużnika konkurs został otworzony, albo dłużnik tylko swoje zapłaty wstrzymał;
2) jeżeli exekucya w majątek dłużnika bezskutecznie została wykonaną albo przeciw niemu za niespełnienie obowiązku zapłaty wykonanie aresztu osobistego osięgniętém.

W tych przypadkach również przepis dłużnika albo przyjęcie obowiązku, w pewnym sposobie z przedmiotami postąpić, nie jest przeciwnym prawu retencyinemu, skoro powyżéj pod 1. i 2. oznaczone okoliczności dopiero po oddaniu przedmiotów albo po przyjęciu obowiązku nastąpiły albo wierzycielowi znajome się stały.

Art. 315.

Wierzyciel, któremu prawo retencyine podług artykułów 313. i 314. służy, jest obowiązany, o wykonaniu takowego dłużnika niezwłocznie zawiadomić. On jest upoważniony, jeżeli ten ostatni mu w inny sposób nie daje bezpieczności, w drodze skargi u sądu dla niego samego kompetentnego przeciw dłużnikowi o sprzedaż przedmiotów wniosek uczynić; on się może z dochodu sprzedaży przed wszystkimi innymi wierzycielami dłużnika zaspokoić. Wierzyciel prawa te posiada również przeciw masie konkursowéj dłużnika.

Art. 316.

Die in den Artikeln 313. bis 315. dem Gläubiger gegebenen Rechte treten nicht ein, soweit die Parteien dies besonders vereinbart haben.

Dritter Abschnitt.

Abschließung der Handelsgeschäfte.

Art. 317.

Bei Handelsgeschäften ist die Gültigkeit der Verträge durch schriftliche Abfassung oder andere Förmlichkeiten nicht bedingt.

Ausnahmen von dieser Regel finden nur insoweit statt, als sie in diesem Gesetzbuche enthalten sind.

Art. 318.

Ueber einen Antrag unter Gegenwärtigen zur Abschließung eines Handelsgeschäfts muß die Erklärung sogleich abgegeben werden, widrigenfalls der Antragende an seinen Antrag nicht länger gebunden ist.

Art. 319.

Bei einem unter Abwesenden gestellten Antrage bleibt der Antragende bis zu dem Zeitpunkte gebunden, in welchem er bei ordnungsmäßiger rechtzeitiger Absendung der Antwort den Eingang der letzteren erwarten darf. Bei der Berechnung dieses Zeitpunktes darf der Antragende von der Voraussetzung ausgehen, daß sein Antrag rechtzeitig angekommen sei.

Trifft die rechtzeitig abgesandte Annahme erst nach diesem Zeitpunkte ein, so besteht der Vertrag nicht, wenn der Antragende in der Zwischenzeit oder ohne Verzug nach dem Eintreffen der Annahme von seinem Rücktritt Nachricht gegeben hat.

Art. 316.

W artykułach 313. aż do 315. wierzycielowi nadane prawa nie wstępują, o ile strony to osobnie umówiły.

Rozdział trzeci.

Zawarcie interesów handlowych.

Art. 317.

Przy interesach handlowych ważność umów przez piśmienne ułożenie lub inne formalności nie jest zawarowaną.

Wyjątki z téj reguły tylko tak dalece mają miejsce, o ile są zawarte w niniejszym kodexie.

Art. 318.

Względem wniosku pomiędzy obecnymi celem zawarcia interesu handlowego oświadczenie natychmiast oddaném być musi, gdy w przeciwnym razie czyniący wniosek do swojéj propozycyi dłużéj nie jest wiązany.

Art. 319.

Przy wniosku stawionym pomiędzy nieobecnymi pozostaje proponujący wiązany aż do czasu, w którym on przy porządkowém prawoczesnem odesłaniu odpowiedzi nadejścia takowéj spodziewać się może. Przy porachowaniu tego czasu czyniący wniosek od przypuszczenia wychodzić może, iż wniosek jego w należytym czasie doszedł.

Jeżeli w należytym czasie odesłane przyjęcie dopiero po tym czasie nadchodzi, natenczas umowa nie ma ważności, jeżeli czyniący wniosek pod ten czas albo niezwłocznie po nadejściu przyjęcia o swoim odstępie zawiadomienie uczynił.

Art. 320.

Geht der Widerruf eines Antrages dem anderen Theile früher als der Antrag, oder zu gleicher Zeit mit demselben zu, so ist der Antrag für nicht geschehen zu erachten.

Ebenso ist die Annahme für nicht geschehen zu erachten, wenn der Widerruf noch vor der Erklärung der Annahme oder zu gleicher Zeit mit derselben bei dem Antragsteller eingegangen ist.

Art. 321.

Ist ein unter Abwesenden verhandelter Vertrag zu Stande gekommen, so gilt der Zeitpunkt, in welchem die Erklärung der Annahme Behufs der Absendung abgegeben ist, als der Zeitpunkt des Abschlusses des Vertrages.

Art. 322.

Eine Annahme unter Bedingungen oder Einschränkungen gilt als Ablehnung des Antrages verbunden mit einem neuen Antrage.

Art. 323.

Wenn zwischen dem Kaufmann, welchem ein Auftrag gegeben wird, und dem Auftraggeber eine Geschäftsverbindung besteht, oder sich derselbe gegen letzteren zur Ausrichtung solcher Aufträge erboten hat, so ist er zu einer Antwort ohne Zögern verpflichtet, widrigenfalls sein Schweigen als Uebernahme des Auftrages gilt.

Auch wenn derselbe den Auftrag ablehnt, ist er schuldig, die mit dem Auftrage etwa übersandten Waaren oder anderen Gegenstände auf Kosten des Auftraggebers, soweit er für diese Kosten gedeckt ist, und soweit es ohne seinen Nachtheil geschehen kann, einstweilen vor Schaden zu bewahren.

Das Handelsgericht kann auf seinen Antrag verordnen, daß das Gut in einem öffentlichen

Art. 320.

Jeżeli odwołanie wniosku drugiéj strony prędzéj dochodzi niżeli wniosek, albo w równym czasie z takowym, natenczas wniosek uważa się za nieczyniony.

W równien sposób przyjęcie uważa się za nie akceptowane, jeżeli odwołanie jeszcze przed oświadczeniem akceptacyi albo w równym czasie z takową u czyniącego wniosek nastąpiło.

Art. 321.

Jeżeli umówiony pomiędzy nieobecnymi kontrakt do skutku przyszedł, wtedy czas, w którym oświadczenie akceptacyi celem odesłania jest oddaném, uważa się za czas zawarcia umowy.

Art. 322.

Akceptacya pod warunkami lub ograniczeniami uważa się za odmówienie wniosku w połączeniu z nowym wnioskiem.

Art. 323.

Jeżeli między kupcem, któremu zlecenie daném zostanie i dającemu zlecenie połączenie interesów istnieje, albo on się ostatniemu do spełnienia takich zleceń ofiarował, natenczas do niezwłocznéj odpowiedzi jest obowiązany, w przeciwnym razie milczenie jego uważa się za akceptacyę zlecenia.

Również, jeżeli zlecenia odmówi, jest on winien, jakiekolwiek ze zleceniem przesłane towary lub inne przedmioty na koszta dającego zlecenie, o ile względem tych kosztów ma bezpieczeństwo i o ile to bez własnéj szkody nastąpić może, tymczasem przeciw szkodzie zachować.

Sąd handlowy na jego wniosek rozporządzić może, ażeby przedmioty w publicznym

Lagerhause oder bei einem Dritten so lange niedergelegt wird, bis der Eigenthümer anderweitige Vorkehrung trifft.

Vierter Abschnitt.

Erfüllung der Handelsgeschäfte.

Art. 324.

Die Erfüllung des Handelsgeschäfts muß an dem Orte geschehen, welcher im Vertrage bestimmt oder nach der Natur des Geschäfts oder der Absicht der Kontrahenten als Ort der Erfüllung anzusehen ist.

Fehlt es an diesen Voraussetzungen, so hat der Verpflichtete an dem Orte zu erfüllen, an welchem er zur Zeit des Vertragsabschlusses seine Handelsniederlassung oder in deren Ermangelung seinen Wohnort hatte. Wenn jedoch eine bestimmte Sache übergeben werden soll, welche sich zur Zeit des Vertragsabschlusses mit Wissen der Kontrahenten an einem anderen Orte befand, so geschieht die Uebergabe an diesem Orte.

Art. 325.

Bei Geldzahlungen, mit Ausnahme der Auszahlung von indossabelen oder auf Inhaber lautenden Papieren, ist der Schuldner verpflichtet, wenn nicht ein Anderes aus dem Vertrage oder aus der Natur des Geschäfts oder der Absicht der Kontrahenten hervorgeht, auf seine Gefahr und Kosten die Zahlung dem Gläubiger an den Ort zu übermachen, an welchem der letztere zur Zeit der Entstehung der Forderung seine Handelsniederlassung oder in deren Ermangelung seinen Wohnort hatte.

Durch diese Bestimmung wird jedoch der gesetzliche Erfüllungsort des Schuldners (Artikel 324.) in Betreff des Gerichtsstandes oder in sonstiger Beziehung nicht geändert.

domu składowym albo u trzeciéj osoby tak długo były złożone, aż dopóki właściciel innym sposobem nie dysponuje.

Rozdział czwarty.

Spełnienie interesów handlowych.

Art. 324.

Spełnienie interesu handlowego musi nastąpić w miejscu, które w umowie jest oznaczone albo podług rodzaju interesu albo zamiaru kontrahentów za miejsce spełnienia ma być uważane.

Jeżeli braknie takich przypuszczeń, natenczas obowiązany na tem miejscu spełnić winien, w którém on w czasie zawarcia umowy swoją siedzibę handlową albo w jéj braku swoje zamieszkanie miewał. Jeżeli jednak pewna rzecz ma być oddaną, która się w czasie zawarcia umowy z wiedzą kontrahentów w inném miejscu znajdowała, wtenczas oddanie nastąpi w tém miejscu.

Art. 325.

Przy płacach pieniężnych, z wyjątkiem wypłacania papierów indosowanemi być mogących lub na dzierzyciela opiewających, dłużnik jest obowiązany, jeżeli co innego z umowy albo z rodzaju interesu, albo ze zamiaru kontrahentów się nie okazuje, na własne niebezpieczeństwo i koszta zapłatę wierzycielowi w to miejsce przesyłać, w którém ostatni w czasie powstania pretensyi swoją siedzibę handlową albo w braku takowéj swoje zamieszkanie miał.

Niniejszém postanowieniem jednak prawne miejsce spełnienia dłużnika (artykuł 324.) co do stanu sądowego albo w innym względzie się nie zmienia.

Art. 326.

Wenn die Zeit der Erfüllung einer Verbindlichkeit in dem Vertrage nicht bestimmt ist, so kann die Erfüllung zu jeder Zeit gefordert und geleistet werden, sofern nicht nach den Umständen oder nach dem Handelsgebrauche etwas Anderes anzunehmen ist.

Art. 327.

Lautet die Erfüllungszeit auf das Frühjahr oder den Herbst oder auf ähnliche Zeitbestimmungen, so entscheidet der Handelsgebrauch des Ortes der Erfüllung.

Ist die Erfüllung auf die Mitte eines Monats gestellt worden, so gilt der funfzehnte dieses Monats als der Tag der Erfüllung.

Art. 328.

Wenn die Erfüllung einer Verbindlichkeit mit dem Ablaufe einer bestimmten Frist nach Abschluß des Vertrages erfolgen soll, so fällt der Zeitpunkt der Erfüllung:

1) wenn die Frist nach Tagen bestimmt ist, auf den letzten Tag der Frist; bei Berechnung der Frist wird der Tag, an welchem der Vertrag geschlossen ist, nicht mit gerechnet; ist die Frist auf acht oder vierzehn Tage bestimmt, so werden darunter volle acht oder vierzehn Tage verstanden;
2) wenn die Frist nach Wochen, Monaten, oder einem mehrere Monate umfassenden Zeitraum (Jahr, halbes Jahr, viertel Jahr) bestimmt ist, auf denjenigen Tag der letzten Woche oder des letzten Monats, welcher durch seine Benennung oder Zahl dem Tage des Vertragsschlusses entspricht; fehlt dieser Tag in dem letzten Monate, so fällt die Erfüllung auf den letzten Tag dieses Monats.

Der Ausdruck „halber Monat“ wird einem Zeitraum von funfzehn Tagen gleich geachtet.

Art. 326.

Jeżeli czas spełnienia obowiązku w umowie nie jest oznaczony, wtedy spełnienie każdego czasu żądaném i uiszczoném być może, skoro podług okoliczności albo podług zwyczaju handlowego co innego się nie przyjmuje.

Art. 327.

Jeżeli czas spełnienia opiewa na wiosnę lub jesień albo na tympodobne oznaczenia czasowe, natenczas miejscowy zwyczaj handlowy spełnienia stanowi.

Jeżeli spełnienie na pośrodek miesiąca jest stawione, natenczas piętnasty tego miesiąca się uważa za dzień spełnienia.

Art. 328.

Jeżeli spełnienie obowiązku z upływem pewnego terminu po zawarciu umowy ma nastąpić, natenczas czas spełnienia przypada:

1) jeżeli termin podług dnia jest ustanowiony, na ostatni dzień terminu; przy obrachowaniu terminu dzień, w którym umowa jest zawartą, się nie liczy; jeżeli termin na ośm lub czternaście dni jest oznaczony, natenczas w tém się rozumi pełnych ośm lub czternaście dni;
2) jeżeli termin podług tygodni, miesięcy, lub czasu, kilka miesięcy obejmującego (rok, pół roku, ćwierć roku) jest ustanowiony, na ten dzień ostatniego tygodnia, albo ostatniego miesiąca, który przez swoje oznaczenie albo cyfrę dniu zawarcia umowy odpowiada; jeżeli ten dzień w ostatnim miesiącu braknie, natenczas spełnienie spada na ostatni dzień tego miesiąca.

Wyraz »pół miesiąca« uważa się zarówno czasowi piętnastu dni. Jeżeli termin

Ist die Frist zur Erfüllung auf einen oder mehrere ganze Monate und einen halben Monat gestellt, so sind die funfzehn Tage zuletzt zu zählen.

Nach den vorstehenden Grundsätzen ist die Frist auch dann zu berechnen, wenn der Anfang derselben nicht nach dem Tage des Vertragsschlusses, sondern nach einem anderen Zeitpunkte oder Ereignisse bestimmt worden ist.

Art. 329.

Fällt der Zeitpunkt der Erfüllung auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag, so gilt der nächste Werktag als der Tag der Erfüllung.

Art. 330.

Soll die Erfüllung innerhalb eines gewissen Zeitraums geschehen, so muß sie vor Ablauf desselben erfolgen.

Fällt der letzte Tag des Zeitraums auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag, so muß spätestens am nächstvorhergehenden Werktage erfüllt werden.

Art. 331.

Abänderungen in diesen Zeitberechnungen (Artikel 328. bis 330.), soweit sie die Liquidationstermine der Börsengeschäfte betreffen, bleiben den Börsenordnungen vorbehalten.

Art. 332.

Die Erfüllung muß an dem Erfüllungstage während der gewöhnlichen Geschäftszeit geleistet und angenommen werden.

Art. 333.

Ist die vertragsmäßige Frist zur Erfüllung einer Verbindlichkeit verlängert worden, so beginnt die neue Frist im Zweifel am ersten Tage nach Ablauf der alten Frist.

do spełnienia stawiony jest na jeden lub kilka całkich miesięcy i pół miesiąca, natenczas te piętnaście dni na ostatku się liczą.

Podług uprzednich zasad termin również natenczas ma być obrachowany, jeżeli początek takowego nie podług dnia zawarcia umowy, lecz podług innego czasu albo wydarzenia został wyznaczony.

Art. 329.

Jeżeli czas spełnienia spada na niedzielę albo na powszechny dzień świąteczny, wtedy najbliższy dzień roboczy uważa się za dzień spełnienia.

Art. 330.

Jeżeli spełnienie ma nastąpić wśród pewnego czasu, wtedy przed upływem takowego spełnić należy.

Jeżeli ostatni dzień czasu spada na niedzielę lub powszechny dzień świąteczny, wtedy najpóźniéj najbliżéj upłynionego dnia spełnienie nastąpić musi.

Art. 331.

Zmiany w tych obrachowaniach czasu (artykuły 328. aż do 330.), o ile się dotyczą terminów likwidacyinych giełdowych interesów, zastrzegają się ordynacyom giełdowym.

Art. 332.

Spełnienie musi w dniu spełnienia wśród zwyczajnego czasu sprawowania nastąpić i być przyjętém.

Art. 333.

Jeżeli umówiony termin do spełnienia obowiązku został prolongowany, natenczas nowy termin we wątpliwości się zaczyna pierwszego dnia po upływie starego terminu.

Art. 334.

In allen Fällen, in welchen ein Verfalltag bestimmt worden ist, ist nach der Natur des Geschäfts und der Absicht der Kontrahenten zu beurtheilen, ob derselbe nur zu Gunsten eines der beiden Kontrahenten hinzugefügt worden ist.

Auch wenn der Schuldner hiernach vor dem Verfalltage zu zahlen befugt ist, ist er doch nicht berechtigt, ohne Einwilligung des Gläubigers den Diskonto abzuziehen, insofern nicht Uebereinkunft oder Handelsgebrauch ihn dazu ermächtigen.

Art. 335.

Ist im Vertrage über die Beschaffenheit und Güte der Waare nichts Näheres bestimmt, so hat der Verpflichtete Handelsgut mittlerer Art und Güte zu gewähren.

Art. 336.

Maaß, Gewicht, Münzfuß, Münzsorten, Zeitrechnung und Entfernungen, welche an dem Orte gelten, wo der Vertrag erfüllt werden soll, sind im Zweifel als die vertragsmäßigen zu betrachten.

Ist die im Vertrage bestimmte Münzsorte am Zahlungsorte nicht im Umlauf oder nur eine Rechnungswährung, so kann der Betrag nach dem Werthe zur Verfallzeit in der Landesmünze gezahlt werden, sofern nicht durch den Gebrauch des Wortes „effektiv“ oder eines ähnlichen Zusatzes die Zahlung in der im Vertrage benannten Münzsorte ausdrücklich bedungen ist.

Art. 334.

We wszelkich przypadkach, w których dzień do zapłaty został ustanowiony, należy rozważyć podług rodzaju interesu i zamiaru kontrahentów, czyli takowy tylko na korzyść jednego z obu kontrahentów, przypisany został.

Również jeżeli dłużnik według tego jest uprawniony do zapłaty przed dniem przypadającym, jednak nie ma prawa, bez przyzwolenia wierzyciela potrącać dyskonta, o ile umowa lub zwyczaj handlowy jego do tego nie upoważniają.

Art. 335.

Jeżeli w umowie względem gatunku i dobroci towaru nic bliższego nie ustanowiono, natenczas obowiązany przedmioty handlowe średniego gatunku i dobroci dawać winien.

Art. 336.

Miara, waga, stopa mennicza, gatunki monet, rachunki czasowe i odległości, które mają ważność na miejscu, gdzie umowa ma być spełnioną, we wątpliwości mają się uważać za umówione.

Jeżeli oznaczony w umowie gatunek monety w miejscu zapłaty nie znajduje się w obiegu, albo tylko jest wybiciem rachunkowém, natenczas suma podług wartości w czasie przypadającéj zapłaty w monecie krajowéj zapłaconą być może, skoro nie przez użycie słowa »efektywnie« lub tym podobnego dodatku zapłata w oznaczonym w umowie gatunku monet wyraźnie umówioną zastała.

Zweiter Titel.

Vom Kauf.

Art. 337.

Das Anerbieten zum Verkauf, welches erkennbar für mehrere Personen, insbesondere durch Mittheilung von Preislisten, Lagerverzeichnissen, Proben oder Mustern geschieht, oder bei welchem die Waare, der Preis oder die Menge nicht bestimmt bezeichnet ist, ist kein verbindlicher Antrag zum Kauf.

Art. 338.

Nach den Bestimmungen über den Kauf ist auch ein Handelsgeschäft zu beurtheilen, dessen Gegenstand in der Lieferung einer Quantität vertretbarer Sachen gegen einen bestimmten Preis besteht.

Art. 339.

Ein Kauf auf Besicht oder auf Probe ist unter der in dem Willen des Käufers stehenden Bedingung geschlossen, daß der Käufer die Waare besehen oder prüfen und genehmigen werde. Diese Bedingung ist im Zweifel eine aufschiebende.

Der Käufer ist vor seiner Genehmigung an den Kauf nicht gebunden. Der Verkäufer hört auf, gebunden zu sein, wenn der Käufer bis zum Ablauf der verabredeten oder ortsgebräuchlichen Frist nicht genehmigt.

In Ermangelung einer verabredeten oder ortsgebräuchlichen Frist kann der Verkäufer nach Ablauf einer den Umständen angemessenen Zeit den Käufer zur Erklärung auffordern; er hört auf, gebunden zu sein, wenn sich der Käufer auf die Aufforderung nicht sofort erklärt.

Ist die auf Besicht oder Probe verkaufte Waare zum Zweck der Besichtigung oder Probe bereits übergeben, so gilt das Stillschweigen des Käufers bis nach Ablauf der Frist oder auf die Aufforderung als Genehmigung.

Tytuł drugi.

O kupnie.

Art. 337.

Ofiarowanie do sprzedaży, które rozpoznalnie dla kilka osób, szczególnie przez zakomunikowanie spisów cen, wykazów składowych, prób lub wzorów nastąpi, albo przy którém towar, cena lub ilość nie z pewnością są oznaczone, nie jest obowięzującym wnioskiem do kupna.

Art. 338.

Według postanowień względem kupna również interes handlowy się rozważy, którego przedmiotem jest liferunek ilości mogących zastępować rzeczy za oznaczoną cenę.

Art. 339.

Kupno na ogląd lub na próbę jest zawartem pod będącym we woli kupca warunkiem, iż kupujący towar oglądać lub zbadać i akceptować będzie. Ten warunek we wątpliwości jest warunkiem suspendującym.

Kupujący przed swoją akceptacyą do kupna nie jest wiązany. Sprzedający ustaje być wiązanym, jeżeli kupujący aż do upływu umówionego lub miejscowo-zwyczajnego terminu nie akceptuje.

W braku umówionego lub miejscowo-zwyczajnego terminu sprzedający po upływie stosunkowego podług okoliczności czasu kupującego do deklaracyi wezwać może; on ustaje być wiązanym, jeżeli kupujący na wezwanie nie natychmiast się oświadcza.

Jeżeli towar sprzedany na ogląd lub próbę celem oględywania lub próby już jest oddany, natenczas milczenie kupującego aż do upływu terminu albo wezwanie się uważa za akceptacyę.

Art. 340.

Ein Kauf nach Probe oder Muster ist unbedingt, jedoch unter der Verpflichtung des Verkäufers geschlossen, daß die Waare der Probe oder dem Muster gemäß sei.

Art. 341.

Ein Kauf zur Probe ist unbedingter Kauf unter Hinzufügung des Beweggrundes.

Art. 342.

Hinsichtlich des Ortes der Erfüllung der Verbindlichkeiten des Verkäufers und des Käufers kommen die Bestimmungen des Artikels 324. Absatz 1. zur Anwendung.

Die Uebergabe der Waare geschieht, wenn aus diesen Bestimmungen sich nicht ein Anderes ergiebt, an dem Orte, wo der Verkäufer zur Zeit des Vertragsabschlusses seine Handelsniederlassung oder in deren Ermangelung seinen Wohnort hatte. Wenn jedoch eine bestimmte Sache verkauft ist, welche sich zur Zeit des Vertragsabschlusses mit Wissen der Kontrahenten an einem anderen Orte befand, so geschieht die Uebergabe an diesem Orte.

Der Kaufpreis ist bei der Uebergabe zu entrichten, sofern nicht ein Anderes durch die Natur des Geschäfts bedingt oder durch Vertrag oder Handelsgebrauch bestimmt ist. Im Uebrigen kommt die Bestimmung des Artikels 325. auch in Bezug auf diese Zahlung zur Anwendung.

Art. 343.

Der Verkäufer ist verpflichtet, die Waare, so lange der Käufer mit der Empfangnahme nicht im Verzuge ist, mit der Sorgfalt eines ordentlichen Geschäftsmannes aufzubewahren.

Ist der Käufer mit der Empfangnahme der Waare im Verzuge, so kann der Verkäufer die Waare auf Gefahr und Kosten des Käufers in einem öffentlichen Lagerhause oder bei einem Drit-

Art. 340.

Kupno na próbę lub wzór jest bezwarunkowe, jednak pod obowiązkiem sprzedającego zawarte, iż towar odpowiada próbie lub wzorowi.

Art. 341.

Kupno do próby jest bezwarunkowém kupnem z dołączeniem przyczyny.

Art. 342.

Względem miejsca spełnienia obowiązków sprzedającego i kupującego postanowienia artykułu 324. zdanie 1. do zastósowania przychodzą.

Oddanie towaru nastąpi, jeżeli z tych postanowień co innego się nie okaże, na miejscu, gdzie sprzedający w czasie zawarcia umowy swoją siedzibę handlową, albo w braku takowéj swoje zamieszkanie miał. Jeżeli jednak pewna rzecz jest sprzedaną, która się w czasie zawarcia umowy z wiedzą kontrahentów na inném miejscu znajdowała, natenczas oddanie nastąpi w tém miejscu.

Cena kupna przy oddaniu się zapłaci, skoro co innego przez rodzaj interesu zawarowano albo przez umowę lub zwyczaj handlowy postanowioném nie zostało. Z resztą postanowienie artykułu 325. również co do téj zapłaty zastósowanie znajduje.

Art. 343.

Sprzedający jest obowiązany, towar, dopóki kupujący z odebraniem nie jest w zwłoce, ze starannością porządnego kupca aserwować.

Jeżeli kupujący z odebraniem towaru jest w zwłoce, natenczas sprzedającemu wolno, towar na niebezpieczeństwo i koszta w publicznym domie składowym albo u trzeciéj osoby

ten niederlegen. Er ist auch befugt, nach vorgängiger Androhung die Waare öffentlich verkaufen zu lassen; er darf, wenn die Waare einen Börsenpreis oder einen Marktpreis hat, nach vorgängiger Androhung den Verkauf auch nicht öffentlich durch einen Handelsmäkler oder in Ermangelung eines solchen durch einen zu Versteigerungen befugten Beamten zum laufenden Preise bewirken. Ist die Waare dem Verderben ausgesetzt und Gefahr im Verzuge, so bedarf es der vorgängigen Androhung nicht.

Von der Vollziehung des Verkaufs hat der Verkäufer den Käufer, soweit es thunlich, sofort zu benachrichtigen; bei Unterlassung ist er zum Schadensersatze verpflichtet.

Art. 344.

Soll die Waare dem Käufer von einem anderen Orte übersendet werden, und hat der Käufer über die Art der Uebersendung nichts bestimmt, so gilt der Verkäufer für beauftragt, mit der Sorgfalt eines ordentlichen Kaufmanns die Bestimmung statt des Käufers zu treffen, insbesondere auch die Person zu bestimmen, durch welche der Transport der Waare besorgt oder ausgeführt werden soll.

Art. 345.

Nach Uebergabe der Waare an den Spediteur oder Frachtführer oder die sonst zum Transport der Waare bestimmte Person trägt der Käufer die Gefahr, von welcher die Waare betroffen wird. Hat jedoch der Käufer eine besondere Anweisung über die Art der Uebersendung ertheilt, und ist der Verkäufer ohne dringende Veranlassung davon abgewichen, so ist dieser für den daraus entstandenen Schaden verantwortlich.

Der Verkäufer hat die Gefahr, von welcher die Waare auf dem Transport betroffen wird, in dem Falle zu tragen, wenn er gemäß dem Vertrage die Waare an dem Orte, wohin der Transport geschieht, zu liefern hat, so daß dieser Ort für ihn als der Ort der Erfüllung gilt. Daraus, daß

złożyć. On również jest upoważniony, po uprzedniem zagrożeniu towar publicznie kazać sprzedać; nie wolno mu, jeżeli towar ma cenę giełdową lub targową, po uprzedniem zagrożeniu sprzedaż również nie publicznie przez maklerza handlowego albo w braku takiego przez upoważnionego do licytacyi urzędnika podług bieżącéj ceny uskutecznić. Jeżeli towar ulega zniszczeniu i jeżeli niebezpieczeństwo w zwłoce, natenczas uprzedniego zagrożenia nie potrzeba.

O wykonaniu sprzedaży sprzedający winien kupującego, o ile się da czynić, natychmiast uwiadomić; przy zaniedbaniu do wynagrodzenia szkody jest obowiązany.

Art. 344.

Jeżeli towar ma być nadesłany kupującemu z innego miejsca i jeżeli kupujący względem sposobu nadesłania nic nie stanowił, natenczas sprzedający uważa się za mający zlecenie, ze starannością porządnego kupca, zamiast kupującego postanowić, szczególnie również osobę oznaczyć, przez którą transport towaru ma być uskuteczniony lub wykonany.

Art. 345.

Po oddaniu towaru spedytorowi lub fraktarzowi albo innéj do transportu towaru przeznaczonéj osobie, kupujący ponosi niebezpieczeństwo, któremu towar ulega. Jeżeli jednak kupujący osobną instrukcyę względem sposobu przesłania udzielił i jeżeli sprzedający bez naglącéj przyczyny od takowéj zbaczył, natenczas ostatni za wynikającą przez to szkodę odpowiada.

Sprzedający winien niebezpieczeństwo, któremu towar na transporcie ulega, w tym przypadku ponosić, jeżeli on stósownie do umowy towar do miejsca, do którego transport nastąpi, liferować winien, tak że miejsce to dla niego się uważa za miejsce spełnienia. Z okoliczno-

der Verkäufer die Zahlung von Kosten oder Auslagen der Versendung übernommen hat, folgt für sich allein noch nicht, daß der Ort, wohin der Transport geschieht, für den Verkäufer als der Ort der Erfüllung gilt.

Durch die Bestimmungen dieses Artikels ist nicht ausgeschlossen, daß die Gefahr schon seit einem früheren Zeitpunkte von dem Käufer getragen wird, sofern dies nach dem bürgerlichen Recht der Fall sein würde.

Art. 346.

Der Käufer ist verpflichtet, die Waare zu empfangen, sofern sie vertragsmäßig beschaffen ist oder in Ermangelung besonderer Verabredung den gesetzlichen Erfordernissen entspricht (Art. 335.).

Die Empfangnahme muß sofort geschehen, wenn nicht ein Anderes bedungen oder ortsgebräuchlich oder durch die Umstände geboten ist.

Art. 347.

Ist die Waare von einem anderen Orte übersendet, so hat der Käufer ohne Verzug nach der Ablieferung, soweit dies nach dem ordnungsmäßigen Geschäftsgange thunlich ist, die Waare zu untersuchen, und wenn sich dieselbe nicht als vertragsmäßig oder gesetzmäßig (Artikel 335.) ergiebt, dem Verkäufer sofort davon Anzeige zu machen.

Versäumt er dies, so gilt die Waare als genehmigt, soweit es sich nicht um Mängel handelt, welche bei der sofortigen Untersuchung nach ordnungsmäßigem Geschäftsgange nicht erkennbar waren.

Ergeben sich später solche Mängel, so muß die Anzeige ohne Verzug nach der Entdeckung gemacht werden, widrigenfalls die Waare auch rücksichtlich dieser Mängel als genehmigt gilt.

Die vorstehende Bestimmung findet auch auf den Verkauf auf Besicht oder Probe oder nach Probe Anwendung, insoweit es sich um Mängel der

ści, że sprzedający zapłatę kosztów albo wydatki przesełki przyjął, przez się samo nie można wnioskować, że miejsce, do którego transport nastąpi, dla sprzedającego jako miejsce spełnienia się uważa.

Przez postanowienia niniejszego artykułu nie jest wykluczoném, iż niebezpieczeństwo już od rychlejszego dnia przez kupującego się ponosi, gdyby to według prawa obywatelskiego miało miejsce.

Art. 346.

Kupujący jest obowiązany, towar odbierać, skoro jest w stanie umówionym albo w braku osobnéj umowy prawnym wymaganiom odpowiada (artykuł 335.).

Odebranie natychmiast musi nastąpić, jeżeli nie jest co innego umówioném lub na miejscu zwyczajnie albo okoliczności wymagają.

Art. 347.

Jeżeli towar od innego miejsca jest przesłany, natenczas kupujący niezwłocznie po oddaniu, o ile to według porządkowego toku czynności się da czynić, towar winien zbadać, i jeżeli takowy się okazuje nie stósownym do umowy lub do praw (artykuł 335.) sprzedającemu natychmiast o tém doniesienie uczynić winien.

Jeżeli to zaniedba, natenczas towar się uważa za akceptowany, o ile nie chodzi o wady, które przy niezwłocznem zbadaniu w porządkowym biegu czynności nie były do rozpoznania.

Jeżeli później takie wady się okazują, natenczas doniesienie niezwłocznie po odkryciu czynioném być musi, w przeciwnym razie towar również co do tychże wad za akceptowany się uważa.

Powyższe postanowienie znajduje również zastósowanie do sprzedaży na ogląd lub próbę, o ile się tyczy wad przesłanego towaru, które

übersendeten Waare handelt, welche bei ordnungsmäßigem Besicht oder ordnungsmäßiger Prüfung nicht erkennbar waren.

Art. 348.

Wenn der Käufer die von einem anderen Orte übersendete Waare beanstandet, so ist er verpflichtet, für die einstweilige Aufbewahrung derselben zu sorgen.

Er kann, wenn sich bei der Ablieferung oder später Mängel ergeben, den Zustand der Waare durch Sachverständige feststellen lassen. Der Verkäufer ist in gleicher Weise berechtigt, diese Feststellung zu verlangen, wenn ihm der Käufer die Anzeige gemacht hat, daß er die Waare wegen Mängel beanstande.

Die Sachverständigen ernennt auf Antrag des Betheiligten das Handelsgericht oder in dessen Ermangelung der Richter des Orts.

Die Sachverständigen haben das Gutachten schriftlich oder zu Protokoll zu erstatten.

Ist die Waare dem Verderben ausgesetzt und Gefahr im Verzuge, so kann der Käufer die Waare unter Beobachtung der Bestimmungen des Artikels 343. verkaufen lassen.

Art. 349.

Der Mangel der vertragsmäßigen oder gesetzmäßigen Beschaffenheit der Waare kann von dem Käufer nicht geltend gemacht werden, wenn derselbe erst nach Ablauf von sechs Monaten seit der Ablieferung an den Käufer entdeckt worden ist.

Die Klagen gegen den Verkäufer wegen Mängel verjähren in sechs Monaten nach der Ablieferung an den Käufer.

Die Einreden sind erloschen, wenn die im Artikel 347. vorgeschriebene sofortige Absendung der Anzeige des Mangels nicht innerhalb sechs Monate nach der Ablieferung an den Käufer geschehen ist. Ist die Anzeige in dieser Weise erfolgt, so bleiben die Einreden bestehen.

przy porządkowém oględywaniu albo porządkowém zbadaniu rozpoznane być nie mogły.

Art. 348.

Jeżeli kupujący przesłany od innego miejsca towar odbierać zaniecha, natenczas jest obowiązany, starać się o tymczasowéj aserwacyi takowych.

Onemu wolno, jeżeli się przy oddaniu albo późniéj wady okażą, stan towaru przez znawców kazać ustanowić. Sprzedający w równien sposób jest uprawniony, ustanowienie to żądać, jeżeli mu kupujący doniósł, iż on towar dla wad odbierać zaniecha.

Znawców mianuje na wniosek interesenta sąd handlowy albo w braku takowego sędzia miejscowy.

Znawcy sprawozdanie piśmiennie lub do protokułu złożą.

Jeżeli towar spotkać może zniszczenie i jeżeli niebezpieczeństwo jest w zwłoce, natenczas wolno kupującemu towar pod zachowaniem postanowień artykułu 343. kazać sprzedać.

Art. 349.

Brak umówionego lub prawnego przymiotu towaru przez kupującego dochodzony być nie może, jeżeli takowy dopiero po upływie sześciu miesięcy od oddania do rąk kupującego został odkryty.

Skargi przeciw sprzedającemu względem wad ulegają przedawnieniu w sześciu miesiącach po oddaniu do rąk kupującego.

Nadmienienia nie mają ważności, jeżeli przepisane w artykule 347. niezwłoczne odesłanie doniesienia wad nie nastąpiło w przeciągu sześciu miesięcy po oddaniu do rąk kupującego. Jeżeli doniesienie tym sposobem nastąpiło, wtenczas nadmienienia zostają istnieć.

An den besonderen Gesetzen oder Handelsgebräuchen, durch welche für einzelne Arten von Gegenständen eine kürzere Frist bestimmt ist, wird hierdurch nichts geändert.

Ist die Haftbarkeit des Verkäufers auf eine kürzere oder längere Frist vertragsmäßig festgesetzt, so hat es hierbei sein Bewenden.

Art. 350.

Die Bestimmungen der Artikel 347. und 349. können von dem Verkäufer im Falle eines Betruges nicht geltend gemacht werden.

Art. 351.

Sofern nicht durch Ortsgebrauch oder besondere Abrede ein Anderes bestimmt ist, trägt der Verkäufer die Kosten der Uebergabe, insbesondere des Messens und Wägens; der Käufer die Kosten der Abnahme.

Art. 352.

Ist der Kaufpreis nach dem Gewicht der Waare zu berechnen, so kommt das Gewicht der Verpackung (Taragewicht) in Abzug, wenn nicht durch besondere Abrede oder durch den Handelsgebrauch am Orte der Uebergabe ein Anderes bestimmt ist. Ob und in welcher Höhe das Taragewicht nach einem bestimmten Ansatze oder Verhältnisse statt nach genauer Ausmittelung abzuziehen ist, ingleichen ob und wieviel als Gutgewicht zu Gunsten des Käufers zu berechnen ist, oder als Vergütung für schadhafte oder unbrauchbare Theile (Refaktie) gefordert werden kann, ist nach dem Vertrage oder dem Handelsgebrauche am Orte der Uebergabe zu beurtheilen.

Art. 353.

Ist im Vertrage der Marktpreis oder der Börsenpreis als Kaufpreis bestimmt, so ist im Zweifel hierunter der laufende Preis, welcher zur Zeit und an dem Orte der Erfüllung oder an dem für letzteren maaßgebenden Handelsplatze nach den dafür

W osobnych ustawach lub zwyczajach handlowych, przez które dla pojedynczych rodzajów przedmiotów krótszy termin jest oznaczony, tutaj nic się nie zmienia.

Jeżeli odpowiedzialność sprzedającego na krótszy lub dłuższy termin w umowie jest ustanowioną, natenczas przytem się pozostaje.

Art. 350.

Postanowienia artykuły 347. i 349. przez sprzedającego w przypadku oszukaństwa dochodzone być nie mogą.

Art. 351.

Skoro nie przez zwyczaj miejscowy albo osobną umowę co innego jest ustanowioném, sprzedający ponosi koszta oddania, szczególnie mierzenia i wagi, kupujący zaś koszta odebrania.

Art. 352.

Jeżeli cena kupna podług wagi towaru ma być obrachowaną, natenczas waga zapakowania (waga tary) się potrąca, jeżeli nie przez osobną umowę albo przez zwyczaj handlowy na miejscu oddania co innego jest postanowioném. Czyli i w jakiéj wysokości waga tary według pewnego przystawienia albo stosunku zamiast po ścisłem wyrachowaniu ma być otrąconą, tudzież, czy i ile od wagi na korzyść kupującego ma być odrachowaném, albo jako wynagrodzenie za szkodliwe albo nieużyteczne części (refaktya) żądaném być może, rozważy się podług umowy albo zwyczaju handlowego na miejscu oddania.

Art. 353.

Jeżeli w umowie cena targowa albo cena giełdowa za cenę kupna jest ustanowioną, natenczas we wątpliwości w tém się rozumi cena bieżąca, która w czasie i na miejscu spełnienia albo na miarodawczém dla ostatniego miej-

bestehenden örtlichen Einrichtungen festgestellt ist, in Ermangelung einer solchen Feststellung oder bei nachgewiesener Unrichtigkeit derselben, der mittlere Preis zu verstehen, welcher sich aus der Vergleichung der zur Zeit und am Orte der Erfüllung geschlossenen Kaufverträge ergiebt.

Art. 354.

Wenn der Käufer mit der Zahlung des Kaufpreises im Verzuge und die Waare noch nicht übergeben ist, so hat der Verkäufer die Wahl, ob er die Erfüllung des Vertrages und Schadensersatz wegen verspäteter Erfüllung verlangen, oder ob er statt der Erfüllung die Waare unter Beobachtung der Bestimmungen des Artikels 343. für Rechnung des Käufers verkaufen und Schadensersatz fordern, oder ob er von dem Vertrage abgehen will, gleich als ob derselbe nicht geschlossen wäre.

Art. 355.

Wenn der Verkäufer mit der Uebergabe der Waare im Verzuge ist, so hat der Käufer die Wahl, ob er die Erfüllung nebst Schadensersatz wegen verspäteter Erfüllung verlangen, oder ob er statt der Erfüllung Schadensersatz wegen Nichterfüllung fordern oder von dem Vertrage abgehen will, gleich als ob derselbe nicht geschlossen wäre.

Art. 356.

Will ein Kontrahent auf Grund der Bestimmungen der vorigen Artikel statt der Erfüllung Schadensersatz wegen Nichterfüllung fordern oder von dem Vertrage abgehen, so muß er dies dem anderen Kontrahenten anzeigen und ihm dabei, wenn die Natur des Geschäfts dies zuläßt, noch eine den Umständen angemessene Frist zur Nachholung des Versäumten gewähren.

Art. 357.

Ist bedungen, daß die Waare genau zu einer festbestimmten Zeit oder binnen einer festbestimmten Frist geliefert werden soll, so kommt der Artikel 356.

scu handlowém według istnących w téj mierze miejscowych urządzeń jest ustanowioną, w braku takiego ustanowienia, albo przy udowodnionéj nieprawdziwości takowego zaś cena średnia, która się okaże z porównania umów kupnych w czasie i na miejscu spełnienia zawartych.

Art. 354.

Jeżeli kupujący ze zapłaceniem ceny kupna jest w zwłoce i towar jeszcze nie oddany, natenczas sprzedający ma wybór, czyli on chce żądać spełnienia umowy i wynagrodzenia szkody dla spóźnionego spełnienia, lub czyli on zamiast spełnienia towar pod zachowaniem postanowień artykułu 343. na rachunek kupującego chce sprzedać i wynagrodzenia szkody dla niespełnienia żądać albo od umowy chce odstąpić, jak gdyby takowa zawartą nie była.

Art. 355.

Jeżeli sprzedający z oddaniem towaru jest w zwłoce, natenczas kupujący ma wybór, czyli on spełnienie wraz z wynagrodzeniem szkody dla spóźnionego spełnienia, lub czyli on zamiast spełnienia chce żądać wynagrodzenia szkody dla niespełnienia, albo od umowy chce odstąpić, jak gdyby takowa zawartą nie była.

Art. 356.

Jeżeli kontrahent na mocy postanowień poprzednich artykułów zamiast spełnienia chce żądać wynagrodzenia szkody, albo od umowy odstąpić, natenczas to drugiemu kontrahentowi winien donieść i mu przytem, jeżeli rodzaj interesu to dozwala, jeszcze jeden podług okoliczności obmierzony termin do reintegracyi zwłoki udzielić.

Art. 357.

Jeżeli umówiono, że towar punktualnie do ustanowionego czasu albo wśród stanowczo wyznaczonego terminu ma być liferowany, na-

nicht zur Anwendung. Der Käufer sowie der Verkäufer kann die Rechte, welche ihm gemäß Artikel 354. oder 355. zustehen, nach seiner Wahl ausüben. Es muß jedoch derjenige, welcher auf der Erfüllung bestehen will, dies unverzüglich nach Ablauf der Zeit oder der Frist dem anderen Kontrahenten anzeigen; unterläßt er dies, so kann er später nicht auf der Erfüllung bestehen.

Will der Verkäufer statt der Erfüllung für Rechnung des säumigen Käufers verkaufen, so muß er, im Falle die Waare einen Markt- oder Börsenpreis hat, den Verkauf unverzüglich nach Ablauf der Zeit oder der Frist vornehmen. Ein späterer Verkauf gilt nicht als für Rechnung des Käufers geschehen. Eine vorgängige Androhung ist nicht erforderlich, dagegen hat der Verkäufer auch in diesem Falle den bewirkten Verkauf dem Käufer ungesäumt anzuzeigen.

Wenn der Käufer statt der Erfüllung Schadensersatz wegen Nichterfüllung fordert, so besteht, im Falle die Waare einen Markt- oder Börsenpreis hat, der Betrag des von dem Verkäufer zu leistenden Schadensersatzes in der Differenz zwischen dem Kaufpreise und dem Markt- und Börsenpreise zur Zeit und am Orte der geschuldeten Lieferung, unbeschadet des Rechts des Käufers, einen erweislich höheren Schaden geltend zu machen.

Art. 358.

In den Fällen des Artikels 357. ist jeder Kontrahent berechtigt, den Verzug des anderen Kontrahenten auf dessen Kosten durch eine öffentliche Urkunde (Protest) feststellen zu lassen.

Art. 359.

Wenn in den Fällen der Artikel 354. 355. und 357. sich aus den Umständen, insbesondere aus der Natur des Vertrages, aus der Absicht der Kontrahenten oder aus der Beschaffenheit des zu leistenden Gegenstandes ergiebt, daß die Erfüllung

tenczas artykuł 356. do zastósowania nie przychodzi. Kupujący, jako też sprzedający może prawa, które mu stósownie do artykułu 354. lub 355. służą, podług swojego wyboru wykonáć. Jednak ten, który na spełnienie chce obstawać, to niezwłocznie po upływie czasu lub terminu drugiemu kontrahentowi donieść winien; jeżeli to zaniecha, natenczas późniéj za spełnieniem obstawać nie może.

Jeżeli sprzedający zamiast spełnienia na rachunek będącego w zwłoce kupca chce sprzedawać, natenczas on w przypadku, jeżeli towar cenę ma targową lub giełdową, sprzedaż niezwłocznie po upływie czasu lub terminu przedsięwziąść musi. Późniejsza sprzedaż nie uważa się za czynioną na rachunek kupującego. Uprzednie zagrożenie nie jest potrzebném, natomiast sprzedający również w tym przypadku uskutecznioną sprzedaż kupującemu niezwłocznie donieść winien.

Jeżeli kupujący zamiast spełnienia żąda wynagrodzenie szkody dla niespełnienia, natenczas w przypadku, jeżeli towar ma cenę targową lub giełdową, suma uiścić się mającego przez sprzedającego wynagrodzenia szkody w dyferencyi między ceną kupną a ceną targową i giełdową w czasie i na miejscu dłużnego liferunku pozostaje, bez naruszenia prawa kupującego, dowodnie wyższą szkodę dochodzić.

Art. 358.

W przypadkach artykułu 357. każdy kontrahent jest uprawniony, zwłokę drugiego kontrahenta na jego koszta w publicznym dokumencie (proteście) kazać ustanowić.

Art. 359.

Jeżeli w przypadkach artykułów 354. 355. i 357. z okoliczności, szczególnie z rodzaju umowy, ze zamiaru kontrahentów albo z przymiotu uiścić się mającego przedmiotu okaże, iż spełnienie umowy na obu stronach jest

des Vertrages auf beiden Seiten theilbar ist, so kann das Abgehen des einen Kontrahenten von dem Vertrage nur in Betreff des von dem anderen Kontrahenten nicht erfüllten Theiles des Vertrages erfolgen.

Dritter Titel.

Von dem Kommissionsgeschäft.

Art. 360.

Kommissionair ist derjenige, welcher gewerbemäßig in eigenem Namen für Rechnung eines Auftraggebers (Kommittenten) Handelsgeschäfte schließt.

Durch die Geschäfte, welche der Kommissionair mit Dritten schließt, wird er allein berechtigt und verpflichtet. Zwischen dem Kommittenten und den Dritten entstehen daraus keine Rechte und Pflichten.

Ist von dem Auftraggeber ausdrücklich bestimmt, daß das Geschäft auf seinen Namen abgeschlossen werden soll, so ist dies keine kaufmännische Kommission, sondern ein gewöhnlicher Auftrag zu einem Handelsgeschäft.

Art. 361.

Der Kommissionair hat das Geschäft mit der Sorgfalt eines ordentlichen Kaufmanns im Interesse des Kommittenten gemäß dem Auftrage auszuführen; er hat dem Kommittenten die erforderlichen Nachrichten zu geben, insbesondere sofort nach der Ausführung des Auftrages davon Anzeige zu machen; er ist verpflichtet, dem Kommittenten über das Geschäft Rechenschaft zu geben und ihm dasjenige zu leisten, was er aus dem Geschäft zu fordern hat.

Art. 362.

Handelt der Kommissionair nicht gemäß dem übernommenen Auftrage, so ist er dem Kommittenten zum Ersatze des Schadens verpflichtet; der Kommittent ist nicht gehalten, das Geschäft für seine Rechnung gelten zu lassen.

Tytuł trzeci.

O interesie komisyonalnym.

Art. 360.

Komisyonaryuszem jest ten, który jako proceder we własném imieniu na rachunek dającego zlecenie (komitenta) interesa handlowe zawiera.

Przez interesa, które komisyonaryusz z trzeciemi osobami zawiera, sam on się staje uprawnionym i obowiązanym. Między komitentem i trzecim z tego żadne prawa i obowiązki nie wynikną.

Jeżeli przez dającego zlecenie wyraźnie jest postanowioném, iż interes na jego imię ma być zawarty, natenczas to nie jest komisyą kupiecką, lecz zwyczajne zlecenie do interesu handlowego.

Art. 361.

Komisyonaryusz interes ze starannością porządnego kupca w interesie komitenta, podług zlecenia wykonać musi; on winien komitentowi potrzebne doniesienia udzielić, szczególnie natychmiast po wykonaniu zlecenia o tém doniesienie uczynić; on jest obowiązany, komitentowi co do interesu sprawozdanie złożyć i mu to uiścić, co z interesu ma do żądania.

Art. 362.

Jeżeli komisyonaryusz nie działa stósownie do przyjętego zlecenia, natenczas obowiązany jest komitentowi do wynagrodzenia szkody;

Art. 363.

Hat der Kommissionair unter dem ihm gesetzten Preise verkauft, so muß er dem Kommittenten den Unterschied im Preise vergüten, sofern er nicht beweist, daß ein Verkauf zu dem gesetzten Preise nicht ausgeführt werden konnte und die Vornahme des Verkaufs von dem Kommittenten Schaden abgewendet hat.

Art. 364.

Hat der Kommissionair den für den Einkauf gesetzten Preis überschritten, so kann der Kommittent den Einkauf als nicht für seine Rechnung geschehen zurückweisen, sofern sich der Kommissionair nicht zugleich mit der Einkaufsanzeige zur Deckung des Unterschiedes erbietet.

Der Kommittent, welcher den Einkauf als nicht für seine Rechnung geschehen zurückweisen will, muß dies ohne Verzug auf die Einkaufsanzeige erklären, widrigenfalls die Ueberschreitung des Auftrages als genehmigt gilt.

Art. 365.

Wenn das Gut, welches dem Kommissionair zugesandt wird, bei der Ablieferung sich in einem äußerlich erkennbar beschädigten oder mangelhaften Zustande befindet, so muß der Kommissionair die Rechte gegen den Frachtführer oder Schiffer wahren, für den Beweis jenes Zustandes sorgen und dem Kommittenten ohne Verzug Nachricht geben.

Im Unterlassungsfalle ist er für den daraus entstandenen Schaden verantwortlich.

Er kann den Zustand durch Sachverständige feststellen lassen, und wenn das Gut dem Verderben ausgesetzt und Gefahr im Verzuge ist, unter Beobachtung der Bestimmungen des Artikels 343. den Verkauf des Guts bewirken.

komitent nie jest trzymany przystawać do interesu na własny rachunek.

Art. 363.

Jeżeli komisyonaryusz sprzedał pod stawioną mu ceną, natenczas komitentowi dyferencyę w cenie wynagrodzić musi, skoro nie udowodni, iż sprzedaż w stawionéj cenie wykonaną być nie mogła i przedsięwzięcie sprzedaży od komitenta szkodę odwróciło.

Art. 364.

Jeżeli komisyonaryusz stawioną mu dla nakupienia cenę przechodził, natenczas komitent kupno jako nie czynione na swój rachunek odmówić może, skoro komisyonaryusz nie zarazem z doniesieniem kupna pokrycie różnicy ofiaruje.

Komitent, który kupno jako nie czynione na swój rachunek chce odmówić, musi to oświadczyć bez zwłoki na doniesienie kupna, w przeciwnym razie przestąpienie zlecenia się uważa za akceptowane.

Art. 365.

Jeżeli towar, który komisyonaryuszowi przesłany zostanie, przy oddaniu się znajduje w zewnętrznie widzialnie uszkodzonym lub wadliwym stanie, natenczas komisyonaryusz winien prawa przeciw fraktarzowi lub szyprowi przestrzegać, o dowód owego stanu się starać i komitentowi bez zwłoki wiadomość udzielić.

W razie zaniechania odpowiada za wynikającą przez to szkodę.

Onemu wolno; przez znawców stan ten kazać ustanowić, i, jeżeli towar na zepsucie jest wystawiony i niebezpieczeństwo w zwłoce, pod zachowaniem postanowień artykułu 343. sprzedaż towaru uskutecznić.

Art. 366.

Treten Veränderungen an dem Gute ein, welche dessen Entwerthung befürchten lassen, und ist keine Zeit vorhanden, die Verfügung des Kommittenten einzuholen, oder der Kommittent in der Ertheilung der Verfügung säumig, so kann der Kommissionair unter Beobachtung der Bestimmungen des Artikels 343. den Verkauf des Guts veranlassen.

Ein gleiches Recht hat der Kommissionair in allen anderen Fällen, in welchen der Kommittent, obwohl hierzu nach Lage der Sache verpflichtet, über das Gut zu verfügen unterläßt.

Art. 367.

Für Verlust oder Beschädigung des Guts ist der Kommissionair, während er Aufbewahrer desselben ist, verantwortlich, wenn er nicht beweist, daß der Verlust oder die Beschädigung durch Umstände herbeigeführt ist, welche durch die Sorgfalt eines ordentlichen Kaufmanns nicht abgewendet werden konnten.

Der Kommissionair ist wegen Unterlassung der Versicherung des Guts nur dann verantwortlich, wenn er von dem Kommittenten den Auftrag zur Versicherung erhalten hat.

Art. 368.

Forderungen aus einem Geschäft, welches der Kommissionair abgeschlossen hat, kann der Kommittent dem Schuldner gegenüber erst nach der Abtretung geltend machen.

Jedoch gelten solche Forderungen, auch wenn sie nicht abgetreten sind, im Verhältniß zwischen dem Kommittenten und dem Kommissionair oder dessen Gläubigern als Forderungen des Kommittenten.

Art. 369.

Der Kommissionair, welcher ohne Einwilligung des Kommittenten einem Dritten Vorschüsse macht oder Kredit giebt, thut dies auf eigene Gefahr.

Art. 366.

Jeżeli zmiany na towarze zachodzą, z których się utraty wartości obawiać można, i jeżeli braknie czas do osięgnienia dyspozycyi komitenta, albo jeżeli komitent w udzielaniu dyspozycyi jest w zwłoce, natenczas komisyonaryusz pod zachowaniem postanowień artykułu 343. sprzedaż towaru spowodować może.

Równe prawo ma komisyonaryusz we wszystkich innych przypadkach, w których komitent, mimo wedle położenia sprawy mając do tego obowiązek, dyspozycyę nad towarem zaniecha.

Art. 367.

Za utratę lub uszkodzenie towaru komisyonaryusz, dopóki jest aserwatorem takowego, odpowiada, jeżeli nie udowodni, iż utrata lub uszkodzenie przyprowadzone jest przez okoliczności, które przez staranność porządnego kupca odwrócone być nie mogły.

Komisyonaryusz dla zaniechania zabezpieczenia towaru tylko natenczas odpowiada, jeżeli od komitenta zlecenie do zabezpieczenia otrzymał.

Art. 368.

Pretensye z interesu, który komisyonaryusz zawarł, komitent naprzeciw dłużnikowi dopiero po odstąpieniu dochodzić może.

Jednak takie pretensye, chociaż nie są odstąpione, w stosunku między komitentem a komisyonaryuszem albo jego wierzycielami mają ważność jako pretensye komitenta.

Art. 369.

Komisyonaryusz który bez przyzwolenia komitenta trzeciemu da zaliczki albo kredyt, uczyni to na własne niebezpieczeństwo.

Insoweit jedoch der Handelsgebrauch am Orte des Geschäfts das Kreditiren des Kaufpreises mit sich bringt, ist in Ermangelung einer anderen Bestimmung des Kommittenten auch der Kommissionair dazu berechtigt.

Hat der Kommissionair unbefugt auf Kredit verkauft, so hat er dem Kommittenten, welcher dies nicht genehmigt, sofort als Schuldner des Kaufpreises die Zahlung zu leisten. Beweist der Kommissionair, daß beim Verkauf gegen baar der Preis ein geringerer gewesen sein würde, so hat er nur diesen Preis und, wenn derselbe geringer ist, als der auftraggemäße Preis, auch den Unterschied gemäß Artikel 363. zu vergüten.

Art. 370.

Der Kommissionair steht für die Zahlung oder für die anderweitige Erfüllung der Verbindlichkeit seines Kontrahenten ein, wenn dies von ihm übernommen oder am Orte seiner Niederlassung Handelsgebrauch ist.

Der Kommissionair, welcher für seinen Kontrahenten einsteht, ist dem Kommittenten für die gehörige Erfüllung im Zeitpunkte des Verfalls unmittelbar und persönlich insoweit verhaftet, als solche aus dem Vertragsverhältnisse überhaupt rechtlich gefordert werden kann.

Der Kommissionair, welcher für seinen Kontrahenten einsteht, ist dafür zu einer Vergütung (del credere-Provision) berechtigt.

Art. 371.

Der Kommittent ist schuldig, dem Kommissionair zu ersetzen, was dieser an baaren Auslagen oder überhaupt zum Vollzuge des Geschäfts nothwendig oder nützlich aufgewendet hat. Hierzu gehört auch die Vergütung für die Benutzung der Lagerräume und der Transportmittel des Kommissionairs und der Arbeit seiner Leute.

Der Kommissionair hat die Provision zu fordern, wenn das Geschäft zur Ausführung gekommen ist.

O ile jednak zwyczaj handlowy na miejscu interesu kredytowanie ceny kupna ma za sobą, w braku innego postanowienia komitenta również komisyonaryusz do tego jest uprawniony.

Jeżeli komisyonaryusz bez upoważnienia na kredyt sprzedaje, natenczas komitentowi, który to nie akceptuje, natychmiast jako dłużnik ceny kupna zapłatę uiścić winien. Jeżeli komisyonaryusz udowodni, iż przy sprzedaży za gotowiznę cena byłaby niższą, natenczas winien tylko tę cenę i, jeżeli ta ostatnia jest niższą, niżeli cena w zleceniu stawiona, również dyferencyę stósownie do artykułu 363. bonifikować winien.

Art. 370.

Komisyonaryusz odpowiada za płacę albo za inne spełnienie obowiązku swojego kontrahenta, jeżeli on to przyjął, albo na miejscu swojéj siedziby zwyczaj jest handlowy.

Komisyonaryusz, który za swojego kontrahenta gwarantuje, odpowiada komitentowi za należyte spełnienie w przypadającym terminie bezpośrednio i osobiście tak dalece, jak takowe ze stosunku umowy w ogóle prawnie żądaném być może.

Komisyonaryusz, który za swojego kontrahenta gwarantuje, za to ma prawo na bonifikacyę (prowizyę del credere).

Art. 371.

Komitent jest winien, komisyonaryuszowi wynagrodzić, co ten gotowych wydatków albo w ogóle celem zawarcia interesu potrzebnie lub użytecznie obrócił. Do tego należy również bonifikacya za używanie lokalów składowych i środków transportowych komisyonaryusza i pracy swoich ludzi.

Komisyonaryusz prowizyę ma do żądania, jeżeli interes do skutku przyszedł. Za interesa,

Für Geschäfte, welche nicht zur Ausführung gekommen sind, kann eine Provision nicht gefordert werden; jedoch hat der Kommissionair das Recht auf die Auslieferungsprovision, sofern eine solche ortsgebräuchlich ist.

Art. 372.

Wenn der Kommissionair zu vortheilhafteren Bedingungen abschließt, als sie ihm vom Kommittenten gestellt worden, so kommt der Vortheil dem letzteren allein zu Statten.

Dies gilt insbesondere, wenn der Preis, für welchen der Kommissionair verkauft, den vom Kommittenten bestimmten niedrigsten Preis übersteigt, oder wenn der Preis, für welchen er einkauft, den vom Kommittenten bestimmten höchsten Preis nicht erreicht.

Art. 373.

Ein Kommissionair, welcher den Ankauf eines Wechsels übernommen hat, ist, wenn er den Wechsel indossirt, verpflichtet, denselben regelmäßig und ohne Vorbehalt zu indossiren.

Art. 374.

Der Kommissionair hat an dem Kommissionsgut, sofern er dasselbe noch in seinem Gewahrsam hat oder sonst, insbesondere mittelst der Konnossemente, Ladescheine oder Lagerscheine, noch in der Lage ist, darüber zu verfügen, ein Pfandrecht wegen der auf das Gut verwendeten Kosten, wegen der Provision, wegen der rücksichtlich des Gutes gegebenen Vorschüsse und Darlehen, wegen der rücksichtlich desselben gezeichneten Wechsel oder in anderer Weise eingegangenen Verbindlichkeiten, sowie wegen aller Forderungen aus laufender Rechnung in Kommissionsgeschäften.

Der Kommissionair kann sich für die vorstehend erwähnten Ansprüche aus den durch das Kommissionsgeschäft begründeten und noch ausstehenden Forderungen vorzugsweise vor dem Kommittenten und dessen Gläubigern befriedigen.

które do skutku nie przyszły, prowizya żądaną być nie może; komisyonaryusz jednak ma prawo na prowizyę oddania, skoro takowa jest miejscowo-zwyczajną.

Art. 372.

Jeżeli komisyonaryusz na korzystniejsze warunki zawiera, niżeli mu takowe przez komitenta są stawione, natenczas korzyść ostatniemu samemu przypadnie.

To szczególnie ma ważność, jeżeli cena, za którą komisyonaryusz sprzedaje, postanowioną przez komitenta najniższą cenę przechodzi, albo jeżeli cena, za którą on kupuje, stawionéj przez komitenta najwyższéj ceny nie dosięgnie.

Art. 373.

Komisyonaryusz, który zakupienie wexla przyjął, jest obowiązany, jeżeli on wexel indosuje, takowy regularnie i bez zastrzeżenia indosować.

Art. 374.

Komisyonaryusz posiada nad objektem komisyonalném, skoro takowe jeszcze ma w swojéj aserwacyi, albo innym sposobem, szczególnie wskutek konosementów, poświadczeń ładunkowych albo poświadczeń składowych, jeszcze jest w stanie, nad takowém rozporządzić, prawo fantowe względem obróconych na towar kosztów, względem prowizyi, względem danych co do towaru zaliczek i pożyczek, względem akceptowanych co do takowego wexlów lub innym sposobem przyjętych obowiązków, jako też względem wszelkich pretensyi z bieżącego rachunku w interesach komisyonalnych.

Komisyonaryusz może się za powyżéj wspomnione pretensye z uzasadnionych przez interes komisyiny i jeszcze nie zapłaconych pretensyi z prawem pierwszeństwa przed komitentem i jego wierzycielami zaspokoić.

Art. 375.

Ist der Kommittent in Erfüllung der in dem vorigen Artikel bezeichneten Verpflichtungen gegen den Kommissionair im Verzuge, so ist der letztere berechtigt, sich unter Beobachtung der Vorschriften des Artikels 310. aus dem Kommissionsgute bezahlt zu machen; er hat dieses Recht auch gegenüber den übrigen Gläubigern und der Konkursmasse des Kommittenten.

Art. 376.

Bei der Kommission zum Einkauf oder zum Verkauf von Waaren, Wechseln und Werthpapieren, welche einen Börsenpreis oder Marktpreis haben, ist der Kommissionair, wenn der Kommittent nicht ein Anderes bestimmt hat, befugt, das Gut, welches er einkaufen soll, selbst als Verkäufer zu liefern, oder das Gut, welches er zu verkaufen beauftragt ist, als Käufer für sich zu behalten.

In diesem Falle ist die Pflicht des Kommissionairs, Rechenschaft über die Abschließung des Kaufs oder Verkaufs zu geben, auf den Nachweis beschränkt, daß bei dem berechneten Preise der Börsenpreis oder Marktpreis zur Zeit der Ausführung des Auftrags eingehalten ist. Er ist zu der gewöhnlichen Provision berechtigt und kann die bei Kommissionsgeschäften sonst regelmäßig vorkommenden Unkosten berechnen.

Macht der Kommissionair nicht zugleich mit der Anzeige über die Ausführung des Auftrages eine andere Person als Käufer oder Verkäufer namhaft, so ist der Kommittent befugt, den Kommissionair selbst als Käufer oder Verkäufer in Anspruch zu nehmen.

Art. 377.

Wenn der Kommittent den Auftrag widerruft und der Widerruf bei dem Kommissionair eintrifft, bevor die Anzeige von der Ausführung des Auftrages Behufs ihrer Absendung abgegeben ist, so

Art. 375.

Jeżeli komitent w spełnieniu oznaczonych w uprzednim artykule obowiązków przeciw komisyonaryuszowi jest w zwłoce, natenczas ostatni jest uprawniony, pod zachowaniem przepisów artykułu 310. z dobra komisyinego się zapłacić; on to prawo również posiada naprzeciw drugim wierzycielom i masie konkursowéj komitenta.

Art. 376.

Przy komisyi do nakupienia albo do sprzedaży towarów, wexlów i papierów wartych, które mają cenę giełdową lub targową, komisyonaryusz, jeżeli komitent co innego nie stanowił, jest upoważniony, towar, który ma nakupić, sam liferować jako sprzedający, albo towar, który sprzedać ma zlecenie, jako kupujący dla siebie zatrzymać.

W tym przypadku obowiązek komisyonaryusza, do złożenia sprawozdania względem zawarcia kupna lub sprzedaży na dowód się ogranicza, iż przy porachowanéj cenie cena giełdowa lub targowa w czasie wykonania zlecenia jest przytrzymaną. On ma prawo do zwyczajnéj prowizyi i może inne, przy interesach komisyinych regularnie zachodzące koszta porachować.

Jeżeli komisyonaryusz zarazem z doniesieniem względem wykonania zlecenia inną osobę jako kupującego lub sprzedającego nie oznaczy, natenczas komitent jest upoważniony, trzymać się komisyonaryusza samego jako kupującego lub sprzedającego.

Art. 377.

Jeżeli komitent zlecenie odwołuje i odwołanie u komisyonaryusza nadchodzi, nim doniesienie o wykonaniu zlecenia celem jego odesłania jest oddaném, natenczas komisyona-

kann sich der Kommissionair der Befugniß, selbst als Käufer oder Verkäufer einzutreten, nicht mehr bedienen.

Art. 378.

Die Bestimmungen dieses Titels kommen auch zur Anwendung, wenn ein Kaufmann, dessen gewöhnlicher Handelsbetrieb nicht in Kommissionsgeschäften besteht, ein einzelnes Handelsgeschäft in eigenem Namen für Rechnung eines Auftraggebers schließt.

Vierter Titel.

Von dem Speditionsgeschäfte.

Art. 379.

Spediteur ist derjenige, welcher gewerbemäßig in eigenem Namen für fremde Rechnung Güterversendungen durch Frachtführer oder Schiffer zu besorgen übernimmt.

Art. 380.

Der Spediteur haftet für jeden Schaden, welcher aus der Vernachlässigung der Sorgfalt eines ordentlichen Kaufmanns bei der Empfangnahme und Aufbewahrung des Gutes, bei der Wahl der Frachtführer, Schiffer oder Zwischenspediteure und überhaupt bei der Ausführung der von ihm übernommenen Versendung der Güter entsteht.

Der Spediteur hat die Anwendung dieser Sorgfalt zu beweisen.

Art. 381.

Der Spediteur hat die Provision und die Erstattung dessen zu fordern, was er an Auslagen und Kosten oder überhaupt zum Zweck der Versendung nothwendig oder nützlich aufgewendet hat (Artikel 371.).

Er ist nicht befugt, eine höhere als die mit dem Frachtführer oder Schiffer bedungene Fracht zu berechnen.

ryusz z upoważnienia, sam jako kupujący lub sprzedający wstąpić, już nie może korzystać.

Art. 378.

Postanowienia niniejszego tytułu przychodzą również do zastósowania, jeżeli kupiec, którego zwyczajny obrót handlowy nie składa się z interesów komisyinych, pojedynczy interes handlowy we własném imieniu na rachunek dającego zlecenie zawiera.

Tytuł czwarty.

O interesie spedycyinym.

Art. 379.

Spedytorem jest ten, który we własném imieniu na obcy rachunek sprawowanie przesełek towarowych przez fraktarzy albo szyprów przyimuje.

Art. 380.

Spedytor odpowiada za każdą szkodę, która ze zaniedbania staranności porządnego kupca przy odebraniu i aserwacyi towaru, przy wyborze fraktarzy, szyprów lub spedytorów pośredniczących i w ogóle przy wykonaniu przyjętéj przez niego expedycyi towarów wynika.

Spedytor zastósowanie téj staranności udowodnić winien.

Art. 381.

Spedytor ma do żądania prowizyę i zwrócenie tego, co on na wydatki i koszta albo w ogóle celem expedycyi potrzebnie lub użytecznie obrócił (artykuł 371.).

On nie jest upoważniony, porachować wyższego fraktu jak z fraktarzem lub szyprem umówionego.

Art. 382.

Der Spediteur hat wegen der Fracht, der Provision, der Auslagen, Kosten und Verwendungen und wegen der dem Versender auf das Gut geleisteten Vorschüsse ein Pfandrecht an dem Gute, sofern er dasselbe noch in seinem Gewahrsam hat oder in der Lage ist, darüber zu verfügen.

Er kann dieses Recht auch gegenüber den übrigen Gläubigern und der Konkursmasse des Eigenthümers geltend machen.

Bedient sich der Spediteur eines Zwischenspediteurs, so hat der letztere zugleich die seinem Vormann zustehenden Rechte, insbesondere dessen Pfandrecht, auszuüben.

Soweit der Vormann wegen seiner Forderung durch Nachnahme von dem Nachmann befriedigt ist, geht die Forderung und das Pfandrecht des Vormanns von Rechtswegen auf den Nachmann über. Dasselbe gilt in Bezug auf die Forderung und das Pfandrecht des Frachtführers, wenn und insoweit der letztere von dem Zwischenspediteur befriedigt ist.

Art. 383.

Ein Spediteur, welcher die Versendung durch Frachtführer oder Schiffer, jedoch mittelst von ihm für eigene Rechnung gemietheter Transportmittel besorgt, kann die gewöhnliche Fracht nebst der Provision und den sonstigen Kosten berechnen.

Art. 384.

Wenn ein Spediteur mit dem Absender oder Empfänger über bestimmte Sätze der Transportkosten sich geeinigt hat, so haftet er, in Ermangelung einer entgegenstehenden Vereinbarung, für die von ihm angenommenen Zwischenspediteure und Frachtführer. Er ist in diesem Falle zur Provision nur dann berechtigt, wenn vereinbart ist, daß eine solche neben den bestimmten Sätzen der Transportkosten gefordert werden könne.

Art. 382.

Spedytor co do fraktu, prowizyi, wydatków, kosztów i obróceń i względem uiszczonych expedyentowi na towar zaliczek posiada prawo fantowe na towarze, skoro takowy jeszcze ma w swojéj aserwacyi albo jest w stanie nad nim dysponować.

Onemu wolno, prawo to również dochodzić przeciw drugim wierzycielom i masy konkursowéj właściciela.

Jeżeli spedytor używa spedytora zapośredzającego, natenczas ostatni zarazem prawa, swojemu poprzednikowi służące, szczególnie jego prawo fantowe wykonywać winien.

O ile poprzednik względem swojéj pretensyi przez następcę jest uspokojony, pretensya i prawo fantowe poprzednika prawnie przechodzi na następcę. Toż samo ma ważność co do pretensyi i prawa fantowego fraktarza, jeżeli i o ile ten ostatni przez zapośredzającego spedytora jest uspokojony.

Art. 383.

Spedytor, który expedycyę przez fraktarzy lub szyprów, jednak za pomocą najętych przez niego na własny rachunek środków transportowych uskuteczni, zwyczajny frakt wraz z prowizyą i innemi kosztami porachować może.

Art. 384.

Jeżeli spedytor z expedytorem albo odebrawcą względem pewnych pozycyi kosztów transportowych się pojednał, natenczas odpowiada, w braku przeciwnéj umowy za przyjętych przez niego spedytorów zapośredzających i fraktarzy. On w takim przypadku do prowizyi tylko natenczas ma prawo, jeżeli umówiono, iż takowa obok ustanowionych pozycyi kosztów transportowych żądaną być może.

Art. 385.

Der Spediteur ist, wenn nicht ein Anderes bestimmt ist, befugt, den Transport der Güter selbst auszuführen.

Wenn er sich dieser Befugniß bedient, so hat er zugleich die Rechte und Pflichten eines Frachtführers und kann die gewöhnliche Fracht, die Provision und die bei Speditionsgeschäften sonst regelmäßig vorkommenden Unkosten berechnen.

Art. 386.

Die Klagen gegen den Spediteur wegen gänzlichen Verlustes oder wegen Verminderung, Beschädigung oder verspäteter Ablieferung des Guts verjähren nach einem Jahre.

Die Frist beginnt in Ansehung der Klagen wegen gänzlichen Verlustes mit dem Ablauf des Tages, an welchem die Ablieferung hätte bewirkt sein müssen; in Ansehung der Klagen wegen Verminderung, Beschädigung oder verspäteter Ablieferung mit dem Ablauf des Tages, an welchem die Ablieferung geschehen ist.

In gleicher Art sind die Einreden wegen Verlustes, Verminderung, Beschädigung oder verspäteter Ablieferung des Guts erloschen, wenn nicht die Anzeige von diesen Thatsachen an den Spediteur binnen der einjährigen Frist abgesandt worden ist.

Die Bestimmungen dieses Artikels finden in Fällen des Betruges oder der Veruntreuung des Spediteurs keine Anwendung.

Art. 387.

Im Uebrigen sind die Rechte und Pflichten des Spediteurs, soweit dieser Titel keine Bestimmungen darüber enthält, nach den Grundsätzen des vorigen Titels zu beurtheilen; insbesondere kommen die Bestimmungen, welche in den Artikeln 365. bis 367. für den Kommissionair gegeben sind, auch für den Spediteur zur Anwendung.

Art. 385.

Spedytor, jeżeli co innego nie ustanowiono, jest upoważniony, transport towarów sam wykonać.

Jeżeli z tego upoważnienia korzysta, natenczas razem ma prawa i obowiązki fraktarza i wolno mu zwyczajny frakt, prowizyę i inne przy interesach spedycyinych regularnie zachodzące koszta porachować.

Art. 386.

Skargi przeciw spedytorowi względem całkowitéj utraty, albo względem zmniejszenia, uszkodzenia lub spóźnionego oddania towaru ulegają przedawnieniu po jednym roku.

Termin zaczyna co do skarg względem całkowitéj utraty z upływem dnia, któregoby oddanie nastąpić było musiało, co do skarg względem zmniejszenia, uszkodzenia lub spóźnionego oddania z upływem dnia, którego oddanie nastąpiło.

W rówien sposób nadmienienia względem utraty, zmniejszenia, uszkodzenia albo spóźnionego oddania towaru ustały, jeżeli doniesienie o tych faktach do spedytora w przeciągu jednorocznego terminu odesłaném nie zostało.

Postanowienia niniejszego artykułu w przypadkach oszukaństwa albo sponiewierania spedytora zastósowania nie znajdują.

Art. 387.

Z resztą prawa i obowiązki spedytora, o ile niniejszy tytuł postanowień w téj mierze nie zawiera, rozważają się podług zasad poprzedniego tytułu; szczególnie postanowienia, które w artykułach 365. aż do 367. dla komisyonaryusza są wydane, również dla spedytora zastósowanie znajdują.

Art. 388.

Wenn ein Kaufmann, dessen gewöhnlicher Handelsbetrieb nicht in Speditionsgeschäften besteht, eine Güterversendung durch Frachtführer oder Schiffer für fremde Rechnung in eigenem Namen zu besorgen übernimmt, so gelten in Ansehung eines solchen Geschäfts die Vorschriften dieses Titels.

Art. 389.

Die Bestimmungen dieses Titels finden keine Anwendung auf Personen, welche nur die Vermittelung von Frachtverträgen zwischen dem Absender und dem Frachtführer oder Schiffer bewirken (Frachtmäkler, Güterbestätter, Schiffsprokureure).

Fünfter Titel.

Von dem Frachtgeschäft.

Erster Abschnitt.

Vom Frachtgeschäft überhaupt.

Art. 390.

Frachtführer ist derjenige, welcher gewerbemäßig den Transport von Gütern zu Lande oder auf Flüssen und Binnengewässern ausführt.

Art. 391.

Der Frachtbrief dient als Beweis über den Vertrag zwischen dem Frachtführer und dem Absender.

Der Frachtführer kann die Ausstellung eines Frachtbriefes verlangen.

Art. 392.

Der Frachtbrief enthält:

1) die Bezeichnung des Guts nach Beschaffenheit, Menge und Merkzeichen;

Art. 388.

Jeżeli kupiec, którego zwyczajny obrót handlowy nie składa się z interesów spedycyinych, expedycyę towarów przez fraktarzów lub szyprów na obcy rachunek we własném imieniu przyimuje, natenczas co do takiego interesu, przepisy niniejszego artykułu mają ważność.

Art. 389.

Postanowienia niniejszego tytułu nie znajdują zastósowania do osób, które tylko zapośredniczenie umów fraktowych między odsełającym a fraktarzem lub szyprem uskuteczniają (maklerze fraktowi, expedytorowie towarów, prokuryści okrętowi).

Tytuł piąty.

O interesie fraktowym.

Rozdział pierwszy.

O interesie fraktowym w ogóle.

Art. 390.

Fraktarzem jest ten, który transport towarów na lądzie lub na rzekach i wodach śródziemnych jako proceder wykonywa.

Art. 391.

List fraktowy służy za dowód względem umowy między fraktarzem a odsełającym.

Fraktarzowi wolno żądać wystawienia listu fraktowego.

Art. 392.

List fraktowy zawiera:

1) oznaczenie towaru podług przymiotu, ilości i oznaków;

2) den Namen und Wohnort des Frachtführers;
3) den Namen des Absenders;
4) den Namen dessen, an welchen das Gut abgeliefert werden soll;
5) den Ort der Ablieferung;
6) die Bestimmung in Ansehung der Fracht;
7) den Ort und Tag der Ausstellung;
8) die besonderen Vereinbarungen, welche die Parteien etwa noch über andere Punkte, namentlich über die Zeit, innerhalb welcher der Transport bewirkt werden soll, und über die Entschädigung wegen verspäteter Ablieferung, getroffen haben.

Art. 393.

Der Absender ist verpflichtet, bei Gütern, welche vor der Ablieferung an den Empfänger einer zoll- oder steueramtlichen Behandlung unterliegen, den Frachtführer in den Besitz der deshalb erforderlichen Begleitpapiere zu setzen. Er haftet dem Frachtführer, sofern nicht diesem selbst ein Verschulden zur Last fällt, für alle Strafen und Schäden, welche denselben wegen Unrichtigkeit oder Unzulänglichkeit der Begleitpapiere treffen.

Art. 394.

Ist über die Zeit, binnen welcher der Frachtführer den Transport bewirken soll, im Frachtvertrage nichts bedungen, so wird die Frist, innerhalb deren er die Reise antreten muß, durch den Ortsgebrauch bestimmt; besteht ein Ortsgebrauch nicht, so ist die Reise binnen einer den Umständen des Falles angemessenen Frist anzutreten.

Wird der Antritt oder die Fortsetzung der Reise durch Naturereignisse oder sonstige Zufälle zeitweilig verhindert, so braucht der Absender die Aufhebung des Hindernisses nicht abzuwarten, er kann vielmehr von dem Vertrage zurücktreten, muß aber den Frachtführer, sofern demselben kein Verschulden zur Last fällt, wegen der Kosten zur

2) nazwisko i miejsce mieszkania fraktarza;
3) nazwisko odsełającego;
4) nazwisko tego, do którego towar ma być oddany;
5) miejsce oddania;
6) postanowienie co do fraktu;
7) miejsce i datę wystawienia;
8) osobne umówienia, któreby strony jeszcze względem innych punktów, mianowicie względem czasu, w przeciągu którego transport ma być uskuteczniony, i względem wynagrodzenia co do spóźnionego odesłania, zawarły.

Art. 393.

Odsyłający jest obowiązany, przy towarach, które przed oddaniem do rąk odbierającego celno lub poborowo-urzędowéj procedurze ulegają, fraktarza opatrzyć potrzebnemi w téj mierze papierami kondukcyinemi. On odpowiada fraktarzowi, skoro temu samemu wina nie przypada, za wszelkie kary i szkody, które jego względem nieprawdziwości albo niedostateczności papierów kondukcyinych trafią.

Art. 394.

Jeżeli względem czasu, w przeciągu którego fraktarz transport ma uskutecznić, w umowie fraktowéj nic nie umówiono, natenczas termin, w przeciągu którego on w podróż puścić się musi, przez zwyczaj miejscowy się ustanawia; jeżeli zwyczaj miejscowy nie istnieje, natenczas podróż w przeciągu terminu w tym przypadku podług okoliczności obmierzonego ma być rozpoczętą.

Jeżeli rozpoczęcie lub dalsza podróż przez zdarzenie natury lub inne przypadki czasowo przerwaną zostanie, natenczas odsyłający nie potrzebuje doczekać zniesienia przeszkody, może owszem od umowy odstąpić, musi jednak fraktarza, skoro na niego wina jaka nie spadła, względem kosztów do przygotowania podróży,

Vorbereitung der Reise, der Kosten der Wiederausladung und der Ansprüche in Beziehung auf die bereits zurückgelegte Reise entschädigen. Ueber die Höhe der Entschädigung entscheidet der Ortsgebrauch und in dessen Ermangelung das richterliche Ermessen.

Art. 395.

Der Frachtführer haftet für den Schaden, welcher durch Verlust oder Beschädigung des Frachtguts seit der Empfangnahme bis zur Ablieferung entstanden ist, sofern er nicht beweist, daß der Verlust oder die Beschädigung durch höhere Gewalt (vis major) oder durch die natürliche Beschaffenheit des Guts, namentlich durch inneren Verderb, Schwinden, gewöhnliche Leckage u. dgl., oder durch äußerlich nicht erkennbare Mängel der Verpackung entstanden ist.

Für Kostbarkeiten, Gelder und Werthpapiere haftet der Frachtführer nur dann, wenn ihm diese Beschaffenheit oder der Werth des Guts angegeben ist.

Art. 396.

Wenn auf Grund des vorhergehenden Artikels von dem Frachtführer für Verlust oder Beschädigung des Guts Ersatz geleistet werden muß, so ist der Berechnung des Schadens nur der gemeine Handelswerth des Guts zu Grunde zu legen.

Im Falle des Verlustes ist der gemeine Handelswerth zu ersetzen, welchen Gut derselben Art und Beschaffenheit am Ort der Ablieferung zu der Zeit hatte, in welcher das Gut abzuliefern war; davon kommt in Abzug, was in Folge des Verlustes an Zöllen und Unkosten erspart ist.

Im Falle der Beschädigung ist der Unterschied zwischen dem Verkaufswerth des Guts im beschädigten Zustande und dem gemeinen Handelswerth zu ersetzen, welchen das Gut ohne diese Beschädigung am Ort und zur Zeit der Ablieferung gehabt haben würde, nach Abzug der Zölle und Unkosten, soweit sie in Folge der Beschädigung erspart sind.

kosztów znów wyładowania i pretensyi co do już odbytéj podróży wynagrodzić. Względem wysokości wynagrodzenia stanowi zwyczaj miejscowy i w braku takowego zdanie sędziowskie.

Art. 395.

Fraktarz odpowiada za szkodę, która przez utratę lub uszkodzenie towaru fraktowego od czasu odebrania aż do oddania wynikła, skoro nie udowodni, iż utrata albo uszkodzenie przez wyższą moc (vis major) albo przez rodzajowy przymiot towaru, mianowicie przez wewnętrzne zepsucie, ubywanie, zwyczajne rozstąpienie i t. p., albo przez zewnętrznie nie rozpoznalne wady zapakowania powstała.

Za klejnoty, pieniądze i papiery warte odpowiada fraktarz tylko natenczas, jeżeli mu przymiot ten albo wartość towaru została oznajmioną.

Art. 396.

Jeżeli na mocy poprzedniego artykułu fraktarz za utratę lub uszkodzenie towaru wynagrodzić musi, natenczas przy porachowaniu szkody tylko zwyczajna wartość handlowa towaru za zasadę ma służyć.

W razie utraty zwyczajna wartość handlowa ma być wynagrodzoną, jaką towar tego samego gatunku i przymiotu na miejscu oddania w tym czasie miał, w którym towar miał być oddany; z tego potrąca się, co wskutek utraty na cle i kosztów oszczędzono.

W razie uszkodzenia różnica między wartością sprzedaży towaru w uszkodzonym stanie a zwyczajną wartością handlową ma być wynagrodzoną, którąby towar bez tego uszkodzenia na miejscu i w czasie oddania był miał, po otrąceniu ceł i kosztów, o ile wskutek uszkodzenia są oszczędzone.

Hat das Gut keinen Handelswerth, so ist der Berechnung des Schadens der gemeine Werth des Guts zu Grunde zu legen.

Wenn dem Frachtführer eine bösliche Handlungsweise nachgewiesen wird, so hat er den vollen Schaden zu ersetzen.

Art. 397.

Der Frachtführer haftet für den Schaden, welcher durch Versäumung der bedungenen oder üblichen Lieferungszeit entstanden ist, sofern er nicht beweist, daß er die Verspätung durch Anwendung der Sorgfalt eines ordentlichen Frachtführers nicht habe abwenden können.

Art. 398.

Ist für den Fall verspäteter Ablieferung ein Abzug an der Fracht oder der Verlust der Fracht oder sonst eine Konventionalstrafe bedungen, so kann im Zweifel außerdem auch der Ersatz des diesen Betrag übersteigenden Schadens gefordert werden, welcher durch die verspätete Ablieferung entstanden ist.

Art. 399.

Beweist der Frachtführer, daß er die Verspätung durch die Sorgfalt eines ordentlichen Frachtführers nicht habe abwenden können, so kann die bedungene gänzliche oder theilweise Einbehaltung der Fracht, oder die Konventionalstrafe wegen verspäteter Ablieferung nicht in Anspruch genommen werden, es sei denn, daß sich aus dem Vertrage eine entgegenstehende Absicht ergiebt.

Art. 400.

Der Frachtführer haftet für seine Leute und für andere Personen, deren er sich bei Ausführung des von ihm übernommenen Transports bedient.

Art. 401.

Wenn der Frachtführer zur gänzlichen oder theilweisen Ausführung des von ihm übernommenen

Jeżeli towar nie ma wartości handlowej, natenczas przy porachowaniu szkody zwyczajna wartość towaru za zasadę ma służyć.

Jeżeli fraktarzowi złośliwy uczynek się udowodni, natenczas zupełną szkodę wynagrodzić musi.

Art. 397.

Fraktarz odpowiada za szkodę, która przez spóźnione zwłóczenie umówionego albo zwyczajowego terminu liferowania powstała, skoro nie udowodni, iż on spóźnienie przez zastósowanie staranności porządnego fraktarza nie mógł odwrócić.

Art. 398.

Jeżeli dla przypadku spóźnionego oddania potrącenie od fraktu albo utrata fraktu lub innym sposobem kara konwencyonalna jest umówioną, natenczas we wątpieniu prócz tego również wynagrodzenie szkody, sumę tę przechodzącéj żądaném być może, która przez spóźnione oddanie wynikła.

Art. 399.

Jeżeli fraktarz udowodni, że on spóźnienie przez staranność porządnego fraktarza nie mógł odwrócić, natenczas umówione całkowite lub częściowe zatrzymanie fraktu, albo kara konwencyonalna dla spóźnionego oddania żądaną być nie może, chyba, że z umowy przeciwny zamiar się okaże.

Art. 400.

Fraktarz odpowiada za swoich ludzi i za inne osoby, których on przy wykonaniu przyjętego przez siebie transportu używa.

Art. 401.

Jeżeli fraktarz celem całkowitego lub częściowego wykonania przyjętego przez siebie

Transports das Gut einem anderen Frachtführer übergiebt, so haftet er für diesen und die etwa folgenden Frachtführer bis zur Ablieferung.

Jeder Frachtführer, welcher auf einen anderen Frachtführer folgt, tritt dadurch, daß er das Gut mit dem ursprünglichen Frachtbrief annimmt, in den Frachtvertrag gemäß dem Frachtbrief ein, übernimmt eine selbstständige Verpflichtung, den Transport nach Inhalt des Frachtbriefes auszuführen, und hat auch in Bezug auf den von den früheren Frachtführern bereits ausgeführten Transport für die Verbindlichkeiten derselben einzustehen.

Art. 402.

Der Frachtführer hat den späteren Anweisungen des Absenders wegen Zurückgabe des Guts oder wegen Auslieferung desselben an einen anderen als den im Frachtbriefe bezeichneten Empfänger so lange Folge zu leisten, als er nicht letzterem nach Ankunft des Guts am Ort der Ablieferung den Frachtbrief übergeben hat.

Ist dies bereits geschehen, so hat er nur die Anweisungen des bezeichneten Empfängers zu beachten, widrigenfalls er demselben für das Gut verhaftet ist.

Art. 403.

Der Frachtführer ist verpflichtet, am Ort der Ablieferung dem durch den Frachtbrief bezeichneten Empfänger das Frachtgut auszuhändigen.

Art. 404.

Der im Frachtbriefe bezeichnete Empfänger ist vor Ankunft des Guts am Ort der Ablieferung dem Frachtführer gegenüber berechtigt, alle zur Sicherstellung des Guts erforderlichen Maaßregeln zu ergreifen und dem Frachtführer die zu diesem Zweck nothwendigen Anweisungen zu ertheilen; die Auslieferung des Guts kann er vor dessen Ankunft am Ort der Ablieferung nur dann fordern, wenn der Absender den Frachtführer zu derselben ermächtigt hat.

transportu towar innemu fraktarzowi oddaje, natenczas odpowiada on za tego i za którychkolwiek następujących fraktarzy aż do oddania.

Każdy fraktarz, który następuje po drugim fraktarzu, wstępuje przez to, że towar z pierwotnym listem fraktowym przyimuje, w umowę fraktową na mocy listu fraktowego, przyimuje samowładny obowiązek do wykonania transportu podług treści listu fraktowego, i musi również co do transportu, przez dawniejszych fraktarzy już wykonanego, za ich obowiązki odpowiadać.

Art. 402.

Fraktarz późniejszym instrukcyom odsyłającego względem zwrócenia towaru albo względem oddania takowego do rąk innego niżeli oznaczonego w liście fraktowym odebrawcy tak długo zadosyć uczynić winien, dopóki on ostatniemu po przybyciu towaru na miejscu oddania towaru list fraktowy nie oddał.

Jeżeli to już nastąpiło, natenczas winien tylko zachować instrukcye oznaczonego odbierającego, w przeciwnym razie on za towar mu odpowiada.

Art. 403.

Fraktarz jest obowiązany, w miejscu oddania oznaczonemu w liście fraktowym odbierającemu towar fraktowy wyręczyć.

Art. 404.

W liście fraktowym oznaczony odbierający przed przybyciem towaru na miejscu oddania naprzeciw fraktarzowi jest uprawniony, wszelkie dla bezpieczeństwa towaru potrzebnych środków użyć i fraktarzowi potrzebne na ten cel instrukcye udzielić, oddanie towaru może on przed jego przybyciem na miejscu oddania tylko natenczas żądać, jeżeli odsyłający fraktarza do tego upoważnił.

Art. 405.

Nach Ankunft des Frachtführers am Ort der Ablieferung ist der im Frachtbriefe bezeichnete Empfänger berechtigt, die durch den Frachtvertrag begründeten Rechte gegen Erfüllung der Verpflichtungen, wie sie der Frachtbrief ergiebt, in eigenem Namen gegen den Frachtführer geltend zu machen, sei es, daß er hierbei in eigenem oder fremdem Interesse handle; er ist insbesondere berechtigt, den Frachtführer auf Uebergabe des Frachtbriefes und Auslieferung des Guts zu belangen, sofern nicht der Absender demselben vor Anstellung der Klage eine nach Maaßgabe des Artikels 402. noch zulässige entgegenstehende Anweisung gegeben hat.

Art. 406.

Durch Annahme des Guts und des Frachtbriefes wird der Empfänger verpflichtet, dem Frachtführer nach Maaßgabe des Frachtbriefes Zahlung zu leisten.

Art. 407.

Wenn der bezeichnete Empfänger des Guts nicht auszumitteln ist oder die Annahme verweigert, oder wenn Streit über die Annahme oder den Zustand des Guts entsteht, so kann der Betheiligte den letzteren durch Sachverständige feststellen lassen.

Die Sachverständigen ernennt auf das Ansuchen des Betheiligten das Handelsgericht oder in dessen Ermangelung der Richter des Orts.

Die Sachverständigen haben ihr Gutachten schriftlich oder zu Protokoll zu erstatten.

Das Gericht kann auf Ansuchen des Betheiligten verordnen, daß das Gut in einem öffentlichen Lagerhause oder bei einem Dritten niedergelegt, und daß es ganz oder zu einem entsprechenden Theile Behufs Bezahlung der Fracht und der übrigen Forderungen des Frachtführers öffentlich verkauft wird.

Ueber das Ansuchen um Ernennung von Sachverständigen oder um Verfügung des Gerichts

Art. 405.

Po przybyciu fraktarza na miejscu oddania oznaczony w liście fraktowym odbierający jest uprawniony, uzasadnione przez umowę fraktową prawa za spełnienie obowiązków, jak się z listu fraktowego okazują, w własném imieniu przeciw fraktarzowi dochodzić, bądź, iż przytem we własnym lub obcym interesie działa; on szczególnie jest uprawniony, fraktarza względem oddania listu fraktowego i wydania towaru zaskarzyć, skoro odsyłający mu przed zaniesieniem skargi dozwolonéj jeszcze podług artykułu 402. przeciwnéj instrukcyi nie udzielił.

Art. 406.

Przez przyjęcie towaru i listu fraktowego odbierający nabiera obowiązek, fraktarzowi podług listu fraktowego zapłatę uiścić.

Art. 407.

Jeżeli oznaczony odbierający towaru nie da się wynaleść albo przyjęcie odmówi, albo jeżeli spór względem przyjęcia lub przymiotu towaru powstanie, natenczas interesent ostatni przez znawców może kazać wypośrodkować.

Znawców mianuje na wniosek interesenta sąd handlowy albo w braku takowego sędzia miejscowy.

Znawcy winni swoje sprawozdanie piśmiennie lub do protokułu oddać.

Sąd na wniosek interesenta rozporządzić może, iż towar w publicznym domie składowym albo u trzeciéj osoby ma być złożony i ażeby takowy całkowicie albo w odpowiedniéj części celem zapłacenia fraktu i drugich pretensyi fraktarza publicznie był sprzedany.

Względem wniosku o mianowanie znawców albo o rozporządzenie sądu względem

wegen Niederlegung und wegen Verkaufs des Guts wird die Gegenpartei, wenn sie am Ort anwesend ist, gehört.

Art. 408.

Durch Annahme des Guts und Bezahlung der Fracht erlischt jeder Anspruch gegen den Frachtführer.

Nur wegen Verlustes oder Beschädigung, welche bei der Ablieferung äußerlich nicht erkennbar waren, kann der Frachtführer selbst nach der Annahme und nach Bezahlung der Fracht in Anspruch genommen werden, wenn die Feststellung des Verlustes oder der Beschädigung ohne Verzug nach der Entdeckung nachgesucht worden ist, und bewiesen wird, daß der Verlust oder die Beschädigung während der Zeit seit der Empfangnahme bis zur Ablieferung entstanden ist.

Die Bestimmungen über die Verjährung der Klagen und Einreden gegen den Spediteur wegen Verlustes, Beschädigung oder verspäteter Ablieferung des Guts (Artikel 386.) finden auch auf den Frachtführer Anwendung.

Art. 409.

Der Frachtführer hat wegen aller durch den Frachtvertrag begründeten Forderungen, insbesondere der Fracht- und Liegegelder, sowie wegen der Zollgelder und anderer Auslagen ein Pfandrecht an dem Frachtgut. Dieses Pfandrecht besteht, so lange das Gut zurückbehalten oder niedergelegt ist; es dauert auch nach der Ablieferung noch fort, insofern der Frachtführer es binnen drei Tagen nach der Ablieferung gerichtlich geltend macht, und das Gut noch bei dem Empfänger oder bei einem Dritten sich befindet, welcher es für den Empfänger besitzt.

Er kann zu seiner Befriedigung den Verkauf des Guts oder eines Theils desselben veranlassen (Artikel 407.).

Er hat dieses Recht auch gegenüber den übrigen Gläubigern und der Konkursmasse des Eigenthümers.

składania i względem sprzedaży towaru przeciwna strona, jeżeli w miejscu jest obecną, słuchaną zostanie.

Art. 408.

Przez przyjęcie towaru i zapłacenie fraktu każda pretensya przeciw fraktarzowi ustaje.

Tylko względem utraty lub uszkodzenia, które przy oddaniu zewnętrznie nie były do rozpoznania wolno się trzymać fraktarza nawet po przyjęciu i po zapłaceniu fraktu, jeżeli ustanowienie utraty albo uszkodzenia niezwłocznie po odkryciu poszukiwaném zostało i się udowodni, że utrata albo uszkodzenie wśród czasu od odebrania aż do oddania powstały.

Postanowienia względem przedawnienia skarg i excepcyi przeciw spedytorowi dla utraty, uszkodzenia lub spóźnionego oddania towaru (artykuł 386.) również do fraktarza zastósowanie znajdują.

Art. 409.

Fraktarz względem wszelkich przez umowę fraktową uzasadnionych pretensyi, szczególnie pieniędzy fraktowych i składowych, jako też względem pieniędzy celnych i innych wydatków prawo ma fantowe na towarze fraktowym. To prawo fantowe istnieje, dopóki towar jest zatrzymany albo złożony, takowe również jeszcze po oddaniu pozostaje, jeżeli fraktarz w przeciągu trzech dni po oddaniu sądownie je dochodzi, i towar jeszcze u odbierającego albo u trzeciéj osoby się znajduje, która go za odbierającego posiada.

Onemu wolno, celem swojego uspokojenia sprzedaż towaru lub części takowego rozporządzić (artykuł 407.).

Prawo to również posiada przeciw drugim wierzycielom i masie konkursowéj właściciela.

Art. 410.

Geht das Gut durch die Hände mehrerer Frachtführer, so hat der letzte bei der Ablieferung, sofern nicht der Frachtbrief das Gegentheil bestimmt, auch die aus dem Frachtbriefe sich ergebenden Forderungen der vorhergehenden einzuziehen und deren Rechte, insbesondere auch das Pfandrecht, auszuüben.

Der vorhergehende Frachtführer, welcher von dem nachfolgenden befriedigt ist, überträgt auf diesen von Rechtswegen seine Forderung und sein Pfandrecht.

In gleicher Art wird die Forderung und das Pfandrecht des Spediteurs auf den nachfolgenden Spediteur und den Frachtführer übertragen.

Das Pfandrecht der Vormänner besteht so lange, als das Pfandrecht des letzten Frachtführers.

Art. 411.

Wenn auf demselben Gute zwei oder mehrere gemäß den Artikeln 374. 382. und 409. begründete Pfandrechte bestehen, so geht unter denjenigen Pfandrechten, welche durch die Versendung oder durch den Transport des Guts entstanden sind, das später entstandene dem früher entstandenen vor; diese Pfandrechte haben sämmtlich den Vorrang vor dem Pfandrecht des Kommissionairs und vor dem Pfandrecht des Spediteurs für Vorschüsse; unter den letzteren Pfandrechten geht das früher entstandene dem später entstandenen vor.

Art. 412.

Wenn der Frachtführer das Gut ohne Bezahlung abliefert und das Pfandrecht nicht binnen drei Tagen nach der Ablieferung gerichtlich geltend macht, so wird er, sowie die vorhergehenden Frachtführer und die Spediteure, des Rückgriffs gegen die Vormänner verlustig. Der Anspruch gegen den Empfänger bleibt in Kraft.

Art. 410.

Jeżeli towar idzie przez ręce kilku fraktarzy, natenczas ostatni przy oddaniu, skoro list fraktowy przeciwne nie zawiera postanowienie, również okazujące się z listu fraktowego pretensye poprzednich ściągnąć i ich prawa, szczególnie też prawo fantowe wykonywać winien.

Uprzedni fraktarz, który przez następującego jest uspokojony, na tego z drogi prawa swoją pretensyę i swoje prawo fantowe przenosi.

W rówien sposób pretensya i prawo fantowe spedytora na następującego spedytora i fraktarza się przenosi.

Prawo fantowe poprzedników istnieje tak długo jak prawo fantowe ostatniego fraktarza.

Art. 411.

Jeżeli na jednym i tym samym towarze dwa lub kilku na mocy artykułów 374., 382. i 409. uzasadnionych praw fantowych istnieją, natenczas z tych praw fantowych, które wskutek expedycyi albo przez transport towaru powstały, później wynikłe ma pierwszeństwo przed rychléj powstałém; wszelkie te prawa fantowe mają pierwszeństwo przed prawem fantowém komisyonaryusza i przed prawem fantowém spedytora ze zaliczek z ostatnich praw fantowych to, co rychléj powstało, pierwszeństwo ma przed późniéj powstałém.

Art. 412.

Jeżeli fraktarz towar odda bez zapłacenia i prawo fantowe w przeciągu trzech dni po oddaniu sądownie nie dochodzi, natenczas on jako też poprzedzający fraktarze i spedytorowie utracą regres przeciw poprzednikom. Pretensya przeciw odbierającemu pozostaje w mocy.

Art. 413.

Der Absender und der Frachtführer können übereinkommen, daß der letztere dem ersteren einen Ladeschein ausstellt.

Der Ladeschein ist eine Urkunde, durch welche der Frachtführer sich zur Aushändigung des Guts verpflichtet.

Art. 414.

Der Ladeschein enthält:

1) die Bezeichnung der geladenen Güter nach Beschaffenheit, Menge und Merkzeichen;
2) den Namen und Wohnort des Frachtführers;
3) den Namen des Absenders;
4) den Namen desjenigen, an den oder an dessen Order das Gut abgeliefert werden soll. Als solcher ist der Absender zu verstehen, wenn der Ladeschein lediglich an Order gestellt ist;
5) den Ort der Ablieferung;
6) die Bestimmung in Ansehung der Fracht;
7) den Ort und Tag der Ausstellung.

Der Ladeschein muß von dem Frachtführer unterzeichnet sein.

Der Absender hat dem Frachtführer auf dessen Verlangen eine von ihm unterzeichnete gleichlautende Kopie des Ladescheins auszuhändigen.

Art. 415.

Der Ladeschein entscheidet für die Rechtsverhältnisse zwischen dem Frachtführer und dem Empfänger des Guts; die nicht in denselben aufgenommenen Bestimmungen des Frachtvertrages haben gegenüber dem Empfänger keine rechtliche Wirkung, sofern nicht auf dieselben ausdrücklich Bezug genommen ist.

Für die Rechtsverhältnisse zwischen Frachtführer und Absender bleiben die Bestimmungen des Frachtvertrages maaßgebend.

Art. 413.

Odsyłający i fraktarz mogą na to się pojednać, ażeby ostatni pierwszemu poświadczenie ładunkowe wystawił.

Poświadczenie ładunkowe jest dokumentem, którym fraktarz się zobowięzuje do wyręczenia towaru.

Art. 414.

Poświadczenie ładunkowe zawiera:

1) oznaczenie ładowanych towarów podług przymiotu, ilości i oznaków;
2) nazwisko i miejsce pomieszkania fraktarza;
3) nazwisko odsyłającego;
4) nazwisko tego, któremu, albo na którego ordre towar ma być oddany. Jako taki odsyłający się rozumi, jeżeli poświadczenie ładunkowe jedynie na ordre jest stawione;
5) miejsce oddania;
6) postanowienie co do fraktu;
7) miejsce i dzień wystawienia.

Poświadczenie ładunkowe przez fraktarza musi być podpisaném.

Odsyłający winien fraktarzowi na jego żądanie podpisaną przez niego równobrzmiącą kopię poświadczenia ładunkowego wyręczyć.

Art. 415.

Poświadczenie ładunkowe stanowi dla prawnych stosunków między fraktarzem a odbierającym towaru; nie umieszczone w takowém postanowienia umowy fraktowéj przeciw odbierającemu nie mają żadnego prawnego skutku, skoro nie wyraźnie do takowego się odnoszą.

Dla prawnych stosunków między fraktarzem i odsyłającym postanowienia umowy fraktowéj pozostają miarodawcze.

Art. 416.

Wenn der Frachtführer einen Ladeschein ausgestellt hat, darf er späteren Anweisungen des Absenders wegen Zurückgabe oder Auslieferung des Guts an einen anderen als den durch den Ladeschein legitimirten Empfänger nur dann Folge leisten, wenn ihm der Ladeschein zurückgegeben wird. Handelt er dieser Bestimmung entgegen, so ist er dem rechtmäßigen Inhaber des Ladescheins für das Gut verpflichtet.

Art. 417.

Zum Empfange des Guts legitimirt ist derjenige, an welchen das Gut nach dem Ladeschein abgeliefert werden soll, oder auf welchen der Ladeschein, wenn er an Order lautet, durch Indossament übertragen ist.

Art. 418.

Der Frachtführer ist zur Ablieferung des Guts nur gegen Rückgabe des Ladescheins, auf welchem die Ablieferung des Guts zu bescheinigen ist, verpflichtet.

Art. 419.

Im Uebrigen kommen die Bestimmungen über die Rechte und Pflichten des Frachtführers auch in dem Falle zur Anwendung, wenn ein Ladeschein ausgestellt ist.

Art. 420.

Wenn ein Kaufmann, dessen gewöhnlicher Handelsbetrieb sich nicht auf die Ausführung von Frachtgeschäften erstreckt, in einem einzelnen Falle einen Transport von Gütern zu Land oder auf Flüssen und Binnengewässern auszuführen übernimmt, so kommen die Bestimmungen dieses Titels auch in Bezug auf ein solches Geschäft zur Anwendung.

Art. 416.

Jeżeli fraktarz wystawił poświadczenie ładunkowe, wtedy wolno mu tylko późniejszym instrukcyom odsyłającego względem zwrócenia lub oddania towaru do rąk innego niżeli w poświadczeniu ładunkowém legitymowanego odbierającego na ten czas zadosyć uczynić, jeżeli poświadczenie ładunkowe zwróconém mu zostanie. Jeżeli temu postanowieniu w brew czyni, natenczas prawnemu dzierzycielowi poświadczenia ładunkowego za towar jest obowiązany.

Art. 417.

Do odebrania towaru ten jest legitymowany, do którego towar podług poświadczenia ładunkowego ma być oddany, albo na którego poświadczenie ładunkowe, jeżeli na ordre opiewa, indosamentem jest przeniesione.

Art. 418.

Fraktarz do oddania towaru tylko za zwróceniem poświadczenia ładunkowego, na którém oddanie towaru ma być zaświadczoném, jest obowiązany.

Art. 419.

Z resztą postanowienia względem praw i obowiązków fraktarza również w tym przypadku zastósowanie znajdują, jeżeli poświadczenie ładunkowe jest wystawioném.

Art. 420.

Jeżeli kupiec, którego zwyczajny proceder handlowy nie rozciąga się do wykonania interesów fraktowych, w pojedynczym przypadku wykonanie transportu towarów na lądzie lub na rzekach i wodach śródziemnych przyjmuje, natenczas postanowienia niniejszego tytułu również co do takiego interesu zastósowanie znajdują.

Art. 421.

Die Bestimmungen dieses Abschnitts finden auch Anwendung auf Frachtgeschäfte von Eisenbahnen und anderen öffentlichen Transportanstalten.

Sie gelten jedoch für die Postanstalten nur insoweit, als nicht durch besondere Gesetze oder Verordnungen für dieselben ein Anderes bestimmt ist.

Für die Eisenbahnen kommen ferner die Bestimmungen des folgenden Abschnitts zur Anwendung.

Zweiter Abschnitt.

Von dem Frachtgeschäft der Eisenbahnen insbesondere.

Art. 422.

Eine Eisenbahn, welche dem Publikum zur Benutzung für den Gütertransport eröffnet ist, kann die bei ihr nachgesuchte Eingehung eines Frachtgeschäfts für ihre Bahnstrecke nicht verweigern, insofern

1) die Güter, an sich oder vermöge ihrer Verpackung nach den Reglements, und im Falle die letzteren fehlen oder keinen Anhalt gewähren, nach den Einrichtungen und der Benutzungsweise der Bahn zum Transport sich eignen;
2) der Absender in Bezug auf die Fracht, die Auflieferung der Güter und die sonstigen den Eisenbahnen freigestellten Transportbedingungen sich den allgemein geltenden Anordnungen der Bahnverwaltung unterwirft;
3) die regelmäßigen Transportmittel der Bahn zur Ausführung des Transports genügen.

Die Eisenbahnen sind nicht verpflichtet, die Güter zum Transport eher anzunehmen, als bis die Beförderung derselben geschehen kann.

Art. 421.

Postanowienia niniejszego rozdziału znajdują również zastósowanie do interesów fraktowych na kolejach żelaznych i innych publicznych zakładach transportowych.

Dla zakładów pocztowych jednak tylko tak dalece mają ważność, o ile nie osobnemi ustawami lub rozporządzeniami dla takowych co innego jest ustanowioném.

Dla kolei żelaznych daléj postanowienia następującego rozdziału do zastósowania przychodzą.

Rozdział drugi.

O interesie fraktowym kolei żelaznych w szczególności.

Art. 422.

Kolej żelazna, która publiczności do używania dla transportu towarów jest otworzoną, poszukiwanego wpuszczenia się w interes fraktowy dla swéj przestrzeni kolejowéj odmówić nie może, skoro

1) towary podług ich natury albo wskutek ich zapakowania podług regulaminów, a jeźli te ostatnie brakują albo zasady nie udzielają, podług urządzeń i sposobu używania kolei do transportu są zdatne;
2) odsyłający co do fraktu, przywiezienia towarów i wszelkich innych kolejom żelaznym pozostawionych warunków transportowych się podaje powszechnie ważność mającym rozporządzeniom administracyi kolejowéj;
3) regularne środki transportowe kolei do wykonania transportu wystarczają.

Koleje żelazne nie są obowiązane, towary do transportu prędzéj przyjąć, jak dopóki expedycya takowych nastąpić może.

In Ansehung der Zeit der Beförderung darf kein Absender vor dem Anderen ohne einen in den Einrichtungen der Bahn, in den Transportverhältnissen, oder im öffentlichen Interesse liegenden Grund begünstigt werden.

Zuwiderhandlungen gegen die Bestimmungen dieses Artikels begründen den Anspruch auf Ersatz des dadurch entstandenen Schadens.

Art. 423.

Die im Artikel 422. bezeichneten Eisenbahnen sind nicht befugt, die Anwendung der in den Artikeln 395. 396. 397. 400. 401. 408. enthaltenen Bestimmungen über die Verpflichtung des Frachtführers zum Schadensersatze, sei es in Bezug auf den Eintritt, den Umfang oder die Dauer der Verpflichtung oder in Bezug auf die Beweislast, zu ihrem Vortheil durch Verträge (mittelst Reglements oder durch besondere Uebereinkunft) im Voraus auszuschließen oder zu beschränken, außer, soweit solches durch die nachfolgenden Artikel zugelassen ist.

Vertragsbestimmungen, welche dieser Vorschrift entgegenstehen, haben keine rechtliche Wirkung.

Art. 424.

Es kann bedungen werden:

1) in Ansehung der Güter, welche nach Vereinbarung mit dem Absender in unbedeckten Wagen transportirt werden:

   daß für den Schaden nicht gehaftet werde, welcher aus der mit dieser Transportart verbundenen Gefahr entstanden ist;

2) in Ansehung der Güter, welche, ungeachtet ihre Natur eine Verpackung zum Schutz gegen Verlust oder Beschädigung auf dem Transport erfordert, nach Erklärung des Absenders auf dem Frachtbrief unverpackt oder mit mangelhafter Verpackung aufgegeben sind:

   daß für den Schaden nicht gehaftet werde, welcher aus der mit dem Mangel der Verpackung oder mit der mangelhaften Beschaffenheit der Verpackung verbundenen Gefahr entstanden ist;

3) in Ansehung der Güter, deren Auf- und Abladen nach Vereinbarung mit dem Absender von diesem besorgt wird:

   daß für den Schaden nicht gehaftet werde, der aus der mit dem Auf- und Abladen oder mit mangelhafter Verladung verbundenen Gefahr entstanden ist;

4) in Ansehung der Güter, welche vermöge ihrer eigenthümlichen natürlichen Beschaffenheit der besonderen Gefahr ausgesetzt sind, gänzlichen oder theilweisen Verlust oder Beschädigung, namentlich Bruch, Rost, inneren Verderb, außergewöhnliche Leckage u. s. w. zu erleiden:

   daß für den Schaden nicht gehaftet werde, welcher aus dieser Gefahr entstanden ist;

5) in Ansehung lebender Thiere:

   daß für den Schaden nicht gehaftet werde, welcher aus der mit dem Transport dieser Thiere für dieselben verbundenen besonderen Gefahr entstanden ist;

6) in Ansehung begleiteter Güter:

   daß für den Schaden nicht gehaftet werde, welcher aus der Gefahr entstanden ist, deren Abwendung durch die Begleitung bezweckt wird.

Ist eine der in diesem Artikel zugelassenen Bestimmungen bedungen, so gilt zugleich als bedungen, daß bis zum Nachweise des Gegentheils vermuthet werden soll, daß ein eingetretener Schaden, wenn er aus der nicht übernommenen Gefahr entstehen konnte, aus derselben wirklich entstanden ist.

Eine nach diesem Artikel bedungene Befreiung von der Haftpflicht kann nicht geltend gemacht werden, wenn nachgewiesen wird, daß der Schaden

Co do czasu expedycyi żaden odsyłający przed innym odsyłającym nie ma być uprzedzony bez takiéj przyczyny, która leży w urządzeniach kolei, w stosunkach transportowych, albo w publicznym interesie.

Czynienia przeciw postanowieniom niniejszego artykułu uzasadniają pretensyą o wynagrodzenie wynikłéj przez to szkody.

Art. 423.

W artykule 422. oznaczone koleje żelazne nie są upoważnione zastósowanie zawartych w artykułach 395., 396., 397., 400., 401., 408. postanowień względem obowiązku fraktarza do wynagrodzenia szkody, bądź co do wstępu, objętości lub trwania obowiązku albo co do ciężkości dowodu na swoją korzyść przez umowy (za pomocą regulaminów albo przez osobne pojednanie) nasamprzód daléj wykluczać lub ograniczyć, prócz o ile to w następujących artykułach jest dozwoloném.

Postanowienia umowne, które temu przepisowi są przeciwne, żadnego prawnego skutku nie mają.

Art. 424.

Wolno warować:

1) co do towarów, które według pojednania się z odsyłającym w niepokrytych wozach transportowane bywają:

   iż za taką szkodę się nie odpowiada, która wynikła z niebezpieczeństwa połączonego z tym sposobem transportowania;

2) co do towarów, które, mimo ich rodzaj zapakowania na ochronę przeciw utracie lub uszkodzeniu na transporcie wymaga, podług deklaracyi odsyłającego na liście fraktowym bez zapakowania albo z wadliwém zapakowaniem są oddane:

   iż nie odpowiada się za taką szkodę, która wynikła z niebezpieczeństwa, z brakiem zapakowania albo z wadliwém przymiotem zapakowania połączonego;

3) co do towarów, których na i odładowanie podług umowy z odsyłającym przez tego się uskutecznia:

   iż nie odpowiada się za taką szkodę, która wynikła z niebezpieczeństwa połączonego z na i odładowaniem albo z wadliwem załadowaniem;

4) co do towarów, które wskutek ich właściwego rodzajowego przymiotu osobnemu niebezpieczeństwu ucierpienia całkowitéj albo częściowéj utraty lub uszkodzenia, mianowicie złamania, rdzy, wewnętrznego zepsucia, nadzwyczajnego rozstąpienia i t. d. są wystawione:

   iż nie odpowiada się za taką szkodę, która z tego niebezpieczeństwa wynikła;

5) co do żywych zwierząt:

   iż nie odpowiada się za taką szkodę, która wynikła z osobnego niebezpieczeństwa, z transportem tychże zwierząt dla takowych połączonego;

6) co do towarów mających kondukt:

   iż nie odpowiada się za wynikłą z niebezpieczeństwa szkodę, którego odwrócenie kondukt ma na celu.

Jeżeli jedno z dozwolonych w niniejszym artykule postanowień jest umówioném, natenczas zarazem się uważa umówioném, że aż do udowodnienia przeciwnego faktum ma być domniemaném, iż powstała szkoda, gdyby takowa z nieprzyjętego niebezpieczeństwa wyniknąć mogła, z takowego rzeczywiście powstała.

Podług niniejszego artykułu umówione uwolnienie od odpowiedzialności dochodzoném być nie może, skoro się udowodni, iż

durch Verschulden der Bahnverwaltung oder ihrer Leute entstanden ist.

Art. 425.

In Ansehung des Reisegepäcks kann bedungen werden:

1) daß für Verlust oder Beschädigung von Reisegepäck, welches nicht zum Transport aufgegeben ist, nur gehaftet werde, wenn ein Verschulden der Bahnverwaltung oder ihrer Leute nachgewiesen wird. Dasselbe kann in Ansehung von Gegenständen bedungen werden, welche sich in Reise-Equipagen befinden;

2) daß für Verlust von Reisegepäck, welches zum Transport aufgegeben ist, nur gehaftet werde, wenn das Gepäck binnen einer bestimmten Frist nach der Ablieferungszeit abgefordert wird.

Die Frist darf nicht kürzer als drei Tage sein.

Art. 426.

In Ansehung der Güter, welche nach ihrer natürlichen Beschaffenheit bei dem Transport regelmäßig einen Verlust an Gewicht oder an Maaß erleiden, kann bedungen werden, daß bis zu einem im Voraus bestimmten Normalsatze für Verlust an Gewicht oder Maaß nicht gehaftet werde. Der Normalsatz muß, im Falle mehrere Stücke zusammen transportirt worden sind, für jedes einzelne Stück besonders berechnet werden, wenn das Gewicht oder Maaß der einzelnen Stücke im Frachtbrief verzeichnet oder sonst erweislich ist.

Die hier bezeichnete Bestimmung kann nicht geltend gemacht werden, wenn nachgewiesen wird, daß der Verlust nach den Umständen des Falles nicht in Folge der natürlichen Beschaffenheit des Guts entstanden ist, oder daß der bestimmte Normalsatz dieser Beschaffenheit oder den sonstigen Umständen des Falles nicht entspricht.

szkoda z winy administracyi kolejowéj albo jéj ludzi powstała.

Art. 425.

Co do pakunków podróżowych, umówioném być może:

1) iż za utratę lub uszkodzenie pakunków podróżowych, które celem transportu nie są oddane, tylko natenczas się odpowiada, jeżeli wina administracyi kolejowéj albo jéj ludzi udowodnioną zostanie. To samo może być umówioném względem przedmiotów, które się znajdują w ekwipażach podróżowych;

2) iż za utratę pakunku podróżowego, który celem transportu jest oddany, tylko natenczas się odpowiada, jeżeli pakunek wśród pewnego terminu po dniu oddania napowrót żądany zostanie.

Termin nie ma być krótszy jak trzy dni.

Art. 426.

Co się tyczy towarów, które podług swojego naturalnego przymiotu przy transporcie regularnie utracie we wadze albo w mierze ulegają, umówić można, że aż do oznaczonéj wprzódy pozycyi normalnéj za utratę we wadze lub mierze się nie odpowiada. Pozycya normalna musi, jeźli kilka sztuk wkupie transportowane zostały, od każdéj pojedynczéj sztuki z osobna być porachowaną, skoro waga lub miara pojedynczych sztuk w liście fraktowym jest oznaczoną albo w inny sposób się da udowodnić.

Oznaczone tutaj postanowienie dochodzoném być nie może, jeżeli się udowodni, że utrata podług okoliczności przypadku nie powstała wskutek naturalnego przymiotu towaru, albo, że oznaczona pozycya normalna temu przymiotowi albo innym okolicznościom przypadku nie odpowiada.

Art. 427.

Es kann bedungen werden:

1) daß der nach Artikel 396. der Schadensberechnung zu Grunde zu legende Werth den im Frachtbrief, im Ladeschein oder im Gepäckschein als Werth des Guts angegebenen Betrag und in Ermangelung einer solchen Angabe einen im Voraus bestimmten Normalsatz nicht übersteigen soll;

2) daß die Höhe des nach Artikel 397. wegen verspäteter Lieferung zu leistenden Schadenersatzes den im Frachtbrief, im Ladeschein oder im Gepäckschein als die Höhe des Interesses an der rechtzeitigen Lieferung angegebenen Betrag und in Ermangelung einer solchen Angabe einen im Voraus bestimmten Normalsatz, welcher auch in dem Verluste der Fracht oder eines Theiles derselben bestehen kann, nicht übersteigen soll.

Im Falle einer böslichen Handlungsweise der Eisenbahnverwaltung oder ihrer Leute kann die Beschränkung der Haftpflicht auf den Normalsatz oder den angegebenen Werth des Guts nicht geltend gemacht werden.

Art. 428.

Es kann bedungen werden, daß nach erfolgter Empfangnahme des Guts und Bezahlung der Fracht jeder Anspruch wegen Verlustes an dem Gute oder wegen Beschädigung desselben auch dann, wenn dieselben bei der Ablieferung nicht erkennbar waren und erst später entdeckt worden sind (Artikel 408. Abs. 2.), erlischt, wenn der Anspruch nicht binnen einer bestimmten Frist nach der Ablieferung bei der Eisenbahnverwaltung angemeldet worden ist.

Die Frist darf nicht kürzer als vier Wochen sein.

Art. 427.

Wolno umówić:

1) iż wartość, podług artykułu 396. przy obrachowaniu szkody za zasadę służyć się mająca nie ma przechodzić sumy w liście fraktowym, w świadectwie ładunkowém, albo w świadectwie pakunkowém jako wartość towaru podanéj, a w braku takiego podania oznaczonéj wprzódy pozycyi normalnéj;

2) iż wysokość wynagrodzenia szkody, podług artykułu 397. dla spóźnionego liferowania uiścić się mającego, nie ma przechodzić sumy jako wysokość interesu przy prawoczesném liferowaniu podanéj w liście fraktowym, w świadectwie ładunkowém albo w świadectwie pakunkowém, a w braku takiego podania oznaczonéj nasamprzód pozycyi normalnéj, która również może być utratą fraktu lub części takowego.

W przypadku złośliwego uczynku administracyi kolei żelaznéj albo jéj ludzi ograniczenie odpowiedzialności na pozycyę normalną albo podaną wartość towaru dochodzoném być nie może.

Art. 428.

Można umówić, iż po nastąpioném odebraniu towaru i zapłaceniu fraktu każda pretensya względem utraty przy towarze albo względem uszkodzenia takowego, również natenczas, jeżeli takowe przy oddaniu nie były do rozpoznania i dopiero później odkryte zostały (artykuł 408. zd. 2.) ustaje, skoro pretensya w przeciągu pewnego terminu po oddaniu u administracyi kolei żelaznéj zameldowaną nie została.

Termin nie ma być krótszy jak cztery tygodnie.

Art. 429.

Wenn eine Eisenbahn das Gut mit einem Frachtbrief übernimmt, nach welchem der Transport durch mehrere sich an einander anschließende Eisenbahnen zu bewirken ist, so kann bedungen werden, daß nicht sämmtliche Eisenbahnen, welche das Gut mit dem Frachtbrief übernommen haben, nach Maaßgabe des Artikels 401. als Frachtführer für den ganzen Transport haften, sondern daß nur die erste Bahn und diejenige Bahn, welche das Gut mit dem Frachtbriefe zuletzt übernommen hat, dieser Haftpflicht für den ganzen Transport unterliegt, vorbehaltlich des Rückgriffs der Eisenbahnen gegeneinander, daß dagegen eine der übrigen, in der Mitte liegenden, Eisenbahnen nur dann als Frachtführer in Anspruch genommen werden kann, wenn ihr nachgewiesen wird, daß der Schaden auf ihrer Bahn sich ereignet hat.

Art. 430.

Wenn eine Eisenbahn das Gut mit einem Frachtbrief zum Transport übernimmt, in welchem als Ort der Ablieferung ein weder an ihrer Bahn, noch an einer der sich an sie anschließenden Bahnen liegender Ort bezeichnet ist, so kann bedungen werden, daß die Haftpflicht der Eisenbahn oder der Eisenbahnen als Frachtführer nicht für den ganzen Transport bis zum Ort der Ablieferung, sondern nur für den Transport bis zu dem Ort bestehe, wo der Transport mittelst Eisenbahn enden soll; ist dies bedungen, so treten in Bezug auf die Weiterbeförderung nur die Verpflichtungen des Spediteurs ein.

Art. 431.

Ist von dem Absender auf dem Frachtbrief bestimmt, daß das Gut an einem an der Eisenbahn liegenden Ort abgegeben werden oder liegen bleiben soll, so gilt, ungeachtet im Frachtbrief ein anderweitiger Bestimmungsort angegeben ist, der Transport als nur bis zu jenem an der Bahn liegenden Ort übernommen, und die Bahn ist nur bis zur Ablieferung an diesem Ort verantwortlich.

Art. 429.

Jeżeli kolej żelazna towar z listem fraktowym przyimuje, podług którego transport przez kilku połączających się kolei żelaznych ma być uskuteczniony, natenczas umówić wolno, iż nie wszystkie koleje żelazne, które towar z listem fraktowym przyjęły, wedle artykułu 401. jako fraktarze za całki transport odpowiadają, lecz że tylko pierwsza kolej i ta kolej, która towar z listem fraktowym na ostatku przyjęła, téj odpowiedzialności za cały transport ulega, ze zastrzeżeniem regresu kolei żelaznych przeciw sobie, że zaś jednéj z drugich w środku położonych, kolei żelaznych tylko natenczas jako fraktarki trzymać się wolno, jeżeli jéj się udowodni, że szkoda na jéj kolei się zdarzyła.

Art. 430.

Jeżeli kolej żelazna towar z listem fraktowym na transport przyimuje, w którym jako miejsce oddania oznaczoném jest miejsce położone ani przy jéj kolej, ani przy jednéj z połączających się z nią kolei, natenczas umówioném być może, iż odpowiedzialność kolei żelaznéj albo kolei żelaznych jako fraktarzy nie ma mieć ważności dla całkiego transportu aż do miejsca oddania, lecz tylko dla transportu aż do tego miejsca, gdzie transport za pomocą kolei żelaznéj się ma kończyć; jeżeli to umówiono, natenczas co do dalszéj expedycyi tylko obowiązki spedytora wstępują.

Art. 431.

Jeżeli odsyłający na liście fraktowym stanowił, że towar w jakiem przy kolei żelaznéj położoném miejscu ma być oddany albo pozostać, natenczas, mimo w liście fraktowym inne miejsce przeznaczenia jest podaném, transport jako tylko aż do owego przy kolei położonego miejsca przyjętym się uważa, a kolej tylko aż do oddania w tém miejscu odpowiada.

Fünftes Buch.

Vom Seehandel.

Erster Titel.

Allgemeine Bestimmungen.

Art. 432.

Für die zum Erwerb durch die Seefahrt bestimmten Schiffe, welchen das Recht, die Landesflagge zu führen, zusteht, ist ein Schiffsregister zu führen.

Das Schiffsregister ist öffentlich; die Einsicht desselben ist während der gewöhnlichen Dienststunden einem Jeden gestattet.

Art. 433.

Die Eintragung in das Schiffsregister darf erst geschehen, nachdem das Recht, die Landesflagge zu führen, nachgewiesen ist.

Vor der Eintragung in das Schiffsregister darf das Recht, die Landesflagge zu führen, nicht ausgeübt werden.

Art. 434.

Die Landesgesetze bestimmen die Erfordernisse, von welchen das Recht eines Schiffs, die Landesflagge zu führen, abhängig ist.

Sie bestimmen die Behörden, welche das Schiffsregister zu führen haben.

Sie bestimmen, ob und unter welchen Voraussetzungen die Eintragung in das Schiffsregister für ein aus einem anderen Lande erworbenes Schiff vorläufig durch eine Konsulatsurkunde ersetzt werden kann.

Art. 435.

Die Eintragung in das Schiffsregister muß enthalten:

Piąta xięga.

O handlu morskim.

Tytuł pierwszy.

Powszechne postanowienia.

Art. 432.

Dla okrętów przeznaczonych na zarobek przez żeglugę morską, którym prawo do prowadzenia bandery krajowéj służy, rejestr okrętowy ma być prowadzony.

Rejestr okrętowy jest publiczny. Przegląd takowego podczas zwyczajnych godzin służbowych każdemu jest dozwolony.

Art. 433.

Zapisanie w rejestrze okrętowym dopiero natenczas ma nastąpić, jeżeli prawo do prowadzenia bandery krajowéj jest udowodnioném.

Przed zapisaniem w rejestrze okrętowym prawo do prowadzenia bandery krajowéj nie ma być wykonaném.

Art. 434.

Ustawy krajowe ustanawiają rekwizyta, od których prawo okrętu do prowadzenia bandery krajowéj zawisło.

Oznaczają władze, które rejestr okrętowy prowadzić mają.

Takowe ustanawiają, czyli i pod któremi przypuszczeniami zapisanie w rejestrze okrętowym za okręt z innego kraju nabyty, tymczasem przez dokument konsulatowy zastąpioném być może.

Art. 435.

Zapisanie w rejestrze okrętowym musi zawierać:

1) die Thatsachen, welche das Recht des Schiffs, die Landesflagge zu führen, begründen;
2) die Thatsachen, welche zur Feststellung der Identität des Schiffs und seiner Eigenthumsverhältnisse erforderlich sind;
3) den Hafen, von welchem aus mit dem Schiff die Seefahrt betrieben werden soll (Heimathshafen, Registerhafen).

Ueber die Eintragung wird eine, mit dem Inhalte derselben übereinstimmende Urkunde (Certifikat) ausgefertigt.

Art. 436.

Treten in den Thatsachen, welche in dem vorhergehenden Artikel bezeichnet sind, nach der Eintragung Veränderungen ein, so müssen dieselben in das Schiffsregister eingetragen und auf dem Certifikat vermerkt werden.

Im Fall das Schiff untergeht, oder das Recht, die Landesflagge zu führen, verliert, ist das Schiff in dem Schiffsregister zu löschen und das ertheilte Certifikat zurückzuliefern, sofern nicht glaubhaft bescheinigt wird, daß es nicht zurückgeliefert werden könne.

Art. 437.

Die Landesgesetze bestimmen die Fristen, binnen welcher die Thatsachen anzuzeigen und nachzuweisen sind, welche eine Eintragung oder Löschung erforderlich machen, sowie die Strafen, welche für den Fall der Versäumung dieser Fristen oder der Nichtbefolgung der vorhergehenden Vorschriften verwirkt sind.

Art. 438.

Die Landesgesetze können bestimmen, daß die Vorschriften der Artikel 432. bis 437. auf kleinere Fahrzeuge (Küstenfahrer u. s. w.) keine Anwendung finden.

Art. 439.

Bei der Veräußerung eines Schiffs oder eines Antheils am Schiff (Schiffspart) kann zum Eigen-

1) fakta, które prawo okrętu do prowadzenia bandery krajowéj uzasadniają;
2) fakta, które do ustanowienia tożsamości okrętu i jego stosunków własności są potrzebne;
3) port, od którego okrętem żegluga morska ma być prowadzoną (port narodowy, port rejestrowy).

Względem zapisania zgodny z osnową takowego dokument (certyfikat) się wygotuje.

Art. 436.

Jeżeli we faktach, które w poprzednim artykule są oznaczone, po zapisaniu zmiany następują, natenczas takowe w rejestrze okrętowym zapisane i na certyfikacie zakonotowane być muszą.

W przypadku jeźli okręt utonie, albo prawo prowadzenia bandery krajowéj utraci, okręt w rejestrze okrętowym ma być wykreślony i udzielony certyfikat zwrócony, skoro wiarogodnie nie zostanie poświadczoném, że zwrócony być nie może.

Art. 437.

Ustawy krajowe ustanawiają termina, w przeciągu których fakta doniesione i udowodnione być mają, które zapisania lub wykreślenia wymagają, jako też kary, które na przypadek zaniechania tychże terminów albo zaniedbania uprzednich przepisów są przewinione.

Art. 438.

Ustawy krajowe mogą stanowić, iż przepisy artykułów 432. aż do 437. do mniejszych statków (statków pobrzeżnych i t. d.) zastósowania znajdować nie mają.

Art. 439.

Przy sprzedaży okrętu, albo udziału przy okręcie (część okrętowa) celem nabycia wła-

thumserwerb die nach den Grundsätzen des bürgerlichen Rechts etwa erforderliche Uebergabe durch die unter den Kontrahenten getroffene Vereinbarung ersetzt werden, daß das Eigenthum sofort auf den Erwerber übergehen soll.

Art. 440.

In allen Fällen der Veräußerung eines Schiffs oder einer Schiffspart kann jeder Theil verlangen, daß ihm auf seine Kosten eine beglaubigte Urkunde über die Veräußerung ertheilt werde.

Art. 441.

Wird ein Schiff oder eine Schiffspart veräußert, während das Schiff auf der Reise sich befindet, so ist im Verhältniß zwischen dem Veräußerer und Erwerber in Ermangelung einer anderen Vereinbarung anzunehmen, daß dem Erwerber der Gewinn der laufenden Reise gebühre oder der Verlust derselben zur Last falle.

Art. 442.

Durch die Veräußerung eines Schiffs oder einer Schiffspart wird in den persönlichen Verpflichtungen des Veräußerers gegen Dritte nichts geändert.

Art. 443.

Unter dem Zubehör eines Schiffs sind alle Sachen begriffen, welche zu dem bleibenden Gebrauch des Schiffs bei der Seefahrt bestimmt sind.

Dahin gehören insbesondere auch die Schiffsboote.

Im Zweifel werden Gegenstände, welche in das Schiffsinventar eingetragen sind, als Zubehör des Schiffs angesehen.

Art. 444.

Im Sinne dieses fünften Buches gilt ein seeuntüchtig gewordenes Schiff

sności potrzebna podług zasad prawa obywatelskiego tradycya przez zawarte między kontrahentami umówienie zastąpioną być może, iż własność na nabywcę natychmiast ma przechodzić.

Art. 440.

We wszelkich przypadkach sprzedaży okrętu lub części okrętowéj każda strona żądać może, ażeby jéj na swoje koszta uwierzytelniony dokument względem sprzedaży udzielony został.

Art. 441.

Jeżeli okręt albo część okrętowa sprzedaną zostanie w czasie, kiedy okręt na podróży się znajduje, natenczas w stosunku między sprzedającym i nabywcą w braku innego umówienia przyjąć należy, iż nabywcy zysk bieżącéj podróży się należy albo utrata takowéj na niego spadnie.

Art. 442.

Przez sprzedaż okrętu albo części okrętowéj w osobistych obowiązkach sprzedającego naprzeciwko trzecim osobom nic się nie zmienia.

Art. 443.

Do przynależytości okrętu rachują się wszelkie rzeczy, które do stałego używania okrętu przy żegludze morskiéj są przeznaczone.

Dotąd należą szczególnie też statki.

We wątpieniu przedmioty, które w inwentarzu okrętowym są zapisane, jako przynależytość okrętową się uważają.

Art. 444.

W zamiarze niniejszéj piątéj xięgi okręt, który do żeglugi morskiéj się stał niezdatnym, uważa się

1) als reparaturunfähig, wenn die Reparatur des Schiffs überhaupt nicht möglich ist, oder an dem Ort, wo das Schiff sich befindet, nicht bewerkstelligt, dasselbe auch nicht nach dem Hafen, wo die Reparatur auszuführen wäre, gebracht werden kann;
2) als reparaturunwürdig, wenn die Kosten der Reparatur ohne Abzug für den Unterschied zwischen alt und neu mehr betragen würden, als drei Viertel seines früheren Werths.

Ist die Seeuntüchtigkeit während einer Reise eingetreten, so gilt als der frühere Werth derjenige, welchen das Schiff bei dem Antritt der Reise gehabt hat, in den übrigen Fällen derjenige, welchen das Schiff, bevor es seeuntüchtig geworden ist, gehabt hat oder bei gehöriger Ausrüstung gehabt haben würde.

Art. 445.

Zur Schiffsbesatzung werden gerechnet der Schiffer, die Schiffsmannschaft, sowie alle übrigen auf dem Schiff angestellten Personen.

Art. 446.

Ein zum Abgehen fertiges (segelfertiges) Schiff kann wegen Schulden nicht mit Beschlag belegt werden. Diese Bestimmung tritt jedoch nicht ein, wenn die Schulden zum Behuf der anzutretenden Reise gemacht worden sind.

Durch eine Beschlagnahme von bereits an Bord des Schiffs befindlichen Gütern wegen Schulden kann deren Wiederausladung nur in denjenigen Fällen erwirkt werden, in welchen der Ablader selbst die Wiederausladung noch zu fordern befugt wäre, und nur gegen Leistung desjenigen, was dieser alsdann zu leisten haben würde.

Eine zur Schiffsbesatzung gehörige Person kann wegen Schulden von dem Zeitpunkt an nicht mehr verhaftet werden, in welchem das Schiff segelfertig ist.

1) za niezdolny do reparatury, jeżeli reparatura okrętu w ogóle nie jest możebną albo na miejscu, gdzie okręt się znajduje, nie może być uskutecznioną, takowy też do portu, gdzieby reparatura wykonaną być miała zaprowadzony być nie może;
2) za niegodny do reparatury, jeźliby koszta reparatury bez potrącenia dla różnicy między starym i nowym więcéj wynosiły jak trzy czwarte części swojéj dawniejszéj wartości.

Jeżeli niezdatność morska podczas podróży nastąpiła, natenczas jako dawniejsza wartość ta się uważa, którą okręt przy wpuszczeniu się w podróż miał, we wszelkich innych przypadkach ta, którą okręt miał, nim się stał niezdatnym do żeglugi, albo którąby był miał przy doskonałém wyposażeniu.

Art. 445.

Do osady okrętowéj rachują się szyper, ludzie okrętowi, jako też wszystkie inne na okręcie umieszczone osoby.

Art. 446.

Gotowy do odejścia (gotowy do żeglugi) okręt dla długów zajęty być nie może. Postanowienie to jednak nie wstępuje, jeżeli długi zrobione zostały celem podróży rozpocząć się mającéj.

Przez zajęcie znajdujących się już na okręcie towarów dla długów, znów wyładowanie takowych tylko w tych przypadkach dosięgniętem być może, w których wyładujący sam byłby uprawniony żądać znów wyładowania, i tylko za spełnieniem tego coby ten potém miał do uiszczenia.

Należąca do osady okrętowéj osoba dla długów już nie może być zaaresztowaną od czasu, w którym okręt gotowy jest do żeglugi.

Art. 447.

Wenn in diesem fünften Buche die Europäischen Häfen den nichteuropäischen Häfen entgegengesetzt werden, so sind unter den ersteren zugleich die nichteuropäischen Häfen des Mittelländischen, Schwarzen und Azowschen Meeres als mitbegriffen anzusehen.

Art. 448.

Die Bestimmungen des fünften Buches, welche sich auf den Aufenthalt des Schiffs im Heimathshafen beziehen, können von den Landesgesetzen auf alle oder einige Häfen des Reviers des Heimathshafens ausgedehnt werden.

Art. 449.

Für die Postanstalten gelten die Bestimmungen des fünften Buches nur insoweit, als nicht durch besondere Gesetze oder Verordnungen für dieselben ein Anderes vorgeschrieben ist.

Zweiter Titel.

Von dem Rheder und von der Rhederei.

Art. 450.

Rheder ist der Eigenthümer eines ihm zum Erwerb durch die Seefahrt dienenden Schiffs.

Art. 451.

Der Rheder ist für den Schaden verantwortlich, welchen eine Person der Schiffsbesatzung einem Dritten durch ihr Verschulden in Ausführung ihrer Dienstverrichtungen zufügt.

Art. 452.

Der Rheder haftet für den Anspruch eines Dritten nicht persönlich, sondern er haftet nur mit Schiff und Fracht:

Art. 447.

Jeżeli w niniejszéj piątéj xiędze europejskie porty przeciw stawione zostaną portom zaeuropejskim, natenczas jako spółzawarte pomiędzy pierwszemi zarazem zaeuropejskie porty morza Śródziemnego, Czarnego i Azowskiego uważane być mają.

Art. 448.

Postanowienia piątéj xięgi, które się dotyczą pobytu okrętu w porcie narodowym, mogą być rozciągnięte przez ustawy krajowe do wszelkich lub niektórych portów obwodu portu narodowego.

Art. 449.

Dla instytutów pocztowych postanowienia piątéj xięgi tylko tak dalece mają ważność, o ile przez osobne ustawy albo rozporządzenia dla takowych co innego nie jest ustanowioném.

Tytuł drugi.

O redarzu okrętowym i o redarstwie.

Art. 450.

Redarz jest właścicielem służącego mu na zarobek przez żeglugę morską okrętu.

Art. 451.

Redarz odpowiedzialny jest za szkodę, którą osoba posady okrętowéj trzeciéj osobie przez swoją winę we wykonaniu swoich sprawunków służbowych wyrządzi.

Art. 452.

Redarz odpowiada za pretensyę trzeciéj osoby nie osobiście, lecz odpowiada tylko z okrętem i fraktem:

1) wenn der Anspruch auf ein Rechtsgeschäft gegründet wird, welches der Schiffer als solcher kraft seiner gesetzlichen Befugnisse, und nicht mit Bezug auf eine besondere Vollmacht geschlossen hat;

2) wenn der Anspruch auf die Nichterfüllung oder auf die unvollständige oder mangelhafte Erfüllung eines von dem Rheder abgeschlossenen Vertrages gegründet wird, insofern die Ausführung des Vertrages zu den Dienstobliegenheiten des Schiffers gehört hat, ohne Unterschied, ob die Nichterfüllung oder die unvollständige oder die mangelhafte Erfüllung von einer Person der Schiffsbesatzung verschuldet ist oder nicht;

3) wenn der Anspruch auf das Verschulden einer Person der Schiffsbesatzung gegründet wird.

In den unter Ziffer 1. und 2. bezeichneten Fällen kommt jedoch dieser Artikel nicht zur Anwendung, wenn den Rheder selbst in Ansehung der Vertragserfüllung ein Verschulden trifft, oder wenn derselbe die Vertragserfüllung besonders gewährleistet hat.

Art. 453.

Der Rheder haftet für die Forderungen der zur Schiffsbesatzung gehörenden Personen aus den Dienst- und Heuerverträgen nicht nur mit Schiff und Fracht, sondern zugleich persönlich.

Wenn jedoch das Schiff dem Rheder ohne sein Verschulden vor Vollendung der Reise verloren geht, insbesondere

wenn es verunglückt,

wenn es als reparaturunfähig oder reparaturunwürdig kondemnirt (Artikel 444.) und in dem letzteren Falle ohne Verzug öffentlich verkauft wird,

wenn es geraubt wird,

wenn es aufgebracht oder angehalten und für gute Prise erklärt wird,

so haftet der Rheder für die Forderungen aus der nicht vollendeten Reise oder, sofern dieselbe aus

1) jeżeli pretensya pochodzi z prawnego interesu, który szyper jako taki na mocy swoich prawnych upoważnień, i nie wskutek osobnéj plenipotencyi, zawarł;

2) jeżeli pretensya pochodzi z niespełnienia albo z niezupełnego lub wadliwego spełnienia zawartéj przez redarza umowy, skoro wykonanie umowy należało do obowiązków służbowych szypra, bez różnicy, czy niespełnienie albo niezupełne lub niedostateczne spełnienie przez osobę osady okrętowéj zawinione jest lub nie;

3) jeżeli pretensya uzasadnioną jest na zawinieniu osoby osady okrętowéj.

W przypadkach pod cyfrą 1. i 2. oznaczonych niniejszy artykuł jednak do zastósowania nie przychodzi, jeżeli redarz sam co do spełnienia umowy winę ma na sobie, albo jeżeli on za spełnienie umowy osobnie gwarantował.

Art. 453.

Redarz za pretensye należących do osady okrętowéj osób z umów służbowych i salaryjnych nie tylko odpowiada okrętem i fraktem, ale też zarazem osobiście.

Jeżeli jednak okręt redarzowi bez jego winy przed ukończeniem podróży zaginie, szczególnie

jeżeli ulega nieszczęściu,

jeżeli zostanie oświadczony za niezdolny do reparatury albo za niegodny do reparatury kondemnowany (artykuł 444.) i w ostatnim przypadku bez zwłoki publicznie sprzedany zostanie,

jeżeli zostanie zrabowany,

jeżeli zostanie zabrany lub zatrzymany i za dobry obłów oświadczony,

natenczas redarz za pretensye z nie ukończonéj podróży, albo, skoro takowa się składa z kilka

mehreren Abschnitten besteht, für die Forderungen aus dem letzten Reise-Abschnitt nicht persönlich.

Der letzte Reise-Abschnitt beginnt in dem Hafen, in welchem das Schiff zuletzt Ladung eingenommen oder gelöscht hat, und mit dem Zeitpunkt, in welchem mit dem Laden der Anfang gemacht oder die Löschung vollendet ist. Ein Nothhafen wird als Ladungs- oder Löschungshafen im Sinne dieser Vorschrift nicht angesehen.

Der Rheder ist in keinem der vorgenannten Fälle befugt, die etwa gezahlten Handgelder und Vorschüsse zurück zu fordern.

Art. 454.

Die übrigen Fälle, in welchen der Rheder nicht persönlich, sondern nur mit Schiff und Fracht haftet, sind in den folgenden Titeln bestimmt.

Art. 455.

Der Rheder als solcher kann wegen eines jeden Anspruchs, ohne Unterschied ob er persönlich oder nur mit Schiff und Fracht haftet, vor dem Gerichte des Heimathshafens (Artikel 435.) belangt werden.

Art. 456.

Wird von mehreren Personen ein ihnen gemeinschaftlich zustehendes Schiff zum Erwerb durch die Seefahrt für gemeinschaftliche Rechnung verwendet, so besteht eine Rhederei.

Der Fall, wenn das Schiff einer Handelsgesellschaft gehört, wird durch die Bestimmungen über die Rhederei nicht berührt.

Art. 457.

Das Rechtsverhältniß der Mitrheder unter einander bestimmt sich zunächst nach dem zwischen ihnen geschlossenen Vertrage. Soweit eine Vereinbarung nicht getroffen ist, kommen die Bestimmungen der nachfolgenden Artikel zur Anwendung.

oddziałów, za pretensye z ostatniego oddziału podróżowego osobiście nie odpowiada.

Ostatni oddział podróżowy zaczyna się w porcie, w którym okręt ostatnią razą zabrał ładunek albo wyładował i z tym czasem, w którym z ładowaniem się zaczynało albo wyładowanie się ukończyło. Port niebezpieczeństwa jako port ładunkowy lub wyładowania w zamiarze niniejszego przepisu się nie uważa.

Redarz w żadnym z przerzeczonych przypadków nie jest upoważniony, którekolwiek zapłacone pieniądze ręczne i zaliczki napowrót żądać.

Art. 454.

Wszelkie inne przypadki, w których redarz nie osobiście, lecz tylko z okrętem i fraktem odpowiada, w następujących tytułach są ustanowione.

Art. 455.

Redarz jako taki względem każdéj pretensyi, bez różnicy czy osobiście lub tylko okrętem i fraktem odpowiada, przed sądem portu narodowego (artykuł 435.) zaskarzony być może.

Art. 456.

Jeżeli przez kilka osób spólnie im się należący okręt dla zarobku przez żeglugę morską na spólny rachunek używany zostanie, natenczas redarstwo istnieje.

Przypadek, w którym okręt należy się towarzystwu handlowemu, przez postanowienia względem redarstwa się nie narusza.

Art. 457.

Prawny stosunek spółredarzy pomiędzy sobą stanowi się najprzód według zawartéj między sobą umowy. O ile umowa nie jest zawartą, postanowienia następujących artykułów zastósowanie znajdują.

Art. 458.

Für die Angelegenheiten der Rhederei sind die Beschlüsse der Mitrheder maaßgebend. Bei der Beschlußfassung entscheidet die Mehrheit der Stimmen. Die Stimmen werden nach der Größe der Schiffsparten gezählt. Die Stimmenmehrheit für einen Beschluß ist vorhanden, wenn der Person oder den Personen, welche für den Beschluß gestimmt haben, zusammen mehr als die Hälfte des ganzen Schiffs gehört.

Einstimmigkeit sämmtlicher Mitrheder ist erforderlich zu Beschlüssen, welche eine Abänderung des Rhedereivertrages bezwecken oder welche den Bestimmungen des Rhedereivertrages entgegen oder dem Zwecke der Rhederei fremd sind.

Art. 459.

Durch Beschluß der Mehrheit kann für den Rhedereibetrieb ein Korrespondentrheder (Schiffsdirektor, Schiffsdisponent) bestellt werden. Zur Bestellung eines Korrespondentrheders, welcher nicht zu den Mitrhedern gehört, ist ein einstimmiger Beschluß erforderlich.

Die Bestellung des Korrespondentrheders kann zu jeder Zeit durch Stimmenmehrheit widerrufen werden, unbeschadet der Rechte auf Entschädigung aus bestehenden Verträgen.

Art. 460.

Im Verhältniß zu Dritten ist der Korrespondentrheder kraft seiner Bestellung befugt, alle Geschäfte und Rechtshandlungen vorzunehmen, welche der Geschäftsbetrieb einer Rhederei gewöhnlich mit sich bringt.

Diese Befugniß erstreckt sich insbesondere auf die Ausrüstung, Erhaltung und Verfrachtung des Schiffs, auf die Versicherung der Fracht, der Ausrüstungskosten und der Havereigelder, sowie auf die mit dem gewöhnlichen Geschäftsbetrieb verbundene Empfangnahme von Geldern.

Art. 458.

Dla spraw redarstwa uchwały spółredarzy są miarodawcze. Przy uchwale stanowi większość głosów. Głosy liczą się według wielkości części okrętowych. Większość głosów dla uchwały zachodzi, jeżeli osobie, albo osobom, które dla uchwały głosowały, dokupy więcéj jak połowa całkiego okrętu należy.

Zgodność wszystkich spółredarzy jest potrzebną do uchwał, które mają na celu zmianę umowy redarskiéj, albo które postanowieniom umowy redarskiéj są przeciwne albo z celem redarstwa się nie zgadzają.

Art. 459.

Uchwałę większości dla prowadzenia redarstwa redarz korrespondencyiny (dyrektor okrętowy, dysponent okrętowy) uposażony być może. Celem uposażenia redarza korrespondencyinego, który nie należy do spółredarzy, jednozgodna uchwała jest potrzebną.

Mianowanie redarza korrespondencyinego każdego czasu większością głosów odwołaném być może, bez naruszenia praw o wynagrodzenie z istnących umów.

Art. 460.

W stosunku do trzecich osób redarz korrespondencyiny mocą swojego uposażenia jest upoważniony, wszelkie interesa i czynności prawne przedsięwziąść, które prowadzenie redarstwa zwyczajnie ma ze sobą.

Upoważnienie to rozciąga się szczególnie do wyposażenia, utrzymania i zafraktowania okrętu, do zabezpieczenia fraktu, kosztów wyposażenia i pieniędzy hawaryinych, jako też do odebrania pieniędzy, ze zwyczajném prowadzeniem procederu połączonego.

Der Korrespondentrheder ist in demselben Umfange befugt, die Rhederei vor Gericht zu vertreten.

Er ist befugt, den Schiffer anzustellen und zu entlassen; der Schiffer hat sich nur an dessen Anweisungen und nicht auch an die etwaigen Anweisungen der einzelnen Mitrheder zu halten.

Im Namen der Rhederei oder einzelner Mitrheder Wechselverbindlichkeiten einzugehen oder Darlehen aufzunehmen, das Schiff oder Schiffsparten zu verkaufen oder zu verpfänden oder für dieselben Versicherung zu nehmen, ist der Korrespondentrheder nicht befugt, es sei denn, daß ihm eine Vollmacht hierzu besonders ertheilt ist.

Im Uebrigen bedarf es zu den Geschäften und Rechtshandlungen, welche er kraft seiner Bestellung vorzunehmen befugt ist, der in den Landesgesetzen etwa vorgeschriebenen Spezialvollmacht nicht.

Art. 461.

Durch ein Rechtsgeschäft, welches der Korrespondentrheder als solcher innerhalb der Grenzen seiner Befugnisse geschlossen hat, wird die Rhederei dem Dritten gegenüber auch dann berechtigt und verpflichtet, wenn das Geschäft ohne Nennung der einzelnen Mitrheder geschlossen ist.

Ist die Rhederei durch ein von dem Korrespondentrheder abgeschlossenes Geschäft verpflichtet, so haften die Mitrheder in gleichem Umfange (Artikel 452.), als wenn das Geschäft von ihnen selbst geschlossen wäre.

Art. 462.

Eine Beschränkung der im Artikel 460. bezeichneten Befugnisse des Korrespondentrheders kann die Rhederei einem Dritten nur insofern entgegensetzen, als sie beweist, daß die Beschränkung dem Dritten zur Zeit des Abschlusses des Geschäfts bekannt war.

Redarz korrespondencyiny w téj saméj objętości jest upoważniony zastępować redarstwo przed sądem.

On jest upoważniony do umieszczenia szypra i jego oddalenia; szyper winien się trzymać tylko jego instrukcyi, a nie też którychkolwiek instrukcyi spółredarzy.

W imieniu redarstwa lub pojedynczych spółredarzy wpuścić się w obowiązki wexlowe albo zaciągnąć pożyczki, okręt lub części okrętowe sprzedać lub dać na zastaw albo dla takowych wziąść bezpieczeństwo, redarz korrespondencyiny nie jest upoważniony, chyba, żeby mu plenipotencya na to osobnie była udzieloną.

Z resztą do interesów i czynności prawnych, które on mocą swojego uposażenia przedsięwziąść ma prawo, przepisanéj w ustawach krajowych plenipotencyi specyalnéj nie potrzeba.

Art. 461.

Przez interes prawny, który redarz korrespondencyiny jako taki wśród granic swych upoważnień zawarł, redarstwo naprzeciw trzeciéj osobie również natenczas się staje uprawnioném i obowiązaném, jeżeli interes bez oznaczenia pojedynczych spółredarzy jest zawarty.

Jeżeli redarstwo wskutek zawartego przez redarza korrespondencyinego interesu jest obowiązane, natenczas spółredarze w równéj objętości odpowiadają (artykuł 452.) jak gdyby interes przez nich samych był zawarty.

Art. 462.

Ograniczenie oznaczonych w artykule 460. upoważnień redarza korrespondencyinego redarstwo trzeciéj osobie tylko o tyle przeciwstawić może, o ile udowodni, że ograniczenie téj trzeciéj osobie w czasie zawarcia interesu było znajome.

Art. 463.

Der Rhederei gegenüber ist der Korrespondentrheder verpflichtet, die Beschränkungen einzuhalten, welche von derselben für den Umfang seiner Befugnisse festgesetzt sind; er hat sich ferner nach den gefaßten Beschlüssen zu richten und dieselben zur Ausführung zu bringen.

Im Uebrigen ist der Umfang seiner Befugnisse auch der Rhederei gegenüber nach den Bestimmungen des Artikels 460. mit der Maaßgabe zu beurtheilen, daß er zu neuen Reisen und Unternehmungen, zu außergewöhnlichen Reparaturen, sowie zur Anstellung oder Entlassung des Schiffers vorher die Beschlüsse der Rhederei einholen muß.

Art. 464.

Der Korrespondentrheder ist verpflichtet, in den Angelegenheiten der Rhederei die Sorgfalt eines ordentlichen Rheders anzuwenden.

Art. 465.

Der Korrespondentrheder hat über seine die Rhederei betreffende Geschäftsführung abgesondert Buch zu führen und die dazu gehörigen Beläge aufzubewahren. Er hat auch jedem Mitrheder auf dessen Verlangen Kenntniß von allen Verhältnissen zu geben, die sich auf die Rhederei, insbesondere auf das Schiff, die Reise und die Ausrüstung beziehen; er muß ihm jederzeit die Einsicht der die Rhederei betreffenden Bücher, Briefe und Papiere gestatten.

Art. 466.

Der Korrespondentrheder ist verpflichtet, jederzeit auf Beschluß der Rhederei derselben Rechnung zu legen. Die Genehmigung der Rechnung und die Billigung der Verwaltung des Korrespondentrheders durch die Mehrheit hindert die Minderheit nicht, ihr Recht geltend zu machen.

Art. 463.

Naprzeciw redarstwu redarz korrespondencyiny jest obowiązany zachować ograniczenia, które przez takowe dla objętości swoich upoważnień są ustanowione, powinien daléj się stósować do zapadłych uchwał i takowe do wykonania doprowadzić.

Z resztą objętość swoich upoważnień również naprzeciwko redarstwu osądzić należy według postanowień artykułu 460. z tą modyfikacyą, iż on do nowych podróży i przedsięwzięć, do nadzwyczajnych reparatur, jako też do umieszczenia lub oddalenia szypra wprzódy uchwały redarstwa osięgnąć musi.

Art. 464.

Redarz korrespondencyiny jest obowiązany, w sprawach redarstwa zastósować staranność porządnego redarza.

Art. 465.

Redarz korrespondencyiny winien względem swojego, redarstwa dotyczącego się prowadzenia interesów osobną xięgę prowadzić i należące doń dowody aserwować. On również winien każdemu spółredarzowi na jego żądanie dać wiadomość o wszelkich stosunkach, które się dotyczą redarstwa, szczególnie okrętu, podróży i wyposażenia; on mu każdego czasu przegląd tyczących się redarstwa xiąg, listów i papierów dozwolić musi.

Art. 466.

Redarz korrespondencyiny jest obowiązany, każdego czasu na uchwałę redarstwa, takowemu złożyć rachunek. Potwierdzenie rachunku i przyzwolenie administracyi redarza korrespondencyinego ze strony większości, nie przeszkadza mniejszości, prawa swojego dochodzić.

Art. 467.

Jeder Mitrheder hat nach Verhältniß seiner Schiffspart zu den Ausgaben der Rhederei, insbesondere zu den Kosten der Ausrüstung und der Reparatur des Schiffs, beizutragen.

Ist ein Mitrheder mit Leistung seines Beitrags in Verzug und wird das Geld von Mitrhedern für ihn vorgeschossen, so ist er denselben von Rechtswegen zur Entrichtung von Zinsen von dem Zeitpunkt der Vorschüsse an verpflichtet. Ob durch einen solchen Vorschuß ein Pfandrecht an der Schiffspart des säumigen Mitrheders erworben wird, ist nach den Landesgesetzen zu beurtheilen. Auch wenn ein Pfandrecht nicht erworben ist, wird durch den Vorschuß ein versicherbares Interesse hinsichtlich der Schiffspart für die Mitrheder begründet. Im Falle der Versicherung dieses Interesse hat der säumige Mitrheder die Kosten derselben zu ersetzen.

Art. 468.

Wenn eine neue Reise oder wenn nach Beendigung einer Reise die Reparatur des Schiffs oder wenn die Befriedigung eines Gläubigers beschlossen worden ist, welchem die Rhederei nur mit Schiff und Fracht haftet, so kann jeder Mitrheder, welcher dem Beschlusse nicht zugestimmt hat, sich von der Leistung der zur Ausführung desselben erforderlichen Einzahlungen dadurch befreien, daß er seine Schiffspart ohne Anspruch auf Entgelt aufgiebt.

Der Mitrheder, welcher von dieser Befugniß Gebrauch machen will, muß dies den Mitrhedern oder dem Korrespondentrheder innerhalb dreier Tage nach dem Tage des Beschlusses oder, wenn er bei der Beschlußfassung nicht anwesend und nicht vertreten war, innerhalb dreier Tage nach der Mittheilung des Beschlusses gerichtlich oder notariell kundgeben.

Die aufgegebene Schiffspart fällt den übrigen Mitrhedern nach Verhältniß der Größe ihrer Schiffsparten zu.

Art. 467.

Każdy spółredarz w stosunku swojéj części okrętowéj do wydatków redarstwa, szczególnie do kosztów wyposażenia i reparatury okrętu składać winien.

Jeżeli spółredarz z uiszczeniem swojéj składki jest w zwłoce, i jeżeli pieniądze przez spółredarzy dla niego wyłożone zostaną, natenczas onym do opłacania prowizyi od czasu zaliczek rachując, prawnie jest obowiązany. Czyli przez taką zaliczkę prawo fantowe na część okrętową będącego w zwłoce spółredarza się nabywa, osądzi się podług ustaw krajowych. Również jeżeli prawo fantowe nie jest nabyte, przez zaliczkę zdatny do zabezpieczenia interes co do części okrętowéj dla spółredarzy się uzasadnia. W przypadku zabezpieczenia tego interesu zwłóczący spółredarz koszta takowego zwrócić winien.

Art. 468.

Jeżeli nowa podróż, albo jeżeli po ukończeniu podróży reparatura okrętu, albo jeżeli zaspokojenie wierzyciela uchwaloném zostało, któremu redarstwo tylko z okrętem i fraktem odpowiada, natenczas każdy spółredarz, który dla uchwały nie głosował, od uiszczenia potrzebnych do wykonania takowéj wpłat przez to uwolnić się może, że on swoją część okrętową bez żądania wynagrodzenia odstąpi.

Spółredarz, który z tego upoważnienia chce korzystać, musi to spółredarzom albo redarzowi korrespondencyinemu w przeciągu trzech dni po dniu uchwały albo, jeżeli przy uchwale nie był obecny i nie zastąpiony, w przeciągu trzech dni po zakomunikowaniu uchwały sądownie lub notaryalnie donieść.

Odstąpiona część okrętowa przypada drugim spółredarzom w stosunku wielkości ich części okrętowych.

Art. 469.

Die Vertheilung des Gewinnes und Verlustes geschieht nach der Größe der Schiffsparten.

Die Berechnung des Gewinnes und Verlustes und die Auszahlung des etwaigen Gewinnes erfolgt jedesmal, nachdem das Schiff in den Heimathshafen zurückgekehrt ist, oder nachdem es in einem anderen Hafen seine Reise beendigt hat und die Schiffsmannschaft entlassen ist.

Außerdem müssen auch vor dem erwähnten Zeitpunkte die eingehenden Gelder, insoweit sie nicht zu späteren Ausgaben oder zur Deckung von Ansprüchen einzelner Mitrheder an die Rhederei erforderlich sind, unter die einzelnen Mitrheder nach Verhältniß der Größe ihrer Schiffsparten vorläufig vertheilt und ausgezahlt werden.

Art. 470.

Jeder Mitrheder kann seine Schiffspart jederzeit und ohne Einwilligung der übrigen Mitrheder ganz oder theilweise veräußern.

Ein gesetzliches Vorkaufsrecht steht den Mitrhedern nicht zu. Es kann jedoch die Veräußerung einer Schiffspart, in Folge welcher das Schiff das Recht, die Landesflagge zu führen, verlieren würde, rechtsgültig nur mit Zustimmung aller Mitrheder erfolgen. Die Landesgesetze, welche eine solche Veräußerung überhaupt für unzulässig erklären, werden durch diese Bestimmung nicht berührt.

Art. 471.

Der Mitrheder, welcher seine Schiffspart veräußert hat, wird, so lange die Veräußerung von ihm und dem Erwerber den Mitrhedern oder dem Korrespondentrheder nicht angezeigt worden ist, im Verhältniß zu den Mitrhedern noch als Mitrheder betrachtet und bleibt wegen aller vor dieser Anzeige begründeten Verbindlichkeiten als Mitrheder den übrigen Mitrhedern verhaftet.

Art. 469.

Podzielanie zysku i utraty dzieje się podług wielkości części okrętowych.

Obrachowanie zysku i utraty i wypłacanie któregokolwiek zysku nastąpi każdą razą, skoro okręt powrócił do portu narodowego, albo skoro w innym porcie swoją podróż ukończył i ludzie okrętowi są oddaleni.

Prócz tego muszą, również przed wspomnionym terminem nadchodzące pieniądze, o ile nie są potrzebne do późniejszych wydatków albo do pokrycia pretensyi pojedynczych spółredarzy do redarstwa pomiędzy pojedynczych spółredarzy w stosunku wielkości ich części okrętowych tymczasem być podzielone i wypłacane.

Art. 470.

Każdemu spółredarzowi wolno, swoją część okrętową każdego czasu i bez przyzwolenia drugich spółredarzy całkowicie lub częściowo sprzedać.

Prawne pierwszeństwo do kupna spółredarzom nie służy. Sprzedaż części okrętowéj, wskutek któréjby okręt prawo do prowadzenia bandery krajowéj utracił, jednak prawowaźnie tylko z przyzwoleniem wszystkich spółredarzy nastąpić może. Ustawy krajowe, które taką sprzedaż w ogóle za niedozwoloną oświadczają, niniejszém postanowieniem się nie naruszają.

Art. 471.

Spółredarz, który swoją część okrętową sprzedał, uważa się, dopóki sprzedaż przez niego i nabywcę spółredarzom albo redarzowi korrespondencyinemu nie została doniesioną, w stosunku do spółredarzy jeszcze za spółredarza i pozostaje względem wszelkich przed tém doniesieniem uzasadnionych obowiązków jako spółredarz obowiązany drugim spółredarzom.

Der Erwerber der Schiffspart ist jedoch im Verhältniß zu den übrigen Mitrhedern schon seit dem Zeitpunkte der Erwerbung als Mitrheder verpflichtet.

Er muß die Bestimmungen des Rhedereivertrages, die gefaßten Beschlüsse und eingegangenen Geschäfte gleichwie der Veräußerer gegen sich gelten lassen; die übrigen Mitrheder können außerdem alle gegen den Veräußerer als Mitrheder begründeten Verbindlichkeiten in Bezug auf die veräußerte Schiffspart gegen den Erwerber zur Aufrechnung bringen, unbeschadet des Rechts des letzteren auf Gewährleistung gegen den Veräußerer.

Art. 472.

Eine Aenderung in den Personen der Mitrheder ist ohne Einfluß auf den Fortbestand der Rhederei.

Wenn ein Mitrheder stirbt oder in Konkurs geräth, oder zur Verwaltung seines Vermögens rechtlich unfähig wird, so hat dies die Auflösung der Rhederei nicht zur Folge.

Eine Aufkündigung von Seiten eines Mitrheders oder eine Ausschließung eines Mitrheders findet nicht statt.

Art. 473.

Die Auflösung der Rhederei kann durch Stimmenmehrheit beschlossen werden. Der Beschluß, das Schiff zu veräußern, steht dem Beschlusse der Auflösung gleich.

Ist die Auflösung der Rhederei oder die Veräußerung des Schiffs beschlossen, so muß das Schiff öffentlich verkauft werden. Der Verkauf kann nur geschehen, wenn das Schiff zu einer Reise nicht verfrachtet ist und in dem Heimathshafen oder in einem inländischen Hafen sich befindet. Ist jedoch das Schiff als reparaturunfähig oder reparaturunwürdig (Artikel 444.) kondemnirt, so kann der Verkauf desselben, auch wenn es verfrachtet ist, und selbst im Auslande erfolgen. Soll von den vorstehenden Bestimmungen abgewichen werden, so ist die Zustimmung aller Mitrheder erforderlich.

Nabywca części okrętowéj jednak w stosunku do drugich spółredarzy już od czasu nabycia jako spółredarz jest obowiązany.

On postanowienia umowy redarskiéj, zapadłe uchwały i zawarte interesa zarówno jak sprzedający przeciw sobie za prawowazne uznawać musi; drudzy spółredarze prócz tego wszelkie przeciw sprzedającemu jako spółredarzowi uzasadnione obowiązki co do sprzedanéj części okrętowéj przeciw nabywcy do porachowania stawić mogą, bez nadwerężenia prawa ostatniego o gwarancyę przeciw sprzedającemu.

Art. 472.

Zmiana w osobach spółredarzy jest bez wpływu na dalsze istnienie redarstwa.

Jeżeli spółredarz umarł, albo w konkurs wpadnie, albo do administracyi swojego majątku prawnie niezdolnym się staje, natenczas to rozwiązanie redarstwa nie ma na skutku.

Wypowiedzenie ze strony spółredarza albo wykluczenie spółredarza nie ma miejsca.

Art. 473.

Rozwiązanie redarstwa przez większość głosów uchwaloném być może. Uchwała względem sprzedaży okrętu zarówno się uważa uchwale rozwiązania.

Jeżeli rozwiązanie redarstwa albo sprzedanie okrętu jest uchwaloném, natenczas okręt publicznie musi być sprzedany. Sprzedaż tylko nastąpić może, jeżeli okręt do podróży nie jest zafrachtowany i jeżeli się znajduje w porcie narodowym albo w porcie krajowym. Jeżeli jednak okręt osądzony jest za niezdolny do reparatury albo za niegodny reparatury (artykuł 444.), natenczas sprzedaż takowego, chociaż jest zafrachtowany, i nawet za granicą nastąpić może. Jeżeli od uprzednich postanowień ma być zbaczano, natenczas przyzwolenie wszystkich spółredarzy jest potrzebném.

Art. 474.

Die Mitrheder als solche haften Dritten, wenn ihre persönliche Haftung eintritt, nur nach Verhältniß der Größe ihrer Schiffsparten.

Ist eine Schiffspart veräußert, so haften für die in der Zeit zwischen der Veräußerung und der im Artikel 471. erwähnten Anzeige etwa begründeten persönlichen Verbindlichkeiten rücksichtlich dieser Schiffspart sowohl der Veräußerer als der Erwerber.

Art. 475.

Die Mitrheder als solche können wegen eines jeden Anspruchs, ohne Unterschied, ob dieser von einem Mitrheder oder von einem Dritten erhoben ist, vor dem Gerichte des Heimathshafens (Artikel 435.) belangt werden.

Diese Vorschrift kommt auch dann zur Anwendung, wenn die Klage nur gegen einen Mitrheder oder gegen einige Mitrheder gerichtet ist.

Art. 476.

Auf die Vereinigung zweier oder mehrerer Personen, ein Schiff für gemeinschaftliche Rechnung zu erbauen und zur Seefahrt zu verwenden, finden die Artikel 457. 458. 467., der letztere mit der Maaßgabe Anwendung, daß er zugleich auf die Baukosten zu beziehen ist, desgleichen die Artikel 472. und 474. und, sobald das Schiff vollendet und von dem Erbauer abgeliefert ist, außerdem die Artikel 470. 471. und 473.

Der Korrespondentrheder (Artikel 459.) kann auch schon vor Vollendung des Schiffs bestellt werden; er hat in diesem Falle sogleich nach seiner Bestellung in Bezug auf den künftigen Rhedereibetrieb die Rechte und Pflichten eines Korrespondentrheders.

Art. 474.

Spółredarze jako tacy odpowiadają trzecim osobom, jeżeli ich osobista odpowiedzialność wstępuje, tylko w stosunku wielkości swych części okrętowych.

Jeżeli część okrętowa jest sprzedaną, natenczas za którekolwiek w czasie między sprzedażą i doniesieniem w artykule 471. wspomnionem uzasadnione osobiste obowiązki względem téj części okrętowéj tak sprzedający jako też nabywca odpowiadają.

Art. 475.

Spółredarze jako tacy mogą względem każdéj pretensyi bez różnicy, czy takowa przez spółredarza albo przez trzecią osobę jest zaniesioną, przed sądem portu narodowego (artykuł 435.) być zaskarzeni.

Przepis niniejszy również natenczas zastósowanie znajduje, jeżeli skarga tylko przeciw jednemu spółredarzowi albo przeciw kilku spółredarzom opiewa.

Art. 476.

Na połączenie się dwóch lub kilku osób do zabudowania okrętu na spólny rachunek i celem używania do żeglugi morskiéj, artykuły 457., 458., 467. ostatni z tą modyfikacyą zastósowanie znajduje, iż zarazem się ma odnosić do kosztów budowniczych, również artykuły 472. i 474. i, skoro okręt ukończony i przez budowniczego jest oddany, prócz tego artykuły 470., 471. i 473.

Redarz korrespondencyiny (artykuł 459.) również już przed ukończeniem okrętu mianowany być może; on w tym przypadku natychmiast po swoim mianowaniu co do przyszłego procederu redarskiego posiada prawa i obowiązki redarza korrespondencyinego.

Art. 477.

Wer ein ihm nicht gehöriges Schiff zum Erwerb durch die Seefahrt für seine Rechnung verwendet und es entweder selbst führt oder die Führung einem Schiffer anvertraut, wird im Verhältniß zu Dritten als Rheder angesehen.

Der Eigenthümer kann denjenigen, welcher aus der Verwendung einen Anspruch als Schiffsgläubiger herleitet, an der Durchführung des Anspruchs nicht hindern, sofern er nicht beweist, daß die Verwendung ihm gegenüber eine widerrechtliche und der Gläubiger nicht in gutem Glauben war.

Dritter Titel.

Von dem Schiffer.

Art. 478.

Der Führer des Schiffs (Schiffskapitain, Schiffer) ist verpflichtet, bei allen Dienstverrichtungen, namentlich bei der Erfüllung der von ihm auszuführenden Verträge, die Sorgfalt eines ordentlichen Schiffers anzuwenden. Er haftet für jeden durch sein Verschulden entstandenen Schaden, insbesondere für den Schaden, welcher aus der Verletzung der in diesem und den folgenden Titeln ihm auferlegten Pflichten entsteht.

Art. 479.

Diese Haftung des Schiffers besteht nicht nur gegenüber dem Rheder, sondern auch gegenüber dem Befrachter, Ablader und Ladungsempfänger, dem Reisenden, der Schiffsbesatzung und demjenigen Schiffsgläubiger, dessen Forderung aus einem Kreditgeschäft (Artikel 497.) entstanden ist, insbesondere dem Bodmereigläubiger.

Der Schiffer wird dadurch, daß er auf Anweisung des Rhederes gehandelt hat, den übrigen vorgenannten Personen gegenüber von der Haftung nicht befreit.

Art. 477.

Kto nie należący okręt do zarobku żeglugą morską na swój rachunek używa i takowy albo sam prowadzi, albo prowadzenie szyprowi powierzy, w stosunku do trzecich osób jako redarz się uważa.

Właściciel tego, który z używania pretensyę jako wierzyciel okrętowy sobie rości, w dochodzeniu pretensyi przeszkadzać nie może, skoro nie udowodni, iż używanie naprzeciw jemu było prawu przeciwne i wierzyciel nie znajdował się w dobréj wierze.

Tytuł trzeci.

O nawigatorze.

Art. 478.

Prowadnik okrętu (kapitan okrętowy, szyper) jest obowiązany, przy wszelkich sprawunkach służbowych, mianowicie przy spełnieniu wykonać się mających przez niego umów, staranność porządnego szypra zastósować. On odpowiada za wszelką, przez swoją winę wynikłą szkodę, szczególnie za szkodę, która pochodzi z nadwerężeń obowiązków, w niniejszym i w następujących tytułach mu nałożonych.

Art. 479.

Ta odpowiedzialność szypra nie tylko istnieje naprzeciwko redarzowi, ale też naprzeciwko zafrachtującemu, wyładującemu i ładunek odbierającemu, podróżnemu, osadzie okrętowéj i temu wierzycielowi okrętowemu, którego pretensya wynikła z interesu kredytowego (artykuł 497.), szczególnie wierzycielowi bodmeryinemu.

Szyper przez to, że działał podług instrukcyi redarza, przeciw drugim powyżéj wymienionym osobom nie uwalnia się od odpowiedzialności.

Durch eine solche Anweisung wird auch der Rheder persönlich verpflichtet, wenn er bei Ertheilung derselben von dem Sachverhältniß unterrichtet war.

Art. 480.

Der Schiffer hat vor Antritt der Reise dafür zu sorgen, daß das Schiff in seetüchtigem Stande, gehörig eingerichtet und ausgerüstet, gehörig bemannt und verproviantirt ist, und daß die zum Ausweis für Schiff, Besatzung und Ladung erforderlichen Papiere an Bord sind.

Art. 481.

Der Schiffer hat zu sorgen für die Tüchtigkeit der Geräthschaften zum Laden und Löschen, sowie für die gehörige Stauung nach Seemannsbrauch, auch wenn die Stauung durch besondere Stauer bewirkt wird.

Er hat dafür zu sorgen, daß das Schiff nicht überladen, und daß es mit dem nöthigen Ballaste und der erforderlichen Garnirung versehen wird.

Art. 482.

Wenn der Schiffer im Auslande die dort geltenden gesetzlichen Vorschriften, insbesondere die Polizei-, Steuer- und Zollgesetze nicht beobachtet, so hat er den daraus entstehenden Schaden zu ersetzen.

Desgleichen hat er den Schaden zu ersetzen, welcher daraus entsteht, daß er Güter ladet, von welchen er wußte oder wissen mußte, daß sie Kriegskontrebande seien.

Art. 483.

Sobald das Schiff zum Abgehen fertig ist, hat der Schiffer die Reise bei der ersten günstigen Gelegenheit anzutreten.

Auch wenn er durch Krankheit oder andere Ursachen verhindert ist, das Schiff zu führen, darf

Przez taką instrukcyę również redarz osobiście obowiązanym zostanie, skoro on przy udzieleniu takowéj o faktycznym stosunku miał wiadomość.

Art. 480.

Szyper przed puszczeniem się w podróż o to winien się starać, aby okręt był w stanie żeglużnym, należycie był sporządzony i wyposażony, należycie osadzony i żywnością opatrzony, i żeby papiery potrzebne do legitymacyi dla okrętu, osady i ładunku na takowym się znajdowały.

Art. 481.

Szyper winien się starać o zdatność narzędzi do ładowania i wyładowania, jako też o należyte wstrzymanie podług zwyczaju żeglarskiego, również natenczas jeżeli wstrzymanie przez osobnych wstrzymujących się uskuteczna.

On o to ma się starać, ażeby okręt nadto nie był obładowany i ażeby takowy potrzebnym balasztem i potrzebnym brzegiem był opatrzony.

Art. 482.

Jeżeli szyper mające ważność za granicą prawne przepisy, szczególnie ustawy policyine, poborowe i celne zaniedbywa, natenczas wynikającą przez to szkodę wynagrodzić winien.

W równéj mierze wynagrodzić musi szkodę, która przez to wynika, jeżeli on towary ładuje, z których mu było wiadomo, albo wiadomość mieć musiał, że są konterbandą wojenną.

Art. 483.

Skoro okręt gotowy jest do odejścia, winien szyper w podróż przy pierwszéj pomyślnéj okazyi się puścić.

Również jeżeli przez chorobę lub inne przyczyny przeszkadzany jest w prowadzeniu

er den Abgang oder die Weiterfahrt desselben nicht ungebührlich aufhalten; er muß vielmehr, wenn Zeit und Umstände gestatten, die Anordnung des Rheders einzuholen, diesem ungesäumt die Verhinderung anzeigen und für die Zwischenzeit die geeigneten Vorkehrungen treffen, im entgegengesetzten Falle einen anderen Schiffer einsetzen. Für diesen Stellvertreter ist er nur insofern verantwortlich, als ihm bei der Wahl desselben ein Verschulden zur Last fällt.

Art. 484.

Vom Beginn des Ladens an bis zur Beendigung der Löschung darf der Schiffer das Schiff gleichzeitig mit dem Steuermann nur in dringenden Fällen verlassen; er hat in solchen Fällen zuvor aus den Schiffsoffizieren oder der übrigen Mannschaft einen geeigneten Vertreter zu bestellen.

Dasselbe gilt auch vor Beginn des Ladens und nach Beendigung der Löschung, wenn das Schiff in einem nicht sicheren Hafen oder auf einer nicht sicheren Rhede liegt.

Bei drohender Gefahr oder wenn das Schiff in See sich befindet, muß der Schiffer an Bord sein, sofern nicht eine dringende Nothwendigkeit seine Abwesenheit rechtfertigt.

Art. 485.

Wenn der Schiffer in Fällen der Gefahr mit den Schiffsoffizieren einen Schiffsrath zu halten für angemessen findet, so ist er gleichwohl an die gefaßten Beschlüsse nicht gebunden; er bleibt stets für die von ihm getroffenen Maaßregeln verantwortlich.

Art. 486.

Auf jedem Schiffe muß ein Journal geführt werden, in welches für jede Reise alle erheblichen Begebenheiten, seit mit dem Einnehmen der Ladung oder des Ballastes begonnen ist, einzutragen sind.

okrętu, nie wolno mu odejście lub dalszą jazdę takowego niesłusznie wstrzymać; on owszem musi, jeżeli czas i okoliczności to dozwalają, instrukcyę redarza osięgnąć, temu niezwłocznie przeszkodę donieść i dla czasu dyferencyinego stósowne przysposobienia zaprowadzić, w przeciwnym przypadku innego szypra osadzić. Za tego zastępcę tylko tak dalece jest odpowiedzialnym, o ile mu przy jego wyborze zawinienie przypadnie.

Art. 484.

Od początku ładowania aż do ukończenia wykreślenia szyprowi wolno okręt wraz ze sternikiem tylko w naglących przypadkach opuścić; on winien w takich przypadkach wprzódy z oficerów okrętowych albo z drugich ludzi zdatnego zastępcę mianować.

Toż samo również ma ważność przed początkiem ładowania i po ukończeniu wyładowania, jeżeli okręt w niebezpiecznym porcie albo na niebezpiecznem stanowisku się znajduje.

Przy grożącém niebezpieczeństwie, albo jeżeli okręt na morzu się znajduje, szyper musi być na okręcie, skoro nagląca konieczność swoją nieobecność nie usprawiedliwia.

Art. 485.

Jeżeli szyper w przypadkach niebezpieczeństwa stósownem uważa, z oficerami okrętowymi radę okrętową odbyć, natenczas mimo to do zapadłych uchwał nie jest wiązany; on zawsze za usposobione przez niego przygotowania pozostaje odpowiedzialnym.

Art. 486.

Na każdym okręcie dziennik prowadzony być musi, w którym dla każdéj podróży wszelkie ważne zdarzenia, od początku przyjęcia ładunku lub balasztu zapisane być mają.

Das Journal wird unter Aufsicht des Schiffers von dem Steuermann und im Falle der Verhinderung des letzteren von dem Schiffer selbst oder unter seiner Aufsicht von einem durch ihn zu bestimmenden geeigneten Schiffsmann geführt.

Art. 487.

Von Tag zu Tag sind in das Journal einzutragen:

die Beschaffenheit von Wind und Wetter;

die von dem Schiffe gehaltenen Kurse und zurückgelegten Distanzen,

die ermittelte Breite und Länge;

der Wasserstand bei den Pumpen.

Ferner sind in das Journal einzutragen:

die durch das Loth ermittelte Wassertiefe;

jedes Annehmen eines Lootsen und die Zeit seiner Ankunft und seines Abganges;

die Veränderungen im Personal der Schiffsbesatzung;

die im Schiffsrath gefaßten Beschlüsse;

alle Unfälle, welche dem Schiff oder der Ladung zustoßen, und die Beschreibung derselben.

Auch die auf dem Schiffe begangenen strafbaren Handlungen und die verhängten Disziplinarstrafen, sowie die vorgekommenen Geburts- und Sterbefälle sind in das Journal einzutragen.

Die Eintragungen müssen, soweit die Umstände nicht hindern, täglich geschehen.

Das Journal ist von dem Schiffer und dem Steuermann zu unterschreiben.

Art. 488.

Das Journal, wenn es ordnungsmäßig geführt und in der Form unverdächtig ist, liefert für die Begebenheiten der Reise, soweit darüber weder eine Verklarung erforderlich (Artikel 490.), noch die Beibringung anderer Beläge gebräuchlich ist, in der Regel einen unvollständigen Beweis, welcher durch den Eid oder andere Beweismittel ergänzt werden kann. Jedoch hat der Richter nach seinem durch die Erwägung aller Umstände geleiteten Ermessen zu entscheiden, ob dem Inhalt des Journals ein größeres oder geringeres Maaß der Beweiskraft beizulegen sei.

Dziennik pod dozorem szypra przez sternika i w przypadku przeszkody ostatniego przez szypra samego albo pod tegoż dozorem przez mianowanego przez niego zdatnego szypra się prowadzi.

Art. 487.

Od dnia do dnia w dzienniku zapisać należy:

sposobność wiatru i pogody;

trzymane przez szypra kursy i odbyte dystancye;

wypośrodkowana szerokość i długość,

stan wody przy pumpach.

Daléj w dzienniku zapisać należy:

wypośrodkowana przez łót głębokość wody;

każde pomieszczenie rotmana i czas jego przybytu i odejścia;

zmiany w osobach osady okrętowéj;

zapadłe w radzie okrętowéj uchwały;

wszelkie nieprzyjemne przypadki, które okrętowi albo ładunkowi się wydarzają, i opis takowych.

Również popełnione na okręcie uczynki karogodne i zawieszone kary dyscyplinarne, jako też nastąpione przypadki narodzenia i śmierci w dzienniku zapisane być mają.

Zapisania codzień nastąpić muszą, o ile okoliczności temu nie są na przeszkodzie.

Dziennik przez szypra i sternika podpisany być musi.

Art. 488.

Dziennik, jeżeli podług instrukcyi jest prowadzony i we swojéj formie niepodejrzany, okazuje dla zdarzeń podróży, o ile o tém ani poświadczenie nie jest potrzebném (artykuł 490.), ani złożenie innych dowodów zwyczajném, zazwyczaj niezupełny dowód, który przysięgą lub innemi środkami dowodu uzupełnionym być może. Sędzia jednak podług swojego, przez rozważanie wszelkich okoliczności kierowanego zdania osądzić winien, czy treści dziennika większa lub mniejsza miara mocy dowodu nadaną być może.

Art. 489.

Die Landesgesetze können bestimmen, daß auf kleineren Fahrzeugen (Küstenfahrer u. dgl.) die Führung eines Journals nicht erforderlich sei.

Art. 490.

Der Schiffer hat über alle Unfälle, welche sich während der Reise ereignen, sie mögen den Verlust oder die Beschädigung des Schiffs oder der Ladung, das Einlaufen in einen Nothhafen oder einen sonstigen Nachtheil zur Folge haben, mit Zuziehung aller Personen der Schiffsbesatzung oder einer genügenden Anzahl derselben eine Verklarung abzulegen.

Die Verklarung ist ohne Verzug zu bewirken und zwar:

im Bestimmungshafen oder bei mehreren Bestimmungshäfen, in demjenigen, welchen das Schiff nach dem Unfalle zuerst erreicht;

im Nothhafen, sofern in diesem reparirt oder gelöscht wird;

am ersten geeigneten Orte, wenn die Reise endet, ohne daß der Bestimmungshafen erreicht wird.

Ist der Schiffer gestorben oder außer Stande, die Aufnahme der Verklarung zu bewirken, so ist hierzu der im Range nächste Schiffsoffizier berechtigt und verpflichtet.

Art. 491.

Die Verklarung muß einen Bericht über die erheblichen Begebenheiten der Reise, namentlich eine

Art. 489.

Ustawy krajowe mogą stanowić, iż na mniejszych statkach (statkach pobrzeżnych i t. p.) prowadzenie dziennika nie jest potrzebném.

Art. 490.

Szyper względem wszelkich przypadków nieprzyjemnych, które się podczas podróży wydarzają, bądź czy mają na skutku utratę lub uszkodzenie okrętu albo ładunku, wejście do portu niebezpieczeństwa lub inną szkodę, z przywezwaniem wszelkich osób osady okrętowéj albo dostatecznéj onych liczby oświadczenie złożyć winien.

Oświadczenie ma być uskutecznione bez zwłoki a to:

w porcie przeznaczenia albo przy kilku portach przeznaczenia w tym, którego okręt po przypadku najprzód dosięgnie;

w porcie niebezpieczeństwa, jeżeli w takowym się reparuje lub wyładuje;

w pierwszém zdatném miejscu, jeżeli podróż się kończy, nie dosięgając portu przeznaczenia.

Jeżeli szyper umarł albo nie jest w stanie, przyjęcie oświadczenia uskutecznić, natenczas do tego najbliższy w stopniu oficer okrętowy jest uprawniony i obowiązany.

Art. 491.

Oświadczenie zawierać musi sprawozdanie względem znacznych zdarzeń podróży, miano-

vollständige und deutliche Erzählung der erlittenen Unfälle, unter Angabe der zur Abwendung oder Verringerung der Nachtheile angewendeten Mittel enthalten.

Art. 492.

Im Gebiete dieses Gesetzbuchs muß die Verklarung, unter Vorlegung des Journals und eines Verzeichnisses aller Personen der Schiffsbesatzung, bei dem zuständigen Gericht angemeldet werden.

Das Gericht hat nach Eingang der Anmeldung so bald als thunlich die Verklarung aufzunehmen.

Der dazu anberaumte Termin wird in geeigneter Weise öffentlich bekannt gemacht, insofern die Umstände einen solchen Aufenthalt gestatten.

Die Interessenten von Schiff und Ladung, sowie die etwa sonst bei dem Unfalle Betheiligten sind berechtigt, selbst oder durch Vertreter der Ablegung der Verklarung beizuwohnen.

Die Verklarung geschieht auf Grundlage des Journals. Kann das geführte Journal nicht beigebracht werden oder ist ein Journal nicht geführt (Artikel 489.), so ist der Grund hiervon anzugeben.

Art. 493.

Der Richter ist befugt, außer den gestellten noch andere Personen der Schiffsbesatzung, deren Abhörung er angemessen findet, zu vernehmen. Er kann zum Zweck besserer Aufklärung dem Schiffer sowohl als jeder anderen Person der Schiffsbesatzung geeignete Fragen zur Beantwortung vorlegen.

Der Schiffer und die zugezogenen übrigen Personen der Schiffsbesatzung haben ihre Aussagen zu beschwören.

Die über die Verklarung aufgenommene Verhandlung ist in Urschrift aufzubewahren und jedem Betheiligten auf Verlangen beglaubigte Abschrift zu ertheilen.

wicie zupełnie i dosłowne opowiadanie ucierpianych przypadków z podaniem środków zastósowanych do odwrócenia lub zmniejszenia szkód.

Art. 492.

W obwodzie niniejszego kodexu oświadczenie pod przedłożeniem dziennika i wykazu wszystkich osób osady okrętowéj, u kompetentnego sądu zameldowaném być musi.

Sąd po nadejściu zameldowania ile może spiesznie oświadczenie spisać winien.

Wyznaczony na to termin w odpowiednim sposobie publicznie się ogłosi, skoro okoliczności taką zwłokę dozwalają.

Interesenci okrętu i ładunku, jako też drudzy przy przypadku interesujący są uprawnieni, sami lub przez zastępców przy złożeniu oświadczenia być przytomnymi.

Oświadczenie nastąpi na zasadzie dziennika. Jeżeli prowadzony dziennik przedłożony być nie może, albo jeżeli dziennik nie jest prowadzony (artykuł 489.), natenczas przyczyna z tego podaną być musi.

Art. 493.

Sędzia jest upoważniony, prócz stawionych inne jeszcze osoby osady okrętowéj słuchać, których wysłuchanie mu się zdaje stósownem. On celem lepszego objaśnienia tak szyprowi, jako i każdéj innéj osobie osady okrętowéj odnośne zapytania do odpowiedzi przedłożyć może.

Szyper i drugie przywezwane osoby osady okrętowéj swoje deklaracye przysięgą twierdzić winni.

Względem oświadczenia spisany protokuł w oryginale ma być aserwowany i każdemu interesentowi na żądanie uwierzytelniona kopia udzieloną.

Art. 494.

Die in Gemäßheit Artikel 492. und 493. aufgenommene Verklarung liefert vollen Beweis der dadurch beurkundeten Begebenheiten der Reise.

Jedem Betheiligten bleibt im Prozesse der Gegenbeweis vorbehalten.

Art. 495.

Rechtsgeschäfte, welche der Schiffer eingeht, während das Schiff im Heimathshafen sich befindet, sind für den Rheder nur dann verbindlich, wenn der Schiffer auf Grund einer Vollmacht gehandelt hat, oder wenn ein anderer besonderer Verpflichtungsgrund vorhanden ist.

Zur Annahme der Schiffsmannschaft ist der Schiffer auch im Heimathshafen befugt.

Art. 496.

Befindet sich das Schiff außerhalb des Heimathshafens, so ist der Schiffer Dritten gegenüber kraft seiner Anstellung befugt, für den Rheder alle Geschäfte und Rechtshandlungen vorzunehmen, welche die Ausrüstung, Bemannung, Verproviantirung und Erhaltung des Schiffs, sowie überhaupt die Ausführung der Reise mit sich bringen.

Diese Befugniß erstreckt sich auch auf die Eingehung von Frachtverträgen; sie erstreckt sich ferner auf die Anstellung von Klagen, welche sich auf den Wirkungskreis des Schiffers beziehen.

Art. 497.

Zur Aufnahme von Darlehen, zur Eingehung von Käufen auf Borg, sowie zum Abschlusse ähnlicher Kreditgeschäfte ist jedoch der Schiffer nur dann befugt, wenn es zur Erhaltung des Schiffs oder zur Ausführung der Reise nothwendig und nur insoweit, als es zur Befriedigung des Bedürfnisses erforderlich ist. Ein Bodmereigeschäft ist er einzugehen nur dann befugt, wenn es zur Ausführung

Art. 494.

Stósownie do artykułu 492. i 493. spisane oświadczenie składa zupełny dowód udokumentowanych przez to zdarzeń podróży.

Każdemu interesentowi zastrzega się w procesie dowód przeciwny.

Art. 495.

Interesa prawne, w które się szyper wdaje podczas gdy okręt w porcie narodowym się znajduje, redarza tylko natenczas zobowięzują, jeżeli szyper działał na mocy plenipotencyi, albo jeżeli inna osobna przyczyna obowiązkowa istnieje.

Do przyjęcia ludzi okrętowych szyper również w porcie narodowym jest upoważniony.

Art. 496.

Jeżeli okręt się znajduje zewnątrz portu narodowego, natenczas szyper naprzeciwko trzecim osobom mocą swojego umieszczenia jest upoważniony, dla redarza wszelkie interesa i czynności prawne przedsięwziąść, które wyposażenie, osada, zaprowiantowanie i utrzymanie okrętu, jako też w ogóle wykonanie podróży ze sobą mają.

Upoważnienie to rozciąga się również do zawarcia umów frachtowych; ono daléj się rozciąga do zaniesienia skarg, które się dotyczą okresu działalności szypra.

Art. 497.

Do zaciągnienia pożyczek, do wdawania się w kupna na kredyt, jako też do zawarcia podobnych interesów kredytowych szyper jednak tylko natenczas jest upoważniony, jeżeli to do utrzymania okrętu albo do wykonania podróży jest potrzebném, i tylko tak dalece, o ile to do uspokojenia potrzeby jest koniecznem. Do wdawania się w interes bodme-

der Reise nothwendig und nur insoweit, als es zur Befriedigung des Bedürfnisses erforderlich ist.

Die Gültigkeit des Geschäfts ist weder von der wirklichen Verwendung, noch von der Zweckmäßigkeit der unter mehreren Kreditgeschäften getroffenen Wahl, noch von dem Umstande abhängig, ob dem Schiffer das erforderliche Geld zur Verfügung gestanden habe, es sei denn, daß dem Dritten der böse Glaube bewiesen würde.

Art. 498.

Auf den persönlichen Kredit des Rheders Geschäfte abzuschließen, insbesondere Wechselverbindlichkeiten für denselben einzugehen, ist der Schiffer nur auf Grund einer ihn hierzu ermächtigenden Vollmacht (Artikel 452. Ziff. 1.) befugt. Verhaltungsmaaßregeln und dienstliche Anweisungen, welche der Schiffer vom Rheder erhält, genügen nicht, die persönliche Haftung des Rheders dem Dritten gegenüber zu begründen.

Art. 499.

Die Befugniß zum Verkaufe des Schiffs hat der Schiffer nur im Falle dringender Nothwendigkeit, und nachdem dieselbe durch das Ortsgericht nach Anhörung von Sachverständigen und mit Zuziehung des Landeskonsuls, wo ein solcher vorhanden, festgestellt ist.

Ist keine Gerichtsbehörde und auch keine andere Behörde, welche die Untersuchung übernimmt, am Ort vorhanden, so hat der Schiffer zur Rechtfertigung seines Verfahrens das Gutachten von Sachverständigen einzuholen und, wenn dies nicht möglich ist, mit anderen Beweisen sich zu versehen.

Der Verkauf muß öffentlich geschehen.

Art. 500.

Der Rheder, welcher die gesetzlichen Befugnisse des Schiffers beschränkt hat, kann dem Dritten die Nichteinhaltung dieser Beschränkungen nur dann

ryiny on tylko natenczas jest upoważniony, jeżeli to do wykonania podróży jest potrzebném i tylko o tyle, jak to do uspokojenia potrzeby jest koniecznem.

Ważność interesu nie zawisła ani od rzeczywistego obrócenia, ani od stósowności wyboru pomiędzy kilkoma interesami kredytowemi stanowionego, ani od téj okoliczności, czy szyper potrzebne pieniądze miał do dyspozycyi, chyba, żeby trzeciemu zła wiara udowodnioną została.

Art. 498.

Na osobisty kredyt redarza interesa zawierać, szczególnie wdawać się w obowiązki wexlowe za niego, szyper tylko na mocy upoważniającéj go na to plenipotencyi (artykuł 452. cyfra 1.) jest upoważniony. Środki zachowania się i instrukcye służbowe, które szyper od redarza otrzyma, nie wystarczają do uzasadnienia osobistéj odpowiedzialności redarza naprzeciwko trzeciéj osobie.

Art. 499.

Upoważnienie do sprzedaży okrętu szyper tylko posiada w przypadku naglącéj potrzeby i jeżeli takowa od sądu miejscowego po słuchaniu znawców i z przywezwaniem konsula krajowego, gdzie taki się znajduje, jest ustanowioną.

Jeżeli żadna władza sądowa i również żadna inna władza, która zbadanie przyimuje, na miejscu się nie znajduje, natenczas szyper do usprawiedliwienia swojego postępowania sprawozdanie znawców zasięgnąć i, jeżeli się to nie da czynić, innemi dowodami opatrzyć się musi.

Sprzedaż publicznie nastąpić musi.

Art. 500.

Redarz, który prawne upoważnienia szypra ograniczył, trzeciemu nieprzytrzymanie tych ograniczeń tylko natenczas przeciw stawić

entgegensetzen, wenn er beweist, daß dieselben dem Dritten bekannt waren.

Art. 501.

Hat der Schiffer ohne besonderen Auftrag für Rechnung des Rheders aus eigenen Mitteln Vorschüsse geleistet oder sich persönlich verpflichtet, so stehen ihm gegen den Rheder wegen des Ersatzes keine größeren Rechte als einem Dritten zu.

Art. 502.

Durch ein Rechtsgeschäft, welches der Schiffer in seiner Eigenschaft als Führer des Schiffs, sei es mit, sei es ohne Bezeichnung des Rheders, innerhalb seiner gesetzlichen Befugnisse geschlossen hat, wird der Rheder dem Dritten gegenüber berechtigt und die Haftung des Rheders mit Schiff und Fracht begründet.

Der Schiffer selbst wird dem Dritten durch das Rechtsgeschäft nicht verpflichtet, es sei denn, daß er eine Gewährleistung für die Erfüllung übernommen oder seine Befugnisse überschritten hätte. Die Haftung des Schiffers nach Maaßgabe der Artikel 478. und 479. wird hierdurch nicht ausgeschlossen.

Art. 503.

Auch dem Rheder gegenüber sind für den Umfang der Befugnisse des Schiffers die vorstehenden Artikel maaßgebend, soweit der Rheder diese Befugnisse nicht beschränkt hat.

Außerdem ist der Schiffer verpflichtet, von dem Zustande des Schiffs, den Begebnissen der Reisen, den von ihm geschlossenen Verträgen und den anhängig gewordenen Prozessen den Rheder in fortlaufender Kenntniß zu erhalten und in allen erheblichen Fällen, namentlich in den Fällen der Artikel 497. und 499., oder wenn er eine Reise zu ändern oder einzustellen sich genöthigt findet, oder bei außergewöhnlichen Reparaturen und Anschaffungen die Ertheilung von Verhaltungsmaaßregeln nachzusuchen, sofern die Umstände es gestatten.

może, jeżeli udowodni, że takowe trzeciemu były wiadome.

Art. 501.

Jeżeli szyper bez osobnego polecenia na rachunek redarza z własnych środków dał zaliczki albo osobiście się zobowiązał, natenczas mu przeciw redarzowi względem zwrócenia żadne większe prawa nie służą jak trzeciéj osobie.

Art. 502.

Przez czynność prawną, którą szyper w swoim przymiocie jako prowadnik okrętu, bądź czy z oznaczeniem redarza, czy bez takowego, wśród swoich prawnych upoważnień zawierał, redarz naprzeciwko trzeciemu staje się uprawnionym i odpowiedzialność redarza z okrętem i frachtem uzasadnioną.

Szyper sam temu trzeciemu przez czynność prawną nie staje się obowiązanym, chyba, gdyby był przyjął rękojmię za spełnienie albo swoje upoważnienia przestąpił. Odpowiedzialność szypra podług artykułów 478. i 479. przez to się nie wyklucza.

Art. 503.

Również naprzeciwko redarzowi dla objętości upoważnień szypra poprzednie artykuły są miarodawcze, o ile redarz upoważnienia te nie ograniczył.

Prócz tego szyper jest obowiązany, o stanie okrętu, zdarzeniach podróży, o zawartych przez niego umów i o zaniesionych procesach redarza w ciągłéj wiadomości utrzymać i we wszelkich ważnych przypadkach, mianowicie w przypadkach artykułów 497. i 499., albo jeżeli mu potrzebném się zdaje podróż odmienić albo cofnąć, albo przy nadzwyczajnych reparaturach i obmyśleniach udzielanie środków zachowania się poszukiwać, skoro okoliczności na to dozwalają.

Zu außergewöhnlichen Reparaturen und Anschaffungen, selbst wenn er sie mit den ihm zur Verfügung stehenden Mitteln des Rheders bestreiten kann, darf er nur im Falle der Nothwendigkeit schreiten.

Wenn er das zur Bestreitung eines Bedürfnisses nöthige Geld nicht anders sich verschaffen kann, als entweder durch Bodmerei, oder durch den Verkauf von entbehrlichem Schiffszubehör, oder durch den Verkauf von entbehrlichen Schiffsvorräthen, so hat er diejenige Maaßregel zu ergreifen, welche für den Rheder mit dem geringsten Nachtheil verbunden ist.

Er muß dem Rheder nach der Rückkehr in den Heimathshafen und außerdem, so oft es verlangt wird, Rechnung legen.

Art. 504.

Im Interesse der Ladungsbetheiligten hat der Schiffer während der Reise zugleich für das Beste der Ladung nach Möglichkeit Sorge zu tragen.

Werden zur Abwendung oder Verringerung eines Verlustes besondere Maaßregeln erforderlich, so liegt ihm ob, das Interesse der Ladungsbetheiligten als Vertreter derselben wahrzunehmen, wenn thunlich deren Anweisungen einzuholen und, insoweit es den Verhältnissen entspricht, zu befolgen, sonst aber nach eigenem Ermessen zu verfahren und überhaupt thunlichst dafür zu sorgen, daß die Ladungsbetheiligten von solchen Vorfällen und den dadurch veranlaßten Maaßregeln schleunigst in Kenntniß gesetzt werden.

Er ist in solchen Fällen namentlich auch berechtigt, die Ladung ganz oder zum Theil zu löschen, äußerstenfalls, wenn ein erheblicher Verlust wegen drohenden Verderbs oder aus sonstigen Gründen anders nicht abzuwenden ist, zu verkaufen oder Behufs Beschaffung der Mittel zu ihrer Erhaltung und Weiterbeförderung zu verbodmen, sowie im Falle der Anhaltung oder Aufbringung zu reklamiren oder, wenn sie auf andere Weise seiner

Do nadzwyczajnych reparatur i nabycia, chociaż takowe obmyślić jest w stanie z mającemi do dyspozycyi środkami redarza wolno mu tylko w przypadku potrzeby postąpić.

Jeżeli on konieczne do obmyślenia jakiéj potrzeby pieniędzy innym sposobem dostać nie może, jak albo przez bodmeryę albo sprzedażą zbytecznych pertynencyi okrętowych albo sprzedażą zbytecznych zapasów okrętowych, natenczas taki środek winien zastósować, który dla redarza z najmniejszą szkodą jest połączony.

On redarzowi po wróceniu do portu narodowego i prócz tego, ile razy to się żąda, rachunek złożyć winien.

Art. 504.

W interesie uczestników ładunkowych szyper podczas podróży zarazem o najlepsze ładunki ile może starać się winien.

Jeżeli do odwrócenia albo zmniejszenia jakiéj utraty osobne środki potrzebnemi się staną, natenczas jest jego obowiązkiem, przestrzegać interes uczestników ładunkowych jako ich zastępca, jak się da czynić, ich instrukcye osięgnąć i, o ile odpowiada stosunkom, takowym zadosyć uczynić, przeciwnie zaś podług własnego zdania postępować i w ogóle ile może o to się starać, ażeby interesenci ładunku o takich przypadkach i o środkach przez to zastósowanych jak najprędzéj wiadomość dostali.

On w takich przypadkach mianowicie również jest upoważniony, ładunek całkowicie albo częściowo wyładować, w najniebezpieczniejszym przypadku, jeżeli znaczna utrata dla grożącego zniszczenia albo z innych przyczyn inaczéj się nie da odwrócić, sprzedać, albo celem obmyślenia środków do ich utrzymania i dalszéj expedycyi zabodmować, jako też w przypadku zatrzymania lub zabrania rekla-

Verfügung entzogen ist, ihre Wiedererlangung außergerichtlich und gerichtlich zu betreiben.

Art. 505.

Wird die Fortsetzung der Reise in der ursprünglichen Richtung durch einen Zufall verhindert, so ist der Schiffer befugt, die Reise entweder in einer anderen Richtung fortzusetzen, oder dieselbe auf kürzere oder längere Zeit einzustellen, oder nach dem Abgangshafen zurückzukehren, je nachdem es den Verhältnissen und den möglichst zu berücksichtigenden Anweisungen entspricht.

Im Falle der Auflösung des Frachtvertrages hat er nach den Vorschriften des Artikels 634. zu verfahren.

Art. 506.

Auf den persönlichen Kredit der Ladungsbetheiligten Geschäfte abzuschließen, ist der Schiffer auch in den Fällen des Artikels 504. nur auf Grund einer ihn hierzu ermächtigenden Vollmacht befugt.

Art. 507.

Außer den Fällen des Artikels 504. ist der Schiffer zur Verbodmung der Ladung oder zur Verfügung über Ladungstheile durch Verkauf oder Verwendung nur dann befugt, wenn und insoweit es zum Zweck der Fortsetzung der Reise nothwendig ist.

Art. 508.

Gründet sich das Bedürfniß in einer großen Haverei und kann der Schiffer demselben durch verschiedene Maaßregeln abhelfen, so hat er diejenige Maaßregel zu ergreifen, welche für die Betheiligten mit dem geringsten Nachtheil verbunden ist.

Art. 509.

Liegt der Fall einer großen Haverei nicht vor, so ist der Schiffer zur Verbodmung der Ladung oder zur Verfügung über Ladungstheile durch Verkauf oder Verwendung nur dann befugt, wenn er

mować, albo jeżeli takowy innym sposobem ze swojéj dyspozycyi jest cofnięty, zwróceniem takowego zasądownie i sądownie się zajmować.

Art. 505.

Jeżeli dalszéj podróży w pierwotnym kierunku przypadek jaki jest na przeszkodzie, natenczas szyper jest upoważniony, podróż albo w innym kierunku daléj prowadzić, albo takową na krótszy lub dłuższy czas wstrzymać, albo do portu odejścia powrócić, jak to stosunkom i ile może uwzględnić się mającym instrukcyom odpowiada.

W przypadku rozwiązania umowy frachtowéj winien postępować podług przepisów artykułu 634.

Art. 506.

Do zawarcia interesów na osobisty kredyt interesentów ładunku szyper również w przypadkach artykułu 504. tylko na mocy wzmacniającéj go na to plenipotencyi jest upoważniony.

Art. 507.

Prócz przypadków artykułu 504. szyper do zabodmerowania ładunku i do dyspozycyi nad częściami ładunku sprzedażą lub obróceniem tylko natenczas jest upoważniony, jeżeli i o ile to na cel dalszéj podróży jest potrzebném.

Art. 508.

Jeżeli potrzeba powstanie z wielkiéj hawaryi i jeżeli szyper takowéj przez różne środki zapobiedz może, natenczas winien ten środek zastósować, który dla interesentów z najmniejszą szkodą jest połączony.

Art. 509.

Jeżeli przypadek wielkiéj hawaryi nie zachodzi, natenczas szyper do zabodmerowania ładunku albo do dyspozycyi względem części ładunkowych sprzedażą lub obróceniem tylko

dem Bedürfniß auf anderem Wege nicht abhelfen kann, oder wenn die Wahl eines anderen Mittels einen unverhältnißmäßigen Schaden für den Rheder zur Folge haben würde.

Auch in diesen Fällen kann er die Ladung nur zusammen mit dem Schiff und der Fracht verbodmen (Artikel 681. Absatz 2.).

Er hat die Verbodmung vor dem Verkauf zu wählen, es sei denn, daß die Verbodmung einen unverhältnißmäßigen Schaden für den Rheder zur Folge haben würde.

Art. 510.

Die Verbodmung der Ladung oder die Verfügung über Ladungstheile durch Verkauf oder Verwendung wird in den Fällen des vorstehenden Artikels als ein für Rechnung des Rheders abgeschlossenes Kreditgeschäft (Artikel 497. und 757. Ziff. 7.) angesehen.

Art. 511.

In Bezug auf die Gültigkeit der in den Fällen der Artikel 504. und 507. bis 509. von dem Schiffer abgeschlossenen Rechtsgeschäfte kommen die Vorschriften des Artikels 497. zur Anwendung.

Art. 512.

Zu den Geschäften und Rechtshandlungen, welche der Schiffer nach den Artikeln 495. 496. 497. 499. 504. 507. bis 509. vorzunehmen befugt ist, bedarf er der in den Landesgesetzen etwa vorgeschriebenen Spezialvollmacht nicht.

Art. 513.

Was der Schiffer vom Befrachter, Ablader oder Ladungsempfänger außer der Fracht als Kaplaken, Primage oder sonst als Belohnung oder Entschädigung, gleichviel unter welchem Namen, erhält, muß er dem Rheder als Einnahme in Rechnung bringen.

natenczas jest upoważniony, jeżeli on téj potrzebie w innéj drodze odpowiadać nie może, albo gdyby wybór innego środka niestosunkową szkodę dla redarza miał na skutku.

Również w tych przypadkach on ładunek tylko dokupy z okrętem i fraktem zabodmerować może (artykuł 681. zdanie 2.).

On winien zabodmerowanie obierać przed sprzedażą, chyba, żeby zabodmerowanie niestosunkową szkodę dla redarza miało na skutku.

Art. 510.

Zabodmerowanie ładunku albo dyspozycya nad częściami ładunku sprzedażą lub obróceniem uważa się w przypadkach poprzedniego artykułu jako zawarty na rachunek redarza interes kredytowy (artykuły 497. i 757. cyfra 7.).

Art. 511.

Co do ważności czynności prawnych, w przypadkach artykułów 504. i 507. aż do 509. przez szypra zawartych, przepisy artykułu 497. zastósowanie znajdują.

Art. 512.

Do interesów i czynności prawnych, które przedsięwziąść szyper podług artykułów 495. 496. 497. 499. 504. 507. aż do 509. jest upoważniony, nie potrzebuje on żadnéj jakiejkolwiek plenipotencyi specyalnéj w ustawach krajowych przepisanéj.

Art. 513.

Co szyper od ładującego, wyładującego albo odbierającego ładunek prócz frachtu jako kaplaki, prymaż lub innym sposobem jako bonifikacyę lub wynagrodzenie pod jakiem bądź nazwiskiem otrzyma, to redarzowi jako dochód na rachunek stawić musi.

Art. 514.

Der Schiffer darf ohne Einwilligung des Rheders für eigene Rechnung keine Güter verladen. Handelt er dieser Bestimmung zuwider, so muß er dem Rheder die höchste am Abladungsort zur Abladungszeit für solche Reisen und Güter bedungene Fracht erstatten, unbeschadet des Rechts des Rheders, einen erweislich höheren Schaden geltend zu machen.

Art. 515.

Der Schiffer kann, selbst wenn das Gegentheil vereinbart ist, jederzeit von dem Rheder entlassen werden, jedoch unbeschadet seiner Entschädigungsansprüche.

Art. 516.

Erfolgt die Entlassung, weil der Schiffer untüchtig befunden ist, oder weil er seiner Pflicht nicht genügt, so erhält er nur dasjenige, was er von der Heuer einschließlich aller sonst bedungenen Vortheile bis dahin verdient hat.

Art. 517.

Wenn ein Schiffer, welcher für eine bestimmte Reise angestellt ist, entlassen wird, weil die Reise wegen Krieg, Embargo oder Blokade, oder wegen eines Einfuhr- oder Ausfuhrverbots, oder wegen eines anderen Schiff oder Ladung betreffenden Zufalls nicht angetreten oder fortgesetzt werden kann, so erhält er gleichfalls nur dasjenige, was er von der Heuer einschließlich aller sonst bedungenen Vortheile bis dahin verdient hat. Dasselbe gilt, wenn ein auf unbestimmte Zeit angestellter Schiffer entlassen wird, nachdem er die Ausführung einer bestimmten Reise übernommen hat.

Erfolgt in diesen Fällen die Entlassung während der Reise, so hat der Schiffer außerdem nach seiner Wahl entweder auf freie Zurückbeförderung nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, oder auf eine entsprechende Vergütung Anspruch.

Art. 514.

Szyprowi nie wolno załadować towary na własny rachunek bez przyzwolenia redarza. Jeżeli on temu postanowieniu wbrew czyni, natenczas redarzowi najwyższy na miejscu wyładowania w czasie wyładowania za takie podróże i towary umówiony fracht zapłacić musi, bez nadwerężenia prawa redarza do dochodzenia udowodnionéj większéj szkody.

Art. 515.

Szyper może, nawet jeżeli przeciwnie umówiono, każdego czasu przez redarza być oddalony, jednak bez naruszenia swoich pretensyi wynagrodzenia.

Art. 516.

Jeżeli oddalenie dla tego nastąpi, że szyper niezdatnym się okazał, albo że swojemu obowiązkowi zadosyć nie uczynił, natenczas tylko to otrzyma, co on salaryą włącznie wszelkich innych umówionych korzyści aż dotąd zarobił.

Art. 517.

Jeżeli szyper, który dla pewnéj podróży jest umieszczony, za to zostanie oddalony, że podróż względem wojny, embargo lub blokady, albo dla zakazu zaprowadzenia lub wyprowadzenia, albo względem innego, okrętu lub ładunku dotyczącego się przypadku nie może być rozpoczętą lub daléj prowadzoną, natenczas również tylko to otrzyma, co on salaryą włącznie wszelkich innych umówionych korzyści aż dotąd zarobił. Toż samo ma ważność jeżeli szyper, na niepewny czas umieszczony, zostanie oddalony, gdy już wykonanie pewnéj podróży przyjął.

Jeżeli w takich przypadkach oddalenie podczas podróży nastąpi, natenczas szyper prócz tego podług swego wyboru ma pretensyę albo na wolną expedycyę napowrót do portu, gdzie został najęty, albo na odpowiednią bonifikacyę.

Wenn nach den Bestimmungen dieses Gesetzbuchs ein Anspruch auf freie Zurückbeförderung begründet ist, so umfaßt derselbe auch den Unterhalt während der Reise.

Art. 518.

Wird ein Schiffer, welcher auf unbestimmte Zeit angestellt ist, aus anderen als den in den Artikeln 516. und 517. angeführten Gründen entlassen, nachdem er die Ausführung einer bestimmten Reise übernommen hat, so erhält er außer demjenigen, was ihm nach den Bestimmungen des vorigen Artikels gebührt, als Entschädigung noch die Heuer für zwei oder vier Monate, je nachdem die Entlassung in einem Europäischen oder in einem nichteuropäischen Hafen erfolgt ist. Jedoch erhält er in keinem Falle mehr, als er erhalten haben würde, wenn er die Reise zu Ende geführt hätte.

Art. 519.

War die Heuer nicht zeitweise, sondern in Bausch und Bogen für die ganze Reise bedungen, so wird in den Fällen der Artikel 516. bis 518. die verdiente Heuer mit Rücksicht auf den vollen Heuerbetrag nach Verhältniß der geleisteten Dienste, sowie des etwa zurückgelegten Theiles der Reise bestimmt. Zur Ermittelung der im Artikel 518. erwähnten Heuer für zwei oder vier Monate wird die durchschnittliche Dauer der Reise einschließlich der Ladungs- und Löschungszeit unter Berücksichtigung der Beschaffenheit des Schiffs in Ansatz gebracht und danach die Heuer für die zwei oder vier Monate berechnet.

Art. 520.

Endet die Rückreise des Schiffs nicht in dem Heimathshafen, und war der Schiffer für die Aus- und Rückreise oder auf bestimmte Zeit angestellt, so hat der Schiffer Anspruch auf freie Zurückbeförderung nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, und auf Fortbezug der Heuer während der Reise oder nach seiner Wahl auf eine entsprechende Vergütung.

Jeżeli według postanowień niniejszego kodexu pretensya na wolną expedycyę napowrót jest uzasadniona, natenczas takowa również utrzymanie podczas podróży obejmuje.

Art. 518.

Jeżeli szyper, który na niepewny czas jest umieszczony, z innych jak wspomnionych w artykułach 516. i 517. przyczyn zostanie oddalony, kiedy już wykonanie pewnéj podróży przyjął, natenczas prócz tego, co mu się wedle postanowień uprzedniego artykułu należy, jako wynagrodzenie jeszcze otrzyma salaryę za dwa lub cztery miesiące, jeżeli oddalenie nastąpiło w porcie europejskim lub nieeuropejskim. On jednak w żadnym przypadku nie otrzyma więcéj, jakby był dostał, gdyby podróż był ukończył.

Art. 519.

Jeżli żołd nie był umówiony czasowo lecz ogółowo dla całkiéj podróży, natenczas w przypadkach artykułów 516. aż do 518. zarobiony żołd ze względu na pełną ilość żołdu w stosunku czynionéj służby, jako też odbytéj już części podróży się ustanowi. Do wyposrodkowania oznaczonego w artykule 518. żołdu za dwa lub cztery miesiące przecięciowe trwanie podróży włącznie czasu ładowania i wyładowania pod uwzględnieniem stanu okrętu oszacowane, i podług tego żołd na dwa lub cztery miesiące porachowany zostanie.

Art. 520.

Jeżeli powrót okrętu nie kończy się w porcie narodowym, i jeżeli szyper na podróż tam i napowrót albo na pewny czas był umieszczony, natenczas szyper żądać może wolną expedycyę napowrót do portu, w którym został najęty i dalsze wypłacanie żołdu podczas podróży albo podług swojéj woli odpowiednią bonifikacyę.

Art. 521.

Der Schiffer, welcher auf unbestimmte Zeit angestellt ist, muß, sobald er eine Reise angetreten hat, in dem Dienste verbleiben, bis das Schiff in den Heimathshafen oder in einen inländischen Hafen zurückgekehrt und die Entlöschung erfolgt ist.

Er kann jedoch seine Entlassung fordern, wenn seit der ersten Abreise zwei oder drei Jahre verflossen sind, je nachdem das Schiff zur Zeit der Aufkündigung in einem Europäischen oder in einem nichteuropäischen Hafen sich befindet. Er hat in einem solchen Falle dem Rheder die zu seiner Ersetzung erforderliche Zeit zu gewähren und den Dienst inzwischen fortzusetzen, jedenfalls die laufende Reise zu beendigen.

Hat der Rheder sofort nach der Kündigung die Rückreise angeordnet, so muß der Schiffer das Schiff zurückführen.

Art. 522.

Die Schiffspart, mit welcher der Schiffer auf Grund einer mit den übrigen Rhedern getroffenen Vereinbarung als Mitrheder an dem Schiff betheiligt ist, muß im Falle seiner unfreiwilligen Entlassung auf sein Verlangen von den Mitrhedern gegen Auszahlung des durch Sachverständige zu bestimmenden Schätzungswerthes übernommen werden. Dieses Recht des Schiffers erlischt, wenn er die Erklärung, davon Gebrauch zu machen, ohne Grund verzögert.

Art. 523.

Falls der Schiffer nach Antritt der Reise erkrankt oder verwundet wird, so trägt der Rheder die Kosten der Verpflegung und Heilung:

1) wenn der Schiffer mit dem Schiff zurückkehrt und die Rückreise in dem Heimathshafen oder in dem Hafen endet, wo er geheuert worden ist, bis zur Beendigung der Rückreise;

Art. 521.

Szyper, który na niepewny czas jest angażowany, musi, skoro w podróż się puścił, w służbie pozostać, aż dopóki okręt nie powrócił do portu narodowego albo do portu krajowego, i dopóki wyładowanie nie nastąpiło.

Wolno mu jednak żądać swojego oddalenia, jeżeli od zaczęcia pierwszéj podróży dwa lub trzy lata upłynęły, jak okręt w czasie wypowiedzenia w europejskim lub w nieeuropejskim porcie się znajduje. On w takim przypadku redarzowi potrzebny do swojego zastępstwa czas dozwolić i służbę tymczasem daléj prowadzić, w każdym przypadku obecną podróż ukończyć musi.

Jeżeli redarz natychmiast po wypowiedzeniu powrót nakazał, natenczas szyper okręt napowrót prowadzić musi.

Art. 522.

Część okrętowa, z którą szyper na mocy zawartéj z drugimi redarzami umowy jako spółredarz przy okręcie ma udział, musi w przypadku swojego niedowolnego oddalenia na jego żądanie przez spółredarzy za wypłacaniem wartości szacunkowéj, przez znawców stanowić się mającéj, być przyjętą. To prawo szypra ustaje, jeżeli on z deklaracyą, że z tego chce korzystać, bez przyczyny jest w zwłoce.

Art. 523.

W przypadku, jeżeli szyper po puszczeniu się w podróż zachorował lub raniony został, redarz ponosi koszta żywności i leczenia:

1) jeżeli szyper z okrętem powróci i powrót się kończy w porcie narodowym albo w tym porcie, gdzie został najęty, aż do ukończenia podróży powrotnéj;

2) wenn er mit dem Schiff zurückkehrt und die Reise nicht in einem der genannten Häfen endet, bis zum Ablauf von sechs Monaten seit Beendigung der Rückreise;
3) wenn er während der Reise am Lande zurückgelassen werden mußte, bis zum Ablauf von sechs Monaten seit der Weiterreise des Schiffs.

Auch gebührt ihm in den beiden letzteren Fällen freie Zurückbeförderung (Artikel 517.) oder nach seiner Wahl eine entsprechende Vergütung.

Die Heuer einschließlich aller sonst bedungenen Vortheile bezieht der nach Antritt der Reise erkrankte oder verwundete Schiffer, wenn er mit dem Schiff zurückkehrt, bis zur Beendigung der Rückreise, wenn er am Lande zurückgelassen werden mußte, bis zu dem Tage, an welchem er das Schiff verläßt.

Ist der Schiffer bei Vertheidigung des Schiffs beschädigt, so hat er überdies auf eine angemessene, erforderlichenfalls von dem Richter zu bestimmende Belohnung Anspruch.

Art. 524.

Stirbt der Schiffer nach Antritt des Dienstes, so hat der Rheder die bis zum Todestage verdiente Heuer einschließlich aller sonst bedungenen Vortheile zu entrichten; ist der Tod nach Antritt der Reise erfolgt, so hat der Rheder auch die Beerdigungskosten zu tragen.

Wird der Schiffer bei Vertheidigung des Schiffs getödtet, so hat der Rheder überdies eine angemessene, erforderlichenfalls von dem Richter zu bestimmende Belohnung zu zahlen.

Art. 525.

Auf die in den Artikeln 523. und 524. bezeichneten Forderungen findet die Vorschrift des Artikels 453. gleichfalls Anwendung.

Art. 526.

Auch nach dem Verluste des Schiffs ist der Schiffer verpflichtet, noch für die Verklarung zu

2) jeżeli on z okrętem powróci i podróż się nie kończy w jednym z wymienionych portów, aż do upływu sześciu miesięcy od ukończenia podróży powrotnéj;
3) jeżeli on podczas podróży na lądzie pozostawiony być musiał, aż do upływu sześciu miesięcy od dnia dalszéj podróży okrętu.

Jemu również służy w obu ostatnich przypadkach bezpłatny powrót (artykuł 517.) albo podług swojéj woli odpowiednia bonifikacya.

Salaryę włącznie wszelkich innych umówionych korzyści szyper, po zaczęciu podróży zachorowany lub zraniony pobiera, jeżeli z okrętem powróci, aż do ukończenia podróży powrotnéj, jeżeli na lądzie pozostawiony być musiał, aż do dnia, którego on okręt opuści.

Jeżeli szyper przy bronieniu okrętu jest uszkodzony, natenczas prócz tego ma pretensyę na odpowiednie, w razie potrzeby przez sędziego ustanowić się mające wynagrodzenie.

Art. 524.

Jeżeli szyper po wstąpieniu w służbę umarł, natenczas redarz winien zasłużony aż do dnia śmierci żołd włącznie wszelkich innych umówionych korzyści zapłacić; jeżeli śmierć nastąpiła po rozpoczęciu podróży, natenczas redarz również koszta pochowania ponosić musi.

Jeżeli szyper przy obronie okrętu zabitym zostanie, natenczas redarz nad tem odpowiednie, w razie potrzeby przez sędziego ustanowić się mające wynagrodzenie zapłacić winien.

Art. 525.

Do oznaczonych w artykule 523. i 524. pretensyi przepis artykuł 453. również zastósowanie znajduje.

Art. 526.

Również po utracie okrętu szyper jest obowiązany, starać się jeszcze o oświadczenie

sorgen und überhaupt das Interesse des Rheders so lange wahrzunehmen, als es erforderlich ist. Er hat aber auch für diese Zeit Anspruch auf Fortbezug der Heuer und auf Erstattung der Kosten des Unterhalts. Für diese Heuer und Unterhaltskosten haftet der Rheder persönlich. Außerdem behält der Schiffer, jedoch nur nach Maaßgabe des Artikels 453., Anspruch auf freie Zurückbeförderung (Artikel 517.) oder nach seiner Wahl auf eine entsprechende Vergütung.

Art. 527.

Die Bestimmungen der Landesgesetze über die von dem Schiffer nachzuweisende Qualifikation werden durch dieses Gesetzbuch nicht berührt.

Vierter Titel.

Von der Schiffsmannschaft.

Art. 528.

Zur „Schiffsmannschaft" werden auch die Schiffsoffiziere mit Ausschluß des Schiffers gerechnet; desgleichen ist unter „Schiffsmann" auch jeder Schiffsoffizier mit Ausnahme des Schiffers zu verstehen.

Art. 529.

Die Bestimmungen des mit der Schiffsmannschaft abgeschlossenen Heuervertrages sind in die Musterrolle aufzunehmen.

Art. 530.

Wird ein Schiffsmann erst nach Anfertigung der Musterrolle geheuert, so gelten für ihn in Ermangelung anderer Vertragsbestimmungen die nach Inhalt der Musterrolle mit der übrigen Schiffsmannschaft getroffenen Abreden, insbesondere kann er nur dieselbe Heuer fordern, welche nach der Musterrolle den übrigen Schiffsleuten seines Ranges gebührt.

i w ogóle tak długo interes redarza przestrzegać, jak to jest potrzebném. On jednak również na ten czas pretensyę ma na dalsze pobieranie żołdu i na zwrócenie kosztów utrzymywania. Za żołd i koszta utrzymywania redarz osobiście odpowiada. Prócz tego szyprowi, jednak tylko podług artykułu 453., pozostanie pretensya na bezpłatny powrót (artykuł 517.) albo podług swojéj woli na odpowiednią bonifikacyę.

Art. 527.

Postanowienia ustaw krajowych względem udowodnić się mającéj przez szypra kwalifikacyi niniejszym kodexem się nie naruszają.

Tytuł czwarty.

O ludziach okrętowych.

Art. 528.

Do »ludzi okrętowych« rachują się też oficerowie okrętowi z wykluczeniem szypra; niemniéj pod »okrętowym« każdy oficer okrętowy z wyjątkiem szypra się rozumi.

Art. 529.

Postanowienia zawartéj z ludzmi okrętowymi umowy salaryinéj w xiędze okrętowéj umieszczone być muszą.

Art. 530.

Jeżeli okrętowy dopiero po ułożeniu xięgi okrętowéj w żołd wzięty zostanie, natenczas dla niego w braku innych umówionych postanowień umówienia, podług treści xięgi okrętowéj z drugimi ludźmi okrętowymi zawartą ważność mają, on szczególnie tylko tą samą salaryę żądać może, która podług xięgi okrętowéj drugim ludziom okrętowym swojego stopnia się należy.

Art. 531.

Die Verpflichtung der Schiffsmannschaft, an Bord zu kommen und Schiffsdienste zu leisten, beginnt, wenn nicht ein Anderes bedungen ist, mit der Anmusterung.

Von demselben Zeitpunkt an ist, in Ermangelung einer anderweitigen Abrede, die Heuer zu zahlen.

Art. 532.

Den Schiffsmann, welcher nach der Anmusterung dem Antritt oder der Fortsetzung des Dienstes sich entzieht, kann der Schiffer zur Erfüllung seiner Pflicht zwangsweise anhalten lassen.

Art. 533.

Der Schiffsmann ist verpflichtet, in Ansehung des Schiffsdienstes den Anordnungen des Schiffers unweigerlich Gehorsam zu leisten und zu jeder Zeit alle für Schiff und Ladung ihm übertragenen Arbeiten zu verrichten.

Er ist der Disziplinargewalt des Schiffers unterworfen. Die näheren Bestimmungen über die Disziplinargewalt des Schiffers bleiben den Landesgesetzen vorbehalten.

Art. 534.

Der Schiffsmann darf ohne Erlaubniß des Schiffers keine Güter an Bord bringen. Für die gegen dieses Verbot beförderten eigenen oder fremden Güter muß er die höchste am Abladungsort zur Abladungszeit für solche Reisen und Güter bedungene Fracht erstatten, unbeschadet der Verpflichtung zum Ersatz eines erweislich höheren Schadens.

Der Schiffer ist auch befugt, die Güter über Bord zu werfen, wenn dieselben Schiff oder Ladung gefährden.

Die Landesgesetze, welche die Uebertretung des Verbots mit noch anderen Nachtheilen bedrohen, werden hierdurch nicht berührt.

Art. 531.

Obowiązek ludzi okrętowych do przybycia na okręcie i do spełnienia służby okrętowéj, zaczyna się, jeżeli co innego nie jest umówioném, z przymustrowaniem.

Od tego czasu w braku innéj umowy żołd płacony być musi.

Art. 532.

Okrętowego, który po przymustrowaniu od rozpoczęcia albo od dalszéj służby się cofnie, szyper do spełnienia swojego obowiązku przymusić może.

Art. 533.

Okrętowy jest obowiązany, co do służby okrętowéj rozporządzeniom szypra bez oporu być posłusznym, i każdego czasu wszelkie dla okrętu i ładunku sobie poruczone prace wykonać.

On ulega władzy dyscyplinarnéj szypra. Bliższe postanowienia względem władzy dyscyplinarnéj szypra zastrzegają się ustawom krajowym.

Art. 534.

Okrętowy bez przyzwolenia szypra towary na okręt przynosić nie ma. Za takie przeciw temu zakazowi expedyowane własne lub obce towary musi on najwyższy na miejscu wyładowania w czasie odładowania za takie podróże i towary umówiony fracht zapłacić, bez nadwerężenia obowiązku do wynagrodzenia udowodnionéj wyższéj szkody.

Szyper również jest upoważniony towary rzucić z okrętu, jeżeli takowe okrętowi lub ładunkowi są niebezpieczne.

Ustawy krajowe, które przestępstwo tego zakazu jeszcze z innemi szkodami zagrażają, przez to się nie naruszają.

Art. 535.

Der Schiffsmann ist verpflichtet, auf Verlangen bei der Verklarung mitzuwirken und seine Aussage eidlich zu bestärken.

Art. 536.

Die Heuer ist dem Schiffsmann, sofern keine andere Vereinbarung getroffen ist, erst nach Beendigung der Reise oder bei der Abdankung zu zahlen, wenn diese früher erfolgt.

Ob und inwieweit vor dem Antritt und während der Reise Vorschußzahlungen und Abschlagszahlungen zu leisten sind, bestimmen die Landesgesetze und in deren Ermangelung der Ortsgebrauch des Heimathshafens.

Art. 537.

Der Schiffsmann darf den Schiffer vor einem fremden Gericht nicht belangen. Handelt er dieser Bestimmung zuwider, so ist er nicht allein für den daraus entstehenden Schaden verantwortlich, sondern er wird außerdem der bis dahin verdienten Heuer verlustig.

Er kann in Fällen, die keinen Aufschub leiden, die vorläufige Entscheidung des Landeskonsuls oder desjenigen Konsuls, welcher dessen Geschäfte zu versehen berufen ist, und in Ermangelung eines solchen die des Konsuls eines anderen Deutschen Staates nachsuchen.

Jeder Theil hat die Entscheidung des Konsuls einstweilen zu befolgen, vorbehaltlich der Befugniß, nach Beendigung der Reise seine Rechte vor der zuständigen Behörde geltend zu machen.

Art. 538.

Der Schiffsmann ist verpflichtet, während der ganzen Reise einschließlich etwaiger Zwischenreisen bis zur Beendigung der Rückreise im Dienste zu verbleiben, wenn in dem Heuervertrage nicht ein Anderes bestimmt ist.

Art. 535.

Okrętowy jest obowiązany, na żądanie przy oświadczeniu spółdziałać i swoją deklaracyę podprzysiądz.

Art. 536.

Żołd okrętowemu, skoro co innego nie jest umówioném, dopiero po ukończeniu podróży, albo przy odprawieniu ma być płacony, jeżeli to ostatnie rychléj nastąpi.

Czy i jak dalece przed podróżą i podczas podróży zaliczki i odpłaty dane być mają, ustanawiają ustawy krajowe a w ich braku zwyczaj miejscowy portu narodowego.

Art. 537.

Okrętowemu nie wolno szypra zaskarzyć przed obcym sądem. Jeżeli on temu postanowieniu wbrew czyni, natenczas nie tylko odpowiada za wynikającą przez to szkodę, lecz utraci również zasłużoną aż dotąd salaryę.

On może w przypadkach, które zwłóczone być nie mogą, tymczasową decyzyą konsula krajowego, albo tego konsula, który jest powołany do załatwienia czynności onego, a w braku takiego decyzyę konsula innego Niemieckiego Państwa poszukiwać.

Każda strona winna do decyzyi konsula tymczasem się stósować, ze zastrzeżeniem upoważnienia dochodzić swoje prawa po ukończeniu podróży przed władzą kompetentną.

Art. 538.

Okrętowy jest obowiązany, podczas całéj podróży włącznie jakichkolwiek tymczesnych podróży aż do ukończenia podróży powrotnéj w służbie pozostać, jeżeli w umowie salaryinéj co innego nie jest ustanowioném.

Endet die Rückreise nicht in dem Heimathshafen, so hat er Anspruch auf freie Zurückbeförderung (Artikel 517.) nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, und auf Fortbezug der Heuer während der Reise oder nach seiner Wahl auf eine entsprechende Vergütung.

Art. 539.

Ist nach Beendigung der Ausreise eine Zwischenreise beschlossen oder ist eine Zwischenreise beendigt, so kann der Schiffsmann seine Entlassung fordern, wenn seit dem Dienstantritt zwei oder drei Jahre verflossen sind, je nachdem das Schiff in einem Europäischen oder in einem nichteuropäischen Hafen sich befindet. Bei der Entlassung ist dem Schiffsmann die bis dahin verdiente Heuer, nicht aber eine weitere Vergütung zu zahlen.

Die Entlassung kann nicht gefordert werden, sobald die Rückreise angeordnet ist.

Art. 540.

Der vorstehende Artikel findet keine Anwendung, wenn der Schiffsmann für eine längere Zeit sich verheuert hat.

Die Verheuerung auf unbestimmte Zeit oder mit der allgemeinen Bestimmung, daß nach Beendigung der Ausreise der Dienst für alle Reisen, welche noch beschlossen werden möchten, fortzusetzen sei, wird als eine Verheuerung auf längere Zeit nicht angesehen.

Art. 541.

In allen Fällen, in welchen ein Schiff länger als zwei Jahre auswärts verweilt, tritt in Ermangelung einer anderweitigen Abrede für den seit der Ausreise im Dienste befindlichen Schiffsmann eine Erhöhung der Heuer ein, wenn diese nach Zeit bedungen ist.

Das Maaß der Erhöhung bestimmen die Landesgesetze.

Jeżeli powrót nie kończy się w porcie narodowym, natenczas ma pretensyę na bezpłatny powrót (artykuł 517.) do portu, gdzie najęty został i na dalsze pobieranie żołdu podczas podróży albo podług swojéj woli na odpowiednią bonifikacyę.

Art. 539.

Jeżeli po ukończeniu podróży tymczesna podróż jest uchwaloną albo jeżeli tymczesna podróż jest ukończoną, natenczas okrętowy swoje odprawienie żądać może, skoro od wstąpienia w służbę dwa albo trzy lata upłynęły, co od tego zawisło czy okręt się znajduje w porcie europejskim lub nieeuropejskim. Przy oddaleniu okrętowemu zarobiony aż dotąd żołd, nie zaś dalsza bonifikacya ma być zapłaconą.

Oddalenie żądaném być nie może, skoro powrót jest rozporządzony.

Art. 540.

Powyższy artykuł zastósowania nie znajduje, jeżeli okrętowy przez dłuższy czas na żołd się wynajął.

Wynajęcie na czas niepewny albo z powszechném postanowieniem, iż po ukończeniu podróży służba na wszelkich podróżach, któreby jeszcze uchwalonemi być mogły, daléj ma być prowadzoną, za wynajęcie na czas dłuższy się nie uważa.

Art. 541.

We wszelkich przypadkach, w których okręt dłużéj jak dwa lata na zewnątrz przebywa, w braku innéj umowy dla okrętarza, od początku podróży w służbie znajdującego się, podwyższenie żołdu nastąpi, jeżeli takowy podług czasu jest umówiony.

Miarę podwyższenia stanowią ustawy krajowe.

Art. 542.

Der Heuervertrag endet, wenn das Schiff durch einen Zufall dem Rheder verloren geht, insbesondere

wenn es verunglückt,

wenn es als reparaturunfähig oder reparaturunwürdig kondemnirt (Artikel 444.) und in dem letzteren Falle ohne Verzug öffentlich verkauft wird,

wenn es geraubt wird,

wenn es aufgebracht oder angehalten und für gute Prise erklärt wird.

Dem Schiffsmann gebührt alsdann nicht allein die verdiente Heuer, sondern auch freie Zurückbeförderung nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, oder nach Wahl des Schiffers eine entsprechende Vergütung.

Er bleibt verbunden, bei der Bergung gegen Fortbezug der Heuer Hülfe zu leisten und bei der Verklarung gegen Zahlung der etwa erwachsenden Reise- und Versäumnißkosten mitzuwirken. Für diese Kosten haftet der Rheder persönlich, im Uebrigen haftet er nur nach Maaßgabe des Artikels 453.

Art. 543.

Der Schiffer kann den Schiffsmann, abgesehen von den in dem Heuervertrage bestimmten Fällen, vor Ablauf der Dienstzeit entlassen:

1) so lange die Reise noch nicht angetreten ist, wenn der Schiffsmann zu dem Dienste, zu welchem er sich verheuert hat, untauglich ist; wird die Untauglichkeit erst später entdeckt, so ist der Schiffer befugt, den Schiffsmann, mit Ausschluß des Steuermannes, im Range herabzusetzen und seine Heuer verhältnißmäßig zu verringern;
2) wenn der Schiffsmann eines groben Dienstvergehens, insbesondere des wiederholten Ungehorsams oder der fortgesetzten Widerspenstig-

Art. 542.

Umowa żołdowa kończy się, jeżeli okręt przypadkiem redarzowi zaginie, szczególnie

jeżeli ulega nieszczęściu,

jeżeli zostanie oświadczony za niezdatnym do reparatury lub niegodnym do reparatury kondemnowany (artykuł 444.) i w ostatnim przypadku niezwłocznie publicznie sprzedany zostanie,

jeżeli zostanie zrabowany,

jeżeli zabrany lub zatrzymany i za dobry obłów oświadczony zostanie.

Okrętarzowi w tych przypadkach nie tylko służy zarobiony żołd, lecz też bezpłatna expedycya zwrotna do portu, gdzie został najęty albo podług woli szypra odpowiednia bonifikacya.

On zostaje obowiązanym, przy ratowaniu za dalszém pobieraniem żołdu pomagać i przy złożeniu oświadczenia za zapłatą jakichkolwiek wynikających kosztów podróży i zwłoki spółdziałać. Za koszta redarz osobiście odpowiada, z resztą, odpowiada tylko podług artykułu 453.

Art. 543.

Szyper może okrętowego, bez względu na oznaczone w umowie salaryinéj przypadki, przed upływem czasu służbowego oddalić:

1) dopóki podróż jeszcze nie jest rozpoczętą, jeżeli okrętowy do służby, na którą on się wynajął, jest niezdatnym; jeżeli niezdatność późniéj dopiero odkrytą zostanie, natenczas szyper jest upoważniony, okrętowego, z wykluczeniem sternika w stopniu zniżyć i jego żołd stosunkowo zmniejszyć;
2) jeżeli okrętowy się dopuścił grubego przestępstwa służbowego, szczególnie powtórnego nieposłuszeństwa albo trwałnéj

keit, der Schmuggelei oder einer mit schwerer Strafe bedrohten Handlung sich schuldig macht;

3) wenn der Schiffsmann mit einer syphilitischen Krankheit behaftet ist, oder wenn er durch eine unerlaubte Handlung eine Krankheit oder Verwundung sich zuzieht, welche ihn arbeitsunfähig macht;

4) wenn die Reise, für welche der Schiffsmann geheuert war, wegen Krieg, Embargo oder Blokade, oder wegen eines Ausfuhr- oder Einfuhrverbots, oder wegen eines anderen Schiff oder Ladung betreffenden Zufalls nicht angetreten oder fortgesetzt werden kann.

Art. 544.

Dem Schiffsmann gebührt in den Fällen der Ziffern 1. bis 3. des Artikels 543. nicht mehr als die verdiente Heuer; in den Fällen der Ziffer 4. hat er, wenn er nach Antritt der Reise entlassen wird, nicht allein auf die verdiente Heuer, sondern auch auf freie Zurückbeförderung (Artikel 517.) nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, oder nach Wahl des Schiffers auf eine entsprechende Vergütung Anspruch.

Die Landesgesetze, welche den Schiffsmann in Fällen der Pflichtverletzung (Ziff. 2.) mit Verlust der verdienten Heuer bedrohen, werden durch die vorstehende Bestimmung nicht berührt.

Den Landesgesetzen bleibt auch vorbehalten, noch aus anderen als den im Artikel 543. angeführten Gründen die unfreiwillige Entlassung des Schiffsmannes ohne Entschädigung oder gegen theilweise Entschädigung zu gestatten.

Art. 545.

Der für eine Reise geheuerte Schiffsmann, welcher aus anderen als den in den Artikeln 543. und 544. erwähnten Gründen vor Ablauf des Heuervertrages entlassen wird, behält, wenn die Entlassung vor Antritt der Reise erfolgt, als Entschädigung die etwa empfangenen Hand- und Vorschußgelder, soweit dieselben den üblichen Betrag nicht übersteigen.

sprzeczności, przemycania towarów albo ciężką karą zagrożonego uczynku;

3) jeżeli okrętarz weneryczną chorobą jest obarczony, albo jeżeli on przez niedozwolony uczynek sobie chorobę lub ranienie przywiódł, które go uczyni niezdolnym do roboty;

4) jeżeli podróż, do której okrętarz był najęty, dla wojny, embargo, lub blokady albo względem zakazu wyprowadzenia lub zaprowadzenia albo względem przypadku, innego okrętu lub ładunku dotyczącego się, rozpoczętą lub daléj prowadzoną być nie może.

Art. 544.

Okrętarzowi w przypadkach cyfry 1. aż do 3. artykułu 543. nie należy się więcéj jak zarobiony żołd; w przypadkach cyfry 4. on, jeżeli po rozpoczęciu podróży oddalony zostanie nie tylko ma pretensyi na zasłużony żołd, lecz również na bezpłatną expedycyę napowrót (artykuł 517.) do portu, w którym został najęty, albo podług woli szypra na odpowiednią bonifikacyę.

Ustawy krajowe, które okrętowego w przypadkach przekroczenia służbowego (cyfra 2.) utratą zasłużonego żołdu zagrażają, niniejszém postanowieniem się nie naruszają.

Ustawom krajowym pozostaje również zastrzeżoném, z innych jeszcze jak z wymienionych w artykule 543. przyczyn przymusowe oddalenie okrętowego bez wynagrodzenia albo za częściowém wynagrodzeniem dopóścić.

Art, 545.

Dla podróży najęty okrętowy, który z innych jak z oznaczonych w artykułach 543. i 544. przyczyn przed upływem umowy żołdowéj zostanie oddalony, zatrzyma, jeżeli oddalenie przed rozpoczęciem podróży nastąpiło, jako wynagrodzenie którekolwiek odebrane kwoty ręczne

Sind Hand- und Vorschußgelder nicht gezahlt, so hat er als Entschädigung die Heuer für einen Monat zu fordern.

Ist die Entlassung erst nach Antritt der Reise erfolgt, so erhält er außer der verdienten Heuer noch die Heuer für zwei oder vier Monate, je nachdem er in einem Europäischen oder in einem nichteuropäischen Hafen entlassen ist, jedoch nicht mehr als er erhalten haben würde, wenn er erst nach Beendigung der Reise entlassen worden wäre.

Außerdem hat er Anspruch auf freie Zurückbeförderung (Artikel 517.) nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, oder nach Wahl des Schiffers auf eine entsprechende Vergütung.

Art. 546.

Ist die Heuer in Bausch und Bogen bedungen, so wird die verdiente Heuer (Artikel 537. 539. 542. 544. 545.) und die ein-, zwei- oder viermonatliche Heuer (Artikel 545.) nach Anleitung des Artikels 519. berechnet.

Art. 547.

Der Schiffsmann kann seine Entlassung fordern, wenn sich der Schiffer einer groben Verletzung seiner ihm gegen denselben obliegenden Pflichten, insbesondere durch schwere Mißhandlung oder durch grundlose Vorenthaltung von Speise und Trank schuldig macht.

Der Schiffsmann, welcher aus einem solchen Grunde seine Entlassung nimmt, hat dieselben Ansprüche, welche für den Fall des Artikels 545. bestimmt sind.

Die Landesgesetze können bestimmen, ob und aus welchen anderen Gründen dem Schiffsmann das Recht, die Entlassung zu fordern, außerdem noch zustehe.

In einem anderen Lande darf der Schiffsmann, welcher seine Entlassung fordert, nicht ohne Genehmi zaliczki, o ile takowe zwyczajowéj ilości nie przechodzą.

Jeżeli pieniądze ręczne i zaliczki nie są płacone, natenczas jako wynagrodzenie żołd za jeden miesiąc ma do żądania.

Jeżeli oddalenie dopiero po rozpoczęciu podróży nastąpiło, natenczas on prócz zarobionego żołdu jeszcze żołd za dwa lub cztery miesiące pobiera, pod względem czyli on w europejskim albo w nieeuropejskim porcie jest oddalony, jednak nie więcéj jakby był otrzymał, gdyby dopiero po ukończeniu podróży był oddalony.

Prócz tego ma pretensyę na bezpłatną expedycyę powrotu (artykuł 517.) do portu, gdzie został najęty, albo podług woli szypra na odpowiednią bonifikacyę.

Art. 546.

Jeżeli żołd w ogóle jest umówiony, natenczas zasłużony żołd (artykuły 537., 539., 542., 544., 545.) i jeden-, dwa- lub czteromiesięczny żołd (artykuł 545.) podług artykułu 519. się obrachuje.

Art. 547.

Okrętowy swoje oddalenie żądać może, jeżeli szyper się staje w innym grubego niedbalstwa swoich przeciw jemu mających obowiązków, szczególnie ciężkiem skrzywdzeniem cielesném albo bezprzyczynném cofnięciem pokarmu i napoju.

Okrętowy, który z takiéj przyczyny swoje oddalenie weźmie, ma te same pretensye, które na przypadek artykułu 545. są przeznaczone.

Ustawy krajowe mogą stanowić, czyli i z jakich innych przyczyn okrętarzowi prawo żądania oddalenia prócz tego jeszcze ma służyć.

W innym kraju okrętarzowi, który swoje oddalenie żąda, nie wolno opuścić służby bez

migung des zuständigen Konsuls (Artikel 537.) den Dienst verlassen.

Art. 548.

Falls der Schiffsmann nach Antritt des Dienstes erkrankt oder verwundet wird, so trägt der Rheder die Kosten der Verpflegung und Heilung:

1) wenn der Schiffsmann wegen der Krankheit oder Verwundung die Reise nicht antritt, bis zum Ablauf von drei Monaten seit der Erkrankung oder Verwundung;
2) wenn er die Reise antritt und mit dem Schiffe nach dem Heimathshafen oder dem Hafen, wo er geheuert worden ist, zurückkehrt, bis zum Ablauf von drei Monaten seit der Rückkehr des Schiffs;
3) wenn er die Reise antritt und mit dem Schiffe zurückkehrt, die Rückreise des Schiffs jedoch nicht in einem der genannten Häfen endet, bis zum Ablauf von sechs Monaten seit der Rückkehr des Schiffs;
4) wenn er während der Reise am Lande zurückgelassen werden mußte, bis zum Ablauf von sechs Monaten seit der Weiterreise des Schiffs.

Auch gebührt dem Schiffsmann in den beiden letzteren Fällen freie Zurückbeförderung (Artikel 517.) nach dem Hafen, wo er geheuert worden ist, oder nach Wahl des Rheders eine entsprechende Vergütung.

Art. 549.

Die Heuer bezieht der erkrankte oder verwundete Schiffsmann:

wenn er die Reise nicht antritt, bis zur Einstellung des Dienstes;

wenn er die Reise antritt und mit dem Schiffe zurückkehrt, bis zur Beendigung der Rückreise;

wenn er während der Reise am Lande zurückgelassen werden mußte, bis zu dem Tage, an welchem er das Schiff verläßt.

przyzwolenia kompetentnego konsula (artykuł 537.).

Art. 548.

W przypadku jeżeli okrętowy po wstąpieniu w służbę zachoruje albo zraniony zostanie, natenczas redarz ponosi koszta żywności i leczenia:

1) jeżeli okrętowy względem choroby albo zranienia w podróż nie postępuje, aż do upływu trzech miesięcy od zachorowania lub zranienia;
2) jeżeli on w podróż się puści i z okrętem do portu narodowego albo do portu, gdzie został najęty, powraca aż do upływu trzech miesięcy od powrotu okrętu;
3) jeżeli w podróż się puści i z okrętem powraca, powrót okrętu jednak się nie kończy w jednym z portów wymienionych, aż do upływu sześciu miesięcy od powrotu okrętu;
4) jeżeli on podczas podróży na lądzie pozostawiony być musiał, aż do upływu sześciu miesięcy od dalszéj podróży okrętu.

Okrętarzowi służy również w obu ostatnich przypadkach bezpłatny powrót (artykuł 517.) do portu, gdzie został najęty, albo podług woli redarza, odpowiednia bonifikacya.

Art. 549.

Żołd zachorowany lub zraniony okrętowy pobiera:

jeżeli podróż nie zaczyna, aż do złożenia służby;

jeżeli podróż zaczyna i zokrętem powraca, aż do ukończenia powrotu;

jeżeli on podczas podróży na lądzie musiał być pozostawiony, aż do dnia którego on okręt opuści.

Ist der Schiffsmann bei Vertheidigung des Schiffs beschädigt, so hat er überdies auf eine angemessene, erforderlichenfalls von dem Richter zu bestimmende Belohnung Anspruch.

Art. 550.

Auf den Schiffsmann, welcher die Krankheit oder Verwundung durch eine unerlaubte Handlung sich zugezogen hat oder mit einer syphilitischen Krankheit behaftet ist, finden die Artikel 548. und 549. keine Anwendung.

Art. 551.

Stirbt der Schiffsmann nach Antritt des Dienstes, so hat der Rheder die bis zum Todestage verdiente Heuer (Artikel 546.) zu zahlen und die Beerdigungskosten zu tragen. Wird der Schiffsmann bei Vertheidigung des Schiffs getödtet, so hat der Rheder überdies eine angemessene, erforderlichenfalls von dem Richter zu bestimmende Belohnung zu entrichten.

Soweit der Nachlaß des während der Reise verstorbenen Schiffsmannes an Bord sich befindet, hat der Schiffer für die Aufzeichnung und die Aufbewahrung, sowie erforderlichenfalls für den Verkauf des Nachlasses Sorge zu tragen.

Art. 552.

Auf die in den Artikeln 548. 549. und 551. bezeichneten Forderungen findet die Vorschrift des Artikels 453. gleichfalls Anwendung.

Art. 553.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, die Voraussetzungen zu bestimmen, ohne welche kein Schiffsmann wider seinen Willen in einem anderen Lande zurückgelassen werden darf, sowie das Verfahren zu regeln, welches der Schiffer im Falle einer solchen Zurücklassung einhalten muß.

Art. 554.

Personen, welche, ohne zur Schiffsmannschaft zu gehören, auf einem Schiff als Maschinisten,

Jeżeli okrętowy przy obronie okrętu został uszkodzony, natenczas prócz tego jeszcze ma pretensyę na odpowiednie, w razie potrzeby przez sędziego oznaczyć się mające wynagrodzenie.

Art. 550.

Do okrętowego, który sobie chorobę albo zranienie niedozwolonym uczynkiem sprawił albo weneryczną chorobą jest obciążonym, artykuły 548. i 549. zastósowania nie znajdują.

Art. 551.

Jeżeli okrętowy po wstąpieniu w służbę umarł, natenczas redarz zasłużony aż do dnia śmierci żołd (artykuł 546.) płacić i koszta pochowania ponosić winien. Jeżeli okrętowy przy obronie okrętu zabitym zostanie, natenczas redarz prócz tego odpowiednią, w razie potrzeby przez sędziego oznaczyć się mające wynagrodzenie zapłacić musi.

O ile spadek zmarłego podczas podróży okrętowego na okręcie się znajduje, szyper winien starać się o spisanie i aserwowanie, jako też w razie potrzeby o sprzedanie spadku.

Art. 552.

Do pretensyi oznaczonych w artykułach 548., 549. i 551. przepis artykułu 453. także zastósowanie znajduje.

Art. 553.

Ustawom krajowym pozostaje zastrzeżoném, przypuszczenia ustanowić, bez których żaden okrętowy wbrew woli swojéj w innym kraju ma być zostawiony, jako też postępowanie uregulować, które szyper w przypadku takiego zostawienia zastósować musi.

Art. 554.

Osoby, które, nie należą do ludzi okrętowych, na okręcie jako machyniści, posługacze

Aufwärter oder in anderer Eigenschaft angestellt sind, haben, sofern nicht durch Vertrag ein Anderes bestimmt ist, dieselben Rechte und Pflichten, welche in diesem Titel in Ansehung der Schiffsmannschaft festgesetzt sind.

Es macht hierbei keinen Unterschied, ob sie von dem Schiffer oder Rheder angenommen worden sind.

Art. 555.

Der dem Schiffsmann als Lohn zugestandene Antheil an der Fracht oder an dem Gewinn wird als Heuer im Sinne dieses Titels nicht angesehen.

Art. 556.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, sowohl in Ansehung des im vorhergehenden Artikel erwähnten Lohnverhältnisses, als in anderen Beziehungen die Vorschriften dieses Titels zu ergänzen.

Fünfter Titel.

Von dem Frachtgeschäft zur Beförderung von Gütern.

Art. 557.

Der Frachtvertrag zur Beförderung von Gütern bezieht sich entweder

1) auf das Schiff im Ganzen oder einen verhältnißmäßigen Theil oder einen bestimmt bezeichneten Raum des Schiffs, oder
2) auf einzelne Güter (Stückgüter).

Art. 558.

Wird das Schiff im Ganzen oder zu einem verhältnißmäßigen Theil, oder wird ein bestimmt bezeichneter Raum des Schiffs verfrachtet, so kann jede Partei verlangen, daß über den Vertrag eine schriftliche Urkunde (Chartepartie) errichtet werde.

lub w innym przymiocie są umieszczone, mają, o ile umową co innego nie jest ustanowionem, te same prawa i obowiązki, które w niniejszym tytule co do ludzi okrętowych są wydane.

Nie czyni przytem różnicy, czyli przez szypra albo redarza przyjęte zostały.

Art. 555.

Przyrzeczony jako salaryę okrętarzowi udział przy frachcie albo przy zysku jako żołd w sensie niniejszego tytułu się nie uważa.

Art. 556.

Ustawom krajowym pozostaje zastrzeżonem, tak co do wspomnionego w uprzednim artykule stosunku salaryinego jak w innych względach przepisy niniejszego tytułu uzupełnić.

Tytuł piąty.

O interesie frachtowym do expedycyi towarów.

Art. 557.

Umowa frachtowa do expedycyi towarów odnosi się albo

1) do okrętu w całkości albo stosunkowéj części albo do zapewnie oznaczonego miejsca okrętu albo
2) do pojedynczych towarów (towary w sztukach).

Art. 558.

Jeżeli okręt w całkości albo w stosunkowéj części, albo jeżeli zapewnie oznaczone miejsce okrętu zafrachtowane zostanie, natenczas każda strona żądać może, ażeby względem umowy piśmienny dokument (Chartepartie) sporządzony został.

Art. 559.

In der Verfrachtung eines ganzen Schiffs ist die Kajüte nicht einbegriffen; es dürfen jedoch in dieselbe ohne Einwilligung des Befrachters keine Güter verladen werden.

Art. 560.

Bei jeder Art von Frachtvertrag (Artikel 557.) hat der Verfrachter das Schiff in seetüchtigem Stande zu liefern.

Er haftet dem Befrachter für jeden Schaden, welcher aus dem mangelhaften Zustande des Schiffs entsteht, es sei denn, daß die Mängel aller Sorgfalt ungeachtet nicht zu entdecken waren.

Art. 561.

Der Schiffer hat zur Einnahme der Ladung das Schiff an den vom Befrachter oder, wenn das Schiff an Mehrere verfrachtet ist, von sämmtlichen Befrachtern ihm angewiesenen Platz hinzulegen.

Wenn die Anweisung nicht rechtzeitig erfolgt, oder wenn von sämmtlichen Befrachtern nicht derselbe Platz angewiesen wird, oder wenn die Wassertiefe, die Sicherheit des Schiffs oder die örtlichen Verordnungen oder Einrichtungen die Befolgung der Anweisung nicht gestatten, so muß der Schiffer an dem ortsüblichen Ladungsplatz anlegen.

Art. 562.

Sofern nicht durch Vertrag oder durch die örtlichen Verordnungen des Abladungshafens und in deren Ermangelung durch einen daselbst bestehenden Ortsgebrauch ein Anderes bestimmt ist, müssen die Güter von dem Befrachter kostenfrei bis an das Schiff geliefert, dagegen die Kosten der Einladung derselben in das Schiff von dem Verfrachter getragen werden.

Art. 559.

Do zafrachtowania całkiego okrętu kajuta się nie rachuje; w takowéj jednak bez przyzwolenia zafrachtującego żadne towary ładowane być nie mają.

Art. 560.

Przy każdym rodzaju umów frachtowych (artykuł 557.) zafrachtujący winien okręt w zdatnym do żeglugi stanie przystawić.

On zafrachtującemu odpowiada za wszelką szkodę, która z wadliwéj przysposobienia okrętu powstaje, chyba, że wady te mimo wszelkiego dopilnowania odkryte być nie mogły.

Art. 561.

Szyper do przyjęcia ładunku winien okręt położyć na miejsce, które mu przez ofrachtującego albo, jeżeli okręt kilku osobom jest zafrachtowany, przez wszystkich ofrachtujących jest przekazaném.

Jeżeli przekazanie nie w należytym czasie nastąpi, albo jeżeli przez wszystkich ofrachtujących nie te same miejsce przekazaném zostanie, albo jeżeli głębokość wody, bezpieczność okrętu albo miejscowe rozporządzenia lub urządzenia zachowania przekazania nie dozwalają, natenczas szyper na miejscowo-zwyczajném miejscu ładowania przykładać musi.

Art. 562.

O ile przez umowę albo przez miejscowe rozporządzenia portu odładowania i w braku takowych przez istnący tamże zwyczaj miejscowy co innego nie jest ustanowioném, muszą towary przez ofrachtującego bez kosztów aż do okrętu być dostawione, koszta zaś naładowania takowych na okręt przez zafrachtującego być poniesione.

Art. 563.

Der Verfrachter muß statt der vertragsmäßigen Güter andere, von dem Befrachter zur Verschiffung nach demselben Bestimmungshafen ihm angebotene Güter annehmen, wenn dadurch seine Lage nicht erschwert wird.

Diese Bestimmung findet keine Anwendung, wenn die Güter im Vertrage nicht blos nach Art oder Gattung, sondern speziell bezeichnet sind.

Art. 564.

Der Befrachter oder Ablader, welcher die verladenen Güter unrichtig bezeichnet oder Kriegskontrebande oder Güter verladet, deren Ausfuhr oder deren Einfuhr in den Bestimmungshafen verboten ist, oder welcher bei der Abladung die gesetzlichen Vorschriften, insbesondere die Polizei-, Steuer- und Zollgesetze übertritt, wird, insofern ihm dabei ein Verschulden zur Last fällt, nicht blos dem Verfrachter, sondern auch allen übrigen im ersten Absatz des Artikels 479. bezeichneten Personen für den durch sein Verfahren veranlaßten Aufenthalt und jeden anderen Schaden verantwortlich.

Dadurch, daß er mit Genehmigung des Schiffers gehandelt hat, wird seine Verantwortlichkeit den übrigen Personen gegenüber nicht ausgeschlossen.

Er kann aus der Konfiskation der Güter keinen Grund herleiten, die Zahlung der Fracht zu verweigern.

Gefährden die Güter das Schiff oder die übrige Ladung, so ist der Schiffer befugt, dieselben ans Land zu setzen oder in dringenden Fällen über Bord zu werfen.

Art. 565.

Auch derjenige, welcher ohne Wissen des Schiffers Güter an Bord bringt, ist nach Maaßgabe des vorigen Artikels zum Ersatze des daraus ent-

Art. 563.

Zafrachtujący musi zamiast umówionych towarów inne, przez ofrachtującego celem rozesłania do tego samego portu przeznaczenia mu ofiarowane towary przyjąć, jeżeli przez to stan swój nie staje się trudniejszy.

Postanowienie to zastósowania nie znajduje, jeżeli towary w umowie nie tylko podług rodzaju lub gatunku, lecz specyalnie są oznaczone.

Art. 564.

Ufrachtujący lub wyładujący, który załadowane towary fałszywie oznaczy albo kontrabandę wojenną lub towary załaduje, których wywóz, albo których przywóz do portu przeznaczenia jest zakazany, albo który przy wyładowaniu prawne przepisy, szczególnie ustawy policyine, poborowe i celne przekroczy, staje się, o ile przytém wina na niego spada, nietylko zafrachtującemu, lecz też wszystkim innym, w pierwszym zdaniu artykułu 479. oznaczonym osobom za zwłokę przez jego postępowanie wyrządzoną i za każdą inną szkodę odpowiedzialnym.

Przez to, że on z przyzwoleniem szypra działał, jego odpowiedzialność naprzeciwko wszystkim innym osobom się nie wyklucza.

On z konfiskacyi towarów żadną przyczynę sobie rościć nie może, zapłatę frachtu odmówić.

Jeżeli towary dla okrętu albo drugiego ładunku niebezpieczeństwo przyprowadzają, natenczas szyper jest upoważniony, takowe na ląd wysadzić, albo w naglących przypadkach z okrętu wyrzucić.

Art. 565.

Również ten, który bez wiedzy szypra towary na okręt zaniesie, na mocy poprzedniego artykułu do wynagrodzenia wynikającéj przez

stehenden Schadens verpflichtet. Der Schiffer ist befugt, solche Güter wieder ans Land zu setzen oder, wenn sie das Schiff oder die übrige Ladung gefährden, nöthigenfalls über Bord zu werfen. Hat der Schiffer die Güter an Bord behalten, so muß dafür die höchste am Abladungsort zur Abladungszeit für solche Reisen und Güter bedungene Fracht bezahlt werden.

Art. 566.

Der Verfrachter ist nicht befugt, ohne Erlaubniß des Befrachters die Güter in ein anderes Schiff zu verladen. Handelt er dieser Bestimmung zuwider, so ist er für jeden Schaden verantwortlich, in Ansehung dessen er nicht beweist, daß derselbe auch dann entstanden und dem Befrachter zur Last gefallen sein würde, wenn die Güter nicht in ein anderes Schiff verladen worden wären.

Auf Umladungen in ein anderes Schiff, welche in Fällen der Noth nach Antritt der Reise erfolgen, findet dieser Artikel keine Anwendung.

Art. 567.

Ohne Genehmigung des Abladers dürfen dessen Güter weder auf das Verdeck verladen, noch an die Seiten des Schiffs gehängt werden.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten zu bestimmen, daß in Ansehung der Küstenschiffahrt die vorstehende Vorschrift, soweit sie auf die Beladung des Verdecks sich bezieht, keine Anwendung finde.

Art. 568.

Bei der Verfrachtung eines Schiffs im Ganzen hat der Schiffer, sobald er zur Einnahme der Ladung fertig und bereit ist, dies dem Befrachter anzuzeigen.

Mit dem auf die Anzeige folgenden Tage beginnt die Ladezeit.

to szkody jest obowiązany. Szyper jest upoważniony, takie towary znów na ląd wysadzić, albo jeżeli dla okrętu lub drugiego ładunku są niebezpieczne, w razie potrzeby we wodę wyrzucić. Jeżeli szyper towary zatrzymał na okręcie, natenczas za takowe najwyższy w miejscu wyładowania w czasie wyładowania za takie podróże i towary umówiony fracht zapłacony być musi.

Art. 566.

Zafrachtujący nie jest upoważniony, bez pozwolenia ofrachtującego towary do innego okrętu naładować. Jeżeli on temu postanowieniu wbrew czyni, natenczas jest odpowiedzialny za każdą szkodę, względem któréj on nie udowodni, iżby takowa również natenczas była wynikła i na ofrachtującego była spadła, jeżeli towary nie do innego okrętu zostały były naładowane.

Do przeładowań na inny okręt, które w przypadkach niebezpieczeństwa po rozpoczęciu podróży nastąpią, niniejszy artykuł zastósowania nie znajduje.

Art. 567.

Bez przyzwolenia wyładującego jego towary nie mają być ani na pokład ładowane, ani po bokach okrętu zawieszone.

Ustawom krajowym zostaje zastrzeżoném, postanowić, iż co do żeglugi nadbrzeżnéj powyższy przepis zastósowania znajdować nie ma, o ile się odnosi do obładowania pokładu.

Art. 568.

Przy zafrachtowaniu okrętu w całkości, szyper, skoro do przyjęcia ładunku jest usposobiony i gotowy to ofrachtującemu donieść winien.

Z dniem po doniesieniu następującym zaczyna czas ładowania.

Ueber die Ladezeit hinaus hat der Verfrachter auf die Abladung noch länger zu warten, wenn es vereinbart ist (Ueberliegezeit).

Für die Ladezeit kann, sofern nicht das Gegentheil bedungen ist, keine besondere Vergütung verlangt werden. Dagegen muß der Befrachter dem Verfrachter für die Ueberliegezeit eine Vergütung (Liegegeld) gewähren.

Art. 569.

Ist die Dauer der Ladezeit durch Vertrag nicht festgesetzt, so wird sie durch die örtlichen Verordnungen des Abladungshafens und in deren Ermangelung durch den daselbst bestehenden Ortsgebrauch bestimmt. Besteht auch ein solcher Ortsgebrauch nicht, so gilt als Ladezeit eine den Umständen des Falles angemessene Frist.

Ist eine Ueberliegezeit, nicht aber deren Dauer, durch Vertrag bestimmt, so beträgt die Ueberliegezeit vierzehn Tage.

Enthält der Vertrag nur die Festsetzung eines Liegegeldes, so ist anzunehmen, daß eine Ueberliegezeit ohne Bestimmung der Dauer vereinbart sei.

Art. 570.

Ist die Dauer der Ladezeit oder der Tag, mit welchem dieselbe enden soll, durch Vertrag bestimmt, so beginnt die Ueberliegezeit ohne Weiteres mit dem Ablauf der Ladezeit.

In Ermangelung einer solchen vertragsmäßigen Bestimmung beginnt die Ueberliegezeit erst, nachdem der Verfrachter dem Befrachter erklärt hat, daß die Ladezeit abgelaufen sei. Der Verfrachter kann schon innerhalb der Ladezeit dem Befrachter erklären, an welchem Tage er die Ladezeit für abgelaufen halte. In diesem Falle ist zum Ablauf der Ladezeit und zum Beginn der Ueberliegezeit eine neue Erklärung des Verfrachters nicht erforderlich.

Na czas ładowania zafrachtujący na wyładowanie jeszcze dłużéj czekać winien, jeżeli to jest umówiono (czas leżenia).

Na czas ładowania, skoro sprzeciwnie nie nie jest umówioném, żadna osobna bonifikacya żądaną być nie może. Natomiast musi ofrachtujący zafrachtującemu za dłuższy czas leżenia bonifikacyą (pieniądze składowe) udzielić.

Art. 569.

Jeżeli trwanie czasu ładowania umową nie jest ustanowioném, natenczas takowe przez miejscowe rozporządzenia portu wyładowania i w ich braku przez istnący tamże zwyczaj miejscowy się stanowi. Jeżeli również taki zwyczaj miejscowy nie istnieje, natenczas jako czas ładowania uważa się termin odpowiadający okolicznościom przypadku.

Jeżeli dłuższy czas leżenia, nie zaś jego trwanie umową jest ustanowiony, natenczas dłuższy czas leżenia wynosi czternaście dni.

Jeżeli umowa tylko zawiera ustanowienie sumy składowéj, natenczas się przyimuje, iż dłuższy czas leżenia bez postanowienia trwania jest umówiony.

Art. 570.

Jeżeli trwanie czasu ładowania albo dzień, z którym takowa się ma kończyć, umową jest ustanowione, natenczas dłuższy czas leżenia zaczyna się bez dalszego z upływem czasu ładowania.

W braku takiego umówionego postanowienia dłuższy czas leżenia dopiero wtedy się zaczyna, kiedy zafrachtujący już ofrachtującemu oświadczył, iż czas ładowania upłynął. Zafrachtujący już wśród czasu ładowania ofrachtującemu oświadczyć może, w którym dniu on czas ładowania za upłyniony uważa. W tym przypadku do upływu czasu ładowania i do zaczęcia dłuższego czasu leżenia nowe oświadczenia zafrachtującego nie jest potrzebném.

Art. 571.

Nach Ablauf der Ladezeit oder, wenn eine Ueberliegezeit vereinbart ist, nach Ablauf der Ueberliegezeit ist der Verfrachter nicht verpflichtet, auf die Abladung noch länger zu warten. Er muß jedoch seinen Willen, nicht länger zu warten, spätestens drei Tage vor Ablauf der Ladezeit oder der Ueberliegezeit dem Befrachter erklären.

Ist dies nicht geschehen, so läuft die Ladezeit oder Ueberliegezeit nicht eher ab, als bis die Erklärung nachgeholt ist und seit dem Tage der Abgabe derselben drei Tage verstrichen sind.

Die in diesem Artikel erwähnten drei Tage werden in allen Fällen als ununterbrochen fortlaufende Tage nach dem Kalender gezählt.

Art. 572.

Die in den Artikeln 570. und 571. erwähnten Erklärungen des Verfrachters sind an keine besondere Form gebunden. Weigert sich der Befrachter, den Empfang einer solchen Erklärung in genügender Weise zu bescheinigen, so ist der Verfrachter befugt, eine öffentliche Urkunde darüber auf Kosten des Befrachters errichten zu lassen.

Art. 573.

Das Liegegeld wird, wenn es nicht durch Vertrag bestimmt ist, von dem Richter nach billigem Ermessen, nöthigenfalls nach Anhörung von Sachverständigen festgesetzt.

Der Richter hat hierbei auf die näheren Umstände des Falles, insbesondere auf die Heuerbeträge und Unterhaltskosten der Schiffsbesatzung, sowie auf den dem Verfrachter entgehenden Frachtverdienst Rücksicht zu nehmen.

Art. 574.

Bei Berechnung der Lade- und Ueberliegezeit werden die Tage in ununterbrochen fortlaufender

Art. 571.

Po upływie czasu ładowania albo, jeżeli dłuższy czas leżenia jest umówiony, po upływie dłuższego czasu leżenia zafrachtujący nie jest obowiązany daléj czekać jeszcze na wyładowanie. On jednak musi swoją wolę, że dłużéj nie chce czekać, najpóźniéj trzy dni przed upływem czasu ładowania albo dłuższego czasu leżenia ofrachtującemu oświadczyć.

Jeżeli to się nie stało, wtedy czas ładowania albo dłuższy czas leżenia nie prędzéj upływa, jak dopóki oświadczenie jest dosięgniętém i od dnia złożenia takowego trzy dni upłynęły.

W niniejszym artykule wspomnione trzy dni rachują się we wszelkich przypadkach za dni bez przerwy bieżące podług kalendarza.

Art. 572.

W artykułach 570. i 571. wspomnione oświadczenia zafrachtującego nie są wiązane do żadnéj osobnéj formy. Jeżeli zafrachtujący odmówi poświadczyć w dostatecznym sposobie odebranie takiego oświadczenia, natenczas zafrachtujący jest upoważniony, publiczny dokument w téj mierze na koszta zafrachtującego kazać sporządzić.

Art. 573.

Pieniądze składowe ustanawiają się, jeżeli umową nie są postanowione, przez sędziego podług słusznego zdania, w razie potrzeby po słuchaniu znawców.

Sędzia przytem winien mieć wzgląd na bliższe okoliczności przypadku, szczególnie na ilości żołdu i koszta utrzymywania osady okrętowéj, jako też na zarobek frachtowy, który zafrachtującemu uchodzi.

Art. 574.

Przy obrachowaniu czasu ładowania i dłuższego czasu leżenia dni liczą się w nieprzerwa-

Reihenfolge gezählt; insbesondere kommen in Ansatz die Sonn- und Feiertage, sowie diejenigen Tage, an welchen der Befrachter durch Zufall die Ladung zu liefern verhindert ist.

Nicht in Ansatz kommen jedoch die Tage, an welchen durch Wind und Wetter oder durch irgend einen anderen Zufall entweder

1) die Lieferung nicht nur der bedungenen, sondern jeder Art von Ladung an das Schiff, oder

2) die Uebernahme der Ladung

verhindert ist.

Art. 575.

Für die Tage, während welcher der Verfrachter wegen Verhinderung der Lieferung jeder Art von Ladung hat länger warten müssen, gebührt ihm Liegegeld, selbst wenn die Verhinderung während der Ladezeit eingetreten ist. Dagegen ist für die Tage, während welcher er wegen Verhinderung der Uebernahme der Ladung hat länger warten müssen, Liegegeld nicht zu entrichten, selbst wenn die Verhinderung während der Ueberliegezeit eingetreten ist.

Art. 576.

Sind für die Dauer der Ladezeit nach Artikel 569. die örtlichen Verordnungen oder der Ortsgebrauch maaßgebend, so kommen bei Berechnung der Ladezeit die beiden vorstehenden Artikel nur insoweit zur Anwendung, als die örtlichen Verordnungen oder der Ortsgebrauch nichts Abweichendes bestimmen.

Art. 577.

Hat der Verfrachter sich ausbedungen, daß die Abladung bis zu einem bestimmten Tage beendigt sein müsse, so wird er durch die Verhinderung der Lieferung jeder Art von Ladung (Artikel 574. Ziff. 1.) zum längeren Warten nicht verpflichtet.

néj kolei bieżącéj; szczególnie niedziele i dni świąteczne, jako też te dni, w których zafrachtujący przypadkiem jest przeszkadzany do liferowania ładunku, do umieszczenia przychodzą.

Te dni jednak do umieszczenia nie przychodzą, w których dla wiatru i niepogody albo wskutek jakiego innego przypadku albo

1) liferunek nie tylko umówionego, lecz każdego rodzaju ładunku do okrętu, albo

2) przyjęcie ładunku

jest przeszkadzane.

Art. 575.

Za dni, podczas których zafrachtujący względem przeszkody liferowania każdego rodzaju ładunku dłużéj zaczekać musiał, należą mu się pieniądze składowe nawet natenczas, jeżeli przeszkoda wśród czasu ładowania nastąpiła. Natomiast za dni, wśród których on dla przeszkody przyjęcia dłużéj czekać musiał, pieniądze składowe opłacane być nie mają, nawet nie natenczas, jeżeli przeszkoda wśród dłuższego czasu leżenia nastąpiła.

Art. 576.

Jeżeli na trwanie czasu ładowania podług artykułu 569. miejscowe rozporządzenia albo zwyczaj miejscowy są miarodaweze, natenczas przy obrachowaniu czasu ładowania oba poprzednie artykuły tylko tak dalece zastósowanie znajdują, o ile miejscowe rozporządzenia albo zwyczaj miejscowy nic zbaczającego nie stanowią.

Art. 577.

Jeżeli zafrachtujący dla siebie umówił, iż wyładowanie aż do pewnego dnia ukończoném być musi, natenczas on przez przeszkodę liferowania każdego rodzaju ładunku (artykuł 574. cyfra 1.) do dłuższego czekania nie staje się obowiązanym.

Art. 578.

Soll der Verfrachter die Ladung von einem Dritten erhalten, und ist dieser Dritte ungeachtet der von dem Verfrachter in ortsüblicher Weise kundgemachten Bereitschaft zum Laden nicht zu ermitteln, oder verweigert er die Lieferung der Ladung, so hat der Verfrachter den Befrachter schleunigst hiervon zu benachrichtigen und nur bis zum Ablauf der Ladezeit, nicht auch während der etwa vereinbarten Ueberliegezeit auf die Abladung zu warten, es sei denn, daß er von dem Befrachter oder einem Bevollmächtigten desselben noch innerhalb der Ladezeit eine entgegengesetzte Anweisung erhält.

Ist für die Ladezeit und die Löschzeit zusammen eine ungetheilte Frist bestimmt, so wird für den oben erwähnten Fall die Hälfte dieser Frist als Ladezeit angesehen.

Art. 579.

Der Verfrachter muß auf Verlangen des Befrachters die Reise auch ohne die volle bedungene Ladung antreten. Es gebührt ihm aber alsdann nicht allein die volle Fracht und das etwaige Liegegeld, sondern er ist auch berechtigt, insoweit ihm durch die Unvollständigkeit der Ladung die Sicherheit für die volle Fracht entgeht, die Bestellung einer anderweitigen Sicherheit zu fordern. Außerdem sind ihm die Mehrkosten, welche in Folge der Unvollständigkeit der Ladung ihm etwa erwachsen, durch den Befrachter zu erstatten.

Art. 580.

Hat der Befrachter bis zum Ablauf der Zeit, während welcher der Verfrachter auf die Abladung zu warten verpflichtet ist (Wartezeit), die Abladung nicht vollständig bewirkt, so ist der Verfrachter befugt, sofern der Befrachter nicht von dem Vertrage zurücktritt, die Reise anzutreten und die im vorstehenden Artikel bezeichneten Forderungen geltend zu machen.

Art. 578.

Jeżeli zafrachtujący ładunek od trzeciéj osoby ma odebrać, i jeżeli ten trzeci mimo gotowości do ładowania, przez zafrachtującego w miejscowo-zwyczajnym sposobie ogłoszonéj, nie da się wynaleść, albo jeżeli on liferowanie ładunku odmówi, natenczas zafrachtujący winien zafrachtującego jak najspieszniéj o tém uwiadomić i tylko aż do upływu czasu ładowania, nie zaś też wśród jakiegokolwiek umówionego dłuższego czasu leżenia na wyładowanie czekać, chyba, że on od zafrachtującego lub jego pełnomocnika jeszcze wśród czasu ładowania przeciwną instrukcyę otrzyma.

Jeżeli dla czasu naładowania i dla czasu wyładowania dokupy niepodzielony termin jest ustanowiony, natenczas dla powyżéj rzeczonego przypadku połowa tego terminu za czas ładowania się uważa.

Art. 579.

Zafrachtujący na żądanie zafrachtującego podróż również bez pełnego umówionego ładunku rozpocząć musi. Jednak mu się potém nie tylko należy zupełny fracht i jakiekolwiek pieniądze składowe, ale też jest uprawniony, o ile mu przez niezupełność ładunku bezpieczność dla całkowitego frachtu uchodzi, danie innego bezpieczeństwa żądać. Prócz tego większe koszta, któreby mu wskutek niezupełności ładunku dorosły, przez zafrachtującego zwrócone być muszą.

Art. 580.

Jeżeli zafrachtujący aż do upływu czasu, wśród którego zafrachtujący na wyładowanie czekać jest obowiązany (czas czekania), wyładowanie nie zupełnie uskutecznił, natenczas zafrachtujący jest upoważniony, o ile zafrachtujący od umowy nie ustąpi, w podróż się puścić i oznaczonych w poprzednim artykule pretensyi dochodzić.

Art. 581.

Der Befrachter kann vor Antritt der Reise, sei diese eine einfache oder zusammengesetzte, von dem Vertrage unter der Verpflichtung zurücktreten, die Hälfte der bedungenen Fracht als Fautfracht zu zahlen.

Bei Anwendung dieser Bestimmung wird die Reise schon dann als angetreten erachtet:

1) wenn der Befrachter den Schiffer bereits abgefertigt hat;
2) wenn er die Ladung bereits ganz oder zum Theil geliefert hat und die Wartezeit verstrichen ist.

Art. 582.

Macht der Befrachter von dem im vorstehenden Artikel bezeichneten Rechte Gebrauch, nachdem Ladung geliefert ist, so muß er auch die Kosten der Einladung und Wiederausladung tragen und für die Zeit der mit möglichster Beschleunigung zu bewirkenden Wiederausladung, soweit sie nicht in die Ladezeit fällt, Liegegeld (Artikel 573.) zahlen.

Der Verfrachter ist verpflichtet, den Aufenthalt, welchen die Wiederausladung verursacht, selbst dann sich gefallen zu lassen, wenn dadurch die Wartezeit überschritten wird, wogegen ihm für die Zeit nach Ablauf der Wartezeit Liegegeld und der Ersatz des durch Ueberschreitung der Wartezeit entstandenen Schadens gebührt, soweit der letztere den Betrag dieses Liegegeldes erweislich übersteigt.

Art. 583.

Nachdem die Reise im Sinne des Artikels 581. angetreten ist, kann der Befrachter nur gegen Berichtigung der vollen Fracht, sowie aller sonstigen Forderungen des Verfrachters (Artikel 615.) und gegen Berichtigung oder Sicherstellung der im Artikel 616. bezeichneten Forderungen von dem Vertrage zurücktreten und die Wiederausladung der Güter fordern.

Art. 581.

Zafrachtujący przed puszczeniem się w podróż, bądź czy takowa jest pojedynczą lub kombinowaną, od umowy z tym obowiązkiem odstąpić może, płacić połowę umówionego frachtu jako fracht dłużny.

Przy zastósowaniu tego postanowienia podróż już natenczas za rozpoczętą się uważa:

1) jeżeli zafrachtujący szypra już odprawił;
2) jeżeli on ładunek już całkowicie lub po części liferował i czas czekania upłynął.

Art. 582.

Jeżeli zafrachtujący z oznaczonego w poprzednim artykule prawa korzysta, kiedy ładunek już jest liferowany, natenczas również koszta naładowania i znów wyładowania ponosić i za czas znów wyładowania jak najspieszniéj uskutecznić się mającego, o ile takowa nie spada w czas ładowania, pieniądze składowe (artykuł 573.) zapłacić musi.

Zafrachtujący jest obowiązany, zwłokę, którą znów wyładowanie wyrządzi, nawet natenczas akceptować, jeżeli przez to czas czekania przechodzony zostanie, natomiast mu za czas po upływie czasu czekania pieniądze składowe i wynagrodzenia wynikłéj przez przestąpienie czasu czekania szkody się należą, o ile ta ostatnia sumę pieniędzy składowych dowodnie przechodzi.

Art. 583.

Puściwszy się w podróż w sensie artykułu 581., zafrachtujący tylko za złożeniem pełnego frachtu, jako też wszystkich innych pretensyi zafrachtującego (artykuł 615.) i za zapłaceniem lub zabezpieczeniem oznaczonych w artykule 616. pretensyi od umowy ustąpić i znów wyładowanie towarów żądać może.

Im Fall der Wiederausladung hat der Befrachter nicht nur die hierdurch entstandenen Mehrkosten, sondern auch den Schaden zu ersetzen, welcher aus dem durch die Wiederausladung verursachten Aufenthalt dem Verfrachter entsteht.

Zum Zweck der Wiederausladung der Güter die Reise zu ändern oder einen Hafen anzulaufen, ist der Verfrachter nicht verpflichtet.

Art. 584.

Der Befrachter ist statt der vollen Fracht nur zwei Drittel derselben als Fautfracht zu zahlen verpflichtet, wenn das Schiff zugleich auf Rückladung verfrachtet ist oder in Ausführung des Vertrags zur Einnahme der Ladung eine Fahrt aus einem anderen Hafen zu machen hat, und wenn in diesen beiden Fällen der Rücktritt früher erklärt wird, als die Rückreise oder die Reise aus dem Abladungshafen im Sinne des Artikels 581. angetreten ist.

Art. 585.

Bei anderen zusammengesetzten Reisen erhält der Verfrachter, wenn der Befrachter den Rücktritt erklärt, bevor in Bezug auf den letzten Reiseabschnitt die Reise im Sinne des Artikels 581. angetreten ist, als Fautfracht zwar die volle Fracht, es kommt von dieser jedoch eine angemessene Quote in Abzug, sofern die Umstände die Annahme begründen, daß der Verfrachter in Folge der Aufhebung des Vertrages Kosten erspart und Gelegenheit zu anderweitigem Frachtverdienst gehabt habe.

Können sich die Parteien über die Zulässigkeit des Abzuges oder die Höhe desselben nicht einigen, so entscheidet darüber der Richter nach billigem Ermessen.

Der Abzug darf in keinem Falle die Hälfte der Fracht übersteigen.

Art. 586.

Hat der Befrachter bis zum Ablauf der Wartezeit keine Ladung geliefert, so ist der Verfrachter

W przypadku znów wyładowania zafrachtujący nie tylko wynikłe przez to większe koszta, ale też szkodę zwrócić winien, którą zwłoka wyładowania zafrachtującemu spowoduje.

Zafrachtujący nie jest obowiązany celem znów wyładowania towarów podróż odmienić albo do portu się udać.

Art. 584.

Zafrachtujący zamiast pełnego frachtu tylko dwie trzecie części takowego jako faut fracht z winy zapłacić jest obowiązany, jeżeli okręt zarazem na ładunek powrotny jest zafrachtowany albo we wykonaniu umowy celem pobierania ładunku jazdę z innego portu czynić musi, i jeżeli w tych obu przypadkach odstąpienie rychléj się oświadczy, niżeli powrót albo podróż z portu wyładowania w sensie artykułu 581. jest rozpoczętą.

Art. 585.

Przy innych kombinowanych podróżach zafrachtujący, jeżeli zafrachtujący odstęp oświadcza, nim co do ostatniego oddziału podróży podróż w sensie artykułu 581. jest rozpoczętą, jako faut fracht z winy lubo zupełny fracht otrzyma, od tego jednak odpowiednia kwota się potrąca, o ile okoliczności przyjęcie uzasadniają, że zafrachtujący wskutek zniesienia umowy koszta oszczędzał i miał okazyą do innego zarobku frachtowego.

Jeżeli strony względem dopuszczalności potrącenia albo względem wysokości takowego pojednać się nie mogą, natenczas o tém stanowi sędzia podług zdania słusznego.

Potrącenie w żadnym przypadku połowy frachtu przechodzić nie ma.

Art. 586.

Jeżeli zafrachtujący aż do upływu czasu czekania żadnego ładunku nie liferował, na-

an seine Verpflichtungen aus dem Vertrage nicht länger gebunden, und befugt, gegen den Befrachter dieselben Ansprüche geltend zu machen, welche ihm zugestanden haben würden, wenn der Befrachter von dem Vertrage zurückgetreten wäre (Artikel 581. 584. 585.).

Art. 587.

Auf die Fautfracht wird die Fracht, welche der Verfrachter für andere Ladungsgüter erhält, nicht angerechnet.

Durch diese Bestimmung wird jedoch die Vorschrift im ersten Absatz des Artikels 585. nicht berührt.

Der Anspruch des Verfrachters auf Fautfracht ist nicht davon abhängig, daß er die im Vertrage bezeichnete Reise ausführt.

Durch die Fautfracht werden die Ansprüche des Verfrachters auf Liegegeld und die übrigen ihm etwa zustehenden Forderungen (Artikel 615.) nicht ausgeschlossen.

Art. 588.

Ist ein verhältnißmäßiger Theil oder ein bestimmt bezeichneter Raum des Schiffs verfrachtet, so gelten die Artikel 568. bis 587. mit folgenden Abweichungen:

1) Der Verfrachter erhält in den Fällen, in welchen er nach diesen Artikeln mit einem Theil der Fracht sich begnügen müßte, als Fautfracht die volle Fracht, es sei denn, daß sämmtliche Befrachter zurücktreten oder keine Ladung liefern.

   Von der vollen Fracht kommt jedoch die Fracht für diejenigen (Güter in Abzug, welche der Verfrachter an Stelle der nicht gelieferten angenommen hat.

2) In den Fällen der Artikel 582. und 583. kann der Befrachter die Wiederausladung nicht verlangen, wenn dieselbe eine Verzögerung der Reise zur Folge haben oder eine Umladung

tenczas zafrachtujący do swoich obowiązkow z umowy już dłużéj nie jest wiązany, ale upoważniony, przeciw zafrachtującemu te same pretensye dochodzić, któreby mu były służyły, gdyby zafrachtujący od umowy był ustąpił (artykuły 581. 584. 585.).

Art. 587.

Na fracht z winy nie porachuje się fracht, który pobiera zafrachtujący od innych towarów ładunkowych.

Przez powyższe postanowienie nie narusza się jednakowoż przepis w pierwszém zdaniu artykułu 585.

Pretensya zafrachtującego na fracht z winy nie zawisła od tego, że on oznaczoną w umowie podróż wykonywa.

Przez fracht z winy pretensye zafrachtującego na pieniądze składowe i na wszystkie inne mu jakkolwiek służące pretensye (artykuł 615.) się nie wykluczają.

Art. 588.

Jeżeli część stosunkowa, albo zapewnie oznaczone miejsce okrętu jest zafrachtowane, natenczas artykuły 568. aż do 587. z następującemi zboczeniami mają ważność:

1) Zafrachtujący pobiera w przypadkach w którychby on podług powyższych artykułów z częścią frachtu kontentować się musiał, jako fracht z winy zupełny fracht, chyba, że wszyscy zafrachtujący odstępują albo żadnego ładunku nie liferują.

   Od zupełnego frachtu potrąca się jednakowoż fracht za takie towary, które zafrachtujący w miejsce nieliferowanych przyimował.

2) W przypadkach artykułów 582. i 583. zafrachtujący znów wyładowania żądać nie może, gdyby takowe zwłokę podróży miała na skutku albo przeładowanie po-

nöthig machen würde, es sei denn, daß alle übrigen Befrachter ihre Genehmigung ertheilten. Außerdem ist der Befrachter verpflichtet, sowohl die Kosten als auch den Schaden zu ersetzen, welche durch die Wiederausladung entstehen.

Machen sämmtliche Befrachter von dem Rechte des Rücktritts Gebrauch, so hat es bei den Vorschriften der Artikel 582. und 583. sein Bewenden.

Art. 589.

Hat der Frachtvertrag Stückgüter zum Gegenstand, so muß der Befrachter auf die Aufforderung des Schiffers ohne Verzug die Abladung bewirken.

Ist der Befrachter säumig, so ist der Verfrachter nicht verpflichtet, auf die Lieferung der Güter zu warten; der Befrachter muß, wenn ohne dieselben die Reise angetreten wird, gleichwohl die volle Fracht entrichten. Es kommt von der letzteren jedoch die Fracht für diejenigen Güter in Abzug, welche der Verfrachter an Stelle der nicht gelieferten angenommen hat.

Der Verfrachter, welcher den Anspruch auf die Fracht gegen den säumigen Befrachter geltend machen will, ist bei Verlust des Anspruchs verpflichtet, dies dem Befrachter vor der Abreise kund zu geben. Auf diese Erklärung finden die Vorschriften des Artikels 572. Anwendung.

Art. 590.

Nach der Abladung kann der Befrachter auch gegen Berichtigung der vollen Fracht, sowie aller sonstigen Forderungen des Verfrachters (Artikel 615.) und gegen Berichtigung oder Sicherstellung der im Artikel 616. bezeichneten Forderungen nur nach Maaßgabe des ersten Absatzes der Vorschrift unter Ziffer 2. des Artikels 588. von dem Vertrage zurücktreten und die Wiederausladung der Güter fordern.

Außerdem findet auch für diese Fälle die Vorschrift im letzten Absatz des Artikels 583. Anwendung.

trzebném zrobiło, chyba, że wszyscy inni zafrachtujący swoje przyzwolenie udzielają. Prócz tego zafrachtujący jest obowiązany, tak koszta, jako też szkodę zwrócić, które wynikną przez powtórne wyładowanie.

Jeżeli wszyscy zafrachtujący tego prawa odstąpienia używają, natenczas pozostaje się przy przepisach artykułów 582. i 583.

Art. 589.

Jeżeli umowa frachtowa towary w sztukach ma za przedmiot, natenczas zafrachtujący na zapozwanie szypra niezwłocznie wyładowanie uskutecznić musi.

Jeżeli zafrachtujący jest w zwłoce, natenczas zafrachtujący nie jest obowiązany, na liferowanie towarów czekać; zafrachtujący musi, jeżeli bez takowych na podróż się postępuje, mimo to pełny fracht zapłacić. Od ostatniego potrąca się jednakowoż fracht za te towary, które zafrachtujący w miejsce nieliferowanych przyimował.

Zafrachtujący, który pretensyę na fracht przeciw będącemu w zwłoce chce dochodzić, pod utratą pretensyi jest obowiązany, to zafrachtującemu przed podróżą oznajmić. Do tego oświadczenia przepisy artykułu 572. zastósowanie znajdują.

Art. 590.

Po wyładowaniu zafrachtujący również za zapłaceniem pełnego frachtu, jako też wszelkich innych pretensyi zafrachtującego (artykuł 615.) i za zapłaceniem albo zabezpieczeniem oznaczonych w artykule 616. pretensyi tylko wedle pierwszego zdania przepisu pod cyfrą 2. artykuł 588. od umowy odstąpić i powtórnego wyładowania towarów żądać może.

Prócz tego również dla tych przypadków przepis w ostatniem zdaniu artykułu 583. zastósowanie znajduje.

Art. 591.

Ist ein Schiff auf Stückgüter angelegt und die Zeit der Abreise nicht festgesetzt, so hat auf Antrag des Befrachters der Richter nach den Umständen des Falles den Zeitpunkt zu bestimmen, über welchen hinaus der Antritt der Reise nicht verschoben werden kann.

Art. 592.

Bei jeder Art von Frachtvertrag hat der Befrachter innerhalb der Zeit, binnen welcher die Güter zu liefern sind, dem Schiffer zugleich alle zur Verschiffung derselben erforderlichen Papiere zuzustellen.

Art. 593.

Der Schiffer hat zur Löschung der Ladung das Schiff an den Platz hinzulegen, welcher ihm von demjenigen, an den die Ladung abzuliefern ist (Empfänger), oder, wenn die Ladung an mehrere Empfänger abzuliefern ist, von sämmtlichen Empfängern angewiesen wird.

Wenn die Anweisung nicht rechtzeitig erfolgt, oder wenn von sämmtlichen Empfängern nicht derselbe Platz angewiesen wird, oder wenn die Wassertiefe, die Sicherheit des Schiffs oder die örtlichen Verordnungen oder Einrichtungen die Befolgung der Anweisung nicht gestatten, so muß der Schiffer an dem ortsüblichen Löschungsplatz anlegen.

Art. 594.

Sofern nicht durch Vertrag oder durch die örtlichen Verordnungen des Löschungshafens und in deren Ermangelung durch einen daselbst bestehenden Ortsgebrauch ein Anderes bestimmt ist, werden die Kosten der Ausladung aus dem Schiffe von dem Verfrachter, alle übrigen Kosten der Löschung von dem Ladungsempfänger getragen.

Art. 591.

Jeżeli okręt na towary w sztukach jest założony i czas podróży nie ustanowiony, wtedy na wniosek zafrachtującego sędzia winien podług okoliczności przypadku czas oznaczyć, nad którym rozpoczęcie podróży wstrzymaném być nie może.

Art. 592.

Przy każdym rodzaju umów frachtowych zafrachtujący w czasie, wśród którego towary liferowane być mają, winien szyprowi zarazem wszelkie do przewożenia takowych potrzebne papiery dostawić.

Art. 593.

Szyper celem wyładowania ładunku okręt na to miejsce położyć winien, które mu przez tego, któremu ładunek ma być oddany (odbierającego), albo, jeżeli ładunek kilku odbierającym ma być oddany, przez wszystkich odbierających jest przekazane.

Jeżeli przekazanie nie nastąpi w należytym czasie, albo jeżeli przez wszystkich odbierających nie to same miejsce przekazaném zostanie, albo jeżeli głębokość wody, bezpieczeństwo okrętu albo miejscowe rozporządzenia lub urządzenia zachowania instrukcyi nie dozwalają, natenczas szyper na miejscowo-zwyczajném miejscu wyładowania założyć musi.

Art. 594.

O ile nie umową albo przez miejscowe rozporządzenia portu wyładowania i w braku takowych przez istnący tamże zwyczaj miejscowy co innego jest ustanowioném, koszta wyładowania z okrętu przez zafrachtującego, wszelkie inne koszta wyładowania przez odbierającego ładunku poniesione zostaną.

Art. 595.

Bei der Verfrachtung eines Schiffs im Ganzen hat der Schiffer, sobald er zum Löschen fertig und bereit ist, dies dem Empfänger anzuzeigen.

Die Anzeige muß durch öffentliche Bekanntmachung in ortsüblicher Weise geschehen, wenn der Empfänger dem Schiffer unbekannt ist.

Mit dem auf die Anzeige folgenden Tage beginnt die Löschzeit.

Ueber die Löschzeit hinaus hat der Verfrachter nur dann auf die Abnahme der Ladung noch länger zu warten, wenn es vereinbart ist (Ueberliegezeit).

Für die Löschzeit kann, sofern nicht das Gegentheil bedungen ist, keine besondere Vergütung verlangt werden. Dagegen muß dem Verfrachter für die Ueberliegezeit eine Vergütung (Liegegeld) gewährt werden.

Das Liegegeld wird von dem Richter nach Anleitung des Artikels 573. festgesetzt, wenn es nicht durch Vertrag bestimmt ist.

Art. 596.

Ist die Dauer der Löschzeit durch Vertrag nicht festgesetzt, so wird sie durch die örtlichen Verordnungen des Löschungshafens und in deren Ermangelung durch den daselbst bestehenden Ortsgebrauch bestimmt. Besteht auch ein solcher Ortsgebrauch nicht, so gilt als Löschzeit eine den Umständen des Falles angemessene Frist.

Ist eine Ueberliegezeit, nicht aber deren Dauer, durch Vertrag bestimmt, so beträgt die Ueberliegezeit vierzehn Tage.

Enthält der Vertrag nur die Festsetzung eines Liegegeldes, so ist anzunehmen, daß eine Ueberliegezeit ohne Bestimmung der Dauer vereinbart sei.

Art. 595.

Przy zafrachtowaniu okrętu w całkości szyper, skoro do wyładowania jest usposobiony i gotowy, to odbierającemu donieść winien.

Doniesienie musi nastąpić publiczném ogłoszeniem w sposobie miejscowo-zwyczajném, jeżeli odbierający szyprowi nie jest wiadomym.

Z dniem następującym po doniesieniu zaczyna się czas wyładowania.

Nad czas wyładowania zafrachtujący tylko natenczas jeszcze dłużéj czekać winien na odebranie ładunku, jeżeli to jest umówioném (dłuższy czas leżenia).

Za czas wyładowania, skoro przeciwnie nie jest umówioném, żadna osobna bonifikacya żądaną być nie może. Natomiast zafrachtującemu za dłuższy czas leżenia bonifikacya (pieniądze składowe) dane być muszą.

Kwota składowa przez sędziego podług artykułu 573. się ustanawia, jeżeli to umową nie jest postanowioném.

Art. 596.

Jeżeli trwanie czasu wyładowania umową nie jest ustanowioném, natenczas takowe przez miejscowe rozporządzenia portu wyładowania a w braku takowych przez istnący tamże zwyczaj miejscowy się ustanawia. Jeżeli również taki zwyczaj miejscowy nie istnieje, wtedy jako czas wyładowania termin stosunkom przypadku odpowiadający się uważa.

Jeżeli dłuższy czas leżenia, nie zaś trwanie takowego umową jest ustanowiony, wtedy dłuższy czas leżenia wynosi czternaście dni.

Jeżeli umowa tylko zawiera ustanowienie sumy składowéj, natenczas się przyjmuje, iż dłuższy czas leżenia bez postanowienia trwania jest umówiony.

Art. 597.

Ist die Dauer der Löschzeit oder der Tag, mit welchem dieselbe enden soll, durch Vertrag bestimmt, so beginnt die Ueberliegezeit ohne Weiteres mit dem Ablauf der Löschzeit.

In Ermangelung einer solchen vertragsmäßigen Bestimmung beginnt die Ueberliegezeit erst, nachdem der Verfrachter dem Empfänger erklärt hat, daß die Löschzeit abgelaufen sei. Der Verfrachter kann schon innerhalb der Löschzeit dem Empfänger erklären, an welchem Tage er die Löschzeit für abgelaufen halte. In diesem Falle ist zum Ablauf der Löschzeit und zum Beginn der Ueberliegezeit eine neue Erklärung des Verfrachters nicht erforderlich.

Auf die in diesem Artikel erwähnten Erklärungen des Verfrachters finden die Vorschriften des Artikels 572. Anwendung.

Art. 598.

Bei Berechnung der Lösch- und Ueberliegezeit werden die Tage in ununterbrochen fortlaufender Reihenfolge gezählt; insbesondere kommen in Ansatz die Sonn- und Feiertage, sowie diejenigen Tage, an welchen der Empfänger durch Zufall die Ladung abzunehmen verhindert ist.

Nicht in Ansatz kommen jedoch die Tage, an welchen durch Wind und Wetter oder durch irgend einen anderen Zufall entweder

1) der Transport nicht nur der im Schiffe befindlichen, sondern jeder Art von Ladung von dem Schiff an das Land,

oder

2) die Ausladung aus dem Schiffe

verhindert ist.

Art. 599.

Für die Tage, während welcher der Verfrachter wegen der Verhinderung des Transports jeder Art von Ladung von dem Schiff an das Land hat länger warten müssen, gebührt ihm Liegegeld, selbst wenn die Verhinderung während der Löschzeit eingetreten ist. Dagegen ist für die Tage, während welcher er wegen Verhinderung der Ausladung aus dem Schiffe hat länger warten müssen, Liegegeld nicht zu entrichten, selbst wenn die Verhinderung während der Ueberliegezeit eingetreten ist.

Art. 597.

Jeżeli trwanie czasu wyładowania, albo dzień, z którym takowe się ma kończyć, umową jest ustanowione, natenczas dłuższy czas leżenia bez dalszego się zaczyna z upływem czasu wyładowania.

W braku takiego umówionego postanowienia dłuższy czas leżenia dopiero wtedy się zaczyna, gdy już zafrachtujący odbierającemu oświadczył, że czas wyładowania upłynął. Zafrachtującemu wolno już wśród czasu wyładowania oświadczyć odbierającemu, w którym dniu on czas wyładowania uważa upłynionym. W tym przypadku do upływu czasu wyładowania i do rozpoczęcia dłuższego czasu leżenia nowe oświadczenie zafrachtującego nie jest potrzebném.

Na wymienione w niniejszym artykule deklaracye zafrachtującego przepisy artykułu 572. zastósowanie znajdują.

Art. 598.

Przy obrachowaniu czasu wyładowania i dłuższego czasu leżenia dni liczą się w nieprzerwanéj kolei bieżącéj; szczególnie przyjdą do umieszczenia niedziele i dni świąteczne, jako też te dni, w których odbierający przypadkiem w odebraniu ładunku jest przeszkadzany.

Te dni jednak do umieszczenia nie przychodzą, w których przez wiatr i niepogodę lub jaki inny przypadek albo

1) transport nie tylko na okręcie znajdujących się, lecz każdego rodzaju ładunku z okrętu do lądu

albo

2) wyładowanie z okrętu

jest przeszkadzane.

Art. 599.

Za dni, podczas których zafrachtujący dla przeszkody transportowania każdego rodzaju ładunku z okrętu do lądu dłużéj czekać musiał, należy mu się zapłata składowa i nawet natenczas, jeżeli przeszkoda podczas wyładowania nastąpiła. Natomiast za dni, podczas których on dla przeszkody wyładowania z okrętu dłużéj czekać musiał, zapłata składowa nawet natenczas nie ma być uiszczoną, jeżeli przeszkoda wśród dłuższego czasu leżenia wstąpiła.

Art. 600.

Sind für die Dauer der Löschzeit nach Artikel 596. die örtlichen Verordnungen oder der Ortsgebrauch maaßgebend, so kommen bei Berechnung der Löschzeit die beiden vorstehenden Artikel nur insoweit zur Anwendung, als die örtlichen Verordnungen oder der Ortsgebrauch nichts Abweichendes bestimmen.

Art. 601.

Hat der Verfrachter sich ausbedungen, daß die Löschung bis zu einem bestimmten Tage beendigt sein müsse, so wird er durch die Verhinderung des Transports jeder Art von Ladung von dem Schiff an das Land (Artikel 598. Ziff. 1.) zum längeren Warten nicht verpflichtet.

Art. 602.

Wenn der Empfänger zur Abnahme der Güter sich bereit erklärt, dieselbe aber über die von ihm einzuhaltenden Fristen verzögert, so ist der Schiffer befugt, die Güter, unter Benachrichtigung des Empfängers, gerichtlich oder in anderer sicherer Weise niederzulegen.

Der Schiffer ist verpflichtet, in dieser Weise zu verfahren und zugleich den Befrachter davon in Kenntniß zu setzen, wenn der Empfänger die Annahme der Güter verweigert oder über dieselbe auf die im Artikel 595. vorgeschriebene Anzeige sich nicht erklärt, oder wenn der Empfänger nicht zu ermitteln ist.

Art. 600.

Jeżeli dla trwania czasu wyładowania podług artykułu 596. miejscowe rozporządzenia albo zwyczaj miejscowy są miarodawcze, natenczas przy obrachowaniu czasu wyładowania oba poprzednie artykuły tylko tak dalece do zastósowania przychodzą, o ile miejscowe rozporządzenia albo zwyczaj miejscowy nic zbaczającego nie stanowią.

Art. 601.

Jeżeli zafrachtujący dla siebie umówił, że wyładowanie aż do pewnego dnia ukończoném być musi, natenczas on przez przeszkodę transportowania każdego rodzaju ładunku z okrętu do lądu (artykuł 598. cyf. 1.) do dłuższego czekania nie zostanie obowiązanym.

Art. 602.

Jeżeli odbierający do odebrania towarów oświadcza się być gotowym, takowe jednak nad termina przez niego wstrzymać się mające zwłoczy, natenczas szyper jest upoważniony, towary pod uwiadomieniem odbierającego sądownie, albo w inny bezpieczny sposób aserwować.

Szyper jest obowiązany, w tym sposobie postępować i zarazem zafrachtującego o tém uwiadomić, jeżeli odbierający odebranie towarów odmówi albo względem takowego na przepisane w artykule 595. doniesienie się nie oświadcza, albo jeżeli odbierający wypośrodkowany być nie może.

Art. 603.

Insoweit durch die Säumniß des Empfängers oder durch das Niederlegungsverfahren die Löschzeit ohne Verschulden des Schiffers überschritten wird, hat der Verfrachter Anspruch auf Liegegeld (Artikel 595.), unbeschadet des Rechts, für diese Zeit, soweit sie keine vertragsmäßige Ueberliegezeit ist, einen erweislich höheren Schaden geltend zu machen.

Art. 604.

Die Artikel 595. bis 603. kommen auch dann zur Anwendung, wenn ein verhältnißmäßiger Theil oder ein bestimmt bezeichneter Raum des Schiffs verfrachtet ist.

Art. 605.

Der Empfänger von Stückgütern hat dieselben auf die Aufforderung des Schiffers ohne Verzug abzunehmen. Ist der Empfänger dem Schiffer nicht bekannt, so muß die Aufforderung durch öffentliche Bekanntmachung in ortsüblicher Weise geschehen.

In Ansehung des Rechts und der Verpflichtung des Schiffers, die Güter niederzulegen, gelten die Vorschriften des Artikels 602. Die im Artikel 602. vorgeschriebene Benachrichtigung des Befrachters kann durch öffentliche, in ortsüblicher Weise zu bewirkende Bekanntmachung erfolgen.

Für die Tage, um welche durch die Säumniß des Empfängers oder durch das Niederlegungsverfahren die Frist, binnen welcher das Schiff würde entlöscht worden sein, überschritten ist, hat der Verfrachter Anspruch auf Liegegeld (Artikel 595.), unbeschadet des Rechts, einen erweislich höheren Schaden geltend zu machen.

Art. 606.

Wenn bei der Verfrachtung des Schiffs im Ganzen oder eines verhältnißmäßigen Theils oder eines bestimmt bezeichneten Raums des Schiffs der

Art. 603.

O ile przez zwłokę odbierającego albo przez postępowanie aserwacyine czas wyładowania bez winy szypra zostanie przekroczony, zafrachtujący pretensyę ma na zapłatę składową (artykuł 595.), bez nadwerężenia prawa dochodzenia udowodnionéj większéj szkody na ten czas, o ile ostatni nie jest umówionym dłuższym czasem leżenia.

Art. 604.

Artykuły 595. aż do 603. również na ten czas do zastósowania przychodzą, jeżeli stosunkowa część, albo pewnie oznaczone miejsce okrętu jest zafrachtowane.

Art. 605.

Odbierający towarów w sztukach winien takowe na wezwania szypra bez zwłoki odbierać. Jeżeli odbierający szyprowi nie jest znajomy, natenczas wezwanie publicznem obwieszczeniem w miejscowo - zwyczajnym sposobie nastąpić musi.

Co do prawa i obowiązku szypra do aserwacyi towarów, przepisy artykułu 602. mają ważność. W artykule 602. przepisane uwiadomienie zafrachtującego może nastąpić publicznem, w miejscowo - zwyczajnym sposobie uskutecznić się mającém obwieszczeniem.

Za dni, o które przez zwłokę odbierającego albo przez postępowanie aserwacyine termin, wśród któregoby okręt był odładowany, jest przekroczony, zafrachtujący ma pretensyę na zapłatę składową (artykuł 595.), bez nadwerężenia prawa dochodzenia udowodnionéj większéj szkody.

Art. 606.

Jeżeli przy zafrachtowaniu okrętu w całości albo stosunkowéj części albo pewnie oznaczonego miejsca okrętu zafrachtujący umowy

Befrachter Unterfrachtverträge über Stückgüter geschlossen hat, so bleiben für die Rechte und Pflichten des ursprünglichen Verfrachters die Artikel 595. bis 603. maaßgebend.

Art. 607.

Der Verfrachter haftet für den Schaden, welcher durch Verlust oder Beschädigung der Güter seit der Empfangnahme bis zur Ablieferung entstanden ist, sofern er nicht beweist, daß der Verlust oder die Beschädigung durch höhere Gewalt (vis major) oder durch die natürliche Beschaffenheit der Güter, namentlich durch inneren Verderb, Schwinden, gewöhnliche Leckage und dergleichen, oder durch äußerlich nicht erkennbare Mängel der Verpackung entstanden ist.

Verlust und Beschädigung, welche aus einem mangelhaften Zustande des Schiffs entstehen, der aller Sorgfalt ungeachtet nicht zu entdecken war (Artikel 560. Absatz 2.), werden dem Verluste oder der Beschädigung durch höhere Gewalt gleichgeachtet.

Art. 608.

Für Kostbarkeiten, Gelder und Werthpapiere haftet der Verfrachter nur in dem Falle, wenn diese Beschaffenheit oder der Werth der Güter bei der Abladung dem Schiffer angegeben ist.

Art. 609.

Bevor der Empfänger die Güter übernommen hat, kann sowohl der Empfänger als der Schiffer, um den Zustand oder die Menge der Güter festzustellen, die Besichtigung derselben durch die zuständige Behörde oder durch die zu dem Zweck amtlich bestellten Sachverständigen bewirken lassen.

Bei diesem Verfahren ist die am Orte anwesende Gegenpartei zuzuziehen, sofern die Umstände es gestatten.

Art. 610.

Ist die Besichtigung vor der Uebernahme nicht geschehen, so muß der Empfänger binnen acht und

podfraktowe względem towarów w sztukach zawarł, natenczas dla praw i obowiązków pierwotnego zafrachtującego artykuły 595. aż do 603. pozostają miarodawcze.

Art. 607.

Zafrachtujący odpowiada za szkodę, która przez utratę lub uszkodzenie towarów od czasu odebrania aż do oddania wynikła, skoro nie udowodni, iż utrata lub uszkodzenie przez wyższą moc (vis major) albo przez naturalną sposobność towarów, mianowicie przez wewnętrzne zepsucie, ginienie, zwyczajne rozstąpienie i t. p. albo przez zewnętrznie nie rozpoznalne niedostateczności zapakowania powstała.

Utrata i uszkodzenie, które powstaną z wadliwego usposobienia okrętu, które mimo wszelkiego pilnowania nie było do odkrycia (artykuł 560. zd. 2.), zarówne się uważają utracie lub uszkodzeniu przez moc wyższą.

Art. 608.

Za klejnoty, pieniądze i papiery warte odpowiada zafrachtujący tylko w tym przypadku, jeżeli sposobność albo wartość rzeczy przy wyładowaniu szyprowi jest podaną.

Art. 609.

Nim odbierający towary przyjął, tak odbierający jako też szyper celem ustanowienia sposobności albo ilości towarów oglądanie takowych przez kompetentną władzę, albo przez urzędownie na ten cel mianowanych znawców może kazać uskutecznić.

Przy tém postępowaniu obecna w miejscu strona przeciwna ma być przywezwaną, o ile okoliczności to dozwalają.

Art. 610.

Jeżeli oglądanie przed przyjęciem nie nastąpiło, natenczas odbierający wśród czterdzie-

vierzig Stunden nach dem Tage der Uebernahme die nachträgliche Besichtigung der Güter nach Maaßgabe des Artikels 609. erwirken, widrigenfalls alle Ansprüche wegen Beschädigung oder theilweisen Verlustes erlöschen. Es macht keinen Unterschied, ob Verlust und Beschädigung äußerlich erkennbar waren oder nicht.

Diese Bestimmung findet keine Anwendung auf solche Verluste und Beschädigungen, welche durch eine bösliche Handlungsweise einer Person der Schiffsbesatzung entstanden sind.

Art. 611.

Die Kosten der Besichtigung hat derjenige zu tragen, welcher dieselbe beantragt hat.

Ist jedoch die Besichtigung von dem Empfänger beantragt, und wird ein Verlust oder eine Beschädigung ermittelt, wofür der Verfrachter Ersatz leisten muß, so fallen die Kosten dem letzteren zur Last.

Art. 612.

Wenn auf Grund des Artikels 607. für den Verlust von Gütern Ersatz geleistet werden muß, so ist nur der Werth der verlorenen Güter zu vergüten. Dieser Werth wird durch den Marktpreis bestimmt, welchen Güter derselben Art und Beschaffenheit am Bestimmungsorte der verlorenen Güter bei Beginn der Löschung des Schiffs oder, wenn eine Entlöschung des Schiffs an diesem Orte nicht erfolgt, bei seiner Ankunft daselbst haben.

In Ermangelung eines Marktpreises, oder falls über denselben oder über dessen Anwendung, insbesondere mit Rücksicht auf die Qualität der Güter Zweifel bestehen, wird der Preis durch Sachverständige ermittelt.

Von dem Preise kommt in Abzug, was an Fracht, Zöllen und Unkosten in Folge des Verlustes der Güter erspart wird.

Wird der Bestimmungsort der Güter nicht erreicht, so tritt an Stelle des Bestimmungsorts der

stu ośmiu godzin po dniu przyjęcia późniejsze oglądanie towarów stósownie do artykułu 609. dosięgnąć musi, w przeciwnym razie wszelkie pretensye względem uszkodzenia albo częściowéj utraty ustaną. Nie czyni różnicy, czy utrata i uszkodzenie na wewnątrz były do rozpoznania lub nie.

Postanowienie to nie znajduje zastósowania do takich strat i uszkodzeń, które przez złośliwy uczynek osoby okrętowéj osady powstały.

Art. 611.

Koszta oglądania ten ponosić winien, który o takowe wnosił.

Jeżeli jednak o oglądanie przez odbierającego wniosek jest czyniony, i jeżeli strata lub uszkodzenie wypośrodkowane zostanie, za które zafrachtujący wynagrodzenie uiścić musi, natenczas koszta na ostatniego spadają.

Art. 612.

Jeżeli na mocy artykułu 607. za utratę towarów wynagrodzenie uiszczoném być musi, natenczas tylko wartość zaginionych towarów bonifikować się należy. Wartość ta ustanowi się przez cenę targową, którą towary tego samego rodzaju i kwalitacyi w miejscu przeznaczenia zaginionych towarów przy rozpoczęciu wyładowania okrętu, albo, jeżeli załadowanie okrętu w tém miejscu nie nastąpi, przy przybyciu tamże mają.

W braku ceny targowéj, albo jeżeli względem takowéj albo względem jéj zastósowania, szczególnie ze względu na kwalitacyę towarów wątpliwości zachodzą, natenczas cena przez znawców się wypośrodkuje.

Od ceny potrąca się, co frachtem, cłem i kosztem wskutek utraty towarów się oszczędza.

Jeżeli miejsce przeznaczenia się nie dojdzie, natenczas w miejsce przeznaczonego celu wstę-

Ort, wo die Reise endet, oder, wenn die Reise durch Verlust des Schiffs endet, der Ort, wohin die Ladung in Sicherheit gebracht ist.

Art. 613.

Die Bestimmungen des Artikels 612. finden auch auf diejenigen Güter Anwendung, für welche der Rheder nach Artikel 510. Ersatz leisten muß.

Uebersteigt im Falle der Verfügung über die Güter durch Verkauf der Reinerlös derselben den im Artikel 612. bezeichneten Preis, so tritt an Stelle des letzteren der Reinerlös.

Art. 614.

Muß für Beschädigung der Güter auf Grund des Artikels 607. Ersatz geleistet werden, so ist nur die durch die Beschädigung verursachte Werthsverminderung der Güter zu vergüten. Diese Werthsverminderung wird bestimmt durch den Unterschied zwischen dem durch Sachverständige zu ermittelnden Verkaufswerth, welchen die Güter im beschädigten Zustande haben, und dem im Artikel 612. bezeichneten Preise nach Abzug der Zölle und Unkosten, soweit sie in Folge der Beschädigung erspart sind.

Art. 615.

Durch Annahme der Güter wird der Empfänger verpflichtet, nach Maaßgabe des Frachtvertrages oder des Konnossements, auf deren Grund die Empfangnahme geschieht, die Fracht nebst allen Nebengebühren, sowie das etwaige Liegegeld zu bezahlen, die ausgelegten Zölle und übrigen Auslagen zu erstatten und die ihm sonst obliegenden Verpflichtungen zu erfüllen.

Der Verfrachter hat die Güter gegen Zahlung der Fracht und gegen Erfüllung der übrigen Verpflichtungen des Empfängers auszuliefern.

Art. 616.

Der Verfrachter ist nicht verpflichtet, die Güter früher auszuliefern, als bis die auf denselben haf-

puje to miejsce, gdzie podróż się kończy, albo jeżeli podróż przez utratę okrętu się kończy, to miejsce, dokąd ładunek w bezpieczeństwo jest położony.

Art. 613.

Postanowienia artykułu 612. znajdują również zastósowanie do takich towarów, za które redarz podług artykułu 510. wynagrodzenie uiścić musi.

Jeżeli w przypadku dyspozycyi nad towarami przez sprzedaż czysty dochód z takowych oznaczoną w artykule 612. cenę przechodzi, natenczas w miejsce téj ostatniéj dochód czysty wstępuje.

Art. 614.

Jeżeli za uszkodzenie towarów na mocy artykułu 607. wynagrodzenie uiszczoném być musi, natenczas zniżenie wartości towarów, przez uszkodzenie spowodowane bonifikowaném zostanie. To zniżenie wartości stanowi się przez różnicę między wartością sprzedaży znawcami wypośrodkować się mającą, którą towary w uszkodzonym stanie mają, a oznaczoną w artykule 612. ceną po otrąceniu ceł i kosztów, o ile wskutek uszkodzenia są oszczędzone.

Art. 615.

Przez przyjęcie towarów odbierający staje się obowiązanym, podług umowy frachtowéj albo konnosementu, na mocy których odebranie nastąpi, fracht wraz z wszelkiemi należytościami pobocznemi, jako też którekolwiek pieniądze składowe zapłacić, wyłożone cło i drugie wydadki zwrócić i inne do niego należące obowiązki spełnić.

Zafrachtujący winien towary za zapłatą frachtu i za spełnieniem drugich obowiązków odbierającego wydać.

Art. 616.

Zafrachtujący nie jest obowiązany towary prędzéj wydać, niżeli ciążące na nich składki

tenden Beiträge zur großen Haverei, Bergungs- und Hülfskosten und Bodmereigelder bezahlt oder sichergestellt sind.

Ist die Verbodmung für Rechnung des Rheders geschehen, so gilt die vorstehende Bestimmung unbeschadet der Verpflichtung des Verfrachters, für die Befreiung der Güter von der Bodmereischuld noch vor der Auslieferung zu sorgen.

Art. 617.

Der Verfrachter ist nicht verpflichtet, die Güter, mögen sie verdorben oder beschädigt sein oder nicht, für die Fracht an Zahlungsstatt anzunehmen.

Sind jedoch Behältnisse, welche mit flüssigen Waaren angefüllt waren, während der Reise ganz oder zum größeren Theil ausgelaufen, so können dieselben dem Verfrachter für die Fracht und seine übrigen Forderungen (Artikel 615.) an Zahlungsstatt überlassen werden.

Durch die Vereinbarung, daß der Verfrachter nicht für Leckage hafte, oder durch die Klausel: „frei von Leckage", wird dieses Recht nicht ausgeschlossen. Dieses Recht erlischt, sobald die Behältnisse in den Gewahrsam des Abnehmers gelangt sind.

Ist die Fracht in Bausch und Bogen bedungen, und sind nur einige Behältnisse ganz oder zum größeren Theil ausgelaufen, so können dieselben für einen verhältnißmäßigen Theil der Fracht und der übrigen Forderungen des Verfrachters an Zahlungsstatt überlassen werden.

Art. 618.

Für Güter, welche durch irgend einen Unfall verloren gegangen sind, ist keine Fracht zu bezahlen und die etwa vorausbezahlte zu erstatten, sofern nicht das Gegentheil bedungen ist.

Diese Bestimmung kommt auch dann zur Anwendung, wenn das Schiff im Ganzen oder ein verhältnißmäßiger oder ein bestimmt bezeichneter Raum des Schiffs verfrachtet ist. Sofern in einem solchen Falle das Frachtgeld in Bausch und Bogen

do wielkiéj hawaryi, koszta pokrycia i pomocy i pieniądze bodmeryine nie są zapłacone lub zabezpieczone.

Jeżeli zabodmerowanie na rachunek redarza nastąpiło, natenczas poprzednie postanowienie ma ważność, bez nadwerężenia obowiązku zafrachtującego o uwolnienie towarów od długu bodmeryinego jeszcze przed wydaniem się starać.

Art. 617.

Zafrachtujący nie jest obowiązany, towary, czy są zepsute albo uszkodzone lub nie, za fracht w miejsce zapłaty przyjąć.

Jeżeli jednak statki albo naczynia, które płynnemi towarami napełnione były, podczas podróży całkowicie albo po większéj części wyciekły, natenczas takowe zafrachtującemu za fracht i swoje inne pretensye (artykuł 615.) w miejsce zapłaty pozostawione być mogą.

Przez pojednanie się, że zafrachtujący nie odpowiada za rozstąpienie albo przez klauzulę: »wolny od rozstąpienia«, prawo to się nie wyklucza. To prawo ustaje, skoro statki w schowanie odbierającego doszły.

Jeżeli fracht w ogóle jest umówiony i jeżeli tylko niektóre statki całkowicie albo po większéj części wyciekły, natenczas takowe za stosunkową część frachtu i drugich pretensyi zafrachtującego w miejsce zapłaty pozostawione być mogą.

Art. 618.

Za towary, które przez jakiekolwiek nieszczęście zaginęły, fracht nie ma być zapłacony ale którykolwiek naprzód zapłacony zwrócony, o ile nie jest przeciwnie umówioném.

Postanowienie to do zastósowania również przychodzi, jeżeli okręt całkowicie albo stosunkowe lub pewnie oznaczone miejsce okrętu jest zafrachtowane. Skoro w takim przypadku zapłata frachtowa w ogóle jest umówioną, na-

bedungen ist, berechtigt der Verlust eines Theils der Güter zu einem verhältnißmäßigen Abzuge von der Fracht.

Art. 619.

Ungeachtet der Nichtablieferung ist die Fracht zu zahlen für Güter, deren Verlust in Folge ihrer natürlichen Beschaffenheit (Artikel 607.) eingetreten ist, sowie für Thiere, welche unterwegs gestorben sind.

Inwiefern die Fracht für Güter zu ersetzen ist, welche in Fällen der großen Haverei aufgeopfert worden sind, wird durch die Vorschriften über die große Haverei bestimmt.

Art. 620.

Für Güter, welche ohne Abrede über die Höhe der Fracht zur Beförderung übernommen sind, ist die am Abladungsorte zur Abladungszeit übliche Fracht zu zahlen.

Für Güter, welche über das mit dem Befrachter vereinbarte Maaß hinaus zur Beförderung übernommen sind, ist die Fracht nach Verhältniß der bedungenen Fracht zu zahlen.

Art. 621.

Wenn die Fracht nach Maaß, Gewicht oder Menge der Güter bedungen ist, so ist im Zweifel anzunehmen, daß Maaß, Gewicht oder Menge der abgelieferten und nicht der eingelieferten Güter für die Höhe der Fracht entscheiden soll.

Art. 622.

Außer der Fracht können Kaplaken, Prämien und dergleichen nicht gefordert werden, sofern sie nicht ausbedungen sind.

Die gewöhnlichen und ungewöhnlichen Unkosten der Schiffahrt, als: Lootsengeld, Hafengeld, Leuchtfeuergeld, Schlepplohn, Quarantainegelder, Ausreisungskosten und dergleichen, fallen in Ermangelung einer entgegenstehenden Abrede dem Verfrachter allein zur Last, selbst wenn derselbe zu den Maaßregeln, welche die Auslagen verursacht haben, auf Grund des Frachtvertrages nicht verpflichtet war.

tenczas utrata jednéj części towarów uprawnia do stosunkowego otrącenia od frachtu.

Art. 619.

Mimo nieoddania fracht zapłacony być musi za towary, których utrata wskutek ich naturalnéj sposobności (artykuł 607.) nastąpiła, jako też za zwierzęta, które na drodze zdechły.

Jak dalece fracht za towary ma być zwrócony, które w przypadkach wielkiéj hawaryi wyrzucone zostały, stanowią przepisy względem wielkiéj hawaryi.

Art. 620.

Za towary, które bez umowy względem wysokości frachtu do expedycyi są przyjęte, zwyczajny na miejscu wyładowania w czasie wyładowania fracht płacony być musi.

Za towary, które nad miarę ze zafrachtującym umówioną do expedycyi są przyjęte, fracht w stosunku umówionego frachtu ma być płacony.

Art. 621.

Jeżeli fracht jest umówiony podług miary, wagi lub ilości towarów, natenczas we wątpliwości przyimować należy, że miara, waga lub ilość odstawionych a nie dostawionych towarów dla wysokości frachtu ma stanowić.

Art. 622.

Prócz frachtu kaplaki, premie i tym podobne żądane być nie mogą, skoro nie są umówione.

Zwyczajne i nadzwyczajne koszta żeglugi, jako to zapłata rotmanowa, zapłata portowa, zapłata oświetlenia, zasługa trelowania, pieniądze kwarantenowe, koszta wyładowania i tym podobne w braku przeciwnéj umowy na zafrachtującego samego spadają, chociaż on do środków, które te wykładki spowodowały, na mocy umowy frachtowéj nie był obowiązany.

Die Fälle der großen Haverei, sowie die Fälle der Aufwendung von Kosten zur Erhaltung, Bergung und Rettung der Ladung werden durch diesen Artikel nicht berührt.

Art. 623.

Wenn die Fracht nach Zeit bedungen ist, so beginnt sie in Ermangelung einer anderen Abrede mit dem Tage zu laufen, der auf denjenigen folgt, an welchem der Schiffer angezeigt hat, daß er zur Einnahme der Ladung, oder bei einer Reise in Ballast, daß er zum Antritt der Reise fertig und bereit sei, sofern aber bei einer Reise in Ballast diese Anzeige am Tage vor dem Antritt der Reise noch nicht erfolgt ist, mit dem Tage, an welchem die Reise angetreten wird.

Ist Liegegeld oder Ueberliegezeit bedungen, so beginnt in allen Fällen die Zeitfracht erst mit dem Tage zu laufen, an welchem der Antritt der Reise erfolgt.

Die Zeitfracht endet mit dem Tage, an welchem die Löschung vollendet ist.

Wird die Reise ohne Verschulden des Verfrachters verzögert oder unterbrochen, so muß für die Zwischenzeit die Zeitfracht fortentrichtet werden, jedoch unbeschadet der Bestimmungen der Artikel 639. und 640.

Art. 624.

Der Verfrachter hat wegen der im Artikel 615. erwähnten Forderungen ein Pfandrecht an den Gütern.

Das Pfandrecht besteht, so lange die Güter zurückbehalten oder deponirt sind; es dauert auch nach der Ablieferung noch fort, sofern es binnen dreißig Tagen nach Beendigung derselben gerichtlich geltend gemacht wird; es erlischt jedoch, sobald vor der gerichtlichen Geltendmachung die Güter in den Gewahrsam eines Dritten gelangen, welcher sie nicht für den Empfänger besitzt.

Przypadki wielkiéj hawaryi, jako też przypadki obrócenia kosztów do utrzymania, pokrycia i ratowania ładunku niniejszym artykułem się naruszają.

Art. 623.

Jeżeli fracht podług czasu jest umówiony, natenczas takowy w braku innéj umowy z tym dniem bieżeć zaczyna, który po dniu nastąpi, którego szyper doniósł, że on do przyjęcia ładunku, albo przy podróży w bałaszt, że on do rozpoczęcia podróży jest usposobiony i gotowy, skoro zaś przy podróży w bałaszt doniesienie to w dniu przed rozpoczęciem podróży jeszcze nie nastąpiło, z dniem, którego podróż zostanie rozpoczętą.

Jeżeli zapłata składowa albo dłuższy czas leżenia jest umówiony, natenczas zaczyna się we wszelkich przypadkach bieżenie frachtu czasowego dopiero z tym dniem, w którym rozpoczęcie podróży nastąpi.

Fracht czasowy kończy się z dniem, w którym wyładowanie jest ukończone.

Jeżeli podróż bez winy zafrachtującego zostanie zwłóczoną lub przerwaną, wtedy fracht czasowy za czas dyferencyiny daléj zapłacony być musi, jednak bez nadwerężenia postanowień artykułów 639. i 640.

Art. 624.

Zafrachtujący względem wspomnionych w artykule 615. pretensyi ma prawo fantowe na towarach.

Prawo fantowe istnieje, dopóki towary są zatrzymane lub deponowane, takowe potrwa również jeszcze po odstawieniu, skoro w przeciągu trzydziestu dni po ukończeniu takowego sądownie zostanie dochodzone, ono jednak ustaje, skoro przed sądowném dochodzeniem towary się dostaną w schowanie trzeciéj osoby, która takowe nie dla odbierającego posiada.

Art. 625.

Im Falle des Streits über die Forderungen des Verfrachters ist dieser die Güter auszuliefern verpflichtet, sobald die streitige Summe bei Gericht oder bei einer anderen zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt deponirt ist.

Nach Ablieferung der Güter ist der Verfrachter zur Erhebung der deponirten Summe gegen angemessene Sicherheitsleistung berechtigt.

Art. 626.

So lange das Pfandrecht des Verfrachters besteht, kann das Gericht auf dessen Ansuchen verordnen, daß die Güter ganz oder zu einem entsprechenden Theil Behufs Befriedigung des Verfrachters öffentlich verkauft werden.

Dieses Recht gebührt dem Verfrachter auch gegenüber den übrigen Gläubigern und der Konkursmasse des Eigenthümers.

Das Gericht hat die Betheiligten, wenn sie am Orte anwesend sind, über das Gesuch, bevor der Verkauf verfügt wird, zu hören.

Art. 627.

Hat der Verfrachter die Güter ausgeliefert, so kann er wegen der gegen den Empfänger ihm zustehenden Forderungen (Artikel 615.) an dem Befrachter sich nicht erholen. Nur insoweit der Befrachter mit dem Schaden des Verfrachters sich etwa bereichern würde, findet ein Rückgriff statt.

Art. 628.

Hat der Verfrachter die Güter nicht ausgeliefert, und von dem im ersten Absatz des Artikels 626. bezeichneten Rechte Gebrauch gemacht, jedoch durch den Verkauf der Güter seine vollständige Befriedigung nicht erhalten, so kann er an dem Befrachter sich erholen, soweit er wegen seiner Forderungen aus dem zwischen ihm und dem Befrachter abgeschlossenen Frachtvertrage nicht befriedigt ist.

Art. 625.

Na przypadek sporu względem pretensyi zafrachtującego tenże obowiązany jest wydać towary, skoro suma sporna u sądu albo u innéj do przyjęcia depozytów umocnionéj władzy lub zakładu jest deponowaną.

Po oddaniu towarów zafrachtujący do pobierania deponowanéj sumy za odpowiednie bezpieczeństwo jest uprawniony.

Art. 626.

Dopóki prawo fantowe zafrachtującego istnieje, sąd na jego wniosek rozporządzić może, iż towary całkowicie albo w odpowiedniéj części celem uspokojenia zafrachtującego publicznie sprzedane być mają.

Prawo to służy zafrachtującemu również naprzeciwko drugim wierzycielom i masie konkursowéj właściciela.

Sąd winien interesentów, jeżeli w miejscu są obecni, względem wniosku słuchać, nim sprzedaż rozporządzoną zostanie.

Art. 627.

Jeżeli zafrachtujący towary odstawił, natenczas on względem służących sobie naprzeciw odbierającemu pretensyi (artykuł 615.) nie może się trzymać zafrachtującego. Tylko o ileby się zafrachtujący ze szkodą zafrachtującego był zbogacił, regres ma miejsce.

Art. 628.

Jeżeli zafrachtujący towarów nie oddał, i oznaczone w pierwszém zdaniu artykułu 626. prawo używał, ale jednak przez sprzedaż towarów swojego zupełnego zaspokojenia nie otrzymał, natenczas może się trzymać ofrachtującego, o ile on względem swoich pretensyi z umowy frachtowéj między nim a zafrachtującym zawartéj nie jest uspokojony.

Art. 629.

Werden die Güter von dem Empfänger nicht abgenommen, so ist der Befrachter verpflichtet, den Verfrachter wegen der Fracht und der übrigen Forderungen dem Frachtvertrage gemäß zu befriedigen.

Bei der Abnahme der Güter durch den Befrachter kommen die Artikel 593. bis 626. in der Weise zur Anwendung, daß an Stelle des in diesen Artikeln bezeichneten Empfängers der Befrachter tritt. Insbesondere steht in einem solchen Falle dem Verfrachter wegen seiner Forderungen das Zurückbehaltungs- und Pfandrecht an den Gütern nach Maaßgabe der Artikel 624. 625. 626., sowie das im Artikel 616. bezeichnete Recht zu.

Art. 630.

Der Frachtvertrag tritt außer Kraft, ohne daß ein Theil zur Entschädigung des anderen verpflichtet ist, wenn vor Antritt der Reise durch einen Zufall

1) das Schiff verloren geht, insbesondere
   wenn es verunglückt,
   wenn es als reparaturunfähig oder reparaturunwürdig kondemnirt (Artikel 444.) und in dem letzteren Falle ohne Verzug öffentlich verkauft wird,
   wenn es geraubt wird,
   wenn es aufgebracht oder angehalten und für gute Prise erklärt wird;

   oder

2) die im Frachtvertrage nicht blos nach Art oder Gattung, sondern speziell bezeichneten Güter verloren gehen;

   oder

3) die, wenn auch nicht im Frachtvertrage speziell bezeichneten Güter verloren gehen, nachdem dieselben bereits an Bord gebracht oder Behufs Einladung in das Schiff an der Ladungsstelle von dem Schiffer übernommen worden sind.

Art. 629.

Jeżeli towary przez odbierającego odebrane nie zostaną, natenczas ofrachtujący jest obowiązany, zafrachtującego względem frachtu i drugich pretensyi podług umowy frachtowéj uspokoić.

Przy odebraniu towarów ze strony ofrachtującego artykuły 593. aż do 626. w ten sposób do zastósowania przychodzą, iż w miejsce oznaczonego w niniejszych artykułach odbierającego zafrachtujący wstępuje. Szczególnie w takim przypadku zafrachtującemu względem swych pretensyi służy prawo retencyine i fantowe na towary podług artykułów 624., 625., 626., jako też prawo w artykule 616. oznaczone.

Art. 630.

Umowa frachtowa z mocy stępuje, nie dając żadnéj stronie obowiązku do wynagrodzenia drugiéj, jeżeli przed rozpoczęciem podróży przez przypadek

1) okręt zaginie, szczególnie
   jeżeli ma nieszczęście,
   jeżeli zostaje osądzony niezdatnym do reparatury lub niegodnym do reparatury kondemnowany (artykuł 444.) i w ostatnim przypadku bez zwłoki publicznie sprzedany zostaje,
   jeżeli zostanie zrabowany,
   jeżeli zostanie zabrany lub zatrzymany i za dobry obłów oświadczony,

   albo

2) towary, w umowie frachtowéj nietylko podług rodzaju lub gatunku, lecz specyalnie oznaczone, zaginą;

   albo

3) jeżeli, chociaż nie w umowie frachtowéj specyalnie oznaczone towary zaginą, o ile takowe już do okrętu są dostawione albo celem naładowania w okręcie na miejscu ładowania przez szypra są przyjęte.

Hat aber in dem unter Ziffer 3. bezeichneten Falle der Verlust der Güter noch innerhalb der Wartezeit (Artikel 580.) sich zugetragen, so tritt der Vertrag nicht außer Kraft, sofern der Befrachter ohne Verzug sich bereit erklärt, statt der verloren gegangenen andere Güter (Artikel 563.) zu liefern, und mit der Lieferung noch innerhalb der Wartezeit beginnt. Er hat die Abladung der anderen Güter binnen kürzester Frist zu vollenden, die etwaigen Mehrkosten dieser Abladung zu tragen und, insoweit durch dieselbe die Wartezeit überschritten wird, den dem Verfrachter daraus entstehenden Schaden zu ersetzen.

Art. 631.

Jeder Theil ist befugt, von dem Vertrage zurückzutreten, ohne zur Entschädigung verpflichtet zu sein:

1) wenn vor Antritt der Reise
   das Schiff mit Embargo belegt oder zum landesherrlichen Dienst oder zum Dienst einer fremden Macht in Beschlag genommen,
   der Handel mit dem Bestimmungsort untersagt,
   der Abladungs- oder Bestimmungshafen blokirt,
   die Ausfuhr der nach dem Frachtvertrage zu verschiffenden Güter aus dem Abladungshafen oder die Einfuhr derselben in den Bestimmungshafen verboten,
   durch eine andere Verfügung von hoher Hand das Schiff am Auslaufen oder die Reise oder die Versendung der nach dem Frachtvertrage zu liefernden Güter verhindert wird.

Jeżeli jednak w oznaczonym pod cyfrą 3. przypadku utrata towarów nastąpiła jeszcze wśród czasu czekania (artykuł 580.), natenczas umowa z mocy nie stępuje, skoro zafrachtujący niezwłocznie oświadcza się gotowym, zamiast zaginionych inne towary (artykuł 563.) liferować, i z liferunkiem jeszcze wśród czasu czekania zaczyna. On winien wyładowanie tych innych towarów w najkrótszym czasie ukończyć, którekolwiek większe koszta tego wyładowania ponosić, i o ile przez takowe czas czekania przestąpiony zostanie, wynikającą przez to dla zafrachtującego szkodę zwrócić.

Art. 631.

Każda strona jest upoważniona, od umowy ustąpić, nie mając obowiązku do wynagrodzenia:

1) jeżeli przed rozpoczęciem podróży
   okręt aresztem obłożony albo do monarszéj służby albo do służby obcego kraju zajętym,
   handel z miejscem przeznaczenia zakazany,
   port wyładowania lub przeznaczenia blokowany,
   wywóz expedyować się mających podług umowy frachtowéj towarów z portu wyładowania albo przywóz takowych do portu przeznaczenia zakazany,
   przez inne rozporządzenie wysokiéj ręki okręt we wypłynieniu albo podróż albo przesłanie liferować się mających podług umowy towarów przeszkadzaném zostanie.

In allen vorstehenden Fällen berechtigt jedoch die Verfügung von hoher Hand nur dann zum Rücktritt, wenn das eingetretene Hinderniß nicht voraussichtlich von nur unerheblicher Dauer ist;

2) wenn vor Antritt der Reise ein Krieg ausbricht, in Folge dessen das Schiff oder die nach dem Frachtvertrage zu verschiffenden Güter oder beide nicht mehr als frei betrachtet werden können und der Gefahr der Aufbringung ausgesetzt würden.

Die Ausübung der im Artikel 563. dem Befrachter beigelegten Befugniß ist in den Fällen der vorstehenden Bestimmungen nicht ausgeschlossen.

Art. 632.

Wenn nach Antritt der Reise das Schiff durch einen Zufall verloren geht (Artikel 630. Ziff. 1.), so endet der Frachtvertrag. Jedoch hat der Befrachter, soweit Güter geborgen oder gerettet sind, die Fracht im Verhältniß der zurückgelegten zur ganzen Reise zu zahlen (Distanzfracht).

Die Distanzfracht ist nur soweit zu zahlen, als der gerettete Werth der Güter reicht.

Art. 633.

Bei Berechnung der Distanzfracht kommt in Anschlag nicht allein das Verhältniß der bereits zurückgelegten zu der noch zurückzulegenden Entfernung, sondern auch das Verhältniß des Aufwandes an Kosten und Zeit, der Gefahren und Mühen, welche durchschnittlich mit dem vollendeten Theile der Reise verbunden sind, zu denen des nicht vollendeten Theiles.

Können sich die Parteien über den Betrag der Distanzfracht nicht einigen, so entscheidet darüber der Richter nach billigem Ermessen.

Art. 634.

Die Auflösung des Frachtvertrages ändert nichts in den Verpflichtungen des Schiffers, bei Abwesenheit der Betheiligten auch nach dem Verluste des Schiffs für das Beste der Ladung zu sorgen (Artikel 504. bis 506.). Der Schiffer ist demzufolge berechtigt und verpflichtet, und zwar im Falle der Dringlichkeit auch ohne vorherige Anfrage, je nachdem es den Umständen entspricht, entweder die Ladung für Rechnung der Betheiligten mittelst eines anderen Schiffs nach dem Bestimmungshafen befördern zu lassen, oder die Auflagerung oder den Verkauf derselben zu bewirken und im Falle der Weiterbeförderung oder Auflagerung, Behufs Beschaffung der hierzu, sowie zur Erhaltung der Ladung nöthigen Mittel, einen Theil davon zu verkaufen, oder im Falle der Weiterbeförderung die Ladung ganz oder zum Theil zu verbodmen.

We wszystkich uprzednich przypadkach jednak rozporządzenie z wysokiéj ręki tylko natenczas do ustąpienia uprawnia, jeżeli wstąpiona przeszkoda przewidzialnie nie jest tylko trwania nieznacznego;

2) jeżeli przed rozpoczęciem podróży wojna powstanie, wskutek któréj okręt albo przesyłać się mające podług umowy frachtowéj towary albo oba za wolne już uważane być nie mogą i na niebezpieczeństwo zabrania byłyby wystawione.

Wykonanie nadanego w artykule 563. zafrachtującemu upoważnienia w przypadkach uprzednich postanowień nie jest wykluczoném.

Art. 632.

Jeżeli po rozpoczęciu podróży okręt przypadkiem zaginie (artykuł 630. cyf. 1.), natenczas umowa frachtowa ustaje. Zafrachtujący jednak, o ile towary są umieszczone lub ratowane, winien zapłacić fracht w stosunku odbytéj do całéj podróży (fracht dystancyiny).

Fracht dystancyiny tylko tak dalece zapłacony być musi, o ile ratowana wartość towarów wystarczy.

Art. 633.

Przy porachowaniu frachtu dystancyinego umieści się nie tylko stosunek już odbytéj do odległości jeszcze odbyć się mającéj, lecz również stosunek obróconych kosztów i czasu, niebezpieczeństw i usiłowań, które przeciętciowo z ukończoną częścią podróży są połączone, do takowych nieukończonéj części.

Jeżeli strony względem wysokości frachtu dystancyinego pojednać się nie mogą, natenczas o tem sędzia podług słusznego zdania stanowi.

Art. 634.

Rozwiązanie umowy frachtowéj nie zmienia nic w obowiązkach szypra, w nieobecności interesentów również po utracie okrętu o najlepsze ładunki się starać (artykuły 504. aż do 506.). Szyper wskutek tego jest uprawniony i obowiązany a mianowicie w naglącym przypadku nawet bez uprzedniego zapytania, o ile to okolicznościom odpowiada, albo ładunek na rachunek interesentów za pomocą innego okrętu do portu przeznaczenia kazać expedyować, albo składanie lub sprzedaż takowych uskutecznić i w przypadku dalszéj expedycyi lub składania celem obmyślenia potrzebnych na to, jako też do utrzymania ładunku środków jedną część takowych sprzedać, albo w przypadku dalszéj expedycyi ładunek całkowicie lub częściowo zabodmerować.

Der Schiffer ist jedoch nicht verpflichtet, die Ladung auszuantworten oder zur Weiterbeförderung einem anderen Schiffer zu übergeben, bevor die Distanzfracht nebst den sonstigen Forderungen des Verfrachters (Artikel 615.) und die auf der Ladung haftenden Beiträge zur großen Haverei, Bergungs- und Hülfskosten und Bodmereigelder bezahlt oder sichergestellt sind.

Auch für die Erfüllung der nach dem ersten Absatz dieses Artikels dem Schiffer obliegenden Pflichten haftet der Rheder mit dem Schiffe, soweit etwas davon gerettet ist, und mit der Fracht.

Art. 635.

Gehen nach Antritt der Reise die Güter durch einen Zufall verloren, so endet der Frachtvertrag, ohne daß ein Theil zur Entschädigung des anderen verpflichtet ist; insbesondere ist die Fracht weder ganz noch theilweise zu zahlen, insofern nicht im Gesetze das Gegentheil bestimmt ist (Artikel 619.).

Art. 636.

Ereignet sich nach dem Antritt der Reise einer der im Artikel 631. erwähnten Zufälle, so ist jeder Theil befugt, von dem Vertrage zurückzutreten, ohne zur Entschädigung verpflichtet zu sein.

Szyper jednak nie jest obowiązany, ładunek wydać, albo celem dalszéj expedycyi innemu szyprowi oddać, nim fracht dystancyiny wraz z innemi pretensyami zafrachtującego (artykuł 615.) i ciążące na ładunku składki do wielkiéj hawaryi, koszta pomieszczenia i pomocnicze i pieniądze bodmeryine nie są zapłacone lub zabezpieczone.

Również za spełnienie obowiązków, według pierwszego zdania niniejszego artykułu do szypra należących redarz odpowiada z okrętem, o ile od niego co jest ratowaném, i z frachtem.

Art. 635.

Jeżeli po rozpoczęciu podróży towary przypadkowym sposobem zaginą, natenczas umowa frachtowa ustaje, nie dając żadnéj stronie obowiązku do wynagrodzenia drugiéj; szczególnie fracht ani całkowicie, ani częściowo nie ma być zapłacony, o ile w ustawie przeciwne postanowienie nie jest wydane (artykuł 619.).

Art. 636.

Jeżeli po rozpoczęciu podróży jeden z oznaczonych w artykule 631. przypadków się wydarzy, natenczas każda strona jest upoważniona, od umowy ustąpić, nie mając obowiązku do wynagrodzenia.

Ist jedoch einer der im Artikel 631. unter Ziffer 1. bezeichneten Zufälle eingetreten, so muß, bevor der Rücktritt stattfindet, auf die Beseitigung des Hindernisses drei oder fünf Monate gewartet werden, je nachdem das Schiff in einem Europäischen oder in einem nichteuropäischen Hafen sich befindet.

Die Frist wird, wenn der Schiffer das Hinderniß während des Aufenthalts in einem Hafen erfährt, von dem Tage der erhaltenen Kunde, anderenfalls von dem Tage an berechnet, an welchem der Schiffer, nachdem er davon in Kenntniß gesetzt worden ist, mit dem Schiffe zuerst einen Hafen erreicht.

Die Ausladung des Schiffs erfolgt, in Ermangelung einer anderweitigen Vereinbarung, in dem Hafen, in welchem es zur Zeit der Erklärung des Rücktritts sich befindet.

Für den zurückgelegten Theil der Reise ist der Befrachter Distanzfracht (Artikel 632. 633.) zu zahlen verpflichtet.

Ist das Schiff in Folge des Hindernisses in den Abgangshafen oder in einen anderen Hafen zurückgekehrt, so wird bei Berechnung der Distanzfracht der dem Bestimmungshafen nächste Punkt, welchen das Schiff erreicht hat, Behufs Feststellung der zurückgelegten Entfernung zum Anhalt genommen.

Der Schiffer ist auch in den Fällen dieses Artikels verpflichtet, vor und nach der Auflösung des Frachtvertrags für das Beste der Ladung nach Maaßgabe der Artikel 504. bis 506. und 634. zu sorgen.

Art. 637.

Muß das Schiff, nachdem es die Ladung eingenommen hat, vor Antritt der Reise in dem Abladungshafen oder nach Antritt derselben in einem Zwischen- oder Nothhafen in Folge eines der im Artikel 631. erwähnten Ereignisse liegen bleiben, so werden die Kosten des Aufenthalts, auch wenn die Erfordernisse der großen Haverei nicht vorliegen, über Schiff, Fracht und Ladung

Jeżeli jednak którykolwiek z oznaczonych w artykule 631. pod cyfrą 1. przypadków nastąpił, natenczas musi, nim ustąpienie ma miejsce, na usunienie przeszkody trzy lub pięć miesięcy być zaczekaném, o ile okręt się znajduje w porcie europejskim lub nieeuropejskim.

Termin porachuje się, jeżeli szyper o przeszkodzie podczas pobytu w porcie wiadomość odbierze, od dnia otrzymanéj wiadomości, w przeciwnym razie od dnia, w którym szyper, mając o tém wiadomość, z okrętem najprzód do portu się dostanie.

Wyładowanie okrętu nastąpi, w braku innego umówienia w porcie, w którym takowy podczas oświadczenia ustąpienia się znajduje.

Za odbytą część podróży ofrachtujący fracht dystancyiny (artykuły 632. 633.) zapłacić jest obowiązany.

Jeżeli okręt wskutek przeszkody powrócił do portu odejścia albo do innego portu, natenczas przy porachowaniu frachtu dystancyinego punkt najbliższy portowi przeznaczenia, do którego okręt doszedł, celem ustanowienia odbytéj odległości na zasadę się bierze.

Szyper również w przypadkach niniejszego artykułu jest obowiązany, przed i po rozwiązaniu umowy frachtowéj o najlepsze ładunki podług artykułów 504. aż do 506. i 634. się starać.

Art. 637.

Jeżeli okręt, mając ładunek nabrany, przed rozpoczęciem podróży w porcie wyładowania albo po rozpoczęciu takowéj w porcie śródziemnym albo niebezpieczeństwa wskutek jednego ze wspomnionych w artykule 631. zdarzeń pozostać musi, natenczas koszta pobytu, chociaż też rekwizyta wielkiéj hawaryi nie zachodzą, względem okrętu, frachtu i ładunku

nach den Grundsätzen der großen Haverei vertheilt, gleichviel ob demnächst der Vertrag aufgehoben oder vollständig erfüllt wird. Zu den Kosten des Aufenthalts werden alle in dem zweiten Absatz des Artikels 708. Ziffer 4. aufgeführten Kosten gezählt, diejenigen des Ein- und Auslaufens jedoch nur dann, wenn wegen des Hindernisses ein Nothhafen angelaufen ist.

Art. 638.

Wird nur ein Theil der Ladung vor Antritt der Reise durch einen Zufall betroffen, welcher, hätte er die ganze Ladung betroffen, nach den Artikeln 630. und 631. den Vertrag aufgelöst oder die Parteien zum Rücktritt berechtigt haben würde, so ist der Befrachter nur befugt, entweder statt der vertragsmäßigen andere Güter abzuladen, sofern durch deren Beförderung die Lage des Verfrachters nicht erschwert wird (Artikel 563.), oder von dem Vertrage unter der Verpflichtung zurückzutreten, die Hälfte der bedungenen Fracht und die sonstigen Forderungen des Verfrachters zu berichtigen (Artikel 581. und 582.). Bei Ausübung dieser Rechte ist der Befrachter jedoch nicht an die sonst einzuhaltende Zeit gebunden. Er hat sich aber ohne Verzug zu erklären, von welchem der beiden Rechte er Gebrauch machen wolle und, wenn er die Abladung anderer Güter wählt, dieselbe binnen kürzester Frist zu bewirken, auch die etwaigen Mehrkosten dieser Abladung zu tragen und, insoweit durch sie die Wartezeit überschritten wird, den dem Verfrachter daraus entstehenden Schaden zu ersetzen.

Macht er von keinem der beiden Rechte Gebrauch, so muß er auch für den durch den Zufall betroffenen Theil der Ladung die volle Fracht entrichten. Den durch Krieg, Ein- und Ausfuhrverbot oder eine andere Verfügung von hoher Hand unfrei gewordenen Theil der Ladung ist er jedenfalls aus dem Schiffe herauszunehmen verbunden.

Tritt der Zufall nach Antritt der Reise ein, so muß der Befrachter für den dadurch betroffenen

podług zasad wielkiéj hawaryi zostaną podzielone, bez względu, czy umowa potém zostanie zniesioną albo całkowicie spełnioną. Do kosztów pobytu rachują się wszelkie w drugiém zdaniu artykułu 708. cyfrą 4. wymienione koszta, koszta wnüścia i odejścia jednak tylko natenczas, jeżeli względem przeszkody port niebezpieczeństwa jest dostąpiony.

Art. 638.

Jeżeli tylko część ładunku przed rozpoczęciem podróży przypadkiem zostanie naspotkaną, któryby, gdyby się wydarzył na cały ładunek, podług artykułów 630. i 631. umowę był rozwiązał albo strony do ustąpienia był uprawnił, natenczas ofrachtujący tylko jest upoważniony, albo zamiast umówionych inne towary wyładować, o ile przez ich expedycyę stan zafrachtującego trudniejszym się nie staje (artykuł 563.) albo od umowy pod tym obowiązkiem odstąpić, połowę umówionego frachtu i wszelkie inne pretensye zafrachtującego zapłacić (artykuły 581. i 582.). Przy wykonaniu tych praw zafrachtujący jednak nie jest wiązany do czasu innym sposobem wstrzymać się mającego. On jednak winien bez zwłoki się oświadczyć, które z obu praw on używać chce i, jeżeli odładowanie innych towarów obiera, takowe w przeciągu najkrótszego terminu uskutecznić, również którekolwiek większe koszta tego wyładowania ponosić i, o ile przez takowe czas czekania przechodzony zostanie, wynikającą zafrachtującemu przez to szkodę wynagrodzić.

Jeżeli on żadnego z obu praw nie używa, natenczas również pełny fracht za część ładunku przypadkowi podlegającą zapłacić winien. Przez wojnę, zakaz przywozu i wywozu albo przez inne rozporządzenie wysokiéj ręki wolności pozbawioną część ładunku na każdy przypadek z okrętu wybrać powinien.

Jeżeli przypadek po rozpoczęciu podróży nastąpi, natenczas ofrachtujący za spotkaną

Theil der Ladung die volle Fracht auch dann entrichten, wenn der Schiffer diesen Theil in einem anderen als dem Bestimmungshafen zu löschen sich genöthigt gefunden und hierauf mit oder ohne Aufenthalt die Reise fortgesetzt hat.

Durch diesen Artikel werden die Bestimmungen der Artikel 618. und 619. nicht berührt.

Art. 639.

Abgesehen von den Fällen der Artikel 631. bis 638. hat ein Aufenthalt, welchen die Reise vor oder nach ihrem Antritt durch Naturereignisse oder andere Zufälle erleidet, auf die Rechte und Pflichten der Parteien keinen Einfluß, es sei denn, daß der erkennbare Zweck des Vertrages durch einen solchen Aufenthalt vereitelt würde. Der Befrachter ist jedoch befugt, während jedes durch einen Zufall entstandenen, voraussichtlich längeren Aufenthalts die bereits in das Schiff geladenen Güter auf seine Gefahr und Kosten gegen Sicherheitsleistung für die rechtzeitige Wiedereinladung auszuladen. Unterläßt er die Wiedereinladung, so hat er die volle Fracht zu zahlen. In jedem Falle muß er den Schaden ersetzen, welcher aus der von ihm veranlaßten Wiederausladung entsteht.

Gründet sich der Aufenthalt in einer Verfügung von hoher Hand, so ist für die Dauer derselben keine Fracht zu bezahlen, wenn diese zeitweise bedungen war (Artikel 623.).

Art. 640.

Muß das Schiff während der Reise ausgebessert werden, so hat der Befrachter die Wahl, ob er die ganze Ladung an dem Orte, wo das Schiff sich befindet, gegen Berichtigung der vollen Fracht und der übrigen Forderungen des Verfrachters (Artikel 615.) und gegen Berichtigung oder Sicherstellung der im Artikel 616. bezeichneten Forderungen zurücknehmen, oder die Wiederherstellung abwarten will. Im letzteren Falle ist für die Dauer

przez to część ładunku pełny fracht również natenczas zapłacić musi, jeżeli szyper tę część w innym jak w porcie przeznaczenia wyładować był spowodowanym i potém z przerwą albo bez takowéj podróż daléj prowadził.

Przez niniejszy artykuł postanowienia artykułów 618. i 619. się nie naruszają.

Art. 639.

Bez względu na przypadki artykuły 631. aż do 638. zwłoka, którą podróż przed jéj rozpoczęciem lub po takowém przez zdarzenia natury lub inne przypadki ucierpi, na prawa i obowiązki stron żadnego nie ma wpływu, chyba, żeby rozpoznalny cel umowy przez taką zwłokę został zniweczony. Ofrachtujący jednak jest upoważniony, podczas każdéj przypadkiem wynikłéj, przewidzialnie dłuższéj zwłoki naładowane już w okręcie towary na swoje niebezpieczeństwo i koszta za stawieniem bezpieczeństwa dla prawoczesnego powtórnego naładowania wyładować. Jeżeli on powtórne naładowanie zaniedba, natenczas pełny fracht zapłacić musi. W każdym przypadku szkodę wynagrodzić winien, która ze spowodowanego przez niego znów wyładowania wynikła.

Jeżeli zwłoka ma swoją przyczynę w rozporządzeniu dostojnéj ręki, natenczas dla trwania takowéj żaden fracht nie ma być zapłacony, jeżeli tenże czasowo był umówiony (artykuł 623.).

Art. 640.

Jeżeli okręt podczas podróży reparowany być musi, natenczas ofrachtujący ma wybór czy on całki ładunek w miejscu, gdzie okręt się znajduje, za zapłaceniem pełnego frachtu i drugich pretensyi zafrachtującego (artykuł 615.) i za zapłaceniem lub zabezpieczeniem oznaczonych w artykule 616. pretensyi chce cofnąć albo reparowania chce doczekać. W ostatnim przypadku na trwanie reparacyi żaden fracht

der Ausbesserung keine Fracht zu bezahlen, wenn diese zeitweise bedungen war.

Art. 641.

Wird der Frachtvertrag in Gemäßheit der Artikel 630. bis 636. aufgelöst, so werden die Kosten der Ausladung aus dem Schiffe von dem Verfrachter, die übrigen Löschungskosten von dem Befrachter getragen. Hat der Zufall jedoch nur die Ladung betroffen, so fallen die sämmtlichen Kosten der Löschung dem Befrachter zur Last. Dasselbe gilt, wenn im Falle des Artikels 638. ein Theil der Ladung gelöscht wird. Mußte in einem solchen Falle Behufs der Löschung ein Hafen angelaufen werden, so hat der Befrachter auch die Hafenkosten zu tragen.

Art. 642.

Die Artikel 630. bis 641. kommen auch zur Anwendung, wenn das Schiff zur Einnahme der Ladung eine Zureise in Ballast nach dem Abladungshafen zu machen hat. Die Reise gilt aber in einem solchen Falle erst dann als angetreten, wenn sie aus dem Abladungshafen angetreten ist. Wird der Vertrag, nachdem das Schiff den Abladungshafen erreicht hat, aber vor Antritt der Reise aus dem letzteren aufgelöst, so erhält der Verfrachter für die Zureise eine nach den Grundsätzen der Distanzfracht (Artikel 633.) zu bemessende Entschädigung.

In anderen Fällen einer zusammengesetzten Reise sind die obigen Artikel insoweit anwendbar, als Natur und Inhalt des Vertrages nicht entgegenstehen.

Art. 643.

Wenn der Vertrag nicht auf das Schiff im Ganzen, sondern nur auf einen verhältnißmäßigen Theil oder einen bestimmt bezeichneten Raum des

zapłacony być nie ma, jeżeli takowy na czas był umówiony.

Art. 641.

Jeżeli umowa frachtowa na mocy artykułów 630. aż do 636. rozwiązaną zostanie, natenczas koszta wyładowania z okrętu przez zafrachtującego, drugie koszta wyładowania przez ofrachtującego poniesione zostaną. Jeżeli jednak przypadek tylko tracił ładunku, natenczas wszelkie koszta wyładowania spadają na ofrachtującego. Toż samo ma ważność, jeżeli w przypadku artykułu 638. część ładunku wyładowaną zostanie. Jeżeli w takim przypadku celem wyładowania port dostąpić musiano, natenczas ofrachtujący również koszta portowe ponosić winien.

Art. 642.

Artykuły 630. aż do 641. do zastósowania również przychodzą, jeżeli okręt do przyjęcia ładunku małą podróż w balaszt do portu wyładowania wykonać musi. Podróż uważa się jednak w takim przypadku dopiero natenczas za rozpoczętą, jeżeli takowa z portu wyładowania jest rozpoczętą. Jeżeli umowa, gdy okręt doszedł do portu wyładowania, jednak przed rozpoczęciem podróży z takowego rozwiązaną zostanie, natenczas zafrachtujący za tę małą podróż otrzyma wynagrodzenie obmierzyć się mające podług zasad frachtu dystancyinego (artykuł 633.).

W innych przypadkach kombinowanéj podróży powyższe artykuły tak dalece mają mieć zastósowanie, o ile rodzaj i treść umowy temu nie są przeciwne.

Art. 643.

Jeżeli umowa nie odnosi się do okrętu w całkości, lecz tylko do stosunkowéj części albo do pewnie oznaczonego miejsca okrętu,

Schiffs oder auf Stückgüter sich bezieht, so gelten die Artikel 630. bis 642. mit folgenden Abweichungen:

1) In den Fällen der Artikel 631. und 636. ist jeder Theil sogleich nach Eintritt des Hindernisses und ohne Rücksicht auf die Dauer desselben von dem Vertrage zurückzutreten befugt.
2) Im Falle des Artikels 638. kann von dem Befrachter das Recht, von dem Vertrage zurückzutreten, nicht ausgeübt werden.
3) Im Falle des Artikels 639. steht dem Befrachter das Recht der einstweiligen Löschung nur dann zu, wenn die übrigen Befrachter ihre Genehmigung ertheilen.
4) Im Falle des Artikels 640. kann der Befrachter die Güter gegen Entrichtung der vollen Fracht und der übrigen Forderungen nur dann zurücknehmen, wenn während der Ausbesserung die Löschung dieser Güter ohnehin erfolgt ist.

Die Vorschriften der Artikel 588. und 590. werden hierdurch nicht berührt.

Art. 644.

Nach Beendigung jeder einzelnen Abladung hat der Schiffer dem Ablader ohne Verzug gegen Rückgabe des etwa bei der Annahme der Güter ertheilten vorläufigen Empfangscheins ein Konnossement in so vielen Exemplaren auszustellen, als der Ablader verlangt.

Alle Exemplare des Konnossements müssen von gleichem Inhalt sein, dasselbe Datum haben und ausdrücken, wie viele Exemplare ausgestellt sind.

Dem Schiffer ist auf sein Verlangen von dem Ablader eine mit der Unterschrift des letzteren versehene Abschrift des Konnossements zu ertheilen.

Art. 645.

Das Konnossement enthält:

albo do towarów w sztukach, natenczas artykuły 630. aż do 642. mają ważność z następującemi zboczeniami:

1) W przypadkach artykułów 631. i 636. każda strona ma prawo, natychmiast po wstąpieniu przeszkody i bez względu na trwanie takowéj od umowy odstąpić.
2) W przypadku artykułu 638. przez zafrachtującego prawo odstąpienia od umowy wykonaném być nie może.
3) W przypadku artykułu 639. zafrachtującemu prawo do tymczasowego wyładowania tylko natenczas służy, jeżeli drudzy zafrachtujący swoje udzielają przyzwolenie.
4) W przypadku artykułu 640. zafrachtującemu tylko natenczas wolno cofnąć towary za zapłaceniem pełnego frachtu i drugich pretensyi, jeżeli podczas reparacyi wyładowanie tych towarów mimo to nastąpiło.

Przepisy artykułów 588. i 590. przez to się nie naruszają.

Art. 644.

Po ukończeniu każdego pojedynczego odładowania szyper odładującemu niezwłocznie za zwróceniem któregokolwiek przy przyjęciu towarów udzielonego tymczasowego poświadczenia z odebrania winien wystawić konosement w tylu exemplarzach, ile odładujący żąda.

Wszelkie exemplarze konosementu muszą równéj być treści, tę samą mieć datę i wyrazić, ile exemplarzy jest wystawionych.

Szyprowi na jego żądanie przez odładującego opatrzona z podpisem ostatniego kopia konosementu udzieloną być musi.

Art. 645.

Konosement zawiera:

1) den Namen des Schiffers;
2) den Namen und die Nationalität des Schiffs;
3) den Namen des Abladers;
4) den Namen des Empfängers;
5) den Abladungshafen;
6) den Löschungshafen oder den Ort, an welchem Order über denselben einzuholen ist;
7) die Bezeichnung der abgeladenen Güter, deren Menge und Merkzeichen;
8) die Bestimmung in Ansehung der Fracht;
9) den Ort und den Tag der Ausstellung;
10) die Zahl der ausgestellten Exemplare.

Art. 646.

Auf Verlangen des Abladers ist das Konnossement, sofern nicht das Gegentheil vereinbart ist, an die Order des Empfängers oder lediglich an Order zu stellen. Im letzteren Falle ist unter der Order die Order des Abladers zu verstehen.

Das Konnossement kann auch auf den Namen des Schiffers als Empfängers lauten.

Art. 647.

Der Schiffer ist verpflichtet, im Löschungshafen dem legitimirten Inhaber auch nur eines Exemplars des Konnossements die Güter auszuliefern.

Zur Empfangnahme der Güter legitimirt ist derjenige, an welchen die Güter nach dem Konnossement abgeliefert werden sollen, oder auf welchen das Konnossement, wenn es an Order lautet, durch Indossament übertragen ist.

Art. 648.

Melden sich mehrere legitimirte Konnossementsinhaber, so ist der Schiffer verpflichtet, sie sämmtlich zurückzuweisen, die Güter gerichtlich oder in einer anderen sicheren Weise niederzulegen und die Konnossementsinhaber, welche sich gemeldet haben,

1) nazwisko szypra;
2) nazwisko i narodowość okrętu;
3) nazwisko odładującego;
4) nazwisko odbierającego;
5) port odładowania;
6) port wyładowania, albo miejsce, w którém rozkaz względem takowego się ma nabrać;
7) oznaczenie odładowanych towarów, ich ilość i oznaki;
8) postanowienie co do frachtu;
9) miejsce i datę wystawienia;
10) liczbę wystawionych exemplarzy.

Art. 646.

Na żądanie odładującego konosement, o ile przeciwnéj nie ma umowy, na rozkaz odbierającego albo tylko na rozkaz ma być stawiony. W ostatnim przypadku pod rozkazem rozumi się rozkaz odładującego.

Konosement również na nazwisko szypra jako odbierającego opiewać może.

Art. 647.

Szyper jest obowiązany, w porcie wyładowania legitymowanemu dzierzycielowi chociaż jednego tylko exemplarza konosementu towary oddać.

Do odebrania towarów ten jest legitymowany, któremu towary podług konosementu wydane być mają, albo na którego konosement, jeżeli na rozkaz opiewa indosamentem jest przeniesiony.

Art. 648.

Jeżeli kilka legitymowanych dzierzycieli konosementu się meldują, natenczas szyper jest obowiązany, wszystkich ich oddalić, towary sądownie albo innym bezpiecznym sposobem deponować i dzierzycielów konosementu, któ-

unter Angabe der Gründe seines Verfahrens hiervon zu benachrichtigen.

Wenn die Niederlegung nicht gerichtlich geschieht, so ist er befugt, über sein Verfahren und dessen Gründe eine öffentliche Urkunde errichten zu lassen und wegen der daraus entstehenden Kosten in gleicher Art wie wegen der Fracht sich an die Güter zu halten (Artikel 626.).

Art. 649.

Die Uebergabe des an Order lautenden Konnossements an denjenigen, welcher durch dasselbe zur Empfangnahme legitimirt wird, hat, sobald die Güter wirklich abgeladen sind, für den Erwerb der von der Uebergabe der Güter abhängigen Rechte dieselben rechtlichen Wirkungen wie die Uebergabe der Güter.

Art. 650.

Sind mehrere Exemplare eines an Order lautenden Konnossements ausgestellt, so können von dem Inhaber des einen Exemplars die in dem vorstehenden Artikel bezeichneten rechtlichen Wirkungen der Uebergabe des Konnossements zum Nachtheil desjenigen nicht geltend gemacht werden, welcher auf Grund eines anderen Exemplars in Gemäßheit des Artikels 647. die Auslieferung der Güter von dem Schiffer erlangt hat, bevor der Anspruch auf Auslieferung von dem Inhaber des ersteren Exemplars erhoben worden ist.

Art. 651.

Hat der Schiffer die Güter noch nicht ausgeliefert, so geht unter mehreren sich meldenden Konnossementsinhabern, wenn und soweit die von denselben auf Grund der Konnossementsübergabe an den Gütern geltend gemachten Rechte kollidiren, derjenige vor, dessen Exemplar von dem gemeinschaftlichen Vormann, welcher mehrere Konnossementsexemplare an verschiedene Personen übertragen hat, zuerst der einen dieser Personen dergestalt übergeben ist, daß dieselbe zur Empfangnahme der Güter legitimirt wurde.

rzy się meldowali, z podaniem przyczyn swojego postępowania o tem zawiadomić.

Jeżeli depozycya nie nastąpi sądownie, natenczas on jest upoważniony, względem swojego postępowania i przyczyn takowego publiczny dokument kazać sporządzić i za wynikające ztąd koszta w rówien sposób jak względem frachtu trzymać się towarów (artykuł 626.).

Art. 649.

Oddanie opiewającego na rozkaz konosementu temu, który przez takowy do odebrania zostanie legitymowany, ma, skoro towary rzeczywiście są wyładowane, dla nabycia zawisłych od oddania towarów praw, te same skutki prawne, jak oddanie towarów.

Art. 650.

Jeżeli kilku exemplarzy opiewającego na rozkaz konosementu jest wystawionych, natenczas dzierzyciel jednego exemplarza oznaczone w uprzednim artykule prawne skutki oddania konosementu na szkodę tego dochodzić nie może, który na mocy innego exemplarza stósownie do artykułu 647. wydanie towarów od szypra osięgnął, nim pretensya o wydanie przez dzierzyciela pierwszego exemplarza została zaniesioną.

Art. 651.

Jeżeli szyper towarów jeszcze nie wydał, natenczas pomiędzy kilkoma meldującymi się dzierzycielami konosementu, jeżeli i o ile prawa, przez nich na mocy oddania konosementu na towary dochodzone, kolidują, ten ma pierwszeństwo, którego exemplarz przez spólnego poprzednika, który kilka exemplarzy konosementu różnym osobom przekazał, najprzód jednéj z tych osób tym sposobem jest oddany, że ta do odebrania towarów została legitymowaną.

Bei dem nach einem anderen Orte übersandten Exemplare wird die Zeit der Uebergabe durch den Zeitpunkt der Absendung bestimmt.

Art. 652.

Der Schiffer ist zur Ablieferung der Güter nur gegen Rückgabe eines Exemplars des Konnossements, auf welchem die Ablieferung der Güter zu bescheinigen ist, verpflichtet.

Art. 653.

Das Konnossement ist entscheidend für die Rechtsverhältnisse zwischen dem Verfrachter und dem Empfänger der Güter; insbesondere muß die Ablieferung der Güter an den Empfänger nach Inhalt des Konnossements erfolgen.

Die in das Konnossement nicht aufgenommenen Bestimmungen des Frachtvertrages haben gegenüber dem Empfänger keine rechtliche Wirkung, sofern nicht auf dieselben ausdrücklich Bezug genommen ist. Wird in Ansehung der Fracht auf den Frachtvertrag verwiesen (z. B. durch die Worte: „Fracht laut Chartepartie"), so sind hierin die Bestimmungen über Löschzeit, Ueberliegezeit und Liegezeit nicht als einbegriffen anzusehen.

Für die Rechtsverhältnisse zwischen Verfrachter und Befrachter bleiben die Bestimmungen des Frachtvertrages maaßgebend.

Art. 654.

Der Verfrachter ist für die Richtigkeit der im Konnossement enthaltenen Bezeichnung der abgeladenen Güter dem Empfänger verantwortlich. Seine Haftung beschränkt sich jedoch auf den Ersatz des Minderwerths, welcher aus der Nichtübereinstimmung der Güter mit der im Konnossement enthaltenen Bezeichnung sich ergiebt.

Art. 655.

Die im vorstehenden Artikel erwähnte Haftung des Verfrachters tritt auch dann ein, wenn die

Przy exemplarzu na inne miejsce przesłanym czas oddania ustanawia się przez czas odesłania.

Art. 652.

Szyper do oddania tylko za zwróceniem jednego exemplarza konosementu, na którym oddanie towarów poświadczoném być musi, jest obowiązany.

Art. 653.

Konosement stanowczy jest dla stosunków prawnych między zafrachtującym i odbierającym towary; oddanie towarów szczególnie do rąk odbierającego podług treści konosementu nastąpić musi.

W konosemencie nie umieszczone postanowienia umowy frachtowéj naprzeciwko odbierającemu nie mają żadnego prawnego skutku, jeżeli nie wyraźnie na takowe jest wskazaném. Jeżeli względem frachtu się wskazuje na umowę frachtową (np. słowami: »Fracht na mocy Chartepartie«), natenczas nie uważają się zawartemi w tém postanowienia względem czasu wyładowania, dłuższego czasu leżenia i czasu leżenia.

Dla prawnych stosunków między zafrachtującym i ofrachtującym postanowienia umowy frachtowéj pozostają miarodawcze.

Art. 654.

Zafrachtujący odpowiada odbierającemu za prawdziwość zawartego w konosemencie oznaczenia odładowanych towarów. Odpowiedzialność jego ogranicza się jednak na wynagrodzenie wartości mniejszéj, która z niezgodności towarów ze zawartém w konosemencie oznaczeniem się okaże.

Art. 655.

W poprzednim artykule wspomniona odpowiedzialność zafrachtującego również naten-

Güter dem Schiffer in Verpackung oder in geschlossenen Gefäßen übergeben sind.

Ist dieses zugleich aus dem Konnossement ersichtlich, so ist der Verfrachter für die Richtigkeit der Bezeichnung der Güter dem Empfänger nicht verantwortlich, sofern er beweist, daß ungeachtet der Sorgfalt eines ordentlichen Schiffers die Unrichtigkeit der in dem Konnossement enthaltenen Bezeichnung nicht wahrgenommen werden konnte.

Die Haftung des Verfrachters wird dadurch nicht ausgeschlossen, daß die Identität der abgelieferten und der übernommenen Güter nicht bestritten oder daß dieselbe von dem Verfrachter nachgewiesen ist.

Art. 656.

Werden dem Schiffer Güter in Verpackung oder in geschlossenen Gefäßen übergeben, so kann er das Konnossement mit dem Zusatze: „Inhalt unbekannt" versehen. Enthält das Konnossement diesen oder einen gleichbedeutenden Zusatz, so ist der Verfrachter im Falle der Nichtübereinstimmung des abgelieferten Inhalts mit dem im Konnossement angegebenen nur insoweit verantwortlich, als ihm bewiesen wird, daß er einen anderen als den abgelieferten Inhalt empfangen habe.

Art. 657.

Sind die im Konnossement nach Zahl, Maaß oder Gewicht bezeichneten Güter dem Schiffer nicht zugezählt, zugemessen oder zugewogen, so kann er das Konnossement mit dem Zusatze: „Zahl, Maaß, Gewicht unbekannt" versehen. Enthält das Konnossement diesen oder einen gleichbedeutenden Zusatz, so hat der Verfrachter die Richtigkeit der Angaben des Konnossements über Zahl, Maaß oder Gewicht der übernommenen Güter nicht zu vertreten.

Art. 658.

Ist die Fracht nach Zahl, Maaß oder Gewicht der Güter bedungen und im Konnossement Zahl, Maaß oder Gewicht angegeben, so ist diese Angabe für die Berechnung der Fracht entscheidend, wenn nicht das Konnossement eine abweichende Bestimmung enthält. Als eine solche ist der Zusatz: „Zahl, Maaß, Gewicht unbekannt" oder ein gleichbedeutender Zusatz nicht anzusehen.

Art. 659.

Ist das Konnossement mit dem Zusatze: „frei von Bruch" oder: „frei von Leckage" oder: „frei von Beschädigung", oder mit einem gleichbedeutenden Zusatze versehen, so haftet der Verfrachter bis zum Beweise des Verschuldens des Schiffers oder einer Person, für welche der Verfrachter verantwortlich ist, nicht für Bruch oder Leckage oder Beschädigung.

Art. 660.

Sind dem Schiffer Güter übergeben, deren Beschädigung, schlechte Beschaffenheit oder schlechte Verpackung sichtbar ist, so hat er diese Mängel im Konnossement zu bemerken, widrigenfalls er dem Empfänger dafür verantwortlich ist, auch wenn das Konnossement mit einem der im vorhergehenden Artikel erwähnten Zusätze versehen ist.

Art. 661.

Nachdem der Schiffer ein an Order lautendes Konnossement ausgestellt hat, darf er den Anweisungen des Abladers wegen Zurückgabe oder Auslieferung der Güter nur dann Folge leisten, wenn ihm die sämmtlichen Exemplare des Konnossements zurückgegeben werden.

Dasselbe gilt in Ansehung der Anforderungen eines Konnossementsinhabers auf Auslieferung der Güter, so lange der Schiffer den Bestimmungshafen nicht erreicht hat.

Handelt er diesen Bestimmungen entgegen, so bleibt er dem rechtmäßigen Inhaber des Konnossements verpflichtet.

czas wstępuje, jeżeli towary szyprowi w zapakowaniu albo w zamkniętych naczyniach są oddane.

Jeżeli to zarazem się okaże z konosementu, natenczas zafrachtujący za rzetelność oznaczenie towarów odbierającemu nie odpowiada, skoro udowodni, że mimo staranności porządnego szypra nierzetelność zawartego w konosemencie oznaczenia spostrzeżoną być nie mogła.

Odpowiedzialność zafrachtującego przez to się nie wyklucza, że tożsamość oddanych i odebranych towarów nie jest zaprzeczoną, albo że takowa od zafrachtującego jest udowodnioną.

Art. 656.

Jeżeli szyprowi towary w zapakowaniu albo w zamkniętych naczyniach oddane zostaną, natenczas wolno mu opatrzyć konosement z dodatkiem: »Znajdujące się w tém rzeczy nieznajome.« Jeżeli konosement taki lub równoważny dodatek zawiera, natenczas zafrachtujący w przypadku niezgodności oddanéj rzeczy z takową w konosemencie podaną tylko tak dalece odpowiada, o ile mu się udowodni, iż inną niżeli oddaną rzecz odebrał.

Art. 657.

Jeżeli towary w konosemencie podług liczby, miary lub wagi oznaczone szyprowi nie są odliczone, przymierzone albo przyważone, natenczas mu wolno opatrzyć konosement z dodatkiem: »Liczba, miara, waga, nieznajoma.« Jeżeli konosement taki albo równoważny dodatek zawiera, natenczas zafrachtowany za rzetelność podań konosementu względem liczby, miary lub wagi odebranych towarów nie odpowiada.

Art. 658.

Jeżeli fracht jest umówiony podług liczby, miary lub wagi towarów i jeżeli w konosemencie liczba, miara lub waga jest podaną, natenczas podanie to dla obrachowania frachtu stanowi, skoro konosement nie zawiera zbaczającego postanowienia. Jako takie dodatek: »Liczba, miara, waga niewiadoma« albo równoważny dodatek nie ma się uważać.

Art. 659.

Jeżeli konosement z dodatkiem: »Wolne od złamania« albo: »wolne od rozstąpienia« albo: »wolne od uszkodzenia«, albo z równoważnym dodatkiem jest opatrzony, natenczas zafrachtujący aż do udowodnienia winy szypra lub osoby, za którą zafrachtujący ma odpowiedzialność, za złamanie albo rozstąpienie lub uszkodzenie nie odpowiada.

Art. 660.

Jeżeli szyprowi towary są oddane, których uszkodzenie, zły przymiot albo złe zapakowanie jest widocznie, natenczas takie wady w konosemencie winien zakonotować, w przeciwnym razie on odbierającemu za to odpowiadać musi, chociażby konosement jednym ze wspomnionych w uprzednim artykule dodatków był opatrzony.

Art. 661.

Wystawiwszy szyper opiewający na rozkaz konosement, wolno mu rozporządzeniom odładującego względem zwrócenia lub wydania towarów tylko natenczas zadosyć uczynić, jak mu wszystkie exemplarze konosementu zwrócone zostaną.

Toż samo ma ważność co do pretensyi dzierzyciela konosementu o wydanie towarów, dopóki szyper do portu przeznaczenia nie doszedł.

Jeżeli tym postanowieniom wbrew czyni, natenczas odpowiada on prawnemu dzierzycielowi konosementu.

Lautet das Konnossement nicht an Order, so ist der Schiffer zur Zurückgabe oder Auslieferung der Güter, auch ohne Beibringung eines Exemplars des Konnossements, verpflichtet, sofern der Ablader und der im Konnossement bezeichnete Empfänger in die Zurückgabe oder Auslieferung der Güter willigen. Werden jedoch nicht sämmtliche Exemplare des Konnossements zurückgestellt, so kann der Schiffer wegen der deshalb zu besorgenden Nachtheile zuvor Sicherheitsleistung fordern.

Art. 662.

Die Bestimmungen des Artikels 661. kommen auch dann zur Anwendung, wenn der Frachtvertrag vor Erreichung des Bestimmungshafens in Folge eines Zufalls nach den Artikeln 630. bis 643. aufgelöst wird.

Art. 663.

In Ansehung der Verpflichtungen des Schiffers aus den von ihm geschlossenen Frachtverträgen und ausgestellten Konnossementen hat es bei den Vorschriften der Artikel 478. 479. und 502. sein Bewenden.

Art. 664.

Im Falle der Unterverfrachtung haftet für die Erfüllung des Unterfrachtvertrages, insoweit dessen Ausführung zu den Dienstobliegenheiten des Schiffers gehört und von diesem übernommen ist, insbesondere durch Annahme der Güter und Ausstellung des Konnossements, nicht der Unterverfrachter, sondern der Rheder mit Schiff und Fracht (Artikel 452.).

Ob und inwieweit im Uebrigen der Rheder oder der Unterverfrachter von dem Unterbefrachter in Anspruch genommen werden könne, und ob im letzteren Falle der Unterverfrachter für die Erfüllung unbeschränkt zu haften oder nur die auf Schiff und Fracht beschränkte Haftung des Rheders zu vertreten habe, wird durch vorstehende Bestimmung nicht berührt.

Jeżeli konosement nie opiewa na rozkaz, natenczas szyper do zwrócenia albo wydania towarów również bez złożenia exemplarza konosementu jest obowiązany, skoro odładujący i oznaczony w konosemencie odbierający na zwrócenie lub wydanie towarów zezwala. Jeżeli jednak nie wszystkie exemplarze konosementu zwrócone zostaną, natenczas szyper względem obawiać się mogących przez to szkód złożenie bezpieczeństwa żądać może.

Art. 662.

Postanowienia artykułu 661. również natenczas do zastósowania przychodzą, jeżeli umowa frachtowa przed dojściem portu przeznaczenia wskutek przypadku podług artykułów 630. aż do 643. rozwiązaną zostanie.

Art. 663.

Co się tyczy obowiązków szypra ze zawartych przez niego umów frachtowych i wystawionych konosementów, pozostawia się przy przepisach artykułów 478., 479. i 502.

Art. 664.

W przypadku podzafrachtowania za spełnienie podumowy frachtowéj, o ile wykonanie takowéj należy do obowiązków służbowych szypra i przez niego jest przyjętém, szczególnie przez przyjęcie towarów i wystawienie konosementu, nie odpowiada podzafrachtujący, lecz redarz z okrętem i frachtem (artykuł 452.).

Czyli i jak dalece zresztą podofrachtujący trzymać się może redarza albo podzafrachtującego, i czyli w ostatnim przypadku podzafrachtujący za spełnienie bezpośrednio odpowiadać albo tylko ograniczoną na okręt i fracht odpowiedzialność redarza gwarantować musi, powyższém postanowieniem się nie narusza.

Sechster Titel.

Von dem Frachtgeschäft zur Beförderung von Reisenden.

Art. 665.

Ist der Reisende in dem Ueberfahrtsvertrage genannt, so ist derselbe nicht befugt, das Recht auf die Ueberfahrt an einen Anderen abzutreten.

Art. 666.

Der Reisende ist verpflichtet, alle die Schiffsordnung betreffenden Anweisungen des Schiffers zu befolgen.

Art. 667.

Der Reisende, welcher vor oder nach dem Antritt der Reise sich nicht rechtzeitig an Bord begiebt, muß das volle Ueberfahrtsgeld bezahlen, wenn der Schiffer die Reise antritt oder fortsetzt, ohne auf ihn zu warten.

Art. 668.

Wenn der Reisende vor dem Antritt der Reise den Rücktritt von dem Ueberfahrtsvertrage erklärt, oder stirbt, oder durch Krankheit oder einen anderen in seiner Person sich ereignenden Zufall zurückzubleiben genöthigt wird, so ist nur die Hälfte des Ueberfahrtsgeldes zu zahlen.

Wenn nach Antritt der Reise der Rücktritt erklärt wird oder einer der erwähnten Zufälle sich ereignet, so ist das volle Ueberfahrtsgeld zu zahlen.

Art. 669.

Der Ueberfahrtsvertrag tritt außer Kraft, wenn durch einen Zufall das Schiff verloren geht (Artikel 630. Ziff. 1.).

Tytuł szósty.

O interesie frachtowym do expedycyi podróżnych.

Art. 665.

Jeżeli podróżny w umowie przewozowéj jest wymieniony, natenczas on nie jest upoważniony, prawo przewozu na inną osobę odstąpić.

Art. 666.

Podróżny jest obowiązany, wszelkie rozporządzenia szypra, dotyczące się ordynacyi okrętowéj zachować.

Art. 667.

Podróżny, który przed rozpoczęciem podróży lub po takowém nie w należytym czasie na okręt się uda, pełną sumę przewozową zapłacić musi, jeżeli szyper podróż rozpocznie albo takową daléj prowadzi, jego nie doczekując.

Art. 668.

Jeżeli podróżny przed puszczeniem się w podróż oświadczył ustąpienie od umowy przewozowéj, lub umarł, albo przez chorobę lub inny w swojéj osobie zdarzający się przypadek do pozostania jest spowodowany, natenczas tylko połowa sumy przewozowéj ma być zapłaconą.

Jeżeli po rozpoczęciu podróży ustąpienie się oświadczy albo jeden z wymienionych przypadków wstępuje, natenczas pełna suma przewozowa zapłaconą być musi.

Art. 669.

Umowa przewozowa traci moc obowięzującą, jeżeli przypadkiem okręt zaginie (artykuł 630. cyfra 1.).

Art. 670.

Der Reisende ist befugt, von dem Vertrage zurückzutreten, wenn ein Krieg ausbricht, in Folge dessen das Schiff nicht mehr als frei betrachtet werden kann und der Gefahr der Aufbringung ausgesetzt wäre, oder wenn die Reise durch eine das Schiff betreffende Verfügung von hoher Hand aufgehalten wird.

Das Recht des Rücktritts steht auch dem Verfrachter zu, wenn er in einem der vorstehenden Fälle die Reise aufgiebt, oder wenn das Schiff hauptsächlich zur Beförderung von Gütern bestimmt ist, und die Unternehmung unterbleiben muß, weil die Güter ohne sein Verschulden nicht befördert werden können.

Art. 671.

In allen Fällen, in welchen zufolge der Artikel 669. und 670. der Ueberfahrtsvertrag aufgelöst wird, ist kein Theil zur Entschädigung des anderen verpflichtet.

Ist jedoch die Auflösung erst nach Antritt der Reise erfolgt, so hat der Reisende das Ueberfahrtsgeld nach Verhältniß der zurückgelegten zur ganzen Reise zu zahlen.

Bei der Berechnung des zu zahlenden Betrages sind die Vorschriften des Artikels 633. maaßgebend.

Art. 672.

Muß das Schiff während der Reise ausgebessert werden, so hat der Reisende, auch wenn er die Ausbesserung nicht abwartet, das volle Ueberfahrtsgeld zu zahlen. Wartet er die Ausbesserung ab, so hat ihm der Verfrachter bis zum Wiederantritt der Reise ohne besondere Vergütung Wohnung zu gewähren, auch die nach dem Ueberfahrtsvertrage in Ansehung der Beköstigung ihm obliegenden Pflichten weiter zu erfüllen.

Erbietet sich jedoch der Verfrachter, den Reisenden mit einer anderen gleich guten Schiffsgelegenheit ohne Beeinträchtigung der übrigen ver-

Art. 670.

Podróżny jest upoważniony, od umowy ustąpić, jeżeli wojna wybuchnie, wskutek któréj okręt już nie może być uważany za wolny i na niebezpieczeństwo zabrania był wystawiony, albo jeżeli podróż przez dotyczące się okrętu rozporządzenie wysokiéj ręki zatrzymaną zostanie.

Prawo ustąpienia służy również zafrachtującemu, jeżeli on w jednym z uprzednich przypadków od podróży ustępuje, albo jeżeli okręt mianowicie do expedycyi towarów jest przeznaczony i przedsięwzięcie zaniechaném być musi, gdy towary bez jego winy expedyowane być nie mogą.

Art. 671.

We wszelkich przypadkach, w których na mocy artykułów 669. i 670. umowa przewozowa rozwiązaną zostanie, żadna strona do wynagrodzenia drugiéj nie jest obowiązaną.

Jeżeli jednak rozwiązanie dopiero po rozpoczęciu podróży nastąpiło, natenczas podróżny winien pieniądze przewozowe w stosunku odbytéj do całkiéj podróży zapłacić.

Przy obrachowaniu zapłacić się mającéj sumy przepisy artykułu 633. są miarodawcze.

Art. 672.

Jeżeli okręt podczas podróży reparowany być musi, natenczas podróżny, chociaż on reparacyi nie doczekuje, pełną sumę przewozową zapłacić winien. Jeżeli on reparacyę doczekuje, natenczas zafrachtujący winien mu aż do dalszego postępu podróży bez osobnego wynagrodzenia pomieszkanie udzielić, niemniéj należące do niego względem żywności obowiązki daléj spełnić.

Jeżeli jednak zafrachtujący ofiaruje, podróżnego z inną równie dobrą okazyą okrętową bez nadwerężenia drugich umówionych praw

tragsmäßigen Rechte desselben nach dem Bestimmungshafen zu befördern, und weigert sich der Reisende, von dem Anerbieten Gebrauch zu machen, so hat er auf Gewährung von Wohnung und Kost bis zum Wiederantritt der Reise nicht weiter Anspruch.

Art. 673.

Für den Transport der Reise-Effekten, welche der Reisende nach dem Ueberfahrtsvertrage an Bord zu bringen befugt ist, hat derselbe, wenn nicht ein Anderes bedungen ist, neben dem Ueberfahrtsgelde keine besondere Vergütung zu zahlen.

Art. 674.

Auf die an Bord gebrachten Reise-Effekten finden die Vorschriften der Artikel 562. 594. 618. Anwendung.

Sind dieselben von dem Schiffer oder einem dazu bestellten Dritten übernommen, so gelten für den Fall ihres Verlustes oder ihrer Beschädigung die Vorschriften der Artikel 607. 608. 609. 610. 611.

Auf sämmtliche von dem Reisenden an Bord gebrachte Sachen finden außerdem die Artikel 564. 565. 566. und 620. Anwendung.

Art. 675.

Der Verfrachter hat wegen des Ueberfahrtsgeldes an den von dem Reisenden an Bord gebrachten Sachen ein Pfandrecht.

Das Pfandrecht besteht jedoch nur so lange die Sachen zurückbehalten oder deponirt sind.

Art. 676.

Stirbt ein Reisender, so ist der Schiffer verpflichtet, in Ansehung der an Bord sich befindenden Effekten desselben das Interesse der Erben nach den Umständen des Falles in geeigneter Weise wahrzunehmen.

podróżnego do portu przeznaczenia expedyować i jeżeli podróżny odmówi używać tego ofiarowania, natenczas nie wolno mu daléj żądać pomieszkania i strawnego aż do dalszego postępu podróży.

Art. 673.

Za transport efektów podróżowych, które podróżny podług umowy przewozowéj na okręt przynieść jest upoważniony, jeżeli co innego nie jest umówioném, obok zapłaty przewozowéj, on żadnéj innéj bonifikacyi zapłacić nie ma.

Art. 674.

Do przyniesionych na okręt efektów podróżowych przepisy artykułów 562., 594. i 618. zastósowanie znajdują.

Jeżeli takowe przez szypra albo mianowaną na to trzecią osobę są przyjęte, wtedy na przypadek ich utraty albo uszkodzenia przepisy artykułów 607., 608., 609., 610., 611. mają ważność.

Do wszelkich przez podróżnego na okręt przyniesionych przedmiotów prócz tego artykuły 564., 565., 566. i 620. zastósowanie znajdują.

Art. 675.

Zafrachtujący względem zapłaty przewozowéj prawo ma fantowe na rzeczach przez podróżnego na okręt przyniesionych.

Prawo fantowe jednak tylko tak długo istnieje, dopóki rzeczy są zatrzymane lub deponowane.

Art. 676.

Jeżeli podróżny umarł, natenczas szyper jest obowiązany, co do jego na okręcie znajdujących się efektów, interes sukcesorów podług okoliczności przypadku w zdatnym sposobie przestrzegać.

Art. 677.

Wird ein Schiff zur Beförderung von Reisenden einem Dritten verfrachtet, sei es im Ganzen oder zu einem Theil oder dergestalt, daß eine bestimmte Zahl von Reisenden befördert werden soll, so gelten für das Rechtsverhältniß zwischen dem Verfrachter und dem Dritten die Vorschriften des fünften Titels, soweit die Natur der Sache die Anwendung derselben zuläßt.

Art. 678.

Wenn in den folgenden Titeln dieses Buchs die Fracht erwähnt wird, so sind unter dieser, sofern nicht das Gegentheil bestimmt ist, auch die Ueberfahrtsgelder zu verstehen.

Art. 679.

Die auf das Auswanderungswesen sich beziehenden Landesgesetze, auch insoweit sie privatrechtliche Bestimmungen enthalten, werden durch die Vorschriften dieses Titels nicht berührt.

Siebenter Titel.

Von der Bodmerei.

Art. 680.

Bodmerei im Sinne dieses Gesetzbuchs ist ein Darlehnsgeschäft, welches von dem Schiffer als solchem kraft der in diesem Gesetzbuch ihm ertheilten Befugnisse unter Zusicherung einer Prämie und unter Verpfändung von Schiff, Fracht und Ladung, oder von einem oder mehreren dieser Gegenstände in der Art eingegangen wird, daß der Gläubiger wegen seiner Ansprüche nur an die verpfändeten (verbodmeten) Gegenstände nach Ankunft des Schiffs an dem Orte sich halten könne, wo die Reise enden soll, für welche das Geschäft eingegangen ist (Bodmereireise).

Art. 677.

Jeżeli okręt do expedycyi podróżnych trzeciemu zafrachtowany zostanie, bądź w całkości albo po części lub w ten sposób, iż pewna liczba podróżnych ma być expedyowaną, natenczas dla stosunku prawnego między zafrachtującym a trzecią osobą przepisy piątego tytułu ważność mają, o ile rodzaj sprawy zastósowanie takowych dozwala.

Art. 678.

Jeżeli w następujących tytułach niniejszéj xięgi o frachcie będzie mowa, natenczas pod takowym, skoro przeciwnie nie jest ustanowioném, również zapłaty przewozowe się rozumieją.

Art. 679.

Do spraw wywędrowania odnoszące się ustawy krajowe, również o ile zawierają postanowienia prawa prywatnego, przepisami niniejszego tytułu się nie naruszają.

Tytuł siódmy.

O bodmeryi.

Art. 680.

Bodmeryą w sensie niniejszego kodexu jest pożyczka, która przez szypra jako takiego mocą udzielonych mu w niniejszym kodexie upoważnień pod gwarancyą premii i pod zastawieniem okrętu, frachtu i ładunku albo jednego lub kilku tych przedmiotów tym sposobem zawartą zostanie, iż wierzyciel co do swych pretensyi tylko zastawionych (zabodmerowanych) przedmiotów po przybyciu okrętu w tém tylko miejscu trzymać się może, gdzie podróż ma kończyć, dla któréj interes jest zawarty (podróż bodmeryina).

Art. 681.

Bodmerei kann von dem Schiffer nur in folgenden Fällen eingegangen werden:

1) während das Schiff außerhalb des Heimathshafens sich befindet, zum Zweck der Ausführung der Reise, nach Maaßgabe der Artikel 497. 507. bis 509. und 511.;
2) während der Reise im alleinigen Interesse der Ladungsbetheiligten zum Zweck der Erhaltung und Weiterbeförderung der Ladung nach Maaßgabe der Artikel 504. 511. und 634.

In dem Falle der Ziffer 2. kann der Schiffer die Ladung allein verbodmen, in allen übrigen Fällen kann er zwar das Schiff oder die Fracht allein, die Ladung aber nur zusammen mit dem Schiff und der Fracht verbodmen.

In der Verbodmung des Schiffs ohne Erwähnung der Fracht ist die Verbodmung der letzteren nicht enthalten. Werden aber Schiff und Ladung verbodmet, so gilt die Fracht als mitverbodmet.

Die Verbodmung der Fracht ist zulässig, so lange diese der Seegefahr noch nicht entzogen ist.

Auch die Fracht desjenigen Theils der Reise, welcher noch nicht angetreten ist, kann verbodmet werden.

Art. 682.

Die Höhe der Bodmereiprämie ist ohne Beschränkung dem Uebereinkommen der Parteien überlassen.

Die Prämie umfaßt in Ermangelung einer entgegenstehenden Vereinbarung auch die Zinsen.

Art. 683.

Ueber die Verbodmung muß von dem Schiffer ein Bodmereibrief ausgestellt werden. Ist dieses nicht geschehen, so hat der Gläubiger diejenigen Rechte, welche ihm zustehen würden, wenn der

Art. 681.

Bodmerya przez szypra tylko w następujących przypadkach zawartą być może:

1) podczas gdy okręt się znajduje zewnątrz portu narodowego, na cel wykonania podróży podług artykułów 497., 507. aż do 509. i 511.;
2) podczas podróży w jedynym interesie uczestników ładunkowych celem utrzymania i dalszéj expedycyi ładunku podług artykułów 504., 511. i 634.

W przypadku cyfry 2. szyper sam ładunek zabodmerować może, we wszelkich innych przypadkach on lubo okręt albo fracht z osobna, ładunek zaś tylko dokupy z okrętem i frachtem zabodmerować może.

W zabodmerowaniu okrętu bez wspomnienia frachtu zabodmerowanie ostatniego nie jest zawartém. Jeżeli jednak okręt i ładunek zostaną zabodmerowane, natenczas fracht uważa się spółzabodmerowanym.

Zabodmerowanie frachtu jest dozwoloném, dopóki takowy niebezpieczeństwu morskiemu jeszcze nie jest usunięty.

Również fracht téj części podróży, która jeszcze nie jest rozpoczętą, zabodmerowany być może.

Art. 682.

Wysokość premii bodmeryinéj pozostawia się bez ograniczenia umowie stron.

Premia obejmuje w braku przeciwnéj umowy również prowizye.

Art. 683.

Względem zabodmerowania szyper list bodmeryiny wystawić musi. Jeżeli to się nie stało, natenczas wierzyciel ma te prawa, któreby mu służyły, gdyby szyper celem uspoko-

Schiffer zur Befriedigung des Bedürfnisses ein einfaches Kreditgeschäft eingegangen wäre.

Art. 684.

Der Bodmereigeber kann verlangen, daß der Bodmereibrief enthalte:

1) den Namen des Bodmereigläubigers;
2) den Kapitalbetrag der Bodmereischuld;
3) den Betrag der Bodmereiprämie oder den Gesammtbetrag der dem Gläubiger zu zahlenden Summe;
4) die Bezeichnung der verbodmeten Gegenstände;
5) die Bezeichnung des Schiffs und des Schiffers;
6) die Bodmereireise;
7) die Zeit, zu welcher die Bodmereischuld gezahlt werden soll;
8) den Ort, wo die Zahlung erfolgen soll;
9) die Bezeichnung der Urkunde im Kontext als Bodmereibrief, oder die Erklärung, daß die Schuld als Bodmereischuld eingegangen sei, oder eine andere das Wesen der Bodmerei genügend bezeichnende Erklärung;
10) die Umstände, welche die Eingehung der Bodmerei nothwendig gemacht haben;
11) den Tag und den Ort der Ausstellung;
12) die Unterschrift des Schiffers.

Die Unterschrift des Schiffers muß auf Verlangen in beglaubigter Form ertheilt werden.

Art. 685.

Auf Verlangen des Bodmereigebers ist der Bodmereibrief, sofern nicht das Gegentheil vereinbart ist, an die Order des Gläubigers oder lediglich an Order zu stellen. Im letzteren Falle ist unter der Order die Order des Bodmereigebers zu verstehen.

Art. 686.

Ist vor Ausstellung des Bodmereibriefs die Nothwendigkeit der Eingehung des Geschäfts von dem Landeskonsul oder demjenigen Konsul, welcher dessen Geschäfte zu versehen berufen ist, und in dessen Ermangelung von dem Gerichte oder der sonst zuständigen Behörde des Orts der Ausstellung, sofern es aber auch an einer solchen fehlt, von den Schiffsoffizieren urkundlich bezeugt, so wird angenommen, daß der Schiffer zur Eingehung des Geschäfts in dem vorliegenden Umfange befugt gewesen sei.

Es findet jedoch der Gegenbeweis statt.

jenia potrzeby pojedynczy interes kredytowy był zawarł.

Art. 684.

Dający bodmeryą może żądać, ażeby list bodmeryiny zawierał:

1) nazwisko wierzyciela bodmeryinego;
2) sumę kapitałową długu bodmeryinego;
3) sumę premii bodmeryinéj albo ilość ogółową sumy wierzycielowi płacić się mającéj;
4) oznaczenie zabodmerowanych przedmiotów;
5) oznaczenie okrętu i szypra;
6) podróż bodmeryiną;
7) czas, którego dług bodmeryiny ma być zapłacony;
8) miejsce, gdzie zapłata ma nastąpić;
9) oznaczenie dokumentu w kontexcie jako list bodmeryiny, albo oświadczenie, iż dług jako dług bodmeryiny ustał, albo inne rodzaj bodmeryi dostatecznie oznaczające oświadczenie;
10) okoliczności, które były przyczyną zawarcia bodmeryi;
11) dzień i miejsce wystawienia;
12) podpis szypra.

Podpis szypra musi na żądanie we formie uwierzytelnionéj być dany.

Art. 685.

Na żądanie dającego bodmeryą list bodmeryiny, skoro przeciwnie nie jest umówioném, na rozkaz wierzyciela albo tylko na rozkaz ma być stawiony. W ostatnim przypadku pod rozkazem rozumi się rozkaz dającego bodmeryą.

Art. 686.

Jeżeli przed wystawieniem listu bodmeryinego konieczność zawarcia interesu przez konsula krajowego albo tego konsula, który jest powołany do załatwienia jego czynności, i w braku onego przez sąd albo inną kompetentną władzę miejscową wystawienia, skoro zaś również takiego braknie, przez oficerów okrętowych dokumentalnie jest poświadczoną, natenczas się przyjmuje, że szyper do zawarcia interesu w obecnéj objętości był upoważniony.

Dowód przeciwny jednak ma miejsce.

Art. 687.

Der Bodmereigeber kann die Ausstellung des Bodmereibriefs in mehreren Exemplaren verlangen.

Werden mehrere Exemplare ausgestellt, so ist in jedem Exemplar anzugeben, wie viele ertheilt sind.

Der Bodmereibrief kann durch Indossament übertragen werden, wenn er an Order lautet.

Der Einwand, daß der Schiffer zur Eingehung des Geschäfts überhaupt oder in dem vorliegenden Umfange nicht befugt gewesen sei, ist auch gegen den Indossatar zulässig.

Art. 688.

Die Bodmereischuld ist, sofern nicht in dem Bodmereibriefe selbst eine andere Bestimmung getroffen ist, in dem Bestimmungshafen der Bodmereireise und am achten Tage nach der Ankunft des Schiffs in diesem Hafen zu zahlen.

Von dem Zahlungstage an laufen kaufmännische Zinsen von der ganzen Bodmereischuld einschließlich der Prämie.

Die vorstehende Bestimmung kommt nicht zur Anwendung, wenn die Prämie nach Zeit bedungen ist; die Zeitprämie läuft aber bis zur Zahlung des Bodmereikapitals.

Art. 689.

Zur Zahlungszeit kann die Zahlung der Bodmereischuld dem legitimirten Inhaber auch nur eines Exemplars des Bodmereibriefs nicht verweigert werden.

Art. 687.

Dającemu bodmeryą wolno żądać wystawienie listu bodmeryinego w kilku exemplarzach.

Jeżeli kilka exemplarzy wystawione zostaną, natenczas w każdym exemplarzu podać należy, ile ich jest udzieloném.

List bodmeryiny indosamentem może być przeniesiony, jeżeli na rozkaz opiewa.

Nadmienienie, że szyper do zawarcia interesu w ogóle albo w obecnéj objętości nie był upoważniony, dozwala się również przeciw indosatarowi.

Art. 688.

Dług bodmeryiny, skoro w liście bodmeryinym samym inne postanowienie nie jest zawarte, w porcie przeznaczenia podróży bodmeryinéj i w ósmym dniu po nadejściu okrętu w tymże porcie zapłacony być musi.

Od dnia zapłaty bieżą prowizye kupieckie od całkiego długu bodmeryinego włącznie premii.

Powyższe postanowienie do zastósowania nie przychodzi, jeżeli premia podług czasu jest umówiona; premia czasowa bieży jednak aż do zapłaty kapitału bodmeryinego.

Art. 689.

W czasie zapłaty zapłacenia długu bodmeryinego legitymowanemu dzierzycielowi chociaż tylko jednego exemplarza listu bodmeryinego odmówioném być nie może.

Die Zahlung kann nur gegen Rückgabe dieses Exemplars verlangt werden, auf welchem über die Zahlung zu quittiren ist.

Art. 690.

Melden sich mehrere gehörig legitimirte Bodmereibriefs-Inhaber, so sind sie sämmtlich zurückzuweisen, die Gelder, wenn die verbodmeten Gegenstände befreit werden sollen, gerichtlich oder in anderer sicherer Weise niederzulegen und die Bodmereibriefs-Inhaber, welche sich gemeldet haben, unter Angabe der Gründe des Verfahrens hiervon zu benachrichtigen.

Wenn die Niederlegung nicht gerichtlich geschieht, so ist der Deponent befugt, über sein Verfahren und dessen Gründe eine öffentliche Urkunde errichten zu lassen und die daraus entstehenden Kosten von der Bodmereischuld abzuziehen.

Art. 691.

Dem Bodmereigläubiger fällt weder die große noch die besondere Haverei zur Last.

Insoweit jedoch die verbodmeten Gegenstände durch große oder besondere Haverei zur Befriedigung des Bodmereigläubigers unzureichend werden, hat derselbe den hieraus entstehenden Nachtheil zu tragen.

Art. 692.

Die sämmtlichen verbodmeten Gegenstände haften dem Bodmereigläubiger solidarisch.

Auch schon vor Eintritt der Zahlungszeit kann der Gläubiger nach Ankunft des Schiffs im Bestimmungshafen der Bodmereireise die Beschlagnahme der sämmtlichen verbodmeten Gegenstände nachsuchen.

Art. 693.

Der Schiffer hat für die Bewahrung und Erhaltung der verbodmeten Gegenstände zu sorgen; er darf ohne dringende Gründe keine Handlung vornehmen, wodurch die Gefahr für den Bodmereigeber eine größere oder eine andere wird, als derselbe bei dem Abschlusse des Vertrages voraussetzen mußte.

Handelt er diesen Bestimmungen zuwider, so ist er dem Bodmereigläubiger für den daraus entstehenden Schaden verantwortlich (Artikel 479.).

Zapłata tylko za zwróceniem tego exemplarza żądaną być może, na którym względem płacy kwitować należy.

Art. 690.

Jeżeli się kilku należycie legitymowanych dzierzycieli listu bodmeryinego melduje, natenczas wszyscy mają być oddaleni, pieniądze, jeżeli zabodmerowane przedmioty uwolnione być mają, sądownie lub innym bezpiecznym sposobem aserwowane i dzierzyciele listu bodmeryinego, którzy się meldowali, z podaniem przyczyn postępowania o tém uwiadomieni.

Jeżeli deponowanie nie nastąpi sądownie, natenczas deponent jest upoważniony, względem swojego postępowania i jego przyczyn publiczny dokument kazać sporządzić i wynikające ztąd koszta od długu bodmeryinego potrącać.

Art. 691.

Na wierzyciela bodmeryinego nie spada ani wielka, ani osobna hawarya.

O ile jednak zabodmerowane przedmioty przez wielką lub osobną hawaryę do zaspokojenia wierzyciela bodmeryinego niedostatecznemi się staną, tenże wynikającą ztąd szkodę ponosić winien.

Art. 692.

Wszystkie zabodmerowane przedmioty odpowiadają wierzycielowi bodmeryinemu solidarnie.

Również już przed wstąpieniem czasu zapłaty wolno wierzycielowi po nadejściu okrętu w porcie przeznaczenia podróży bodmeryinéj zajęcie wszelkich zabodmerowanych przedmiotów poszukiwać.

Art. 693.

Szyper winien się starać o aserwacyę i utrzymanie zabodmerowanych przedmiotów; nie wolno mu bez naglących przyczyn przedsięwziąść uczynek, przez który niebezpieczeństwo dla dającego bodmeryą stanie się większém, lub inném, niżeli jakie on przy zawarciu umowy musiał przypuszczać.

Jeżeli on tym postanowieniom wbrew czyni, natenczas jest odpowiedzialny wierzycielowi bodmeryinemu za wynikającą przez to szkodę (artykuł 479.).

Art. 694.

Hat der Schiffer die Bodmereireise willkürlich verändert, oder ist er von dem derselben entsprechenden Wege willkürlich abgewichen, oder hat er nach ihrer Beendigung die verbodmeten Gegenstände von Neuem einer Seegefahr ausgesetzt, ohne daß das Interesse des Gläubigers es geboten hat, so haftet der Schiffer dem Gläubiger für die Bodmereischuld insoweit persönlich, als derselbe aus den verbodmeten Gegenständen seine Befriedigung nicht erhält, es sei denn, daß er beweist, daß die unterbliebene Befriedigung durch die Veränderung der Reise oder die Abweichung oder die neue Seegefahr nicht verursacht ist.

Art. 695.

Der Schiffer darf die verbodmete Ladung vor Befriedigung oder Sicherstellung des Gläubigers weder ganz noch theilweise ausliefern, widrigenfalls er dem Gläubiger für die Bodmereischuld insoweit persönlich verpflichtet wird, als derselbe aus den ausgelieferten Gütern zur Zeit der Auslieferung hätte befriedigt werden können.

Es wird bis zum Beweise des Gegentheils angenommen, daß der Gläubiger seine vollständige Befriedigung hätte erlangen können.

Art. 696.

Hat der Rheder in den Fällen der Artikel 693. 694. 695. die Handlungsweise des Schiffers angeordnet, so kommen die Vorschriften des zweiten und dritten Absatzes des Artikels 479. zur Anwendung.

Art. 697.

Wird zur Zahlungszeit die Bodmereischuld nicht bezahlt, so kann der Gläubiger den öffentlichen

Art. 694.

Jeżeli szyper podróż bodmeryiną samowładnie odmienił, albo jeżeli on od jéj odpowiedniéj drogi samowładnie zbaczał, albo jeżeli on po ukończeniu takowéj zabodmerowane przedmioty na nowo na bezpieczeństwo morskie wystawił, bez wymagającego to interesu wierzyciela, natenczas szyper wierzycielowi za dług bodmeryiny tak dalece odpowiada, o ile on ze zabodmerowanych przedmiotów swego zaspokojenia nie otrzyma, chyba że udowodni, iż zaniechane uspokojenie przez zmianę podróży albo zbaczanie albo przez nowe niebezpieczeństwo morskie nie jest spowodowaném.

Art. 695.

Szyprowi nie wolno zabodmerowany ładunek przed zaspokojeniem lub zabezpieczeniem wierzyciela ani całkowicie, ani częściowo wydać, w przeciwnym razie on wierzycielowi za dług bodmeryiny tak dalece osobiście obowiązany zostanie, o ileby on z wydanych towarów w czasie wydania mógł być zaspokojony.

Aż do udowodnienia przeciwnego twierdzenia przyimuje się, iż wierzyciel swoje zupełne zaspokojenie mógł dosięgnąć.

Art. 696.

Jeżeli redarz w przypadkach artykułów 693. 694. 695. sposób działania szypra rozporządził, natenczas przepisy drugiego i trzeciego zdania artykułu 479. do zastósowania przychodzą.

Art. 697.

Jeżeli w czasie zapłaty dług bodmeryiny zapłacony nie zostanie, natenczas wierzyciel

Verkauf des verbodmeten Schiffs und der verbodmeten Ladung, sowie die Ueberweisung der verbodmeten Fracht bei dem zuständigen Gericht beantragen.

Die Klage ist zu richten in Ansehung des Schiffs und der Fracht gegen den Schiffer oder Rheder, in Ansehung der Ladung vor der Auslieferung gegen den Schiffer, nach der Auslieferung gegen den Empfänger, sofern dieselbe sich noch bei ihm oder einem Anderen befindet, welcher sie für ihn besitzt.

Zum Nachtheil eines dritten Erwerbers, welcher den Besitz der verbodmeten Ladung in gutem Glauben erlangt hat, kann der Gläubiger von seinen Rechten keinen Gebrauch machen.

Art. 698.

Der Empfänger, welchem bei Annahme der verbodmeten Güter bekannt ist, daß auf ihnen eine Bodmereischuld haftet, wird dem Gläubiger für die Schuld bis zum Werthe, welchen die Güter zur Zeit ihrer Auslieferung hatten, insoweit persönlich verpflichtet, als der Gläubiger, falls die Auslieferung nicht erfolgt wäre, aus den Gütern hätte befriedigt werden können.

Art. 699.

Wird vor dem Antritt der Bodmereireise die Unternehmung aufgegeben, so ist der Gläubiger befugt, die sofortige Bezahlung der Bodmereischuld an dem Orte zu verlangen, an welchem die Bodmerei eingegangen ist; er muß sich jedoch eine verhältnißmäßige Herabsetzung der Prämie gefallen lassen; bei der Herabsetzung ist vorzugsweise das Verhältniß der bestandenen zu der übernommenen Gefahr maaßgebend.

Wird die Bodmereireise in einem anderen als dem Bestimmungshafen derselben beendet, so ist die Bodmereischuld ohne einen Abzug von der Prämie in diesem anderen Hafen nach Ablauf der vertragsmäßigen und in deren Ermangelung der achttägigen (Artikel 688.) Zahlungsfrist zu zahlen. Die Zahlungsfrist wird vom Tage der definitiven Einstellung der Reise berechnet.

o publiczną sprzedaż zabodmerowanego okrętu i zabodmerowanego ładunku, jako też o przekazanie zabodmerowanego frachtu u kompetentnego sądu wniosek uczynić może.

Skarga ma być wymierzoną co do okrętu i frachtu przeciw szyprowi i redarzowi, co do ładunku przed wydaniem przeciw szyprowi, po wydaniu przeciw odbierającemu, skoro takowy jeszcze u niego albo u innego się znajduje, który dla niego posiada.

Na szkodę trzeciego nabywcy, który posiadanie zabodmerowanego ładunku w dobréj wierze nabył, wierzycielowi nie wolno korzystać ze swoich praw.

Art. 698.

Odbierający, któremu przy przyjęciu zabodmerowanych towarów jest wiadomo, że na nich ciąży dług bodmeryiny, stanie się wierzycielowi za dług aż do wartości, którą towary w czasie ich wydania miały, tak dalece osobiście obowiązanym, o ileby wierzyciel w przypadku, gdyby wydanie nie było nastąpiło, z towarów mógł być zaspokojonym.

Art. 699.

Jeżeli przed rozpoczęciem podróży bodmeryinéj od przedsięwzięcia się ustępuje, natenczas wierzyciel jest upoważniony, żądać natychmiast zapłacenie długu bodmeryinego w miejscu, w którém bodmerya jest zawartą; on jednakowoż na stosunkowe zniżenie premii dozwolić musi, przy zniżeniu przedewszystkiem stosunek przezwyciężonego do przyjętego niebezpieczeństwa jest miarodawczy.

Jeżeli podróż bodmeryina kończy się w innym niżeli w porcie przeznaczenia takowéj, natenczas dług bodmeryiny bez potrącenia od premii w tym innym porcie po upływie umówionego i w braku takowego terminu zapłaty ośmiu dni (artykuł 688.) zapłacony być musi. Termin zapłaty rachuje się od definitywnego wstrzymania podróży.

Soweit in diesem Artikel nicht ein Anderes bestimmt ist, kommen die Artikel 689. bis 698. auch in den vorstehenden Fällen zur Anwendung.

Art. 700.

Die Anwendung der Vorschriften dieses Titels wird dadurch nicht ausgeschlossen, daß der Schiffer zugleich Miteigenthümer oder Alleineigenthümer des Schiffs oder der Ladung oder beider ist, oder daß er auf Grund besonderer Anweisung der Betheiligten die Bodmerei eingegangen ist.

Art. 701.

Die Bestimmungen über die uneigentliche Bodmerei, d. h. diejenige, welche nicht von dem Schiffer als solchem in den im Artikel 681. bezeichneten Fällen eingegangen ist, bleiben den Landesgesetzen vorbehalten.

Achter Titel.

Von der Haverei.

Erster Abschnitt.

Große (gemeinschaftliche) Haverei und besondere Haverei.

Art. 702.

Alle Schäden, welche dem Schiff oder der Ladung oder beiden zum Zweck der Errettung beider aus einer gemeinsamen Gefahr von dem Schiffer oder auf dessen Geheiß vorsätzlich zugefügt werden, sowie auch die durch solche Maaßregeln ferner verursachten Schäden, ingleichen die Kosten, welche zu demselben Zweck aufgewendet werden, sind große Haverei.

Die große Haverei wird von Schiff, Fracht und Ladung gemeinschaftlich getragen.

Art. 703.

Alle nicht zur großen Haverei gehörigen, durch einen Unfall verursachten Schäden und Kosten, so-

O ile w niniejszym artykule co innego nie jest ustanowioném, artykuły 689. aż do 698. również w uprzednich przypadkach do zastósowania przychodzą.

Art. 700.

Zastósowanie przepisów niniejszego tytułu przez to się nie wyklucza, iż szyper zarazem jest spółwłaścicielem albo jednym właścicielem okrętu lub ładunku albo obydwóch, albo że on na mocy osobnéj instrukcyi interesentów bodmeryę zawarł.

Art. 701.

Postanowienia względem niewłaściwéj bodmeryi, t. j. téj, która nie przez szypra jako takiego w przypadkach oznaczonych w artykule 681. jest zawartą, ustawom krajowym zastrzeżone pozostają.

Tytuł ósmy.

O hawaryi.

Rozdział pierwszy.

Wielka (spólna) hawarya i osobna hawarya.

Art. 702.

Wszelkie szkody, które okrętowi albo ładunkowi albo obum celem uratowania obuch ze spólnego niebezpieczeństwa przez szypra albo na jego rozkaz umyślnie wyrządzone zostaną, jako też szkody przez takie środki daléj spowodowane, niemniéj koszta, które w tym samym celu obrócone zostaną, są wielką hawaryą.

Wielką hawaryę okręt, fracht i ładunek spólnie ponoszą.

Art. 703.

Wszelkie nie do wielkiéj hawaryi należące, przypadkiem spowodowane szkody i koszta,

weit letztere nicht unter den Artikel 622. fallen, sind besondere Haverei.

Die besondere Haverei wird von den Eigenthümern des Schiffs und der Ladung, von jedem für sich allein, getragen.

Art. 704.

Die Anwendung der Bestimmungen über große Haverei wird dadurch nicht ausgeschlossen, daß die Gefahr in Folge des Verschuldens eines Dritten oder auch eines Betheiligten herbeigeführt ist.

Der Betheiligte, welchem ein solches Verschulden zur Last fällt, kann jedoch nicht allein wegen der ihm etwa entstandenen Schäden keine Vergütung fordern, sondern er ist auch den Beitragspflichtigen für den Verlust verantwortlich, welchen sie dadurch erleiden, daß der Schaden als große Haverei zur Vertheilung kommt.

Ist die Gefahr durch eine Person der Schiffsbesatzung verschuldet, so trägt die Folgen dieses Verschuldens auch der Rheder nach Maaßgabe der Artikel 451. 452.

Art. 705.

Die Havereivertheilung tritt nur ein, wenn sowohl das Schiff als auch die Ladung, und zwar jeder dieser Gegenstände entweder ganz oder theilweise wirklich gerettet worden ist.

Art. 706.

Die Verpflichtung, von einem geretteten Gegenstande beizutragen, wird dadurch, daß derselbe später von besonderer Haverei betroffen wird, nur dann vollständig aufgehoben, wenn der Gegenstand ganz verloren geht.

Art. 707.

Der Anspruch auf Vergütung einer zur großen Haverei gehörenden Beschädigung wird durch eine besondere Haverei, welche den beschädigten Gegenstand später trifft, sei es, daß er von Neuem beschädigt wird oder ganz verloren geht, nur insoweit aufgehoben, als bewiesen wird, daß der spätere Unfall nicht allein mit dem früheren in keinem

o ile też ostatnie nie spadają pod artykuł 622., osobną są hawaryą.

Osobna hawarya przez właścicieli okrętu i ładunku, przez każdego z nich z osobna poniesioną zostanie.

Art. 704.

Zastósowanie postanowień względem wielkiéj hawaryi przez to się nie wyklucza, że niebezpieczeństwo jest przyprowadzoném wskutek winy trzeciéj osoby lub też interesenta.

Interesent, na którego taka wina spadnie, nietylko względem którychkolwiek powstałych szkód żadnéj bonifikacyi żądać nie może, ale nawet jest odpowiedzialnym składkowo-obowiązanym za utratę, którą oni przez to ucierpią, że szkoda jako wielka hawarya do podziału przychodzi.

Jeżeli niebezpieczeństwo przez osobę osady okrętowéj jest zawinioném, natenczas skutki tego zawinienia również redarz ponosi podług artykułów 451. 452.

Art. 705.

Podzielanie hawaryi tylko natenczas wstępuje, jeżeli tak okręt jako i ładunek, a to każdy z tych przedmiotów całkowicie lub częściowo w prawdzie ratowany został.

Art. 706.

Obowiązek do składki od ratowanego przedmiotu, przez to, że takowy późniéj osobnéj hawaryi ulega, tylko natenczas zupełnie się znosi, jeżeli przedmiot całkowicie zaginął.

Art. 707.

Pretensya o bonifikacyę uszkodzenia należącego do wielkiéj hawaryi, przez osobną hawaryę, która na uszkodzony przedmiot późniéj spada, bądź, że takowy na nowo uszkodzony zostanie albo całkowicie zaginie, tylko tak dalece się znosi, o ile się udowodni, że późniejszy przypadek z dawniejszym nietylko nie jest

Zusammenhange steht, sondern daß er auch den früheren Schaden nach sich gezogen haben würde, wenn dieser nicht bereits entstanden gewesen wäre.

Sind jedoch vor Eintritt des späteren Unfalles zur Wiederherstellung des beschädigten Gegenstandes bereits Aufwendungen gemacht, so bleibt rücksichtlich dieser der Anspruch auf Vergütung bestehen.

Art. 708.

Große Haverei liegt namentlich in folgenden Fällen vor, vorausgesetzt, daß in denselben zugleich die Erfordernisse der Artikel 702. 704. und 705. insoweit vorhanden sind, als in diesem Artikel nichts Besonderes bestimmt ist:

1) Wenn Waaren, Schiffstheile oder Schiffsgeräthschaften über Bord geworfen, Masten gekappt, Taue oder Segel weggeschnitten, Anker, Ankertaue oder Ankerketten geschlippt oder gekappt worden sind.

   Sowohl diese Schäden selbst als die durch solche Maaßregeln an Schiff oder Ladung ferner verursachten Schäden gehören zur großen Haverei.

2) Wenn zur Erleichterung des Schiffs die Ladung ganz oder theilweise in Leichterfahrzeuge übergeladen worden ist.

   Es gehört zur großen Haverei sowohl der Leichterlohn als der Schaden, welcher bei dem Ueberladen in das Leichterfahrzeug oder bei dem Rückladen in das Schiff der Ladung oder dem Schiff zugefügt worden ist, sowie der Schaden, welcher die Ladung auf dem Leichterfahrzeug betroffen hat.

   Muß die Erleichterung im regelmäßigen Verlauf der Reise erfolgen, so liegt große Haverei nicht vor.

3) Wenn das Schiff absichtlich auf den Strand gesetzt worden ist, jedoch nur wenn die Abwendung des Unterganges oder der Nehmung damit bezweckt war.

w kombinacyi, lecz, że takowy również dawniejszą szkodę za sobą był pociągał, gdyby takowa nie była już powstałą.

Jeżeli jednak przed wstąpieniem późniejszego przypadku do przywrócenia uszkodzonego przedmiotu już obrócenia są zrobione, natenczas względem tych pretensya o bonifikacyę istnieć zostaje.

Art. 708.

Wielka hawarya mianowicie w następujących przypadkach zachodzi, przypuszczając, że w takowych zarazem rekwizyta artykułów 702. 704. i 705. tak dalece się znajdują, o ile w niniejszym artykule nic osobnego nie jest postanowioném:

1) Jeżeli towary, części okrętowe albo sprzęty okrętowe z okrętu wyrzucone, maszty ścięte, powrozy lub żagle oderznięte, kotwice, liny kotwiczne albo łańcuchy kotwiczne włóczone albo ścięte zostały.

   Również te szkody jako też szkody daléj spowodowane przez takie środki na okręcie lub ładunku należą do wielkiéj hawaryi.

2) Jeżeli do ulżenia okrętu ładunek całkowicie lub częściowo na lżejsze statki przeładowany został.

   Do wielkiéj hawaryi należy tak zapłata za statki lżejsze, jako i szkoda, która przy przeładowaniu na statek lżejszy albo przy przywróceniu takowych na okręt ładunkowi lub okrętowi wyrządzony został, jako téj szkoda, która ładunek spotkała na statku lżejszym.

   Jeżeli ulżenie musi nastąpić w regularnym ciągu podróży, natenczas wielka hawarya nie istnieje.

3) Jeżeli okręt umyślnie na pobrzeże doprowadzony został, jednak tylko, jeżeli odwrócenie zatonienia lub zabrania celem tegoż było.

Sowohl die durch die Strandung einschließlich der Abbringung entstandenen Schäden, als auch die Kosten der Abbringung gehören zur großen Haverei.

Wird das Behufs Abwendung des Unterganges auf den Strand gesetzte Schiff nicht abgebracht oder nach der Abbringung reparaturunfähig (Artikel 444.) befunden, so findet eine Havereivertheilung nicht statt.

Ist das Schiff gestrandet, ohne daß die Strandung zur Rettung von Schiff und Ladung vorsätzlich herbeigeführt war, so gehören zwar nicht die durch die Strandung veranlaßten Schäden, wohl aber die auf die Abbringung verwendeten Kosten und die zu diesem Zweck dem Schiff oder der Ladung absichtlich zugefügten Schäden zur großen Haverei.

4) Wenn das Schiff zur Vermeidung einer dem Schiff und der Ladung im Falle der Fortsetzung der Reise drohenden gemeinsamen Gefahr in einen Nothhafen eingelaufen ist, wohin insbesondere gehört, wenn das Einlaufen zur nothwendigen Ausbesserung eines Schadens erfolgt, welchen das Schiff während der Reise erlitten hat.

Es gehören in diesem Falle zur großen Haverei: die Kosten des Einlaufens und des Auslaufens, die das Schiff selbst treffenden Aufenthaltskosten, die der Schiffsbesatzung während des Aufenthalts gebührende Heuer und Kost, sowie die Auslagen für die Unterbringung der Schiffsbesatzung am Lande, wenn und so lange dieselbe an Bord nicht hat verbleiben können, ferner, falls die Ladung wegen des Grundes, welcher das Einlaufen in den Nothhafen herbeigeführt hat, gelöscht werden muß, die Kosten des Von- und Anbordbringens und die Kosten der Aufbewahrung der Ladung am Lande bis zu dem Zeitpunkte, in welchem dieselbe wieder an Bord hat gebracht werden können.

Tak szkody wynikłe przez doprowadzenie na pobrzeże włącznie zabrania, jako też koszta przywrócenia należą do wielkiéj hawaryi.

Jeżeli okręt celem odwrócenia zatonienia na pobrzeże doprowadzony nie zostanie przywrócony albo po przywróceniu (artykuł 444.) za niezdatny do reparacyi uznany, natenczas podział hawaryi nie ma miejsca.

Jeżeli okręt doszedł na pobrzeże nie doprowadzając umyślnie okrętu i ładunku celem uratowania na pobrzeże, natenczas lubo nie szkody, przez dostanie się okrętu na mieliznę wynikłe, ale raczéj koszta celem przywrócenia obrócone i szkody, na ten cel okrętowi lub ładunkowi umyślnie wyrządzone do wielkiéj hawaryi należą.

4) Jeżeli okręt do uniknienia grożącego okrętowi i ładunkowi w przypadku dalszego prowadzenia podróży spólnego niebezpieczeństwa dostał się do portu niebezpieczeństwa, dokąd szczególnie należy, jeżeli dojście nastąpi celem potrzebnéj reparacyi szkody, którą okręt podczas podróży ucierpiał.

W tym przypadku należą do wielkiéj hawaryi: koszta wnijścia i wyiścia, na okręt sam spadające koszta zwłoki należąca się osadzie okrętowéj podczas zwłoki salarya i strawne, jako też wydatki za pomieszczenie osady okrętowéj na lądzie, jeżeli i jak długo takowa na okręcie pozostać nie mogła, daléj, jeżeli ładunek dla przyczyny, która wpłynienie do portu niebezpieczeństwa przyprowadziła, wyładowany być musi, koszta noszenia na okręt i z okrętu i koszta pomieszczenia ładunku na lądzie aż do czasu, w którym takowy znów na okręt mógł być ładowany.

Die sämmtlichen Aufenthaltskosten kommen nur für die Zeit der Fortdauer des Grundes in Rechnung, welcher das Einlaufen in den Nothhafen herbeigeführt hat. Liegt der Grund in einer nothwendigen Ausbesserung des Schiffs, so kommen außerdem die Aufenthaltskosten nur bis zu dem Zeitpunkte in Rechnung, in welchem die Ausbesserung hätte vollendet sein können.

Die Kosten der Ausbesserung des Schiffs gehören nur insoweit zur großen Haverei, als der auszubessernde Schaden selbst große Haverei ist.

5) Wenn das Schiff gegen Feinde oder Seeräuber vertheidigt worden ist.

Die bei der Vertheidigung dem Schiff oder der Ladung zugefügten Beschädigungen, die dabei verbrauchte Munition und, im Fall eine Person der Schiffsbesatzung bei der Vertheidigung verwundet oder getödtet worden ist, die Heilungs- und Begräbnißkosten, sowie die zu zahlenden Belohnungen (Artikel 523. 524. 549. 551.) bilden die große Haverei.

6) Wenn im Fall der Anhaltung des Schiffs durch Feinde oder Seeräuber Schiff und Ladung losgekauft worden sind.

Was zum Loskauf gegeben ist, bildet nebst den durch den Unterhalt und die Auslösung der Geißeln entstandenen Kosten die große Haverei.

7) Wenn die Beschaffung der zur Deckung der großen Haverei während der Reise erforderlichen Gelder Verluste und Kosten verursacht hat, oder wenn durch die Auseinandersetzung unter den Betheiligten Kosten entstanden sind.

Diese Verluste und Kosten gehören gleichfalls zur großen Haverei.

Dahin werden insbesondere gezählt der Verlust an den während der Reise verkauften Gütern, die Bodmereiprämie, wenn die erforderlichen Gelder durch Bodmerei aufgenommen

Wszelkie koszta zwłoki przychodzą tylko do porachowania na czas dalszego trwania przyczyny, która wpłynienie do portu niebezpieczeństwa przyprowadziła. Jeżeli przyczyna leży w koniecznéj reparacyi okrętu, natenczas prócz tego koszta zwłoki tylko aż do tego czasu do porachowania przychodzą, w którymby reparacya ukończoną być mogła.

Koszta reparacyi okrętu tylko tak dalece należą do wielkiéj hawaryi, o ile reparować się mająca szkoda sama jest wielką hawaryą.

5) Jeżeli okręt przeciw nieprzyjacielom albo rozbójnikom morskim broniony został.

Wyrządzone przy obronie okrętowi albo ładunkowi uszkodzenia, spotrzebowana przytem amunicya i w przypadku jeżeli osoba osady okrętowéj przy obronie ranioną lub zabitą została, koszta leczenia i pochowania, jako też płacić się mające nagrody (artykuły 523. 524. 549. 551.) tworzą wielką hawaryę.

6) Jeżeli w przypadku zatrzymania okrętu ze strony nieprzyjaciół albo rozbójników morskich okręt i ładunek wykupione zostały.

Co na wykupienie daném zostało, tworzy wraz z kosztami wynikłemi przez utrzymanie i wykupienie zakładników wielką hawaryę.

7) Jeżeli obmyślenie potrzebnych do pokrycia wielkiéj hawaryi podczas podróży pieniędzy spowodowało utraty i koszta, albo jeżeli przez separacyę pomiędzy interesentami koszta powstały.

Takie utraty i koszta należą także do wielkiéj hawaryi.

Dotąd rachują się szczególnie utrata na towarach podczas podróży sprzedanych, premia bodmeryina, jeżeli potrzebne pieniądze przez bodmeryę zaciągnięte zostały,

worden sind, und wenn dies nicht der Fall ist, die Prämie für Versicherung der aufgewendeten Gelder, die Kosten für die Ermittelung der Schäden und für die Aufmachung der Rechnung über die große Haverei (Dispache).

Art. 709.

Nicht als große Haverei, sondern als besondere Haverei werden angesehen:

1) die Verluste und Kosten, welche, wenn auch während der Reise, aus der in Folge einer besonderen Haverei nöthig gewordenen Beschaffung von Geldern entstehen;
2) die Reklamekosten, auch wenn Schiff und Ladung zusammen und beide mit Erfolg reklamirt werden;
3) die durch Prangen verursachte Beschädigung des Schiffs, seines Zubehörs und der Ladung, selbst wenn, um der Strandung oder Nehmung zu entgehen, geprangt worden ist.

Art. 710.

In den Fällen der großen Haverei bleiben bei der Schadensberechnung die Beschädigungen und Verluste außer Ansatz, welche die nachstehenden Gegenstände betreffen:

1) die nicht unter Deck geladenen Güter; diese Vorschrift findet jedoch bei der Küstenschiffahrt insofern keine Anwendung, als in Ansehung derselben Deckladungen durch die Landesgesetze für zulässig erklärt sind (Artikel 567.);
2) diejenigen Güter, worüber weder ein Konnossement ausgestellt ist, noch das Manifest oder Ladebuch Auskunft giebt;
3) die Kostbarkeiten, Gelder und Werthpapiere, welche dem Schiffer nicht gehörig bezeichnet sind (Artikel 608.).

Art. 711.

Der an dem Schiff und dem Zubehör desselben entstandene, zur großen Haverei gehörige Schaden

a w przeciwnym razie, premia za asekuracyę obróconych pieniędzy, koszta za wypośrodkowanie szkód i za złożenie rachunku względem wielkiéj hawaryi (dyspasz).

Art. 709.

Nie za wielką hawaryę, lecz za osobną hawaryę uważają się:

1) utraty i koszta, które, chociaż też podczas podróży z potrzebnego wskutek osobnéj hawaryi obmyślenia pieniędzy powstaną;
2) koszta reklamacyi, również jeżeli okręt i ładunek dokupy i oba ze skutkiem reklamowane zostaną;
3) przez prangen spowodowane uszkodzenie okrętu, jego przynależytości i ładunku, nawet natenczas, jeżeli, aby uchodzić dostania się okrętu na mieliznę albo zabraniu prangowaném zostało.

Art. 710.

W przypadkach wielkiéj hawaryi przy obrachowaniu szkody uszkodzenia i utraty do umieszczenia nie przychodzą, które się dotyczą następujących przedmiotów:

1) towarów nie pod pokryciem ładowanych, przepis ten jednak przy żegludze nadbrzeżnéj o tyle zastósowania nie znajduje, o ile względem takowych ładowaniu na pokryciu w ustawach krajowych za dozwolone są oświadczone (artykuł 567.);
2) takich towarów, względem których ani konosement jest wystawiony, ani manifest lub xiążka ładunkowa wykazu nie udziela;
3) klejnotów, pieniędzy i papierów wartych, które jako szyprowi nie należące są oznaczone (artykuł 608.).

Art. 711.

Na okręcie i przynależytości takowego wynikła, do wielkiéj hawaryi należąca szkoda ma,

ist, wenn die Reparatur während der Reise erfolgt, am Ort der Ausbesserung und vor derselben, sonst an dem Ort, wo die Reise endet, durch Sachverständige zu ermitteln und zu schätzen. Die Taxe muß die Veranschlagung der erforderlichen Reparaturkosten enthalten. Sie ist, wenn während der Reise ausgebessert wird, für die Schadensberechnung insoweit maaßgebend, als nicht die Ausführungskosten unter den Anschlagssummen bleiben. War die Aufnahme einer Taxe nicht ausführbar, so entscheidet der Betrag der auf die erforderlichen Reparaturen wirklich verwendeten Kosten.

Insoweit die Ausbesserung während der Reise nicht geschieht, ist die Abschätzung für die Schadensberechnung ausschließlich maaßgebend.

Art. 712.

Der nach Maaßgabe des vorstehenden Artikels ermittelte volle Betrag der Reparaturkosten bestimmt die zu leistende Vergütung, wenn das Schiff zur Zeit der Beschädigung noch nicht ein volles Jahr zu Wasser war.

Dasselbe gilt von der Vergütung für einzelne Theile des Schiffs, namentlich für die Metallhaut, sowie für einzelne Theile des Zubehörs, wenn solche Theile noch nicht ein volles Jahr in Gebrauch waren.

In den übrigen Fällen wird von dem vollen Betrage wegen des Unterschiedes zwischen alt und neu ein Drittel, bei den Ankerketten ein Sechstel, bei den Ankern jedoch nichts abgezogen.

Von dem vollen Betrage kommen ferner in Abzug der volle Erlös oder Werth der etwa noch vorhandenen alten Stücke, welche durch neue ersetzt sind oder zu ersetzen sind.

Findet ein solcher Abzug und zugleich der Abzug wegen des Unterschiedes zwischen alt und neu statt, so ist zuerst dieser letztere und sodann erst von dem verbleibenden Betrage der andere Abzug zu machen.

jeżeli reparatura podczas podróży nastąpi, w miejscu reparacyi i przed takową, z resztą na miejscu, gdzie podróż się kończy, przez znawców być wyśledzoną i otaxowaną. Taxa musi zawierać anszlag potrzebnych kosztów reparatury. Takowa, jeżeli podczas podróży się reparuje, dla porachowania szkody tak dalece jest miarodawczą, o ile koszta wykonania nie pozostaną pod ilością anszlagu. Jeżeli spisanie taxy nie mogło być wykonaném, natenczas kwota kosztów stanowi, która na potrzebne reparatury w prawdzie została obróconą.

O ile reparacya podczas podróży nie nastąpi, oszacowanie dla porachowania szkody wyłącznie jest miarodawczém.

Art. 712.

Według uprzedniego artykułu wypośrodkowana pełna suma kosztów reparatury stanowi uiszczać się mającą bonifikacyę, jeżeli okręt w czasie uszkodzenia jeszcze nie był pełny rok na wodzie.

Toż samo ma ważność względem bonifikacyi dla pojedynczych części okrętu mianowicie dla skóry metalowéj, jako też dla pojedynczych części przynależytości, jeżeli takie części jeszcze nie pełny rok w używaniu były.

W drugich przypadkach od pełnéj sumy względem różnicy między starém i nowém trzecia część, przy łańcuchach kotwicznych szósta część, przy kotwicach jednak nic się nie potrąca.

Od pełnéj ilości daléj się potrącają całki dochód lub wartość którychkolwiek jeszcze istnących starych przedmiotów, które przez nowe są uzupełnione albo uzupełnione być mają.

Jeżeli takie potrącenie i zarazem potrącenie dla różnicy między starém i nowém ma miejsce, wtedy najprzód też ostatnie i potem dopiero od pozostającéj ilości drugie potrącenie ma być zrobioném.

Art. 713.

Die Vergütung für aufgeopferte Güter wird durch den Marktpreis bestimmt, welchen Güter derselben Art und Beschaffenheit am Bestimmungsort bei Beginn der Löschung des Schiffs haben.

In Ermangelung eines Marktpreises, oder insofern über denselben oder über dessen Anwendung, insbesondere mit Rücksicht auf die Qualität der Güter, Zweifel bestehen, wird der Preis durch Sachverständige ermittelt.

Von dem Preise kommt in Abzug, was an Fracht, Zöllen und Unkosten in Folge des Verlustes der Güter erspart wird.

Zu den aufgeopferten Gütern gehören auch diejenigen, welche zur Deckung der großen Haverei verkauft worden sind (Artikel 708. Ziff. 7.).

Art. 714.

Die Vergütung für Güter, welche eine zur großen Haverei gehörige Beschädigung erlitten haben, wird bestimmt durch den Unterschied zwischen dem durch Sachverständige zu ermittelnden Verkaufswerth, welchen die Güter im beschädigten Zustande am Bestimmungsorte bei Beginn der Löschung des Schiffs haben, und dem im vorstehenden Artikel bezeichneten Preise nach Abzug der Zölle und Unkosten, soweit sie in Folge der Beschädigung erspart sind.

Art. 715.

Die vor, bei oder nach dem Havereifall entstandenen, zur großen Haverei nicht gehörenden Werthsverringerungen und Verluste sind bei Berechnung der Vergütung (Artikel 713. 714.) in Abzug zu bringen.

Art. 716.

Endet die Reise für Schiff und Ladung nicht im Bestimmungshafen, sondern an einem anderen Orte, so tritt dieser letztere, endet sie durch Verlust des Schiffs, so tritt der Ort, wohin die Ladung

Art. 713.

Bonifikacya za wyrzucone towary ustanawia się przez cenę targową, którą towary tego samego rodzaju i przymiotu na miejscu przeznaczenia przy rozpoczęciu wyładowania okrętu mają.

W braku ceny targowéj, albo o ile względem takowéj albo względem jéj zastósowania, szczególnie ze względu na kwalitacyę towarów wątpliwości powstaną, cena przez znawców się wypośrodkuje.

Od ceny potrąca się, co frachtem, clem i kosztem wskutek utraty towarów się oszczędza.

Do opuszczonych towarów należą również te, które na pokrycie wielkiéj hawaryi sprzedane zostały (artykuł 708. cyfra 7.).

Art. 714.

Bonifikacya za towary, które ucierpiały uszkodzenie należące do wielkiéj hawaryi, ustanawia się przez różnicę między wartością sprzedaży, znawcami wypośrodkować się mającą, którą towary w uszkodzonym stanie na miejscu przeznaczenia przy rozpoczęciu wyładowania okrętu mają, a oznaczoną w poprzednim artykule cenę po otrąceniu ceł i kosztów, o ile wskutek uszkodzenia są oszczędzone.

Art. 715.

Przed przypadkiem hawaryi lub przy albo po takowym powstałe do wielkiéj hawaryi nie należące zniżenia wartości i utraty przy porachowaniu bonifikacyi (artykuły 713., 714.) potrącone być mają.

Art. 716.

Jeżeli podróż dla okrętu i ładunku nie kończy się w porcie przeznaczenia, lecz w inném miejscu, natenczas toż ostatnie; jeżeli się kończy przez utratę okrętu, natenczas miejsce,

in Sicherheit gebracht ist, für die Ermittelung der Vergütung an die Stelle des Bestimmungsortes.

Art. 717.

Die Vergütung für entgangene Fracht wird bestimmt durch den Frachtbetrag, welcher für die aufgeopferten Güter zu entrichten gewesen sein würde, wenn dieselben mit dem Schiff an dem Orte ihrer Bestimmung, oder wenn dieser von dem Schiff nicht erreicht wird, an dem Orte angelangt wären, wo die Reise endet.

Art. 718.

Der gesammte Schaden, welcher die große Haverei bildet, wird über das Schiff, die Ladung und die Fracht nach Verhältniß des Werths und des Betrages derselben vertheilt.

Art. 719.

Das Schiff nebst Zubehör trägt bei:

1) mit dem Werthe, welchen es in dem Zustande am Ende der Reise bei Beginn der Löschung hat;
2) mit dem als große Haverei in Rechnung kommenden Schaden an Schiff und Zubehör.

Von dem unter Ziffer 1. bezeichneten Werth ist der noch vorhandene Werth derjenigen Reparaturen und Anschaffungen abzuziehen, welche erst nach dem Havereifall erfolgt sind.

Art. 720.

Die Ladung trägt bei:

1) mit den am Ende der Reise bei Beginn der Löschung noch vorhandenen Gütern, oder, wenn die Reise durch den Verlust des Schiffs endet (Artikel 716.), mit den in Sicherheit gebrachten Gütern, soweit in beiden Fällen diese Güter sich zur Zeit des Havereifalls am Bord des Schiffs oder eines Leichterfahrzeuges (Artikel 708. Ziff. 2.) befunden haben;
2) mit den aufgeopferten Gütern (Artikel 713.).

w którém ładunek jest pomieszczony za wypośrodkowanie bonifikacyi zamiast miejsca przeznaczenia wstępuje.

Art. 717.

Bonifikacya za pozbyty fracht ustanawia się przez sumę frachtową, którąby za opuszczone towary zapłaconą być musiała, gdyby takowe z okrętem na miejscu ich przeznaczenia, albo jeżeli do tegoż ostatniego okręt się nie dostanie, do miejsca były doszły, gdzie podróż się kończy.

Art. 718.

Całkowita szkoda, która wielką hawaryę tworzy, nad okrętem, ładunkiem i frachtem we stosunku wartości ilości takowéj się podzieli.

Art. 719.

Okręt z przynależytością składa:

1) z wartością, którą takowy w stanie na końcu podróży przy rozpoczęciu wyładowania ma;
2) ze szkodą na okręcie z przynależytością, która jako wielka hawarya do porachowania przychodzi.

Od oznaczonéj pod cyfrą 1. wartości istnąca jeszcze wartość tych reparatur i obmyśleń ma być potrąconą, które dopiero po przypadku hawaryi nastąpiły.

Art. 720.

Ładunek składa:

1) z towarami na końcu podróży przy rozpoczęciu wyładowania jeszcze się znajdującemi, albo jeżeli podróż przez utratę okrętu się kończy (artykuł 716.), z towarami na bezpieczeństwo dostawionemi, o ile w obu przypadkach towary te w czasie przypadku hawaryi na okręcie albo statku lżejszym (artykuł 708. cyfra 2.) się znajdowały;
2) z opuszczonemi towarami (artykuł 713.).

Art. 721.

Bei Ermittelung des Beitrags kommt in Ansatz:

1) für die Güter, welche unversehrt sind, der Marktpreis oder der durch Sachverständige zu ermittelnde Preis (Artikel 713.), welchen dieselben am Ende der Reise bei Beginn und am Orte der Löschung des Schiffs, oder, wenn die Reise durch Verlust des Schiffs endet (Artikel 716.), zur Zeit und am Orte der Bergung haben, nach Abzug der Fracht, Zölle und sonstigen Unkosten;

2) für die Güter, welche während der Reise verdorben sind oder eine zur großen Haverei nicht gehörige Beschädigung erlitten haben, der durch Sachverständige zu ermittelnde Verkaufswerth (Artikel 714.), welchen die Güter im beschädigten Zustande zu der unter Ziffer 1. erwähnten Zeit und an dem dort bezeichneten Orte haben, nach Abzug der Fracht, Zölle und sonstigen Unkosten;

3) für die Güter, welche aufgeopfert worden sind, der Betrag, welcher nach Artikel 713. für dieselben als große Haverei in Rechnung kommt;

4) für die Güter, welche eine zur großen Haverei gehörige Beschädigung erlitten haben, der nach der Bestimmung unter Ziffer 2. zu ermittelnde Werth, welchen die Güter im beschädigten Zustande haben, und der Werthsunterschied, welcher nach Artikel 714. für die Beschädigung als große Haverei in Rechnung kommt.

Art. 722.

Sind Güter geworfen, so haben dieselben zu der gleichzeitigen oder einer späteren großen Haverei im Falle ihrer Bergung nur dann beizutragen, wenn der Eigenthümer eine Vergütung verlangt.

Art. 721.

Przy wypośrodkowaniu składki pomieszcza się:

1) za towary, które nie są uszkodzone, cena targowa albo cena przez znawców wypo środkować się mająca (artykuł 713.), którą takowe na końcu podróży przy rozpoczęciu i na miejscu wyładowania okrętu, albo jeżeli podróż utratą okrętu się kończy (artykuł 716.) w czasie i na miejscu pomieszczenia mają, po otrąceniu frachtu, ceł i innych kosztów;

2) za towary, które podczas podróży się zepsuły albo do wielkiéj hawaryi nie należącemu uszkodzeniu ulegały, cena sprzedaży przez znawców wypośrodkować się mająca (artykuł 714.), którą towary w uszkodzonym stanie w oznaczonym pod cyfrą 1. czasie i w oznaczoném tamże miejscu mają, po otrąceniu frachtu, ceł i innych kosztów;

3) za towary, które zostały opuszczone, ta ilość, która wedle artykułu 713. za takowe jako wielka hawarya do porachowania przychodzi;

4) za towary, które ulegały uszkodzeniu należącemu do wielkiéj hawaryi, wartość wedle postanowienia pod cyfrą 2. wypośrodkować się mająca, którą towary w uszkodzonym stanie mają, i różnica wartości, która wedle artykułu 714. za uszkodzenie jako wielka hawarya do porachowania przychodzi.

Art. 722.

Jeżeli towary są rzucone, natenczas takowe do równoczesnéj albo do późniejszéj wielkiéj hawaryi w przypadku ich pomieszczenia tylko natenczas składać winny, jeżeli właściciel bonifikacyi żąda.

Art. 723.

Die Frachtgelder tragen bei mit zwei Drittel:

1) des Bruttobetrages, welcher verdient ist;
2) des Betrages, welcher nach Artikel 717. als große Haverei in Rechnung kommt.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, die auf zwei Drittel bestimmte Quote bis auf die Hälfte zu ermäßigen.

Ueberfahrtsgelder tragen bei mit dem Betrage, welcher im Falle des Verlustes des Schiffs eingebüßt wäre (Artikel 671.), nach Abzug der Unkosten, welche alsdann erspart sein würden.

Art. 724.

Haftet auf einem beitragspflichtigen Gegenstand eine, in einem späteren Nothfalle sich gründende Forderung, so trägt der Gegenstand nur mit seinem Werthe nach Abzug dieser Forderung bei.

Art. 725.

Zur großen Haverei tragen nicht bei:

1) die Kriegs- und Mundvorräthe des Schiffs;
2) die Heuer und Effekten der Schiffsbesatzung;
3) die Reise-Effekten der Reisenden.

Sind Vorräthe oder Effekten dieser Art aufgeopfert oder haben sie eine zur großen Haverei gehörige Beschädigung erlitten, so wird für dieselben nach Maaßgabe der Artikel 713. bis 717. Vergütung gewährt; für Effekten, welche in Kostbarkeiten, Geldern und Werthpapieren bestehen, wird jedoch nur dann Vergütung gewährt, wenn dieselben dem Schiffer gehörig bezeichnet sind (Artikel 608.). Vorräthe und Effekten, für welche eine Vergütung gewährt wird, tragen mit dem Werth oder dem Werthsunterschied bei, welcher als große Haverei in Rechnung kommt.

Die im Artikel 710. erwähnten Gegenstände sind beitragspflichtig, soweit sie gerettet sind.

Art. 723.

Pieniądze frachtowe składają po dwie trzecie części:

1) ilości brutto, która jest zarobioną;
2) téj ilości, która wedle artykułu 717. jako wielka hawarya do porachowania przychodzi.

Ustawom krajowym pozostaje zastrzeżoném, oznaczoną na dwie trzecie części sumę aż do połowy zniżyć.

Pieniądze przewozowe składają ze sumą, którąby w przypadku utraty okrętu była straconą (artykuł 671.), po otrąceniu kosztów, któreby potem były oszczędzone.

Art. 724.

Jeżeli na obowiązanym do składek przedmiocie ciąży uzasadniająca się w późniejszym przypadku niebezpieczeństwa pretensya, natenczas przedmiot tylko składa się ze swoją wartością po otrąceniu tejże pretensyi.

Art. 725.

Do wielkiéj hawaryi nie składają:

1) zapasy wojenne i żywności okrętu;
2) żołd i efekta osady okrętowéj;
3) podróżowe efekta podróżnych.

Jeżeli zapasy lub efekta tego rodzaju są opuszczone, albo jeżeli ulegały należącemu do wielkiéj hawaryi uszkodzeniu, natenczas za takowe podług artykułów 713. aż do 717. bonifikacya się udzieli; za efekta, które się składają z klejnotów, pieniędzy i papierów wartych, jednak tylko natenczas bonifikacya się udzieli, jeżeli takowe jako szyprowi należące są oznaczone (artykuł 608. Zapasy i efekta, za które bonifikacya się udzieli, składają z wartością albo z różnicą wartości, która jako wielka hawarya do porachowania przychodzi.

W artykule 710. wspomnione przedmioty obowiązane są do składek, o ile są ratowane.

Die Bodmereigelder sind nicht beitragspflichtig.

Art. 726.

Wenn nach dem Havereifall und bis zum Beginn der Löschung am Ende der Reise ein beitragspflichtiger Gegenstand ganz verloren geht (Artikel 706.), oder zum Theil verloren geht oder im Werthe verringert wird, wohin insbesondere der Fall des Artikels 724. gehört, so tritt eine verhältnißmäßige Erhöhung der von den übrigen Gegenständen zu entrichtenden Beiträge ein.

Ist erst nach Beginn der Löschung der Verlust oder die Werthsverringerung erfolgt, so geht der Beitrag, welcher auf den Gegenstand fällt, soweit dieser zur Berichtigung desselben unzureichend geworden ist, den Vergütungsberechtigten verloren.

Art. 727.

Die Vergütungsberechtigten haben wegen der von dem Schiff und der Fracht zu entrichtenden Beiträge die Rechte von Schiffsgläubigern (Tit. 10.). Auch in Ansehung der beitragspflichtigen Güter steht ihnen an den einzelnen Gütern wegen des von diesen zu entrichtenden Beitrages ein Pfandrecht zu. Das Pfandrecht kann jedoch nach der Auslieferung der Güter nicht zum Nachtheil des dritten Erwerbers, welcher den Besitz in gutem Glauben erlangt hat, geltend gemacht werden.

Art. 728.

Eine persönliche Verpflichtung zur Entrichtung des Beitrages wird durch den Havereifall an sich nicht begründet.

Der Empfänger beitragspflichtiger Güter wird jedoch, wenn ihm bei der Annahme der Güter bekannt ist, daß davon ein Beitrag zu entrichten sei, für den letzteren bis zum Werthe, welchen die Güter zur Zeit ihrer Auslieferung hatten, insoweit persönlich verpflichtet, als der Beitrag, falls die Auslieferung nicht erfolgt wäre, aus den Gütern hätte geleistet werden können.

Pieniądze bodmeryine nie są obowiązane do składek.

Art. 726.

Jeżeli po przypadku hawaryi i aż do rozpoczęcia wyładowania na końcu podróży obowiązany do składek przedmiot całkowicie zaginie (artykuł 706.) albo po części zaginie albo we wartości straci, dokąd szczególnie przypadek artykułu 724. należy, natenczas stosunkowe podwyższenie składek od drugich przedmiotów opłacać się mających, wstępuje.

Jeżeli dopiero po rozpoczęciu wyładowania utrata albo zniżenie wartości nastąpiło, natenczas składka, która na przedmiot spada, o ile tenże do zapłacenia takowéj stał się niedostatecznym, uprawnionym do wynagrodzenia zaginie.

Art. 727.

Uprawnieni do bonifikacyi względem składek, od okrętu i frachtu opłacać się mających prawa mają wierzycieli okrętowych (Tyt. 10.). Również co do składkowo-obowiązanych towarów służy im na pojedyncze towary względem opłacać się mającéj przez nich składki prawo fantowe. Prawo fantowe jednak po wydaniu towarów na szkodę trzeciego nabywcy, który posiadanie w dobréj wierze dosięgnął, dochodzoném być nie może.

Art. 728.

Osobisty obowiązek do opłacania składki przez przypadek hawaryi się nie uzasadnia.

Odbierający obowiązanych do składek towarów jednak, jeżeli mu przy przyjęciu towarów jest wiadomo, iż z nich składka ma być opłaconą, za ostatnią aż do wartości, jaką towary w czasie ich wydania miały, tak dalece osobiście obowiązani zostaną, o ileby składka, gdyby wydanie nie było nastąpiło, z towarów była mogła być uiszczoną.

Art. 729.

Die Feststellung und Vertheilung der Schäden erfolgt an dem Bestimmungsort und, wenn dieser nicht erreicht wird, in dem Hafen, wo die Reise endet.

Art. 730.

Der Schiffer ist verpflichtet, die Aufmachung der Dispache ohne Verzug zu veranlassen. Handelt er dieser Verpflichtung zuwider, so macht er sich jedem Betheiligten verantwortlich.

Wird die Aufmachung der Dispache nicht rechtzeitig veranlaßt, so kann jeder Betheiligte die Aufmachung in Antrag bringen und betreiben.

Art. 731.

Im Gebiete dieses Gesetzbuchs wird die Dispache durch die ein- für allemal bestellten oder in deren Ermangelung durch die vom Gericht besonders ernannten Personen (Dispacheure) aufgemacht.

Jeder Betheiligte ist verpflichtet, die zur Aufmachung der Dispache erforderlichen Urkunden, soweit er sie zu seiner Verfügung hat, namentlich Chartepartieen, Konnossemente und Fakturen, dem Dispacheur mitzutheilen.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, über das Verfahren bei Aufmachung der Dispache und die Ausführung derselben nähere Bestimmungen zu erlassen.

Art. 732.

Für die von dem Schiff zu leistenden Beiträge ist den Ladungsbetheiligten Sicherheit zu bestellen, bevor das Schiff den Hafen verlassen darf, in welchem nach Artikel 729. die Feststellung und Vertheilung der Schäden erfolgen muß.

Art. 733.

Der Schiffer darf Güter, auf welchen Havereibeiträge haften, vor Berichtigung oder Sicherstellung der letzteren (Artikel 616.) nicht ausliefern,

Art. 729.

Ustanowienie i podzielanie szkód nastąpi w miejscu przeznaczenia i jeżeli się do takowego nie dostanie, w porcie, gdzie podróż się kończy.

Art. 730.

Szyper jest obowiązany, złożenie rachunku niezwłocznie rozporządzić. Jeżeli on temu obowiązkowi wbrew czyni, natenczas staje się odpowiedzialnym każdemu interesentowi.

Jeżeli złożenie rachunku nie prawocześnie rozporządzonem zostanie, natenczas każdy interesent o złożenie wniosek uczynić i daléj prowadzić może.

Art. 731.

W obwodzie niniejszego kodexu rachunek przez raz na zawsze mianowane albo w ich braku przez osobnie ze strony sądu mianowane osoby (dyspaszerów) złożony zostanie.

Każdy interesent jest obowiązany, potrzebne do złożenia rachunku dokumenta, o ile ich ma do swojéj dyspozycyi, mianowicie Chartepartye, konosementa i faktury, dyspaszerowi przedłożyć.

Ustawom krajowym zostaje zastrzeżoném, względem postępowania przy złożeniu rachunku i wykonania takowego bliższe wydać postanowienia.

Art. 732.

Za składki od okrętu uiszczać się mające interesentom ładunkowym bezpieczeństwo ma być złożoném, nim okrętowi wolno port opuścić, w którym wedle artykułu 729. ustanowienie i podzielanie szkód nastąpić musi.

Art. 733.

Szyprowi nie wolno, towary, na których składki hawaryine ciążą, przed zapłaceniem lub zabezpieczeniem ostatnich (artykuł 616.) wy-

widrigenfalls er, unbeschadet der Haftung der Güter, für die Beiträge persönlich verantwortlich wird.

Hat der Rheder die Handlungsweise des Schiffers angeordnet, so kommen die Vorschriften des zweiten und dritten Absatzes des Artikels 479. zur Anwendung.

Das an den beitragspflichtigen Gütern den Vergütungsberechtigten zustehende Pfandrecht wird für diese durch den Verfrachter ausgeübt.

Art. 734.

Hat der Schiffer zur Fortsetzung der Reise, jedoch zum Zweck einer nicht zur großen Haverei gehörenden Aufwendung, die Ladung verbodmet oder über einen Theil derselben durch Verkauf oder durch Verwendung verfügt, so ist der Verlust, welchen ein Ladungsbetheiligter dadurch erleidet, daß er wegen seiner Ersatzansprüche aus Schiff und Fracht gar nicht oder nicht vollständig befriedigt werden kann (Artikel 509. 510. 613.), von sämmtlichen Ladungsbetheiligten nach den Grundsätzen der großen Haverei zu tragen.

Bei der Ermittelung des Verlustes ist in dem Verhältniß zu den Ladungsbetheiligten in allen Fällen, namentlich auch im Falle des zweiten Absatzes des Artikels 613., die im Artikel 713. bezeichnete Vergütung maaßgebend. Mit dem Werthe, durch welchen diese Vergütung bestimmt wird, tragen die verkauften Güter auch zu einer etwa eintretenden großen Haverei bei (Artikel 720.).

Art. 735.

Ueber die außerdem nach den Grundsätzen der großen Haverei zu vertheilenden Schäden und Kosten bestimmt der Artikel 637.

Die in den Fällen des Artikels 637. und des Artikels 734. zu entrichtenden Beiträge und eintretenden Vergütungen stehen in allen rechtlichen Beziehungen den Beiträgen und Vergütungen in Fällen der großen Haverei gleich.

dać, w przeciwnym razie on bez nadwerężenia odpowiedzialności towarów za składki osobiście odpowiedzialnym zostanie.

Jeżeli redarz sposób czynienia szypra nakazał, natenczas przepisy drugiego i trzeciego zdania artykułu 479. do zastósowania przychodzą.

Na składkowo-obowiązane towary uprawnionym do bonifikacyi służące prawo fantowe dla tychże przez zafrachtującego się wykonywa.

Art. 734.

Jeżeli szyper do dalszego prowadzenia podróży, jednakowoż celem nie do wielkiéj hawaryi należącego obrócenia, ładunek zabodmerował, albo względem części takowego sprzedażą lub obróceniem dysponował, natenczas utrata, którą interesent ładunkowy przez to ucierpi, że on względem swoich pretensyi o wynagrodzenie z okrętu i frachtu wcale nie albo nie zupełnie uspokojony być może (artykuły 509. 510. 613.), przez wszystkich interesentów ładunku podług zasad wielkiéj hawaryi poniesioną być musi.

Przy wypośrodkowaniu utraty w stosunku do interesentów ładunku we wszystkich przypadkach, mianowicie również w przypadku drugiego zdania artykuł 613. oznaczona w artykule 713. bonifikacya jest miarodawczą. Z wartością, przez którą bonifikacya ta się ustanowi, sprzedane towary również do jakiejkolwiek wstępującéj wielkiéj hawaryi składają (artykuł 720.).

Art. 735.

Względem szkód i kosztów prócz tego podług zasad wielkiéj hawaryi podzielić się mających, stanowi artykuł 637.

W przypadkach artykułu 637. i artykułu 734. opłacać się mające składki i wstępujące bonifikacye są we wszelkich prawnych stosunkach zarówne składkom i bonifikacyom w przypadkach wielkiéj hawaryi.

Zweiter Abschnitt.

Schaden durch Zusammenstoß von Schiffen.

Art. 736.

Wenn zwei Schiffe zusammenstoßen und entweder auf einer oder auf beiden Seiten durch den Stoß Schiff oder Ladung allein, oder Schiff und Ladung beschädigt werden oder ganz verloren gehen, so ist, falls eine Person der Besatzung des einen Schiffs durch ihr Verschulden den Zusammenstoß herbeigeführt hat, der Rheder dieses Schiffs nach Maaßgabe der Artikel 451. und 452. verpflichtet, den durch den Zusammenstoß dem anderen Schiff und dessen Ladung zugefügten Schaden zu ersetzen.

Die Eigenthümer der Ladung beider Schiffer sind zum Ersatze des Schadens beizutragen nicht verpflichtet.

Die persönliche Verpflichtung der zur Schiffsbesatzung gehörigen Personen, für die Folgen ihres Verschuldens aufzukommen, wird durch diesen Artikel nicht berührt.

Art. 737.

Fällt keiner Person der Besatzung des einen oder des anderen Schiffs ein Verschulden zur Last, oder ist der Zusammenstoß durch beiderseitiges Verschulden herbeigeführt, so findet ein Anspruch auf Ersatz des dem einen oder anderen oder beiden Schiffen zugefügten Schadens nicht statt.

Art. 738.

Die beiden vorstehenden Artikel kommen zur Anwendung ohne Unterschied, ob beide Schiffe, oder das eine oder das andere sich in der Fahrt oder im Treiben befinden, oder vor Anker oder am Lande befestigt liegen.

Art. 739.

Ist ein durch den Zusammenstoß beschädigtes Schiff gesunken, bevor es einen Hafen erreichen konnte, so wird vermuthet, daß der Untergang des Schiffs eine Folge des Zusammenstoßes war.

Rozdział drugi.

Szkoda przez uderzenie ze sobą okrętów.

Art. 736.

Jeżeli dwa okręty ze sobą uderzają, i albo na jednéj lub na obu stronach przez uderzenie okręt i albo ładunek osobnie albo okręt i ładunek uszkodzone zostaną lub całkowicie zaginą, natenczas, jeżeli która osoba osady jednego okrętu przez swoją winę uderzenie przyprowadziła, redarz tego okrętu podług artykułów 451. i 452. jest obowiązany, szkodę przez uderzenie drugiemu okrętowi i jego ładunkowi wyrządzoną, wynagradzać.

Właściciele ładunku obu okrętów do wynagrodzenia szkody składać nie są obowiązani.

Osobisty obowiązek należących do osady okrętowéj osób do odpowiadania za skutki ich winy, niniejszym artykułem się nie narusza.

Art. 737.

Jeżeli na żadną osobę osady jednego lub drugiego okrętu wina nie spadnie, albo jeżeli uderzenie z obustronnéj winy jest przyprowadzoném, natenczas pretensya o wynagrodzenie szkody wyrządzonéj jednemu lub drugiemu albo obu okrętom, nie ma miejsca.

Art. 738.

Oba poprzednie artykuły przychodzą do zastósowania bez różnicy czy oba okręty, czy jeden lub drugi się znajdują w jeździe albo w pędzeniu, albo przed kotwicą albo przy lądzie przywiązane się znajdują.

Art. 739.

Jeżeli uszkodzony przez uderzenie okręt zatonął, nim mógł zajść do portu, natenczas przypuszcza się, iż zatonienie okrętu skutkiem było uderzenia.

Art. 740.

Wenn sich das Schiff unter der Führung eines Zwangslootsen befunden hat und die zur Schiffsbesatzung gehörigen Personen die ihnen obliegenden Pflichten erfüllt haben, so ist der Rheder des Schiffs von der Verantwortung für den Schaden frei, welcher durch den von dem Lootsen verschuldeten Zusammenstoß entstanden ist.

Art. 741.

Die Vorschriften dieses Abschnitts kommen auch dann zur Anwendung, wenn mehr als zwei Schiffe zusammenstoßen.

Ist in einem solchen Falle der Zusammenstoß durch eine Person der Besatzung des einen Schiffs verschuldet, so haftet der Rheder des letzteren auch für den Schaden, welcher daraus entsteht, daß durch den Zusammenstoß dieses Schiffs mit einem anderen der Zusammenstoß dieses anderen Schiffs mit einem dritten verursacht ist.

Neunter Titel.

Von der Bergung und Hülfsleistung in Seenoth.

Art. 742.

Wird in einer Seenoth ein Schiff oder dessen Ladung ganz oder theilweise, nachdem sie der Verfügung der Schiffsbesatzung entzogen oder von derselben verlassen waren, von dritten Personen an sich genommen und in Sicherheit gebracht, so haben diese Personen Anspruch auf Bergelohn.

Wird außer dem vorstehenden Fall ein Schiff oder dessen Ladung durch Hülfe dritter Personen aus einer Seenoth gerettet, so haben dieselben nur Anspruch auf Hülfslohn.

Der Schiffsbesatzung des verunglückten oder gefährdeten Schiffs steht ein Anspruch auf Berge- oder Hülfslohn nicht zu.

Art. 740.

Jeżeli okręt znajdował się pod prowadnictwem rotmana przymusowego i należące do osady okrętowéj osoby swoje obowiązki spełniły, natenczas redarz okrętowy od odpowiadania za szkodę jest wolny, która przez uderzenie ze strony rotmana zawinione, powstała.

Art. 741.

Przepisy niniejszego rozdziału również natenczas mają zastósowanie, jeżeli więcéj jak dwa okręty ze sobą uderzeniem się zeszły.

Jeżeli w takim przypadku uderzenie przez osobę osady jednego okrętu jest zawinioném, natenczas redarz ostatniego również odpowiada za szkodę, która przez to wynika, że przez uderzenie tego okrętu z innym uderzenie tego innego okrętu z trzecim jest spowodowaném.

Tytuł dziewiąty.

O ratowaniu i pomaganiu w niebezpieczeństwie morskiem.

Art. 742.

Jeżeli w niebezpieczeństwie morskiem okręt albo jego ładunek całkowicie lub częściowo po cofnięciu dyspozycyi od osady okrętowéj, albo po opuszczenie ze strony takowéj przez trzecie osoby zabrany i na bezpieczeństwo przyprowadzony zostanie, natenczas osoby te pretensyę mają na wynagrodzenie ratowania.

Jeżeli prócz uprzedniego przypadku okręt albo jego ładunek pomocą trzecich osób z niebezpieczeństwa morskiego zostanie ratowany, natenczas też ostatnie tylko mają pretensyę o wynagrodzenie pomocnicze.

Osadzie okrętowéj rozbitego albo na niebezpieczeństwo stawionego okrętu pretensya na wynagrodzenie ratowania lub pomagania nie służy.

Art. 743.

Wenn noch während der Gefahr ein Vertrag über die Höhe des Berge- oder Hülfslohns geschlossen ist, so kann derselbe wegen erheblichen Uebermaaßes der zugesicherten Vergütung angefochten und die Herabsetzung der letzteren auf das den Umständen entsprechende Maaß verlangt werden.

Art. 744.

In Ermangelung einer Vereinbarung wird die Höhe des Berge- oder Hülfslohns von dem Richter unter Berücksichtigung aller Umstände des Falles nach billigem Ermessen in Geld festgesetzt.

Art. 745.

Der Berge- oder Hülfslohn umfaßt zugleich die Vergütung für die Aufwendungen, welche zum Zweck des Bergens und Rettens geschehen sind.

Nicht darin enthalten sind die Kosten und Gebühren der Behörden, die von den geborgenen oder geretteten Gegenständen zu entrichtenden Zölle und sonstigen Abgaben und die Kosten zum Zweck der Aufbewahrung, Erhaltung, Abschätzung und Veräußerung derselben.

Art. 746.

Bei der Bestimmung des Betrages des Berge- oder Hülfslohns kommen insbesondere in Anschlag: der bewiesene Eifer, die verwendete Zeit, die geleisteten Dienste, die geschehenen Aufwendungen, die Zahl der thätig gewesenen Personen, die Gefahr, welcher dieselben ihre Person und ihre Fahrzeuge unterzogen haben, sowie die Gefahr, welche den geborgenen oder geretteten Gegenständen gedroht hat, und der nach Abzug der Kosten (Artikel 745. Absatz 2.) verbliebene Werth derselben.

Art. 747.

Der Berge- oder Hülfslohn darf ohne den übereinstimmenden Antrag der Parteien nicht auf eine

Art. 743.

Jeżeli jeszcze podczas niebezpieczeństwa umowa względem wysokości wynagrodzenia ratowania lub pomagania jest zawartą, natenczas takowa dla znacznego nadmiaru przyrzeczonego wynagrodzenia może być zaczepioną i zniżenie ostatniego na miarę okolicznościom odpowiednią żądaném być może.

Art. 744.

W braku umówienia wysokość wynagrodzenia ratowania i pomocy przez sędziego pod uwzględnieniem wszelkich okoliczności przypadku podług słusznego zdania w gotowiźnie się ustanawia.

Art. 745.

Wynagrodzenie ratowania i pomocy obejmuje zarazem wynagrodzenie za obrócenia, które na cel ukrywania i ratowania miały miejsce.

W takowém nie zawarte są koszta i należytości władz, od ocalonych lub ratowanych przedmiotów opłacać się mające cła i inne podatki i koszta na cel aserwowania, utrzymania, oszacowania i sprzedania takowych.

Art. 746.

Przy ustanowieniu ilości wynagrodzenia ocalenia lub pomocy szczególnie przychodzą do pomieszczenia: udowodniona gorliwość, obrócony czas, czynione służby, nastąpione obrócenia, liczba zatrudnionych osób, niebezpieczeństwo, któremu oni swoje osoby i statki poddali, jako też niebezpieczeństwo, które ocalonym lub ratowanym przedmiotom groziło i pozostała po otrąceniu kosztów (artykuł 745. zdanie 2.) wartość takowych.

Art. 747.

Wynagrodzenie ocalenia i pomagania bez jednozgodnego wniosku stron nie ma być usta-

Quote des Werthes der geborgenen oder geretteten Gegenstände festgesetzt werden.

Art. 748.

Der Betrag des Bergelohns soll den dritten Theil des Werthes der geborgenen Gegenstände (Artikel 746.) nicht übersteigen.

Nur ausnahmsweise, wenn die Bergung mit ungewöhnlichen Anstrengungen und Gefahren verbunden war und jener Werth zugleich ein geringer ist, kann der Betrag bis zur Hälfte des Werthes erhöht werden.

Art. 749.

Der Hülfslohn ist stets unter dem Betrage festzusetzen, welchen der Bergelohn unter sonst gleichen Umständen erreicht haben würde. Auf den Werth der geretteten Gegenstände ist bei Bestimmung des Hülfslohns nur eine untergeordnete Rücksicht zu nehmen.

Art. 750.

Haben mehrere Personen an der Bergung oder Hülfsleistung sich betheiligt, so wird der Berge- oder Hülfslohn unter dieselben nach Maaßgabe der persönlichen und sachlichen Leistungen der Einzelnen und im Zweifel nach der Kopfzahl vertheilt.

Zur gleichmäßigen Theilnahme sind auch diejenigen berechtigt, welche in derselben Gefahr der Rettung von Menschen sich unterzogen haben.

Art. 751.

Wird ein Schiff oder dessen Ladung ganz oder theilweise von einem anderen Schiff geborgen oder gerettet, so wird der Berge- oder Hülfslohn zwischen dem Rheder, dem Schiffer und der übrigen Besatzung des anderen Schiffs, sofern nicht durch Vertrag unter ihnen ein Anderes bestimmt ist, in der Art vertheilt, daß der Rheder die Hälfte, der Schiffer ein Viertel und die übrige Besatzung zusammen gleichfalls ein Viertel erhalten. Die Vertheilung unter die letztere erfolgt nach Verhältniß

nowioném na kwotę wartości ocalonych lub ratowanych przedmiotów.

Art. 748.

Kwota wynagrodzenia ocalenia trzeciéj części wartości ocalonych przedmiotów (artykuł 746.) nie ma przechodzić.

Tylko wyjątkowo, jeżeli ocalenie z nadzwyczajnemi usiłowaniami i niebezpieczeństwami było połączoném i owa wartość zarazem jest nizką, kwota aż do połowy wartości podwyższoną być może.

Art. 749.

Wynagrodzenie pomocnicze zawsze pod ilością ma być ustanowioném, którąby wynagrodzenie ocalenia pod innemi równemi okolicznościami było doszło. Na wartość ratowanych przedmiotów przy postanowieniu wynagrodzenia pomocniczego tylko pośledniejszy wzgląd mieć należy.

Art. 750.

Jeżeli kilka osób miały udział przy ocaleniu lub pomocy, natenczas wynagrodzenie ocalenia lub pomocy pomiędzy nimi podług osobistych i rzeczowych uczynków pojedynczych a we wątpliwości podług liczby głów się podzieli.

Do równego udziału również ci są uprawnieni, którzy w tém samém niebezpieczeństwie ratowania ludzi się podjęli.

Art. 751.

Jeżeli okręt albo jego ładunek całkowicie lub częściowo przez inny okręt zostanie ocalony lub ratowany, natenczas wynagrodzenie ocalenia i pomocy między redarzem, szyprem a drugą osadą drugiego okrętu, skoro umową pomiędzy nimi co innego nie jest ustanowioném, w ten sposób się podzieli, iż redarz połowę, szyper czwartą część a druga osada dokupy również czwartą część otrzymują. Podzielanie pomiędzy ostatnich nastąpi w sto-

der Heuer, welche dem Einzelnen gebührt oder seinem Range nach gebühren würde.

Art. 752.

Auf Berge- und Hülfslohn hat keinen Anspruch:

1) wer seine Dienste aufgedrungen, insbesondere ohne Erlaubniß des anwesenden Schiffers das Schiff betreten hat;
2) wer von den geborgenen Gegenständen dem Schiffer, dem Eigenthümer oder der zuständigen Behörde nicht sofort Anzeige gemacht hat.

Art. 753.

Wegen der Bergungs- und Hülfskosten, wozu auch der Berge- und Hülfslohn gezählt wird, steht dem Gläubiger ein Pfandrecht an den geborgenen oder geretteten Gegenständen, an den geborgenen Gegenständen bis zur Sicherheitsleistung zugleich das Zurückbehaltungsrecht zu.

In Ansehung der Geltendmachung des Pfandrechts finden die Vorschriften des zweiten und dritten Absatzes des Artikels 697. Anwendung.

Art. 754.

Der Schiffer darf die Güter vor Befriedigung oder Sicherstellung des Gläubigers weder ganz noch theilweise ausliefern, widrigenfalls er dem Gläubiger insoweit persönlich verpflichtet wird, als derselbe aus den ausgelieferten Gütern zur Zeit der Auslieferung hätte befriedigt werden können.

Hat der Rheder die Handlungsweise des Schiffers angeordnet, so kommen die Vorschriften des zweiten und dritten Absatzes des Artikels 479. zur Anwendung.

Art. 755.

Eine persönliche Verpflichtung zur Entrichtung der Bergungs- und Hülfskosten wird durch die Bergung oder Rettung an sich nicht begründet.

Der Empfänger von Gütern wird jedoch, wenn ihm bei Annahme derselben bekannt ist, daß davon Bergungs- oder Hülfskosten zu berichtigen seien,

sunku żołdu, który się należy pojedynczemu albo mógł się należeć podług swojego stopnia.

Art. 752.

Na wynagrodzenie ocalenia i pomocy nie mają pretensyi:

1) kto swoje służby narzucił, szczególnie kto bez pozwolenia obecnego szypra na okręt stąpił;
2) kto o ocalonych przedmiotach szyprowi, właścicielowi albo kompetentnéj władzy natychmiast doniesienia nie uczynił.

Art. 753.

Względem kosztów ocalenia i pomocy, dokąd również wynagrodzenie ocalenia i pomocy się liczą, służy wierzycielowi prawo fantowe na ocalonych lub ratowanych przedmiotach, na ocalonych przedmiotach aż do złożenia bezpieczeństwa zarazem prawo retencyine.

Co do dochodzenia prawa fantowego przepisy drugiego i trzeciego zdania artykułu 697. zastósowanie znajdują.

Art. 754.

Szyprowi nie wolno towary przed zaspokojeniem lub zabezpieczeniem wierzyciela ani całkowicie, ani częściowo wydalić, w przeciwnym razie on wierzycielowi tak dalece osobiście obowiązany zostanie, o ileby on z wydanych towarów w czasie wydania mógł być zaspokojony.

Jeżeli redarz sposób czynienia szypra nakazał, natenczas przepisy drugiego i trzeciego zdania artykułu 479. zastósowanie znajdują.

Art. 755.

Osobisty obowiązek do opłacania kosztów ocalenia i pomocy przez ocalenie lub ratowanie same się nie uzasadnia.

Odbierający towarów jednak, jeżeli mu przy przyjęciu takowych było wiadomo, że od takowych koszta ocalenia lub pomocy zapła-

für diese Kosten insoweit persönlich verpflichtet, als dieselben, falls die Auslieferung nicht erfolgt wäre, aus den Gütern hätten berichtigt werden können.

Sind noch andere Gegenstände gemeinschaftlich mit den ausgelieferten Gütern geborgen oder gerettet, so geht die persönliche Haftung des Empfängers über den Betrag nicht hinaus, welcher bei Vertheilung der Kosten über sämmtliche Gegenstände auf die ausgelieferten Güter fällt.

Art. 756.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, die Vorschriften dieses Titels zu ergänzen.

Dieselben können bestimmen, daß über die Verpflichtung zur Zahlung eines Berge- oder Hülfslohns oder über den Betrag desselben von einer anderen als einer richterlichen Behörde unter Vorbehalt des Rechtsweges (Artikel 744.) zu entscheiden sei.

Die Bestimmungen der Landesgesetze über die Wiedernehmung eines von dem Feinde genommenen Schiffs werden durch die Vorschriften dieses Titels nicht berührt.

Zehnter Titel.

Von den Schiffsgläubigern.

Art. 757.

Die nachbenannten Forderungen gewähren die Rechte eines Schiffsgläubigers:

1) die Kosten des Zwangsverkaufs des Schiffs; zu diesen gehören auch die Kosten der Vertheilung des Kaufgeldes, sowie die etwaigen Kosten der Bewachung, Verwahrung und Erhaltung des Schiffs und seines Zubehörs seit der Einleitung des Zwangsverkaufs oder seit der derselben vorausgegangenen Beschlagnahme;
2) die in der Ziffer 1. nicht begriffenen Kosten der Bewachung und Verwahrung des Schiffs und seines Zubehörs seit der Einbringung des

cone być muszą, za koszta te tylko tak dalece osobiście zostanie obowiązany, o ile takowe, gdyby wydanie nie było nastąpiło, z towarów zapłacone być mogły.

Jeżeli jeszcze inne przedmioty spólnie z wydanemi towarami są ocalone lub ratowane, natenczas osobista odpowiedzialność nie przechodzi sumy, która przy podzielaniu kosztów nad wszelkiemi przedmiotami na wydane towary spada.

Art. 756.

Ustawom krajowym pozostaje zastrzeżoném, przepisy niniejszego tytułu uzupełnić.

Takowe mogą stanowić, iż względem obowiązku do zapłaty wynagrodzenia ocalenia lub pomocy albo względem wysokości takowego inna niżeli sędziowska władza pod zastrzeżeniem drogi prawa (artykuł 744.) ma decydować.

Postanowienia ustaw krajowych względem odebrania na powrót okrętu przez nieprzyjaciela zabranego przepisami niniejszego tytułu się nie naruszają.

Tytuł dziesiąty.

O wierzycielach okrętowych.

Art. 757.

Poniżéj rzeczone pretensye udzielają prawa wierzyciela okrętowego:

1) koszta przymusowéj sprzedaży okrętu; do takowych należą również koszta podziału ceny kupna, jako też jakiekolwiek koszta strzeżenia, umieszczenia i utrzymania okrętu i jego przynależytości od czasu rozpoczęcia sprzedaży przymusowéj albo od poprzedzającego takowéj zajęcia;
2) pod cyfrą 1. nie zawarte koszta strzeżenia i pomieszczenia okrętu i jego przynależytości od czasu dojścia okrętu do ostatniego

Schiffs in den letzten Hafen, falls das Schiff im Wege der Zwangsvollstreckung verkauft ist;
3) die öffentlichen Schiffs-, Schiffahrts- und Hafenabgaben, insbesondere die Tonnen-, Leuchtfeuer-, Quarantaine- und Hafengelder;
4) die aus den Dienst- und Heuerverträgen herrührenden Forderungen der Schiffsbesatzung;
5) die Lootsengelder, sowie die Bergungs-, Hülfs-, Loskaufs- und Reklamekosten;
6) die Beiträge des Schiffs zur großen Haverei;
7) die Forderungen der Bodmereigläubiger, welchen das Schiff verbodmet ist, sowie die Forderungen aus sonstigen Kreditgeschäften, welche der Schiffer als solcher während des Aufenthalts des Schiffs außerhalb des Heimathshafens in Nothfällen abgeschlossen hat (Artikel 497. 510.), auch wenn er Miteigenthümer oder Alleineigenthümer des Schiffs ist; den Forderungen aus solchen Kreditgeschäften stehen die Forderungen wegen Lieferungen oder Leistungen gleich, welche ohne Gewährung eines Kredits dem Schiffer als solchem während des Aufenthalts des Schiffs außerhalb des Heimathshafens in Nothfällen zur Erhaltung des Schiffs oder zur Ausführung der Reise gemacht sind, soweit diese Lieferungen oder Leistungen zur Befriedigung des Bedürfnisses erforderlich waren;
8) die Forderungen wegen Nichtablieferung oder Beschädigung der Ladungsgüter und der im zweiten Absatze des Artikels 674. erwähnten Reise-Effekten;
9) die nicht unter eine der vorigen Ziffern fallenden Forderungen aus Rechtsgeschäften, welche der Schiffer als solcher kraft seiner gesetzlichen Befugnisse und nicht mit Bezug auf eine besondere Vollmacht geschlossen hat (Artikel 452. Ziff. 1.), sowie die nicht unter eine der vorigen Ziffern fallenden Forderungen wegen Nichterfüllung oder wegen unvollständiger oder mangelhafter Erfüllung eines von dem Rheder

portu, jeżeli okręt w drodze wykonania przymusowego jest sprzedany;
3) publiczne podatki okrętowe, żeglużne i portowe, szczególnie pieniądze beczkowe, oświetlania, kwaranteny i portowe;
4) pretensye osady okrętowéj pochodzące z umów służbowych i salaryinych;
5) pieniądze rotmanowe, jako też koszta ocalenia, pomocnicze, wykupienia i reklamowania;
6) składki okrętu do wielkiéj hawaryi;
7) pretensye wierzycieli bodmeryinych, którym okręt jest zabodmerowany, jako też pretensye z innych czynności kredytowych, które szyper jako taki podczas pobytu okrętu zewnątrz portu narodowego w przypadkach niebezpieczeństwa zawierał (artykuły 497. 510.), chociaż jest spółwłaścicielem lub jedynym właścicielem okrętu; pretensyom z takich interesów kredytowych zarówne są pretensye względem liferunków lub prestacyi, które bez udzielenia kredytu szyprowi jako takiemu podczas pobytu okrętu zewnątrz portu narodowego w przypadkach niebezpieczeństwa celem utrzymania okrętu albo celem wykonania podróży są czynione, o ile te liferunki albo prestacye do uspokojenia potrzeby były konieczne;
8) pretensye dla nieoddania lub uszkodzenia towarów ładunkowych i wspomnionych w drugiém zdaniu artykułu 674. efektów podróżowych;
9) nie spadające w jedną z uprzednich cyfry pretensye z czynności prawnych, które szyper jako taki mocą swoich prawnych upoważnień a nie na mocy osobnéj plenipotencyi zawarł (artykuł 452. cyfra 1.), jako też nie spadające w jedną z uprzednich cyfry pretensye dla niespełnienia lub dla niezupełnego albo wadliwego spełnienia zawartéj przez redarza umowy,

abgeschlossenen Vertrages, insofern die Ausführung des letzteren zu den Dienstobliegenheiten des Schiffers gehört hat (Artikel 452. Ziff. 2.);

10) die Forderungen aus dem Verschulden einer Person der Schiffsbesatzung (Artikel 451. und 452. Ziff. 3.), auch wenn dieselbe zugleich Miteigenthümer oder Alleineigenthümer des Schiffs ist.

Art. 758.

Den Schiffsgläubigern, welchen das Schiff nicht schon durch Verbodmung verpfändet ist, steht ein gesetzliches Pfandrecht an dem Schiff und dem Zubehör desselben zu.

Das Pfandrecht ist gegen dritte Besitzer des Schiffs verfolgbar.

Art. 759.

Das gesetzliche Pfandrecht eines jeden dieser Schiffsgläubiger erstreckt sich außerdem auf die Bruttofracht derjenigen Reise, aus welcher seine Forderung entstanden ist.

Art. 760.

Als eine Reise im Sinne dieses Titels wird diejenige angesehen, zu welcher das Schiff von neuem ausgerüstet, oder welche entweder auf Grund eines neuen Frachtvertrages oder nach vollständiger Löschung der Ladung angetreten wird.

Art. 761.

Den im Artikel 757. unter Ziffer 4. aufgeführten Schiffsgläubigern steht wegen der aus einer späteren Reise entstandenen Forderungen zugleich ein gesetzliches Pfandrecht an der Fracht der früheren Reisen zu, sofern die verschiedenen Reisen unter denselben Dienst- und Heuervertrag fallen (Artikel 521. 536. 538. 554.).

Art. 762.

Auf das dem Bodmereigläubiger in Gemäßheit des Artikels 680. zustehende Pfandrecht finden dieselben Vorschriften Anwendung, welche für das

o ile wykonanie téj ostatniéj należy do obowiązków służbowych szypra (artykuł 452. cyfra 2.);

10) pretensye z winy którejkolwiek osoby osady okrętowéj (artykuły 451. i 452. cyfra 3.), również jeżeli takowa zarazem jest spółwłaścicielką albo jedyną właścicielką okrętu.

Art. 758.

Wierzycielom okrętowym, którym okręt nie już przez zabodmerowanie na zastaw jest dany, służy prawo fantowe na okręt z przynależytością takowego.

Prawo fantowe przeciw trzecim posiedzicielom okrętu dochodzoném być może.

Art. 759.

Ustawne prawo fantowe każdego z tych wierzycieli okrętowych rozciąga się prócz tego na brutto fracht téj podróży, z któréj jego pretensya wynikła.

Art. 760.

Jako podróż w sensie niniejszego tytułu ta się uważa, do któréj okręt na nowo wyposażony lub która albo na mocy nowéj umowy fraktowéj albo po zupełném wyładowaniu ładunku przedsięwzięta zostanie.

Art. 761.

W artykule 757. pod cyfrą 4. wymienionym wierzycielom okrętowym względem pretensyi z późniejszéj podróży wynikłych zarazem służy ustawne prawo fantowe na fracht dawniejszych podróży, skoro różne podróże w tą samą umowę służbową i salaryiną spadają (artykuły 521., 536., 538., 554.).

Art. 762.

Do prawa fantowego wierzycielowi bodmeryinemu stósownie do artykułu 680. służącego, te same przepisy mają zastósowanie, które dla

gesetzliche Pfandrecht der übrigen Schiffsgläubiger gelten.

Der Umfang des Pfandrechts des Bodmereigläubigers bestimmt sich jedoch nach dem Inhalt des Bodmereivertrages (Artikel 681.).

Art. 763.

Das einem Schiffsgläubiger zustehende Pfandrecht gilt in gleichem Maaße für Kapital, Zinsen, Bodmereiprämie und Kosten.

Art. 764.

Der Schiffsgläubiger, welcher sein Pfandrecht verfolgt, kann sowohl den Rheder als auch den Schiffer belangen, den letzteren auch dann, wenn das Schiff in dem Heimathshafen liegt (Artikel 495.).

Das gegen den Schiffer ergangene Erkenntniß ist in Ansehung des Pfandrechts gegen den Rheder wirksam.

Art. 765.

Auf die Rechte eines Schiffsgläubigers hat es keinen Einfluß, daß der Rheder für die Forderung bei deren Entstehung oder später zugleich persönlich verpflichtet wird.

Diese Vorschrift findet insbesondere auf die Forderungen der Schiffsbesatzung aus den Dienst- und Heuerverträgen Anwendung (Artikel 453.).

Art. 766.

Gehört das Schiff einer Rhederei, so haftet das Schiff und die Fracht den Schiffsgläubigern in gleicher Weise, als wenn das Schiff nur Einem Rheder gehörte.

Art. 767.

Das Pfandrecht der Schiffsgläubiger am Schiff erlischt:

1) durch den im Inlande im Wege der Zwangsvollstreckung erfolgten Verkauf des Schiffs; an Stelle des letzteren tritt für die Schiffsgläubiger das Kaufgeld.

ustawnego prawa fantowego drugich wierzycieli okrętowych ważność mają.

Objętość prawa fantowego wierzyciela bodmeryinego stanowi się jednak wedle osnowy umowy bodmeryinéj (artykuł 681.).

Art. 763.

Wierzycielowi okrętowemu służące prawo fantowe w równiéj mierze ma ważność dla kapitału, prowizyi, premii, bodmeryinéj i kosztów.

Art. 764.

Wierzyciel okrętowy, który swoje prawo fantowe dochodzi, tak redarza jako i szypra zaskarzyć może, ostatniego również natenczas, jeżeli okręt w porcie narodowym się znajduje (artykuł 495.).

Przeciw szyprowi wydany wyrok jest skuteczny przeciw redarzowi co do prawa fantowego.

Art. 765.

Na prawa wierzyciela okrętowego nie ma żadnego wpływu, iż redarz za pretensyę przy jéj powstaniu albo późniéj zarazem osobiście zobowiązany zostanie.

Przepis ten szczególnie znajduje zastósowanie do pretensyi osady okrętowéj z umów służbowych i salaryinych (artykuł 453.).

Art. 766.

Jeżeli okręt należy się redarstwu, natenczas okręt i fracht wierzycielom okrętowym w równym odpowiada sposobie, jak gdyby okręt należał tylko jednemu redarzowi.

Art. 767.

Prawo fantowe wierzycieli okrętowych na okręt ustaje:

1) przez nastąpioną w kraju drogą wykonania przymusowego sprzedaż okrętu, w miejsce ostatniego dla wierzycieli okrętowych suma kupna wstępuje.

Es müssen die Schiffsgläubiger zur Wahrnehmung ihrer Rechte öffentlich aufgefordert werden; im Uebrigen bleiben die Vorschriften über das den Verkauf betreffende Verfahren den Landesgesetzen vorbehalten;

2) durch den von dem Schiffer im Falle der zwingenden Nothwendigkeit auf Grund seiner gesetzlichen Befugnisse bewirkten Verkauf des Schiffs (Artikel 499.); an Stelle des letzteren tritt für die Schiffsgläubiger das Kaufgeld, so lange es bei dem Käufer aussteht oder noch in den Händen des Schiffers ist.

Art. 768.

Den Landesgesetzen bleibt vorbehalten, zu bestimmen, daß auch in anderen Veräußerungsfällen die Pfandrechte erlöschen, wenn die Schiffsgläubiger zur Anmeldung der Pfandrechte ohne Erfolg öffentlich aufgefordert sind, oder wenn die Schiffsgläubiger ihre Pfandrechte innerhalb einer bestimmten Frist, seitdem das Schiff in dem Heimathshafen oder in einem inländischen Hafen sich befunden hat, bei der zuständigen Behörde nicht angemeldet haben.

Art. 769.

Der Artikel 767. findet keine Anwendung, wenn nicht das ganze Schiff, sondern nur eine oder mehrere Schiffsparten veräußert werden.

Art. 770.

In Ansehung des Schiffs haben die Kosten des Zwangsverkaufs (Artikel 757. Ziff. 1.) und die Bewachungs- und Verwahrungskosten seit der Einbringung in den letzten Hafen (Artikel 757. Ziff. 2.) vor allen anderen Forderungen der Schiffsgläubiger den Vorzug.

Die Kosten des Zwangsverkaufs gehen den Bewachungs- und Verwahrungskosten seit der Einbringung in den letzten Hafen vor.

Wierzyciele okrętowi do przestrzegania swych praw publicznie wezwani być muszą; z resztą przepisy względem postępowania sprzedaży się dotyczącego, ustawom krajowym się zastrzegają;

2) przez sprzedaż okrętu ze strony szypra w przypadku przymusowéj potrzeby na mocy swoich prawnych upoważnień uskutecznioną (artykuł 499.); w miejsce ostatniego wstępuje dla wierzycieli okrętowych suma kupna, dopóki takowa przez kupującego jeszcze nie jest zapłaconą albo jeszcze w ręku szypra się znajduje.

Art. 768.

Ustawom krajowym zostaje zastrzeżoném, stanowić, iż również w innych przypadkach sprzedaży prawa fantowe ustają, jeżeli wierzyciele okrętowi do zameldowania praw fantowych bezskutecznie publicznie są wezwani, albo jeżeli wierzyciele okrętowi swoje prawa fantowe w przeciągu pewnego terminu od czasu, gdzie okręt w porcie narodowym albo w krajowym porcie się znajdował, u kompetentnéj władzy nie zameldowali.

Art. 769.

Artykuł 767. nie znajduje zastósowania, jeżeli nie całki okręt, lecz tylko jedna lub kilka części okrętowych sprzedane zostaną.

Art. 770.

Co do okrętu, koszta sprzedaży przymusowéj (artykuł 757. cyfra 1.) i koszta strzeżenia i aserwacyi od czasu zaprowadzenia do ostatniego portu (artykuł 757. cyfra 2.) przed wszystkiemi innemi pretensyami wierzycieli okrętowych mają pierwszeństwo.

Koszta sprzedaży przymusowéj przychodzą przed kosztami strzeżenia i aserwacyi od czasu zaprowadzenia do ostatniego portu.

Art. 771.

Von den übrigen Forderungen gehen die die letzte Reise (Artikel 760.) betreffenden Forderungen, zu welchen auch die nach der Beendigung der letzten Reise entstandenen Forderungen gerechnet werden, den Forderungen vor, welche die früheren Reisen betreffen.

Von den Forderungen, welche nicht die letzte Reise betreffen, gehen die eine spätere Reise betreffenden denjenigen vor, welche eine frühere Reise betreffen.

Den im Artikel 757. unter Ziffer 4. aufgeführten Schiffsgläubigern gebührt jedoch wegen der eine frühere Reise betreffenden Forderungen dasselbe Vorzugsrecht, welches ihnen wegen der eine spätere Reise betreffenden Forderungen zusteht, sofern die verschiedenen Reisen unter denselben Dienst- oder Heuervertrag fallen.

Wenn die Bodmereireise mehrere Reisen im Sinne des Artikels 760. umfaßt, so steht der Bodmereigläubiger denjenigen Schiffsgläubigern nach, deren Forderungen die nach Vollendung der ersten dieser Reisen angetretenen späteren Reisen betreffen.

Art. 772.

Die Forderungen, welche dieselbe Reise betreffen, sowie diejenigen, welche als dieselbe Reise betreffend anzusehen sind (Artikel 771.), werden in nachstehender Ordnung berichtigt:

1) die öffentlichen Schiffs-, Schiffahrts- und Hafenabgaben (Artikel 757. Ziff. 3.);
2) die aus den Dienst- und Heuerverträgen herrührenden Forderungen der Schiffsbesatzung (Artikel 757. Ziff. 4.);
3) die Lootsengelder, sowie die Bergungs-, Hülfs-, Loskaufs- und Reklamekosten (Artikel 757. Ziff. 5.), die Beiträge des Schiffs zur großen Haverei (Artikel 757. Ziff. 6.), die Forderungen aus den von dem Schiffer in Noth-

Art. 771.

Z wszelkich innych pretensyi dotyczące się ostatniéj podróży (artykuł 760.) pretensye, do których również wynikłe po ukończeniu ostatniéj podróży pretensye się rachują, poprzedzają tym pretensyom, które się dotyczą dawniejszych podróży.

Z pretensyi, które się nie dotyczą ostatniéj podróży, poprzedzają dotyczące się późniejszéj podróży pretensye tym, które się dotyczą dawniejszéj podróży.

W artykule 757. pod cyfrą 4. wspomnionym wierzycielom okrętowym należy się jednak względem pretensyi dawniejszéj podróży się dotyczących to samo prawo pierwszeństwa, które im względem dotyczących się późniejszéj podróży pretensyi służy, skoro różne podróże spadają w tę samą umowę służbową lub salaryiną.

Jeżeli podróż bodmeryina kilka podróży w sensie artykułu 760. obejmuje, natenczas wierzyciel bodmeryiny ustąpi pierwszeństwo tym wierzycielom okrętowym, których pretensye się dotyczą późniejszych podróży rozpoczętych po ukończeniu pierwszéj z tych podróży.

Art. 772.

Pretensye, które się dotyczą téj saméj podróży, jako też te, które mają być uważane za dotyczące się téj saméj podróży (artykuł 771.) w następującym porządku zapłacone zostaną:

1) publiczne podatki okrętowe, żeglużne i portowe (artykuł 757. cyfra 3.);
2) pochodzące z umów służbowych i salaryinych pretensye osady okrętowéj (artykuł 757. cyfra 4.);
3) pieniądze rotmanowe, jako też koszta ocalenia, pomocy, wykupienia i reklamacyi (artykuł 757. cyfra 5.), składki okrętu do wielkiéj hawaryi (artykuł 757. cyfra 6.), pretensye ze zawartych przez szypra

fällen abgeschlossenen Bodmerei- und sonstigen Kreditgeschäften, sowie die diesen Forderungen gleichzuachtenden Forderungen (Artikel 757. Ziff. 7.);

4) die Forderungen wegen Nichtablieferung oder Beschädigung von Gütern und Reise-Effekten (Artikel 757. Ziff. 8.);
5) die im Artikel 757. unter Ziffer 9. und 10. aufgeführten Forderungen.

Art. 773.

Von den unter Ziffer 1. 2. 4. und 5. des Artikels 772. aufgeführten Forderungen sind die unter derselben Ziffer dieses Artikels aufgeführten gleichberechtigt.

Von den unter Ziffer 3. des Artikels 772. aufgeführten Forderungen geht dagegen die später entstandene der früher entstandenen vor; die gleichzeitig entstandenen sind gleichberechtigt.

Hat der Schiffer aus Anlaß desselben Nothfalls verschiedene Geschäfte abgeschlossen (Artikel 757. Ziff. 7.), so gelten die daraus herrührenden Forderungen als gleichzeitig entstanden.

Forderungen aus Kreditgeschäften, namentlich aus Bodmereiverträgen, welche der Schiffer zur Berichtigung früherer, unter die Ziffer 3. des Artikels 772. fallender Forderungen eingegangen ist, sowie Forderungen aus Verträgen, welche derselbe Behufs Verlängerung der Zahlungszeit, Anerkennung oder Erneuerung solcher früherer Forderungen abgeschlossen hat, haben auch dann, wenn das Kreditgeschäft oder der Vertrag zur Fortsetzung der Reise nothwendig war, nur dasjenige Vorzugsrecht, welches der früheren Forderung zustand.

Art. 774.

Das Pfandrecht der Schiffsgläubiger an der Fracht (Artikel 759.) ist nur so lange wirksam, als die Fracht noch aussteht oder die Frachtgelder in den Händen des Schiffers sind.

w przypadkach niebezpieczeństwa bodmeryinych i innych interesów kredytowych, jako też pretensye, tym pretensyom zarówno uważać się mające (artykuł 757. cyfra 7.);

4) pretensye względem niewydania lub uszkodzenia towarów i efektów podróżowych (artykuł 757. cyfra 8.);
5) w artykule 757. pod cyfrą 9. i 10. wymienione pretensye.

Art. 773.

Z pretensyi wymienionych pod cyfrą 1., 2., 4. i 5. artykułu 772. wymienione pod tą samą cyfrą niniejszego artykułu równe mają prawo.

Z pretensyi pod cyfrą 3. artykułu 772. wymienionych zaś później powstała ma pierwszeństwo przed rychléj powstałą; równocześnie powstałe równe mają prawa.

Jeżeli szyper z powodu tego samego przypadku niebezpiecznego różne interesa zawierał (artykuł 757. cyfra 7.), natenczas pochodzące z nich pretensye uważają się jako równocześnie powstałe.

Pretensye z interesów kredytowych, mianowicie z umów bodmeryinych, w które szyper celem uiszczenia dawniejszych, pod cyfrą 3. artykułu 772. spadających pretensyi się wdawał, jako też pretensye z umów, które on celem prolongacyi czasu zapłaty, uznania lub odnowienia takich dawniejszych pretensyi zawarł, mają również natenczas, jeżeli interes kredytowy albo umowa do dalszego prowadzenia podróży była potrzebną, tylko to prawo pierwszeństwa, które dawniejszéj pretensyi służyło.

Art. 774.

Prawo fantowe wierzycieli okrętowych na fracht (artykuł 759.) tylko tak długo ma skuteczność, jak fracht jeszcze nie jest zapłacony albo pieniądze frachtowe jeszcze są w ręku szypra.

Auch auf dieses Pfandrecht finden die in den vorstehenden Artikeln über die Rangordnung enthaltenen Bestimmungen Anwendung.

Im Falle der Cession der Fracht kann das Pfandrecht der Schiffsgläubiger, so lange die Fracht noch aussteht oder die Frachtgelder in den Händen des Schiffers sind, auch dem Cessionar gegenüber geltend gemacht werden.

Insoweit der Rheder die Fracht eingezogen hat, haftet er den Schiffsgläubigern, welchen das Pfandrecht dadurch ganz oder zum Theil entgeht, persönlich und zwar einem jeden in Höhe desjenigen Betrages, welcher für denselben bei Vertheilung des eingezogenen Betrages nach der gesetzlichen Rangordnung sich ergiebt.

Dieselbe persönliche Haftung des Rheders tritt ein in Ansehung der am Abladungsort zur Abladungszeit üblichen Fracht für die Güter, welche für seine Rechnung abgeladen sind.

Art. 775.

Hat der Rheder die Fracht zur Befriedigung eines oder mehrerer Gläubiger, welchen ein Pfandrecht an derselben zustand, verwendet, so ist er den Gläubigern, welchen der Vorzug gebührt hätte, nur insoweit verantwortlich, als erwiesen wird, daß er dieselben wissentlich verkürzt hat.

Art. 776.

Insoweit der Rheder in den im Artikel 767. unter Ziffer 1. und 2. erwähnten Fällen das Kaufgeld eingezogen hat, haftet er in Höhe des eingezogenen Betrages sämmtlichen Schiffsgläubigern in gleicher Weise persönlich, wie den Gläubigern einer Reise im Falle der Einziehung der Fracht (Artikel 774. 775.).

Art. 777.

Wenn der Rheder, nachdem er von der Forderung eines Schiffsgläubigers, für welche er nur mit Schiff und Fracht haftet, Kenntniß erhalten

Również do tego prawa fantowego przepisy zawarte w uprzednich artykułach względem porządku stopniowego zastósowanie znajdują.

W razie cesyi frachtu prawo fantowe wierzycieli okrętowych, dopóki fracht jeszcze nie jest zapłacony albo pieniądze frachtowe jeszcze w ręku szypra się znajdują, również naprzeciwko cesyonaryuszowi dochodzoném być może.

O ile redarz fracht ściągnął, odpowiada wierzycielom okrętowym, którym prawo fantowe przez to całkowicie lub częściowo uchodzi, osobiście, to jest każdemu we wysokości téj sumy, która dla niego przy podziale ściągniętéj sumy podług prawnego porządku stopniowego się okaże.

Ta sama osobista odpowiedzialność redarza wstępuje co do frachtu zwyczajowego na miejscu wyładowania w czasie wyładowania za towary, które na jego rachunek są wyładowane.

Art. 775.

Jeżeli redarz fracht do uspokojenia jednego lub kilku wierzycieli, którym prawo fantowe na takowy służy, używał, natenczas on wierzycielom, którymby się należało pierwszeństwo, tylko tak dalece jest odpowiedzialnym, o ile się udowodni, iż onych z wiedzą skrzywdził.

Art. 776.

O ile redarz w przypadkach oznaczonych w artykule 767. pod cyfrą 1. i 2. sumę kupna ściągnął, odpowiada on we wysokości ściągniętéj sumy wszystkim wierzycielom okrętowym w równien sposób osobiście, jak wierzycielom podróży na przypadek ściągnienia frachtu (artykuły 774. 775.).

Art. 777.

Jeżeli redarz, nabierając wiadomości o pretensyi wierzyciela okrętowego, za którą on tylko okrętem i frachtem odpowiada, okręt

hat, das Schiff zu einer neuen Reise (Artikel 760.) in See sendet, ohne daß das Interesse des Schiffsgläubigers es geboten hat, so wird er für die Forderung in Höhe desjenigen Betrages zugleich persönlich verpflichtet, welcher für den Gläubiger sich ergeben haben würde, falls der Werth, welchen das Schiff bei Antritt der Reise hatte, unter die Schiffsgläubiger nach der gesetzlichen Rangordnung vertheilt worden wäre.

Es wird bis zum Beweise des Gegentheils angenommen, daß der Gläubiger bei dieser Vertheilung seine vollständige Befriedigung erlangt haben würde.

Die persönliche Verpflichtung des Rheders, welche aus der Einziehung der dem Gläubiger haftenden Fracht entsteht (Artikel 774.), wird durch diesen Artikel nicht berührt.

Art. 778.

Die Vergütung für Aufopferung oder Beschädigung in Fällen der großen Haverei tritt für die Schiffsgläubiger an Stelle desjenigen, wofür die Vergütung bestimmt ist.

Dasselbe gilt von der Entschädigung, welche im Falle des Verlustes oder der Beschädigung des Schiffs, oder wegen entzogener Fracht im Falle des Verlustes oder der Beschädigung von Gütern dem Rheder von demjenigen gezahlt werden muß, welcher den Schaden durch eine rechtswidrige Handlung verursacht hat.

Ist die Vergütung oder Entschädigung von dem Rheder eingezogen, so haftet er in Höhe des eingezogenen Betrages den Schiffsgläubigern in gleicher Art persönlich, wie den Gläubigern einer Reise im Falle der Einziehung der Fracht (Artikel 774. 775.).

Art. 779.

Im Falle der Konkurrenz der Schiffsgläubiger, welche ihr Pfandrecht verfolgen, mit anderen Pfandgläubigern oder sonstigen Gläubigern, haben die Schiffsgläubiger den Vorzug.

na nową podróż (artykuł 760.) na morze wysela, bez potrzeby w interesie wierzyciela okrętowego, natenczas on za pretensyę we wysokoście téj sumy zarazem osobiście staje się odpowiedzialnym, któraby się dla wierzyciela była okazała, gdyby wartość, którą okręt przy rozpoczęciu podróży miał, pomiędzy wierzycieli okrętowych podług prawnego porządku stopniowego podzieloną była została.

Aż do przeciwnego dowodu przyimuje się, iżby wierzyciel przy tym podziale swoje zupełne zaspokojenie był otrzymał.

Osobisty obowiązek redarza, który z ściągnienia odpowiadającego wierzycielowi frachtu powstanie (artykuł 774.), niniejszym artykułem się nie narusza.

Art. 778.

Wynagrodzenie za spuszczenie lub uszkodzenie w przypadkach wielkiéj hawaryi dla wierzycieli okrętowych w miejsce tego wstępuje, za co wynagrodzenie jest przeznaczone.

Toż samo ma ważność względem wynagrodzenia, które w przypadku utraty lub uszkodzenia okrętu, albo dla pozbawionego frachtu w przypadku utraty lub uszkodzenia towarów redarzowi przez tego płaconém być musi, który szkodę nieprawnym uczynkiem spowodował.

Jeżeli bonifikacya albo wynagrodzenie przez redarza jest ściągniętém, natenczas on we wysokości ściągnionéj sumy wierzycielom okrętowym w równien sposób osobiście odpowiada, jak wierzycielom podróży na przypadek ściągnienia frachtu (artykuły 774. 775.).

Art. 779.

W przypadku konkurencyi wierzycieli okrętowych, którzy swoje prawo fantowe dochodzą, z innymi wierzycielami fantowymi lub innymi wierzycielami, wierzyciele okrętowi mają pierwszeństwo.

Art. 780.

Die Bestimmungen der Artikel 767. und 769. über das Erlöschen der Pfandrechte der Schiffsgläubiger finden auch Anwendung auf die sonstigen Pfandrechte, welche nach den Landesgesetzen an dem Schiff oder einer Schiffspart durch Willenserklärung oder Gesetz erworben und gegen den dritten Besitzer verfolgbar sind.

Die Vorschrift des Artikels 767. Ziffer 1. tritt auch rücksichtlich der auf einer Schiffspart haftenden Pfandrechte im Falle des Zwangsverkaufs dieser Schiffspart ein.

Im Uebrigen werden die Rechte der im ersten Absatze erwähnten Pfandgläubiger nicht nach den Bestimmungen dieses Titels, sondern nach den Landesgesetzen beurtheilt.

Art. 781.

Von den auf den Gütern wegen der Fracht, der Bodmereigelder, der Beiträge zur großen Haverei und der Bergungs- und Hülfskosten (Artikel 624. 626. 680. 727. 753.) haftenden Pfandrechten steht das wegen der Fracht allen übrigen nach; unter diesen übrigen hat das später entstandene vor dem früher entstandenen den Vorzug; die gleichzeitig entstandenen sind gleichberechtigt. Die Forderungen aus den von dem Schiffer aus Anlaß desselben Nothfalls abgeschlossenen Geschäften gelten als gleichzeitig entstanden.

In den Fällen der großen Haverei und des Verlustes oder der Beschädigung durch rechtswidrige Handlungen kommen die Vorschriften des Artikels 778., und in dem Falle des von dem Schiffer zur Abwendung oder Verringerung eines Verlustes nach Maaßgabe des dritten Absatzes des Artikels 504. bewirkten Verkaufs die Vorschriften des Artikels 767. Ziffer 2., und wenn derjenige, für dessen Rechnung der Verkauf geschehen ist, das Kaufgeld einzieht, der Artikel 776. zur Anwendung.

Art. 780.

Postanowienia artykułów 767. i 769. względem ustania praw fantowych wierzycieli okrętowych mają również zastósowanie do innych praw fantowych, które wedle ustaw krajowych na okręcie lub części okrętowéj deklaracyą woli lub ustawą mogą być nabyte i przeciwko trzecim posiedzicielom dochodzone.

Przepis artykułu 767. cyfry 1. również co do ciążących na części okrętowéj praw fantowych wstępuje na przypadek przymusowéj sprzedaży tejże części okrętowéj.

Z resztą prawa wspomnionych w pierwszém zdaniu wierzycieli fantowych nie osądzają się podług postanowień niniejszego tytułu, lecz podług ustaw krajowych.

Art. 781.

Z praw fantowych, na towarach względem frachtu, pieniędzy bodmeryinych, składek do wielkiéj hawaryi i kosztów ocalenia i pomocniczych (artykuły 624., 626., 680., 727. 753.) ciążących, prawo fantowe względem frachtu wszelkim innym ustępuje; pomiędzy temi drugiemi późniéj powstałe prawo fantowe przed rychléj powstałém ma pierwszeństwo, równocześnie powstałe równe mają prawa. Pretensye z interesów przez szypra z powodu tego samego przypadku niebezpieczeństwa zawartych, uważają się za powstałe w równym czasie.

W przypadkach wielkiéj hawaryi i utraty lub uszkodzenia przez nieprawne uczynki przepisy artykułu 778. i w przypadku sprzedaży, przez szypra celem odwrócenia lub zmniejszenia utraty podług trzeciego zdania artykułu 504. uskutecznionéj, przepisy artykułu 767. cyfrą 2. i jeżeli ten, na którego rachunek sprzedaż nastąpiła, sumę kupna ściągnie, artykuł 776. zastósowanie znajduje.

Elfter Titel.

Von der Versicherung gegen die Gefahren der Seeschiffahrt.

Erster Abschnitt.

Allgemeine Grundsätze.

Art. 782.

Jedes in Geld schätzbare Interesse, welches Jemand daran hat, daß Schiff oder Ladung die Gefahren der Seeschiffahrt bestehe, kann Gegenstand der Seeversicherung sein.

Art. 783.

Es können insbesondere versichert werden:

das Schiff;
die Fracht;
die Ueberfahrtsgelder;
die Güter;
die Bodmereigelder;
die Havereigelder;
andere Forderungen, zu deren Deckung Schiff, Fracht, Ueberfahrtsgelder oder Güter dienen;
der von der Ankunft der Güter am Bestimmungsort erwartete Gewinn (imaginaire Gewinn);
die zu verdienende Provision;
die von dem Versicherer übernommene Gefahr (Rückversicherung).

In der einen dieser Versicherungen ist die andere nicht enthalten.

Art. 784.

Die Heuerforderung des Schiffers und der Schiffsmannschaft kann nicht versichert werden.

Tytuł jedenasty.

O zabezpieczeniu przeciw niebezpieczeństwom żeglugi morskiéj.

Rozdział pierwszy.

Powszechne zasady.

Art. 782.

Każdy na pieniądze oszacowanym być mogący interes, jaki kto w tém ma, że okręt albo ładunek niebezpieczeństwa żeglugi morskiéj wytrzyma, może być przedmiotem asekuracyi morskiéj.

Art. 783.

W szczególności mogą być zaasekurowane:

okręt;
fracht;
pieniądze przewozowe;
towary;
pieniądze bodmeryine;
pieniądze hawaryine;
inne pretensye, na których pokrycie okręt, fracht, pieniądze przewozowe lub towary służą;
spodziewany od nadejścia towarów w miejscu przeznaczenia zysk (zysk imaginacyiny);
zasłużona prowizya;
przyjęte przez asekurującego niebezpieczeństwo (asekuracya odwrotna).

W jednéj z tych asekuracyi druga nie jest zawartą.

Art. 784.

Pretensya salaryi szypra i ludzi okrętowych zabezpieczoną być nie może.

Art. 785.

Der Versicherungsnehmer kann entweder sein eigenes Interesse (Versicherung für eigene Rechnung), oder das Interesse eines Dritten (Versicherung für fremde Rechnung), und in dem letzteren Falle mit oder ohne Bezeichnung der Person des Versicherten unter Versicherung bringen.

Es kann im Vertrage auch unbestimmt gelassen werden, ob die Versicherung für eigene oder für fremde Rechnung genommen wird (für Rechnung „wen es angeht"). Ergiebt sich bei einer Versicherung für Rechnung „wen es angeht", daß dieselbe für fremde Rechnung genommen ist, so kommen die Vorschriften über die Versicherung für fremde Rechnung zur Anwendung.

Die Versicherung gilt als für eigene Rechnung des Versicherungsnehmers geschlossen, wenn der Vertrag nicht ergiebt, daß sie für fremde Rechnung oder für Rechnung „wen es angeht" genommen ist.

Art. 786.

Die Versicherung für fremde Rechnung ist für den Versicherer nur dann verbindlich, wenn entweder der Versicherungsnehmer zur Eingehung derselben von dem Versicherten beauftragt war, oder wenn der Mangel eines solchen Auftrages von dem Versicherungsnehmer bei dem Abschlusse des Vertrages dem Versicherer angezeigt wird.

Ist die Anzeige unterlassen, so kann der Mangel des Auftrages dadurch nicht ersetzt werden, daß der Versicherte die Versicherung nachträglich genehmigt.

Ist die Anzeige erfolgt, so ist die Verbindlichkeit der Versicherung für den Versicherer von der nachträglichen Genehmigung des Versicherten nicht abhängig.

Der Versicherer, für welchen nach den Bestimmungen dieses Artikels der Versicherungsvertrag unverbindlich ist, hat, selbst wenn er die Unverbindlichkeit des Vertrages geltend macht, gleichwohl auf die volle Prämie Anspruch.

Art. 785.

Biorący asekuracye może albo swój własny interes (asekuracya na własny rachunek), albo interes trzeciéj osoby (asekuracya na obcy rachunek) i w ostatnim przypadku z oznaczeniem osoby zabezpieczonego lub bez takowego pod asekuracyą stawić.

W umowie również zostać może nie zapewnioném, czy asekuracya na własny czy na obcy rachunek się bierze (na rachunek »kogo się dotyczy«). Jeżeli się przy zabezpieczeniu na rachunek »kogo się dotyczy« wykaże, iż takowe wzięte jest na obcy rachunek, natenczas przepisy względem zaasekurowania na obcy rachunek do zastósowania przychodzą.

Zabezpieczenie uważa się zawarte na własny rachunek biorącego zabezpieczenie, jeżeli umowa nie okaże, iż takowe na obcy rachunek albo na rachunek »kogo się dotyczy«, jest wzięte.

Art. 786.

Zabezpieczenie na obcy rachunek dla zabezpieczającego tylko natenczas jest obowiązujące, jeżeli albo biorący zabezpieczenie do zawarcia takowego od zabezpieczonego miał zlecenie, albo jeżeli brak takiego zlecenia przez biorącego zabezpieczenie przy zawarciu umowy przez zabezpieczającego doniesionym zostanie.

Jeżeli doniesienie nie zastąpiło, natenczas brak zlecenia przez to nie może być uzupełniony, że zabezpieczony zabezpieczenie dodatkowo potwierdzi.

Jeżeli doniesienie nastąpiło, natenczas obowiązek zabezpieczenia dla zabezpieczającego nie zależy od dodatkowego potwierdzenia zabezpieczonego.

Zabezpieczający, dla którego wedle postanowień niniejszego artykułu umowa asekuracyina nie jest obowiązującą, chociaż on nieważność umowy dochodzi, mimo to ma pretensyę na pełną premię.

Art. 787.

Ist die Versicherung von einem Bevollmächtigten, von einem Geschäftsführer ohne Auftrag, oder von einem sonstigen Vertreter des Versicherten in dessen Namen geschlossen, so ist im Sinne dieses Gesetzbuchs weder der Vertreter Versicherungsnehmer, noch die Versicherung selbst eine Versicherung für fremde Rechnung.

Im Zweifel wird angenommen, daß selbst die auf das Interesse eines benannten Dritten sich beziehende Versicherung eine Versicherung für fremde Rechnung ist.

Art. 788.

Der Versicherer ist verpflichtet, eine von ihm unterzeichnete schriftliche Urkunde (Polize) über den Versicherungsvertrag dem Versicherungsnehmer auf dessen Verlangen auszuhändigen.

Art. 789.

Auf die Gültigkeit des Versicherungsvertrages hat es keinen Einfluß, daß zur Zeit des Abschlusses desselben die Möglichkeit des Eintritts eines zu ersetzenden Schadens schon ausgeschlossen, oder daß der zu ersetzende Schaden bereits eingetreten ist.

Waren jedoch beide Theile von dem Sachverhältnisse unterrichtet, so ist der Vertrag als Versicherungsvertrag ungültig.

Wußte nur der Versicherer, daß die Möglichkeit des Eintritts eines zu ersetzenden Schadens schon ausgeschlossen sei, oder wußte nur der Versicherungsnehmer, daß der zu ersetzende Schaden schon eingetreten sei, so ist der Vertrag für den anderen, von dem Sachverhältnisse nicht unterrichteten Theil unverbindlich. Im zweiten Falle hat der Versicherer, selbst wenn er die Unverbindlichkeit des Vertrages geltend macht, gleichwohl auf die volle Prämie Anspruch.

Im Falle der Vertrag für den Versicherungsnehmer durch einen Vertreter abgeschlossen wird, kommt die Vorschrift des zweiten Absatzes des

Art. 787.

Jeżeli zabezpieczenie jest zawartém przez pełnomocnika, przez prowadzącego interesa bez zlecenia albo przez innego zastępcę zabezpieczonego w jego imieniu, natenczas w sensie niniejszego kodexu ani zastępca nie jest biorącym zabezpieczenie, ani zabezpieczenie samo nie jest zabezpieczeniem na obcy rachunek.

We wątpliwości przyimuje się, iż nawet odnoszące się do interesu wymienionéj trzeciéj osoby zabezpieczenie jest zabezpieczeniem na obcy rachunek.

Art. 788.

Zabezpieczający jest obowiązany, podpisany przez niego piśmienny dokument (polisę) względem umowy zabezpieczenia biorącemu zabezpieczenie na jego żądanie wyręczyć.

Art. 789.

Na ważność umowy asekuracyinéj nie ma wpływu, że w czasie zawarcia takowéj podobność wstąpienia wynagrodzić się mającéj szkody już jest wykluczoną albo że wynagrodzić się mająca szkoda już wstąpiła.

Jeżeli jednak obie strony o stosunku faktycznym mieli wiadomość, natenczas umowa nie ma ważności jako umowa zabezpieczenia.

Jeżeli tylko zabezpieczający wiedział, iż możebność wstąpienia wynagrodzić się mającéj szkody już jest wykluczoną, albo jeżeli tylko biorący zabezpieczenie wiedział, iż wynagrodzić się mająca szkoda już nastąpiła, natenczas umowa dla drugiéj, o stosunku faktycznym wiadomości nie mającéj strony nie jest obowiązującą. W drugim przypadku zabezpieczający, nawet jeżeli on nieważność umowy dochodzi, pretensyę ma na pełną premię.

W przypadku jeżeli umowa dla biorącego zabezpieczenie przez zastępcę zawartą zostanie, przepis drugiego zdania artykułu 810., w przy-

Artikels 810., im Falle der Versicherung für fremde Rechnung die Vorschrift des Artikels 811. und im Falle der Versicherung mehrerer Gegenstände oder einer Gesammtheit von Gegenständen die Vorschrift des Artikels 814. zur Anwendung.

Art. 790.

Der volle Werth des versicherten Gegenstandes ist der Versicherungswerth.

Die Versicherungssumme kann den Versicherungswerth nicht übersteigen.

Soweit die Versicherungssumme den Versicherungswerth übersteigt (Ueberversicherung), hat die Versicherung keine rechtliche Geltung.

Art. 791.

Uebersteigt im Falle einer gleichzeitigen Abschließung verschiedener Versicherungsverträge der Gesammtbetrag der Versicherungssummen den Versicherungswerth, so haften alle Versicherer zusammen nur in Höhe des Versicherungswerthes, und zwar jeder einzelne für so viele Prozente des Versicherungswerthes, als seine Versicherungssumme Prozente des Gesammtbetrages der Versicherungssummen bildet. Hierbei wird im Zweifel vermuthet, daß die Verträge gleichzeitig abgeschlossen sind.

Mehrere Versicherungsverträge, worüber eine gemeinschaftliche Polize ertheilt ist, ingleichen mehrere Versicherungsverträge, welche an demselben Tage abgeschlossen sind, gelten als gleichzeitig abgeschlossen.

Art. 792.

Wird ein Gegenstand, welcher bereits zum vollen Werthe versichert ist, nochmals versichert, so hat die spätere Versicherung insoweit keine rechtliche Geltung, als der Gegenstand auf dieselbe Zeit und gegen dieselbe Gefahr bereits versichert ist (Doppelversicherung).

padku zabezpieczenia na obcy rachunek przepis artykułu 811. i w przypadku zabezpieczenia kilku przedmiotów albo ogółu przedmiotów przepis artykułu 814. zastósowanie znajduje.

Art. 790.

Pełna wartość zabezpieczonych przedmiotów jest wartością zabezpieczenia.

Suma zabezpieczenia nie może przechodzić wartości zabezpieczenia.

O ile suma zabezpieczenia przechodzi wartość zabezpieczenia (nadzabezpieczenie), o tyle zabezpieczenie nie ma żadnéj prawnéj ważności.

Art. 791.

Jeżeli w przypadku równoczesnego zawarcia kilku umów zabezpieczenia kwota ogółowa sum zabezpieczenia przechodzi wartość zabezpieczenia, natenczas wszyscy zabezpieczający dokupy odpowiadają tylko we wysokości wartości zabezpieczenia to jest każdy z osobna za tyle procentów wartości zabezpieczenia, ile jego suma zabezpieczenia tworzy procentów kwoty ogółowéj sum zabezpieczenia. Przytem we wątpieniu się przypuszcza, iż umowy równocześnie są zawarte.

Kilka umów zabezpieczenia, względem których spólna polisa jest udzieloną, niemniéj kilka umów zabezpieczenia, które tego samego dnia są zawarte, jako równocześnie zawarte mają ważność.

Art. 792.

Jeżeli przedmiot, który już z pełną wartością jest zabezpieczony, jeszcze raz zostanie zabezpieczony, natenczas późniejsze zabezpieczenie tak dalece żadnéj prawnéj ważności nie ma, o ile przedmiot na ten sam czas i przeciw temu samemu niebezpieczeństwu już jest zabezpieczony (podwójne zabezpieczenie).

Ist durch die frühere Versicherung nicht der volle Werth versichert, so gilt die spätere Versicherung, insoweit sie auf dieselbe Zeit und gegen dieselbe Gefahr genommen ist, nur für den noch nicht versicherten Theil des Werthes.

Art. 793.

Die spätere Versicherung hat jedoch ungeachtet der Eingehung der früheren Versicherung rechtliche Geltung:

1) wenn bei dem Abschlusse des späteren Vertrages mit dem Versicherer vereinbart wird, daß demselben die Rechte aus der früheren Versicherung abzutreten seien;
2) wenn die spätere Versicherung unter der Bedingung geschlossen wird, daß der Versicherer nur insoweit hafte, als der Versicherte sich an den früheren Versicherer wegen Zahlungsunfähigkeit desselben nicht zu erholen vermöge oder die frühere Versicherung nicht zu Recht bestehe;
3) wenn der frühere Versicherer mittelst Verzichtanzeige seiner Verpflichtung insoweit entlassen wird, als zur Vermeidung einer Doppelversicherung nöthig ist, und der spätere Versicherer bei Eingehung der späteren Versicherung hiervon benachrichtigt wird. Dem früheren Versicherer gebührt in diesem Falle, obschon er von seiner Verpflichtung befreit wird, gleichwohl die volle Prämie.

Art. 794.

Im Falle der Doppelversicherung hat nicht die zuerst genommene, sondern die später genommene Versicherung rechtliche Geltung, wenn die frühere Versicherung für fremde Rechnung ohne Auftrag genommen ist, die spätere dagegen von dem Versicherten selbst genommen wird, sofern in einem

Jeżeli przez dawniejsze zabezpieczenie pełna wartość nie jest zabezpieczoną, natenczas późniejsze zabezpieczenie, o ile jest wzięte na ten sam czas i przeciw temu samemu niebezpieczeństwu tylko ma ważność dla nie zabezpieczonéj jeszcze części wartości.

Art. 793.

Późniejsze zabezpieczenie ma jednak mimo zawarcia dawniejszego zabezpieczenia prawną ważność:

1) jeżeli przy zawarciu późniejszéj umowy ze zabezpieczającym się umówi, iż mu prawa z dawniejszego zabezpieczenia odstąpione być mają;
2) jeżeli późniejsze zabezpieczenie pod tym warunkiem zawartém zostanie, iż zabezpieczający tylko tak dalece odpowiada, o ile zabezpieczony nie może się trzymać zabezpieczającego dla niezdolności do zapłaty onego, albo o ile dawniejsze zabezpieczenie nie jest prawoważne;
3) jeżeli dawniejszy zabezpieczający za pomocą doniesienia ustąpienia od swojego obowiązku tak dalece uwolniony zostanie, o ile do uniknienia podwójnego zabezpieczenia jest potrzebném i późniejszy zabezpieczający przy zawarciu późniejszego zabezpieczenia o tém wiadomość dostanie. Dawniejszemu zabezpieczającemu należy się w tym przypadku, mimo zostanie uwolniony od swojego obowiązku, pełna premia.

Art. 794.

W przypadku podwójnego zabezpieczenia nie pierwsze lecz późniéj wzięte zabezpieczenie prawną ma ważność, jeżeli dawniejsze zabezpieczenie na obcy rachunek bez polecenia jest wzięte, późniejsze zaś przez zabezpieczonego samego wziętém zostanie, skoro w takim przy-

solchen Falle der Versicherte entweder bei Eingehung der späteren Versicherung von der früheren noch nicht unterrichtet war, oder bei Eingehung der späteren Versicherung dem Versicherer anzeigt, daß er die frühere Versicherung zurückweise.

Die Rechte des früheren Versicherers in Ansehung der Prämie bestimmen sich in diesen Fällen nach den Vorschriften der Artikel 900. und 901.

Art. 795.

Sind mehrere Versicherungen gleichzeitig oder nach einander geschlossen worden, so hat ein späterer Verzicht auf die gegen den einen Versicherer begründeten Rechte keinen Einfluß auf die Rechte und Verpflichtungen der übrigen Versicherer.

Art. 796.

Wenn die Versicherungssumme den Versicherungswerth nicht erreicht, so haftet der Versicherer im Falle eines theilweisen Schadens für den Betrag desselben nur nach Verhältniß der Versicherungssumme zum Versicherungswerth.

Art. 797.

Wird durch Vereinbarung der Parteien der Versicherungswerth auf eine bestimmte Summe (Taxe) festgestellt (taxirte Polize), so ist die Taxe unter den Parteien für den Versicherungswerth maaßgebend.

Der Versicherer ist jedoch befugt, eine Herabsetzung der Taxe zu fordern, wenn er beweist, daß dieselbe wesentlich übersetzt sei; ist imaginairer Gewinn taxirt, so hat er im Falle der Anfechtung der Taxe zu beweisen, daß dieselbe den zur Zeit des Abschlusses des Vertrages nach kaufmännischer Berechnung möglicher Weise zu erwartenden Gewinn überstiegen habe.

Eine Polize mit der Bestimmung: „vorläufig taxirt" wird, so lange die Taxe nicht in eine feste

padku zabezpieczony albo przy zawarciu późniejszego zabezpieczenia o dawniejszém jeszcze nie miał wiadomości albo przy zawarciu późniejszego zabezpieczenia zabezpieczającemu doniesie, iż on dawniejsze zabezpieczenie odmówi.

Prawa dawniejszego zabezpieczającego co do premii stanowią się w tych przypadkach wedle przepisów artykułów 900. i 901.

Art. 795.

Jeżeli kilka zabezpieczeń równocześnie albo jedne po drugie jest zawartych, natenczas późniejsze ustąpienie na uzasadnione przeciw zabezpieczającemu prawa żadnego nie ma wpływu na prawa i obowiązki drugich zabezpieczających.

Art. 796.

Jeżeli suma zabezpieczenia nie dosięga wartości zabezpieczenia, natenczas zabezpieczający w przypadku częściowéj szkody odpowiada za ilość takowéj tylko w stosunku sumy zabezpieczenia do wartości zabezpieczenia.

Art. 797.

Jeżeli przez umowę stron wartość zabezpieczenia na pewną sumę (taxa) się ustanowi (otaxowana polisa), natenczas taxa pomiędzy stronami dla wartości zabezpieczenia jest miarodawczą.

Zabezpieczający jednak jest upoważniony, zniżenie taxy żądać, jeżeli udowodni, iż takowa znacznie jest za wysoką; jeżeli spodziewany zysk jest taxowany, natenczas musi on na przypadek zaczepiania taxy udowodnić, że takowa zysk, w czasie zawarcia umowy podług kupieckiego porachowania podobnie oczekiwać się mogący przechodziła.

Polisa z postanowieniem: »tymczasowo taxowana« uważa się, dopóki taxa nie jest

verwandelt ist, einer nicht taxirten Polize (offenen Polize) gleichgeachtet.

Bei der Versicherung von Fracht ist die Taxe in Bezug auf einen von dem Versicherer zu ersetzenden Schaden nur dann maaßgebend, wenn dieses besonders bedungen ist.

Art. 798.

Wenn in einem Vertrage mehrere Gegenstände oder eine Gesammtheit von Gegenständen unter einer Versicherungssumme begriffen, aber für einzelne derselben besondere Taxen vereinbart sind, so gelten die Gegenstände, welche besonders taxirt sind, auch als abgesondert versichert.

Art. 799.

Als Versicherungswerth des Schiffs gilt, wenn die Parteien nicht eine andere Grundlage für die Schätzung vereinbart haben, der Werth, welchen das Schiff in dem Zeitpunkt hat, in welchem die Gefahr für den Versicherer zu laufen beginnt.

Diese Bestimmung kommt auch dann zur Anwendung, wenn der Versicherungswerth des Schiffs taxirt ist.

Art. 800.

Die Ausrüstungskosten, die Heuer und die Versicherungskosten können zugleich mit dem Schiff oder besonders versichert werden, insoweit sie nicht bereits durch die Versicherung der Bruttofracht versichert sind. Dieselben gelten nur dann als mit dem Schiff versichert, wenn es vereinbart ist.

Art. 801.

Die Fracht kann bis zu ihrem Bruttobetrage versichert werden, insoweit sie nicht bereits durch die Versicherung der Ausrüstungskosten, der Heuer und der Versicherungskosten versichert ist.

Als Versicherungswerth der Fracht gilt der Betrag der in den Frachtverträgen bedungenen

przemienioną na stałą, zarówno nietaxowanéj polisy (otwarta polisa).

Przy zabezpieczeniu frachtu taxa co do wynagrodzić się mającéj przez zafrachtującego szkody, tylko natenczas jest miarodawczą, jeżeli to osobnie jest umówioném.

Art. 798.

Jeżeli w umowie kilku przedmiotów albo ogół przedmiotów w jednéj sumie zabezpieczenia jest zawarty, dla pojedynczych z nich jednak osobne taxy są umówione, natenczas przedmioty, które osobnie są taxowane, również się uważają za osobnie zabezpieczone.

Art. 799.

Wartością zabezpieczenia okrętu uważa się, jeżeli strony nie umówiły innego fundamentu dla oszacowania, wartość, jaką okręt ma w tym czasie, w którym niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego bieżeć zacznie.

Postanowienie to również natenczas ma zastósowanie, jeżeli wartość zabezpieczenia okrętu jest taxowaną.

Art. 800.

Koszta wyposażenia, żołd i koszta zabezpieczenia mogą razem z okrętem lub osobnie być zabezpieczone, o ile już nie są zabezpieczone przez asekuracyę frachtu brutto. Takowe tylko natenczas uważają się jako zabezpieczone z okrętem, jeżeli to jest umówione.

Art. 801.

Fracht może być zabezpieczony aż do sumy brutto, o ile nie jest już zabezpieczonym przez asekuracyę kosztów wyposażenia, żołdu i kosztów zabezpieczenia.

Jako wartość zabezpieczenia frachtu uważa się ilość frachtu ustanowionego w umowie

Fracht, und wenn eine bestimmte Fracht nicht bedungen ist, oder insoweit Güter für Rechnung des Rheders verschifft sind, der Betrag der üblichen Fracht (Artikel 620.).

Art. 802.

Ist bei der Versicherung der Fracht nicht bestimmt, ob dieselbe ganz oder ob nur ein Theil derselben versichert sei, so gilt die ganze Fracht als versichert.

Ist nicht bestimmt, ob die Brutto- oder Nettofracht versichert sei, so gilt die Bruttofracht als versichert.

Wenn die Fracht der Hinreise und die Fracht der Zurückreise unter einer Versicherungssumme versichert sind und nicht bestimmt ist, welcher Theil der Versicherungssumme auf die Fracht der Hinreise und welcher Theil auf die Fracht der Zurückreise falle, so wird die Hälfte derselben auf die Fracht der Hinreise, die Hälfte auf die Fracht der Zurückreise gerechnet.

Art. 803.

Als Versicherungswerth der Güter gilt, wenn die Parteien nicht eine andere Grundlage für die Schätzung vereinbart haben, derjenige Werth, welchen die Güter am Ort und zur Zeit der Abladung haben, unter Hinzurechnung aller Kosten bis an Bord einschließlich der Versicherungskosten.

Die Fracht, sowie die Kosten während der Reise und am Bestimmungsort werden nur hinzugerechnet, sofern es vereinbart ist.

Die Bestimmungen dieses Artikels kommen auch dann zur Anwendung, wenn der Versicherungswerth der Güter taxirt ist.

Art. 804.

Sind die Ausrüstungskosten oder die Heuer, sei es selbstständig, sei es durch Versicherung der Brutto-

frachtowéj, i jeżeli pewny fracht nie jest umówiony, albo o ile towary na rachunek redarza są exportowane, ilość zwyczajowego frachtu (artykuł 620.).

Art. 802.

Jeżeli przy zabezpieczeniu frachtu nie jest ustanowioném, czy takowy całkowicie albo czy tylko część takowego jest zabezpieczoną, natenczas cały fracht uważa się zabezpieczonym.

Jeżeli nie jest ustanowioném, czy brutto albo czysty fracht jest zabezpieczony, natenczas brutto fracht uważa się zabezpieczonym.

Jeżeli fracht podróży i fracht powrotu w jednéj sumie asekuracyinéj jest zabezpieczony, i nie jest ustanowioném, która część sumy zabezpieczenia na fracht podróży i która część na fracht powrotu spadnie, natenczas połowa takowéj rachuje się na fracht podróży a połowa na fracht powrotu.

Art. 803.

Wartością zabezpieczenia towarów uważa się, jeżeli strony innego fundamentu dla oszacowania nie umówiły, ta wartość, którą towary na miejscu i w czasie wyładowania mają, pod przyrachowaniem wszelkich kosztów aż do okrętu włącznie kosztów zabezpieczenia.

Fracht jako też koszta podczas podróży i w miejscu przeznaczenia tylko natenczas się dorachują, jeżeli jest umówiono.

Postanowienia niniejszego artykułu również natenczas mają zastósowanie, jeżeli wartość zabezpieczenia towarów jest otaxowaną.

Art. 804.

Jeżeli koszta wyposażenia albo żołd, bądź samowładnie, bądź zabezpieczeniem frachtu

fracht, versichert, oder sind bei der Versicherung von Gütern die Fracht oder die Kosten während der Reise und am Bestimmungsort versichert, so leistet der Versicherer für denjenigen Theil derselben keinen Ersatz, welcher in Folge eines Unfalls erspart wird.

Art. 805.

Bei der Versicherung von Gütern ist der imaginaire Gewinn oder die Provision, selbst wenn der Versicherungswerth der Güter taxirt ist, als mitversichert nur anzusehen, sofern es im Vertrage bestimmt ist.

Ist im Falle der Mitversicherung des imaginairen Gewinnes der Versicherungswerth taxirt, aber nicht bestimmt, welcher Theil der Taxe auf den imaginairen Gewinn sich beziehe, so wird angenommen, daß zehn Prozent der Taxe auf den imaginairen Gewinn fallen. Wenn im Falle der Mitversicherung des imaginairen Gewinnes der Versicherungswerth nicht taxirt ist, so werden als imaginairer Gewinn zehn Prozent des Versicherungswerthes der Güter (Artikel 803.) als versichert betrachtet.

Die Bestimmungen des zweiten Absatzes kommen auch im Falle der Mitversicherung der Provision mit der Maaßgabe zur Anwendung, daß an Stelle der zehn Prozent zwei Prozent treten.

Art. 806.

Ist der imaginaire Gewinn oder die Provision selbstständig versichert, der Versicherungswerth jedoch nicht taxirt, so wird im Zweifel angenommen, daß die Versicherungssumme zugleich als Taxe des Versicherungswerthes gelten soll.

Art. 807.

Die Bodmereigelder können einschließlich der Bodmereiprämie für den Bodmereigläubiger versichert werden.

brutto są zabezpieczone, albo jeżeli przy zabezpieczeniu towarów fracht i koszta podczas podróży i na miejscu przeznaczenia są zabezpieczone, natenczas zabezpieczający za tę część wynagrodzenia nie uiści, która wskutek przypadku jest oszczędzoną.

Art. 805.

Przy zabezpieczeniu towarów spodziewany zysk albo prowizya nawet jeżeli wartość zabezpieczenia towarów jest otaxowaną, tylko natenczas się uważa spółzabezpieczonym, skoro to w umowie jest ustanowioném.

Jeżeli w przypadku spółzabezpieczenia spodziewanego zysku wartość zabezpieczenia jest otaxowaną, ale nie ustanowioném, która część taxy do spodziewanego zysku się odnosi, natenczas się przyimuje, iż dziesięć procentów taxy spadają na spodziewany zysk. Jeżeli w przypadku spółzabezpieczenia spodziewanego zysku wartość zabezpieczenia nie jest taxowaną, natenczas jako spodziewany zysk dziesięć procentów wartości zabezpieczenia (artykuł 803.) zabezpieczonych się uważa.

Postanowienia drugiego zdania również na przypadek spółzabezpieczenia prowizyi z tą modyfikacyą zastósowanie znajdują, iż w miejsce dziesięciu procentów dwa procenta wstępują.

Art. 806.

Jeżeli spodziewany zysk albo prowizya samodzielnie są zabezpieczone, wartość zabezpieczenia jednak nie jest otaxowaną, natenczas we wątpieniu się przyimuje, iż suma zabezpieczenia zarazem ma mieć ważność jako taxa wartości zabezpieczenia.

Art. 807.

Pieniądze bodmeryine włącznie premii bodmeryinéj dla wierzyciela bodmeryinego zabezpieczone być mogą.

Ist bei der Versicherung von Bodmereigeldern nicht angegeben, welche Gegenstände verbodmet sind, so wird angenommen, daß Bodmereigelder auf Schiff, Fracht und Ladung versichert seien. Wenn in Wirklichkeit nicht alle diese Gegenstände verbodmet sind, so kann nur der Versicherer auf die vorstehende Bestimmung sich berufen.

Art. 808.

Hat der Versicherer seine Verpflichtungen erfüllt, so tritt er, insoweit er einen Schaden vergütet hat, dessen Erstattung der Versicherte von einem Dritten zu fordern befugt ist, jedoch unbeschadet der Bestimmungen im zweiten Absatze des Artikels 778. und im zweiten Absatze des Artikels 781., in die Rechte des Versicherten gegen den Dritten.

Der Versicherte ist verpflichtet, dem Versicherer, wenn er es verlangt, auf dessen Kosten eine beglaubigte Anerkennungsurkunde über den Eintritt in die Rechte gegen den Dritten zu ertheilen.

Der Versicherte ist verantwortlich für jede Handlung, durch welche er jene Rechte beeinträchtigt.

Art. 809.

Ist eine Forderung versichert, zu deren Deckung eine den Gefahren der See ausgesetzte Sache dient, so ist der Versicherte im Falle eines Schadens verpflichtet, dem Versicherer, nachdem dieser seine Verpflichtungen erfüllt hat, seine Rechte gegen den Schuldner insoweit abzutreten, als der Versicherer Ersatz geleistet hat.

Der Versicherte ist nicht verpflichtet, die ihm gegen den Schuldner zustehenden Rechte geltend zu machen, bevor er den Versicherer in Anspruch nimmt.

Jeżeli przy zabezpieczeniu pieniędzy bodmeryinych nie jest podano, które przedmioty są zabodmerowane, natenczas się przyimuje, iż pieniądze bodmeryine na okręt, fracht i ładunek są zabezpieczone. Jeżeli w prawdzie nie wszystkie te przedmioty są zabodmerowane, natenczas tylko zabezpieczający na uprzednie postanowienie się odwołać może.

Art. 808.

Jeżeli zabezpieczający swoje obowiązki spełnił, natenczas on, o ile szkodę jaką wynagrodził, któréj zwrócenie zabezpieczony od trzeciéj osoby żądać ma prawo, jednak bez nadwerężenia postanowień w drugiém zdaniu artykułu 778. i w drugiém zdaniu artykułu 781., wstępuje w prawa zabezpieczonego naprzeciwko trzeciéj osobie.

Zabezpieczony jest obowiązany, zabezpieczającemu, jeżeli on to żąda, na jego koszta uwierzytelniony dokument uznania względem wstąpienia w prawa trzeciéj osoby udzielić.

Zabezpieczony jest odpowiedzialny za każdy uczynek, przez który on owe prawa nadwereża.

Art. 809.

Jeżeli pretensya jest zabezpieczoną, na któréj pokrycie rzecz niebezpieczeństwom morza wystawiona służy, natenczas zabezpieczony w przypadku szkody jest obowiązany, zabezpieczającemu, dopóki ten swoje obowiązki spełnił, swoje prawa przeciw dłużnikowi tak dalece ustąpić, o ile zabezpieczający wynagrodzenie udzielił.

Zabezpieczony nie jest obowiązany, służące przeciw dłużnikowi prawa dochodzić, nim się trzymał zabezpieczającego.

Zweiter Abschnitt.

Anzeigen bei dem Abschlusse des Vertrages.

Art. 810.

Der Versicherungsnehmer ist sowohl im Falle der Versicherung für eigene Rechnung als im Falle der Versicherung für fremde Rechnung verpflichtet, bei dem Abschlusse des Vertrages dem Versicherer alle ihm bekannten Umstände anzuzeigen, welche wegen ihrer Erheblichkeit für die Beurtheilung der von dem Versicherer zu tragenden Gefahr geeignet sind, auf den Entschluß des letzteren, sich auf den Vertrag überhaupt oder unter denselben Bestimmungen einzulassen, Einfluß zu üben.

Wenn der Vertrag für den Versicherungsnehmer durch einen Vertreter desselben abgeschlossen wird, so sind auch die dem Vertreter bekannten Umstände anzuzeigen.

Art. 811.

Im Falle der Versicherung für fremde Rechnung müssen dem Versicherer bei dem Abschlusse des Vertrages auch diejenigen Umstände angezeigt werden, welche dem Versicherten selbst oder einem Zwischenbeauftragten bekannt sind.

Die Kenntniß des Versicherten oder eines Zwischenbeauftragten kommt jedoch nicht in Betracht, wenn der Umstand denselben so spät bekannt wird, daß sie den Versicherungsnehmer ohne Anwendung außergewöhnlicher Maaßregeln vor Abschluß des Vertrages nicht mehr davon benachrichtigen können.

Die Kenntniß des Versicherten kommt auch dann nicht in Betracht, wenn die Versicherung ohne Auftrag und ohne Wissen desselben genommen ist.

Rozdział drugi.

Doniesienia przy zawarciu umowy.

Art. 810.

Biorący zabezpieczenie tak w przypadku zabezpieczenia na własny rachunek jako i w przypadku zabezpieczenia na obcy rachunek jest obowiązany, przy zawarciu umowy zabezpieczającemu wszelkie mu znajome donieść okoliczności, które dla ważności przy osądzeniu niebezpieczeństwa przez zabezpieczającego ponosić się mającego są uwłaśnione, na zdecydowanie się tegoż ostatniego wywierać wpływ czyli się ogólnie albo pod temi samemi przepisami chce wdać w umowę.

Jeżeli umowa dla biorącego zabezpieczenie przez zastępcę onego zawartą zostanie, natenczas znajome zastępcy okoliczności także doniesione być mają.

Art. 811.

W przypadku zabezpieczenia na obcy rachunek muszą zabezpieczającemu przy zawarciu umowy również te okoliczności być doniesione, które zabezpieczonemu samemu albo pośredniczącemu są znajome.

Wiadomość zabezpieczonego albo zapośredniczącego nie uwzględnia się jednakowoż, jeżeli im o okoliczności tak późno wiadomość dojdzie, iż oni biorącego zabezpieczenie bez zastósowania nadzwyczajnych środków przed zawarciem umowy uwiadomić już nie mogą.

Wiadomość zabezpieczonego również natenczas się nie uwzględnia, jeżeli zabezpieczenie bez jego polecenia i wiedzy jest wzięte.

Art. 812.

Wenn die in den beiden vorstehenden Artikeln bezeichnete Verpflichtung nicht erfüllt wird, so ist der Vertrag für den Versicherer unverbindlich.

Diese Vorschrift findet jedoch keine Anwendung, wenn der nicht angezeigte Umstand dem Versicherer bekannt war, oder als ihm bekannt vorausgesetzt werden durfte.

Art. 813.

Wird von dem Versicherungsnehmer bei dem Abschlusse des Vertrages in Bezug auf einen erheblichen Umstand (Artikel 810.) eine unrichtige Anzeige gemacht, so ist der Vertrag für den Versicherer unverbindlich, es sei denn, daß diesem die Unrichtigkeit der Anzeige bekannt war.

Diese Bestimmung kommt zur Anwendung ohne Unterschied, ob die Anzeige wissentlich oder aus Irrthum, ob sie mit oder ohne Verschulden unrichtig gemacht ist.

Art. 814.

Wird bei einer Versicherung mehrerer Gegenstände oder einer Gesammtheit von Gegenständen den Vorschriften der Artikel 810. bis 813. in Ansehung eines Umstandes zuwidergehandelt, welcher nur einen Theil der versicherten Gegenstände betrifft, so bleibt der Vertrag für den Versicherer in Ansehung des übrigen Theils verbindlich. Der Vertrag ist jedoch auch in Ansehung dieses Theils für den Versicherer unverbindlich, wenn erhellet, daß der letztere denselben allein unter denselben Bestimmungen nicht versichert haben würde.

Art. 815.

Dem Versicherer gebührt in den Fällen der Artikel 810. bis 814., selbst wenn er die gänzliche oder theilweise Unverbindlichkeit des Vertrages geltend macht, gleichwohl die volle Prämie.

Art. 812.

Jeżeli oznaczony w obu uprzednich artykułach obowiązek spełniony nie zostanie, natenczas umowa dla zabezpieczającego nie jest obowięzującą.

Przepis ten zastósowania jednak nie znajduje, jeżeli niedoniesiona okoliczność zabezpieczającemu była wiadomą albo jako mu wiadomą mogła być przypuszczoną.

Art. 813.

Jeżeli przez biorącego zabezpieczenie przy zawarciu umowy co do znacznéj okoliczności (artykuł 810.) nierzetelne doniesienie jest czynioném, natenczas umowa dla zabezpieczającego nie jest obowięzującą, chyba, że ten o nierzetelności doniesienia miał wiadomość.

Postanowienie to znajduje zastósowanie bez różnicy, czy doniesienie z wiedzą lub z omyłki, czy takowe z winą albo bez takowéj nierzetelnie jest czynioném.

Art. 814.

Jeżeli przy zabezpieczeniu kilku przedmiotów albo ogółu przedmiotów przepisom artykułów 810. aż do 813. co do takiéj okoliczności wbrew czynioném jest, która się dotyczy tylko części zabezpieczonych przedmiotów, natenczas umowa dla zabezpieczającego co do drugiéj części obowięzującą pozostaje. Umowa jednak też co do téj części dla zabezpieczającego nie jest obowięzującą, jeżeli wyjaśni, że ostatni takową z osobna pod temi samemi postanowieniami nie był zabezpieczył.

Art. 815.

Zabezpieczającemu należy się w przypadkach artykułów 810. aż do 814., nawet jeżeli on całkowitą lub częściową nieważność umowy dochodzi, mimo to pełna premia.

Dritter Abschnitt.

Verpflichtungen des Versicherten aus dem Versicherungsvertrage.

Art. 816.

Die Prämie ist, sofern nicht ein Anderes vereinbart ist, sofort nach dem Abschlusse des Vertrages und, wenn eine Polize verlangt wird, gegen Auslieferung der Polize zu zahlen.

Zur Zahlung der Prämie ist der Versicherungsnehmer verpflichtet.

Wenn bei der Versicherung für fremde Rechnung der Versicherungsnehmer zahlungsunfähig geworden ist und die Prämie von dem Versicherten noch nicht erhalten hat, so kann der Versicherer auch den Versicherten auf Zahlung der Prämie in Anspruch nehmen.

Art. 817.

Wird statt der versicherten Reise, bevor die Gefahr für den Versicherer zu laufen begonnen hat, eine andere Reise angetreten, so ist der Versicherer bei der Versicherung von Schiff und Fracht von jeder Haftung frei, bei anderen Versicherungen trägt der Versicherer die Gefahr für die andere Reise nur dann, wenn die Veränderung der Reise weder von dem Versicherten, noch im Auftrage oder mit Genehmigung desselben bewirkt ist.

Wird die versicherte Reise verändert, nachdem die Gefahr für den Versicherer zu laufen begonnen hat, so haftet der Versicherer nicht für die nach der Veränderung der Reise eintretenden Unfälle. Er haftet jedoch für diese Unfälle, wenn die Veränderung weder von dem Versicherten, noch im Auftrage oder mit Genehmigung desselben bewirkt, oder wenn sie durch einen Nothfall verursacht ist, es sei denn, daß der letztere in einer Gefahr sich gründet, welche der Versicherer nicht zu tragen hat.

Die Reise ist verändert, sobald der Entschluß, dieselbe nach einem anderen Bestimmungshafen zu richten, zur Ausführung gebracht wird, sollten auch die Wege nach beiden Bestimmungshäfen sich noch nicht geschieden haben. Diese Vorschrift gilt sowohl für die Fälle des ersten, als für die Fälle des zweiten Absatzes dieses Artikels.

Art. 818.

Wenn von dem Versicherten oder im Auftrage oder mit Genehmigung desselben der Antritt oder die Vollendung der Reise ungebührlich verzögert, von dem der versicherten Reise entsprechenden Wege abgewichen oder ein Hafen angelaufen wird, dessen Angehung als in der versicherten Reise begriffen nicht erachtet werden kann, oder wenn der Versicherte in anderer Weise eine Vergrößerung oder Veränderung der Gefahr veranlaßt, namentlich eine in dieser Beziehung ertheilte besondere Zusage nicht erfüllt, so haftet der Versicherer nicht für die später sich ereignenden Unfälle.

Diese Wirkung tritt jedoch nicht ein:

1) wenn erhellet, daß die Vergrößerung oder Veränderung der Gefahr keinen Einfluß auf den späteren Unfall hat üben können;

2) wenn die Vergrößerung oder Veränderung der Gefahr, nachdem die Gefahr für den Versicherer bereits zu laufen begonnen hat, durch einen Nothfall verursacht ist, es sei denn, daß der letztere in einer Gefahr sich gründet, welche der Versicherer nicht zu tragen hat;

3) wenn der Schiffer zu der Abweichung von dem Wege durch das Gebot der Menschlichkeit genöthigt ist.

Rozdział trzeci.

Obowiązki zabezpieczonego z umowy zabezpieczenia.

Art. 816.

Premia, skoro co innego nie jest umówioném, natychmiast po zawarciu umowy i jeżeli polisa żądaną zostanie, za wydaniem polisy ma być zapłaconą.

Do zapłacenia premii biorący zabezpieczenie jest obowiązany.

Jeżeli przy zabezpieczeniu na obcy rachunek biorący zabezpieczenie stał się niezdolnym do zapłaty i premii od zabezpieczonego jeszcze nie pobierał, natenczas zabezpieczający również zabezpieczonego o zapłacenie premii trzymać się może.

Art. 817.

Jeżeli zamiast zabezpieczonéj podróży, nim niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego zaczynało bieżeć, inna podróż rozpoczętą zostanie, natenczas zabezpieczający przy zabezpieczeniu okrętu i frachtu od każdéj odpowiedzialności jest wolny, przy innych zabezpieczeniach zabezpieczający niebezpieczeństwo za drugą podróż tylko natenczas ponosi, jeżeli zmiana podróży ani przez zabezpieczonego, ani w poleceniu lub z przyzwoleniem onego jest uskutecznioną.

Jeżeli zabezpieczona podróż zmienioną zostanie, gdy niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego bieżeć już zaczęło, natenczas zabezpieczający nie odpowiada za przypadki po zmianie podróży wstępujące. Odpowiada jednakowoż za przypadki, jeżeli zmiana ani przez zabezpieczonego, ani w jego poleceniu lub z jego przyzwoleniem jest uskutecznioną, albo jeżeli takowa w skutek przypadku niebezpieczeństwa jest spowodowane, chyba, że ten ostatni ufundowanym jest na niebezpieczeństwie, za które zabezpieczający nie ma odpowiedzialności.

Podróż jest zmienioną, skoro postanowienie, takową do innego portu przeznaczenia zamierzać, do skutku doprowadzoném zostanie, chociaż też drogi do obu portów przeznaczenia jeszcze się nie odłączyły. Przepis ten ma ważność tak dla przypadków pierwszego jako i na przypadki drugiego zdania niniejszego artykułu.

Art. 818.

Jeżeli przez zabezpieczonego albo w poleceniu i z przyzwoleniem onego rozpoczęcie albo ukończenie podróży niesłusznie się zwłóczy, od drogi odpowiadającéj zabezpieczonéj podróży się zbacza, albo się dostanie do portu, którego dostąpienie jako zawarte w zabezpieczonéj podróży uważaném być nie może, albo jeżeli zabezpieczony w inny sposób powiększenie lub zmianę niebezpieczeństwa przyprowadzi, mianowicie udzielonego w tym względzie osobnego przyrzeczenia nie spełni, natenczas zabezpieczający za zdarzające się późniéj przypadki nie niebezpieczne odpowiada.

Skuteczność ta jednak nie wstępuje:

1) jeżeli wynika, że powiększenie lub zmiana niebezpieczeństwa na późniejszy przypadek niebezpieczny wpływu wywierać nie mogła;

2) jeżeli powiększenie lub zmiana niebezpieczeństwa, gdy niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego bieżeć już zaczęło, spowodowaną jest przypadkiem niebezpieczeństwa, chyba, że ostatni funduje się w niebezpieczeństwie, które zabezpieczający ponosić nie winien;

3) jeżeli szyper do zbaczania od drogi przez nakazanie ludzkości jest spowodowany.

Art. 819.

Wird bei dem Abschlusse des Vertrages der Schiffer bezeichnet, so ist in dieser Bezeichnung allein noch nicht die Zusage enthalten, daß der benannte Schiffer auch die Führung des Schiffs behalten werde.

Art. 820.

Bei der Versicherung von Gütern haftet der Versicherer für keinen Unfall, wenn und insoweit die Beförderung derselben nicht mit dem zum Transport bestimmten Schiff geschieht. Er haftet jedoch nach Maaßgabe des Vertrages, wenn die Güter, nachdem die Gefahr für ihn bereits zu laufen begonnen hat, ohne Auftrag und ohne Genehmigung des Versicherten in anderer Art als mit dem zum Transport bestimmten Schiff weiter befördert werden, oder wenn dies in Folge eines Unfalls geschieht, es sei denn, daß der letztere in einer Gefahr sich gründet, welche der Versicherer nicht zu tragen hat.

Art. 821.

Bei der Versicherung von Gütern ohne Bezeichnung des Schiffs oder der Schiffe (in unbestimmten oder unbenannten Schiffen) muß der Versicherte, sobald er Nachricht erhält, in welches Schiff versicherte Güter abgeladen sind, diese Nachricht dem Versicherer mittheilen.

Im Falle der Nichterfüllung dieser Verpflichtung haftet der Versicherer für keinen Unfall, welcher den abgeladenen Gütern zustößt.

Art. 822.

Jeder Unfall muß, sobald der Versicherungsnehmer oder der Versicherte, wenn dieser von der Versicherung Kenntniß hat, Nachricht von dem Unfall erhält, dem Versicherer angezeigt werden, widrigenfalls der Versicherer befugt ist, von der

Art. 819.

Jeżeli przy zawarciu umowy szyper zostanie oznaczony, natenczas w tém oznaczeniu samém nie jest jeszcze zawartém przyrzeczenie, iż wspomniony szyper również prowadnictwo okrętu zatrzyma.

Art. 820.

Przy zabezpieczeniu towarów nie odpowiada zabezpieczający za żaden przypadek, jeżeli i o ile expedycya takowych nie nastąpi z przeznaczonym dla transportu okrętem. On zaś odpowiada podług umowy, jeżeli towary, gdy niebezpieczeństwo dla niego bieżeć już zaczęło, bez polecenia i bez przyzwolenia zabezpieczonego innym sposobem niżeli przeznaczonym dla transportu okrętem daléj expedyowane zostaną, albo jeżeli to nastąpi wskutek przypadku nieszczęścia, chyba, że ostatni funduje się na niebezpieczeństwie, które zabezpieczający ponosić nie powinien.

Art. 821.

Przy zabezpieczeniu towarów bez oznaczenia okrętu albo okrętów (w niewypewnionych lub niewymienionych okrętach) musi zabezpieczony, skoro dostanie wiadomość, na który okręt zabezpieczone towary są odładowane, doniesienie to zabezpieczającemu zakomunikować.

W przypadku niespełnienia tego obowiązku zabezpieczający za żaden przypadek nieszczęścia nie odpowiada, który odładowane towary spotka.

Art. 822.

Każdy przypadek nieszczęścia musi, skoro biorący zabezpieczenie albo zabezpieczony, mając o zabezpieczeniu wiadomość, doniesienie o przypadku nieszczęścia otrzyma, zabezpieczającemu być doniesiony, w przeciwnym ra-

Entschädigungssumme den Betrag abzuziehen, um welchen dieselbe bei rechtzeitiger Anzeige sich gemindert hätte.

Art. 823.

Der Versicherte ist verpflichtet, wenn ein Unfall sich zuträgt, sowohl für die Rettung der versicherten Sachen, als für die Abwendung größerer Nachtheile thunlichst zu sorgen.

Er hat jedoch, wenn thunlich, über die erforderlichen Maaßregeln vorher mit dem Versicherer Rücksprache zu nehmen.

Vierter Abschnitt.

Umfang der Gefahr.

Art. 824.

Der Versicherer trägt alle Gefahren, welchen Schiff oder Ladung während der Dauer der Versicherung ausgesetzt sind, soweit nicht durch die nachfolgenden Bestimmungen oder durch Vertrag ein Anderes bestimmt ist.

Er trägt insbesondere:

1) die Gefahr der Elementarereignisse und der sonstigen Seeunfälle, selbst wenn diese durch das Verschulden eines Dritten veranlaßt sind, als: Eindringen des Seewassers, Strandung, Schiffbruch, Sinken, Feuer, Explosion, Blitz, Erdbeben, Beschädigung durch Eis u. s. w.;

2) die Gefahr des Krieges und der Verfügungen von hoher Hand;

3) die Gefahr des auf Antrag eines Dritten verhängten, von dem Versicherten nicht verschuldeten Arrestes;

4) die Gefahr des Diebstahls, sowie die Gefahr des Seeraubes, der Plünderung und sonstiger Gewaltthätigkeiten;

zie zabezpieczający jest upoważniony potrącać od sumy wynagrodzenia kwotę, o którąby takowa przy prawoczesném doniesieniu była się zniżyła.

Art. 823.

Zabezpieczony jest obowiązany, jeżeli przypadek nieszczęścia wstępuje, starać się ile może tak o ratowanie rzeczy zabezpieczonych, jako też o odwrócenie większych szkód.

On jednak, jeżeli się da czynić, względem potrzebnych środków wprzódy ze zabezpieczającym porozumieć się winien.

Rozdział czwarty.

Objętość niebezpieczeństwa.

Art. 824.

Zabezpieczający ponosi wszelkie niebezpieczeństwa, na które okręt albo ładunek podczas trwania zabezpieczenia są wystawione, o ile w następujących postanowieniach albo umową co innego nie jest postanowioném.

On szczególnie ponosi:

1) niebezpieczeństwo zdarzeń elementarnych i innych nieszczęśliwych przypadków morskich, nawet jeżeli też z winy trzeciéj osoby pochodzą, jako to: wniiście wody morskiéj, bieganie okrętu na mieliznę, rozbicie okrętu, tonienie, ogień, explozye, pierun, trzęsienie ziemi, uszkodzenie wskutek biegu kry i t. d.;

2) niebezpieczeństwo wojny i rozporządzeń wysokiéj ręki;

3) niebezpieczeństwo aresztu na wniosek trzeciéj osoby rozporządzonego i przez zabezpieczonego nie zawinionego;

4) niebezpieczeństwo kradzieży, jako też niebezpieczeństwo rozbójnictwa morskiego, rabunku i innych uczynków gwałtownych;

5) die Gefahr der Verbodmung der versicherten Güter zur Fortsetzung der Reise oder der Verfügung über dieselben durch Verkauf oder durch Verwendung zu gleichem Zweck (Artikel 507. bis 510. 734.);

6) die Gefahr der Unredlichkeit oder des Verschuldens einer Person der Schiffsbesatzung, sofern daraus für den versicherten Gegenstand ein Schaden entsteht;

7) die Gefahr des Zusammenstoßes von Schiffen und zwar ohne Unterschied, ob der Versicherte in Folge des Zusammenstoßes unmittelbar oder ob er mittelbar dadurch einen Schaden erleidet, daß er den einem Dritten zugefügten Schaden zu ersetzen hat.

Art. 825.

Dem Versicherer fallen die nachstehend bezeichneten Schäden nicht zur Last:

1) bei der Versicherung von Schiff oder Fracht:

der Schaden, welcher daraus entsteht, daß das Schiff in einem nicht seetüchtigen Zustande oder nicht gehörig ausgerüstet oder bemannt oder ohne die erforderlichen Papiere (Artikel 480.) in See gesandt ist;

der Schaden, welcher außer dem Falle des Zusammenstoßes von Schiffen daraus entsteht, daß der Rheder für den durch eine Person der Schiffsbesatzung einem Dritten zugefügten Schaden haften muß (Artikel 451. und 452.);

2) bei einer auf das Schiff sich beziehenden Versicherung:

der Schaden an Schiff und Zubehör, welcher nur eine Folge der Abnutzung des Schiffs im gewöhnlichen Gebrauch ist;

der Schaden an Schiff und Zubehör, welcher nur durch Alter, Fäulniß oder Wurmfraß verursacht wird;

5) niebezpieczeństwo zabodmerowania towarów zabezpieczonych celem dalszéj podróży albo dyspozycyi nad takowemi przez sprzedaż albo przez obrócenie na rówien cel (artykuły 507. aż do 510. 734.);

6) niebezpieczeństwo nierzetelności albo winy osady okrętowéj, skoro przez to dla zabezpieczonego przedmiotu szkoda powstanie;

7) niebezpieczeństwo uderzenia ze sobą okrętów, a to bez różnicy, czyli zabezpieczony wskutek uderzenia bezpośrednio albo czyli on pośrednio przez to szkodę ucierpi, że on wyrządzoną trzeciéj osobie szkodę wynagrodzić musi.

Art. 825.

Na zabezpieczającego oznaczone poniżéj szkody nie spadają:

1) przy zabezpieczeniu okrętu lub frachtu:

szkoda, która przez to wyniknie, że okręt w niezdatnym do żeglugi stanie albo nie należycie wyposażony lub ludźmi opatrzony albo bez potrzebnych papierów (artykuł 480.) na morze jest wysłany;

szkoda, która prócz przypadku uderzenia ze sobą okrętów przez to powstanie, że redarz za wyrządzoną trzeciemu przez osobę osady okrętowéj szkodę odpowiadać musi (artykuły 451. i 452.);

2) przy zabezpieczeniu odnoszącém się do okrętu:

szkoda na okręcie i przynależytości, która tylko jest skutkiem używania okrętu w zwyczajnéj potrzebie;

szkoda na okręcie i przynależytości, która tylko przez wiek, zgniliznę albo stoczenie robaków spowodowaną zostanie;

3) bei einer auf Güter oder Fracht sich beziehenden Versicherung der Schaden, welcher durch die natürliche Beschaffenheit der Güter, namentlich durch inneren Verderb, Schwinden, gewöhnliche Leckage u. dgl., oder durch mangelhafte Verpackung der Güter entsteht oder an diesen durch Ratten oder Mäuse verursacht wird; wenn jedoch die Reise durch einen Unfall, für welchen der Versicherer haftet, ungewöhnlich verzögert wird, so hat der Versicherer den unter dieser Ziffer bezeichneten Schaden in dem Maaße zu ersetzen, in welchem die Verzögerung dessen Ursache ist;

4) der Schaden, welcher in einem Verschulden des Versicherten sich gründet, und bei der Versicherung von Gütern oder imaginairem Gewinn auch der Schaden, welcher durch ein dem Ablader, Empfänger oder Kargadeur in dieser ihrer Eigenschaft zur Last fallendes Verschulden entsteht.

Art. 826.

Die Verpflichtung des Versicherers zum Ersatze eines Schadens tritt auch dann ein, wenn dem Versicherten ein Anspruch auf dessen Vergütung gegen den Schiffer oder eine andere Person zusteht. Der Versicherte kann sich wegen Ersatzes des Schadens zunächst an den Versicherer halten. Er hat jedoch dem Versicherer die zur wirksamen Verfolgung eines solchen Anspruchs etwa erforderliche Hülfe zu gewähren, auch für die Sicherstellung des Anspruchs durch Einbehaltung der Fracht, Auswirkung der Beschlagnahme des Schiffs oder in sonst geeigneter Weise auf Kosten des Versicherers die nach den Umständen angemessene Sorge zu tragen (Artikel 823.).

Art. 827.

Bei der Versicherung des Schiffs für eine Reise beginnt die Gefahr für den Versicherer mit dem Zeitpunkt, in welchem mit der Einnahme der Ladung oder des Ballastes angefangen wird, oder,

3) przy odnoszącém się do towarów lub frachtu zabezpieczeniu ta szkoda, która przez naturalny przymiot towarów, mianowicie przez wewnętrzne zepsucie, zniszczenie, zwyczajne rozstąpienie i t. p. albo przez niedoskonałe zapakowanie towarów powstaje albo w nich przez szczury lub myszy spowodowaną zostanie; jeżeli jednak podróż przypadkiem nieszczęścia, za który zabezpieczający odpowiada, nadzwyczajnie zwłóczoną zostanie, natenczas zabezpieczający oznaczoną pod niniejszą cyfrą szkodę w téj mierze wynagrodzić winien, w któréj zwłoka jéj jest przyczyną;

4) szkoda, która pochodzi z winy zabezpieczonego i przy zabezpieczeniu towarów albo spodziewanego zysku również ta szkoda, która powstanie przez winę spadającą na odładującego, odbierającego lub kargadora w tymże ich przymiocie.

Art. 826.

Obowiązek zabezpieczającego do wynagrodzenia szkody również natenczas wstępuje, jeżeli zabezpieczonemu pretensya na jéj wynagrodzenia przeciw szyprowi lub innéj osobie służy. Zabezpieczonemu wolno się trzymać względem wynagrodzenia szkody najprzód zabezpieczającego. On jednak winien zabezpieczającemu którąkolwiek do skutecznego wymierzenia takiéj pretensyi potrzebną pomoc udzielić, również o zabezpieczenie pretensyi zatrzymaniem frachtu, osięgnieniem zajęcia okrętu albo innym uwłaśnionym sposobem na koszta zabezpieczającego podług okoliczności odpowiednio się starać (artykuł 823.).

Art. 827.

Przy zabezpieczeniu okrętu dla podróży zaczyna się niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego z tym czasem, w którym przyjęcie ładunku lub balasztu się zaczyna albo, jeżeli ani

wenn weder Ladung noch Ballast einzunehmen ist, mit dem Zeitpunkt der Abfahrt des Schiffs. Sie endet mit dem Zeitpunkt, in welchem die Löschung der Ladung oder des Ballastes im Bestimmungshafen beendigt ist.

Wird die Löschung von dem Versicherten ungebührlich verzögert, so endet die Gefahr mit dem Zeitpunkt, in welchem die Löschung beendigt sein würde, falls ein solcher Verzug nicht stattgefunden hätte.

Wird vor Beendigung der Löschung für eine neue Reise Ladung oder Ballast eingenommen, so endet die Gefahr mit dem Zeitpunkt, in welchem mit der Einnahme der Ladung oder des Ballastes begonnen wird.

Art. 828.

Sind Güter, imaginairer Gewinn oder die von verschifften Gütern zu verdienende Provision versichert, so beginnt die Gefahr mit dem Zeitpunkt, in welchem die Güter zum Zweck der Einladung in das Schiff oder in die Leichterfahrzeuge vom Lande scheiden; sie endet mit dem Zeitpunkt, in welchem die Güter im Bestimmungshafen wieder an das Land gelangen.

Wird die Löschung von dem Versicherten oder bei der Versicherung von Gütern oder imaginairem Gewinn von dem Versicherten oder von einer der im Artikel 825. unter Ziffer 4. bezeichneten Personen ungebührlich verzögert, so endet die Gefahr mit dem Zeitpunkt, in welchem die Löschung beendigt sein würde, falls ein solcher Verzug nicht stattgefunden hätte.

Bei der Einladung und Ausladung trägt der Versicherer die Gefahr der ortsgebräuchlichen Benutzung von Leichterfahrzeugen.

Art. 829.

Bei der Versicherung der Fracht beginnt und endet die Gefahr in Ansehung der Unfälle, welchen das Schiff und dadurch die Fracht ausgesetzt ist, mit demselben Zeitpunkt, in dem die Gefahr bei

ładunku, ani bałasztu się nie ładuje, z czasem wychodu okrętu. Takowe kończy z czasem, w którym wyładowanie ładunku albo bałasztu w porcie przeznaczenia jest ukończoném.

Jeżeli wyładowanie przez zabezpieczonego niesłusznie zwłóczoném zostanie, natenczas niebezpieczeństwo kończy się z czasem, w którymby wyładowanie było ukończoném, jeżeliby taka zwłoka nie była nastąpiła.

Jeżeli przed ukończeniem wyładowania na nową podróż ładunek lub bałaszt się przyimuje, natenczas niebezpieczeństwo kończy się z czasem, w którym przyjęcie ładunku lub bałaszu się zaczyna.

Art. 828.

Jeżeli towary, spodziewany zysk albo zarobić się mająca od expedyowanych towarów prowizya są zabezpieczone, natenczas niebezpieczeństwo zaczyna się z czasem, w którym towary celem ładowania na okręt albo na statki lżejsze od lądu uchodzą; takowe kończy się z czasem, w którym towary w porcie przeznaczenia znów do lądu się dostaną.

Jeżeli wyładowanie przez zabezpieczonego albo przy zabezpieczeniu towarów lub spodziewanego zysku przez zabezpieczonego albo przez jedną z oznaczonych w artykule 825. pod cyfrą 4. osób niesłusznie zwłóczoném zostanie, natenczas niebezpieczeństwo kończy się z czasem, w którym wyładowanie byłoby ukończone, gdyby taka zwłoka nie była miała miejsce.

Przy naładowaniu i wyładowaniu zabezpieczający ponosi niebezpieczeństwo miejscowo zwyczajowego używania statków lżejszych.

Art. 829.

Przy zabezpieczeniu frachtu zaczyna i kończy się niebezpieczeństwo co do przypadków nieszczęścia, na które okręt i przez to fracht jest wystawiony, z tym samym czasem, w któ-

der Versicherung des Schiffs für dieselbe Reise beginnen und enden würde, in Ansehung der Unfälle, welchen die Güter ausgesetzt sind und dadurch die Fracht ausgesetzt ist, mit demselben Zeitpunkt, in welchem die Gefahr bei der Versicherung der Güter für dieselbe Reise beginnen und enden würde.

Bei der Versicherung von Ueberfahrtsgeldern beginnt und endet die Gefahr mit demselben Zeitpunkt, in welchem die Gefahr bei der Versicherung des Schiffs beginnen und enden würde.

Der Versicherer von Fracht- und Ueberfahrtsgeldern haftet für einen Unfall, von welchem das Schiff betroffen wird, nur insoweit, als Fracht- oder Ueberfahrtsverträge bereits abgeschlossen sind, und wenn der Rheder Güter für seine Rechnung verschifft, nur insoweit, als dieselben zum Zweck der Einladung in das Schiff oder in die Leichterfahrzeuge bereits vom Lande geschieden sind.

Art. 830.

Bei der Versicherung von Bodmerei- und Havereigeldern beginnt die Gefahr mit dem Zeitpunkt, in welchem die Gelder vorgeschossen sind, oder, wenn der Versicherte selbst die Havereigelder verausgabt hat, mit dem Zeitpunkt, in welchem dieselben verwendet sind; sie endet mit dem Zeitpunkt, in welchem sie bei einer Versicherung der Gegenstände, welche verbodmet oder worauf die Havereigelder verwendet sind, enden würde.

Art. 831.

Die begonnene Gefahr läuft für den Versicherer während der bedungenen Zeit oder der versicherten Reise ununterbrochen fort. Der Versicherer trägt insbesondere die Gefahr auch während des Aufenthalts in einem Noth- oder Zwischenhafen und im Falle der Versicherung für die Hin- und Rückreise während des Aufenthalts des Schiffs in dem Bestimmungshafen der Hinreise.

rymby niebezpieczeństwo przy zabezpieczeniu okrętu dla téj saméj podróży zaczynało i kończyło, co do przypadków nieszczęścia, na które towary są wystawione i przez to fracht jest wystawiony, z tym samym czasem, w którymby niebezpieczeństwo przy zabezpieczeniu towarów dla téj saméj podróży się zaczynało i kończyło.

Przy zabezpieczeniu pieniędzy przewozowych niebezpieczeństwo zaczyna i kończy się z tym samym czasem, w którymby niebezpieczeństwo przy zabezpieczeniu okrętu się zaczynało i kończyło.

Zabezpieczający pieniędzy frachtowych i przewozowych odpowiada za przypadek nieszczęścia, który okręt spotka, tylko tak dalece, o ile umowy frachtowe lub przewozowe już są zawarte i jeżeli redarz towary na własny rachunek exportuje, tylko tak dalece, o ile takowe celem ładowania na okręt albo na statki lżejsze już od lądu uchodziły.

Art. 830.

Przy zabezpieczeniu pieniędzy bodmeryinych i hawaryinych niebezpieczeństwo zaczyna się z czasem, w którym pieniądze są wyłożone, albo jeżeli zabezpieczony sam pieniądze hawaryine wydał, z czasem, w którym takowe są obrócone; takowe kończy się z czasem, w którymby przy zabezpieczeniu przedmiotów, które są zabodmerowane, albo na których pieniądze hawaryine są obrócone, się kończyło.

Art. 831.

Zaczęte niebezpieczeństwo bieży dla zabezpieczającego wśród umówionego czasu albo zabezpieczonéj podróży bez przerwy. Zabezpieczający szczególnie ponosi niebezpieczeństwo również podczas pobytu w porcie niebezpieczeństwa lub pobocznym i w przypadku zabezpieczenia dla podróży tam i na powrót, podczas pobytu okrętu w porcie przeznaczenia podróży.

Müssen die Güter einstweilen gelöscht werden oder wird das Schiff zur Reparatur an das Land gebracht, so trägt der Versicherer die Gefahr auch während die Güter oder das Schiff sich am Lande befinden.

Art. 832.

Wenn nach dem Beginn der Gefahr die versicherte Reise freiwillig oder gezwungen aufgegeben wird, so tritt in Ansehung der Beendigung der Gefahr der Hafen, in welchem die Reise beendigt wird, an die Stelle des Bestimmungshafens.

Werden die Güter, nachdem die Reise des Schiffs aufgegeben ist, in anderer Art als mit dem zum Transport bestimmten Schiff nach dem Bestimmungshafen weiter befördert, so läuft in Betreff derselben die begonnene Gefahr fort, auch wenn die Weiterbeförderung ganz oder zum Theil zu Lande geschieht. Der Versicherer trägt in solchen Fällen zugleich die Kosten der früheren Löschung, die Kosten der einstweiligen Lagerung und die Mehrkosten der Weiterbeförderung, auch wenn diese zu Lande erfolgt.

Art. 833.

Die Artikel 831. und 832. gelten nur unbeschadet der in den Artikeln 818. und 820. enthaltenen Vorschriften.

Art. 834.

Ist die Dauer der Versicherung nach Tagen, Wochen, Monaten oder Jahren bestimmt, so wird die Zeit nach dem Kalender und der Tag von Mitternacht zu Mitternacht berechnet. Der Versicherer trägt die Gefahr während des Anfangstages und Schlußtages.

Bei der Berechnung der Zeit ist der Ort, wo das Schiff sich befindet, maaßgebend.

Jeżeli towary tymczasowo wyładowane być muszą i jeżeli okręt celem reparacyi na ląd się dostanie, natenczas zabezpieczający ponosi niebezpieczeństwo również podczas gdy towary albo okręt na lądzie się znajdują.

Art. 832.

Jeżeli po zaczęciu niebezpieczeństwa zabezpieczona podróż dobrowolnie lub przymusowo zaniechaną zostanie, natenczas co do ukończenia niebezpieczeństwa port, w którym podróż się kończy, wstępuje w miejsce portu przeznaczenia.

Jeżeli towary po zaniechaniu podróży okrętu innym sposobem niżeli przeznaczonym dla transportu okrętem do portu przeznaczenia daléj expedyowane zostaną, natenczas co do takowych zaczęte niebezpieczeństwo również wtedy daléj bieży, jeżeli dalszy export całkowicie lub po części na lądzie się staje. Zabezpieczający ponosi w takich przypadkach zarazem koszta dawniejszego wyładowania, koszta tymczasowego składania i większe koszta dalszéj expedycyi również jeżeli taż na lądzie nastąpi.

Art. 833.

Artykuły 831. i 832. tylko mają ważność bez nadwerężenia zawartych w artykułach 818. i 820. przepisów.

Art. 834.

Jeżeli trwanie zabezpieczenia podług dni, tygodni, miesięcy albo lat jest oznaczoném, wtedy czas podług kalendarza a dzień od północy do północy się rachuje. Zabezpieczający ponosi niebezpieczeństwo podczas dnia rozpoczęcia i dnia kończenia.

Przy porachowaniu czasu miejsce jest miarodawcze, gdzie okręt się znajduje.

Art. 835.

Wenn im Falle der Versicherung des Schiffs auf Zeit dasselbe bei dem Ablauf der im Vertrage festgesetzten Versicherungszeit unterweges ist, so gilt die Versicherung in Ermangelung einer entgegenstehenden Vereinbarung als verlängert bis zur Ankunft des Schiffs im nächsten Bestimmungshafen und, falls in diesem gelöscht wird, bis zur Beendigung der Löschung (Artikel 827.). Der Versicherte ist jedoch befugt, die Verlängerung durch eine dem Versicherer, so lange das Schiff noch nicht unterweges ist, kundzugebende Erklärung auszuschließen.

Im Falle der Verlängerung hat der Versicherte für die Dauer derselben und, wenn die Verschollenheit des Schiffs eintritt, bis zum Ablauf der Verschollenheitsfrist die vereinbarte Zeitprämie fort zu entrichten.

Ist die Verlängerung ausgeschlossen, so kann der Versicherer, wenn die Verschollenheitsfrist über die Versicherungszeit hinausläuft, auf Grund der Verschollenheit nicht in Anspruch genommen werden.

Art. 836.

Bei einer Versicherung nach einem oder dem anderen unter mehreren Häfen ist dem Versicherten gestattet, einen dieser Häfen zu wählen; bei einer Versicherung nach einem und einem anderen oder nach einem und mehreren anderen Häfen ist der Versicherte zum Besuch eines jeden der bezeichneten Häfen befugt.

Art. 837.

Wenn die Versicherung nach mehreren Häfen geschlossen oder dem Versicherten das Recht vorbehalten ist, mehrere Häfen anzulaufen, so ist dem Versicherten nur gestattet, die Häfen nach der vereinbarten oder in Ermangelung einer Vereinbarung nach der den Schiffahrtsverhältnissen entsprechenden Reihenfolge zu besuchen; er ist jedoch zum Besuch aller einzelnen Häfen nicht verpflichtet.

Art. 835.

Jeżeli w przypadku zabezpieczenia okrętu na czas takowy przy upływie ustanowionego w umowie czasu zabezpieczenia się znajduje na podróży, natenczas zabezpieczenie uważa się w braku przeciwnéj umowy za przedłużony aż do przybycia okrętu w najbliższym porcie przeznaczenia i jeżeli w tym się wyładuje, aż do ukończenia wyładowania (artykuł 827.). Zabezpieczony jednak jest upoważniony przedłużenie przez oświadczenie zabezpieczającemu, dopóki okręt jeszcze nie jest na podróży, obwieścić się mające wykluczyć.

W przypadku przedłużenia zabezpieczony na trwanie takowego i, jeżeli zaginienie okrętu następuje, aż do upływu terminu zaginienia umówioną premię czasową daléj opłacać winien.

Jeżeli przedłużenie jest wykluczone, natenczas zabezpieczającego, jeżeli termin zaginienia bieży nad czas zabezpieczenia, na mocy zaginienia trzymać się nie można.

Art. 836.

Przy zabezpieczeniu do jednego lub drugiego z pomiędzy kilkoma portami zabezpieczającemu wolno obrać jednego z tychże portów; przy zabezpieczeniu do jednego i innego albo do jednego i kilku innych portów zabezpieczony do odwiedzenia każdego z oznaczonych portów jest upoważniony.

Art. 837.

Jeżeli zabezpieczenie do kilku portów jest zawarte, albo zabezpieczonemu prawo jest zastrzeżone, kilka portów dostąpić, natenczas zabezpieczonemu tylko wolno, zwiedzać porty podług umówionéj albo w braku umówienia podług kolei, stosunkom żeglugi odpowiadającéj; on jednak do odwiedzenia wszystkich pojedynczych portów nie jest obowiązany.

Die in der Polize enthaltene Reihenfolge wird, insoweit nicht ein Anderes erhellet, als die vereinbarte angesehen.

Art. 838.

Dem Versicherer fallen zur Last:

1) die Beiträge zur großen Haverei mit Einschluß derjenigen, welche der Versicherte selbst wegen eines von ihm erlittenen Schadens zu tragen hat; die in Gemäßheit der Artikel 637. und 734. nach den Grundsätzen der großen Haverei zu beurtheilenden Beiträge werden den Beiträgen zur großen Haverei gleich geachtet;
2) die Aufopferungen, welche zur großen Haverei gehören würden, wenn das Schiff Güter und zwar andere als Güter des Rheders an Bord gehabt hätte;
3) die sonstigen zur Rettung sowie zur Abwendung größerer Nachtheile nothwendig oder zweckmäßig aufgewendeten Kosten (Artikel 823.), selbst wenn die ergriffenen Maaßregeln erfolglos geblieben sind;
4) die zur Ermittelung und Feststellung des dem Versicherer zur Last fallenden Schadens erforderlichen Kosten, insbesondere die Kosten der Besichtigung, der Abschätzung, des Verkaufs und der Anfertigung der Dispache.

Art. 839.

In Ansehung der Beiträge zur großen Haverei und der nach den Grundsätzen der großen Haverei zu beurtheilenden Beiträge bestimmen sich die Verpflichtungen des Versicherers nach der am gehörigen Ort im Inlande oder im Auslande, im Einklange mit dem am Ort der Aufmachung geltenden Rechte aufgemachten Dispache. Insbesondere ist der Versicherte, welcher einen zur großen Haverei gehörenden Schaden erlitten hat, nicht berechtigt, von dem Versicherer mehr als den Betrag zu fordern, zu welchem der Schaden in der Dispache berechnet ist; andererseits haftet der Versicherer für diesen ganzen Betrag, ohne daß namentlich der Versicherungswerth maaßgebend ist.

Zawarta w polisie kolej uważa się, o ile co innego nie wynika, za umówioną.

Art. 838.

Na zabezpieczającego spadają:

1) składki do wielkiéj hawaryi włącznie tych, które zabezpieczony sam względem ucierpionéj przez niego szkody ponosić ma; stósownie do artykułów 637. i 734. podług zasad wielkiéj hawaryi otaxować się mające składki zarówno się uważają składkom do wielkiéj hawaryi;
2) ofiarowania, któreby do wielkiéj hawaryi należały, gdyby okręt był miał towary, to jest inne niżeli towary redarza przy sobie;
3) wszelkie inne do ratowania jako też do odwrócenia większych szkód potrzebnie lub użytecznie obrócone koszta (artykuł 823.), nawet jeżeli wykonane środki bez skutku zostały;
4) koszta potrzebne do wypośrodkowania i ustanowienia spadającéj na zabezpieczającego szkody, szczególnie koszta oględywania, otaxowania, sprzedaży i ułożenia rachunku.

Art. 839.

Co do składek w wielkiéj hawaryi i składek, podług zasad wielkiéj hawaryi stanowić się mających, ustanawiają się obowiązki zabezpieczającego podług rachunku złożonego w należytém miejscu w kraju lub za granicą, w zgodności z prawem na miejscu złożenia ważném. Szczególnie zabezpieczony, które należącą do wielkiéj hawaryi szkodę ucierpił, nie jest uprawniony, od zabezpieczającego żądać więcéj niżeli kwotę, na którą szkoda w rachunku jest obrachowaną; przeciwnie zabezpieczający odpowiada za tę całką sumę, przyczem mianowicie wartość zabezpieczenia nie jest miarodawczą.

Auch kann der Versicherte, wenn der Schaden nach dem am Ort der Aufmachung geltenden Recht als große Haverei nicht anzusehen ist, den Ersatz des Schadens von dem Versicherer nicht aus dem Grunde fordern, weil der Schaden nach einem anderen Rechte, insbesondere nach dem Rechte des Versicherungsorts, große Haverei sei.

Art. 840.

Der Versicherer haftet jedoch nicht für die im vorstehenden Artikel erwähnten Beiträge, insoweit dieselben in einem Unfall sich gründen, für welchen der Versicherer nach dem Versicherungsvertrage nicht haftet.

Art. 841.

Ist die Dispache von einer durch Gesetz oder Gebrauch dazu berufenen Person aufgemacht, so kann der Versicherer dieselbe wegen Nichtübereinstimmung mit dem am Ort der Aufmachung geltenden Recht und der dadurch bewirkten Benachtheiligung des Versicherten nicht anfechten, es sei denn, daß der Versicherte durch mangelhafte Wahrnehmung seiner Rechte die Benachtheiligung verschuldet hat.

Dem Versicherten liegt jedoch ob, die Ansprüche gegen die zu seinem Nachtheil Begünstigten dem Versicherer abzutreten.

Dagegen ist der Versicherer befugt, in allen Fällen die Dispache dem Versicherten gegenüber insoweit anzufechten, als ein von dem Versicherten selbst erlittener Schaden, für welchen ihm nach dem am Ort der Aufmachung der Dispache geltenden Rechte eine Vergütung nicht gebührt hätte, gleichwohl als große Haverei behandelt worden ist.

Art. 842.

Wegen eines von dem Versicherten erlittenen, zur großen Haverei gehörenden oder nach den Grundsätzen der letzteren zu beurtheilenden Schadens haftet der Versicherer, wenn die Einleitung des die Fest-

Zabezpieczony może również, jeżeli szkoda podług ważnego na miejscu złożenia prawa nie uważa się za wielką hawaryą, wynagrodzenie szkody od zabezpieczającego nie z téj przyczyny żądać, że szkoda na mocy innego prawa, szczególnie na mocy prawa miejsca zabezpieczenia wielką jest hawaryą.

Art. 840.

Zabezpieczający nie odpowiada jednak za wspomnione w uprzednim artykule składki, o ile takowe się fundują w przypadku nieszczęścia, za który zabezpieczający podług umowy zabezpieczenia nie odpowiada.

Art. 841.

Jeżeli rachunek jest złożony przez osobę, ustawą lub zwyczajem na to powołaną, natenczas zabezpieczający takowy dla niezgodności z prawem na miejscu złożenia ważném i przyprowadzonego przez to ukrzywdzenia zabezpieczonego zaczepiać nie może, chyba, że zabezpieczony przez niedoskonałe przestrzeganie swoich praw ukrzywdzenie zawinił.

Zabezpieczony musi jednakowoż pretensye przeciw faworyzowanym na jego szkodę zabezpieczającemu odstąpić.

Natomiast zabezpieczający jest upoważniony, we wszelkich przypadkach rachunek naprzeciwko zabezpieczonemu tak dalece zaczepiać, o ile ucierpiona przez zabezpieczającego samego szkoda, za którąby mu wedle prawa ważnego na miejscu złożenia rachunku bonifikacya nie była należała, mimo to jako wielka hawarya uważaną została.

Art. 842.

Względem szkody przez zabezpieczonego ucierpionéj, do wielkiéj hawaryi należącéj albo podług zasad ostatniéj ustanowić się mającéj odpowiada zabezpieczający, jeżeli zaprowadze-

stellung und Vertheilung des Schadens bezweckenden ordnungsmäßigen Verfahrens stattgefunden hat, in Ansehung der Beiträge, welche dem Versicherten zu entrichten sind, nur insoweit, als der Versicherte die ihm gebührende Vergütung auch im Rechtswege, sofern er diesen füglich betreten konnte, nicht erhalten hat.

Art. 843.

Ist die Einleitung des Verfahrens ohne Verschulden des Versicherten unterblieben, so kann derselbe den Versicherer wegen des ganzen Schadens nach Maaßgabe des Versicherungsvertrages unmittelbar in Anspruch nehmen.

Art. 844.

Der Versicherer haftet für den Schaden nur bis auf Höhe der Versicherungssumme.

Er hat jedoch die im Artikel 838. unter Ziffer 3. und 4. erwähnten Kosten vollständig zu erstatten, wenngleich die hiernach im Ganzen zu zahlende Vergütung die Versicherungssumme übersteigt.

Sind in Folge eines Unfalls solche Kosten bereits aufgewendet, z. B. Loskaufs- oder Reklamekosten verausgabt, oder sind zur Wiederherstellung oder Ausbesserung der durch den Unfall beschädigten Sache bereits Verwendungen geschehen, z. B. zu einem solchen Zwecke Havereigelder verausgabt, oder sind von dem Versicherten Beiträge zur großen Haverei bereits entrichtet, oder ist eine persönliche Verpflichtung des Versicherten zur Entrichtung solcher Beiträge bereits entstanden, und ereignet sich später ein neuer Unfall, so haftet der Versicherer für den durch den späteren Unfall entstehenden Schaden bis auf Höhe der ganzen Versicherungssumme ohne Rücksicht auf die ihm zur Last fallenden früheren Aufwendungen und Beiträge.

Art. 845.

Der Versicherer ist nach Eintritt eines Unfalls berechtigt, durch Zahlung der vollen Versicherungssumme von allen weiteren Verbindlichkeiten aus dem Versicherungsvertrage sich zu befreien, insbesondere von der Verpflichtung, die Kosten zu erstatten, welche zur Rettung, Erhaltung und Wiederherstellung der versicherten Sachen erforderlich sind.

nie porządkowego postępowania nastąpiło, które ma na celu ustanowienie i podzielanie szkody, co do składek, które zabezpieczonemu zapłacone być muszą, tylko tak dalece, o ile zabezpieczony należącego mu wynagrodzenia również w drodze prawa, skoro on takową prawnie mógł dostąpić, nie otrzymał.

Art. 843.

Jeżeli zaprowadzenie postępowania bez winy zabezpieczonego jest zaniedbaném, natenczas on się względem całéj szkody podług umowy zabezpieczenia bezpośrednio trzymać może zabezpieczającego.

Art. 844.

Zabezpieczający za szkodę tylko odpowiada aż do wysokości sumy zabezpieczenia.

Winien jednakowoż wspomnione w artykule 838. pod cyfrą 3. i 4. koszta zupełnie zwrócić, chociaż zatem w ogóle płacić się mająca bonifikacya sumę zabezpieczenia przechodzi.

Jeżeli wskutek przypadku nieszczęścia takie koszta już są obrócone, np. koszta wykupienia lub reklamacyi wydane, albo jeżeli do przywrócenia lub reparacyi uszkodzonéj przypadkiem nieszczęścia rzeczy obrócenia już są zrobione, np. na taki cel pieniądze hawaryine wydane albo jeżeli przez zabezpieczonego składki do wielkiéj hawaryi już są opłacane, albo jeżeli osobisty obowiązek zabezpieczonego do opłacania takich składek już powstał, i jeżeli późniéj nowy przypadek nieszczęścia się zdarzy, natenczas zabezpieczający za szkodę przez późniejszy przypadek nieszczęścia wynikającą odpowiada aż do wysokości całéj sumy zabezpieczenia bez względu na dawniejsze na niego spadające obrócenia i składki.

Art. 845.

Zabezpieczający po wstąpieniu przypadku nieszczęścia jest uprawniony, przez zapłatę peł-

War zur Zeit des Eintritts des Unfalls ein Theil der versicherten Sachen der vom Versicherer zu tragenden Gefahr bereits entzogen, so hat der Versicherer, welcher von dem Rechte dieses Artikels Gebrauch macht, den auf jenen Theil fallenden Theil der Versicherungssumme nicht zu entrichten.

Der Versicherer erlangt durch Zahlung der Versicherungssumme keinen Anspruch auf die versicherten Sachen.

Ungeachtet der Zahlung der Versicherungssumme bleibt der Versicherer zum Ersatze derjenigen Kosten verpflichtet, welche auf die Rettung, Erhaltung oder Wiederherstellung der versicherten Sachen verwendet sind, bevor seine Erklärung, von dem Rechte Gebrauch zu machen, dem Versicherten zugegangen ist.

Art. 846.

Der Versicherer muß seinen Entschluß, daß er von dem im Artikel 845. bezeichneten Rechte Gebrauch machen wolle, bei Verlust dieses Rechts dem Versicherten spätestens am dritten Tage nach Ablauf desjenigen Tages erklären, an welchem ihm der Versicherte nicht allein den Unfall unter Bezeichnung der Beschaffenheit und unmittelbaren Folgen desselben angezeigt, sondern auch alle sonstigen auf den Unfall sich beziehenden Umstände mitgetheilt hat, soweit die letzteren dem Versicherten bekannt sind.

Art. 847.

Im Falle nicht zum vollen Werthe versichert ist, haftet der Versicherer für die im Artikel 838. unter Ziffer 1. bis 4. erwähnten Beiträge, Auf-

néj sumy zabezpieczenia od wszelkich dalszych obowiązków od umowy zabezpieczenia się uwolnić, szczególnie od obowiązku do zwrócenia kosztów, które do ratowania, utrzymania i przywrócenia zabezpieczonych rzeczy są potrzebne.

Jeżeli w czasie wstąpienia przypadku nieszczęścia część zabezpieczonych rzeczy od niebezpieczeństwa ze strony zabezpieczającego ponosić się mającego już była cofniętą, natenczas zabezpieczający, który z prawa niniejszego artykułu korzysta, część sumy zabezpieczenia, na ową część spadającą opłacać nie jest winien.

Zabezpieczający przez zapłacenie sumy zabezpieczenia nie nabywa żadnéj pretensyi na zabezpieczone rzeczy.

Mimo zapłacenia sumy zabezpieczenia zabezpieczający do wynagrodzenia tych kosztów zostanie obowiązany, które są obrócone na ratowanie, utrzymanie albo przywrócenie zabezpieczonych rzeczy, nim jego oświadczenie, że z prawa chce korzystać, u zabezpieczonego nadeszło.

Art. 846.

Zabezpieczający musi swoje postanowienie, że on z oznaczonego w artykule 845. prawa chce korzystać, pod utratą tego prawa zabezpieczonemu najpóźniéj trzeciego dnia po upływie tego dnia oświadczyć, którego mu zabezpieczony nietylko przypadek nieszczęścia pod oznaczeniem przymiotu i bezpośrednich skutków takowego doniósł, lecz też wszelkie inne przypadku nieszczęścia dotyczące się okoliczności komunikował, o ile też ostatnie zabezpieczonemu są wiadome.

Art. 847.

Jeżeli nie z pełną wartością jest zabezpieczono, natenczas zabezpieczający za wspomnione w artykule 838. pod cyfrą 1. aż do 4.

opferungen und Kosten nur nach Verhältniß der Versicherungssumme zum Versicherungswerth.

Art. 848.

Die Verpflichtung des Versicherers, einen Schaden zu ersetzen, wird dadurch nicht wieder aufgehoben oder geändert, daß später in Folge einer Gefahr, welche der Versicherer nicht zu tragen hat, ein neuer Schaden und selbst ein Totalverlust eintritt.

Art. 849.

Besondere Havereien, wenn sie ohne die Kosten der Ermittelung und Feststellung des Schadens (Artikel 838. Ziff. 4.) drei Prozent des Versicherungswerths nicht übersteigen, hat der Versicherer nicht zu ersetzen, wenn sie aber mehr als drei Prozent betragen, ohne Abzug der drei Prozent zu vergüten.

Ist das Schiff auf Zeit oder auf mehrere Reisen versichert, so sind die drei Prozent für jede einzelne Reise zu berechnen. Der Begriff der Reise bestimmt sich nach der Vorschrift des Artikels 760.

Art. 850.

Die im Artikel 838. unter Ziffer 1. bis 3. erwähnten Beiträge, Aufopferungen und Kosten muß der Versicherer ersetzen, auch wenn sie drei Prozent des Versicherungswerths nicht erreichen. Dieselben kommen jedoch bei der Ermittelung der im Artikel 849. bezeichneten drei Prozent nicht in Berechnung.

Art. 851.

Ist vereinbart, daß der Versicherer von bestimmten Prozenten frei sein soll, so kommen die in den Artikeln 849. und 850. enthaltenen Vorschriften mit der Maaßgabe zur Anwendung, daß an Stelle der dort erwähnten drei Prozent die im Vertrage angegebene Anzahl von Prozenten tritt.

składki, ofiarowania i koszta tylko odpowiada w stosunku sumy zabezpieczenia do wartości zabezpieczenia.

Art. 848.

Obowiązek zabezpieczającego do wynagrodzenia szkody, przez to znów się nie znosi albo zmienia, że później wskutek niebezpieczeństwa, które zabezpieczający ponosić nie winien, nowa szkoda i nawet całkowita utrata wstępuje.

Art. 849.

Osobne hawarye, jeżeli bez kosztów wypośrodkowania i ustanowienia szkody (artykuł 838. cyfra 4.) trzech procentow wartości zabezpieczenia nie przechodzą, zabezpieczający wynagrodzić nie powinien, jeżeli takowe zaś więcéj jak trzy procenta wynoszą, bez potrącenia tych trzech procentów bonifikować musi.

Jeżeli okręt na czas albo na kilka podróży jest zabezpieczony, natenczas te trzy procenta na każdą pojedynczą podróż porachowane być mają. Pojęcie podróży stanowi się podług przepisu artykułu 760.

Art. 850.

W artykule 838. pod cyfrą 1. aż do 3. oznaczone składki, ofiarowania i koszta musi zabezpieczający zwrócić, chociaż trzech procentów wartości zabezpieczenia nie dosięgają. Takowe jednak przy wypośrodkowaniu oznaczonych w artykule 849. trzech procentów do porachowania nie przychodzą.

Art. 851.

Jeżeli umówiono, że zabezpieczający od pewnych procentów ma być wolny, natenczas przepisy w artykułach 849. i 850. zawarte z tą modyfikacyą znajdują zastósowanie, iż w miejsce wspomnionych tamże trzech procentów podana w umowie liczba procentów wstępuje.

Art. 852.

Ist vereinbart, daß der Versicherer die Kriegsgefahr nicht übernehme, auch die Versicherung rücksichtlich der übrigen Gefahren nur bis zum Eintritt einer Kriegsbelästigung dauern solle — welche Vereinbarung namentlich angenommen wird, wenn der Vertrag mit der Klausel: „frei vom Kriegsmolest" abgeschlossen ist — so endet die Gefahr für den Versicherer mit dem Zeitpunkt, in welchem die Kriegsgefahr auf die Reise Einfluß zu üben beginnt, insbesondere also, wenn der Antritt oder die Fortsetzung der Reise durch Kriegsschiffe, Kaper oder Blokade behindert oder zur Vermeidung der Kriegsgefahr aufgeschoben wird, wenn das Schiff aus einem solchen Grunde von seinem Wege abweicht, oder wenn der Schiffer durch Kriegsbelästigung die freie Führung des Schiffs verliert.

Art. 853.

Ist vereinbart, daß der Versicherer zwar nicht die Kriegsgefahr übernehme, alle übrigen Gefahren aber auch nach Eintritt einer Kriegsbelästigung tragen solle — welche Vereinbarung namentlich angenommen wird, wenn der Vertrag mit der Klausel: „nur für Seegefahr" abgeschlossen ist — so endet die Gefahr für den Versicherer erst mit der Kondemnation der versicherten Sache, oder sobald sie geendet hätte, wenn die Kriegsgefahr nicht ausgenommen worden wäre; der Versicherer haftet aber nicht für die zunächst durch Kriegsgefahr verursachten Schäden, also insbesondere nicht:

für Konfiskation durch kriegführende Mächte;

für Nehmung, Beschädigung, Vernichtung und Plünderung durch Kriegsschiffe und Kaper;

Art. 852.

Jeżeli umówiono, że zabezpieczający niebezpieczeństwa wojny nie przyimuje, tudzież zabezpieczenie co do wszelkich innych niebezpieczeństw tylko aż do wstąpienia uciążliwości wojennéj ma potrwać — które umówienie mianowicie się przyimuje, jeżeli umowa z klauzulą: »wolny od molestu wojennego« jest zawartą — natenczas niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego kończy się z tym czasem, w którym niebezpieczeństwo wojenne zaczyna wywierać wpływ na podróż, szczególnie zatem, jeżeli rozpoczęcie albo dalsze prowadzenie podróży przez okręty wojenne, korsarstwo lub blokadę przeszkadzaną albo do uniknienia niebezpieczeństwa wojennego odłożoną zostanie, jeżeli okręt z takiéj przyczyny od swojéj drogi zbacza, albo jeżeli szyper przez trudności wojenne wolne prowadzenie okrętu utraci.

Art. 853.

Jeżeli umówiono, że zabezpieczający lubo nie przyimuje niebezpieczeństwa wojennego, wszelkie inne niebezpieczeństwa zaś również po wstąpieniu trudności wojennych ma ponosić — które umówienie mianowicie się przyimuje, jeżeli umowa ukończoną jest z klauzulą: »tylko dla niebezpieczeństwa morskiego« — natenczas niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego dopiero kończy się z kondemnacyą zabezpieczonéj rzeczy, albo skoroby była się skończyła, gdyby niebezpieczeństwo wojenne nie było zostało wykluczoném, zabezpieczający jednak nie odpowiada za szkody najprzód przez niebezpieczeństwo wojenne spowodowane, to jest szczególnie nie:

za konfiskacyę ze strony Państw wojnę prowadzących;

za zabranie, uszkodzenie, zniweczenie i rabowanie przez okręty wojenne i korsarskie;

für die Kosten, welche entstehen aus der Anhaltung und Reklamirung, aus der Blokade des Aufenthaltshafens oder der Zurückweisung von einem blokirten Hafen, oder aus dem freiwilligen Aufenthalt wegen Kriegsgefahr;

für die nachstehenden Folgen eines solchen Aufenthalts: Verderb und Verminderung der Güter, Kosten und Gefahr ihrer Entlöschung und Lagerung, Kosten ihrer Weiterbeförderung.

Im Zweifel wird angenommen, daß ein eingetretener Schaden durch Kriegsgefahr nicht verursacht sei.

Art. 854.

Wenn der Vertrag mit der Klausel: „für behaltene Ankunft" abgeschlossen ist, so endet die Gefahr für den Versicherer schon mit dem Zeitpunkt, in welchem das Schiff im Bestimmungshafen am gebräuchlichen oder gehörigen Platze den Anker hat fallen lassen oder befestigt ist.

Auch haftet der Versicherer nur:

1) bei der auf das Schiff sich beziehenden Versicherung, wenn entweder ein Totalverlust eintritt, oder wenn das Schiff abandonnirt (Artikel 865.) oder in Folge eines Unfalles vor Erreichung des Bestimmungshafens wegen Reparaturunfähigkeit oder wegen Reparaturunwürdigkeit verkauft wird (Artikel 877.);

2) bei der auf Güter sich beziehenden Versicherung, wenn die Güter oder ein Theil derselben in Folge eines Unfalles den Bestimmungshafen nicht erreichen, insbesondere wenn sie vor Erreichung desselben in Folge eines Unfalles verkauft werden. Erreichen die Güter den Bestimmungshafen, so haftet der Versicherer weder für eine Beschädigung noch für einen Verlust, welcher Folge einer Beschädigung ist.

za koszta, które powstaną ze zatrzymania i reklamowania, z blokady portu pobycia, albo z oddalenia od portu blokowanego albo z dobrowolnego pobytu dla niebezpieczeństwa wojennego;

za następujące skutki takiego pobytu: zepsucie i zmniejszenie towarów, koszta i niebezpieczeństwo ich wyładowania i składania, koszta ich dalszéj expedycyi.

We wątpliwości się przyimuje, iż wstąpiona szkoda przez niebezpieczeństwo wojenne nie powstała.

Art. 854.

Jeżeli umowa kończy się z klauzulą: »za akceptowane przybycie,« natenczas niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego kończy się już z tym czasem, w którym okręt w porcie przeznaczenia na zwyczajowém lub należytém miejscu kotwicę spuścił albo jest przywiązany.

Zabezpieczający odpowiada również tylko:

1) przy odnoszącém się do okrętu zabezpieczeniu, jeżeli albo całkowita utrata wstępuje, albo jeżeli okręt opuszczony (artykuł 865.) albo wskutek przypadku nieszczęścia przed dostaniem się do portu przeznaczenia względem niezdatności do reparatury albo niegodności do reparatury sprzedany zostanie (artykuł 877.);

2) przy zabezpieczeniu odnoszącém się do towarów, jeżeli towary lub część takowych wskutek nieszczęścia do portu przeznaczenia się nie dostaną, szczególnie jeżeli takowe przed dojściem takowego wskutek przypadku nieszczęścia sprzedane zostaną. Jeżeli towary do portu przeznaczenia się dostaną, natenczas zabezpieczający nie odpowiada ani za jakie uszkodzenie, ani za utratę, która jest skutkiem uszkodzenia.

Ueberdies hat der Versicherer in keinem Falle die in dem Artikel 838. unter Ziffer 1. bis 4. erwähnten Beiträge, Aufopferungen und Kosten zu tragen.

Art. 855.

Wenn der Vertrag mit der Klausel: „frei von Beschädigung außer im Strandungsfall" abgeschlossen ist, so haftet der Versicherer nicht für einen Schaden, welcher aus einer Beschädigung entstanden ist, ohne Unterschied, ob derselbe in einer Werthsverringerung oder in einem gänzlichen oder theilweisen Verluste und insbesondere darin besteht, daß die versicherten Güter gänzlich verdorben und in ihrer ursprünglichen Beschaffenheit zerstört den Bestimmungshafen erreichen oder während der Reise wegen Beschädigung und drohenden Verderbs verkauft worden sind, es sei denn, daß das Schiff oder das Leichterfahrzeug, worin die versicherten Güter sich befinden, gestrandet ist. Der Strandung werden folgende Seeunfälle gleich geachtet: Kentern, Sinken, Zerbrechen des Rumpfes, Scheitern und jeder Seeunfall, wodurch das Schiff oder Leichterfahrzeug reparaturunfähig geworden ist.

Hat eine Strandung oder ein dieser gleich zu achtender anderer Seeunfall sich ereignet, so haftet der Versicherer für jede drei Prozent übersteigende (Artikel 849.) Beschädigung, welche in Folge eines solchen Seeunfalls entstanden ist, nicht aber für eine sonstige Beschädigung. Es wird bis zum Nachweise des Gegentheils vermuthet, daß eine Beschädigung, welche möglicherweise Folge des eingetretenen Seeunfalls sein kann, in Folge desselben entstanden ist.

Für jeden Schaden, welcher nicht aus einer Beschädigung entstanden ist, haftet der Versicherer, ohne Unterschied, ob eine Strandung oder ein anderer der erwähnten Unfälle sich zugetragen hat oder nicht, in derselben Weise, als wenn der Vertrag ohne die Klausel abgeschlossen wäre. Jedenfalls haftet er für die im Artikel 838. unter Ziffer 1. 2. und 4. erwähnten Beiträge, Aufopferungen und Kosten, für die darin unter Ziffer 3. erwähnten Kosten aber

Zresztą zabezpieczający na żaden przypadek nie winien ponosić oznaczone w artykule 838. pod cyfrą 1. aż do 4. składki, pozbawienia i koszta.

Art. 855.

Jeżeli umowa kończy się z klauzulą: »wolne od uszkodzenia prócz przypadku osiędzenia,« natenczas zabezpieczający nie odpowiada za szkodę, która pochodziła z uszkodzenia, bez różnicy, czy takowa się składa z zniżenia wartości albo w całkowitéj lub częściowéj utracie i szczególnie w tém, że zabezpieczone towary zupełnie są zepsute i we swoim pierwiastkowym przymiocie zniszczone do portu przeznaczenia się dostaną albo podczas podróży dla uszkodzenia i grożącego zepsucia sprzedane zostały, chyba, że okręt albo statek lżejszy, w którym zabezpieczone towary się znajdują, osiadł. Osiądzeniu zarówno się uważają następujące nieszczęścia morskie: kentrowanie, tonienie, złamanie kadłubu, uderzenie i każde nieszczęście morskie, przez które okręt lub statek niezdatnym stał się do reparatury.

Jeżeli osiądzenie albo inne temu zarówno uważać się mające nieszczęście morskie się zdarzyło, natenczas zabezpieczający odpowiada za każde trzy procenta przechodzące (artykuł 849.) uszkodzenie, które wskutek takiego nieszczęścia morskiego powstało, nie zaś za inne uszkodzenie. Aż do przeciwnego dowodu przypuszcza się, iż uszkodzenie, które podobnie może być skutkiem wstąpionego nieszczęścia morskiego, wskutek takowego powstało.

Za każdą szkodę, która nie powstała z uszkodzenia, zabezpieczający odpowiada, bez różnicy, czy osiądzenie lub inny z wymienionych przypadków nieszczęścia się zdarzył lub nie, w ten sam sposób, jak gdyby umowa bez téj klauzuli zawartą była. W każdym przypadku odpowiada on za wspomnione w artykule 838. pod cyfrą 1. 2. i 4. składki, pozbawienia i koszta, za wspomnione tamże pod cyfrą 3. koszta zaś

nur dann, wenn sie zur Abwendung eines ihm zur Last fallenden Verlustes verausgabt sind.

Eine Beschädigung, welche erweislich ohne Selbstentzündung durch Feuer oder durch Löschung eines solchen Feuers, oder durch Beschießen entstanden ist, wird als eine solche Beschädigung, von welcher der Versicherer durch die Klausel befreit wird, nicht angesehen.

Art. 856.

Wenn der Vertrag mit der Klausel: „frei von Bruch außer im Strandungsfall" abgeschlossen ist, so finden die Bestimmungen des vorstehenden Artikels mit der Maaßgabe Anwendung, daß der Versicherer für Bruch insoweit haftet, als er nach dem vorstehenden Artikel für Beschädigung aufkommt.

Art. 857.

Eine Strandung im Sinne der Artikel 855. und 856. ist vorhanden, wenn das Schiff unter nicht gewöhnlichen Verhältnissen der Schiffahrt auf den Grund festgeräth und entweder

nicht wieder flott wird, oder

zwar wieder flott wird, jedoch entweder

1) nur unter Anwendung ungewöhnlicher Maaßregeln, als: Kappen der Masten, Werfen oder Löschung eines Theiles der Ladung und dergleichen, oder durch den Eintritt einer ungewöhnlich hohen Fluth, nicht aber ausschließlich durch Anwendung gewöhnlicher Maaßregeln, als: Winden auf den Anker, Backstellen der Segel und dergleichen, oder
2) erst nachdem das Schiff durch das Festgerathen einen erheblichen Schaden am Schiffskörper erlitten hat.

Fünfter Abschnitt.

Umfang des Schadens.

Art. 858.

Ein Totalverlust des Schiffs oder der Güter liegt vor, wenn das Schiff oder die Güter zu

tylko natenczas, jeżeli takowe do odwrócenia spadającéj na niego utraty są wydane.

Uszkodzenie, które dowodnie bez samozapalenia ogniem albo gaszeniem takiego ognia albo ostrzelaniem powstało, jako uszkodzenie, od którego zabezpieczający przez klauzulę zostanie uwolniony, się nie uważa.

Art. 856.

Jeżeli umowa kończy się klauzulą: »wolne od złamania prócz przypadku osiądzenia«, natenczas postanowienia poprzedniego artykułu z tą modyfikacyą zastósowanie znajdują, iż zabezpieczający za złamanie tak dalece odpowiada, o ile on podług uprzedniego artykułu za uszkodzenie odpowiada.

Art. 857.

Osiądzenie w sensie artykułów 855. i 856. zachodzi, jeżeli okręt pod niezwyczajnemi stosunkami żeglugi na grunt osiądzie i albo

znów nie wypłynie, albo

lubo znów wypłynie, jednak albo

1) tylko pod zastósowaniem nadzwyczajnych środków jako to: ścięcie masztów, rzucenie lub wyładowanie części ładunku i t. p. albo przez wstąpienie nadzwyczajnie wysokiego wezbrania wody, nie zaś wyłącznie przez zastósowanie zwyczajnych środków jako to przez windowanie na kotwicę, stawienie żagiel i t. p., albo
2) dopiero gdy okręt przez osiądzenie znaczną szkodę przy ogóle okrętowym ucierpiał.

Rozdział piąty.

Objętość szkody.

Art. 858.

Utrata totalna okrętu lub towarów zachodzi, jeżeli okręt albo towary zaginęły albo za-

Grunde gegangen oder dem Versicherten ohne Aussicht auf Wiedererlangung entzogen sind, namentlich wenn sie unrettbar gesunken oder in ihrer ursprünglichen Beschaffenheit zerstört oder für gute Prise erklärt sind. Ein Totalverlust des Schiffs wird dadurch nicht ausgeschlossen, daß einzelne Theile des Wracks oder des Inventars gerettet sind.

Art. 859.

Ein Totalverlust in Ansehung der Fracht liegt vor, wenn die ganze Fracht verloren gegangen ist.

Art. 860.

Ein Totalverlust in Ansehung des imaginairen Gewinnes oder in Ansehung der Provision, welche von der Ankunft der Güter am Bestimmungsorte erwartet werden, liegt vor, wenn die Güter den Bestimmungsort nicht erreicht haben.

Art. 861.

Ein Totalverlust in Ansehung der Bodmerei- oder Havereigelder liegt vor, wenn die Gegenstände, welche verbodmet oder für welche die Havereigelder vorgeschossen oder verausgabt sind, entweder von einem Totalverluste oder dergestalt von anderen Unfällen betroffen sind, daß in Folge der dadurch herbeigeführten Beschädigungen, Verbodmungen oder sonstigen Belastungen zur Deckung jener Gelder nichts übrig geblieben ist.

Art. 862.

Im Falle des Totalverlustes hat der Versicherer die Versicherungssumme zum vollen Betrage zu zahlen, jedoch unbeschadet der nach Vorschrift des Artikels 804. etwa zu machenden Abzüge.

Art. 863.

Ist im Falle des Totalverlustes vor der Zahlung der Versicherungssumme etwas gerettet, so kommt der Erlös des Geretteten von der Versicherungssumme in Abzug. War nicht zum vollen

bezpieczającemu bez widoku na zwrócenie są odebrane, mianowicie jeżeli takowe bez podobieństwa do ratowania utonęły albo w swoim pierwiastkowym przymiocie są zniszczone albo za dobry obłów oświadczone. Totalna utrata okrętu przez to się nie wyklucza, że pojedyncze części okrętu albo inwentarza są uratowane.

Art. 859.

Totalna utrata co do frachtu zachodzi, jeżeli całki fracht zaginął.

Art. 860.

Utrata totalna co do spodziewanego zysku albo co do prowizyi, które od przybycia towarów na miejscu przeznaczenia są oczekiwane, zachodzi, jeżeli towary do miejsca przeznaczenia się nie dostały.

Art. 861.

Utrata totalna co do pieniędzy bodmeryinych lub hawaryinych zachodzi, jeżeli przedmioty, które są zabodmerowane, albo za które pieniądze hawaryine są wyłożone lub wydane, albo przez utratę totalną albo w ten sposób przez inne przypadki nieszczęścia są spotkane, iż wskutek przyprowadzonych przez to uszkodzeń, zabodmerowań lub innych uciążliwości na pokrycie owych pieniędzy nic nie pozostało.

Art. 862.

W przypadku utraty totalnéj winien zabezpieczający sumę zabezpieczenia w pełnéj sumie zapłacić, jednak bez nadwerężenia którychkolwiek według artykułu 804. zrobić się mających potrąceń.

Art. 863.

Jeżeli w przypadku utraty totalnéj przed zapłatą sumy zabezpieczenia cokolwiek jest ratowaném, natenczas przychód ratowanego od sumy zabezpieczenia się potrąca. Jeżeli nie

Werthe versichert, so wird nur ein verhältnißmäßiger Theil des Geretteten von der Versicherungssumme abgezogen.

Mit der Zahlung der Versicherungssumme gehen die Rechte des Versicherten an der versicherten Sache auf den Versicherer über.

Erfolgt erst nach der Zahlung der Versicherungssumme eine vollständige oder theilweise Rettung, so hat auf das nachträglich Gerettete nur der Versicherer Anspruch. War nicht zum vollen Werthe versichert, so gebührt dem Versicherer nur ein verhältnißmäßiger Theil des Geretteten.

Art. 864.

Sind bei einem Totalverluste in Ansehung des imaginairen Gewinnes (Artikel 860.) die Güter während der Reise so günstig verkauft, daß der Reinerlös mehr beträgt, als der Versicherungswerth der Güter, oder ist für dieselben, wenn sie in Fällen der großen Haverei aufgeopfert sind, oder wenn dafür nach Maaßgabe der Artikel 612. und 613. Ersatz geleistet werden muß, mehr als jener Werth vergütet, so kommt von der Versicherungssumme des imaginairen Gewinnes der Ueberschuß in Abzug.

Art. 865.

Der Versicherte ist befugt, die Zahlung der Versicherungssumme zum vollen Betrage gegen Abtretung der in Betreff des versicherten Gegenstandes ihm zustehenden Rechte in folgenden Fällen zu verlangen (Abandon):

1) wenn das Schiff verschollen ist;
2) wenn der Gegenstand der Versicherung dadurch bedroht ist, daß das Schiff oder die Güter unter Embargo gelegt, von einer kriegführenden Macht aufgebracht, auf andere Weise durch Verfügung von hoher Hand angehalten oder durch Seeräuber genommen und während einer Frist von sechs, neun oder zwölf Monaten nicht freigegeben sind, je nachdem die Aufbyło zabezpieczoném w pełnéj wartości, natenczas tylko stosunkowa część ratowanego od sumy zabezpieczenia się potrąca.

Ze zapłaceniem sumy zabezpieczenia prawa zabezpieczonego przy zabezpieczonéj rzeczy przechodzą na zabezpieczającego.

Jeżeli dopiero po zapłaceniu sumy zabezpieczenia zupełne lub częściowe ratowanie nastąpi, wtedy na późniéj ratowane tylko zabezpieczający ma pretensyę. Jeżeli nie było zabezpieczoném w pełnéj wartości, natenczas zabezpieczającemu tylko się należy stosunkowa część uratowanego.

Art. 864.

Jeżeli przy utracie totalnéj co do spodziewanego zysku (artykuł 860.) towary podczas podróży tak korzystnie są sprzedane, iż czysty dochód więcéj wynosi, jak wartość zabezpieczenia towarów, albo jeżeli za takowe, skoro w przypadkach wielkiéj hawaryi są pozbawione, albo jeżeli za takowe podług artykułów 612. i 613. wynagrodzenie udzieloném być musi, więcéj niżeli owa wartość jest bonifikowaną, natenczas od sumy zabezpieczenia spodziewanego zysku przewyżka się potrąca.

Art. 865.

Zabezpieczony jest upoważniony zapłatę sumy zabezpieczenia w pełnéj ilości za odstąpieniem praw względem zabezpieczonego przedmiotu sobie służących w następujących przypadkach żądać (abandon):

1) jeżeli okręt zaginął;
2) jeżeli przedmiot zabezpieczenia przez to jest zagrożony, że okręt albo towary aresztem obłożone, przez wojującą władzę zabrane, w inny sposób przez rozporządzenie wysokiéj ręki zatrzymane albo przez rozbójników morskich zabrane i podczas terminu sześciu, dziewięciu lub dwunastu miesięcy nie są wydane, o ile

bringung, Anhaltung oder Nehmung geschehen ist:

a) in einem Europäischen Hafen oder in einem Europäischen Meere oder in einem, wenn auch nicht zu Europa gehörenden Theile des Mittelländischen, Schwarzen oder Azowschen Meeres, oder
b) in einem anderen Gewässer, jedoch diesseits des Vorgebirges der guten Hoffnung und des Kap Horn, oder
c) in einem Gewässer jenseits des einen jener Vorgebirge.

Die Fristen werden von dem Tage an berechnet, an welchem dem Versicherer der Unfall durch den Versicherten angezeigt ist (Artikel 822.).

Art. 866.

Ein Schiff, welches eine Reise angetreten hat, ist als verschollen anzusehen, wenn es innerhalb der Verschollenheitsfrist den Bestimmungshafen nicht erreicht hat, auch innerhalb dieser Frist den Betheiligten keine Nachrichten über dasselbe zugegangen sind.

Die Verschollenheitsfrist beträgt:

1) wenn sowohl der Abgangshafen als der Bestimmungshafen ein Europäischer Hafen ist, bei Segelschiffen sechs, bei Dampfschiffen vier Monate;
2) wenn entweder nur der Abgangshafen oder nur der Bestimmungshafen ein nichteuropäischer Hafen ist, falls derselbe diesseits des Vorgebirges der guten Hoffnung und des Kap Horn belegen ist, bei Segel- und Dampfschiffen neun Monate, falls derselbe jenseits des einen jener Vorgebirge belegen ist, bei Segel- und Dampfschiffen zwölf Monate;
3) wenn sowohl der Abgangs- als der Bestimmungshafen ein nichteuropäischer Hafen ist, bei Segel- und Dampfschiffen sechs, neun oder

zabranie, zatrzymanie lub wzięcie nastąpiło:

a) w porcie europejskim albo w morzu europejskiem, albo w części morza Śródziemnego, Czarnego lub Azowskiego chociaż nie do Europy należącéj, albo
b) w innéj wodzie, jednak z téj strony przylądku dobréj nadziei i przylądku Horn, albo
c) we wodzie z drugiéj strony jednego z tych przylądków.

Termina porachują się od dnia, w którym zabezpieczającemu o przypadek nieszczęścia ze strony zabezpieczonego jest doniesiony (artykuł 822.).

Art. 866.

Okręt, który w podróż się puścił, jako zaginiony ma być uważany, jeżeli w przeciągu terminu zaginienia do portu przeznaczenia nie doszedł, również w przeciągu tego terminu interesentom żadne wiadomości względem takowego nie nadeszły.

Termin zaginienia wynosi:

1) jeżeli tak port odejścia jako i port przeznaczenia jest europejskim portem, przy okrętach żaglowych sześć, przy okrętach parowych cztery miesiące;
2) jeżeli albo tylko port odejścia albo tylko port przeznaczenia nieeuropejskim jest portem, skoro takowy z téj strony przylądku dobréj nadziei i przylądku Horn jest położony, przy okrętach żaglowych i parowych dziewięć miesięcy, jeżeli takowy z drugiéj strony jednego z owych przylądków jest położony, przy okrętach żaglowych i parowych dwanaście miesięcy;
3) jeżeli tak port odejścia jako i przeznaczenia portem jest nieeuropejskim, przy okrętach żaglowych i parowych sześć, dziewięć

zwölf Monate, je nachdem die Durchschnittsdauer der Reise nicht über zwei oder nicht über drei oder mehr als drei Monate beträgt.

Im Zweifel ist die längere Frist abzuwarten.

Art. 867.

Die Verschollenheitsfrist wird von dem Tage an berechnet, an welchem das Schiff die Reise angetreten hat. Sind jedoch seit dessen Abgange Nachrichten von demselben angelangt, so wird von dem Tage an, bis zu welchem die letzte Nachricht reicht, diejenige Frist berechnet, welche maaßgebend sein würde, wenn das Schiff von dem Punkt, an welchem es nach sicherer Nachricht zuletzt sich befunden hat, abgegangen wäre.

Art. 868.

Die Abandonerklärung muß dem Versicherer innerhalb der Abandonfrist zugegangen sein.

Die Abandonfrist beträgt sechs Monate, wenn im Falle der Verschollenheit (Artikel 865. Ziff. 1.) der Bestimmungshafen ein Europäischer Hafen ist und wenn im Falle der Aufbringung, Anhaltung oder Nehmung (Artikel 865. Ziff. 2.) der Unfall in einem Europäischen Hafen oder in einem Europäischen Meere oder in einem, wenn auch nicht zu Europa gehörenden Theile des Mittelländischen, Schwarzen oder Azowschen Meeres sich zugetragen hat. In den übrigen Fällen beträgt die Abandonfrist neun Monate. Die Abandonfrist beginnt mit dem Ablaufe der in den Artikeln 865. und 866. bezeichneten Fristen.

Bei der Rückversicherung beginnt die Abandonfrist mit dem Ablaufe des Tages, an welchem dem Rückversicherten von dem Versicherten der Abandon erklärt worden ist.

Art. 869.

Nach Ablauf der Abandonfrist ist der Abandon unstatthaft, unbeschadet des Rechts des Versicherten,

lub dwanaście miesięcy, o ile przecięciowe trwanie podróży nie wynosi więcéj jak dwa albo nie więcéj jak trzy albo więcéj jak trzy miesiące wynosi.

We wątpliwości dłuższy termin ma być oczekiwany.

Art. 867.

Termin zaginienia rachuje się od dnia, którego okręt podróż zaczął. Jeżeli jednak od czasu odejścia takowego wiadomości o nim przyszły, natenczas od dnia, aż do którego ostatnie uwiadomienie dosięga, ten termin się rachuje, któryby był miarodawczy, jeżeliby okręt od punktu, na którym takowy się podług pewnego uwiadomienia na ostatku znajdował, był wyszedł.

Art. 868.

Oświadczenie opuszczenia zabezpieczającemu wśród terminu abandonego doręczonem być musi.

Termin opuszczenia wynosi sześć miesięcy, jeżeli w przypadku zaginienia (artykuł 865. cyfra 1.) port przeznaczenia portem jest europejskim i jeżeli w przypadku zabrania, zatrzymania lub powzięcia (artykuł 865. cyfra 2.) przypadek nieszczęścia zdarzył się w porcie europejskim, albo w morzu europejskiem albo w należącéj chociaż nie do Europy części morza Śródziemnego, Czarnego i Azowskiego. We wszelkich innych przypadkach wynosi termin abandonowy dziewięć miesięcy. Termin abandonowy zaczyna się z upływem terminów oznaczonych w artykułach 865. i 866.

Przy zabezpieczeniu odwrotném zaczyna się termin abandonowy z upływem dnia, którego odwrotnie zabezpieczonemu przez zabezpieczonego opuszczenie jest oświadczone.

Art. 869.

Po upływie terminu abandonego abandon nie jest dozwolony, bez nadwerężenia prawa

nach Maaßgabe der sonstigen Grundsätze Vergütung eines Schadens in Anspruch zu nehmen.

Ist im Falle der Verschollenheit des Schiffs die Abandonfrist versäumt, so kann der Versicherte zwar den Ersatz eines Totalschadens fordern; er muß jedoch, wenn die versicherte Sache wieder zum Vorschein kommt, und sich dabei ergiebt, daß ein Totalverlust nicht vorliegt, auf Verlangen des Versicherers gegen Verzicht des letzteren auf die in Folge Zahlung der Versicherungssumme nach Artikel 863. ihm zustehenden Rechte die Versicherungssumme erstatten und mit dem Ersatze eines etwa erlittenen Partialschadens sich begnügen.

Art. 870.

Die Abandonerklärung muß, um gültig zu sein, ohne Vorbehalt oder Bedingung erfolgen und auf den ganzen versicherten Gegenstand sich erstrecken, soweit dieser zur Zeit des Unfalls den Gefahren der See ausgesetzt war.

Wenn jedoch nicht zum vollen Werthe versichert war, so ist der Versicherte nur den verhältnißmäßigen Theil des versicherten Gegenstandes zu abandonniren verpflichtet.

Die Abandonerklärung ist unwiderruflich.

Art. 871.

Die Abandonerklärung ist ohne rechtliche Wirkung, wenn die Thatsachen, auf welche sie gestützt wird, sich nicht bestätigen oder zur Zeit der Mittheilung der Erklärung nicht mehr bestehen. Dagegen bleibt sie für beide Theile verbindlich, wenn auch später Umstände sich ereignen, deren früherer Eintritt das Recht zum Abandon ausgeschlossen haben würde.

Art. 872.

Durch die Abandonerklärung gehen auf den Versicherer alle Rechte über, welche dem Versicherten in Ansehung des abandonnirten Gegenstandes zustanden.

zabezpieczonego, żądać wynagrodzenie szkody podług innych zasad.

Jeżeli w przypadku zaginienia okrętu termin abandonowy jest zaniedbany, natenczas zabezpieczony lubo wynagrodzenie szkody totalnéj żądać może; musi jednak, jeżeli zabezpieczona rzecz znów się pokazuje i przytém się okaże, że utrata totalna nie zachodzi, na żądanie zabezpieczającego za pozbawieniem ostatniéj na prawa, wskutek zapłaty sumy zabezpieczenia podług artykułu 863. mu służące, sumę zabezpieczenia zwrócić i wynagrodzeniem jakiejkolwiek ucierpianéj szkody parcyalnéj się kontentować.

Art. 870.

Oświadczenie abandonowe musi, aby mieć ważność bez zastrzeżenia lub warunku nastąpić i się rozciągać na cały zabezpieczony przedmiot, o ile ten w czasie nieszczęścia na niebezpieczeństwa morskie był wystawiony.

Jeżeli jednak nie było z pełną wartością zabezpieczono, natenczas zabezpieczony tylko jest obowiązany, stosunkową część zabezpieczonego przedmiotu abandonować.

Oświadczenie abandonowe jest nieodwołalne.

Art. 871.

Oświadczenie abandonowe bez prawnego jest skutku, jeżeli fakta, na które są fundowane, się nie potwierdzają albo w czasie komunikacyi oświadczenia już nie istnieją. Natomiast takowe zostaje obowięzujące dla obu stron, chociaż też późniejsze okoliczności się zdarzają, których rychlejsze wstąpienie prawa do obandonu byłoby wykluczało.

Art. 872.

Przez oświadczenie abandonowe na zabezpieczającego wszelkie przechodzą prawa, które zabezpieczonemu co do abandonowanego przedmiotu służyły.

Der Versicherte hat dem Versicherer Gewähr zu leisten wegen der auf dem abandonnirten Gegenstande zur Zeit der Abandonerklärung haftenden dinglichen Rechte, es sei denn, daß diese in Gefahren sich gründen, wofür der Versicherer nach dem Versicherungsvertrage aufzukommen hatte.

Wird das Schiff abandonnirt, so gebührt dem Versicherer desselben die Nettofracht der Reise, auf welcher der Unfall sich zugetragen hat, soweit die Fracht erst nach der Abandonerklärung verdient ist. Dieser Theil der Fracht wird nach den für die Ermittelung der Distanzfracht geltenden Grundsätzen berechnet.

Den hiernach für den Versicherten entstehenden Verlust hat, wenn die Fracht selbstständig versichert ist, der Versicherer der letzteren zu tragen.

Art. 873.

Die Zahlung der Versicherungssumme kann erst verlangt werden, nachdem die zur Rechtfertigung des Abandons dienenden Urkunden dem Versicherer mitgetheilt sind und eine angemessene Frist zur Prüfung derselben abgelaufen ist. Wird wegen Verschollenheit des Schiffs abandonnirt, so gehören zu den mitzutheilenden Urkunden glaubhafte Bescheinigungen über die Zeit, in welcher das Schiff den Abgangshafen verlassen hat, und über die Nichtankunft desselben im Bestimmungshafen während der Verschollenheitsfrist.

Der Versicherte ist verpflichtet, bei der Abandonerklärung, soweit er dazu im Stande ist, dem Versicherer anzuzeigen, ob und welche andere, den abandonnirten Gegenstand betreffende Versicherungen genommen sind, und ob und welche Bodmereischulden oder sonstige Belastungen darauf haften. Ist die Anzeige unterblieben, so kann der Versicherer die Zahlung der Versicherungssumme so lange verweigern, bis die Anzeige nachträglich geschehen ist; wenn eine Zahlungsfrist bedungen ist, so beginnt

Zabezpieczony zabezpieczającemu winien stawić ewikcyą względem praw rzeczowych na abandonowanym przedmiocie w czasie oświadczenia odstąpienia ciążących, chyba, że takowe fundują się w niebezpieczeństwach, za które zabezpieczający podług umowy zabezpieczenia odpowiadać musiał.

Jeżeli okręt odstąpiony zostanie, natenczas zabezpieczającemu takowego należy się czysty fracht podróży, na któréj przypadek nieszczęścia się zdarzył, o ile fracht dopiero po oświadczeniu odstąpienia jest zarobiony. Ta część frachtu porachuje się podług zasad ważnych dla wypośrodkowania frachtu dystancyinego.

Wynikającą zatém dla zabezpieczonego utratę, jeżeli fracht z osobna jest zabezpieczony, zabezpieczający ostatniego ponosić winien.

Art. 873.

Zapłata sumy zabezpieczenia dopiero natenczas może być żądaną, gdy już służące do usprawiedliwienia abandonu dokumenta zabezpieczającemu są zakomunikowane i odpowiedni termin do zbadania takowych upłynął. Jeżeli względem zaginienia okrętu się abandonuje, natenczas do zakomunikować się mających dokumentów należą wierzytelne poświadczenia względem czasu, w którym okręt port odejścia opuścił, i względem nieprzybycia takowego w porcie przeznaczenia podczas terminu zaginienia.

Zabezpieczony jest obowiązany przy oświadczeniu abandonowém, o ile do tego jest w stanie, zabezpieczającemu donieść, czyli i jakie inne, abandonowanego przedmiotu dotyczące się zabezpieczenia są wzięte, i czyli i które długi bodmeryine albo inne ciężary na nich ciążą. Jeżeli doniesienie jest zaniechane, natenczas zabezpieczający zapłatę sumy zabezpieczenia tak długo odmówić może, aż dopóki doniesienie późniéj nastąpiło; jeżeli termin za-

dieselbe erst mit dem Zeitpunkt, in welchem die Anzeige nachgeholt ist.

Art. 874.

Der Versicherte ist verpflichtet, auch nach der Abandonerklärung für die Rettung der versicherten Sachen und für die Abwendung größerer Nachtheile nach Vorschrift des Artikels 823. und zwar so lange zu sorgen, bis der Versicherer selbst dazu im Stande ist.

Erfährt der Versicherte, daß ein für verloren erachteter Gegenstand wieder zum Vorschein gekommen ist, so muß er dies dem Versicherer sofort anzeigen und ihm auf Verlangen die zur Erlangung oder Verwerthung des Gegenstandes erforderliche Hülfe leisten.

Die Kosten hat der Versicherer zu ersetzen; auch hat derselbe den Versicherten auf Verlangen mit einem angemessenen Vorschusse zu versehen.

Art. 875.

Der Versicherte muß dem Versicherer, wenn dieser die Rechtmäßigkeit des Abandons anerkennt, auf Verlangen und auf Kosten desselben über den nach Artikel 872. durch die Abandonerklärung eingetretenen Uebergang der Rechte eine beglaubigte Anerkennungsurkunde (Abandonrevers) ertheilen und die auf die abandonnirten Gegenstände sich beziehenden Urkunden ausliefern.

Art. 876.

Bei einem partiellen Schaden am Schiff besteht der Schaden in dem nach Vorschrift der Artikel 711. und 712. zu ermittelnden Betrage der Reparaturkosten, soweit diese die Beschädigungen betreffen, welche dem Versicherer zur Last fallen.

Art. 877.

Ist die Reparaturunfähigkeit oder Reparaturunwürdigkeit des Schiffs (Artikel 444.) auf dem im Artikel 499. vorgeschriebenen Wege festgestellt,

płaty jest umówiony, natenczas takowy zaczyna się dopiero z dniem, w którym doniesienie następnie jest czynioném.

Art. 874.

Zabezpieczony jest obowiązany, również po oświadczeniu odstąpienia o ratowanie zabezpieczonych rzeczy i o odwrócenie większych szkód według przepisu artykułu 823. a to tak długo się starać, aż dopóki zabezpieczający sam do tego jest w stanie.

Jeżeli zabezpieczony się dowie, że zaginionym uważany przedmiot znów się pokazał, natenczas to zabezpieczającemu natychmiast donieść i mu na żądanie potrzebną do osięgnienia albo spieniężenia przedmiotu pomoc udzielić winien.

Koszta zabezpieczający zwrócić musi; on również zabezpieczonego na żądanie odpowiednią zaliczką opatrzyć musi.

Art. 875.

Zabezpieczony musi zabezpieczającemu, jeżeli ten prawdziwość abandonu uznaje, na żądanie i na jego koszta względem przechodzenia praw podług artykułu 872. przez oświadczenie abandonowe wstąpione, uwierzytelniony dokument uznania (rewers abandonowy) udzielić i dokumenta odnoszące się do odstąpionych przedmiotów wydać.

Art. 876.

Przy szkodzie parcyalnéj na okręcie składa się szkoda w sumie kosztów reparatur wypośrodkować się mającéj podług artykułów 711. i 712., o ile takowe się dotyczą uszkodzeń, które na zabezpieczającego spadają.

Art. 877.

Jeżeli niezdatność do reparatury albo niegodność do reparatury okrętu (artykuł 444.) na drodze przepisanéj w artykule 499. jest usta-

so ist der Versicherte dem Versicherer gegenüber befugt, das Schiff oder das Wrack zum öffentlichen Verkaufe zu bringen, und besteht im Falle des Verkaufs der Schaden in dem Unterschiede zwischen dem Reinerlöse und dem Versicherungswerthe.

Die übernommene Gefahr endet für den Versicherer erst mit dem Verkaufe des Schiffs oder des Wracks; auch haftet der Versicherer für den Eingang des Kaufpreises.

Bei der zur Ermittelung der Reparaturunwürdigkeit des Schiffs erforderlichen Feststellung des Werthes desselben im unbeschädigten Zustande bleibt dessen Versicherungswerth, gleichviel ob dieser taxirt ist oder nicht, außer Betracht.

Art. 878.

Der Beginn der Reparatur schließt die Ausübung des in dem vorhergehenden Artikel dem Versicherten eingeräumten Rechts nicht aus, wenn erst später erhebliche Schäden entdeckt werden, welche dem Versicherten ohne sein Verschulden unbekannt geblieben waren.

Macht der Versicherte von dem Rechte nachträglich Gebrauch, so muß der Versicherer die bereits aufgewendeten Reparaturkosten insoweit besonders vergüten, als durch die Reparatur bei dem Verkaufe des Schiffs ein höherer Erlös erzielt worden ist.

Art. 879.

Bei Gütern, welche beschädigt in dem Bestimmungshafen ankommen, ist durch Vergleichung des Bruttowerthes, den sie daselbst im beschädigten Zustande wirklich haben, mit dem Bruttowerthe, welchen sie dort im unbeschädigten Zustande haben würden, zu ermitteln, wie viele Prozente des Werthes der Güter verloren sind. Eben so viele Prozente des Versicherungswerthes sind als der Betrag des Schadens anzusehen.

Die Ermittelung des Werthes, welchen die Güter im beschädigten Zustande haben, erfolgt durch öffentlichen Verkauf oder, wenn der Versicherer einwilligt, durch Abschätzung. Die Ermittelung des Werthes, welchen die Güter im unbeschädigten Zustande haben würden, geschieht nach Maaßgabe der Bestimmungen des ersten und zweiten Absatzes des Artikels 612.

Der Versicherer hat außerdem die Besichtigungs-, Abschätzungs- und Verkaufskosten zu tragen.

nowioną, natenczas zabezpieczony naprzeciw zabezpieczającemu jest upoważniony, okręt albo wrok do publicznéj sprzedaży stawić i na przypadek sprzedaży szkoda składa się z różnicy między czystym dochodem i wartością zabezpieczenia.

Przyjęte niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego kończy się dopiero ze sprzedażą okrętu lub wroku; zabezpieczający również odpowiada za zapłacenie ceny kupna.

Przy potrzebném do wypośrodkowania niegodności do reparatury okrętu ustanowieniu wartości takowego w nieuszkodzonym stanie jego wartość zabezpieczenia, czy takowa jest otaxowaną czy nie, bez względu pozostaje.

Art. 878.

Rozpoczęcie reparatury nie wyklucza wykonania prawa zabezpieczonemu w uprzednim artykule przyznanego, jeżeli dopiero późniéj znaczne szkody spostrzegane zostaną, o których zabezpieczony bez swojéj winy wiadomości nie miał.

Jeżeli zabezpieczony późniéj prawo używa, natenczas zabezpieczający obrócone już koszta reparatury tak dalece osobnie bonifikować musi, o ile przez reparaturę przy sprzedaży okrętu wyższa suma zebraną została.

Art. 879.

Przy towarach, które w uszkodzonym stanie do portu przeznaczenia się dostaną, przez porównanie brutto wartości, którą tam w uszkodzonym stanie rzeczywiście mają, z brutto wartością, którąby tam w nieuszkodzonym stanie miały, ma być wypośrodkowaném, ile procentów wartości towarów stracono. Równa ilość procentów wartości zabezpieczenia jako suma szkody się uważa.

Wypośrodkowanie wartości, którą towary w uszkodzonym stanie mają, nastąpi publiczną sprzedażą albo, jeżeli zabezpieczający na to ze-

Art. 880.

Ist ein Theil der Güter auf der Reise verloren gegangen, so besteht der Schaden in eben so vielen Prozenten des Versicherungswerthes, als Prozente des Werthes der Güter verloren gegangen sind.

Art. 881.

Wenn Güter auf der Reise in Folge eines Unfalls verkauft worden sind, so besteht der Schaden in dem Unterschiede zwischen dem nach Abzug der Fracht, Zölle und Verkaufskosten sich ergebenden Reinerlöse der Güter und deren Versicherungswerthe.

Die übernommene Gefahr endet für den Versicherer erst mit dem Verkauf der Güter; auch haftet der Versicherer für den Eingang des Kaufpreises.

Die Bestimmungen der Artikel 838. bis 842. werden durch die Vorschriften dieses Artikels nicht berührt.

Art. 882.

Bei partiellem Verluste der Fracht besteht der Schaden in demjenigen Theile der bedungenen oder in deren Ermangelung der üblichen Fracht, welcher verloren gegangen ist.

Ist die Fracht taxirt und die Taxe nach Vorschrift des vierten Absatzes des Artikels 797. in Bezug auf einen von dem Versicherer zu ersetzenden Schaden maaßgebend, so besteht der Schaden in eben so vielen Prozenten der Taxe, als Prozente der bedungenen oder üblichen Fracht verloren sind.

zwala, oszacowaniem. Wypośrodkowanie wartości, którąby towary w nieuszkodzonym stanie miały, nastąpi wedle postanowień pierwszego i drugiego zdania artykułu 612.

Zabezpieczający winien prócz tego koszta oglądania, otaxowania i sprzedaży ponosić.

Art. 880.

Jeżeli część towarów na podróży zaginęła, natenczas szkoda składa się z równie tylu procentów wartości zabezpieczenia, ile procentów wartości towarów zaginęło.

Art. 881.

Jeżeli towary na podróży wskutek przypadku nieszczęścia sprzedane zostały, natenczas szkoda składa się z różnicy między czystym dochodem towarów okazującym się po otrąceniu frachtu, ceł i kosztów sprzedaży, a ich wartością sprzedaży.

Przyjęte niebezpieczeństwo kończy się dla zabezpieczającego dopiero ze sprzedażą towarów; zabezpieczający również odpowiada za zapłacenie ceny kupna.

Postanowienia artykułów 838. aż do 842. przepisami niniejszego artykułu się nie naruszają.

Art. 882.

Przy parcyalnéj utracie frachtu szkoda składa się z téj części umówionego albo w jego braku zwyczajowego frachtu, który zaginął.

Jeżeli fracht jest otaxowany i taxa wedle przepisu czwartego zdania artykułu 797. co do szkody przez zabezpieczającego wynagrodzić się mającéj miarodawczą, natenczas szkoda składa się z równie tylu procentów taxy, ile procentów umówionego lub zwyczajowego frachtu zaginęło.

Art. 883.

Bei imaginairem Gewinne oder Provision, welche von der Ankunft der Güter erwartet werden, besteht der Schaden, wenn die Güter im beschädigten Zustande ankommen, in eben so vielen Prozenten des als Gewinn oder Provision versicherten Betrages, als der nach Artikel 879. zu ermittelnde Schaden an den Gütern Prozente des Versicherungswerthes der letzteren beträgt.

Hat ein Theil der Güter den Bestimmungshafen nicht erreicht, so besteht der Schaden in eben so vielen Prozenten des als Gewinn oder Provision versicherten Betrages, als der Werth des in dem Bestimmungshafen nicht angelangten Theiles der Güter Prozente des Werthes aller Güter beträgt.

Wenn bei der Versicherung des imaginairen Gewinnes in Ansehung des nicht angelangten Theiles der Güter die Voraussetzungen des Artikels 864. vorhanden sind, so kommt von dem Schaden der im Artikel 864. bezeichnete Ueberschuß in Abzug.

Art. 884.

Bei Bodmerei- oder Havereigeldern besteht im Falle eines partiellen Verlustes der Schaden in dem Ausfalle, welcher darin sich gründet, daß der Gegenstand, welcher verbodmet oder für welchen die Havereigelder vorgeschossen oder verausgabt sind, zur Deckung der Bodmerei- oder Havereigelder in Folge späterer Unfälle nicht mehr genügt.

Art. 885.

Der Versicherer hat den nach den Artikeln 876. bis 884. zu berechnenden Schaden vollständig zu vergüten, wenn zum vollen Werthe versichert war, jedoch unbeschadet der Vorschrift des Artikels 804.; war nicht zum vollen Werthe versichert, so hat er nach Maaßgabe des Artikels 796. nur einen verhältnißmäßigen Theil dieses Schadens zu vergüten.

Art. 883.

Przy spodziewanym zysku lub prowizyi, które są oczekiwane od przybycia towarów, szkoda składa się, jeżeli towary w uszkodzonym stanie nadchodzą, z równie tylu procentów kwoty jako zysk lub prowizyę zabezpieczonéj, ile wypośrodkować się mająca podług artykułu 879. szkoda przy towarach procentów wartości zabezpieczenia ostatniéj wynosi.

Jeżeli część towarów do portu przeznaczenia się nie dostała, natenczas szkoda składa się z równie tylu procentów wartości zabezpieczonéj jako zysk lub prowizyę, ile wartość części towarów do portu przeznaczenia nie doszłéj, wynosi procentów wartości wszystkich towarów.

Jeżeli przy zabezpieczeniu spodziewanego zysku co do niedoszłéj części towarów przypuszczenia artykułu 864. zachodzą, natenczas od szkody oznaczona w artykule 864. przewyżka się potrąca.

Art. 884.

Przy pieniądzach bodmeryinych i hawaryinych składa się w przypadku utraty parcyalnéj szkoda w defekcie, który w tem się funduje, iż przedmiot, który jest zabodmerowany, albo za który pieniądze hawaryine są wyłożone lub wydane, na pokrycie pieniędzy bodmeryinych lub hawaryinych wskutek późniejszych przypadków nieszczęścia już nie wystarcza.

Art. 885.

Zabezpieczający szkodę obrachować się mającą podług artykułów 876. aż do 884. zupełnie wynagrodzić winien, jeżeli było zabezpieczone w pełnéj wartości, jednak bez nadwerężenia przepisu artykułu 804.; jeżeli nie w pełnéj wartości było zabezpieczone, natenczas winien podług artykułu 796. tylko stosunkową część téj szkody wynagrodzić.

Sechster Abschnitt.

Bezahlung des Schadens.

Art. 886.

Der Versicherte hat, um den Ersatz eines Schadens fordern zu können, eine Schadensberechnung dem Versicherer mitzutheilen.

Er muß zugleich durch genügende Beläge dem Versicherer darthun:

1) sein Interesse;
2) daß der versicherte Gegenstand den Gefahren der See ausgesetzt worden ist;
3) den Unfall, worauf der Anspruch gestützt wird;
4) den Schaden und dessen Umfang.

Art. 887.

Bei der Versicherung für fremde Rechnung hat außerdem der Versicherte sich darüber auszuweisen, daß er dem Versicherungsnehmer zum Abschlusse des Vertrages Auftrag ertheilt hat. Ist die Versicherung ohne Auftrag geschlossen (Artikel 786.), so muß der Versicherte die Umstände darthun, aus welchen hervorgeht, daß die Versicherung in seinem Interesse genommen ist.

Art. 888.

Als genügende Beläge sind anzusehen im Allgemeinen solche Beläge, welche im Handelsverkehr namentlich wegen der Schwierigkeit der Beschaffung anderer Beweise nicht beanstandet zu werden pflegen, insbesondere

1) zum Nachweise des Interesse:

bei der Versicherung des Schiffs die üblichen Eigenthumsurkunden;

bei der Versicherung von Gütern die Fakturen und Konnossemente, insofern nach

Rozdział szósty.

Zapłacenie szkody.

Art. 886.

Zabezpieczony, aby mógł żądać wynagrodzenia szkody, winien obrachowanie szkody zabezpieczającemu komunikować.

On zarazem dostatecznemi dowodami zabezpieczającemu udowodnić musi:

1) swój interes;
2) że zabezpieczony przedmiot na niebezpieczeństwa morza był wystawiony;
3) przypadek nieszczęścia, na który preten sya się funduje;
4) szkodę i jéj objętość.

Art. 887.

Przy zabezpieczeniu na obcy rachunek prócz tego zabezpieczony o tem wykazać się musi, że on biorącemu zabezpieczenie do zawarcia umowy zlecenie udzielił. Jeżeli zabezpieczenie bez polecenia jest zawartém (artykuł 786.); natenczas zabezpieczony okoliczności objaśnić musi, z których pochodzi, że zabezpieczenie w jego interesie jest wzięte.

Art. 888.

Dostatecznemi dowodami uważają się w ogóle takie dowody, które w obrocie handlowym mianowicie dla trudności złożenia innych dowodów zwykle nie są powątpiwane, szczególnie:

1) do udowodnienia interesu:

przy zabezpieczeniu okrętu zwyczajne dokumenta własności;

przy zabezpieczeniu towarów faktury i konosementa, o ile podług treści

Inhalt derselben der Versicherte zur Verfügung über die Güter befugt erscheint;

bei der Versicherung der Fracht die Chartepartien und Konnossemente;

2) zum Nachweise der Verladung der Güter die Konnossemente;

3) zum Nachweise des Unfalls die Verklarung und das Schiffsjournal (Artikel 488. und 494.), in Kondemnationsfällen das Erkenntniß des Prisengerichts, in Verschollenheitsfällen glaubhafte Bescheinigungen über die Zeit, in welcher das Schiff den Abgangshafen verlassen hat und über die Nichtankunft desselben im Bestimmungshafen während der Verschollenheitsfrist;

4) zum Nachweise des Schadens und dessen Umfanges die den Gesetzen oder Gebräuchen des Orts der Schadensermittelung entsprechenden Besichtigungs-, Abschätzungs- und Versteigerungsurkunden, sowie die Kostenanschläge der Sachverständigen, ferner die quittirten Rechnungen über die ausgeführten Reparaturen und andere Quittungen über geleistete Zahlungen; in Ansehung eines partiellen Schadens am Schiff (Artikel 876. 877.) genügen jedoch die Besichtigungs- und Abschätzungsurkunden, sowie die Kostenanschläge nur dann, wenn die etwaigen Schäden, welche in Abnutzung, Alter, Fäulniß oder Wurmfraß sich gründen, gehörig ausgeschieden sind, und wenn zugleich, soweit es ausführbar war, solche Sachverständige zugezogen worden sind, welche entweder ein für allemal obrigkeitlich bestellt oder von dem Ortsgericht oder dem Landeskonsul und in deren Ermangelung oder, sofern deren Mitwirkung sich nicht erlangen ließe, von einer anderen Behörde besonders ernannt waren.

Art. 889.

Auch im Falle eines Rechtsstreits ist den im Artikel 888. bezeichneten Urkunden in der Regel

takowych zabezpieczony do dyspozycyi nad towarami upoważniony się zdaje;

przy zabezpieczeniu frachtu papiery okrętowe i konosementa;

2) do udowodnienia ładowania towarów konosementa;

3) do udowodnienia przypadku nieszczęścia oświadczenie klarowania i dziennik okrętowy (artykułu 488. i 494.), w przypadkach kondemnacyinych wyrok sądu obłównego, w przypadkach zaginienia wierzytelne poświadczenia względem czasu, w którym okręt port odejścia opuścił i względem nie przybycia takowego w porcie przeznaczenia podczas terminu zaginienia;

4) do udowodnienia szkody i jéj objętości odpowiednie ustawom lub zwyczajom miejsca wypośrodkowania szkody dokumenta oglądania, otaxowania i licytacyi, jako też anszlagi kosztów znawców, daléj pokwitowane rachunki względem wykonanych reparatur i inne kwity względem uiszczonych zapłat; co do szkody parcyalnéj przy okręcie (artykuły 876. 877.) wystarczają jednak protokuły oglądania i oszacowania, jako też anszlagi kosztów tylko natenczas, jeżeli którekolwiek szkody, które się fundują w używaniu, wieku, zgniliznie stoczeniu przez robaków należycie uchodziły, i jeżeli zarazem, o ile to się da wykonać, tacy znawcy zostaną przywezwani, którzy albo raz na zawsze od zwierzchności są ustanowieni albo przez sąd miejski albo konsula krajowego a w ich braku, albo jeżeli ich spółdziałanie nie dało się osięgnąć, przez inną władzę osobnie byli mianowani.

Art. 889.

Również na przypadek prawnego sporu oznaczonym w artykule 888. dokumentom za

und, insofern nicht besondere Umstände Bedenken erregen, Beweiskraft beizulegen.

Art. 890.

Eine Vereinbarung, wodurch der Versicherte von dem Nachweise der im Artikel 886. erwähnten Umstände oder eines Theiles derselben befreit wird, ist gültig, jedoch unbeschadet des Rechts des Versicherers, das Gegentheil zu beweisen.

Die bei der Versicherung von Gütern getroffene Vereinbarung, daß das Konnossement nicht zu produziren sei, befreit nur von dem Nachweise der Verladung.

Art. 891.

Bei der Versicherung für fremde Rechnung ist der Versicherungsnehmer ohne Beibringung einer Vollmacht des Versicherten legitimirt, über die Rechte, welche in dem Versicherungsvertrage für den Versicherten ausbedungen sind, zu verfügen, sowie die Versicherungsgelder zu erheben und einzuklagen. Diese Bestimmung gilt jedoch im Falle der Ertheilung einer Polize nur dann, wenn der Versicherungsnehmer die Polize beibringt.

Ist die Versicherung ohne Auftrag genommen, so bedarf der Versicherungsnehmer zur Erhebung oder Einklagung der Versicherungsgelder der Zustimmung des Versicherten.

Art. 892.

Im Falle der Ertheilung einer Polize hat der Versicherer die Versicherungsgelder dem Versicherten zu zahlen, wenn dieser die Polize beibringt.

Art. 893.

Der Versicherungsnehmer ist nicht verpflichtet, die Polize dem Versicherten oder den Gläubigern oder der Konkursmasse desselben auszuliefern, bevor er wegen der gegen den Versicherten in Bezug auf den versicherten Gegenstand ihm zustehenden Ansprüche befriedigt ist. Im Falle eines Schadens

zwyczaj, i o ile szczególne okoliczności do wątpliwości nie powodują, moc dowodu ma być nadaną.

Art. 890.

Umowa, przez którą zabezpieczony od udowodnienia wspomnionych w artykule 886. okoliczności albo części takowych się uwalnia, jest ważną, jednak bez nadwerężenia prawa zabezpieczającego do przeciwnego udowodnienia.

Przy zabezpieczeniu towarów zawarte umówienie, że konosement nie ma być produkowany, uwalnia tylko od dowodu przeładowania.

Art. 891.

Przy zabezpieczeniu na obcy rachunek biorący zabezpieczenie bez złożenia plenipotencyi zabezpieczonego jest legitymowanym względem praw, które w umowie zabezpieczenia dla zabezpieczonego są umówione, dysponować, jako też pieniądze zabezpieczenia pobierać i wyskarzyć. Postanowienie to jednak w przypadku udzielenia polisy tylko natenczas ma ważność, jeżeli biorący zabezpieczenie polisę złoży.

Jeżeli zabezpieczenie wzięte jest bez polecenia, natenczas biorący zabezpieczenie do pobierania lub wyskarzenia pieniędzy zabezpieczenia potrzebuje przyzwolenia zabezpieczonego.

Art. 892.

W przypadku udzielenia polisy zabezpieczający winien pieniądze zabezpieczenia zabezpieczonemu zapłacić, jeżeli ten złoży polisę.

Art. 893.

Biorący zabezpieczenie nie jest obowiązany, polisę zabezpieczonemu albo wierzycielom albo masie konkursowéj onego wydać, nim on względem pretensyi służących mu przeciwko zabezpieczonemu co do zabezpieczonego przedmiotu jest uspokojony. W przy-

kann der Versicherungsnehmer wegen dieser Ansprüche aus der Forderung, welche gegen den Versicherer begründet ist, und nach Einziehung der Versicherungsgelder aus den letzteren vorzugsweise vor dem Versicherten und vor dessen Gläubigern sich befriedigen.

Art. 894.

Der Versicherer macht sich dem Versicherungsnehmer verantwortlich, wenn er, während dieser noch im Besitze der Polize sich befindet, durch Zahlungen, welche er dem Versicherten oder den Gläubigern oder der Konkursmasse desselben leistet, oder durch Verträge, welche er mit denselben schließt, das in dem Artikel 893. bezeichnete Recht des Versicherungsnehmers beeinträchtigt.

Inwiefern der Versicherer einem Dritten, welchem Rechte aus der Polize eingeräumt sind, sich dadurch verantwortlich macht, daß er über diese Rechte Verträge schließt oder Versicherungsgelder zahlt, ohne die Polize sich zurückgeben zu lassen oder dieselbe mit der erforderlichen Bemerkung zu versehen, bestimmt sich nach den Vorschriften des bürgerlichen Rechts.

Art. 895.

Wird der Versicherer auf Zahlung der Versicherungsgelder in Anspruch genommen, so kann er bei der Versicherung für fremde Rechnung Forderungen, welche ihm gegen den Versicherungsnehmer zustehen, nicht zur Kompensation bringen.

Art. 896.

Der Versicherte ist befugt, nicht allein die aus einem bereits eingetretenen Unfall ihm zustehenden, sondern auch die künftigen Entschädigungsansprüche einem Dritten abzutreten. Ist eine Polize ertheilt, welche an Order lautet, so kann dieselbe durch Indossament übertragen werden; in Ansehung eines solchen Indossamentes kommen die Vorschriften der Artikel 301. 303. 305. zur Anwendung. Bei der Versicherung für fremde Rechnung ist zur Gültigkeit der ersten Uebertragung das Indossament des Versicherungsnehmers genügend.

padku szkody biorący zabezpieczenie względem tych pretensyi ze żądania, które przeciw zabezpieczającemu jest uzasadnione, i po ściągnieniu pieniędzy zabezpieczenia z ostatnich przedewszystkiem przed zabezpieczonym i przed jego wierzycielami się zaspokoić może.

Art. 894.

Zabezpieczający staje się biorącemu zabezpieczenie odpowiedzialnym, jeżeli on, podczas gdy ten jeszcze w posiadaniu polisy się znajduje, przez zapłaty, które on zabezpieczonemu albo wierzycielom lub masie konkursowéj onego uiszcza, albo przez umowy, które on z nimi zawiera, oznaczone w artykule 893. prawo biorącego zabezpieczenie nadwereża.

O ile zabezpieczający naprzeciw trzeciéj osobie, któréj prawa z polisy są przyznane, przez to się czyni odpowiedzialnym, że on względem tych praw umowy zawiera, albo pieniądze zabezpieczenia zapłaci nie każąc sobie wydać polisy albo nieopatrząc takową z potrzebną uwagą, ustanawia się podług przepisów prawa cywilnego.

Art. 895.

Jeżeli od zabezpieczającego żąda się zapłata pieniędzy zabezpieczenia, natenczas on przy zabezpieczeniu na obcy rachunek pretensyi, które mu przeciw biorącemu zabezpieczenie służą, do kompenzacyi stawić nie może.

Art. 896.

Zabezpieczony jest upoważniony nie tylko z już wstąpionego przypadku nieszczęścia mu służące, lecz też przyszłe pretensye wynagrodzenia trzeciemu odstąpić. Jeżeli polisa jest udzieloną, która na rozkaz opiewa, natenczas takowa przez indosament przeniesioną być może; co do takiego indosamentu przepisy artykułów 301. 303. 305. do zastósowania przychodzą. Przy zabezpieczeniu na obcy rachu-

Art. 897.

Wenn nach Ablauf zweier Monate seit der Anzeige des Unfalls die Schadensberechnung (Artikel 886.) ohne Verschulden des Versicherten noch nicht vorgelegt, wohl aber durch ungefähre Ermittelung die Summe festgestellt ist, welche dem Versicherer mindestens zur Last fällt, so hat der letztere diese Summe in Anrechnung auf seine Schuld vorläufig zu zahlen, jedoch nicht vor Ablauf der etwa für die Zahlung der Versicherungsgelder bedungenen Frist. Soll die Zahlungsfrist mit dem Zeitpunkt beginnen, in welchem dem Versicherer die Schadensberechnung mitgetheilt ist, so wird dieselbe im Falle dieses Artikels von der Zeit an berechnet, in welcher dem Versicherer die vorläufige Ermittelung mitgetheilt ist.

Art. 898.

Der Versicherer hat

1) in Havereifällen zu den für die Rettung, Erhaltung oder Wiederherstellung der versicherten Sache nöthigen Ausgaben in Anrechnung auf seine später festzustellende Schuld zwei Drittel des ihm zur Last fallenden Betrages,

2) bei Aufbringung des Schiffs oder der Güter den vollen Betrag der ihm zur Last fallenden Kosten des Reklameprozesses, sowie sie erforderlich werden, vorzuschießen.

nek do ważności pierwszego przeniesienia indosament biorącego zabezpieczenie jest dostatecznym.

Art. 897.

Jeżeli po upływie dwóch miesięcy od doniesienia przypadku nieszczęścia porachowanie szkody (artykuł 886.) bez winy zabezpieczonego jeszcze nie jest przedłożoném jednak zaś przez tymczasowe wypośrodkowanie suma jest ustanowioną, która na zabezpieczającego przynajmniéj spada, wtedy ten ostatni sumę tę w porachowanie na swój dług tymczasem płacić winien, jednak nie przed upływem któregokolwiek dla zapłaty pieniędzy zabezpieczenia umówionego terminu. Jeżeli termin zapłaty ma się zaczynać z czasem, w którym zabezpieczającemu porachowanie szkody jest zakomunikowaném, natenczas takowy w przypadku niniejszego artykułu porachuje się od czasu, w którym zabezpieczającemu tymczasowe wypośrodkowanie jest komunikowaném.

Art. 898.

Zabezpieczający winien:

1) w przypadkach hawaryi do wydatków potrzebnych dla ratowania, utrzymania i przywrócenia zabezpieczonéj rzeczy w porachowaniu na swój późniéj ustanowić się mający dług dwie trzecie części spadającéj na niego ilości,

2) przy zabraniu okrętu albo towarów pełną ilość spadających na niego kosztów procesu reklamacyinego, jak się staną potrzebnemi, wyłożyć.

Siebenter Abschnitt.

Aufhebung der Versicherung und Rückzahlung der Prämie.

Art. 899.

Wird die Unternehmung, auf welche die Versicherung sich bezieht, ganz oder zum Theil von

Rozdział siódmy.

Zniesienie zabezpieczenia i zwrócenie premii.

Art. 899.

Jeżeli przedsięwzięcie, do którego zabezpieczenie się odnosi, całkowicie albo po czę-

dem Versicherten aufgegeben, oder wird ohne sein Zuthun die versicherte Sache ganz oder ein Theil derselben der von dem Versicherer übernommenen Gefahr nicht ausgesetzt, so kann die Prämie ganz oder zu dem verhältnißmäßigen Theil bis auf eine dem Versicherer gebührende Vergütung zurückgefordert oder einbehalten werden (Ristorno).

Die Vergütung (Ristornogebühr) besteht, sofern nicht ein anderer Betrag vereinbart oder am Ort der Versicherung üblich ist, in einem halben Prozent der ganzen oder des entsprechenden Theiles der Versicherungssumme, wenn aber die Prämie nicht ein Prozent der Versicherungssumme erreicht, in der Hälfte der ganzen oder des verhältnißmäßigen Theiles der Prämie.

Art. 900.

Ist die Versicherung wegen Mangels des versicherten Interesse (Artikel 782.) oder wegen Ueberversicherung (Artikel 790.) oder wegen Doppelversicherung (Artikel 792.) unwirksam, und hat sich der Versicherungsnehmer bei dem Abschlusse des Vertrages und im Falle der Versicherung für fremde Rechnung auch der Versicherte bei der Ertheilung des Auftrages in gutem Glauben befunden, so kann die Prämie gleichfalls bis auf die im Artikel 899. bezeichnete Ristornogebühr zurückgefordert oder einbehalten werden.

Art. 901.

Die Anwendung der Artikel 899. und 900. ist dadurch nicht ausgeschlossen, daß der Versicherungsvertrag für den Versicherer wegen Verletzung der Anzeigepflicht oder aus anderen Gründen unverbindlich ist, selbst wenn der Versicherer ungeachtet dieser Unverbindlichkeit auf die volle Prämie Anspruch hätte.

ści przez zabezpieczonego zostanie ustąpioném, albo jeżeli bez jego spółczynności zabezpieczona rzecz całkowicie albo część takowéj nie wystawi się na przyjęte przez zabezpieczającego niebezpieczeństwo, natenczas premia całkowicie albo w stosunkowéj części aż do bonifikacyi zabezpieczającemu się należącéj napowrót żądaną albo zatrzymaną być może (ristorno).

Bonifikacya (należytość rystorna) składa się, o ile inna kwota nie jest umówioną albo na miejscu zabezpieczenia zwyczajną, z półprocentu całkiéj lub odpowiedniéj części sumy zabezpieczenia, jeżeli zaś premia nie dosięga jednego procentu sumy zabezpieczenia, z połowy całkowitéj lub częściowéj części premii.

Art. 900.

Jeżeli zabezpieczenie dla braku zabezpieczonego interesu (artykuł 782.) albo względem nadzabezpieczenia (artykuł 790.) albo względem podwójnego zabezpieczenia (artykuł 792.) jest bezskuteczném i jeżeli biorący zabezpieczenie przy zawarciu umowy i w przypadku zabezpieczenia na obcy rachunek również zabezpieczony przy udzielaniu polecenia znajdowali się w dobréj wierze, natenczas premia także aż do oznaczonéj w artykule 899. należytości rystornéj napowrót żądaną lub zatrzymaną być może.

Art. 901.

Zastósowanie artykułów 899. i 900. przez to się nie wyklucza, że umowa zabezpieczenia dla zabezpieczającego względem naruszenia obowiązku doniesienia albo z innych przyczyn jest nie obowięzującą, nawet jeżliby zabezpieczający mimo téj nieważności miał pretensyę na pełną premię.

Art. 902.

Ein Ristorno findet nicht statt, wenn die Gefahr für den Versicherer bereits zu laufen begonnen hat.

Art. 903.

Wenn der Versicherer zahlungsunfähig geworden ist, so ist der Versicherte befugt, nach seiner Wahl entweder von dem Vertrage zurückzutreten und die ganze Prämie zurückzufordern oder einzubehalten, oder auf Kosten des Versicherers nach Maaßgabe des Artikels 793. eine neue Versicherung zu nehmen. Dieses Recht steht ihm jedoch nicht zu, wenn ihm wegen Erfüllung der Verpflichtungen des Versicherers genügende Sicherheit bestellt wird, bevor er von dem Vertrage zurückgetreten ist oder die neue Versicherung genommen hat.

Art. 904.

Wird der versicherte Gegenstand veräußert, so können dem Erwerber die dem Versicherten nach dem Versicherungsvertrage auch in Bezug auf künftige Unfälle zustehenden Rechte mit der Wirkung übertragen werden, daß der Erwerber den Versicherer ebenso in Anspruch zu nehmen befugt ist, als wenn die Veräußerung nicht stattgefunden hätte und der Versicherte selbst den Anspruch erhöbe.

Der Versicherer bleibt von der Haftung für die Gefahren befreit, welche nicht eingetreten sein würden, wenn die Veräußerung unterblieben wäre.

Er kann sich nicht nur der Einreden und Gegenforderungen bedienen, welche ihm unmittelbar gegen den Erwerber zustehen, sondern auch derjenigen, welche er dem Versicherten hätte entgegenstellen können, der aus dem Versicherungsvertrage nicht hergeleiteten jedoch nur insofern, als sie bereits vor der Anzeige der Uebertragung entstanden sind.

Durch die vorstehende Bestimmung werden die rechtlichen Wirkungen der mittelst Indossamentes

Art. 902.

Rystorno nie ma miejsca, jeżeli niebezpieczeństwo dla zabezpieczającego już zaczynało bieżeć.

Art. 903.

Jeżeli zabezpieczający stał się niezdolnym do zapłaty, natenczas zabezpieczony jest upoważniony, podług woli swojéj albo od umowy ustąpić i całką premię napowrót żądać lub zatrzymać, albo na koszta zabezpieczającego podług artykułu 793. nowe wziąść zabezpieczenie. Prawo to jednak mu nie służy, jeżeli mu za spełnienie obowiązków zabezpieczającego dostateczne bezpieczeństwo stawioném zostanie, nim on od umowy ustąpił albo nowe zabezpieczenie wziął.

Art. 904.

Jeżeli zabezpieczony przedmiot zostanie sprzedany, natenczas na nabywcę mogą prawa, zabezpieczonemu podług umowy zabezpieczenia również co do przyszłych przypadków nieszczęścia służące, z tym skutkiem być przeniesione, iż nabywca zabezpieczającego w równéj mierze trzymać się jest upoważniony, jak gdyby sprzedaż nie była nastąpiła i zabezpieczony sam pretensyę zaniósł.

Zabezpieczający od odpowiedzialności pozostaje uwolniony za niebezpieczeństwa, któreby nie były wstąpiły, gdyby sprzedaż nie była nastąpiła.

Wolno mu nie tylko używać excepcyi i pretensyi przeciwnych, które mu bez pośrednio przeciw nabywcy służą, lecz również takich, któreby on zabezpieczonemu był mógł przeciw stawić, z umowy zabezpieczenia nie roszczonych jednak tylko tak dalece, o ile już przed doniesieniem przelania powstały.

Niniejszém postanowieniem prawne skutki uskutecznionego przez indosament przeniesie-

erfolgten Uebertragung einer Polize, welche an Order lautet, nicht berührt.

Art. 905.

Die Vorschriften des Artikels 904. gelten auch im Falle der Versicherung einer Schiffspart.

Ist das Schiff selbst versichert, so kommen dieselben nur dann zur Anwendung, wenn das Schiff während einer Reise veräußert wird. Anfang und Ende der Reise bestimmen sich nach Artikel 827. Ist das Schiff auf Zeit oder für mehrere Reisen (Artikel 760.) versichert, so dauert die Versicherung im Falle der Veräußerung während einer Reise nur bis zur Entlöschung des Schiffs im nächsten Bestimmungshafen (Artikel 827.).

Zwölfter Titel.

Von der Verjährung.

Art. 906.

Die im Artikel 757. aufgeführten Forderungen verjähren in einem Jahre. Es beträgt jedoch die Verjährungsfrist zwei Jahre:

1) für die aus den Dienst- und Heuerverträgen herrührenden Forderungen der Schiffsbesatzung, wenn die Entlassung jenseits des Vorgebirges der guten Hoffnung oder des Kap Horn erfolgt ist;
2) für die aus dem Zusammenstoße von Schiffen hergeleiteten Entschädigungsforderungen.

Art. 907.

Die nach dem vorstehenden Artikel eintretende Verjährung bezieht sich zugleich auf die persönlichen Ansprüche, welche dem Gläubiger etwa gegen den Rheder oder eine Person der Schiffsbesatzung zustehen.

nia polisy na rozkaz opiewającéj, nie naruszają się.

Art. 905.

Przepisy artykułu 904. mają również ważność na przypadek zabezpieczenia części okrętowéj.

Jeżeli okręt sam jest zabezpieczony, wtedy takowe natenczas tylko mają zastósowanie, jeżeli okręt podczas podróży sprzedany zostanie. Początek i koniec podróży ustanawiają się podług artykułu 827. Jeżeli okręt na czas albo dla kilka podróży (artykuł 760.) jest zabezpieczony, natenczas zabezpieczenie w przypadku sprzedaży podczas podróży tylko trwa aż do wyładowania okrętu w najbliższym porcie przeznaczenia (artykuł 827.).

Tytuł dwunasty.

O przedawnieniu.

Art. 906.

W artykule 757. wymienione pretensye przedawniają w jednym roku. Termin przedawnienia wynosi jednak dwa lata:

1) za pochodzące z umów służbowych i żołdowych pretensye osady okrętowéj, jeżeli oddalenie z drugiéj strony przylądku dobréj nadziei albo przylądku Horn nastąpiło;
2) za roszczone z uderzenia ze sobą okrętów pretensye wynagrodzenia.

Art. 907.

Według poprzedniego artykułu wstępujące przedawnienie odnosi się zarazem do pretensyi osobistych, którekolwiek wierzycielowi przeciw redarzowi albo innéj osobie osady okrętowéj służą.

Art. 908.

Die Verjährung beginnt:

1) in Ansehung der Forderungen der Schiffsbesatzung (Artikel 757. Ziff. 4.) mit dem Ablaufe des Tages, an welchem das Dienst- oder Heuerverhältniß endet, und falls die Anstellung der Klage früher möglich und zulässig ist, mit dem Ablaufe des Tages, an welchem diese Voraussetzung zutrifft; jedoch kommt das Recht, Vorschuß- und Abschlagszahlungen zu verlangen, für den Beginn der Verjährung nicht in Betracht;
2) in Ansehung der Forderungen wegen Beschädigung oder verspäteter Ablieferung von Gütern und Reise-Effekten (Artikel 757. Ziff. 8. und 10.) und wegen der Beiträge zur großen Haverei (Artikel 757. Ziff. 6.) mit dem Ablaufe des Tages, an welchem die Ablieferung erfolgt ist, in Ansehung der Forderungen wegen Nichtablieferung von Gütern mit dem Ablaufe des Tages, an welchem das Schiff den Hafen erreicht, wo die Ablieferung erfolgen sollte, und wenn dieser Hafen nicht erreicht wird, mit dem Ablaufe des Tages, an welchem der Betheiligte sowohl hiervon als auch von dem Schaden zuerst Kenntniß gehabt hat;
3) in Ansehung der nicht unter die Ziffer 2. fallenden Forderungen aus dem Verschulden einer Person der Schiffsbesatzung (Artikel 757. Ziff. 10.) mit dem Ablaufe des Tages, an welchem der Betheiligte von dem Schaden Kenntniß erlangt hat, in Ansehung der Entschädigungsforderungen wegen des Zusammenstoßes von Schiffen jedoch mit dem Ablaufe des Tages, an welchem der Zusammenstoß stattgefunden hat;
4) in Ansehung aller anderen Forderungen mit dem Ablaufe des Tages, an welchem die Forderung fällig geworden ist.

Art. 909.

Ferner verjähren in einem Jahre die auf den Gütern wegen der Fracht nebst allen Nebengebühren,

Art. 908.

Przedawnienie zaczyna się:

1) co do pretensyi osady okrętowéj (artykuł 757. cyfra 4.) z upływem dnia, którego stosunek służbowy lub żołdu się kończy i jeżeli zaniesienie skargi prędzéj jest możebném i dozwoloném, z upływem dnia, którego to przypuszczenie się ziści; jednak prawo żądania kwot zaliczkowych i rat dla rozpoczęcia przedawnienia się nie uwzględnia;
2) co do pretensyi względem uszkodzenia lub spóźnionego oddania towarów i efektów podróżowych (artykuł 757. cyfra 8. i 10.) i względem składek do wielkiéj hawaryi (artykuł 757. cyfra 6.) z upływem dnia, którego oddanie nastąpiło, co do pretensyi względem nieoddania towarów z upływem dnia, którego okręt do portu się dostał, w którym oddanie miało nastąpić, i jeżeli do tego portu się nie dochodzi, z upływem dnia, którego interesent tak o tem jako i o szkodzie najprzód miał wiadomość;
3) co do nie wpadających pod cyfrą 2. pretensyi z winy osoby osady okrętowéj (artykuł 757. cyfra 10.) z upływem dnia, którego interesent o szkodzie zabrał wiadomość, co do pretensyi wynagrodzenia wskutek uderzenia ze sobą okrętów zaś z upływem dnia, w którym uderzenie nastąpiło;
4) co do wszelkich innych pretensyi z upływem dnia, w którym pretensya do zapłaty przypadła.

Art. 909.

Daléj przedawniają w jednym roku pretensye ciążące na towarach względem frachtu

wegen des Liegegeldes, der ausgelegten Zölle und sonstigen Auslagen, wegen der Bodmereigelder, der Beiträge zur großen Haverei und der Bergungs- und Hülfskosten haftenden Forderungen, sowie alle persönlichen Ansprüche gegen die Ladungsbetheiligten und die Forderungen wegen der Ueberfahrtsgelder.

Die Verjährung beginnt in Ansehung der Beiträge zur großen Haverei mit dem Ablaufe des Tages, an welchem die beitragspflichtigen Güter abgeliefert sind, in Ansehung der übrigen Forderungen mit dem Ablaufe des Tages, an welchem die Fälligkeit eingetreten ist.

Art. 910.

Es verjähren in fünf Jahren die Forderungen des Versicherers und des Versicherten aus dem Versicherungsvertrage.

Die Verjährung beginnt mit dem Ablaufe des letzten Tages des Jahres, in welchem die versicherte Reise beendigt ist, und bei der Versicherung auf Zeit mit dem Ablaufe des Tages, an welchem die Versicherungszeit endet. Sie beginnt, wenn das Schiff verschollen ist, mit dem Ablaufe des Tages, an welchem die Verschollenheitsfrist endet.

Art. 911.

Eine Forderung, welche nach den Artikeln 906. bis 910. verjährt ist, kann auch im Wege der Kompensation oder sonst als Gegenforderung nicht geltend gemacht werden, wenn sie zur Zeit der Entstehung der anderen Forderung bereits verjährt war.

wraz z wszelkiemi należytościami pobocznemi, względem zapłaty leżenia, względem pieniędzy bodmeryinych, składek do wielkiéj hawaryi i kosztów ocalenia i pomocy, jako téj wszelkie pretensye osobiste przeciwko uczestnikom ładunku i pretensye względem pieniędzy przewozowych.

Przedawnienie zaczyna się co do składek do wielkiéj hawaryi z upływem dnia, w którym obowiązujące do składek towary są oddane, co do wszelkich innych pretensyi z upływem dnia, którego to przypadanie nastąpiło.

Art. 910.

W pięciu latach przedawniają pretensye zabezpieczającego i zabezpieczonego z umowy zabezpieczenia.

Przedawnienie zaczyna się z upływem ostatniego dnia roku, w którym zabezpieczona podróż jest ukończoną i przy zabezpieczeniu na czas z upływem dnia, którego czas zabezpieczenia się kończy. Takowe zaczyna się, jeżeli okręt zaginął z upływem dnia, w którym termin zaginienia się kończy.

Art. 911.

Pretensya, która podług artykułu 906. aż do 910. jest przedawnioną, również w drodze kompenzacyi albo innym sposobem jako przeciwna pretensya dochodzoną być nie może, jeżeli takowa w czasie powstania drugiéj pretensyi już była przedawnioną.

Inhalt.

Allgemeine Bestimmungen..... (Art. 1— 3.)

Erstes Buch. Vom Handelsstande.

Erster Titel. Von Kaufleuten.. (Art. 4— 11.)

Zweiter Titel. Von dem Handelsregister..... (Art. 12— 14.)

Dritter Titel. Von Handelsfirmen..... (Art. 15— 27.)

Vierter Titel. Von den Handelsbüchern..... (Art. 28— 40.)

Fünfter Titel. Von den Prokuristen und Handlungsbevollmächtigten..... (Art. 41— 56.)

Sechster Titel. Von den Handlungsgehülfen..... (Art. 57— 65.)

Siebenter Titel. Von den Handelsmäklern oder Sensalen.... (Art. 66— 84.)

Zweites Buch. Von den Handelsgesellschaften.

Erster Titel. Von der offenen Handelsgesellschaft.

Erster Abschnitt. Von der Errichtung der Gesellschaft..... (Art. 85— 89.)

Zweiter Abschnitt. Von dem Rechtsverhältniß der Gesellschafter unter einander..... (Art. 90—109.)

Dritter Abschnitt. Von dem Rechtsverhältniß der Gesellschaft zu dritten Personen..... (Art. 110—122.)

Vierter Abschnitt. Von der Auflösung der Gesellschaft und dem Austreten einzelner Gesellschafter aus derselben..... (Art. 123—132.)

Treść.

Powszechne postanowienia.... (Art. 1— 3.)

Pierwsza xięga. O stanie handlowym.

Tytuł pierwszy. O kupcach..... (Art. 4— 11.)

Tytuł drugi. O rejestrze handlowym..... (Art. 12— 14.)

Tytuł trzeci. O firmach handlowych..... (Art. 15— 27.)

Tytuł czwarty. O xięgach handlowych..... (Art. 28— 40.)

Tytuł piąty. O prokurystach i pełnomocnikach handlowych..... (Art. 41— 56.)

Tytuł szósty. O pomocnikach handlowych..... (Art. 57— 65.)

Tytuł siódmy. O maklerzach handlowych lub sensalach..... (Art. 66— 84.)

Druga xięga. O towarzystwach handlowych.

Tytuł pierwszy. O otwartém towarzystwie handlowém.

Rozdział pierwszy. O utworzeniu towarzystwa..... (Art. 85— 89.)

Rozdział drugi. O prawnym stosunku towarzyszów pomiędzy sobą..... (Art. 90—109.)

Rozdział trzeci. O prawnym stosunku towarzystwa do trzecich osób..... (Art. 110—122.)

Rozdział czwarty. O rozwiązaniu towarzystwa i wystąpieniu pojedynczych towarzyszów z takowego..... (Art. 123—132.)

Fünfter Abschnitt. Von der Liquidation der Gesellschaft ..... (Art. 133—145.)
Sechster Abschnitt. Von der Verjährung der Klagen gegen die Gesellschafter ..... (Art. 146—149.)

Zweiter Titel. Von der Kommanditgesellschaft.
Erster Abschnitt. Von der Kommanditgesellschaft im Allgemeinen (Art. 150—172.)
Zweiter Abschnitt. Von der Kommanditgesellschaft auf Aktien insbesondere ..... (Art. 173—206.)

Dritter Titel. Von der Aktiengesellschaft.
Erster Abschnitt. Allgemeine Grundsätze ..... (Art. 207—215.)
Zweiter Abschnitt. Rechtsverhältnisse der Aktionaire ..... (Art. 216—226.)
Dritter Abschnitt. Rechte und Pflichten des Vorstandes ..... (Art. 227—241.)
Vierter Abschnitt. Auflösung der Gesellschaft ..... (Art. 242—248.)
Fünfter Abschnitt. Schlußbestimmungen ..... (Art. 249.)

Drittes Buch. Von der stillen Gesellschaft und von der Vereinigung zu einzelnen Handelsgeschäften für gemeinschaftliche Rechnung.

Erster Titel. Von der stillen Gesellschaft ..... (Art. 250—265.)
Zweiter Titel. Von der Vereinigung zu einzelnen Handelsgeschäften für gemeinschaftliche Rechnung ..... (Art. 266—270.)

Viertes Buch. Von den Handelsgeschäften.
Erster Titel. Von den Handelsgeschäften im Allgemeinen.

Rozdział piąty. O likwidacyi towarzystwa ..... (Art. 133—145.)
Rozdział szósty. O przedawnieniu skarg przeciw towarzyszom ..... (Art. 146—149.)

Tytuł drugi. O towarzystwie komandytowém.
Rozdział pierwszy. O towarzystwie komandytowém w ogóle (Art. 150—172.)
Rozdział drugi. O towarzystwie komandytowym na akcye w szczególności ..... (Art. 173—206.)

Tytuł trzeci. O towarzystwie akcyiném.
Rozdział pierwszy. Powszechne zasady ..... (Art. 207—215.)
Rozdział drugi. Prawny stosunek akcyonaryuszów ..... (Art. 216—226.)
Rozdział trzeci. Prawa i obowiązki przełożeństwa ..... (Art. 227—241.)
Rozdział czwarty. Rozwiązanie towarzystwa ..... (Art. 242—248.)
Rozdział piąty. Postanowienia końcowe ..... (Art. 249.)

Trzecia xięga. O cichém towarzystwie i o połączeniu się do pojedynczych interesów handlowych na spólny rachunek.

Tytuł pierwszy. O cichém towarzystwie ..... (Art. 250—265.)
Tytuł drugi. O połączeniu się do pojedynczych interesów handlowych na spólny rachunek ..... (Art. 266—270.)

Czwarta xięga. O interesach handlowych.
Tytuł pierwszy. O interesach handlowych w ogóle.

Erster Abschnitt. Begriff der Handelsgeschäfte ..... (Art. 271—277.)
Zweiter Abschnitt. Allgemeine Bestimmungen über Handelsgeschäfte ..... (Art. 278—316.)
Dritter Abschnitt. Abschließung der Handelsgeschäfte ..... (Art. 317—323.)
Vierter Abschnitt. Erfüllung der Handelsgeschäfte ..... (Art. 324—336.)

Zweiter Titel. Vom Kauf ..... (Art. 337—359.)
Dritter Titel. Von dem Kommissionsgeschäft ..... (Art. 360—378.)
Vierter Titel. Von dem Speditionsgeschäft ..... (Art. 379—389.)
Fünfter Titel. Von dem Frachtgeschäft.
Erster Abschnitt. Vom Frachtgeschäft überhaupt ..... (Art. 390—421.)
Zweiter Abschnitt. Von dem Frachtgeschäft der Eisenbahnen insbesondere ..... (Art. 422—431.)

Fünftes Buch. Vom Seehandel.

Erster Titel. Allgemeine Bestimmungen ..... (Art. 432—449.)
Zweiter Titel. Von dem Rheder und von der Rhederei ..... (Art. 450—477.)
Dritter Titel. Von dem Schiffer (Art. 478—527.)
Vierter Titel. Von der Schiffsmannschaft ..... (Art. 528—556.)
Fünfter Titel. Von dem Frachtgeschäft zur Beförderung von Gütern ..... (Art. 557—664.)
Sechster Titel. Von dem Frachtgeschäft zur Beförderung von Reisenden ..... (Art. 665—679.)
Siebenter Titel. Von der Bodmerei ..... (Art. 680—701.)
Achter Titel. Von der Haverei.
Erster Abschnitt. Große (gemeinschaftliche) Haverei und besondere Haverei ..... (Art. 702—735.)

Rozdział pierwszy. Pojęcie interesów handlowych ..... (Art. 271—277.)
Rozdział drugi. Ogólne postanowienie względem interesów handlowych ..... (Art. 278—316.)
Rozdział trzeci. Zawarcie interesów handlowych ..... (Art. 317—323.)
Rozdział czwarty. Spełnienie interesów handlowych ..... (Art. 324—336.)
Tytuł drugi. O kupnie ... (Art. 337—359.)
Tytuł trzeci. O interesie komisyinym ..... (Art. 360—378.)
Tytuł czwarty. O interesie spedycyinym ..... (Art. 379—389.)
Tytuł piąty. O interesie fraktowym.
Rozdział pierwszy. O interesie fraktowym w ogóle ..... (Art. 390—421.)
Rozdział drugi. O interesie fraktowym kolei żelaznych w szczególności ..... (Art. 422—431.)

Piąta xięga. O handlu morskim.
Tytuł pierwszy. Powszechne postanowienia .... (Art. 432—449.)
Tytuł drugi. O redarzu i o redarstwie ..... (Art. 450—477.)
Tytuł trzeci. O nawigatorze ..... (Art. 478—527.)
Tytuł czwarty. O ludziach okrętowych ..... (Art. 528—556.)
Tytuł piąty. O interesie frachtowym do expedycyi towarów ..... (Art. 557—664.)
Tytuł szósty. O interesie frachtowym do expedycyi podróżnych ..... (Art. 665—679.)
Tytuł siódmy. O bodmeryi (Art. 680—701.)
Tytuł ósmy. O hawaryi.
Rozdział pierwszy. Wielka (spólna) hawarya i osobna hawarya ..... (Art. 702—735.)

Zweiter Abschnitt. Schaden durch Zusammenstoß von Schiffen... (Art. 736—741.)

Neunter Titel. Von der Bergung und Hülfsleistung in Seenoth ..... (Art. 742—756.)

Zehnter Titel. Von den Schiffsgläubigern ..... (Art. 757—781.)

Elfter Titel. Von der Versicherung gegen die Gefahren der Seeschiffahrt.

Erster Abschnitt. Allgemeine Grundsätze ..... (Art. 782—809.)

Zweiter Abschnitt. Anzeigen bei dem Abschlusse des Vertrages.. (Art. 810—815.)

Dritter Abschnitt. Verpflichtungen des Versicherten aus dem Versicherungsvertrage..... (Art. 816—823.)

Vierter Abschnitt. Umfang der Gefahr ..... (Art. 824—857.)

Fünfter Abschnitt. Umfang des Schadens ..... (Art. 858—885.)

Sechster Abschnitt. Bezahlung des Schadens ..... (Art. 886—898.)

Siebenter Abschnitt. Aufhebung der Versicherung und Rückzahlung der Prämie ..... (Art. 899—905.)

Zwölfter Titel. Von der Verjährung..... (Art. 906—911.)

Rozdział drugi. Szkoda przez uderzenie ze sobą okrętów . (Art. 736—741.)

Tytuł dziewiąty. O ocaleniu i pomocy w niebezpieczeństwie morskiem ..... (Art. 742—756.)

Tytuł dziesiąty. O wierzycielach okrętowych..... (Art. 757—781.)

Tytuł jedenasty. O zabezpieczeniu przeciw niebezpieczeństwom żeglugi morskiéj.

Rozdział pierwszy. Powszechne zasady..... (Art. 782—809.)

Rozdział drugi. Doniesienia przy zawarciu umowy..... (Art. 810—815.)

Rozdział trzeci. Obowiązki zabezpieczonego z umowy zabezpieczenia ..... (Art. 816—823.)

Rozdział czwarty. Objętość niebezpieczeństwa..... (Art. 824—857.)

Rozdział piąty. Objętość szkody (Art. 858—885.)

Rozdział szósty. Zapłacenie szkody ..... (Art. 886—898.)

Rozdział siódmy. Zniesienie zabezpieczenia i zwrócenie premii ..... (Art. 899—905.)

Tytuł dwunasty. O przedawnieniu..... (Art. 906—911.)

Der gegenwärtigen Nummer des Bundesgesetzblattes ist in einer besonderen Beilage die Eichordnung für den Norddeutschen Bund vom 16. Juli 1869. beigefügt.

Do obecnego Numeru Zbioru praw związkowych dołączony jest wosobnym dodatku Regulamin co do sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego z 16. Lipca 1869.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Besondere Beilage zu № 32. des Bundesgesetzblattes des Norddeutschen Bundes.

Eichordnung für den Norddeutschen Bund. Vom 16. Juli 1869.

Auf Grund der Bestimmung im Artikel 18. der Maaß- und Gewichtsordnung für den Norddeutschen Bund vom 17. August 1868. (Bundesgesetzblatt S. 727.) erläßt die unterzeichnete Normal-Eichungs-Kommission die nachstehende

Eichordnung.

Erster Abschnitt.

Vorschriften über das Material, die Gestalt, die Bezeichnung und die sonstige Beschaffenheit der vom 1. Januar 1872. ab im öffentlichen Verkehr geltenden und bereits vom 1. Januar 1870. ab zur Eichung zuzulassenden neuen Maaße und Gewichte, sowie über die von Seiten der Eichungsstellen bei der Eichung dieser Maaße und Gewichte innezuhaltenden Fehlergrenzen.

I. Längenmaaße.

§. 1.

Zulässige Maaße und Bezeichnung.

Zur Eichung zulässig sind Maaße von folgenden Längen:

Osobny Dodatek do № 32. Zbioru praw dla Związku północno-niemieckiego.

Regulamin co do sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego. Z dnia 16. Lipca 1869.

Na mocy postanowienia w Art. 18. Regulaminu miar i wag dla Związku północno-niemieckiego z 17. Sierpnia 1868. (Zbiór praw zw. Str. 727) podpisana normalna komisya sprawdzająca wydaje następujący

Regulamin co do sprawdzania miar i wag.

Rozdział pierwszy.

Przepisy, tyczące się materyału, kształtu, oznaczenia i innych własności będących od 1. Stycznia 1872. w publicznym obrocie ważnemi — a już od 1. Stycznia 1870. do sprawdzania przypuścić się mających nowych miar i wag, jako też mających się przez urzędy sprawdzające przy sprawdzaniu miar i wag tychże przestrzegać granic omyłek (dyferencyjnych).

I. Długomierze.

§. 1.

Dozwolone miary i oznaczenie.

Do sprawdzania przypuszczają się miary następujących długości:

20 Meter,
10 Meter oder 1 Dekameter,
5 Meter,
2 Meter,
1 Meter,
0,5 Meter oder 5 Decimeter oder 50 Centimeter,
0,2 Meter oder 2 Decimeter oder 20 Centimeter,
0,1 Meter oder 1 Decimeter oder 10 Centimeter.

Die Bezeichnung dieser Maaße muß mit dem vollen Namen, die in der obigen Zusammenstellung angegeben sind, geschehen. Welche der metrischen Bezeichnungen in den Fällen, wo in der obigen Reihe mehrere nebeneinander aufgestellt sind, anzuwenden sei, bleibt dem Belieben überlassen. Bei einem Maaße von 10 Meter Länge kann auch der volle Name „Kette", bei einem Maaße von 1 Meter Länge und seinen oben zugelassenen Vielfachen und Bruchtheilen auch der volle Name „Stab" aufgetragen werden, doch muß in jedem Falle eine der obigen metrischen Bezeichnungen voranstehen.

§. 2.

Material, Form und Struktur der Längenmaaße.

Sämmtliche eichfähige Maaße müssen von solchem Material, in solcher Form und Struktur ausgeführt sein, daß ihre Länge beim Gebrauch keine Schwankungen erleiden kann, welche die im Verkehr zu duldenden Fehlergrenzen übersteigen.

Danach sind zur Eichung zuzulassen einfache Strich- oder Endflächen-Maaßstäbe, welche aus genügend hartem Material mit einem vor Verbiegungen hinreichend sichernden Querschnitt massiv gearbeitet sind. Bei Endflächen-Maaßen von Holz bis zu 0,5 Meter Länge herab sind die maaßgebenden Endflächen durch metallene Beschläge zu schützen.

Ferner sind zulässig solche aus mehreren Stücken bestehenden Maaße, für deren Zusammenfügung in

20 metrów,
10 metrów czyli 1 dekametr,
5 metrów,
2 metry,
1 metr,
0,5 metru czyli 5 decymetrów czyli 50 centymetrów,
0,2 metru czyli 2 decymetry czyli 20 centymetrów,
0,1 metru czyli 1 decymetr czyli 10 centymetrów.

Oznaczenie miar tychże nastąpić winno zupełną nazwą, jakie w powyższém zestawieniu są podane. Które z oznaczeń metrycznych zastósowane być ma w przypadkach, gdzie ich w powyższym rzędzie jest kilka obok siebie ustawionych, zależy od woli każdego. U miary 10 metrów długości może też wyrażoną być zupełna nazwa »Pasmo«, u miary 1 metru długości oraz dozwolonych powyż kroci i ułamków jego — także i zupełna nazwa »Pręt«, jednakowoż musi w każdym przypadku umieścić się na czele które z powyższych oznaczeń metrycznych.

§. 2.

Materyał, forma i struktura długomierzy.

Wszelkie miary, do sprawdzenia się kwalifikujące, winny w takiéj wykonane być formie i strukturze, iżby ich długość przy używaniu żadnych doznać nie mogła nierówności, któreby przechodziły dozwolone w obrocie granice omyłek (dyferencyjne).

Zatém do sprawdzania przypuszczać się mają pojedyncze miary o powierzchniach strychowych lub końcowych, wyrabiane masyw z twardego dostatecznie materyału o poprzeczniku zabezpieczającym od pokrzywień. U miar o powierzchniach końcowych z drzewa aż do 0,5 metru długości na dół winny miarodawcze powierzchni końcowo opatrzone być w obicia metalowe.

Daléj dozwolone są takie miary, z kilku sztuk się składające, co do spojenia których

derjenigen gegenseitigen Lage der beweglichen Theile, welche die normale Länge des ganzen Maaßes ergiebt, eine genügende Stabilität gesichert ist.

Endlich sind zulässig Bandmaaße, welche aus Material von hinreichend geringer Dehnbarkeit, z. B. aus Metallblech, hergestellt sind.

Es ist zulässig, Maaße, welche den oben aufgestellten Anforderungen entsprechen, auch dann, wenn dieselben Theile anderer Meßwerkzeuge bilden, zu eichen, sobald in dieser Zusammensetzung die Eichungs-Operationen nach den anderweitigen Bestimmungen ausführbar sind.

§. 3.

Eichung und zulässige Abweichung der Längenmaaße.

Die Eichungs-Operationen, über deren Ausführung in einer besonderen Instruktion nähere Vorschriften ertheilt werden, haben sich bei den Längenmaaßen sowohl auf die Gesammtlänge, als auf die Eintheilung zu erstrecken.

Zur Stempelung ist nur dann zu schreiten, wenn die Vergleichung mit den Eichungsnormalen erwiesen hat, daß die Gesammtlänge des Maaßes entweder im Zuviel oder im Zuwenig eine größere Abweichung nicht zeigt, als nachstehend unter A. bestimmt ist, und daß gleichzeitig die Eintheilung der Vorschrift unter B. entspricht.

A. Die Abweichung in der Gesammtlänge darf höchstens betragen:

1) bei metallenen Präcisions-Maaßstäben (mit feiner Eintheilung), deren Genauigkeits-Angabe nur in der Nichtberücksichtigung der Temperatur bei der Anwendung ihre Grenze findet,

	Millimeter.
bei einer Länge von 1 Meter	0,1
„ „ „ 0,5 bis 0,1 Meter.	0,05

2) bei gewöhnlichen Maaßstäben aus Metall oder von 0,5 Meter ab aus Elfenbein, hartem Holz ꝛc.

w tém wzajemném części ruchomych położeniu, jakie normalna długość całéj wykazuje miary, dostateczna zapewnioną jest trwałość.

Wreszcie dozwolone są miary taśmowe, fabrykowane z materyału o dostatecznie małéj rozszerzalności, np. z blachy metalowéj.

Dozwoloném jest, miary, odpowiadające powyższym wymaganiom, sprawdzać i wtenczas, jeżeli takowe tworzą części innych narzędzi mierniczych, skoro w składzie tym operacye sprawdzające według owychż innych wykonać się dadzą postanowień.

§. 3.

Sprawdzanie i dozwolona dyferencya długomierzy.

Operacye sprawdzające, co do wykonywania których w osobnéj instrukcyi bliższe wydadzą się przepisy, winny u długomierzy rozciągać się tak na długość ogólną, jako i na podział.

Do stęplowania przystąpić się ma li wtenczas, skoro porównanie z normałami wymierczymi wykazało, iż ogólna długość miary ani we względzie tego co za wiele lub co za mało większego nie okazuje zboczenia, aniżeli które poniżéj ad *A.* ustanowione, i iż równocześnie podział odpowiada przepisowi pod *B.*

A. Zboczenie w ogólnéj długości wynosić może najwyżéj:

1) u metalowych miar precyzyjnych (z subtelnym podziałem), podanie dokładności których znajduje granicę swą li w niewzględnieniu temperatury przy użyciu,

	Millimetr.
w długości 1 metru	0,1
„ „ 0,5 do 0,1 metru	0,05

2) u zwyczajnych miar z metalu lub od 0,5 metru począwszy z słoniowéj kości, twardego drzewa i t. d.

Millimeter.

bei einer Länge von 2 Meter..... 0,75
" " " " 1 Meter..... 0,5
" " " " 0,5 bis 0,1 Meter 0,25

3) bei Werk-Maaßstäben aus Holz (die Enden durch Metallbeschläge geschützt)

Millimeter.

bei einer Länge von 5 Meter..... 4,0
" " " " 2 Meter..... 1,5
" " " " 1 Meter..... 0,75

4) bei Maaßstäben für Langwaaren, aus Holz mit Metallbeschlägen, nur in Centimeter getheilt

Millimeter.

bei einer Länge von 1 Meter..... 1,0
" " " " 0,5 Meter..... 0,75

5) bei zusammenlegbaren Maaßen

Millimeter.

in einer Länge von 1 Meter..... 1,0
" " " " 0,5 Meter..... 0,75

6) bei Bandmaaßen aus Metallblech

Millimeter.

bei einer Länge von 20 Meter..... 3,5
" " " " 10 Meter..... 2,25
" " " " 5 Meter..... 1,75
" " " " 2 Meter..... 1,25
" " " " 1 Meter..... 0,75

B. Fehlergrenzen der Eintheilung der Längenmaaße.

Der Fehler des Abstandes irgend einer Eintheilungsmarke eines Maaßes von dem nächsten der beiden Enden des Maaßes darf nirgends die Hälfte der zulässigen Abweichung der Gesammtlänge desselben übersteigen.

Ausgenommen hiervon sind nur unter Nr. 1. die Präcisions-Stäbe von 0,5 bis 0,1 Meter Länge, sowie die unter Nr. 4. erwähnten Maaßstäbe, bei denen die Fehlergrenze für den Abstand einer Eintheilungs-Marke von dem nächsten der beiden Enden gleich der Fehlergrenze der Gesammtlänge angenommen werden darf.

Millimetr.

w długości 2 metrów..... 0,75
" " 1 metru 0,5
" " 0,5 do 0,1 metru..... 0,25

3) u miar rzemieślniczych z drzewa (końce opatrzone w obicia z kruszcu)

Millimetr.

w długości 5 metrów..... 4,0
" " 2 metrów..... 1,5
" " 1 metru 0,75

4) u miar do towarów mierzonych podług długości, z drzewa z obiciami metalowemi, podzielonych li na centymetry

Millimetr.

w długości 1 metru 1,0
" " 0,5 metru 0,75

5) u miar, złożyć się dających

Millimetr.

w długości 1 metru 1,0
" " 0,5 metru 0,75

6) u miar taśmowych z blachy metalowéj

Millimetr.

w długości 20 metrów..... 3,5
" " 10 metrów..... 2,25
" " 5 metrów..... 1,75
" " 2 metrów..... 1,25
" " 1 metru 0,75

B. Granice omyłek podziału długomierzy.

Omyłka dystancyi jakiéjkolwiek marki podziałowéj miary od najbliższego z obu końców miary nie powinna przechodzić nigdzie połowy dozwolonéj dyferencyi ogólnéj długości téjże.

Wyjęte są li pod No. 1. laski precyzyjne 0,5 do 0,1 metru długości, jako też wspomnione pod No. 4. miary, u których granica omyłek co do dystancyi któréj marki podziałowéj od najbliższego z obu końców przyjętą być może zarówno granicy omyłki długości ogólnéj.

§. 4.

Stempelung.

Die Stempelung erfolgt dicht an den Enden des Maaßes. An den mit Metallkappen versehenen Enden hölzerner Maaßstäbe ist der Stempel halb auf das Holz, halb auf die Kappe und außerdem auf die Endfläche der Kappe zu setzen.

Bei aus einzelnen Theilen bestehenden Maaßen ist außerdem ein Stempel auf die am Gelenk zusammenstoßenden Theile so zu setzen, daß er sowohl den einen als den anderen Theil trifft, und bei solchen, wo dies nicht möglich ist, auf jeden der einzelnen Theile.

Bei Präcisions-Maaßstäben wird neben dem Stempel der Eichungsstelle noch ein sechsstrahliger Stern aufgeschlagen.

II. Flüssigkeitsmaaße.

§. 5.

Zulässige Flüssigkeitsmaaße.

Flüssigkeitsmaaße für den öffentlichen Verkehr werden nur in folgenden Größen zur Eichung und Stempelung zugelassen:

20 Liter oder Kannen,
10 " " "
5 " " "
2 " " "
1 Liter oder Kanne,
1/2 oder 0,5 Liter oder Kanne = 1 Schoppen.
1/4 " " "
0,2 " " "
1/8 " " "
0,1 " " "
1/16 " " "
0,05 " " "
1/32 " " "
0,02 " " "

Jedes zuzulassende Maaß muß so hergestellt sein, daß eine Abmessung von Flüssigkeiten inner-

§. 4.

Stęplowanie.

Stęplowanie ma miejsce tuż na końcach miary. Na opatrzonych obiciami metalowemi końcach miar drewnianych winien stępel wyciśnionym być do połowy na drzewie, do połowy na obiciu a nadto na przestrzeni końcowéj obicia.

U miar składających się z pojedynczych części ma nadto stępel wyciśnionym być na stykających się w zgięciu częściach — tak, iżby tak jednę jako też i drugą część naruszał, a gdziebyś to nie było możebném, na każdéj z obu części.

U miar prezycyjnych ma obok stępla urzędu sprawdzającego jeszcze sześciopromienna przybić się gwiazda.

II. Miary do płynów.

§. 5.

Dozwolone miary do płynów.

Miary do płynów w obrocie publicznym przypuszczają się do sprawdzania i stęplowania li w następujących wielkościach:

20 litrów czyli konwów,
10 " " "
5 " " "
2 " " "
1 litr czyli konew,
1/2 czyli 0,5 litru czyli konew = 1 kubek.
1/4 " " "
0,2 " " "
1/8 " " "
0,1 " " "
1/16 " " "
0,05 " " "
1/32 " " "
0,02 " " "

Każda dozwolić się mająca miara musi być tak fabrykowaną, iżby odmierzanie płynów

halb der im Verkehr gestatteten Abweichung vom Sollinhalte durch dasselbe sicher erfolgen kann, daß es den beim Gebrauche unvermeidlich vorkommenden Einwirkungen genügenden Widerstand leistet und absichtlich angebrachte Verletzungen leicht erkennen läßt, übrigens auch den nachstehenden Vorschriften in Bezug auf Bezeichnung, Form, Material und sonstige Beschaffenheit entspricht.

§. 6.

Bezeichnung.

Die Bezeichnung hat deutlich und von dem Maaße untrennbar durch Angabe der Einheiten oder Bruchtheile vom Liter, die es enthält, unter Beisetzung des Wortes Liter oder des Buchstaben L. zu erfolgen. Als Bruchbezeichnungen sind hierbei für die decimalen Abstufungen Decimalbrüche, für die Abstufungen nach Halbirungen gewöhnliche Brüche zu benutzen.

Es ist gestattet, dieser Hauptbezeichnung auch die vollen deutschen Namen beizufügen.

§. 7.

Material.

Für den Verkehr zulässige Maaße müssen aus Zinn, Weißblech, Messing oder Kupfer hergestellt, in den beiden letzteren Fällen aber innerlich mit reinem Zinn vollständig und gut verzinnt sein.

§. 8.

Form.

Maaße von 2 Liter Inhalt und die nach der Halbirungs-Theilung abgestuften kleineren müssen in Form eines Cylinders hergestellt werden, bei dem das Verhältniß des Durchmessers zur Höhe für das

2 L., 1 L. und $^1/_2$ L. Maaß wie 1 : 2,
$^1/_4$ " " " 1 : 1,9
$^1/_8$ " " " 1 : 1,8
$^1/_{16}$ " " " 1 : 1,7
$^1/_{32}$ " " " 1 : 1,6

zu Grunde gelegt wird. Da es aber schwierig ist, bei der Herstellung solcher Maaße dieses Verhältniß genau inne zu halten, so sind in der Größe des Durchmessers Abweichungen bis zu 5 pCt. im Mehr und Weniger nachgelassen.

w granicach dozwolonéj w obrocie dyferencyi od treści należnéj (jaka być powinna) niezawodnie odbywać się nią mogło, iżby wpływom, zachodzącym koniecznie przy używaniu, dostateczny stawiała opór, i iżby zrządzone rozmyślnie nadwerężenia łatwo poznać dawała, zresztą zaś poniższym przepisom we względzie oznaczenia, formy, materyału i innéj jakości odpowiadała.

§. 6.

Oznaczenie.

Oznaczenie powinno nastąpić wyraźnie i tak, aby od miary odłączyć się nie dało, za podaniem jednostek lub ułamków litru, które zawiera, z dodaniem słowa Litr lub litery *L.* Na oznaczenie ułamków winny przy tém użyte być ułamki dziesiątkowe co do odstopniowań dziesiątkowych, a ułamki zwyczajne co do odstopniowań według połowiczeń.

Dozwoloném jest, do tegoż oznaczenia głównego dołączać i zupełne niemieckie nazwy.

§. 7.

Materyał.

Miary, dozwolone w obrocie, winny fabrykowane być z cyny, blachy białéj, mosiędzu lub miedzi, w ostatnich dwóch przypadkach zaś być wewnątrz czystą cyną zupełnie i dobrze wylane.

§. 8.

Forma.

Miary objętości 2 litrów oraz drobniejsze, odstopniowane według podziału połowicznego, winny wyrobione być w formie cylindra, u którego stosunek średnicy do wysokości na

2 *L.*, 1 *L.* i $^1/_2$ *L.* miary jak 1 : 2
$^1/_4$ " " " 1 : 1,9
$^1/_8$ " " " 1 : 1,8
$^1/_{16}$ " " " 1 : 1,7
$^1/_{32}$ " " " 1 : 1,6

za podstawę się przyjmuje. Ponieważ zaś trudno jest, przy wyrabianiu miar takich stosunek

Es ergeben sich hiernach für die Dimensionen dieser Flüssigkeitsmaaße folgende Werthe in Millimetern:

Größe des Maaßes.	Berechnete Dimensionen des Durchmessers.	der Höhe.	Der Durchmesser zulässiger Maaße darf betragen: höchstens	mindestens
	mm.	mm.	mm.	mm.
2 L.	108,4	216,7	114	103
1 "	86,0	172,1	90	82
$^1/_2$ "	68,3	136,5	73	64
$^1/_4$ "	55,1	104,8	58	52
$^1/_8$ "	44,6	80,1	47	42
$^1/_{16}$ "	36,0	61,4	38	34
$^1/_{32}$ "	29,2	46,7	31	28

Die nach der Decimaltheilung abgestuften Maaße von 0,2, 0,1, 0,05 und 0,02 Liter Inhalt müssen, um mit den ihnen nahe stehenden Maaßen nach der Halbirungstheilung nicht verwechselt werden zu können, in Form abgestutzter Kegel ausgeführt werden, bei denen der obere Durchmesser der Abmessung entspricht, welche diese Maaße nach den vorher für die Halbirungsreihe aufgestellten Bedingungen bei cylindrischer Gestalt erhalten würden, und deren unterer Durchmesser das $1^1/_2$ fache des oberen ist.

Die Dimensionen derselben und die nachgelassenen Abweichungen im oberen Durchmesser gestalten sich daher in folgender Art:

Größe des Maaßes	Berechneter Durchmesser oben	unten	Berechnete Höhe	Der obere Durchmesser zulässiger Maaße darf betragen höchstens	mindestens
	mm.	mm.	mm.	mm.	mm.
0,2 L.	51,2	76,8	61,4	54	49
0,1 "	41,4	62,1	46,9	43	39
0,05 "	33,5	50,3	35,8	35	32
0,02 "	25,2	37,8	25,3	26	24

Maaße von 5, 10 und 20 Liter Inhalt sind cylinder- oder tonnenförmig mit engerem cylindrischem Halse von höchstens 10 Centimeter

ten ściśle zachować, przeto w wielkości średnicy dozwolone są dyferencye aż do 5 pct. wyżéj lub niżéj.

Zatém co do objętości tychż miar do płynów wykazują się następujące wartości w millimetrach:

Wielkość miary.	Obliczone średnicy.	objętości wysokości.	Średnica miar dozwolonych może wynosić: najwyżéj	przynajmniéj
	mm.	mm.	mm.	mm.
2 *L.*	108,4	216,7	114	103
1 "	86,0	172,1	90	82
$^1/_2$ "	68,3	136,5	73	64
$^1/_4$ "	55,1	104,8	58	52
$^1/_8$ "	44,6	80,1	47	42
$^1/_{16}$ "	36,0	61,4	38	34
$^1/_{32}$ "	29,2	46,7	31	28

Odstopniowane według podziału dziesiątkowego miary 0,2, 0,1, 0,05 i 0,02 litru objętości, aby nie mogły być pomięszane z przybliżającemi się do nich miarami według podziału połowicznego, winny wykonane być we formie tępych ostrokrągów, u których górna średnica odpowiada wymiarowi, któryby miary te otrzymały według warunków, ustanowionych pierwéj co do kolei połowiczenia w razie kształtu cylindra, a których dolna średnica wynosi $1^1/_2$ kroć średnicy górnéj.

Objętości takowych i dozwolone zboczenia w górnéj średnicy przedstawiają się zatém w następującym sposobie:

Wielkość miary	Obliczona średnica u góry	na dole	Obliczona wysokość	Górna średnica dozwolonych miar wynosić może: najwyżéj	przynajmniéj
	mm.	mm.	mm.	mm.	mm.
0,2 *L.*	51,2	76,8	61,4	54	49
0,1 "	41,4	62,1	46,9	43	39
0,05 "	33,5	50,3	35,8	35	32
0,02 "	25,2	37,8	25,3	26	24

Miary 5, 10 i 20 litrów objętości fabrykowane być winny w formie cylindra lub beczki z węższą szyją formy cylindra najwyżéj 10 cen-

Weite, durch welchen der Inhalt des Maaßes genauer begrenzt wird, anzufertigen.

Für alle Größen sind Maaße gestattet, bei denen für die richtige Füllung der Flüssigkeitsspiegel mit dem oberen Rande in einer Ebene, und auch solche, bei denen er tiefer liegt.

In beiden Fällen sind Ausgüsse (Schnauzen) zulässig, deren Fassungsraum einen Theil vom Fassungsraume des Maaßes bildet.

Im letzteren Falle kann der richtige Maaßinhalt begrenzt werden:

entweder durch zwei einander gegenüberliegende Abflußöffnungen,

oder durch eine solche Oeffnung und einen diametral gegenüberliegenden Stift (Zäpfchen), statt dessen auch zwei Stifte, um ein Drittel des Umkreises von der Oeffnung abstehend, angebracht werden können,

oder durch zwei diametral gegenüberliegende, sowie auch durch drei gleichmäßig auf dem Umfang vertheilte Stifte.

§. 9.

Sonstige Beschaffenheit.

Alle Maaße, bei denen der Flüssigkeitsspiegel in der Ebene des oberen Randes liegt, müssen an diesem äußerlich genügend verstärkt sein; dies erfolgt bei Blechmaaßen durch aufgelöthete Bunde, wobei für Weißblechmaaße auch ein Bund aus Zinkblech gestattet ist, oder durch einen in den umgebogenen Rand eingelegten Draht.

Die Böden dürfen nicht als bloße Scheiben eingelöthet, sondern müssen mit einem umgebogenen Rande versehen sein. Letzterer kann entweder die cylindrische Wandfläche nach oben gekehrt äußerlich umschließen, oder sich nach unten gekehrt an die cylindrische Wandfläche innerlich anschließen; in beiden Fällen ist er mit der Wandfläche zu verlöthen.

Die Böden sind in ebener Fläche herzustellen und bei größeren Maaßen durch äußerlich aufgelöthete Stege zu verstärken.

Ausgüsse oder Schnauzen, deren Fassungsraum einen Theil des richtigen Gefäßinhalts bildet, müssen bis zur vorderen Spitze in derselben Art wie die übrige Grenzfläche des Fassungsraumes verstärkt sein.

Stifte oder Zäpfchen dürfen nicht eingelöthet, sondern müssen eingenietet und äußerlich mit einem Zinntropfen für die Stempelung versehen sein.

Die Bezeichnung ist entweder auf dem Maaße selbst einzugraviren oder aufzuschlagen, was bei Blechmaaßen auch auf einer aufgelötheten Zinnstelle geschehen kann, oder auf einem aufgelötheten Schilde anzubringen, welches letztere an einer Stelle durch einen zu stempelnden Zinntropfen mit dem Maaße zu verbinden ist.

Bei Maaßen, welche aus einzelnen durch Löthung verbundenen Theilen bestehen, sind die Löthstellen mit Zinntropfen zur Aufschlagung des Stempels zu versehen, sofern die Löthfuge eine unmittelbare Stempelung nicht gestattet.

§. 10.

Unzulässige Maaße.

Unzulässig sind alle Maaße, welche den vorstehenden Vorschriften nicht entsprechen, insbesondere Maaße aus Zinkblech; solche mit gewölbter Bodenfläche; Maaße mit Blechring statt der Stifte zur Begrenzung des Flüssigkeitsspiegels; Maaße, bei denen der Flüssigkeitsspiegel durch den oberen Rand begrenzt werden soll, sofern die Grenzlinie nicht parallel zum Boden liegt, oder nicht in eine Ebene fällt.

tymetrów szerokości, którą objętość miary dokładniéj się ogranicza.

Co do wszelkich wielkości dozwolone są miary, u których ku należnemu wypełnieniu powierzchnia płynu położona jest w jednéj z górnym brzegiem płaszczyznie, oraz i takie, u których takowa niżéj położona.

W obu przypadkach dozwolone są lejki, (noski), których objętość tworzy część objętości miary.

W ostatnim przypadku właściwa objętość miary ograniczoną być może:

bądź to dwoma położonymi naprzeciw sobie otworami do ściekania,

bądź jednym takim otworem oraz położonym dyametralnie naprzeciwko sztyftem, zamiast którego umieszczone być mogą i dwa sztyfty, w oddaleniu jednéj trzeciéj obwodu od otworu,

bądź dwoma sztyftami dyametralnie naprzeciw sobie położonymi, lub też i trzema sztyftami, porówno na obwód rozdzielonymi.

§. 9.

Inne własności.

Wszelkie miary, u których powierzchnia płynu leży w płaszczyznie wierzchniego brzegu, winny u tegoż zewnętrznie być dostatecznie wzmocnione; u miar blaszanych ma to miejsce za pomocą przylótowanych pasków, przy czém u miar z blachy białéj dozwolone są i paski z blachy cynkowéj, lub też za pomocą drótu umocowanego u skrzywionego brzegu.

Dna nie powinny wlótowane być jako proste szyby, lecz opatrzone w zawinięty brzeg. Ostatni może już to wykierowany w górę otaczać bok cylindrowy zewnętrznie, bądź wykierowany na dół przyłączać się do boku cylindrowego wewnętrznie; w obu przypadkach winien on być z bokiem zlótowanym.

Dna winny wyrobione być w równéj płaszczyznie a u większych miar wzmocnione przylótowanemi zewnętrznie lisztewkami.

Lejki czyli noski, których objętość tworzy część właściwéj objętości naczynia, winny aż do przedniego końca być w ten sam wzmocnione sposób co reszta przestrzeni granicznéj objętości naczynia.

Sztyfty nie powinny być wlótowane, lecz muszą być wnitowane a zewnętrznie kroplą cyny ku stęplowaniu opatrzone.

Oznaczenie winno już to na saméj mierze być wyrytém lub przybitém, co u miar blaszanych może i na przylótowanéj nastąpić kropli cynowéj, już na przylótowanym umieszczone być szyldzie, który to ostatni winien na pewném miejscu połączony być z miarą za pomocą mającéj się odstęplować kropli cyny.

U miar składających się z pojedynczych, za pomocą lótowania spojonych części, winny punkta zlótowania być kroplami cyny celem przybicia stępla opatrzone, gdyby fuga od lótowania bezpośredniego nie dozwalała stęplowania.

§. 10.

Miary niedozwolone.

Niedozwolonemi są wszelkie miary, które nie odpowiadają powyższym przepisom, zwłaszcza miary z blachy cynkowéj; miary z sklepioném dném; miary o obręczy z blachy zamiast sztyftów ku ograniczeniu powierzchni płynu; miary u których powierzchnia płynu ograniczoną być ma górnym brzegiem, skoro linia graniczna nie jest równoległą z dnem, albo w jednę nie wpada płaszczyznę.

§. 11.

Eichung und Fehlergrenze der Flüssigkeitsmaaße.

Das Eichen hat unter Beobachtung der in der Instruktion angegebenen Vorschriften zu erfolgen, und es kann nur dann zur Stempelung geschritten werden, wenn eine größere Abweichung von dem Eichungsnormale oder von dem Sollinhalte im Mehr oder Weniger nicht stattfindet, als die folgende:

bei Maaßen

von 20 L. bis	1 L.	höchstens	$^1/_{400}$ des Sollinhaltes,
0,5 L. bis 0,2 L.		»	$^1/_{200}$
$^1/_8$ L. bis 0,02 L.		»	$^1/_{100}$

§. 12.

Eichung der Fässer.

Nur solche Fässer dürfen überhaupt zur Bestimmung des Rauminhaltes zugelassen werden, welche hinsichtlich der Haltbarkeit ihrer Konstruktion und ihrer sonstigen Beschaffenheit untadelhaft sind.

Der Inhalt ist durch das in der Instruktion angeführte Verfahren zu bestimmen und bis auf $^1/_{300}$ des Fassungsraumes mit Abrundung auf Zehntheile des Liters anzugeben.

§. 13.

Stempelung der Flüssigkeitsmaaße und Fässer.

Die Beglaubigung der bis zum Rande gefüllten Flüssigkeitsmaaße erfolgt durch zwei diametral gegenüber auf oder dicht unter dem Rande angebrachte Stempel, die der Maaße mit Ausflußöffnungen durch Stempelung dicht unter dem unteren Rande jeder solchen Oeffnung; die der Stiftenmaaße durch Stempelung des äußerlich für jeden Stift vorhandenen Zinntropfens.

Bei jedem aus einzelnen durch Löthung verbundenen Theilen bestehenden Maaße sind die auf

§. 11.

Sprawdzanie i granica omyłek miar do płynów.

Sprawdzenie nastąpić winno za zachowaniem podanych w instrukcyi przepisów, a do stęplowania przystąpić się może li wtenczas, jeżeli nie ma miejsca większa dyferencya od normału wymierczego lub od treści należnéj we względzie tego co więcéj lub mniéj, aniżeli następująca:

u miar

20 *L.* do	1 *L.*	najwyżéj	$^1/_{400}$ treści należnéj,
0,5 *L.* do 0,2 *L.*		»	$^1/_{200}$
$^1/_8$ *L.* do 0,02 *L.*		»	$^1/_{100}$

§. 12.

Sprawdzania fas.

Li takie fase mają w ogóle do wyznaczenia objętości być przypuszczane, które we względzie trwałości ichż konstrukcyi oraz innéj jakości są bez skazy.

Treść winna za pomocą procedury przytoczonéj w instrukcyi być wyznaczoną i aż do $^1/_{300}$ objętości, za zaokrągleniem na dziesiątki litru, podaną.

§. 13.

Stęplowanie miar do płynów i fas.

Uwierzytelnianie napełnionych aż do brzegu miar do płynów ma miejsce za pomocą dwóch, dyametralnie naprzeciwko sobie na, lub tuż pod brzegiem umieszczonych stępli, uwierzytelnianie miar z otworami do wyciekania za pomocą odstęplowania tuż pod dolnym brzegiem każdego takiego otworu; uwierzytelnianie miar o sztyftach za pomocą odstęplowania znajdującéj się zewnątrz dla każdego sztyftu kropli cyny.

U każdéj miary, składającéj się z pojedynczych części spojonych za pomocą lótowania,

den Löthfugen anzubringenden Zinntropfen zu stempeln; die Böden der Blechmaaße an zwei diametral gegenüber liegenden Stellen.

Bei Fässern ist auf dem einen Boden, oder bei kleineren Fässern statt dessen auf dem Umfange, der Inhalt in Liter (bezüglich Zehntheil Liter) unter Beisetzung des Buchstabens L., außerdem die Nummer des Eichregisters und die Jahreszahl der Eichung, sowie der Stempel der Eichungsstelle einzubrennen.

III. Hohlmaaße für trockene Gegenstände.

§. 14.

Zulässige Maaße.

Für den öffentlichen Verkehr bestimmte Maaße werden nur in folgenden Größen zur Eichung und Stempelung zugelassen:

1 Hektoliter oder 1 Faß
$^1/_2$ oder 0,5 Hektoliter oder 1 Scheffel
$^1/_4$ Hektoliter oder $^1/_2$ Scheffel
20 Liter
10 »
5 »
2 »
1 »
$^1/_2$ oder 0,5 Liter
$^1/_4$ »
0,2 »
$^1/_8$ »
0,1 »
$^1/_{16}$ »
0,05 »

Bezüglich der allgemeinen Eigenschaften zuzulassender Maaße dieser Art gelten analog dieselben Bestimmungen, wie sie in §. 5. für Flüssigkeitsmaaße getroffen sind.

winny odstęplowane być krople cyny, na fugach od lótowania umieścić się mających; dna miar blaszanych winny odstęplowane być na dwóch dyametralnie naprzeciw sobie położonych punktach.

U fas powinna na jedném dnie, lub u drobniejszych fas zamiast tego na obwodzie, wypaloną być treść w litrach (względnie dziesiątkach litru), za dodaniem litery *L.*, a nadto numer rejestru sprawdzającego oraz liczba roku sprawdzenia, wreszcie stępel urzędu sprawdzającego.

III. Miary wpukłe do suchych przedmiotów.

§. 14.

Miary dozwolone.

Miary przeznaczone do publicznego obrotu przypuszczają się do sprawdzenia i stęplowania li w następujących wielkościach:

1 hektolitr czyli 1 fasa
$^1/_2$ czyli 0,5 hektolitru czyli 1 szefel
$^1/_4$ hektolitru czyli $^1/_2$ szefla
20 litrów
10 »
5 »
2 »
1 »
$^1/_2$ czyli 0,5 litru
$^1/_4$ »
0,2 »
$^1/_8$ »
0,1 »
$^1/_{16}$ »
0,05 »

We względzie ogólnych przymiotów mających się przypuszczać miar tego rodzaju obowięzują analogicznie te same postanowienia, jakie w §. 5. wydane są dla miar do płynów.

§. 15.

Bezeichnung.

Die Bezeichnung hat deutlich und von dem Maaße untrennbar bei den 3 größeren Maaßen durch 1 H., 0,5 H. oder ½ H. und ¼ H., wobei auch das volle Wort zulässig ist und der deutsche Name 1 Faß, 1 Scheffel, ½ Scheffel beigesetzt werden kann, für die kleineren Maaße durch die im vorhergehenden Paragraphen angeführten Zahlen und Brüche unter Zufügung von L. oder Liter zu erfolgen.

Sofern die Bezeichnung bei hölzernen Maaßen erst durch die Eichungsstelle erfolgen soll, wird sie nur durch die Buchstaben H. oder L. und die erforderlichen Zahlen ausgeführt.

§. 16.

Material.

Die für den Verkehr zulässigen Maaße können in allen gestatteten Größen von Schwarzblech oder Kupferblech oder von Holz angefertigt sein.

§. 17.

Form.

Alle Maaße dieser Art bis zum ½ Liter herab und die nach der Halbirungstheilung abgestuften kleineren müssen in Form eines Cylinders ausgeführt sein, bei welchem im Allgemeinen 3 zu 2 als das Verhältniß des Durchmessers zur Höhe zu Grunde gelegt ist.

Da es aber bei der Herstellung solcher Maaße schwierig ist, dieses Verhältniß in voller Schärfe inne zu halten, so sind Abweichungen bis zu 3 pCt. für Maaße von 1 H. bis 1 L. und Abweichungen bis zu 5 pCt. für die kleineren Maaße in Mehr oder Weniger gegen die richtige Dimension des Durchmessers nachgelassen.

Es ergeben sich hieraus für die verschiedenen Maaßgrößen folgende Durchmesser:

§. 15.

Oznaczenie.

Oznaczenie winno nastąpić wyraźnie i tak, iżby od miary nie mogło być odłączoném, u 3 większych miar przez 1 *H.*, 0,5 *H.* lub ½ *H.* i ¼ *H.*, przy czém wolno i całego użyć wyrazu, oraz dołączyć niemiecką nazwę 1 fasa, 1 szefel, ½ szefla, u drobniejszych miar — przytoczonemi w poprzedzającym paragrafie liczbami i ułamkami, za dodaniem *L.* lub litr.

Gdyby oznaczenie u miar drewnianych dopiero przez urząd sprawdzający nastąpić miało, wykona ono się li literami *H.* albo *L.* oraz wymaganemi liczbami.

§. 16.

Materyał.

Dozwolone w obrocie miary mogą we wszelkich dozwolonych wielkościach wyrabiane być z blachy czarnéj lub blachy miedzianéj albo z drzewa.

§. 17.

Forma.

Wszelkie tego rodzaju miary aż do ½ litru na dół tudzież mniejsze, według podziału połowicznego odstopniowane, winny wykonane być w formie cylindra, u którego w powszechności 3 do 2 jako stosunek średnicy do wysokości przyjętym jest za podstawę.

Ponieważ zaś przy fabrykacyi miar takich trudno jest zachować stosunek taki w zupełnéj dokładności, przeto dozwolone są dyferencye aż do 3 pct. u miar 1 *H.* do 1 *L.* a dyferencye aż do 5 pct. u mniejszych miar nad lub niżéj właściwéj objętości średnicy.

Z tego wykazują się następujące średnice co do różnych wielkości miar:

Größe des Maaßes	Berechneter Durchmesser	Der Durchmesser darf betragen: höchstens:	mindestens:
1 H.	575,9 mm.	593 mm.	559 mm.
0,5 „	457,1 „	471 „	443 „
¼ „	362,8 „	374 „	352 „
20 L.	336,8 „	347 „	327 „
10 „	267,3 „	275 „	259 „
5 „	212,2 „	218 „	206 „
2 „	156,3 „	161 „	152 „
1 „	124,1 „	128 „	120 „
0,5 „	98,5 „	103 „	94 „
¼ „	78,1 „	82 „	74 „
⅛ „	62,0 „	65 „	59 „
1/16 „	49,2 „	52 „	47 „

Wielkość miary	Obliczona średnica	Średnica może wynosić najwyżéj:	przynajmniéj:
1 *H.*	575,9 *mm.*	593 *mm.*	559 *mm.*
0,5 „	457,1 „	471 „	443 „
¼ „	362,8 „	374 „	352 „
20 *L.*	336,8 „	347 „	327 „
10 „	267,3 „	275 „	259 „
5 „	212,2 „	218 „	206 „
2 „	156,3 „	161 „	152 „
1 „	124,1 „	128 „	120 „
0,5 „	98,5 „	103 „	94 „
¼ „	78,1 „	82 „	74 „
⅛ „	62,0 „	65 „	59 „
1/16 „	49,2 „	52 „	47 „

Die nach der Decimaltheilung abgestuften Maaße von 0,2 L., 0,1 L. und 0,05 L. sind nur in der für Flüssigkeitsmaaße derselben Größe in §. 8. vorgeschriebenen Form aus dem daselbst angegebenen Grunde auch für trockene Körper zulässig.

Größere Maaße aus Holz können in Form von Span- oder Daubenmaaßen hergestellt, die kleinsten unter ½ Liter auch aus massivem Holze gedreht werden.

Odstopniowane według podziału dziesiątkowego miary 0,2 *L.*, 0,1 *L.* i 0,05 *L.* mogą li we formie, przepisanéj w §. 8. co do miar do płynów téj saméj wielkości, być z podanéj tamże przyczyny użyte i do ciał suchych.

Większe miary z drzewa mogą wyrabiane być we formie miar z drzazgi lub klepek, najmniejsze niżéj ½ litru zaś i z litego drzewa toczone.

§. 18.

Sonstige Beschaffenheit.

Bei allen Maaßen muß der Boden mit der cylindrischen Wandfläche dicht und dauerhaft verbunden sein.

Maaße aus Schwarz- oder Kupferblech müssen oberhalb zur Sicherung ihrer Gestalt mit einem ebenen, entsprechend breiten Rande versehen sein.

Hölzerne Maaße müssen gut ausgetrocknet sein.

Bei Spannmaaßen von 1 H. und ½ H. muß — zur Sicherung der Verbindung des Bodens mit der Wandfläche, zur Erhaltung der Form im Allgemeinen und zur Leitung des Streichholzes — ein mit Boden und Wandfläche fest verbundener Beschlag aus Bandeisen und ein oberhalb diametral liegender Steg angebracht sein.

§. 18.

Inne przymioty.

U wszelkich miar musi dno spojone być trwale i szczelnie z cylindrowym bokiem.

Miary z blachy czarnéj lub miedziowéj winny u góry ku zabezpieczeniu ichż kształtu opatrzone być równym, odpowiednio szerokim brzegiem.

Miary drewniane muszą być dobrze wysuszone.

U miar z drzazgi 1 *H.* i ½ *H.* musi — ku zabezpieczeniu spojenia dna z bokiem, ku konserwacyi formy w ogólności oraz ku kierowaniu strychulcem — umieszczoném być obicie z żelaza bantowego, spojone trwale z dnem i bokiem, a powyż pręt dyametralnie położony.

Die Spannmaaße von ¼ H., 20 L. und 10 L., sowie kleinere bedürfen des Steges nicht, die drei ersteren sind aber mit entsprechendem Beschlage zu versehen.

Bei den Dauben- oder Stabmaaßen sind die Dauben einzeln mit den umgelegten Eisenringen zu verbinden.

Ueber die zweckmäßigste Herstellung dieser Sicherungsmaaßregeln und über die Befestigung der Handhaben enthält die Instruktion ausführlichere Anweisungen.

§. 19.

Unzulässige Maaße.

Von der Eichung und Stempelung auszuschließen sind alle den vorstehenden Vorschriften nicht entsprechenden Maaße. Detailbestimmungen hierüber enthält die Instruktion.

§. 20.

Eichung und Fehlergrenze.

Beim Eichen sind die in der Instruktion angegebenen Vorschriften zu befolgen, und es darf ein Maaß nur dann gestempelt werden, wenn bei der Vergleichung mit dem Eichungsnormale entweder in Mehr oder Minder eine größere Abweichung von demselben oder dem Sollinhalte nicht stattfindet, als:

für eine Maaßgröße von		bei Maaßen aus Metall	bei Maaßen aus Holz
1 H. bis	¼ H.	1/500 des Sollinhaltes	1/250 des Sollinhaltes
20 L. „	1 L.	1/400 „	1/200 „
0,5 L. „	0,2 L.	1/200 „	1/100 „
⅛ L. „	0,05 L.	1/100 „	1/50 „

§. 21.

Stempelung.

Alle Maaße aus Blech sind so zu stempeln, wie dies für die Flüssigkeitsmaaße gleicher Herstellungsart in §. 13. vorgeschrieben ist. Sind Handhaben vorhanden, so ist bei jeder ein Niet zu stempeln, um zu vermeiden, daß durch Anbringung solcher Handhaben nach dem Eichen die Form des Maaßes verändert werden kann.

Alle hölzernen Hohlmaaße für trockene Körper sind an drei gleichmäßig von einander abstehenden Stellen auf dem oberen Rande zu stempeln. Hierzu ist, wenn der volle Stempel der Eichungsstelle wegen seiner zu großen Dimension nicht verwendbar ist, der das allgemeine Eichzeichen enthaltende Stempel zu benutzen.

Auf der inneren Bodenfläche und der äußeren Wandfläche ist jedes hölzerne Maaß mit dem vollen Stempel zu versehen.

Zur Sicherung der Verbindung zwischen Boden und Wand sind bei hölzernen Spannmaaßen drei auf dem Umfang gleich vertheilte Stempel so aufzusetzen, daß jeder auf beide zu stehen kommt. Bei Daubenmaaßen sind diese Stempel so auf die innere Seite der vorstehenden Daubenenden zu setzen, daß sie dicht an der unteren Bodenfläche stehen.

Miary z drzazgi ¼ *H.*, 20 *L.* i 10 *L.*, jako też miary drobniejsze nie potrzebują pręta, trzy pierwsze atoli opatrzone być winny odpowiedniém obiciem.

U miar z klepek lub sztab winny klepki spojone być pojedynczo żelaznemi w koło obręczami.

Co do najstósowniejszego wykonania tychż środków bezpieczeństwa i co do umocowania rękojeści zawiera dalsze skazówki instrukcya.

§. 19.

Niedozwolone miary.

Od sprawdzania i stęplowania wykluczają się wszelkie miary nie odpowiadające powyższym przepisom. Bliższe w téj mierze postanowienia zawiera instrukcya.

§. 20.

Sprawdzanie i granica omyłek.

Przy sprawdzaniu przestrzegać się winny przepisy wydane w instrukcyi, a miara może zostać li wtenczas odstęplowaną, skoro przy porównywaniu z normałem wymierczym ani we względzie tego co więcéj, ani co mniéj nie ma miejsca większa dyferencya od normału resp. treści należnéj, aniżeli:

u miary wielkości		u miar z metalu	u miar z drzewa
1 *H.* do	¼ *H.*	1/500 treści należnéj	1/250 treści należnéj
20 *L.* „	1 *L.*	1/400 „	1/200 „
0,5 *L.* „	0,2 *L.*	1/200 „	1/100 „
⅛ *L.* „	0,05 *L.*	1/100 „	1/50 „

§. 21.

Stęplowanie.

Wszelkie miary z blachy winny być tak stęplowane, jak to w §. 13. przepisaném jest co do miar do płynów równéj fabrykacyi. Jeżeli znajdują się rękojeści, ma u każdéj być nit odstęplowanym, aby uniknąć tego, iżby przez umocowanie takichż rękojeści po sprawdzeniu kształt miary mógł zostać zmienionym.

Wszelkie drewniane miary wypukłe do suchych ciał winny odstęplowane być na trzech w równéj dystansyi od siebie odstających miejscach na górnym brzegu. Gdyby zupełny stępel urzędu sprawdzającego dla za wielkiéj objętości swéj nie mógł być do tego użytym, ma użytym być stępel zawierający powszechny znak sprawdzający.

Na wewnętrzném dnie i na zewnętrznym boku winna każda miara drewniana zupełnym opatrzona być stęplem.

Ku zabezpieczeniu spojenia pomiędzy dnem a bokiem winny u drewnianych miar z drzazgi być trzy, na obwód równo rozdzielone stęple tak umieszczone, iżby każdy na dnie i boku był wyciśniętym. U miar z klepek winny stęple też być tak na wewnętrznéj stronie wystających końców klepek wyciśnięte, iżby tuż na dolnéj przestrzeni dna były umieszczone.

IV. Gewichte.

§. 22.

Zulässige Gewichte.

Gewichte für den öffentlichen Verkehr werden nur in folgenden Größen zur Eichung und Stempelung zugelassen:

50 Kilogramm oder 1 Centner,
50 Pfund oder ½ Centner,
20 Kilogramm,
10 „
5 „
2 „
1 „
500 Gramm oder 1 Pfund,
½ Pfund,
200 Gramm,

IV. Wagi (gwichty).

§. 22.

Wagi (gwichty) dozwolone.

Wagi (gwichty) w publicznym obrocie przypuszczają się do sprawdzania i stęplowania li w następujących wielkościach:

50 kilogramów czyli 1 cetnar,
50 funtów czyli ½ cetnara,
20 kilogramów,
10 „
5 „
2 „
1 „
500 gramów czyli 1 funt,
½ funta,
200 gramów,

100 Gramm,
50 „
20 „
10 „ oder 1 Dekagramm oder 1 Neuloth,
5 „
2 „
1 „
5 Decigramm,
2 „
1 „
5 Centigramm,
2 „
1 „
5 Milligramm,
2 „
1 „

Jedes zuzulassende Gewichtsstück muß mit einer regelmäßig verlaufenden Oberfläche, an welcher eine absichtlich angebrachte Verletzung leicht erkennbar ist, versehen sein, den nachfolgenden Vorschriften in Bezug auf Bezeichnung, Form, Material und sonstige Beschaffenheit entsprechen und übrigens so hergestellt sein, daß der Stempel der Eichungsbehörde leicht angebracht und nebst der Bezeichnung in der normalen Stellung des Gewichtsstückes leicht erkannt werden kann.

§. 23.

Bezeichnung.

Jedes Gewichtsstück muß deutlich und untrennbar die Bezeichnung seiner Schwere enthalten.

Bei den die regelmäßigen Abstufungen des Decimalgewichts-Systems darstellenden Stücken sind hierzu als Einheiten zulässig:

das Kilogramm von 50 K. bis 0,001 K.,
das Gramm von 500 G. bis 0,01 G.,
das Decigramm, das Centigramm, das Milligramm } für die 1, 2 und 5fachen der so benannten Gewichtsstücke.
das Dekagramm für Gewichtsstücke von 200 G. bis 5 G.

100 gramów,
50 „
20 „
10 „ czyli 1 dekagram czyli 1 nowy łót,
5 „
2 „
1 „
5 decygramów,
2 „
1 „
5 centygramów,
2 „
1 „
5 miligramów,
2 „
1 „

Każdy przypuścić się mający gwicht opatrzony być winien regularną powierzchnią, na którejby zrządzone rozmyślnie uszkodzenie łatwo rozpoznać się dało, odpowiadać poniższym przepisom we względzie oznaczenia, formy, materyału i innéj jakości, zresztą zaś wykonanym być tak, iżby stępel władzy sprawdzający mógł być łatwo umieszczonym i wraz z oznaczeniem w normalnéj postawie gwichtu łatwo rozpoznanym.

§. 23.

Oznaczenie.

Każdy gwicht zawierać winien wyraźnie i nierozłącznie oznaczenie swéj ciężkości.

U szczegółów, przedstawiających regularne odstopniowania systemu wagi decymalnéj, dozwolone są przy tém jako jednostki.

kilogram 50 *K.* do 0,001 *K.*,
gram 500 *G.* do 0,01 *G.*,
decygram, centygram, milligram } co do 1, 2 i 5 krotnych gwichtów, tak oznaczonych.
dekagram co do gwichtów 200 *G.* do 5 *G.*

Die Namen der fünf ersten Einheiten können abgekürzt durch die Anfangsbuchstaben K., G., D., C., M. bezeichnet werden; bei dem Dekagramm ist dies, da der Buchstabe D. bereits für das Decigramm oben bestimmt und bei den Medicinalgewichten bereits eingeführt ist, unzulässig. Zur Bezeichnung der Bruchtheile sind nur Decimalbrüche anzuwenden.

Die aus der decimalen Abstufung der Kilogramm-Reihe heraustretenden Stücke von 50 Pfund und ½ Pfund sind nur mit der Bezeichnung 50 Pf. oder *℔* und ½ Pf. oder *℔* zu versehen.

Bei allen Stücken der Kilogramm-Reihe von 50 K. bis 0,5 K. wird auch die alleinige Bezeichnung nach ihrem Werthe in Pfunden zugelassen.

Außerdem ist es gestattet, die Bezeichnungen nach Centnern und Neu-Lothen, wobei die Abkürzungen Ctr. und NL. anwendbar sind, den im Obigen zugelassenen Bezeichnungen hinzuzufügen.

Die folgende Tabelle enthält eine Zusammenstellung der zulässigen Bezeichnungen nach Maaßgabe der vorstehenden Bestimmungen:

Nazwy pięciu pierwszych jednostek oznaczone być mogą w skróceniu literami początkowemi *K.*, *G.*, *D.*, *C.*, *M.*; u dekagramu zaś niedozwoloném to jest dla tego, ponieważ literę *D.* już za decygram powyż ustanowiono i ponieważ takowa już u wag medycynalnych jest zaprowadzoną. Ku oznaczeniu ułamków zastósowane być mają li ułamki dziesiątkowe.

Występujące z decymalnego odstopniowania porządku kilogramów — sztuki 50 funtów i ½ funta opatrzone być winny li oznaczeniem 50 *F.* lub *℔* i ½ *F.* lub *℔*.

U wszelkich sztuk porządku kilogramów 50 *K.* do 0,5 *K.* dozwala się i samo tylko oznaczenie według ichż wartości we funtach.

Nadto wolno jest do przypuszczonych powyż oznaczeń dodawać oznaczenia według cetnarów i nowych łótów, przy czém użyte być mogą skrócenia *Ct.* i *NŁ.*

Poniższa tabela zawiera zestawienie dozwolonych oznaczeń w miarę powyższych postanowień:

Bezeichnung der Gewichtsstücke.

Schwere des Gewichtsstücks.	Hauptbezeichnungen, von denen je eine auf dem betreffenden Gewichtsstücke nothwendig und hinreichend ist.			Nebenbezeichnung, die außerdem noch vorhanden sein kann.
50 Kilogramm	50 K.	. . .	100 ℔ od. Pf.	1 Ctr.
50 Pfund	. . . . .	. . .	50 ℔ »	0,5 Ctr.
20 Kilogramm	20 K.	. . .	40 ℔ »	
10 »	10 K.	. . .	20 ℔ »	0,2 Ctr.
5 »	5 K.	. . .	10 ℔ »	0,1 Ctr.
2 »	2 K.	. . .	4 ℔ »	
1 »	1 K.	. . .	2 ℔ »	
500 Gramm	0,5 K.	500 G.	1 ℔ »	
½ Pfund	. . . . .	. . .	½ ℔ »	
200 Gramm	0,2 K.	200 G.	. . . . .	20 NL.
100 »	0,1 K.	100 G.	. . . . .	10 NL.
50 »	0,05 K.	50 G.	. . . . .	5 NL.
20 »	0,02 K.	20 G.	. . . . .	2 NL.
10 »	0,01 K.	10 G.	. . . . .	1 NL.
5 »	0,005 K.	5 G.	. . . . .	0,5 NL.
2 »	0,002 K.	2 G.		
1 »	0,001 K.	1 G.		
5 Decigramm	. . . . .	0,5 G.	5 D.	
2 »	. . . . .	0,2 G.	2 D.	
1 »	. . . . .	0,1 G.	1 D.	
5 Centigramm	. . . . .	0,05 G.	5 C.	
2 »	. . . . .	0,02 G.	2 C.	
1 »	. . . . .	0,01 G.	1 C.	
5 Milligramm	. . . . .	. . .	5 M.	
2 »	. . . . .	. . .	2 M.	
1 »	. . . . .	. . .	1 M.	

Die vollständige Angabe der verschiedenen Einheitsnamen ist nicht ausgeschlossen.

Oznaczenie gwichtów.

Ciężkość gwichtu.	Oznaczenia główne, z których po jedném na dotyczącym gwichcie jest konieczne i wystarczające.			Oznaczenie poboczne, które prócz tego jeszcze znajdować się może.
50 kilogramów	50 *K.*	. . .	100 ℔ lub *F.*	1 *Ct.*
50 funtów	. . . . .	. . .	50 ℔ »	0,5 *Ct.*
20 kilogramów	20 *K.*	. . .	40 ℔ »	
10 »	10 *K.*	. . .	20 ℔ »	0,2 *Ct.*
5 »	5 *K.*	. . .	10 ℔ »	0,1 *Ct.*
2 »	2 *K.*	. . .	4 ℔ »	
1 »	1 *K.*	. . .	2 ℔ »	
500 gramów	0,5 *K.*	500 *G.*	1 ℔ »	
½ funta	. . . . .	. . .	½ ℔ »	
200 gramów	0,2 *K.*	200 *G.*	. . . . .	20 *NŁ.*
100 »	0,1 *K.*	100 *G.*	. . . . .	10 *NŁ.*
50 »	0,05 *K.*	50 *G.*	. . . . .	5 *NŁ.*
20 »	0,02 *K.*	20 *G.*	. . . . .	2 *NŁ.*
10 »	0,01 *K.*	10 *G.*	. . . . .	1 *NŁ.*
5 »	0,005 *K.*	5 *G.*	. . . . .	0,5 *NŁ.*
2 »	0,002 *K.*	2 *G.*		
1 »	0,001 *K.*	1 *G.*		
5 decygramów	. . . . .	0,5 *G.*	5 *D.*	
2 »	. . . . .	0,2 *G.*	2 *D.*	
1 »	. . . . .	0,1 *G.*	1 *D.*	
5 centygramów	. . . . .	0,05 *G.*	5 *C.*	
2 »	. . . . .	0,02 *G.*	2 *C.*	
1 »	. . . . .	0,01 *G.*	1 *C.*	
5 milligramów	. . . . .	. . .	5 *M.*	
2 »	. . . . .	. . .	2 *M.*	
1 »	. . . . .	. . .	1 *M.*	

Zupełne podanie różnych nazw jednostkowych nie jest wykluczoném.

Obgleich die decimale Abstufung des Gewichtes die Herstellung eines besonderen Proportionalgewichtes für Decimal- und Centesimalwaagen als minder erforderlich erscheinen läßt, so sollen doch Gewichtsstücke, welche hinter der, ihre eigene Schwere bestimmenden, Hauptbezeichnung in Klammern das 10- oder 100fache derselben angegeben enthalten, und die sich dadurch als für Decimal- oder Centesimalwaagen bestimmt kennzeichnen, deshalb nicht von der Eichung und Stempelung ausgeschlossen werden.

§. 24.

Material.

Platin, Silber, Messing, Bronze, Argentan und Metallmischungen, die in Bezug auf Härte und Oxydirbarkeit den angeführten Metallen ähnlich sind, können für Gewichtsstücke aller Größen, Gußeisen bis einschließlich zum 50 Grammstück herab, Aluminium für Centigramm- und Milligrammstücke Verwendung finden.

§. 25.

Form.

Für den Verkehr bestimmte Gewichtsstücke von 50 K. können entweder in Cylinderform mit Knopf oder Handhabe oder, dafern sie aus Gußeisen bestehen, auch in Bombenform mit Handhabe ausgeführt werden. Für das 50 ℔ Stück ist nur die letztere, für das 20 K. Stück nur die erstere Form zulässig.

Gewichtsstücke von 10 K. Stück bis zum ½ ℔ Stück inkl. herab erhalten eine Cylinderform, deren Höhe den Durchmesser übersteigen muß, mit Knopf.

Eine Ausnahme hiervon bildet das 2 K. Stück, bei welchem die Cylinderform zur deutlicheren Unterscheidung von den noch im Verkehr befindlichen 5 Pfundstücken eine gedrücktere sein muß, d. h. die Höhe den Durchmesser nicht erreichen darf.

Die Gewichtsstücke von 200 G. bis 1 G. erhalten die Form von Scheiben, welche nur bei den gußeisernen Gewichten von 200 G., 100 G. und 50 G. ohne Knopf herzustellen sind. Bei der Scheibenform darf die Höhe des Cylinders die Hälfte des Durchmessers nicht übersteigen.

Decigrammstücke erhalten die Form rechtwinkliger Blechplättchen mit aufgebogenem Rande, Centigrammstücke eine gleiche Form mit aufgebogener Ecke.

Außerdem sind Einsatzgewichte zulässig, bei denen die einzelnen Gewichtsstücke mit Ausnahme des kleinsten, massiv ausgeführten, die Form in einander zu setzender Schalen haben, deren äußerste mit einem Charnierdeckel versehen ist und das Gehäuse bildet. Die doppelt vorhandenen Gewichtsstücke von gleicher Schwere müssen eine solche Form haben, daß sie mit dem nächst größeren und nächst kleineren Gewichtsstücke nicht verwechselt werden können. Das Kilogrammgewicht dieser Art besteht aus 12 Stücken von 500, 200, 100, 100, 50, 20, 10, 10, 5, 2, 2 und 1 Gramm, das Pfundgewicht aus 11 Stücken von ½ Pfd., 100, 50, 50, 20, 10, 10, 5, 2, 2 und 1 Gramm, und das Zweihundert Grammgewicht aus 9 Stücken von 100, 50, 20, 10, 10, 5, 2, 2 und 1 Gramm. Jedes dieser Stücke ist vorschriftsmäßig zu bezeichnen.

§. 26.

Sonstige Beschaffenheit.

Die bei größeren gußeisernen Gewichten etwa vorhandenen Handhaben müssen aus Schmiedeeisen und direkt, d. h. ohne fremdes Zwischenmittel, als Blei und dergleichen, eingegossen sein.

Gußeiserne Gewichte in Bomben- oder Cylinderform müssen oberhalb mit einem runden Justirloch versehen sein, das nach einer Höhlung führt. Dieses Justirloch muß über der Höhlung etwas enger sein, als an der Oberfläche des Gewichtes und sich zwischen beiden Stellen etwas erweitern, damit der Eichpfropf sich unten aufsetzen und beim Aufstauchen in der Erweiterung ausbreiten kann, dadurch aber festgehalten wird.

Ueber die Größe der tiefer liegenden Höhlung läßt sich zwar eine bestimmte Vorschrift nicht geben,

Lubo decymalne wagi odstopniowanie nie wymaga koniecznie zaprowadzenia osobnéj wagi proporcyonalnéj co do wag decymalnych i centesymalnych, to przecież gwichty, które za oznaczeniem głównem, ichż własną ciężkość wyrażającém, zawierają w nawiasach podanie 10 lub 100krotnéj ichż ilości, a które przez to przedstawiają się wyraźnie jako przeznaczone do wag decymalnych lub centesymalnych, nie mają być dla tego od sprawdzania i stęplowania wyłączone.

§. 24.

Materyał.

Platyna, srebro, mosiądz, bráz, argentan, tudzież mięszaniny kruszcowe, które ze względu na twardość i rdzewność do przytoczonych podobne są kruszców, mogą używane być na gwichty wszelkich wielkości, żelazo lane na gwichty aż do 50 gramów na dół, alumin zaś na gwichty centygramowe i milligramowe.

§. 25.

Forma.

Przeznaczone do publicznego obrotu gwichty 50 *K.* mogą wyrabiane być już to w formie cylindra z główką lub rękojeścią (uchem), albo, jeżeli są z żelaza lanego, także i w formie bomb z uchem. Na gwichty 50 ℔ dozwoloną jest li ostatnia forma, na gwichty 20 *K.* li pierwsza.

Gwichty 10 *K.* aż do ½ ℔ wł. na dół powinny mieć formę cylindra z główką, wysokość któréj winna przechodzić średnicę.

Wyjątek stanowi gwicht 2 *K.*, u którego forma cylindra, ku wyraźnemu odróżnieniu od będących jeszcze w obrocie gwichtów 5 funtowych, winna być bardziéj spłaszczoną, t. j. wysokość nie powinna osięgać średnicy.

Gwichty 200 *G.* do 1 *G.* mają mieć formę szyb, które li u gwichtów z lanego żelaza 200 *G.*, 100 *G.* i 50 *G.* mają być bez główki wyrabiane.

U formy szyb wysokość cylindra nie powinna przechodzić połowy średnicy.

Gwichty decygramowe mają mieć formę prostokątnych blatów blaszanych z zawiniętym w górę brzegiem, gwichty centygramowe równąż formę z zawiniętym w górę rogiem.

Prócz tego dozwolone są gwichty wstawne u których pojedyncze sztuki, z wyjątkiem najmniejszéj masyw wykonanéj, mają formę mogących się jedna w drugą wstawiać miseczek, z których ostatnia opatrzona jest pokrywką i tworzy kopertę. Znajdujące się podwójnie gwichty równéj ciężkości muszą taką mieć formę, iżby pomiędzy nimi a najbliższymi większymi resp. najbliższymi mniejszymi gwichtami nie mogła mieć miejsca przemiana. Gwicht kilogramowy tego rodzaju składa się z 12 sztuk 500, 200, 100, 100, 50, 20, 10, 10, 5, 2, 2 i 1 gramu, gwicht funtowy z 11 sztuk ½ ℔, 100, 50, 50, 20, 10, 10, 5, 2, 2 i 1 gramu, a gwicht dwustugramowy z 9 sztuk 100, 50, 20, 10, 10, 5, 2, 2 i 1 gramu. Każda z sztuk tychże winna być w przepisany sposób oznaczona.

§. 26.

Inne własności.

Ucha, znajdujące się na przypadek u większych gwichtów z lanego żelaza, powinny być z żelaza kutego i wprost, t. j. bez obcego spajającego środka, jako to ołowiu i tym podobnych, wlane.

Gwichty z lanego żelaza w formie bomb lub cylindrów winny u góry opatrzone być okrągłą dziurką (Justirloch), prowadzącą do wydrążenia. Dziurka ta musi nad wydrążeniem być nieco węższą, aniżeli na powierzchni gwichtu i pomiędzy obu miejscami cokolwiek się rozszerzać, aby stępel na dole mógł być umieszczonym i przy wbiciu mógł się rozszerzyć, tym sposobem zaś był stale utwierdzonym.

Co do rozmiaru położonego głębiéj wydrążenia nie da się wprawdzie stanowczy wydać

es ist aber mit Rücksicht auf die nachträgliche Ausfüllung derselben mit Justirmaterial das rohe Gewichtsstück — bei wesentlich gleicher Größe mit einem massiven vollwichtigen Stücke — im Gusse leichter zu halten:

	um höchstens	mindestens
beim 50 K. Stück	300 G.	100 G.
„ 50 Pfd. „	250 „	90 „
„ 20 K. „	200 „	80 „
„ 10 „ „	175 „	70 „
„ 5 „ „	150 „	60 „
„ 2 „ „	100 „	40 „
„ 1 „ „	80 „	30 „
„ 0,5 „ „	60 „	25 „
„ ½ Pfd. „	45 „	20 „

Bei gußeisernen Gewichten in Scheibenform ist auf der oberen Fläche ein rundes genügend tiefes Loch zum Einsetzen des Eichpfropfs so anzubringen, daß derselbe darin sicheren Halt finden kann.

Der dem Gewichtsstücke für beide Arten gußeiserner Gewichte etwa beigegebene Pfropf soll aus Blei mit ungefähr 10 pCt. Zinnzusatz, aus Kupfer oder aus Messing (vergl. §. 28.) bestehen, eine dem Justirloche entsprechende Gestalt haben und so vorbereitet sein, daß nach dem Eintreiben desselben die Stempelfläche möglichst in die Fläche des Gewichtes fällt.

Die Bezeichnung ist bei gußeisernen Gewichten aufzugießen.

Gewichte aus anderen Metallen sind in der Regel massiv aus einem Stücke herzustellen; die Bezeichnung ist auf denselben entweder aufzugießen oder einzuschlagen oder einzugraviren.

§. 27.

Unzulässige Gewichte.

Von der Eichung und Stempelung zurückzuweisen sind Gewichtsstücke, welche in ihrer Ausführung den oben gegebenen Vorschriften nicht entsprechen, daher insbesondere

solche aus weichen und unbeständigen Metallen, z. B. Blei, Zinn, Zink ꝛc. und ähnlich beschaffenen Metallmischungen;

ebenso nicht gehörig abgeputzte und von Formsand nicht gereinigte;

an der Oberfläche größere Poren oder Blasenräume zeigende, auch wenn diese durch Kitt, Zink, Blei ꝛc. ausgefüllt sind;

unterhalb mit einem vorspringenden Rande gegossene, oder zur Herstellung eines solchen ausgedrehte;

mit beweglichen Handhaben, angeschraubten Knöpfen versehene;

Einsatzgewichte, bei denen nicht jedes einzelne Stück die erforderliche Bezeichnung trägt.

przepis, jednakowoż ma ze względu na późniejsze wypełnienie go materyałem gwicht surowy — przy głównie równéj wielkości z litą sztuką pełnéj wagi — być lżéj ulanym i to:

	o najwyżéj:	przynajmniéj:
u 50 *K.* sztuk	300 *G.*	100 *G.*
» 50 *F.* »	250 »	90 »
» 20 *K.* »	200 »	80 »
» 10 » »	175 »	70 »
» 5 » »	150 »	60 »
» 2 » »	100 »	40 »
» 1 » »	80 »	30 »
» 0,5 » »	60 »	25 »
» ½ *F.* »	45 »	20 »

U gwichtów z lanego żelaza w formie szyb winna na górnéj płaszczyznie okrągła, dość głęboka dziurka do osadzenia stępla być tak umieszczoną, iżby stępel w niéj bezpieczny znajdował opór.

Przydana garniturowi na oba rodzaje gwichtów z lanego żelaza jakowa główka ma być z ołowiu z przysadą mniéj więcéj 10 pct. cyny, z miedzi lub z mosiędzu (cfr. §. 28.), mieć kształt odpowiedni dziurce i być tak przysposobioną, iżby po wbiciu jéj powierzchnia stęplowa wpadała ile możności w powierzchnią gwichtu.

Oznaczenie powinno u gwichtów z żelaza lanego być odlaném.

Gwichty z innych kruszców winny po zwyczaj masyw z jednéj wyrobione być sztuki; oznaczenie winno być na nich już to odlaném, już wbitém albo też wrytém.

§. 27.

Gwichty niedozwolone.

Od sprawdzenia i stęplowania wykluczają się gwichty, które co do wyrobu swego nie

odpowiadają powyższym przepisom, zatém w szczególe

gwichty z miękkiego i nietrwałego kruszcu, np. ołowiu, cyny, cynku i t. d. i tym podobnych mięszanin kruszcowych;

tak samo gwichty nie opucowane należycie i z piasku formy nie oczyszczone;

gwichty mające na powierzchni większe pory lub pęcherzyki, choćby takowe wypełnione były kitem, cynkiem, ołowiem i t. d.;

gwichty lane o wystającym na dole brzegu, lub do wykonania takiegoż wytoczone;

gwichty opatrzone w ruchome ucha, przyśrubowane główki;

gwichty wstawne, u których każda pojedyncza sztuka nie nosi wymaganego oznaczenia.

§. 28.

Eichung und Fehlergrenze.

Die Eichungsstellen haben jedes Gewichtsstück unter Beobachtung des in der Instruktion angegebenen Verfahrens zu prüfen und erst dann durch den Stempel zu beglaubigen, wenn dasselbe höchstens um die nachfolgend angegebene Größe entweder im Zuviel oder im Zuwenig von dem Eichungsnormal abweicht:

Größe des Gewichtsstückes.	gestattete Abweichung a) bei Präcisionsgewichten.	b) bei gewöhnlichen Handelsgewichten.
50 K.	25 D.	5 G.
50 Pfd.	20 „	4 „
20 K.	20 „	4 „
10 „	125 C.	25 D.
5 „	625 M.	125 C.
2 „	300 „	60 „
1 „	200 „	40 „
500 G.	125 „	25 „
½ Pfd.	62,5 „	12,5 „

§. 28.

Sprawdzanie i granica omyłek.

Urzędy sprawdzające winny każdy pojedynczy gwicht, za przestrzeganiem podanéj w instrukcyi procedury, zbadać i dopiero wtenczas stęplem uwierzytelnić, skoro takowy najwyżéj o podaną poniż wielkość bądź w tém co za wiele lub co za mało od normału wymierczego zbacza:

Wielkość gwichtu.	dozwolona dyferencya a) u gwichtów precyzyjnych.	b) u zwyczajnych gwichtów handlowych.
50 *K.*	25 *D.*	5 *G.*
50 *F.*	20 »	4 »
20 *K.*	20 »	4 »
10 »	125 *C.*	25 *D.*
5 »	625 *M.*	125 *C.*
2 »	300 »	60 »
1 »	200 »	40 »
500 *G.*	125 »	25 »
½ *F.*	62,5 »	12,5 »

Größe des Gewichtsstückes.	gestattete Abweichung a) bei Präcisionsgewichten.	b) bei gewöhnlichen Handelsgewichten.
200 G.	50 M.	10 C.
100 „	30 „	6 „
50 „	25 „	5 „
20 „	15 „	3 „
10 „	10 „	2 „
5 „	6 „	
2 „	3 „	
1 „	2 „	
5 D.	1 „	
2 „	1 „	
1 „	1 „	

Bei Präcisionsgewichten von 5 C. bis 1 M., die einzeln möglichst genau herzustellen sind, ist für je 4 Stück zusammen, welche die nächst höher stehende Einheit bilden, eine Abweichung bis zu $^1/_{100}$ der Sollschwere dieser Einheit gestattet.

Bei gewöhnlichem Handelsgewicht darf für das ein 5 G., zwei 2 G. und ein 1 G. Stück zusammen, die einzeln möglichst genau herzustellen sind, eine größere Abweichung als 5 C. nicht stattfinden.

Der Eichpfropf besteht bei den Präcisionsgewichten aus Messing, bei den gewöhnlichen Handelsgewichten aus Kupfer, oder aus Blei mit etwa 10 pCt. Zinnzusatz.

§. 29.

Stempelung.

Mit Eichpfropf versehene Gewichtsstücke erhalten den Stempel der Eichungsstelle auf der Oberfläche dieses Pfropfs, massive Gewichte aus Messing, Bronze und dgl. in Cylinder- oder Scheibenform auf der in der normalen Stellung des Gewichtes nach oben gekehrten Fläche und gleichzeitig auf der Bodenfläche, dergleichen Stücke in Form von Blechplättchen nur auf der oberen Fläche. Die einzelnen Theile der Einsatzgewichte werden auf der inneren und äußeren Bodenfläche gestempelt.

Wielkość gwichtu.	dozwolona dyferencya a) u gwichtów precyzyjnych.	b) u zwyczajnych gwichtów handlowych.
200 *G.*	50 *M.*	10 *C.*
100 »	30 »	6 »
50 »	25 »	5 »
20 »	15 »	3 »
10 »	10 »	2 »
5 »	6 »	
2 »	3 »	
1 »	2 »	
5 *D.*	1 »	
2 »	1 »	
1 »	1 »	

U gwichtów precyzyjnych 5 *C.* do 1 *M.*, które pojedynczo winny jak najdokładniéj być wykonane, dozwala się na 4 sztuki razem, które najbliższą wyższą tworzą jednostkę, dyferencya aż do $^1/_{100}$ ciężkości należnéj téjż jednostki.

U zwyczajnego gwichtu handlowego ma co do 1 sztuki 5 *G.*, dwóch sztuk 2 *G.* i jednéj 1 *G.* razem wziąwszy, które pojedynczo winny być jak najdokładniéj wykonane, nie mieć miejsca większe zboczenie aniżeli 5 *C.*

Stępel u wag precyzyjnych jest z mosiędzu, u zwyczajnych gwichtów handlowych z miedzi, lub z ołowiu z przysadą cyny mniéj więcéj 10 pct.

§. 29.

Stęplowanie.

Gwichty opatrzone w czopek otrzymają stępel urzędu sprawdzającego na powierzchni czopka tegoż, gwichty lite z mosiędzu, brąsu i t. d. w formie cylindra lub szyb, na powierzchni skierowanéj w normalném położeniu gwichtu w górę i zarazem na powierzchni dna, tym podobne garnitury we formie blatów blaszanych — li na górnéj powierzchni. Pojedyncze części gwichtów wstawnych odstęplują się na wewnętrznéj i zewnętrznéj powierzchni dna.

So weit dies die Größe der zu stempelnden Fläche erlaubt, wird hierzu der volle Stempel der Eichungsstelle, bei den kleinsten Gewichtsstücken der Stempel verwendet, welcher das allen Eichungsstellen gemeinschaftliche Zeichen enthält.

Präcisionsgewichte erhalten außerdem an ihrer oberen Fläche einen Stempel in Form eines sechsstrahligen Sternes.

Es ist zulässig, bei den Gewichtsstücken, wo dies überhaupt geschehen kann, nach der ersten Eichung und bei den späteren Revisionen neben dem Beglaubigungsstempel auch die Jahreszahl aufzuschlagen.

§. 30.

In Beziehung auf die Medicinalgewichte bleibt weitere Anweisung vorbehalten.

Ile tego wielkość odstęplować się mającéj powierzchni dozwala, użyje się do tego zupełny stępel urzędu sprawdzającego, u najmniejszych gwichtów zaś stępel, który nosi znak, wszystkim urzędom sprawdzającym wspólny.

Gwichty precyzyjne opatrzą się nadto na górnéj ichż powierzchni stęplem we formie sześciopromiennéj gwiazdy.

Zresztą wolno jest, u gwichtów, gdzie to w ogóle jest możebném, po pierwszém sprawdzeniu i przy późniejszych rewizyach obok stępla uwierzytelniającego przybić i liczbę roku.

§. 30.

We względzie gwichtów medycynalnych zastrzega się dalsza instrukcya.

Zweiter Abschnitt.

Vorschriften über Waagen und sonstige Meßwerkzeuge.

I. Waagen.

§. 31.

Zulässige Waagen überhaupt.

Zur Eichung zuzulassen sind nur solche Gattungen von Waagen, deren Theorie und deren erfahrungsmäßige Leistungen eine Bürgschaft gewähren, daß sie Empfindlichkeit, Tragfähigkeit und Zuverlässigkeit von hinreichendem Grade und hinreichender Dauer für die Zwecke des Verkehrs besitzen.

Es werden daher zur Eichung zunächst nur Hebelwaagen zugelassen und zwar nur solche Gattungen derselben, deren Konstruktionssystem die Erfüllung folgender allgemeiner Bedingungen der Stempelfähigkeit erwarten läßt:

Rozdział drugi.

Przepisy, tyczące się wag i innych narzędzi mierniczych.

I. Wagi.

§. 31.

Dozwolone wagi w ogóle.

Do sprawdzania mają li takie przypuszczane być gatunki wag, których teorya i których oparte na doświadczeniu prestacye, dają rękojmię, iż posiadają dotkliwość, wytrzymałość i niezawodność w dostatecznym stopniu i dostatecznéj trwałości na cele obrotu.

Zatém mają do sprawdzania przypuszczać się na teraz li wagi dźwigniowe, i to li takie gatunki tychże, po systemie konstrukcyi których oczekiwać można dopełnienia następujących powszechnych warunków kwalifikacyi stęplowéj:

jede zuzulassende Waage muß sowohl belastet als unbelastet, sobald sie, von einer Gleichgewichtslage ausgehend, absichtlich in Schwingungen versetzt worden ist, in die anfängliche Gleichgewichtslage wieder zurückkehren;

ihre Theile dürfen bei der größten Belastung, für welche sie bestimmt ist, keine Formänderungen zeigen;

die sich berührenden Theile, welche bei den Schwingungen der Waage die Drehungsachsen bilden (Schneiden, Lager), müssen von genügender Härte sein, um gegen zu schnelle Abnutzung Sicherheit zu gewähren; — eine solche Länge haben, daß in der Lage der Drehungspunkte eine bemerkliche Veränderung durch Verschiebung nicht bewirkt werden kann; — Reibungsflächen von möglichst geringer Ausdehnung darbieten, und ihre Bewegung ohne Klemmung und seitliche Friktion so vollführen, daß der Mechanismus der Waage zu freiem Spiele gelangen kann;

auch müssen die an jedem Hebel befindlichen Schneiden rechtwinklig zu demselben, parallel gegen einander und unwandelbar befestigt sein, und in einer solchen Lage sich befinden, daß der Schwerpunkt bei der stärksten Belastung der Waage unter der Mittelschneide liegt und die Waage daher stets ein stabiles Gleichgewicht zeigt.

An jeder Waage muß die größte Last, für welche sie bestimmt ist, bei größeren Lastwaagen auch die geringste zulässige Last, angegeben sein.

§. 32.

Zulässige Konstruktionssysteme.

Auf Grund der allgemeinen Bestimmungen des §. 31. werden zunächst nur folgende Konstruktionssysteme von Hebelwaagen für eichungsfähig erklärt:

a) gleicharmige Balkenwaagen,
b) ungleicharmige Balkenwaagen,

każda przypuścić się mająca waga, tak obciążona jako i nieobciążona, skoro, wychodząc z położenia równowagi, została rozmyślnie w wachanie wprawioną, powinna powrócić znów napowrót w pierwotne położenie równowagi;

jéj części przy największém obciążeniu, ku jakiemu jest przeznaczoną, nie powinny okazywać zmiany formy;

dotykające się części, które przy oscylacyach wagi tworzą osi obrotne (kroje, łoże), muszą być dostatecznéj twardości, aby się za szybko nie zużyły; — mieć taką długość, iżby w położeniu punktów obrotnych znaczna zmiana przez przesunięcie się nie nastąpiła; — powierzchni frykcyjne w ile możności małym przedstawiać rozmiarze, i ruchy swe bez przyskrzyniania i bocznego tarcia tak wykonywać, iżby mechanism wagi wolną miał grę;

podobnież muszą znajdujące się u każdéj dźwigni kroje umocowane być w prostym ku niéj kącie, z sobą równolegle i nieodmiennie, oraz w takiém położeniu, iżby punkt ciężkości przy największém obciążeniu wagi znajdował się pod krojem średnim a waga zatém zawzdy stałą okazywała równowagę.

Na każdéj wadze winien podany być największy ciężar, do którego waga przeznaczona, u większych wag łasztowych także i najmniejszy ciężar dozwolony.

§. 32.

Dozwolone systemy konstrukcyjne.

Na mocy powszechnych postanowień §. 31. ogłaszają się najpierw li następujące systemy konstrukcyjne wag dźwigniowych za usposobione do sprawdzania:

a) równoramienne wagi belkowe,
b) nierównoramienne wagi belkowe,

c) Brückenwaagen,
d) oberschalige Waagen oder Tafelwaagen.

Die speziellen Bedingungen der Stempelfähigkeit dieser einzelnen Gattungen von Waagen sind in den folgenden Paragraphen enthalten.

§. 33.

Gleicharmige Balkenwaagen.

Der Waagebalken einer solchen Waage darf in den beiden Armen eine ersichtliche Verschiedenheit der Gestalt nicht wahrnehmen lassen;

er muß mit einer geradlinig ausgeführten, nach oben oder unten gerichteten Zunge fest verbunden sein; die Mittellinie der Zunge soll von einer zu der Verbindungslinie der beiden Endschneiden winkelrechten Richtung nicht merklich abweichen und verlängert durch die Schärfe der Mittelschneide gehen;

der Waagebalken muß für sich im Gleichgewicht sein, und in dieselbe Lage zurückkehren, wenn er in Schwingungen versetzt worden ist;

endlich gleicharmig sein, wobei höchstens eine Abweichung zulässig ist, deren Größe durch den in §. 38. für die Empfindlichkeit bestimmten Bruchtheil angegeben wird.

Die größte einseitige Tragfähigkeit der Waage und bei Lastwaagen auch die geringste zulässige Belastung nach Kilogrammen oder Pfunden ist entweder auf dem Balken unmittelbar, oder auf einem in denselben eingetriebenen Kupfer- oder Messingpfropf, der noch eine Stempelung zulassen muß, anzugeben.

Der Eichungsstelle ist es besonders anzuzeigen, wenn die Waage als Präcisionswaage dienen soll, da für diese eine größere Genauigkeit verlangt wird.

Die zu einem Waagebalken gehörenden Waageschalen, die übrigens nicht stempelfähig sind, müssen nebst den zu ihrer Aufhängung dienenden Ketten,

c) wagi mostowe (pontonowe),
d) wagi górnoszalne czyli wagi tablicowe.

Szczegółowe warunki kwalifikacyi co do odstęplowania tychż pojedynczych gatunków wag zawarte są w następujących paragrafach.

§. 33.

Równoramienne wagi belkowe.

Belka wagowa wagi takiéj nie powinna w obu ramieniach okazywać oczywistéj różności kształtu;

musi spojona być trwale wykonanym w prostéj linii, do góry lub na dół skierowanym języczkiem; linia średnia języczka nie powinna od kierunku prawokątnego względem linii łącznéj obu ostrzy końcowych zbaczać znacznie a w przedłużeniu iść przez ostrze środkowe;

belka wagowa musi sama być w równowadze i powracać w to samo położenie, skoro ją w oscylacye wprawiono;

wreszcie musi ona być równoramienną, przy czém dozwolona jest najwyżéj dyferencya, wielkość któréj oznaczona jest ułamkiem przepisanym w §. 38. co do dotkliwości.

Największa jednostronna wytrzymałość wagi a u wag łasztowych i najniższe dozwolone obciążenie według kilogramów lub funtów winno oznaczone być już to bezpośrednio na belce, już na wbitym w nię czopku miedzianym lub mosiężnym, dozwalającym jeszcze odstęplowania.

Urzędowi sprawdzającemu należy szczególnie donieść, jeżeli waga ma służyć za wagę precyzyjną, gdyż takowa większéj wymaga dokładności.

Należące do belki wagowéj szale wagowe, które zresztą nie mogą być stęplowane, wraz z służącymi do ichż zawieszenia łańcuchami,

Schnüren oder Stangen ohne jedes Ausgleichungsmittel (Draht, Bleistück ꝛc.) gleiches Gewicht haben.

§. 34.

Ungleicharmige Balkenwaagen.

A. Mit unveränderlichem Verhältniß der Hebelarme.

Diese Waagen müssen bezüglich der Genauigkeit und Solidität des Balkens, der Lage der Zunge, der Lage und Beschaffenheit der Schneiden dieselben besonderen Bedingungen erfüllen, wie die gleicharmigen Balkenwaagen. Das Verhältniß der Hebelarme darf nur 1 zu 10 sein.

B. Mit veränderlichem Verhältniß der Hebelarme (Schnellwaagen, römische Waagen).

Bei diesen Waagen ruht die Achse des Balkens in einer Scheere, in der die Zunge frei spielt; der kurze Arm ist mit einer Stahlschneide versehen, an deren Gehänge sich entweder ein Haken oder eine Waagschale zur Aufnahme der Last befindet; auf dem mit einer oder zwei Skalen versehenen langen Arme verschiebt sich eine Hülse mit zwei vorstehenden Enden einer Stahlschneide, auf welcher das Gehänge mit dem damit festverbundenen unveränderlichen Laufgewicht ruht.

Die Skalen können für Kilogramme oder für Pfunde ausgeführt sein, die Theilstriche derselben müssen sich auf zulässige Gewichtsabstufungen beziehen und gleichen Abstand von einander haben, der nicht geringer als drei Millimeter sein darf; die beizusetzenden Zahlen dürfen nur die Ganzen der Gewichtseinheit ausdrücken, etwa vorkommende Bruchtheile sind ohne Bezeichnung zu lassen. Die Hülse ist mit einer Marke zu versehen, welche ein deutliches Ablesen auf der Theilung gestattet.

Ist eine lose Lastwaageschale vorhanden, so muß das Gewicht derselben mit Einschluß von Ketten, Oese und Gehänge eine ganze Zahl der Gewichtseinheiten der Skala betragen und diese Zahl ist auf der vorderen Seitenfläche des Gehänges in vertiefter Schrift unter Beisetzung von Kilogramm oder Pfund anzugeben.

Das Laufgewicht muß mit der Hülse unveränderlich verbunden sein. Ist die Hülse abnehmbar, so muß ihr Gewicht nebst Gehänge und Laufgewicht unter Vermeidung jedes anderweiten Ausgleichungsmaterials eine ganze Zahl der Gewichtseinheiten der Skala betragen, welche Zahl unter Beisetzung von K. oder *U* auf der vorderen Seite der Hülse in vertiefter Schrift anzugeben ist.

Ist die Waage mit zwei Skalen versehen, wobei entweder zwei Scheeren und ein Lastaufhängungspunkt, oder eine Scheere und zwei Lastaufhängungspunkte vorhanden sind, so müssen die Bedingungen der Richtigkeit für jede Skale innegehalten sein; ist die Hülse abnehmbar, so darf sie nur eine Marke, welche für beide Skalen dient, besitzen.

Einer besonderen Angabe der größten Tragfähigkeit bedarf es bei diesen Waagen nicht, da sich dieselbe aus den Skalen ergiebt; doch muß an den letzteren zu erkennen sein, ob sie sich auf Kilogramme oder Pfunde beziehen.

§. 35.

Brückenwaagen.

Das Wesentliche derselben besteht darin, daß die Lastwaageschale durch eine Brücke gebildet wird, welche auf Traghebeln ruht, deren Kraftarme durch Zugstangen entweder direkt (bei Decimalwaagen) oder durch Vermittelung eines anderweiten Hebels (bei Centesimalwaagen) mit dem Lastarme eines oberhalb angebrachten Waagebalkens in Verbindung stehen, an welchem andererseits die Gewichtswaageschale hängt.

Zulässig ist die bekannte Straßburger oder eine ähnliche Konstruktion, welche das Wesentliche der oben angegebenen Einrichtung enthält, wenn

sznurami lub drągami, winny bez wszelkiego środka wyrównawczego (drótu, ołowiu i t. p.) równą mieć wagę.

§. 34.

Nierównoramienne wagi belkowe.

A. O niezmiennym stosunku ramion dźwigniowych.

Wagi te we względzie dokładności i trwałości belki, położenia języczka, położenia i własności ostrzy muszą tych samych dopełniać szczególnych warunków, co równoramienne wagi belkowe. Stosunek ramion dźwigniowych może być li 1. do 10.

B. O zmiennym stosunku ramion dźwigniowych (szybkowagi, wagi rzymskie).

U wag tych oś belki spoczywa we widełkach, w których języczek wolno się porusza; krótkie ramie opatrzone być winno ostrzem stalowém, u wieszadła którego znajduje się bądź to hak lub szala wagowa celem przyjęcia ciężaru; na opatrzoném w jednę lub dwie skale długiém ramieniu przesuwa się trąbka o dwóch wystających końcach ostrza stalowego, na którém spoczywa wieszadło z spojonym z niém trwale niezmiennym gwichtem bieżącym.

Skale urządzone być mogą na kilogramy lub na funty, strychy częściowe ich winny odnosić się do dozwolonych odstopniowań wagi i mieć równy od siebie dystans, nie niżéj trzech millimetrów; u mających się przydawać liczb mogą li całe wyrażać jednostkę wagi, zachodzące zaś jakowe ułamki nie oznaczają się. Trąbka opatrzona być winna marką, dozwalającą wyraźnego odczytania na podziale.

Jeżeli się luźna znajduje szala wagowa, wówczas waga jéj włącznie z łańcuchami, uszkami i wieszadłami winna wynosić całą liczbę jednostek wagowych skali a liczba ta powinna podaną być na przedniéj stronie bocznéj wieszadła w płaskopiśmie za dodaniem kilogram lub funt.

Gwicht bieżący winien z trąbką być niezmiennie spojonym. Jeżeli trąbka zdejmować się daje, wówczas jéj waga wraz z wieszadłem i gwichtem bieżącym — pod uniknieniem każdego innego materyału wyrównawczego — musi wynosić całą liczbę jednostek wagowych skali, która to liczba za dodaniem *K.* lub *U* winna na przedniéj stronie trąbki być w płaskopiśmie podaną.

Jeżeli waga w dwie opatrzoną jest skale, przy czém bądź to dwoje widełek a jeden punkt do zawieszania ciężaru, bądź jedne widełki a dwa punkta do zawieszania ciężaru istnieją, winny zachowane być warunki rzetelności co do każdéj skali; jeżeli trąbka zdejmować się daje, winna ona mieć li jednę markę, do obu służącą skali.

Szczegółowego podania największego wymiaru nie potrzeba u wag tychże, gdyż się takowy wykazuje ze skali; jednakowoż musi na ostatnich wykazywać się, czyli takowe odnoszą się do kilogramów lub funtów.

§. 35.

Wagi mostowe (pontonowe).

Ich właściwość polega na tém, iż szalę wagową do umieszczania ciężaru tworzy most, spoczywający na dźwigniach nośnych, ramiona których za pomocą drążków ciągowych bądź to wprost (u wag decymalnych) bądź za pośrednictwem innéj dźwigni (u wag centesymalnych) zostają w związku z ramieniem do ciężaru umieszczonéj powyżéj belki wagowéj, u któréj z drugiéj strony wisi szala wagowa do gwichtów.

Dozwoloną jest znana strassburska lub tym podobna konstrukcya, zawierająca istotne rekwizyta wyż podanego urządzenia, skoro

das Gewicht zur Last entweder im Verhältniß 1 zu 10 oder 1 zu 100 steht,

die Waage eine verschiedene Angabe nicht zeigt, sobald dieselbe Last an verschiedenen Stellen der Brücke gestellt wird,

für Herstellung der horizontalen Lage der Brücke die erforderliche Einrichtung getroffen ist (bei transportablen Waagen dieser Art etwa ein an dem vertikalen Ständer angebrachter Pendelzeiger nebst Einspielungsmarke),

und eine Einrichtung vorhanden ist, durch welche das Gewicht sämmtlicher Theile sich so ausgleichen läßt, daß die Zunge der Waage im unbelasteten Zustande derselben zu richtiger Einstellung gebracht werden kann.

Die Centesimalwaage muß die Bezeichnung als solche an sich tragen.

§. 36.

Oberschalige Waagen oder Tafelwaagen

Bei diesen liegen die Gewichts- und die Lastwaageschale über dem Tragmechanismus und horizontal neben einander.

Sie sind nur dann zulässig:

wenn trotz einer Verschiebung des Gewichtes oder der Last auf verschiedene Stellen ihrer Waageschalen eine verschiedene Angabe nicht erfolgt;

wenn sie bei der ungünstigsten Stellung von Gewicht und Last auf den Waageschalen noch eine innerhalb der vorgeschriebenen Grenzen liegende Empfindlichkeit zeigen,

und wenn eine nicht ganz horizontale Aufstellung eine unrichtige Angabe nicht zur Folge hat.

§. 37.

Unzulässige Waagen.

Von der Eichung oder Stempelung auszuschließen sind alle Waagen, die den vorher angegebenen Bedingungen nicht entsprechen, insbesondere daher:

gwicht do ciężaru zostaje już to w stosunku 1 do 10 lub 1 do 100,

waga nie przedstawia różnéj skazówki, w razie umieszczenia tego samego ciężaru na różnych miejscach mostu,

ku obmyśleniu poziomego położenia mostu potrzebne zaprowadzono urządzenie (u przenośnych z miejsca na miejsce wag tego rodzaju np. umieszczoną na wertykalném stawidle skazówkę perpentykułową wraz z marką wkrawającą),

oraz znajduje się urządzenie, za pomocą którego waga wszystkich części wyrównać się daje tak, iżby języczek wagi w nieobciążonym jéjż stanie mógł należycie być ustawionym.

Waga centesymalna winna nosić oznaczenie jako taka.

§. 36.

Wagi górnoszalne czyli wagi tablicowe.

U wag tych szale do gwichtów i szale do ciężaru leżą po nad mechanismem nośnym oraz poziomo obok siebie.

Dozwolone one są li wtenczas:

skoro pomimo przesunięcia gwichtu lub ciężaru na różne miejsca ich szal wagowych różna nie ma miejsca skazówka;

skoro w najniekorzystniejszém położeniu gwichtu i ciężaru na szalach wagowych okazują jeszcze dotkliwość położoną wśród przepisanych granic,

i skoro nie zupełnie poziome ustawienie mylnéj nie pociąga za sobą skazówki.

§. 37.

Wagi niedozwolone.

Od sprawdzenia i stęplowania wykluczają się wszelkie wagi, które powyższym warunkom nie odpowiadają, w szczególe więc:

alle Waagen mit hölzernen Waagebalken;

alle Hebelwaagen, bei denen sich nicht die Achsen, sondern die Pfannen in den Hebeln befinden;

alle Hebelwaagen, bei denen die Schärfe der Mittelschneide eines Hebels auf derjenigen Seite der die Endschneiden verbindenden Ebene liegt, welche der Druckrichtung entgegengesetzt ist;

gleicharmige Balkenwaagen mit verstellbarer Mittelachse;

ungleicharmige Balkenwaagen, bei denen das Laufgewicht nicht an einer verschiebbaren Hülse angebracht ist, sondern mit einem Haken unmittelbar auf dem Waagebalken ruht;

Brückenwaagen oder Tafelwaagen, bei denen eine veränderte Gewichts- oder Lastlage zu einem die vorgeschriebene Empfindlichkeit der Waage beeinträchtigenden Reibungswiderstande Veranlassung giebt.

§. 38.

Eichung und Fehlergrenze.

Beim Eichen der Waagen ist die Richtigkeit, Empfindlichkeit und Belastungsgrenze nach den in der Instruktion enthaltenen Verfahrungsarten zu ermitteln, und die Stempelung darf nur dann erfolgen, wenn die Waage im Zustande der größten Belastung noch einen deutlich erkennbaren Ausschlag bei einseitiger Hinzufügung eines Gewichtes giebt, welches nicht mehr betragen darf, als die nachbenannten Größen:

wszelkie wagi o drewnianych belkach wagowych;

wszelkie wagi dźwigniowe, u których nie osi, lecz panwie w dźwigniach się znajdują;

wszelkie wagi dźwigniowe, u których ostrze kroju środkowego dźwigni leży po téj stronie płaszczyzny, ostrza końcowe połączającéj, która przeciwną jest kierunkowi tłocznemu;

równoramienne wagi belkowe z mogącą się przestawiać osią środkową;

nierównoramienne wagi belkowe, u których gwicht bieżący nie umieszczony jest u mogącéj się przesuwać trąbki, lecz z hakiem spoczywa bezpośrednio na belce wagowéj;

wagi mostowe czyli tablicowe, u których zmienione położenie gwichtów lub ciężaru spowodowuje opór frykcyjny będący z uszczerbkiem dla przepisanéj dotkliwości wagi.

§. 38.

Sprawdzanie i granica omyłek.

Przy sprawdzaniu wag wysledzić się winny niemylność, dotkliwość i granica obciążenia według zawartych w instrukcyi procedur, a stęplowanie nastąpić może li wtenczas, skoro waga w stanie największego obciążenia okazuje jeszcze, w razie jednostronnego przydania gwichtu, mogącą się wyraźnie poznać przewagę, która nie powinna wynosić więcéj, jak oznaczone poniż wielkości:

	Gewichtszulage	
	im absoluten Betrage	im Verhältniß zur einseitigen Tragkraft
1) bei Waagen, die für den gewöhnlichen Handels-Verkehr bestimmt sind,		
a) bei gleicharmigen Balkenwaagen von mehr als 5K. größter einseitiger Tragfähigkeit	5 D.	1/2000
von 5K. und weniger größter einseitiger Tragfähigkeit	1 G.	1/1000
b) bei ungleicharmigen Balkenwaagen..	1 G.	1/1000
c) bei Brückenwaagen	6 D.	1/1667
d) bei oberschaligen oder Tafelwaagen..	wie unter a.	
für jedes Kilogramm der Last.		
2) bei Präcisions- und Medicinalwaagen und zwar bei größter einseitiger Tragfähigkeit von mehr als 5 K. für jedes Kilogramm der Last	1 D.	1/10000
von mehr als 250 G. bis 5 K. für jedes Kilogramm der Last.....	2 D.	1/5000
von mehr als 20 G. bis 250 G. für je 10 Gramm der Last	5 M.	1/2000
von 20 G. und weniger für je 1 Gramm der Last:		
bei Präcisionswaagen.....	1 M.	1/1000
bei Medicinalwaagen	2 M.	1/500

	Dodatek gwichtu	
	w bezwarunkowéj ilości	w stosunku do jednostronnéj siły nośnéj
1) u wag, przeznaczonych do zwyczajnego obrotu handlowego,		
a) u równoramiennych wag belkowych nad 5 *K.* największego jednostronnego wymiaru	5 *D.*	1/2000
5 *K.* i mniéj największego jednostronnego wymiaru	1 *G.*	1/1000
b) u nierównoramiennych wag belkowych.....	1 *G.*	1/1000
c) u wag mostowych	6 *D.*	1/1667
d) u wag górnoszalnych czyli wag tablicowych	jak pod *a*.	
za każdy kilogram ładunku.		
2) u wag precyzyjnych i medycynalnych — i to największego jednostronnego wymiaru nad 5 *K.* za każdy kilogram ciężaru.....	1 *D.*	1/10000
nad 250 *G.* do 5 *K.* za każdy kilogram ciężaru.....	2 *D.*	1/5000
nad 20 *G.* do 250 *G.* za każde 10 gramów ciężaru	5 *M.*	1/2000
20 *G.* i mniéj za każdy gram ciężaru:		
u wag precyzyjnych	1 *M.*	1/1000
u wag medycynalnych	2 *M.*	1/500

§. 39.

Stempelung.

Die Stempelung der gleicharmigen Waagebalken erfolgt entweder in der Mitte oder auf jedem Arme, jedenfalls an einer solchen Stelle, wo sich der Stempel ohne Beschädigung des Balkens anbringen läßt; bei Balken mit Pfropfen (§. 33.) auf diesen.

Bei Präcisions- und Medicinalwaagen ist dem Eichstempel der sechsstrahlige Stern beizufügen.

Bei Schnellwaagen sind zu stempeln: der Balken an dem ersten und letzten Theilstriche der Skalen, die verschiebbare Hülse zweimal dicht neben der Marke, und die Gehänge.

Bei Brückenwaagen wird der Stempel auf die Arme des Waagebalkens und die Schenkel der Traghebel aufgeschlagen und an geeigneten Stellen der Brücke eingebrannt.

Bei Tafelwaagen gelten die Vorschriften für Balken- und Brückenwaagen, je nachdem sie anwendbar sind.

§. 39.

Stęplowanie.

Stęplowanie równoramiennych belek wagowych ma miejsce bądź to w środku bądź na każdém ramieniu, w każdym razie zaś na takim punkcie, gdzieby się stępel bez uszkodzenia belki dał umieścić; u belek z główkami (§. 33.) na tychże.

U wag precyzyjnych i medycynalnych ma do stępla dodaną być sześciopromienna gwiazda.

U szybkowag mają stęplować się: belka na pierwszym i ostatnim strychu częściowym skal, mogąca się przesuwać trąbka dwakroć tuż przy marce, oraz wieszadła.

U wag mostowych stępel przybija się na ramieniu belki wagowéj i na łopatkach dźwigni nośnych oraz wypala na stósownych miejscach mostu.

U wag tablicowych obowięzują przepisy co do wag belkowych i wag mostowych, wedle tego, jak mogą być zastósowane.

II. Alkoholometer und dazu gehörige Thermometer.

§. 40.

Zulässige Instrumente.

Zur Prüfung und Stempelung werden nur zugelassen:

a) solche gläserne Alkoholometer, welche nach Tralles den Alkoholgehalt einer weingeistigen Flüssigkeit in 100 Raumtheilen derselben angeben; sie können entweder die volle Skale von 0—100 oder nur einen Theil derselben, und zwar in vollen Graden oder mit Angabe von Bruchtheilen enthalten;

II. Alkoholomierze i przynależne ciepłomierze.

§. 40.

Dozwolone instrumenta.

Do rewizyi i stęplowania przypuszczać się li mają:

a) takie alkoholomierze szklane, które według Tralesa podają treść alkoholu płynu spirytusowego w 100 częściach; mogą one zawierać już to zupełną skalę 0—100, już też li część takowéj, i to w zupełnych gradusach lub za podaniem ułamków;

b) solche Thermometer, deren Skalen auf Papier oder Milchglas getheilt und mit der Queckfilberröhre in eine gläserne Umhüllungsröhre eingeschlossen sind. Die nach Réaumur auszuführende und als solche zu bezeichnende Theilung muß bis auf 10 Grad unter dem Gefrierpunkt fortgesetzt und die Skale bei $12^1/_2$ Grad mit einem rothen Striche versehen sein;

c) solche gläserne Thermo-Alkoholometer, bei denen das Queckfilbergefäß des den oben angegebenen Erfordernissen entsprechenden Thermometers als Belastung für das damit verbundene Alkoholometer ohne weitere Beschwerung ausreicht. Der äußere Durchmesser des Queckfilbergefäßes, für welches außer der Kugelform auch die eines Cylinders zulässig ist, darf 13^{mm} nicht überschreiten.

Unzulässig ist die Eichung metallener Alkoholometer und solcher gläserner, die neben der Skale nach Tralles noch eine andere von dieser verschiedene Prozenten- oder Reduktionsskale besitzen.

b) takie ciepłomierze, których skale na papierze lub szkle mleczném są podzielone i z rurką z żywego srebra w szklanéj rurce powierzchniéj zamknięte. Mający się według Réaumura wykonać i jako taki oznaczyć podział musi kontynuowanym być aż do 10 stopni niżéj punktu lodowego, skala zaś przy $12^1/_2$ stopnia opatrzona być czerwoną kreską;

c) takie szklane ciepło - alkoholomierze, u których naczynie z żywém srebrem odpowiadającego powyższym wymaganiom ciepłomierza wystarcza na obciążenie połączonego z nim alkoholomierza bez dalszego ołasztowania. Zewnętrzna średnica naczynia z żywem srebrem, na które oprócz formy kuli użytą być może i forma cylindra, nie powinna przechodzić 13^{mm}.

Niedozwoloném jest sprawdzanie alkoholomierzy metalowych ani takich alkoholomierzy szklanych, które obok skali Tralesa posiadają inną jeszcze różniącą się od téjże skalę procentową lub redukcyjną.

§. 41.

Prüfung und Fehlergrenze.

Bei der Prüfung ist das in der Instruktion angegebene Verfahren zu befolgen, und es dürfen nur solche Instrumente gestempelt werden, bei denen die Theilung eine größere Abweichung als $^1/_4$ Grad gegen das zur Vergleichung benutzte Normalinstrument nicht zeigt.

Die Stempelung erfolgt für die Alkoholometer und Thermo-Alkoholometer auf der Papierskale, die den Namen und Wohnort des Verfertigers und die Angabe, daß die Skale nach Tralles getheilt ist, enthalten muß und auf welche schon vorher von der Eichungsstelle das Gewicht in Milligrammen aufgetragen ist; bei Thermometern mit Papierskale ebenfalls auf dieser, bei solchen mit Glasskale durch Aufkleben des auf Papier aufgedruckten Stempels.

§. 41.

Badanie granicy omyłek.

Przy badaniu zachować należy procedurę podaną w instrukcyi; stęplowane mogą li takie być instrumenta, u których podział nie okazuje większéj dyferencyi aniżeli $^1/_4$ stopnia w obec instrumentu normalnego, który użyto do porównania.

Stęplowanie co do alkoholomierzy i ciepło-alkoholomierzy ma miejsce na skali papierowéj, która zawierać musi nazwisko i miejsce zamieszkania fabrykanta oraz uwagę, iż skala podzieloną jest według Tralesa, a na któréj już wprzódy urząd sprawdzający zamieścił wagę w milligramach; u ciepłomierzy z skalą papierową również na téjże, u ciepłomierzy z skalą szklaną — przylepieniem odbitego na papierze stępla.

§. 42.

Eichschein, Reduktionstabelle, Gebrauchsanweisung.

Mit jedem Alkoholometer und Thermo-Alkoholometer wird ein Eichschein und ein Exemplar der Reduktionstabellen nebst beigedruckter Gebrauchsanweisung ausgegeben.

Ersterer enthält die Firma des Verfertigers, den Tag der Prüfung, die laufende Nummer, den Umfang der Skale, das Gewicht des Instruments und den Stempel der Eichungsstelle.

Der Ersatz eines verlorenen Eichscheins kann nur nach neuer Prüfung des Instruments erfolgen, der Ersatz einer verloren gegangenen Reduktionstabelle nur gegen Vorzeigung des Eichscheines.

III. Gasmesser.

§. 43.

Zulässige Gasmesser.

Zur Eichung und Stempelung sind solche Gasmesser zuzulassen:

welche die Gasmenge nach Kubikmetern bestimmen,

bei denen die Messung des Gases durch eine rotirende, zum Theil in Wasser oder eine andere Flüssigkeit eintauchende Blechtrommel (nasse Gasmesser),

oder durch ein System von trockenen Kammern mit beweglichen Wänden (trockene Gasmesser) erfolgt, und

welche mit den zur Erreichung einer sicheren Abmessung erforderlichen Einrichtungen versehen sind.

§. 44.

Beschaffenheit der Gasmesser.

Es muß daher:

§. 42.

Kwit stęplowy, tabela redukcyjna, instrukcya do użycia.

Z każdym alkoholomierzem i ciepło-alkoholomierzem wydaje się kwit stęplowy oraz egzemplarz tabeli redukcyjnych wraz z przydrukowaną instrukcyą co do użycia.

Pierwszy zawiera firmę fabrykanta, datę rewizyi, numer bieżący, obwód skali, wagę instrumentu i stępel urzędu sprawdzającego.

Wystawienie nowego kwitu stęplowego za zagubiony nastąpić może li po nowém zbadaniu instrumentu, wystawienie nowéj tabeli redukcyjnéj za zagubioną li za okazaniem kwitu stęplowego.

III. Gazomierze.

§. 43.

Dozwolone gazomierze.

Do sprawdzania i stęplowania przypuszczają się takie gazomierze:

które ilość gazu podają według metrów kubicznych,

u których mierzenie gazu ma miejsce za pomocą rotującego, po części w wodzie lub innym płynie zanurzającego się bębna blaszanego (mokre gazomierze),

lub za pomocą systemu suchych komórek o ruchomych ścianach (suche gazomierze), i

które opatrzone są w urządzenia wymagane ku osiągnięciu bezpiecznego wymiaru.

§. 44.

Przymiot gazomierzy.

Zatém musi:

A. bei den nassen Gasmessern

die um eine horizontale Achse rotirende Trommel nicht ohne Verletzung des später anzubringenden Stempels zugänglich sein, und in einem gasdichten Gehäuse sich befinden, welches zugleich als Gas- und Flüssigkeits-Behälter dient;

der oberhalb des Flüssigkeitsspiegels liegende, gasfassende Theil der Trommel dadurch zu einem möglichst unveränderlichen Kubikinhalte gebracht werden, daß der, diesen Fassungsraum begrenzende Flüssigkeitsspiegel sowohl überhaupt, als in seiner Lage gegen die Trommelachse konstant erhalten werden kann;

ferner müssen die Enden der Füße des Gasmessers sich in einer Ebene befinden, damit denselben für die Aufstellung bei der Verwendung diejenige Stellung gesichert werden kann, welche er bei der Eichung auf einer horizontalen Ebene einnahm;

B. bei trockenen Gasmessern

müssen die messenden Kammern und Ventile von einem gasdichten Gehäuse umschlossen sein,

vollkommen gasdichte, leicht bewegliche Scheidewände haben, welche so angeordnet sind, daß sich Wassersäcke, durch die der Fassungsraum verändert wird, nicht bilden können.

Ad A. und B.

Bei nassen und trockenen Gasmessern muß die Summe der messenden Räume (respektive der Trommel oder der Kammern) bei einem Gasdruck von 40 mm. Wassersäulenhöhe zu dem Kubikmeter in einem Verhältniß stehen, welches durch den Zählapparat genau wiedergegeben wird.

§. 45.

Beschaffenheit des Zählwerks.

Es muß das Zählwerk (die Gasuhr) so angebracht sein, daß es nicht ohne Verletzung des

A. u mokrych gazomierzy.

bęben obracający się około poziomój osi nie być przystępnym bez nadwerężenia mającego się późniéj umieścić stępla, i znajdować się w szczelnéj od gazu kopercie, służącéj zarazem za rezerwoar do gazu i płynu;

położona powyżéj powierzchni płynu, gaz zawierająca część bębna musi przez to zamienioną być na ile możności niezmienną objętość kubiczną, iżby ograniczająca przestrzeń też powierzchnia płynu tak w ogóle, jako też i w swém położeniu względem osi bębna mogła utrzymaną być w stałości;

daléj winny końce nóg gazomierza znajdować się w płaszczyznie, aby temuż ku ustawieniu przy użyciu mogło to zapewnioném być stanowisko, jakie przy sprawdzaniu na poziomą zawierał płaszczyznę;

B. u suchych gazomierzy

winny mierzące komory i klapy otoczone być szczelną od gazu kopertą,

mieć szczelne od gazu, łatwo poruszać się dające ściany przedzielające, które tak są zarządzone, iżby się nie mogły tworzyć miechy wodne, przez któreby objętość mogła doznać zmiany.

Ad *A.* i *B.*

U mokrych i suchych gazomierzy musi suma mierzących przestrzeni (resp. bębna lub komór) u nacisku gazowego 40 mm. wysokości kolumny wodnéj zostawać do metru kubicznego w proporcyi, którąby aparat liczący dokładnie przedstawiał.

§. 45.

Aparat liczący.

Aparat liczący (zegar gazowy) winien być tak umieszczonym, iżby nie był przystępnym

später aufzubringenden Stempels zugänglich ist, und es müssen

die einzelnen Scheiben nur Zahlen enthalten, welche die abzumessende Gasmenge nach Kubikmetern bestimmen (wobei jedoch nicht ausgeschlossen ist, kleinere Raumtheile als das Kubikmeter nach Bruchtheilen desselben, oder nach Litern zu registriren, die dann mit diesen Bruchtheilen oder mit dem Buchstaben L. auf den Zifferblättern zu bezeichnen sind).

§. 46.

Bezeichnung.

Auf jedem Gasmesser muß untrennbar von demselben angegeben sein:

der Name und Wohort des Verfertigers,

die laufende Fabriknummer,

der Inhalt des messenden Raumes in Litern in der Form J = . . . L,

das größte Gasvolumen, welches derselbe pro Stunde durchzulassen bestimmt ist, in Kubikmetern in der Form V = . . . Kub. Met.

Auf dem Zählwerke muß angegeben sein, daß es nach Kubikmetern registrirt.

§. 47.

Prüfung und Fehlergrenze.

Die Prüfung der Gasmesser erfolgt nach Maaßgabe der in der Instruktion enthaltenen Vorschriften und die Stempelung kann nur stattfinden, wenn das beobachtete Volumen von dem durch das Zählwerk registrirten um nicht mehr als 2 Prozent im Sinne des Zuviel oder Zuwenig abweicht.

§. 48.

Stempelung.

Die Beglaubigung erfolgt durch mehrfaches Auffschlagen oder Aufdrücken des Stempels so, daß

bez nadwerężenia mającego się późniéj umieścić stępla, a

pojedyncze szyby muszą zawierać li liczby, któreby odmierzać się mającą ilość gazu oznaczały według metrów kubicznych (przy czém atoli nie jest wyłączoném, iżby nie miały mniejsze części przestrzenne aniżeli metr kubiczny być według ułamków jego, lub według litrów rejestrowane, które to ostatnie w takim razie tymiż ułamkami lub liczbą *L.* winny być na cyferblatach oznaczone).

§. 46.

Oznaczenie.

Na każdym gazomierzu musi nierozłącznie od niego być podaném:

nazwisko i miejsce zamieszkania fabrykanta,

bieżący numer fabryczny,

treść mającéj się mierzyć przestrzeni w litrach w formie *J* = . . . *L*,

największa ilość gazu, jaką tenże co godzinę przepuszczać ma, w metrach kubicznych w formie *V* = . . . Kub. Met.

Na aparacie liczącym musi podaném być, iż rejestruje według metrów kubicznych.

§. 47.

Badanie granicy omyłek.

Badanie gazomierzy ma miejsce w miarę zawartych w instrukcyi przepisów a stęplowanie nastąpić dopiero może, skoro dostrzeżona ilość od ilości, którą aparat liczący rejestruje, nie zbacza więcéj jako 2 procent za wiele lub za mało.

§. 48.

Stęplowanie.

Uwierzytelnienie ma miejsce przez kilkokrotne przybicie lub wyciśnięcie stępla tak,

die Trennung der Theile, aus denen das umschließende Gehäuse besteht, eine Oeffnung des Zählwerks oder eine Abtrennung des Schildes, dafern auf einem solchen die im §. 46. erwähnten Bezeichnungen aufgetragen sind, nicht ohne Verletzung der Stempel erfolgen kann.

Bei nassen Gasmessern, welche mit einer Vorrichtung versehen sind, durch welche der Flüssigkeitsstand von Außen verändert werden kann, muß diese Vorrichtung so beschaffen sein, und durch Löthung und Stempelung oder durch gestempelte Plombirung so gesichert werden, daß bei der so fixirten Einstellung keine Erhöhung des Flüssigkeitsspiegels nachträglich mehr erfolgen kann.

Dritter Abschnitt.

Normale.

§. 49.

Arten der Normale.

Die Normale sind:

I. Eichungsnormale und zwar:

a) Gebrauchsnormale, nach denen die Richtigkeit der Verkehrsgegenstände bei den Eichungsarbeiten beurtheilt wird,

b) Kontrolnormale, welche zur Berichtigung der Gebrauchsnormale an der Eichungsstelle dienen;

II. Hauptnormale, nach denen die Aufsichtsbehörden der Eichungsstellen die Kontrolnormale richtig erhalten;

III. Kopien des Urmaaßes und Urgewichtes, welche bei der Herstellung und Richtighaltung der Hauptnormale dienen.

iżby bez nadwerężenia stępla nie mogło nastąpić ani rozłączenie części, z których się otaczająca koperta składa, ani otwarcie aparatu liczącego, ani wreszcie odłączenie szyldu, skoro na takimż wspomnione w §. 46. oznaczenia są umieszczone.

U mokrych gazomierzy, opatrzonych w przyrząd, za pomocą którego stan płynu może zewnątrz zostać zmienionym, musi aparat tenże być tak urządzonym i za pomocą lótowania oraz stęplowania albo też stęplowaną plombą tak zabezpieczonym, iżby u wstawienia tak ustalonego nie mogło już późniéj nastąpić zwyższenie powierzchni płynu.

Rozdział trzeci.

Normały.

§. 49.

Rodzaje normałów.

Normały są:

I. Normałami stęplowymi, i to:

a) normałami do użytku, według których uważa się rzetelność przedmiotów obrotowych u robót sprawdzających,

b) normałami kontrolowymi, które służą do sprostowywania normałów do użytku na urzędzie sprawdzającym;

II. Normałami głównymi, według których władze dozórcze urzędów sprawdzających utrzymują rzetelnymi normały kontrolowe;

III. Kopie miary i wagi pierwotnéj, które służą przy fabrykacyi i utrzymywaniu rzetelnymi normałów głównych.

I. a. Gebrauchsnormale.

§. 50.

Allgemeine Bestimmungen.

Bei jeder Eichungsstelle müssen für jeden Zweig des Eichungsgeschäftes, welchen dieselbe ausübt, die nachfolgend angegebenen Gebrauchsnormale vorhanden sein.

Sie dürfen in Bezug auf Material, Gestalt, Bezeichnung und sonstige Beschaffenheit von den im Verkehr zulässigen Stücken ihrer Art nicht im ungünstigen Sinne abweichen und sind durch zwei Sternstempel (für Präcisionsmaaße und Präcisionsgewichte durch drei Sternstempel) zu kennzeichnen.

Sie können von der sie gebrauchenden Eichungsstelle selbst hergestellt werden, soweit dieselbe hierzu die Einrichtung besitzt, oder werden ihr von der Aufsichtsbehörde geliefert. Nur von der Aufsichtsbehörde dürfen geliefert werden die Gebrauchsnormale für trockene Hohlmaaße von $\frac{1}{2}$ H., weil für diese nach §. 58. keine Kontrolnormale vorhanden sind und deshalb die Gleichförmigkeit und Mustergültigkeit der Ausführung der Gebrauchsnormale in höherem Grade erfordert ist. — Dafür, daß die Gebrauchsnormale mit den Kontrolnormalen in der vorgeschriebenen Uebereinstimmung fortdauernd erhalten werden, ist die Eichungsstelle verantwortlich.

§. 51.

Gebrauchsnormale für Längenmaaße.

Ein Metermaaßstab als Strichmaaß auf Messing, durchgehends in Centimeter und auf der Länge von einem Decimeter in Millimeter getheilt.

Ein Holzmaaßstab von quadratischem Querschnitt, 16 bis 20 mm. stark, von 1 Meter Länge, in Millimeter getheilt.

Ein solcher von 2 Meter Länge, 20 bis 25 mm. stark, in Centimeter getheilt.

I. *a.* Normały do użytku.

§. 50.

Postanowienia powszechne.

Na każdym urzędzie sprawdzającym muszą co do każdéj gałęzi funkcyi sprawdzających, które urząd wykonuje, podane poniż znajdować się normały do użycia.

We względzie materyału, formy, oznaczenia i innych przymiotów nie powinny one zbaczać niekorzystnie od dozwolonych w obrocie sztuk swego rodzaju, a winny oznaczone być dwoma stęplami z gwiazdą (miary i wagi precyzyjne trzema stęplami z gwiazdą).

Mogą one wyrabiane być przez sam urząd sprawdzający, który ich używa, o ile takowy posiada do tego urządzenie, lub bywają one temuż przez władzę dozórczą dostarczane. Li przez władzę dozórczą mogą dostarczane być normały użytkowe do suchych miar wpukłych $\frac{1}{2}$ *H.*, gdyż dla tychże według §. 58. nie istnieją normały kontrolowe a ztąd równotliwość i wzorowość wykonania normałów użytkowych we wyższym potrzebną jest stopniu. — Za to, iżby normały użytkowe były z normałami kontrolowymi w przepisanéj utrzymywane wciąż zgodności, odpowiedzialnym jest urząd sprawdzający.

§. 51.

Normały użytkowe do długomierzy.

Miara metrowa jako miara strychowa na mosiędzu, podzielona cała na centymetry a w długości decymetra na millimetry.

Miara z drzewa o poprzeczniku kwadratowym, 16 do 20 *mm.* grubości, 1 metru długości, podzielona na millimetry.

Takaż 2 metrów długości, 20 do 25 *mm.* grubości, podzielona na centymetry.

Ein Metermaaßstab von Stahl mit Anschlag, in Centimeter getheilt.

Ein Bandmaaß aus Stahl von 20 Meter Länge in Decimeter getheilt.

Die Abweichung dieser Gebrauchsnormale von den Kontrolnormalen oder von den mit Anwendung der Kontrolnormale gemessenen Größen darf höchstens zwei Fünftheile des im §. 3. angegebenen Fehlers betragen, durch dessen Ueberschreitung die mit ihnen zu vergleichenden Gebrauchsmaaße stempelunfähig werden.

§. 52.

Gebrauchsnormale für Flüssigkeitsmaaße.

Ein Satz Flüssigkeitsmaaße von 2 L. bis $\frac{1}{32}$ L. und 0,2 L. bis 0,02 L. nach den in §. 5. angegebenen Abstufungen aus hart gelöthetem und gehämmertem Kupferblech mit verstärktem und abgeschliffenem Rande nebst zugehörigen plangeschliffenen Glasplatten,

oder ein Satz gläserner Flaschen (Eichkolben), mit engem cylindrischem Halse in den vorher erwähnten Abstufungen, von denen jede etwa in der Mitte des Halses eine Marke für den Wasserspiegel bei richtiger Füllung und über und unter derselben die Angabe des nach §. 11. zulässigen größten Fehlers, außerdem aber die erforderliche Angabe des Fassungsraumes enthält.

Die Abweichung dieser Gebrauchsnormale von den zugehörigen Kontrolnormalen oder, dafern sie durch Gewichtsbestimmung des ihren Fassungsraum füllenden Wassers richtig gestellt worden sind, von dem Sollinhalte, darf höchstens zwei Fünftheile des in §. 11. zugelassenen größten Fehlers betragen.

§. 53.

Gebrauchsnormale für Hohlmaaße zu trockenen Körpern.

Ein Satz Hohlmaaße von $\frac{1}{2}$ H. bis $\frac{1}{16}$ L. nach den in §. 14. angegebenen Abstufungen, von $\frac{1}{2}$ H. bis 2 L. inkl. von genügend starkem verzinntem Eisenblech, die kleineren aus Kupferblech, hart ge-

Miara metrowa ze stali z przybiciem, podzielona na centymetry.

Miara taśmowa ze stali 20 metrów długości, podzielona na decymetry.

Zboczenie tychż normałów użytkowych od normałów kontrolowych lub od wielkości, mierzonych za zastósowaniem normałów kontrolowych, wynosić może najwyżéj dwie piąte podanéj w §. 3. omyłki, przebraniem któréj mające się z nimiż porównywać miary użytkowe stają się niezdatnemi do odstęplowania.

§. 52.

Normały użytkowe do miar do płynów.

Garnitur miar do płynów 2 *L.* do $\frac{1}{32}$ *L.* i 0,2 *L.* do 0,02 *L.* według podanych w §. 5. odstopniowań z lótowanéj twardo i kutéj blachy miedzianéj o grubszym i oszlufowanym brzegu wraz z przynależnemi płaskoszlufowanemi blatami szklanemi,

lub garnitur szklanych flasz, o wązkiéj cylindrowéj szyji w wyż wspomnionych odstopniowaniach, z których każde w środku szyji zawiera markę do powierzchni wody w razie należytego napełnienia a nad — oraz pod nią oznaczenie dozwolonéj według §. 11. najwyższéj dyferencyi, nadto zaś wymagane oznaczenie wymiaru.

Zboczenie tychż normałów użytkowych od przynależnych normałów kontrolowych, lub, skoro ustanowieniem wagi wody, zapełniającéj ichż wymiar, są należycie ustawione — od treści należnéj, wynosić może najwyżéj dwie piąte dozwolonéj w §. 11. najwyższéj dyferencyi.

§. 53.

Normały użytkowe miar wpukłych do ciał suchych.

Garnitur miar wpukłych $\frac{1}{2}$ *H.* do $\frac{1}{16}$ *L.* według podanych w §. 14. odstopniowań, $\frac{1}{2}$ *H.* do 2 *L.* incl. z dostatecznie grubéj blachy cynowéj, mniejsze z blachy miedzianéj, twardo

löthet und gehämmert, mit verstärktem und abgeschliffenem Rande nebst zugehörigen plangeschliffenen Glasplatten.

Ein Satz Fehlergläschen, durch welche die für die einzelnen Maaße nach §. 20. noch nachgelassenen Fehlergrößen angegeben werden.

Bezüglich der Richtigkeit dieser Gebrauchsnormale gilt dieselbe Vorschrift wie in §. 52., mit Uebertragung auf die in §. 20. für die metallenen Hohlmaaße angegebenen Fehlergrenzen.

§. 54.

Gebrauchsnormale für Gewichte.

a) für Präcisionsgewicht.

Ein Satz Gewichte von 50 K. bis 1 M. nach der in §. 22. angegebenen Stückelung in einer solchen Genauigkeit, daß jedes Stück von 50 K. bis 1 D. nur um höchstens zwei Fünftheile des nach §. 28. bei der Eichung von Präcisionsgewichten noch zulässigen Fehlers von dem zugehörigen Kontrolnormal abweicht.

Zwei Sätze Fehlergewichte aus Argentan in Form viereckiger Plättchen, die größeren mit Knopf, die kleineren mit aufgebogenem Rande, in besonderem Etui mit Pincette, von welchen jedes der in §. 28. in Kolumne 2. angegebenen Gewichtsstücke von 25 D. bis 1 M. herab, soweit dies seiner Größe nach ausführbar, mit der Bezeichnung des Stückes, dessen zulässigen Fehler es angiebt, und außerdem mit einem sechsstrahligen Stern versehen, und höchstens mit dem nach §. 28. für seine Schwere als Präcisionsgewicht zulässigen Fehler behaftet ist.

Es sind hier zwei gleiche Sätze vorgeschrieben, um durch Verwendung zweier gleichen Stücke aus beiden Sätzen die Abweichung leicht bestimmen zu können, welche ein Gewichtsstück im Verkehre noch zeigen darf.

b) für Medicinalgewicht.

Es genügen in dem Falle, wenn eine Eichungsstelle nicht für Präcisionsgewichte in voller Ausdehnung eingerichtet sein, sondern nur Medicinalgewichte eichen soll, die unter a. angegebenen Gewichtsstücke vom 200 G. Stück abwärts.

c) für gewöhnliches Handelsgewicht.

Ein Satz Gewichte von 50 K. bis 1 M., deren Abweichung von den zugehörigen Kontrolnormalen höchstens zwei Fünftheile der beim Eichen von Handelsgewichten in §. 28. nachgelassenen Fehlergrenze betragen darf.

Zwei Sätze Fehlergewichte aus Messing von 5 G. bis 2 C. in der Art ausgeführt, wie dies unter a. für Fehlergewichte angegeben wurde, nur daß die einzelnen Stücke noch mit einem Fehler behaftet sein können, welcher durch die Fehlergrenze der Stücke des Handelsgewichtes angegeben wird, mit denen die Fehlergewichte gleiche Schwere haben.

I. b. Kontrolnormale.

§. 55.

Allgemeine Bestimmungen.

Jede Eichungsstelle muß mit den zur Richtighaltung ihrer Gebrauchsnormale erforderlichen Kontrolnormalen versehen sein.

Die einzelnen Stücke gleichen im Allgemeinen in Bezug auf Form und Bezeichnung den für den Verkehr bestimmten Gegenständen gleicher Art, entsprechen in Bezug auf Material und Herstellungsart den nachstehend gegebenen Vorschriften, werden nicht gestempelt, aber von der Behörde, welche sie hergestellt und geprüft hat, mit Beglaubigungsscheinen versehen, in denen attestirt ist, daß sie innerhalb der nachstehend angegebenen Fehlergrenzen richtig sind.

Die Kontrolnormale werden theils einzeln, theils in geeigneten Gruppen zusammengeordnet, in verschließbare Etuis eingesetzt, auf denen sich ein Schild mit der Bezeichnung „Kontrolnormale" und der

lótowane i kute, o grubszym i oszlufowanym brzegu wraz z przynależnemi płaskoszlufowanemi blatami szklanemi.

Garnitur szklaneczek dyferencyjnych, któremi się oznaczają dozwolone jeszcze według §. 20. co do pojedynczych miar — wielkości dyferencyjne.

Względem rzetelności tychż normałów użytkowych obowięzuje ten sam przepis co w §. 52., z przeniesieniem na podane w §. 20. granice dyferencyjne co do metalowych miar wpukłych.

§. 54.

Normały użytkowe do gwichtów.

a) do gwichtu precyzyjnego.

Garnitur gwichtów 50 *K.* do 1 *M.* według podanego w §. 22. rozdrobnienia w takiéj dokładności, iżby każda sztuka 50 *K.* do 1 *D.* li o najwyżéj dwie piąte dozwolonéj jeszcze według §. 28. przy sprawdzaniu gwichtów precyzyjnych — dyferencyi od przynależnego zbaczała normału kontrolowego.

Dwa garnitury gwichtów dyferencyjnych z argentanu w formie czworokątnych blatków, większe z główką, mniejsze z zawiniętym w górę brzegiem, w osobnym futerale z pęsetą, z których każda z podanych w §. 28. łamie 2 sztuk 25 *D.* do 1 *M.* na dół — o ile to według jéjż wielkości jest wykonalném — opatrzoną jest oznaczeniem téj sztuki, któréj dozwoloną dyferencyą oznacza, a nadto sześciopromienną gwiazdą, a która zawiera najwyżéj omyłkę dozwoloną według §. 28. co do jéjż ciężkości jako waga precyzyjna.

Przepisane tu są dwa równe garnitury, aby użyciem dwóch równych z obu garnitur sztuk módz łatwo oznaczyć dyferencyą, którą gwicht w obrocie okazywać jeszcze może.

b) do gwichtu medycynalnego.

W przypadku, gdyby urząd sprawdzający nie był urządzonym na gwichty precyzyjne w całym rozmiarze, lecz tylko gwichty medycynalne miał sprawdzać, wystarczają podane pod *a.* gwichty 200 *G.* sztuk na dół.

c) do zwyczajnego gwichtu handlowego.

Garnitur gwichtów 50 *K.* do 1 *M.*, których dyferencya od przynależnych normałów kontrolowych wynosić może najwyżéj dwie piąte granicy dyferencyjnéj dozwolonéj w §. 28. przy sprawdzaniu gwichtów handlowych.

Dwa garnitury gwichtów dyferencyjnych z mosiędzu 5 *G.* do 2 *C.* wykonane w tym sposobie, jak to pod *a.* podaném jest co do gwichtów dyferencyjnych, tylko że pojedyncze sztuki mogą mieć jeszcze omyłkę, którą podaje granica dyferencyjna sztuk gwichtu handlowego, z którymi gwichty dyferencyjne równą mają ciężkość.

I. *b.* Normały kontrolowe.

§. 55.

Postanowienia powszechne.

Każdy urząd sprawdzający winien opatrzony być w normały kontrolowe potrzebne ku utrzymywaniu rzetelnymi jegoż normałów użytkowych.

Pojedyncze sztuki równają się w ogólności pod względem formy i oznaczenia przeznaczonym do obrotu przedmiotom równego rodzaju, odpowiadają ze względu na materyał i sposób fabrykacyi danym poniż przepisom, nie stęplują się, natomiast przez władzę, która je wykonała i zbadała, opatrują kwitami uwierzytelniającymi, w których poświadczoném jest, iż w oznaczonych poniż granicach dyferencyjnych są rzetelne.

Normały kontrolowe porządkują się częścią pojedynczo, częścią w stósownych grupach, umieszczają w zamczyste futerały, na których się znajduje szyld z oznaczeniem »Normały

Angabe des Inhalts, sowie der Stempel der Behörde befindet, welche die Beglaubigungsscheine ausgestellt hat.

Zur Herstellung und Beglaubigung befugt sind außer der Bundes-Normal-Eichungskommission die Aufsichtsbehörden, welche im Besitze der Hauptnormale sich befinden, und mit der sonst hierzu erforderlichen Einrichtung ausgerüstet sind.

Die Richtighaltung der Kontrolnormale liegt den Aufsichtsbehörden ob, und zwar einer jeden Aufsichtsbehörde für die Eichungsstellen ihres Bezirkes.

§. 56.

Kontrolnormale für Längenmaaße.

Ein Metermaaßstab als Strichmaaß auf Messing, durchgehends in Centimeter und auf der Länge von einem Decimeter in Millimeter getheilt.

Ein Stahlstab von 2 Meter Länge als Endflächenmaaß in gleicher Weise getheilt.

Die Abweichung von der Solllänge darf nicht mehr als 0,02 Millimeter bei dem ersten und 0,1 Millimeter bei dem zweiten betragen.

§. 57.

Kontrolnormale für Flüssigkeitsmaaße.

Ein Satz von 2 L. bis $^1/_{32}$ L. und 0,2 L. bis 0,02 L. entweder aus Kupferblech, hart gelöthet und gehämmert, oder aus gezogenen Messingröhren mit eingelöthetem Boden und verstärktem abgeschliffenem Rande hergestellt, nebst zugehörigen Glasplatten.

Die Abweichung des einzelnen Stückes vom Sollinhalte darf höchstens $^1/_{10}$ der im §. 11. beim Eichen nachgelassenen Abweichung betragen.

kontrolowe« i podaniem treści, tudzież stępel władzy, która kwity, uwierzytelniające wystawiła.

Do fabrykacyi i uwierzytelniania, oprócz zkwiązkowéj normalnéj komisyi sprawdzającéj, upoważnione są te władze dozórcze, które się w posiadaniu normałów głównych znajdują i uposażone są potrzebnym zkąd innąd do tego przyborem.

Utrzymywanie rzetelnymi normałów kontrolowych należy do władz dozórczych, i to do każdéj władzy dozórczéj co do urzędów sprawdzających jéjż obwodu.

§. 56.

Normały kontrolowe co do długomierzy.

Miara metrowa jako miara strychowa z mosiędzu, podzielona całkiem na centymetry a w długości jednego decymetru na millimetry.

Laska stalowa 2 metrów długości jako miara co do przestrzeni końcowych w równy podzielona sposób.

Zboczenie od długości należnéj nie ma przechodzić 0,02 millimetru u pierwszéj a 0,1 millimetru u drugiéj.

§. 57.

Normały kontrolowe co do miar do płynów.

Garnitur 2 *L.* do $^1/_{32}$ *L.* i 0,2 *L.* do 0,02 *L.*, wykonany już to z blachy miedzianéj, twardo lótowany i kuty, bądź z ciągnionych rur mosiężnych o wlótowaném dnie i wzmocnionym oszlufowanym brzegu, wraz z przynależnemi blatami szklanemi.

Dyferencya pojedynczéj sztuki od treści należnéj wynosić może najwyżéj $^1/_{10}$ zboczenia dozwolonego w §. 11. przy sprawdzaniu.

§. 58.

Kontrolnormale für Hohlmaaße zu trockenen Körpern.

Ein Satz Hohlmaaße von $^1/_4$ H. bis 5 L., aus Kupferblech, hart gelöthet und gehämmert, mit eingelöthetem Boden und verstärktem abgeschliffenem Rande, nebst den dazu gehörigen Glasplatten; für die Kontrole der kleineren Gebrauchsnormale dienen die in §. 57. aufgeführten Kontrolnormale.

Die Abweichung des einzelnen Stückes vom Sollinhalte darf höchstens $^1/_{10}$ der nach §. 20. beim Eichen der metallenen Hohlmaaße nachgelassenen Abweichung betragen.

§. 59.

Kontrolnormale für Gewichte.

In Kilogrammen 6 Stücke von: 20, 20, 10, 5, 2, 1 K., welche für Eichungsstellen, die zur Eichung von Präcisionsgewichten im vollen Umfange eingerichtet sind, aus Messing, für die übrigen aus Gußeisen mit Messingpfropf herzustellen sind;

in Grammen 10 Stücke von 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 1 G. aus vergoldetem Messing;

in Milligrammen 10 Stücke von 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 1 M. aus Platin hergestellt.

Die Gewichtsstücke dürfen einzeln um nicht mehr als $^1/_{10}$ der beim Eichen von Präcisionsgewichten gleicher Schwere gestatteten Abweichung von der Sollschwere unterschieden sein.

II. Hauptnormale.

§. 60.

Allgemeine Bestimmungen.

Jede Aufsichtsbehörde muß zur Richtighaltung der Kontrolnormale bei den Eichungsstellen ihres

§. 58.

Normały kontrolowe co do miar wpukłych do ciał suchych.

Garnitur miar wpukłych $^1/_4$ *H.* do 5 *L.*, z blachy miedzianéj, twardo lótowany i kuty, o wlótowaném dnie i wzmocnionym oszlufowanym brzegu wraz z przynależnemi blatami szklanemi; ku kontroli drobniejszych normałów użytkowych służą normały kontrolowe przytoczone w §. 57.

Zboczenie pojedynczéj sztuki od treści należnéj wynosić może najwyżéj $^1/_{10}$ zboczenia dozwolonego według §. 20. przy sprawdzaniu metalowych miar wpukłych.

§. 59.

Normały kontrolowe do gwichtów.

W kilogramach 6 sztuk: 20, 20, 10, 5, 2, 1 K., które dla urzędów sprawdzających, urządzonych do sprawdzania gwichtów precyzyjnych w zupełnym rozmiarze, mają fabrykowane być z mosiędzu, dla drugich urzędów z lanego żelaza o główce mosiężnéj;

w gramach 10 sztuk: 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 1 *G.* z pozłacanego mosiędzu;

w milligramach 10 sztuk: 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 1 *M.* z platyny.

Gwichty nie mają pojedynczo dyferować od ciężkości należnéj więcéj jak $^1/_{10}$ zboczenia dozwolonego przy sprawdzaniu gwichtów precyzyjnych równéj ciężkości.

II. Normały główne.

§. 60.

Postanowienia powszechne.

Każda władza dozórcza musi ku utrzymywaniu rzetelnymi normałów kontrolowych po

Bezirks die nachfolgend angegebenen Hauptnormale besitzen.

In Bezug auf Form, Bezeichnung, Beglaubigung und Aufbewahrung in besonderen Etuis mit der Aufschrift „Hauptnormale" gelten hier dieselben Bestimmungen, wie für die Kontrolnormale (vergl. §. 55.), nur daß in den Beglaubigungsscheinen die bei jedem Stücke vorhandene Abweichung von der Sollgröße ihrem Betrage nach anzugeben ist. Auch sind die Hauptnormale mit einer Bezeichnung zu versehen, durch welche die Zugehörigkeit zum Beglaubigungsscheine gesichert ist.

Die Abweichung von der Sollgröße darf bei keinem Stücke größer sein, als sie nach den vorher angegebenen Bestimmungen für das entsprechende Stück der Kontrolnormale zugelassen ist.

Zur Herstellung und Beglaubigung befugt sind außer der Bundes-Normal-Eichungskommission nur solche Eichungsbehörden, welche beglaubigte Kopien des Urmaaßes und Urgewichtes besitzen und mit der sonst hierzu erforderlichen Einrichtung ausgerüstet sind. Dieselben haben von jedem Beglaubigungsscheine eine Kopie an die Bundes-Normal-Eichungskommission einzusenden.

Die Vergleichung der Hauptnormale auf ihre fortdauernde Richtigkeit wird in längeren Zeiträumen von der Bundes-Normal-Eichungskommission vorgenommen.

§. 61.

Hauptnormal für das Längenmaaß.

Ein Metermaaßstab als Strichmaaß auf Messing durchgehends in Centimeter, und auf der Länge von einem Decimeter in Millimeter getheilt.

§. 62.

Hauptnormale für Hohlmaaße.

Litermaaße von 2, 1, $^1/_2$, $^1/_4$, $^1/_8$, $^1/_{16}$, $^1/_{32}$ L. aus gezogenem Messing mit verstärktem abgeschliffenem Rande und eingelöthetem Boden.

urzędach sprawdzających swego obwodu posiadać podane poniż normały główne.

We względzie formy, oznaczenia, legalizacyi i zachowania w osobnych futerałach z napisem »Normały główne« obowięzują tu te same postanowienia, co u normałów kontrolowych (por. §. 55.), tylko że w kwitach legalizacyjnych podaném być winno wedle ilości zachodzące u każdéj sztuki zboczenie od wielkości należnéj. Nadto normały główne opatrzone być winny oznaczeniem, zabezpieczającém przynależność do kwitu legalizacyjnego.

Dyferencya od wielkości należnéj nie powinna u żadnéj sztuki być większą, aniżeli jaka według poprzedzających postanowień dozwoloną jest co do odpowiedniéj sztuki normałów kontrolowych.

Do fabrykacyi i uwierzytelniania, oprócz związkowéj normalnéj komisyi sprawdzającéj, są li takie upoważnionemi władze sprawdzające, które posiadają wierzytelne kopie pierwotnéj miary i wagi, oraz które zaopatrzone są w potrzebne do tego zkąd innąd urządzenie. Winny one związkowéj normalnéj komisyi sprawdzającéj nadesłać kopią każdego kwitu legalizacyjnego.

Porównywanie normałów głównych co do ichż ciągłéj rzetelności przedsiębierze się w dłuższych przedziałach przez związkową normalną komisyą sprawdzającą.

§. 61.

Normał główny do długomierzy.

Miara metrowa jako miara strychowa na mosiędzu podzielona całkiem na centymetry, a w długości jednego decymetra na millimetry.

§. 62.

Normały główne do miar wpukłych.

Miary litrowe 2, 1, $^1/_2$, $^1/_4$, $^1/_8$, $^1/_{16}$, $^1/_{32}$ *L.* z ciągnionego mosiędzu o wzmocnionym oszlufowanym brzegu i wlótowaném dnie.

Maaße von 0,2, 0,1, 0,05 und 0,02 L., ebenso aus Rothguß,

sämmtlich nach den Formen der Flüssigkeitsmaaße hergestellt, nebst den erforderlichen abgeschliffenen Glasplatten.

Hauptnormale für Hohlmaaße zu trockenen Körpern werden nicht angefertigt, da die großen Kontrolmaaße durch Eichung nach Wassergewicht richtig gestellt werden sollen und für die kleineren die Hauptnormale für Flüssigkeitsmaaße dienen können.

§. 63.

Hauptnormale für Gewichte.

Gewichte von 20 K. bis 1 G. aus vergoldetem Messing und

von 500 M. bis 1 M. aus Platin

nach der in §. 59. angegebenen Stückelung, jedoch das 20-K.-stück nur einfach.

III. Kopien des Urmaaßes und Urgewichtes.

§. 64.

Allgemeine Bestimmungen.

Kopien des Urmaaßes und Urgewichtes werden von der Bundes-Normal-Eichungskommission für diejenigen Aufsichtsbehörden der Eichungsstellen angefertigt, welche sie zu erhalten wünschen.

Sie werden mit einem Beglaubigungsschein versehen, aus welchem das bei der Vergleichung befolgte Verfahren, sowie die Abweichung zu ersehen ist, welche gegen das verglichene Original noch stattfindet, und in verschließbare Etuis eingelegt, deren Schild den Stempel, die Bezeichnung des Inhalts, die fortlaufende Nummer und das Jahr der Anfertigung enthält.

Miary 0,2, 0,1, 0,05 i 0,02 *L.*, tak samo z czerwonoleju,

wszystkie wykonane według form miar do płynów, wraz z wymaganemi, oszlufowanemi blatami szklanemi.

Normały główne co do miar wpukłych do ciał suchych nie fabrykują się, gdyż wielkie miary kontrolowe mają za pomocą sprawdzania według wagi wody być regulowane a dla pomniejszych służyć mogą normały główne co do miar do płynów.

§. 63.

Normały główne co do gwichtów.

Gwichty 20 *K.* do 1 *G.* z pozłacanego mosiędzu a

500 *M.* do 1 *M.* z platyny

według podanego w §. 59. rozdrobnienia, sztuka 20 *K.* jednakże li pojedynczo.

III. Kopie miary i wagi pierwotnéj.

§. 64.

Postanowienia powszechne.

Kopie miary i wagi pierwotnéj fabrykuje związkowa normalna komisya sprawdzająca dla tych władz dozórczych urzędów sprawdzających, które je otrzymać sobie życzą.

Opatrzą one się w kwit uwierzytelniający, z którego się wykazuje procedura zastósowana przy porównywaniu, jako też zboczenie, mające jeszcze miejsce w obec porównanego oryginału — i zachowają w zamczystych futerałach, których szyld zawiera stępel, oznaczenie treści, bieżący numer oraz rok fabrykacyi.

§. 65.

Kopien des Urmaaßes.

Kopien des in Art. 2. der Maaß- und Gewichtsordnung bezeichneten Urmaaßes werden zu dem vorliegenden Zwecke in Form eines Strichmaaßes auf einem Messingstabe von quadratischem Querschnitte in 25^{mm} Stärke hergestellt, in welchen, zur Auftragung der beiden die Länge des Meters begrenzenden Striche, die in einer durch die Achse des Stabes gelegten Ebene gezogen sein müssen, Silberstifte eingelassen sind. Der Stab wird mit einer Nummer bezeichnet, mit einer Eintheilung jedoch nicht versehen.

In dem darauf lautenden Beglaubigungsschein wird außer dem bei der Vergleichung befolgten Verfahren die Temperatur angegeben, bei welcher die aus der Vergleichung sich ergebende noch vorhandene Abweichung zwischen Original und Kopie stattfand.

§. 66.

Kopien des Urgewichtes.

Kopien des in Artikel 5. der Maaß- und Gewichtsordnung bezeichneten Urgewichtes werden aus vergoldetem Messing in Cylinderform mit Knopf und mit einer Nummer auf dem Stücke hergestellt; dem Beglaubigungsscheine werden das Wägungsprotokoll mit den zur Reduktion auf den luftleeren Raum erforderlichen Angaben und das Resultat dieser Reduktion beigefügt.

Vierter Abschnitt.

Die übrige Ausrüstung der Eichungsstellen und Aufsichtsbehörden.

I. Waagen.

§. 67.

Waagen der Eichungsstellen.

Jede Eichungsstelle muß für die Eichung der Gewichte und die sonstigen Arbeiten mit den erforderlichen gleicharmigen Balkenwaagen von genügender Empfindlichkeit versehen sein, und zwar

für das Eichen der Präcisionsgewichte mit fünf Waagen,

welche bestimmt sind für folgende Gewichtsabstufungen:		und einen deutlichen Ausschlag geben müssen bei einer Belastung von	für eine Zulage von
Nr. 1. für	50 K. bis mehr als 5 K.	50 K.	1 G.
		10 K.	5 D.
„ 2. „	5 K. „ „ „ 500 G.	5 K.	25 C.
		1 K.	8 C.
„ 3. „	500 G. „ „ „ 50 G.	500 G.	5 C.
		100 G.	12 M.
„ 4. „	50 G. „ „ „ 5 G.	50 G.	10 M.
		10 G.	4 M.
„ 5. „	5 G. und weniger.	5 G.	2,4 M.
		1 G.	0,8 M.

für das Eichen von Handelsgewichten genügen die Waagen Nr. 1. bis 4.,

für das Eichen von Medicinalgewichten genügen die Waagen Nr. 3. bis 5.

§. 68.

Waagen der Aufsichtsbehörden.

Die Aufsichtsbehörden der Eichungsstellen müssen für die Vergleichung der Kontrolnormale mit den Hauptnormalen 5 Waagen derselben Tragfähigkeit besitzen, wie sie in §. 67. angegeben ist, deren Empfindlichkeit aber mindestens 5mal so groß ist, als die daselbst bestimmte.

II. Apparate und Hülfsmittel, welche bei Anwendung der Normale erforderlich sind, und durch welche die Normale ersetzt werden.

§. 69.

Hülfsapparate.

Alle Eichungsstellen müssen innerhalb der von ihnen vertretenen Zweige des Eichungsgeschäftes

§. 65.

Kopie miary pierwotnéj.

Kopie miary pierwotnéj, w Art. 2. Regulaminu miar i wag oznaczonéj, fabrykują się do obecnego celu w formie miary strychowéj na lasce mosiężnéj o kwadratowym poprzeczniku 25^{mm} grubości, w który wpuszczone są srebrne sztyfty ku zamieszczeniu obu strychów, długość metru ograniczających, które ciągnione być winny w płaszczyznie położonéj przez oś laski. Laska oznaczy się numerem, jednakże nie opatrzy podziałem.

W opiewającym na to kwicie legalizacyjnym ma oprócz procedury, zachowanéj przy porównywaniu, podaną być temperatura, przy któréj miała miejsce dyferencya istniejąca jeszcze przy porównywaniu pomiędzy oryginałem a kopią.

§. 66.

Kopie gwichtu pierwotnego.

Kopie gwichtu pierwotnego, w Art. 5. Regulaminu miar i wag oznaczonego, fabrykują się z pozłacanego mosiędzu w formie cylindra z główką i numerem na gwichcie; do kwitu legalizacyjnego dołączy się protokół wagowy z podaniami wymaganemi ku redukcyi na bezpowietrzną przestrzeń oraz rezultat redukcyi téjże.

Rozdział czwarty.

Inne przybory urzędów sprawdzających i władz dozórczych.

I. Wagi.

§. 67.

Wagi urzędów sprawdzających.

Każdy urząd sprawdzający winien opatrzony być w potrzebne równoramienne wagi belkowe o dostatecznéj dotkliwości ku sprawdzaniu gwichtów i celem innych robót, i to

ku sprawdzaniu gwichtów precyzyjnych w pięć wag,

które przeznaczone są do następujących odstopniowań wagowych:		i dawać muszą wyraźną decyzyą w razie obciążenia.	za dodatek.
No. 1. za	50 K. aż do więcéj jak 5 K.	50 K.	1 G.
		10 K.	5 D.
„ 2. „	5 K. „ „ „ „ 500 G.	5 K.	25 C.
		1 K.	8 C.
„ 3. „	500 G. „ „ „ „ 50 G.	500 G.	5 C.
		100 G.	12 M.
„ 4. „	50 G. „ „ „ „ 5 G.	50 G.	10 M.
		10 G.	4 M.
„ 5. „	5 G. i mniéj.	5 G.	2,4 M.
		1 G.	0,8 M.

ku sprawdzaniu gwichtów handlowych wystarczają wagi No. 1. do 4.,

ku sprawdzaniu wag medycynalnych wystarczają wagi No. 3. do 5.

§. 68.

Wagi władz dozórczych.

Władze dozórcze urzędów sprawdzających muszą ku porównywaniu normałów kontrolowych z normałami głównymi posiadać 5 wag tego samego wymiaru, jaki w §. 67. jest podany, których dotkliwość atoli winna być przynajmniéj 5 razy większą, jak dotkliwość tamże przypisana.

II. Aparaty i środki, jakie przy zastósowywaniu normałów są potrzebne, i którymi się normały zastępują.

§. 69.

Aparaty posiłkowe.

Wszelkie urzędy sprawdzające muszą wśród zastąpionych przez się gałęzi funkcyi spraw-

mit denjenigen Apparaten und Hülfsmitteln, welche zur Ausführung der in den Instruktionen angegebenen Eichungsarbeiten erforderlich sind, in der vorgeschriebenen Beschaffenheit ausgerüstet sein, z. B.:

für das Eichen der Längenmaaße:
Nonius, Loupe, Stangenzirkel, Anschlagwinkel ꝛc.,

für das Eichen der Flüssigkeitsmaaße:
horizontal zu stellende Platte, Wasserwaage ꝛc.,

für das Eichen der Hohlmaaße zu trockenen Körpern:
Füllapparat mit Hirse oder Rapssaat, Streichhölzer ꝛc.,

für das Eichen der Gewichte:
Tarirgewichte, Pincetten und Gabeln zum Aufheben der Kontrolnormale ꝛc.,

für das Eichen der Waagen:
Stative, Anhängegewichte ꝛc.

dzania uposażone być w te aparaty i środki przepisanéj jakości, które potrzebne są ku wykonywaniu oznaczonych w instrukcyach robót sprawdzających, np.:

ku sprawdzaniu długomierzy:
noniusz, lupę, cyrkiel, kąt i t. d.,

ku sprawdzaniu miar do płynów:
mający się poziomo ustawiać blat, wagę wody do i t. d.,

ku sprawdzaniu miar wpukłych do ciał suchych:
aparat z prosem lub rzepiem, zapałki i t. d.,

ku sprawdzaniu gwichtów:
gwichty do odważania tary, pęsety i widełki do podnoszenia normałów kontrolowych i t. d.,

ku sprawdzaniu wag:
statywa, gwichty do zawieszania i t. d.

§. 70.

Normalapparate.

Einrichtungen, durch welche die Anwendung von Normalen ersetzt wird, dürfen nur in der in den Instruktionen näher angegebenen Beschaffenheit hergestellt und von den Eichungsstellen nur dann benutzt werden, wenn sie von der Aufsichtsbehörde vorher geprüft und geeignet befunden worden sind; z. B.:

Einrichtung zur Prüfung hölzerner Längenmaaße,

Einrichtungen zum Messen größerer Flüssigkeitsmengen durch kubizirte Behälter,

Einrichtung zur Bestimmung des Inhaltes der Fässer durch das Gewicht des Wasserinhaltes unter Anwendung einer Decimalwaage,

Tabellen zur Ermittelung des Inhaltes von Hohlmaaßen nach dem Wassergewichte, für deren Anfertigung die von der Bundes-Normal-Eichungskommission anzugebenden Normalzahlen zu benutzen sind,

Eichungsapparate für Gasmesser.

§. 70.

Aparaty normalne.

Przyrządy, którymi się użycie normałów zastępuje, mogą wykonywane być li w jakości oznaczonéj bliżéj w instrukcyach, przez urzędy sprawdzające zaś używane li wtenczas, skoro przez władzę dozórczą zostały wpierw zbadane i za kwalifikowane uznane; np.:

przyrząd do rewidowania drewnianych długomierzy,

urządzenia do mierzenia większych ilości płynów fabrykowanymi rezerwoarami,

przyrząd do wyznaczania objętości fas za pomocą wagi mieszczącéj się w nich wody za użyciem wagi decymalnéj,

tabele ku wyśledzaniu objętości miar wpukłych według wagi wody, co do fabrykacyi których użyte być winny liczby normalne, przez związkową normalną komisyą sprawdzającą podać się mające,

aparaty sprawdzające do gazomierzy.

§. 71.

Normalinstrumente für Alkoholometer und zugehörige Thermometer.

Bei der Prüfung von Alkoholometern und Thermometern dürfen nur die von der Bundes-Normal-Eichungskommission angefertigten Normalinstrumente benutzt werden.

Jede mit dieser Eichung beauftragte Eichungsstelle muß ein Gebrauchsnormal und Kontrolnormal dieser Art und jede Aufsichtsbehörde ein Hauptnormal besitzen. Sämmtliche Instrumente dieser Art enthalten die Normalskale nach Viertelgraden getheilt.

§. 71.

Instrumenta normalne do alkoholomierzy i przynależnych ciepłomierzy.

Przy rewizyi alkoholomierzy i ciepłomierzy używane być mogą li instrumenta normalne fabrykowane przez związkową normalną komisyą sprawdzającą.

Każdy do sprawdzania tegoż uporuczony urząd sprawdzający posiadać winien normał użytkowy i normał kontrolowy tego rodzaju, każda władza dozórcza zaś normał główny. Wszelkie tego rodzaju instrumenta zawierają skalę normalną podzieloną według ćwierćstopni.

III. Stempel und Siegel.

§. 72.

Gemeinschaftliches Zeichen.

Als allgemeines Stempelzeichen (vergl. Art. 19. der Maaß- und Gewichtsordnung) wird bestimmt: ein gewundenes Band mit der Inschrift N. D. B.

§. 73.

Stempel der Bundes-Normal-Eichungskommission.

Der Stempel der Bundes-Normal-Eichungskommission enthält außerdem über und unter dem Bande den sechsstrahligen Stern als Präcisionszeichen und die Umschrift:

Bundes-Normal-Eichungskommission.

§. 74.

Stempel der Aufsichtsbehörden.

Jede Aufsichtsbehörde der Eichungsstellen erhält eine ihr eigenthümliche Ordnungszahl, welche in

III. Stępel i pieczęć.

§. 72.

Wspólny znak.

Jako powszechny znak stęplowy (por. Art. 19. Regulaminu miar i wag) ustanawia się: zwinięta wstęga z napisem *N. D. B.*

§. 73.

Stępel związkowéj normalnéj komisyi sprawdzającéj.

Stępel związkowéj normalnéj komisyi sprawdzającéj zawiera prócz tego nad i pod wstęgą sześciopromienną gwiazdę jako znak precyzyjny z napisem w koło:

Związkowa normalna komisya sprawdzająca.

§. 74.

Stępel władz dozórczych.

Każda władza dozórcza nad urzędami sprawdzającymi opatrzy się w właściwą sobie

solcher Art bestimmt wird, daß nach den Aufsichtsbezirken des Königreichs Preußen die Aufsichtsbezirke der übrigen Bundesstaaten möglichst in der Ordnung folgen, in welcher sie in der Verfassung des Norddeutschen Bundes aufgeführt sind.

Jede Aufsichtsbehörde führt im Stempel über dem gemeinschaftlichen Zeichen (§. 72.) die ihr zugehörende Zahl und unter demselben den sechsstrahligen Stern.

§. 75.

Stempel der Eichungsstellen.

Jede Eichungsstelle führt im Stempel über dem allgemeinen Stempelzeichen die Zahl der Aufsichtsbehörde, welcher sie unterstellt ist, und unter demselben die Ordnungszahl, welche ihr von dieser Behörde innerhalb ihres Bezirkes zugetheilt worden ist.

§. 76.

Bekanntmachung der Stempelzeichen.

Die Bundes-Normal-Eichungskommission veröffentlicht ein Verzeichniß sämmtlicher Eichungsstellen des Norddeutschen Bundes mit Angabe der Bezeichnung der von ihnen geführten Stempel.

§. 77.

Siegel und Farbenstempel.

Die Siegel und größeren Farbenstempel der Aufsichtsbehörden und Eichungsstellen enthalten außer den obigen Stempelzeichen eine Umschrift, durch welche Name und Ort derselben angegeben wird.

§. 78.

Erforderliche Stempel.

Jede Eichungsstelle bedarf für die einzelnen Eichungsarbeiten, je nach ihrem Geschäftskreis, der nachfolgenden Stempel:

liczbę porządkową, która w takim wyznacza się rodzaju, iż według okręgów dozórczych królestwa pruskiego okręgi dozórcze drugich państw związkowych ile możności w tym następować będą porządku, w jakim przytoczone są w konstytucyi Związku północno-niemieckiego.

Każda władza dozórcza nosi w stęplu nad wspólnym znakiem (§. 72.) należącą jéj się liczbę a pod nim sześciopromienną gwiazdę.

§. 75.

Stępel urzędów sprawdzających.

Każdy urząd sprawdzający nosi w stęplu nad powszechnym znakiem stęplowym liczbę władzy dozórczéj, któréj jest podległym, a pod nim liczbę porządkową, jaka mu przez władzę tęż wśród jéj okręgu została przydaną.

§. 76.

Ogłaszanie znaków stęplowych.

Związkowa normalna komisya sprawdzająca ogłasza wykaz wszelkich urzędów sprawdzających Związku północno-niemieckiego za podaniem oznaczenia stępli, które mają.

§. 77.

Pieczęć i stępel kolorowy.

Pieczęci i większe stęple kolorowe władz dozórczych oraz urzędów sprawdzających zawierają obok powyższych znaków stęplowych napis w koło, oznaczający nazwę i miejsce takowych.

§. 78.

Wymagane stęple.

Każdy urząd sprawdzający potrzebuje do pojedynczych robót sprawdzających następujących stępli, stósownie do zakresu funkcyjnego swego:

1) fünf vertieft gravirte, kreisrunde Stempel, und zwar
   2 mit hohler Fläche (für bombenförmige Gewichte),
   3 mit ebener Fläche
   von 18—7 Millimeter Durchmesser für Bleipfropfe bei eisernen Gewichten, den vollen Stempel enthaltend;
2) vier Stempel mit scharfkantigen Konturen von 10—2 Millimeter Durchmesser für Kupfer- und Messingpfropfe, Gewichte aus anderen Metallen als Eisen, Waagen, metallene Längen- und Hohlmaaße, Gasmesser; die größeren den vollen Stempel, der kleinste zum wenigsten nur das allgemeine Stempelzeichen (§. 72.) enthaltend;
3) zwei Stempel von 3 Millimeter und 1 Millimeter, den sechsstrahligen Stern in erhabenen Konturen darstellend;
4) zwei Stempel von 15 und 7 Millimeter Durchmesser, die volle Bezeichnung enthaltend, zum Einschlagen auf hölzerne Gegenstände;
5) drei Stempel von 50 bis 25 Millimeter mit voller Bezeichnung zum Einbrennen;
6) ein Trockenstempel mit voller Bezeichnung von 6 bis 8 Millimeter für die Papierskalen;
7) 2 Satz Zahlenstempel, nebst Komma zum Einschlagen;
8) 4 Satz Zahlenstempel, nebst Komma zum Einbrennen;
9) Brennstempel für die Buchstaben H und L, letzterer in drei verschiedenen Größen.

Fünfter Abschnitt.

Geschäfte der Eichungsstellen.

§. 79.

Eichung und Stempelung neuer Gegenstände.

Jede Eichungsstelle hat die ihr zur Eichung und Stempelung überbrachten, für den öffentlichen

1) pięć wklęsło rzniętych, okrągłych stępli, i to:
   2 o wpukłéj płaszczyznie (do gwichtów w formie bomb),
   3 o równéj płaszczyznie
   18—7 millimetrów średnicy dla główek ołowianych u gwichtów żelaznych, zawierających stępel zupełny;
2) czterech stępli o ostrokątnych konturach 10—2 millimetrów średnicy dla główek miedzianych i mosiężnych, gwichtów z innych kruszców aniżeli żelaza, wag, metalowych długomierzy i miar wpukłych, gazomierzy; większe zawierające stępel zupełny, najmniejszy przynajmniéj li powszechny znak stęplowy (§. 72.);
3) dwóch stępli 3 millimetrów i 1 millimetru, przedstawiających sześciopromienną gwiazdę w wyniosłych konturach;
4) dwóch stępli 15 i 17 millimetrów średnicy, zawierających zupełne oznaczenie, do wbijania na przedmioty drewniane;
5) trzech stępli 50 do 25 millimetrów z zupełném oznaczeniem do wypalania;
6) suchego stępla z zupełném oznaczeniem 6 do 8 millimetrów do skal papierowych;
7) 2 garnitur stępli z liczbami, wraz z przecinkiem do wbijania;
8) 4 garnitur stępli z liczbami, wraz z przecinkiem do wypalania;
8) stępli do wypalania liter *H* i *L*, ostatnich w trzech różnych wielkościach.

Rozdział piąty.

Funkcye urzędów sprawdzających.

§. 79.

Sprawdzanie i stęplowanie nowych przedmiotów.

Każdy urząd sprawdzający winien przedłożone mu do sprawdzenia i stęplowania przed-

Verkehr bestimmten neuen Gegenstände, deren Eichung in ihren Geschäftskreis fällt und die nach den Bestimmungen dieser Eichordnung überhaupt zur Annahme geeignet sind, ohne Berücksichtigung des Ursprungsortes der Gegenstände, auf ihre Richtigkeit der Vorschriften dieser Eichordnung entsprechend zu prüfen und alsdann nur diejenigen zu stempeln, welche größere, als die noch zulässigen Abweichungen von der Richtigkeit nicht zeigen.

§. 80.

Berichtigung unrichtig befundener Gegenstände.

Die Eichungsstellen sind verpflichtet, an den Gegenständen, die bei dieser Prüfung noch nicht stempelfähig befunden wurden, solche Berichtigungsarbeiten auszuführen, welche sich innerhalb der Grenzen der im Verkehre noch zulässigen Abweichungen halten, und für welche sie die erforderlichen Einrichtungen besitzen.

Weitergehende Berichtigungsarbeiten bleiben, soweit nicht anderweite Anordnungen darüber getroffen werden, der Privatverständigung der Betheiligten überlassen.

§. 81.

Prüfung im Verkehr befindlicher Gegenstände.

Jede Eichungsstelle hat solche bereits im Verkehr befindliche, also schon mit Eichungsstempel versehene Gegenstände, zu deren Prüfung sie eingerichtet ist, auf erhaltene Veranlassung entweder auf ihre Richtigkeit im Sinne dieser Eichordnung (Nacheichung), oder auf die äußersten Grenzen der im öffentlichen Verkehr noch zu duldenden Abweichungen von der absoluten Richtigkeit (Revision), wobei die nach Artikel 10. der Maaß- und Gewichtsordnung getroffenen Bestimmungen maaßgebend sind, zu prüfen.

Zeigt der Gegenstand bei der Revision eine geringere als die im Verkehr noch zulässige größte

mioty nowe, do obrotu publicznego przeznaczone, sprawdzenie których do jegoż należy zakresu urzędowego a które według postanowień obecnego Regulaminu co do sprawdzania w ogóle do przyjęcia się kwalifikują, bez oglądania się na miejsce pochodzenia przedmiotów, ze względu na ichż rzetelność stósownie do przepisów obecnego Regulaminu zrewidować a następnie li te odstęplować, które nie okazują większych dyferencyi od rzetelności, aniżeli które są jeszcze dozwolone.

§. 80.

Sprostowanie przedmiotów znalezionych mylnymi.

Urzędy sprawdzające obowiązane są, u przedmiotów, któreby przy rewizyi téjże nie zostały jeszcze uznane za kwalifikowane do odstęplowania, wykonać takie roboty sprostowujące, które zostają w granicach dozwolonych jeszcze w obrocie dyferencyi, a co do których urzędy potrzebne posiadają urządzenia.

Dalsze roboty sprostowujące zastrzegają się prywatnemu porozumieniu interesentów, chybaby inne co do tego wydano dyspozycye.

§. 81.

Rewizya przedmiotów znajdujących się w obrocie.

Każdy urząd sprawdzający obowiązany jest takie, w obrocie już się znajdujące, a zatém stęplem sprawdzającym już opatrzone przedmioty, do rewidowania których jest urządzonym, na otrzymane spowodowanie zrewidować bądź to we względzie ichż rzetelności w myśl obecnego Regulaminu (sprawdzenie dodatkowe), bądź we względzie ostatecznych granic dozwolonych jeszcze w obrocie publicznym — zboczeń od bezwarunkowéj rzetelności (rewizya), przy czém dają miarę postanowienia wydane według Art. 10. Regulaminu miar i wag.

Jeżeli przedmiot przy rewizyi okazuje niższe aniżeli dozwolone jeszcze w obrocie naj-

Abweichung, und ist sein früherer Stempel noch genugsam kenntlich, so kann ohne Weiteres die Zurückgabe erfolgen; ist aber der frühere Stempel unkenntlich oder der Gegenstand wegen seiner Unrichtigkeit nicht mehr im Verkehr zulässig, so ist entweder vor neuer Stempelung die Berichtigung im Sinne dieser Eichordnung (§. 80.) vorzunehmen, oder durch Vernichtung des früheren Beglaubigungszeichens der Gegenstand als für den Verkehr untauglich zu kennzeichnen.

§. 82.

Eichgebühren.

Die Eichungsstellen erheben für die ausgeführten Eichungsarbeiten die in der Taxe festgesetzten Gebühren. Sie sind aber berechtigt, die Auslagen für etwa verwendetes Material noch außerdem in Anrechnung zu bringen. Andere als die in der Taxe für besondere Umstände vorgeschriebenen Ermäßigungen von Gebühren sind unbedingt untersagt.

§. 83.

Eichscheine, Befundbescheinigungen.

Die Eichungsstellen haben über die von ihnen ausgeführten Prüfungen Eichscheine oder Befundbescheinigungen auszustellen, auf denen zugleich über die Gebühren und Auslagen Quittung ertheilt wird.

§. 84.

Außerordentliche Eichungsarbeiten.

Nach Artikel 18. der Maaß- und Gewichtsordnung hat die Bundes-Normal-Eichungskommission über die Zulassung anderweiter Geräthschaften zur Eichung und Stempelung zu entscheiden.

Es haben deshalb die Eichungsbehörden derjenigen Aufsichtsbezirke, in welchen fernerhin die Anordnung besonderer, in dieser Eichordnung nicht

większe zboczenie, i jeżeli dawniejszy stępel jego jest jeszcze dość wyraźnym, może bez wszystkiego nastąpić zwrócenie; jeśli zaś dawniejszy stępel jest niewyraźnym, lub jeżeli przedmiot dla niedokładności swéj nie jest w obrocie więcéj dozwolonym, natenczas przed nowém stęplowaniem winno przedsięwziąść się już to sprostowanie w myśl obecnego Regulaminu (§. 80.), bądź przez zatarcie dawniejszego znaku legalizacyjnego przedmiot oznaczyć jako nie zdatny do obrotu.

§. 82.

Należytości od sprawdzania.

Urzędy sprawdzające od wykonanych robót sprawdzających pobierają należytości, w taksie ustanowione. Mają one atoli prawo stawiać prócz tego na rachunek wyłogi za obrócony jakowy materyał. Inne aniżeli w taksie co do szczególnych okoliczności przepisane redukcye należytości zakazane są bezwarunkowo.

§. 83.

Kwity stęplowe, poświadczenia rewizyjne.

Urzędy sprawdzające wystawiają kwity stęplowe lub poświadczenia rewizyjne na wykonane przez się rewizye, na których zamieszcza się zarazem kwit na należytości i wyłogi.

§. 84.

Nadzwyczajne roboty sprawdzające.

Według Art. 18. Regulaminu miar i wag rozstrzyga związkowa normalna komisya sprawdzająca względem przypuszczania innych sprzętów do sprawdzania i stęplowania.

Urzędy sprawdzające tych okręgów dozórczych, w których nadal zarządzenie osobnych, w obecnym Regulaminie nie przyjętych

aufgenommener Eichungen und Stempelungen im Interesse des öffentlichen Verkehrs erforderlich sein wird, bei der Bundes-Normal-Eichungskommission die bezüglichen Anträge zu stellen. Nach erfolgter Entscheidung sind alsdann die näheren Vorschriften von den betreffenden Aufsichtsbehörden zu erlassen.

§. 85.

Jährliche Geschäftsübersichten.

Jede Eichungsstelle hat nach Maaßgabe eines von der Bundes-Normal-Eichungskommission auszugebenden Schemas jährlich eine Zusammenstellung der von ihr ausgeführten Eichungsarbeiten anzufertigen und ihrer Aufsichtsbehörde einzusenden.

Sechster Abschnitt.

Uebergangs-Bestimmungen.

§. 86.

Allgemeine Bestimmungen.

Die Eichungsstellen haben zur Beglaubigung von Maaßen und Gewichten, welche nach den Vorschriften dieser Eichordnung von ihnen geprüft sind, vom 1. Januar 1870. an die hier vorgeschriebenen Stempel zu verwenden, dagegen zur Beglaubigung von Gegenständen, welche nach den mit Schluß des Jahres 1871. außer Geltung tretenden Vorschriften von ihnen untersucht sind, die bisherigen Stempel zu benutzen. Letztere dürfen von dem 1. Januar 1872. an nicht weiter verwendet werden.

§. 87.

Eichung von Maaßstäben.

Bis zum Ende des Jahres 1871. ist es zulässig, Maaßstäbe für den Verkehr zu eichen und zu stempeln, welche in Bezug auf ihre Länge den Vorschriften des §. 1. entsprechen, auch wenn sie außer dem Metermaaß noch das bis zu dem oben angeführten Zeitpunkte geltende landesübliche Maaß enthalten; dagegen ist es nicht gestattet, Maaßstäbe zu eichen und zu stempeln, deren Gesammtlänge zwischen ihren Endmarken nach den jetzt landesüblichen Maaßen bestimmt ist und welche gleichzeitig eine Eintheilung nach dem metrischen Systeme enthalten.

§. 88.

Eichung von Hohlmaaßen.

Nach den bisherigen Vorschriften ausgeführte Hohlmaaße können, nachdem sie auf die Größen des neuen Systems umgeändert worden sind, bis zum Ende des Jahres 1871. auch dann zur Eichung zugelassen werden, wenn ihr Durchmesser um mehr als die nach §. 8. und §. 17. gestatteten Größen von dem vorgeschriebenen Durchmesser abweicht; doch darf diese Abweichung nicht mehr als das Doppelte jener später nachzulassenden Abweichung betragen, und es müssen die Maaße mit der hier vorgeschriebenen Bezeichnung versehen sein.

§. 89.

Eichung im Verkehr befindlicher Gewichte.

Im Verkehr befindliche Gewichte, deren Größe und Größenbezeichnung nach den allgemeinen Bestimmungen der neuen Maaß- und Gewichtsordnung zulässig ist, und die nach den bisher geltenden Bestimmungen vorschriftsmäßig geeicht und gestempelt sind, können zwar ungeachtet ihrer etwa mit §§. 22. 23. 25. und 26. nicht übereinstimmenden Gewichtsgröße, Bezeichnung, Form und sonstigen Beschaffenheit auch nach dem 1. Januar 1872. im öffentlichen Verkehr innerhalb des Landes, dessen Stempel sie tragen, geduldet werden; um jedoch innerhalb des ganzen Bundesgebietes im Verkehre zulässig zu sein, bedürfen solche Gewichte einer erneuten Revi-

sprawdzań i stęplowań, będzie w interesie publicznego obrotu potrzebném, winny o to u związkowéj normalnéj komisyi sprawdzającéj odnośne stawiać wnioski. Po zapaściu decyzyi mają następnie bliższe przepisy być przez odnośne wydane władze dozórcze.

§. 85.

Roczne poglądy na interesa.

Każdy urząd sprawdzający winien w miarę mającego się przez związkową normalną komisyą sprawdzającą wydać szematu sporządzać rocznie zestawienie wykonanych przez się robót sprawdzających i przesyłać je swéj władzy dozórczéj.

Rozdział szósty.

Postanowienia przejściowe.

§. 86.

Postanowienia powszechne.

Urzędy sprawdzające winny ku uwierzytelnianiu miar i wag, które według przepisów obecnego Regulaminu zostały przez nie zrewidowane, od 1. Stycznia 1870. począwszy, przepisane tu obracać stęple, natomiast ku uwierzytelnianiu przedmiotów, które zostały przez nie zrewidowane według przepisów upadających z końcem roku 1871., dotychczasowych używać stępli. Ostatnie nie powinny od 1. Stycznia 1872. począwszy być więcéj używane.

§. 87.

Sprawdzania pomiarek.

Aż do końca roku 1871. dozwoloném jest, do obrotu sprawdzać i stęplować pomiarki, które pod względem swéj długości odpowiadają przepisom §. 1., choćby oprócz miary metrowéj zawierały jeszcze używaną w kraju miarę, aż do wyż wspomnionego terminu obowięzującą; natomiast nie wolno sprawdzać i stęplować pomiarek, których zupełna długość pomiędzy ichż granicami końcowemi przepisaną jest według miar używanych obecnie w kraju a które zawierają zarazem podział według systemu metrycznego.

§. 88.

Sprawdzanie miar wpukłych.

Miary wpukłe, według dotychczasowych wykonane przepisów, mogą po zamienieniu swém na wielkości nowego systemu, aż do końca roku 1871. być i wtenczas do sprawdzania przypuszczane, jeżeli ich średnica od przepisanéj średnicy zbacza o więcéj jak o wielkości, według §. 8. i §. 17. dozwolone; jednakowoż zboczenie to nie powinno przechodzić więcéj jak drugie tyle owego późniéj dozwolić się mającego zboczenia, a miary opatrzone być winny w przepisane tu oznaczenie.

§. 89.

Sprawdzanie gwichtów w obrocie będących.

Znajdujące się w obrocie gwichty, wielkość i oznaczenie wielkości których jest według powszechnych postanowień nowego Regulaminu miar i wag dozwoloném, a które według obowięzujących dotąd postanowień w przepisany sprawdzone i stęplowane są sposób, mogą wprawdzie pomimo jakowéj, z §§. 22. 23. 25. i 26. nie zgadzającéj się wielkości wagi, oznaczenia, formy i innéj własności być i po 1. Stycznia 1872. w publicznym obrocie wśród kraju, którego stępel noszą, cierpiane; aby wszakże w całym obrębie związkowym mogły być w obrocie przypuszczone, gwichty takie wy-

sion und Beglaubigung durch den Bundes-Eichungsstempel, und diese soll ihnen bis zum 1. Januar 1872. trotz etwaiger Abweichungen von den Bestimmungen der §§. 22. 23. 25. und 26. der neuen Eichordnung nicht versagt werden.

magają ponownéj rewizyi i legalizacyi stęplem związkowym, a takowa nie ma im aż do 1. Stycznia 1872. być odmówioną pomimo jakowych zboczeń od postanowień §§. 22. 23. 25. i 26. nowego Regulaminu sprawdzającego.

§. 90.

Oeffentliche Bekanntmachung der im Verkehre unzulässigen älteren Gewichte.

Die Bundes-Normal-Eichungskommission wird durch öffentliche Bekanntmachung diejenigen Gewichtsstücke der in den einzelnen Bundesländern bis zu Ende des Jahres 1871. geltenden Gewichtssysteme bezeichnen, welche nach ihrer Größe und Größenbezeichnung den Vorschriften der Maaß- und Gewichtsordnung nicht entsprechen, und deshalb nach dem 1. Januar 1872. im öffentlichen Verkehr nicht mehr zugelassen werden können.

§. 90.

Publiczne obwieszczenie niedozwolonych w obrocie starszych gwichtów.

Związkowa normalna komisya sprawdzająca oznaczy za pomocą publicznego obwieszczenia te gwichty będących w pojedynczych krajach związkowych aż do końca roku 1871. obowięzującymi systemów wagi, które co do swéj wielkości i oznaczenia wielkości nie odpowiadają przepisom Regulaminu miar i wag, a które zatém po 1. Stycznia 1872. nie mają w obrocie publicznym być więcéj przypuszczane.

§. 91.

Die Eichung der Waagen betreffend.

Die Eichungsstellen haben die im Verkehr befindlichen Waagen, welche nach den bis zu Ende des Jahres 1871. geltenden Vorschriften beglaubigt sind, und für deren spätere Zulassung im Verkehr dasselbe gilt, was im §. 89. für die Gewichte bestimmt worden ist, auch nach dem 1. Januar 1872., wenn ihre Beglaubigung mit dem Bundes-Eichungsstempel verlangt wird, zur Nacheichung anzunehmen und dieselben, sofern ihre Zulässigkeit keinen sonstigen Bedenken unterliegt, zu stempeln, wenn sie auch die in §. 31. vorgeschriebene Bezeichnung der größten Tragfähigkeit nicht an sich tragen. In solchen Fällen ist, soweit es thunlich, eine Bezeichnung der Tragfähigkeit anzubringen.

Zur Eichung gebrachte Waagen können, wenn sie den Vorschriften dieser Eichordnung entsprechen, schon vom 1. Januar 1870. ab mit dem neuen Stempel beglaubigt werden.

§. 91.

Co do sprawdzania wag.

Urzędy sprawdzające winny znajdujące się w obrocie wagi, które uwierzytelnione są według obowięzujących do końca roku 1871. przepisów, a co do późniejszego przypuszczenia których w obrocie ważném jest to samo, co w §. 89. jest pod względem gwichtów przepisaném, i po 1. Stycznia 1872. — gdyby ichż legalizacyi związkowym stęplem sprawdzającym żądano — przyjmować do sprawdzenia ex post i takowe, skoro ichż dopuszczalność innym nie ulega wątpliwościom, stęplować, choćby nie nosiły przepisanego w §. 31. oznaczenia największego wymiaru. W przypadkach takich ma ile możności umieszczoném być oznaczenie wymiaru.

Wagi przedłożone do sprawdzenia, jeżeli przepisom obecnego odpowiadają Regulaminu, mogą już od 1. Stycznia 1870. nowym uwierzytelnione być stęplem.

§. 92.

Eichung von Alkoholometern und Gasmessern.

Bei Eichung der Alkoholometer ist bereits vom 1. Januar 1870. an die übereinstimmend mit den bisherigen Instruktionen im §. 41. vorgeschriebene Gewichtsbestimmung in Milligrammen auszudrücken.

Die Eichungsstellen können bereits vor dem 1. Januar 1872. Gasmesser, welche nach den in dieser Eichordnung getroffenen Vorschriften registriren, zur Eichung und Stempelung annehmen.

Die bereits vor dem 1. Januar 1872. nach den innerhalb der einzelnen Bundesländer bisher geltenden Vorschriften geprüften und gestempelten Alkoholometer und Gasmesser bleiben auch nach dem 1. Januar 1872. innerhalb des Landes, dessen Stempel sie tragen, im Verkehr zulässig.

Die Beglaubigung durch den Bundes-Eichungsstempel ist bei beiden Arten von Meßwerkzeugen an die Erfüllung der Vorschriften dieser Eichordnung gebunden, doch können Gasmesser, welche bereits vor dem 1. Januar 1872. gehörig gestempelt und in Gebrauch waren, und welche wegen unwesentlicher Reparaturen nach diesem Zeitpunkt einer neuen Stempelung bedürfen, auch ohne den Vorschriften der §§. 43. bis 46. zu genügen, gestempelt werden.

Nach wesentlichen Reparaturen jedoch, worüber die Instruktion Näheres bestimmen wird, müssen solche Gasmesser auf metrische Regiſtrirung eingerichtet werden, bevor sie eine neue Stempelung erfahren können.

§. 92.

Sprawdzanie alkoholomierzy i gazomierzy.

Przy sprawdzaniu alkoholomierzy winno już od 1. Stycznia 1870. począwszy przepisane w §. 41. w zgodności z dotychczasowemi instrukcyami oznaczanie wagi być w milligramach wyrażane.

Urzędy sprawdzające mogą już przed 1. Stycznia 1872. gazomierze, które rejestrują według przepisów wydanych w obecnym Regulaminie, przyjmować do sprawdzania i stęplowania.

Alkoholomierze i gazomierze, które już przed 1. Stycznia 1872. sprawdzono i odstęplowano według przepisów, obowięzujących dotąd w pojedynczych krajach związkowych, dozwolone są i po 1. Stycznia 1872. w obrocie w kraju, którego stępel noszą.

Legalizacya związkowym stęplem sprawdzającym zawisła u obu gatunków narzędzi wymierczych od dopełnienia przepisów obecnego Regulaminu, jednakowoż gazomierze, które już przed 1. Stycznia 1872. zostały należycie odstęplowane i były w użyciu, a które z powodu małoznaczących reparatur po terminie tymże nowego wymagają stęplowania, mogą stęplowane być i bez dopełnienia przepisów §§. 43. do 46.

Po znacznych reparacyach zaś — o czém instrukcya bliższe zawierać będzie przepisy — muszą gazomierze takie na metryczne urządzone zostać rejestrowanie, nimby mogły nowe uzyskać odstęplowanie.

§. 93.

Fortgebrauch bereits vorhandener Normale für die Eichung von Gewichten.

Eichungsstellen, welche bereits mit Gebrauchsnormalen und Kontrolnormalen ausgerüstet sind,

§. 93.

Dalsze używanie znajdujących się już normałów do sprawdzania gwichtów.

Urzędy sprawdzające, opatrzone już w normały użytkowe i normały kontrolowe, które

die nach Stückelung und Bezeichnung zwar den Bestimmungen der Maaß- und Gewichtsordnung vom 17. August 1868. genügen, jedoch den Vorschriften im Abschnitt III. dieser Eichordnung nicht vollständig entsprechen, können diese Normale, sofern sie nur den Vorschriften dieses Abschnittes bezüglich der Genauigkeit genügen, auch fernerhin benutzen.

Berlin, den 16. Juli 1869.

Die Normal-Eichungskommission des Norddeutschen Bundes.

Foerster.

według rozdrobnienia i oznaczenia odpowiadają wprawdzie postanowieniom Regulaminu miar i wag z 17. Sierpnia 1868., atoli nie zupełnie przepisom w Rozdziale III. obecnego Regulaminu co do sprawdzania miar i wag, mogą normałów tych używać i nadal, byleby tylko czyniły zadość przepisom obecnego Rozdziału we względzie dokładności.

Berlin, dnia 16. Lipca 1869.

Normalna komisya sprawdzająca miary i wagi Związku północno-niemieckiego.

Foerster.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker.)

Berlin, czcionkami królews'kiéj tajnéj nadwornéj drukarni (R. Deckera.)

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 33.

(Nr. 333.) Handels- und Zollvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den zu diesem Bunde nicht gehörenden Mitgliedern des Zollvereins einerseits und der Schweiz andererseits. Vom 13. Mai 1869.

Seine Majestät der König von Preußen, im Namen des Norddeutschen Bundes und der zu diesem Bunde nicht gehörenden Mitglieder des Deutschen Zoll- und Handelsvereins, nämlich: der Krone Bayern, der Krone Württemberg, des Großherzogthums Baden und des Großherzogthums Hessen für dessen südlich des Main belegene Theile, sowie in Vertretung des Ihren Zoll- und Steuersysteme angeschlossenen Großherzogthums Luxemburg, einerseits,

und

der Bundesrath der Schweizerischen Eidgenossenschaft, andererseits,

von dem Wunsche geleitet, die Handelsverbindungen zwischen den Angehörigen beider Theile zu verbessern und zu erweitern, haben zu diesem Ende Unterhandlungen eröffnen lassen und dieserhalb zu Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Finanzrath Friedrich Leopold Henning,

(No. 333.) Traktat handlowy i celny pomiędzy Związkiem północno-niemieckim i nie należącymi do Związku tegoż członkami Związku celnego z jednéj a Szwajcaryą z drugiéj strony. Z dnia 13. Maja 1869.

Najjaśniejszy Król Pruski, w imieniu Związku północno niemieckiego i nie należących do Związku tegoż członków niemieckiego Związku celnego i handlowego, to jest: Korony Bawarskiéj, Korony Wyrtemberskiéj, Wielkiego Księstwa Badeńskiego i Wielkiego Księstwa Heskiego — za położone na południe od Menu kraje jegoż — jako też w zastępstwie należącege do Jegoż systemu celnego i poborowego Wielkiego Księstwa Luksemburskiego, z jednej,

a

Rada Związkowa krajów sprzymierzonych Szwajcarskich, z drugiéj strony,

powodowani życzeniem, polepszenia i rozszerzenia stosunków handlowych pomiędzy poddanymi obu stron, nakazali rozpocząć w tym celu rokowania i mianowali ku temu pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Król Pruski:

Swego tajnego nadradcę skarbowego Fryderyka Leopolda Henning,

Ausgegeben zu Berlin den 10. August 1869.

Wydany w Berlinie dnia 10. Sierpnia 1869.

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Regierungsrath Carl Joseph Benjamin Herzog;

der Bundesrath der Schweizerischen Eidgenossenschaft:

Seinen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister, eidgenössischen Obersten, Bernhard Hammer,

welche, nach Austausch ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten, den folgenden Handels- und Zollvertrag vereinbart und abgeschlossen haben.

Art. 1.

Die beiden vertragenden Theile geben sich die Zusicherung, in Beziehung auf Eingangs- und Ausgangsabgaben sich wechselseitig auf dem Fuße der meistbegünstigten Nation zu behandeln.

Jeder der beiden Theile verpflichtet sich demgemäß, jede Begünstigung, jedes Vorrecht und jede Ermäßigung, welche er in den gedachten Beziehungen einer dritten Macht bereits zugestanden hat, oder in der Folge zugestehen möchte, gleichmäßig auch dem anderen vertragenden Theile gegenüber ohne irgend welche Gegenleistung in Kraft treten zu lassen.

Die vertragenden Theile machen sich ferner verbindlich, gegen einander kein Einfuhrverbot und kein Ausfuhrverbot in Kraft zu setzen, welches nicht zu gleicher Zeit auf die anderen Nationen Anwendung fände.

Die vertragenden Theile werden jedoch während der Dauer des gegenwärtigen Vertrages die Ausfuhr von Getreide, Schlachtvieh und Brennmaterialien gegenseitig nicht verbieten.

Art. 2.

Hinsichtlich der in der Anlage A. verzeichneten Gegenstände ist man übereingekommen, daß sie bei dem Uebergange vom Gebiete des einen Theiles nach dem Gebiete des anderen Theiles gegenseitig gänzliche Zollfreiheit genießen sollen.

Swego tajnego nadradcę regencyjnego Karóla Józefa Benjamina Herzog;

Rada Związkowa krajów sprzymierzonych Szwajcarskich:

Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, pułkownika krajów sprzymierzonych, Bernarda Hammer,

którzy, wymieniwszy pełnomocnictwa swe, w dobréj i należytéj formie będące, następujący zjednoczyli i zawarli traktat handlowy i celny.

Art. 1.

Obie kontrahujące strony przyrzekają sobie, iż we względzie podatków wchodowych i wychodowych będą się wzajemnie na stopie najuprzywilejowańszego traktować narodu.

Każda strona obowięzuje się zatém, wszelki przywiléj, imunicyą i zniżenie, jakie w rzeczonych stosunkach trzeciemu przyznała już, lub w następstwie przyznaćby mogła mocarstwu, zastósować w równym rozmiarze i względem drugiéj kontrahującéj strony bez jakiéjkolwiek prestacyi wzajemnéj.

Daléj strony kontrahujące obowięzują się nie zaprowadzać względem siebie żadnego zakazu importu ani też żadnego zakazu eksportu, któryby w równym czasie względem innych nie był zastósowanym narodów.

Strony kontrahujące atoli przez czas trwania obecnego traktatu nie będą zakazywać wzajemnie eksportu zboża, bydła na rzeź i materyałów opałowych.

Art. 2.

Co do przedmiotów wyrażonych w dodatku *A.* umówiono, iż takowe przy przechodzeniu z terytoryum jednéj strony na terytoryum strony drugiéj mają zupełnéj nawzajem używać wolności celnéj.

Art. 3.

Die aus einem der beiden Gebiete eingehenden oder nach demselben ausgehenden Waaren aller Art sollen gegenseitig in dem anderen Gebiete von jeder Durchgangsabgabe befreit sein.

In Beziehung auf die Durchfuhr sichern sich die vertragenden Theile in jeder Hinsicht die Behandlung der meistbegünstigten Nation zu.

Art. 4.

Zur Erleichterung im gegenseitigen Verkehr sind unter den vertragenden Theilen diejenigen besonderen Bestimmungen vereinbart worden, welche sich in der Anlage B. dem gegenwärtigen Vertrage angeschlossen finden.

Art. 5.

Zu gleichem Zwecke wird beiderseits Befreiung von Eingangs- und Ausgangsabgaben zugestanden:

1) für Waaren (mit Ausnahme von Verzehrungsgegenständen), welche aus dem freien Verkehr im Gebiete des einen der vertragenden Theile in das Gebiet des anderen
   auf Märkte oder Messen, oder
   auf ungewissen Verkauf außer dem Meß- und Marktverkehr oder als Muster

   eingebracht werden; alle diese Gegenstände, wenn sie binnen einer im Voraus zu bestimmenden Frist unverkauft zurückgeführt werden;
2) Vieh, welches aus dem einen Gebiet auf Märkte des anderen gebracht und unverkauft von dort zurückgeführt wird;

3) leere Fässer, Säcke u. s. w., welche entweder zum Einkauf von Oel, Getreide u. dergl. von dem einen Gebiet in das andere mit der Bestimmung des Wiederausgangs eingebracht werden, oder nachdem Oel, Getreide u. dergl. darin ausgeführt worden, zurückkommen;

Art. 3.

Towary wszelkiego rodzaju, wchodzące z którego z obu terytoryi, lub ku niemu wychodzące, mają wzajemnie na drugiém terytoryum wolne być od wszelkiego podatku przechodowego.

Co do przewozu kontrahujące strony zapewniają sobie w każdym względzie obchodzenie się z sobą jak z najuprzywilejowańszym narodem.

Art. 4.

Ku ułatwieniu wzajemnego handlu zjednoczyły strony kontrahujące pomiędzy sobą te postanowienia szczególne, które zawarte są w dodatku *B.* do obecnego traktatu.

Art. 5.

W równymż celu przyznawa się obustronnie wolność od podatków wchodowych i wychodowych:

1) co do towarów (wyjąwszy towary na konsumcyą), wprowadzanych z wolnego handlu na terytoryum któréj z stron kontrahujących do terytoryum drugiéj strony
   na targi lub jarmarki, albo
   na niepewną sprzedaż okrom handlu targowego resp. jarmarcznego albo jako wzory;

   co do wszystkich przedmiotów tych, skoro w mającym się naprzód oznaczyć terminie bywają niesprzedane znów wywiezione;
2) bydła, wprowadzanego z jednego terytoryum na targi drugiego, skoro nie zostawszy sprzedaném bywa ztamtąd znów napowrót wyprowadzoném;
3) próżnych fas, miechów i t. d., które bądź to do zakupu oleju, zboża i t. p. bywają z jednego terytoryum na drugie z przeznaczeniem wyjścia znów napowrót wprowadzane, lub które powracają ztamtąd po wywiezieniu w nich oleju, zboża i t. d.;

4) Vieh, welches zur Fütterung oder auf Weiden aus dem einen Gebiet in das andere gebracht und von der Fütterung oder nach der Weidezeit in das erstere zurückgeführt wird;
5) Glocken und Lettern zum Umgießen,
Stroh zum Flechten,
Wachs zum Bleichen,
Seidenabfälle zum Hecheln (Kämmeln);
6) Gewebe und Garne zum Waschen, Bleichen, Färben, Walken, Appretiren, Bedrucken und Sticken, Garne zum Stricken,
Gespinnste (einschließlich der erforderlichen Zuthaten) zur Herstellung von Spitzen und Posamentierwaaren,
Häute und Felle zur Leder- und Pelzwerkbereitung,
Garne in geschceerten (auch geschlichteten) Ketten nebst dem erforderlichen Schußgarn zur Herstellung von Geweben, sowie
Gegenstände zum Lackiren, Poliren und Bemalen;
7) sonstige zur Ausbesserung, Bearbeitung oder Veredelung bestimmte, in das andere Gebiet gebrachte und nach Erreichung jenes Zweckes, unter Beobachtung der deshalb getroffenen besonderen Vorschriften, zurückgeführte Gegenstände, wenn die wesentliche Beschaffenheit und die Benennung derselben unverändert bleibt;

und zwar in den Fällen unter 5. unter Festhaltung der Gewichtsmenge, in den übrigen Fällen, sofern die Identität der aus- und wieder eingeführten Gegenstände außer Zweifel ist.

Art. 6.

Zur Förderung der gegenseitigen Handelsbeziehungen werden die vertragenden Theile die Zollabfertigung im wechselseitigen Verkehr so weit erleichtern, als sich dies mit der Zollsicherheit verträgt.

Art. 7.

Innere Abgaben, welche in dem Gebiete des einen der vertragenden Theile, sei es für Rechnung des

4) bydła, które na paszę lub pastwiska bywa z jednego terytoryum na drugie wprowadzane, skoro z paszy lub pastwisk do pierwszego powraca;
5) dzwonów i czcionek do przelania,
słomy do plecenia,
wosku do bielenia,
odchodów jedwabiu do czesania (grępłowania);
6) tkanek i przędzy do prania, bielenia, farbowania, wałkowania, postrzygania, drukowania, haftowania, przędzy na pończochy,
przędziw (włącznie z potrzebnymi rekwizytami) do fabrykacyi koronek i towarów pozamonickich,
skór i skórek do wyprawy i fabrykacyi futer,
przędzy w strzyżonych (i układanych) pasmach wraz z potrzebną przędzą wątkową do fabrykacyi tkanek, jako też
przedmiotów do lakierowania, polirowania i pomalowywania;
7) innych przedmiotów do reparacyi, obrobienia lub poprawienia przeznaczonych, na drugie terytoryum wprowadzonych a po osiągnięciu owegoż celu — za przestrzeganiem wydanych co do tego osobnych przepisów — znów wywiezionych, skoro istotna własność i oznaczenie pozostały się te same;

i to w przypadkach pod 5., za trzymaniem się ilości wagi, w drugich przypadkach skoro tożsamość wprowadzonych i wyprowadzonych znów przedmiotów żadnéj nie ulega wątpliwości.

Art. 6.

Ku poparciu wzajemnych stosunków handlowych strony kontrahujące ułatwią we wzajemnym obrocie ekspedycyą celną o tyle, o ile tego bezpieczeństwo celne dozwala.

Art. 7.

Podatki krajowe, którym w jedném państwie kontrahującém fabrykacya, przyprawa

Staates (der Kantone), oder für Rechnung von Kommunen und Korporationen, auf der Hervorbringung, der Zubereitung oder dem Verbrauch eines Erzeugnisses ruhen, dürfen Erzeugnisse des anderen Theiles unter keinem Vorwande höher oder in lästigerer Weise treffen, als die gleichnamigen Erzeugnisse des eigenen Landes, mit Vorbehalt der Bestimmungen des nachfolgenden Artikels.

Art. 8.

Der im vorstehenden Artikel 7. ausgesprochene Grundsatz findet keine Anwendung auf die in einzelnen Kantonen der Schweiz von Getränken erhobenen (inneren) Verbrauchssteuern. Indessen verpflichtet sich die Schweizerische Eidgenossenschaft dahin, daß derartige Abgaben für Deutsche Getränke während der Dauer des gegenwärtigen Vertrages weder neu eingeführt, noch bestehende über ihren dermaligen Ansatz erhöht, und daß, falls der eine oder andere Kanton die bezüglichen Steuern für Schweizerische Getränke herabsetzen würde, diese Ermäßigung in gleichem Verhältnisse auch auf die Deutschen Getränke angewendet werden soll.

Für Deutsche Weine, welche in Fässern (auch Doppelfässern) nach der Schweiz eingehen, soll, welches auch der Preis oder die Qualität derselben sei, die Steuer jedenfalls den geringsten Betrag derjenigen Ansätze nicht übersteigen, welche für ausländische, in einfachen Fässern eingeführte Weine in den betreffenden Kantonen gegenwärtig erhoben werden.

Art. 9.

Kaufleute, Fabrikanten und andere Gewerbetreibende, welche sich darüber ausweisen, daß sie in dem Staate, wo sie ihren Wohnsitz haben, zum Gewerbebetriebe berechtigt sind, sollen, wenn sie persönlich oder durch in ihren Diensten stehende Reisende Ankäufe machen, oder Bestellungen, auch unter Mitführung von Mustern, suchen, in dem Gebiete des anderen vertragenden Theiles keine weitere Abgabe hierfür zu entrichten verpflichtet sein.

lub konsumcya płodu jakiego, bądź to na rachunek rządu (kantonów), bądź gmin lub korporacyi ulega, nie powinny od płodów drugiéj strony kontrahującéj pod żadnym pozorem ani wyższe, ani uciążliwsze być pobierane, aniżeli od równorodnych płodów krajowych, z zastrzeżeniem postanowień Artykułu następującego.

Art. 8.

Zasada, w powyższym Art. 7. wyrażona, nie stosuje się do (krajowych) podatków konsumcyjnych, które w pojedynczych kantonach Szwajcaryi bywają od napojów pobierane. Jednakowoż kraje sprzymierzone Szwajcarskie obowiązują się do tego, iż tym podobne podatki od napojów niemieckich nie mają podczas trwania obecnego traktatu być ani nowo zaprowadzane, ani też istniejące po nad obecną ilość swą zwyższane, i iż, w razie gdyby ten lub ówż kanton miał odnośne podatki od napojów szwajcarskich zniżyć, zniżenie to ma w równym stosunku i do niemieckich zastósowaném być napojów.

Od win niemieckich, wchodzących do Szwajcaryi we fasach (i fasach dubeltowych), bez różnicy ichż ceny lub gatunku, podatek nie ma w żadnym razie przechodzić najniższéj kwoty tych pozycyi, jakie obecnie w odnośnych kantonach pobierane bywają od win zagranicznych, w pojedynczych fasach importowanych.

Art. 9.

Kupcy, fabrykanci i inni profesyoniści, którzyby się co do tego wykazali, iż w kraju zamieszkania swego są do procederu uprawnieni, skoro osobiście lub przez zostających w ich kondycyi wojażerów zakupna robią, albo, i wioząc z sobą wzory, zamówień szukają, nie obowiązani są w kraju drugiéj strony kontrahującéj dalszych od tego opłacać podatków.

Art. 10.

In Betreff der an Waaren oder deren Verpackung angebrachten Bezeichnung oder Etikettirung sollen die Angehörigen des einen Theiles in dem Gebiete des anderen Theiles denselben Schutz, wie die Angehörigen der am meisten begünstigten Nation genießen.

Art. 11.

Der gegenwärtige Vertrag soll vom 1. September 1869. an in Kraft treten und bis zum 31. Dezember 1877. in Kraft bleiben. Im Falle keiner der vertragenden Theile zwölf Monate vor diesem Tage seine Absicht, die Wirkungen des Vertrages aufhören zu lassen, kundgegeben haben sollte, bleibt derselbe in Geltung bis zum Ablaufe eines Jahres von dem Tage ab, an welchem der eine oder der andere der vertragenden Theile denselben gekündigt hat. Die vertragenden Theile behalten sich die Befugniß vor, nach gemeinsamer Verständigung in diesen Vertrag jederlei Abänderungen aufzunehmen, welche mit dem Geiste und den Grundlagen desselben nicht im Widerspruch stehen und deren Nützlichkeit durch die Erfahrung dargethan werden wird.

Art. 12.

Gegenwärtiger Vertrag soll ratifizirt und es sollen die Ratifikations-Urkunden bis spätestens am 15. August 1869. in Berlin ausgewechselt werden.

So geschehen Berlin, den 13. Mai 1869.

Henning. (L. S.) — B. Hammer. Oberst.

Herzog. (L. S.) — (L. S.)

Die Ratifikations-Urkunden des vorstehenden Vertrages sind zu Berlin ausgewechselt worden.

Art. 10.

Pod względem oznaczania lub etykietowania towarów lub ich opatrzenia mają poddani każdéj strony kontrahującéj w drugiém państwie równéj co poddani najuprzywilejowańszego narodu doznawać obrony.

Art. 11.

Traktat obecny ma od 1. Września 1869. nabrać mocy obowiązującéj i pozostać w mocy aż do 31. Grudnia 1877. Gdyby żadna z kontrahujących stron w dwanaście miesięcy przed dniem tym nie była objawiła zamiaru swego, aby skuteczność traktatu ustała, pozostaje on w mocy aż do upływu roku, od dnia począwszy, w którymby go jedna lub druga ze stron kontrahujących wypowiedziała. Strony kontrahujące zastrzegają sobie prawo, po wspólném się porozumieniu, w traktat ten przyjmować każdego rodzaju zmiany, któreby z duchem i podstawami jego nie zostawały w sprzeczności, a których pożyteczność doświadczenieby wykazało.

Art. 12.

Traktat obecny ma zostać zratyfikowanym a dokumenta ratyfikacyjne najpóźniéj do 15. Sierpnia 1869. być w Berlinie wymienione.

Działo się w Berlinie, dnia 13. Maja 1869.

Henning. (L. S.) — B. Hammer. Pułkownik.

Herzog. (L. S.) — (L. S.)

Dokumenta ratyfikacyjne powyższego traktatu zostały w Berlinie wymienione.

Anlage A.

Von Eingangs- und Ausgangsabgaben bleiben bei dem Uebergange von dem Gebiete des einen Theiles nach dem Gebiete des anderen Theiles gegenseitig gänzlich befreit:

1) Garten- und Futtergewächse, frische;
Kartoffeln;
Wurzeln, frische;
Obst, frisches, darunter auch Beeren und Weintrauben;
lebende Gewächse, jedoch nicht in Töpfen oder Kübeln;
Heu, Laub, Schilf, Stroh;
Erden und rohe mineralische Stoffe, auch gebrannt, geschlemmt oder gemahlen, soweit diese Gegenstände nicht mit einem Zollsatze namentlich betroffen sind;
Steine, rohe;
edle Metalle, gemünzt, in Barren und Bruch, mit Ausschluß der fremden silberhaltigen Scheidemünze;
Münzgekräz;
Abfälle von der Eisenfabrikation (Hammerschlag, Eisenfeilspäne), von Glashütten, auch Scherben von Glas und Thonwaaren, von der Wachsbereitung, von Salzsiedereien die Mutterlauge, von Seifensiedereien die Unterlauge;
Blut von geschlachtetem Vieh, flüssiges und eingetrocknetes;
Hornspäne, Klauen, Knochen, Knochenmehl;
Thierflechsen;
Leimleder, auch abgenutzte alte Lederstücke und sonstige, lediglich zur Leimfabrikation geeignete Lederabfälle;
Branntweinspülig;
Treber;

Dodatek A.

Od podatków wchodowych i wychodowych przy przechodzeniu z terytoryum jednéj strony na terytoryum drugiéj strony mają nawzajem wolne być zupełnie:

1) ogrodowiny i rośliny pasożytne, świeże;
kartofle;
korzonki, świeże;
owoc, świeży, rachując do tego i jagody oraz winogrona;
żywe krzaki, atoli nie w doniczkach lub kubłach;
siano, słoma, trzcina, liście;
ziemie i surowe materye mineralne, także i palone, płókane lub tarte, jak dalece przedmioty te cłu mianowicie nie ulegają;
kamienie, surowe;
drogie kruszce, bite, w zlewkach i krusz, z wyjątkiem obcéj monety zdawkowéj z przysadą srebra;
odchody od monet;
odchody przy fabrykacyi żelaza (żużle, opiłki żelazne), od hut szklanych, także i potłuczone szkło i towary z glinki, odchody od fabrykacyi wosku, od warzelni soli melasa, od warzelni mydła osad ługowy;
krew z zabitego na rzeź bydła, płynna i suszona;
odchody rogowe, kopyta, kości, mąka kostna;
żyły zwierzęce;
skóra na kléj, także i zużyte stare kawały skór i inne wyłącznie do fabrykacyi kleju zdatne odchody skór;
wywar gorzałczany;
słodziny;

Weinhefe, trockene oder teigartige;
Oelkuchen;
Kleie;
Spreu;
Holzasche;
Steinkohlenasche;
Dünger, thierischer und andere, jedoch nicht auf chemischem Wege zubereitete, Düngungsmittel, als ausgelaugte Asche, Kalkäscher, Knochenschaum, Zuckererde und dergl.;

2) Kunstsachen, welche zu Kunstausstellungen oder für öffentliche Kunstinstitute und Sammlungen eingehen;

3) Musterkarten und Muster in Abschnitten oder Proben, welche nur zum Gebrauche als solche geeignet sind;

4) gebrauchte Hausgeräthe und Effekten, getragene Kleidungsstücke und Wäsche, gebrauchte Fabrikgeräthschaften und gebrauchtes Handwerkszeug von Anziehenden zur eigenen Benutzung;

auch, auf eingeholte Erlaubniß, neue Kleidungsstücke, Wäsche und Effekten, insofern sie Ausstattungsgegenstände von Angehörigen der Staaten des einen Theils sind, welche sich aus Veranlassung ihrer Verheirathung in dem Gebiete des anderen Theils niederlassen;

5) gebrauchte Hausgeräthe und Effekten, getragene Kleidungsstücke und Wäsche, welche erweislich als Erbschaftsgut eingehen, auf eingeholte Erlaubniß;

6) Kleidungsstücke, Wäsche und anderes Hausgeräthe, welches Reisende, Fuhrleute und Schiffer zu ihrem Gebrauche, auch Handwerkszeug, welches reisende Handwerker, sowie Geräthe und Instrumente, welche reisende Künstler zur Ausübung ihres Berufes mit sich führen, ingleichen getragene Kleidungsstücke und Wäsche, sowie andere Gegenstände der bezeichneten Art,

drożdże winne, suche i w formie ciasta;
makuchy;
otręby;
plewy;
popiół drzewny;
popiół z węgli kamiennych;
nawóz, zwierzęcy i inne, jednakże nie na chemicznéj drodze fabrykowane środki nawozowe, jako to wyłógowany popiół, woda wapienna, szumowiny kostne, ziemia cukrowa i t. p.;

2) przedmioty kunsztu, wchodzące na wystawy sztuk lub dla publicznych instytutów sztuk i zbiorów;

3) mapy wzorowe i wzory w odkrawkach lub próbkach, które li jako takie są do użytku przydatne;

4) potrzebowane sprzęty domowe i efekta, noszona odzież i bielizna, potrzebowane narzędzia fabryczne i używane narzędzia rzemieślnicze od przywędrowujących do własnego użytku;

za zasięgniętém pozwoleniem, także i nowa odzież, bielizna i efekta, skoro są przedmiotami wyprawy poddanych państw jednéj strony, którzy z powodu ożenku swego na terytoryum drugiéj strony się osiedlają;

5) używane sprzęty domowe i efekta, noszona odzież i bielizna, wchodzące dowodnie jako sukcesya, za zasięgniętém pozwoleniem;

6) odzież, bielizna i inne sprzęty domowe, które podróżni, furmani i szyprowie do własnego użytku, niemniéj narzędzia rzemieślnicze, które wędrujący rzemieślnicy, podobnież narzędzia i instrumenta, które podróżujący artyści ku wykonywaniu powołania swego mają z sobą, wreszcie noszona odzież i bielizna, jako też i inne

welche den genannten Personen vorausgehen oder nachfolgen;

Verzehrungsgegenstände zum Reiseverbrauche;

7) Wagen und Wasserfahrzeuge, welche bei dem Eingange über die Grenze zum Personen- oder Waarentransport dienen und nur deshalb eingehen; die Wasserfahrzeuge mit Einschluß der darauf befindlichen gebrauchten Inventarienstücke, insofern die Schiffe Ausländern gehören, oder insofern inländische Schiffe die nämlichen oder gleichartige Inventarienstücke einführen, als sie bei dem Ausgange am Bord hatten;

Wagen der Reisenden auf eingeholte Erlaubniß, auch in dem Falle, wenn sie zur Zeit der Einfuhr nicht als Transportmittel ihrer Besitzer dienen, sofern sie nur erweislich schon seither im Gebrauche derselben sich befunden haben und zu deren weiterem Gebrauche bestimmt sind;

ferner, unter Vorbehalt schützender Maaßregeln gegen Mißbrauch, Pferde und andere Thiere, wenn aus dem Gebrauche, der von ihnen bei dem Eingange gemacht wird, überzeugend hervorgeht, daß sie als Zug- oder Lastthiere zu dem Angespann eines Reise- und Frachtwagens gehören oder die Pferde von Reisenden zu ihrem Fortkommen geritten werden müssen.

przedmioty wspomnionego rodzaju, wysłane naprzód przez rzeczone osoby lub im nadesłane;

wiktuały do konsumcyi w podróży;

7) wozy i nawy, które przy wchodzie granicą służą do transportu osób lub towarów i li tylko w tymż wchodzą celu; nawy włącznie z znajdującymi się na nich używanymi inwentarzami, skoro statki należą do cudzoziemców, lub skoro statki krajowe te same lub równorodne wprowadzają inwentarze, jakie przy wyjściu miały na pokładzie;

wozy podróżnych za zasięgniętém pozwoleniem, i w tym przypadku, jeżeli w chwili importu nie służą za środki transportowe swych posiedzicieli, byleby dowodnie już dotąd w ichż znajdowały się były używaniu, i do dalszego tychże użytku były przeznaczone;

daléj, z zastrzeżeniem środków zabezpieczających od nadużycia, konie i inne zwierzęta, skoro z ichż użycia przy importcie wynika przekonywająco, iż jako bydło pociągowe lub juczne należą do zaprzęgu wozu podróżowego lub frachtowego lub że konie potrzebne są podróżnym do jazdy konnéj.

Anlage B.

Bestimmungen
über
die Behandlung des grenznachbarlichen Verkehrs.

§ 1.

Um die Bewirthschaftung der an der Grenze liegenden Güter und Wälder zu erleichtern, werden von allen Eingangs- und Ausgangsabgaben befreit:

Getreide in Garben oder in Aehren,
die Roherzeugnisse der Wälder, Holz, Kohlen und Pottasche,
Sämereien,
Stangen,
Rebstecken,
Thiere und Werkzeuge jeder Art,

die zur Bewirthschaftung der innerhalb eines Umkreises von zwei Stunden auf beiden Seiten der Grenze gelegenen Güter dienen, vorbehaltlich der in beiden Ländern zur Verhütung von Defraudationen allfällig bestehenden Kontrolen.

Von allen Eingangs- und Ausgangsabgaben werden ferner befreit sämmtliche Erzeugnisse des Ackerbaues und der Viehzucht eines einzelnen von der Zollgrenze zwischen beiden Gebieten durchschnittenen Landgutes, bei der Beförderung zu den Wohn- und Wirthschaftsgebäuden aus den durch die Zollgrenze davon getrennten Theilen.

§. 2.

Von Eingangs- und Ausgangsabgaben bleiben befreit:

Dodatek B.

Postanowienia,
tyczące się
traktowania obrotu handlowego na sąsiednich granicach.

§. 1.

Aby gospodarowanie na położonych nad granicą dobrach i lasach ułatwić, uwalniają się od wszelkich podatków wchodowych i wychodowych:

zboże w snopach lub kłosach,
surowe produkta leśne, drzewo, węgle i potasz,
siemiona,
drągi,
tyczki do wina,
zwierzęta i narzędzia wszelkiego rodzaju,

które służą do gospodarowania na dobrach położonych w promieniu dwóch godzin po obu stronach granicy, z zastrzeżeniem kontroli, jakie w obu krajach istnieją na przypadek ku zapobieganiu defraudacyom.

Daléj uwalniają się od wszelkich podatków wchodowych i wychodowych wszelkie płody rólnictwa i chowu bydła pojedynczéj posiadłości ziemskiéj, która przerzynaną bywa granicą celną pomiędzy obu terytoryami, przy transporcie do budynków mieszkalnych i gospodarczych z części oddzielonych on niché granicą celną.

§. 2.

Daléj wolne są od podatków wchodowych i wychodowych:

1) Vieh, welches zur Arbeit aus dem einen Gebiet in das andere vorübergehend gebracht wird und von der Arbeit aus letzterem in das erstere zurückkommt; desgleichen landwirthschaftliche Maschinen und Geräthe, welche zur vorübergehenden Benutzung aus dem einen in das andere Gebiet gebracht und nach erfolgter Benutzung wieder in das erstere zurückgeführt werden;
2) Holz, Lohe (Rinde), Getreide, Oelsaamen, Hanf und andere dergleichen landwirthschaftliche Gegenstände, welche zum Schneiden, Stampfen, Mahlen, Reiben u. s. w. aus dem einen Gebiet in das andere gebracht und geschnitten, gestampft, gemahlen, gerieben u. s. w. in das erstere Gebiet zurückgebracht werden;
3) Waaren oder Gegenstände, welche im gewöhnlichen kleinen Grenzverkehr entweder zur Veredelung, namentlich zum Bedrucken, Bleichen, Färben, Gerben, Spinnen, Weben u. s. w. oder zur handwerksmäßigen Verarbeitung oder Ausbesserung aus dem einen Gebiet in das andere aus- und nachher veredelt, verarbeitet oder ausgebessert wieder eingehen;
4) die selbstverfertigten Erzeugnisse der Handwerker, welche von diesen aus dem einen Gebiete auf die benachbarten Märkte des anderen gebracht werden und als unverkauft zurückkommen, mit Ausschluß von Gegenständen der Verzehrung.

§. 3.

Zum Schutze gegen Mißbrauch werden in den Fällen des vorhergehenden §. 2. die erforderlichen Kontrolmaaßregeln beiderseitig zur Anwendung kommen. Doch ist dabei verstanden, daß dieselben auf das geringste, mit dem bezeichneten Zwecke vereinbare Maaß beschränkt, und daß jedenfalls nicht mehr gefordert werden soll, als daß

1) die fraglichen Gegenstände bei der Einfuhr, beziehungsweise Ausfuhr an einer Grenzzollstelle

1) bydło, wprowadzane przemijająco do roboty z jednego kraju do drugiego i wracające od roboty z ostatniego do pierwszego; podobnież agronomiczne machiny i sprzęty, które ku przemijającemu użyciu z jednego kraju bywają do drugiego wprowadzane a po użyciu znów napowrót wyprowadzane;
2) drzewo, kora, zboże, rzepaki, konopie i inne tym podobne przedmioty gospodarcze, które do rznięcia, tarcia, mielenia, tłuczenia i t. d. z jednego kraju do drugiego bywają wprowadzane, a które tłuczone, rznięte, tarte, mielone i t. d. do pierwszego kraju napowrót wracają;
3) towary lub przedmioty, które w zwyczajnym drobnym obrocie granicznym bywają bądź to do poprawienia, zwłaszcza do podrukowania, bielenia, farbowania, garbowania, przędzenia, tkania i t. d. bądź do rzemieślniczego wyrobu lub naprawy z jednego terytoryum na drugie wyprowadzane, a które następnie wchodzą znów poprawione, wyrobione lub reparowane;
4) własnéj fabrykacyi wyroby rzemieślników, które przez tychże bywają z jednego terytoryum na sąsiednie targi drugiego kraju wprowadzane, a które niesprzedane znów wracają, z wyjątkiem przedmiotów na konsumcyą.

§. 3.

Celem zabezpieczenia od nadużycia zastosują się w przypadkach §. 2. obustronnie potrzebne środki kontrolowe. Przy tém rozumie się atoli, iż takowe zredukowane być mają na najniższą miarę, z oznaczonym celem pogodzić się dającą, i iż na wszelki przypadek nie ma się żądać więcéj, jak aby

1) kwestyonowane przedmioty przy imporcie, resp. eksporcie na komorze granicznéj

Behufs vormerklicher Behandlung nach Gattung und Menge angemeldet, zur Festhaltung der Identität, wo es angeht, bezeichnet und nachher bei der Wiederausfuhr, beziehungsweise Wiedereinfuhr der nämlichen Zollstelle wieder vorgeführt werden;

und daß

2) die Wiederausfuhr, beziehungsweise Wiedereinfuhr innerhalb einer bestimmten, von der Grenzzollstelle angesetzten Frist stattfinde.

Zur Forderung einer Kaution sind die Grenzzollstellen berechtigt; doch soll dieselbe den einfachen Zollbetrag nicht übersteigen.

Ueber die nähere Ausführung in Betreff dieser Kontrolmaaßregeln soll, soweit nöthig, später eine Uebereinkunft abgeschlossen werden.

zostały celem zanotowania według gatunku i ilości deklarowane, ku sprawdzeniu tożsamości, gdzie to być może, oznaczone, a następnie przy eksporcie znów napowrót, względnie imporcie napowrót, téjż saméj komorze przedłożone;

i aby

2) eksport, resp. import znów napowrót nastąpił w pewnym czasie, przez komorę graniczną ustanowionym.

Do żądania kaucyi uprawnione są komory graniczne; takowa nie ma atoli przechodzić pojedynczéj kwoty cła.

Co do bliższego wykonania we względzie środka kontrolowego tegoż ma, ile potrzeba, później zostać zawartą konwencya.

Schluß-Protokoll.

Verhandelt Berlin, den 13. Mai 1869.

Die Unterzeichneten traten zusammen, um den unter ihnen heute vereinbarten Handels- und Zollvertrag nach nochmaliger gemeinschaftlicher Durchlesung zu unterzeichnen, bei welcher Gelegenheit noch folgende Erklärungen, Verabredungen und erläuternde Bemerkungen in das gegenwärtige Protokoll niedergelegt wurden.

I. Zu Artikel 1. des Vertrages.

Es soll in keiner Weise dem Recht jedes der vertragenden Theile vorgegriffen sein, in Zukunft Staaten oder Theile von Staaten, welche gegenwärtig seinem Zollverbande fremd sind, in denselben aufzunehmen, und fortan als Inland zu behandeln, ohne daß hierdurch mit Rücksicht auf den allgemeinen Grundsatz des Vertragsartikels 1. eine weitere Begünstigung für den anderen Theil erwächst.

Die Bestimmungen im Art. 1. Absatz 3. schließen die Befugniß nicht aus, zeitweise Einfuhrverbote aus gesundheitspolizeilichen Rücksichten gegenseitig zu erlassen.

II. Zu Artikel 2. des Vertrages, beziehungsweise Anlage A. Nr. 4.

Man ist einverstanden, daß die in der Anlage A. Nr. 4. vereinbarte gegenseitige Befreiung von Eingangs- und Ausgangsabgaben auch für solche in allen ihren Theilen gebrauchte Maschinen gelten soll, welche von bereits Niedergelassenen aus ihren Stamm- oder Filial-Etablissements in dem einen Gebiete zur eigenen Benutzung in ihren Filial- oder Stamm-Etablissements in dem anderen Gebiete aus- und eingeführt werden.

Die Bewilligung der Zollfreiheit für die gedachten Maschinen kann jedoch in jedem einzelnen Falle nur durch die Direktivbehörde erfolgen.

III. Zu Artikel 3. des Vertrages.

Durch die Bestimmung des Art. 3. soll dem Rechte jedes der vertragenden Theile nicht vorgegriffen sein, allfälligen Mißbräuchen durch angemessene Schutzmaaßregeln (Verbleiung, Kontrol- oder Begleitscheine) vorzubeugen.

IV. Zu Artikel 4. des Vertrages, beziehungsweise Anlage B.

Wo die Gebiete der vertragenden Theile durch Gewässer getrennt sind, welche beiderseitig als Ausland betrachtet werden, ist die in Anlage B. §. 1. erwähnte 2 Stunden breite Zone auf jeder Seite

Protokół finalny.

Działo się w Berlinie, dnia 13. Maja 1869.

Podpisani zebrali się, aby zjednoczony dziś pomiędzy sobą traktat celny i handlowy po powtórném wspólném odczytaniu podpisać, przy któréj to sposobności następujące jeszcze deklaracye, umowy i uwagi objaśniające w obecnym złożono protokóle.

I. Do Art. 1. traktatu.

Nie prejudykuje się w żadnéj mierze prawu każdéj z kontrahujących stron, przyjmowania w przyszłości państw lub części państw, które obecnie jéjż związkowi celnemu są obce — do takowego, i traktowania ich nadal jako kraj wewnętrzny, przez co ze względu na powszechną zasadę Art. 1. traktatu dalszy dla drugiéj strony nie ma urastać przywiléj.

Postanowienia w Art. 1. ustępie 3. nie wyłączają prawa do wydawania nawzajem czasowo zakazów importowych ze względów sanitarnopolicyjnych.

II. Do Art. 2. traktatu, względnie dodatku *A.* No. 4.

Panuje porozumienie co do tego, iż zjednoczone w dodatku *A.* No. 4. wzajemne uwolnienie od podatków wchodowych i wychodowych ma i do takich, we wszystkich swych częściach używanych stosować się machin, które bywają przez osiedlone już osoby z ichż zakładów głównych lub filialnych w jedném państwie wprowadzane lub wyprowadzane do własnego użytku w zakładach głównych lub filialnych na drugiém terytoryum.

Przyzwolenie wolności celnéj co do wspomnionych machin atoli może w każdym pojedynczym przypadku nastąpić li przez władzę dyrektywną.

III. Do Art. 3. traktatu.

Postanowieniem Art. 3. nie przesądza się prawo każdéj z kontrahujących stron co do zapobiegania jakowym nadużyciom za pomocą odpowiednich środków bezpieczeństwa (plombowanie, kwity kontrolowe lub konwojowe).

IV. Do Art. 4. traktatu, względnie dodatku *B.*

Gdzie terytorya kontrahujących stron przedzielone są wodami, uważanemi obustronnie za kraj zagraniczny, ma wspomniona w dodatku *B.* §. 1. strefa 2 godziny szeroka rachować

vom Ufer jenes Gewässers an landeinwärts zu berechnen, so daß die Ausdehnung des zwischenliegenden Gewässers dabei außer Betracht fällt.

V. Zu Artikel 5. des Vertrages.

A. Die Begünstigung, wonach zollpflichtige Waaren, die zum ungewissen Verkauf oder als Muster eingebracht werden, von Eingangs- und Ausgangsabgaben befreit sind (Art. 5. Nr. 1.), kann von der Erfüllung nachstehender besonderer Bedingungen abhängig gemacht werden:

1) Bei der Ausfuhr, beziehungsweise Einfuhr, ist der Betrag des auf den Waaren oder Mustern haftenden Ausgangs-, beziehungsweise Eingangszolls zu ermitteln und bei dem abfertigenden Amte entweder baar niederzulegen, oder vollständig sicher zu stellen.
2) Zum Zweck der Festhaltung der Identität sind die einzelnen Waaren oder Musterstücke, soweit es angeht, durch aufgedruckte Stempel oder durch angehängte Siegel oder Bleie zu bezeichnen.
3) Das Abfertigungspapier, über welches die näheren Anordnungen von jedem der vertragenden Theile ergehen, soll enthalten:
   a) ein Verzeichniß der zur Ausfuhr bestimmten, beziehungsweise der eingebrachten Waaren oder Musterstücke, in welchem die Gattung der Waare und solche Merkmale sich angegeben finden, die zur Festhaltung der Identität geeignet sind;
   b) die Angabe des auf den Waaren oder Mustern haftenden Ausgangs- und Eingangszolls, sowie darüber, ob solcher niedergelegt oder sichergestellt worden ist;
   c) die Angabe über die Art der zollamtlichen Bezeichnung;
   d) die Bestimmung der Frist, nach deren Ablauf, soweit nicht vorher der Wiedereingang, beziehungsweise die Wiederausfuhr der Waaren oder Muster nach dem Auslande, oder deren Niederlegung in einem Packhofe (Niederlagshause) nachgewiesen wird, der niedergelegte Zoll verrechnet oder aus der bestellten Sicherheit eingezogen werden soll. Die Frist darf den Zeitraum eines Jahres nicht überschreiten.
4) Die Wiedereinfuhr, beziehungsweise die Wiederausfuhr, darf auch über ein anderes Amt als dasjenige, über welches die Ausfuhr, beziehungsweise die Einfuhr bewirkt ist, erfolgen.
5) Werden vor Ablauf der gestellten Frist (3 d.) die Waaren oder Muster einem zur Ertheilung der Abfertigung befugten Amte zum Zweck der Wiedereinfuhr, beziehungsweise der Wiederausfuhr oder der Niederlegung in einem Packhofe (Niederlagshause) vorgeführt, so hat dieses Amt sich durch die vorzunehmende Prüfung davon zu überzeugen, ob ihm dieselben Gegenstände vorgeführt worden sind, welche bei der Ausgangs- beziehungsweise Eingangsabfertigung vorgelegen haben. Soweit in dieser Beziehung keine Bedenken entstehen, bescheinigt das Amt die Wiedereinfuhr, beziehungsweise die Wiederausfuhr oder Niederlegung und erstattet den früher niedergelegten Zoll oder trifft wegen Freigabe der bestellten Sicherheit die erforderliche Einleitung.

B. Ueber die Kontrolmaaßregeln, welche zum Schutz gegen Mißbrauch in den übrigen Fällen des Art. 5. beiderseitig in Anwendung kommen sollen, wird Verständigung vorbehalten. Dieselben werden auf das geringste mit dem bezeichneten Zwecke vereinbare Maaß beschränkt und demgemäß im Wesentlichen innerhalb derjenigen Grenzen gehalten werden, welche durch die in Anlage B. zum Vertrage enthaltenen Bestimmungen über die Behandlung des grenznachbarlichen Verkehrs (§. 3.) in Aussicht genommen worden sind; sodann sind dabei folgende Bestimmungen zu beachten:

1) Die Abfertigung der bezeichneten Gegenstände, für welche auf Grund des Art. 5. eine Zoll-

się po każdéj stronie od brzegu owéjż wody ku lądowi tak, iż szerokość położonéj w środku wody nie wchodzi przy tém w rachubę.

V. Do Art. 5. traktatu.

A. Przywiléj, według którego uległe cłu towary, które na niépewną sprzedaż lub jako wzory bywają wprowadzane, mają od podatków wchodowych i wychodowych być wolne (Art. 5. No. 1.), może od dopełnienia poniższych zrobiony być zależnym szczególnych warunków:

1) Przy eksporcie, resp. imporcie, musi kwota spoczywającego na towarach lub wzorach cła wychodowego, resp. wchodowego być wyśledzoną i na odprawiającéj komorze bądź to w gotówce złożoną bądź zupełnie zabezpieczoną.
2) Ku zabezpieczeniu tożsamości winny pojedyncze towary lub wzory, ile możności, oznaczone być przyłożonymi stęplami lub przywieszonemi pieczęciami albo ołowiami.
3) Papier ekspedycyjny, co do którego bliższe dyspozycye przez każdą z kontrahujących wydadzą się stron, winien zawierać:
   a) wykaz przeznaczonych do wywozu, względnie importowanych towarów, lub wzorów, z oznaczeniem gatunku towaru oraz takich znamion, które mogą służyć do sprawdzenia tożsamości;
   b) oznaczenie spoczywającego na towarach lub wzorach cła wchodowego lub wychodowego, jako też co do tego, czyli takowe zdeponowano lub zabezpieczono;
   c) podanie co do rodzaju urzędowocelnego oznaczenia;
   d) oznaczenie czasu, po upływie którego — skoroby wprzódy nie wykazano wnijścia znów napowrót, resp. eksportu napowrót towarów lub wzorów za granicę, lub ich złożenia na pakuzie (domie składowym) — złożone cło ma być porachowaném lub ze zdeponowanéj kaucyi ściągniętém. Czas ten nie powinien przechodzić roku.
4) Import, resp. eksport znów napowrót, nastąpić może i inną komorą, aniżeli którą eksport resp. import uskuteczniono.
5) Gdyby przed upływem naznaczonego terminu (3 *d.*) towary lub wzory przedstawiono upoważnionemu do odprawy urzędowi w celu importu znów napowrót, względnie eksportu znów napowrót albo złożenia na pakuzie (domie składowym), urząd ten za pomocą przedsięwziętéj rewizyi przekonać się winien o tém, czy mu te same przedłożono przedmioty, jakie mu przy ekspedycyi wywozowéj resp. importowanéj były okazane. Jeżeli w téj mierze nie zachodzą wątpliwości, urząd poświadcza import znów napowrót, resp. eksport znów napowrót lub złożenie i zwraca złożone dawniéj cło lub zarządza potrzebne dyspozycye ku wydaniu stawionéj kaucyi.

B. Względem środków kontrolowych, jakie ku zabezpieczeniu od nadużycia mają w drugich przypadkach Art. 5. być obustronnie zastósowane, zastrzega się porozumienie. Takowe ograniczą się na najniższą, z oznaczonym celem pogodzić się dającą miarę, a zatém trzymać się będą głównie w granicach, jakie zawartém w dodatku *B.* do traktatu postanowieniem co do traktowania sąsiedniograniczego obrotu (§. 3.) miano na uwadze; nadto winny przy tém następujące zachować się postanowienia:

1) Ekspedycya oznaczonych przedmiotów, co do których na mocy Art. 5. żąda się wol-

befreiung in Anspruch genommen wird, kann auch bei Zollstellen im Innern stattfinden.

2) Gewichtsdifferenzen, welche durch Ausbesserungen, durch die Bearbeitung oder Veredelung der Gegenstände entstehen, sollen in billiger Weise berücksichtigt werden und geringere Differenzen eine Abgabenentrichtung nicht zur Folge haben.

C. Die zur Wahrung der Identität der aus- und wiedereingeführten, beziehungsweise der ein- und wiederausgeführten Gegenstände amtlich angelegten Erkennungszeichen (Stempel, Siegel, Plomben ꝛc.) sollen gegenseitig geachtet werden, und zwar in dem Sinne, daß die von einer Zollbehörde des einen Gebiets angelegten Erkennungszeichen in dem anderen Gebiete zum Beweise der Identität ebenfalls dienen können, jedoch mit der Beschränkung, daß beiderseits den Zollbehörden das Recht zusteht, weitere Erkennungszeichen anzulegen.

D. In allen vorangeführten Fällen, mit Ausnahme derjenigen unter Art. 5. Nummer 6. und 7., sind im Zollverein alle Hauptzollämter und Nebenzollämter erster Klasse, sowie andere besonders mit Ermächtigung hierzu versehene Zollstellen, in der Schweiz die Haupt- und Nebenzollstätten zuständig, die zollfreie Abfertigung, wenn die Voraussetzungen derselben zutreffen, von sich aus vorzunehmen.

Dagegen sind in den Fällen von Art. 5. Nummer 6. und 7. nur die von den Direktivbehörden dazu bezeichneten Zollstellen zur Ertheilung der Abfertigung befugt.

VI. Zu den Artikeln 4. und 5. des Vertrages.

Die Abfertigungen in allen hierunter begriffenen Fällen werden durchaus gebührenfrei erfolgen.

ności celnéj, nastąpić może i na komorach w kraju.

2) Dyferencye wagi, które powstały przez reparacye, obrobienie lub poprawę przedmiotów, mają w słuszny uwzględnione być sposób a pomniejsze dyferencye nie pociągać za sobą opłaty podatku.

C. Przyłożone ku zachowaniu tożsamości wyprowadzonych i wprowadzonych znów napowrót resp. wprowadzonych i wyprowadzonych znów napowrót przedmiotów — z urzędu znaki (stęple, pieczęci, plomby i t. d.) winny być wzajemnie uznawane, i to w tym sensie, iż znaki przyłożone przez władzę celną jednego terytoryum mają na drugiém terytoryum módz również służyć za dowód tożsamości, z tém jednakże ograniczeniem, iż obustronnym władzom celnym służy prawo przyłożenia dalszych znaków.

D. We wszystkich wyż wspomnionych przypadkach, z wyjątkiem przypadków pod Art. 5. No. 6. i 7., mają w Związku celnym wszystkie komory główne i przykomorki pierwszéj klasy, jako też inne szczególnie do tego upoważnione urzędy celne — a w Szwajcaryi komory główne i przykomorki być kompetentne do przedsiębrania od siebie wolnéj od cła ekspedycyi, skoro jéj przypuszczenia zachodzą.

Natomiast w przypadkach Art. 5. Num. 6. i 7. mają li komory oznaczone ku temu przez władze dyrektywne być do udzielania odprawy mocne.

VI. Do Art. 4. i 5. traktatu.

Ekspedycye we wszystkich objętych pod tém przypadkach mają miejsce całkiem bez opłat należytości.

VII. Zu Artikel 6. des Vertrages.

1) Man ist darüber einverstanden, daß im wechselseitigen Verkehr Ursprungszeugnisse über die Waaren nicht gefordert werden sollen.

2) Güter, welche von einem Zollamte auf ein anderes Amt desselben Gebietes unter Zollkontrole abgefertigt werden, sollen, wenn auch bis zur Erreichung des endlichen Bestimmungsortes ein oder mehrere Male das Ausland berührt wird, einer weiteren Abfertigung an zwischenliegenden Aemtern desselben Gebietes nicht unterzogen werden.

Etwaige, dem Geleitpapier beizusetzende Bescheinigungen über erfolgten Aus- und Eintritt aus dem einen Gebiet in das andere sind jedoch nicht ausgeschlossen.

3) Die mit den gewöhnlichen kursmäßigen Fahrten der allgemeinen Verkehrsanstalten, wie Eisenbahnen, Dampfschiffe, Posten u. s. w., anlangenden Waaren und Reise-Effekten sollen beiderseits jederzeit mit thunlichster Beschleunigung zollamtlich abgefertigt werden, und es soll für solche Abfertigungen, welche nicht in die gewöhnlichen Abfertigungsstunden fallen, keinenfalls irgend eine besondere Gebühr erhoben werden.

4) Die beiden vertragenden Theile geben sich gegenseitig die Zusicherung, bezüglich der Errichtung von Grenzzollstellen und der Bestimmung der Abfertigungsbefugnisse derselben, die durch wirkliche Verkehrsbedürfnisse veranlaßten Wünsche thunlichst zu berücksichtigen.

5) Die beiden vertragenden Theile behalten sich vor, demnächst eine besondere Uebereinkunft über die Zollabfertigung des internationalen Verkehrs auf den Eisenbahnen abzuschließen, und man ist einverstanden, daß dabei die Uebereinkunft zwischen den Staaten des Deutschen Zoll- und Handelsvereins und Frankreich, betreffend die Zollabfertigung des internationalen

VII. Do Art. 6. traktatu.

1) Panuje porozumienie co do tego, iż we wzajemnym obrocie nie mają być żądane świadectwa pochodzenia towarów.

2) Towary, które przez komorę mają na inną komorę tego samego kraju pod celną ekspedyowane być kontrolą, choćby aż do osiągnienia ostatecznego miejsca przeznaczenia raz lub kilkakroć kraj zagraniczny naruszono, nie mają ulegać dalszéj ekspedycyi na położonych po drodze komorach tego samego terytoryum.

Jakowe, do papieru konwojowego dodać się mające poświadczenia co do miałego miejsce wystąpienia i wstąpienia z jednego terytoryum na drugie, nie wyłączają się jednakże.

3) Przybywające zwyczajnemi jazdami kursowemi powszechnych zakładów komunikacyjnych, jako to kolei żelaznych, parostatków, poczt i t. d. — towary i efekta podróżowe mają obustronnie każdéj chwili być jak najspieszniéj przez komorę celną odprawiane, a za takie odprawy, któreby nie przypadały w zwyczajne godziny ekspedycyjne, nie ma żadna osobna pobieraną być opłata.

4) Obie strony kontrahujące dają sobie nawzajem zapewnienie, iż we względzie urządzania komór granicznych i wyznaczania ichż atrybucyi ekspedycyjnych, mają uwzględniane być ile możności życzenia oparte na rzeczywistéj potrzebie obrotu.

5) Obie strony kontrahujące zastrzegają sobie zawarcie w następstwie osobnéj konwencyi co do ekspedycyi celnéj obrotu międzynarodowego na kolejach żelaznych, przy czém służyć ma za podstawę konwencya pomiędzy państwami niemieckiego Związku celnego i handlowego a Francyą, tycząca się ekspedycyi celnéj

Verkehrs auf den Eisenbahnen, vom 2. August 1862, als Grundlage dienen soll.

VIII. Zu Artikel 8. des Vertrages.

Schweizerischer Seits wird dabei verstanden und erklärt, daß der im Art. 1. des Vertrages aufgestellte Grundsatz der wechselseitigen Behandlung auf dem Fuße der meist begünstigten Nation auch hinsichtlich der im Art. 8. bezeichneten Verbrauchssteuern Gültigkeit haben soll.

Unter dem »dermaligen Ansatz« der in einzelnen Schweizerischen Kantonen erhobenen inneren Verbrauchssteuern auf Getränke werden diejenigen Sätze verstanden, welche in dem als Anlage C. beigefügten Verzeichnisse aufgeführt sind.

IX. Zu Artikel 9. des Vertrages.

Diejenigen Gewerbtreibenden, welche in dem Gebiete des anderen vertragenden Theils Waarenankäufe machen oder Waarenbestellungen suchen wollen, sollen hierzu abgabenfrei auf Grund von Gewerbe-Legitimationskarten zugelassen werden, welche von den Behörden des Heimathslandes ausgefertigt sind.

Die Ausfertigung dieser Karten soll nach dem unter D. anliegenden Muster erfolgen.

Die vertragenden Theile werden sich gegenseitig Mittheilung darüber machen, welche Behörden zur Ertheilung von Gewerbe-Legitimationskarten befugt sein sollen.

X. Zu Artikel 10. des Vertrages.

Unter der Bezeichnung oder Etikettirung sind bloße Marken, einzelne Buchstaben oder sonstige figürliche Zeichen nicht zu verstehen. Zum mindesten muß der Name oder die Firma und der Wohnort oder Fabrikort des Fabrikinhabers, Produzenten oder Kaufmanns in der Bezeichnung oder Etikettirung enthalten sein. Geringe Abänderungen in der Wiedergabe des Namens oder des Ortes, welche nur durch Anwendung besonderer Aufmerksamkeit wahrgenommen werden können, schließen die Strafbarkeit nicht aus.

obrotu międzynarodowego na kolejach żelaznych, z 2. Sierpnia 1862.

VIII. Do Art. 8. traktatu.

Ze strony Szwajcaryi rozumie i deklaruje się przy tém, iż ustawiona w Art. 1. traktatu zasada wzajemnego traktowania na stopie najuprzywilejowańszego narodu ma mieć ważność i pod względem oznaczonych w Art. 8. podatków konsumcyjnych.

Przez »obecną pozycyą« pobieranych w kantonach szwajcarskich wewnętrznych podatków konsumcyjnych od napojów rozumieją się te pozycye, które wymienione są w wykazie dołączonym jako dodatek *C.*

IX. Do Art. 9. traktatu.

Ci procedernicy, którzy na terytoryum drugiéj kontrahującéj strony zakupują towary lub szukać chcą zamówień na towary, mają do tego być bez opłaty podatku przypuszczani na mocy legitymacyjnych kart procederowych, które przez władze kraju ojczystego zostały wygotowane.

Wygotowywanie kart tychże winno nastąpić według wzoru dołączonego pod *D.*

Kontrahujące strony zawiadamiać się będą nawzajem o tém, które władze mają do udzielania legitymacyjnych kart procederowych być mocne.

X. Do Art. 10. traktatu.

Przez oznaczenie lub etykietowanie nie rozumieją się same tylko marki, pojedyncze litery lub inne znaki figurne. Oznaczenie lub etykietowanie powinno zawierać przynajmniéj nazwisko lub firmę oraz miejsce zamieszkania lub miejsce fabryczne dzierzyciela fabryki, producenta albo kupca. Małe zmiany w podaniu nazwiska lub miejsca, które li za użyciem szczególnéj dostrzedz się dadzą uwagi, nie wykluczają karogodności.

Gegenwärtiges Protokoll soll ohne besondere Ratifikation, als durch den Austausch der Ratifikationen des heutigen Vertrages, auf welchen es Bezug hat, von den betheiligten Regierungen genehmigt und bestätigt angesehen werden.

Geschehen wie oben.

Henning. (L. S.)
Herzog. (L. S.)
B. Hammer, Oberst. (L. S.)

Protokół obecny uważać się ma za przyjęty i zatwierdzony przez uczestniczące rządy bez osobnéj ratyfikacyi, aniżeli ratyfikacyi dzisiejszego traktatu, do którego takowy się odnosi.

Działo się jak wyżéj.

Henning. (L. S.)
Herzog. (L. S.)
B. Hammer, Pułkownik. (L. S.)

Anlage C.

Verzeichniß

der in einzelnen Schweizerischen Kantonen erhobenen inneren Verbrauchssteuern auf Getränke.

Zürich — bezieht keine Taxe dieser Art.
Bern — erhebt folgende Gebühren:

I. Für Getränke Schweizerischen Ursprungs.

a) Für Wein, Most und Cider	7 Rp.	per Maaß.
b) Für Bier	3 »	»
c) Für Wein und Bier in Flaschen	7 »	per Flasche.
d) Wein in Doppelfässern	7 »	per Maaß.

e) Weingeist und andere geistige Getränke:

Dodatek C.

Wykaz

pobieranych w pojedynczych kantonach szwajcarskich wewnętrznych podatków konsumcyjnych od napojów.

Zurych — nie pobiera taksy tego rodzaju.
Berno — pobiera następujące należytości:

I. Od napojów pochodzenia szwajcarskiego.

a) Od wina, moszczu i cydru	7 Rp.	od miary.
b) » piwa	3 »	»
c) » wina i piwa we flaszach	7 »	od flaszy.
d) Od wina w dubeltowych beczkach	7 »	od miary.

e) Od spirytusu winnego i innych spirytusów (gorących trunków):

1) wenn sie mit der Cartier'schen Probe gemessen werden können:

Bei der Stärke von

15	Grad Cartier und weniger	22	Rp.	per Maaß.
16	»	23	»	»
17	»	25	»	»
18	»	26	»	»
19	»	28	»	»
20	»	29	»	»
21	»	30	»	»
22	»	32	»	»
23	»	33	»	»
24	»	35	»	»
25	»	36	»	»
26	»	38	»	»
27	»	39	»	»
28	»	40	»	»
29	»	42	»	»
30	»	43	»	»
31	»	45	»	»
32	»	46	»	»
33	»	48	»	»
34	»	49	»	»
35	»	50	»	»
36	»	52	»	»
37	»	54	»	»
38	»	55	»	»
39	»	56	»	»
40	» oder mehr	58	»	»

2) wenn sie mit der Probe nicht gemessen werden können:

f) Für Liqueurs und andere geistige Getränke in Flaschen von jeder Flasche bei der gewöhnlichen Größe von ungefähr einer halben Schweizermaaß 15 Rappen.

g) Für versüßte und andere versetzte Liqueurs in größeren Gefäßen 29 Rappen per Maaß.

1) jeżeli mierzone być mogą próbą Cartiera:

Tęgości

15	gradusów Cartiera i mniéj	22	Rp.	od miary.
16	» »	23	»	»
17	» »	25	»	»
18	» »	26	»	»
19	» »	28	»	»
20	» »	29	»	»
21	» »	30	»	»
22	» »	32	»	»
23	» »	33	»	»
24	» »	35	»	»
25	» »	36	»	»
26	» »	38	»	»
27	» »	39	»	»
28	» »	40	»	»
29	» »	42	»	»
30	» »	43	»	»
31	» »	45	»	»
32	» »	46	»	»
33	» »	48	»	»
34	» »	49	»	»
35	» »	50	»	»
36	» »	52	»	»
37	» »	54	»	»
38	» »	55	»	»
39	» »	56	»	»
40	» » lub więcéj	58	»	»

2) jeżeli nie mogą być próbą mierzone:

f) Od likworów i innych spirytusów we flaszach od każdéj flaszy zwyczajnéj wielkości około pół miary szwajcarskiéj 15 Rappe.

g) Od słodzonych i innych zaprawianych likworów w większych naczyniach 29 Rappe od miary.

II. Für Getränke nicht Schweizerischen Ursprungs.

a) Für Wein, Most und Cider 8 Rappen per Maaß.

b) Für Bier 4 Rappen per Maaß.

c) Wein und Bier in Flaschen 30 Rappen per Flasche.

d) Wein in Doppelfässern oder verstärkter Emballage 30 Rappen per Maaß.

e) Für Weingeist und andere geistige Getränke:

1) wenn sie mit der Cartier'schen Probe gemessen werden können:
gleich dem Schweizerischen Weingeist mit einem Zuschlag von 10 pCt.

2) Wenn sie mit der Probe nicht gemessen werden können:

f) Von Liqueurs und andern geistigen Getränken in Flaschen von jeder Flasche bei der gewöhnlichen Größe einer halben Schweizermaaß 29 Rappen.

g) Von versüßten und versetzten Getränken in größeren Gefäßen 58 Rappen die Maaß.

II. Od napojów pochodzenia nie szwajcarskiego.

a) Od wina, moszczu i cydru 8 Rappe od miary.

b) Od piwa 4 Rappe od miary.

c) » wina i piwa we flaszach 30 Rappe od flaszy.

d) Od wina w dubeltowych beczkach lub o wzmocnioném opatrzeniu 30 Rappe od miary.

e) Od spirytusu winnego i innych spirytusów:

1) jeżeli mierzone być mogą próbą Cartiera:
zarówno szwajcarskiemu spirytusowi winnemu z nadwyżką 10 pct.

2) Jeżeli nie mogą być próbą mierzone:

f) Od likworów i innych spirytusów we flaszach, od każdéj flaszy zwyczajnéj wielkości pół miary szwajcarskiéj 29 Rappe.

g) Od słodzonych i zaprawianych napojów we większych naczyniach 58 Rappe od miary.

Luzern — bezieht:

I. Von geistigen Getränken fremden Ursprungs.

a) Wein, gewöhnlichem ..	16	Rp.	per Maaß.
b) Bier	10	»	»
c) Luxuswein und Branntwein	30	»	»
d) Weingeist	50	»	»
e) Wein und anderen geistigen Getränken in Flaschen	30	»	per Flasche.

Luzern — pobiera:

I. Od spirytusów obcego pochodzenia.

a) wina, zwyczajnego	16	Rp.	od miary.
b) piwa	10	»	» »
c) wina zbytkownego i wódki	30	»	» »
d) spirytusu winnego.....	50	»	» »
e) wina i innych spirytusów we flaszach	30	»	» flaszy.

II. Von Getränken Schweizerischen Ursprungs.

a) Wein	14	Rp.	per Maaß.
b) Bier	7	"	"
c) Geistigen Getränken und Branntwein	21	"	"
d) Weingeist	42	"	"
e) Wein und anderen geistigen Getränken in Flaschen	21	"	per Flasche.
f) Obstwein	4	"	per Maaß.

III. Der im Kanton erzeugte Wein ist mit einer Verbrauchssteuer belegt; es wird dafür Eins vom Tausend des Werths der Reben, nach Maaßgabe der Katasterschätzung, bezahlt. Für das einheimische Bier, für Obstwein und Branntwein beträgt diese Verbrauchssteuer im Minimum 12 Franken per Jahr.

Uri.

Weingeist Schweizerischen Ursprungs	25	Rp.	per Maaß.
Weingeist nicht Schweizerischen Ursprungs	30	"	"
Wein und Branntwein, Schweizerischer	7½	"	"
Wein und Branntwein, nicht Schweizerischer	8½	"	"

Schwyz — erhebt:

Von Schweizerischen Weinen	4	Rp.	"
Von Branntwein, inländischem	21	"	"
Von Branntwein, ausländischem	30	"	"
Von fremden Weinen in Fässern	9	"	"
Von verpackten Weinen und Liqueurs:			
a) vom Zentner	15	Fr.	
b) von der Flasche	30	Rp.	

II. Od napojów pochodzenia szwajcarskiego.

a) wina	14	Rp.	od miary.
b) piwa	7	"	"
c) spirytusów i wódki	21	"	"
d) spirytusu winnego	42	"	"
e) wina i innych spirytusów we flaszach	21	"	od flaszy.
f) cydru	4	"	od miary.

III. Wino produkowane w kantonie obłożone jest podatkiem od konsumcyi; takowy wynosi jedno od tysiąca wartości latorośli w miarę taksy katastrowéj. Od krajowego piwa, cydru i wódki podatek konsumcyjny tenże wynosi przynajmniéj 12 franków rocznie.

Uri.

Spirytus winny pochodzenia szwajcarskiego	25	Rp.	od miary.
Spirytus winny pochodzenia nie szwajcarskiego	30	"	"
Wino i wódka szwajcarska.	7½	"	"
Wino i wódka nie szwajcarska	8½	"	"

Szwyz — pobiera:

Od win szwajcarskich	4	"	"
" wódki, krajowéj	21	"	"
" " zagranicznéj	30	"	"
" obcych win w beczkach	9	"	"
" zapakowanych win i likworów:			
a) od cetnara	15	Fr.	
b) od flaszy	30	Rp.	

Obwalden — bezieht:

Von je 5 Maaß Schweizerischem Wein	21	Rp.	
Von je 5 Maaß fremdem Wein	28	"	
Die Luxusweine und Branntwein, die gewöhnlich in Kisten oder Körben verpackt sind, bezahlen für je 5 Pfund Bruttogewicht	23	"	
Von je 5 Maaß Branntwein, Schweizerischem	31	"	
Von je 5 Maaß Branntwein, ausländischem	42	"	
Von je 5 Maaß Weingeist, Schweizerischem	65	"	
Von je 5 Maaß Weingeist, nicht Schweizerischem	90	"	
Von je 5 Maaß Obstwein oder Bier	7	"	

Nidwalden:

Weingeist	15	Rp.	per Maaß.
Branntwein	8	"	"
Wein, Schweizerischer	3	"	"
" fremder	5	"	"
Bier	3	"	"
Obstwein	2	"	"
Fremder Wein in Flaschen (je 3 Flaschen für 1 Maaß berechnet)	36	"	"

Glarus:

Wein, Schweizerischer, in Fässern	Fr. 2.	20	per Saum.
Gewöhnlicher Tischwein, fremder	" 4.	40	"
Feine ausländische Weine, Luxusweine und überhaupt alle geistigen Getränke, ob sie in Fässern oder in Flaschen einge-			

Obwalden — pobiera:

Od każdych 5 miar wina szwajcarskiego	21	Rp.	
Od każdych 5 miar wina obcego	28	"	
Wina zbytkowne i wódka, które zwyczajnie w kistach lub koszach się mieszczą, opłacają od każdych 5 funtów wagi bruto	23	"	
Od każdych 5 miar wódki, szwajcarskiéj	31	"	
Od każdych 5 miar wódki, zagranicznéj	42	"	
Od każdych 5 miar spirytusu winnego, szwajcarskiego	65	"	
Od każdych 5 miar spirytusu winnego, nie szwajcarskiego	90	"	
Od każdych 5 miar cydru lub piwa	7	"	

Nidwalden:

Spirytus winny	15	Rp.	od miary.
Wódka	8	"	"
Wino, szwajcarskie	3	"	"
" obce	5	"	"
Piwo	3	"	"
Cydr	2	"	"
Obce wino we flaszach (rachując po 3 flasze na 1 miarę)	36	"	"

Glarus:

Wino, szwajcarskie, w beczkach	Fr. 2.	20	per Saum.
Zwyczajne wino stołowe, obce	" 4.	40	"
Przednie wina zagraniczne, wina zbytkowne oraz zgoła wszelkie spirytusy, bez różnicy czy wchodzą w be-			

führt werden, werden zu Flaschen berechnet und bezahlen ..... Fr. —. 20 die Flasche.
Obstwein ..... » —. 30 per Saum.
Aller Branntwein oder Weingeist, ob er eingeführt oder im Kanton fabrizirt, bezahlt, wenn er für den inneren Konsum bestimmt ist..... » —. 22 per Maaß.

Zug:

Wein, ausländischer, in Fässern ..... 5 Rp. per Maaß.
Wein, ausländischer, in Flaschen..... 15 » per Flasche.
Wein, Schweizerischer..... 2 » per Maaß.
Auf Weingeist und Branntwein wird keine Steuer erhoben.

Freiburg:

Bier, Schweizerischen Ursprungs ..... 3 Rp. per Maaß.
Wein und Obstwein..... 7¼ » »
Bier, Wein und Obstwein fremden Ursprungs..... 12 » »
Branntwein, Kirschenwasser, Enzianwasser und alle einfach destillirte Liqueure, Schweizerische..... 14½ » »
Dieselben, fremden Ursprungs 20 » »
Extrait d'Absinthe, Weingeist und zusammengesetzte Liqueure, Schweizerische... 29 » »
Dito, fremden Ursprungs und feine Weine..... 35 » »

Solothurn:

Wein und Obstwein jeder Art, nicht Schweizerischen Ursprungs ..... 10 Rp. per Maaß.
Dergleichen, Schweizerischen Ursprungs ..... 8½ » »

czkach lub flaszach, rachują się na flasze i opłacają..... Fr. —. 20 flasza.
Cydr..... » —. 30 per Saum.
Wszelka wódka lub spirytus winny, czy to importowane czy w kantonie fabrykowane, skoro przeznaczone są na konsumcyą w kraju, opłacają ..... » —. 22 od miary.

Zug:

Wino, zagraniczne, w beczkach..... 5 Rp. od miary.
Wino, zagraniczne, we flaszach..... 15 » od flaszy.
Wino, szwajcarskie..... 2 » od miary.
Od spirytusu winnego i wódki nie pobiera się podatek.

Fryburg:

Piwo, pochodzenia szwajcarskiego..... 3 Rp. od miary.
Wino i cydr ..... 7¼ » »
Piwo, wino i cydr obcego pochodzenia..... 12 » »
Wódka, wiśniak, enzyanówka oraz wszelkie pojedynczo destylowane likwory, szwajcarskie..... 14½ » »
Takież, obcego pochodzenia 20 » »
Extrait d'Absinthe, spirytus winny i dubeltowe likwory, szwajcarskie ... 29 » »
Dito, obcego pochodzenia oraz przednie wina ..... 35 » »

Solothurn:

Wino i cydr wszelkiego rodzaju, pochodzenia nie szwajcarskiego ..... 10 Rp. od miary.
Takież, pochodzenia szwajcarskiego..... 8½ » »

Branntwein, Weingeist und andere geistige Getränke nicht Schweizerischen Ursprungs, für jeden nach der Cartier'schen Probe sich erzeigenden Geistigkeitsgrad 1 Rp. per Maaß.
Wenn obige Schweizerischen Ursprungs sind, je 10 Prozent des Ansatzes weniger, oder..... 9/10 » »
Getränke in geschlossenen Flaschen, die mit der Probe nicht geprüft werden können, als Liqueurs, Extrait d'Absinthe, Rum, Kirschen- und andere gebrannte Wasser nicht Schweizerischen Ursprungs, von jeder Flasche bei der gewöhnlichen Größe von ungefähr ½ Maaß .. 15 » »
Dito, Schweizerischen Ursprungs ..... 10 » »
Bier, fremdes..... 4 » »
Geistige Getränke, die auf der Beck'schen Probe mehr als 20 Grade zeigen, müssen gleich Weingeist besteuert werden.

Basel-Stadttheil:

Wein ..... Fr. 5. 70 per Saum.
Bier..... » 2. — »
Wein, ausländischer, ordinairer, welcher bis an die Schweizergrenze nicht höher als Fr. 1. die Maaß zu stehen kommt ..... » 1. — »
Bier, ausländisches..... » 1. — »
Die fremden Luxusweine, deren Preis Fr. 1. die Maaß übersteigt, sowie fremder Branntwein und Liqueure bezahlen eine Konsumosteuer von 10 pCt. des Betrages der Faktur.

Basel-Landschaft:

Wein und Obstwein Schweizerischen Ursprungs sind steuerfrei.

Wódka, spirytus winny i inne spirytusy (gorące trunki) pochodzenia nie szwajcarskiego, od każdego gradusu tęgości według próby Cartiera..... 1 Rp. od miary.
Jeżeli powyższe napoje są pochodzenia szwajcarskiego, po 10 procent opłaty mniéj, czyli ..... 9/10 » »
Napoje w zawartych flaszach, które nie mogą być próbowane, jako to likwory, Extrait d'Absinthe, rum, wiśniak i inne przepalane wody pochodzenia nie szwajcarskiego, od każdéj flaszy zwyczajnéj wielkości mniéj więcéj ½ miary..... 15 » »
Dito, pochodzenia szwajcarskiego ..... 10 » »
Piwo, obce ..... 4 » »
Spirytusy, okazujące więcéj jak 20 gradusów na próbie Becka, ulegają równemu co spirytus winny podatkowi.

Bazylea, dzielnica miejska:

Wino ..... Fr. 5. 70 per Saum.
Piwo ..... » 2. — »
Wino, zagraniczne, podłe, którego miara aż do granicy szwajcarskiéj nie kosztuje wyżéj 1 Fr..... » 1. — »
Piwo, zagraniczne.... » 1. — »
Obce wina zbytkowne, których miara kosztuje wyżéj 1 Fr., jak niemniéj obca wódka i likwory opłacają podatek konsumcyjny 10 pct. kwoty faktury.

Bazylea dzielnice wiejskie:

Wino i cydr pochodzenia szwajcarskiego nie ulegają podatkowi.

Die Weine nicht Schweizerischen Ursprungs bezahlen:
in Fässern ..... Fr. 1. 50 per Saum.
in Flaschen .... » —. 15 per Flasche.
Branntwein Schweizerischen Ursprungs. » —. 10 per Maaß.
Branntwein fremden Ursprungs ..... » —. 15 »
Weingeist ..... » —. 30 »
Extrait d'Absinthe und Rum in Fässern .. » —. 30 »
Rum, Extrait d'Absinthe und Liqueure in Flaschen ..... » —. 30 per Halbmaß.
Schweizerisches Bier . » —. 75 per Saum.
Fremdes Bier ..... » 1. — »

Schaffhausen:

Bezieht keine Getränkegebühr.

Appenzell Außer-Rhoden:

Besteuert die geistigen Getränke nicht.

Appenzell Inner-Rhoden:

Bezieht keine Konsumogebühr auf Getränke.

St. Gallen:

Wie vorstehend.

Graubünden:

Bezieht keine Gebühr für die Getränke, die im eigenen Kanton erzeugt sind, noch für diejenigen aus anderen Kantonen, wenn diese ohne Beimischung nicht Schweizerischer Bestandtheile eingeführt werden.
Wein, gemeiner, ausländischer ..... Fr. 1. 20 per Ztr. brutto.
Wein, feiner, in Fässern ..... » 4. 80 » » »
Wein, feiner, in Flaschen ..... » 7. 40 » » »
Weingeist und alle destillirten Spirituosen von über 20

Wina pochodzenia nie szwajcarskiego opłacają:
we fasach ..... Fr. 1. 50 per Saum.
we flaszach ... » —. 15 od flaszy.
Wódka pochodzenia szwajcarskiego .. » —. 10 od miary.
Wódka pochodzenia obcego ..... » —. 15 »
Spirytus winny .... » —. 30 »
Extrait d'Absinthe i rum w beczkach. » —. 30 »
Rum, Extrait d'Absinthe i likwory we flaszach ..... » —. 30 od półmiary.
Piwo szwajcarskie. » —. 75 per Saum.
Piwo obce ..... » 1. — »

Schaffhausen:

Nie pobiera należytości od napojów.

Appenzell Ausser-Rhoden:

Nie obkłada podatkiem spirytusów.

Appenzell Inner-Rhoden:

Nie pobiera należytości konsumcyjnych od napojów.

St. Gallen:

Jak powyż.

Graubuenden:

Nie pobiera należytości od napojów, fabrykowanych we własnym kantonie, ani też od fabrykowanych w innych kantonach, skoro importowane bywają bez przymieszania cząstek nie szwajcarskich.
Wino, podłe, zagraniczne ..... Fr. 1. 20 per ctr. bruto.
Wino, przednie, w beczkach ..... » 4. 80 » » »
Wino, przednie, w flaszach ..... » 7. 40 » » »
Spirytus winny i wszelkie destylowane spirytusy

Grad Stärke nach Beaumé:
wenn Schweizerischen Ursprungs .... Fr. 4. 90 per Ztr. brutto.
wenn nicht Schweizerischen Ursprungs .. » 6. 75 » » »
Branntwein bis einschließlich 20 Grad Stärke:
Schweizerischen Ursprungs . » 2. 15 » » »
nicht Schweizerischen Ursprungs ..... » 2. 50 » » »

Aargau:

Schweizerische Getränke:
Wein, Obstwein und Bier ..... 1½ Rp. per Maaß.
Gebrannte Wasser aller Art ..... 7 » » »
Fremde, d. h. nicht Schweizerische Getränke:
Obstwein und Bier . 3 » » »
Wein ..... 6 » » »
Gebrannte Wasser aller Art mit Inbegriff des Weingeistes ..... 14 » » »

Thurgau:

Besteuert die Getränke nicht.

Tessin:

Besteuert die Getränke Schweizerischen Ursprungs nicht.

nad 20 gradusów tęgości podług Beaumé:
jeżeli pochodzenia szwajcarskiego ..... Fr. 4. 90 per ctr. bruto.
jeżeli pochodzenia nie szwajcarskiego ... » 6. 75 » » »
Wódka aż włącznie do 20 gradusów tęgości:
pochodzenia szwajcarskiego ..... » 2. 15 » » »
pochodzenia nie szwajcarskiego ..... » 2. 50 » » »

Aargau:

Napoje szwajcarskie:
Wino, cydr i piwo ..... 1½ Rp. od miary.
Przepalane wody wszelkiego rodzaju ..... 7 » » »
Obce, t. j. nie szwajcarskie napoje:
Cydr i piwo ..... 3 » » »
Wino ..... 6 » » »
Przepalane wody wszelkiego rodzaju, rachując do tego spirytus winny ..... 14 » » »

Thurgau:

Nie opodatkowuje napojów.

Tessin:

Nie opodatkowuje napojów pochodzenia szwajcarskiego.

Es bezieht von:

Wein, vom Ausland eingeführt	Fr.	1. 30	per Ztr.
Branntwein, idem	»	2. 25	» »
Weingeist, idem	»	2. 85	» »

Waadt:

Weine in einfachen Fässern (futaille)	Fr.	1. 50	per Ztr.
Weine in Doppelfaß	»	3. —	» »
Wermuth in Fässern	»	3. —	» »
Wein und Wermuth in Flaschen	»	4. 50	» »
Weine und Liqueure in Fässern (tonneau) oder in Flaschen	»	6. —	» »
Weingeist	»	6. —	» »
Branntwein und Kirschenwasser	»	4. 50	» »
Liqueure in Fässern oder Flaschen	»	6. —	» »
Rum	»	6. —	» »
Bier	»	3. —	» »

Diese Abgaben sind nur auf die Getränke nicht Schweizerischen Ursprungs zu beziehen.

Wallis:

Die Weine, das Bier, die Liqueure, der Weingeist, Branntwein und andere geistige Getränke fremden Ursprungs sind taxirt wie folgt:

Wein in Fässern und Bier	Fr.	2. 20	per Ztr. brutto.
Branntwein, Liqueure, Wein in Flaschen und andere geistige Getränke	»	10. —	» » »
Weingeist	»	20. —	» » »

Neuenburg:

Bezieht keine Gebühr auf Getränke.

Natomiast pobiera od:

Wina importowanego ze zagranicy	Fr.	1. 30	per ctr.
Wódki, idem	»	2. 25	»
Spirytusu winnego, idem	»	2. 85	»

Waadt:

Wino w zwyczajnych beczkach (futaille)	Fr.	1. 50	per ctr.
Wino w dubeltowych beczkach	»	3. —	»
Piołunówka w beczkach	»	3. —	»
Wino i piołunówka we flaszach	»	4. 50	»
Wina i likwory w beczkach (tonneau) lub we flaszach	»	6. —	»
Spirytus winny	»	6. —	»
Wódka i wiśniak	»	4. 50	»
Likwory w beczkach lub flaszach	»	6. —	»
Rum	»	6. —	»
Piwo	»	3. —	»

Podatki te odnoszą się li do napojów pochodzenia nie szwajcarskiego.

Wallis:

Wino, piwo, likwory, spirytus winny, wódka i inne spirytusy obcego pochodzenia ulegają następującéj taksie:

Wino w beczkach i piwo	Fr.	2. 20	per ctr. bruto.
Wódka, likwory, wino we flaszach i inne spirytusy	»	10. —	» »
Spirytus winny	»	20. —	» »

Newszatel:

Nie pobiera podatków od napojów.

Genf:

Ebenfalls nicht, mit Ausnahme der Oktroigebühren der Städte Genf und Carouge.

Auszug aus dem Oktroi-Tarif der Stadt Genf.

Weine aus dem Kanton Genf, aus den anderen Schweizerkantonen und ab Genferischen Liegenschaften in den Zonen von Savoyen und der Landschaft Gex	Fr.	3. 50	per Saum = 150 Liter.
Weine, auswärtige	»	4. 90	
Weine, feine, sogen. Liqueurweine	»	12. 20	
Weine und Essig in Flaschen:			
in gewöhnlichen Flaschen	Fr.	—. 12	per Stück.
in halben Flaschen	»	—. 06	» »
Essig und Weine, verdorbene	»	3. 50	» Saum.
Weintrufe (v. 15. Sept. bis 31. März)	»	3. 50	» »
Weintrufe (v. 1. April bis 15. Sept.)	»	1. 50	» »
Bier	»	5. 55	» »
Bier in Krügen oder in Flaschen	»	—. 05	» Krug oder Flasche.
Obstwein	»	3. —	per Saum.
Branntwein und Weingeist in Fässern:			
Für jeden Saum darin enthaltenen reinen Alkohols	»	30. —	

Die Vermessung des Weingeistes geschieht mittelst des Alkoholometers von Gay-Lussac

Genewa:

Również nie, z wyjątkiem ceł miasta Genewy i Carouge.

Wyciąg z Taryfy celnéj miasta Genewy.

Wina z kantonu genewskiego, z innych kantonów szwajcarskich oraz począwszy od dzielnic genewskich w strefach od Sabaudyi i kraju Gex	Fr.	3. 50	per Saum =150 litrów.
Wina, zagraniczne	»	4. 90	
Wina, przednie, tak zwane wina likworowe	»	12. 20	
Wina i ocet we flaszach:			
w zwyczajnych flaszach	»	—. 12	per sztuka.
w półflaszach	»	—. 06	»
Ocet i wina, popsute	»	3. 50	per Saum.
Drożdże winne (od 15. Września. do 31. Marca)	»	3. 50	»
Drożdże winne (od 1. Kwietnia do 15. Września.)	»	1. 50	»
Piwo	»	5. 55	»
Piwo w dzbanach lub we flaszach	»	—. 05	od dzbana lub flaszy.
Cydr	»	3. —	per Saum.
Wódka i spirytus winny w beczkach:			
Od każdego Saum zawartego w nich czystego alkoholu	»	30. —	

Mierzenie spirytusu winnego ma miejsce za pomocą alkoholomierza wyna-

bei einer Temperatur von 15 Grad des hunderttheiligen Thermometers.
Liqueure aller Art in Fässern Fr. 22. 25 per Saum.

Branntwein und Liqueure aller Art in Flaschen von und unter 1 Maaß „ —. 20 „ Flasche.

lazku Gay-Lussac przy temperaturze 15 stopni stóczęściowego ciepłomierza.
Likwory wszelkiego rodzaju w beczkach ..... Fr. 22. 25 per Saum.
Wódka i likwory wszelkiego rodzaju we flaszach 1 miary i niżéj „ —. 20 od flaszy.

Auszug aus dem Oktroi-Tarif der Stadt Carouge.

Wein, ausländischer	4 Rp.	per Maaß.
Branntwein	8 „	„ „
Weingeist und Liqueure, in Fässern	15 „	„ „
Liqueure in Flaschen	15 „	„ Flasche.

Wyciąg z Taryfy ceł miasta Carouge.

Wino, zagraniczne	4 Rp.	od miary.
Wódka	8 „	„
Spirytus winny i likwory, w beczkach	15 „	„
Likwory we flaszach	15 „	od flaszy.

Anlage D.

Gewerbe-Legitimationskarte,

gültig für das Jahr (Stempel mit dem Wappen und Namen des Landes.) 1800 neun und sechszig.

№.....

Dem N., welcher in N. N. wohnhaft ist und für Rechnung

1) seiner eigenen Drogueriewaaren-Handlung daselbst,
2) der Drogueriewaaren-Handlung N. N. daselbst, bei welcher er als Handlungscommis im Dienste steht,
3) Nachstehender Handlungs- (Fabrik-) Häuser als

im Zollverein und in der Schweiz Waarenbestellungen aufzusuchen und Waareneinkäufe zu machen beabsichtigt, wird hierdurch Behufs seiner Gewerbelegitimation bescheinigt, daß $\frac{\text{das}}{\text{die}}$ vorgedachte(n) Geschäfts$\frac{\text{haus}}{\text{häuser}}$ im hiesigen Lande zum Gewerbebetriebe berechtigt $\frac{\text{ist}}{\text{sind}}$ (oder: daß für den Gewerbebetrieb de$\frac{\text{s}}{\text{r}}$ vorgedachten Geschäfts$\frac{\text{hauses}}{\text{häuser}}$ im hiesigen Lande die gesetzlich bestehenden Steuern zu entrichten sind).

Derselbe darf von den Waaren, auf welche er Bestellungen suchen will, nur Proben, angekaufte Waaren aber nur Behufs deren Beförderung nach dem Bestimmungsorte mit sich führen.

Auch ist ihm verboten, für Rechnung Anderer als de$\frac{\text{s}}{\text{r}}$ genannten Geschäfts$\frac{\text{hauses}}{\text{häuser}}$ Waarenbestellungen aufzusuchen oder Waarenankäufe zu machen.

Bei dem Aufsuchen von Bestellungen oder bei Waarenankäufen hat er die in jedem Staate gültigen Vorschriften zu beachten.

(Ort, Datum, Unterschrift und Stempel der ausstellenden Behörde.)

Personal-Beschreibung und Unterschrift des Reisenden.

Dodatek D.

Karta legitymacyjna procederowa,

ważna na rok (Stępel z herbem i nazwą kraju.) 1800 *sześćdziesiąt dziewięć.*

№ .....

Panu N., który w N. N. jest zamieszkały i na rachunek

1. *swego własnego handlu drogieryami tamże,*
2. *handlu drogieryami N. N. tamże, u którego jako komis handlowy zostaje w kondycyi,*
3. *następujących domów handlowych (fabrycznych), jako to*

zamierza *w Związku celnym i w Szwajcaryi* szukać zamówień na towary i robić zakupy towarów, poświadcza się niniejszém celem legitymacyi procederowéj, iż wyż wspomnion$\frac{y}{e}$ dom(y) handlow$\frac{y\ jest}{e\ są}$ w kraju tutejszym do sprawowania procederu uprawnion$\frac{y}{e}$ (lub: iż od sprawowania procederu wspomnionego domu handlowego [wspomnionych domów handlowych] winny w kraju tutejszym istniejące prawnie podatki być opłacane).

Takowemu wolno od towarów, na które zamówień szukać chce, wozić li próbki z sobą, zakupione towary zaś li celem ichż ekspedycyi do miejsca przeznaczenia.

Zakazaném mu też jest szukać zamówień lub robić zakupy towarów na rachunek innego aniżeli wspomnionego domu handlowego (wspomnionych domów handlowych).

Przy szukaniu zamówień lub zakupywaniu towarów winien on przestrzegać przepisów, jakie w każdém państwie są obowiązujące.

(Miejsce, data, podpis i stępel władzy wystawiającéj.)

Opis osoby i podpis podróżującego.

(Nr. 334.) Uebereinkunft zwischen dem Norddeutschen Bunde und der Schweiz wegen gegenseitigen Schutzes der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst. Vom 13. Mai 1869.

Seine Majestät der König von Preußen im Namen des Norddeutschen Bundes und der Bundesrath der Schweizerischen Eidgenossenschaft, gleichmäßig von dem Wunsche beseelt, in gemeinsamem Einverständniß solche Maaßregeln zu treffen, welche Ihnen zum gegenseitigen Schutz der Rechte an literarischen Erzeugnissen und Werken der Kunst vorzugsweise geeignet erschienen sind, haben den Abschluß einer Uebereinkunft zu diesem Zwecke beschlossen und zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Finanzrath Friedrich Leopold Henning,

Allerhöchstihren Geheimen Ober-Regierungsrath Carl Joseph Benjamin Herzog;

der Bundesrath der Schweizerischen Eidgenossenschaft:

Seinen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister, eidgenössischen Obersten, Bernhard Hammer,

welche, nach Austausch ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten, über nachstehende Artikel übereingekommen sind:

I. Für die Staaten des Norddeutschen Bundes gültige Bestimmungen.

Art. 1.

Die Urheber von Büchern, Broschüren oder anderen Schriften, musikalischen Kompositionen und Arrangements, von Werken der Zeichenkunst, der

(No. 334.) Konwencya pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Szwajcaryą względem wzajemnéj opieki nad prawami do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki. Z dnia 13. Maja 1869.

Najjaśniejszy Król Pruski w imieniu Związku północno-niemieckiego i Rada Związkowa krajów sprzymierzonych Szwajcarskich, równém ożywieni życzeniem, zarządzenia we wzajemném porozumieniu takich środków zaradczych, jakieby im się ku wzajemnéj opiece nad prawami do płodów piśmiennictwa i dzieł sztuki zdały przedewszystkiém być stósowne, postanowili zawrzeć w tym celu konwencyą i mianowali pełnomocnikami Swymi:

Najjaśniejszy Król Pruski:

Swego tajnego nadradcę skarbowego Fryderyka Leopolda Henning,

Swego tajnego nadradcę regencyjnego Karóla Józefa Benjamina Herzog;

Rada Związkowa krajów sprzymierzonych Szwajcarskich:

Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra, pułkownika krajów sprzymierzonych, Bernarda Hammer,

którzy, wymieniwszy pełnomocnictwa swe, w dobréj i należytéj formie będące, następujące umówili Artykuły.

I. Postanowienia obowięzujące dla państw Związku północno-niemieckiego.

Art. 1.

Autorzy książek, broszur i innych pism, kompozycyi i sztuk muzycznych, dzieł sztuki rysowania, malarstwa, rzeźbiarstwa, blacho-

Malerei, der Bildhauerei, des Kupferstichs, der Lithographie und allen anderen ähnlichen Erzeugnissen aus dem Gebiete der Literatur oder Kunst, welche zum ersten Male in der Schweiz veröffentlicht werden, genießen in den Staaten des Norddeutschen Bundes die Vortheile, welche daselbst dem Eigenthum an Werken der Literatur oder Kunst gesetzlich eingeräumt sind oder künftig eingeräumt werden. Sie sollen denselben Schutz und dieselbe Rechtshülfe gegen jede Beeinträchtigung ihrer Rechte genießen, als wenn diese Beeinträchtigung gegen die Urheber solcher Werke begangen wäre, welche zum ersten Male innerhalb der Staaten des Norddeutschen Bundes veröffentlicht worden sind. Es sollen ihnen jedoch diese Vortheile nur so lange zustehen, als die Rechte der dem Norddeutschen Bunde angehörigen Urheber in der Schweiz geschützt sind, und sie sollen in den Staaten des Norddeutschen Bundes nicht über die Frist hinaus dauern, welche zu Gunsten einheimischer Urheber in den letzteren Staaten besteht.

Art. 2.

Es ist gestattet, in den Staaten des Norddeutschen Bundes Auszüge aus Werken, oder ganze Stücke von Werken, welche zum ersten Male in der Schweiz erschienen sind, zu veröffentlichen, vorausgesetzt, daß diese Veröffentlichungen für Zwecke der Kritik oder Literaturgeschichte bestimmt, oder daß sie ausdrücklich für den Schulgebrauch oder Unterricht bestimmt und eingerichtet sind.

Art. 3.

Um in den Genuß des im Artikel 1. festgestellten Rechts zu gelangen, bedarf es einer besonderen Anmeldung oder Niederlegung des zu schützenden Erzeugnisses nicht; es genügt vielmehr für denjenigen, welcher den Schutz beansprucht, der Nachweis, daß er selbst Urheber des Erzeugnisses sei, oder seine Rechte von dem Urheber herleite.

Art. 4.

Die Bestimmungen des Artikel 1. sollen gleiche Anwendung auf die Darstellung oder Aufführung

rycia, litografii i wszelkich innych tym podobnych płodów z dziedziny literatury, lub sztuki, publikowanych po raz pierwszy w Szwajcaryi, używają w państwach Związku północno-niemieckiego tych korzyści, jakie tamże własności dzieł literatury lub sztuki na mocy prawa służą, lub służyć w przyszłości będą. Rzeczeni autorzy doznawać téj saméj mają protekcyi i obrony prawa w obec wszelkiego uwłaczania ichż prawom, jak gdyby uwłaczanie to dotyczyło autorów dzieł, ogłoszonych po raz pierwszy w państwach Związku północno-niemieckiego. Korzyści te atoli tak długo tylko służyć im mają, dopóki prawa autorów należących do Związku północno-niemieckiego będą w Szwajcaryi doznawać opieki, a w państwach Związku północno-niemieckiego nie mają one trwać dłużéj, jak do terminu ustanowionego w ostatnich państwach na korzyść autorów krajowych.

Art. 2.

Dozwoloném jest w państwach Związku północno-niemieckiego ogłaszać wyciągi, lub całe ustępy z dzieł, które po raz pierwszy wyszły w Szwajcaryi, pod warunkiem, żeby ogłoszenia te były przeznaczone na cele krytyki lub historyi literatury, albo też wyraźnie były do użytku szkólnego lub naukowego przeznaczone i urządzone.

Art. 3.

Aby z ustanowionego w Art. 1. prawa módz korzystać, nie potrzeba szczególnéj deklaracyi lub depozycyi mającego się bronić płodu; raczéj wystarcza dla tego, który obrony żąda, dowód, iż sam jest autorem płodu, lub że prawa swe od autora wywodzi.

Art. 4.

Postanowienia Artykułu 1. mają równe znajdować zastósowanie do przedstawiania

dramatischer oder musikalischer Werke finden, welche nach Eintritt der Wirksamkeit der gegenwärtigen Uebereinkunft zum ersten Male in der Schweiz veröffentlicht, aufgeführt oder dargestellt werden.

Art. 5.

Den Originalwerken werden die in der Schweiz veranstalteten Uebersetzungen einheimischer oder fremder Werke ausdrücklich gleichgestellt. Demgemäß sollen diese Uebersetzungen rücksichtlich ihrer unbefugten Vervielfältigung im Gebiete des Norddeutschen Bundes den im Artikel 1. festgesetzten Schutz genießen. Es ist indeß wohlverstanden, daß der Zweck des gegenwärtigen Artikels nur dahin geht, den Uebersetzer in Beziehung auf seine eigene Uebersetzung zu schützen, keineswegs aber dem ersten Uebersetzer irgend eines in todter oder lebender Sprache geschriebenen Werkes das ausschließliche Uebersetzungsrecht zu übertragen, ausgenommen in dem im folgenden Artikel vorgesehenen Falle und Umfange.

Art. 6.

Der Verfasser eines jeden in der Schweiz veröffentlichten Werkes, welcher sich das Recht auf die Uebersetzung vorbehalten hat, soll, vom Tage des ersten Erscheinens der mit seiner Ermächtigung herausgegebenen Uebersetzung seines Werkes an gerechnet, fünf Jahre lang das Vorrecht genießen, gegen die Veröffentlichung jeder, ohne seine Ermächtigung veranstalteten Uebersetzung desselben Werkes im Norddeutschen Bundesgebiete geschützt zu sein, und zwar unter folgenden Bedingungen:

1) Das Originalwerk muß auf die binnen drei Monaten, vom Tage des ersten Erscheinens in der Schweiz an gerechnet, erfolgte Anmeldung auf dem Ministerium der geistlichen Angelegenheiten in Berlin eingetragen werden. Die Anmeldung ist schriftlich an dieses Ministerium zu richten.

   Die Eintragung erfolgt in ein besonders zu diesem Zwecke geführtes Register und soll keinen Anlaß zur Erhebung irgend einer Ge-

lub odgrywania dzieł dramatycznych lub muzycznych, które po wnijściu konwencyi niniejszéj w życie, będą po raz pierwszy w Szwajcaryi ogłoszone, dane lub przedstawione.

Art. 5.

Z oryginałami stawiają się wyraźnie na równi wydane w Szwajcaryi tłómaczenia dzieł krajowych lub obcych. W skutek tego tłómaczenia te pod względem nieprawnego pomnażania ich w Związku północno-niemieckim doznawać mają opieki, w Artykule 1. ustanowionéj. Nadmienia się atoli wyraźnie, iż myślą niniejszego Artykułu jest tylko bronienie tłómacza co do własnego tłómaczenia, nie zaś nadawanie pierwszemu tłómaczowi jakiegokolwiek dzieła, w języku martwym lub żywotnym pisanego — wyłącznego prawa tłómaczenia, z wyjątkiem w przypadku i rozmiarze przewidzianym w Artykule następującym.

Art. 6.

Autor każdego dzieła, w Szwajcaryi ogłoszonego, który sobie prawo tłómaczenia zastrzegł, bronion będzie przez lat pięć, licząc od dnia pierwszego wyjścia wydanego za jego pozwoleniem tłómaczenia dzieła jegoż — w obec ogłoszenia każdegokolwiek, bez jego zezwolenia w Związku północno-niemieckim wydanego tłómaczenia tego samego dzieła, pod następującymi warunkami:

1) Dzieło oryginalne powinno na podanie, zrobione w trzy miesiące od dnia pierwszego wyjścia w Szwajcaryi, zostać na Ministerstwie spraw duchownych w Berlinie wciągniętém. Podanie winno być na piśmie do rzeczonego Ministerstwa wystósowaném.

   Wciągnięcie ma miejsce w utrzymywany ku temu osobny rejestr i nie uprawnia do pobrania jakiéjkolwiek należyto-

bühr geben. Die Betheiligten erhalten eine urkundliche Bescheinigung über die Eintragung; diese Bescheinigung wird kostenfrei ausgestellt werden, vorbehaltlich der gesetzlichen Stempelabgabe.

2) Der Verfasser muß an der Spitze seines Werkes die Absicht, sich das Recht der Uebersetzung vorzubehalten, angezeigt haben.

3) Die erwähnte, mit seiner Ermächtigung veranstaltete Uebersetzung muß innerhalb Jahresfrist, vom Tage der nach Maaßgabe der vorstehenden Bestimmung erfolgten Anmeldung des Originals an gerechnet, wenigstens zum Theil und binnen einem Zeitraume von drei Jahren, vom Tage der Anmeldung an gerechnet, vollständig erschienen sein.

4) Die Uebersetzung muß in einem der beiden Länder veröffentlicht werden.

Bei den in Lieferungen erscheinenden Werken soll es genügen, wenn die Erklärung des Verfassers, daß er sich das Recht der Uebersetzung vorbehalten habe, auf der ersten Lieferung, und, sofern das Werk in mehrere Bände zerfällt, auf der ersten Lieferung jedes Bandes ausgedrückt ist.

Es soll jedoch hinsichtlich der für die Ausübung des ausschließlichen Uebersetzungsrechts in diesem Artikel festgesetzten fünfjährigen Frist jede Lieferung als ein besonderes Werk angesehen werden.

Der Verfasser dramatischer Werke, welcher sich für die Uebersetzung derselben oder die Aufführung der Uebersetzung das in den Artikeln 4. und 6. bestimmte ausschließliche Recht vorbehalten will, muß seine Uebersetzung drei Monate nach dem Erscheinen des Originalwerkes erscheinen oder aufführen lassen.

Die durch gegenwärtigen Artikel gewährten Rechte sind an die Bedingungen gebunden, welche dem Verfasser eines Originalwerkes durch die Artikel 1. und 3. der gegenwärtigen Uebereinkunft auferlegt sind.

ści. Interesenci otrzymają poświadczenie w formie dokumentu co do wciągnięcia; poświadczenie to wystawi się bez kosztów, z zastrzeżeniem przepisanego prawem podatku stęplowego.

2) Autor winien na czele dzieła swego ogłosić, iż sobie prawo tłómaczenia zastrzega.

3) Wspomnione, za jego zezwoleniem wydane tłómaczenie powinno w przeciągu roku, licząc od dnia podania oryginału wedle powyższego przepisu, przynajmniéj w części, a w przeciągu trzech lat, od dnia podania licząc, kompletnie być wydane.

4) Tłómaczenie winno w jednym z obu krajów być ogłoszone.

U dzieł wychodzących poszytami wystarcza, jeżeli oświadczenie autora, iż sobie prawo tłómaczenia zastrzegł, wyrażono na pierwszym poszycie, a jeżeli dzieło na kilka rozpada tomów, na pierwszym poszycie każdego tomu.

Pod względem pięcioletniego terminu zaś, co do korzystania z wyłącznego prawa tłómaczenia, w niniejszym Artykule ustanowionego, ma poszyt każden za osobne uważać się dzieło.

Autor dzieł dramatycznych, chcący sobie oznaczone w Artykułach 4. i 6. wyłączne prawo tłómaczenia takowych lub przedstawiania tłómaczenia zastrzedz, powinien tłómaczenie swe w trzy miesiące po wyjściu oryginału wydać lub przedstawić.

Nadane obecnym Artykułem prawa zawisły od warunków, jakie na autora dzieła oryginalnego włożone są Artykułami 1. i 3. obecnéj konwencyi.

Art. 7.

Die gesetzlichen Vertreter oder Rechtsnachfolger der Verfasser, Uebersetzer, Komponisten, Zeichner, Maler, Bildhauer, Kupferstecher, Lithographen u. s. w. sollen in allen Beziehungen derselben Rechte theilhaftig sein, welche die gegenwärtige Uebereinkunft den Verfassern, Uebersetzern, Komponisten, Zeichnern, Malern, Bildhauern, Kupferstechern und Lithographen selbst bewilligt.

Art. 8.

Ungeachtet der in den Artikeln 1. und 5. der gegenwärtigen Uebereinkunft enthaltenen Bestimmungen dürfen Artikel, welche aus den in der Schweiz erscheinenden Tagesblättern oder periodischen Sammelwerken entnommen sind, in den Tagesblättern oder periodischen Sammelwerken des Norddeutschen Bundes abgedruckt oder übersetzt werden, wenn nur die Quelle, aus der die Artikel geschöpft sind, dabei angegeben wird.

Inzwischen soll diese Befugniß auf den Abdruck von Artikeln aus in der Schweiz erscheinenden Tagesblättern oder periodischen Sammelwerken in dem Falle keine Anwendung finden, wenn die Verfasser in der Zeitung oder in dem Sammelwerk selbst, in welchem sie dieselben haben erscheinen lassen, förmlich erklärt haben, daß sie deren Abdruck untersagen. In keinem Fall soll diese Untersagung bei Artikeln politischen Inhalts Platz greifen können.

Art. 9.

Der Verkauf und das Feilbieten von Werken oder Gegenständen, welche im Sinne der Artikel 1. 4. 5. und 6. unbefugter Weise vervielfältigt sind, ist vorbehaltlich der im Artikel 10. getroffenen Bestimmung im Gebiet des Norddeutschen Bundes verboten, sei es, daß die unbefugte Vervielfältigung in der Schweiz oder in irgend einem fremden Lande stattgefunden hat.

Art. 10.

Der Norddeutsche Bund wird im Verwaltungswege die nöthigen Anordnungen zur Verhütung

Art. 7.

Sukcesorom na mocy prawa lub następcom prawnym autorów, tłómaczy, komponistów, rysowników, malarzy, rzeźbiarzy, rytowników, litografów i t. d., mają w każdéj mierze te same służyć prawa, jakie konwencya niniejsza przyznaje samymż autorom, tłómaczom, komponistom, rysownikom, malarzom, rzeźbiarzom, rytownikom i litografom.

Art. 8.

Bez względu na postanowienia zawarte w Artykułach 1. i 5. niniejszéj konwencyi, wolno artykuły, wyjęte z wychodzących w Szwajcaryi żurnalów lub dzieł peryodycznych zbiorowych, reprodukować lub tłómaczyć w żurnalach lub dziełach peryodycznych zbiorowych Związku północno-niemieckiego, byleby tylko przy tém podane było źródło, z którego artykuły zostały czerpane.

Natomiast ma dozwolenie to do odbicia artykułów z wychodzących w Szwajcaryi żurnali lub dzieł peryodycznych zbiorowych w tym nie odnosić się razie, gdyby autorzy w samójż gazecie lub dziele zbiorowém, w którém artykuły rzeczone ogłosili, byli reprodukcyą takowych wyraźnie zakazali. Zakaz taki atoli nie powinien odnosić się nigdy do artykułów treści politycznéj.

Art. 9.

Sprzedaż i wystawianie na sprzedaż dzieł lub przedmiotów, w myśl Artykułów 1. 4. 5. i 6. nieprawnie pomnożonych — z zastrzeżeniem przepisu w Artykule 10. zawartego — zakazane jest w Związku północno-niemieckim, bez względu na to, czy pomnożenie nieprawne w Szwajcaryi, lub w jakimkolwiek obcym nastąpiło kraju.

Art. 10.

Związek północno-niemiecki wyda w drodze administracyjnéj potrzebne rozporządzenia

aller Schwierigkeiten und Verwickelungen treffen, in welche die seinem Gebiet angehörigen Verleger, Drucker, Buch- oder Kunsthändler durch den Besitz und Verkauf solcher Vervielfältigungen Schweizerischer, noch nicht zum Gemeingut gewordenen Werke gerathen könnten, welche sie vor dem Eintritt der Wirksamkeit gegenwärtiger Uebereinkunft veranstaltet oder eingeführt haben, oder welche gegenwärtig ohne Ermächtigung des Berechtigten veranstaltet oder abgedruckt werden.

Die Anordnungen sollen sich auch auf Abklatsche (clichés), Holzstöcke und gestochene Platten aller Art, sowie auf lithographische Steine erstrecken, welche sich in den Magazinen bei den Norddeutschen Verlegern oder Druckern befinden und Schweizerischen Originalen ohne Ermächtigung des Berechtigten nachgebildet sind.

Indessen sollen diese Abklatsche, Holzstöcke und gestochene Platten aller Art, sowie die lithographischen Steine nur innerhalb vier Jahre, von dem Beginn der Wirksamkeit der gegenwärtigen Uebereinkunft an gerechnet, benutzt werden dürfen.

Art. 11.

Die gegenwärtige Uebereinkunft soll in keiner Weise das Recht der Regierungen beschränken, die Einfuhr solcher Bücher in ihre Staaten zu verbieten, welche nach ihren inneren Gesetzen oder in Gemäßheit ihrer Verabredungen mit anderen Staaten für Nachdrucke erklärt sind oder erklärt werden.

Art. 12.

In Fällen von Zuwiderhandlungen gegen die Bestimmungen der vorstehenden Artikel wird die Beschlagnahme der unbefugten Nachbildungen stattfinden und die Gerichte werden die durch das Gesetz bestimmten Strafen zur Anwendung bringen, und zwar in gleicher Weise, wie wenn der Eingriff zum Nachtheile eines im Bereich des Norddeutschen Bundes erschienenen Werkes oder Erzeugnisses begangen worden wäre.

celem zapobieżenia wszelkim trudnościom i zatargom, na jakieby należący do jego terytoryum nakładcy, drukarze lub księgarze mogli narazić się w skutek posiadania i sprzedaży takichż pomnożeń dzieł szwajcarskich, jeszcze dobrem wspólném nie będących, któreby przed wnijściem konwencyi niniejszéj w życie byli wydali lub wprowadzili, lub któreby obecnie bez upoważnienia uprawnionego miały być fabrykowane lub reprodukowane.

Rozporządzenia te mają odnosić się i do odcisków z drzeworytów (clichés), do blatów drewnianych, jako i do blatów rytowanych wszelkiego rodzaju, tudzież do kamieni litograficznych, któreby w magazynach nakładców lub drukarzy północno-niemieckich się znajdować i nieprawną reprodukcyą oryginałów szwajcarskich zawierać miały.

Jednakowoż mają odciski z drzeworytów, blaty drewniane i blaty rytowane wszelkiego rodzaju, tudzież kamienie litograficzne też używane być li w ciągu czterech lat, licząc od chwili stania się konwencyi niniejszéj prawoważną.

Art. 11.

Konwencya niniejsza nie ma w żadnéj mierze ograniczać praw rządów zakazywania importu do swych państw książek takich, które wedle ichż praw krajowych, lub na mocy układów z innemi państwami za przedruki uznane są lub uznane będą.

Art. 12.

W przypadkach kontrawencyi przeciw postanowieniom poprzednich Artykułów mają reprodukowane nieprawnie przedmioty być zabrane, a sądy mają zagrożone prawami kary w ten sam zastósowywać sposób, jak gdyby kontrawencyą popełniono na uszczerbek dzieła lub płodu wyszłego w obwodzie Związku północno-niemieckiego.

Die eine Nachbildung erweisenden Merkmale werden von den Gerichten in den Staaten des Bundes nach der daselbst in Kraft bestehenden Gesetzgebung bestimmt werden.

II. Für die Schweiz gültige Bestimmungen.

Art. 13.

Die Bestimmungen der vorstehenden Artikel 2. 3. 5. 6. 7. 8. 10. und 11. werden gleichermaaßen für den Schutz des in den Staaten des Norddeutschen Bundes gehörig erworbenen Eigenthums an Werken des Geistes oder der Kunst als Gegenrecht in der Schweiz Anwendung finden.

Art. 14.

Die Gerichte, die in der Schweiz, sei es für die Civil-Entschädigung, sei es für die Bestrafung der Vergehen, zuständig sind, werden auf dem ganzen Gebiete der Eidgenossenschaft zum Nutzen der dem Norddeutschen Bunde angehörigen Eigenthümer literarischer und künstlerischer Werke die Bestimmungen des Artikel 13. und der nachfolgenden Artikel 15. bis 30. in Anwendung bringen.

Es ist, immerhin unter Vorbehalt der im Artikel 31. verabredeten Gewährleistungen, verstanden, daß diese Bestimmungen ersetzt werden können durch gesetzliche Vorschriften, welche die zuständigen Behörden der Schweiz unter Gleichstellung der Ausländer mit den Einheimischen in Bezug auf das literarische oder künstlerische Eigenthum beschließen mögen.

Art. 15.

Die im Artikel 6. vorgesehene Eintragung derjenigen im Gebiete des Norddeutschen Bundes veröffentlichten Werke, deren Verfasser sich das Recht auf die Uebersetzung vorbehalten wollen, hat innerhalb der in besagtem Artikel angesetzten Fristen bei dem eidgenössischen Departement des Innern in Bern zu erfolgen.

Znamiona, cechujące nieprawną reprodukcyą, oznaczają się przez sądy w państwach Związku według istniejącego tamże ustawodawstwa.

II. Postanowienia obowięzujące dla Szwajcaryi.

Art. 13.

Postanowienia powyższych Art. 2. 3. 5. 6. 7. 8. 10. i 11. będą w równéj mierze jako prawo wzajemne znajdować zastósowanie w Szwajcaryi pod względem opieki nad nabytą w państwach Związku północno-niemieckiego należycie własnością do dzieł ducha lub sztuki.

Art. 14.

Sądy, będące w Szwajcaryi kompetentnymi bądź to co do indemnizacyi cywilnéj, bądź co do karania przestępstw, będą na całém terytoryum krajów sprzymierzonych na korzyść należących do Związku północno-niemieckiego właścicieli dzieł literatury i sztuki zastósowywać postanowienia Art. 13. i poniższych Art. 15. do 30.

Pod zastrzeżeniem umówionych w Art. 31. rękojmi, rozumie się, iż postanowienia te zastąpione być mogą przepisami prawnymi, jakieby kompetentne władze szwajcarskie — stawiając cudzoziemców na równi z krajowcami — uchwalić mogły we względzie własności dzieł literatury lub sztuki.

Art. 15.

Przewidziane w Art. 6. wciągnienie tych dzieł, w Związku północno-niemieckim ogłoszonych, których autorzy chcą sobie zastrzedz prawo tłómaczenia, winno w przeciągu ustanowionych w rzeczonym Artykule terminów nastąpić u szwajcarskiego wydziału spraw wewnętrznych w Bernie.

Art. 16.

Die Urheber von Büchern, Broschüren oder anderen Schriften, musikalischen Kompositionen oder Arrangements, Zeichnungen, Gemälden, Bildhauereien, Stichen, Lithographien und allen anderen gleichartigen Erzeugnissen aus dem Gebiete der Literatur oder Künste, welche zum ersten Male in dem Gebiete des Norddeutschen Bundes veröffentlicht werden, genießen in der Schweiz zum Schutze ihrer Eigenthumsrechte die in den nachfolgenden Artikeln näher bezeichneten Rechte.

Art. 17.

Die Verfasser von dramatischen oder musikalischen Werken, welche im Gebiete des Norddeutschen Bundes zum ersten Male veröffentlicht oder aufgeführt werden, genießen in der Schweiz in Bezug auf die Darstellung oder Aufführung ihrer Werke den nämlichen Schutz, welcher in letzterem Lande den Verfassern oder Tonsetzern der am meisten begünstigten Nation bezüglich der Darstellung oder Aufführung ihrer Werke gewährt ist oder künftighin gewährt werden wird.

Art. 18.

Das in der Schweiz gemäß den Bestimmungen der vorgehenden Artikel erworbene Eigenthumsrecht an den im Artikel 16. erwähnten literarischen oder künstlerischen Werken dauert für den Urheber während seiner ganzen Lebenszeit und insofern er vor dem Ablaufe des dreißigsten Jahres, vom Zeitpunkte der ersten Veröffentlichung an, stirbt, so wirkt es für den Rest dieser Zeit noch fort zu Gunsten seiner Rechtsnachfolger.

Wenn die Veröffentlichung nicht zur Lebenszeit des Urhebers stattfand, so haben seine Erben oder Rechtsnachfolger während sechs Jahre, vom Tode des Urhebers an, das ausschließliche Recht zur Veröffentlichung des Werkes. Machen sie davon Gebrauch, so dauert die Schutzfrist dreißig Jahre nach diesem Todesfalle. Die Dauer des Eigenthums-

Art. 16.

Autorzy książek, broszur lub innych pism, kompozycyi i sztuk muzycznych, dzieł rysowania, malarstwa, rzeźbiarstwa, blachorycia, litografii i wszelkich innych równorodnych płodów z dziedziny literatury lub sztuki, ogłoszonych po raz pierwszy w Związku północnoniemieckim, mają w Szwajcaryi ku obronie swych praw własności używać przywilejów, w następujących Artykułach bliżéj oznaczonych.

Art. 17.

Autorzy dzieł dramatycznych lub muzycznych, które w Związku północno-niemieckim bywają po raz pierwszy ogłaszane lub przedstawiane, używają w Szwajcaryi pod względem przedstawiania lub odgrywania ichż dzieł téj saméj obrony, jaka w tymż ostatnim kraju autorom lub muzykom najuprzywilejowańszego narodu we względzie przedstawiania lub odgrywania ichż dzieł przyzwoloną jest lub w przyszłości przyzwoloną będzie.

Art. 18.

Nabyte w Szwajcaryi stósownie do postanowień powyższych Artykułów prawo własności co do wspomnionych w Art. 16. dzieł literatury lub sztuki trwa na rzecz autora przez cały czas życia jego a, gdyby zmarł przed upływem trzydziestego roku, rachując od chwili pierwszego ogłoszenia, skuteczném ono za resztę czasu tegoż jest jeszcze na rzecz jego sukcesorów.

Jeżeli ogłoszenie nie nastąpiło podczas życia autora, wówczas spadkobiercy i sukcesorowie jego mają przez sześć lat — rachując od śmierci autora — wyłączne prawo publikacyi dzieła. Jeżeli korzystają z prawa tego, wówczas termin obrony trwa przez trzydzieści lat po przypadku śmierci. Trwanie prawa

rechts auf Uebersetzungen hingegen ist auf fünf Jahre gemäß dem, was im Artikel 6. festgesetzt ist, beschränkt.

Art. 19.

Jede Vervielfältigung eines im Artikel 16. erwähnten literarischen oder künstlerischen Werkes, welche ohne Genehmigung des Berechtigten in Zuwiderhandlung gegen die Bestimmungen der gegenwärtigen Uebereinkunft veranstaltet wird, soll als Nachdruck bestraft werden.

Art. 20.

Wer wissentlich nachgedruckte Gegenstände auf Schweizerischem Gebiete verkauft, zum Verkauf auslegt oder einführt, ist mit den gegen den Nachdruck angedrohten Strafen zu belegen.

Art. 21.

Der Nachdrucker ist mit einer Buße von wenigstens Einhundert Franken bis auf höchstens zweitausend Franken und der Verkäufer mit einer Buße von wenigstens fünfundzwanzig Franken bis auf höchstens fünfhundert Franken zu belegen; sie sind außerdem verbunden, dem Eigenthümer für den ihm verursachten Nachtheil Ersatz zu leisten.

Sowohl gegen den Nachdrucker, als gegen den Einbringer und den Verkäufer ist auf Wegnahme der Nachdruckausgabe (Artikel 19.) zu erkennen. In allen Fällen können die Gerichte auf Verlangen der Civilpartei verfügen, daß derselben die nachgebildeten Gegenstände, auf Abschlag des ihr zugesprochenen Schadenersatzes, zugestellt werden.

Art. 22.

In den durch die vorigen Artikel vorgesehenen Fällen ist der Erlös aus den weggenommenen Gegenständen dem Eigenthümer auf Abschlag des ihm erwachsenen Schadens auszuhändigen; der Rest seiner Entschädigung ist im gewöhnlichen Rechtswege zu verfolgen.

własności co do tłómaczeń natomiast ogranicza się na pięć lat stósownie do tego, co w Art. 6. ustanowiono.

Art. 19.

Każde rozpowszechnienie wymienionego w Art. 16. dzieła literatury lub sztuki, spowodowane bez pozwolenia uprawnionego wbrew postanowieniom obecnéj konwencyi, uważać się ma za przedruk.

Art. 20.

Kto z wiedzą przedruki na terytoryum szwajcarskiém sprzedaje, na sprzedaż wystawia lub importuje, ulega karom zagrożonym za przedruk.

Art. 21.

Fabrykujący przedruki ulega winie pieniężnéj przynajmniéj stu franków aż najwyżéj do dwuch tysięcy franków a sprzedający winie przynajmnéj dwudziestu pięciu franków aż najwyżéj do pięciuset franków; nadto obowiązani oni są wynagrodzić właścicielowi zrządzoną mu szkodę.

Tak względem fabrykującego przedruki, jako też względem importującego i sprzedającego wyrokować się ma na zabranie edycyi przedruku (Art. 19.). We wszystkich przypadkach mogą sądy na żądanie strony cywilnéj rozporządzić, aby téjże przedruki wydane zostały tytułem upłaty na przyznane jéjż wynagrodzenie szkody.

Art. 22.

W przewidzianych poprzedzającymi Artykułami przypadkach ma cena zyskana z zabranych przedmiotów wydaną być właścicielowi tytułem upłaty na zrządzoną mu szkodę; reszty wynagrodzenia swego dochodzić on musi w zwyczajnéj drodze sądowéj.

Art. 23.

Der Eigenthümer eines literarischen oder künstlerischen Werkes kann, kraft Verfügung der zuständigen Behörde mit oder ohne Beschlagnahme eine detaillirte Bezeichnung oder Beschreibung der Erzeugnisse vornehmen lassen, welche nach seiner Behauptung in Zuwiderhandlung gegen die Bestimmungen gegenwärtiger Uebereinkunft zu seinem Schaden nachgemacht sind.

Die Verfügung ist auf einfachen Antrag des Eigenthümers, im Falle unbefugter Uebersetzung zugleich auf den Vorweis der die Eintragung des Originals bestätigenden Bescheinigung, zu erlassen. Erforderlichen Falls hat die Verfügung die Bezeichnung eines Sachverständigen zu enthalten.

Wird die Beschlagnahme begehrt, so kann der Richter von dem Kläger eine Kautionssumme verlangen, die zu erlegen ist, bevor zur Beschlagnahme geschritten wird.

Dem Inhaber der beschriebenen oder unter Beschlag gelegten Gegenstände ist Abschrift der Verfügung und der die Erlegung der etwaigen Kautionssumme bestätigenden Bescheinigung zuzustellen. Alles bei Vermeidung der Nichtigkeit und der Entschädigungspflicht.

Art. 24.

Unterläßt der Kläger, innerhalb vierzehn Tagen den Rechtsweg zu betreten, so wird die Beschreibung oder Beschlagnahme von Rechtswegen hinfällig, unbeschadet der Entschädigung, welche etwa verlangt werden kann.

Art. 25.

Die Verfolgung vor den Schweizerischen Gerichten wegen der in gegenwärtiger Uebereinkunft bezeichneten Vergehen findet nur auf Antrag des beschädigten Theiles oder seiner Rechtsnachfolger statt.

Art. 26.

Die Klagen auf Nachbildung literarischer oder künstlerischer Werke sind in der Schweiz bei dem

Art. 23.

Właściciel dzieła literatury lub sztuki może, z mocy rozporządzenia właściwéj władzy, bez zabrania lub z zabraniem, kazać przedsięwziąść detaliczne oznaczenie lub opisanie płodów, które według jegoż twierdzenia zostały na jego szkodę wbrew postanowieniom obecnéj konwencyi podrobione.

Rozporządzenie wydane być winno na zwyczajny wniosek właściciela, w przypadku bezprawnego tłómaczenia zaś zarazem na okazanie poświadczenia, potwierdzającego wciągnienie oryginału. W razie potrzeby rozporządzenie zawierać winno oznaczenie biegłego.

Jeżeli się żąda zabrania, wówczas sędzia może żądać od powoda kaucyi, która złożoną być winna, nimby przystąpiono do zabrania.

Dzierzycielowi opisanych lub aresztem obłożonych przedmiotów doręczyć się winna kopia dekretu oraz dowodu, potwierdzającego złożenie jakowéj kaucyi. Wszystko to pod uniknieniem nieważności i obowiązku do wynagrodzenia.

Art. 24.

Gdyby powód omieszkał, w przeciągu czternastu dni chwycić się drogi prawa, wówczas opisanie lub zabranie staje się z mocy prawa bezskutecznem, bez uszczerbku co do wynagrodzenia, jakieby mogło na przypadek być żądaném.

Art. 25.

Ściganie przed sądami szwajcarskimi względem oznaczonych w obecnéj konwencyi przestępstw ma miejsce li na wniosek poszkodowanéj strony lub jéj sukcesorów.

Art. 26.

Skargi o podrobienie dzieł literatury lub sztuki winny być w Szwajcaryi u sądu tego

Gerichte des Bezirks anzubringen, in welchem die unbefugte Nachbildung oder Feilhaltung stattgefunden hat. Die Civilklagen sind summarisch zu verhandeln.

Art. 27.

Die durch gegenwärtige Uebereinkunft festgesetzten Strafen dürfen nicht gehäuft werden.

Für alle der ersten Strafeinleitung vorangegangenen Handlungen darf keine härtere Strafe erkannt werden, als diejenige, welche auf die am schwersten zu ahndende unter diesen Handlungen zu verhängen sein würde.

Art. 28.

Das Gericht kann den Anschlag des Urtheils an den von ihm zu bestimmenden Orten und die ganze oder auszugsweise Einrückung desselben in die von ihm zu bezeichnenden Zeitungen anordnen, und zwar Alles auf Kosten des Verurtheilten.

Art. 29.

Die im Artikel 21. bestimmten Strafen können bei Rückfällen verdoppelt werden. Ein Rückfall ist vorhanden, wenn gegen den Angeklagten in den fünf vorangegangenen Jahren ein Urtheil wegen eines gleichartigen Vergehens gefällt worden ist.

Art. 30.

Beim Vorhandensein mildernder Umstände können die Gerichte die gegen die Schuldigen ausgesprochenen Strafen auch unter das vorgeschriebene Minimum ermäßigen.

III. Allgemeine Bestimmungen.

Art. 31.

Die vertragschließenden Theile haben sich dahin verständigt, die gegenwärtige Uebereinkunft einer Revision zu unterwerfen, wenn eine neue Gesetzgebung über die darin behandelten Gegenstände im

wytaczane okręgu, w którym bezprawne podrobienie lub wystawienie na sprzedaż miało miejsce. Skargi cywilne załatwiają się sumarycznie.

Art. 27.

Kary ustanowione obecną konwencyą nie powinny być kumulowane.

Za wszelkie czyny, poprzedzające pierwsze zaprowadzenie karne, nie powinna cięższa wyrokować się kara, aniżeli ta, jakaby wymierzoną być musiała za ten czyn z pomiędzy nich, który najcięższéj ulega karze.

Art. 28.

Sąd może zarządzić przybicie wyroku na oznaczonych przezeń miejscach oraz całą lub częściową insercyą jego w oznaczone przezeń gazety — wszystko kosztem skazanego.

Art. 29.

Ustanowione w Art. 21. kary mogą w przypadkach powtórzenia być podwajane. Powtórzenie ma miejsce, jeżeli względem obżałowanego w poprzedzających pięciu latach o równorodne przestępstwo zapadł wyrok.

Art. 30.

W razie zachodzenia łagodzących okoliczności wolno sądom wyrokowane względem obżałowanych kary i pod przepisane minimum zniżyć.

III. Postanowienia powszechne.

Art. 31.

Kontrahujące strony porozumiały się co do tego, iż obecna konwencya ma poddaną być rewizyi, gdyby nowe ustawodawstwo względem pertraktowanych w niéj przedmiotów

einen oder anderen Lande oder in beiden Ländern eine solche Revision wünschenswerth machen sollte; es ist jedoch verstanden, daß die Bestimmungen der gegenwärtigen Uebereinkunft für beide Länder verbindlich bleiben werden, bis sie im gemeinsamen Einverständniß abgeändert sind.

Wenn die gegenwärtig im Gebiet des Norddeutschen Bundes dem Schutz des literarischen und künstlerischen Eigenthums gewährten Garantien während der Dauer der gegenwärtigen Uebereinkunft Aenderungen erleiden sollten, so würde die Schweizerische Regierung befugt sein, die Bestimmungen dieses Vertrages durch die neuen, von der Gesetzgebung des Norddeutschen Bundes erlassenen Vorschriften zu ersetzen.

Art. 32.

Die gegenwärtige Uebereinkunft tritt zu gleicher Zeit und für die nämliche Dauer in Kraft, wie der am 13. Mai 1869. zwischen dem Norddeutschen Bunde nebst den übrigen Staaten des Zollvereins und der Schweiz abgeschlossene Handelsvertrag.

Sie soll ratifizirt und es sollen die Ratifikations-Urkunden an demselben Orte und zu derselben Zeit, wie die Ratifikations-Urkunden jenes Vertrages, ausgetauscht werden.

So geschehen Berlin, den 13. Mai 1869.

Henning. (L. S.) — B. Hammer, Oberst. (L. S.)

Herzog. (L. S.)

Die Ratifikations-Urkunden der vorstehenden Uebereinkunft sind zu Berlin ausgewechselt worden.

w jednym lub drugim kraju albo w obu krajach rewizyą taką czyniło pożądaną; jednakowoż rozumie się, iż postanowienia obecnéj konwencyi mają dla obu krajów obowięzywać tak długo, ażby we wzajemném porozumieniu zostały zmienione.

Gdyby gwarancye, przyzwolone obecnie w Związku północno-niemieckim obronie własności dzieł literatury i sztuki, miały przez czas trwania obecnéj konwencyi doznać zmian, ma rząd szwajcarski być mocen, postanowienia obecnego traktatu zastąpić nowymi przepisami, ustawodawstwem Związku północno-niemieckiego wydanymi.

Art. 32.

Obecna konwencya nabiera mocy obowięzującéj w téj saméj chwili oraz na tenż sam przeciąg czasu, co traktat handlowy na dniu 13. Maja 1869. pomiędzy Związkiem północno-niemieckim i drugiemi państwami Związku celnego a Szwajcaryą zawarty.

Ma ona zostać zratyfikowaną a dokumenta ratyfikacyjne mają na tém saném miejscu oraz w tym samym wymienione być czasie, co dokumenta ratyfikacyjne owegoż traktatu.

Działo się w Berlinie, dnia 13. Maja 1869.

Henning. (L. S.) — B. Hammer, Pułkownik. (L. S.)

Herzog. (L. S.)

Dokumenta ratyfikacyjne powyższéj konwencyi zostały w Berlinie wymienione.

(Nr. 335.) Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes und des Deutschen Zollvereins. Vom 5. August 1869.

In Verfolg der Bekanntmachungen vom 8. Mai d. J. (Bundesgesetzbl. S. 199. und 203.) wird hierdurch zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß auf Grund der Artikel 6. und 7. der Verfassungs-Urkunde für den Norddeutschen Bund, beziehungsweise des Artikels 8. §§. 1. und 2. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Würtemberg, Baden und Hessen vom 8. Juli 1867.

von Seiner Majestät dem Könige von Preußen:

der Geheime Ober-Finanzrath Hasselbach

zum Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes und zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins ernannt worden ist.

Berlin, den 5. August 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
In Vertretung:
Delbrück.

(No. 335.) Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego i niemieckiego Związku celnego. Z dnia 5. Sierpnia 1869.

W następstwie obwieszczeń z 8. Maja r. b. (Zbiór praw zw. Str. 199. i 203.) podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości, iż na mocy Artykułów 6. i 7. Karty Konstytucyjnéj dla Związku północno-niemieckiego, względnie Artykułu 8. §§. 1. i 2. traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą z 8. Lipca 1867.

Najjaśniejszy Król Pruski

mianował pełnomocnikiem do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego i do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego:

tajnego nadradcę skarbowego Hasselbach.

Berlin, dnia 5. Sierpnia 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
W zastępstwie:
Delbrueck.

(Nr. 336.) Der Generalkonsul der Vereinigten Staaten von Columbien in Amsterdam, Herr A. Goldberg ist zugleich zum Generalkonsul der genannten Republik für den Norddeutschen Bund ernannt worden. Der genannte Generalkonsul, zu dessen Ernennung Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur ertheilt ist, wird während eines großen Theils des Jahres seinen Wohnsitz in Berlin nehmen.

(No. 336.) Konsul jeneralny Stanów Zjednoczonych Columbii w Amsterdamie, A. Goldberg, mianowany został zarazem konsulem jeneralnym rzeczpospolitéj téjże na Związek północno-niemiecki. Rzeczony konsul jeneralny, któremu na nominacyą tę udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur, mieć będzie siedzibę swą przez wielką część roku w Berlinie.

(Nr. 337.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Preußischen Konsul José da Costa Pedreira zu St. Thomé (Portugiesische Besitzung an der Westküste von Afrika)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 337.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

pruskiego konsula José da Costa Pedreira w St. Thomé (posiadłość portugalska na zachodniém pobrzeżu Afryki)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 338.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes die nachbenannten Personen zu Konsuln, resp. Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht:

A. zu Konsuln:

1) den Kaufmann Maximilian Krieger zu Cardiff,
2) den Kaufmann Otto Trechmann zu Hartlepool,
3) den Preußischen Vizekonsul Heinrich Bolkow zu Middlesbró,
4) den Lübeckischen, Hamburgischen und Bremischen Vizekonsul Thomas Were Fox zu Plymouth,
5) den Kaufmann Martin Wiener zu Sunderland,
6) den Preußischen Vizekonsul Gustav Schmalz zu New-Castle,
7) den Preußischen und Mecklenburgischen Vizekonsul Georg Fawcus zu Shields,
8) den Kaufmann Johann Heinrich Runge zu Belfast,
9) den Preußischen und Mecklenburgischen Vizekonsul R. Martin zu Dublin,
10) den Kaufmann Carl Ludwig zu Aberdeen,
11) den Mecklenburgischen Vizekonsul Johann Otto Lietke zu Glasgow,
12) den Mecklenburgischen und Oldenburgischen Vizekonsul Hermann Quosbarth zu Dundee,
13) den Hamburgischen, Bremischen und Lübeckischen Vizekonsul Adolph Robinow zu Leith;

(No. 338.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego następujące osoby mianować konsulami, resp. wicekonsulami Związku północno-niemieckiego:

A. Konsulami:

1) kupca Maksymiliana Krieger w Cardiff,
2) kupca Otona Trechmann w Hartlepool,
3) pruskiego wicekonsula Henryka Bolkow w Middlesbró,
4) lubeckiego, hamburskiego i bremskiego wicekonsula Tomasza Were Fox w Plymouth,
5) kupca Marcina Wiener w Sunderland,
6) pruskiego wicekonsula Gustawa Schmalz w New-Castle,
7) pruskiego i meklenburskiego wicekonsula Jerzego Fawcus w Shields,
8) kupca Jana Henryka Runge w Belfast,
9) pruskiego i meklenburskiego wicekonsula R. Martin w Dublinie,
10) kupca Karóla Ludwig w Aberdeen,
11) meklenburskiego wicekonsula Jana Otona Lietke w Glasgow,
12) meklenburskiego i oldenburskiego wicekonsula Hermana Quosbarth w Dundee,
13) hamburskiego, bremskiego i lubeckiego wicekonsula Adolfa Robinow w Leith;

B. zu Vizekonsuln:

1) den Kaufmann Francis Keller zu Southampton,
2) den Lübeckischen Vizekonsul Samuel Metcalfe Latham zu Dover,
3) den Preußischen Vizekonsul W. Marshall zu Great Grimsby,
4) den Preußischen Vizekonsul R. Miller zu Bristol,
5) den Preußischen Vizekonsul W. Roberts zu Weymouth,
6) den Oldenburgischen und Mecklenburgischen Vizekonsul Th. Roberts zu Milford,
7) den Preußischen Vizekonsul Philipp de St. Croix zu Jersey,
8) den Hamburgischen und Bremischen Vizekonsul Richard Hingston zu Dartmouth,
9) den Hüttendirektor Bernhard Gustav Herrmann zu Swansea,
10) den Preußischen Vizekonsul John Brown zu Shoreham,
11) den Kaufmann A. F. Blanck zu Gloucester,
12) den Preußischen, Oldenburgischen und Mecklenburgischen Vizekonsul W. D. Mathews zu Penzance,
13) den Preußischen, Mecklenburgischen, Oldenburgischen, Lübeckischen, Hamburgischen und Bremischen Vizekonsul Oliver John William zu Harwich,
14) den Preußischen, Hamburgischen, Bremischen und Lübeckischen Vizekonsul H. Blyth Hammond zu Ramsgate,
15) den Preußischen Vizekonsul Ed. Liebert zu Manchester,
16) den Preußischen Vizekonsul J. Weir zu Arbroath,
17) den Preußischen, Oldenburgischen, Hamburgischen, Lübeckischen und Bremischen Vizekonsul R. W. Stonehouse zu Newport.

B. Wicekonsulami:

1) kupca Francis Keller w Southampton,
2) lubeckiego wicekonsula Samuela Metcalfe Latham w Dower,
3) pruskiego wicekonsula W. Marshall w Great Grimsby,
4) pruskiego wicekonsula R. Miller w Bristol,
5) pruskiego wicekonsula W. Roberts w Weymouth,
6) oldenburskiego i meklenburskiego wicekonsula Th. Roberts w Milford,
7) pruskiego wicekonsula Filipa de St. Croix w Jersey,
8) hamburskiego i bremskiego wicekonsula Ryszarda Hingston w Dartmouth,
9) dyrektora hut Bernarda Gustawa Herrmann w Swansea,
10) pruskiego wicekonsula John Brown w Shoreham,
11) kupca A. F. Blanck w Gloucester,
12) pruskiego, oldenburskiego i meklenburskiego wicekonsula W. D. Mathews w Penzance,
13) pruskiego, meklenburskiego, oldenburskiego, lubeckiego, hamburskiego i bremskiego wicekonsula Oliver John William w Harwich,
14) pruskiego, hamburskiego, bremskiego i lubeckiego wicekonsula H. Blyth Hammond w Ramsgate,
15) pruskiego wicekonsula Ed. Liebert w Manchester,
16) pruskiego wicekonsula J. Weir w Arbroath,
17) pruskiego, oldenburskiego, hamburskiego, lubeckiego i bremskiego wicekonsula R. W. Stonehouse w Newport.

(Nr. 339.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

1) den Preußischen Vizekonsul J. Cathie Scarth zu Kirkwall,
2) den Kaufmann J. S. Benson zu Birmingham,
3) den Preußischen Vizekonsul Fr. Barrfield auf den Scilly-Inseln,
4) den Preußischen Vizekonsul W. W. Harvey zu Cork,
5) den Preußischen Vizekonsul A. Stewart zu Londonderry

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 339.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

1) pruskiego wicekonsula J. Cathie Scarth w Kirkwall,
2) kupca J. S. Benson w Birmingham,
3) pruskiego wicekonsula Fr. Barrfield na wyspach Scilly,
4) pruskiego wicekonsula W. W. Harvey w Cork,
5) pruskiego wicekonsula A. Stewart w Londonderry

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 340.) Dem Schiffsrheder H. W. Baake ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul des Freistaates Uruguay für Memel ertheilt worden.

(No. 340.) Panu H. W. Baake, właścicielowi okrętu, udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula rzeczpospolitéj Uruguay na Kleypedę.

(Nr. 341.) Dem Herrn William M. Coleman ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Stettin ertheilt worden.

(No. 341.) Panu William M. Coleman udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Szczecin.

Berichtigung.

In dem durch das 30ste Stück des Bundesgesetzblattes für 1869. veröffentlichten Vereinszollgesetz vom 1. Juli 1869. ist S. 531. §. 105. Z. 5. v. u. und S. 532. § 108. Z. 4. v. u. die Paragraphzahl „102" in 103 abzuändern.

Sprostowanie.

W publikowaném w 30 poszycie Zbioru praw związkowych za r. 1869. — prawie związkowém celném z 1. Lipca 1869. Str. 531. §. 105. w. 5. od d. i Str. 532. §. 108. w. 3. od d. zamiast §. »102.« powinno stać §. »103.«

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 34.

(Nr. 342.) Bekanntmachung, betreffend die Prüfung der Aerzte, Zahnärzte, Thierärzte und Apotheker. Vom 25. September 1869.

Auf Grund der Bestimmung im §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vom 21. Juni d. J. (Bundesgesetzbl. S. 375.) hat der Bundesrath die nachstehenden Beschlüsse gefaßt:

1) Zur Ertheilung der Approbationen für Aerzte, Zahnärzte oder Apotheker für das ganze Bundesgebiet sind nur die Centralbehörden derjenigen Bundesstaaten befugt, welche eine oder mehrere Landes-Universitäten haben, mithin zur Zeit die zuständigen Ministerien des Königreichs Preußen, des Königreichs Sachsen, des Großherzogthums Hessen, des Großherzogthums Mecklenburg-Schwerin und in Gemeinschaft die Ministerien des Großherzogthums Sachsen-Weimar und der Sächsischen Herzogthümer.

   Diese Approbationen werden nach den unter A., B. und C. beigefügten Formularen ausgestellt.

2) Zur Ertheilung der Approbationen für Thierärzte für das ganze Bundesgebiet sind nur die Centralbehörden derjenigen Bundesstaaten befugt, welche eine oder mehrere Thierarznei-

(No. 342.) Obwieszczenie, tyczące się popisu lekarzy, dentystów, weterynarzy i aptekarzy. Z dnia 25. Września 1869.

Na mocy postanowienia w §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego z 21. Czerwca r. b. (Zbiór praw zw. Str. 375) rada związkowa następujące postanowiła uchwały:

1) Do udzielania aprobacyi dla lekarzy, dentystów lub aptekarzy na cały obwód związkowy uprawnione są li władze centralne tych państw związkowych, które mają jednę lub kilka wszechnic krajowych, zatém obecnie właściwe Ministerstwa Królestwa Pruskiego, Królestwa Saskiego, Wielkiego Księstwa Heskiego, Wielkiego Księstwa Mecklenburg-Schwerin oraz wspólnie Ministerstwa Wielkiego Księstwa Sachsen-Weimar i Księstw Saskich.

   Aprobacye wystawiają się podług formularzy dołączonych pod *A.*, *B.* i *C.*

2) Do udzielania aprobacyi dla weterynarzy na cały obwód związkowy uprawnione są li władze centralne tych państw związkowych, które mają jednę lub kilka szkół

Ausgegeben zu Berlin den 30. September 1869.

Wydany w Berlinie dnia 30. Września 1869.

schulen haben, mithin zur Zeit die zuständigen Ministerien des Königreichs Preußen und des Königreichs Sachsen.

Diese Approbationen werden nach dem unter D. beigefügten Formular ausgestellt.

3) Ueber den Nachweis der Befähigung der unter 1. und 2. genannten Medizinalpersonen gelten nachstehende Vorschriften:

I. Vorschriften über die Prüfung der Aerzte.

§. 1.

Die Approbation darf nur denjenigen Kandidaten ertheilt werden, welche die nachstehend beschriebene ärztliche Prüfung in allen ihren Abschnitten bestanden haben.

Prüfungs-Behörden.

§. 2.

Die ärztliche Prüfung kann entweder vor der Medizinischen Ober-Examinations-Kommission zu Berlin oder vor einer medizinischen Examinations-Kommission bei einer Norddeutschen Universität abgelegt werden.

Die Prüfungs-Kommissionen, welche aus wissenschaftlich gebildeten Fachmännern aller Zweige der Heilkunde bestehen sollen, werden alljährlich von der zuständigen Centralbehörde zusammengesetzt, von deren Bestimmung es abhängt, ob der Vorsitzende der Kommission aus der Zahl der Examinatoren ernannt werden soll.

Zulassungs-Bedingungen.

§. 3.

Die Meldung zur Prüfung vor der Ober-Examinations-Kommission ist bei dem Minister der Medizinal-Angelegenheiten in Berlin, die Meldung

weterynarskich, zatém obecnie właściwe Ministerstwa Królestwa Pruskiego i Królestwa Saskiego.

Aprobacye te wystawiają się podług formularza dołączonego pod *D.*

3) Co do wykazu kwalifikacyi wymienionych pod 1. i 2. osób lekarskich obowięzują następujące przepisy:

I. Przepisy, tyczące się popisu lekarzy.

§. 1.

Aprobacya może li tym udzieloną być kandydatom, którzy opisany poniż popis lekarski we wszystkich jegoż złożyli działach.

Władze egzaminacyjne.

§. 2.

Popis lekarski składa się bądź to przed medycynalną wyższą komisyą egzaminacyjną w Berlinie, bądź przed medycynalną komisyą egzaminacyjną przy któréj wszechnicy północno-niemieckiéj.

Komisye egzaminacyjne, które składać się mają z wykształconych naukowo mężów fachowych wszelkich dziedzin nauki lekarskiéj, tworzą się corocznie przez właściwą władzę centralną, od postanowienia któréj zawisło, czy przewodniczący komisyi ma być z liczby egzaminatorów mianowanym.

Warunki przypuszczenia.

§. 3.

Zgłoszenie się do popisu przed wyższą komisyą egzaminacyjną podane być winno do Ministra spraw lekarskich w Berlinie, zgłosze-

zur Prüfung vor einer akademischen Examinations-Kommission bei dem betreffenden Universitäts-Kuratorium oder, in Ermangelung eines solchen, bei der der Examinations-Kommission zunächst vorgesetzten Behörde einzureichen.

Der Meldung sind beizufügen:

1) das Gymnasial-Zeugniß der Reife,
2) die Abgangs-Zeugnisse von der Universität,
3) das Zeugniß über Ablegung der naturwissenschaftlichen Prüfung (tentamen physicum) an einer Universität des Norddeutschen Bundes,
4) der Nachweis, daß der Kandidat als Praktikant mindestens zwei Semester hindurch sowohl an der chirurgischen als an der medizinischen Klinik Theil genommen und in einer geburtshülflichen Klinik mindestens vier Geburten selbstständig gehoben hat.

§. 4.

Die Prüfungen beginnen alljährlich im November und sollen nicht über die Mitte des Juli folgenden Jahres ausgedehnt werden. Kandidaten, welche nicht spätestens bis zum Jahresschluß sich gemeldet und die im §. 3. erwähnten Zeugnisse beigebracht haben, dürfen erst zu der mit dem folgenden November beginnenden Prüfung zugelassen werden. Ausnahmen hiervon können nur unter besonderen, die spätere Meldung rechtfertigenden Umständen gestattet werden.

Mit der Zulassungs-Verfügung und der Quittung über die eingezahlten Gebühren (§. 43.) haben sich die Kandidaten bei dem Vorsitzenden der Prüfungs-Kommission zu melden.

Prüfungs-Abschnitte.

§. 5.

Die gesammte Prüfung zerfällt in folgende gesonderte Abschnitte:

nie się do popisu przed komisyą egzaminacyjną akademicką, do odnośnego kuratoryum akademickiego, lub — w braku takowego — do władzy, która przełożoną jest bezpośrednio komisyi egzaminacyjnéj.

Do zgłoszenia się dołączyć należy:

1) gimnazyalne zaświadczenie dojrzałości,
2) zaświadczenia co do opuszczenia wszechnicy (exmatrykułę),
3) zaświadczenie co do złożonego popisu z nauk przyrodzonych (tentamen physicum) na wszechnicy Związku północnoniemieckiego,
4) wykaz, iż kandydat praktycznie przez przynajmniéj dwa półrocza brał udział tak w klinice chirurgicznéj jako też i lekarskiéj i iż w klinice położniczéj przynajmniéj cztery uskutecznił samodzielnie połogi.

§. 4.

Popisy rozpoczynają się corocznie w Listopadzie a nie mają rozciągać się po za połowę Lipca roku następnego. Kandydaci, którzy się najpóźniéj aż do końca roku nie zgłosili i wspomnionych w §. 3. zaświadczeń nie złożyli, mogą przypuszczeni być dopiero do popisu, rozpoczynającego się następującego Listopada. Wyjątki mogą li pod szczególnemi, późniejsze się zgłoszenie usprawiedliwiającemi dozwolone być okolicznościami.

Z dekretem co do przypuszczenia i kwitem na opłacone należytości (§. 43.) winni kandydaci zgłosić się u przewodniczącego komisyi egzaminacyjnéj.

Działy (stacye) egzaminacyjne.

§. 5.

Cały popis dzieli się na następujące oddzielne stacye:

I. die anatomisch-physiologische und pathologisch-anatomische,
II. die chirurgische und ophthalmiatrische,
III. die medizinische,
IV. die geburtshülfliche und gynäkologische,
V. die mündliche Schlußprüfung.

Diese Prüfungen haben alle Kandidaten ohne Ausnahme in der vorgezeichneten Reihenfolge zu bestehen und es darf bei der Prüfung keine Rücksicht darauf genommen werden, welchem Zweige der Heilkunde der Kandidat sich künftig vorzugsweise widmen will.

I. Anatomisch-physiologische und pathologisch-anatomische Prüfung.

§. 6.

Die anatomisch-physiologische und pathologisch-anatomische Prüfung wird vor drei Mitgliedern der Examinations-Kommission abgelegt, welche Anatomie und Physiologie beziehungsweise pathologische Anatomie zu ihrem Spezialfach gemacht haben.

§. 7.

Die Prüfung zerfällt in drei gesonderte Theile: A. den anatomischen, B. den physiologischen, C. den anatomisch-pathologischen Theil und kann in vier Terminen abgehalten werden, wovon zwei auf den anatomischen, einer auf den physiologischen und einer auf den pathologisch-anatomischen Theil fallen.

In jedem Termine dürfen höchstens vier Kandidaten zugleich examinirt werden.

§. 8.

A. In dem anatomischen Theile der Prüfung hat der Kandidat in einem Termine

a) eine osteologische und eine splanchnologische Aufgabe durchs Loos zu ziehen und sofort ex tempore an ihm zur Demonstration vorgelegten Präparaten abzuhandeln.

I. anatomiczno-fizyologiczny i patologiczno-anatomiczny,
II. chirurgiczny i oftalmiatryczny,
III. medycynalny,
IV. położniczy i gynekologiczny,
V. ustny popis końcowy.

Popisy te muszą wszyscy bez wyjątku kandydaci w przepisanéj powyż złożyć kolei a przy egzaminie nie powinno się mieć względu na to, któréj gałęzi lekarskiéj kandydat w przyszłości szczegółowo poświęcić się zamyśla.

I. Popis anatomiczno-fizyologiczny i patologiczno-anatomiczny.

§. 6.

Popis anatomiczno-fizyologiczny i patologiczno-anatomiczny składa się przed trzema członkami komisyi egzaminacyjnéj, którzy obrali sobie za fach szczegółowy anatomią i fizyologią względnie anatomią patologiczną.

§. 7.

Popis rozpada na trzy oddzielne działy: *A.* dział anatomiczny, *B.* dział fizyologiczny, *C.* dział anatomiczno-patologiczny; może on w czterech odbyć się terminach, z których dwa na dział anatomiczny, jeden na fizyologiczny i jeden na patologiczno-anatomiczny dział się rachują.

W każdym terminie może najwyżéj czterech składać razem popis kandydatów.

§. 8.

A. W anatomicznym dziale popisu winien kandydat w jednym terminie

a) wyciągnąć losem zadanie osteologiczne i zadanie splanchnologiczne i takowe natychmiast ex tempore na przedłożonych mu do demonstracyi preparatach rozwiązać.

Alljährlich bei Beginn der Prüfungsperiode werden Behufs der Loosziehung durch die Examinations-Kommission je 12—15 osteologische und splanchnologische Aufgaben bestimmt.

Ein Kandidat legt bei dem einen Examinator das osteologische, bei dem andern Examinator das splanchnologische Extemporale ab, wobei mit den vier zugleich zu Prüfenden alternirend verfahren werden kann.

b) Außerdem hat der Kandidat ein ihm von den Examinatoren nach Maaßgabe der vorhandenen Leichentheile aufzugebendes Nervenpräparat selbst anzufertigen und dasselbe in einem zweiten Termin vor einem der Examinatoren zu demonstriren.

§. 9.

B. In dem physiologischen Theile der Prüfung, welche unmittelbar nach dem Termin der anatomischen Extemporalien, also vor dem Termin des Nervenpräparates, abgehalten werden kann, hat der Kandidat

a) eine histologische Aufgabe,
b) eine physiologische Aufgabe

ex tempore durch mündlichen Vortrag abzuhandeln.

Die Aufgaben sind durch das Loos aus den zu diesem Zwecke von der Examinations-Kommission alljährlich zu bestimmenden 10—12 histologischen und 20 physiologischen Aufgaben zu wählen.

Ein Kandidat legt bei dem einen Examinator das histologische, bei dem andern das physiologische Extemporale ab. Unter den vier auf einmal zu Prüfenden kann hierin alternirend verfahren werden.

Das histologische Extemporale hat zum Zweck, die Kenntnisse der Kandidaten in der mikroskopischen Anatomie und Physiologie zu ermitteln, und ist dabei auch die Kenntniß des Gebrauchs

Corocznie przy rozpoczęciu peryodu egzaminacyjnego komisya egzaminacyjna celem losowania wyznacza po 12—15 zadań osteologicznych i splanchnologicznych.

Jeden kandydat składa przed jednym egzaminatorem extemporale osteologiczne, przed drugim egzaminatorem extemporale splanchnologiczne, przy czém z czterema razem popis składającymi kandydatami kolejno postąpić się może.

b) Prócz tego winien kandydat mający mu się przez egzaminatorów w miarę znajdujących się części trupa zadać preparat nerwowy sam sporządzić i takowy w drugim terminie przed jednym z egzaminatorów demonstrować.

§. 9.

B. W fizyologicznym dziale popisu, który odbyć się może bezpośrednio po terminie extemporalii anatomicznych, a zatém przed terminem preparatu nerwowego, winien kandydat

a) zadanie histologiczne,
b) zadanie fizyologiczne

ex tempore ustnym rozwiązać wykładem.

Zadania wybierają się losem z mających się tym końcem przez komisyą egzaminacyjną wyznaczać corocznie 10—12 zadań histologicznych a 20 zadań fizyologicznych.

Jeden kandydat składa przed jednym egzaminatorem extemporale histologiczne, przed drugim extemporale fizyologiczne. Z czterema razem popis składającymi może postąpić się w tém kolejno.

Extemporale histologiczne ma na celu zbadanie wiadomości kandydatów w anatomii i fizyologii mikroskopicznéj, przy czém winna i świadomość używania mikroskopu wykazaną

des Mikroskops an einem hierzu geeigneten, vom Kandidaten vorzubereitenden Präparat nachzuweisen.

§. 10.

Ueber jedes der Extemporale (§§. 8. 9.) wird ein kurzes Protokoll aufgenommen und die dem Kandidaten über Lösung der Aufgabe zu ertheilende Censur beigefügt.

§. 11.

Das Urtheil über den Ausfall des anatomischen Theiles der Prüfung wird gebildet aus den Censuren über die beiden anatomischen Extemporalia und das Nervenpräparat.

Das Urtheil über den physiologischen Theil der Prüfung wird gebildet aus den Votis über das histologische und physiologische Extemporale.

§. 12.

Wenn die Schlußcensur der anatomisch-physiologischen Prüfung dahin ausfällt, daß der Kandidat in der Anatomie „gut", in der Physiologie „mittelmäßig" bestanden ist, so hat der Kandidat den physiologischen Theil der Prüfung nach einiger Zeit, deren Frist durch den Vorsitzenden zu beantragen ist, zu wiederholen, und umgekehrt.

Ist der Kandidat in der Anatomie oder in der Physiologie oder in beiden „schlecht" bestanden, so muß er die gesammte anatomisch-physiologische Prüfung wiederholen und kann dazu in der Regel erst im nächstfolgenden Prüfungsjahr zugelassen werden.

§. 13.

Nur derjenige, der in der anatomisch-physiologischen Prüfung mindestens die Schlußcensur „gut" erhalten hat, darf von dem Vorsitzenden zu den weiteren Prüfungsabschnitten zugelassen werden.

być na sposobnym do tego preparacie, przez kandydata przygotować się mającym.

§. 10.

Co do każdego extemporale (§§. 8. 9.) przyjmuje się krótki protokół za dołączeniem cenzury, kandydatowi z rozwiązania zadania udzielić się mającéj.

§. 11.

Sąd o wypadku anatomicznego działu popisu tworzy się z cenzur w obu extemporaliach anatomicznych i preparacie nerwowym.

Sąd o fizyologicznym dziale popisu tworzy się z votum co do extemporale histologicznego i fizyologicznego.

§. 12.

Jeżeli cenzura ostateczna popisu anatomiczno-fizyologicznego wypadła tak, iż kandydat w anatomii przeszedł »dobrze«, we fizyologii »średnio«, wówczas kandydat obowiązany jest fizyologiczny dział egzaminu powtórzyć po pewnym czasie, który przez przewodniczącego winien być zawnioskowanym — i odwrotnie.

Jeżeli kandydat w anatomii lub we fizyologii albo w obu otrzymał cenzurę »złe«, wówczas obowiązanym on jest cały popis anatomiczno-fizyologiczny powtórzyć, a może do tego po zwyczaj dopiero następującego przypuszczonym być roku egzaminacyjnego.

§. 13.

Li ten, co w egzaminie anatomiczno-fizyologicznym uzyskał przynajmniéj cenzurę ostateczną »dobre«, może przez przewodniczącego do dalszych przypuszczonym być działów egzaminacyjnych.

§. 14.

C. In dem pathologisch-anatomischen Theile der Prüfung hat der Kandidat vor dem dritten Examinator die Sektion einer Leiche oder mindestens eines Leichentheils zu machen und die Ergebnisse zu Protokoll zu diktiren, und endlich ein pathologisch-anatomisches Präparat, eintretenden Falles mit Beihülfe des Mikroskops, zu demonstriren.

Das Prüfungsprotokoll nebst der Censur wird den Verhandlungen über den ganzen Prüfungsabschnitt I. beigefügt.

Ungenügender Ausfall dieses Theiles der Prüfung bedingt dessen Wiederholung nach Maaßgabe des §. 12. Alinea 1.

II. Die chirurgische und ophthalmiatrische Prüfung.

§. 15.

Die chirurgische Prüfung wird unter der Leitung von drei Mitgliedern der Examinations-Kommission vorgenommen, welche die Chirurgie beziehungsweise Augenheilkunde selbst ausüben und als Operateure bekannt sind. Im Fall eine große Anzahl von Kandidaten (etwa 100 und darüber) zur Prüfung gelangt, können zu derselben sechs Examinatoren bestellt werden, von denen je drei eine Abtheilung der Examinanden in der von dem Vorsitzenden zu bestimmenden Reihenfolge zu übernehmen und zu absolviren haben. Bei etwa eintretenden Behinderungen einzelner Examinatoren wird hierdurch zugleich eine Stellvertretung unter denselben ermöglicht.

Jedem Prüfungstermin sind höchstens drei Examinanden zugleich zu überweisen.

Wo ein besonderer Professor der Augenheilkunde nicht fungirt, kann die Prüfung in letzterer dem Examinator für Chirurgie mit übertragen werden.

§. 14.

C. W patologiczno-anatomicznym dziale popisu winien kandydat przed trzecim egzaminatorem sekcyą trupa lub przynajmniéj części trupa przedsięwziąść i rezultat do protokółu podyktować, a wreszcie preparat patologiczno-anatomiczny, eventualnie przy pomocy mikroskopu, demonstrować.

Protokół egzaminacyjny wraz z cenzurą dołącza się do czynności z całego działu popisowego I.

Niedostateczny rezultat tego działu popisu wymaga powtórzenia jego w miarę §. 12. alinea 1.

II. Popis chirurgiczny i oftalmiatryczny.

§. 15.

Popis chirurgiczny przedsiębierze się pod kierownictwem trzech członków komisyi egzaminacyjnéj, którzy chirurgią względnie oftalmiatrykę sami wykonują i za operatorów są znani. Gdyby chodziło o egzaminowanie wielkiéj liczby kandydatów (np. 100 lub więcéj), może do takowego postanowionych być sześciu egzaminatorów, z których co trzech winno jeden oddział egzaminandów w przepisanym przez dyrektora przejąć i załatwić porządku. Na przypadki zajścia pojedynczych egzaminatorów przeszkody umożebnia się przez to zarazem zastępstwo pomiędzy nimi.

W każdym terminie popisowym uczestniczy razem najwyżéj trzech egzaminandów.

Gdzie nie ma osobnego profesora oftalmiatryki, może odebranie egzaminu w téjże poruczone być wraz egzaminatorowi w chirurgii.

§. 16.

Die chirurgiſche Prüfung zerfällt in einen kliniſchen und in einen techniſchen Abſchnitt.

§. 17.

Die chirurgiſch-kliniſche Prüfung wird in der chirurgiſchen Abtheilung eines größeren Krankenhauſes oder eines Univerſitäts-Klinikums abgehalten. In derſelben muß jeder Kandidat zwei Kranke acht Tage lang in Behandlung nehmen.

Am erſten Prüfungstage wird einem jeden der (3) Examinanden ein Kranker von einem Examinator, am nächſtfolgenden Tage der zweite Kranke von dem anderen Examinator in einer Morgenſtunde übergeben und der achttägige Prüfungskurſus darauf von beiden Examinatoren alternirend überwacht.

In Gegenwart des Examinators hat der Kurſiſt den Kranken zu examiniren und dabei das ätiologiſche Verhältniß der vorhandenen Krankheit, die Diagnoſe, Prognoſe derſelben, ſowie den Heilplan feſtzuſetzen. Nach vollendeter Unterſuchung werden die Kurſiſten in ein beſonderes Zimmer geführt, um daſelbſt unter Klauſur und ohne fremde Hülfe das Reſultat ihrer Unterſuchung in Form einer Krankengeſchichte in Deutſcher Sprache ſchriftlich zuſammenzuſtellen. Es wird ihnen hierzu bis ſpät Abends Zeit, und während deſſen die erforderliche leibliche Nahrung aus der Oekonomie des Hauſes gegen billige Vergütung gewährt.

Nach Vollendung der Arbeit haben ſie dieſelbe, mit ihrer Unterſchrift verſehen, dem zur Beaufſichtigung der Kurſiſten beſtellten Aſſiſtenzarzt der Anſtalt zu übergeben, welcher dieſe am anderen Tage den reſp. Examinatoren zur Einſicht vorzulegen hat.

§. 18.

In den hierauf folgenden ſieben Tagen hat der Kurſiſt den ihm überwieſenen Kranken zweimal täglich zu beſuchen und dabei die Beſchreibung des

§. 16.

Popis chirurgiczny rozpada na dział kliniczny i dział techniczny.

§. 17.

Popis chirurgiczno-kliniczny odbywa się w chirurgicznym oddziale większego domu chorych lub klinikum akademickiego. Kandydat każdy musi w nim dwóch chorych przez ośm dni wziąść w kuracyą.

Pierwszego dnia popisowego ma każdemu z (3) egzaminandów być jeden chory przez jednego egzaminatora, następnego dnia drugi chory przez drugiego egzaminatora w godzinie rannéj przekazanym, zaczém ośmiodniowy kurs popisowy będzie przez obu kolejno kontrolować się egzaminatorów.

W obecności egzaminatora musi kursyst chorego badać i przy tém etyologiczny stosunek znajdującéj się choroby, dyagnozę, jéj prognozę, tudzież plan leczenia ustanowić. Po skończoném badaniu kursyści odprowadzają się do osobnego pokoju, aby tamże pod klauzurą i bez obcéj pomocy rezultat śledztwa swego w formie historyi choroby w języku niemieckim piśmiennie zestawić. Do tego ma im dany być czas aż późno w wieczór, a w nimż potrzebne pożywienie cielesne z kuchni domu za mierném wynagrodzeniem.

Po ukończeniu pracy winni oni opatrzyć ją swym podpisem i wręczyć uporuczonemu do dozorowania kursystów asystentowi medycznemu zakładu, który ją dnia następnego przedłoży odnośnym egzaminatorom do przejrzenia.

§. 18.

W następujących po tém siedmiu dniach kursyst musi przekazanego sobie chorego dwakroć dziennie odwiedzać i przy tém opis prze-

Verlaufs der Krankheit mit Angabe der Behandlung in Form eines Krankheitsjournals im Verfolg ſeiner Krankheitsgeſchichte (§. 17.) einzutragen. Zu dieſem Zweck erhält er die Krankheitsgeſchichte bei der erſten Viſite von dem Examinator zurück. Beides, Krankheitsgeſchichte und Journal, behält der mit der Beaufſichtigung der Kurſiſten zu beauftragende Aſſiſtenzarzt der kliniſchen Anſtalt in Bewahrung.

§. 19.

Den Morgenviſiten hat der betreffende Examinator mindeſtens dreimal in der Woche beizuwohnen. Bei der erſten dieſer Viſiten hat er die von dem Kurſiſten eingereichte Krankheitsgeſchichte mit demſelben kritiſch durchzugehen und ihn Behufs Verbeſſerung erheblicher Mängel in der Arbeit event. zur Anfertigung von beſonderen Nachträgen zu veranlaſſen. Während der anderen beiden Viſiten hat er den Examinanden auch über andere als die ihm zur ſpeziellen Beobachtung überwieſenen Krankheitsfälle zu prüfen und ſich von der Fähigkeit deſſelben in der Erkenntniß und richtigen Beurtheilung der chirurgiſchen Krankheitsformen, ſowie von ſeiner Fertigkeit in Ausführung kleinerer chirurgiſcher Operationen Ueberzeugung zu verſchaffen.

§. 20.

Während der kliniſchen Prüfung wird die chirurgiſch-techniſche Prüfung zur Erforſchung der operativen Fertigkeit des Kandidaten in einem beſonderen Termine abgehalten.

Zu dem Zweck erhält der Examinand zwei durch das Loos zu beſtimmende Aufgaben:

1) eine Aufgabe aus dem Bereiche der Akiurgie, nach welcher der Kandidat ex tempore einen Vortrag über die darauf bezüglichen Operationsmethoden und deren ſpezielle Würdigung zu halten, ſeine Kenntniſſe in der Inſtrumentenlehre nachzuweiſen und die Operation ſelbſt, ſoweit dies im konkreten Falle ausführbar iſt, am Leichnam zu verrichten hat;

biegu choroby, za podaniem kuracyi, w formie żurnalu choroby jako kontynuacyą swéj historyi choroby (§. 17.) wciągać. Tym końcem zwraca mu egzaminator historyą choroby przy pierwszéj wizycie. Historyą choroby i żurnal aserwuje uporuczony do dozorowania kursystów asystent medyczny zakładu klinicznego.

§. 19.

Wizytom rannym winien odnośny egzaminator przynajmniéj trzykroć w tydzień być przytomnym. Przy pierwszéj z wizyt tychże winien on historyą choroby podaną przez kursystę krytycznie z nim przejść i go celem poprawy większych błędów w pracy event. do sporządzenia osobnych dodatków spowodować. Podczas dwóch drugich wizyt winien on egzaminanda i co do innych przypadków choroby, aniżeli jakie mu do szczególnéj poruczono kontroli, badać i o zdolności jego w poznawaniu i właściwém osądzaniu chirurgicznych form choroby, jako też o biegłości jego w wykonywaniu pomniejszych operacyi chirurgicznych się przekonywać.

§. 20.

Podczas popisu klinicznego popis chirurgiczno-techniczny ku zbadaniu biegłości operatywnéj kandydata w osobnym odbywa się terminie.

Tym końcem egzaminand otrzymuje dwa zadania, przez los wyznaczyć się mające:

1) zadanie z dziedziny akiurgii, według którego kandydat winien ex tempore mieć wykład o odnoszących się do tego metodach operacyjnych i ich szczegółowém ocenieniu, wykazać swe wiadomości w nauce instrumentów i przedsięwziąść sam operacyą — o ile to w danym przypadku jest wykonalném — na trupie;

2) eine Aufgabe aus der Lehre über Frakturen und Luxationen, welche ebenfalls durch extemporirten Vortrag zu erörtern und demnächst durch das manuelle Verfahren am Phantom, sowie durch kunstgerechte Anlegung des Verbandes zu demonstriren ist.

Ueber diejenigen Operationen, welche in geeigneter Weise an der Leiche nicht auszuführen sind, hat der Kandidat dennoch seine Bekanntschaft mit ihrer Geschichte, ihrem Werth und ihren Indikationen nachzuweisen. Dem Examinator aber bleibt überlassen, statt einer derartigen Operation die Ausführung einer anderen Operation an der Leiche zu verlangen. Außerdem erscheint es wünschenswerth, daß der Kandidat, welche Aufgabe ihm auch durch das Loos zugefallen sein mag, jedenfalls noch eine Gefäßunterbindung und eine andere leichtere Operation an der Leiche vorzunehmen veranlaßt wird.

Auch für den Zweck der chirurgischen Prüfungen bestimmt die Kommission alljährlich 40—50 Aufgaben akiurgischer Art und 15—20 Aufgaben über Frakturen und Luxationen.

§. 21.

Als Vervollständigung der chirurgischen Prüfung hat der Kandidat auch noch eine klinisch-technisch-ophthalmiatrische Prüfung abzulegen und zwar, wenn sich in der Examinations-Kommission außer den Examinatoren für Chirurgie ein Mitglied befindet, welches sich besonders der Ophthalmiatrie gewidmet hat, vor diesem. In derselben ist ihm ein Fall einer Augenkrankheit zur Untersuchung und Beobachtung innerhalb dreier Tage und zur Anfertigung der darauf bezüglichen Krankheitsgeschichte zu übergeben.

§. 22.

Das Urtheil über den Ausfall der chirurgischen Prüfung wird aus den Censuren des klinischen und des technischen Theiles dieses Prüfungsabschnittes festgestellt. Da aber beide Theile eine gleiche Wichtigkeit haben, so muß der

2) zadanie z nauki o frakturach i luxacyach, które również wykładem ex tempore rozebrać a następnie procedurą ręczną na fantomie, tudzież przyłożeniem opatrzenia rany według zasad sztuki demonstrować należy.

Co do tych operacyi, które się w stósowny sposób na trupie wykonać nie dadzą, winien jednakże kandydat wykazać swą znajomość ichż historyi, ichż wartości i ich indikacyi. Egzaminatorowi zaś wolno jest zamiast operacyi takiéj żądać wykonania innéj operacyi na trupie. Prócz tego pożądaném jest, aby kandydat, jakieby zadanie losem dostać mu się mogło, na wszelki przypadek wykonał jeszcze na trupie podwiązanie stawów oraz inną lżejszą operacyą.

I na cel popisów chirurgicznych wyznacza komisya corocznie 40 — 50 zadań rodzaju akiurgicznego oraz 15—20 zadań co do fraktur i luxacyi.

§. 21.

Ku uzupełnieniu popisu chirurgicznego kandydat obowiązany jest złożyć jeszcze i popis kliniczno-techniczno-oftalmiatryczny — i to, jeżeli się w komisyi egzaminacyjnéj prócz egzaminatorów w chirurgii znajduje członek, który się szczególnie poświęcił oftalmiatryi, przed tymże. W ostatniéj ma mu danym być przypadek choroby ócz do badania i obserwowania go przez trzy dni i do sporządzenia odnoszącéj się do tego historyi choroby.

§. 22.

Sąd o wypadku popisu chirurgicznego ustanawia się z cenzur klinicznéj i technicznéj części działu popisowego. Ponieważ zaś obie części są równie ważne, przeto egzaminand, który w jednéj lub drugiéj

Examinand, welcher in dem einen oder dem anderen Theile den Anforderungen nicht genügt hat, als in der chirurgischen Prüfung überhaupt nicht bestanden erachtet und für denselben die Wiederholung des ganzen Prüfungsabschnittes nach einer dem Schlußvotum entsprechenden Frist beantragt werden.

Die Prüfungsverhandlungen über sämmtliche Kursisten sind unmittelbar nach ihrer Entlassung aus der Prüfung dem Vorsitzenden einzureichen.

III. Die medizinische Prüfung.

§. 23.

Die medizinische Prüfung ist im Wesentlichen eine klinische Prüfung und wird von zweien der für dieses Fach ernannten Examinations-Kommissarien abgehalten.

Bei der Prüfung selbst wird nach Analogie der Bestimmungen in den §§. 17. 18. und 19. verfahren.

§. 24.

Ein ganz besonderes Augenmerk müssen die Prüfungs-Kommissarien auf die Kenntnisse des Kandidaten in der Dosenlehre der Medikamente und im Formuliren von Rezepten richten, und denselben daher hierin bei jeder der drei gemeinschaftlichen Wochenvisiten prüfen. Zu demselben Zweck aber haben sich noch beide Examinatoren an einem bestimmten Tage der Woche zu vereinigen und jedem Kandidaten auf einem besonderen Bogen, der am Schluß der Prüfung dem Krankheitsjurnal beizufügen ist,

a) einige besondere Aufgaben zur Verschreibung verschiedener Formen von Arzneimitteln (Mixturen, Dekokten, Pillen, Latwergen u. s. w.) zu stellen, welche er sogleich und in Gegenwart beider Kommissarien schriftlich zu lösen hat und
b) mehrere Arzneisubstanzen aufzuzeichnen, zu welchen der Kandidat die Minimal- und Maximal-Dosenbestimmung schreiben muß.

części nie uczynił zadość wymaganiom, musi za przepadłego w ogóle w popisie chirurgicznym być uważany i dla niego powtórzenie całego działu popisowego po czasie odpowiednim votum końcowemu zawnioskowaném.

Czynności popisowe co do wszystkich kursystów winny bezpośrednio po ichż puszczeniu z egzaminu być przewodniczącemu przedłożone.

III. Popis medyczny.

§. 23.

Popis medyczny jest głównie popisem klinicznym a odbywa się przed dwoma z mianowanych dla fachu tego komisarzy egzaminacyjnych.

Przy samymż popisie postępuje się według analogii postanowień w §§. 17. 18. i 19.

§. 24.

Szczególną baczność winni komisarze egzaminacyjni skierować na wiadomości kandydata w nauce doz lekarstw i w formułowaniu receptów, a zatém go w tém przy każdéj z trzech wspólnych wizyt tygodniowych egzaminować. W tym samym celu atoli winni też jeszcze obaj egzaminatorowie pewnego dnia w tygodniu się łączyć i każdemu kandydatowi na osobnym arkuszu, który na końcu egzaminu winien do żurnalu choroby być dołączonym,

a) niektóre osobne zadania co do zapisywania różnych form lekarstw (mixtur, dekoktów, pigułek, latwerg i t. d.) stawiać, które kandydat niebawem oraz w przytomności obu komisarzy piśmiennie rozwiązać winien, tudzież
b) kilka substancyi lekarskich oznaczyć, do których kandydat winien minimalną i maxymalną dozę dopisać.

Diejenigen Kandidaten, welche in diesem Prüfungsgegenstand unkundig befunden worden sind, können, selbst wenn sie genügende wissenschaftliche Kenntnisse nachgewiesen haben, als in der medizinischen Prüfung bestanden nicht erachtet werden.

§. 25.

Hinsichtlich des unter der Krankheitsgeschichte zu vermerkenden Urtheils über den Ausfall der medizinisch-klinischen Prüfung eines jeden Kandidaten vereinigen sich beide Kommissarien am Schluß der Prüfung wie ad §. 22.

§. 26.

Die Prüfungsverhandlungen sämmtlicher Kandidaten werden dem Direktor der Examinations-Kommission zugesendet.

IV. Die geburtshülfliche und gynäkologische Prüfung.

§. 27.

Die geburtshülfliche und gynäkologische Prüfung wird zu Berlin in der Gebäranstalt der Charité und in der geburtshülflichen Universitäts-Klinik, bei den akademischen Examinations-Kommissionen in den Gebäranstalten der betreffenden Universitäten von zweien hierzu ernannten Examinatoren vorgenommen.

§. 28.

Jedem Kandidaten wird abwechselnd von je einem Examinator eine Gebärende zugetheilt. Dieselbe hat er in Gegenwart des Examinators, oder, im Behinderungsfalle, des ersten Assistenten oder der Ober-Hebamme der Anstalt zu untersuchen, die Geburtsperiode und Kindeslage, die Prognose und das einzuschlagende geburtshülfliche Verfahren zu bestimmen. Die bei einer normalen Geburt erforderlichen Hülfsleistungen sind von dem Kandidaten selbst auszuführen. Die Vornahme geburtshülflicher Operationen bei normwidrigen Geburten bleibt

Ci kandydaci, których w tym przedmiocie popisowym znaleziono nieświadomymi, choćby dostateczne wykazali byli wiadomości naukowe, nie mogą uznani być za przeszłych o popisie medycznym.

§. 25.

We względzie mającego się pod historyą choroby zauważyć sądu o rezultacie medyczno-klinicznego popisu każdego kandydata łączą się obaj komisarze na końcu popisu jak ad §. 22.

§. 26.

Czynności popisowe wszystkich kandydatów przesyłają się dyrektorowi komisyi egzaminacyjnéj.

IV. Popis położniczy i gynekologiczny.

§. 27.

Popis położniczy i gynekologiczny przedsiębierze się w Berlinie w zakładzie położniczym »Charité« oraz w klinice położniczéj akademickiéj, przed akademickiemi komisyami egzaminacyjnemi w zakładach położniczych odnośnych wszechnic przez dwóch mianowanych ku temu egzaminatorów.

§. 28.

Każdemu kandydatowi wyznacza kolejno każdy egzaminator położnicę. Tę winien on w przytomności egzaminatora, lub, w przypadku przeszkody, pierwszego asystenta albo przełożonéj akuszerki zakładu zbadać, peryod porodu i położenie dziecka, prognozę i mającą się użyć procedurę akuszerską oznaczyć. Manipulacye wymagane przy porodzie normalnym winien kandydat sam wykonać. Przedsięwzięcie operacyi akuszerskich przy porodach abnormalnych jest rzeczą dyrektora zakładu po-

dem Direktor der Gebäranstalt überlassen; der Kandidat wird hierbei nur zu etwaniger Assistenz herangezogen.

§. 29.

Nach absolvirter Entbindung wird über die dabei gemachten Beobachtungen (§. 28.) eine Geburtsgeschichte in Deutscher Sprache von dem Kandidaten zu Hause ausgearbeitet und die Versicherung an Eidesstatt hinzugefügt, daß er die vorstehende Arbeit selbst und ohne fremde Hülfe angefertigt habe. Diese Arbeit wird andern Tages dem Examinator vorgetragen und demnächst in den ersten sieben Tagen des Wochenbettes in Beziehung auf Pflege der Wöchnerin und des Kindes event. in Beziehung auf etwanige Krankheiten beider fortgeführt.

§. 30.

Außerdem ist jeder Kandidat während dieser sieben Tage von dem Examinator, der ihm die Gebärende zugetheilt hat, hinsichtlich seiner Fertigkeit in der geburtshülflichen Untersuchung an etwa vorhandenen schwangeren, kreißenden, kürzlich entbundenen oder auch nicht schwangeren Personen zu prüfen. In gleicher Weise sollen sonstige pathologische Vorkommnisse in den Wochenzimmern der Gebäranstalt benutzt werden, um die gynäkologischen Kenntnisse des Kandidaten im Allgemeinen zu ermitteln.

§. 31.

Während oder nach dieser klinischen Prüfung ist der Kandidat von beiden Examinatoren einer technischen Prüfung am Phantom zu unterwerfen.

Dieselbe besteht in der Diagnose verschiedener regelwidriger Kindeslagen und Ausführung der Entbindung durch die Wendung, ferner in der Applikation der Zange sowohl an den vorliegenden, als auch an den nachfolgenden Kopf.

§. 32.

Diejenigen Kandidaten, welche auch nur in einem Theile der geburtshülflichen Prüfung unge-

łożniczego; kandydat przybiera się przy tém li ku jakowéj asystencyi.

§. 29.

Po uskutecznioném rozwiązaniu winien kandydat co do zrobionych przy tém spostrzeżeń (§. 28.) wypracować w domu historyą porodu w języku niemieckim z zaręczeniem w miejsce przysięgi, iż powyższą pracę sam i bez obcéj sporządził pomocy. Praca ta referuje się następnego dnia egzaminatorowi a następnie przez pierwsze siedm dni połogu kontynuuje ona ze względu na opatrywanie położnicy i dziecka event. we względzie jakowych chorób obojga.

§. 30.

Nadto winien kandydat każdy podczas tychż siedmiu dni być przez egzaminatora, który mu położnicę wyznaczył, badanym co do biegłości w rewizyi akuszerskiéj na znajdujących się jakowych osobach ciężarnych, rodzących, nie dawno rozwiązanych lub też i nie ciężarnych. W równy sposób korzystać się ma i z innych zdarzeń patologicznych po izbach położniczych zakładu położniczego, aby gynekologiczne kandydata wiadomości w ogóle zbadać.

§. 31.

Podczas lub po popisie klinicznym tymże kandydat poddawanym bywa przez obu egzaminatorów technicznemu popisowi na fantomie.

Takowy polega na dyagnozie różnych nieregularnych położeń dziecka i wykonaniu rozwiązania za pomocą obrotu, daléj na aplikacyi obcęg tak do głowy wystającéj, jako też i do głowy w tyle się znajdującéj.

§. 32.

Ci kandydacyi, których choćby tylko w jednéj części popisu położniczego znaleziono nie-

nügend befunden worden sind, dürfen als bestanden nicht erachtet werden und haben den ganzen Prüfungsabschnitt auf Antrag des Vorsitzenden zu wiederholen.

V. Die mündliche Schlußprüfung.

§. 33.

Die mündliche Schlußprüfung wird unter dem Vorsitz des Vorsitzenden der Examinations-Kommission durch mindestens drei, aus der Zahl der für die vorhergegangenen Prüfungsabschnitte ernannten Kommissarien auszuwählenden Examinatoren und durch einen besonderen Kommissarius für die Staatsarzneikunde oder Hygiene öffentlich abgehalten.

§. 34.

Zu dieser Prüfung dürfen nur diejenigen Kandidaten zugelassen werden, welche in sämmtlichen früheren Prüfungsabschnitten mindestens mit dem Prädikat „gut" bestanden sind, und zwar nicht mehr als vier Kandidaten in jedem einzelnen Termin.

§. 35.

In der mündlichen Schlußprüfung soll der Kandidat von dem Standpunkt seiner allgemeinen medizinischen Ausbildung öffentliches Zeugniß ablegen.

Die Prüfung erstreckt sich daher vorzugsweise auf solche Gegenstände der allgemeinen und speziellen Pathologie und Therapie, der Chirurgie, der Geburtshülfe, der Pharmakologie und der Staatsarzneikunde oder Hygiene, welche bei einem Arzt, dem die Approbation zur Praxis in allen Fächern der Medizin ertheilt werden soll, als geläufig nothwendig vorausgesetzt werden müssen.

§. 36.

Ueber den Verlauf der Prüfung eines jeden Kandidaten wird ein vollständiges Protokoll unter

V. Ustny popis końcowy.

§. 33.

Ustny popis końcowy odbywa się publicznie, pod przewodnictwem przewodniczącego komisyi egzaminacyjnéj, przez przynajmniéj trzech egzaminatorów, wybrać się mających z liczby komisarzy mianowanych co do poprzedzających działów popisowych, oraz przez osobnego komisarza co do rządowéj sztuki lekarskiéj lub hygienii.

§. 34.

Do popisu tego przypuszczeni być mogą li kandydaci, którzy we wszystkich poprzednich działach egzaminacyjnych prześli przynajmniéj z predykatem »dobre« — i to nie więcéj jak czterech kandydatów w każdym pojedynczym terminie.

§. 35.

W ustnym popisie końcowym ma kandydat zdać publiczne świadectwo co do stanowiska swego powszechnego wykształcenia lekarskiego.

Egzamin zatém rozciąga się mianowicie na takie przedmioty powszechnéj i szczególnéj patologii i terapii, chirurgii, akuszeryi, farmakologii i rządowéj nauki lekarskiéj czyli hygienii, o których u lekarza, któremu aprobacya do praktyki we wszystkich sztuki lekarskiéj ma być udzieloną gałęziach, przyjąć się koniecznie musi, iż w nich jest biegłym.

§. 36.

Z przebiegu popisu każdego kandydata przyjmuje się zupełny protokół, za dodaniem

Beifügung der Censur für jedes einzelne Prüfungsfach aufgenommen und von dem Vorsitzenden und den Examinatoren vollzogen.

Unter dem Protokoll ist die Gesammtcensur für die Schlußprüfung zu vermerken. Lautet ein Votum auf „schlecht", oder zwei Vota auf „mittelmäßig", so ist der Kandidat für nicht bestanden zu erachten. Im Uebrigen entscheidet die Pluralität der Stimmen und bei Stimmengleichheit das Urtheil des Vorsitzenden.

§. 37.

Für diejenigen Kandidaten, welche in der Schlußprüfung bestanden sind, wird unmittelbar nach Beendigung derselben die Schlußcensur über den Ausfall der gesammten Prüfung nach Maaßgabe der Censuren für die fünf einzelnen Prüfungsabschnitte bestimmt.

§. 38.

Demnächst hat der Vorsitzende die vollständigen Prüfungsverhandlungen einschließlich der die Meldung und Zulassung des Kandidaten betreffenden Urkunden der zuständigen Central-Staatsbehörde mittelst Berichts vorzulegen.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 39.

Bei Ertheilung der Censuren in sämmtlichen Prüfungsabschnitten haben die Examinatoren sich nur der Prädikate „vorzüglich gut", „sehr gut", „gut", „mittelmäßig" und „schlecht" zu bedienen.

Die erste Censur „vorzüglich gut" darf als Schlußcensur nur dann ertheilt werden, wenn der Kandidat in allen Prüfungsabschnitten mindestens „sehr gut", die zweite Censur „sehr gut" nur dann, wenn der Kandidat mindestens in drei Abschnitten „sehr gut" bestanden ist.

cenzury co do każdego pojedynczego fachu popisowego, który przewodniczący i egzaminatorowie podpisują.

Pod protokółem zauważa się ogólna cenzura co do popisu końcowego. Jeżeli votum które brzmi »złe«, lub dwa vota »średnie«, kandydat uważa się za nie przeszłego. Zresztą rozstrzyga większość głosów a w razie równości głosów sąd przewodniczącego.

§. 37.

Dla tych kandydatów, którzy w egzaminie końcowym prześli, wyznacza się bezpośrednio po jego ukończeniu cenzura końcowa co do wypadku całego egzaminu w miarę cenzur co do pięciu pojedynczych działów popisu.

§. 38.

Następnie przewodniczący przedkłada właściwéj centralnéj władzy rządowéj za pomocą sprawozdania kompletne czynności popisowe, włącznie z dokumentami co do zgłoszenia się i przypuszczenia kandydata.

Postanowienia powszechne.

§. 39.

Przy udzielaniu cenzur we wszystkich działach popisu winni egzaminatorowie używać li predykatów »celujące (vorzueglich gut)«, »bardzo dobre«, »dobre«, »średnie« i »złe«.

Pierwsza cenzura »celujące« może jako cenzura końcowa udzieloną być li wtenczas, jeżeli kandydat we wszystkich działach popisu przeszedł przynajmniéj »bardzo dobrze« druga cenzura »bardzo dobre« li wtenczas, jeżeli kandydat w przynajmniéj trzech działach uzyskał cenzurę »bardzo dobre«.

§. 40.

Zur Wiederholung einzelner Prüfungsabschnitte oder einzelner Theile der letzteren darf ein Kandidat, welcher dieselben nicht bestanden hat, nur nach Bestimmung der zuständigen Central-Staatsbehörde zugelassen werden.

Die Censur „schlecht" hat eine Zurückstellung auf mindestens 6, die Censur „mittelmäßig" eine Zurückstellung auf mindestens 3 Monate zur Folge. Ueber die Wiederholungsfrist hat sich der Vorsitzende in seinem Bericht gutachtlich zu äußern.

Wer nach zweimaliger Zurückstellung die Prüfung nicht besteht, wird zur weiteren Wiederholung der Prüfung nicht zugelassen.

§. 41.

Die einzelnen Prüfungsabschnitte sind von den Kandidaten ohne Unterbrechung zurückzulegen.

Der Zeitraum zwischen einem Prüfungsabschnitt und dem nächstfolgenden darf, falls nicht wichtige Gründe eine Ausnahme rechtfertigen, acht Tage nicht übersteigen. Kandidaten, welche diesen oder den ihnen sonst bekannt gemachten Prüfungstermin nicht inne halten, dürfen zur Fortsetzung der Prüfung erst in dem nächstfolgenden Prüfungsjahre zugelassen werden.

§. 42.

Diejenigen Kandidaten, welchen in einzelnen Prüfungsabschnitten die Censur „schlecht" oder „mittelmäßig" ertheilt worden ist, haben die Wahl, ob sie sich den noch nicht absolvirten Prüfungsabschnitten sogleich oder erst nach der ihnen gestatteten Wiederholung nicht bestandener Abschnitte unterziehen wollen.

§. 43.

Die Gebühren für die Prüfung als Arzt, Wundarzt und Geburtshelfer sind auf 68 Rthlr. festgesetzt.

§. 40.

Do powtórzenia pojedynczych działów popisu lub pojedynczych części ostatnich kandydat, który w nich nie przeszedł, przypuszczonym być może li według postanowienia właściwéj centralnéj władzy rządowéj.

Cenzura »złe« pociąga za sobą odstawienie na przynajmniéj 6, cenzura »średnie« odstawienie na przynajmniéj 3 miesiące. Co do terminu powtórzenia winien przewodniczący w sprawozdaniu swém zdać opinią.

Kto po dwukrotném odstawieniu popisu nie złożył, nie może do dalszego powtórzenia popisu być przypuszczonym.

§. 41.

Pojedyncze działy popisu winny być przez kandydata bez przerwy odbyte.

Przestanek pomiędzy jednym działem popisu a następującym nie powinien przechodzić ośmiu dni, chybaby ważne powody usprawiedliwiały wyjątek. Kandydaci, którzyby tego lub zakomunikowanego im zkąd innąd jeszcze terminu popisu nie dotrzymali, mogą do kontynuacyi popisu być dopiero w następującym przypuszczeni roku popisowym.

§. 42.

Ci kandydaci, którzy w pojedynczych działach popisu otrzymali cenzurę »złe« lub »średnie«, mają wybór, czyli nie odbytym jeszcze działom popisu chcą poddać się natychmiast, lub dopiero po dozwoloném imż powtórzeniu działów, w których nie prześli.

§. 43.

Należytości egzaminacyjne na lekarza, chirurga i akuszera ustanawiają się na 68 tal.

Davon ist zu rechnen

auf die anatomisch-physiologische und pathologisch-anatomische Prüfung	15	Rthlr.	10	Sgr.
auf die chirurgische und ophthalmiatrische Prüfung	21	»	—	»
auf die medizinische Prüfung	11	»	10	»
auf die geburtshülfliche und gynäkologische Prüfung	8	»	—	»
auf die Prüfung in der Staatsarzneikunde oder Hygiene	2	»	—	»
auf sachliche Ausgaben und Verwaltungskosten	10	»	10	»

Bei Wiederholung des anatomisch-physiologischen und pathologisch-anatomischen Prüfungsabschnittes oder eines Theiles desselben ist jedesmal der hierauf fallende sachliche Gebührenantheil mit zu entrichten, wogegen derselbe bei Wiederholung eines anderen Prüfungsabschnittes nicht wieder in Anrechnung kommt.

§. 44.

Kandidaten, welche während der Prüfung zurücktreten, erhalten die Gebühren für noch nicht angetretene Prüfungsabschnitte zurückerstattet.

Für Wiederholung einzelner Prüfungsabschnitte sind die für dieselben reglementsmäßig festgesetzten Gebühren von Neuem zu zahlen.

Neben den vorstehend bestimmten Gebühren haben die Kandidaten weitere Gebühren nicht zu entrichten.

§. 45.

Nach dem Schlusse jedes Prüfungsjahres sind die Namen der Approbirten von der betreffenden Centralbehörde dem Bundesrathe des Norddeutschen Bundes anzuzeigen.

Z tego rachuje się

na popis anatomiczno-fizyologiczny i patologiczno-anatomiczny	15	tal.	10	sgr.
na popis chirurgiczny i oftalmiatryczny	21	»	—	»
na popis medyczny	11	»	10	»
na popis akuszerski i gynekologiczny	8	»	—	»
na popis w nauce lekarskiéj rządowéj czyli hygienii	2	»	—	»
na rozchody przedmiotowe i koszta zarządu	10	»	10	»

Przy powtórzeniu anatomiczno-fizyologicznego i patologiczno-anatomicznego działu popisu lub części jego winna każdą razą przypadająca nań przedmiotowa cząstka kosztów być wraz opłaconą, podczas gdy przy powtórzeniu innego działu popisu takowa więcéj się nie policza.

§. 44.

Kandydatom, którzyby podczas egzaminu odstąpili, zwracają się należytości od nie rozpoczętych jeszcze działów popisu.

Od powtórzenia pojedynczych działów popisu winny należytości ustanowione co do nich według regulaminu być z nowa opłacone.

Obok należytości powyż ustanowionych nie opłacają się dalsze przez kandydatów należytości.

§. 45.

Na końcu każdego roku popisowego mają nazwiska aprobowanych być przez odnośną władzę centralną radzie związkowéj Związku północno-niemieckiego podawane.

II. Vorschriften über die Prüfung der Zahnärzte.

§. 1.

Die Approbation darf nur denjenigen Kandidaten ertheilt werden, welche die nachstehend beschriebene zahnärztliche Prüfung in allen ihren Abschnitten bestanden haben. Eine Ausnahme findet nur statt für den im §. 6. vorgesehenen Fall.

§. 2.

Die zahnärztliche Prüfung ist vor den für die Prüfungen der Aerzte bestehenden Kommissionen abzulegen, denen für die zahnärztlichen Prüfungen ein praktischer Zahnarzt beizuordnen ist.

§. 3.

Die Zulassung der Prüfung ist bedingt:

1) durch die Reife für die Prima eines Norddeutschen Gymnasiums oder einer Norddeutschen Realschule erster Ordnung. Dieselbe ist nachzuweisen entweder durch das Schulzeugniß oder durch das Zeugniß einer besonderen Prüfungs-Kommission bei einer der genannten Unterrichts-Anstalten,

2) durch zweijähriges Universitätsstudium,

3) durch den Nachweis praktischer Uebung in den technischen zahnärztlichen Arbeiten.

§. 4.

Die Prüfung zerfällt in vier Abschnitte.

Im ersten Abschnitt hat der Kandidat einen ihm vorgeführten Krankheitsfall, betreffend eine Affektion der Zähne oder des Zahnfleisches, des harten Gaumens u. s. w. zu diagnostiziren, und demnächst ohne Beihülfe unter Klausur eine schriftliche Arbeit über die Natur, Aetiologie und Behandlung des Falles anzufertigen.

Im zweiten Abschnitt hat der Kandidat unter spezieller Aufsicht eines Mitgliedes der Prüfungs-Kommission zehn aus mindestens vierzig durch das Loos zu bestimmende Fragen aus dem Gebiete der Anatomie, Physiologie, allgemeinen Pathologie und Therapie, Heilmittellehre mit Einschluß der Toxikologie und der speziellen chirurgischen und dentistischen Pathologie und Therapie schriftlich und ohne Benutzung von Hülfsmitteln zu beantworten.

Im dritten Abschnitt hat der Kandidat seine praktischen Kenntnisse in Anfertigung einzelner künstlichen Zähne und ganzer Zahnreihen, sowie im ganzen technischen Theil der Zahnarzneikunde und in der Anwendung der verschiedenen Zahninstrumente an einer Leiche oder an einem skelettirten Kopfe nachzuweisen.

Im vierten Abschnitt ist derselbe von wenigstens drei Examinatoren über die Anatomie, Physiologie, Pathologie und Diätetik der Zähne, über die Krankheiten derselben und des Zahnfleisches, über die Bereitung und Wirkung der Zahnarzneien, und über die Indikationen zur Anwendung der verschiedenen Zahnoperationen mündlich zu prüfen.

§. 5.

Hinsichtlich der Meldung zur Prüfung, der Zulassung zu den einzelnen Prüfungsabschnitten oder zu Wiederholungen derselben, der Prüfungsprotokolle, der Feststellung der Censuren und der Veröffentlichung der Namen der Approbirten finden die Vorschriften für die Prüfung der Aerzte analoge Anwendung.

§. 6.

Approbirte Aerzte, welche die Approbation als Zahnärzte zu erlangen wünschen, sind der im §. 3.

II. Przepisy, tyczące się egzaminu dentystów.

§. 1.

Aprobacya może li tym udzieloną być kandydatom, którzy opisany poniż egzamin na dentystę we wszystkich jegoż złożyli stacyach. Wyjątek ma miejsce li na przypadek przewidziany w §. 6.

§. 2.

Egzamin na dentystę składa się przed komisyami istniejącemi co do egzaminów lekarzy, którym co do egzaminów na dentystę winien praktyczny przydanym być dentysta.

§. 3.

Przypuszczenie do egzaminu zawisło:

1) od dojrzałości do prymy północno-niemieckiego gimnazyum lub północno-niemieckiéj szkoły realnéj pierwszego rzędu. Takowa winna być wykazaną już to zaświadczeniem szkólném już zaświadczeniem osobnéj komisyi egzaminacyjnéj przy którym z wspomnionych zakładów naukowych,

2) od dwuletniego studyum uniwersyteckiego,

3) od wykazu praktycznéj wprawy w technicznych pracach dentysty.

§. 4.

Popis rozpada na cztery działy.

W pierwszym dziale winien kandydat przedstawiony sobie przypadek choroby, tyczący się afekcyi zębów lub dziąseł, twardego podniebienia i t. d. zadyagnostykować, a następnie bez pomocy pod klauzurą piśmienną pracę o naturze, etyologii i kuracyi przypadku sporządzić.

W drugim dziale winien kandydat pod szczegółowym członka komisyi egzaminacyjnéj dozorem rozwiązać piśmiennie i bez użycia jakiejkolwiek pomocy dziesięć z przynajmniéj czterdziestu losem oznaczyć się mających pytań z dziedziny anatomii, fizyologii, powszechnéj patologii i terapii, nauki o środkach lekarskich, rachując w to toxikologią, oraz szczegółowéj chirurgicznéj i dentystycznéj patologii i terapii.

W dziale trzecim winien kandydat wykazać na trupie lub szkielecie głowy praktyczne wiadomości swe w fabrykacyi pojedynczych sztucznych zębów i całych rzędów zębów, jako też i w całéj technicznéj części nauki lekarskiéj dentystycznéj oraz w użyciu różnych instrumentów dentystycznych.

W dziale czwartym ma on przez przynajmniéj trzech egzaminatorów egzaminowanym być ustnie z anatomii, fizyologii, patologii i dyetetyki zębów, z chorób zębów i dziąseł, z fabrykacyi i skutkowania lekarstw na zęby i z indykacyi co do zastósowania różnych operacyi zębów.

§. 5.

We względzie zgłaszania się do popisu, przypuszczania do pojedynczych działów popisu lub do ichż powtórzenia, protokółów egzaminacyjnych, ustanawiania cenzur i ogłaszania nazwisk aprobowanych, zastósowują się analogicznie przepisy co do popisu lekarzy.

§. 6.

Aprobowani lekarze, życzący sobie osiągnąć aprobacyą na dentystów, wolni są od

erwähnten Nachweise überhoben, und brauchen nur den ersten, dritten und vierten Prüfungsabschnitt zu absolviren.

§. 7.

Die Gebühren betragen 5 Rthlr. für jeden Prüfungsabschnitt.

III. Vorschriften über die Prüfung der Thierärzte.

§. 1.

Die Approbation darf nur denjenigen Kandidaten ertheilt werden, welche die nachstehend beschriebene thierärztliche Prüfung in allen ihren Abschnitten bestanden haben.

§. 2.

Die thierärztliche Prüfung ist bei einer Norddeutschen Thierarzneischule abzulegen. Die Prüfungsbehörde besteht aus dem Direktor und dem Lehrerkollegium der betreffenden Thierarzneischule. Der zuständigen Centralbehörde bleibt vorbehalten, die Prüfungsbehörde durch geeignete Thierärzte zu ergänzen.

§. 3.

Die Zulassung zur Prüfung ist bedingt durch die Reife für Sekunda eines Norddeutschen Gymnasiums oder einer Norddeutschen Realschule und durch den Nachweis, daß während eines mindestens dreijährigen Besuches Norddeutscher Thierarzneischulen sämmtliche Disziplinen des thierärztlichen Studiums absolvirt worden sind.

§. 4.

Die Kandidaten haben sich unter Vorlegung des Abgangszeugnisses von der Thierarzneischule, der Nachweise über die gehörten Vorlesungen und

wykazów wspomnionych w §. 3., i muszą li pierwszy, trzeci i czwarty odbyć dział popisowy.

§. 7.

Należytości wynoszą 5 tal. od każdego działu popisowego.

III. Przepisy, tyczące się popisu weterynarzy.

§. 1.

Aprobacya może li tym udzieloną być kandydatom, którzy opisany poniż egzamin weterynarski we wszystkich jegoż odbyli działach.

§. 2.

Egzamin weterynarski składa się w północno-niemieckiéj szkole weterynarskiéj. Władza egzaminacyjna tworzy się z dyrektora i kolegium nauczycielskiego odnośnéj szkoły weterynarskiéj. Właściwéj władzy centralnéj zastrzega się uzupełnianie władzy egzaminacyjnéj kwalifikowanymi weterynarzami.

§. 3.

Przypuszczenie do popisu zawisło od dojrzałości do sekundy północno-niemieckiego gimnazyum lub północno-niemieckiéj szkoły realnéj i od wykazu, iż podczas przynajmniéj trzechletniego północno-niemieckich szkół weterynarskich zwiedzania wszystkie materye naukowe studyum weterynarskiego odbyto.

§. 4.

Kandydaci winni, pod złożeniem zaświadczenia abituryenckiego ze szkoły weterynarskiéj, dowodów na słuchane prelekcye oraz

eines Lebenslaufes, in der Zeit vom 1. April bis spätestens 1. Juli jeden Jahres bei der zuständigen Behörde zu melden, welche über ihre Zulassung zur Prüfung entscheidet.

§. 5.

Die Prüfung zerfällt in drei selbstständige Prüfungsabschnitte, nämlich die klinische, die technisch-operative und die Schlußprüfung.

§. 6.

In der klinischen Prüfung sind jedem Kandidaten zwei kranke Thiere zur Untersuchung, Feststellung der Diagnose und Behandlung auf mindestens drei Tage zu überweisen. Ueber jeden der beiden Fälle hat der Kandidat, nach Untersuchung und Feststellung der Krankheit, eine Krankheitsgeschichte in wissenschaftlicher Form unter Klausur auszuarbeiten, und ein ordnungsmäßiges Krankenjournal zu führen. Die mündliche Prüfung über beide Fälle findet erst nach der schriftlichen Bearbeitung statt.

Die angewendeten Arzneien hat der Kandidat selbst anzufertigen. Durch den Lehrer der Pharmazie ist der Kandidat besonders in der Waarenkunde, sowie in der pharmazeutischen Chemie und Technik zu prüfen.

Die Kommission besteht aus drei Examinatoren.

§. 7.

Der zweite Prüfungsabschnitt erstreckt sich auf Anatomie, Akiurgie und Hufbeschlag und umfaßt

1) in der Anatomie:
   a) Lage der Theile (Situs),
   b) Anfertigung eines Präparats,
   c) Erläuterung eines oder mehrerer Präparate ex tempore,
   d) Nachweis erlangter Uebung im Gebrauche des Mikroskops;

curriculum vitae, w czasie od 1. Kwietnia najpóźniéj do 1. Lipca każdego roku zgłosić się u właściwéj władzy, która o ich przypuszczeniu do popisu stanowi.

§. 5.

Popis rozpada na trzy udzielne działy egzaminacyjne, to jest na popis kliniczny, techniczno-operatywny i popis końcowy.

§. 6.

W popisie klinicznym winny każdemu kandydatowi przekazane być na przynajmniéj trzy dni dwa chore zwierzęta do zbadania, ustanowienia dyagnozy i kuracyi. Co do każdego z obu przypadków winien kandydat, po zbadaniu i sprawdzeniu choroby, wypracować w formie naukowéj pod klauzurą historyą choroby i prowadzić w przepisanym sposobie żurnal choroby. Ustny popis co do obu przypadków ma miejsce dopiero po opracowaniu piśmiennem.

Użyte lekarstwa winien kandydat sam sporządzić. Nauczyciel farmacyi winien kandydata egzaminować szczególniéj w nauce towarów, jako też we farmaceutycznéj chemii i technice.

Komisya składa się z trzech egzaminatorów.

§. 7.

Drugi dział popisu rozciąga się na anatomią, akiurgią i kucie a obejmuje

1) w anatomii:
   a) położenie części (situs),
   b) sporządzenie preparatu,
   c) objaśnienie jednego lub kilku preparatów ex tempore,
   d) wykaz osiągniętéj wprawy w używaniu mikroskopu;

2) in der Akiurgie:
drei verschiedene Operationen, nach der Demonstration praktisch auszuführen;

3) im Hufbeschlag:
a) praktische Ausführung eines Beschlages,
b) Beschlag kranker Hufe.

Die Prüfungs-Kommission besteht auch hier aus drei Examinatoren für jede Unterabtheilung.

§. 8.

Gegenstand der Schlußprüfung sind alle thierärztlichen Fächer, soweit sie nicht schon in den beiden früheren Prüfungsabschnitten spezieller Gegenstand der Prüfung gewesen sind.

Die Prüfung wird in Gegenwart der ganzen Kommission von vier Mitgliedern derselben abgehalten. Mehr als vier Kandidaten dürfen zu einem Termine nicht zugelassen werden.

§. 9.

Zu einem folgenden Prüfungsabschnitt darf nur derjenige Kandidat zugelassen werden, welcher den vorhergehenden Prüfungsabschnitt bestanden hat.

§. 10.

Die Censuren sind je nach dem Ausfall „vorzüglich gut", „sehr gut", „gut", „mittelmäßig", „schlecht". Die drei ersten erklären den Kandidaten für bestanden. Bei Stimmengleichheit entscheidet der Vorsitzende.

Die Schlußcensur wird aus den Censuren der drei Prüfungsabschnitte gezogen. Die Schlußcensur „vorzüglich gut" darf nur ertheilt werden, wenn der Kandidat sich in allen einzelnen Gegenständen der Prüfung eine höhere Censur als „gut" erworben hat.

§. 11.

Die protokollarischen Verhandlungen über jeden Kandidaten sind der zuständigen Centralbehörde

2) w akiurgii:
praktyczne wykonanie trzech różnych operacyi, po demonstracyi;

3) w kuciu:
a) praktyczne wykonanie ukucia,
b) kucie chorych kopyt.

Komisya egzaminacyjna składa się i tu z trzech egzaminatorów co do każdego poddziału.

§. 8.

Przedmiotem popisu końcowego są wszelkie fachy weterynarskie, jak dalece takowe już w dwóch dawniejszych działach egzaminacyjnych nie były szczegółowym popisu przedmiotem.

Popis odbywa się w przytomności całéj komisyi czterech jéjż członków. Więcéj jak czterech kandydatów nie może w jednym terminie być egzaminowanych.

§. 9.

Do następującego działu popisowego może li ten przypuszczonym być kandydat, który w poprzedzającym dziale egzaminacyjnym przeszedł.

§. 10.

Cenzurami stósownie do wypadku są »celujące«, »bardzo dobre«, »dobre«, »średnie«, »złe«. Pierwsze trzy ogłaszają kandydata za przeszłego w popisie. W razie równości głosów decyduje przewodniczący.

Cenzura końcowa składa się z cenzur trzech działów popisowych. Cenzura końcowa »celujące« może udzieloną być li, jeżeli kandydat we wszystkich pojedynczych popisu przedmiotach uzyskał wyższą cenzurę aniżeli »dobre«.

§. 11.

Czynności protokólarne co do każdego kandydata przedłożone być winny właściwéj wła-

Behufs Ertheilung der Approbation oder Behufs Zulassung zur Wiederholung der nicht bestandenen Prüfung vorzulegen.

Der Verhandlung über den ersten Abschnitt sind die vom Kandidaten ausgearbeiteten Krankheitsgeschichten in Urschrift, und der Bericht über die bei Gelegenheit der klinischen Prüfung abgehaltene praktisch-pharmazeutische Prüfung beizulegen.

In dem Protokoll über den zweiten Abschnitt sind die in den einzelnen Unterabtheilungen gestellten oder durch das Loos gezogenen Aufgaben namhaft zu machen, desgleichen in dem Protokoll über den dritten Abschnitt die von jedem Examinator herangezogenen Prüfungsgegenstände anzugeben.

§. 12.

Die beiden ersten Prüfungsabschnitte sind im Laufe des Sommersemesters abzuhalten, so daß die Schlußprüfungen mit dem Schluß des Unterrichtsjahres ihren Anfang nehmen können.

§. 13.

Die Prüfungsgebühren werden von der zuständigen Centralbehörde bestimmt.

§. 14.

Nach dem Schlusse jedes Prüfungsjahres sind die Namen der Approbirten von der betreffenden Centralbehörde dem Bundesrathe des Norddeutschen Bundes anzuzeigen.

§. 15.

Die vorstehenden Bestimmungen finden keine Anwendung auf die Prüfung der lediglich für den Dienst in der Bundesarmee bestimmten Roßärzte.

---

dzy centralnéj celem udzielenia aprobacyi lub przypuszczenia do powtórzenia nie złożonego egzaminu.

Do czynności co do pierwszego działu dołączone być winny w orginale wypracowane przez kandydata historye chorób oraz sprawozdanie z popisu praktyczno-farmaceutycznego odbytego przy okazyi egzaminu klinicznego.

W protokóle co do drugiego działu winny wymienione być zadania, w pojedynczych poddziałach stawione, lub losem wyciągnione, tak samo w protokóle co do trzeciego działu podane być przedmioty egzaminacyjne, przez każdego egzaminatora obrane.

§. 12.

Dwa pierwsze działy egzaminacyjne winny odbyte być w ciągu półrocza latowego, tak iżby popisy końcowe rozpocząć się mogły z końcem roku naukowego.

§. 13.

Należytości egzaminacyjne wyznacza właściwa władza centralna.

§. 14.

Na końcu każdego roku popisowego winny nazwiska aprobowanych być przez odnośną władzę centralną radzie związkowéj Związku północno-niemieckiego podawane.

§. 15.

Powyższe postanowienia nie stosują się do popisu konowałów przeznaczonych jedynie do służby w armii związkowéj.

IV. Vorschriften über die Prüfung der Apotheker.

§. 1.

Der selbstständige Betrieb einer Apotheke im Gebiet des Norddeutschen Bundes erfordert — unbeschadet der Bestimmung im letzten Satze des §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund — eine Approbation Seitens einer der vorstehend unter Ziffer 1. genannten Behörden. Dieselbe darf nur denjenigen Kandidaten ertheilt werden, welche die nachstehend beschriebene pharmazeutische Prüfung in allen ihren Abschnitten bestanden haben.

§. 2.

Die pharmazeutische Prüfung kann entweder vor der pharmazeutischen Ober-Examinations-Kommission zu Berlin oder vor einer pharmazeutischen Examinations-Kommission bei einer Norddeutschen Universität abgelegt werden. Die Prüfungs-Kommissionen, welche aus einem Lehrer der Physik, einem Lehrer der Chemie, einem Lehrer der Botanik und zwei wissenschaftlich gebildeten Pharmazeuten oder Apothekenbesitzern bestehen sollen, werden alljährlich von der zuständigen Centralbehörde berufen, welche zugleich den Vorsitzenden der Kommission ernennt. An Stelle eines der beiden Pharmazeuten kann auch ein Lehrer der materia medica berufen werden.

Zulassungs-Bedingungen.

§. 3.

Die Meldung zur Prüfung vor der Ober-Examinations-Kommission ist bei dem Minister der Medizinal-Angelegenheiten in Berlin, die Meldung zur Prüfung vor einer akademischen Examinations-Kommission bei dem betreffenden Universitäts-Kuratorium oder, in Ermangelung eines solchen, bei der der Examinations-Kommission zunächst vorgesetzten Behörde einzureichen. Die Meldung zur Prüfung im Sommersemester muß spätestens im April, die Meldung zur Prüfung im Wintersemester spätestens im November des betreffenden Jahres eingehen. Wer sich später meldet, wird zur Prüfung im folgenden Semester verwiesen.

Der Meldung hat der Kandidat beizufügen:

1) einen kurzen Lebenslauf,
2) seine Lehr- und Servirzeugnisse,
3) das über den Besuch der Universität ihm ausgestellte Zeugniß.

Beides in beglaubter Form.

Mit der Zulassungs-Verfügung und der Quittung über die eingezahlten Gebühren (§. 17.) hat der Kandidat sich bei dem Vorsitzenden der Prüfungs-Kommission zu melden.

§. 4.

Die Prüfung zerfällt in zwei Abschnitte:

1) die Kursusprüfung,
2) die Schlußprüfung.

Zur Schlußprüfung darf nur derjenige Kandidat zugelassen werden, welcher die Kursusprüfung wohl bestanden hat.

Kursusprüfung.

§. 5.

Die Kursusprüfung zerfällt in einen schriftlichen, einen praktischen und einen mündlichen Theil.

§. 6.

Behufs der schriftlichen Kursusprüfung erhält der Kandidat

IV. Przepisy, tyczące się popisu aptekarzy.

§. 1.

Samodzielna administracya apteki w obwodzie Związku północno-niemieckiego wymaga — bez uszczerbku postanowienia w ostatniém zdaniu §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego — aprobacyi ze strony któréj z władz, powyż pod liczbą 1. oznaczonych. Może ona li tym udzieloną być kandydatom, którzy opisany poniż egzamin farmaceutyczny we wszystkich jegoż złożyli działach.

§. 2.

Popis farmaceutyczny składa się bądź to przed farmaceutyczną wyższą komisyą egzaminacyjną w Berlinie bądź przed farmaceutyczną komisyą egzaminacyjną przy któréj wszechnicy północno-niemieckiéj. Komisye egzaminacyjne, w których skład wchodzić mają jeden nauczyciel fizyki, jeden nauczyciel chemii, jeden nauczyciel botaniki i dwóch naukowo wykształconych farmaceutów lub posiedzicieli aptek, powołują się corocznie przez właściwą władzę centralną, która mianuje zarazem przewodniczącego komisyi. W miejsce jednego z obu farmaceutów powołany być może i nauczyciel wykładający materia medica.

Warunki przypuszczenia.

§. 3.

Zgłoszenie się do popisu przed wyższą komisyą egzaminacyjną podane być winno do Ministra spraw lekarskich w Berlinie, zgłoszenie się do popisu przed akademicką komisyą egzaminacyjną — do odnośnego kuratoryum akademickiego, lub, w braku takowego, do władzy, która bezpośrednio komisyi egzaminacyjnéj jest przełożoną. Zgłoszenie się do popisu w półroczu latowém winno nastąpić najpóźniéj w Kwietniu, zgłoszenie się do popisu w półroczu zimowém, najpóźniéj w Listopadzie dotyczącego roku. Ktoby się zgłosił późniéj, odeśle się do popisu w półroczu następującém.

Do zgłoszenia się kandydat dołączyć winien:

1) krótki bieg życia,
2) zaświadczenia swe naukowe i kondycyjne,
3) zaświadczenie wystawione mu co do zwiedzania wszechnicy.

Jedne i drugie w wierzytelnéj formie.

Z dekretem co do przypuszczenia i kwitem na wpłacone należytości (§. 17.) kandydat zgłosić się winien u przewodniczącego komisyi egzaminacyjnéj.

§. 4.

Popis rozpada na dwa działy:

1) popis kursusowy,
2) popis końcowy.

Do popisu końcowego może li ten przypuszczonym być kandydat, który złożył należycie popis kursusowy.

Popis kursusowy.

§. 5.

Popis kursusowy rozpada na część piśmienną, część praktyczną i część ustną.

§. 6.

Celem piśmiennego popisu kursusowego kandydat otrzymuje

drei Fragen aus der allgemeinen und aus der analytischen Chemie zur Ausarbeitung in Klausur ohne Benutzung von Hülfsmitteln.

Die Fragen können aus einer hierzu angelegten Sammlung durch das Loos gezogen oder von der Prüfungs-Kommission gegeben werden.

§. 7.

Nach Einrichtung der Klausur-Arbeiten hat der Kandidat für den praktischen Prüfungsabschnitt des pharmazeutischen Kursus:

1) zwei Abschnitte der Pharmakopöe aus dem Lateinischen ins Deutsche vor einem Kommissarius zu übersetzen;

2) zwei schwer zu bereitende Arzneiformen, wozu die Rezepte aus einer Urne zu ziehen sind, unter der Aufsicht eines der pharmazeutischen Mitglieder der Kommission ex tempore zu dispensiren;

3) zwei durch das Loos zu bestimmende Aufgaben zu chemisch-pharmazeutischen Präparaten unter spezieller Aufsicht Eines der pharmazeutischen Mitglieder der Kommission in dem hierzu bestimmten Laboratorium anzufertigen;

4) zwei ebenfalls durch das Loos zu bestimmende Aufgaben in der chemischen Analyse unter der Aufsicht je Eines der Mitglieder der Kommission zu lösen, und zwar:

   a) entweder ein natürliches, seinen Bestandtheilen nach bekanntes Gemisch, oder eine künstliche, zu diesem Zweck besonders zusammengesetzte Mischung, qualitativ und quantitativ zu zergliedern;

   b) eine vergiftete organische oder anorganische Substanz, ein Nahrungsmittel oder eine Arzneimischung einer gerichtlich-chemischen Untersuchung in qualitativer und quantitativer Beziehung zu unterwerfen.

trzy pytania z chemii powszechnéj i z chemii analitycznéj do wypracowania pod klauzurą bez użycia jakiejkolwiek pomocy.

Pytania mogą z założonego ku temu zbioru być losem wyciągnięte lub też przez komisyą egzaminacyjną zadane.

§. 7.

Po robotach klauzurnych winien kandydat co do praktycznego działu popisowego kursu farmaceutycznego:

1) dwa rozdziały farmakopei z łacińskiego na niemieckie przed komisarzem przetłómaczyć;

2) dwie trudno sporządzić się dające formy lekarstw, na które recepty z urny wyciągnąć się mają, pod dozorem jednego z farmaceutycznych członków komisyi ex tempore dyspensować;

3) dwa losem zadać się mające chemiczno-farmaceutyczne preparaty, pod szczegółowym dozorem jednego z farmaceutycznych członków komisyi w wyznaczonem do tego laboratoryum sporządzić;

4) dwa również losem oznaczyć się mające zadania w analizie chemicznéj pod dozorem po jednym z członków komisyi rozwiązać, i to:

   a) bądź to naturalną, w swych częściach składowych znaną kompozycyą, bądź sztuczną, tym końcem szczegółowo złożoną kompozycyą, kwalitatywnie i kwantytatywnie zanalizować;

   b) zatrutą substancyą organiczną lub anorganiczną, wiktuał lub mixturę lekarską poddać sądowo-chemicznemu rozebraniu we względzie kwalitatywnym i kwantytatywnym.

Ueber die Ausführung der praktischen Arbeiten zu 2., 3., 4. hat der Kandidat schriftliche Berichte abzufassen.

Bei der Censur der Berichte über die analytischen Arbeiten zu 4. a. und b. hat das Mitglied der Kommission, von welchem die Aufgabe gestellt worden war, dieselbe namhaft zu machen.

Ueber die praktischen Arbeiten zu 3. und 4. ist ein Laborationsjournal zu führen, in welchem das betreffende Mitglied der Kommission die Art und Weise der Ausführung der praktischen Leistung zu bezeugen hat.

§. 8.

In der mündlichen Kursusprüfung, welche in Gegenwart zweier Kommissarien in einem besonderen Termin abzuhalten ist, hat der Kandidat

a) mindestens zehn ihm vorzulegende frische oder getrocknete offizinelle oder solche Pflanzen, welche mit den offizinellen verwechselt werden können, zu demonstriren,

b) ferner mindestens zehn rohe Droguen nach ihrer Abstammung, Verfälschung und Anwendung zu pharmazeutischen Zwecken zu erläutern, und

c) mehrere ihm vorzulegende chemisch-pharmazeutische Präparate nach Bestandtheilen, Darstellung, Verfälschungen u. s. w. zu erklären.

§. 9.

Nach Absolvirung der schriftlichen, praktischen und mündlichen Kursusprüfung (§§. 6—8.) werden die dem Kandidaten für jeden einzelnen Abschnitt dieser Prüfung ertheilten Censuren in einem besonderen Protokollschema nach beiliegendem Muster (Anlage a.) zusammengestellt.

Co do wykonania praktycznych prac ad 2., 3., 4. winien kandydat piśmienne zredagować sprawozdania.

Przy cenzurze sprawozdań z prac analitycznych ad 4. *a.* i *b.* winien członek komisyi, który zadanie stawił, takowe wymienić.

Co do prac praktycznych ad 3. i 4. winien utrzymywanym być żurnal laboracyjny, w którym odnośny członek komisyi atestuje sposób wykonania pracy praktycznéj.

§. 8.

W ustnym popisie kursusowym, odbywającym się w przytomności dwóch komisarzy w osobnym terminie, winien kandydat

a) przynajmniéj dziesięć przedłożyć mu się mających świeżych lub suszonych ziół oficynalnych lub takich, któreby za oficynalne mogły być miane, demonstrować,

b) daléj przynajmniéj dziesięć surowych drogieryi co do ichż pochodzenia, fałszowania i użycia na cele farmaceutyczne objaśnić, i

c) kilka przedłożyć mu się mających chemiczno-farmaceutycznych preparatów co do ichż części składowych, fabrykacyi, fałszowań i t. d. objaśnić.

§. 9.

Po odbyciu piśmiennego, praktycznego i ustnego popisu kursusowego (§§. 6—8.) zestawiają się w osobnym szemacie protokólarnym podług dołączonego wzoru (Dodatek *a.*) cenzury, jakie kandydatowi w każdym pojedynczym dziale popisu tegoż udzielono.

§. 10.

Diejenigen Theile der Kursusprüfung, in denen der Kandidat nicht besteht, hat er in einer von der zuständigen Centralbehörde zu bestimmenden Frist zu wiederholen.

Schlußprüfung.

§. 11.

Die Schlußprüfung ist von dem Vorsitzenden und drei Mitgliedern der Prüfungs-Kommission mündlich und öffentlich abzuhalten. Mehr als vier Kandidaten dürfen zu Einem Prüfungstermin nicht zugelassen werden.

§. 12.

Die Schlußprüfung hat sich auf die Erforschung der chemischen, physikalischen und naturhistorischen Ausbildung der Kandidaten im Allgemeinen, und im Besonderen noch auf deren Bekanntschaft mit der Giftlehre und mit den das Apothekerwesen betreffenden gesetzlichen Bestimmungen zu erstrecken.

§. 13.

Ueber den Verlauf der Prüfung eines jeden Kandidaten wird ein vollständiges Protokoll unter Beifügung der Censur für jedes einzelne Prüfungsfach aufgenommen und von dem Vorsitzenden, sowie von den übrigen Examinatoren vollzogen.

Unter dem Protokoll ist die Gesammtcensur für die Schlußprüfung zu vermerken. Lautet ein Votum auf „schlecht", oder zwei Vota auf „mittelmäßig", so ist der Kandidat für nicht bestanden zu erachten. Im Uebrigen entscheidet die Pluralität der Stimmen, und bei Stimmengleichheit das Urtheil des Vorsitzenden.

§. 10.

Te popisu kursusowego części, w których kandydat nie przeszedł, winien on powtórzyć w mającym mu się przez właściwą władzę centralną naznaczyć terminie.

Popis końcowy.

§. 11.

Popis końcowy odbywa się ustnie i publicznie przed przewodniczącym i trzema członkami komisyi egzaminacyjnéj. Więcéj jak czterech kandydatów nie przypuszcza się w jednym terminie egzaminacyjnym.

§. 12.

Popis końcowy rozciąga się na zbadanie chemicznego, fizykalnego i historyczno-naturalnego wykształcenia kandydatów w ogólności, a w szczególe jeszcze na ichż obeznanie z nauką trucizn oraz z postanowieniami prawnemi dotyczącemi spraw aptekarskich.

§. 13.

Z przebiegu popisu każdego kandydata przyjmuje się zupełny protokół, za dodaniem cenzury w każdym pojedynczym fachu popisowym, i podpisuje przez przewodniczącego, jako też przez drugich egzaminatorów.

Pod protokółem zauważa się cenzura ogólna co do popisu końcowego. Jeżeli votum jakie brzmi »złe«, lub dwa vota »średnie«, kandydat uważa się za nie przeszłego. Zresztą rozstrzyga większość głosów, a w razie równości głosów głos przewodniczącego.

Schlußcensur.

§. 14.

Für diejenigen Kandidaten, welche in der Schlußprüfung bestanden sind, wird unmittelbar nach Beendigung derselben die Schlußcensur über den Ausfall der gesammten pharmazeutischen Staatsprüfung nach Maaßgabe der Censuren für die früheren Prüfungsabschnitte (§. 7.) bestimmt.

Demnächst hat der Vorsitzende die vollständigen Prüfungsverhandlungen, einschließlich der die Meldung und Zulassung des Kandidaten betreffenden Urkunden, der zuständigen Central-Staatsbehörde mittelst Berichts vorzulegen.

§. 15.

Bei Ertheilung der Censuren in sämmtlichen Prüfungsabschnitten haben die Examinatoren sich nur der Prädikate: „vorzüglich gut", „sehr gut", „gut", „mittelmäßig" und „schlecht" zu bedienen.

Die erste Censur „vorzüglich gut" darf als Schlußcensur (§. 14.) nur dann ertheilt werden, wenn der Kandidat in allen Prüfungsabschnitten mindestens „sehr gut", die zweite Censur „sehr gut" nur dann, wenn der Kandidat in der Pluralität der Spezialcensuren das Prädikat „sehr gut" erhalten hat.

Wiederholung der Prüfung.

§. 16.

Zur Wiederholung einzelner Prüfungsabschnitte darf ein Kandidat, welcher dieselben nicht bestanden hat, nur nach Bestimmung der zuständigen Centralbehörde zugelassen werden.

Die Censur „schlecht" hat eine Zurückstellung auf mindestens 6, die Censur „mittelmäßig" eine Zurückstellung auf mindestnns 3 Monate zur Folge.

Cenzura końcowa.

§. 14.

Dla tych kandydatów, którzy w popisie końcowym prześli, wyznacza się bezpośrednio po jegoż ukończeniu cenzura końcowa, co do wypadku całego farmaceutycznego popisu rządowego w miarę cenzur w dawniejszych działach popisowych (§. 7.).

Następnie przewodniczący winien kompletne czynności popisowe, włącznie z dokumentami dotyczącymi zgłoszenia się i przypuszczenia kandydata, za pomocą sprawozdania przedłożyć właściwéj centralnéj władzy rządowéj.

§. 15.

Przy udzielaniu cenzur we wszystkich działach popisowych winni egzaminatorowie używać li predykatów: »celujące«, »bardzo dobre«, »dobre«, »średnie« i »złe«.

Pierwsza cenzura »celujące« może jako cenzura końcowa (§. 14.) udzieloną być li wtenczas, jeżeli kandydat we wszystkich działach popisowych uzyskał przynajmniéj »bardzo dobre«, druga cenzura »bardzo dobre« li wtenczas, jeżeli kandydat w większości cenzur specyalnych uzyskał predykat »bardzo dobre«.

Powtórzenie popisu.

§. 16.

Do powtórzenia pojedynczych działów popisowych kandydat, który w nich nie przeszedł, może przypuszczonym być li według postanowienia właściwéj władzy centralnéj.

Cenzura »złe« pociąga za sobą odstawienie na przynajmniéj 6, cenzura »średnie« odstawienie na przynajmniéj 3 miesiące.

Wer nach zweimaliger Zurückstellung die Prüfung nicht besteht, wird zu weiterer Wiederholung der Prüfung nicht zugelassen.

Prüfungsgebühren.

§. 17.

Die Gebühren für die Staatsprüfung als Apotheker sind auf 46 Thaler festgesetzt und in der Art zu vertheilen, daß

für die schriftliche, praktische und mündliche Kursusprüfung	22	Rthlr.	20 Sgr.,
für die mündliche Schlußprüfung	8	„	5 „
für Verwaltungskosten, Anschaffung von Prüfungsgegenständen u. s. w.....	15	„	5 „

in Anrechnung kommen.

§. 18.

Kandidaten, welche während der Prüfung zurücktreten, erhalten die Gebühren für noch nicht angetretene Prüfungsabschnitte zurückerstattet.

Für Wiederholung einzelner Prüfungsabschnitte sind die für diese Prüfungsabschnitte reglementsmäßig festgesetzten Gebühren von Neuem zu zahlen.

Neben den vorstehend bestimmten Gebühren haben die Kandidaten weitere Gebühren nicht zu entrichten.

§. 19.

Nach dem Schlusse jedes Prüfungssemesters sind die Namen der Approbirten von der betreffenden Centralbehörde dem Bundesrath anzuzeigen.

Ktoby po dwukrotném odstawieniu popisu nie złożył, nie przypuści się do dalszego powtórzenia onegoż.

Należytości egzaminacyjne.

§. 17.

Należytości od rządowego popisu aptekarzy ustanawiają się na 46 talarów, repartując je w tym sposobie, iż

od piśmiennego, praktycznego i ustnego popisu kursusowego	22	tal.	20 sgr.,
od ustnego popisu końcowego	8	„	5 „
od kosztów administracyi, sprawienia objektów egzaminacyjnych i t. d.	15	„	5 „

się rachują.

§. 18.

Kandydatom, którzy podczas egzaminu odstąpili, zwracają się należytości od nie rozpoczętych jeszcze działów popisowych.

Za powtórzenie pojedynczych działów popisowych winny należytości, ustanowione od działów popisowych tychże, być z nowa opłacone.

Obok należytości wyż ustanowionych nie opłacają się dalsze przez kandydatów należytości.

§. 19.

Na końcu każdego półrocza popisowego winny nazwiska aprobowanych być przez dotyczącą władzę centralną radzie związkowéj donoszone.

Anlage a.

Verhandelt Berlin, den 18

Gegenwärtig

Herr

Es vereinigten sich heute die sämmtlichen Mitglieder der pharmazeutischen Ober-Examinations-Kommission, um sowohl die sämmtlichen von dem Kandidaten der Pharmazie

gelieferten Arbeiten einzusehen und zu censiren, als auch die noch mit demselben anzustellenden Prüfungen vorzunehmen.

Die Einsicht der schriftlichen Arbeiten ergab, daß der Kandidat

1) über die Präparate die Arbeit,

2) die über die chemische Analyse,

3) die über die gerichtlich-chemische Untersuchung,

4) die chemisch-pharmazeutische Abhandlung,

abgefaßt hatte.

In Betreff der Präparate, welche zur Stelle gebracht worden waren, und des Votums des Kommissarius, welcher die Aufsicht geführt hatte, ertheilten die Unterzeichneten dem Kandidaten rücksichtlich der praktischen Fertigkeit die Censur:

Hinsichtlich der bei der Analyse bewiesenen praktischen Fertigkeit wurde dem Kandidaten auf den Grund des Votums des Kommissarius,

Dodatek *a*.

Działo się w Berlinie, dnia 18

Obecni

W.

Na dniu dzisiejszym zebrali się wszyscy członkowie farmaceutycznéj wyższéj komisyi egzaminacyjnéj, aby tak wszystkie przez kandydata farmacyi

oddane roboty przejrzeć i osądzić, jako też i mające się przez niego złożyć jeszcze egzamina odebrać.

Przegląd prac piśmiennych wykazał, iż kandydat

1) co do preparatów opracował robotę,

2) co do analizy chemicznéj,

3) co do sądowo chemicznego zbadania,

4) co do chemiczno-farmaceutycznéj rozprawy,

Co się tyczy preparatów, które dostawiono, oraz votum komisarza, który miał dozór, podpisani we względzie praktycznéj biegłości udzielili kandydatowi cenzurę:

Co się tyczy praktycznéj biegłości, okazanéj przy analizie, udzielono kandydatowi na zasadzie votum komisarza, który go

welcher ihn beaufsichtigt hatte, und des Inhalts des dem Herrn Vorsitzenden versiegelt übergebenen Zettels die Censur

zu Theil; in Rücksicht der gerichtlich-chemischen Analyse aber die Censur zuerkannt.

Die Art der Beaufsichtigung ergiebt sich aus dem anliegend beigefügten Extrakt aus dem Arbeitsjournal.

Der Kandidat mußte hierauf mehrere Pflanzen demonstriren.

Solches erfolgte

Hiernächst mußte derselbe von einer Anzahl zur Stelle gebrachten Droguen Namen, Abkunft, Verfälschung, Verwechselung, Prüfungsart und alles übrigens Wissenswürdige angeben.

Solches erfolgte

Endlich wurden dem Kandidaten verschiedene chemisch-pharmazeutische Präparate zur Angabe ihrer Bestandtheile, ihrer Darstellung, ihrer Verfälschung u. s. w. vorgelegt.

Dies erfolgte

Da nun der Kandidat, laut Protokolles, vom als Rezeptarius die Censur erhalten hatte, und ihm hinsichtlich der übrigen Prüfungen die Censur zuerkannt worden war, so vereinigten sich die Kommissarien in Betreff sämmtlicher praktischen Prüfungen zu der Schlußcensur womit diese Verhandlung geschlossen wurde.

a. u. s.

dozorował, oraz w treść oddanéj Panu przewodniczącemu zapieczętowanéj karteczki — cenzurę

we względzie analizy sądowo-chemicznéj zaś przyznano mu cenzurę

Sposób dozorowania okazuje się z dołączonego wyciągu z żurnalu robót.

Następnie kandydat demonstrował kilka ziół.

To nastąpiło

Po tém musiał on co do pewnéj liczby dostawionych drogieryi podać nazwę, pochodzenie, fałszowanie, podobieństwo, sposób badania i wszystko inne wiadomości godne.

To nastąpiło

W końcu przedłożono kandydatowi różne chemiczno-farmaceutyczne preparaty ku oznaczeniu ichż części składowych, ichż wyrobu, ichż fałszowania i t. d.

To nastąpiło

Ponieważ zaś kandydat, w treść protokółu z
jako receptaryusz uzyskał cenzurę ,
i ponieważ mu we względzie reszty popisów przyznano cenzurę , przeto komisarze co do wszystkich popisów praktycznych zgadzają się na cenzurę końcową , czém obecną czynność zamknięto.

a. u. s.

---

4) Diejenigen ärztlichen oder zahnärztlichen Kandidaten, welche vor dem 1. Oktober 1871. und diejenigen pharmazeutischen Kandidaten, welche vor dem 1. April 1871. zur Prüfung sich melden, haben nur diejenigen Nachweise beizubringen, welche nach den Gesetzen ihrer Heimath Behufs Zulassung zur ärztlichen oder zahnärztlichen, beziehungsweise pharmazeutischen Staatsprüfung erfordert wurden.

Berlin, den 25. September 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

In Vertretung:

Delbrück.

4) Ci kandydaci medyczni lub dentystyczni, którzyby przed 1. Października 1871., oraz ci kandydaci farmaceutyczni, którzyby przed 1. Kwietnia 1871. do popisu się zgłosili, potrzebują li te dostawić wykazy, jakie według ustaw ichż kraju pochodzenia wymagane są celem przypuszczenia do medycznego lub dentystycznego, resp. farmaceutycznego popisu rządowego.

Berlin, dnia 25. Września 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

W zastępstwie:

Delbrueck.

A.

Aerztlicher Approbationsschein.

Nachdem Herr .....
aus .....
die ärztliche Prüfung vor der ..... Examinations-Kommission zu .....
..... bestanden hat, wird ihm hierdurch
die Approbation als Arzt
für das Gebiet des Norddeutschen Bundes
in Gemäßheit von §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund ertheilt.

A.

Karta aprobacyjna na lekarza.

Skoro WP .....
z .....
złożył popis lekarski przed ..... komisyą egzaminacyjną w .....
....., udziela mu się niniejszém
aprobacya na lekarza
w obwodzie Związku północno-niemieckiego
w myśl §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego.

B.

Zahnärztlicher Approbationsschein.

Nachdem Herr .....
aus .....
die zahnärztliche Prüfung vor der ..... Examinations-Kommission zu .....
..... bestanden hat, wird ihm hierdurch
die Approbation als Zahnarzt
für das Gebiet des Norddeutschen Bundes
in Gemäßheit von §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund ertheilt.

B.

Karta aprobacyjna na dentystę.

Skoro WP .....
z .....
złożył popis dentystyczny przed ..... komisyą egzaminacyjną w .....
....., udziela mu się niniejszém
aprobacya na dentystę
w obwodzie Związku północno-niemieckiego
w myśl §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego.

C.

Pharmazeutischer Approbationsschein.

Nachdem Herr .....

aus .....

die pharmazeutische Prüfung vor der ..... Examinations-Kommission zu ..... bestanden hat, wird ihm hierdurch

die Approbation zum selbstständigen Betriebe einer Apotheke
im Gebiete des Norddeutschen Bundes

in Gemäßheit von §. 29. der Gewerbe-Ordnung des Norddeutschen Bundes ertheilt.

C.

Karta aprobacyjna na farmaceutę.

Skoro WP .....

z .....

złożył popis farmaceutyczny przed ..... komisyą egzaminacyjną w ....., udziela mu się niniejszém

aprobacya na samodzielną administracyą apteki
w obwodzie Związku północno-niemieckiego

w myśl §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego.

D.

Thierärztlicher Approbationsschein.

Nachdem Herr .....

aus .....

die thierärztliche Prüfung vor der ..... Examinations-Kommission zu ..... bestanden hat, wird ihm hierdurch

die Approbation als Thierarzt
im Gebiete des Norddeutschen Bundes

in Gemäßheit von §. 29. der Gewerbe-Ordnung des Norddeutschen Bundes ertheilt.

D.

Karta aprobacyjna na weterynarza.

Skoro WP .....

z .....

złożył popis weterynarski przed ..... komisyą egzaminacyjną w ....., udziela mu się niniejszém

aprobacya na weterynarza
w obwodzie Związku północno-niemieckiego

w myśl §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 35.

(Nr. 343.) Allerhöchster Erlaß vom 22. September 1869., betreffend die Aufhebung der Ober-Postdirektion in Bromberg und die Vereinigung des Geschäftskreises derselben mit demjenigen der Ober-Postdirektion in Posen.

Ich will auf Ihren Bericht vom 17. September c. genehmigen, daß vom 1. Oktober c. ab, unter Aufhebung der Ober-Postdirektion in Bromberg, die Postverwaltungsgeschäfte für den Regierungsbezirk Bromberg der Ober-Postdirektion in Posen übertragen werden.

Berlin, den 22. September 1869.

Wilhelm.

In Vertretung des Bundeskanzlers:

v. Roon.

An

den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

(No. 343.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 22. Września 1869., tyczące się zwinięcia wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Bydgoszczy a połączenia okręgu służbowego jéj z okręgiem służbowym wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Poznaniu.

Na raport Pański z 17. Września r. b. pozwalam, aby od 1. Października r. b. wyższą dyrekcyą pocztową w Bydgoszczy zwinięto a funkcye administracyi pocztowéj na obwód regencyjny bydgoski poruczono wyższéj dyrekcyi pocztowéj w Poznaniu.

Berlin, dnia 22. Września 1869.

Wilhelm.

W zastępstwie Kanclerza związkowego:

Roon.

Do

Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

Ausgegeben zu Berlin den 6. Oktober 1869.

Wydany w Berlinie dnia 6. Października 1869.

(Nr. 344.) Bekanntmachung, betreffend die Prüfung der Seeschiffer und Seesteuerleute auf Deutschen Kauffahrteischiffen. Vom 25. September 1869.

Auf Grund der Bestimmung im §. 31. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vom 21. Juni d. J. (Bundesgesetzbl. S. 375.) in Verbindung mit Artikel 54. der Bundesverfassung hat der Bundesrath die nachstehenden

Vorschriften über den Nachweis der Befähigung als Seeschiffer und Seesteuermann auf Deutschen Kauffahrteischiffen.

ertheilt:

§. 1.

Küstenschiffahrt im Sinne dieser Vorschriften ist die Fahrt in der Nordsee bis zum 61. Grade nördlicher Breite und in der Ostsee

a) mit Seeschiffen unter 30 Tonnen (zu 1000 Kilogramm) Tragfähigkeit,
b) mit solchen Fahrzeugen jeder Größe, welche sich nicht über 20 Seemeilen von der Küste entfernen und nicht zur Beförderung von Reisenden dienen,
c) mit kleinen zur Fischerei dienenden Fahrzeugen (Kuttern, Schaluppen ꝛc.) und mit Lootsen- und Lustfahrzeugen.

§. 2.

Kleine Fahrt im Sinne dieser Vorschriften ist die Fahrt in der Nordsee bis zum 61. Grade nördlicher Breite und in der Ostsee mit Seeschiffen von 30 bis ausschließlich 100 Tonnen (zu 1000 Kilogramm) Tragfähigkeit.

(No. 344.) Obwieszczenie, tyczące się popisu szyprów morskich i sterników morskich na niemieckich okrętach kupieckich. Z dnia 25. Września 1869.

Na mocy postanowienia w §. 31. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego z 21. Czerwca r. b. (Zbiór praw zw. Str. 375) w połączeniu z Art. 54. Konstytucyi związkowéj rada związkowa udzieliła następujące

Przepisy co do wykazu kwalifikacyi szyprów morskich i sterników morskich na niemieckich okrętach kupieckich.

§. 1.

Żeglugą nadbrzeżną w myśl obecnych przepisów jest żegluga na Morzu Północném aż do 61. stopnia szerokości północnéj a na Morzu Wschodniém

a) żegluga okrętami niżéj 30 beczek (po 1000 kilogramów) wymiaru,
b) takiemi wszelkiéj wielkości statkami, które nie nad 20 mil morskich od pobrzeża się oddalają i do przewozu podróżnych nie służą,
c) drobnymi, do rybołóstwa służącymi statkami (Kutter, Schaluppe i t. d.) oraz statkami rotmańskimi i statkami zabawnymi.

§. 2.

Żeglugą małą w myśl obecnych przepisów jest żegluga na Morzu Północném aż do 61. stopnia szerokości północnéj a na Morzu Wschodniém żegluga okrętami o 30 do wył. 100 beczek (po 1000 kilogramów) wymiaru.

§. 3.

Große Fahrt im Sinne dieser Vorschriften ist diejenige Seeschiffahrt, welche die Grenzen der Küstenschiffahrt (§. 1.) und der kleinen Fahrt (§. 2.) überschreitet. Die große Fahrt ist entweder

a) Europäische Fahrt,
wenn sie nur Europäische Häfen und Häfen des Mittelländischen, Schwarzen und Azowschen Meeres berührt,

oder

b) Außereuropäische Fahrt,
wenn sie diese Grenzen überschreitet.

§. 4.

Ob und welcher Nachweis der Befähigung als Führer von Küstenschiffen (§. 1.) erforderlich ist, bleibt einstweilen der Bestimmung der Landesregierungen überlassen.

§. 5.

Die Zulassung als Schiffer auf kleiner Fahrt wird bedingt durch

die Ablegung einer Prüfung in den in Anlage I. bezeichneten Gegenständen (Schifferprüfung für kleine Fahrt). Diese Prüfung wird denjenigen erlassen, welche die Steuermannsprüfung (§. 7. b.) bestanden haben.

§. 6.

Um zur Schifferprüfung für kleine Fahrt zugelassen zu werden, ist erforderlich

die Zurücklegung einer auf den Ablauf des fünfzehnten Lebensjahres folgenden, mindestens 60monatlichen Fahrzeit zur See.

§. 7.

Die Zulassung als Steuermann auf großer Fahrt wird bedingt durch:

§. 3.

Żeglugą wielką w myśl obecnych przepisów jest ta żegluga morska, która przekracza granice żeglugi nadbrzeżnéj (§. 1.) i żeglugi małéj (§. 2.). Żegluga wielka jest już to

a) Żeglugą europejską,
jeżeli narusza li porty europejskie i porty morza Śródziemnego, Czarnego i Azowskiego,

już

b) Żeglugą pozaeuropejską,
jeżeli granice te przekracza.

§. 4.

Czyli i jaki wykaz kwalifikacyi potrzebnym jest na prowadnika okrętów nadbrzeżnych (§. 1.), zastrzega się tymczasowo postanowieniu rządów krajowych.

§. 5.

Przypuszczenie na szypra żeglugi małéj zawisło od

złożenia popisu w oznaczonych w dodatku I. przedmiotach (popis szyperski co do żeglugi małéj). Popis ten opuszcza się tym, którzy złożyli popis na sternika (§. 7. *b*.).

§. 6.

Aby być przypuszczonym do popisu szyperskiego co do żeglugi małéj, potrzeba

odbycia przynajmniéj 60miesięcznéj żeglugi na morzu, następującéj po upływie piętnastego roku życia.

§. 7.

Przypuszczenie na sternika żeglugi wielkiéj zawisło od:

a) die Zurücklegung einer auf den Ablauf des fünfzehnten Lebensjahres folgenden, mindestens 45monatlichen Fahrzeit zur See, von welcher mindestens 24 Monate entweder als Vollmatrose auf Kauffahrteischiffen oder als Matrose I. oder II. Klasse in der Bundes-Kriegsmarine, und zwar mindestens zwölf Monate auf einem Segelschiffe, zugebracht sein müssen,

b) die Ablegung einer Prüfung in den in Anlage II. bezeichneten Gegenständen (Steuermannsprüfung).

§. 8.

Um zur Steuermannsprüfung zugelassen zu werden, ist erforderlich

die Zurücklegung einer auf den Ablauf des fünfzehnten Lebensjahres folgenden, mindestens 33monatlichen Fahrzeit zur See, von welcher mindestens zwölf Monate entweder als Vollmatrose auf Segelschiffen der Handelsmarine oder als Matrose I. oder II. Klasse in der Bundes-Kriegsmarine zugebracht sein müssen.

§. 9.

Die Zulassung als Schiffer auf großer Fahrt wird bedingt durch

die Ablegung einer Prüfung in den in der Anlage III. bezeichneten Gegenständen (Schifferprüfung für große Fahrt), vorbehaltlich der nach §. 11. eintretenden Ausnahme.

§. 10.

Um zur Schifferprüfung für große Fahrt zugelassen zu werden, ist erforderlich:

a) die Ablegung der Steuermannsprüfung (§. 7. b.),

b) die Zurücklegung einer auf die Zulassung als Steuermann (§. 7.) folgenden mindestens

a) odbycia rozpoczynającéj się po upływie piętnastego roku życia — przynajmniéj 45miesięcznéj żeglugi na morzu, z których przynajmniéj 24 miesiące odbyte być muszą we własności majtka kompletnego (Vollmatrose) na okrętach kupieckich lub majtka I. albo II. klasy w marynarce wojennéj związkowéj, i to przynajmniéj dwanaście miesięcy na okręcie żaglowym,

b) złożenia popisu w przedmiotach oznaczonych w dodatku II. (popis na sternika).

§. 8.

Aby być przypuszczonym do popisu na sternika, potrzeba

odbycia rozpoczynającéj się po upływie piętnastego roku życia — przynajmniéj 33miesięcznéj żeglugi na morzu, z których przynajmniéj dwanaście miesięcy odbyte być muszą już to we własności majtka kompletnego (Vollmatrose) na okrętach żaglowych marynarki handlowéj, już we własności majtka I. lub II. klasy w marynarce wojennéj związkowéj.

§. 9.

Przypuszczenie na szypra żeglugi wielkiéj zawisło od

złożenia popisu w przedmiotach oznaczonych w dodatku III. (popis szyperski co do żeglugi wielkiéj), z zastrzeżeniem wyjątku zachodzącego według §. 11.

§. 10.

Aby być przypuszczonym do popisu szyperskiego co do żeglugi wielkiéj, potrzeba:

a) złożenia popisu na sternika (§. 7. *b*.),

b) odbycia następującéj po przypuszczeniu na sternika (§. 7.) przynajmniéj 24miesię-

24monatlichen Fahrzeit zur See als Steuermann auf Kauffahrteischiffen,

c) die Ausführung und schriftliche Aufzeichnung von Beobachtungen und Berechnungen über Kurse und Distanzen, Breite und Länge während dieser Fahrzeit.

§. 11.

Für die Zulassung als Schiffer auf Europäischer Fahrt (§. 3. a.) mit Segelschiffen unter 250 Tonnen (zu 1000 Kilogramm) Tragfähigkeit und mit Dampfschiffen jeder Größe genügt:

a) die Ablegung der Steuermannsprüfung (§. 7. b.),

b) die Zurücklegung einer auf die Zulassung als Steuermann (§. 7.) folgenden mindestens 36monatlichen Fahrzeit zur See als Steuermann, von welcher mindestens 24 Monate als Einzelsteuermann zugebracht sein müssen.

§. 12.

Der Schiffer auf großer Fahrt darf auf Schiffen von 100 Tonnen (zu 1000 Kilogramm) und mehr Tragfähigkeit nicht ohne einen Steuermann fahren.

§. 13.

Hat ein Schiff in großer Fahrt mehrere Steuerleute, so muß einer derselben (der Obersteuermann) die Schifferprüfung für große Fahrt (§. 9.) abgelegt haben.

§. 14.

Seeleute, welche vor dem 1. Mai 1870. in einem Bundesstaate oder in einem zu einem Bundesstaate gehörigen Gebiete als Schiffer oder Steuerleute zugelassen sind, dürfen diese Befugniß auf Schiffen, welche in dem betreffenden Staate oder Gebiete heimathsberechtigt sind, im bisherigen Umfange auch ferner ausüben.

cznéj żeglugi na morzu we własności sternika na okrętach kupieckich,

c) wykonania i piśmiennéj konotacyi spostrzeżeń i obrachunków co do kursów i dystansów, szerokości i długości podczas żeglugi téjże.

§. 11.

Celem przypuszczenia na szypra żeglugi europejskiéj (§. 3. *a*.) na okrętach żaglowych niżéj 250 beczek (po 1000 kilogramów) wymiaru, oraz parowcach wszelkiéj wielkości, wystarcza:

a) złożenie popisu na sternika (§. 7. *b*.),

b) odbycie następującéj po przypuszczeniu na sternika (§. 7.) przynajmniéj 36miesięcznéj żeglugi na morzu we własności sternika, z których przynajmniéj 24 miesiące odbyte być muszą we własności samosternika (Einzelsteuermann).

§. 12.

Szyper na żegludze wielkiéj nie powinien okrętami 100 beczek (po 1000 kilogramów) i więcéj wymiaru żeglować bez sternika.

§. 13.

Jeżeli szyper na żegludze wielkiéj ma kilku sterników, wówczas jeden z nich (nadsternik) powinien był złożyć popis szyperski co do żeglugi wielkiéj (§. 9.).

§. 14.

Majtkowie, którzy przed 1. Maja 1870. w którém państwie związkowém lub w należącéj do którego państwa związkowego dzielnicy są na szyprów lub sterników przypuszczeni, mogą prawa te w dotychczasowym rozmiarze wykonywać i nadal na okrętach, które w odnośném państwie lub kraju mają swe domicylium.

Beispielsweise bleiben also befugt:

a) die in den Preußischen Provinzen Preußen und Pommern mit beschränkter Befugniß zugelassenen Schiffer II. und III. Klasse zur Führung von Schiffen jeder Größe in der Ostsee;

b) diejenigen Schiffer, welche bisher Watt- und Küstenfahrt betrieben haben, sowie die zur Schiffsführung auf Nord- und Ostsee zugelassenen früheren Kahnschiffer im Preußischen Amte Blumenthal zur ferneren Ausübung ihres Gewerbes im bisherigen Umfange;

c) die in Bremen mit beschränkter Befugniß zugelassenen Schiffer zur Führung Bremischer Schiffe ohne Steuermann in den Europäischen Meeren bis zum Kap Finisterre.

§. 15.

Vom 1. Mai 1870. ab stehen die bis dahin in einem Bundesstaate oder in einem zu einem Bundesstaate gehörigen Gebiete zugelassenen Untersteuerleute, Steuerleute aller Klassen und Obersteuerleute in Ansehung ihrer Befugnisse den nach §. 7. dieser Vorschriften zugelassenen Steuerleuten gleich.

§. 16.

Diejenigen Seeleute, welche vor dem 1. Mai 1870. die Oldenburgische oder die Bremische Prüfung zum Untersteuermann bestanden haben, jedoch wegen Mangels des erforderlichen Lebensalters oder der vorschriftsmäßigen Fahrzeit noch nicht als Steuerleute zugelassen sind, erlangen die Befugnisse der nach §. 7. dieser Vorschriften zugelassenen Steuerleute, sobald sie die in §. 7. a. bezeichnete Fahrzeit zurückgelegt haben.

§. 17.

Denjenigen Seeleuten, welche vor dem 1. Mai 1870. in einem Bundesstaate oder in einem zu

Zatém na przykład:

a) przypuszczeni w pruskich prowincyach Prusy i Pomerania z ograniczoném uprawnieniem szyprowie II. i III. klasy upoważnieni są do prowadzenia okrętów wszelkiéj wielkości na Morzu Wschodniém;

b) szyprowie, którzy dotychczas traktowali żeglugę pobrzeżną i żeglugę zwaną »Wattfahrt«, jak niemniéj przypuszczeni do prowadzenia okrętów na Morzu Północném i Morzu Wschodniém byli szkuciarze w pruskim amcie Blumenthal, uprawnieni są do dalszego sprawowania procederu swego w dotychczasowym rozmiarze;

c) szyprowie, przypuszczeni w Bremie z ograniczoném uprawnieniem, upoważnieni są do prowadzenia okrętów bremskich bez sternika na morzach europejskich aż do przylądka Finisterre.

§. 15.

Od 1. Maja 1870. począwszy przypuszczeni dotąd w którém państwie związkowém lub w kraju, do którego państwa związkowego należącym — podsternicy, sternicy wszystkich klas tudzież nadsternicy równają się we względzie swych uprawnień sternikom przypuszczonym na mocy §. 7. obecnych przepisów.

§. 16.

Ci majtkowie, którzy przed 1. Maja 1870. złożyli oldenburski lub bremski popis nad podsternika, jednakże dla braku wymaganego wieku lub przepisanego czasu żeglugi nie są jeszcze na sterników przypuszczeni, osięgają atrybucyi sterników przypuszczonych według §. 7. obecnych przepisów — odbyciem oznaczonego w §. 7. *a*. czasu żeglugi.

§. 17.

Tym majtkom, którzy przed 1. Maja 1870. w którém państwie związkowém lub kraju, do

einem Bundesstaate gehörigen Gebiete zur Schiffsführung auf allen Meeren zugelassen sind, steht die gleiche Befugniß auf allen Deutschen Kauffahrteischiffen zu, sobald sie 24 Monate lang auf Kauffahrteischiffen als Steuermann oder Schiffer gefahren haben.

§. 18.

Vom 1. Mai 1870. ab sind die bis dahin in den Preußischen Provinzen Preußen und Pommern mit beschränkter Befugniß zugelassenen Schiffer II. und III. Klasse zur Führung aller Deutschen Kauffahrteischiffe unter 250 Tonnen (zu 1000 Kilogramm) Tragfähigkeit in Europäischer Fahrt (§. 3. a.) befugt.

§. 19.

Vom 1. Mai 1870. ab sind die bis dahin in den Preußischen Provinzen Hannover und Schleswig-Holstein, in Lübeck und Hamburg zugelassenen Steuerleute, sowie die bis dahin in Oldenburg und Bremen zugelassenen Obersteuerleute, sobald sie mindestens 24 Monate als Steuermann auf Kauffahrteischiffen gefahren haben, zur Führung aller Deutschen Kauffahrteischiffe in allen Meeren befugt.

§. 20.

Die Vorschriften treten am 1. Mai 1870. in Kraft.

§. 21.

Der Bundesrath erläßt die Vorschriften über das Prüfungsverfahren und über die Zusammensetzung der Prüfungskommissionen.

Berlin, den 25. September 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
In Vertretung:
Delbrück.

którego państwa związkowego należącym, są do prowadzenia okrętów na wszystkich morzach przypuszczeni, służy również prawo na wszystkich niemieckich okrętach kupieckich, skoro przez 24 miesiące na okrętach kupieckich we własności sternika lub szypra żeglowali.

§. 18.

Od 1. Maja 1870. począwszy, szyprowie II. i III. klasy, którzy dotychczas w pruskich prowincyach Prusy i Pomerania byli z ograniczoném przypuszczeni uprawnieniem, upoważnieni są do prowadzenia wszelkich niemieckich okrętów kupieckich niżéj 250 beczek (po 1000 kilogramów) wymiaru w żegludze europejskiéj (§. 3. *a*.).

§. 19.

Od 1. Maja 1870. począwszy, sternicy, którzy dotychczas w pruskich prowincyach Hanower i Schleswig-Holstyn, w Lubece i Hamburgu byli przypuszczeni, jako też i nadsternicy, którzy dotychczas w Oldenburgu i Bremie byli przypuszczeni, uprawnieni są do prowadzenia wszelkich niemieckich okrętów kupieckich na wszystkich morzach, skoro przynajmniéj 24 miesiące we własności sternika na okrętach kupieckich żeglowali.

§. 20.

Obecne przepisy nabierają mocy obowięzującéj 1. Maja 1870.

§. 21.

Rada związkowa wyda przepisy co do procedury egzaminacyjnéj jako też i co do składu komisyi egzaminacyjnych.

Berlin, dnia 25. Września 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
W zastępstwie:
Delbrueck.

Anlage I.

Schifferprüfung für kleine Fahrt.

Die Prüfung für Schiffer auf kleiner Fahrt erstreckt sich auf folgende Gegenstände:

A. Sprachen.

Kenntniß der Deutschen Sprache bis zur Fähigkeit, sich mündlich und schriftlich verständlich auszudrücken.

Die Landesregierungen können in einzelnen Fällen aus besonderen Gründen die gleiche Kenntniß einer anderen Sprache für genügend erklären.

B. Mathematik.

1) Die vier Grundrechnungsarten mit gewöhnlichen Brüchen und Dezimalbrüchen und die Regeldetri.
2) Kenntniß der einfacheren geometrischen Begriffe von Linien, Winkeln und Dreiecken, sowie von dem Kreise und der Kugel.

C. Nautik.

1) Begriff der geographischen Breite und Länge.
2) Aufstellung und Gebrauch der Steuerkompasse.
3) Einrichtung und Gebrauch des gewöhnlichen Loggs.
4) Aufmachung des Etmals nach Koppelkurs und Mittelbreite.

Dodatek I.

Popis szyperski co do żeglugi małéj.

Popis na szyprów żeglugi małéj rozciąga się na przedmioty następujące:

A. Języki.

Znajomość języka niemieckiego aż do zdolności wyraźnego się ustnie i piśmiennie wysłowienia.

Rządy krajowe mocne są w pojedynczych przypadkach ze szczególnych powodów równą znajomość innego języka ogłosić za wystarczającą.

B. Matematyka.

1) Cztery fundamentalne sposoby rachowania ułamkami zwyczajnymi i dziesiątkowymi oraz reguła trzech.
2) Znajomość zwyczajnych pojęć jeometrycznych o liniach, kątach i trójkątach, jako też o kole i kuli.

C. Nautyka.

1) Istota jeograficznéj szerokości i długości.
2) Ustawianie i używanie kompasów sterniczych.
3) Urządzanie i używanie zwyczajnego logu.
4) Otwieranie etmalu według kursu i szerokości średniéj.

5) Gebrauch der Seekarten; Eintragung des Schiffsortes nach Peilung und Abstand, Kurs und Distanz, Breite und Länge sowie nach Lothungen; Ermittelung von Kurs und Distanz durch die Karte.
6) Gebrauch des Spiegel-Oktanten.
7) Berichtigung der beobachteten Sonnenhöhe.
8) Bestimmung der Breite durch die Höhe der Sonne im Meridian.
9) Bestimmung der Hochwasserzeit.
10) Führung des Schiffsjournals.

D. Seemannschaft.

1) Kenntniß der Haupt- und Rundhölzer von Seeschiffen.
2) Kenntniß der Einrichtung und der Ausrüstung der Schiffe, der Stärke und Länge des stehenden und laufenden Gutes, sowie der Ketten und des Gewichts der Anker.
3) Auf- und Abtakelung der Seeschiffe.
4) Stauung der Ladung.
5) Schiffsmanöver bei jedem Wetter.
6) Kenntniß der Vorschriften über Nacht- und Nebelsignale, sowie über das Ausweichen der Schiffe.
7) Gebrauch des Signalbuches für die Kauffahrteischiffe aller Nationen.
8) Kenntniß der Rettungsmaaßregeln bei Strandungen und anderen Seeunfällen.

5) Używanie map morskich; wciąganie miejsca morskiego według odstani, kursu i dystansu, szerokości i długości jako też według lótowań; wyśledzanie kursu i dystansu za pomocą mapy.
6) Używanie oktantu zwierciadlanego.
7) Sprostowywanie obserwowanéj wysokości słonecznéj.
8) Sprawdzanie szerokości za pomocą wysokości słońca w merydyanie.
9) Wyznaczanie czasu wezbranéj wody.
10) Utrzymywanie żurnalu okrętowego.

D. Służba okrętowa.

1) Znajomość drzewa głównego i okrąglaków na okrętach.
2) Znajomość urządzania i uposażania okrętów, grubości i długości stojącego i bieżącego inwentarza, jako też łańcuchów i wagi kotwic.
3) Ubieranie i rozbieranie okrętów.
4) Ustawianie ładunku.
5) Manewra okrętowe o każdém powietrzu.
6) Znajomość przepisów co do sygnałów nocnych i sygnałów o mgle, jako też co do ustępowania okrętów.
7) Używanie książki sygnałowéj dla okrętów kupieckich wszelkich narodów.
8) Znajomość środków ratunkowych w razie rozbicia się okrętu i innych na morzu wypadków.

Anlage II.

Steuermanns-Prüfung.

Die Prüfung für Steuerleute auf großer Fahrt erstreckt sich auf folgende Gegenstände:

A. Sprachen.

1) Kenntniß der Deutschen Sprache bis zur Fähigkeit, sich mündlich und schriftlich verständlich auszudrücken.

   Die Landesregierungen können in einzelnen Fällen aus besonderen Gründen die gleiche Kenntniß einer anderen Sprache für genügend erklären.

2) Kenntniß der Englischen Sprache, soweit sie zum Verständnisse der Seekarten und des Nautical Almanac nothwendig ist.

B. Mathematik.

1. Arithmetik.

a) Die Grundrechnungsarten mit gewöhnlichen Brüchen, Dezimalbrüchen und Buchstaben; Anwendung derselben auf das Lösen von Verhältnißgleichungen und einfachen Gleichungen ersten Grades.

b) Berechnung von Quadrat- und Kubikwurzeln.

c) Rechnen mit Logarithmen.

2. Planimetrie.

a) Kenntniß der einfacheren Sätze über die Gleichheit von Winkeln, sowie über die Kongruenz, Aehnlichkeit und Gleichheit gradliniger Figuren.

Dodatek II.

Popis na sternika.

Popis na sternika żeglugi wielkiéj rozciąga się na przedmioty następujące:

A. Języki.

1) Znajomość języka niemieckiego aż do zdolności wyraźnego się ustnie i piśmiennie wysłowienia.

   Rządy krajowe mocne są w pojedynczych przypadkach ze szczególnych powodów równą znajomość innego języka ogłosić za wystarczającą.

2) Znajomość języka angielskiego, jak dalece takowy potrzebnym jest do zrozumienia map morskich i Nautical Almanac.

B. Matematyka.

1. Arytmetyka.

a) Fundamentalne sposoby rachowania ułamkami zwyczajnymi, ułamkami dziesiątkowymi i literami; ichż stósowanie do rozwięzywania równań proporcyonalnych i równań zwyczajnych pierwszego rzędu.

b) Obliczanie pierwiastków kwadratowych i kubicznych.

c) Rachowanie logarytmami.

2. Planimetrya.

a) Znajomość pojedynczych tez co do równości kątów, jako też co do kongruencyi, podobieństwa i równości figur o prostych liniach.

b) Kenntniß der einfacheren Sätze vom Kreise und von den Winkeln im Kreise.

c) Lösen leichter Konstruktions- und Rechnungsaufgaben vermittelst der Lehrsätze.

d) Berechnung des Flächeninhalts drei- und vierseitiger Figuren, sowie des Inhalts des Kreises.

3. Stereometrie.

a) Kenntniß der einfachsten Sätze über die gegenseitige Lage von Linien und Ebenen, über Kugelschnitte, sphärische Winkel und Dreiecke.

b) Berechnung des Inhalts von Prismen, Cylindern und Fässern.

4. Ebene Trigonometrie.

a) Kenntniß der trigonometrischen Funktionen und Tafeln.

b) Berechnung der Seiten und Winkel rechtwinkliger und schiefwinkliger Dreiecke.

5. Sphärische Trigonometrie.

Kenntniß der Sinusregel und der Grundgleichung.

b) Znajomość pojedynczych tez o kole i o kątach w kole.

c) Rozwięzywanie łatwych zadań konstrukcyjnych i rachunkowych za pomocą tez naukowych.

d) Obliczanie rozmiaru kwadratowego trzech i czterobocznych figur, jako też rozmiaru koła.

3. Stereometrya.

a) Znajomość najprostszych tez o wzajemném położeniu linii i płaszczyzn, o kulokrojach, kątach sferycznych i trójkątach.

b) Obliczanie rozmiaru prysmatów, cylindrów i beczek.

4. Trygonometrya płaszczyzn.

a) Znajomość trygonometrycznych funkcyi i tabel.

b) Obliczanie boków i kątów prostokątnych i krzywokątnych trójkątów.

5. Trygonometrya sferyczna.

Znajomość reguł synusu i równania fundamentalnego.

C. Nautik.

1) Mathematische Geographie, soweit sie für den Seemann wissenswerth ist.

2) Prüfung, Aufstellung und Gebrauch der Steuer- und Peilkompasse.

3) Einrichtung und Handhabung der gebräuchlichsten Instrumente und Vorrichtungen zur Messung der Geschwindigkeit der Schiffe.

4) Besteckrechnung nach Kurs und Distanz, sowie nach Koppelkurs; Berichtigung der Kurse für Abtrift, örtliche Ablenkung und Mißweisung des Kompasses; Bestimmung der veränderten

C. Nautyka.

1) Jeografia matematyczna, o ile znajomość takowéj jest dla majtka pożądaną.

2) Badanie, ustawianie i używanie kompasów sterniczych i piłowych.

3) Urządzanie i manipulacya najużywańszymi instrumentami i przyrządami do mierzenia szybkości okrętów.

4) Rachowanie według kursu i dystansu, jako też sprostowywanie kursu w skutek lokalnych zboczeń i mylnego wskazywania kompasu; oznaczanie zmienionéj szeroko-

und aufgekommenen Breite aus Kurs und Distanz; Ermittelung der veränderten und aufgekommenen Länge nach Mittelbreite und vergrößerter Breite.

5) Ortsbestimmung durch Peilung von Gegenständen und Winkelmessung zwischen denselben, wenn deren Lage oder Höhe bekannt ist.

6) Ermittelung der Richtung und Geschwindigkeit von Strömungen; Bestimmung von Kurs und Fahrt des Schiffes in Strömungen; Berichtigung des Bestecks bei Strömungen.

7) Zeichnen und Gebrauch der Seekarten; Eintragung des Schiffsortes nach Peilung und Abstand, Kurs und Distanz, Breite und Länge; Uebertragung des Bestecks aus einer Karte in eine andere; Ermittelung von Kurs und Distanz durch die Karte; Berichtigung des Bestecks in der Karte durch Peilungen, Winkelmessungen, Lothungen und astronomische Beobachtungen.

8) Gebrauch und Berichtigung der Spiegelinstrumente, namentlich des Oktanten und Sextanten.

9) Benutzung des künstlichen Horizonts.

10) Gebrauch der nautischen Jahrbücher und Ephemeriden.

11) Kenntniß der wichtigsten Sternbilder und Gestirne.

12) Berichtigung beobachteter Höhen durch Kimmtiefe, Refraktion, Parallaxe und Halbmesser.

13) Bestimmung der Breite:

a) durch Höhen der Sonne und Fixsterne im Meridian,

b) durch Höhen der Sonne in der Nähe des Meridians,

c) durch zwei Sonnenhöhen vermittelst Annäherung.

ści z kursu i dystansu; wyśledzanie zmienionéj długości według szerokości średniéj i szerokości powiększonéj.

5) Wyznaczanie miejsca za pomocą piłowania przedmiotów i mierzenia kątów pomiędzy nimi, skoro ich położenie lub wysokość są znane.

6) Wyśledzanie kierunku i szybkości prądów; wyznaczanie kursu i żeglugi okrętu w prądach; sprostowywanie celu w prądach.

7) Rysowanie i używanie map morskich; wciąganie miejsca okrętu według odstani, kursu i dystansu, szerokości i długości; przenoszenie celu z jednéj mapy na drugą; wyśledzanie kursu i dystansu za pomocą mapy; sprostowywanie celu na mapie za pomocą piłowań, wymiaru kątów, zapuszczania łótu i spostrzeżeń astronomicznych.

8) Używanie i sprostowywanie instrumentów zwierciadlanych, zwłaszcza oktantu i sextantu.

9) Używanie sztucznego widnokręgu.

10) Używanie roczników nautycznych i efemeryd.

11) Znajomość najważniejszych znaków niebieskich i gwiazd.

12) Sprostowywanie obserwowanych wysokości za pomocą refrakcyi, paralaxy i średnicy.

13) Wyznaczanie szerokości:

a) za pomocą wysokości słońca i gwiazd stałych w merydyanie,

b) za pomocą wysokości słońca w pobliżu merydyanu,

c) za pomocą dwóch wysokości słonecznych przez zbliżenie.

14) Bestimmung der Mißweisung:

a) durch Amplituden der Sonne,

b) durch Azimuthe der Sonne.

15) Berechnung der Hochwasserzeit; Berichtigung der Lothung auf Niedrigwasser.

16) Bestimmung der Ortszeit durch Einzelhöhen der Sonne und Fixsterne.

17) Bestimmung der Länge:

a) durch Chronometer,

b) durch Monddistanzen mit beobachteten Höhen.

18) Führung des Schiffsjournals.

D. Seemannschaft.

1) Kenntniß der Haupt- und Rundhölzer von Seeschiffen.

2) Auf- und Abtakelung der Seeschiffe.

3) Stauung der Ladung.

4) Schiffsmanöver bei jedem Wetter.

5) Kenntniß der Vorschriften über Nacht- und Nebelsignale, sowie über das Ausweichen der Schiffe.

6) Gebrauch des Signalbuches für die Kauffahrteischiffe aller Nationen.

7) Kenntniß der Rettungsmaaßregeln bei Strandungen und anderen Seeunfällen.

14) Wyznaczanie mylnego wskazywania:

a) za pomocą amplitud słońca,

b) za pomocą azymut słońca.

15) Obliczanie czasu wezbranéj wody; sprostowywanie lótowania na niskiéj wodzie.

16) Wyznaczanie miejscoczasu za pomocą pojedynczych wysokości słońca i gwiazd stałych.

17) Wyznaczanie długości:

a) za pomocą chronometru,

b) za pomocą dystansów księżyca i obserwowanych wysokości.

18) Utrzymywanie żurnalu okrętowego.

D. Służba okrętowa.

1) Znajomość drzewa głównego i okrąglaków na okrętach.

2) Ubieranie i rozbieranie okrętów.

3) Ustawianie ładunku.

4) Manewra okrętowe o każdém powietrzu.

5) Znajomość przepisów co do sygnałów nocnych i sygnałów o mgle, jako też co do ustępowania okrętów.

6) Używanie książki sygnałowéj dla okrętów kupieckich wszelkich narodów.

7) Znajomość środków ratunkowych w razie rozbicia się okrętu i innych na morzu wypadków.

Anlage III.

Schifferprüfung für große Fahrt.

Die Prüfung für Schiffer auf großer Fahrt erstreckt sich auf folgende Gegenstände:

A. Sprachen.

1) Kenntniß der Deutschen Sprache bis zur Fähigkeit, sich mündlich und schriftlich verständlich auszudrücken.

   Die Landesregierungen können in einzelnen Fällen aus besonderen Gründen die gleiche Kenntniß einer anderen Sprache für genügend erklären.
2) Kenntniß der Englischen Sprache, soweit sie zum Verständnisse der Seekarten, des Nautical Almanac, des Lootsenkommandos und der Segelanweisungen nothwendig ist.

B. Mathematik.

1. Arithmetik.

a) Die Grundrechnungsarten mit gewöhnlichen Brüchen, Dezimalbrüchen und Buchstaben; Anwendung derselben auf das Lösen von Verhältnißgleichungen und einfachen Gleichungen ersten Grades.

b) Berechnung von Quadrat- und Kubikwurzeln.

c) Rechnen mit Logarithmen.

2. Planimetrie.

a) Kenntniß der einfacheren Sätze über die Gleichheit von Winkeln, sowie über die Kongruenz, Aehnlichkeit und Gleichheit gradliniger Figuren.

b) Kenntniß der einfacheren Sätze vom Kreise und von den Winkeln im Kreise.

c) Lösen leichter Konstruktions- und Rechnungsaufgaben vermittelst der Lehrsätze.

d) Berechnung des Flächeninhalts drei- und vierseitiger Figuren, sowie des Inhalts des Kreises.

3. Stereometrie.

a) Kenntniß der einfachsten Sätze über die gegenseitige Lage von Linien und Ebenen, über Kugelschnitte, sphärische Winkel und Dreiecke.

b) Berechnung des Inhalts von Prismen, Cylindern und Fässern.

4. Ebene Trigonometrie.

a) Kenntniß der trigonometrischen Funktionen und Tafeln.

b) Berechnung der Seiten und Winkel rechtwinkliger und schiefwinkliger Dreiecke.

5. Sphärische Trigonometrie.

a) Kenntniß der Sinusregel und der Grundgleichung.

b) Berechnung der Seiten und Winkel rechtwinkliger und schiefwinkliger Dreiecke.

C. Nautik.

1) Mathematische Geographie, soweit sie für den Seemann wissenswerth ist.
2) Prüfung, Aufstellung und Gebrauch der Steuer- und Peilkompasse.
3) Einrichtung und Handhabung der gebräuchlichsten Instrumente und Vorrichtungen zur Messung der Geschwindigkeit der Schiffe.

Dodatek III.

Popis szyperski co do żeglugi wielkiéj.

Popis szyprów co do żeglugi wielkiéj rozciąga się na przedmioty następujące:

A. Języki.

1) Znajomość języka niemieckiego aż do zdolności wyraźnego się ustnie i piśmiennie wysłowienia.

   Rządy krajowe mocne są w pojedynczych przypadkach ze szczególnych powodów równą znajomość innego języka ogłosić za wystarczającą.
2) Znajomość języka angielskiego, jak dalece takowy potrzebnym jest do zrozumienia map morskich, Nautical Almanac, komendy rotmańskiéj i instrukcyi żaglowych.

B. Matematyka.

1. Arytmetyka.

a) Fundamentalne sposoby rachowania ułamkami zwyczajnymi, ułamkami dziesiątkowymi i literami; ichż stósowanie do rozwięzywania równań proporcyonalnych i równań zwyczajnych pierwszego rzędu.

b) Obliczanie pierwiastków kwadratowych i kubicznych.

c) Rachowanie logarytmami.

2. Planimetrya.

a) Znajomość pojedynczych tez co do równości kątów, jako też co do kongruencyi, podobieństwa i równości figur o prostych liniach.

b) Znajomość pojedynczych tez o kole i o kątach w kole.

c) Rozwięzywanie łatwych zadań konstrukcyjnych i rachunkowych za pomocą tez naukowych.

d) Obliczanie rozmiaru kwadratowego trzech i czterobocznych figur, jako też rozmiaru koła.

3. Stereometrya.

a) Znajomość najprostszych tez o wzajemném położeniu linii i płaszczyzn, o kulokrojach, kątach sferycznych i trójkątach.

b) Obliczanie rozmiaru prysmatów, cylindrów i beczek.

4. Trygonometrya płaszczyzn.

a) Znajomość trygonometrycznych funkcyi i tabel.

b) Obliczanie boków i kątów prostokątnych i krzywokątnych trójkątów.

5. Trygonometrya sferyczna.

a) Znajomość reguł synusu i równania fundamentalnego.

b) Obliczanie boków i kątów prostokątnych i krzywokątnych trójkątów.

C. Nautyka.

1) Jeografia matematyczna, o ile znajomość takowéj jest dla majtka pożądaną.
2) Badanie, ustawianie i używanie kompasów sterniczych i piłowych.
3) Urządzanie i manipulacya najużywańszymi instrumentami i przyrządami do mierzenia szybkości okrętów.

4) Besteckrechnung nach Kurs und Distanz, sowie nach Koppelkurs; Berichtigung der Kurse für Abtrift, örtliche Ablenkung und Mißweisung des Kompasses; Bestimmung der veränderten und aufgekommenen Breite aus Kurs und Distanz; Ermittelung der veränderten und aufgekommenen Länge nach Mittelbreite und vergrößerter Breite.

5) Ortsbestimmung durch Peilung von Gegenständen und Winkelmessung zwischen denselben, wenn deren Lage oder Höhe bekannt ist.

6) Ermittelung der Richtung und Geschwindigkeit von Strömungen; Bestimmung von Kurs und Fahrt des Schiffes in Strömungen; Berichtigung des Bestecks bei Strömungen.

7) Zeichnen und Gebrauch der Seekarten; Eintragung des Schiffsortes nach Peilung und Abstand, Kurs und Distanz, Breite und Länge; Uebertragung des Bestecks aus einer Karte in eine andere; Ermittelung von Kurs und Distanz durch die Karte; Berichtigung des Bestecks in der Karte durch Peilungen, Winkelmessungen, Lothungen und astronomische Beobachtungen.

8) Segeln im größten Kreise.

9) Gebrauch und Berichtigung der Spiegel-Instrumente, namentlich des Oktanten und Sextanten.

10) Benutzung des künstlichen Horizonts.

11) Gebrauch der nautischen Jahrbücher und Ephemeriden.

12) Kenntniß der wichtigsten Sternbilder und Gestirne.

13) Berichtigung beobachteter Höhen durch Kimmtiefe, Refraktion, Parallaxe und Halbmesser.

14) Berechnung der Kulminationszeit der Gestirne.

15) Berechnung wahrer und scheinbarer Höhen der Gestirne.

16) Bestimmung der Breite

4) Rachowanie według kursu i dystansu, jako też sprostowywanie kursu w skutek lokalnych zboczeń i mylnego wskazywania kompasu; oznaczanie zmienionéj szerokości z kursu i dystansu; wyśledzanie zmienionéj długości według szerokości średniéj i szerokości powiększonéj.

5) Wyznaczanie miejsca za pomocą piłowania przedmiotów i mierzenia kątów pomiędzy nimi, skoro ich położenie lub wysokość są znane.

6) Wyśledzanie kierunku i szybkości prądów; wyznaczanie kursu i żeglugi okrętu w prądach; sprostowywanie celu w prądach.

7) Rysowanie i używanie map morskich; wciąganie miejsca okrętu według odstani, kursu i dystansu, szerokości i długości; przenoszenie celu z jednéj mapy na drugą; wyśledzanie kursu i dystansu za pomocą mapy; sprostowywanie celu na mapie za pomocą piłowań, wymiaru kątów, zapuszczania łótu i spostrzeżeń astronomicznych.

8) Żeglowanie w największém kole.

9) Używanie i sprostowywanie instrumentów zwierciadlanych, zwłaszcza oktantu i sextantu.

10) Używanie sztucznego widnokręgu.

11) Używanie roczników nautycznych i efemeryd.

12) Znajomość najważniejszych znaków niebieskich i gwiazd.

13) Sprostowywanie obserwowanych wysokości za pomocą refrakcyi, paralaxy i średnicy.

14) Obliczanie czasu kulminacyjnego gwiazd.

15) Obliczanie rzeczywistych i pozornych wysokości gwiazd.

16) Wyznaczanie szerokości

a) durch Höhen der Gestirne im Meridian,

b) durch Höhen der Sonne und Fixsterne in der Nähe des Meridians,

c) durch zwei Sonnenhöhen.

17) Bestimmung der Mißweisung

a) durch Amplituden der Sonne,

b) durch Azimuthe der Sonne.

18) Bestimmung der örtlichen Ablenkung der Kompasse an Bord.

19) Berechnung der Hochwasserzeit; Berichtigung der Lothung auf Niedrigwasser.

20) Bestimmung der Ortszeit

a) durch Einzelnhöhe der Gestirne,

b) durch gleiche Höhen der Sonne.

21) Bestimmung von Stand und Gang der Chronometer.

22) Bestimmung der Länge

a) durch Chronometer,

b) durch Monddistanzen.

23) Gebrauch der Barometer und Thermometer.

24) Kenntniß der Luft- und Meeresströmungen im Allgemeinen und des Gesetzes der Stürme im Besonderen.

25) Führung des Schiffsjournals.

a) za pomocą wysokości gwiazd w merydyanie,

b) za pomocą wysokości słońca i gwiazd stałych w pobliżu merydyanu,

c) za pomocą dwóch wysokości słonecznych.

17) Wyznaczanie mylnego wskazywania

a) za pomocą amplitud słońca,

b) za pomocą azymut słońca.

18) Wyznaczanie lokalnego zbaczania kompasów na okręcie.

19) Obliczanie czasu wezbranéj wody; sprostowywanie lótowania na niskiéj wodzie.

20) Wyznaczanie miejscoczasu

a) za pomocą pojedynczéj wysokości gwiazd,

b) za pomocą równych wysokości słońca.

21) Wyznaczanie stanu i biegu chronometrów.

22) Wyznaczanie długości

a) za pomocą chronometru,

b) za pomocą dystansów księżyca.

23) Używanie barometru i termometru.

24) Znajomość prądów powietrza i morza w powszechności i prawidła wichrów w szczególności.

25) Utrzymywanie żurnalu okrętowego.

D. Seemannschaft.

1) Kenntniß der Haupt- und Rundhölzer von Seeschiffen.

2) Kenntniß der Einrichtung und der Ausrüstung der Schiffe, der Stärke und Länge des stehen-

D. Służba okrętowa.

1) Znajomość drzewa głównego i okrąglaków na okrętach.

2) Znajomość urządzania i uposażania okrętów, grubości i długości stojącego i bieżą-

den und laufenden Gutes, sowie der Ketten und des Gewichts der Anker.

3) Auf- und Abtakelung der Seeschiffe.

4) Stauung der Ladung.

5) Schiffsmanöver bei jedem Wetter.

6) Kenntniß der Vorschriften über Nacht- und Nebelsignale, sowie über das Ausweichen der Schiffe.

7) Gebrauch des Signalbuchs für die Kauffahrteischiffe aller Nationen.

8) Kenntniß der Rettungsmaaßrgeln bei Strandungen und anderen Seeunfällen.

cego inwentarza, jako też łańcuchów i wagi kotwic.

3) Ubieranie i rozbieranie okrętów.

4) Ustawianie ładunku.

5) Manewra okrętowe o każdém powietrzu.

6) Znajomość przepisów co do sygnałów nocnych i sygnałów o mgle, jako też co do ustępowania okrętów.

7) Używanie książki sygnałowéj dla okrętów kupieckich wszelkich narodów.

8) Znajomość środków ratunkowych w razie rozbicia się okrętu i innych na morzu wypadków.

(Nr. 345.) Auf Grund der Bestimmung im Artikel 20. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen, die Fortdauer des Zoll- und Handelsvereins betreffend, vom 8. Juli 1867. (Bundesgesetzbl. S. 113.), sind von dem Präsidium des Deutschen Zoll- und Handelsvereins, nach Vernehmung des Ausschusses des Bundesrathes für Zoll- und Steuerwesen, folgenden Hauptämtern die nachbenannten Beamten als **Vereinskontroleure** beigeordnet worden, und zwar:

A. im Königreich Preußen:

1) den Hauptämtern zu Magdeburg und Wittenberge an Stelle des in den Landesdienst zurückberufenen Königlich Sächsischen Zollinspektors Schmid der Königlich Sächsische Ober-Steuerkontroleur v. Wachsmann mit dem Wohnsitz in Magdeburg,

2) den Hauptämtern zu Biebrich und Oberlahnstein der den Hauptämtern zu Frankfurt a. M. und Hanau als Vereinskontroleure beigeordnete Königlich Bayerische Zollinspektor Ziebland unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Frankfurt a. M.;

B. im Großherzogthum Baden:

1) den Hauptämtern zu Stühlingen und Thiengen der den Hauptämtern zu Ueberlingen und Randegg mit dem Wohnsitz in Singen als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Preußische Ober-Steuerkontroleur Freytag unter Entbindung von der Kontrole des Hauptamtes zu Ueberlingen und unter Anweisung seines Wohnsitzes in Waldshut;

2) dem Hauptamte zu Ueberlingen der den Hauptämtern zu Friedrichshafen und Constanz als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Preußische Steuerinspektor Villaret unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Constanz;

C. im Großherzogthum Hessen:

den Hauptämtern zu Darmstadt und Offenbach an Stelle des von der Kontrole dieser Hauptämter entbundenen Vereinskontroleurs, Königlich Bayerischen Zollinspektors Ziebland zu Frankfurt a. M., der Königlich Preußische Steuerinspektor Klostermann unter gleichzeitiger Uebertragung der Kontrole des Hauptamtes zu Gießen und unter Anweisung seines Wohnsitzes in Darmstadt.

(No. 345.) Na mocy postanowienia w Art. 20. traktatu pomiędzy Związkiem północnoniemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą, tyczącego się dalszego trwania Związku celnego i handlowego, z 8. Lipca 1867. (Zbiór praw zw. Str. 113), prezydyum niemieckiego Związku celnego i handlowego, posłuchawszy wydziału rady związkowéj dla spraw celnych i poborowych, przydzieliło następującym urzędom głównym wymienionych poniż urzędników w znaczeniu ***kontrolerów związkowych***, i to:

A. w Królestwie Pruskiém:

1) urzędom głównym w Magdeburgu i Wittenberge w miejsce odwołanego do służby krajowéj królewsko-saskiego inspektora ceł Schmid królewsko-saskiego nadkontrolera poborów v. Wachsmann, z siedzibą w Magdeburgu,

2) urzędom głównym w Biebrich i Oberlahnstein przydzielonego urzędom głównym w Frankfurcie n. M. i Hanau w znaczeniu kontrolera związkowego królewsko-bawarskiego inspektora ceł Ziebland, z dotychczasową siedzibą w Frankfurcie n. M.;

B. w Wielkiém Księstwie Badeńskiém:

1) urzędom głównym w Stuehlingen i Thiengen przydzielonego urzędom głównym w Ueberlingen i Randegg z siedzibą w Singen w znaczeniu kontrolera związkowego królewsko-pruskiego nadkontrolera poborów Freytag, za zwolnieniem go z kontroli urzędu głównego w Ueberlingen a wyznaczeniem mu siedziby w Waldshut;

2) urzędowi głównemu w Ueberlingen przydzielonego urzędom głównym w Friedrichshafen i Kostnicy w znaczeniu kontrolera związkowego królewsko-pruskiego inspektora poborów Villaret z dotychczasową siedzibą w Kostnicy;

C. w Wielkiém Księstwie Heskiém:

urzędom głównym w Darmstadt i Offenbach w miejsce zwolnionego z kontroli nad urzędami głównymi tymiż kontrolera związkowego, królewsko-bawarskiego inspektora ceł Ziebland w Frankfurcie n. M., królewsko-pruskiego inspektora poborów Klostermann, za równoczesném poruczeniem kontroli urzędu głównego w Giessen oraz za wyznaczeniem mu siedziby w Darmstadt.

(Nr. 346.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, am 28. August d. J. dem Herrn Juan Antonio Rascon eine Privataudienz zu ertheilen und aus dessen Händen ein Schreiben des gegenwärtigen Regenten des Königreichs Spanien, Marschalls Serrano, entgegenzunehmen, durch welches derselbe in seiner

(No. 346.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, na dniu 28. Sierpnia r. b. WP. Juan Antonio Rascon udzielić posłuchanie prywatne i odebrać z rąk jego pismo obecnego Rejenta Królestwa Hiszpańskiego, Marszałka Serrano, uwierzytelniające pierwszego z nowa w jego stanowisku jako

Stellung als Spanischer außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister beim Norddeutschen Bunde von Neuem beglaubigt worden ist.

hiszpańskiego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra u Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 347.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Geheimen Legationsrath v. Alten

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu Jerusalem unter gleichzeitiger Beilegung des Karakters als Generalkonsul zu ernennen geruht.

(No. 347.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

tajnego radcę legacyjnego v. Alten

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego w Jerozolimie za równoczesném nadaniem charakteru jako konsul jeneralny.

(Nr. 348.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann und Verweser des Preußischen Konsulats G. L. Wilhelms zu La Guayra,

den Hamburgischen, Lübeckischen und Bremischen Konsul Heinrich Krohn zu Ciudad Bolivar,

den Preußischen Konsul H. E. Breuer zu Maracaïbo und

den Kaufmann A. W. Gruner zu Puerto Cabello

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 348.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca i administratora konsulatu pruskiego G. L. Wilhelms w La Guayra,

hamburskiego, lubeckiego i bremskiego konsula Henryka Krohn w Ciudad Bolivar,

pruskiego konsula H. E. Breuer w Maracaïbo i

kupca A. W. Gruner w Puerto Cabello

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 349.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann und Verweser des Preußischen Konsulats Carl Friedrich Wilhelm Hüttlinger zu Porto Plata (Dominikanische Republik)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 349.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca i administratora konsulatu pruskiego Karóla Fryderyka Wilhelma Huettlinger w Porto Plata (Rzeczpospolita Dominikańska)

mianować konsulem Związku północno niemieckiego.

(Nr. 350.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Richard Julius v. Carlowitz zu Canton (China)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 350.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego pruskiego konsula Ryszarda Juliusza v. Carlowitz w Canton (China)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 351.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann P. Jörgensen zu Korsör und den Kaufmann C. W. Löhr zu Fridericia

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 351.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca P. Joergensen w Korsoer i kupca C. W. Loehr we Fryderycyi

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 352.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann A. Eimbcke zu Honkong

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 352.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca A. Eimbcke w Honkong

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 353.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Th. Williams zu Nassau (New Providence)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 353.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego pruskiego konsula Th. Williams w Nasawie (New Providence)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 354.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Carl Johann Conrad Wilkens zu Papeete (Tahiti)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 354.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Karóla Jana Konrada Wilkens w Papeete (Tahiti)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 355.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Theodor Kraemer zu Colombo (Ceylon)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 355.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Teodoro Kraemer w Colombo (Ceylon)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 356.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

1) den bisherigen Preußischen Konsul R. D. Picciotto zu Aleppo,
2) den bisherigen Preußischen Konsul Dr. Kalisch zu Rustschuck und
3) den bisherigen Preußischen Vizekonsul E. Reiser zu Varna

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes, sowie

4) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Barthelémi Badetti zu Adrianopel,
5) den bisherigen Hanseatischen Vizekonsul E. Whitacker zu Gallipoli und
6) den Kaufmann Carl Schwaab zu Brussa

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 356.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

1) dotychczasowego pruskiego konsula R. D. Picciotto w Aleppo,
2) dotychczasowego pruskiego konsula Dr. Kalisch w Ruszczuku i
3) dotychczasowego pruskiego wicekonsula E. Reiser we Warnie

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego, jako też

4) dotychczasowego pruskiego wicekonsula Barthelémi Badetti w Adryanopolu,
5) dotychczasowego hanzeatyckiego wicekonsula E. Whitacker w Gallipoli i
6) kupca Karóla Schwaab w Brussa

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 357.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Vizekonsul Herrmann Francke zu Puerto-Montt (Chili)

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 357.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego pruskiego wicekonsula Hermana Francke w Puerto-Montt (Chili)

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 358.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Vizekonsul John Lowe zu Perth

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes für Perth und Newbury zu ernennen geruht.

(No. 358.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego pruskiego wicekonsula John Lowe w Perth

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego na Perth i Newbury.

(Nr. 359.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Alexander Schmalz zu Onega

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 359.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Aleksandra Schmalz w Onega

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 360.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Konsularagenten Jonathan Wagner zu Honfleur

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 360.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego ajenta konsularnego Jonatana Wagner w Honfleur

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 361.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann James Roß Spence zu Lerwick

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 361.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca James Ross Spence w Lerwick

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 362.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Wilhelm P. Maal

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes zu Colon (Kolumbien) zu ernennen geruht.

(No. 362.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Wilhelma P. Maal

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego w Colon (Kolumbia).

(Nr. 363.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Königlich Preußischen Konsularagenten Leopold Krug zu Mayaguez

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 363.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego królewsko-pruskiego ajenta konsularnego Leopolda Krug w Mayaguez

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 364.) Dem Chevalier Verdinois ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Italienischer Generalkonsul für Hamburg ertheilt worden.

(No. 364.) W. Chevalier Verdinois udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na królewsko-włoskiego konsula jeneralnego na Hamburg.

(Nr. 365.) Dem Kaufmann und bisherigen Königlich Dänischen Konsul Herrmann Mumm in Frankfurt a. M. ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Dänischer Generalkonsul ertheilt worden.

(No. 365.) Kupcowi i dotychczasowemu królewsko-duńskiemu konsulowi Hermanowi Mumm w Frankfurcie n. M. udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na królewsko-duńskiego konsula jeneralnego tamże.

(Nr. 366.) Dem William P. Webster in Frankfurt a. M. ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Generalkonsul der Vereinigten Staaten von Nordamerika daselbst ertheilt worden.

(No. 366.) W. William P. Webster w Frankfurcie n. M. udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula jeneralnego Stanów Zjednoczonych Ameryki północnéj tamże.

(Nr. 367.) Dem Herrn James Park aus Indiana ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Konsul der Vereinigten Staaten von Amerika für Aachen ertheilt worden.

(No. 367.) W. James Park z Indiana udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki na Akwizgran.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 36.

(Nr. 368.) Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und dem Großherzogthum Baden, betreffend Einführung der gegenseitigen militairischen Freizügigkeit. Vom 25. Mai 1869.

(No. 368.) Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Wielkiém Księstwem Badeńskiém, tyczący się zaprowadzenia wzajemnego wolnego przeprowadzania się osób wojskowych z miejsca na miejsce. Z dnia 25. Maja 1869.

Seine Majestät der König von Preußen, im Namen des Norddeutschen Bundes und des Großherzogthums Hessen einerseits, und Seine Königliche Hoheit der Großherzog von Baden andererseits, geleitet von dem Wunsche, den beiderseitigen Staatsangehörigen die Erfüllung ihrer Militairdienstpflicht zu erleichtern, haben, in Erwägung der Uebereinstimmung, welche bezüglich der Verpflichtung zum Kriegsdienste, der Ersatzaushebung, der Bewaffnung und der Ausbildung der Truppen zwischen dem Norddeutschen Bunde und Baden im Allgemeinen bereits besteht, beziehungsweise in der Herstellung begriffen ist, den Abschluß eines Vertrages über die Einführung der gegenseitigen militairischen Freizügigkeit beschlossen und für diesen Zweck Bevollmächtigte ernannt, und zwar:

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchstihren Obersten und Abtheilungschef im Kriegsministerium Carl von Karczewski und Allerhöchstihren Geheimen Regierungsrath und vortragen-

Najjaśniejszy Król Pruski, w imieniu Związku północno-niemieckiego oraz Wielkiego Księstwa Heskiego, z jednéj, a Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Badeński, z drugiéj strony, powodowani życzeniem ułatwienia obustronnym poddanym dopełnienia ichż powinności wojskowéj i uwzględniając zgodność, jaka we względzie obowiązku do służby wojskowéj, poboru do wojska, uzbrojenia i wykształcenia wojska pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Badenią w powszechności już istnieje, względnie się zaprowadza, postanowili zawrzeć traktat co do zaprowadzenia wzajemnego wolnego się osób wojskowych z miejsca na miejsce przeprowadzania i mianowali tym końcem pełnomocnikami, i to:

Najjaśniejszy Król Pruski:

Swego pułkownika i szefa wydziału w Ministerstwie wojny Karóla Karczewskiego oraz tajnego radcę regencyjnego i radcę referującego

Ausgegeben zu Berlin den 30. Oktober 1869.

Wydany w Berlinie dnia 30. Października 1869.

den Rath im Bundeskanzleramt Robert Victor von Puttkamer,

Seine Königliche Hoheit der Großherzog von Baden:

Allerhöchstihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister Hans Freiherrn von Türckheim und zu dessen Unterstützung Allerhöchstihren Hauptmann Heinrich Seyb,

von welchen Bevollmächtigten, unter dem Vorbehalte der Ratifikation, folgender Vertrag abgeschlossen ist:

Art. 1.

Badische Staatsangehörige sind berechtigt, innerhalb des Bundesgebiets, und Angehörige des Norddeutschen Bundes in Baden sich der Musterung zu unterziehen.

Die Entscheidungen der musternden Ersatz- (Aushebungs-) Behörde, sowie die darüber ordnungsmäßig ausgestellten Ausweise, haben die gleiche Geltung, als wenn die Gestellung vor die heimathliche Ersatz- (Aushebungs-) Behörde erfolgt wäre.

Art. 2.

Es steht Badischen Staatsangehörigen frei, im Norddeutschen Bunde, bez. Angehörigen des letzteren im Großherzogthum Baden ihre aktive Militairdienstpflicht mit der Wirkung abzuleisten, daß sie damit der Verpflichtung zum aktiven Dienst in ihrem Heimathstaat genügen.

Dieselben werden dabei in allen militairischen Beziehungen wie eigene Landesangehörige behandelt.

Art. 3.

Die im Vorstehenden (Artikel 1. und 2.) erwähnten Berechtigungen finden auch Anwendung auf das Großherzogthum Hessen, südlich des Main, dergestalt, daß Angehörige des letzteren in Baden und Badische Staatsangehörige im Großherzogthum Hessen, südlich des Main, sich der Musterung unterziehen, beziehungsweise ihre Militairdienstpflicht ableisten dürfen.

w urzędzie Kanclerza związkowego Roberta Wiktora Puttkamer,

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Badeński:

Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra Jana Barona Tuerckheim oraz ku jegoż asystencyi Swego kapitana Henryka Seyb,

którzy to pełnomocnicy następujący, z zastrzeżeniem ratyfikacyi, zawarli traktat:

Art. 1.

Poddani badeńscy mają prawo, w obwodzie związkowym, a poddani Związku północno-niemieckiego, w Badenii, poborowi do wojska się poddać.

Decyzye musztrującéj władzy poborowéj, jako też wystawione co do tego należycie świadectwa, mają równą ważność, jak gdyby stawienie było przed krajową nastąpiło władzą poborową.

Art. 2.

Poddanym badeńskim wolno w Związku północno-niemieckim, względnie poddanym Związku północno-niemieckiego w Wielkiém Księstwie Badeńskiém czynną służbę wojskową z tym odbyć skutkiem, iżby przez to powinności do czynnéj służby w swém państwie ojczystém dopełnili.

Przy tém mają oni we wszelkich stosunkach wojskowych jak właśni traktować się poddani.

Art. 3.

Wspomnione powyż (Art. 1. i 2.) uprawnienia stosują się i do Wielkiego Księstwa Heskiego, na południe od Menu, tak, iż poddani tegoż ostatniego mogą w Badenii a poddani badeńscy w Wielkiém Księstwie Heskiém, na południe od Menu, poborowi do wojska się poddać, względnie swéj powinności wojskowéj dopełnić.

Art. 4.

Die Musterung derjenigen Militairpflichtigen, welche von der Berechtigung des Artikel 1. Gebrauch machen, erfolgt nach Maaßgabe der bezüglichen Gesetze und Verordnungen desjenigen der kontrahirenden Theile, vor dessen Ersatz- (Aushebungs-) Behörde dieselben sich stellen.

Gesuche um Zurückstellung oder Befreiung vom Militairdienst bleiben jedoch stets der Entscheidung der heimathlichen Ersatz- (Aushebungs-) Behörde vorbehalten.

Desgleichen steht letzterer die definitive Entscheidung über solche Angehörige des Norddeutschen Bundes beziehungsweise des Großherzogthums Hessen südlich des Main zu, die zwar nicht zum Waffendienst, jedoch zu sonstigen militairischen Dienstleistungen fähig sind, welche ihrem bürgerlichen Berufe entsprechen.

Art. 5.

Während der Dienstzeit unterliegt jeder Militairpflichtige den Militairstrafgesetzen desjenigen der kontrahirenden Theile, in welchem er dient.

Deserteure, welche in ihrem Heimathstaat betreten werden, sind daselbst wegen der Desertion sowohl, als etwaiger anderer damit zusammenhängender militairischer Vergehen nach den Gesetzen des Heimathstaates zu bestrafen.

Art. 6.

Nach vollendeter aktiver Dienstzeit erfolgt der Uebertritt zur Reserve des Heimathstaates.

Art. 7.

Ein Ersatz der durch Einstellung eines Militairpflichtigen auf Grund des Artikel 2. gegenwärtigen Vertrages entstehenden Kosten Seitens des Heimathstaates findet nicht statt.

Nach Maaßgabe der Gesetzgebung desjenigen Staates, in welchem die Dienstpflicht abgeleistet wird, werden auch etwaige Invalidenpensions-Ansprüche geregelt.

Art. 4.

Pobór tych osób wojskowości ulegających, którzy korzystają z uprawnienia Art. 1., ma miejsce w miarę odnośnych ustaw i rozporządzeń téj z stron kontrahujących, przed władzą poborową któréj stawają.

Wnioski o odstawienie lub uwolnienie od służby wojskowéj atoli zastrzegają się zawsze decyzyi krajowéj władzy poborowéj.

Tak samo służy ostatniéj stanowcza decyzya co do takich poddanych Związku północno-niemieckiego, względnie Wielkiego Księstwa Heskiego, na południe od Menu, którzy wprawdzie nie do służby pod bronią, atoli do innych zdatni są posług wojskowych odpowiadających ichż powołaniu cywilnemu.

Art. 5.

Przez czas służby każdy należący do wojskowości ulega wojskowym ustawom karnym téj z stron kontrahujących, pod którą służy.

Zbiedzy, zdybani w ichż państwie ojczystém, mają tamże tak o zbiegostwo jako też o jakowe inne z niém w związku zostające przestępstwa wojskowe być według ustaw państwa ojczystego karani.

Art. 6.

Po ukończeniu czynnego czasu służby ma miejsce przejście do rezerwy państwa ojczystego.

Art. 7.

Koszta powstające przez umieszczenie w wojsku obowiązanego do wojskowości na mocy Art. 2. obecnego traktatu nie zwracają się przez państwo ojczyste.

W miarę ustawodawstwa państwa tego, w którém się powinności wojskowéj dopełnia, regulują się oraz jakowe pretensye emerytalne inwalidów.

Ebenso fällt die Zahlung der Pension dem vorbezeichneten Staate zur Last, ohne Rücksicht darauf, ob der Invalide in der Folgezeit seinen Wohnsitz in das Gebiet des anderen der beiden kontrahirenden Staaten verlegt.

Art. 8.

Die zur Ausführung dieses Vertrages erforderlichen Bestimmungen bleiben besonderer Vereinbarung zwischen dem Bundespräsidium und der Großherzoglich Badischen Regierung vorbehalten.

Art. 9.

Gegenwärtiger Vertrag soll baldmöglichst ratifizirt und die Auswechselung der Ratifikations-Urkunden spätestens bis zum 31. Oktober c. in Berlin bewirkt werden.

Derselbe soll vorläufig bis zum 1. Oktober 1870. gelten und von gedachtem Zeitpunkte ab weiter von Jahr zu Jahr verbindlich bleiben, sofern nicht einer der kontrahirenden Theile dem anderen sechs Monate vorher die Absicht kund giebt, den Vertrag aufzuheben. Für den Fall der Mobilmachung eines oder beider der kontrahirenden Theile tritt für die Dauer derselben der gegenwärtige Vertrag außer Kraft.

Es behält derselbe jedoch im Fall der Aufkündigung sowohl, als der Mobilmachung, für diejenigen Militairpflichtigen, welche auf Grund der in Artikel 2. gewährten Berechtigung zur Zeit der Aufkündigung beziehungsweise Mobilmachung bereits in Erfüllung ihrer aktiven Dienstpflicht begriffen sind, bis zur Vollendung der letzteren seine Geltung.

So geschehen Berlin, den 25. Mai 1869.

(L. S.) v. Karczewski. (L. S.) v. Puttkamer.
(L. S.) v. Türckheim. (L. S.) Seyb.

Die Ratifikations-Urkunden des vorstehenden Vertrages sind zu Berlin ausgewechselt worden.

Tak samo i płacenie emerytury ciąża wyż oznaczonemu państwu, bez względu na to, czyby inwalida w następstwie siedzibę swą przeniósł na terytoryum drugiego z państw kontrahujących.

Art. 8.

Postanowienia potrzebne ku wykonaniu obecnego traktatu zastrzegają się osobnemu pomiędzy Prezydyum związkowém a wielkoksięsko-badeńskim rządem porozumieniu.

Art. 9.

Traktat obecny ma czém prędzéj zostać zratyfikowanym a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych najpóźniéj aż do 31. Października r. b. w Berlinie uskutecznioną.

Ma on tymczasowo aż do 1. Października 1870. być obowięzującym a od wspomnionéj chwili pozostawać się w mocy od roku do roku, chybaby która z stron kontrahujących stronie drugiéj na sześć miesięcy pierwéj objawiła zamiar uchylenia traktatu. Na przypadek mobilizacyi jednéj lub obu z stron kontrahujących traktat obecny traci moc obowięzującą przez czas trwania onéjże.

Jednakowoż tak w przypadku wypowiedzenia, jako też i mobilizacyi, zatrzymuje on ją aż do ukończenia powinności służbowéj co do tych osób, wojskowości ulegających, które na mocy przyzwolonego w Art. 2. uprawnienia w chwili wypowiedzenia, względnie mobilizacyi, czynnéj powinności służbowéj swéj już dopełniają.

Działo się w Berlinie, dnia 25. Maja 1869.

(L. S.) Karczewski. (L. S.) Puttkamer.
(L. S.) Tuerckheim. (L. S.) Seyb.

Dokumenta ratyfikacyjne powyższego traktatu zostały w Berlinie wymienione.

Schluß-Protokoll.

Verhandelt Berlin, den 25. Mai 1869.

Die Unterzeichneten vereinigten sich heute, um den in Vollmacht ihrer Hohen Kommittenten vereinbarten Vertrag, betreffend die Einführung der gegenseitigen militairischen Freizügigkeit, nach nochmaliger gemeinschaftlicher Durchlesung zu unterzeichnen.

Bei dieser Gelegenheit wurde die Verabredung in gegenwärtiges Schlußprotokoll niedergelegt, daß, wenn wider Erwarten der Vertrag für die südlich des Main gelegenen Theile des Großherzogthums Hessen nicht zur Gültigkeit gelangen sollte, derselbe alsdann nichtsdestoweniger zwischen dem Norddeutschen Bunde und dem Großherzogthum Baden in Wirksamkeit tritt.

Geschehen wie oben.

v. Karczewski. v. Puttkamer.
v. Türckheim. Seyb.

Protokół końcowy.

Działo się w Berlinie, dnia 25. Maja 1869.

Podpisani zebrali się dziś, aby zjednoczony z upoważnienia swych dostojnych komitentów traktat, tyczący się zaprowadzenia wzajemnego wolnego się osób wojskowych z miejsca na miejsce przeprowadzania, po powtórném wspólném odczytaniu podpisać.

Przy téj sposobności zamieszczono w obecnym protokóle końcowym tę umowę, iż, gdyby wbrew oczekiwaniu traktat obecny co do położonych na południe od Menu dzielnic Wielkiego Księstwa Heskiego nie miał stać się obowięzującym, takowy wówczas pomimo tego nabrać ma mocy obowięzującéj pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Wielkiém Księstwem Badeńskiém.

Działo się jak wyżéj.

Karczewski. Puttkamer.
Tuerckheim. Seyb.

(Nr. 369.) Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins. Vom 25. Oktober 1869.

In Verfolg der Bekanntmachung vom 8. Mai d. J. (Bundesgesetzbl. S. 203.) wird hiermit zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß auf Grund des Artikels 8. §§. 1. und 2. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen vom 8. Juli 1867.

(No. 369.) Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego. Z dnia 25. Października 1869.

W następstwie obwieszczenia z 8. Maja r. b. (Zbiór praw zw. Str. 203) podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości, iż na mocy Art. 8. §§. 1. i 2. traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą z 8. Lipca 1867.

von Seiner Königlichen Hoheit dem Großherzoge von Hessen und bei Rhein:

der Obersteuerrath Göring zum Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins ernannt worden ist.

Berlin, den 25. Oktober 1869.

Der Vorsitzende des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins.

In Vertretung:

Delbrück.

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Heski:

mianował nadradcę poborów Goering pełnomocnikiem do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego.

Berlin, dnia 25. Października 1869.

Przewodniczący radzie związkowéj niemieckiego Związku celnego.

W zastępstwie:

Delbrueck.

(Nr. 370.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes:

1) den bisherigen Oldenburgischen und Bremischen Konsul Christian Kühling zu Hull

zum Konsul des Norddeutschen Bundes, sowie

2) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Edward Millar zu Montrose,
3) den bisherigen Preußischen Vizekonsul G. F. Wanhill zu Poole,
4) den bisherigen Preußischen Vizekonsul A. B. Gowan zu Berwick,
5) den bisherigen Preußischen und Hamburgischen Vizekonsul Alex. Robertson zu Peterhead,
6) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Norman Mc. Iver zu Stornaway und
7) den bisherigen Preußischen Vizekonsul D. Coghill zu Wick

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes an den bezeichneten Plätzen, endlich

(No. 370.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego:

1) dotychczasowego oldenburskiego i bremskiego konsula Krystyana Kuehling w Hull

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego, jako też

2) dotychczasowego pruskiego wicekonsula Edwarda Millar w Montrose,
3) dotychczasowego pruskiego wicekonsula G. F. Wanhill w Poole,
4) dotychczasowego pruskiego wicekonsula A. B. Gowan w Berwick,
5) dotychczasowego pruskiego i hamburskiego wicekonsula Aleks. Robertson w Peterhead,
6) dotychczasowego pruskiego wicekonsula Norman Mc. Iver w Stornaway i
7) dotychczasowego pruskiego wicekonsula D. Coghill we Wick

wicekonsulami Związku północno-niemieckiego na rzeczonych miejscach, wreszcie

8) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Th. H. Bentham zu Sheerneß

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes für Sheerneß, Rochester und Fawersham zu ernennen geruht.

8) dotychczasowego pruskiego wicekonsula T. H. Bentham w Sheerness

wicekonsulem Związku północno-niemieckiego na Sheerness, Rochester i Fawersham.

(Nr. 371.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

1) den bisherigen Bremischen Konsul J. Cladera zu Campêche,
2) den bisherigen Preußischen Konsul Adolph Oetling zu Colima,
3) den bisherigen Preußischen Konsul Th. Kunhardt zu Guadalajara,
4) den bisherigen Preußischen Konsul J. Eversmann zu Matamoros,
5) den bisherigen Hamburgischen Konsul Otto Bartning zu Mazatlan,
6) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Georg Berkenbusch zu Puebla,
7) den bisherigen Hamburgischen Vizekonsul J. H. Bahnsen zu San Louis Potosi,
8) den bisherigen Preußischen und Oldenburgischen Konsul Ed. A. Clausen zu Tampiko,
9) den bisherigen Preußischen Konsul Heinrich d'Oleire zu Vera Cruz

zu Konsuln des Norddeutschen Bundes, sowie

10) den bisherigen Preußischen Konsular-Agenten H. Finck zu Cordova,
11) den bisherigen Preußischen Vizekonsul M. Damm zu Durango,
12) den bisherigen Preußischen Konsular-Agenten F. C. Söhle zu Guanajuato und
13) den bisherigen Preußischen Konsular-Agenten August Haase zu Huatusko

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes an den bezeichneten sämmtlich in Mexiko gelegenen Plätzen zu ernennen geruht.

(No. 371.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

1) dotychczasowego bremskiego konsula J. Cladera w Campêche,
2) dotychczasowego pruskiego konsula Adolfa Oetling w Colima,
3) dotychczasowego pruskiego konsula T. Kunhardt w Guadalajara,
4) dotychczasowego pruskiego konsula J. Eversmann w Matamoros,
5) dotychczasowego hamburskiego konsula Otona Bartning w Mazatlan,
6) dotychczasowego pruskiego wicekonsula Jerzego Berkenbusch w Puebla,
7) dotychczasowego hamburskiego wicekonsula J. H. Bahnsen w San Louis Potosi,
8) dotychczasowego pruskiego i oldenburskiego konsula Ed. A. Clausen w Tampiko,
9) dotychczasowego pruskiego konsula Henryka d'Oleire w Vera Cruz

mianować konsulami Związku północno-niemieckiego, jako też

10) dotychczasowego pruskiego ajenta konsularnego H. Finck w Cordova,
11) dotychczasowego pruskiego wicekonsula M. Damm w Durango,
12) dotychczasowego pruskiego ajenta konsularnego F. C. Soehle w Guanajuato i
13) dotychczasowego pruskiego ajenta konsularnego Augusta Haase w Huatusko

wicekonsulami Związku północno-niemieckiego na wspomnionych, w Meksyku położonych miejscach.

(Nr. 372.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes an Stelle des auf seinen Antrag aus dem Amte geschiedenen Bundeskonsuls Otto Günther zu Antwerpen

den Kommerzienrath Richard Kind daselbst

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 372.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego w miejsce konsula związkowego Otona Guenthera w Antwerpii, który na swój wniosek z urzędu wystąpił,

radcę komercyjnego Ryszarda Kind tamże

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 373.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Hamburgischen Konsul Baron de Partonneau zu Mentone

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 373.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego hamburskiego konsula Barona de Partonneau w Mentone

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 374.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Vertreter der Falkland Islands Kompany und Lloyd-Agenten Frederick E. Cobb zu Port Stanley (Falklands-Inseln)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 374.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

reprezentanta »Falkland Islands Kompany« i ajenta »Lloyd« Frederick E. Cobb w Port Stanley (wyspy Falkland)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 375.) Dem Kaufmann Leo Molinari in Breslau ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Italienischer Konsul daselbst ertheilt worden.

(No. 375.) Kupcowi Leonowi Molinaremu we Wrocławiu udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na królewsko-włoskiego konsula tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 37.

(Nr. 376.) Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes und des Deutschen Zollvereins. Vom 18. November 1869.

In Verfolg der Bekanntmachungen vom 8. Mai d. J. (Bundesgesetzbl. S. 199. und 203.) wird hierdurch zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß auf Grund der Artikel 6. und 7. der Verfassungs-Urkunde für den Norddeutschen Bund, beziehungsweise des Artikels 8. §§. 1. und 2. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen vom 8. Juli 1867.

von Seiner Majestät dem Könige von Preußen:

der Staats- und Finanzminister Camphausen

zum Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes und zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins ernannt worden ist.

Berlin, den 18. November 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

In Vertretung:

Delbrück.

(No. 376.) Obwieszczenie, tyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego i niemieckiego Związku celnego. Z dnia 18. Listopada 1869.

W następstwie obwieszczenia z 8. Maja r. b. (Zbiór praw zw. Str. 199 i 203) podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości, iż na mocy Art. 6. i 7. Konstytucyi dla Związku północno-niemieckiego, resp. Art. 8. §§. 1. i 2. traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą z 8. Lipca 1867.

Jego Królewska Mość Król Pruski:

mianował Ministra stanu i skarbu Camphausen

pełnomocnikiem do rady związkowéj Związku północno-niemieckiego i do rady związkowéj niemieckiego Związku celnego.

Berlin, dnia 18. Listopada 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

W zastępstwie:

Delbrueck.

Bundes-Gesetzbl. 1869.

Ausgegeben zu Berlin den 20. November 1869.

Wydany w Berlinie dnia 20. Listopada 1869.

(Nr. 377.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, den bisherigen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes in Wien, Königlich Preußischen Wirklichen Geheimen Rath Freiherrn v. Werther zum außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafter des Norddeutschen Bundes bei Seiner Majestät dem Kaiser der Franzosen zu ernennen.

(No. 377.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, dotychczasowego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra Związku północno-niemieckiego we Wiedniu, królewsko-pruskiego rzeczywistego tajnego radcę Barona Werthera mianować nadzwyczajnym i pełnomocnym ambasadorem Związku północno-niemieckiego u Jego Cesarskiéj Mości Cesarza Francuzów.

(Nr. 378.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, den bisherigen Generalkonsul des Norddeutschen Bundes zu Bukarest, Grafen v. Keyserling-Rautenburg zum außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes bei der Ottomanischen Pforte zu ernennen.

(No. 378.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, dotychczasowego konsula jeneralnego Związku północno-niemieckiego w Bukareszcie, Hrabiego Keyserling-Rautenburg mianować nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym Ministrem Związku północno-niemieckiego u Porty Otomańskiéj.

(Nr. 379.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, den bisherigen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes zu Madrid, Freiherrn v. Canitz und Dallwitz zum außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister des Norddeutschen Bundes bei dem Regenten des Königreichs Spanien zu ernennen.

(No. 379.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, dotychczasowego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego Ministra Związku północno-niemieckiego w Madrydzie, Barona v. Canitz und Dallwitz mianować nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym Ministrem Związku północno-niemieckiego u Rejenta królestwa hiszpańskiego.

(Nr. 380.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Adolf Kindt zu Tepic (Mexiko)

zum Konsul des Norddeutschen Bundes für Tepic und San Blas zu ernennen geruht.

(No. 380.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Adolfa Kindt w Tepic (Meksyk)

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego na Tepic i San Blas.

(Nr. 381.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes an Stelle des verstorbenen Vizekonsuls Sellier zu Dieppe den Kaufmann Friedrich Chapmann daselbst zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 381.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego w miejsce zmarłego wicekonsula Sellier w Dieppe mianować kupca Fryderyka Chapmann tamże wicekonsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 382.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

1) den Kaufmann Robert Fox zu Falmouth,
2) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Andrew Mackay zu Grangemouth,
3) den bisherigen Preußischen Vizekonsul Christ. Martin zu Stockton,
4) den Kaufmann Mathew Butcher zu Yarmouth

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes an den bezeichneten Plätzen, sowie

5) den bisherigen Preußischen Vizekonsul W. H. Garland zu Lynn

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes für Lynn und Wisbeach, und

6) den Kaufmann H. Morris zu Portsmouth

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes für Portsmouth und Gosport zu ernennen geruht.

(No. 382.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

1) kupca Roberta Fox we Falmouth,
2) dotychczasowego pruskiego wicekonsula Andrew Mackay w Grangemouth,
3) dotychczasowego pruskiego wicekonsula Christ Martin w Stockton,
4) kupca Mathew Butcher w Yarmouth

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego na oznaczonych miejscach, jako też

5) dotychczasowego pruskiego wicekonsula W. H. Garland w Lynn

wicekonsulem Związku północno-niemieckiego na Lynn i Wiesbeach, tudzież

6) kupca H. Morris w Portsmouth

wicekonsulem Związku północno-niemieckiego na Portsmouth i Gosport.

(Nr. 383.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Johann Schlenker zu Lyon

zum Konsul des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 383.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Jana Schlenker w Lyonie

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 384.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

1) den bisherigen Preußischen Vizekonsul J. Farrel zu Dundalk,

2) den bisherigen Preußischen Vizekonsul J. Spaight zu Limerick und

3) den bisherigen Preußischen Vizekonsul J. Rounce zu Lowestoft

zu Vizekonsuln des Norddeutschen Bundes zu ernennen geruht.

(No. 384.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

1) dotychczasowego pruskiego wicekonsula J. Farrel w Dundalk,

2) dotychczasowego pruskiego wicekonsula J. Spaight w Limerick i

3) dotychczasowego pruskiego wicekonsula J. Rounce w Lowestoft

mianować wicekonsulami Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 385.) Dem Kaufmann Richard Magsig zu Danzig ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Kaiserlich Russischer Konsular-Agent daselbst ertheilt worden.

(No. 385.) Kupcowi Ryszardowi Magsig w Gdańsku udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na cesarsko-rosyjskiego ajenta konsularnego tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 38.

(Nr. 386.) Bekanntmachung, betreffend die Entbindung von den im §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vorgeschriebenen ärztlichen Prüfungen. Vom 9. Dezember 1869.

Auf Grund der Bestimmung im §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vom 21. Juni d. J. (Bundesgesetzbl. S. 375.) hat der Bundesrath die nachstehenden Beschlüsse gefaßt:

1) Die Entbindung von den im §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vorgeschriebenen ärztlichen Prüfungen auf Grund wissenschaftlich erprobter Leistungen ist nur dann zulässig, wenn der Nachsuchende nachweist, daß ihm von Seiten eines Staates oder einer Gemeinde amtliche Funktionen übertragen werden sollen.
2) Ueber Gesuche um Entbindung von der vorgeschriebenen Prüfung entscheiden die in der Bekanntmachung vom 25. September d. J., betreffend die Prüfung der Aerzte ꝛc. (Bundesgesetzbl. S. 973.), unter Nummer 1. und 2. genannten Centralbehörden.
3) Diese Entscheidung erfolgt ohne vorgängiges Gutachten der in der Bekanntmachung vom 25. September d. J. angeordneten Prüfungsbehörde, wenn es sich um die Dispensation

(No. 386.) Obwieszczenie, tyczące się dyspensacyi od przepisanych w §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego popisów lekarskich. Z dnia 9. Grudnia 1869.

Na mocy postanowienia w §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego z 21. Czerwca r. b. (Zbiór praw zw. Str. 375) rada związkowa następujące postanowiła uchwały:

1) Dyspensacya od przepisanych w §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego popisów lekarskich z powodu położonych na polu nauki zasług dozwoloną jest li wtenczas, gdyby poszukujący udowodnił, iż mu ze strony rządu lub jakiéj gminy mają urzędowe poruczone być funkcye.
2) Co do wniosków o dyspensacyą od przepisanego popisu rozstrzygają władze centralne wymienione pod No. 1. i 2. Obwieszczenia z 25. Września r. b., tyczącego się popisu lekarzy i t. d. (Zbiór praw zw. Str. 973).
3) Rozstrzygnięcie ma miejsce bez poprzedniéj opinii — zarządzonéj w Obwieszczeniu z 25. Września r. b. władzy popisowéj, skoro chodzi o dyspensacyą mającego się

Ausgegeben zu Berlin den 14. Dezember 1869.

Wydany w Berlinie dnia 14. Grudnia 1869.

eines als Lehrer an eine Norddeutsche Universität zu berufenden Gelehrten handelt. In allen anderen Fällen wird zuvor ein Gutachten der gedachten Prüfungsbehörden eingeholt. Den letzteren bleibt es überlassen, ihre Information für das Gutachten durch ein mit dem Nachsuchenden abzuhaltendes Kolloquium zu ergänzen.

4) Die Centralbehörde stellt über die Ertheilung der Dispensation eine Bescheinigung aus und zeigt den Namen des Dispensirten dem Bundesrathe des Norddeutschen Bundes zum Zweck der Veröffentlichung an.

Berlin, den 9. Dezember 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
In Vertretung:
Delbrück.

na nauczyciela przy północno-niemieckiéj wszechnicy powołać uczonego. We wszystkich innych przypadkach zasięga się wpierw opinii wspomnionych władz popisowych. Ostatnim wolno informacyą swą co do opinii uzupełnić przez kolokwium, z poszukującym odbyć się mającém.

4) Władza centralna wystawia atest na udzieloną dyspensacyą i podaje nazwisko dyspensowanego radzie związkowéj Związku północno-niemieckiego celem ogłoszenia.

Berlin, dnia 9. Grudnia 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
W zastępstwie:
Delbrueck.

(Nr. 387.) Bekanntmachung, betreffend die bei der Universität Gießen bestehende Veterinäranstalt und die mit der Polytechnischen Schule in Braunschweig verbundene pharmazeutische Fachschule. Vom 9. Dezember 1869.

(No. 387.) Obwieszczenie, tyczące się istniejącego przy wszechnicy w Giessen zakładu weterynarskiego i połączonéj ze szkołą politechniczną w Brunświku farmaceutycznéj szkoły fachowéj. Z dnia 9. Grudnia 1869.

Auf Grund der Bestimmung im §. 29. der Gewerbe-Ordnung für den Norddeutschen Bund vom 21. Juni d. J. (Bundesgesetzbl. S. 375.) hat der Bundesrath beschlossen, seine durch die Bekanntmachung, betreffend die Prüfung der Aerzte, Zahnärzte, Thierärzte und Apotheker, vom 25. September d. J. (Bundesgesetzbl. S. 973.) veröffentlichten Beschlüsse, wie folgt, zu ergänzen:

1) Zur Ertheilung von für das ganze Bundesgebiet gültigen Approbationen für Thierärzte ist auch das zuständige Großherzoglich Hessische Ministerium befugt, und es wird der Besuch der bei der Universität Gießen bestehenden Veterinäranstalt dem Besuch einer Thierarzneischule im Sinne der Vorschriften für die Prüfung der Thierärzte gleich geachtet.

2) Zur Ertheilung von für das ganze Bundesgebiet gültigen Approbationen für Apotheker

Na mocy postanowienia w §. 29. Ordynacyi Procederowéj dla Związku północno-niemieckiego z 21. Czerwca r. b. (Zbiór praw zw. Str. 375) rada związkowa postanowiła, uchwały swe ogłoszone w Obwieszczeniu, tyczącém się popisu lekarzy, dentystów, weterynarzy i aptekarzy, z 25. Września r. b. (Zbiór praw zw. Str. 973), uzupełnić, jak następuje:

1) Do udzielania ważnych na cały obszar związkowy aprobacyi na weterynarzy uprawnioném jest i właściwe Ministerstwo wielko-księsko-heskie, a zwiedzanie znajdującego się przy wszechnicy w Giessen zakładu weterynarskiego uważa się zarówno zwiedzaniu szkoły weterynarskiéj w myśl przepisów co do popisu weterynarzy.

2) Do udzielania ważnych na cały obszar związkowy aprobacyi na aptekarzy

ist auch das zuständige Herzoglich Braunschweigische Ministerium befugt, und es wird der Besuch der pharmazeutischen Fachschule bei der Herzoglichen Polytechnischen Schule (Collegium Carolinum) in Braunschweig dem Besuch einer Universität im Sinne der Vorschriften für die Prüfung der Apotheker gleich geachtet.

Berlin, den 9. Dezember 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
In Vertretung:
Delbrück.

uprawnioném jest i właściwe Ministerstwo księsko-brunświckie, a zwiedzanie farmaceutycznéj szkoły fachowéj przy księskiéj szkole politechnicznéj (Collegium Carolinum) w Brunświku uważa się zarówno zwiedzaniu wszechnicy w myśl przepisów co do popisu aptekarzy.

Berlin, dnia 9. Grudnia 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
W zastępstwie:
Delbrueck.

(Nr. 388.) Auf Grund der Bestimmung im Artikel 20. des Vertrages zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg, Baden und Hessen, die Fortdauer des Zoll- und Handelsvereins betreffend, vom 8. Juli 1867. (Bundesgesetzbl. S. 113.) sind von dem Präsidium des Deutschen Zoll- und Handelsvereins, nach Vernehmung des Ausschusses des Bundesrathes für Zoll- und Steuerwesen, folgenden Hauptämtern die nachbenannten Beamten als **Vereinskontroleure** beigeordnet worden, und zwar:

A. im Königreich Württemberg:

1) den Hauptämtern zu Rothweil und Sulz der den Hauptämtern zu Friedrichshafen, Constanz und Ueberlingen als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Preußische Steuerinspektor Villaret unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Constanz,

2) dem Hauptamte zu Hall der den Hauptämtern zu Stuttgart, Kannstadt und Heilbronn als Vereinskontroleur beigeordnete Großherzoglich Badische Ober-Zollinspektor Abegg unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Stuttgart;

B. im Großherzogthum Baden:

den Hauptämtern Alt-Breisach und Freiburg der den Hauptämtern zu Schusterinsel und

(No. 388.) Na mocy postanowienia w Art. 20. traktatu pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią, Badenią i Hessyą, względem dalszego trwania Związku celnego i handlowego, z 8. Lipca 1867. (Zbiór praw zw. Str. 113), Prezydyum niemieckiego Związku celnego i handlowego, posłuchawszy wydziału rady związkowéj dla spraw celnych i poborowych, przydzieliło następującym urzędom głównym wymienionych poniż urzędników we własności **kontrolerów związkowych**, i to:

A. w Królestwie Wyrtemberskiém:

1) urzędom głównym w Rothweil i Sulz przydzielonego urzędom głównym we Friedrichshafen, Kostnicy i Ueberlingen w znaczeniu kontrolera związkowego królewsko-pruskiego inspektora poborów Villaret z dotychczasową siedzibą w Kostnicy,

2) urzędowi głównemu w Hall przydzielonego urzędom głównym w Stutgardzie, Kannstadt i Heilbronn w znaczeniu kontrolera związkowego wielko-księsko-badeńskiego nadinspektora ceł Abegg z dotychczasową siedzibą w Stutgardzie;

B. w Wielkiém Księstwie Badeńskiém:

urzędom głównym Alt-Breisach i Fryburg przydzielonego urzędom głównym

Rheinfelden als Vereinskontroleur beigeordnete Königlich Preußische Steuerinspektor Habrecht unter Beibehaltung seines Wohnsitzes in Basel.

w Schusterinsel i Rheinfelden w znaczeniu kontrolera związkowego królewsko-pruskiego inspektora poborów Habrecht z dotychczasową siedzibą w Bazylei.

(Nr. 389.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann und Verweser des Preußischen Konsulats Adolph v. Treuer zu Adelaide

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 389.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca i administratora konsulatu pruskiego Adolfa Treuer w Adelaide

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 390.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Jules Lebeau zu Boulogne s. M.

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 390.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

kupca Jules Lebeau w Boulogne s. M.

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 391.) Dem zum Generalkonsul der Argentinischen Republik für den Norddeutschen Bund ernannten bisherigen Argentinischen Konsul Heinrich Cammann in Harburg ist das Exequatur zu dieser Ernennung mit dem amtlichen Wohnsitz zu Altona Namens des Norddeutschen Bundes ertheilt worden.

(No. 391.) Mianowanemu konsulem jeneralnym Rzeczpospolity Argentyńskiéj na Związek północno-niemiecki dotychczasowemu konsulowi argentyńskiemu Henrykowi Cammann w Harburg udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na nominacyą tęż z urzędową siedzibą w Altonie.

(Nr. 392.) Dem Herrn G. N. Boysen zu Husum ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Königlich Schwedisch-Norwegischer Vizekonsul daselbst ertheilt worden.

(No. 392.) W. G. N. Boysen w Husum udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na królewsko-szwecko-norwegskiego wicekonsula tamże.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 39.

(Nr. 393.) Bekanntmachung zur Ausführung des Gesetzes, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde. Vom 13. Dezember 1869.

(No. 393.) Obwieszczenie, tyczące się wykonania prawa o wekslowym podatku stęplowym w Związku północno-niemieckim. Z dnia 13. Grudnia 1869.

Auf Grund der Bestimmungen in den §§. 3. 13. Nr. 2., 24. Nr. 1. und 26. des Gesetzes, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde, vom 10. Juni d. J. (Bundesgesetzbl. S. 285.) hat der Bundesrath die nachstehenden Beschlüsse gefaßt:

Na mocy postanowień w §§. 3. 13. No. 2., 24. No. 1. i 26. prawa, tyczącego się wekslowego podatku stęplowego w Związku północno-niemieckim, z dnia 10. Czerwca r. b. (Zbiór praw Str. 285), rada związkowa postanowiła następujące uchwały:

I. Zu §. 3. des Gesetzes.

Behufs der Umrechnung der in einer anderen als der Thalerwährung ausgedrückten Summen zum Zwecke der Berechnung der Wechselstempelabgabe sind für die nachstehend bezeichneten Währungen die dabei bemerkten Mittelwerthe bis auf Weiteres festgesetzt und allgemein im ganzen Bundesgebiete bei der Berechnung des Wechselstempels zum Grunde zu legen:

I. Do §. 3. prawa.

Ku zamienianiu sum wyrażonych w innym walorze aniżeli walorze talarowym w celu obliczania wekslowego podatku stęplowego ustanowiono tymczasowo za oznaczone poniżéj walory zauważone przy nich wartości średnie, które powszechnie w całym obwodzie związkowym przy obliczaniu stępla wekslowego za podstawę służyć mają:

Ausgegeben zu Berlin den 15. Dezember 1869.

Wydany w Berlinie dnia 15. Grudnia 1869.

Süddeutsche und Niederländische Währung	7	Gulden	=	4	Rthlr. —	Gr.
Bremer Louisd'or Thaler	10	Thaler Gold	=	11	. —	.
Hamburger Mark Banko	2	Mark	=	1	. —	.
Pfund Sterling	100	Pfund	=	675	. —	.
Franks oder Lire	300	Frks. oder Lire	=	80	. —	.
Oesterreichische Währung	150	Gulden	=	85	. —	.
desgleichen	1	Gulden (effektiv)	=	⅔	. —	.
Russische Währung	100	Rubel Silber	=	85	. —	.
desgleichen	1	Rub. Silb. (effektiv)	=	1	. 2	.
Nordamerikanische Währung	1	Dollar	=	1	. —	.
desgleichen	1	Dollar (effektiv)	=	1	. 12½	.
Dänische Währung	100	Thaler R. M.	=	75	. —	.
Schwedische Währung	1000	Thaler R. M.	=	375	. —	.
Finnische Währung	1000	Mark	=	269	. —	.
Spanische Währung	8	Pesos fuertes de 20 reales de Vellon	=	11	. —	.
Portugiesische Währung	1	Milréis	=	1½	. —	.

walor południowo-niemiecki i niederlandzki	7	guldenów	=	4	tal. —	sgr.
bremski luidor talar	10	talarów w złocie	=	11	» —	»
hamburska grzywna banko	2	grzywny	=	1	» —	»
funt szterlingów	100	funtów	=	675	» —	»
frank czyli lire	300	frk. czyli lire	=	80	» —	»
walor austryacki	150	guldenów	=	85	» —	»
tenże	1	gulden (efekt.)	=	⅔	» —	»
walor rosyjski	100	rubli srebrem	=	85	» —	»
tenże	1	rub. srb. (efekt.)	=	1	» 2	»
walor północno-amerykański	1	dolar	=	1	» —	»
tenże	1	dolar (efekt.)	=	1	» 12½	»
walor duński	100	talarów R. M.	=	75	» —	»
walor szwecki	1000	talarów R. M.	=	375	» —	»
walor finlandzki	1000	grzywien	=	269	» —	»
walor hiszpański	8	Pesos fuertes de 20 reales de Vellon	=	11	» —	»
walor portugalski	1	milréis	=	1½	» —	»

II. Zu §. 13. Nr. 2. des Gesetzes.

In Bezug auf die Art und Weise der Verwendung der Bundesstempelmarken zu Wechseln und den dem Wechselstempel unterworfenen Anweisungen u. s. w. (§. 24. des Gesetzes) sind nachfolgende Vorschriften zu beobachten:

1) Die den erforderlichen Steuerbetrag darstellenden Marken sind auf der Rückseite der Urkunde, und zwar, wenn die Rückseite noch unbeschrieben ist, am oberen Rande derselben, anderenfalls unmittelbar unter dem letzten Vermerke (Indossament u. s. w.), der sich auf der Rückseite befindet, dergestalt aufzukleben, daß oberhalb der Marke kein zur Niederschreibung eines Vermerkes (Indossamentes, Blanko-Indossamentes u. s. w.) hinreichender Raum übrig bleibt.

   Der inländische Inhaber, welcher die Marke aufklebt, hat sein Indossament oder seinen sonstigen Vermerk unterhalb derselben niederzuschreiben.

   Wird die Breite der Rückseite durch die aufgeklebten Marken nicht ausgefüllt, so ist der zur Seite oder zu beiden Seiten der letzteren bleibende leere Raum in der Höhe der Marke dergestalt zu durchkreuzen, daß zu einem Indossamente oder sonstigen Vermerke neben der Marke kein Raum bleibt.

2) In jeder einzelnen der aufgeklebten Marken müssen mindestens die Anfangsbuchstaben des Wohnortes und des Namens, beziehungsweise der Firma desjenigen, der die Marke verwendet, und das Datum der Verwendung (in Ziffern) mittelst deutlicher Schriftzeichen (Buchstaben und Ziffern) ohne jede Rasur, Durchstreichung oder Ueberschrift niedergeschrieben sein (z. B.:

   H., 7./1. 70., statt: Hamburg, 7. Januar 1870., E. F. M. statt: Ernst

II. Do §. 13. No. 2. prawa.

We względzie sposobu używania związkowych marek stęplowych do weksli i asygnacyi i t. d., które stęplowi wekslowemu ulegają (§. 24. prawa), winny następujące przestrzegane być przepisy:

1) Marki, przedstawiające wymaganą kwotę podatkową, winny na odwrotnéj stronicy dokumentu, i to, jeżeli takowa jest jeszcze niezapisaną, na górnym marginesie téjże, w przeciwnym zaś razie tuż pod ostatnim przypiskiem (indosament i t. d.), jaki się na odwrotnéj stronicy znajduje — być tak przylepione, iżby powyż marki nie pozostało się wystarczające miejsce do zamieszczenia jakiegokolwiek przypisku (indosament, blanko indosament i t. d.).

   Dzierzyciel krajowiec, który markę przylepia, winien indosament swój lub jakowy inny przypisek swój położyć poniż téjże.

   Gdyby szerokości przeciwnéj stronicy przylepionemi markami nie wypełniono, wówczas wolne miejsce, pozostające się po jednéj lub obu stronach tychż ostatnich, winno we wysokości marki zostać w ten sposób przekreślone, iżby do indosamentu lub jakowego innego przypisku obok marki nie pozostało miejsca.

2) W każdéj pojedynczéj przylepionéj marce winny przynajmniéj litery początkowe miejsca zamieszkania oraz nazwiska, względnie firmy tego, który marki używa, niemniéj data użycia (w cyfrach) być wyraźnym charakterem (litery i cyfry) bez wszelkiego wyskrobywania, przekreślania lub napisu, wypisane (np.:

   H., 7./1. 70., zamiast: Hamburg, 7. Stycznia 1870., E. F. M. zamiast:

Friedrich Moldenhauer, oder N. V. B. statt Norddeutsche Vereinsbank).

Es ist jedoch auch zulässig, den Kassationsvermerk ganz oder einzelne Theile desselben (z. B. die Bezeichnung der Firma) durch schwarzen oder farbigen Stempelabdruck herzustellen.

Enthält der Kassationsvermerk mehr als nach dem Vorstehenden erforderlich ist (z. B. den ausgeschriebenen Namen statt der Anfangsbuchstaben, das Datum in Buchstaben statt in Ziffern u. s. w.), so ist derselbe dennoch gültig, wenn nur die vorgeschriebenen Stücke (Anfangsbuchstaben des Wohnortes und Namens, beziehungsweise der Firma und Datum) auf der Marke sich befinden.

3) Bei Ausstellung des Wechsels auf einem gestempelten Blanket kann der an dem vollen gesetzlichen Betrage der Steuer etwa noch fehlende Theil durch vorschriftsmäßig zu verwendende Stempelmarken ergänzt werden.

Stempelmarken, welche nicht in der vorgeschriebenen Weise verwendet worden sind, werden als nicht verwendet angesehen (§. 14. des Gesetzes).

III. Zu §. 24. Nr. 1. des Gesetzes.

Die nachstehend je unter einer Nummer aufgeführten Plätze werden insofern als Ein Platz betrachtet, daß die an dem einen ausgestellten und an dem anderen zahlbaren Anweisungen in Bezug auf die Wechselstempelabgabe als Platzanweisungen zu betrachten sind:

1) Hamburg und Altona,

2) Magdeburg, Sudenburg, Buckau und Neustadt,

3) Elberfeld und Barmen,

Ernest Fryderyk Moldenhauer, lub P. B. S. zamiast Północnoniemiecki Bank Spółkowy).

Jednakowoż wolno też, przypisek kasacyjny całkiem lub niektóre części jego (np. oznaczenie firmy) wykonać za pomocą czarnego lub kolorowego stępla.

Jeżeli przypisek kasacyjny zawiera więcéj aniżeli według powyższego potrzeba (np. wypisane nazwisko zamiast liter początkowych, datę w literach zamiast w cyfrach i t. d.), wówczas pomimo tego ważnym on jest, byleby tylko przepisane szczegóły (litery początkowe miejsca zamieszkania i nazwiska, względnie firmy i daty) na marce się znajdowały.

3) Przy wystawianiu wekslu na stęplowanym blankiecie może jakowa, do zupełnéj prawnéj ilości podatku jeszcze niedostająca część być użytemi w przepisanym sposobie markami stęplowemi uzupełnioną.

Marki stęplowe, nie użyte w przepisanym sposobie, uważają się za nie użyte (§. 14. prawa).

III. Do §. 24. No. 1. prawa.

Poniższe, pod odnośnym jednym numerem wyszczególnione place uważają się o tyle za jeden plac, o ile asygnacye, na jednym z nich wystawione a na drugim płatne, mają we względzie podatku wekslowego za asygnacye miejscowe być uważane:

1) Hamburg i Altona,

2) Magdeburg, Sudenburg, Buckau i Neustadt,

3) Elberfeld i Barmen,

4) Aachen und Burtscheid,

5) Frankfurt a. M. und Bockenheim,

6) Saarbrücken und St. Johann,

7) Ernstthal und Hohenstein,

8) Annaberg und Buchholz,

9) Bremerhafen und Geestemünde.

IV. Zu §. 26. des Gesetzes.

Diejenigen, welche in den einzelnen Staaten des Bundes von der Wechselstempelsteuer auf Grund lästiger Privatrechtstitel befreit und nach Maaßgabe der Bestimmungen im §. 26. des Gesetzes Erstattung der von ihnen fortan entrichteten Wechselstempelbeträge aus der Bundeskasse in Anspruch zu nehmen berechtigt sind, haben zuerst bis zum 15. April 1870. und ferner für jedes Vierteljahr bis zur Mitte des darauf folgenden Monats eine Nachweisung der in den verflossenen drei Monaten von ihnen entrichteten Wechselstempelbeträge, deren Erstattung begehrt wird, dem Bundeskanzler-Amte einzureichen. Die Nachweisung muß ein spezielles Verzeichniß der zu erstattenden Abgabenbeträge, eine genaue Bezeichnung der Wechsel, wofür dieselben entrichtet sind, und die Angabe der Eigenschaft, in welcher der Antragsteller an dem Umlaufe derselben im Bundesgebiete Theil genommen hat, sowie die Versicherung enthalten, daß der Antragsteller die Erstattung des Stempelbetrages von anderen Theilnehmern am Umlaufe des Wechsels oder von Kommittenten nicht zu fordern habe.

Es wird vorbehalten, nach Bewandniß der Umstände andere Fristen zur Vorlegung der periodischen Nachweisungen zu bestimmen.

Der Antragsteller bleibt verpflichtet, jede weitere zur Prüfung und Justifizirung der in die Nachweisung aufgenommenen Beträge erforderliche Auskunft dem Bundesrathe oder den von demselben beauftragten Behörden oder Beamten zu ertheilen.

4) Akwizgran i Burtscheid,

5) Frankfurt n. M. i Bockenheim,

6) Saarbruecken i St. Johann,

7) Ernstthal i Hohenstein,

8) Annaberg i Buchholz,

9) Bremerhafen i Geestemuende.

IV. Do §. 26. prawa.

Ci, którzy w pojedynczych państwach związkowych na mocy uciążliwych tytułów prawa prywatnego od wekslowego podatku stęplowego są wolni i w miarę postanowień w §. 26. prawa wynagrodzenia opłacanych przez nichż nadal kwot stępla wekslowego z kasy związkowéj żądać mogą, winni pierwszą razą aż do 15. Kwietnia 1870. a daléj za każdy kwartał aż do połowy następującego po nim miesiąca podawać urzędowi Kanclerza związkowego wykaz opłaconych przez nichż w upłynionych trzech miesiącach wekslowych kwot stęplowych, których wynagrodzenia żądają. Wykaz zawierać winien szczegółowy spis mających się wynagrodzić kwot podatkowych, dokładne oznaczenie weksli, za które je opłacono, oraz podanie charakteru, w jakim wnioskodawca miał udział w ichż obiegu w obwodzie związkowym, niemniéj zaręczenie, iż wnioskodawca wynagrodzenia kwoty stęplowéj od innych uczestników w obiegu wekslu lub od komitentów nie ma do żądania.

Zastrzega się wyznaczenie innych terminów do przedkładania wykazów peryodycznych, stósownie do okoliczności.

Wnioskodawca obowiązany jest, każdéj dalszéj informacyi, wymaganéj do rozpatrzenia i justyfikacyi kwot we wykazie zamieszczonych, radzie związkowéj lub uporuczonym przez nię władzom albo urzędnikom udzielać.

Die Erstattung erfolgt durch Umtausch der verdorbenen gegen andere Stempelmaterialien bei der zu bestimmenden Debitsstelle.

Hinsichtlich der Art und Weise der Verwendung der Bundes-Stempelmarken wird auf die am heutigen Tage erlassene Bekanntmachung zur Ausführung des Gesetzes, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde, unter Nr. II. verwiesen.

Berlin, den 13. Dezember 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
In Vertretung:
Delbrück.

Wynagrodzenie ma miejsce za pomocą wymiany zepsutych za inne materyały stęplowe u mającego się wyznaczyć miejsca sprzedaży.

Co do sposobu obracania związkowych marek stęplowych odsełа się do osobnego, pod dniem dzisiejszym w tym względzie wydanego obwieszczenia ku wykonaniu prawa co do wekslowego podatku stęplowego w Związku północno-niemieckim, No. II.

Berlin, dnia 13. Grudnia 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
W zastępstwie:
Delbrueck.

(Nr. 395.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, am 5. Dezember d. J. dem zum Königlich Schwedisch-Norwegischen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister beim Norddeutschen Bunde ernannten Herrn Due eine Privataudienz zu ertheilen und aus dessen Händen ein Schreiben Seiner Majestät des Königs von Schweden und Norwegen entgegen zu nehmen, durch welches er in der gedachten Eigenschaft beglaubigt wird.

(No. 395.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, na dniu 5. Grudnia r. b. mianowanemu królewsko-szwecko-norwegskim nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym Ministrem u Związku północno-niemieckiego W. P. Due udzielić posłuchanie prywatne i przyjąć z rąk jego pismo Jego Królewskiéj Mości Króla Szweckiego i Norwegskiego, uwierzytelniające go w pomienionéj własności.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 40.

(Nr. 396.) Allerhöchster Erlaß vom 4. Dezember 1869., betreffend die Ausgabe verzinslicher Schatzanweisungen im Betrage von 5,500,000 Thalern.

Auf Ihren Bericht vom 28. November d. J. genehmige Ich, daß in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867., betreffend den außerordentlichen Geldbedarf des Norddeutschen Bundes zum Zwecke der Erweiterung der Bundes-Kriegsmarine und der Herstellung der Küstenvertheidigung (Bundesgesetzbl. v. Jahre 1867. S. 230. ff.), und des Gesetzes vom 20. Mai d. J. wegen Abänderung des vorbezeichneten Gesetzes (Bundesgesetzbl. v. Jahre 1869. S. 207.) verzinsliche Schatzanweisungen im Gesammtbetrage von fünf Millionen fünfmal hunderttausend Thalern, und zwar in Abschnitten von je 100 Thalern und 1000 Thalern, ausgegeben werden. Zugleich ermächtige ich Sie, den Zinssatz dieser Schatzanweisungen und die Dauer ihrer Umlaufszeit, welche den Zeitraum eines Jahres nicht überschreiten darf, den Verhältnissen entsprechend nach Ihrem Ermessen zu bestimmen und zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Ich überlasse Ihnen, die Preußische Hauptverwaltung der Staatsschulden mit näherer Anweisung

Ausgegeben zu Berlin den 21. Dezember 1869.

(No. 396.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 4. Grudnia 1869., tyczące się emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych w ilości 5,500,000 talarów.

Na raport Pański z 28. Listopada r. b. pozwalam, aby w moc prawa z 9. Listopada 1867., tyczącego się nadzwyczajnéj potrzeby pieniężnéj Związku północno-niemieckiego na cele rozszerzenia marynarki wojennéj Związku i urządzenia obrony pobrzeżnéj (Zbiór praw zw. z r. 1867. Str. 230 sq.), oraz prawa z 20. Maja r. b. względem modyfikacyi wyż rzeczonego prawa (Zbiór praw zw. z r. 1869. Str. 207), wydano uprocentowane asygnacye skarbowe w ogólnéj ilości pięciu milionów pięciukroć sto tysięcy talarów, i to w działach po 100 talarów i 1000 talarów. Zarazem upoważniam WPana, abyś stopę procentową asygnacyi skarbowych tychże jako też czas trwania ichż obiegu — który nie powinien przechodzić roku — stósownie do okoliczności według uznania Swego naznaczył i do wiadomości publicznéj podał.

Pozostawiam WPanu opatrzenie pruskiéj administracyi głównéj długów państwa w bliż-

Wydany w Berlinie dnia 21. Grudnia 1869.

Die Erstattung erfolgt durch Umtausch der verdorbenen gegen andere Stempelmaterialien bei der zu bestimmenden Debitsstelle.

Hinsichtlich der Art und Weise der Verwendung der Bundes-Stempelmarken wird auf die am heutigen Tage erlassene Bekanntmachung zur Ausführung des Gesetzes, betreffend die Wechselstempelsteuer im Norddeutschen Bunde, unter Nr. II. verwiesen.

Berlin, den 13. Dezember 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.
In Vertretung:
Delbrück.

Wynagrodzenie ma miejsce za pomocą wymiany zepsutych za inne materyały stęplowe u mającego się wyznaczyć miejsca sprzedaży.

Co do sposobu obracania związkowych marek stęplowych odsełа się do osobnego, pod dniem dzisiejszym w tym względzie wydanego obwieszczenia ku wykonaniu prawa co do wekslowego podatku stęplowego w Związku północno-niemieckim, No. II.

Berlin, dnia 13. Grudnia 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.
W zastępstwie:
Delbrueck.

(Nr. 395.) Seine Majestät der König von Preußen haben Allergnädigst geruht, am 5. Dezember d. J. dem zum Königlich Schwedisch-Norwegischen außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister beim Norddeutschen Bunde ernannten Herrn Due eine Privataudienz zu ertheilen und aus dessen Händen ein Schreiben Seiner Majestät des Königs von Schweden und Norwegen entgegen zu nehmen, durch welches er in der gedachten Eigenschaft beglaubigt wird.

(No. 395.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył najmiłościwiéj, na dniu 5. Grudnia r. b. mianowanemu królewsko-szwecko-norwegskim nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym Ministrem u Związku północno-niemieckiego W. P. Due udzielić posłuchanie prywatne i przyjąć z rąk jego pismo Jego Królewskiéj Mości Króla Szweckiego i Norwegskiego, uwierzytelniające go w pomienionéj własności.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Abdruck als Beilage zur Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

Odbicie jako Dodatek do Zbioru Praw dla Państw Królestwa Pruskiego.

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

№ 40.

(Nr. 396.) Allerhöchster Erlaß vom 4. Dezember 1869., betreffend die Ausgabe verzinslicher Schatzanweisungen im Betrage von 5,500,000 Thalern.

(No. 396.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 4. Grudnia 1869., tyczące się emisyi uprocentowanych asygnacyi skarbowych w ilości 5,500,000 talarów.

Auf Ihren Bericht vom 28. November d. J. genehmige Ich, daß in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867., betreffend den außerordentlichen Geldbedarf des Norddeutschen Bundes zum Zwecke der Erweiterung der Bundes-Kriegsmarine und der Herstellung der Küstenvertheidigung (Bundesgesetzbl. v. Jahre 1867. S. 230. ff.), und des Gesetzes vom 20. Mai d. J. wegen Abänderung des vorbezeichneten Gesetzes (Bundesgesetzbl. v. Jahre 1869. S. 207.) verzinsliche Schatzanweisungen im Gesammtbetrage von fünf Millionen fünfmal hunderttausend Thalern, und zwar in Abschnitten von je 100 Thalern und 1000 Thalern, ausgegeben werden. Zugleich ermächtige ich Sie, den Zinssatz dieser Schatzanweisungen und die Dauer ihrer Umlaufszeit, welche den Zeitraum eines Jahres nicht überschreiten darf, den Verhältnissen entsprechend nach Ihrem Ermessen zu bestimmen und zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Ich überlasse Ihnen, die Preußische Hauptverwaltung der Staatsschulden mit näherer Anweisung

Na raport Pański z 28. Listopada r. b. pozwalam, aby w moc prawa z 9. Listopada 1867., tyczącego się nadzwyczajnéj potrzeby pieniężnéj Związku północno-niemieckiego na cele rozszerzenia marynarki wojennéj Związku i urządzenia obrony pobrzeżnéj (Zbiór praw zw. z r. 1867. Str. 230 sq.), oraz prawa z 20. Maja r. b. względem modyfikacyi wyż rzeczonego prawa (Zbiór praw zw. z r. 1869. Str. 207), wydano uprocentowane asygnacye skarbowe w ogólnéj ilości pięciu milionów pięciukroć sto tysięcy talarów, i to w działach po 100 talarów i 1000 talarów. Zarazem upoważniam WPana, abyś stopę procentową asygnacyi skarbowych tychże jako też czas trwania ichż obiegu — który nie powinien przechodzić roku — stósownie do okoliczności według uznania Swego naznaczył i do wiadomości publicznéj podał.

Pozostawiam WPanu opatrzenie pruskiéj administracyi głównéj długów państwa w bliż-

Ausgegeben zu Berlin den 21. Dezember 1869.

Wydany w Berlinie dnia 21. Grudnia 1869.

zu versehen und diesen Meinen Erlaß durch das Bundesgesetzblatt bekannt zu machen.

Berlin, den 4. Dezember 1869.

Wilhelm.

Gr. v. Bismarck-Schönhausen.

An
den Kanzler des Norddeutschen Bundes.

szą instrukcyą i obwieszczenie niniejszego rozporządzenia Mego Zbiorem praw związkowych.

Berlin, dnia 4. Grudnia 1869.

Wilhelm.

Hr. Bismarck-Schoenhausen.

Do
Kanclerza Związku północno-niemieckiego.

(Nr. 397.) Bekanntmachung, betreffend die äußersten Grenzen der im öffentlichen Verkehr noch zu duldenden Abweichungen der Maaße, Gewichte und Waagen von der absoluten Richtigkeit. Vom 6. Dezember 1869.

(No. 397.) Obwieszczenie, tyczące się ostatecznych granic mogących się w obrocie publicznym cierpieć jeszcze zboczeń miar, gwichtów i wag od bezwarunkowéj rzetelności. Z dnia 6. Grudnia 1869.

Auf Grund der Bestimmung im Artikel 10. der Maaß- und Gewichtsordnung für den Norddeutschen Bund vom 17. August 1868. (Bundesgesetzbl. S. 727.) hat der Bundesrath, nach Vernehmung der Normal-Eichungskommission, folgenden Beschluß gefaßt.

Die äußersten Grenzen der bei Maaßen, Gewichten und Waagen im öffentlichen Verkehre noch zu duldenden Abweichungen von der absoluten Richtigkeit, die sowohl im Mehr als im Weniger stattfinden können, und bei deren Ueberschreitung einer der nachbenannten Gegenstände im Sinne des Artikels 10. der Maaß- und Gewichtsordnung vom 17. August 1868. unrichtig und zum Gebrauche im Verkehr unzulässig ist, werden wie folgt bestimmt.

Wmoc postanowienia w Art. 10. Regulaminu miar i wag dla Związku północno-niemieckiego z 17. Sierpnia 1868. (Zbiór praw zw. Str. 727) rada związkowa, posłuchawszy normalnéj komisyi sprawdzającéj miary i wagi, postanowiła następującą uchwałę.

Ostateczne granice mogących się u miar, gwichtów i wag w obrocie publicznym cierpieć jeszcze zboczeń od bezwarunkowéj rzetelności, jakie tak w tém co więcéj resp. tém co mniéj miejsce mieć mogą, a przy przekroczeniu których wymienione poniż przedmioty w myśl Art. 10. Regulaminu miar i wag z 17. Sierpnia 1868. są mylne i do użytku w obrocie niezdatne, ustanawiają się jak następuje.

A. Größte zulässige Abweichung bei Längenmaaßen:

2 Millimeter bei Maaßstäben aus Holz von 1 Meter Länge, nur in Centimeter getheilt, und für Langwaaren bestimmt, sowie bei zusammenlegbaren Maaßstäben von gleicher Länge;

1,5 Millimeter bei Maaßstäben vorstehender Art, wenn sie ½ Meter lang sind;

8,0 — 3,0 — 1,5 Millimeter bei Werkmaaßstäben aus Holz von
5 — 2 — 1 Meter Länge;

7,0 — 4,5 — 3,5 — 2,5 — 1,5 Millimeter bei Bandmaaßen aus Metallblech von
20 — 10 — 5 — 2 — 1 Meter Länge;

1,5 — 1,0 Millimeter bei Maaßstäben aus Metall von
2 — 1 Meter Länge, und

0,5 Millimeter bei Maaßstäben derselben Art von 0,5, 0,2 oder 0,1 Meter Länge, sowie bei dergleichen Maaßstäben aus hartem Holze, Elfenbein und ähnlichem Stoff.

A. Najwyższe dozwolone zboczenie u długomierzy:

2 milimetry u miar z drzewa długości 1 metru, li na centymetry podzielonego, i do długotowarów przeznaczonych, jako też u miar składalnych równéj długości;

1,5 milimetru u miar powyższego rodzaju, jeżeli ½ metru są długie;

8,0 — 3,0 — 1,5 milimetru u miar rzemieślniczych z drzewa
5 — 2 — 1 metru długości;

7,0 — 4,5 — 3,5 — 2,5 — 1,5 milimetru u miar bantowych z blachy metalowéj
20 — 10 — 5 — 2 — 1 metru długości;

1,5 — 1,0 milimetru u miar z metalu
2 — 1 metru długości, i

0,5 milimetru u miar tegoż rodzaju 0,5 0,2 lub 0,1 metru długości, jako też u tym podobnych miar z twardego drzewa, słoniowéj kości i tym podobnéj materyi.

B. Größte zulässige Abweichung vom Sollinhalte bei Hohlmaaßen für Flüssigkeiten und trockene Körper, sofern sie 1. aus Metall, 2. aus Holz hergestellt sind (ausgedrückt in Theilen des Sollinhaltes):

1.	2.	
1/250	1/125	für Maaße von 1 Hektoliter bis ¼ Hektoliter;
1/200	1/100	für Maaße von 20 Liter bis 1 Liter;
1/100	1/50	für Maaße von 0,5 Liter bis 0,2 Liter;
1/50	1/25	für Maaße von ⅛ Liter bis 0,02 Liter;

B. Najwyższe dozwolone zboczenie od objętości powinnéj u miar wpukłych do płynów i ciał suchych, skoro fabrykowane są 1. z metalu, 2. z drzewa (wyrażone w częściach objętości powinnéj):

1.	2.	
1/250	1/125	dla miar 1 hektolitru do ¼ hektolitru;
1/200	1/100	dla miar 20 litrów do 1 litru;
1/100	1/50	dla miar 0,5 litru do 0,2 litru;
1/50	1/25	dla miar ⅛ litru do 0,2 litru;

ferner:

1/150 der aufgebrannten Inhaltsangabe bei Fässern,

1/50 des angegebenen Inhaltes bei Maaßen für Kalk, Kohlen und dergleichen, welche größer sind, als die vorstehend unter 1. und 2. aufgeführten.

C. Größte zulässige Abweichung bei Gewichten:

1) Bei gewöhnlichen Handelsgewichten:

10 Gramm bei dem 50 K. Stück;
8 Gramm bei dem 50 *U* Stück und 20 K. Stück;
5 Gramm bei dem 10 K. Stück;
25 Decigramm bei dem 5 K. Stück;
12 Decigramm bei dem 2 K. Stück;
8 Decigramm bei dem 1 K. Stück;
5 Decigramm bei dem 500 G. oder 1 *U* Stück;
25 Centigramm bei dem ½ *U* Stück;
20 Centigramm bei dem 200 G. Stück;
12 Centigramm bei dem 100 G. Stück;
10 Centigramm bei dem 50 G. Stück;
6 Centigramm bei dem 20 G. Stück;
4 Centigramm bei dem 10 G. Stück;
1 Decigramm bei einem 5 Gramm-, zwei 2 Gramm- und einem 1 Grammstücke zusammen, welche einzeln die ihnen hiernach zukommende durchschnittliche Abweichung nicht wesentlich überschreiten dürfen.

2) Bei Gewichten zum Abwägen von Gold, Silber, Juwelen und Perlen (Präzisionsgewichten), sowie bei Medizi-

daléj:

1/150 wpalonéj deklaracyi objętości u beczek,

1/50 podanéj objętości u miar do wapna, węgli i tym podobnych, które większe są, aniżeli powyż pod 1. i 2. wymienione.

C. Największe dozwolone zboczenie u gwichtów:

1) U zwyczajnych gwichtów handlowych:

10 gramów u sztuki 50 *K.*;
8 gramów u sztuki 50 *U* i 20 *K.*;
5 gramów u sztuki 10 *K.*;
25 decygramów u sztuki 5 *K.*;
12 decygramów u sztuki 2 *K.*;
8 decygramów u sztuki 1 *K.*;
5 decygramów u sztuki 500 *G.* czyli 1 *U*;
25 centygramów u sztuki ½ *U*;
20 centygramów u sztuki 200 *G.*;
12 centygramów u sztuki 100 *G.*;
10 centygramów u sztuki 50 *G.*;
6 centygramów u sztuki 20 *G.*;
4 centygramy u sztuki 10 *G.*;
1 decygram u sztuki 5 gramowéj, dwóch sztuk 2 gramowych i sztuki 1 gramowéj razem, które pojedynczo służącego im według tegoż przeciętnego zboczenia znacznie przechodzić nie powinny.

2) U gwichtów do odważania złota, srebra, klejnotów i pereł (gwichtów precyzyjnych), jako też u gwich-

nalgewichten, beide als solche durch einen neben dem Eichstempel stehenden sechsstrahligen Sternstempel gekennzeichnet, beträgt die größte zulässige Abweichung für die Gewichtsstücke von 100 Pfund bis 10 Gramm nur die Hälfte der für dieselben unter C. angegebenen zulässigen Abweichung; ferner ist zulässig:

12 Milligramm bei dem 5 Grammstücke,
6 Milligramm bei dem 2 Grammstücke,
4 Milligramm bei dem 1 Grammstücke,
2 Milligramm bei dem 5-, dem 2 und dem 1 Decigrammstück,

bei den kleineren Gewichtsstücken aber für je 4 zusammen, welche die nächst höhere Einheit bilden, 1/50 der Schwere dieser Einheit, wobei die einzelnen Gewichtsstücke die ihnen hiernach zukommende durchschnittliche Abweichung nicht wesentlich überschreiten dürfen.

D. Größte zulässige Abweichung bei Gasmessern:

1/50 des durch das Zählwerk registrirten Gasvolumens.

E. Größte zulässige Abweichung bei Alkoholometern:

¼ Grad in den Skalentheilen, verglichen mit den von der Bundes-Normal-Eichungskommission hergestellten Normal-Instrumenten.

F. Die Zulässigkeit einer Waage wird bedingt durch die Einhaltung folgender Bestimmungen.

tów medycynalnych, oznaczonych jako takie zamieszczonym obok stępla wymierczego sześciopromiennym stęplem gwiazdowym, wynosi najwyższe dozwolone zboczenie co do sztuk gwichtowych 100 funtów aż do 10 gramów li połowę podanego co do nich pod *C.* dozwolonego zboczenia; daléj dozwoloném jest:

12 miligramów u sztuki 5 gramowéj,
6 miligramów u sztuki 2 gramowéj,
4 miligramy u sztuki 1 gramowéj,
2 miligramy u sztuki 5, 2 i 1 decygramowéj,

u mniejszych sztuk gwichtowych zaś za każde 4 sztuki razem, które najbliższą wyższą tworzą jednostkę, 1/50 ciężkości jednostki téjże, przy czém pojedyncze sztuki gwichtowe przysługującego im według tegoż przeciętnego zboczenia znacznie przechodzić nie powinny.

D. Najwyższe dozwolone zboczenie u gazomierzy:

1/50 woluminu gazowego rejestrowanego licznikiem.

E. Najwyższe dozwolone zboczenie u alkoholomierzy:

¼ gradusa w częściach skalowych, w porównaniu z fabrykowanymi przez normalną komisyą sprawdzającą Związku instrumentami normalnymi.

F. Dopuszczalność wagi zawisła od zachowania postanowień następujących.

Ist zum Zwecke der Prüfung die Waage auf beiden Seiten mit gleichen Gewichtswerthen, die ihrer größten Tragfähigkeit entsprechen, belastet, so darf der Werth einer einseitigen Gewichtsänderung, durch welche die Waage entweder bei merklicher Abweichung von der Richtigkeit zum Einspielen zurückgeführt, oder bei unmerklicher Abweichung von der Richtigkeit vom Einspielen merklich abgelenkt wird, die im Nachfolgenden festgesetzte Grenze nicht übersteigen (deren nomineller Betrag natürlich bei ungleicharmigen Balken- und bei Brückenwaagen nur für Zulagen auf der Lastseite gilt und für Zulagen auf der Gewichtsseite durch die besondere Einrichtung jeder dieser Waagen bestimmt wird):

1) Bei Waagen, die für den gewöhnlichen Handelsverkehr bestimmt sind:

   1 Gramm für jedes Kilogramm der einseitigen Belastung bei gleicharmigen Balkenwaagen, oberschaligen oder Tafelwaagen, wenn die größte Tragfähigkeit 5 Kilogramm übersteigt;

   2 Gramm für jedes Kilogramm der einseitigen Belastung bei Waagen derselben Art, wenn die größte Tragfähigkeit 5 Kilogramm oder weniger beträgt, sowie bei ungleicharmigen Balkenwaagen durchgehends;

   12 Decigramm für jedes Kilogramm der Last bei Brückenwaagen.

2) Bei Waagen für Gold, Silber, Juwelen und Perlen (Präzisionswaagen), sowie bei den Medizinalwaagen, beide als solche durch einen neben dem Eichstempel stehenden sechsstrahligen Sternstempel gekennzeichnet:

   2 Decigramm für jedes Kilogramm der einseitigen Belastung, wenn die größte Tragfähigkeit 5 Kilogramm übersteigt;

   4 Decigramm für jedes Kilogramm der einseitigen Belastung, wenn die größte Tragfähigkeit 5 Kilogramm oder weniger beträgt, aber 250 Gramm noch übersteigt;

   1 Milligramm für jedes Gramm der einseitigen Belastung, wenn die größte Tragfähigkeit 250 Gramm oder weniger beträgt, aber 20 Gramm noch übersteigt;

   2 Milligramm für jedes Gramm der einseitigen Belastung, wenn die Waage für 20 Gramm und weniger bestimmt ist, bei Präzisionswägungen;

   4 Milligramm für jedes Gramm der einseitigen Belastung bei Waagen der letzteren Tragfähigkeit im Medizinalgebrauche.

Jeżeli w celu badania waga po obu stronach obciążona jest równemi wartościami gwichtowemi, które najwyższemu wymiarowi onéjże odpowiadają, wówczas wartość jednostronnéj zmiany gwichtowéj, przez którą waga bądź to przy znacznem zboczeniu od rzetelności bywa do wdrążenia przywracaną, bądź przy mało znaczącém zboczeniu od rzetelności od wdrążenia znacznie odwodzoną, nie powinna przechodzić ustanowionéj poniż granicy (nominalna ilość któréj naturalnie u nierównoramiennych wag belkowych i u wag mostowych rozumie się li co do przydatków na stronie łasztowéj, a co do przydatków na stronie gwichtowéj szczególném urządzeniem każdéj z wag tychże się wyznacza):

1) U wag przeznaczonych do zwyczajnego obrotu handlowego:

   1 gram za każdy kilogram jednostronnego obciążenia u równoramiennych wag belkowych, wag górnoszalowych lub tablicowych, jeżeli najwyższy wymiar przechodzi 5 kilogramów;

   2 gramy za każdy kilogram jednostronnego obciążenia u wag tego samego rodzaju, jeżeli najwyższy wymiar wynosi 5 kilogramów lub mniéj, jako też u nierównoramiennych wag belkowych bez różnicy;

   12 decygramów za każdy kilogram łasztu u wag mostowych.

2) U wag do złota, srebra, klejnotów i pereł (wag precyzyjnych), jako też u wag medycynalnych, oznaczonych jako takie zamieszczonym obok stępla wymierczego sześciopromiennym stęplem gwiazdowym:

   2 decygramy za każdy kilogram jednostronnego obciążenia, jeżeli najwyższy wymiar przechodzi 5 kilogramów;

   4 decygramy za każdy kilogram jednostronnego obciążenia, jeżeli najwyższy wymiar wynosi 5 kilogramów lub mniéj, przechodząc atoli jeszcze 250 gramów;

   1 miligram za każdy gram jednostronnego obciążenia, jeżeli najwyższy wymiar wynosi 250 gramów lub mniéj, przechodząc atoli jeszcze 20 gramów;

   2 miligramy za każdy gram jednostronnego obciążenia, jeżeli waga przeznaczona jest do 20 gramów i mniéj, przy ważeniach precyzyjnych;

   4 miligramy za każdy gram jednostronnego obciążenia u wag ostatniego wymiaru w użytku medycynalnym.

Berlin, den 6. Dezember 1869.

Der Kanzler des Norddeutschen Bundes.

In Vertretung:

Delbrück.

Berlin, dnia 6. Grudnia 1869.

Kanclerz Związku północno-niemieckiego.

W zastępstwie:

Delbrueck.

(Nr. 398.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den bisherigen Preußischen Konsul Otto Burchardt in Liverpool

zum Konsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 398.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

dotychczasowego konsula pruskiego Otona Burchardt w Liwerpolu

mianować konsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 399.) Seine Majestät der König von Preußen haben im Namen des Norddeutschen Bundes

den Kaufmann Heinrich Winter zu Bordeaux

zum Vizekonsul des Norddeutschen Bundes daselbst zu ernennen geruht.

(No. 399.) Jego Królewska Mość Król Pruski raczył w imieniu Związku północno-niemieckiego

Henryka Winter kupca w Bordeaux

mianować wicekonsulem Związku północno-niemieckiego tamże.

(Nr. 400.) Dem Don Damaso Ruiz de Luzuriaga ist Namens des Norddeutschen Bundes das Exequatur als Spanischer Vizekonsul für Hamburg und Altona mit dem Wohnsitz in Hamburg ertheilt worden.

(No. 400.) W. Don Damaso Ruiz de Luzuriaga udzielono w imieniu Związku północno-niemieckiego Exequatur na wicekonsula hiszpańskiego na Hamburg i Altonę z siedzibą w Hamburgu.

Redigirt im Büreau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni (R. Deckera).

Eichgebühren-Taxe für den Norddeutschen Bund.

Vom 12. Dezember 1869.

Auf Grund der Bestimmung im Artikel 18. der Maaß- und Gewichtsordnung für den Norddeutschen Bund vom 17. August 1868. (Bundesgesetzblatt S. 727.) erläßt die unterzeichnete Normal-Eichungskommission die nachfolgende

Taxe

der nach §. 82. der Eichordnung vom 16. Juli 1869. zu erhebenden

Eichgebühren.

Vorbemerkungen.

1. Die Gebühren-Sätze unter A. werden dann berechnet, wenn ein der Eichungsstelle übergebener Gegenstand bei der Prüfung nach den Vorschriften der Eichordnung sich als zulässig erweist, und beziehen sich auf die gesammte Arbeit der Eichung, d. h. auf die Prüfung des Gegenstandes und auf die Stempelung desselben.

2. Die Gebühren-Sätze unter B. werden außer den unter A. aufgeführten jedesmal dann erhoben, wenn ein bei der Prüfung nicht sogleich

Taksa należytości od sprawdzania miar i wag dla Związku północno-niemieckiego.

Z dnia 12. Grudnia 1869.

Na mocy postanowienia w Art. 18. Regulaminu miar i wag dla Związku północno-niemieckiego z 17. Sierpnia 1868. (Zbiór praw zw. Str. 727.) podpisana normalna komisya sprawdzająca wydaje następującą

Taksę

mających się w moc §. 82. Regulaminu co do sprawdzania miar i wag z 16. Lipca 1869. pobierać

Należytości od sprawdzania miar i wag.

Uwagi przedwstępne.

1. Należytości pod *A.* obliczają się wtenczas, jeżeli przedłożony urzędowi sprawdzającemu przedmiot przy rewizyi według przepisów Regulaminu co do sprawdzania miar i wag wykaże się za dopuszczalny, a odnoszą się do całéj roboty sprawdzenia, t. j. do rewizyi przedmiotu i odstęplowania onegoż.

2. Należytości pod *B.* bywają oprócz należytości pod *A.* pobierane każdą razą wtenczas, jeżeli przedmiot, którego przy rewizyi

für zulässig befundener Gegenstand innerhalb des Lokals der Eichungsstelle eine Berichtigung und wiederholte Prüfung erfahren hat. Hierbei wird auf die in §. 80. der Eichordnung als maaßgebend für die Verpflichtung der Eichungsstellen zur Uebernahme von Berichtigungen überhaupt aufgestellte Unterscheidung von Berichtigungsarbeiten, welche sich innerhalb der im Verkehre noch zulässigen Abweichungen halten, und solchen, die darüber hinausgehen, nicht weiter Rücksicht genommen, da die Mühwaltung einer innerhalb des Lokals der Eichungsstelle einmal übernommenen Berichtigung durch die bloße Ueberschreitung jener Abweichungsgrenze nicht wesentlich vermehrt wird.

3. Die Vergütung für schwierige und zusammengesetzte, nicht im Eichamtslokale auszuführende Berichtigungsarbeiten bleibt der Verständigung des die Ausführung übernehmenden Eichmeisters mit den Betheiligten überlassen.

4. Die Bedeutung der Sätze unter B. beim Eichen von Waagen und beim Eichen von Gasmessern ist unter bezüglich VI. und VIII. in der Taxe besonders angegeben. In denjenigen Fällen, in welchen eine Berichtigung durch die Eichungsstelle überhaupt für nicht ausführbar oder nicht statthaft erachtet worden ist, oder in welchen der Natur der Sache nach eine Berichtigung überhaupt nicht in Frage kommt, ist die Kolumne B. unausgefüllt gelassen, und nöthigenfalls eine erläuternde Bemerkung eingeschaltet.

5. Die Sätze unter C. sind in den Fällen anzuwenden, wo nur eine Prüfung ohne Stempelung stattfand, also bei im Verkehr bereits befindlichen Gegenständen, welche auf die im Verkehr noch zulässige Abweichung untersucht wurden und ohne neue Stempelung zurückzugeben waren, oder bei neuen Gegenständen, die um mehr als den zulässigen Fehler unrichtig befunden und unberichtigt zurückgegeben wurden.

6. Für Eichungsgeschäfte außerhalb der Amtsstelle, mögen sie auf dienstliche Anordnung oder

nie uznano natychmiast za dopuszczalny, doznał wśród lokalu urzędu sprawdzającego sprostowania i powtórnéj rewizyi. Przy tém nie ma się zresztą względu na ustawione w §. 80. Regulaminu co do sprawdzania miar i wag jako miarodawcze względem obowiązku urzędów sprawdzających do przejmowania sprostowań w ogólności — rozróżnianie pomiędzy robotami sprostowującemi, które się mają wśród zboczeń dozwolonych jeszcze w obrocie, a takiemi, które po za nie wychodzą, gdyż trud podjętego wśród lokalu urzędu sprawdzającego raz sprostowania samém tylko przekroczeniem owychż granic zboczenia nie pomnaża się znacznie.

3. Remuneracya za trudne i komplikowane, nie w lokalu urzędu sprawdzającego wykonać się mające roboty sprostowujące pozostawia się porozumieniu pomiędzy przejmującym wykonanie Eichmistrzem a interesentami.

4. Znaczenie pozycyi pod *B.* przy sprawdzaniu wag i przy sprawdzaniu gazomierzy podane jest w taksie osobno pod VI. resp. VIII. W tych przypadkach, w których urząd sprawdzający uznał sprostowanie zgoła za niewykonalne lub za niedozwolone, albo w których według natury rzeczy o sprostowanie zgoła nie chodzi, winna kolumna *B.* pozostawić się niewypełnioną, resp. w razie potrzeby zostać objaśniający przypisek wtrąconym.

5. Pozycye pod *C.* zastósowują się w tych przypadkach, gdzie miała miejsce li rewizya bez stęplowania, a zatém u znajdujących się już w obrocie przedmiotów, które ze względu na dozwolone jeszcze w obrocie zboczenie zrewidowano i bez nowego stęplowania zwrócono, lub u nowych przedmiotów, które za mylne o więcéj jak dozwolony błąd uznano i niesprostowane zwrócono.

6. Za czynności sprawdzające po za miejscem urzędowém, bez różnicy czyby takowe

auf Verlangen der Betheiligten vorgenommen werden, sind neben den tarifmäßigen Gebühren durch den Eichungsbeamten zu berechnen:

a) an Diäten, je nach der auf das Geschäft einschließlich der Hin- und Rückreise verwendeten Zeit,

für einen halben Tag (5 Stunden und weniger)	1	Rthlr.	5 Sgr.,
bei längerer Zeitdauer für jeden Tag..	2	„	10 „ ;

b) die durch eine den Umständen angemessene Art der Hin- und Rückbeförderung erwachsenen Kosten;

c) die Auslagen für den Transport der zu dem Geschäft erforderlichen Utensilien, sowie für die nöthige Arbeitshülfe.

Die Gebührensätze der Kolumne B. werden dann eintretenden Falles für solche Berichtigungsarbeiten erhoben, welche sonst im Lokale der Eichungsstelle ausführbar gewesen wären.

Ueber den Ansatz der Diäten und der Auslagen entscheidet in Streitfällen die Aufsichtsbehörde der Eichungsstelle.

z rozporządzenia urzędowego lub na żądanie interesentów były przedsięwzięte, mają obok należytości taryfowych przez urzędnika sprawdzającego obliczać się

a) w dyetach, stósownie do czasu obrócone go na czynność, rachując w to podróż tam dotąd i napowrót,

za pół dnia (5 godzin i mniéj)	1	tal.	5 sgr.,
w razie dłuższego trwania czynności, za każdy dzień	2	„	10 „

b) koszta powstające z zastósowanego do okoliczności rodzaju podróży tam dotąd i napowrót;

c) wyłogi za transport utensyliów do czynności potrzebnych, jako też za potrzebną pomoc roboczą.

Należytości kolumny *B.* mają w zachodzącym razie być za takie pobierane roboty sprostowujące, któreby zkąd innąd były w lokalu urzędu sprawdzającego wykonalnemi.

Co do policzania dyet i wyłogów rozstrzyga w przypadkach sporu władza dozórcza urzędu sprawdzającego.

Gegenstand.	A. für die Eichung. Sgr.		B. für die Berichtigung. Sgr.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Sgr.	
	a.	b.	—	c.	d.
I. Längenmaaße. (Nr. 1—6. in §. 3 der Eichordnung.)					
1) Metallene Präzisionsmaaßstäbe mit feiner Theilung	6	3	—	3	3
2) gewöhnliche Maaßstäbe aus Metall u. s. w.					
von $2^{m.}$ und $1^{m.}$	4	$1\frac{1}{2}$	—	2	$1\frac{1}{2}$
„ $0,5^{m.}$ bis $0,1^{m.}$	3	$1\frac{1}{2}$	—	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$
3) Werkmaaßstäbe aus Holz	3	1	—	$1\frac{1}{2}$	1
4) Maaßstäbe für Langwaaren in Centimeter getheilt	1	1	—	$\frac{1}{2}$	1
5) zusammenlegbare Maaße	2	1	—	1	1
6) Bandmaaße aus Metall:					
von $20^{m.}$ $10^{m.}$ $5^{m.}$	5	1	—	$2\frac{1}{2}$	1
„ $2^{m.}$ $1^{m.}$	3	1	—	$1\frac{1}{2}$	1

Die Ansätze unter a. und c. beziehen sich auf die Prüfung der Richtigkeit der Länge des ganzen Maaßes;

die Ansätze unter b. und d. auf die Prüfung der Richtigkeit der Eintheilung in der Art, daß dieselben für die Untersuchung je eines Hundert, sowie eines nicht vollen Hundert von Theilstrichen außer dem Ansatz unter a. und c. in Anrechnung gebracht werden. Sie werden unter d. daher nur dann vorkommen, wenn das Maaß nicht schon wegen falscher Gesammtlänge zu verwerfen war.

Die Kolumne B. ist hier nicht ausgefüllt, weil bei Längenmaaßen nur in ganz besonderen Fällen Berichtigungen vorkommen können, welche überdies auf so enge Grenzen beschränkt sind, daß besondere Gebühren dafür wegfallen können.

Przedmiot.	A. za sprawdzenie. sgr.		B. za sprostowanie. sgr.	C. za rewizyą bez stęplowania. sgr.	
	a.	b.	—	a.	b.
I. Długomierze. (No. 1—6. w §. 3. Regulaminu co do sprawdzania miar i wag.)					
1) Metalowe miary precyzyjne z subtelnym podziałem	6	3	—	3	3
2) zwyczajne miary z metalu i t. d.					
$2^{m.}$ i $1^{m.}$	4	$1\frac{1}{2}$	—	2	$1\frac{1}{2}$
$0,5^{m.}$ do $0,1^{m.}$	3	$1\frac{1}{2}$	—	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$
3) miary rzemieślnicze z drzewa	3	1	—	$1\frac{1}{2}$	1
4) miary do długotowarów podzielone na centymetry	1	1	—	$\frac{1}{2}$	1
5) miary składalne	2	1	—	1	1
6) miary bantowe z metalu:					
$20^{m.}$ $10^{m.}$ $5^{m.}$	5	1	—	$2\frac{1}{2}$	1
$2^{m.}$ $1^{m.}$	3	1	—	$1\frac{1}{2}$	1

Pozycye pod *a.* i *c.* odnoszą się do rewizyi rzetelnéj długości całéj miary;

pozycye pod *b.* i *d.* do rewizyi rzetelności podziału w tym sposobie, iż takowe za rewizyą każdego sta, jako też nie spełna jednego sta kresek częściowych oprócz pozycyi pod *a.* i *c.* się policzają. Zatém zachodzić one pod *d.* będą li wtenczas, jeżeli miary nie musiano już odrzucić dla fałszywéj długości ogólnéj.

Kolumna *B.* nie wypełniona tutaj, gdyż u długomierzy li w szczególnych nader przypadkach sprostowania zachodzić mogą, które prócz tego w tak ścisłych mają się granicach, iż osobne od tego należytości nie potrzebują być pobierane.

Gegenstand.	A. für die Eichung. Sgr.	B. für die Berichtigung. Sgr.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Sgr.
II. Flüssigkeitsmaaße.			
Maaße von 20 Liter	10	3	5
„ „ 10 „	6	2	3
„ „ 5 „	4	1½	2
„ „ 2 und 1 „	3	1	1½
„ „ ½ „	2	½	1
jedes kleinere Maaß	1	½	½
Für Maaße von 2 L. abwärts tritt eine Ermäßigung der Gebühren in Kolumne A. um 20 % ein, sobald Jemand 50 Stück und mehr von derselben Größe zu gleicher Zeit zur Eichung bringt; die Ansätze in Kolumne B. und C. bleiben ungeändert.			
III. Fässer.			
Für ein Faß, dessen Inhalt beträgt bis zu 100 L.	3	—	—
„ „ „ „ „ „ über 100 L. bis zu 200 L.	5	—	—
„ „ „ „ „ „ „ 200 L. „ „ 400 L.	7½	—	—
„ „ „ „ „ „ „ 400 L. „ „ 800 L.	10	—	—
und für ein größeres Faß nach Stufen von 200 L. für jede solche Stufe ein Mehrbetrag von	2½	—	—
für die Ermittelung und Aufstempelung des Tara-gewichts	5	—	—
Für Fässer von 50 L. und weniger Inhalt tritt eine Ermäßigung der Gebühren um ein Drittel ein, sobald Jemand 25 Stück und mehr zu gleicher Zeit zur Eichung bringt.			

Przedmiot.	*A.* za sprawdzenie. sgr.	*B.* za sprostowanie. sgr.	*C.* za rewizyą bez stęplowania. sgr.
II. Miary do płynów.			
Miary 20 litrów	10	3	5
» 10 »	6	2	3
» 5 »	4	1½	2
» 2 i 1 »	3	1	1½
» ½ »	2	½	1
każda mniejsza miara	1	½	½
U miar 2 *L.* w dół ma miejsce redukcya należytości w kolumnie *A.* o 20 %, jeżeli kto 50 sztuk i więcéj téj saméj wielkości przedłoży razem do sprawdzenia; należytości w kolumnie *B.* i *C.* natomiast nie doznają zmiany.			
III. Beczki.			
Od beczki, któréj objętość wynosi aż do 100 *L.*	3	—	—
» » » » » nad 100 *L.* » » 200 *L.*	5	—	—
» » » » » » 200 *L.* » » 400 *L.*	7½	—	—
» » » » » » 400 *L.* » » 800 *L.*	10	—	—
od większéj beczki według stopni 200 *L.* od każdego stopnia takiego więcéj	2½	—	—
za wyśledzenie i odstęplowanie wagi tara	5	—	—
Co do beczek 50 *L.* i mniéj objętości ma miejsce redukcya należytości o jednę trzecią, jeżeli kto 25 sztuk i więcéj przedłoży razem do sprawdzenia.			

Gegenstand.	A. für die Eichung. Sgr.	B. für die Berichtigung. Sgr.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Sgr.
IV. Hohlmaaße für trockene Körper.			
Maaße von ..... 100 Liter	20	15	10
" " ..... 50 "	15	10	7½
" " ..... 25 u. 20 "	8	8	4
" " ..... 10 "	6	5	3
" " ..... 5 "	5	4	2½
" " ..... 2 "	3	3	1½
" " ..... 1 "	2	2	1
jedes kleinere Maaß	1	1	½
Streichhölzer von mehr als 30 Centimeter Länge	2	—	1
kleinere Streichhölzer	1	—	½
V. Gewichte.			
1. Handelsgewicht.	aus Eisen. / aus anderem Metall.	aus Eisen. / aus anderem Metall.	aus Eisen. / aus anderem Metall.
50 K.	7 / 14	1½ / 4	3½ / 7
50 *u.* und 20 K.	4 / 8	1 / 3	2 / 4
10 K. und 5 K.	2 / 4	½ / 1½	1 / 2
2 K. bis ½ *u.*	1 / 2	½ / 1	½ / 1
200 G. und 100 G.	1 / 2	½ / ½	½ / 1
50 G.	1 / 1	½ / ½	½ / ½
für jedes kleinere Stück	— / ½	— / ½	— / ½

Bei eisernen Handelsgewichten mit Kupferpfropfen sind unter B. die Gebühren der Spalte rechts anzuwenden.

2. Präzisions- und Medizinalgewicht.						
50 K.	10	20	2	4	5	10
50 *u.* und 20 K.	6	12	1½	3	3	6
10 K. und 5 K.	3	6	1	2	1½	3
2 K. bis ½ *u.*	1½	3	1	1½	1	1½
200 G. und 100 G.	1½	2	1	1	1	1
50 G.	1½	1	1	1	1	½
für jedes kleinere Stück	—	½	—	½	—	½

Przedmiot.	A. za sprawdzenie. sgr.	B. za sprostowanie. sgr.	C. za rewizyą bez stęplowania. sgr.
IV. Miary wpukłe do ciał suchych.			
Miary ..... 100 litrów	20	15	10
" ..... 50 "	15	10	7½
" ..... 25 i 20 "	8	8	4
" ..... 10 "	6	5	3
" ..... 5 "	5	4	2½
" ..... 2 "	3	3	1½
" ..... 1 "	2	2	1
każda mniejsza miara	1	1	½
Zapałki nad 30 centymetrów długości	2	—	1
Zapałki mniejsze	1	—	½
V. Gwichty.			
1. Gwichty handlowe.	z żelaza. / z innego kruszcu.	z żelaza. / z innego kruszcu.	z żelaza. / z innego kruszcu.
50 *K.*	7 / 14	1½ / 4	3½ / 7
50 *u.* i 20 *K.*	4 / 8	1 / 3	2 / 4
10 *K.* i 5 *K.*	2 / 4	½ / 1½	1 / 2
2 *K.* do ½ *u.*	1 / 2	½ / 1	½ / 1
200 *G.* i 100 *G.*	1 / 2	½ / ½	½ / 1
50 *G.*	1 / 1	½ / ½	½ / ½
od każdéj mniejszéj sztuki	— / ½	— / ½	— / ½

U żelaznych gwichtów handlowych o czopkach miedzianych mają pod *B.* zastósowane być należytości łamu po prawéj stronie.

2. Gwichty precyzyjne i medycynalne.						
50 *K.*	10	20	2	4	5	10
50 *u.* i 20 *K.*	6	12	1½	3	3	6
10 *K.* i 5 *K.*	3	6	1	2	1½	3
2 *K.* do ½ *u.*	1½	3	1	1½	1	1½
200 *G.* i 100 *G.*	1½	2	1	1	1	1
50 *G.*	1½	1	1	1	1	½
od każdéj mniejszéj sztuki	—	½	—	½	—	½

Bei Einsatzgewichten betragen die Gebühren die Summe der für die einzelnen Stücke zu erhebenden Gebühren.

Für alle Gewichtsstücke tritt eine Ermäßigung der Gebühren in Kolumne A. um 20 Prozent ein, sobald Jemand 100 Stück und mehr von derselben Schwere zu gleicher Zeit zur Eichung bringt.

Die Ansätze in Kolumne B. und C. bleiben in solchen Fällen ungeändert.

Gegenstand.	A. für die Eichung. Sgr.	B. für die Berichtigung. Sgr.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Sgr.
VI. Waagen.			
a. Gleicharmige Balkenwaagen für den Handelsverkehr.			
Bei einer größten einseitigen Tragfähigkeit			
von 500 G. und weniger ...	2½	1	1½
von mehr als 500 G. bis zu 5 K...	5	2	3
„ „ „ 5 K. „ „ 20 K...	7½	3	5
„ „ „ 20 K. „ „ 50 K...	10	5	7½
„ „ „ 50 K. „ „ 100 K...	12½	6	9
für je 50 K. mehr ein Mehrbetrag von	2½	1	2
für besondere Untersuchung zweier Waagschalen für Waagen bis zu 20 K. größter Tragfähigkeit	—	½	1
darüber hinaus	—	1	2
b. Gleicharmige Balkenwaagen als Präzisionswaagen (und Medizinalwaagen).			
Bei einer größten einseitigen Tragfähigkeit			
von 500 G. und weniger	5	2½	3
von mehr als 500 G. bis zu 5 K.....	10	5	6
„ „ „ 5 K. „ „ 20 K.....	15	7½	10
„ „ „ 20 K. „ „ 50 K.....	20	10	15
für Untersuchung der Waagschalen, wie unter a.			

U gwichtów wstawnych należytości wynoszą sumę należytości, jakie od pojedynczych sztuk pobierać się mają.

Co do wszystkich sztuk ma miejsce redukcya należytości w kolumnie *A.* o 20 procent, jeżeli kto 100 sztuk i więcéj téj saméj ciężkości przedłoży razem do sprawdzenia.

Pozycye w kolumnie *B.* i *C.* nie doznają zmiany w takich przypadkach.

Przedmiot.	*A.* za sprawdzenie. sgr.	*B.* za sprostowanie. sgr.	*C.* za rewizyą bez stęplowania. sgr.
VI. Wagi.			
a. Równoramienne wagi belkowe do obrotu handlowego.			
Przy największym jednostronnym wymiarze			
500 *G.* i mniéj.....	2½	1	1½
nad 500 *G.* aż do 5 *K.*.....	5	2	3
„ 5 *K.* „ „ 20 *K.*.....	7½	3	5
„ 20 *K.* „ „ 50 *K.*.....	10	5	7½
„ 50 *K.* „ „ 100 *K.*.....	12½	6	9
za każde 50 *K.* więcéj nadwyżka....	2½	1	2
za osobną rewizyą dwóch szali wagowych u wag aż do 20 *K.* największego wymiaru.....	—	½	1
po za to	—	1	2
b. Równoramienne wagi belkowe jako wagi precyzyjne (i wagi medycynalne).			
Przy największym jednostronnym wymiarze			
500 *G.* i mniéj.....	5	2½	3
nad 500 *G.* aż do 5 *K.*.....	10	5	6
„ 5 *K.* „ „ 20 *K.*.....	15	7½	10
„ 20 *K.* „ „ 50 *K.*.....	20	10	15
za rewizyą szali wagowych, jak pod *a.*			

Gegenstand.	A. für die Eichung. Sgr.	B. für die Berichtigung. Sgr.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Sgr.
c. Ungleicharmige Dezimalbalkenwaagen.			
Bei einer größten einseitigen Tragfähigkeit von 5 K. und weniger	4	2	2
von mehr als 5 K. bis 20 K.	6	3	3
» » » 20 K. » 50 K.	8	4	4
für je 50 K. mehr ein Mehrbetrag von	2	1	1
für Untersuchung der Waagschalen, wie unter a.			
d. Schnellwaagen, Römische Waagen.			
Bei einer größten einseitigen Tragfähigkeit von 500 G. und weniger.....	$7\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	5
von mehr als 500 G. bis zu 5 K. ...	10	3	7
» » » 5 K. » » 20 K. ...	$12\frac{1}{2}$	4	9
» » » 20 K. » » 50 K. ...	15	5	11
» » » 50 K. » 100 K. ...	$17\frac{1}{2}$	6	13
für je 100 K. mehr ein Mehrbetrag von	$2\frac{1}{2}$	1	2
e. Straßburger Brückenwaagen.			
Bis zur größten Tragfähigkeit von 20 K.....	6	2	4
1 Ctr.....	$7\frac{1}{2}$	3	5
5 »	10	4	8
10 »	15	5	11
15 »	20	6	14
20 »	25	8	17
30 »	30	10	20
für je 10 Ctr. mehr ein Mehrbetrag von	5	2	3
f. Brückenwaagen anderer Konstruktion.			
Wie unter e, mit Wegfall der Kolumne B.			

Przedmiot.	A. za sprawdzenie. sgr.	B. za sprostowanie. sgr.	C. za rewizyą bez stęplowania. sgr.
c. Nierównoramienne wagi belkowe decymalne.			
Przy największym jednostronnym wymiarze			
5 *K.* i mniéj.....	4	2	2
nad 5 *K.* do 20 *K.*.....	6	3	3
» 20 *K.* » 50 *K.*.....	8	4	4
za każde 50 *K.* więcéj nadwyżka....	2	1	1
za rewizyą szali wagowych, jak pod *a.*			
d. Szybkowagi, wagi rzymskie.			
Przy największym jednostronnym wymiarze			
500 *G.* i mniéj.....	$7\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	5
nad 500 *G.* aż do 5 *K.*.....	10	3	7
» 5 *K.* » » 20 *K.*.....	$12\frac{1}{2}$	4	9
» 20 *K.* » » 50 *K.*.....	15	5	11
» 50 *K.* » » 100 *K.*.....	$17\frac{1}{2}$	6	13
za każde 100 *K.* więcéj nadwyżka...	$2\frac{1}{2}$	1	2
e. Strasburskie wagi mostowe.			
Przy największym wymiarze			
20 *K.*.....	6	2	4
1 *Ctr.*.....	$7\frac{1}{2}$	3	5
5 »	10	4	8
10 »	15	5	11
15 »	20	6	14
20 »	25	8	17
30 »	30	10	20
za każde 10 *Ctr.* więcéj nadwyżka...	5	2	3
f. Wagi mostowe innéj konstrukcyi.			
Jak pod *e.*, z opuszczeniem kolumny *B.*			

Gegenstand.	A. für die Eichung. Sgr.	B. für die Berichtigung. Sgr.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Sgr.
g. Für oberschalige Waagen, Tafelwaagen.			
Wie unter a, mit Wegfall der Kolumne B.			

Bei Waagen sind als diejenigen Berichtigungsarbeiten, welche unter die Gebührentaxe fallen, nur etwaige Taxirungen der Schalen und der Balken, sowie geringfügige Verbesserungen der Schneiden anzusehen. Ansehnlichere Berichtigungsarbeiten sind innerhalb des Eichungslokales nicht statthaft (vergleiche Nr. 3. der Vorbemerkungen).

VII. Alkoholometer und Thermometer.			
Thermometer: Erste Prüfung	—	—	4½
Zweite Prüfung	—	—	3
Eichung, d. h. erste, zweite Prüfung, Stempelung	7½	—	—
Alkoholometer: Erste Prüfung einer einzelnen Spindel	—	—	3½
Zweite Prüfung einer solchen	—	—	1½
Eichung einer einzelnen Spindel, d. h. erste, zweite Prüfung, Stempelung	5	—	—
Thermo-Alkoholometer: Erste Prüfung einer einzelnen Spindel	—	—	4½
Zweite Prüfung einer Spindel	—	—	4
Dritte Prüfung einer Spindel	—	—	1½
Eichung einer Spindel	10	—	—
Reduktionstabellen und Gebrauchsanweisung	1½	—	—
Nachträgliche Prüfung zur Ausfertigung eines neuen Eichscheines bei einer Alkoholometer- oder Thermo-Alkoholometer-Spindel	—	—	3

Przedmiot.	A. za sprawdzenie. sgr.	B. za sprostowanie. sgr.	C. za rewizyą bez stęplowania. sgr.
g. Od wag górnoszalowych, wag tablicowych.			
Jak pod a., z opuszczeniem kolumny B.			

U wag mają za roboty sprostowujące, które taksie należytości ulegają, uważać się li jakowe taksacye szal i belek, tudzież mało znaczące polepszenia ostrzy. Znaczniejsze roboty sprostowujące nie dozwolone są wśród lokalu urzędu sprawdzającego (por. No. 3. uwag przedwstępnych).

VII. Alkoholomierze i ciepłomierze.			
Ciepłomierze: Pierwsza rewizya	—	—	4½
Druga rewizya	—	—	3
Sprawdzenie, t. j. pierwsza, druga rewizya, stęplowanie	7½	—	—
Alkoholomierze: Pierwsza rewizya pojedynczéj szpindli	—	—	3½
Druga rewizya takiéjż	—	—	1½
Sprawdzenie pojedynczéj szpindli, t. j. pierwsza, druga rewizya, stęplowanie	5	—	—
Ciepło-alkoholomierze: Pierwsza rewizya pojedynczéj szpindli	—	—	4½
Druga rewizya szpindli	—	—	4
Trzecia rewizya szpindli	—	—	1½
Sprawdzenie szpindli	10	—	—
Tabele redukcyjne i instrukcya co do użytku	1½	—	—
Rewizya dodatkowa ku wygotowaniu nowego atestu sprawdzenia u szpindli alkoholomierza lub ciepło-alkoholomierza	—	—	3

VIII. Gasmesser.

	A. für die Eichung. Thlr. Sgr. Pf.	B. für Nebenarbeiten. Thlr. Sgr. Pf.	C. für Prüfung ohne Stempelung. Thlr. Sgr. Pf.
1. Nasse Gasmesser.			
Bis zu einem Betrage des größten Gasvolumens, welches der Gasmesser pro Stunde durchzulassen bestimmt ist,			
von 0,25 Kub.-Met.	— 10. —	— 6. —	— 8. —
0,50 „	— 15. —	— 7. —	— 10. —
1. „	— 20. —	— 8. —	— 16. —
2. „	1. — —	— 10. —	— 24. —
4. „	1. 10. —	— 12. —	1. 2. —
6. „	1. 20. —	— 14. —	1. 10. —
8. „	2. — —	— 16. —	1. 18. —
10. „	2. 10. —	— 18. —	1. 26. —
15. „	2. 20. —	— 20. —	2. 4. —
für je 5 Kub.-Met. und für einen überschüssigen Bruchtheil dieser Quantität mehr ein Mehrbetrag von	— 10. —	— 2. —	— 8. —
2. Trockene Gasmesser.	Die Gebühren in Kolumne A. und C. sind im doppelten Betrage in Ansatz zu bringen. Die Kolumne B. bleibt unverändert.		

ad 1. und 2.

Die Kolumne B. bezieht sich nur auf die mit der Eichung nothwendig verbundenen Nebenarbeiten, für welche ein den Auslagen und der Leistung entsprechender Betrag in Anrechnung zu bringen ist, der die obigen Ansätze nicht übersteigen darf.

Berlin, den 12. Dezember 1869.

Die Normal-Eichungs-Kommission des Norddeutschen Bundes.
Foerster.

VIII. Gazomierze.

	A. za sprawdzenie. tal. sgr. fen.	B. za roboty poboczne. tal. sgr. fen.	C. za rewizyą bez stęplowania. tal. sgr. fen.
1. Mokre gazomierze.			
Aż do ilości największego woluminu gazu, do przepuszczania którego na godzinę gazomierz przeznaczony,			
0,25 met. kub.	— 10. —	— 6. —	— 8. —
0,50 „ „	— 15. —	— 7. —	— 10. —
1. „ „	— 20. —	— 8. —	— 16. —
2. „ „	1. — —	— 10. —	— 24. —
4. „ „	1. 10. —	— 12. —	1. 2. —
6. „ „	1. 20. —	— 14. —	1. 10. —
8. „ „	2. — —	— 16. —	1. 18. —
10. „ „	2. 10. —	— 18. —	1. 26. —
15. „ „	2. 20. —	— 20. —	2. 4. —
za każde 5 met. kub. i za zbywający ułamek ilości téjże nadwyżka	— 10. —	— 2. —	— 8. —
2. Gazomierze suche.	Należytości w kolumnie *A.* i *C.* obliczają się w podwójnéj ilości. Kolumna *B.* nie zmienia się.		

ad 1. i 2.

Kolumna *B.* odnosi się li do robót pobocznych, z sprawdzeniem koniecznie połączonych, za które policza się odpowiednia wydatkom i zabiegom kwota nie przechodząca nigdy powyższych pozycyi.

Berlin, dnia 12. Grudnia 1869.

Normalna komisya sprawdzająca Związku północno-niemieckiego.

Foerster.

Berlin, gedruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei (R. v. Decker).

Berlin, czcionkami królewskiéj tajnéj nadwornéj drukarni (R. Deckera).

KSIĘGARNIA
ANTYKWARIAT
2001
E * 117217

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu
5664 S
001-005664-00-0